Broj I. U Trstu 6. jenara 1887. Godina XVIII.

Opazke.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pri-poslana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list nedolje na vrlomo, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija". Dopisi se nevraćaju ako se i natiskaju.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Post.

Naša Sloga

izlazi svakog četvrtka na cielo arku. Novci i pismo šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo.

Nobiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu.

Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se u Via Torrente br. 12.

Poziv na predplatu.

Sretno dočekasmo sto i osamnajstu godinu odkad šaljemo naš list na krilo milog nam roda. —

Današnjim brojem stupamo u novu godinu, pa radi toga pozivljemo narod na novu predplatu u čvrstoj nadi, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici, te da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli učiniti.

Predplata sa poštarinom za cielu godinu stoji za imućnije for. 5 — za seljake for. 3. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce ne treba šiljati u zapečaćenom listu — jer je predrago, nego poštarskom naputnicom (Vaglia postale).

Budući da nam se šalje više putah novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači: što je za predplatu, što za što drugo.

Tom zgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti — jer nije liepo ni pravedno list primati a ne plaćati ga.

Preporučamo napokon svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajeva istinito sve, što misle da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloge".

La mala fede.

«L'Istria», skoro službena novina Junte u Poreču, ima u predzadnjem broju članak na prvom mjestu, u kojem se obazire poglavito na sjednice sabora ovo pod konac prošle godine.

U tom članku priznaje našim zastupnikom, da jih je malo al su tvrdi, i sve što je ta manjina starija, sve oštrija da postaje.

Pak da kako tako obrani većinu, ona novina izbada našim zastupnikom, kao da su zlovjerni, da prikazuju stvari drugačije nego li jesu, i da tako obsjenjuju čitajuće obćinstvo.

Čast hrvatske stranke pita, da na to odgovorimo i učiniti ćemo, koliko kraće možemo.

Agusta mjeseca 1883. počeli su naši zastupnici govoriti hrvatski, t. j. svoj jezik, kako u svojoj kući.

Saborska većina i dosta puka porečkoga dižé na to veliku graju, jer su držali, da je to kakav grieh govoriti na saboru u Poreču u hrvatskom jeziku, to će reći onako, kako govori puk, koj je svoje ljude poslao tamo.

Dojduće godine 1884. bilo je kako tako. Naši zastupnici govorili su prema potrebi i priliki u oba jezika.

Godine 1885. naši zastupnici Spinčić i Laginja govorišе kod proračuna dugo u svojem jeziku. Na to prvaci većine odgovorišе: vi nas tužite (!) kako mi nerazumijemo, zato vam nismo dužni odgovarati.

Pod konac prošle godine, ljudi naše stranke govorili su poglavito t a l i j a n s k i. Pokazali su, da znaju kako stvari stoje u cielој zemlji i oštro su šibali pojedine uredbe i troškove.

A što na to većina saborska?

Evo što i kako:

Kad je naš zastupnik dr. Laginja pošteno okrosno, da Junta troši novce bez potrebe preko proračuna, a ne troši i gdje bi morala i gdje ju proračun ovlašćuje, kad je prigovorio, da Junta za činiti «liepu figuru» daje novce u banke na 3 po sto, a na dugove plaća pet po sto; kad je rekao većini, da nije pravo pustiti Junti novezane ruke, da razpoloži sa 200.000 forintih kako je nju volja — onda je ustao g. predsjednik sabora, član većine, i rekao zastupniku Laginji, da će to reći govoriti «alla piazza», to jest tako, da čuju Talijani izvan sabora, jer je g. Laginja talijanski govorio.

Dakle: ako naši zastupnici govore hrvatski, jao i pomagaj. Ako govore talijanski, opet jao i pomagaj!

Takovo postupanje većine jest zla vjera, a ne odrešito govorenje naših zastupnikah.

Naši prigovorišе ovako: Ljudi, mi imamo već nekoliko godinah po 2000 forintih u proračunu za pomoć u troškovih na šume. U nekih stranah — na primjer u Kastvu i Voprinou — moraju obćine mnogo trošiti na šume. Nije pravo, da jim nedate pomoći, kad vas ju prose!

Je li to zla vjera?

Naši prigovorišе nadalje ovako: Ljudi, vi zemaljskim novcem gradite po Buzetskom kraju ceste neracionalno, komad ovdje, komad onđje, pak jih nesvežete; zar će narod pronašati vozove od jednoga na drugi komad dobre ceste?

Je li takov prigovor zla vjera?

Naši su rekli ovako: Kada provincialni inžinir dovrši koji komad ceste, on nije duh sveti, dajte pregledati cestu po drugih mjerčinih, neka vide, je li za one novce dosta tvrdo zidana.

Je li to zla vjera?

Naši su zastupnici rekli: Ljudi, svaki, koj u Poreču služi provinciju, mora znati i hrvatski i talijanski, da može svakoga Istrijanca razumjeti i svakomu jednako koristno služiti.

Je li to zla vjera?

Nije, nego božja pravda, koja će prije ili kasnije obladati.

Naši zastupnici rekoše, da narod gine i od toga, jer neima u mnogih mjestih pitke vode, i da se takove potrebe zapuštaju, a gotovi novci spravljaju za Bog zna kakove troškove.

Je li i to zla vjera, kad je žalostna i pusta istina?

Naši zastupnici rekoše: Ljudi, možda nebi carstvo dozvolilo, da se baš u Tratu podigne škola za učenje zakona. U kojem drugom gradu bi se i cionije proživilo. Svaki sudac i advokat, baš da je i Talijan, mora znati hrvatski, da se s pukom razumije. Mi smo ponosni, da znamo štogod talijanski, dakle nebi ni za vašo sinove imala biti sramota, da se nauče hrvatski.

Radi svega toga napitajmo mi pravoslovnu školu baš u Tratu i samo talijansku, nego pitajmo vladu, neka podigne školu za zakone u budi kojoj od ovih primorskih zemaljah, i neka ta škola bude po jednako u jeziku talijanskom i u jeziku hrvatskom ili slovinskom.

Je li takovo govorenje zla vjera?

Nije, tako nam dušo. Nego oni, koji su danas na jaslih u Poreču, dute da naši zastupnici govore razložito i da gospodstvu nekih ljudi u Istri odzvanjaju; gospodstvu onih ljudi, koji su do sada bili svemogući i prema svojim Talijanom, jer su se nadali posvo potalijaniti ovu našu milu Istriju, i prama vladi, jer su se znali koristiti, kako ono glasovito pismo piše, zaslieplјenošću cesarske vlade.

Zato se više na naše zastupnike, da su zlovjerni.

A kada tamo, naši zastupnici otvaraju oči i onomu dielu puka u Istri, koj nozna nego talijanski.

Da se nam hoće komedije prije dobe, mi bi osnovali novinu u talijanskom jeziku. Oh, kako bi gospoda Vidulichi, Amoroso et consortes brzo pogutnuli tobožno našu zlu vjeru — la mala fede!

Istarski sabor.

(VII. sjednica, dne 20. dec. 1886.)

Predsjednik i vladin zastupnik, koji ! prije, 21 zastupnik.

G. zastupnik Jenko podnaša sliedeće predloge:

Visoki zemaljski sabor neka zaključi:

Pozivlje se zemaljski odbor, da priobći visokoj c. kr. vladi želju ovoga sabora, da bi se čim prije sazvala enketa u političkom kotaru Voloskom, koja bi imala proučiti gospodarstveno stanje toga kotara posebnim obzirom na administraciju šumah sa gospodarstvenoga i pravnoga gledišta. Enketa neka izradi izvješće, odnosno neka učini predloge za uredjenje tamošnjih odnošajah, napose što se tiče uživanja šumskih proizvodah i uporabe šumskoga zakona.

U enketu imali bi doći:

1 Od strane c. kr. vlade: a) jedan njezin zastupnik; b) jedan tehnički izvjestitelj.

2. Od strane zemaljskoga kulturnoga savjeta: jedan zastupnik, kojega bi taj savjet imenovao na predlog obijuh gospodarskih zadrugah onoga političkoga kotara.

3. Od strane obćinah kao moralnih osobah: po jedan zastupnik svake obćinske administracije toga pol. kotara.

4. Od strane naroda: a) u sudbenom kotaru Voloskom: po jedan zastupnik svake obćine, koja posjedujo šume; b) u svakoj obćini sudbenoga kotara Podgradskoga po jedan zastupnik onih šumskih zadrugah, kojo u dotičnoj obćini postoje.

Predlozi ovi doći će na pretres u budućoj sjednici.

Zatim je sliedio upit na zemaljski odbor, koj je bio priglašen već 10. decembra, al koj nije već toga dana učinjen, jer je gosp. predsjednik očekivao, da će se interpelant oglasiti tokom sjednice sam, dočim je interpelant čekao, da ga predsjednik pozove, kao što je to u drugih prilikah učinio.

Upit taj pročitao je poštovani Spinčić najprije u hrvatskom pak u talijanskom jeziku, kako sliedi:

„Upit na slavni zemaljski odbor istarski u Poreču. U večernjoj sjednici 7. decembra 1886. pokrajinskoga istarskoga sabora predstavljo sam sliedeće upito, upravljene na slavni zemaljski odbor:

I. 1. Jeli poznato slavnomu zemaljskomu odboru, da tehničko-ekonomička uprava ceste Dragući-Buzet do medje sudbenoga kotara pazinskoga nije bila predana sadanjemu cestovnomu odboru u Buzetu kao što to propisuje zakon 14. maja 1870. br. 16?

2. Koje mjere kani poduzeti, da se izvrši taj zakon?

II. 1. Na temelju kojega zakona bud državnoga bud pokrajinskoga zahtjeva slavni zemaljski odbor od cestovnoga odbora u Buzetu provodo izvještaje i spisah, i grozi mu se, ako toga neučini, da će ga razpustiti?

2. Ako zahtjeva od cestovnoga odbora u Buzetu, da sastavlja proračune i završne račune za obćinare u Buzetu u obih jezicih govorenih u onom kotaru, zahtjeva li to od svih drugih cestovnih odborah, u kojih se govori takodjer dva jezika, ili zahtjeva provodo talijanske samo od onih, koji sastavljaju račune hrvatskim jezikom, dočim neznahtjeva provodah hrvatskih od onih, koji jih sastavljaju u talijanskom jeziku?"

Poštovani prisjednik g. Dr. Amoroso odgovori uzljed stenografičkoga zapisnika:

„„Na upito predstavljeno po poštovanom gospodinu Spinčich (Isic) i ovih posliednjih hipih, izjavljam u ime pokrajinskoga odbora, da on neodgovara"".

Prosvjetli predsjednik pako:

„„Pošto nitko nepita ričeli, izručiti će upit učinjen po poštovanom Spinčich (Isic) zemaljskomu odboru, koješto je pripisano redom o nutarnjih poslovih sabora, da jih on upotrebi kako mu se čini. Čuli smo pako, poštovana gospodo, na usta Dra. Amorosa, da na ovaj upit nekani zemaljski odbor dati nikakva odgovora"".

Prvi dio odgovora prosvjetloga predsjednika je opravdan u smislu §. 20 reda o razpravljanju poslovah pokrajinskoga sabora Istre, u drugom pako, po stenografičkom zapisniku, čini se, da drži dovoljnom izjavu poštovanoga prisjednika Dra. Amorosa.

Izjava poštovanoga prisjednika Dra. Amorosa nije opravdana u smislu navedenoga §. ročnoga reda. U njem se nalaze medju ostalimi sliedeće ričeli:

„„Upitani može odgovoriti odmah, pridržati si odgovor za drugu sjednicu, ili navedši razloge izjaviti, da nije dužan odgovoriti.""

Predvidjena su dakle tri slučaja: 1) odgovoriti odmah, i to u stvari, jer bi inače bio suvišan trotji slučaj, 2) pridržati si odgovor, takodjer u stvari rad istoga uzroka, za drugu sjednicu, 3) izjaviti, da se nije dužno odgovoriti, s dodatkom, navedši razloge.

Nedobiv odgovora u smislu nijednoga slučaja predvidjenoga u §. 20. reda o nutarnjih poslovih sabora, opetujeg. Spinčić svoju dvanpita postavljena u večernjoj sjednici 7. decembra 1885., tičući se prvi izručbe tehničke i ekonomičke uprave ceste Buzet-Dragući cestovnomu odboru u Buzetu, a drugi jezika, u kojem se ima dopisivati i sastavljati proračuno i završno račune sa strane cestovnih odborah u pokrajini, i to tim više, što ide u prvom o povredu zakona, glasovana po ovom visokom saboru i potvrdjena po Njeg. Veli-

čanstvu našom uzvišenom Cesaru, a u drugom o nepristranosti, koju bi imao rabiti zemaljski odbor naprama svim oestovnim odborom u Istri."

(Za vrieme čitanja te interpelacije, i to kako je jur rečeno, najprije hrvatski pak talijanski, hrokalo se je i gg. zastupnikom i obćinstvu na galeriji; prvi su češće štogod i zabrundali osobito kad su po nekoliko put čuli ime g. Amorosa. Interpelant nije za to mario, već se nekako prezirao podsmjehavao sad okrenut proma obćinstvu sad proma gg. zastupnikom).

Gosp. predsjednik izjavi u kratko, da je lanjski njegov postupak u toj stvari bio posve pravilan.

G. dr. Amoroso, činilo se prisiljenom mirnoćom, progovori na dugo i široko, što kad bi sbio zajedno, malo bi toga čulio. Što je poštovani Spinčić rekao hrvatski, to on nezna, jer nije dužan razumjeti hrvatskoga jezika. Kod manjine da je zavladao običaj, da govori u svojem jeziku slavskom, da pak opetuje istu stvar talijanskim jezikom. To nije ozbiljno, nit delikatno, jer tim pokazuje manjima, da nemaju nikih obzirah proma većini. Može se drugačije uztvrditi načelo narodnosti: ili izjavom jednom za uvjek, ili na početku svakoga zasjedanja. Ali biti odsadjeni svaki dan na slušanje dugih psalmah u jednom i antifonah u drugom jeziku, stvar je dosta koja bi dosadila i svetcom. Tako da se neradi u carevinskom vieću u Beču. Tim se pak i vrieme gubi, koje bi se moglo bolje upotrebiti. Inače i gospoda manjina znadu talijanski. Vidili smo to u posliednjih sjednicah. Dr. Laginja lipo je zagovarao cestu Klana-Paka. Gospoda većine su jako smušljiva kad ipak primaju pravodno predloge manjine(?!), dočim manjina uvjek predlaže, da se predje na dnevni red proko predlogah većine. Priznanje pravo govora slavskoga (koja milost! — Uredn.) Kako je do toga došlo, da je lani izjavio, da zemaljski odbor neće odgovoriti na upite, može pojmiti i poštovani g. Spinčić. Članovi većine su ljudi, nisu svetci, oni i kolikogod su popustljivi, ipak izgube strpljenje. (To bi reći, da jih ili hrvatski jezik ili pako predmet upita tako zapeče, da nemogoše nit odgovoriti, da nisu bili u normalnom stanju kad su odgovarali. Nisu svetci, ljudi su; strpljivosti njim nestane, zeste se. Prosti njim Božel Op. Uredn.) Među tim uvjerava g. Spinčića, da je cesta Dragud-Buzet, kao i Buzet-Roč-Lupoglav izručena cestovnomu odboru u Buzetu. Istina je, da se je vem. odbor grozio cestovnomu odboru u Buzetu, da će ga razpustiti ako nebude talijanski pisao. Tamo da se je uvjek talijanski pisalo. Na jedan put da se je počelo hrvatski a može se shvatiti ovim upliveom. Junta nije htjela dozvoliti toga. Prisjednici da neznaju hrvatski. Ako njim se plače hrvatski, nek se bar doda prevod talijanski.

Pošt. Spinčić: Što se tiče porabe hrvatskoga jezika u ovom visokom saboru izjavljam (uzdignutim glasom) jednom za uvjek, da da se služiti prava, kojo mi po zakonu pripada, i koje je pripoznao isti poštovani Dr. Amoroso u današnjoj sjednici i nekom drugom prilikom, kao i naš prosvjetli gosp. predsjednik, kad mi budu drago. Gdje ide o pravo, tu ja nepoznadem nit obzirah nit se obazirem na odvornost nit išta slična. (Na klupah većine čuju se glasovi: govori jasno, ili što slična). Na primjetbu, da se gubi vrieme hrvatski govoreć odgovaram, da to tim nesmatram, pa ako govorimo, čitamo, 5, 10 minutah i više, ako ostanemo ovdje i koju uru više, ništa za to, mi smo plaćeni za cio dan (opet mrmljanje i prigovaranje). Prolazeć na stvar, pročita čl. III. zakona 14. maja 1876. br. 16. od riečih do riečih „gli comitato straderà dal distretto giudiziario di Pinguente resta incaricato dell'amministrazione tecnica ed economica nell'esecuzione dei relativi lavori" „Cestovnomu odboru sudbenoga kotara buzetskoga predaje se tehnička i ekonomička uprava u izvršenju dotičnih djelah", i reče da se taj članak izvršio nije U zadnjo doba bio je cestovnomu odboru priposlan nekakav račun to ceste, al se nije poslalo prilogah kaošto se je žalilo. A kad bi se te prilogo i poslalo, još se nebi bilo zadovoljilo zakonu, jer zakon govori ne o predaji ceste, nego o predaji tehničko i ekonomičko uprave za izvršenje dotičnih djelah. Na daljo, cestovni odbor poslao je završni račun za godinu 1883. proračun za godinu 1884., završni račun za 1884., proračun za 1885., a junta je sve to kod sebe držala, na ništa odgovorila, nemareć, da tim poslovi zapinju, da trpe probitci pučanstva, i to samo za to, jer je sve to bilo hrvatski sastavljeno. Gospodo, ako je to nepristranost, ja neznam što je pravica.

G. dr. Amoroso. Nije istina, da se ceste nije predalo. Prilozi računom da nisu bili, da nisu nit da neće bit predani, jer da se je cesta radila pokrajinskim novcem (a za što je nije radio, koj je po zakonu morao?), a pokrajinska oblast da je u Poreču a ne u Buzetu. (Onaj koj po zakonu ima upravu, može zahtjevat kako je upravljno makar ko proti jasnom slovu zakona!) Spise da su si pridržali, da jih nisu riešili upravo radi jezika (Živila nepristranosti pravednost zemaljskoga podkapotana Dra. Amorosa i njegovih drugovah i cielo slavno junto!) Zakona da se nije povredilo. (Ako se pri tom tako govori, što se nemora inače raditi!) Obćine imadu pravo glede jezika, al ako će hrvatski pisati, morat će dodavati talijansko prevode, osim ako sabor neodluči, da se ustroji prevodni urod.

Zast. Spinčić: Ostajem pri onom što sam rekao i što je u upitih napisano. (S drugimi riečmi rekao je tim gosp. zastupnik Spinčić, da onoga, što je rekao i što je u upitih nije pobio dr. Amoroso.

Zast. Laginja: Drago mi je, da se predmet tako točak ko što je jezikovni, dosta mirno razpravlja. Nemam pri ruci knjige zakona, al znam, da je u njej §. po kojem bi morao poznavati jezike pokrajine svaki zemaljski činovnik, morali bi jih poznavati i prisjednici zemaljskoga odbora. (Na klupah većine više sot prisjednici nisu činovnici). Dr. Laginja: ako nisu činovnici, oni su plaćenici. Ako neznaju jezikah pokrajine, imali bi odlaziti svoje službe (Dr. Amoroso upadajuć: non ghe dorme sto gusto). Nije tih jezikah toliko, nije 14 jezikah slavskih, koš to se to već u talijanskih knjigah i novinah. Hoće li se pako govoriti o dialektih, tad jih imadu i Talijani, možda više nego Slavi. (Zamor među članovi većine, nije istina!) Naša je stvar, da govorimo jezikom kojim nam je drago. Nek budu dobra gospoda, jer sad je dobrišlina Laginja kao tumač između većine i manjine, do par godinah moglo bi doći do toga, da oni koji budu sjedili na njegovom mjestu, neće htjeti znati drugoga jezika do hrvatskoga. Dr. Gambini, prije nego li je bio izabran prisjednikom, izjavio je, da u Istri nesmi biti patriotizma nit slavskoga nit talijanskoga. Mi smo to primili na znanje, samo nek gospoda pamte, da se pod latinjanstvom neima razumjevati talijanstva. (Dobrota Hoviel). (Dalje sledi.)

Pogled po svietu.

Trst, dne 5. jenara 1887.

Austro-Ugarska: Njih carske visosti kraljevič Rudolf i kraljevna Stefanija, koji borave ovaj par u krasnoj Opatiji, odaklo čine izlete na naše otoke i bližnja okolicu, povratit će se dne 3. t. m. u Beč, odaklo će koncem febrara t. g. u Dalmaciju, na otok Lokrum kraj Dubrovnika.

Posliednjeg čedna staro godine razpravljalo se živo u novinah, hoćemo li imati do mala rat ili mir, da li će i nadalje potrajati napetost između pojedinih europejskih državah. I same službene novine bečke vlade pisale su, da je napetost u Europi postigla vrhunac, pak da nastaje veliko pitanje, da li je u obće moguće pripoerna pitanja riešiti mirnim putem. U takovom stanju, da se mora i Austrija pitati, da li će nova godina donieti rat ili mir. Austrija da želi mir, i to ne radi straha pred Rusijom, već radi toga što zna, da nebi i pobjedonosan rat proti Rasiji urodio željenim uspjehom. Svuda se dakle prodiče, da se neće rata, nu istodobno pomnažaju sve veće države svoje čete i ratni materijal.

Nova godina — reć bi — da je ponešto razpršila ratobornost novinarsku, pak se ufamo u Bogu, da ćemo i tekuće godine uživati mir, koj je teliko potrebit svim narodom. — Hrvatski listovi iz Dalmacije razpravljaju još uvjek pitanje o nepripoznanju hrvatskoga jezika kao uredovnog u Dalmaciji. Očekivati je radi toga po svoj prilici sukob između bečke vlade i dalmatinskog narodnog zastupstva.

Njemački zastupnici na češkom saboru upravili su na svoje birače proglas, kojim opravdavaju izstup iz sabora. —

U kranjskom saboru zapodjeli su njemački zastupnici u razpravi proračuna zaklado za pučke škole debatu o jeziku. Pučka škola rekoše nevalja, jer se u njoj neuči njemački jezik.

Zemaljski kapetan Vinkler odbio je ove navale. Njemački jezik može se učiti samo u četvoro-razrednih pučkih školah, a znanje njemačkoga jezika na slovenskih školah, naročito na gimnazijah prave je povoljno.

Ugarski ministar-predsjednik g. Tisza te ministar grof Szapary primljeni su 30. pr. mj. u Beču, ovaj u 12, a prvi u 1 sat u podne od Njeg. Veličanstva u podužu audijenciju. Od 2 do 4 ure po podne bila je kod ministra-predsjednika grofa Taaffea zajednička ministarska konferencija, kojoj prisustvovahu oba ministra-predsjednika i oba ministra financijah. Nije se moglo postići sporazumljenje niti pogledom na viseće pitanje o petroleju, niti na ono o sladoru i špiritu.

Iz Zagreba javljaju, da je nastao sukob izmedju gradskoga zastupstva i zemaljsko vlade, pak da kani ova gradsko zastupstvo razpustiti. To je lahko moguće, jer sadašnje opozicionalno zastupstvo nije vladi nimalo povoljno.

Srbija: Iz Biograda brzojavljaju, da je bio dne 1. t. m. sjajan bankot u čast bugarskomu povjerenstvu, koje imade sa srbskim povjerenstvom urediti srbsko-bugarske granice. Na bankotu da se je živo nazdravljalo slogi srbskoga i bugarskoga naroda.

Bugarska: Deputacija bugarske skupščine, koja je obašla dvorove u Beču i Berlinu boravi sada u Londonu. Gradski načelnik londonski priredio je deputaciji u čast sjajan bankot. Izvjestna odgovora nije niti u Londonu dobila ta deputacija. Kako javljaju iz Rima, stići će ista deputacija okolo 10. t. m. u Rim, odakle će se uputit i u Carigrad. Ruska vlada motri mirno to putovanje bugarskih diplomatah, znajuć, da se bugarsko pitanje nariešava bez njezino privole.

Rusija: Kako javljaju iz Petrograda, nastati će nekoje promjene u ruskom ministarstvu. Ruske novine, razpravljajuć o rusko-njemačkom prijateljstvu, kažu, da ako imade biti trajno, da mora Njemačka činom braniti ruske interese, pošto je do sada Rusija svojim držanjem izkazala Njemačkoj velikih uslugah. Njemačka da se mora odlučiti za Austriju ili Rusiju.

Francezka: Pariški listovi, koji su bili viđni pisati vrlo ratobornо proti Njemačkoj, ublažili su dobrano svoj način pisanja te pišu sada tako miroljubivo kako već odavna nisu.

Italija: Talijanski kraljević sprema se na dulje putovanje u Iztok. Tom prigodom da će posjetiti i nove talijanske naselbine oko crvenoga mora.

Njemačka: Njemački cesar primio je 1. t. m. prigodom osamdesetgodišnjega jubileja vojničkog svojeg službovanja, sve zapovjedajuće generale njemačke vojske s cesarevićem na čelu. Na nagovor ovog posliednjeg odgovori cesar srdačno te zagrli cesarevića i marsala Moltkea.

Engleska: Usljed izstupa ministra Churchilla nastala je kriza u engleskom ministarstvu. Nezna se, da li će se ministarstvo preustrojiti ili će kraljica razpustiti parlament.

Turska: Sultan je podielio kardinalom Jakobini-u, Parocchi-u i Simeoni-u veliku vrpcu reda Osmanlije.

„Našoj Slogi"

prigodom nove godine 1887.

„Slogom rastu male stvari,
A nesloga sve pokvari".

Oj „Slogo Naša", pobornice stavna
Za istarska nam prava starodavna!
Ded primi danas pozdrav, čestitanje
I zahvalu od čitatelja tvoga,
Sedamnajst što već ljeta, vršiš zvanje
Tol'rovne zaštitnice rodu moga;
I ove nove godine tvoj glas
Pripravljo da bi rodu spas!

Ta ti ga putiš košto majka diote,
Na oprezu nek bude dok je hora;
Nek neda tlačit zemlja svoje sveto,
Nit materinjeg onog sladkog sbora,
Kiom Rog čtdari njegvo pradjedove,
Kog hrvatskim i on i svatko zove;
Pa kako ljetos tvoj da nebi glas
Pripravljo, „Slogo", rodu spas?

A ti i ovog ljeta glod upravi
U „Slogu Našu" pomno, Istranino,
Pa složno s braćom nastoj nok ti sino
Kroz mrežu, što ti dušmanin postavi
Sloboda tvoga sbora, zemlje tvoje,
A mrežu razdri na dvoje na troje!
I vidjet ćeš, da „Slogom" svaki čas
Pripravljat možeš sobi spas.

A tebi, „Slogo", hvala, sto put hvala,
Na branik što si za moj narod stala;
Uzalud sišu na te žarne zmije,
Kad iz tvog srdca samo pravo klije,
Kiom štitiš naše potištene kmoto,
S kog uzdasi ti vjekom k njima leto:
O rodo složan, složan budi vas!
Iz Slogo tebi niže spas.

A. A.

Franina i Jurina.

Fr. Porodil se j' kralj noboski.
Jur. Od prečiste Devi Marije!
Fr. Jur. (skupa):
Na tom mladom letu veselimo se,
Mladomu kralju poklonimo se,
I mladoga kralja mi molimo.
Fr. Sam baš nekako od volji.
Jur. Ter sam i ja zač lani smo noć malo sami sebe pokrpali i preobukli a ovo leto smo pak malo „Našoj Slogi" polihali čelo i podčšljali vlasi.
Fr. A ča bi pak bilo, da nam gospoda nastrižu runa?
Jur. Sako leto bimo se od pete do glave obukli va nove halje.
Fr. Muči no, nam nosi hvala Boga i naša siromašćina božjoga blagoslova a gospoda su pul sve bogatije judna i nesadovoljna.
Jur. Bimo još malo podakulali, na nosom na pošta predplata za "Franinu i Jurinu."
Fr. Nosi nosi, ja sam već, neka njim ju Bog blagoslovi.

* * *

Fr. Čuješ Juro, gospodin Bepo su mo pitali, da njim reci za jednega moštra, ki bi njim malo sina hrvatski vadil, zač da vide i sami, da bez tega zajika ni va Istroj više kruha.
Jur. Drugi, ti pošalji ga va Rovinj nekemu Muškardinu, ki na batimontah sudcom hrvatski zajik tumači.
Fr. Je l' pak za ta posal?
Jur. Govori tako pametno, da ga nebimo ni mi razumeli. Ča biš mu ti odgovoril, da te — stavimo — zapita: „Vi ćete znat, da ste tužan a Jurinum Istinovićem"?
Fr. Ha, rekal bim mu, da sam čuda puti tužan sam i s Jurinum.
Jur. Al on te nemisli pitat ako si „tužan" nego ako si „dužan".
Fr. Onda neka govori kako i ljudi.
Jur. Ča biš pak odgovoril na ovu Muškardinovu: „Ni se sospetivalo puli vas, da se ni ubilo mu?"
Fr. Toga nebi svi popi zištudijali.
Jur. Otel je doznat od nekega svedoka, ako se je kod njih suminjalo, da je neka žena bila od nekega ubijona.
Fr. Te će bit morda rovinjoški zajik, ma hrvatski jer ni.
Jur. Ja, ma on je plaćen od suda za hrvatski zajik i sud sudi po onom ča on reče.
Fr. Zač imamo pak sudce?
Jur. Da sude.
Fr. Komu, kada nerazumiju onoga, komu moraju sudit.
Jur. Ča još neznaš, da smo va Istroj.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpuščeno . . . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§ 66. pokr. zak., članak XVI. drž. zak. od 1. marča 1882.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpuščeno dne 5. agusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. — Živio zakon!!!**

Nadvojvodkinja Stefanija u Kastvu. Nj. vis. carevna Stefanija prispjela je nenadano na Silvestrovo, dne 31. dec. p. g., na 3 sata po podne u grad Kastav, pračena po jednoj dvorskoj gospodji.

Opaziv taj visoki posjet, izviesilo je obć. poglavarstvo na štandardu austrijsku zastavu.

Pučanstvo, koga se je napunio čitav grad i iz bližih županijah, da prisustvuje zahvalnici u crkvi na minuloj godini, pratilo je Nj. visost pozornim okom, pozdravljajuć ju odkrivanjem glave, a Nj. visost, iznenadjena što je spoznata, klanjala se je prijazno desn. i lievo.

Obašav kraljevna znamenitije točke mjesta, kao staru Crkvinu, lopi vidik na more sprod glavne crkve itd, podala se je u crkvu sv. Jelene, koja bijaše radi svečanosti crkvene pučanstvom prilično napunjena, odkud se je Njez. visost, praćena mnogobrojnim pučanstvom, nakon polsatnog boravka u Kastvu, povratila pozdravljana sa svih stranah, kočijom u Opatiju.

† **Antun Stronić.** Iz Trvižа primismo žalostnu viest: Dne 24. prošloga mjeseca u 4 i pol sata popoldan preminu u Trvižu providjen Svetotajstvi umirajućih m. č. gosp. Antun Stronić, umirovljeni župnik u rodnoj si kući. Dugotrajan bijaše rad njegov u vinogradu gospodinovom. Pokojnik rodio se naime 11. siečnja 1809. to je doživio skoro 84. godinu. Riedka starost, težka i dugotrajna bolest noslomi ipak do zadnjeg daha mlada mu uvjek duha. On se zanimao neprestance živo za narodni pokret u Istri. Milo ga bilo slušati kad je pripovjedavao staro patvo našeg roda u Istri i kako se je radovao probudjenju naroda.

Iz veliko ljubavi do puka, i dobro znajuć, da nemože nitko toliko koristiti rodu u tužnoj Istri koliko svećenik, odredi u svojoj oporuci 3000 for. za jednu štipendiju za djake iz pazinskog, pićanskog il keršanskog dekanata. Ovako slijedeć primjer svoga prijatelja i nezaboravnog otca Istre, pokojnoga biskupa Dobrile, ostavi si takodjer vječnu i najljepšu uspomenu u narodu.

Pogreb bijaše dostojan vrloga svećenika i prijatelja puka. Preč. gosp. nadžupnik Orbanić iz Pazina sa pet svećenikah i mnogobrojno mnoštvo naroda iz bliza i daleka sprovedoše pokojnika u crkvu, gdje se je odpjevalo begovanje za mrtve hrvatski toli izborno i razgovjetno, da je narod slušao krasne psalme, kao na propovjedi; čuli smo gdje se je posilje puk razgovarao: ala je to liepo, kad čovjek razumi što svećenici mole! ah tako bi želili, da bude i na našem pogrebu!

Poslije svečano sv. misu za mrtvo odprati sav narod svojega nekadašnjega pastira na vječni počitak na ovdašnjo groblje — a mnoga je suza zabilatala u oku prijatelja i naroda na riedi svećenika: Počivao u miru. Dà, počivao u miru čestiti župniče!

† **Josip pl. Merzthal.** Nemila smrt nam opeta pokosila jednog našega! Dne 23. dec. pr. god. preminu na Voloskom Josip pl. Merzthal u 49. godini dobe svoje nakon vrlo težke bolesti, ostaviv razvidjenu udovu i mnogobrojnu rodbinu i toliko prijatoljah, koliko ga ljudih poznalo. Bio je dobar, svakomu pripravan dati dobar savjet i učiniti svaku moguću uslugu. Kroz cieli život, prem je po zvanju bio prisiljen služiti se talijanskim jezikom, bio je uviek očit i odriešit Hrvat, pravi rodoljub, velik i osvjedočen prijatelj i zagovornik našega lista. Kad su ono prošlo godine graknuli voloski šaroinjaci na jednog ondješnjeg trgovca, koji je razpačavao naš list, a taj se radi toga prestrašio, ponudio se sam g. Merzthal, da će dragovoljno „Našu Slogu“ razprodavati, što je takodjer sve do smrti na naše podpuno zadovoljstvo činio.

Pretrpio je za života što čovjek pretrpiti može, jer je rad bolosti noguh, od svoje 20. godine dalje, više danah sprovedo jaučuć na postolji nogo u družtvu rodbine i prijatoljah, al zato se ipak nikada ni tužio na svoj težki udes, uviek pače bio dobre volje i uviek se vruće Bogu molio!

Umro je kako je živio, miran i spokojan kao čovjek, koji se neboji stupiti pred lice Stvoritelja svoga! —

Popo prijatelju! Moli se Bogu za Hrvate, koje si za života toliko ljubio!

Imenovanja u trgovačkoj mornarici. Kr. pomorska Vlada na Rieci imenovala je trgovačkimi kapetani dugih putovanjah poručnika g. Pošelja Franju Matina iz Kostrene, a trgovačkimi poručnici gg. Šepića Ivana Santova iz Oprica i Rožića Eduarda Tomina iz gornjo Drage.

Službeni list donaša imenovanje kotarskoga kapetana u Puli g. Elueshegg-a savjetnikom namjestničtva u našem Primorju. Do mala ćemo valjda javit, da je g. Elueshegg promješčen u Poreč.

Predsjednikom prizivnog suda za Dalmaciju imenovan je dosadanji upravitelj toga suda i vrli hrvatski rodoljub g. Anto Brčić. Čestitamo iskrene braći u Dalmaciji!

Tršćanski bogoslovi u centralnom sjemeništu u Gorici. Iz posliednjeg broja diecezanskog lista za tršćansku biskupiju vadimo sliedeće podatke o mladićih, koji se pripravljaju za svećeničku stališ za tršćansko-koparsku biskupiju.

U svih četirih točajih imado gg. bogoslovah 46, i to: u I. točaju 20, u II. 10, u III. 7, a u IV. 9. Rodom imado jih 17 iz Istre; 15 iz Češke; 6 iz Moravske; 5 iz Kranjske, 1 ih iz Trsta. Tršćansko svećenstvo uzdržaje 14 bogoslovah u sjemeništu.

Iz Gorice javlja nam prijatelj, da se mladići iz Češke i Moravske marljivo uče jeziku, u kojem njim bude podučavati puk naše biskupije.

Hrvatska gimnazija na Rieci, ovaj veleznameniti zavod po hrvatsko primorje, uviek liepše napreduje i napjeva. Svakom godinom raste broj učaca sa mladoži tako, da se je već točajem nekolikog godinah moralo otvoriti u nižih razredih i paralelkah. Najboljim dokazom vriline toga zavoda jest činjenica, što rieški građani bez razlike narodnosti vole slati svoju djecu u hrvatsku nego li u madjarsku gimnaziju, koja takodjer tamo postoji. A i kako nebi. Mladići, koji svrše hrvatsku gimnaziju, bili oni u ovoj ili onoj poli državo, nemaju se bojati za svoju budućnost, jer u raznih strukah javnoga zvanja podpuno odgovaraju mnogovrstnim zahtjevom. Velika prednost ovoga zavoda jest takodjer i ta, što je za naukovni hrvatski jezik, obligatan za sve učenike njemački i talijanski jezik. Tim dobiva mladež lemelj, da može u svoje vriome službovati u komiljah, gdje ne traži poznavanje više jezikah.

Mi se iskreno radujemo napredku omiljele nam rieške gimnazije, i to tim više, što je velika većina naše mladoži, koja već u Istri prosvjetu širi, polazila rodjeni zavod. On će biti i nadalje obljubljeni zavod naše mladoži, osobito iz istočnih stranah Istre, jer u svojoj zemlji nemamo srednje škole, gdje bi se naša djeca mogla uzgajiti u materinjem jeziku!

Sa žalošću moramo nasupret biljeziti, što je mnogoljubni i velezaslužni ravnatelj toga zavoda g. Ljudevit Slamnik na svoju molbu umirovljen. Bijaše on pravi ljubimac učeće se mladoži, koji ju je uviek rieči i djelom podpomagao i bodrio. Uz težki i škakljivi položaj, što ga ima na Rieci hrvatska gimnazija, bijaše on upravo muž na svojem mjestu, muž, koga su morali štovoti i naši narodni protivnici. Jedino nu i najveće odlikovanje, koje je on za svoje tegotno i požrtvovno djelovanje postigao, jest neograničena ljubav i harnost, koju mu nose svi njegovi učenici. Mi mu ovim putem u ime hrvatske mladeži iz Istre blagovorimo na svemu, što je za nju učinio, želeć mu dugotrajan i miran život!

Nasliednik mu nije još imenovan. Mi s naše strane želimo, da bude vriednim zamjenikom g. Ljudevita Slamnika.

Kako se pristrano izvješćuje s saborskih sjednicah u Poreču opazili smo već češće, i mogli bi navesti mnogo primjerah o tom. Navesti ćemo samo jedan. U današnjem broju mogu čitatelji čitati interpelaciju pošt. g. Spinčića o cesti Buzet-Dragući i ciela dotična razprava. Interpelacija, kako je danas natiskana, tako je bila napisana, pročitana i predana saborskomu predsjedniku, od rieči do rieči, hrvatski i talijanski, nit je tu interpelant kakva govora držao. „L'Istria“, list koj dobiva podpore za tiskanje izvještaja zemaljskoga odbora, izvješćuje o toj interpelaciji ovako: „Pošt. Spincich — govori(!) na dugo hrvatski, pak razlaže sliedeću interpelaciju takodjer talijanski“. Onda donaša interpelaciju kako ju je g. interpelant lani postavio, pak dodaje: „na neke stvari rečeno prije interpelacije odgovara predsjednik u smislu, da je pošt. Spincich slabo razlagao neke njegove izreke“. Onda sliedi što je govorio pošt. Dr. Amoroso i što u izvadku donašamo. — Kod interpelacije 1) nije interpelant držao govora, niti dugoga nit kratkoga, nit talijanskoga nit hrvatskoga 2) on je čitao hrvatski i talijanski i predao što je čitao hrvatski i talijanski napisano 3) tu je ustvrdio, da je lani matnuo interpelaciju i pročitao kako su glasile 4) navelo je, što je na to odgovorio g. Dr. Amoroso a što g. predsjednik 5) prosudio je po saborskom pravilniku to odgovore obojice i ustvrdio, da on na temelju pravilnika nije dobio odgovora i za to 6) da jih opotuje, jer se u prvoj radi o povredi zakona u drugoj o nepristranosti koju bi imao zemaljski odbor rabiti. — O tom svom mramorkomo šuti porečka „L'Istria“, plaćana i od zemaljskoga odbora. To bi valjda moglo baciti slabu sjenu na njezino patrono. Njezini čitatelji nek neznadu svega što i kako se radi. — S listom „L'Istria“ divno suglasi službeni list c. kr. vlade u Trstu „Osservatore Triestino“. I on donaša interpelaciju kako su lani bile donošene. Ni on neće na svjetlo sa svim. Nećo šuno. Ni on ne zna, da su zakoni novrše. Reklo nam se je često i s pouzdanih stranah, da su čvrsti vozi između Trsta i Poreča, pak i ovo što navadjamo, potvrđujo to.

Iz Draguća nam pišu koncem prošloga mjeseca: Nedavno dodjoše amo dva Račičana i jedan Hamljan po poslu. Zabavljali se iza obavljenog posla u krčmi Ivana Sostana prijatoljskim razgovorom i narodnom pjesmom. Ovo posliednje ubole je upravo u srce nekoje dragućke čavrljanke. Al što će? U krčmi nemogu navaliti na ljudo, koji se nedužno zabavljaju nesmetajuć pri tom nikomu. Nu ti ljudi moraju jednom i na ulicu. Naša trojica, plativ račun, odputi se već u tami kući. Dragućki divljaci sprovedoše ih nekoliko puta mirno, nu čim se približi ona trojica crkvi sv. Marije, počeli su ti junaci „dol-Pavita civilità“ najprije zviždati a kad su putnici stigli u jarak nazvan Slapno, počelo je na njih sa svih stranah sipati kamenje. Sam Bog je hotio, da je bilo u družtvu ono trojico neki Dragućan, koji je počeo na ono topce vikati i grozit njim se, na što su oni prestali bacati kamenje. Da nije bilo onoga Dragućana, zaista bi bilo koji od ono trojice u jarku zaglavio. Ovo vam je gospodine urednike sgoljna istina[1]), koju nemože nitko pobiti i koja nam ponovno pokazuje, kako liepo napreduje i u Dragući djedovska kultura.

Nepotvrđen izbor. Iz Zagreba javljaju, da Nj. Veličanstvo nije potvrdilo izbor prosv. gosp. kanonika dra. Franje Račkoga za predsjednika jugoslavenske akademije. Prosvjetli g. dr. Rački bio je kroz 19 godina, t. j. od postanka akademije pa do danas predsjednikom toga učenoga zavoda.

Skoro istodobno izabralo je francezko historičko družtvo u Parizu „Société d'histoire diplomatique“ dra. Fr. Račkoga jednoglasno svojim članom, to tim osobitim naćinom odlikovalo hrvatskoga učenjaka.

Kradja u crkvi na Rieci. Iz Rieke javljaju dne 20. pr. mj. sliedeće: Jučer na večer bijaše zakriven u crkvi jedan zločinac te je noću razbio sve škrinjice, u koje može pobožan narod milodare za siromašne i za popravak crkve. Odnio je do 70 for. Htjeo je orobiti i svetilište, nu nije mu pošlo za rukom. Mora da je imao više oruđja, kojim se je služio i za razbijanje, to da može izaći iz crkve. On je naime izdubno sve oko ključaonice a onda ju napokon izvadio i bacio na tlo pa otišao. Redarstvo traži zlikovca, nu nije mu do sada ušlo u trag. Naknadno se javlja, da su zaustavili oružnici na putu iz Rieke u Labinj dvie osobe, na koje se sumnja, da su provalili u crkvu i okrali ju.

Zapljenjeno dieto. Na škotskom otoku Skyo zapljenio je sudbeni ekseknutor nekoj udovi sav pokretni imetak, među ovim i dieto u koljevci i psa, kojega je procienio dva put tako visoko kao dieto. Da li će dieto biti prodano na licitaciji, nije poznato.

Poludio od radosti. Pišu iz Beča: Trgovački pomoćnik Josip Pöhnel iz Schwammenbrükla u Češkoj, mladić od 19 godinah, došao je nedavno iz Pinnebauma, a već poslije nekoliko urah morao ga je stražar radi njegova ludnovata ponašanja ustaviti, to predati redarstvu. Kako je liječnički ustanovljeno, poludio je mladić od radosti. Poslije dugoga traženja pošlo mu je za rukom naći u Beču službu, a ta ga je radostna sgoda uzrujala tako silno, da je od radosti poludio. Predan je obćoj bolnici.

O starosti vladarah. Njemački je cesar Vilhelm po godinah najstariji vladar, no unatoč toj starosti ipak je glodom na dobu vladanja, istom sodamnaosti u redu vladarah. Najdulje vlada braziljski Don Pedro II., koji sjedi već 55 godinah na prestolju. Za ovim je prva engleska kraljica, koja će u juniju tekuće godine slaviti 50-godišnjicu svoga vladanja. Po godinah je sv. otac Leo XIII. drugi za Vilhelmom. Nizozemski kralj i knez Schaumburg-Lippe dosegnuti će budućo godino 70-godinu života. U obće je starost vladarah visoka, jer su samo četiri izpod 40 godinah. Izuzev ljetos rodjenoga španjolskoga kralja, srbski je kralj Milan sa svoje 32 godine najmladji.

Zaručnik od 86 godinah. U Pešti bilo je nedavno vrlo zanimivo vjenčanje. Srotni zaručnik zove se Abraham Mühlmann, imućan i obće poznat, a ima mu 86 godinah. Do nedavna živio je u skromnoj zabiti u kući na Hunyadijevu trgu br. 1, dok ga prije tri mjeseca nije zadesila nesreća, da mu je umrla supruga, s kojom je punih 60 godinah proživio u najsretnijem braku. Starac naviknut snevim bračnomu životu, stade se odmah ogledati za novom suprugom, te odabra liepu mladu udovu po imenu Julijanu Singer, s kojom se je vjenčao prošaste subote. Mlada gospođja našla je u novoj svojoj obitelji 20 zetovah i nevjestah, 100 unukah i 16 praunukah. Činovo to potomstvo te i nekolikoo njezino djeco iz prvoga braka, predstavilo joj se dan iza vjenčanja. Kako se je to novo potomstvo predstavilo svojoj punici, dotično babi i prababi skupno, milo se je prvino, da je to prava strka tim više, što svi nisu mogli na jedanput stati u prostorlju mladoženjah, te su jedni morali čekati prid vrati, dok su drugi bili unutri.

Trgovačke viesti.

Kava drži se na visoku cienu. *Moka* for. 115 do for. 125 — *Ceylon* plant. 100—108 — *Portorico* for. 108—113 — *S. Domingo* for. 87—93 — *Rio* obična for. 76—88 — *Java* for. 87—100 — *Santos* for. 76—80 — *Java Mat.* for. 88—95.

Šećer drži se također dobro; pradalo se ovih danah 8000 vriedna po for. 18—20.50.

Vađe trgovina. *Dalmi* for. 25—30 — *Smokve* f. 10—11. *Rožići* puljski po for. 10—11 grški f. 6 — *Limuni* „pomeranđe for. 2—4.60 — *Mandole* for. 75—80 *Šipke* suhe domaće for. 10—11 — *Ura pasa* for. 21—23 — *Razno grozđe* for. 11—17 *Rilemi* for. 18—30 *Sultanina* for. 20—36.

Ulje za jelo for. 36—41 — za stol for. 40—46 — pamučno for. 25—36.

Petrolej ruski for. 7.50 — amerikanski for. 9.25.

Pasulj crveni for. 8.50—9 — bohinac for. for. 6.50—10 — koks for. 11.50.

Maslo štajersko for. 80—92.

Žito pšenica ruska for. 9.50—10 — koruza levantinska for. 6.25—6.50 mirno trgovina.

Sieno komisno for. 1.40—1.70 — volovje for. 1.70—1.85.

Kože volovje strojene 100 K f. 260; teleće f. 400.

Dopisnica uprave.

Od 30. pr. m. do 3. tek. priposlano nam predplate:

P. n. gg. G. A. Trst za god. 86. — Iz Voprinca za čitaonicu na račun for. 2. — G. N. Frančići za god. 87. — L. J. Frančići za god. 86. — S. I. T. Frančići za god. 86. — Ž. F. Poljane za pol. god. 87. — S. F. Trst za pol. god 87. — Dr. S. M. Pešta do konca god. 86. — M. I. Kopar za pol god 87 — Čitaonica Trst za pol god. 87. — H. V. Zagreb za god. 86. — L. A. Pul do konca marča 87. — Čit. Zadar za pol god. 87. — H. I. Jaska. — Slana za god. 87. — A. I. Pul za pol god. 87. — J. S. for. 1. za „Zvonimire u Beču. — Čitaonica Belovar za pol god. 87. — J. M. Kastav za pol god. 87 za 3 izt. — K. I. Čres za pol god. — J. A. Celovac za god. 87. — Dr. Ž. J. Sv. Marija Bistrica za god. 87. — Esk Banka Zagreb za pol god. 87. — Bibl. Alg. Krk za pol god. 87 — D. K. Varaždin za god. 87. — M. M. Sušak, Grobnik za pol god. — C. T. Cirkvenica za god. 87. — Dr. J. R. Vel. Gorica za dv o god. (žalimo varomu). — S. P. Kanfanar za pol god. 87. — „Lilika — Vila Gospić za četvrt god. 87. — „Austria“ Pazin do 1. novembra 86 — J. J. Dolina za god. 87. B. M. Lukšić za dvie god. — J. V. Sluni do konca 86. — C. J. Tar. za pol god. 87. — R. M. Medulin za god. 86. — T. M. Kambelovac za 87. — Čit. Split za pol god. 87. — L. A. Keršan za godinu 87. — R. M. Sv Lovreč P. za pol god. 87. — B. I. Koštrena Sv. Lucija za god. 86 (nitko nam nije vaš premeštaj bilo javio) — G. P. Rieka, Kozala za god. 87. — Čitaonica Vel. Gorica za pol god 87.

Tršćanska burza

dne 5. jenara.

Austrijska pap. renta	for.	88.05	do	for.	88.15
Ugarska „ „	„	89.50	„	„	90.05
Iста u zlatu 4%	„	104.—	„	„	104.15
Dionice nar. banke	„	878	„	„	871
„ kredit-banke	„	293.50	„	„	294.—
Talijanska renta	„	99.1/2	„	„	100.—
London 10 lirah sterlinah	„	126.—	„	„	126.1/4
Napoleoni	„	9.09 1/2	„	„	9.9 1/2
C. kr. cekini	„	5.89	„	„	5.90
Državne marke	„	61.90	„	„	61.75
Isto francezke	„	49.75	„	„	50.—
Talijanske lire	„	49.60	„	„	49.90

Lutrijski brojevi

dne 5. jenara.

Prag	37	41	3	9	39
Hermannstadt	67	66	80	14	64
Lvov	45	23	66	34	60

[1]) Nemamo se dakle bojati izpravka poput onog o klasičnoj talijanšćini g. Giovanni Matteo Grossich-a, o konjskom ropu! (Ured.)

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogoče *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrsten onake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v toj stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kinaške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljanje** ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti najnižnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnom trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 10—48

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Racznini* i *G. B. Rorisa*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmoluer, v Karmici v lekarni A. Franzoni, v Tomizu v lekarni E. Pallica.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani

koje izvrstnost potrjujejo mnogi učeni zdravniki in tisočero ljudi, ki so jo rabili; ozdravlja želodčevo in telesno bolezni, posebno pa zaprtje, vraničino in jetrno obolelost, kakor tudi hemoroide ali zlato žilo, želodčno in prebavalno mrzlico in je najboljše sredstvo zoper glisto pri otrocih. 50—1

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za gld. **1·20** po poštnem povzetji. Poštnino trpé p. t. naročniki.

!! Molim čitajte !!

No bhodno potrebno za vsku ku ću

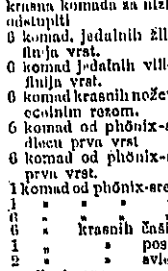

jesu naša s kr. patent. i u Londonu odlikovana od Phönix-srebra jedala, koja su nesamo radi svoje trajnosti i tvrdoće već također iz zdravstvenih obzirah u porabi nenadkriljiva a ktomu vrlo lijepa tako, da se nikom **25** god. od pravog srebra nedadu razpoznuti, što se može podkrijepiti sa tisuće zahvalnih i priznatnih iz najviših krugovah, te koje nemožemo ovdje radi malenog prostora priobćiti, al koje jesu P. N. občinstvu u našem uredu na uvid. Budući imademo jedino mi skladišče s kr. patent. od phönix-srebra jedalah, to smo jedino mi u ugodnem položaju, slijedeća 54 krasna komada sa nizku cienu od for. 9.60 ov odstupiti

6 komad. jedalnih žlica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad jedalnih vilica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad krasnih noževah za stol pravim englez. ocolnim rezom.
6 komad od phönix-srebra desert ili žlica za djecu prva vrst
6 komad od phönix-srebra žlica za kavu i čaj prva vrst.
1 komad od phönix-srebra žlica za jaja prva vrst.
1 " " " " žlica za juhu tuško vrsti
6 " " " " žlica za mlieko " "
6 " krasnih čašica za jaja.
1 " " postpač za papar ili slador.
2 " " svietnjaka za salom najnovija fasona.
6 komad F. cizelirana Victoriatablet po kinezku graviran.
1 komad najfinij ručni ili klavirni svietnjak nova fasona.
54 komada, koji jesu svakom stolu pravim uresom a stoji sve skupa samo for. 9·50 novč.

Naručbe primaju se uz gotov novac ili c. kr. pošt. pouzećem i obavlja ih prvodc. kr. patent. tvorničko skladište phönix-srebra J. SILBERBERG, Beč, II. Antonsgasse N. 6.

(Jamstvo) Da ostanu bjela naša jedala od phönix-srebra jamčimo ovim za 25 god. te ćemo za dokaz najboljo solidnosti naručbe koje nekonveniraju u roku od 14 dana bez prigovora natrag uzeti.

Ujedno ustobadjamo se ovim P. N. občinstvo opomenuti, da novalja zamjeniti naša c. kr. patent. jedala od phönix srebra sa onimi što no su sa sadnjih godinah tako naglo pod imenom Britania-srebro pojavili; radi toga molimo da se izbjegne prevari neka se točni naslov cienči. 7—7

Br. 950.

Natječaj.

Uslied zaključka občinskog zastupstva od 13. tek. mjes. razpisuje se ovime natječaj na službu jednoga mjestnog redara u Baški sa for. 300 godišnje plaće, koju će dotičnik na mjesečne obroke iz občinske blagajne poplatno vući.

Prošnje obložene dokaznicami sposobnosti i neporočnosti neka se do 20. siečnja 1887. podpisanomu podnesu.

Od občinskoga glavarstva
u Baški 19. prosinca 1886.

Načelnik 1—3
Juraj Čubranić.

Nepogrešivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradavice)

bezuspješan ostao, isto tako sigurno djeluje *protiv dolaseći, tapadanje kose sprieči i ozdravlja.* Uspjeh višestrukim trenjem najamčen. Originalno boca po 1. for. 50 nč. i boca za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje također dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolji.*

U Trstu samo kod A Praxmarer ljekarna Piazza grande. **Hrvatska Slavonija:** Zagreb: samo O. Arnalin, Rieka: Gmoluer, Gospić: Vouk, Ivanec kraj Varaždina: Janoš, Ivanić grad: Tollović, Jaska: Tomaj, Karlovac: Findula, Petrinja: Grgić Zemun: pl. Benko, Slank: Gurasky, Varaždin: Riedl, Vinkovci: pl. Alemann. — **Bosnija:** Sarajevo: Pl. Ployel, lekarnik, D. Tuzla: Pošlković, lekarnik. **Dalmacija:** Zadar: Andrlović, Spljet: Alfirević.

Tamo se može također dobiti *Rau de Hôbs*, istočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i blago ću puti. Cieni 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rubce i elegantni svieć. Ovo je blagovanje svih vonja. Radi vanredno lepe sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Cieni for. 1.50

LA FILIALE della BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo:
per Banconote
3½ % con preavviso di 5 giorni
3½ " " " 12 "
3½ " a soi mesi fisso
per Napoleoni
2½ % con preavviso di 20 giorni
3 " " " 40 "
3½ " " " 3 mesi
3½ " " " 6 "

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partir dal giorno 18. 2°. aprile, 3. 20. maggio, 17. luglio e 18. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 13 Aprile 1886.

Warranta.

b) **BANCO GIRO**
abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti in Borsa. — Conforma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versa entifatti a qualsiasi ora d'ufficio la data del *mercoledì giorno.*

Assume pel proprio correntista *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warants. 2—2—3

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER for. 1·60

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—44 vecchio N ro 4).

Pečat iz kaučuka

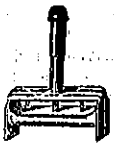

Najpokladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježnikom.

samo for. 1·50

Samogiban žepni pečat fr. **2·20**

for. 1·80

Nadalje svakovrstne pečate za obćinske, zupne itd. uz uvedo najjeftinije cienu.

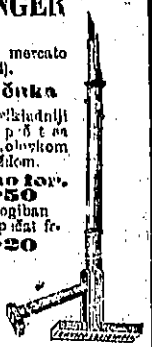

Stante i čitajte!

Rad promakle zimske sezone dredavat će se na skladištu još sa nalazećih **1250** komadah novo izumljenih, topłih, trajnih, pristalih

Štrsanje-kaputah

sa 8 rada puceatah, po komad

samo for. 1.60

Naima ništa boljega, trajnijega, jeftinijega i naprednijega od ovih novo izumljenih praktičnih Štrsanje-kaljutakah za gospodje i djevojke, kojih ima u zalihi svakovrstne boja, te ih ug odulol pohvalisko kao izvrstne i što prietaju svačijemu tielu, a što uzderžaju jednoličnu toplinu tiela, a što se njimi prilikuje gornje odielo i 4 puti jeftinoća, trajnosti i ukusna kroja. — Tko ima Štrsanje-kaljutak — nadžden je proti studeni — neda pokaliti troška, što ga je dužan učiniti za uzdržanje zdravlja.

Fin kaljutak ili hlače samo for. 1·60.

Za gospodu vrlo jeftino, finu i jako

topli kaljutak ili hlače samo f. 1·70 po komad

Kod naručivanja neka se samo naznači veličina osoba. — Pradaja i razpošilja uz poštarsko pouzeće jedino razpošiljalište

RABINOVICZ

Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

(24—20)

velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najjeftinije cienе. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za žensku for. 3.50—5, za djecu uz sve cienе

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosiljskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
6-mjesni odkaz 3%
10-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 4%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Poštu, Brno, Trst, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Celovec, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, također unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varranto, uvjeti na sporazumljenje na otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesece.

Na efekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fl. 1000; na povelo iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—22

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procjenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-23 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupeljnih kljetovah, badanjah, i ostalih posudah, strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se pravnje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućino, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždarene c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na zrak i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne stanove, banke, gliorieto itd. itd.

48—41 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Ljekarnička specialiteta
odlikovana

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasie. Izvrstan lick proti grlenim bolestim; kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojne svjedočbe izdano vlastniku u toku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrđuju vsema dobru djelastnost, bolju nego li je ikoji drugi lek sličnе vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegetabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalihin kurtih očiju.* Izjavljujem tinkturo očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršene patvorina moje nadaju ajajnih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz ustiju; ojačava zazubnjake, uzdrži zube svietle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulije žličicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Ciena 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati bielo zube i za očistiti jih, jadeć zazubnjake, već djeluje svojimi razkužujućimi svojstvi da se u probavne i dihajuće organe neutnese zarodci kušnje bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč* 23—22

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 2. U Trstu 15. jenara 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 nč, za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti.

Komu list nedodjo na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Posl.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za sedjako 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

Poziv na predplatu.

Sretno stupismo eto i u csamnajstu godinu odkad šaljemo naš list na krilo milog nam roda. —

Ovim mjesecom stupamo u novu godinu, pa radi toga pozivljemo narod na novu predplatu u čvrstoj nadi, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici, te da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli učiniti.

Predplata sa poštarinom za cielu godinu stoji za imućnije for. 5 — za sellake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carovine za poštarinu više. Novce ne treba šiljati u započaćenom listu — jer je predrago, nego poštarskom naputnicom (Vaglia postale).

Budući da nam se šalje više putah novce u razno svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači što je za predplatu, što za što drugo.

Tom zgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti — jer nije liepo ni pravedno list primati a ne plaćati ga.

Preporučamo napokon svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajeva istinito evo, što misle da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloge".

Nepozvanomu odvjetniku.

Dobrotom nepoznate nam osobe došno nam u ruke br. 144. trentinskoga časopisa: «La Voce cattolica». Taj list — kako mu i sam naslov kuže — zastupa izključivo interese katoličke vjere. U rečenom broju imade dopis iz «Primorske Istre» sliedećeg sadržaja: «Buoni esempi — Croati — La Nasa slogà — Enimma — Un Missionario trentino» (Dobri primjeri — Hrvati — Naša Sloga — Enigma — Jedan trentinski misijonar). Nas zanima osobito drugi i treći predmet dopisa, a nešto manje i prvi.

Eto nas na uslugu «Katoličkomu glasu» i njegovu piskaru, da njim po svojih slabih silah odgovorimo.

Dopisnik «Kat. glasa» uzdiže — medju ostalim — do neba sl. istarsku juntu, što je ona prošlo jesenі pomogla koparskomu konviktu sa posudom od 10.000 for. a u najnovije doba sa darom od 800 for. Taj prokrasni (!) primjer, da je sliedilo občinsko zastupstvo u Bujah, podariv taj konvikt istom svotom. Na ovo odgovaramo u kratko, da je vesma lahko razbacivati se tudjim novcem, rad kojega nije se članovom sl. junte stvorio niti jedan žulj na ruci. O koparskoin konviktu i o cilju za kojim isti, dotično njegovi osnovatelji teže, govorili smo nedavno, a kod onoga ostajemo i danas.

Nadalje tuži se dopisnik, kako se je nedavno podvrgla od 16 kandidatah, samo dvojica Talijanah izpitu usposobljenja na koparskoj pripravnici. Svi ostali da su Hrvati i Slovenci. Tuj da treba neobhodno pomoći «providnostnog» družtva «Pro patria» inače, da će se Talijani nasukati. Biti ćemo i ovdje što kraći. Uzrok, radi kojeg se je podvrgla samo dvojica talijanskih kandidatah spomenutu izpitu, može biti jedino taj, što talijanski mladići uvidjaju, da više za njih noima u Istri mjesta, jer su svuda talijanske škole pootvarane, i jer imade u izobilju za Istru talijanskih učiteljah. Nepojimimo dakle kako bi tuj mogla «providnostna» «Pro Patria» pomoći. Koliko je nam poznato, bijaše družtvo «Pro Patria» oživotvoreno u talijanskom Tirolu (o čemu smo govorili na ovom mjestu na konou prošlo godine), da se spasi talijanski živalj od njemačko navalo. U Istri neima pako govora o kakovoj navali na talijanski živalj, već obratno, na hrvatski od strane Talijanah.

Zagonetkom nam je dakle, što bi se imalo početi tim družtvom u Istri. Ako nemisli možda dopisnik, da je cilj tomu družtvu podizati talijanske škole medju hrvatskim pučanstvom i tim otvarati novo polje talijanskim učiteljem? Jest, to je svrha rečenomu družtvu u Istri i nikoja druga. Pak ako i pojmimo dopisnika «Kat. glasa», nemožemo da shvatimo čisto katolički list, koji takova mrzka načela širi i sa dopisnikom se istovjetuje. Zar sastoji u tom katolicizam «Kat. glasa», da propagira agresivnu i barbarsku osnovu u Istri, proti kojoj se on punim pravom zubi i nokti u Tirolu brani i bori. Na čast vam bio takav katolicizam gospodo oko «Kat. glasa»! Zar neznate, da su u Istri, u Trstu i na Goričkom na čelu družtva «Pro Patria» većinom takovi mužovi, kojim je vjera dovata briga, i kojim je gospodin Bog židovski moloh? Zar ste zaboravili govore tršćanskoga ultraliberalca-židova na prošlednjoj skupšćini «Pro Patria» u Tirolu? S takovimi načeli hoćete vi, da Istru nasećete? S timi bezvjernici možete vi, po izboru katolici, u isti rog puhati? U slast bilo to vam i takovomu katolicizmu! Mi, pa krstili nas vi ne samo Rusima, već ako vam drago i Poganima, uz taj vaš nauk lje nikad nepristasmo.

Ajdmo dalje.

Govoreć o naroduostnom pitanju, izrazuje se dopisnik »Kat. glasa« ovako: »Nasa Slogà, organ klerikalacah (?), rukovodjen od jednog popa, nekog Mata, časopis, koji zastupa više interese ruskog cara nego li one s. Otca, ne čini drugo od neko vrieme, već se nabacuje blatom na najodličnije osobe našeg klera. Njemu je dosta, da bude koji častni svećenik, pa bio taj i sam biskup (a na žalost vidjamo, kako se najsramotnijim načinom gredi jedan sveti pastir) i to ne samo radi toga što je talijanske narodnosti, već i radi samog talijanskog prezimena, izvrgnut najprostijim i najbezobraznijim klevetam. Ovih dannah pronašao je za shodno neki mnogošt. g. župnik, da zamjeni hrvatsko pjevanje kod mise latinskim, eto ti Nasa Slogà, gdje škandalozno više, pišuć bezobrazno, što se je neopravno zamjenio hrvatski jezik onim proklotim latinskim jezikom (maledotta lingua latina.) To je prava snošljivost samodržaca! Ali što se može očekivati od časopisa, koji se nasilvlje katoličkim a pri tom se ovjenčuje (s'inghirlanda) na rodjendan cara svijuh Rusah?«

Tako naš trentinski »katolički« prijatelj. Slioditi ćemo ga pri tom točku po točku.

Nuzgredna je stvar, koji da urodjuje naš list, i nitko pametan neće pitati, da li se taj zove pop Mato ili don Silvio. O katolicizmu (ili kako »Kat. glasa« kuže, klerikalizmu) našeg lista nije zaisto vratan, da sudi piskar »Kat. glasa« a još manje njegov urednik don Silvio. Naš list nemosi na čelu prokrasnog naslova »katolički« niti najsvetijeg simbola svakog pravog katolika, t. j. sv. propolo, pa ipak možemo smjelo uztvrditi, da je on u svako vrieme, svuda i pod svimi urednici propovieduo, branio i zagovarao nauk sv. naše vjere, jedino vriolo pravo čovječansko sreće. O tomu može dvojiti dopisnik »Kat. glasa« koliko mu drago, jer nas rad toga glava neboli, ali toliko možemo kazati njemu i gospodi kod »Kat. glasa«, da se nije naš list nikada družio sa nazovi-liberalci, sa bezvjernici i progonitelji sv. vjere, nit je on ikad propovieduo divljačka načela, kao što to čine nekoji tobož »katolički« listovi. Nastojali smo uvjek, da, braneć zakonitimi sredstvi svoje, štujemo tudje, držeći se one Spasiteljeve: «nečini drugomu, što nebi tebi drago, da on tebi čini«. Dok budu naši čitatelji — medju koje spada sav hrvatski i slovenski klor Istre i naše po izboru pobožno pučanstvo — s tim smjerom lista zadovoljno, neće nas lje zaboljeti glava, pa pisao »Katolički glas« što i kako mu drago o katolicizmu našeg lista.

Na grdnu klevetu i prostu denuncijaciju, koja nebi smjela naći mjesta u jednom »katoličkom« listu, da mi tobož više zastupamo interese ruskoga cara nego li one sv. Otca, nedopušća nam obraz, da se osvrnemo. Ako se tim načinom širi moral i pravi katolicizam, tada zaista nezavidjamo toga «Katoličkomu glasu».

Nemenja je kleveta, da mi napadamo častne i nedužne svećenike, dapače i nekog «svetog» biskupa. Dioleć uvjek čovjeka od njegovih djelah, odsudili smo kadšto u skrajnoj nuždi ova posliednja, nepitajuć, je li dotičnik častni, prevsvietli ili »svetić«. Nedjelo, pa počinio ga tko mu drago, ostaje uvjek nedjelom. Dapače, čim je čovjek niži stališem i naobrazbom, tim će ga svatko prije za budi koje nedjelo izpričati.

Istina je, da smo odsudili i onog »mnogočastnog« župnika »Kat. glasa", koji je našao za »shodno« zamjeniti hrvatski jezik u crkvi sa latinskim. Pa kao što smo na njega »bezobrazno« radi toga napali, napasti ćemo i u buduće na svakoga, ne samo župnika, već i na ma kojeg »svetog« pastira »Kat. glasa», jer si nedamo od nikoga krnjiti crkvenih pravicah, koje su nam rimski papa i crkveni sabori dopitali i priznali. Prosta je u ostalom laž, da smo mi ikad nazvali latinski jezik, rabljen u crkvi, »lingua maledotta«.

A što da kažemo trentinskomu listu na bezobraznu osvadu, da se naš list ovjenčuje na rodjendan cara svijuh Rusah? I preko toga mogli bismo s prezirom proći, jer nam je savjest čista i jer znadu najbolje naši čitatelji, koliko je na toj tvrdnji »Kat. glasa« istine.

Nu, da »katoličkoj« gospodi neostanemo niti na tomu dužni, kazat nam je, da se naš list neovjenčuje na rodjendan nijednoga cara il vladara, a tim manje onoga svijuh Rusah. Častiti urednici »Kat. glasa« poznati će boz dvojbe povjest katoličke crkve, pak i onu novijeg doba. Oni će znati, da sv. stolica obći i živi u boljem prijateljstvu sa vladom »pravoslavne« Rusije, nego li sa onom »katoličke« Italije; poznato će njim biti takodjer, u kojoj ji državi imade katolička crkva svoja najljuće neprijatelje, i koja je one moderna vlada nasilno otela sv. stolici sve, što su njoj katolički vladari i vitezovi u svoje vrieme poklonili bili. Medju te otimače nespada zaisto njeđan od careva svijuh Rusah. Ove može naći »Kat. glas« u svojem najbližem susjedstvu; naći će ih možda medju onimi, za koje on hotice ili nehotice lomi svoja koplja.

Poduke o katolicizmu netrebamo dakle nit najmanje od »Kat. glasa«, a na njegove ogavne i nekatoličke denuncijacije odvraćamo, da nas one neće smetati, da napredujemo u dosadašnjem pravcu lista, te da će one jedino njemu škoditi, jer će svieat uviditi, kako se pod krinkom katolicizma širi i propovieda nasilje, denuncijacija, laži-liberalizam i nešto drugo. Gospodi oko »Kat. glasa« savjetujemo napokon prijateljski, da se kane jalova posla. Doma i u susjedstvu imadu dosta smrada i svraba, pak tamo neka čiste i češu, inače ćemo njim dovikuati onu njihovu: »Avvocato non chiamato itd.«

Istarski sabor.

(VII. sjednica, dne 26. dec. 1886. Nastavak i konac.)

Zast. g. Sbisà hoće, da govori o dialektih, al mu predsjednik nedozvoljava, a kad mu onaj pripomenu, da je i Dr. Laginja o njih govorio, odgovori mu, da nije htjeo pretrgavati ovoga u govoru, al da na stvar to nespada.

G. Dr. Campitelli reče, da nisu saborski plaćeni; da se nebi imalo gubit vremena hrvatskimi govori i slično.

Talijanske lire 49.60 „ „ 49.90

Preavjetli g. prodajednik pako izjavi, da ima svaki član sabora pravo na temelju čl. 19 temeljnoga državnoga zakona govoriti jezikom, kojim mu se svidja; s druge strane pako, da ima drugih §§, po kojih članovi nisu dužni slušati govorah svojih sudrugovah. (Dobro, na svih stranah).

Na to se prelje na dnevni red.

Predlog zast. g. Crisanza i drugovah, neka se pozove c. vlada, da popravi državnu cestu od Lazareta do Trsta. Negdje njoj voda škodi, jer je pronizka, negdje je preuzka, pak se ima mnogo neprilikah.

Ravnatelj g. Babudor zagovara predlog, tako i g. Dr. Gambini, a pak i prof. Spinčić veleć, da je znamenitost predloga pripoznao najbolje tim, što ga je podpisao.

Prima se jednoglasno.

G. Dr. Costantini u ime polit. odbora izvješćuje o nekih promjenah zakona o lovu. Ustanovljuje se na koliko godinah može se prodati občinske love. Osim nekih promjenah jezikovnih, primila je većina zakonsko predloge. Inače je tu vredno spomenuti, da je g. Dr. Gambini, dobiv pri toj prilici riječ, uztvrdio, da je istarski sabor, u kojem su sjedili biskup Vitezić, Feretić, Jurinac, Favonto i dr. izrazio godine 1864. svoje mnenje, da se imadu zakoni glasovati u talijanskom jeziku u talijanskom saboru kakov je naš.

G. Dr. Cancian i ima istoga odbora izvješćuje o zakonu za gradnju ceste od Draguća, među sudbenih kotarah buzetskoga i pazinskoga, do Cerovlja. Ta cesta da je korisna za sve porezovne občine mjestne občine pazinske. Prevlč i Gorut da su presiromašni, a da bi ju sami mogli graditi; ostale mjestne občine kotara pazinskoga, da neće imati mnogo koristi od nje. Troškove za umjetnička djela i za odkup privatnih zemljištah preuzimlje zemaljska zaklada. Ta cesta ima biti izvedjena do 1889.; zemaljska zaklada predujmiti će i one troškove, koji pripadaju na porezne občine mjestne občine pazinsko. Predujam će se povratiti zemaljskoj zakladi u pet godinah od g. 1887. dalje tako, da će se prve četiri godine pripisati namet od 7%, a petu godinu onolik, kolik bude potreban, da se povrati cieli predujam. Cestovni odbor pazinski dobiva tehničku i ekonomičku upravu i izvršenju dotičnih djelah.

Tako je predložio zemaljski odbor, poprimio politički odbor i izvjestio imenovani izvjestitelj.

Zast. g. Spinčić, prije nego li se izreče o toj stvari, želi znati, kako su se gradile ceste za drugo mjestne občine kotara pazinskoga, da li je naime trošio za nje cieli kotar ili samo one mjestne občine, za koje su bile na prvom mjestu sagradjene. Tom prilikom stavlja sliedeće predloge, suvisle na predloženom zakonskom osnovom:

1. Da se postigne podpuno obćenje između Cerovlja (odnosno Pazina), Draguća i Buzeta, poziva se slavni zemaljski odbor, da dade izvršiti po cestovnom odboru u Buzetu, pruživši mu na razpolaganje potrebite svote, još onaj dio ceste, koj sad još manjka za upodpuniti prugu Dragué-Buzet.

2. Prije nego li se izruči ta ista cesta cestnomu odboru u Buzetu, neka se odašalje posebno povjerenstvo, u koje ima stupiti i jedan c. kr. inžinir i predsjednik rečenoga odbora, da utvrdi, da li prikazuje jur učinjeno djelo, gledom na troškove, zahtjevanu čvrstoću.

To svoje predloge podkriepio je predlagatelj sliedećimi riečmi:

Predložena zakonska osnova imati će samo onda vrednost, ako se dovrši na cesti Buzet-Dragué još onaj komad, koj prema Buzetu manjka, jer će inače ipak uvjek vajati ono, što je gospod. Laginja rekao, da će se kočije prenašati morati. Pošto pako ta cesta nebijaše gradjena po cestovnom odboru u Buzetu, kao što bi po zakonu bila morala biti, nego se je gradila pod vodstvom pokrajinskih inžinirah, koji su tamo boravili mjesece i mjesece, bez uticaja cestovnoga odbora, za to bi trebalo posebno povjerenstvo sa jednim c. kr. inžinirom i predsjednikom cestovnoga odbora, koji bi izrekli svoj sud o već izvršenom djelu, jer neide, da bi pokrajinski inžiniri bili sudci u svojoj stvari.

G. Dr. Amoroso govori i opet na dugo i široko o stvarih, koje na predmet malo ili ništa nespadaju. (Obilazi predmet kao mačka vruću kašu.) U 50 godinah što se ceste u Istri grade, da neima pravila, po kojem bi se gradilo (ali kod ceste Dragué-Buzet obstoje ne samo pravila, nego i zakon). Gradili su jih politički komisari, a občinska zastupstva nisu mogla potrošiti sama nit 5 for. U pazinskom kotaru, da su neke učinjene od cielega kotara, drugo od pojedinih občinah. Rekao je već i opetuje, da je cesta Dragué-Buzet bila izručena cestovnom odboru u Buzetu, da je već dakle potrebna izručivati. Gledo čvrstoće da je nemoguće, da nebi bilo na onoj cesti štogod nepodpuno sagradjeno. Inžiniri da nisu tomu krivi. Cesta da je gradjena u razne dobe. Najviše da se je gradila u vrieme glada godine 1880. Onda da se je u samoj Buzoščini potrošilo više od 33.000 for. Naravski je, da cesta gradjena po seljacih, koji nisu nikad ceste gradili, nije mogla biti savršeno sagradjena (k čemu onda inžiniri?). Ipak zna, da nije cesta takova, da bi ju trebalo prenaredjivati. Komad prema Buzetu, da bi bio već sagradjen, da nije nesporazumka gledo smjera kuda bi imala ići. Da se stvar svrši, junta je pozvala i cos. kr. inžinira. Taj je došao i bio je posve sporazuman sa pokraj. inžinir. Zemaljski odbor već je priobćio cestovnom odboru, da će se nastavak graditi po nacrtu gradjevnoga odiela zemaljskoga i odobrenu po inžiniru namjestničtva, i rekao mu nek gradi još onaj komad ceste. Cestovni odbor buzetski da se neima tužiti, da bi bio „motnut na stranu" kod gradjo te ceste, na kojoj se je, odkad obstoji sadanji odbor, malo radilo, (kako je imao raditi kad se njemu nije izručilo upravo?), jer prva djela se je izručilo pod prije obstojećim odborom. Sada pako, da se pošt. Spinčić tuži, da su zemaljski inžiniri podupirali radnju, (koga su podupirali?) Misli da je s tim razjasnio stvar g. Spinčića, što pak neima ništa s predloženom zakonskom osnovom (!) Nek bude stalan g. Spinčić, da se neradi silopo (!). Junta je učinilla mnogo za Buzoščinu i gledo ostalih, predujmiv svotah više nego ikamo drugamo. Predpostavivši to, sabor nemože poprimiti predlogah pošt. Spinčića.

G. Dr. Laginja ustaje, da podupre predloge g. Spinčića. Ceste, veli, gradi se kod nas na argomautsku. Dušav do Lupoglava i hoteć u Roč i dalje, da bi se moralo opriti kočija, onda vozit se od Roča do Buzeta, a hoteć odavle u Dragué, moralo bi se opet velik dio puta nositi kočija. Čini mu se nerazboritim to gradjenje. Spominje, da pošto se je potrošilo mnogo na ceste, da se za Kras nije učinilo ništa, a ipak bi se ga htjelo odlikti. Htjeo bi, da se ceste jednakomjerno grade po svuda. Ima občinah, koje bi junti ruke poljubilo, kad bi ona dala uvjek za umjetnička djela, ostalo bi učinili sami robotami. Zimi kad seljaci neimaju posla, rada bi radili, da dobiju za palentu. Troše se tiuđe s malim uspjehom, pak se napróuju občinam nameti. To neznaći mudro upravljati. Nek gospoda misle i govore što će, oh misli i govori tako.

G. Dr. Amoroso odgovara. Ozbiljan predmet ostali izvrgava pošt. g. Laginja smiehu. To nevalja. Ceste su morale u hip. Komad ceste Lupoglav-Roč bi će naskoro gotov. I cesta Dragué-Cerovlje bi će učinjena, jer tako hoće zakon 1870. Cesta Buzet-Lanišće je potrebita, i bit će učinjena čim prije na troškove cielega kotara. On zna, da često nit ponuđjeni novac nemane puka, da gradi cestu. Junta daje uvjek podbeću. Često noći da sudjelaju oni, koji prone cestu. Da nije istina, da se u Buzoščini plaća za ceste 85% na izravno porezo, već samo 12%. Samo g. 1885. da se je digla nameta na potrošarinu na 100%, jer je cestovni odbor imao vratiti veliko svoto produjma. Inače da pokrajina vuče u tu svrhu samo 5000 fr. na godinu a troši mnog. ai mnogo više.

Pošt. Costantini dodaje onomu što je rekao Dr. Amoroso, da su ceste za Lindar, Gologoricu i Kašćergu sagradile dotične porezovne občine sa pripomoćju iz zemaljske zaklade, onu za Cerovlje nako cieli kotar, jer je ta občina jaka romašna.

Pošt. Spinčić veli, da ako je uprava ceste Buzet-Dragué od mala bila izručena cestovnomu odboru buzetskomu, kačšto tvrdi pošt. Dr. Amoroso, i ako ju je taj cestovni odbor primio, tad on neima što tomu prigovarati, jer je to onda stvar odbora, kakvu i kako da cestu primi. I njemu je poznato, da je radi komada ceste Buzet-Dragué bio c. kr. inžinir na licu mjesta. Čitao je naime u zapisniku sjednice zem. odbora od 3. decembra t. g. da se neodobrava nastavak ceste Buzet-Dragué, koj se još sad gradi, preko buzetske drage na jugu Buzeta; a baš i ta vieest ga je potaknula, da je motnuo predlog za dovršenje ceste po cestovnom odboru, jer se u njoj nekaže nit o drugom smjeru, kojim bi se imala graditi nit kad će se sagraditi. Sa svojim predlogom nije htjeo vriedjati pokrajinskih inžinirah, nego je htjeo, da nobudu sudci u svojoj stvari. Ako je ovo učinjeno što zahtjevaju njegovi predlozi, onda bi oni dakako bili bezpredmetni; on će glasovati za predloženu zakonsku osnovu (gledo ceste Dragué-Cerovlje).

Pošt. Laginja veli, da je zlo čitao, da nije nametnuto 35% za ceste, već 32%, al toliko da jest, kaošto je zabiljoženo na toj i toj strani izvješća junte.

Pošt. Amoroso opaža, da nije nit 32% već 20% (dakle sad već no 12 nego 20!).

Izvjestitelj kaže, da mu netreba govoriti poslije svoga onoga, što je rekao Dr. Amoroso.

Glasuje se o zakonskoj osnovi za cestu Dragué-Cerovlje, i ona se jednoglasno prima.

Glasuje se o predlozih pošt. Spinčića, i oni ostaju u manjini; za nje glasuju samo gg. Spinčić, Jenko i Laginja.

Pošt. Dr. Campitelli izvješćuje u ime financijalnoga odbora o proračunu zemaljske zaklade za godinu 1887.

Poslije predgovora bi otvorena generalna razprava, pri kojoj uze riječ prvi pošt. Spinčić: Visoki sabore! Što će sad reći, nek se nesmatra govorom već izjavom. O troškovih za zemaljsko odašiljanje, među koje i ja spadam, neću svoga suda izricati. Nek nam svim skupa sudo drugi, občinstvo, narod. Za poslužbu stenografičku nemogu glasovati, jer ta poslužba za nas Hrvate neobstoji; kad mi hrvatski govorimo, tad se rabi stereotipna „parla slavo" a to bi mogao i nestenograf učiniti. Nit za pisače potrebščine ni tiskovine, jer ni to ne obstoji za nas, pako i naša imena se krivo pišu i tiskaju. Nit za svotu od 11.000 for. kao odštetu članovom zemaljskoga odbora, jer, i neobazirajuć se na narode i nezakonitosti u občinah, nad kojimi ima taj odbor po zakonu nadzor, isti odbor neće da prima hrvatskih dopisah i toga, jer su hrvatski kaošto se je i danas ovdje priznalo. Za naidem tako dalеko kako drug mi Laginja, da bi naime svaki prijedmet morao znati hrvatski, al toliko se pravom zahtjevati može, da se hrvatski spisi kod odbora primaju i da se na njo odgovara. Ako članovi odbora neznadu hrvatski, tad je njihova dužnost, da si dadu raztumačiti hrvatske dopise i na njo odgovoriti. Nit za svotu od 22.000 for. koja je ustanovljena za činovnike i službenike kod zemaljskoga odbora i što je s tim skopčano, jer ti činovnici i službenici e malimi iznimkami ili neznadu našega jezika, a morali bi ga znati, ili ako ga i znadu, neće da ga rabe.

I štipendije i podpore dieli se jednostrano. I u prijašnja vremena se je tako radilo i danas se radi. Za prije navadjam primjerom sama sebe. U srednjih školah zadužljivali su se za me moji roditelji, na višik trpio sam i glada i zadužljivao se sam, tako da sam se jedva pred par godinah riešio obvezah. Nikad nisam dobio nikakve podpore, dočim su ju dobivali imenjiti od mene i takovi, koji danas u drugom kraljestvu služe.

Ni danas nije bolje. Najsiromašniji djak Istre na svečilištu nema štipendija. Na srednjih školah dajo se skoro isključivo Talijanom.

Neglеda se na to, da se uzgoji mladićah, sposobnih za svaku javnu službu u Istri, gdje treba znati oba pokrajinska jezika; pače od zla idе na gore. U novije vrieme nastoji se odgojiti i buduće svećenike tako, da neće znati jezika puka među koj će doći kao duhovni pastiri, te će naš narod morati zavidjati onim srotnikom u zabitnih stranah Amerike, među koje dolaze blagovjestnici poznajući njihov jezik. Takov postupak, gospodo moja, mora se prije ili kasnije osvetiti njegovim počet-nikom i onim, koji ga podupiru. Niti kod pučkih škola postupa zemaljski odbor bezpristrano. I najnuždnijih cestah manjka narodu, a tako i vodah. Nit od onopomoćničke postuje ili pokrajinskoga poljodjelskoga zavoda neima našemu narodu skoro nikakve koristi. I tako je više manje i u drugih stvarih. Radi se ili na štetu našega jezika i našega naroda, ili se ga prezire. Narodu je stanje takovo, da bi morao zdvojiti, i mi s njim, i bježati odavle, da nije nešto što njega i nas drži, a to je vjera i pouzdanje u Boga-Pravočnika, koj neplaća svake subote, ali nikomu nit dužan neostaje; vjera i pouzdanje u žilavost hrvatskoga naroda, koj je u dvanaest do trinaest stoljećah, što i u ovoj zemlji prebiva, mnogo protrpio, al ipak živ ostao. On jest tu, on se osvješćuje. Nisam za proračun.

Iza toga progovori g. Dr. Laginja:

Visoki Sabore!

Ja sam lanjsko godine na drobno razložio razloge, rad kojih nemogu odobriti zemaljskoga prorčuna.

Nije potrebno sve na tanko opotovati. Oni razlozi vrede i danas.

Hrvatskomu puku nije pravo u ovoj pokrajini kako ni u drugih. To nezadovoljstvo vidi se u Dalmaciji, u Hrvatskoj, u Bosnoj, u Hercegovini i kod nas i drugud. Uzroci tomu jesu oni isti.

Današnja uredba naše državo takova je, da se spominjem one pričice, kada se je lisica svakojako rugala volu, koj je trpeć i mučeć vozio voz, a drugo životinje su se tomu grohotom smijalo.

Naš puk vuče voz i trpi i muči, a mnogo lisica u njem i okolo njega još mu se rugaju. Nitko neće da mu pomogne.

Vi proti takovomu stanju stvari nemate prigovora; proračun pokrajino uredjen je prema stanju, prema kojem je uredjen i državni. Na naše so potrebe neobazira koliko bi trebalo jedan ni drugi.

Zato, kako ja nebih glasovao za državni proračun, dok ovako stvari stoje, neću ni za ovaj pokrajinski.

Snavim tim pridržajem si pravo po koji izpravak predložiti u posebnoj razpravi, da se zlo umanji, ako je ikako moguće.

Poštov. Jenko izjavi, da neće duljiti, da su predgovornici dovoljno rekli, da se on s njimi posve slaže, to će i on glasovati proti proračunu.

(Za sve to vriome, veli „L'Istria", ostali zastupnici su raztrošeni i zabavljaju se čavrljajuć među sobom, a nekoji se povuku k prozorom. Mi na to dodajemo, da se je u istini čavrljalo i mnogo među zastupnici, al da to ovi nisu činili — nekoji stalno sluto, kotrih bi to posliedicah moglo imati.)

Pošto nije već nijedan od zastupnikah progovorio, primetnu izvjestitelj g. Dr. Campitelli, obćenito smatran za vladina čovjeka, da su govori notom izrečeni sastavljeni za „Našu Slogu" a ne za sabor, i da bi gospoda bolje učinila, kad bi jedan za drugim izjavili: Ovdje, sabore, inače bih držati dug govor u svojem materinjem jeziku, nego uzdržajem se i izjavljam, da ću ga u svoje vriome priobćiti u tom tom listu. (bene, bravo, na klupah većine).

Na to se je prešlo na podrobnu razpravu.

Pošto je izvjestitelj pročitao I. II. i III. rubriku pot. obćenah, naime o „troškovih za sabor, upravu i nastavne svrhe", uze prvi rieč. g. Dr. Laginja i reče, da se novci, što su se davali za realku u Piranu, neka sad upotrebili za štipendije učenikom ljočništva, nego polovica za nje, kojih on takodjer potrebu pripoznaje, a polovica za pitomce obrtnih školah, gdje iste obstoje. Postavlje i odnosan predlog.

Iza g. Laginje progovori pošt. Spinčić, da ako se već neće stenografirati, pisati, tiskati govorah, izrečenih hrvatskim jezikom u saboru, što bi se takodjer moralo, to bar može zahtjevati, da se njegovo ime piše i tiska, kako ga on sam piše. — Na dalje, obzirom na rubriku o štipendijah i podporah veli, da Hrvati i Slovenci neimaju nijedne srednje škole u pokrajini; da mnoge njihova djeca, nepoznajuć drugoga do hrvatskoga jezika, ako hoće da napreduju kako valja, moraju na gimnaziju izvan pokrajine, osobito na Rieku, a mnogo njim je, imenito onim s otokah i s istočne strane Istre, i najbliže i najprilično. S toga preporuča zemaljskomu odboru, da kod podieljivanja štipendijah i podporah uzme u obzir, i osobit, dječake istarske, učeće se na rečenom gimnaziju, bar dok bude i u Istri ustrojen hrvatski gimnazij.

Poštov. Jenko ponavlja svoj predlog već u lanjskom zasjedanju postavljen, da se naime utjeram novac školskih globah porabi za školsko potrebščinu, za odjelo itd. ubogim učenikom i učenicam onoga školskoga okružja, u kojem je taj novac utjeran bio.

G. Izvjestitelj odgovara poštov. Laginji, da neprima njegova predloga, da bi se naime dotične štipendije dalo i pitomcem obrtničkih školah, jer se još neima dokazah, da će te škole uspjevati se kad se bude tih dokazah imalo, da će; pobrinuti takodjer za nje; poštov. Jenku, da njegov predlog ovamo nespada, i da je isti već lani pao (pa za to da se ga i ljetos neponovi?! Makar deset putah!); poštov. Spinčiću, da postoji državni zakon, po kojem je zabranjeno davati podpore mladićem, učećim se izvan države, nek se njegovi sunarodnjaci upišu u gimnazije pokrajine, pak će se i njim dati podpora, u protivnom, da se dajo i njim podpore, da neima kod podieljivanja nikakve pristranosti —; u koliko na način pisanja njegova imena, da ga oni (Talijani) pišu kako ga izgovaraju i čitaju (tu stado pošt. Campitelli slabikovati ime gosp. Spinčića, čim

Dalje u prilogi.

† **Fran Erjavec**, zadnji čas dobismo žalostnu viest, da je danas od kapi umro Fran Erjavec, profesor u Gorici. Bio je najbolji slovenski pisac, to je bio od svih ljubljen i štovan. Nemila smrt ugrabila ga prerano, bilo mu je okolo 50 godinah. Pokoj mu duši!

Hrvatski jezik i financijalno oblasti. Ravnopravnost svih narodah, živućih u Austriji zahtjeva, da se novredjaju prava pojedinih narodnostih pogledom na njihov materijalni i duševni razvoj. U pravnoj državi, kao što je naša, nijedan jezik nesmije bit zapostavljen drugomu; prava, koja pripadaju jednomu, nesmiju se drugomu kratiti. Svatko već znade, koliko se mi u Primorju imamo boriti, da uvedemo naš jezik u javni život, u javnu porabu. Uz dobru volju i slovo zakona nije dvojbe, da će se i našemu jeziku ustupiti ono mjesto, kojo ga po svih pravih ide.

Obstoje doduše propisi, po kojih bi morale i c. k. financijalne oblasti sa hrvatskim, odnosno slovenskim narodom u Primorju dopisivati u tih jezicih, nu c. k. financijalne oblasti služile su se najvećma talijanskim i njemačkim jezikom. Našemu narodu u Istri dostavljaju se platežni nalozi i ini porezni spisi samo u talijanskom, a u političkom Volovskom kotaru, u talijanskom i njemačkom jeziku. Više puta prituži se je gledo toga naš narod na više c. k. financijalne oblasti u Trstu te molio, da se poštuje njegov jezik, kao što se poštuje talijanski jezik u Istri, nu bez uspjeha. Kakvu vlku i grdju podigli bi Talijani u Kopru il Piranu, da jim se dostavi slučajno platožni nalog sastavljen u hrvatskom jeziku? A mi da budemo zavovoljni, kad nas se poziva u tudjem jeziku, da platimo rasno porezo i davke! Naši ljudi nisu si već znali kako pomoći, nego nisu htjeli primati spisah ni platežnih nalogah, sastavljenih u talijanskom jeziku, jer ih nisu razumili. Na to dobili su nekoji platožne naloge u njemačkom jeziku. To je napokon dozgrdilo nekojim obćinarom iz Kastva, te su se pritužili direktno na c. k. ministra financijah u Boču g. Julijana vitoza Dunajowski-ja, razloživ u kratko, kako c. kr. financijalno oblasti postupaju s našim narodom u Istri. Ministar dao je odmah iztražiti stvar te uvidiv, da su činjenice istinite, izdao je posliednjih danah narodnu na predajedničtvo c. k. financijalne direkcije u Trstu, gdje strogo nalaže, da se u cielom Primorju narodu hrvatskomu, odnosno slovenskomu ima pisati u istom jeziku, i isto oblasti, da imaju hrvatsko odnosno slovensko podnesko rešavati i dostavljati strankam u tih jezicih i nikakvom drugom. Ujedno nalaže, da se ljudom hrvatske il slovenske narodnosti imaju dostavljati, no kako do sada talijanski il njemački platežni nalozi, nego samo hrvatski, odnosno slovenski.

Naložio je također, da se imaju dobaviti potrebito tiskanice u hrvatskom jeziku, kojih dosada nije imala c. k. financijalna direkcija u Trstu. Glasa se nadalje, da je istodobno naloženo i c. k. financijalnoj prokuri u Trstu, da hrvatsko, odnosno slovensko podnesko rešî u istih jezicih. Gledo gornjo naredbe financijalnoga ministra bilo je ovih posliednjih danah mnogo govora po svih bečkih i tršćanskih novinah, koje grdim okom gledaju, da se zadovolji pravednim zahtjevom našega naroda. Iste novine tumače gornju naredbu kao nekakvu koncesiju, učinjenu južnim slavenskim zastupnikom Hohenwartovoga kluba u Beču. Nu ovaj njihov sud nije nimalo opravdan.

Ministar je gornjom naredbom jedino naložio c. k. financijalnim oblastim, da se drže zakonskih propisah, a kod toga ljo nemože biti govora o kakvoj koncesiji. Gdje se radi o našem pravu, tu mi odklanjamo svaku koncesiju.

Na našem je narodu sada, da se uvede u život ova najnovija ministerijalna naredba. Ako se koji c. k. porezni il drugi financijalni urod nebude držno gornjo naredbo, to neka naši rodoljubi učine potrebito korake, da se našemu pravu zadovolji.

Obustavljene eksekucije. Kako nam javljaju iz Puljšćine, obustavljeno su svim našim kmetom u onom kotaru eksekucije, koje bijahu jur odredjene radi zaostatakah od desetine. Veseljem javljamo ovo našim čitateljem, jer se to bez dvojbe postignulo trudom rodoljubah u Trstu i naših zastupnikah na poročkom saboru, koji su se u tom pitanju telegrafički obratili na ministarstvo u Beču. Naš puk biti će njim zaista na tom uspjehu zahvalan, jer da mu nisu toga njegovi prijatelji i zastupnici izposlovali, moralo bi bilo mnogo siromašnih obitelji seliti se još ove zime iz kuće i kućišća. Budi svim dakle na tom uspjehu izrečena najsrdačnija hvala u ime naše sirotinje.

Izbori za administraciju. Iz Marčane pišu nam, da će tamo imati za koji dan izbore za administraciju ono podobćine. Birati će devet članovah, koji će imati upravljati svojom podobćinom u koliko su u tom neodvisni od obćine u Vodnjanu. Osobito važnosti neimaju dakle ti izbori, nu želeti je ipak, da se naši kmotovi na vriemo dogovore, koga li će birati u svoju administraciju, to da izaberu poštono i neodvisno mužovo, koji će bar u svojoj kući sa svojim koristno i poštono upravljati. Birajte dakle Marčanci složno samo vriedno i poštono muževe u domaću administraciju.

Hrvatska čitaonica u Kastvu obdržavala je dne 31. decembra 1886. svoju redovitu glavnu skupšćinu.

Iz izvješća tajnikova razabiremo, da broji društvo sada ukupno 65 članovah, i to zaporicu počastnih, (p. n. gg. biskup Strosmayer, dr. Pieger, dr. Vitezić, Volčić i dr. Bachman); dvadeset članova I. reda; jedanaest II. reda i dvadeset i deva III. reda. Novinah imalo je društvo preko 26. Od trih zabavah društvenih bilo je prošle godine čistog prihoda u dobrotvorne svrhe 102 for. 30 novč. Skupšćino obdržavano bijahu prošle godine četiri. Već od pol godine nalazi se društvo u krasnoj kući „Narodnog doma", u kojoj se baš sada dovršuje dvorana za zabavu.

Odkad je društvo u toj kući, svakom svečanom prigodom ponosno se vije društvena zastava — trobojnica na stiegu u društvenom vrtu.

Iz izvješća blagajnikova razabiremo, da akoprem je društvo prilično svoto izdalo za pokućstvo i popravke istog, preostalo je koncem godine u blagajni viška 44 for. 50 novč. Imalo je društvo cielmo prihoda 417 for. 90 novč. a razhoda 373 for. 31 novč. Povrh toga 100 for. proostalih od društvenih zabavah i preko stotine for. na dugu.

Pošto su se dosadanji gg. tajnik Mirko Jelušić i blagajnik Josip Vlah, obterećeni poslovi zahvalili na časti, izabrana je za godinu 1887 uprava u osobah: predsjednikom g. Antun Dukić-Diračić; tajnikom g. Ivan Donadini a blagajnikom g. Josip Štofan.

Dojdućih pokladah odlučeno bi priroditi dvie zabave sa predstavom, a u zabavni odbor birana su gg. Fran Dubrović, Božo Dubrović, Ivan Donadini, Josip Štofan i Josip Vlah.

Da prouče i predlože budućoj skupšćini promjenu nekog §. društvenih pravilah, izabrana su sliedeća gospoda u odbor: Dr. Matko Laginja, Bakarčić Josip, Dubrović Fran i Miroslav Grosman.

Pošto su je protrosivao i prihvatio proračun za god. 1887, rješilo nekoje molbe i glasovalo zahvalnicu odstupajućem tajniku i blagajniku, zaključena bi skupšćina, za kojom je sliedila skupna večera za 30 osobah. Kod večere ustrojio se „hrvatski stol" izabran ravnateljem g. Josip Bakarčić, koji je toj časti dorasao i podpuno zadovoljio.

Nazdravljalo se domovini, zastupnikom naroda, rodoljubom itd. i veselo dočekalo novu godinu, koja neka bude sretna i dostita našom milom rodu.

Plovidba izmedju Pule i Rieke. Poročka „L' Istria" javlja, da je započelo parobrodarsko društvo „Sverljuga i dr." plovitbu svojim parobrodom „Ika" izmedju Pule i Rieke. „Ika" da će ploviti jednom na dodan, i to u subotu popodne iz Rieke u Pulu, tiućí sliedeća mjesta: Iku, Lovran, Moščenice, Rabac i Cres. Iz Pule odploviti će svakog ponedeljka u 7 satih u jutro. Ovu viest o našem „rodoljubnom" društvu vadimo — kako rekosmo — iz poročkog listića pak ju pratimo uzklikom istog lista: „Buoni affari!"

Dvojica gg. procjenitelja iz Brseščine moli nas, da javimo u listu kao dokaz, da neprocjenjuju oni provisoko zemljišta u onih krajevih, posliednju dražbu, obdržavanu nedavno u Brseću, na kojoj je g. G. kupio vinograd, koji nobijaše niti preko polovice procjenjen. Odazivljajuć se ovim želji gg. procjenitoljah, izjavljujemo, da o tom pitanju više ništa neprimamo van „priposlana", za koja mi neodgovaramo i koja se tiskaju po cieniku.

Iz Dalmacije primili smo podulju viest o posliednjih izborih u Starogradu, kod kojih je hrvatska stranka u svih trih tjelih ajano pobjedila. Pošto nam za danas prostor lista nedozvoljava, da čitavu viest priobćimo, učinit ćemo to u budućem broju. Kličemo već sada dičnim Starogradjanom gromki: živili!

Našim predbrojnikom!

Prva dva broja našeg lista poslali smo i nekojoj gospodi na ogled, pa jih molimo, da se na nj predplate, ili da nam dotično brojevo odmah povratiti izvolo.

Umoljamo ovim nadalje ono naše predbrojnike, kojim šiljemo po više iztisakah lista za nam nepoznate osobe, da izvole preporučiti dotičnim čitateljem, nek nam sami, na svoje ime, nošilju predplate, nego putom onih, pod čijim imenom list dolazi, ili, ako već hoće, da nam sami i na svoje ime ravno predplatu šilju, neka nam na naputnici uvjek naznačiti izvolo pod čijim imenom list dobivaju. Najboljo bi dakako bilo, da onaj, pod čijim imenom list dolazi, sabire od čitateljah predplatu pa ju nam šilje na svoje ime i bez naznake imenah dotičnih čitatoljah, kojih mi notrebamo poznati.

Na taj način produsreti će se mnogomu neredu u upravi.

U obće pak opažamo, da mi obično pozivljemo na „predplatu" lista, da nam dakle treba cieni lista poslati na početku a ne na koncu godine i još kasnije. Neuredním plaćanjem lista prouzročuje nam se raznih neprilikah i materijalne štete.

Ovom prilikom pozivljemo još jednom ono naše, žalibože mnogobrojno predbrojnike, koji nam već za više godinah predplatu duguju, da se već jednom sloto svoje dužnosti, ili **neka budu tako poštoni** pa noka nam list vrate, kad ga nekano plaćati. Tako nećemo barem njihovu nemarnost još gotovim novcem plaćati.

Konačno opažamo još to, što nam sa više stranah, na naše privatne pozive na izplatu zaostale predplate, dolaze čudni odgovori, da su s jednog ili drugog razloga mislili, da im list badava šiljemo, da mi **bez plaćo lista nikomu nešiljemo** niti šiljati možemo. Toliko jednom za uvjek.

Uprava „Naše Sloge".

Listnica uredničtva.

G. J. M. u O. Hvala Vam. Primismo sve u redu. Čekamo obedano. Prijateljski Vam odzdravljamo!

G. R. B. u B. Pisma Vaša ilite za valjda izgubljena. Do sada upotrebili smo uvjek štogod od onoga, što nam poslaste. Preporučite unapred uvjek pisma za nas, inače težko da stignu od tamo u naše ruke. Srdačan Vam odzdrav!

Dopisniku iz Kanfanarštine. Čekamo, da nas bolje obaviestite, jer čujemo s druge strane, da su Vaše nadu prorane. Zdravo!

Dopisniku sa otoka Krka. Pretesno Vas je drugi, tijako upotrebili smo nešto. Javite nam se opet. Živili!

Dopisnica uprave.

Od 4. do 7. t. m. priposlano nam predplatu: P. n. gg. II. S. Mikloš za 1887. — Narčić, Jušta do 31. marča 1887. — S. F. Varnčić, do konca 1886. — M. Gj. Kutorovo za pol godine 1887. i f. 2.50 za bratovšćinu. — Istra Josip Križevac za 1887. — D. F. Podgrad za pol godine 1887. — Sam. os. Franj. Trst za 1887. — R. L. Sungar za 1887. — L. J. Sušak za pol godine 1887. — S. J. Kozala za pol god. 1887. — Ž. br. B. Rieka za 1887. — Čit. Sinju za pol god. 1887. — S. M. Sv. Nedelja za 1887. — Č. t. Sinj za 1887. — D. J. Zagvozd ovo je za god. 1884. zaostaju još dakle za 1885. 1886. i 1887. ukupno f. 6. — J. J. Gradišće za 1886. — Čit. Kopar. za 1887 — P. E. Karojba za 4 izt. do 30. junija 1887. — J. A. Somli za 1887. i f. 10 za bratovšćinu (srdačan odzdrav) — Č. t. Sežana za pol godine 1887. — Čit. Omišalj za 1887 — D. A. Omišalj za 1886. — L. S. Volosko za pol godine 1887. — N. A. Pićan za pol godine 1887. (gosp. S. odgovorio Vam je 4. tek.) M. V. Medulin za pol god. 1887. — K. F. Punj. za 1887. — R. M. Vodice za 1884. 1885. 1886 i pol god. 1887. — M. J. Kopar za pol god. 1887. — D. F. Sibenik za 1887. — S. J. Trst za 1885. — Dr. S. F. Beč za pol god. 1887. (Ur. od srdca zahvaljuju na uspomeni i poniene odzdravlja. Bog Vas dugo poživio!) — H. N. Gršćano za 1887. — B. F. Zagreb za 1887. — J. F. Zagreb za 1886. (već je učinjeno) — B. H. Zadar za 1886. — M. o. J. Glavotok za 1887. — M. F. Boljun do konca 1886 za 6 izt. (odsad biti će kako želite) — Dr. G. J. Buzet za 1887. — P. N. Poreč za 1887. — P. A. za Z. C. Zmlj. f. 5. — C. J. Kanfanar za pol god. 1887. — T. J. Igrane za 1886. S. prof. J. Glu[illegible] — S. J. Sežana za pol god. 1887. — P. A. Brgud za 1886. — T. V. Kutelevac za 1887. — V. V. Zagreb za pol god. 1887. — K. S. Ahmad. Dalja za 1886. — T. J. Kraljevica za 1887. — B. A. Kraljevica za pol god. 1887. — J. S. Podgrad za 1887. — Čit. Delnice za 3 mjeseca 1887. — P. A. Senj za 1887 — Nar. dom Bakar za pol god. 1887. (drugi tečaj 1886. nije još plaćen) — C. F. Bedenica do 30. junija 1887. — M. S. Sušak za 1886 — S. J. Varaždin do konca 1886. — Dr. J. N. Zagreb do 30. junija 1887. — H. Vl. Sušak za 3 izt. do 30. junija 1886. — Čit. Mrkopalj za 3 mjeseca 1887. — Č. g. M. S. Višnjan. Izvolite nam raztumačiti, u koju svrhu nam onu svotu šiljete i to obzirom na današnju našu opomenu, koju ćete naći nad različitimi viestmi. — Lanjsko god. primismo od Vas samo f. 5.

Trgovačke viesti.

Kava drži se još uvjek visoko. *Mokc* for. 115 do for. 125 — *Ceylon* plant 90—137 — *Portorico* for. 105—120 — *S. Domingo* for. 88—89 — *Rio* obično for. 82—89 — *Java* for. 87—100 — *Santos* for. 79—89 — *Java Mal.* for. 92—96.

Cukar drži se također dobro; prodalo se ovih danah 8600 vriecа po for. 18—20.50.

Vrće slabo traženo. *Datuli* f. 25-30 — *Smokve* 10—11. *Rožići* puljiški po for. 10-11 grčki f. 5 50 — *Limuni*, pomeranče for. 2—4 — *Mandole* for. 75—80 *Šipjes* suhe domaće for. 10—11 — *Uva passa* for. 31—32 — *Cibibe* for. 21 — *Blemé* for. 18—28 *Sultanina* for. 26—30.

Ulje slabo traženo za jelo for. 35—38 — za stol for. 50—64 — pamučno for. 24—31.

Petrolej ruski for. 7 50 — amerikanski for. 9.25.

Pasuli crveni for. 8 50—9 — bohinac for. for. 9 — koke for. 11—11.50.

Masle štajersko for. 80-92 — u posudi for. 84—87.

Žito pšenica ruska for. 9.50—10 — banatska for. 10.50 — koruza levantinska for. 6.25—6.50 malo tražena.

Sieno komično for. 1.70—1.75 — volovje for. 1.80—1.90.

Kože volovje strojene 100 K. f. 260; teleće f. 400.

Lutrijski brojevi

ane 8. jenara.

Beč	88	70	77	17	85
Gradac	53	6	89	78	50
Temešwar	8	56	12	67	89
Innsbruck	10	41	60	18	17

dne 12. jenara.

Brno	4	59	17	41	22

Trščanska burza

dne 13. jenara.

Austrijska pap. renta	for.	83.15	do	for. 83.25
Ugarska	»	92.60	»	» 92.70
Ista u zlatu 4%	»	102.60	»	» 102.70
Dionice nar. banke	»	878	»	» 871
» kredit-banke	»	291.—	»	» 291.50
Talijanska renta	»	99.¾	»	» 99.81
London 10 lirah sterlinah	»	126.—	»	» 126.½
Napoleoni	»	9.97½	»	» 9 98
C. kr. cekini	»	5.89	»	» 5 90
Državne marke	»	61 60	»	» 61.75
Srebro francesko	»	25.75	»	» 50.—
Talijanske lire	»	49.60	»	» 49.99

Javno zahvale.

Preuzvišeni gospodin dr. Dinko Vitezić i opet se sjetio naše milo „Bratovšćine" darovav joj jednu državnu obveznicu nom. vried. od 100 for. Došlm mu so podpisani odbor za taj veledušni dar ovim putem najsrdačnije zahvaljuje, kličeć mu: „Poživio Svemogući još mnoga ljeta plemenitog darovatelja!"

Odbor „Bratovšćine hrv. ljudiju Istri"
Kastav 11. jenara 1887.

Duga i teška bolest nedade mi da se u svoje doba zahvalim svoj štovanoj gospodi župnicima i ostalim rodoljubima po svoj Istri, koji mo u istraživanju pučkoga govora istarskoga tako srdačno i ljepo pomogoše, ali što ne mogoh prije, oto sada ovijem javnijem putem činim, te im baš iz svega srca zahvaljujem na ljubavi, moleći ih, da me i unaprijeda isto tako dopovoljno pomognu u stvari, koja je namiljenjena narodnoj koristi.

U Spljetu, 8. januara 1887.

Milan Rešetar,
gimnazijski profesor.

Priposlano.*)

Gosp. Carlu Cievi, načelniku u Barbanu.

Na obćinskoj sjednici dne 22. novembra 1886, prigodom razprave gledo 736 for., koji bijahu po Vašoj zloporabi i na štetu ove obćine izplaćeni c. kr. poreznoj blagajni u Vodnjanu kao dopinta poreznog duga za podobćinu Rakaljsku, ustvrdili ste, da sam ja jednim dielom gornje svote, t. j. onim, što sam sukupio sa pokojnim zastupnikom Baldom godine 1880. i 1881. smirio dopiatu rečenoga Rakaljskoga obćinskoga duga.

Mnogi od prisutnih zastupnikah povjerovaše Vašim riečim, premda su se morali od samoga izaslanika sl. junte g. Matosovića u sjednici od 11. marča 1886. osvjedočiti, da bijaše svota po meni sakupljena predana na dopintu Pornjanskoga duga. Sve to čuli ste i Vi u rečenoj sjednici, dapače Vi se možete o tom osvjedočiti iz prospektah, pridanih Vašim obćinskim računom pod slovima **A.** i **C.** po istom juntinom izaslaniku.

Vi ste dakle tvrdeći, da sam ja u drugu svrhu uložio novce, nego li bijahu opredieljeni, meno krivo potvorili i to iz sebičnih razlogah. Nu ja toga trpiti niti mogu niti hoću, te odklanjam od sebe najvećom indignacijom takovu potvoru. Vi ste g. načelnče tim ružno lagali, i ja ću Vas držati **prostim lažcem i klevetnikom** sve dotle, dok mi nedokažete, da sam ja sakupljeno novce predno poreznomu uredu u Vodnjanu god. 1880. i 1881. za izplatu duga obćine Rakaljske, a ne za podobćinu Pornjanskn.

U Barbanu, dne 8. ajčnja 1886.

Ivo Zuban, obćinski zastupnik.

*) Za članke pod ovim naslovom, neodgovara Uredničtvo.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE
s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo:
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3¾ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
2¼ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ 3 mesi
3½ „ „ „ 6 „

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partir dal giorno 18. 25. aprile, 2. 33. maggio, 18. luglio e 18. ottobre e seconda del preavviso.
Trieste 13 Aprile 1886.

Warranta
BANCO GIRO
abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.
– Conforma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la stessa del medesimo giorno.*

Assume poi proprie correntisti *l'incasso di effetti tratti per Trieste, Vienna e Budapest, rilasciando loro assegni per questo ultimo paese ed accordando loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti pure sulla sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' *incasso d'assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provvigione,

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualunque specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s'incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad esse consegnate, oppure polizze di carico o Warants. 2—3—3

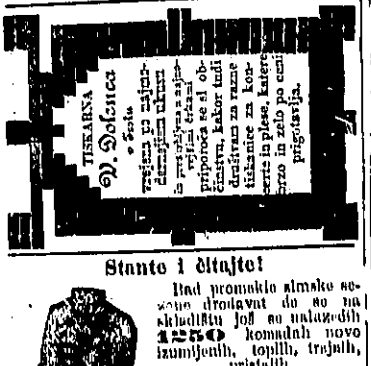

Stante i čitajte!

Ilad promakle almske sezone drovlavat do se na skladištu još se nalazedih **1250** komadah novo izumljenih, topilih, trajnih, pristalih

Štefanie-kaputah

na 2 reda puntah, po komad

samo for. 1.60

Nemaišta boljega, trajnijega, jeftinijega i naredujega od ovih novo izumljenih praktičnih Štefanie-haljetakah za gospodje i djevojke, kojih ima u zalihi svakovrstne boje, to ih ug odnici pohvališe kao izvrstne 1. što pristaju svačijemu tielu, 2. što uzdržuju jednoličnu toplinu tiela, 3. što se njimi prilagodjuje gornjo odielo i 4. radi jeftinoće, trajnosti i ukusna kroja. — Tko ima Štefanie-haljetak — zaštićen je proti studeni — neće požaliti troška, što ga je dužan učiniti za uzdržanje zdravlja

Fin haljetak ili hlače samo for. 1·60.

Za gospodu vrlo jeftino, fino i jako

topli haljetak ili hlače samo f. 1·70 po komad

Kod naručivanja neka se samo naznači veličina osobe. — Pouzdano, **vrsno** i jeftino razpošiljanje.

RABINOVICZ
Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija
v Ljubljani

ozdravila me je kakor po čudoželu od najhujših želodčevih in trebušnih bolečin, kojo so me celih pet let neznano mučile in proti katerim mi najimenitnejši zdravniki Vicenze, Milana, Como in Genove niso zamogli prav nič pomagati.

Lusa Battista, Sagorz na Goriškem.

Izdelovatelj pošilja jo v zaboljčkih po 12 steklenic za gld. **1·36** po poštnem povzetji. Poštnino trpé p. t. naročniki. 50—2

Naznanilo.

P. t. gospodarjem, čast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vsojamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Po naročilu visokega c. kr. ministerstva kmetijstva spisal

E. KRAMER,
ravnatelj kršelne kmetijske šole v Gorici.

Knjiga govori na kratko o vseh kmetijskih stvareh s posebnim ozirom na kmetijske razmere na Kranjskem. Primorskem in spodnjo Štajarskem, obsega 16 tiskovnih pol na modrem papirju ter ima 63 podob. Kar je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tisk knjige znatno podporo, jej je cena samo 80 kr.

Dobiva se tudi v tiskarni Dolenc v Trstu.

Nova trgovina
„Alla Fortuna"
(24—21)
ima
velik izbor postolah

i to sve domaće radnje, ništa prostoga, zajamčeno i uz najjeftinije cene. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5. za djecu na sve strane

J. Barta Trst
Via Nuova, nasproti ljekarni Zanetti.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjerositjskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3¼%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3¾%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3¼%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaki svotu
a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Gradec, Hermannstadt, Innsbruck, Clelovec, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ¼% provizije.

Predujam
na varranto, uvjeti na spotrazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.
Na efekte, ½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznosa

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—26

Br. 950.

Natječaj.

Uslied zaključka občinskog zastupstva od 13. tek. mjes. razpisuje se ovime natječaj na službu jednoga mjestnog redara u Baški sa for. 300 godišnje plaće, koju će dotičnik na mjesečne obroke iz občinske blagajne poplatno vući.

Prošnje obložene dokaznicami sposobnosti i neporočnosti neka se do 20. siečnja 1887. podpisanomu podnesu.

Od občinskoga glavarstva
u Baški 19. prosinca 1886.

Načelnik
Juraj Čubranić.
3—3

Odlikovan grafički zavod.
EN. FREISINGER
U TRSTU
(Palazzo Lloyd via mercato 50—45 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

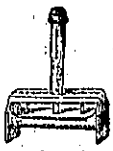

Najprikladniji žepni p č t sa perom, olovkom i bilježnicom
samo for. 1·50
Samoglasan žepni pečat fr. **1·20**
for. 1·20

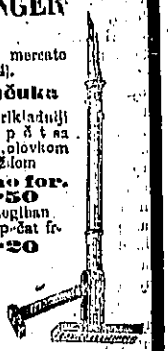

Nadalje svakovrstne pečate za občinske, župne itd. ur rede najfotinijo cienu.

ŽELODČNE BOLEZNI
je mogoče **ZDRAVO** in **POSVEMA** odpraviti
po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
edinu in nedosegljivi želodčni pijači.
Da si človek hrvoji svoj želodec pijači, sodečim boleznim, pač ni tako lehko, zapreden dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne emske leke.
Večina raznih kapljic, lističev itd. katere se obhvalnu kot pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego Kolifiravnes.
Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odlične čistilne in želodčne žveze, kojo je znamenito sredstvo proti vsem želodčnim odvisnim od slabega prebavljenja; zato Pa ga vsa strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neprebavi, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusi, riganju, kacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsaki bolezni v želodcu.
Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. **18—43**
GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.
Skladišča v Trstu v lekarni Marka Cervisa, i G.B. Borri, na Reki v lekarni A. Franzoli, v Kormina v lekarni E. Prillia.

Lekarna
Trnkóczy,
zraven rotovža
v Ljubljani
na
velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prišli pi-menih zahval o naših izborno skušanih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczy-jevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradcu (na Štajerskem) vsa po v **Ljubljani.** P. n. občinstvo se prosi, ako mu ju na tem ležeče, da zahteva le novo slavna zdravila s prvo pošto dobi, da mu v tako je napravi: Lekarna **Trnkóczy** poleg rotovža v **Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrstan vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper **mankanje slasti pri jedi, slab želodec**, uraže, vetrove, kolike, zlatenico, bljuvanje glavobol. kr v želodcu, bitje srca, zaspanje, glisto, bolezni na vrnadici, na jetrih in zoper **zlato žilo.** Steklenica velja 30 kr., 1 tucat 2 gld., 6 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite MARIJACELJSKE kapljice dobivajo samo v lekarni TRNKOCZY-ja, zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Schutzm rke.

(**Gleichsam**) je odločno najboljše zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu ter živcih, otrdnjenje udov in kite itd., malo časa še se rabi, ne more popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahtevajte naj se samo **cvet zoper trganje** po **dr. Mallého** z zraven stoječim znamenjem 1 steklenice 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski,

se odreže in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsno in pljučno bolečino: 1 steklenica **50** kr., 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup za **50** kr je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavo ölu, otrpnalih udih, skažanem želodcu, jetrnih in oblatnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, koni in prašičev. Konja varuje ta štupa trganja po črevih, bezarek, vseh notranjih kvarnih bolezanih, kašlja, pljučnih in vratnih bolezanj, ter odpravlja vse gliste, tudi zadušljive kreje, debelico, okrogle i lakrene.

Kravaljo mnogo dobrega mleka.

Cvet za konje. Najboljše sredstvo za konje ponuja pri pretego žil, otekanih i bolan, kopitnih bolezan in, otrpnenji v boku, krči itd. otekanji nog in mehurjih, na nogah, izvijanji ter zanjkanju ozirom sučenji itd., s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hlabih. Steklenica z zabranim navodom vred stane le 1 gld., 6 steklenic z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

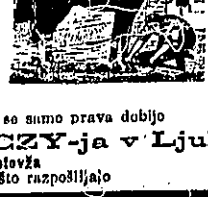

Zamotek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov **samo 2** gl.

Vsa ta naštota zdravila se samo prava dobijo
v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani
zraven rotovža
in vsak dan se pošto razpošiljajo

LUIGI CADORE

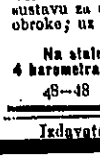

limar

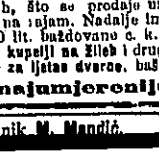

zaprisegnuti
proclenitelj.

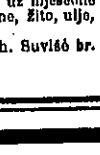

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.
Radionica utemeljena godine 1857.
Via Torrente broj 1205-26 — TRST.
Ima na skladištu:
Velik izbor kupelnih žlicbovah, badanjah ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½, do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.
Na stalnoj izložbi drži izvanak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše **br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvorce**, bušče, glorjete itd. itd.
48—48 **Sve uz najumjereniju cienu.**

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandlč.
Tiskom V. Dolenca.

pobudi svečobi smjeh), da oni neposnadu pipak, da su pipe moderna stvar.

Poštov. Spinčić (koj se je takodjer grobotom smijao kad je govorio g. dr. Campitelli) primetnu na to: Što bi rekao pošt. Campitolli, kad bi se njegovo ime službeno pisalo sa K., Kampitolli, ili Dr. Amoroso, kad bi se njegovo pisalo sa z, Amorozo, ili naš prosvjetli gosp. predsjednik Vidulich, kad bi se njegovo pisalo sa „pipom" Vidulić? Nezahtjevam od gosp. Campitelli-a, da me on piše ovako ili onako, al mogu zahtjevati i zahtjevam, da se službeno moje ime piše onako, kako ga sam pišem. Čudno mi je, da se je godine 1882., kad sam prvi put ovdje bio, pisalo i moje ime i pok. mi rodjaka i pošt. g. Dorčića, sa „pipami", kako se možete iz dotičnoga zapisnika osvjedočiti, a da se sada nekim naličnom „pipak" boji. — Glede štipendijah neslažem se sa g. izvjestiteljem, da se isti nepristrano dielo. Imam oto izkaz štipendijah i podporah, podieljenih god. 1884., dalnji valjda nijedan nije tiskan ili bar nije bio zastupnikom proložen (presvj. predsjednik opaža, da nije tiskan); po njem razdielilo se je 86 štipendijah i podporah, a to skoro sve učenikom iz gradovah zapadne Istre, dočim se je podielilo samo 8 učenikom s istočne strane Istre, uračunav i otoke i Kras.

Izvjestitelj g. Campitelli odvrati, nek gosp. Spinčić slobodno „ne njegovo ime sa K., a glede štipendijah, pri svem navedenom i izdanom po slavnom zemaljskom odboru tvrdi, da se štipendije nepristrano dielo, pače, da ako se dajo koji prednost, da se čini u prilog predgovornikovih sunarodnjakah, kojim je probitačno učiti se talijanski i koji se ga uče.

Presvj. predsjednik izjavi na to, da će se želji zastupnika Spinčića zadovoljiti, te njegovo ime pisati kako ga on piše. (Glede podporah ćemo viditi!)

Kod rubrike IV. „Zdravstveni troškovi" stavlja g. dr. Venier sliedeći predlog: „pozivlje se zemaljski odbor, neka poduzme shodno kod visoke vlade, da se ustroji mjesto veterinara za kotar kopareški sa sjelom u Kopru". — Predsjednik izjavlja, da će dat glasovati o tom predlogu posliie razprave računa.

Kod rubrike V. „Čovjekoljubni i dobrotvori zavodi" govori izvjestitelj o stanju naših umobolnih i o potrebi, da se za nje providi ustrojenjem posebne pokrajinske ludnice, za što bi se imalo upotrebiti 100000 forintih od prištedjenih novacah. (Njegovu odnosnu govoru se povlađujo).

Poštov. Spinčić voli, da mu je poznato, da svi istarski umobolnici nemaju mjesta u Trstu, da imadu tamo premalo prostora, al za to da nije osvjedočen, da bi se morala ustrojiti posebna ludnica, već bi imao zemaljski odbor raditi na to, da se sudjelovanjem zemaljske zaklade povede ona u Trstu, pak bi to mnogo manje stojalo nego li gradnje posebnu ludnicu. S prištedjenim novcem bi se po njegovoj misli imalo pobrinuti više za zdravo, da nepostanu ludi.

Poštov. Laginja misli takodjer, da bi zemaljski odbor imao prije svega proučavati, nebi li se ludnica učinila sporazumno s Trstom, Goricom, Kranjskom itd. Ako bi se pak imala ustrojiti u pokrajini, tad će glasovati za predlog samo pod uvjet, da se ustroji u gradu Pazinu. Tomu gradu uzelo se vojništvo, na skoro da će gimnaziju. To bi mu trebalo nečim nadomjestiti. Svaki gradić, osobito na obali, ima štogod; tako Kopar kazionu, gimnaziju, učiteljišće; Piran svoje obrte liepo razvijene; Poreč, hvaleć Bogu, ima takodjer štogod; Rovinj ima željeznicu, tvorniću duhana, tribunal; Pulj kao vojnički grad ima toga mnogo. On s toga već sada predlaže, da se ludnica ustroji u Pazinu, ako se ista ima u pokrajini ustrojiti.

Poštov. Dr. Costantini, sav nekako trosuć se, zahvaljuje se prije svega Dru. Laginji na brigi za Pazin, koj da je u zadnjo vriemo doista mnogo protrpio, al najviše tim, što je občina pod vodstvom novidljivih glavah („capi invisibili") došla u ruke zastupstva, obstojećega iz 27 neukih kmetah i 3 fanatičkih popovah, (još nisu uprave nit u ruke uzeli, pak se već sve zlo na nje napriče, mjesto da se kaje!) To je najveća nesreća za Pazin, pak bi pošt. Laginja najboljuv uslugu učinio Pazinu, kad bi se zauzeo kod svojih sunarodnjakah, da prestane to nesnosno stanje (siromah, bivši predsjednik političkogn istrijanskoga družtva!), da prestanu neke socijalističke idoje, (tà o tom bilo je . . i u Istriji pisano, tim se jo puenlo na naše kad se već nijo imalo čim drugim!), da se nevidše „abasso i signori, adesso comandiamo noi". U ostalom da je sad još prorano misliti na sjelo ludnice.

Pošt. Laginja roče, da nije očekivao, da će g. Dr. Costantini onako odgovoriti, kako je odgovorio na njegove rieči, to izjavlja, da je osobnih prijateljah u Pazinu. U vriome izborah, da je samo jednom bio pitan za savjet, i on je odgovorio telegrafično i telegram svojim imenom podpisao. (O pazinskih stvarih bi se bilo dalo mnogo govoriti, al ako i je gosp. predsjednik dozvolio, da bivši načelnik pazinski, bivši predsjednik političkoga družtva, odvjetnik u Pazinu, Dr. Costantini izjada svoju jadu, za stalno nebi bio dopustio dalje o tom govoriti, jer nije spadalo na stvar. U ostalom nek novoizabrano zastupstvo činovi odgovara, kaošto je odgovorio puk kod izbora njegova).

Pošt. Babudor izjavlja, da je mislio prije, da bi bilo dobro, da se glede ludnice sporazumi sa Trstom, al pošto je čuo izvjestitelja, on će glasovati za posebnu pokrajinsku ludnicu.

Gosp. izvjestitelj veli, da nije nitko govorio proti ustrojenju ludnice, osim g. Spinčića, koji da bi rado, da se pobrine za zdravo nogu li za bolno (100.000 prištednje!), al toga da nije vredno pobjati. Da se je već kušalo sporazumiti se sa Trstom i Goricom, al da se nije ništa dosegio. Obnovlti pregovore, da bi zanašlo odložiti stvar na neizvjestno vriome. O sjelu nit o drugih pojedinkostih, da neide još sad govoriti. O tom će se kasnije raditi, ual je dovoljno, da se predlog načelno prihvati.

Bila je već ura i tri četvrta, a o 10. je sjednica počela, s toga je on predlog g. Dra. Gambini-a obustavljena sjednica, da se pak nastavi o 5. u večer.

O 5. u večer sakupiše se saborski članovi u razsvjetljenoj dvorani, dočim su galerije bile pune občinstva, muškoga i ženskoga spola.

Izvjestitelj g. Dr. Campitelli čita rubriku VI. „O javnih gradnjah", za koje se može u proračun 10000 for.

Poštov. Spinčić pregovori: Gospodi netreba dokazivati znamenitosti cestah za dobrobit pučanstva. U kotaru mojih izbornikah manjka jih mnogo, nobhodno potrebitih; čitavih porozvnih občinah, čitavih župah, na tisuće ljudih nemaju nikakve ili jako manjkave. Ja ću jih redom navesti. Za cestu Novavas-Sv. Petar do glavne ceste, jako potrebitu, bila je već god. 1869. odlučena svota od 2000 for., a još danas nije ništa učinjeno. S drugovi sam već lani u toj stvari interpellrao zastupnika c. kr. vlade, al još nisam nikakva odgovora dobio. — Stanovnici iz Krkavcah imadu svoje posjede velikim dielom u dragi Dragonji; oni mnogo obćo s Bujami, kako to mogu i neka gospoda posvjedoče, a ipak upravo s te strane manjka njim cesta. Prosili su kod zem. odbora podporu (za umjetnička djela) i s radošću utvrdljujem, da su kod gradjevnoga odjela već učinjoni nacrti, a mogli neprocenjeno drugo nogo, da izraziu želju, da se to čim prije izvrši, pošto su stanovnici sa svoje strane učinili, što se je od njih zahtjevalo. — U Marezige može se na sliu ići preko Sv. Antona, druge prilično i kraće ceste nemaju: Truške, velika župa (sa kakvih 1700 stanovnikah) nema nikakvo. Već godine 1884. učinilo je pošt. Crisanaz predlog, da se učini cesta za Marezige i Truške, i prem je isti bio jednoglasno primljen, ipak moram norado utvrditi, da se još nit nacrta nije učinilo. — Predjimo u sudbeni kotar buzetski. Hum (sa kakvih 1000 stanovnikah) nema s nijedne strane nikakve ceste, a poznato mu je, da je na zemaljski odbor i od tamo prispjela odnosna molbenica, al nije mi poznato, da bi se bilo štogod učinilo. — Za Lanišće i za druga mjesta na „buzetskom" Krasu bila bi potrebita kao svakdanji kruh cesta od lupoglavsko postaje najprije do Lanišća, pak naprod na Klonoščak, Raktovič, a odtud u kotar koparski na Zazid, Podpoć, Bazovicu, Loku, Črnikal, da se tako Kras veže s jedne strane sa Koprom a drugo sa Trstom. Puk Krasa treba mnogo putovati, da uzmogne živiti. Njemu više nego drugim treba ceste. I oni plaćaju za nju, i njim jih valja učiniti, a s radošću primam na znanje izjavu g. Dra. Amorosa, da će jih gradliti cieli kotar košto jih je gradio u donjem dielu občine buzetske. Nego do sad uzalud je prose. Doista napravljen je nacrt za cestu od Lupoglave, pod Semić, do visočine, do mjesta između občine roške i buzetske, i tu sustaje. Taj komad ceste bio bi od malene, da nerečem nikakvo koristi. Sustati na visočini, gdje neima nit grada nit sela! Istodobno s tim nacrtom morao se je napraviti za sad bar do Lanišća, da dobije onaj narod bar jedan izlaz. Za sve navedene ceste nek se učini nacrt, nek se usrdnje pučanstvo dajuć mu podpore, predjimo, nek se makar povisi proračunana svota, i pučanstvo će za stalno učiniti žrtavah znajuć, da jih bar tu doprinosi za svoju korist. Ako bi se gdje iknkva protivćina našla, nek se nemari za to. Na bivšega kotarskoga glavara u Kopru Piccoli-a psovao je narod kad ga je silio graditi ceste, mostove itd. Danas baš toga glavara narod posvuda po kotaru blagoslivlje.

Odgovora najprije zastupnik c. kr. vlade glede ceste Novavas-Sv. Petar do glavne, da bi bila ta cesta još okolo godine 1860. sagradjena, al da se je našlo protivnosti kod pučanstva, da se nije htjelo upotrebiti silu kod otkupa zemljišta, a kasnije da su ceste prešle u ruke cestovnih odborah (a gdje su ono 2000 for. odlučeno za nju?); a za njim

Pošt. Amoroso: Gosp. Spinčić govorio je o potrebitih cestah u kotaru koparskom, al on bi jih znao još po Istri nabrojiti, a nesmo se zaboraviti, da se svoga učiniti nemože. Neće govoriti o cesti Novavas-Sv. Petar, jer je odgovorio zastupnik cos. vlade. Ob onoj za Krkavce govori se u saboru već možda 10 godinah. Sama umjetnička djela da će stojati kakvih 5000 for. Tim neće reći, da se neće učiniti, al neimože se učiniti u jednoj godini, tim manje, što se ustanovljuje za cestu samo 10.000 for. godišnjih. Glede ceste Marezige-Truške, da nije istina što je rekao poštov. Spinčić o nacrtih, jer da su isti gotovi, a što se nije djelo izvršilo to, da je krivo občinsko zastupstvo, koje da je pitalo predujam glede svote, da ga pak povrati s nanosom od 5%, čim da bi se svota prokasno isplatila. S toga je zemaljski odbor poslao zastupstvo, da učini drugi, povoljniji predlog, a pokrajinski inžinir, da je bio po drugi put na licu mjesta. Svakako, da će se ingraditi i ta cesta, ako zastupstvo učini povoljniji predlog. Potrebu ceste za Hum uvidio je i zemaljski odbor, i ta će se učiniti samo da se učini povoljne ponude. Cesta Lupoglav-Lanišće itd. da je duga pruga, sdružena s velikimi troškovi. Čiči, dobri ljudi, jako obrtni, pastiri, ugljovari, obdjelavanoel ono malo polja što ga imadu, slabi su za graditi ceste. Oni da ni notrebaju rodovite ceste dobrom voljom i trudom da mogu učiniti koliko njim treba. Cestah za vozioke (karoce), cestah u velike da notrebaju. Oni da ni nezahtjevaju ceste, a ako pučanstvo štogod učini, zemaljski odbor dat će mu stalno podpore. Gradnja ceste pod Semić i nešto dalje, da se razpravlja, ali nezna kad će biti napravljena jer na dotični pozlv njlo „podestarija" u Ruču niti odgovorila. Zemaljski odbor nije dužan podupirati nego pokrajinske ceste, al on pčdupire i občinske u svakoj prilici, gdje vidi dobro volje sa strane puka. Bivši koparski kotarski glavar Piccoli, da je mogao silili ljude da grade, al vremena toga kapetana su prošla, sad se ne može silili, treba da sam puk čuti potrebu, inače se neučini ništa. 8000—10.000 for. motnutih u praćunu svake godine, da se potroši, al s njimi da nemože zemaljski odbor čudona činiti. Misli da će se gosp. Spinčić s tim razlaganjem zadovoljiti.

Pošt. Crizanaz opaža, da se je već godine 1884. obećalo učiniti cestu Marezige-Truške, a da se dosad ništa učinilo nije, i nek se već jednom počne. — Ima je možda istina, da Čiči neće da grade cestah, al oni da su neznalice, pak bi valjalo i za njo štogod učiniti.

Pošt. Spinčić: Glede ceste Marezige-Truške ili je slnbo obavješćon g. Dr. Amoroso ili ja. Bio sam ovih danah kod pokrajinskoga inžinira gosp. Crismanich-a. On mi reče, da ga je zemaljski odbor pozvao, neka se podade na lice mjesta i neka napravi nacrt. I po drugi put ga je isti odbor u istu svrhu pozvao. Vidio sam dotične pozive, a g. inžinir mi je opazio, da će ići blagdanovati u Bujo i da tamo poslnoni na lice, da učini nacrt. Toliko pošt. Dr. Amorosu, na njegovu primjetbu, da nije istina što sam glede nacrta to cesto rekao. Izjavu glede ceste za Hum, prima s radošću na znanje, a nadam se, da će se i za druge potrebite učiniti. Nevjerujem da „Čiči" nežele ceste, i da je nešto graditi, pače čuo sam, da su je češće prosili. Kažem opet, da mi je nepojmivo, kako se može graditi cestu samo do medje roško i buzetsko občine, gdje neima nikakvo kuće, dočim se njo ništa poduzelo, da se istodobno učini i do Lanišća, čim bi jedva ta cesta svoju vrednost imala. Netreba tu cestah na veliko, al treba neobhodno potrebitih i takovih, da po njih mogu prolaziti vozovi, kojih narod na krasu ima.

Gosp. izvjestitelj opaža predgovorniku jednu stvar, da on nije mislio, da zemlja ima graditi sve ceste (gdje je to rečeno?!), a to da je kriva misao. Zemlja ima podupirati, a ona to i čini, što podporami, što produjmovi.

Isti izvjestitelj prelazi na VII. rubriku „Troškovi za poljodjelsko svrhe i javno gospodarstvo".

Pošt. Dr. Laginja: Imao sam već prilike izreći svoje mnienje o onopomoćničkoj postaji, nit ću ga sad opetovati. Preporučam samo zemaljskomu odboru, nek učini shodna, da se pučki učitelji na ladanju dobro podučo u poljodjelstvu, i mislim, da bi bilo bolje, da se uzdržajo mjesto 12 djačakah u zavodu, 12 učiteljah, koji bi bolje širili nauku poljodjelstva među pukom. Naravski je pače, da bi se imalo podučavati no samo u talijanskom nego i u hrvatskom jeziku. To nije pitanje visoke politike nego pravo potrebe, a naš velezaslužni gosp. ravnatelj je još mlad človjek, pak bi so mogao uz malo dobre volje hrvatski naučiti. Nalazim 2000 for. proračunanih, koji nisu bili potrošeni. Reklo mi se, da je to bilo proračunna za šume. Pošto još neima zakona o toj stvari, pošto može zemaljski odbor potrošiti taj novac po volji, želim, da bi se izdao za šumske potrebočo političkoga kotara voloskoga.

Pošt. Constantini uzimlje u obranu osobito na poljodjelskoj postaji u Pazinu, veli da se za taj zavod i seljaci zanimaju i hvali, što se je isti tamo ustrojio.

Pošt. Amoroso veli, da nije izvediva misao g. Dr. Laginje glede učiteljah. Oni nemogu polaziti tečaje u vriome naukah, niti posiljo svršenih, jer moradu u službu, a još manje pošto su usposobljeni. Učitelji mogu pomoći razvoju poljodjelstva, al no koliko treba; pravo poljodjelstvo novrši se u sobah, nego na polju. Bilo bi jako želiti, da učitelji poljodjelskoga zavoda znadu slavski, al ako i neznadu, nije to nikakva zapreka. Talijanski jezik, da se govori više ili manje u svih kotarih, svi seljaci slavski (!?), osim možda onih u podgradskom kotaru, znadu talijanski. (Kako slabo pozna gosp. podkapetan pokrajinu!) I u volokom kotaru govori se talijanski. Žao mu je, da nije došno s onih stranah još nijedan dučko u zavod, a tako nit s otokah. U ostalom, ako će osobito zavoda učiti se slavski, slobodno mu; profesor znade slovenski i dužan je opotovati predavanja s onimi, koji jih nisu razumili. —

Rubrike VIII. IX i X. „Vojnički troškovi za javnu sigurnosti pokrajinski dug" primaju se bez razprave.

Kod rubrike XI. „Razni troškovi u obće" i to točka 1. „Povjest i statistika" u koju svrhu je proračunanmo 1700 for. reče poštov. Spinčić, da se svako godine proračuna u tu svrhu stanovitu svotu, a ipak da se još nelma nit uredjena arkiva. Prve godine kad je u Poreč došao, da je pitao za neke listine, al da mu je rekao Dr. Amoroso, da je sve u neredu u škrinjah (kasunih). On nezna, da bi se kasnije bilo štogod uredilo, a želio bi, da se to što se ima vredi, i da se po mogućnosti saboru listinah iz raznih občinah pokrajine, da se pak uzmogne napisati povjest dokumentirana, kakve još Istra, koliko je njemu poznato, nejma.

Pošt. Dr. Laginja pridružuje se želji predgovornikovoj, dodajuć, da i občino saberu svaka svoje listine, možda sastave monografije, da se pak i po njih uzmogne sastaviti povjest cielokupne zemlje.

Kod iste rubrike točka 6. „Neprodvidjeni troškovi", za koju je zem. odbor predložio 5000 for. a financijalni odbor samo 4000 forintah, predlaže poštovani Babudor, da se ostane kod svote od 5000 forintah, jer se nezna zašto sve bi moglo trebati novacah. Spominje se nesretno kolero, rad koje su občine, osobito Izola, imale velikih troškovah, i preporuča ovu zadnju.

Poštov. Crisanaz podupire predlog predgovornikov, da se naime ustanovi 5000 mjesto 4000 for. jer da su občine, kaošto je Boljuno i Dollina imale mnogo troškovah.

Izvjestitelj pošt. Campitelli odgovara Spinčiću i Laginji, da se onih 1700 for. za povjest i statistiku dobro troši (kamo, ako se smije znati?), a občine, ako će imati monografije, nek se same za nje brinu. Ostajo kod svote 4000 za nepredvidjene troškove, no jer se nebi imalo pouzdanja u zem. odbor, nego da se tako dobijo 1000 for., za školsku zakladu potrebitih.

Rubrike XII., XIII. i XIV. „O potrebočah", i sve, kao rubrike od XV—XXV. „Pokrića", primaju se bez razprave.

Presvj. gosp predsjednik dajo na glasovanje predloge financijalnoga odbora:

II. odobrava se proračun zemaljsko zaklade istarske za god. 1887.

sa potrebočami for. 330·380
i sa pokritjem „ 105·749

III. Da se pokrije manjak od for. 223·631 ustanovljuje se utjeranje:

a. nametа 25% na sve izravne poreze uključivo sa izvanrednimi državnimi nametі;

b. namota od 100% na cesarnu potrošarinu vine i mesa;

c. pokrajinskoga nameta 1 for. 70 novč. za svaki hektolitar biro prodano na malo; for. 10 i 2 novč. za svaki na malo prodan hektolitar špiritoznih tekućinah i rakije, naznačenih u čl. I. B. II. točka I. drž. zakona 18. maja 1875. br. 84. i 6 for. 68 novč. za svaki na malo prodani hektolitar rakije, naznačeno u točki 2, istoga čl. 1. navedenoga zakona.

IV. Prošnja ravnateljstva istarskoga arkeologičkoga i historičkoga družtva uslišava se sa svotom doznačenom u 1. točki XI. rubriko potrebščinah (to će reći: tomu družtvu doznačuje se 1700 for.).

V. Odstupaju se zemalj. odboru, da jih isti rieši: prošnju družtva austrijskih veterinarah u Beču, družtva ubožlića kod c. kr. sveučilišta u Beču, družtva činovnikah austrijskih željeznicah, družtva podpornoga za bolne učenike u Beču, i s preporukom prošnju Antona Brescia za podporu njegovu štićeniku i natjaku Dominiku Brescia, pitomcu glasbe na konservatoriju u Bolonji.

Na dalje se ustanovljuje:

I. Ukidaju se 4 štipendije po 100 fr. za učenike na realnih školah, uzdržujuć 12 štipendijah po 100 for. za učenike gimnazijalne, a povećavaju se 4 više štipendija po 200 for. na 6, i to tri za učenike ljekničtva, 1 za prav.nike, 1 za filozofe, 1 za politehničare.

II. Ima se ustrojiti pokrajinska ludnica za Istru u jednom mjestu pokrajine, priličnom glede na zdravlje, obednost, ekonomiju, pristupnost, za 120 umobolnikah i razširivu, na trošku pokrajine. Zemaljskom odboru se nalaže, da izradi i predloži po mogućnosti već u budućem zasjedanju podpun tehničko-upravni nacrt za ludnicu i osnovu, kako da se troškovi pokriju.

III. Od 1. jenara 1887 ima se onopomološka postaja zvati „poljodjelski pokrajinski zavod".

To se po većini svo dakako prima. Pada pak predlog pošt. Laginje, da bi se za 200 for. mjesto za ljekničke učenike ustanovilo za učenike na obrtnih školah. Pada također predlog poštov. Jonka glede upotrebljenja školskih globah. Prima se predlog pošt. Vonlora za ustrojenje mjesta veterinara u Kopru.

V. Prima se zakonska osnova od vlade predložena i u malonkontih promjenjena glede izvanjskih znakovah poljskih čuvarah. —

Pošto je u dvorani, punoj i razsvjetljenoj, nastala skoro nesnosna vrućina, bila je sjednica nešto prije osme ure zaključena i određena sliedeća na dan 21. decembra o 10. uri (Dr. Laginja je predložio, da se sastavo već o 9. uri, i za čudo taj njegov predlog bio je prihvaćen!)

Pogled po svietu.

Trst, dne 12. jenara 1887.

Austro-Ugarska: Naši prestolonasliednici carević Rudolf sa prejasnom suprugom odputovali su dne 8. t. m. iz Opatije za Bač. Koli u samoj Opatiji, toli na Voloskom i na postaji Matuljo dočekalo je i pozdravilo pučanstvo visoke putnike najerdačnije. Pišu, da je kraljević obećao, da će se povratiti budućeg mjeseca u krasnu Opatiju.

Dogovori izmedju austrijske i ugarske vlade nemogu nikako uspjeti. Tomu je najvećom zaprekom pitanje glede carine na petrolej. Nevaraju li [illegible] do ministarske krize u jednoj ili drugoj poli državo.

Prošlog čedna pronio se glas, da je ministarstvo rata odredilo, neka se u nekojih pograničnih zemljah sakupi živeža i odjeće za vojnike u većem množtvu, nego li je toga potrebno u mirno doba. Odatle se je zaključivalo, da se država sprema na rat, a službene novine dokazuju, da valja biti pripravnimi za sve moguće slučaje. Stara poslovica kaže doduše, da „ako želiš mir, pripravljaj se na rat", nu, sudeć po pripravah svijuh državah, moglo bi uzprkos ovoj poslovici doći do mala do okršajah. Medju austro-ugarskimi narodi jesu Madjari jedini, koji žele rat, i to rat proti Rusiji. Mi se nadamo, da će dobra zvieza Austrije očuvati ju od rata, koji njoj nebi donio koristi — po sudu istih službenih novinah — niti u službu, da bude pobjeditoljicom.

U češkom saboru razpravljalo se ovih danah o nacrtu pravilah za ženske škole za gospodarstvo. Kod toga došlo je do oštrih riečih izmedju staro- i mladočeskih zastupnikah. Ovi posliednji htjeli su iz tih škola za Čehe posve izključiti njemački jezik, a prvi su se tomu protivili i svojim prodlogom uspjeli.

Naša braća u Dalmaciji slave pobjedu za pobjedom. Koncem prošle godine oteli su nametnikom Talijanašem čvrstu tvrdjavu Trogir, a početkom ove nadvladali su isto i u drevnom Starigradu. Mi se veselimo od srca tim pobjedam naših suplemenikah u Dalmaciji. Još preksi jedini Zadar, al i taj će se morati prije ili kasnije predati u hrvatsko ruke.

Iz Zagreba javljaju, da je pozvao predsjednik hrvatske regnikolarne deputacije sve članove do 20. t. m. u Pešti, gdje će se sastati u sjednici, da se dogovore o načinu razpravljanja sa ugarskom regnikolarnom deputacijom. Isti predsjednik, da je o tom obaviestio i predsjednika ugarske deputacije, te ga zamolio, da opredieli dan, kada bi se moglo sastati obje deputacije u skupnu sjednicu, da započnu razpravo.

Crnagora: Po viestih bečkih novinah, dovaža se u većem množtvu oružje u Crnugoru. Iste novine javljaju, da je namjeravala Crnagora navaliti preko Novog Pazara u Srbiju. Viest ta je tendenciozna i kani tim izpričati Srbiju, koja da je radi toga pomnožila na granici svoje čete.

Bugarska: Izaslanici bugarske skupščine došli su srećno i u Pariz. Francezki ministar predsjednik dao njim je oštru lekciju, da se pokore Rusiji, jer da su sva njihova nastojanja, naperena proti Rusiji, uzaludna.

Srbija: Odnošaji izmedju Srbije i Turske, reć bi, da su se poboljšali, jer su obje države imenovale u glavnih mjestih svoje konzularne agente.

Rusija: Iz Petrograda javljaju, da car odlučno zahtjeva, da se već jednom bugarsko pitanje rieši. Bismark bi rado nagovoriti Austriju, da pristane na rusko zaposjednuće Bugarske. U Odesu dolaze danomice veliki transporti konjah za južnu armadu. Ruska vlada da je kupila u Rumunjskoj mnogo pšenice i zobi.

Francezka: Po pariških viestih kani francezka vlada stvoriti mjesto podpredsjednika republike, a toj bi imao za sada postati Freycinet.

Italija: Talijanska vlada nalazi se u nemalo neprilici, što su gradovi Forli i Ravena izabrali i po trećí put socijalističkog zastupnika Cipriani-a, koji je bio radi trostrukog umorstva osudjen na 20 god. galere, i koji se nalazi u tamnici.

Njemačka: Knez Bismark govorio je [illegible] u njemačkom [illegible] saboru i toli živo za povećanje vojske, kao da se nalazi Njemačka pred vrati rata.

Englezka: Obnova englezkoga ministarstva napreduje vrlo sporo, jer se svatko ustručava stupiti na mjesto odstupivšega ministra Churchilla.

Revnom boriocu za narodna prava

Dr. DINKU VITEZIĆU

prigodom nove godine 1887.

Bijaše gluha noć i strašna tama
Nad Istrom i nad Vrbnikom vrh mora;
Al' mah i rujna stala pucat zora,
Kad vrbnička Te mati rodi nama.

Dà, pucat stade s ljubavnog Ti plama
Spram doma, kom' i danak svanut mora,
Sa Tvoga domu spasonosnog sbora,
Kiem pravo tražiš i u cara sama.

O tražio ga sretno i tog ljeta
I čuvô nas sprot dušmanina kleta,
Koj' istarskog Hrvata htje da sgazi!

Nek Bog Te prati na toj sklizkoj stazi!
Na ljubvi pak spram puka stlačenoga
Bud hvalom Ti taj odjek srdca moga.

A. A.

Franina i Jurina.

Fr. Ča do to reć Mefistofeles?

Jur. To znači mrzlega Klanjca, ki toplo va saboro govori.

* * *

Fr. Jol' ono latina, da ćoš poć na Puljšćinu za meštra?

Jur. Šal bin noboro rad, ma kad sam bil po školah, sam više marił za pušku logo za abo.

Fr. Tor tamo nejdo da negledaju koliko ki zna, samo da ga gospoda od poročkih i paziuskih jušto proporuče.

Jur. Ał mano poznaju kako i krivi groš, da neznam pod napulitanski moh ploват.

Fr. Onda, nebu u meštrijun nič.

* * *

Fr. Sł čul onoga predikača s pod paziuskoga kapitanijata, kako je na mlado leto našim kmotom s „babom" v rukah predikal kontra našem zastupnikom va poročkoj dieto?

Jur. Ja, da j' proveval s „babi" kmotom dišat, ma da ga nisu razumeli.

Fr. I pur bi on rekal, da su svo njegovo dušiće, „puro sangue".

Jur. Najbrže kako i on.

Fr. Ma jur bi voć mogal pamotan bit.

* * *

Fr. Va Bartuniglo da liču pastira, ki bi njim ovce pasal?

Jur. Ča ga nisu po zuboh poznali?

Fr. No, zač da mu je muštači skrivaju.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . . Najdalje šest tjednah posliie razpusta mora se naložiti novi izbor (§ 90. pokr. zak., članak XVI. drž. zak. od 1. marča 1882.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. agusta 1886. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. — Živio zakon!!!**

Njegova visost kraljević Rudolf na otoku Krku. O boravku Njeg. visosti na otoku Krku primamo sliedeću viest:

Redku svečanost slavila je Malinska, udo Dubašnjanske občine, drugog dneva nastavše nove godine. Drugi dan utisnuo je nedvojbeno neizbrisiv biljeg sladko uspomene u prostodušna mi plemenita nasa srdca. U jutro naimo istog dneva putujuć u najstrožem „incognitu" sa torpedonerom „Adler", stupila je na ovaj skromni otok Njegova carska visost, naš prestola-nasliednik Rudolf sa svojim šurjakom, princom Filipom od Coburga.

Akoprem dolazak nije bio poznat, Malinska bila je ipak zastavami nakićena, a stopenice i dobar dio mula bio sagovi i oviećem narešen. Dolazak Njegove visosti imao je svrhu lova na letućad, te za ravnatelja uzeo naš kraljević pridanoga zakupnika lova i poznatoga viteza gosp. Malle-a, koji bjo poslan već koji dan prije, da pripredi shodna. Pri izkrcaju primio je najprvi Njegovu visost pomenuti gosp. Malle, pa pošto se u kratko sporazumieo, zamoli ga kraljević, da mu predstavi nazočnu gospodu. Bili su tu: načelnik, občinski savjetnik i Lloydov agent, pošte meštar, te carinarski prijamnik.

Najprije pozdravio je prestola-nasliednika Lloydov agent talijanski[1]), a onda načelnik hrvatski, kojemu je Njegova visost razne upite liepom i jezgrovitom hrvatinom postavljala, te napokon se i zahvalila. Čiela ta povorka kronu zatim prama mjestu, gdje su kočije i konji spremni za lov čekali. Sjednuv Njegova visost u kočiju, odjuri s ostalimi u lov u predjel „Rudina", iz kojeg se imala oko 4½ sata vratiti.

Pri dolazku vladala je neka pobožna tišina, nu nebijaše tako po podne! Doznavši to pučanstvo obližnjih selah, grnulo je hrpimice na Malinsku, da barem pri odlazku izprati budućeg svog vladara kako se pristoji.

Vraćajuć se visoki gostovi s lova, to prolazeć selom Bogović — sjelom župnika — pozdravi ovaj sa svojim kapelanom Njegovu visost, popeljav ih također u župnu crkvu.

Izišav pako na polje, nebrojeno ljudstvo, u dva reda postavljeno, zaori uzhićeno „živio", to podje za kočijami na Malinsku, gdje, prikučiv se još većemu množtvu puka, uz gruvanje mužarah, to uz neprestani „živio", popratiše visoko gosto do na kraj mula. Tu se spusti Njegova visost s ostalimi u ladjicu od Malinskarah zato prirodjenu sa zastavom, a četiri vješta veslača ladjom zaplovišе kao labud put „Adler-a", te notom se bijahu odtisli od bova, zagrmi i opet urnebesni „živio", a kraljević mahač nam kapicom u znak odzdrava.

Istaknuti nam valja napose, da je Njegova visost svuda i sa svakim razgovarala jedino h r v a t s k i.

Zvedljivost i radenj pako bila je neopisiva! U večer pako priredilo se ograničen bankot, kojemu učestvovaše liepa kita gospode. Tu se nazdravljalo članovom naše prejasne kuće, pjevala se pučka pjesma i drugo narodno do kasne doba noći.

Nadvojvoda Rudolf visoka je i vitka stasa, liepa, vedra lica, i prijazne ćudi, a nada sve vješt i okretan lovac i dobar hodavac. Prolazeć po raznih predjelih otoka, divio se neprestano prirodnim krasotam ovog zabitnog kraja.

Uspjeh lova prvog dneva u Dubašnici bio je prilično dobar; ustrojeno je osam kljunadah i jedna velika jarebica; pri tom dakako pucalo su samo Njihove visosti. Sutradan pako t. j. na 3. tek. mjeseca tjerao se lov nedaleko blizu Njivicah boljim uspjehom; ustrojeno bi trinaest kljunadah i tri zeca. A na 4. tekućega lovilo se blizu Omišlja, gdje bi četiri velike jarebice, jedna sova ušara i jedan golob ustrojeni.

Toga radi drži se, da je cielokupnim uspjehom Njegova visost bila podpuno zadovoljna, to se nadamo, da će nas unapred češće pohadjati.

Iz Malineke pišu nam 11. t. m. Bit će Vam koji već javio, da nas je početkom t. m. posjetila Njeg. visost nadvojvoda Rudolf, a mi tomu dodajemo, da nas je svojim previšnjim posjetom počastila i Njez. visost nadvojvotkinja Štefanija.

Dne 7. t. m. doplovi amo posebnim parobrodom kraljevna sa svojom pratnjom. Izkrcav se, podje pješke do župne crkve premda je od obalo do crkve do 20 minuta hoda. Istim putom vrati se pješke Njez. visost sa pratnjom na parobrod, dočim ju je mnoštvo puka najsrdjernije pozdravljalo. Koli dolazak kraljevića, toli ovaj njegova prejasne mu supruge, razveselio je lakrene čitavo pučanstvo otoka, koje je odasvud dolazilo, da visoke putnike srdačno i smjerno pozdravi. Bili nam toli mili putnici uvjek dobro došli!

Imenovanje. Kako javlja poročki list, imenovan je kotar. kapetan u Puli, gosp. Eluschegg upravitoljom kot. glavarstva u Poreču. Ovo imenovanje — piše isti list — pozdravljeno je s veseljem od čitavog gradjanstva Poreča i od samo „babe", a mi njim to rado vjerujemo.

Zemaljski izbor na naših otocih. Na mjesto odstupivšeg zem. zastupnika za izvanjske občine kotara lošinjskoga gosp. Eluschegga, biraju naši otoci novoga zastupnika. Izbor fiducijarah započeo je dne 7. t. m. u Lošinju, odakle nam je istog dana stigao sliedeći telegram: **Svi naši fiducijari bijahu jednoglasno izabrani.** Dne 11. t. m. brzojavili nam prijatelji iz Krka sliedeće: Na Lošinju i Krku izabrani narodni fiducijari jednoglasno.

Na temelju ovog uspjeha, neima dvojbe, da će biti narodni kandidat skoro jednoglasno izabran.

U budućem broju moći ćemo koju pobliže reći o izboru fiducijarah na svih trih otocih, a za danas klićemo krokim i lošinjskim biračem najsrdačniji: **živili.**

[1]) Napojmimo kojim li je pravom prvi pozdravio Njeg. visost g. agent, i to talijanskim jezikom pošto je bio prisutan i g. načelnik? (Ured.)

Broj 3. U Trstu 20. jenara 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskim naputnicom (asegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloganve pokvari“. Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se novcima ako se i netiskaju.

Neplaćenogovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Ne malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

Rat ili mir?

Od nove godine amo neima skoro novine, koja nebi bila pretresivala gornje pitanje, t. j. hoćemo li imati tokom ove godine rat ili će se uzdržati toli željeni i potrebiti mir.

Prem nije naša zadaća, da razpravljamo velika sviotska pitanja, ipak sudimo, da neće biti suvišno ako predočimo našim čitateljem najnovije političke stanje Europe onako, kako nam se u istinu predstavlja.

Dok je Napoleon III. Europom potresao, običavao je, odvraćajuć na čestitke k novoj godini, koješta natuknuti o obćem političkom stanju, iz čega se zaključivalo, hoće li u novoj godini biti rata ili mira. Taj običaj poprimili su i drugi vladari i njihovi prvi savjetnici ministri. I ljetos očekivalo se obćo, da će koji od vladarah progovoriti na početku tekuće godine važnu riečˊ, te njom razbistriti tmurno političko obzorje. No važnijih izjavah nijo bilo ljetos kao da se je svatko bojao izreći ono, što je mislio i čutio. A ipak bijaše upravo tada potrebito, da se čuje utješujući glas kojeg vradara ili državnika.

Politički bo položaj Europe predstavlja nam se u vrlo krvavih bojah, jer prikazuje čitava skoro Europa gradnu sliku oboružana tabora. Sve skoro države i državice Europe oboružavaju se posliednjih mjesecih toli živo i žurno, kao da će sutra bukniti sveobći rat. Austro-Ugarska, Njemačka, Francezka, Rusija, Italija, Engleska i Turska, koje odlučuju o sudbini Europe, pomnožavaju danomice svoju vojnu moć, natječuć se u tom, kako će jedna drugu premoći ili prestignuti.

Primjer velikih državah sliede malena kraljevstva, republike i knežovine, kao Danska, Belgija, Srbija, Rumunjska, Švicarska, Crnagora itd. Sve se sprema na rat, jer se svako boji, da ga nepredvidjeni slučaji neznatoku nepripravna. Ratni ministri svih državah i državicah, kojim je bliti nad oružanom silom, pripravljaju se skoro bez iznimke na rat, da uzmognu u svako vrieme i bilo proti komu izaći na megdan.

U tako nesigurnom i neizvjestnom položaju Europe nalaze se danas njezini narodi, pak koje čudo ako se obćenito pretresa pitanje: tko će ratovati, gdje će se boj biti i za što bi imala krv teći?

Po našem nemjerodavnom sudu dolaze tuj u pretres ponajprije ove četiri velevlasti: Austro-ugarska i Rusija, Francezka i Njemačka.

Poznato je svakomu, da je kamen smutje između naše države i Rusije iztočno pitanje, koje se riešava već skoro desetak godinah — više mačem i olovom, nego mirnim diplomatičkim putem — al koje još sad riešeno nije. Koli jedna toli druga od spomenutih državah nastoji o tom, da ukorjeni svoj upliv na Balkanu, dotično, da nadzire i rukovodi balkanske državice. Slavenska Rusija, koja je žrtvovala na stotine hiljadah svojih najboljih sinovah i ogromno svoto novca za slobodu balkanskih narodah drži, da imade pravo nadzirati te narode, Austro-Ugarska nasuprot sudi, da bi, potisnuta od Rusije sa Balkana, izgubila svoj velevlastni položaj, te da bi njoj pokroviteljica balkanskih narodah Rusija, bila odviše pogibeljnom susjedom. Jedna i druga država nastoji dakle o tom, da zadobije prevlast na Balkanu.

Druge dvie velevlasti, koje se gledaju mrkim okom, jesu Francezka i Njemačka. Od posliednjeg francezkonjemačkoga rata, u kojem je Francezka izgubila dvie pokrajine i platila pot miljardah ratne odštete, idu sve težnje francezkoga naroda za tim, da se Niemcem osvete, da njim vrate: »silo za ognjilo«. To je priznao i knez Bismark dne 11. t. m. u njemačkom saboru kad no se je razpravljala osnova zakona o pojačanju njemačke vojske. Bismark, uzev riečˊ kod razprave, očitova bez okolišanja, da se Njemačka neboji, da će Rusija na nju navaliti, niti da će ona u savez sa napeijatuljem Njemačke stupiti. Gledo Francezke reče pako Bismark, da se je još pred dvie godine nadao, da će se moći uzdržati mir sa Francezkom, ali danas toga više da navjeruje. Francezka, da može od Njemačke biti sigurna, da neće na nju napasti ali Njemačka, da neima te sigurnosti od Francezke. U Francezkoj bi — reče on — svakoga čovjeka, svakoga ministra, koji bi se usudio uzpriečiti se obćoj težnji za povratkom otetih pokrajinah »bacili u zrak«. On nezna kad će bukniti taj rat, al je uvjeren, da će ga Francezi prije ili kasnije započeti. A taj rat, da će biti grozniji, nego što je bio onaj god. 1870.

Obzirom na razmirnu između Austro-Ugarske i Rusije izjavi Bismark, da će Njemačka nastojati, da te države izmiri i poravna, nu nepodje li njoj to za rukom, neka onda same računaju i ravnaju kako znadu. Prijateljstvo Rusije, da je Njemačkoj milije nego li čitava Bugarska i u obće iztočno pitanje. Tom izjavom poručio je knez Bismark Austro-Ugarskoj, da se neima od Njemačke nadati pomoći ako se zarati sa Rusijom.

Ovim smo u kratko orisali današnje političko stanje u Europi. Ob ostalih državah može se toliko kazati, da bi se one priključile u slučaju rata jednoj ili drugoj od rutujućih stranakah ili bi ostale neutralne. Englezka imade kod kuće okupanja sa Iroi i vječnimi promjenami u ministarstvu. Italija nije bila nikad ponzdana saveznica. Ona će uvjek s ovim, koji njoj više obeća ili gdje imade nade na veći plien.

Za Tursku — kakova je danas — malo tko i pita, a ostale pomanje državice neimadu odlučujuće rieči. Da skupimo sve u jednu, reći nam je, da kad bi odlučivali ratni ministri europejskih državah, došlo bi zaista brzo do krvavih okršajah, al pošto su oni samo sredstvo ili orudje drugih državnikah, koji prodiču na sve strane, da žele mir, i da će sve svoje sile u to uložiti, da se mir uzdrži, vjerujmo njim, dok nas događaji o protivnom neosvjedoče.

Istarski sabor.

VIII. sjednica, dne 21. dec. 1886.

Predsjednik i vladin zastupnik, koji prvih danah, 21. zastupnik.

Poslije pročitana i odobrena zapisnika predjednje sjednice, stavlja prosvj. predsjednik u razpravu predlogu pošt. Jonka, što no smo je donesli u br. 1. „Naše Sloge“ t. j. kao početak VII. sjednice.

Zatim poziva istoga zastupnika, da svoje predloge razloži.

Pošt. Jonko reče:

Slični narodi, koji vladaju u političkom kotaru Voloskom u šumskoj upravi, potiču me, da stavim predloge, koji, budu li poprimljeni, uroditi će ovo plkanjo.

Ti narodi ili prevlast nezakonitostih, postoje dielomice usljed prestrogoga provadjanja šumskoga zakona od god. 1852, dielomice pako odkad je c. kr. namjestničtvo izdalo god. 1873. naredbu, da treba usljed spomenutoga zakona dozvolu namjestničtva za dioba šumah, i napokon dielomice od ono doba, kadno bijahu uvedene nove zemljišne knjige.

Šumski zakon nije stvoren za naše krajeve, niti je primjeren našim odnošajem. Hvalevriedno je nastojanje, da se uzdrže ili poboljšaju obstojeće šume, ipak, učini li se više nego li treba, može se tim škoditi mjesto koristiti.

U Podgradskom kotaru jesu šume većinom podieljene na pojedince. Dioba ta vršila se stranom u sporazumku i dozvolom tadašnje političke oblasti Podgradsko, te uživaju pojedinci svoj dio već kakovih 20 godinah u podpunom osvjedočenju, da je to sve u redu, jer bijaše podieljenje u sporazumku sa političkom oblašću. Nekoji uživaju više, drugi manje. Dielovi su dakle sada posve nejednaki. Mnogo jih je dapače i prodanih. Plaćanu bijahu i pristojbe (takse) od kupovnine. Što zaseli seljaka plaćati pristojbe, može znati samo onaj, koji među narodom živi. Bližeći i pristojbine jesu pečat svakoj pogodbi, koje već nitko poderati nemože. Medjutim dodje naredba c. kr. namjestničtva god. 1878., a kotarsko glavarstvo razumjelo ju je tako, kao da su njom sve prijašnje dioba uništene, premda bijahu dozvoljene od kotarske oblasti. Tim su nastale pometnje, kakovih imade jedna gdje drugdje; nastali su procesi, koji narodu neizmjerno škode.

Kadno bijahu prinesjene nove zemljišne knjige u Podgradskom kotaru, upisali bi skupni posjed kao zadružni. To zadruge nadzirane su usljed vladinih naredbah, koje neimaju često u zakonu temelja. Odatle sliedi, da je čitav posao neopredieljen, da se često izdaju strogi i prestrogi ukazi, koji su neizvedljivi, te se moraju zabaciti ili promjeniti. Narod je u vječnom boju s njimi, te gubi povjerenje u vladine organe, tvrdeći, da se ga nekani samo prikratiti u uživanju njegovih pravicah, već da mu se hoće uzeti i njegovo vlastničtvo, t. j. šume zadržati. Toliko godina od kada postoji šumski zakon, nije se ništa poduzelo, a sada se hoće sve na jednom, neobazirajuć se na to, da se tim narodu na jednom uzimlje glavni izvor obstanka bez kakve naknade.

Da se sve te pometnje odstrane i red uvede, preporučam visokomu saboru vruće, da poprimi moje predloge.

Za njegova govora, slovenskoga, kao i za svakoga hrvatskoga, zastupnici su kašljali, hrekali, osekljivali se, dok se nisu proma svrsi posve umirili.

Pošt. Dr. Laginja hoće, da učini nekoliko opazakah, da podupre predlog pošt. Jonka. Nisu to bile opazke već je to bio govor, koj ćemo mi u cielosti donieti, omedjašujuć se ovdje na glavne točke istoga. Narav je ne kao majka nego kao maćeha obdarila stanovnike kotara Voloskoga. Prisiljeni su, da si drugdje svakdanji kruh zasluže. U Voloskom sudbenom kotaru na moru i zanati, a dielomice i šumom, u Podgradskom skoro samom šumom. Nego na moru neima već dobitka, a država zahtjeva poreze kao da bi dobitakah bilo. Šumah ima i Lovranska obćina i Veprinačka i Kastavska, al koja njim od njih korist, kad voz drva iz tih šumah više stoji, nego vagun dopeljan iz Siska. K tomu c. kr. oblasti prostrogo postupaju, tako da skoro nevriedi imati šumah; krato njim rieći drva, bez da bi njim namaklo drugih izvorah dobitka. Za prekršaje moraju platiti i odštetu, koja iznosi kadkad 20, 30 novčićah, a k tomu i 5 for. globe. Ljudi nemogući plaćati globah, moraju ići u zatvor, a tim se čini malo moral. Ženske iz Lovranščine, nesreće bremena su Učke, zaslužile bi forintah, a one dobiju jadva nekoliko desetićah. Nije nit zakonom opravdano, da čovjek, naučen ići u šumu kao u svoju, za potrebu obitelji, plaća odštetu i globu mnogo više iznosećˊu, nego je ono, što je on posjekao. — U Podgradskom kotaru stvorio se još novimi tabularnimi knjigami novi kaos. Tamo obstoje šumske zadruge, koje nisu zakonito ustrojene; nezna, ko jih predstavlja. Razni obćinari kupili su šume od gospoštijah, i držali su jih kao privatan posjed neraz dieliv. Onda su si jih razdielili, i neki dobro sačuvali, drugi slabo, pače uništili. Sad državni organi neće, da pripoznaju ta razdieljenja, hoće da bude sve skupno, a to je posve neprevadno. S toga i silnoga nepopisivo nezadovoljstvo u Podgradskom kotaru; s toga najviše nemiri u Kastavščini pred par godinah; s toga se je u najnovije vrieme odreklo od načelničtva u Lovranu poštenjak Gaudenzij Cupar, izabran načelnikom od stranke protivnih načelnih od njegovih (govornikovih). To sve dolazi od toga, što neima načina, da se sporazume vladini organi, koji davaju naloge i pučanstvo, koje bi te naloge imalo izvršivati. S toga je potrebito, da se poprimo predlozi pošt. Jonka, da se sastavi povjerenstvo, kako se predlaže.

Pošt. Dr. Amoroso. Razlaganje Dra. Laginje, da je jako zanimivo. Sam zemaljski odbor je već češće uvidio, da u kotaru Voloskom i Podgradskom pravni i upravni odnošaji nisu jasni, al u to da se zemaljski odbor nemože mješati. Da je pak opravdana potreba, da se stvari razjasne, ja pripuščam, al dvojim, da li će se moći doseći svrha sa učinjenimi predlozi.

Treba prije svega sabrati podatke za stran pravnu i upravnu. Nek se i razvidi stvari, ipak će ostati još uvjek oštrina šumskih zakonah. Hoće li jih moći mimoići šumski činovnici, neznam; svakako, i ti zakoni kao i svi upravni su elastični, pak bi se moglo naći način, da se i zakoni izvršuju i da budu pučanstvu čim snosniji. Dvojim, da li će namjestničtvo dopustiti, da se ustroji povjerenstvo, koje opet je premnogobrojno, te u kojem bi se mnogo razpravljalo a malo učinilo. On misli, a njegove misli su i ostali članovi zemaljskoga odbora, da bi poljodjelske zadruge kotara Voloskoga i Podgradskoga imale sabrati sve podatke i sastaviti spomenicu, pak ju poslati na zemaljski odbor, ili na pokrajinsko poljodjelsko vieće, ili ravno na cos. vladu, na namjestničtvo, koje bi onda imalo pozvati sve, kojih se stvar tiče, da se stvar na čistac svede. Za to je on samo za prvi dio predlogah pošt. Jonka, naime, da se preuči ekonomičko stanje onih dvijuh kotarah, osobito u pravnih i upravnih odnošajih šumskih, a da najprvi korak u tom učine rečeno poljodjelsko zadruge, sabrav podatke i podastriev spomenicu.

Hrvatske“ i Tiskarski narodnog ništvo (za „Sl. Jug.“ 48—65 „Naprijed“ for. 24—31. Tiskarske-lice „ 49.60 „ „ 49.60

Pošt. Dru. Laginji bit će drago, veli, ako se poprimi i samo prvi dio predlogah, kako to predlaže g. Dr. Amoroso. Njemu ide o to, da dođje više osobah zajedno sa vladinimi organi, da razbistre stvar, pak da se odstrani nesnosno stanje. Samo se boji, da se nedođje prekasno sa proučavanjem i osnovami. Žali konačno, što neima 5 zastupnikah, da se upravi interpolaciju na cesarsku vladu. Pripovjeda, kako se strogo utjeruje globe i kako činovnici za judikujućim soljakom, plativšim globu, još dovikuju: Zol Krobat! Na to bi primljen prvi dio predlogah pošt. Jonka, dočim je pao drugi dio.

Prelazi se na godišnje izvješće zemaljskoga školskoga nadzornika o stanju školah. Izvjestitelj je, kao uvjek u tom predmetu pošt. g. Dr. Costantini. Čita svoj izvještaj.

Pojedine stvari izvještaja, prem su malo utješljivo, neprazlikuju se mnogo od onih prošle godine, pak s toga ne stavlja nit školski odbor posebnih predlogah. Nego nemože od manje a da neupozori zemaljski sabor na predmet vele znamenit, to jest, na malen uspjeh školah, osobito muških, na koj se opravdano tuže svi razredi pučanstva. Dječaci naučaju se u školi stvari, koje nerazumiju, a jako malo one, što bi se naučati morali: pravilno čitati, pisati i računati. Odnosne tužbe netiču se samo školah na ladanju, nego i u gradovih, gdje su škole bolje uredjene, gdje imadu bolje otomonte, gdje imadu u izobilju učilah i učovnih silah. Nedostatak je takav, da je to za nas protežak predmet, ako se pomisli, da obuka i uzgoj u pučkih školah bi morao biti tomelj svo naše uljudbe i blagostanja, i da pokrajina i obćine troše kakvih 200.000 for. na školo. Za takav trošak može se zahtjevati, da buda pučka obuka ako ne savršena, bar zadovoljujuća. Al nezadovoljuje ni za one, koji izadju iz škole, ni za one, koji predju na srednje škole, tako, da pučanstvo pravom plače za dobrom, kad su se djeca više naučala i bolje uzgajala, bez toliko predmetah, bez znanstveno izobraženih učiteljah, bez učilah, bez vicčah i nadzora. Školski odbor nemože da navede točno sve razloge toga kukavnoga stanja. Nezna, da li se ima tekati uzrok u školskih osnovah, sadržavajućih mnogo predmetah nepotrebnih, ili u načinu podučavanja, kojim se možda muti mjesto da se razumno razvija um dječakah, ili u tom, da su učitelji razdaleko od učenikah, da se prvi ne motnu skoro u isti livel sa drugimi i da se brinu za stvari, za koje se nebi smjeli brinuti; ili je možda uzrok u mehanizmu, provođ zamršenom, školskih obinatih ili u nedostatku nadzornih organah, osobito školskih nadzornikah, kojih neki, zanemarujuć skoru posvo dužnosti svoga zvanja, bave se vodilnom stvarmi i pitanji, s kojimi se nebi imali baviti, i koje jih odstranjuju od škole, koja mora biti daleko od svake političke i narodnostne agitacije. Školski odbor nezna, da li koji ili svi od navedenih ili još koji uzroci uplivaju na slab napredak u školah; on jih samo natuca, da uzmogne cesarska vlada drugim putom a ne izvještaji školskih nadzornikah, saznati za kukavno stanje školah osobito muških. Vlada nek razvidi nebili se pregledale osnove, i nebili se kod novih omedjašilo na glavne predmete pučke škole, obzirom na potrebe u življenju i obzirom na one, koji idu na dalnje nauke; nebili se drugčije imalo pripravljati učitelje tako, da se nebi bavili znanošću već da bi se tako rekuć poistovjetili sa djećim umom; — nebili bila skrajna potreba, da se nadzor školah povjeri nadzornikom, koji bi razumjeli ozbiljnost i svetost njihova zvanja, koji bi se brinuli izključivo za školo, nadzorujuć jih stvarno, savjestno i činom, suzdržujuć se posvema i činoć suzdržati odvisne učitelje od poslovanja, brige i političkih i narodnostnih agitacijah, te od svega onoga, što dajo učenikom slab primjer i prouzrokuje nezadovoljstvo medju pučanstvom, kojo sa svim pravom sumnja, da je zadaća nekih nadzornikah posvo druga, nego li nadzirati školo; nebili u obće bilo shodno, da se prouči cieli školski mekanizam i samo zakono, da dobije škola svoj pravi značaj.

S toga svega postavlja u ime školskoga odbora sliedeći predlog:

1) Visoki sabor upozoruje cesarsku vladu na malo udovoljivo uspjeho u pučkih školah Istre, osobito u muških, pozivajuć ju, da pronadjo sredstva, kako bi prestali uzroci tomu;

2) Slavni zemaljski odbor poziva da dade to do znanja cesarskoj vladi.

(Daljo sliedi.)

DOPISI.

Brseč početkom god. 1887. — Javljamo milomu rodu veselu viest, da bijaše dne 1. t. m. otvorena „Narodna čitaonica“ u Brseču. Po podne istog dana sakupili se jesu u čitaoničkih prostorijah pozvani od privremenog odbora do sada upisani članovi. Sakupiv se po pravilih dostatan broj, skupščina bi otvorena od privremenog predsjednika gosp. župnika Rajmunda Jelušića sa kratkim govorom, kojim pozdravi prisutne članove to njim zaželi srotnu novu godinu, pak razloži svrhu ovog društva, dokazav kako je „u jedinstvu moć“.

Po tom bijahu pročitana društvena pravila, potvrdjena već od visokog c. k. namjestničtva u Trstu.

Zatim prošlo se je po §. 13. društvenih pravilah na izbor uprave, to bijaše na predlog č. g. župnika jednoglasno odabran društvenim predsjednikom vrli narodnjak i veletržac gospodin Toma Kumičić, brat poznatog hrvatskog romanopisca Jonija Sisolskog; blagajnikom čestiti naš učitelj gosp. Niko Pajalić. Na predlog g. župnika, da se izabere tajnikom čelik narodnjaka gosp. Frana Skalamoru, izjavi većina želju, da bi bila sva trojica članovah uprave u mjestu, da se mogu više putah sastati i u slučaju za prošno stvari lagljo medju sobom porazgovoriti, to bijaše na predlog gosp. Pajalića i na želju gosp. predsjednika jednoglasno odabran tajnikom m. č. g. R. Jelušić župnik. Ovako konstituiran odbor pozove prisutne članove, da plate upisninu i po mogućnosti mjesečno prinose, kojoj dužnosti zadovoljiše svi sa svom pripravnošću. Vieđalo se dalje, kojo se imado novine držati, na što su gg. predsjednik, tajnik i blagajnik obećali davati badava svo svojo novine čitaonici.

Na razstanku I. skupščine uzkliknuše skupščinari Njeg. Veličanstvu premilostivomu caru i kralju trokratni „živio“.

Napokon bi na predlog gosp. Ivana Galović-Perišića pozdravljen i odbor sa trokratnim „živio“. Gvdjo se svako plemenito srdce iskreno veseli, da se je već jednom i u Brseču ustrojila čitaonica. Dao Bog u dobar čas i na korist našeg milog naroda! Odlučeno je takodjer, da se pošalje poznatim našim prijateljem i prvakom sliedeći poziv:

P. n. gospodine!

Čast je podpisanim javiti Vašemu gospodstvu, da bijaše dne 1. siečnja t. g. otvorena „Narodna čitaonica“ u Brseču.

Budući da je svaki početak težak i pošto broji ova obćina malo stanovnikah, podpisani nadaju se obćinstvi pripomoći od svojih jednomišljenikah, da će se upisati kao članovi naše čitaonice, te želo viditi u tom kolu i Vas p. n. gospodine.

Po §. 8. društvenih pravilah dielo se članovi u tri razreda, i to:

u I. razred oni, koji pladaju 6 f. na godinu,
u II. „ „ „ „ 3 f. „ „
u III. „ „ „ „ 1 f. 20 nč. „

Svaki član dužan je platiti upisninu od 20 novčića.

Zahvaljujuć unapried Vašemu gospodstvu na bratskoj pripomoći, bilježe se s osobitim počitanjem.

U Brseču, dne . . . . . 1887.

Za Odbor:

blagajnik. predsjednik. tajnik.

Ovom zgodom javljamo Vam, da je na zadnji dan starog ljeta Njeg. Vis. prieastolonasljednik Rudolf došao k nama na lov sa svojim šurjakom princom Coburg-Gotta i sa jednim adjutantom. Bili su slabe sreće radi silnog vjetra, koj je duvao.

Očekivali smo, da će visoka gospoda i u naše mjestance al odredjeno bi, da jih kočije dočekaju kod sv. Jelene. Carski parobrod „Fantasia“ i carska torpedinjera „Adler“ prošli su više putah pod sami Brseč sa visokimi gostovi, ali oti parobrodi proletili bi samo izpod krčnog Brsoča tako, da nebijaše moguće niti znatnom pozdraviti jih. Sa Brsečani, koji su kraljeviću kod lova kazali putevo i nosili prtljagu, govorio je jedino hrvatski, čemu se puk osobito veseli. Ugledali se u našeg kraljevića ovudnji mnogi činovnici, koji, prem da su za to plaćeni, neće obćiti sa našim pukom u njegovom materinskom hrvatskom jeziku.

Pogled po svietu.

Trst. dne 10. jenara 1887.

Austro-Ugarska: Po viestih bečkih listovah sastuti će se carevinsko vieće dne 28. t. m. Na dnevni red prvo sjednice dolaze sliedeće točke: 1. prvo čitanje vladine osnove zakona o naknadnom kreditu ministarstva zemaljske obrane za god. 1886; 2. prvo čitanje predloga zastupnika dr. Jaquesa i drugovah o odškodnini za novino podnešenu kaznu; 3. prvo čitanje predloga dra. Rosera, da se osnuje u Austriji ured sličan carskomu zdravstvenomu uredu u Berlinu. 4. prvo čitanje predloga Lienbacherova i drugovah glede izdanja novoga pravilnika za štedionice, zatim predlog o organizaciji radničkih komorah, o promjeni tiskovnoga zakona itd.

Školski odbor galičkoga sabora preporuča zemaljskomu odboru, da poprimi shodne korake, kako bi poljska mladež na srednjih školah naučila u govoru i pismu njemački jezik.

Predsjednično čoskoga sabora pozvalo je njemačke zastupnike, koji su iz sabora izstupili, da opravdaju do dne 25. t. m. svoje postupanje. Sabor češki će dakle zasjedati bar do 25. t. m., da uzmogne izreći izstupivšim zastupnikom, da su svoj mandat izgubili.

Dalmatinski namjestnik pošao je prije dočan dana u Beč, da položi peršegu u ruke Njeg. Veličanstva kao tajni savjetnik. Dalmatinski listovi sude, da zavisi to putovanje i sa posliednjim odgovorom bečkog ministarstva, kojim se je zabacilo zaključak dalmatinskoga sabora, da bude naime hrvatski jezik uredovni za čitavu Dalmaciju.

Zastupnik trščanske trgovačke komore na carevinskom vieću gosp. Vucetich zahvalio se onomadne na mandatu, to je ista komora ovih dana izabrala svojim zastupnikom gospodina Stalitza.

U ugarskom saboru nalazi se na dnevnom redu razprava o proračunu. Opozicija juriša silno na vladu, koja da je dovela zemlju do ruba propasti. No samo skrajna opozicija, već dapače i umjerena odsudila je Tiszinu vladu, da je zemlju u posliednjih desetak godinah financijalno uništila. Izdatci narasli su silno; porezna snaga naroda izcrpljena do skrajnosti, a ipak se je država zadužila u posliednje vriemo za prieko 2,200 milionah. for. — Financijalno stanje Ugarske pokazuje nam jasno, da mogu biti Madjari sve drugo samo ne dobri gospodari.

Predsjednik i izvjestitelj hrvatske regnikolarne deputacije nalaze se jur u Pešti, da pobliže utanače sa madjarskom deputacijom kada bi se imali povesti ustmeni dogovori. Hrvatska deputacija sastat će se sutra u zatim će se do 2—3 dana sastati obje deputacije u zajedničku sjednicu. Hrvatski zastupnici na ugarskom saboru odputili su se u Poštu, da pomognu spasiti utapljajuću se ladju, t. j. Tiszinu vladu, koja će težko odoljeti opozicijonalnim navalom.

Bugarska: Deputacija bugarska stigla je napokon i u Rim. Primljena bijaše od ministra izvanjskih posalah, grofa Robilanta, koji njoj savjetova, da se bugarska vlada podvrgne Rusiji i da primi njezine predloge, t. j. odstup regencije i saziv nove skupščine.

Belgija: Iz Bruselja javljaju, da je kazao general Brialmont mnogim zastupnikom, da će po svoj prilici buknuti rat i to do mala.

Francezka. Uplivniji francezki listovi pišu, da je Bismark u posliednjem svom govoru protjerivao francezko-njemačke odnošaje, te da ako Niemci hoće mira, da ga žele i Francezi iskreno.

Njemačka. Budući je većina njemačkoga sabora odklonila vladin predlog o povećanju vojske, bijaše carskim pismom njemački sabor razpušćen.

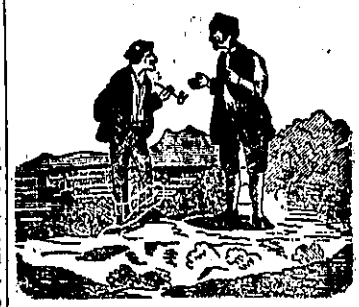

Franina i Jurina.

Fr. Taljani i Nemci se pravdaju kamo bi prenosli kozu, va Pul ai Trst.

Jur. A zač to?

Fr. Valjada je već poročka lokva zasmrdola.

Jur. Onda bi najbolje zapeljat ju va Kastav, kadno je nova lokva.

Fr. Ja, ma nobi otoli tamo šior kapitan.

Različite viesti.

Obćinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§ 96. pokr. zak., članak XVI. drž. zak. od 1. marča 1882.) **Obćinsko zastupstvo u Rozatu bilo je razpušćeno dne 5. ugusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. — Živio zakon!!!**

Provišnji dar. Njeg. Veličanstvo naš premilostivi cesar i kralj blagoizvolio je darovati iz svoje posebne blagajne 300 for. za popravak Kašljunske crkve kod otoka Krka. Zato je ona redovnička obitelj, da na koji način izkaže svoju zahvalnost prama svomu vrlokomu Miloderniku, obdržavala dne 19. t. m. svečanu misu za dobro zdravlje Njeg. Veličanstva Frana Josipa I. i sve cesarske obitelji. Nadalje darovalo je Njeg. Vel. podobćini Hum for. . . . . za . . .

Njeg. visost nadvojvoda Rudolf u Omišlju. Dne 8. t. m. boravila je Nj. Visost kraljević Rudolf na lovu oko omišaljskog jezora i okolišnih šumah. Istu večer dočusmo, da će sliedećeg dana posjetiti Omišalj. — Obćinski načelnik J. Pludulić dade sliedećeg jutra zastaviti na važnija mjesta ponamjestiti i mužare nabiti.

Staro i mlado željno je tog jutra gledalo preko mora prama Opatiji, nebili se ugledala c. kr. torpedinijera „Adler“ na kojoj je imale doploviti u Omišalj Nj. Visost. Okolo osam i pol pokaže se posrid „bakarske“ nekakva crna točka, rekao bi mala ribarska barčica. Al motreć pomnjivo, vidilo se je, da se to tjelo mgle približuje i poročava, a za čestvrt sata predre „Adler“ u omišaljsku dragu. Obćinski stražari počuša oitmah mužare paliti a sav puk nagrnu na slovoro zapadnu stranu Omišlja, da vidi kako kroz dragu žuri carski parobrod. Omišaljski traget, koji je tekno parobrod, dovozo Nj. Visost, pračena princom Coburgom na kraj, gdje ih načelnik s obćinskim zastupstvom, tajnikom itd. dočeka i pozdravi. Nj. Visost lieno u hrv. jeziku odzdravi, a zatim se odputi gori u Omišalj. Putem proplikivala je Nj. Visost načelnikno raznih stvarih tičućih se obćine omišaljsko. Pučanstvo smjestilo se dielom u crkvi a množina potrča do Kaštela, gdje je Nj. Visost imala u grad uniti. Tu bijaše školska mladež s učiteljskim osobljem smještena.

Čim se je Nadvojvoda sakupljenim tuj pokazao, svo snimi kapo, i na uzklik ravnajućeg učitelja: „Živila Nj. carska Visost nadvojvoda Rudolf!“ zaori školska mladež sa svimi prisutnimi u gromki i neprestani živio! Modjutim je m. č. gosp. župnik s kapolanom išao Nj. Visosti u susret i pozdraviv ju u talijanskom jeziku, odgovori Njegova Visost kraljević, da neka mu izvoli to u hrvatskom jeziku kazati što župnik naknadno i učini. Zatim se Nj. Visost približi školskoj mladoži, koja je pozorno Nj. Vis. okom pratila, pa došav do rav. učitelja, popita se u kratko o stanju i napredku ovo učilone a zatim se odputi na bližnje obćinsko zemljište „Pušća“ zvano u lov. Lovoć dodjoše visoki gostovi prama školju Sv. Marka, kamo jih je jedna ribarska barčica provozla, gdje i ostadoše do mraka, a odtud se „Adlerom“ ravno u Opatiju vratiše. Značajno je, što se Nj. Visost svagdje pa i u lovu služila samo hrvatskim jezikom.

Dne 7. t. m. doplovio je i yacht „Fantasia“ pod Omišalj sa Nj. Visosti

Stefanijom, koja razgledav okolicu sa parobroda, vrati se put Opatije. Žalimo, što nismo mogli vidjeti s bližega visoku gospodju.

Izbor zastupnika u Krku. Dne 28. t. m. birati će izvanjske občine lošinjskoga kot. glavarstva jednoga zastupnika na zemaljski sabor u Poreču. Kako smo javili u posliednjem broju, izabrani su na Krku i Lošinju sami narodni fiducijari, a na Cresu neznamo još za uspjeh izbora, nu nade je, da će biti i tamo naših fiducijarah. Izbor je dakle narodnomu kandidatu osiguran.

Naši rodoljubi na otocih dogovorišo se, da će birati na poreški sabor preč. g. dr. **Frana Volarića**, kanonika u Krku i čestitog rodoljuba. Nam netreba zaista dalnje preporuke, jer je naš kandidat dobro poznat na otocih, te smo posve uvjereni, da će zanj svi naši fiducijari glasovati. Živili dakle dični hrvatski izbornici na otocih i njihov kandidat preč. gosp. dr. Frano Volarić!

† **Karlo Antun Bakotić.** Naša posestrina Dalmacija plače od 15. t. m. na grobu jednog od svojih čestitih sinovah, na grobu c. kr. pokrajinskog nadzornika pučkih školah g. Karla Antuna Bakotića. Pokojnik je učiteljevao ponajprije u Splitskoj gimnaziji a kasnije na hrvatskoj gimnaziji na Rieci, gdje je bio i našoj mladjoj inteligenciji dobrim profesorom i iskrenim prijateljem. Iz Rieke podje za ravnatelja na Splitskoj gimnaziji al posta do mala zemaljskim nadzornikom za pučko školo. Njegova je velika zasluga što su danas ponarodjene pučke škole u Dalmaciji.

Kao vjeran sin svoga naroda, nastojao je uvjek i svuda, da mu pomogne izvojštiti narodna prava, a kao nadzornik pučkih školah stekao si u tom upravo neizbrisivih zaslugah. Kao što žali za njim čitava Dalmacija, i svatko tko ga je poznavao, žalimo i mi iskreno za omiljelim profesorom mu iz dna dušo želeći: vječni pokoj!

Imenovanja. Tajnik c. kr. namjestničtva g. Adolf Schaffenhauer-Neyse imenovan je kotarskim glavarom u Primorje. Carinski nadoficijal g. M. Stransky imenovan je nadkontrolorom glavnoga carinarskoga ureda u Trstu. Kotarski sudac u Krku g. Josip Dilona imenovan je kotarskim sudcem u Korminu. Namjestnički tajnik g. A. pl. Conti imenovan je upraviteljem kot glavarstva u Pull. Gosp. T. Sforza, kot. komesar u Poreču, ide u istom svojstvu kot. glavarstvu u Pulu.

Občinski izbori u Buzetu. Doznajemo od tamo, da su napokon izborne listine u občinskom uredu izložene, to da će već jednom i u onoj občini doći do redovita občinska uprava. Sad je na naših rodoljubih, da izpravo listine, t. j. da svojevoljno izpuštene birače uvrste u one, koji neimaju pravo birati, iz listinah brišu i to sve putom reklama, kako to zakon propisuje. Biti će i ovaj put — kano uvjek do sada — neurednostih u izloženih listinah, a to treba na vrieme izpraviti, jer bi bilo poslije izbora svako jadikovanje proti listinam uzaludno. Na nogo dakle dok je vrieme!

Talijanaška gospoda obletaju jur po Buzeščini a neki šarenjak na Krasu — osobito u Lanišću — vara i šara okolo naroda, da ga predobije za talijanašku listinu. Ufamo se, da će biti njemu i svim šarenjačkim spletkarom sav trud uzaludan, te da će naši krševi Krašani i kod predstojećih izborah pokazati, da se oni neprodaju za nikakav novac, i da su vjerni ostali svomu rodu i jeziku. I bližnje podobčino Buzeta treba, da se dobro pripravo na izbornu borbu, jer će tuj neprijatelji smjelije i bezobraznije na naše birače navaliti.

Buzećani! osvietlajte si opet junačko lice, kao što ste to kod posliednjih občinskih izborah učinili, pak, kao što se je tada s ponosom Vaše častno ime spominjalo, spominjati će se opet na čast i korist Vašu, a na diku cielega našega naroda.

Protesta d'oro, nazvala je poreška „Istria" onaj prosvjed, što je pred nekoliko danah bio pročitan i primljen u gradskom zastupstvu tršćanskom proti biskupskoj kuriji, koja da gojí težnjah slavizatornih jer da nastoji, da uzgoji u tršćanskih njemačkih školah popovah samo slavenskoga roda.

Tomu prosvjedu, koji, da pravo kažemo, nesadržaje nego neistinu vrh neistine i nesmisao vrh nesmisla, pridružilo se svojim „jednoglasnim" zaključkom o' 'nsko zastupstvo u Oprtlju — naši svećenici gg. R. Jelušić i A. Šculac, znadu vrlo dobro, gdje se taj velo kulturni grad nalazi — a malo zatim i zastupstva u Kopru i Piranu gradu. Bilo se bojati, da će se usljed toga srušiti tornjovi u Oprtlju, Kopru i Piranu i buknuti strašan rat med latinskim i slavenskim svietom, ali po viestih, koje nedavno dobismo iz spomenutih talijanskih gradovah, hvala Bogu i pametnim ljudom, tornjovi stoje kako i prije i gdje i prije a med Latini i Slaveni nezna se još ništa, baš ništa, o kakvoj razmirici. — Naš prosvjetli g. biskup može dakle još mirno spavati, a mi molimo medjutim svete patrone Oprtlja, Kopra i Prana, da izprose malo pameti ugrijanim glavam.

Iz Londona oglasio nam se prijatelj sliedećimi redki: Osobitom nasladom čitah u miloj „Našoj Slogi" viesti o sjajnoj pobjedi hrvatske stranke u Pazinu, koja je osvjetlala sobj i svim nam Istranom junačko lice. Čast onim dičnim bračom! Žalim sdruge strane, što bijahu naši birači na Kanfanaršćini na onaj način terorizirani i nadvladani. Takovo pobjedo zaista nesluže na čast tobož liberalnim Talijanom. Progorjeti ćemo i tu nepravdu, kao što smo jih na stotine sličnih progorjeli. Taj neuspjeh neimade nas ni malo preplašiti, već moramo dapače još čvršće na narodne dušmane jurišati. To bi imalo vriediti osobito proti narodnim izdajicam i šarenjakom u našoj Liburniji, gdje su stali opet visoko dizati glavu. Znano nam u politikuna tomi neobljažne namjere. Javljam Vam, da smo amo doplovili iz Cipra na 12 pr. mj. nakon 50 dana togotnog i užasnog putovanja. Više puta mislili smo, da nećemo nikad dospjeti k ollju. Putem izgubismo valjana mladića J. T. iz obćine Volosko, koji no oboli i umre od pludne bolesti. Tako Vam je, kad stane navaljivati na čovjeka nesreća, nedodje nikad sama.

Odkad smo amo doplovili, imadomo uvjek nepogodna vremena. Vjetar duva sad sjedne sad sdruge strane a snieg, dažd, tuča i studen na dnevnom su redu. Nu kako smo čitali, neimate se ni Vi čim pohvaliti.

Bojimo se, da ćemo ovdje morati skoro cieli junar ostati, te ćemo valjda odavle u Capo Town (rt dobre Nade) skitajuć se od nemila do nedraga bez ikakve skoro koristi. Al što ćemo, kad neima za sad drugo pomoći. Mornarica pada ave to niže a oni, koji bi njoj mogli pomoći, prekrižili su ruke. Oprostite g. uredniče što Vam nemogu ništa za sada lipšega javiti, nu pruži li zgoda, oglasiti ću Vam se opet. *)

Iz Rošćine javljaju nam polovicom tek. mj., da se i tamo ćine pripravo za občinske izbore, do kojih mora do mala doći. Sa sadašnjom občinskom upravom nezadovoljan je narod posvema i željno čeka, da se oslobodi ljudih, koji no samo da upravljahu loše občinom, već su dapače i njegovi najveći protivnici. Takovih mužovah neće narod više birati jer jih je upoznao i jer znade, da mu nebi u ničem pomogli, to da bi sve ostalo pri starom.

Občinari rošći dali su se do sada više puta provarliti. Obećanji i kojom litrom vina znali su krnjoli i šarenjaci rošćog kmeta zasliepiti al je on napokon uvidio, da je nepoštreno glasovati i raditi za neprijatelja roda i jezika. On je odlučio ovaj put birati samo poštene, pravedne i dobre muzove, koji će raditi za svačiko dobro a ne za žep kojeg šarenjačkog mutikaše.

Gledo izbornih listinah, koje moraju biti prije izbora izložene, preporučamo tamošnjim rodoljubom, da se drže onoga, što smo kazali prijateljem na Buzeščini. Tko nereklamira na vrieme svoje izborno pravo, nesmije se poslije na nikoga tužiti, što je iz izborne listine izpuščen. Isto vriedi i za one, koji dodju proti pravu u izbornu listinu. I proti ovim valja reklamirati. Prijatoljem puka na Rošćini valja se dakle ponajprije za to pobrinuti, da budu izborne listine u redu a zatim, da uvrste u listinu zastupnikah samo čestite i valjane muževe i napokon, da puk uči i rukovode, da se nedade za nos voditi od krnjolah i šarenjakah, koji bi ga radi u neznanstvu i tmini i nadalje držati. Budu li ovako naši prvaci na Rošćini radili, tad njim je sigurna pobjeda, koja njim mi od srdca želimo.

Gospodske spletke u Pazinu. Naši narodni protivnici u Pazinu neće nikako da predadu občinsku upravu onim muževom, koje je nedavno jednodušna volja naroda izborom počastila. Premda nemogoše uspjeti spletkom prije i u vrieme izbora, spletkare i nadalje pošto jih je narod posve zapustio. Odmah poslije izbora uložiše utok na c. kr. namjestničtvo proti izboru al buduć, da bijaše taj netemeljit i neosnovan, zabaciše ga je namjestničtvo. Kotarsko glavarstvo u Pazinu prijavi gospodi, da njim je utok zabačen i naloži načelniku, da se pobrine u zakonitom roku za izbor srećkanjem jednoga zastupnika, koji bijaše u novo zastupstvo izabran, a nemože biti zastupnikom, jer je občinski plaćnik. Imalo se birati izmedju dvojice narodnih biračah, koji su dobili najviše glasovah. Ujedno dobi načelnik nalog, da uredi sjednicu, u kojoj bi se imalo konstituirati novo zastupstvo. G. načelniku i njegovim drugovom nije se dopao jedan ni drugi nalog, pak, da zategnu čim više konstituiranje novog zastupstva, dotično, da ostanu čim dulje na vlasti, posegoše za novom spletkom. Uložiše naime utok na namjestničtvo proti nalogu kot. glavarstva, da se naime popuni novo zastupstvo srećkanjem izmedju dvojice kandidatah, kako to zakon propisuje. U tom novopočenom utoku nisu znala gospoda drugo navesti nego, da vučenje srećko neodgovara toku stvari; *da izbor šumskoga čuvara kao zastupnika svjedoči o sposobnosti stranke klerikalno — hrvatske a tim i cielega novoga zastupstva; da je to zastupstvo pogiboljno za dobrobit svijuh, bilo u kojem obziru; da ono nemože podnositi teret občinskih poslah . . . i ništa drugo, čim bi moglo ma kolo podkriepiti famozni taj utok.*

Rekosmo jur, da gospodi nije do ničega stalo, nego do spletkarenja, zatezanja i kumedije. Čudimo se u istinu onim osobam, koje su mogle podpisati utok kao što je spomenuti. Neka njim budoi Stvar će se opet zategnuti al neka gospoda znadu, da će i njihovomu prekosu biti jednom kraj i neka pamte, da se ovim načinom postupanjem kod puka samo još većma sramote, te da će jih narod ne samo izbjegavati, već dapače prezirati, kako to u podpunoj mjeri zaslužuju.

Na koncu poručamo sadašnjemu g. načelniku, da se nam miliji oni, koji na zemlji sjedu nego li oni, koji bi radi na dvih stolicah sjedili. Vuci siti i koze cielo — kaže narod — nemoguć nikad biti.

Pitanje o jeziku. Više puta imali smo zgode potužiti se, da se c. k. političke i financijalne oblasti u Istri služe njemačkim jezikom kad pišu hrvatskim il slovenskim občinam, a talijanskim jezikom, kad se obraćaju na občine, gdje je u porabi talijanski jezik. Isto dogadjalo se je i u Trstu. Nu sada nastala je i u tom promjena.

Pred jedno desetnik danah naložio je c. k. namjestnik g. baron Protis svim podčinjenim c. k. oblastim u Trstu, da se odsada imaju služiti samo njemačkim jezikom kad dopisuju sa graskim magistratom u Trstu.

Ova naredba jasnim je odgovorom c. k. vlade na zahtjeve tršćanskoga i istarskoga sabora glede ustrojenja talijanske univerze u Trstu, kao što i na netemeljito prosvjede tršćanskoga zastupstva glede djećačkoga konvikta, kojemu je položio temelj nezaboravni biskup Juraj Dobrila.

Iz Bartunjla piše nam prijatelj, kako su tamošnji šarenjaci a napose agenti iz bližnjih občinah oblotavali okolo nouka puka, da se uplše u blaženu „Pro patria". Dolazili su tamo ljudi, kojih se inače nikada neviđi, pak su tuj pripravljali „frajo" gdje se je obilno jelo a još više pilo, sve u slavu božanstvene „Pro patria." Sliepih i neukih nadje se svuda, osobito pako takovih, koji si rado mukte žoludac napune. Kad bi se kod „frajo" ugrijala glava, tad bi počeli agenti prodikati o velikoj misiji „Pro patria" o „diviljih ščavih" koji prieto talijanstvu Istre, o starinskoj kulturi, o patriotizmu itd. itd. a konac svomu bijaše uvjek „andomo sottoscrivor pro patria" (idjmo se upisati u „Pro patria"). Na čast vam „Propatrioti" takova kulturna sredstva!

Višnjanci pozor! Iz šarenjačkoga gnjezda, plemenitog Višnjana pišu nam, da su se nekoji poreški i višnjanski velikaši (!) snašli na mlado ljeto u Novojvasi, da se tuj neopaženi — na samu — pogovore o svojih tajnih planovih. Ista družba da se je sgrnula sliedećeg dana u Gedu, gdje bijaše pripravljen sjajan (!) banket, kod kojega su se pucalo silne govorancije i pjevalo toli milozvučno (?!), da bijahu ti sviestni pjevači od svjetine pošteno izviždani. Trećeg dana počastila su gospoda Červar, al taj put uzeše sobom i neku „visoku" osobu iz Poreča.

I sv. Nedelju posjetio je neki „bieli" volikan iz Poreča, koji da se boji, da „nobi „butigeri" iz sv. Nedelje ostavili kad no se bude birati podešata u „slavnom" Višnjanu. Svi ti izleti i posjeti imadu tu svrhu, da se nouka kmeta po „talijanašku" pripravi za predstojeće občinske izbore. Gospoda poštedo sada ni truda ni novca jer njim ide za glavu, jer je postao neuki „ščavo" nepokoran pak noće, da slieno sluša gospodsku komandu. Valja ga dakle zasliepiti lipšimi karocami, sladkim obećanjem, kojom časom vina, a gdje to nepomaže, grožnjom sa „peticioni i eksekucioni". Upozorujemo naše rodoljubo na Višnjanščini, da paze na to crno ptice, koje nonoso narodu ništa dobra, koje idu za tim, da ga drže i nadalje u tmini i robstvu. Naš puk na Višnjanščini doživio je dosta gospodskog obećanja, koje nije bilo nikad izvršeno. Tomu su nam primjerom čestiti Bučvanci, koji mole već dugo vremena za putove i ceste, koje se uvjek mjere, al kojih neima ni danas.

Višnjanci! čuvajte se onih ljudih, kojim ste „kumpari i prijatelji" samo u vrieme izbora, a inače vas nezovu i nekrsto nego li „ščavi". Kažite njim, da vi nedolazite u gradovo agitirati pak neka i oni doma ostanu. U novo zastupstvo birajte svoje ljude, koji Vas neće nikada izdati i koji će uvjek raditi na korist zanemarenog puka. Gospoda išću jedino svoju korist a siromašni kmet njim je devota briga. Bilo bi dakle ludo predati občinsku upravu mužovem, proti kojim su iste talijanske novine toliko zla napisale a nitko toga izpravio nije. Našim bračom budi dakle načelo: U novo zastupstvo moraju doći mužovi čistih rukuh i poštenog srdca.

Redka starost. Iz Lindara pišu nam, da su tamo zakopali 5. t. m. Jurja Jugovca, starca od 102 godine. Dični taj starac sačuvao je do svoje smrti čisto i neokaljano lice. Ljubio je svoj rod i jezik svom dušom, te nebi bio krenuo strumputice niti za žlicu grave. Bio je prava hrvatska koronika. Kod posliednjih izborah za carevinsko vieće dao se je dopoljati u Pazin, da uzmogne glasovati za hrvatskog predloženika, te je uvjek, pilje i poslije, živo prijanjao uz našu narodnu stranku. Svevišnji dao vječni pokoj toj plemenitoj duši!

Buzetska pošta. Iz Pazinščine šalju nam prijatelj pasluo našeg lista, na kojoj je jasno tiskan naslov i dotična pošta t. j. **N. N. Buzet-Hum-Brdo**, pak je ipak list iz Buzeta odpravljen na Pazinščinu. Gospodi kod buzetske pošte ili nisu poznata mjesta Hum-Brdo, prem njim pod nosom lože, ili njim je naš list toli mio i drag, da ga vole sliati Petru i Pavlu, samo ne onomu, komu ide.

Biljožimo i ovo na čast istarskim poštam.

Hrvatska čitaonica u Kastvu priređuje za dne 30 t. m. zabavu u „Narodnom domu" sliedećim programom:

1. Pozdravno slovo, govori gospodin Fr. Dubrović. 2. „Istarska koračnica", sbor, uglasbio gospodin M. Brajša, 3. „Silo za ognjilo", šaljiva igra iz kmetovskog života god. 1743, napisao dr. Matko L. 4. „Lastavicam", od I. pl. Zajca, pjeva gospodin B. D. 5. Tombola. 6. Ples. Glasba c. kr. pješačke pukovnije grofa Jelačića br. 79.

Amerikansko družtvo za utjerivanje dugovah. Takovo se je družtvo ustrojilo u New-Jorku pod naslovom „Elmira Uniformend Collection Co." Program družtva je sliedeći: Osobe, koje se žele služiti s ovim družtvom, imaju se upisati i svaki član dobije jedan formular, koji mora sam izpuniti i dotičnomu dužniku uručiti. S tom tiskanicom poziva se dužnik, da izpuni svoj dug, opazkom, ako neplati, da će se utjerauje povjeriti družtvu „Uniformend Collection Co." Ako se dužnik krati to učiniti, tad dodje drugi čovjek u uniformi družtva kroz tri dana u dućan ili stan dotičnoga, kod kojeg posjeta nosi kapu sa napisom „Collector"; četvrti dan uzmo drugi šešir, na kojem je s velikimi slovi napisano „Collector of Bad Debts". Od tog dana dalje dolazi redovito taj uniformirani Collector, dok ta u oči udarajuća vizita nedosudi dužniku i on plati dug sa troškom. Od takovim načinom utjeranog novca dobiva družtvo od 10—15 po sto. Družtvo ima u više mjestih podružnice, koje svuda dobro uspjevaju.

*) Biti ćemo Vam zahvalni. Ured.

Književnost.

„Kmetijsko Berilo", knjiga za nadaljevalno tečaje ljudskih šol in gospodarjev v pouk. Po nalogu vis. c. k. kmetijskega ministerstva spisal E. Kramer, ravnatelj deželno kmetijske šole v Gorici. Z 88. podobami.

Nakladom V. Dolenca. Preporučamo što toplije ovu vrlo praktičnu knjigu svim našim gospodarom i poljodjelcem. Cienajnoj je samo 50 novč. Tko pošalje 55 novč. dobije knjigu franko u stan.

* * *

„Duhovni Govornik", glasilo katoličkih propovjednika. Urodjuje i izdaje Josip Lach, župnik u Madjarovu (Novimarof). Tečaj II. Br. 1. Ciena na godinu 4 for.

Zahvala.

Na Ricci. — Milim drugovom, pa prijateljem i mnogobrojnoj mladeži, koji mi čestitaše na zaslužanoj mirovini, osobito davno mi omiljeloj slasnoj občini na Fužini rad razvejete, glavbe, bakljade i pjevanja, najsrdnije zahvaljujem.

Ljudevit Slamnik.

Dopisnica uprave.

Od dne 6—11 t. m. priposlaše nam predplatu:

P. n. g. g. K. M. Čavle za pol god. 87. — O. M. Trst za pol god. 87 — S. V. Kopar za god. 87. — I. K. Cetinje za 2 izt. za god. 87. — F. K. Pul za pol god. 87. — A. B. Pazin for. 25 za god. 86. — A. I. Gologorica za god. 86 za 10 izt. (odgovorismo Vam u preporučenom pismu) — J. O. Pazin za pol god. 87. — D. B. Omišalj za god. 86. — T. D. Selca za god. 87. — M. S. Selca za god. 87. — A. J. Buj za dva izt. za pol god. 87 — Vj. S. Kopar za 2. i 3. četvrt god. 87. — Iv. Nap. P. Varaždin za god. 87. — I. v T. Zagreb za god. 87. — V. B. Gorica za god. 84. 85. i pol 86. — Dr. A. G. Rab za god. 84. i 87. — M. S. Zernova za god. 86. i 87. — A. L. Oreo za god. 87. — M. M. Diemo za god 86. — M. M. Voprinau for. 6. — S. J. Kopar, (dobit dot., poštom) — J. F. Sušnjevica za god. 87. — M. O. Oreo za god. 87. — I. V. Oreo za pol god. 87. — Ob. Kastav za 2 izt. za god. 87. — J. C. i P. A. Kastav za god. 87. — Ob. ob. Kastav za 2 izt. za god. 87. — O. L. I. nardić za pol god. 87. — M. M. Kašdorga za god. 87. — F. J. M. Lindar za god. 86 — J. S. Pidan za pol god. 87 za 10 izt. — I. K. Sv. Petar za god. 87. — S. M. Karajba kod Motovuna (izvolite nam dopisnicom javiti tko želje onu kvotu obzirom na našu opomenu u br. 3.) — J. O. Dvorl za pol god. 87. — Gj. G. Prapuntjak za pol god. 87. — N. L. Rieka za god. 87. — Ob. Čabar za pol. god. 85 i pol. god. 86 — Ob. Klanjce za četvrt god. 87. — Dr. I. G., dr. I. S., S. F., Trst za god. 87. — V. B. Trst za god. 87. — L. J. u M. za 5 izt. za 87. — F. D. Kastav za Slogo for. 6.81. — Z. L. Sliba za god. 86, (ostalo preudadosmo k.) Pr. hr. ši. Zagreb za pol god. 87. F. S. Grižane za god. 86. — Vj. B. Omišalj za pol god. 87. — F. B. Pul za pol god. 86 — I. B. Labin za god. 87. — J. M. K. Rojendo za pol god. 87 — A. M. Tržić za pol god. 87 — I. B. Vrana na Cresu za pol god. 87 — P. B. Belovar za god. 86 — I. M. Bakar za pol god. 87. — D. P. Zagreb za pol god. 87. — Dr. G. C. Sisak za god. 87 (srdačan pozdrav!) — N. R. Mali Lošinj za god. 87 — A. O. Punat za pol god. 87. — B. O. Podgrad za god. 86 — F. O. Punat za god. 86 — Vel. šk. v for. 9. — Pl. Skradat za god. 87 — P. J. Dobrinj za pol god. 86, i pol god. 87. — I. M. Omišalj za god. 86. — B. J. Kastav za pol god. 87! — Gdja. C. T. Crikvenica prijatelj oglasom u br. 1.

Trgovačko viesti.

Kava dobra prodaja cieno još uvjek visoke. *Moka* f. 116 do f. 125 — *Ceylon* plant 100—120 — *Portorocco* for. 105 - 120 — *S. Domingo* for. 88—89 — *Rio* obično for. 82—90 — *Iaré* for. 80—98 — *Santos* for. 82—92 — *Java Mak.* for. 92—118.

Šećer drži se nizko; prodalo se ovih danah 6000 vreća po for. 1 v. 20.50.

Voće slabo traženo. *Datuli* f. 25-30 — *Smokve* 11—16. *Rožđe* puljiški po for. 10-11 grški f. 5.50 — *Limun* i pomerando for. 2—4 — *Mandole* for. 70—75 *Sljive* suhe domaće for. 10—11 — *Ica pasa* for 21—22 — *Cibibe* f. 14—17 — *Blend* for. 18—20 *Soltanina* for. —30. 20

Ulje slabo traženo za jelo for. 35—39 — za stol for. 58—65 — pamučno for. 34—31.

Petrolej ruski for. 7.50 — amerikanski for. 9.25.

Pasulj arvenl for. 8—8.50 — bohinac for. for. 9—10 — koks for. 11—11.50.

Maslo štajersko for 80—85 — u najfinije for. 90.

Žita pšenica ruska for. 9.50—10 — banatska for. 10.50 — koruza levantinska for. 6.25—6.50 malo tražena.

Sieno konsko for. 1.60—1.70 — volovje for. 1.80—2.10.

Koži volovje strojene .50 K. f. 260; teleđe f. 450

Lutrijski brojevi

dne 15. jenara					
Trst	52	70	75	70	56
Linc	56	47	72	45	80
Buda	43	51	12	49	46
dne 19. jenara.					
Prag	50	72	89	69	17
Lavov	51	70	40	25	11
Innsbruck	10	90	70	49	75
Hermannstadt	24	29	31	34	36

Tršćanska burza

dne 19. jenara.

Austrijska pap. renta	for.	81.40	do for.	81.55
Ugarska » »	»	92 10	» »	92.25
Ista u zlatu 4 %	»	101 25	» »	101 40
Dionice nar. banke	»	878	» »	879
» kredit-banke	»	290 —	» »	291.—
Talijanska renta	»	98.62	» »	98.75
London 10 lirah sterlinah	»	126.—	» »	126.¼
Napoleoni	»	9.07	» »	9.07½
C. kr. cekini	»	5.59	» »	5.60
Državne marke	»	61 60	» »	61.75
Isto fra cezko	»	49.75	» »	50.—
Talijanske lire	»	49.60	» »	49.90

Br. 3 iz 1887.

Poziv

k glavnomu zboru „posojilnice in hranilnice ukinjžene zadruge z neomejenim poroštvom“ koji će se obdržavati u Svetmarju dne 10. februara t. l. ob 10. uri predpodne za sliedeći dnevnim redom:

1. Izviešće tajnika o djelovanju zadruge u l. 1886.
2. Izviešće nadzorničtva o računih zadruge l. 1886.
3. Izbor odbora.
4. Izbor nadzorničtva.
5. Slobodni predlozi.

Odbor posujilnice i hranilnice
U Kopru dne 12. januara 1887.

Broj 432 K. Š. V.

Natječaj.

Razpisano je služba ravnajućega učitelja na jednorazrednoj pučkoj učioni III. roda u Čepiću sa hrvatskim nastavnim jezikom i talijanskim kao predmetom.

Plaće k ovoj službi su ustanovljene u pokrajinskom zakonu 3. novembra 1874. odnosno 10. decembra 1878.

Molitelji neka ulože svoje dokumentovane molbe podpisanomu školskomu vieću zakonitim putem u roku četiriju tjednah.

Pazin dne 28. decembra 1886.*)

Od c. k. školskoga vieća.
Predsjednik:
HANDEL.

*) Natječaj ovaj stigao nam nagla koncem decembra pr. god. u sluškanom času, al mi ga povratismo nehoteć plotiti poštarinu i kasno, kako su je to od nas zahtjevalo. Ured.

Br. 436. K. Š. V.

Natječaj.

Razpisana je služba ravnajućega učitelja na jednorazrednoj pučkoj učioni III. roda u sv. Nedelji kod Labina sa talijanskim i hrvatskim nastavnim jezikom.

Plaće k ovoj službi ustanovljene su u pokrajinskom zakonu 3. nov. 1874. br. 54., dotično 10. decembra 1878. br. 1.

Molitelji neka ulože svoje dokumentovane molbe podpisanomu vieću zakonitim putem u roku četirijuh tjednah.

Pazin, 18. jenara 1887.

Od c. kr. školskoga vieća.
Predsjednik: Handel.

Br. 16. K. Š. V.

Natječaj.

Razpisana je služba ravnajućega učitelja na jednorazrednoj pučkoj učioni III. roda u Lindaru sa talijanskim i hrvatskim nastavnim jezikom.

Plaće k ovoj službi su ustanovljene u pokrajinskom zakonu 3. novembra 1874. br. 54. dotično 10. decembra 1878.

Molitelji neka ulože svoje dokumentovane molbe podpisanomu školskomu vieću zakonitim putem u roku četirijuh tjednah.

Pazin, 18. jenara 1887.

Od c. kr. školskoga vieća.
Predsjednik: Handel.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija
v Ljubljani

kojo izvratnost potrjujejo zelo učeni zdravniki in tisočero ljudi, ki so jo rabili; ozdravlja želodčevo in telesno bolezni, posebno pa zaprtje, vrtnično in jetrne obolelosti, kakor tudi kamoroido ali zlato žilo. Želodčno in prebavljivo mrzlico in je najboljše sredstvo zoper glisto pri otrocih.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za gld. 1·20 po poštnom povzetji. Poštnino trpé p. t. naročniki. 50—8

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v lekarnah: Biasoletto, Foraboschi, pl. Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini, Rovis, Serraval, za magistratom, Sorravallo, Udovičich in Zanotti in v večjem delu lekarn na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, Tirolskem, v Istri in Dalmaciji.

TISKARNA
D. Dolenca
v Solu
vrši se najsolidnejšim načinom
in po najzmernejšim računu
ter priporoča se slavnemu občinstvu, kakor tudi društvom za razne tiskanice za koncerte in plese, katere hitro in zelo po ceni pripravlja.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE
s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo:
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3¾ „ a nol mesi fisso
per Napoleoni
2¼ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ 3 mesi
3¾ „ „ „ 6 „
Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partir dal giorno 16. 4b. aprile, 5. 8b. maggio, 15. luglio e 15. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 15 Aprile 1886.

Warrants
„ **BANCO GIRO**
abbuonando il 3½ interesse annuo sino quattrocinque somme prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti in Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora di ufficio *la stessa del mezzodino giorno.*

Assume pel proprietario correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per questo ultimo punto ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute o divise, nonchè dell' incasso d'*assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union
(**Sezione Merci**) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 3—3

Nova trgovina
„Alla Fortuna“
(24—21)
ima
velik izbor postolah
i to sve domaća roba, ništa prostoga, zajamčeno i uz najfeftinje cene. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se sa mnogo i jeftino

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5. za djecu uz sve cijene.

J. Barta Trst
Via Nuova, parocchia di Santi Giovanni.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjeresijskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2¼%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2¼% kamate na svaku svotu
a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagrab, Arad, Grac, Hermannstadt, Innsbruck, Celovec, Ljubljana, Salcburg bez troškovah

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, također unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—26

Naznanilo.

P. t. gospodarjem, čast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vsojamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje tiodskih šol in gospodarjske v šole.

Po naročilu visokega c. kr. ministerstva kmetijstva spisal

E. KREMER,
ravnatelj kr. kmetijske šole v Gorici.

Knjiga govori na kratko o vseh kmetijskih strokah s posebnim ozirom na kmetijske razmere na Kranjskem. Primerskem in spodnje Štajarskem, obsega 16 tiskovnih pol na močnem papirju ter ima 63 podob. Kar je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tisk knjige zlatno podporo, jej je cena samo 50 kr.

Dobiva se tudi v tiskarni Dolenc v Tratu in stane z poštarino vred 55; trilo vezano 75 kr

Stante i čitajte!

Rad promakle simske sezone dodavat će se na skladištu još se nalazećih **1250** komadah novo izumljenih, toplih, trajnih, pristalih

Štefanie-kaputah

za 2 rada pucutah, po komad

samo for. 1.60

Nemna ništa boljega, trajnijega, jeftinijega i narodnijega od ovih novo izmišljenih praktičnih Štefanie-haljetakah za gospođe i djevojke, kojih ima u zalihi svakovrstne boje, to ih uglednici polivališe kao izvrstne 1. što pristaju svakijemu tielu, 2. što uzdržuju jednakomu toplinu tielu, 3. što se njimi pristajuće gornje odielo i 4. radi jeftinoća, trajnosti i ukusna kroja. — Tko ima Štefanie-haljetak — zaštićen je proti studeni — neće spokojni trošan, što ga je dužan učiniti si uzdržanje zdravlje

Fin haljetak III hlače samo for. 1·00.

Za gospodu vrlo jeftino, fino i lako

topli haljetak III hlače samo f. 1·70 po komad

Kod naručivanja neka se samo naznači veličina osobe. — Prodaje i razpošilja uz poštarsko pouzeće jedino razpošiljalište

RABINOVICZ
Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 8.

Odlikovan grafički zavod.
EN. FREISINGER for. 1·50
U TRSTU
(Palazzo Lloyd via mercato 50—45 vecchio N:ro 3).
Pečati iz kaučuka

Najprikladniji žepni p č t se perom, olovkom i biljožilom
samo for. 1·50
Samogiban žepni pečat fr. **1·20**
for. 1·50

Nadalje svakovrstne pečate za oblinske, župne ilt. ur ede i najfeftinije cieno.

ŽELODČNE BOLEZNI
je mogoče *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti
z
JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nedosegljivi želodčni pijači

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstam smuku leke

Večina raznih kapljic, izliočkov itd., katere se ohlinstvu kukor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje pripravne sestave, odločno oživljujoče in želodčne živce hitro krepčalne moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom več pisanje za njemu. Ta balzam hegat na dobljočih znovih kinaške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na prebavljenje ali žličanje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrdljivi zapi, gnjusu, riganiju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju

3/4-kliček z navodom vred samo **30** novcev 18—48

GLAVNO SKLADIŠĆE U LEKARNI
G. B. PONTONI
V GORICI.

Skladišča v Trstu v lekar i *Marku Barasini* i *G. B. Rovis*, na Reki v lekarni ai Redentore, v Gmelner, v Korminu v lekarni A. Franzani, v Tominu v lekarni E. Pullaca.

Izdatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskom V. Dolenca.

Broj 4. U Trstu 27. jenara 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 40 nč., za svaki redak više 5 nč.; iti u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (asegno postale) na administraciju „Naše Sloge“ Imo, prezimo i najbližu pošću valja točno označiti.

Komu list nedodjo na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nefrankovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za svajake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2½ i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrento br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Istarski sabor.

VIII. sjednica, dne 21. dec. 1886.

(nastavak i svršetak).

Pošto bi otvorena rasprava, uze riječ pošt. Spinčić. U glavnom nebi imao mnogo prigavoriti predloženoj resoluciji, znajuć, da bi se u školah dalo mnogo popraviti. Misli, da će se osnovne školske preurediti prema zakonu 2. svibnja 1883. a utvrđujuć ga u toj misli i to, što se je već uvelo novo izpito usposobljenja, koji su samo praktični, obzirajuć se na znanje poznanje predmetah, nego na način kako se ima podučavati i uzgajati. U predloženoj se resoluciji predlaže, da se promjene riječi „malo udovoljivo napjeha“ sa riečmi „ne posve udovoljivo“. U ostalom izjavlja, da nespada na njega odgovarati na izvještaj izvjestitelja školskoga odbora.

Pošt. Babudor voli, da je svoje mnienje rekao očito u školskom odboru, a i ovdje izjavlja, da školi neodgovaraju onim nadam, koje se je u njo stavljalo uvadjajuć novo školsko zakono. Obćina, pokrajina i država natjecale su se, koja će više učini za podignutje školah. Vlada se pobrinu za odgojenje učiteljah ustrojiv učiteljišća. Pokrajina se je napoli, da uzmogne pokriti troškove za učitelje. (Zaboravio je, da je bio spomenuo i obćine). Uspjeh u školah je malo utješiv. Dužnih polaziti školu ima kakvih 35000; polazi ju samo 20000, a od tih 20000 samo 7000 redovito. Školske oblasti čine za stalno svoju dužnost. To se vidi i iz ocjenih knznah, kojih je 2225, al izvršilo se jih je samo 682. Zakon je lip i dobar, al uporavit se po svuda neda. Bolje stojeći ljudi skrbe za odgoj svoje djece, slabo stojeći ne. Njim se je brinuti za svakdanji kruh. Novolja je nestra neznanje. Treba se strpiti dok se pobolja blagostanje. To bi bili izvanjski uzroci nepovoljnih napjeha. O nutarnjih neće duljiti, dosta je rečeno u izvješću školskoga odbora. Učiteljišća ustrojena visokom vladom su izvrstna, al treba, da se jih uzmo u pravom smislu. Kao što su profesori srednjih školah posilje odnosnoga zakona 1864. silazili sa pravoga puta, tako to čine i učitelji u zadnje vrieme hoteć podučavati ono, što su se naučili i bavoć se najviše s onim, što bolje poznadu, zanemarujuć ono, što je bivstveno u pučkoj školi. Nego nastoji se, da se to popravi i popravit će se. Kod pregledovanja učevnih osnovah želio bi, da se obrazire na dvoje: da bude pučka škola korisna nesamo puku i pučkoj izobrazbi u obće, nego takodjer, i osobito da pripravi djecu za prelaz na srednje škole. Dosad da dolazi možda dvie trećine djece na srednje škole, koja nisu dovoljno pripravna. Da se udovolji i pučkoj obući u obće i onim, koji idu na srednje škole, imalo bi se u prvih četirijuh godinah uzgajati i učiti jezik i računstvo, u petoj i šestoj pako pružiti onoliko drugoga znanja, koliko je potrebito u svakdanjem življenju.

Pošt. Dr. Campitolli tvrdi, da je pučka škola bila mnogo bolja prije nego li je sada. Promjene školskih zakonah počelo se je činiti 1868. Od toga vremena pratim velikim zanimanjem svaki korak, koj se u tom čini, i to jer u obće mi je drag napredak, jer sam to dužan činiti kao pokrajinski zastupnik a osobito kao predsjednik jednoga kotarskoga školskoga vieća, i opažam, da idu stvari na gorje. Zlu pako dva su glavna uzroka. Prvi je taj, što autonomne oblasti ili one, koje plaćaju, neimaju na škole onoga upliva, koj bi morale imati. Drugi je taj, da se za poduku učiteljah mnogo troši, da se zahtjeva od njih, da se mnogo nauče, a da se nenauče onoga, što bi trebali. Zanemaruje se uzgojnu stran. Jednom se je manje učilo a više uzgajalo. Za to ide zlo, jer bi se s učiteljah htjelo stvoriti „dottorone“ (bravo! dobro!) Nek budu učitelji manje „dottorcini“ i nek imadu više srdca za uzgoj djece (posve dobro!). Prezanemarilo je, da učitelji uzgajaju dobro znanje (posve dobro, posve dobro!) Podje li se dalje kao do sad, nećemo već imati znanđja. Uzgajati znači više nego li podučavati. Sad se podučaju, al se ni malo nouzgaja. Sadanji učitelji izlaze posilje osam devet godinah naduti (vesoloti). Misle, da mnogo znadu i hoće biti dobro plaćeni. Mi mislimo, da na njo pravoć trošimo, oni misle, da se na njo troši premalo. Posilje toliko naukah vele oni, skoro kao ljočutel, kao inžinir itd. moramo se zadovoljiti sa jadnim stanjem pučkih učiteljah, kojo nas ponižuje. Učiteljišća bi se mogla posve ukinuti ili bar preurediti. Mladić n. pr. koj je svršio niže gimnazije, znade dovoljno u da uzmogne podučavati u pučkoj školi. Moralo bi se u učiteljišćih učiti no mnogo stvari, koje se može i sam naučiti kasnije, nego učiti ih kako se ima podučavati u pučkoj školi. Jednom se je samo natuknulo pojam zemljopisa, povjesti, prirodopisa, al se nije posebice tih predmetah podučavalo. Učiteljišća čine mu se suvišna kao svenčilišća (smieh!) ili više srednje škole. A kamo li se čini na učiteljišćih, tako se onda radi i u pučkih školah; uče se posebice pojedini predmeti. Dovoljno bi bilo, da budući učitelji svrše niže gimnazije ili niže realke, a onda godina dvie pedagogije. Sad se hoće niža gimnazija, 4 godine učiteljišća i 2 godine prakse.

Pošt. Dr. Bubba (u lipo sastavljenu i dobro naučenu govoru). Jedna sama ideja nas vodi, da bude škola u novom življenju, gospodarstvenom, uljudbenom, umnom, glavni čimbenik. Tamno je izvješće školskoga odbora al je tamno i stanje školah. Samo razžalostjen optimizam školskih nadzornikah može ustvrditi, da je napjeh u školah povoljan. U školah mi nazadujemo. Ako i nije školski odbor jasno rekao, koji su uzroci nazadku, pak je dosta jasno pokazano, da valja te uzroke tražiti u sastavu školah, u učevnih osnovah i u samih učiteljih. S novom dobom zavladali su novi nazori, a s ovimi drugi red stvarih. Al se je išlo premnogo, protoklo se je vrieme. S zakoni htjelo se je postići napredak zaboravlv, da ima napredak stvarati zakone. U školu natrpalo se je provoć predmetah, tako da nije moguće, da se djeći um razvija. Ista sveobća obvezatnost polaziti školu jest neprilika, koja je možda početkom vodino zla na koje se tuži. Od vojništva se neko oslobadja, od škole nikoga ako nije više sile. Nije moguće, da se svi jednako nauče. Protivno mi je, da se sili u školu i one, koji ju posve zabacuju; htjeo bih u ovo doba slobode, da se poštuje i sloboda neznanja. Inače so dogadja, da oni, koji je sili dolaze u školu, prouzrokuju nered i nepovoljan napredak u školi. Načelo, da svi polaze školu liepo je, sveto, al treba ljude gledat kakvi su, i on se nada, da će se od siljenja u školu odustati. I sama narodnostna borba, koja je u pokrajini sad jača nego ikad, upliva zlo na školo. A kako i nebi, kad je provalila i u crkvo! Pravdanja, koja nastaju između autonomnih oblastih, braneći svoja sveta prava i između državnih oblastih, škodo pučkoj obući; a za dokas nek služe slučaji u Draguću, Lovranu i Nerezinah. Najviše pak škodi udioničtvovanje učiteljah u političkom i narodnom gibanju, umjetno u pokrajini uzdržanom i komu je drugdje izvor. A to se dogadja osobito na ladanju, gdje učitelj često zanemaruje svoju dužnosti i biva apoštolom novo uljudbe, koja ima doći ćek gorah. I to je stalno najveće zlo, koje je mogao naći školski odbor. (Odobravanje na klupah većine).

Pošt. Dr. Laginja. Na opazku predgovornikovu, da učitelji politizuju, mornm opaziti, da učitelju, koj je prošao 24 godine, neimaju biti zatvorena usta, i da se učiteljem nebi imala omedjašiti slobo[da] više nego je već omedjašena. Mislim da razumijem što misli reći predgovornik s politizovanjem, al moje mnienje u tom je drugačije. Politizovati znači za me: učiti pučanstvo, bud jedno bud drugo narodnosti, da se poslužuje pravi, koja mu dajo zakoni, i da napreduje dušovno i tjelesno. U tom smislu ja mislim, da se mora politizovati, i u tom obziru nejma se učitelje držati smutljivci.

Pošt. Dr. Amoroso. Navosti da samo jedan uzrok, nespomenut od školskoga odbora, koji je najznamenitiji i najglavniji postupčnoga nazadovanja u školah. Taj uzrok je nesretni atroj učiteljišća u Kopru. Pronesretna bila je misao vlade, da uzgaja pod jednim krovom učitelje, koji bi pak kasnije bili podučavati u školah slovenskih, hrvatskih i talijanskih. Pače nejma u Europi, ni možda u cielom novom svietu zavoda, ustrojena kakšo je onaj u Kopru. Mogło se je predvidjati, da takav zavod neće uspjeti, da će kadi iz njega mladići nepoznajući savršeno jezika, u kojem imadu podučavati. Taj zavod ustrojen u prvu, da uzgoji mladiće, koji bi bili kadri podučavati u triju jezicih, preustrojio se je. U Kopru danas nejma zavoda, koji bi pripravljao učitelje talijanske. Svi učitelji, mislim, osim jednoga, su narodnosti slavnske. I u novije vrieme bila su imenovana dva Slava. Pripuštam, da svi učitelji poznadu nekoliko talijanski jezik, al nikad toliko, da bi mogli uzgajati učitelje za talijanske škole, gdje treba savršeno poznati jezik. Nit kao slavaki zavod nemože uspjevati u Kopru, jer pripravnici nejmaju se gdje vježbati. Na vježbaonici slavskoj nije se mogło sbubnjati nikad više od 2, 3, 5 učenikah, a na takovoj nemože se vježbati budući učitelj. Onaj zavod, ako ima obstatti onakav, kakav je, nejme za uzgoj učiteljah slavskih, morao bi biti promjenom drugamo. Kandidatah talijanskih nejma nego 5 ili 7. S toga se vidi, da se tu nepripravlja učiteljah za talijanske škole, nit u Istri nit u okolom Primorju.

Obćina trćanska prosila je već prošle godine učiteljišće na svoje troškove, al njoj se nije dozvollo. Trst nam uzimlje najbolje sile, tako da ćemo skoro ostati bez učiteljah, pače već smo sad bez njih. N. pr. školski kotar porečki morao je već lani iskati učiteljah u talijanske u Tirolu. Sad je učiteljem u Tirolu zle, pak rado dolaze k nam, al ako njim se stanje poboljša, oni će doma ostati. Neradi se o samoj Istri već o cielom Primorju. Ako se je cesarska vlada pobrinula za uzgoj učiteljah za škole slavske, mora se pobrinuti i za učitelje školah talijanskih, koje imadu mnogo veću znamenitost nego prva. (Posvo dobro!) S toga svoga predlažem:

„Visoki zemaljski sabor poziva cesarsku vladu, da se osbiljno obazre na rastući nedostatak pitomacah talijanskoga odsela na c. kr. učiteljišću u Kopru, i da se pobrine za potrobito učevne sile talijanske u trih pokrajinah Primorja, ustrojiv posebno učiteljišće sa naukovnim jezikom talijanskim“.

Pošt. Sbisà opaža Dru. Laginji, da se nesme trpiti, da bi učitelji politizovali osobito na oni na ladanju. Neki učitelji politizuju najprije u školi, idu to isto raditi u krčme i na trgove. Oni nepoznadu medjah u tom svojem apostolatu. Oni mjesto da dobro uzgajaju povjerenu si djecu, rajsto da usadjuju čuvstva poštenja, ustrajnosti čuvstva mržnje i prezira proti svojoj braći. U vrieme obćinskih i političkih izborah postaju oni agitatori. To je činjenica, i ja ju utvrđujem, da dokažem, da ima mnogo i mnogo učiteljah, koji zanemaruju svoje dužnosti i čine za agitatore. Takovih činovah dogadja se često, jedan dogodio se je i u Poreču, tako da sam se morao poslužiti vlastju, koju imam (kao načelnik) da odstranim, u vrieme pokrajinskih izborah, učitelja iz rovinjskoga okružja, koj je bio došao ovamo, da sijo razdor u krugu svojih pristašah sa ladanja.

G. Dr. Campitolli voli, da nije moguće, da bi to bio učitelj iz njegova okružja, jer bi on bio proti njemu disciplinarno postupao. Bit će dotičnik iz kotara rovinjskoga, al ne iz gradskoga okružja.

Pošt. Sbisà izpravlja, da je dotični učitelj iz Rovinjskoga sela, u kotarupuljskom.

Pošt. izvjestitelj Costantini. Zahvaljuje predgovornikom što su popunili njegov izvješaj. Dru. Leginji opaža, da učitelji nejmaju politizovati ni za dobro ni za zlo; oni imadu samo podučavati i uzgajati povjerenu si djecu. Prava građjanska nek vrše, al u politiku nek se nemješaju. Da pak oni politizuju i to za zlo, čuli smo od pošt. Sbisà. Ja bih znao mnogo primjerah pripovjedati. Omedjašit će se na jedan. Pred malo tjednah bilo je od suda odsudjen učitelj rad čin. srdnja s politikom, rad agitacije na javnom trgu. Pitao je pak nekoliko danah za tim dopletak; i dalo mu se ga. Pokrajinska školska oblast dala mu ga je, jer je stalno krivo obavještona bila od kotarske oblasti. — Poštov. Spinčić predložio je promjenu nekih riečih u resoluciji. Ja se neslažem s njim, no za to da mu se protivim, nego s toga jer su uspjesi u školah jako slabi. Konačno izjavljam u ime školskoga odbora, da pristajem uz predlog Dra. Amoroso.

Na to se glasuje.

Promjena predložena g. Spinčićem pada.

Prima se resolucija školskoga odbora nepromjenjena kao i ona Dra. Amoroso na većinom glasovah.

Pošt. Costantini u imenu školskoga odbora izvješćuje o predlogu za ustrojenje pravničke fakulteta sa talijanskim naukovnim jezikom u Trstu. Već godine 1871. glasovao je sabor, da se ustroji pravnička fakulteta za pokrajino talijanske narodnosti carstva. Oputovao je to god. 1876. 1877. i 1880., ali nesamo da se je nije toga uslišalo, već se nije dalo ni nado, da se hoće. Godine 1881. odlučio je sabor, da se počeka na bolja vremena. Školski odbor misli, da su ta vremena došla, i to no samo s toga, jer je potrebno za pučanstvo talijansko, da imade pravničku fakultetu, nego i s toga, jer je nuždno, da se posvuda i svakim sredstvom brani obstanak i množenje talijanskoga jezika, a to bi se moglo doseći, bolje nego idim drugim, pravničkom fakultetom. U spomenutih zasjedanjih razvilo se je sve razloge u tu svrhu. Temeljni državni zakoni ustanovljuju, da svaka narodnost, svaki jezik imade pravo na razvoj na usavršivanje, dakle i narodnost i jezik talijanski, koji su nedvojbeno medju prvimi u carstvu. Ako imade narodnost njemačka, češka, ugarska, hrvatska svoja sveučilišća, mora i talijanska imati pravo, ako ne na sveučilišće, bar na jednu fakultetu, neće li se Talijane smatrati za posliednje u carstvu, što bi bila najveća nepravda, i rad čega bi se morało držati, da se rabi dvoju mjeru na izključivu štetu Talijanah. Nemože se tomu protiviti, s toga, što je tobož malen broj Talijanah, jer ima na stotine, razmjerno mnogo više nog kod drugih narodnostih, mladićah, koji uče na viših zavodih i bilo bi jih još više, kad bi se mogli izobrazivati u svojem vlastitom jeziku, i jer se s druge strane no obazire na naš malen broj kad se od nas traži davak u novcu i u krvi; mi nosimo isto, pravica zahtjeva, da uživamo i prava. Kadnje, silić naše mladiće, da se uče u tudjem jeziku, njemačkom, oni nemogu napredovati kako valja, te neki njih zapuštaju nauke, a oni, koji srčano svladaju potežkoće, neuspiju savršeno, dosižu svrhu silnim trudom, gubitkom vremena i umnih silah. A kad izadju, onda u službi nemogu ići istim korakom s onimi, koji su izučili u svojem jeziku. Što Istra u tom obziru želi, to želi i Trst, a u Trstu po

Talijanske [illegible] 49.60 „ „ 49.60

jednoglasnoj želji posostrimah pokrajinah i svih Talijanah carstva, imala bi pravnička fakultota imati svoje sjelo. — Na temelju rečenoga postavlja sliedeći predlog:

„Slavnomu zemaljskomu odboru se nalaže, da ponovi kod visoke vlade zahtjev, da se ustroji pravnička fakultota sa talijanskim jezikom i sa sjelom u Trstu".

Pošt. Spinčić. Prijatelj poduke materinjim jezikom nemože a da nepodupre predlog školskoga odbora, jer se može dobro napredovati samo onda, ako se od prvoga dana kad se u školu stupi, do zadnjega kad se iz nje izadje, podučaje materinjim jezikom, s opazkom ipak, da se u srednjih školah može naučati i koji drugi jezik, ali na temelju materinjega jezika. To predpostaviv, nit hoteć dujiti, želi i predlaže, da se rasolucija popuni sa riečmi i slavskim (hrvatskim ili slovenskim), jezikom. Pak nastavlja: Pošt. Dr. Gambini rekao je, da smo svi Istrani, da nemamo bit drugoga patriotizma do istrijanskoga. Neka mu. Al pošto se u Istri govori dva jezika, treba dati govorećim i jedan i drugi jezik prilika, da se naučaju u svojem jeziku. Svi razlozi, kojo je navao pošt. g. izvjestitelj za Talijane valjaju i za nas Hrvate. I zakoni su za nas i na broju nas ima; i ol nas zahtjeva se davak u novcu i u krvi; nit naši mladići nemogu napredovati njemačkim jezikom; i u svakdanjem življenju, u javnosti potrebuje se poznanje hrvatskoga jezika. I pa dakle imalomo pravo na naučanju u našem jeziku. I pošto Talijani imadu u pokrajini srednju školu, a Hrvati je nemaju, a pravica hoće da ju imadu, valja dodati rasoluciji školskoga odbora još sliedeću točku:

„Slavnomu zemaljskomu odboru se nalaže, neka zahtjeva od visoke vlade, da se ustroji srednja škola (gimnazij) sa naukovnim jezikom hrvatskim i sa sjelom u Puzinu".

Ovaj posliednji predlog bio je podupr-t još samo od gg. Laginje i Jenka tako, da ga predsjednik nije mogao nit u raspravu dati.

Pošt. Laginja želi učiniti nešto različit predlog. Da se ima podučavati materinjim jezikom, slaže se posve sa pošt. g. izvjestiteljem; i s toga želi i on kao i predgovornik Spinčić, da se ustroji pravna fakultota sa oba jezika pokrajino kao naukovna. Al htjeo bi, s praktičnoga gledišta, da se rasoluciju nešto promjeni. Već sad se izrazuje bojazan, da neće cesarska vlada dozvoliti ustrojanje te fakultete u Trstu, bar mu se čini, da je takova nešte od g. izvjestitelja čuo. Njemu nije bitno, da se ista ustroji u Trstu, jer misli, da bi djaci u kojem drugom gradu Primorja mogli jeftinije živjeti. Neka dakle vlada odluči grad. Predlog Spinčića i njegov, da se malmo fakulteta ustroji sa oba jezika pokrajina, kao naukovna, je opravdaniji nego onaj školskoga odbora. U Dalmaciji uvodjuje se sada mnogo hrvatski, pak bi na tu fakultetu dolazilo mnogo djakah i od tamo. I kako se mi (Hrvati) učimo talijanski, tako trebaju i Talijani, da se uče hrvatski. I na toj fakultoti mogli bi se mladići izmjenično naučati drugoga jezika. Preporuča s toga sliedeći predlog:

„Visoki sabor nek izvoli odlučiti: Nalaže se zemaljskomu odboru, da dade do znanja visokoj vladi želju ovoga sabora, da se u jednoj južnih pokrajinah države ustroji pravnička fakultota sa podpunom jednakostju jezika talijanskoga i hrvatskoga ili slovenskoga kao naukovnih jezikah".

Pošt. Gambini veli, da nije mislio govoriti u tom predmetu, osobito pošto su mnogi odličnjaci o tom govorili. Da uzimlje riječ prisiljuje ga natuknutje pošt. Spinčića. Za predlog školskoga odbora on će glasovati, jer, ako imadu sve narodnosti svoja sveučilišća, Hrvati u Zagrebu, Magjari u Pešti, Česi u Pragu, Poljaci u Lavovu, Niemci u Beču i Gracu, pravo je, da nisu nit Talijani bez njega; htjeo bi, da se ustroji cielo sveučilišće talijansko, jer ako sve narodnosti imadu jednake toroto nek imadu i jednaka prava. Ipak misleć, da će bit razlogah rad kojih se ga nezahtjeva, on neće postavljati odnosnoga predloga. Dodatka pošt. Spinčića k rasoluciji nemože poduprieti, jer ima u pokrajini malo Slavah, koji se podaju na nauko. Dokaz tomu je tvrdnja jučer prozašla iz ustijuh jednoga od gospode manjino, koj je tvrdio, da su samo troje Slavom bilo podieljeno pokrajinsko podpore. (Al tim se nije reklo, pošt. dru. Gambini, da samo trojica uči!) Djakah slavskih ima dakle malo, i zahtjevalo bi se provoć kad bi se za nje zahtjevalo katedre. Prelazeć na drugi predlog Spinčićev, gledo ustrojenja slavskoga gimnazija u duprt, odgovara s riečmi nj. Prosvjetlosti barona Gautscha, ministra nastave, koj je odgovarajuć na jednu interpolaciju u punom parlamentu u Beču rekao „da je ministarstvo nakano ustrojiti novih srednjih škola, ali samo tamo, gdje to zahtjevaju družtveni odnošaji i potrebe, a ne ondje gdje se jih zahtjeva radi broja pučanstva". Priznat će i sam pošt. Spinčić, da broj možda govori za njegov predlog, al družtveni odnošaji i potrebe, na koje se je obazirala nj. Prosvj., za stalno neobstoje u pokrajini gladom na Slavo.

Pošt. Laginja opaža: da Hrvati Austrije neimaju sveučilišća, već samo oni Ugarske u „Hrvatskoj" u Zagrebu; a „Hrvatska" je dandanas za nas izvanjska država, jer i za dobiti podporo iz javnih zakladah i za raditi izpite ima se tisuću naprilikah, skoro toliko, ako ne i više, nego li da se uči u kraljestvu talijanskom. On dvoji, da nebi pravna fakultota imala dovoljno slušaonah Hrvatah, al kad tih nebi ni bilo u velikom broju, fakultota sa dva jezika koristila bi onim mladićom talijanskim, koji će prije ili kasnije priznati potrebu naučanja hrvatskoga jezika. Pozna mnogo Talijane odvjetnike, koji živo medju Hrvati svaki dan hrvatski jezik trebaju. Na opazku nj. Prosvj. ministra Gautscha; izjavljam na prosto svoje osvjedočenje, da, kad bi se radilo po nazoru toga ministra, s kojim se ja, makar bio on ministar, neslažem, stvorila bi se oligarchija znanosti i književnosti, koja bi bila vrlo štetna i za znanost i za književnost.

Pošt. Spinčić omadjašuje se ni izjavu: ako vi gospodo nepristanete uz predlog, da se ustroji pravnička fakulteta sa dva naukovna jezika, tad će visoka vlada imati opravdan razlog, da je neida nit sa jednim, talijanskim naukovnim jezikom, jer što vi nežulite nam, to će ona pravom uzkratiti i vam.

Pošt. Gamblini. Istina je, da se zagrebačko sveučilišće smatra izvanjskim, nego ipak koj se tamo uči, može mu se ne tužkimi uvjeti priposnati nauko. Slavi dakle pokrajino imadu blizu otvorena vrata na sveučilišće, dočim jih nemaju Talijani. A činjenica je, da oni, Slavi, polaze ono sveučilišće (u Zagrebu), možda ne toliko da se izobraze hrvatski, nego da uzmogu uživati tustih podpovah, kojih njim — kako se govori — daje u izobilju biskup Strossmajer.

Nije pako na mjestu što veli Dr. Laginja, da će se nazorom nj. Preuz. ministra nastave stvoriti povlastica za neke razrede. Više i različnih razredah medju pučanstvi mora obstojati, kao što će obstojati u vjekove vjekovah, da se donegda svrhe ljudskoga družtva, a šosa je i pravo, da vlada nastoji uzdržati medju njimi ravnotežju rad občenita dobra. Za predlog pošt. Laginje neće glasovati, jer ako ima pokrajinah, koju trebaju više naobrazbe slavsko, neka si je samo traže, a ne mi, koji hmadomo braniti samo naše narode. Mi pitamo ono, što to nam dostatno, i ako nam se dade — što će se za stalno dogoditi usupor očekivanja pošt. Spinčića, koj misli, da se neće predlogu udovoljiti ako se noudovolji i njegovu predlogu — služiti će bar za to, da nam dade ljudih zakona, podučenih u svom materinjem jeziku, koji će biti kadri služiti se njim u svakdanjem životu i sposobni, da se njim okoriste u svakoj zgodi.

Pošt. izvj. Costantini neima šta pridodavati, pošto je predlog školskoga odbora bio podupr po mnogih poštovanih zastupnicih (?!). Fakulteta treba, da bude u Trstu, jer so takovi zavodi ustrajaju uvjek u velikih gradovih kakov je za nas Trst. Trst je središće svih probitakah istarskih, nijo si moguće nit misliti, da bi taj zavod bio gdje drugdje ustrojen. Pripušća, da ima odvjetnikah, koji govore slavski sa seljaci, al neće ga nitko uvjeriti, da treba ići na slavsko sveučilišće za uzmoći naučiti se dialekt, kaj govore seljaci naše pokrajine. Modjutim on u ime školskoga odbora odklanja i izpravak pošt. Spinčića i predlog pošt. Laginje, i te iz razlogah navedenih po govornicih, koji su o predmetu govorili. (Dr. Gambini).

Glasovalo se. Predlog Laginje pada, predlog školskoga odbora prima se, izpravak Spinčića pada — sve to dakako po većini. Protivno tomu glasuju Laginja, Spinčić i Jenko.

Pošt. Costantini u ime političkoga ekonomičkoga odbora predlaže i prima se boz razprave, da se predje na dnevni red preko utoka dvojice obć. zastupnikah iz Topolovca proti odluci zemaljskoga odbora, koj nije odobrio, da se dohodak nekih občinskih dobarah upotrebi za zidanje zvonika.

Zemaljski kapotan zaključuje Uvjerava sabor, da će zemaljski odbor, u kolike je u njegovoj moći, izvršiti sve odluke sabora, i da će se obnarzloti na želje izražene. Želi zastupnikom i svim njihovim svetan svršetak prolazećeg i nastavak dolazećeg godine. „Razstajuć se izrazimo u ime puka, kojega zastupamo, uz znakove vjernosti i poniznosti, iste želje i čestitke uzvišenomu cesaru, da nova godina donese njemu i svoj cesarskoj obitelji svaku željenu utjehu, uspjeh, sreću, i da mu bude dano tojazim sto osigurati dobrobitstva mira njegovim narodom, za koje se neprestano otčinski brine. Nj. V. Cesaru: Živio!" (Taj pozdrav izrodom samo talijanski, popraćujo se sa „evviva i živio"!)

Ira kako je sabor, tajnik g. Dr. Bubba prošitao zapisnik te sjednice, sastavljan točanjem sjednice po tajniku zemaljskoga odbora i prisjednika g. dr. Bocchina, zaključi predsjednik u ime Nj. Veličanstva zasjedanjo.

A kad je već sve to gotovo bilo, ustade pošt. Orsanaz te proporuči zemaljskomu odboru, neka ćim prije izvrši sve što se je odlučilo i nek u obće radi u dobro pokrajine.

Sve zastupnike je to nekako začudilo a i samoga predsjednika, koj nalazeć se s početka ponokte u nopriliei, opazi onda dobrotljivo, da je već prije rekao, da će zemaljski odbor izvršiti saborske odluke i obazrieti se na sve želje u saboru izražene.

Pošt. Orsanaz reče na to sjedeć još nekoliko riečih, dočim se predsjednik, zastupnici i obćinstvo na galoriji, smješkaš se, dižu sa svojih sjedalah.

Pogled po svietu.

Trst, dne 26. jenara 1887.

Austro-Ugarska: Kako smo javili posliednji put, sastaje se prekosutra carevinsko viječe, da nastavi rasprave, koje bijahu radi božićnih blagdanah prekinute.

U austrijsku gosposku kuću imenovano je potnajst doživotnih članovah. Medju imenovanimi imade više zastupnikah na carevinskom viječu. Od novih članovah jesu tri protestanta, dva katolička svećenika, dva državna činovnika izvan službe i jedan u službi. Po narodnosti imade jedanajst Niemacah, tri Čeha i jedan Poljak. S ovim imenovanjem nemogu biti ni njemački liberalci nezadovoljni. Posliednjih danah raznose se vrlo uznemirujući glasovi o političkom položaju u Europi. Vojničke pripravo čine sve skoro države. U tom prednjače svim Njemačka i Francezka, izmedju kojih će doći prije ili kasnije do strašne borbe. No, sudeć po raznih viješti, čini i Austrija razne pripravo, da ju nezateku nepripravnu budući događaji.

Kako javljaju zagrebački listovi, dobila je tamošnja posada nekoje naloge, koji se izdaju jedino u oči predstojeće vojne. I o zemaljskom ustanku piše se mnogo posliednje vrieme.

Ugarsko ministarstvo za zemaljsku obranu izdalo je obširne propise za provedenje zakona o zemaljskom ustanku. Početka doći će u taj ustanak samo oni, koji su jur služili u zajedničkoj vojsci ili u domobranstvu.

Iz Pešte javljaju, da se nalaze tamo svi članovi hrvatskoga kraljevinskoga odbora, te da drže danomice svoje sjednice. Madjarski kraljevinski odbor, da će držati sjednicu dne 1. febrara, da najprije u svojem krugu zaključi, kako će postupati kod skupnoga viečanja. Prva zajednička sjednica, da će biti dne 3 febrara.

Bugarska: Izaslanici bugarske narodne skupščine bijahu u Rimu demonstrativno primljeni. Rimski novinari pripravili su deputaciji svečanost, na kojoj nebijaše nikakvih političkih govorah. Članovi deputacije zahvalili su se predsjedniku družtva — poznatomu Benghi-u — izjaviv, da neće nikada zaboraviti prijateljstva, izkazana njim u Rimu. Mi smo uvjereni, da jati, te da će Bugari, opametiv se, i sami uviditi, da je hrdjav posao bratimiti se sa protivnici Slavenstva.

Od trojice izaslanikah odputovale je dvojica iz Rima u Carigrad a treći u Milan, gdje da će se sastati sa raznesnom Aleksandrom Batembergom.

Rusija. Ruske novine tvrde, da se bugarsko pitanje nemože i neće riešiti dok se nemakne sadanja regencija i neraspišu novi izbori za narodnu bugarsku skupščinu. Na te zahtjeve ruske vlade pristati će valjda većina velevlastih.

Francezka: Po njemačkih viestih usredotočuje francezka vlada svoje čete na francezko-njemačkih granicah.

Italija; Talijanske čete došle su u sukob sa Abisinci u novo posjednutoj pokrajini Massanah. Talijanski kraljević nalazi se na svom putovanju u Egiptu.

Njemačka: Sve stranke rozpuštenoga njemačkoga sabora sazivlju svoje birače na sastanke, da se dogovore o novih izborih i da razlože programe, kojih će se držati u novom saboru.

Franina i Jurina.

Fr. Si ti čul, da j' osalski prosidont avanzal za vučega prosidenta.

Jur. Nisan čul no, lego se čudim, kako je moguće bit još nešto višega lego je osalski prosidont.

Fr. Valjda je stupil za jedno kopito više.

Jur. Ja, ma osalsko.

* * *

Fr. Noki Bubanj, da je silno va Pirano po istarskoh Hrvatoh bubnjal.

Jur. To će bit onisti, ki valk govori, da va Istroj ni Hrvati.

Fr. Take znā se jih tolike boji kada jih ni?

Jur. To bi otel i ja znat.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§ 96. pokr. zak., članak XVI. drž. zak. od 1. marča 1882.) Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. — Živio zakon!!!

† **Josip Šlakar.** Dne 23. t. m. preminu mn. č. g. Josip Šlakar, župnik-dekan u Šmarju, u koparskom sudbenom kotaru. Pokojnik se rodio u Kamniku u Kranjskoj god. 1822. Bio je veoma vriedan svećenik i čestit rodoljub. U ponedeljak sprovelo je 10. svećenikah i množtvo puka do hladnoga groba provriednoga župnika i dekana. Sve je plakalo i narieklo za dobrim pastirom, koji je u onoj župi 26 godinah služio.

Pripoviela se, da je pokojnik ostavio lep imetak, i to većinom u novcu ili u državnih papirih. Glavnim baštinikom, da je biskupski konvikt u Trstu.

Vječni pokoj čestitomu svećeniku i rodoljubu!

imenovanja. Kr. ugarska pomorska vlada na Rieci imenovala je sliedeće podkapetane kapetani duge plovitbe: gosp. Eberl Rudolfa iz Rosenberga; gosp. Emanuela Medanića i g. Frana Randića obojica iz Bakra; podkapetanom imenovan je g. Vjekoslav Kurtini iz Bakra. — Kocipiont c. kr. financijalne prokure u Beču, g. dr. Aleksander knez Lodžja Poninski imenovan je tajnikom kod c. kr.

Našim predbrojnikom!

Umoljavamo ovim one naše predbrojnike, kojim šiljemo po više izvlačnih lista, za nam nepoznate osobe, da izvole preporučiti dotičnim čitateljem, nek nam šalju na svoje ime, nošilju predplato, nego potom onih, pod čijim imenom list dolazi, ili, ako već hoće, da nam sami i na svoje ime ravno predplatu šilju, neka nam na naputnici uvjek naznače izvolo pod čijim imenom list dobivaju. Najbolje bi dakako bilo, da onaj, pod čijim imenom list dolazi, sabiro od čitateljah predplatu pa ju nam šilje na svoje ime i bez naznake imenah dotičnih čitateljah, kojih mi notrebamo poznati.

Na taj način prodnosti će se mnogomu nerodu u upravi.

U obće pak opažamo, da mi obično pozivljemo na „predplatu“ lista, da nam dakle treba ciena lista poslati na početku a ne na konou godine, i još kasnije. Nenrednim plaćanjem lista prouzrokuje nam se raznih nepriliah i materijalno štoto.

Ovom prilikom pozivljemo još jednom ono naše, žalbože mnogobrojno predbrojnike, koji nam već za više godinah predplatu duguju, da se već jednom štoto svojo dužnosti, ili neka budu tako poštoni pa nam list vrate, kad ga nekamo plaćati. Tako nećemo barem njihovu nemarnost još gotovim novcem plaćati.

Konačno opažamo, što, pošto nam sa više stranah, na naše privatno pozivo na izplatu znostalo predplato, dotnzo čudni odgovori, da su s jednog ili drugog razloga mislili, da im list badava šiljemo, da mi bez plaće lista nikomu nošiljemo niti šiljati možemo. Toliko jednom za uvjek.

Uprava **„Naše Sloge“.**

Zadušnice za pok. biskupa Dobrilu. Iz Brseča javljaju nam, da su u tamošnjoj župnoj crkvi obdržavane svečano zadušnice dne 14. t. m. za nezaboravnoga biskupa Jurja. Zadušnicam prisustvovala je sva domaća intelligencija i mnogo pobožnog puka iz brsečke župe. Vječni budi pokoj istarskomu dobročiniteliu i velikomu biskupu!

Razpisano župe. Doznajemo, da su u tršćansko-koparskoj biskupiji među ostalimi razpisane i sliedeće župe: Voprinac, Žminj, Klana, Lindar, Corovlje, Šmarje itd. Kako je poznato, razpisuje se eto natječaj za žminjsku župu po treći put. Kod zadnjega natječanja prijavio se za tu župu vrlo dostli svećenik, kojega je preuv. biskup patronu predložio na ovaj nohtjedo zanj nikt čuti, jer taj svećenik nije valjda poznatoj gospodi bio po ćudi. Preuv. biskup zadovoljio je dakle patronu i onim, koji stoje kao njega a naš puk za Žminjšćini neka čeka župnika dok mu ga imenuju poznata gospoda.

Iz obćine oprtaljske poslužilo nas više soljakah, koji su nas prosili, da putem našeg lista izrečemo zahvalu predsjedniku cestnog odbora u Buzetu g. Franu Flegu, koji da se zauzimlje svim srdcem za dobrobit tužnog naroda u obću, a napose za gradnju i popravak putovah i cestah, bez kojih neima nigdje blagostanja. Za primjer navedoše nam spomenuti obćinari cestu, koja prolazi okolo Oprtlja, koju nadzire i popravlja g. Flego već tri godine i koja se nalazi uvjek od tada u najboljem stanju. Tom cestom upravljali su prije buzetski šaronjci kroz 15 godinah, pak je vazda bila podrta i podrovana tako, da su često tužni soljaci, vozeć sjeno ili drva u Kopar, Trst itd. po više puta voz prevrnuli. Odpotle je pako gosp. Flego predsjednikom onog cestnog odbora, cesta je uvjek dobra a nesrećo prestalo su posvema. Radi toga je narod u onih krajevih, osobito iz Pregare, Sallši, Zdrelah, Oprtlja, Gradine itd. g. Flegu zahvalan te vrnće želi, da bi se i nadalje zanj zauzimao kao što i do sada, nemarać što mu velika i mala gospoda svakojake zaprieke stavljaju.

Zemaljski zakonik br. 1. za tekuću godinu javlja, da je Njeg. Vel. cesar previšnjom odlukom 30. decembra 1886. potvrdio zaključke istarskoga sabora glede provincijalnih porezah za god. 1887.

1. Za desetinu ili cezonor: namet ili adicional 12% na izravne poroze.

2. Za provincijalni fond:

a) namet 25% na izravne poroze,

b) namet 100% na vino i moso,

c) taksa for. 1.70 za svaki hektolitar pivo prodan na malo, taksa for. 10.02 odnosno for. 6.68 za svaki hektolitar špiritah.

Opaziti moramo, da gornja cesnrska odluka nije oglašena u hrvatskom jeziku.

Iz Buzeščine nam pišu. Narod naš je zbilja mučenik, kakova jodva ima pod božjim suncem. Redovito uprave neima već kakve četiri godine. Najprije je zatogodinu i pol zatožo upravni odbor, mjesto da je upravljao samo šest tjednah. Svo je to poznato višim oblastim, i u „cesarskom Boču. Al modju Bočom i nami mora bit notko, koj krati, da se zakon vrši, da se pravica kroji.

Sad je već ipak do toga došlo, da se je listina za obćinsko izboro izložilo. Naši jih biljože, i nastoje to, da budu unešoni u nje svi, koji imadu pravo izbora i da budu brisani oni, koji nemaju prava. Onda će svi kako jedan k izboru, da već jednom prestano stoljetno pašovanje. Ovaj put će u izbornu borbu i oni, koji nisu drugo puto. I Pregarci, i Grimaldci i Hlmljani, i Dragućanah će u tu borbu složno sa Strpedjani, Svetomartinci, Svetoivanci, Sovinjačani, Vršani sa Movražani, Sočoržani, Račičani i sa Krnšani. Krašanah sad manjka, jer su mnogi sa svojimi ovcami u dolnjoj Istri, ni do jih možda i od tamo doći, da vrše svojo izborno pravo, da prodadu upravu svojega krvavo stečonoga i uzdržanoga imanja u ruke poštonoga zaštupstva. A iz će k izboru svi, koji su kod kuće, a ti je kakve četiri stotine.

Oni imadu i razloga najviše, da svo silo upotrebe kako bi prestalo dosadanjo stanje. Evo kako se kod jih događa. Glavno što oni imadu, jest blago, drobno i debelo, ovce to govede i mutel. Za samu obćinsku blagajnu, za samu bez dna, plaćaju oni za ovce do 80 glavah 10 novčićah po glavi, za ovce preko 60 glavah za svaku 70 novčićah; za debelo blago do 5 glavah po 80 novčićah; preko 5 glavah za svaku 1 for. Posljednje, koj ima 100 ovacah i 6 govedah i mulecah, plaća za ovce 70 for., a za govede i mutce 5 for. 50 novč., to je dakle 81 for. 50 novč. I to, opetujemo, za samu obćinu, bez pokrajinskih nametah, bez državnoga poroza, bez 2 for. što svaki soljak plaća takodjer na obćinu. Pak što je još gorjo. Događa se, da ljudi često plato, što se od njih zahtjeva, ili kod župana ili kod obćine, pak se od njih zahtjeva, da plato i po drugi i po treći put. A traži se od njih bez da njim se reče, u koju svrhu, za koju godinu. Plati pak šuti! Tako njim se odgovara, kad pitaju, za što. A ako neplatiš, posiit ću ti ja kodo štogod u njoj nadjem. Neznaš nit nećeš znati, za što plaćaš. Tako dovikuje ljudom nekakav poliosj iz Buzeta. A koju još svrhu ima pri tom, u ovo vrieme izbora? To je sam rekao pred nekim, a ima se i svjedoka za to. On jih tjera, da jih razsrdi, da mu se uzpruže, pak da jih uzmogne prijaviti sudbenim oblastim, da budu pak pod iztragom ili odsudjeni, da nebudu mogli vršiti izbornoga prava. On dakle izazivlje na najgnjusnijih način, u nedilu svrhu. Toško da to čini po svojoj glavi. Bit će to poduka došla u obćinu od koje drugo strane. Narod je mučen, nesnosno mu je stanje, globe ga, dražo ga, izazivlju ga. Ipak se suzdržuje. Znajuć, koja je svrha njegovim zakletim uprijateljem, on se nesuprotstavlja, on neće pred sudove, u zatvore, on ide podpore kod viših oblastih, dužnih, da red uzdrže, da se zakon netluči, da se nouzbunjuje narod. Neka se i u napred suzdržuje, nek nastoji pomoći si zakonitim putem, nek ne suzbija silu sa silom. Nek se još strpi koje vrieme. Nek pamti, što mu se svo dogadja i što mu se je dogadjalo pod dosadanjimi upravitelji, pak neka kod izborah dovikne jednom za uvjek: doli nedostojni!

To tjeranje, to izazivanje, je samo jedan način agitacije za izboro. Al ima i drugih. Veli se, da prijašnji gospodari neće nit sudjelovati kod izborah; ili da je sadanji odbor gorji od prijašnjega načelništva, pak da će se ovo združiti s narodom proti odboru; svakako će se govorit na novce, što se jih je od cesara dobilo za postradalo tučom, ili od države, ili od pokrajine; bit će i od druguda novaca, baš u svrhu poslanih; izmišljat će se svakojako laži i doskočice; nastojat će se zavesti narod psujuć proti popovom, proti učiteljem, proti svim njegovim prijateljem. Nego svo to, nit noval, nit varave rieči, neće naroda preokrenuti. Dosta putah dao se je već provariti. Neće već, jer zna, da bi svo to kasnije slano platio, da se mu već do sad pod teroti kosti pucale, i da bi kasnije još jače.

Narod će kako zadnjega puta složno izborom, da jednom za uvjek obaci krvavi jaram, da se oslobodi nesnosnoga stanja, da budo sam gospodar nad krvavo stečenim posjedom. Sad je vrieme, da si pomogne.

Prijatelji naši i naroda bditi će, da se svo u redu obavi, a svemogući Bog podieliti će njim svoj blagoslov na trudu [illegible] vas nenogodi, jer ako i ovo

Izbori izbornikah u Lošinju. Na 7. t. m. imali smo ovdje izboro izbornikah za popunitbu izpražnjenog zastupničkog mjesta vanjskih obćinah lošinjskog kotara na mjesto odrekavšeg se g. Ellnschegga. O toku ovih izborah nije nam od potrobe, da trošimo mnogo riečih. Odavna nismo bili vični imati prod nami toli nepristrano povjerenstvo, koje su sastavljali, pogl. g. kot. poglavar Sinzig to prvi obćinski savjetnik g. Gladulić, pošto je g. načelnik bio odsutan. Kod takvog povjerenstva, rekosmo, nobi smio čovjek niti pisnuti, svo kad bi i podlegli bili većem broju pristnikah. Nego, Bogu hvala, toga bilo nije. Ona tmušina, štono se bila za Ellnschegga ovo doba nadvila nad obzorjo hrvatske svijesti na kvarnerskih otocih, sad se počela malo po malo bistriti, i nadamo se, da će do mala sunce pravde i na naša ubožka vrata, to da će se viši krugovi u brzo čvrsti onih predsudah, štono ih glode naših osjećajah orpšo iz pristranog vrela E. Kliontolo, uvjerly se, da se naši osjećaji neprotivo uvršćenju državnog jedinstva u ovih naših krajovih, nego da ga možda jodini podupiru i brane prod onim šakom renegatah, kojim bi najbolje došlo, kad bi mogli svojim prokomorskim prijatelljom jodan dan dojaviti, da je Istra čisto talijanska, da u Istri neima ni ologa Hrvata, da smo sgnjočeni, podavljeni, da ras živih nije. Nu, tako nam svjesti, živimo i živit ćemo, ako ne za drugo, a to barem za to, da dokažemo, kako Istra nije zemlja, na kojoj bi moglo rasti gljivo talijanaških nepriraljah!

Vraćajuć se na izboro vrlodno je zabilježiti, da su naši izbornici jednoglasno izabrani. Punto II frontijo! Kad se je god. 1883. radilo o izboru Ellnschegga, u Lošinju bješe izabrani jednoglasno izborniei šaronjački — danas pri popunjenju njegova mjesta, u Lošinju izabiraju se jednoglasno izborniei hrvatski! Pak nije to još dosta; odkad u Lišinju neima više Ellnschegga, ovdje nije bilo izbora, pri komu nebi hrvatska stranka pobjeda slavila! Koji je tomu razlog? Nama ga tražiti netreba, mi ga znamo, pa do nas za taj razlog tko zapita, mi mu odgovorili nobi, već jednostavno prstom pokazali na osobu, koja je na otocih ostavila iza sebe najcrnji glas . . . . . .

„Forcha“ Basoli! Iz Punta pišu nam sliedeće: Prošlog mjeseca stiže ovomu obćinskomu uredu od predsjedničtva pokrajinskog agrarnog vieća tiskani dopis, u kojemu su postavljena med inim i četiri upita, tičuća se putujućih učiteljah poljodjelstva. Umoljavao se natmo ovaj obćinski odbor, da bi izvolio izraziti svoje mnienje ob uspjelom njihovo poduke, te podastrieti i eventualno predlogo, kako bi se ta poduka čim shodnije upriličiti mogla na bolju korist i razvoj poljodjelstva u ovoj pokrajini.

Taj dopis slavnog predsjedničtva agrarnog vieća rekao bi, da odiše vas nesobičnom brigom za poljodjelski stališ, te živim nastojanjem, da taj stališ podigne i uputi k napredku i blagostanju.

Nu, hoćeš li novolja! — Ahvarem u ovoj obćini nije takvog putujućeg učitelja u poljodjelstvu nikad ni bilo, ono veleslavno predsjedničtvo je ipak u svom dopisu predpostavljalo, kao da je takav učitelj već nebrojeno puta nerodio Punat sa svojimi pohodi i dragocienimi predavanji.

Iz ovog obćinskog ureda se sasma učtivo odgovorilo, da je nemoguće izreći kakav sud, ili postaviti kakav predlog, o neizkušanom i nepoznatom predmetu; a odgovorilo se u hrvatskom, kod ovo obćine službenom jeziku. — Nu, „l'avita civiltà o coltura“ (!!!) nije mogla ni ovog puta mimoći prirodjeno si ugladjenosti; jer oto, spis obćinskog odbora vrati se nakon malo dana natrag notaknutim počatom, a još k tomu ukrašen vrcoma finimi nadpisi: „Retour — Si restituisce — L'istituto agrario rifiuta forcho Basoli“.

Taj spis stoji u obćinskom uredu još uvjek izložen svakomu na ogled.

Nezna se doduše što i kakve su to: „Forcho Basoli“, ali napokon svaka ustrpljivost do mjere, to bi imalo biti prosto upitati dotične širitolje „dell'avita civiltà (sic!) o coltura (pfui!): quousque tandem forcho Baseli?!“

Mehmed Kolak-Kolakovlć. Sretnim slučajem našla je „Matica Hrvatska“ glasovitoga pjevača narodnih pjesamah Kolakovića, koji je boravio u Zagrebu mjesec danah i kazivao prokrasno pjesmo. Taj „bogovski pivač“ pravo je čudo. Do sada je izkazao četrdeset i pet hiljadah stihovah, desetoracah. To je neprocjonivo narodno blago. Da je samo to učinila „Matica Hrvatska“ svaki bi ju Hrvat morao podupirati. Mnogi članovi „Matice Hrvatske“, i ljubitelji narodnoga pjesništva [illegible] bilo ovo jednako odlično

žaljolli su čuti izvanredno pjevača Kolakovića, pak je odbor „Matice Hrvatske“ odlučio, oda jednom pjevač Mehmed pred više obćinstva pjeva. Mehmed je pjevao dne 15. t. m. u šest satih poslije podne u dvorani pjevačkoga družtva „Kola“.

Hrvatska čitaonica u Lindaru obdržavati će dne 10. febrara t. g. redovitu glavnu skupčinu sliedećim dnevnim redom:

1. Izviešee tajnika.
2. Izviešee blagajnika.
3. Izbor novog odbora.
4. Eventualni predlozi.

Odbor.

Hrvatskomu pripomoćnomu družtvu u Beču darovaše: Prosvietli g. biskup I. J. Strosmajer f. 100, Hrvatska štedionu u Zagrobu f. 100, Voleuć. g. Dr. Sr. Karaman u Splitu f. 50, Preuzv. g. barun M. Ožegović f. 20, Obćina Jaska f. 15, Obćina Potrovaradin f. 10, Obćina Gospić f. 10, Gospodin St. Borčić, Split f. 10, Gospodin Dr. G. Bulat f. 10, Gospodin A. Henry f. 10, Gospodin Dr. Milo Klaić f. 10, Gospodja Pakony f. 10, Gospodin Fr. Vrbanić svoud, prof. f. 10, Gospodin Juraj Ružić, Rieka f. 10. Svega skupa f. 375. Hvala im najuzvišnija! Uglodali se i ostali u spomenuto darovatelje.

Za odbor hrvatskoga pripomoćnoga družtva u Beču dne 10. siečnja 1887.

Dr. Emil Amruš, predsjednik.
Drd. mod. Fr. Zbierzohowski, tajnik.

„Otše budi volja Tvoja“ molitvonik nezaboravnog Domrile nalaz. se sada kod knjigovoža; radi toga molimo svo ono, koji su se za nj oglasili, da se ustrpe. Čim budo vozan oglasiti ćemo to i naznačiti razno mu oleno.

Vatrogasno družtvo u Splitu razašilje sliedeću poziv nicu: Čast je podpisanomu pozvati V. G. na obitelji na „Veliki plon“ koji će se prirediti dne 1. veljače t. g. u prostorijah „Slavjanskog Napredka“ u 8 sati večer. Prihod je namienjen družtvenoj blagajni. Split, 12. siečnja 1887. Upravitoljstvo „Dobrovoljačkog vatrogasnog družtva“. — Cieua je ulazniei za osobu for. 1, za obitelj for. 2. Milodari primaju se zahvalnošću.

Dopisnica uprave.

Od 11 do 16 t. m. pripošlašo nam predplatu:

P. n. gg. Dr. M. T. Krk za god. 87 i for. 10 za podlanice. — J. T. Vrbnik za god. 87. — N. Z. Novalj za 1. s god. 86 i za 1. P. Lovran za 1. s god. 86. — St. Čin. Gorica za pol god. 87. — A. B. S. Vid za pol god. 87. — M. G. Barat za god. 87 — Čit. Vrbnik za god. 87. — J. L. Karkavou za 2 izt. za pol god. 87. — I. Z. Buzet na račun za god. 86 kr. 6. — J. B. Netrolić za god. 86. — A. B. Marčana za pol god. 87 — I. B. Kanfanar za pol god. 87. — A. S. Marčana na račun za god. 86 for. 5. — S. K. Poreč za pol god. 87. — I. S. Poreč za pol god. 87 — M. S. Buram za 2 izt. za pol god. 87. — U. G. Tomaj za god. 87. — G. S. Sv Nedelja za 4 god. do konca god. 87. — A. D. Krk za pol god. 87. — F. B. Trviž za 6 izt. za god. 87 — B. N. Pazin za god. 87. (Dobro uvaka). — M. P Barbat za pol god. 87. — F. P. Kastelier za 5 izt. za pol god. 87. — G. R. Rieka za god. 87. — N. B. Selce za god. 87. — A. M. Žminj za pol god. 87. — M. O. Lošinj za god. 86 i 87. — Ob. gl. Kastav for. 6. — G. S. Norezino za 14 izt. do konca god. 86 (dobit ćete čim prije). — P. S. Lošinj za pol god. 87 — M. G. Kastav za čitatelja za god. 86 for. 16. — E. G Kastav za god. 87. — J. M. Rieka za 3 izt za god. 87. — Ž. U. Moščenice za se i za čitatelja za god. 86. — T. C. Bakar za pol god. 86. — Gr. pogl. Petrovaradin za god. 87. — F. R. Mallnska za god. 87. — P. D. Baška za se za god. 87 za čitatelje za god. 86 za oglas f. 2. — Čit. Baška za god. 87. — B. B. Francišći za god. 87. — A. P. Rukavac za 2 izt. za pol god. 87. — I. P. Puževberg za pol god. 87. — J. M. Perenići za god. 87. — A. P. Zahvata for. 2. — F. D. Kastav za pol god. 87. — Dr. F. V. Krk za god. 87. — Dr. F. F. Krk za 87. — Satnik P. Illin za god. 87. — S. N. Jaska za god. 86. i 86. — V. V. Jaska za god. 87. — A. P. Žminj do konca god. 86. — Dr. K. Z. Zagreb za god. 86 i pol god. 87. — A. K. Dobinj za pol god. 87 (očekujte naše pismo). — L. S Rieka za god. 87. — A. M. Zagreb za god. 87. — Dr. A. V. Djakovo za pol god. 87. — N. T Novalj za 87.—J. B. Brozovica za pol god. 1887.

Č. g. I. J Roč. Pristajemo i pod imsom kako ste zažeiili šiljemo jedan izčisak više za onoga soljaka Rođaline. — Pozdrav.

Č. g. F. M. Trst. Odgovorismo Vam posebnom dopisnicom, da je sve u redu.

Trgovačke viesti.

Kava dobra prodaja cieno još uvjek visoke. *Moka* f. 115 do f. 125 — *Ceylon* plant 100—130 *Portorico* for. 105—120 — *S. Domingo* for. 86—89 — *Rio* obično for. 83—90 — *Iaré* for. 89—98 — *Santos* for. 82—92 — *Java Mat.* for. 92—98.

Cukar drži se nizko; prodalo se ovih danah 6000 vreća po for. 18—21.

Vino slabo traženo. *Dalmati* f. 25—30 — *Smokve* 11—11. *Rožičić* pulljaki po for. 10—11 gr. f. 5. — *Limun*: pomeranče for. 2—4 — *Mandole* for. 26—30 *Šljive* suhe nemaše for. 10—11 — *Vino gasa* for 20—22 — *Cibibe* f. 10—15 — *Hlemb* for. 18—26 *Saltanina* for. —16. 28.

Ulje slabo traženo za jelo for. 34—40 — [illegible] for. 48—62 [illegible] for. 24—31. Tallianske [illegible] 42 60 [illegible] 49.00

Petrolej ruski for. 7.25 — amerikanski for. 9—9.25.

Pasulj crveni for. 8. — bohinac for. for. 9 — koks for. 11—11.

Maslo štajersko for 80—85 — u najfinije for. 90.

Žito pšenica ruska for. 9.50—10 — banatska for. 10.50 — kukuza levantinska for. 6—6.25 malo tražena.

Sieno konjsko for. 1.60—1.80 — volovje for. 1.80—2.10.

Kože volovje strojene 50 K. f. 258; teleđe f. 451.

Lutrijski brojevi

dne 22. jenara.

Beč	78	62	59	21	56
Gradac	85	72	24	8	21
Temešwar	17	27	78	41	40

Tršćanska burza

dne 20. jenara.

Austrijska pap. renta	for.	80.—	do	for.	80.02
Ugarska	»	90.10	»	»	90.30
Ista u zlatu 4%	»	99.50	»	»	99.75
Dionice nar. banke	»	878	»	»	871
» kr. a t-banke	»	281.50	»	»	282.50
Talijanska renta	»	96.%	»	»	96.⅛
London 10 lirah sterlinah	»	127.—	»	»	127.⅛
Napoleoni	»	10.01	»	»	10.01½
C. kr. cekini	»	5.89	»	»	5.90
Državna marka	»	61.00	»	»	61.75
Ista francoska	»	49.75	»	»	50.—
Talijanske lire	»	49.60	»	»	49.90

Delsko podporno društvo

pod pokroviteljstvom Nj. Vis. ces. Rudolfa.

Podpisani odbor naznanja vsem družabnikom, družabnicam, prijateljem društva in ostalemu sl. občinstvu, da bode, kakor vsako leto, tudi letos

VELIKI PLES

dne 5. februvarja t. l. v bogato in jako ukusno odičenom obdelišču „Fenice“.

Da se slavnemu občinstvu bolj ustreže, preskrbeli smo si **DVE GODBI** in sicer vsetoranska cela godba in pa orkestr gledališkoga godcov. Prod polnoči bode plesalo 24 parov v raznih slovanskih oblekah narodni plos „Kolo“. — Ustopnina 50 kr. Začetek plesa ob 8. uri in traja do 5. ure zjutraj.

Ustopnice se dobé už zdaj v društvenom uradu; v prodajalnici gosp. Antona Žitka, Via Stadion št. 1; v kavarni „Commercio“; pri vseh poverjenikih društva; zadnji dan pa le pri dotičnici gledališča „Fenice“.

Kor je namenjen čisti dohodek plesa pokojninskemu zalogu društva, priporoča podpisani vsem družabnikom i družabnicam, da se gotovo vdeleže plesa in prosi sploh slovenskoljubno tržaško in drugo gospodo bližnjih krajov, da mnogobrojno podpre društvo sè svojo navzočnostjo.

Velikodušnosti se pri toj prilike no stavlje meje.

V Trstu, 20 januvarja 1887.

Odbor.

Poziv na predplatu.

Srotno stupismo oto i u osamnajstu godinu odkad šaljemo naš list na krilo milog nam roda. —

Ovim mjesecom stupamo u novu godinu, pa radi toga pozivljemo narod na novu predplatu u čvrstoj nadi, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici, te da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli učiniti.

Predplata sa poštarinom za cielu godinu stoji za imućnije for. 5 — za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce ne treba šiljati u zapečaćenom listu — jer je predrago, nego poštarskom naputnicom (Vaglia postale).

Budući da nam se šalje više putah novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači što je za predplatu, što za što drugo.

Tom sgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti — jer nije liepo ni pravedno list primati a ne plaćati ga.

Preporučamo napo sn svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah istinito sve, što misle da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloge“.

Priznano nepokvarjene

izvrstne

voščene sveče

izdolujeta

P. & R. SEEMANN

v Ljubljani. 6—6

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17

se priporoča velečastitli duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja namreč:

Monštrance, hustodije, križe lihe oltarje, svetilnice svečnike za altarje, tabernakeljne in pred stoleone, *križe* za altarje in bandera, *relikvarije, monštrancice* ali *križe* za svetinje, *kanonske table, kadilnice* s *kadilnim žolnicem, steklene flašice za darilno vino,* stopce, rodnik iz kovine, *krstne sklede* in *žlice, kotliče* za blagoslovljeno vodo, *krapilnike, posode za sv. olje in pepelnico, držala* za sveče, *sklepe* pri oltarjih itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem staro cerkveno orodje *v ognju* pozlati, po redni, izdisti in popravi. Na blagovoljno vprašanje bode za tovoljno odgovarjal in vsako blago dobro ahranjano in *poštnino prosto* poslal.

Staro menjalj va orodje, mesing in kuf r vemljem v račun. 24—4

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija

v Ljubljani

narejena in sestavljena po mojem navodu, ima nadvemilljv uspeh in zdravilno lastnosti v vseh slučajih želodčave obolelosti, kakor tudi uri zlati žili.

Dr. E. pl. vitez STOROKL,

c. kr. vladni svetovalec in deželno-sanitetni prerodovalec za Kranjsko.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·80** po poštnem povzetji. Poštnino tepe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Sponzai; v Pulju Wassermann, Carlucchio in Modiluis; v Dinjanu Reki in Bradamante; v Kopru Glovanutti in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Kovemgradu Tamburlini, v Vižinadi Fatelli, v Poreču Candusio, v Buji Benetti in v zalogi lekarn v Trstu, Trstu, Pazinu, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 3—50.

Nova trgovina

„Alla Fortuna“

(24—24)

velik izbor postolah

I to sve domaća radnja, nikšo prcalogna, zajamčeno i uz najpristnije cene. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se od ruah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5 za dj ca uz sve cijene

J. Barta Trst

Via Nuova 9, [illegible] Zanfo.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—45 vecchio N:ro 4).

Pečati iz kaučuka

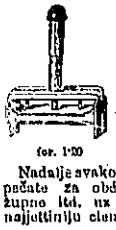

Najpriktičnij žepni pečat sa perom. olovkom i bilježnicom

samo for. 1·50

Samogriban žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·50

Nadalje svakovrstne pečate za obćinske, župne itd. ur uredе najjeftiniju cienu.

Naznanilo.

P. t. gospodarjem, čast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vabimo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjeni u ponk.

Po naročilu visokega c. kr. ministerstva kmetijstva spisal

E. KRAMER,

ravnatelj državne kmetijske šole v Gorici.

Knjiga govori na kratko o vseh km tijskih strokah s posebnim ozirom na kmetijske razmere na Kranjskem. Primorskem in spodnje Štajarskem, obsega 16 tiskovnih pol na močnem papirju ter ima 83 podob. Ker je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tak knjige zdatno podporo, jej je cena samo 80 kr.

Dobiva se tudi v tiskarni Dolenc v Trstu in stane z poštarino vred 55; trdo vezana 75 kr.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz 2%

6-dnevni odkaz 3%

30-dnevni odkaz 3½%

u napoleondorih uz

30-dnevni odkaz 2½%

3-mjesečni odkaz 3%

6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu

u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innsbruck, Olmovac, Ljubljanu, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od dovizah, efektah, tekućih vrednostih kupovah uz ½% provizije.

Prodajam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na zlato, ½% za godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000 i na novčane iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—26

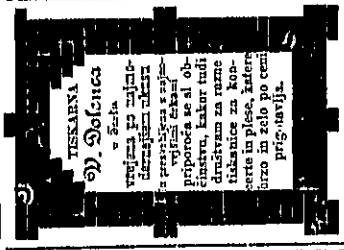

ŽELODČNE BOLEZNI

Je mogoče **HITRO** in **POSVEMA** ozdraviti

po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno danadnes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izleckov itd., katera se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, nisc nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljujoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi doseđaj v toj stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dolajočih snovih kinečke robarbare, katera koronika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in svedoci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti humoroidalnem trpljenju, statenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 10—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marbu Razsini* i *G. B. Rovis*, na Reki v lekarni sl Rudentore, G. Grezinar, v Kormlnu v lekarni A. Franzoni, v Tomin.u v lekarni E. Pallacca.

Stante i čitajte!

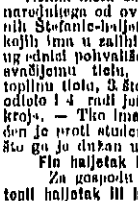

Rad pretanke simske so zopet dvodavat da se na skladištu još su nalaz-dih **1250** komadah novo izumljenih, toplih, trajnih, prijatnih

Štefanie-kaputah

za 2 reda puentah, po komad

samo for. 1.60

Nekma nisca boljega, trajnjega, jeftinjega i narodnijega od ovih novo izumljenih praktičnih Štefanie-haljetakah za gospodje i djevojke, kojih ima u zalihi svakovrstne boje, te ih ug odnim pohvalitke kao iz vrstne i što pristaju svačijemu tielu, 2. što uzdržuju jednoličnu toplinu tiela, 3. što se njimi prilagođuje gornje odielo 4. radi jeftinoće, trajnosti i ukusna kroja. — Tko ima Štefanie-haljetak — zaštićen je proti studeni — neće požaliti troška, što ga je dužan učiniti za uzdržanje zdravlja.

Fin haljetak ili blače samo for. 1·60.

Za gospodu vrlo jeftin „fino i jako topli haljetak ili blače samo f. 1·70 po komad.

Kod naručivanja neka se samo naznači veličina osobe — Prodaje i razpošilje na poštarsko povzeće jedino razpošiljalište

RABINOVICZ

Wien, III, Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

Oklic do vseh bralcev tega cenjenega lista.

Radi popolnega razkroja mojih provincijalnih filijalk, kakor tudi radi spre jetja neke tovarne, razprodajam vse moje objekte za četrtino cene, namreč

vse po 97 nov. 2—1

97 nv. 1 klobuk za gospode iz mehke klobučine v vseh barvah.	**97 nv.** 1 obleka iz trikota za dečke in deklice, obstoječa iz blač in srajčice.	**97 nv.** 1 suodnje oblekа za dame, pletena s progami.	**97 nv.** 1 volnene blače (po dr. Jägerji) za gospode.
97 nv. 1 srajca za gospo s dipkami, najfinejši kir.	**97 nv.** 1 srajca za gospode iz finega tifona, creiona ali oxforda.	**97 nv.** 1 par č-vijev elegantnih iz domačega sukna.	**97 nv.** 6 otiračev Garro-uzorci obrobljeni.
97 nv. 6 parov kratkih nogavic — jedne barve ali s progami.	**97 nv.** 3 para nogavic za gospe dobre kakovosti.	**97 nv.** 1 modrca iz volne za gospode in gospo.	**97 nv.** 1 skrivalica z 10 kosi angleških pristno barvanih rasnobojnih žepnih rupcev.
97 nv. 1 dober prt bel, damast ali barvan.	**97 nv.** 6 ubrusov (servior) belih ali barvanih damastuzorci.	**97 nv.** 6 tirnč iz olvega platna ab drsanj.	**97 nv.** 9 komadi šalvov iz najfinejše volne, v živih bojah in s frenzami.
97 nv. 1 hlače za gospoda proti mrazu vsakovrstne volikosti	**97 nv.** 1 postelinja preproga iz juto-sukna dezelnirana	**97 nv.** 1 ogrinjača za dame, velika.	**97 nv.** 1 kreslo s mehanično uredbo, samo se uživajoče.
97 nv. 1 ženska plinalka fine oslikan in moderne izdelan.	**97 nv.** 1 ustnik za smodke iz pravo morske pene.	**97 nv.** 2 žepni robci iz fine lion-ke svile razno-vrstnih barv.	**97 nv.** 1 medaljon najnovejši fazon, z kamenci.
97 nv. 1 naročivica bogato okrašen s kamenci.	**97 nv.** 1 veriga za uro iz umetnega zlata s pripisalom.	**97 nv.** 1 prstan s briljanti in imitiranimi kameni.	**97 nv.** 6 jedilnih žlic iz pravega londonskega britanija-srebra
97 nv. 1 morska pipa iz morske pene za tobak	**97 nv.** 2 svetilnika iz pravega londonskega britanija-srebra.	**97 nv.** koruc za juho iz pravega londonskega britanija-srebra	**97 nv.** 1 garnitura, za dame.
97 nv. 12 žlic za kavo iz pristnega londonskega britanija-srebra.	**97 nv.** 3 namizni noži iz pravega londonskega britanija-srebra.	**97 nv.** 6 francoskih vilic iz pravega londonskega britanija-srebra.	**97 nv.** 3 para predpasnika nogovic iz fine svile.

Razpošilja se po poštnem povzetju; za nedostajajoče blago se denar povrne.

J. H. Rabinovitz, Wien, 3. Bezirk, Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V Dolenca.**

Broj 5. U Trstu 3. febrara 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i netiskaju.

Nobiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za veljako 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½ i 1 za pol godine izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Mojim biračem!

Srdačno Vam se zahvaljujem na povjerenju, koje postavisto u mene izabrav me danas Vašim zastupnikom na zemaljskom saboru u Poreču. Vi sami znate, da našim u Poreču ne ovatu ruže, a i ja znam, da me tamo čeka požrtvovanje i zatora samoga sebe, al na oltaru vjere i domovine svaka žrtva mora da nam bude lahka i sladka. Svi znate, da sam katolički svećenik i Hrvat; to jest moje načelo, to jest smjer po kojemu hoću uz Božju pomoć udesiti moj rad. Moje slabašne sile upotriebit ću rado na korist vjere i domovine i na dobrobit siromašnoga puka iz koga sam niknuo. Tražit ću ravnopravnost naše narodnosti i našega jezika, kao što to sama narav zahtjeva, kaošto nam je to zajamčio naš premilostivi cesar i kralj i kaošto nam to po zakonu pripada. Tražit ću nadalje, da kaošto nosimo i mi teretu za uzdržanje pokrajine, da nam se razmjerno i blagodati dilo.

Ljubim svoje a štujem tudje.

U to ime Bog pomozi!

Srdačnim pozdravom Vaš

u Krku dne 28. jenara 1887.

Dr. Fran Volarić v. r.
kanonik.

Naknadni izbor

u izvanjskih občinah političkoga kotara lošinjskoga.

Dne 23. junija 1883. biralo su izvanjske občine Istre svoje zastupnike na zemaljski sabor u Poreču. Za politički kotar lošinjski bijahu izabrani kandidati protivne nam stranke, g. kot. kapetan u Lošinju Ellusheg i odvj. Dr. Bolmarcich. Našim čitateljem biti će još u živoj pameti, kako se je taj izbor obavio. Nasilja i nezakonitosti, počinjene već kod izbora fiducijarah u Baški, Vrbniku i u samom Krku, ostati će crnom ljagom u našem ustavnom životu. O tih izborih bijaše mnogo govora u ovom listu, u zemaljskom saboru, dapače i u samom carevinskom vieću. Mi svega toga nećemo danas opotovati, jer bi nas to predaleko zavelo. Dosta će biti ovo par riečih, da se svatko sjeti onih crnih danah, koje je doživio naš narod na otocih Kvarnera. Dne 16. agusta isto godine sastalo se za prvi put novoizabrano zemaljsko zastupstvo na saboru u Poreču. Sa kvarnerskih otokah stiglo je na sabor pet protestah proti izboru spomenute gospode. Narodni zastupnik gosp. Laginja ustao je kod razprave o verifikaciji izbora onih zastupnikah, proti kojim bijahu uloženi prosvjedi, te je dokazao nepobitnimi činjenicami, zakonom u ruci, da su izbori u lošinjskom kotaru nepravedno i nezakonito obavljeni, a poradi toga, da moraju biti uništeni.

Ali, kaošto bijahu bezuspješni prosvjedi izbornikah kvarnerskih otokah na namjestničtvo i na samo ministarstvo, nepomogoše ništa niti njihovi prosvjedi na zemaljski sabor niti činjenice, navedene od g. zastupnika Laginje proti onim izborom. Saborska većina ostade na svo pravedno vapaje naroda i njegovih zastupnikah niema i gluha; ona ovjerovi naprosto izbor gg. Ellushega i Bolmarcich-a zadavši tim zakonu najprostiji udarac.

Izbor lošinjski ostao je kao primjer uzor-ustavnosti devetnajstoga vieka; ostao je dokazom dalekom potomstvu, kako se je s Hrvati Istre kod zemaljskih izborah godine 1883. postupalo. Hrvatom Istre, imenito onim kvarnerskih otokah, koji se nebijahu do tada još nikad tako junački ponieli kod izborah, bila je to najbolja škola, iz koje su imali crpiti koristan nauk za sve buduće izbore.

O lošinjskom izboru izrekla je dakle većina poročkoga sabora posliednju riečˊ, proti kojoj nobijaše priziva. »Umjereni« tobož Hrvati, g. Ellusheg i Bolmarcich, a u istinu vatreni pristaše saborske većine, bijahu od iste većine kao zakonito izabrani priznati i potvrdjeni. Našim izbornikom neprocosta drugo nego strpljivo čekati nove zemaljske izbore i tražiti prigodu, da izraze nepovjerenje zastupnikom, koji njim bijahu silom nametnuti. Takova prigoda pruži njim se već kod prvog saborskog zasjedanja. Kad je ono 21. agusta isto godine g. zastupnik Laginja u saboru počeo govoriti hrvatskim jezikom, udaljila se iz saborske dvorane ujedno sa talijanskom većinom i spomenuta dvojica »umjerenih« Hrvatah. Izbornici kvarnerskih otokah na broju njih 523, ovriedjeni tim bezobzirnim postupanjem lošinjskih zastupnikah, izražiše njim javno i svečano svoje nepovjerenje. No nepovjerenica, podpisana od ogromne većine izbornikah, nije se ni malo kosnula ustavna srdca gospode zastupnikah. Oni pridržaše i nadalje svoje mandate proti svim običajem i načelom parlamenturnosti.

Od tada sastao se zemaljski sabor tri puta, a od zastupnikah lošinjskih pokazao se na saboru još samo jedanput jedini Ellusheg i to god. 1885. Zastupnika Bolmarcich-a nevidje više Poreč.

Čim se je pročulo prošle godine, da će biti sazvani zemaljski sabori, donese viest glasilo istarskoga zemaljskoga odbora, da je položio svoj mandat g. zastupnik i kapetan Ellusheg, a koji bijaše već prije premješćen u Pulu. Odmah se stalo tomu tražiti razloge. Mi smo odmah pogodili pravi i jedini razlog, koj je ponukao g. kapetana, da se zahvali na zastupničkoj časti. Govorilo se naime obćenito, da polazi u „zasluženo“ stanje mira upravitelj kotarskoga glavarstva u Poreču i vladin zastupnik na zemaljskom saboru gospodin Gumer. To mjesto bijaše namienjeno gospodinu Ellusheg-u vaida pod pogodbom, da položi zastupnički mandat. Tako se i dogodilo. Odstupom gg. kapetana ostalo je izpražnjeno jedno mjesto zastupnika na zemaljskom saboru za izvanjske občine lošinjskoga kotara.

Zemaljski odbor, znajuć da je na otocih za uvjek od zvonilo »umjerenim« Hrvatom — á la Ellusheg, to da će kod naknadnih izborah pobjediti »neumjereni« Hrvati, nehtjedoše razpisati izbora dok nije minulo posliednje saborsko zasjedanje, da bude tako kod ročenog zasjedanja jedan »neumjereni« hrvatski zastupnik manje.

Naknadni izbori bijahu dakle ročeni za 28. jenara t. g. Izbori fiducijarah bijahu obavljani u svih izvanjskih občinah onog kotara u najlipšem redu. Osim malo iznimke u osorskoj občini, bijahu svuda jednoglasno izabrani hrvatski predloženici. Ovi glasovaše dne 28. pr. m. opet kao jedan muž za narodnoga kandidata g. Dr. Frana Volarića, kanonika u Krku.

Tim jednodušnim glasovanjem pokazali su izbornici i fiducijari kvarnerskih otokah, da se dade doduše nezakonitošću i nasiljem narodna sviest za čusak ušutkati, ali da ju je takovimi sredstvi nemoguće posvema uništiti. Kotarski glavar u Lošinju i kandidat talijanske stranke mogao je još god. 1883. nesmiljenom rukom potisnuti hrvatske izbornike, no god. 1886. nobi to bilo više ni njemu ni ikomu drugomu pošlo za rukom. Hrvatski izbornici osvetiše se kod naknadnih izborah strašno talijanaškoj stranci, a bivšemu zastupniku i kotarskomu kapetanu dokazaše, da je svaka sila samo do vremena, a stoga čast i slava njim!

Iz Dalmacije.

Krv nije voda — stara je hrvatska ročenica — a usljed toga neće se zalsta nitko čuditi što se i mi u Dalmaciji iskreno radujemo svakomu uspjehu naroda srodnoga u posestrimi „tužnoj“ Istri. Vaš cienjeni list dolazi u sva tole važnija mjesta u ne pokrajine, te se svuda željno čeka i čita, jer nam skoro svaki broj donese po koju utješljivu novost, po koji uspjeh u narodnoj borbi Vašoj.

Od Hrvatah, raztrošenih po raznih pokrajinah, shvaćamo mi Hrvati iz Dalmacije najlaglje Vašu borbu, Vaše jade i nevolje, jer nemamo tomu davno, što smo se i mi imali boriti za isto narodno svetinjo, za koje se bore braća istarski Hrvati. Narodni dušmani, koji Vas danas tlače i davo, gnjetili su skoro tu nedavno pod drugim imenom i nas u Dalmaciji. Vaši talijanaši i šaranjaci služe se istimi nečistimi sredstvi, kojimi su se služili kod nas autonomaši; ciljˊ jednim i drugim bijaše i jest isti, t. j. gospodstvo nad ogromnom većinom naroda naše krvi. Sloboda, koja njim je uvjek na jeziku, imala bi vriediti jedino za gospodu a jadni soljak neka radi, trpi i šuti. Bogu hvala mi se otresosmo nakon dvadesetgodišnje borbe puljizkog nametničtva i skrbničtva, pak će dati isti Bog, da će granuti toplo sunce i pred ubožka vrata istarskog Hrvata.

Naša borba bijaše doduše lagljа i snosnija, jer smo imali od početka brojno više intoligencije i kapitala, toli nužnih za svaku borbu, al potožkoća bilo i nama silnih svladati. Vi sto u Istri žalibože bogati neukim pukom a siromasi kapitalom i inteligencijom, nu u požrtvovnosti ili uztrajnosti nezaostajete za nijednim boročim se narodom za svoje najsvetije pravice.

Kamo sreće, da Vam imade bar izvana pomoći — jer simpatijami malo se komu pomaže — kamo volim sreće, da bi Hrvati u ostalih pokrajinah državi bolje shvatili i uvažili Vašo nesnosno stanje, jadni položaj Istrana brata, to mu po svojih silah u pomoć pritekli! Izgovarat se zaista nitko nemože, da se od njega mnogo traži, ili da nezna gdje i kako bi pomogao. Tko ima za brata srdca i dobre volje ono mu miljenice istarskog Hrvata „Bratovščino hrvatskih ljudi“, koja radi toli plemenito oko uzgoja istarske mladeži i koja nutraši Bog zna kakovih žrtavah od braće izvan Istre. Tko pomože sa 25 for. postane članom utemeljiteljom, a komu nije to moguće, sa prinosom godišnjim od 1 for. učiniti će plemenito djelo, za koje će mu biti hvalna biodna mladiži Istre. I na tješčitelјicu i zaštitnicu istarskog Hrvata na dičnu „Slogu“ imalo bi se i izvan Istre više osvrnuti. Ona nezna sigurno drugo pomoći van onu od svojih predplatnikah[1]) pak bi valjalo, da se ju što više podupre, da se ju svimi silami podpomaže a da neklone s materijalne nestašice u težkoj borbi za narodna prava. Nitko nemože se tim izpričati, da nemože na godinu, i to na više puta smoći ono 5 for. kao predplatu za taj volovažni i jedini hrvatski list, koji brani i zagovara tužnog Istranina. Neće mi zamjeriti moji zemljaci ako njim toplo preporučim taj list, jer neka znadu, da štogod dobra ili plemenita učine za braću, da su to sami sebi učinili. Dužnost je svakoga, da pomogne bratu, nepitajuć tko a njim vlada i gdje se on nalazi. Glavna i jedina imade nas pri tom voditi misao, da pružimo pomoćnicu ruku stradajućemu bratu. Razmišljajuć o Vaših jadih g. uredniče, zabasao sam u gornje razmišljaje, a ja Vam htjedoh samo javiti u kratko o posliednjih pobjedah hrvatske stranke u Dalmaciji nad stoljetnim dušmanom Vašim i našim.

Koncem prošle godine zadadosmo smrtni udarac autonomaškoj stranci u drevnom Tregiru, a retom minulih danah proslavismo narodnu pobjedu u krašnom Starigradu. U jednom i drugom bijaše borba očajna, a za protivnike upravo zdvojna. Viši kroz vieka paševati krvnim ovim narodom, težko njim bijaše razstati se sa toplimi stolicami u občinskih palačah. U jednom i drugom pobjedila je hrvatska stranka u sva tri izborna tjela. Koli u Trogiru toli u Starigradu vije se danas ponosno hrvatska trobojnica i nije rodila majka junaka, koji bi ju ikada više sa narodnog stiega skinuo.

Pobjedu u tih občinah proslavio je naš narod u cielој Dalmaciji najvećim veseljem, a ugodno nas je dirnulo što su i braća u Istri, što u svom glasilu što brzojavi, našoj slavi kumovali.

Tako Vam mi rušimo jednu autonomašku tvrdjavu za drugom; to Hrvat prima poslije ogromnih naporah občinske upravo u svoje ruke, da njimi upravlja na korist pojedinca i cielog roda. Još nam prkosi gospodski Zadar, no uzaludan mu njegov prkos. I njemu odzvoniti će posliednji sat. Kuda svo tjelo, mora i glava, inače se ju odstrani pak namotne šilu, zdravu, novu glavu. Božjom pomoću i nesobičnim radom naših prvakah riješiti ćemo se do mala posve tudjinstva, koje no je toli dugo u ovoj krašnoj pokrajini pašovalo. Pa, kaošto se tomu čusku svaka poštena duša unapred veseli, da bude veseljе podpuno, nastojat nam je, da se budu mogla i braća izvan Dalmacije s nama radovati; a to može biti jedino tada, ako njim po mogućnosti pružimo izdašno moralne i materijalne pomoći, da uvide kako se njihovom napredku i mi radujemo i da nam ložli mnogo na srdcu njihov boljak i spas. U tom obziru imadu nam biti najprije na misli mukotrpna braća u Istri, kojim šaljemo najiskrenije pozdrave.

Dalmatinac.

[1]) I nelma. — Op. ured.

Pučki ustanak.

(crna vojska)

Posliednje vrieme govori se opet mnogo o provedbi zakona o pučkom ili narodnom ustanku, koji no je bio prošle godine u carovinskom vieću popriman.

Sbornik zakonah donosi sada naredbu o ustrojstvu pučkoga ustanka. Mi smo jur u kratko spomenuli, što je to pučki ustanak (braća Slovenci krsta ga: „crna vojska“) i koja mu je svrha. Za sada donašamo poglavitije točke ročene naredbe, da se istimi naši čitatelji upoznaju, a bude li trebalo, donieti ćemo u provodu čitavu naredbu.

U toj naredbi kaže se medju ostalim:

Pučki ustanak ima pripraviti i dostaviti 1) čete za posadnu službu, za stražu na granici i za obranu zemlje; 2) obvezanike pučkoga ustanka za osobito službovanje u ratno svrhe i to za radnje, njegu bolestnih i ranjenih i za nadomješćenje manjka u vojsci.

Pučkim ustankom ravna ministarstvo za zemaljsku obranu. Domobranska zapovjedničtva jesu ujedno i teritorijalna zapovjedničtva pučkoga ustanka. Kotar pučkoga ustanka nalazi se uvielike gdje i kotar domobranskoga bataljuna. — U poslovih, koji se tiču pučkoga ustanka vriede vojnički zakoni i propisi. — Obvezanici pučkoga ustanka dieli se u 24 dobna razreda, od kojih obuhvaća najstariji muževe 42. a najmladji one od 19 godina. Ovi razredi dieli se u dva kontingenta (kategorije.) Prvi obuhvada 19 dobnih razredah, t. j. od 19. do 27. godine, a drugi od 28. do 42. godine.

Oslobodjeni su od pučkoga ustanka oni, koji imadu koju duševnu ili tjelesnu pogrješku, koja jih čini bezuvjetno nesposobnimi za izvršivanje dužnostih u pučkom ustanku.

Obvezanici za pučki ustanak, koji misle, da nisu sposobni za tu službu, stavlti će se prod povjerenstvo obćinskoga ureda u njihovu boravištvu. Povjerenstvo sačinjava načelnik, dva viećnika, obćinski liečnik i dvojica obvezanikah pučkoga ustanka.

Častnici i vojni činovnici, oprodieljeni za službovanje u pučkomu ustanku, koji se smatraju nesposobnimi za službu, imaju o tom podnieti izjavu preko oblasti prvo molbo.

Od službe u pučkom ustanku mogu se već u miru oslobodjeti oni obvezanici, koji su na svojem službenom mjestu neobhodno potrebiti za obavljanje poslovah javne službe. S onobnih ili obitoljskih odnošajah nemora obvezanik pučkoga ustanka biti oslobodjen od narodne službe, nu ako imade razloga, može se takovim na kratko vrieme dati dopust

(Dalje sliedi).

DOPISI.

Iz Poreščine koncem jenara 1887. (Mudrost i prijaznost našega biskupa). Nedavno tužio jedan šarenjak biskupu i našega plovana tobož da postavlja novosti u službi božjoj, tor da se pjeva hrvatski namjesto latinski u crkvi i vani, proti svakomu običaju i pravu. Tužio ga i radi drugih prostih pogrješka a sve to krivo. Presvitli primio šarenjaka uljudno i poslušao kako apustola.

Došavši on u naše selo T. raztrubi na sve vjetre, da će biskup plovana podepsati, našu mu uzeti i da odpraviti. I doista nije se posve privario, jer je od tada počeo presvitli plovanu mučiti, iz svega srca proganjati i protiti mu najveće podepse, valjada zato, jer noće u talijanski rog puhati.

Na taj glas stane puk na noge i pošalje nas 8 podpisanih u Poreč pred biskupa, da dokažemo svoja prava u crkvi i izvan crkve gledo službenoga jezika, kako to bijaše od staro starino i da opravdamo svoga župnika proti klevetnikom i lažnjivcem.

Prikažemo se presvitlomu ponizno i uljudno, kako je to naša navadva; liepo ga pozdravimo u našem slovinskom jeziku, i govorimo po naši ovako: Pres. biskupe, mi smo čuli, da je naš plovan tužen pred Vašom milostjom, da uvadja novosti u našu službu božju, a to nije istina . . Tada biskup nam prekine riač govoreć: „Non sapete parlar italiano?“ i mjeri nas od poto do glave, kako da smo kakova strašila. A mi još po naši: Presv. gospodine, to je naš jezik i cielo naše plovanije — 1400 duš — ali po Vašoj želji ćemo i talijanski, kako moremo i znamo. Ovdje se pogledali mi jedan drugoga i po-

pristojil mi tužni, ščavi ignoranti“ imamo znati dva do tri jezika, a njegova Mudrost ni jezik svojo biskupije!!

Sad počnemo talijanski: Presv. gospodine, nije istina da naš župnik može novosti kod službe božje; naš slovinski jezik bijaše od starino službeni jezik u našoj crkvi i tako mora da budo i po naprod . . . Tada naskoči na nas presvitli kako biesan viečući: „Vi držite s vašim župnikom, (dakako!?) vi sto od njega postani, (nipošto) . . ja imam moje svidoko (krivo), ajte, ajte, ste odpušćoni . . . . i tako se izmakne iz prod nas i nas ostavi na cjedilu.

Ostali smo tužni i kameni; otišli smo govoreć med sobom: Joli to pastir krstjanski?! Najzadnji ovčar, najprostiji „ščavo“ nebi nas tako primio i odpustio! Što bi na to rekao naš dobri biskup Dobrila?

Na taj način kaže očito presv. Flap, da on nije naš biskup; da vjeruje više jednomu Talijanu framašunu nego tisuć naših ljudi; da mu je dosta kad mit se klanja jedan šarenjak novjernik po svakoj tisuć duš krstjanskih. Župniku nevjeruje, starim kamerarom, koji služe crkvi jur 40 god., potvrdjenim od 5 biskupah nevjeruje; starim glavarom obćine i zastupnikom puka, kako smo mi, nevjeruje, nego sve sploh tjera izpred sebe. On kaže, da ima svojo svidoko; dakako Talijane i da to je njemu dosta. Vara se njegova Mudrost!

Stari plovani, koji su služili ovu plovanju skoro 50 ljet nazada, su još živi i mogu posvidočiti kako se je molilo i kako plovalo u našoj crkvi od starine. Zadnji, koji je služio do 1880. kaže latinu i pred svietom i pred biskupom; a predzadnji, koji je služio od 1848. do 1865. bezarambe lažo ako kaže pred biskupom — komu skuto ližo — kako je nami na vrlod Pozoču kazao, da on nije držao službu božju u našemu jeziku u crkvi, u procesionih itd. Podjetilo se brišan u starosti i istinu, istinu kaži jer si već dosta škodio našoj plovanji!? — Bog ti daj brzo pamet i prostio ti grieho.*)

Iz obćine ročke pišu nam 28. t. m. sliedeće. Ne samo krnjeli i šarenjci, nego i nekoje oblasti u Istri uvrstile su u svoj program medju ostale točke i ovu: „Hrvatski jezik u Istri mora izčeznuti“. I zbilja radi se na sve moguće načine, da uspije ova djavolska točka ilm prije. Našim narodnim dušmanom radi u prilog u ovih stranah posliednje vrieme i žandarmerijska oblast.

Odkada je otišao elenjanim žitnocem dične „Naše Sloga“, po svom neprijateljstvu proti našemu rodu i jeziku dobro poznati Šestan u Lodnik, sliedi na c. kr. žand. postaji na Roščini premjena za premjenom. Za Šestanom dodje g. Gnagetti, dovjek dobre i pravedne dudi, ni koji ne poznavaše nit riečce hrvatske. Jer bijaše pako nešto boležljiv, a glavno jer su i njemu ročki nemirnjaci „jednu zasvirili“, budući da nije htjeo sniimi u isti rog puhati, premjestilo ga na vlastitu molbu u Barbanu. Naslidio ga je opet Talijan, imenom Ruzzier. Neznamo jošte, hoće li taj gospodin biti u pravednosti jednak prijašnjemu, ali to već sada znademo, da je njemu hrvatska riečca posve tudja. Bože znaj kako će se on sa hrvatskim soljnkom sporazumiti, jer po solih su riedki, koji bi poznavali „božanski jezik“. Niti u talijanskom (po zadnjih izborih) Semiću no mogaše prijateljski vodja c. kr. oruž. postaje naći po biolom danu takove papige, koja bi znala talijanski, akoprem su ga u Ročn podučili, da su Semićani „puro sangue“. Misijonari rabe kod divljakah, kada neznaju njihova jezika ruke, da njimi protumačo svoje misli i želje; na ovu misno došao je i ročeni vodja. Tako je i mora biti, kada nelma žandarah, koji bi poznali naš „barbarski“ jezik! No nisu svi takovi! Uprav sada premješćen bijaše iz ove postaje žandar g. Arnuš, koji je posve dobro umio i govorio naš jezik. Ali radi svojeg savjestnog postupanja i jer se je puku previše omilio, Ročanom pako zamjerio budući da jih je motrio uvjek jednim okom, morao je g. Arnuš od ovdje na Opčinu. Na njegovo je mjesto došao opet Talijan ili Furlan, koji težko da se je u Furlaniji naučio hrvatski. Tim je dakako zadovoljna šaka Ročanah a za većinu puka nitko i nepita.

Slavno c. kr. žand. zapovjedničtvo moralo bi znati, da su ročki Talijani — 150 — samo kapljica medju hrvatskim življem što no ga c. kr. oruž. postaja u Roču nadzire. Cielo Rošćina sastoji iz Nugal, Ćirl toža, Blatno Vas, Polja i Krkuža, Humšćino, zatim cielo Ćićarije poimence: Brgudca, Laniščah, Podgadc, Praproće, Rajčo Vas, Ražpora i Tratonika, to su već po imenu čisto hrvatska sela. I sav ovaj puk, da imado trpjeti radi pošćice ročkih Talijanah? Gdje je tuj pravednost? Upozorujemo dakle sl. zapovjedničtvo žandarmerije u Trstu na spomenutu nepravicu te molimo ovim ujedno, da nam se dade takovih žandarah, s kojimi se možemo razumiti. Inače čemu nam žandari tudjinci?

*) Gornji dopis podpisan je od nekoliko župljanah župe T., koji bijahu kod presv. g. biskupa Ovlašteni smo, da do potrebe njihova imena objelodanimo. Dopisa nismo htjeli u ničem izpravljati već ga tiskamo kako nam je stigno, neka sviet vidi i čuje, kako je sretan hrvatski puk na Poreščini, kako ga sirotu bije led i odnle, odkuda bi mu imalo sunce sl-

Pogled po svietu.

Trst. dne 2. febrara 1887.

Austro-ugarska: Dne 28. pr. mjeseca otvorilo je carovinsko vieće opet svoja vrata, da primi u naručaj zastupnike iz svih pokrajinah prostrane države. U prvoj sjednici položiše novoizabrani zastupnici prisegu; zastupnici baron Pino, Vucotah itd. javljaju, da polažu svoje mandate; čitaju se razni vladini predlozi; ministarstvo za zemaljsku obranu zahtjeva novacah za pučki ustanak ili crnu vojsku, i napokon pita ministar financijah više novacah nego li mu ih je u proračunu za god. 1887. opredieljeno.

U Beču obdržavana bi dne 31. pr. m. zajednička ministarska konferencija pod predsjedanjem Njeg. Veličanstva. Na toj konferenciji viećalo se osim o visećih nagodbenih pitanjih, takodjer o pokriću troškovah za ustrojstvo pučkoga ustanka, u roć bi, da se je živalno potresivalo pitanje o obćoj napetosti u Europi, naposo izmedju Francezke i Rusije.

Ugarski ministar predsjednik Tisza viećao je istog dana sa poznatim židovskim bogatašom Rotschildom, komu su sve države više manje dužne i ka komu se obično utiču kad njim treba novca.

Upitan Tisza u madjarskom saboru, da li su istiniti glasovi, da se čine od strane Austro-ugarske pripravo za rat, odgovori, da se država nenaoružava već da mora biti spremna za sve moguće slučaje.

Članovi hrvatske i madjarske regnikolarne deputacije pozvani su u zajedničku sjednicu za sutra, t. j. dne 3. t. m.

Crnagora: Novoimenovani nadbiskup barski g. Milinović [illegible] dne 28. pr. m. svečano primljen od kneza Nikole, te je ovaj na čast nadbiskupu priredio sjajnu gostbu, pri kojoj je knez nazdravio sv. Otou i nadbiskupu, a ovaj knezu i Crnojgori.

Bugarska: Izaslanici bugarske skupščine odputovaše iz Rima u grčku prestolnicu Atene, a odavle će u Carigrad. Da se već jednom rieši, ako je moguće mirnim putem, bugarsko pitanje, sastati će se konferencija velevlastih u Carigradu, da to pitanje kraju dovedu. Iz Sofije javljaju, da je sadašnja bugarska vlada privolila na takav sastav vlade, u kojoj bi se i opozicijonalcem dalo više mjestah. Jedno mjesto, da bi opozicija dobila u regenciji i dva u ministarstvu. Kao uvjet postavlja vlada, da službeno predloži Turska kandidata za bugarski prestol, kojega bi regencija mogla prihvatiti. Ovimi koncesijami nada se vlada, da će Turskoj i vlastim zadovoljiti.

Rusija: Ruski listovi opovrgavaju glasove kao da bi postojao kakav savez izmedju Rusije i Njemačke obzirom na medjunarodna pitanja. Rusija da neće nikad dozvoliti, da Njemačka uništi Francezku, koja da će uvjek pročiti europskim vlastim, da se proti Rusiji združe.

Francezka: Novomu francezkomu ministarstvu neproriču niti isti francezki listovi dug život. Ministar predsjednik Goblet da čini sve, čim bi samo moguo izgubiti simpatije svih onih, koji bi mu rado pomogli.

Italija: Talijanska nezasitljivost za tudjimi pokrajinami dobila je opet jednom dobro po prstih. Talijunske čete bijahu u Africi naime potučene, te njim mora slati vlada na brzu ruku nove pomoći.

Njemačka: Ratno ministarstvo sazvalo je 72,000 reservistah za 7. t. m., da se tobož uvježbaju u strieljanju sa novimi puškami!?

Englezka: U irskom gradu Belfortu opetuju se često izgredi proti onglezkim tlačiteljem. Prošle nedelje kamenovalo je pučanstvo redarstvenike, koji su revolveri pucali na napadače. Mnogo bijaše ranjenih a do 50 izgrednikah zatvorilo je redarstvo.

Franina i Jurina.

Fr. Koj si tako prestrašen?

Jur. A vidli sam vero dragućkog medvoda, ki ti je tako grdo na meno zatulil, da me od straha fobra trese.

Fr. A la noboj se ga ne, tor on nezna drugo lego tulit odpotle su mu zubi zbili.

Jur. Tako ča nebi ugrizal?

Fr. Aj bi, da ga peljnš na kakov kumišion.

* * *

Fr. U zadnjoj „babi“ prodavalo vižinadski krnjeli svojga đuka, zač da ga doma nemore njedan trpet.

Jur. O no ni đuk nego đuvetina, s kojom su hodili šarenjci lovit ljude kmotevа Kaštelir.

Fr. To se je i meni paralo, zač đuveta jade kriči lego đuk.

Jur. Zač je ženskega spola.

Različite viesti.

Obćinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . . Najdalje šest tiednah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§ 66. pokr. zak., članak XVI. drž. zak. od 1. marča 1882.) **Obćinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. agusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. — Živio zakon!!!**

Visoki gosti u Opatiji. Bečki su listovi javili, da su u subotu dne 29. pr. mj. u 7 satih na večer Nj. Visosti kraljević Rudolf i vojvoda Filip Coburg i Gotha odputovali u Opatiju. Mi pako doznajemo, da su visoki putnici stigli u nedelju u jutro na postaju Matulje-Opatija, tuj ručali i odatle se odputili na Učku. Razgledav prirodne krasote sa vrha naše Učke, vratiše se Nj. Visosti pješke preko Lovranščine u 4 sata poslije podne u Opatiju.

U ponedeljak odputovaše visoki gosti iz Opatije u Divaču, da razgledaju krasnu špilju sv. Kanciana. Odatle vratiše se istog dana u Boč. Njih. Visosti pratio je grof Bombelles.

Narodni zastupnik presvj. g. Dr. Vitezić, prolazeć preko Trsta u Beč na zasjedanje carovinskog vieća, boravio je nekoliko dana u našoj sredini. U nedelju u večer odputovao je naš zastupnik put Boča praćen vrućom željom svakoga rodoljuba, da bi ga Svevišnji kriepio u njegovom pozitrovnom radu za boljak istarskih Hrvatah.

Vjenčanje. Gosp. Mato Šopić, učitelj na Veprincu i častit rodoljub vjenčao se prošlog đedna u Kastvu sa gospodičnom Ružom

Munić iz Knstva. Naše srdačno čestitko novovjenčanim!

Umirovljeni. Ravnatelj poštah za Primorje g. Vencoslav Hertaus bijaše umirovljen i tom prigodom izraženo mu primjerno priznanje za njegovo mnogoljetno djelovanje. Umirovljen bijaše nadalje upravitelj pošte g. Högor pl. Hogorathal.

Ovdje se pogovara, da će biti imenovan ravnateljem poštah ravnatelj poštah u Dalmaciji g. Biringer, za kojim nebi — kako se čuje — uzdisala naša braća u Dalmaciji.

Ples delavskoga družtva. Cvatuće slovensko radničko družtvo u Trstu priredjuje buduće subotu u kazalištu „Fenice“ veliki ples, kod kojega će igrati dvie glasbe a plesati do 24 para u vrlo krasnoj narodnoj nošnji hrvatsko kolo.

Očekujemo, da će se toga dana sakupiti u kazalištu ne samo naš radnički stališ već i sva naša intelligencija, da svojom prisutnošću podpomogne, obodri i razveseli čestite naše delavce.

Občinski izbori u občini Podgradskoj obavili su se prošlog četvrtka u najboljem redu. Narodna stranka, kojoj je na čelu vrli rodoljub i zemaljski naš zastupnik g. Slavoj Jenko pobjedila je sjajno. Tako dolazi i ova istarska občina u poštene i rodoljubne ruke, koje će ju privesti na stazu rada i napredka. Čestitajuć iskrono pristašom u Podgradu na podpunoj pobjedi, kličemo njim i izbornikom gromki: **Živjili!**

Občinske sjednice u Žminju. Prošlog petka obdržavalo je občinsko zastupstvo u Žminju redovitu sjednicu, u kojoj bijaše — među ostalim — imenovan občinskim tajnikom g. Matija Brajša pravnik, rodom iz pazinske občine.

Narodne pozor! Iz raznih stranah Istre tužno nam se rodoljubi, da se svuda klate kojekakovi trgovački agenti i trgovčići nudjajuć nouku seljaku razne robe na prodaju i to većinom na obroke. Roba takova je obično bez ikakve vriednosti, a onaj, koji toga nozna, plati ju mnogo skuplje nego li bi dao za dobru i valjanu robu. A što je još gore, ti agenti davaju svoju trgovinu na obroke, kojih kmet obično nemože platiti a tad se ga goni po sudovih, gdje mora napokon platiti novaljanu robu i sudbene troškove.

Molimo dakle svo rodoljube i prijatelje puka, da ga podučo o čemu se radi i da ga čuvaju od pljavičah, koji se klataro pod imenom trgovačah i trgovačkih agentah.

Sudbeni jezik. Posliednjih dnah ront gorke suze organ tršćanskih radikalacah „Indipendente“ što ces. kralj. sudovi u Trstu ne samo da primaju spise i podneske, sastavljene u slavenskom jeziku, nego da ih u istom jeziku i rešavaju. Najviše se pako čudi, što to čini i c. kr. trgovački sud, koji da se je donedavno uvjek tomu opirao. Bilo je napokon i vrieme, da se jednom i našemu jeziku dade ono mjesto, koje uživaju drugi jezici u Primorju. Nikako pako nemože „Indipendente“ pojmiti, kako mogu nekoji c. kr. koturaški sudovi kaznene spise i protokole sastavljene u našem jeziku predlagati c. kr. zemaljskomu sudu u Trstu, da ovaj na temelju njih odredi glavne razprave ili dibatimento proti obtuženim i Neka se „Indipendente“ uztrpi još koje vriome, pak će još mnogo novih za njega stvarih doživiti.

Smatramo si pako za dužnost ovdje spomenuti, da ovdašnji c. kr. zemaljski sud po mogućnosti nastoji zadovoljiti svim pravodnim našim zahtjevom. Kad se ima suditi ljudem hrvatsko ili slovensko narodnosti, to su dotični senati tako sastavljeni, da svi poznavaju manje ili više jezik, kojim se služe obtuženi. Predsjednik senata notreba tumača, već izpituje sam obtuženika u hrvatskom ili slovenskom jeziku, to odpada svako dalnje tumačenje, jer i državno odvjetničtvo razumije naš jezik. Da dodje još k razpravi naš branitelj, to bi se ciela razprava bez ikakve zaprieke mogla držati u slovenskom ili hrvatskom jeziku, kao što se je pred jedno tri mjeseca držala sasvim u njemačkom jeziku, kad je tako zahtjevao jedan obtuženi magjarski čifut, koji nije znao talijanski.

Kakve su golome razlike izmedju c. kr. zemaljskoga suda u Trstu i c. kr. okružnoga suda u Rovinju! Kod ovoga posliednjega suda ne samo da je još u porabi tumač za hrvatski jezik, nego dotični ga niti dobro nepoznaje. Nu nada je, da će se stvari i u Rovinju na bolje okrenuti.

Neka bude „Indipendente“ uvjeren, da ćemo i bez njega i proti njemu postignuti svoja prava, nu čudnovato nam se čini, da tišti, nenišć i da se nesrećo što mu se u njegovoj kući piše njemačkī. Znamo mi, zašto šuti. Strah ga je — a strah je vrag!

Iz Buzeščine primamo i rado priobćujemo sliedeće redke:

Naši šarenjaci i krnjeli izlazo opet na svietlo božje kao i kušćerice na proljetno sunce. To nam je znak, da se bližaju izbori pak da kane naši protivnici i ovaj put kao uvjek do sada u mutnom loviti. Poznati dragućski junak iztiče so i sada kao glava šaronjačko-krnjelska. Njemu nije dosta, što je do sada za nas vodio nouke Dragućane, već bi hotio i drugo obćinaro buzetsko uloviti na svoj smradni „blek.“ Taj širitelj „djedovske kulture“ nesrami se nikakvog sredstva, da zavara i zaslopi nouka i siromašna kmeta. Njegova bljutava agitacija dopire dotle, da je bio kadar soljakom kazati, da su mu Štrpadjani nudjali 500 for. samo da njim se kod budućih izborah pridruži. Tomu bezimenoviću poručuju Štrpadjani, da bi se sramili biti s njim u istom družtvu te da bi ga izbacili kao i žugavu ovcu. Njemu je mjesto medju izdajicami i propalicami nipošto pako medju značajnimi i poštenimi ljudmi.

Iz pouzdana izvora doznajemo nadalje, da se neće na Dragućkini podieliti onaj novac, što no bijaše od talijanaške gospode u Poreču i Trstu za siromašno Dragućane sabran, dok se neobave občinski izbori u Buzetu. Ako je istinita ova viest, tad će lahko uviditi, koja je svrha onomu, koji je imao taj novac jur podieliti. No mi se neplašimo ni toga novca ni onoga, koj će još doći u izborno svrhe iz Poreča i Pazina. Šarenjačkog gospodstva naučili smo se do grla pak očekujemo željno, da se oslobodimo namotnikah i pljavičah, koji su nas oglobili i ganšili do kosti.

Dielte gospodo šarenjačka slobodno punom rukom Judin novac ni taj vas ljo spasiti neće.

Red na južnoj željeznici. Primamo od prijatelja našeg lista sliedeću tužbu, to ju rado tiskamo, jer bijasmo i sami prisutni kad se ono, što ovdje navadjamo, dogodilo.

Svaki čovjek, naposo onaj, koji čuti za svoju obitelj, želi, da sprovede u njezinom kolu bar najveće blagdane naše sv. crkve. Imade nas mnogo radnikah u Puli iz raznih stranah Istre, te iz hrvatskoga Primorja, Gorlčke, Kranjske itd. Mnogi nemaju u Puli obitelji pak nastoji za vedih blagdanah utedi se doma, da sprovede par danah u krugu svojih milih. Tako nas je došlo dne 24. decembra pr. god. do 60, što radnikah iz arsenala, što pomorskih vojnikah iz Pule željeznicom za Divaču, da nastavimo južnom željeznicom put do sv. Petra pak na Rieku. Nakon kratkog čekanja u Divači stigne brzovlak iz Trsta, kojim smo imali dalje putovati. Al kad tamo, reče nam željeznički činovnik, da mi nismo platili vozarinu za brzovlak, to da moramo čekati četvrt sata, pak da ćemo unpred drugim vlakom. Uzalud smo toga gospodina uvjeravali, da ćemo odmah nadoplatiti što treba za dalju vožnju, on nam je na sve srdito odgovarao „ruig“. Nekoji su htjeli u prazno vozovo, no na njegovo grožnje moradesmo svi na Divači ostati. Kad se je brzovlak odnelčio, javi nam taj gospodin, da moramo čekati do podna, jer da neima više vlaka za sv. Petar. Bilo nam je za skočiti iz kože. Vlak bijaše pred nami, u vozovih bijaše mjesta a mi da čekamo do podna? Al da i nebijaše mjesta u vozovih, tu na postaji imade dosta praznih vozovah, to nebi bilo mnogo muke ni vremena trebalo, da se par vozovah priključi i nas u njo strpa. Al ništa od toga. Ti radnike i vojnike čekaj dok se gospodinu svidi, a pri tom budi „ruig“.

Kako rekoh, imali smo putovati skoro svi za Rieku i bližnje postaje. Umjesto da stignemo na sv. Petar za riečki vlak około 10 satih prije podna, stigli smo tokar poslije podne i tuj čekali do 5 satih. Umjesto da dodjemo na Rieku około podna, došli smo tokar na 8 sati u večer. Sada ako se pomisli, da nas je bilo izmedju putnikah iz Senja, Vinodola, otoka Krka itd. pak će svatko pojmiti naš nemir i bol kad smo stigli na Rieku u večer. U ono doba neima porobroda za hrvatsko Primorje niti ladje za otoke, pak ti jadni čovječe čekaj na Rieci do drugog dana ili ako možeš, put pod noge, pak hajd pješke. Svatko će lahko shvatiti našu nepriliku. Naš nas kod kuće očekivali veseloć se našemu dolazku, a i mi smo jedva čekali, da njim podnemo u naručaj, da zajedno sprovedemo i sveti badnjak, al radi nemara ili prkosa jednog željezničkog plaćenika, bijaše pokvareno veselje našim i nama.

Iznašajuć ovo postupanje onog gospodina na javnost želimo, da se u buduće što takova više neodrodi, jer ako i smo radnici ili vojnici, neka nitko nemisli, da neimademo i mi srdca ili da je možda naš groš manji nego li je onaj gospodski.

Iz Sovinjaka nam pišu: Težko nam je što Vam moramo jodino sa tužaljkami dosadjivati iz ovo občine, ali prokomjerna bezobraznost nekojih Sovinjskih šarenjakah ogorčila nas je do skrajnosti. U našem su mjestu riedki muževi, koji bi pojmili Vašu borbu za narodne pravice, a medju to riedko spada naš Ivan Žigante. Radi toga poduzimlju ovdašnji izdajice i šarenjaci sve moguće proti njemu. Oni traže samo način kako bi moglinjemu što više škoditi, zakonito i nezakonito, moralno i materialno, a to jedino zato, jer neće puhati u njinov rog.

Već su 4 godine prošle, da ga uznemiruju i muče a navlastito pak od godine 1884. Kad bi išao k sv. misi ili na blagoslov rugali bi mu se i u samoj crkvi, a kad bi prošao po trgu vikali bi: „ćo, koša anko ti ti farà merkanto di porki kronti, sora kvel porko ke kanina per piaca ke oji žo fosta granda“. Pri tom bi hrkali i pljuvali govoreć „ma mo spuca, ke odor“ i bacali bi pred njega paščiće maslinske i želud. Vidući pak da njim sve to ne koristi, i da ih on drži uprav za ono, što jesu, kušali su, da bi mogli s njim doći do šakah. U tu svrhu došla je četvorica njih u njegovu krčmu pljovat i vikat: „kvanta sora volemo i porki kronti brustular o pol anko skortigar“. Al ni to njim nije koristilo. Mjesecon kolovoza t. g. dovat jih je došlo pod njegove prozore urlikat i vabiti pesoć i to tako glasno, da se ih je preko pol sata daleko čulo. On je sve to prijavio dotičnoj obćini i nekoliko od ovih bijaše kažnjeno. Ina toga umiriše se ponešto, nu to nepotraja dugo. Mjesecon studenoga pr. g. pojavila se strašna kolera i u Sovinjaku. Jedan član uprave očisti gnoj iz svoga dvora i smrad iz kalužo, te to zapelja u jednu škulju kod Žigantove kuće, da mu tamo mirisi. Žigante je pozivao prijavio, da se to mora očistiti. Sve bijaše uzalud. Obratio se na upravu u Buzet i to prodajodniku, koji je odmah naložio poglavaru Sovinjskomu, da smrad odstrani. Al ni to ni koristilo. Obratio se pak na c. kr. postajovodju u Buzetu. Drugi dan došla su amo dva žandara te je na silu morao smrad odpuljat, al se je za to odmah Žigantu zagrozio, da ga čeka osveta; tako se i dogodilo.

Naš Žigante je siromašan čovjek ali pošten tako, da do njegova poštenja nemože nijedan ništa kazati. Od otca i majke nolma ako ne život, ali on si je proskrbio svoju kućicu i prilično zemljišta tako, da poštено živo s obitelju. Budući pako da nemože saljak obnatiti bez blaga, providio si ga i on ponešto, te je hotio zagraditi potrebita štalu ujedno za blago i krmu. Na to ga prinilšo i njegovi neprijatelji, koji su mu odnesli 8 puta kokoše, a kad ni je druge proskrbio, ubili su ih 5 s puškom; živinče dva puta našao je u jutro ¼ sata daleko od kuće i Bog zna što se po noći s njim radilo; ovaco mora držat kod jednoga kmeta na Polju. Tako bijaše prisiljen graditi štalu za blago. Konačno ... šlo godine dovrši skoro svoju štalu, a onaj poštени član pustio ga u miru dok je potrošio koju stotinu forinti. Kad je pako hotio pokriti kuću, tužio ga je, da mora imat polltički dopust ili ostavlti rudnju. Lieno je od toga gospodina, da tako nadzire, da se vrši zakon, mi našto nijo sam sobo nadzirno kad je vozio svoj smrad k Žigantovoj kući? Još više bi ga cienili, da nadziro ono zašto je postavljen, da naime idu zakonito obćinske stvari, gdje je on već 20 mjesoci članom, a koliko mi znademo, nije se još učinilo računa ni proračuna, nit se je sjednice držalo ako ne, da se imenuje upravitelja, i jednu, da mu se odluči plaću i treću, da se odluči mjesto za novo pokopališćo. Drago nam je, da, ste nam gospodino već jedan put otvorili oči; hodomo i mi gledat popraviti vaše pogriješke do sada učinjene u obćinskih stvarih, viditi ćeto, da će u buduće ići bolje naše obćinske stvari.

Članovi „Matice Hrvatske“, koji su upisani kod urednika našeg lista, neka izvole dignuti u našem uredništvu „Izvještaj Matice Hrvatske“ za god. 1885.

Dar za novu godinu sv. Otcu papi. Piše se iz Rima: Gospodje visokoga rimskoga plemstva napravile su za svetoga Otca papu sag, pri kojem bila je svaka pripuštena za radnju samo uz ovo uvjete: Za svaki od 50 iglenih ubodah mora se platiti franak. No uzprkos tomu prijavilo se toliko suradnicah, da mnogo nisu primljene. Sag, koji je osobito volik, raznašao se je punih dvoet mjesecih po salonih rimskih gospodjah. Dar prodala je svetomu Otcu deputacija mladih djevojakah, koje su bile sve jednako odjevene.

Petdesetgodišnjica misničtva sv. Otca papa. Dne 31. decembra 1887. slaviti će sv. Otac papa Lav. XIII. 50 godišnjicu svoga misničtva; tim danom navršit će se upravo 50 godinah, što je grof Joakim Pecci čitao prvu svetu misu. Po čitavoj Italiji ustrojavaju se odbori, da katolički talijanski narod uzmogne taj dan čim svetčanije proslaviti. Sličnī odbori ustrojavaju se već i po ostalih katoličkih zemljah, a počeli su se kupiti i mlodari za hodočašće u Rim i za prirodbu vatikanske izložbe.

POŠALICE.

Miško: prijatelju, misli si, ovo pismo, pisao mi neki bezimeno, i tu veli: ja da sam magarac, žena da mi je guska, a sin telac. Prijatelj: ne, no, to je morao pisati jedan, koj vas dobro pozna.

Mjorio. Susreo prosjak gospodina mjorećī ga od glave do pete s očima, a ovaj će reći: Znašto me mjoriš, komu prosjak odgovori: pado mi u oči, da smo jednako visoki, pa nemate li možda kakov kaput, da mi date, jer bi mi baš dobro pristao.

Dopisnica uprave.

Od 10. do 23. p. m. primaše nam redplatu i:

P. n. gg. Ii N. Bali za pol 87. — R. D. Bali za 87. — S. N. Krk za 87. — V. J. Sterlgrad za 86. — J. M. Sterigrad za 87. — J. M. sv. Vid, Miholjice za pol 87. — D. B. Trnjko za pol 87. — O. A. Sdrenje za 86 i pol 87. — Dr. O. J. Rim za 87. — S. T. Portole za pol 87. — T. A. Trst za pol 87. — Kr. B. Trst, za 87. — Čit. Brod na K. za 86 i četvrt 87. — J. E. Lipa za pol 86. — P. I. Maroiige za pol 87. — J. L. Kastav za pol 87. — M. J. Kubed za 87. — Dr. V. A. Zagreb za 87. — R. N. Kuželuve za pol 87. — R. A. Hrušćan za 86. P. M. Trst za pol 87. — T. F. Karlovac za 85 i 86; — V. Gj. Ladjavica za pol 86 i pol 87. — G. F. Sinak za 87. — B. I. Rieka za 87. — Sl. Nap Spljet za 87. — Obl. odbor Punat za pol 87. — S. I. Gorica za pol 87. — G. M. Mahiljan za 85 i 86. — K. A. Roč za 87. — S. I. Altura za 87. — D. A. Čepić za 87. — Ž. I. Limerić za 86. — Ž. J. Limerić za 87. — M. D. sv. Fuška za 87. — Ob. gl. Baška za 87. — V. A. Rieka za 87. (dobro je ovako). R. R. Trnat za pol 87. — C. I. Poreč za pol 87. — I. Fr. Labin za pol 87. — M. J. Derventa za 87. — S. F. Volosko za 87. — B. M. Brgudac, Roč za pol 86 i pol 87. — I. N. Dubašćena za pol 87. — M. S. Dubašćena za pol 87. — Dr. E. S. Supetar za 86. — J. Z. sv. Križ-Začrđe za pol 87. — S. D. Zagreb za 87. — B. P. Hercegovac za 86. — P. J. Tamer-Rukša za pol 87. — B. F. Opatija za 2 lat za 87. — B. I. Kostrena S. Lucija za pol 86. — I. J. Boljun za 87. — L. J. Rochitsch za 85 i 86. — G. A. Rojan do konca 87. — T. B. i G. Fr. J. Sežana za 87. — S. F. Sušnjevica za 86.

Č. g. V. H. Zajerda. Primili smo dne 21. prošinca i prijatelj potvrdili u br. 1 t. g. slovi V. H. Zagreb. — Da ste nam zdravo!

Trgovačke viesti.

Kava slaba prodaja cieni još uvjek visoke. *Moka f.* 115 do f. 125 — *Ceylon* plant. 100—138 — *Portorico* for. 105 - 110 — *S. Domingo* for. 88—89 — *Rio* obično for. 88—89 — *Iaré* for. 89—98 — *Santos* for. 91 -89 — *Java Mal.* for. 94—98.

Šećer drži se nizko; pradalo se ovih danah 6000 vreća po for. 18- 20.25.

Vuće slabo traženo. *Datuli* f. 25-30 — *Smokve* 10—11. *Rožići* puljiski po for. 10-11 grški f. 5 — *Limuni*, pomerandže for. 2—4.50. — *Mandole* for. 71—80 *Šljive* suhe domaće for. 10—11 — *Uva pasa* for. 21 — *Cibibe* for. 16—18 — *Klemé* for. 17 -22 *Sultanina* for. 16—26.

Ulje slabo traž no za jelo for. 34—40 — za stol for. 48—64 -- pomućeno for. 24—33.

Petrolej ruski for. 7.25 — amerikanski for. 9—9.25.

Pasulj crveni for. 8—8.50 bohinac for. for. 9 - koks for. 10—11.

Maslo štajersko for 82 84 — u najfinije for. 91.

Žito pšenica ruska for. 9.50—10 — banatska for. 10.50 — koruza levantinska for. 6—6 25 malo traženo.

Sieno konjsko for. 1.40—1.70 — volovje for. 1.80—2.10.

Koža volovje strojeno .50 K. *f.* 258; toledo f. 451.

Lutrijski brojevi

dne 29. jenara.

Trst	40	18	60	55	84
Linc	45	56	24	76	79
Buda	18	34	27	80	90
Innsbruck	1	75	8	89	70

dne 1. febrara.

Prag	69	72	30	87	1
Laov	11	70	55	80	77
Hermannstadt	7	93	60	30	4

Tršćanska burza

dne 1. febrara.

Austrijska pap. renta	for.	77.75	do	for.	78.—
Ugarska	»	» 86 50	»	»	87 —
Ista u zlatu 4%	»	96 —	»	»	96.50
Dionice nar. banke	»	878 —	»	»	871
» kredit-banke	»	273 —	»	»	275.—
Talijanska renta	»	92.—	»	»	95.—
London 10 lirah sterlinah	»	128.25	»	»	128.50
Napoleoni	»	10.13	»	»	10.15
C. kr. cekini	»	5.89	»	»	5 90
Državne marke	»	61 60	»	»	61.75
Iste franceske	»	49.75	»	»	50.—
Talijanske lire	»	49.60	»	»	49.80

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccoli-ja v Ljubljani

no omogoči ozdravitev samo premožnemu, marveč tudi najubožnejšemu bolniku. Popolnoma pravici v čast imenovalo jo je nekaj visokočastiti gosnod duhovnik »prava roka Božja«, ker polajša in ozdravlja najhujše bolečine in najnevarnejši bolezni, tor odstrani, ako se rabi pravočasno, veliko nesreče in prihrani tako marsikomu veliko bodu in solza.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·86** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Garbuglichio in Vidulich; v Dinjanu Rekl in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Visinadi Patelli, v Poreču Candusio, v Buji Bonetti in v vseh lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 3—50.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE
s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbonando l'interesse annuo:
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3¾ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
2½ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ 3 mesi
3¾ „ „ „ 6 „

Per le lettere di versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 15. 25. aprile, 3. 23. maggio, 13. luglio e 13. ottobre e ascenda del preavviso.
Trieste 19 Aprile 1886.
Warrants

BANCO GIRO
abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti in Borsa.
Conforma dal versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la stessa del medesimo giorno.*

Assume pei proprietari correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso d'*assegni, cambiali e coupons*, verso ⅛% di provvigione,

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union
(**Sezione Merci**) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warants. 2—2—2

Odlikovan grafički zavod.
EN. FREISINGER
for. 1·50
U TRSTU
(Palazzo Lloyd via mercato 50—45 vecchio N ro 4).
Pečati iz kaučuka

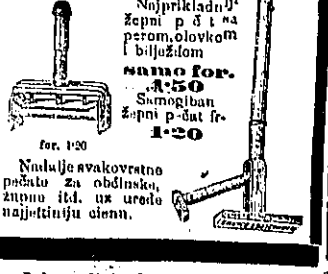

Najprikladniji žepni pečat s perom, olovkom i bilježnikom
samo for. 4·50
Samogiban žepni pečat fr. **1·20**
for. 1·20
Nadalje svakovrstne pečate za obćinske, župne itd. ur. ureda najjeftinije cijene.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjerosijskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3¼%
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagrob, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Otočovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, također unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesece.
Na otkoto, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1500; na povede iznose glasoni posebnoga sporazumljenja.
U Trstu 1. oktobra 1884. 53—37

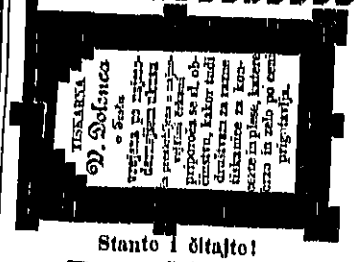

Stanto i štafto!

Rad promaknja slavnoga se zove drodavat de se na skladištu još se nalazedih **1250** komadah novo izumljenih, toplih, trajnih, prisnih

Štefanie-kaputah

za 2 reda puscinah, po komad
samo for. 1.60

Nejma ništa boljega, trajnijega, jeftinijega i naredniega od ovih novo izumljenih praktičnih Štefanie-kaljetakah za gospodje djevojke, lepih linn u raznih svakovrstno boje, to ih ugodnost pohvaljše kao izvrstne 1. što pristaju svačijemu tielu. 2. što uzdržaju jednoličnu toplinu tielu. 3. što se njimi pristajuju gornje odielo i 4 radi jeftinoće, trajnosti i ukusnoga kroja. — Tko ima Štefanie-kaljetak — zaštidan je proti studeni — neće potratiti troškua, što ga je dukan uzimiti za uzdržanje zdravlja

Fin kaljetak ili hlače samo for. 1·60.

Za gospodu vrlo jeftino, fino i jako
topli kaljetak ili hlače samo f. 1·70 po komad
Kod naručivanja neka se samo naznadi veličina osobe. — Prodaja i razpošilja uz poštarsko poviede jedino razpošiljalište

RABINOVICZ
Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

ŽELODČNE BOLEZNI
je mogoče *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po
JERUZALEMSKEM BALZAMU!
odlini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim bolezinim, pač ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrsten omake leka.

Večina raznih kapljic, izteklinov itd., katere se obćinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smola.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil velud svoje priprostosnjava, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom večje prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dobljenih snovih kinčke robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega upodnega upliva na **probavljenje** in čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti tožavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejočnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 20—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku vasteni* i *G. B. Roiti*, na Reki v lekarni al sodontoro, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pullaca.

Oklic do vseh bralcev tega cenjenega lista.
Radi popolnega razhoda mojih provincijalnih filijalk, kakor tudi radi spre jetja neke tovarne, razprodajam vse moje objekte za četrtino cene, namreč
vse po 97 nov. 2—2

97 nv. 1 klobuk za gospode iz mehko klobučine v vseh barvah.	**97 nv.** 1 obleka iz trikota za dečko in deklice, obstoječa iz hlač in životnika	**97 nv.** 1 spodnja obleka za dame, čisteno z prejami.	**97 nv.** 1 volneno hlačo (po dr. Jägeru) za gospode
97 nv. 1 srajco za kopo s čipkami, najnajši biš n.	**97 nv.** 1 srajca za gospode iz finega sifona, crotona ali oxforda.	**97 nv.** 1 par ž-vilje elegantnih iz domačega sukna.	**97 nv.** 6 otirnčev Carro-usnjeni obrobljeni.
97 nv. 6 parov kratkih nogavic — jedne barve ali s progami.	**97 nv.** 2 para nogavic za gospe čvrste kakovosti.	**97 nv.** 1 modrec iz volne za gospode in gospo.	**97 nv.** 1 skrinjico z 10 kosi angleških pristno barvanih rasnobojnih žepnih rupcev.
97 nv. 1 dober prt bel, pomast ali barvan.	**97 nv.** 6 ubrusov (servet) bolih ali barvanih damastnih.	**97 nv.** 6 čipk iz svetega platna sè čipkami.	**97 nv.** 3 komadi žalbega iz najfinejše volne, v sivih bojah in v franzam.
97 nv. 1 hlače za gospoda proti mnnaj vsakovratne velikosti	**97 nv** 1 postiljna preproga iz juto-sukna dezabrirana	**97 nv.** 1 ogrinjača za dame, velika.	**97 nv.** 1 kravato s mehanično uredbo, samo se uživajoče.
97 nv. 1 žensko pihalico fino ostrikano in moderno izdelano.	**97 nv.** 1 ustnik za smodke iz pravo morske pene.	**97 nv.** 2 žepni robci iz fine tlonke svile rasnovrstnih boje.	**97 nv.** 1 medaljon najnovejši fazon, z kamani.
97 nv. 1 naročnico bogato okovano s kameni.	**97 nv.** 1 verige za uro iz umetnega zlata s pripadnjo	**97 nv.** 1 prstan s briljanti in brilijantnim kamenj.	**97 nv.** 6 jedilnih žlic iz pravega londonskega britanija-srebra
97 nv. 1 vinetna pipa iz morske pene sa tobak	**97 nv.** 2 svetilnika iz pravega londonskega britanija-srebra.	**97 nv.** koron za juho iz pravega londonskega britanija-srebra.	**97 nv.** 1 garnitura, za damo.
97 nv. 12 žlic za kavo iz pristnega londonskega britanija-srebra.	**97 nv.** 3 namizni noži iz pravega londonskega britanija-srebra	**97 nv.** 6 francoskih vilic iz pravega londonskega britanija-srebra	**97 nv.** 6 paro predpustnih nogavic iz fine svile.

Samo gl. 1·10 krasna kakinetna izvrstna naročna ura, verižicami okrašena. Razpošilja se za poštnem povzetju; za neodstajajoče blago se denar povrne.

J. H. Rabinovitz, Wien, 3. Bezirk, Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

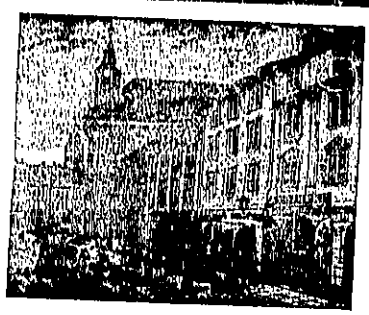

Lekarna
Trnkóczy,
zraven rotovža
v Ljubljani
na
velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in **svoja zdravila.** Ni ga dneva, da bi ne prijeli pismenih zahval o naših izbornо skušenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczy-jevih dve so: Na Dunaji dva in ena Kostanj tovarna v Gradci (na Štajerskem) ena pa v zdravilu s prvo pošto doli, da nasi v tako te napravi: Lekarna **Trnkóczy** poleg rotovža v **Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim se jima na tlačbo jadi zahvaliti na zdravji, imajo izvrstan vspeh pri vseh bolečinah v želodcu in so najpriključitvo sredstvo proti mankanje stanli pri jedi, **slab želodec**, vrák, vetrove, kolike, zlatenico, bljuvanje glavobol. krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, slabe, bolezni na vratici, na jetrih in zapor **zlatožilo** Steklenica velja 30 kr., 1 tucat 2 gld., 6 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se tako imenite **MARIJACELJSKE** kapljice dobivajo samo v lekarni **TRNKOCZY**-ja, zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Gicht), je odločno najboljše zdravilo zoper protin, tor revmatizem, trganje po udih bolečine v križi tor živcih, otekline, otrpnenje udo in kite itd., malo dnes še se rabil, je mimo popolnom trganje, kar dokazujo obilno zahval. Zahtevaj se samo **»cvet zoper trganje** po dr. Mallčus z zraven stoječim znamenjem 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

(Schutzm rke)

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za **odrasle** in **otroke**, je najboljši zapor kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsno in pljučno bolečino: 1 steklenica **50** kr., 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup sa **56** kr. je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najboljše vsi vrsti bolezanih krav, koni in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, hrapavk, vseh notranjih in kožnih vrelezni, kašlja, pljučnih in vratnih bolezanj, ter odpravlja vse gliste, tudi vrtoglavje konje dobro, okrepča i lakrese.

Kravsiale mnogo dobrega mleka.

Zamotek z natančnim navodom vred velja le 50 kr. 5 zamotkov **samo 2** gl.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje pomaga pri prelegu rit, otekanji kolen, kopitnih bolezen, otrpnenji v boku, križ itd. otekanji nog in sklepih na se gah. izvijaj itd. čanji se ita, opravo sušoj itd., a kratka ovi vseh vrstnih bolezanj in bibnih. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 6 steki s rabilnim navodom vred **samo 4 gld.**

Vsa ta naša zdravila se samo prava dobijo
v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani
zraven rotovža
in vsak dan s pošto raznošiljalo 8—12

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandlč.**

Tiskom V Dolenca..

ćemo i talijanski, kako moremo i znamo. Ovdjo se pogledali mi jedan drugoga i po-

hrvatski puk na Poreščini, kako na svoje o- proti Rusiji združo.

Broj 6. U Trstu 10. februara 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč.; za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom napotnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“ Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i neliekaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torronte br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

O posliednjem zasjedanju istarskoga sabora.

I.

Biti ćemo ovaj put kratki sa prosudjivanjem rada u posliednjem zasjedanju našega sabora, jer smo točanjem samog zasjedanja donieli prilično obširno izvješće, i jer nam prostor dista nedozvoljava, da se tim pitanjem odveć na široko bavimo.

Carskim patentom bijaše i ovaj put sazvan istarski sabor »u mjesto svojega sjeda«, nipošto pako u »glavni grad« pokrajine, kao što je to običaj kod ostalih austrijskih saborah. Činjenica ta pokazuje, da mi faktično neimamo glavnoga grada i da je usljed toga onim krugovom, koji vojuju za koncentriranje državnih i zemaljskih oblastih u Puli, posao u veliko olakšan.

Zemaljski kapetan, otvarajuć saborsko zasjedanje, pozdravio je i ovaj put članove jedino talijanskim jezikom, neobazirajuć se nimalo na ogromnu slavensku većinu pučanstva Istre i na njezino zastupnike u saboru. To nepravedno i pristrano postupanje slabi predsjedničtva napram drugoj narodnosti u pokrajini ukoreniło se toli duboko u srdca talijanske većine, da bi ona smatrala izdajstvom talijanske stvari kad bi njezin predsjednik nagovorio hrvatske zastupnike sa par rieči kod otvorenja sabora u hrvatskom jeziku. Ali, kao što smo navikli snašati kroz vjekove svakojake nepravde, podnesti ćemo i ovu u čvrstoj nadi, da će i tomu biti konac, i to možda prije nego li se tomu naši protivnici nadaju.

Koliko je neiskren vapaj naših susjedah za mirom i slogom obijuh narodnostih Istre, pokazali su oni kod izbora saborskih odborah mnogo odrešitji i jasnije nego li ikada prije. Sjećamo se dobro, kako je običavala talijanska većina uvjek do prošlog zasjedanja birati pokojeg hrvatskog zastupnika u pojedine odbore, no posliednjeg puta ostade u tom nedosljedna, al za to dosljedna u zatajivanju Slavenah Istre i u njekanju njihovih pravah. Neda se tajiti, da je u istarskom saboru zastupan cviet talijanske inteligencije, nu mi bi htjeli čuti ma kojeg člana saborske većine, koji bi mogno poreći našim zastupnikom potrebite sposobnosti, koje se zahtjevaju od članovah pojedinih odborah. Zastupnici manjine pokazali su kod saborskih razpravah o financijalnih, političko-ekonomičkih i školskih pitanjih, da se u to vrlo dobro razumiju i da su kadri temeljito proučiti i razbistriti bilo kako zamršeno i nejasno pitanje. Da bi se u tom pokazali još vrstniji kad bi njim bilo moguće u odborih proniknuti u sve potankosti pojedinog predmeta, suvišno bi bilo naše dokazivanje. Radi toga i sudimo mi, da izključuje većina manjinu iz odborah i jer želi, da mnoge tajne, koje bivaju poznate jedino članovom odborah, ostanu u odborih zakopane. Članovom manjine poreceta dakle drugo nego, oslanjajuć se na izvješća pojedinih odborah, bez ikakvih pobližih podatakah, jednu ili drugu točku dnevnog reda izpitati i u njoj svoj sud izreći. Takav posao je doista togotan, nu naši zastupnici obavišo ga dostojno i častno.

Prve dvie sjednice prošle su bez ikakvog osobitog interesa. U prvoj izrekno je predsjednik svoj govor a u drugoj biralo se saborsko tajnike, revizore i odbore.

Već u trećoj sjednici zadobi riečg. zastupnik Spinčić i to kod točke »o računu zaklade bratovšćinah« za god. 1885. a zastupnik g. Laginja kod točke »o računih desetinske zaklade« za istu godinu. Prvi pokaza na silno neredo, koji vladaju kod pojedinih občinskih uprava radi nepolaganja računah iz zaklade bratovšćinah i radi lošeg gospodarenja sa dohodoi bratovšćinah. Da podkriepi svoje razloge, spomenuo je među ostalim kako mu je poznat slučaj, gdje je u tom pitanju občinski glavar službeno lagao.

O desetinskoj zakladi i u obće o tom predmetu govorio je zastupnik g. Laginja u istarskom saboru opetovnó i jedva da imade zastupnika, koji bi bio proučio ovu ranu na tjelu istarskog seljaka toli temeljito kao on. G. Laginja govorio je i u VI. sjednici o proračunu desetinskoga odkupa za god. 1887. predloživ saboru, da se poravna obvezo zaklade zemljištnog odkupa za god. 1887. s ostatkom blagajne pokrajinske zaklade; da se pozove carsku vladu, da obustavi sve ekzekucije i da se pobrine kako bi pokrajina uzela na se desetinske dugove zasebnikah i ona tada zahtjevala povratak samo glavnicah u dugoj poredici godinah!

G. Laginji odgovorili su običnimi doskočicami članovi većine gg. Amoroso, Gambini i Campitelli.

Da se i nije ničim drugim zauzeo za sirotu istarskoga kmeta g. zastupnik Laginja, van spomenutim govorom i predlozi, morao bi mu već na tom biti svatko zahvalan. Pitanje o desetini postalo je u Istri gorućim pitanjem, i ono se mora rešiti čim prije i čim blažije, jer će inače biti posve uništeni čitavi kotari Istre.

Kod točke o računu i bilanci zemaljskoga kreditnoga zavoda ustade opet g. Laginje, te reče kako taj zavod podupire svakoga drugoga samo ne maloga posjednika i obrtnika, t. j. one, koji se upravo nalaze u biednom materijalnom stanju i koji trebaju najčešće i najvećma pomoći kreditnoga zavoda.

Talijanske težnje za našom obalom.

Pod gornjim naslovom donaša zadarski „Narodni List“ na uvodnom mjestu članak, kojeg niže i mi u izvadku donašamo, jer se radi tuj i o našoj koži.

U uvodu spominje glasilo hrvatske stranke u Dalmaciji, kako gleda pohlepnim okom jur odavna dobar dio talijanskoga naroda na ovu našu obalu jadranskoga mora, al da se ljuto varaju svi oni, koji misle, da njim je u naših stranah mlotnička djedovina; da njim neslući nimalo na čast glupo noznanje naših narodnih odnošajah i oinearska politika, koju odavaju napram balkanskim narodom.

Zatim kaže „Narodni List“ doslovce:

„Italija i pri današnjih europejskih zapletajih hoće da jedino tjera najprostiju sobičnjačku politiku, i da stoji uz onega, koji je spravan pružit joj Lošju napojnicu.

Bujna mašta talijanskoga naroda nezarpiva je u iztraživanju tih napojnicah.

Nekim se hoće komad francezkog zemljišća, nekim Trient, nekim Tunis, nekim Arbanija, a nekim ćuk i komad ove naše obale.

Rimski „Diritto“ dapače, znade nam osobitno kazati, da je već Austrija i sklopila savez sa Italijom, pa da je ovoj obećala kroz 10 godinah ustupiti sve talijansko(!?) zemljišće do Pule sa okolicom.

Pogodba je sklopljena na taj način jedino za to — veli rimski list — „da Austrija bude imala dostatno vrmena, da premjesti poglaviti tomolj svoje mornarice na jadranskom moru iz Pule u Sibenik, koji je već službeno proglašen prvim arsenalom državo. Nova vojnička crta austrijska protezala bi se dakle iz Rieke do Kotora, sa ratnimi lukami Sibenikom, Visom i Kotorom, podpomoženimi sidrišći Bakrom i Gruškom, i tako bi okolnosti Austrije i Italije bile usporedjene na jadranskom moru i smirene njihovo koristi“.

Netreba ni kazati, da mi bi za čas novjerujemo ovim šurkam rimskog „Diritta“, i da ih inače nemožemo tumačiti već po onu našu narodnu: što se babi hilo, to joj se i snilo.

Moguće je doista, da pri sadašnjih ratnih zamršajih, Austrija bude u žvalo Italiji komadić talijanskog zemljišća pri granici Tirolskoj; — ali da će Austrija pri bilo kojih ratnih dogadjajih svojevoljno i promišljeno ustupiti Italiji komad obale jadranskog mora — to mogu samo sanjati u svojoj razdraženoj mašti sinovi talijanske politike.

I da nebuda važnih državnih razlogah, koji s ove obale odbijaju svako talijansko gospodstvo — narodno je čustvo svijeh po srdcih, a ob ovo kao o tvrdi stieni razbijati će se do vieka na bilo koje talijansko pohlepo.

Ako se i sustavno na svaki način ubija narodni duh u jadnoj Istri, puno gore nego kod nas, ona ostaje ipak hrvatskom zemljom u ogromnoj svojoj većini, i neće nikad prignati svoju glavu pod talijanski jaram.

Nije nego pusta fraza izraz „Diritta“, da je Istra talijanska zemlja. Da se praznimi frazami riešavaju bitna narodna pitanja, i Dalmacija bi bila talijanska zemlja, jer ju oto od jučer kreste talijanskom i „Dalmata“ i „Difesa“ sa svojom četom renegatah.

S istih razlogah, s kojih danas Talijanci čeznu za našom obalom do Pule, sutra će čeznuti do Budve i do Spiča.

Talijanci se ljuto varaju, ako cieno, da je jadransko more neslano kao crvono more! Prosto njima stirati krila kamo njim drago, i na Masaūu, i na Tuniz ako hoće; — ali ove naše obale nek so za uvjek prodju, ako njim je do svoga obraza, a valaj i do svoje koristi!

Ova obala jadranskoga mora, ma kako palo ratne kocke u predvidjivih orijaških majdanih, ostat će uvjek slavenskom, i bit će kao što je i danas naravnom medjom iztočnog i zapadnog svieta.

Pučki ustanak.

(crna vojska)

(Konac.)

Potreba častnikah u pučkom ustanku pokriva se:

1.) Častnici u miru, koji su stupili u stanju mira iza četrdesetgodišnje službe ili koji su radi nesposobnosti stavljeni u stanje mira.

2.) Častnici izvan službe.

3.) Vojnički činovnici u miru ili izvan službe, ako nisu navršili 60 god.

4.) Osobami gradjanskoga stališa i to nekadašnjimi častnici.

5.) Nekadašnji poščastnici sa dobrom kvalifikacijom.

6.) Gradjanske osobe, koje uživaju po svojem znanju primjeren ugled i pružanju jamstvo, da će postidi potrebita svojstva za častnika.

Ove ustanovo za častnike vriede također za auditore i liečnike.

Obvezanici prvoga popisa, koji su služili u vojsci, mogu se osloboditi od dužnosti pučkoga ustanka samo u slučajevih vriednih osobita obzira.

Za slučaj mobilizacije mogu se iznimice predložiti za oslobodjenje od dužnosti pučkoga ustanka, ravnatelji velikih industrijalnih zavodah, ako su tim zavodom neobhodno nuždni.

Osobe, koje su imale častničku saržu, mogu se, uz opredieljenje za službovanje u pučkom ustanku, pronzeti u evidenciju domobranstva, ako se za to prijave. U takovu slučaju podielit će im se iznova sarža, koju su prije imale. Osobe civilnoga stališa, koje se prijave za častničko mjesto u pučkom ustanku, predbilježuje domobransko zapovjedničtvo na njihova prijavu.

Dotičniku objavit će se, za koju je službu opredieljen u pučkom ustanku. Častnike za pučki ustanak imenuje Njegovo Veličanstvo na predlog ministr. za zemaljsku obranu. Osobe gradjanskoga stališa, koje nisu imale prije nikakove častničke sarže, dobivaju saržu samo za vrieme dok traje pučki ustanak. Pučki ustanak ustrojit će se po batalljunih. Batallјuni ustanka josu samostalne čete, koje se imaju sastaviti iz jednoga kotara pučkoga ustanka. Batallјuni označit će se imenom i brojem dotičnoga domobranskoga batalljuna. Pučki ustanak ustrojit će se iz dvovratnih batalljunah, i to takovih, koji se mogu poslati izvan područja svoga kotara, zatim iz teritorijalnih batalljunah. Prvi batallјuni sastavljaju se redovito iz obvezanikah prvoga popisa, a teritorijalni batallјuni iz obvezanikah obih popisah. U prvih batallјunih biti će izključivo vojnički naobraženi obvezanici za pučki ustanak. Za sve batallјune imaju se već u miru ustanoviti kadri. Častnici i kadri obvezanikah za pučki ustanak imaju se izabrati iz vojničkih najuvježbanijih obvezanikah.

Obvezanici za pučki ustanak, koji se neupotrebe u četah ustanka, upotrebit će se prema njihovoj osobnoj sposobnosti ili njihovu gradjanskomu zvanju za druge službe u vojničke svrhe. Kada se god obvezanici za ustanak pozivlju na rad, ima jim se obznaniti, kakovo vlastito oruđje imaju ponieti sobom uz primjerenu odštetu. U koliko nebi bilo postarano za vojničku odjeću pučkoga ustanka, nositi će poščastnici ustanka i ostali pučki ustanici i za aktivnoga službovanja obično svoje odjelo, a dobivati će za to odštetu od deset novčića na dan. U tom slučaju dobiti će svi crno-žutu vrpcu sa oznakom broja dotičnoga batalljuna pučkoga ustanka, koja se ima nositi na lievom ramenu. Tko je na vojničku odjevan i opremljen, nenosi ju na vrpci. Poščastnici nositi će za aktivnoga službovanja vojničke znakove, i to na ovratniku kaputa zviezdu, a na bajuneti porte-epée. Nadzornim saržam imaju se razdieliti kape. Po mogućnosti razdielit će se četam ustanka oprema i ratno spravo. Naoružat će se razpoloživimi puškami i strielivom starije vrsti.

Častnici pučkoga ustanka, koji imaju častničku saržu u vojsci, u stanju mira ili izvan službe, pridržavaju u službi pučkoga ustanka odjelo, koje jih

ide prema njihovom gornjem odnošaju. Ostalo, u pučkom ustanku častnici imenovano osobe, mogu ako nisu uvršćeno u uniformirano čete, nositi uniformu, koju nose kao vojnički ili gradjanski državni činovnici, ili u obće obično odjelo, — ne u službi imaju svi nositi vrpcu pučkoga ustanka, vojničku kapu, znakovo (zviezde) sablje sa častničkim porto-epéjom.

Pučki ustanak diže se na nogo proglašenjem carske zapovjedi, kojom se opredielujo razpolaganje sa pučkim ustankom i obseg, do kojeg će se upotrebiti. Od dana saziva pa do odpusta podčinjeni su obvozanici ustanka vojničkim kaznenim i disciplinarnim propisom, a od dana, kojim je ustanak dignut na nogo, zabranjeno je sazvanim ustanikom udaljiti se u vanjski sviet ili u takovo područje monarkije, gdje pučki ustanak nije mobiliziran, ako jim to naročito nedozvoli politička kotarska oblast. Obveženici za pučki ustanak sazvani pod ružje, koji nisu zvičajnici u svojem prebivalištu, imaju se, pošto je proglašen sazив, javiti občinskomu poglavarstvu svoga prebivališća. Obveznici za pučki ustanak sakupljaju se u svojih prebivalištih. Sva osobe, obveznu za pučki ustanak, koje su se samovoljno otele službi ustanka, imaju se, čim se pronadju, predati na raspolaganje zapovjedničtvu domobranskoga kotara. Pošto obvozanici pučkoga ustanka dodju k svojim četam, imaju se pregledati, da li su fizično sposobni za službu. Obvozanci, koji budu pronadjeni sposobnimi, položit će propisani svečanu zakletvu.

Čim prestanu uzroci, a kojih je ustanak sazvan, odredjuje car, da se razpusti sazvim ili dielomice. Osobe pučkoga ustanka od kapetana dolo dobivaju svjedočbe o službovanju u pučkom ustanku.

DOPISI.

Iz otoka Krka, početkom febrara 1887. Tri godine su i pol već minule, da su se obavili u lošinjskom kotaru oni glasoviti izbori zastupnikah za pokrajinski sabor, gdje su novci, pritisak i nezakonitosti pokrili i prisilno nadvladali istiniti glas ovog pučanstva. Družba u Istri, vjerna i dosljedna u svom načelu „upotrobiti sve i sva protivnikom Hrvatom“, posvetila je goromavedena sredstva, primiv u svoje krilo one dva muža protivnikaj a ovi su svoje strane pokazali se dostojni gospodskog povjerenja, podupirajuć jih u svih radnjah naperenih prati hrvatskom pučanstvu. Na to su izborniei ovog kotara dali odušku svom uvriedjenom ponosu, te dvie trećine jih podpisa svečanu neponzdanicu „umjerenim“ hrvatskim tobož zastupnikom. Kad bi ovi bili pazili više na svoj ugled, bili bi se lka to neponuzdanom odrekli zastupničkog mandata, ali oni toga ne učiniše. Postigło se jedino to, da je jedan od tih zastupnikah, naime c. kr. kotarski kapetan g. vitez Ellusheg bio maknut iz ovog kotara. Od tada je i ovom kotaru odlanulo, te se je potištena hrvatska sviest opet razmahala i malo po malo osvaja sve otuto joj položaje. Svjedočo tomu svi občinski izbori, a najpače posliednji izbori zastupnika za carovinsko vieće, gdje, akoprem se razbacivalo na hiljade novci, ipak naši protivnici nisu uspjeli nadvladati hrvatsku stranku. Prod nekoliko mjesoci pronio se glas, da se vitez Ellusheg zahvalio na zastupničkom mandatu. Značajno je to, da je u isto doba stupio u mirovinu g. Gummer, c. kr. kapotan u Poreču i vladin povjerenik u pokrajinskom saboru, a na njegovo mjesto za kapotana postavljen vitez Ellusheg. On će biti i vladinim povjerenikom u saboru, što znači, da se u visokih krugovih još nije promienilo mišljenja gledo ovo pokrajine, jer inače nebi se bilo odabralo za povjerenika u saboru čovjeka, koji je očiti talijanaški pristaše.

Medjutim ovdje započelo pripreve za popuniti Elluschegovo zastupničko mjesto. Naši protivnici bili u zabuni, jer nisu znali na koga se oprieti i jer su njim pomanjkala dosadanja sredstva vojevanja, naime pritisak od strane prijašnjih mogućnikah i novac (valjda su se jasla jur za nekoga izpraznila). Ipak su htjeli pokušati sreću, te su počeli sijati razne lažne viesti u narod, kao n. pr. takvu, da ako izaberemo za zastupnika popa, da će oženjeni plaćati poroz na ženu itd. Na taj način se zbilja nekoga za ludjaka drži, te nije čudo ako naši protivnici nisu uspjeli s takvimi lakrdijami! Izbori prošli svuda mirno, i svuda bili izabrani jednoglasno naši ponzdanici, izim u Osoru, gdje izabrašo trojicu talijanaških pristašah. Doći će vrieme, da će se i Nerezinci prenuti iz sna i stupiti u bratsko hrvatsko kolo. Za sad jih nemožemo nogo sažaljivati! Ovdje na otoku bili došli na „biralište u Dobrinju takodjer dosadanji „prijatelji“ pripadnici iz Rase, pasna i Gabonje. No znamo kojeg su bilo njihovo navjeće, nu kad su vidjeli protužniji broj vjernih hrvatskih birašah, izkazali su želju, da se izaberu za pouzdanika i jednog od njih. Naši, jednom od njih provareni, nisu se obazreli na tu njihovu želju. Treba da okajete stari grieh, vi Gabonjari i Rasopašnjani! Osobito nas razveselilo kad nam iz Orosa došla radostna viest, da su i ondje jednoglasno izabrani hrvatski pouzdanici. Daj božo, da to no bude zadnji put, jer je zbilja od proke potrebe, da se i u Orosu jednom prone hrvatska sviest.

Došno i dan izbora zastupnika, naime 28. jenara. Nam se srce širilo od radosti, kad ugledasmo u našoj srodini pouzdanike iz Lošinja predvodjene od mng. č. popa Antona Andrijčića, pak ono iz Orosa s mngč. Velčićem i Kraljićem, koji svi neštedeć ni puta ni troška dohrlilo, da se odazovu dužnosti, kojoj su se dragovoljno podmotnuli. Živili! Dodjoše i ostali pouzdanici iz ovog otoka, te svi jednoglasno odabrašo svojim zastupnikom za poreški sabor svoga miljenika g. Dra. Frana Volarića. Narodni pouzdanici priredilo zajednički objed, pri kojem so uz sanosne zdravice i pjesme pozabavilo do kasno večeri, kad njim se bilo raztati, te svaki od njih odo nosoć u sobi sladku uspomenu, gdje su svi tri kvarnorski otčol najvećanjo oprali crnu ljagu, koju njim bilo nanio kroz pritisak i nezakonitosti negdašnji protivnik i njegovi dostavnici.

Osvjedočeni kao što jesmo, da će naš novoizabrani zastupnik odlučivljeno i srčano zastupati ovaj kotar, kličemo srdačni: **Živio** njemu, a njegovim birašom želimo, da se uvjek unapried uzdrže složno i postojano na obranu hrvatskih pravah.

Pogled po svietu.

Trst. dne 9. febrara 1887.

Austro-ugarska: Prošlog četna pozvala je bečka vlada zemaljske namjestnike u Beč, da ju izvjeste o djelovanju pojedinih zemaljskih saborah i o položaju u pojedinih pokrajinah. Namjestnike primilo je i Njeg. Veličanstvo i nekoji ministri.

Prvih danah mjesoca marča sastati će se delegacije, koje će vladu opunovlastiti, da potroši do 30 milijuna forintih u vojničko svrhe.

Pronosi se glas, da će njemački liberalci ostaviti carevinsko vieće kao što su to učinili njihovi istomišljenici u češkom saboru. Ti nazovi-liberalci uvidili su naime, da nisu do sada mogli ništa sa škandali postignuti pak se nadaju, da će doći brže do uspjeha, t. j. da će morati odstupiti sadašnje ministarstvo ako oni iz carevinskog vieća otidju.

U sjednici carevinskog vieća od 4. t. m. upitao je zastupnik Mauthner ministra predsjednika, da li su se odnošaji naše države napram ostalim državam u posliednje vrieme promjenili i da li imade ufanja, da se obć mir uzčuva. U sliedećoj sjednici odgovorio je u ime bolestnoga ministra predsjednika ministar Zemialkowski, da su naši odnošaji napram ostalim velevlastim posve povoljni, te da se nije u posliednje doba dogodila nikakva promjena, koja bi bila mru pogibeljna akoprem je — reče ministar — obće stanje Europe nestalno i ozbiljno ipak se vlada čvrsto nada, da će se sačuvati željeni mir.

Propisi za provedbu pučkoga ustanka proglašeni su jur u obih polah država. Austro-ugarska vojska broji će više od 800.000 vojnikah, domobranstvo najmanje 600.000 a ktomu još okolo 3 milijuna pučkoga ustanka.

Iz Pešte javljaju zagrebačkim listovom, da se je dne 6. t. m. sastala zajednička sjednica obih regnikolarnih deputacijah. Sjednici su prisustvovali hrvatski ban i ministar i dva madjarska ministra. S obijuh stranah, da vlada susretljivost tako, da imade nade uspjehu. Sjednica, koja se jučer držala, trajala je više satih. Razprave vode se njemačkim jezikom. Hrvatski opozicijonalni listovi boje se, da će biti Hrvati i ovaj put od Madjarah namadjareni dočim se nadaju vladini listovi najboljemu uspjehu.

Crnagora: Protuslavenski listovi objedjujú crnogorsku vladu jer da ona potajno naoružava svoju vojsku te da njezine naknade nisu čiste. Mi smo odavna viđni slušuti slična naklapanja o Crnojgori i njezinom vitežkom knezu.

Srbija: Iz Bača pišu englezkim listovom, da bijaše srbska vlada prisiljena upozoriti tursku vladu na to, da knez Nikola u velike naoružava svoju vojsku i da se u Crnojgori u obće drži, da će Crnogorci provaliti na srbsko zemljište. Radi toga, da poprima i srbska vlada svo vojničko mjere za obranu kraljevine. Ova kao i gornja viest o naoružanju Crnogore biti će po svoj prilici pukom izmišljotinom koje ugrijano bočko glave.

Bugarska: Bugarski izaslanici da su vrlo zadovoljni sa dočekom, kojim jih je susrela turska vlada. Izaslanici da su donosli u Carigrad naputke svoje za razpravo sa turskom vladom.

Rusija: Iz Petrograda pišu, da preporučuju nekoje novine vladi mjere, da se zaprieči savez balkanskih državah sa Austrijom, što da bi bilo na veliku štetu ruskih interesah. Ruska vlada zabranila je kao što i austrijska i njemačka izvoz konjah. Za slučaj rata izmedju Njemačke i Francezke — pišu ruski listovi — da imade Rusija slobodne ruke, te da nepostoji izmedju nje i Njemačke nikakove sporazumljenja u tom pogledu. Tako dugo dok postoji mogućnost francezko-njemačkoga rata, mora da si Rusija sačuva slobodne ruke.

Francezka: Umjereni francezki listovi pišu, da Francezka neće nikada započeti strašnu rata boz velikih razlogah, nu prisiljena, da se brani, pripravna da će biti na svaku žrtvu. Sve mjere koje je Francezka poduzela, da su samo poduzete na obranu nipošto radi navale.

Italija: Poradi poraza talijanskih četah u Africi dalo je talijansko ministarstvo ostavku. Talijani pokazali su se obično velikimi samo u sretnih časovih, a vrlo malimi i malodušnimi u dnevih skušnje i patnje.

Njemačka: U njemačkoj zatvaraju marljivo socijalisto i sve one, koji su vladi nepočudni i pogibeljni kod predstojećih saborskih izborah. Slobodoumni tobož Niemci pokazuju se kod kuće najmanje slobodoumnimi.

Englezka: U Englezkom parlamentu bujše dne 5. t. m. zabačen predlog, da se pozovu iz Egipta englezke čete, i to pošto je vlada izjavila, da ona traži sporazumljenje sa velevlastmi, nipošto pako smutnje.

Zavjet.

Oj sbogom dobo slobode mi zlato
I vi, oj srotni, veseli mi dani;
Oj sbogom vrieme uživanja sladka
I mladenačkih hira mili sanci!

Oj sbogom prvo, lakokrilo snove,
Vi uviek vierne mog života drúge,
I ljudske kobi gatalice tajno
I sućestnice veselja i túge. —

Iz uze ove, izmed četir' zida
Na prošlost vašu misó se obraća;
A tužni uzdah, uspomene puste
Jedin' su spomen, kog vam srdce vraća.

Al' neka, sladka je to ipak uza,
Jer sjajna iz nje niknut će sloboda,
U kojoj dično biti će mi geslo:
„Za vjeru svetu i pravico roda!“

Dà, zaklinjem se životom mi dragim
I vierom, za kû lsus žrtvova se,
Da viek ću sbcrom, molitvom i tvorom
Pomagat bráći, da s' iz robstva spase!

F. V.

Franina i Jurina.

Fr. Čuješ Juro, pišu mi iz buzetskoga Krasa, da kuha tamo kašu on poznati šaranjak za buzetsku gospodu.

Jur. Drogi ti odpiši našim Krašanom, neka tomu šugavu „Fikamotu“ dobro kašu zapapre i zasoli, da je nebudo mogal okusit on ni njegovi pajdaši.

Fr. Storil sam ja svoju, lego bin rad par bosed i tomu pol-gospodinu prišapnul, da stavi svirala za pas, zač ako se bude čosal kado ga nesrbi, ćemo ga mi dva pitat za krstni list i matrikulu.

Jur. Já, ma on misli, da mu se nemore do ropa.

Fr. Neka pur šoka, do pak vidot, more al nemore.

* * *

Jur. Franol ča će to reć „slavizzaro“.

Fr. Poglodaj va babu Istrlju od 29. jenara pasanoga, pa ćeš nać, da „slavizzaro“ će reć i „scrivere in mozzo di un periodo italiano un nome slavo coll' ortografia slava“.

Jur. A to ča će reć?

Fr. Pisat va jednoj talijanskoj izroka jedno ime slavensko po slavenskom pravopisu, al pak: Slavensko ili hrvatsko ime, slavenski ili hrvatski pisat.

Jur. Tako ča se more Slavena poslavonit ili Hrvata pohrvatit a Talijana potaljanit?

Fr. Po onon ča Istra pišo, bi reć da ja.

Jur. Tako sada vidin i ja, da kada će Bog koga podepsat, da mu najprvo pamot zamo.

Fr. To se je, moj strah i va Poreču nekomu dogodilo, da bi tako no!

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§ 99. pokr. zak., članak XVI. drž. zak. od 1. marča 1882.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. agusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. — Zivio zakon!!!**

Provišnji dar. Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. darovao je iz vlastite blagajne for. 200 župi u Novakih za gradnju zvonika.

Imenovanja i premještenja. Tajnik kod prizivnoga suda u Trstu gospodin Richard Stimpel imenovan je kotarskim sudcem u Pulj. — G. Ivan Lasčak imenovan je kancelistom u Volosk0m a kancelist g. Jakov Dugman, premješćen je iz Trsta u Pazin.

Občinski liečnik u Kastvu. O tom pišu nam iz Kastva 8. t. m. Ovih danah ostavio nas je g. Vencel Kornmüller, koji je kroz 5 godinah službovao kao občinski liečnik u Kastvu. On odlazi u Kobarid, u političkom kotaru Tolmin.

Istini za volju moramo ubiljožiti, da je g. Kornmüller vršio svoju službu revno i marljivo, radi česa ostati će nam u liepoj uspomeni.

Akoprem nije naše goro list, ipak je on u vrieme izborah vršio patrioličnu dužnost glasujuć uvjek za narodnog predloženika, dočim se je u obće od svakog političkog rada dalje držao, vršeć strogo samo svoju liečničku službu.

Budi g. Kornmüllera ovim javno izražena naša zahvalnost na trudu, što ga je uložio u obće dobro našega puka.

U občinskoj sjednici od 30. pr. mj. imenovalo je občinsko zastupstvo občinskim liečnikom g. dra. Tarczay-a, bivšega občinskuga liečnika u Stonu u Dalmaciji.

Diocezanske viesti. Biskupski ordinarijat u Trstu razpisuje natječaj na mjesto župnika u Sv. Ivancu. Sada je otvoreno šest župah u biskupiji tršćansko-koparskoj. Od diocezanskih sveđenikah preminuli su: dne 16. pr. m. u Ljubljani mnogoč. g. Mato Snoj, kurat u miru i dne

18. pr. m. mnogoč. g. Ivan Teran, kapelan u Storju. Vječni im pokoj!

De Amicis, obće poznati talijanski pisac, bavio se je prošloga tjedna u Trstu te je ovdje držao jedno predavanje o talijanskih naseobinah u Argentini. Viditi i čuti nije se ga moglo, jer ga je radikalska talijanska klika tako obkružila, da se bez njo nije amio ni maknuti. Djelovalo se na njega, da pohodi i Istru, nebi li možda štogod o njoj napisao. Vodili ga u Piran, Buje i Kopar pa onda natrag u Trst. Ovdje vodio ga poznati čifut i gradski zastupnik u nekoliko gradskih pučkih školah, u ženski licej to u gradsku gimnaziju kao kakvoga nadzornika, to ga tamo predstavljao mladoži kao omiljenoga pisca i t. d. Mi nespominjemo ovo stoga, što smo tobožo jalni, da su De Amicis-a njegovi suplemeniot sprijeli, kako što se dolikuje znamenitom piscu, nego biljožimo ovo samo radi toga, da se i nam nebude prigovorilo, iko dođje k nama koji naš književnik te ga na onakav način dočekamo i sprimemo, kao što su tršćanski Talijani sprijeli De Amicis-a.

Veliki ples „Dalmatskoga podpornoga društva" izpao je vrlo sjajno i nad svako očekivanje. Preko 3000 osobah svakoga stališa sakupilo se dne 2. t. m. u kazinu „Unione", gdje se je uz glasbu i ples do rana izvrstno zabavljalo. Kako doznajemo, uniđla je lopa svota novca kao čisti prihod u društvenu blagajnu.

Način pisanja. U poročkom listiću natječu se, da dokažu, kako je pravilno, da se naša hrvatska imena pišu talijanskim pravopisom. Za tu ludoriju, koju možemo samo poročki listić braniti, navadja se, da svaki jezik piše tuđja imena na svoj način. Bože oprosti njim, jer neznaju što pišu! Mi, Bogu hvala, poznajemo više jezikah, a med timi nekoliko i talijanski. Kad bi vriedilo gore navedeno načelo poročkoga listića, to bi moralo, ino njemačke ga kancelare biti tiskano u talijanskih spisih i novinah „Bismarch" a ne kao što se ga pravilno piše „Bismarck". Talijanski jezik nepoznajo slovo „k" a ipak ga kod tuđjih imenah upotrebljuje. Isto tako moralo bi se po receptu poročkoga listića francezko ime vojvode d'Aumale" pisati talijanski „d' Omal". Iz rođenoga stilodi, da nebi niti „Hotentoti" povjerovali onomu, što piše poročki listić, jer kod svih narodah vriedi ono: „u laži su kratke noge".

Proti pijanstvu hode da uvedu u Belgiji vrlo strog al i vrlo koristan zakon. — Po tomu zakonu tko se opije, podpasti će pod dvoju kazni, i to tamnice i globe. Tko bude prodao već napitu dovjeku ili dječaku (makar trlozmu) žestokog pića ili vina, morati će takodjer platiti novčanu globu ili u tamnicu. Gostioničar nebude nadalje mogi mulbenim putem tražiti izplatu takvim ljudom prodana pića. Iz ovoga se vidi, da će spomenuti belgijski zakon biti vrlo strog jer će kazniti i onoga, koji proveć piće i onoga, koji proveć piti daje. Kad se ovakvi zakoni stvaraju u slobodno punoj kraljovini Belgiji, možemo se nadati, da ćemo silnih doživiti i u ostalih državah, gdje manja sloboda vlada, gdje vlade dublje zasjecaju u slobodno kretanje pojedinca.

U Englezkoj, gdje so takodjer slobodno živi, obstoji zakon, po kojem je zabranjeno igrati se na karte u nedelju i to ne samo u javnih mjestih, već i u privatnih kućah, u obiteljskom krugu! Kad se ovakva što može zakonom zapriečiti, zašto se nebi zabranilo javno pijanstvo? Zakon proti pijanstvu makar i onakav kakvim će se doskora usrećiti belgijsko pijanice i gostioničare, i mi bi veselo pozdravili!

Iz Žminja nam pišu 8. t. m.: Dne 29. pr. mj. bijaše ovdje obć. sjednica, u kojoj se je imalo med ostalim birati tajnika-blagajnika. Pošto nebijaše izabran talijomanski mozimac, već naš čovjek, talijomanskoj stranci prohtjelo se nemira i demonstracije, što i proizvedo sliedeće noći oko 2. uru po polnoći pred kućom g. načelnika i župe upravitelja. Vikalo se i tuliło p.... Croati i druge gnjusne riječi, a naposlied — hotoć svršiti kulturnu zadaću „con brio e tutta forza" — bacalo se kamenje u prozove, u spavaće sobe gg. načelnika i upravitelja župe. Posliednja gospoda, da pozovu pomoć, izpališe u zrak iz revolvera nekoliko hitaca, a naši junaci dakako — zapustiv bojno polje — pobjegoše bez traga. Govori se da bijaše medju nemirnjaci nekolicina prvakah talijomanskih. Što će na to „baba"? Odpremiti će im valjda „skupocieno diplome!" „Erviva l'avita coltura dei nostri concittadini!" Iztraga se vrši. Vidjeti ćemo svršetak!

Opet nered na naših poštah. Jedan naš predplatnik priposlao nam je 4 pasice, pod kojimi mu šaljemo naš list i na kojih je jasan i točan naslov: „N. N. Vodice-Dano-Istra" pak mu ipak svaki broj putuje u Dalmaciju, i to u Šibenik.

Nečudimo se što neznaju nekoji poštarski činovnici, da su Dane ili Vodice u Istri, ali nemožemo nikako pojmiti, kako može biti netko takova neznalica, da nebi znao bar gdje je Istra! No mi smo osvjedočeni, da se mnogi neredi na naših poštah nedogadjaju iz neznanja, već iz zlobe i prkosa nekoje gg. činovnikah, kojim smo zazorni mi i naš list, pak nam se tim osvećuju, da šalju naš list svuda, jedino no tamo, za kamo je opredieljen.

Očekujemo od novog ravnatelja poštah, koji ima doći, da će stati na put toj samovolji, zlobi i prkosu podredjenih činovnikah.

Kradje u Voloskom kotaru. Pod tim naslovom pišu nam iz voloskoga kotara, da se počinjaju u posliednje vriome često kradje sad u jednom sad u drugom mjestu kotara, a zlikovcem da neima ni traga. Talijansko-njemačkom kulturom uvukla se i ta bilika u Volosći kotar, u kojem bijahu prije malo godinah vriedno kradje kao i biole vrano. Prvi medju okradenimi jest g. Fr. Borčić, mesar u Opatiji. Iz Opatije prošetali so gospoda „almavol" do g. Frana Marotića u selu Spinčići, pak se vratili drugi put u mesnicu g. M. Kumdića u Opatiji. Zatim su posjetili dućan g. Afrića kod Matuljih, pak g. Pašćića na Volosćem i napokon crkvu sv. Jakova u Opatiji, gdje su pobrali iz skrinjice za milodare nešto novca. To sve dogodilo se u kratko vrieme. Kradoši ove pisu vrlike, all kako se vidi, vrlo često. Čudnovato je kako se to može dogoditi pod nosom o. kr. političke oblasti i o. kr. žandarmerije a da se zlikovcem nemadje trag.

Njemačkih i talijanskih klatežah vidja se često u kotaru pak bi valjalo to „pticeo" bolje nadzirati i svakoga takovoga sumnjivca odpraviti kući, da doma ako i širi spomenutu kulturnu bilike.

Novačenje u Istri. Ove godine započelo novačenje u Istri dne 17. marča. U Kopru započeti će naime novačenje dne 17., nastaviti će se dne 18. 21. 22. 23. i 24. U Bujah dne 20. i 28. marča. U Pazinu dne 28. 29. i 30. marča. U Poreču 30. i 31. marča. U Motovunu dne 1. i 2. aprila. U Buzetu 4. i 5. aprila. U Puli 2. 4. 5. i 6. aprila. u Rovinju 13. aprila. U Podgradu 12. 13. i 14. aprila. U Labinu 15. i 16. aprila. U Voloskom 18. 19. i 20. aprila. U Krku 22. 23. i 25. aprila. U Cresu 27. aprila. U Lošinju 29. i 30. aprila.

Su Vrha — kod Buzeta — pišu nam koncem pr. mj. Rieđka svečanost obavila se kod nas dne 24. oktobra prošle godine. Toga dana bila je naime blagoslovljena crkva podružnica Sv. Petra u Marčenigli. Nedo nam se opisivati na tanko svečanosti znajuć, da imate uvjek preobilno gradiva, već hodemo, da spomenemo samo nešto: Spomenuta crkvica bila je blagoslovljena uz asistenciju našeg gosp. župnika Ivana Vranića i g. župnika iz Sovinjaka Dragutina Žnidarića, od naćega velezaslužnoga gospodina dekana Antona Kalca, koji je po blagoslovu crkve držao vjernim vrlo liep govor, kojega su još i danas radi dopadljivo spominjamo. Pod sv. misom, koju je služio naš g. župnik, sabiralo se milodar ili tako zvani „ofer" za potrebe ono crkvice, to se je prilično milostinje nabralo. Ciela svečanost obavila se u najlieпšem redu i na obću zadovoljnost.

Valja nam naglasiti, da je rečenoj svečanosti prisustvovalo mnogo puka, i to ne samo iz naše, već takodjer iz drugih bližnjih plovanjah, što je očevidno znamenje, da naš dobri puk buzetskog kotara goji još uvjek i poštuje onu vjeru, koju je od svojih otacah baštinio, i da se nepusti zapoljati na krivi put od šarenjakah, koji ga na svaki način i u svakoj prigodi nastoje odvratiti od crkve božje i od svećenikah. Takav slučaj dogodio se je i dne 21. prošloga novembra na sajmu u Račicah, gdje je jedan od najstrašnijih šarenjakah kazno očito ljudom ovako: „o! što vjerujete vi kmeti svećenikom, tu i ja mogu opraviti onako djelo, koje jedan svećenik opravi". Radi ovih „kulturnih" riečih išao je taj smutljivac iz Račicah liepo pozdravljen žviždanjem. Govori se, da je taj dolija iz Draguća. Bio odkuda mu drago, svakako mu pristaje ona narodna:

„Vidi medo neima spasa,
Sav izfućkan otle kasa.

* * *

Prošla godina nije bila za nas tako loša kao za naše susjede Račičane, Dragućane i Humljane, kojim je tuča svu nadu uništila. Imali smo dosti voća, krumpira i kuruze i priličnu vina, dapače kažu, da je naša občina više vina pridjelala nego ove drugo občine buzetskog kotara skupa. All koja nam korist! Akoprem je ovdje prilično dosti vina, ipak se svatko boji, da ga neće moć prodati budući da smo po svietu ocrnjeni, da se ovdje pravi vino iz vode, što i nekoji Buzećani kažu trgovcem te ih napućuju u Motovun i Višnadu, a tim da se odlikuje osobito jedan, koji bi rado dobiti vožnje svojimi konji po lieпoj cesti! Sve to može i biti, jer druga lota, akoprem je bilo mnogo manje vina, ipak su dolazili mnogi trgovci, a letos nije bilo nikoga izvan jednoga iz Ljubljane, koji je jednoj samoj obitelji dao za vino okolo 550 for. l. — A i drugi će biti razlog, da nedolazimo trgovci po vino, a taj je posvemašnje pomanjkanje cestah. Tko je tomu kriv, lahko svatko znade. Ovom prigodom stavljamo na srdce občinarom buzetskog kotara, osobito onim iz Vrške občine, t. j. našim susjedinarom sliedeći savjet: Prod vrati su nam občinski izbori, zato budimo složni te si izaberimo u zastupstvo poštono, pravedno i dobro muževo, koji će raditi jedino na našu korist, za naše duševno i tjelesno dobro.

Trgovcem pako preporučamo, da novogodišnju svakoj ništariji i nok znaju, da ovdje nije bilo punih 10 godinah tako dobra vina kao letos.

Gruntovne knjige malom iznimkom već su uvedene po cieloj Istri. Prošloga tjedna nalazimo u službenom listu oglas, kojim u smislu gruntovnoga zakona o. k. prizivni sud javlja, da je otvorena nova gruntovna ili zemljištna knjiga za občinu „Pićan". Toliko bar mogli smo razabrati iz talijanskoga oglasa, gdje je navedena občina „Padova". Rodjeni oglas donaša službeni list i u slovenskom jeziku, te javlja, da je zemljištna knjiga otvorena za občinu „Padova". To je sasvim krivo. Padova je poroćna občina pinanskoga sudbenoga okružja, a „Pedena" ovo se hrvatski „Pićan". Ovom prigodom proporučili bi voloslavnom o. k. prizivnom sudu, da objavi svoje službene oglase, odnosedo se na hrvatske občine u hrvatskom jeziku, jer su takvi oglasi opredieljeni za puk, a ovomu se mora sve oglasiti u njegovom jeziku, ako se želi, da podpuno razumije stvar. Svaki malko više unobrožen Hrvat razumije posve dobro slovenski i on nepravi nikakvo razlike med jednim i drugim jezikom, za prostomu puku nije to ista stvar.

Zabava hrvatske čitaonice u Kastvu dne 30. siečnja izpala je sjajno, da nije sjajnije mogla. Bila je to prva zabava priredjena u vlastitih prostorijah „Narodnoga doma", i ujedno dvadesetgodišnjica obstanka čitaonice. „Narodni dom", vlastnost nekolicine rodoljubah kastavskih, na krasnom je položaju i obstoji iz prostrano kuće i krasnoga vrta. U njem se smještaju prva hrvatska čitaonica, te ognjište hrvatstva već punih 20 godinah. Rodoljubi slaveć one, koji su ju utemeljili, radovali su se napredku, koj je učinila u zadnje vrieme. A radovali su se tim jače, što se je u njoj taj dan sakupilo ljudih koliko još nikad kod sličnih zabava. Sreo je upravo poskakivalo od radosti motreć omu, uz Kastavce iz grada, Kastavce iz svih županijah u znatnom broju. A svi oni veseliti su se, što su jih svojim posjetom počastili gostovi iz svih okolnih stranah. Medju tim najbolje bijaše zastupano susjedno gospesko Volosko. Gospodjah, gospodjicah i gospode od tamo bilo je kakvih podesat. Pokazalo se je tim jasno, da su prestalo zagdanje razmirice, umjetno uzdržavano, izmed Kastva i Voloskoga, a krasne gospodjice i gospodje i čestita gospoda znala su, da su došle u hrvatsku čitaonicu pak su žuborile samo hrvatskimi krasnimi glasovi. Stalno je, da će se jih još često tamo vidjeti, jer je bio medju njimi jedan glas, da se krasno zabavljaju, što njim se je inače i na licih čitalo; a nado je, da će ujima Kastavci moći uzvratiti milo za drago, kad budu i oni ustrojili svoje domaće družtvo i kad budu u njem prirodili domaću zabavu. Bilo je na dalje gostovah iz Veprinca, iz Jelšanah a medju njimi i obćinski načelnik g. Pipp, bilo jih je iz Podgrada, a medju njimi pokrajinski zastupnik g. Jenko, kojega stranka je pred tim slavodobitno obavila obćinsko izbore; bilo jih je iz Trnova, iz Rieke i od drugud. Dvorana, dosta prostrana bila je prepuna, svi nisu se mogli u nju nit smjestiti. Gospodin Fran Dubrović u svom pozdravnom govoru, kojega bi dobro priobćiti u „Našoj Slogi", mogao je puniim pravom pozdraviti mnogobrojno občinstvo, i zahvaliti mu se na odazivu. Igra „Silo za ognjilo", napisana od prisutna dra. Laginje, i izvadjena iz življenja kastavskoga prošloga vieka, igrala se je kako valja i slušala se je velikim zanimanjem. Čast predstavljačom i predstavljačici. Pjesmu pl. Zajca „Lastavicam" odpjevao je g. M. Brajša svršeno sa svojim milogiasnim glasom. Iza tombole sliedio je ples, kod kojega morali su se plesači i plesačice izmjenjavati. Trebalo bi bilo bar trostruko prostorije, da se uzmognu plesom zabavljati svi oni plesači i plesačice. Plesalo se je sve do jutra i uvjek oduševljeno, uz divnu glasbu pukovnijo grofa Jelačića, a medju plesovi orila so je hrvatska pjesma po svih prostorijah „Narodnoga doma". Svatko je nastojao, i domaći i gostovi, da dadu oduška svom veselju.

Hrvatska čitaonica u Kastvu priredjuje dne 16. t. m. u vlastitih prostorijah „Narodnoga doma" zabavu uz sliedeći. Program: 1. „Propast Venecije", od A. Sonce, krasnoslovi g. Fr. Dubrović. 2. „Boz brkovah", vesela igra. Napisao M. N. 3. „Domovini i ljubavi", od I. pl. Zajca, pjeva g. B. D. uz pratnju glasovira po g. M. Grasmanu. 4. Tombola. 5. Ples. — Ulaznina za osobu for. 1, obitelj f. 1.50. Početak ob 7 i pol satih na večor.

Članovi „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri" od 10. decembra 1886. do 6. febrara 1887. uplatiše: Dr. Dinko Vitezić zastupnik naroda na carev. vieću u Beču i odvjetnik u Krku darovao u dodatak glavnice jednu državnu zadužnicu srebrno rente broj 469,672 data Beč, 1. julija 1868. sa kuponi od 1. julija t. g. i dotičnim talonom, nominalne vriednosti f. 100. Utemeljitelji: Uplatiše 1. obrok: Dr. Fabianić Niko liečnik u Krku sa f. 15, Dr. Valerić Frane, kanonik u Krku sa f. 5, Dr. Trinajstić Matej odvjetnički kandidat u Krku f. 5, Trinajstić Dinko odvjetnički kandidat u Krku f. 5, Pop Grčković Jerko žup. arhipr. upravitelj u Omoru f. 10, Pop Čubranić Jure, župni upravitelj u sv. Jakovu f. 10, Prinosnici: Subrno povjerenik g. A. I. Stambuk u Šibeniku: Anto vit. Supuk f. 2, D. Inchiostri f. 1, A. I. Stambuk f. 2, Dujam Boge f. 1, P. L. Biankini f. 2, Pasko Čikara f. 2, Kosto o. Krolja f. 2, I. Bomman f. 2, Ivo Kovačev f. 2, Mato Kuštan f. 1, Dr. A. Zlatarović f. 5, A. Grgić f. 2, Frano Lapenna f. 1, D. Ljubić f. 1, Dr. S. Buzolić f. 2, N. N. f. 1, S. Sinčić f. 1, I. Bulat f. 2, I. Bolamarić f. 2, L. Vučotić f. 1. — Iznos f. 85 gotovih i nom. vriedn. f. 100. (Sliedi).

Dopisnica uprave.

Od 23. do 29. pr. mjeseca priposłalo nam predplatu:

P. n. gg. B. Š. Nov. za god. 87. — F. M. Trojstvo za god. 87. - S. S. Orlovac za god. 87. — P. Z. Bakar za god. 87 — M. B. Silvje za god. 87. — J. B. Gjurjevac za pol god. 87. — Č. Sedo, za pol. god. 87. - T. R. Rieka za god. 87. — J. Č. Sušak za pol god. 87. — M. G. Garevo, za god. 87. — F. L. Kopar za god. 87. — F. F. Kopar za god. 86. - V. G. Lovran za god. 88 for. 1, za god. 85 for. 1.50, za god. 86 for. 5, za god. 87 for. 1. - R. Lovran za god. 86. — V Lovran za god. 86. — F. L. Sv. Petar u šumi za god. 87 (nebojte se). — I. C. Pazin za god. 87. — V. L. I M. B. G. Sv. Petar u šumi za god. 87 — Čut. Beseč za god. 87 — A. G. Sv. Ivanac for. 2 za god. 86 i 87 na račun. — J. J. Barbana za god. 87. — P. P. Krk za pol god. 87. — M. Č. Kormin za god. 87. — M. H. Sušak za god. 87. — P. S. R oka za god. 87. — P. K. Dalyok za god. 87. — F G. Buderna za pol god. 87. — T. Si Xrasten za god. 86. — F M Rieka za god. 87. — F. P. Kopar za god. 87. — J. S. Zaniđo za pol 87 — M. R. Tinjan za god. 87. — J. M. Brgud za pol god. 87. — M. D. Sveti an za pol god. 87. — M. B. Stari Zadar za god. 86. — M. Č. Dikio za god 86. — Dr. D. V. Krk za 87. — Dr. M. V. Trst za 87. — I. V. Križevci za 87. — L. V. Rieka za god 87. — A. S. Karlobag za god. 86. — Dr. F. R. Zagreb za god. 87.

Sl. obć. gl. u Baški. Uvrstba natječaja iznosi za tri puta for. 3.

NB. Svaki, koji nam je poslao predplatu a nesidi potvrđjen prijatak iste, neka odmah reklamira, jer se neriedko dogodi, da novac ide na pogrišnjem.

Trgovačke viesti.

Kava slabo prodaja se ovaj uvjek tvrde. *Moka* f. 115 do f. 125 — *Ceylon* obuti 102—138 — *Portorico* for. 105—126 — *S. Domingo* for. 88—89 — *Rio* obično for. 80—89 — *laré* for. 89—98 — *Santos* for. 81—90 — *Java Mal.* for. 95—1.9.

Cukar drži se nizko; prodalo se ovih danah 5000 vreća po for. 15.- 20.50.

Vode slabo traženo. *Datuli* f. 25-30 — *Smokve* 10-10.50, *Rožići* pujiški po f. 10-10.50 grški f. 6. — *Limuni*, pomeranče f. 1.50-4.50. - *Mandole* for. 71—80 *Sicure* suhe u mače for. 10—11 — *Uva passa* for. 20 — *Cibibe* for. 14—19 — *Fileme* for. 13—18 *Sultanina* for. 20—24.

Jaje slabo traženo za jelo for. 35—40 — za stol for. 40—46 — pamučno for. 24—32.

Petrolej ruski for. 7.25 — amerikanski for. 9—9.25.

Pasulj crvoni for. 8—8.25 hoh mc for. for. 9 9.50 koks for. 10.50—11.

Maslo štajersko for 82 90 — u. najfinije f. 91.

Žito pšenica ruska for. 9.50—10 — banatska for. 10.50 — koruza levantinska for. 6—6.25 malo tražena.

Sieno konsko for. 1.50—1.85 — volovje for. 2—2.10.

Kože volovje strojene 50 K. f. 258; teleće f. 451.

Lutrijski brojevi

dne 6. februara.

Beč	9	12	38	78	53
Gradac	13	31	65	12	60
Temešwar	71	28	67	29	2

dne 9. febrara.

Brno	23	82	84	79	28
Innsbruck	24	61	34	13	68

Tršćanska burza

dne 9. febrara.

Austrijska pap. renta	for.	77.75	do	for.	78.—
Ugarska	»	86.60	»	»	87.—
Lita u zlatu 4%	»	96.—	»	»	96.50
Dionice nar. banke	»	878	»	»	871
» kredit-banke	»	273.—	»	»	275.—
Talijanska renta	»	92.—	»	»	92.—
London 10 lirah sterlinah	»	128.25	»	»	128.50
Napoleoni	»	10.13	»	»	10.15
C. kr. cekini	»	5.89	»	»	5.90
Državne marke	»	61.90	»	»	61.75
Iste francoske	»	49.75	»	»	50.—
Talijanske lire	»	49.60	»	»	04.09

Natječaj.

»Bratovšćina hrv. ljudi u Istri« otvara ovime natječaj za podporu siromašnoj, dobro učećoj se mladeži.

Molitelji, koji po §§. 1. i 2. družtvenih pravilah imadu pravo natjecati se za podporu, neka svoje molbe poduprte svjedočbom siromaštva i školskom svjedočbom prvog tečaja tekuće godine, ili položenog kolokvija iz kojeg glavnoga predmeta, odboru u Kastav do 10. marča t. g. pripošlju.

Odbor »Bratovšćine hrv. ljudi u Istri«
Kastav 6. febrara 1887.

Naznanilo.

P. t. gospodarjom, čast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vaščamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Po naročilu visokega c. kr. ministerstva kmetijstva spisal

E. KRAMER,
ravnatelj deželne kmetijske šole v Gorici

Knjiga govori na kratko o vseh kmetijskih strokah s posebnim ozirom na kmetijske razmere na Kranjskem. Primerkom je spodnja Štajerskem, obsega 16 tiskovnih pol na modrem papirju ter ima 93 podob. Kor je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tisk knjige zadnje podporo, jel je cena samo 50 kr.

Dobiva se vsell v tiskarni Dolenc v Trstu in stane z poštarino vred 65; trdo vezana 75 kr.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija
v Ljubljani.

ozdravilla je mojo svakinjo njenih želodčnih obolenj osti popolnoma, da se čutim hvaležno primoranega povsodi in vsakemu to najtoplejše priporočevalno sredstvo iz vsega srca priporočati.

Ludvig Zammarski, c. kr. žandarmerijski stražmester v Tratu.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1·50 po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodini; v Dinjanu Rekl in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Visinadi Fatelli, v Poreču Candusio, v Buji Bonetti in v vsemi lekarni v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 5—50.

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

(24—24)

ima

velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, najamčeno i uz najfiktinije cene. Narnčbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se od mah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5. za djecu uz sve cjene

J. Barta Trst

Via Nuova, nasuprot ljekarni Zanetti.

Izašao je moj

CIENIK

sjemena, boja i četka (kefa)

za godinu 1887.

koga šaljem svakomu bezplatno. Ako koji izmedju mojih štovanih nabavljača istoga slučajno još to primio nije, molim, da ga blagovoli reklamirati, to ću mu odmah poslati.

Sa volopoštovanjem
G. Popović
u Zagrebu.

ŽELODČNE BOLEZNI
je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti
po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Vočina raznih kapljic, iztočkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudapi priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil veled svoje pripravne sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce lutro krepčalne moči **pravice prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kinoška robarbara, katera Koronika je poznana zarad njega upodnega upliva **na prebavljenje** ni **žilenje**, je zanesljivo sredstvo proti tožavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in svedoci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bucanju, proti humoroldalnom trpljenju, slatonel in vsaleg bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev 6—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Karazina* i *G. B. Roth*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmolner, v Kormlinu v lekarni A. Franzoni, v Tomlinu v lekarni E. Palisca.

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17

se priporoča veleč. duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja namreč:

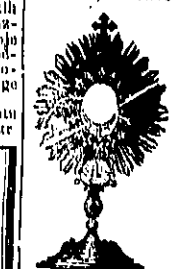

Monstrance, kustodije, kelihe, ciborije, secilin-ke sveduhe za mlinje, tabernakeljne in pred stolčjone, *križe* za mlinje in banderce, *ritlenarije, monštrančice* ali *križe* za procesije, *kanonske table, kadilnice* s *kadilnim čolnič-kom, steklene flašice za darilno vino*, stopet, radnik iz kositra, *krstne skledo* in *žlice, kalliče* za blagoslovljeno vodo, *krstilnike, posode za sv. olje in popotnico, držala* za sveče, *sklepe* pri duvijalih itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem staro cerkveno orodje v *ognju* pozlati, posrebri, izdišti in popravi. Na blagovoljno vprašanje bode radovoljno odgovarjal in vsako blago dobro shranjeno in *poštnine prosto* pošiljal.

Staro srebrno orodje, mesing in kufer jemljem v račun. 24—7

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER for. t. p.

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—49 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najpriktadnji žepni pečat s perom, olovkom i biljožnicom

samo for. 1·50

Samoglasan žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

Nadalje svakovrstno pečato za obćinske, župne itd. ur. rede najfinijim cenom.

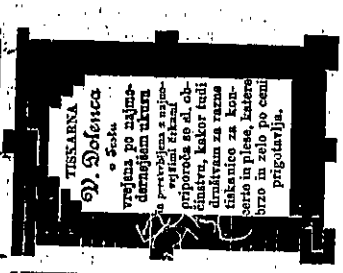

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE
s'occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente* Abbuonando l'interesse annuo:
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ » » » 12 »
3¾ » a sei mesi fisso
per Napoleoni
2¾ % con preavviso di 20 giorni
3 » » » 40 »
3¼ » » » 3 mesi
3½ » » » 6 »

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partir dal giorno 16. 25. aprile, 8. 23. maggio, 18. luglio e 18. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 12 Aprile 1884.
Warrants

BANCO GIRO

abbuonando il 3½ % interesse annuo sino qualunque somma i prelevazioni sino a diorni 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.

Conferma del versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versi conti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la sera del medesimo giorno.*

Assume pel proprio correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell'incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provvigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(**Sezione Merci**) s'incarica dell'acquisto o della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ad apre crediti sopra mercanzie ad una consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 5—24

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2¾%
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 3½% kamate na avalu svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Clelovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varzante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 5% ili 6 godišnjih kamatah do iznosa od fr 1000; na povede iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 6—48

Stante i čitajte!

Rad promakle zimske sezone držimo da se na skladištu još na nalazedih **1250** komadah novo izumljenih, toplih, trajnih, pristalih

Štefanie-kaputah

sa 2 reda pucetah, po komad

samo for. 1.60

Nema ništa boljega, trajnijega, jeftinijega i narodnijega od ovih novo izumljenih praktičnih Štefanie-kaputah za gospodje i djevojke, kojih ima u zalihi svakovrstne boje, te ih ug odnlat pohvalilo kao izvrstno 1. što pristaju svakijemu tielu, 2. što uzdržaju jednoličan toplinu tiela, 3. što se njimi prištedjuje gornje odielo i 4 radi jeftinoće, trajnosti i ukusnog kroja. — Tko ima Štefanie-kaputak — zaštidan je proti studeni — nede požalili trošku, što ga je dužan učiniti za uzdržanje zdravlja.

Fin haljetak III klaše samo for. 1·60.

Za gospodu vrlo jeftino, fin i tako topli haljetak III klaše **samo f. 1·70** po komad

Kod naručivanju neka se svimo naznani vi ličina osobe — Prodaje i razpošilja uz poštarsko povzeće jedino razpošiljalište

RABINOVICZ
Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 6.

Oklic do vseh bralcev tega cenjenega lista.

Radi popolnega razhoda naših provincialnih filijalk, kakor tudi radi spre jetja neke tovarne, razpolagam vse moje objekte za četrtino cene namreč

vse po 97 nov. 1—4

97 nv. 1 klobuk za gospode iz mehke kinbuline v vseh barvah.	**97 nv.** 1 oblaka iz trikota za dečke, obstoječe iz hlač in z vestico	**97 nv.** 1 srodnja oblaka za dame, pletena z prosami.	**97 nv.** 1 velneno blače (po dr. Jägeru) za gospode
97 nv. 1 srajca za gospe s šipkami, vajflnjati ali n.	**97 nv.** 1 srajca za gospode iz flanga, ritona, crotona ali oxfordu.	**97 nv.** 1 par č vljev elegantnih iz domačega sukna.	**97 nv.** 6 otiračov Garro-vezeri chrabljeni.
97 nv. 6 parov kratkih nagavic — jedne barve ali s progami.	**97 nv.** 2 para nogavic za gospe dobre kakovosti.	**97 nv.** 1 medvedje iz volne za gospode in gospo.	**97 nv.** 1 skrinjica z 10 kosi zanjkelih pristno barvanih zanesljivih šepuh za nos
97 nv. 1 dober jrt bel, pomast ali barvan.	**97 nv.** 6 ubrusov (servet) bolih ali barvanih damask-nzorci.	**97 nv.** 6 rutic iz svega platna za dr.mi.	**97 nv.** 3 komadi šalvov iz najfinejše volne, v sivih bojah in z franzami.
97 nv. 1 hlače za gospoda proti mrazu vsakovrstno velikosti	**97 nv.** 1 postelju prepreg iz pre-zanka dozimirana	**97 nv.** 1 ogrinjača za dame, velika	**97 nv.** 1 krasilo z mehanično uredbo, samo za umivalnik.
97 nv. 1 ženska pihalka fino celikan in moderne izdelan.	**97 nv.** 1 ostnik za smedke iz prave n rake pene.	**97 nv.** 2 žepni robci iz fine lan ke svile raznovrstnih barv.	**97 nv.** 1 medaljon najnovejši f-con, z ka-meni.
97 nv. 1 naprsnica bogato okraten z kamenji.	**97 nv.** 1 verige za uro iz umetnega zlata z pripo-njačo	**97 nv.** 1 prstan z brilanti in imitiranim kamnji.	**97 nv.** 6 jeftinih žlic iz pravega londonskega britania-srebra
97 nv. 1 nar tna pipa iz morske pene za tabak	**97 nv.** 2 vestilnika iz pravega londonskega britania-srebra.	**97 nv.** koree za jubo. iz pravega londonskega britania-srebra.	**97 nv.** 1 garnitura, za dame.
97 nv. 12 žlic za kavo iz pravega londonskega britania-srebra.	**97 nv.** 3 namizni noži. iz pravega londonskega britania-srebra	**97 nv.** 6 namiznih vilic iz pravega londonskega britania-srebra	**97 nv.** 3 para pravijatu h nogavic iz finc svile

Samo gl. 1·10 krasna kabinetna izvrstna nazidna ura, verižicami okrašena. Razpošilja se po poštnem povzetji; za n dostajajoče blago se denar povr e.

J. H. Rabinovitz, Wien, 3. Bezirk, Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom V Dolenca.

bili došli na biralište u Dobrinju takodjer dosadanji liberalni prvaci, iz Rasca trajala je vrlo satih. Razprava vode

Broj 7. U Trstu 17. febrara 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (vaglia postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za poljsko 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

O posliednjem zasjedanju istarskoga sabora.

II.

Posliednje četiri sjednice istarskoga sabora zaokupila je ponajviše razprava o zemaljskom školstvu i ona o javnih gradnjah.

Mi ćemo spojiti pod prvu točku: prošnju pučkih učiteljah za poboljšanje njihova stanja i godišnje izvješće o stanju škola, jer su ta dva pitanja i onako uzko spojena i jedan od drugoga odvisna.

Izvjestitelj o prošnji pučkih učiteljah i član saborske većine priznaje u ime školskoga odbora nepovoljno stanje pučkog učiteljstva u Istri, komu da bi trebalo pomoći al da je pokrajina siromašna pak predlaže, da se predje preko to prošnje na dnevni red.

Kao kod svakog važnijeg pitanja, posegnuše i kod ovog hrvatski zastupnici izbiljnim i trieznim prosudjivanjem živahno u debatu.

Školski nadzornik i zastupnik g. Spinčić, komu je poznato jedno stanje pučkih učiteljah bolje nego li ma kojemu drugomu zastupniku, vrućo se zauze za pučko učiteljstvo u obće a napose za izpitane podučitelje i podučiteljice, koji uživaju kukavnu plaću od 300 for. godišnjih — manje doklo nego li financijalni stražar — koko zgodno primjeti g. zastupnik. U interesu pouke bilo bi — reče on — da se izpitani podučitelji i podučiteljice izjednače sa učitelji najnižo vrsti, jer oni kao podučitelji bivše od mjesta do mjesta, da si poboljšaju jedno stanje a pri tom dogadjaju se često promjene u učiteljstvu, što je svakako na ustrb napredku. Isti predloži naduko, da se učiteljem dade potgodišnje doplatke kao što je imadu učitelji i u drugih pokrajinah, i napokon, da se učiteljem povisi stanarina.

Zastupnik g. dr. Laginja podupre kriepko svoga druga, spomenuv medju ostalim, da bi se imalo dati podučiteljem i podučiteljicam bar toliko forintih na godinu, koliko je danah u godini, jer forint na dan iznaša današnji dan najmanju plaću.

Proti predlogom gosp. Spinčića ustala je čitava četa članovah većine. Medju timi očitova g. zastupnik dr. Gambini, da je i on bio za poboljšanje stanja učiteljah dok nije bio članom zemaljskoga odbora, nu odkad je kod zemaljskoga odbora, da je u tom svoje mienuje promjenio. Svakako za nas dragocieno očitovanje! Ostali članovi većine izgovarahu se tim, što rastu godimice prinosi za školu i drugo, što uspjesi u školah nisu najpovoljniji.

Gospoda od većine bi dakako htjela, da se unapred neotvori više nijedna pučka škola, ili da se od postojećih nijednu neuvrsti u viši platežni razred, jer znadu, da imade talijanskih škola u pokrajini i odviše, da jih imade i onđje, gdje njim naima mjesta, te da su podignuta talijanske škole u najviše platežne razrede.

Glede neuspjeha u pučkih školah razpreo se podulje razprava kod izvješća o godišnjem stanju pučkog školstva u Istri.

Izvjestitelj školskoga odbora i članovi većine tražili su svuda razloge tomu neuspjehu, samo ne onđe, gdje bi ga u istinu tražiti morali.

Oni nalaze razlog neuspjehu u zamršenom mehanizmu školskih oblastih; u nedostatku nadzornih organah, osobito školskih nadzornikah, koji se bave politikom; u sustavu, kojim se uzgajaju pučki učitelji u Kopru; u samih učiteljih, koji se bave više politikom nego li školom itd. itd. Ti prijatelji hiednog učiteljstva i pučke prosvjete zaboravljaju, da valja tražiti razloge neuspjehu u pučkom školstvu u prvom redu u neredovitom polazku škole, u nestašici školskih potrebočah, u velikom broju djece u pojedinih školah, a najpače u nepoznavanju naukovnoga jezika. Dà, gospoda neće da znaju kako mora biti uzaludan sav trud učitelja, kad mu djeca često izostaju, ili kad su mnoga bez knjigah i pisankah, ili kad je škola tako natrpana, da neimadu gdje svi niti sjediti, ili napokon, kad se hoće umjetnim načinom iz hrvatske djece stvoriti hrvatsko ronegato.

Ako imade učiteljah, koji se bave više politikom nego li školom, tad valja takove tražiti medju talijanskim učiteljstvom, medju onimi učitelji, koje nagradiuje puzinsko političko društvo za njihovo barbarsko djelovanje, t. j. za raznarodjivanje hrvatske djece.

Na prostu klevetu, dobućenu školskim nadzornikom, da se bave politikom zanemarujuć školu, nije se dostojno prisutni školski nadzornik i zastupnik g. Spinčić niti odgovoriti. Činjenicah bilo gospodi navesti, da podkriepe svoju tvrdnju, nipošto pako prosto kopirati poročki list, koji pita sebe i čitatelje lažmi i klevetami.

G. zastupniku dr. Babbi bilo bi dapače pravo kad bi naš narod posve odustao od škole; on hoće, da se nikoga ne sili u školu znajuć, kako je našemu kmetu mnogo teže slati djete u školu nego li gospodi u gradićih. Njemu je i narodnosna borba u pokrajini na neuspjehu kriva, jer t. vidja, da se naš narod protivi nasilnom odnarodjenju, zahtjevajuć zakonom u ruci, da mu se dade narodna škola. Odatle nastaje borba, al tko ju imade na duši?

Razprava o poboljšanju stanja učiteljstva i ona o godišnjem izvješću o školah pokazala je jasno, gdje imade tražiti pučko učiteljstvo Istre svoje prijatelje i zagovornike; da li medju onimi zastupnici, koji tvrdo kao i gosp. dr. Costantini, da nije podučiteljem i podučiteljicam nigdje bolje nego li u Istri, ili medju onimi, koji su u zadnjem saborskom zasjedanju sve svoje sile u to uložili, da se poboljša u istinu nevoljno stanje pučkih učiteljah? Izbor nije težak. Nadalje proizlazi iz spomenutih razpravah, da je članovam većine istarskoga sabora jedino na jeziku dobrobit našeg učiteljstva i napredak pučke škole, a u njihovom srdcu neima pravoga mjesta niti za učitelje a još manje za uspjeh u pučkoj školi.

Pogled po svietu.

Trst, dne 16. febrara 1887.

Austro-Ugarska: Službeni list bačke vlade donaša imenovanje barona Pina zemaljskim predsjednikom za Bukovinu. Baron Pino bio je prije nego li je došao za namjestnika u Trst, zemaljskim predsjednikom u Bukovini.

Dne 13. t. m. obdržavana je konferencija zajedničkih ministrah radi izvanrednog zasjedanja delegacijah. Delegacije imalo bi se već 1. marča u Pešti sastati. Ministar rata da će zahtjevati od delegacijah svotu od 40 milijuna forintih, od kojih je jur jedan dio potrošen, a ostalo će se izdati u ratne svrhe ili sahraniti za slučaj rata.

PODLISTEK.

Na vrh Osorčice.

O mesopustu god 1887.

Prodje i ljeto i nasta zima, pa opet sjedim kraj Gaudentove špilje. Da nebi tko mislio, da sam ja već cielu godinu čamio u ovoj pećini, stid me je malo, al nek budu, kazati mi je cielu istinu.

Ja sam Vam bio pobjegao od straha pred kolerom, te pošto se prodadoh toj slabosti, grizla me savjest, ali neima pomoći, bilo je tako: skitah se okolo tirolskih gorah, pa nedavno kad je sve prestalo, srećno se povratih.

I.

Eh! tako obilazeć svietom doznah koješta. Najprije na svoju malu utjehu vidjeh, da nisam sam, koj sam bježno pred božjim bičem! Ima još i drugih, koji: „skupo drže svoju rusu glavu“ — te su bježali na sjever: „Onamo, onamo na planine one“! Ima jih, ima i velikih! No blago onomu, komu može biti! Ili kako naš: (što li?) Dante kaže: „Quello che si puote e si vuole o più non dimandare“ ili, t. j. nebi trobalo izgledati još i križ za zasluge u borbi proti koleri, što nam je prictila iz Hrvatske. Ona, što je kosila u Italiji, u Trstu, ho! mala stvarca; ali ona što je mogla provesti sa k nam iz hrvatskoga Primorja oh! to Vam je bila strašna, brkata kolera, i hvala Bogu obranili su otoke od nje.

Navratih se malo i u Poreč u našu saborniću. Izgledao sam, da ću biti svjedokom čudnim stvarim. Mutjah jadan vidjeti našega znanca Tiberija na vladinoj stolici, a volikoga Šandra u čednoj zastupničkoj klupi; al nebijo toga, dapače ti naši nekadanji Pilad i Orest igraju čudnu igru, kad jedan ovamo, drugi onamo; i sad zapalo Šandra u Poreč, a ti Tiberijo: „putuj igumane“ u Pul. Nezahvalnih li gospodarah, kazati će naš mili Tiberijo! Nadat nam se je, da su to sad krotki janjci; kod nas bijahu obojica bećari — sad muževi oba. Ozbiljni Šandro oto dobacio „svojevoljno“ Bodulom jabuku, što su mu ju pred tri godine onakim strahopoćitanjem poklonili. Radi to jabuke, kako znate, igrali i bnjanoti, a bjesni Otočani (buntovnici) bjožali pred tom šalom bezobzirce i tad jedva stekli pravi pojam o zakonitoj većini. Šteta za to Tiberijo! Utvrdo se nadah pljeskat ti u sabornići, kad bi bila, n. pr. ona trojica naših zastupnikah glasovala ovako, a većina onako. Oh! po onoj tvojoj računici iz Vrbnika, ti bi bio opazio sa vladine stolice, da to nije većina, nek se glasuje opet, te opet. Tužna je to sudbina, dobri naš Tiberijo, k' porugljivi ljudi neće, da zaboravce, da se je netko opekao vadeć iz žerave kostanj, pak za drugoga. Sroća jarac — kaže naš Jurković — a Tiberijo mili grakaće: Nebuš me Šandoro poljno više na led.

II.

Opazih još i to na svom putu: Znate li zašto svo tiskanice upravnog, vojničkog, poštarskog, poreznog, pa i sudbenog radu u Istri, ako već imaju što slavjanskoga, Bože mi oprosti! u tom slučaju nose na zadnjem mjestu, slovensko narečje, a hrvatskoga ni za lijek? Tko bi znao tomu razlog? Al što biste rekli kad bi čuli neke činovnike, koji bi nas Hrvate, ná ovako . . . gdje se sami počmu srdit na taj red, i to pred nami, kad jih zato ni nepitamo! Ha! ha! ha! „gatta ci cova“, t. j. po porju se pozna ptica! I bi komu dobro došlo, da se onako na prosto zavadimo mi i Slovenci? Hoj! soli, soli! Onoga ne neredjuju tiskati ni Slovenci nit Hrvati, već tko? pst! Ako se koze krije, rozi joj prok ograde gviro.

Pitam se opet: Bože moj, zašto nesmije nijedan činovnik niti slova hrvatski napisati? Kako se to slaže s §. 19. temeljnih zakonah, koje je, — ne tko to, nego baš Njeg. Ap. Veličanstvo potvrdilo? A znadem k tomu, da se mnogi jadni činovnici dave strašno šopavom talijanštinom, kojoj se podrugnju iz zasjede i občinski tajnići i popi i drugi, a koliko bi lieplše svoj činovnički „prestige“ uzčuvali kad bi mogli napisati hrvatskim strankam hrvatsko slovo, pošto ga neki hvala Bogu poznaju, No našlo se i tomu lieka. Na hrvatski podnosak njemačko riešenje. Živio §. 19! Al gdje je ta otajna željezna ruka, što sapinje naše činovničtvo? Nedrhće li s' uzrujanosti ta ruka na nemile pojave, gdje svietli kraljević Rudolf, gdje članovi Visoke vladalačke kuće, kiselo odvraćaju lice, od onoga kukavičtva, gdje se kojekakvo tužno brundalo predstavi tim uzvišenim glavam, te u ime hrvatskoga pučanstva pozdravlja klasičnom, al hripavom talijanštinom. Jesu li to kukavice, izdajice ili misle, da još u Miljecih vlada svemogući Dogo?! Slava Ti i čast dični Kraljeviću, za ono što se je zbilo na Malinskoj i u Omišlju! Ti tražiš iskrenost, istinu, značajnost, a prezireš — kao što Ti i dolikuje — polutanstvo i hleumjornost. (Na Malinskoj i u Omišlju kraljević je govorio hrvatski, a od ne Talijanah, nije primio talijanskog pozdrava. Op. slag.)

III.

Onomad bili su po c. kr. namjestničtvu uništeni izbori za krčko občinsko zastupstvo; ovo već valjda po treći put. Ele liepih ti su nažvakaju i oni tužni ljudi, što se zovu plaćeni ljudi. Nego znamenito je to, što su ti izbori god. 1883. bili zabačeni zato, što je g. komesar Fabris dao proglasiti izabranike svakoga od triju izbornih tielah odmah poslije glasovanja pojedinoga tiela. A ovaj put uništilo ih zato, što je g. komesar Šorli dao proglasiti izabranike kao što to i slovo zakona kaže, u jedan put, pokiem glasovalo sva tri tiela. Tako! Liepo! I to jedno i drugo biva pod istim veslačem!! Ja ovdje na vrhu ovoga brda držim glavu med rukama, to mislim i mislim . . . . . al ništa skladna nemogu na to izmisliti, do li zapjevati: „Trajna na, scarpe rotte, trajna na!“

IV.

Ovih danah, kako mi lievo uho zuji, bio je izabran za ovaj kotar Dr. Fran Vola-

Minulog đadna nastao je razdor u njemačkom klubu na carevinskom vieću. Kao razlog tomu razduru navađjaju isti njemački časopisi: što se je predlagalo u njemačkom klubu, da bi se gojilo prijateljstvo sa austrijskim klubom, te da bi se oba kluba uzajemno podpomagala; nadalje što su nekoji članovi zahtjevali, da se u program kluba uvrsti antisemitizam. Proti jednomu i drugomu predlogu stvorila se je opozicija, koja je izazvala razdor kluba.

Bečka vlada podniela je carevinskom vieću osnovu zakona, kojom za domobranstvo i pučki ustanak traži izvanredni kredit od 12 milijuna forinti.

Jezikovni odbor carevinskoga vieća uzeo je opet u pretres poznati Scharschmidov predlog o uvođenju njemačkoga jezika kao državnoga. Ministar Pražak odgovorio je u tom odboru na interpelaciju zastupnika Plenera, da se na sudu i Novoj Bistrici u Češkoj upotrebljuje na njemačke spise njemački, a na češke češki pečati.

Mađjarski službeni list od 15. t. m. donaša 3 ručna pisma. Prvim se prima Szapáryeva ostavka uz priznanje njegovih zasluga, drugim se privremeno Tisza riešava ministarstva unutarnjih posala i povjerava mu se ministarstvo financijah, a trećim povjerava se baronu Orczy u privremenu upravu ministarstva unutarnjih posala.

Hrvatski sabor sastao se dne 15. t. m. na novo zasjedanje. Glavni posao ovog zasjedanja biti će prečanska rasprava i izvješće kraljevinske deputacije. Prva saborska sjednica bila je vrlo kratka i vrlo slabo posjećena. Predmeti dnevnog reda primili su se bez ikakve debate, tek kod „molbe financijalnoga ravnateljstva za prodaju njekojih nepokretnina“ htjedoše zastupnici Mazzura i Folnegović dobiti od vlade razjašnjenja, kako se vodi kontrola nad kupovninom stečenom takovimi prodajami. Nu neuspješno. Pošto je dnevni red izcrpljen bio, odgodi predsjednik M. Hrvat sjednicu do subote, 20. t. m.

Srbija: Iz Biograda javljaju, da je dne 13. t. m. kod proslave našega glasovitoga učenjaka Boškovića akademička mladež priniela kralju, kad je stupio u dvoranu, srdačan ovaciju. Mladež zapjeva kraljevsku himnu prem da nije bila u programu. Vladini krugovi smatraju to kao znak ljubavi i odanosti cielog naroda napram kralju Milanu.

Bugarska: Iz Sofije pišu, da su bugarski častnici Grujev i Benderev, koji bijahu u Bukureštu zatvoreni, pobjegli u Srbiju ili Austriju. Izagnani bugarski častnici osnovali su u Brajili nov časopis, u kojem navješćuju, da će proti sadašnjoj bugarskoj vladi sav narod ustati.

Rusija: Ruske polusužbene novine pišu, da se neima očekivati uspjeha od carigradske konferencije u bugarskom pitanju. S današnjimi vladajućimi muževi u Bugarskoj, da nije moguće ugovarati. Svaka nagoda, koja bi se s njimi sklopila, prouzročila bi nove zamršaje. S toga da je neobhodno potrebito za uzdržanje mira, da se prihvate poznati ruski predlozi.

Francezka: Iz Pariza dolazi viest, da je zapovjedila francezka vlada, da se za slučaj kada bi povelo njemačke patrole na granici stupilo na francezko zemljište, prijavi to odmah u Pariz.

Italija: Ministarska kriza primiče se u Italiji kraju. Novine talijanske javljaju, da će sastav kabineta biti opet povjeren vječnomu talijanskomu ministru predsjedniku Depretisu. Koliko iz tih viesti proviruje ipak će sastav kabineta zadati Depretisu dosta brige, jer veli se, da on i Rudini, koji pridržavaju vanje u listulou, vode priegovore u dissidenti desnice pod vodstvom Rudinia. O sporazumku s dissidenti čini se, da i ovisi u obće sastavak kabineta Depretis-Robilant. Težko ipak uz sve dissidente, da će to ministarstvo imati dugi život.

U Napulju spremaju se da svečano prime prvi transport ranjenikah, koji će prispjeti u sriedu na parobrodu »Gottardo«. — Medju ranjenici nalazi se kapetan Michelini, jedini na životu preostavši častnik, kojemu će gradjanstvo učiniti počastni dar. Vojnici dobiti će svaki štedioničku uložnicu od 50 franaka.

Belgija: Belgijski vladini krugovi, da su zabrinuti, jer da će za slučaj njemačko-francezkoga sukoba biti povriedjena njezina neutralnost te se sprema, da proti toj povriedi oružanom rukom prosvjeduje. Vlada za utvrdo zahtjeva šestdeset milijuna franakah, i neima dvojbe, da će ih komora dozvoliti.

Njemačka: Očitiji položaj medju Njemačkom i Francezkom predočuje nam sliedeća Bismarkova izjava: Bismark upitan od jednoga zastupnika, kako stoji s mirom i ratom, odgovori: To znate vi tako dobro kao i ja, mi živimo u miru, ali pogledajte na pripravo Francezke, na gradnju barakah, na Boulangera, na buku, koju već 16 godina diže patriotička liga, tada ćete znati, da li, i što se mi imamo od Francezke bojati.

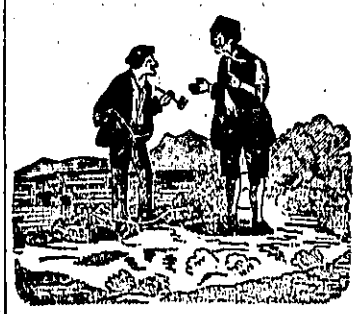

Franina i Jurina.

Fr. Odkuda kumo Juro?

Jur. Bil sam va Buzeto poli prošidonta.

Fr. Od kada imaju va Buzeto prošidonta?

Jur. Pitaj dragi ti ono stvorenjo, kojo mi je roklo: „Jo šon . . . . dol prošidonte dela oltà di Pinguonto“.

Fr. Aj bi njim vero rabil jedan prošidont, ki bi onon kaputnšon malo skratil volade.

Jur. Nobi škodilo no.

* * *

Fr. Va Marčanu, da su otoli šarenjaci zibrat va prokontanou nekoga čuka, ki rado ji vodnjansko bigulo i bakala.

Jur. Pak?

Fr. Lipo piva ta čuk, pak su mu se dobri Marčanci smilovali i lipo ga doma pustili, da se va Vodnjanu nozadavi.

Jur. Vidiš, kako su dobrega srca.

* * *

Fr. Kamo božiš kako i brok s pira?

Jur. Vero sam bil moj Bonečići na Humšćini, da ću malo po hrvatsku va nekon trijatre zatanourit, pak su mi rekli, da ki nima gut i slamnoga klobuka da nemore va trijatro plosat.

Fr. Još bolje, baron neto si šaronjaki s tvojemi patakami brki mastit.

* * *

Fr. Si l' morda i ti bil pozvan od lovranskoh „šljori“ na bal prošloga đedna?

Jur. Kako bi to pasalo prez mene!

Fr. Pak, si bil kuntonat?

Jur. Ha, san i nisan.

Fr. Kako to?

Jur. Prišal san tamo vas naliban i namazan kako i jedan paruker, pak kada tamo, da ni bala.

Fr. Čođe roč?

Jur. Da su se „šljoron“ šestice za žep zaraslo pak, da jih nisu mogli nikako van stegnut. A ni muziki, da njim ni bilo još s Kranjskega.

Fr. Ča nobi onako Kalubroze sran tancat pod kranjskun muzikun?

Jur. Ča ćeš, kada njin je bil marun si tovari va more potegnul.

Fr. I tako su od onda brižni ostali prez muzikl.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§ 96. pokr. zak., članak XVI. drž. zak. od 1. marča 1882.) **Občinsko zastupstvo u Buzeta bilo je razpušćeno dne 5. agusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. — Živio zakon!!!**

Pastirski list za biskupiju tršćansko-koparsku izdan je ovih danah, te se jur razašilje svećenstvu i vjernim sjedinjenih biskupijah. U uvodu pripovieda nam presvj. biskup događaj iz života sv. Ambrozija, kako je zabranio ulaz u crkvu caru Teodoziju, koji je u naglosti počinio strašan zločin, da bi poubijali više hiljadah svojih podanikah, a nije se hotio podvrći pokori. Hoteći car jednom u crkvu, zakrči mu put sv. Ambrozij, na što mu car prigovori, da je i kralj David bio težko sagriešio, pak da ga ipak Bog nije odvrgao. Odvažno mu na to sv. biskup odvrati, da kad je sliedio Davida kao griešnika, valja da ga sliedi i kao pokornika. Car Teodozij ganut timi riečmi, podloži se pokori te se pomiri sa Bogom. Koli sv. Ambrozij toli car Teodozij pozivlju se na kralja Davida; jedan na kralja griešnika, drugi na kralja pokornika.

U poslanici pročituje nam presvj. biskup ponajprije kralja Davida kao griešnika, koji bijaše od Boga nadaren vriednimi dušovnimi i tjelesnimi vrlinami, al zaslopljen strašću i pohotami, odcijepi se od Boga protiviv se u preljubnika a kasnije u ubojicu.

Osvlostiv se kralj David, i spoznav kolik je počinio zločin, pokaja se skrušeno i odluči ublažiti srčbu božju iskrenom pokorom.

Tada nam predstavlja poslanica Davida vjerno kao ponizna pokornika. Silni kralj, koji pliva u razkošju i obilju, nemože nigdje naći mira ni pokoja. Strašan zločin prikazuje mu se neprestano pred očima; savjest grize ga i peče radi dvostrukoga griela, pak iznemogao i slomljen u skrajnoj nevolji vapije „oči moje bdiju cielu noć“. Sjetiv se pako neizmjernoga milosrdja božjega, pruža u toj nevolji ruke k Bogu, koj ga napokon i uslišа. Velik bijaše Davidov grieh, nu skrušenom i iskrenom pokorom, izprosi on od Boga odpuštenje.

Zatim se crta u pastirskom listu uspjeh Davidove molbe, koju je strpljivi i milostivi Bog uslišno opozvav groznu kazmu i poslavši Natana k nevoljnomu kralju, kojega u božje ime uvjeri, da mu je oprošteno.

Zagriešili smo svi — kako poslanica — pak valja da svi i pokoru činimo. Sa kraljem židovskim valja, da oplakujemo naše grieho dok je vrieme, prije nego li nas smrtna ura stigne.

Sv. korizam pruža nam najliepšu prigodu, da budemo mogli, tvoreć dobra djela i činoć skrušenu pokoru, čuti utješljive riečі: „Gospodin oprostio ti je jurve grieh“.

Na koncu pastirskog lista nalazi se postni red za nastajuću korizam, koji će biti u svih crkvah Jernim oglašen.

Pastirska poslanica za poročko-puljsku biskupiju. Presvj. gosp. biskup Flapp upravio je za predstojeću korizmu običnu pastirsku poslanicu na dioceznasko svećenstvo i svomu puku onih biskupijah.

Poslanica izašla je u talijanskom i hrvatskom jeziku; prva na finijem papiru i liepšim tiskom, namienjena je valjda gospodskomu razredu pučanstva a prostija našemu izvanjskomu puku.

U poslanici javlja biskup svojim vjernim, da će ove godine mjeseca decembra slaviti sv. Otac svećenički jubilej ili podesetgodišnjicu svoga mieništva pak puti, uči i savjetuje puk svoje biskupije, kako da dostojno proslavi taj veliki događaj ditave katoličke crkve. Nadalje javlja svojim vjernim, da se je prošle godine u Beču ustrojio odbor za proslavu „zlatnog pira“ sv. Otca, te da je isti izradio program proslave. Taj sastoji poglavito iz četiriah točakah i to:

1. Da se ukupno moli sa namjenom za izprositi od dragoga Boga slavodobiće crkve i uzdržanje sv. Otca Lava XIII.

2. Da bude priređjena vatikanska izložba za umjetno i obrtničke proizvode koji bi se imali darovati sv. Otcu.

3. Da pojedini maleni prinesi katolikah svega svieta budu sačinjavali štipendij za sv. misu i napokon.

4. Da se hodočasti k grobu sv. apostolah Petra i Pavla u Vatikanu.

U svrhu proslave jubileja sv. Otca ustanovio se u Beču odbor za Austriju, koji je odobrao zastupnike u pojedinih biskupijah, koji će sastaviti diocezansko odborc.

Na koncu izriče nadu presv. biskup, da će svi njegovi biskupljani dostojno proslavit „zlatni pir“ sv. Otca, natječući se u ljubavi i odanosti napram Lavu XIII., vršeć dobra djela i primajuć sv. Otajstva. Kao dodatak pastirskomu listu nalazi se odpust, koji ima vrieditи za nastajuću korizmu.

Tršćanski Sokol priređjuje dne 22. t. m. u dvornanah „Slovanske čitalnice“ plesnu zabavu s tombolom. Gospoda članovi, koji žele dovesti na zabavu gostove, neka se obrate radi ulaznicah na odbor: Via Carozzo broj 17., ili na g. J. Valenčića, trgovca: Via nuova br. 30., ili na g. M. Korže-a: Piazza S. Giovanni br. 1.

Novi biskup. Krškim (oclovškim) biskupom imenovan je ovih danah kanonik gradeškoga kaptola g. J. dr. Kahn, rodom iz Koruške a po narodnosti Niemac. Novoimenovani biskup nezna slovenskoga jezika premda imade u svojoj biskupiji dobar dio Slovenacah. Nekoji slovenski listovi

---

rić zastupnikom na poročki sabor. A što na to Tiberije i Šandro? Znate li vi, da je bio izabran jednoglasno; što bi to imalo značit? Jeli to „maggioranza assoluta?“ Eh! To je zadovoljština za izbore 1883. Šteta, što se nije našao kakav Šandro II., koj bi onako nehotice, stidno, na veliku silu bio primio tu kiticu cviećа! A što radi med tim Dr. Juro? Oh! on, koga je Šandro milostivo pozvao, da zajaše iza njega na isto kljuse, on kuko čujem, hoće već odavna bacit k vragu taj ofuroni lovor al ga odvratio Dr. Ljubežpaša u imo velikih ciljevah: „Nò, Juro, non ghe domo (agli schiavi) sto gusto“. Al i Juro zna kako se ptići love. On lovi (sovo) u Krku, tu treba sakrit se u gušćavinu i skladno fućkat: „Ce, to je švo nis“. Tam (u Poreču) ni pravega čoveka, jodva je cegod Dr. Bubanj. Ja neću tam hodot“. I tako, kao što reku naši prosvetitelji: „Prendo due piccioni con una fava“ ili: njomu je i kupus notaknut, i koza sita“ (al vè no poročka!)

V.

Konačno svo mo salotavaju vikom: Naši procesi, naši procesi!! To jest, procesi podignuti proti našim svećenikom, narodnim učiteljem i vidjonijim medju nami. Ja bi tu rekao svoju, no strah mo je onih strščećih brkovah državnoga odvjetnika i sudbenog tumača u Rovinju.

Onaj blaženi §. 305 k. z., koji uvjek kao lumbarda zija na . . . . meni se pričinja, da nije lumbarda već bječva, imali se obut debela i široka noga: su! fracca! sforza! aha! nadjoo si mu ju sad nek plešo! Inače dogadja se, da g. sudac budo uvjeren, da je turska bječva pruzna, nije za nogu. Il jednostavno, gospoda su uvjereni, da je tužonik krotko janje, k tomu podmladak „dell' avita civiltà“ da ga crna strunačka (stavimo ruska) zaviset htjela spatat! Hajd dragi na zrak, a ti tužitelju mjeri si dugi nos i pladaj troškove. Oni naši Volarići, Trinajstići, Volnići, Somelići, (pokoj Vam duši) Pindulići, Grčkovići, Mahulje, Butkovići, Mikiše, Kocipori itd. itd. znadu kako je toj stvari ime. I Camusi znadu kako se to zove! Što se ima tu? jezik za zube . . . ., jer oni brei već drhću. Eh! te zlo ima i dobru stranu. Ti naši oparenci, pošto ono odsjedilo tjedno i mjesece il izplatiše stotino, bora mi neće zato bacit gudalo i gusle hrvatske u kut. Znadu oni dobro što i kako je to bilo. Tko ih tužio, tko je Mujo i tko Kadija, pa onda: Oh! umro ljubav (istrijanska) in saecula, saeculorum na imo njihovo, njih roda i baštinika. Oj Rešetara! zaori malo što imamo učinit stimi ljudmi? Ja bih rekao, da pošto smo uvjereni, da su ih čestiti jaslari i svjedoci onako izmućili za ljubav i žrtvu „sv. prokomorskih mučenikah“, da ih mi biramo u občinska vieća, da ih odlikujemo, gdje i kako možemo! No, što ti se vidi? Ti češ to lipše i revojanije, jer meni već ruka drhće od srdba prod onim brkom. Znaj brate, da je i moje ime u onoj crnoj knjizi tumača u Rovinju upisano te nebih rad, da mo još ovamo gore kod sv. Gaudenta potražo! Zato naklon vam svim na svo čotir strano, živite zdravi i veseli ovoga pusta, a ja bježim doljo u moju špilju, da mo nonadju.

Pustinjak.

tješo se tim što novi biskup jur uči slovenski jezik. Pak da nismo mi Slaveni skromni ljudi! Rečenim listovom preporučili bi mi, da pronadju novomu biskupu onu slovensku kuharicu, koja je prije malo godinah služila kod jednog svećenika na goričkom, koji je kasnije postao biskupom u Istri, pak ga je jedan ljubljanski list hvalio kao čestita Slavena jer da imade Slovenku za kuharicu.

Umjetnička izložba. Najbolja dva umjetnika u slikarstvu i kiparstvu u Trstu, gg. A. Lonza te I. Rondić izložili su u nedolju nekoje svoje proizvode u donjih prostorijah staro borse, gdje će ostati duljo vremena izloženi. Izložba ova priredjena je u dobrotvornu svrhu jer je kako čujemo namienjen čisti prihod nekomu unesrećenomu umjetniku.

Naš Rondić izložio je dva vrlo krasna mramorna kipa, koji će ricsiti nadgrobnice bogatašah i prijatoljah umjetnosti. Kip „Uspomena“ naručen je za nadgrobnicu knoza Bezzolla iz Zadra, a kip „On spava“ za g. Plačka ravnatolja tvornice torpedah na Ktoci. Ova posliednja umjetnina prostavlja andjela, držedega na koljenih spavajuće dieto. Andjeo čuvar, sagnut nad dietotom, motri ga milosrdnim okom a kašipratom ruke opominje na mir. Jedan i drugi kip je toli vjerno, toli divno izvedon, da njim niti najstroži kritik nemože naći prigovora. Svi tršćanski listovi uporoučuju svoje čitatolje na ovo najnovije proizvode dičnog našeg Rondića, komu mi i ovom zgodom na tolikom uspjehu srdačno čestitamo.

G. Lonza poznat je davno kao vrstan slikar u umjetničkom svietu. Njegove sada izložene slike proslaviti će ga još više. On je izložio tri slike, i to: „Ave Marija“, slovensko djevojče iz tršćanske okolice „Produvačica cvietja“ i napokon sliku „Dan i Noć“. Svo tri slike odaju izvrstna slikara koli u crtanju, toli u bojah i naravnom shvadanju predmotah.

Komu je iole moguće, neka nepropusti posjetiti ovu malonu ali krasnu i znamienitu izložbu.

Iz oprtaljske občine primamo 10. t. m. U nekojih mjestih ove občine izostao je ljetos posve prekrasni starinski običaj blagoslova kućah u božićno vrieme. Nezuamo, koji je tomu uzrok, al kazati moramo iskreno, da nas to neizmierno boli. Zatirati starinsko navado i to lepo crkveno navado, nije doista u ova bezvjerska vremena nikomu na korist, nego možda na utjehu i zadovoljstvo tobožnjim liberalcem. I od ispovlodi odustalo je prošlih božićnih blagdanah naroda toliko, da to čovjeka upravo iznenadjuje. Posilje mladega leta propovlodao je u našoj župnoj crkvi u Oprtlju neki franjevac iz Kopra. Netreba nam niti kazati, da bijahu svo propovlodi jedino u talijanskom jezika. Prodiše se na gospodu, koje malo za propovlod maru, a mi seljaci valja da se prije talijanski naučimo ako domo razumiti propovlodnika.

Rečeni g. franjevac pohvalio je našu gospodu kao mirnu, dobru i pobožne krščane, a pokarao one izvanjske občinare, koji nisu pokorni gospodi, koji da silju tobož nemir i koji da bi so sa gospodom htjeli razstati. Neznamo kako je doznao častni otac franjevac za tobožnje nemirne občinare, nu bojimo se, da je iz neznanstva ili prevaren od gospode, na krivu stazu zavedon. On nezna, da su pravi i jedini nemirnjaci njegovi prijatolji i savjetnici, naša gospoda.

Zatezanje sa izbori u občini Motovunu. Občinski izbori za ovu občinu bili bi so morali obaviti već prošloga mjeseca a izborne listine nisu niti danas izložene, niti znaju občinari išta kad li će biti. Gospoda se boje kao svuda u Istri, i u motovunskoj občini novih izborah, jer njim izvanjski puk više novjeruje niti njim mari i unapred služiti i robovati. Izvanjsko občinare ogorčilo je napose silovito postupanje gospode u pitanju cesto, o kojoj bijaše govora u „Našoj Slogi“ i koja ima biti gradjena na škodu puka a jedino u interesu nekolicine motovunskih gradjanah. Predstojeći občinski izbori mogli bi gospodi računo pokvariti, pak za to i zatežu s njimi.

Oni će zavlačiti sa izbori dok se bude dalo, al će se valjda jednom i politička oblast maknuti, jer čemu nam zakoni ako jih samo oblasti nevrše.

Iz Lovrana javljaju nam, da se je koncem prošle godine u občinskoj sjednici zahvalio na časti glavara g. Zupar. Kad je bio izabran glavarom, slavili ga tamošnji šarenjaci kao čovjeka, koji da će urediti občinu i popraviti grieho bivših upravah, a on je pošao i ostavio svo kako je našao. Čudimo se, da poročka „baba“ o tom muči, dočim je kod imenovanja g. Zupara glavarom izvan sebe od radosti bila. G. Zupar bijaše 11 mjesecih glavarom, a za to vrieme neznamo, da li se je dogodila kakova promjena na bolje u občinskoj upravi. On je dakle pošao a da niti neznamo pravo radi česa. Govori se doduše, da se nije odvisio slagao sa političkom oblašću, al tko da saznade za prave gospodske jade?

Občinsko zastupstvo izabra novim glavarom vrlo čestita gradjanina g. Turčića, proti komu je bila većina zastupstva kadno ga je naša stranka prvi put kandidirala. Sada su se i protivnici uvjerili, da nemogu nikud nikamo boz g. Turčića. Tim izborom zadovoljni su posve občinari a i mi se nadamo, da će g. Turčić zadovoljiti svomu tožkomu, položaju. Marljiv, pošten i nepristran kako je, urediti će on — budo li se ga slušalo i njegovo nalogo izvadjalo — ono što bijaše propuščono i zanemarono. Medju ostalim preporučamo novomu glavaru, da se često obnzre na nesretnu lovransku školu, da više puta pripazi na odgoj domaćo dječice, da se često osvjedoči, da li vrše učitolji svoju dužnost ili ju možda zanemaruju, kao što je o tom jur bilo pisano. Mi poznamo g. glavara kao strogu i moralnu osobu pak se nadamo, da nedo trpiti, da se dogadjaju bilo gdje škandali. Pak, kao što smo napisali ovo redko, boz zlobe i strasti bilo protikomu, napisati domo toga i više, hvalod što budo pohvale vriedno, a grdod ono, što se grditi mora.

Napokon upozorujemo g. glavara, da se čuva lizavacah i mutikašah, najpače onoga Kajfe i tutora sv. Jure.

Buzetskomu carintanu. Poznati buzetski piskar poročko „babe“ opisa nedavno tobož „nepristrano i točno“ sve događaje, zbivše se god. 1886. u gradu Buzetu i u buzetskom sudbenom kotaru, a u istinu dotaknuo se samo onoga, što bi mogło Talijanše uzvisiti a Hrvate ponizit. Evo tomu dokaza.

Piskar spominje primjerice, kako bijaše g. župnik iz Vrha odsudjen od rovinjskog suda a mudro zamuka, da je isti gospodin bio od vrhovnog suda u Beču novinim proglašen. Buzetskomu Hrvatožderu je dakako milija osuda rovinjskoga suda nego li bečkoga, jer bijaše od prvoga hrvatski svećenik odsudjen a od posliednjega od obtužbe riešen. Dabin izvjestitelj zamuka takodjer dosta važan događaj, što bijaše naime u Buzetu g. A. Charlot dignut sa časti zastupnika državnoga odvjetnika. Mislimo, da bi bilo zanimalo „babino“ mnogobrojno (!?) čitatolje doznati za razlog, rad kojeg bijaše rečeni gospodin lišen one čnsti. Al da, tuj se radilo o Talijanu, pak je valjalo o tom šutiti.

Napojmivo nam je nadalje, zašto nije „babin“ dolija spomenuto imenovanja nasliednika g. Charlot-a u osobi g. Jul. Fabbri-a? Ovo bi bio imao svaklako navezati, jer se je dignutju g. Charlot-a svatko veselio, a imenovanjem njegova nasliednika svim je zadovoljno, osim možda „babinu“ dopisniku.

Pitamo nadalje, kako se je moglo zamučati onaj glasoviti „Epigraf“ sl. občinskomu odboru, kojim se je talijanskoj gospodu tako za srdce ujelo, da su proti sastavitolju podnesli tužbu? Da nedujimo odvisе, spominjemo još medju tolikimi važnimi događaji i onaj gledo 300 for., koje je Njeg. Vel. premilostivi naš cesar i kralj darovao podobčini Sočerga u dobrotvorne svrhe a ovi nebijahu na vrieme rečenoj občini izručeni. Radi tih novacah bijaše — kako je poznato — občinski župan odsudjen, jer je reklamirao novce, kako mu je to dužnost nalagala.

Eto Vam samo nekolike činjenicah, koje očevidno pokazuju, kako je bio „točan i nepristran“ babim čovo izvještujuć ju o buzetskih događajih god. 1886. Tako su Vam naši Talijanaši u svemu „točni i nepristrani“.

Babina izvračanja. Primiv posliednji broj poročkog listića u ruke, nasmijasmo se od srca onim ludorijam, što no jih je napisalo u tom broju slavno uredništvo i snesli još slavniji dopisnici. Na dopiso nemožemo se za danas osvrnuti radi preobilnosti važnijih predmotah, al na jednu viest sl. uredništva želimo već sada naše čitatolje upozoriti.

U zadnjem broju našeg lista opisali smo vjerno i točno divljačko ponašanja žminjskih kulturonosacah proti tamošnjemu načolniku i župe-upravitolju. Kazali smo, kako bijahu nodju onoj dvojici kamenjem polupani prozori na spavaćih sobah; nadalje, da su obojica izbacili u zrak po koji hitac iz revolvera, da prostraše ono noćno sovurino i da upozore gradjanstvo na pogibelj, koja njim prieti.

Babi pišu — ona kaže — o toj stvari iz Žminja, nu lija kao što jest, spominje jedino g. župe upravitolja, koji da je pucao bez ikakvog razloga na mirno gradjano. Noznamo zašto je zamučala g. načolnika, komu su takodjer prozore porazbijali.

Ako zbilja misli „baba“, da su njezini čitatolji toli naivni ili ludi, da će njoj vjerovati, kako je notko boz ikakvog uzroka pucno na mirno prolazoće ljudo, tada sažaljujemo iskreno nju i njezino čitatolje.

Pripoviada nadalje kako su ti: „konca laštro“ junaški pobjegli kad njim je barut zasmrdio pak se grozi župe-upravitolju, da je jur tužon rovinjskomu sudu, koji da će noćni dogodjaj u Žminju iztražiti.

Uvjoreni smo, da bi sl. rovinjski sud, a valjda i svaki drugi sud na svietu, odsudio i oštro kaznio g. župe-upravitolja kad bi stvar onako stala, kako ju „baba“ zlobno i promišljeno izvrada i prodstavlja, al mi bi htjeli čuti osudu ma kojeg suda, kojom bi bio odsudjon čovjek, koji je barbarski u vlastitom stanu napadnut, pak se pri tom brani proti divljim napadačom onako, kako mu to sam zakon dozvoljava.

Divljačtva u Roču. Naši narodni protivnici u Istri naporili su svo svoje otrovne strielo glavno proti narodnim svećenikom i učitoljem, našim najboljim prijatoljem, savjetnikom i dobročinitoljem. Proti tim narodnim mučenikom podusimlju naši dušmani svo i sva, samo da njim život ogorčaju i položaj otežkaju. Crkva i narodna škola josu njim pravi trn u peti. Svo što odiše pravim bogoljubljen i što izpovieda vjeru naših djedovah a nomari za poročko-pazniske apostole, imalo bi se uništiti i iskoreniti. Svećenici i učitolji, koji nisu članovi paznskog pol. društva, izloženi su najsmradnijim navalam, najzlobnijim klevetam i pogrdam.

U tomu odlikuje se osobito nekolicina ročkih krajolah i šuronjakah.

Poznato je občinito, da se roški mnogo, g. župnik nigdje nezlide famatismom ili pristranošću, al je on ipak neprestano izvršon svakojakim zločinom nekojih ročkih gradjanah. Do njezove osobe nemogu ti junaci doprieti, jer jih on izbjegava nemarać na ljude, kojim nije ništa sveto. No budud da znadu, kako jih g. župnik pomiluje i prezire, nastoje, da mu se gdjegod mogu osvoto. Nedavno izvukoše ti nesloći „djedovsko“ kulturo pri bielom danu iz crkve klupe, koje je bio g. župnik na novo smjestio. Pri tom junaštvu pomagnšo mužkarcem i nekoje ročke babe.

Nezadovoljni tim „heroičkim“ činom, htjedoše osvotiti se g. župniku i plomenitijim načinom. Nedju uvidjoše u vrt g. župnika, te mu tuj porazuše najbolje trsje. G. župniku nezata drugo nego tješiti se mišlju: „In Rozzo è tutto possibile“.

Dična „Sloga“ javila je već kako bijaše g. učitolj Bokar od svih ročkih seljakah — skoro svega dakle pučanstva — cienjen i ljubljen, nu naši širitelji kulture prisilišo ga mrzkim proganjanjem, da se odredo učiteljovanja u Roču. Grillil ga, psovali ga, tajno i javno a nepokoju porazbijali mu i prozore. On ode u za njim dodje novi učitolj g. Jakac, redom iz buzetske občine. Krajolj i šarenjaci veselili se dolazku novog učitelja veleć: „questo sarà nostro perchè è Pinguentino“ (Ovaj će biti naš jer je Buzećan). Prevarili se jadnici u računu! Novi g. učitelji, prem Buzećan, nehtjede u šarenjačko kolo. Držeć se strogo zakona i propisah, vrši zdušno svoje zvanje, nepazeć nimalo na laskave i zanimljive riečí ročkih kulturonosacah. On je vjeran svomu zvanju i svomu narodu. Nepristrano i ljubezno ponašanje g. učitolja napram svakomu, ogorča šaku Talijanušah na toliko, da mu počinjaju svakojaka prostačtva. Za danas navadjamo samo jedno.

Dne 2. febrara t. g. navališe nekoji roški nemirnjaci na školu, raztukoše jedan prozor, koji bijaše najviše zaklonjen, unidjoše u školsku sobu, gdje su porazkidali mnogo školskih knjigah, sve školsko katalogo, razbacavši sve što njim je došlo pod ruko širom sobe.

Medju knjigami nalazilo se u školi 10—12 knjigah uzorakah za risanje, antropologijsko slike, knjiga zorne obuke itd. Stieno školske sobe pocrnili su na svo strano. Al ni to njim nebijaše dosta. Naloživ oganj na školskomu stolu, opališe zazne školske pisanice, papiro itd. itc. Iz školske sobe otidoše u stan učitelja gdje su opet svo njegovo knjige porazbacali, razkinuli i zamazali. Mnogo knjigah i nešto odjeća pobacaše kroz prozor u vrt. Napokon zapaliv oganj i u tuj na stolu, ostaviše ti junaci školsku zgradu. Občinska oblast dade tako opustošenu školu zatvoriti a junačtvo nekojih divljakah bi prijavljeno sudbenoj oblasti. C. kr. žandarmeriji pošlo je za rukom nekoje sumnjive uhvatiti, no dokazalo se još nije, da li je medju njimi krivac ili ne. Budo li se ozbiljno i nepristrano iztraživalo, saznati će se zaista za krivce, koji nebi smjeli bezkažnjeni ostati.

Sad pitamo svaku nepristranu osobu, da li se igdje u naobraženom svietu dogadjaju ovako barbarska djela? Je li bi šta takova počinio i najdivlji istarski pastir? Pak još imadu naši susjedi obraza tvrditi, da su oni nositelji i širitelji kulture, da su oni naobraženi, pitomi i plemeniti! Mi njim doista nezavidjamo na sličnih djelih divljačtva i barbarstva, koja odgovaraju posvema nazivu našog slavnog „Rozzo“.

Iz Mošćenicah pišu nam 15. t. m. Ovdje smo imali nekoliko dana izvanredno liepo i toplo vrieme tako, da bijasmo skoro na zimu zaboravili. No to nepotraja dugo; nastala je bo iznova jaka zima, koju podpomažo i nesretna bura. Narod je ovuda posve zdrav a toga nam i troba, jer smo odaljeni od ljočnika i ljekarijah. Dvojici naših seljakah nedavno izgorio je dvor sa sjenom i više glava ovaca; da bi ljudi osiguravali svoju kuću i stnje, za mali bi godišnji prinos imali u sličnoj velikoj nesreći lopu podporu.

Vina bi rado mnogi prodali, ali njim do sada nebijaše moguće, jer neima jošto trgovcah ame.

Maslina nas je skoro posve iznevjerila, to će mnogi morati da kupi ulje i za domaću potrebu.

Naši seljaci počeli su već jednom hvala Bogu bolje ono malo polja, što ga imadu, obdjelavati, no zemaljskih prirodah neznadu još uvmo upravljati i sabirati. Nadajmo se, da domo i u tom po malo napredovati. Na puku je da sluša i nasliedujo umnije i razboritije gospodare, a naši prvaci valja da svuda i svagda puku prednjače, da ga podučo rieči i djelom.

Gospodarska zadruga u Podgrenskom kotaru. Predsjedničtvo zadruge u Materiji pozvalo svoje članove na godišnju glavnu skupštinu, koja će se obdržavati dne 20. febrara t. g. Dnevni red jest sliedeći: 1.) Izvješće prodajednika-tajnika; 2.) izvješće blagajnika i zaključak računah minulo godine; 3.) proračun za god. 1887.; 4.) izbor podpredsjednika; 5.) Eventualni predlozi i napokon; 6.) tombola. Očekujemo, da će što više članovah doći na skupštinu, jer će imati svatko prigodu, da dobije bezplatno po koje gospodarsko orudje, koje će se kod tombole izigrati. Zgoditi se sliedeći: I. Za prvi broj, prvi ambo, prvi terno i prvu kvaternu dobije se po jedno „Kmetijsko borilo“. II. Za prvu cinkvinu nov žoljezni plug za obično oranje. III. Za prvu tombolu dvojaki žoljezni plug za osobito oranje. IV. Za drugu tombolu izvrstan plug za okapanje krompira. Kod igre mogu udioničtvovati samo članovi zadruge i to oni, koji su izplatili svoj godišnji prinos.

Pučki ustanak (crna vojska). Osiguravajuće družtvo „Janus“ javlja, da će brojiti pučki ustanak u Austriji momakah prve vrsti 2,148.788; drugo vrsti 518.088; ukupno dakle 2,667.771. momakah. U Ugarskoj prve vrsti 1,616.282; drugo vrsti 390.874. Ukupno dakle u Austro-Ugarskoj 4,674.427 momakah, koje će se u skrajnoj potrebi u pučkom ustanku upotrobiti. Osim toga imade u Tirolu 89.000 momakah.

Trgovina sa žitom u Trstu pada postupice a posliednjih godinah prestala je skoro posve. Dočim se je n. pr. još god. 1860. prodalo u Trstu 2,279.100 vaganah žita, padne je taj broj sve niže, dok je opao prošle godine na 45.600 metričkih centah. Domaći tršćanski mlinovi dobivaju žito neposredno iz tudjih zemaljah.

Nekoje naručitelje „Glagoljsko misa“ g. Kosovelu, koji su naručili i primili ročenu misu preko našog uredničtva a nisu ju jošto platili, molimo ovim putem, da to čim prije učiniti izvole. Novac mogu poslati i na upravu našeg lista.

Dopisnica uprave

Od 20. pr. mj. do 5. t. m. priposlaše nam predplatu:

P. n. gg. J. K. Senkovci za god. 85. — Čit. Ri ka za pol god. 87. — M. G. Kustav za čitatelje na račun for. 4. — J. M. Mlaka za god. 87. — A. S. Čres za 87. — M. L. Zvonečka za 2. izt. za pol godinu 87. — J. L. Klana za pol god. 87. — F. S. Drenova za god. 86. — M. L. Piramatovac za god. 86. — A. M. Sali za 5. izt. za 2 t. za god. 86. — P. P. Vrana za pol god. 87. za 3 izt. za zahvatu for. 3. — M. K. Čres za pol god 87. — V. Z. Volosko za pol god 87. — F. F. Buzet za god. 85. 86. i na račun god. for. 23.25 — A. K. Ika za god. 84. 85. i 87. — I. J. Premuda za god. 87. — S. V. Kostrena za god. 87. — I. J. Zamet za 2. izt. za god 86. I. J. Portole za pol god. 87. — M. V. i L. V. Čavoji za god. 86. — J. K. Perhel za god 86. — M. G. Stinjan za pol god. 86 J. R. Volosko za god. 87. — A. Z. Grobnje na Hvaru za 2 izt. za god. 86. (Nastojat ćemo da vam zadovoljio). — K. G. Vranjić kod Spljeta za godinu 87. — Čit. Makarska za godinu 87 — J. V. Trst za godinu 85. i 86. — J. V. Vrh za sem. za god 87. za čitatelje za pol godine 87. — F. M. Križevac za godinu 87. — A. B. Korenica za godinu 86.

— Š. P. Višnadu za godinu 86. — A. R. Višnadu za godinu 86. — F. K. Plčan za god. 87. — P. A. Oprtalj-Fakin za pol godine 87. — M. A Milje za pol godine 87. — J. P. Lovran za godinu 87. — J. B. Krk za godinu 87. — S. T. Opatija za godinu 86. (dobro došli). — M. S. Pazarište do 20 maja 87.

Č. g. D. Pazin, primili smo i ubilježili za godinu 86.

Č. g. M. G. Lešće. Pravila bratovšćine naložite tiskane u »Danici« svako godište. — Živili!

Č. g. Ž. M. Mošćenice. Odgovorismo Vam posebnim pismom.

Lutrijski brojevi

dne 12. februara.

Trst	87	12	56	66	35
Linc	27	22	1	72	3
Buda	21	35	10	65	26
	dne 16. februara.				
Prag	58	30	64	9	23
Lavov	20	43	78	44	11
Hermannstadt	57	3	75	70	71

Tršćanska burza

dne 16. februara.

Austrijska pap. renta	for.	77.75	do for.	78.85
Ugarska » »	»	8.85	» »	86.—
Iska u zlatu 4%	»	95.60	» »	95.70
Dionice nar. banke	»	878	» »	871
» kredit-banke	»	270 —	» »	271.—
Talijanska renta	»	92.87	» »	93.—
London 10 lirah sterlinah	»	128.25	» »	128.50
Napoleoni	»	10.13	» »	10 14
C. kr. cekini	»	5.80	» »	5 00
Državne marke	»	61 00	» »	31 75
Iste fra conke	»	49.75	» »	50.—
Talijanske lire	»	40 60	» »	94.09

Trgovačke viesti.

Kava slaba prodaja ciene još uvjek tvrde. *Moka* f. 116 do f. 125 — *Ceylon* plant 90—135 — *Portorico* for. 105-120 — *S. Domingo* for. 68—80 — *Rio* obično for. 69—85 — *Iaci* for. 80—90 — *Santos* for. 81.50—86 — *Java Mat* for. 91—50.

Šećer drži se nizko; prodalo se ovih danah 6000 vreća po for. 14 20.50.

Vuča slabo tražimo. *Datuli* f. 26-30 — *Smokve* 10—11. *Rožići* puljski po f. 10-10 50 grški f. 6. — *Limuni* pomoranče f. 1.30-4.50. — *Mandule* for 75—80 *Sijere* suho domaće for. 10—11 . *Ura pasa* for 20 — *Cibibe* for. 15—19 — *Riseno* for. 10 - 25 *Sultanina* for. 20—30.

Ulje slabo traženo za jelo for. 31—40 — za stol for. 48—65 — pavinčno for. 20—30.

Petrolej ruski for. 7 25 — amerikanski for 9—9.25.

Pasulj crveni for. 7—7.15 bohinac for. for. 9 9.50 koka for. 11.

Maslo štajersko for 86 00 — najfinije for. 91.

Pšenica ruska for. 9.50—10 — banatska 10 — koruza levantinska for. 6—6 25 razpoložena.

Sohmic kon ko for. 1.60—1 80 — volovje for. kuo drž. rorisantemo) dovaženo je iz Dalpredlo Trst 100 vrećah a predno se štatoga ital po for 130—180 mjesa volovje strojeno 60 K. f. 350; tolade trol

Oglas i poziv.

Pri jako slabom vremenu kakovo bijaše dne 10. februara t. g. nije došlo dovoljno članovah to se nije mogla obdržavati skupčina posojilnice i hranilnice kopareke sazvane za taj dan u Šmarje kod Kopra. Isti se sazivaju na temelju §. 31. zadružnih pravilah za dan 24. t. m. v 10. uri prije podne s istim dnevnim redom.

Odbor posojilnice i hranilnice
u Kopru 10. februara 1887.

Francezka urarnica

G. TRIBAUDEAU-A

odlikovana tvornica.

Filijalka: Via del Corso 7 u Trstu.

Prodaje:

Samo f. 4.60 Nickel-remontoir-ura sa 2-letnom garancijom.

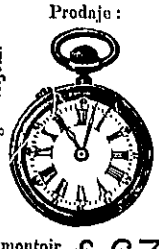

Samo f. 4.60 Nickel-remontoir-ura sa 2-letnom garancijom.

Ure remontoir iz srebra **f. 6.75** i više

Ure remontoir iz nickla **f. 3.75** i više

Lanac iz srebra od fr. 1.50 napred
Lanac iz nickla od 30 nvč. napred.

Filijalka G. TRIBAUDEAU popravlja svakovrstne ure po sledećih cenah:

Poliranje ur od fr. 1.25 napred	
Jedno pero	» —.75 »
Navadno staklo	» —.10 »
Isto patent.	» —.15 »

Veliko skladište urah i lancah iz nickla, srebra i zlata svako vrsti od f. 2—200 so garancijom od 2 do 12 godina. — Cienik na zahtjev franko.

Izašao je moj

CIENIK

sjemena, boja i četka (kefa)

za godinu 1887.

koga šaljem svakomu bezplatno. Ako koji izmedju mojih štovanih nabavljača istoga slučajno još ne primio nije, molim, da ga blagovoli reklamirati, te ću mu odmah pripostati. Sa veleopštovanjem

G. Poppović u Zagrebu.

Čast nam je proporučiti p. n. občinstvu **Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa sodinosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi plemeni i strojevi providjenu,**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Via Torrente 12

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti **knjigotiskarskoga posla** te proporuča se osobito za ovo vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artiju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, razporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješća, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cienike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cienom i ukusnom izradbom.

Očekujuć, da će podpisanu sl. občinstvo svakom prigodom svojimi veleestimanimi naručbami počastiti, preporuča se dočim, njenom nakladom izašle knjige:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Napisal E. Kramer, ravnatelj kmetijske (gospodarske) šole v Gorici.

Cena: Trdo vezano po pošti 75 nvč., a mehko 55 nvč.

Obrtniška postava in Cognarjov življenjepis cena 20 nvč.

RUDIN

roman Turgenjevov. — Cena 20 nvč.

FILIP

žalostna igra. Spisal Vittorio Alfieri. Poslovenil J. Križman. Cena 25 nvč.

ANTIGONA

Poslovenil J. Križman. — Cena 20 nvč.

VILJEM TELL

Poslovenil F. Cegnar. — II. izdaja. Cena 40 nč.

Sôdni obrazci

Spisal Bogdan Trnovec. — Cena 25 nvč.

ZGODOVINA TRSTA IN OKOLICE

Spisal J. Sila. — Cena 50 nč.

Malostranske pripovedke

Češki spisal Jan Neruda, poslovenil Ljudevit Furlani. — Cena 20 nvč.

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotično naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Torrente 12 u Trstu.

Velika novost

samo for. 5. 25

stane novoizmišljeni Washingtonski

remontoirni sat,

koji se bez ključa navija, te se jamči za njegovu točnost kroz 5 godinah.

Samo ovaj sat može nadomjestiti zlatni sat t. to 1. radi izvratnoga regulovanja, 2. radi njegove točnosti i 3. valjed **svoga dičnoga okvira**, te se može dakle svakomu preporučiti. Dobiva se samo uz gotov novac ili uz poštarsko pouzeće kod

Rabinovicz 3—3

Waarenhaus zur Monarchie,

Wien III Hintere Zollamts strasse 9

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—49 vecchio N ro 4).

Početi iz kaučuka

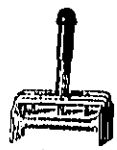

Najprikladniji žepni p č t za perom, olovkom i bilježnikom

samo for. 1·50

Samoinkan žepni pečat fr.

1·20

for. 1·00

Nadalje svakovrstno pečata za obćinske, kupne itd. uz uredu najfinijih cienah.

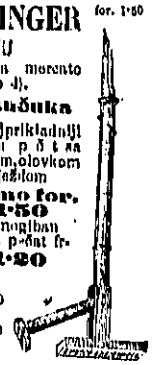

Naznanilo.

P. t. gospodarjem, čast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vsojamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Po naročilu visokega c. kr. ministerstva kmetijstva spisal

E. KRAMER,

ravnatelj ježine kmetijske šole v Gorici.

Knjiga govori na kratko o vseh km tijskih strokah s posebnim ozirom na kmetijske razmere na Kranjskem. Primerakem in spodnje Štajarskem, obsega 16 tiskovnih pol na močnem papirju ter ima 83 podob. Ker je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tisk knjige zdatno podporo, jej je cena samo 50 kr.

Dobiva se tudi v tiskarni Dolenc v Trstu in stane z poštarino vred 55; trdo vezana 75 kr.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani

na odlovanja samo odrasle, marveč je najboljše sredstvo za glistavo otroke, in marsiktera mati, ki je rabila to lečilo za svoje otroke in družino, nam spričuje s hvaležnim srcem, da li je to zdravilo obvarovalo otroke mučnovarujočih bolezni, ki tolikokrat izhajajo edino iz glistavosti.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·56** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Sponza; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Roki in Benedamanti; v Kopru Giovanelini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novem gradu Tamburini, v Vistinadi Patelli, v Poreču Candusio, v Buji Bonetti in v vačini tokarn v okr. Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 5—50.

Stante i čitajte!

Rad pomanjkanja slanske so zopet dročavat do so na skladištu još so nalazećih **1250** komadah novo izumljenih, toplih, trajnih, pristalih

Krsanice-kaputah

sa 2 rada puceitah, po komad

samo for. 1.60

Nalma ništa baljega, trajnijega, jeftinijega i naradnijega od ovih novo izmišljenih praktičnih Stefanie-haljetakah za gospodje i gjevojke, kojih ima u zalihi svakovrstne boje, te ih ugledni pohvalno kao izvrstne i što pristaju svakijemu tielu, 2. što uzdržuju jednoličnu toplinu tiela, 3. što se njimi prištedjuje gornje odielo i 4 radi jeftinoće, trajnosti i ukusna kroja. — Tko ima Stefanie-haljetak — zaštićen je proti studeni — neće požaliti troška, što ga je dužan učiniti za uzdržanje zdravlja

Fin haljetak III hlače samo for. 1·60

Za gospodu vrlo jeftino, fino i laku

topli haljetak III hlače samo f. 1·70 po komad

Kod naručivanja neka se samo naznači u kčina osobe — Prodaje i razpošilja uz poštarsko pouzeće jedino razpošiljalište

FABINOVICZ

Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogoče *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in najboljši Želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, paš ni take lahke, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapelic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi želodčni priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje pripravne sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce lahko krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče pečanja po njemu. Ta balzam bogat na dolajočih snovih klinčke-cobarbare, katera koreninka je pozname zarad njenega uvodnega upliva na **prebavljanje ali čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev 3—48

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Rarasina* i *G. B. Rossi*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Kormina v lekarni A. Franzoni, v Tomlinu v lekarni E. Pallese.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 2% %
8-dnevni odkaz 2½ %
30-dnevni odkaz 2½ %
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½ %
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½ %

Okružni odje!

u bankah 2½ % kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innsbruck, Ololovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½ % provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½ % provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 5½ % godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1886. 6—48

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17 si priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja namreč:

Monstrance Austrijske, Ale lihe oltarske svetilnice svetilnike za altarje, tabernakeljne in pred steklene, *križe* za altarje in bandera, *relikvarije, monstiranzice* ali *križe* za svetilje, *kanonske table, kadilnice* s *kadilnim čolničem, steklene fatice za darilno vino*, stopeč, redenik iz kovine, *kratne sklede* in *žlice, kolliče* za blagoslovljeno vodo, *krepilnike, posode za sv. olje in popotnice, držala* za sveče *stezje* pri slavnostih itd. itd., po najnižji ceni.

Tudi se pri njem staro cerkveno orodje *o ognju pozlati, posrebri, ožlati* in popravi. Na blagovoljno vprašanje bode zadovoljivo odgovarjal in vsako blago dobro shranjeno in *poštnino prosto* pošiljal.

Staro neraba jivo orodje, meseng in tuper jemljem v račun. 24—?

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskom V. Dolenca.

Broj 8. U Trstu 24. febrara 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu pošću valja točno označiti.

Komu list nedolazi na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nesložjogovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12

„Slogom raste malo stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

O posliednjem zasjedanju istarskoga sabora.

III.

Drugo važnije pitanje, koje se je razpravljalo u poročkom saboru, jest ono o javnih gradnjah, napose o zemaljskih putovih i o cestah. Važnost toga predmeta neće nam se na široko dokazivati, jer je to i posliednjemu našemu seljaku poznato. Mjerilom napredka i blagostanja budi kojeg naroda jesu javna obćila, medju koje spadaju u prvi red dobre ceste i putovi. Gdje nemaju ovih svezah izmedju gradovah i selah, tu nemože biti govora o blagostanju i napredku ma kojeg naroda. Uredjene ceste i putovi jesu one niti, koje spajaju pojedine gradove medju sobom a ove opet sa seoskim pučanstvom. Gdje nemože seljak radi loših ili nikakvih cestah izvesti ono, što mu zemlja rodi, i gdje nije izvanjskomu svietu pristupan trgovac ili obrtnik, tuj mora nazadovati i onaj, koji prodaje i onaj, koji kupuje.

Prošla vinska ljetina možo se za Istru nazvati srednjom, al koja odatle korist narodu, kad nemože da unovči niti onoga, što je težkom mukom i velikim troškom pridjelao.

Nam dolaze često tužaljke sa raznih stranah Istre, kako nemože siromašni seljak razpačati ono vina, što ne ga imade na razprodaju. Kao glavni uzrok navadjaju se loše komunikacije, radi kojih nemogu izvanjski trgovci u mnoga naša odaljenija i nepristupna mjesta.

U tom obziru zaostaje za svimi kotari u pokrajini, politički kotar kopparski u obće, a naposo sudbeni kotar buzetski.

Zastupnik ovog kotara, gosp. Spinčić preporuča i predlaže u svakom zasjedanju istarskoga sabora — odpotle obnaša čast zastupnika — gradnju novih, neobhodno potrebitih cestah i putovah, ili popravak jur postojećih, al zapuštenih i nepristupnih. Njega vidimo i u posliednjem zasjedanju, gdje se zauzimlje za gradnju ceste Lazaret-Trst, gdje podupire svoga druga g. dr Laginju u pitanju gradnje ceste Klana-Paka, gdje pita račun od zemaljskoga odbora radi ceste Dragući-Buzet, gdje preporuča cestu Novavas-sv. Petar, cestu izmedju Krkavcah i Bujah, za onu izmedju Marezigah i Truškah, za cestu, koja bi spajala Hum sa bližnjimi mjesti, za cestu na buzetskom Krasu, koja bi vezala s jedne strane Kras sa Koprom, s druge sa Tratom, za cestu izmedju Dragućа i Čarovlja itd. itd. Sve su to ceste, koje su onomu pučanstvu potrebite kao i svakdanji kruh.

Od strane saborske većine, dotične zemaljskoga odbora, odgovaralo se na predloge naših zastupnikah u pitanju cestah, sa obećanji, da će se štošta graditi ili popraviti; ili sa izprikom, da je zemaljski proračun premalen, te da se svega graditi nemože; ili napokom, da nekoje od preporučenih gradnjah nisu potrebite (kao one na Krasu) itd. Naši zastupnici učinili su moguće, da bar u tom čisto ekonomičkom pitanju sa svojimi predlozi prodru, al kao što kod svega, što se sa hrvatske strane govori i predlaže, ostade i na ove temeljite i opravdane predloge većina zemaljskoga sabora niema i gluha.

Gledo ceste Dragući-Buzet pitao je zastupnik Spinčić zemaljski odbor za razlog, rad kojeg nebi još ne prodana tehničko-ekonomička uprava sadanjomu cestovnomu odboru, i na temelju kojega zakona zahtjeva zemaljski odbor od cestovnoga odbora u Buzetu prevodo hrvatskih izvještajah i spisah?

Vodja talijanske većine i podpredsjednik zemaljskoga odbora gosp. Dr. Amoroso odgovori na gornje upite smjesta, izjaviv kratko i jednostavno u ime zemaljskoga odbora, **da se na rečene upite neodgovara.**

Gosp. podpredsjednik, ukoren valjda od većine, budući se je svojim odgovorom prenaglio, povrati se kasnije na upito g. Spinčića te izjavi, da je tehničko-ekonomička uprava ceste Dragući-Buzet cestovnomu odboru već prodana, a glede spisah reče, da nebijahu od zemaljskoga odbora riešeni radi toga, što su u hrvatskom jeziku sastavljeni.

Odgovorom na prvi upit nebijaše interpelant zadovoljan, a reć bi, da on nevjeruje posve riečim gosp. Dr. Amorosa, prem je ovaj to i kasnije jednom uztvrdio. Očitovanje, da zemaljski odbor hrvatskih spisah neće riešiti, nije iznenadilo nikoga, koji pozna nepristranu i pravicu — ljubeću (!?) većinu istarskoga sabora.

Što je ta slavna većina prigodom razprave o pučkom školstvu svaki hrvatski predlog smjesta zabacila, dade se bar tim izpričati, što je ona, vodjena strašću i viečnu svomu i svuda nazirovati hrvatsko agitacije i panslavističku propagandu, mogla možda gdjegod opaziti sjenu kakovu strančarstvu, ali da se je pokazala napram hrvatskim predlogom u pitanju gradnje cestah tako protivnom, nedade se ničim opravdati.

Predmet ovaj čisto gospodarstvene naravi nema u očeh nepristranih sudiocah nikakva posla sa politikom, te bi se po našem mnenju imao uvjek razpravljati trezno i bladno, i uvažiti sve pravedne želje, potekle one od strane većine ili manjine sabora. No ni kod toga pitanja nije većina mogla niti za časak okaniti se strančarstva, prišivajuć svakomu predlogu manjine neku tajnu tendenciju.

Posliedjoj razpravom o javnih gradnjah s njihovim saberu, pokazalo se iznova, da su članovi većine u svemu pokoravaju željam i zahtjevom pokrajinskoga odbora; da saborska većina nije drugo nego li izvršitelj zaključkah rečenoga odbora, i napokon, da predlozi naših zastupnikah, izrečeni i obrazloženi bilo hrvatskim ili talijanskim jezikom, bili oni ma kako važni, temeljiti i opravdani, ostaju uvjek neuvaženi i neuslišani jedino radi toga, što su potekli od strane manjine, od hrvatskih zastupnikah.

DOPISI.

Iz Voloskoga kotara. Babin junak pokušao je opetu zabosti nos u zabavu od 30. Januara u Kastvu. Uvjerite ga, da je bila sjajna tako, da bi „Istria“ obe prve strane o njoj napunila, kad bi joj mu[illegible]55 uzeti ju pod „svoju ruku“. [illegible]upno

Vaš izvjestitelj zaboravio vinjak, kazati, da je na onoj zabavi bile[illegible]sliedlično plaćenikah, medju njimi g. [illegible] dovoteraski kapotan g. vitez Jottmar. 100.000

Kotarski liečnik g. Dr. [illegible]anda, [illegible] svoj prilici u kratko vriome na novu si[illegible]da u Pulj. [illegible]svi

Govori se, da će doći ovamo na njegovo mjesto g. Dr. Tamaro iz Tomina. Glede poznanja našega jezika vredit će dakako i za njega ono računanje, koje vrede za namještenje biskupah. Dobro Slovenski govori, jer . . . . jim sluga u kući govore slovenski (!)

Taj isti račun vrediti će za novoga plaćenika, praktikanta što li je, koj je imenovan za Volosko. O narode, narode, tužna ti sreća!!

PODLISTAK.

Šior Nino

crtica iz pučkoga života.

U selu Droniku zvonilo nekomu posmrtnicu. I opet polotila čovječja duša prod božji sud, da proda račun Višnjemu o svojih djelih. Daleko se širili glasovi zvona po mirnoj okolini, a ja sam se sam[illegible]cat bližao k malenoj crkvi sv. Ane . . . Zvono uprav zamuklo kad dodjoh na prag crkvice, iz koje je uprav izlazio stari zvonar Tone.

— Komu ste to odzvonili — Tone? — upitam ga ja.

— Komu? odvrati Tone — Šior Ninu! Njemu, da njemu; stegnuo peto — uh — i neka je.

— Ej prijatelju, valja poštivati mrtvo — rekoh mu ja —.

— Poštivati, eh, eh, da vi znate njegov prošlost, eh, eh!

Ja sam od uvjek rado slušao pametnoga starca Tonu, koji je poznavao sve ljude u selu i svakomu zavirio u dušu, pak rekoh zvonaru:

— Tone, ne bili na časicu k Mari—' pa ćete mi tamo štogod izpričat o šioru Ninu.

— Idem nè, ajdmo — odvrati veselije starina.

I podjosmo.

Tone zapali u Marinoj krčmici svoju kratku lulicu, a pošto je nekoliko puta gucnuo istarskoga, razvezao mu se jezik pak zaše:

— Šior Nino poznalo kod nas svako dieto. Uvjek hodao odjeven u crno odjelo sa tuleom (cilindrom) na glavi podupirajuć se o batinu. Bio vam je samohran. Ne bilo u njega ni žene ni rodbine. Prava vam je bila to škrtica. Stanovao je kod mornara Lovre u maloj sobici odkad je došao u naše selo, a tomu će biti kakovih deset godina.

Nekog jutra opazih kraj crkvice već ostara čovjeka gdjeno sjedoć na tlu popravlja kišobrane. Tri il četiri dana drndao selom vičuć: „lombrelaro“ to videć valjda, da je to mjesto za njegovo zube, nastani se kod nas. Nitko ga ne zapita: ni što je — ni odkalo je? Jedino mornar Lovro kazao nam, da se zove Nino. Ne bio ni godinu dana u selu, kad na jednom otvori školu. Znao je nešto čitati i pisati, dakako talijanski, i stade u tom jeziku podučavati djecu.

Kmotovi mu plaćali za trud nešto u novcu nešto živežom. G. župnik nagovarao ljude, da šalju djecu u plovaniju, te da će ih on u materinskom jeziku podučavati, da će djeca bolje napredovati, al šior Nino nabajao kmetovom i mornarom kojekšta o talijanštini, boz koje da ni kud ni kamo, i tako seljani slali radje djecu k njemu u školu nego li k župniku. Našlo se izmed seljakah i sviestnijih mužovah, koji su ostali uz al župnika, zastiepljeni nadvladalo. Nina pomagali tajno narodni dušmani, talijanski gospoda, ka kojoj je često u susjednoj gradiće zalazio. Tako vam postano „lombrelaro“ učiteljom, a neuki seljani počeli ga zvati „šior Nino“ . . . Kad se malo kod nas podkožio, odjeo se u crnilu, kupio si tulue i eto ti cieloga gospodina! Osim škole, u kojoj se djeca učila najviećma grditi i mrziti Hrvate i hrvatski jezik — pisao šior Nino dobrim ženicam listove za odaljene mužove, braću, i ljubovnike. Šior Nino dobivao za taj posao liepih darovah i biolih srobrišah. Pošto se je negdanji „lombrelaro“ dobralno pomogao i ukoreno poče, i javno govoriti proti svomu što je hrvatsko, ružeći svećenike, osobito gospodina župnika i svakoga, koji mu bijaše na putu. Medju zaslieplienim ljudstvom nadje on i branitoljah, a to tim više, budući je posudjivao ljudem novce, što no ih je zato zaslužio ili od gospode dobivao. Sviestniji Drničani kimali glavom, a g. župnik uztvrdi, da nije onako boz namjere pao šior Nino u naše selo, već da je valjda poslan od gospode, da otrcje nedužno ljudo, da užge u novinih dušah mržnju proti materinskoj hrvaštini. Zahmao je gospodin župnik govorio seljanom: Čuvajte se dotoruhah i krivih prorokah! — Oni svo više i više prijanjali uz pridošlicu.

Ja nisam nikada trpio šior Nina: svo mi se nekakvo crno slutnje komešale po glavi kad bi ga suarao. A moje slutnje se žalibože obistinile! . . . Ja sam vam imao kćerku udatu za nekog seoskog stolara Frana Ivića. I moj zet Ivo pukao u isti rog sa šior Ninom. Otudjio mi se, vikao proti gospodinu župniku — počeo dangubiti i pijančevati. Radio nije, posao mu propadao, novca uzmanjkivalo. Uzalud sam ga molio: sinko okani se zle stuze, opametiti se. I žena ga prosila i zaklinjala, da ostavi šior Nina, da se primi svoga posla. A! dà, on ne posluša mene ni žene, već se dupčo posvadio s menom a zabranio ženi, da moju kuću polazi. Bolilo me radi toga silno srdce. Izgubih kćerku i zeta.

Nadodje vam i vrieme izborah. Nekog dana — kako sam kašnje saznao — ode moj Frano k šior Ninu i zaprosi ga, da mu posudi stotinicu forintih, jer da već dalje no može. Šior Nino ga liepo dočeka i pogosti, zatim ga počeo motati amo i tamo govoreć o svojem bogastvu i ugledu, o izborih itd. dok napokon nerieče: E moj dragi, ja ću vam posuditi tu stotinicu, al mi morate i vi izkazati ljubav. Ma hoću — reče veselo moj zet — samo zapovjedajte. Dobro izmuca šior Nino. Dobit ćete novce al vi morate nagovarati ljude, da biraju čovjeka, koga neće župnik ni drugi popovi, koji bi vas htjeli prodati Hrvatom. Frano pristade na sve a šior Nino napiše obveznicu zamoliv Frana, da se podkriža; njegov križ zasvjedočiše dva svjedoka, Ninova prijatelja.

Frane puno ljudstvo, da izaberu gospodina iz grada. Pilo se i jelo na sve strane u ime talijanskog kandidata. No sve to ništa nepomože. Naši pametniji mužovi, na čelu njim naš župnik i ostali svećenici nadvladaše kod izbora. Šior Nino osta pokunjen, on se povukao ko puž u svoju kućaricu; opala mu malo krila.

Neprodje tomu dugo, eto ti šior Nina k mom Franu, nek mu plati dvie stotinice što mu duguje. Frano se kloc i zaklinjao,

Oni, koji su pred godinu danah stro-sali, da neće bit Hrvati, tužo se, da se nerazumiju s gospodom na sudu i na kapitanatu! Pravo jim stoji!

Po Lovranšćini govori se, da neće nikako „porat“ biti u Ilci, nego u Lovranu, jer da „Istria“ piše za Lovran! Vedoremo. Mi bi rekli neka bude gdje hoće, samo neka bude. Al je ludo poć dokazivati na sve moguće načine, kako bi škodno, da je u Ilci a ne u Lovranu nova luka, a kada tamo, nije jedno od drugoga daleko ni pol ure pužovoga hoda. Pak da nismo pametni ljudi?

Popisuju se članovi za neko novo družtvo za poljepšanje Opatije s okolicom ujedno sa Lovranom i Voloskim. Da će biti pravedno i našemu jeziku. Vidit ćemo hoće li to i činom zasvjedočiti. Svakako nešto se iza brda valja, kad na čelo toga družtva stupiše ugledni tudjinci kako na p. Ransonnet, Reyer i drugi.

Svjet se zabavlja na sve strane, to žešće što je bio kradi mesopust.

Najživlja mjesta u nedjeljah bila su za stalno Ika, kamo rado zalazo Riečani na kap nepokvarenoga domaćega vina, pak cesta od Matulji preko Frankića, gdje se osobito „Lovranka“ sakupi svjeta na zabavu.

Pogled po svietu.

Trst, dne 26. febrare.

Austro-Ugarska: Bečki i budimpeštanski službeni listovi priobćili su ovih danah kraljevska ručna pisma, kojimi se sazivlju delegacije, na grada Kalnokya, te ministre predsjednike Tauffon i Tiszu.

Delegacije neće cesar i kralj svečano otvoriti. I za vanredno sjeditbo g. 1882. bio to propuščeno, jer se izvanredna sjeditba delegacijah smatra nastavkom redovite sjeditbe. S ovog razloga i nadalje ostati će predsjednici i odbori, izabrani u redovitoj sjeditbi.

Jezični odbor carovinskoga vieća razpravljao je opet 16. o. mj. o Schurschmidovu predlogu glede njemačkoga kao državnoga jezika. Schurschmidov predlog zagovarao je dr. Plener, ali mjesto da dokazuje opravdanost i potrebu, da se njemački jezik proglasi državnim jezikom, on je samo padirao tužbe na ministra pravosudja Pražaka, da na svu silu hoće da Čehizira sudbeno uredovanje, opravdavao izstup njemačkih zastupnikah iz českoga sabora te u obće obtuživao vladinu politiku, da je samo poništila opreke između narodnostih, dakako ničim drugim van nastojanjem, da provede prema državno temeljnomu zakonu jezičnu ravnopravnost. Pobijao ga je barun Giovanelli, koji je, odrešito izjavio, da on nemože priznati njemačkomu jeziku nikakovih privilegijah. »Državnoga jezika« nema — reče govornik, imade samo jezik zemaljskoga vladanca i naroda. Njemu je borba jezična nepojmljiva.

Glede sklopit se imajućega trgovačkoga i carinskoga saveza medju Austrijom i Ugarskom, doznaju ugarske novine, da će doskora upraviti austrijska vlada na ugarsku dopis, na temelju kojega da se posliednja nada, da će postići u glavnih pitanjih sporazumak.

Zajednički ministar rata, kako »Nova Pressa« javlja — prijavio je već osnovu kredita, koji će se tražiti od delegacijah. Kako se glasa, iznosi, koji se traže, veći su nego li se dosele držalo. Tražiti će se najme od delegacijah od prilike petdesat milijunah. Od ove svote 25 milijunah predstavljaju iznos, koji je odlučilo izdati zajedničko ministarstvo vieće još prvih danah mjeseca januara.

Iz Mostara javljaju 19. o. mjes.: »Biskup Buconjić odputovao je s tajnikom u Sarajevo, da prikaže na dotičnom mjestu tužbe proti progunjanju mostarskih Hrvatah. Povod tomu dalo je, što su ugledni nekoji Hrvati bili po policiji zatvoreni, što su nosili hrvatsko ovratnike. »Narodni List« bio je javio, da je okružni sud mostarski predložio, da se komesar Manigodić obustavi od službe, a vlada u Sarajevu, da je brzojavno zahtjevala sve spise odnosećo se na ta zatvaranja. Valjda biskup Buconjić polazi u Sarajevo, da osobno požuri kod vlade riešenje.

Obranbeni financijalni odbori ugarskoga sabora primili su već kreditnu osnovu ministarstva za javnu obranu.

Glasilo hrvatskog saborskog središća donaša podulji članak, u kojem se vrlo spretno karakterizuje današnja ora veleizdajah u Hrvatskoj. U Zagrebu naručito sve vrvi od veleizdajica. Počamši od načelnika gradskoga, gosp. dvorskoga savjetnika Badovinca pa sve do najmladjega plesnća gradjanskoga pleza, svi su veleizdajice. Organ centruma veli, da su službene novine proglasile Hrvatsku leglom veleizdajah, i brani svoju domovinu od te crne ozvade. »Ozore« kuže o tom sliedeće: da se radi tih denuncijacijah nemože ni malo žestiti. Znamo od kuda potiču, znamo u kojem se loncu kuhaju, i smatramo ih izrazom očajanja političke djece, koja misle, da će njemu time pomoći. Mi bi rekli, da će to biosnilo roditi baš protivnim uspjehom, jer što je previše, to nije ni s kruhom dobro.

U sjednici od dne 22. t. m. zaključila je hrvatska regnikolarna deputacija, kako želi, da bude elaborat obih deputacijah štiliziran. Dotični po predsjedniku Vukotinoviću i izvjestitelju Mišlkatoviću izradjeni zapisnik, predan je već preksinoć ugarskoj deputaciji.

Pošto su članovi ugarske deputacije za izpitivanje austro-ugarske kvote, te članovi hrvatske regnikolarne deputacije pozvani u četvrtak na objed k ministru-predsjedniku, sastati će se buduća zajednička sjednica tek u potak. Predsjednik sabora g. Hrvat neće više sjednicam prisustvovati.

Crnagora: Iz Kotora javljaju, je knez crnogorski podielio grčkomu kraljeviću veliki krst Danilova reda. — Bečki listovi pišu, da Crnagora neprestano oružа, dočim Turska koncentrira svoje čete u dolnjoj Albaniji. Posliednji broj »Glas Crnogorca« ponovno odbija sve vesti o »nekoj skoroj akciji« Crnegore, veleć da su one »priesna laž».

Ieti list piše o ratu ovo: »Što bliže Nišu, sve gore pišu«: Što bliže proljeću, bliže sunce sjevoru, sve je jači ubojni napor u Europi, sve su krvavije prilike, Siromah mir! Dugo je crovno, dugo je bio budan i radio.

Ako se spremaš za rat, imat ćeš mira od tvojih dušmanah, jer neće smjeti poći na tebe. No, to još nije rečeno, da će tvoji dušmani imati mira od tebe.

Srbija: Iz Biograda brzojavljaju viest, koja ima bez dvojbe stanoviti zamašaj. Min. Pristaruta g j e n e r a l Horvatovića dne je ostavku, koju je kralj već i primio. Ministar javnih radnjah Topalović postao je ministrom rata, a njegovu listnicu preuzeo je Mihajlo Bogićević, vrhovni načelnik grada Biograda, Gjenoral Horvatović već od neko doba nije se, baš najboljo slagao s ministarskimi kolegi.

Bugarska: U Carigradu se viećа i spletkari, u Sofiji, ma da još ništa neznaju o uspjehu viećanja, grozi se vladina štampa, da uzurpatori neće ništa popustiti, ali ujedno viču na Europu, da još svenudilj nije kadru bugarsko stvari u red dovesti. Ta vika pokazuje, da je ona grožnja smiešna, jer ako Europa ima urediti bugarsko stvari, onda uzurpatori neimaju što da popuste; neće bo Europa od njih moliti koncesije, nego će se oni pokoriti njezinim odlukam. Razumijemo, da im zavlačenje riešanja postaje nesnosnim, jer i mirni i do skrajnosti strpljivi bugarski puk počima osjećati nepovoljne posljedice neuredjenoga današnjega stanja, te je već u svoj zemlji nastala pasivna rezkcija proti regenciji.

Rusija: Službene ruske novine pišu, da car nije vlastim učinio nikakvo obećanje, da će odustati od kandidature kneza Mingrelskoga, već da si je pridržao u tom pogledu postupati kako bude u odlučnom času zahtjevala situacija. Ruska vlada da želi izbjeći ratu radi Bugarske, nu ona ipak neće popustiti od svojega nastojanja, da uzpostavi politiku, koju je pokojni car tjerao u Bugarskoj.

Francezka: Odbor za konkordat zaključio je u načelu sa 11 proti 9 glasovah, da se crkva odieli od države.

Italija: Novo talijansko ministarstvo ustrojit će se pod Depretisom kao ministrom predsjednikom Robilant-om kao ministrom izvanjskih poslah.

Njemačka: Izbori za njemački sabor izpali su povoljno za vladu, koja će u novom saboru razpolagati dostatnom većinom.

---

da mu dugujo samo stotinu, pak unpokon zamolio šior Nina, da ga počaka jer da neima čim platiti. Šior Nino nehtjedo duljo čekati već tuži Frana pokazav njegova obveznica. Franova kuća došla pod bubanj a kupio ju sam Nino iz koje iztjera zeta mi i ženu njegovu. Kćerka se vratila k meni i umre tuj lani od boli i jada, a Frane pošao u bieli sviet! Kazuio ga Bog jer je slušao krive proroke!

Stari zvonar zamukne i obriše si lice laktom pak nastavi: Al pravo kaže narod, da neima zla bez dobra... Od tada naime zapustili seljani šior Nina i njegov prag. Nastojanjem gospodina župnika i drugo poštene gospode otvorila se u selu hrvatska škola, a mališi pohrlili u našu učionu, da se nauče što njim je potrebito, najpače ljubiti sve što je naše .... Napokon došao djavao i po svoje; oto umrô i šior Nino, a u grob ga nosliodi suza ni molitva već proklestvo onih, kojo je unesrećio. Bog mu oprostio — uzdahne težko starac — kao što mu ja praščam.

Ja sam mu odzvonio posmrtnicu a gospodin župnik, ljubeć svakoga i praščajuć svakomu odredi, da se Nina liepo po kršćansku zakopa. Malo prije toga rekao sam sakupljenim seljakom: Slušajte gospodina župnika i drugo domaće sinove, a kanite se doteplicah, ne sliedite krivo proroke, koji bi nam htjeli iztrgnuti naš mili jezik i sv. vjeru naših otacah.

Bog Vas uslišao — doviknuh starcu — pak se uputih kući razmišljajuć o posliednjih zvonarovih riečih.

Veljko Jeretov.

Fr. Tako će se morat potrpot dokle odpruva Kastvo neku veliku školu, kade se vade kozice cepit.

Jur. Če on će čekat, samo ako nebude mejtentoga kolori.

Fr. Ala neće brate strola va koprivu, no.

* * *

Fr. Juro, je l' svuda jednako dug mesopust?

Jur. Po Italije, da je i osam dan kašnjo leh pul nas vragometnje i krabuljanja; a va Ungarije, da je ovo leto kraći leh drugačka.

Fr. O praga! A ča bi reć?

Jur. Majari da su jako žalostni, zač da jim je najprvi ministar moral poć va finanoun.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . Najdalje deset tjednah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§ 66. pokr. zak., članak XVI. drž. zak. od 1. marča 1882.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. — Živio zakon!!!**

Stogodišnjica hrvatskoga učenjaka. Dne 14. t. m. proslavila je jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti u Zagrebu stogodišnjicu smrti velikoga hrvatskoga učenjaka Rugjera Boškovića Dubrovčanina. Velikan taj bijaše oko god. 1760. toli na glasu radi svoje učenosti u matematici i fizici, da su se za njim jagmili Talijani, Francezi, Englezi, Rusi i Niemci. Sam kralj francezki Ljudevit pozvao ga u Pariz, gdje ga je imenovao ravnateljem optike za pomorstvo.

Taj veleum bio je naše gore list, sin slavnoga Dubrovnika, gdje se je rodio god. 1740. a umro u Milanu god. 1787.

Na proslavu toga učenjaka stiglo je u Zagreb više zastupnikah učenih družtvah i akademijah raznih narodah, a medju timi nalazio se i talijanski učenjak g. Colori iz Milana, zastupajuć kod svečanosti u akademiji milansku sviezdarnu.

Iz Pazina javljaju nam, da je narodna stranka napokon ipak nadvladala sve potškoće i raztrgala sve šarenjačke mreže. Svi rekursi talijanske gospode bijahu od viših oblastih kao neosnovani i natemeljiti zabačeni. Više neznadoše, komu da se utoku. U Poreču bi rado pomogli al nemoga nikako. I u Trstu imadu prijatelja no bankrotirasim je težko pomoći. Neprocsta njim dakle drugo nego čekat što donoso sreća junačka. Posliednja slamica, za koju su se gospoda u skrajnoj pogibelji hvatala, prokinula se a šarenjačko-krnjelska družba pada i leti sve to niže u „fojbu“. Slamica ta bijaše zadnji utok naše gospode na namjestništvo proti poznatomu izboru zamjenika jednomu občinskomu zastupniku. Budući je i taj utok zabačen, odredi c. kr. kotarsko glavarstvo, da se novoizabrano zastupstvo dne 26. t. m. konstituira.

Pozivnice, koje je kotarsko glavarstvo u hrvatskom i talijanskom jeziku na svo zastupnike razposlalo, glase hrvatski ovako:

Gospodinu N. N, občinskomu zastupniku u N.

Polag naredbe Vis. c. kr. Namjestništva u Trstu, dne 18. feb. 1887., br. 2535 i u smislu §. §: 33. i 95 občinskog izbornoga zakona za Istru, poziva se Vaše gospodstvo, da se 26. febrara t. g. sastanete na 11. sati predpodne u občinskoj kući u Pazinu, gdje ćete imenovati novoga občinskoga načelnika te konstituirati novo občinsko zastupstvo.

C. kr. kotarsko Glavarstvo,
u Pazinu, dne 20. feb. 1887.
Manussi.

Tim su poderane glavne talijanaške spletke, nu prestat sasma neće, dok njim se posve nepretrgaju niti.

Novomu zastupstvu preporučamo sada, pošto će zakonito primiti občinsku upravu u svoje ruke, da postupa mirno, trieznо i obzirno sa prijateljem i protivnikom; da upravlja točno i marljivo občinskimi poslovi; da se nedado ničim zastrašiti niti ičim zavesti. Strogost u vršenju zakona ma bilo od koga, mora biti prvim i glavnim načelom novomu zastupstvu, najpače budućemu načelniku pazinske občine.

Kao što smo težko dočekali konstituiranje novoga zastupstva, tako mu se od srdca veselimo u čvrstoj nadi, da pošimlje

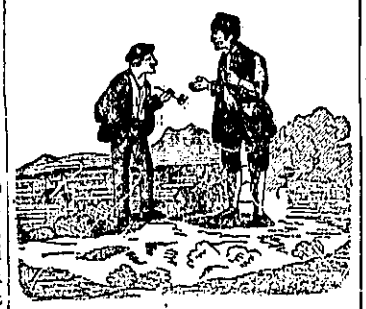

Franina i Jurina.

Fr. Ti Juro zajdeš sekdanged va Kastav, prosim te pokaraj tamo malo naši ljudi zač nisu pozvali „Moretta“ na predzadnju veselicu.

Jur. Bi oni bili to storili, ma znaju, da mu se fijurin iz žepa neda. On garajo nose v Reku va šparkasu zač mu tamo 3½ soldi na leto liti.

Fr. Ča ga nebi mogli za niš va triatar zet, kako i v. Reke. mularlju?

Jur. Ja neznan, zač je volik i kosmat.

u našoj obćini od 20. t. m. novi život. I u to imo pomozi nam Bog!

Babinu piskaru iz Liburnije. U zadnjem broju poročkog listića oglasio se opet naš mili neljudij, koji pita obično babinu čitateljo neslanimi doskočicami il' zmradnimi lažmi držeći se ono poznato: vatraj i laži, ludi sviet će ipak nečemu vjerovati. Mesopustna buka probudila ga opet, pak stao iznova trti lan, da mu prodje dan. On se je osvjedočio, da se naš soljak noda više na led; da nevjeruje tako lahko svakom dotepuhu i pripuzi, za to valja ocrniti mu njegove prvake, njegova stečišća i sve, što ga podiže i osviešćuje.

Kako je poznato, prirodila je hrvatska čitaonica u Kastvu sjajnu zabavu na proslavu svog dvadesetgodišnjeg obstanka i otvorenja „Narodnog Doma". Zabava sama izpala je toli krasno, da njoj nebijaše prigovora sa nijedne strane.

Osim ostalih došlo je iz bliza i daleka: seljakah, radnikah, učiteljah, svećenikah i lop broj c. kr. činovnikah. Pozvani odazvali se mnogobrojno pozivu. Odbor čitaonice nije pozvao „babinog" piskara bojeć se, da okalja svojom prisutnošću ono čisto i nooskrvnjeno prostorije. Odtuda sav njegov jal, odatle sve njegova zloba i srčba proti Kastavcem u obće, naposo pako proti tamošnjoj čitaonici.

Naš zelenković obori se u prvom redu na našeg narodnog zastupnika g. Dra. Laginju, koji je bio zabavi prisutan i kojeg se je izvorni komadić „Silo za ognjište" predstavljao. U čitavom naobraženom svietu štuju se i cienе ont muževi, koji porom ili riečju ličta doprinesu na proavjetu naroda, jedino kod nas u Istri jest onaj ludjak i hodak, koji posveti svoje silo našem bludnom narodu. G. zastupnik Laginja napisao je veselogru iz kastavskog života iz doba carice Marije Terezije, a ta igra predstavljala se jur tri puta u Kastvu a nikad nije zapela u crno oko babinog piskara do sjetos. On dodnše mislil, da se je ovog mesopusta prvi put predstavljala, nu mi mu nemožemo pomoći ako neznade za ono, što se oko njega zbiva.

Na zabavu u Kastav — piše — da je došlo mnoštvo izabranog obćinstva a medju tim da se nalazilo i c. kr. činovnikah. Numl je drago, da je spomenuo i carske plaćenike, koji bijahu na zabavi, jer tako možemo i njo ubrojiti medju paneslaviste, pošto kaže, da je to bio sastanak paneslavistah iz cielo Liburnije. Na tom daru bit će mu zaista malo zahvalan g. vitez Jottmar.

Milo nam je priznati tomu piskaru, da nepozna našeg jezika, al to je jedino njegova sramota, a da je pošten kolike je bezobrazan, on bi se zahvalio na službi i krnlnu, kojim ga pita hrvatski narod Liburnije. G. Laginja uspio je posve svojim literarnim radom, a ako piskar nevjeruje nama, neka se popita kod onih, koji su zabavi prisustvovali i koji trube inače u njegov rog. Kao vrlo i vrstan politik pokazao se g. Laginja svuda, gdje je kao takav na javnost stupio, pak ako mali babinu čeljade, da je naš zastupnik još bolje uspio kao pisac, nego li kao politik, mi si možemo na tom samo čestitati. Mi smo uvjereni u svi nepristrani sudioci nam to potvrdjuju, da se g. Dr. Laginja može mjeriti sa bilo kojim babinim političkašem; što se pako odlikuje i kao popularni narodni pisac, to mu mogu samo poročki bukvoži zamjoriti. Igra pisana je većinom u književnom jeziku, i u tom jeziku se je predstavljala. Da je je mnogobrojno obćinstvo razumilo i shvatilo, potrdilo nam je silno povladjivanje, koje spominje i babino zanovotalo. Bilo bi uzaludno prepirati se s takovim stvorenjem o tom, što sudo o igri oni, koji su ju čuli i što misle Kastavci o Djakovaru ili Belovaru. Babinu dopisniku bilo bi dakako milije, da se je u Kastvu predstavljala koja talijanska veseloigra, pa bilo i u sladkom rovinjskom ili vodnjanskom dijalektu. Al do toga neće doći na vjeke, makar došli u Liburniju svi poročko-pazinski jaslari.

Na dan zabave nije se iz Kastva odaljio nitko, koji je članom čitaonice ili koji pošteno i plemenito čuti. Ako je možda koga pozvao na crnu kavu babin čovuljak, pak mu se taj pozivu odazvao, to nas nimalo nesmeta znajuć, da imado u svakoj pšenici ljulja i da neima naroda bez izroda.

Ako smo u ičem ostali dužni babinu dopisniku iz Liburnije, neka nas izvoli na to upozoriti, jer smo njemu i svak u drugomu uvjek na usluga.

Zabava hrvatske čitaonice u Kastvu. Pišu nam dne 18. t. m. o posliednjoj zabavi kako sliedi: Preksinočna zabava u „Narodnom Domu" nije ni malo zaostala za običnimi zabavami čitaonice. Kažemo „za običnimi" jer sa onom od 30. jenara težko će se moći ikoja prispodobiti.

Premda je bila ljuta zima, došlo je nešto gostovah i iz vana, pače neki rodoljubi takodjer iz Rieke i Volosk0ga.

Igra „Boz brkovah" odigrana je dobro, al spada medju ono šalo, koje mislimo, da nisu za naše obćinstvo. Zato budi upravi preporučeno, da nam drugi put, ako Bog da, donese zdravije duševne hrane i ljepšega jezika.

Što ovu zabavu čini zanimivom jest to, da se je za prvi put plesalo „salonsko kolo".

Ples je izvedon vrlo točno i omilio je osobito onim, koji još nikad neviđeše plesati kola.

Liepo bi bilo, da se taj narodni ples uvrsti u puku.

Zabava je trajala do u zoru.

Ufamo se, da će uza sve vanredne pripravo i troškove od obih zabavah ostati štogod novca i za bud koju dobru stvar.

* * *

Umro je u Forlanji-Matulji poštonjak proto Josip Milih Lušian od kakovo 74 godine. Do pred malo vremena zdrav i jak, sada ovna zemlja.

Bio je vrlo dobar gospodar, marljiv, skrban i zauzet za kuću. Narod ga ovuda dobro pozna, jer je mnogo radio kako sudbeni procenitelj. Pokoj mu duši!

Poročki list i naše svećenstvo. Dopisnik iz Liburnije poročkog listića pripovjeda u predposliednjem broju, kako je prošlo; „Status personalis" svećenstva tršćansko-koparske biskupije za god. 1886, pak mu se odmah žoludac preokrenuo čim je pročitao, da je taj „Status", tiskan u tiskari g. V. Dolenca, u istoj tiskari, gdje se tiska „Naša Sloga" i „Edinost". Strotal Stroman kao što jest, vele, da nezahtjeva, da se „Status" tiska u tiskarni „Indipendente" ili „Alabarde", ali prije nego li bi se imao tiskati kod g. Dolenca, moralo bi se popitati koju tiskarnu u Mljetoli ili u Rimu, da ona obavi taj posao. U bližnjoj Italiji tiskali bi možda jeftinije naše „Status", a da njim se kažo, da je to za "nospašenu" braću, ovo našo glavo, ako nebi sve „Status" Istre, Trsta i Gorička badava tiskali.

Proč. Ordinarijatu preporučamo dakle, da se u buduće popita kod poročkog lista, gdje bi imao tiskati „Status" za tršćansko-koparsku biskupiju. Nije bo vriedno izazivati kavge sa Istarskom gospodom radi takovo malenkosti.

Kad bi se htjelo slušati naš glas, mi bi savjetovali, da se tiska „Status" u buduće u tiskarni „Trevon-a" u Milanu. Tim će valjda biti zadovoljan poročki listić i njegov plakar iz Liburnije.

Al ako se je već kod samog imena tiskare prevrnuo gospodski želudac gospodina dopisnika dično „babu", čim je došao na sam predmet, t. j. na rodno mjesto, dotično na domovinu svećenstva tršćansko-koparsko biskupije, izkačio mu se gospodski trupla sav drobac sa svimi crievi. Po njegovu računu imade između 302 svećenika u biskupiji, njih 100 iz Kranjske. Pa kako da pri tom nesvisno od bolesti jadno srdce one plemenite duše!? No ni to stroti nebije dosta, jer ni ostali svećenici ne-Kranjci nisu svi članovi pazinskog političkog družtva; i medju timi imade jih mnogo, koji su „di puro sangue slavo", a kao takovi neprodišu o liberalnih načelih, bezvjerstvu, nasilju i tiranstvu.

Doder tješi se nevino stvorenje, nedužno možimo poročke „bako" pak si zapamti, da svi oni „reverendi", koji su ti toliko na zubu nomare za tvoje jadikovke više nego li za lanjski snieg.

Vjerujemo ti, da ti je žao što oni „reverendi" uživaju „i migliori posti" i da bi ti miljo bilo, kad bi mogao k tvomu mastnomu „postu" pripojit i one dobre „posto" naših „reverendah", al što ćeš, kad to neide. Zahvali dakle Bogu, što je stvorio i takovih ljudih, koji to trpe medju sobom i koji sunšaju svoj krvavo zasluženi novčić u tvoju veliku kesu, da se njom pitaš i tustiš. Da se pako odobljati nemožeš, nisu ti krivi naši „reverendi" već tvoje nemirno, nezadovoljno i zlobno srdce. Strastven, zloban i opak čovjek nemože se uz najbolje „posto" odobeljati, to nebi ni tebi bilo pomoženo, da ti odstupe svi naši „reverendi" svo najboljo „posto".

Iz Buzeta pišu nam 20. t. m.: Predradnje za obćinsko izbore josu jur gotove, a sad čekamo samo, da nam se javi kad li ćemo se ogledati sa narodnimi protivnici i upropastitelji naše jadne obćine. A bome već je skrajno vriemo, da jednom i kod nas zavlada red i zakon, da se zaznade tko plje i tko plaća.

Naši Talijanaši mirovali su dugo, no odkad se pročulo, da ćemo imati izboro, stali se oni živo micati. Sad njim je inova „ščav" prijatolj i kumpar; sad gi vodo opet izpod ruko nj čašicu rakije ili na, olgaru, da mu pri tom našapću svoga i svašta, proti Strpodjanom i svim onim, koji nepriznaju vjerovanjo pazinsko-poročkih jaslarah.

I naša stara „baba" počela je svojo grbavo prsto pružati, a to nam je dokaz, da izbori nisu daleko. U zadnjem broju poročko „placarico" čita se dopis iz Buzeta, u kojem govori poznati dolija o obćinskoj upravi u Buzetu, o izborih, pak se junak na konou svalio na čestito naše Strpodjane, navlastito na g. Fr. Flega. Svi ovi da rade za panslavistički (!?) program, jer su njim pune škrinjo hrvatskoga novca, što no njim ga šalju iz Zagroba i Kastva. Strpodjani da putuja od sela do sela pridičać narodu, da neće više poreza plaćati, već da će mu biti dapače povraćeno 30,000 f. što no jih je jur za porez platio. Vodja tih predikačah, da je poznati Fr. Flego, koga podupiro „famoso parroco" i drugi svećenici. Flego da nebi radio za hrvatsku stranku, all, da imado sina u konviktu u Trstu, pak se boji, da mu ga protjeraju, ako nebi radio za hrvatski program.

Možete li vidih ludorljah, smješnijih glupostih!?

Buzetski dolija znade da nemaju Strpodjani novca niti za svakdanje potrebe, ako si jih žuljevi i potom lica nezasluže. Oni jih dakle nemogu niti drugim nudjati ili davati. Znadomo unapried, da će se vanjtrosti po našoj obćini novaca, all ti do dođi iz jasnih poročkih i pazinskih. Mi nemožemo nikoga podmititi, niti kupiti, ako no pametnom naukom i dobrim savjetom. Lahko je Talijanašom, koji dobivaju novca u izobilju, to ga silnja ilovo i dosno.

Slavni Dragnić, u kojem se šopiri vodja talijanaške stranke Izvan Buzeta, dobiti će za „bukala i bigulo", kad se bude hralo. Tu, poznato je, da su u Trstu i Poreču neku stotinicu sakupili za pno Dragućane, kojim je tuča polja i vinograde potukla, a taj novac, da čeka predstojeće izboro. Dobiti će ga samo oni, koji su proti Hrvatom, nepitajuć, da li ga trebaju ili ne.

Protivnici naši znadu dobro, čim se mi služimo i da nam je jedino sredstvo pošten rad. Radom i poštrtvovnošću nadvladali smo silu potežkoćah, a tim nadvladati ćemo bez novca i narodno dušmane kod budućih izborah. Prosto je oerajivanje i gadna kleveta „babina" piskara, kao da bi netko od hrvatsko stranke narodu obećivao novca ili odpust poreza itd. Takovim nečistim oružjem boro se jedino žaronjaci i krnjoli, nipošto pošteni ljudi.

Strpodjani podudavaju savjetuju svoju braću, al to je i svakomu drugomu slobodno. Njih ide svakako čast, što su kadri svim ostalim obćinarom prednjačiti i rukovoditi jih. Oni se nebroje nikoga, jer rade pošteno i plemenito u smislu zakona i narodnih pravah. G. Fr. Flego nepliši se nikoga na svietu, a najmanje svoga provriednoga župnika ili kojeg drugog svećenika. Njegov sin nit jo bio nit je u kakovom konviktu, i to s jedinstavna razloga, što njegov sin za konvikt još nije sposobnan nije.

Eto, ovim smo boz ikakve muke pobili buzotskog piskara poročke „babice" dokazav mu, da su u laži kratke nogo.

Tko će biti budućim načelnikom i tko će stupiti u novo zastupstvo, to je naš posao. Smrenjaci i talijanaši imadu svoje Corovce, i Klarićo neka se jih drže, a mi ćemo se držati naših poštenjakah bilo to babi pravo ili ne.

Izgorjelo kazalište u Ljubljani. U četvrtak javila nam je žica, da je ljubljansko zemaljsko kazalište postalo žrtvom požara. Od cielo sgrade zemaljskoga kazališta ljubljanskoga neostaše no glavni zidovi, a drugo izgorjo sve. Isto večeri pjovala se njemačkim jezikom „Fatinica", koja se svršila u podpunom redu, to se je občinstvo posve zadovoljno vratilo kući. Oko 1 sat poslije ponoći opazilo vatru najprije dva gradska stražara, od kojih odtrča jedan na magistrat, da nesreću javi, a drugi podje da probudi pazitelja u kazalištu. Vatrogasci su bili doskora na mjestu nesreće i radili su iz svih silah, da barem susjedne kuće očuvaju od nesreće. Da se spasi kazalište, nije bilo moguće ni iz daleka pomisliti. Uz to se dogodile i pomotnje medju vatrogasci: od silne sudoni smrzli su se naime vendili, pa parna štrcaljka nije mogla raditi, dok u nju nenališe vruće vode. U to sunu plamen kroz prózore i krov nebu pod oblake, te se digao ko ognjeni stup. Vatra se je porodila na pozornici, odkud se je razširila po ložah i pozornici, podpomagana silnim propuhom. Obitelj pazikuće, koja je stanovala u najgornjem podu, htjela je poskakati kroz prozore na ulicu, no tješilli su ju odozdol, neka čeka, da će vatrogasci ovaj čas doći. Ovi u istinu dodjoše i spasiše pazikuću iz sigurne smrti. Još slieđećeg dana se je cieli dan dizao dim iz gorišta. Spašeno je jedan dio sprave i knjižnice. Štete je više od 200.000 for., al je kazalište bilo odgurano. Nesreća se nije dogodila druga, nego što je jedan radnik pao s ljestavah i slomio si ruku i nogu. Kako je vatra nastala, nezna se pravo.

Zemaljski hipotekarni zavod u Poreču. God. 1886. iznosao je prihod toga zavoda for. 198.430.09½ a razhod for. 186.936.55½ tako da je dne 31. decembra u blagajni bilo for. 11.503.44. Iste godine dano je novih zajmovah 110 u iznosu od for. 249.400. Vraćeno bilo je zajmovah 6 u svoti od f. 41.849.33, tako da je broj zajmovah naraslo za 113 u iznosu od for. 207.550.67. —

Ukupni broj danih već zamovah dne 31. decembra 1886. bio je 1500 u svoti od f. 2.324.003.51.

Amortizacioni fond iznašao je dne 31. decembra 1885. ukupno for. 65.047.16; tekom god. 1886. uniše je izplatami godišnjih obrokah for. 41.849.33.

Od ove svote izdano je for. 49.200 za izplatu izvanrednih založnih listovah 1878. a amortizacioni fond dne 31. decembra 1886. iznašao for. 57.690.49. Založnih listovah u cirkulaciji dne 31. decembra 1886. bilo je ukupno 5333 u svoti od for. 2.381.700.

Rezervni fond dne 31. decembra 1886. iznašao je ukupno for. 41.134.36½. Toliko možemo ove javiti o tom za našu pokrajinu velevažnom zavodu, jer tahko su donesle i tršćanske novine, kojim je uprava zavoda priposlala svoj izvještaj.

Našega su lista gospoda u Poreču nisu sjetila, prem znadu, da isti zastupa vedinu pučanstva Istre, za koju bi ra prvom mjestu bio morno onaj zavod ustrojen biti, i prem znadu, da se isti, kako je „Istria" sto put kazala, i u najzabitnjoj kolibici Istre nalazi. Gospoda „Našu Slogu" voledušno ignoriraju, prem je pozorno čitaju a mi im poručamo, da, akć nas svi znaci nevaraju neće to već duge trajati. Do tada: si accomodino signori!

Trgovina sa petrolejom u Trstu. God. 1886. dopoljano bi u Trst 22.253 bačvico i 20.280 skrinjah amerikanskoga a 75.955 i 7. 934 skrinje ruskoga petroleja. Ukupno dakle 98.208 bačvicah i 28.214 skrinjah. Dovoz petroleja opao je takodjer posliednjih godinah. God. 1876. do 1883. dovezeno bi godišnje u Trst okolo 400.000 metričkih centah petroleja.

Trgovina sa lesom biva takodjer danomice mlohavija, a novaraju li nas svi znaci, biti će u buduće još gore. U zadnje vrieme počelo se mnime u veliko izvažati les iz Rusije, koji će iztisnuti tu domaću trgovinu. Doznajemo mime, da su engleski i francezki agenti sklopili s ruskimi trgovci losu pogodbe za silnu množinu hrastovoga, smrikovoga i jelovoga lesa. Naposo francezki tegovci su vinom naručili su mnogo ruskih dužicah, kakove su do sada kupovali u Hrvatskoj i Madjarskoj.

Prvom žrtvom svećhćega ustanka postao je u Boču brljač Antonij Kaucor, koji si je prorezao britvom vrat u prisutnosti svoje žene. Kaucor, koji se je bojao, da će ga pozvati u svoboći puški ustanak, pograbi britvu, kojom se hotio zaklati. U to priskoči žena, da ga u tom zapriječi, nu muž ju težko izrani, na što si i sam proreza grlo. Kad su ljudi na ženin krik dotrčali u sobu, našli su brijača mrtvoga, a njegovu ženu bez svisti na podu ležati.

Seoba u Ameriku počela je žalibože i u našem najbližem susjedstvu, medju Slovonci prootimati mah, što sili svakoga čovjeka, a najviše one, koji su zvani, da vladaju, na ozbiljno razmišljavanje naših današnjih odnošajah. Kako javljaju „Dolenske Novice" odselilo se je od novo godine do sada samo iz okružja Nove mjesto (ljubljansko) 71 osoba, a iz okružja čornomeljskoga više nego dva put toliko ljudi.

Dopisnica uprave

Od 5 t. m. do 15. t. m. priposlaše nam predplatu:

P. n. gg. Dr. N. G. Arad za god. 87 (nadamo se da ste primili našu dopisnicu). — A. I. Stanić Zadar za god. 86. — A. B. Lanišće za god. 87. — S. B. Arbanasi za god. 87. — A. D. Trst za god. 87. — F. M. Bakvo za god. 87. — R. J. Beršec za god. 87. — H. M. Rižan za god. 87. — A. D. Grnš-Trst. za 2. pol god. 86. (Nismo Vam posebno odgovorili jer bismo znali pravo gdje se sada nalazite). — I. M. Spljet za god. 87. — A. S. Kluc za god. 87. — S. D. Tinjan za 2 ist. za god. 87. — I. P. Tinjan za god. 87. — I. D. Tinjan za god. 87. — M. T. Karlovac za god. 86 (dobro). — I. R. Sišan za god. 87. — A. K. Turke za god. 86. — J. V. Turke za god. 86. — L. T. Trst za god. 87. — M. T. Vranik za g. 87. — P. P. Mitrovica za pol god. 87. — J. V. R. Jaska Sv. Ana za pol god. 87. — J. M. Lindar za god. 87. — Dr. O. Krk za god. 87. — F.

Oni, koji su prod godinu danah stresali, da neće bit Hrvati, tužo se, da se norazumiju s gospodom na sudu i na kapitanatu! Pravo jim stoji!

Po Lovranšćini govori se, da neće nikako „porat“ biti u Iki, nego u Lovranu, jer da „Istria“ piše za Lovran! Vodoremo. Mi bi rekli neka bude gdje hoće, samo neka bude. Al je ludo poć dokazivati na sve moguće načine, kako bi škodno, da je u Iki a ne u Lovranu nova luka, a kada tamo, nije jedno od drugoga daleko ni pol ure pužovoga hoda. Pak da nismo pametni ljudi?

Popisuju se članovi za neko novo družtvo za poljepšanje Opatije s okolicom ujedno se Lovranom i Voloskim. Da će biti pravedno i našemu jeziku. Vidit ćemo hoće li to i činom zasvjedočiti. Svakako nešto se iza brda valja, kad na čelo, toga družtva stupiše ugledni tudjinci kako na pr. Ransonnet, Royer i drugi.

Svijet se zabavljao na sve strane, to žešće što je bio kratki mesopust.

Najživlja mjesta u nedjeljah bila su za stalno Ika, kamo rado zalaze Riečani na kap nepokvarenoga domaćega vina, pak osta od Matulji prema Frankédom, gdje se osobito „ [illegible] “ sakupi svieta na zabavu.

Pogled po svietu.

Trst, dne 23. febrara.

Austro-Ugarska: Bečki i budimpeštanski službeni listovi priobćili su ovih danah kraljevska ručno pisma, kojimi se saziva delegacije, na grofa Kalnokya, te ministre predsjednika Taaffea i Tiszu.

Delegacije neće cesar i kralj svečano otvoriti. I za vanredno sjeditbe g. 1882. bje to propuščeno, jer se izvanredna sjeditba delegacijah smatra nastavkom redovite sjeditbe. S ovog razloga i nadalje ostati će predsjednici i odbori, izabrani u redovitoj sjeditbi.

Jezični odbor carovinskoga vieća razpavljao je opet 16. o. mj. o Schmerlingovu predlogu glede njemačkoga kao državnoga jezika. Schmerlingov predlog zagovarao je dr. Plener, ali nijeto da dokazuje opravdanost i potrau, da se njemački jezik proglasi »državnim jezikom«, on je samo podizao tužbe na ministra pravosudja Praženka, da na svu silu hoće da činovnici sudbeno uredovanje, opravdavao izstup njemačkih zastupnikah iz češkoga sabora te u obće obtuživao vladinu politiku, da je samo poodstrila oporbu izmedju narodnostih, dakako ničim drugim van nastojanjem, da provede prema državno temeljnomu zakonu jezičnu ravnopravnost. Pobijao ga je baron Giovanelli, koji je, odrešito izjavio, da on nemože priznati njemačkomu jeziku nikakovih privilegijah. »Državnoga jezika« nema — reče govornik, imade samo jezik zemaljskoga vladanca i naroda. Njemu je borba jezična nepojmljiva.

Gledo sklopit se imajućega trgovačkoga i carinskoga saveza medju Austrijom i Ugarskom, doznaju ugarske novine, da će doskora upraviti austrijska vlada na ugarsku dopis, na tom, što kojega da se posliednja nada, da će postići u glavnih pitanjih sporazumak.

Zajednički ministar rata, kako »Nova Pressa« javlja — prijavio je već osnovu kredita, koji će se tražiti od delegacijah. Kako se glasa, iznosi, koji se traže, veći su nego li se doselé držalo. Tražiti će se naime od delegacijah od prilike petdeset milijunah. Od ove svote 25 milijunah predstavljaju iznos, koji je odlučilo izdati zajedničko ministarstvo vieće još prvih danah mjesca januara.

Iz Mostara javljaju 19. o. mjes.: »Biskup Buconjić odputovao je s tajnikom u Sarajevo, da prikuža na dotičnom mjestu tužbe proti proganjanju mostarskih Hrvatah. Povod tomu dalo je, što su ugledni nekoji Hrvati bili po policiji zatvoreni, što su nosili hrvatske ovratnike. »Narodni List« bio je javio, da je okružni sud mostarski predložio, da se komesar Manigodić obustavi od službe, a vlada u Sarajevu, da je brzojavno zahtjevala sve spise odnosećo se na ta zatvaranja. Valjda biskup Buconjić polazi u Sarajevo, da osobno požuri kod vlade rješenje.

Obranbeni financijalni odbori ugarskoga sabora primili su već kreditnu osnovu ministarstva za javnu obranu.

Glasilo hrvatskog saborskog središća donaša podulji članak, u kojem se vrlo spretno karakterisše današnja ova veleizdajnah u Hrvatskoj. U Zagrebu, naročito sve vrvi od veleizdajica. Počamši od načelnika gradskoga, gosp. dvorskoga savjetnika Budovinca pa sve do najmladjega plesača gradjanskoga plesa, svi su veleizdajice. Organ centruma veli, da su službene novine proglasile Hrvatsku leglom veleizdajah, i brani svoju domovinu od te crne osvade. »Obzor« kaže o tom sljedeće: da se radi tih denuncijacijah nemože ni malo žestiti. Znamo od kuda potiču, znamo u kojem se loncu kuhaju, i smatramo ih izrazom desperacije političke djece, koja misle, da će njekomu time pomoći. Mi bi rekli, da će to biosnilo roditi baš protivnim uspjehom, jer što je proviše, to nije ni s kruhom dobro.

U sjednici od dne 22. t. m. zaključila je hrvatska regnikolarna deputacija, kako želi, da bude elaborat obih deputacijah štiliziran. Dotični po predsjedniku Vukotinoviću i izvjestitelju Miškatoviću izradjeni zapisnik, predan je već preksinoć ugarskoj deputaciji.

Pošto su članovi ugarske deputacije za izpitivanje austro-ugarske kvote, te članovi hrvatske regnikolarne deputacije pozvani u četvrtak na objed k ministru-predsjedniku, sastati će se buduća zajednička sjednica tek u petak. Predsjednik sabora g. Hrvat neće više sjednicam prisustvovati.

Crnagora: Iz Kotora javljaju, da je knez crnogorski podielio grčkomu kraljeviću veliki krst Danilova reda. — Bečki listovi pišu, da Crnagora neprestano oružа, dočim Turska koncentrira svoje čete u dolnjoj Albaniji. Posliednji broj »Glas Crnogorca« ponovno odbija sve vesti o »nekoj skoroj akciji« Crnegoru, veleć da su one »prieme laži«.

Isti list piše o ratu ovo: »Što bliže Nišu, sve gore pišu«: Što bliže proljeće, bliže sunce sjeveru, sve je jači ubojni napor u Europi, sve su krvavije prilike. Siromah mir! Dugo je carovao, dugo je bio budnu i radio.

Ako se spremaš za rat, imat ćeš mira od tvojih dušmanah, jer neće smjeti poći na tebe. No tim još nije rečeno, da će tvoji dušmani imati mira od tebe.

Srbija: Iz Biograda brzojavljaju viest, koja ima bez dvojbe stanoviti zamašaj. Ministar rata general Horvatović dao je ostavku, koju je kralj već i primio. Ministar javnih radnjah Topalović postao je ministrom rata, a njegovu listnicu preuzeo je Mihajlo Bogićević, vrhovni načelnik grada Biograda. Gjeneral Horvatović već od neko doba, nije se baš najbolje slagao s ministarskimi kolegi.

Bugarska: U Carigradu se vieća i spletkari, u Sofiji, ma da još ništa neznaju o uspjehu viećanja, grozi se vladina štampa, da uzurpatori neće ništa popustiti, ali ujedno viču na Europu, da još sveudilj nije kadra bugarske stvari u red dovesti. Ta vika pokazuje, da je ona grožnja smiešna, jer ako Europa ima urediti bugarske stvari, onda uzurpatori neimaju što da popuste; neće bo Europa od njih moliti koncesije, nego će se oni pokoriti njezinim odlukam. Razumijemo, da imzavlačenje riešenja pogodstuje nesnosnim, jer i mirni i do skrajnosti strpljivi bugarski puk počima osjećati nepovoljne posljedice neuredjenoga današnjega stanja, te je već u svoj zemlji nastala pasivna reakcija proti regenciji.

Rusija: Službene ruske novine pišu, da car nije vlastim učinio nikakvo obećanje, da će odustati od kandidature kneza Mingreljskoga, već da si je pridržao u tom pogledu postupati kako bude u odlučnom času zahtjevala situacija. Ruska vlada da želi izbjeći ratu radi Bugarske, nu ona ipak neće popustiti od svojega nastojanja, da uzpostavi politiku, koju je pokojni car tjerao u Bugarskoj.

Francezka: Odbor za konkordat zaključio je u načelu sa 11 proti 9 glasovah, da se crkva odieli od države.

Italija: Novo talijansko ministarstvo ustrojit će se pod Depretisom kao ministrom predsjednikom i Robilant-om kao ministrom izvanjskih posalah.

Njemačka: Izbori za njemački sabor izpali su povoljno za vladu, koja će u novom saboru razpolagati dostarnom većinom.

Franina i Jurina.

Fr. Ti Juro zajdeš sekadagod va Kastav, prosim te pokaraj tamo malo naši ljudi zač nisu pozvali „Moretta“ na predzadnju veselicu.

Jur. Bi oni bili to storili, ma znaju, da mu se žjurin iz žepa noda. On ga rajo nese v Reku va šparkasu zač mu tamo 3½ soldi na leto hiti.

Fr. Ča ga nebi mogli za niš va triatar zot, kako i v Reko mularija?

Jur. Ja neznan, zač je volik i kosmat.

Fr. Tako će se morat potrpot dokle odpruva Kastvo neku veliku školu, kade se vade kozice cepit.

Jur. Če on će čekat, samo ako nobude mejtontoga kolori.

Fr. Ala neće brato strela va koprivu, no.

* * *

Fr. Juro, je l' svuda jednako dug mesopust?

Jur. Po Italije, da je i osam dan kašnje leh pul nas vragomatnje i krabuljanja; a va Ungarije, da je ovo leto kraći leh drugodika.

Fr. O praga! A ča bi reć?

Jur. Majari da su jako žalostni, zač da jim je najprvi ministar moral poć va finanou.

Fr. Hod s Bogon! Tako bi reć, da je v Ungarije čuda kuntrabanda a malo beći.

Jur. Je, je, ma uprav zato, da je moral poć Tisa va finanou.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§ 96. pokr. zak., članak XVI. drž. zak. od 1. marča 1882.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. agusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. — Zivio zakon!!!**

Stogodišnjica hrvatskoga učenjaka. Dne 14. t. m. proslavila je jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti u Zagrebu stogodišnjicu smrti velikoga hrvatskoga učenjaka Ruđera Boškovića Dubrovčanina. Velikan taj bijaše okolo god. 1760. toli na glasu radi svoje učenosti u matematici i fizici, da su se za njim jagmili Talijani, Francezi, Englezi, Rusi i Niemci. Sam kralj francezki Ljudevit pozvao ga u Pariz, gdje ga je imenovao ravnateljem optike za pomorstvo.

Taj veleum bio je naše gore list, sin slavnoga Dubrovnika, gdje se je rodio god. 1740. a umro u Milanu god. 1787.

Na proslavu toga učenjaka stigle su u Zagreb više zastupnikah učenih družtvah i akademijah raznih narodah, a medju timi nalazio se i talijanski učenjak g. Celori iz Milana, zastupajuć kod svečanosti u akademiji milansku zviezdarnu.

Iz Puzina javljaju nam, da je narodna stranka napokon ipak nadvladala sve poteškoće i raztrgala sve šarenjačke mreže. Svi rekursi talijanske gospode bijahu od viših oblastih kao neosnovani i netemeljiti zabačeni. Više neznadoše, komu da se uteku. U Poreču bi rado pomogli al nemogu nikako. I u Trstu imadu prijateljah no bankrotiranim je težko pomoći. Neprosta njim dakle drugo nego čekat što donese sreća junačka. Posliednja slamica, za koju su se gospoda u skrajnoj pogibelji hvatala, prekinula se u šarenjačko-krnjelskoj družbi pada i leti sve to niže u „fojbu“. Slamica ta bijaše zadnji utok naše gospode na namjestničtvo proti poznatomu izboru zamjenika jednomu občinskomu zastupniku. Budući je i taj utok zabačen, odredi c. kr. kotarsko glavarstvo, da se novoizabrano zastupstvo dne 26. t. m. konstituira.

Pozivnice, koje je kotarsko glavarstvo u hrvatskom i talijanskom jeziku na sve zastupnike razposlalo, glase hrvatski ovako:

Gospodinu N. N, občinskomu zastupniku u N.

Poleg naredbe Vis. c. kr. Namjestničtva u Trstu, dne 18. feb. 1887., br. 2535 i u smislu §. §: 33. i 95 občinskog izbornoga zakona za Istru, poziva se Vaše gospodstvo, da se 26. febrara t. g. sastanete na 11. sati predpodne u občinskoj kući u Pazinu, gdje ćete imenovati novoga občinskoga načelnika te konstituirati novo občinsko zastupstvo.

C. kr. kotarsko Glavarstvo,
u Pazinu, dne 20. feb. 1887.
Manussi.

Tim su poderane glavne talijanaške spletke, nu prestat sasma neće, dok njim se posvo nepotrgaju niti.

Novomu zastupstvu preporučamo sada, prije, da zakonito primiti občinsku upravu u svoje ruke, da postupa mirno, trieznо i obzirno sa prijateljom i protivnikom; da upravlja točno i marljivo občinskimi poslovi; da se nedade ničim znatražiti niti ičim zavesti. Strogost u vršenju zakona ma biti od koga, mora biti prvim i glavnim načelom novomu zastupstvu, najpače budućemu načelniku pazinske občine.

Kao što srao težko dočekali konstituiranje novoga zastupstva, tako mu se od srdca veselimo u čvrstoj nadi, da počimlje

---

da mu duguje samo stotinu, pak napokon zamolio šior Nina, da ga počeka jer da neima čim platiti. Šior Nino nehtjedo dulje čekati već tuži Frana pokazav njegovu obveznicu. Franova kuća došla pod bubanj a kupio ju sam Nino iz koje iztjera zota mi i ženu njegovu. Kćerka se vratila k meni i uzaro taj lani od boli i jada, a Frano pošno u bieli svieti! Kaznio ga Bog jer je slušao krivo proroko!

Stari zvonar zamukne i obriše si lice laktom pak nastavi: Al pravo kaže narod, da neima zla bez dobra... Od tada naimo zapustili seljani šior Nina i njegov prag. Nastojanjem gospodina župnika i drugo poštene gospode otvorila se u selu hrvatska škola, a mališi pohrlili u našu učionu, da se nauče što njim je potrebito, najpače ljubiti sve što je naše .... Napokon došao djavao i po svoje; oto umrô i šior Nino, a u grob ga nosiloši suza ni molitva već proklestvo onih, koje je unesrećio. Bog mu oprostio — uzdahne težko starac — kao što mu ja praščam.

Ja sam mu odzvonio posmrtnicu a gospodin župnik, ljubeć svakoga i praščajuć svakomu odredi, da se Nina liepo po kršćansku zakopa. Malo prije toga rekao sam sakupljenim seljakom: Slušajte gospodina župnika i drugo domaće sinove, a kanite se doteplicah, ne sliedite krive proroke, koji bi nam htjeli iztrgnuti naš miti jezik i sv. vjeru naših otacah.

Bog Vas ulišao — doviknuh starcu — pak se uputih kući razmišljajuć o posliednjih zvonarovih riečih.

Veljko Jeretov.

u našoj obćini od 20. t. m. novi život. I u to ime pomozi nam Bog!

Babinu piskaru iz Liburnije. U zadnjem broju poročkog listića oglasio se opet naš mili prijatelj, koji pita obično babino čitatelje neslanimi doskočicami il smradnimi lažmi držeći se ono poznate: vatraj i laži, ludi sviet će ipak nečemu vjerovati. Mesopustna buka probudila ga opet, pak stao iznova trti lan, da mu prodje dan. On se je osvjedočio, da se naš soljak noda više na led; da novjeruje tako lahko svakom dotepuhu i pripuzi, za to valja oerniti mu njegovo prvake, njegova stolišća i sve, što ga podiže i osviešćuje.

Kako je poznato, priredila je hrvatska čitaonica u Kastvu sjajnu zabavu na proslavu svog dvadesetgodišnjeg obstanka i otvorenja „Narodnog Doma". Zabava sama izpala je toli krasno, da njoj nobijače prigovora sa nijedne strane.

Gostih došlo je iz bliza i daleka: seljakah, radnikah, učitoljah, svećenikah i lep broj o. k. činovnikah. Pozvani odazvali se mnogobrojno pozivu. Odbor čitaonice nije pozvao „babinog" piskara bojeć se, da okalja svojom prisutnošću ono čisto i nesakrnjeno prostorije. Odtuda sav njegov jal, odatle ova njegova zloba i sróba proti Kastavcem u opće, napose pako proti samošnjoj čitaonici.

Naš zelenkovlo oborio se u prvom redu na našeg narodnog zastupnika g. Dra. Laginju, koji je bio zabavi prisutan i kojeg se je izvoni komadi: „Što za ognjilo" predstavljao. U čitavom mnobrojnom svietu štuju se i cienе oni muževi, koji svojom ili rieča i štu doprinesu na prosvjetu naroda, jedino kod nas u Istri jest onaj ludjak i badak, koji posvoti svoje sile našem bludnom narodu. G. zastupnik Laginja napisao je veseloigru iz kastavskog života iz doba carice Marije Terezije, a ta igra predstavljala se jur tri puta u Kastvu a nikad nije kapola u oko babinog piskara do sjetos. On dodše mišli, da se je ovog mesopusta prvi put predstavljala, nu mi mu nemožemo pomoći ako nezna za ono, što se oko njega zbiva.

Na zabavu u Kastav — piše — da je došlo množtvo izabranog obćinstva a među tim da se nalazilo i o. kr. činovnikah. Nami je drago, da je spomenuo i carske plaćenike, koji bljaku na zabavi, jer tako možemo i njo ubrojiti među panslavisto, pošto kaže, da je to bio sastanak panslavistah iz cielo Liburnije. Na tom daru bili bi mu zaista malo zahvalan g. vitez Jettmar.

Milo nam je priznati tomu piskaru, da nepozna našeg jezika, al to je jedino njegova sramota, a da je pošten kolliko je bezobrazan, on bi se zahvalio na službi i krahu, kojim ga pita hrvatski narod Liburnije. G. Laginja uspio je posve svojim literarnim radom, a ako piskar nevjeruje nama, neka se popita kod onih, koji su zabavi prisustvovali i koji trube inače u njegov rog. Kao zrio i vrstan politik pokazao se g. Laginja svuda, gdje je kao takav na javnost stupio, pak ako mišli babino čoljade, da je naš zastupnik još bolje uspio kao pisac, nego li kao politik, mi si možemo na tom samo čestitati. Mi smo uvjereni a svi nepristrani sudioci nam to potvrđuju, da se g. Dr. Laginja može mjeriti sa bilo kojim babinim politikašem; što se pako odlikuje i kao popularni narodni pisac, to mu mogu samo porečki bukveži zamjeriti. Igra pisana je većinom u književnom jeziku, i u tom jeziku se je predstavljala. Da ju je mnogobrojno obćinstvo razumilo i shvatilo, potvrdilo nam je silno povladjivanje, koje sponinje i babino zanovotalo. Bilo bi uzaludno prepirati se s takovim stvorenjem o tom, što sudo o igri oni, koji su čuli i što misle Kastavci o Djakovcu ili Belovaru. Babinu dopisniku bilo bi dakako milije, da se je u Kastvu predstavljala koja talijanska veseloigra, pa bilo i u sladkom rovinjskom ili vodnjanskom dijalektu. Al do toga neće doći na vjeke, makar došli u Liburniju svi porečko-pazinski jaslari.

Na dan zabavo nije se iz Kastva odaljio nitko, koji je članom čitaonice ili koji pošteno i plemenito čuti. Ako je možda koga pozvao na crnu kavu babin čovuljak, pak mu se taj pozivu odnzvao, to nas nimalo nesmeta znajuć, da imado u svakoj pšenici ljulja i da neima naroda bez izroda.

Ako smo u ičem ostali dužni babinu dopisniku iz Liburnije, neka nas izvoli na to upozoriti, jer smo njemu i svakomu drugomu uvjek na usluge.

Zabava hrvatske čitaonice u Kastvu. Piše nam dne 18. t. m. o posliednjoj zabavi kako sliedi: Preksinoćna zabava u „Narodnom Domu" nije ni malo zaostala za običnimi zabavami čitaonice. Kažemo „za običnimi" jer sa onom od 30. jenara težko će se moći ikoja prispodobiti.

Premda je bila ljuta zima, došlo je nešto gostovah i iz vana, pako neki rodoljubi inkodjer iz Rieke i Voloskoga.

Igra „Boz brkovah" odigrana je dobro, al spada medju ono šalo, koje mislimo, da nisu za naše obćinstvo. Zato budi upravi preporučeno, da nam drugi put, ako Bog da, donese zdravije duševne hrane i . . . ljepšega jezika.

Što ovu zabavu čini zanimivom jest to, da se je za prvi put plosalo „salonsko kolo".

Ples je izveden vrlo točno i omilio je osobito onim, koji još nikad nevidješe plesati kola.

Liepo bi bilo, da se taj narodni plos uvrsti u puku.

Zabava je trajala do u zoru.

Ufamo se, da će uža sve vanredne pripravo i troškove od obih zabavah ostati štogod novca i za bud koju dobru stvar.

* * *

Umro je u Forlanji-Matulji poštonjak proto Josip Milih Lušian od kakovo 74 godine. Do prod malo vremena zdrav i jak, sada crna zemlja.

Bio je vrlo dobar gospodar, marljiv, skrban i zauzet za kuću. Narod ga ovuda dobro pozna, jer je mnogo radio kako sudbeni procenitelj. Pokoj mu duši!

Porečki list i naše svećenstvo. Dopisnik iz Liburnije porečkog listića pripovjeda u predposliednjem broju, kako je proučio: „Status personalis" svećenstva tršćansko-koparsko biskupije za god. 1880. pak mu se odmah želudac preokrenno čim je pročitao, da je taj „Status" tiskan u tiskari g. V. Dolonca, u istoj tiskari, gdje se tiska „Naša Sloga" i „Edinost". Strota! Skromnu kao što jest, vell, da nezahtjeva, da se „Status" tiska u tiskarni „Indipendenta" ili „Alaharda", ali prije nego li bi se imao tiskati kod g. Dolonca, morale bi se popitati koju tiskarnu u Mljetcih ili u Rimu, da ona obavi taj posao. U blaženoj Italiji tiskali bi možda jeftinije naše „Status", a da njim se kuže, da je to za "nespašenu" braću, evo naše glave, ako nebi sve „Status" Istre, Trsta i Gorička badava tiskali.

Prod. Ordinarijatu preporučamo dakle, da se u buduće popita kod porečkog lista, gdje bi imao tiskati „Status" za tršćansko-koparsku biskupiju. Nije bo vriedno iznaživati kavgo sa istarskom gospodom radi takove malenkosti.

Kad bi se htjelo slušati naš glas, mi bi savjetovali, da se tiska „Status" u buduće u tiskarni „Trovesa" u Milanu. Tim bi valjda bili zadovoljan poročki listić i njegov piskar iz Liburnije.

Al ako se je već kod samog imena tiskarce preobrnuo gospodski želudac gospodina dopisnika dično „babe", čim je došao na sam predmet, t. j. narodno pitanje, čotićno na domovinu svećenstva tršćansko-koparsko biskupije, lakoćo mu je gospodskog trupla sav drobac sa svimi crievi. Po njegovu računu imade između 302 svećenika u biskupiji, njih 100 iz Kranjsko. Da kako da pri tom nesvisne od bolesti jedno srdce one plemenite duše!? No ni to skoti nobilja dosta, jer ni ostali svećenici ne-Kranjci nisu svi članovi pazinskog političkog družtva; i među timi imade jih mnogo, koji su „di puro sangue slavo", a kao takovi neprodršći o liberalnih načelih, bezvjerstvu, nasilju i tiranstvu.

Dodor tješi se novino stvorenje, neduzno mezinče porečke „bake" pak si zapamti, da svi oni „reverendi", koji su ti toliko na zubu nemaro za tvoje jadikovke više nego li za lanjski snieg.

Vjerujemo ti, da ti je žao što oni „reverendi" uživaju „i migliori posti" i da bi ti milije bilo, kad bih mogao k tvomu mastnomu „postu" pripojit i one dobre „posto" naših „reverendah", al što ćeš, kad to neide. Zahvali dakle Bogu, što je stvorio i takovih ljudih, koji to trpe među sobom i koji snašaju svoj krvavo zasluženi novčić u tvoju veliku kesu, da se njom pitaš i tustiš. Da se pako odobljati nemožeš, nisu ti krivi naši „reverendi" već tvoje nemirno, nezadovoljno i zlobno srdce. Strastven, zlobau i opak čovjek nemože se uz najbolje „posto" odobljati, to nebi ni tobi bilo pomoženo, da ti odstupe svi naši „reverendi" sve najbolje „posto".

Iz Buzeta pišu nam 20. t. m.: Predradnje za obćinske izbore josu jur gotove, a sad čekamo samo, da nam se javi kad li će mo se ogledati sa narodnimi protivnici i upropastitelji naše jadne obćine. A bome već je skrajno vriemo, da jednom i kod nas zavlada red i zakon, da se saznade tko plje i tko plaća.

Naši Talijanaši mirovali su dugo, no odkad se pročulo, da će mo imati izbore, stali se oni živo micati. Sad njim je inova „šćav" prijatelj i kumpar; sad ga vode opet izpod ruke na čašicu raklje ili na cigaru, da mu pri tom našepću svoga i svaša proti Strpedjanom i svim onim, koji nepriznaju vjerovanje pazinsko-porečkih jaslarah.

I naša stara „baba" počela je svoje grbavo prsto pružati, a to nam je dokaz, da izbori nisu daleko. U zadnjem broju poročke „placarice" čita se dopis iz Buzeta, u kojem govori posnati dolija o obćinskoj upravi u Buzetu, o laborih, pak se junak na koncu svalio na čestite naše Strpedjane, navlastito na g. Fr. Floga. Svi ovi da rade za panslavističku (!?) program, jer su njim puno škrinje hrvatskoga novca, što no njim ga šalju iz Zagroba i Kastva. Strpedjani da putuju od sela do sela pridiću narodu, da neće više poroza plaćati, već da će mu biti dapače povraćeno 30.000 f. što no jih je jur za poroz platio. Vodju tih predikačah, da je poznati Fr. Flogo, koga podupire „fumoso parroco" i drugi svećenici. Flogo da nebi radio za hrvatsku stranku, all, da imado sina u konviktu u Trstu, pak so boji, da mu ga protjeraju, ako neći radio za hrvatski program.

Nedostoji vezih ludorjah, smješnijih gluposti!?

Buzetski dolija znado da neimaju Strpedjani novca niti za svakdanjo potrobo, nko si jih žuljevi i potom lica nezasluže. Oni jih dakle nemogu niti drugim nadjati ili davati. Znademo unapried, da će se raztresti po našoj obćini novaeah, all ti će do dodi le jasnih poročkih i pazinskih. Mi nemožemo nikoga podmititi, niti kupiti, nko ne pamotnom naukom i dobrim savjetom. Lahko je Talijanašem, koji dobivaju novce u šoblju, to ga sipju lievo i desno.

Slavni Dragući, u kojem se šopiri volja talijanaško stranke izvan Buzeta, dobiti će za „bakala i bigulo", kad se bude birale. Tu, poznato je, da su u Trstu i Poreču neku stotinicu sakupili za one Dragućane, kojim je tuča polja i vinograde potukla, a taj novac, da će deka predstojeće izbore. Dobiti će ga samo oni, koji su proti Hrvatom, nepitajuć, da li ga trebaju ili no.

Protivnici naši znadu dobro, čim se mi slušimo i da nam je jedino sredstvo pošten rad. Radom i poštovanjem nadvladali smo silu potožkoćah, a tim nadvladat ćemo boz novca i narodne dušmane kod budućih izborah. Prosto je osramivanje i gadna klevota „babina" piskara, kao da bi notko od hrvatske stranke narodu obećivao novca ili odpust poroza itd. Takovim nečistim oružjem boro se jedino šaranjaci i krajcli, nipošto pošteni ljudi.

Strpedjani poduđovaju i savjetuju svoju braću, al to je i svakomu drugomu slobodno. Njih ide svakako čast, što su kadri svim ostalim obćinarom predjaditi i rukovoditi jih. Oni se nebolje nikoga, jer rade pošteno i plemenito u smislu zakona i narodnih pravah. G. Fr. Flogo nezdaši se nikoga na svietu, a najmanje svoga prevriednoga župnika ili kojeg drugog svećenika. Njegov sin nit je bio nit je u kakovom konviktu, i to s jednostavna razloga, što njegov sin za konvitta „ste sposoban nije.

Eto, ovim smo boz ikakve muke pobili buzetskog piskara poročke „babice" dokazav mu, da su u žal kratke nogo.

Tko će biti budućim načelnikom i tko će stupiti u novo zastupstvo, to je naš posao. Sarenjaci i talijanaši imadu svoje Corovce, i Klarićo nek se jih drže, a mi ćemo se držati naših pošteujakah bilo to babi pravo ili no.

Izgorjelo kazalište u Ljubljani. U četvrtak javila nam je žica, da je ljubljansko zemaljsko kazalište postalo žrtvom požara. Od cielo sgrade zemaljskoga kazališta ljubljanskoga neostaše no glavni zidovi, a drugo izgorje sve. Isto večeri pjevala se njemačkim jezikom „Fatinica", koja se svršila u podpunom redu, to se je občinstvo posve zadovoljno vratilo kući. Oko 1 sat poslije ponoći opazilo vatru najprije dva gradska stražara, od kojih odtrča jedan na magistrat, da nesreću javi, a drugi podje da probudi pazitolja u kazalištu. Vatrogasci su bili doskora na mjestu nesreće i radili su iz svih silah, da barem suejedne kuće očuvaju od nesreće. Da se spasi kazalište, nije bilo moguće ni iz daleka pomisliti. Uz to se dogodila i pomotnja među vatrogasci: od silne studeni smrzli su so naimo ventili, pa parna štrcaljka nije mogla raditi, dok u nju nonalše vruće vode. U to sunu plamen kroz prozore i krov nebu pod oblake, to se digao ko ognjeni stup. Vatra se je porodila na pozornici, odkud se je razširila po ložah i pozornici, podpomagana silnim propuhom. Obitelj pazikuće, koja je stanovala u najgornjem podu, htjela je poskakati kroz prozore na ulicu, no tješili su ju odozdol, neka čeka, da će vatrogasci ovaj čas doći. Ovi u istinu dodjoše i spasiše pazikuću iz sigurne smrti. Još sliedećega dana se je cioli dan dizao dim iz garišta. Spaćeno je jedan dio sprave i knjižnice. Štete je više od 200.000 for., al je kazalište bilo osiguranc. Nesreća se nije dogodila druga, nego što je jedan radnik pao s ljestara i slomio si ruku i nogu. Kako je vatra nastala, nezna se pravo.

Zemaljski hipotekarni zavod u Poreču. God. 1886. iznesao je prihod toga zavoda for. 198.439.99½ a razhod for. 186.936.55½ tako da je dne 31. decembra u blagajni bilo for. 11.503.44. Isto godine dano je novih zajmovah 119 u iznosu od for. 249.400. Vraćeno bilo je zajmovah 6 u svoti od f. 41.849.33, tako da je broj zajmovah narasao za 113 u iznosu od for. 207.550.67. —

Ukupni broj danih već zamovah dne 31. decembra 1886. bio je 1500 u svoti od f. 2.924.602.51.

Amortizacioni fond iznašno je dne 31. decembra 1885. ukupno for. 65.047.16; tokom god. 1886. uniđlo je izplatami godišnjih obrokah for. 41.840.33.

Od ove svote izdano je for. 40.200 za izplatu izvučenih založnih listovah 4%, a amortizacioni fond dne 31. decembra 1886. iznašno for. 57.690.49. Založnih listovah u cirkulaciji dne 31. decembra 1886. bilo je ukupno 5333 u svoti od for. 2.381.700.

Rezervni fond dne 31. decembra 1886. iznašno je ukupno for. 41.184.30½. Toliko možemo ovo javiti o tom za naša pokrajinu velevažnom zavodu, jer toliko su donosile i tršćanske novine, kojim je uprava zavoda priposlala svoj izvještaj.

Našega su lista gospoda u Poreču nisu sjetila, prem znadu, da isti zastupa većinu pučanstva Istre, za koju bi na prvom mjestu bio morao onaj zavod ustrojen biti, i prem znadu, da se isti, kako je „Istria" sto put kazala, i u najzabitnijoj kolibici Istre nalazi. Gospoda „Našu Slogu" voleduću ignoriraju, prem je pozorno čitaju, a mi im poručamo, da, ako nas svi znaci novinarju neće to već dugo trajati. De tada: si accomodino signori!

Trgovina sa petrolejom u Trstu. God. 1886. dopeljano bi u Trst 22.250 bačvica i 20.280 skrinjah amerikanskoga a 75.955 i 7. 934 skrinjo ruskoga petroleja. Ukupno dakle 98.208 bačvicah i 28.214 skrinjah. Dovoz petroleja opao je također posliednjih godinah. God. 1870. do 1885. dovoženo bi godimice u Trst oko 400.000 metričkih centah petroleja.

Trgovina sa lošom biva također danomice mlohavija, a novaraju ti nas svi znaci, biti će u budaće još gore. U zadnje vrieme počelo se nalmo u velike izvažati los iz Rusije, koji će izlsnuti tu domaću trgovinu. Doznajemo naime, da su engleski i francezki agenti sklopili s ruskimi trgovci losa pogodbo za silnu množinu hrastovoga, amrikovoga i jelovoga losa. Napose francezki trgovci sa vinom naručili su mnogo ruskih dužicah, kakove su do sada kupovali u Hrvatskoj i Madjarskoj.

Prvom žrtvom svoobćega ustanka postao je u Beču brijač Antonij Knucor, koji si je prorezno britvom vrat u prisutnosti svoje žene. Knucor, koji se je bojao, da će ga pozvati u svebći pučki ustanak, pograbi britvu, kojom se hotio zaklati. U to prisko ći žena, da ga u tom zaprieči, nu muž ju težko izrani, na što si i sam proreza grlo. Kad su ljudi na ženin krik dotrčali u sobu, našli su brijača mrtvoga, a njegovu ženu boz sviesti na podu ležati.

Sooba u Americi počela je žalibože i u našem najbližem susjedstvu, među Slovonci preotimati mah, što sili svakoga čovjeka, a najviše ono, koji su zvani, da vladaju, na ozbiljno razmišljivanje naših današnjih odnošajah. Kako javljaju „Dolenske Novice" odselilo se je od nove godine do sada samo iz okružja Novo mjesto (ljubljansko) 71 osoba, a iz okružja čornomeljskoga više nego dva put toliko ljudi.

Dopisnica uprave

Od 5 t. mj. do 15. t. m. priposlaše nam predplatu:

P. u gg. Dr. N G. Arad za god 87 (nadamo se da ste primili našu dopisnicu). — A. I. Stari Zadar za god. 86. — A. B Lanišće za god. 87. — S. B. Arbanasi za god. 87. — A. D Trsat za god. 87. — F. M Bohun za god. 87. — R. J. Berane za god. 87. — H M. Kozan za god. 87. — A. D. Gruž-Trst. za 2. pol god. 86. (Nismo Vam posebno odgovorili jer nismo znali prez čega se sada mihazite). — I M. Spljet za god. 87. — A. S. Klanc za god. 87. — Š D. Tinjan za 2 pol. za god. 87. — I. P. Tinjan za god. 87. — I. D. Tinjan za god. 87 — M. T Karlovac za god. 86 (dobro). — I R. Sišan za god. 87. — A. K. Turke za god. 85. — J. V. Turke za god. 86 — L. T. Trst za god. 87. — M. T. Vrunik za 2 pol. 87. — P. P. Mitrovica za pol god. 87 — J. V. R. Jaska Sv. Ana za pol god. 87. — J. M. Lindar za god. 87. — Dr. O. Krk za god. 87. — F.

K. Katinara za god. 87. — A. M. Breza za god. 87. — Čit. Makarska za god. 88. — S. F. Stari Sisak za god. 87. — L. G. Split Solin za god. 87. — I. H. Ljubljana za god. 87. (Naš list stoji for. 5 na god.) — I. J. Poreč za god. 87. — Gj. R. Budišćina za god. 87. — S. S. Slde za god. 86. — J. T. Opatija za god. 87. — J. B. Sušak do 15 febrara 88. — J. K. Čabar za pol god. 87.

Trgovačke viesti.

Kava mirna prodaja cieno nešto povoljnije tvrde. *Moka* f. 115—125 — *Ceylon* plant. 96—120 — *Portoricco* for. 105—126 — *S. Domingo* for. 88—89 — *Rio* obično for. 81—88 — *Laguayra* for. 89—98 — *Santos* for. 80—87 — *Java Mat.* for. 94—96.

Šukar drži se nizko; prodalo se ovih dana 5000 vreća po for. 17.75—20.

Voće tvrdo cieno. *Datuli* f. 25-30 — *Smokve* 10—11. *Rožići* puljiski po f. 10-10 50 grški f. 6. — *Limuni*, pomarance f. 2.50-5.00. — *Mandole* for 75—80 *Sljive* sušie domaće for. 10—11 — *Uva pasa* for. 20 — *Cibibe* for. 12—16 — *Blanke* for. 16 30 *Sultanina* for. 10—32.

Ulje bolje raženo za jelo for. 30—40 — za stol for. 40—60 — pamučno for. 20—30.

Petrolej ruski for. 7 25 — amerikanski for. 9—9.25.

Pasuli arvenj for. 8—8.50 bobinac for. for. 9 9.50 koks for. 10—10.50.

Masło štvjersko for 85 90 — najfinije for. 91.

Žito: pšenica ruska f. 9.50—10 — banatska for. 10 — turuza levantinska for. 8 — malo tražena.

Sieno konj ko for. 1.50—1.80 — krmenje for. 1.90—2.10.

Buhača (orlasantemo) dovažano u Dalmaciie u Trst 100 vredah a prodao po listoga po kvintal po for 180—170.

Kože volovje strojene 50 k. f. 235; teleće f. 462

Lutrijski brojevi

dne 19. febrara

Beč	59	90	52	46	70
Gradno	4	40	12	8	59
Temešwar	80	90	40	71	24

dne 23. febrara.

Brno	80	30	24	39	25

Trščanska burza

dne 24. febrara.

Austrijska pap. renta	for.	78.50	do for.	78.70
Austrska " "	"	87 10	" "	87.30
Ugarna zlatna 4%	"	97 30	" "	97.40
Ista ter srebrna	"	878	" "	871
Dion. krcdit-banka	"	270.—	" "	277.—
Talijanska renta	"	94 ¼	" "	94.¾
London 10 lirah sterlinah	"	128.—	" "	128.¾
Napoleoni	"	10 09	" "	10 10
C. kr. cekini	"	5.80	" "	5 90
Državne marke	"	61 90	" "	61 75
Ista for reske	"	49.75	" "	50.—
Talijanske lire	"	49 60	" "	94.90

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija
v Ljubljani

o stavlja me ju kakor po čudi ža od najboljših želodčevih in tajenih bolezin koje so me doslih jet let uznanog mudila in proti kterim mi najmoćnejši zdravniki Vienne, Milana, Como in Genova niso zamogli prav nič pomagati.

Luca Battiato, Dagora na Galičkom.

Izdelovatelj pošilja je v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·20** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spomeia; v Pulju Wassermann, Carbucchio in Rodinis; v Divanu Reki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Vislanah Paletti, v Poreču Gandusio, v Buji Bonetti in v večini lekarn v siri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 7—50.

Stante i ditajte

Rad pronaške zimske se zeme dreadavat će se na skladištu još se nalazećih **1250** komadah nova izumljenih, toplih, trajnih, pristalih

Štefanie-kaputah

za 2 reda puceteh, po komad

samo for. 1.60

Nema ništa boljega, trajnijega, jeftinijega i naradnijega od ovih novo izmišljenih praktičnih Štefanie-h djetakah za gospodjice i djevojke, kojih ma u raznih svakovrstno boja, to ih ug odnici pohvališe kao izvrstno 1 što pristaju svakijemu tielu, 2. što uzdržuju jednoličnu toplinu tiela. 3. što se njimi prištedjuje gornje odielo i 4. radi jeftinoće, trajnosti i ukusna kroj.. — Tko ima Stefanie-haljetak — zaštićen je svoti studeni — neće pažaliti troška, što ga je dužan učiniti za uzdržanje zdravlja.

Fin haljetak ili hlače samo for. 1·60.

Za gospodu vrlo jeftino, tiuo i jako

topli haljetak ili hlače samo f. 1·70 po komad

Kod naručivanja neka se samo naznači veličina osobe - Prodaje i razpošilja uz poštarsko pouzeć jedino razpošiljalište

RABINOVICZ
Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

Br. 7.

Oglas.

Članovi „Gospodarske zadruge“ u Kastvu pozivaju se na redovitu skupšćinu, koja će biti dne 28. febrara, to jest prvi ponedeljak korizmeni, u Kastvu u prostorijah „Narodnoga Doma“ u 9. urah predpodne.

Dnevni red: 1. Obračun lanjske godine. — 2. Izvešće o delovanju družtva u god. 1886. — 3. Proračun za god. 1887. — 4. Odluka rad nadarivanja blaga. — 5. Drugi koji predlog.

Gospodarska Zadruga.
Kastav, 21. febrara 1887.

Predsednik
Dr. M. Laginja.

Čast nam je proporučiti p. n. občinstvu **Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, za solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pismeni i strojevi providjenu,**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU
U TRSTU
Via Torrente 12

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti **knjigotiskarskoga posla** te proporuča se osobito za ovo vrsti tiskanie kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artiju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, razporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješća, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cienike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli **brzom i točnom** podvorbom, toli **joftinom** cienom i **ukusnom** izradbom.

Očekujuć, da će podpisani sl. občinstvo svakom prigodom svojimi velecenjenimi naručbami počastiti, preporuča sliedeće, njenom nakladom izašle knjige:

KMETIJSKO BERILO
za nadaljevalne ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Napisal E. Kramer, ravnatelj kmetijske (gospodarske) šole v Gorici.

Cena: Trdo vezano po pošti 75 nč., n mehko 55 nč.

Obrtniiska postava in Cognarjov životopis cena 20 nč.

RUDIN
roman Turgenjevov. — Cena 20 nč.

FILIP
žalostna igra. Spisal Vittorio Alfieri. Preslovenil J. Križman. Cena 25 nč.

ANTIGONA
Poslovenil J. Križman. — Cena 20 nč.

VILJEM TELL
Poslovenil F. Cegnar. — II. izdaja. Cena 40 nč.

Sôdni obrazci
Spisal Bogdan Trnovec. — Cena 25 nč

ZGODOVINA TRSTA IN OKOLICE
Spisal J. Sila. — Cena 50 nč.

Malostranske pripovedke
Češki spisal Jan Neruda, poslovenil Ljudevit Furlani. — Cena 20 nč.

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotično naslov (adresu) naručiteliea.

Za obilnu naručbu proporuča se

Tiskara Dolenc
Via Torrente 12 u Trstu.

Izašao je

CIENIK
sjemena, boja i četka (kefa)
za godinu 1887.

koga šaljem svakomu bezplatno. Ako koji izmedju mojih štovanih nabavljača istoga slučajno još ga primio nije, molim, da ga blagovoli reklamirati, te će mu odmah poslati. Se volepočitanjem

G. Poppović u Zagrebu.

ŽELODČNE BOLEZNI
je moguće ***BRZO*** in ***POSVEMA*** ozdraviti
po
JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko. posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva sama

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priprostosti, odločno oživljajoče in želodčno živce hitro krepčajoče moči **gravice prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi ob vsakim dnevom voče praševanje po njemu. Ta balzam hegat na dolnjegolih snovih kinčke robarbaro, katera koreninka je poznana zarad njenega upodnega upliva na prebavljenje ni čiščenje, je nenadkrilivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; kato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bruhanju, proti lumparidalnim trpljenju, zlatenci in vsaki bolezni v črevesju

Steklenica z navodilom vred stane **80 nč.** ali 1 novčič. 9—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišća v Trstu v lekarni *Marka Rarastini* i *G. B. Roeli*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Kormínu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallaca.

Dobiva se v vseh knjižarnah **13. naklada** ravno izašla **modic. svetovalca**

Dr. Müllerja
najnovejše delo o slabosti, ostalelih živcih, o nastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KRAIKENBAUM
Braunschweig. 1-52

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjeresijskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2¼%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2%
3-mjesečni odkaz 3 ½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku; nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Gmlovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah

Kupnja i prodaj
od devizah, efektah, također unovčenje kuponah uz ¼% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca

Na efekte, 5½% godišnji kamatah do iznosa od fr. 1000; na povelje iznos glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 8—48

Francezka urarnica
G. TRIBAUDEAU-A
odlikovana tvornica.
Filijalka: Via del Corso 7 u Trstu.

Prodaje:

Samo f. 4.60 Nickel-remontoir-ura s 2-letnom garancijom.

Nickel-remontoir-ura s 2-letnom garancijom. **Samo f. 4.60**

Ure romontoir iz srebra **f. 6.75** i više

Ure romontoir iz nickla **f. 3.75** i više

Lanac iz srebra od **fr. 1.50** naprod
Lanac iz nickla od **30 nvč.** naprod.

Filijalka G. TRIBAUDEAU popravlja vsakovrstne ure po sledečih cenah

Poliranje ur od	fr. 1.25	naprod
Jedno pero	" .75	"
Navadno stakio	" —.10	2—20
Isto patent.	" —.15	

Veliko skladišćo urah i lancah iz **nickla, srebra i zlata** svake vrsti od f. 2—200 se garancijom od 2 do 12 godina. — **Cieniki na zahtjev franko.**

Oklic do vseh bralcev tega cenjenega lista.

Radi popolnega razhoda mojih provizijalnih filijalk, kakor tudi radi sure jetja neke tovarne, razprodajam vse moje objekte za četrtino cene namreč

vse po 97 nov. 4—4

97 nv. 1 klobuk za gospode iz moško kinčastine v vseh barvah.	**97 nv.** 1 obleka iz črnega za dečke, obstoječa iz hlač in životička	**97 nv.** 1 svadnja obleka za dame, platena s progami.	**97 nv.** 1 v [illegible] [illegible] po dr. Jag ru ma gosp de
97 nv 1 srajca za gospo z čipkami, najfinejši šifon.	**97 nv.** 1 srajca za gospode iz finega šifona cretona ali oxforda.	**97 nv.** 1 par čevljov elegantnih za domačega nakna.	**97 nv** 6 otročjih Carro-ujcev obrobljeni.
97 nv 6 parov kratkih nogavic — jedne barve ali s progami.	**97 nv.** 3 para nogavic za grspo žebro kakovosti.	**97 nv.** 1 modrec iz volne za gospode in gospo.	**97 nv** 1 skrinjica z 10 kosi angleških pristno barvanih resnobojnih šopih za cev.
97 nv. 1 dober pet bol, pamast ali barvan.	**97 nv.** 6 ubrusov (servjet) bolih ali barvanih damastnih.	**97 nv.** 6 čipk za slvega platna ali ortanil.	**97 nv** 6 komad sapuna najfinejše volne, v živih bojah in [illegible]
97 nv. 1 hlače za gospoda proti mrazu svakovrstno velikosti	**97 nv** 1 postelina preprega iz juto-sukna desetnirana.	**97 nv.** 1 ogrinjača za dame, velika	**97 nv.** 1 krat s mehanično uredbo, same se ušipaj de.
97 nv. 1 ženska pihalka fino oslikan in moderno izdelan.	**97 nv.** 1 ustnik za smodke iz pravo morske pene.	**97 nv.** 2 šepni robci iz fino lionske svile raznovrstnih barv.	**97 nv.** 1 medaljon najnovejši / gon, z kamenj.
97 nv. 1 narokvica bogato okrašen s kamenj.	**97 nv.** 1 veriga za uro iz umetnega zlata s pripomočo	**97 nv.** 1 prstan z brilanti in imitiranimi kameni.	**97 nv.** 6 jedilnih žlic iz pravega londonskega britanija-srebra
97 nv. 1 metna pipa iz morske pene za tabak	**97 nv.** 2 svetilnika iz pravega londonskega britanija-srebra.	**97 nv.** koreo za juho iz pravega londonskega britanija-srebra.	**97 nv.** 1 garnitura, za dame
97 nv 12 žlic za kavo iz pravega londonskega britanija-srebra.	**97 nv.** 3 namizni noži iz pravega londonskega britanija-srebra	**97 nv.** 6 francoskih vilic iz pravega londonskega britanija srebra	**97 nv.** 2 para prepustnih nogavic z fin. svilo

Samo gl. 1·10 krasna kabinetna razvrstna nazidna ura, verižicami okrašena. Razpošilja se po poštnem povzetju; za neodstajajoče blago se denar povrne.

J. H. Rabinovitz, Wien, 3. Bezirk, Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

njih zvonarovih riecim.

Veljko Jeretov.

[illegible] ono spriesna laž».

[illegible] ja noznan, zato je [illegible]

Broj 9. U Trstu 3. marča 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 6 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (vaglia postale) na administraciju „Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedolazi na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se novcem ne naplaćuju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Ravnajerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Konac spletkam.

Ljuta borba, koju biju naši rodoljubi i sav izvanjski puk občine Pazin poslienjih dvijuh godinah, ovjenčana je zadnje subote sjajnim lovor-vincem.

Toga dana konstituiralo se naime novoizabrano občinsko zastupstvo izabrav načelnika, podnačelnika i občinske savjetnike za pazinsku občinu. Načelnikom izabran bi vrli rodoljub i posjednik u krčnom Lindaru, gosp. Inocent Fabris; podnačelnikom pazinski župan i čestit naš trgovac gosp. Anto Brtoša. U občinski savjet odabrano je 6 čelik-rodoljubah, koji će vazda riedju i činom podpomagati dičnoga svoga načelnika.

Što nam valja napose kod toga izbora istaknuti, jest činjenica, da se je obavio koli izbor načelnika i podnačelnika, toli onaj občinskih savjetnikah j e d n o g l a s n o. Već sam tim činom pokazalo je novo zastupstvo, da pojmi težinu i važnost bremena, koje uzimlje na svoja pleća. Činjenica ta jamči nam pako, da će naše narodno zastupstvo u Pazinu i u budućo u svakom iole važnijem pitanju postupati trieznо, ozbiljno i složno.

Požrtvovna rada, ljubavi i sloge hoće se zaista tomu novomu zastupstvu više nego li ma kojemu u Istri. Poznato je bo, da su u onoj občini pod prijašnjom upravom izcrpljena skoro sva novčana vriela; da su radi loše uprave posve presahnuli nekoji novčani izvori, i da bijahu napokon družtveni odnošaji do skrajnosti razklimani i raztrovani.

Pazinska gospoda gospodarila su u občini, da se Bog smiluje. Njihovom krivnjom pretrpio je Pazin dignutjem domobranskog batalijuna, žandarmerijskog zapovjedničtva, a do malo maknutjem gimnazije, veliko materijalno štete. Prihod je dakle silno umanjen u izdatci pomnožani. Tuj se hoće bez dvojbe ozbiljna rada, veliko medjusobne ljubavi, tvrde i neporušive sloge.

Narodni protivnici, kojim se je oduzela občinska uprava, neće zaista niti u budućo mirovati; nu bude li u novog zastupstva marljivosti, požrtvovnosti, ljubavi i sloge, uzaludno biti će sve protivničke spletke i osnove.

O samom konstituiranju novog zastupstva doznajemo jošte sliedeće:

Čim su protivnici saznali, da je novo zastupstvo sazvano, da se dne 26. pr. mj. konstituira, sazvaše dne 23. pr. mj. sjednicu, te zaključe, da se uloži treći utok, i to na samo ministarstvo.

Sliedećeg dana stigne od občinskog načelnika kotarskomu glavarstvu pripis, kojim se moli, da se obustavi konstituiranje novog zastupstva dok rieši ministarstvo najnoviji utok. Kotarsko glavarstvo odgovori namah, da je toj želji nemoguće zadovoljiti. Tim je gospodi nestala i posliednja nada, da bi mogli i nadalje konstituiranje zateguti.

Dne 26. pr. mj. sastali se skoro svi novoizabrani zastupnici prije sjednice, da se još jednom pogovore, koga li će i kako birati. Složiv se u svemu, odputiše se put občinske kuće. Od pazinske gospode nebje nigdje nikoga, kao da ih je zemlja progutala.

Prvu sjednicu otvori u ime kotarskoga glavara, politički povjerenik gosp. Manussi čisto hrvatskim govorom. Odstupajućeg načelnika niti občinskih činovnikah nebijaše niti blizu. Galerije bijahu spočatka posve prazne a tokom sjednice nadošlo je prilično slušateljstva, koje se je mirno ponašalo. Uspjeh izbora občinske uprave spomenuli smo prije. Zaključeno bi, da se odmah razpiše natječaj za mjesto tajnika.

Za vriemo čitave sjednice govorilo se i razpravljalo jedino hrvatski. Sve se obavilo u najboljem redu. U zastupstvu vladala je cielo vriemo uprav divna sloga i jednodušnost. Takovo mudro i složno ponašanje novog zastupstva prisiliti će i protivnike, da ga cieno i štuju. Mi se toj slogi i ljubavi od srdca veselimo znajući, da: »s l o g o m r a s t u m a l o s t v a r i a d a n e s l o g a s v e p o k v a r i«.

Uztrajte samo na toj stazi provriedni zastupnici pazinske občine, pak će Vam i daleko potomstvo s ponosom spominjati Vaša čestita imena, a svih paklenskih spletakah protivničkih nestati će kao i sniega na proljetnom suncu. U te ime pomagao Vam Bog!

Jezik kod c. k. financijalnih oblastih.

I.

U broju 2. tekuće godine objavili smo, kako je c. k. ministar financijah naložio financijalnoj direkciji u Trstu, neka ova strogo pazi, da se obstojeći zakonski propisi i naredbe glede porabe jezikah obdržavaju. Sa više stranah mole nas, da navedemo u našem listu dotične naredbe, na koje će se stranke u potrebi pozvati, ako se nebude pravica vršila.

Prva naredba u tom pogledu tiskana je u listu, koji se uredjuje kod c. k. financijalne direkcije za Primorje u Trstu, te razašilje kao prilog k listu naredabah c. k. financijalnoga ministarstva i to u broju 12. za godinu 1874. i glasi doslovce:

Poraba zemaljskih jezikah u občenju sa strankami.

Pres. Br. 505.

Na sve financijalnoj direkciji podčinjene c. k. oblasti, urede i organe.

Dogodilo se je, da je jedan c. k. porezni ured nekoj stranci na njezin njemački podnesak izdao talijansku odluku prem je stranka naročito molila, da joj se rešitbo dostavo u njemačkom jeziku.

Pozivom na članak 19. državnih tomeljnih zakonah 21. decembra 1867. br. 142 D. naredjuje se, da se strankam rešitbe na njihovo podnesko imaju izdati u onom zemaljskom jeziku (njemački, talijanski i slavenski), u kojem je sastavljen dotični podnesak; isto tako ima se kod sastavljanja zapisnikah (protokolah) u stvarih tičućih se poroza i pristojbah, kao što u kaznenom postupku glede dohodarine rabiti onaj jezik, kojim se u dotičnom slučaju služi stranka.

Nutrnji jezik financijalnoj direkciji podčinjenih oblastih, urédah i organah je pako njemački; u istom se imaju sastavljati svi izvještaji, naredbe i dopisi na druge c. k. urede; ako pako dospiju od autonomnih korporacijah (zemaljski odbor, municipija, občinska glavarstva) dopisi pisani u kojem drugom jeziku, koji se u zemlji govori, to se ima na nje odgovarati u jeziku dotičnoga dopisa.

Trst 12. maja 1874.

Ovdje navedeni postupak pooštren je svim c. k. financijalnim oblastim kasnijom naredbom 3. jenara 1877. pres. br. 14, koja je tiskana u prilogu 1. za godinu 1877. Ovom naredbom oznanjuje se najprije, da se svi izpiti kod c. k. financijalnih oblastih polažu u njemačkom jeziku, kojega da moraju poznavati svi činovnici. Onda kaže se doslovce:

„Ovom prigodom svraća financijalna direkcija opreznost na ovomjestnu okružnicu 12. maja 1874. br. 505 pres. (Prilog br. 12) te osobito preporuča svim podčinjenim činovnikom, da se nauče, ako to još do sada učinili nisu, i oba druga jezika, koji se u zemlji govore, i to u tolikoj mjeri, da se s njimi budu mogli služiti u govoru i pismu kod svoga uredovanja.

Obstojeći zakoni i propisi pružaju svakomu državljanu jamstvo, da se njegove ustmene razprave i od financijalnih oblastih vode u zemaljskom jeziku, da se njegovi u istom jeziku sastavljeni podnesci takodjer od svih c. k. uredah primaju, te da se rešavaju u jeziku dotičnoga podneska.

Ovaj sistem zahtjeva pako bezuvjetno, da se svaki financijalni činovnik čim više moguće upozna sa jezici, koji se u zemlji govore.

Kao što je financijalna direkcija to do sada činila, polagati će i u budućo kod imenovanjih i promaknućah odlučujuću važnost na poznavanje jezikah dotičnih natjecatoljah".

Pogled po svietu.

Trst, dne 2. marča.

Austro-Ugarska: Njeg. Veličanstvo cesar i kralj Fran Josip odputovao je dne 1. t. m. u Pešta kamo ima doći i prijasni kraljević Rudolf, koji je dopratio visoku svoju suprugu kraljevnu Štefaniju u Opatiju.

Iz Pešte brzojavljaju 1. t. m. Danas u 12 sati o podne otvorio je predsjednik Smolka sjednicu austrijske delegacije bez svakoga govora. Ministar Kalnoky predloži zakonsku osnovu o izvanrednom kreditu u iznosu od 52½ milijuna. Prvo čitanje zakonske osnove odmah se obavi, te osnova doznači proračunskom odboru, da o njoj izvješće podnese. Delegacija izabra trojicu članovah u proračunski odbor, te time bje zaključena prva sjednica.

Kod ugarske delegacije nastala je velika neprilika, što je predsjednik grof Ljudevit Tisza naglo obolio, a podpredsjednik kardinal Hajnald već je nekoliko dana bolestan.

Zajednički ministri grof Kalnoky, Kullay i grof Bylandt, te odlični predstojnik Szögeny, prispjeli su u Budimpoštu, da prisustvuju sjeditbi delegacija. Kako se govori, sjeditba delegacijah trajati će tek osam dana. Ugarska delegacija držala je prekjučer svoju sjednicu. Proračunski odbor austrijski sastao se takodjer 1. t. m. te će zakonsko osnovo dodieliti jednomu izvjestitelju. Moguće je, da će još ovoga čedna doći do glasovanja o vojničkih osnovah u plenumu.

Zastupnik na carevinskom vieću Trojan predložiti će predlog o mnogojezičnom tekstu na banknotah, koji je u nagodbenom odboru pao, plenumu kao votum manjine. Kako »Narodni Listy« javljaju, podpisati će isti izim čeških članovah nagodbena odbora zastupnici Klnić, Pokluker, Tonkli i Hausner. Votum će biti predložen bez motiva, jer su članovi konzervativnoga češkoga velikoga posjeda pripravni, da podpišu jednostavni votum, nu neće da podpišu motive. S toga bje stvoren kompromis tako, da će obrazložbu votuma manjine podpisati sam dr. Trojan, dočim će ju u plenumu zastupati dr. Gregr.

U sjednici hrvatskoga sabora od dne 26. pr. m. bijahu izručeni nekoji zastupnici sudbenim oblastim, zatim je podnio interpelaciju narodni zastupnik Dragutin Pisačić radi isplate odštete žiteljom za zemljište, oduzeta im za gradnju zagorske željeznice. Buduću sjednicu uredi će predsjednik još ovog čedna.

Srbija: Srbska vlada odpustila je više poštarskih i brzojavnih činovnikah radi štedljivosti. Ovi činovnici bez službe obilaze zemljom agitirajuć proti vladi, koja se i nalazi onako na slabih noguh.

Bugarska: Vladajuća stranka u Bugarskoj protjerala je ponovno više ruskih podanikah iz Bugarske, jer da su oni bunili narod proti današnjoj vladi. Protiruska stranka u Bugarskoj kopa sve to dublji jaz izmedju Rusije i Bugarske zaboravljajuć, da je to jedino na štetu same Bugarske.

Rusija: Posliednje vriemo pronosi se glas, da će preuzeti upravu ministarstva izvanjskih posalah poznati prijatelj Slavenah grof Ignatjev. Ovaj diplomat nije osobit prijatelj Niemcem, te je jur izjavio, da Rusija nebi dozvolila u slučaju francezko-njemačkoga rata, da bude Francezka ponižena.

Francezka: Iz Pariza dolazi glas, kako tamo pozorno prate razvitak ministarske krize u Italiji. Vladajući krugovi, da se boje ako bi kod sastava novoga ministarstva nadvladala Njemačkoj prijazna stranka, koja bi u slučaju, da bukne francezko-njemački rat, nastojala osvojiti Nizzu. Za to poručaju francezki vladajući krugovi talijanskim državnikom, da paze što rade, jer da je Francezka pripravna prolieti i posliednju kap krvi na obranu svoga zemljišta.

Italija: Iz Rima brzojavljaju, da je imao dne 1. t. m. kralj odlučiti sudbinu talijanskoga kabineta, t. j. izabrati ličnost, kojoj će povjeriti, da sastavi novo ministarstvo. Te iste

brzojavne viesti javljaju, da će kralj vjerojatno taj posao povjeriti senatoru Saracco.

Osim što su bili Talijani potučeni u Africi, imadu kod kuće velikih nevoljah, kao što su grozni potresi i ministarska kriza.

Kardinal Jasobini, državni tajnik rimske kurije, umro je ponedeljak o podne. Lodovico Jacobini rodio se je u Genzanu 6. jenara 1832, postao kardinalom, 19. sept. 1879. uz naslovnu crkvu Santa Maria della Vittoria. Jacobini bijaše nuncij u Beču od aprila 1874 do 1879, gdje je on nakon imenovanja kardinalom na želju austrijske vlade fungirao kao pronuncij. Kardinal bijaše prije tajnik »de propaganda fide«, to je kao tajnik sudjelovao kod koncila, koji je proglasio nepogriešivost.

Njemačka: Pošto je poznat uspjeh izborah za njemački sabor, neima dvojbe, da će buduća većina pristati uz vladine | predloge u pitanju njemačke vojske. Vladinoj pobjedi kod posliednjih izborah pripomogo su preporuke sv. Otca na njemačko svedočanstvo i katoličko pučanstvo. Sv. Otac preporučio je naime katoličanom Njemačko, da se čuvaju socijalnih demokratah, koji su ujedno protivnici crkve i vlade, pak da treba svuda proti njim raditi.

Frančina i Jurina.

Fr. Va Svetlovrču, da se je plosalo ovoga pusta po našu i po šaronjaćku.

Jur. Pak?

Fr. Šaronjaci su bili jadni, da su pul „ščavuni“ lopše plešo, pak su lekali smutnju.

Jur. Pak?

Fr. Dobili su popola i praha prije popolnice.

Jur. Te je duga korizam, neka se sada čisto i pušo.

* * *

Fr. Naši Krašani su mi se brato tužili, da je njih Fikamoto postal još huji odpotle smo ga one neki dan malo oprali.

Jur. Te znaš valjada, kako puk govori, da ča se neka stvar više meša, da i više smrdi.

Fr. Ma neko se ju dobro opari i izmeto, prestane zaudarat.

Jur. Ča nimaju tako Krašani toplo vodi al dobro motli?

Fr. Ti po ten sudiš, da bi to pomoglo.

Jur. Neka malo provaju.

Fr. Nisi rekal gluhomu.

* * *

Fr. Ča biš ti Juriću rekal, ka poršona je va Gračišće naučenija?

Jur. Bit će kakov alboknt, pop al meštar.

Fr. Nevalja ti.

Jur. Onda povoj sam.

Fr. To ti je neka poršona va jednoj butige va našem gradiće.

Jur. Po čem pak to poznato?

Fr. Rekla je sama, da zna više lego svi hrvatski popi.

Jur. Ča j'študijala kade va Talije?

Fr. Ni ne lego pod Učkum.

Jur. Tako mora imet veliku glavu.

Fr. Ima, ima kumiću moj i dug zajik.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§ 96. pokr. zak., članak XVI. drž. zak. od 1. marča 1882.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. agusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. — Živio zakon!!!**

Kraljevna Štefanija. Njez. carska Visost kraljevna Štefanija nalazi se iznova u našoj Opatiji, gdje će ostati do dva mjeseca. U Opatiju dopratio je visoku gospoju njezin suprug kraljević Rudolf, koji se vraća u Peštu, gdje ga čekaju dne 4. t. m.

Imenovanja. Kod c. kr. financijalnoga ravnateljstva za Primorje imenovana su među ostalimi sliedeća gospoda: Nadoficijalom kod glavnoga carinarskoga ureda u Trstu Potar Peršić; oficijalom kod carinarskoga ureda u Kopru Hinko Vilišić i asistentom računarskim u Trstu Ljudovit Furlani. —

C. kr. namjestničtvo u Trstu imenovalo je kotarskim liečnikom u Voloskom g. dr. Ivana Tamaro.

Imenovanja u trgovačkoj mornarici. Kr. ugarska pomorska vlada na Rieci imenovala je sliedeće podkapotane, kapotani duge plovitbe: g. Ivana Randića iz Pećinah; g. Frana Turčića iz Lovrana i g. Ivana Kastropila iz Kučišća.

Umirovljenje. Ravnatelj učiteljišća u Arbanasih (kod Zadra) i poznati hrvatski pisac veleč. g. Stjepan Buzolić umirovljen je, kako to dalmatinski listovi javljaju. Prigodom toga umirovljenja napisao je zadarski „Narodni List“ sliedeću važnu crtico:

„Doznajemo, da je umirovljen ravnatelj narodnog učiteljišća u Arbanasih, veleučasni S. Buzolić. Premda se od više godinah govori ob ovom umirovljenju, i premda ga je sam Buzolić želio — izmoren teškom i dugom službom — ipak nas je vrlo neugodno dirnulo. Na polju pučke obuke nestaje s Buzolićem izvratno podagoičke sile, a što je glavnije, nestaje ravnatelja, koji je znao, bez strančarskog duha, pobudjivati u mladeži ljubav prama narodu i njegovim svetinjam. I to je uvjek bila najveća mana Buzolićeva u očima nekih vlastodržacah i domaćih izrodah, koji su znali i javno i tajno odapinjati na nj svoje najotrovnije striele. All svesrdna narodna harnost i ljubav neograničena svojih učenikah, baš s toga prati danas Buzolića pri odlazku u mirno življenje. Naša domaća povjest spominjati će s blagoslovom ime Stjepana Buzolića. Kroz četvrt vieka on je odgajao svomu narodu svjestne i harne učitelje, a ne ljutice zmije, a to u ovo još teško doba, kad je za neke ter neke zločin nazivati se Hrvatom u hrvatskoj zemlji, i ljubiti hrvatsku domovinu, nije mala stvar. Slava ti, dični Buzoliću! Slobodan i vedar, izmoren al ne slomljen, tvoj narod u te još upire svoje oči i nada se tvojoj djelatnosti na drugom širjem polju, gdje ni uz sve dosadc zvanične službe, ipak pobrao i dosad krasna lovorja. — Narodni zatočnike, pjesnike slavljeni, književnike željeni — dobro nam došao!“

Ženska podružnica družtva sv. Cirila i Metoda u Trstu obdržavati će u nedelju 18. marča t. g. u 5 satih svoju redovitu glavnu skupščinu u prostorijah „Slovanske čitalnice“.

Dnevni red jest sliedeći:

1. Govor predsjednice.
2. Izvješće tajnice o dosadanjem djelovanju.
3. Izvješće blagajnice.
4. Pojedini predlozi, i
5. Izbor stalnoga odbora.

Privremeni odbor poziva sve članove, da mnogobrojno dodju k toj važnoj skupščini.

Iz Gračišća pišu nam koncem febrara t. g. U nedelju pedesetnicu obavili smo ovdje redku i bogoljubnu svečanost. Naša župna crkva bila je naime bez „križnog puta“, bez uresa dakle, bez kojeg nije skoro nijedna povoća crkva. Veleč. naš g. župnik Gabriolić, koji nastoji uvjek crkvi i narodu pomoći, nije žalio truda ni novca, da pribavi svojoj župnoj crkvi toli potrebiti „križni put“. U tomu išao mu na ruku sav bogoljubni puk a najpače njegov velevriedni pomoćnik, g. kapelan Gršić. Sabrav potrebitu svotu — što u novcu što u žitu — nabavi on prekrasan crkveni nakit, koji će služiti Bogu na čast a čestitim župljanom na diku. I ovom zgodom pokazalo se, da je naš narod pripravan na svaku žrtvu kad se radi o tom, da se izkaže Stvoritelju čast i slava. Župljani naši natjecali se upravo, da svatko doprinese darak u svotu svrhu. Redki su oni, koji su dar uzkratili, no radošću kažemo, da su to samo narodni i vjerski naši protivnici. Među ovo spada i neka ugrijana glava, koja je tvrdila, da je križni put nepotrebit. Tomu mutikaši poručamo, da će crkva i svećenici i proti njegovoj volji i nadalje obstati.

Lahko si dade misliti, kako je naš dobri puk željno iščekivao čas, kad će mu se javno izložiti prekrasni crkveni ures. To se dogodilo — kako rekosmo — dne 20. pr. m.

Okolo 9 satih u jutro krenu dugačka procesija iz župnog stana put crkve. Predvodilo ju domaći župnik uz asistenciju č. otca franjevca Doodata iz Pazina i domaćeg kapelana. Sam sv. čin blagoslova obavio se svečano i u najlipšem redu. Kod svake postaje križnog puta pjevala je školska mladež uz orguljo plač B. D. M. Pjevačo uvježbao je naš zaslužni g. kapelan. Svečanu prodiku držao je č. o. Doodat, koji je poznat kao veoma vrstan govornik. On se zahvali u propovjedi čestitomu župniku u ime puka, što mu je nabavio prekrasan crkveni ures, a u ime g. župnika zahvali se svomu pobožnomu puku, što se je toli rado odazvao njegovu pozivu kod sabiranja milodarah. Pjevanom sv. misom, služenom po g. župniku a služanom od mnogobrojnog puka, završi ta radka crkvena svečanost. Poslije sv. čina sastaju se liepo društvance u župnom stanu kod objeda. Tuj se našao među ostalim i naš starina dokan preč. g. Stanka iz Pična, koji sklazi vrlo rado među puk, bilo to prigodom crkvenih ili narodnih svečanostih. U vriome objeda bijaše izrečeno više napitnicah u čast prisutnomu g. dekanu, g. župniku, g. kapelanu, poglavarom, prijateljon itd. I domaća glasba izkaza čast gostovom i domaćini, odigrav više krasnih narodnih komadah. Niti školska mladež nezaboravi na svoje učitelje i prijatelje, te i ona odpjeva u župnom stanu nekolike narodnih pjesamah. Na čast i hvalu budi ovim svim priznato, da se je svečanost u crkvi i veselica kod g. župnika vršila u čisto hrvatskom jeziku i duhu. Napose valja nam izreći srdačnu zahvalu g. župniku za sve one ljubav i dobročinstva, koja izkazuje svakom prigodom svojim ovčicam. Bog nam poživio na mnogo godinah njega i njegovo pobožno stado!

Otvorena mjesta. Financijalno ravnateljstvo za Primorje razpisuje mjesto računarskoga vježbenika godišnjom dokladom od 800 for.; zatim službu ovrhovoditelja. Molbe valja uložiti za 4 dočim na financijalno ravnateljstvo u Trstu. Dokazati treba austrijsko podaništvo, starost od 24 do 30 god. Tjelesnu sposobnost, dobro poznavanje i poznavanje zemaljskih jezikah.

Iz Rieke primismo 28. pr. m. sliedeće vlosti: Evo nas kako i vas u korizmi. Mesopust sa zabavami i plesovi je prošao i ostavio kako vazda sladkih i gorkih uspomenah; a tomu se nije čuditi jer mladost je imala izvanrednih ponudah svakovrstnih plesovah. Istina je, da sada nekoji razmišljaju zamišljeni na čovečiju i novčanu nestalnost ali toma nema nog jodan u obće poznati liek „pomanje pak do dalje“.

Bilo je plesovah svako vrsti. Neću da vam svih spominjem jer to bi bilo odviše, neg mogu slobodno reći, da od aristokratičkih plesovah kod Guvernera do čednih mlakarskih i brajdarskih nemenikah, bila ih je diela graduacija.

Noću da spomenem sjajni ples vatrogasnog družtva u kazalištu, par sjajnih plesovah u „Casino Patriottico“, gdje se Madjari miešaju sa Riečani a ipak se pomiešati nemogu; ostaje mod njima još uvjek samo nakon i taj malo iskren.

Bilo su tri „Cavalchino“ u kazalištu, u kojem se pod dignu do razi pozornice tako, da se dobije prostranu sjajnu dvoranu kojoj para niti u Trstu neima. Bilo je „Cavalchinah“ u dvorani „Donk“; bilo je plesovah filarmoničkog i radničkog družtva, ples častnikah itd. bez stjasat manjih za zabavu nižega pučanstva.

Bilo je sjajnih plesovah i u našoj „Čitaonici“, koji nisu zaostali za onimi drugih družtvah. Riečke novine vazda o njih šuto, ali svakko znade, da se ondje zabavlja toliko ili bolje neg u ikojem drugom družtvu. Tu se svoj svojim veselo zabavlja, a i ugledna stranca pozove se na zabavu. Tu trgovac sa činovnikom, tu brodovlasnik s častnikom, tu Riečani, profesori, pravnici, svi veselo u svojem jeziku razgovaraju, vazda pripravni tudjinca zabavjati u njegovom jeziku.

Ostala družtva osim „Casina“ priređuju činom „Čitaonicu“ i plesove jer pozvani bez straha dodju u deputaciji med Hrvate, al ipak neimaju smionosti, da u svojih novinah javo, gdje su bili i kako su se zabavljali, jer se boje talijansko-madjarsonske klike, koja ne trpi, da se izvan Rieke znade, da u njoj obstoji „Čitaonica“. Novine šuto, ali bar u vriemo plesovah gospoda, osobito njožni spol razgovaraju se o zabavah i o čitaonickih kako valja. Na prvu sriedu bio je Trsat pun Riečanah, da se nije moglo ni hoditi; došli su na tradicijonalni „bakalar“ i kapljicu vina. Od nekoliko godinah šaronjačka stranka glede odvratiti Riečane od Trsatu i uputiti u Cecilinovo (oficijozno giardin Pubblico) ali nisu uspieli niti ove godine. Trsat je bio pun; svirala je vojnička glasba, a gradska svirala je u „Cecilinovu“ al skoro nije bilo, koji da ju sluša. Do mala javit ću Vam se opet, ako mi dozvolito, a do onda da sto mi zdravo u ovih postnih danih. *)

Brajdar.

Željeznica Hrpelje-Trst prodati će se za koji mjesec promotu. Ovom željeznicom biti će prvi austrijski trgovački grad uže spojen sa državom, osobito sa Istrom, te će tim stara pruga južne željeznice do Divače mnogo izgubiti.

Trgovačka mornarica, propada kako je poznato, danomice sve to više. Silna konkurenca od strane parobrodarskih družtvah, a ponešto i nemar pojedinih vladah, i veliki porezi sapinju sve to više trgovačku mornaricu, te neima nade, da se ona ikad više pridigne na onaj stupanj, na kojem se je prije 15—20 godinah nalozila.

Da se tomu zlu bar dielomice doskoči, upravio je u ime južnih zastupnikah carovinskom vieću dalmatinski zastupnik g. knez Juro Vojnović dne 11. febrara t. g. na bačku vladu upit, kojim traži pomoć i odgovor od vlade u pitanju pridignuća trgovačke mornarice. Upit taj glasi:

„U 67.oj sjednici X.tog zasjedanja, to jest na 20. maja 1886., odgovorila je c. k. vlada na upit podpisanih, glede nevoljnog stanja naše trgovačke mornarice, u smislu, da je dogovorno sa kraljevskom ugarskom vladom bilo zaključeno, da se imenuje iztražno povjerenstvo, koje da iztraži uzroke propadanja pomorstva, i sredstva, kojimi da se tomu propadanju na put stane, i da je izpadak vlečanja, držanih u Trstu za područje ove polovine državo, bio priobćen ugarskom ministarstvu trgovine i ostalim srodnjim oblastim, i da treba očekivati konac iztrage, koja se ima povesti na Rieci za tamošnju polovinu državo.

Premda je iztražno povjerenstvo, koje se na Rieci sastalo, po složnom viećanju davno svoju zadaću svršilo, ipak željeno zakonsko osnove nisu od c. k. vlade bilo još prikazano.

To predpostavljeno, i obzirom, da stanje naše trgovačke mornarice s dana na dan sve to nepovoljnije postaje, tako da su mnogi brodovlastnici primorjeni držati svoje brodove u lukah a mornare svojim kućama vraćati, jer nemogu da izplaćivaju ni poroz za moroplovni promet; to su podpisani primorani upraviti na N. P. gospodina ministra trgovine sliedeći upit:

Jesu li dogovorni sa kraljevskom ugarskom vladom, odnosno podignuća trgovačko mornarice već dokončani, i kad namjerava c. k. vlada prikazati na ustavno razpravljanje dotično zakonsko osnovo?

U Beču, 11. februara 1887.

Družtvo sv. Jeronima. Dne 10. febrara t. g. održavalo je družtvo sv. Jeronima svoju glavnu skupščinu u nadbiskupskom sjemeništu u Zagrebu. Predsjednik g. kanonik Budiski spomenuv u svom govoru liep napredak družtva, iztaknu, da se množi broj novih članovah većinom u Dalmaciji i našoj Istri.

Veseljem bilježimo tu viest g. predsjednika družtva, koje je namienjeno ništim razredom našeg naroda. Preporučamo i ovom zgodom našim rodoljubom u Istri, da se toplo zauzmu za družtvo, koje će svojimi knjigami podučiti i osvistiti našega seljaka, da bude mogao već jednom samostalno i racionalno raditi i živiti. Sa 5 for. postaje svatko doživotnim članom toga družtva, od kojega prima godimice 3—4 poučne i zabavne knjižice, a osim toga izvrstni koledar „Danicu“. Gornju svotu može se i na dva puta odboru poslati, a poslije prvoga obroka prima se već knjige, izdane one godine.

Zakon o pučkom ustanku. Nakladom gje. Josipe Jurik u Slovenjgradcu izašla je poučna knjižica: „Zakon o pučkom ustanku“, koja će dobre doći svakomu, koji se tim dnevnim pitanjom zanima. Ciena je knjižici 18 novč., 10 iztisakah pod pasicom 1 for. 5 novč., 20 iztisakah pod pasicom 2 for., 50 iztisakah pod pasicom 4 for. 95 novč.

Iznos valja poslati poštarskom naputnicom na nakladnika J. J. u Slovengradcu (Windischgrätz) Štajerska.

*) Bit će nam vrlo drago, jer znamo, da se naši čitatelji za Rieku i njezino odnošaje zanimaju još uvjek kao za svoj grad. (Op. Ur.)

Župnički izpit. Gg. Mijo Luginja, kapelan na Zvoneći, Dragutin Miklavčić duh. pomoćnik u Trstu i Martin Prone, župe upravitelj u sv. Ivanu, položiše ovog ćudna župnički izpit u Trstu. Čestitamo!

Potres u južnoj Francezkoj i Italiji. U južnoj Francezkoj i Italiji nede da se zemlja umiri, nego se od nekoliko danah trese na strah i tropet onoga siromašnoga pučanstva, tražeć novo žrtvo. O potresu u južnoj Francezkoj javljaju iz Pariza 24. pr. m.:

Noćne medju 1. i 2. urom opažena su u Nizzi dva nova potresa, no nebijahu toli jaka koli prijašnji. Iza prvoga potresa obuzela je pučanstvo Nizzo toli velika strava, da je 10.000 stanovnikah pobjeglo iz grada. U Mentoni ostavilo je pučanstvo 150 kućah, kojo su većim dielom jako oštećene, navlastito javne zgrade, razorene su najvećim dielom i pokare, to bi moglo uzmanjkati kruha. U svakom mjestu, gdje je bilo potres, ima po nekoliko mrtvih i ranjenih; pučanstvo bježi boz glave u Pariz, ostavljajuć u stratištih svo svojo stvarć. U Nizzi najvišo je stradao priedjel St. Eltonno, u kojem su na 200 kućah popucale zidine. Sirote u sirotištu, kojo su bilo upravo sakupljene na molitvu, kada se je zemlja prvi put potresla, razbježaše se na sve strane vriščuć: Smiluj se, djevice Marijo! Vele, da je u čas, kada se je zemlja potresla, bilo nebo kao ognjem ožarene. Ljudi poiskakali su na prozore ili se uzpeli na krovove te vriskali: pomozite. Poslije prvoga udaren vrati se mnoštvo u stanovo, da pobere odiela i postoljinu, da može pod vedrim nebom stanovati. Za potresa opalo je more za čitav metar, a zatim je za dva metra nabrekło. U Mentoni, Marseilju, Monte Carlu, Dignosu opažen je takodjer žestok potres, no nije nanio toliku štetu.

Iz Rima javljaju 24. pr. m.: Profesor Rossi od goodinamičke središtne postaje veli, da je potres obuhvatio isti priedjel i snažno ista mjesta kao i god. 1818. Središte potresa bilo je pod morem. Najače stradala su mjesta Savona, San Remo, Noli i Diano Marina. Od Albisole do Nizze nije opažen potres jodino u Bordighori. Po službenih viestih nastradalo je od potresa životom 50 ljudih, a ranjenih ima do 400. Pučanstvo u Savoni ostavilo je stanove, poniev sobom svo bolestnike. U obćini Bajardu kod San Roma, srušila se je od potresa crkva te su rušovine zasule 300 ljudih.

Iz Atene javljaju 24. pr. m., da je taj dan u jutro opažen potres po čitavoj Grčkoj.

U Dianomarini ima 250 mrtvih, a 50 ranjenih.

Stodkostaroći ljudi u Hercegovini. O tom piše „N. Listu“: Često čitamo u novinah, pa i u slovjenom „Narodnom Listu“, da je jedan ili drugi čovjek u svietu doživio 100 godinah i to se javlja kao kakva rieđkost. Doživiti 100 godinah u Hercegovini nije valaj tako velika stvar. Tih starovjećnih ljudih nađi je u nas dosta. Ali okolo 120 godinah živiti, tu to hoću. U kotaru Stolačkom ta je čast u zadnje doba dopala Gjuru Matića i Todora Bukovića. Pokojni Gjuro Matić živio je cielih 120 godinah. I nije pogubio zube u svih 120 godinah, dapače je mogu dokazati, da je on vollo jesti najtvrđu koru od hljeba. Godino 1855. kazivali su to naši ljudi gospodinu kapetanu Vidiću, a gospodin kapetan nije htio vjerovati. Da se osvjedoči, pošao je tad iz Stoleca do sela Bjelovića, gdje je Matić živio, i vidjeo je tada, i vjerovao je. Godino 1876. kada su ustali po Bosni i Hercegovini, onda je i stari Gjuro Matić uzeo pušku, pa je čuvao svoju kuću. I dok je god bio živ imao je kod sobe jednu malu pušku, i više ništa. Drugi naš dugovječni čovjek u ovo zadnje doba bio je u Gornjem Hrasnu, i zvao se Todor Bukvić. On je doživio 123 godine, a umro je g. 1883. I tako star mogao je hodati iz Pobrdja za dan u Mostar. Kad bi tko ob ovomu posumnjao, nek se javi kroz cienjeni „Narodni List“, da mu pokažem imena od svjedokah sa dotičnimi dokazi.

Crne pčele. Francezki prirodopisac i putnik Guilmoth našao je u Australiji gnjezdo crnih pčelah. U prašumi na drvu, visoku 80 metarah, opazio je on gnjezdo vrlo veliko i osobita oblika, ko je su oblietale crne pčele. Dao je srušiti drvo i tu je učvršćeno medju granami našo ogromno gnjezdo u spodobi koša, kojo je težilo 4500 kilograma. Meda u tom gnjezdu da je bilo 3500 kilograma.

„Glasnik“ jugoslavonskih franjevaca“, zovo se novi časopis, što no ga je počeo u Sarajevu izdavati O. Jeronim Vladić.

Glasilo naših franjovacah donašati će ponajprije viesti o redu franjevačkom, svo što so važnijega dogodi kod franjovacah u Bosni, Hercegovini, Dalmaciji, Hrvatskoj, Slavonji itd.; zatim važnije crkvene dogodjaje; viesti i pouke o trećem redu; razprave o crkvenih pitanjih; životopise zaslužnih naših franjevacah; znanstvene razprave, to napokon svo važnije svietske dogodjaje.

Cieua Glasniku je na godinu for. 2 a izlaziti će za sada prvi dan svakoga mjeseca na čitavom arku.

Preporučamo toplo ovaj najnoviji podhvat rodoljubnih naših franjevacah, koji se oto već kroz šest stoljećah bore na slavenskom jugu za sv. vjeru i za slobodu južnih Slavonah.

„Smotra“ mjesečnik za obću prosvjetu. Urednik Milan Grlović, izdaje ga Karlo Albrecht u Zagrebu.

„Smotra“ izlazi svakog mjeseca na četiri tabaka. Članci tiskaju se budi latinicom budi ćirilicom, kako su već pripošlani i pravopisom kojim su pisani.

Cieua za ciclu godinu 5 for., na pol godine 2 for. 50 novč., na četvrt godine 1 for. 25 novč., pojedinim svezkom 50 nč.

Zimski usjevi u Češkoj. Tužo se iz nekojih krajevah u Češkoj na štetu, koju zimskim usjevom nanese oštri vjetrovi i suha studen. Gdjegdje je sunce razatopilo snieg, to je ostala voda, koja se kod studeni opet smrzne, a mladi usjevi s njom. Tako će mnogo usjevah propasti. — Bit će toga po svojoj prilici i u naših stranah.

Koliko imade u Evropi konjah. U Njemačkoj, zatim u Rusiji, a sada i u Austro-Ugarskoj sabranili su izvor konjah, a toga zanimivo je pogledati, koliko ima u obće u Evropi konjah, po tom dalo se prosuditi u koliko mogu pojedine državo pokriti „iz vlastitoga“ potrebu na konjih. Sliedeća statistika jost ona od prije 3 godine; nije se u toga mogle zbiti bitnih promjenah. Prva je Rusija sa 56,560.000 konjah, za njom Austro-Ugarska sa 8,525.842 (Ugarska sa 2,158.819, Austrija sa 1,367.023), Njemačka sa 2,975.487 (Pruska sa 2,278.724, Bavarska sa 351.699, njemačke malene državo sa 189.122, Saska sa 115.702 i Württenberg sa 90.070), Francezka sa 2,742.708, Velika Britanija s Irskom sa 2,636.200, Španija sa 980.378, Švedska i Norveška sa 587.257, Danska s Islandom sa 571.300, Italija sa 477.000, Rumunjska sa 426.859, Belgija sa 389.163, Nizozemska sa 358.899, Švicarska sa 105.163, Portugalska sa 79.716, Grčka sa 69.787 — ukupno u cielej Evropi 81,579.069 konjah. — U Italiji dolazi na 1000 stanovnikah 18 konjah, u Portugalu 28, u Islandu 80, u Švicarskoj 40, u Španiji 42, u Saskoj 45, u Grčkoj 48, u malenih njemačkih državah 49, u Württenbergu 50, u Belgiji 54, u Austriji 67, u Nizozemskoj 68, u Bavarskoj 72, u Francezkoj 70, u Velikoj Britanji 78, u Norveškoj 85, u Pruskoj 92, u Rumunjskoj 95, u Irskoj 100. u Švedskoj 102, u Ugarskoj i Hrvatskoj 180, u Danskoj 178, napokon u Rusiji 225.

Ljudožderi u Perziji. Iz Tiflisa javljaju „Levant Timesu“ groznu zgodu o ljudoždorstvu. U perzijskom gradu „Flamadan“ ukrale su dvie žene uz pomoć drugih sedam osobah, trojo djecu te ih proždrlo. Bijahu uhvaćene to kosti djecu nadjoše sakriveno u njihovih hižinah. Veliki vezir osudio je obe žono na vješala a ostale sukriveo na smrt gladom. Tjedan danah kasnije bijahu ovi posliednji mrtvi u tamnici, pošto su petorica nesretnikah požderali dvojicu od drugovah.

Članovi „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri“ od 10. decembra 1886. do 9. febrara 1887. uplatiše: Pronos got. for. 65, u nom. vriedn. for. 100. (Nastavak) Brušić Antun pok. Antuna Vrbnik 80 novč., Kirinčić Nikola Ivanov Dobrinj 80 novč., Linić Nikola gimnazijalac na Ricci 80 novč., Ragusin Antun Jakovov gimn. na Ricci iz Punta 50 novč., Sabrao povjerenik g. V. Grossman u Lovranu: Grossman V. učitelj for. 1, Tominić L. gimnazijalac 40 novč., Vidošić I. gimnazijalac 80 novč., Jonko Slavoj zastupnik naroda iz Podgrada for. 2, Dubrović Mato u Peroničih kbr. 36 50 novč., Bratulić Ivan seljak iz Sv. Petra u šumi 80 novč., Zgrablić Josip seljak iz Pazinščine 80 novč., Mavar Frano gimnazijalac Jurčići 50 novč., Čiković Ivan iz Kastavščine for. 1, Sabrao povjerenik g. Šime Dešar u Tinjanu: Dešar Šime for. 1, Turčinović Antun iz sv. Petra u šumi 50 novč., Brozović Albert nadučitelj u Vrbniku for. 1, Velarić Niko seljak u Vrbniku 40 novč., Sabrao povjerenik g. P. Dorčić u Buški: Dorčić Petar župnik for. 6, P. Petar Čubranić for. 1, P. Jerko Tolić for. 1, Petar Mih. Bonefačić for. 1, Fran Dorčić p. Petra for. 1, Sabrao povjerenik g. Juraj Starčević učitelj iz Ratuljah: Koljovina Anton kr. kot. pristav u Dolnicah for. 1, Dr. Schwarz Miroslav iz Opatije for. 1, Dr. Kiseljak Ivan na Ricci for. 5, Žagar Josip kapelan u Grobniku for. 5, Pavačić Josip blagajnik u Čavlih 50 novč., Sabrao povjerenik g. Ilić Niko župnik u Dubašnici: Ilić Niko župnik for. 1, Justinić pop Mato for. 1, Bogović Petar župnik u miru for. 1, Rodo Franjo učitelj for. 1, Bogović Pero Ivov 80 novč., Kraljić Mate pok. Toma 50 nov., Turčić Petar Perov 80 novč. — Iznos u gotovom for. 128.20 novč. u nom. vriedn. for. 100.

Nadalje: Puharić Andro, Matulji, kuće broj 47, 40 novč., Sloković Ivan, Kastav, kbr. 70, 50 novč., Grubiša Josip gimnazijalac u Pazinu 50 novč., Križmanić Antun, gimnazijalac u Pazinu 50 novč., Bogović Matej, kanonik u Krku f. 1, Sparožić Niko, bisk. kapelan u Krku f. 1, Ciotti Dragutin gimnazijalac na Ricci 50 novč., Iskra Luka, župan iz Studene 50 novč., M. V. u Mošćenicah po M. Šumborac-Šoto f. 1, Načinović Pavao iz Čepića kod jezera f. 1, Grašić Jos. kapelan i I. Gabriolić župnik u Gradišću f. 2, Roža Josip filozof iz Žminja u Istri 80 novč. — Ukupno f. 132. 40 novč. gotovih i u nom. vriedn. f. 100.

Za razpačano društvene knjige primito f. 4. Kreditni zavod za Istru u Poreču u ime polgodišnjeg interesa 5% na založnice nom. vriedn. 2000 for. do 31. decembra 1886. f. 65. Kuponi državnih obveznicah, monjani do inclusive 1. febrara tg. f. 27.10 novč. — Ukupna svota iznaša u gotovu f. 228.50 novč. nom. vriedn. f. 100.

Predzadnji listak u br. 51 „Naše Sloge“ od 23. decembra 1886. izpravlja se ovim:

1. Prigodom obdržavanja glavne skupštine u Kastvu sakupljeno kod večere f. 20.21 novč. a no samo 2 for. 21 novč.

2. Pristupio kao utemeljitelj za svotom od 25 for. Antun Dukić — Diražić, posjednik i predsjednik „Hrv. Čitaonice“ u Kastvu, a no Dizdić.

Od 7. t. mj. umišlo: Zidarić Ivan kmet u Lindaru 50 novč., Španjol Ivan kmet u Dobrinju 30 novč., „Posujilnica“ u Kopru kamate 5% od 1. januara do 30. junija 1887. na uloženi kapital od 1021 for. — 25 for. 52 novč. — Svota 26 for. 32 novč.

Kastav, 14. febrara 1887.

Mirko Jelušić, blagajnik.

Neuku nauka.

Lijek proti nospavanju. Mnogi se tuže na nesan, da posve teško usnu, ili da nemogu nikako spavati. Liečnici navadno propisuju proti toj slabini morfij ili opium, mi i mi sami možemo si proti nesnu lieko pomoći. Uzme se lukovica (kapulo, crvonca luka), zdrobi se na tanko i položi u postelju do glave. Čovjeka to odmah uspava, makar bio još slabije i nervoznije naravi. U naravi svemira je Bog čovjeku lieka, samo treba upoznati se s tim, pa zahvalno Stvorcu rabiti sredstva — proti slabosti tiela i duše.

* * *

Prenos bolesti mliekom. Pred nekoliko vremena obolio je ravnatelj visoke škole tehničke u Beču, prof. Ivan Oser od tifusa. Uzrok obolenju posve je izvanredan. Već nekoliko godinah uzima profesorova obitelj potrebno mlieko u jednom selu u Ugarskoj, što su činilo i neke druge obitelji u Beču. Na jednom pojavila se je u Oserovoj obitelji vrućica, koju si nije mogao nitko razjasniti, dok nesboli najprije kuharica, a tad i profesor od tifusa. Jedva sada se je pomislilo i na to, da bi moglo mlieko biti krivo, pa u istinu je u selu, odkud je dolazilo mlieko, vladao tifus. Vodom, kojom su se prale posude, došao je zametak bolesti u mlieko, a po ovom u obitelj profesora Osera.

**

Mnogo bolja hrana za konje jest zob nevršena, nego što jim se daje vršena zob. Najprije prištediš si trud i trošak za vršitbu iste, a onda konjem bolje prija za debljanje i sitost. Kad se požanje, dobro se osuši i spravi u suho mjesto, onda se onako cielom slamom konjem daje, koji će ju osobitim tokom požobati svu, a gospodari će do brza uviditi veliki napredak svoj u konjih.

* * *

Proti gusjenicam kupuš-njaka. Poznato je, da gusjenice kupuš-njaka (Pierris brassicae) tamano nasade kupusa. Mi smo jednom drugom prilikom kazali kako se najlaglje tamane sakupljanjem i izgaranjem jajašca. Danas vidimo, da sasvih stranah proporučaju proti istim gusjenicam paprat. Tvrdi se naime, da ako je kupus posipan smrvljenim lišćem od bujada (Pteris aquilina), jedno vrsti paprata, ne boji se više gusjenice.

* * *

Šljive u staklenicah. Uzmo se šljivah friških. Izrežu se na polovicu, a do potrebe olupe, pa meću u staklenice široka vrata. Kad se uslaže jedna naslaga, onda se skosne staklenicom, da se sbiju, a da između njih no ostane praznina. Po svakoj naslagi, opet se škosno, pa i najzad kad je staklenica puna do grla. Da se bolje napuni, a da se pri tom staklenica no razbije, privije se komad tkanine nekoliko puta, pa se po njoj tuče sa dnom staklenice. Po tom začepe se staklenice dobro čepom; obloži se isti mjehurom, kojeg se onda privože. Po tom se šljive u staklenicah za 1/4 sata u ruskoj kupelji uroni. A da no ostane praznina između sjećka od šljivah, mnogi doliju nešto sladorače; no to nije baš potrebito. Kad se hoće upotrebljavati šljive, vade se, procieđo, pa kuhaju i prirodjivaju, kako je koga volja.

* * *

Mrljo od crnog vina ili trešanja sa bielo rabenino, vadi se posve lahko mliekom. Ročena izmrljana mjesta, uroni se što prije moguće u vrelo mlieko, ispore se u istom, pak onda propere u čistoj vodi.

Dopisnica uprave.

Od dne 15. do 28. pr. mj. pripošlalo nam predplatu:

P. n. gg. M. G. Lošće za pol god. 86. i pol 87. — M. V. Rukovlen do 31. marća god. 87. P. P. Šušnja za god. 87. — D. M. Gorazda za god. 87. — J. B. Grižanje za pol god. 87. — P. A. Orlišće za pol god. 87. — T. S. Mrkopalj za god. 86. — I. M. Blažević za god. 87. — M. V. Čunski za 6 izt. za god. 87. — J. F. Buštajevica za pol god. 87. — Ob. Jelsa za god. 87. — I. A. B. Barbana za 3 izt. za god. 87. — J. S. Altura za god. 87. — F. T. Tinjan za pol god. 87. — A. L. Topolovac za pol god. 87. — I. T. Topolovac za pol god. 87. — O. D. Puzin za god. 87. — M. R. S. Ilet do 30. julija god. 87. — J. R. Lokve do 1. novembra god. 87. — N. J. Port-Said za god. 87.

P. n. gosp. F. M. Rieka. Primili smo u svoje vrieme ali uplješili na vašu ime nevidiv na prednjoj strani opazko. — Sad je u redu

---

Trgovačke viesti.

Kava mirna prodaja nepromienjene ciene. *Moka* for. 115—125 — *Ceylon* plant for. 99—134 — *Portorieco* for. 105 - 120 — *S. Domingo* for. 87—90 — *Rio* obično for. 80—88 — *Java* for. 89—98 — *Santos* for 75—87 — *Java Mal.* for. 89—94.

Šećer drži se nizko; prodalo se ovih danah 6000 vreća po for. 17.50 20.50

Vaće srednje ciene. *Dunji* f 9.50—10 — *Smokve* 10—11. *Rožnji* puljski po f. 10-10.50 grški f. 5. — *Limun* „ponemarske“ for. 2—5. — *Mandole* for 75—80 *Sljive* suhe u male for. 10—11 — *Uva pasa* f. 20-27 — *Cibibe* for. 13—17 — *Bilemić* for. 16 20 *Sultanina* for. 22—35.

Ulje slabo rašćuno za jelo for. 30—32 — za stol for. 48—54 — pamučno for. 34—20.

Petrolej ruski f 7.25—7.40 — amerikanski for. 9—9.25.

Pasulj crveni for. 8—8.60 bohinac for. for. 9 9.50 koks for. 10.50—11.

Masto štajersko for 84 90 — najfinije for. 92.

Žito: pšenica ruska f. 9.50—10 — banatska for. 10 — koruza levantinska for. 6 — malo tražena.

Sieno konjsko for. 1.30—1.70 — volovje for. 1.50—2.

Buhača (crisantemo) doveženo je iz Dalmacije u Trst 100 vrećah a prodao se Šestoga po kvintal po for. 128—170.

Kože Volovje amer. 10 klig. 120—138 for. volovje 2—14 klig. 108 for.; lahko volovje 6—8 klig. 100 for. Teleće bilo 13—14 klgr. 4.20—4.50 for. crno 10—14 klgr. 5.20—5.60 for. kravlje crne 3½—4½ klgr. 2.30 for.

Lutrijski brojevi

dne 20. febrara.

Trst	48	6	25	66	34
Linc	72	77	40	53	39
Buda	60	36	85	63	42

dne 2. marča.

Prag	89	7	30	33	40
Lavov	18	69	43	3	58
Hermannstadt	22	20	25	15	18
Innsbruck	76	42	62	71	86

Tršćanska burza

dne 2. marča.

Austrijska pap. renta	for.	78.15	do for.	78.30
Ugarska „ „	„	86 65	„ „	80 20
Vsta u zlatu 4%	„	95.—	„ „	96.20
Državne banke	„	878	„ „	871
„ kredit-banke	„	274 —	„ „	275.—
Talijanska renta	„	94 —	„ „	94.1/8
London 10 lirah sterlinah	„	128.25	„ „	128.50
Napoleoni	„	10.09	„ „	10 10
C. kr. cekini	„	6.—	„ „	6.01
Državne marke	„	61 60	„ „	61.75
Iste francezke	„	49.75	„ „	50.—
Talijanske lire	„	49.60	„ „	94.6

Klinika za spolne in želodčeve bolezni, nastopke okuženja in oslabenje, možke slabosti, polnaže, žgečo vodenočenje pošteljo, puščanju krvi, zabitje v.de, in za vse bolezni mehurja, droba in živcov. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivim sredstvi.

1—52 **C. Strecizel, specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.**

ŽELODČNE BOLEZNI
je mogoče *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
odlni in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrsten enake leke.

Večina raznih kapljic, izločkov itd., katero se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smas

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje pripravesestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazuje tudi še vsakim dnevom veče praševje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kinoške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** in **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki to svedočeči priporočajo proti najodločnosti **zoprnasnja**, **zaprtljivi** napl, gnjusu, rlganju, bacanju, proti hemoroidskemum trpljenju, slabenci in vsaki bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 2—48

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Ramaina* i *G. B. Rovis*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmoiner, v Kormlinu v lekarni A. Franzoni, v Tomlnu v lekarni E. Pullnon. 1—

Teodor Slabanja,
srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17

se priporoča veleč. duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja namreč:

Monštrance, hustodije, škofske ciborije, svetilne ice svečnike za altarje, tabernakeljne in pred stavljalne, *križe* za altarje in bandera, *relikvarije, monštrancice* ali *križe* za procesije, *kanonske table, kadilnice* s *kadilnim čolničkom, steklene flašice za darilno vino*, stopce, rodnik iz kovine, *krstne sklede* in *žlice, kotliče* za blagoslovljeno vodo, *kropilnike, posode za sv. olje in popotnico, držala* za sveče, *sklepe* pri pravljal i itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem staro cerkveno orodje *v ognju pozlati*, posrebri, vzdati in popravi. Na blagovoljno vprašanje bode radovoljno odgovarjal in vsako blago dobro shranjeno in *poštnine prosto* pošiljal.

Staro nerabljivo orodje, mesing in kuper jemljem v račun. 24—0

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjerasijskog zaveda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz $2^1/_2\%$
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz $3^1/_2\%$
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $2^1/_2\%$
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz $3^1/_2\%$

Okružni odjel
u bankah $2^1/_2\%$ kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od dovizah, efektah, također unovčenje kuponah uz $^1/_4\%$ provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $1^1/_2\%$ provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, $5^1/_2\%$ godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povede iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 9—48

SREBRNICO
ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkensona** popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum
1 Braunschweig 2—52

Čast nam je proporučiti p. n. občinstvu **Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pismeni i strojevi providjenu,**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU
U TRSTU
Via Torrente 12

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo kojo vrsti **knjigotiskarskoga posla** te proporuča se osobito za ovo vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artilju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, razporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješća, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cienike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će naumiti osobita briga, p. n. naručitelja u svakom pogledu zadovoljiti kolt **brzom i točnom** podvorbom, toli **jeftinom cienom i ukusnom** izradbom.

Očekujuć, da će podpisanu si, občinstvo svakom prigodom svojimi veleeienjenimi naručbami podnatiti, proporuča obledeć, njenom nakladom izašlo knjigo:

KMETIJSKO BERILO
za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Napisal E. Kramer, ravnatelj kmetijske (gospodarske) šole v Gorici.

Cena: Trdo vezano po pošti 75 nvč., a mehko 55 nvč.

Obrtniška postava in Cegnarjev životopis cena 20 nvč.

RUDIN
roman Turgenjovev. — Cena 20 nvč.

FILIP
žalostna igra. Spisal Vittorio Alfieri. Poslovenil J. Križman. Cena 25 nvč.

ANTIGONA
Poslovenil J. Križman. — Cena 20 nvč.

VILJEM TELL
Poslovenil F. Cegnar. — II. izdaja. Cena 40 nč.

Sôdni obrazci
Spisal Bogdan Trnovec. — Cena 25 nvč

ZGODOVINA TRSTA IN OKOLICE
Spisal J. Sila. — Cena 50 nč.

Malostranske pripovedke
Češki spisal Jan Neruda, poslovenil Ljudevit Furlani. — Cena 20 nvč.

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotično naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu proporuča se

Tiskara Dolenc
Via Torrente 12 u Trstu.

Velika novost

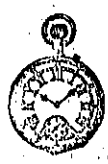

samo fr. 5. 25
stane novoizmišljeni Washingtonski
remontoirni sat,
koji se bez ključa navija, te se jamči za njegovu točnost kroz 5 godinah.

Samo ovaj sat može nadomjestiti **zlatni sad** i. to 1 radi izvratnega regulovanja, 2. radi njegove točnosti i 3. vsled **svoga dičnoga** oživa, te se može dakle svakomu proporučiti. Dobiva se samo uz gotov novac ili uz poštarsko pouzeće kod

Rabinovicz 3—3
Waarenhaus zur Monarchie
Wien III Hintere Zollamts strasse 9

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija
v Ljubljani

ni je mogoča presnili zaradi svoje nedosegljive lastnosti (da ne škodnja telesu, če tudi se dolgo časa rabi), da pomaga v tolikih in različnih boleznih z najzotovejšim vspehom, posebna po zaradi svoje jako nizke cene — vse te se-lastnosti, ki je delajo neobhodno potrebno vsakteri družini.

Izdelovatelj pošilja le v zabojčkih po **12** steklenic po gl. **1·26** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Raki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Faventa; v Piranu Fonda in Lloyd; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Visinadi Patelli, v Poreču Candusio, v Buji Benetti in v vočini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 7—50.

Francezka urarnica
G. TRIBAUDEAU-A
odlikovana tvornica.
Filijalka: Via del Corso 7 u Trstu.
Prodaje:

Samo f. 4.60 Nickel-remontoir-ura sa 2-letnom garancijom.

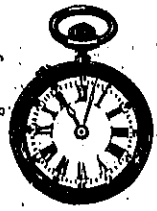

Nickel-remontoir-ura sa 2-letnom garancijom. **Samo f. 4.60**

Ure romontoir iz srebra f. 6.75 i više

Ure romontoir iz nickla f. 3.75 i više

Lanac iz srebra od fr. 1.50 naprod

Lanac iz nickla od 30 nvč. naprod.

Filijalka G. TRIBAUDEAU popravlja vsakovrstno uro po sloečih cenah:

Poliranje ur od	fr. 1,35 naprod	3—
Jedno pero	„ —,75 „	
Navadno stakle	„ —,10 „	18—20
Isto patent.	„ —,15 „	

Veliko skladišče urah i lancah iz **nickla, srebra i zlata** svake vrsti od f. 2—200 so garancijom od **2 do 12 godina.** — **Cenik na zahtjev franko.**

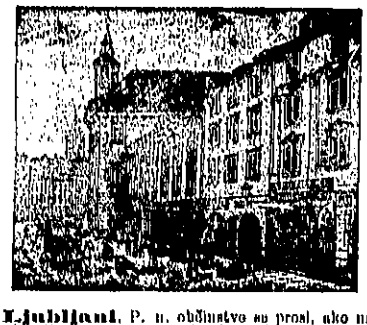

Lekarna
Trnkóczy,
zraven rotovža
v Ljubljani
na
velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj poplsana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prišli pi mnih zalval o naših izborno skušanih domačih zdravilih, Lekarno Trnkóczy-jevih firm so: Na Dunaji dve in ona kemična tovarna v Gradci (na Štajerskem) ena pa v **Ljubljani.** P. n. občinstvo se prosi, ako ma je na tem ležeče, da spolni nevezana zdravila s prvo pošto dobi, da naaj v tako je napravi: lekarna **Trnkóczy** poleg rotovža v **Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim se ima ta tisoča ljudi zahvaliti za zdravje mnajo izvrstan vapeh pri vseh bolenjih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper **mankanje sleati** pri jedi, **slab želodec, vrak, vetrovje, kolike, zlatenico, bljuvanje glavobol. krč v želodcu, bitje srca, zabasanje,** pisti **bolezni na vranici, za jetih in zopor zlatožilo.** Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 2 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se tisto istinite **MARIJACELJSKE kapljice** dobivajo samo v lekarni **TRNKOCZY-ja,** zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Gleht), je odlično najboljše zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih bolečine v križi ter živcih, otrdelino, otrpnjeno uda in kito itd., malo časa če se rabi, ja mine popolnom trganje, kar dokazuje obilno zalvul. Zahteva naj se samo **cvet** zopar **trganje** po **dr. Maličo** z zraven stoječim znamenjem 1 steklenice 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

(Schutzm rke)

Č- ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precj vrnite

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za **odrasle** in **otroke,** je najboljši zopar kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsno in pljučne bolečine: 1 steklenica **50** kr., 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup za **50** kr. je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavo ču, otrpnolih udih, skažanem želodcu, jetrnih in obstalih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh bolezmih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po prsih, herlavk, vseh zaletajih in kurnih boleznih, kašlja, pljučnih in vrnanih boleznih. ter odpravlja vsaj gliste, tudi vrača konje debele, okrogle i lakrene.

Kravedaje mnogo dobrega mleka.

Zamotek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotk v **samo 2 gl.**

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje pomaga pri putiju ali, otekanji i kolan kopitnih bolez., otrpnenji v boku, vrtiški. otekanji nog in dujih na nogah, izvijanji itd. Zanjiga in op avo sukli itd. a kretka pri vseh vnanjih boleznih in bibah. Zamotek z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 6 steki z rabilnim navodom vred **samo 4 gld.**

Vsa ta našteta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani
zraven rotovža
in vsak dan s pošto razpošiljajo 8—12 —3

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 10. U Trstu 10. marča 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šiljaju poštarskom naputnicom (asegno postale) na administratorju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu pošto valja točno označiti.

Komu list nedolazi na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se šivana naplše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se novradaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarine.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Rat i mir.

Kad smo ono mjeseca januara na ovom mjestu pisali o istom predmetu, očekivali smo, da će obća napetost u Europi za kratko popustiti, ili da će se nesnosno političke stanje bar u toliko razjasniti, da se tudo moglo suditi, tko li će ratovati, protiv komu i zašto.

No napetost ta ne samo da nije popustila, već su dapače k obstojećemu metežu nadošli novi zapletaji. Tako nam se predočuje političko obzorje namanje tmurno nego li bijaše prije mjesec dana.

Izmedju Francezke i Njemačke vlada još uvjek staro nepovjerenje, a težnja za osvetom je tamo budnija i veća nego li možda ikad prije. Na obih stranah nagomilano je toliko upaljiva materijala, da netreba van baciti malenu iskricu, pak da plane grozan plamen, koji bi uništio jednu ili drugu od ratujućih državah. Koli Niemci, toli Francezi predvidjaju, da će prije ili kasnije doći do krvava okršaja, u kojem će se pojaviti groznija divljačtva nego li bijahu ona u posliednjem francezko-njemačkom ratu. Jedni i drugi pripravljaju se grozničavo na junački mojdan, na strašnu borbu na život i smrt.

Knez Biemark bacio je prigodom posliednjih izborah za njemački sabor medju birače ročenicu, da neće doći do rata ako zadobije vlada kod izbora većinu, koja će glasovati za sedmogodišnju prezentnu službu vojnikah. Njemački narod poklonio se volji ljubljenoga kancelara poslav mu u sabor većinu, koja će glasovati za sve, što bude on predlagao. No nitko razuman neće odatle zaključivati, da je sada tobož mir sačuvan, već upravo protivno, t. j. da će se njemačka vlada još bolje pripraviti za svaku mogućnost, to da će, bude li imala izgleda na pobjedu, protivnika i sama potražiti. To znadu dobro Francezi pak čine i oni sve moguće priprave, da neprijatelja junački dočekaju ili da ga u njegovoj kući posjete.

Napetost pako, koja je u zadnje doba zavladala izmedju Francezke i Njemačke i koja zadaje toliko brige čitavoj Europi, potisla je u kraj svako drugo pitanje, dapače i isto bugarsko pitanje, koje zaokuplja već toliko vremena svu europejsku diplomaciju.

U najnovije vrieme umješao se je i treći faktor u francezko-njemačku razmiricu.

Rusija, za koju se držalo, da bi u slučaju francezko-njemačkoga rata uz ovu posliednju pristala, ili bar neutralnom ostala, izjavila se naime, da nebi nikad dopustila, da se Francezka, od Njemačke poražena, posve oslabi. Drugimi riečmi, poruča Rusija Niemcem, da njoj je milji obstanak Francezke nego li prisiljeno prijateljstvo Niemacah, te da bi ona u pogibelji nalazećoj se Francezkoj i u pomoć priskočila.

Odatle sliedi, da su prijateljski odnošaji izmedju Rusije i Njemačke ohladnjeli, te da će u buduće svaka svojim putem koracati neobazirajuć se, da li se s tim vriedio interesi jednoga saveznika ili ne.

Činjenicu ovu potvrdjuju nam i najnovije viesti o savezu izmedju Austro-Ugarske, Njemačke i Italije. Iz toga saveza izključena je, ili se izključila sama Rusija, da uzmogne imati za svaki slučaj slobodne ruke, te da se priključi kojoj drugoj vlasti, ili da samostalno postupa.

Bugarsko pitanje, koje bijaše već skoro potihnulo, pojavljuje se u novoj formi. Putovanje izaslanikah bugarske narodne skupštine po europejskih dvorovih izjalovilo se, a carigradske konferencije ostadoše bez uspjeha. Bugarski vlastodršci otudjuju se sve to više oslobiteljici Rusiji, a nezadovoljstvo u narodu i vojsci raste danomice. Sve to izazvalo je ronkoiju, koja je rodila bunom u bugarskih gradovih Ruščuku i Silistriji. U tih gradovih pobunio se jedan dio čotah proti sadašnjim vladaocem, koji vode nesretnu Bugarsku u očitu propast. Vlasti je doduše pošlo za rukom bunu svladati, vodje pohvatati i postrieljati, nu tko nam jamči, da je posliednjim proliovanjem bratske krvi u ulicah Ruščuka i Silistrije svaki daljni ustanak nemoguć i sa vazda ugušen? Medju postrieljanimi vodjami ustanka imade i ruskih podanikah, na koje neće Rusija zaboraviti, premda jih već orna zemlja krije. Ona motri doduše mirno to komešanje u Bugarskoj, no varao bi se tko bi mislio, da će ona ravnodušno podnašati sve uvriede, koje njoj zadaju nezahvalni bugarski vlastodršci i njihovi izvanjski pokrovitelji. I njezinoj strpljivosti naći će se kraj, a tada jaoh si onim, koji ju sada toli ljuto vriedjaju. —

Za našu monarhiju može se reći — ako se hoće vjerovati izjavam ministra izvanjskih posalah u posliednjem zasjedanju delegacijah — da se pripravlja na rat, da sačuva mir. U osnovi, koju je zajedničko ministarstvo predložilo delegacijam, da mu votiraju izvanredni kredit od 52 ½ milijuna forinti u vojničke svrhe, kaže se medju ostalim, da, premda želi sve vlasti mir, da je ipak obće političko stanje Europe takovo, da poduzimlju sve veliko i malene državo izvanredne vojničke priprave, pak da je radi toga i zajednička vlada dužna, da poduzme sve potrebite mjere, da nebude zatečena nepripravnom u slučaju rata.

Skupna vlada priznaje dakle tim, da nije izključena mogućnost, da bude i naša monarhija zapletena u rat, pak da njoj se valja dobro pripraviti, da uzmogne braniti državne interese. Nije rečeno doduše odakle grozi monarhiji pogibelj, niti gdje bi mogli biti državni interesi oštećeni, no čitati se može izmedju redakah, da bi se mogla Austro-Ugarska zaplesti u rat za sada jedino radi iztočnog pitanja.

Jezik kod c. k. financijalnih oblastih

II.

Članak 19. tomoljnih državnih zakonah te naredba financijalne direkcije u Trstu 12. maja 1874. br. 505 pres., navodona u posliednjem broju jamče svakoj narodnosti u Primorju, da se njoznim jezikom moraju služiti svo c. k. financijalne oblasti, kad dolaze u dotican s narodom. U spomenutoj naredbi izrečeno je, da imaju svo financijalne oblasti na naše, u hrvatskom ili slovenskom jeziku sastavljene podatke izdavati rešitbe u istom jeziku, a tako tako da imaju pisati zapisnike u onom jeziku, kojim se služi stranka, kad želi štogod dati u zapisnik. Nadalje slidi iz rečene naredbe, da su municipiji i obćine izjednačene strankam; t. j. da se na dopise istih ima odgovarati u jeziku dotičnoga dopisa. Napreti negovori se ništa, u kojem jeziku imaju financijalne oblasti dopisivati na municipiji i obćinami, dali samo u jeziku, kojim se kod obćine uredjuje ili još u kojem drugom. Na ovo pitanje daje nam gorespomenuta naredba indeoktan odgovor. U njoj se kaže, da moraju svo naredbe i dopisi upravljeni na c. k. urede biti sastavljeni u njemačkom jeziku.

Da se je mislilo i na obćine njemački dopisivati, to bi se bilo izvoklo u naredbi. Budući toga nema, jer se govori samo o c. k. uredih, to sliedi, da svo c. k. financijalne oblasti imaju dopisivati sa obćinami u onom jeziku, koji je kod dotične obćine u porabi. Moglo bi se još reći, da se gornjom naredbom financijalnim oblastim neprepisuje jezik, kojim se imaju financijalne oblasti služiti, kad dostavljaju strankam platežne naloge itd., jer da se ondje govori samo o spisih, podnošenih od strankah.

Na to bi se moglo primjetiti, da nije treba u pravnoj državi, gdje su svi narodi ravnopravni, niti izrično naredjivati ono, što se samo po sebi razumije ili što zdrav razum nalaže, jer nobi pametnomu čovjeku nikad na um palo, da nešto od nekoga traži u jeziku, kojega dotični nerazumije. Ovom prigodom spomenuti nam je postupak nekojih c. k. poreznih uredah u Istri, koji razašilju našim ljudom platežne naloge u ostavinskih razpravah u jeziku, kojega stranke nepoznavaju. Taj postupak opravdavaju tim, što kažu, da jim c. k. sudovi pripošilju izkaze ob imovini sastavljene talijanski.

Budući da je osim toga ostavinska razprava (ventilaziono) vodjena u talijanskom jeziku, to da c. k. porezni urad predmjeva, da istim jezikom govori i stranka, kojoj se ima dostaviti platežni nalog. Na tomolju ovakovoga razmatranja razašilju se u čisto naših kotarih, gdje neima niti jednoga Talijana, platežni talijanski nalozi! Jer nam se na jednom mjestu krivica čini, to nam se mora činiti i na drugom. Jer nam c. k. sudovi pišu talijanski, stoga moraju i platežni nalozi biti talijanski. Da se pako i tomu na put stane, to neka naš narod bezobzirno zahtjeva, da mu sudovi pišu u njegovom jeziku, neka se zapisnici kod suda pišu njegovim jezikom, pak se nitko neće već moći sudom izgovarati.

Znamo dobro, da se financijalne oblasti u Istri do sada nisu služile hrvatskim jezikom u občenju sa strankami u onoj mjeri, kako bi to morale učiniti. Upravo radi toga razložili smo u kratko prave, koja ima u tom pogledu naš jezik, pa se nadamo, da će se naši redoljubi toplo zauzeti, da se naš jezik i kod c. k. financijalnih oblastih udomi. Ako opaze, da se financijalne oblasti nedržo propisah gori navedenih, to neka se pritužo na predsjedničtvo c. k. financijalne direkcije u Trstu, koje ima paziti, da se zakon od podčinjenih oblastih vrši. Takve pritužbe proti nezakonitom postupku gledo porabe jezika imaju biti biljegovane sa 50 novč. Ako se pako pritužbe imaju upraviti na [illegible] metka, to se može u istom spisu pritužiti i glede neznkonite porabe jezika. U ovom slučaju nije treba pritužbe ili utoke biljegovati.

Na vrh Poklona.

(Crtica iz mesopustnih ostanakah).

Nestalo pusta i brata mu tusta. Objesili ga negdje za dovotom gorom. I pravo mu stoji. Bilo je to vražki daran, topao, i u obće svo zlo, a ništa dobro. Ukrao taj neotesanac mnogoj djevojčici zdravlje, pa mjesto da ide u ovoj svetoj korizmi Bogu se moliti za oprošćenje grieha, moraći će kuburiti kod kuće, a možda i otići žalibože „kud za vazda gre so, Svemoćniku, koji nobom trese“. A kollkim je keso izpraznio, ni broja se nezna. Uvjeravan Vas, da nije ni moje mimoišao. Kad sam se vraćno u pužovu kućicu, morao sam si napuniti žopove kamenjem, kao što se napuni i zrakoplov, da budem nešto teži, da me vjetar neprebaci tamo „za brda ona“. Pa kollkim taj nesretni pust pokrao zdravlja? — To se neda izreći. Gospoda svećenici valja, da u crkvi sva pluća napnu, da ih narod može čuti, pošto svo kašlje, svo hripi, svo se savija od trbušne boli, a kima od glavobolje. Pa tko je svomu tomu kriv? — Pust, i nitko drugi no pust. Doistino, neima ga više medju živimi, na nasluđujem, da će opet uzkrsnuti poput ptice fenića, ali ne nakon tisuću godina, nego već nakon godina dana. Ah jao si ga njegovoj tustoj koži! Nabrusiti hodomo sve „špice i bajuneto“, pa ćemo ga otjerati. Daleko mu kuća i potok!

Iz moga statoljetnoga izkustva znadem, da se on veoma boji i „kušćoricah“, jer istom što se pokaži, pobere „klobase i olita“, pa ode u nezaborav. Naumio sam sakupljati gušterice, da budem pripravan, kao i nedavno potućeni Talijani. Stoga razpisujem ovim nagradu od dva groša mjesečnih, vollm: dva greša mjesečnih svim onim, koji mi budu kod sakupljanja pomoćni.

Putovao sam ovog „meso-pusta“, ili da bolje rečem „žori meso“, kojekuda. Zaklatio sam bome i na Kastavščinu. Tamo negdje i ja ugledah zlato sunce izpod stare koprive. Rekoh, da se skitah po Kastavščini, ali za „babino“ ranel da nebi koji mislio, da sam imao namjeru kao „in illo tempore“ poročko-paziuski klinčeži! Tražio sam golubicu, da joj malko zaguknem. Dakle novim posao.

Bio sami u Kastvu gdje se baš majstorski, da nekažem divno zabavljah. Ako sam i sada „rokav“, to me ipak veže dužnost na nešto. Napomenuh da sam „rokav“, nu rado bi da me dobro shvatite. Ako znadete slovenski koliko i prijatelj mi Toni iz Žavlah, to ćete pomisliti, da imam ruke, kao n. p. koji ima rogove, kaže mu se, da je rogast; ili možebit ćete pomisliti, da sam rukav kakve podarane košulje, što dakako bito se varali. Stoga da se razumijemo. Rieč „rokav“ rabim stoga, jer mi se sama narinula. Rieč „rokav“ znači, da mi je nekoja „baba“ uroke urekla. Koja je ta, toga ni sam neznam. Možebit Kate Voloska.... Hćedoh ići k Brkopčinki, da me prokriži ni doznah, da se je ofurila ognjeu, odnosno, da su ju motnule pod..... Tako se razpukla moja nada, kao i zvonećanski meh.

Napomenuh prije, da ako i jesam „rokav“, da me ipak veže dužnost na nešto, jer uroci su težka bolest, a tko je smrtno bolestan, valja da izpuni svo dužnosti.

Cifrasto, sa tulcem poput Kolovozićeva na tikvurini, a crnimi rukavicami pobro Moretta na pandjah, zahvaljujem se „Narodnomu Domu“ u Ljubljani, pardon, u

Kastvu radi pripravljenih nam zabavah. Za prve i sjajne zabave znato kako su izpale a za posliednje mogu Vas uvjoriti, da prem su bilo obitoljske, sasvim tim oduševljenju nije bilo ni kraja, ni konca.

Kraj mu je pojela popelnica, ako smijem svomu snu vjerovati, a konac „Lavov" pas, jer tamo znadu i psi konac josti, poput gradskih „šilicah".

Klanjam se sa visoko stieno na vrhu Poklona svomu krasnomu spolu, s kojim oblotavah dvoranu, kao i ptičica izvan krletke, koju za svietom želja mori; molim samo, da znanci nebi na me što posumnjali. O, Bože sačuvaj!

Svim se klanjam i svo pozdravljam i rubcem i svojim slabašnim tiolom, kojim njiše amo tamo nemili vjetar i da neimam nešto kamenja u žepovih, davno bi me bilo nestalo sa ovo stieno. Tko zna kamo bi me bio vjetar zanesao? . . . Možda nesudjenoj dragoj pod prozore.

Bilo Vam u zdravlje!

DOPISI.

Iz Kastva (Gospodarska zadruga). — Dne 28. prošloga fobrara bila je u Kastvu redovita skupština gospodarske zadruge.

Prisutnih je bilo 18 članovah, a da je dan svetkovni, bilo bi jih za stalno više, jer puk osobito u ovu dobu godine norado pusti djelovni dan onako lop kako je bio onaj.

Družtvena je uprava razložila račun lanjsko godine i proračun ovo u kojoj smo, te je izkazala djelovanjo družtva u prošloj godini.

Pogovor bio je srdačan i o svačem po malo razpravljalo se je, što bi moglo koristi namaknuti kmetskomu stallšu.

Družtvu je ostalo na konou godine nešto preko 25 forintih gotova novca, a i prilično toga na dugu — pri onih, koji su upisali; jer je svlot dosta raztresen pak se nije dosad našlo pravoga načina za sabiranje.

Da oni, koji su stupili u družtvo sazanaju štogod pobliže čim se bavi, dobro je ovim putom oznanili štogod. Gospodarska zadruga poslala je prošlo godine jednoga člana u Bohinjsku dolinu u Kranjskoj, da razvidi i prouči kako tamo ljudi čine sir u velikih zadrugah. Poznato je nam, da se tamo pridjeluje sir vrlo dobar, točan, koj neosuši i nečrvivi. A naš sir žalibože nije pravi, premda bi po mljeku od ovaeah morao biti bolji, nego li bohinjski, koji je od kravjega mljeka.

Mladi Ivan Bragar posjednik iz Veprinca mudro je sve pregledao, zapamtio i popisao, pak je u nekoliko riečih i na skupščini razložio kako se u Bohinjskoj dolini sir i kojo spravo tamo rabe.

Jedan član zadruge iz Klane obećao mu je, da će ako Bog da, složiti do jednu stotinu ovaeah muzicah, i pozvao je Blagara, da tamo koncem maja dodje k njemu na pokuse.

Ako bude bolje, prihvatiti ćemo novi način; ako se no bude činilo korisino, ostat će se pri starom.

A izkusiti treba, jer se zna, da je već brkinski sir bolji od ovudnjega, jer Brkini nešto drugačije barataju s njim.

Drugo, što je gospodarska zadruga učinila je to, da je umolila g. Nikolu Peršića, posjednika u Poljanah, da podje vidjeti pokušnje, koji su se u Poreču činili za uništenjo one nove vrsti pali, koja se je žalibože prikazala i u naših krajevih a zovu ju vinska medljika (ili peronospora viticola).

Gosp. Peršić rado je na to pristao i vidio mnogovrstne pokušnje, pak je kasnije u svojem vinogradu sam činio pokuse nekim popelom, koj se zove Podšardova smjesa, kojom je posipavao oboljelo listje.

I on je na skupščini o tom pripovjedao. Bolest ta je strašna, jer da se naglo širi i list zgužva i uniši prvo dobo. A budući da je listje trau ono što su pluća čovjeku, zato tre oslabi, nenosi ploda i najkasnije posve obumre.

Gosp. Peršić obećao je gdjegod u letnjo vriemo pokazati, kako to ide.

Svak će razumjeti, da nebi pravo, da ovi ljudi, ako i mogu, idu o svojem trošku putovati a za ljubav zadruge i na korist skupnu.

Zato su jim troškovi putni naplaćeni iz družtvenoga imotka.

Najviše nas veseli, da je gospodarska zadruga odlučila nadarivati liepa goveda.

Za prvi put, da će izložba blaga biti u Kastvu na 27. aprila, to je sredu za Jurjevom.

Odlučeno je za Kastav, jer da je tamo nekako srednja daljina iz svih krajevah, jer imaju pravo dopoljati blago na ogled i oni iz Jelšanske i drugih občinah ovoga kapitannata.

Nadarena da će biti jedna glava vozna, koja se obnajdo najljepša i dobiti će f. 25. Za krave odlučeno je 5 darovah i to jedan od 35 for., druga dva po 15 for., pak tri po 10 for., skupa 95 for. Za telice od 6 do 18 mjesecih makar i brodjo odlučena su tri dara, i to jedan od 30 for., drugi od 15 for., treći od 10 for. skupa 55 for. Bit će dakle podieljeno svega f. 175.

Za junce (bičiće) neće biti natjecanja, jer jih žalibože za sada neima vrednih.

Evo prilike osobito Kastavščini, da si osvietla lice. Koj misli dobiti dar, već bi zato morao paziti osobito na čistoću blaga.

Predsjednik družtva g. Dr. Laginja izrekao je ufanje, da će se možda nadarivati i ovce, ako se u to ime bude mogla dobiti pomoć od zemaljskoga gospodarskoga savjeta, kako se on ufa.

Na tanko neznaju čim se bavi gospodarska zadruga u Kastvu.

Upisat se može u nju svaki kmet. Plaća se 1 for. 20 novč. na godinu, a prvi put 50 novč. pristupnino više. Novce prima g. Ličlo Jolušić, posjednik i oštar u Kastvu.

Pogled po svietu.

Trst, dne 9. marča.

Austro-Ugarska: Obadvie delegacije zaključile su svoje sjednice dne 6. o. mj., dozvoliv prije jednoglasno kredit za vojničko svrhe.

Carevinsko vieće započelo je danas opet svoje razprave. Vlada je podniela više zakonskih osnovah a pojedini zastupnici više interpelacijah.

Hrvatski i madjarski kraljevinski odbori razišli su se neopraviv posla. Kako se iz Budimpešto javlja, razišli su se rođeni odbori, nakon mnogih koncesijah (?) s madjarske strane, jer se nisu mogli složiti u jezikovnom pitanju.

Hrvatska je vlada predložila saboru osnovu, kojom se saborska perioda od 3 godine produljuje na 5 godinah. Ova će osnova prouzročiti više živahnih razprava u hrvatskom saboru. Svakako je čudnovato, da se prije ta osnova razpravlja nego li djelovanjo kraljevinskoga odbora, o kojem se dapače kaže, da se neće saboru ni sada niti predložiti, akoprem to službeno novine opovrgavaju.

Bugarska: Ova je nesretna zemlja sada nanovo začela krvariti; u njoj točo krv vlastitih sinovah. Pred njekoliko dana pobunilo se posade u Silistriji i Ruščuku proti današnjoj regenciji; vlada je proti njim poslala vojsku te su bilo svladane. Vodje toga ustanka bili su pohvatani i pred ratni sud postavljeni pak na smrt odsudjeni. O smrtnoj ovršbi piše soft sko službeno vriolo od 6. o. m. ovako:

Po vieatih, kojesu ovamo prispjelo o smrtnoj osudi, koja je jutros izvršena na glavnih začetnicih pobune, sliedeće osobe pogubljene su na osnovi prieksga suda, u prisutnosti ruščučkoga vojnoga prokuratora, jednoga kapetana kao izvršioca sudbene odluke, vojnoga liečnika i dvojice poručnikah, tri kilometra od Ruščuka: Zapovjednik treće brigade major Uzurov, major izvan službe Panov, predstojnik ruščučkoga arsenala kapetan Zelenogorov, nadporučnik pionirske pukovnije Krestanyakov, poručnik ste pukovnije Kazgoraski, pobočnik treće brigade poručnik Renzov, poručnik treće pukovnije Trembeški, te ruščučki gradjani Tomo Kadjejov i Aleksandar Cvetkov. Po n' gu vrhovnoga zapovjednika nije izvršena osuda na ruskom podaniku Bolmanu, koj će se predati u ruske ruke. Od europejskih poslanikah samo je francezki agent energično prosvjedovao, da se proti urotnikom strogo postupa, dočim su ostali poslanici izjavili, da se nemogu pačati u nutarnje bugarsko poslove.

Parižkim listovom javljaju iz Sofije 7. o. m.: Strahovlada traje. Milicije su razoružane, a tamnice prenapunjene; političkih zarobljenikah ima 87, a 5 častnikah izdahnulo je pod batinami. Diplomatički ugenti posredovali su, da zatvorene osobe nebudu zlostavljene. Namjestničtvo namjerava proglasiti Bugarsku nezavisnom. Benderov utekao je u Bukarešt.

Srbija: Godišnjica proglašenja Srbije kraljevinom, proslavljena je svotčano. Poslije službe božjo, kojoj su prisustvovala Veličanstva, diplomatički sbor i dostojanstvenici, primao je dvor čestitke. Ministar rata Topalović i predstojnik topničtva Bogičević[illegible]

Rusija: U Rusiji su mjere, koje bugarska vlada poduzimlje proti ustalim posadam, jako ozlovoljile javno mnienje. »Norde« piše, da je jedini uvjet pod kojim bi se u Bugarskoj mogao uzpostaviti mir, »odagnanje uzurpatorah« t. j. današnje regenoije i njenih kreaturah.

Iz Odese piše »N. Fr. Presse«, da se Rusija pripravlja na okupaciju Bugarske. Ona da će poslati u Varnu po moru petnajstu divizija osmoga zbora. Vrhovni vodja te divizije, da će biti general Roop, koji je bio ovih danah u Petrogradu, gdje je viečno sa drugimi generali. Ako je ova viest istinita, onda Rusija drži jako lahko izvodivom okupaciju, jer ju misli izvesti sa samo jednom divizijom vojske.

Italija: Kralju Umbertu uobičajeno moguće oživotvoriti novo ministarstvo. Kriza trajala je skoro mjesec danah, pak pošto nije nitko mogao sastaviti novog ministarstva, ostati će i nadalje staro ministarstvo pod Robilant-om i Depretis-om.

Njemačka: U njemačkom saboru počela je dne 7. t. m. razprava o vladinoj osnovi o sedmogišnjoj prezentnoj službi vojnikah. Osnova ta, koja je prije mjesec danah u saboru propala, biti će sada u novom saboru bez dvojbe poprimljena. Dne 22. t. m. slaviti će njemački cesar Vilim svoju dovedesetgodišnjicu života. K toj proslavi poslati će svi europejski dvorovi svoje nadvojvode, princeve i knezove.

Franina i Jurina.

Fr. Brižan Marko razbija si glavu, kako bi pokrstil ono široke kuntrade va slavnom Poreču.

Jur. Ja, da budo mogal drugi put napisat va koj su kuntrade porečki gospodičići hitali limune, gnjili kompir i pomidore za našimi ljudi.

Fr. Pustimo šalu na stran; ma znaš, da mora brižan Marko bit va veloj nepriliki, kado da zamo imena za one gospodske ulice.

Jur. To ti je brate lugak posal. Jednu neka pokrsti: „Via Bumbero", drugu „Via šćavo reča", treću: „Scarpa grossa", četvrtu „Voritas", petu „fra Bandito", šestu . . . .

Fr. Dosta kumiću, dosta jer ni tega tolike, pak moraš znat, da trebo jednu pustit i za šior Marka.

Jur. Ne, ja nebi prozval ulicu njegovim imenom, već onu slavnu kaljužu izpod oesto, u kojoj žabo krokeću a iz koje piju porečki jasinri prozvao bi: „La kaljuža di babin Marco".

Fr. A ča će nato duhtor Andro?

Jur. Tr do bit valjada još kakova kaljuža i za njega.

* * *

Fr. Z Laniše mi javljaju, da je ovoga pusta noka šiora tamo od jada razbila sva jaja zač da ju kmeti više neštimaju.

Jur. Tr se lahko pomore.

Fr. A kako?

Jur. Neka gre odkuda je prišla, pak će sve finit.

Fr. Ja, da bi to Bog uslišal.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpuštono . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§ 96. pokr. zak., članak XVI. drž. zak. od 1. marča 1882.) Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. agusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. — Živio zakon!!!

Na grobu g. Mata Mahulje, svećenika biskupije krčke, preminulog dne 26. fobrara t. g. bratučedo mili, evieto u vinogradu gospodnjem jadva raspupani — tako mladjan i već mrtvi?

Mrtvi tako dobar, blag i kriepostan; mrtvi u dobi, kad počesmo polagati u To najljepše nade.

Svo nas ožalošćeno ostavljaš i lotiš k Onomu, kojemu si se bio za života posvetio. Njemu si valjda milji nego li nama! Nedostižlivi su puti gospodnji!

Ti sad probivaš medju anđeli; medj nami to Mato više neima, al Tvoje ime življoti će još dugo i dugo u naših srcih.

Moli u raju za svo nas, osobito za bludni narod, koga si svosrdno ljubio i kojemu si bio pastirom dobrim; moli, da ga Svemogući blagoslovi, to da mu svako dobro podieli!

Mato mili, pokoj Ti vječni!

J. M.

Odbor za proslavu pedesetgodišnjice misništva sv. Otca Lava XIII. sastao se u Trstu, te će viećati, kako da se dostojno proslavi taj riedki događaj u katoličkom svietu. U odbor taj pozvano je i više bogoljubnih tršćanskih gradjanah i višli činovnikah, koji su se pozivu drago voljno odazvali. O osnovah i djelovanju toga odbora imati ćemo još o prigodu da progovorimo.

Premjeno u tršćansko-koparskoj biskupiji. Veloč. g. Jakov Ladavac, župnik u Krkavih imenovan je dekanom za ono okružje; g. Filip Vončina, dosadanji župe upravitelj u Ospu, imenovan je tuj župnikom-dekanom te konsistorijalnim počastnim savjetnikom. G. Ljudovit Vodopivec, kurat u Pomjanu, upravljati će i sa izpražnjenom župom u Smarju. G. Ivan Kocipar, upravitelj kuracije u Vodicah ide kao duh. pomoćnik u Jelšane, a g. Ivan Mlakar, duh pomoćnik u Jelšanah, ide upravljat kuracijom u Vodice.

Otvoreno su župe u Grociani do 10. marča t. g., a u Smarju do 28. marča t. g. Preminuo je g. Mato Pirjavic, svećenik u miru. Vječni mu pokoj!

Občina Sanvincenti. Zemaljski zakonik br. 9 za god. 1887. donaša sliedeći zakon: Zemaljski zakon 14. fobrara 1887. valjan za markgrofoviju Istru, kojim se ustanovljuje nova občina u Sanvincentih. Privolom zemaljskoga sabora za markgrofoviju Istru narodjujem, kako sliedi:

Članak I. Dieli se dosadanja občina Vodnjan te se stvaraju dvie občine, jedna Sanvincenti sa poreznimi občinami Bokordić, Smoljani i Štokovci, druga Vodnjan sa poreznimi občinami Roverija, Filipan, Kaštnica i Marčana.

Članak II. Ovaj zakon stupa u kriepost sa danom proglašenja.

Članak III. Dok se neizaberu novo okesknitivno i administrativno občinsko oblasti, ostaju dosadanjo u službi.

Beč, 14. fobrara 1887.

Franjo Josip v. r.

Taaffe v. r.

Ovaj zakon proglašen je dne 9. marča 1887. te je stupio tim danovom u kriepost. Opaziti moramo, da je gornji zakon proglašen u njemačkom i talijanskom jeziku. O hrvatskom jeziku, koji se u obih novih občinah skoro izključivo govori, neima govora. Živila ravnopravnost!

Dvadesetgodišnjica „Narodnoga Lista". Glavno glasilo narodne stranke i

prvi pobornik Hrvatstva u Dalmaciji „Narodni List“ slavio je dne 1. t. m. dvadesetpotgodišnjicu svog obstanka. „Narodni List“ diello je svu narodnu borbu u Dalmaciji u ovo posliednjih dvadeset i pet godinah za narodom i za hrvatski narod; pak ga ide bez dvojbe prva zasluga, što je danas Hrvatom u Dalmaciji odlanulo, što se čuto svoji na svojem. Dočim se i mi pridružujemo svim hrvatskim listovom u iskrenih čestitkah k dvadesetpotgodišnjici dičnog nam dalmatinskog druga, želimo mu od srca, da bi izvojevao dalmatinskim Hrvatom podpunu pobjedu, da bi mu se oživotvorile sve one plemenite težnje, za koje se eto kroz 25 godinah sa uspjehom borio nezavisno i neustrašivo.

Atentat na kip Bogorodice. U gradu Forlì u Italiji na sred trga Vittorio Emanuele nalazi se visok stup (kolona) a na njem kip Majke Božje. Nedavno socialisti onog grada počeše nastojati, da odstrano onaj stup i kip Blaženo Djevo. Kad nijo išlo lepim htjeli su to postići grdim, to su podkopali stup i zapalili pod njim lagun (minu). Usliedi eksplozija ostao je stup vrlo oslediom, al ipak se nije srušio, nego još uvjek ravno stoji a na njem posve neoslediom kip Bogorodice. Pučanstvo govori, da je Majka Božja učinila čudo.

Šarenjačka osveta. Pišu vam iz Altare (na Pulješkini) sliedeće: God. 1256. obolilo je ovdje jednomu siromašnomu zanatlijsi sedmero djece od gria. Nagovaralo ga, da povede djecu u bolnicu u Pulu jer mu kod kuće nebijaše moguće nastati ju i još tomu kruh služiti. On nehtjedo odlučiti se od djece sve dotle, dok mu dvoje neumre. Tada tekar, nagovoren od crkvenog i sosskog poglavara, odputi se sa dvojicom u bolnicu u Pulu. Bol i smrt uneseđila je upravo toga siromaha. Al to nije još sve. Došlo mu naime iz Pule, da plati for. 50 i 55 nvč. bolničkih troškovah. Jadan čovjek nejma niti za sol a kamo li za toliko bolničke troškove. Svuda u svietu podmiruje slične troškove dotična občina kad to bolestnik ili rodbina mu ne može. No ovdje se radi o nečem drugom. Taj siromah nije se naime kod prodlanjskih izborah hotio prodati za par forintih šarenjačkoj straci, već je glasovao kako mu je pošteno srce govorilo. Al tim je navukao šarenjačku srdžbu na sebe. Žodni osveto, uhvatili su šarenjaci ovu zgodu pak sada sile i muče toga siromaha, da plati bolničke troškove. Da je birao šarenjačko podrepnico, nebi ga danas nitko ništa pitao, nu jer se nije hotio prodati, za to plati „šćavo“, doć li iz boka ili oka. Biljoštimo i ovu činjenicu poručujuć šarenjakom onu našu starinsku, da Bog nepluća svake subote.

„Izpeol pak izreol“ glasi jedna naša poslovica, koja preporučujemo junakom poročkoga listića, koji se uvjek „poroči“ kad pišu o stvarih, do kojih nedosiže ajena poročkoga zvonika. Naša Liburnija dala tim delljam uvjek oblata grudiva, nu čim o njoj napišu deset redakah, naći će barem jednanjet laži. I u posliedanjem „babinom“ broju nalazimo viest o Liburniji, i to o parobrodu „Cittadino“, koji je počeo ploviti izmedju Rieke i Lovrana i koji da čini takovu konkurenciu parobrodarskomu društvu „Svrljuga i drugovi“ da su parobrodi ovog društva uvjek prazni a „Cittadino“ da pravi izvrstne poslove. Al težko se je domisliti, koji li bi mogao biti tomu nouspjehu, dotično uspjehu, razlog. Da si neurazbijamo uzalud glave, slušajmo radje što o tom „čara“ baba. Društvo „Svrljuga i dr.“ jest naime starčevićansko pak nemare za nj „i bravi Liburni“ dočim se sastoji društvo „Cittadina“ od samih potomakah Dante-a, Petrarke i Boccacin, pak je radi toga od „Liburnah“ upravo obožavano. Čuš babo! Nasamario to i ovaj put tvoj liburnijski črčkar kno uvjek do sada. Evo ti dokaza:

Parobrod „Cittadino“ vozio je do nedavna kamenjo za riečku luku. Pošto je pako radnja oko gradnje luke smanjena, ostao je parobrod taj bez posla. Vlastnici odlučili dakle, da će se dati na prevažanje putnikah izmedju Rieke i Lovrana, da njim parobrod badava nestoji. Tako se i dogodilo. Parobrod „Cittadino“ nobijaše nabavljen za onu svrhu, kojoj danas služi a niti bijaše vlastnikom na umu ikomu praviti konkurenciu. Poštena zaslužba dozvoljena je svakomu, a zašto nebi bila „Cittadinu“. To će biti nepojmljivo „babinim“ jastarom, koji živu od privilegijah, nu ostalomu svietu jest to posve naravno.

Vlastnici „Cittadina“ nisu nikakvo „babino“ piropine il pristaše. Oni su većinom Vološćaci, vierni i pošteni sinovi svoga roda. Gg. Frano Sučić, Benedetto i Anton Stanger nit su nit će ikada predpostaviti „la lingua di Dante“ svomu materinskomu jeziku. Dapače ne samo, da vlastnici „Cittadina“ nemaro za naklapanja poročkog listića, već ga oni, kao i sve što je u Istri neodvisna i poštena uprave prezira. Sva spomenuta gospoda čitaju marljivo naš list; svi su čestiti Hrvati, prijatelji naši il predplatnici našeg lista. Pak ako si oni poštenim načinom služe kruh, tko će njim pametan za to zamjeriti? Svakomu je prosto, da si pomože kako može, ali uvjek čistimi rukami i svietlim obrazom. „Babini“ piskari toga neće razumjeti, al to nije naša krivnja.

Na utjehu njim budi dakle rečeno, da vlastnici „Cittadina“ nemaju nikakva posla „sa babinom“ svojtom u Liburniji, te da bi se oni dali prije baciti u Dante-ov pakao, nego li bi zatajili materinji jezik. Ergo poročka toto „izpeol pak izreol“.

Latina je pak prava, da obćinstvo lovransko, ikavsko, opatijsko i volosko u obće, voli novomu parobrodu „Cittadino“ nego onim društva „Svrljuga i drug“, prem je prvi manji, dakle neudobniji i polaganije ide, ali pozna li Istrijim dopisnik poglaviti uzrok tomu? Uzrok pravi i najvoći jest taj, što parobrodom društva „Svrljuga i drug“ zapovjeda kapotan, koga puk voli, i proti kojemu je već i „Naša Sloga“ pisala a „Istrin“ ga zagovaraia i branila. — Puk pako, kako nam prijatelj odanle javlja, javno govori, da će odsad dalje, ako bi slučajno „Cittadino“ prekinuo svoja putovanja, radje pješice na Rieku nego parobrodom, kojimi zapovjeda čovjek, koji mu se nije nikako prijubili.

Uzrok pako zašto je pučanstvo Liburnije tako neprijazno tomu gospodinu kapotanu, valja tražiti u tom, što je on tražio posebnu pladu za svaku pritjažlou, za svaki rubac robe, koji bi putnik makar na koljenih nosio, a to se pripisivalo njegovoj volji. Mi medjutim novjerujemo, da je on tako radio po svojoj volji, nego jer je imao takav nalog od svojih gospodarah, koji, prem su dobro znali, da ta štibra nije bila narodu po volji, ipak nisu htjeli pomoći!

Neka dakle „Istrin“ drugdje traži uzroke najnovijim pojavom, ne u starčevićanizmu(???) društva „Svrljuge i drug“. — Mi domo se u budućem broju na stvar prevratiti i obširnije ju razpitati, nepazeć na stranke ni na osobe.

Nered na naših poštah. Evo nas opet sa novom tužnjikom o starom predmetu. Obćenite tužbe na silne nerede na poštah, koji se dogadjaju u cielom Primorju, napose u Istri, nobivaju od nadležne oblasti uvaženo jer se ti neredi danomice ponavljaju. Danas imademo u tom pitanju tri ilustracije pred sobom.

I. C. kr. zapovjedničtvo arsenala u Puli poslalo je jednomu našem predplatniku važno službeno pismo za Lovrado u Istri. Dotični činovnik, nenašavši u poštarskih knjigah poštu Lovrada, naplao na pismo: „Posta Corvignano“. Pismo dodje natrag u Pulu, gdje bijaše pošta točnije naznačena. Putovalo je iz Pule do Lovrada (pošta Oprtlje) od 28. jenara do 7. febrara, dočim bi bilo imalo doći odmah drugi dan. Na pismu nije dodano pošta točno naznačena, ni neznamo, kako je mogao činovnik pismo primiti i odpremiti a da nije niti znao za kamo.

II. Stiglo nam je pismo od prijatelja iz Rošdine zapečaćeno sa tri pečata. Ovdašnji pošt. ured primi pismo posve razpečaćeno te nam ga dostavi s opazkom, da je takovo amo došlo i da je službeno zapečaćeno. Iz Roča do Trsta bijahu dakle razpečaćena sva tri pečata!

III. Dne 26. jenara stigne na ovdašnju poštu spljetski časopis „Narod“ za naše uredničtvo. Netko na pošti vrati list u Spljet napisav na pasicu: „Sconosciuto“. Uprava „Naroda“ pošalje nam u pismu dotični broj sa pasicom upitav nas, kako je to moguće, da smo u Trstu poštarskomu uredu nepoznati.

Radi svih tih neredah bijasmo kod sl. ravnateljstva poštah, gdje nam obećaše, da će sve dati iztražiti. Poslijo doznasmo, da se je za sva tri slučaja iztraživalo.

Za I. slučaj izpričao se činovnik tim, da je mislio, da spada Lovada pod Corvinjan; za II., da su se morala sva tri počata putem od Roča do Trsta sama od sebe razpečatiti, a za III. da „Narod“ nijo stigao u Trst, premda nosi pasica počat c. kr. pošt. ureda u Trstu.

Tako se eto svršila iztraga, a nam nepreostaje drugo nego da kliknemo: živio red na naših poštah!

Učenička kuhinja. U br. 4. „Popotnika“ lista za školu i kuću, izlazećega u Hariboru u Štajerskoj, čitamo ovaj dopis iz Ruša: „Kako koristne i blagotvorne su učeničko kuhinje osobito tamo, gdje odaljena djeca ostaju do po podne u mjestu gdje je škola, poznato je svakomu učitelju. Učenička kuhinja je odaljenoj djeci neizmjerna dobrota, a koristna je takodjer školi u obće, jer se s njom dosiže redovit polazak školo bolje nego i jednim drugim sredstvom. S radošću poručam, da kod nas imamo već drugu godinu tu prekoristnu uredbu. Svaki dan dobiva 60 ubogo djece vrućo govedjo juho kod mesara Mulota. Čovjeku je ugodno pri srdcu, kad vidi kako se sad crvene prijašnja blieda i promrla lica. Veselje do školo i zahvalnost čita se na licih obdarovano djece. Ruše nisu niti grad niti trgovište, gdje ustrojenje takovih uredabah neima toliko potežkoćah nit zaprekah, nego samo selo (vas), koje pak nadkriljuje u tom obziru mnogo. vodih mjestah u pokrajini. U razmjerno kratko vriomo posrećilo se je učiteljstvu sabrati toliko podpore, da dobijo tolik broj djeco svaki školski dan vrudu hranu. Da je to moguće, pripomaže nizka cieno, koju gosp. Muló zahtjeva; on stalno neima pri tom nikakva dobitka, već to čini iz prijaznosti do školo. Valja spomenuti i mjestnoga školskoga nadzornika g. M. Karničnika i člana mjestnoga školskoga vieća g. I. Robnika, koji su se u tu uredbu jako zauzimali i prvi 10 drugi 8 for. u tu svrhu darovali. Mnogo drugih ljudih blaga srdca darovalo je po svojih silah vodo i manje prinoso i omogućilo ustrojenjo učeničko kuhinjo. Svim blagim dobročinitoljem i prijateljem školo i djeco, koji su u tu svrhu štogod pripomogli, budi na ovom mjestu izrečena najvrućа zahvala za njihovu blagodatnu pokrtvovnost“.

Donašnemo ovaj dopis volevrlodnoga lista u cielosti, no bi li se i kod nas u Istri ustrojilo učeničkih kuhinjah. Bilo bi jako potrebito u raznih mjestih. Mnogo je školah, koje moradu naša djeca iz odaljenijih selah polaziti. Oni ili ju nepolazo pak ostaju posve bez poduke dan danas tolike potrebite, ili ju polazo samo jednom na dan pak se nemogu tolike nauditi količino oni, koji su blizo i prouzrokuju neki nered u podučavanju, ili ostaju do poslije podne morajuć se zadovoljiti s komadićem kruha ili trpeć glad to gubeć svoje mladonadko crvenilo. Tomu svemu bi doskočila učeničkа kuhinja. Djeca bi ju polazila, polazila bi školu cielo dan neguboć zdravlja naučila bi se svemu dobru i lepu, što se u školi naučiti može. I kod nas bi se učitelji mogli za to zauzeti; i kod nas bi se našlo za stalno i Karničnikah i Robnikah i drugih dobročinitoljah, koji bi u tu svrhu darovali bud u naravi bud u novcu; i kod nas bi se našao kakav Muló, mosar, krčmar, koji bi nesliedio dobitka kuhno školskoj djeci a tim možda i sam sobi koristilo tim, da bi ljudi vidoći njegovu požrtvovnost za djecu, radje kod njega se služili. A mogle bi snatno pomoći i samo obćine, obćinska poglavarstva, koja se imadu po zakonu brinuti za siromaho i za napredak u školah, koja bi u svoje prenašene mogla metnuti stanovitu svotu za svoje siromašne učenike kašto nestje i za manje potrebite stvari, koja i imadu zakladah za školsko svrho. I duhovne oblasti, koje se ponekle brinu za siromahe, a među nje jo brojiti i siromašne učenike, bi za stalno u takovo svrho po mogućnosti doprinielo. I imućniji roditelji iz odaljenijih krajevah bi sami dopinašali za svoju djecu a možda i za drugu. Ito bi išlo, samo da je dobro volje, da je ako početi, da je tko voditi. Oblasti bi tim bilo poteknuto na stanovite svoje dužnosti; dobrih ljudih nadje se po svuda.

Poznat nam je samo jedan pokušaj ustrojenja učeničke kuhinje u Istri. Da je ostalo samo kod pokušnja, da je prestala ta pučka kuhinja, nemože biti drugoga uzroka, nego da se nije stvar umno ni postojano vodila, da nije bilo dovoljno požrtvovnosti, ili bar da se nije znalo umno, postojano, požrtvovno stvari voditi.

Na djelo učitelji! Na vas je da počmete, da vodite, da se zauzimljete na prvom mjestu za školsku djecu. Oblasti, ni obćinske, ni duhovne kao nit zasebnici neće moći biti gluhi na vaš poziv. Ljubav do naprednka, izobrazbe, čovječnosti mnogim je dan danas na jeziku, a tu ljubav neizkazuje se ni sladkimi riečmi ni blagoizvučnimi govori, ni halabukom na javnih mjestih, nego činom, djelom, požrtvovnošću. Ne onaj koj govori gospodine, gospodine, nego onaj, koj vrši volju Otca moga, biti će spašen. A volja Otca nebeskoga je tukojor: nabaviti gladna i u obće ljubiti iskrnjega svoga kako sama sebe i tu ljubav pokazivati činom.

Potres u Italiji i južnoj Francuzkoj počinio, je kako već u posliednjem broju javismo, vrlo mnogo škodo i donio groznu smrt velikom broju pučanstva.

Na mnogih mjestih porušile se crkvo i tornjovi, kuće i dvorovi, a što nije bilo na polju, izdahnulo je pod razvalinami. — Tako u S. Romu broji se mrtvih do 303 a ranjenih do 150. — Što je ostalo živa, to je pobjeglo: stranci u svoju domovinu a domaći na polje pod šatore. — Tako je iz S. Roma u tri dana pobjeglo do kakvih 12.000 ljudi, većinom stranacah, koji su ovdje htjeli probaviti zimu.

Kako uvjek u ovakvih prilikah, dogodilo se i ovog puta u onom nesretnom predjelu pravih božjih čudesah.

Tako u selih Aprikale i Coriana, koja ležo nedaleko od Baiarda, gdje je potres najviše škode počinio, moraju stanovnici zahvaliti svoj spas najprije Bogu, pa jednomu umirajućemu i jednomu mrtvacu.

U Aprikalu neki Anfossi, kad je već k misi bilo odzvonilo i puk se u crkvi sakupio, pošalje, jer blizu smrti, po svećenika, da ga pričesti i da mu dušu preporuči.

Svećenik se odmah odputio sa svetim Tiolom a za njim sav puk, koji se je nalazio u crkvi. — Bilo kakvih 300 ljudih. —. Dok su bili na putu k bolesniku, streso se zemlja a crkva se sruši do temelja.

Da nisu ljudi onaj čas izašli, niti jedan nebi bio živ ostao.

U Corlani dogodio se sličan slučaj, samo što je ovdje puk bio na sprovodu, kad se stresla zemlja i srušila se crkva i skoro sve kuće u selu. — Puk ostao neozledjen, jer se skoro svi nalazili na otvorenom. — Ovdje je onaj mrtvac spasio život kakvim dvim stotinam ljudih.

U Pompejani napreti imaju stanovnici zahvaliti svoj spas tomu, što su bili sakupljeni u crkvi. — Dok su se svo kuće u selu porušile, ostala je crkva netaknuta, u kojoj je svećenik sv. misu čitao, kojoj je prisustvovalo skoro cielo stanovništvo! Prava božja čudesa.

Obrazac prihodah crkvenih bonaficijah za trščansko-koparsku biskupiju polag staro i novo fasije „Curia episcopalis“ za mjesec febrar donaša o tom sliedeći skrižaljku:

Župa ili kuracija	Kako je do sada		Kako da bi	
	konkrua	iz nabožne zaklade	konkrua	iz nabožne zaklade
Čerovlje . .	424	—	600	167.67
Sv. Ivanac .	315	—	600	478.16
Žminj . . .	315	137.35	600	326.09
Dragući . .	315	277.61	600	555.40
Grimalda . .	315	93.40	600	376.66
Vrh . . .	315	177.45	600	465.13
Kozljak . .	315	292.65	600	457.9)
Vranja . . .	315	178.50	600	410.16
Paz	315	180.—	600	285.17
Dolenjavas .	315	171.45	600	352.55
Lanišče . .	315	153.88	600	454.15
Šmarje . . .	315	139.65	600	469.03
Pazin *) . .	315	—	700	443.88
Stari Pazin .	315	194.99	600	377.37

(*Sliedi*).

Glavne skupščine. Dne 22. t. m. obdržavati će dioničarsko društvo vodovoda „Aurisina“ a dne 24. t. m. trščanski tehnički zavod (Stabilimento tecnico Triestino) svoje redovite skupščine, na kojih će se predložiti bilance i popuniti upravni savjeti.

Koncert „Zvonimira“. Hrvatsko akademičko društvo „Zvonimir“ u Beču priredjuje u korist hrvatskoga pripomoćnoga društva u Beču u ponedeljak dne 14. febrara 1887. koncert u prostorijah: Hôtel „goldenes Kreuz“ VI., Mariahilferstrasse 99. — Početak u 8 na večer. Dobrovoljni prinosi primaju se sa zahvalnošću.

*) Kod su popunjena mjesta duh. pomoćnikah.

Dopisnica uprave.

Od 1. do 9. tek. mjeseca priposlašo nam predplatu:

P. n. gg. I. M. Kostanje za 2 pol. god. 86. — J. S Škalnica za pol god. 87. — Gj. N. Jaska za god. 87. — J. M. Rieka za pol god. 87. — An. Esp. Zagreb do 30 junja god. 87. — A. K. Prolog do 30. junja god. 87 — A. K. Trst za god. 86 — A. K. Trst do konca god. 86. — O. P. Trst za pol god. 87. — M. L. Zvonečа for. 4. — I. D. Trst za pol god. 87. — J. I. Roč za god. 86. — J. B. Bolun za god. 87. — J. M. Bukovac za pol god 87. — D. R. Modruš za god. 86. — E. R. Krk za god. 87 — A. M. Zagreb do konca god. 86. — R S. Kastav za god. 86. — M. S Trst do 31. agusta god. 87. — I. N. Mačinec za pol god 87. — I. B. Sv. Martin za god. 87 — I. G. Sale za pol god. 87. — S. K Atmaš za pol god. 86. (Vi nam još dugujete za drugu polovicu god. 85).

Trgovačke viesti.

Kava, mirna prodaja nepromenjene cieno. *Rioka* for. 115—125 — *Ceylon* plant for. 93—130 — *Portorico* for. 100 - 115 — *S. Domingo* for. 87—90 — *Rio* obično for. 79—87 — *Iaré* for. 89—98 — *Santos* for. 79—87 — *Java Mal.* for. 90—94.

Cukar drži se nizko; prodalo se ovih danah 6000 vreća po for. 17.25—20.

Više srednje cieno. *Datuli* f. 25-30 — *Smokve* 10—11. *Rožići* puljski po f. 9-10 — grčki f. b.

— *Limuni*, pomaranče for. 2—5.50 — *Mandole* for. 75—80 *Sljive* suhe domače for. 10—11 — *Uva pasa* f. 20-21 — *Cibibe* for. 14—18 — *Blemé* for. 18—28 *Sultanina* for. 20—32.

Ulje slabo raž-no za jelo for. 38—40 — za stol for. 48—55 — pamučno for. 24—26.

Petrolej ruski f. 7.10—7.25 — američanski for. 9—9.25.

Pasulj crveni for. 7—7.50 bohinjac for. for. 8—9 koks for. 10—10.50.

Masla štajerako for 86—94 — najfinije for. 94.

Žito: pšenica ruska f. 9.50—10 — banatska for. 10 — koruza levantinska for. 6 — malo tražena.

Sieno konjsko for. 1.40—1.70 — volovje for. 1.80—1.90.

Buhača (crisantemo) dovežano je iz Dalmacije u Trst 100 vrečah a prodao se štatoga po kvintal po for. 128—170.

Kože Volovje nmer. 10 kilg. 120—138 for. volovje 13—14 kilg. 168 for. lahke volovje 6—8 kilg. 160 for. Telečje bielo 13—14 kilgr. 4.20—4.50 for. crno 10—14 kilgr. 5.20—5.60 for. kravlje crno 3¼—4½ kilgr. 2.30 for.

Lutrijski brojevi

dne 5. marča.

Dnč	74	90	5	38	9
Gračna	20	21	85	78	40
Temešwar	04	37	72	38	18

dne 9. marča.

Brno	57	3	52	30	38

Tržčanska borza

dne 10. marč.

Austrijska pap. renta for.	78.15	do	for.	78.25
Ugarska » » »	86 05	»	»	86 20
Ista u zlatu 4%	» 00.00	»	»	07.10
Dionice nar banke	» 878	»	»	871
» kred t-banke	» 277 ¼	»	»	278.—
Talijanska renta	» 94.—	»	»	95.—
London 10 lirah sterlinah	» 128.¼	»	»	128.⅝
Napoleoni	» 10.11	»	»	10 12
C. kr. cekini	» 0.—	»	»	0.01
Državne marke	» 61 60	»	»	61.75
Isto francezke	» 49.75	»	»	50.—
Talijanske lire	» 49.60	»	»	94.00

Razpis natječaja.

Na sistomizirano mjesto občinskoga tajnika kod občine Pazin.

Godišnja plaća ustanovljena je na for. 700, koje će se primati u mjesečnih obrocih unaprej; osim toga imati će dotični pravo na mirovinu.

Natjecatelji imadu dokazati svoju dobu, austrijsko državljanstvo, dosadanju službovanje, podpuno poznavanje jezika hrvatskoga, talijanskoga i njemačkoga i sposobnost u občinskoj upravi.

Molbe valja podnieti občinskomu glavarstvu u Pazinu u roku od 14. dana računa od dana prvoga oglasa.

Občinsko glavarstvo.

U Pazinu, 4. marča 1887.

Lepa, velika v vseh ozirih

IZVERSTNA KRAVA,

s teletom, švrstlm junconm, je na prodaj zarad tesnobe v hlevu — v **farovžu v St. Petru na Notranjskem.**

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17 se priporoča vel. častiti duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja namreč:

Monštrance hustodije, razne like ciborije svetilnice svečnike za altarje, tabernakeljne in pred stacione, *križe* za altarje in bandera, *relikvarije, monštranice* ali *križe* za svetinje, *kanonske table, kadilnice* s *kadilnim čolničem, steklene flašice za darilno vino,* stopce, ročnik iz kovine, *krstne sklede* in *žlice, kotliče* za blagoslavljano vodo, *kropilnike, posode za sv. olje in popotnico, držala* za sveče, *sklepe* pri pluvialih itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem staro cerkveno orodje o *ognju* pozlati, posrebri, izčisti in popravi. Na blagovoljno vprašanje bode radovoljno odgovarjal in vsako blago dobro shranjeno in *poštnine prosto* pošiljal.

Staro nerabljivo orodje, mesing in kufer jemlem v račun. 24—9

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani

ozdravlja je veliko množico oseb hudih želodčnih bolezni; med temi je tudi žena ki je bolehala in hirala že petnajst let, na nepopisljivih mukah, ki so prihajale iz želodca, in obisti, brez vsake nade, da se še kedaj ozdravi.

Eugen Sandrinelli, Mori, na Tirolskem.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·36** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbuncichio in Rodini; v Dinjanu Reki in Bradamanteg v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lionj v Pazinu Lionj v Novemgradu Tamburlini, v Visinadi Patelli, v Poreču Candusio, v Buji Bonutti in v večini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 8—50.

ŽELODČNE BOLEZNI

je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi tok proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakoverstan mnako laka.

Večina raznih kapljic, želodkov itd., katere so občinstvu kakor pravi čudeži priporočali, nimo nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje pripravne sestave, odločno oživljujoča in želodčno življenje lutro krepalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v taj stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazuje tudi še vsakim dnevom več prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dalnjodilih snovih kineško robarbaro, katera koronika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti tuževanu v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nujesčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti humoralnimam trpljanju, slatenci in lvaskej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodilom vred stane **30** novcev. 24—48

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marbe Rarasini* i *G. B. Rovis*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmoiner, v Kormlnu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pollsan. 1—

Dobiva se v vseh knjižarnah 13. **nakladа** ravno izašla **mnllo. svetovalca**

Dr. Müllerja

najnovejše delo o stahosti, ostalostih živcih, o onstopkih mladostnih prograškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

Braunschweig. 3—53

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3½%
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Clolovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povelo iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 9—48.

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu **Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pismeni i strojevi providjenu,**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Via Torrente 12

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti **knjigotiskarskoga posla** to preporuča se osobito za ovo vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artiju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, razporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješća, zaključne račune, ročištnike, punomoći, clenike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. obćinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelja u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cienom i ukusnom izradbom.

Očekujuć, da će podpisanu sl. obćinstvo svakom prigodom svojimi voloeonjomimi naručbami počastiti, preporuča uljudno, njenom nakladom izašle knjige:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne šole ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Napisal E. Kramer, ravnatelj kmotijsko (gospodarsko) šole v Gorici.

Cena: Trdo vezano po pošti 75 nvč., a mehko 55 nvč.

Obrtniška postava in Cegnarjev životopis cena 20 nvč.

RUDIN

roman Turgenjovov. — Cena 20 nvč.

FILIP

žalostna igra. Spisal Vittorio Alfieri. Poslovenil J. Križman. Cena 25 nvč.

ANTIGONA

Poslovenil J. Križman. — Cena 20 nvč.

VILJEM TELL

Poslovenil F. Cegnar. — II. izdaja. Cena 40 nč.

Sodni obrazci

Spisal Bogdan Trnovec. — Cena 25 nvč

ZGODOVINA TRSTA IN OKOLICE

Spisal J. Sila. — Cena 60 nč

Malostranske pripovedke

Češki spisal Jan Neruda, poslovenil Ljudevit Furlani. — Cena 20 nvč.

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotično naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Torrente 12 u Trstu.

Svanilo.

Kor je neki **Josip Barnkopf**, koji je doloval v Dalmaciji za razno tukajšne tvrdke, razum mnogih neredmostih tudi pronevoril iznos f. 480, katero je povzdignol v mojem imenu pri semeništu Zmajević v Zadru, dasiravno ni bil k temu poobläščen svarim slavno p. n. občinstvo pred tom človekom, in prosim da se vsakdo slučajno neposredno na mojo tvrdko obrne.

Vstanovil 5—8

Ivan Stikarovsky 1866.

Tvorniška zaloga sukna v Brnu (Brünn.)

V onem opozorujem k bližujočoj sezoni na mojo bogato zalogo sukna in pošiljam uzorce vsakomu zastonj. Bogati uzorci za gospode krojače nofrankirano.

Francezka urarnica

G. TRIBAUDEAU-A

odlikovana tvornica.

Filijalka: Via del Corso 7 u Trstu.

Prodaje:

Samo f. 4.60 Nickel-remontoir-ura sa 2-letnom garancijom.

Samo f. 4.60 Nickel-remontoir-ura sa 2-letnom garancijom.

Ure remontoir iz srobra **f. 6.75** i više

Ure remontoir iz nickla **f. 3.75** i više

Lanac iz srobra od **fr. 1.50** naprej

Lanac iz nickla od **30 nvč.** naprod.

Filijalka G. TRIBAUDEAU popravlja vsakovrstne ure po sledečih cenah:

Poliranje ur od	fr. 1.25 naprej	3—
Jedno pero	» —.75	»	
Navadno steklo	» —.10	»	10—20
Isto patent.	» —.15	»	

Veliko skladišče ural. i lancah iz **nickla, srebra i zlata** svake vrsti od f. 2—200 so garancijom od **2 do 12 godina.** — **Cenike na zahtjev franko.**

LA FILIALE della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo:
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ % » » » 12 »
3¾ % » a sei mesi fisso
per Napoleoni
2½ % con preavviso di 30 giorni
3 » » » 40 »
3½ » » » 3 mesi
3½ » » » 6 »

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partir dal giorno 16. 25. aprile, 2. 25. maggio 15. luglio e 16. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 15 Aprile 1886.
Warrants

BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma prelevandosi sino a fiorini 20.000 a vista verso cheque: Importi maggiori preavviso avanti la Borsa.
— Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggio per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *lo stesso giorno.*

Assume poi proprii correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua casa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso ½% di provvigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warants. 6—24

Velika novost

samo for. 5. 25

stane novoizumljeni Washintonski

remontoirni sat,

koji se bez ključa navija, te se jamči za njegovu točnost kroz 5 godinah.

Samo ovaj sat može nadomjestiti **zistal sad** 1. to 1 radi svakoga regulovanja, 2. radi njegove točnosti i 3. valled svega dižnoga okvira, te se može dakle svakomu preporučiti. Dobiva se samo uz gotov novac ili uz poštarsko pouzetje kod

Rabinovicz 2—3

Waarenhaus zur Monarchie

Wien III Hintere Zollamts strasse 9

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 11. U Trstu 17. marča 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč.; za svaki redak više 5 nč. Ili u slučaju opetovanja iz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (vaglia postale) na administraciju „Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se ne tiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrento br. 12

„Ulogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Hrvatsko-ugarska nagoda.

Godine 1867. nagodila se je Ugarska sa Austrijom te su odmah uvidili ugarski državnici, da njim valja obnoviti staru svezu sa bivšim saveznikom, sa kraljevinom Hrvatskom. Tadanji madjarski vodja Deak nastojao je svimi silami, da se nagodi sa Hrvati. U tu svrhu „saudio je on Hrvatom takozvani »bieli« list, na koj su Hrvati imali napisati uvjete, pod kojimi bi stupili u državnu zajednicu sa Madjari.

Godine 1868. dodje do nagode izmedju obijuh kraljevinah, t. j. Ugarske i Hrvatske. Deakov »bieli« list bijaše doduše izpunjen, no Hrvati nisu znali ili htjeli okoristiti se do skrajnosti tadanjim političkim stanjem zadovoljiv se samo nekojimi povlasticami, prem su se sa Madjari nagadjali kao neodvisni i ravnopravni sa istimi.

Prva nagoda trajala je do godine 1873. budući su Hrvati, videć, da njim se kraje sa strane Madjarah danomice naročita prava, zahtjevali, da se nagoda izpravi ili revidira.

Usljed revidirane nagode postigli su Hrvati ne samo samoupravu trijuh strukah, t. j. unutarnje poslove, sudstvo i školstvo, već bijaše takodjer utanačeno, da će oni primati za tu samoupravu 45% od svih dohodakah, dočim su prije dobivali neki paušal za pokriće domaćih troškovah.

Hrvati su se dakle sa Madjari tako nagodili, da budu samostalni u svih pitanjih unutarnje uprave, u školstvu i sudstvu. Hrvatska vlada zadobila je tri odjelna predstojnika, koji nedolaze u nikakav dotičaj sa Madjari već su odgovorni hrvatskomu saboru.

Financije pako, trgovačko-prometna struka te vojničtvo ostalo je skupno pod zajedničkimi ministri.

Nagodom postigla je Hrvatska takav položaj, da ga sličnoga neuživa nijedan drugi narod u Austro-Ugarskoj osim Madjarah.

No, kao što su Madjari prije revizije nagode do godine 1873. poizkali u hrvatska prava krnjoć nagodu gdjegod njim bijaše moguće, činili su to i poslije revizije i čine to još dan današnji. Svi kasniji hrvatski sabori tužili su se na saveznika Madjara, da mimoilazi nagodu ili da bezobzirno gazi državno-pravni ugovor na štetu Hrvatske. Sabori hrvatski iztiču u svojih adresah na svoga kralja, kako se jasno slovo nagode jednostrano tumači i provadja pak zahtjevaju, da se nagoda čista i neokrnjena sačuva ili ono što je nejasno razbistri a onda, gdje su Hrvati u pravu prikraćeni, da njim se to povrati.

Poslije godine 1873. izaslao je hrvatski sabor već dva puta kraljevinsko odbore, da sa istoimenim madjarskim odborom svu hrvatsku tužbu izpita i u koliko su isto opravdane, da njim zadovolji. U kraljevinski odbor biraju hrvatski i ugarski sabori svaki po dvanajst članovah, koji, dobiv od svojih saborah naputke, imali su nagodu izpraviti ili sanirati. Kraljevinski odbori razidjoše se obadva puta neopraviv ništa. Zadnji put razišli su se pred malo dana. Viećanja trajala su dugo; hrvatski odbor sastavio je svoje peitanžbe i zahtjeve pismeno u formi memorija, što je izručio madjarskomu odboru, da on o tom svoju reče.

Ovaj odgovori pismeno na hrvatsko predloge svojim renuncijem, kojim pobija pravedne zahtjeve hrvatskoga odbora. Ovaj posliednji odgovorio je opet pismeno, a napokon sastaše se prošlog mjeseca oba odbora na ustmena dogovaranja. Više bijaše obdržavano skupnih sjednicah, u kojih se je imalo konačno riešiti sva prisporna pitanja, nije li se hotjelo, da sav dotadanji rad odborah ostane bezuspješan. Viećanjo to nemirodi željenim plodom. Ministar Tisza, hrvatski ban i ministar nastojali su, da se dodje do sporazumka, no sva dogovaranja razbila su se o jednu točku pregovorah, t. j. kod pitanja o jeziku. U tom pogledu nastale su izmedju obijuh odborah toli bitne i načelne oprieke, da se nije moglo nadati kakovomu sporazumljenju.

Madjarski je naime odbor išao za tim, da u Hrvatskoj — gdje je službeni jezik izključivo hrvatski — za občenje zajedničkih oblastih (ugarsko-hrvatskih) sa zajedničkimi oblastmi u Ugarskoj uvede madjarski kao uredovni jezik. Provedbom to madjarske osnove otvorila bi se madjarizaciji u Hrvatskoj širom vrata, a na to nije mogao nikako pristati hrvatski kraljevinski odbor, ma koliko i on bio popustljiv napram Madjarom.

Kad bi se htjelo i moglo zadovoljiti toj obljubljenoj ideji Madjarah, trebalo bi najprije prainačiti nagodu, koja u cielom obsegu kraljevine Hrvatske nepozna drugoga službenoga jezika van hrvatski. Na tom stanovištu ostali su i ostati moraju i u buduće svi hrvatski odbori, neće li, da proigraju svoje najveće blago, svoj narodni jezik.

Osim ovog pitanja raspravljalo se medju odbori i o više drugih predmetah, koji prem nisu toli važni, al ipak zasiecaju duboko u narodni život. Tako je zahtjevao hrvatski kraljevinski odbor, da se ustroje kod zajedničkih ministarstvah u Pešti hrvatske sekcije, u kojih bi se zakonitim utemeljenjem dotičnog ministra riešavali hrvatski poslovi; da se namjesti i Hrvatah kod financijalnoga upravnoga sudišta i državnoga računarskoga dvora; da zajednički zakoni imadu biti i formalno korektni; da je kod sklapanja ugovorah, koji imaju važiti i za Hrvatsku, privola hrvatskih oblastih potrebita; da imade stati kod zajedničkih zakonah i naslov kraljevine Hrvatske; da budu na zajedničkih grbovih u Hrvatskoj hrvatski napisi; da se na zajedničkom saboru u Pešti vije uz madjarsku i hrvatska zastava itd. Nekojim od ovih zahtjevah bijahu Madjari pripravni zadovoljiti, no većinu tih htjelo se tako riešiti, da bude — što no reć — koza cela i vuci siti, a to nije moguće da bude.

Glavno pitanje svakako je ono o službenom jeziku, i da su se odbori u tomu složili, bilo bi valjda došlo do nekakvog napitka.

Odbori su se dakle razišli a tužbe hrvatskog sabora ostaju i nadalje neuvažene; nagoda će se i nadalje krnjiti ili okrnjena provadjati, uzprkos svemu obećivanju ministra Tisze, da će se tobož bar u onih točkah nagoda sanirati, u kojih bijaše sporazumak postignut.

Nedaj Bog, da bi se obistinila slutnja «Slovenskoga Naroda», da se je hrvatski kraljevinski odbor, sastojeći od sadanje vladine većine u Hrvatskoj samo s toga zauzimao toliko za hrvatski jezik, da budu vladini ljudi tim lakše prodrli kod budućih izborah, da pak onda privole na sve zahtjeve gospode Madjarah.

PODLISTAK.

Debeli Tomažo.

Ante Sučić je najradeniji i najpobožniji čovjek u selu. Od rana jutra do kasno noći radi kao crv, zato mu i kuća obiluje svakim darom božjim. Grodo pod podom natrpane su mnoima (klipovi od kukuruza), škrinje pune ječma, pšenice i ostalo letine, te se čudom pitaš: tko će to svo pojesti? Al naći će se već tko, jer kao što ga je Bog letinom obdario, isto tako obdario ga je i djecicom. Ima ih petoro pak on i žena i težaci, koji pomažu raditi, čine liepu družinicu; godina je duga, te se i neznajuć dosta toga porabi. Nu naš se toga Ante neboji, jer dok su u njega dvie zdravo oči i dvie čvrsto mišice, neće njegova obitelj gladovati. Pak nije on sam, već je i Mare njegova žena, koja se po cieli dan kao radina pčela oko posla vrti. Kuća joj je uz sve tu djecu uvjek urodna i snažna, te se nobi sramovala ni gospodina u istu primiti. Tako isto drži i djecu u redu i čistoći, da ih je miloća pogledati. Nije ona poput nekih, koje kad dobiju dvoje, troje djece, posvema se zapuste, veleć: tko bi uz toliku dječurliju sve u redu držao? S mužem se liepo pazi i slaže, te niau njih dvojica u cielom svom životu niti što je crna pod noktom jedan drugomu na žao učinili. Može ih se računati medju najimućnije u selu, jer su prilično toga od roditeljah baštinili, a dosta su i svojimi žuljevi pritrodili. Oni se tim ni najmanje neponose; su svakim su prijazni, svakomu na uslugu, stoga ih svi seljani poštivaju i ljube, to kako se kaže, išli bi za njih i u vatru i u vodu.

Posve obratno živi obitelj Šintićeva. Najbogatija je to obitelj; njezin gospodar poznat je na daleko pod imenom „debelog Tomaža". Zavirimo malko pobliže u njegovu kuću. Debeli Tomažo, naslov koji mu posve odgovara, ličnina je, da mu para neima. Roditelji namrli mu veliko blago, a on kao jedinac posvema se pogospodičio. Nije on sam toliko tomu kriv koliko nekoja gospoda iz bližnjeg grada, koja su mu sa „šijor podešta" ovako, „šijor podešta" onako, posve uši napunila. Tomažo obnaša naime već dulje vromena čast občinskoga načelnika, što mu daje zgodu, da se sa gospodom često druži i sastaje. Kod kuće rodko češ ga nađi, jer ili je u bližnjem gradu, ili ako je u selu, to je u krčmi, ili se na trgu — kako ljudi kažu — prodaje. Kakav gospodar, takva kuća, veli poslovica, koja je kod njega posve na mjestu. Žena, gospodski odgojena, nebrine se niti najmanje za kuću — to prepušća služkinjam, a ona se stara jedino za svoje oholijo. Djece imaju dvoje, al ta su zapuščena, jer se nitko za njih mnogo neskrbi. — Baš su se, kako bi naši ljudi rekli, našli.

Isto je tako zapuščeno i Tomaževo gospodarstvo. Ono što mu prirodi, pripravo su najamnici, a narod pravo kaže: „gdje nema gospodara, tu težak pripravi i pojede". Ljudi se u čudu pitaju, odakle on toliko može, a neznaju jadni, da se duši. Kako spomenusmo, u bližnjem gradu dobro poznadu, pa tko nebi dovetenak i bogatomu Tomažu uzajmio? Znadu gospoda što rade; već će im to on mastno povratiti, a uz to drže ga u svojih šakah, da kod svakog poduzeća plaća po njihovoj volji.

Drugčije je to sa Sučićem. Ovaj je gospodi trn u oku, budući se zauzimlje za narod, a narod njega sluša. Tomažo nastoji po naputku gospode nebi li ga kako u svoje kolo primamio. Al se Ante neda! Krčmo čuva se kao živa ognja. Inače je sa Tomažom prijatelj, dapače i kum.

— Ti si Ante velika bona, reče mu Tomažo jedne nedjelje. Što bi se toliko mučio, kad ti nije za silu?

— Al tko noradi, taj neima, odgovori mirno ovaj. Pak zato nas je Bog i stvorio.

— Bog nas je stvorio za uživanje, a ne za viečnu radnju. Zato je sirotinja, a nam bogatašem dosta je, da nadziramo i uživamo.

— Kad sam ja tako naučan, reče Ante, videć, da je tuj svaka pamatnija uzaludna pak otidje u crkvu k večernji, dočim je Tomažo u krčmu zakrenuo.

— Što, ovo je bona, mumljao je sam sobom. Meni će ljo dosta biti!

U krčmi kod „grdog Toneta", kako su krčmara prezirno zvali, nadje svog druga Nika Mičića. Bio je i taj čovjek njegda dosta imućan, al krčma i igra dopeljali ga tako daleko, da sad od tudje milosti živi. Od neko se doba posve priljepio uz Tomaža, a ovaj ga rado ima, budući mu kroz tjedan nekako lugje vriomo, s njim predje. Po cieli dan nečuješ do njihovog: „šijo—šja—mora", a občina nek spava.

Anti je pri gospodarstvu desna ruka njegov najstariji sin Potar, dočko od kakvih šestnajst godinah. Svršio je pučku školu i naučio se dobro čitati, pisati i računati. U večer i na svetak čita otac iz koje gospodarske knjige ili lista štošta poučna za gospodarstvo, pak što im se čini dobro, to kušaju na svojih zemljištih. I zbilja oni svaki dan veće napreduju. Pametniji gospodari uglodali se u njih, a ovi im u svom na ruku idu. Al nije tako sa Tomažom, nć! — Nemari on za to novotarije, kako bi ih običavao nazivati.

Nekog je dana Tomažo potražio Antu kod kuće i uzevši ga na stranu, poče ovako:

— Ža nešto ću te umoliti kume!

— Čim ti mogu poslužiti?

— Neobhodno trebam dvjesto forinti za neke gospodarske radnje i nabavu nekih gospodarskih spravah, stoga te molim, da mi ih posudiš dok izsječom šume na Vrhu.

— Kad se radi o tom, zašto nebi — reče Ante —? Ta već sam ti tolikokrat govorio, da treba neko naše domaće poljodjelsko orudje zamjeniti sa novim, pošto se s njim mnogo lakše i mnogo bolje obdjelava polja i vinograde.

— Dà, dà, to ću i ja pokusiti.

— Pokusi i vidit ćeš, da se nećeš kajati.

On mu izbroji 200 for., što je Tomažo jedva dočekao, pak otidje odmah promjeniti staro orudje, t. j. platiti stari dug, gdje su ga bili baš stiesli, samo da neostane sramotan.

(Dalje sliedi.)

Kako je postalo Čepićko jezero?

(Po narodnoj pričci napisao Dr. Trnoplašar).

„E, kako to Bog pomaže, Dragutino“ — iztisno kroz zubo starac Marko pak nastavi: „danas te još‘o ne vidjeh. Mislio sam, da si pošao i danas „k jezeru“.

— „Pusti ga u miru božjem. Nije čudo, da je bio trudan. Dvie ciele ure — ha — nije šala. Tà znadeš, da su „študenti“ junaci . . .“ odsječe mu njegova polovica, strina Mara.

— Dà, kod stola, nastavi brzo on. Šetat po sobi, igrat s knjigami . . . ha, ha, ha. All to nas nije briga. Blago onomu, koji može.

— Dà, istina je. No sáda molim vas, da mirujete. Tko još ne znade, neka posluša, a tko već znade, neka šuti. Dragutinu biti će sigurno veoma drago, da pripoviedam. Naše „ščorlice“ su njemu veoma rádo. Reče Marko pa zaèo:

Veliki potok ili, ako hoćete, mala rieka Boljunčica, koja toče sada u Čepićko jezero, izlivaše se u prastaro doba hitrim skokom u veliku jamu.

— Veliku? Po moju Marioru bila je dublja od pakla, popravi starca mladi volar Martin.

Šuti, pasja para. Zar misliš, da sam ja s tobom kozo pasno? Pogledaj ga strogo nastavi: Čovječja znatiželjnost je neizmjerna. Da bi doznali, gdje Boljunčica opet izvire, bacao tamošnji stanovnici u jamu nekoliko mačakah. Do dva mjeseca puče naćim poljem glas, da je donesla voda, koja izviraše negdje nedaleko od Labinja, desat mačakah.

— Ne, ne deset. Moj đeda je kazao, da ih je bilo petnajst, stane vikati maloni ovčar Jurica.

E pa neka bude dvadeset. Sada il‘ tiho il‘ spavat! Boljunčica je dakle izvirala na Labinjšćini.

* * *

Vodo moć je dobrotvorna. Neki labinjski gospodin sazida uz „novu Boljunčicu“ preko deset milinovah, koji su neprestano mleli, a na veliku korist gospodarovu. All na svietu nije ništa vječna. Kako štogod dodje, tako obično i prodje. Svomu tomu je dakako kriv sam čovjek. Gospodar milinovah tokom desetak godinah tako se zabogatio, da su mu to ostali bogatašl, a i isti prijatelji zavidjali. Gospodar ravnine, u kojoj se nalazila jama, tražio je neprestano prigodu, da prijateljstvo sa gospodarom milinovah prekine. To mu podje za rukom.

— „Tepão malo vriedno!“

A kako da mu protivniku osveti? Čujte, pa ćete doznati kako je postalo jezero. Nedju, kada je već ova okolica sladko spavala, uputi se on nekoliko tužakah k jami. U drugo jutro bila je jama obzidana krepkim i debelim zidom a zid pokriven sa nekolikko bikovih kožah. Voda nemogaše dakako prodrieti kroz krepki zid i kroz debelo kožo u jamu, te se stane nabirati i širiti okolo zida. U kratko vrieme nastalo je jezero, pri komu smo bili i juđer. Zar ne, dragutino?

DOPISI.

Iz Kanfanara, mjeseca marča. — Odavlo neimamo već dugo glasa kao da neima uzroka, da Vam se koješta javi. Naši će možda protivnici misliti, da su nas sa lica zemlje izbrisali, da nas više neima pošto se nitko tako dugo na njihova nedjela obazrio nije. Al tomu nije tako. Mi smo još hvala Bogu krepki i živi i svatko bi se varao, koji bi mislio, da smo nakom neuspjeha kod posliednjih izborah položili oružje ili da smo možda već zdvojili. Proti obćinskim izborom uložila je narodna stranka utok to se je obćenito držalo, da će biti uslišan i uvažen. Opravdane naše nade izjalovile se. Utok naš, premda tomaljit i dobro obrazložen i podkriepljen, bijaše od namjestničtva zabačen. Tomu se mi nimalo nečudimo znajuć, kako daleko dopiru talijanaške spletke. Visokoj gospodi nije stalo do zakona kad mogu mirno dušo onakvo izbore odobriti, dotično onakvo utoke zabaciti.

U prvom redu krivimo pazinsko družtvo, što smo kod izbora propali, jer se je radilo i biralo po osnovi i naputku toga družtva. Kazali ste u svoje vrieme, da je to družtvo držalo sastanak prije samih izborah u Rovinju, gdje se je zaključilo što i kako se imade raditi. Rovinjska gospoda dala su se odmah na rad po receptu stvorenom na sastanku. Što se nije učinilo prije izborah, to se je izvršilo na dan izborah. Dopisnik Vaš obaviestio Vas je o svemu tomu na vrieme. Sve bijaše takodjer u utoku navedeno i svjedoci podkriepljeno.

Na dan izbora nije došno amo puljski mogućnik, kako smo to očekivali, već je poslao mladog si zamjenika, kojim su protivnici po miloj volji okretjali i ravnali. O počinjenih protuzakonitostih i nerodlih govorila je dična „Sloga“ a bio je i utok toga pun. Istina je nepobitna, da bijaše kod nas u dane izborah kano na sajmu. Jolo se i pilo koliko je tko hotio a nitko nije za račun niti pitao. Glasovao je tko je samo hotio, dapače i oni, koji su malo prije iz koparske škole na slobodu puščeni. No ne čuditi se tomu. Kod nas vrludi još uvjek ona talijanska: „guando la forza o la ragion contrasta, la forza vince o la ragion non basta“, ili po našu: „tko je jači taj tlači“.

Kakovi su došli ljudi u novo zastupstvo doznati ćete u svoje vrieme, za sada budi Vam rečeno samo toliko, da se gospodi hoće takovih stoponienah (skalah), da mogu stupiti u blažono kraljestvo.

Nedavno držalo je to zastupstvo sjednicu, gdje su jih je rekao i čulo svakovakvih. Zaključeno bijaše medju ostalim, da se odpravi obćinskoga tajnika jer da je nesposoban i da se uzme drugoga. Mi neimamo razloga, da hvalimo bivšeg tajnika s nijedne strane, no istini za volju moramo kazati, da premda dušom i tjelom Talijan, ipak moramo kazati, da je bio mirno čudi i radin. Nekomu se je jadnik zamlorio pak mu je radi toga valjalo na put na 4—5 djeca. On je Istran, Talijan i štv. pristaša pazinske politike, al se je ipak morao selliti. Da je to sluđanje učinilo koje naše zastupstvo, skodili bi bili svi Talijan i talijanski pristaša, da je to barbarski, bez ljubavi i dovjednosti, all budući, da je zaključilo talijanaško zastupstvo, evo šuti i svim je pravo, samo nije valjda onomu, koji je sa drobnom djecom na ulici. Pak da je to blažono zastupstvo uzelo za tajnika kojeg domaćeg čovjeka ili bar Istrana, nebi čovjeku ni pol mukе, al svoga toga neima ništa.

Obćinskim tajnikom imenovali su dosada Talijana al taj nije Kanfanarac, dapače niti Istran. Sada sudite koliko vriedi ona protivnička vika: „patria ai patrioti“ kad uzimlju svomu čovjeku posliednji zalogaj kruha iz usti ju pak ga daju čovjeku, za kojeg nisu da juđer niti znali, da je na svietu. No nopitaju oni tko je domaći ili tudjin, već se pita: vjeruje li alepo a vjeravanje pazinsko-poreških gospodo, i ako da, tad si spašen. Sadašnji tajnik dobro je vidjon od poreške gospodo koja su ga i preporučila za to mjesto a on će bez dvojbe pokazati, da znade polag onog vjeravanja raditi i živiti.

Odpravom bivšeg tajnika te imenovanjem na to mjesto Nositrana započelo je naše zastupstvo svoj rad, a mi smo sigurni, da ćemo još‘o nikih krasotah doživiti. Obćo se govori, da dannašnji vlastodržaj nemilo pritišće, all neka znadu, da kojom mjerom mjero, da će njim se istom i mjeriti. Ako je tko čorav, slipo, gluh ili šepav neka nemisli, da mu je radi toga evo dozvoljeno. Ako ga je kazniо gospodin Bog, mogli bi ga isto i ljudi kazniti.

Iz Liburnije, 11. marča 1887. — O potoku konkurenciji među parobrodi „Cittadino“ i „Abbazia“ u Liburniji. Kako smo bili obćenali u posliednjem broju, htjeli smo još nešto napisati o parobrodih, koji sad plove izmed Lovrana i Rieke, al nam u to stigne sliedeći dopis od prijatelja iz one strane, kojemu evo dajemo drago volje mjesta. Evo dopisa: Cienjeni gospodine Uredniče! Što ste u posliednjem broju javili o konkurenciji, koju si čine u Liburniji parobrodi „Cittadino“ i „Abbazia“ živa je istina. Onomu se medjutim može još koješta dodati. — Moram Vam najprije opaziti, da sam je jednako prijatelj jednomu i drugomu družtvu, al bolji i veći prijatelj sam puku samomu. Neima dvojbe, da natjecanje, kakovo se ovo kod nas razvilo med dvojicom parobrodah, koristi puku ove obale, al svatko se pitati mora koliko će to trajati i jeli to može trajati? — Ja odgovaram, da nemože dugo. Jedan drugomu od natjecatelja morati će popustiti. Ali tko komu? Tko pozna i jedno i drugo družtvo, morati će uztrdriti, da će „Cittadino“ morati podleći u borbi, prem ima ono drugo družtvo veći kapital u poduzeću uložen. „Cittadino“ će morati podleći jer je njegovo družtvo slabije a nebi ni pravo bilo, da podlegne družtvo „Švrljuga i drug“, koje je parobrode kupilo baš u svrhu plovitbe izmed Lovrana i Rieke, koje je veliki kapital u tu svrhu uložilo i koje ima nedvojbenu zaslugu, da je započelo plovitbu, koje se prije nitko nije podušao započeti. —

Podupiremo družtva „Švrljuga i drugovi“ dužno je dakle pučanstvo Liburnije zahvalnost, jer je ono spojilo ono krajeve sa Rieckom, jer je olakkotilo promet izmed istarske obale i ovog grada na način izvanredan i neočekivan. To družtvo ima dakle nepobitno pravo na podporu ovog pučanstva i ono će morati pobjediti nad onim drugim družtvom, koje nije nego prolazno i časovito. Znamo, da je u Lovranu velika agitacija u prilog „Cittadina“, al znamo i zašto ta agitacija.

Uzroka velikomu nezadovoljstvu sa družtvom „Švrljuga i drug“. u Lovranu nisu mogli imati jer ciena, uz koju su mogli Lovranci (20 nov.) na Rieku, nije sigurno bila tolika, da bi se ikoji mogao na nju potužiti; putovanje bilo je točno i redovito a onim prigovorom, no posve neopravdanim, što se čulo proti kapotanu „Abbazie“ moglo se na lahak način doskočiti u toliko vrieme.

Ta agitacija dakle stvarnog temelja neima. Pravi temelj joj je taj, što je u družtvu „Švrljuga i drug“. ljudih, koji dvojici, trojici. lovranskih šaranjakah nisu po volji. Ovi bi bili svoju pomoć (dakako samo jezikom, to se razumije, jer su im florini čvrsto uz žep prilipljeni) i vragu pružili, da je došao, da radi na štetu onih ljudih. — Kao što je onim ljudom zlobu mjerilom i potiečom svakoga rada, kao što njih novodi korist narodna nego osobna mržnja i osveta, tako su ovo ulovili i ovu priliku, da se pokažu kakvi jesu. Znatno im bilo što su „takozvani“ Hrvati zapoćeli plovitbom parobrodah med Lovranom i Rieckom, pa da se nebi rekło, da su Hrvati nešto puku pomogli, udri na njo, diži i nebo i pakno proti onoj šaki ljudih, koji su uz svoju korist tražili, da i puku Liburnije koristo. Nije tim ljudom dosti bilo što **kalibošo** družtvo „Švrljuga i drug“. na sve više pazi nego da se pokaže, da je hrvatsko, da čuva čast naroda svoga, što je isto družtvo bilo uvjek više mađjarsko i talijansko nego hrvatsko, što je isto družtvo u Iki na svoj trošak sagradilo liep most, što je svimi silami nastojalo, da oliepša boravak strancem dolazećim u Opatiju postaviv latim na razpolaganje liep parobrod; no! to sve njim nije dosti bilo, oni su htjeli, da sve to propade jer nisu oni bili, koji su svomu tomu život dali! — Onim ljudom nije dakle do koristi naroda, ni do časti njegove, a bogme nije ni do koristi parobroda „Cittadina“.

Ovaj bo ima kolikо svaki dan krcat bilo, nemože da izvadi tekućih troškovah, jer treba da ukroz 50 ljudih ako hoće, da primi f. 5, za put od Lovrana do Rieke. Mi neznamo koliko ima „Cittadino“ troškovah na dan, all znamo, da ovom olenom on nemože niti jedan dan troškove izvaditi. Vlastnici moraju dakle dnćovati svaki dan kakvu forintu u tomu dodavanju bogme mora doći čim prije konac, tim više, što neima nade, da će ono drugo družtvo prestati.

Stvar dakle **mora** do skora prestati, pa mi zato nemožemo odobravati one borbe, koja nikomu trajno koristi donieti nemože. — Vlastnici „Cittadina“ ako žele, da im ovaj neloži bezpošten u riečkoj luci, neka ga pošalju plovit izmed Rieke i Rieke, ondje će koristiti i narodu i sobi. Ako pak neće ni toga, onda neka se sporazume sa družtvom „Švrljuga i drugovi“ i nek nedadju, da si neprijatelji naroda našega ruke riblju gladnjuć kako se medjusobno koljemo. — Ravnateljstvu družtva „Švrljuga i drug“. bi mi pak preporučili, da u svojoj kući popravi što popravka treba, da nastoji, da zadovolji najprije članovom družtva (koji, kako čujemo nisu nimalo zadovoljni), da smanji troškove, toliko svoje koliko one parobrodah, jer isti nestaje u razmjeru sa dobiti (koji su za dionićare skoro nikakvi), da nastoji u obće, da obćinstvu u svačem zadovolji, jer ako bude u sobi jako i čvrsto, moći će se nadati, da će protivnike nadvladati, u protivnom slučaju mogla bi se i njihovom družtvu nesreća dogoditi. — „Cittadino“ dakle nek se sporazumi sa družtvom „Švrljuga i drug“. **ako je to još moguće**, ili neka započne ploviti med otokom i Rieckom, gdje još parobroda neima a treba ga, a družtvo „Švrljuga i drug“. neka dobro pomete u svojoj kući! Dixi.

Pogled po svietu.

Trst, dne 16. marča.

Austro-Ugarska: Radi silnog nevremena, koje vlada u svih južnih pokrajinah a valjda i u cielom carstvu i dalje, neimamo najnovijih viestih te moramo se za danas ograničiti na viesti, koje su nam stigle prije nevremena.

Dne 9. t. m. započela je u carevinskom vieću razprava o nagodi i to ponajprije o bankovnom štatutu. Kao u svemu, stavljaju i ovom pitanju Madjari cielajtanskoj vladi svakojake zaprieke.

U sjednici carevinskog vieća od 11. t. m. predložio je zastupnik Schönerer burzovni red, zakonsku osnovu o burzovnom porezu i osnovu, da država preuzme osiguravajuća družtva.

Vlada je predložila zakonsku osnovu gledo pokritja kredita od $52^1/_2$ milijuna, što no na Austriju odpada i što su njoj delegacije dozvolile. Od te svote imade se pokriti 36,015.000 for. potpostotnom rentom u papiru ili pako višedim dugom. Napokon je predložio zastupnik Schönerer, da se ustanovi za radniko najniža plaća, koju bi morali imati i da se stvori medjunarodni zakon na zaštitu radnikah.

U sjednici od 12. t. m. izjavio je vladin zastupnik kod razprave o bankovnom štatutu, da će banka primati mjenice i valjanih zadrugah. U istom pitanju predlagao je zastupnik Trojan, da se tiska vriednost na banknotah u svih jezicih, koji su zastupani u carevinskom vieću, a zastupnik Gregr reče, da je to posve naravno ako se narodom pruža novac u jeziku, kojega on govori. U Austriji imade na milijuno narodah, koji neznadu ni rieči njemački ili madjarski, a ovim valja dati novac u njihovom jeziku.

Politička napetost popustila je ponešto posliednjeg tjedna. Isti Madjari, koji su prije mjesec danah hotjeli Rusiju sami navostiti rat, prodiču danas, da oni hoće svakako mir, da uzmognu provesti liberalne (!?) zakone, učvrstiti tomelj ugarskoj državi i urediti financijalnu novolju.

U hrvatskom saboru primiljeni su prošlih danah nekoji paragrafi zakona o mirovini čotničtva, zatim se zapravljalo o pripadnosti Žumberka i Marindola i o zastupanju tog kotara na hrvatskom saboru. Ovaj kotar spadao je naime pod vojničku graniou, pa prem je ista razvojačena i materi zemlji pripojena i u hrvatskom saboru zastupana, ostao je kotar žumberački lišen posliednje blagodati, te je danas jedini kotar u Austro-Ugarskoj, koji neuživa blagodati ustavnog života. Neodvisna stranka na hrvatskom saboru podniela je radi toga predlog, da se pospješi riešenje žumberačkog pitanja i da se razpiše izbor za onaj kotar. Saborska većina zabacila je taj predlog obećav, da će nastojati, da se čim prije rieši to pitanje sa austrijskom vladom, koja svojata onaj kotar za Kranjsku.

Srbija: Ostavku generala Horvatovića primio je kralj Milan a reć bi, da generalu neima pod današnjom vladom obstanka u Srbiji. Glasa se, da će Horvatović u Rusiju, gdje je prije zastupao srbsku vladu. U Srbiji imade već danas jaka stranka, koja uvidja, da Srbiji neima spasa bez Rusije.

Bugarska: U Bugarskoj zavladali su takovi odnošaji, da već i same veleviasti, kojе su do sada zagovarale današnju regenciju uvidjaju, da treba te odnošaje urediti, što je moguće je lino ako se odstrani regenciju, odnosno ako se zadovolji Rusiji, s kojom prijateljuje bugarski nepokvareni narod.

Rusija se nije maknula radi umorstva bugarskih otačbenikah u Rušćuku i Silistriji, prem bi reći, da su ju na to nekoje vlade kroz svoja glasila izazivale. Htjeli bi naime, da ju zabave u Bugarskoj, da bi pak ono

drugdje slobodne ruke imale. Al se Rusija neda na liepak.

Francezka: Uspjeh posliednjih izborah Alzačanah i Lorenceah u njemački sabor jest takav, da se Francezi pravom nad njim raduju, jer vide, da srca naroda u onih pokrajinah za Francezku kucaju i da će se ona za nje uvjek osloniti moći.

Italija: Već smo zadnji put kazali, da je poslije mjesec danah pregovaranja Depretis opet preuzeo predsjedničtvo ministarstva uz Robilanta kao ministra izvanjskih posalah, nego već u prvoj sjednici pokazalo se je, da ima u saboru jako malenu većinu i da vidjeniji rodoljubi kao ni narod talijanski nije uz njihovu izvanjsku politiku.

Njemačka: Kako se Francezi raduju izboru u Alzaciji i Loreni, tako Niemci bisno radi njega. Već su razpustili veliki broj družtavah u onih pokrajinah misleć, da će tim njihova čuvstva do domovine Francezke udušiti. Nego, kao što nije silom uspjeli kod izboru, tako za stalno neće niti u nijednoj drugoj prigodi.

Franina i Jurina.

Fr. Si bil od mala v Roko Jurino?
Jur. No ja, poď kadá niman posla.
Fr. Al ja san šal ovi dni dva puta prez volega posla, kada je tako oono!
Jur. Koliko se to plaća?
Fr. Bog s nami, da još neznaš? Za deset solad groš v Roku lepo sodoć na vapore.
Jur. Ča tako oono polja?
Fr. Drugi vaporić je prišal.
Jur. Pak je proelji dalo vrgal?
Fr. Je za Jovranel samo; a on prvi je pak hitil dolu za sveh nas.
Jur. Ako budo još oneje, ću i ja poć.
Fr. Ta vrag nespi, neki govoro, da će i za nás vozit.
Jur. Za nás? bi mogli već zajedno i zunju dat.
Fr. Ča misliš? već sa govori, da to i črno kafé davat.
Jur. Zač puk ne belo?
Fr. On manji će moć i to, zač ima kozu sobom napoštu za mleko.
Jur. Tako on put ću i ja poć, al na belo al na črno kafé.
Fr. Viš, kako smo dobro dočekati.
Jur. Finko dura non pavura, bi rekal Talijan.

* * *

Fr. Si ča morda čul, da ima pazinska politika nejdo brzo nekakovu šeduću.
Jur. Govori se ja, da njim je ostalo od batotacioni malo slanega tovarića pak da to to sada skončat.
Fr. A kade će bit ta fraja, će l'na Buraje, Vrtišću al sv. Petornilo?
Jur. Ter su užali frajat va komunskoj kuće, to valjda i ov put.
Fr. Ala vero neto, zač da se neće mošat sa „ščavi", ki su počeli brki nosit.
Jur. Znaš kamo bi jih ja poslal kunšiljat?
Fr. A vero kamo?
Jur. Na šufit va stari kaštel.
Fr. Po majku, al je to nad samom fojbom.
Jur. Neboj se, neće va nju past ne, neuža strela hitit va koprivu.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§ 96. pokr. zak., članak XVI. drž. zak. od 1. marča 1882.) Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. agusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. — Živio zakon!!!

† **Pop Matej Mahulja** prominuo je dne 20. febrara t. g. kod svoga ujaka u Orlecu na otoku Cresu iza više mjesečne bolesti u 27. godini svoga života. Rodom iz Vrbnika, izučio je gimnazijalno nauke u Senju, gdje se je već za mlada priučio žarko ljubiti hrvatski rod i domovinu. Postav svećenikom, bio duhovnim pomoćnikom u Krku i Baški, odkud je iza jednogodišnjeg službovanja morao otići, jer ga na to prisilila bolest, koja ga eto i svalila u prerani grob. Njegov vatreni, požrtvovni i uztrajni rad u borbi za hrvatstvo, njegova prijaznost i nesobičnost stekli su mu priznanje i štovanje svih prijatoljah i rodoljubah, koji uz rodbinu gorko oplakuju njegov gubitak. Lahka mu budi od njega toli ljubljena hrvatska zemljica!

† **Biskup Dr. Andrija Ilić.** Naša pokrajina Dalmacija pretrpila je dne 27. febrara t. g. veliki gubitak. Toga dana prominu milme hvarski biskup Ilić naglom smrću u 60 godini života. Njegovom smrću gubi Dalmacija uzor biskupa i čestita rodoljuba. Za pokojnim Ilićem žali čitava Dalmacija, najpače biskupija Hvarska, kojoj je bio ne samo velevriednim biskupom, već i pravim otcom i dobročinitaljem. Slava uzor biskupu Iliću!

Razpisana mjesta. Porezni ured za Primorje razpisuje mjesto poreznika IX. razreda, odnosno mjesto kontrolora u X. i pristava u XI. razredu. Molbe valja poslati financijalnomu ravnateljstvu u Trstu u roku od šest tjedanah.

Kod c. kr. pomorske vlade u Tratu izpražnjeno je mjesto kancellista sa godišnjom plaćom od 600 for. i 180 for. doklade. Molbe treba poslati u roku od šest tjedanah počam od 15 marča. Kod financijalnoga ureda izpražnjeno je mjesto carinara XI. razreda, koji će morati položiti jamčevinu u iznosu pluća. Molbe valja poslati u roku od 14 danah financijalnomu ravnateljstvu u Trstu.

Iz Pazina pišu nam 15. t. m. Žalimo g. urednike, da Vam nije nitko javio kako je nas izvanjski puk veselo i svečano proslavio konstituiranje novoga zastupstva dne 26. pr. m. Javljamo Vam dakle naknadno, da kao što je u samom Pazinu vladalo najveće mrtvilo, tako je cielu pazinsku okolicu oduševljeno proslavila izbor načelnika i savjetnikah.

Na večer ročenog dana, čim se je zamračilo planuli su krisnovi na svih bridih i vrhunch okolo Pazina. U Zarečju palili su krisnove i pucali mužnje; kršni Lindar bio krasno razsvietljen krisnovi i bengaličkom vatrom, brošanski breg bio je sav u jednom plamenu, isto tako vrhunci okolo Medarl, Juraletti, Defarl i sve okolo starog Pazina.

Dični Trvižani i Novačani izkazali su takodjer patonjom krisnovah, pucanjem i plovanjem narodnih pjesamah. Svuda je krisnovom prisvetovalio naroda, osobito vriedne naše mladeži, koja se je nedužnom šalom i veselom pjesmom daleko u noći zabavljala.

Pazinski šarenjaci motrili su mrko to narodno veselje. Naši krisnovi nisu mogli razsvietliti njihovu unutarnju tminu. Stiskać posti i škripljuć zubi prolazili su šuteć po Pazinu kao da su bez srca i duše. Težko njim je moralo biti nogdje pri srcu! Al koja njim korist. Kazali smo njim sto puta, da Bog neplaća svake subote i da je svaka sila do vromena, a danas će nam valjda i sami to potvrditi.

Mi se novosolimo njihovoj nesreći već jedino tomu, što smo se i mi nakon težke borbe i velike muke dočepali svoga prava. A takovo veselje je poštено i dopušćeno.

Iz Oprtlja nam pišu, da su tamošnji šarenjaci pobiesnili od jada što išće izvanjski puk svoje pravo kod imenovanja župnika. Ne samo da su u Beč pisali, kako je naš mirni puk nepamotan, nemiran i novaljan, već ga i doma orno i kloveću komu god mogu. Ako so samo pokaže koji naš bolji ili razumniji kmet u Oprtlju, navaljuju na njega oprtaljski nemirnjaci sa krasnimi naslovi: ščavo, mostro di ščavo, itd. tako, da je više puta težko uzdržati se. Oni idu upravo za tim, da se čovjek zaboravi pak da njim vrati šilo za ognjilo, jer znaju, da bi stvar došla pred sud a tada „ščavo mara va pržun". Treba upravo Jobovog strpljenja ako neće čovjek da ide radi onih smutljivacah u Kopar ili Gradišku. Tko ovdje uznemiruje i smućuje, znaju no samo naši bivši svećenici gg. Jelušić i Šćulac, već bi o tom mogao mnogošta pripovedati i Taljan liekarnik g. B., koji se nalazi sada u Trstu, i koji je na svoja ušesa čuo, tko uznemiruje, da li izvanjski puk ili oprtaljski gladuši.

Kako se u sadnje vriemo mnogo pilo i govori o ratu, o crnoj vojski itd. tako su i naši šarenjaci modju puk raztrubili, da se je naš dobri cesar pogodio sa Taljanom, da će mu darovat Istru i da će za 8 let izpraznit Pul Talijanu, a ovaj da će dati našemu cesaru 30 tisuća vojske na pomoć ako bi morao s kojom državom ratovati.

Neznamo što se kani postignuti ovimi ludorijami, no toliko znamo, da to nije štat posao. Mi sudimo, da se hoće tim s jedne strane puk prestrašiti a sdruge pripraviti ga za blažono prokomorsko kraljestvo.

Sličnimi bedastoćami zavaralo se puk na Kastavšini, pak si mislo naši protivnici, kad nam je pošlo za rukom zavosti Kastavce, za što nebi i ostalo „ščavo" u Istri. Redki su oni, koji će toj sliepariji vjerovati, no naći će se ipak po koja šuplja glava, koja bi mogla nasjesti na šarenjačku „bakoticu". Radi toga upozorujemo naše Oprtljane, da nevjeruju ništa gospodskim varalicam i alleparom, koji idu samo za tim, da vodu zmute, pak da mogu u mutnoj loviti.

Naš milostivi cesar netreba Talijana niti će mu škoda dobro volje Istru predati, a bude li ju hotio silom uzeti, skočiti će na noge sav slovinski rod Istre, da brani i obrani ono što je njegovo i cerovo. Ako rastu Talijanu zubi za tuđjom zemljom, ono mu Afrike, gdje je jur dobio batinah, a dobiti će jih još jer nije pravedno ni poštено slobodne narode robiti i pod jaram spravljati. Tko drugomu jamu kopa, sam u nju pada, kaža naši stariji.

Niemce i Talijane pozivlju, da dodju birat gradske viećnike. Ovih danah dopeo nam je rukuh službeni list c. kr. primorske vlade „Osservatore Triestino". Na prvoj stranici tiskan je oglas c. kr. namjestničtva za obavljenje pomnitbenih izborah trojice gradskih viećnikah. Taj oglas tiskan je najprije njemačkim pak talijanskim jezikom — i ništa više. Dakle je samo za Niemce i Talijane. Slovence i Hrvate se tolliko prezire, da se nit taj oglas netiska u njihovu jeziku. Njih kao da nit nema u Trstu. — Kod posliednjih občinskih izborah, kod kojih je c. kr. vlada onako lieno prošla, kuolio se je krivnju na Slovence i Hrvate. Oni da su prouzrokovali propast vladine stranke, odnosno poljoljudi crvenih bur u jednom tielu. Ugledni članovi vodeće crvenjuskaga vieća u Beču, da su rad toga držanja Hrvatah i Slovenacih prigovarali našim odaslanikom u Beču, i predbacivali njim nekim načinom nepatriotičnost. Evo dokaza, neposrednoga, posve blizoga, tiućega se samo izborne stvari, kako c. kr. vlada s Hrvati i Slovenci postupa. Nit njim neugnjuje, u njihovu jeziku, da se imadu izbori obaviti. Pak da s njom glasuju! Neka, ako hoće da ljubo akuto onemu, koj nepriznaje njihova jezika a tim nit njih samih.

Poslanica biskupa Posilovića, šenjskomodruški biskup prosvj. g. Dr. Juraj Posilović razaslao je na svoje svećenstvo poslanicu, izdanu u nedelju šestdesetnicu 13. pr. m. Poslanica ta obsiže 46 stranica velike osmine, pobija krivu nauku, koju bi se htjelo i u Hrvatsku uneti, pak razpravlja o svetosti i nerazdruživosti ženidbe.

Nevrieme. Od ponedeljka vlada u naših stranah takovo nevrieme, da sličnoga ni stariji ljudi nepamte. Nedja od nedelje na ponedeljak pošla je bura sa škropcom blesnit a u ponedeljak u jutro bijahu svo ulice Trsta ledenom korom prikrite. Utorak nedju i do podna pak u sredu padno je uz jauk buro sitan snieg te za je prilično ostalo prem bijaše tlo mokro. Okolična brda pokrivena su posve sniegom.

Strašno je moralo nevrieme u isto doba biesniti i u susjednih pokrajinah jer nemamo već trećeg dana nikakve pošte niti vlaku a Trst je još jedino sa Istrom brzojavno spojem. Iz Trsta nije otišao nikakav vlak u utorak i sriedu radi leda i sniega. Poblizih viestih nemamo dakle od nikud. Bojimo se, da je posliednje nevrieme počinilo u vinogradih škodu, osobito nizine morale su od studeni trpiti.

U nedelju po podne odplovile su iz tršćanske luke dvie ladjice, jedna englezka sa 5 osobah, druga talijanska sa 4 osobe pak prem su se imale vratiti istog dana neima njim traga ni glasa niti danas.

Vukova djela. Kr. srbska državna štamparija u Biogradu razašilje oglase, kojimi javlja, da je počela izdavati djela velikog srbskog književnika Vuka Karadžića. Prva knjiga sadržaja junačke pjesme najstarije dobe. Ciena njim je dva dinara ili 1 for. Dobiti se mogu u svih srbskih knjižarah.

Postio punih 50 danah. Javlja se iz Pariza: Slikar Morlatti dovršio je u sriedu na večer svoj 50 dnovni post. U 6½ ure dali su mu liečnici peptona, a zatim mesa u prahu, no obojе izbacio je. Po tom izjavi, da neće uzeti nikakovih komičkih pripravah to izpi vino, koje bjo naročito za njega pripravljeno. To vino ublaži mu bol, te je kod bankete, kojemu je prisustvovalo do 60 osobah, bio živo i veselo volje, mogao je popiti zdjelicu dobre mesnate juhe, a rekao je i više nazdravicah, od kojih je prva išla francezku štampu.

Novi Salamun. Iz San Franciska javljaju: Ovdješnji novi mirovni sudac nagovorio je nedavno porotnike prije nego su se povukli u posobnu sobu, da o nekoj stvari viećaju, ovim salamunskim govorom: Moja gospodo! Vi ste čuli, što je javni tužitelj kazao; vjerujete mu, tada morate obtuženika proglasiti bezuvjetno krivim; no vi ste također čuli, što je iznesao branitelj obtužnikov, pa vjerujete li njemu, neostaje vam drugo, već da ga proglasite nekrivim, No ako gospodo porotnici nevjerujete ni jednomu ni drugomu, kao što jim ni ja nevjerujem, tada neka djavao znade, što ćete sa zatvorenikom poćeti. Porotnici sudili su po naputku mudroga sudca to izjavili ovo: Mi obtuženika nenalazimo krivim, no opominjemo ga, da u budućo štogod opet neskrivi, jer ćemo ga inače poslati u državni tamnicu.

Neuku nauka.

Proti rujbam (bugance, goloni) preporuča se kao izvrstno sredstvo „collodium". Collodium, kupuje se u liekarnah, ono je tekućina, koja posve lahko i brzo izhlapljiva, pa se u toga mora držati u dobro zatvorenoj staklenici. Na rujbo maže se pomoću kista, i to brzo, a dva put na dan. Nakon 10 ili 12 satih, oljušti se i poodpada. On djeluje, kao razdražujuće sredstvo, a brani od pristupa zraka. Kad ne mažu poče i svrbi za nekoliko vromena, i to baš najviše na onih mjestih, gdje je koža tanja, ili gdje se je collodium oluštio. Nu, do malo vromena prestane svrbež, pa izčezne oteklina, i tim rujbo izličeno. Ovom prilikom dobro je spomenuti i sredstvo za one, koji trpe studen na nogama i rukama. Proti tomu najboljе je ukuhati zelena kupusa, pa držati noge i ruke nekoliko vromena, t. j. dokle se može trpiti, u taj ukuhani kupus. Po tom valja dobro otrti nogu, i navući suhu bielo. Drugi rabe ocat (kvasinu, sirćet) od drva. Mažu noge i ruke svako večeri ročenom kvasinom, i to im puno pomaže. G. P.

Dopisnica uprave.

Od 9. do 15. tek mjeseca priposlano nam predplatu:

P. n. gg. I. U. Pazin za god. 87. — Ob. ur. Baška za imenato for. 3. — Dr N. G Arad za god 87 — A J Portole za pol god 87. — J. B. za J. M. Barban za god. 87. — A. F. Krk za god 87 — G. B Moravce za god. 85. 86. i četvrt god. 87. za 8 otisakah. — J K. Medulin za god. 87. — A. F Volosjan za god. 87 — L. M Dribir za god. 87. — Hr. bogosl. Gorica za god. 87. na račun. — M. G. Vopriano za tri inj.

Trgovačke viesti.

Kava, dobro prodaja višu ciene. — *Moka* for. 115—125 — *Ceylon* flant. for. 101—138 — *Portorieco* for. 102 · 117 — *S. Domingo* for. 87—90 — *Rio* obično for. 78—87 — *Java* for. 89—98 — *Santos* for. 77—88 — *Java Mal.* for. 92—96.

Cukar drži se nizko; prodalo se ovih danah 5000 vreća po for. 17.25 19.50

Voće srednje ciene. *Datuli* f 25-30 — *Smokve* 10-11. *Rožnje* puljski f. 9.50-10; grški f. 5-5.50. — *Limuni*, pomaranče f. 2.50—5.50 - *Mandole* for 68—85 *Sljive* suhe u mudu for. 10—11 — *Uva passa* f 20-21 — *Cibibe* for. 14—17 — *Kilomé* for. 18 · 28 *Sultanina* for. 20—32.

Ulje slabo raž no za jelo for. 33—38 — za stol for. 48—64 — pamučno for. 24—26.

Petrolej ruski f. 7 10—7.20 — amerikanski for. 9—9.25.

Pasulj orvenl for. 8—8 60 bohinac for. for. 8 9 koka for. 11—11.50.

Maslo štajersko for 84—93 — najfinije for. 94.

Žito: pšenica ruska f. 9.50—10 — banatska f. 10 — koruza levantinska f. 6—6.15 — malo traženo.

Sieno konjsko for. 1.50—1.75 — volovje for. 1.80—2.

Bukača (crisantemo) dovežena je iz Dalmacije u Trst 100 vrećah a prodao se čistoga po kvintal po for 120—178.

Kože Volovje amer. 10 kllg. 120—138 for. volovje 13—14 klig. 168 for.; lahke volovje 6—8 klig 100 for. Telećе bielo 13—14 klgr. 4.20—4.50 for. crne 10—14 klgr. 5 20—5.60 for. kravlje crne 3½—4½ klgr. 2.30 for.

Lutrijski brojevi

ono 12. marča.

Trst	83	69	90	68	32
Linc	65	87	69	43	28
Buda	87	70	77	40	88
Innsbruck	77	80	65	2	66

Važno

za trgovce z lesom

Podpisani proda v Logatci na železnici za vsaki denar:

600 kub. metrov bukovih in
400 kub. metrov jelovih drv in
400 pilotov, dolgih od 4—12 metrov.

1—3 **Josip Gostiša.**

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkensena** popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum

1 Braunschweig. 2—26

LA FILIALE
della

BANCA UNION

TRIESTE

e' eseupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbonando l'interesse annuo
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3¾ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
2¼ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ 3 mesi
3¾ „ „ „ 6 „

Per le ritirate di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 15. p. v. aprile, 3. 25, maggio, 15. luglio e 15. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 15 Aprile 1880.

Warranti

BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggio per tutti i versamenti fatti a qualunque ora d'ufficio *la sera del medesimo giorno.*

Assume pel proprii correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S' incarica dell' acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' *incasso d' assegni, cambiali e coupons,* verso ⅛% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualunque specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 7—24

Nove, bolj priročne. 1-8

PODOBICE

v raznih barvah za družbo

živega Rožnega venca

dobivajo se 1 roža (15 listov) po 50 kr. (in poštnina) pri vodstvu

BRATOVŠČINE

v Ljubljani pri sv. Jakopu i pa tudi potom vsih knjigarjev.

Svarilo.

Ker je neki **Josip Barnkopf,** koji je doloval v Dalmaciji za razno tukajšno tvrdko, razum mnogih neredностih tudi pronevoril iznos f. 480, katero je povzdignol v mojem imenu pri semeništu *Zmajević* v Zadru, dasiravno ni bil k temu pooblašćen svarim slavno p. n. občinstvo pred tem človekom, in prosim da se vsakdo slučajno neposredno na mojo tvrdko obrne.

Vstanovil 2—8

Ivan Stikarovsky 1866.

Tvornička zaloga sukna v Brnu (Brünn.)

V onem opozorujem k bližnjoj sezoni na mojo bogato zalogo sukna in posiljam uzorce vsakomu zastonj. Bogati uzorci za gospode krojače nofrankirano.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani

produja se v malih stekleničah, kojim je vtisnjeno ime njo izdelovatelja **G. Piccoli, Ljubljani.** Vsakej steklenici priložen je navod kako je rabiti v slovenskem, nemškem in laškem jeziku, ovit z rožno-barvenim papirnim trakom, po kojem je videti nastavno zavarovana znamka (angel), znamenje lekarne Piccolijeve) **Opozarjamo pred ponarejenimi izdelki, ki so brez vsake vrednosti! — Kder protipostavno ravná, bo ostro kaznovan**

Izdelovatelj pošilja jo v zaboljčkih po 12 steklenic po gl. **1·20** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se produja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbonjahlo in Rodini; v Dinjanu Rota in Brandmayer; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Poreču Gandusio, v Buji Benetti in v vsihni lekarnu v istri, Trstu, Furlanu, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 8—30.

Velika novost

samo for. 5. 25

slane novoizmišljeni

Washingtonski

remontoirni sat,

koji se bez ključa navija, te se jamči za njegovu točnost kroz 5 godinah.

Samo ovaj sat može nadomjestiti zlatni sad i, to 1 radi zvrstnoga regulovanja, 2 radi njegove točnosti 3. vallel **svoga dičnoga okvira,** to se može dakle svakomu preporučiti. Dobiva se samo uz gotov novac ili uz poštarsko ouzvenje kod

Rabinovicz 4-4

Warenhaus zur Monarchie

Wien III Hintere Zollamts strasse 9

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za uksmaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 2¼%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoljeonćorih uz
30-dnevni odkaz 2¼%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoljeondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Inniskruck, Cielovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjoti na sporazumljenje uz otvor-kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesca.

Na efekte, ½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povelo iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 3—48

Francezka urarnica

G. TRIBAUDEAU-A

odlikovana tvornica.

Filijalka: Via del Corso 7 u Trstu.

Prodaja:

Samo f. 4.60 Nickel-remontoir-ura sa 2-letnom garancijom.

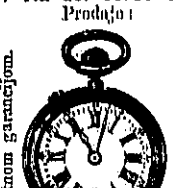

Samo f. 4.60 Nickel-remontoir-ura sa 2-letnom garancijom.

Ure remontoir iz srebra f. 6.75 i više
Ure remontoir iz nikla f. 3.75 i više
Lanac iz srebra od **fr. 1,50** naprod
Lanac iz nickla od **30 nvč.** naprod.

Filijalka G. TRIBAUDEAU popravlja vsakovrstno uro po sledečih cenah:

Poliranje ur od	fr. 1.25	naprod
Jedno pero	„ —.75	„
Navadno stakio	„ —.10	„ 5—20
Isto patent.	„ —.15	„

Veliko skladišče urah i lancah iz nickla, srebra i zlata svako vrsti od f. 2—200 sa garancijom od 2 do 12 godina. — **Cenik na zahtjev franko.**

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogoče *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

odlini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrsten enake leke.

Večina raznih kapljic, lekarjev itd., katera se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje pripravostavo, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi doseda) v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi ob vsakim dnevom več prašanja po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kinaške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** in **čiščenje,** je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejačnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bucanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsaki bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane 32 novcev. 11—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Racsisi* i *G. B. Rosti,* na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E Palisca. 1—

Čast nam je proporučiti p. n. občinstvu **Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, na solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pismeni i strojevi providjenu,**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Via Torrente 12

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti **knjigotiskarskoga posla** te proporuča se osobito za ovo vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artiju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, razporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješća, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cienike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli **brzom i točnom podvorbom,** toli **jeftinom cienom i ukusnom izradbom.**

Očekujuć, da će podpisanu sl. občinstvo svakom prigodom svojimi volevanjami naručbami počastiti, preporuča silodeđo, njenom nakladom izašlo knjige:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol za gospodarjem v pouk.

Napisal E. Kramer, ravnatelj kmetijske (gospodarske) šole v Gorici.

Ciena: Trdo vezano po pošti 75 nvč., a mehko 55 nvč.

Obrtnijska postava in Cegnarjev životopis cena 20 nvč.

RUDIN

roman Turgenjevov. — Cena 20 nvč.

FILIP

žalostna igra. Spisal Vittorio Alfieri. Poslovenil J. Križman. Cena 25 nvč.

ANTIGONA

Poslovenil J. Križman. — Cena 20 nvč.

VILJEM TELL

Poslovenil F. Cegnar. — II. izdaja. Cena 40 nč.

Sôdni obrazci

Spisal Bogdan Trnovec. — Cena 25 nvč

ZGODOVINA TRSTA IN OKOLICE

Spisal J. Sila. — Cena 50 nč.

Malostranske pripovedke

Češki spisal Jan Neruda, poslovenil Lindevit Furlani. — Cena 20 nvč.

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotične naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu proporuča se

Tiskara Dolenc

Via Torrente 12 u Trstu.

✝

Naznanjamo tem potom vsem sočuvstujočim, da je Vsemogočnemu dopalo, gospoda

FRANJA SMERDU

posestnika v Bazovici dne 15. marca t. l. ob 8. uri zjutraj v starosti 39. lot po dolgej in mučnej bolezni k sebi poklicati, previdenim sè svetimi zakramenti.

Posvetni ostanki drazega, prezgodaj umrlega izročili se bodo materi zemlji v četrtek, dne 17. marca ob deseti uri zjutraj.

Bazovica dne 15. marca 1887.

Marla Smerdu mati.

Sofia Smerdu rojena **Tomšič** žalujoča sopruga.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 12. U Trstu 24. marča 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (asegno postale) na administraciju „Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na cielu arku.

Dopisi se povraćaju ako se i natiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata i poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarine.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

Občineski poslovi u Podgradu.

Občinom Podgrad bavili smo se do sada riedko, jer su nam od tamo dolazile riedkokad viesti i jer smo znali, da će u onoj čisto narodnoj občini do mala nestati ljulja, što no ga je bio posijao narodni dušman — porečko-pazinska gospoda. Dvojica il trojica narodnih odmetnikah, poduprta od neprijateljah naroda, htjela je občinu materijalno uništiti, pak da ju ponižanu i ogliobljenu izruči na milost i nemilost narodnim neprijateljem. Osnova ta nije njim uspjela budući da su občinari na vrieme uvidili, kamo bi dospjeli kad bi i nadalje ljudi nesposobni ili sebični občinom vladali.

Poslije duljog i navadnog u Istri zatezanja sa občinskimi izbori, došlo je i tamo koncem prošloga jenara do izbora. U borbu pošle su i tuj dvie protivne si stranke, no nije se vodila borba za prevlast jedne ili druge narodnosti, jer je podgradski sudbeni kotar čisto slavenski, što je velikodušno priznao u posliednjem saborskom zasjedanju i sam Dr. Amoroso. Borba se zamotnula jedino proti strašnomu razbacivanju občinskih dohodakah, proti najlošijem gospodarenju sa občinskim imetkom. Stranka reda i zakona, znajuć s kim imade posla, pripravila se kako valja za izbornu borbu. Njezin trud urodio je obilatim plodom. Ona pobjedi sjajno u sva tri izborna tiela. U I. su tielu dobili njezini predloženici 96 glasovah a protivnici samo 13; u II. tielu njezini 86 a protivnici 69, a u III. tielu njezini 62 a protivni 1 glas. Kod izbora za III. i I. tielo bijaše prisutan vladin komesar i sve je prošlo u najboljem redu, dočim je kod izbora za II. tielo, gdje nebijaše komesara, protivnička svojta tako samovoljno i nasilno postupala, da narodnim biračem nebijaše moguće postignuti većeg uspjeha, nego li su ga postigli.

Kao svuda u Istri, gdje naša stranka pobjedi, uložili su i u Podgradu narodni protivnici utok proti izborom, a taj nije niti danas riešen prem mu nebijaše, mjesta premda bijahu izbori obavljeni prije dva mjesaca i prem je kotarska oblast obćivala, da kad bi kakav utok proti izborom stigao, da će nastojati, da bude brzo riešen.

Kad nebi bila politička oblast ničim drugim ročeni utok popratila van brzojavom našim prvakah, kojim su se istoj utoki zahtjevajuć za prisutnost komesara i javljajuć njoj, da se protivnici krivotvorenimi punomoćmi služe, već to samo bilo bi dostatno, da se utok odmah odbije.

Tim većma morala bi vlada pospješiti riešitbu utoka, pošto mora i njoj dobro biti poznato, u kako žalostnom stanju nalazi se ona občina i budući da su za to stanje najviše samo oblasti odgovorne.

Kad no bijaše nakon velikog zatezanja skinut sa načelničtva posliednji načelnik, imenovala mu je vlada zamjenikom čovjeka, koji nezna pisati ni čitati i koji je sjedio proti zakonu u občinskom zastupstvu. Prod četiri godine uložili su podgradski prvaci prituždbu na političku oblast proti izboru toga čovjeka, jer neplaća nikakva poreza, no ročena oblast ne samo da nije riešila one prituždbe, već je dapače istoga imenovala kasnije zamjenikom načelnika!!

Po skinuću načelnika, občinsko zastupstvo nije biralo novoga načelnika, već je zamolilo vladu, da pošalje c. kr. komesara, koji bi uredio silni nered, vladajući u občinskoj upravi. No ni ta pravedna i opravdana molba nebijaše uslišana. Očekivalo se tada občenito, da će občinsko zastupstvo biti kano sukrivac nereda razpušćeno, ili pako ponovno sazvano, da izabere novoga načelnika, se nedogodi jedno ni drugo. Občinska uprava ostade i nadalje u nesposobnih rukuh načelnikova zamjenika, dotično nametnutoga občini tajnika, poznatoga Tscherru-a (Crv). Ovaj radi što i kako hoće, podpisuje spise bez znanja svoga poglavara, odlučuje i zapoviada po miloj volji, a k tomu imade i sav občinski novac u gotovini u svojih rukuh.

Političkoj oblasti u Voloskom poznato su sve navedene činjenice, no ona se na sve molbe i prituždbe nemiče jer bi reć, da je gospodi občinski tajnik radi toga omilio, što uredjuje izključivo njemačkim jezikom.

Lahko se dade pomisliti kakav mora da vlada red u takovoj občini! Glavar nevješt i nesposoban, tajnik sebičan i prevrtljiv, pak neka se Bog smiluje upravi, koju rukovode takovi mužovi. Narod je tih ljudih sit do grla i jedva čeka, da se jih za sve vieke oslobodi.

Kao ilustraciju Tscherru-ove uprave i mara za dobro občinarah, navadjamo ovdje samo jedan slučaj.

Poznato je, da se stanovnici podgradsko porezne podobćine Mune bave trgovinom sa octom (kvasinom), što no ga prodaju po cielej skoro državi. Na proljeće odlaze obično od kuće u vrućoju se na zimu. Sada upravo moli Munjoi političku oblast, da njim dozvoli u svieta sa octom. Gospodin Tscherru hoće, da si nešto zasluži i kod toga posla. Svaki molitelj mora mu naime platiti povrh biljega for. 2 za trud.

Sve molbe napisane su po istom formularu a da nisu niti navedeni razlozi molitelja, koji ga sile, da se probija po svietu. No nebi ni pol muke, da bi tajnik bar takove molbe na opredieljeno mjesto i na vrieme odposlao, al on niti toga nečini. Novac uzme, molba ostane u formularu, ili ako ju i napiše, leži na stolu dok se gospodinu svidi. Nedavno došao je k nam Munjac pritužiti se radi slične molbe. On je izručio tajniku for. 2 za radnju i 50 novč. za biljeg. Kroz mjesec danah dolazio je iz Munah u Podgrad tražiti svoju molbu. Tajnik ga je neprestano uvjeravno, da je molbu odposlao političkoj oblasti, al da još neima odgovora. Pošto je Munjou dosadilo to vječito putovanje i moljakanje, odputi se na Volosko, gdje mu izruči kotarski komesar pismenu potvrdnicu, da njegovo molbe nebijaše još kod političke oblasti.

S tom potvrdnicom dodje Munjac k tajniku, koji ga je i nadalje uvjeravno i varao, da je njegova molba na Voloskom. Dosadiv Munjcu i to, dade molbu drugomu sastaviti pak ju poneso sam političkoj oblasti, zamoliv ujedno istu, da bi tajnika pritisila, da mu vrati novce.

Tako oto strada jedan narod, nešto radi nesposobnosti ili zlobe onih, koji bi ga morali rukovoditi, a nešto radi nemara druih, koji su pozvani, da bdiju nad zakonom i da paze kako se taj vrši.

Carskoj oblasti poznato je, da vlada strašan metež i nered u podgradskoj občini. Za to znade i zemaljski odbor. Jednoj i drugoj oblasti znano je nadalje, koji je tomu uzrok i kako bi se neredu na put stalo.

PODLISTAK.

Debeli Tomažo.

(Dalje.)

Doskora imali se obaviti novi občinski izbori, a ljudi, zasitiv se debelog Tomaža, bijahu odlučili Sučića načelnikom izabrati. Obnašao je on i do sada čast občinskog zastupnika. Tomaža je to peklo. Znao je bo, da će s jedne strane izgubit dobru muzaru — načelničku čast — s druge pako izaći će na vidjelo njegovi stari griesi. Šutio je, al se ipak u potaji pripravljao na odpor.

Nenadana zgoda, koja potrese svačijim srcem u občini, pomogne mu do pobjede.

Ante Sučić poče naime posliednje vrieme poboljevati, te uz svu ženinu brigu bolest kreno na gore. Uhvatila ga strašna vrućica. Prohladiv se zadobi plućnu bolest. Poslali po liečnika, no sve ništa nepomože jer je Ante nakon kratke i težke bolesti, providjen svetotajstvi mirno u Gospodu usnuo. Da vam je bilo čuti plač tužne njegove žene i naricanje jadne mu dječice! Ta kako i nebi; izgubili su svoga dragoga druga i dobroga otca. Komu će se tužna Mare u buduće pritužiti, koga će jadna dječica u večer radostno dočekati? Toga nema — smrt im ga ugrabi. Nemila smrt ugrabila njim ga kad su ga najviše trebali! Al ona je za sve jednaka. Nepita jeli tko mlad ili star, bogat ili ubog, dobar ili zločest; po koga dodje, taj mora otići. — No tko u Boga uzda, taj nezdvaja, znajuć, da će se sa onim ljubljenim opet jednom sastati, gdje ih nitko više nerastavi. Tako je tješila, ako i sama kruto ranjena, Mare Sučićeva svoju plačuću dječicu.

Sprovod bio je krasan, kakova se i starlji u selu jedva sjećaju. Svo, staro i mlado, mužko i žensko poletilo je, da pokojniku zadnju čast izkaže.

Kako spomenusmo, ta nesreća došla je Tomažu u oba oka. Sučićeva stranka, izgubiv glavu, posve malaksa, te Tomažo budo opet načelnikom izabran. Kao takva opredjeli ga kasnije sud za skrbnika sirotčadi pokojnog Anta. On se tomu nije opirao, jer ako i bijaše lienčina, nadao se je, da će mu to ipak štogod nositi. Kad je na večer ženi o tom pripoviedao, reče mu ova nehajno:

— Baš te je volja za druge se skrbiti!

— Šta skrbiti? Oni su dosta obskrbljeni, a nami će ipak biti bolje.

— Kad je tomu tako, onda primi — reče ohola žena. —

U opredieljeno vrieme prihvati se on skrbničtva. Znao je, da je u pokojnog Anta novacah, a njemu ih je baš trebalo, stoga je i žurio. Došav k udovi Mari, nadje ju u poslu. Čim ga spazi poče plakati.

— Neplačite Mare, stanite se žalostni — glasom; Bog je tako hotio!

— Kume moj, kako nebi plakala! Što će jadna sa ovom nejakom djecom početi? Nikoga neimam tko bi mi ih ravnao il šta pripazio.

— Zato se nebojte; sud je baš mene odabrao, da im budem skrbnikom.

— To će Vam Bog platiti! Je li ... ta neću moći na sve pripaziti, zato Vas molim, da mi budete na pomoć.

— To će biti moja skrb. Brinut ću se za djecu i za gospodarstvo, kao za svoje. Nego bi želio kuma, da mi izručite sve što je za skrbničtvo potrebno, jer to sud hoće.

— Što da Vam izručim? upita Mare u čudu.

— Račune pokojnoga, da mogu sve točno pobiljožiti što sam našao, i točno izručiti kad djeca postanu punoljetna.

— E, sve je tamo u škrinji. Uzmite što Vam treba, ja se i tako u to nerazumijem. Ta znadem, da ćete upravljati kao sa svojim.

— O tom, kuma draga, neimajte dvojbe.

Tomažo izabere što je bilo za njega i odnese sobom, veleć, da će to kod kuće bolje pregledati. Bilo je medju spisi više kupo-prodajnih pisamah, više obveznicah (obligacijah), a bijaše unešto i u gotovu novcu. Toga mu je baš trebalo, pa tko se nebi pomogao u stisci u kakovoj bijaše Tomažo?

Mare uvidi doskora, da joj od Tomaževa skrbničtva više škode nego li koristi, stoga priono još bolje uz posao, nebi li si djecu čestito odgojila i kuću s potrebnim obskrbila. Najstarija joj kći Tonka, kojoj bijaše tada oko četrnajst godinah, pomagaše u kućanstvu, dočim je gospodarstvo pomoćju majke vodio sin Petar. Tomažo, ako bi kadšto od dugog časa i k njim došao, te se nije radi nikega glavu razbijao. Lukav kako bijaše za rana uvidi, da bi mogao Petar do spoznaje doći, te mu pokvariti račune, zato naumi i njega u svoju mrežu zaplesti, a to tim više, što su mu to i gradska gospoda preporučila.

Po blagdanih i svetoih poče ga mamiti sobom u krčmu, a nevješt i nepokvaren mladić, da mu se nezamjeri, išao bi, ako i nerado. Kod „grdog Tonota" oblčavalo se sastajati društvo, sastojeće od debelog Tomaža, poznatog propalice Mičića i još nekoliko nepametnjakah, koji su uz: šijo-šja-mora i vrći, božji svetak sprovadjali. Zlo se čovjeka rado prihvati a kamo li neće neizkusena mladića, te se ročeno društvo i Petru do mala dopalo. Izčekivao je željno čas kad će opet u krčmu. Majka, opaziv to, nastojala je svakojako nebi li ga kako od toga odvratila; — ali uzaludan njoj bijaše trud.

Skrbnik potrošiv novce, koji su bili u gotovu od pokojnog Anta ostali, poče potajno pobirati njegove dugove. Žena, koja mu je često dosadjivala, da joj od tog skrbničtva neima nikakve koristi, dobi takodjer svoj dio, samo da šuti. Kad se je radilo o prodaji Marinog vina, blaga itd., tad se je Tomažo silno skrbio, te bi vući dio novca u svoj žep turio veleć, da to za sirotčad daje na interes.

Trajalo to nekoliko godinah, a medju tim postao Petar mladićem. Naučiv se jednom na krčmu, nije se više iz nje dao, te postajaše sve to lienijim i nepametnijim. Po skrbnikovu nagovoru podpisao je dapače i nekoje obveznice, a novce su zajedno prošundrali. Majčin nauk, plač i nagovaranja išla mu kroz jedno uho u nutar kroz drugo van.

(Sliedit će).

Uspjeh posliednjih izborah poznat je političkoj oblasti i c. k. namjestničtvu.

Jednoj i drugoj oblasti poznato je, da je utok, uložen proti tim izborom, ništetan, neopravdan i bezrazložan.

Pošto je dakle sve to poznato i državnim i zemaljskim oblastim, zašto se već dakle jednom neriješi taj nesretni utok; zašto se nenastoji, da se uvede u onu občinu mir i red; zašto se podržaje na upravi ljude, koji neimaju ni srdce ni volje, da narodu u ičem koriste?

Zar nose zbilja občinari podgradski sve državne, zemaljske i občinske terete jedino radi toga, da se jih izruči, na račun njemačkoga uredovanja, na milost i nemilost čovjeku naprasitu, sobičnu i nesposobnu?

DOPISI.

Iz Buzeščine mjeseca marca 1887. Molimo Vas gosp. uredniče, da izvolite uvrstiti u Vaš cienjeni list, nekoliko viesti iz ovih stranah. Kako se glasa, vršiti će se obćinski izbori u kratko vrieme. Viest ova odjeknula je nemilo u srdcih naših protivnikah, koji nemogu nikako pojmiti, da se bliža konac njihovog vladanja. Čine i ovdje sve moguće, kano što dinjahu i u Pazinu protivnici tamošnjih siromašnih seljakah, što je Vam, gosp. uredniče, najbolje poznato.

Obćinsko zastupstvo bijaše raspuštjeno 5. augusta 1885., a hvala Bogu, bliže se oto 5. august 1887. god. Već onda nastojahu naši protivnici zavoste naše kmetove, to je još tada g. predsjednik slavnog odbora putovao po okolom Kraca s poklasjem, nosećim pušku i bajonetu, da pokaže kako je on velika osoba. Prva mu bijaše briga, da u selu Lanišću, u tom sokolovom gnjezdu, izabere sobi podložna župana misleći, da će mu pak za rukom poći predobiti sva ostala sela. Prevario se, jer nije našao nijednog župana povoljna. Nemogav predobiti župane, ono mu drugo zamisli. Pogovori se sa bivšim načelnikom, koji mu je imao u nevolji pomoći. Bivši načelnik odazvao se odmah pozivu g. predsjednika i zamisli osnovu, koja je imala gospodu izbaviti iz nevolje. Poznato Vam je, gosp. uredniče, da Njeg. Veličanstvo naš premilostivi car nije potvrdio osnovu većine poredkoga sabora, po kojoj se je imao odieliti Kras od Buzeta. Da se pako gospoda u Buzetu održe još kako tako na obćinskih stolicah, odlučiše oto što slieduć: Najprije počeo je gosp. predsjednik slavnog odbora nagovarati ljude, da učine molbu na ministarstvo, da bi ono izposlovalo nešto, čega Njegovo Veličanstvo nije htjelo potvrditi. Pripovieda se, da je već bila radi toga jedna molba učinjena, za koju ipak većina naroda ništa neznade. To je učinila svojat buzetske gospode na Krasu, podpisav po običaju ubogo seljake znajuće i neznajuće o čemu se radi. Govori se, da su tu molbu nebijaše nikakova odgovora.

Za to je trebalo poduzeti u oči samih obć. izborah nešto druge, da se tim smuti i razciepa narod. Našao se je prijatelj gosp. exnačelnika, nepozvani gost, koji si je mastio bradu više vremena kod obć. uprave sa gosp. exnačelnikom, a taj se zove Grgur Vratović Mile, seljak iz Podgaćah, koji nezna pisati ni čitati. Čini nam se, da ste Vi gosp. uredniče, pred malo imali čast čuti o tom čovjeku u Trstu od prostih kmetovah, koji su ga tamo došli tužiti na c. kr. Namjestničtvo u ljutoj zimi, a iz Trsta pošli su na c. kr. kapetanat u Kopar. Što njim se je obećalo, to ne znamo, al to znamo, da je taj isti čovjek sada digao glavu više nego prije, te da je na dan sv. Josipa šarao u Lanišćah sa nekakvom molbenicom, koju je učinio neki zakutni „abokat“ u Buzetu. Došao je taj Vratović jedan dan prije Josipova po najhujem vremenu iz Buzeta naglo, valjda je putovao čitavu noć, samo da dospije pred volu misu u Lanišće i to na lov ljudi za podpise. Što je snovao to je i izveo. Prije sv. miso zavadjao je ljude na podpise, obećavajući seljakom zlatne brogove. Kad se je sv. misa svršila, premda narod nije bio u crkvi, već samo svećenik, koji je čitao sv. misu, pošto je, kako Vam je poznato, crkva zatvorena po c. kr. namjestničtvu, radi toga, što je u lošem stanju, to da bi se mogla dogoditi kakva nesreća, taj dolija počeo je svoje junačko djelo izvadjati pred samom crkvom. Lovio je ljude na podpise. Narod već mukotrpan gospodstva buzetskog, jedan rekao ovako, drugi onako, a napokon došlo je do toga, da je morao g. župnik opomenuti tog Vratovića, da tu nije mjesto za ljude smućivat, a k tomu, da za to neima nikakova prava, jer nije poslan od nikakove oblasti, da što takova na javnih mjestih počinja. Kad nije htio odustati, bijaše svo prijateljeno c. kr. žandarmoriji i c. kr. kot. oblasti.

Kako vidite, gosp. uredniče, to Vam je samo spletka buzetske gospode, da u oči obć. izborah raztepu i razcjepkaju narod, pak da produlje svoj obstanak na obć. stolicah, t. j. da propriečo samo izboro. Dakako da se je dala zavesti pokoja osoba to da ih je nekoliko na glas toga dolije pošlo u Kršanu, u koju je pozivao taj gospodin na stubah vlćući „što no ideš i ti podpisati se, koga se bojiš itd.“

Molimo vas, gosp. uredniče, da upozorite c. k. kot. oblast, da pripazi na takove osobe i na njihovo spletke, koje su samo radi koristi sastavitelja i njegovih agentah osnovano. Naknadno doznajemo, da je taj šarenjački agent obećivao narodu, da će, ako se Kras od Buzeta odciepi, sav dug što su ga učinili bivši buzetski gospodari, ostati na Buzetu a Kras, da će čist ostati. Tomu bi mogao samo kakav ludjak vjerovati jer svatko pametan znade, da bi morao lipo i Kras na sebe uzeti jedan dio buzetskog duga.

Krašani nisu zaista tako pripresti a da bi mogli buzetskim spletkarom i nadalje vjerovati. Dosta su dugo sa nas vodili Kras i oloh obćinu a sada je vrieme, da se tim smutljivcem dovikne: d o l e n e d o s t o j n i!

Pogled po svietu.

Trst, dne 28. marča.

Austro-Ugarska: Njegova carska visost kraljević Rudolf nalazi se već par danah u Berlinu, kamo je pošao, da prisustvuje svečanostim, koje su za jučer i danas obavilo u slavu devedesetog rodjendana njemačkoga cara Vilhelma.

Njeg. Veličanstvo car i kralj Franc Josip dao je dne 22. t. m. u Budi-Pešti sjajan objed na čast devedesetog rodjendana njemačkoga cara. Kod objeda, komu su prisustvovali i njemački poslanici i konzuli, nazdravilo je Njeg. Vel. svomu prijatelju caru Vilhelmu.

U carevinskom vieću bijaše poprimljen privremeni proračun za mjesece april i maj; nadalje zakon glede pokrića na Austriju pripadajućega zajma od 52½ milijuna forintah, i napokon bankovni statut. U ovom posliednjem pitanju izjavio je vodja čeških zastupnikah Dr. Riegor, da se češki zastupnici neodriču prava na mnogojezične banknote, al da će sada ipak glasovati za vladinu osnovu, polag koje će biti i nove banknote samo u njemačkom i madjarskom jeziku tiskane.

Uskrsni praznici carevinskog vieća trajati će od prvih danah aprila do 21. aprila. Pred uskrsnimi blagdani izpraviti će se još zakon o obskrbi vojničkih udovah i sirotčadi, zatim zakon o bolničkih blagajnah i nekoje zakonske osnove manje važnosti. Proračunska razprava započeti će odmah iza uskrsnih blagdanah.

U madjarskom saboru očitovao je ministar predsjednik Tisza prigodom razprave o pokriću zajma od 52½ milijuna u vojničke svrhe, da imade sada više nade nego li prije, da će se održati europejski mir. Sve velevlasti, premda su se za rat dobro pripravile, da žele iskreno, da se sačuva obći mir.

U hrvatskom saboru razpravlja se ovih danah osnova zakona, kojim se zakonska perijoda sabora kraljevinah Hrvatske, Slavonije i Dalmacije ustanovljuje na 5 godinah. Do sada trajala je saborska perijoda 3 godine kao što i u madjarskom saboru, a pošto su Madjari saborsku perijodu produljili na 5 godinah, povlači se i hrvatska vlada za njimi te predlaže, da se produlji saborska perijoda od 3 na 5 godinah. U istom saboru bijaše razpravljena zakonska osnova o porabi grba Hrvatske, Slavonije i Dalmacije po privatnih osobah, korporacijah, zavodih itd. Za koji dan doći na razpravu osnova zakona o uredjenju grčko-iztočne crkve i o porabi ćirilice u Hrvatskoj i Slavoniji.

Srbija: General Horvatović odputovao je u Berlin, da predade caru Vilhelmu vlastoručno pismo kralja Milana, u kojem kralj izražava čuvstva dubokog veleštovanja prema vladaocu Njemačke. Horvatovića prati kao pobočnik nadporučnik Lešjanin.

Bugarska: Stanje u Bugarskoj nije se još to ni malo promjenilo. Današnji vlastodržci izjavljuju, da će braniti nezavisnost knežavine bilo proti komu. Posliednjih danah glasalo se, da će buduća narodna skupština izabrati na novo kneza Aleksandra vladarom Bugarske. Viest ta turena je u sviet, da razjari još većma Rusiju, koja motri mirnim okom protiruske komešanja u Bugarskoj. Iz pogranične Macedonije dolaze viesti, da se tamošnji narod sprema na ustanak, pak da sakuplja radi toga turska vlada svoje čete na bugarskih i macedonskih granicah.

Rusija: Prošlih danah pokušali su — kako javlja u protuslavenski listovi — nekoji razvratnici počiniti atentat na cara Aleksandra. Obistin ili se ta viest, tada se može za stalno uzeti, da su ti nemirnjaci unešeni izvana u Rusiju, te da jih podupru neprijatelji Slavenstva, koji bi htjeli tim Rusiju kud kuć zabaviti pak da se neuzmogne uplitati u velike svietske dogodjaje.

Francezka: Francezke političke krugove uzmemirio je silno glas, da je sklopljen savez izmedju Austrije, Njemačke to Italije. Francezi sude naime, da je taj savez u prvom redu naperen proti Francezkoj.

Italija: Talijani nemogu se nikako pohvaliti svojimi uspjesi u Africi. Zapovjednik četah general Genè izručio je početkom tekućeg mjeseca vodji neprijateljskih četah zaplienjeno mu oružje a ovaj mu povratio nekoje talijanske zarobljenike, što je Talijane silno ogorčalo. Njemački car odlikovao je ministra izvanjskih posalah Robilanta visokim njemačkim redom.

Njemačka: Dne 22. t. m. proslavio je Berlin riedku svečanost. Toga dana slavio je stari car Vilhelm svoj devedesetgodišnji rodjendan. Tom prigodom nadošlo je u njemačku prieštolnicu sijaset visokih gostovah iz cielo Europe.

Englezka: Englezka vlada brine se u posliednje vriome najviše na preustrojstvom svoje vojne sile, osobito pojačanjem ratnog brodovlja.

Razgovor

medju dvemi Markovčankami, hodećimi po vodu na Rupu.

Joka. Slušaj, slušaj Marina moja kako liepo sviru Višnjanci i šviknja kako kad se tiće lovi; znaš ti za ća to?

Marina. Dolaju provo vidiš, sd je rekal šior Tonin, da te i ovo leto poć po selih, da te prit i u Markovac muzikom za lovit i mamit naše gospodare, da drže za njihe veladaše na balotacionu.

Joka. Za to vero moj Mate špara prut i klobasice i karatolac onoga od prodaje, za jih pogostit oni dan; aš da ima prit velike kompanije: šior kum T o n i n, šior kum P i e r o, šior kum P a u l o, i čuda drugih; tar da će bit i ples. Lipa moja Marina meni vaje skače srce i mi se steplo poplati kad čujem, da će bit ples, ne vidim sveto ure, da pride oni božji dan. Nego ćemo se stot sestro moja drage, kad budemo šiore gostole, š njima plesale, i pak kad budu naše mužikumpanjali muzikom u Višnjan, i onde njim svirili mantinjade kad budu izbirali glavare komunjske. Huhu!!

Marina. Ja ti se nego čudim kukavice! Da bih ja mislela kako ti, bogme bi mi moji Šime stropá kito i ploča, i dobro bi stoi. Govori i on, da su počeli dà hodit okolo s čukom, s čuvotom i biskom za mamit naše izvanjce na svoju stran, i da te naše ljude lovit roštanjem kako pčele, da te jih čuvat i tiorat na balotacion kako kokoše, ali kako bobece oderuhu; i da od tih klatoži valja se čuvat kako od sotono. Ja sam mislila, da sto šogaviji ti i tvoj Mate. Mi beži smih kad čujem, da šparate prut i vino se one gladuhe, a zašo kapus suh i neslan i vino iz Rupo. Nobi bilo bolje, da uživate s vašom decom one daro božjo i trudo vašo? Mój Šime intanto je reka, da on ga neće znat ni za muziku, ni za šioro i da jih neće ni blizu. On da će jih čekat na Rupi, a ja s metlom na vrati. On da će balotat kako budo njega volja, to jest svojo poštene izvanjsko jakotaše a ne višnjansko gladno veladaše. I tako da bi imá storit svaki pamotan komunist, a ne glade živit i svoju kožu za malo muzikí prodat. I soli govori, da je doba se zbudit i oči odprit. Neka počmu veladaši plesat na našu šurlu a ne mi smirom na njih karlinet; da nam je dosta ropi ostalo od tad šnjimi šorešnjo zobljemo; da nada smo jim svi „karo kumparo, karu kumaro, šior Šimo, šior Mato, šiora Marina, šiora Joka, hotonakafé, pridite na jušinu itd.“ . . pak kada nan vrže u vrećo i pridobe s našima glasi na izborih, tad nas ne poznaju drugo nego: „mostri de čavi, lajoranti, andè in malora“.

Joka. Vero imaš račun lipa moja Marina, je proprio tako kako govori tvoj Šime, — to ti je mudra glava — grom vajo doma obrnćat mojega Mata, da se ne pača ni malo ni čuda s onima pojideći i da stori i on kako tvoj Šime; i vajo ćo našot prut, ne pojidu tošega u njemu gladi nè, ni ke neću da ostane.

Marina. Ah hvala Bogu! budući smo poli našu crikvicu, pomolimo sć malo Joka (kleknu prod vrata Sv. Jolene i molo).

Marina. Svota Jolena blažena! Joka: Moli za nas.

Marina. Sveta Marina blažena! Joka: Moli za nas.

Marina. Od višnjanske muzike, od veladaši i pojideći.

Joka. Oslobodi nas Gospodine.

Marina. Od krnjolskih i šarenjačkih čorešnjah.

Joka. Oslobodi nas Gospodine.

Marina. Od onih, koji meto i čisto kasu komunjsku, i od onih, koji drže akrinju u svojih konobah.

Joka. Oslobodi nas Gospodine.

Marina. Od onih, koji bi stoli našu Dubravu i komunele prodat pak rabit hoće na svoj račun.

Joka. Oslobodi nas Gospodine.

Marina. Od šarenjačkih i krnjolskih podrepnicah, koji bi steli Boga častit i vraga kadit.

Joka. Oslobodi nas Gospodine.

Marina. Da svo Markovčano, Radoše i Brižane, Kočiće i Praščarane, Bačvance i Svetivince, pokriepiti, u pravoj vjeri uzdržati i da pravo i poštene muže domaće nošnje, našega jezika i naše krvi za svoje glavare izabrati dopustiš.

Joka. Tebe molimo usliši nas.

Marina. Da svim izvanjcem i poštenim gradjanom oči odpriti i takovo muže spoznati, dostojiš se.

Joka. Tebe molimo usliši nas.

Marina. Da svima složnost, mir i zdravlje podliti dostojiš se.

Joka. Tebe molimo usliši nas.

Marina. Sada smo se razkodokale i namolile, nosmo doma vodu, i ne zabimo ča smo rekle.

Joka. Nosmo, Bog nam daj zdravlje dugo vremena.

Marina. Bog daj nam i našemu jeziku.

Franina i Jurina.

Jur. Do si bil ove dni?

Fr. Bil sam va Kanfanaro.

Jur. Ča si hodil tamo, da te učino za poděšti ili za pŕzentanta?

Fr. Tor znaš, da ja nisam Rovinjež ni Frlan.

Jur. Ma si vidil glavočare?

Fr. Kako nisam, ono ti je brato lepa čeljad gospodska. Jedan je gluh, dva tri su propali, dva su slepi, jedan na jedno oko, drugi na oba; jedan je imal desnu ruku va čatogu, drugi je biskup, a svi drski su čuki gospodski. Samo čačina in je čovik pun volika skrbi za njo, nemore spat ni po noći ni po danu; jaku strada i pogibeljno je, da umre.

Jur. Ma ja sam čul, da bi mu njegovi na place podigli mramorni spomenik.

Fr. Bi, nego je škoda, da je umrl kipar Canova.

* * *

Fr. Ča si hodel po smokvi va Dodaljju, kumo Juro?

Jur. Nisam ne, lego sam čul, da to tamo va jednoj potoštarije držat sednicu, pak sam šal malo čut i vidot, kako njim posli grodu.

Fr. Pak?

Jur. Neboro pušt znaju kako i Turci a su i pokriveni vavik po tursku.

Fr. Trobe da se boje, da njim nebi blago kašljalo.

Jur. Lahko za blago, tor mu se dola gojba, pak to ga moć naprot.

Fr. Ja ako se bude dalo.

Jur. Ča čngod će, ma neće ave.

* * *

Fr. Zadnja „baba“ plače, da se moš selit pazinska politika va Porač.

Jur. Tako neće bit frajo va občinskoj ajo va Pazine, kako j' bila stara navada.

Fr. Neće no, zač da su va Pazino dgo od mora a va Poreče da to se ukpat na dozotsko ribarico pak da to neć tamo zdolu.

Jur. Neveruj njim Frano, no, zač zviju, da bi tamo preko mora i palenti ščni bili a čema njim le kaduged i ollčo ostane.

Fr. Onda te valjada va Poreče osta, ter tamo da je va zemaljskoj prilco unošto božje kapljice a ni kca ni jušto još za da hitlt.

Jur. Namor ni. Neć do hitit mes, neć kosti, neć rogl, parkljl, a i rylć će kemu ter kemu dobro pristat umesto harbuča.

Fr. Će njim će, neboj se, sve va dobro pasat.

Različite vieści.

Brojem 11. počeli smo šiljati priložene listu pozive na izplatu zaostale predplate. Tko nam ne pošalje dotične svote 14 dannh za tim, što ju poslasmo poziv, tomu ćemo prestti šiljati list i skrbiti, da na drugi način utjeramo što nas ide. — Mi smo na tu odluku došli jer cienimo, a tko list neće da pošteno plaća, tajga niti ne čita, ili ako ga čita, nemi za ono što čita i za svetu stvar, koju naš list zastupa i brani. — On gospodu pak koju smo već opetovano u posebnom pismu pozvali na izplatu zaostale predplate, pozvati ćemo je jedan put javno u listu, ako i to nebude pomoglo, postupati ćemo proti njih sudbeno.

Uprava „Naše Sloge“.

Vlast o občinskih odnošjih u občini Buzet, koju smo kroz više mjesecih na čelu domaćih viestih donaša, prestajemo tiskati današnjim brojem, jer u tamo ra... sani već jednom občinski pori — kako će doznati naši čitatelji iz današnjeg lista.

„Slovanska čitalnica“ u Trstu priredjuje za subotu 26. t. m. u 8½ satih na večer domaću zabavu, kojoj poziva odbor sve članove.

Razpisana mjesta. Občinska uprava u Barbanu razpisuje službu občinskoga liečnika sa godišnjom plaćom od 800 for. a uživati će k tomu liečnik prihod od jedne livade pokraj Raše. Službu imade započeti prvoga maja t. g. i to za jednu godinu; kasnije će se produljiti službu od godine do godine, ako ju medjutim jedna ili druga stranka neodkaže tri mjeseca unapred. Molbe valja uložiti do 15. aprila t. g. na občinsko glavarstvo u Barbani (Istra). — Municipij u Puli razpisuje službu bolničkoga upravitelja sa godišnjom plaćom od 1000 for. Molbe valja podastrieti do 30. marča t. g.

Občinski izbori u Buzetu. Buzetska gospoda su se napokon odlučila, da po pusto zahtjevom občinarah, da zadovolje političkoj oblasti i da se podlože zakonu, komu su toli dugo pokosili.

Utoci proti izbornim listinam josu većinom jur podnešeni a nekoji su već i rješeni.

Izbori će trajati 12 dannh. Započeti će dne 18. aprila a svršiti prvih dannh maja. Treće tielo birati će 7 dannh; drugo 8 dana a prvo 2 dana. — Kako čitamo u poredkom listiću, imenovao je zemaljski odbor na predlog upravnog odbora u Buzetu sliedeće izbornike u izbornu komisiju: Vinko Rubini, Anto Flego pok. Antona, Anto Ghersinich pok. Silvestra i Lovro Ermani.

Ovi odabranici josu svi pristašo protinarodne stranke, što nam svjedoči kolikog hladu obzira gospoda u Buzetu i Poreču naprama ogromnoj većini naših izbornikah.

Tu izborna komisija može doduše našu izbornikom smetati, no konačna uspjeha neće za stalno niti ona niti njezini prijatelji i pokrovitelji uništiti.

Protunarodna stranka napinje već sada svu silu, da se dočepa većine kod izborah, jal mi joj poručamo u ime čestitih naših izbornikah, da njoj je sav trud uzaludan. Njezine spletke, kao što su ono na Krasu (vidi dopis iz Buzeščine) neće njoj pomoći. Mogu doduše zavesti koju šuplju glava, no ogromna većina ostati će vjerna narodnomu programu i narodnomu poštenju. Varalice i sliopari ostati će na koncu proverani i nasliopljeni.

Pak občine buzetske — bilo u kojoj podobćini — do grla je sit gospodskog pašovanja pak jedva čeka, da se oslobodi ljudih, koji su ga dovoli do ruba propasti.

Prvakom našim na Buzeščini preporučamo što toplije, da bdiju nad narodom i da paze na svaki korak i na svaku riječ narodnih dušmanah.

Občinski izbori u Višnjanu obaviti će se do mala jer su — kako nam od tamo pišu — izborne listine jur izložene. Koli građani višnjanski, toli švanjski puk nezadovoljan je posve sa dosadašnjom občinskom upravom. Sve što je samostalno i svjestno želi, da se odsamo občinska uprava muževom, koji su u sadnje doba onom občinom upravljali.

Svi poštenji Talijani ogorčeni su do skrajnosti na sadašnju upravu. Tršćanski talijanski listovi imali su tekom prošlo godine čestih jadikovkah i tužnjkah proti višnjanskoj občinskoj upravi, koja da je sve prije nego li dobra. Potrebno je dakle da se svi bolji življi maknu, pak da odaberu muževe, koji će znati i htjeti obstojnom upravljati na obće zadovoljstvo. Napose izvanjskim občinarom preporučamo, da se na vrieme dogovore i slože, koga li će birati u novo zastupstvo. Tamošnjim našim redoljubom budi sada prva briga, da izprave izborne listine, t. j. da unesu one, koji su hotomice ili nehotice iz listinah izpuščeni i da brišu one, koji su u listine uneseni a neimaju izbornoga prava. Jedno i drugo čini se roklami, koje valja uložiti proti pogriješkam u listinah na vrieme propisano u zakonu.

Pošto budu listine izpravljene, valja da se dogovore sve izvanjske podobćine koga li će birati. Medju kandidate treba postaviti samo poštene, nesebične i čvrste muževe, koji će raditi za dobro občine i koji neće nikada svojih biračah izdati. Kad su se jednom složili glede kandidatah, valja, da isto svi složno biraju i da se nedadu od nikoga zavesti ili zavarati. Na gospodske ponude i nagovore nesmije se nitko obzirati. Svatko mora paziti na svoju čast i poštenje i na obće dobro.

Složno dakle na izbore braćo Višnjanci!

Iz Vodicah pišu nam 20. t. m. Rado bi, da cienjeni čitatelji „Naše Sloge“ doznadu štogod i iz ovih kamenitih stranah tužno našo Istro.

Dne 8. t. m. dobismo novoga duhovnoga pastira u osobi g. **Ivana Mlakara.** Dočekasmo ga koliko bolje mogasmo.

Čim smo opazili kočiju, podjo mu u susret nekoliko mladićah sa zastavami i puškami. Bilo medju njimi i djevojakah, a niti školska mladež nije manjkala. Pucalo se kao na piru. U selu dočeka novoga pastira množtvo ljudi, da neročemo cielo selo. Staro i mlado, muško i žensko, sve se guralo, da vidi novoga pastira. Svatko je nastojao, da ga pri dolasku pozdravi. U obće bijaše sve odušovljeno.

Došao ste čestni gospodine, medju zapuštene ovce, medju zapušteni narod. Da je ovaj narod toli zapušten, nije čudo. Ta do u najnovije doba nije imao redovite škole — toga izvora svakoga napredka. Od crkve i škole odvisi duševno i tjelesno blagostanje naroda.

Kao pravi pastir svoga stada, pravi otac povjerena Vam puka, nastojati ćete i oko blagostanja njegova, oko napredka njegova, na čemu će Vam narod biti na vjeko haran. Svaki početak je težak, ali uz božju pomoć sve se dade svladati. Samo žurno i odvažno na posao. Čim je djelo teže, tim je plaća veća.

Završujuć ovo redke, kličemo Vam: poživili među nami mnogo ljeta u zadovoljstvu i zdravlju! Dne Vam Svemogući uživati plod Vašega truda!

Ako mi dozvolite štovani g. uredniče, javiti ću Vam se doskora opet. *)

Paralelka u pučkoj školi u Fontani. Naši će se čitatelji sjećati kako dugo se naši Fontanci junački bore za hrvatsku školu u svojem mjestu. Oni su poslali već odavna na zemaljsko školsko vieće molbu poduprtu dostatnimi podpisi za pohrvaćenje talijanske škole u Fontani; molili su zemaljski odbor, političku oblast, občinsko glavarstvo, pak poslije tolika truda, nadovoljilo njim se bar dielomice.

Zemaljski odbor odlučio je naime u sjednici od 25. jenara t. g., da se podieli obstojeća talijanska škola u Fontani u dvie paralelke, t. j. u hrvatsku i talijansku; roditeljom pušća se na volju, da upišu svoju djecu u jednu ili drugu paralelku; nadalje pronašao je zemaljski odbor za potrebno, da se povjeri ta škola učitelju, a ne učiteljici, kao što bijaše do sada.

Dične Fontance veže sada svota dužnost, da svi upišu svoju djecštou u hrvatsku paralelku, gdje će se u materinskom jeziku naučiti ono, što njim je potrebito za svakdanji život. Dosadašnja borba bila bi uzaludna, da neročemo smjošna, kad nebi sada svoju djecu upisali u hrvatsku školu.

Okoristite se dakle svojim pravom i zakonom čestiti Fontanci, a Vaša će Vas djeca blagoslivljati, da ste njim pružili mogućnost, da se mogu ćemu naučiti u narodnom jeziku.

Kao primjer ustrajnosti i narodne svjesti neka služe naši Fontanci svim onim mjestom u Istri, koja nemaju narodne škole a mogla bi ju po zakonu imati, kad bi ju znala odlučno i ustrajno zahtjevati. Tražimo dakle svuda ono, što nam zakon daje, jer tko ustrajo do kraja, taj će pobjediti. O toj školi kanat ćemo još koju.

Iz Roča pišu nam 20. t. m. Naša občinska zemlja bijaše razdiobljena god. 1871. od tada smo plaćali porez skupno do god. 1880. i to po 1 for. od jednog dielca. Svo to platili smo do dvie zadnje godine, što možemo namiriti od občinske uprave dokazati. Mjeseca maja prošle godine dodje iznenada porezni eksekutor iz Buzeta i donese platežno nalogo; komu 5, komu 10 i više for. za platiti.

Kada smo se u Buzetu pritužili, da kako možemo dva puta isti dug platiti, odgovori nam porezni blagajnik, da c. kr. blagajna nije ništa primila i da ako imadomo što tražiti, da se utečemo občinskomu glavarstvu u Roču. Kad smo pitali nadoličnika, kamo su pošli novci od poroza, reče nam, da za občinsku upravu.

U porezniu občinu Nuglo donesao je eksekutor silu platežnih nalogah, premda nisu Nuglani niti novčića dužni, jer oni imadu posebnu zemlju i mape pak su sve sami u občinskom uredu izplatili. Od samih Nuglanah zahtjevalo se okolo 500 for., i to od nekoga 20, od drugoga 30, 40 for. No Nuglani nisu ludi ni slepi, premda jih gospoda za takovo drže. Župan iz Nuglah pobere sve nalogo pak je odneso u porezni ured te zapita blagajnika, kojim se pravom zahtjeva od Nuglanah tolik dug pošto su oni sve platili. Blagajnik reče, da ako je što neurednoga pri tom, da neka traže občinsko glavarstvo u Roču.

Eto, tako nas šalju od Jeruda do Pilata a ti jadni kmoto mući se i ubijaj za drugoga. Pak još imadu ljudi, koji nam hvale našu občinsku upravu, kako se liepo i koristno upravlja, malo troši a mnogo dobra čini! Neka njim bude hvala, al mi pitamo, kamo je pošla naša muka... su ovi naši novci i oni, o kojih bijaše govora u „Našoj Slogi“ br. 44. od prošlo godine? Mi hoćemo, da budemo sa računi na čistu jer je svaki novčić, što ga u občinsku blagajnu nosimo, tožkom mukom zaslužen.

Revizori za občinske račune bijahu izabrani jur prije uskrsnih blagdanah god. 1885. a neznamo da li njim je niti danas za tu stvar izručen dekret. Čudnih li se dogadja kod nas stvarih! Pak to da je dobra i hvalevriedna uprava!?

Polag zakona bilo bi se već odavna imalo izložiti izborne listine za občinsko izboro, jer je sadašnjemu zastupstvu iztekao mandat jur mjeseca oktobra prošle godine; ali niti danas se još ne valjda od gospode nikomu niti nesanja za izboro. Mohko su i toplo stolice u občinskomu uredu pak se gospodi neda ustati. Dobro, dobro gospodo rečka, zatežito se izbori koliko vam drago, nu mi vam kažemo već sada, da smo vašo upravo do grla siti i da jedva čekamo čas, kad vam budemo mogli dokazati, da nismo sliepi ni gluhi, već da vidimo svako vaše nedjelo i čujemo svaku vašu riječ. Do videva dakle kod izborah pak makar je zatognuli još deset godinah.

Pišu nam iz Buzeta: Posilio svakojakoga komešanja, posilio „intrigah“ sa svih stranah, naperenih proti Hrvatom ove občine, posilio molbontoah, utekah, pritužbah, poslanih o. kr. kotarskomu glavarstvu u Kopar, o. kr. namjestničtvu u Trst, o. kr. ministarstvu u Beč, kao takodjer Nj. Veličanstvu našemu cesaru i kralju, posilio skoro potgodišnjega abnormalnoga stanja, u kojem se ova naša jadna občina nalazi, toda negda razpisani su izbori za ustrojenje zakonitoga zastupstva. Počet će 18. aprila i trajati sedam dannh za III. izborno tielo, tri dana za II. izborno tielo, a dva dana za I. izborno tielo. Dani su ustanovljeni u skupnom razglasu, a k tomu svaki birač poziva se posebnim pozivom. Za svaki dan jih je pozvano okolo 225, i svaki dan ustanovljeno su ure za biranje od 8—12 i od 2—6. Sad bar neće ljudi trobati gubiti dane i noći, neće trobati glada trpiti, neće trobati pod vedrim nebom spavati ili probditi noć. Svakomu je ustanovljen dan, u koj ima doći. Onaj dan, za koj je pozvan, nek svaki dodje, nek obavi svoju občinarsku dužnost po svojoj savjesti, bez straha, bez obzira, neimajuć pred očima drugo nego občinsku i narodnu korist.

Izborna komisija obstoji iz predsjednika občinskoga odbora i još dvojice gospode iz Buzeta grada, k tomu iz gospode Flega Antona iz Strpeda i Geržinića iz Kotla.

Da će se izbori obaviti razglasio je občinski odbor, koji već upravlja občinom 17 mjeseca dočim nobi imao po zakonu nego 6 tjedannh.

Ni, da i nije taj odbor oglasio dano izbora, mi bi ipak znali, da se nešto takova pripravlja, da su izbori blizu, da se opet radi o sreći ili nesreći občine. Po selih oblietaju neki ljudi, kojih imaše u njih nije vidili ili njihovi pomoćnici, gorji sluge slabih gospodarah; saziviju puk u sastanke, nagovaraju ga, pružaju mu nekakvo molbo na podpisanje ili bolje podkrižanje, zovu ga u krčmo, napajaju ga, lažu mu, mute ga, da budu pak u mutnu mogli loviti lude ribice. A znate koji su to ljudi? Oni isti, koji su občinu do ruba propasti doveli, koji su njom upravljali desetke godinah, koji nisu nikad računah polagali; koji su blagajnu „senza un soldo“ pustili, kojim se je moralo po dva put poroze i namete plaćati, radi kojih su morala pojedina sela eksekutivne troškove plaćati; koje su morali ići tužiti u Kopar, u Trst, proti kojim su pisali u Kopar, Trst, Beč i na isto Njegovo Veličanstvo našega premilostivoga vladara; koji nisu na vrieme potrošili svotah poslanih od istoga Nj. Veličanstva u opredieljene svrhe, već jih bar privremeno za drugo potrošili; u obće ljudi radi kojih je občina u abnormalnom stanju već pet godinah, radi kojih nije redovite uprave već toliko godinah. Jeli to na svoju ruku rade, ili podupri od pazinsko-porečke gospode, kao što su bili podupirani kad su na upravi bili, to je nam svejedno. Oni opet rade, da dobiju upravu, a novcah neznamo odkud bi mogli imati nit za putovati nit za pijanke priredjivati. Narod bi htjeli tim primamiti za se, jer da je sada, odkad občinski odbor upravlja gorje nego li bijaše kad su oni upravljali. Mi nećemo zagovarati nit jedne nit druge. Znamo kako su dolazili na upravu jedni, i tko je postavio na upravu drugi. Nam bijaše zlo pod jednimi i drugimi. Da nas zatru jedni ili drugi, to bi nas svejedno bollo.

A znate kamo su se osobito bacili na agitacije? Na naš Kras, medju naše krš-

*) Biti ćemo Vam zahvalni. Urad.

občinare u Ianiškoj župi, med Ćiće kako jih oni zovu, med onaj puk, proti kojemu su već svega izrekli i napisali. Njih pozivlju u krčme, njih mute, njih nagovaraju na podpise nekakvih molbenicah. Držimo stalno, da će oni složno sa svojimi prijatelji raditi kako su radili za izbora u crerovinsko vieće. Kad oni s njimi zajedno pobjede, kad budu gospodari u svojoj kući, kad zajednički upravu občine u ruke primu, onda će se viditi, koje su potrebe u jednoj župi, koje u drugoj, koje na Krasu, onda će se bratimski medju sobom dogovoriti, i odlučiti svakomu kako je pravo i Bogu drago. Ako se pak dobije nerazbornih ljudih, koji bi povjerovali svojim unosročiteljom, svojim neprijateljom i protivnikom, tad njim neznamo drugo nego doviknuti: gorje Vam budi! Koj hoće zlo, njomu se krivo ne čini! Poguba tvoja od tebe puče.

Dopisnika „iz Liburnije“ poročkog lističa molimo, da so ustrpi za malo, jer mu radi važnijih pitanjah nemogosmo do sada odgovoriti. Dakle do vidova!

Književnost.

Ponovna knjižovna molba. Čestnomu svedonstvu i učiteljstvu te ostalim rodoljubom u Hrvatskoj, Slavoniji i Dalmaciji, Istri, Bosni, Hercegovini, Srbiji i Crnojgori! Zanimivo bilo bi po lnika i jezikoslovca, kad bi se ova narječja (dialekti) našega jezika nakupila u knjigu, te izdala tiskom.

U tu svrhu umoljava podpisani opetovano svakoga rodoljuba, da mu do konca srpnja t. g. bilo pismo latinicom ili ćirilicom iz svoga kraja pošalje u čistu narječju onoga kraja kako ga puk govori, po mogućnosti koju pjesmicu, pripovjedačicu, bajku priču ili dialog; koju rečenicu (poslovicu) ili zagonetku. Svega ne treba da bude više od jedne ili dvie strane velike osmine, koliko dotke htjeti i moći.

Neka se točno označi kraj (zemlja, okružje i mjesto) gdje se dotično narječje govori, a manje poznate riječi neka se protumače; po mogućnosti neka se označi naglasak bar dugih i kratkih slovakah odnosno vokalah.

Imena sudbiteljah gradiva neka se napišu razgovjetno, jer do se u knjizi štampati.

Sva p. n. uredničtva u Hrvatskoj, Slavoniji, Dalmaciji, Istri Bosni, Hercegovini, Srbiji i Crnojgori iznasočih političkih, zabavnih, poučnih i strukovnih časopisah umoljavaju se, da ovu molbu u svoje časopise uvrstiti blagoizvole.

Miroslav Cugšvert,
ravnajući učitelj obće pučke škole u Ilači, u Zagrebu.

Dopisnica uprave.

Od dne 16. do 23. t. m. pripošlo nam predplatu:

P. n. gg. A. M. Kopar za pol god. 87. — M. G. Ozalj za 2g. i pol god. 87. — (Probudite onega muškoga patriotu kod Vas). — A. V. Marlacel za god. 85. 86. i 87. — »Austrin« Pazin za pol god 87 — C. R. Zagreb za god. 87 — L. K. Karnica za god. 87. i for 1.50 nov. za bratovštinu — J. K. Tinjan za god. 86. — Ž. U. Mošćenice f. 3 za radun za god. 87 — M. M. Zagreb za god. 86. i 87. — J. M. Vrana za g. 87. — L. Vila, Gospić za drugi četvrt g. 87. — G. T. za pol god. 87. (Poslati će vam se).

Dopisnica uredničtva.

Radnu gg. dopisnika molimo, da se ustrpe do budućeg broja jer smo morali njihove dopise zapostaviti važnijim viestim o občinskih izborih, koji se vrše tekom ovog i budućeg mjeseca u nekojih občinah Istre.

Lutrijski brojevi

dne 18. marča					
Gradac	70	20	61	64	34
dne 10. marča.					
Beč	27	10	6	23	70
Temešwar	65	86	47	7	48
dne 23. marča.					
Brno	16	57	14	53	64
Innsbruck	33	9	69	74	57

Trgovačke viesti.

Kava, dobro prodaja visoke cieno. — *Moka* for. 112—125 — *Ceylon* plant. for. 101—138 — *Portorico* for. 100 - 115 — *S. Domingo* for. 88—98 — *Rio* obično for. 79—89 — *Java* for. 89—98 — *Santos* for. 70—98 — *Java Mal.* for. 95—96.

Cukar drži se nizko; prodalo se ovih danah 5000 vreća po for. 17.25 - 20.

Voće sredoju cieno. *Datuli* f. 25-30 — *Smokve* 10-11. *Rožići* puljski f. 10-11; grčki f. 5-5.50. — *Limuni*, pomeranče f. 2.50—5. — *Mandole* for 78—80 *Sfire* suhe domaće for. 10—11 — *Ura pasa* f. 20-21 — *Cibibe* for. 14—17 — *Bleme* for. 16 - 27 *Sultanina* for. 21—34.

Ulje slabo vrsno za jelo for. 33—38 — za stol for. 50—66 — pamučno for. 25—28.

Petrolej ruski f. 7—7.10 — amerikanski for. 9—9.25.

Pasulj crveni for. 8—8.40 bobinac for. for. 8-9 koks for. 10—11.

Maslo štajersko for. 88—90 — najnižnje for. 98.

Žito: pšenica ruska f. 9.50—10 — banatska f. 10 — koruza levantinska f. 6—6.25 — malo tražena.

Sieno koujsko for. 1.80—2.10 — volovje for. 2—2.25.

Buhača (crisantemo) doveženo je iz Dalmacije u Trst 100 vrećah a prodao se čistoga po kvintal po for 128—170.

Kože: Volovje amer. 10 klg. 120—138 for. volovje 12—14 klg. 104 for.; lahko volovje 6—8 klg. 160 for. Teleće blo 13—14. klgr. 4.20—4.50 for. crne 10—14 klgr. 5.20—5.60 for. kravlje crne 3½—4½ klgr. 2.80 for.

Tršćanska burza

dne 23. marča.

Austrijska pap. renta	for.	80.80	do	for.	81.—
Ugarska »	»	89 40	»	»	89.55
Iata u zlatu 4%	»	102 15	»	»	102.30
Dionice nar. banke	»	878	»	»	871
kredit-banke	»	288 15	»	»	288 30
Talijanska renta	»	96.75	»	»	96.85
London 10 lirah sterlinah	»	127.90	»	»	128.20
Napoleoni	»	10.—	»	»	10 10
C. kr. cekini	»	6.—	»	»	6.01
Državne marke	»	61 60	»	»	61 75
Iste francezke	»	49.75	»	»	50.—
Talijanske lire	»	49 60	»	»	04.99

KLINIKA za spolne in želodčeve bolezni, mastopa nekrenja i oslabenja moške slabosti, polucije, ščado vode, močenje postelje, puščanja krvi, sušilje v. do, in za vse bolezni mehurja, droba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 8—0—104

O. Strootzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Važno
za trgovce z lesom

Podpisani proda v Logatcu na železnici za vanki donn"

600 kub. metrov bukovih in
400 kub. metrov jelovih drv in
400 pilotov, dolgih od 4—12 metrov

2—3 **Josip Gostiša.**

Novo, bolj prirodno 2-3
PODOBICE
v raznih barvah za drušbo
živega Rožnega venca
dobivajo se 1 roža (15 listov) po 50 kr. (in poštnina) pri vodstvu
BRATOVŠČINE
v Ljubljani pri sv. Jakopu pa tudi p o t e m vsih knjigarjev.

Svarilo.

Ker je neki **Josip Barnkopf**, koji je dolovnl v Dalmaciji za razno tukanjeno tvrdko, razun mnogih neredenostih tudi pronoveril iznos f.480, katoro je povzdignol v mojem imenu pri zamenišku **Zmajević** v Zadru, dasiravno mu bil k tomu pooblašćen svarim slavno p. n. občinstvo pred tem človekom, in prosim da se svakdo slučajno neposredno na mojo tvrdko obrne.

Vstanovil 8—8
Ivan Stikarovsky 1866.
Tvorniška zaloga sukna v Brnu (Brünn.)

V enem opozorujem k bližujočoj sezoni na mojo bogato zalogo sukna in pošiljam uzorce vsakomu zastonj. Bogati uzorci za gospodo krojače nefrankirano.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccoli-ja v Ljubljani
rešila me je od nepopisljivih muk, koje sem trpel vsled želodčeve obolelosti veliko let; vsa umetnost in veda zdravništva obupala je nad mnoj in gotovo bil bi danes už pokopan, ko bi no našel rešilne roke v tem nepreneosljivem srodstvu, ki me je rešilo pogubna bolezn.
H. Hermann, delovodja v tržaškom arzenalu.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1·36 po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Reki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Vlašnadi Patelli, v Poreču Candusio, v Bujih Bonetti in v večini lekarn u Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 11—50.

Nova krojačnica

će se otvoriti 1. Aprila t. g. u **Sv. Matoju** kod **Kastva** u Istri, kojom će upravljati **Petar Škarel.** Imati će bogatu zalihu sva kovrstnih odjelah za gospodu i to uz cienu od for. 8 do for. 20, kao i sukno na izbor uz najnižu cienu.

Mnogovrstne opravo za gospodje
veome jeftine i solidne
Na mnogobrojni posjet se preporuča
Petar Škarel.

Dobiva se v vseh knjižarnah **13.** naklada ravno izašla **medic. svetovalca**

Dr. Müllerja

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o nastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM
8 Braunschweig. 5—52

ŽELODČNE BOLEZNI
je mogoče *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nadosegljivi želodčni piluli.
Da si človek izvali pravi lek proti želodčnim boleznim, naj si tako lahko, jesahno dandanes, ko v trgovini prodajejo vsakovrstne smake loke.
Večina raznih kapljic, izdelkov itd., katero se ohlišujejo kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljivumina.
Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil valed svoje prirodne sestave, odločno oživljujoče in želodčne živce hitro krepčajoče moči **pravico prednosti** nad vsemi domačaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče praševanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kinčke rollerbarn, katera koronika je poznana zarad njegovega ugodnega upliva na prebavljenje ali **želodec**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in svodenci priporočujejo proti nadjednosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti homoroidalnem trpljenju, slatosti in vsakej bolezni v črevesju.
Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 12—48
GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.
Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Ranzini* i *G. B. Rossi*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gnelmer, v Kormínu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallaon. 1—

Podružnina u Trstu c. kr. povl. austrijskog vjeresijskog zavoda
za trgovinu i obrt.
Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%
Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.
Naputnice
za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Gmo, Hermanstadt, Innsbruck, Olelovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.
Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, takodjer mnovčenje kuponah uz ½% provizije.
Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.
Na efekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povede iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.
U Trstu 1. oktobra 1884. 4—48

Francezka urarnica
G. TRIBAUDEAU-A
odlikovana tvornica.
Filijalka: Via del Corso 7 u Trstu.
Prodaje:

Samo f. 4.60 Nikel-remontoir-ura sa 2-letnom garancijom.

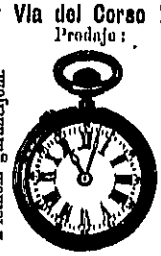

Samo f. 4.60 Nikel-remontoir-ura sa 2-letnom garancijom.

Ure remontoir iz srebra f. 6.75 i više
Ure remontoir iz nikela f. 3.75 i više
Lanac iz srebra od **fr. 1.50** naprod
Lanac iz nikla od **30 nvč.** naprod.
Filijalka G. TRIBAUDEAU popravlja svakovrstne ure po sledečih cenah:
Poliranje ur od fr. 1.25 naprod
Jedno pero » —.75 »
Navadno staklo » —.10 » 0—20
Isto patent. » —.15 »
Velike skladišče ureh i lancah iz **nickla, srebra i zlata** svake vrsti od f. 2—200 **sa garancijom od 2 do 12 godina.** — **Cenik na zahtjev franko.**

Oklic do vseh bralcev tega cenjenega lista.

Radi popolnega razhoda mojih provincialnih filijalk, kakor tudi radi spremenjetju neke tovarne, razproda am vse moje objekte za četrtino cene, namreč

vse po 97 nov. 1—3

97 nv. 1 klobuk za gospode iz klobučine v vseh barvah.	**97 nv.** 1 obleka iz trikot. za dečke od 6 do 12 let.	**97 nv.** 1 godnja oblekа za dame platena s prosenci.	**97 nv.** 1 volnene hlače (po dr. Jägeri) za gospode
97 nv. 1 srajca za gospe z šipkami, najfinejši sitn.	**97 nv.** 1 srajca za gospode iz finega lifona crotona all oxforda.	**97 nv.** 1 par čevljev elegantnih iz dvoj. sukna.	**97 nv.** 6 otiračev Cocos-vzorci obrobljeni.
97 nv. 6 parov kratkih nogavic — lahne barve all s progami.	**97 nv.** 3 para nogavic za gospe dobre kakovosti.	**97 nv.** 1 modro la volna za gospode in gospe.	**97 nv.** 1 skrinjica z 10 kosi namiznih prisno barvanih ravnobolnih kopeh rubeov.
97 nv. 1 dober prt bel, pisman all barvan.	**97 nv.** 6 ubrusov (servijet) belih all barvanih damastnih vzorci.	**97 nv.** 6 čipk za slivo platna ob kami.	**97 nv.** 3 komadi kalvov la najfinejše volne, v vseh bojah in z francami.
97 nv. 1 hlače za gospoda proti mrazu raskovratne velikosti	**97 nv.** 1 postelina preproga iz fino-sukna dosalirana	**97 nv.** 1 ogrinjača za damo velika	**97 nv.** 1 medalion najnovejši fason, z kamenji.
97 nv. 1 ženska pihalka fino oslikan in moderno izdelan.	**97 nv.** 1 natnik za smodke iz prave morske pene.	**97 nv.** 2 žepi robci iz fine lionik svile razcvetnih barv.	**97 nv.** 6 jedilnih žlic iz prave londonskega britanija-srebra
97 nv. 1 naprsnica bogato okrašena s kameni.	**97 nv.** 1 verige za uro iz umetnega zlata z pripadkom	**97 nv.** 1 prstan s britanit imitiranimi kamni	**97 nv.** 1 garnitura, za dame.
97 nv. 1 morska pipa iz morske pene za tobak	**97 nv.** 2 vezilnika iz pravega londonskega britanija-srebra.	**97 nv.** koreo žepno iz pravega londonskega britanija-srebra.	**97 nv.** 3 pare predpustnih nogovic iz finu svile
97 nv. 12 žlic za kavo iz pristnega londonskega brit. srebra.	**97 nv.** 3 namizni noži iz pravega londonskega britanija-srebra	**97 nv.** 6 francoski vilic iz pravega londonskega britanija-srebra	**97 nv.** 1 rjuha cela, velika, obrobljena.
97 nv. spodnjo krilo lanene all šifon.	**97 nv.** 1 moške hlače iz bombažega platna, trajno in lo.	**97 nv.** svilnat robec, vatel širok, vsakoj arve.	**97 nv.** Cešr-predpasnik, rezan po francoskej šegi z naramenkami.

Samo gl. 1·10 krasna kabinetna izvratna nazidna ura, verižicami okrašena. Razpošilja se po poštnem povzetju; za nedostajujoče tago se denar povrne.
J. H. Rabinovitz Wien, 3. Bezirk, Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9.

Izdavatelj i odgovorni urednik Mandić.
Tiskom V. Dolenca.

Broj 13. U Trstu 31. marča 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 5 redakah stoje 60 nč, za svaki redak više 5 nč; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrento br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Okoristimo se pravom i zakonom.

Nije tomu davno, što smo donili na ovom mjestu pod naslovom »Jezik kod c. kr. financijalnih oblastih« nekoje naredbe ministarstva financijah, kojimi pokazasmo, da je na temelju istih i usljed §. 19. temeljnih državnih zakonah zajamčeno pravo svakoj narodnosti u Primorju, da se njezinim jezikom služiti moraju sve c. kr. financijalne oblasti kad dolaze u doticaj sa narodom.

Sličnu naredbu ministarstva pravosudja na sve sudove, podredjene trščanskomu prizivnomu sudu, objavili smo takodjer. Ova posliednja odredjuje naročito, da se hrvatski podnosci imadu nesamo od sudovah primati, već takodjer ako stranka zahtjeva u istom jeziku riešavati, odande izricati, svjedoke u njihovom jeziku preslušati, isto na zapisnik uzimati itd.

To vriedi dakle za c. kr. financijalne oblasti i za c. kr. sudove. Za političke oblasti neimamo žalibože sliène naredbe, prem bi upravo ove oblasti imale sa pojedinci, sa družtvi, občinami itd. obćiti u jeziku puka.

Osim spomenutih oblastih, imademo u Istri i na otocih još dve oblasti, koje ili neće da znadu za hrvatski naš jezik, ili ako ga i priznaju, naredbe ga u onoj mjeri, u kojoj bi ga imale poštovati. U prvi pod spada naša zemaljska oblast ili zemaljska vlada, dotično zemaljski odbor, a u drugi naše crkvene oblasti, dotično biskupski ordinarijati.

Glede zemaljske naše vlade jasno odavna na čistu. Poznato je naime svakomu, da naš zemaljski odbor neće da išta znade za jezik ogromne većine pučanstva Istre.

Od zemaljskog kapetana pak do najnižeg zemaljskog činovnika — osim jednog jedinoga — neima ga, koji bi znao napisati pravilno p o t odakah u hrvatskom jeziku! Ti mudjevi ne samo da nemare za naš narodni jezik, već ga dapače — malom iznimkom — upravo preziru. Ono malo hrvatskih spisah, što stignu zemaljskom odboru od svieštnijih naših občinah, rešava se isključivo u talijanskom jeziku, a javna je tajna, da ako želi koja narodna občina štogod od zemaljskoga odbora postignuti, da njoj valja u talijanskom jeziku pisati.

Za gospodu kod zemaljskoga odbora nepostoji §. 19. državnih temeljnih zakonah, oni neće da išta znadu za pravdu i nepristranost njim je većina pučanstva Istre samo »misera contribuens plebs«.

Crkvene oblasti nemožemo doduše ubrojiti u istu kategoriju sa zemaljskim odborom, no na žalost kazati moramo, da je i njim većinom Talijanščina ili Niemščina milija nego li Hrvaščina ili Slovenščina. Nemože se reći, da biva to iz zlobe ili prezira do narodnoga jezika, već to valja pripisati zastarjelomu običaju, nemaru i nehajstvu do naših narodnih svetinjah, što se pak ničim opravdati nedade.

No, budimo posve iskreni pak kažimo, da nosi na tom veliku krivnju i naše inače radoljubno niže svećenstvo. Mnogo imade još dušobrižnikah, koji ne samo da vode matice, crkvene račune itd. u kojem tudjem jeziku, već i dopisuju dapače sa svojimi predpostavljenimi i sa samim ordinarijatom u njemačkom ili talijanskom jeziku radje nego li u hrvatskom ili slovenskom. U takovom slučaju — a takih imade često — nemože se od ma koje više oblasti zahtjevati, da ona odgovori, ili u obće, da dopisuje sa podredjenimi u narodnom jeziku.

Sveta je dakle dužnost našeg čestitog svećenstva, da se ono — koje je pozvano, da uči i rukovodi priprosto i neuko — otrese posve tudjinšćine pak da dopisuje sa bilo kojom oblasti jedino u narodnom jeziku. Koliko je nama poznato, nemože se u upravo doba nitko potužiti, da bi mu bio takav spis od crkvene oblasti povraćen, a poradi toga nemože se dakle ničim izpričati onaj, koji se služi u službenom dopisivanju kojim tudjim jezikom.

Teži je dakako posao sa civilnimi oblastmi. Obstoje doduše državni zakoni, naredbe i odluke pojedinih ministarstvah i drugih oblastih, koje nam zajamčuju pravo uživanja hrvatskoga ili slovenskoga jezika, al imade žalibože i činovnikah, koji za sve to neće ništa da znadu, il ako to i priznavaju, nemogu naroda pomoći radi nepoznavanja našega jezika. No, sa naše strane bio bi neoprostiv grieh kad bismo se obazirali na zlobu ili nesposobnost takovih činovnikah, pošto nam mora uvjek i svuda pred očima lebdjeti zakon i narodno pravo. Sva naša borba bila bi uzaludna, svi zakoni, naredbe itd. ostala bi mrtva pismena kad se mi tim nebi htjeli ili znali poslužiti.

Pitajmo dakle, tražimo i zahtjevajmo svuda i svagda, da se vrši zakon, da se štuju naša narodna prava pak će nestati zlobnih i nesposobnih činovnikah a narod će nam se ugrijati na žarkom suncu zakona i slobode.

Tkogod imao posla na sa kojom oblasti, nek se drži zakonah i propisah strogo a da nepopusti niti za dlaku, jer se tuj radi o narodnom pravu i o narodnom poštenju.

Prvaci i poglavice puka dužni su, da mu u tom prednjače, da ga uče kako imade sa oblastmi postupati, da mu sastavljaju spise i podneske, u obće da paze, da se vrši zakon bilo od koga i bilo u čemu.

Zakoni i naredbe su tuj; nedopustimo, da ostanu samo na papiru; okoristimo se s njima.

DOPISI.

Iz Lanišća, koncem marča 1887. — Svaki tudjinac nasladjiva se idući iz Boča na rubu Krasa divnim pogledom na liepu, plodovitu dolinu, koja se pruža od Lanišća do sat i pol odaljenog Klenovšćaka. „Valu“ ovu opasuju visoki i strmi briegovi golog i kamenitog Krasa. Na zapadnoj strani leži prijatno selo Praproće; prama sriedini Podgrađo, selo s čvrstimi i bogatimi narodnjaci a na iztočnoj strani „vale“ bielo se nabrojeno kuće stolice dičako, Lanišće. Od daleka čini se tudjincu kao da je selo ovo mnogo gradić, i doista došav u selo, poduti se dovjek puno bolje, neg u onih starih, tužnih, od vremena poornjelih zidinah istarskih gradovah i gradićah. Kuće sela su čisto, pobielj ene i jednoopravne; crkva je — ne, što da ročom — crkva je prostarinska te kvari podpunoma lepotu sela. Crkva prieti svakim danom, da će se porušiti, ako ju sami brzo ne porušo i ne zamjene novom.

Da nije crkva nikakva krasota u selu, uvidili su već odavna ovdješ službujući župnici. Oni se trudili takodjer, da se novu sagradi. Učinilo se već nekoliko — a ostalo je do sada kod nacrta, jer, akoprem su župnici pisarili i pisarili, buzetska je volemoćna vlada sve utiške pisarenja toga uništila. Namjestničtvo, pitajuć za to obćinsko načelničtvo, dobilo je uvjek za odgovor, da je crkva nepogibeljna i još rabljiva. Vjerovalo se riečim ovim, akoprem se nije osvjedočilo vlastitimi očmi niti jedan od buzetskog gospode o istinitosti onoga što se tvrdilo. Napokon poslalo je namjestničtvo najprve žandara a zatim inžinira, da razvide što je sa crkvom. Inžinir dade crkvu zatvoriti jer da je u istinu pogibeljna, i tako graditi će se nova crkva. Po zadanjem nacrtu potrošiti će se 14.000 fr. Sveta ova nije baš tako velika samo raditi treba u slogi. Luda je ona izmišljotina, koju šire nekoji neprijatelji puka, da će biti troškovah za crkvu 70.000 fr. Ovo je prisna laž, jer bi se za toliki novac moglo sazidati crkvu, u kojoj bi stalo skoro sve lanišće kuće. Oni, koji truse ove laži medju puk, varalice su, koje bi se veselilo, kad bi mi nazadovali a no napredovali.

Novom crkvenom zgradom okrasiti će se sela, koja će tada još toliko vriediti, koliko vriedi sada.

Lieposta i ures svakoga su sela takodjer vodna stabla, trsje itd. zato su jako hvalevriedni oni Lanišćani, koji su počeli rastlino ovo saditi. Ovim načinom otvoriti će se nova dva vriela blagostanja, što će doista više hasniti neg nekadanje uglevlje. Članovom „Sloge“ je valjda poznato, da je vlada šumu zatvorila i zabranila paliti uglevlje. Opaziti moramo ovdje, da su učinila nekoja sela molbenice za razdiobu šume i druge obćinske zemlje. Sela su ova nerazboritu jer ne vide, da bi to bila njihova propast. Recimo, da ima gospodar gospodarstvo od 1000 fr. i četiri sina. Težkom mukom i tudjom proživila je do sada obitelj, ali živiti su jer su svi složno radili. Neka razdieli otac onda gospodarstvo medju te sinove, dobiti će svaki vriednosti od 250 fr. Što će notko s tim? Ili mora prodati svoj dio, ili pak živiti od toga dokle može, a onda hajd po svietu trbuhom za kruhom. Isto je i sa šumom. Sada imademo svi drvah, neka se razdieli, što će biti? Siromasi prodati će svoj dio bogatim, zapraviti će svoj novac a onda hajd kamo to nogo nose. Ako pako tkogod toga ne proda, posiećí će sve, a ostati će mu samo tlo. Ali ovu zemlju odnesti će s vremenom voda i bura, jer stabla čuvaju i drže zemlju a ostati će suho kamenje, na koje se ne može gotovo ništa sijati. Promisliti valja takodjer, da je bila na Krasu medju „valom“ i Ročon, nekada takodjer šuma, kako je prama Kastvu sada. Posiekle se stabla a ostaje je ono što sada vidimo. Poć sadašnjimi šumami je isti sviet, kako i na Krasu. Seljaci braćo, mislite na svoju djecu, na knežnja vremena a ne vjerujte onim, koji vam diobu savjetuju. To je jedino njim na korist, nipošto vam.

Uzrok, da je vlada zatvorila šumu, bijaše bezumno haranje i da je išlo još deset let tako napred, pokazala bi se bila brzo kamenita robra mjesto šume. Samo promislite, koliko je drva išlo u jedan tovor uglevlja i koliko se je za tovor dobilo! Obogatili su se dakako jedan, dva ili tri od njih, ali pašloci ostali su siromasi kao i prije. Vlada učinila nam je ovaj put na korist što je šumu zatvorila, jer ona neima gotovo mnogo ili reclmo radje ništa od šume.

Pustimo dakle šumu na stran i sadimo vodna stabla i imati ćemo onda i voća i vina i — drva. A da se to obistini, nemojte misliti, da treba tomu jedan vlok; u deset, do dvanajst godinah već imati možemo lahko voća toliko za krmiti njim i živinjo.

Nadamo se, da nismo uzalud ovo redko napisali. Mi Krašani smo čvrsti, poštoni i naprodni ljudi, koji će umnim radom i marljivošću promieniti Kras u najlepši i najsretniji dio Istre. U to ime pomozi nam Bog! Krašanin.

Pogled po svietu.

Trst, dne 30. marča.

Austro-Ugarska: Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip podielio je visoko redove ministru predsjedniku grofu Taaffe-u, zatim ministru financijah dr. Dunajevskomu i ministru bogoštovja i nastave dr. Gautschu. Bečki politički krugovi tumače ovo odlikovanje tako, da je svietla kruna priznala tim onu toženju ministarstva, u kojoj hoće, da bude pravedna prama svim strankam, naročito pako, da je htjela tim obraniti ministra Gautscha od navalah desnice.

Carevinsko vieće prekinuti će zasjedanje u velikom tjednu a nastavit će se nakon uskrsnih blagdanah.

Koli carevinsko vieće toli ugarski sabor razpravljaju istodobno zakonsku osnovu glede obskrbe vojničkih udovicah i sirotčadi.

Bečka gospodska kuća razpravlja o bankovnom štatutu pošto je jur poprimila osnovu o carinskoj tarifi.

Proračunski odbor carevinskoga vieća potaknuo je u sjednici od 23. t. m. pitanje, kako bi se doskočilo velikomu broju slušateljah liečničtva na bečkom sveučilištu. Nekoji odbornici predložiše, da se ustroji nova klinika za te slušatelje, drugi da se ustroji moravski fakultet a treći napokon, da se uvedu veće takse za tudjince, čim bi se umanjio prevelik broj slušateljah.

U sjednici od 28. t. m. bijaše primljena u carevinskom vieću resolucija zastupnika dr. Klaića, kojom se preporuča vladi, da započne dogovore sa ugarskom u pitanju sveze dalmatinskih željeznicah sa austro-ugarskimi željeznicami.

U madjarskom saboru primljeno je sa znanje izvješće madjarskog kraljevinskog odbora, kojim se javlja saboru, da su dogovori izmedju Madjarah i Hrvatah prekinuti nepostignuv nikakva uspjeha.

U hrvatskom saboru bijaše razpravljen i prihvaćen tokom prošlog i tekućeg tjedna takozvani srbski zakon, t. j. zakon, kojim se uredjuju u Hrvatskoj crkveni odnošaji sliedbenikah

grčko-istočne vjeroizpovisti i pitanje o porabi cirilice u Hrvatskoj. Nadalje prihvaćeno je produljenje obustave zakona o neodgovornosti i nepremjestivosti suducah na dalnje dvie godine a u sjednici od 28. t. m. izjavio je predsjednik, da odgadja sjednice poradi uskrsnih blagdanah.

Bugarska: Bugarski ministar predsjednik putuje po zemlji, da poduči pučanstvo o nakanah vlade, t. j. da ga pripravi za proti rusku i u obće proti slavensku politiku bugarskih vlastodržiteljah. Ministar pravosudja dr. Stojlov obaći će opet nekoje europejske dvorove, da se popita, koga li bi imali izabrati knezom Bugarske.

Srbija: Prigodom svečanosti u spomen proglašenja Srbije kraljevinom, poslali su bugarski regenti kralju Milanu brzojavnu čestitku, na koju je Milan odmah odgovorio. Vrlo su sumnjivi ovi nenadni znakovi ljubavi izmedju srbskog kralja i bugarskih vlastodržacah.

Rusija: Ruske novine pišu prigodom obnove talijansko-njemačko-austrijskoga saveza, da on europejski mir nije tim osiguran, već da je uprkos tomu dogovoru sve pripravno na grozan sukob, koji može jedini učiniti kraj nesigurnosti sadanjih medjunarodnih odnošajah.

Francezka: Iz Pariza pišu, da motri francezka vlada najvećim nepouzdanjem mjere njemačke vlade, kojo poduzimlje ova u Elsasu i Lotaringiji.

Italija: Nakon smrti kardinala Jacobini-a razbijaju si glavu talijanski listovi, tko da mu postane nasliednikom u državnom tajništvu. Neki listovi ističu kano takovoga monsignora Galimberti-a, koji da si je stekao velikih zaslugah oko uzpostave crkvenoga mira u Njemačkoj.

Španjolska: Iz Madrida javljaju, da se je tamo ušlo u trag novoj uroti, al da se je na vrieme zapriedilo revolucionarnom svako nedjelo.

Njemačka: U pruskom je saboru započela dne 23. t. m. rasprava o crkvenopolitičkoj osnovi vlade a sliedećeg dana bijaše već ta osnova prihvaćena. Njemačka vlada, videći, da je njoj samoj rat proti katoličkoj crkvi najvećma škodio, nastoji da sada uzpostavi prijažnjo prijateljsko odnošaje sa sv. stolicom.

Razgovor

medju Mihom i Jurom kod Vodnjuha.

(kod sv. Lovreča).

Miho. Hvaljen Isus i Marija, kumo Jure! **Juro.** Vazda budi hvaljeni, brate Miho!

M. Ča ti je, Juro, da si tako slabe voljo?

J. A kako da budem vesel kad se samo domislim, kako se vlada i postupa u našem gradu s nami brižnimi kmeti.

M. Kakova vas je to pritisla novolja?

J. Pogledaj samo, brate Miho, na ovo delo okolo grada, pak ćeš vidit, kako se tu gospodari. Ovo plaćamo najviše mi siromašni izvanjski kmeti, a ča nam ovo koristi, ako no, da se ovuda Furlani i Šaronjaci širo i šeću.

M. Lipo je to i dobro za njih, al bi bilo još lipše, da bi brāljan s turna skinuli i tako se barem malo do Boga i crikve domislili. Ti znaš, da su naši vrodni Svotoivanci sami napravili lipu crikvu i cimitar, a to je Bogu na čast i njim na korist. Potrošili su sahih boći 14. stotin a kamo je dolo, ča su životom i blagom učinili. Al to se je sve učinilo u slogi i ljubavi, proz gosposko pomoći i saveta.

J. Ej brate Miho, da smo mi ovdi složni i pametni kako su Svotoivanci, nebi nam saki dotepuh zapovidal, a imali bismo u redu crikvu, cimitar, putove, vodo i sve ča nam je potrobito. Brate moj, ki nam vidi samo turan, cimitar i puto ovuda i tamo do Radići, vidi našu nesrogu i gosposki nemar za sve ča je lipo, dobro i pravično.

M. Ča si bia poli malo sv. miso.

J. Sam bia ja, ako Bog da, a sada grom pitati Budosta, jo li ima još japna, bin gá kupia jedno malo.

M. Viš, toto ga je gasla. Svu je vodu izlia na japno, kako da je sva njegova. Ma ga nima više nego to.

J. Niki dan vozia sam poli cimitar, ma je jako poronia; nešto dolaju unutra, to valja ča načinjat.

M. To načinjat to, ma sami za se, a mi kmeti, al po njihu „šćavi“ neka se zakopivamo kako i blago (Bog mi prosti!) pod kamenje; tor gospoda to inako potlo s rakvami zastraniti vas cimitar. Nedaj Bog jedno veliko smrti, kamo bimo mrtvo zakopivali.

J. Al brate Juro, valja da se i vi svi maknote, ćo vam pak potlo rabit.

M. Pravo imaš kumo Juro, da se treba maknut, zač ko se sami nemaknemo, drugi se neće za nas. Čuja sam, da su se počela i naša braća na Višnjanšćini budit i micat, pak da to bit složni kod balotacione kako i Svotoivanci kada su dolali crikvu i cimitar.

J. Oćo brate oćo, a već je i zadnje vrime, da se opameto i složo. Kod zadnjega balotacione su se mnogi sramili kad se je čita oni napis na čerlinji i potlo kažu vilk, da će biti virni „Našoj Slogi“ i svojmu narodu.

M. Neka jih Bog usliša. Sve ča učino, to sebi učinit. S gospodom su dugo čerlinja zobali, pak su njim samo repi ostali. Sada valja, da sami kopaju, oru, sade i spravljaju.

J. Vidit ćeš no, kako će se opoštonit naši Svotoivanci, Svetovitalci, Bačvanci i sva druga naša sela.

M. Ja želim od srca, da jih budemo mogli na ovom mostu pohvalit.

Franina i Jurina.

Jur. Ča, da su marčanski šaronjaci još na Josipovo gujunoga pasta đustili?

Fr. Da bi Bože tako no, kako su grdobe šaronjačke, kim niš ni viši svoto; baš u oni svotno tučuvano su salvažnjivall dobri puk marčanski i sve drugo inostranco, ki rade i trude va marčanskih kavah, pak živu sada va Marčani.

Jur. Pak ča su to storili, povij mi malo no?

Fr. A grdo su storili, kako samo šaronjački propalico znadu. Našli su ti, brate, da prostiš, dva smradna tovara, kakovi su i sami; krstili su jednoga za „Franu“ drugoga za „Juru“ i zapovidali jim, neka strumbosanju na placi pred svim domaćim i stranskim pukom svako blato i smrad na popa i na drugo vridno i poštono Marčance, ali da su ovi krivi, da ne budu šaronjaci po svojoj voljici mogli više muzti občinsku kravicu, dobru muzicu.

Jur. Hu, grdno nakaze! A ča je pak rokal?

Fr. A ča će brižan puk reći? Odšto ozloljen i sablažnjen okrene tovarom trumbosarom lođja; a drugi, ki su s trumbosari držali, počeli se na njihovo trumbosanje sramiti i srame se još i sada.

Jur. Tako nisu čula nobesa onih trumbosa!

Fr. Hvala Bogu i čast marčanskomu puku, nisu! Samo smrad i blato, ča su ga trumbosari bacali na popa i na druge poštenjake, prilipi se još više trumbosarom samim na čelo. Težko će se naći voda, ka bi jih oprala.

Jur. Dobro jim stoji; a još bolje bi jim stalo, kad bi jih i pravica malo našla za toliku sablazan.

Fr. Ne boj se ne, pravda Božja ne spava, pak će osvanuti i njim crni potak.

Jur. Bog daj samo vrēda!

* * *

Fr. Odkuda Jnro ako Bog dā?

Jur. Bil sam va Roče, da ću njim školu pobolit pak da nemare, zač da su ju sami počrnili za znak njiho kulturi.

Fr. Tr je tako pravo. Šarenjaci najvolo, da je sve šaro, za te ni nemaro za belu školu. Jol'pak ča novega tamo?

Jur. Videl sam nekega proroka Elizeja, ki je na daljo namakal svoju tikvicu, da mu se va njoj prevlšo slama ne osuši. Va jednoj ruko je držal krnjolsku kapicu va drugoj „Franinu i Jurinu“ pak je krnjolščicom povodal kako se mi dva s njimi rugamo.

Fr. Ča ga neto više kmoti slušat?

Jur. Oni gredu rajo na blagoslov nego poslušat onega krivoga proroka.

Fr. I pametno dolaju.

* * *

Fr. Si bil s vaporon v Roko Jurino?

Jur. Provarli si mo jedanput, ma nećua već.

Fr. Juro ča to dēš?

Jur. Nisi mi morda rekal, da ćemo se v Roku za niš poljat, pak san moral potnajst na mesto deset solad platit, a za, črno ni bilo kafe ni nijedan ni spomenul.

Fr. Ja san rekal, da tako doju, a ti nisi mano pravo razumel.

Jur. Da ni kafa, so jušto jako nejadin, al da se ima više plaćat baš kada san ja v Roku moral poć, to mo je jadilo.

Fr. Nojadil se no, tor s većon vaporon još poljaju po deset solad.

Jur. Znaš ča ti je, neka slobodno i on krošl, ja znan ča storit . . . . iman hvala Bogu još dobro poti.

Različite viesti.

Počastni članovi. Hrvatska čitaonica u Brsečn imenovala je u glavnoj skupščini dne 27. febrara t. g. jednoglasno prosvj. g. dra. Dinka Vitezića, narodnoga branitelja, zastupnika i dobročinitelja, zatim velečć. g. Eugena Kumičića, Brsečana, hrvatskog književnika, i zastupnika na hrvatskom saboru, svojimi počastnimi članovi. Čestitamo gg. počastnim članovom i vrlim čitaonicarom!

† **Josip Ignac Kraszovski.** Poljski narod izgubio je prošlog đedna jednoga od najmunjih svojih sinovah, najplodnijega pisca sadašnjega vieka. Kraszovski napisao je počam od god. 1820. do pred svoju smrt 500 svezaknah raznoga sadržaja. On je stvorio u poljskoj literaturi narodni roman, u kojem je predočio sve njime i mukotrpnu prošlost svoga naroda. Osim romanah, napisao je pokojnik mnogo dramatičkih djelah, zatim više knjigah povjestničkog, starinarskog, itd. sadržaja.

Godine 1863. morao je Kraszovski iz domovine pobjeći te se nastani u Draždjanih. God. 1884. bijaše obtužen od njemačke vlade, da je izdao Francezom neke tajne spise pak ga je sud osudio na 3 i pol godine tamnice. Oboljev u tamnici bijaše puštен na slobodu uz jamčevinu od 20.000 maraka. Najprije pođje u Italiju a kasnije u Švicarsku, gdje ga shrva bolest, koju je nabrao u tamnici. Slava neumrlomu Poljaku!

Buzotski sud. Doznajemo, da je kotarski sudac u Buzetu g. Mestrov zamolio mirovinu, te da je uprava toga sudbenog povjerena adjunktu kod zemaljskoga suda u Trstu g. Josipu Milovčiću, koji da će preuzeti upravu 1. aprila tek. god.

Dolavsko podporno družtvo u Trstu obdržavati će godišnju glavnu skupštinu u osminu Uskrsnutja, dne 17. aprila t. g. u vlastitih prostorijah. Družtveni članovi, koji želi učiniti kakav prodlog, mora to javiti odboru 14 danah prije skupščine.

Podružnica družtva „sv. Cirila i Metoda“ u Trstu obdržavati će u nedelju 3. aprila t. g. u 5 in pol satih poslije podne u prostorijah „Slovansko čitalnice“ drugu redovitu glavnu skupščinu sliedećim dnevnim redom: 1. Nagovor predsjednika. — 2. izvješće tajnika. — 3. izvješće blagajnika. — 4. pojedini predlozi. — 5. izbor predstojništva. — 6. izbor zastupnika za veliku skupščinu. Odbor podružnice poziv'je članove, da se mnogobrojno dostavo k toj važnoj skupščini.

Iz Oprtlja pišu nam 28. t. m. Naši narodni protivnici osvećuju nam se u posliednje vriemo gdjegod njim se prigoda pruži. Bilo u občinskih, školskih ili crkvenih poslovih, čine nam što i što naprilikah. Pod oprtaljsku župu spada i crkvica sv. Ivana u Livadi. Crkvena uprava zapustila je bila posve tu crkvicu. Naši pobožni kmetovi počeli radi toga sakupljati milodare, što u novcu, vinu, žitu, itd., da se crkvicu polipša i popravi. Sabrana bijaše lipa svota od naših mužovah. Crkvenoj upravi, koja puše u gospodski rog, nobijnše po volji, da tim kapitalom upravljaju oni, koji su ga mučno sakupili. Htjelo se na svaki način, da dodje taj kapital u ruke ljudih, koji su oprtaljskoj gospodi pokorni i podložni. Pošto su pako naša gospoda svemogućа i budući, da njim ide crkvena uprava u svemu na ruku, imenova ova posliednja upravitelji crkvice sv. Ivana takove mužove, koji će rado plosati, kako njim budu gospoda svirala. Narod se čudom čudi, kako se može izručiti crkveni kapital mužovom, koji se nisu sakupljanjem istoga trudili i u koje on neima povjerenja.

Lahko je gospodo sa gotovim gospodariti, ali bilo vam kapital sabrati kao što smo ga mi sabrali, pak onda s njim po volji gospodariti. Naši su mužovi s tim novcem dobro upravljali i nije se izgubilo niti novčića, a tko nam jamči, da će tako biti i pod sadanjimi upraviteljі?

Na ovaj pristran i pogibeljan postupak oprtaljske gospode i njihovih podropnicah upozorujemo višu crkvenu oblast.

Mi smo novac težkom mukom sabrali pak nećemo, da nam ga drugi raztope.

Pod Kastvom u martu 1887. (Ošćenje putovah). Polovicom ovoga mjeseca zamoo je sniog naše putove, kako nismo očekivali. Sve županije dalo se na posao i ljudi izčistili občinske putove i cesto, da se barem može proći, da si čovjek može nabaviti muke i kruha, da može liečnik i svećenik do bolestnika, kojih u velikoj občini, kao što je naša, imado uviek. To je lipo i vriedi, da se pohvali.

Ali dok kmoti snog kidaju, grije se valjda u toplih sobah oni, kojim je bdit nad carskimi cestami, kao i naš cestni odbor. Carske ceste i one, koje su izručene cestnomu odboru, bilo su zamotone snigom, dok se nije sam raztalio tako, da nije liečnik mogao do bolestnika ni svećenik do umirućega. —

Čemu plaćamo namoto za pokrajinske ceste, a čemu plaćamo cestarinu na carskih cestah? Ljuti nam cesta toliko nesuše, jer je lipše putovati po snegu, nego po blatu ili stazicami, gdje nema prašine.

Dopustite mi još jedno pitanje. Kad misli naš slavni cestni odbor pročistiti malo one zarašćene grabe (kanale) na cesti Bolići-Kastav i njezino već dobro podebrano vrce posuti sa par kopanjicah šljunka ili batuda? Jedan plaćalac.

Bratovšćina hrv. ljudi u Istri. U odborskoj sjednici „Bratovšćine“ od dne 28. t. m. bijahu podieljene stromašnim djakom godišnje podpore. Prigłasilo se u svemu 67 molitelјah a podporu je dobilo njih 49. Odbilo je bilo dakle 18 molitelјah. Među 49 djakah razdiolilo je odbor ovaj put svotu od 650 for. O tomu drugi put više.

Opet o školi u Fontani. Obećali smo posliednji put, da ćemo se vratiti na pisanje o školi u Fontani, a to činimo oto dim. Fontana je lipo selo nešto uzdignuto nad obalu morsku između Poreča i Vrsara. Spada pod občinu Vrsar. Stanovnici su narodnosti hrvatske. Govore hrvatski i ćuto se Hrvati. To nam najbolje dokazuje ovo što ćemo ovdje priobćiti.

Imadu školu sa naukovnim jezikom talijanskim. Učiteljica, koja nadomješta učitelja, znade i hrvatski. Ljudi bili bi radi da njihovu djecu hrvatski nauči, al to ne smiju.

Hoteć ipak, da se njihova djeca naučaju hrvatski, oni su dne 6. julija 1885. napravili molbenicu i poslali ju ravno na c. kr. ministarstvo nastave u Beč, moleć ga, da im sa dadu hrvatska pučka škola, i navodi razlogo za to.

Popisom c. kr. kotarskoga školskoga vieća u Poreču od dne 28. agusta isto godine br. 521. dobili su molbenicu natrag. Manjko njoj je samo četvrti dio arha, dočim je na drugoj polovici razpolovljenoga lista bio ročeni dopis kotarskoga školskoga vieća porečkoga, kojim njim se na prošo javlja, da se njihova molbenica usljed ukaza 23. agusta 1885. br. 970, c. kr. zemaljskoga školskoga vieća vraća s opazkom, da nemože biti uslišana.

Česti Fontanci nisu se dali tim ustrašiti; napravili su utok proti odluci c. kr. zemaljskoga školskoga vieća i poslali ga putem c. kr. kotarskoga školskoga vieća u Poreču i c. kr. zemaljskoga školskoga vieća u Trstu na c. kr. ministarstvo nastave u Beč. U utoku vele, da jih je odluka zemaljskoga školskoga vieća iznenadila i da se njom nadovoljiti nemogu. Oni hoće, da se njihova djeca naučaju u hrvatskom, materinskom njihovom jeziku. U našem školskom okružju, vele oni od rieči do rieči, govore sva djeca, sposobna za školu, samo hrvatski, jer djeca talijanske narodnosti kod nas nejma. U Fontani živi jedan jedini po narodnosti Talijan, a taj je podanik talijanskoga kraljevine, polazi tamo na vojničke vježbe i nejma djecu za školu. U talijanskoj školi naša djeca nemogu napredovati, jer nerazumiju što njim se u tudjem jeziku predava. Pokorno podpisani, samostalni gospodari i oci obitelji, žeće, da im bude školā od kakvo koristi za djecu, kojoj žele bolju budućnost

pripraviti, punim pravom nadali su se, da će o. kr. zemaljsko školsko vieće, svestrano izpitav odnošaje, zadovoljiti njihovom opravdanom zahtjevu, i to tim više, što §. 6. državnoga zakona za pučko školstvo izrično narodjuje, da o naukovnom jeziku odlučuje, u medjah zakona isto vieće, saslušav one, koji uzdržavaju školu. Neima dvojbe, da obćinari fontanski uzdržavaju svoju školu, al ipak nije bio nitko iz ove podobćine saslušan, kakav li naukovni jezik žele imati u svojoj školi. U drugih obćinah pitaju se obćinari, kakav jezik žele imati u školi, ili bar koji jezik govore u obitelji, da na temelju toga zemaljsko školsko vieće odluči o naukovnom jeziku. U nazočnom slučaju svega toga nije bilo, pa se s toga pokorno podpisani pouzdanjem obraćaju na visoko o. kr. ministarstvo nauke, da blagoizvoli, svestrano iztraživ njihovo stanje i odnošaje, dignuti odluku o. kr. zemaljskoga školskoga vieća od 23. augusta 1886. br. 970. te naredbi, da se u pučku školu u Fontani uvede hrvatski jezik kao naukovni.

Učinilo se je to prvih danah oktobra 1885., dakle pred skoro godinu i pol.

Od onda nije se gledo škole u Fontani ništa čulo nit čitalo u javnosti.

U predzadnjem broju poreškoga lista čitamo u izvještaju sjednice zemaljskoga odbora, da isti odbor pristaje na ustrojenje škole u Fontani sa talijanskom i slavenskom (italiana o slava) paralelkom puštajuć na slobodu roditeljom, da upišu svoju djecu u jednu ili drugu.

Dakle:

Kad su Fontanci prvi put pitali hrvatsku školu, tada se nije nit obazrelo na njihovu molbu, tad se ju je na prosto odbilo, nit nepodvrgav pitanje propisanoj razpravi, nit nopitav one, koji školu uzdržavaju. Da se nije stvar po propisih razpravljala, kako i to, što je ršlonje bilo onako brzo stiglo. Molbenica, poslana na ministarstvo imala je doći na izvještaj zemaljskomu školskomu vieću, a ovo mu ga poslije kakva upita kod koje obćnati, riešilo je na prosto, odbilo ju, kao da nije nit vredno na nju se obazreti.

Sad, kad su Fontanci proti odluci zemaljskoga školskoga vieća napravili utok na ministarstvo, sad jedva dala se je stalno stvar u razpravu, i došla je poslije skoro godinu i pol sretno pred slavni zemaljski odbor. A ovaj pristaje na ustrojenje talijanske i slavske paralelke!

A tko predlaže to ustrojenje, na koje zemaljski odbor pristaje? Jell Fontanci, koji su prosili po dva puta hrvatsku školu bez ikakve primjene? Jeli se njih upitalo, koji jezik žele, i jeli oni žele ustrojenje paralelkah? Uzdržava li školu obćinsko poglavarstvo, odnosno mjestno školsko vieće, ili slavna junta, odnosno njezini članovi gg. Vidulich, Amoroso, Petris, Bocchi, Gambini, ili ju uzdržavaju oni, koji daju zgradu, stan učitelju, koji plaćaju školsko namete? Nek si jednom gospoda izbiju iz glave, da oni školu uzdržavaju. Oni samo upravljaju novcem, što se utjeruje za uzdržavanje školah, za plaću učiteljem, oni ne uzdržaju školah.

Uzdržavatelji školu u Fontani pitaju hrvatsku školu, a zemaljski odbor pristaje na ustrojenje paralelke talijanske i slavske!

Za koga paralelka talijanska? Zar za onoga Lombardeza, koji je još godine 1885. hodio na vojničko vježbu u Italiju? Ili, pošto sad djeca neima, za njegovu buduću djecu, ako je bude imao, ako tamo ostane, ako se neproseli, ako u vojski nepogine?

Što se sve kod nas ne događja? Kako li nejaše zemaljski odbor na slovutnih odlukah saborskih, da se paralelke ustroji i tamo, gdje neima niti jednoga djetota, koje bi poznalo jednoga od dvijuh jezikah. Da bi bar konsekventan bio, pak ustrojio paralelku hrvatsku u Vršaru, u Poreču i drugud! Paće, tu bi našao djecu u školskom okružju, koja neznadu nego hrvatski; tu bi imalo smisla talijansko i hrvatsko paralelke. Al ići kod njega dosljednosti, ići kod njega nepristranosti u postupku sa Hrvati i Talijani!

Ta on zahtjeva od učitelja u Čepiću izpit iz talijanskoga jezika, prem je tamo talijanski jezik samo kao predmet, dočim nezahtjeva izpita iz hrvatskoga jezika u Sv. Lovreču pazenatičkom, u Draguću itd., premda je tamo i hrvatski jezik naukovni. Valjda ima još kakva Tesarza ili Massalina pod srdcem, koga bi rad namjestio u Fontanu. U tom nas podkrepljuje i onaj dodatak odluke njegove, nek se naime učiteljica zamjeni sa učiteljem. I nam bi milije bilo, da dodje učitelj na školu u Fontanu, jer gdje je jedna učiteljska sila, tu je bolje, da budo muška. Al zašto se ne zahtjeva to za Novuvas kod Poreča? Zašto se zahtjeva, da se to dogodi samo u Fontani? Valjda s toga, što učiteljica znadè i hrvatski, kako rekosmo, ili bi bilo pogibeljno dati njoj nagradu od strane političkoga družtva za širenje talijanstva?

Sud još ima valjda reći svoju o. kr. zemaljsko školsko vieće gledo ustrojenja paralelkah, ako jè već nije reklo. Ono obično radi onako kako to gospoda u Poreču žele. Ono je već na prosto odbilo prvu molbenicu Fontanacah za hrvatsku školu. Težko da će njim nit sada zadovoljiti. Svakako znati želimo, hoće li slavska bilo paralelka, bilo škola u Fontani biti ruska, poljska, češka, bugarska ili hrvatska. **Fontanci, uzdržavatelji školu, pitaju ponovno hrvatsku školu.**

Popravak stolne crkve u Trstu. Gradjevni odsjek odbora za popravak starodavne katedrale sv. Justa u Trstu razpisuje tri nagrade za nacrte, poleg kojih će se popraviti stolna crkva. U natječaju navadja rečeni odsjek glavne dielove sadašnje crkve, koje će natjecatelji u svojih osnovah morati u obzir uzeti. Prva nagrada iznosi 2000 for., druga 1500 for., treća 1000 for. Natječaj je otvoren do 1. marča 1888.

Sva gradnja proračuna je na 300.000 for.

Tko želi o tom pobližih viestih, neka se obrati na biskupsku kuriju u Trstu.

Iz Rieke pišu nam koncem marča sliedeće: Kruta zima bila nas je pohodila u zadnjoj polovici prošloga mjeseca pak je na jednom prestala a nastalo je (kako smo tada mislili) proljeće. Izvanredna je bila tišina na moru i na kraju; blagi su bili dani i noći; blago je bilo podnebje, baš onakvo kakvoga idu gospoda tražiti u Nizzu. Opatija se napunila gospodskog svieta; parobrodi su činili izleto iz Rieke neko nedjelje možda lipše nego u sred ljeta. Dosta je bilo tudje i riečke gospode. Jelačićeva je glasba svirala; šetnja je bila živahna, kako po velikih gradovih, ali bolji razlog tomu izvanrednomu sastanku u Opatiji jest boravak N. V. Nadvojvotkinje Stefanie koju je svatko mogao vidjeti na šetnji. Ljeto smo mislili, da je već nastalo; nestalo je sniega po planinah; nije mogo ono malo ostalo, što je stara Učka za sebe pridržala, da se od drugih tim odlikuje. Pobacali smo biti već zimske haljine, svak se je divio tomu lieposmu vremenu, jedino su ljudi po okolicah počeli čutiti oskudicu vode i žalieti dažda.

Kako se naglo promienjuju prizori na kazališnoj pozornici, tako se je i ovdje dogodilo. Kiša, koja je pala 13. t. m. ob noć, protvorila se u snieg a tišina u buru, pak je kroz tri dana snieg prašio na moru i na kopnu. Učka vazda pokrita snježovitom mogлom; Otočić pokazali se kadkad svi bielim plaštem pokriveni do mora; u grade nam pune ulice sniega a izvan grada tvrdi led prečio je svaki promet. Naše željezničke pruge zatvorene bijahu prometu; vlakovi se vratili iz Trnove i iz Mojle. Na pruzi med Bakrom i Lič̆an-kamo tolliki snieg, da mu je bilo preko metra visine u duljini od 2000 metarah; na jednoj i drugoj pruzi, osobito gdje su prokopi, tu je bilo sniega i leda nagomilano u takvoj množini, da su željeznički parni vozovi razvijali svu silu, da probiju taj mekki zid, ali bi u njemu ostali zakopani i tako njim bijahu napor uzaludam.

Ovdje se je trgovački svieat uznemirivao radi toga, što nije vlada ili dotična oblast očistila pruge, a to tim više, što su se i telegrafičke žice prekinule, kolei se razvalili a ljudi čekali svoje brzojave, koji bijahu od veće ili manje važnosti. Svatko je tumačio na svoj način razloge, zašto se nisu odmah očistile pruge; tužilo se na nemar vladin zašto se nisu šiljale pošte na konju, a čemu svo pješice. Bojali su se mnogi, da će nestati piva, a nekoji, da će nam uzmanjkati mesa; ali ova posliednja bojazan nobijaše opravdana, jer su prošlog prod tim petka dopeljani na sajam k Sv. kuzmi kao i navadno volovi, a oni koji su blago dopratili, noboje se sniega ni leda; oni bi znali i poštu nositi i po najgorem vremenu.

Dne 19. t. m. otvorila se telegrafička korespondencija i to je malo nekoje umirilo, ali se čekalo vazda vlakove a tim nije bilo traga.

U nedelju dne 20. t. m. učinilo je opet liepo vrieme promda je bio zrak oštar i dosta studen, ali to nije priečilo izleta za O. čiju. Dva se parobrodića nakrcala Riečani i podjoše da se nauživaju sunca. Mnoština se gospode opet sastala na šetnji u Opatiji, gdje još boravi N. V. naša kraljovna. U večer kasno na dovet sati prispio je prvi vlak ovamo iz St. Petra. S njim je dignuto naše blokiranje bar s jedne strane, a otvorenje prometa na Karlovačkoj pruzi sliedilo je tokar 24. t. m. Javiti ću Vam se svakako još prije vazma.

Brajdar.

Junaštvo žminjskih izrodah. Poznato je našim čitateljom, kako su žminjski krnjoli i šaronjci prošlog mjeseca potukli prozoro u noćno doba obćinskomu načelniku i domaćomu župe-upravitelju. Junaštvo to ne samo da je mučeć odobrila porečka baba, već se je dapače grozila g. župe upravitelju, da je tužen i da će doći pred sud radi toga, što je izbacio hitro iz revolvera na tobož mirne gradjane, a on se je u istinu branio od noćnih sovurinah, od žminjskih propalicah i nemirnjakah. Nezname do danas kakav imade uspjeh ta krnjolsko-šaronjačka obtužba, no reć bi, da to ništarije nisu još posve umirene. U sredu na večer stiglo nam je naime brzojav iz Žminja proko Kanfanara, sliedećeg ozbiljnog i sarkastičkog sadržaja:

„Jučer razbilo opet stakla plovansko i načelnikovo kuće. „Avita coltura“ napreduje orijaški u pljevanju i kamenobacanju. Ravnatelji pljeskaju iza zida. Profesori se smiju od radosti. Markova tiskarna pripravlja diplome. Eh, drugdilji su to junaci od Napoleona! Prusknje stakla i kukurikanjo petohovo milije je od ptičah. Pijačn znamenito godine. Jedača bolja od šuta. Nešto retiga i ronegatsko kranjsko tavljo. Bravi!“

Žminjac.

Eto ti babe oviota tvoje kulturo, s kojim se možeš ponosit ti i sva tvoja svojta. Pfui!

Izbori za obćinsku upravu u Marčani. Dne 14. febrara t. g. birali su Marčanci novo zastupnike za svoju porezovnu obćinu. Troće i drugo tielo nabijaše kod izbora dostatno zastupnike, no tim mnogobrojnjih bijahu izborniei prvog tiela. Dne 14. marča bijaše izbor župana. Većina zastupstva pripada našoj narodnoj stranci. Ova je kandilirala i izabrala medju ostalimi i tamošnjeg župo-upravitelja i šefkredoljuba g. A. Bonigara. Od protivnikah bijaše proteran i jedan tamošnji šaronjak. Ovaj je znao na dan konstituiranja zastupstva na svoju stran privući još trojicu naših kmetovah pak je hotio pod svaku cienu izabrati županom jednog nepismenog zastupnika, inače čestitoga i vriednoga gospodara. Vidoći, da je sa novimi pristaši u manjini, navali na g. B. bezobrazno, da dnđe! on svoj glas nepismenomu zastupniku, ili da se odreče zastupničtva. Ponašanje toga čovjeka bijaše toli drzovito, da se je tomu čudio i sam prisutni vodnjanski načelnik g. dr. Bocčalari. Splotka mu nopodje za rukom te bijaše većinom glasovah izabran županom čestiti starina Ante Šiljan. Protivnici, a na čelu njim spomenuti dolija, skovali su nekakav utok na juntu proti izborom. Obćinsko glavarstvo vratilo njim utok jer da su se imali utoći namjestničtvu a no juntu. Ogorčeni protivnici radi tog neuspiha, izmišlo nedjelo, kojeg bi se sramio i najdji istarski čobun. Dne 19. marča prikupili su na jednu kuću komad papira, na koj su narisali „Franinu i Juchu“ a od ozdol napisali razgovor toli bezsraman, gadan i bljutav, da se je na to morao i najpokvarenijemu čovjeku želudac okrenuti. Taj izum djedovske kulture čitala je neka domaća ništarija na dan sv. Josipa pred mnoštvom puka na marčanskom trgu. Puk se smehivao rad toliko prostote i divljaštva.

Eto, tako rade i u Marčani narodni protivnici kao i u ostaloj Istri. Kad nemogu i nadalje s nami po miloj volji vladati, tad udri proti nam najgadnijim oružjem što ga pokvarene srce izmisliti može. No pregoriti će naši i to.

Skrajno je bilo vrieme, da dodju u onu obćinsku upravu ljudi pošteni i pravodni, jer inače bilo bi sve propalo. Bogu hvala izteglo se i Marčanci iz nepriljateljskog zagrljaja, pak će od sada malo bolje paziti kako se je tamo radilo i nastojat će, da se u buduće pravedno i pošteno radi i gospodari.

Iz Sanvičente pišu nam 29. t. m. da se je tamo živo počelo raditi za obćinsko izbore za novo ustrojenu obćinu. Neki tamošnji naš renegat, da se je postavio na čelo odbora, komu je zadaća ljude mamiti, slipiti i varati, da glasuju za talijanske kandidate, za mužove, koji će sliepo slušati svo, što njim budu gospodari komandirala. Moguće je, da će so naći ljudih preprostih i kratkovidnih, koji će povjerovati tim mutikašam, no, kao što se je naš narod probudio i osviestio dobralno u mnogih obćinah Istre, pregledati će i naši Sanvičenćani do mala a tatijanaškomu gospodstvu u hrvatskih obćinah biti će brzo konac. Našim rodoljubom u onoj obćini i svomu tamošnjemu puku preporučamo, da pazo koga biraju, da se nedadu zavarati niti prestrašiti od nikoga. Zakon je jednak za sve i svi su pred zakonom jednaki. Svaki je dužan, da bira samo pravedno i poštene mužove, ljude, koji će raditi za obće dobro a ne za gospodsku kesu, koja je i onako puna kmetskih žuljevah. Na nogo daklo čestiti Sanvičenćani! Birajte i odaberite u zastupstvo mužove vaše krvi i vašega jezika.

Parobrodarsko družtvo „Sverljuga i dr.“ priposlalo nam je dva oglasa, kojimi javlja: 1. da će parobrod „Ika“ ploviti od 1. aprila izmedju Rieke i Cresa tičuć obližnja mjesta i 2. izmedju Rieke i Pule pristajuć uz mjesta na obali. Za prugu Rieka-Cres, odploviti će parobrod iz Rieke svako sredo, četvrtka, petka i subote u 2 sata poslije podne; iz Cresa svakog četvrtka, petka, subote i nedjelje u 5 satih u jutro. Za prugu Rieka-Pul, odploviti će „Ika“ iz Rieke svakog ponedjeljka u 7 satih u jutro, a iz Pule svakog utorka u 5 satih u jutro.

Parobrod „Dalmazia“ istog družtva ploviti će izmedju Rieke i Dubrovnika dotičuć Split, Metković i Trapan. Iz Rieke odlazit će svakog 10. 20. i posliednjeg mjeseca u 4 sata p. podne; iz Dubrovnika svakog 13. 23. i 3. mjeseca u 4 sata poslije podne.

Na utjehu budi rečeno poročkomu listiću, da nam je veliko-hrvatsko, dapače Starčevićansko družtvo „Sverljuga i dr.“ priposlalo oba oglasa u jedino spasitelnoj talijanštini, dim hoće da pokaže svoju nepristranost napram Talijanom i ljubav (?!) do Velikog-hrvatstva. Kod nas u Istri mogu dodnđe ti dvoživci još neko vrieme uspjevati, no dvojimo, da će njim prijati dalmatinsko podnebje.

Izgredi u Dalmaciji. Pod tim naslovom donaša posliednji broj poročkog lističa izvadak iz talijanskog lista „Dalmata“ o nekakvih izgredih u Šibeniku, gdje da bijahu skroz Talijani, mirni i novini, napadnuti, talijanski napisi pomrčoni itd.

Da pokažemo koliko je stalo do istine poročkim i zadarskim talijanašem, donašamo niže vieat o tomu iz „Kat. Dalmacije“ koja glasi ovako:

„Onomadno smo napo nemili neko nerode u Šibeniku so zbilo. Krivci smutnje dneve 15. o. m. ont to jest, koji su gradom prolazili viknli: „Viva l'Italia i M. . . ai Uroati“, od kojih je jedan izpalio na obali kuburu, iznadjeni su; te oni, za koje je postupak svršen, osudjeni su u koturskom poglavarstvu, političnom osudom, na razne kazni zatvora; oni koji je kuburu izpalio i radi nezakonito nošnje oružja.

Mrčenje talijanskih i njemačkih napisah učinjeno je noću od 16 do 17 na 54 dućanska olnora, smjesom masti i čadje. Oštećenici su to prijavili c. k. koturskomu sudu u Šibeniku, pri kom se čine dotični izvidi.

Kačićev spomenik. Ovih danah imali smo prigodu viditi nacrt za spomenik neumrlog našog Kačića, što no ga je učinio naš dični Rendić. Nacrt sam je vrlo krasan i bude li spomenik izveden poleg njega, biti će to dielo veliko umjetničke cieno.

G. Rendić odposlao je jur odboru za podignuće spomenika nacrt i dotični troškovnik. Odbor taj javlja u pred posliednjem brojo „Narodnog Lista“ da je već u tu svrhu primio okolo 10.000 for., no ta svota nije jošte dostatna, da se izvede umjetnički krasna osnova Rendićeva. Odbor se radi toga obraća posliednji put na gradska poglavarstva, obćine i rodoljube u Dalmaciji, Hrvatskoj, Slavoniji, Istri, Bosni i Hercegovini, da mu pruže izdašnu pomoć, pak da uzmogne podignuti spomenik dostojan velikoga pjesnika.

Spomenik će se odkriti mjeseca augusta ili septembra god. 1889. na krasnom trgu u Makarskoj. Istodobno odkrit će se na grobu pjesnikovu i spomenploča sa poprsjem. Upozorujemo i mi na gornji poziv slavnoga odbora naše narodne obćine, družtva i pojedince, da se odluže najvećemu našemu pučkomu pjesniku — neumrlomu **Milovanu**.

Novci se šalju odboru za podignuće Kačić-spomenika, Gradac (Dalmacija).

Dopisnica uredničtva.

Nekoju gg. prijatelje, koji nas pitaju za molitvenik „Sve bozi volja Tvoja“ motimo, da se još za koji dan strpe, jer se molitvenik sada nalazi kod knjigovežе, te ćemo u listu javiti nekoli dim bude vezan.

Dopisnica uprave.

Od dne 23 do 30 t. m. priposlano nam predplatu:

P. n. gg. M. V. Portole. Brda za pol god. 87. — A. B. Portole-Brda za pol god. 87. — J. K. Skedanj za pol god. 87. — M. Č. Vodice za god. 86. — V. P. Karlovac za god. 85. i 86. — E. D. Karlovac za god. 87. — J. Č. Zagorje za god. 87. — Čit. Delnice za 2. četvrt god. 87. — A. M. Lanišće za god. 87. — Čit. Senj za četvrt god. 87. — Čit. Ogulin za pol

god. 87. — Čit Kraljevica za četvrt god. 87. — D. P. Barban za god. 87. — B. K. Barban za god. 87. — L. V. Imotski za god. 87. — Čit. Križevci od 1 apr. — 1. oktobra god. 87.

Č. g. Č M. — Mi Vam list redovito šiljemo, popitajte se dakle na pošti. — A kad koji broj nedobijete reklamujte odmah.

Č g V. P. Rieka poslat ćemo Vam čim prije.

Č. g. H. M Rižan. Vašu pošiljku smo primili i potvrdili u broju 8.

Č g. I P. Pasjak. Primili i potvrdili u broj 9.

Č. g. M. S. Sušak. Od Vas nismo ovo godine još ništa primili.

Č. g. G. F. Gradišće. Budite mirni. Pomozi Božel

Č. g. A. B. Vaše pismo primismo pošto bijsmo naše odposlali. Izvolite obavjestiti o stvari osobu za koju nam pišete da odgovara.

Trgovačke viesti.

Kava, dobra prodaja, visoke ciene. — *Rio* for. 112—125 — *Ceylon* plant. for. 195—198 — *Portoricco* for. 110—115 — *S. Domingo* for. 91—94 — *Rio* obično for. 86—91 — *Iaré* for. 89—93 — *Santos* for. 70—98 — *Java Mat.* for. 95—98.

Šećer drži se nizko; prodalo se ovih danah 3000 vreća po for. 17.50—10.50.

Vuna za pranje ciene. *Dalmti* f. 25-30 — *Smokve* 10-11. *Kočki* pulješki f. 10-11; grčki f. 5-6.50. — *Limuni*, pomaranče f. 3 50—5. — *Mandole* for 70—82 *Sfizre* suhe domaće for. 9—11 — *Uva pasa* f. 20-21 — *Cibibe* for. 14—17 — *Riesni* for. 15 - 20 *Sultanina* for. 21—30.

Ulje slabo trgovano za jelo for. 93—38 — za sapun for. 44—66 — petrolejno for. 25—35.

Petrolja ruski f. 6.75 7.10 — amerikanski for. 9.25—9.50.

Pasulj crveni for. 8—8 50 hektinac for. for. 9 50—10 kaka for. 10 50—11.50.

Maslo štajersko for. 85—93 — najfinije for. 98.

Žito: pšenica ruska f. 9.50—10 — banatska f. 10 — koruna levantinska f. 6—6.25 — malo traženo.

Sieno konjsko for. 1.50—1.70 — volovsko for. 1.00—1.00.

Buhača (arlamtoma) dovezlo je iz Dalmacije u Trst 100 vredah a prodan za listopa po kvintal po for 128—170.

Kože Volovje amer. 10 klg. 120—138 for. volovje 12—14 klg. 108 for. lahko volovje 6—8 klg 100 for. Telade 10-12 13—14 klgr. 4.20—4 50 for. erne 10—14 klgr. 5 20—5.00 for. kravlje erne 3½—4½ klgr. 2.00 for.

Lutrijski brojevi:

dne 26. marča

Trst	37	9	84	33	43
Linc	28	18	17	90	76
Buda	14	5	30	83	38

dne 30. marča.

Prag	4	43	70	71	40
Lavov	90	80	18	25	43
Hermannstadt	41	64	29	15	52

Prvo društvo vojaških veteranov za Trst in okolico.

V nedeljo dne 17. aprila 1887 ob 9 uri predpoludne bode v gledišču „Fenice“ osmi redni občni zbor. Pred zborovanjem ob 8 uri bo v cerkvi sv. Antona novega sveta maša za zamrle ude minologa društvenega leta, h kateri se povabljeni gospodje častni društveniki, prijatelji veteranov in vsi veterani. Dnevni red: 1. Predsednikovo poročilo. 2. Poročilo blagajničarja. 3. Poročilo računstvenih pregledovalcev. 4. Predlog predsednika. 5. Predlog računskih pregledovalcev. 6. Predlog društvenikov. Predlogi društvenikov morajo se pismeno predložiti vodstvu vsaj 8 dni pred občnim zborom.

za društveno vodstvo in računstveni pregled
Viljem vitez Rücko
c. kr. stotnik.

Skladište kožah
i podplatah, njemačko i amerikansko vrsti, preglavci, fini šengrin, ganzove i francezko kože; nadalje se dobivaju krojeno pripravo za cipele u jako bogatom izboru uz veoma nizku cienu, koja se ne boji nikakve konkurencije u
TRGOVINI KOŽAH
I-10 **GIOVANNI ZOTTER**
Corso 30 u **TRSTU**, Corso 30

ŽELODČNE BOLEZNI
je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nedosegljivi želodčni pijač.
Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstan anake luke.
Vodina raznih kapljic, izleškov itd., katera se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.
Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odlično oživljujoča in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom vedo prašanja po njemu. Ta balsam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljanje** ni **žilženje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejasnosti, zabavanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnim trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.
Steklenica s navodom vred stane **30** novcev.
27—48
GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.
Skladišča v Trstu v lekarni *Marbon Razzetti* i *G. B. Rocchi*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Kormlinu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallaca. 19—

Zaloga kož za podplate, dobrih in trpežnih, lastnoga izdelka — priporoča po nizkej ceni
strojarija Ivan Tomšič-a
na Velaniki. 1 - 3

Nove, lotj prirodno 8-8
PODOBICE
v raznih barvah za družbo
živega Rožnega venca
dobivajo se 1 roža (15 listov) po 50 kr. (je poštnina) pri vodstvu
BRATOVŠČINE
v Ljubljani pri sv. Jakopu
pa tudi p o t e m vsih kujigarjev.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja **Piccoli-ja**
v Ljubljani.
koja izvrstnost potrjujejo zato učeni zdravniki in tisočero ljudi, ki so jo rabili; ozdravlja želodčevo in telesno bolezni, posebno pa zaprtje, vrtoglave in jetrne obolelosti, kakor tudi hemoroide ali zlato žilo, želodčne in prehajalno mrzlico in je najboljše sredstvo super glisto pri otrocih.
Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·36** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.
V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Reki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Vislnadi Patelli, v Poreču Candusio, v Buji Bonetti in v večini lekarn v istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 12—50.

SREBRNICO
ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkensona** popolnoma in stalno.
Prospekt zastonj.
Karol Kreikenbaum
3 Braunschweig. 6—52

Francezka urarnica
G. TRIBAUDEAU-A
odlikovana tvornica.
Filijalka: Via del Corso 7 u Trstu.
Prodaje:

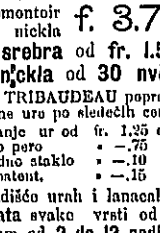

Samo f. 4.60 Nickel-remontoir-ura sa 2-letnom garancijom.
Samo f. 4.60 Nickel-remontoir-ura sa 2-letnom garancijom.
Ure remontoir iz srebra f. 6.75 i više
Ure remontoir iz nickla f. 3.75 i više
Lanac iz srebra od **fr. 1.50** naprod
Lanac iz nickla od **30 nvč.** naprod.
Filijalka G. TRIBAUDEAU popravlja vsakovrstne ure po sledečih cenah:

Poliranje ure od	fr. 1.25	naprod
Jedno pero	„ —.75	„
Navadno staklo	„ —.10	„ 7—20
Isto patent.	„ —.15	„

Veliko skladišče urah i lanacah iz nickla srebra i zlata svake vrsti od f. 2—200 se garancijom od 2 do 12 godina. — Cenike na zahtjev franko.

KLINIKA
za spolne in želodčeve bolesti, nastope okužnja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgoče vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabrisje v de, in za vse bolezni mehurja, zrobe in živce. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 4—8—104
O. Strostzol,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Svarilo.
Ker je neki **Josip Barnkopf**, koji je doloval v Dalmaciji za razno tukajšno tvrdko, razum mnogih norodnostih tudi pronoveril iznos f. 480, katere je povzdignol v mojem imenu pri semeništu Zmajević v Zadru, dusivno ni bil k temu pooblašćen svarim slavno p. n. občinstvo pred tem človekom, in prosim da se vsakdo slučajno neposredno na moje tvrdko obrne.
Vstanovil 4—8
Ivan Stikarovsky 1866.
Tvorniška zaloga sukna v Brnu (Brünn.)
V enom opozorujem k bližujočej sezoni na moje bogato zalogo sukna in pošiljam usorce vankemu zastonj. Bogati uzorci za gospode krojače nofrankirano.

Podružnina u Trstu c. kr. povl. austrijskog vjeresijskog zavoda za trgovinu i obrt.
Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz 3½%
Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.
Naputnice
za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innskruck, Olmovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.
Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.
Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesece.
Na otekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povelo iznose glasom posebnoga sporazumljenja.
U Trstu 1. oktobra 1884. 5—48

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 425

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sanma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 20, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz čoešljane vune sa prslukom u svih bojah for. 25
sanma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prslući for. 22, 24, 26, 28, 30, sanma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarne for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečke for. for. 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vankajako odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod
JAKOBA ROTHBERGER,
c. k. dvorski dobavljač
v **PRAGI**, Graben br. 19 novt, vis-à-vis gospeskej cilei
Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pozvedu, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 1—50

Telefon br. 425

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Oklic do vseh bralcev tega cenjenega lista.
Radi popolnega razhoda mojih provincialnih filijalk, kakor tudi radi spre jetja neke tovarne, razprodam vse moje objekte za četrtino cene. namreč
vse po 97 nov. 2—3

97 nv. 1 hlobuk za gospodel iz mašk klobučine v vseh barvah.	**97 nv.** 1 oblačilo iz trikota za deške v Zeklice, obstoj. iz hlač in z volnico	**97 nv.** 1 svedrija oblekа za dame, plotena z progami.	**97 nv.** 1 volnene hlače za dr. Jägera za gospode
97 nv. 1 srajca za gospe s šipkami, vaffinjeli itd. n.	**97 nv.** 1 srajca za gospode iz finega flonna crtena ali oxforda.	**97 nv.** 1 par čevljev elegantnih iz domačega sukna.	**97 nv.** 6 ovratnov Cornet-ovrat obrobljeni.
97 nv. 6 parov kratkih nogavic — jedno barve ali s progami.	**97 nv.** 3 para nogavic za gospe dobre kakovosti.	**97 nv.** 1 medrca iz volne za gospode in gospe.	**97 nv.** 1 skrinjica z 10 kosi najzletših pristno barvastih granenih robcih za dr.
97 nv. 1 dober prt bel, pomast ali barvan.	**97 nv.** 6 ubrusov (servlet) belih ali barvanih damastnegrdi.	**97 nv.** 6 tirač iz sivega platna sè črtami.	**97 nv.** 3 komodi šalvov iz najfinjše volne, v živih bojah in z franzami.
97 nv. 1 hlače za gospoda proti znanem vsakovrstno velikosti	**97 nv** 1 postelina prepruga iz jute-sukna dvostrinana.	**97 nv.** 1 o g r i n j a č a za dame, velika.	**97 nv.** 1 m e d a l j o n najnovejši fason, s lasmi.
97 nv. 1 ženska pihalka fino oslikan in moderno izdelan.	**97 nv.** 1 natnik za smodke iz prave morske pene.	**97 nv.** 2 žepni robci iz fine lan-ke svile razno-vrstnih barv.	**97 nv.** 6 jedilnih žlic iz pravega londonskega britania-srebra
97 nv. 1 n a r o k v i c a bogato okrašen z kameni.	**97 nv.** 1 verige za uro iz umetnega zlata s pripomočo.	**97 nv.** 1 p r s t a n z brilanti in imitiranimi kameni.	**97 nv.** 1 garnitura, za dan c.
97 nv. 1 c m t i n a pipa iz morske pene za tobak	**97 nv.** 2 svetilnika iz pravega londonskega britania-srebra.	**97 nv.** koree za žabo iz pravega londonskega britania-srebra obm.	**97 nv.** 3 para predpustn h nogovic iz fine svile.
97 nv 12 žlic za kavo iz pristnega londonskega brita nia-srebra.	**97 nv.** 3 namizni noži iz pravega londonskega britania-srebra.	**97 nv.** 6 francezkih vilic iz pravega londonskega britania-srebra.	**97 nv.** 1 rjuha cela, vollk., obrobljena.
97 nv. spodnje krilo lanono ali šifon.	**97 nv.** 1 možke hlače iz bomačepa pletene, trajno delo.	**97 nv.** svilnat robec i vatel širok, vsake barve.	**97 nv.** Cešr-predpasnik, rezan po francoskej šegi z naramenkami.

Samo gl. 1·10 krasna kabinetna izvrstna naziđna ura, verižicami okrašena. Razpošilja se po poštnem povzetju; za nedostajajoče blago se denar povrne.
J. H. Rabinowitz, Wien, 3. Bezirk, Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**
Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 14. U Trstu 7. aprila 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 30 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opustovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom mandatnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedolazi na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i notiskaju.

Nobilitegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za cielo 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Uskrs.

Čitav katolički sviet slaviti će za koji dan uspomenu na najuzvišeniji dogodjaj u životu naše svete crkve. Na studenom sjeveru i na toplom jugu, na iztoku i zapadu zemaljske krugle, kamogod je doprlo svjetlo katoličke crkve, slavi se najsvečanijim načinom uskrsnutje od mrtvih Bogačovjeka, našega spasitelja i odkupitelja Isusa Krsta.

Kao što su neobhodno potrebite velike i rane priprave za svako ogromno djelo ili poduzetje, tako se i katolički sviet pripravlja kroz četrdesetdnevnu korizmu postom, molitvom i drugimi dobrimi djeli, da dostojno proslavi uspomenu odkupljenja ljudskog roda i slavno uskrsnutje Sina božjega.

Već početkom korizme počeli nas nadpastiri naši svojimi poslanicami opominjati na promjenu života, sjećati nas na tašćinu zemaljskog života i preporučivati nam pokoru iskrenu i podpunu. Tokom korizme pozivlje nas sv. crkva na često propovjedi, molitve i na primanje sv. sakramentah. Napose u velikom tjednu, u kojem se baš sada nalazimo, pruža nam crkva najbolju zgodu, da se dostojno pripravimo na uzvišeni čin.

Katolička crkva posivlje pravovjerne u ovom tjednu više no igda na molitvu, post i vršenje bogoljubnih djelah, da se pokažu vriednimi one svete krvi, koja no bijaše na križu radi njih prolivene.

Neobičan tišina, koja vlada ovog tjedna u crkvi, odkriti i urasah lišeni žrtvenici, žalobno pjevanje, bez orgulјah i zvonovah, sve to nas sjeća na ono, što se je dogodilo prije slavnog uskrsnutja, na težku naime muku i smrt Isusa Krsta. Begoljubni narod hrli u crkvu ovog tiedna više no igda, da se nasluša rieči božje, da primi sv. sakramente, da se izmiri sa svojim odkupiteljom. Okriepljen molitvom i sv. pričestju željno iščekuje čas, da uzmogne zapjevati radostni: Alleluja!

Sin božji trpio je težku muku i podnio groznu smrt za sve narode, za čitavo čovječanstvo. Svojom smrti na križu odkupio je za sve vjekove ono, koji budu izpovjedali njegovo sveto ime. Svi narodi svieta, koji se nalaze u krilu naše sv. crkve, veselo se iskreno tomu odkupljenju i uskrsnutju Sina božjega.

Ako se tomu veselo sretni i zadovolјni narodi, kamo li nedo naš hrvatski narod, koji podnaša kroz vjekove razne muke i trpljenja i koji je dušom i tielom odan našoj sv. vjeri. I njega kriepi u težkoj borbi, koju vodi sa raznimi protivnici, pomisao na muku Spasitelja i nada na bolju budućnost, na njegovo uskrsnutje.

Boreći se kroz stoljeća za slobodu drugih i za procvat kršćanstva, stekno si je doduše častan naslov: *»predzidje kršćanstva«* al mu patniku pri tom skoro ništa neproosta, nego li taj častni naslov.

Ogranak toga naroda u Istri nije se doduše borio oružjem proti bezvjernikom i krivovjercom, no imao je i on, a imade žalibože i danas grdnih protivnikah, koji mu rade o glavi i koji bi ga htjeli izbrisati sa lica zemlje. Hrvat Istre stupio je takar u novije doba u borbu proti tlačiteljom svojim, proti narodom, kojim je sloboda uvjek na jeziku a u istinu bi htjeli i ono što je slobodna, pokoriti.

U očajnoj borbi, koja se kod nas vodi za svaki korak zemlje, koju su nam djedovi namrli, kriepi nas misao, što je i Bog-čovjek vodio najtežu borbu, što jih je ikad bilo, a tješi nas sladka nada, da će i pred naša vrata sunce, bar bijasmo svi smrtju i uskrsnutjem Spasitelja oslobodjeni.

Rode mili! nekloni dakle duhom, uztraj u borbi za sveta tvoja prava. Ti si bio oslobodjen, i za Tebe je tekla sveta krv na gori Kalvariji. Onaj, koji te je svojom krvi odkupio nepozna robovah ni tlačiteljah; Njemu su svi jednako mili al najdraži oni, koji radi njega trpe i koji ljudsku nepravdu i slobu ustrpljeno podnašaju.

Svetkuj dakle i Ti mili rode, veselo i čista srca sveto uskrsnutje, ali pri tom nezaboravi, da Te čeka još gorkih čašah, težke i uztrajne borbe prije nego li budeš mogao svoje uskrsnutje slaviti.

Zadnji poziv za Kačićev spomenik.

»Naši djedi zagriješe težko,
Nehtijući brata, kao brata!
. . . . . .
Ali kad se pokora navrši,
Koju nam je Gospod zapisao:
Tad će Žiča poljubit ljubavi
Kano munja kad se uzlegavi«.

Milovan.

Na pomolu XVIII. vieka naš narod na Jugu Slovinskom izmoren i onemogao, što s duga ratovanja sa ljutim Osmanlijom, što sa svoje domaće nesloge i političke hitrolije nahlinikah, neizbježivim udesom, kô sirotak, bijaše zapao u duševno mrtvilo. Sroća i to baš dugo nebilo!

Kollnović pučki pjesnik Milovan, opojen marom i žarom za narodnim uzkrsom, nategnu vilen-gusle i u svom „Razgovor ugodni naroda Slovinskoga" pribra davnine, nilu spomenu staro slavo i pobrojі razbojе i naše junake, te pučkim slogom pokaza, da smo sinovi junačkog koljena i u

Kačićev spomenik.

Naši djedi zagriješe težko,
Nehtijući brata, kao brata!
. . . . . .
Ali kad se pokora navrši,
Koju nam je Gospod zapisao:
Tad će Žiča poljubit ljubavi
Kano munja kad se uzlegavi.

Milovan.

Na pomolu XVIII. vieka naš narod na Jugu Slovinskom izmoren i onemogao, što s duga ratovanja sa ljutim Osmanlijom, što sa svoje domaće nesloge i političke hitrolije nahlinikah, neizbježivim udesom, kô sirotak, bijaše zapao u duševno mrtvilo. Sroća i to baš dugo nebilo!

Kollnović pučki pjesnik Milovan, opojen marom i žarom za narodnim uzkrsom, nategnu vilen-gusle i u svom „Razgovor ugodni naroda Slovinskoga" pribra davnine, nilu spomenu staro slavo i pobrojі razbojе i naše junake, te pučkim slogom pokaza, da smo sinovi junačkog koljena i u radu i slogi imamo tražiti melem našim jalovitim ranam. Kroz svjetsko sgode naš je zlopatnik i često zalazio u ljuto jadikovo klance, nu svoje srčenosti i samosvlosti nezgubi i danas ponosom hrli k svomu uzkrsu. Da za svjetski vrtlog, lukavost i nasilje tudjina nepopi, ima bez sumnje, blagodarit svojoj žilavoj naravi, najprije, pak duši mu prirasloj „Pjesmarici" Kačića.

Tom svom miljeniku narod se je odavno želio bar ikoliko odužiti, i kroz podpisani odbor, unatrag dvie godine, pozvao je i do ciglog redoljuba, da svoj novčić u toli lepu svrhu doprinese. Zbilja, i ako je obćo narod ogulјan to se bori za žitak, ipak u malo, harno se je odazvao, jer je odbor već primio oko 10.000 forinta.

Danas pak, veselim srdcem, odbor javlja, da je naš vrli umjetnik I. Rendić osnovu izradio na spomenik, i trobovnik uz zamjorni progor podnio.

Nego ovo juda našega! Spomenuta svota bila bi posve nedostatna, da se umjetnički izvede njegova krasna osnova.

Naša boletristika, dično zastupana po „Vienac" i „Balkanu", nadamo se, da će rečenu osnovu donieti na cglod umnoj publici. U toj nadi najuđtivlje pozivlju se vješťaci i umnici, da im prije, ili kroz narodne glasila ili neposredno ovomu odboru izjave svoje nazore i savjete.

S prvim lipnja o. g. odbor će, uvaživ vješťačke opazke i u savjetu sa obližnjim redoljubim, utanačiti grbove i nadpise za sve četiri strane spomenika, i odmah će umjetniku povjeriti izradbu.

Spomenik će se odkriti na krasnom trgu u Makarskoj u kolovozu ili rujnu god. 1889, sizat će 750 cm. Podnožje će se raznim mramorom ukrasit, a kip će se iztući iz kararskog bielca II. vrsti. Istodobno na grobu pjesnikovu odkrit će se i spomen-ploča sa poprsjem.

U svoje vrieme odbor će pak osobitim proglasom ustanoviti svečani dan odkrića, i naznačiti svečanosti pri tom lepom narodnom času. Dupače, ako se narod, ko što pouzdano držimo, harno izkaže, postarat će se i za jedno prosto, posve jeftino i bez pogriešakah prirodjeno izdanje „Pjesmarice", i po mogućnosti za drugo

PODLISTAK.

Debeli Tomažo.[1])

(Dalje.)

Od neko doba počeo je Tomažo Petra sve češće u svoju kuću vući i mamiti. Prišapnula bo mu je žena, da bi danas sutra njihova Luce i on mogli k oltaru. Ljepote baš neima na Luci nikakvo, al imade zato oholije bez kraja i konca. Kakva mati takva kći, ili: plod nije pao dugo od stabla. Po cieli dan neradi s majkom drugo, van da u družtvu nekojih ženetinah, koje se kod njih sastaju, ogovaraju i rešetaju svakoga, koji im na jezik dodje, kako to već babe umiju. Petar, premda o ničem nesumja, drži se kod njih nekako kiselo. — Njegovo bo je srce već davno drugu odabralo. To je Kate Kraljićeva, čestita i krasna djevojka. Volo se oni još od djetinstva, premda o tom još nitko nezna. Roditolji joj toga sjegurno nebi kratili, da je Petar pametan mladić, al ovako nesmije im o tom ni pisnuti. Neko večeri, pošto su se njih dvojica duljo vremena na samu razgovarali, reče mu Kate:

— Ti si mi Petre mio i drag, al kao što ti već tolikokrat rekoh, dok se budeš držao krčme, ja tvoja nikada nebudem.

— Tà to nijo najveće zlo. Ako kadšto i tamo idjem, to biva uvjek sa skrbnikom.

— To je, kako mi se čini, više tvoja propast, nego li skrbnik. Bolje, da ga se ostaviš!

— Nemogu, jer on mi je napokon skrbnik; treba da ga slušam.

— Dobro, al ja ti opet volju: dok ga se neostaviš, ja tvojem ženom nebudem; rekav to udalji se naglo.

Petar nije još vidio Kate toli ljutite, stoga se tomu vrlo začudi. U taj par zažalio je nevidjeti nikada više ni skrbnika ni vina. Nu za ura mogao si ga vidjeti, gdje je svo to lepo misli kod „grdog Tonota", sjedeć uz skrbnika, u vrtiću utopio.

Tomažu stala je žena sve ćešće dosadjivati, da već jednom sklone Petra, da njihovu Luću zaprosi. Luce pako radila je već kulo u znaku, kako će se, kad bude Petrovom ženom, što lepše gizdati i nositi. Skrbnik vukno Petra malne svaki dan u svoju kuću. Tu bi se jelo i pilo samo, da mu se udovolji i da se ga zasliepi, budući je Petar pri vinu bio velik šaljivdžija zaboravljuć na sve svoje jade. Bako donjušiv to, raztrubo po cielom selu, da će se Petar Sučić i Šintićeva Luce naskoro uzeti. Doznala zato i Petrova majka, zato će mu jednog dnova:

— Čujem Petre, da se ženiš, zar ja to nebi morala od tebe doznati?

— Ja da se ženim! — Za koga? odgovori zabunjeno.

— Ti ćeš to znati bolje od mene, tim više, što već cielo selo o tom brbljo.

— O mojoj ženidbi, da cielo selo brbljo! — Nemoguće!

— Zar misliš, da je sviet sliep, da nevidi gdje se svaki dan gostiš?

— Pa što to ima posla sa mojom ženidbom?

— Vidiš ga, još bi mi to hotio sve zatajiti! Zar dobrohan Tomaža kći nezna zašto i komu dajo?

— Što, skrbnikova kći, da je moja ljubovca? — Taj put ste se svi provarili, rečo posmjehnuv se.

— Da bi tako! al rieč je: „ča ljudi doju, radonadoju".

— Nek ljudi doju što im drago, kod mene se to neće obistiniti.

— Nè, kunem Vam se majko, da neće! Ona oholica nije za me,

— Bog daj da bi već jednom progledao! Opet ću ti staro ponavljati:

Ostavi se skrbnika dok si još na dobu, jer drugčije morati ću jadna pod starost uzeti palicu u ruku, pa od vrata do vrata. Ah, da je živ tvoj pokojni otac, svoga toga nebi bilo, govorila je Mare plačuć.

— Majko! neparajte mi srca takvimi ričmi!

— Zar nevidiš i sam, da nazadujemo — odgovori mati, pa da ćemo pasti na prosjačku palicu, bude li tako napred išlo, a svemu je kriva ta prokleta krčma. Ostavi se dakle krčme i skrbnika, to se prihvati rada. Već si dosta star pak i za ženidbu zriо, al takva to sigurno nijedna poštena djevojka neće.

— Kad smo majko na tom, eto me, da Vam se izpovjedim. Kad mi počeste malo prije o ženidbi govoriti, mišljah, da za moju pravu ljubu znadete, stoga se bijah i zabunio. Nu Vi mi napomenusto djevojku o kojoj ja niti nesanjah, čeljade, koje nije za mene. Vam mogu kazati čistu istinu, dapače to sam dužan reći Vam. Moja prava i jedina ljuba jest Kata Kraljićeva.

— Kato Kraljićeva voliš! Hm, ja se nebi protivila, al bojim se, da stoga ništa nebude jer čujem, da ju misli otac dati Franu Bilčiću.

— To nije moguće, tà ona je meni vjeru dala!

— Nu njezin otac neće ni da čuje o tom a šta ćeš, i pravo ima. Kakvu bi sreću njegova kći uz pijanca uživala?

— Sve se dakle proti meni urotilo! Al Kate mora biti moja, radi nje i za njezinu ljubav okaniti ću se od danas krčme, tako mi uspomene pokojnog otca! govorio je Petar sav razpaljen.

— Nek to Bog usliša! dodo majka kroz suze.

— Hoću, vjere mi! Moja je samo Kate i nijedna druga.

Od toga dana promjenio se naš Petar posve. Jutrom rano vidiš ga gdje prvi ustaje a večer zadnji legne. Radi cio dan kao crv. Posao mu ide kao da nije nikad lienčario. Majka se vrlo radovala svomu uspjehu. Znala je ona za njegovu ljubav do Kato, jer joj je to njezina majka kazala, pak računaše, da će jedina Kate biti kadra izazvati promjenu u Petrovu životu. Baš ga bijaše u živo dirnula spomenuv mu, da ju misli otac drugomu dati.

(Konac sliedi.)

[1]) Vidi br. 12.

ukrašeno, i za spomen-knjigu, u kojoj će se mlodaritelji marno pobrojiti sa dotičnim prinosom, uz točan račun odborov, sa prigodnim pjesničkim i književnim umotvorinam.

Svim dosadanjim marnim rodoljubom i slavnim gradskim poglavarstvom i občinam, koji doprinieše svoju jabuku, u ime naroda najharnije se ovim blagodari.

Da se pak sve ročeno častno i pram narodu i pjesniku dično izvede, sveta je dužnost podpisanomu odboru još jednom najamjernije zamoliti sva ona slavna gradska poglavarstva i občine u Dalmaciji, Hrvatskoj i Slavoniji, Istri, Bosni i Hercegovini, kano i rodoljubna družtva u domovini i tudjini, te sve patriote, a za najpače veločastne župnike, navlaš one, koji do danas nedopriniešo svoj darak, da se pregorno požure i tko kapom, a tko šakom, a za obraz svog naroda, da pružo izdašnu pripomoć. Kod ovakve narodne časti nebi se smjela opetovati ona mučenika, preporoda našega:

„Dok je do rieči, — koliki žar!
Koliko volje — za svetu stvar!
Al nak tko god — dirne vam žep:
Svaki i zadnji — potegne . . . .

Neima dvojbe: bis dat qui cito dat, i s toga molimo sve one slavne občine, koje su jur označile svoj prinos, kano i pojedine patriote i slavna uredničtva, koja su što zakasnila, a i pododboru, da bez odvlake dostavo opredieljen il pobran milodar.

Mar i pregor svlet obvladaše i u daleke pučine segaše, pak čemo i mi pri ovoj plemenitoj namisli cielom svietu kazati, da smo harni i da umimo štovati svoj ponos i slaviti uglednike, te da i u nas kuca zor-duša, koja na Olimp dižo i časti što je plemenito.

Podpisani odbor, ponosan u patriotizam junačkog naroda, po pučku smije reći: „s milim Bogom sve se može", a sa dičnim pjevnosom „Ognjišara" zaključi: jer u nakrat ljudskoj stopi on napisa naprod, naprod!

Gradac u Primorju, 15. ožujka 1887.

Odbor za podignuće Kačić-spomenika.

Predsjednik: P. Andrijašević. Tajnik: Juro Vežić.

Pogled po svietu.

Trst, dne 6. aprila.

Austro-Ugarska: Carevinsko vieće držalo je 1. o. mj. posliednju svoju sjednici prije uzkrsnih blagdanah. U toj sjednici bijaše na dnevnom redu zakon o razširenju trščanske luke; to je jedna od mjerah, koja su odlučena obzirom na ukinuće slobodne trščanske luke. Sve su stranke simpatički primile zakon. Osnova bjo u generalnoj i specialnoj dobati nepromienjeno primljena. — Nije ustanovljen dan, kada će se carevinsko vieće opet sastati, već je predsjednik javio kući, da će pismeno o tom obaviestiti članove.

Gospodska kuća držala je 4. t. m. zadnju sjednicu pred uskrsom, u kojoj je izručila odboru od petnajst članovah predlog o zaštiti radnikah prigodom bolesti, zatim predlog o obskrbi udovah i sirotčadi vojnikah, odboru od devet članovah. Napokon bijaše prihvaćen predlog o carinarskom tarifu u drugom i trećem čitanju kako ga bijaše primilo carevinsko vieće.

Ugarski je sabor 2. o. m. držao posliednju sjednicu prije uzkrsnih blagdanah. U sjednici odgovarali su ministri na razne interpelacije. Medju ostalimi odgovori ministar predsjednik Tisza na interpelaciju Karla Neudtwicha o izseljivanju Madjarah. Tisza reče, da je vlada preduzela proti izseljivanju, koje u ostalom neima velikoga obsega, stroge mjere. Neudtwich govorio je proti useljivanju židovah u Madjarsku, proti čemu da se vlada neusudjuje ništa preduzeti. Govornik se na to oštro oborio na urednika »Poster Lloyda« Falka, čiji da je ugled izljev moći židovah.

Povjerenstvo za krajišku investicionalnu zakladu držalo je prošle nedelje svoju redovitu sjednicu. Razpravljalo se o proračunu zaklade za god. 188⅞. Na račun zaklade imadu se izvesti sliedeće važnije radnje: Za dogradnju željeznice Sunja-Novagradiška to za predradnje pruge Novagradiška-Brod proračunato je 4,456.620 for. Zatim cestogradnje, i to cesta Karlovac-Slunj, Zavalje-Lapac do dalmatinske ceste 30.000 for.

Srbija: Iz Biograda pišu, da tamo nimalo nevjeruju viesti izvanjskih listovah, kano da je medju Srbijom, Bugarskom i Rumunjskom sklopljen balkanski savez. U Biogradu kao i u Bukareštu, da su uvjereni, da sadašnji politički položaj nije prikladan za takove savezo.

Bugarska: Iz Sofije brzojavljaju, da je za sve podunavske luke narodjena za austrijske proizvode kvarantena. Prigodom rodjendana knoza Aleksandra poslala mu je većina bugarskih gradovah, družtvah i častnikah brzojavne čestitke. U Sofiji prominno je bugarski nadbiskup, koji će se pokopati velikim slavjem u Konstantinovoj crkvi.

Rumunjska: Priegovori izmedju rumunjskih delegantah i zastupnikah austrijskih vladah glede trgovačkoga ugovora nikako neće da uspiju. Prekjučer bio je dogovor povjerljivo naravi u ministarstvu vanjskih posalah, nu ostao je bezuspješan. S austrijske strane zahtjevalo se je, da se rumunjski delegati izjave, koje li su koncesije voljni dati u carinsko-političkom obziru, pošto rumunjski delegati dosad takove izjave neučiniše.

Ruslja: Ruski poslanik na berlinskom dvoru, pozvan u Petrograd, stigno je tamo dne 2. t. m. Posliednje vriemo govori se mnogo o razporu izmedju ruskog rodoljuba i publicista Katkova i ministra izvanjskih posalah Giersa. Katkov je naime očit pristaša Francezah i neprijatelj Niemacah, proti kojim je nedavno oštro pisao. O tom razporu pišu iz Potrograda: Iz ostoloznoga izvora se iznovično potvrdjuje, da Katkov nije bio formalno opomenut radi svojih protunjemačkih članakah. Bečka »Pol. Corr.« imade naime iz Potrograda brzojavku, u kojoj se doslovce veli: »Što Giers ostaje na čelu ministarstva vanjskih poslovah, najbolji je dokaz, da je njegova politika suglasna sa politikom cara. O posliednjem atentatu na cara, o kojem smo i mi zadnji put podvojili, pokazal se da bijaše to samo izmišljotina englezko-njemačko-madjarskih židovah i neprijatelja Slavenstva.

Italija: Javlja se iz Rima, da je papa prošloga četvrtka primio obitelj Vanutolli, koju mu se je zahvalila za imenovanje bečkoga pronuncija Vanutollia kardinalom. Papa da je tom prigodom izjavio, da će Vanutelli doskora preuzeti mjesto državnoga tajnika.

Novi kabinet konstituirao se je kako sliedi: Depretis predsjedničtvo i vanjski poslovi; Crispi nutarnji poslovi; Zanardelli pravosudje. Danas će se objelodaniti službeno imenovanje.

Španjolska: Iz Madrida javljaju, da bijaše dne 2. t. m. nadjena na vratih, kojimi se ulazi u saborsku dvoranu patrona, nabijena prskajućimi tvarmi. Druga jedna patrona razpreskala se je jučer u noći u ministarstvu financijah, ter je polupala samo nekoliko prozorah.

Francezka: U francezkom parlamentu došlo je izmedju dvojice zastupnikah do oštrih riečih a napokon i do tučnje. Parlamenat nije pristao na to, da se izgrednike izruči sudu.

Njemačka: Njemački poslanik u Rimu g. Koudell predao je već kralju Humbertu svoju opozovnicu. G. Koudell želio je otići iz Rima već prod dva miesega; razlog je tomu velo taj, što su iz Berlina preko njegovih ledjah vodili priegovore s Vatikanom.

Iz Berlina pišu, da se Njemačka neoboružava niti ne sklapa saveze proti Francezkoj, već jedino, da sačuva cjelovitost države i unapredi europejski mir.

Englezka: U Afganistanu, reč bi, da će opet buknuti nemiri, pak je radi toga englezka vlada vrlo uznemirena. K domaćim irskim nemirom trebalo bi njoj još baš nemirah na granicah Indije.

Franina i Jurina.

Fr. Si čuł Juro, da će va Pazino pulicajo premudat. Morda kamo koga to za to stavit, nuć da su oni utarl za penžon.

Jur. Dugi snjiki blobeću, da su hitili oko na Matota, i to njega za komisara od pulicije, a Čauša i Kablara za proste pulicajo.

Fr. Nebi bilo loše, znć su kako stvoreni za ta posal.

* * *

Fr. Sć kadogod se svot tuži na mizeriju, al nikdo toliko koliko va pazinskom komuno. Tamo plaću župani, prokontanti, šindaki, delegati i ča ti ja znam ki, radi slabega lota.

Jur. Varamento nimaju se lanjskoga lota pazinski Talijanaši ča hvalit, ne.

Fr. Kako su sijali, tako su i požnli.

Različite viesti.

Previšnji dar. Njeg. Vel. car i kralj Fran Josip I. darovno je župnoj upravi u Moščenicah iz svoje privatne blagajne svotu od for. 100 za dogotovljenje podružne crkvice u Dragi.

Njeg. Visost nadvojvoda Rudolf na Osorščici. O tom posjetu pišu nam iz Nerezinah dne 20. pr. m. sliedeće: Srdcem se razigrale od radosti kada doznasmo od gos. kotarskoga kapetana, prolazećega u nedjelju popodne kroz Nerezine u Osor, radostnu viest, da će sutra t. j. dne 28. t. m. posjetiti nas Njeg. Visost nadvojvoda Rudolf; da će se izkrcati u Ilovi Rudiboj a odatle da će krenuti na vrh naše krasne Osorščice, da razgleda naše ravnice i brežuljke, naše otoke, jadransko i kvarnersko more.

Ugodno iznenadjeni tom viesti, počeli smo se dogovarati kako da se pripravimo i dostojno dočekamo našega kraljevića. Prem bijaše taj posjet većini puka nepoznat, nas se prilično skupilo u ponedeljak u jutro, te ukrcasmo se u tragete odplovismo put Osora, a drugi podjoše pješice, trćći ravno na vrh Osorščice i to najviše djevojke, žene i djeca. Kad smo prispjeli u Osor, bilo je 7 satih a tuj smo doznali, da će Nj. Visost prispjeti okolo 8 satih. Okrcpiv se malo u Osoru, odputismo se put Radiboja, kamo doploviemo za nekoliko časovah. Do mala opaziemo kako se naglo približava c. kr. torpedinijera „Adler", a za nekoliko časovah, eto je u luki Radiboju. Svi se požurismo da žala, da pozdravimo Visokoga gosta pucanjem pušakah, trombom itd. Ne to nam zabrani g. prof. Geleich, koji je tuj čekao, da prati Nj. Visost na vrh Osorščice. Mi smo se tomu pokorili, no ne dobre volje, budući da je bila naša nakana, da pošto prispije „Adler" u luku, da čemo pozdravit. Nj. Visost sa pucanjem, za što smo dopust prosili kot. kapetana i c. kr. žandarmeriju i dobili ga.

Pošto se ukrcala Nj. Visost na jednu kukavnu ladjicu, opredieljenu za tu svrhu od g. načelnika, primičući se po malo kraju na dva veslića, mi zagrismo cavrku: „Bože živi", pak: živila Nj. carska Visost predstolonasljednik carević Rudolf; živila Nj. prejasna supruga carovna Štefanija; živilo Nj. Veličanstvo naš premilostivi car i kralj Fran Josip I.; živilo Nj. Veličanstvo naša premilostiva carica i kraljica Jelisava; živila Visoka vladajuća habsburška kuća! Kod svoga toga neprestano nas pozdravljala Nj. Visost. Za tim započe gromovito pucanje pušakah. Okolo 9 sati odputila se Nj. Visost put Osorščice, a mi ju pratili prilično odaljeni pucanjem. Kada bijaše već prispjela na vrh, tada se obnovi pucanje s druge strane, gdje bijaše dostatno mužkaracah, djece i ženskih, koje su pjevale narodne hrvatske pjesme. Ovi se svi postavili u red i znorili burno: živio! Poslije malo odmora postavišo se na mjesto opredieljeno na što zapovjedi Nj. Visost, da se približi občinstvo. Postaviv se svi u red, kao glava starci u narodnoj starinskoj nošnji sa kratkimi gaćami, zatim djeca sa crljenimi kapicami, i napokon žene i djevojke. Na to nam se reče, da budemo mirni i oto nas u jedan čas snalikano ili fotografirano do tri puta u različitom položaju. Mi se ovomu dolazku od srdca radujemo, što smo bili toli srećni vidjeti i dočekati Nj. Visost nadvojvodu Rudolfa. Nadamo se, da je bila Nj. Visost ovdje zadovoljna, te da će nas javno posjetiti još koji put pak mu unaprid kličemo: dobro nam došao opet mili kraljeviću.

Ako dozvolite g. uredniče, oglasit ću Vam se opet. *)

Promjene u trščansko-koparskoj biskupiji. M. č. g. Josip Zakotnik, kurat kod sv. Antona imenovan je župnikom B. D. M. u Šmarju. — Dne 6. pr. m. preminuo je m. č. g. Primus Šubic, svećenik u miru u selu Utovlje, a dne 5. t. m. č. g. Ivan Dolhar, duh. pom. u Izoli. Vječni njim budi pokoj!

Preuzv. g. biskup Dr. I. Glavina dielit će sakramenat sv. potvrde: dne 30. aprila u Šumbregu; dne 1. maja u Krašnu; dne 2. maja u Kozljaku; dne 3. maja u Čepiću; dne 4. maja u Brdu; dne 5. maja u Sušnjevici; dne 6. maja u Pazu; dne 7. maja u Boljunu; dne 8. maja u Vranji i dne 9 maja Dolenjojvasi.

Odbor za proslavu jubileja sv. Otca za biskupiju trščansko-koparsku izdao je u posliednjem broju biskupskog lista „Curia Episcopalis" naputke bogoljubnim katolikom ročenih biskupijah, kako bi se imala proslaviti ta izvanredna svečanost u spomenutih biskupijah. Uredničtvo lista obećaje, da će izdati čim prije to naputke u hrvatskom i slovenskom jeziku, što želimo mi, čim nam stigne, našim čitateljem priobćiti.

Buzetski izbori i pazinsko političko družtvo. Kako su već javili naši „Franina i Jurina" obdržavno je odbor talijanskog političkog družtva svoju sjednicu dne 24. pr. m. u Poreču.

K sjednici je došlo od 10 odbornikah njih 5, svakako liep broj za toli važne i glasovito (Pl) družtvo.

Sl. taj odbor razpravljao je medju ostalim ob ovih pitanjih:

1.) da se nemienjaju za sada družtvena pravila (Zar su vam pravila kriva, da nemožete naprod? Ured.);

2.) da će se obdržavati glavna skupščina dne 8. maja u Rovinju (Tamo imade naime mnogo sardelah Ured.);

3.) da uzimlje odbor do ugodnog znanja što je prazna kasa i što članovi prinosakah neplaćaju. (Neznamo čim će nagraditi učitolje, koji prelivaju našu djecu Ured.);

4.) da se nedozvoli jednomu članu, da iztupi iz družtva, kako to sam zahtjeva (Ma bravi! vežito ga konopom za jasla Ured.) i napokon;

5.) da se odobravaju svi koraci sl. predsjedničtva, koje je učinilo i koje kani poduzeti pogledom na občinske izbore u Buzetu. Mi smo odnvna znali, da sl. ono družtvo sve moguće poduzimlje, da protura furenjačko-krnjelsko zastupnike u novo buzetsko zastupstvo. Nije nas dakle iznenadio zaključak sl. odbora, niti ga radi toga ovdje donašamo, što bi nas to možda moglo preplašiti, već jedino radi toga, da nebudu mogla kazati pazinsko-porečka gospoda, da se nisu pačala u ono izbore. Mi smo naime osvjedočeni, da će u Buzetu nadvladati poštena i pravedna stvar, da će naši protivnici propasti, pak da nebudu poslije mogli kazati — kao što u takovih slučajevih obično kažu — da se nisu u ništa mješali, da nije bilo vodjah ni vojnikah, oto, radi toga donašamo gornji zaključak sl. odbora. Buzećani! Pazinsko političko družtvo radi živo,

*) Biti ćemo Vam zahvalni. Ured.

s kojimi srodstvi, znate najbolje sami. Pozor dakle!

„Baba“ plače. U zadnjem broju poročko piljarice oglasio se opet jednom njezin „pustinjak“ sa Učke, da proplače nad razvaljinami Jeruzolima, pardon, nad ruševinami talijanskog gospodstva i tiranstva u Istri. U svojem „pustinjačkom“ brlogu predvidjao je sirota već prije dvadeset godinah, da će sve proći kako je došlo, t. j. da će se porušiti ono, što bijaše na pjesku sagradjeno a popucati ono, što bijaše lancem nasilja, zlobe i prevare okovano. Crna slutnja „pobožnog“ pustinjaka počela se oživotvarati. Kao dokaz služi mu občina Pazin i ona „colta e civile città italiana“, koja je nedavno došla u „barbarsko“ ruko „glupih“ soljakah. Kako da jadniku nepukne srce gledajuć sa visinah drevne Učke „propast“ nesretnog „Središća?!“ Pak da je to bar posliednji poraz one „nobotične“ kulture, al jaoh, proročanski duh pustinjakov predvidja, da je to tokar predigra onomu što imade slieditil

Mladež talijanska, koja je „pustinjaka“ izamjehivala, kad ju je on prije 20 godinah opominjao, „da stiene bolje lancove, da okuje čvršće „ščava“, ta mladež neka se danas radi propasti Pazina primo za nos a kad propadnu i ostalo „krasno“ pustinjakovo sanje, pograbiti će se on za . . . No još imade pomoći, više „pustinjak“ učkarski, još nije sve izgubljeno mladeži talijanska, talijanske Istre! Podajte si svi junačko ruko, stvorite nerazrušivu sveljavu, opašite buntovnog „ščava“ tvrdimi lanci, da mu ova rebra popucaju, jer nam odplaća i boli — ako me svi znaci novaraju — na vrh Učko jur poludio. *)

Iz Mošćenicah pišu nam koncem marča. I kod nas je bilo prošlih danah veliko nevrieme: snieg, vjetar, dažd i studen, a da se nije pomišlalo jug, bio bi snieg visok na metre. Ogjegod je to nevrieme počinilo i škode, osobito našim Učkarom na bukvah, kojim je snieg i led skršio mnoštvo granah.

Učkari su vrsma odaločni od ostalog svieta, jer su im kuće pod samim vrhom Učke. Pravo bi bilo, da im se put od Mošćenicah do Učke popravi, što bi bilo nesmo njim korisno nego i drugim, pošto imade do polovice puta i drugih kućah, a i dalje imaju nekoji svoje šume ili komad zemlje. K moru oni nemaju dobra puta do na poklon preko Vuprinca. Nade je, da će se zato zauzeti sadašnji naši občinski zastupnici, imenito naš domaći župan. — Prod nekoliko godinah držali su Učkari po koju kozu a jedino pitje, što ga oni uživaju, jest voda i mlieko. Vodo i grožđe tamo narodi, jer mu tamošnje podnebje najvlja. Stoga bilo bi pravedno, da njim se radi zdravlja dopusti držati barem svakomu po jednu kozu, jer će imati, imenito skromnišji, okržljiviti i napokon nastradati. Dobro bi bilo, da se za to zauzme občinsko poglavarstvo, jer na Učki ima mjesta samim drašom zarašćena, a to bi bilo baš prikladno za kozo.

Iz Rukavca nam pišu 4. t. m., da su prošlih danah provalili tatovi u dućan tamošnjeg posjednika i trgovca g. Klakole. Odvalivi na prozoru željeza, ušuljnše se u dućan, no začuv, da se netko nad njima na gornjem podu miče, umakoše bez traga. Neznamo, da li su štogod iz dućana odnosili.

Upozorujemo iznovice političku oblast i žandarmeriju na Volosakom, da bolje pripazo na onu vrst ljudih, koji se po kotaru klate bez posla i bez zanata i kojim je životna zadaća lieno i udobno živiti na tudje troškove.

Iz Buzeta pišu nam 1. aprila. — Čitatelji dične „Naše Sloge“ znadu, da nam predstoji tekućega mjeseca izborna borba, a mi občinari buzetski, da i niemo k izboru pozvani, morali bi odatle zaključiti, da imademo izbore, jer su počeli občinom putovati juntini inžiniri i kojekakvi protivniški agenti.

Takova putovanja poduzimala su se i prije prošlih občinskih izborah god. 1884. zatim u vrieme zemaljskih i državnih izborah god. 1885. Tada su se klatile crne ptice po jednom dielu naše občine, osobito okolo Draguća, zatim u občini Roču itd.

Ljetos, ili bolje rekuć nedavno, bijaše usrećen takovim posjetom i naš Šalož, a to se dogodilo ovako:

Za posliednjeg zasjedanja istarskoga sabora prošloga decembra, došla je u Poreč deputacija Šalečanah, koju je zastupnik g. Crisanac predvodio k gosp. Amorosu. Deputacija ta došla je moliti za gradnju njihovo ceste. G. Amoroso, za ljubav valjda prijatelju si g. Toni-u, obećao je Šaležnom sve što su molili, zatim jih odpustio.

*) Kako nam brzojavljaju iz Pazina, doprle su jur pustinjakove prve suze do samo pazinske fajbe. Op. slagara.

vrlo milostivo. Šaločani prosrotni što njim bijaše toliko toga obećano, najpače gradnja ceste, razglase, da će se ista graditi ljetos i to od Ždrinjaki preko Šaležaj jedna, a druga od mosta u Rušnjaku, kroz Žontu i Škuljare do pod Črnicu itd.

Naši se izbori primakli a gospoda u Poreču, da održe na oko zadanu riečˌ, pošalju predprošlog četna svoga inžinira g. Veniera u Šalež, da izmjeri novu cestu, koja će se na papiru odmah graditi, a kad pradju ovi izbori, počivat će opet do novih izborah. Od koliko su potrebe mnoge ceste u tužnoj Istri, rečeno je često u Vašem listu, nu da je skrajna potreba graditi cestu upravo Šalečanom, uvjeriti Vas može svatko, koji pozna ono krajevo.

Neobhodno je potrebita Šaločanom ročena cesta za izlaz pod Črnicu, kao što i Žontom i Škuljarom; Krašanom služila bi za svezu od Lupoglava na Lanišće i Rakitovac napram Črnomukalu, Humljano spojila bi sa Ročom ili kojom drugom cestom, u obće nemaš u Istri tako potrebito cesto kao što je ova.

Spomenuti moramo, da se naš puk vara ako misli, da cesto gradi država ili oruč i da bi se cesto uvuda gradilo samo kad bi se pitalo i molilo. Nije žalibože tomu tako.

Naši Šalečani uvidjajuć, da taj posao sa cestom nekako sporo ide, pak podšuntani valjda od protivnikah navodnih, počeli su svaljivati krivnju što njim se cesta ne gradi, na Štrpedjane, napose na tamošnjeg prvaka g. Frana Flego, jer da se ovi svi protivo gradnji rečene cesto. Koja je svrha tomu šuntanju i puntanju Šalečanah, nije težko pogoditi kad se znade, da su občinski izbori pred vrati.

Da su gospoda u Poreču Šalečanom pravedno stvar protumačila, ostali bi bili zaista mirni, all kod svakih izborah nadju narodni naši protivnici kakovu slobnu iznišljotinu, kojom nastoje nauka kmota zavarati i smutiti. Sad njim je dobro došla cesta, koju će mjeriti i mjeriti a Bog znade, kad će biti gotova.

Šaločane naše opominjemo, da se nedadu više od gospodskih spletkarah varati, to da njim u ničem nevjeruju, pomišljaju pako u pitanju njihove ceste. Smješna je izmišljotina, da se tobož Štrpedjani protivo onoj cesti, dapače Štrpedjani upravo žele, da će ostati radi ceste sami Šaločani prevareni i to od nikoga drugoga nego od poročke gospode.

Mjerenje spomenute ceste nije drugo nego znak, u koju bi hotjela poročka gospoda Šalečane u vrieme izbora uloviti, a da je to samo varka i himba, uviditi će Šaločani posliie izbora.

Nedajte se dakle braćo Šaločani varati sladkimi obećanji talijanaško gospodo, jer ako i imade u Poreču novcanih, znajte, da se onimi novci neće graditi vaša cesta, već ako se bude gradila, to će se graditi jedino vašimi žuljevi, novcem što biste ga morali sami voliikimi adicionali doprinašati. Ako neznate tad vam poručamo, da se plaćalo za cesto na Roč i Dragući od godine 1877. do konca 1880. — 12 po sto a počnimši od tekuće godine 20 po sto adicionala na porezu; a upravo za to cesto potrebilo se 70,000 for., pa ipak nije nijedna svršena niti rabljiva izuzev one od Buzeta do Roča. Ako bi se pako i dalje gradilo kao do sada, trebalo bi nam milijunah. Neće nam dakle zaista gospoda u Poreču niti ikoja druga graditi cesto, niti išta pomoći već ako samo budu mogli odnoći i naškoditi. Radi toga budite oprezni i složni a nevjerujte ljudom, koji bi Vas utopili u žlici vode.

Proročanstvo o vremenu za mjesec april. Poznati prorok vremena Mathieu da la Drôme proriče za tekući mjesec sliedeće vrieme. Od 1—6. liepo vrieme. Studeno u pokrajinah sjevernog i atlantičkog mora; u Franczskoj kišovito. Oluje na sredozemnom i atlantičkom moru; jadransko more mirno. Opet liepo vrieme za punog mjeseca, koji počimlje 8 a svršava 15. — Suho vrieme u srednjoj Franczskoj i na čitavoj obali sredozemnog mora. Mirno i jasno nebo za zadnjeg četvrta mjeseca, koji nastupa 15. a svršava 23. Napram koncu mjeseca popustiti će ponešto toplina. Liepo vrieme osobito u Alpah i Provenci. Sredozemno more mirno. Ocean ponešto nemiran u Gaskonskom zaljevu. Tokadjer u mladom mjesecu, koji počimlje 23. a svršava 30. imalo bi biti liepo vrieme. Studeno u jutro u srednjoj Europi, u iztočnoj Njemačkoj, Franczskoj, Švicarskoj u Piemontu i sjevernoj Italiji. More tiho. Mjesec prekrasan — jutro studeno od 15—23.

Iz Rieke pišu nam 5. aprila t. g. sliedeće o parobrodarskom društvu „M. Sverljuga i drug.“ — Ovo društvo držalo je u nedolju svoju redovitu glavnu skupčinu, da predloži ravnateljstvo računa za drugi semestar 1886. — Imenovan gosp. Mato Pollich predsjednikom skupščine, pročita gosp. ravnatelj Sverljuga polugodišnje izvještje ravnateljstva i bilancu. Predsjednik čita izvještje revizorah, kojim se predlaže ravnateljstvu absolutorij jer da je sve nadjeno u najboljem redu. Iza kratke debate kod pojedinih stavkah, odgovorilo se na sve interpelacije i dala potrebita razjasnjenja pošto je gosp. predsjednik sam upozorio svakoga, da ima, u mjesto okolo tužiti se, svaki dioničar pravo upitati što mu nije jasno, izpitati knjige, račune itd. Jednoglasno odobreni su računi i podieljen absolutorij ravnateljstvu.

Bilancom t. j. dobitkom nemožemo biti zadovoljni; toliko na umirenje onih, kojim nisu još dosta obstojeći parobrodi, te zovu na pomoć parobrodarsko društvo iz sjevorne Njemačke samo da učine štetu svojim domaćim ljudom, onim ljudom, koji uprkos slabih nadah, ipak se odlučiše oživotvoriti zapuščenu komunikaciju na ovoj obali Istre! Kad smo tako nizko pali, domu se imamo još čuditi na svietu!!

Ovo kratko izvještje šaljemo Vam gosp. uredniče, računjući na Vašu nepristranost, na utjelu dopisnika iz Liburnije, koji prokorašlv političu kritiku, htio se umjesnuti i u privatne stvari društva, kojo su dolikatne naravi!

Dopisnik nek podučava dioničare, da će poslužo srodstvom, kojo njim dajo zakon i ugovor društvom — pak kad bi to sve bezuspješno izcrpili — onda je red na dopisnika, da se posluži štampom. Scribendi recto sapere est et principium et fons. (Izpool pak izrooi).

Jedan dioničar.

Babinu dopisniku iz Liburnije na uslugu. Radi preobilnog gradiva nemogosmo se do danas odlučiti „babinu“ dopisniku iz Liburnije, koji nas je osobitom častju odlikovao u br. 270. t. g. Žalibože nedopušča nam niti sada prostor listu, da odgovorimo kako valja poznatomu piskaru iz Liburnije, te moramo se radi toga za sada ograničiti na sliedeće redke. Rečeni dopisnik oborio se kao nikad do sada na našeg urednika, a razlog tomu biti će sliedeći: 1.) Piskar „babin“ pogođen od našeg lista u „živo“, nozna se kako obraniti, pak se bnon i koprca kao ranjena zvier; 2.) Smeđeš u zdjelu iz koje si je do sada mastio crnu bradu, hoće da pokaže svietu, kako je naš puk u Liburniji od njega milostinju primao a ne on od puka. 3.) Nasitiv se „krušen“ i napunivˌ si „kesicu“ medju „ludim“ pučanstvom Liburnije, seli se bliže blaženomu „kraljestvu“ pak mieli, da mu je sada svo dozvoljeno, jer će lagljo moći prepljivati poznatu morsku kalužu. No mi ga nemožemo dalje slieditl u osobnom napadanju bojeći se, da si s njim ruke neukaljamo.

Naš najveći grieh bio bi po njegovu sudu taj, što je sve ono, što mi napišemo, prosta laž i kleveta. Primamo to za čanak i uz maljušnu pogodbu. Nekoja časopisa na svietu, koji kadšto nehaje, no razlika je izmedju „lagati“ hotomično i „lagati“ nehotično. Ako smo ikada lagali, rad je to bilo jedino ovo posliednje, dočim je kod babinih piskarah uvjek ono prvo. Da je tomu tako, eto dopisnika iz Liburnije neznatno oklado. Kladimo se na . . . s njim, da ćemo mu dati za svaku laž, koju nadje i dokaže u našem listu 1 for. a on će dati nama samo 10 novč. od svake laži, koju nadjemo i dokažemo u častnoj „babi“. Mislimo, da ako je „muž besedan“, da će pristati na ovo ujeto te dokazav nam toliko laži, o kojih govori, moći će si liepo tim pomnoživši broj svojih štedioničkih knjižicah. Nepristano li na ovu našu pogodbu, ostati će ono što je bio, što jest i što će do smrti biti, t. j. hotomični lažac.

Da si zaslužl odmah prvu forintu, dajemo mu eto zgodu, da nam dokaže — kao što to tvrdi — tko je, gdje, pred kim, kada i komu s naše strane tvrdio ili obećivao novac na posudu uz 8 po sto.

Dokaže li nam samo ovu svoju tvrdnju, zadajemo mu poštenu riečˌ, da ćemo odložiti za uvjek poro i da ga neće nikada više pogoditi nijedna naša strielica. Neuči li toga, ostati će ono što je bio, što jest i što će biti do samog groba.

Na koncu poručamo još njemu i njegovoj svojti, da „Naša Sloga“ u borbi sa našimi narodnimi protivnici netrolaz služiti se lažmi; za pobiti jih posvo dosta bi bilo kad bi ona mogla na vidjelo iznašati sva i t i n i t a nedjela njihova, ali ni toga nemože. Toliko ih ima i toliko su nepravde, koje se čine nam Hrvatom u Istri od protivnikah naših, kakav je „babin“ piskar iz Liburnije i njegovi prijatelji!

Štipendija iz zaklade Grozioli-a. Iz zaklade pokojnog piranskog kanonika Angjela Grozioli-a, podieliti će se početkom II. tečaja tekuće školsko godine 1886-1887. štipendija od for. 200.

Dobiti mogu ovu štipendiju učenici od IV. razreda pučko školo počam do konca študijah, izuzev bogoslovne nauke.

Prednost imati će rodjaci zakladatolja, a kad ovih nebi bilo, molitelji iz župe Dragući, zatim oni iz kotara Buzet i napokon molitelji iz biskupije tršćansko-koparske. Podieliti ovu štipendiju imade pravo ordinarijat biskupije tršćansko-koparske, komu se imadu poslati do 20. aprila 1887. molbenice, podkriepljene kolikdokazi o rodbinstvu, toli ostalimi potrebitimi svjedočbami.

Račun o imovini biskupskog konvikta u Trstu za I. tečaj ove školske godine, i to od 1. septembra 1886. za cieli febrar 1887. Od prošle godine ostalo je u gotovom, u štedionici, u predmetih itd. for. 33,932.74½. Na novo uniišlo je od štipendijah, milodarah, kamatah, ostavšćinah, obligacijah itd. for. 11.944.14½. Ukupno for. 45.877.14.

Izdano bijaše za domaće potrebe for. 87.48. Za popravke for. 180.51. Za hranu itd. za 36 pitomcah for. 2,871.03. Za plaće i nagrade for. 351. Za ostalo troškove for. 4,019.39. Dignuto iz štedionice for. 2,000. Uloženo u štedionicu for. 11.000. — Ukupno for. 11,718.36. Odbiju li se od prihoda t. j. od for. 45,877.14, izdatak od forintah 11,718.36. Ostano for. 34,158.78.

Pričačuna li se k ovomu vrlednost kuće i drugih predmetah u vriednosti od for. 74,000, tad iznaša čitava imovina for. 108,158.78. Odbiju li se pako od toga dug od for. 40,360. Ostano dlato imovine for. 67,798.78.

Ovo podatke vadimo iz talijanskog priloga biskupskomu časopisu „Curia Episcopalis“ za mjesec mart.

Gostiona na postaji u Hrpelju, koja se imade otvoriti dne 1. julija t. g. predati će se u najam najboljemu nuditeoi. Bliegovanje molbe valja poslati do 10. maja o. kr. žeiiezn. ravnateljstvu v Puli.

Dopisnica uredničtva.

G. dopisniku »ispod štabe« Vašeg dopisa ili sastavka nemogosmo tiskati jer se bavi osobom, koja nije vriedna, da se ju više niti spominje van u »Furiri i Franini. Ogiasite nam se opet. Da nie nam zdrave!

G. F. S. u L. Odgovoriti ćemo Vam privatno. Živili!

Dopisnica uprave.

Od dne 30. pr. mj. do 6. tek. priposlalo nam predplatnu:

P. n. gg. B. K. Fontane na saldo za god. 86. — F. B. Fužine za god. 86. i 87. — A. C. Pul za god. 85. 86. 87. — I. Č. Lokve za pol god. 87. — F. B. Dolenjavas za god. 87. — J. S. Proloka za pol god. 87 — žalibože nemožemo Vam odgovoriti, u ostalom rušalimo, da tim ništa negubite). — G. L. Kopar za god. 84. 87. — »Concordia« Volosko za pol god. 87. — A. S. Pazin za godinu 1887. — A. S. Marčana za A. S. za god. 87. — Nastojati ćemo, da dobijet čim prije). — J. J. Opatija za god. 87. — M. V. Rakovica do 30. junija t. g. — A. M. Rieka za pol god. 87. — K. D. Senj za god. 85. 86. 87. — F. D. Cres za god. 87. — I. V. Martinšćica za god. 87. na račun — A. G. Skitača za pol god. 87. — A. V. Dubašnica za pol god. 87. — K. M. Belaj za god. 87. (dobit ćete u svoje vrieme, sad još nije dotiskana). — I. S. Krk za god. 87. na račun). — Gj. M. Kuterevo f. 5 za bratovšćinu. (Hvala hvala).

Trgovačke viesti.

Kava, dobra prodaja, visoke ciene. — *Moka* for. 112—125 — *Ceylon* plant. for. 103—138 — *Portorico* for. 105 - 116 — *S. Domingo* for. 91—94 — *Rio* obično for. 84—94 — *lave* for. 89—98 — *Santos* for. 83—93 — *Java Mal.* for. 94—95.

Šukar drži se nizko; prodalo se ovih danah 3000 vreća po for. 17.50 19.50.

Voće srednje cieno. *Datuli* f. 25-30 — *Smokve* 10-11. *Rožiđi* puljski f. 10-11; grški f. 5-5.50. — *Limuni*, pomaranče f. 3.50—6. — Ilmoni for. 2—4.50. *Mandole* for. 70—82. *Šljive* suho domaće for. 9—11 — *Uva passa* for. 20-21 — *Cibibe* for. 13—16 — *Rieme* for. 14 - 27 *Sultanina* for. 23—35.

Ulje slabo traženo za jelo for. 34—39 — za stol for. 48—66 — pamučno for. 25—35.

Petrolje ruski f. 6.75—7.— — amerikanski for. 8.75—9.

Pasulj crveni for. 8.50—9 bohinac for. for. 10. 10.50 koka for. 10 50—11.

Maslo štajerske for. 82—92 — najfinije for. 96.

Žito: pšenica ruska f. 9.50—10 — banatska f. 10 — koruza levantinska f. 6—6.25 — slabo tražena.

Sirne konjsko for. 1.50—1.70 — volovje for. 1.90—1.90.

Buhača (crisantemo) dovežena je iz Dalmacije u Trst 100 vrećah a prodano se čistoga po kvintal po for 128—170.

Kože Volovje amer. 10 kilg. 120—138 for. volovje 12—14 kilg. 122 for.; lahke volovje 6—8 kilg. 102 for. Teleće bile 13—14 kilgr. 4.20—4.50 for. crne 10—14 kilgr. 5 20—5.60 for. kravlje crne 3½—4½ a kilgr. 2.30 for.

Lutrijski brojevi

ano 2. aprila.

Beč	42	47	39	5	32
Gradac	33	48	3	62	38
Temešwar	21	48	77	10	82
Innsbruck	78	45	14	59	71

dne 6. aprila.

Brno	10	38	20	1	27

Zaloga kož za podplate, dobrih in trpežnih, lastnega izdelka — priporoča po nizkej noni

strojarija Ivan Tomšič-a

na Vrhniki. 10—2

Telegram

5000 komadov, pravih brnskih, čisto volnenih,

SUKNA ZA OBLEKE

za pohlad in polletje

črno, rujavo, svetlo sivo, temno-sivo, drap, čokoladno, višnjevo, prorogasto in v vseh novejših bojah tudi pisano, po sledečih, jako nizkih cenah.

Vsaka obleka stane tedaj, prima, samo f. 3.50
in visoke prima » 4.90
iz najfinejše volne » 6.25
iz jako fine bruske volne » 7.75

za celo obleko, namreč za sukno, hlače in telovnik.

Pošilje se proti gotovem novcu ali proti povzetju in je treba naročiti pri

Waarenhaus »zur Monarchie«

Wien, III. Hint. Zollamtstrasse Nr. 9.

Uzorci na zahtevanje zastonj in franko!

Dobiva se v vseh knjižarnah 13. naklad ravno iznašla modlo. svetovalca

Dr. Müllerja

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o nastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

4 Braunschweig. 7—59

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija v Ljubljani

narejena in nastavljena po mojem navodu, ima nedvomljiv uspeh in zdravilno lastnosti v vseh slučajih želodčeve obolelosti, kakor tudi pri slabi žili.

Dr. E. pl. vitez STOECKL,
c. kr. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec za Kranjsko.

Izdelovatelj pošilja je v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1·80 po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Ravnju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucchio in Rodini; v Dinjam Reki in Bradamantej v Kopru Glavanini in Favento; v Piranu Fonda in Lloni v Pazinu Lloni; v Novemgradu Tamburini, v Visinadi Patelli, v Poreču Candusio, v Buji Bonetti in v večini lekarn v Istri, Trstu, Pejnarju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 10—50.

Proljetni liek.

Kao najstariji i najizdatniji proljetni liek za mlade i stare, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučaju najslavniji ljječnički ka noitoti domaći i inozemski, već odavna uporabljivanje slovečke i mnogoputa sa kolajnami odlikovane

Budimske

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati niti netreba.

Ova se voda dobiva u svježem stanju u svih ljekarnah i trgovinah sa zdravilnom vodom

Skladište u Trstu kod gosp. IVANA CILLIA i kod vlastnikah zdenca 1—4

Braće Loser.

Skladište kožah

i podplatah, njemačko i amerikansko vrati, preglavci, fini šagrin, ganzovo i francezko kožo; nadalje se dobivaju krojene pripravo za cipele u jako bogatom izboru uz veoma nizku cienu, koja se ne boji nikakve konkurenolje u

TRGOVINI KOŽAH

2-10 **GIOVANNI ZOTTER**

Corso 30 u TRSTU, Corso 30

Francezka urarnica

G. TRIBAUDEAU-A

odlikovana tvornica.

Filijalka: Via del Corso 7 u Trstu.

Prodaja:

Samo f. 4.60 Nickel-remontoir-ura s 2-letnom garancijom.

Samo f. 4.60 Nickel-remontoir-ura s 2-letnom garancijom.

Ure remontoir iz srebra f. 6.75 i više

Ure remontoir iz niekla f. 3.75 i više

Lanac iz srebra od fr. 1.50 naprej

Lanac iz niekla od 30 nvč. naprej.

Filijalka G. TRIBAUDEAU poravlja vsake vrstne ure po sledečih cenah:

Poliranje ur od	fr. 1.25	naprej
Jedno pero	» —.75	»
Navadno steklo	» —.10	» 8—30
Isto patent.	» —.15	

Velliko skladišče urah i lancah iz niekla, srebra i zlata svake vrsti od f. 2—200 se garancijom od 2 do 12 godina. — Cieniki na zahtjev franko.

KLINIKA za spolne in želodčeve bolesti, nastope možke slabosti, polucije, žgečo vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabitje v. dr. in za vse bolezni mehurja, drobu in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 5—10—104

C. Strottzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

Svarilo.

Kor je neki Josip Barnkopf, koji je doloval v Dalmaciji za razne tukajšne trdke, razum mnogih nerednostih tudi pronevoril iznos f. 480, katere je povzdignol v mojem imenu pri semeništu Zmajević v Zadru, dasiravno ni bil k temu pooblaščen svarim slavno p. n. občinstvo pred tem človekom, in prosim da se vsakdo slučajno neposredno na mojo trdko obrne.

Vstanovil 5—8

Ivan Stikarovsky 1866.

Tvorniška zaloga sukna v Brnu (Brünn.)

V onem opozorujem k bližujočej sezoni na mojo bogato zalogo sukna in pošiljam uzorce vsakomu zastonj. Bogati uzorci za gospode krojače nofrankirano.

Podružnina u Trstu c. kr. povl. austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3¼%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innsbruck, Clelovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devisah, efektah, također unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenju uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 6—48

Na svakom komadu je razvidna ciena po broju

Telefon br. 429

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODIELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, » » » 35, 38,
JANKE iz češljano vune sa prahukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prahci for 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za planinu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODIJELA za dečko for. for. 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v **PRAGI**, Graben br. 10 novi, vis-à-vis gospeskej ulici

Vanjsko naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 2—50

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

Telefon br. 429

P. n. gospodom članom

„Slavije“

VZAJEMNO-ZAVAROVALNE BANKE V PRAGI.

V poslednjej dobi razširjajo se po raznih bankí «Slavije» kot češkemu zavodu sovražnih časopisih kakor tudi po nekaterih puščanih tankejšonarjih banke in drugih nepoklicanih osobah nehvalne vesti o banki «Slaviji», katerih vsebina v glavnih potezah je ta, da so notranje razmere zavoda netolažne in da njene rezervne zaloge nesó dosti sigurno naložene.

Spodaj podpisano upravilno svetovalstvo šteje si torej v svojo dolžnost, p. n. članstvo na to opozoriti, da se vse te vesti nikakor ne nanašajo na resnico, in konstatovati, da so notranje razmere banke «Slavije» popolnem v redu, da ni nobenega povoda vrati, da so notranje razmere banke «Slavije» popolnem v redu, da ni nobenega povoda za najmanjšo nezanpnost, da rezervne zaloge njene nesó nc le popolnem nedotaknene, ampak so se še zvišale v tekočem letu, kakor razvidno iz naslednjih številk in dat.

Poleg bilancije za leto 1885, ki je bila potrjena po revizorjih računov in po poverjenikih, k tere je izvolil občn. zbor dne 15. maja 1886 in katera je bila predložena visokemu c. kr. ministerstvu, so rezervne zaloge na naslednji način naložune:

V vrednostih spirjeh (in sicer v avstro-ogerskih državnih in zastavnih listih češke hipotečne banke i. t. d)	gld.	3,808.424·—
v rejalitetah	»	588.083 —
v Zagotovljenih hipotečnih posojilih	»	1,228.241 11
v predplačilih na police banke «Slavij»	»	312.806·23
v c. kr poštno hranilnem uradu na Dunaji in drugih javnih novčnih zavodih (bankah in posojilnicah)	»	362 610·68
v gotovini v blagajnicah	»	21 940·84
Vrednosti papirji znašali so 1. januvarja 1887, kakor so določili revizorji one 6 januvarja 1887	»	4,023.15·—
Pomnožili so se torej za	»	131.722 —
vkljub temu, da se je v III. oddelku (poslednjih društvih) članom na zapadne police izplačalo v gotovini	»	025.709 30

Komur je do tega, da se prepriča ob istinitosti teh številk, dano mu je po sklepu občnega zbora z dne 15. maja 1879 na voljo, pregledati knjige in blagajnice v prostorih banke «Slavije».

Upravilno svetovalstvo „Slavije“

vzajemno-zavarovalne banke v Pragi.

Oklic do vseh bralcev tega cenjenega lista.

Radi popolnega razhoda mojih provincijalnih filijalk, kakor tudi radi spre jetja neke tovarne, razprodajam vse moje objekte za četrtino cene, namreč

vse po 97 nov. 3—3

97 nv. 1 klobuk za gospode iz mehke klobučine v vseh dekke in dvojne, obrobljene barvah.	**97 nv.** 1 obleka iz rifkata za dekle in dojilje, obrobljena s hlač- i Evrodinke.	**97 nv.** 1 snodnja oblekа za dame, pisana s progami.	**97 nv.** 1 volnene hlače (po dr. Jägerju) za gospode
97 nv. 1 srajca za gospode s šipkami, najfinejši šifon.	**97 nv.** 1 srajca za gospode iz finega šifona cretona ali naforda.	**97 nv.** 1 par čevljev eleganinih iz domačega sukna.	**97 nv.** 6 otiračev Carro-suvenir, obrobljeni.
97 nv. 6 parov kratkih nogavic — jedno barve ali s progami.	**97 nv.** 3 para nagavic za gospe dobre kakovosti.	**97 nv.** 1 modrec iz volne za gospode in gospo.	**97 nv.** 1 skrinjica z 10 kosi angleških pristno barvanih razuobojih čepih rue nev.
97 nv. 1 dober pr bel, pamnat ali barvan.	**97 nv.** 6 ubrusov (servijet) belih ali barvanih damast- uzorci.	**97 nv.** 6 rutic iz svega platna sè detami.	**97 nv.** 6 komadi šalvov iz najfinejše volne, v živih bojah in z franzami.
97 nv. 1 hlače za gospode proti mrazu vsakovrstne velikosti	**97 nv** 1 postelina preproga iz jute-sukna dessinirano.	**97 nv.** 1 ogrinjača za dame, velika	**97 nv.** 1 medaljon najnovejši fason, z kamen.
97 nv. 1 Ženska pihalka fino celikan in moderno izdelan.	**97 nv.** 1 ustnik za smedko iz pravo morske pene.	**97 nv.** 2 žepni robci iz fino tlonke svile raznovrstnih barv.	**97 nv.** 6 jedilnih žlic iz pravega londonskega britania-srebra
97 nv. 1 narokvica bogato okraŕena s kamenl.	**97 nv.** 1 veriga za uro iz umetnega zlata s pripadnjače	**97 nv.** 1 prstan s brilanti in imitiranimi kameni.	**97 nv.** 1 garnitura, za dame.
97 nv. 1 m-tna pipa iz morske pene za tabak	**97 nv.** 3 svetilnika iz pravega londonskega britania-srebra.	**97 nv.** karac za juho iz pravega londonskega britania-srebra.	**97 nv.** 8 parc predpusta k nagovio iz fina svile
97 nv 12 žlic za kavo iz pravnega londonskega britania-srebra.	**97 nv.** 3 namizni noži iz pravega londonskega britania-srebra	**97 nv.** 6 žganocskih vilic iz pravega londonskega britania- srebra	**97 nv.** 1 juha cela, velik obrobljena.
97 nv. spodnje krilo lanene ali šifon.	**97 nv.** 1 možke hlače iz mačega platna, trajno delo.	**97 nv.** svilnat rokec i vatel širok, vsake barve.	**97 nv.** Cesar-papirnik, ra zan po francoskej šegi z naramnicami.

Samo gl. 1·10 krasna kakinetna izvratna nazidna ura, verižicami okraš na. Razpošilja se po poštnem povzetju; za nedostajočo blazo se denar povr o.

Wien, 3. Bezirk,
J. H. Rabinovitz, Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9.

Tiskom V. Dolenca.

Broj 15. U Trstu 14. aprila 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštinskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijemo, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i notiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½ i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Občinari buzetski!

Već je skoro dvadeset godinah odkad ste udruženi u jednu občinu, buzetsku.

Sve to vrieme upravljali su občinom, vašim dobrom i imetkom, vašimi trudi i žuljevi, ljudi, koji nisu vašeg roda ni poroda, vašeg porieklu ni vašeg naroda, vaše krvi ni vašeg jezika, vašeg čućenja ni vašeg mišljenja.

U to vrieme občinska dobra su se raztopla, občina se je zadužila na tisuća i tisuća, občinske glavnice zapljenili su vjerovnici, za isto glavnice zanemarilo se je tjerati kamato, nit se jih je po novom zakonu uknjižilo. Na skupna zemljišća nekih podobćinah sabirali su dotični podobćinari novce za poreze, izručivali su jih občinskomu načelniku, da jih on izruči u c. kr. blagajnu. Novci nisu uvjek bili izručivani u tu blagajnu. Podobćine, prem su bile svoju dužnost učinile, bile su oksekvirane, imale su pri tom troškovah, i morale su po drugi put sabirati veliko svoto za poreze samo, da njim se neprodadu občinska dobra, i to s toga, jer načelnik nije učinio svoje dužnosti.

Nit završnih računah nit proračunah nije se svake godine napravljalo, nit jih izlagalo občinstvu na uvid, pače prošlo je i deset godinah jedna za drugom, da se tih jednih nit drugih računah nije nit napravilo nit izložilo na uvid občinarom. Kroz toliko vremena nisto se nikad mogli osvjedočiti, kako se upravlja vašom občinom. Pače nit novacah, koje je darovao naš premilostivi vladar, nije občinska uprava izručila u onu svrhu, za koju su bili ti novci, dok nije bila na to po višjoj oblasti prisiljena.

Kroz toliko vremena neznato kako je zemaljski odbor ili junta nadzirao upravu s občinskimi dobri, nit joli kod svake obnove zastupstva dobio isti odbor točan inventar občinske baštine i občinskoga imetka. Pače poznato je, da su ljudi občinske uprave prijateljevali s ljudmi zemaljskoga odbora.

Sjednicah občinskoga zastupstva nije se držalo nit po godinu i pol, prem bi se po zakonu morale držati svaka tri mjeseca.

Zastupstva nije se biralo svake tri godine kako to zakon propisuje.

I izborom načelnika i občinskoga vieća zatezalo se je proti jasnomu slovu zakona i više od godinu danah.

Takova zla uprava, koja vas je dovela do ruba propasti, takovo neveršenje zakona, koje nikad nekaže dobra, moralo vas je zasititi.

Neki ste morali pomoći si tim, da se odielite od buzetske občine, da si ustrojite posebnu občinu. Prosili ste to već godine 1875. pak 1879. 1880. 1881. i 1883. Toj dielitbi bio je protivan zemaljski odbor obstojeći iz samih Talijanah; protivila se je većina sabora obstojeća iz Talijanah; a stalno bijaše protivno i občinsko glavarstvo. Htjelo se, da se sa svimi vami jednako, zlo, upravlja.

Drugi vas, u mnogo većem broju, nastojali ste na drugi način učiniti kraj zloj upravi.

Stavili ste se u izbornu borbu sa žeiljom, da postavite na čelo uprave ljude, koji bi njom pošteno upravljali.

Glas puka je već okolo godine 1880. odsudio zlu upravu, izabrav za svoje zastupnike dvie trećine mužovah svojega povjerenja.

Nekoliko njih nisu bili pravi muži, dali su se pregovoriti obećivanji, laskanjem i spletkami. Većina zastupnikah izabrala je opet prijašnjega načelnika.

Uza sva obećanja uprava je ostala kao i prije, od zla išlo se je na gore.

Godine 1884. kod obnove zastupstva dali ste so opet u izbornu borbu, i uspjeli ste većim uspjehom nego li nikad prije. Poslali ste u zastupstvo svojih dvadeset mužovah. Od tih vam se je samo jedan iznevjerio. 19. njih stali su čvrsto uz puk, koji jih je izabrao. Svi putovi medju pukom i timi zastupnici, poduzeti u svrhu, da se izabere za načelnika muž talijanske stranke, sva varanja naroda, da će puku plaćila narasti ako neizaberu Talijana načelnika, sve spletke bile su bezuspješne.

Zastupnici Talijani ili Talijanaši nisu onda htjeli doći k izboru načelnika; oni su na tegu buzetskom ovjenčali tovara.

Stari načelnik upravljao je i dalje vašom občinom.

Vas se je ozloglasivalo kao nemirnjake; na zle glase proti vam došli su c. k. činovnici, da vas tobož mire, prem ste vi bili uvjek mirni.

Vi niste drugo žolili, nego da se u občinu red uvede i da se u njoj zakon vrši.

Prosili ste, da se pošalje u občinu c. kr. činovnika. Al vam se ga nije dalo.

Nije se dozvolilo nit to, da vašom občinom upravljaju tri muža, medju njimi jedan vašega posvemašnjega povjerenja; nije se to dozvolilo prem su ti tri muži bili pripravni upravljati občinom bezplatno.

Htjelo se je upravni odbor drugoga kova. Dvojica toga odbora zaduženi su kod zemljištnoga vjeresijskoga zavoda; bar dvojica su članovi istrijanskoga političkoga družtva, komu je glavna svrha širiti talijanstvo u Istri pod svaku cienu makar i na propast vašu. Predsjednik toga odbora potože mjesečno i liepu svoticu novacah za svoje djelo.

Po Krasu hotio je mjenjati župane, da pak njihovom pomoćju pripravi stvari za buduće izbore.

On s njegovimi nagovarao je Krašane, kad nije uspio sa izborom poćudnih županah, na odcienjenje Krasa od Buzeta.

Kad mu ni to nije pošlo za rukom, uzeo je bieli papir i oštro pero, pak napisao(l) bielu knjigu i poslao ju zaštitnici junti u Poreč.

U toj knjigi rekao je vam Krašanom, da ste *divlji i neukrotivi, nepristupni svakoj uljudbenoj i družtvenoj zadrugi, da ste nemirni i bučni*, i da vas valja odieliti od Buzeta.

Slavna junta uzela je tu knjigu kao svoju, usvojila ju je, pristala je uza nju, tiskala ju je, *da uzmogne sviet saznati kako ste divlji*. Bila je to ona ista junta, koja vam je prošnju za odcienjenje toliko putah odbila. A uz istu juntu pristala je i većina sabora, svi talijanski zastupnici, a na riečkoga istoga zastupnika, koj je u saboru rekao, da mrzi naš narod i da će tu mržnju nastojati ucieipiti u svoju djecu, kad i ako je bude imao.

Prosvjedovali su proti tomu samo naša četiri zastupnika u Poreču, ne za to, što bi bili proti dieljenju u načelu, nego za to, jer su uvidili svo spletke, sav nered, svo nezakonitosti, i misleć, da ćete sve urediti onda kad budete sami gospodari u svojoj kući, da ćete se onda kao rodjena braća, kao pravi muži porazgovoriti i ako uztreba i dieliti, onda kad razvidite što je čije, kad medju sobom razbistrite i napravite čiste račune.

Za slučaj pak, da biste imali biti razdieljeni prije doba, kako su gospoda Talijani želili, *oni, naši zastupnici predložili su, da budete vi Krašani oslobodjeni od svih dugovah, koje je občina napravila za stvari, koje su od malo ili nikakve koristi za vas.*

Gospoda Talijani, pošto je progovorio njihov vodja i član zemaljskoga odbora, dr. Amoroso, nisu pristali na to, odgovorili su, da morate i vi, ako se odielite, plaćati te dugove.

Hvala Bogu, da nisu Talijani sami gospodari u Istri, da jih ima i nad njimi.

Vi, občinari buzetski ste već prije molili, da se u občine uvede red i vršenje zakona.

Vi ste se često i u Kopru i u Trstu prituživali na nered i na nezakonitosti, molili ste i c. kr. glavarstvo i c. kr. namjestničtvo, da vam pomognc. I hodili ste tamo i pisali ste.

Kad nisto uspjeli ni u Kopru ni u Trstu, vaše pritužbe i vaše prošnje išle su u carev grad, u Beč k c. kraljevom ministarstvu. A kad nista nit tu očekivane pomoći našli, poslali ste prepokornu molbu na Vladara našega cesarstva, na našega cesara i kralja, Njegovo Veličanstvo Franu Josipa I.

On, kao pravi otac, uslišao je vašu pravednu molbu.

Nije potvrdio onoga, što su gospoda Talijani htjeli; nije potvrdio zakona o dieljenju.

Njegove, cesarske i kraljevske oblasti zapovjedile su, *da se imadu obaviti občinski izbori, da se ima izabrati občinsko zastupstvo, i da se prije toga naimaže u občini dogadjati nikakve promjene. Jedva kad se občinski izbori obave, jedva kad se zakonito zastupstvo ustroji, kad bude občina imala svoje zastupnike, svoje većnike, svojega načelnika, jedva onda moći će se predlagati i činiti promjene*, jedva onda moć će se razpravljati i predlagati.

Zastupstvo, o kojem ovisi sreća i nesreća občine, ima se početi izabirati već ponedeljak; za izbor istoga ustanovljeno je ciclih dvanajst danah.

Občinari buzetski!

Na vas je sada, da učinite svoju dužnost za svoju korist.

Milostju našega cesara i kralja, zapovjedju cesarskih i kraljevskih oblastih, zakonom pozvani ste, da vršite izborno pravo.

Vam je dano u ruke sukno i škare. Kako budete odkrojili, tako će vam biti.

Vi ste kovači svoje sreće. Kakovu si budete skrojili, takova će vam biti.

Službenici slavne junte putuju medju vami, mjere vam često, obećuju vam brda i doline. Tako je bivalo pred svakimi izbori. Kad su izbori svršili, tad se je na sve zaboravilo, ostalo je sve pri starom, vam se nije pomoglo, dapače vam se je razmagalo. Često vegradi junta. Tako je u zakonu. A co su rekli i članovi junte i sabora u posliednjem zasjedanju sabora: om. Da dobro misle s vami, mogli su vam učiniti dobra u dvadeset godinah, što su vladali s vami njezini prijatelji i pristaše.

Članovi političkoga istrijanskoga družtva sastaju se u vašoj občini, dogovaraju se, snuju, kuju, obilazo občinom. Tomu družtvu glavna je svrha širiti talijanstvo u Istri, izčupati vam iz srdca osjećanje za svoj narod i za svoj jezik, uništiti jezik otacah vaših — pogubiti vas samo.

Što vam mogu donieti dobra članovi toga družtva dolazeći sad pred izbori medju vas, možete suditi s toga, što su tu dva čovjeka iz Pirana, jedan iz Bujah, koji su kad ili nikad bili medju vami; i što se druže s njimi najviše vam svim dobro poznati Klarić, bivši načelnik i I. M. Grossich, koga najbolje vi Dragućani kao predsjednika vaše uprave, kao nadglednika radnje poznate na cesti i kao poštara.

Vam Krašanom nudja se na podpis molbenica za odcienjenje od Buzeta. Govori vam se, da ćete bit oslobodjeni od svih dugovah občine buzetske, da će vam bit liepo samim.

Vi i sami znate, da su oni po kojih je došla medju vas ta molbenica, bili u vlasti desetke godinah, pak da nisu htjeli uslišati onoga, što vam sada nudjaju. Nisu toga učinili kad su imali vremena za to, kad su mogli k tomu doprinesti.

Lažu vam kad vam govore, da biste bili slobodni svih dugovah buzetske občine, kad biste od nje odieljeni bili. Rekli smo, da su naši zastupnici u saboru predlagali, da se vas oslobodi od dugovah ako se vas odvoji. Al gospoda Talijani bili su protivni tomu, zabacili su predlog naših zastupnikah, odlučili su, da morate i vi dugove plaćati.

Molbenica, koju vam nudjaju na podpis s takovimi obećanji ima svrhu,

da se vas odvrati od izbora, da nedodjete »balotatie« u Buzet, da pak ako je moguće, bez naših glasovah kod izbora pobjede; te da onda kad bi pobjedili, rade sa svom občinom sve što će i kako će, kaošto su dosad radili.

Nova je zanka, u koju misle uloviti vas; nova je spletka, kojom misle produljiti vlast nad vami i nad cielom občinom; nova je to varka.

Nedajte se uloviti u zanku, nedajte se zaplesti, nedajte se varati; kaošto ste već često i prekasno uvidili zanke, spletke, varke, prekasno se kajali za zlo, koje ste si sami pomogli pripraviti.

Svi kao jedan, sdogovorni i složni za muže, koje želite izabrati za svoje zastupnike, idite u Buzet onaj dan za koj ste pozvani.

I vi Krašani, i vi Movražani, i vi Sočeržani, i vi Saležani, i vi Vršani, i vi Račičani, i vi Dragućani i Grimaldani, koji ste već pregledali, i vi Humljani, i vi svi iz plovanije buzetske. Svi nadahnuti jednim duhom, svi želeći red i vršenje zakona u občini, svi koji hoćete da prestane dosadanji nered i nevršenje zakona, svi pozvani k izboru dodjite brati.

Birajte složno, mirno, trieźno.

Nedajte se ničim ni od nikoga prevariti, — bili ste već često prevareni.

Novjerujte obećanjem onih, koji su vam već sto put obećivali i nikad obećanja izpunili.

Nedajte se ničim prestrašiti — izbornik nesmije se ničesa bojati, njega zakon štiti, da bira po svojoj svjesti, po svojoj duši.

Nedajte se podkupiti, — sramota je za muža, da kao Ezau prodaje svoje pravo za zdjelicu leće; sud progoni i kazni onoga, komu se dokaže, da podkupljuje kod izbora.

Učinite svoju občinarsku i državljansku dužnost po savjesti. Jedan je Bog i jedna vam je duša. Čuvajte se prokletstva vaših potomakah.

Izaberite si poštene zastupstvo. Dosadanje gospodare poznate. Doba je, da budete svoji gospodari u svojoj kući.

Kad to budete imali, kad si to izabere načelnika i viećnike, tad ćete urediti medju sobom vaše stvari; tad ćete se medju sobom poravnati kao prava rodjena braća; tad će se udovoljiti moći svakoj pravednoj želji, bilo ciele občine, bilo pojedinih njezinih dielovah.

K izboru s božjom pomoćju za svoje dobro!

Svečanost u Opatiji.

Na dan Uskrsa sakupilo se u čarobnoj Opatiji toliko otmenog naroda kao valjda nikad prije do tada. Gostovah je nadošlo iz svijuh stranah carstva, a najveći broj poslao jih je sam Beč. Bečko družtvo turistah i bečko pjevačko družtvo odaslalo je svoje najbolje sile, da izkažu počast Njez. Visosti nadvojvotkinji Štefaniji, koja boravi već dulje vremena u našoj Opatiji.

Naš drevni Kastav nije hotio ni ovaj put ostati najzadnji. Deputacija, sastojeća od občinskog i zemaljskog zastupnika, g. dr. M. Laginje i občinskog tajnika, g. Fr. Dubrovića predade naime oko 2 sata popodne u ime občine Kastav Njez. Visosti prekrasnu kitu cvietja sa bogatom crvenom vrpcom, na kojoj bijaše sliedeći latinski napis: Castua vetus, matri juveni (starodavni Kastav, mladoj majci). Sa kitom izruči deputaciju Njez. Visosti i prigodnu pjesmu na svili tiskanu, što no ju niže donašamo.

G. dr. Laginja nagovori Njez. Visost najprije hrvatskim a zatim njemačkim jezikom spomenuv, kako je občina Kastav ponosna, što može na usta deputacije pozdraviti i pokloniti se prejasnoj nadvojvotkinji, supruzi našeg ljubljenog carevića i kraljevića. Njez. Visost zahvali se ljubeznimi riečmi deputaciji i svim onim, u ime kojih je ova došla.

Čitavo ono poslije podne igrale su civilne i vojničke glasbe u bašćah, gdje je Njez. Visost šetala ili medju narodom sjedila odzdravljajuć neprestance svakomu, koji bi ju pozdravio.

Na večer istoga dana priredilo družtva turistah i pjevačah bakljadu i serenadu prejasnoj nadvojvotkinji. Više stotinah lampionah krenulo je izpred hotela Kvarner pred vilu, u kojoj stanuje Njez. Visost. Na terasi dočeka Njez. Visost silnu povorku, koja ju je burnimi: hoch i živila! neprestance pozdravljala. Pjevačko družtvo odpjeva nekoliko pjesmicah a zatim se odputila većina gostovah na parobrode, koji su sjajno razsvietljeni čekali, da primu goste i jih odvedu na Rieku.

Obližnje občine, kao voprinačka i kastavska, pripravile su ogromne kriesove, koje bijaše na daleko vidjeti. Kastav bijaše od strane mora krasno razsvietljen. Sama Opatija, barjaci divno ukrašena, plivala je u moru svietah.

Ova patriotična demonstracija svršila se tekar okolo 9 satih na večer u najlipšem redu. Naš puk pokazao je i tom zgodom, kako se znade uzorno vladati kad se s njim ljudski postupa.

Prem je dakle vladao na kopnu uzoran red, nebijaše tomu tako na moru.

Kotarski kapetan odredio je naime, da nesmije iza 6½ satih nitko pristupiti na mul, — gdje nebijaše žandara niti ikojega javnoga činovnika. — Gosp. kapetan dao je zatvoriti park, a to je imalo za posliedicu, da su se svi Riečani nezadovoljni bacili na parobrode te tuj vičuć zahtjevali, da se jih odvede odmah na Rieku, čemu se je moralo zadovoljiti. — Dakle, kad se dala odstraniti parobrodo na 6½ satih, kako se je moglo očekivati, da će publikum na njih čekati do 9 satih, osobito po nedobrom vremenu.

Dosilé Lloydovih parobrodah i malih naše obale nije se mogao izvesti jer su tekar na 10 satih ukrcali putnike Lloydovi parobrodi.

Serenada domaćih parobrodah (bakarski i senjski nisu mogli doći radi zla vremena) obavila se polag okolnostih dobro.

Na koncu pitamo još'te, kako može jedan odbor, u kojem sjedi i vitez Jettmar, politički izkusan čovjek, odredbe dati, koje u praktičnosti radjaju zlo posliedice; kako se je mogao naći taj odbor, u komu bijaše i jedan morski pas (u prenesi), da će se za pol sata 600 putnikah ukrcati?

Sve to prouzročilo je toliku konfuziju, da su bečki pjevači istodobno pjevali kadno su parobrodi serenadu dali i to: *per forza maggiore.*

Spomenuta jur pjesma glasi ovako:

U slavu

Njihovih Cesarskih Visostih

RUDOLFA i STEFANIJE

Kastav, na Vazam 1887.

Davni sanak meni se je sbio
Moja dcrko, divna Opatio!
Sjela si mi podno Učke gore
A uz naše uza sinjo more;
Usred vienca lovora zelena
Kamelijam' kita ti pletena,
Stas te kaže roda si junačka
S oka zuri duša djevojačka.
A vrh svega ovo milo mi je:
Kako ti se ljubko nježno smije
Na krilo ti djevojačko pada
Divna družba iz Carova grada
Vladara nam Sin i Nova mila
Princip **Rudolf, Stefanija** vila.
Miluju to, ljube te i grle
I darove donose ti vrle:
Nadu sreću od budućih dana,
Kad si od Njih toli milovana.

Opatijo, drago srce moje!
Veseo sam vele sreće tvoje.
Ustani mi se lovora vienci
I sa svimi tvog ovieća prvenci,
Pak u tvoje i u moje ime
Uzklikni Jim uzklikom ovime:
„Hvala vela moji mili gosti
Bog Vas živi godinica dosti.
Ja sam srotna mlada Opatija
Jer me ljube **Rudolf, Stefanija.**"

Pogled po svietu.

Trst, dne 14. aprila.

Austro - Ugarska: Predsjednik zastupničke kuće Smolka sazvao je carovinsko viieće za 23. tek. mj. Poljski klub imade već 24. sjednicu, da izabere govornike za budgetnu razpravu.

U zadnje vriemo govori se, da je ministar rata dao ostavku. U grofa Bylandta, da se malo podufuju visoki krugovi, a to nekoji sudi od činjenice, da je sam on ostao bez redovah, dočim su neki ostali ministri, kako javismo, bili nagradjeni od Njegovog Veličanstva.

Ugarski ministar financijah je u velikoj brizi, kako da pokrije lotošnji manjak od najmanje 80 milijonah. Netma drugoga, nego se ponovo zadužiti — a Ugarska malo kredita uživa — s toga želi, da si je Tisza veliku skrb naprtio, koja će ga možda i stojati ministarske stolice.

Crnagora: Medju Crnogorom i Turskom nije još'te uredjena granica, a kako se čini, nastaje sve više prepirakah.

Bugarska: U Parizu se boje, da se bugarsko pitanje opet zaoštri i obžaluju, što nekoje vlasti podupiru sadanju regenciju. Rusija je odlučila ostaviti Bugarsku svojoj sreći i nesreći. Svi već opažaju, da je zadnje sredstvo, da se Bugarska umiri, to, da sadanja vlada odstupi. Kad bi se središnje velevlasti primile nagovariti na to regenciju, sliedilo bi ih i drugo vlasti. Bugarska vlada hoće svakako, da sazove sobranje, govoreć, da to želi narod.

Rusija: Lobanov je poručio austrijskoj vladi, da Rusija podnipošto neće Bugarsku zaposjednuti.

U Afganistanu se stvari sve više zapliću. Ako plome Ghiozai nadvlada, onda će Rusiji jako lahko za rukom poći proširiti se do same Indije. Rusi su dobro uporabili priliku rad razmirice o posjedu Cham-i-Šab, s toga misli Englezka poslati na novo svoje poklisare u Petrograd, da prouredo medje.

Italija: Novo ministarstvo nekani nikakvih novostih iznesti o Africi. Stvar nije valjda posvema čista, jer su talijanski brodovi podpunoma blokirali crveno more oko Massave i nedaju, da narod dozna o telegramih, koji dolaze iz Afrike. Javlja se, da su Talijani opet potučeni.

Englezka: Pogovara se, da je vlada doznala, da su zadnjega četvrtka pri Jonghall-u opazili brod puni dinamite. Zatvorenoje više osobah od toga broda, koje su htjele na kopno stupiti. U istom pitanju zaplela se ista vlada u takve mjere, da je sad primorana razpustiti sabor. Gladstone će opet predložiti prisilni novi zakon za Irce i tim prisiliti vladu na razpust sabora, jer se nada, da će biti kod budućih izborah njegova većina.

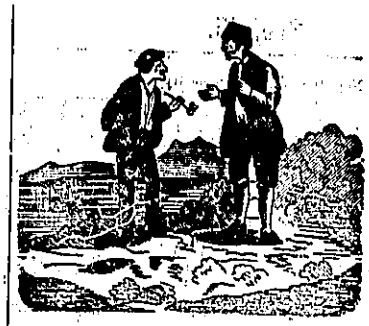

Franina i Jurina.

Fr. Ča su se ono nedelju Nemci va Opatiju sazivali?

Jur. Nemoren niš reć, zač me ni tamo bilo.

Fr. Neč su smirom kričali: hod! hod! hod!

Jur. Znali su, da su va tujoj zemlje, pak su se bali, da njim nebi ki kado zada ostal, pak se zgubil.

Fr. Bi ga bonj gospodin kavaljer našli.

* * *

Fr. Va Marčane da imaju jednoga piturn, ki ima jako finu glavu.

Jur. Ja, da nima osalaka ušesa!

* * *

Fr. Moj strah, da na Bužeštdini ne bude ni ovo leto dobre letine.

Jur. Koj bi rad?

Fr. Jer su počali onuda polotat skakavci iz Poreča, Pirana, Buj, itd.

Jur. Tor to će durat samo dokle fine balotacioni.

Različite viesti.

Iz Osora pišu nam 1. t. m. Naše mjestance bijaše takodjer uredjeno posjetom Njeg. Visosti kraljevića Rudolfa. Na povratku sa Osorščice dne 28. pr. m. svrati se Njeg. Visost i u naš gradić. Osorski talijanaši nisu se ufali na Osorščicu znajuć, da bi naši ž i t e l i zaglušili njihovo hrapavo: a v i v a, stoga naumiše dočekati carevića i kraljevića doma. Nedolju pred dolazkom prodikao je okolo poznati „postolčić" i njegova svojta, kako će se oriti silni „a v i v a", da će ju čuti i ljubezna baba u dalekom Poreču.

Nedaleko mosta čekalo je dakle množtvo naroda visokoga gosta. Na čelu stao je g. kot. kapetan, občinski načelnik g. Šuta, m. č. g. župe upravitelj Jerko Grčković sa gg. svećenici iz Nerezina i sv. Jakova. Čim se je približila Njeg. Visost mostu, stupi napred g. kapetan te pozdraviv kraljevića predstavi mu g. načelnika. Ovaj pozdravi Njeg. Visost talijanskim govorom, al ga kraljević upozori, da mu kaže ono, što je rekao talijanski, hrvatskim jezikom. G. načelnik reče, da nezna hrvatski a tada se približi g. Grković i pozdravi Njeg. Visost hrvatskim govorom po prilici ovako: S više razlogah danas veselje kuca srce moje i napunila se radostju duša moja, a osobito stoga, što me izvanredna sreća zapala, da mogu u ovom drevnom gradu Osoru, vezanom od toliko vjekovah s našim narodom, kao predstavnik crkve i ove župe pozdraviti Vašu Visost, prejasnog Nadvojvodu i naših proslavnog prestolja, carevića Rudolfa, te mu mogu na ime ove župe i dekanata nazvati najerdačnijih dobro nam došao! Na ovom pozdravu zahvali se Nj. C. Visost hrvatski! Za tim se začne glas nekoga Furlana i šako drugovah, koji su htjeli „avivati" no mi njim začopismo usta burnimi živio klici. Nj. Visost podje zatim u občinski ured a za nekoliko časovah vrati se natrag obašav prokop, pozdravljena svuda gromovitim: živio! Od strane protivničke, t. j. od nekoliko stranacah stanujućih u Osoru i nekoliene naših propalicah i izdajicah, koji su učinili svojim „a v i v a", fiasko, nije se kasnije nitko više iztiecao. Malo kasnije ukrcala se Nj. Visost na spomenutu ladjicu i odplovi s njom na „Adlera" dočim smo mi sve to gledali pozornim okom i orili: živio! sve dotle, dok se je okrenuo „Adler" put Zečje. Nas se za tim skupilo nekoliko pak se uputismo u grad; nekoji simo a nekoji tamo, a najzada smo se sakupili kod prijatelja puka, gdje smo sproveli u veselju i razgovoru liepih časovah. Od šarenjačko svojto nije bilo vidjeti nigdje živoga duha, a mi se veselili do večere pak svaki k sebi podajuć si ruke i kličuć: do vidjenja hrabri nerezinski Hrvati, koji su se pokazali toli složni i čvrsti. Živili dakle naši čestiti Nerezinci i braća njim Osorčani!

Imenovanja. Gg. kotarski sudci B. Trnovec, F. Legat, J. Flogar, Tušar imenovani su savjetnici i to prva dvojica kod tribunala u Trstu a druga kod onoga u Rovinju. Savjetnik g. Colcuc premješćen je iz Rovinja u Trst.

Porinuće broda. Danas, dne 14. t. m. u 2 sata poslije podne porinuti će ratni brod, koji je prozvan: „Nadvojvotkinja Štefanija“ na diljah (škver) kod sv. Roka. Porinuću prisustvovati će nadvojvoda Karlo Stjepan sa suprugom nadvojvotkinjom Marija-Terezom, zatim više članovah austrijske i ugarske delegacije, te mnogo pozvanih gostih. Novi taj ratni brod stojati će do 6 milijuna forintih.

Iz Puljštine piše nam: prijatelj dne 10. t. m. Prošle godine opisao Vam je netko žalostno stanje nekojih selah na Baljštini, koja spadaju pod rovinjski sudbeni kotar. Nedavno zabasah i ja među te naše ljude, te mi se srce raztužilo kad sam doznao za njihovo jade. Između tih selah jesu dva čisto hrvatske krvi, a to je Krmed i Goleš, koja brojo 70 kućnih brojevah i 280—200 dušah. U prvom selu nalazi se i malena crkvica, al koju njim korist kad se nečuje u njoj riječ božja u jeziku puka.

Za biskupovanja neznaboravnoga Dobrilo bilo je dusobrižnikah u Balah, koji su poznavali i hrvatski jezik i koji su podučavali onaj puk u njegovom jeziku kršćanski nauk, no danas na žalost nijo toga.

Onaj siromašni puk jest bez svećenika i bez ikakvoga nauka crkvenoga niti svetovnoga. Težko je vjerovati a lpak je istina, da u onih selih umire narod bez svećenika i bez ikakve vjerske utjehe, premda su u Balah dva svećenika. Ovi bi narodu u novelji pomogli, mu nemogu ne najbolju volju, jer nepoznaju njegova jezika.

Doznao sam iz ustijuh toga puka, da su pred malo umrle četiri osobe bez svećeničke pomoći. Kad bijahu naime oni novoljnici u pogibelji života, utekoše se njihovi rodjaci k župe-upravitelju u Balah, a ovaj jih je poslao k svećeniku u Savičenti, daleko jedan sat hoda; ovaj jih uputio u Kanfanar, opet jedan sat hoda, a u Kanfanaru njim se reklo, da idu k svomu župe-upravitelju. Tako su jadnici izdahnuli bez dušovne okrjepe. Radi toga bijaše odaslana deputacija k presvj. biskupu, mu ni kod njega neopravi mišta. Jedan kmet, ožalošćen što nemože dobiti nigdje pomoći, utečе se molbom premilostivomu cesaru, moleć penzione, da bi se upozorilo presvj. biskupa, da pošalje u Balo jednog kapelana, koji bi znao nešto i hrvatski. Molba ta stigla je na biskupski ordinarijat, a ovaj ju poslao na župnički urad u Balo. Župe-upravitelj pozove onoga kmeta te ga zapita, da što želi imati, a kad mu je kmet sve lipo obrazložio, odpravi ga. Istoga kmeta pozove i načelnik te mu predbaci, da što misli, da će presvj. biskup popa od blata umjesniti. Naš kmet odgovori načelniku mirno, da oni nepitaju popa od blata nego od mesa i kostijuh i koji pozna jezik puka, jer da se ima puku sv. vjeru propovjedati u njegovu jeziku.

Nepojmljivo mora biti svakomu, zašto se nije razpisao natječaj na župničko mjesto poslije odlazka bivšeg župnika, koji je već dugo vremena u Poreču kao kanonik. Iz među natjecateljah imalo bi se podieliti onomu župu, koji znade talijanski i hrvatski. Neznamo kako može župom upravljati svećenik-učitelj, pošto zakon svakomu učitelju zabranjuje baviti se drugimi poslovi, koji nespadaju na školu. Ono što je dakle zabranjeno civilnim učiteljem, koji su lošo plaćeni, dozvoljava se onomu g. župe-upravitelju, koji nemože nikako dvim dužnostim zadovoljiti, a niti mu je potrebito, da vuče dvostruku plaću.

Nam je u ostalom i to pravo, kad neimaju proti tomu ništa crkveno niti školsko oblasti, no nemože biti pravo nijednomu katoliku, da onaj naš puk pogiba u neznanstvu i tmini, bez učitolja i svećenika, što se nedogadja valjda nigdje u našem carstvu ako ne u Istri. Ali, što se sve nedogadja u Istri?!

Nemiri u Kopru. Bilo je u svoje nedavno vriome često viđjati po Kopru gradu oduljah sa „fuori lo straniero“, pisamah neke sekcije irredente, proglasah za skoro oslobodjenje od težkih okovah, potardah proti c. kr. činovnikom i mužom, koji su uz vladu. Sad neko vriome sve je to prestalo. Kopru se je zagrozilo, da će mu se uzeti gimnaziju; omraženi c. kr. činovnici bili su premješteni, a zamjenili jih drugi, poznajući gradjane i imajući u gradu rodbinskih svezah; skrajni življi su pobjedili bez protivščine c. kr. vlade kod izbora za sabor i kod izbora občinskoga zastupstva. Oni su sad na čolu občinske uprave. A oni valjda kao i njihovi susjedi mislo si da valja računati sa obstojnostim, da nekoristi pljuvoti u zrak da pak na lica pada, da su pod austrijskom vladom i da valja raditi koliko se može nalazeć se pod njom. Oni moradu sada sami gušiti izgredo, miriti skrajno, prijnanju a možda i sadašnju njihovu čeljad, poduzimati mjere proti njim. I to ne već skrivno, nego javno, javnimi oglasi prilipljenimi ovih danah po uglovih ulicah gradskih.

Naši čitatolji će se sjećati razmirieah što su bilo nastalo lanjsko godino o uskrsu izmedju nekih gradjanah i izmedju vojnikah. Bilo je rečih, natoznanja, tučnjo, krvi, izbijonja zubih, a bilo je i zatvorah. Od onda malo se je što čulo. Sad, kad je opet kopnuti počelo, kad se stabla već razpinjaju, kad je počelo proljeće, kad je uskrs opet tu, sad kao da se obnavljaju lanjske razmirice. I dogadja se štogod, i očekuje se još više, pak se nastoji već unaprad ugušiti. Dogodilo se je, da je kamon doletio u vojnika, a da nije znao ni odkuć. Na jednom trgu nastaje se jod vočor gradjanah, i tu razpravljaju, razgovaraju, paziju, i ako se prilika pruži, zadirkivaju u vojnika. Jodan bio je i zatvoren rad izgredah to naravi. Občinski načelnik bio je prisiljen izdati proglas, tiskan, i prilipiti ga na zidove, u kojem zabranjuje gradjanom nastajati se u večer na stanovitom trgu, pozivlje jih na red, i grozi se onim, koji bi proti tomu radili. S druge strane žandarl dva po dva, a vojnici i po više jih skupa sa nasadjenimi bajonetnimi idu pod vočor i u večer po gradu. — Svemu tomu vriedno je dodati, da Kopar grad ima ugojenih c. k. zavodah, preuzetih c. kr. uredah, c. kr. kanalonu, c. kr. vojničku pukovniju, bez čega svega bio bi to gradić posve mrtav, čim svim mnogo koprani živu.

Kastav na vazmeni ponedjeljak. — Mnoga li se je točka bura i oluja ovih godišnjeah oborila na tužnu Istru, nastojeć i ono naše koreniko sunovratiti u bezdan i zaborav, iztisnuti ju tamo preko našeg horizonta. Na hvala providnosti božjoj, i našim pobornikom, koji nesustežuć se niti pred trudom, niti požrtvovnošću, stadoše tražiti ono što nas po božjem pravu ide. Pa pošto je s jedne strane i sama narav naših naprednjaka, da nas hoće ugušiti, baciv ga u ovoj krš i guduru, a druge strane nastaje oto i naši narodni protivnici, da mu i onu iskru domaljubija izkresano i ugasnu, koja mu još u gradjuh tinja. Nu pošto se do slobode i napredka naroda dolazi jedino provletom, stoga i kastavski radnik uvidiv, da nije u svietu on sam jedinac, no dovjek tielom i dušom ravan onomu, što je brlogovo probušio i zakono stvorio — trgnuo se iza sna, nastojeć si ustanoviti takvo društvo, koje bude zastupalo radničke interese.

Davno se o tomu smišljalo, davno volju, nu do željenog se rezultata nije došlo. Nu podigao se radnik sam na lagane svoje noge, te si ustanovio društvo pod imenom: „Kastavsko delavsko društvo“ sa sjedištem u Kastvu gradu. Društvu je svrha, da radnike osladi ure odmora, da ga uvede u svjet i društvo, te da ga uputi i podući u svom, što bi njega i njegovu obitelj zanimati moglo. Otvorenje društva bilo je dne 11. aprila na vazmeni ponedjeljak. Rodenog dne sastalo se u kući gosp. Fr. Rubešo — koja bijaše zastavami ukrašena — oko 40 društvenih članovah. Pošto je gospodin Milan Dukić pozdravio prisutne, to liepim govorom izrazio se o smieru društva, i pošto bjehu štatuti pročitani, otvori gospodin F. Samsa kao najstariji izmedju prisutnih društvo, nakon što uzšledi upisivanje članovah, i biranje uprave.

U to zagruvaju mužari, da najave okolici radostnu viest, što se oto podiže prvo takovo hrvatsko društvo u Istri. U novoizabranom odboru jesu: kao predsjednik Milan Dukić, tajnik Ivan Rubeša a blagajnik Ljudovit Mrot. I time se prešlo na dnevni red prve glavne skupštine. Izcrpiv sve, od privremenog odbora predloženo gradivo, te uzkliknuv Nj. V. caru i kralju trokratni burni živio, zaključi se sjednica.

I time oto s uskrsnjućim Spasiteljem uskrsnu i kastavski radnik, da uz geslo: „bratstva, slobode i jednačinstva“ u svietu izvojšti ono dično i dostojno mjesto, koje ga po božjem i ljudskom pravu ide!

Članovi političkoga društva istrijanga u Buzeščini. Šaljemo se costa mjeri, Krašanom se nudja na podpis molbenica za odcjepljenje. Predsjedničtvo političkoga istrijanskoga društva učinilo je već svoje korake poglodom na občinske izbore u Buzetu već prije svog sastanka u Poreču i reklo je, da kani učiniti drugo. Prošloga tjedna imala je Buzeščina ričuko ili novidjene gostove, članove toga društva. Bijaše tu ništa manje nego dr. Bubba i još s jednim gospodinom iz Pirana; bijaše dr. Venier iz Bujah, brat merčina ostah na Buzeščini pred izbori; a s njim se je mnogo družio bivši buzetski načelnik Charlci, komu je vlada pred neko vriome uzela zastupanje državnoga odvjetničtva, I. M. Grossich iz Draguća. Zar da razpravljamo tu stvar?! Posliednju dvojicu poznaće obćinari buzetski dobro, a gledo prve trojice doživjeće u pamet narodnu poslovicu: „reci mi s kim se družiš, i reć ću ti tko si“.

Praznici na srednjih školah. Ministar prosvjeto odredio je, da imadu počamši od letos započeti praznici na srednjih školah u Istri i Goriškoj 10. julija a svršiti 15. septombra.

Požar. Na uskrsni ponedeljak popodne izgorjela su u selu Pučovbreg — obćina Volosko — dva skadnja pokrita slamom. Vatra je nastala neopreznošću, škode nema veliko.

Pomirenje između Pirana i Izole. Bilo je i u starija vremena, da su talijanski gradići Piran i Izola ulan najljepše gledali. U novije vrieme imali su medjusobnih posjetah i bar izvanjski su izmirili i pobratili. Lanjska kolera prouzrokovala je, da je protivnost između njih opet buknula, možda jače neg ikad prije. U Izoli harala je nemila gostinja. Piranski načelnik dao je strogo nalogo proti onim, koji bi bilo po kopnu bilo po moru dolazili iz Izole u Piran, gdje imaju svoj sud, i s njimi nije se baš najljepše postupalo. Da Piranci malo poglede Izolane, odlučili su par stotinah forintih za siromahe u Izoli. Izolani, gnjevni na postupak s njimi vratili su tu podporu, nau se dostojali primiti je. Tim su se još jače razdražili duhovi u jednom i drugom gradiću. Iz Pirana dolazećemu parobrodiću nije bilo koga, koj bi prihvatio uže, da se priblizi kraju. Bivalo je zviždanja, psovanja, ogovaranja, napadanja. A svega toga ima još danas među pojedinci i skupnimi iz jednoga i drugoga gradića gdjegod se sastanu. Kotarski glavar, vitez Bouzio činio je sve moguće, da jih izmiri. Dao je i tiskati oglase na oba gradjanstva, pozvao jih na red, na snašanje medjusobno, zagrozio njim se kaznami predvidjenimi u zakonu. To kao da nije koristilo. Pred malo danah kušao je drugi način izmirenja. Pozvao je načelnike i vićnike obijuh gradovah. Držao njim je shodno slovo, predloživ njim neredo, zlo posliedice, pozvav jih da se izmire i da izmireni rade među sobom na izmirenje. Oni su se izmirili, jedni imajuć na pameti pokrajinsku politiku, drugi želeći zbilja da se izmire. Sastavio se je skupni proglas, podpisan sa obijuh stranah. Vidit ćemo, koliko će koristiti. Nam bi drago bilo da se izmire. A domaćemu ovo prvo kao novinari; drugo, da se vidi kako Talijani potrebuju političko c. kr. austrijske vlade, da se među sobom izmire; treće, da se pokaže, kako se je predstavnik kotarske oblasti kao pravi poglavar kotara pobrinuo i zauzeo „za mir i red među svojimi podredjenimi“, a što bi se mogli ogledati neki drugi komesarski glavari Istre, koji nesame ne mire nego upravo draže među sobom svoje podložnike; četvrto da se razvidi, kako bi gospoda Dr. Bubba, Piranac, i drugovi bilo iz Pirana bilo od drugud, članovi političkoga istrijanskoga društva, imala kod kuće, u svojih gradićih, dosta posla i nebi se trebali mješati u buzetsko ni druge stvari; napokon poto, da može svako suditi storinsku i sadanju kulturu naših suzemljakah Talijanah.

Nova vrst kišobrana. Prije kratkog vremena iznašao je neki francezki kišobranar novu vrst kišo i suncobrana, kojih se kostur (rebra) dade vrlo brzo pročubući novom tkaninom bez pomoći obrtnika, tako, da za čas možeš iz kišobrana stvoriti suncobran i obratno. Krstio ga je imenom „Le Novator“.

Razprsnuće petrolejskih svietiljakah. Mnogo nesreće dogodilo se razprsnućem svietiljakah punjenih petrolejom, dadoše povoda iztragi, zašto se to i kako zgadja? Pronašlo se je, da se prazni prostor u posudi sadržavajućoj ulje napuni zrakom, u komu se diže para uljena. Čim je toplije ulje tim se jače razvija para i tim raste i pogibelj. Dodje li ova u posudi stisnuta para u dodir sa plamenom, ovo ti eksplozije i nesreća je gotova. Razprsnuće posude dade se izbjeći jedino time, da se nepravi više iz stakla, već iz kovine ili u tu svrhu priredjene papirne tvari. Ovim putem onemogućilo bi se također upaljenje ulja u slučaju, da se svietiljka provali.

Koliko ima skitalicah i prosjakah u Francezkoj, a koliko u Njemačkoj. Polag statističkih bilježkah odsudjeno je poradi skitanja i nedozvoljenog prosjačenja u Francezkoj g. 1884. do 50.000 ljudi, a u Njemačkoj iste godine do 200.000 ljudi.

Književnost.

Hartmanov Zabavnik, zove se novi časopis, koji će donašati bibliografiju svih novoizašlih hrvatskih i srbskih knjigah, zatim književne ocjene, viesti itd.

List taj izlazi svaki mjesec jedan put, a šalje se badava svim onim, koji kupuju ili naručuju knjige u „Akademijskoj knjižari Lav. Hartmana“.

* * *

Hamlet. Tragodija, u 5 čina od W. Schakespearea po A. W. Schlegelu preveo August Harambašić. Naklada akadem. knjižare L. Hartmana Kugli i Deutsch.

Naš mladi i omiljeli prijatelj vratan pjesnik podno je Hrvatskoj ovo godino lipo darak. Prevod Harambašićev je lagak, gladak, izrazit, jezgrovit. U najtežih, rek bi palholožki nerazumljivih momenth, Harambašić tumači vrstno, da nemožeš boljo misli volikana Schakespeara.

Mi smo pročitali taj isti prevod u „Balkanu“ vollkom slasti, ali većom slasti čitamo knjižicu od 200 stranicah, koju lepa rodoljubna knjižara Kugli i Deutsch.

Zahvalni smo istoj knjižari, koja je iza Senolna prevodo „Romeo i Julija“, Trnskova „Otello“ izdala i „Hamleta“, koji u ničem nezaostaje za drugimi prevodi u tudjih jezicih.

Mi vrnđo preporučamo našoj istarskoj intelligenciji taj prevod, kojim će se naslađiti, kašto su se u prošlosti sa „Slobodercami“ i drugimi pjesmami strapatičnoge Tugomila.

Knjiga stoji 50 novč. poštom 60.

Zahvala.

Velečastovani gosp. Franjo Samsa blagoizvolio je podarliti podpisano družtvo sa svotom od 20 for., p. n. gosp. Robert Vlah sa krasnom slikom: Posliednji časovi Zrinjskog Frankopana; p. n. gosp. Rudolf Jurinac sa 40 svezaka knjigah: „Matice hrvatske“; i gosp. Fran Ferlan Franov sa dvjoma krasnima slikama — na čemu se blagodarnim i požrtvovnim darovatoljom najlepše i najsrdnjije zahvaljuje za „Kastavsko delavsko družtvo“

Kastav dne 11. aprila 1887.

predsjednik:
Milan Dukić.

Trgovačke viesti.

Kava, dobra pralja, vieske ciene. — *Moka* for. 118—125 — *Ceylon* plant for. 104—132 — *Portorico* for. 105 - 132 — *S. Domingo* for. 91—94 — *Rio* obično for. 84—97 — *Java* for. 80—98 — *Santos* for. 65—98 — *Java Mat.* for. 97—102.

Šukar drži se bolje; prodalo se ovih danah 5000 vreća po for. 17.75 - 18.50.

Voće srednje ciene. *Datuli* f. 25-30 — *Smokve* 10-11. *Rožići* puljski f. 10-11; grški f. 5-5.50. — *Limuni*, pomerančo f. 2—4.50. — *Limoni* for. 2—4 50. *Mandole* for. 70—82. *Šljive* suhe u mađe for. 9—11 — *Uva passa* for. 19-20 — *Cibibe* for. 13—16 — *Fileme* for. 10 - 25 *Sultanina* for. 20—34.

Ulje slabo traženo za jelo for. 34—30 — za sloi for. 48—54 — panućno for. 24—36.

Petrolj ruski f. 6.80—7.— — amerikanski for. 8.50—9.

Pasulj crveni for. 8.50—9 bohinac for. for. 10- 10.20 koks for. 10 50—11.

Maslo štajersko for. 80 88 — najnižje for. 75.

Žito: pšenica ruska f. 9.50—10 — banatska f. 10 — koruza levantinska f. 6—6.25 — malo traženo.

Sieno konjsko for. 1.60—1.80 — volovje for. 1.90—2.

Buhač (crisantemo) doveženo je iz Dalmacije u Trst 100 vrećah a prodano se šiatoga po kvintal po for 128—176.

Koži Volovje amer. 10 kilg. 120—138 for. volovje 13—14 kilg. 168 for.; lahke volovje 6—8 kilg 100 for. Telede bielo 13—14 kilgr. 4.20—4 50 for. crno 10—14 kilgr. 5 20—5.60 for. kravlje crne 3½—4½ kilgr. 2.30 for.

Lutrijski brojevi

	dne 6. aprila.				
Trst	72	35	31	10	3
Linc	47	49	58	41	61
Buda	8	46	67	82	38
	dne 13. aprila.				
Prag	20	64	77	66	43
Lavov	50	85	31	47	32
Hermannstadt	69	74	7	81	65
Innsbruck	23	57	70	32	79

Tršćanska burza

dne 14. aprila.

Austrijska pap. renta	for.	81.—	do for.	81.15
Ugarska	»	88 20	» »	88 40
Renta u zlatu 4%	»	101 60	» »	101 95
Državne nar banka	»	870	» »	871
» kredit-banke	»	233 50	» »	234.50
Talijanska renta	»	96.⅛	» »	96.⅜
London 10 lirah sterlinah	»	126.50	» »	127.35
Napoleoni	»	10.02	» »	10.04½
C. kr. cekini	»	5.87	» »	5.89
Državne marke	»	62.25	» »	62.25
Iste francezke	»	50 10	» »	50.—
Talijanske lire	»	50.—	» »	50.10

Podpisani priporoča se častitej duhovščini za napravo cerkvenih posod iz srebra i brona v vsih slogih kot gotično

MONSTRANCE

kolhe, ciborije, križe, kanontable, svetilnice pred altarje, svečnike posrebrene in rumene, pušce za sv. olje po najnižji ceni. Svi izdelki so v ognju močno pozlate, ali posrebrne. Stari kolhi in druge roči se stanovitno in lepo popravljajo. Tudi imam v zalogi najboljše strelovode in bakreno vorv za izpeljavanje. 3—1

HENRIK ZADNIKAR,

izdelovalec cerkvenih posod v Ljubljani, sv. Petra cesta 15.

Na vsakem komadu je razvidna cena po broju

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz češljano vuno sa prsluhom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluoi for, 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dočko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dočko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vsakojako odjelo za gospodu i djecu
uz vrlo nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač
v PRAGI, Graben br. 19 novt, vis-à-vis gospeskoj ulici
Vanjske narudbe izvršuju se točno prama pouzdu, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 8—50

Na vsakem komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 429

Skladište kožah

i podplatoh, njemačko i amerikansko vrsti, preglavci, flnt šagrin, ganzovo i francezko kože; nadalje se dobivaju krojone priprave za cipolo u jako bogatom izboru uz vrlo nizku cienu, koja se ne boji nikakve konkurencije u

TRGOVINI KOŽAH
pod
GIOVANNI ZOTTER
Corso 30 u TRSTU, Corso 30

Svarilo.

Kor je neki **Josip Barnkopf,** koji je doloval v Dalmaciji za razno tukajšno tvrdko, razum mnogih neredostih tudi pronevoril iznos f. 480, katero je povzdignol v mojem imenu pri someništvu Zmajević v Zadru, dasiravno ni bil k tomu pooblaščen svarim slavno p. n. občinstvo prod tem človekom, in prosim da se vankdo slučajno neposredno na mojo tvrdko obrne.

Vstanovil 6—8

Ivan Stikarovsky 1866.

Tvorniška zaloga sukna v Brnu (Brünn.)

V onom opozorujem k bližujočoj sezoni na mojo bogato zalogo sukna in pošiljam uzorce vsakomu zastonj. Bogati uzorci za gospode krojače nefrankirano.

Zaloga kož za podplate, dobrih in trpežnih, lastnoga izdelka — priporoča po nizkej ceni

strojarija Ivan Tomšič-a

na Vrhniki. 10-9

Proljetni liek.

Kao najstarijih i najdatnijih proljetni liek za mlade i stare, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučadju imajuvnji ljedičiki na svitoti domaći i inozemski, već odavna uporabljivanje slovede i mnogoputa sa kolnjanmi odlikovana

Budimske

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučadi nili potrebna.

Ova se voda dobiva u svježem stanju u svih ljekarnah i trgovinah sa zdravilnom vodom. Skladišta u Trstu kod gosp. IVANA CILLIA i kod vlastnikah zdanca 2—4

Braće Loser.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i uhrt.

Novci za ukamnóonje
u bankah uz
4-dnevni odkaz $2^1/_2$%
6-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz $3^1/_4$%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $2^1/_2$%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz $3^1/_2$%

Okružni odjel
u bankah $2^1/_2$% kamate na svaku svotu
u napoleondorih bez kamatah.

Naputnico
za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Gene, Hermanstadt, Innskruck, Gluovac, Ljubljanu, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od dovizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $^1/_4$% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_2$% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte $5^1/_2$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na novce iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 7—48

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccoli-ja
v Ljubljani.

na mnogoči ozdrav tov samo premožnim, marveč tudi najubožnejšim bolnikom. Popolnoma pravici v čast imenovat jo je neki visokočastiti gospod duhovnik »pravo roko Božjo«, ker pohaja in ozdravlja najhujše bolečine in najnevarnejši bolezni, tor odstrani, ako se rabi pravočasno, velike nesreče in prihrani tako marsikomu veliko bede in solza.

Izdelovatelj pošilja jo v zaboljčih po 12 steklenic po gl. 1·36 po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Garbucichio in Rodinis; v Dinjanu Reki in Brudamante; v Kopru Giovannini in Favanto; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Visinadi Patelli, v Poreču Canduslo, v Buji Bonatti in v vsčini lekarn v istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 14—50.

KLINIKA SREBRNICO

za spolne in želodčeva bolesti, nastopa okuženja i oslabenja moško slabosti, polnelja, ljudo vodo, maženja pantelja, pučanja krvi, zabitje v de, in za vso bolezni mehurja, drobu in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenom postopanju s neškodljivimi sredstvi. 0—12—104

D. Strozzi,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja Wilkensena popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum
4 Braunschweig. 8—52

Lekarna

Trnkóczy,

zravan rotovža

v Ljubljani

na

velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveta zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prišli pi mnogih zahval o malih izborno skušanih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczy-jevih firm so: Na Domači dvo in eno kemična tovarna v Gradci (na Štajerskem) ona pa v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedem zdravila s prvo pošte dobi, da mal v tako lo napravi: Lekarna **Trnkóczy** poleg rotovža v **Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim se luna ta težke ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrstan vspeh pri vsih bolezni v želodcu in so najprekosilivo krudstvo zoper **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, vrák, vetrove, kolike, zlatenico, bljuvanje glavoból, krč v želodcu, bilje sron, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlatožilo.** Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinito MARIJACELISKE kapljice dobivajo samo v lekarni TRNKOCZY-ja, zravan rotovža na velikom trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Schutzmarke)

(Gleht), je odločno najboljše zdravilo zoper protin, tor revmatizem, trganje po udih bolečine v križi tor živah, otoklino, otrpnole ude in kite itd., malo časa da se rabi, pa mine popotnem trganja, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo **»cvet zoper trganje** po dr. Mallóu« z zraven stoječim znamenjem 1 steklenice 50 kr., tucat 4 gld. 60 kr.

Če ni na steklenici zravan stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kušelj, hripavost, vratobol, jotiko, prsne in pljučne bolečine: 1 steklenica **50** kr., 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup za **50** kr je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavo ólu, otrpnelih udih, skaženem zoloduu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jedeh za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. Konju varuje ta štupa trganja po črevih, hesavk, vseh nalezljivih kožnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratnih boleznih. Ter odpravlja vse gliste, tudi vaterže konja delalo, okrogle i lakrase.

Kravodaja mnogo dobrega mleka.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za kor je pomaga pri prehgu zil, otekanji kolen, kopitnih bolezni, otrpnenji v hlevu, krilati otekanja nog mozgulj na nogah, zavijanji črevi, šenjah in opravo, sušici hlevs kratki pri vseh vnanjih boleznih in ilbah. Steklenica z zrabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

Zamotek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov **samo 2 gl.**

Vsa ta naštéta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani

zravan rotovža

in vsak dan s pošto raspošiljalo 10—12 —4

Brza i sigurna pomoć

za 10—1

bolesti želudca i crievne pasliedice.

OBRANA ZDRAVLJA

ovisi gotovo o *zadržanju i prepriečenju prohlade*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju*. Najbolji *domaći liek* za uredili probava, priuljerenje mješanje krvi i odstranili nezdrave čestice krvi jest već odavna poznat i obljubljen

DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM,

Priredjen je od *najboljih, liečnički najkrepljih zelenjah*; te *jasno* sa osobito kuno sigurna pomoć kod *neurednе probave*, kod *odvrnavanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tielu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu*, kod *narale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolesti u črevih, hipohondrije i melanholije* (sullen slabe) prohvalj on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti *krv* te dobiva *bolestno tielo* iznova *zdravlje*. Uslied ove izvrstne vhnitosti, posteo je *zaštiten ljudski domaći liek* u rud toga svuda je poznat

1 staklenica 50 nvč. dvo staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, latko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* na svaćrano na *pouzeće iznosa*.

OPOMENA.

Da se ljekarne prevari, upozorujem svakoga, da je svaka staklenica »dra. ROSA životnog balzamak« pod imen priredjena i u modrom kartonu omotana, koj pod stranca napis: »dra. Rosa životni balzam iz ljekarne ek crnoga orla, B. Fragner, Prag 205-3 njemačkom, češkom, mađarskom i francezkom iz ime ime, a prod ljekarnah te na zakonitom — nika odmatnim — zaštitnom znamkom provideno.

1 PRAVI

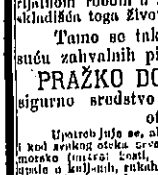

Dra. Rosa životni balzam

dobiva se samo

u glavnom skladišču

B. FRAGNERA

ljekarne »k crnom orlu«,

Prag, br. 205-3

i u Trstu u sliedećih ljekarnah:

G. Foraboschi, Ed. pl. Letthenburg, P. Prendini, Giov. Skopczynski, Ant. Suttina i Karlo Zanetti.

Sve ljekarne i vedi trgovine sa mješovitim robom u Austro-Ugarsko, Imadu skladišta toga životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobije kroz tisuću zahvalnih pisama priznato

PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,

sigurno sredstvo proti upali, ranam i otoklini.

Upotreb Juje se, ako se ženam prsi upale ili otekn i kod svakog otoka. Grca u prsih i ranoki i. Izvanjsko morsko (mrtvo) tosti, reumatičnom svaku, kronične upale u kuljasih, rukah i nogih; proti pato nesreći, koji najčesih ru uh, proti tekućim ranam na nogah i u uho na svakom mjestu tiela, vrstnoj natečini itd.

Sve upale, natekline, otvrdine bi oči u kratkom razdobju; gdje je pako ognojeno, izvuče ti balzam sav smrad bez svake bolí, te izliječi u najkraće vr.eme.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nč

Opomena!

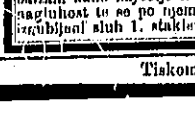

Jer se prazko univerzalno mazilo već vrlo stranah po svi, upozorujem svakoga, da ne ter po pravom prepisu samo koj mene priskoji je mazilo napravljeno, imadu naći za uporabu na svijeh je mazilo napravljeno, imadu naći za uporabu na svijenoj hartiji, tiskan u deset jezikah, a s-motan u zelenoj kartonu, koji nosi predstavlja zaštitnu znamku.

Balzam za uho.

Po mnogih pokuših pokazao se ovaj balzam kuno najbolje sredstvo; on odstrani najtuhost te se po njem zadobije sluh jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. n. v.

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskom V. Dolenca.

Broj 16. U Trstu 21. aprila 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedolazi na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielu arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i netiskaju.

Nefrankovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljake 3 for. na godinu. Razsajerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Bratovšćina hrvatskih ljudi u Istri.

Dne 28. marča t. g. obdržavao je odbor »Bratovšćine« pod predsjedničtvom g. Antuna Turka svoju redovitu sjednicu, u kojoj se imala podieliti godišnja podpora siromašnim učećim se mladićem iz Istre i kvarnerskih otokah. Ljetos priglasilo se toliko učenikah, koliko nikad do sada, t. j. u svemu 67. Da razvidi i naši čitatelji, kako se troše milodari »Bratovšćine« t. j. dobrovoljni prinosi i interesi od sabrane glavnice, donašamo oto nekoje statističke podatke iz spomenute odborove sjednice, tiskajuć ujedno početna slova imenah podarovanih, kako bijaše to u prošloj glavnoj skupšćini družtva odlučeno.

Od 67 molbenićah, 18 bijaše odvrženih, i to jer jedan nije rodom iz Istre, trojica radi slabog napredka u naucih, jedan nije školsko svjedočbo priložio molbi, jedan nije začlanjen u družtvo, četvorica uživaju prilično dobru državnu ili zemaljsku štipendiju, a osmorica njih ili su prilično obskrbljeni, ili stanujuć kod svojih roditeljah, uče niže škole u rodnom si mjestu. Prema jednogodišnjem prihodu družtva, oglasivši se odviše velik broj molitelјah, prisiljen bijaše odbor takodjer nekoje molbe odbiti ili manju podporu podieliti.

Prigodom glavne skupšćine početkom oktobra 1886. ostalo je u družtvenoj blagajni gotovine 221 for. 45 novč. Od te svote kapitalizirano je 140 for., odpadajućih na prinose članovah utemeljiteljah i primljenih na razprodane knjige u god. 1885-86.

Za glavnom skupšćinom oktobra mjeseca 1886. do odborove sjednice 28. marča t. g. primila je družtvena blagajna u Kastvu izim Vitezićevih, nominalne vriednosti jednu stotinu (100) forintih, u gotovini 605 for. 84 novč.

Od te svote odbijaju se 242 for. upućeni u to doba od članovah utemeljiteljah i uništih za razpadnu družtvene knjige, koja svota ima se još kapitalizirati.

Preostalo je godišnjeg prinosa 244 for. 31 novč. i interesa primljenih 110 for. 53 novč. Ukupno 363 for. 84 novč. Pribrojiv k tomu ostatak lanjskog viška sa 81 for. 45 novč. — imao je odbor na razpolaganje gotovih 445 for. 29 novč. Dodulo se k tomu 137 for. 71 novč., koje će se do glavne skupšćine u tekućoj godini u ime interesa primiti i prorađunalo se, da će do to doba godišnjeg prinosa barem još 67 for. unići, što čini ukupno 650 for. — slovom šest stotinah i pedeset forintih, koje se je među ostalih 40 molitelјah podielilo, i to ovako: jednomu 50 for., petorici po 20 for. = 100 for., šestnajstorici po 15 for. = 240 for., petorici po 12 for. = 60 for., dvanajstorici po 10 f. = 120 for. i desetorici po 8 for. = 80 for.

Od tih jesu rodom: 18 iz Liburnije, koji dobiše 264 for.; 10 iz doluje Istre sa 240 for. i 12 iz kvarn. otokah 140 for.

Po nauci i školah dielo se: 1 suveučilištni djak u Beču sa 50 for., 20 gimnazijalcah na Ricci sa 281 for., 3 gimnazijalca u Senju sa 35 for., 5 gimnazijalcah u Trstu sa 82 for., 1 gimnazijalac u Pazinu sa 12 for., 1 pripravničar gimnazije u Pazinu sa 10 for., 6 učiteljskih pripravnikah u Kopru sa 75 for., 2 učiteljske pripravnice u Gorici sa 25 for., 9 pripravničarah u Kastvu sa 72 for. i 1 učenik IV. r. pučke učione u Kastvu sa 8 for.

Odbite molbe jesu: 1 gimnazijalcu u Spljetu, 5 gimnazijalcom na Ricci, 1 pripravničaru gimnazije u Pazinu, 4 učiteljskim pripravničarom u Kopru, 3 pripravničarom u Kastvu i 1 učeniku dolavske školo u Kostvu. Ovi jesu rodom: 7 iz Kastavšćine, 2 iz Voprinašćine, 2 iz Opatije, 1 iz Lovranšćine, 1 iz Vrbnika, 1 iz Dobrinjšćine, 1 iz Pazina, 1 iz Čepića, 1 iz Lindara i 1 iz Tržića (Monfalcone).

Oni, koji podporu dobiše, jesu rodom u Liburniji: 10 iz Kastavšćine, 1 iz Studene, 2 iz Voprinašćine, 2 iz Voloskog, 1 iz Lovrana i 2 iz Mošćenicah.

U srednjoj Istri: 1 iz Pazina, 1 iz Pićna, 1 iz Tinjana, 1 iz Žminja, 2 iz Roča, 1 iz Sv. Petra u šumi, 1 iz Pulja, 1 iz Vodnjana (Klarići), 1 iz Čabrunići, 2 iz Sv. Lovreča, 2 iz Štrpeda, 1 iz Huma, 1 iz Lanišća, 2 iz Munah i 1 iz Černogkala.

Na kvarnerskih otocih: 5 iz Vrbnika, 3 iz Novo Baške, 1 iz Omišlja, 2 iz Dubašnice i 1 iz Sv. Fuške.

Od molitelјah jesu 63 mladića i 4 djevojčice. Svih je iz Liburnije 26 i 4 djevojčice; iz srednje Istre 22 mladića; iz kvarn. otokah 14 mladićah; i iz goričke (Tržić) 1 mladić. Odlikaša bilo je 25, sa I. redom 38 sa II. redom 2, sa III. redom 1 i sa nepoznatim redom 1.

Dobili jesu: 1. R. J. iz Žminja filozof 3. g. sveuč. u Beču 50 for., 2. G. B. iz Vrbnika gimn. 8. r. na Ricci 15 for., 3. P. J. R. iz Pazina gimn. 8. r. u Pazinu 12 for., 4. L. N. iz Pulja gimn. 7. r. na Ricci 10 for., 5. M. F. iz Jurdićih gimn. 7. r. na Ricci 20 for., 6. P. A. iz Štrpeda gimn. 7. r. u Trstu 20 for., 7. P. V. iz Novo Baške gimn. 7. r. na Ricci 12 for., 8. D. M. iz Rukavca gimn. 6. r. na Ricci 15 for., 9. V. F. iz Vrbnika gimn. 6. r. na Ricci 10 for., 10. B. K. iz Novo Baške gimn. 5. r. na Ricci 15 for., 11. B. F. iz Vrbnika gimn. 5. r. u Senju 10 for., 12. L. P. iz Omišlja gimn. 5. r. na Ricci 10 for., 13. V. V. iz Rukavca gimn. 5. r. u Trstu 15 for., 14. Č. L. iz Jurdani gimn. 4. r. u Trstu 15 for., 15. D. F. iz Novo Baške gimn. 4. r. na Ricci 10 for., 16. F. J. iz Štrpeda gimn. 4 r. u Trstu 12 for., 17. F. J. iz Vrbnika gimn. 4. r. u Senju 15 for., 18. C. D. iz Kastva gimn. 3. r. na Ricci 12 for., 19. J. F. iz Kastva gimn. 3. r. na Ricci 15 for., 20. K. T. iz Dubašnice gimn. 3. r. u Senju 10 for., 21. P. J. iz Voloskog gimn. 3. r. na Ricci 15 for., 22. T. N. iz Sv. Fuške gimn. 3. r. na Ricci 15 for., 23. B. B. iz Černogkala gimn. 2. r. na Ricci 15 for., 24. D. Š. iz Tinjana gimn. 2. r. u Trstu 20 for., 25. P. F. iz Mošćenicah gimn. 2. r. na Ricci 20 for., 26. Ž. J. iz Poljanah gimn. 2. r. na Ricci 20 for., 27. B. F. iz Brogi gimn. 1. r. na Ricci 12 for., 28. B. P. iz Dubašnice gimn. 1. r. na Ricci 10 for., 29. M. B. iz Voloskog gimn. 1. r. na Ricci 15 for., 30. V. J. iz Lovrana gimn. 1. r. na Ricci 15 for., 31. B. A. iz Sv. Petra u šumi pripravničar gimn. u Pazinu 10 for., 32. P. J. iz Voprinca pripravnik 4. teč. mužk. učiteljišta u Kopru 10 for., 33. B. M. iz Čabrunići pripravnik 3. teč. mužk. učiteljišta u Kopru 10 for., 34. Š. V. iz Rukavca pripravnik 3. teč. mužk. učiteljišta u Kopru 15 for., 35. I. A. iz Studene pripravnik 2. teč. mužk. učiteljišta u Kopru 15 for., 36. P. V. iz Matulji pripravnik 2. teč. mužk. učiteljišta u Kopru 10 for., 37. B. A. iz Roča pripravnik 1. teč. mužk. učiteljišta u Kopru 15 for., 38. C. M. iz Kastva pripravnica 2. teč. žensk. učiteljišta u Gorici 10 for., 39. G. P. iz Mošćenicah pripravnica 1.

PODLISTAK.

Debeli Tomažo.[1])

(Konac.)

Petar se ozbiljno promjenio. Postao vam je uzorom marljivosti i radinosti. Skrbnik dolazio je uvjek tražiti ga, al ga obično nenadje kod kuće.

— Kad ga prvi put sretnem, već ću ga opametiti, mrmljao je sam sobom.

U nedjelju potraži ga odmah iza objeda, i poče ga sobom vući i mamiti.

Al se Petar još sjeća onih materinih rieči, kojo mu je pred objedom rekla, naime, da ustraje li tako, Kate je za sjegurno njegova; stoga se on na sve moguće načine skrbniku izpričava. Poslije dužeg moljakanja morade napokon Tomažo sam otići. Tako mu se dogodi i drugi i treći put. U toj nevolji uteče se on Mišiću, da mu on pomože Petra opet u staro družtvo primamiti. Nu kod svake takve napasti lebdi Petru Kate pred očima, stoga se on čvrsto drži. Jedne nedjelje mal da nije Mišića iz kuće bacio, kad mu već bio dodijalo njegovo nagovaranje i moljakanje, da podje s njim k Tomažu. Mišić uvidi napokon, da Petar nije više dieto, da se više neda varati, povuče govo u se i otidje pokunjeno bez Petra.

Od svojeg poboljšanja nije još Petar sa Katom govorio, akoprem ova sve znade, jer se o tom govori u svakoj kući. Petar je vruće želio sastati se na samu sa Katom, a to mu podje za rukom jedne večeri, kad je ona pošla na zdenac po vodu. Približiv njoj se poče on:

— Dakle Kate, svi prijašnji odnošaji medju nami razplinuli se?

— Tà ti si tomu sam kriv, odgovori ona.

— Nemuči me! Zar neznaš, da sam sada posve drugi čovjek? Ti nesmiješ biti ničija nego moja, reče uzrujanim glasom uhvativ ju za ruku.

— Ako uztrajoš na stazi, kojom si započeo!

Hoću, al mi obećaj, da nećeš za drugoga!

— Toga se neboj! Otac je doista još protivan, al uztraješ li, popustit će i on.

— Tobi za ljubav učinio bi i više.

— Dobro, uztrpi se još neko vrieme, dok otca posve sklonomo, a tad slobodno dodji zaprosit me.

Još su neko vrieme čovrljali pak se razidjoše vrlo veseli, što se je eve no dobro promjenilo.

Opet iztiče rok Tomaževa načelnikovanja i novi su izbori pred vratima. U zadnje vrieme zasitila ga se poradi njegovih nezakonitostih i ona nekolicina, koja mu je iunčo na ruku išla. On to znade, stoga je još gori i gleda se svakomu osvetiti. Oblastim kao da je to pravo, jer prem je već odavna minuo rok njegovu načelnikovanju, ipak ga trpe. Na sve pravedne zahtjove pučanstva, da se novi izbori obave, ostaje se gluho. Narod viče, da pravice neima, al to mu ništa nehasni. — Tomažo se uzprkos tužbam kao načelnik i nadalje šopiri.

Svaka sila za vremena — kaže narod — a tako bilo i Tomažu! Odzvonilo napokon i njegovu pašovanju! Narod polotio složno na izbore. Izabrali ove šolik mužove, koji će se starati za dobro puka. Načelnikom ostao je Jose Kraljić, Katin otac.

Izgubiv Tomažo načelničku čast, počeli mu gradski vjerovnici sve većma dodijavati, videć, da im od njega neima već nikakve koristi. Što no ovi, to mu neprestano dosadjivala žena, predbacujuć mu što više navodi Petra u kuću, i zašto ovaj već jednom nezaprosi njihove Luce. Da se rieši to dosade, pio je još više, te bi kasno u večer dolazio iz krčme pripit kući, a u jutro se opet u nju navraćao.

Katin otac radovao se Petrovoj promjeni, te na neprestana moljakanja družine privoli napokon na ženidbu. Glas se o tom odmah raznese po cielom selu, što su svi pametniji odobravali, jer da su baš jedno za drugo stvoreni. Na prijašnje se Petrove mane posvema zaboravilo i sad se u veliko hvali njegova marljivost i pamet. Doznala zato i Tomažova žena, stoga čim je ovaj u kuću stupio, navali na njega:

— To si dakle s Petrom opravio, da naša Luce ostane na cjedilu?

— Što ću joj ja? Radio sam koliko sam mogno, al on se nije dao.

— Svemu si ti kriv. Čemu si ga iz rukuh pustio? Da si ga i nadalje u šakah držao, nebi ti bila zamjerala tvog pijuckovanja, jer sam se barem nadala, da će nam Luce bogatom postati; od danas ti zapovjedam, da više nezadješ u krčmu, govorila je ljutito brbljava žena.

— A ja tobi, da više nekupiš nikakvo ohollje, jer sam te već do grla sit.

— Sam bome i ja tebe. Radi tvoga pijanstva došla je naša kuća na slab glas.

— I radi tvoje oholije.

— Liepog mi bogataša, koj bi hotio, da mu žena bosa i naga hodi!

— Bogataša voliš, al takvog komu već nitko nevjeruje.

— Tako je to! Jesam li ja možda tomu kriva?

— Ti i ja zajedno. Nego meni je već dosta tvog brbljanja, reče oštro i otidje iz kuće.

— Samo tako, ti ćeš to već kod vrča zaboraviti.

— Kate i Petar veseli su i zadovoljni; tà doskora se ima oživotvoriti njihova davna želja. On blagoslivlje uru i čas kad se je krčme okanio. Njezinu otcu izpripovjedi sve kako ga je skrbnik bio na slab put zavео, a nezataji ni toga, da je po njegovu nagovoru i nekoliko obveznicah podpisao. Jose Kraljić kao načelnik nadje i občinsko računo u najvećem neredu, te o svem tom obaviesti višo oblasti.

[1]) Vidi br. 14.

teč. ženski učiteljišta u Gorici 15 for., 40. B. F. iz Pićna pripravničar u Kastvu 8 for., 41. B. K. iz Vrbnika pripravničarka u Kastvu 8 for., 42. D. M. iz Sv. Lovreča pripravničar u Kastvu 8 for., 43. G. A. iz Huma pripravničar u Kastvu 8 for., 44. J. M. iz Munah pripravničar u Kastvu 8 for., 45. O. M. iz Klarić (Vodnjan) pripravničar u Kastvu 8 for., 46. P. A. iz Roča pripravničar u Kastvu 8 for., 47. R. A. iz Munah pripravničar u Kastvu 8 for., 48. Ž. A. iz Lanišća pripravničar u Kastvu 8 for., 49. D. M. iz Sv. Lovreča učenik 4. r. pučke škole u Kastvu 8 for. Ukupno 650 for.

Od svog postanka pak do sada razdielila je »Bratovšćina« medju 241 djaka 4280 for., slovom četiri hiljade dvie stotine i osamdeset forintih.

Kako nam pokazuju ove crtice, bilo je molitoljah iz svih stranah Istre i naših otokah, a sl. odbor je nastojao, da po mogućnosti većini makar i malenom svoticom pomogne. Gdje koga od molitoljah dopala je poveća svota, pri čemu je odbor uzeo jedino u obzir veliko siromaštvo dotičnika.

Svota od for. 4280, koja je od postanka »Bratovšćine« podieljena medju našu siromašnu mladež, neka služi ujedno kao odgovor na umjestne izvređanje porečkog listića, koji se je prošlog mjeseca sramotno pohvalio, da on niti nezna, da »Bratovšćina« postoji, da ona podpornih nedieli jer da bi to »stromba« od »Naše Sloge« raztrubila, i više sličnih glupostih. Da su talijanski novinari u obće, a napose istarski, vrlo ograničeni i površni, znali smo odavna, nu da si oni poput nestašne djece rukami oči prikrivaju, da onoga nevide, što svatko drugi vidi i viditi mora, toga lje do sada nismo znali. Gospoda oko porečkog listića josu u uzkoj svezi sa gospodom kod zemaljskoga kreditnoga zavoda u Poreču, pa mogu taj saznati postoji li »Bratovšćina«, imade li kapitala i da li ga u plemenite svrhe troši. U ostalom nam je milije, da naši poreški prijatelji ostanu i nadalje u gluposti i neznanstvu u svemu, što se tiče našega narodnoga života. Više navedene brojke govore jasno, a tko će biti silomice tup i glup, sliop i niom, budi mu.

Liepa svota od 650 for., podieljena letos medju našu siromašnu učeću se omladinu, medju našu najbolju nadu, nije zaista u more bačena. Ona će našemu biednomu narodu donesti, ako Bog dade, stostruki plod, jer neima doista nijednoga od podarovanih, koji nebi znao, da je taj novac krvavo zaslužen i mučno sabran, te mu je rad toga vriednost za mnogo viša. Upr. dakle omladino mila svo svoje sile ćko nauke, da budeš jednom rodu na čast i spas, a tim ćeš mu se najbolje odužiti za one slabašne milodare, koje ti sirota težkom mukom smože.

A vi rodoljubi, ma gdje bili, nezatvarajte niti u buduće milosrdne desnice našoj »Bratovšćini«, koja imade najplemenitiji cilj, što si ga pomisliti možemo, t. j. odgojiti istarskomu patniku umnih silah, koje bi ga jednom iz dušovnog i tjelesnog robstva pridigle.

Broj naše siromašne učeće se mladeži danomice rasto, al tim nam ujedno i dužnost rasto, da toj mladeži pripomognemo, da se izškoli, da bude jednom narodu i sebi korisna. Nastojmo dakle svi i svuda, da u narodu probudimo smisao i volju za promicanje plemenite družtvene svrhe, za kojom ide naša »Bratovšćina«. Pomozimo si sami, pomoći će nam i Bog!

Pogled po svietu.

Trst, dne 20. aprila.

Austro-Ugarska: Carevinsko viće sastuje se opet dne 25. t. m., da nastavi svoje razprave. Na dnevnom redu prvih sjednicah biti će nekoji predmeti manje važnosti a zatim će započeti razprava o proračunu. Zastupnici pojedinih stranakah pripravljaju se, da iznesu na vidjelo prigodom te razprave svoje tužbe i želje, te će zahtjevati, da vlada istim po mogućnosti zadovolji. Naši južni zastupnici imadu punu vreću tužbah proti današnjem sustavu vladanja na jugu u obće, napose pako u Primorju. Očekujemo od njih za izvicstno, da će sve mogućo poduzeti, da se već jednom i našim narodnim pravicam zadovolji.

Mladočeski zastupnici držali su prošlih uzkrsnih blagdanah sastanak, u kojem su oštro osudili vladu grofa Taaffe-a i držanje većine češkoga zastupstva u carevinskom vieću. Vodja češkoga naroda dr. Riegor držao je tim povodom u Pragu predavanje o političkom stanju u Austriji, te je ukorio politiku mladočeskih zastupnikah izjaviv, da češko zastupstvo mora podupirati sadanje ministarstvo jer da bi inače nadošlo novo ministarstvo, koje bi škodilo ne samo češkomu narodu nego i svim strankam desnice.

U Madjarskoj počimlju agitacije i izbori sastanci za nove izbore, koji će se obaviti negdje u ljetu. Ugarski sabor razpravlja osnovu o promjeni nekih ustanovah odvjetničkoga reda.

Vladina stranka u Hrvatskoj sazivlje takodjer izborne sastanke, u kojih odsudjuje politiku opozicije, dižuć onu vladine stranke do nebesah. Prvih danah mjeseca maja slaviti će starina pjesnik Trnski podesetgodišnjicu svog pjesnikovanja. U to ime sastao se odbor hrvatskih gospodjah, koje namjeravaju dičnoga pjesnika posebnim načinom odlikovati. U taj odbor pozvane su takodjer srbske i slovenske gospodje, koje će se zaista tomu pozivu odazvati, jer je Trnski svojimi pjesmami uvjek propovjedao ljubav i slogu medju Hrvati, Slovenci i Srbi.

Crnagora: Opet se pronosi glas, da se oboružava ova malena ali junačka kneževina. Taj glas pobunio je ilno crnogorske susjede, najpače židovsko njemačko i madjarsko novinarstvo.

Srbija: Iz Biograda javljaju, da je konačno riešeno izmedju Srbije i Bugarske bregovsko pitanje, koje je u svoje vrieme koli Srbe toli Bugare uznemirivalo.

Bugarska: Bugarski ministar dr. Stojlov posjetio je u Beču ministra Tiszu, koji mu je izjavio, da je bugarskoj vladi glavni zadatak podržavati mir i poredak te izbjegavati svaki nezakoniti čin. Bivši bugarski knez Aleksandar nalazi se u Napulju, gdje boravi i pruski ministar Puttkamer.

Rusija: Iz Moskve javljaju, da se tamo podpisuje na cara adresa, kojom se moli, da premjesti prestolnicu iz Petrograda u Moskvu. Glede bugarskoga pitanja drži se Rusija još uvjek u reservi, znajuć, da se ono bez njezine privole nemože riešiti.

Francezka: Više francezkih ministrah odputilo se za Tunis i Algir, što se tako tumači, da će francezka vlada obratiti svoje djelovanje glavno na kolonijalnu politiku.

Italija: Talijanski ministar Depretis predložio je parlamentu zakonsko osnovu, kojimi se povisuje poručuni i traži pokriće za afrikansku vojnu.

Njemačka: Niemci žive u neprestanom strahu pred Rusijom i Francezkom. Radi toga nastavljaju na brzu ruku oboružanje svojih četah. Čim se sastane parlamenat, zahtjevati će vlada preko 100 milijuna novoga kredita za vojničtvo.

Englezka: Izmedju Englezke i crnačke republike Haiti nastala je nerazmirica. Englezke oblasti odkrile su u Birmi veliku urotu, koja je namjeravala umoriti više Europejcah, te postaviti novoga kralja. To nam pokazuje, da Birmanci nemaju za englezku vladavinu i da se je uzetoje čim prije riešiti

Franina i Jurina.

Fr. Si ča čul, da se pripravlja za Rovinjo neka vela kumedija.

Jur. Kada to, kade i zač?

Fr. Neznam pravo no; noć mi je Luca povedala, da će se sakupit mesecа maja istarska talijanaša prid oda va rovinjskem triatre i da će bit velika gloria, silnoga smeha, a jednum besedum, pravi ubiloj.

Jur. Znaš morda i za ku poršonu od toh kumedijanti?

Fr. Neki Adam, da će pripeljat fratra Jakova i kumpanju s Kovači, Bubnji, i ča ti ja znan; da će prit i židovski pop Marko; drugi Marko, da će pobrat rovinjsku dečinu pak će poć na štacijon kumpanju dočekat s fućkanjem, žviždanjem, doranjem, vikom i krikom.

Jur. Brate, za bolu evanciku otol bin bit va ten triatre.

Fr. Ja, ma gušta ta kumedija svakoga, ki će se divertit, 6 fiorini na leto.

Jur. To je brate prearaga kumedija, neka se pur diverto krnjeli i šaronjaci sami.

* * *

Fr. Ha, ha, i ta mi valja dva grošn.

Jur. Kakova je pak ta?

Fr. Ovega vazma nam je štal mestar, kako dokazuju dva Talijana, ki se va svoto knjigi razumiju, da je bil Juda Škariot, ki je Isusa prodal, Talijan zač da se je rodil va dolnjoj Italijo va kaštelo Karioto, va nekoh Markah.

Jur. Net, barem imaju Talijani s Judom jednoga velikega čovieka više.

Fr. A kada se prosele va Talijo naši Bumbari, Scarpe grosse, Veritas, Ščavo refš, Mato Nasradin, Babin Marko i toliki drugi.

Jur. Nećemo plakat za njimi ne, zač će se barem puk oslobodit od smutljivac a talijanski Juda Škariot će dobit lepu kumpaniju.

Fr. Tako sročan njim put.

Jur. Ja, neka pozdravo Jorka i Kalabardu.

Različite viesti.

† **Preč. g. Nikola Pajalić.** Iz Poreča dolazi nam tužna viest, da je tamo preminuo dne 12. t. m. preč. g. Nikola Pajalić, kanonik stolnoga kaptola u Poreču. Pokojnik bijaše rodjen u Novoj Baški na otoku Krku. Prošle godine slavio je podesetgodišnjicu svoga misničtva. Bilo mu je 78 godinah a svomu zvanju zadovoljio je do zadnjeg časa. U utorak naime u jutro okolo 8 satih počutio se nešto slabim a jedan sat kasnije izpusti dušu. Koli poročko gradjanstvo, toli izvanjski puk cienio je i ljubio pokojnika kao dostita svećenika i prijatelja; što se je moglo najbolje opaziti kod njegovog sprovoda.

Pokojni kanonik Pajalić ostao je i u tudjem, u svomu protivnom nam gradu Poreču, do smrti vjeran svomu narodu.

Svevišnji podielio mu vječni pokoj!

† **Ivan Dobrila.** Tek mu bijaše 18 godinah, razpupao se bio ko ruža, a nemila smrt oto ga vrlednomu otcu, ljubeznoj sestri — i Istri, koju je toliko ljubio.

Mladić od oka, bijaše svršio 6 gimnazijalnih razredah, ponukom nedavnog biskupa Jurja Dobrile, kojemu bijaše rodjak, odo tad vlo iz novolja u činovničku službu, gdje kod poreznoga ureda služljaše do smrti.

Umre 2 tekućega aprila u Pazinu a dne 4 istoga silna mnoš naroda poprati ga do groba. Djaci, činovnici, gradjani i isti krsni apel izkaza mu zadnju počast.

Ivane, od boga ti smilovanje, od Hrvatah Istre blago spominjanje.

Porinuće ratnoga broda: „Kraljevna nadvojvotkinja Stefanija". Prošlog četvrka rinut je, kako jur javismo, najnoviji brod austrijske mornarice. Vrlomo bilo je prokrasno a svećanosti prisustvovale su sve civilne, vojničke i gradske oblasti. O podne odvezoše se Lloydovimi i privatnimi parobrodi pozvani gosti u sv. Rok kod Miljah, gdje se nalazi škver „Stab. tecnico". Desno od velikoga, crvono bielega broda, koji je veličanstveno stajao na škveru, podignut je bio paviton za prejasno gosto. Desno i lievo od pavitona bile su tribune za obćinstvo. U 2 sata popodne pristaje jahta „Fantazija" sa Njez. Vis. nadvojvodom Karlom Stjopanom i suprugom mu nadvojvotkinjom Marijom Terezijom. Podadmiral baron Sternek podje po prejasnu gospodu sa nakićenom barkom. Uz svirku himne i klicanje obćinstva izkrcaše se. Čim su gospoda u paviton ušla, posveti pomorski superior Rašić brod a radnici počeše skidati gužvu okolo broda. Kad je to obavljeno bilo, udje podadmiral baron Sternek u paviton i oslovi nadvojvotkinju Tereziju ovako: „Cesarska Visosti! Prejasna gospodje nadvojvotkinje! Velik brod, koji ima ime naše prejasne gospodje kraljevne, nadvojvotkinje Stefanije, ovjekovječiti u ratnoj mornarici, prvi put će se zaputiti u morske valove. Čutec se neodoljivo prisiljenim, da u ime odnne ratne mornarice najtoplije riječi, najdublje zahvalnosti za proviđanju milost i staranje Nj. c. kr. Veličanstva preponizno izrazim, da iztaknem no manje poštrvovanu podporu i unapredjenje ratne mornarice sa strane austrijskog i ugarskog zastupstva, ter molim, da bi Vaša cesarska Visost blagoizvolila preduzeti čin krđćenja".

Nadvojvotkinja odvrati: „Imajuć na umu znamenovanje svećanosti za snagu monarkije, krstim veseljom ovaj liepi brod na proviđanju zapovjed imenom: „Kraljevna nadvojvotkinja Stefanija!" Nadvojvotkinja pritisne električni gumb, a o brod se razbije jedna boca šampanjca. Zatim nastavi nadvojvotkinja: „Odplovi srećno u valove i kroz valove „nadvojvotkinjo Stefanijo". pa nosi zastavu Austro-Ugarske uvjek u čast dok tvoje ociono tiolo obstoji!" Nadvojvotkinja pritisne na drugi električni gumb a nakon malo stanke pomakne se kolos i uz svirku himne i klicanje obćinstva veličanstveno se odaklizne u more. U 3½ sata bila je svećanost dovršena. Na večer bila je na ratnomu brodu „Radetzky" gostba a zatim ples.

Izbori u Buzetu započeli su, kako bijaše odredjeno, u ponedeljak dne 18. t. m. Narodni protivnici razvijaju uprav grozničavu agitaciju. Iz svih stranah Istre dolaze njim na pomoć prijatelji i istomišljenici. Uz one iz Bujah, Pirana i Poreča nadošli su njim na pomoć i novi iz Pazina, Roča itd. Odatle se vidi, da teče krnjelom i šaronjakom voda u usta, da se

---

Dobeli Tomažo bude pozvat, da odgovara za svoje čine i kao skrbnik i kao načelnik. Neimajuć čim opravdati se, izpričavao se i ovim i onim, al sve mu to ništa nepomože. Dokazalo mu se, da je nasliednikom pokojnog Sučića oko 1500 for. prošundrao, a samoj obćini oko 2000 for. Sve to moralo je čim prije povratiti, a ujedno diglo ga se sa skrbničtva i na njegovo mjesto bio imenovan za mladju braću već punoljetni Petar.

Nemogav Tomažo u opredieljeno vrieme prošundrano novce vratiti, odredi sud, da se to ima ovršnim putem utjerati. Nu zato doznali i drugi vjerovnici, te navalili na njega kao gladni vuci. Sad nepozna negdanjega „šijor podošti" nitko. Sve mu otidje pod bubanj; ostala mu prazna kuća, al ni u toj nigda mira. Sin videć, da se kod kuće neda živjeti, odklatio se nekamo u bieli sviet, dočim Luce, ta ohola paunica, koja se je do pred kratko vrieme sa svimi mladići rugala, čeka uzalud prosca. Sam Tomažo, hoće li ikako živjeti, mora se pod starost motiko prihvatiti, jer glad je vrag.

* * *

Veliko je veselje u selu. Danas oženio se Petar Sučić sa Kraljičovom Katom. Na trgu se plesa živo, veselo, a iz prikrajka motri to komešanje nekako nujno, sjećajuć se valjda prošlosti, sad već ponešto mršavi Tomažo.

Ivo Bodul.

hrvataju i slabašne slamice, nebi li još za koje vrieme gospodstvo nad „žćavom“ produljili. Uzdajuć se u svotost naše borbe na Buzeščini, te u svjest i uztrajnost našega naroda u onoj obćini, očekujemo za izvjestno, da će biti svo protivničko spletko pretrgano, da je sav njihov trud i napor uzaludan, te da će napokon složan i čvrst narod pobjediti svojo tlačitelje i upropastitelje. U toj nadi kriepi nas ne samo do sadašnja borba na Buzeščini, već i dosadašnji uspjeh u najnovijoj borbi.

Koliko nam je do danas poznato, dobili su predloženici narodne stranke u ponedoljak 75 a protivnici 25 glasovah; u utorak narodni 70 protivni 20 glasovah; u sredu narodni 66, protivni 21; ukupno dakle u sva tri dana narodnih bijaše 211 a protivničkih 66 glasovah. U budućem broju javiti ćemo pobliže uspjeh izbora bar za III. tielo.

Živio g. Tscherrul Poznati obćinski tajnik u Podgradu Crv, koji podgriza koreno onoj narodnoj obćini, prkosi bezobzirno ne samo zakonu, već dapače i svomu vitežkomu zaštitniku, ako ne, da se i jedan i drugi igraju s narodom „allopoga miša“.

Taj gospodin dobio je naime od kot. glavarstva nakon tolikog zatezanja nalog, da sazove novo obćinsko zastupstvo za dne 14. t. m. radi korrektiranja, no g. Tscherru baci nalog jednostavno na stranu a zastupstvo ljobćina neka čekaju, a nije li njim to pravo, neka se apeliraju. G. Tscherru dobio je i drugi ukaz, da sazove zastupstvo za 20. t. m., a on će to učiniti — ako ga budo volja. — Da živi dakle v o l e m o ž n i g o s p o d i n **Tscherrull**

La „Nasa Sloga“. Pod tim naslovom spominjo poročka „babice“ u posliednjem broju naš uvodni članak u zadnjem broju, u kojem da smo kazali, kako se po Buzeščini klataro u izborno svrho komešaki mjerodini i zastupnici Vonior, Bubba itd. Na to izjavlja „babica“, da toga nedo pobiljati, nu da nas sjeća, kako je na Buzeščini bio prije uskrsnih blagdanah i školski nadzornik i zemaljski zastupnik, „Don Luigi Spinčich“ sa nekim kumom, te da su valjda i oni došli tamo, da soljako za sobo predobiju.

„Babin“ izgovor, da nedo naša tvrdnje gtede gg. mjerodinah i zastupnikah pobijati, vrlo je komodan, jer ono, što se pobiti nemože, uzaludno bilo bi i pobijati. Gospoda ona bila su na Buzeščini, da obćinaro predobiju za talijanaško kandidato i toga nam „baba“ nedo nikada dokazi opravdi.

Da je bilo prije blagdanah tamo i g. školski nadzornik Spinčić, neima u tom ništa neobično, jer je on u onom kotaru i više putah kroz godinu, budući ga tamo novo njegova služba, dočim neimaju ona talijanaška gospoda na Buzeščini drugoga posla van, da agitiraju po naputku političkog pazinskog društva. Ova gospoda nezalaze nikada u onaj kotar, a ni sada nebi ih bilo tamo, da se nije radilo o agitaciji za obćinske izbore. Zemaljski mjerodini ostali do kano uvjek do sada u sličnih zgodah na Buzeščini dok se obave izbori, a tada će ih opet nestati do drugih izborah.

Neka sudi dakle nepristrano obćinstvo, da li se dado bornavak školskoga nadzornika na Buzeščini lagljo opravdati ili onaj gg. mjerodinah i zastupnikah iz Bujah, Pirana, Pazina, itd., kojih neima inače nikada u onih stranah.

Divljačtva buzetskih Talijomanah. Pod tim naslovom pišu nam 20. t. m. iz Buzeta sliedeće: Nije dosti našim žaronjakom i krnjelom, u obćo narodnim našim protivnikom, što sliepe i varaju siromaha kmeta na svo moguće načine, osobito u ovo izborno doba, već se dali oni i na demonstracije proti ljudem, koje bi morao i najveći protivnik cieniti i štovati.

Naš g. dekan poznat je na daleko kao miroljubiv čovjek i kao uzoran svećenik, nu, jer neodobrava talijanaškog nasilja i tlačenja siroto kmeta, oto ti buzetskog smrada, da proti čestitomu svećeniku najgadnije demonstrira. U velikom čednu navalila je buzetska fukara dvie večeri na nj tulenjem i zviždanjem pračeć ga tom djedovskom muzikom od crkvo do stana; i neka bezsramna ženetina umješala se medju ono smetje vičuć kao pijana, da mu skinu kolar sa vrata. Al ni to nebijaše dosta onim nosiocem „dell'avita bruttura“. Dne 13. t. m. po noći prilipišo na crkvena vrata tako gadan i smradan spis kao što njim je srce gadno i smradno grozeć se medju ostalim g. dekanu, da neka se nousudi poći u Štrped.

Nekomu Ponis-u prilipili su valjda isti topci list sliedećeg klasičnog sadržaja: „cane, renegato, se non tenirai cola tua nazione italiana, sarai ucciso dietro il cantone col rovolver itd.“ Buzetski prvaci napijaju taj smrad po cielo noći pak napiti počinjaju djela, za koje bi se i najveći divljak sramio. Čudimo se, da se sve to događja pod nos raznim oblastim, koje kao da za sve to ništa nemare. U ostalom biti će i tomu do mala kraj a za sada kličemo: „evviva l'avita bruttura!“

Financijalna straža u Žavlah. Dne 22. pr. mj. kupio je u Trstu jedan obćinar iz Sovinjaka 12 kilgr. željeza za okovat kolo. Željezo to ukrca na prazan voz, koj je imao proći kroz Žavlo. Vlastnik naruči vozaru, da ga počeka pred carinarskim uredom u Žavlah, gdjo da će platiti dužnu carinu za željezo. Vozar učini tako, no nekoji financijalni stražari skočili su kao malniti na voz, pograbili željezo i odnesli je u urod jer da je to kontrabant, te da će morati platiti globu od for. 2 i 7 novč. Zaludu je proti tomu prosvjedovao vozar i kasnije nadešavši gospodar željeza, sve ništa nepomože već morandoše platiti ročnu globu a zatim bijahu kao blago iz ureda potisnuti. Dajuć ovo nepristojno i nepravedno ponašanje gg. stražarah višim oblastim na znanje, upozorujemo iste, da se drugi put pristojnije ponašaju naprama narodu, koji ih hrani i uzdržaje, jer je pogibeljno igrati se odviše sa ognjem.

K vlasti iz Puljšćine. G. Iv. Cotalj, kapelan u Kanfanaru moli nas, da izpravimo u toliko posliednju našu vlast iz Puljšćine, što nije tamo nalmo nitko iz Buljštine bio tražiti svećeničke pomoći, što mi ovim rado izpravljamo.

Jubilejska svečanost. Slavjansko pjevačko društvo u Beču priredjuje za prve dane maja jubilejsku svečanost u slavu dvadeset i pet godišnjice društvenog obstanka sliedećim programom:

1. Svečana služba božja u crkvi sv. Ane (I. Annagasse) dne 1. maja u 10 sati prije podne.

2. Svečani koncert u velikoj dvorani glasbenog zavoda (Musik-Vereinssaal, I. Künstlergasse 9) dne 3. maja u 7 i pol sati na večer.

3. Svečani bankot u „Grand Hôtelu“ (I. Kärntnerring) dne 4. maja u 7 sati na večer. Couvert na bankot po osobi for. 6 (bez pića).

Tko želi toj svečanosti prisustvovati neka se obrati na blagajnika g. L. Bonchala IX. Liechtenstolmstrasse br. 12 u Beču.

Požar. Jedan naš predplatnik iz Štajerske javlja nam, da je izgorjelo na veliki petak 13 kućah u selu Rodno, blizu Kisele Vode. Osim toga uništilo je ognj velikim seljakom i pomanjih zgradah, zatim volovah, kravah i svinjah, svega do 30 komadah. Siromašni ljudi poskakali su na ulicu najviše kroz prozore boseni i skoro goli. Spasiti se nije dalo ništa jer je ognj nastao u 9 satih na večer a duvao je k tomu silan vjetar. Nesrotni oni pogorjelci ostadoše bez kuće, odjela i živeža a nekoji i bez blaga.

Pala im krila. Neslana „baba“ u predzadnjem broju veli, da je naš vrli zastupnik Dr. Dinko Vitezić poslao svoje govoro, izročeno u zastupničkoj kući u Beču, Rughioru Bonghi-ju. Krezuba nije se dala na poljanje onih „lažih“ nego, da se na lakku ruku oslobodi tog nespretnog posla, kojemu nobijaše nikad dorasla — prepusti tu stvaru braći preko Alpah.

Ovdješnji „Indipendente“ od 9 tek. protiskuje viest od rimskoga „Diritto“, da je Dr. Vitezić poslao redakciji „Kultura“ svoje Filipike, ali da budući su svo obćino izvanjsko na Krku izrazile svoje negodovanje tim filipikam, da stoga ni Bonghi neće da mlati praznu slamu.

Naši Talijani i njihovi prijatelji su ljudi širokih rukavah, pa ne samo da neće da poznaju naše odnošaje, nego lažu, ili pak kad već to neuspije — pametno zamukne.

Zviezda ta poninsulnarska mučala je i o tomoljitoj kritici „Hrvatskoj ili Italiji“ mući i sada, jer valjda u kulturnom riečniku psovakah i pogrdah nonnalazi dostatnoga gradiva, da hrani prostodušno.

Za „babu“ smo znali, da nezna nego o crvenoj ropici bajati, ali nismo mislili, da će se za njom povesti — snažna i silna Italija.

Pala im krila.

Radostna i važna viest. Obzor piše, da je iz pouzdana izvora doznao kako je sveti Otac udovoljio želji knoza crnogorskoga Nikole i barskoga nadbiskupa katoličkoga dozvoliv, da se u metropoliju barsku uvede liturgija rimskoga obreda u staroslovenskom jeziku; da se za porabu uvodu liturgičko knjige sa ciriliskim pismom, o kojih se novom izdanju imade odmah raditi.

Članovi „Bratovščine hrvatskih ljudi u Istri“ od 14. febrara do 9. aprila t. g. uplatiše:

Utemeljitelji: Pop Antun Matanić župnik-dekan u Vrbniku I. obrok za 5 for.—; Mikša Andrija župnik u Lanišću à saldo 10 for.—; Kraljić Ivan župo upravitelj u Kozljaku I. obrok za 15 for.—; Jelušić Anselmo poglavar željezničke postaje Somil u Češkoj (preko „Naše Slogo“) 10 for.

Prinosnici: Diminić Martin učenik pučko škole u Kastvu 30 novč., Ribarić Antun pripravničar u Kastvu 30 novč., Babić Franjo pripravničar u Kastvu 30 novč., Grakovič Mato župo upravitelj u Voprinou 1 for., Mileti Ćiuro (preko „Naše Slogo“) iz Kuterova 2 for. 50 nov., Bonigar Andro (preko „Naše Slogo“) iz Marčano 1 for., Dubrović fratar Frano (preko „Naše Slogo“) iz Šibonika 1 for., Povjerenik g. Matanić Antun župnik-dekan u Vrbniku sabrao: Luce ud. pok. Iv. Volarić poljodelca 30 novč., Bozanić Ivan Antunov poljodelac 50 novč., Fugošić Josip pok. Iva gimnazijalne 30 novč., Volarić Fran pok. Iva poljodelac 40 novč., Šulina Bartul poljodelac 30 novč. i Grakovič Ivan pok. Mata poljodelac 50 novč., Vlah Vinko gimnazijalne u Trstu (preko „Naše Slogo“) 30 novč., G. Dornjević Ernest, učitolj u Goranjovasi sabrao: Srgo Ivan Marthinov učenik iz Dolenjovasi 30 novč., Srgo Ivan Antunov učenik iz Dolenjovasi 30 novč. i Uljanić Ivan učenik iz Dolenjovasi 30 novč., Ciotti Marija iz Kastva učenica II. tečaja učiteljišta u Gorici 50 nvč., Diminić Mato iz sv. Lovreča pripravničar u Kastvu 30 novč., Žmak Antun iz Lanišća pripravničar u Kastvu 30 novč., Povjerenik g. Galzinja Vinko učitelj na Voloskom sabrao: Rajčić Boned. pom. kapetan 2 for., Stanger Srečko pom. kapetan 2 for., Galzinja Vinko učitelj 1 for., Marčelja Eduard mornar 50 novč., Perčić Ivan gimnazijalne 50 novč., Antić Jos. gimnazijalne iz Poljanah 50 novč., Žiganto Jos. gimnazijalne iz Poljanah 50 novč. i Tancobol Ivan gimnazijalne iz Poljanah 50 novč. Povjerenik g. Defar Šime u Tinjanu za Ivana Luka iz Starog Pazina 50 novč., Bouk Matija, financ. resp. u sv. Matoju 1 for., Sirola Antun pripravničar u Kastvu 30 novč., Povjerenik g. Micotić Ante župnik u Rodu sabrao: Micotić Ante župnik 1 for. 70 novč., Jakac Jakov učitelj 1 for., Buljavno Ante pripravničar 50 nvč., Pavletić Ant. Marko pripravničar 50 nvč., Grabar Ante pripravničar 50 novč.

(Konac sliedi.)

Na hrvatskom sveučilištu. Na kr. sveučilištu Franjo Josipa I. u Zagrebu bilo je koncem prvoga polieća na sva tri fakulteta u svem 392 djakah i to 276 redovitih, 97 izvanrednih i 17 farmaceutah. Od tih bilo je na bogoslovnom 35 red. a 62 izvanredna, na pravoslovnom 211 red. a 21 vanredni, na mudroslovnom 32 red. a 14 vanrednih slušalacah.

Riedak lov u Hrvatskoj. Na imanju „Grünhof“ (grofa Bombellesa) kraj Varaždina od 3. do 6. novembra održavan bi veliki lov, kojemu prisustvovahu: Njegova c. Visost nadvojvoda Franjo Ferdinand od Este, grof Hugo Salm, grof Leo Wurmbrandt, grof Rudolf Erdödy, grof Maksimillian Mitrovsky sa gospodjom, grofovi Ivan i Josip Drašković sa gospodjami, grof Ferdinand Brandis sa gospodjom, veliki župan Rubido-Zichy i gospodin pl. Pongratz. Uspjeh lovu bijaše: 1.320 zecovah, 61 kunić, 2 lisice, 692 gujetla, 148 tršćah, 7 šljukah i 22 komada drugo divljači.

O pušenju. Doktor Decaisne u Parizu javlja, da se kod njega nalazi 38 djeca u liečenju, koja su sva obolila pušenjem cigara ili lule. Najviše boluju ta djeca na prsiju, želudcu i očiju. Drktanje i slabina pamćenja opaža se u svakoga ovoga djotota, a opazilo se jo, da od cigaro bolje ih više na raku, vratobolji i plućili, nego ona djeca, koja su lulu pušila.

Borba s majmunom. Jedan imućni Berlinac malo da nije poginuo u borbi s majmunom, što mu ga darova brat, zvanjem pomorski kapotan. Majmun se bijaše, kako se bar činilo, privikao svom gospodaru, dok ma iznenada neskoči na vrat i tako gr. stisnu, da se gospodar tom čvrstom zagrljaju nomogaše ototi. Nesrećom bijaše Berlinac sam kod kuće to su jedva na njegovo ponovno vikanje pritekli susjedi i izbavili ga od smrti. Majmun bi ga bio zagušio.

Među lavovi. Iz Toulona se javlja: Krotiteljica zvjeri Denisova slavila je 2. o. mj. u krugu svojih prijatelja zaruke s mladim sinom trgovca g. Chevrillona. Sretna zaručnica bila odjevena u bogato plesno odielo, tako da su joj se svi divili. Najednom reče zaručnik smijući se: „Ja i tvoji lavovi smo jednaki, jer nam se u trikotu (kratke odielo) bolje svidjaš.“ Denisova ustade i reče: dokazat ću ti, da se lavovom dopadam i u ovom odielu; ajto svi sa mnom u zvjerinjak“. Družtvo, ugrijano vinom, sliedjaše smjelu djevojku, koja stupi u krletku među lavove, to ih sa nekoliko udarenah svoga biča probudi od sna. Lavovi poustaše, to saneni neupoznav svoju gospodaricu, oborišе se na nju. Brzo stadoše prisutni bacati u krletku gorući papir, te im i zbilja podje za rukom lavove odagnati od djevojke, koju izvukoše iz krletke. Ivna nada, da će se djevojka izliečiti, ali će sav život ostati grozno nakažena.

Historički seljak je prod nedavno umro u jednom ruskom selu. Kako francezki listovi javljaju, umro je ovih danah u dobi od 98 godinah muž, koji je Napoleona I. vozio na saonicah od Moskve do ruske medje. Do svoje smrti pohranio bijaše starac nekoliko zlatnih novcah, što mu ih darovao bijaše bjegajući car.

Proždrljivac. U gradu Passau živi trgovac s marvom Grimois, koji je za okladu pojeo 10 pari debelih kobasicah, 5 funti kruha i izpio 3 litre piva. Prod nedavno pojeo je za okladu u jednoj gostioni 7 funti svinjskog pečenja, 3 porcije colorove šalata, 6 funti kruha i popio pri tom 4 litre piva. Prod koji dan pojeo je Grimois za okladu jednu kozu (25 funti mesa) 3 porcije zelene šalate, 4 funte kruha i popio 6 litarah piva. Sad kaže, da je spreman pojesti pečeno tele; nepojede li ga, tad se obvezuje tolo platiti. Dosad se još nitko nije dao na okladu s Grimoisom, jer neima sumnje, da će i pečeno tele strpati u svoj prostrani želudac.

Zanimiv je oglas srođe S a m u e l a H o c k s c h u r a, objavljen na četvrtoj strani. Ta tvrdka se je uvjek odlikovala svojim točnim i poštenim izpla đivanjem zgoditakah ovdje i u b l i ž n j i h pokrajinah, te stoga upozorujemo svakoga na rečeni oglas.

Dopisnica uprave.

Od dne 7. do 10. t. m. primaše nam predplatu:

P. n. gg. I. Š. Krk do 31. julija god. 87. — I. G. Karnica za god. 87. — Čit. Senj do 30. junija god. 87. — Dr. M. K. Sarajevo za god. 86. — K. J. Lipa za pol god. 86 i za pol god. 87. — »Concordia« Volosko for. 3 na račun. — S. G. Dubrovnik za god. 85., 86. 87. — Čit. Vrata za pol god. 87. — F. S. Volosko za god. 87. — M. J. Volosko za god. 87. — M. ud. M. Volosko for. 6. — F. J. Trient za god. 86. i 87 (I nam nije bolje). — F. R. Begud za pol god. 86. — D. R. Zadar do 30. junija 1. aprila god 88. — M. K. Trsteno do god. 87. — G. I. J. Fazana za god. 86. — Čit. Mrkopalj do 30 junija god 87. — Vj. K. Rukavno za god. 86 i 87. — J. I. Studenc do 15. agusta god. 87. A. I. Kiane za god. 86. i 87. — P. P. Murter za 87. — M. J. Grobnik za god 86. (dobro!) — Dr. I. G. Krk za god. 87. — Gr. pogl. Karlovac za 8... 86. — V. R. Trst do 1 aprila god 88. — A. R. Motovun, Montrilj za god 86. i 87 (dobro!) M. S. Vodnjan za 8 izt. do 30. junija god. 87. — F. S. Frandoli za god. 87 — I. J. Rieka za god. 87. — P. Ur. Sv. Matej za 5 izt. do 30. junija god. 87.

P. n. g. I. G. Sv. Petar u Kranjskoj i »Banka Slavijas Ljubljana. Primismo i predasmo dotičnomu zakupniku.

Lutrijski brojevi

ono 16 aprila					
Beč	67	63	90	57	78
Gradac	84	22	81	40	12
Temešwar	18	37	57	47	1
dne 20. aprila.					
Brno	20	31	42	46	27

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija
v Ljubljani.

ozdravila je mojo svakinjo njenih želodčevih obolelosti popolnoma, da se čutim hvaležno primoranega povsodi in vsakemu to neprelicljivo sredstvo iz vsega srca priporočati!
Ludvig Zammarski, c. kr. žandarmerijski stražmester v Trstu.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 4·20 po poštnem povzetji. Poštnine tre p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarni: Angelini in Spontela; v Puli: Wassermann, Carbucichio in Rodella; v Dinjanu Reki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Visinadi Patelli, v Poreču Canduso, v Buji Bonetti in v večini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 15—50.

Zaloga kož za podplate, dobrih iz trpežnih, lastnega izdelka — priporoča po nizkej ceni

strojarija Ivan Tomšič-a

na Vrhniki. 4 10

KLINIKA za spolne in želodčeve bolezni, nastope okužanja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgočo vodo, močenje postelje, pušćanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, drobu in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 7—14—104

C. Strostzel,

specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

!! Molim čitajte !!

Neobhodno potrebno za svaku kuću

jesu naša c. kr. patent i u Londonu odlikovana od Phönix-srebra jedala, koja su nesamo radi svoje trajnosti i tvrdoće, već također iz zdravstvenih obzirah u porabi nenadkriljiva a ktomu uvjek hlela tako, da se nikad 25% već od pravog srebra nedadu razlučiti, što se može pokrijepiti sa tisuće zahvalah i priznanjah iz najviših krugovah, te koje namožemo odvje radi malena prostora priobćiti, ali koja su P. N. obćinstvu u našem uredu na uvid. Budući imademu jedini mi skladište c. kr. patent. od phönix-srebra jedalah, to smo jedino mi u ugodnom položaju, sliedeća 51 krasna komada za nizku cienu od for 9.50 nv odašiljti

6 komad, jedalnih žlica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad jedalnih vilica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad krasnih nožovah na stol pravim engleskim rezom.
6 komad od phönix-srebra desert ili žlica za dieca prva vrst.
6 komad od phönix-srebra žlica za kavu i čaj prva vrst.
1 komad od phönix-srebra žlica za jaja prva vrst.
1 „ „ „ žlica za juhu teška vrsti
„ „ „ žlica za mleko „ „
6 „ krasnih čašica za jaja.
1 „ „ postpuć za papar ili slador.
1 „ „ svietnjaka za salon najnovija fasona.
6 komad F. elzellrama Victoriatablet po kinezku graviran.
1 komad najfiniji ruski ili klavirni svjetnjak nova fasona.

51 komada koji jesu svakom stolu pravim ukrasom a stoji sve skupa samo for. 9.50 novč.

Naručbe primaju se sa gotov novac ili c. kr. pošt. pouzdenom i obavlja ih prvo c. kr. patent. tvorničko skladište phönix-srebra J. SILBERBERG, Beč, II. Antongasse N. 7.

(Jamstvo) Da ostanu hlala naša jedala od phönix-srebra jamčimo ovim za 25 god. to demo za dokaz najboljeg solidnosti naručbe, koja nekonveniraju u roku od 14 dana bez pregovora natrag uzeti.

Ujedno nek budjamo se ovim P. N. obćinstva opomenuti, da novalja zamjeniti naša c. k. patent. jedala od phönix-srebra za onimi što no su se zadnjih godinah tako naglo pod imenom Britania-srebro pojavili; radi toga molimo, da se izbjegne prevari, uzeta se točni naslov ovamdi. 8—1

Skladište kožah

i podplatah, njemačke i amerikanske vrsti, preglavci, fini šagrin, ganzovo i francezko kožo; nadalje se dobivaju krojene priprave za cipele u jako bogatom izboru uz veoma nizku cienu, koja se ne boji nikakvo konkurencije u

TRGOVINI KOŽAH

GIOVANNI ZOTTER

410 Corso 30 u **TRSTU,** Corso 30

Podpisani priporoča se častitej duhovščini za napravo cerkvenih posod iz srebra i brona v vsih slogih kot gotično

MONSTRANCE

kolho, ciborije, križo, kanontablo, svotilnico prod altarjo, svečnikо posrebrono in rumeno, pušco za sv. olje po najnižji ceni. Svi izdelki se v ognju močno pozlate, all posrebrno. Stari kelhi in druga reči se stanovitno in lepo popravljajo. Tudi imam v zalogi najboljše strelovode in bakreno vero za izpeljavanjo. 8—2

HENRIK ZADNIKAR,

izdelovalec cerkvenih posod v Ljubljani, sv. Petra cesta 15.

Proljetni liek.

Kao najstariji i najdatniji proljetni liek za mlade i stare, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučaju najslavniji liečnički ka noltoti domaći i inozemski, već odavna uporabljivanje slovečo i mnogoputa sa kolajnami odlikovano

Budimske

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati niti netreba.

Ova se voda dobiva u svježem stanju u svih ljekarnah i trgovinah **sa zdravilnom vodom Skladište u Trstu** kod gosp. **IVANA CILLIA** i kod vlastnikah zdenca 8—20

BRAĆE LOSER.

Svarilo.

Kor je neki **Josip Barnkopf,** koji je doloval v Dalmaciji za razno tukajšno tvrdko, razum mnogih neredностih tudi pronevoril iznos f.480, katero je povzdignol v mojem imenu pri somoniščiu **Zmajević** v **Zadru,** dostavno ni bil k temu pooblaščen svarim slavno p. n. občinstvo prod tem človekom, in prosim da se vsakdo slučajno neposredno na mojo tvrdko obrne.

Vstanovil 7—8

Ivan Stikarovsky 1880.

Tvorniška zaloga sukna v Brnu (Brünn.)

V enem opozorujem k bližujočej sezoni na mojo bogato zalogo sukna in pošiljam uzoreo vsakemu zastonj. Bogati uzorci za gospodo krojačo nofrankirano.

Dobiva se v vsih knjižarnah 13. nakladi, ravno izašla medic. svetovalca

Dr. Müllerja

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o nastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

5 Braunschweig. 5—26

Glavni zgoditk ovent. 500.000 marakah.

Oglas sreće

Za zgoditke jamči država.

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srećkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se staviti

7 milijuna 222.000 marakah

dobiti.

Zgoditci ove *unosne* novčane lutrije, koja sastoji polag naerta od samih 97.000 srećakah, jesu sliedeći: Najveći zgoditak jest 1—15 ovent. 500.000 mar.

	marak.		marak.
Pramija	300.000	50 zgoditak à	5.000
1 zgoditak à	200.000	100 zgoditak à	3.000
2 zgoditak à	100.000	286 zgoditak à	2.000
1 zgoditak à	80.000	512 zgoditak à	1.000
1 zgoditak à	75.000	701 zgoditak à	500
3 zgoditak à	70.000	150 zgod. à 300, 200, 150	
1 zgoditak à	60.000	30000 zgoditak à	145
2 zgoditak à	50.000	7000 zgod. à 121, 100 24	
1 zgoditak à	30.000	7850 zgod. à	67.10, 20
6 zgoditak à	20.000	ukupno	
3 zgoditak à	10.000	45.700	zgoditakah

ovakovih izadje sliguno u male mjesnih u 7 odtelah. Glavni zgoditak I. reda iznaša 50.000 mar., naraste u II. na 60.000 m., u III. na 70.000 m., u IV. na 80.000 m., u V. na 90.000 m., u VI. 100.000 m. i sa premijom od 300.000 ovventualno 500.000 marakah. — Za prvu vuciidbu, koja je službeno ustanovljena, stoji i

ciela orig. srećka	6 m. III f.	3.60 n. vr.
pol „	3 „ „	1.80 „
četvrt „	1½ „ „	90 nvč „

to razpošiljam ova od državne zajamčene *originalne srećke* (nikakvo zabranjeno promasaj) sa vuciidvenim nacrtom sa državnim grbom uz frankiranu pošiljku svote i u najdalje krajeve. Svaki sudionik dobija od mene nakon svake vuciidbe listu zgoditaka badava. — **Vuciidbeni nacrt** sa državnim grbom, na kojem se nalaze 6 ulokci razdioba **zgoditakah** polag i razredah razpošiljam **unapred** i **badava** 1—15

Izplatu i pošiljku dobivenog novca dalje sam kravno na interesante uz najstrožiju **tajnost.**

Svaku narudžbu može se poslati **zapuntcom** ili preporučenom listu. Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vuciidbe i to svakako do

5. maja tekućo godine pouzda na

Samuel Hackscher-a senr.

bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 429

1887. Pomladna sezona 1887.

Telefonbr. 429

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz došljano vuno sa prahukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janko sa prahuel for. 22, 24, 20, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 20, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dačka for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dačko for. for. 4½ 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojake odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v **PRAGU,** Graben br. 19 novi, vis-à-vis gospeskej ulici

Vanjsko naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 4—50

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

MIR V EVROPI

bode gotova ohranjen, kajti ogromne pošiljatve gotovih oblek v Inozemstvo so vstavljene in vsled tega je največja in najglasovitejša tovarna oblek v celem cesarstvu prisiljena, prodati **2300** kompletnih, elegantnih, moderah in krasno izdelanih

GOTOVIH OBLEK

za pomlad in poletje, vsake velikosti za gospode, samo za neverjetno ceno dala, da se izprazni o gromno skladišče in da se more nastaviti dela. Vsaka obleka obstoji iz treh komadov in sicer, gotovo hlače po žogi, zraven talovnik in elegantno iz dolnana **sukenja,** vse po predležeči sliki, treh raznih vorstah in vsake barve.

Cela, gotova poletna

obleka za gospode

hlače sukanja in telovnik iz

MODERNEGA SUKNA

I. vrsti
SAMO
fl. 5.50

SAMO for. 7.50	II. vrste fina, cela obleka iz mod. benskega sukna.	III. vrsti jako fina cela obleka iz Richenberš. sukna.	SAMO for. 9.50

Kot mora pri naročbi zadostuja dolgost hlač mera č z prsa in dolgost rokavov, kakor tudi barva obleke. Uzorci se nemorejo pošiljati, ker so obleke vse gotove. Naročbe izvršuje p . poštnem povzeću

„Fekete's" Herren - Kleider - Filiale, 1—

Wien, Rundstha-merstrasse 16/46

POZIV

vsim p . . ščateljem tega cenjenog lista,

1500 **podpuno izgotovljenih, sasma**

dodjelanih odjela za gospodu

za poljetje i ljeto,

sastojećih iz 1 elegantnog, gotovog kaputa, 1 para elegantnih čašir in 1 gotovog tielovnika. Sve izradjeno po predstojećej slici, u četiri različne vrsti, kojegod boje, razproduti će se radi razpusta tvornice uz samu cienu radnje t. j. uz sliedeću skoro neviersatnu cienu

Cieln gotova ljetna

odjela za gospodu

čakšire, kaput i tielovnik

1. vrst
samo
fl. 5

samo fl. 7.50	II. vrsti fina, ciela odiela iz brnskog, modernog sukna	III. vrsti jako fina, ciela odiela iz Rihenberš. sukna	samo fl. 9.50

Kod naručba dosta je kao mjera: dugost hlada, širok st preko prsa i dugost rukava, kao i zaneljena boja odj la. Uzorci se neđalju, jer su samo gotova odjela u zalihi. Naručbe se primaju uz poštarske pouzetje ter se izvršuju po

1—3 **Waarenhaus „ZUR MONARCHIE"**

Wien, III. Hintere Zollamtsstrasse 9.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 17. U Trstu 28. aprila 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 50 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom napotnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji za for., za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Uvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu mala stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Višnjanci na noge!

Tokom mjeseca maja pozvani će biti občinari višnjanski, da se posluže uzvišenim državljanskim pravom, da obave nove občinske izbore, t. j. da izaberu novo občinsko zastupstvo.

Kao u svih sličnih zgodah, bilo u kojoj občini Istre, gdje imademo pravo govoriti u ime našega roda, zauzimljemo se i za občinu Višnjan, gdje imade preko dvie trećine občinarah naše krvi i našega jezika.

Mjestna občina Višnjan broji po zadnjem popisu 3300 stanovnikah. Ona se dieli u porezovnu občinu Višnjan, gdje je u istoimenom gradiću sjelo občino. Ova porezovna občina imade 1344 stanovnika. Nadalje dieli se u porezovne občine sv. Ivan Štorne sa 820 stanovnikah, sv. Vital sa 745 stanovnikah i Bačvo sa 301 stanovnika.

Gradić Višnjan imade kakvih 600 stanovnikah. Ovdje je usredotočen talijanski živalj sa krnjelskom primjesom, koja se tamo doselila u novije doba. Poznat nam je slučaj, kako se je u Višnjan doselio krnjel gol i bos u novije vrieme, a u roku od 10 godinah sagradio si liepu kuću i privriodio kakvih 7000 forintih. Ovi pridošlice žive najvećma od tudje muke, t. j. od silnog likvaratva, derašine i globljenja našega kmeta. U novolji utečo se nauki soljak ovakvoj pijavici, koja ga više nepusti iz šakah dok mu neizpije i zadnju kap krvi. Tako su se zamogli, a nekoji od višnjanskih krnjelah i zabogatili krvavimi žuljevi naših izvanjskih občinarah.

U samom Višnjanu govori se ještc mnogo hrvatski al mjestanac imade lice talijansko. Još čuto mnogi gradjani, da njim hrvatska krv u žilah teče. Tako se je nedavno izrazio jedan od tamošnjih Talijanašah, da kad bi se posvadili Morlak i Kalabrez, da bi on radjo prvomu pomoćniou ruku pružio.

U župnoj crkvi propovjeda se i pjeva i hrvatski, premda se proti tomu zubi i nekti opiru kojekakvi dotepuhi i domaće izdajice. Kao u samom Višnjanu tako i u pojedinih porezovnih občinah neimade hrvatske škole. Hrvatski občinari zanemareni su posve.

Još čuju jedino hrvatsku rieč u kući božjoj, no i to bi njim se htjelo ukinuti.

Izvan gradića jesu svi ostali stanovnici mjestne občine sami Hrvati, koji nečuju svoga jezika van u crkvi i na domaćem ognjišću. Njih se nezanemaruje samo u svih javnih uredih, u školi itd. već takodjer i u gospodarstvenih pitanjih, koja neimadu s politikom nikakva posla.

Občinsku upravu vode odpotle je občina ustrojena višnjanska gospoda i pokoja izvanjska gospodska podrepnica. Ogromna većina naših občinarah nije imala do sada druge pravice van da plaća i gospodi služi. Naše poštene i čestite gospodare nije se htjelo birati u občinsko zastupstvo bojeći se, da svojim *ščavunskim* dahom neokuže zastupničke stolice. Višnjanska gospoda upravljala su i upravljaju danas občinom kako njim se ražli. Uprava ta na žalost i nesreću onih občinarah nit je bila nit je danas kakova bi imala biti.

Da nam se opet nepredbaci, da sve što je protivničko kudimo i odsudjujemo, sustegnut ćemo se od svake naše kritike občinske uprave u Višnjanu te navadjamo niže sud jednog trćanskog lista, koji je prošle godine odsudio strožije višnjansku gospodu nego li bi mi to učiniti mogli. Rečeni list zastupa interese talijansko u Trstu i Istri nečuć svaku drugu narodnost u tih pokrajinah, te neima dvojbe, da je njegova osuda u višnjanskom pitanju istinita, nepristrana i temeljita. Ta osuda glasi u pravodu doslovce:

»Postavljam nekoja pitanja i ništa više.

Joli istina, da je g. Ivan Antun Mianich bio prisiljen odreći se časti načelnika višnjanskoga, jer da se je dokazano pod njegovom upravom manjak od for. 2700 i više?

Joli istina, da u pogledu tog manjka nije občinsko zastupstvo ništa znalo do vremena ostavke gore imenovanog načelnika, te da upravo ovo bijaše zavarano u sjednici od 12 ianŕa 1886. br. 235 finanoijalnim izviešćem, učinjenim po izviestitelju Hincintu Declich-u, zemljomjercniku, za ovaj posao naročito imenovanomu?

Joli istina, da je ova zla uprava, štetna občinskoj blagajni, polazila od ne odviše blažcnih vremenah prijašnjeg načelnika gospodina Antuna Fortuno, koji svojim izgledom kazivaše najalabiji put svojim nasliednikom, koji — kao načelnici — moraju da zapostave svoju korist onoj upravljanih (t. j. občinarah)?

Za razvidnu i gotovu potvrdu vidi plaćene glavnice za parnice Zelko, Marko i Ivan Sgrabich — jer Fortuna tjeraše občinu u pravdo najnepravednije — knošto troškom za iste branitelju Dru. Suranu, poduzete i držane bez ovlašćenja od strane občinskoga zastupstva, parnice, koje imadu svoj temelj u hirih i ciepidlačenju samog Fortune, koji bi jošto zahtjevao, da občina podnese kaznu, koja na njega spada.

Joli istina, da tražbina občine proti Mianich-u radi gore rečenog manjka nije zajamčena uknjižbom, ali da obstoji neko nestalno osiguranje u privatnom pismu?

Joli istina, da občina nije danas u stanju pružiti glavnice osobnikom, i to tim manje, jer ove glavnice nisu pravilno osjegurane, i jer je občina prisiljena bila uteći se vjeresijskomu zavodu Istre u Poreču, od kojeg dobi svotu od f. 10.000, bez onih drugih 7.500 f., koji bi se imali izdati za djela, kojih sgotovljenje je jošto daleko?

Joli istina, da se je usliod današnjeg žalostnog i nepravdljivog pomanjkanja zakladah moralo prod 2 mjeseca radi napredovanja u radnji utoći rabotam, koje su bilo obvezatno i za one, koji ništa neposjeduju, koji su posvema siromašni, to koji su po zakonu oslobodjeni sličnog bremena?«

Naravno je, da kad bi se i našla u občinskom zastupstvu u Višnjanu koja srčana i plemenita osoba, koja bi htjela upozoriti svoje drugove i predpostavljene na mudriju zaštitu občinitih interesah, nebi ona zaista saslušana bila od većine zastupstva, u kojem su većim dielom ili rodjaci Fortuno, ili prijatelji, ili radi interesa njemu podložni (a kroz više izbornih periodah bijaše občinsko zastupstvo sastavljeno i obnovljeno istimi osobami), koji nebi našli ništa logičnijega nego li nastaviti put sa starim jadrom, koje prem je poderano, čini njim se još dosta jako, da njim sačuvaju i za budućo silu, uplив i ugled.

Joli istina, da mora u toli tmurnom stanju svaki pošten občinar drhtati te javnosti predati čine i zlopotrebe uprave, da tim odstrani sadašnja zla i zapriči veće pogibelji za budućo?

Joli istina, da občinska oblast zlorabi svoju vlast pozivljuć preda se one, koji ulažu proti njoj utoke, te zastrašujuć slabiće, da povuku natrag svoje podpise?

Nije li istina, da se je većina utočnikah suprotstavila i protestirala energično proti zastrašivanju i pritisku počinjenom od glavarstva u Višnjanu i liepo družbo, potvrdivši posve svoje podpise na utoku upravljenom višim oblastim?

Naravno je, da pred spomenutimi činjenicami, koje su tegnale dugačak niz godinah u upravi glavarstva često obnovljenog, oblast, koja je po zakonu zvana, da sudi, nesmije iz vida pustiti pravicu, koja odušcvljuje posve duh utočnikah. Ona nesmije nikad tražiti pojašnjenja izroke prebirući rečenice ili slog, što ako i je možda ponešto privatnog značaja, no to nesmanjuje podnipošto težinu pitanja razpravljenog u samom utoku«.

Toliko višnjanski dopisnik talijanskog lista o občinskoj upravi u Višnjanu. Ova kritika netreba komentara jer je jasna i shvatljiva. Mi se samo čudimo, kako se može tako loše upravljati sa občinom, koja je pod samim nosom zemaljskomu odboru! Al dà, tu lošu upravu vodili su pristaše a možda i prijatelji poreške gospode, koja su se i na javne pritužbe oglušila. No ako je to pravo gospodi u Poreču i nekojim u Višnjanu, nemože to biti ni pravo ni povoljno našim občinarom na Višnjanšćini, koji moraju napeti sve sile, da se oslobode takove uprave, da občina dodje u čiste, poštene, nesebične i pravedne ruke. Tomu se pruža sada zgoda, koju nesmije nitko propustiti a da ju na korist občine i svoju što uspješniji neupotrebi.

Većina občinarah višnjanskih, napose oni iz sv. Ivana, sv. Vitala i Bačve, čuti težki i nepravedni jeram, što no njim ga naprtiše višnjanski Talijanaši. Sad njim se pruža prilika, da pokažu gospodi u Višnjanu, da imadu i oni ista pravica, kao što imadu sa gospodom iste dužnosti. Tko propusti ovu zgodu neće se moći tužiti na nikoga van na sebe, budo li mu se i nadalje nepravda mjesto pravde krojila.

Občinari Višnjanski! Pročitajte pomnjivo ono, što sami Talijani o Vašoj občinskoj upravi pišu, pak se pogovorite, da li može i nadalje Vaša občina u takovih rukuh ostati. Mi Vam kažemo a i svatko nepristran znami, da tako dalje ići nesmije, da se mora predati občinu u drugo ruke, koje će znati i htjeti s njom dobro i koristonosno upravljati.

Višnjanci! Pazite koga birate i komu povjeravate vaše občinsko dobro. Učinite onako kako Vam savjetuju Vaši prijatelji i braća po krvi i jeziku pak se nećete kajati. Bog Vas pratio u svetoj borbi!

Pogled po svietu.

Trst, dne 27. aprila.

Austro-Ugarska: Nadvojvoda Albreht slavio je dne 25. t. mj. 60-godišnjicu svoga vojnikovanja. Sva carevina velikim sudjelćem prisustvovala je slavlju pobjeditelja od Custozze, a najpače vojničtvo, koje je oduševljeno proslavilo taj dan. Važno je previšnje pismo Njegova Veličanstva u toj zgodi poslano na Njegovu Visost nadvojvodu Albrehta, u kojem se u veliko priznaju zasluge tog pravog junaka austrijske vojske. To slavlje neosta samo vojničko, nego primi širi obseg, jer su i mnoga družtva i zastupstva kod slavlja sudjelovala.

U gospodskoj kući podnesno je Šmerling, pošto bijaše stvar razpravljana pred carevinskim sudom, predlog: o naredbi ministra pravosudja upravljenoj pokrajinskim sudovom u Pragu i Brnu glede porabe zemaljskih jezikah kod sudovah. Šmerling medju ostalim reče, da on neima ništa proti tomu, dapače da nalazi podpunoma opravdano, da se strankam uručuju osude u jeziku, kojim stranke govore, ali da nemože dopustiti, da se njemački jezik sasma iztisne kao nutarnji jezik kod sudovah. Taj gospodin valjada se nije popitao, kako ta stvar kod nas stoji i koliko hrvatskih osudah naši sudci uručiše hrvatskomu narodu u Istri.

U Dalmaciji bijaše zastupnik i načelnik grada Splita, dr. Bulat odlikovan viteškim redom željezne krune. Taj dogodjaj pozdravio je grad Split velikim oduševljenjem. U Šibeniku reć bi, da opet Talijani miruju, jer su valjda uvidili, da imadu krivo. Govore, da idu u Beč tužit Hrvate, a morda će tužit sami sebe.

Njemačka: Stvar Schnaebellova, koji je od Niemacah zatvoren, čini se, da će se riešiti mirnim putem. Bismark svakako hoće, da je Schnaebell bio zatvoren i ulovljen na njemačkom zemljištu — što Francezi nieću govoreći, da je bio zatvoren i ulovljen

na francezkom zemljištu i to u bjegu od njemačkih policistah. Iz svega se vidi, da će se ta stvar o kojoj se prije mislilo, da bi mogla biti povodom rata, pomalo umiriti, poravnati mirnim putem.

Francezka: Nije velike nade u buduću izložbu, jer ista Englezka neće da službeno sudjeluje kod izložbe — jer da kao monarhična država nemože podpomagati revolucijonarne namjere Francezke.

Italija: Generał Saletta čim je prispio u Masavu odmah je zapitao telegrafično pomoć. Pita dva bataljuna pješukah i topovah. Stvar nije čista, bit će valjda toga i više vremenom potrebno.

I pokojni začuli su glas vapijući na nebo, toz pogovarali se u Vranićí ovako.

Mlečolinka. — Mara moja kamo dušiš?

Mara. — U Jerusolim me vitar goni.

Mlč. A tako mišliš s vaporom po moru.

Mar. Prad bo lit, hodeć naš šlor šantolo u Poreč, zapita poli Vižnjan niku malicu: „kako se zove to misto“? malica mu odgovori: „Višnjan“. No, ne ninko: Jerusolim, Jerusolim je to misto. —

U ta Jerusolim me nosi vitar, da mama vidim jeli istina ča mi ave vitar dopuhiva.

Mlč. Ma u starom židijskom Jerusolimu podkupljeni puk je nedužnu krv prolija; onde su Farizejci siromaku krv kako pijavice cikali.

Mar. A ti misliš, da je zato šlor šantolo nazva to misto Jerusolim.

Mlč. Naš vitar, kako vidim, nas obo duva u to misto. Mone vero, da vidim jeli lokva poškropjena krvi mojega roda.

Mar. Stari krnjoli naše dobe, ča ne da su bili sladkih besid, i kako su nas bilinkali kad smo jim palentu špekom križali, a kad smo jim vrč vina ponudili, svaki put su nam rekli ponižno: „Bog plati“. — A sad. Bog prosti griho njihovim potomkom, sad viču: „paga čavo“.

Mlč. Pomozi ga, da to odmore. Zahtilli su njihovi potomci budilo, poštrili sekiro i škaro našom oblom, a bome tako jim je lahko sić i strić dokle bude naš narod darežljiv kako smo mi bilo. Reci jim: „dobar večer“ — no, ne, neće ti odgovoriti nipošto, nego tim pozdravom jih ugriješ toliko, da nisi sigoran svojega života.

Čuda si jud mojega unuka, koj se je vrnuja krvavom glavom od one lokve doma; a duš mu zamirit da je reka: „ušaćina neće zabit dokle budem živ, zač je osveta vapijuća za osvetu pred Bogom“. — Pak govore: „ne ga gambin i tempi“. Ma vero mora se gambint i našlh miroljubiva duša; i zato me vitar nosi da razvidim istinu, pak podušim svoj sud u dno srca roda svojega.

Mar. Plačila! plačila! adicional! od naših muži ni se čulo tega strašila. Ali sada! Babudrih doveza je tovara s bekvami do tega Jerusolima na prodaju; ni mu bilo potriba razkergat — u hip na goloj cesti jih razprodalo. Na, tu mu čovika sabljom, koj zapovida adicional zato, što je na cesti razproda bokve; srida da nije bija još vekoviti kasir trbušar Toni-Mnto. Reci istinu i noboj se: da, niki praveduiji mišćani sami su rekli, da je to prika brukve, zač da cesta ni njihova.

Mlč. Vikovična moja Mara, znam, ja znam za sve to i drugo, nego mi se zdi, da bi bilo boje, da se naši živi jedan put sbude, a ne da mi mrtva tila dušom šapćemo.

Daj, daj recmo si još to: sbudjon je bija tvoj Babudrih, kad ni stija platit ni soldu tega čudnega adicionala, kad je sudija, da mu tovar ni kriv, što je bokve nosija; kad mu se zdilo nepravedno, što je prika adicionala zemlje na kojoj su bokve zrosle, kad ni stija virovat, da je po zakonu plaćat adicional na svojoj cesti kako i drugih. Dà, sve to ni koristilo, tovar je mora do podestarije, misleć morebit, da te ga balotat za župana; ali vidoć, da ga goni u paljuhovu smradnicu, ni bilo silo za ga nutra turit.

Mar. Srića za nike, da ni ša nutra se podsmihivat komunjskoj kasi svojim nesramnim glasom: ia, ja, ia.

Mlč. Mo, ma bi ga onde žedja bila mučila, zač konoba ni onde.

Mar. Ti se zdi najbrže, buduć mi golo dušo, da naše šapćanje nijedan nečuje — a nu slušaj kako vitar nosi i odonud izmišljotine i laži svudar po sv. Vitalu, sv. Ivanu, Bađvi i ča po samoj Višnjanšćini se ljudi tomu križaju, kako da dosada nobi nikad toga bilo, zaradi, kad ni stija tovar bit počašćon, da bi se ki drugi polakomija onde ropo od čorišnjah glodat.

Mlč. A voro zato bit će reka oni Bončanac, da ima voć pameti tovar nego . . . . .

Mar. Sigurno stija je reć: nego oni, ki se budu dali zajet unutra proti svojoj voji na dan balotacione.

Mlč. Čuješ Mara, mi smo dušo, živi čovik nas novidi, mi ćemo na dan balotacione med komisionom stražit, i svakoga podkupjenoga ćemo spoznat i zapametit.

Mar. Pak ćemo u dno srca njegovoga, ako bude ki podkupjen, šapćat krox cilo življenje njegovo: prodani, izdajica, glad i podrepnica.

Mlč. Ča pak onim, ki se budu skuživali, da su bili prevareni.

Mar. Njim potriba je vro sad poručit, da dosadašnjim gospodarom ni malo virovati nimaju.

Mlč. A za to voro su rekli, da te i oni naši doć onaj dan vidit zašto njim rostu ta plaćila, zač da nisu još nikad balotali onde, pak da te provat nobi li morebit pomogli jih poimanjit.

Mar. Bome dobro misto, tor i u današnjoj šoduti pokazali su ča će reć za komunsku korist barantat.

Mlč. Tako je, mišćani bi stili imat modiga u mistu i da jim ga nadplaćaju vanjski Vlahjanci, a najslanji da budu komunistom sv. Vitala, sv. Ivana i Bačvo. Imat modiga med sobom i ga plaćat mallmi soldi, — a pak komuni izvanjski vozili ga svomu bolniku i florino mu rigat, ni po dušovnosti.

Mar. Nu i slipi su danas progledali i mutasti progovorili — dá, bude se — započoli su uvidjat, da su bući Jurinovi nič manje vridnosti od Luljevih i podrepnice mu.

Mlč. Ča je pravo je i Bogu drago. Jedan put se šarenjakom i Krnjelom ipak škoro potuplio. Da pak nobudu mogli po davnoj navadi krojit, buduć balotacionl to odsudit.

Mar. Dotle ćemo mi obalhajat svo na okolo za doznat, ki je lokron, ki je lažnjivac, pojidoš, glad i podrepnik.

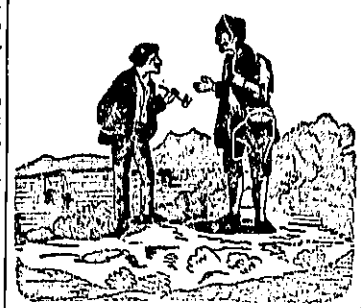

Franina i Jurina.

Fr. Ma se smije naš slipić, ha! ha! ha!

Jur. Ča bi reć, da je tako dobre volje?

Fr. Se smije i hahaće, aš da je niki dan znal više va komunsko hiže, nego šjor Jelovšek, ki su morali pustiti Kanfanar.

Jur. Ma da će anka šjor Zobljiprosić nekamo va Gorlcu, aš da ga ne komodà va Kanfanaro med onimi...

Fr. Bi pošal i on bi, ma da je tamo „jonto zvilupada„ — a va Kanfanaro da su još „injoranti“.

Jur. Viš, kako razumi on svojo računo!

Fr. Kad jih niki Kanfanarci neće razumiti!

* * *

Jur. Ča je novega?

Fr. Pazinski Krnjeli ni mrtvih na miru no pusto.

Jur. Kako to?

Fr. Šli su na cimitar, tor su razbili kameniti kalež na spomeniku pokojnega žminjskega plovana Orlića.

Jur. Bog jim prosti, aš ne znaju ča delaju.

* * *

Fr. Si čul Jurino, koliko zvoni imaju va Roču?

Jur. Po navadi četiri.

Fr. Ma ja nisam čul nego tri kampelat.

Jur. Ma četrtega španja.

Fr. Za kada?

Jur. Za on put, kada izaberu novega šiora podestu.

Fr. Ča pak taj dan puli vas kampolaju?

Jur. Ma tako su užali.

Fr. Ti, ki si zidar, biš moral zet improzu za im popravit cimitar i vrata, da im broki ne gredu mrtvih kopat, kako se je već sgodilo prod nekoliko let.

Jur. To mora bit lipota od cimitara.

Fr. Jo, malo lepši je lego tršćanski.

Jur. Onda šast Krnjelom!

Različite viesti.

60-godišnjica nadvojvode Albrehta. Sjedi nadvojvoda i junački vojskovodja, strlc Njeg. Vel. cara i kralja, maršal Albrolit slavio je u ponedjoljak 60-godišnjicu svog vojničkog službovanja. Svečanosti, prirodjenoj projasnomu nadvojvodi u Boču od najviših krugovah, prisustvovali su u duhu svi austro-ugarski narodi, kojim je nadvojvoda Albrecht veoma mio i drag. Naposo Slavoni carstva štuju i cienu maršala Albrehta vrlo visoko. Svoobćoj proslavi 60-godišnjice starca-nadvojvodo Albrehta po svih plemonih Austro-Ugarsko, pridružujemo se i mi skromnom željom: Svevišnji poživio junaka od Custozze, projasnoga nadvojvoda Albrehta još dugo na čast vojske i zaštitu državo!

Podesetgodišnjica književnog rada. Dični hrvatski pjesnik, pukovnik i veliki župan u miru, Ivan vitez Trnski slavi prvih dana mjeseca maja podesetgodišnjicu svoga pjesnikovanja. Zagrebačko gradsko zastupstvo imenovalo je narodnoga mišjenika počastnim građanom, a odbor gospodjah Hrvatieah, Slovenkah i Srbkinjah ovjenčali će došlo dičnoga pjesnika zlatim vjencem. I drugih ovnoljah pridonioti će čestitotomu stavini pjesnika društva i pojedinci iz cielo Hrvatsko i susjednih pokrajinah. Sjećamo i naše čitaonice, štovatolje i prijatolje svečara, da se ga sjete onom zgodom. Mi mu kličemo unaprod u ime istarskih Hrvatah i Slovenacah: da bi nam ga Bog sačuvno još mnogo i mnogo godinah čila i zdrava na tielu i duši na čast i diku miloga nam roda!

Sveučilišće u Trstu. U posljednjem znajednanju istarskoga sabora poprimljena je po saborskoj vodni resolucija na vladu, da se ustroji u Trstu bar juridički fakultet sa naukovnim jezikom talijanskim. Slidan predlog poprimio je i tršćanski sabor, a za njim povukle su se i nekoje drugo obćine u Trentinu i Primorju. Ovog mjeseca podiglo je svoju riječ i gradsko zastupstvo u Trstu, zahtjevajuć, da se u Trstu osnuje o t e l o sveučilišće! U tu svrhu, da će ustupiti bolnicu za kliniko i da će još pripraviti zgradu za 50.000 for. Nije dvojbe, gradskomu poglavarstvu u Trstu poraslo su krila. Vlada jim neda dozvolo, da si ustroje jednostavno učiteljišće, a oni zahtjevaju, da jim se dade cielo sveučilište! Do kojeg mjeseca će po svojoj dosljednosti zahtjevati. Ta se u Trst prenese bar jedno c. kr. ministarstvo, nu prije motnuti će uvjet, da mora samo t a l i j a n s k i uredovati! I kod gornje resolucije zaključili su, da naukovni jezik na sveučilištu ima biti i z k l j u č i v o talijanski!

Mi nismo protivni, da se i naki naobrazi u svojoj materinjem jezika, dapače to je jedno od prvih naših načolah, na opaziti moramo, da je za austrijske Talijane dostatno providjeno, da mogu i sada na sveučilištih u Gracu i Insbruku polagati svo izpite u talijanskom jeziku. Isti rigorozi za doktorat juridički, mediciuski i filozofički mogu se položiti u talijanskom jeziku. To jim još nije dosta. Za ono par stotina tisućah Talijanah htjeli bi, da se sada u Trstu ustroji čitavo sveučilišće, neznajući možda, kakvi troškovi su spojeni sa sveučilišćem. Kad bi i država bila sklona ustrojiti takvo sveučilišće, što mi jako dvojimo, to bi se prije pitala, je li državni interes zahtjeva, da se to učini. U prvom pogledu imala bi sveučilišća gojiti znanost, a ujedno odgajati mladež za razne grane javnoga života. Državi pako najpreča je potreba, da si priskrbi dovoljno mladjih silah, kojo će moći upotrebiti u javnih uredih i službah. Javna je pako tajna, da ni u Primorju ni u Dalmaciji nemože nitko postati ni prostim adjunktom, ako poznaje samo talijanski jezik. A kako bi i drugačije bilo. U Primorju je samo manjina stanovnikah talijanska. Nije kotara, gdje bi Talijani skupno sami živili. S toga zahtjeva se od svakoga mladića, koji stupi u službu, osim talijanskoga i poznavanje njemačkoga, odnosno hrvatskoga (slovenskoga) jezika. U posliednjem sudačkom imenovanju zaostali su stariji sudci, jer nozuaju drugoga jezika do talijanskoga. Prije ili kasnije morati će u penziju. Uz sve to očevidne okolnosti, nekoji bi Talijani htjeli, da se još ustroji u Trstu talijansko sveučilišće! Kamo bi išla mladež, koja bi sveučilišće svršila? Tamo u istom Trstu nemože se daljo samim talijanskim jezikom! Nisu ni oni, koji takvo zahtjevo stavljaju, tako kratkovidni, da neznaju, kako bi tim uništili napredak svojoj djeci. Ali njim nije stalo toliko do sveučilišća, jer su o s v j e d o č e n i, da ga neće dobiti, nego njim je stalo do toga, da se pokaže tobože nekomu svietu — kako se Talijanom ništa nedaje! Što bi pak moralo zahtjevati do 2 milijuna Slavonah na jugu, koji nemogu na nijednom sveučilišću ni slušati predavanja u svojem jeziku, ni polagati izpitah u istom!

Iz Podgrada piše nam, da bijaše dne 26. t. m. g. Slavoj Jenko, zomaljski zastupnik, trgovac i poznati rodoljub u Podgradu jednoglasno izabran načelnikom one obćine. U obćinski savjet bijahu izabrani takodjer jednoglasno sliedeći zastupnici: Andro Vižić, Antun Sadić, Ivan Tomažić, Fran Božić, Toma Moršnik i Antun Zadković. Čestitamo iskreno podgradskim rodoljubom na sjajnoj pobjedi žeteći njim, da se za uviek oslobode gospode „ala Tschorru & compania bella.“

Izbori u Buzetu. Po dalnjih viestih, koje su nam stigle iz Buzeta o tamošnjih obćinskih izborih, doznajemo, da je u III. izbornom tielu glasovalo za hrvatsku listu prva tri dana 211, a za protivničku 66 glasovah, u četvrtak, petak i subotu naših 182, a protivničkih 40 glasovah, a ciolom dodnu dakle ukupno naših 393, a protivničkih 116. U utorak je svršio izbor za III. tielo, u kojem je hrvatska stranka sjajno pobjedila. U svemu glasovalo je za hrvatsko predloženike 544 a za protivničke 152 glasovah. Dne 27. započeo je izbor za II. tielo; prvog dana glasovalo je za narodne okolo 70 a za protivnike 20 birača. Živili svjetni birači III. izbornog tiela, a ugledala se u nje njihova braća iz II. i I. izbornog tiela.

Izlet u Solkan i na sv. Goru. Naše delavsko podporno družtvo priredjuje za nedelju dne 8. maja t. g. izlet posebnim vlakom u Gorlcu, odakle će se pješke ili vozovi u Solkan i na sv. Goru. Na svetoj Gori biti će u 10 satih pjevana sv. misa i propovied, a odatle vratit će se izletnici o podne u Solkan, gdje će biti u 1½ sat skupni objed. Toga dana slavi solkanska čitaonica 25-godišnjicu svoga obstanka, to priredjuje za tu svečanost vrlo bogat program.

Vlak za Gorlcu kreunti će iz Trsta u 5 i pol sati u jutro, a iz Gorice za Trst u 9 i pol satih na večer.

Vozarina tamo i simo vojati će za II. razred for. 2, a za III. for. 1.40.

Očekujemo, da će se pridružiti našemu vrlomu radničkomu družtvu i mnogi njegovi prijatolji iz Trsta i okolice.

Odsudjen. Dne 23. t. m. obdržavala se u Pazinu rasprava proti g. Iv. Baxa iz Lindara, koji je javno uvriedio župe-upravitolja u Lindaru, g. Gjuru Matušića. Obtuženi g. Baxa bijaše odsudjen na 10 fr. globe i na izplatu parničkih troškovah. Proti osudi prizvale su se obje stranke. —Kako doznajemo iz vjerodostojna izvora, g. Baxa ljubaka se poročkom „babom“, to očekujemo od njega, kao vjerna i dobra njezina štovatelja, da će ju čim prije o svojoj odsudi obaviestiti.

Nesreća. Iz Kastva pišu nam, da je Jakov Marčolja, mladić iz Marčolji, bivši krčmarom na šumskoj štanji u Poliei naglo umro noćju od 13. na 14. t. m. Tamošnji šumar i lugari našli su ga mrtva u sobi, uzred koje bijaše limena posuda od petroleja, u kojoj su našli ugasnuta uglovlja i pepela. Nesretni mladić, komu je bilo studeno u šumi, hotio je sobu ugrijati uglovljem, pak je valjda usnuo i plin od uglovlja ga je zadušio. — Čuvati se valja uglovlja, osobito u zatvorenih prostorijah, a noćju nesmije se u sobi, gdje se spava, nikada ostaviti goruće uglovlje, koje razvija plin, od kojeg se lahko pogine.

Obćinski izbori u Roču pred vrati. O tom pišu nam iz Roča dne 25. t. m. kako sliedi: Nakon tolikoga zatezanja i spletkarenja naše protivničke stranke, prispjelo je hvala Bogu vrieme, da su se i ovdje izložilo listine za obćinsko izbore, koji će se vršiti sjedjo mjeseca maja t. g. Tim će nam se pružiti zgoda, da s naše strane učinimo ono, što smo do sada zanemarivali t. j. ujedinovati se hoćemo, da nam se priznaju naša narodna prava, prava, koja nas idu po zakonu božjem i zemaljskom, prava zajamčena jasnim slovom zakona potvrdjona od samog Nj. Vel. našega premilostivoga cara i kralja; koja nam se sa krnjolsko strane drzovito krnja. Došlo odavna već žudjono vrieme, da se oglcdamo sa našimi ljutimi neprijatolji u borbi za narodna prava, to da se oslobodimo

sramoto i propasti, u koju nas je htjelo baciti ovo njihovo ravnopravno, miroljubivo i blagotvorno pašovanje?!! —

Našim krajem zuje u ušijuh izbori ročki, te su za to počeli već razapinjati svojo mrežo na „ljudo-lov“. — Velikoga tjedna bila je ovdje jedna biela vrana iz južne Istre, koja je donela i Judin novac za mičenje kod približajućih se izborah — da ne propadnu krnjoli i šarenjaci pred kojimi ponor slova, to koji je više odan, sklon „alla terra della miseria“, što volju „alla terra d'amor“, taj će i više dobiti. — Kašto drugih godinah, tako će biti ovo onih „lovljudi“, koji će nas sa sladkimi riečmi u krčmo pozivati: „Comparo, por diana, jerimo sempro amici; andiamo bever una bozza!“ samo da Vas u svoju mrežu ulove. Ali nemojmo se dati podmititi, jer tko s njimi glasuje, taj sam sobi grob kopa, u koga se mora strovaliti prijo ili poslijo. Oni glodaju i vrobaju na nas, kao vuk na ovcu, da nam izčupaju iz srdca naš materinski jezik, onaj ovršti stup, na kojem se osniva naša budućnost. Zato budimo kod izbora tricar, oprezni i složni; nesloga bo zadala nam je već mnogih i težkih udarcnah. Sloga budi dakle naše geslo! — Vas, koji ste zadušoni, nastojati će Vaši vjerovnici iz potnih žilah, da vas povuku pod svoju smradnu volast, da Vam tako izsišu i poslednju kap krvi. Al Vi ostanite vierni svomu narodu, kojega ste članovi; i tim ćete zapriečiti ono prokletstvo, koje bi inače na Vas palo od strane Vaših potomkah. — Na one, koji nas kreše, da smo divlji, neotesani i nepristupni svakoj ljudskoj (bolje krnjolskoj) uljudbi nije ni vriedno, da se ozrnemo, znajuć bo dobro, da: „Hrvat nikoga ne rani, nego samo svoja brani“. — U našoj občini, vlada skrajni nered. Godišnjih proračunah i završnih računah nije se već odavna obavilo. A mi, kojim stoji na srdcu dobrobit občine, koji smo viđni biti na čistu sa računi, zar da jošte bliramo takovo nemarno mužovo? A ne, ne! Bože sačuvaj! Dotežali nam posvema teški okovi ljutoga krnjolizma, te je već prišao čas, da stresemo sa sebe nepozvane goste. — U budućo zastupstvo birati ćemo trizvo, poštene i razborite ljude, mužova našega roda, našega jezika, naše vjere i krvi; ljude nesebične, koji neće nastojati, da natrpaju žepove našimi žuljevi, nego muževo, koji će se svestno brinuti, da se poboljša stanje našega patnika — naroda. Tješi se rado, jer: „Istok rudi, bit će skorog dana i — slobodo zlatno“.

Budući, da se ovdje kod posliednjih občinskih izborah nijednomu občinaru izbornih pozivnicah priposlalo nije, zato želimo i nahtjevamo od sl. načelništva, da svakomu občinaru izbornu pozivnicu u stan pošlje. Više občinarah.

Občinskim tajnikom u Pazinu jednoglasnim zaključkom zastupstva imenovan je dosadanji tajnik u Veprincu g. Vinko Marjanović. Polog vjesti dobivene novi tajnik nastupio je već svoju službu.

Izložba blaga u Kastvu. Brzojavljuju nam iz Kastva, da je tamo dopeljano iz okolo občine i susjednih krajovah mnogo govedah na ogled; dobrih glavah da je došlo preko podesat. Poblize o tom ogledu progovoriti ćemo budući put.

O školskih stvarih u Nerezinah i sv. Jakovu piše nam od tamo prijatelj dne 26. t. m. sliedeće: Nijo nam danas, da govorimo potanko o nerezinskoj školi. O njoj se dosta govorilo u saboru, dosta je bilo u njoj komisijah, dosta gledo njo pisarijah — a napredak u njoj nikakav. Ako i nebi htjeli tim, da napadamo na dotičnu učiteljsku silu, koja se inače koristonosnom rovnošću brine, da privatnim podučavanjem uči našu djecu tudjinskoj talijanštini, to je već i sama jezična mješanija uvedena u nerezinsku školu od zaprieke budi kakvom napredku. Od dovoće bo do dvanajsto godine imadu se djeca podučavati u čistoj fiorentinskoj talijanštini. Talijanskim bo jezikom da će Nerezinčani moći po vremenu bez truda i napora liepo živiti, a ptčeni golubovi, da će im s neba lieplo u usta padati. Šulovu po dva na dan, Žuklića po jedan i pol, ostalim po jedan, a Gavdiću kosti, jer da se je u školskom vieću protivio uvedenju talijanštine u nerezinsku školu. U ostalom Gavdić da će prodavati kosti likaru, da ih peče, samoljo pak u hartice zamota. Ala ljudi smiha!

Druga je, o kojoj namislismo kojugod reći, a to je škola u sv. Jakovu. Od konca školske godine 1886. škola je u sv. Jakovu zatvorena. Evo što je u stvari. Srpnja mjeseca godine 1884. mjestno školsko vieće u Osoru pozivalo je mč. župni ured sv. Jakova, da mu dostavi poučajno kazalo ili satnicu tamošnje posobne škole za dalnje dostavljenje c. kr. kot. školskom vieću, jer da i posobne škole podpadaju nadzoru c. kr. kot. školskog nadzornika. Treba opaziti, da je u školi sv. Jakova uvjek bio naučavni jezik hrvatski i da je tamošnji župnik uzornim progorom za ništotnu nagradu podučavao djecu sa odličnim uspjehom, priznatim mu i po viših oblastih. Odgovarajuć u listopadu isto godine na spomenuti poziv mjestnog šk. vieća, župnik sv. Jakova tražio je, da mu se nagrada povoća barem do 70 godišnjih forintah, uvaživ, da isti kao učitelj neuživa nikakvo odsječnine (paušala), da mora podučavati 4 uro na dan, da svoju sobu ustupa za školu, da mora na svoje troškovo dat zvoniti, sobu izmetati itd. Ta tražba župnika sv. Jakova podnešena je viećanju občinskog zastupstva u Osoru. Ovo je u sjednici od 27. prosinca 1884. odlučilo, da će se župniku sv. Jakova odsjedi nagrada od godišnjih 70 for. ako u školu sv. Jakova uvede talijanski kao nastavni jezik. Medjuto je škola bila jur privremeno zatvorena. U ožujku 1885. odvratio je župnik sv. Jakova mjestnom školskom vieću u Osor, da uzima na znanje povišenje nagrade na godišnja 70 for., a što se tiče nastavnog jezika, glede toga da odredjuje po zakonu pokrajinsko školsko vieće, pa dok ovo ne reče svoju, župnik da nemože svojevoljno u školi mienjati nastavni jezik, pa k tomu još na očevidnu škodu samih mješćanah. Mjestno školsko vieće u Osoru vratilo mu je natrag uredovni spis opazkom, da nerazumije jezika u kojem je sastavljen. Bio je hrvatski napisan, a Salata govori sa tumari svo po fiorentinsku, pa da ga jadnoga na krš stavliš, nesna ti on hrvatski prodati ni lakat špaga. U to je župnik sv. Jakova u listopadu 1885. ponovno otvorio školu i dao to uredovnim spisom talijanski nastavljenim do znanja mjestnomu školskomu vieću u Osoru. Ali glo čuda! Spis bi mu povraćen, jer da osoraška občina ni toga nerazumije. Smišno! Župnik je sv. Jakova svakako pogriešio, da nije sastavio dotični spis u rovinjskom narječju — „por doo, sompro roso, sempro roso, o mai menolatza!“ Rovinjski bi ga valjda ribar bio razumio. Medjutim za Nerezinčane je to vrlo poučno, što Salata odbija ne samo hrvatski nego i talijanski spis, tim bo pokazuje, da on nemari ni za hrvatski ni za talijanski jezik, da je on pravi šuro.... Župnik sv. Jakova držao je školu otvorenu kroz čitavu godinu 1885.-86. koncem godine 1886. poslao je na občinu namiru, da mu se isplate obrečena godišnja 70 for. nagrada. Občina osoraka odpovrnula mu, da mu ona nedaje ništa, jer da joj nije javio otvorenje škole. A jadan pop Juro javio joj i hrvatski i talijanski, a oni ga nerazumili! Tako je pop Juro dobio 70 for. na lukat, o čitavu godinu podučavao djecu badava. I pravo mu je, zašto je Hrvat? Da bi bio šurenjak, oni bi mu ponudili i 300 for. Nè, nè, neuzi za miljar, nego pop Juro talijanski, i pravo ima, poštono mu dolo, a lipo mu cvrči kao u rožica, Bog ga poživio!

Od to doba zatvorena je škola u sv. Jakovu. Malo ima gdje djece, koja bi bila zauzeta za školu kao što u sv. Jakovu. Želo je kao gladan korien kruha i milo ih je upravo gledati, gdje dolaze svom župniku pitajuć ga: „Gospodine, kada ćemo prit va školu?“ Roditelji su ganućeni nad postupanjem osorske občine, gledajuć gdje prkosi ne samo župniku već i očitom slovu zakonu, polag kojega ima pokrajinsko školsko vieće odlučivati o nastavnom jeziku. Čujemo, da će poglaviti g. c. kr. kot. poglavar uzeti stvar u ruke, to riešiti jednom već taj intorim školo sv. Jakova. Mi mu ovim stvar samo preporučujemo, moleć ga, da uznastoji oda se barem ovo godino otvori tamošnja škola i zadovolji želji tamošnjeg stanovništva.

Iz Lindara pišu nam polovicom aprila. Dična „Naša Sloga“ kao da je zaboravila na nas, ili su njezini ovdašnji dopisnici zamukli. Njeni cienjeni čitatolji jur znadu, da istarskom Hrvatu no ovatu nigdje ruže, a tako ni nam. Nu svojedno nećemo i nesmijemo zdvajati, nego pouzdati se u providnost božju i svoju radinost. Nisu samo slabe ljetine, kojo nas tlače, nego i drugi jadi.

Iza žestokih izbornih borbah bilo bi doba, da odpočinemo; ali nit to nam se nedozvaljova; moramo uvjek bditi, da nedodje dušmanin i posije kukolj. Toga nemanjka ni kod nas. Borba ljuta još uvjek traje; nemiri neće da prestanu, gazitelj naših svetinjah i pravah zanoveta još uvik.

Da već jednom otresemo tudji jaram moramo složno i odlučno postupati; no tražiti svojih interesah, nego žrtvujuć se za narodnu stvar i sveto načelo, — zaboravimo na privatno interese. Došao je i za nas čas, kad možemo dokazati krnjelom i njihovim baštinikom, da smo u svojoj kući, da znamo i sami upravljati svojim imetkom.

Uvjereni smo, da ima svaka podobćina svojih potrebah više ili manje, i da se mora svim po mogućnosti pomoći. S naše strane mi bi preporučili već sada nekoje stvari slavnom občinskom zastupstvu.

Obzirom na velike potrebe i loše materijalno stanje kmeta, — radi čega mora svaki dan u Pazin — imao bi se popraviti put kratki iz Lindara do grada, koji je težko pristupljiv i sazdan kozam. Čovjek je u velikoj neprilici, osobito pod večor ili po noći, kada je mučno tuda proći, a da se no strovali u kakav ponor i lahko šalu glavom plati. Staro zastupstvo zauzimalo se za poliepšanje Pazina; davalo je opominah i županom podobćinah, nek drže čisto stanove i izvan njih; ali se je jako malo ili riedko kad staralo, da se to izvodo. Nedo nam trebati valjda opominjati i naše, da se odstrane gomile gnoja i gromače od razvaljenih kućah.

Još u vriemo slavnog Dr. Costantinia posjetilo nas povjerenstvo iz Pazina i odlučilo, da je velika sila obzidati naš studenac, no nastupilo je oto i troće zastupavo, a mi moramo još uvjek sa našim blagom iz isto sdjelo piti. Na rodoljubno srdce slavnog zastupstva polnažemo njodno školu i javni rad.

Svakako žaliti moramo, da nemamo najbliže mjesto Pazin-grada svoga stalnoga učitelja. Istarski kmet je jur dovoljno oslogašon kao divlji, salupan i provrtljiv, a ako školo nebude, sbogom Bosne! I kamenito srdce mora se rašalostit, kad vidi mnogobrojnu djecu klatariti se i bezposleno gubiti vriemo, koje se neće nikad više vratiti. Pokušimo, da ne spavamo, nego da budrimo i težimo za onom prosvjetom, kojom se diže osviešćeni narodi. A i po drugi put vam velimo, da je ova školska zgrada za školu nedostatna i nepristojna.

Nemanjo važna morala bi biti i sliedeća opomena, da se već jednom naime stane na put grdnomu psovanju i pljuvačovanju, najpače u dnevne svetačno. I tako se bori naš blodni kmet gladom i težkom si mukom služi svagdanji kruh, a ako se poda na pljanstvo i psovanjo Boga, što mokomo od njega očekivati? Rad i mir su svjeti blagostanja, kojim se protivo pravdo, smutnje, tužnje i tužbe. Sretnih li nas budemo li se uzorno ponašali, jer čemo time svaki nastraj dušmanin odbiti, a narod i braća naša će nas blagoslivljati. Geslo dakle nam budi: rad, red i mir, požrtvovnost i nesebičnost. Sobičnost i slavohlopje najgadnije su mane našeg vioka, a njim protivne krieposti riedko obdilja, požrtvovna i značajna muža.

Pokažimo činom, da smo rodoljubi, a protivnikom narodnim ostavimo prazno rieči. Glas naroda.

Književnost.

Angeljčok, otrokom učitelj i prijatelj. Izdal Anton Kržič, I. zvezek V Ljubljani 1887. Samozatožba. — Tiskala „Katoliška Tiskarna“. Cena 12 novč.

* * *

Filip, žalostna igra v petih dejanjih. Spisal Vittorio Alfieri. Poslovenil Jožef Križman. Trst, tiskarna V. Dorneca 1886. Preporučamo ovu poznatu tragediju u krasnom slovenskom prevodu g. profesora Križmana.

Dopisnica uredničtva,

G. Fr. B. u T. Počtnice smo naručili u Kastvu jer ih ovdje nemaa Za ostalo knjige govoriti ćemo sa prijatoljem. Srdačan Vam odzdrav.

G. R. K. na R. Budu li se dalo izpraviti, priobćiti ćemo u budućem broju. Da ste nam zdravo!

G. D. T. u Krku. Priposlano prošloga mjesoca nismo htjeli tiskati, da neuđini slaboga utiska na narod. Selenimo, da će se sreća i onako postiti. Da sto nam zdravi!

G. Bl. O. u P. treba jošte 50 nvč. za onu vezanu knjigu. Živili!

Dopisnica uprave.

Od dne 20. do 27. t. m. pripošlaše nam predplatu: P. n. gg. A. G. Pul za 87. — J. K. Pazin, za 87. — Dr. G. Vol Gorica za 86. — P. F. Pitomača do 10. okt 87. — L. S. Rieka for. 1 za objavu. — J. C. Kanfanar for. 1 za I. n. pj. — A. H. Trst za 85 i 86. — A. T. Trst za 87. — A. T. Kastav za 87. — M. P. Kastav — Sv. Matej za 87. — M. J. Kastav for. 4 za oglas. — J. R. Rieka za 87.

Lutrijski brojevi

dne 20. aprila.

Trst	47	46	15	22	6
Linc	55	65	62	40	9
Buda	55	61	88	2	34
Innsbruck	81	49	73	90	46

dne 27. aprila.

Prag	87	85	43	60	69
Lavov	67	13	86	30	70
Hermannstadt	25	80	13	35	51

Banka „Slavija“

sprejme več potovalnih zastopnikov za zavarovanjo življenja. Ponudbo sprejema glavni zastop v Ljubljani, Kongresni trg 7.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccoli-ja v Ljubljani

ne ozdravlja samo odrasle, marveč je najboljše sredstvo za glistave otroke, in marsikterna mati, ki je rabila to ločilo za svoje otroke in družino, nam spričuje s hvaležnim srcem, da ji je to zdravilo obvarovalo otroke najnevarnejših bolezni, ki tolikokrat izhajajo odtod iz glistavosti.

Izdelovatelj pošilja je v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1·80 po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se pradaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Roki in Brachmante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Vislnadi Patelli, v Poreču Candusio, v Buji Benetti in v večini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 5—10—60.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkensona** popolnoma in stalno.
Prospekt zastonj.
Karol Krelkenbaum
5 Braunschweig. 10—52

Solidan dar

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obed iz pravoga c. kr. patentiranoga za cielu Evropu Phönix-srebra, koje je uvjek bielo, kao pravo 13-lotno žlato srebro u divnoj kutiji sahranjeno, sastoječoj iz 6 nožovah sa oculjnim rezalom, 6 žlica za krunom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni zvonac, dakle 31 komad, koje odajemo samo za 4 for 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručbo prima: Zentral-Exped-Verwaltung, **B. Balsam,** Wien, 2. Dez., Unt. Augartenstrasse 35. 1-30

Providjen sa ovom znamkom je pravi prof. dr. Libora
Elixir za živce

kojim se ozdravlja sve živčane bolesti sigurno i potpuno, ma da su i zastarjele, osobito pako nastale usled mladostnih grišaka. Ozdravlja slabost, tjelotok, zlo-i glavobol, migrenu, jako kucanje srca, bolesti želudačne, ter pospješuje probavu itd. Elixir za živce, sastavljen iz svjetsko znanih biljkah, priznano od svih auktoritetah medicinskih — pruža jamstvo za ozdravljenje spomenutih bolestih. Poblize iz cirkulara, koji je pridodan svakoj staklenci. Ciena male staklenke f. 2 — velike 3.50, otkrutke f. 0.50 n. vr. u gotovom ili pouzeć-u. — U svih ljekarnah je na prodaju. — Glavno skladište: Elih-ova Apotheka, Max Fanta, Prag, Altstädter Ring. — U Trstu u ljekarnah B. Serravel, »Al'Amazone Trionfante« i Prendini. — Na Rieci A. Mizzan 26—1

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjeresijskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2¼%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
20 dnevni odkaz 2¼%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innsbruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, izmedjer unovčenje
Kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.
Na efekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.
U Trstu 1. oktobra 1884. 9—48

Glavni zgoditk. event. 500.000 markah.

Oglas sreće

Za zgoditke jamči država.

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srećkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se stalno

7 milijuna 222.000 markah

dobiti.

Zgoditci ove *unosne* novčane lutrije, koja sastoji polag naerta od samih 97 000 srećakah, jesu sliedeći: Najvaći zgoditak jest 3—15 event. **500,000** mar.

	mark.		mark.
Premija	**300,000**	70 zgoditak á	**5,000**
1 zgoditak á	**200,000**	106 zgoditak á	**3,000**
2 zgoditak á	**100,000**	256 zgoditak á	**2,000**
1 zgoditak á	**80,000**	512 zgoditak á	**1,000**
1 zgoditak á	**75.000**	701 zgoditak á	**500**
2 zgoditak á	**70.000**	150 zgod. á 300,200,150	
1 zgoditak á	**60,000**	30050 zgoditak á	**145**
2 zgoditak á	**50 000**	7090 zgod. á 124,100,94	
1 zgoditak á	**30 000**	7850 zgod. á	**67,40,30**
5 zgoditak á	**20,000**	ukupno	
3 zgoditka á	**10,000**	**48.700**	zgoditkah

ovakovih izadje sjegurno u malo mjesecih u 7 odlelah. Glavni zgoditak I. reda iznaša **50.000** mar., narasto u II. na **60.000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90 000** m., u VI. **100.000** m. i sa premijom od **300.000** eventualno **500.000** markah. — Za prvu vuciđbu, koja je službeno ustanovljena, stoji i

ciela orig. srećka 6 m. III 7.3 60 n. vr.
pol » 3 » » » 1.80 »
četvrt » 1½ » » 90 nvč. »

to razpošiljam ove od državne zajamčene *originalne srećice* (nikakve nabranjene promene) *na vrieđebnim naertom sa državnim grbom* uz frankiranu pošiljku svote i u najdalje krajeve. Svaki sudionik dobija od mene nakon svake vuciđbe listu zgoditaka badava. — **Vuciđbeni naert** sa državnim grbom, na kojem se nalaze 6 tiskci razdioba **zgoditkah** polag i razredah razpošiljam **unapred** i **badava**. 2—15

Izplatu i pošiljku dobivenog novca šaljem sam izravno na interesante uz najstrožiju **tajnost.**

Svaku narudžbu može se vodati **naputnicom** ili proporučnom listu. Neka se dakle svatko obrati odmah radi ove vuciđbe i to svakako do

5. maja tekuće godine pouzda

na **Samuel Heckscher-a** & senr.

bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

LA FILIALE della

BANCA UNIONE

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbonando l'interesse annuo:
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3¾ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
2½ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ 8 mesi
3½ „ „ „ 6 „

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 18. 23. aprile, 3. 23. maggio, 18. luglio e 18. ottobre e secondo del preavviso.
Trieste 15 Aprile 1880.

Warrants

BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino quintuque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma del versamenti in apposito libretto.

Conteggio per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la sera del medesimo giorno.*

Assume poi proprii correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute o divise, nonchè dell' incasso d'*assegni, cambiali e coupons*, verso ⅛% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(**Sezione Merci**) s'incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni d apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 9—24

Zaloga kož za podplate, dobrih in trpežnih, lastnega izdelka — priporoča po nizkej ceni

strojarija Ivan Tomšič-a

na Vrhniki. 5—10

KLINIKA za spolne in želodčevo bolesti, nastope okužanja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgečo vode, močenje postelje, puščanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, droba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 8—16—104

O. Strosteel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Proljetni liek.

Kao najstariji i najizdatniji proljetni liek **za mlade i stare**, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučuju najslavniji lječnički ka aciitati domaći i inozemski, već odavna uporabljivanje slovede i mnogoputa sa kolajnami odlikovane

Budimske

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati niti potreba. Ova su voda dobiva u svijetu stanju u svih ljekarnah i trgovinah sa zdravilnom vodom. Skladište u Trstu kod gosp. IVANA GILLIA i v dikolastnikah zdanja 4—20

BRAĆE LOSER.

Skladište kožah

i podplatah, njemačke i amerikansko vrsti, preglavci, fini šagrin, ganzovo i francozko kožu; nadalje se dobivaju krojeno pripravo za cipelo u jako bogatom izboru uz vrlo nizku cienu, koja se no bojt nikakvo konkurenoije u

TRGOVINI KOŽAH

5—10 **GIOVANNI ZOTTER**

Corso 30 u **TRSTU**, Corso 30

Podpisani priporoča se **častitej duhovščini** za napravo cerkvenih posod iz srebra i brona v vsih slogih kot gotično

MONSTRANCE

kolho, ciborije, križo, kanontablo, svetilnice prod altarje, svečnike posrebrene in rumene, pušce za sv. olje po najnižji ceni. Svi izdolki se v ognju močno pozlate, ali posrebrene. Stari kolhi in druge reči se stanovitno in lepo popravljajo. Tudi imam v zalogi najboljše strelovode in bakreno vero za izpoljavanje. 8—8

HENRIK ZADNIKAR,

izdelovalec cerkvenih posod v Ljubljani, sv. Petra cesta 15.

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogoče **BRZO** in **POSVEMA** ozdraviti

po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločne oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi doslej v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balsam bogat na dalnjočih snovih kinoško robarbaro, katera koronika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti tožavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejasnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti homoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcov. 15—46

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Barcichi* i *G. B. Rovis*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pillinon. 30—48

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

Telefon br. 425

1887. Pomladna sezona 1887.

Telefon br. 425

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sama svilni for. 27, 32,
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 36,
JANKE iz češljano vuno sa prelukom u svih bojah for. 25 „
sama svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prelucl for. 22, 24, 26, 28, 30, sama svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromoćljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromoćljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za doške for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za doške for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjelo za gospodu i djecu

uz vrlo nizku stalnu cienu

kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v **PRAGI**, Graben br. 19 novi, vis-à-vis gospeskej ulici

Vanjsko naručbe izvršuju se točno prama pouzdu, ono što nabi bilo povoljno prima se natrag. 5—50

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

POZIV

valjp. p. n. štitaocem toga cenjenog lista,

1500 podpune izgotovljenih, sezonah

dodjelanih odjela za gospodu

za poljetje i ljeto,

sastojećih iz 1 elegantnog, gotovog kaputa, 1 para elegantnih čaćšir in 1 gotovog tielovnika. Sve izradjeno po predstojećej slici, u četiri različne vrsti, kojegod boje, razprodati će se radi razpusta tvornice uz samu cienu radnje t. j. uz sliedeću skoro neviervatnu cienu

Ciela gotova ljetna

odjela za gospodu

čakšire, kaput i tielovnik

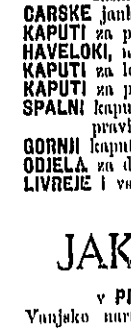

1. vrst
samo
fl. 5

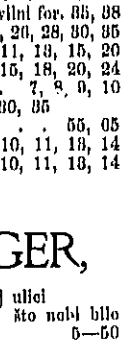

samo fl. 7.50	II. vrsti fina, ciela odjela iz brenskog, modernog sukna	III. vrsti jako fina, ciela odjela iz izihenberš. sukna	samo fl. 9.50

Kod naručbe dosta je kao mjera: dugost hlača, širok st preko pras i dugost rukava, kao i željeljana boja odjela. Uzorci se nesalju, jer su samo gotova odjela u zalihi. Naručbe se primaju uz poštarsko pouzdje ter se izvršuju po

2—3 **Waarenhaus „ZUR MONARCHIE"**

Wien, III. Hintere Zollamtsstrasse 9.

BRZA I SIGURNA POMOĆ

za 15—3

bolesti želudca i najzlobnije posliedice.

OBRANA ZDRAVLJA

ovisi gotovo o *sačuvanju i pospješenju probave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, to *lielesnom toli duševnom dobrostanju*. Najbolji *domaći liek* za uredili probavu, primjerene mješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM;

Pripravljen je od *najboljih, liečnički najkrepkih eelemtah*; izkazno se osobito kano *sjegurna i umoć kod nauredne probave*, kod *zdrigavanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom kvću, prepunjenom želudcu*, kod *nanale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolesti u crievih, hypohondrije i melanholije* (mlled slabe probave); on uživljuje svu djelatnost *probave*, čisti *krv* te dobiva *bolesino tjelo* iznova *zdravo i zdravlje*. Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjeguran ljudski domaći liek* u raili toga kruga je poznat.

i staklenica 50 nvč dva staklenice 1 for.

Na tisuće potvrdnih pismenah, kako svaki prodan Šalje se na *frankirane pisma* ne ovo strano *te poučeb trošak*.

OPOMENA.

Da se kriepne prevari, upozorujem svakoga, da je svaka staklenica „dra. ROSA životnog balzama" po mom privedjena i u modrom kartonu omata a, koj pe strano nazivi: „dra. Rosa životni balzam" u lekarni „K crnomu orlu", Prager, Prag Br. 205-3 u njemačkom, češkom, madjarskom i francozkom jeziku ima, a prodelje laio na rukovalcima — sito otisnutom — zaštitnom znamkom provideno.

PRAVI

Dra. Rosa životni balzam

dobiva se samo

u glavnom skladišću

B. FRAGNERA

ljekarna sk crnom orlu,

Prag, br. 205-3

i u Trstu u sliedećih ljekarnah:

G. Foraboschi, Ed. pl. Leitenburg, P. Prendini, Giov. Skopczynski, Ant. Suttina i Karlo Zanetti.

Sve ljekarne i vode trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj, imadu skladišća toga Životnoga balzama

Tamo se također dobije kroz tisuću zahvalnih pisama priznato

PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,

sigurno sredstvo proti upali, ranam i otoklini.

Upotreb jujo se, ako se ranam pri upali ill ozdravljenju kod svakog otoka ova u prvi i zadnji i, izvinuća, ukočeno gnjivoj kosti, reumatičnoga o oka, kroničnoj bolesti u kuljevih rukah i ledjih; proti peta nogah, kod ranjenih ra ah, proti tekućim ranam na nogah i, i obće na svakom mjestu tiela, vrativši natrag bol.

Sve upale, nesakline, otvorine i ili i kratkom zadobitju; gdje se puno oipuljeno. I vuče ili bolnim, par smrad bez svake boli, te izdeli u najkraće vreme.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč

Opomena!

Jer se preko mjeseca mnogo toga na tlo od vlaz strenah pa i vri, upozorujem svakoga, da se ist- po pravim pečatu samo kod mene prodaje, kako je svaka prav- ako ruta kartlice, u kojih je narlie napunjeno, imadu vrsk za uporabu na prijatnih karlji, tiskan u dvoje jezikah, u crnomjun u sinjem kartonu, koji nosi predstavljeću zaštitna znamka.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazno se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. n. v.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 18. U Trstu 5. maja 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (nasegno pustalo) na administraciju „Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu pošta valja jasno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koju se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalaze se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Slava Buzečanom!

Nakon četrnaestdnevne žestoke izborne borbe u občini Buzet, odlanulo je našim občinarom, a iskreno govoreć, pao je i nama težak kamen sa prsijuh. Mi nismo doduše nikada podvojili o konačnoj pobjedi narodne stranke na Buzeščini, no komu je ponešto poznato novoljno stanje istarskih Hrvatah u obće, napose ono u občini Buzetu, nije mogao zaista od manje a da neprati nekim strahom najnovije dogodjaje u onoj občini. Upravo na Buzeščini doživili smo poslidnjih godinah krasnih narodnih pobjedah, ali narodni dušmani znali su uvjek pomoćju vlastodržacah uništiti sve te pobjede, te je bilo našemu narodu uvjek iz nova graditi i dizati. Koje doklo čudo ako bijahu narodni prvaci i prigodom posliednjih izborah na sve moguće pripravni, znajući, da našim narodnim protivnikom i njihovim zaštitnikom neima ništa svota pod suncem. U posliednjih brojevih pokazasmo našim čitateljem, što se je sve radilo i poduzimalo na Buzeščini, da se sirotu kmeta još bar ovaj put prevari i zavede. K onomu što smo u tom pogledu jur prijavili, dodajemo jošte sliedeće crtice, za koje doznasmo naknadno.

Tik pred izbore govorili su narodni protivnici Krašanom, da su občinari iz dolnjih stranah svi za talijansku stranku i da njim nekoristi doći k izboru.

Tim se potvrdjuje ono, što smo nedavno kazali, da je išla sva agitacija na Krasu za tim, da Krašani nedodju glasovati. Molbenicom za odcjepljenje htjeli su jih još jednom prevariti, da mogu pak njim i cieloj občini zapovidati i gospodariti. Isti protivnici govorili su u dolnjih stranah občine, da Krašani neće doći glasovat, a bez njih, da nemože hrvatska stranka pobjediti.

Gospoda su se prevarila u računih. Naši njim ljudi već malo koju vjeruju. Krašani došli su glasovati u dosta velikom broju, i na prste bi pobrojio one, koji su za talijansku stranku glasovali. I občinari iz dolnjih stranah su se junački ponosili. Samo većina Humljanah i Dragučanah glasovala je za talijanske predložnike. Oni prvi bijahu zastrašeni i zavarani, a posliednji zavedeni novcem. Na dan izbora dielilo se u Buzetu podpore, što su već prod mjeseci i mjeseci stigle za oštećene tučom.

Prvi dan izbora, čujemo, da je bio u Buzetu dr. Venier iz Bujah, Corazza iz Motovuna, Camus iz Pazina i drugi iz drugih mjestah Istre. Svi ovi došli su jedino radi toga, da u mutnom lovu, da zavedu naše občinare pak da glasuju za talijanaške predložnike. Neki trgovac iz Buzeta, da je strašio ljude, da će po...rati od njih sve što mu duguju, nebudu li glasovali za talijansku gospodu i njihovu svojtu. Sve to nije ništa koristilo. Rečeni nepozvani gostovi zapustili su Buzet videći, da njim tuj neovatu ruže, a domaći Saronjci i protivnici bijahu većinom neovidljivi.

Lista Clarici, Grossich i drugovi, propala je najprije u III., pak u II. a napokon i u I. tielu. Sve su to muževi, koji su kroz dulje vremena občinom upravljali ili dotično upravitelje podpomagali. Plemenitije nijo njim se narod mogao osvetiti, nego tim, što jih je posve mimoišao, što je svaki dodir s njimi za sada — a ufamo se — i za vazda posve prekinuo. Upravljajuć občinom svojevoljno, nikim i ničim nesmetani, dovedoše ju do ruba propasti, a narod, ozlovoljen, ogoljbljen i skoro upropašćen, okrenuo je gospodi ledja, te neće da ima više ikakva opravila sa svojimi unesrećitelji.

Jedan jedini kandidat i protivničke stranke bijaše izabran, a taj je Fran Flego, vrlo cienjen i uvažen rodoljub, naš prvak u buzetskoj občini. Ista talijanska stranka glasovala je za njega. Takovu on ima moć, takav upliv, toli je obljubljen u svojoj občini, da se protivnici nisu pouzdali nit započeti borbu bez njega. No i to bijaše samo za pripreste i lukovjerne, al se naši već nedadu loviti, a čestiti Fran izabran je jednoglasno.

I ostalih 20 narodnih zastupnikah sa dotičnimi zamjenici dobili su u pojedinih tielih ogromnu većinu glasovah. Dapače niti u I. tielu, gdjo su tobožnji talijanski bogataši i umnici zastupani, nije mogla uspjeti protivnička lista. I u tom tielu pretrpili su težak poraz, od kojeg se neće, ako Bog dade, više oporaviti.

Uspjeh občinskih izborah u Buzetu od toliko je važnosti i od takva zamašaja, da bijaše posve opravdan napor hrvatske stranke, a mi bi rekli, i isto koprcanje narodnih protivnikah. Gubitkom občine Buzet, gube naši protivnici glavno uporište ne samo u sudbenom, već i u političkom kotaru koparskom.

Mi nenalazimo zaista riečih, kojimi bi mogli dostojno proditi naše prevriedne prvake i sve naše občinare na Buzeščini. Neštadeć truda, silna napora i dragocjena vremena u ovo proljetno doba, pohrliše mnogobrojno k občinskim izborom, da si još jednom osvietlaju junačko lice, te da tako dadu primjer svim Istranom, kako se valja držati i boriti, kad se radi o zaštiti i spasu najsvetijih nam narodnih svetinjah.

Buzećani braćo! hvala Vam, i sto puta hvala Vam u ime svega našega roda na junačkoj pobjedi, koju toli sjajno započeste — a još sjajnije dovršiste. Gjogod se ori sladki naš jezik, sa ponosom spominjat će se Vaše čestito ime, a dalekom potomstvu služiti će kao primjer nesebičnog i požrtvovnog rodoljublja, kao muževi čvrsti i značajni, pošteni i plemeniti.

Občinari buzetski! iz dubine vaseloga srdca kličemo Vam gromoviti:

Živili i slava Vam!

Ogled govedah u Kastvu.

„Gospodarska zadruga u Kastvu" bila je odlučila na glavnoj skupšćini, da se ovo godine drži ogled i nadarivanje govedah.

To je za naš kraj ovdje posve nova stvar, all ju narod pozna od druguda, jer je u okolnih zemljah često bivalo i biva takovih izložbah i nadarivanja, koje onda ljudo pohrle, da bolje nastoje okolo životinje i drže ju gojnu i čistu, no tolliko radi onih par forintih dara, nego radi časti prod drugimi i radi vlastito koristi, koja je veća, ako je govedo držano u redu i ako je čišćeno kako treba.

Kad je bilo oglašeno, da će dne 27. aprilla biti u Kastvu ogled blaga, odmah se našla po koja „babа", koja je brusila zube, da nije dobro blago izganjati, da ga svališe oko gleda; pak se je našla druga „babа", da će to biti nekakova „poplišja" za vojsku i takovih babah bilo je i u „bregošah". To su ostanci onih smutnjah u Kastavšćini, koje preporučamo g. vitezu Jettmaru i njegovim žandarom, jer mislimo, da nije ni najmanje u interesu vlade, da pijana trubila mogu bezkažnjeno najbedastije laži širiti u puku i tim načinom odvraćati ga od zdravoga napredka u gospodarstvu.

Poslje to opazko, evo me k samoj izložbi, koja je u super ročnim protivnikom lasala lopa i dostojna proti svakomu očekivanju:

Na ravnici „Belvedera" priredila je gospodarska zadruga jasla za preko 50 glavah sve u jednu vrstu pod stabil, i tako da je blago moglo biti narodno povezano na rastoj od 3 do 3 nogo a jedno, pak s druge strane.

Ljudi su većinom jur prije 9. ure jutro dognali i namjestili živinju, a jednu uru kasnije jasla već nisu dostajala, nego je svaki svoje smjestio ili uz okolna stabla, ili gdjegod k zidu.

Hvalevredno i vrlo znamenito je to, da je dognano blaga iz najbližih krajevah ovoga kapitanata, i da je bilo na ogledu uprav uzorno liepih glavah, koje čine čast narodu, da ga zna uzgojiti onako u dosta lošoj okolici.

Voli su bili većinom iz gornjega kraja, iz Podgradskoga suda.

I doista bilo jih je bez prigovora. Krave i telice skoro sve izpod glavarstva občine kastavske.

Pojedine glave ovih mogu se cieniti od 100 do 150 forintih za pleme, a neke bi bilo pod nož prošlo bez pogodbe za 90 forintih.

Znalo se je od prije, da će najviše blaga doći iz najbližih krajevah, zato je gospodarska zadruga pravo učinila, da u komisiju nije imenovala nikoga člana iz Kastavšćine.

Tako se nemože reći, da su darovi išli po prijateljstvu i poznanstvu, nego kako je nepristrana komisija odredila, onako je izvršeno.

U komisiji bili su: c. kr. živinar iz Voloskoga, g. Fran Dorčić; mesar g. Ant. Smokvina i posjednik u Hrušici, g. Jakov Valenčić.

Oni su klasificirali potanko sve glave, koje su na prvi mah dostojno ogleda, tako, da su za 40 glavah potanko pisali r... po sliedećih pitanjih: 1. kakov je prednji kraj, 2. trup, 3. zadnji kraj, 4. uda ili noge, 5. koža i dlaka, 6. ljepota, 7. plodnost, to jest na pr. mliečne žile, vime itd. — Povrh toga pazili su, je li se koje blago približuje dobroj kojoj pasmini, na primjer potiče li od crnarskih bikovah (Klana-Poljano-Jelšano-Malo-loče).

Poslje to razredbe, gledala je komisija ono glave, pri kojih je klasifikacija izpala jednaka, pak jih je još bolje pregledala i napokon ustanovila je darove ovako:

Za krave dobili su:

Prvi dar: Sebaštian Pipp iz Šapjanah for. 35. Drugi dar: Juro Gergurina iz Rukavca gornjega for. 15. Treći dar: Sarson Mate Barić iz Saršoni for. 15. Četvrti dar: Marotti Frane iz Spinčići for. 10. Peti dar: Liže Kinkela Ferlić iz Brgi for. 10. Šesti dar: Anton Lučić iz Marčolji for. 10.

Za telice dobili su:

Prvi dar: Mate Dukić Jurjevčin iz Kastva for. 30. Drugi dar: Martin Rasper Fuštor iz Klano for. 15. Treći dar: Sarson Mate Matejov iz Saršoni for. 10.

Za vozno sumce, dobili su jedini dar od for. 25. Juro Sakra iz Lisca br. 17 i Florian Poloza iz Volčkih Munah, jer je komisija požalila, da neima više nego jedan dar, pak je predložila onoj dvojici neka razdiele i oni su tako učinili.

Približili su daru i pohvaljeni su I. vozni volovi i junci: Šimuna Turkovića i Antona Stambulića iz Žejanah, Jakova Juranića iz Volčkih Munah, Antona Brentina iz Bergudu, Mate Valenčića i Antona Kalčića iz Lipe.

II. Krave: Andrije Gauša, Tonča Jušića i Antona Marinčića iz Klano, Antona Jelušića iz Bernčići, Ivana Jurčića iz Jurčići, Ivana Jardasa iz Bernčići i Ivana Trinajstića iz sv. Matoja.

III. Junice: Sebaštiana Pippa iz Šapjanah (Bolansko pasmine).

Dognana su bila i dva bičića, ali ogled i nadarivanje bikovah za pleme nije bio razpisano, jer takove dare treba razpisati mnogo prije, budući, da se jih u ovom kraju do sada vrlo malo goji.

Vendar je komisija predložila, a predsjedništvo zadruge pristalo je na to, da se nadari sa 5 for. Anton Lučić iz Marčolji, koj je prikazao vrlo liepoga bičića za pleme, a ujedno mu dopoljno mater i sestru.

Po predlogu komisije dala je napokon zadruga za ovaj put malu odškodninu dogononitoljem za putni trošak, to jest po 1 forint onim, koji se još nisu bili odalljili.

Nikola Aničić, seljak iz veprinačkih Poljanah, dognao je prokasno na ogled jednu kravicu sa telicom od nje i od crnarskog biku, kojega drži Frane Vidović iz Poljanah. Junica od 17 mjesecih vrgla se je životom i dlakom posve u bika (pasmina Mirotal) i prerasla mater, a glavu ima liepu. Da je došla na ogled bila bi odnesla prvi dar za telice, jer se na njoj vidi novjerojatan napredak prema materi.

Rodoljubi, sakupljeni na objedu kod Vjekoslava Jelušića, sastavili su dar od 10 for. i dali to Aničiću, jer je zavriedio. I hvala jim u njegovo ime.

Zemaljski nadživinar, g. Perko, koji je po drugom poslu došao u ovo krajo, pregledao je izložbu i izrekao se o njoj posve povoljno.

Naroda je bilo dosta iz okolice i ljudo je zanimalo gledati, kako to ide.

Poslje podne pregledala je komisija uz put jednog telčića kod posjednika, g. Kuzme Spinčića, da se osvjedoči, bili se zadruga morla dogovoriti, da se taj telčić bolanjsko pasmine odgoji za zadrugu, pa da služi dvim, trim županijam.

To je vjeran opis prve izložbe govedah, koju je priredila „kastavska gospodarska zadruga".

Stvar se je ponesla posve dobro. Zaključak je ovaj:

1. U području kapitanata Voloskoga ima dosta dobrih govedah domaćih, a to nije jedno stanovito pleme, nego je izkrižano većinom od različitih pasminah polag toga, kako su ljudi dobavljali njegda po koju kravu ili telicu od drugih dalnjih krajevah i od njo odgajali mlado.

2. Ta domaća pasmina dala bi se vrlo koristno poboljšati, da je dosta bikovah i da su dobri.

3. To poboljšanje opaža se vrlo liepo već na onom blagu, koje je oplođeno od crarskih bikovah i od Fišerovih na Jablancu.

4. Ali tih junacah je premalo na volik broj kravah u ovom kraju.

Zato je potrebno, da i c. kr. vlada i zemaljsko gospodarsko vieće i sami posjednici po mogućnosti gledaju dobaviti dostatan broj dobrih bikovah.

5. Želja za gojenjem blaga pobudjuje i želju za poboljšanjem košenicah i senožetah, da bude više krme, i u tom pogledu valja, da se bude brinula naša gospodarska zadruga.

Nijednoga razumnoga kmeta u Kastavšćini nebi smjelo biti, a da nebude član „zadruge“, i da ne doprinese štogod za skupnu korist.

Kastav, 28. aprila 1887.

DOPISI.

Iz Liburnije dne 20. aprila. — Gospodine uredniče! u broju 14. dionjenog Vašeg lista čitao sam dopis iz Rieke, u kojem mi jedan „dioničar društva „Svrljuga i drug.“ odštino, ili bolje rekuć, htio odštitati lekciju, jer da sam u posliednjem mojem dopisu, u kojem govorih ob onom društvu, prokoračio političku kritiku i htio umješati se u privatne stvari društva, kojo da su „delikatne naravi“.

Poručn mi pak poštovani „dioničar“ na koncu svog dopisa neka podučavam radje dioničare, „da se posluže sredstvom, kojo njim daje zakon i ugovor družtveni i nek pišem u novine samo ako te nebi pomoglo, pa zaključujuć sa latinskom: scribendi recte sapere est et principium et fons“, što da odgovara hrvatskoj poslovici „izpeci pak izreci“. — Tim je, očevidno poštovani „dioničar“ hotio reći, da sam ja pisao bez znati što pišem. Ja sam bio odlučio nobenvlti se više baromza sad, za stvari gorispomenutog družtva, ali da se nebi pomislilo, da sam u latinu pisao bez poznati pravog stanja stvari i da sam potom onu „dioničarovu“ lekciju zaslužio i primio, ovo što sam prisiljen opaziti na dopis poštovanog „dioničara“ družtva „Svrljuga i drugovi“.

Opažam najprije, što se mojo osobe samo tiče, da sam, kako su se mogli štovani čitatelji „Naše Sloge“ osvjedočiti iz mojih dopisah, uvjek pokazivao, da sam iskren prijatelj onog družtva. Kadgod je trebalo braniti njegovo interese, ja sam svoje doprinesao i hvalio što družtvo možda i više nego je zaslužilo. Dok sam samo kadio, bilo je ovo liepo i dobro, ali čim sam u posliednjem dopisu nešto iz daleka prigovorio, ete batine! Stara je hrvatska poslovica: „Tko istinu govori, gudalom ga po prstiju biju“. Tako se ovo skoro i moni dogodilo. Na svu sreću ja se držim one latinske: „Amicus Plato sed magis amica veritas“, pa se nebojim ni batinah ni gudalah.

Prelazeć na stvar, opažam, da se ja u mojem dopisu, koji se poštovanom „dioničaru“ tako malo dopao, nisam mješao ni malo u privatne stvari družtva, nego sam spomenuo samo, obzirom na konkurenciju, koju je stalo praviti družtvu „Svrljuga i drug.“ drugo jedno parobrodarsko družtvo, da će ono svaku konkurenciju nadvladati ako bude unutra čvrsto, ako budu dioničari zadovoljni, jer sam čuo n a s v o j a u š e s a (boljih svjedokah ja netrebam), da tomu žalibože dosad nije tako bilo.

Ja sam naime čuo, ne od jednoga već od više drugovah poštovanog „dioničara“, da neimaju nikakve koristi od uloženog kapitala jer da su troškovi preveliki. — Kad je dakle tomu tako bilo dok je družtvo bez konkurenta radilo, mora se očekivati, da će gore biti odsad kad ga ima, pa sam samo zato, u najboljoj namjeri, preporučio družtvu, da troškove smanji i da tako nezadovoljne dioničare umiri i družtvo ojača.

A što se iz „dioničarova“ dopisa razabiro?

1. da je prodsjednik na glavnoj skupščini upozorio dioničare, „da ima svaki pravo, mjesto okolo tužiti se, upitati što mu nije jasno“.

2. „da se odgovorilo na sve interpelacije.“

3. „da bilancom nemogu biti zadovoljni.“

Iz toga sliedi dakle, da sam ja u svojem dopisu istinu govorio; da sam znao kako stvari stoje i da dakle nisam zaslužio dioničarove lekcije. Momu dopisu je dakle „recte sapere“ bio „principium et fons“, dočim se to nemože uztvrditi o dopisu „dioničarovu“, koji mo je htio ukoriti, pa mjesto ukora dao mi pohvalu.

Na koncu opažam još te, da bi vrlo rado bio čitao u „dioničarovu“ izviešću, što se na skupščini odlučilo učiniti, da budu dioničari u budućo sa bilancom zadovoljni, al o tom ni rieči, pa se bojim, da se usprkos konkurenciji ostalo pri starom sistemu, koji se, bar dosad, nije baš najboljim pokazao.

To je mojo mnienje bilo prije, pa je još i sada, jer za dugotrajan i jak život, bilo kakvog poduzeća, nije dosti, da budu računi uprave uvjek u najboljem redu, već mora, da bude i dividendah. Zaključujem sa navedenom mojom lozinkom: „Amicus Plato sed magis amica veritas.“

Pogled po svietu.

Trst, dne 4. maja.

Austro-Ugarska: Austrijska i ugarska vlada sporazumiše se napokon u svih točkah austro-ugarskog trgovačko-carinskog ugovora.

U sjednici carevinskog vieća od dne 29. pr. mj. odgovorio je ministar-predsjednik Taaffe na interpelaciju zastupnika Plenera pogledom na nemire u Šiboniku, izjaviv, da je talijanska stranka izazvala nemire.

U carevinskom viedu vodi se rasprava o državnom proračunu. Ministar Dunajevski govorio je vrlo liepo braneći predloženi proračun i pobijajući njemačko liberalce. Do sada govorilo je za proračun više Čehah, Poljakah i Slovencah.

Hrvatski sabor imao bi se sastati tokom ovog mjeseca na kratko zasjedanje, a zatim će se razpustiti, te razpisati izbori mjeseca junija za novi sabor.

Crnagora: Posliednji broj «Glas Crnogorca» javlja, da je sv. Otac dozvolio, da se u nadbiskupiji ljuškoj uvede slavenska bogoslužje, na temelju povlastica, koje je navlastito podielio papa Benedikt XIV.

Bugarska: Bugarski regenti, koji putovahu zemljom, prispjeli su dne 2. t. m. u Sofiju. Ministar-predsjednik Radoslavov boravi u Plovdivu. Vladajući krugovi nadaju se, da će se do mala sastati narodna skupščina.

Srbija: U mladoj kraljevini nastala je iznova ministarska kriza. Sadanje ministarstvo dalo je jur ostavku, a kralj je pozvao generala Horvatovića, da sastavi novo ministarstvo. Budući je pako general predložio kralju za ministra vanjskih posalah poznatoga srbskog diplomatu Ristića — odklonio je kralj Horvatovićev vladin program. Horvatović i Ristić poznati su kao iskreni prijatelji Rusije, a kralj Milan, stojeći pod tudjim uplivom, nastoji na sve moguće načine, neće da tim mužem izruči sudbinu svoje kraljevine.

Rusija. Ruski poslanik na berlinskom dvoru, Šuvalov odazvan je iz Berlina pak se nagadja, da će stupiti u ministarstvo. Položaj ministra vanjskih posalah Giersa — pišu — da je jako uzdrman. Kao njegov nasliednik označuje se među ostalimi i poznati prijatelj južnih Slavenah general Ignatiev.

Grčka: Iz Atone javljaju, da su na otoku Kreti nastali nemiri između kršćanah i Muhamedanacah. Uslied krvavog sukoba bijaše više osobah ranjeno. Strani konzuli, bivši na neko vrieme odsutni, vratili su se na novo na Krotu. Razlog tim nemirom kažu da jest taj, što su bogataši turski odviše pritiskali kršćane.

Franceczka: Utamničenje franceczkoga komesara Schnaebele poravnano je jur mirnim putem. Njemačke oblasti puštiše komesara na slobodu, a ovaj se odputio odmah u Pariz, gdje ga je primio u audienciu ministar predsjednik. Ustanovljeno je naime, da se je bio Schnaebele uputio na njemačko zemljište uslied poziva njemačkoga redarstvenoga komesara Gautscha. Što nije došlo do ozbiljnih nemirah radi toga utamničenja, ima se pripisati jedino miroljubivosti franceczke vlade.

Italija: Biskupi saveznih državah sjeverne Amerike dojavili su sv. Otcu, da namjeravaju utemeljiti katoličko sveučilišće, našto njim je sv. Otac odgovorio, da odobrava tu namisao i da njim preporuča, da uzpostave suglasje medju vjerom i znanošću.

Opet se pronose viesti, da bijahu talijanske čete u Massauahu potučene. Talijanski kraljevski supruzi nalaze se u Mljetcih, gdje bijaše ovih danah odkrit spomenik pokojnomu kralju Viktoru Emanuelu i otvorena umjetničko-obrtna izložba.

Njemačka: Strane novine pišu, da će njemačka vlada proglasiti u Alzaciji i Lotaringiji obsadno stanje. Kad bi se to dogodilo, pokazala bi tim iznova Njemačka, da njoj nije stalo do prava i zakona, već jedino do sile i nasilja.

Englezka: Turska vlada zahtjeva od Englezke odlučno, da se izjavi kada li će njezine čete zapustiti Egipat. Engleski zastupnik izjavio je, da bi se to moglo dogoditi za pet godinah ako se medjutim nedogodi ništa osobita. U Englezkoj žive se veliko priprave na podesetgodišnjicu vladanja kraljice Viktorije.

U SLAVU

potdesetgodišnjice književnoga rada

Ivana vitoza Trnskoga.

Potdeset lieta minu sad
Odkad zapjeva On,
Odkad započe pjesmom mlad
Hrvatski slavit dom;
I slavi ga još svaki čas
Prem slod ga kiti vođe vlas!

Kad suze nam je lio rod
Zatučte bi u njim,
Kad slavio bi kakav god
Radovao se u njim;
Kad mučo ga klu
On njemu bilo vjeran sin.

On Istru našu proslavi
Zapjeva na čast njoj,
U prozi krasnoj, u pjesmi
Poda joj darak svoj;
Tà tko ne čita vazda rad
Prekrasnu pjesmu „Divić-grad“?

U ime Istre mladjan ja
Zapjevah ovaj poj,
Jer nek mu ime divno sja
Kroz cieli narod moj,
Na sriću roda Bog mu svet
Produlji život mnogo liet!

Veljko Jerotov.

Franina i Jurina.

na krožeri pokraj Štuti.

Fr. O, dobro jutro Jurino, doklo ne Bog da?

Jur. Bog daj svako jutro; gren malo do Višnjana, a ti?

Fr. Da ti pravo rečen, gren upravo u Višnjadu. Prosti da te pitam, si bija i ti Jurino na dan Uličnice u Višnjanu. — Ma ča da su tamo nekega vraga pripravljali, Bog mi grieho prosti, da to davati našem ljudom na dan balutacioni komunski za pašt nekakvo blago.

Jur. Bija sam dà i vidija ča su dolali oni maeštri; mo razumeš kakvi maeštri, tako zvani šaranjaci, a maeštri nisu za drugo, nego za cavoto i ćuka muštrat učit kako vanjsko tico loviti.

Fr. Pusti ča taj diskorš, povedaj ti rajo meni, kakvo je to blago, i ča se htilo s tim blagom učiniti?

Jur. Vere brate moj dragi, povidati ću ti ono ča znam dobro volje, ča da delaju. Višnjanski veladaši? — Dognal je Babudrih iz Rakotol na svomu živinčetu ili tovaru šaš bokav; pak privezal svojo živinčo po navadi; došal je policaj i nekoliko klatušarah Višnjanskih, pak siromahu Babudrihu zajeli tovara, da to ga zapriti u poršun u prvu sobu od podeštarije za nike taše, no tovar nije se dal u ta njihov macolo, neka su se pur policaj i njegovi kompanji mučili doklo su se spotili i zmučili sobo i brižnoga tovara.

Fr. Jurino, pak ča nije bilo onoga torbuhača ili kako mu neki govore Toni-Mato; ja mislim, da je on bija ondo, s onimi velikimi oči, da bi bija tovar od straha pošô unutra, nè da njega jako pljaša tovarina od onoga vremena, kad se je va Poreču namerala na dan potka kod zadnjeg balotacionu.

Jur. Nemoj tako na sva usta govoriti brato Ivane, jer ovdo je boška, bi mogâ ki čuti, pak povedati Simuću, ki bi to i do Kopra zajâ.

Fr. Nebojim se, no, tor se nozna za koga se pominjamo; pak znaš i ti brato moj, da torbuhači i Simući je dosta na svetu, pak ča bi ki znâ, za koga se razgovaramo. — Ma, ča su stim tovarom ponsali učiniti?

Jur. Ča nozna, da se balotacioni komunski u Višnjanu bližaju, dapače su na vratih; gospoda su mislili za ono dnevo pripraviti mesa za sve one, koji imaju volika i nezasidena usta, pak grodu kano gladni gavrani na morhu, al ta put jim se ni posrećilo. Ali prava je to škoda; dobro bi bilo, tovar lip i volik, pol za Višnjan, a pol na posudu u sol za Montovunsko balotacione.

Fr. Neznamo još, jeli će se drugdo pomodi, čul sam, da jim nudja neki cigan staru kobilinu.

Jur. Ha, ha — a to je još bolja srića za one bofone, ki jih meso pijoža; ako jim Višnjanci kobilinu pripravo, će imati više jesti nego od tovara. — A korpo di baco, to su dobri štumigi — A povoj malo, koje toze ljudi za to?

Fr. Brate Jurino, ča neznaš, da su to oni, ki su si kmoščine zapravili s bofonarom, koji toku svaki dan s klobučićem u ruki na svoju prepast.

Jur. Bome čuvati se hoćemo takvih, kako i koloro. Ča pak puk govori, si čuja ča Frano?

Fr. Više i povaju, složno, složno braćo mila, nećemo da nam više kurnjoli i šaranjaci zapovidaju u našoj kući.

Jur. Hvala Bogu! ala, jako mi je drago, da se je ovo kolo počelo vrtiti, i da se je naš puk počeja buditi i na nogo dizati.

Fr. Bog daj sriću i zdravje našemu poštenomu kmetu, našim redoljubom i svim onim, od kih niče ovaj početak.

* * *

Fr. Ha, ha, ta je lepa.

Jur. Ča, ča.

Fr. Neka ročka vila čitala, je na ulici „Corso“ slovensku novinu „Edinost“, te rekavši mimo proizvođaj prijateljici: „Slovenu ancora, ancora, ma pronto mai“ te ju tresno u tlo.

Jur. Ča je to za nju. Ona neka gleda, ako je ki lonac va kuhinji blatan, a ne va politiku se mešat.

Fr. Ona mora svakarao svoj nos utaknut.

Jur. Ma sada je ni videt, nè ju je jedan škorpion ujel.

Fr. Dobro joj služi.

Prigodom otvorenja

„KASTAVSKOGA DELAVSKOGA DRUŽTVA“

u

Kastvu.

Čuj! Što to slavlje, što to gromko ori
Da s tomelja se Kastav trese grad?
Gle prosvieto tu novi Istre dvori,
Što Hrvat Istran podigo ih mlad!

Sinova kršna skupila se četa,
Sve veže jednak narodnosti plam;
Svi jedno mieli, jedna samo meta
Na boljak rodu — težnji to kanj.

Jur puko led, sad daljo nôk se dîžo
Ta svota zgrada, da ju znade svîet;
Glo Istranu već daljo oko sîže,
K slobodi zlatnoj dalok njemu lîet.

Nek srca svijuh bratska veže sloga,
Nek Istri svatko dičan bude sîn,
Uz druga vieran drug nek bude svoga,
U radu da se pozna Istranin.

U radu dâ, na peru ili plugu,
Sjajućom kano zlatnog sunca sjaj!
Da sa svog praga tudju tjera kugu,
Tvoreći jednom kobnoj tmini kraj!

Sad napried žurno vedra, svjetla lica,
Nek čela znoj nam blagoslivlje rad,
A pomoći će Bog nam i Trojica
Nek svjetlom svieti divni Kastav grad.

Štrkonja.

Različite viesti.

Proslava petdesetgodišnjeg književnog rada Ivana vitoza Trnskoga. Kako smo spomenuli u poslîednjem broju, da će narodni ljubimac g. Ivan Trnski slaviti dne 1. t. m. svoju petdesetgodišnjicu pjesnikovanja, tako imadosmo danas veseljem javiti, da je sav hrvatski narod taj rieđki događaj proslavio načinom dostojnim vrloga našega pjesnika i književnika.

U subotu na večer priredila su mu zagrebačka pjevačka društva „Kolo“ i „Sloga“ serenadu a g. Dr. Prohog pozdravio svečana uzneslim govorom, na što svečar odgovori, da prima tu ovaciju samo za to, što misli, da se je njom htjelo pokazati mladeži, kako domovina čuti svoje sinove.

U nedelju na dan slave primao je svečar deputacije. Zagrebačko gospodje došle su prve, da mu predadu prekrasan zlatan vienac, za tim su došle druge gospodje, koje su mu izručile adresu Hrvatica, Slovenkah i Srbkinjah. Za ovimi došle su deputacije i to: društva sv. Jeronima, jugoslavenske akademije znanostih i umjetnostih, književno-podpomogjiskog sbora, gradskog zastupstva, odbor Matice Hrvatske, svenčilištni rektor, odbor strelječkog društva, deputacija srbskog pjevačkog društva, narodnog kazališta, trgovačkog društva Merkur, Kolo, Sloga, tipografičkog društva itd. itd.

Svečaru pristiglo je pismeno i brzojavno preko stotinu čestitakah iz svih stranah Hrvatske, zatim iz Beograda, Ljubljane, Beča, Graca, Trsta, Mozirja itd. I naše uredničtvo čestitalo je svečaru u ime istarskih Hrvatah, kojim je on osobit prijatelj. U slavu petdesetgodišnjeg literarnog rada dičnoga našega pjesnika izpjevao je pjesnik-novajlija, mladi Istran, prigodnu pjesmicu, koju ništo spreda donašamo.

Imenovanje. Veloč. g. Karol Hut, c. kr. kurat ovdješnje vojničke bolnice, počastni konsistorijalni savjetnik, vrlo čestit rodoljub, imenovan bijaše ovih danah vojničkim župnikom u Zagrobu. Naše najsrdačnije čestitke g. župniku i našim Zagrobčanom, koji će dobiti vrsna cienjena svećenika i rodoljuba u osobi g. Huta.

Zaručio se. Iz Carigrada javlja nam prijatelj, da se je tamo zaručio mladi trgovac i naš bivši suradnik, čestit Hrvat g. Ivan Cibilić dalmatinac sa gospodičnom Maricom Čakalović. Iskrene naše čestitke zaručnikom.

Ivan Rendić. Tek je dogotovio graci" oznu sliku za osiguravajuće društvo „Assicurazioni generali“, koja predstavlja ponositu i snažnu ženu sa štitom u ruci, poduprtu desnom rukom o veliku blagajnu, braneć od ljuta zmaja, kojeg sa nogom satrvena drži, siroticu golu, koja se njoj bila utekla; slika u svakom smislu savršena, puna duboka izražaja, izrazita znamenovanja, u sitnostih zamamljiva, a oto već se laća dragoga velobnoga predmeta.

U utorak dne 12. pr. mj. sakupili se u sielo Tršćani, koji bijahu sabrali for. 85.000 za spomenik proslave 500 - godišnjice vladavine austrijske nad Trstom. Ta komisija imala je pretrosti razne projekte za spomenik, koji se ima podignuti na trgu tršćanskoga kolodvora.

Rendić princo skromno, po njegovu običaju, svoj projekt, koji se sastoji od divne gromade, u kojoj stoji žena sa zastavom u ruci i štiti emblome obrta i trgovine. Nad gromadom dižo se veliki obelisk, sa kojeg bi imalo svietiti električno svietlo.

Medju umjetnici, koji se natjecahu za taj spomenik, bio je i Förstor, graditelj votivne crkve u Beču, pripoznati arhitekt, te nekoji drugi umjetnici. Komisija bijaše poslala u Beč u umjetničku veliku školu svo osnove, da se strukovnjaci izraze o vrlini istih. Od 67 interesiranih, dade ih 44 glas za Rendićevu osnovu.

Veliko priznanje stoče si time Rendić u svih umjetničkih krugovih.

Mi mu srdačno čestitamo kao prijatelju i našemu umjetniku.

Izbori u Buzetu. U poslîednjem smo broju javili uspjeh občinskih izborah u Buzetu za treće izborno tielo, a sada po dovršenih izborih, dužnost nam je, da izviestimo naše čitatolje, koji se s nami veselo radi dosadašnjeg uspjeha, o izboru u II. i I. tielu.

Za drugo tielo glasovalo je naših birača dne 27., 28. i 29. aprila 203 a protivničkih u sva tri dana 101 birač. Tim je sjajno pobjedila hrvatska stranka i u II. tielu.

Za I. izborno tielo glasovala je dne 2. i 3. maja prilična većina, t. j. od 160 po prilici izbornikah, njih okolo 110 za narodne predlokonike, te tako je uspjela narodna lista i u tom tielu.

O važnosti i dosegu občinskih izborah u Buzetu govorimo na drugom mjestu, nu nemožemo od manje a da i ovdje neuzkliknemo: živili sviestni obćinari buzetski!

Povodom sjajne pobjede u Buzetu, stigno nam je danas dne 5. t. m. sliedeći telegram iz Kopra: Na sjajnoj pobjedi čestitaju hrvatskim buzetskim izbornikom.

Hrvati u Kopru.

Diocezansko viesti. Prosvj. g. biskup Dr. I. Glavina dieliti će sakramenat sv. potvrde dne 22. maja u Dolini, dne 23. u Riemanjih, dne 25. u Katinari, dne 20. junija u Kostaboni, dne 21. junija u Pomjanu, dne 22. u Marezigi, dne 23. u Truškah.

Veloč. g. Martin Prone, župe upravitelj u sv. Ivanou, imenovan bijaše župnikom u istom mjestu. Veloč. g. Frano Ropić, kapelan u Borutu, stupio je u stanje mira.

Na izpražnjeno mjesto kurata Sv. Antona kod Kopra, razpisan je natječaj do 10. t. m.

Iz Poreščine pišu nam koncem aprila t. g. Odavle Vam se g. uredniče malo tko oglasi kao da živimo, što no rieč, kao bubreg u loju. No zalibože tomu nije tako. Znadomo doduše, da nam malo pomažu naše tužaljke i jadikovke, ali tko nekuca, tomu se neotvara, i tko nepita, tomu se kod nas nedaje. Kucajmo dakle i pitajmo neprestano, a napokon morati će naši gospodari i našim pravednim zahtjevom zadovoljiti. Za posliedanjeg saborskog zasjedanja u Poreču, nije se nitko od naših (poreških) zastupnikah ne u stanu bio našeg novoizvog stanja, premda imadomo svakojakih potrebah kamogod se okrenemo. Naš (!?) zastupnik g. Dr. Amoroso nije za izvanjske obćine ovog kotara nit usta otvorio, premda znade, da nemamo školah, putovah, vodah itd. itd. Al dà, tko bi branio i zagovarao visoku politiku, da je njemu baviti se sa „stavanakimi“ izvanjskimi obćinami? To nebi bilo dostojno onako velika gospodina.

Mi smo kod samoga izvora svoga dobra, kod samog Poreča, pa ipak imade u Istri malo podobćinah tako zanemarenih kako su naše. Pod obćinu Poreč spada 11 izvanjskih podobćinah, a od ovih nemaju nego četiri pučku školu. Fošknlin imade primjerice školsku sgradu ali učitolja mu se neda, jer narod taljanske škole neće, a gospoda mu hrvatske nedadu. Isto tako nalazimo se u novolji radi loših putovah i vodah. Ali za to brinu se poročka gospoda i previše za sebe i svoju djecu, i to ne samo svojimi žuljevi već i našimi. Tako su nedavno zaključili u obćinskoj sjednici, da se obćina Poreč upiše u taljanaško društvo „Pro patria“, kojomu je svrha potaljanit cielu Istru. Zar nije to žalostno, da mi izvanjski obćinari, po rodu i jeziku Hrvati, doprinašamo za društvo, kojim nas se kani odnaroditi i otudjiti našemu rodu i jeziku.

No neka bude. Gospoda tjeraju mak na konac, bacaju zadnju kartu na stol, no jaoh si ga njima ako i tu proigraju. Narod uvidja po malo kamo ga Taljanaši vode; on znade već sada, da mu spasa neima, ako se gospode neoslobodi, a tko čemu zamjeriti ako se postavi svimi zakonitimi sredstvi proti onim, koji bi mu htjeli iztrgnuti jezik iz ustijuh. Neka se dakle gospoda nimalo nečudo ako smo počeli i mi seljaci dizati glavu nemarać više za sladka obećivanja i za lieпe rieči. Bijasmo njim dugo podložni i poslušni, no mjera se napunila a naše nevolje naraslo do vrhunca. S toga paziti ćemo u buduće volje koga da biramo u obćinska zastupstva, u poročki sabor i u carski savjet u Beču. Oni, koji su do sada s nami gospodarili dovoli su nas do ruba propasti, tko da nam dakle zamjeri ako udarimo u buduće drugim putom?

Iz Motovuna primamo pod naslovom „smradna agitacija“ sliedeću viest: Neki tirolac, imenom P. . . . R. . , stanujući sada u Motovunu, zanatom lončoplet i popravljač kišobranah, širi po nekojih stranah Istre koli lude toli pogibeljne viesti, koje bi mogle medju neukim i prieretim narodom neredo i mutežo iznevati. Taj naš usrećitelj putuje, kako to njegov zanat zahtjeva, po sudbenih kotarih Motovun, Pazin, Buzet, Pulj itd. pa kad dodje kamo medju naše prosto seljake, pripoviada njim, da se je ustanovilo za Tirol, Istru i Dalmaciju neko društvo, koje će za tri mjeseca u rečenih pokrajinah ukinuti sve hrvatske i njemačke škole a podignuti svuda talijanske; nadalje, da će za kratko vriomo pripasti sve ovo pokrajino Italiji, i to nebude li moguće dobrim, a to će se morati predati silom. Tirol, da već pripada Italiji, o tom da se je sam nedavno osvjedočio.

Što je pako najpogibeljnije, prodiško taj krivi prorok, kako je sve lipo i srotno u Italiji jer da se plaća tamo samo 5 for. od onoga, od čega se plaća u Austriji 10 for. itd. itd.

Mi nekanimo ovimi redci tužiti onoga smutljivca jer su drugi pozvani, da slušaju i paze na sve, što se u pokrajini događa, nego preporučamo našemu narodu u Istri, da se čuva takovih krivih prorokah, koji bi ga htjeli zavesti na stramputicu, gdje bi dolno u sukob sa savlošću i sa zakonom. Napokon preporučamo toga agenta našim Taljjanomanom, da ga oblilato nadare za njegov trud oko širenja onih idejah, koje mnogi od njih nemaju „kuražo“ kao on javno ispovidati.

Iz Medulina pišu nam početkom t. mj. sliedeće redke: Naše mjestance broji jur sada do 1000 dušah, a imade i nekoliko uredah, trgovinah sa živežom, mlinove na paru i na vjetar, izvrstnu luku, u kojoj pristaju dnevnimice domaći i inostrani brodovi, itd. Uza sve to nebijaše nam do sada moguće izposlovati c. kr. poštanski ured, premda ga imadu drugdje mnogo manja i ne toliko važna mjesta, i premda za nj jur preloke dvie godine moljakamo. Dne 16. prošloga marča obratismo se u tom pitanju opet c. kr. ravnateljstva poštah u Trstu, pa premda nemamo do danas odgovora, ipak se nadamo, da će sl. ravnateljstvo našu pravednu molbu uslišati.

Nadalje odlučili smo u Medulinu sagraditi lopu i prostranu sgradu, koju kanimo uporabiti za župnički stan, za školu i za stan učitolja. Budući pako, da spada zemljište crkvenoj nadarbini, obratismo se prosvj. g. biskupu, da nam dotično mjesto za rečenu sgradu propustiti izvoli. Ni ii tom nemamo do danas odgovora, no nadamo se čvrsto, da će nam biti i u tom molba uslišana.

Naš Medulin je — kako je poznato — podobćina mjestne obćine Pulj, te smo mi Medulinci mnogi poglavarstvu, da nam se dade posebna uprava za našu podobćinu. Bijasmo uslišani i tako čemo u buduće sami upravljati s našim obćinskim imetkom. Ufamo se, da će ta uprava doći u poštene narodne ruke, koje će znati i htjeti žuljevi naših djedovah i nešimi upravljati na korist krčnog Medulina. O tomu i o čem drugom javiti ću Vam se do mala.

„Otče budi volja tvoja“ molitvonik nezaboravnog Dobrile može se sada dobiti u poterovratnom vezu. Cieno su mu različito, i to: po for. 2; for. 1.80; for. 1.20; nvč. 80 i nvč. 60. Vezan je sav u koži sa zlatorezom i ključem, za tim u koži bez zlatoreza, u pol kože, u platnu itd.

Može se dobiti u biskupskoj kancelariji u Trstu, zatim kod veloč. gg. župnikah u Kastvu, Voloskom, Mošćenicah, Brseču, Buzetu, Starom Pazinu, Čepiću i Marčani. Tko bi želio naručiti si ovdje taj krasni molitvonik, neka nam izvoli naznačiti cienu i poslati dotičnu svotu uz poštarinu, ili da mu se pošalje poštarskim pouzećem.

Članovi „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri“ od 14. febrara do 9. aprila t. g. uplatiše: (Nastavak i konac). Krulčić Anto pripravničar pazinske gimnazije 50 novč. i Pavlotić Anto 30 novč., Forlan Amalija pripravnica u Kastvu 30 novč., Orlić Martin iz Juršića pripravničar 30 novč., Bučić Josip iz Jurčići pripravničar 30 novč., Jurčić Mijo iz Munah pripravničar 30 novč., Rubeša Ivan iz Matulji pripravničar 30 novč., Križanac Dragutin pripravničar iz Lanišća 50 novč., Žmak Antun iz Lanišća pripravničar 30 novč., Joranko Dragutin propavand u Kopru i for., Laginja Mijo kapelan u Zvonečaj 1 for., Laginja Jakov kmet u Klanoj 30 novč., Pošćić Ivan preparand u Kopru 50 novč., Bachman Dr. Franjo liečnik u il. Bistrici 2 for., Grosman Miroslav učitelj u Kastvu 2 for., Jolušić Mirko obć. blagajnik u Kastvu 2 for., Paloso August inžinir, ravnatelj dolavske škole u Kastvu 1 for., Jurinac Ivan posjednik u Kastvu 50 novč., Jolušić Vjekoslav posjednik i oštar u Kastvu 2 for., Stefan Josip obć. kancelist u Kastvu 1 for., Donadin Ivan obć. šumar u Kastvu 1 for., Žitnik Antun upravitelj obć. potrošarine u Pazinu 1 for. 10 novč., Buršić Antun iz Čabrunići 30 novč., Orlić Mijo iz Rovenje 30 nevč., Jano Josip kapelan u Opatiji 1 for., Puž Antun kapelan u Rukavcu 2 for., Flego Fran iz Štrpoda sabrao: Flego Fran pok. Sebast. 1 for., Klarić Antun Juričić 60 novč., Flego Josip Franjov 60 novč., Flego Dinko pok. Petra 60 novč., Bužan Ivan pok. Andrije iz Črnice 60 novč., Flego Antun pok. Mata iz Štrpoda 30 novč. Korva Antun iz Črnice 30 novč., Nožić Antun naducitelj u Plčnu 1 for.

Za razpačane družtvene knjige uniše 8 for. — Na dne 24. novembra 1886. uloženih 230 for. kod riečke štedione dignut je interes dne 24. marča t. g. sa 1 for. 91 novč. Ukupna svota svega izkaza 96 for. 71 novč.

Ukupni prihod družtvene blagajne u Kastvu od početka oktobra 1886. za glavnom skupščinom do danas iznaša 626 for. 84 novč. gotovih i 100 for. nom. vrieđn. u državnog obligacijah.

Kako iz družtvenih knjigah proizlazi, mnogi članovi sa upladivanjem godišnjeg prinosa znaošaše. Imade i mnogo hrvatskih ljudi u Istri, koji bi mogli al se dosada nikad sjetili nisu „Bratovšćinu“.

Neka im ovo opomenom budu, jer imade Bratovšćina“ mnogo svojih potrebah nego joj to današnja sredstva dozvoljuju. To svjedoči i zadnji izkaz dieljenja podpore.

Od 11. t. mj. uniše: Putem „Naše Sloge“ u Trstu: Luka Kiraz u Karniol 1 for. 50 novč., Gjuro Milatić u Kutorovu 5 for., A. S. u Trstu 50 novč., Povjerenik g. Marin Sumberac-Soto župnik u Mošćenicah sabrao: Krapoš Marija 50 nvč. i Krapoš Ana 50 novč., Zvanka Sršon Petrova u Sršonih 1 for., Dubrović Vinko kapelan u sv. Matoju 1 for., Dubrović Božo učitolj u sv. Matoju 1 for., Dubrović Franjo obć. tajnik u Kastvu 1 for. Svota 12 for.

Kastav, 9. aprila 1887.

Mirko Jolušić, blagajnik.

Glavna skupščina družtva „Assicurazioni generali“ obdržavana je prošlog dočna pod predsjedničtvom g. barona J. Mapurgo, koji, otvoriv skupščinu, pozdravi prisutno mnogobrojno dioničaro, sjetiv se lanjskoga g. Gotringera, koji je sagradio veličanstvenu sgradu za družtvo, zatim spomenu ostavku grofa Dubsky-a, kao družtvenog savjetnika, iztaknu, da je nemila smrt ugrabila upravne savjetnike gg. prince Giovanelli-a i L. Korizmića, te napokon pozove glavnoga tajnika, g. J. Besso, da izviesti skupščinare o družtvenom djelovanju.

Ovaj reče, da je družtvo imalo štota radi obrtnijskih novoljah i radi kolera, koja je prošlo godine vladala al i postignutim uspjehom ima se biti zadovoljno, ako se uvaži silnu konkurenciu od strane drugih družtvah.

Pošto se je nagradilo dotično pričuvo lopom svotom od for. 1,433.585·45, koje već iznose f. 22,918.480·68, i pošto se je uložilo za mjenu vriednosti novca, koja je narasla narasla na f. 1,888.284·05, i pošto su amortizirani troškovi za pokućstvo nove sgrade, zaključuje se račun koristih i štetah sa preostatkom od f. 793.481·96, koji se ovako dieli:

Korist nerazdelivo bilance A. 1885.	f.	573·87
„ požarnog odsjeka f. 378.904·08		
„ prenosnog „ „ 90.429·85		
„ životnog „ „ 86.681·79		
	f.	550.062·97
Gubitak u odsjeku tuče . 195.068·55	f.	355.809·12
Patrimonialni proizvod bilance A. . .	„	289.809·70
„ „ „ B. . .	„	196.940·62
	f.	837.229·40
od kojih se odbije	f.	43.748·44

koje se pribraja osiguranima na život uz sudjelovanje i na družtvena koristi.

Što čini . . .	f.	793.481·96

koji se ovako dieli:

f.	5.000·—	u prov. blagajnu činovnikah.
„	38.200·—	zaključnoj pričuvi od koristi.
„	75.000·—	izdatci za uplatu dividendah.
„	69.709·07	pravilni pripadci ravnateljstva.
„	147.000·—	rodovita divid. po f. 20 40 na dionicu.
„	458.000·—	nadividenda „ „ 60·60 „
„	081·97	prenos na novo.
f.	793.481·96	

Ukupna dividenda, koja će se podieliti na dionicu po f. 120 u zlatu, što je jednako 600 frank., izplativa dne 2. maja.

Životni odsjek ne samo da rasto obzirom na produkciju, koja iznaša koncem g. 1886 f. 97,782,859·06, t. j. sa viškom od f. 8,452.046.14 obzirom na god. 1885, već počima pružati i utješljivih uspjeha u obrtnom pogledu.

Jamstva pružena od društva iznašaju kako sliedi:

društvena glavnica	f.	5,250.000—
pričuva o koristi i pričuve rezpol.	„	5,140.630·63
pričuva nepokretna	„	1,055.768·40
pričuva zamjenom na tečaj vriednosti	„	1,183.28·05
pričuva u got. za pog. u toku bil. A.	„	2,068.006·00
zaklada kompenzac bilanca B. .	„	20,849.530·62
pričuva za visoke štete	„	001.481·21
divid. za podiolit medju osig. života	„	428.580·07
Ukupno 31. decembra 1886.	f.	35,988.140·04
Obzirom na 31. decembra 1885.	„	29,270.010·21

Pričuva o mioni na tečaj vriednosti narasla je na for. 1,939.284.05.

Književni dar sv. Otou. Moravski bogoslovi razposlali su pismo, koje nižo donašamo, svim slavenskim sjemeništom, i to neljed poziva nekojih ravnateljah rimskih sjemeništah. Pismo to preporučamo što toplije i našim bogoslovom u centralnom sjemeništu u Gorici. Ono glasi:

„Mi, bogoslovi brnski iz Moravske, u sjednici literarnoga našega družtva „Ruže Sušilovo“ premišljavajuć, kako bi najboljo izpunili 4. i 5. točku priposlanog nam — od ravnatelja rimskih — cirkularnih pronašli smo, da bi bilo najsvrhodnije, kad bi se svi slavenski bogoslovi na stvari toj spojili i izdali zajednički almanah, kojeg bi sv. Otou prodali u ime svih slavenskih sjemeništah. Tim domo zaista sv. Otou, tomu velikomu ljubitelju Slavenah, prouzročili veliku radost, kad će vidjeti, kako sva Njegova slavenska djeca zajedničkom ljubavlju grnu k Njemu; a s druge opet strane moći domo izdati djelo dostojno i častno slavenskih bogoslovah, koje će se moći staviti o bok svim sličnim ostalih narodah, i tako bit će nam lako sueti torot, koji je s izdanjem almanaka spojen.

Ljubezna braćo! Dolazimo s vriolom prošnjom k Vama i uzdajući se u bratsku ljubav Vašu molimo Vas, da se sjedinite s nami u gore navedenoj stvari, da nam pružite pomoćno desnico Svoje k djelu tako znamenitomu, te da dobrostivo učestvujoto radnjami Svojimi u goro ročenom almanaku. Molimo Vas, da bisto radnjo Svoje, krasnim jezikom Vašim pisane, budi opet pjesme ili pripovjedke pripravili, ocienili i tako pronašav ih vriednimi za toli plemonit cilj izpravljeno nam priposlali; mi ćemo ih pako uvrstiti u posebni odio almanaka opredieljen za bratski Vaš narod. Svaki slavenski narod imati će u almanaku svoj odio, koji će sadržavati radnjo iz njegovih sjemeništah. U svih slavenskih sjemeništih odušovljeno primita je ta veleona zamisao; jedino ne imamo još nikakve viesti od Vas braćo Hrvati, kamo tok sada šiljamo svoj proglas.

Očekivajuć što skorije milo viesti iz sjemeništah Vaših, klićemo već unapried zajedničkomu djelu našemu: „Pomoz Bog!“

Mi se nadamo, da će se odazvati ovomu pozivu i hrvatska duhovna mladež svih sjemeništah.

Glavna skupščina „Slovanske čitalnice“ u Trstu obdržavat će se dne 15. t. m. u 8½ sati popoldne sliedećim dnevnim redom:

1. govor predsjednika;
2. izvješće tajnika o družtvenom radu za minulu godinu;
3. izvješće blagajnika;
4. izvješće revizorah;
5. posebni predlozi to interpolacije;
6. izbor predsjednika i odbora;
7. izbor trojice revizorah.

---

† **Ana udova Reinelt,** majka vrlo uvaženoga gradjanina g. baruna Karla Reinelta, plemenita i dobrotvorna gospodja, preminula je jučer poslie dulje teškog bolovanja. Lahka joj zemlja!

Zanimiv je oglas srodo **Samuela Hookshora,** objavljen na četvrtoj strani. Ta tvrdka se je uvjek odlikovala svojim točnim i poštenim izpladivanjem zgoditakah ovdje i u bližnjih pokrajinah, te stoga upozorujemo svakoga na ročeni oglas.

Dr. Miha Braun, zdravnik mornarice I. vrsto isv. službe, naselii se je v Trstu kot praktičini zdravnik, posebno za bolezni v vratu in goltancu. Vsakdo uže pozna g. dra. Brauna, koji s je pridobil v Trstu pred 2 in pol leti izvrsten glas radi svoje požrtovalnosti in nesebičnosti. Zdaj se je povratil v Trst naravnost iz dunajskega vseučilišča, kjer je zopet več let opravljal svoje studije na kliniki in si prisvojil najnovejša izkustva svoje posebne stroke. Razume tudi slovensko.

Piccoli-jeva želodčeva esenca, na kojega inserat v današnji številki častite naše bralce posebno opozarjamo, je izvanrednoga učinka: kar ne potrjuje samo veliko zdravnikov, temveč tudi analize najvrlejših kemikov Avstrijsko in Nemčke. Zato se ame trpinom res najgorkeje priporočati.

Dopisnica uredničtva.

Gosp. P. J. iz Sovž. Mi nismo ništa primili niti ikomu lišta izručili. Prijateljski vam odzdrav.

G. A. Ž. G. Žminj. Pisati ćemo po onu knjigu jer je ovdje nemo. Da ste nam zdravi!

G. J. P. Dolnice. Drage volje, biti ćemo Vam zahvalni. Živili!

Dopisnica uprave.

Od 26. pr. mjeseca do 4. tek. priposlaše nam predplatu. P. n. gg. O. V. Rakotolo za 12 lat za 87. — S. M. S. Lovrač za 87 (dobivat će paem gosp. G.) — V. P. Boršt za 87. — I. H. B. Gorica f. 1 na račun 87. — Čit. Klanjec za 2. čet. 87. — Čit. Novi za pol 86. — A. S. Dubinac-Vinica za 87. — A. Z. Kršikan za 86. — V. M. Klana za 86. i pol 87.

Čudimo se kako se na mnogobrojne pozive u zadnje vriome rasposlane našim dužnikom skoro nitko neodaziva!!!

Uprava »N. Sl.«

Lutrijski brojevi

dne 30. aprila.

Beč	35	71	81	18	31
Gradac	35	48	84	4	56
Temešwar	63	77	80	40	38

dne 4. maja.

Innsbruck	8	25	40	52	28
Brno	15	53	48	56	66

Trgovačko viesti.

Kava, dobra prodaja, visoke cieno. — *Moka* for. 118—125 — *Ceylan* plant. for. 108—142 — *Portorico* for. 116—122 — *S. Domingo* for. 95—101 — *Rio* obično for. 70—105 — *Java* for. 88—98 — *Santos* for. 80—107 — *Java Mal.* for. 108—110.

Šukar drži se; bolje; prodalo se ovih danah 6000 vreća po for. 18.25—20.50.

Voće srednje cieno. *Datuli* f. 25-30 — *Smokve* 10—10·50. *Rožići* puljiški f. 10-11; grški f. 5. — *Limuni,* pomeranče for. 1·50—4.50. — *Mandole* for. 70—82. — *Šljive* suho domaće for. 9—11. — *Uva pata* for. 10-20 — *Cibibe* for. 13—16. — *Fikusi* for. 17—23 *Sultanina* for. 20—30.

Ulje slabo trž-no za jelo for. 34—38 — za stol for. 50—66 — pamučno for. 25—33.

Petrolje ruski f. 6.50—6.75 — amerikanski for. 8.50—8.75.

Pasul crveni for. 8—8.50 bohinac for. for. 9·50—10 koks for. 10.50—11.

Maslo štajersko for. 80—85 — najfinije for. 90.

Žito: pšenica ruska f. 9.50—10 — banatska f. 10 — koruza levantinska f. 6—6.25 — malo tražena.

Sieno konjsko for. 1.50—1.75 — volovje for. 1.85—2.

Buhača (crisantemo) dovežono je iz Dalmacije u Trst 100 vrećah a prodano se čistoga po kvintal po for. 128—176.

Kože Volovje amer. 10 kilg. 120—138 for. volovje 12—14 kilg. 108 for.; lahko volovje 6—8 kilg. 100 for. Telećе bile 13—14 kilgr. 4.20—4.50 for. crno 10—14 kilgr. 5.20—5.60 for. kravlje crne 3½—4½ kilgr. 2.30 for.

Tržčanska burza

dne 4. maja.

Austrijska pap. renta	for.	81.10	do	for.	81.20
Ugarska	„	87 85	„	„	88 —
Iста u zlatu 4%	„	100 70	„	„	100·87
Dionice nar. banke	„	878	„	„	871
„ kredit-banke	„	280 40	„	„	281.—
Talijanska renta	„	95.63	„	„	95.75
London 10 lirah sterlinah	„	126.50	„	„	127.35
Napoleoni	„	10.03	„	„	10.04
C. kr. cekini	„	5.87	„	„	5 89
Državne marke	„	62.25	„	„	62.25
Iста francesko	„	50 10	„	„	50.—
Talijansko liru	„	50.—	„	„	50.10

Današnjemu broju pridodali smo prilog od 2 strane.

Krojačnica A. Bonné,

trg Sv. Katarine št. 1. 30—4

izdeljuje fino, cuno obleko po najzadnjem kroju. (Preseli se 24. avgusta t. l. na Corso št. 4, II. nadstropje, nad uredničtvom lista »Il Piccolo«).

KARLO barun **REINELT,** član visoke gospodske-kuće i predsjednik trććanske trgovačko-obrtničke komore, tužnim srdcem javlja ovim u svojem imenu i u imenu svoje supruge **ANGIELE** barunice **REINELT,** te svoje sestre **IDE POLLEY** kao i u imenu ostalih srodnikah, žalostnu viest, da mu je ljubezna mati gospodja

ANA PL. REINELT

jutros u 2 sata, providjena svetotajstvi umirućih poslie dugotrajne mučne bolesti blago u gospodinu zaspala.

Pogreb premilo umrle biti će u petak 6. o. mj. u 11 sati prijepodne te će izaći iz kuće br. 2. ulice Carradori.

TRST, 4. svibnja 1887.

Umoljava se za tihu sućut.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 19. U Trstu 12. maja 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 50 nč, za svaki redak više 5 nč; ill u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge". Imo, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielu arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji ⅝ for., za soljako ⅜ for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Občinski izbori u Roču.

U buzetskom sudbenom kotaru, uz kuzetsku mjestnu občinu još je jedna, i to je ročka.

Ona je jedna najmanjih u Istri. Broji blizu 3000 stanovnikah, a sastoji iz dvijuh župah ili plovanijah, ročke i dolenjevaške. U sve ima dosat porezovnih občinah, naime: Roč, ročko Polje, Nugla, Ćiritež, Blatnava i Krkuš; Dolenjavas, Gorenjavas, Somić i Lesišćine. Najmanja medju svimi je ročka, obstojeća iz mjestanca Roč sa blizu 200 stanovnikah. Starinsko je to mjestance, kojega s t a r o - h r v a t s k i, glagoljski napisi kažu pravu narodnost njegovu.

I sad imena mnogih u samom Roču kažu hrvatstvo njihovo, i govore hrvatski. Nego duh vladajući zadnjih godinah po mjestancih Istre zašao je i tamo, a svoj oslon našao je kod nekolicine krnjolskih obitelji, kojih članovi pak također hrvatski govore. Nije ni moguće drugače. U svih spomenutih porezovnih občinah govori se s a m o hrvatski.

A ipak je imala občina do sada i ima još sad talijansko službeno lice. Poglavice ljuti su protivnici naroda i jezika, govorena u cieloj občini.

Bivalo je i jest podpore od drugud, a naši ljudi ili su se malo brinuli za občinito stvari, ili su se davali sad ovako sad onako prevariti.

Ovih danah imadu se i tamo obaviti občinski izbori. Sudeć po vieti, priobćenoj u predposliednjem broju našega lista, mislimo, da su naši proglodali, i da žele biti svoji u svojoj kući.

I nije čudo.

Svaki kućni gospodar valja da čini račune o svojih dohodcih i potrošcih i ob onom, što ima u najbližoj budućnosti primiti i potrošiti. Koji tako neradi, taj propada. Koliko više valja to za občine, gdje se neradi o jednoj obitelji nego o tisuća stanovnikah. Za občine pak obstoji i zakon, koj obvezuje poglavare občinske, da svake godine polažu račune o dohodcih i potroših i o potrebočah, da svaki občinar može saznati kako što i zašto se troši. Toga po ročkoj vieti u ročkoj občini neima. Tamo se nepolaže nikakvih računah, bar ne za občinstvo. Kako se gospodari s občinskim imetkom? A koji je uzrok, da se onaj komadić cesta prema Lupoglavu nije napravio? A koj je uzrok drugim pomanjkanjem, bilo u ročkoj bilo u dolenjevaškoj župi?

A koj je uzrok, da se dogadjaju nečuvene stvari u zadnje doba u Roču, ili bar kako je moguće, da neima oblasti, koja bi jih zapriečila, ili bar nastojala, da se krivci kazne.

Tamo se je, nije tomu davno, razbijalo prozore na župnoj kući, izpred nje se je valilo i odnašalo sjedala. Tamo se pred koji mjesec danah popljuvalo i obezčastilo upravo divljačk' školsku sobu i učiteljev stan. Porazbijalo prozore učiteljevo odielo i druge predmete.

To su proizvodi kulture neke klike, to je barbarstvo, na koje se već neki i u Poreču tuže. To su činovi radi kojih neki občinari ročki nebi htjeli na nijedan način iz Roča biti.

Občinarom u obće doveljno je uzroka, da se motnu na noge kod predstojećih izborah.

A nek ne misle, da neće biti napastovani kao što su to kod svakih drugih izborah bili.

Poznata biela vrana iz južne Istre, da je već u velikom tjednu doniela Judin novac za miđenje, za lov ljudih.

Sjetite se občinari ročki, što se se je radilo kod predjašnjih izborah; kako se je obećivalo i vodnjake i cesta i drugo; kako se je psovalo i što se je govorilo proti vašoj gospodi župnikom, kako se je napajalo, najidalo izbornike, kako se je u obće lovilo ljude.

Spomenite se toga, pak pomislite, što ste od onda od neke gospode dobra imali. A spomenite se također, da se ribe u mrežu il na udicu, ptice na vergune i pod labore, miši na mišnjake love, a da nije dostojno čovjeka, da se i on dade loviti na ijedan način.

Čovjek ima dušu, ima savjest, kod njega neima odlučivati nit kamad mesa, nit litar vina, nit srebrnjak. Čovjek pozvan, da vrši svoje državljansko pravo, da izabire muže, koji će se brinuti za njegovo občinito dobro, taj čovjek mora raditi po svojoj duši, po svojoj savjesti, po svojem osvjedočenju. Inače nije vriedan ni dostojan imena čovjeka.

Obćinari ročki! Ugledajte se u vašu najbližu braću, občinare buzetske.

Dodjite kako i oni u velikom broju k izboru.

Nedajte se pregovoriti, prevariti, podkupiti, kako se nisu dali nit oni.

Glasujte svi složno za muže vašega povjerenja, kako su to i oni.

Sliedite njihov primjer, pak ćete zadovoljiti vašoj najsvetijoj dužnosti, a tad će vam se orti s l a v a po cielom našem narodu, vam na čast i za vaše dobro.

Kako drugamo tako će stalno i k vam doći politički povjerenik, koj ima nastojati, da se kod izbora zakon vrši, da se po propisih glasuje i da se red uzdrži.

Mi ovim upozorujemo izbornike, neka se k njemu uteku, ako bi njim se što kriva dogodilo. A on će i sam najbolje znati, za što je tamo, i da se izbori posve zakonito, uredno i mirno obave, gdje je politički povjerenik nepristran.

Ročani! Pohrlite na dan izbora svi, koji imate pravo birati, na občinu i tuj izaberite muževe vaše krvi i vašeg jezika; muževe, koji će vam polagati račune o svemu što primu i potroše. K izborom dakle svi ukupno i složno!

Interpelacija

zastupnika na car. vieću Iv. Nabergoja i drugovah na ministra bogoštovja i nastave u pitanju obrtničke škole, koja se imade osnovati u Trstu.

Službeni list za Primorje „Osservatore Triestino" priobćio je dne 20. aprila t. g. izvješće o sjednici gradskoga zastupstva u Trstu od dne 28. t. g., iz kojeg proizlazi, da je ministar nauka telegramom primorskomu namjestničtvu dne 20. aprila objavio, da će se na obrtničkoj školi, koja se imade osnovati u Trstu, uvesti talijanski jezik kao naukovni, te da se kod toga samo o tomu radi, nebi li možda umjestno bilo, kad bi se više učenikah slovenske narodnosti priglasilo na obrtničkoj školi, da bi se na ročenoj školi podučavao slovenski jezik kao neobveznatan predmet. Osim toga razvidno je iz izvješćah tršćanskih listovah, da su tršćansko zastupstvo i trgovačka komora zaključili prinos za osnutje obrtničke škole pod tom pogodbom, ako bude naukovni jezik na toj školi izključivo talijanski.

Obzirom na to, što neimadu južne pokrajine ni jedne obrtničke škole, te da će se dakle pomoću vrlo izdašnih državnih sredstvah osnovati državna obrtnička škola u Trstu, da se tim donekle nedostatku, te da mora radi toga biti pristupna ne samo sa primorskih, nego i sa susjednih slovenskih pokrajinah;

obzirom na to, da je prema statistiku pučanstva u Trstu i okolici 88.887 Talijanah i 20.268 Slovenca; u cielom Primorju pako 276.003 Talijana, 109.124 Slovenca i 121.782 Hrvata; te je iz susjednih pokrajinah očekivati prilično broj učenikah slovenske narodnosti;

obzirom nadalje na to, da se uprave medju slovenskim pučanstvom pokazuje darovitost za obrtništvo i velika potreba obrtničke poduke; zatim pogledom na to, što bi se uvaženjo uvjeta, stavljenoga po tršćanskom gradskom zastupstvu i trgovačkoj komori: „da mora biti na toj državnoj obrtničkoj školi izključivo talijanski kao naukovni jezik" — ako uzmemo u obzir navedeno razmjerje pučanstva — protivilo državnim temeljnim zakonom, uslied kojih moraju se u pokrajinah, u kojih prebiva više narodah, javne škole tako urediti, da se dadu svakomu od tih narodah potrebita sredstva za naobrazbu u njegovom jeziku;

obzirom napokon na to, što bi podučavanje na obrtničkoj školi jedino u talijanskom jeziku bilo sjedne strane škodljivo naukovnim uspjehom, sdrugo pako što bi se pravica slovenskoga pučanstva do obrtničke nauke prezirala uvriedljivim načinom, te bi bili Slovenci i u budućo — ako se poprimi uvjet gradskoga zastupstva i trgovačke komore — izključeni od obrtničke poduke, to bi bilo proti jasnoj državnoj koristi ako bi se potalijančivanje slovenskoga pučanstva trajno pospješivalo sa vrlo izdašnimi državnimi troškovi, pitaju podpisani:

1. jeli gori spomenuto izvješće tršćanskoga službenoga lista istinito, i ako je istinito,

2. da li hoće gospodin ministar nauka opozvati dotičnu naredbu, te državnu obrtničku školu, koja će se osnovati u Trstu, tako urediti, da bude također slovenskim stanovnikom pristupna?

U Beču, 5. maja 1887.

Iv. Nabergoj i 52 druga.

Iz carevinskoga vieća.

Kod razprave o proračunu govorilo je jur dosta zastupnikah većine i manjine carevinskog vieća, no za nas je posebno zanimiv govor slovenskog zastupnika g. Dra. Gregorca, to ga radi toga dielomice priobćujemo našim čitateljem. On reče:

„Zast. Aussecr govorio je o ladji, koja je probušena pa će utonuti. Ta mu je ladja Austrija. Ja sam uvjek čuo, da je staro pravilo, da štakori ostavljaju brod kad tone. Nu koliko vidim, tu austrijski štakori . . . . (Na lievici: Tko su ti štakori?) taj brod još neće da ostavo, (Na lievici: Tko su ti štakori? Slaveni ili Niemci? Na desnici: Mir!) pa stoga mislim još da Austrija dugo postojati.

Zast. Prato: Tko su ti štakori? (Na desnici: Mir! Na lievici: To bar možemo pitati! Na desnici: Mir!) Neka kaže, ako ima kuraže.

Zast. Foregor: Kad pravi uvriedljive prispodobe, čovjek ga može pitati.

Zast. Tonkli: Vi niste predsjednik.

Zast. Gregorec: U ovoj je kući nedavno ročeno bilo, da je dualizam složništvo počinjeno na jedinstva državu. Taj je izraz oštar, ali zgodan. Dualizam je negacija ravnopravnosti. On stvara dvie tamnice, u kojih su Niemci i Magjari namjestili za tamničare Slavenom. Grof Taaffe nije stvorio dualizam, a nam je o tom razmišljati, da se dualizam odstrani i da se opet uspostavi jedinstvo državu. (Čujte! Čujte! na lievici.) Mi južni Slaveni uvjereni smo, da su dani dualizma odbrojeni (Čujte! Čujte! na lievici) i nadamo se, da će magjarskom šovinizmu doskora kraj biti Zato je samo nuždno, da Austrija po drugiput nedopusti, da Francezka bude potučena, (Čujte! Čujte! na lievici) pa da svoju vlast protegne do Solunika i da stvori južnoslavensko upravno područje, koje bi moćno bilo Magjare potlanuti.

Zast. Nouwirth: Ta to je program!

Zast. Gregorec: Drugi je uzrok autonomija zemaljah sa svojim nepravednim izbornim redom. Taj je izborni red načelo dile i nasilja, on je uzrok rada svih proti svim. Razstavito pravdašo, nedozvoljeno Čehom, da se u njemačke, a Niemcem, da se u češke stvari mješaju. Svaka narodnost neka si sama bude sudcem u narodnih pitanjih. Neka se dakle za svaku narodnost stvori posebno upravno područje, pa će tada nestati svadja. S toga je jedino sredstvo proti vječnom trvenju narodnostna autonomija. Mi Slovenci težimo za ostvaronjem slovenskog upravnog područja, mi ćemo u zgodan čas predložiti kući odnosne predloge. Mi naše zahtjeve sve to više ograničujemo pa se nadamo, da ćemo barem ovo malo postići. Mi stojimo kod svih glasovanjah hrabrije uz vladu nego li svi mameluci. Pa zato ćemo tim odlučnije zahtievati ono, što u interesu naše narodnosti zahtievati moramo. Ministar-predsjednik rekao je jednaput: „Slaveni neće dotle mirovati, dok nepostignu ono, što ih ide". Ja želim, da se jednom od rieči predje na čin. (Odobravanje na desnici.)

DOPISI.

Iz Buzešćine. (Naši občinski izbori). — Izbori naši svršili se. Za nas sjajno kako već je poznato. Zadnjeg dana plamsalo je po okolici Buzetskoj poslije zdrave Marije na stotine krieseovah; pljevanju i kliktanju nije bilo kraja ni konca; a i punim pravom se je prieko 20, vješto izvježbanih Štrpeđskih orila po Buzetu i okolici buzetskoj uz najoduševljenije odobrovanje pjesma: „Četiri vjeka to je dosta, što bjasmo robovi". Velimo punim pravom, kad se pomisli, koliko je naša stranka napasti, grežnje, splotkah i kušnjah gorkih kao pelin morala pretrpjeti prije, nego si je lovor-vjencem junačko i zaštićeno čelo okititi. Za danas navesti ćemo, da se znadu ravnati drugo občine, kako su naši neprijatelji, da nerečemo što gorega, šegavo prostirali svoju mrežu, da naše ljude ulove.

Kad su bili n. pr. na Krasu, govorili su puku, da je sav dolnji kraj buzetski

...ljenici, a na Buzeštini biljan su, da je Kras sasvim pristao uz njih. Neki blaženi inžinieri mjerili su po danu i po noći s'očalima i bez očala uz vino i najviše na karti cesto po Sallžu i drugih mjestih. Nekoji topci nudjali su za glas for. 1,50, dva — tri i više, a što je kod toga smješno jest to, da je rečenim bankirom najzad pomanjkalo novacah, pa oni piši: „boletini di credito“ t. j. Izjavljivali pismeno, da N. N. duguje Xu. Xu, dva forinta itd. al sva ova podla sredstva nisu ama ništa koristila. Delnji kraj Buzeštine bijaše u neprilici u istinu najviše radi Krasa, al Krašani kao i zadnji put, osvjetlali si i sada svoje poštено lice. Slava njim i Bog im trud naplatio stostruko! A i ostali Buzećani u okolici držali se junački kao nikad prije. U III. tiolu dolazilo je biračah prije 200—300, a sada do 700; koliko ih je za nas glasovalo, koliko su imali protivnici glasovah natraha, da vam opet navadjamo jer već to znate; reći ćemo samo to, da su u istem gradu Buzetu neki glasovali u I. tiolu za naše ljude, čega nismo nikada očekivali. Poštedjela, kumo moj, je to patačelovih o kompanija bella prietnjah! Nek tim putem Buzećani slobodno stupaju, mi im ga nećemo zatvarati; brojiti ćemo samo njihove korake, važit njihova djela i plaćat im po savjesti u koliko budu zaslužili. Evo vam lokvije gg: Klarici, J. Carovću, Dvornaću i drugi. Kako ste mjerili, tako vam se odmjerilo. Čudimo se napokon što nije pozvano još novoimenovano zastupstvo na izbor novog načelnika kako to zakon čisto i bistro zahtieva. Drugi put štogod o tom obširnije ako bude ikako moguće. Medju tim najsrdačnija hvala svim onim rodoljubom, koji brzojavno uvodjaše svojim iskrenim i vrućim čestitanjem naše narodno veselje na Buzeštini.

Ugledalo se i drugo obćine u naše izbore. Svi kmetski žulji stiču se, slažu se i skupljaju u naših Municipijih, a i pravedno jest i dostojno, da poštени i sposobni kmeti kmetskom mukom upravljaju. Mudromu jedno oko dosta! — Još to, Red kod izbora u Buzetu po danu i po noći bio je posvema pohvalan, vidjeli smo da i zakoni nešto mogu kad ih tko umije izvrstni ljudi.

Pogled po svietu.

Trst, dne 11. maja.

Austro-Ugarska: U bečkoj gospodskoj kući razpravljano je dne 7. t. m. poznati predlog vitezа Schmerlinga u pitanju naredbe ministarstva pravosudja, upravljene na vrhovna zemaljska sudišta u Pragu i Beenu. Kod razprave sudjelovalo je više juridičkih kapacitetah. U večer nastavljena je sjednica, u kojoj bijaše priznano, da je ta naredba zakonita a u političkom pogledu, da nije pogibeljna. To bijaše zadnji pokušaj njemačkih liberalacah, da unište spomenutu naredbu a možda da sruše ujedno i ministra Pražaka.

U carevinskom vieću razpravlja se podrobno državni proračun. Od govornikah istaknu se osobito slovenski zastupnik dr. Gregorec, zatim profesor Šuklje i dalmatinski zastupnik Borčić. Tršćanski zastupnik J. Nabergoj podnio je na ministra bogoštovja i nastave interpelaciju u pogledu obrtničke škole, koja se imade ustrojiti u Trstu. Interpelaciju donašamo na drugom mjestu, a ovdje kažemo samo toliko, da se je ministar nauke zapleo u mrežu obećavši tršćanskim Talijanom, da će biti na rečenoj školi jedino talijanski kao naukovni jezik. Interpelaciju podpisali su 52 zastupnika, koji pripadaju svim klubovom desnice. U sjednici od 6. t. m. predložio je dalmatinski zastupnik Masovčić, da se ustroje u Dalmaciji dvie bolnice za bolestnike od strašne bolesti škrljevo. Govoreć proti njemačkomu zastupniku Knotzu, reče, da se može govoriti o Talijanih u Šibeniku kako o Talijanih u Berlinu. Vlada da noima nikakva razloga podržavati u Dalmaciji talijanski jezik na štetu hrvatskoga. Od sada unapred držati će se u carevinskom vieću svaki dan po dvie sjednice. Za i proti proračunu prigrlasilo se je veliko množtvo govornikah.

Madjarska vlada kani natrag povući zakonsku osnovu proti zloporabam kod izborah. Na to ju je prisilila kratkóća vremena do predstojećih izborah i strah pred opozicijom.

Hrvatski ban putuje u družtvu viših činovnikah zemljom. Tomu putovanju pripisuju opozicijonalne novine izbornu agitaciju.

Srbija: Kraljica Natalija odputovati će dne 12. t. m. s prestolonasliednikom po Dunavu u Bukarošt, a odatle u Jasy, pak u Odesu, gdje će ostati nekoliko danah, pak će se odatle odputiti u Krim.

Bugarska vlada namjerava do maja sazvati malu narodnu skupšćinu. Velike skupšćine nemože za sada sazvati jer se nisu još toliko volovlasti složile glede kandidata za bugarski priestol. U novije vriome pronosi se glas, da će volovlasti proglasiti za kandidata princa Vilhelma Nassavskoga. Tu kandidaturu da podupire osobito knez Bismark.

Rusija: Posliednjih danah piše se mnogo, da se bijaše Austrija god. 1878. dogovorila sa Rusijom u pogledu okupacije Bosne i Hercegovine. O tom pitanju bijaše interpeliran u ugarskom saboru ministar predsjednik. U Petrogradu dogovaju se zastupnici rusko i englezke vlade o afganskom pograničnom pitanju. Iz Londona pišu, da će po svoj prilici ti dogovori ostati bez uspjeha.

Francezka: Predsjednik republike Grevy ovlastio je vladu, da predloži zakonsku osnovu o pokusu mobilizacije jednoga vojničkoga zbora na zapadnoj ili južnoj Francezkoj mjesecu oktobru.

Italija: Talijanska kraljevska obitelj prisustvovala je sa najvišimi državnimi dostojanstvenici svečanostim u Mljetcih, koje bijahu pripravljene prigodom odkritja spomenika pokojnomu kralju Viktoru Emanuelu i prigodom otvorenja izložbe.

Španjolska: U španjolskom parlamentu bijaše poprimljen 8. t. m. ogromnom većinom glasovah predlog, da se imadu uvesti u Španjolskoj porotni sudovi.

Njemačka: Njemački vladini krugovi nemogu jošto nikako zakrviti posliednjih izborah u Alzaciji i Lotaringiji za njemački državni sabor. Sve iole važnije osobe, koje se nedadu skloniti pod njemački jaram, tjera se iz tih pokrajinah. Pitanje o Schnäbele-u utišalo se doduše, no jedva da će ostati posve bez posliedicah.

Englezka: Iz Londona pišu, da su tamo vrlo zabrinuti radi stanja stvarih u srednjoj Aziji, gdje se čini, da Englezom križa račune ruska vlada.

Franina i Jurina.

Fr. Kod si klotu zadnje dnove avrila?
Jur. Tr znoš, da po svom moj nos zatoknim!
Fr. O znom, znom, da imaš fin nos, ma molim te za prav, do si bio?
Jur. A no znoš, da u Buzetu so bili balotacioni. Čuo som smešnih ma joko smešnih o Jakomiću prašćiću iz velih vrot!
Fr. Kaj? kaj?
Jur. Kada je vitar, da gre so njim slobo, da im se stoli izmakujevajo, počeo je bome vero tulit kako tovor, a najzot od joda na mesto da bi votao kompara Klorida i medveda Dragućkoga, počeo je votat se najpriprostije i one tužne jude, koterim pamet foli, i na Cibrića Prodana ni pozabio!
Fr. Dragi ti, nije on pozabio, da talijanski proverbio govori: Il simile ama suo simile!

* * *

Fr. Ča bi reć Jure, da poročka „baba“ nič nogovori za buzetsko balotacioni?
Jur. Ni imela mesta, zač je previše harti zablatila s feštami va Beneeah.
Fr. Mi j' baš drago, da su njoj draži Benečići lego buzetski „ščavi“, ki su njoj i njijon duhtorom onako lepo pokazali vrata.

* * *

Fr. Svakigod me pita, da kako to sada život neka istarska gospoda, ká su lepo službice imela put jedne al drugo obćini, pul kakovega komitata itd. pak su se lepo nosila, gosposki živela i frajala.
Jur. Lahko njim, ča su prvo zafrajali va jednu večer 50 do 60 fiurini, to sada barem 100.
Fr. Kako nasredi?
Jur. Govore, da su se do sada i za nas „ščava“ skerbali, a od sada, da to samo za se, za svoj kruh svakidanji.
Fr. Ča to pod ornt, kopat, kosit, ugljevo dolat, blago past al . . .
Jur. Da njim ni toga za potrebu, zač da su oni sve sama pošidonca i toljonca.
Fr. To bi se reklo po našu, da imaju va žepe i va glave. Ako je to baš istina, kako pride pak, da pul sakoh balotacioni po repe dobiju, kako su dobili i va Buzeto premda njim je pomagala cela pošidonca i toljonca iz Poreča, Pazina, Motovuna, Pirana, Buj itd.?
Jur. Dragi ti, ako i imaju čagod va žepe, to će proć kako je i došlo, zač tuja muka nima blagoslova; a ni oli va glave nemoru imet mnogo, zač ju vavek pomjaju i prodavaju.
Fr. Je tako je, zač da su oni pravi pošidonti i sol mudrosti, nobi njim se tako brzgošo trosilo.
Jur. Aj to još više kada budu svi Istrani našega zajika onakovi, kakovi su Pazinci i Buzećani.

Različite viesti.

Carević Rudolf pohodio je u posliednjo vrieme, odkad mu se njegova supruga carevna Stefanija u dražestnoj Opatiji nalazila, sve znamenitije krajove iztočne Istre i kvarnerskih otokah. Carević Rudolf izvrstan je lovac i prijatelj naravi, te uporabi svaku slobodnu uru, da je sprovede u slobodnoj naravi, po brežuljcih i brdinah, bud da lovi, bud da proučava i da se divi ljepoti onog krasnog kraja, što leži na okolo kvarnerskoga zaljeva. Naš narod mirnim odušovljenjem i poštenjem gleda mimo njega prolazećega carevića, muža oko 30 godinah, vitka i gospodskoga stasa, koji na lovačku odjeven i na puškom na ramenu prolazi sa malom pratnjom kroz jaruge i klanjce, jurcć za divljom zvjerad, te je neizmjerno veseo, kad ga sreća dobrim uspjehom nadari. Što se pako najviše milí našemu narodu, jest prirodjena prijaznost carevića, koja očara sve one, koji su slučajno s njim u doticaj došli. K tomu imamo pripomenuti, da naš carević dosta dobro hrvatski govori, te da se uvjek tim jezikom služi, kad dodje med naš narod. Služio izgledom onim činovnikom u Istri, koji još posprdno gledaju našega čovjeka, kad hrvatski govori! Dok nije carević u Opatiji boravio, napisi po putovih i vrtovih u Opatiji bili su samo njemački i talijanski. Malo zatim promjenjeno su tablice, te domotnuti još hrvatski i francezki napisi. Kad carević dodje u koje mjesto, gdje živi naš narod, tad želi, da se ga pozdravi jezikom, kojim naš narod govori. Ugledali se svi u njega!

Nekoga lieposa zimskoga dana nalazio se carević u pratnji još dvojice njih na lovu pod Učkom izmedju Borseća i Čepića. Neznajuć, kojom stazom bi udarili, da dodju do glavne ceste nad Boršć, obrati se carević na jednoga slučajno u blizini prolazećega seljaka, da jim pokaže pravi put do ceste. Seljak radostno pokaže nepoznatim mu lovcem put, kojim će na cestu prispjeti, a carević mu za to dade uručiti banknotu od 5 for. Naš seljak za prostrani, to povieo: „ Odi, je moja duša, da mislo, da nimam ja duše, upray ako želo, neka mi daju jednu šestlcu (dosta novčića u srebru) ili najviše dvo, za drago bi mo duša bolila“. Pošto mu jedan od lovačko pratnje primjetio, da neka drži ciolu potaču, jer da mu ju je dao carević Rudolf, od veselja poklikne naš seljak: „Bog jim platio“, te u visinu držeć potaču, gledno suznim okom za carevićem, dok ga nije iz vida izgubio.

† **Jakov Pristov**, umirovljeni svećenik tršćanske biskupije, umrô je nakon kratke bolesti dne 4. t. m. Pokojnik bijaše obćecijonjon i štovan radi plemenite i blago ćudi. Svovišnji podielio mu vječni pokoj!

† **Antun Hribar**. Našu braću Slovence na Goričkom zadesila je opet nesreća. 7. t. m. prominu u Gorici ravnatelj vježbanice na goričkoj pripravnici, g. A. Hribar, veoma čestit učitelj, poznat kao narodni skladatelj i po izboru rodoljub. Pokojniku bijaše tekar 48 godinah, a za njim nenarečio samo mlada udova sa šestoro drobne djačice, već dapače sav slovenski narod. Vječna uspomena prevriednomu pokojniku!

Imenovanje. Kot. kapetan u Pazinu poglaviti g. grof Manzano polazi u privremeno stanje mira, to je imenovan upravitoljem kot. glavarstva kot. komesar u Gorici g. Josip pl. Fabris, koji nam je poznat kao strog, pravedan i nepristran činovnik. Iz Pazina nam javljaju, da je promještćen k ministarstvu u Beč tamošnji kot. komesar g. barun Handel (Vidi viest iz Pazina).

Obćinski izbori u Višnjanu. U predposliednjem broju ovog lista javili smo, da su na vratih obćinski izbori u obćini Višnjan, te smo onom zgodom nastojali podučiti naše obćinare, kako njim se je kod izbora vladati i koje birati. Osobitim veseljem javljamo danas, da nije ostao naš glas, glas vapljućega u pustinji, već da su dapače naši dični Višnjanci ozbiljno uvažili naše iskrene savjete i našu preporuku.

Izbori započeli su u III. tiolu prekjučer t. j. 10. t. m. a o uspjehu neka govori sliedeći brzojav, što no ga primismo prekjučer po podne:

„Za narodno predloženiko glasovalo je u svomu za III. tiolo **161**, a za protivnike **30** birača“. Jučer na večer stigao nam je pako iz Višnjana drugi brzojav sliedećeg sadržaja: Pobjeda sjajna u svih trih tiolih. Živili složni birači.

Čestitajuć već danas najsrdačnije našim prevriednim biračom na Višnjanšćini, kličemo njim oduševljeno: živili i Bog blagoslovi!

Iz Pazina nam pišu, da se je tamo nougodno dojmila svakoga prijatelja reda i zakona nemila viest, da stupa poglaviti gosp. kot. kapetan grof Manzano radi lošeg zdravlja u privremeno stanje mira, a gosp. kot. komesar barun Handel, da je pozvan u Beč k ministarstvu. Ni jedan ni drugi od rečeno gospode nije naše krvi niti jezika, nu čestitijih, prevodnijih i plemenitijih činovnikah tožko da imado u Istri, to njim nemožo kao takovim niti trošiće prigovoriti nitko van onaj, koga je zaslijepila strast ili glupost. Mi žalimo od svega srca što nas ostavljaju tako blaga, vriedna i u istinu plemenita gospoda, koja se mogu nazvati uzor-činovnici. Gosp. kapetanu želimo iskreno, da nam se oporavljen i okriepljen čim prije u Istru povrati, a g. komesara želimo vidjeti čim prije u našoj pokrajini i na važnijem mjestu nego li mu bijaše dosadanje.

Srećno li Istre kad bi imala sve činovnike poput grofa Manzana i baruna Handela, kojim kličemo iz dna srca: plemenita gospodo, Bog Vas dugo poživio!

Izlet „Dolavskoga podpornog družtva“ na sv. Goru izpao je 8. t. m. toli povoljno i krasno, da mogu biti sa uspjehom prireditelji i u obće svi izletnici posve zadovoljni. Bankot u Salkanu, a kasnije koncert, bijaše od mnogobrojnog pučanstva iz ciele Goričke posjećen. Iz Trsta samo kronulo je posebnim vlakom preko 500 osobah. U obće možemo na uspjehu čestitati našemu del. družtvu i solkanskoj čitaonici.

Obćinski izbori u Roču. Obćinari roćki pozvani su napokon, da si izaberu novo zastupstvo, koje bi imalo boljo, pravednijo i koristnije upravljati onom obćinom.

Izbori bi imali započeti 1d. ili 14. t. m. a koliko će trajati, nije nam još poznato. Preporučamo našim obćinarom, da pomno pročitaju današnji naš uvodni članak te da se polag njega kod izbora vladaju. Vremena su ozbiljna, neprijatelj svo to drzovitiji i biesniji, radi toga nam se valja svuda složno sakupiti pod narodni barjak, na kojem se sjaje narodno naše geslo: sve za vjeru, dom i cara.

Boreći se pod tim geslom za sveta nam narodna prava, moramo napokon pobjediti svo narodno dušmane. Ročani! Da sto nam svi složni na dan izbora u Roču!

Molimo ujedno naše prijatelje u Roču, da nas izvolo brzojavno izvieštiti o uspjehu izbora u pojedinom tiolu.

Iz Kastva pišu nam 11. t. m. sliedeće: Na radostnu viest, da su naša braća u Buzetu sjajno pobjedila narodne dušmane, bijaše njim odavle poslana odušovljena brzojavna čestitka. S kojim god se čovjek sastane, svatko se najradje pogovara o toj pobjedi. Bože daj, nobila posliednja tokom ove godine! U nedjolju, 8. t. m., u 8½ sati na večer, otišla je Nj. Visost kraljevna Stefanija iz Opatije. Na kolodvor u Matuljih došlo je do stotine članovah naše čitaonice, dolavskoga družtva, gospodjah itd. iz Kastva i okolice, da pozdrave još jednom odlazeću kraljevnu. Trokratnim burnim: **živila** pozdravismo Visoku putnicu, koja se je ljubezno na sve strane klanjala. Drugog pozdrava i nobijaše čuti van naš: živila! I neka nam živi još dugo i dugo ljubljena kraljevna i neka nam se opet vrati u ovo krajove, gdje ju je svatko iskronom ljubavi i najvećim poštanjem sprotnao.

K izborom u Buzetu. Su svih stranah Istre i otokah dolaze nam iskrene čestitke k sjajnoj pobjedi, koju izvojevaše naši dični Buzoćani. Radi premalena prostora nemožemo uz najbolju volju ih čestitakah tiskati, pak molimo ovim gg. čestitare, da se izvole zadovoljiti tim ako dojavimo bar imena mjesta, odakle su nam čestitke stigle. Medju prvimi ogliesilo se naši Pazinci, zatim Kastavci, Krčani, Vološćani, Koprani, Pomjanci, radoljubi iz Pule, Istrani na Rieci, Zagrebu itd. itd.

Osim toga popratila je buzetsku pobjedu većina neodvisnih hrvatskih, slovenskih, čeških itd. listovah simpatičnimi članci i viestmi, radujuć se iskreno s nami na toj pobjedi. Našim občinarom na Buzeščini neka bude i taj izraz bratske ljubavi i suduti na zadovoljstvo za sada, a kao potlealo u budućo, kad se budo opet radilo o narodnoj časti i koristi. Niže donašamo imena novog zastupstva u Buzetu:

I. Tielo; *zastupnici:* Flego Mate iz Zorić, Jakac Ante iz Mlunа, Turković Roko iz Bregudca, Ponis Ivan iz Buzeta, Vodopija Grgur iz Račice, Božić Blaž iz Sluma, Bužan Ivan iz Oruica, Flego Ante iz Strpeda, Gorlanić Frano iz Huma, Strotić Ivan iz Sovinjaka; *zamjenici:* Cunja Ante iz Trebeče, Cluko Ante od sv. Klementa, Jakac Ante iz Pregare, Krivičić Andro iz Grimalde, Fabiančić Mate iz Marčenigle.

II. Tielo; *zastupnici:* Sverko Mate iz Kloščaka, Negri Jakov iz Buzeta, Drašćić Pankval od sv. Martina, Flego Dinko iz Podrabar, Mikac Mate iz Dresta, Sverko Ivan iz Prapoda, Rožac Josip iz Rakitovića, Ugrin Miho iz Sadorge, Flego Dinko iz Strpeda, Sestan Ante iz Dragudca; *zamjenici:* Brajković Mate iz Urguden, Babić Ante iz Tivarola, Flego Andro iz Sanjaka, Sverko Blaž iz Raspa, Blažević Josip iz Dragudca.

III. Tielo; *zastupnici:* Sanković Mate iz Dan, Žunk Ivan iz Lanišća, Vranić Ivan iz Vrha, Zigante Ivan iz Sovinjaka, Sverko Jure iz Podgrada, Rakar Andro iz Valmonvrška, Klarić Ante od sv. Svetih, Poropat Roko iz Tratenika, Flego Fran iz Strpeda, Cerovac Ante od sv. Ivana; *zamjenici:* Orbac Ante iz Račjevasi, Rota Marko iz Kodolje, Katarinčić Ante iz Satiža, Bobić Jakov iz Pounja, Cerovac Jakov iz Krbanđićih.

Občinska sjednica u Pazinu. Dne 9. t. m. obdržavalo je občinsko zastupstvo u Pazinu svoju redovitu sjednicu sliedećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika sjednice zastupstva 5. aprila 1887;
2. Razpravljanje i odluka radi urodovnoga jezika;
3. Odluka radi nekojih mjestah občinskih činovnika i službenika;
4. Odluka za odštetu putnih troškovah občinskim zastupnikom, koji pristupo k občinskim sjednicam;
5. Imenovanje novih župana;
6. Odluka radi troška za pucanje prigodom blagdana „Tielove".
7. Razpravljanje pitanja upravitelj skoga savjeta grada Pazin, za plaćanje najmovine na nekoje prostorije občinske kuće;
8. Eventualni predlozi za dojduću sjednicu.

Prva točka primljena bijaše uz neznatan izpravak g. zastupnika Bukovca.

Kod druge točke zaključeno bijaše, da bude urodovni jezik hrvatski a na občinare, koji se služe talijanskim jezikom, da se uzme obzir.

Kod treće točke bijaše odlučeno, da se iztraži, da li su dosadašnji činovnici imenovani dekretom, i da se o tom podnose zastupstvu izvješće. Imadu li dekret, dozvoliti će njim se rok, u kojem se moraju u toliko uvježbati u hrvatskom jeziku, da budu mogli u istom uredovati; inače će njim se odkaznti služba.

Kod četvrte točke bijaše zaključeno, da se putni troškovi zastupnikom obalo od for. 2 na for. 1.

Kod pete točke bijahu izabrani nekoji župani a nekojim porezovnim občinam odpisalo se, da se dogovore i zastupstvu prijave, koje li osobe žele imati župani.

Kod šeste točke poprimljen bijaše trošak za pucanje na Tielovo, na Božić, Uskrs, na Carovdan i u dano patronah pojedinih porezovnih občinah.

Kon sedmo točke imenovalo se odbor od četirih zastupnikah, dva iz pazinske a dva iz porezovnih občinah, koji će razviditi, koliko se plaćalo do sada za nekoje prostorije u občinskoj kući. Sjednica bijaše obdržavana u najlipšem redu, te nobi bio niti strog kritik opazio, da imade pred sobom mužove, koji vrše prvi put dužnosti zastupnikah.

Izpravak. U dobroj vjeri, po viesti primljenoj od občinara buzetskoga, priobćio sam zadnji put, da je čestiti g. Fr. Flego čobio glasovo i od talijanske stranke. Kasnije smo doznali, da nobijaše to g. Flego nego drugi kandidat naše stranke iz Kruna.

Talijansko sveučilišće u Tratu. „N. List" piše: „Občina zadarska, u sjednici dne 2. tekućega, zaključila je pridružiti se molbi sabora trščanskoga, da se u Primorju osnuje talijansko sveučilišće. Ovim zaključkom občina glavnog grada Dalmacije stavila se je još jednom u oprieku s ciolom zemljom, koja nede da zna za to talijansko maštanje, i dokazala je, da ne zastupa ni samo koristi svojili pripadnikah. Za koga traži slavna občina talijansko sveučilišće? Zar za većinu svog pučanstva: za otočane, za Dikljane, za Bokance, za Skabrnjane, Zamunićane itd., koji ni slova neznadu talijanski, a ipak sačinjavaju većinu njezinih pripadnikah? Ne, ona ga traži za dosadak gradskih obitoljih inozemcjonih ii amo doseljenih trbuhom za kruhom. Pa gdje će služiti ti zadarski Talijanci! Tko će njim dat službu, zar Italija, ili ova zemlja hrvatska? — Občina zadarska postupajuć na ovaj način ne samo izazivlje narod, već radi proti koristim svojih vlastitih članovah, i postaje uprav smješnom!"

Prilog. Današnjemu broju dodali smo kao prilog izkaz knjigah, izdanih po vrlo podruznotnoj knjižari g. Lustora u Senju. Na prvom mjestu nalazi se: **Talijansko-slovinjski** (hrvatski) **rječnik Drag. A. Parčića**, kanonika sv. Jeronima u Rimu, i to drugo izpravljeno i pomnožano izdanje, koje ima 50 arakah ili 992 strano u malo j omini.

Odavna čutila se potreba drugog izdanja toga rječnika jer bijaše prvo izdanje posve rasprodano. Toj potrebi doskočila je knjižara g. Lustora, a mi smo uvjereni, da će njoj biti na tom zahvalna čitajuća publika, te da će ju obilno podupriti.

Rječnik taj može se dobiti kod nakladnika također u elegantnom vezu i to u ½ kože ili sav u platnu. Preporučujuć što toplije našim čitateljem spomenuti rječnik, upozorujemo svakoga na današnji naš prilog.

Živi djavao. Iz Perleza pišu „Dalvaninu": Kod nas se prije kratkog vremena dogodio jedan smješan i ujedno neugodan slučaj. U polnoći dojaše na magarcu jedan pastir u občinsku kuću; tu probudi seročane, sav bljed i drhtajući od straha pripovjedi im, da se je njemu i jednom njegovom drugu na livadi kod ognja ukazao živi djavao. Njih dvojica su stado čuvali, naložili oganj i grijali se, kad najodarec dodje sam djavao u crvenih haljinah i sjedo poredi njih. Obojica se uplašiše strašno, skoču na magarca i htjedoše pobjeći; jest, ali skoči i djavao baš njegovom drugu na ledja i baci ga dolo. On je sretno pobjegao, i ovo javlja to seračanom moleći ih, da dodju, da vide pravoga djavla, i da izbavo njegovog druga. Neki se smijahu, a neki opet pomišljeo, možda se inače kakva nesreća dogodila, te podju sa pastirom. Iz daleka već spaze, da se nešto crveno okolo ognja kreće; podju sad oprezno, okolo mjesto i sve bliže ognju. Kad dodju do ognja, spaze jednoga velikoga majmuna; ovaj se nije ni malo plašio, sedjani ga ulivate i svoju. Potraže onog drugog pastira i nadju ga mrtvog; umro je od straha.

Evo kako je majmun došao do ognja. U našem mjestu daju neki komedijaši predstave i imaju jednoga grdnoga majmuna Orangutana. Tog dana su i majmun producirao u crvenih haljinah. Kad je svršio, gazda ga odvede u kletku, ali nije sigurno vrata dobro zatvorio. Predstava se produži i svrši. Na majmuna su i zaboravili. Ovaj izadje iz kletke i uputi se na poljanu; tu opazi oganj, podje tamo, i tako dodje do pastirah. Ovi nisu svog viska vidjeli majmuna, uplaše se i oto jedan od njih od straha izgubi i život.

Ulje na moru. Poznato je obćo, da prelov na površinu mora kad je uzburkano, stanovitu množinu ulikova ulja, valovi se odmah smanje a kadšto nastane i prava, liopa tišina.

Evo što se nedavno u tom obziru čitalo u englezkih novinah.

Englezki parobrod „Dragut" bio napadnut nedaleko od otoka Wight velikom olujom i silni valovi škodili veoma brodu. — Kapetan videć, da se približava noć i da je pogibeljno uz ono vriomo dalje tjerati, odluči pokušati upliv ulja na uzburkano more. Evo o tom izvadka iz njegovog izvieška. Kapetan piše: Zapovjedih da se pripravi osam platnenih vrećah i da se u svaku postavi tri kilograma štupe namočene u ulikovom ulju tako, da je u svakoj vreći sadržano bilo 10 kilograma ulja. Obrativ bok broda valovom, dadoh zatim zaustaviti makinu pa spustih svih osam vrećah na više mjestih probušenih i konopcem svezanih izvan broda u more. — Krez probušeno vrede ulje je malo po malo curilo i prelievalo se po površini mora okolo broda. Uslied toga nastade u okrugu od 15 metarah okolo parobroda liopa tišina i već do drugi dan o podne dok je oluja trajala, ni jedan val ne udari o brod. — Iz ovoga se osvjedočih, da je ulje brodovom u oluji od velike koristi.

Neuku nauka.

Gojitba svilaca. Listos se u Dalmaciji goji malo svilaca, jer narod nije imao lani komu prodati ugojene kožurke (baturo.) U nas, kako je oglašeno, sklopila je vlada pogodbu s jednim svilogojcem iz Siska, da dajo badava svilačkog sjemena onim, koji hoće gojiti svilce, to da prouzmo od njih kožurke po 1 forint i 20 novčića kilogram.

— Društvo za obranu austrijskog vinogradarstva, razdielilo je 250 biljada kljetčeca od amerikanske loze, i to 240 biljada komada vrsti Riparia, 500 komada vrsti Elvira, 500 komada vrsti Missouri-Riesling, 500 komada vrsti Noah, 500 komada vrsti Clinton, te 10.000 komada vrsti Solonis, Jork, Madeaira, Otello i Jacquez.

— Kako se iz statističkog izvješća „Postor Lloyda" razabiro, izvoženo je godine 1886. iz Austro-Ugarske u Švajcarsku 34.711 govedah, 10.301 krmče i 17.381 glava što ovacah, što kozah.

— Francezka vlada poslala je gosp. Pierre Vinla, profesora na školi u Montpellieru, u sjevernu Ameriku, nalogom da putuje i proučl ono vrsti amerikanskih lozah, koje najbolje uspievaju u vapnenastoj zemlji, te bi se s njimi mogli iz nova zasaditi od filoksere propali vinogradi u predjelih, gdje je zemlja vapnenaste naravi.

(Gosp. Poučnik.)

S Bogom!

Mnogobrojnim prijateljem i znancem, naposc gg. svećenikom, koje nije mogno podpisani na svom polazku iz Trsta u Zagreb osobno pozdraviti, kliče njim ovim putom najsrdačniji: s Bogom.

Uzdržavali ga u prijateljskoj uspomeni kao što čejih vazda uzdržati

Trst, 12. maja 1887.

Karol Hut
c. kr. voj. župnik.

Dopisnica uredničtva.

Gosp. J. G. u L. Obratismo se na Puljšćinu, da razvidimo koliko je istine u odgovoru onog šaranačkog delije. Nezaboravite nas izvieštiti o daljem teku stvari. Srdačan odzdrav pobratimu i Vam.

Doplanku iz Kastavšćine. Danas nam bijaše nemoguće. Živili!

Dopisnica uprave.

Od dne 5.—11. t. m. pripošlo nam predplate: P. n. gg. M. P. Delnice za 86. i 87. — A. V. Zagreb za 87. — S. R. Zagreb za 86. i 87. (Odgovorismo Vam pošt doplanicom.) — F. R. Fužine za II. t. 86. (Odgovorismo pošt. doplanicom. — Z. Ljubljana, for. 4.50. — L. Sanj za pr. — N. J. Omišalj za pol 87. — A. S. Kastelnog za pol 87. — A. M. Trst za 86. M. G. Ljubljana for. 4. — A. L. Pazin za 86.

Trgovačke viesti.

Kava, dobra prodnja, visoke cieno. — *Moka* for. 125—133 — *Ceylon* plant. for. 116—120 — *Portorieco* for. 110—132 — *S. Domingo* for. 108—112 — *Rio* obično for. 95—108 — *laré* for. 89—98 — *Santos* for. 94—110 — *Java Mal.* for. 110—112.

Cukar drži se bolje; prodalo se ovih danah 5000 vreća po for. 19—20.25.

Vuča srednje cieno. *Datuli* f. 25-30 — *Smokve* 11—12. *Rožići* puljiski f. 8—10; grčki f. 5. — *Limuni*, pomoranče for. 3 do 5.50. — *Mandole* for. 80—88. — *Šljive* suhe domaće for. 8—10. — *Uva passa* for. 20-21 — *Cibibe* for. 12—14. — *Hleme* for. 14—26 *Sultanina* for. 23—36.

Ulje slabo traženo za jelo. for. 33—38 — za stol for. 48—66 — pamučno for. 25—33.

Petrolja ruski f. 6.50—6.75 — amerikanski for. 8.50—8.75.

Pasulj crveni for. 8—8.50 bohinac for. for. 9—9.50 koka for. 10.50—11.

Masle štajersko for. 80—86 — najnižje for. 60.

Žito: pšenica ruska f. 9.50—10 — banatska f. 10 — koruza levantinska f. 6—6.25 — malo tražena.

Sieno konjsko for. 1.40—1.65 — volovje for. 1.70—1.85.

Buhača (crisantemo) dovečeno je iz Dalmacije u Trst 100 vrećah a prodao se čistoga po kvintal po for. 128—176.

Kože Volovje amer. 10 kilg. 120—138 for. volovje 13—14 kilg. 108 for.; lahko volovje 6—8 kilg. 160 for. Toledo bielo 13—14 kilgr. 4.20—4.50 for. crno 10—14 kilgr. 5.20—5.60 for. kravje crno 3½—4½ kilgr. 3.80 for.

Lutrijski brojevi

dne 7. maja.

Trst	1	53	31	40	4
Linc	90	81	50	85	14
Buda	85	61	39	75	31

dne 11. maja.

Prag	70	69	81	18	15
Lavov	39	26	56	61	40
Hermannstadt	80	59	10	63	14

Tršćanska burza

dne 11. maja.

Austrijska pap. renta for.	81.40	do	for.	81.60
Ugarska " " "	87.50	"	"	87.75
Ista u zlatu 4% "	100.80	"	"	101.—
Dionice nar. banke "	870	"	"	871
" kredit-banke "	280.50	"	"	281.50
Talijanska renta "	90.½	"	"	90.⅝
London 10 lirah sterlinah	126.50	"	"	127.35
Napoleoni "	10.03	"	"	10.04
C. kr. cekini "	5.87	"	"	5.89
Državne marke "	62.25	"	"	62.35
Iste francezko "	50.20	"	"	50.30
Talijansko liru "	49.70	"	"	49.90

Svaki dan dolaze pisma, kao ovo, što ga javljamo ovdje u izvadku, te potvrdjuju ljekčinu moć od dra. Liebera elixira za želudac. Tako piše i gosp. A. Cesconus u Vecenu, «Illanovra»: «Molim Vas, da mi izvolite pripostati veliku staklenicu elixira za želudac; mogu Vas obavjestiti, da mi je mala staklenica, koju sam već uporabio, mnogo pomogla te se nadam da ću nakon uporabe ove velike staklenice sasma ozdraviti». —

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst sa sidrom) uz cienu: pol staklenice 2 for., cielu for. 3.50, dvostruka paka f. 6.50 nč. u svih ljekarnah, te u centrali ljekarnika dr. Bedikor i C.° u Hannoveri, nadalje kod B. Saravala i Pruninia du Tratu.

Zanimiv je oglas srodo Samuela Hockshora, objavljen na četvrtoj strani. Ta tvrdka se je uvjek odlikovala svojim točnim i poštenim izpladivanjem zgoditkah ovdje i u bližnjih pokrajinah, te stoga upozorujemo svakoga na ročeni oglas.

Naši čitatelji sigurno su čitali vrlo oglaso o nekom francezkom proizvodu, koji je u porabi kod svih pušandjija to jest, papir za cigarete „Le Houblon", koji dobavlja tvrdka „Cawley o Henry u Parizu. — Ovaj papir analizirali su slovoći bečki profesori: Dr. Tohl, Ludwig i Lippmann, koji su napisali i službenu svjedočbu, te pripoznali jednoglasno, da je odlično vrsti, sasma čist i prost svakojakih zdravlju škodljivih tvarina. Stoga preporučamo ovaj „papir Houblon" čitateljem najtoplije savjetujuć jim, da se za pušonje cigaretah samo ovim papirom poslužc.

Museo Meyerott

zemljišće Ralli, proti Giardino Publico u Trstu

Podpisani časti se objaviti ovime sl. občinstvu, kao takodjer i c. kr. vojničkoj posadi, da će dannašnjim danom biti u njegovom **museju** nova izložba slikah. U nadi, da će štovani posjetitelji i ljubitelji umjetnosti sa ovom drugom izložbom biti podpuno zadovoljni, moleći za obilni posjet, bilježi se sa dubokim štovanjem

3—1 J. MEYEROTT.

Zaloga kož za podplate, dobrih izpražnih, lastnega izdelka — priporoča po nizkej ceni

strojarija Ivan Tomšič-a

na Vrhniki. 7—10

SREBRNICO

ozlačuje po najnovejšem načinu profesorja **Wilkensona** popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum

6 Braunschweig. 12—52

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija v Ljubljani

ni je mogoče preceniti zaradi svoje nedosegljive lastnosti (da ne škodnje telesu, če tudi se dolgo časa rabi), da pomaga v vsakih in različnih boleznih z najgotovejšim vspehom, posebna pa zaradi svoje jako nizke cene — vse to so lastnosti, ki je delajo neobhodno potrebno vsakteri družini.

Ind-lovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po 1 gld. 30 kr. po poštnem povzetji. Poštnino tipa p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se produja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Roki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favonto; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Visinadi Patelli, v Poreču Canduselo, v Buji Benetti in v vseh lekarn v Istri, Trstu, Gorici, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 5—18—50.

KLINIKA
za spolne in želodčeve bolesti, nastope onkužanja i ostabanja moško slabosti, poluclju, žgače vode, močnje postelje, pučanjo krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, drobu in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopu, uvju z neškodljivimi sredstvi. 10—20—104

O. Strossi,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Darilo k sv. krizmi.

Največa novost.

samo for. 5.25

stano novoizmišljeni Washingtonski

remontoirski sat,

koji se bez ključa navija, te se jamči za njegovu točnost kroz 6 godinah. Nna toga dobija se i divni lanac iz ami rikanskoga duble-zlata. 4—2

Samo ovaj sat može nadomjestiti skupi zad 1. to 1 rad izvrstnoga regulovanja, 2 radi njegove točnosti 3. valjda svoga dlanega oblika, to se može dakle svakomu preporučiti.

Dobiva se samo uz gotov novac ili uz poštareko pouzetje Naručbe neka se pošiljaju na

Warenhaus zur Monarchie
Wien III/1 Untere Zollamts strasse 9

Najboljši

papir za cigarete

1—30 je prisutni

LE HOUBLON

francezki fabrikat Cavelyer in Monryer v Parizu.

Svari se pred ponarejenjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje drl. I. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lippmann, profesori kemije na dunajskem vsuučilišču, radi njegove najboljše kakovosti, radi njegove čistote in zato, ker v njem ni nikake druge zdravju škodljive tvorine.

Pozor! Vsak naj pazi na naslednji podpis:

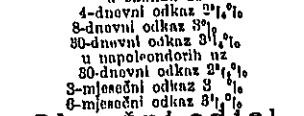

PAPIER-ZIGARETTEN-CIGARETTEN

Cavelyer & Monry

PAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE — 17, rue Bizerte, À PARIS

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz $2^{1}/_{2}$%
8-dnevni odkaz $3^{0}/_{0}$
30-dnevni odkaz $3^{1}/_{2}$%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $2^{1}/_{2}$%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz $3^{1}/_{2}$%

Okružni odjel

u bankah $2^{1}/_{2}$% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Celovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, tukodjer unovčenjo kuponah uz $^{1}/_{4}$% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^{1}/_{2}$% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, $5^{1}/_{2}$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 11—48

Strmite, čitajte, kupite!

dobil sem veliko pošiljatev izvrstnih ur iz

Pariz	Geneva	Türinga

koje moram za svako sano produti, zatorej priporočam sledeče vrsti:

samo fr. 1·20	velja lepa Kabinetna nazidna ura grè dobro, ima verižico in je lepo okrašena.	
samo fr. 2·50	stano izvratna Špna ura iz lepa, zlata podobne kovine ni lgrača, ampak dobra ura za vsakega.	
samo fr. 2·50	velja krasna nazidna ura se zvonoj in budilno pripravo v orehovem okvirju in z samo svetujočo ploščo grè izvratno.	
samo fr. 2·50	stano ura z mahalom, najlepša ura, katero se more misliti, prava krasota za vsako dvorano v orehoven okvirju, grè nat nko le bije pol in cela ura.	
samo fr. 3·90	velja francezka budilna ura iz pozlačenega brona, jako lepo zvonoča in krasota za dom in popotovanje, ima nepokonečljivi stroj, ter gre natanko.	
samo fr. 4·50	stano izvratna Špna ura, cilindrovka iz posrebrnenega nikla, zodilično vrednim strojem in lepo okrašenim okvirom krist. steklom, zares krasna ura.	
samo fr. 5·85	samo Špna ura remotvirka iz posrebrnenga nikla, se navija brez ključa, ima kazalo za sekunde, je dobro uredana, z odebanim steklom in mehaničnim kazal. Ravno taka ura iz prave srebra 13. l. srebra gld. 6.50	
50 n. fr. 1·20	velja lepa pozlačena verižica za uro, jako fina pozlačena verižica z pečatom, prekrasno, umetno delo.	

Kdčim naloga v avstro-ogorsku in razpošiljanjo na vso krajo to pri poštnem povzetju pri

Wiener Uhren-Depot & Versandt:
Fekete, Wien, V. Wehrgasse 18-34.

Op. Kamur sprejeti predmeti niso po volji, povatim donar, torej more vsakdo brez skrbi naročiti. 1—

Glavni zgoditk ovanj. **500.000 marakah.**

Oglas sreće

Za zgoditke jamči država.

Pozivna sudjelovanje kod

Lutrijskog srečkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se staviti

7 milijuna 222.000 marakah

dobiti.

Svi dilci ovog *unosno* novčano utelja, koja sastoji polag inerta od samih 97 000 srećakah, jasu sliedeći: Najviši zgoditak jest 4—15 ovanj. **500.000** mar.

	mark.		mark.
Premija	**300,000**	6 zgoditak á	**5,000**
1 zgoditak á	**200,000**	100 zgoditak á	**3.000**
2 zgoditak á	**100,000**	286 zgoditak á	**2,000**
1 zgoditak á	**80,000**	519 zgoditak á	**1,000**
1 zgoditak á	**75 000**	701 zgoditak á	**500**
2 zgoditak á	**70,000**	150 zgód. á 300,200,150	
1 zgoditak á	**60,000**	30000 zgoditak á	**145**
2 zgoditak á	**50 000**	7090 zgod. á 124,100,04	
1 zgoditak á	**40,000**	7850 zgod. á	**67,40,20**
5 zgoditak á	**30,000**	ukupno	
20 zgoditak á	**10,000**	**48,700** zgoditakah	

ovakovih izadio sigurno u malo mjeseih u 7 odtitah. Glavni zgoditak I. rada iznaša **50.000** mar., naprate u II. na **60.000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90 000** m., u VI. **100.000** m. i za promjena od **800.000** aventualno **500.000** marakah. — Za prvu vucidbu, koja je sliedbeno ustanovljena, stoji:

cielo orig. srećka	**6**	**m. III f. 3·60**	**a. vr.**
pol	**3**	**» » » 1.80**	**»**
četvrt	**1½**	**» » 90 novč.**	**»**

te raspošiljam ovu od državne zajamčene **originalne srećke** (nikakve zahranjene promase) sa vucidbenim naertom sa **državnim** grbom na frankiranu pošilku svoje i u najdalje krajeve. Svaki sudionik dobije od mene nakon svake vucidbe listu zgoditaka badava! — **Vucidbeni naert** sa državnim grbom, na kojem se nalaze 0 uzidat razloženja **zgoditakah** polag i razredah razpošiljam **unapred** badava 4—16

Izplatu i pošilku dobivenog novca šalj mi sam hitrno na internasnte na najstrašnju **tajnost.**

Svaku naruč bi mi se poslati **na putnicom** ili proporučom listu! Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vucidbe i to svakako do

25. maja tekuće godine pouzda

na **Samuel Hecksoher-a** senr.

bankir i mjenjačnicu u Hamburgu.

Želodčno bolezni ozdravi brzo in povema

JERUZALEMSKI BALZAM

odlni in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvolji pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandones, ko v trgovini prodajajo vsakoverstan enako leka.

Večina raznih kapljic, izleškov itd., katere so občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priporočene sestave, odločno oživljujoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednesli** pred vsemi dosedaj v toj stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanja po njemu. Ta balzam bagat na dalnjoših snovih kinske robarbare, katera koranika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenja** ni želčanje, je zanesljivo sredstvo proti tokavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in svetovci priporočujejo proti nejedčnosti, zahranjiv, mrzličnji sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti homoroidalnom trpljenju, zlatenci in vsakoj bolezni v črevesju.

Steklenica s navodom vred stane **30** novcov. 17—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Barzatti* i *G. B. Rocis*, na Reki v lekarni ni Redentora, G. Zumiuer, v Kormlnu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E Pallaca. 33—48

Proljetni liek.

Kao najstarji i najizdatniji proljetni liek za mlade i stare, za osvježanje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučujo najslavnji ljekniški lik neitoli domaći i inozemski, već odavna uporabljivanje slovedo i mnogoputa sa kolajnami odlikovano

Budimsko

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučam niti potreba. Ova se voda dobiva u svijetu stanju u svih lekarnah i trgovinah sa zdravilnom vodom.

Skladište u Trstu kod gosp. **IVANA CILLIA** i v okolastnikah zdenca

BRAĆE LOSER.

Mod. i chir. dr. **Miha Braun**, zdravnik, *posebno za bolezni ušesa in požiralnika* stanuje v ulici Dogana štev. 2, I. nadstropje, sprejema bolnike: 4—3 od 8—9. ure zjutraj in od 2—4. popoldne.

Providjen sa ovom znamkom je pravi prof. dr. Ilbera

Elixir za živce

kojim se osnažuju sve živčane bolesti sigurno i podpuno, ma da su i zastarjele, osobito nako nastale usljed mladostnih grieha. Osnažuje slabost, bjulotok, zlo glavobol, migrenu, jako kucanje srca, bolesti želudčane, ter pospješuje probavu itd. Elixir za živce, sastavljen iz svjetsko znanih biljkah, priznare od svih auktoritetah medicinskih — prnži jamstvo sa ozdravljenje spomenutih bolestih. Pobližje iz cirkulera, koji je pridodan svakoj staklenki. Cieno male staklenke f. 2 — velike 3.50, dvestruke f 6.50 a. vr. u gotovom ili pouzećem. — U svih lekarnah je na prodaju. — Glavno skladište: Einh rn-Apotheke, **Max Fanta**, Prag, Altstädter Ring. — U Trstu u lekarnah B. Saraval, «All'Amazone Trionfante» i Prendini. — Na Rieci A. Mizzan 20—1.

Solidan dar

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obed iz pravoga c. kr. patentiranoga za cielu Evropu Phönixsrebra, koje je uvjek bielo, kao pravo 13-lotno blato srebro u divnoj kutiji sahranjeno, sastoječoj iz 6 noževah sa osebujnim rezalom, 6 žlica za krunom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni svonac, dakle 31 komad, koje odajemo samo za 4 for. 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručbe primaj Zentral-Exped.-Verwaltung, **H. Balsam**, Wien, 6., Bez., Unt. Augartenstrasse 35. 3—30

Skladište kožah

i podplatah, njemačko i amerikansko vrsti, preglavci, fini šngrin, gamzove i francozko kožc; nadalje se dobivaju krojeno pripravo za obuću u jako bogatom izboru uz veoma nizku cienu, koja se ne boji nikakve konkurencije u

TRGOVINI KOŽAH
GIOVANNI ZOTTER
Corso 30 u **TRSTU**, Corso 30

!! Molim čitajte !!

Neobhodno potrebno za svaku kuću

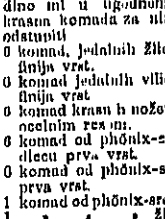

jeu naša c. kr. patent. i u Londonu odlikovana od Phönix-srebra jed da, koja su nesamo radi svoje trajnosti i tvrdoće, već takodjer iz zdravstvenih obzirah u porabi nenadkriljiva a kromu uvjek biela taka, da se nakon 25 god. od pravog srebra nedadu razpoznati, što se može podkriepiti sa tisuće zahvalah i priznanicah iz najviših krugovah, te koja nemožemo odvše radi malena prostora priobćiti, ai koja sau P. N. obćinstvu u našem uredu na uvid. Budući in ademu jedinu mi skladište c. kr. patent. od phönix-srebra jedinah, to smo jedino mi u ugodnom položaju, sliedeća 51 krasna komada za nizku cienu od for 6.50 nv odstupiti

6 komad. jedalnih žlica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad jedalnih vilica od phönix-srebra najfinija vrst
6 komad krasnih noževah za stol pravim englez. ocelnim rezom.
6 komad od phönix-srebra desert lii žlica za djecu prva vrst.
6 komad od phönix-srebra žlica za kavu i čaj prva vrst.
1 komad od phönix-srebra žlica za jaja prva vrst.
1 » » » žlica za juhu težke vrsti
6 » » » žlica za mleko » »
6 » krasnih čašica za jaja.
1 » » posipač za papar ili slador.
1 » » svietnjaka za salon najnovija fasona.
6 komad F cizelirana Victorialabiot po kinezku graviran
1 komad mušnji ruski ili klavirni svjetnjak nova fasona

51 komada koji čine svakom stolu pravim uresom a stoji sve skupa samo for 0.50 novč.

Naručbe primaju se na gotov novac ili c. kr. pošt. pouzećem i obavlja ih prvo. c. kr. patent. tvorničko skladište phönix-srebra J SILDERBERG, Beč, II. Antonsgasse N. 6.

(Jamstvo) Da ostanu bjela naša jedala od phönix-srebra jamčimo ovim za 25 god. te ćemo za dokaz najbolje solidnosti naručbe, koje nekonvenirahu u roku od 14 dana bez prizvora natrag uzeti.

Ujedno ćemo badjamo se ovim P. N. obćinstvo spomenuti, da novalja zamjeniti naša c. kr. patent. je jala od phönix-srebra sa onimi što no su se zadnjih godinah tako naglo pod imenom Britanla-srebro pojavili; radi toga molimo, da se kuljegno prevar!, neka se točni naslov označi. 8—4

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

Telefon br. 429

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 25, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz češljano vuno sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . $4^{1}/_{2}$, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v PRAGI, Graben br. 19 novi, vis-à-vis gosposkoj ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 7—50

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

Telefon br. 429

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 20. U Trstu 19. maja 1887.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se šivana naplše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i notiskaju.

Neplaćeni listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljako 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½ i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Iz carevinskoga vieća.

Dne 14. t. m. u 154. sjednici carevinskoga vieća podnio je zastupnik g. Dr. Dinko Vitezić prigodom razprave proračuna o pučkom školstvu sliedeću resolucieju:

„C. kr. vlada pozivlje se, da se obzirom na članak XIX. državnih temeljnih zakonah od 21. decembra 1867. Br. 142. i obzirom na §§. 1. 6. i 50. državnoga školskoga zakona od 14. maja 1869. Br. 62. pobrine, da se u Istri uzmogu tolike hrvatskih pučkih školah, koliko jih zahtjeva broj djece, koja su sposobna za školu, to da se uvede u sve javne pučke škole, koje su oprodlotjene za uzgoj hrvatsko-mladeži, hrvatski kao jedini naukovni jezik.

Na zahtjev roditeljah ili njihovih zakonitih zastupnikah, što se ima prije otvoriti školsku godinu dotičnomu mjestnomu vieću prijaviti, može se talijanščina kao predmet podučavati, no ipak ne prije svršeno treće školsko godine, i to u tolikom broju satih na tjedan, da taj bude stojao u pravom razmjeru napram ostalim propisanim naučnim predmetom i da to bude točno u naukovnom planu ustanovljeno.“ — Ova resolucija bijaše predana proračunskom odboru pošto ju je dostatan broj zastupnikah podupro.

Govor

zastupnika Dra. Dinka Vitezića.

U 154 sjednici od dne 14. t. m. progovorio je naš zastupnik kao drugi glavni govornik kod razprave proračuna o školstvu sliedeće:

Preduzeo sam si, da progovorim specijalno o stanju pučkog školstva u Istri.

Prije nego ili predjem na sam predmet, smatram potrebitim — pošto mi je žnat u dio pala, da me se izabralo glavnim govornikom — da se u kratko osvrnem na nekoje govore, koji hijahu ovih danah ovdje izrečeni, da se tako odužovom želji one gospode, koja su me odabrala. —

U večernjoj sjednici od dne 11. t. m. uze je g. zastupnik Luzzatto za predmet svomu govoru peticiju, koju je podnijela gradska občina u Trstu u tu svrhu, da se tamo ustroji sveučilište sa isključivo talijanskim naukovnim jezikom ili bar pravnički fakultet.

Među razlozi, kojoje on naveo, rekao je među ostalim, da su sve talijanske pokrajine carstva što topilje tu peticiju preporučilo. Ja bi zapitao gosp. zastupnika, kojo su to talijanske pokrajine? Što ja znam, podupro je tu peticiju jedino zemaljski sabor Istre; no o saboru Dalmacije — ako se i ovu pokrajinu ubraja među talijanske pokrajine, kao što se to absurdnim načinom od strane Talijanah čini — o goričkom saboru i onom u Innsbruku nisam ništa sličnoga čuo. U obće noznam što on razumjeva pod nazivom „talijanske pokrajine“.

Nadalje kazao je u svom govoru (čitaj):

„Bilo bi zaista u interesu državne službe, da se pripravi jedan dio vrstnih, u talijanščini naobraženih mladićah, kojimi bi se popunila mjesta u državnih uredih, u kojih je još i danas talijanski jezik uredovnim.“

Prije svoga moram očitovati, da je već i bez toga za naobrazbu u pravničkih predmetih u talijanskom jeziku postarano, pošto se, kao što je to jur i njeg. preuzvišenost g. ministar bogoštovja spomenuo, na sveučilištu u Innsbruku svi pravnopovjestni predmeti i u talijanskom jeziku predavaju. Najviše predmetah za pravničko državno izpite predaju se također na istom sveučilištu. U ostalom može se polagati državno izpite u talijanskom jeziku i u Gracu.

Pitam dakle: na koje li bi se pokrajine protegla djelatnost one gospode, za kuju se traži ponovno sveučilište? Talijanski jezik nije u nijednoj pokrajini isključivo službenim; njekoliko jest dosluže u Dalmaciji, no ja se nadam, da je to samo za kratko vrieme, jer pravednost zahtjeva, da se tamo uvede već jednom kao službeni jezik hrvatsko-srbski, nipošto talijanski pošto se prvim a ne talijanskim, služi skoro čitavo pučanstvo Dalmacije.

U Primorju jest službeni jezik mjestno, stezanje popušta, jezik se razrohuje. Do sada sto mi valjda sve razumili. Kako vraniča nobi razumili! Ali svi, lahko da nisu sve. Znate, da ću i ja malo zateznat na moj domaći rodni kraj, a i na moju dobu. Da je vašemu pokojnomu djedu kojigod govorio, stavimo o pareplovih, željeznici, o telegrafu i o toliko drugih stvarih, u naše vrieme iznajdenih, on (vaš pokojni djed) bio bi čudno zakrivao i glavom i očima. A nova iznašastja nose sobom na noki način i novo mišljenje i novo govorenje.

Tako sam siguran, da me n. pr. nije razumio svaki, kad sam malo prije natuknuo, da su se Rešetaru „razhlapali“ postoli. Ali čete me mahom razumjeti, kada vam rečem, da je njeki Gurrò iznašao, kako češ lahko pogoditi čud nepoznanu čoljadetu, mi recimo čovjeku.

Njeki su to dosada nagadjali po očima, po njegovomu nosu, po ustima. Drugi su pazili na samoglasne, koji ulaze u njegovo smijanje. Jedni se smiju na hihihi! drugi na hohoho! treći na hahaha! i po tomu se odlučivao njihov temperamenat. Gurrò je učinio radikalni remotûr s dosadašnjom čudoslovnom analizom, i tvrdi, da u prosudjivanju čovjeka nije ga početak s glave, nego s pêta. U kratko, on je pronašao, da češ najlagše pogoditi čovjeka čud po njegovih . . . postolih. I evo me odmah, što no se kaže, in medias res. Koji dere postole na vrhu, to ti je oholica, koj bi rad sve najviše; podplat cio, a nadplat razparana, znamen je llonosti; pošta, štrok i „hlapav“, to ti je gotovo, da imaš pred sobom brezbrižnu, llenčinu; tjesan postol i razpucan, jest neprovarljivo znamenje slavohleplja.

Kad sam vam ovako razlagao pojedno iz škarposlovja ili postolologije, razumili ste sad svi, što sam htio reći o našem Rešetaru, te mogu za korak napred i reći, a da me razumijete, da su naši zastupnici muževi, koji k našoj svrhi „ciolom nogom gazo“, koji smiedu s ponosom reći: Malo nas je, al smo ljudi.

Odkad je ono ljeta 1888. naš „valde bonus“ doviknuo u poročnoj razerkvi: „Gospodo Latini!“ imali su naši barjaktari podniesti mnogi napadaj, mnogu uvredu, zastrašivanjo, pogrdjenjo. Odolješe, odhrvaše. Ovoga ljeta zagrmiše: Rabimo naš majčin jezik, jer nas volja, jer smo u našem pravu, jer je to stvar naša i znajte, da nećemo odustati, dokli god našemu jeziku ne pribavimo ono mjesto, koje mu pristoji.

I šav se para, i pucaju punti, sve da se mali Amor-paša „dalle mani notte“, zabrinut (no toliko za nagomilavanje svojih obveznicah dol fondo istriano, već za „dobri“ do sada istrijanski puk, i za prorokovanu po Fambriju budućnost ove zemlje (kao i po noći prestrašeno dieto) vikanjem junači: non gho domo što gnšto, nò! E nò, e nò e nò!! Poverini! tko da jaslarom zamjori? „Gustata una volta“ — reko bi Marin Malipiero — „gustata una volta la dolcezza del dominar soli col tanto lor utile e comodo in cosi bel paese . . . . . et reliqua“.

Šav se para i pucaju punti! sve da se stari gospodin i nije još odvažio, da

Na otoku Krku imade pot obćinah, a od ovih josu četiri slavensko, za koje mogu izvlastno kazati, da nije nijedna slično peticiju podnijela.

Isto tako u Pazinu, gdje su posliednji obćinski izbori izpali u slavenskom smislu, nije se zaisto obćinsko zastupstvo dalo zavesti na takav korak, a to isto vriedi i za Buzet, gdje su također notom obavljeni obćinski izbori izpali povoljno za Slavono. Ovo obćine jedva da su molile za talijansko sveučilište.

Sa gosp. zastupnikom Luzzatom mislim, da sam gotov.

Štovani gospodin zastupnik za gradove na Goričkom, zauzeo se jo u svom govoru od 12. t. m. za to, da se zadrži u Pazinu, pošto se sada radi o tom, da se prenese od tamo gimnazija u Pulj, barem nižu gimnaziju.

Ja mu se mogu radi toga samo što iskrenije zahvaliti, pošto se tuj radi o interesu izbornog središta mojeg izbornog kotara.

Ja sam sâm — ako se nevaran — prije dvie godine u ovoj visokoj kući dok nebijaše još stvar zriela, protiv prenosu govorio. Čini se žalibože, da je to pitanje zaključeno, te bi ja dakle to potaknuće njegovoj prouzvišenosti što toplije preporučio. Da se zadrži niža gimnazija u Pazinu, tada bi se naravno morao uvesti hrvatski jezik kao naukovni. Tim načinom zadobili bismo bar jednu nižu gimnaziju u hrvatskom jeziku, čim bi se izličilo ono, što se jo kroz mnogo godine zanemarilo.

U Istri josu tri petine stanovnikah Hrvati, a ovi neimaju jošto nikakve gimnazije. Takovo nerazmjerje jest jedino te vrsti, te mu neima u Austriji ili bilo gdje para.

Preporučio bi dakle toplo gospodinu ministru nauka, da se na to odluči, da se u Istri ustroji hrvatska gimnazija, a najlagljo bilo bi upravo, da se ponajprije uzdrži niža gimnazija u Pazinu sa hrvatskim nastavnim jezikom. Tim bi se prudilo i samomu gradu priličnu materijalnu korist. (Sliedi.)

PODLISTAK.

Iz moje torbice.*

(Dobattra: Vragoder Marko.)

Kud puklo! Sve me nešto steže, al valja, da se jednom razbije led. Pizzighichiu pokvarile se uštipače, pustinjak se zakopao u gaudentijevu pećinu, Rešetaru se il piski slabili il „razhlapali postoli“, pak evo mene Slogarom, da jih zabavim pri mesopustnoj pogači „žuronici“.

Prostite, moji dragi Slogari, ako sam ovo, pred vas stupajući, zbunjen i smućen kano crno djevo, što za prvi put kuša sreću s alefom velike sriede ili s Nabukodonozorom velike subote.

Ala su vam se razkolačile na mene oči! Tko se čudi mojoj oštroj grivi, tko se smije mojoj kuštravoj brádi, tko mi broji biele zube, tko se zagledao u moju panun-kapu; ali moja prava znamenitost vam je tu, u ovoj torbici, što mi preko neharnog ramena visi. Neprozirajte ovu moju robu, jer vam se drugačije osvetih, kako i ona baka, što no je spalila dvie trećine sibyllinskih knjiga pod nosom oholomu Tarquiniju, kad joj se naruga.

Nisam zgoveruš, al mi zato ovdje na lievoj strani vrućo sreo kuca, koje vam puno, ma puno dobra hoće, i koje vam kliče: na dobro vam došlo ovo mlado ljeto, koje se piše 1887. Samo da mi je pèrce, kakovo mi je sreo!

Pokli sam ovo svršio početak moj prodike, za pravo reći, nešto mi je odlagnulo, stezanje popušta, jezik se razrohuje. Do sada sto mi valjda sve razumili. Kako vraniča nobi razumili! Ali svi, lahko da nisu sve. Znate, da ću i ja malo zateznat na moj domaći rodni kraj, a i na moju dobu. Da je vašemu pokojnomu djedu kojigod govorio, stavimo o pareplovih, željeznici, o telegrafu i o toliko drugih stvarih, u naše vrieme iznajdenih, on (vaš pokojni djed) bio bi čudno zakrivao i glavom i očima. A nova iznašastja nose sobom na noki način i novo mišljenje i novo govorenje.

Tako sam siguran, da me n. pr. nije razumio svaki, kad sam malo prije natuknuo, da su se Rešetaru „razhlapali“ postoli. Ali čete me mahom razumjeti, kada vam rečem, da je njeki Gurrò iznašao, kako češ lahko pogoditi čud nepoznanu čoljadetu, mi recimo čovjeku.

Njeki su to dosada nagadjali po očima, po njegovomu nosu, po ustima. Drugi su pazili na samoglasne, koji ulaze u njegovo smijanje. Jedni se smiju na hihihi! drugi na hohoho! treći na hahaha! i po tomu se odlučivao njihov temperamenat. Gurrò je učinio radikalni remotûr s dosadašnjom čudoslovnom analizom, i tvrdi, da u prosudjivanju čovjeka nije ga početak s glave, nego s pêta. U kratko, on je pronašao, da češ najlagše pogoditi čovjeka čud po njegovih . . . postolih. I evo me odmah, što no se kaže, in medias res. Koji dere postole na vrhu, to ti je oholica, koj bi rad sve najviše; podplat cio, a nadplat razparana, znamen je llonosti; pošta, štrok i „hlapav“, to ti je gotovo, da imaš pred sobom brezbrižnu, llenčinu; tjesan postol i razpucan, jest neprovarljivo znamenje slavohleplja.

Kad sam vam ovako razlagao pojedno iz škarposlovja ili postolologije, razumili ste sad svi, što sam htio reći o našem Rešetaru, te mogu za korak napred i reći, a da me razumijete, da su naši zastupnici muževi, koji k našoj svrhi „ciolom nogom gazo“, koji smiedu s ponosom reći: Malo nas je, al smo ljudi.

Odkad je ono ljeta 1888. naš „valde bonus“ doviknuo u poročnoj razerkvi: „Gospodo Latini!“ imali su naši barjaktari podniesti mnogi napadaj, mnogu uvredu, zastrašivanjo, pogrdjenjo. Odolješe, odhrvaše. Ovoga ljeta zagrmiše: Rabimo naš majčin jezik, jer nas volja, jer smo u našem pravu, jer je to stvar naša i znajte, da nećemo odustati, dokli god našemu jeziku ne pribavimo ono mjesto, koje mu pristoji.

I šav se para, i pucaju punti, sve da se mali Amor-paša „dalle mani notte“, zabrinut (no toliko za nagomilavanje svojih obveznicah dol fondo istriano, već za „dobri“ do sada istrijanski puk, i za prorokovanu po Fambriju budućnost ove zemlje (kao i po noći prestrašeno dieto) vikanjem junači: non gho domo što gnšto, nò! E nò, e nò e nò!! Poverini! tko da jaslarom zamjori? „Gustata una volta“ — reko bi Marin Malipiero — „gustata una volta la dolcezza del dominar soli col tanto lor utile e comodo in cosi bel paese . . . . . et reliqua“.

Šav se para i pucaju punti! sve da se stari gospodin i nije još odvažio, da

* Još u pokladno doba bio dogotovljeno, al s više razloga nemogaše dosad pod tisak. — Ur.

našim nazovu u jeziku svoje hrvatice babe: „gospodo zastupnici, rode moj, dobro mi došli na naše divane!“, sve da jim rekoh, ni ovoga puta no dodje u usarat solju i hljebom, nijo se na njih opet ni kamenom nabacio. Znaci su to vremena! Koja razlika od adventa ljeta gospodnjega 1873. do došašća Spasiteljeva 1886.! Onda je orakul ovako gromorio:

„Ako svrnemo pogled na nedavno obavljene izbore zastupnika za carevinsko vieće . . . u većem dielu istarskih izbornih kotara bijaše ista politička izpovjed, sve da jest bilo gdjekud agitacija. U zemlji — premda obitavanoj različitimi plemeni — gdje jedna civiltà, isto vjersko osvjedočenje (!!), tu i samo prabudivanje agitacija (čitaj: otvaranje očijuh) u smislu protivnom njezinoj "civiltà„ o "caltura„ (vidite, da Babin Marko nije otac ovih ročenica) jest djelo, koje svaki poštenjak (čitaj: jaslar) ima duboko žaliti (i ovdje ga pokriše obligatnimi: bravo! bene!) . . . . jer služiti se neznanstvom jednoga puka (čitaj: osvješćivati puk, koga u tminah podržavamo) . . . i razpirivati strasti (čitaj: ulivati mu samosviest i narodni ponos), koje, kad se jednom razvežu (odnosno: kad se jednom probudi samosviest) neima više ruke, da jih obuzda“.

„Cienio sam se dužan, da vas upozorim na ovo komešanje jedinom svrhom, da vas potaknem jeda obratite svu svoju najsvetiju skrb na razširenje poduke (čitaj: širenje, obsjenjivanje), da po njoj i stanovnici ladanja zadobiju bolje poznanje samih sebe, svojih pravah i svojih dužnosti“. Ovako 1873. ljeto.

(Konac sliedi.)

„Tamo dole puli mora . . . .“,

mjeseca maja 1887.

(Nešto o pjevanju).

Narodno pjevanje gubi se žalibože sve to više kao što posvuda tako i u ovih podužkarskih stranah. Zato se pako tim bolje širi umjetno pjevanje, ali više u drugih stranah naše domovine nego li kod nas.

Kako stojimo u tom pogledu u ovih stranah? Žalibože ne onako, kako bi to moralo biti. A koji je tome uzrok?

Po našem mnenju najviše škola. Škola bo je ono vrielo, iz kojeg mora, da izviru svako dobro i plemenito djelo. Nu, slabo nade mogasmo do pred nekoliko godina u škole postavljati.

Tà kako da i izadje štogod dobra iz onakovih školah, gdje su se novina naša djeca rodu i jeziku svomu samo odtudjivala, kamo li na nešto plemenita poticala! Sada Bogu hvala poboljšalo se ponešto ono žalostno stanje. Skoro u svih povećih mjestih imamo naše narodne škole i vriednih učiteljah, koji no štodo ni truda ni vremena poduzimajuć našu zanemarenu djecu a često i isto odrasle.

Njihova je dužnost, da prokrče onu ledinu, koju jim zapustiše njihovi predhodnici, to da bace u nju dobro sjeme, koje će s blagoslovom božjim stostruki plod donesti. Učitelji bo jesu prvi za svećenikom, kojim je sveta dužnost, zanemareni puk čim više osvještivati i dušu mu oplemenjivati. A tim će lagje i brže to postići, čim više budu u školi ili gdje god jim se prilika pruži crkvano i domoljubno pjevanje širili.

Svatko znade koliko godi pjesma hrvatskom našom narodu, al ga treba u tom uputiti i podučiti pak će i sam pjevati. Da se upravo pjesmom širi narodna sviest većma nego ikim drugim, poznato je odavna. Na Vama je dakle gospodo učitelji, da čim više u narodu pjesmu širite, to ga tako najkradim putem k prosvieti vodite.

Ugledajte se u nekoje učitelje, djako i redoljubo u srednjoj Istri, gdje su zaprieko hrvatskomu pjevu vodo nego li s ovu stranu Učke, pa ipak se tamo ori lahka umjetna hrvatska pjesma mnogo više nego li u naših stranah. Treba dakle više mara i više dobre volje pak će se svladati sve zaprieke, kojih će bos dvojbe i ovdje biti.

Kada bude narod vidio, da se i u njegovom jeziku može slaviti Boga u crkvi, a izvan nje veselje i ljubav do domovine pjesmom izraživati, zaljubiti će se u pjesmu, zavoliti će svoj jezik, ponositi će se s njim i služit će se samo njim u kući i izvan kuće.

Kad jednom do toga dodjemo, budimo uvjereni, da se neće narod naš dati više zavesti od nikoga, već će znati i sam svojom glavom misliti i spoznati će sam sebe i one, koji mu o glavi rade.

Na noge dakle gospodo učitelji! Širite pjesmu milu na sve strane, nek nam njom odjekuju brda i doline. Vam na čast a rodu na spas. Slušajte se što nam pjesnik pjeva:

„Pjesma nam je roda čast,
I u pjesmi sva nam slast.
I gdje pjesmom zaorimo
Tamo zloba mora past.“

M o r n a r.

Pogled po svietu.

Trst, dne 18. maja.

Austro-Ugarska: U bečkoj zastupničkoj kući se je u ovoj sedmici vrlo živo razpravljalo o jezičnih i narodnih pitanjih, što se nas u Primorju osobito tiče. Povod tome bijaše osnovanje obrtne škole u Trstu. Gospodin Nabergoj predloži, da se dade pristupa i slovenskomu jeziku, jer da će sjegurno biti mnogo Slovenacah iz okolice grada Trsta, koji će poželiti takvu školu. Hohenloho skorom neće da zna, da imade življa romanskoga, koji bi bio proti dinastičkomu principu, i hoće da pobije drugoga slovenskoga govornika, koji kaže da su Slovenci straža na Soči. Naš vrli Vitezić pobija uspješno grofa Hohenloha i dokazuje, da nisu ti Friulani nikad spasili Austriju od pogibelji, nego baš Hrvati, koji su pobiedili kod Visa.

Predlaže pak napokom, da se u novoj obrtnoj školi u Trstu dade mjesta i hrvatskom jeziku, jer ta škola nije stvorena samo za Trst već za cielo Primorje.

Srbija: Vlada ministra Garašanina ostaje na vladi, i time bi za sada bila riešena ministarska kriza u mladoj kraljevini.

Crnagora: Madjarom i nekojim njihovim prijateljem neide baš k srdcu, da je junački knez Nikola dao pravo mjesto katoličkoj vjeri osnućem nadbiskupske stolice u Baru; još im to teže k srdcu ide, jer vide, da je novi nadbiskup dobro vidjen od svih. Čuje se, da su protestirali proti uvedenju slavonske liturgije kod Pape i to putem bečkoga nuncija. Ako je to istina, tad već bahatost Madjarah prelazi sve moguće granice.

Bugarska: Ništa nova; očekuje se sazov velikog sobranja, da se već jednom na put stane neredom. Neistiniti su glasovi, bar kako vlada voli, da su bugarske financije u neredu i da neki službenici nedobivaju plaće nego nakon dva tri mjeseca.

Francezka: U Francezkoj misle izložbu pronieti na g. 1890., jer navadjaju, da im neće nijedna vlada službeno sudjelovati i time slaviti revolucionarni princip.

Grčka: Kako iz Atene javljaju, u Kreti nije sve u redu. Množina kršćanah zasiela u narodnu skupščinu, ter odlučila nedati davka Turskoj s razloga, jer ga ista neće sniziti. Stanje je svakako ozbiljno.

Rusija: Duhovi, protivni Giorsovoj politici, reć bi, da su se umirili. Akoprem se po javnom mnienju opaža veliko približenje Rusije Francezkoj, ipak polusluženi «Nord» oprovrgava viest o zajednici tih državah. U Moskvi su onomadne slavili jubilej Slavjanskoga i tu bijaše očevonih izjavah simpatije Rusah k Francezom i obratno. Postour brzojavno čestitajuć Slavjanskomu, svršio čestitku uzklikom: Živilo Rusija i Francezka udružene!

Belgija: 10000 radnikah štrajkuje jer su nezadovoljni sa gospodari. Bojeć se naroda — vojnici su na oprezu.

Franina i Jurina.

Fr. Ki ti to plše?

Jur. Naš mali je prišal va Londru i sajta nam neki krajcar.

Fr. Prosin to povej mi malo, koliko stoji na puto list z Londre do nas.

Jur. List je bil impoštan na 8 ovoga a prišal je na 13; tako je jušto pet dan stal.

Fr. A viš, mano je putovala jedna gazeta z Ljubljani do nas punch pet dan, to je kako i z Londri.

Jur. Ja brate, ma va Londre je englezka pošta a pul nas va Istroj je . . . .

Fr. Ne den drugo.

* * *

Jur. Od kuda to Jurino?

Fr. Pravo s Poreča.

Jur. Ča si imel kakovega posla na Junto?

Fr. Ako ćes baš znat, tekal san povedat Marku, da su naši predobili kako va Pazinu tako i va Buzetu.

Jur. Dragi ti, on je to znal prvo neg ti ni ja.

Fr. Kako vranića je znal, bin ti valje ča rekal; svaku našu valje zapiše va svoju babu i ju trubi po svetu, a ovù ni nit spomenul.

Jur. Ča si štal babu?

Fr. Kako ne! san se nadel, da će nam se naradovat, pak ni nit spomenula.

Jur. Ča ti je s pameti? nisi vidol čemu se predzadnja baba raduje?

Fr. Aj san, loh ki bi bil to rekal; ona je obrnula pleća Buzetu a trbuh Venecije i se radujo Umbertu i Margarite.

Jur. Neka, neka a mi ćemo Pazinu i Buzetu.

Fr. Bog daj do mala sêm našom obćinam!

* * *

(kod Višnjanske lokve).

Jur. (više i šviše što više može) Ooo. . . ćiće. . . ćiće! . . . Pfzz . . . . ćiće! . . . Ooo. . . ćiće . . . ćiće . . . ćiće! . . pfzz. . . .

Fr. Bog s tobom, kume! ča to tako viješ i fućkaš?

Jur. Ooo, ćiće, ćiće, ćiće! . . . pfzz . . . . ćiće! . . .

Fr. Po moju Lucu ti, Jurino, ako nisi pomahnital si va ognjenici!

Jur. Ne ja, nego nekoji krnjoli višnjanski sada potle balotacijuna su va neprilike . . . .

Fr. A pak ča za to viješ tako?

Jur. Ovo im dopovidjam kako su oni poseli predlanjskih izborah tekli za nami i za našta svećenikom, to ovako vikali i fućkali do mile volje. — Civiltà i kultura! —

Fr. Tako ti ono nisi zabio?

Jur. Nekoje stvari se nesmiju zabit — ča ki sije, neka i žanje — Ooo, ćiće, ćiće, ćiće! . . . .

Različite viesti.

Imenovanja. G. Bartul Vitezić, dosadašnji župnik u Gologoricì, imenovan je župnikom u Ližnjanu. — G. Dragutin Mikjavčić, duh. pomoćnik u Trstu, imenovan je župnikom u Žminju. — Ravnateljem obrtne škole, koja se imade otvoriti početkom buduće školske godine, imenovan je profesor obrtničke škole i arhitekt u Beču, g. Karlo Hasky.

Položili župnički izpit. Iz Poreča nam pišu, da su nedavno položili župnički izpit pred dotičnom komisijom gg. Dinko Pinđulić, župe upravitelj u Barbani i Bartul Rukonić, župe upravitelj u sv. Nedelji kod Labinja.

C. k. notarom u Buzetu imenovan je umirovljeni sudac g. J o s i p V i r g i l P i t s c h e l d o r. Više godina službovao je kao sudac u Pulju.

Savjetnik c. k. namjestničtva g. A l e k s a n d o r S c h o m e r l promješćen je u istom svojstvu k zemaljskoj vladi u Ljubljani.

Vjenčao se. Iz Veloskoga nam pišu, da se je tamo vjenčao dne 11. t. m. narodni zastupnik itd. g. Dr. Matko Laginja sa gospodjom Virginijom Riegor-Lazarich.

Naše najsrdačnije čestitke novovjenčanim!

Izbori u Višnjanu. U posliednjem broju javili smo u kratko sjajan uspjeh, što ne ga je izvojevala naša narodna stranka u obćini Višnjanu. Iskreno govoreć, takovomu uspjehu nije se nitko od nas već za sada nadao, jer je naš narod u onoj obćini odvoć dugo stenjao pod gospodskim kopitom a da se uzmogne tako naglo osloboditi toga gospodskoga zagrljaja. O samom tečaju izbora stiglo nam je obširno izvješće, no pošto nam za danas nedostaje prostora, ostavljamo ga za budući broj a sada kličemo još jednom dičnim Višnjanom najsrdačniji: ž i v i l i!

Izbori u Roču. Poznata je istina, da podpuna veselja niti zadovoljstva nema na svietu. Poslije sjajnih narodnih pobjedah u Pazinu, Buzetu i Višnjanu nadošli su obćinski izbori u obćini Roč. Obćina ta jest, osim 5—6 krnjolskih obitelji, čisto hrvatska, nu upravo ono malo obitelji, pomoćju istarske gospode i Judinog novca znalo je onaj biedni narod jošte jednom zavarati i zasliepiti tako, da je većinom svojih glasovah predno i za budućo tri godine obćinsku upravu onim mužovom, koji upravljaju već dulje vremena obćinom na svoju korist više nego li na onu jadnog kmeta. Zaslieplјena i podkupljena većina biračah dala je i ovaj put svoj glas narodnim dušmanom, no uvjereni smo u dnu duše, da je to posliednji put, što se roški krnjoli šepire tobožnjom pobjedom, koja nije drugo nego varka neuka kmeta. O izborih u Roču imademo obširno izvješće što ćemo donieti u budućem broju.

Iz Kastva pišu nam sliedeće: Priobćili smo g. uredniče u zadnjem broju kratku viest o pozdravu Njez. Visosti kraljevne Stefanije, a mi Vas molimo, da onu viest ovim popunite.

Isti dan, t. j. dne 8. t. m. kad je imala odputovati Njez. Visost, doznasmo to, da se na večer dieli iz Opatije Njezina cesarska Visost prestolo-nasliednica Stefanija, koja je tuj sprovela zimske mjesece.

Kita prijateljah, članovah hrvatske čitaonice i dolavskoga družtva, zastupnikah obćine i drugog puka obojega spola, sakupi se na brzu ruku, ter podju za kolodvor Matuljski.

Ob 8½ imala je Njez. Visost odputovati sa brzovlakom.

Uzesmo karte za pristup u željezničku odaju (perón).

Ob ustanovljenoj uri dodje kočijom iz Opatije Njez. Visost, i posred puka, koji ju srdačno pozdravljaše, prodje u željezničku čekaonicu, gdje njoj na ulazu predo kitu cvieća prouzvišena gospodja riečka guvernerica.

Nepočasiv časa podje Njezina Visost u svoj posebni dvorski vagon, a na uzklike: Živila Njezina Visost prostolja nasliednica Stefanija! zaori iz svih grlah trokratni, burni: „živila!“

Njezina Visost digne odmah zavjesu na prozorih i otvori stakla ter pozdravljaše na sve strane. Tuj uprta na prozorih izmjenila je nekoliko riečih sa gospodjom riečkom guvernericom. Vlak krene a puk iz odušovljenog srca opet uzklikne: „Živili Rudolf i Stefanija! živio habsburški dom! živili! živili! živili!

Već je vlak dobrahno bio poodmaknuo a Njezina Visost višljivo ganuta sveudilj veselog lica odzdravljaše.

Nam prisutnim kod toga svečanog momenta ostati će uvjek lipa uspomena, gdje mogosmo boz zaprieke u svojom milom jeziku odušovljeno pozdraviti Njezinu Visost prestolja nasliednicu Stefaniju, koja je i ovaj put pokazala, da njoj nisu nevugodni glasovi, kojimi naš hrvatski puk očituje svoju podaničku vjernost prama članovom projasno vladajuće kuće.

Iz Mošćenicah plše nam ovo redko: Dne 4. t. m. pod večer zapali je osobita sreća ovaj naš starodavni gradić. Pohodila ga je Njez. Visost carovna Stefanija. Pošto se raznosno glas, da je prošla Njez. Visost u našu župnu crkvu, malo i veliko, sve je pohrlilo, da pozdravi Njez. Visost, te čim se ona povratila na trg, od mnoštvo naroda a na čelu našo gg. svećenikah i učitelja bi pozdravljena sa burnim: Živila Stefanija! Živio Franjo Josip! Živila Jelisava! Živio Rudolf! Čim se ukrca Njez. Visost u kočiju, iznovice bi pozdravljena sa mnogokratnim živila, i sa željom, da bi se opet udostojala pohoditi ovo naše strane. Njezina Visost je na sve izraze odanosti i na sve pozdrave prijazno odzdravljala.

Njezina Visost je svojom dobrotom i prijaznosti očarala srca ovoga dobroga puka. Onaj dan ostati će nam svim u vjočnoj i miloj uspomeni, osobito radi lieposa primjera, što nam ga ostavi Njez. Visost. Prvi posao, nadošav u Ilošćenice, bio joj je taj, da se pokloni Svevišnjemu u crkvi božjoj. U taj primjer imali bismo se uglodati svi, no najpače mnogi c. kr. činovnici, koji često kao da hotimice izbjegavaju kuću božju. Žalibože imademo takovih i u našoj Dragi. Ovi su doduše nizki, no glavu nose visoko.

Glavna skupština političkoga družtva „Edinost“ obdržavala se dne 15. t. m. u dvorani kazališta „Fenice“ u prisutnosti lieposa broja članovah. Pošto bijahu pročitana i odobrena izvješća tajnika i blagajnika, poprimljene dvie spomenice, i to jedna na ministarstvo a druga na carovićе, prošlo se je na izbor novoga odbora, u koj bijahu izabrana sliedeća gg.: predsjednikom I. Naborgoj; odbornici: V. M. Schiwitz, V. Dolenc, Fr. Žitko, G. Storlo, St. Nadlišek, P. Peršić, Al. Grebenc, I. M. Klun i I. Martelanc; revizori: I. Dreščak, A. Škabar i M. Krže.

Novi odbor „Slovanske čitalnice“ u Trstu. Na glavnoj skupščini naše čitaonice dne 15. t. m. bijahu izabrana sliedeća gospoda u novi odbor: Matteo Pollich, predsjednikom, Ivan Macher, tajnikom, Ivan Mankoš blagajnikom, odbornici: Ivan Buno, dr. Karol Glaser, Josip Kavčić, dr. Andro Stanger i Lovro Žvab.

Tuča oko Gračišća. Pišu nam od tamo 18. t. m., da je prošlo subote oko 8 satih u jutro potukla tuča veći dio porozne obćine Gračišć. U okolici gradića i u bližnjih selih uništila je tuča preko polovice grozdja.

Prije 15 danah pohodio je taj biž i nekoja odaljenija sela.

Škode nije se odmah opazilo na trsju, nu pošto je sunce zasjalo i narav ugrijalo, pokazalo se, da je siroti kmetu počinjena velika škoda.

Ovo je jur četvrta godina, što strašna toča bije onu obćinu, gdje je glavni proizved grozdje ili vino, koje soljaku nesreća odnese.

Upozorujemo dotične oblasti, da se obazru na one siromahe, te da osobito kod odmjerivanja poreza ovu najnoviju nevolju na Gračišćini u obzir uzmu.

Iz Liburnije nam pišu dne 18. maja: U 18. broj dične „Naše Sloge“ pojavio se je opet dopisnik iz Liburnije i napunio jedan stupac da dokaže, da je odgovorio i da mene uvjeri, kako on nijebaš onakav prijatelj družtva „M. Svorljuga i dr.“, kako se pričinja.

Gospodin dopisnik kaže, da je na svoja ušesa čuo, da dioničari nisu zadovoljni. To je moguće, da nekoji nisu zadovoljni, ali prošla skupščina toga dokazala nije, a svakdanji događaji u životu mogli bi osvjedočiti g. dopisnika, da nije sve istinito, što se na svoja ušesa čuje.

Dopustiti ćemo za časak, da nekoji dioničari nisu zadovoljni, što nebi bilo ništa izvanrednoga, jer da g. dopisnik traži po svemu svietu, nebi našao, osobito u sadašnjemu vremenu, niti jedno pomorsko družtvo od samih pet članovah, koji bi bili svi zadovoljni —; dapače, mi bi štov. gospodinu dopisniku mogli imenovati nekoja mnogo manja družtva od tri ili četiri člana, koji se med sobom mrzo od kada su dioničari jednog broda; a poštovani dopisnik bi hotio, da u našem družtvu svi dioničari budu posve zadovoljni, premda nas ima dvadeset.

Dopisnik nam poruča, da dioničari nisu imali nikakove koristi od uložene glavnice. Eto opet dokaza, da je gosp. dopisnik slabo čuo ili su koji dioničar s njim našalio. Mi nećemo bez žalo uvjeriti gosp. dopisnika, da nismo imali baš veliko koristi, ali mnogo više nego se je nadalo kada smo nagradili prvi parobrodić. Mi tada dividendo nismo držali na prvom redu, već smo se zadovoljavali nadom; a da smo mi samo dobitak pred očima imali, kako nekoja domaća gospoda, nebi nada parobrodi „zviždali“ po Liburniji, ako no da bi južna željeznica koga bila sagradila. Niti mi niti itko drugi mogao je unaprod znati za uspjeh toga podunetja, mi smo jedino poznali potrebu liburnijsko obalo, za koju smo se osobito mi domaći sramili, da je toliko godinah ostala za Vinodolom, a za nagradu imamo vrh svega oto i dopisnika, koji kuša bacati nam med kola klinovo.

Gosp. dopisnik tvrdi, da je znao što je pisao i zato da smo ga mi, izlaziti ukoriti ga, po njegovoj logici, pohvaliti. Eh! pa dobro, ako je ono hvalo zadovoljan, mi mu čestitamo.

U jednoj točki slažemo se dielomice sa gosp. dopisnikom, to jest, gdje on voli, da nije dosta, da budu računi upravo uvjek u najboljem redu, već mora, da budo i dividende. Ta svi mi dioničari vesolimo se dividendi, ali o toga ne ovisi, da mora da budo dividende. Sada su osobito na moru dividende slabe ili nikakve, a ovakvimi se treba zadovoljiti.

Koristi baš veliko nećemo niti mi imati, jer zlatna vremena za brodovlje u obće su prošla, a tko misli, da će mu novci uloženi sada na u koje mu drago parobrodarsko družtvo, davati debelo postotke kako su prije davalo jedrenjače, taj se ljuto vara.

Što se tiče pako umanjenja ili povišenja troškovah, o tom odlučuje skupščina to držimo, da nismo dužni zadovoljiti znatiželjnosti posvetovanoga dopisnika, jer naše je družtvo privatno.

Budući da slično polemiko nisu na čast ili korist naroda niti družtva, radi toga nepoznatomu dopisniku u tom predmetu više odgovarati nećemo.

Advokati i notari. Polag statističkoga izvješća imade u kraljovinah i zemljah zastupanih u carevinskom vieću u Beču 2708 advokatah i 1086 notarah.

Pamotan vol. Švedski je kralj nedavno osobno dielio nagrade na gospodarskoj izložbi u Hammestadtu. Kad je došao red na jednoga lipoga vola, pade ovaj pred kraljem na koljena i klečao tako dugo, dok mu kralj nenaloži, da ustane. Na zapitkivanje kraljevo izpoviedi vlastnik vola, da je kravar tako vola izvježbao, a kravarova kći, da je kod tih vježbah predstavljala kralja.

Kuća „majstora Pitra“. Nizozemski kralj Vilhelm III. darovao je ruskomu caru kuću, u kojoj je živio car Petar Veliki, poznat u Holandiji pod imenom „majstor Piter“, jer se je ondje učio tesarij. Kuća imade još skroz onaj stariuski oblik, koji je imala i tada, kad je stanovao u njoj veliki reformator ruske države; kuća je drvena. Velika kneginja Ana Petrovna, sestra Nikolaja I. i kraljica nizozemska, ogradila ju je zidanom kućom, da spasi dragocienu uspomenu za buduća vremena.

Galicijska statistika. Dr. Tadija Rutowski izdao je u Lavovu statistiku Galicije za god. 1886., iz koje vadimo sliedeće podatke: Galicija ima u površini 78.497 čotv. kilometarah, na kojih živi 26. postotakah svega žiteljstva u Austriji ovustran Litave. Dne 31. decembra g. 1885. bilo je u Galiciji 6,258.311 duša, dakle odpada na jedan četv. kilometar 76 duša. God. 1880. brojila je Galicija 5,958.907 žitelje. Po vjeri bilo ih je 2,714.977 (45%) rimo-katoličke vjeroizpovieti, 2,510.408 (42%) katoličko-grčko, 686.596 (11%) židovah, 40.190 (0·7%) protestantah i nešto pripadnika raznih vjeroizpoviesti. Po narodnosti bilo je 3,058.400 (51%) Poljakah, 2.549.777 (43%) Rusinah, 324.336 (5·5%) Niemcah. (Među 280.000 židovah, upisanih kao Niemci, pravih je Niemacah samo 40.000.) Poljaci posjeduju dva sveučilišta: u Krakovu i Lavovu. Krakovsko je god. 1885/6 brojilo 109 učiteljah i 1066 djakah, a lavovsko 61 učitelja i 1080 djakah. U Krakovu je najbrojniji medicinski fakultet (400 medicinarah), u Lavovu pravnički (500—600 pravnikah). Politehnika u Lavovu imala je 42 učitelja i 200 slušateljah. Po narodnosti bilo je god. 1883/4. na krakovskom sveučilištu: 97·3 Poljakah, 2·0 Rusina i 0·5 Niemacah; na lavovskom sveučilištu 64·6 Poljaka, 25·0 Rusinah i 0·1 Niemaca; na lavovskoj politehnici: 65·9 Poljakah, 2·9 Rusina i 0·6 Niemaca. Na drugih austrijskih sveučilištih bilo je upisano do 600 Galičanah. Dalje broji Galicija 68 srednje škole, i to 27 gimnazijah i 6 realkah. Jedna gimnazija odpada na 3000 čotv. kilometarah i 220.000 žiteljah. Na gimnazijah ima oko 12.000, na realkah oko 1000 djakah. Od god. 1875 do 1884 narasao je broj židovah na galičkih srednjih školah za 61 postotak. Učiteljišta (preparandija) ima u Galiciji 9, gospodarskih školah 10 sa preko 800 djakah, akademija umanosti 1 u Krakovu, obrtnih školah 47, glasbenih zavodah 7, pučkih škola 3887; potonje polazi 414.000 djece. U poljskom se jeziku predaje na 1202 (45%) pučke škole, u rusinskom na 1876 (51%), u njemačkom na 80 (3%). Talmudskih školah imado — koliko je poznato — preko 1000. — Što se novinstva tiče, izlazila su god. 1875. u poljskom jeziku 52 lista, god. 1884 već 102; u rusinskom 1875 god. 8, a 1884 god. 21 list; u njemačkom 1875 god. 2, a 1884 god. takodjer 2; u jevrejskom 1875 god. 0, 1884 god. već 12. — Činovnikah ima u Galiciji 102.814 (3%), kapitalistah 99.302 (1·7%), trgovacah 216.864 (3·6%), poljodjelacah 4,410.636 (74%).

Hoće da budu vazda mlade. Nekoje su gospoje tako zaljubljene u svoje šeširo, da se nemogu rastati s njimi ni u kazalištu. Ravnateolj bruxelskoga kazališta, da napokon odstrani taj nesretni običaj, poprimi napokon vrlo praktično sredstvo, te objesi na mjestu, koje mora da padne svakomu u oči, tablu, na kojoj napisa ovo: „Šeširo na glavi imati dozvoljuje se samo starijim gospojam“. Od to doba nema u svom kazalištu nijedna gospoja šešira na glavi.

Književnost.

Kršćanski nauk, za puk, na uporabu crkvenu priredio Ovjetke Gruber, Ladjovački župnik. Na oćenu crkvenim faktorom. U Zagrobu, knjigotiskara G. Grüthuhuta 1287.

Kritika izjavila se ob ovoj knjižici najpovoljnije pak nemožemo ni mi odmanje, a da ju našemu svoćenstvu i prijateljem mladeži što toplije nepreporučimo.

Neuku nauka.

Lick za opeklina. Kako „New Remedies“ javlja, zatrne bol od opeklina ako se obloži mokhim sapunom, u koju svrhu se isti istruga. Kad bol snesvim zatrne, pa se opriščite, to prišt (muzol) pukao, i nastala rana, ona će najbrže zacieliti, ako se namaže lanenim uljem, pa pospe ozgor pšeničnu brašna. (múka). Nakon par dana, kad se ukori, pa slučajno popuca, onda se opet namaže lanenim uljem i pospe brašnom, i to tako, da zrak neima pristupa s nijedne strane. Kad rana zacieli, onda ova kora odpadne sama.

* * *

Savijanje i previjanje granah i grančicah. Toliko se put čudimo zašto nam voćno stablo ne rodi, premda ono inače dobro raste. U toj probujnosti njegovoj traziti je uzrok neroditvosti. Ako se pobliže stvar iztraži, vidit će se, da se takovo stablo nalazi u posve pitnoj zemlji, u kojoj niti usred ljeta ne provladjiva posve suša, pa da radi toga tjora prenaglo. Stablo, koje se prenaglo razvija, ne samo što ne radja, kako što je rečeno, ali i drvo njegovo nije zrelo, osobito ne u mladicah, pa radi toga prozebe posve lahko osobito pri vrhu.

Savijanje i previjanje granah i grančicah obavlja se obično kad je stablo u soku.

Savija se jedna grančica kad njezin vrh tiče osnovnicu, t. j. kad smo ju savili u obruč. A previje se jedna grana ili grančica, kad se iz njezinog okomitog ili kosog položaja nagne u vodoravni položaj.

Ako se radnja pomnjom izvede, jedva da se opazi kakova ozleda. U prvom slučaju opazit će se na unutarnjoj strani savite mladice naborina na kori, a u drugom slučaju opazit će se naborina na kori pri osnovnici. Ovom radnjom u prvom slučaju s jedne se strane stisne staničovina, a s druge raztegne, a u drugom slučaju nastane ista stvar, ali samo pri osnovnici dotične grane ili grančice.

Usljed ove radnje poremoti se kolanje sokovah. Sokovi, koji su prije išli ravno prama vrhu mladice, ustavljaju se da poprave sve one unutarnje ozlede nastale usljed savijanja ili previjanja granah i grančicah. Tim se sok dieli po svoj grani ili grančici jednako, pa se onda nasadno ovjetnih pupoljakrh i stablo rodi.

Da se zbilja ovako događja, moći će se svaki uvjeriti ako savije ili previje jednu norodnu granu ili grančicu. A ako odreše jednu od davna previjenu ili savijenu granu ili grančicu, ona se neće više naravnati, a odreže li koru, opaziti će, da su sve one naborine zarasle drvovinom.

S. H.

* * *

Puklo kopito lieči snavim jednostavno na sliedeći način. Uzme se na jednake dielove žutog voska i meda, pa se grije na vatri, dok se raztopi. U isto doba ispare se kopito mlakom vodom, pa onda namaže rečenom raztopinom. Mazanje opetuje se nakon nekoliko dana više puta. Djelovanjem ovog maza postane kopito prušlivije, dobije nakud snage i životu, pa se mladi, i tako neostane sa njega, ili da bolje rečemo, zaciieli svaka pukotina.

* * *

Košarice, krtoli, ili drugo stvari oplotono od slame ili sasine, mogu se napraviti nepropustnimi, pa rabiti za prenos tekućinah isto kao drvene, ilmone ili zemljene stvari. U tu svrhu rabi se friška krv, u prah zagašono vapno i kuhinjska sol. Uzmu se tri diela friške krvi, koju se mješa dobro, pa se onda dodadu 4 diela u prah zagašona vapna i nešto malo kuhinjska sola. Izmješa se sve dobro, pa se ovom kašicom mnše dotične posudje. Radnja t. j. mazanje opetuje se 2 do 3 puta, jer onda biva čvršće i nepropustnije. Na ovaj način pravo kinezi nepropustnim sve što izplotu iz slame, a toga ima mnogo.

* * *

O podkivanju konja. Često se pita, nakon koliko vremena ima se iznova podkovati konj, dapače neki podkivaju konje redovito nakon nekoliko nedjeljah. Konj se podkuje iznova nakon 4 ili 6 nedjeljah, ali to samo onda, kad se je podkova istrošila, pa je blizu, da se prolomi ili da odpadne. Češće se podkivaju konji, kojim rožina brzo raste, a svaki put kad se opazi, da je rožina porasla preko ruba podkove. Redje se podkivaju konji, kojim rožina sporo raste, kadkad čak nakon 8 nedjeljah; konji koji po meku n. p. po zemlji hodaju, podkivaju se redje od onih, koji hodaju po kamenju, čvrstoj cesti ili lomjeniku. Ako se konji riedko podkivaju, tada se razobliči kopito, iskrivi se, i posvo lako popuca. S druge strane, ako se često podkiva, onda se na podkovanom rubu malo po malo napravi toliko luknjah, da neimaš gdje čavao zabit pa podkova odpada.

* * *

Staklenice za vodu posuve iz nutri od samo vode, pa se to neda lahko izprati. Izprati će se takovo staklenice, ako se u kvasini raztopi soli, pa takova slana kvasina (ocat) drži preko noći u neočistoj staklenici. U jutro se odlije, propero čistom vodom, pa je staklenica čista, kao da je onđe iz tvornice.

G. P.

Javna zahvala.

Svim onim, koji su prisustvovali sprovodu milo nam i nezaboravne supruge i majke **Terezije Košak**, koja je okrepljena Svetotajstvi dne 26. aprila o. god. u 68 godini u Gospodinu usnula, napose pako mnogočastnomu gospodinu Franji Zupanu kapelanu, koji se je takodjer dostojno izkazati njoj zadnju čast prateć ju do groba u Veprinac, izriču ovim najsrdačnije hvalu.

Iščići dne 30. aprila 1887.

Ivan Košak suprug, **Josip Košak** sin, **Dragoila, Ana, Margerita i Katiuka Košak** kćeri.

Dopisnica uredničtva.

Često dolaze nam naručbe na molitvenik „Otče budi volja Tvoja“ i to obično za pojedine iztike. Pošto stoji pako poštarinu dotičnike previške, mollimo naše rodoljube po raznih stranah Istre, da bi preuzeli razpačavanje molitvenika, čim bi posve odpali poštarski troškovi i narod bi došao lagljo do to izvrstne knjige, dakle samo uz onu cienu, koja bijaše u našem listu oglašena. Tko bi se hotio od naše gg. svećenika i rodoljuba ovomu pozivu odazvati, neka nam to izvoli javiti.

G. Š. M. u. V. g. L. nije nam ništa opisao ergo mollimo. Živili. G. J. učit. u. R. Čekamo obećano izvješće. Da stu zdravo!

Trgovačke viesti.

Kava, dobra prodaja, visoke cieno. — *Moka* for. 128—132 — *Ceylon* plant. for. 123—138 — *Portorico* for. 115—132 — *S. Domingo* for. 108—113 — *Rio* obično for. 99—110 — *farè* for. 89—98 — *Santos* for. 98—110 — *Java Mal.* for. 112—114.

Cukar drži se bolje; prodalo se ovih danah 5000 vreća po for. 17·75—19.75.

Vaća srednje cieno. *Datuli* f. 25-30 — *Smokve* 11—12. *Rožići* puljski f. 10—11 grški f. 5—6.0 — *Limuni*, 1—2·50 pomorančo for. 2 do 5.50. — *Mandole* for. 80—88. — *Šljive* suho domače for. 8—10. — *Uva passa* for. 20-21 — *Cidibe* for. 10—14. — *Eleme* for. 14—24 *Sultanina* for. 29—30.

Ulje slabo traženo za jelo for. 34—38 — za stol for. 50—67 — pamučno for. 30—32.

Petrolja ruski f. 6·50—6.75 — amerikanski for. 8.50—8.75.

Pasuli crveni for. 8—8.50 bohinac for. for. 9·0·50 koka for. 10·50—11.

Masto divljarsko for. 80—86 — najfinije for. 90.

Žito: pšenica ruska f. 9.50—10 — banatska f. 10 — koruza levantinska f. 6·0—6.25 — malo traženo.

Sieno konjsko for. 1.70—1 80 — volovje for. 1.70—2

Buhača (crisantemo) dovožano je iz Dalmacije u Trst 100 vrećah a prodano se čistoga po kvintal po for. 128—170.

Koža Volovje amur. 10 kilg. 120—136 for. volovje 12—14 kilg. 168 for. 1 lahko volovje 6—8 kilg. 100 for. Toledo kože 13—14 kilgr. 4.20—4 50 for. crne 10—14 kilgr. 5 20—5.60 for. kravlje crne 9½—11 kilgr. 3.30 for.

Lutrijski brojovi

dne 14. maja.

Beč	87	34	73	58	41
Gradac	13	21	62	55	67
Temešwar	14	30	68	45	34
Innsbruck	65	7	6	39	72

dne 18. maja.

Brno	20	56	7	24	16

Tršćanska burza

dne 18. maja.

Austrijska pap. renta	for.	81.25	do	for.	81.35
Ugarska " "	"	87 90	"	"	87 95
Ista u zlatu 4%	"	101 80	"	"	101 90
Dionice nar. banke	"	878	"	"	871
" kredit-banke	"	281.—	"	"	282.—
Talijanska renta	"	90½	"	"	90.¾
London 10 lirah sterlinah	"	122.½	"	"	122.¾
Napoleoni	"	10.06	"	"	10.07
C. kr. cekini	"	5.87	"	"	5 89
Državne marke	"	59.25	"	"	59.35
Isto francesko	"	59.20	"	"	59.30
Talijansko lira	"	49.70	"	"	49.90

Dr. Milka Braun, lječnik mornarice I vrsti izv službe, nasello se je u Trstu kao praktičan lječnik, posebno za bolesti u vratu i u grlancu.

Svaki već pozna dr. Braumn, koji si je pred 2 i pol godine u Trstu pridobio dobar glas, radi svoje požrtvovalnosti i nesebičnosti. Sada se je povratio u Trst ravno iz bečkuga sveučilišta, gdje je nanovo opravljao više godinah svoje študije na klinike, te pridobio najnovija izkustva u svojoj posebnoj struci. Razumije takodjer hrvatski.

Br. 207.

K. Š. V.

Natječaj.

Razpisuju se sliedeće službe:

a) ravnajućega učitelja II. vrsti na jednorazrednoj pučkoj učioni u Barbani sa hrvatskim nastavnim jezikom a talijanskim kao predmetom;

b) ravnajućega učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Alturi sa hrvatskim nastavnim jezikom a talijanskim kao predmetom;

c) učiteljice III. vrsti na dvorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Kanfanaru sa nastavnim jezikom hrvatskim a talijanskim kao predmetom.

Natjecatelji za službe pod a) i b) moraju osim navedenih sposobnosti dokazati uzposobljenost naknadnog podučavanja u nauku vjeroiznošenja.

Plaće za spomenute službe su ustanovljene u zemaljskom zakonu 8. novembra 1874. br. 54. (M. Z. K.) dotično 10. decembra 1878. br. 1. (M. Z. K. 1879.)

Molbe neka se ulože podpisanomu c. k. kot. šk. vieću zakonitim putem u toku od četirijuh tjedna.

OD C. KR. KOT. ŠK. VIEĆA.

Pulj, 15. maja 1887.

Predsjednik: CONTI.

Med. i chir. **dr. Miha Braun**, zdravnik,
posebno za bolezni v grlu in požiralniku
stanuje v ulici Dogana štev. 2, I. nadstropje,
sprejema bolnike: 4—3
od 8—9. ure zjutraj in od 2—4. popoldne.

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17 se priporoča v izdelavanje cerkvenega orodja namreč:

Monštranca, kustodije, keliha, ciborije, svetilnice, svečnike za altarje, tabernakeljne in pred stacijone, *križe* za altarje in banderna, *relikvarije, monštrandice* ali *križe* za svetinje, *kanonske table, kadilnice* s *kadilnim žlicam, steklene flašce z darilno vino*, stopnice, rudnik iz kovine, *krstne sklede* in *žlice, kotliče* za blagoslovljeno vodo, *kropilnike, posode za sv. olje in popotnice, držala* za sveče, *sklepe* pri plaščih itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem staro cerkveno orodje o *ognju* pozlati, posrebri, izdati in pogravi. Na blagovoljno vprašanje bode radovoljno odgovarjal in vsako blago dobro shranjeno in *poštnine prosto* pošiljal.

Staro cerkveno orodje *v menjo* in kaf-r jemlje v račun. 2—24

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani

ozdravila je veliko množico oseb raznih želodčnih bolezni; med temi je tudi žena ki je bolehala in hirala že petnajst let, na nepopisljivih mukah, ki so prihajale iz želodca in obisti, brez vsake nade, da se bo kedaj ozdravil.

Eugen Sandrinelli, Kori, na Tirolskem.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 3·60 po poštnem povzetji. Poštnino trpo p t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Sponza; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodella; v Dinjanu Rokl in Bradamante; v Kopru Giovannini in Faventi; v Piranu Fonda in Lion; v Poreču Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Vislinadi Patelli, v Porečju Candusio, v Buji Benotti in v vačini lekarn v Istri, Trstu, Pejmarju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 5—10—50.

Darilo k sv. krizmi.

Največa novost.

samo fr. 5.25
stane novoizumljeni
Washingtonski
remontoirni sat,
koji se bez ključa navija, te se ima ti za njegovu točnost kroz 5 godinah. Nun toga dobije se i divni lanac iz amerikanskoga duble-zlata. 4—3

Samo ovaj sat može nadomjestiti zlatni sat i to 1. rad lovratnega regulovanja, 2 radi njegova točnosti 3. radi svoga dičnoga okvira, te se može dakle svakomu preporučiti.

Dobiva se samo uz povzetje ili uz po štarsko pouzetje Naručbe neka se pošiljaju na
Warenhaus zur Monarchie
Wien III Hlattero Zollamts strasse 9

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjerasijskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 12—48

Museo Meyerott

zemljišče Ralli, proti Giardino Publico u Trstu

Podpisani časti se objaviti ovime sl. občinstvu, kao takodjer i c. kr. vojničkoj posadi, da će dannašnjim danom biti u njegovom muzeju nova izložba slikah. U nadi, da će štovani posjetitelji i ljubitelji umjetnosti sa ovom drugom izložbom biti podpuno zadovoljni, moledi za obilni posjet, bilježi se sa dubokim štovanjem
3—2 J. MEYEROTT.

Dobiva se v vseh knjižarnah **13. nakladi,** ravno izašla **medic. svetovalca**

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o nastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM
7 Braunschweig. 18—52

KLINIKA za spolne in želodčne bolezni, nastop okužbanja i oslabenja moške slabosti, polucije, škodo vode, močenje postelje, pučanje krvi, zaklije vode, in za vse bolezni mehurja, drobu in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 11—33—104

D. Strouzzi,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Strmite, čitajte, kupite!

dobil nam veliko pošiljatev izvrstnih ur in

Pariza	Genove	Türinga

koje moram za svako ceno prodati, zatoraj priporočam sledeče vrsti:

samo fr. 1·90	velja lepa **Kabinetna nazidna ura**, gre dobro, ima verižico in je lepo oštrašena.
samo fr. 2·50	stano izvrstna **kopna ura** iz lepa, zlata podobne kovine ni izgrda, ampak dobra ura za vsakega.
samo fr. 2·50	velja krasna **nazidna ura** se zvonci in budilno pripravo v orehovem okvirju in z samo svetujočo ploško grd izvratno.
samo fr. 3·50	**stane ura z mahalom, najlepša ura**, katoro se more misliti, prava krasota za vsako dvorano v orehovem okvirju, gre natanko in bije pol in cele ure.
samo fr. 3·90	velja **francezka budilna ura** iz polirčnega brona, jako lepo zvonenje in krasota za dom in popotovanje, ima nepokončljivi stroj, ter gre natanko.
samo fr. 4·50	stane **izvrstna kopna ura**, cilindrovka iz posrebrenunga nikla zodilano vrezanim strojem in lepo okrašenim okvirom krist. steklom, gre na krasna ura.
samo fr. 5·85	stano **kopna ura remontoirka** iz posrebrenunga nikla, se navija brez ključa, ima kazalo za sekunde, je dobro urodena, z ploščatim steklom in mohamedanskimi kazali. Ravno taka ura iz pravega 13 l. srebra gld. 9.50
kot n. fr. 1·20	velja lepa pozlačena verižica za uro, jako fina pozlačena verižica z pečatom, prekrasno, umetno delo.

Edina zaloga v avstro-ogerskih in razno-ških jezikih na vsakoga je pri pošiljanju povzetju pri

Wiener Uhren-Depot & Versandt:
Fokote, Wien, V. Wohrgasse 18-34.
Op. Komure sprejeti predmeti niso po volji, povratim denar, toraj more vsakdo brez skrbi naročiti. 2—

Oglas sreče

Glavni zgoditk. event 500.000 marakah. — Za zgoditke jamči država.

Poziv na sudjelovanje kod
Lutrijskog srećkanja
koje garantira Hamburg iz kojeg će se stalno

7 milijuna 222.000 marakah

dobiti.

Sgoditci ovo *unosno* novčano utrilje, koja sastoji polag naera od samih 97 000 srećakah, jesu slijedeći: Najveći zgoditak jest 8—15 event. 500,000 mar.

	marak.		marak.
Premija	800,000	3 zgoditak á	5,000
1 zgoditak á	200,000	100 zgoditak á	3 000
2 zgoditak á	100.000	288 zgoditak á	2,000
1 zgoditak á	60,000	512 zgoditak á	1,000
1 zgoditak á	75 000	701 zgoditak á	500
2 zgoditak á	70.000	150 zgod. á 300,200,150	
1 zgoditak á	65,000	50950 zgoditak á	145
2 zgoditak á	50 000	7069 zgod. á 124,100.94	
1 zgoditak á	30 000	7850 zgod. á 97,40,20	
5 zgoditak á	20,000	ukupno	
28 zgoditak á	10,000	48.700 zgoditakah	

ovakovih izadja ižgurčo u malo tjedanih u 7 odlelah. Glavni zgoditak I. reda iznaša **50.000** mar., narasta u II. na **60.000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90 000** m., u VI. **100,000** m., i sa premijom od **800.000** eventualno **500.000** marakah. — Za prvu vuciidbu koja je službeno ustanovljena, stoji:

cielo orig. srečka 6 m. III. 7.60 a. vr.
pol » 3 » » 1.80 »
četvrt » 1½ » » 90 nvč. »

to razpošiljam ove od države zajamčena **originalna srečke** (nikakve zabranjene premaze) sa vnaprijednim naertom za državnim grbom uz frankiranu pošiljku svete i u najdalje krajove. Svaki sudionik dobija od mene nakon svake vuciidbe listu zgoditaka badava. — **Vuciidbeni naert** sa državnim grbom, ne kojem se nalaze 6 uloski razlobna **zgoditakah** polag i razredah razpošiljam **unapred** i **badava** 5—15

Izplatu i pošiljku dobivenog novca
šaljem sam izravno na interesante uz najstrožiju **tajnost.**

Svaku narudžbu može se poslati **naputkom** ili proporučnom listu. Neka se dakle svatko olenati odmah radi brze vuciidbe i to svakako do

25. maja tekuće godine pouzda

na **Samuel Heckscher-a** senr.
bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

Proljetni liek.

Kao najstarija i najizdašnija proljetna tinktura **za mlade i stare,** za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučuju najslavnije ljekarničke ku uoštoli domaći i inokosmaći, već odavna uporabljivane slovenske i mnogoputa sa kuinjanimi odlikovane

Budimske

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati nisi potrebe.

Ova se voda dobiva u svijetne stanju u svih ljekarnah i trgovinah sa zdravilnim vodom. Skladište u Trstu kod gosp. IVANA DELLA I v dikolastnikah zdenca 7—20

BRAĆE LOSER.

Zaloga kož

za podplate, dobrih in trpežnih, lastnega izdelka — priporoča po nizkej ceni

strojarija Ivan Tomšič-a
na Vrhniki. 10—8

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se ozdravljaju podpuno i sigurno sve želudčane i živčane bolesti, takodjer one ako se ne ustavljale svim dosadašnjim sredstvi, osobito pa kronični katarh i slabost v želudcu i drobu, krč, slabu probavu, zlobol, jako kucanje srca, glavobol i dr. Kapljice sv. Jakoba, koje su sastavljene po navodu kaludjera grčkoga samostana »Astra« iz 22 najboljih zdravilnih bilj ah iztoka, koje su svaka za-se i domaća prisutne kao zdravilna sredstva prve vrsti. Ovo sastavljanje jamči dakle za siguran uspjeh svih kapljicah. — Cena 1 staklenke **60 nv.** 4 velike staklenke **1. 1·20** prama poštnom pouzeću ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih ljekarnah.

Glavno skladište: M. Schulz, Hannover, Esshorstrasse 6, dalje u Trstu I. Saraval, »All'Amazone Trionfante« i Prendini. — Na Ricci A. Mizean. 20—2

Solidan dar
za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obod iz pravoga c. kr. patentiranoga za sbolu Evropu Phönix-srebra, koje je uvjek blielo, kao pravo 13-latno čisto srebro i divnoj kutiji zatvoreno, sastojedoj iz 6 noževah sa ocalnim rezalom, 6 žlica sa krunom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni zvonac, dakle 31 komad, koje odajemo samo za 4 for 50 nvč. n. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručbe prima: Zentral-Exped-Verwaltung. **H. Balsam,** Wien, 2. Dn., Unt. Augartenstrasse 35. 4-30

Skladište kožah
I podplatah, šjomaško i amerikansko vrsti, proghavel, fini šagrin, ganzovo i francezko kožo; nadalje se dobivaju krojeno pripravo za cipele u jako bogatom izboru uz veoma nizku cienu, koje se ne boji nikakvo konkurenciie u

TRGOVINI KOŽAH
8-10 **GIOVANNI ZOTTER**
Corso 30 u **TRSTU,** Corso 30

!! Molim čitajte !!

Neobhodno potrebno za svaku kuću

jesu naša c. kr. patent. i u Londonu odlikovana ni Phönix-srebra jedala, koja su neosporno radi svoje trajnosti i tvrdoće, već takodjer iz zdravstvenih obzirah u porabi nenadkriljiva i kromu uvjek blule, tako, da se nakon **25** god. od pravog srebra nedaju razpoznati, što se može podkrijepiti sa tisuća zahvalah i priznanicah iz najviših krugovah, te koje nemožemo odvje ene nalema prostora priobćiti, ul koja sau P. N. obdlistvu u našem uredu na uvid. Budući Imademu jedinu mi skladište c. kr. patent. od phönix-srebra jedalah, to samo jedino mi u ug dnem položaju, sliedeća 54 krasna komada za nizku cienu od fer 9.50 nv odstumiti

6 komad, jedalnih žlica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad jedalnih vilica od phönix-srebra najfinija vrst
6 komad krasnih nožovah za stol pravim engles. ocelnim rezaem.
6 komad od phönix-srebra desert ili žlice za dilecu prva vrst.
6 komad od phönix-srebra žlice za kavu i čaj prva vrst.
1 komad od phönix-srebra žlice zajaja prva vrst.
1 » » » žlica za juhu težke vrsti
6 » » » žlica za mlieko » »
6 » krasnih čašica za jaja.
1 » » posipnič za papar ili slador.
1 » » svietnjaka za salon najnovija fasona.
6 komad F elzellrana Victoriatablat po klenezka graviran.
1 komad najfiniji ruški ili klavirat svjetnjak nova fasona

54 komada koji jesu svaljem stolu pravim uresom a stoji sve skupe samo for 9·50 novč.

Naručbe primaju se sa gotov novac ili c. kr. pošt. pouzećem i obavlja ih prvo c. kr. patent. tvorničko skladište phönix-srebra J SILBERBERG, Beč, II. Antonsgasse N. 6.

(Jamstvo) Da ostanu bjela naša jedala od phönix-srebra jamčimo ovim za 25 god. te ćemo za dokaz najbolje solidnosti naručbe, koje nekonvenriraju u roku od 14 dana bez prigovora natrag uzeti.

Vjedno usl bedjamo se ovim P. N. občinstvo spomenuti, da novalja zamieniti naša c. kr. patent. jedala od phönix-srebra sa onimi što no su se zadnjih godinah tako mnogo pod imenom Britanla-srebro pojavili; radi toga molimo, da se lsbjegne prevari, neka su točni naslov oznali. 8—5

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18. 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz češljane vune sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janko sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30. sasma svilni for. 35, 36
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15. 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vsakojako odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač
v **PRAGI,** Graben br. 19 novt, vis-à-vis gospeskoj ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nobi bilo povoljno prima se natrag. 8—50

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 425

Telefon br. 425

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**
Tiskom V. Dolenca.

Broj 21. U Trstu 26. maja 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripošlana se plaća tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 40 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (vaglia postale) na administraciju „Naše Sloge“ imo, prezimo i najbliža pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielu arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

DON MIJO PAVLINOVIĆ,

primjer kremitog značaja, uzor svih kršćanskih krjepostih, najveći Hrvat u Dalmaciji, probuditelj novoga narodnoga života, književnik-pjesnik, neustrašivi rodoljub, političar po duši i poštenju, preminu u Podgori prod zorom dne 18. maja t. g.

Pravo veli njegovo mezimče — „Narodni List“ — da je to „najcrnija, najžalostnija viest, koju javlja svojim čitateljam tja od svog postanka“.

Mijo ugledao svietlo u Podgori dne 28. jenara 1831., pa već u 56. godini života Bog ga ote Hrvatskoj, koja ga nuždno trebala, kušajuć valjda njegovu mukotrpnost. U Dalmaciji, kojom nepozvani vladaše, htjedoše ovi njom na silu zapovjedati i pašovati; on, podignuv čisti barjak narodnoga jezika i pravice pod geslom: „Bog i narod“, ostade vjeran toj lozinki sve do smrti; navjestio, provodio i nadvladao rat proti tudjemu kukolju, koji se bijaše uvriežio u čisto hrvatskoj Dalmaciji.

On bijaše naš pravi učitelj; njegov rodoljuban plamen očario i naša srdca — bijaše nam prijatelj, podpomagao našu svetu borbu i u samom carovinskom vieću; nebijaše predloga, kojim se tražilo poboljšanje našeg stanja, da ga pop Mijo nebi preporučio i zagovarao bio.

Veliko djelo, komu on začetnikom bijaše, spominjati će na vieke ime tog velikana, a to djelo jest: pohrvaćenje školah i uredah u Dalmaciji.

Bje radi toga mržen, progonjen, zatvaran, u iztragi — sve pokušaše narodni mu protivnici, ali on, čist ko suho zlato, predobio si time još na hiljade srdcah za svetu narodnu stvar.

I Hrvatska knjiga gubi s njimo vrla pregaoca. „Hrvatski razgovori“ ostat će na vieke narodni katekizam, uviek nov, uviek zanimiv i potreban narodu našemu.

Mijo! predrag si valjda Svevišnjemu bio, koji, zavoliv Te, pozvao Te k sebi — moli mu se i za istarske Hrvate, koji za Tobom gorke suze rone . . .

Slava Ti i vječna uspomena u narodu!

Govor

zastupnika dra. D. Vitezića.

(Nastavak.)

U jučerašnjoj sjednici prikazao se visokoj kući g. zastupnik veleposjeda na Goričkom *) fulminantnim govorom, ja mislim bo, da takav bijaše njegov jučerašnji govor, takozvani djevičanski govor. Taj bijaše vrlo oštar i čvrst (Veselost). Upravljen bijaše osobito proti gospodi zastupnikom iz Kranjske, koji su do sada u proračunskoj razpravi govorili; ovi bijahu okrivljeni radi insinuacijah i pored toga, što su govorili o irredenti. Molio bi gosp. zastupnika vrlo lieno, da bi to govoro pomnjivo pročitao. Tada bi se uvjerio, da je ono što je tvrdio, posve krivo. Gospoda su govorila o irredenti u obće, to nisu tvrdili, da cielo talijansko pučanstvo Primorja njoj pripada; nasuprot kazali su, da se vodinu toga pučanstva k istaj nesmije pribrajati. (Tako je! na desnici).

Da postoji irredenta obće je poznato, i toga se nemože tajiti; ta to je sam gosp. zastupnik priznao dodim je kazao, da imade svuda nje žoločih. To i ništa drugo tvrdili su također gospoda na ovoj (desnoj) strani. Kriva je dakle tvrdnja, a to opetujem, kao da bi se bila prije spomenuta gospoda tako izrazila, kao da je čitavo stanovničtvo Primorja tih mislih. — Gosp. zastupnik govorio je također o „slavodobitnoj zastavi“, o „našoj pobjedonosnoj mornarici“, o „našoj izvrstnoj trgovačkoj mornarici“, koja je štovana i koja se bojo „u svih morih, na dalekom istoku i odaljenom zapadu“. Tim se ja podpuno slažem, no pitam ga, koji li su to življi, koji sačinjavaju vojnu i trgovačku mornaricu, koji li su bili one življi, koji su se osobito u pomorskoj bitci kod Visa odlikovali? Zar bijahu to možda „državi vjerni Friulci“ ili Slaveni, koji najviše kod tih mornarieah služe? (Zastupnik Ghon: Da, al tu bijaše i mnogo Niemacah!) Dakako, bilo je tuj i Niemacah — što vaja priznajem, nu velika većina pripadala je Slavenom. (Zastupnik Ghon: Dalmatincem!*) Tà to i jesu Slaveni.

Mislim dakle, da gosp. zastupnik nerazdi pravo kad govori o insinuacijah; on se je dapače sam nabacio insinuacijami na slavensko pučanstvo, jer on je govorio o nekakvih kompromisih kazao: „I kompromisi nebijahu Boga hvala kod nas sklopljeni već na dalekom jugo-zapadu carevine. No, zar bijaše taj povoda govoriti o tih kompromisih. Ja svakako sudim, da ovi, koje je izrekao gosp. zastupnik, nebijahu na svome mjestu.

Sada dolazim k gosp. zastupniku pl. Burgstaller-u. To je staro poznanstvo (Živahna veselost), mi se poznamo jur dulje vremena. Uzprkos njegovu uvjeravanju, koje nam je podno, da je on n. pr. velik prijatelj Slavenah, i prem je stanovnike tršćansko okolice „dobrimi okolčani“ nazvao, to uzprkos tomu što je izjavio, da se gradsko zastupstvo u Trstu toliko brine za školsku naobrazbu Slovenacah, nemogu ja — pošto se je toliko opirao uvedenju slovenskoga jezika kao naukovnoga na otvorit se imajućoj državnoj obrtničkoj školi — tomu njegovu uvjeravanju posve vjerovati. Pitam ga naime, da li se radi ovdje o tomu, da se iz te škole, koja se imade osnovati, izključi talijanski jezik? Tà mi njim propuščamo posve njihov jezik, kao što je to vlada odlučila i gradsko zastupstvo zahtjevalo. Mi tražimo samo, da se pruži zgoda i onim Primorcem, koji nepoznaju talijanskoga jezika — a ti sačinjavaju većinu — da se mogu i oni u tom zavodu u svojem jeziku podučavati.

Koli gosp. zastupnik pl. Burgstaller, toli i onaj drugi gosp. zastupnik, čiji sam govor malo prije kritizirao, govorili su u tom smislu, kao da bi mi htjeli izključiti talijanski jezik iz obrtničke škole, o kojoj se ovdje govori; to pako — kao što sam rekao — nije istina (Uzklici na desnici: ne). — Pošto sam već pako kod gosp. pl. Burgstaller-a, dotaknuti ću se u kratko govora, što ga je malo prije izrekao.

Što se tiče njegove izjave o naših dvih solucijah, koje smo mi radi uvedenja slovenskoga i hrvatskoga jezika na srednjih školah podnieli, da bi se nam one resolucije imale protegnuti i na njemačku gimnaziju u Trstu obzirom na talijanski jezik, to se u tom s njim nemogu složiti. Budući da jur obstoji u Trstu talijanska gimnazija sa izključivo talijanskim jezikom kao naukovnim, to mislim, da je posve suvišno, da se još na drugoj gimnaziji posebice u talijanskom jeziku podučava. — S onim pako što je kazao glede učiteljišća u Kopru, slažem se u obće, jer i ja mislim, da se organizacija toga zavoda protivi njegovoj svrsi. Taj je zavod razdieljen u tri dila: hrvatski, talijanski i slovenski. Kad bi se učili školski predmeti u jeziku dotičnog odiela, tad se nebi imalo mnogo šta prigovoriti, nu čim su viši točaji, tim se predaje više predmetah u njemačkom jeziku, a u posliednjem točaju predaje se sve u svih trih sekcijah njemački. Zavod nemaa druge svrhe van, da uzgoji učiteljah za Talijane, Slovence i Hrvate.

Čemu da se jih muči njemačkim jezikom?

Ja bi bio sporazuman, da se uči njemački jezik kao obvezatan predmet, ali da se svi predmeti u četvrtom točaju predavaju u njemačkom jeziku, to da budu njemački jezik kao izključivo naukovni jezik za hrvatske, talijanske i slovenske učitelje, to držim da neodgovara svrsi. Slažem se dakle sa gosp. zastupnikom pl. Burgstallerom pomnjivše glede organizacije rečene škole.

Morani još nešto spomenuti, o čemu je govorio gosp. zastupnik Hock i za što [illegible]. On je naime predbacio momu istomišljeniku i prijatelju gosp. kanoniku Klunu, da je navodi svojevoljno statističke podatke, te da je podigao broj Slovenacah u Koruškoj na 130.000 a da jih nemaa nego 102.000.

To nije u ostalom velika razlika. Uvaži li se pako način, kojim se je obavio popis stanovničtva, osobito u Koruškoj, gdje nemaa slavenski živalj nikakva upliva, tada mislim, da brojko, navedene po gosp. zastupniku Klunu mnogo više istini odgovaraju nego li one, koje se nalaze u statističkih knjigah. (Zastupnik Ghon: da, kakav li bijaše pritisak!)

Ako i je gosp. zastupnik, koji je kasnije govorio, smjelu izvrgao vriele, iz kojeg je gosp. zastupnik Klun svoje podatke crpio — gosp. zastupnik Klun dobio je naime te podatke od župnikah (Zastupnik Dr. Poklukar: šematizami) — to su ipak ovi podatci mnogo istinitiji nego li oni, koje se, kako rekoh, službeno pobrale. (Zastupnik Klun: svakako! — Zastupnik Auspitz: ako to upravo pristaje! — Zastupnik Ghon: Tà nije moguće činiti pritisak, ako se slobodno popisuje!).

Gosp. zastupnik Klun dokazao je također, da su škole toli slabo organizirane, da se djeca neuče u slovenskom jeziku ni čitati ni pisati. Gosp. zastupnik Hock odgovorio je na to, da broji družtvo sv. Mohora toliko članovah, što se nebi dalo pojmiti, kad nebi puk znao čitati i pisati. Ovdje valja opaziti, da imade to družtvo više članovah u susjednih zemljah nego li u samoj pokrajini, te se dade to lahko protumačiti, što imade to družtvo tako mnogo članovah, a i radi toga pomnožalo se ovo družtvo takc silno u toli kratko vrieme, što dobivaju članovi za malen novac mnogo izvrstnih knjigah.

Gosp. zastupnik zaključio je svoj govor izjavom, da Niemci nenamjeravaju Slovence u Koruškoj poniemčiti, već da teže jedino za tim, da se školo polag okolnostih uredo. Ali, gosp. je zastupnik sam uztvrdio, da je u Koruškoj neobhodno potrebito poznavanje njemačkoga jezika, jer da se je većma u doticaju sa susjednimi njemačkimi pokrajinami nego li sa slavenskimi krajevi. Ob ovoj tvrdnji moram svakako podvojiti. No, gosp. je zastupnik tim upravo nekanu pokazao, da se hoće u istinu stanovničtvo poniemčiti i a i sama činjenica pokazuje to, što je obće poznato, da je naime u prvom razredu pučke škole njemački jezik obvezatnim. (Zastupnik Ghon: u drugom i trećem!) Jasno je dakle, da njihove težnje idu za poniemčivanjem. Kad bi se u trećem i četvrtom razredu počelo sa podučavanjem njemačkoga jezika, moglo bi se s tim suglasiti, no da se počme sa niemčitnom odmah u prvom razredu, nemože se nikako odobriti (Uzklici na desnici: A slovenština se zanemarujo!) Naravno, da se tako slovenština zanemarujo. Nadalje našalio se nekopo gosp. zastupnik glede tobožnje tuposti koruških Slovenacah. Što je kazao gosp. zastupnik Klun, to bi bio imao gosp. zastupnik, da ga je čuo, jedino odobriti. Gosp. zastupnik Klun pripovjedno je samo, da se je taj izraz nalazio u njemačko liberalnih novinah. On toga ipak nije pohvalio, dapače on je to odsudio.

Nebijaše u istinu umjestno, što se je gosp. zastupnik u tom pogledu tako lošo našalio.

Posliju ovo, kao što mislim, dosta kratko stranputice, obradam se na pravi predmet. Preuzeo sam si — kao što je rečeno — da progovorim o pučkom školstvu u Istri. Taj isti predmet razpravio sam podrobno u mojem govoru jur dne 3. aprila prošle godine i to prigodom proračunske razprave.

Nepada mi na um, da to isto sada opetujem. Ograničiti ću se, da na temelju službenog godišnjeg izvješća školske godine 1884-85 — jer ono od prošle godine nejeno — pripojim nekoje opazke k ročenomu prošlogodišnjemu govoru. Iz onog govora proizlazi jasno program talijanske stranke obzirom na školstvo u Istri. To je težnja one stranke, da se nimo podigne talijanske škole i u onih mjestih, gdje se nalazi malena talijanska manjina. Gdje pako nemaa nade, da se to izpuni, upotrebljavajuć se svu moguća sredstva, da se neotvori nikakva škola.

Nije li ni to moguće, ide se zatim, da se dieca u tih školah što manje okorkuje.

Polag popisa pučanstva od god. 1880., koje se je izvelo u Primorju pod pritiskom vladajuće stranke, kao što sam to malo prije za Koruško spomenuo, razvidno je, da imade u Istri 164.000 Slavenah i 114.000 Talijanah. Iz službenoga izvješća, izdanog zemaljskim školskim viećem vidi se pako, da imade tuj 61 talijanska i 87 slavenskih pučkih školah — na papiru.

Kad bi u istinu takav razmjer postojao, nebi bio baš toliko nepovoljan, odgovarao bi skoro broju pučanstva. Nu izpitali se to pobliže, uvidit će se, da to nije podnipošto prava slika, jer ono 61. talijanskih školah imade 155 razredah, a 87 slavenskih samo 77 razredah. Čudno je valjda gdje kojomu, da imade manje razredah nego li školah. To proizlazi odatle, što je između ono 87 slavenskih školah, njih 26 takozvanih „školah za potrebu“, koje se dodušo smatra kao škole, no ipak nisu škole. U mjestih gdje postoje takove škole za potrebu, daje se naime mjestnim svećenikom — neznam pravo — 50 ili 100 for. godišnjo remuneracije, nu ti se zaoraju postarati za sobu i za sve ostalo. Možete si dakle misliti, kakovo mogu biti to škole sa 50 for. remuneracije. To je isto kao da nebi bilo nikakve škole. Tuj se podučavaju djeca jedino u čitanju i pisanju.

Osim toga valja od 87 slavenskih školah odbiti takozvane mješovite škole, kojih imade opet 13. Odbije li se dakle 26 školah za potrebu i 13 mješovitih, tada ostane vrlo malen broj pravih slavenskih školah. Ah, gospodo moja, ove mješovite škole može se prije nazvati talijanskimi nego li slavenskimi, jer se podučaje u tih školah već u prvom razredu talijanski jezik kao obvezatan predmet. (Čujte! na desnici) to čim više stupnja djeca, u razredih, tim se više podučaje talijanski a tim se, Slavene odnarodjuje mjesto da se jih podučaje (Čujte! na desnici). Niti

*) Knez Hohenlohe. O. Ured.

*) Ala je mudar taj gosp. Niemac! Op. Ured.

se neido za tim, da se dieca naučo elementarnomu znanju, elementarnim pojmovom u materinskom jeziku.

(Dalje sliedi.)

DOPISI.

Iz zapadne Istre. (Izbori u Višnjanu). — Žicom Vam se javilo sjajan uspjeh Višnjanskih izborah, nu obširnije izvješća o teku izborah odmah nismo htjeli poslati, jer smo čekali glas „lažibabe“ porečko. Nu pošto se nije ova htjela naradovati propasti njezinih pristašah, naertati ćemo junačko ponašanje naših, i osorno vladanje zakletih nam protivnikah. Pritisak i nasilja, koja su počinjali onih dana pred samimi izbori, nećemo nabrajati, već preći ćemo na sam dan izbora, koji je započeo dne 9. t. m. — Odmah iza jutra vidilo se vrviti puk složno kao nikada do sada iz Višnjanske obćine i iz drugih triuh podobćinah: sv. Ivana, sv. Vitala i Bađve, nitko nimalo nemareć na pritisak gospodo Višnjansko i lopo družbo njihovo, koja se na karocah dovozia amo, te koja su tako zaprašila cestu, da su Novovaščani morali prozore zatvarati, da jih silni prah neuduši. Najveći dio jih dohrlio iz Poreča noštodoć truda, muke ni novca, da zasliepo i prostrano jadnog kmeta odmah pred dan, t. j. u trećem tiolu, misleć, da nas pobjede onaj dan, da će tim lagljo pak u drugom i prvom tiolu pobjediti, pošto su prvo tiolo držali kao stalno u svojoj šaki. Ali se u računu provarili. Naši kmeti držali se tako složno, da se nebi bili dali podkupiti za nijedan novac, te tako izvojovali smo sretno pobjedu u trećem tiolu izabrav svih 8 naših predloženikah. Dne 11. pak izabrato drugo i prvo tiolo. Da su se naši i u ovih tielih junački ponašli, netreba nam tekar kazati; izabrani bijahu svi narodni predloženici. Spomenuti nam valja napose junačke Svetolvance, koji su ostavili mal ne svi djelo, te su pošli stražiti svojo milo, sin oca, brat brata itd. Vidivši Višnjanski načelnik toliko mladih junakah, koji neimaju pravo glasa, potuži se odmah g. kapetanu, da nek vidi koliko je bezposlenih ovamo došlo sa protivne strane, a moji — reče — su pošli pobirati zavlačo (ladrone), naših — reče — bi bilo puno došlo na od strahu, budući su ovi svi oružani kao na vojsku došli, je nenadjuju se došli. — Našto mu g. kapetan odgovori, ne treba ništa znati, da oni vidi, da je ovo mirno, što može i Vaš žandarmarija posvjedočiti. Gospoda Višnjanska zaboravila su na ona strahovanja koja su činila proti tužnim kmetom, al nisu naši zaboravili na njihovu kulturu, kojom su krivo ponosi, i kako oni znadu javno napasti i izmrcvariti mirno ludćega kmeta. Pitali bismo gospodu Višnjansku, tkuli je napao, kada i gdje od naših kmetah šarenjake? — Velimo glasno, da nitko i nikada. Jeli pak koji od njihovih mužo napao? — Jest i više puta.

Dakle nitko nesmije niti nemože i našim zamjeriti, da svaki svoju glavu čuva i brani. Gospoda su bila navikla gledati veselo, gdje su otac proti sinu dižo, gdje se brat sa bratom tučo i tim se naslađivali poput rimskog plemstva staro dobo gledajuć gladijatore.

Rezultat Višnjanskih izborah očito vam dokazuje, da vam je odzvonilo. — U III. tiolu dobili ste samih 80 glasovah, a mi 172; u II. 68, a vaši nijednoga; — u I. 17 a vaši nijednoga. — Došao napokon vapaj siromašnog podjarmljenog kmeta i do gospodina Boga! — Čujemo, da se groze, da će izbore uništiti, budući nijo nijedan od njihovo stranke sudjelovao od samog straha (sic!) u II. i I. tiolu. Gospodo Višnjanci et consortes! široko vam polje; znađaj i poštenje više vriede nego tobožnja intoligencija i nepoštenje.

Svi vaši napadaji na nas kmete, kao što i vaše lažljivo izmišljotine na naše prvake, ništa vam pomoći neće. Žalimo i naše protivnike u Motovunu, kojim se „bragnadu“ trsu, da stolice nezgube, pak neznadu boljih sredstvah, kojimi se kano vriedno pripraviti za budućo izboro, nego napadati na naše vriedno svećenike. — Čujemo, da je g. načelnik Motovunski napao na gospodina župnika Montrilljskoga J. Lileka, okrivljajuć ga, da je on sve smješao u Višnjanu boravoć onamo ova tri dana, što puk nu očito pobijamo, kao priesnu laž. Neznadu li drugčije raditi, nek jim služo na čast izmišljotino i laži, a nami biti će značaj i poštenje geslo i barjak, pod kojim ćemo vojevati.

Borba i pobjeda u Višnjanu oživila je ovu okolicu a mi se nadamo, da će se i susjedne obćine uglednti u naše dično Višnjance, kojim dovikujemo gromko: živili!

Pogled po svietu.

Trst, dne 25. maja.

Austro-Ugarska: U bečkoj zastupničkoj kući povela se opet živahna rasprava o proračunu ministarstva trgovine. Protivnici vlade postadoše odvažniji, pobijahu ministra trgovine predbacivajuć mu, da promalo haje za narodni razvitak obrta i trgovine. Velika konkurencija inozemnih proizvodah poplavila je zemlju tako, da je baš stisnula u kut domaće proizvode. Zastupnik Vošnjak predloži, da se Beč veže direktno sa bosanskom željeznicom i da se razprostrani mrieža željezničkah i južnoaustrijskih pokrajinah.

U hrvatskoj bje jučer raspušten sabor previšnjim ručnim pismom, u kojem se naglašuje rad saborske većine, najviše pako takozvani srbski zakon, po kojem se uravnjuje ćirilsko pismo sa latinskim, izrazuje se k tomu želja, da će biti ovo čvršći u budućo odnošaji dvih kraljevinah.

Stranka prava i neodvisna sporazumiše se o postupku u budućih izborih, koji, kako se misli, bit će u kratko vrieme razpisani.

Slobodoumni srbski listovi »Srbobran« i »Zastava« donašaju program neodvisnih Srbah u Hrvatskoj po kojem, kako se glasa, će ti novi zastupnici moći stupiti u bud koji klub opozicijonalni. Nezna se jošter dali se polučio sporazumak medju centrumom i tom novom strankom.

Dalmacija je izgubila svog vodju don Miju Pavlinovića, za kojim svi Hrvati — bez razlike strankah — nenalazo no sućutne rieči. I mi o njem govorimo na drugom mjestu.

Francezka: Još uviek traje ministarska kriza u Francezkoj. Sve kombinacije čine se nevjerojatne. Pogovara se, da Boulanger ostajo isto ministrom.

Kreta: Kršćani neće da odvrgnu oružja, dok Turska nepotvrdi sve želje, izražene u narodnjoj skupšćini.

U Belgiji vlada najveća uzrujanost. Oko 13 hiljadah radnikah opire se, da neće raditi. Ćeto marširaju zemljom kao da je pravi rat. Već je bilo krvavih sukobah medju radnici i žandari. Radnici neće da popuste. Nitko nezna kako će se ta stvar dovršiti. Vlada je u velikoj neprilici.

Afrika: Ras-Alula zabranio je svaki promet sa Musavom pod pretnjom smrti. Blokada Musava namienjena je samo zato, da Abisinci nedobiju oružja.

Franina i Jurina.

Fr. Ča biš ti Juriću rekal, da ni niš čut od pasinske pulitike, ka se jo držala najdo na onan ovega mesca va Rovinju?

Jur. Bora je „baba“ dosta dugo zvala, prosila i molila školo, da neka za Boga svi va Rovinj pridu.

Fr. Tor to i mano po glavo gre, da je prvo jako kričala a onda se drži kako i mokra kokoša.

Jur. Aj da je bila noć kontra impiegaton, popom i moštrom prnesla, da su va pulitiko odlučili, ma da ni to smelo božjega sunca vidot.

Fr. Kako to, ter je mogla sve do malo prije pisat ča i kako je otela? pak njoj je sve dobro pasalo.

Jur. Je je, ma govoro, da se gre z vrčom po vodu tako dugo, dok mu se nosić omrvi.

Fr. Tako ti biš rekal, da su i njoj malo nosića omrvili.

Jur. Ma, bi njoj trebo i kus zajika odrezat.

Ča su pokojno vidilo i čule?

(Razgovor moj Mićelinkom i Marom).

Mićelinka. Mislila sam, da ćemo bit u purgatoriju.

Mara. A da, kad smo stražilo balotacione u Višnjanu, ili biš ti rekla u Jerusolimu.

Mić. Mislila sam ja tako, ali, Bogu hvala, bilo smo u raju. Oni, oni od kumišiona, nogo su bili smućeni oni put kad je „Šior“ gospodin, glodajuć kup naših škod reka: „ma njanko, da bi bili pod multu došli.“

Mar. Ma vero pravoj gospodi i tako zvanoj gospodi se je klimalo. Kočić, jeli mislija, da će tu gospodu nemoćnica popast, jeli da je bija kurjoš kakovo postolo noso, vazda je uzanje tabaka; nogo ga nism stili abadat i od njega su se odmicali.

Mić. Pak je Kanalić spoznà, da je sigurnije s revolvorom zoco lovit, i to u kumpanji Matalunu, Bižala, Jastrevskih točnikah i domaćih skupa s onimi iz škole Zoljanih balkun i vrat težkim kadunadom. A kad su vidili, da po kuntradi ni zoca, ali su u brlog, da zece k sebi vabe; nu brzo uvidili su, da to blago ni za njihovu teću, obrnuli su bome raj u Poreč ribe lovit.

Mar. Ča biš ti bila rekla Kanaliću, da ti reče: „ti ga škoda — damola — čapa kvošta bjanka“.

Mić. Kako oni ki su mu odgovorili: „dunko šior deme kvitanen ke ve go pagà“. I na plnè fjutavega Pera, ki je od malo vrimena benovreko, mrmorju svojega dobroga oca i ogan svoje matere u gnoj hitija, zač da „špuca do šćavi“, siguro nobih kako bebeca zabliejala one raprošćantatu njemu po vojit; kad niki su, reć bi, da su znali da blejanje nebude ni koristilo ni škodilo.

Mar. Ma vero pak Babudigu se ni to lipo zdilo. On je šentenca iz „Naše Sloge“ na vas glas pred kamerom paljuhovom štija, da je da liber Biškot brzo u boški fukà.

Mić. A da, vero da. Ni ogan ni stija malo pred tim bratat beside s Judožom iz briga za kobilu. Reka je ogan: „u kanalu Motovunškom prodat ću, brajne moj, što flurini draže“.

Vero pak iskreno je reka taj lažnjivi Judož, kad je svojim Farizejom Jerusolimskim pred svetim Rokom

PODLISTAK.

Iz moje torbice.

(Dobitira: Vragodor Marko.)

(Konac.)

Za postignuće ovo svrho (t. j. razširenje poduke pravo) pobrinuo se, doistine, kojigod drugi, (svakako od jaslara bolji pedagog puka); ali sila je svakomu priznati, da je orakul onoga dana u svom poletu „nad strankami“ bistro gledao u budućnost i zaslužio ime „Proroka“. Recite po duši, patriotičnoga li čuvstva, odiškatne li tolerancije, uzorno li stranačke bezpristranosti u otvoritbenom govoru!? Ja bih ga, borme, proglasio kapitanom „ad dies vitae“ s povlasticom, da si izabore nasljednika.

Koja razlika, molim vas, od onda do danas! Ufajmo se, da se s ono stolico, koja se drugud zove „stolica nadstrankami“, ne samo neće od sada pogrdjivati naš jezik i našu krv, nego da će im se dati što jih idje. O Bosanskom poturici Omer-paši govorilo se, da na koncu svojih zemaljskih dana nemogaše da zaguši glas naravi, ali ipak neumrio kako se bilo nadati od graničarskoga Hrvata. A ti, naš Omere, hôš li ti, da budeš Letas što si bio?

Njekad i sada, koja razlika! Naše kolo predobilo! naprjed naši, uviek naprjed! Sviraj banda!

Bilo 20. decembra ljeta 1873. Razpravljalo se o Pazinskoj gimnaziji. Latini natezali, da se potalijančari, naš jedan zastupnik „usudi se“ predložiti pohrvaćenje. „Stavimo, reče naš zastupnik u krešovu govora, „stavimo da naš jezik i nebi bio dosti ugladjen i sposoban, da pridigne naš puk, jeli iz toga sliedi, da budemo osudjeni, da se toga za uviek odrećemo? Al naš jezik ime uvjete za izobraženje, to je muka, iz koje možeš umjesit i kolače i pogače“.

Il cavallo di battaglia, t. j. čistoruki, neporičuć Slavom pravo, koje imadu gojiti matorinski svoj jezik, napućuje jih na hrvatsku gimnaziju Riečku, priznavajuć tim napućenjem, da istrijanski Slavi, ako će gojiti svoj jezik, treba im se vježbati u onom izmedj slavskih jezika, koji se zove: „hrvatski“.

Kô da jim se pamet zakopala u jasla, danas taje jaslari hrvatstvo istrijanskih Slava, a Istrijancem na Riečkoj gimnaziji krate se zemaljske podpore! Gnorsi! Što ćeto, razderali im se postoli na nutrnjem rubu! A tu jim iz sveg srca podaje ruku jedan drugi naš dobri prijatelj, visokopoloženi gosp. Popowsky. Amor-pašu hotio je onda a i sada hoće, da se naša Istra drži „a quell'unica coltura ch'è l'antica nostra secolare“, i da naš brovenekar „acquisti miglior conoscenza di se“ polugom talijanskog jezika!! Divnog li pedagoga!?

Ali sve ovo vam iztrese iz moje torbice, da bolje uvidite razliku od onđare i sadare. Od onda izdala je sama Akademija hrvatska do kakovih 150 strogo znanstvenih dobelih knjiga, od onda ponovila se i bujno razcvala i razgranila hrvatska Matica, koju, nek dopusto, da i našom nazovemo, a težko da je ko tko mani gosp. Ćiosius znao za svu tadanju znanstvenu i beletrističnu književnost, pak je on vendar u svojstvu vladinog zastupnika znao veoma liepo popraviti našega zastupnika: „Neka dopusti častni S., to mu opazim, da slavljanski jezik jest nesamo sposoban za izobraženje, već je to jezik, koj ima svoju literaturu, liepu i razgranjenu literaturu“. Evala i cvala Ti!

Naši sadanji zastupnici znali bi doista, sami bolje obraniti ter iztaknuti vrline našega jezika i naše književnosti, ali, recimo istinu, ovako laskavoj podpori nisu se naučili ovih zadnjih godina očekivati od strane vladina zastupnika. Ali što nije dosada bilo, da bi, naime, vladin povjerenik s hrvatskimi zastupnici obćio u njihovom materinskom jeziku, to će moć bit u nedalekoj budućnosti, i tomu se nadajte. Sad će taj, na vladinoj stolici, sjediti čovjek, koga donjekle smijemo nazvati „našim“. Kažu da je rodom iz naše Atine. Za prave reći o čovjeku neodlučnjo mjesto, s kom se rodio. A kad sam se već razbrbljao, da vam pripovjedim pri tom govorenju, što je odgovorio njeki dalmatinski Franjevac, kad su mu spodticali, da se takodjer toj i taj visoko-položeni „Polasgo-latino-autonomo“ porodio u rodnom mu Dubrovniku, gdje mu čako beamtorovno: „Eh bolan! osvanuo je, dà i on, u Dubrovniku, kâ upljuvak na crkvenom pločniku!“ Rodno mjesto, dakle, ga neulazi u razsudjivanje čovjeka, tuj se gledaju čini, facta. „Facta, loquuntur“. Govori svjestni Sinj i sva Dalmacija, govori probudjeni Kvarnar s otoci. Ja neću, da u nedobu sipljem hvale to mi nedopušta obzir, koj mi nalaže njegova čudnost, a neću opet, da škakljom ljubomornost cenzora, i neću napokon, da pozledljujem neprebolnih rana Sinjskom fratru, koji je ono na tužnome razstanku gorko lovno suze.

Babin Marek počeo je bio onomad na „našinca“ štrapati svoje striele. I vjerujte ni meni, da to nije bilo samo onako — iz finte, kako mu je to mnogi zlobnik podmetavao. Isto tako varaju se i oni, koji još sad tvrde, da su se našemu „našincu“, što bi so reklo po Gurri-ovom škarposlovju, „trošili moderni špici na postolih“ za tim mjestom. Deus averfat! To vam mogu jamčiti ja, da je „našinac“ ostao baš iznenadjen kad je primio brzojavnu ćesticu od gosp. Popowsky-a, prem ga je kum Lujo na sinjskom Dunavu još prije osjegurno, da će zabiti i on jedan, dva, i više čavlića. A ja neznam što i kako govorim.

Kako se „našinac“ vrlo liepo pazi s našim Prorokom, iz te pobratimske pažnje mogao bi slieditи za našu stranku koje preugodno iznenadjenje. Na cieloj liniji pokročili smo orijaški naprjed. Kinezki zidovi, koji nas dielise s našom budućnošću, ruše se. Naprjed dakle, naprjed naši. Motus in fine velocior. —

Ja ovo malo da ne poletih nebu pod oblake, da poskidam s neba najsvjetlije zvizde, da od njih spletem sjajni vienac na ono čisto čelo momu hvaljeniku, da s tim vienom pokrijem i ono praznine, što jih pokriti nije u stanju onaj blondi

svoj trud i dilovanje dopovidâ: „o koša volò, kvando no i vol, o no i mo ga volesto kroder“. Čim je stija reć: kobilina je prodraga za mo, za Trbušara i za ono malo šjutavili — nas svaka mrha nasiti, kad se samo fiurin, meso i vino zove.

Mar. Miđolinka moja, ča je bilo, ako ne bude gorega, bit će mono mal. Samanj je u Višnjanu pasâ mirno i lipo; zač naše krvi judi su veseli i mirni nomaroć za smutljivca Bočanića, kojega mladost poznaju — dlaku je prominija a kožu no. —

Bilo je nogo naših od Rakotul, Novovasi, Tara, Vižinade i Novaki; svi složni sbirači trdnih junakah Svet-Ivana, Bačvo, Svetvitalca svojimi devedesetlitnimi starci s vržinkom u usti i s nogo probudjenih Višnjanca.

Mić. Tako je; zašapnimo u dubinu njihovih sroca: živili! a onim, ki su doma ostali ili morali spat, zapuhnimo: u svakoj potribi ćemo vas pohodit i sbudit, a dotlo nemojte nam umrlti.

Mar. Živio i „Šior“ gospodin, ki je rekâ, da ni potriba balotat tako, da bude čakul ni u Poreču ni u Boču.

Mić. Gospoda su oparen, pak svojedno lažu i govoro, da te oni raj plaćat sami tovarja i druge spečo prez Svetivanca, Bađvanca i Svetivitalca; ter zato da te brzo poćinat firmo, šotoškriciono na šupliku, koju da mislo poslat na juntu i na govoran, zerudi da budu nazad sami gospodari kako i prvo, almeno u svojem komunu.

Mar. Mo, ma ki Višnjanac do im firmat njihovu šupliku potlo tolikih laži? Svaki zna, da jodno govoro, drugo pišu. Pak koga Višnjanca će pijanât plaćat voć, kad more manjo; — i to samo da moru potlo gospodu podropnico hranit i lušo plaćat, ter so nit da su oni šjori. Ako pak šupliku tajno učino i sami ju podpišu, naši novi zaprežontanti će doznat, ter to vajo drugu kontrošupliku svi Višnjanci firmat, izvan nikih strahivelâ podropnic.

Mić. Mislîš, da nisu došli gospoda balotat zaradi da nebi šli skromalit? Ali je tako: nisu gospoda balotali, zač skromahi i kmoti nisu stili plesat po njihovom karlinetu. Bojo to učinit, da se kaju svojih grihi vere.

Mar. Mi smo duše Miđolinka moja — neka bude ča bude — neka zahvalo Bogu naši, da su gospoda šlopu dobili. I to ovako:

„Tobe Boga hvalimo, Tobe za gospodara poznajemo.
Tobi Svetivanci, Svetvitalci, Bađvanci i poštени Višnjanci,
Tobi svi zajedno vičù: dobro, dobro, dobro ni ave učinija.
Za uboga, skromaha i bogataša.
Tobe hvali propala raprežontanca, i ne kaja.
Tebe čaće birači, da si jih zbudija i složija.
Spasi puk tvoj s novom raprežontancom Gospodino.
Daj njim vladat po svetoj pravici Tvojoj.
Neka bude voja Tvoja našu sloga držat, kako smo šporali, i ufamo, da će vero bit sada, ali malo potle.

Mić. Amen, amen, amen po sve viko.

Mar. Sad brzo ja na livo, a ti na dosno za kobilom, da vidimo, ki će, ciganu dat onih „što fiurini“ već, kadi će ju na Motovunščini ili na Vižinadščini kuhat i ki će k lonću ruku stegnut. — Mara poduši na livo, Miđolinka pak na dosno vitreć stane se s ciganom i ga zapita: „Cigano, kamo skačeš?“ Cigan uši napne kad začuje glas novideć živoga, ter zavičo: „božja duša, povidaj mi kamo je šla moja kubila dvajset i pet fiurini ću ti dat po moju dušu“. —

Mić. Mara, o Mara! tu je cigan, išće kubilu.

Mar. Reci mu, reci, da je kubila na Motovunščinu ili Vižinadščinu pogalopala iskat ciganu gospodaro — brzo neka poskače, da mu ja no skuhaju u korist svojih balotacioni, zač je Judoš obrnâ k Vižinadi, a Trbušar k Motovunu, kih pijaža i u potak moso.

Cigan. Šjora ši, duša moja . . . za dvajset i pet fiurini, po moju dušu, ću škakat.

Različite viesti.

† **Franjo Klaić.** Dne 16. t. m. preminuo je u Zagrebu kr. zemaljski školski nadzornik, umirovljeni ravnatelj kr. preparandije i pučkih škola, posjednik zlatnoga krsta za zasluge s krunom, zaslužni gradjanin kr. i slob. grada Varaždina itd., nakon dugog bolovanja u 68. godini doba svoje. Pokojnik već je za mlada počeo marljivo i revno raditi oko hrvatskoga školstva, te si je na tom polju stekao neocienjivih zasluga. Prve školske knjige u hrvatskom jeziku napisao i sastavio je pokojnik, koji je na to bio i revan suradnik hrvatskih podpugoških strukovnih listovah. Vječni mu pokoj!

Odlikovanje. M. č. g. Vjekoslav Pavlî, dušobrižnik u Boršu, biljaše od Njeg. Vel. cara i kralja odlikovan zlatnim križom za zasluge. Čestitamo srdačno provrlodnomu svećeniku i čestitomu rodoljubu!

Imenovanje. Ministar pravosudja imenovao je g. Karla Fiegola, c. kr. pristava u Gorici, sudcem u Krku.

Vjenčao se. Gosp. Pavo Barlčović, c. k. porezni nadzornik u Lošinju vjenčao se u ponedeljak sa dražestnom gospodjicom Lottijom Katarinić iz Lošinja. Naše najsrdačnije čestitke novovjenčanima!

Ivan Trnski. Naš slavni pjesnik g. Ivan Trnski odgovorio je sliedećim pismom na naš brzojav, poslat mu prigodom podnesgodišnjice njegova pjesničovanja.

Slavnomu uredništvu „Naše Sloge“!

Na brzojavnoj čestitci prigodom slave 50 godišnjice svoga književnoga rada zahvaljujem se svesrdno to se drage srdce imenujem osobitim prijateljem! Slovenscem i narskih Hrvatah, želim im dnâe sve sviestnost i uzdaju sveto sloge, to svaki napredak i sreću, a slavnomu uredništvu mlost Svemogućega Gospodna, da može uztrajati stojeć vazda na oprezu i sokolovi trieznu Istrano na obranu svojih svetih prava to napredno motopati oko prosvjete.

Pozdravljam Vas milo i drago, spreman sam porom priskočit Vam u pomoć, ponosim se prijateljstvom „Naše Sloge“, pak sam

---

„šuf“ s uha na uho velcumitnom toilettom natognuti . . . . a tamo na Frankopanštini?! . . . . Bože! ja jih neurazumijem! Ah dà, razumijem. Ljudi kao ljudi! Le roi est mort. Izgubismo kralja, živio kralj! Pak i tamo po Lošinjskom kotaru! Et tu, mi fili?! Što će na to, kad dočuje naš emigrat? Što? I to će njemu dobro doći. Imat će argumenta, da si zaslužî koji bajok bilo pri kojoj novinarskoj redakciji, gdje ga pustili, da se po miloj volji naužije dalmatinsko — istarskih rodoljuba. Ovih će dana biti reproduciran profil Don Frana.

Dalmatinske njekoje novine neznadu, da si protumače toliku ignoranciju, zlobu, što no je u zadnje vriome izkljala po novinah prikomorskih kolega o naših stvarih. Neznadu, da je tamo Jork-cane, koji pali svoj haloš.

A brižni naš Jork! Da je naše kolo tako hitro naraslo više ima on zasluge nego svi Rešetari, Pizzighimichi i tutti quanti. Nego so jadan tuži na žalostno svoje kuburenje. Lahko je to u nas, kod kuće, veli on, uznositi do zvizda „blizo kraljestvo, s kojim imamo iste vezove narodnosti, čuvstva, koristi . . . . s kojim imamo obćeniti govor, rod, navike, i kojega srcu nezauzimljemo zadnje mjesto“ (v. „Brovi nozioni“ u Markovoj babi br. 255), lahko je to tamo deklamovat, veli „gladni“ Jork-cane, ali ovamo u zemlji obćanja na ovakova i još otvoritija ljubavna očitovanja suho ti se odvraća: „Ako smo mi braća, nisu nam sestre koze“; i da mu nobi dobacivali ono košćine iz jasalske kuhinje, Jork bi kojo jutro osvanuo u kojoj transtovorinskoj ulici protegnutih papakâ u svojih sve u nakrst „potrtih postolih“.

Napokon mi je javiti vam, da naši jaslari, reke bi, da su posve zadovoljni s našim Toni, Brundali Uskoki, što jih vole. Hvala i priznanje iz onako beznicnih, naivnih ustiju, kažu oni, jest nad svaku hvalu. „Ex ore fatuorum et insipientium perfecisti laudem nostram.“ Nego s druge strane dobro znajući, da „tempora mutantur, et nos in illis“, htjeli bi se osjeguratî „per omnia saecula saeculorum“. Tor je s toga uzroka, da, koristeć se Garrievom teorijom, oni misle obrubiti postolo našega Tona na vanjskom i nutrnjem rubu brukvami s debelom glavom najbolje englezke vrsti. Tršćanski ustavovjerci pak, da misle, „ohne weiter's“, stavit ga pod podkove. A dobri „Slavi-illirici“ samo se smiju, jer u našoj pokrajini onakove sorte živo, da gazi i gazit će boso kopito po sve viko vikovâ. Samo nek je slamo *) i frižak bilo jesen bilo dron. I tako budi!

Evo, ja sam na kraju s mojom debitom, a torbica je ostala ovo još sveudilj nadivena kao malomesopustni druć.

Cereć moje biele zube, prigibajuć moj panun do crne zemlje, ostajem Vaš

Marko s torbicum.

*) Prešina je ta pašta. Treba mu bielog gloga u trbušinu a crnog po trbušini. Op. Slug.

i ju slavnoga uredničtva iskroni prijatolj i štovalac **Ivan Trnski.**

U Zagrebu na 16. maja 1887.

Občinska sjednica u Buzetu. Novoizabrano zastupstvo u Buzetu sazvano je za subotu dne 28. t. m. na prvu sjednicu, u kojoj će se konstituirati, t. j. izabrati novoga načelnika i savjetnike. Srotno!

Iz Rovinja pišu nam 20. t. m. sliedeće: Očekivali smo, da će Vas tkogod odavle izvinstit o zadnjoj skupščini pazinskoga politiškoga društva, obdržavanoj ovdje dne 8. t. m., al pošto neimate o tom glasa, evo mene, da Vam koju u kratko reknem. Nakon onolika moljakanja i prietnjah u istarskih talijanskih novinah, dalo se je očekivati, da će ročenog dana sve po Rovinju vrvit od silnih članovah onog „krasnog“ društva. No provarismo se mi, a još više naši Talijanaši, na čelu njim slavni uredniei još slavnijih talijanaških novinah. Članovah nadošlo je toli malo, da se je mogio svuda čuti, kako se vodjo i prvaci silno srdo i zubi škripiju radi nomara istarskih „patriotah“. To dakle mnogobrojno (!?) društvo sastalo se u rovinjskom kazalištu, da odigra opet jednu novu komodiju.

Vladu zastupno je sam upravitolj kot. glavarstva, g. vitez Conti.

Poslije raspravljenih običnih točkah dnevnoga reda, htjela su gospoda od „politike“ po starom običaju zajahati vilovitog vranca, te stali junački udarati na c. kr. činovnike, na slavonske svećenike, školske nadzornike, učitelje itd. Vladin povjerenik slušno donekle tu raspuščenu svetu, koja udara lievo i desno kano bisana, nu napokon dosluglilo i njemu nepravedni i neosnovani napadaji, klevete i ocrnjivanja, te je **svečano protestirao** proti takovomu postupku. Da Vam je bilo vidiltî onda te veličane! Ostali oparen kano i mlada kopriva na proljetnom mrazu. Sviljala se gospoda kno i gliste, kad joj ne glavu stanoš. Očevidno iznenadilo je sve onorgličnо i muževno postupanje g. viteza Contia.

Jadnici nobiljahu na to pripravni, jer njim je do sada uvjek svaka i svagdja „liše“ prošla. Poparen izmučali jošte jedan drugomu nekolike hvalospjevah, pak se razstali kao Jakovljeva dicca. Nobjo vam oblčno buko, pristiljena vesalja, gromkih „evviva“, „battimani“ i sličnih liderijah.

Srditi i zlovoljni odbičko, da će se ipak nekomu osvetiti. Poročka „babica“ imala je donieti moralno (!?) izviešće o radu toga slavnoga društva, to tim se misljahu osvetiti onomu, koji je na skupščini ustao, da brani zakon, rod i pravicu. „Buba“ je u istini već u budućem broju donieta to glasovito „**moralno**“ izviešće, u posebnom prilogu, al juoh, eto nove nesreće! Poročki conzor nepoznano **ovaj put** šalo, pak ti lepo zaplieto prilog i tako su prikraćeni svi prijatolji, štovatelji i pouzdanici pazinske „**puliške**“ za divan užitak, štono bi ga bili uživali, čitajuć tu najnovilju komodiju talijanaške gospode, koja se je odigrala dne 8. maja g. 1887. u „šiatom“ našem Rovinj-gradu.

Poprsje Jovana Sundečića. Veleuglodni srbski pjesnik, najglavniji proslavitelj ljubavi i sloge izmedju jednokrvne braće Srbah i Hrvatah g. Jovan Sundečić, tajnik crnogorskoga knoza Nikole itd. vraćajuć se iz Hrvatske u Crnugoru, zaostavio se nekoliko dana u Trstu. Naš umjetnik i prijatolj g. Rendić snimio je poprsje narodnog pjesnika i veleštovanog mu prijatelja. Poprsje samo izvedeno je vrlo krasno i toli točno, da će pjesnika poznati na prvi mah i onaj, koji ga je samo jednom vidio. Tako imademo vjernu sliku narodnog velikana, koga zovu punim pravom koli braća Srbi, toli Hrvati „svojim“.

Dočak prosvj. g. biskupa u Boljunu. Dne 7. t. m. podiolivao je prosvj. g. dr. I. Glavina, biskup tršćanski, sv. potvrdu u gradiću Boljunu. Dan pred tim došao je nadpastir iz Paza na prospanje u Boljun, gdje bijaše radostno i častno od puka dočekan. U susret pošao mu domaći g. župnik, g. učitelj sa školskom diecom, občinska deputacija i mnogo puka.

Boljunski stanovnici priredišo pred vratima grada krasan slavoluk, na kojem se nalazio na bielој tabeli pozlaćeni napis: „Dobro došao!“ Taj nedužni napis, reć bi, da je silno uznemirio boljunsko šurnjake i mutikaše.

Čim se je puk sa prosvj. biskupom odaljio, strgoše ti junci ročenu tabelu te ju namazaše posve govedjim blatom na zadnjoj strani, a napis bijaše posve uništen. Tada nacrtaše veliku čovječju glavu, napram kojoj je strčila sa svako strane po jedna ruka sa „rogovi“, a ozdol bijaše debelimi slovi napisano: „P. Croati“ (Porchi Croati). Tako „all' avita“ nacifranu tabelu postavišo na prijašnjo mjesto, gdje je ostala sve do sliedećeg dana, dok ju nije občinski pandur na zahtjev izvanjskog puka skinuo. Preko noći su valjda isti talijanaški „piturî“ zamazali i prag na župnom stanu, gdje je prosvj. biskup odsjeo.

Neznamo, koga li su boljunski „mazari“ htjeli onim mazilom počastiti, nu toliko znamo, da su se u svojoj golotinji pokazali i onim, koji rieđko u Boljun dolazo.

Takovih junačkih djelah nisu počinila niti njihova braća, bijuć se proti Abisincem u Africi.

Hrvatskomu narodu u Istri nobi, po njihovom sudu, već smjelo dozvoljeno biti, da svoje dostojanstvenike, najpače svoje nadpastire pristojno prima i dočeka. Zar nas kanite tako usrećiti tom vašom toli hvaljenom kulturom? Tà toga nobi učinili niti najdivljiji narodi svomu nadpastiru, te vi, koji se dičite nekakvom kulturom, jesto gori od samih barbarah.

Kad bi oblasti, osobito občinsko poglavarstvo, ozbiljno stvar uzelo, zaista bi se pronašli ti boljunski talijanaški silikari, no ovako će svo zaspati, a boljunskom smradu ostati će dobar glas, kako je liepo dočeka svoga biskupa. — Pfui! sram vas bilo!

Porečki listić i govor g. zastupnika Vitezića. Glasilo porečko-pazinske gospode zadelo se po starom običaju zajahati vilovitog vranca, te stali junački udarati na c. kr. činovnike, na slavonske svećenike, školske nadzornike, učitelje itd. Vladin povjerenik slušno donekle tu raspuščenu svetu, koja udara lievo i desno kano bisana, nu napokon dosluglilo i njemu nepravedni i neosnovani napadaji, klevete i ocrnjivanja, te je **svečano protestirao** proti takovomu postupku. Da Vam je bilo vidiltî onda te veličane! Ostali oparen kano i mlada kopriva na proljetnom mrazu. Sviljala se gospoda kno i gliste, kad joj ne glavu stanoš. Očevidno iznenadilo je sve onorgličnо i muževno postupanje g. viteza Contia.

Jadnici nobiljahu na to pripravni, jer njim je do sada uvjek svaka i svagdja „liše“ prošla. Poparen izmučali jošte jedan drugomu nekolike hvalospjevah, pak se razstali kao Jakovljeva dicca. Nobjo vam oblčno buko, pristiljena vesalja, gromkih „evviva“, „battimani“ i sličnih liderijah.

Srditi i zlovoljni odbičko, da će se ipak nekomu osvetiti. Poročka „babica“ imala je donieti moralno (!?) izviešće o radu toga slavnoga društva, to tim se misljahu osvetiti onomu, koji je na skupščini ustao, da brani zakon, rod i pravicu. „Buba“ je u istini već u budućem broju donieta to glasovito „**moralno**“ izviešće, u posebnom prilogu, al juoh, eto nove nesreće! Poročki conzor nepoznano **ovaj put** šalo, pak ti lepo zaplieto prilog i tako su prikraćeni svi prijatolji, štovatelji i pouzdanici pazinske „**puliške**“ za divan užitak, štono bi ga bili uživali, čitajuć tu najnovilju komodiju talijanaške gospode, koja se je odigrala dne 8. maja g. 1887. u „šiatom“ našem Rovinj-gradu.

Poprsje Jovana Sundečića. Veleuglodni srbski pjesnik, najglavniji proslavitelj ljubavi i sloge izmedju jednokrvne braće Srbah i Hrvatah g. Jovan Sundečić, tajnik crnogorskoga knoza Nikole itd. vraćajuć se iz Hrvatske u Crnugoru, zaostavio se nekoliko dana u Trstu. Naš umjetnik i prijatolj g. Rendić snimio je poprsje narodnog pjesnika i veleštovanog mu prijatelja. Poprsje samo izvedeno je vrlo krasno i toli točno, da će pjesnika poznati na prvi mah i onaj, koji ga je samo jednom vidio. Tako imademo vjernu sliku narodnog velikana, koga zovu punim pravom koli braća Srbi, toli Hrvati „svojim“.

Dočak prosvj. g. biskupa u Boljunu. Dne 7. t. m. podiolivao je prosvj. g. dr. I. Glavina, biskup tršćanski, sv. potvrdu u gradiću Boljunu. Dan pred tim došao je nadpastir iz Paza na prospanje u Boljun, gdje bijaše radostno i častno od puka dočekan. U susret pošao mu domaći g. župnik, g. učitelj sa školskom diecom, občinska deputacija i mnogo puka.

Boljunski stanovnici priredišo pred vratima grada krasan slavoluk, na kojem se nalazio na bielој tabeli pozlaćeni napis: „Dobro došao!“ Taj nedužni napis, reć bi, da je silno uznemirio boljunsko šurnjake i mutikaše.

Čim se je puk sa prosvj. biskupom odaljio, strgoše ti junci ročenu tabelu te ju namazaše posve govedjim blatom na zadnjoj strani, a napis bijaše posve uništen. Tada nacrtaše veliku čovječju glavu, napram kojoj je strčila sa svako strane po jedna ruka sa „rogovi“, a ozdol bijaše debelimi slovi napisano: „P. Croati“ (Porchi Croati). Tako „all' avita“ nacifranu tabelu

Dopisnica uredničtva

G. dopisniku iz Rastavčićeva i Omaj Imovnike obavlja sada — kako doznajemo od pravo strane — posve marljivo svoju službu. Tim notvrdimo, da je bilo i prošle godine tako, al valjalo Vam se tada oglasiti. Vlast o tom — ako je istinita, ukora je vriedna. Ovo neka bude opomenom dotičnim. Prijateljski Vam odzdrav.

G. A. P. u P. Ono vlast o Vašem Zupoupravitelju — ako je istinita — prijavite njegova nadpastira jer se mi nerado pačamo sa krnjeloškimi i šarenjačkimi svećenici. Živili!

Dopisnica uprave.

Od 11. do 25. t. m. priposlane nam predplate: P. u. gg.: S. G. Preputnik za 86. — Gj. L. Barčjevo za 87. — A. L. Dubašnica za 86-87. — J. B. I. D. Pul za 87. — Čit. Konižka za 85., 86., 87. — M. R. Dragozetić za pol 87. — S. S. Poreč za 87. — P. V. Sinj za 86. — A. S. Zamask za 86. — J. R. Maja za 87. — A. S. Šušak za ogina od god. 86. — Gj. P. Zagreb za ogina od god. 86. (Slučajno bilo zaostalo). — J. V. Jezerane za 86., 87. — „Concordia“ Volosko za saldo do konca 86. — J. G. Gračišće za 87. na račun — V. K. Preputnik za pol 86. in 87. — M. R. Rusnica preko K. S. Zagreb za 86., 87. — S. S. Bakar za 86., 87. — A. J. Medjenica za 87. — M. P. Pul za 86., 87.

Lutrijski brojevi

dne 21. maja.

Trst	23	31	85	71	89
Linc	39	54	36	90	70
Buda	33	6	89	19	80

dne 25. maja

Prag	60	87	44	46	56
Lavov	58	72	67	74	25
Hermannstadt	55	46	63	36	66
Inn-sbruck	69	5	62	12	35

Nova, moderna bolest: svakidnjeje živanje, pred kojoj se uporabljuju najjača narkotična sredstva, izlieči se najsigurnije najbolje i neškodljivim lickom: Dra. Ljubera »Elixirom za živce«.

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst sa sidrom) uz cienu: pol staklenice 2 for., ciela for. 3·50, dvostruka paka f. 6·50 nč. u svih lekarnah, te u centrali lekarnika dr. Bödiker i C° u Hannoveru, nadalje kod B. Sarravala i Prandinija u Trstu.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccoli-ja
v Ljubljani.

prodaja se v malih steklenicah, kojim je vtisnjeno ime njo izdelovatelja G. Piccoli, Ljubljani. Vsakej stekleniei priložen je navod kako jo rabiti v slovanskem, nemškem in laškem jeziku, ovit z rožno-barvenim papirnim trakom, na kojem je videti postavno zavarovana znamka (angel), znamenje lekarne Piccolijeve. Opozarjamo pred ponarejanimi izdelki, ki so brez vsake vrednosti! — Kdor priporočevano ravná, bo ostro kazovan.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Reziji v lekarnah Angelini in Spangaro; v Pulji Wassermann, Carlovichio in Rodinis; v Dinjanu Reki in Brademante; v Kopru Giovannini in Favretto; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Vislandi Fatelli, v Poreču Canduslo, v Buji Benetti in v večini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 5—10—50.

Museo Meyerott

zemljište Ralli, proti Giardino Publico u Trstu

Podpisani časti se objaviti ovimo sl. občinstvu, kao takodjer i c. kr. vojničkoj posadi, da će današnjim danom biti u njegovom **museju** nova izložba slikah. U nadi, da će štovani posjetitelji i ljubitelji umjetnosti sa ovom drugom izložbom biti podpuno zadovoljni, moleći za obilni posjet, bilježi se sa dubokim štovanjem.

3—3 J. MEYEROTT.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovijšem načinu profesorja **Wilkensona** popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum

Braunschweig. 14—52

KLINIKA za spolne in želodčne bolesti, nastope okužuvanja i oslabenja moške slabosti, polucije, žguče vode, močanja postelje, pačkanje krvi, zaboljše v desni in vseh bolezni mehurja, grobu in živcev. Tudi plen ono po najnovejšem znanstvenem postopanju z nekodljivimi sredstvi.

12—31—104

O. Strecker,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Najboljši

papir za cigarete

2—20 je pristni

LE HOUBLON

francoski fabrikat Cawleyev in Bourjer v Parizu.

Svari se pred ponarejanjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje drl. I. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lippmann, i vsi sort kemije na omnjskem vseučilišču. rad njegovo najboljšo kakovosti, radi njegove čistote in zato, ker v njem ni nikakvo druge zdravju škodljive tvorine.

Pozor: Vsak mi mora na omotnji podpis:

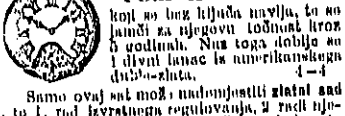

Darilo k sv. krizmi.

Največa novost.

samo for. 5.25

stane novoizmišljeni

Washingtonski

ponoćni sat,

koji se bez kljuća navija, te se jamči za njegovu točnost kroz 5 godinah. Nuz toga dobija se i divni lanac iz amerikanskega double-zlata. 4—4

Samo ovaj sat može nadomjestiti zlatni sat i, to 1. rad izvrstnega regulovanja, 2 radi njegove točnosti 3. vsled svoga dlanoga okvira, te se može dakle svakomu preporučiti.

Dobiva se samo uz gotov novac ili uz poštarsko pouzeće Naročbe neka se pošilju na

Warenhaus zur Monarchie

Wien III Hintere Zollamts strasse 9

Želodčno bolezni ozdravi brzo in ponovna

JERUZALEMSKI BALZAM

odlni in neomejljivi želodčni pijača.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim bolezanm, nad ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne snake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudoži priporočajo, nimo nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odlično oživljajoče in želodčne žive hitro krepčalne moči **pravico pradnosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuju tudi se vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kinesko robarbaro, katera koreninka je poznana zarad njenega uvodnega upliva na **prebavljenje** ali **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnim trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju

Steklenica z navodom vred stane **30** novcov. 18—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišća v Trstu v lekarni *Marku Ravasini* i *G. B. Rocis*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmoiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallaca. 34—48

Glavni zgoditk event.	Oglas	Za sgoditke
500.000 marakah.	**sreće**	**jamči država.**

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srečkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se stalno

7 milijuna 222.000 marakah

dobiti.

Sgoditci ove *unosne* novčane lutrije, koji sastoji poleg maerta od samih 97 000 srećakah, jesu sliedeći: Najvedi sgoditak jest 10—15 event. **500,000** mar.

Premija	marak.		marak.
1 sgoditak á	**500,000**	6 sgoditak á	**5,000**
1 sgoditak á	**200,000**	100 sgoditak á	**3 000**
2 sgoditak á	**100,000**	251 sgoditak á	**2,000**
1 sgoditak á	**80,000**	512 sgoditak á	**1,000**
1 sgoditak á	**75 000**	791 sgoditak á	**500**
2 sgoditak á	**70 000**	150 sgod. á 300, 200, 150	
1 sgoditak á	**60.000**	30950 sgoditak á	**145**
2 sgoditak á	**50 000**	7900 sgod. á 134, 100 94	
1 sgoditak á	**30 000**	7850 sgod. á 67, 40, 30,	
5 sgoditak á	**20.000**	ukupno	
29 sgoditak á	**10,000**	**46.700** sgoditakah	

ovakovih izadje slegarno u malo mjeseci u 7 odlsah. Glavni sgoditak I razr. iznaša **50.000** mar., parnste u II. na **60,000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90 000** m., u VI. **100.000** m. i na promijenu od **500.000** eventualno **500,000** marakah. — Za prvu vuolibu, koja je službeno ustanovljena, na

16. juni t. l. stoji:

cijela orig. srećka 8 m. III. 3.60 a. vr.
pol „ 3 „ „ 1.80 „
četvrt „ 1½ „ „ 90 nvč. „

te razpošiljave ove od državne zajamčene originalne srećke (jedinstvo zabranjeno prodaje) na vanidbenim mestom za državnim gerbom uz frankiranim pošiljku svuda i najdalje krajeve. Svaki sudionik dobije od mene nakon svake vuolibe listi sgoditaka, budavac — **Vuolibeni mcrt** za državnim gerbom, na kojem se nalazi 6 stoki razdioba **sgoditakah** poleg i razredah razmošljam **unapred** i **badava** 6—15

Izplatu i pošiljku dobivenog novca

daj m sam izravno na interesante uz najstrožju tajnost.

Svaku naručbu moje se poslati **na putnicom** ili prepurukom listu. Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vuolibe i to svakako do

16. junija tekuće godine pouzdu

Samuel Heckscher-a sen.

bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

Proljetni liek.

Kao najstarije i najudatnije **proljetni liek za mlade i stare**, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučuju najslavnije ljekarski in aciteti domadi i inozemski, vsd odlvna uporabljivanja slovede i mnogoputa sa kalajnani odlkovanu

Budimsko

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati nili potreba.

Ova se voda dobiva u svježem stanju u svih ljekarnah i trgovinah sa zdravilnom vodom

Skladište u Trstu kod gosp. IVANA DILLIA i kod vlastitih zdeca 8—20

BRAĆE LOSER.

Strmite, čitajte, kupite!

dobil sem veliko pošiljatev izvrstnih ur iz

Pariza	Geneve	Türinga

koje moram za svako ceno prodati, zatorej priporočam sledeče vrste:

samo fr. 1·20	velja lepa **Kabinetna** nuzdna ura gre dobro, ima verižico in je lepo okraš-na.
samo fr. 1·50	stano izvrstna Ženpa ura iz lepa, zlata podobna kovine ni igrača, amrak dobra ura za vsakega
samo fr. 2·50	velja krasna nastjana ura se zvoni in budilno pripravo v orehovem okvirju in samo svetujoče ploščo gre izvrstno.
samo fr. 2·50	stane ura z mahnjom, najlepša ura, katero se more, misliti, prava krasota za vsako dvorano v orehovem okvirju, gre nat nko 14 ure pol in gala ura.
samo fr. 3·90	velja francezka budilna ura iz zlatenega bronc, jako lepa zvoneča in krasota za dom in popotovanje, ima nepokončljivi stroj ter gre natanko!
samo fr. 4·50	stanu izvrstna Ženpa ura, cilindrovka iz posrebrenega nikla zadilano vrudnim strojem in lepo okrašenim okvirom krist. steklom, zares krasna ura
samo fr. 5·65	samo Ženpa ura remontvirka iz posrebrenega nikla, se navija brez ključa, ima kazalo za sekunde; je dobro urejena, s ložnatim steklom in mehanizmini kazali. Ravno taka ura iz pravega 13. l. srebra gld. 9·50
80 n. fr. 1·20	velja lepa pozlačena verižica za uro. jako lina pozlačena verižica z početom, prekrasno, umetno delo

Edina zaloga v avstro-ogerskej in razpošiljanje na vse kraje to pri poštnem povzetju pri

Wiener Uhren-Depot & Versandt:

Fekete, Wien, V. Wehrgasse 18-34.

Op. Kamrur sprejeti predmeti niso po volji povratim denar, tora) more vsakdo brez skrbi, poročiti. 8—

Zaloga kož za podplate, dobrih trpežnih, lastnega izdelka — priporoča po nizkoj ceni

strojarija Ivan Tomšič-a

na Vrhniki. 10-9

Podružnica u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerošijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz $2^1/_4\%$
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz $3^1/_2\%$
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $2^1/_2\%$
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz $3^1/_2\%$

Okružni odjel

u bankah $2^1/_2\%$ kuhinste na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, analije Zagreb, Arad, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Clelovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer izvršenje kupovah uz $^1/_4\%$ provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_4\%$ provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, $5^1/_2\%$ godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povelje iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu i okolnim Trsu. 1—48

Mod. i chir. dr. Miha Braun, zdravnik,

posebno za bolezni v grlu in pošiljatelje

stanuje v ulici Dogana štev. 2, I. nadstropje, sprejema bolnike: 3—4

od 8—9. ure zjutraj in od 2—4. popoldne.

Skladište kožah

i podplatah, njemačko i amerikaneko vrsti, preglavci, fini šagrin, ganzovo i francozko kožo; nadalje se dobivaju krojeno pripravo za cipele u jako bogatom izboru uz veoma nizku cienu, koja se ne boji nikakve konkurencije u

TRGOVINI KOŽAH

GIOVANNI ZOTTER

Corso 30 **u TRSTU,** Corso 30

Solidan dar

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obed iz pravoga c. kr. patentiranoga za cielu Evropu Phönix-srebra, koje je uvjek bilo, kao pravo 13-lotno čisto srebro i divnoj kuliji sahranjeno, sastojeći iz 6 nožavah sa ocilnim rezalom, 6 žlica sa krunom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni zvonac, dakle 31 komad, koje odnjemo samo za 4 for 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručbe prima: Zentral-Export-Verwaltung, **H. Balsam,** Wien, 9. Bez., Unt. Augartenstrasse 35. 5-30

Providjen na ovom znamkom je pravi prof. dr. Libora

Elixir za živce

dojim se ozdravlja sva živčana bolesti slgurno i podpuno, ma da su i rastarjele onolike puno mučale, uslled mlndostnih, prlsilna. Ozdravlja **slabost,** bljelatok, slo- i glavobol, migrenu, jako kucanje srca, bolest želudčalne, ter posljednje prolavne itd. **Elixir za živce,** sastavljen iz svježeg zuaćnih biljkah, priznan od svih auktoritetah medicinskih — pruža jamstvo za ozdravljenja spomenutih bolestih. Pobliže in cirkulara, koji se pridodan svakoj staklenki. Cieua male staklenke f. 2 — velike 3.50, dvostruke f. 6.50 a. vr. u gotovom ili pouzedom. — U svih ljekarnah ja se prodaje. — Glavno skladište: Elixir-Apotheke, **Max Fanta,** Prag, Altstädter Ring. — **U Trstu** u ljekarnah B. S. ravnal, »All'Amazone Trionfante« i Prendini. — **Na Rieci** A. Mizzan 26—3

!! Molim čitajte !!

Neobhodno potrebno za svaku kuću

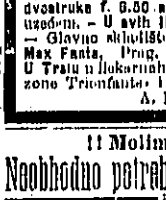

jesu naš. c. kr patent. i u Londonu odlikovana od Phönix-srebra jedaća, koja su usnano radi svoje trajnosti i tvrdoće, već takodjer iz zdravstvenih obzirah u porabi nenadkriljiva a ktomu uvjek bijela tako, da se nalion **25** god. od pravog srebra nedadu razpoznati, što se može podkriepiti sa tisuće zahvalnih i priznatnih iz najvišlh krugovah, te koje nemožemo odvje radi malena prostora priobćiti, ni koja ima P. N. obćinstvu u našem uredu na uvid. Budući tuademu jedino ni skladište c. kr. patent. od phönix-srebra jedalah, to smo jedino mi u ugodnom položaju, slobodna bi krasna komada za nizku cienu od fr 9.50 nv odzutnlti

6 komad, jedalnih žlica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad jedalnih vilica od phönix srebra najfinija vrst.
6 komad krasn h nožovah za stol pravim engles. ocilnim rez m.
6 komad od phönix-srebra desert ili žlice za dlean prv. vrst.
6 komad od phönix-srebra žlice za kavu i čuj prva vrst.
1 komad od phönix-srebra žlic za jaja prva vrst.
1 „ „ „ žlica za juhu težku vrsti
6 „ „ „ žlica za mlieko „ „
6 „ krasnih čašica za jaja.
1 „ „ posalpač za papar ili slador.
1 „ svinljaka za salon najnovnjega fasona.
6 komad F elzellrane Victorlatablet po kinezku graviran.
1 komad mallnjli rački ili kluvirni svjetnjak nova fasona.

51 komada koji jesu svakom stolu pravim uresom a stoji sve skupa samo for. 9.50 novč.

Naručbe primaju se za gotov novac ili c. kr. pošt. pouzedom i obavlja jih prvo c. kr. patent. izvozničko skladište phönix-srebra J SILBERBERG, Beč, II. Antongasse N. 6.

(Jamstvo) Da ostanu bjela naša jedala od phönix-srebra jamčimo ovim za 25 god. te ako za dokaz najvišja solidnosti naručbe, koje nekonvenlraju u roku od 14 dana bez pogovora natrag uzeti.

Ujedno nas badjamo sa ovim P. N obćinstvo opomenuti, da nevalja zamleniti naša c. kr. patent. jedala od phönix srebra sa onimi što no su sa zadnjih godinah tako naglo pod imenom Britanija-srebro pojavljuj; radi toga molimo, da se izbjegnu prevari, neka se točni znak-ov opazi. 8—6

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 429

1887. Pomladna sezona 1887.

Telefonbr. 429

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz češljano vuno sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prslnci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 14, 18, 15. 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . $4^1/_2$, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojake odjeće za **gospodu** i **djecu**
uz veoma **nizku stalnu cienu**
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v PRAGI, Gräben br. 19 novt, vis-à-vis gospeskoj ulici

Vanjsko naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 9—50

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 22. U Trstu 2. junija 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 40 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti.

Komu list nedolazi na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se novradaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za sošnko 2 for. na godinu. Razmjerne for. 2½, 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Govor

zastupnika dra. D. Vitezića.

(Konac.)

No, talijanska stranka nebijaše joštc a tim stanjem zadovoljna, već je dapače došla u najnovije vrieme na lukavu misao, t. j. postavila je teoretičko načelo, da se u svakom mjestu, gdje su vrlo neznatno manjine, ustroje paralelke, i to tako, da se u ovih paralelnih razredih nesmije učiti drugomu jeziku, već se ga dapače izključuje. Gdje su talijanske manjine, tuj se to teoretičko glavno načelo do skrajnosti izcrpljuje; to se događa primjerice u Fontani, u Lovranu i na mnogih drugih mjestih. Gdje su pako manjine slovenske ili hrvatske, tuj ostane samo teoretičko načelo i nouvadja se u život. Tako je n. pr. u Pazinu pred dvie godine mollio preko 80 slavenskih otaca obitelji, da njim se ustroje obzirom na to, što sačinjavaju veliku manjinu pučanstva, paralelke, no na to nije njim se posve ništa odgovorilo.

U tih mjestih ostavlja se upravo roditeljom na volju, da odluče, u koji cilj da uplšu svoju dicu. Ali skromašno se roditelja svakojakimi nagovaranji i doskočicami na to privode, da upišu svoju djecu u talijanski odiel, a naravno je što nemaju nikakva napredka, pošto nerazumiju jezika, u kojem se jih od početka podučuje.

To je upravo nakana talijanske stranke, da znanstvo u prosvjeti slavenske pučanstvo, te da se uslied toga s njim lagljo vlada. (Posve pravo! na desnici.)

Na taj način dogadja se dakle, da se u 34 slavenskih školah talijanski uči. Osim toga uči se u Istri na 30 školah njemački. No uslied takove uredbe, koja je pogrešna, dolazi se do toga, da se niti ondje nepostizava napredak, gdje bi se ga inače moglo postignuti. To se navadja i u samom službenom izvješću, koje sam jur spomenuo; jer se iztiče među zaprekami k postignuću naukovne svrhe, među ostalim u dotičnom izvješću i sliedeće: „Od okolnostih zahtjevana potreba podieljivanja nauka u drugom jeziku u školah, koje su manje dobro uredjene i od provelikoga broja djece pohadjane.“ Na taj način počinje se već od početka slavensko pučanstvo odmeđivati, dielomice poniemčivati, dielomice potalijančivati, a kod nastajućeg pri tom boja biva ono, što sam već prije mnogo godina u ovoj kući proricao: poniemčivaoci ostaju kratkih rukavah.

Za dokaz tomu pozivljem se na jur spomenuto službeno izvješće, u kojem stoji, da se podučanje talijanština dielomice dobrim a dielomice srednjim uspjehom, niemština pako skroz slabim uspjehom. —

Odatle vidite, koji li je uspjeh takovoj pogrešnoj uredbi. Polag istog službenog izvješća bijaše godine 1884/85 ustrojeno sedam redovitih i tri pomoćne škole, a zatvorene četiri redovite i četiri pomoćne škole. Redovite se škole rade toga zatvara jer se nije uprave našlo nijednog natjecatelja za pokriće toga mjesta; škole za potrebu bijahu napuščene, što su nekoji svećenici oboljeli, ili što drugi nisu htjeli iz drugih razlogah službe preuzeti. U nekojih poznatih mi slučajevih dogodilo se ovo radi toga, jer se jih je htjelo prisiliti, da u čisto slavenskih mjestih talijanski podučavaju. To njim nije pako dopuščala savjest i radi toga odrekoše se radje službe.

Što se tiče školskih sobah, to neima nijedne, koja bi bila loša za slavensku djecu. Upravo je nevjerojatno, u kako se slabih i uzkih protorijah nalaze djeca, napose pako u političkih kotarih Volosko, Kopar i Pazin, te se mora čovjek zbilja čuditi, što se mladež još u našem stoljeću u takove prostorije strpava.

Istih klupah manjka u slavenskih školah, a nemanje takodjer potrebitih pisadih spravah.

Kao glavni razlog slaboga uspjeha navadja se — i to punim pravom! — slab polazak škole.

Polag toga često spominjana izvješća imade u Istri 40.493 za školu sposobne djece. Od ovih nemože se njih 11.149 radi provelike odaljenosti ili sliog. loših putovah nijednomu školskomu okružju pripojiti. Od ostalih 29.344, nemože jih 2187 poradi uzkih prostorijah školu polaziti, a to sve događja se u slavenskih mjestih. Upisano je dakle u istinu samo 57 po sto djece za školu sposobne. Od onih, koji polaze školu, ubilježeno jih je u izvješću 21.536. Na 1 od ovih tisuću jih samo 6202, koji nisu iz škole izostali, dočim su svi ostali više manje izostajali. Kotarska školska vlada naložila su doduše kazne u novcu i zatvoru, i to g. 1884/85. u 2225 slučajevah, mu jedino u 622 slučajeva bijaše kazan ovršana, dočim se je u svih ostalih slučajevih odpustila.

Razlog tomu manjkajućemu polazku škole valja tražiti u pogrešnom nadzoru školah. Nadzor taj povjeren jest onim, koji toko iz narodnostnog ogolzma za tim, da elementarni uzgoj slavenskog pučanstva znostane, to upotrebljavaju sva sredstva za postignuće to svrhe. Tim se razjasnjuje nemar, koji vlada u mjestnih viećih obzirom na polazak škole.

Pridružja mi se dakle sbilja smiošno, što se od godine do godine u zemaljskom saboru to pitanje razpravlja, te se uvlek kaže, da se neopaža nikakva napredna u pučkoj školi, ništa da se neuči i koji li je tomu uzrok? Navadja se tada sve moguće uzroke, nu glavni je uzrok, povodna pogrješka ta, što nije naukovni jezik za većinu djece maternalski jezik.

Da je maternalski jezik naukovnim, tada bi se znato drugi uspjeh postigao. Pogrješka je takodjer velika u pomanjkanju učiteljah, i toliko škola za potrebu, koje postoje.

Poradi svih tih razlogah umolio bih visoku kuću, da prijazno prihvati rezoluciju, koju sam imao čast već prije visoke poštovanomu gospodinu predsjedniku predati, te koja bijaše jurve proštana i poduprta. Kazat mi je još samo nekoliko rieči o molbi slavenskih občinah sa otoka Krka, koju su te obćine nedavno visokomu ministarstvu nauka upravile pitajući, da se pruži iz državnih sredstvah pomoć onim djevojkam hrvatskih roditeljah, koje polaze pripravnicu u Dubrovniku, ili nije li to moguće, da se bar ustroji posebun odiel kod pripravnice u Gorici za hrvatsko učenice.

Da razjasnim rečenu molbu, uslobadjam se u kratko sliedeće kazati. U Istri je velika nestašica učiteljicah, koje bi bilo sposobne u hrvatskom jeziku podučavati, a nestašica ta rasto godimice.

Postoji doduše pripravni tečaj za hrvatskim naukovnim jezikom u Kastvu; na radi dalnje neobrazbe, moraju učenice u Dubrovnik, jer neima u cielej ovostranoj polovici državo rijedne ženske pripravnice sa hrvatskim naukovnim jezikom (Čujte! čujte! na desnici.)

Učenice te iđu se do sada uviek u Dubrovnik, te njim se je u tu svrhu štipendije podieljivalo. Od god. 1885 uzteglo njim se naredbom zemaljske školske oblasti rečene štipendije. Koji li je bio tomu povod, nemogu si protumačiti; obilje učiteljicah nije zaisto moglo biti, a drugog razloga nebi znao navesti.

Kad je već tomu tako, tad bi se imalo bar na ženskoj pripravnici u Gorici, — a to bi nam bilo milije, jer je ponešto pogibeljno, da samo djevojko daleko u Dubrovnik putuju — ustrojiti posebun odiel s hrvatskim naukovnim jezikom tako, da bi i tamo tri odiela postojala kao što je to u Kopru. Da je to neobhodno potrebito, netreba mi na široko tumačiti. Sada bo idu učenice u Goricu, pošto njim bijahu štipendije uztegnute za ženska pripravnicu u Dubrovniku.

Medju slovenskim i hrvatskim dialektom postoji ipak nekakva razlika. Dodju li dakle djevojčice u Gorici, gdje moraju primatoljni izpit u slovenskom jeziku polagati, tada propadnu obično, budući da nisu naravno toli vješte slovenskomu jeziku a da bi mogle izpit u istom položiti; budu li ipak propuščene, tada nemogu istim korakom napredovati, kojim i ostale učenice slovenskoga jezika; one dakle moraju znostati, a to tim više, budući da se zahtjeva osim poznanja slovenskoga jezika i njemački jezik.

U toli mladjahnoj dobi učiti dva jezika, jest skoro nemoguće. Odatle sliedi, kako je potrebito, da se zadovolji želji izraženoj u spomenutoj molbi.

Ovih se dana vrlo mnogo razpravljalo o obrtničkoj školi, koja se imade u Trstu ustrojiti; usprkos tomu moram vas, štovana gospodo, umoliti, da mo na kratko poslušate, pošto bi rad i o tom predmetu nekoliko rieših kazati. Kao što je poznato, imao bi se u tom zavodu upoljati talijanski jezik kao isključivo naukovni. Njeg. preuzvišenost ministar nauka potvrdilo je brzojavno — kao što bijaše takodjer u jednoj interpelaciji, koju su mnogi zastupnici ovo (desno) strane podpisali, razložnjeno — da će biti talijanski jezik isključivo naukovni, te da će so samo u onim slučaju kad bi se dostatan broj Slovenacah prijavio, slovenski jezik, ali jedino kao naukovni predmet uvesti, ali ne kao obvezatan već kao slobodan naukovni predmet. Ali, gospodo moja, ja mislim, da, tobožnjak neodgovara načelu ravnopravnosti, te bi ja Njeg. preuzvišenosti predočio, da kako se ovdje neradi o školi, koja ima samo gradu Trstu služiti već o školi, koja će cielej zemlji služiti, te da se ima uslied toga na sve narodnosti u zemlji obzir uzeti. Poznato je, da imade u Primorju okolo 320.000 Slavenah i okolo 270.000 Talijanah. Slavenah imade dakle mnogo više nego li Talijanah. Mislim dakle, da bi se imalo, što se tiče naukovnog jezika u onom zavodu, a njemi isto kao što i s Talijani postupati. Čudnovato je pako, što nije Njeg. preuzvišenost u rečenom brzojavu niti spomenuta hrvatskoga jezika, premda imade u Istri tri potine Hrvatah. Držim svakako, da bi se u toj školi moralo u obzir uzeti i na hrvatski jezik i to tim više, jer bi tada, kad bi se uvele hrvatski jezik kao naukovni, vrlo se mnogo mladićah iz Dalmacije, gdje neima takova zavoda, u Trst na nauku došlo. Osim toga došlo bi učenikah u Trst iz susjednoga hrvatskog Primorja, iz Slavonije, Hrvatske, dapače iz Bosne i iz cieloga iztoka, kad bi taj škola valjano uredjena bila, i kad bi hrvatski jezik kao naukovni upoljan bio.

Ja bi umolio liepo Njeg. preuzvišenost, da taj predmet još na razpravu dade, te da stvar uvaži. Što da ročom pako ob onoj rezoluciji, koju je stvorilo gradsko zastupstvo u Trstu i uslied koje da će za školu doprinašati gradska občina jedino pod uvjetom ako bude talijanski jezik isključivo naukovnim. Ja sam jurve kazao, da mi netežimo za tim, da bi se talijanskomu jeziku budi koja štota ili nepravda u pogledu nauke naniela. Mi dapače želimo, da se taj jezik tamo u podpunom obsegu uzdrži, ali isto tako želimo, da se u obzir uzme i naše pravo, te da se uvede i naš jezik kao naukovni.

No gospodo moja, većina zemaljskog zastupstva, koja stvara takove zaključke, može se doduše nazivati slobodoumnom, ali ja sudim, da to neodgovara u istinu pravomu slobodoumju.

To isto moram kazati obzirom na zaključak gradskog zastupstva od 29. decembra 1886. gledo nekojih svećeničkih pitanjah i gledo zaključka, za odstranjenje slovenskih napisah na tršćanskoj postaji željeznice Herpelje — Trst.

Što se tiče prvoga predmeta, to je prosvjetli biskup jasno dokazao posebnom spomenicom od dne 30. marča t. g. koli neobstojnost toli nezakonitost priluvaćenih zaključakah.

Ja imadom tu spomenicu pri ruči, a žao mi je, da se moram odreći zadovoljstva o tom izvrstnom spisu pobliže progovoriti i to radi pokročilo dobo i poradi toga, što nespada na predmet današnjega dnevnoga reda.

Ograničujem se dakle samo na to, da konstantiram duh nesnosljivosti, koji vlada u onih krugovih. Napokon moram, gospodo moja, izjaviti, da podje li u školskoj upravi u Istri i nadalje tako, da će Talijani prije postignuti svoučilište sa isključivo talijanskim jezikom nego li mi Hrvati jednu srednju školu.

Hrvata imade u Istri 121.782, tri potine dakle pučanstva, a oni ipak nemaju jedne gimnazije.

Iz odgovora Njeg. preuzvišenosti ministra nauka u večernjoj sjednici od 11. t. m. gosp. zastupniku Luzzatu, a još više iz odgovora, što no ga je dala Njeg. preuzvišenost dne 12. t. m. gosp. zastupniku grofu Coroniui u, prolazni — kako mislim — da će no se ovaj prilici obistiniti ono, što sam naveo; Njeg. bo preuzvišenost ministar nauka nije na potaknutje gosp. zastupnika grofa Coronini-a gledo niže gimnazije u Pazinu ništa odgovorila, što izgleda kao znak, da se neimamo ničemu dobru nadati.

Što se tiče pako toga, da bi se imalo većma obazirati na djake talijanske narodnosti na srednjih školah, to je Njeg. preuzvišenost izjavila, da će se o tom ozbiljno promišljati u školskoj upravi.

Mi južni Slaveni nebijasmo toli sretni čuti tako utješljive i mirotvorne izjave od Njeg. preuzvišenosti. Mi se ipak nadamo, da će Njeg. preuzvišenost sva po meni spomenute razloge u obzir uzeti, te navedeno nepravdo ukinuti. To bi bilo — po mojem sudu — pravedno, dostojno i koroktno i odgovaralo bi državnim probitkom.

Gosp. zastupnik grof Coronini izjavio je u svom govoru, da su odnošaji na Goričkom između Slovenacah i Talijanah prilično snošljivi.

I ja sam bio toga mnonja, nu jučer izrečen govor zastupnika sa ono (lievo) strane, uzdrmao je ponešto to mnenje. No ja se nadam, da su to samo osobni nazori, te da je velika većina pučanstva u istinu miroljubiva. Tu i samo razpravo u goričkom saboru pokazuju — što je doista značajno — da se obje narodnosti dobro snašaju.

Ja bi želio, da bi tako bilo u Istri i u Trstu.

Na koncu uslobadjam se navesti rieči jednog od prvih sada živućih državnikah Italije, koje sam već 14. marča 1884. u ovoj visokoj kući naveo, rieči naime bivšega talijanskoga ministra i senatora Bonghi-a.

To rieči tiču se Slavenah austrijskoga Primorja, a nalaze se u onom poznatom spisu, što no sam ga u spomenutom govoru već god. 1884. pobliže označio. One glase (čita):

„Predmjevanje, kao da oni (Slaveni) noimadu pravo tamo (u Primorju) obastati, bilo bi smješno. Tvrdnja, kao da bi morali, da uzmognu tamo ostati, zaboraviti što su, bila bi luda.“ (Čujte! čujte! na desnici).

Ove rieči preporučam gosp. zastupnikom kneza Hohenlohu, pl. Burgstaller-u i pl. Luzzata na uvaženje.

I Njeg. preuzvišenosti gosp. ministru nauka preporučam je, te ja mislim, da budu li u obzir uzete, da će se u zemlji, o kojoj se ovdje govori, udariti u školskoj upravi drugim pravcem nego li bijaše dosadanji (Odobravanje na desnici.)

DOPISI.

Iz Pule, koncem maja 1887. — Rietko kad Vam se koji iz ovih stranah javlja, kao da smo na kraju svieta, ili kao da nam posve ništa nemanjka. No žalibože taro i nas u ovih stranah trista jada. Nesretni zapadnjak i jug dognali su amo, kao i ostalu tužnu Istru, noko tudje leptire. Ti leto i prelotavaju oko puka, te otrovnim sokom zasliope noke siromašne naše ljudo. Nu sviet napreduje u svakoj struci, te su i nekoje milosrdne i neuetrašivo duše naše krvi pronašlo zlatovrsedan lick proti tomu otrovu. Tim liekom se čovjek očuva od te bolesti, i ako je jednom obolio, možo se opet izliečiti. Koji ima uši da čujo i razumije.

Neću, da se za danas pačam gradom Pulom, jer ima tuj mnogo občinskih stražarah i žandarah, a ovi neimajuć kadkad posla, mogli bi me nedužnoga baciti u kakav podrum „como confusionario o como russofilo". Kazati ću Vam štošta o nekojih naših podobćinah.

Nedavno zanese me posao do lieposmjestanca Medulina. Mjestance to je prilično živalno, jer ga često posjećuju građani iz Pule. Nu trabalo bi, da su putovi u mjestu malko ušlipiti i uredniji, jer gdjegod je čovjek u poglebelji, da si nos razbije. O crkvi bi imao takodjer štogod kazati, nu držati ću se četvrte božje zapovjedi, koja nam kaže, da moramo starce poštovati, to ću radi toga za sada proći mukom na dnevni red. Čuo sam, da su Medulinci dobili svoju administraciju, a prvo njih da su Promanturci do sada već držali jednu sjednicu, to da je išlo sve u redu. Nu žalost i skoro jad me obuzme, kad mi pripovjedali, da je ta sjednica bila držana u talijanskom jeziku. Božo dragi! Promanturci, kojih su djedovi amo došli iz krševa Dalmacije, koja je svojom krvlju iztjerala tudjince i svoje progonitelje, pak da šarapin! Vi, koji vrlo lopo hrvatski govorite i koji ste so dosad dosti junački držali kod svih izborah, pak da se sada u sjednicah, u domaćem solu, služite talijanskim jezikom! Rado bih u istinu poznati sramožnje obćinske zastupnike, pak da vidim, koji li je tomu kriv. Novalja Vam ta dragi moji Promanturci. U crkvi znadem, da Vam se propovjeda hrvatski, školu imate hrvatsku, a Vi se sramite Vašega matorinskoga jezika! Poznato Vam je, da ona junačka četvorica hrvatskih zastupnikah u Poreču govori hrvatski, premda njim prieto s jedne strane prožderljivi vuci a s drugo neznalni Turci. Ova četvorica u Poreču a drugi u Beču toliko se bore, da naš jezik zadobije mjesto, koje ga ide u pokrajini, gdje se govori, a Vi ga zabacujete. Tà i sam državni temeljni zakon daje Vam pravo služiti se posvud Vašim jezikom, a Vi nemarite za to! Stavite ruke na prsa, pak se upitajte, da li je to lieno i poštono. Neznadete li, da Vam so ista talijanska gospoda zato smiju i rugaju, jer da njim i u tom činite po volji. A bogme imadu i pravo. Barem da bi i oni zadovoljili Vašim željam, nu znadete i sami, da do toga neće brzo doći. Učinilo Vam se komad cesta, a drugi komad nek čeka možda izbore, jer u Istri je običaj, da se kmetovom štogod učini malko prije izborah. Obećajo Vam se u Puli: „Cominceremo questi giorni", ali gospodi je dosta kad imadu liepa šetališta, a ti „ščavo" muči še s blagom po stienah i draću, kao da neplaćamo i mi porezo. Ustanite dakle te odlučno zahtjevajte, da Vam se svrši cesta, a novjerujte ni malo laskavim riečim tobožnjih Vaših prijateljah. Za danas dosti, nu dopustom gosp. urednika, hoću se ješte javiti. *)

Iz buzetskog Krasa, koncem maja 1887. — Vašim čitateljem je poznato, da je crkva onoga pobožnoga puka u Lanišću po c. kr. namjestničkoj odredbi zatvorena radi pogibelji, da se neporuši svaki čas.

Narod ovaj mogao si je tri takove crkve sagraditi u prijašnja vremena, dok bijahu dobre godine i kada se je dobivalo mnogo iz šumah Laniških. Tomu je kriva bila nesloga med pukom, koji bijaše dražen iz vana. Pošto se je kasnije doznalo za loše stanje crkve, moralo se ju zatvoriti. Sav narod želi, da se crkva sagradi, do nekojih smutljivacah, kojim je crkva krčma. Dakako, novacah nije pri ruci, ali puk će se i sam posiliti, te će pružiti pomoć drage volje čim opazi, da se po oblastih ruši crkva. Narod je bio mučen grozno u crkvi, koja je malahna i nezdrava, pa je i sada smučen jer neima gdje pribivati sv. misi. Ipak hrli za svojim župnikom kamo go- se on odputi, da čita žalostnomu puku sv. misu. G. župnik napeo je sve silo, da taj toli dobar, pobožan i Boga bojeći narod zadobije prostranu i liepu crkvu. Bi rečl, da se i kotar. glavar u Kopru dosta zauzimlje za tu stvar, na što mu velika hvala od puka a od Boga plaća.

Narod će se utoći, dakako po dobljenoj dozvoli od c. kr. namjestničtva, k prijateljem puka, Boga i sv. stvari, da dobrovoljnimi prinosi prieskoče našim ubogim Krašanom. Nemožemo da zašutimo veliku darežljivost Vami već dobro poznatog dobročinitelja naroda, a taj je preč. g. Dukić, kanonik u Trstu, koji bijaše njekoč župnik u Lanišću, to koji je već onda uvidio potrebu nove crkve, a kamo li sada, gdje se je toliko puk umnožio.

Toga radi pruži milostivo svoju desnicu čestiti starac, te preda našemu g. župniku za gradnju nove crkve državnu obveznicu od 100 f. Bog platio dobromu starcu, za koga i narod moli, čim je saznao po g. župniku za njegovu darežljivost. Ugledali se unj i drugi prijatelji puka te pomogli ubogomu ali poštenomu Krašanu. Biti će svaki i najmanji darak primit od puka i g. župnika njegova najvećom zahvalnošću.

Još jednom kličemo: Bog To požlvio dobri starče kanoniče još mnogo godinah a poslo otvorio Ti vrata nebeska!

Izpod Kastva u maju 1887. — (Kamenolom u Proluku. Financijalna straža u Voloskom). — Odkad u Proluku radi riečka poduzeće, dogodilo se tamo više nesrećah, te je ostalo među ostalim 6—7 mrtvih tožakah. Dne 6. t. m. spustio se kamen sa kruga i zgnječio obje noge klesaru Ivanu Mandiću Jurinićn. Jednu nogu odpilili mu u bolnici, gdje se još i sada nalazi.*) Kod kuće mu kuka žena i petoro djece.

I nehotice moramo se pitati, odkuda tolike nesreće u Prelučkom kamenolomu? Reć bi, da tamo nije one prave opreznosti, kakova bi morala biti kod onakovih djelah. Eno i sada strši onaj veliki krug daleko iznad okomice (lajbe), a materijal je dosta krhak! Poznato nam je, da kod carskih radnjah nesmije toga biti, a zar nema zakona i za slvilne ili privatne kamenolome? Gdje je obćinska i kotarska oblast?

Svi nadziratelji u Proluku su zgoljni Kalabrezi, jer riečko poduzeće uprima Kastavcah za nadzirateljo, prem je znano, da se je i vještih i sa dobrimi svjedočbami ponudilo. U kamenolomu gosp. Forlana na Kantridi, gdje Kastavci nadziraju, nije se nikomu još ni prst zgnječio.

Naše zastupstvo išlo je riečkomu poduzeću uvlak na ruku. Unapried će vraćati kako so Kastavcem posuđuje. —

A sada čujte malu „štorija" o radu voloških financiorah.

U nedjelju 15. t. m. prispiolo je iz Rieke na Volosko više ljudi parobrodom „Citladino". Njeki I. V. pokaže financijalnomu kapu Noukoru i kontroloru ¼ kila kave, pitajuć, da li smije preneseti. Kad mu se reklo, da ne, htjede kavu ponoseti natrag na parobrod, da ju baci u more kao svoju. Tko mu može to zabranlti? All financiori nedopustiše toga. — Dva mladića našalu stara odjeću zamotanu, a financijalna straža hoće, da od te stare odjeće carinu plate (' for. 46 novč.) Mladići, čudeć se kako je moguće zahtjevati carinu od starog odiela, nehtjedoše platiti, već ostaviše kaljino u harmici? — Po kojem se to radi zakonu? Istinović.

Pogled po svietu.

Trst, dne 1. junija.

Austro-Ugarska: Dne 27. maja bijahu određene sjednice carevinskoga vieća. Među ostalim odgovorio je ministar trgovine u posliednjoj sjednici dalmatinskomu zastupniku Vojnoviću na interpelaciju radi poboljšanja trgovačke mornarice, da se mora čekati izvješće odbora, što no ga je izabrala u tu svrhu ugarska vlada. U večernjoj sjednici istoga dana predlagao je poznati zastupnik Veliko-Niemac Schönerer, da se zakonom zabrani Židovom naseljivanje u Austriji. Predlog taj nebijaše dostatno poduprt i radi toga zabačen.

Na koncu sjednice zaželio je predsjednik Smolka svim zastupnikom srotne duhovske praznike.

U zastupstvu češkoga naroda nastao je iznova razkol. Narodni klub čeških zastupnikah u Beču proustrojio se tako, da je ostala četvorica mlado-čeških zastupnikah izvan kluba. Usljed toga demonstriraju Mladočesi proti Staročehom. Na čelu demonstrantah nalaze se češki svenčilištni djaci.

Izbori za hrvatski sabor razpisani su za dne 13., 14., 15., 16. i 17. t. m. Opozicijonalne novine javljaju, da su se složile sve četire opozicije u tom, kako će jedna drugu kod izbora podupirati. Svaka od njih postavile je svoje kandidate u onih kotarih, gdje imade najviše nade, da će proti vladinim kandidatom pobjediti. Stranka prava postavila je do sada svoje kandidate u 28 kotarah, stranka neodvisnih u 26 kotarah, neodvisna srbska u 18 kotarah i središnja stranka u 9 kotarah. Taj najnoviji pojav u političkom životu kraljevine Hrvatske pozdraviti će svaki rodoljub najživljom simpatijom.

Crnagora: Crnogorski knez sa knoginjom prispieli su dne 31. maja u Beč. Na kolodvoru pozdravio ih je u ime cara glavni carev pobočnik grof Paar. Visoki putnici nastaniše se u carskom dvoru.

Srbija: Srbska vlada iztjerala je iz Srbije sve bugarske bjegunce, jer da su tobož narod bunili proti vladi. Ovi bjegunci jesu privrženici Rusije pak je naravno, da su najviše obćili sa srbskom opozicijom, koja je takodjer sklona Rusiji.

Bugarska: Dne 30. pr. mjes. vratili su se bugarski namjestnici u Sofiju, gdje su primili na dogovor ministre i nekoje diplomatičke agente. Oni se nadaju, da će se bugarsko pitanje brzo riešiti, pošto je turska vlada opet poprimila inicijativu, da se već jednom taj čvor razriši.

Rusija: Carska ruska obitelj, koja je više danah probavila u Kaukazu, gdje bijaše proglašen priostolonasliednik zapovjednikom kozačkih četah, vratila se jur u Petrograd.

Francezka: Kriza u francezkom ministarstvu jest napokon riešena. Nakon duljih pregovorah pošlo je poznatomu vještaku u financijalnoj struci, Rouvieru za rukom sastaviti novo ministarstvo, sastojeće iz umjerenih privržonikah republikanske stranke. Vrlo obljubljeni general Boulanger, koji je bio u prošlom ministarstvu ministrom rata, neće stupiti u novo ministarstvo. Reć bi, da mu mnogi njegovih istomišljenikah zavidaju popularnost, koju uživa ne samo u vojsci, već u obće među svimi Francezi, koji misle na osvetu proti Niemcem.

Italija: Nedavno [illegible] sv. Otac u zboru kardinalah. Tom zgodom da je rekao u pogledu Italije, da je nadahnut željom, da donese mir svim narodom i da može pod nuždnimi jamstvi koristiti Italiji, koja je od Boga tolikimi svezami spojena s rimskim papinstvom, uz čuvanje pravodnosti i dostojanstva sv. stolice. Da se prokrči put sporazumku i slogi, moralo bi se stvoriti takovo stanje, da nebude sv. Otac podvržen nijednoj vlasti i da uživa pravu slobodu, kako to njegovo pravo zahtjeva.

Belgija: U tomu najslobodoumnijemu kraljevstvu vrije i bukti neprestano među radnici, koji, reć bi, idu za tim, da si izvojšte veće pravice, nego li je drugdje radnici uživaju. Na hiljade radnikah obustavilo je u raznih tvornicah, rudokopih itd. radnju. Na više mjestih došlo je do sukobe između radnikah i četnikah.

Žaladija.

(Istarska pošalica).

Putujuć jednom neki tudjinac, dođje slučajno u jedno istarsko mjestance gdje vodi kolo neki domaći medved. Neznamo kako, ni zašto, pohodi gospodara u selu; gospodina medveda. Razgovarajuć o 'kojegom, dakako da ni politiku nisu mimoišli, svrne tudjinac govor na gospodarstvo. Među ostalim, upita medveda:

Tudjinac: Čuješ medo, kako podopsato ovdje gospodara, čija životinja udje u kvar?

Medo: Ludo bi bilo podopsati gospodara. Mi ovdje, osobito puko ja, podopsam radje životinju.

Tud.: Kako to, ako smijem znati?

M.: Vrlo jednostavno. Odrežem joj uši ili još radje rep. Čim mi učini veći kvar, tim joj više ropa odrežem.

Tud.: Kamo onda bacite odrezane ropove?

M.: Objesim je u dimnjak, da se suše.

Tud.: Što pak onda, kad su desta suhi?

M.: Ej Bože moj! Kad ih naberem više, učinim iz njih hladetinu, ili kako ovdje reku, žaladiju.

Tud.: (začudjeno). Za Boga! Što takova hladetinu vi jedete? . . . .

M.: (upadc mu u rieč): O, Bože sačuvaj! Ja ju shranim, pa kada dodje kakav putnik ili gost iz blažene zemlje, pogostim ga s njom. Valja vam znati „caro mio", da tamo jedu zmije, konjosoke, pse, žabe itd. itd.

Tud.: Klanjam se gospodine!

M.: Počekajte, bit će toto kod mene na objedu.

Tud.: Liepa Vam hvala. Bojim se, da biste me konjskom hladetinom pogostili, no znajte, da se meni takva „žaladija" nedopada, jer ja nisam iz blažene zemlje.

Franina i Jurina.

Fr. Čujem, da so Vlašanci jako srdo, da su naš razgovor u Slogi štampali.

Jur. A ča smo jim mi krivi, mi smo rekli samo istinu, a njih znaš, da istina uvik poče.

Fr. Sad čuj jednu liplje. Noku noć čuja sam kako nešto grmi i rompa, i popitnam jednoga kmeta, ki je vozija drva u Poreč, da ča je to; taj mi je reka, da voze ostanke od živinčeta, ča je onim tridesot ostalo, da te pak u Motovunu skončati kad suda balotajoni. A da bi bija čuja, kakav plač da je to bija, a najviše narikoval je „Boka di bigoli", a kako nemogu svi plakati, tako je Babudrih pak od veselja skakal.

Jur. A mi, ma ono će jim biti malo.

Fr. Da ča da će biti malo, ma će ča pak pomoći i ona stara ciganska kobila; nego su u velikoj intrigi, ki će jim ju oderati i porcijono činiti.

Jur. Tr imaju jednoga u Kaldiru, jednoga u Montrilju i jednoga u Karojbi.

Fr. Ala, ma će se utustiti, ki ga budu žerali.

Jur. Dragi ti, bi jim moglo još prisieti kako i nekim Tinjancem, ki su se bili puliča pronajili u Pazinu.

Fr. Najbržo, da je i Trbuhaču zlo učinilo, zač da je na smrt bolan.

* * *

Fr. Čuješ Juro, pišu mi iz Brtonigla, da su ljudi tamo silno sreći od potlo je tamo naš dragi Kudrić i noki voli meštrina.

Jur. Va čem sastoji ta velika sreća?

Fr. Prije, da se ni znalo kakovi su pržuni, a sada da znadu nutra se kadagod kakov gospodičić, kakov potešta i fori noke frajli.

Jur. Pak ča su temu oni dva krivi?

Fr. Ja nisan toga rekal.

* * *

Fr. Noki Martin s Krase, da je va Buzetu otel tovariča pekunt pak da je sa šarogalci glasoval.

Jur. Fusti ga ca, morda je bil brižan lačan.

Fr. Vero da mu ni bilo za potrebu zač da je imel za palentu.

Jur. Neboj se, neće na njega Bog pozabit.

Fr. Ma nećemo ni mi.

* * *

---

*) Samo izvolite. Ured.

*) Već je umro. Op. Ured.

Fr. Na Motovunšćine, da su se pokazale neke čorne lastavice, a ljudi govore, da će biti glada i vojske.

Jur. Dragi ti, one su zanjušile, da će biti tamo brzo balatacioni i da će oigan pripeljat kobilu, pak se nadaju, da će kakovu kost oglodat.

Fr. A kako bimo se jih zbavili?

Jur. Kad doleto u Montrilj, Kaldir, Karojbu, Novako i Rakotolo, znmite motku pak jih pometite.

Fr. Neće one u Rakotolo ne, zač imaju tamo kraguljića, koga se jako boje.

Jur. Onda bi dobro, da Rakotolci posudo toga kraguljića i drugim selam, pak da svi skupa protiraju to črne lastavice tamo priko mora.

Fr. Pravo imaš, kazat ću to našim kmetom na Motovunšćine.

Različite viesti.

Imenovanja u trgovačkoj mornarici. Kr. ugarska pomorska vlada na Rieci imenovala je sliedeće podkapetane, kapetani duge plovitbe: G. Eduarda Perovića iz Kostrene sv. Lucije; g. Milhovila Pinni iz Trsta. Nadalje imenova sliedeće mornare podkapetani: G. Andjela Dellastovića iz Vologsela, g. Frana Marčovića iz Orobića, g. Josipa Vidu'ića iz Malogsela.

Drugi govor zastupnika dra. D. Vitezića. Dne 20. t. m. u 100. sjednici carovinskoga vieća izrekao je naš zastupnik podulji govor u pitanju desetine, koja nekoje kotare Istre silno tare, i o domu bijaše govora i u istarskom saboru. Taj govor donieti ćemo u budućem broju a već danas izričemo dičnomu našemu zastupniku na njegovom trudu i požrtvovnosti u ime istarskih seljakah najiskreniju zahvalu.

Občinski načelnik u Buzetu. Na prvoj občinskoj sjednici, obdržavanoj prošle subote u Buzetu, bijaše izabran jednoglasno načelnikom tamošnji dolik rodoljub i prvak g. Fran Flego.

Čestitamo iskreno na tom izboru koli onoj občini, toli čestitomu prijatelju Flegu! O tom izboru stigao nam je posliednji čas podulji dopis, te ga ostavljamo za budući broj.

Razpisano službe. Financijalno ravnateljstvo za Primorje razpisuje tri mjesta carinarskih nadkontrolorah, i jedno mjesto carinarskog oficijala, dotično više mjestah višjih oficijalah. Molbe valja podnieti c. kr. finano. ravnateljstvu u Trstu. Nadalje razpisana je služba sudbenoga pristava kod c. kr. kem. suda u Trstu. Molbe valja uložiti na c. kr. predsjedničtvo zemaljskoga suda u Trstu do 15. t. m.

Slovenske predstave u Trstu. Čitamo u zadnjem broju „Edinosti", da je ovih danah boravio u Trstu poznati slovenski predstavljač g. Borštnik iz Ljubljane, te da je potražio shodno kazalište, u kojem bi se dalo nekoliko predstavah. Isti list radostno javlja, da će dati ljubljansko dramatičko družtvo budućeg novembra četiri predstave, t. j. dvie izvorne operete i dvie veselogre. Oblatni li se ta viest naše drugarice — o čemu neimamo razloga dvojiti — to smo uvjereni, da će slovenske predstave pozdraviti najživljom simpatijom sve, što slavenski u Trstu i okolici odiše.

Sakramenat sv. potvrde dieliti će presv. biskup Dr. Iv. Glavina dne 29. junija u Izoli a sliedećeg dana u Plavju.

Iz Čepića pišu nam koncem maja: Nakon dovot godina došao je i amo presvjetli gosp. biskup deliti sakramenat svete borne. Dne 2. t. m. maja około 4½ sata popodne dodje nam željno očekivani biskup. Dočekao ga je mnogočastni gosp. Anton Nožič župnik, školska mladež sa gosp. učiteljem, župani ovo občine i mnoštvo puka. Presvjetli biskup pozdravi i blagoslovi kod dolazka prisutne. Svi ukupno sprovedoše svoga pastira u krasno urešjenu stolnu crkvu Sv. Trojstva, gdje se pomoli sa ostalim pukom Otcu nebeskomu.

Sutra dan utornk u jutro na 9 sati krene presvjetli biskup sa svećenstvom iz župnoga stana u crkvu, stupajući vesolim licem medju dva reda pobožnoga puka.

Po službi božjoj osvjedočio se je presvjetli, da su ovdješnja djeca, (koje je bilo około 180), dobro podučena u kršćanskom nauku, što je zasluga gosp. župnika, veoma obljubljena od ovoga puka, i koji se vrlo brino za svoje ovčice. Milota bilo je slušati gosp. biskupa, koji progovori crkvi u liepom i čistom hrvatskom jeziku po prilici sliedeće:

Predragi moji! Veoma me veseli dvie stvari: 1. Vidim da imadete krasnu i veoma čistu crkvu; 2. veseli me još više, što sam se osvjedočio, da se vaš duhovni pastir vrlo brino za vašu dušovnu naobrazbu, naime, da su vaša djeca dobro podučena u kršćanskom nauku; samo vam preporučam predragi moji, da i unapried, budo tako. Na ovo riedi mnogomu se pokazala suza radostnica.

Da se je i inače dopalo presvjetlomu g. biskupu ovo malono mjestance, vidi se iz toga, što je ovdje tri puta prenoćio, što služi na čast svemu puku a napose velezasluženomu gosp. plovanu, koga nek dobri Bog poživi medju nami još mnogo godina. To mu želi njegovi župljani.

Izbori u Roču. Javljamo Vam se tokar sada g. uredniče, da nam se nebi moglo predbaciti na nijedno strane, da smo Vas u tom važnom pitanju izviestili nepromišljeno i pod prvim utiskom žalostnog uspjeha.

Kao svakomu našemu zlu, tako bijaše i ovomu kriva naša nesloga i nemar. Jao si ga narodu bez dobrih prvakah i vodiljah! Ročka stranka bila se dogovorila sa onom u Goroinjevasi, da će složno raditi i birati skupne predloženike za občinsko zastupstvo. Zaključeno bijaše, da će se Goroinjevašćani medju sobom pogovoriti i složiti u kandidatih i to prije izbora dojavivši ostalim občinarom rečkim. Nu oni na žalost neodržali riečî. Tako je nadošao dan izbora a da nebijaše ništa stalno utanačeno. Iz Goroinjevasi došlo je malo biračah narodne stranke. Većina njih bijaše od krnjeloh i šaronjakih zavodina. Agitacije, šaranja, mićenja, straživanja itd. nije ni ovaj put umanjkalo. Narodni protivnici podušćeše sve samo da novotinog seljaka za sebe predobiju. Najgori protivnički agitatori bijahu poznati Vam rečki krnjeli, zatim ame dosaljeni Čtdi.

Nije nam poznato koliko je imala koja stranka u pojedinom tielu glasovah. U novo zastupstvo izabrano su medju ostalim i sliedeće osobe: expodesta Formoglia, expodesta Pavletich, Dan, Crulcich, itd. većinom ljudi naše krvi, al koji pleću kako njim krnjeli sviraju. Sadašnji načelnik ostao je posve osamljen. On se jadan valjda i samoj gospodi zamjerio. Kako su glasa, izabrati će novim načelnikom poznatoga Vam Formoglia.

Propadosmo dakle jedino radi nesloge i nemara. Da se je s poznato strane koliko više radilo, bili bismo za stalno pridobili. Pohvaliti nam je pri svem tom osobito vrlo Nuglane i Ulritožane, koji su složno glasovali za narodne predloženike! Čast njim i slava!!

Nemojmo nas nodo nas uništiti, no ipak moramo dokazi dalnje tri godine a da nemognemo već jednom osloboditi ovu narodnu občinu od tudjih rukah. Raditi nam valja svim i svakomu u tu svrhu i to ne samo u vrieme izbora, već uviek i neprestano. Puk treba uviestiti i buditi svakom zgodom jer će osvlačen i sam priznati za narodne načelo. Nemojmo kod posliedanjih izborah neka nam bude opomenom, kako se nevalja odvest jedan na drugoga zanašati i ostajati već treba, da svaki tako radi kao da nema nijednoga pomoćnika. Bože daj, da bismo se u budće okoristili sadašnjim neuspjehom!

Poročki listić i govor zastupnika Vitezića. Što nas danas, da održimo zadanu riec.

Medju svimi pokrajinami, zastupanimi u carovinskom vieću, jedina je Istra, koja se može tim ponositi, što njezini zastupnici (osim Vitezića) u Beču samo sjedala grije ili zijala prodavaju. Čovjeku nebi ni pol muke, kad bi tumač mislih (Tumač govorah nemože biti, jer nije šta čuti. — Op. slagara.) g. Vidulich-a i drugovah, t. j. poročki listić bar mudro šutio kao što pametno šuto njegovi gospodari u Beču, al kakove voć „babe" jesu, boji se valjda i ona, da bi njoj se jezik sa zubima strašno pak bajo i naklapa i onda, kada bi se od stida u zemlju zakopati morala.

U carovinskom vieću razpravljalo se skoro mjesec dana o državnom prihodu i izdatku za tekuću godinu. Tom zgodom progovorilo je mnogo zastupnikah svijuh stranakah i svijuh narodnostih. Svatko imade kakovu molbu, želju il tužbu, a proračunska razprava pruža mu zgodu, da se o tomu izjavi. Naš zastupnik potužio se i ovaj put na nepravde, koje se istarskim Hrvatom i Slovencom u pučkom školstvu nanašaju pak je zamolio, da se nepravde dokinu i pravica jednako kroji.

Govor taj ubol je poročko-pazinsku svojtu u novino srce, no mjesto, da g. Vitezića odgovore talijanski zastupnici u samom Beču, gdje bijaše tomu pravo mjesto — udara nanj njihovo glasilo u Poreču, hoteći ga izvrći ruglu i smjehu.

Mi se za sada nećemo prepirati s poročkim listićem, tko li se je pametnijim pokazao i tko li je zdušnije svoju dužnost vršio, da li g. Vitezić, koji se je muževno za svoje birače zauzeo, ili g. Vidulich i drugovi mu, koji su kao obično mudro šutili i driemali. Odgovor na to podaju poročkomu listiću njegovi prijatelji i drugovi u Trstu i to naposo krasna babina braća tršćanski „Cittadino" i Mattino".

Ovaj posliednji piše dne 25 maja pod naslovom: „Zastupnici talijanske narodnosti na carovinskom vieću i list „L' Istria" sliedeće: Posliednji broj „Istrie" donosi napokon suhoparan člančić o radu tršćanskih zastupnikah u Beču, koji se — kaže „Istria" — pokazaše bez dvojbe glasonošami istarskih zastupnikah (osim — kako se razumije — Vitezića)."

„Zar je zbilja trobalo, da traži danas Istrin glasonoše medju zastupnici onog političkog družtva, od kojeg je ona god. 1884 program poprimila a kasnije izbor ročanih zastupnikah posve zamućala?"

„Razumije se lahko, da je Istria„ htjela vrlo neobičan mak njezinih štovanih prijatelja, koji sjede u parlamentu, zabaciti, nu ono, što se nikako razumiti nemože, jest činjenica, što taj list govori tako krasno o životnih pitanjih pokrajine i kao da bijaše na to prinukan tršćanskimi novinami".

„Odatle sliedi, da Istria„ i korifeji stranke, iz koje dobiva ona inspiraciju, prem su prividno toplo zagovarali obće sudjelovanje kod političkih izborah, brinuli se kasnije vrlo malo za ono, što se je za tim dogadjalo u bočkom parlamentu".

„Držali smo vrlodnim spomenuti ovu anomaliju jedino radi toga, da se znade u Istri i u Trstu, kojimi se bizantinskimi rastoki uvadjaju u život najliepše teorije o nekih opportunističkih programih".

Drugi list "Cittadino„ od 19. maja piše u istom pitanju medju ostalim sliedeće:

„Mi i naši prijatelji opazismo s najvećom boli i zadadjenjem, što nijedan jedan od liberalnih (!?) zastupnikah Istre progovorio u carovinskom vieću, gdje su se razpravljala životna pitanja. Nijedna od njih nije uložio riec na obranu jezika i narodnosti Trsta i Primorja. Jedini bijaše Vitezić, koji se je zauzeo za hrvatsku stvar Istre".

„To nam se čini zbilja nevjerojatnim!".

„Negovorimo o dalmatinskih zastupnicih, koji su svi pristaše hrvatske stranke. Ali, da nije nitko od talijanskih zastupnikah Istre podutio u onih živalnih razpravah iskru rodoljublja, čini nam se pravom i nepojmljivom zagonetkom".

„Vrlo se bojimo, da će zastupnici Istre svojim krivim i prezirnim mukom izgubiti mojdan, kao što ga izgubiše u Puzinu i Buzetu na korist Hrvatah. Neka znadu ona gospoda, da svjet pripada onomu, koji ga znade pridobiti".

„Netreba biti državoslovcem osobitim za pronaći, da nian talijanski zastupnici, zastupajuć talijanaku (!?) pokrajinu mučed, zadovoljili svojoj dužnosti".

„Štovanim istarskim zastupnikom nalagala je svuta dužnost, da zamu na obranu mnogga jezika i naše narodnosti doposredno, kao što su to učinili grof Coronini i knez Hohenlohe. U Istrin, njihova najnovija šutnja jest vrlo vrlo spasonosna u tečaju njihovog parlamentarnog rada".

Eto, ovako sude dva tršćanska lista o radu zastupnika Vitezića i o šutnji ili o nerudu gospodo pokroviteljah poročkog listića.

Uvaži li se pako, da je koli „Cittadino" toli „Mattino" krv od krvi i meso od mesa talijanaške gospodo u Istri, tada mislimo, da nam netreba pobliže pobijati koli ludih toli smišenih navalah poročkih jaslarah na zastupnika g. Vitezića. Nebudo li pako poročki listić niti ovom lekcijom tršćanskih mu drugovah zadovoljan, eto nas spremne, da mu i u buduće u ovom i u svakom drugom pitanju poslužimo.

Vozni red na hrpeljsko željeznici. Oko prvog budućeg mjeseca predati će se javnomu promotu nova pruga Hrpelje Trst, koja će spajati istarsku državnu željeznicu se prvim austrijskim trgovačkim gradom. Za tu pruga odredjen je sliedeći vozni red: Iz Trsta kreniti će brzovlak u 6 satih 42 minuta u jutro, a dospieti će u Hrpelje u 8 satih 48 min.; tuj će se spojiti bečkim i puljskim vlakom. Mješoviti vlak kreniti će iz Trsta u 8 satih 5 min. u večer a dospieti će u Hrpelje u 8 satih 5 min. Iz Hrpeljah vraćat će se brzovlak u 8 satih 6 min. u jutro, te će dospieti u Trst u 9 satih 5 min. u jutro. Mješoviti vlak kreniti će iz Hrpeljah u 8 satih na večer a u Trstu biti će u 9 satih na večer.

Književnost.

Matica Hrvatska

dotiskava svoje ovogodišnje knjige, i to na broju ih sodam:

1. Kišpatić: Kukci. Knjiga prva. Sa slikami;
2. Kukuljević: Glasoviti Hrvati prošlih vjekova. Sa slikami;
3. Broz: Crtice iz hrvatske književnosti. Knjiga prva,
4. Veber: Put u Carigrad. Sa slikami,
5. Senoa: Sabrane pripoviesti. Svezak peti;
6. Šandor-Gjalski: Pod starimi krovovi. Zapisci i ulomci;
7. Vojnović (Sergij): Ksanta. Pripovjest; to će jo u drugoj polovini tekućega mjeseca početi med svoje članove dieliti, dotično razašiljati.

Odbor „Matice Hrvatske" je svojski nastojno, da i ovogodišnji književni dar „Matice" bude i što obilniji i raznostano u njednom pogledu iza književnih darovah prošlih godina, pak za to se stalno nada, da će „Matici" svi prošlogodišnji članovi ostati vjerni, te ih ovim najuljudnijo poziviju, da svoje godišnje prinose što prije, gdje još toga učinili nisu, dotičnomu povjereniku „Matice" izplate, a gg. povjerenici neka sakupljene prinose što prije odboru dostave, da nebude zaprieke, da im se knjige za dotični povjerenički kotar dostavo.

Dopisnica uredničtva

Gg. dopisniku: Pustinjaku sa Osorčice; pustinjaka sa Krasa, zatim dopisniku iz Buzeštine, Sovinjaka, Krasa, Lovrana itd. molimo, da se ustrpe do iduđeg broja. G. J. u R. Očekujemo, hvala na priposlanom

---

Lutrijski brojevi

	dne 28. maja.				
Beč	32	36	26	46	61
Gradac	74	32	57	87	89
Temešwar	12	05	48	9	70
	dne 1 junija				
Brno	67	78	84	41	54

Glavna skupština austro-ugarskog Lloyda obdržavana je 26. pr. mj. pod predsjedničtvom Marka barona Morpurga. Godišnji račun izkazuje, da promet razmjerno pada, jer se prihod lanjsko godine umanjio za for. 2,500.000, all ipak zaključen je račun sa dobitkom od fr. 658.321·11. Uzrok tomu pada tražiti je u silnoj konkurenciji od strane raznih manjih parobrodarskih družtvah. Bilanca izkazuje ukupni dobitak for. 658.321·11, od tog se odbija na inventar for. 158.800·49; dotnoija osiguravajućeg fonda 1% od for. 10,191.400·—, t. j. for. 161.914·—, od kojih opet treba pridodati osiguravajućema fondu f.60.409·47; rezervna gotovina iznaša for. 92.504·53; mirovinskomu fondu ustupljeno fr. 12.600; trošak uprave for. 35.000; trošak revizorah for. 1500. Ukupno dakle for. 304.314·49. Čisti dobitak iznaša for. 294.006·62, ako se istomu doda iz rezervnoga fonda for. 209.993·38, stoji na razpolaganje for. 504.000, koji će se upotrebiti za izplatu dividende po 4% ili for. 21 na dionicu. Rezervni fond po odbitoj sveti za pokriće dividende iznašao je 31. decembra 1886. for. 1,417.170·12; osiguravajući istodobno for. 2,000.000·—. Izabrani su ponovno za: upravnog viećnika g. Vučetić pl. Bielitz; revizore gg. Rafael Padova, Petar barun Sartorio ml. i Josip Mandolfo; namjestnicim istih pako gg. Jakov Pano i Filip Artolli.

Br. 193.
K. Š. V.

Natječaj.

Razpisuju se službe ravnajućih učiteljah III. vrsti na jednorazrednih mješovitih pučkih učionah a) u Kringi (Corridico), b) Čepića, c) Šumbregu, d) sv. Nedelji i e) podučiteljice na dvorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Piću (Pedena).

Natjecatelji moraju bit usposobljeni u hrvatskom i talijanskom jeziku a oni za službe pod a. b. c. d. osim toga za naknadno podučavanje u nauku vjeroizpovjedanju.

Plaće su ustanovljene u zemaljskomu zakonu 3. novembra 1874. br. 54, dotično 20. decembra 1878. br. 1 M. Z. K.

Molbe neka se ulože podpisanomu c. kr. školskomu vieću zakonitim putem u teku četiriju tjedna.

C. k. školsko vieće
Pazin, 31. maja 1887.
Predsednik: Fabris.

Zaloga kož za podplate, dobrih u trpežnih, lastnega izdelka — priporoča po nizkej ceni
strojarija Ivan Tomšič-a
na Vrhniki. 10-9

DOPISI.

Iz Pule, koncem maja 1887. — Riedko kad Vam se koji iz ovih stranah javlja, kao da smo na kraju svieta, ili kao da nam posve ništa nemanjka. No žalibože taro i nas u ovih stranah trista jada. Nesrotni zapadnjak i jug dogonali su amo, kao i ostalu tužnu Istru, neko tudje loptiro. Ti leto i proletavaju oko puka, te otrovnim sokom zasliopo neke sirotnašo ljudo. Nu sviet napredujo u svakoj struci, to su i nekoje milosrdno i neustrašive duše naše krvi pronašlo zlatovredan lick proti tomu otrovu. Tim lickom se čovjek očuva od to bolesti, i ako je jednom obolio, može se opet izlečiti. Koji ima uši da čuje, i razumije.

Neću, da se za danas pačam gradom Pulom, jer ima tuj mnogo občinskih stražarah i žandarah, a ovi neimajuć kadkad posla, mogli bi me nedužnoga baciti u kakav podrum „come confusionario o come russofilo". Kazati ću Vam štošta o nekojih naših podobčinah.

Nedavno zanese me posao do lieposa mjestanca Medulina. Mjestance to je prilično živalno, jer ga često posjećuju gradjani iz Pule. Nu trebalo bi, da su putovi u mjestu malko čistiji i uredniji, jer gdjegod je čovjek u pogibelji, da si nos razbije. O crkvi bi imao tukodjer štogod kazati, nu držati ću se četvrte božje zapovjedi, koja nam kaže, da moramo starce poštovati, te ću radi toga za sada preći mukom na dnevni red. Čuo sam, da su Medulinci dobili svoju administraciju, a prvo njih da su ju dobili i Promanturci. Živili jedni i drugi! Tako će barem sami upravljati svojim imetkom. Nadalje doznajem, da su Promanturci do sada već držali jednu sjednicu, te da je išlo sve u redu. Nu žalost i skoro još me obuzme, kad mi pripovjedaše, da je ta sjednica bila držana u talijanskom jeziku. Božo dragi! Promanturci, kojih su djedovi amo došli iz krševe Dalmacije, koja je svojom krvlju iztjerala tudjinca i svoje progonitelje, pak da govore Vi, koji vrlo liepo hrvatski govorite i koji ste se dosad donti jamački držali kod svih izborah, pak da se sada u sjednicah, u domaćem solu, služite talijanskim jezikom! Rado bih u istinu poznati tamošnje občinsko zastupnike, pak da vidim, koji li je tomu kriv. Nevalja Vam ta dragi moji Promanturci. U crkvi zasadom, da Vam se propovjeda hrvatski, školu imate hrvatsku, a Vi se sramite Vašega materinskoga jezika! Poznato Vam je, da ona junačka četvorica hrvatskih zastupnikah u Poreču govori hrvatski, premda njim prieto s jedne strane proždrljivi vuci a s druge nezasitni Turci. Ova četvorica u Poreču a drugi u Beču tolike se bore, da naš jezik zadobije mjesto, kojo ga ide u pokrajini, gdje se govori, a Vi ga zahacujete. Tà i sam državni temeljni zakon dajo Vam pravo služiti se posvud Vašim jezikom, a Vi nemarite za to! Stavite ruke na prsa, pak se upitajte, da li je to lieno i pošteno. Neznadete li, da Vam se ista talijanska gospoda zato smiju i rugaju, jer da njim i u tom činite po volji. A bogme imadu i pravo. Barem da bi i oni zadovoljili Vašim željam, nu znadete i sami, da do toga neće brzo doći. Učinilo Vam se komad ceste, a drugi komad nek čoka možda izbore, jer u Istri je običaj, da se kmetovom štogod učini malko prije izborah. Obećaje Vam se u Puli: „Cominceremo questi giorni", ali gospodi je dosta kad imadu liepa šetališta, a ti „ščavo" muči se s blagom po stienah i dražu, kao da neplaćamo i mi porezo. Ustanite dakle te odlučno zahtjevajte, da Vam se svrši cesta, a novjerujte ni malo laskavim riečim tobožnjih Vaših prijateljah. Za danas dosti, nu dopustom gosp. urednika, hoću se još javiti. *)

Iz buzetskog Krasa, koncem maja 1887. — Vašim čitateljem je poznato, da je crkva onoga pobožnoga puka u Laništu po c. kr. namjestničkoj odredbi zatvorena radi pogibelji, da se neporuši svaki čas.

Narod ovaj mogao si je tri takove crkve sagraditi u prijašnja vremena, dok bijahu dobre godine i kada se je dobivalo mnogo iz šumah Laniških. Tomu je kriva bila nesloga med pukom, koji bijaše dražen iz vana. Pošto se je kasnije doznalo za loše stanje crkve, morale su ju zatvoriti. Sav narod želi, da se crkva sagradi, do nekojih smutljivacah, kojim je crkva krčma. Dakako, novacah nije pri ruci, ali puk će se i sam posiliti, te će pružiti pomoć drago volje čim opazi, da se po oblastih ruši crkva. Narod je bio mučen grozno u crkvi, koja je malahna i nezdrava, pa jo i sada smućen jer nemaš gdje pribivati sv. misi. Ipak hrli za svojim župnikom kamo god se on odputi, da čita žalostnomu puku sv. misu. G. župnik napeo je sve silo, da taj toli dobar, pobožan i Boga bojeći narod zadobije prostranu i lepu crkvu. Bi rodi, da se i kotar. glavar u Kopru dosta zauzimlje za tu stvar, na što mu velika hvala od puka a od Boga plaća.

Narod će se utoći, dakako po dobljenoj dozvoli od c. kr. namjestničtva, k prijatoljom puka, Boga i sv. stvari, da dobrovoljnimi prinosi priskoče našim ubogim Krašanom. Nemožemo da zaštutimo veliku darežljivost Vami već dobro poznatog dobročinitolja naroda, a taj je preč. g. Dukić, kanonik u Tretu, koji bijaše njekoč župnik u Laništu, te koji je već onda uvidio potrebu nove crkve, a kamo li sada, gdje se je tolliko puk umnožio.

Toga radi pruži milostivo svoju desnicu čestiti starac, te proda našemu g. župniku za gradnju novo crkve državnu obvezuicu od 100 f. Bog platio dobromu starcu, za koga i narod moli, čim je sasvim po g. župniku za njegovu darežljivost. Ugledali se unj i drugi prijatolji puka te pomogli ubogomu ali poštenomu Krašanu. Biti će svaki i najmanji darak primit od puka i g. župnika njegova najvećom zahvalnošću.

Još jednom kličemo: Bog To poživio dobri starče kanoniče još mnogo godinah a posle otvorio Ti vrata nebeska!

Izpod Kastva u maju 1887. — (Kamenolom u Proluku. Finansijalna straža u Voloskom). — Odkad u Proluku radi riečko poduzeće, dogodilo se tamo vlie nesrećah, to je ostalo među ostalim 6—7 mrtvih tožakah. Dne 6. t. m. spustilo se kamen sa kruga i sgnječilo obje noge klesaru Ivanu Mandiću Jurlniću. Jednu nogu odpilili mu u bolnici, gdje se još i sada nalazi.*) Kod kuće mu kuka žena i petero djece.

I nehotice moramo se pitati, odkuda tolike nesreće u Proluškom kamenolomu? Red bi, da tamo nije ono pravo opreznosti, kakova bi morala biti kod onakovih djelah. Eno i sada strši omaj veliki krug daleko izvan okomice (linjbe), a materijal je dosta krhak! Poznato nam je, da kod ovakih radnjah nesmije toga biti, a zar neima zakona i za civilne ili privatne kamenolome? Gdje je občinska i kotarska oblast?

Svi nadzirateljl u Proluku su ugojeni Kalabrezi, jer riečko poduzeće neprima Kastavcah za nadzirateljo, prem je poznato, da se je i vještih i sa dobrimi svjedočbami ponudilo. U kamenolomu gosp. Forlana na Kantridi, gdje Kastavci nadziraju, nije se nikomu još ni prst sgnječilo.

Nako zastupstvo išlo je riečkomu poduzeću uviek na ruku. Unapried će vraćati kako se Kastavcom ponudjuje, —

A sada čujte malu „storiju" o radu volosklh financierah.

U nedjelju 15. t. m. prispiolo je iz Rieke na Volosko više ljudi parobrodom „Cittadino". Njeki I. V. pokaže financijalnomu kapu Nemcem i kontroloru ⅛ šilu kavo, pitajuć, da li smije pronositi. Kad mu se reklo, da ne, litjede kava ponesti natrag na parobrod, da ju baci u more kao svoju. Tko mu može to zabranitl? All financieri nedopustiše toga. — Dva mladića nošahu staru odjeću zamotanu, a finansijalna straža hoće, da od to staro odjeće carinu plate (1 for. 40 novč.) Mladići, čudeć se kako je moguće zahtjevati carinu od starog odiela, nehtjedoše platiti, već ostaviše haljine u harmici? — Po kojem se to radi zakonu? Istinović.

Pogled po svietu.

Trst, dne 1. junija.

Austro-Ugarska: Dne 27. maja bijahu odročene sjednice carevinskoga vieća. Među ostalim odgovorio je ministar trgovine u posliednjoj sjednici dalmatinskomu zastupniku Vojnoviću na interpelaciju radi poboljšanja trgovačke mornarice, da se mora čekati izviešće odbora, što no ga je izabrala u tu svrhu ugarska vlada. U večernjoj sjednici istoga dana predlagao je poznati zastupnik Veliko-Niemac Schönerer, da se zakonom zabrani Židovom naseljivanje u Austriji. Predlog taj nebijaše dostatno podupr t i radi toga zabačen.

Na koncu sjednice zažalio je predsjednik Smolka svim zastupnikom srotne duhovske praznike.

U zastupstvu češkoga naroda nastao je iznova razkol. Narodni klub čeških zastupnikah u Beču preustrojio se tako, da je ostala četvorica mlado-čeških zastupnikah izvan kluba. Usljed toga demonstriraju Mladočesi proti Staročehom. Na čelu demonstrantah nalaze se češki sveučilištni djaci.

Izbori za hrvatski sabor razpisani su za dne 13., 14., 15., 16. i 17. t. m. Opozicijonalne novine javljaju, da su se složile sve četire opozicije u tom, kako će jedna drugu kod izbora podupirati. Svaka od njih postavila je svoje kandidate u onih kotarih, gdje imade najviše nade, da će proti vladinim kandidatom pobjediti. Stranka prava postavila je do sada svoje kandidate u 28 kotarah, stranka neodvisnih u 26 kotarah, neodvisna srbska u 18 kotarah i središnja stranka u 9 kotarah. Taj najnoviji pojav u političkom životu kraljevine Hrvatske pozdraviti će svaki rodoljub najživljom simpatijom.

Crnagora: Crnogorski knez sa kneginjom prispieli su dne 31. maja u Beč. Na kolodvoru pozdravio jih je u ime cara glavni carov pobočnik grof Paar. Visoki putnici nastaniše se u carskom dvoru.

Srbija: Srbska vlada iztjerala je iz Srbije sve bugarske bjegunce, jer da su tobož narod bunili proti vladi. Ovi bjegunci jesu privrženici Rusije pak je naravno, da su najviše obćili sa srbskom opozicijom, koja je takodjer sklona Rusiji.

Bugarska: Dne 30. pr. mjes. vratili su se bugarski namjestnici u Sofiju, gdje su primili na dogovor ministre i nekoje diplomatičke agente. Oni se nadaju, da će se bugarsko pitanje brzo rieširi, pošto je turska vlada opet poprimila inicijativu, da se već jednom taj čvor razrieši.

Rusija: Carska ruska obitelj, koja je više danah probavila u Kaukazu, gdje bijaše proglašen prieatolonasliednik zapovjednikom kozačkih četah, vratila se jur u Petrograd.

Francezka: Kriza u francezkom ministarstvu jost napokon riešena. Nakon duljih pregovorah pošlo je poznatomu vještaku u financijalnoj struci, Rouvieru za rukom sastaviti novo ministarstvo, sastojeća iz umjerenih privržonikah republikanske stranke. Vrlo obljubljeni general Boulanger, koji je bio u prošlom ministarstvu ministrom rata, neće stupiti u novo ministarstvo. Rod bi, da mu znagi njegovih istomišljenikah zavidjaju popularnost, koju uživa ne samo u vojsci, već u obće među svimi Francezi, koji misle na osvetu proti Niemcem.

Italija: Nedavno progovorio je sv. Otac u zboru kardinalah. Tom zgodom da je rekao u pogledu Italije, da je nadahnut željom, da donese mir svim narodom i da može pod nuždnimi jamstvi koristiti Italiji, koja je od Boga tolikimi svezami spojena s rimskim papinstvom, uz čuvanje pravednosti i dostojanstva sv. stolice. Da se prokrči put sporazumku i slogi, moralo bi se stvoriti takovo stanje, da nebude sv. Otac podvržen nijednoj vlasti i da uživa pravu slobodu, kako to njegovo pravo zahtjeva.

Belgija: U tomu najslobodoumnijemu kraljevstvu vrije i bukti neprestano među radnici, koji, reć bi, idu za tim, da si izvojšte veće pravice, nego li je drugdje radnici uživaju. Na hiljade radnikah obustavilo je u raznih tvornicah, rudokopih itd. radnju. Nu više mjestih došlo je do sukoba izmedju radnikah i četnikah.

Žaladija.

(Istarska pošalica).

Putujuć jednom noki tudjinac, dodje slučajno u jedno istarsko mjestance gdjo vodi kolo noki domaći medved. Neznamo kako, ni zašto, pohodi gospodara u solu; gospodina medvoda. Razgovarajuć o 'kojočem, dakako da ni politiku nisu mimoišli, svrne tudjinac govor na gospodarstvo. Medju ostalim, upita medveda:

Tudjinac: Čujoš medo, kako podepsato ovdje gospodaro, čija životinja udje u kvar?

Medo: Ludo bi bilo podepsati gospodara. Mi ovdje, osobito pako ja, podepsam radje životinju.

Tud.: Kako to, ako smijem znati?

M.: Vrlo jednostavno. Odrožem joj uši ili još radje rep. Čim mi učini veći kvar, tim joj više ropa odrežem.

Tud.: Kamo onda baciio odrezano ropovo?

M.: Objesim jo u dimnjak, da se suši.

Tud.: Što pak onda, kad su dosta suhi?

M.: Ej Božo moj! Kad ih naberem više, učinim iz njih hladetinu, ili kako ovdje reku, žaladiju.

Tud.: (začudjeno): Za Boga! Što takovu hladetinu vi jedete? . . . .

M.: (upado mu u rieč): O, Božo sačuvaj! Ja ju shranim, pa kada dođe kakav putnik ili gost iz blažene zemlje, pogostim ga s njom. Valja vam znati „caro mio", da tamo jedu smije, konje, osle, pse, žabe itd. itd.

Tud.: Klanjam se gospodine!

M.: Počekajte, bit ćete kod mene na objedu.

Tud.: Liepa Vam hvala. Bojim se, da bistc mu konjskom hladetinom pogostili, no znajte, da se meni takva „žaladija" nedopada, jer ja nieam iz blažene zemlje.

Franina i Jurina.

Fr. Čujem, da se Višnjanci jako srde, da su naš razgovor u Slogi žampali.

Jur. A ča smo jim mi krivi, ni smo rekli samo istinu, a njih znaš, da istina uvik peče.

Fr. Sad čuj jednu lipiju. Neku noć čuja sam kako nešto grmi i rompa, i popitam jednoga kmotu, ki je vozija deva u Poreč, da ča je to; taj mi je reka, da vozo ostanko od živinčota, ča je onim trideset ostalo, da to pak u Motovunu skončali kad budu balotacijoni. A da bi bija čuja, kakav plač da je to bija, a najviše narikoval je „Boka di biguli", a kako nemogu svi plakati, tako je Babudrih pak od veselja skakai.

Jur. A mi, mi one će jim biti malo.

Fr. Da ča da će biti malo, ma će ča pak pomoći i ona stara olganska kobila; nego su u veilkoj intrigi, ki će jim ju oderati i porcijone činiti.

Jur. Tr imaju jednoga u Kaldiru, jednoga u Montriljn i jednoga u Karojbi.

Fr. Ala, ma će se utustiti, ki ga budu žerali.

Jur. Drugi ti, bi jim moglo još prisisti kako i nekim Tinjancem, ki su se bili pulića pronajili u Pazinu.

Fr. Najbržo, da je i Trbuhaču zlo učinilo, zač da je na smrt bolan.

* * *

Fr. Čuješ Juro, pišu mi iz Brtonigla, da su ljudi tamo silno srećni od potle je tamo naš dragi Kudrić i neki veli meštrina.

Jur. Va čem sastoji ta velika sreća?

Fr. Prije, da se ni znalo kakovi su pržuni, a sada da zaviri nutra se kadagod kakov gospodičić, kakov potešta i fori neko fijali.

Jur. Pak ča su tomu oni dva krivi?

Fr. Ja nisan tega rekal.

* * *

Fr. Noki Martin s Krasa, da je va Buzetu ušel tovariša pokosit pak da je sa šaronjo... ziagovai.

Jur. Pusti ga će, morda je bil brižan tačan.

Fr. Vero da mu ni bilo za potrebu zač da je imel za palentu.

Jur. Noboj se, neće na njega Boj pozabit.

Fr. Ma nećemo ni mi.

* * *

---

*) Samo izvolite. Ured.

*) Već je umro. Op. Ured.

Fr. Na Motovunščinu, da su se pokazalo neko črno lastovice, a ljudi govore, da će biti glada i vojske.

Jur. Dragi ti, one su zanjušile, da će biti tamo brže balatacioni i da će oigan pripeljat kobilu, pak se nadaju, da će kakovu kost oglodat.

Fr. A kako bimo se jih zbavili?

Jur. Kad dolete u Montrilj, Kaldir, Karojbu, Novako i Rakotolo, zamite metlu pak jih pomotite.

Fr. Nečo one u Rakotolo ne, zač imaju tamo kragujlića, koga se jako boje.

Jur. Onda bi dobro, da Rakotolci posude tega kragujlića i drugim solam, pak da svi skupa protiraju te črne lastavice tamo priko mora.

Fr. Pravo imaš, kazat ću to našim kmetom na Motovunščinu.

Različite viesti.

Imenovanja u trgovačkoj mornarici. Kr. ugarska pomorska vlada na Rieci imenovala je sliedeće podkapetane, kapetani dugo plovitbe: G. Eduarda Perovića iz Kostrene sv. Lučije; g. Mihovila Piani iz Trsta. Nadalje imenova sliedeće mornaro podkapetani: G. Andjela, Dollatovića iz Vologsela, g. Frana Ivančovića iz Orebića, g. Josipa Vidulića iz Malogsela.

Drugi govor zastupnika dra. D. Vitezića. Dne 20. t. m. u 100. sjednici carevinskoga vieća izrekao je naš zastupnik podulji govor u pitanju desetine, koja nekoje kotare Istre silno tare, i o čemu bijaše govora i u istarskom saboru. Taj govor doniesti ćemo u budućem broju a već danas izrićemo dičnomu našemu zastupniku na njegovom trudu i požrtvovnosti u ime istarskih seljaka najiskrenija zahvalu.

Obćinski načelnik u Buzetu. Na prvoj obćinskoj sjednici, obdržavanoj prošlo subotu u Buzetu, bijaše izabran jednoglasno načelnikom tamošnji đolik rodoljub i prvak g. Fran Flego.

Čestitamo iskreno na tom izboru koli onoj obćini, toli čestitomu prijatelju Flegu! O tom izboru stigao nam je poslednji čas podulji dopis, to ga ostavljamo za budući broj.

Razpisano službe. Financijalno ravnateljstvo za Primorje razpisuje tri mjesta carinarskih nadkontrolorah, i jedno mjesto carinarskog oficijala, dotično više mjestah višlih oficijalah. Molbe valja podnieti c. kr. financ. ravnateljstvu u Trstu. Nadalje razpisana je služba sudbenoga pristava kod c. kr. zem. suda u Trstu. Molbe valja uložiti na c. kr. predsjedničtvo zemaljskoga suda u Trstu do 15. t. m.

Slovensko predstave u Trstu. Čitamo u zadnjem broju „Edinosti", da je ovih danah boravio u Trstu poznati slovenski predstavljač g. Borštnik iz Ljubljane, to da je potražio shodno kazalište, u kojem bi se dalo nekoliko predstavah. Isti list radostno javlja, da će dati ljubljansko dramatičko družtvo budućeg novembra četiri predstave, t. j. dvie izvorne operete i dvie veseloigre. Oblstini li se ta vlest našu drugarice — o čemu nemamo razloga dvojiti — to smo uvjereni, da će slovensko predstave pozdraviti najživljom simpatijom sve, što slavenski u Trstu i okolici odiše.

Sakramenat sv. potvrde dieliti će presv. biskup Dr. Iv. Glavina dne 29. junija u Izoli a sliedećeg dana u Plavju.

Iz Čepića piše nam koncem maja: Nakon dovot godina došao je i amo presvjetli gosp. biskup deliti sakrament svete borme. Dne 2. t. m. maja około 4½ sata popodne dodjo nam željno očekivani biskup. Dočekao ga je mnogočastni gosp. Anton Nožić župnik, školska mladež sa gosp. učiteljem, župani ove obćine i mnoštvo puka. Presvjetli biskup pozdravi i blagoslovi kod dolazka prisutne. Svi ukupno spravedoše svoga pastira u krasno uredjenu stolnu crkvu Sv. Trojstva, gdje se pomoli sa ostalim pukom Otcu nebeskomu.

Sutra dan utorak u jutro na 9 sati krene presvjetli biskup sa svećenstvom iz župnoga stana u crkvu, stupajući veselim licem medju dva reda pobožnoga puka.

Po službi božjoj osvjedočio se je presvjetli, da su ovdjašnja djeca, (kojo je bilo około 180), dobro podučena u kršćanskom nauku, što je zasluga gosp. župnika, veoma obljubljena od ovoga puka, i koji se vrlo brino za svoje ovčice. Milota bilo je slušati gosp. biskupa, koji progovori u crkvi u lipom i čistom hrvatskom jeziku po prilici sliedeće:

Predragi moji! Veoma me veselo dvie stvari: 1. Vidim da imadete krasnu i veoma čistu crkvu; 2. veseli me još više, što sam se osvjedočio, da se vaš duhovni pastir vrlo brino za vašu dušovnu naobrazbu, naime, da su vaša djeca dobro podučena u kršćanskom nauku; samo vam preporučam predragi moji, da i unapried, bude tako. Na ovo rieči mnogomu se pokazala suza radostnica.

Da se je i inače dopalo presvjetlomu g. biskupu ovo malono mjestance, vidi se iz toga, što je ovdje tri puta pronočio, što služi na čast svomu puku a naposo velezaslužonomu gosp. plovanu, koga nek dobri Bog poživi medju nami još mnogo godina. To mu želo njegovi župljani.

Izbori u Roču. Javljamo Vam se tekar sada g. urodničo, da nam se nobi moglo predbaciti sa nijedne strane, da smo Vas u tom važnom pitanju izviestili nepromišljeno i pod prvim utiskom žalostnog vrnjoha.

Kao svakomu našomu zlu, tako bijaše i ovomu kriva naša neslога i nemar. Jao si ga narodu bez dobrih prvakah i vodiljah! Ročka stranka bila se dogovorila za onom u Gorenjovasi, da će složno raditi i birati skupno predloženike za obćinsko zastupstvo. Zaključeno bijaše, da će se Gorenjovašćani medju sobom pogovoriti i složiti u kandidatih i to prije izbora dojaviti ostalim obćinarom ročkim. Nu oni na žalost neodržali riči. Tako je nadošao dan izbora a da nobijaše ništa stalno utanačeno. Iz Gorenjovasi došlo je malo biračah, narodno stranku. Vodina njih bijaše od krnjolah i šaronjakih zavodnika. Agitacija, šaranja, mlenja, strahovanja itd. nije ni ovaj put uzmanjkalo. Narodni protivnici podučeše svo samo da novoljnog seljaka za sebo predobiju. Najgori protivnički agitatori bijahu poznati Vam ročki krnjoli, zatim amo doseljeni Oići.

Nije nam poznato koliko je imala koja stranka u pojedinom tielu glasovah. U novo zastupstvo izabrane su medju ostalim i sliedeće osobe: expodesta Formoglia, expodesta Pavletich, Ban, Crnilović, itd. vodinom ljudi naše krvi, al koji plešu kako njim krnjoli sviraju. Sadašnji načelnik ostao je posve osamljen. On se jadan valjda i sam gospodi zamjerio. Kako se glasa, izabrati će novim načelnikom poznatoga Vam Formoglia.

Propadosmo dakle jedino radi neslogo i nemara. Da su je s poznate strane ikolikо više radilo, bili bismo za stalno pridobili. Pohvaliti nam je pri svem tom osubito vrlo Nuglano i Ćiritežane, koji su složno glasovali za narodno predloženike! Čast njim i slvili!

Nouspjeh naš nedo nas uništiti, no ipak moramo čekati dalnje tri godine a da uzmognemo već jednom oslobodili ovu narodnu obćinu od tudjih rukah. Radili nam valja svim i svakomu u ta svrha i to ne samo u vrieme izbora, već uviek i neprestano. Puk treba uviestiti i buditi svakom zgodom jer će osvieščen i sam prionuti za narodno načelo. Nouspjeh kod posliednjih izborah neka nam bude opomenom, kako se novalja odvaditi jedan na drugoga zanašati i oslanjati već treba, da svaki tako radi kao da nemа nijednoga pomodnika. Bože daj, da bismo se u buć dnđo okoristili sadašnjim nouspjehom!

Porečki listić i govor zastupnika Vitezića. Eto nas danas, da održimo zadanu riеč.

Medju svimi pokrajinami, zastupanimi u carevinskom vieću, jedina je Istra, koja se može tim ponositi, što njezini zastupnici (osim Vitezića) u Beču samo sjedala grlju ili zijala prodavanju. Čovjeku nobi ni pol muke, kad bi tumač mislili (Tumač govorah nemože biti, jer nije šta čuti. — Op. slagara.) g. Vidulich-a i drugovah, t. j. porečki listić bar mudro šutio kao što pametno šuto njegovi gospodari u Beču, al kakove već „babe" jesu, boji se valjda i ona, da bi njoj se jezik sa zubima srasao pak bajo i naklapa i onda, kada bi se od stida u zemlju zakopati morala!

U carevinskom vieću razpravljalo se skoro mjesec dana o državnom prihodu i izdatku za tekuću godinu. Tom zgodom progovorilo je mnogo zastupnikah svijuh stranakah i svijuh narodnostih. Svatko imade kakovu molbu, želju il tužbu, a proračunska razprava pruža mu zgodu, da se o tomu izjavi. Naš zastupnik potužio se i ovaj put na nepravde, kojo se istarskim Hrvatom i Slovencem u pučkom školstvu nanašaju pak je zamolio, da se nepravde dokinu i pravica jednako kroji.

Govor taj ubol je poročko-pazinsku svojtu u novino srce, no mjesto, da g. V... ozieću odgovore talijanski zastupnici u samom Beču, gdjo bijaše tomu pravo mjesto — udara nanj njihovo glasilo u Poreču, hoteći ga izvrći ruglu i smjehu.

Mi se za sada nećemo propirati s poročkim listićem, tko li se je pametnijim pokazao i tko li je zdušnijo svoju dužnost vršio, da li g. Vitezić, koji se je mužovno za svoje birače zauzeo, ili g. Vidulich i drugovi mu, koji su kao obično mudro šutili i drimali. Odgovor, na to podaju poročkomu listiću, njegovi prijatelji i drugovi u Trstu i to naposo krasna babina braća tršćanski „Cittadino" i Mattino".

Ovaj posliednji piše dne 25 maja pod naslovom: „Zastupnici talijanske narodnosti na carevinskom vieću i list „L' Istria" sliedeće: Posliednji broj „Istria" donosi napokon suhoparan člančić o radu tršćanskih zastupnikah u Beču, koji se — kaže „Istria" — pokazaše boz dvojbe glasonošami istarskih zastupnikah (osim — kako se razumije — Vitezića)."

„Zar je zbilja trobalo, da traži dana Istrla glasonošo medju zastupnici onog političkog družtva, od kojeg je ona god. 1884 program poprimila a kasnije izbor ročnih zastupnikah posve zamućala?"

„Razumije se lahko, da je Istria„ htjela vrlo neobičan mak njezinih štovanih prijatoljah, koji sjedo u parlamontu, zabaciti, nu ono, što se nikako razumiti nemože, jest činjenica, što taj list govori tako krasno o životnih pitanjih pokrajine i kao da bijaše na to primukan tršćanskimi novinami".

„Odatle sliedi, da Istria„ i korifeji stranke, iz koje dobiva ona inspiracije, prem su prividno toplo zagovarali obćo sudjelovanje kod političkih izborah, brinuli so kasnije vrlo male za ono, što se je za tim dogadjalo u bočkom parlamentu".

„Držali smo vrlodnim spomenuti ovu anomaliju jedino radi toga, da se znade u Istri i u Trstu, kojimi so blzatinskimi razlozi uvadjaju u život najlopše teorije o nekih oportunističkih programih".

Drugi list "Cittadino„ od 10. maja piše u istom pitanju medju ostalim sliedeće:

„Mi i naši prijatelji opazismo s najvećom boli i začudjenjem, što nije n i t i j e d a n od liberalnih (!?) zastupnikah Istre progovorio u carevinskom vieću, gdje su se razpravljala životna pitanja. Nijedan od njih nije uložio riеč na obranu jezika i narodnosti Trsta i Primorja. Jedini bijaše Vitezić, koji se je zauzeo za hrvatsku stvar Istre".

„To nam se čini zbilja novjerojatnim!".

„Negovorimo o dalmatinskih zastupnicih, koji su svi pristaše hrvatske stranke. Ali, da nijo nitko od talijanskih zastupnikah Istre podutio o onih žalnih razpravah iskru rodoljubja, čini nam se pravom i nepojmljivom zagonetkom".

„Vrlo se bojimo, da će zastupnici Istre svojim krivim i prezlenim mukom izgubiti mojdan, kao što ga izgubilo u Pazinu i Buzetu na korist Hrvatah. Neka znadu ona gospoda, da svist pripada onomu, koji ga znade pridobiti".

„Notreba biti državoslovcem osobitim za promuditi, da nisu talijanski zastupnici, zastupajuć talijansku (!?) pokrajinu mučeć, zadovoljili svojoj dužnosti".

„Štovanim Istarskim zastupnikom nalagala je svota dužnost, da ustanu na obranu našega jezika i naše narodnosti neposredno, kao što su to učinili graf Coronini i knez Hohenlohe. U ieti: njihova najnovija šutnja jest vrlo malo opravdana u tečaju njihovog parlamentarnog rada".

Eto, ovako sude dva tršćanska lista o radu zastupnika Vitezića i o šutnji ili o neradu gospode pokrovitoljah poročkog listića.

Uzmi li se pako, da je koli „Cittadino" toli „Mattino" krv od krvi i meso od mesa talijanaške gospode u Istri, tada mislimo, da nam notreba pobliže pobijati koli ludih toli smiešnih navalah poročkih jaslarah na zastupnika g. Vitezića. Nebude li pako poročki listić niti ovom lokejjom tršćanskih mu drugovah zadovoljan, eto nas spremne, da mu i u buduće u ovom i u svakom drugom pitanju posluživimo.

Vozni red na hrpeljskoj željeznici. Oko prvog budućeg mjeseca predati će se javnomu prometu nova pruga Hrpelje Trst, koja će spajati istarsku državnu željeznicu sa prvim austrijskim trgovačkim gradom. Za tu prugu odredjen je sliedeći vozni red: Iz Trsta krenuti će brzovlak u 6 satih 42 minute u jutro, a dospieti će u Hrpelje u 8 satih 48 min.; tuj će se spojiti bečkim i puljskim vlakom. Mješoviti vlak krenuti će iz Trsta u 8 satih 5 min. u večer a dospieti će u Hrpelje u 9 satih 5 min. Iz Hrpeljah vraćat će se brzovlak u 8 satih 6 min. u jutro, te će dospieti u Trst u 9 satih 5 min. u jutro. Mješoviti vlak krenuti će iz Hrpeljah u 8 satih na večer a u Trstu biti će u 9 satih na večer.

Književnost.

Matica Hrvatska

dotiekava svoje ovogodišnjo knjige, i to na broju ih sedam:

1. Kišpatić: Kukci. Knjiga prva. Sa slikami;

2. Kukuljević: Glasoviti Hrvati prošlih vjekova. Sa slikami;

3. Broz: Crtice iz hrvatske književnosti. Knjiga prva,

4. Vober: Put u Carigrad. Sa slikami,

5. Šenoa: Sabrane pripoviesti. Svezak peti;

6. Šandor-Gjalski: Pod starimi krovovi. Zapisci i ulomci;

7. Vojnović (Sergij): Ksanta. Pripovjest; to će je u drugoj polovini tekućega mjeseca početi med svoje članove dioliti, dotično raznašljati.

Odbor „Matice Hrvatske" je svojski nastojno, da i ovogodišnji književni dar „Matice" bude i što obilniji i nezaostano u nijednom pogledu iza književnih darovah prošlih godina, pak za to se stalno nada, da će „Matica" svi prošlogodišnji članovi ostati vjerni, te ih ovim najuljudnije pozivije, da svoje godišnje prinose što prije, gdje još toga učinili nisu, dotičnomu povjereniku „Matice" isplate, a gg. povjerenici neka sakupljaju i prinose što prije odboru dostave, da nebude zapriloke, da im se knjige za dotični povjerenički kotar dostave.

Dopisnica uredničtva

Gg. dopisnika: Pustinjaka na Osorčica; pustinjaka sa Krasa, zatim dopisnike iz Buzeštine, Sovinjaka, Krasa, Lovrana itd. molimo, da se natrpo do 1 tuđeg b'oja. G. J. u R. Očekujemo, hvala na pripodanom

---

Lutrijski brojevi

	dne 28. maja.				
Beč	83	30	20	46	01
Gradec	74	32	57	87	80
Temešwar	12	65	48	9	50
	dne 1 junija				
Brno	67	78	84	41	51

Glavna skupščina austro-ugarskog Lloyda obdržavana je 25. pr. mj. pod predsjedničtvom Marka barona Morpurga. Godišnji račun izkazuje, da promet razmjerno pada, jer se prihod lanjske godine umanjio za for. 2,500.000, all ipak zaključen je račun sa dobitkom od fr. 658,021·11. Uzrok tomu padu tražiti je u silnoj konkurenciji od strane raznih manjih parobrodarskih družtvah. Bilanca izkazuje ukupni dobitak for. 658.291·11, od tog su odbija na inventar for. 153.300·49; dotnalja osiguravajućeg fonda 1% od for. 16,191.400·—, t. j. for. 161,914·—, od kojih opet treba pridodati osiguravajućemu fondu for. 69.409·47; rezervna gotovina iznaša for. 92.504·53; mirovinskomu fondu ustupljeno fr. 12.000; trošak uprave for. 85.000; trošak revizorah for. 1500. Ukupno dakle for. 364,314·40. Čisti dobitak iznaša for. 294,006·62, ako se istomu doda iz rezervnoga fonda for. 209.093·38, stoji na razpolaganje for. 504.000, koji će se upotrobiti za izplatu dividende po 4% ili for. 21 na dionicu. Rezervni fond po odbitoj svoti za pokriće dividende iznašao je 31. decembra 1886. for. 1,417.170·12; osiguravajući istodobno for. 2,600.000·—. Izabrani su ponovno za: upravnog većnika g. Vučetić pl. Bielitz; revizore gg. Rafael Padova, Petar barun Sartorio mi. i Josip Mandolfo; namjestnicim istih pako gg. Jakov Fano i Filip Artelli.

Br. 193.
K. S. V.

Natječaj.

Razpisuju se službe ravnajućih učiteljah III. vrsti na jednorazrednih mješovitih pučkih učionah a) u Kringi (Corridico), b) Čepiću, c) Šumbregu, d) sv. Nedelji i e) podučiteljice na dvorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Piću (Pedena).

Natjecatelji moraju biti usposobljeni u hrvatskom i talijanskom jeziku a oni za službe pod a. b. c. d. osim toga za nakanadno podučavanje u nauku vjeroizpovjedanja.

Plaće su ustanovljene u zemaljskomu zakonu 8. novembra 1874. br. 54. dotično 20. decembra 1878. br. 1 M. Z. K.

Molbe neka se ulože podpisanomu c. kr. školskomu vieću zakonitim putem u toku četirijuh tjedna.

C. k. školsko vieće
Pazin, 31. maja 1887.
Predsednik: Fabris.

Zaloga kož za podplate, dobrih in trpežnih, lastnega izdelka — priporoča po nizkoj ceni
strojarija Ivan Tomšič-a
na Vrhniki. 10-9

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija
v Ljubljani.

rešila me je od nepopisljivih muk, koje sem trpel vsled želodčeve obolelosti veliko let; vsa umetnost in veda zdravništva obupala je nad menoj in gotovo bil bi danes už pokopan, ko bi ne našel rešilne roke v tem nepreceljivem sredstvu, ki me je rešilo pogubne bolezni.

H. Hermann, delovodja v tržaškem arzenalu.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·36** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Rukt in Bradamante; v Kopru Giovannini in Faventon; v Piranu Funda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Visinadi Fatelli, v Poreču Canduslo, v Buji Bonutti in v vseh lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 21—50.

Solidan dar
za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajamo od sada pripravu za obed iz pravoga c. kr. patentiranoga za sleu Evropu Phönix-srebra, koja je uvijek bilo, kao prava 13-lotno srebro sjajno i divnoj kutiji smarujano, sastojeći iz 6 nožcvah za osobnim resalom, 6 žlica za krunom, 6 vilica iz jednog komad., 12 žlica za kavu, 1 stolni zvonac, dakle 31 komad, koje odajamo samo za 4 for 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručbe primaj Zentral-Exped.-Verwaltung, **B. Balsam,** Wien, 2. Dez., Unt. Augartenstrasse 35. 0-30

Skladište kožah

i podplatah, njemačko i amerikansko vrsti, preglavci, fini šnjegin, gamzove i francezke kože; nadalje se dobivaju krojene pripreve za cipele u jako bogatom izboru u veoma nizku cenu, koja se ne boji nikakve konkurencije u

TRGOVINI KOŽAH
u
GIOVANNI ZOTTER
Corso 30 u **TRSTU,** Corso 30

Kapljice sv. Jakoba.

Ovim se ozdravljaju poljuno i sigurno sve želudčane i živčane bolesti, takodjer onakve, koja su se ustavljala svim dosadašnjim sredstvi, osobito pa kroničkih katarih i slabost v želudcu i drobu, keč, sloga probavu, slobol, jako u cevju srca, glavobol i dr. Kapljice sv. Jakoba, koja su sastavljene po navodu kakadjera grofinga **samostana Astra iz 22** najboljših **zdravilnih biljkah izloka,** koja su svaka za-se i davna priznana kao zdravilna sredstva prve vrsti. Ovo sastavljenje jamči dakle za siguran uspjeh svih kazljajah. — Cena 1 staklenke **60 nv.** 1 velike staklenke **f. 1·20** prama poznem poštenih ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih lekarnah.

Glavno skladište: **M. Schulz,** Hannover, Escherstrasse 6, dalje u Trstu i Saraval, -All'Amizone Trionfante i Prendini — Na Ricci A. Mizzan. 26—3

BRZA i SIGURNA POMOĆ
za 15—4
bolesti želudca i nezine posliedice.
OBRANA ZDRAVLJA

ovisi gotovo o *sačuvanju i pospješenju probave,* jer ova je *glavna podlaga zdravlju,* to *kako tjelesnom tako duševnom dobrostanju.* Najbolji *domaći lijek* za urediti probavu, primjereno mješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM,

Priredjen je od *najboljih, liečničkih najkrieplјih zeleninah;* izkazao se osobito kano ojačurna pomoć kod *neurodne probave,* kod *zadrigavanja, naduhavanja, bljuvanja,* kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom Arču, zapunjenom želudcu,* kod *navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih,* kod *bolesti u žrelu, hypochondrije i melankolije* (sasilec) slabe probavo); on okrivljuje svu djelatnost probavne, čisti *krv* to dobiva *bolestno tjelo* iznova *tjelu i zdravlju.* Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *vjeguran ljudski domaći lieč* a radi toga svuda je poznat.

1 staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* ne ave strane *za poviesti iznosa.*

OPOMENA.

Da se lahčnje prevari, upozorujem svakoga, da je svaka staklenica sam. PRAVA Živolnog balsama po mojem priredjena i u mojem lastnom opunjana, dok je svaka druga napuć ustra, lisca Životni balsam iz Lekarne „K crnomu orlu" B. Fragner, Prag 205-3 u plavičkom, žutkom, mađarskom i francezkom jeziku lina, a prodaja jest se zakonitom — niko ostalom — zabranom.

PRAVI

Dra. Rosa Životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladištu

B. FRAGNERA

ljekarna zk crnom orlu
Prag, br. 205-3
i u Trstu u sliedećih ljekarnah:

G. Foraboschi, Ed. pl. Leitenburg, P. Prendini, Giov. Skopezynski, Ant. Suttina i Karlo Zanetti.

Sve ljekarne i vedo trgovine sa mješovitim robom u Austro-Ugarsko, imadu skladišta toga životnoga balsama.

Tamo se također dobije kroz tisuću zahvalnih pisama priznato

PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,

sigurno sredstvo protiv upali, ranah i oteklini.

Upotrah jedne se, ako se komu prvi opale ili sirdnu i kod svakog sloka crva u prsi i ranenikih, tavlanja, mrzaka (mrtvi kosti, rasnavljanja u ušu, kraćina spolo u kolljenih, rukah i bojih i prati pasu mozoljah kod pasjenih rana, prati tekućim ranam na nogah i u oči na svakom mjestu bolu, vrsnoj natečeni itd.

Sve upalu, natečine, otvrdine i ljeti u kratkom vremenu, ako se samo dosta bolj, te kako valja, sa samim bez svake bolj, te kako valja, u najkraće vreme.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč

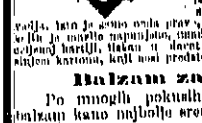

Opomena!

Jer se pravite mnogo sličnog, samo ma da od vas uzmanuti se valja, upozorujemo svakoga, da se lati je pravi in prodaju samo kod mene poslje-

vajte, jako je samo ona prava, ako zlate kapljice, ne će ja nikako napasljiva, ranjiva ne će se ujedinjati na odjenuj haršiji, tlaka u dveri, jedino i samo u sinjem kartonu, koji kod mene prodavajem zaštitan znamenu.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo; on odstrani naglunost te se ne mora zadobiti opet jur izgubljeni sluh i 1 staklenica 1 for. a. v.

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastope okuženja i oslabenja moške slabosti, poluci.., žgačo vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabijje v. do, in za vse bolezni mehurja, drobu in ližnov. Tudi plameno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 13—26—104

O. Strostzol,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Proljetni liek.

Kao najstarlji i najjedinstvenji proljetni liek za mlade i stare, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučaju najslavnji ljekarnički ka, ocitati domaći i inozemski, već odavna upotrebljivanje slovečo i mnogoputa se kolajnami odlikovano.

Budimske

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati nitti potrebe.

Ova se voda dobiva u svijetom stanju u svih ljekarnah i trgovinah sa zdravilnom vodom. Skladište u Trstu kod gosp. IVANA CILLIA i kod vlastitnih zdenca.

BRAĆE LOSER. 0—20

Dobiva su v vseh knjižarnah 13. nakladi, ravno izašla **medic. svetovalca**

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živolih, o nastopkih mladostnih prograškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

0 Braunschweig. 15—52

Želodčne bolezni ozdravi brzo in posvema
JERUZALEMSKI BALZAM

odlikovan na nedonoglјivi želodčni pijači.

Da si človek izvolji pravi lek proti želodčnim bolestim, pač ni tako lahko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne onake leke.

Većina raznih kapljic, izlečilov itd., katere se oblinstvo kakor pravi žudnji pripročajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljajoča in želodčne živce hitro krepčajoče moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevnim voče pračajoče po njemu. Ta balzam bogat na dragocenih snovih kinoške robarbare, katera koreninka je poznana zarad njegovega neodmega upliva na **prehavljenje in čiščanje,** je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci pripočajujejo proti nejočnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, cigaulu, bacanju, proti humoroidalnom trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v želodcu.

Steklenica z navodom vred stoji **30** novcev. 10—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Barasini* i *G. B. Rocli,* na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Koromlnu v lekarni A. Franzoni, v Tomlnu v lekarni E. Pulliea. 0—48

!! Molim čitajte !!

Neobhodno potrebno za svaku kuću

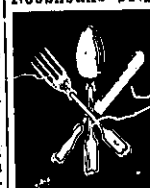

jesu naše c. kr. patentirane i u Londonu odlikovane od Phönix-srebra jedalna, koja su nesumno radi svoje trajnosti i tvrdoće, već također iz zdravstvenih obzirah u porabi nenadkriljiva a, ktomu uvjek bieła tako, da se nakon **25** god. od pravog srebra nedadu razpoznati, što se može podkrieplti sa tisuće zahvalah i priznanicah iz najvišin krugovah, te koja nemožemo odvje radi malena prostora priobćiti, al koja nasu P. N. obćinstvu u našem ured na uvid.

Budući imademu jedino mi skladište c. kr. patent. od phönix-srebra jedalah, to smo jedino mi u ugodnom položaju, sliedeća 51 krasna komada za nizku cienu od for 9.50 nv odsumiti

6 komad, jedalnih žlica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad jedalnih vilica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad krasnih nožovah za stol pravim engleza. oscinjim rezom.
6 komad od phönix-srebra desert ili žlica za dicu prva vrst.
6 komad od phönix-srebra žlica za kavu i čaj prva vrst.
1 komad od phönix-srebra žlica najfinija prva vrst.
1 „ „ „ žlica za juhu teške vrsti
6 „ „ „ žlica za mleko „ „
1 „ „ krasnih dačica za jaja.
1 „ „ posluđaj za papar ili slador.
1 „ „ svietnjaka za salon najnovijn fasona.
6 komad F. elzollirana Victorialablet po kinoska greviranu.
1 komad našnjih ruski ili klavirni svjetnjak nova fasona.

Ovi komadu, koji jam svakom stolu pravim ukrasom a stoji sve skupa samo for. 9.50 nvč.

Naručbe primaju se na gotov novac ili o. kr. pošt. pouzećem i obavlja jih prvo o. kr. patent. tvorničko skladište phönix-srebra J. SILBERBERG, Beč, II. Antonsgasse N. 0.

(Jamstvo) Da ostanu bjela naša jedala od phönix-srebra jamčimo ovim za 25 god. te šemo za dokaz najbolje solidnosti naručbe, koje nakonvenienje u roku od 14 dana bez prigovora natrag uzeti.

Ujedno usl budjamo se ovim P. N. obćinstvo opomenuti, da nevalja zamieniti naše c. kr. patent. jedala od phönix-srebra sa onimi što no su se zadnjih godinah tako naglo pod imenom Britania-srebro pojavili; radi toga molimo, da se izključno provari, neka se točni naslov ozna či. 8—7

Oglas sreće

Glavni zgoditak ovaut. **500.000** marakah.

Za zgoditke jamči država.

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srećkanja

kojo garantira Hamburg iz kojeg će se stalno

7 milijuna 222.000 marakah

dobiti.

Sgodišci ove *unosne* novčane utrće, koja sastoji poleg smrta od samih 97 000 srećkah, jesu sliedeći: Najveći zgoditak jest 12. 15 ovemi. **500.000** mar.

	marak.		marak.
Premija	**300.000**	36 zgoditak á	**5.000**
1 zgoditak á	**200.000**	100 zgoditak á	**3 000**
2 zgoditak á	**100.000**	256 zgoditak á	**2.000**
1 zgoditak á	**80.000**	512 zgoditak á	**1.000**
1 zgoditak á	**75 000**	701 zgoditak á	**500**
2 zgoditak á	**70.000**	150 zgod. á 300,200,150	
1 zgoditak á	**60.000**	30950 zgoditak á	**145**
2 zgoditak á	**50 000**	7990 zgod. á 124,100,94	
1 zgoditak á	**30 000**	7850 zgod. á	**67.40,20**
5 zgoditak á	**20.000**	skupno	
26 zgoditak á	**10,000**	**18,700** zgoditkah	

ovakovih izadje sigurno u malo mjeseca u 7 odtoh. Glavni zgoditak 1 vodi iznada **50.000** mar., unrsta u II na **40.000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90 000** m., u VI. **100.000** m., i sa premijom od **300.000** eventualno **500.000** marakah. — Za prvu vucidbu, koja je službeno ustanovljena, na

16. juni t. l. stoji:

cieła orig. srećka	6	m. ili f.	3 60 a. vr.
pol	3	„ „	1.80 „
četvrt	1½	„ „	90 nvč „

te razpošiljam ove od države zajamčene originalne srećke (nikakve zabranjene promesej za vucidbenje pacrtom sa državnim grbom uz frankiranu pošiljku svete i u najdalje krajeve. Svaki zgoditak dobiti će mene nakon svake vucidbe listu zgoditaka baduve. — **Vucidbeni nacrt** sa državnim grbom, na kojem se nalaze 6 ulozi razdioba **zgoditakah** polag i razredah razpošiljam **unapred badava** 7—15

Izplatu i pošiljku dobivenog novca šalj-m sam izravno na interesanto uz najstrožiju **tajnost.**

Svaku naručbu može se poslati **na pouzeću** ili proporučnom listu. Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vucidbe i to svakako do

16. junija tekuće godine pouzda

na **Samuel Heckscher-a** senr. bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

Telefon br. 429

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz češljano vuno sa prslukom u svih bojah for. 25 sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20. 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. . . . 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vsakojake odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač
v PRAGI, Graben br. 19 novt, vis-à-vis gospeskej ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 10—56

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskom V. Dolenca.

Broj 23. U Trstu 9. junija 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi, od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja po pogodbi sa upravom. Novci se šilju poštarskom uputnicom (nesegno poslatoj na administraciju „Naše Sloge". Imo, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako su izvana napisane: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i notiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za poljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, 1 ½ za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 nqvč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

GOVOR

zastupnika **dra. D. Vitezića** u carevinskom vieću dne 26. maja t. g. prigodom razprave o podpori nekojim zemljištno-raztorotnim zakladam.

Predmet mojog današnjeg govora biti će zemljištna raztorotnina, dotično zemljištni odkup margrofovije Istre, a da se jasnije izrazim, namjeravam progovoriti o zapuštenoj i nepravilnoj upravi zemljištno-raztoretno zakladе, o štetnih posliedicah, koje nastaju odatle za porezovnike i o sredstvih, kojimi bi se tomu zlu doskočilo.

Vidite, gospodo moja, to je široko polje, koje mi valja proći. Govor moj biti će prilično obsežan. Treba mnogo srdnosti, da se pri tolikoj vrućini, koja vlada u saboru, i u ovaj sat, s takovim predmetom visoku ovu kuću zadržava.

No, gospodo moja, ja sam prisiljen, da to radi mojih biračah učinim, jer so tuj radi o velikom životnom pitanju komuje, koju mi je čast ovdje zastupati. Molim Vas dakle, gospodo, da me isprčate, što Vam kod takovog stanja stvarih — kao što rekoh — moj govorom dodijavam. Poimprije moram kazati, da bijaše uprava zemljištno-raztoretno zakladе, kao u ostalih pokrajinah, tako i u Istri, prvobitno državnim činovnikom izručena, te da je tekar kasnije i to god. 1862. prošla na autonomno zemaljsko činovničko. Nadalje valja mi spomenuti, da bijaše usljed političkog izbornog roda slavenska većina talijanskoj manjini na milost i nemilost izručena. Tim se dade protumačiti, kako nije do sada većini pošlo za rukom niti jednoga zastupnika u zemaljski odbor izabrati, te da je radi toga ova zemaljska uprava u rukuh druge stranke. Ako dakle ja, koji pripadam slavenskoj stranci, upravu tu kritikiram, mogla bi nastati sumnja, da govorim iz stranačkih obzirah. Pozvati ću se dakle na svjedočanstvo muža, na koga neće pasti takova sumnja, i to na svjedočanstvo dra. Amorosa, koji obnaša već mnogo godinah službu zastupnika zemaljskoga kapetana, i kojeg se može smatrati vođjom talijanske stranke.

Kad se je radilo god. 1872. o ustrojenju zemaljskih uredah (uffici provinciali), o povećanju broja zemaljskih činovnikah, to o povišenju njihove plaće, to kad je u saborskoj sjednici dne 30. novembra ročene godine dotični predlog od zemaljskog odbora na razpravu podnešen, tada je spomenuti zastupnik govorio za taj predlog izjaviv medju ostalim sliedeće (čita):

„Promda uvjeravaju od godine do godine izvjestitelji financijalnoga odbora u svojih izvješćih, da je ta zaklada (zemljištno-razteretna zaklada) redovito upravljana, to će mi se ipak dopustiti, da se ovdje otvoreno izrazim, da se je do sada njom najviše zlo postupalo (fu invece sinora piuttosto maltrattato anzichono)."

„Zemljištno-razteretna zaklada, koja je prvobitno predstavljala glavnicu od 1,388.596 for. 25 novč., bijaše god. 1862. predana od državo sa aktivom blagajno od 30.629 for. 88½ novč. Do konca godine 1867. bijaše pretvoren taj višak (aktiva) usljed predujma od države zadobivena, u manjak (pasiva) od 284.715 for. 81¼ nov."

„Neću da tim kažem, da bijaše jedini uzrok tomu neočekivanomu preokretu (repentino abilancio) zla uprava od strane zemaljskog činovničtva, mogu dapače dopustiti, da su tada godišnji prihodi možda manji bili nego li sliedeće godine, to da bijaše i utjerivanje većimi potežkoćami skopčano; dopustiti ću, da je mogla vladati kod poraznih uredah popustljivost kod utjerivanja obrokah glavnice i interesah od dužnikah, ja sve to dopuščam, dapi i više ako se hoće, no ja kažem i tvrdim, da kad bi bila uprava to zaklado, nalazeća se u središtu pokrajine, veću djelatnost razvila, tada bi se bilo bez dvojbe najmanje izbjeglo potrebi, da se u pot godinah tolik dug naprti, te zemljištno-raztoretnu zakladu sa izplatom godišnjih interesah od 7.529 for. 28 nqvč. otežča, što se mora, sada usljed predujma uzajmljena od države u iznosu od 150.584 for. 97 novč. izplatiti."

Tako govori, gospodo moja, vodja talijanske stranke, a to nečini zaista iz mržnje proti onim, kojim bijaše uprava zaklado povjerena, već se mora uneti, da je kazao podpunu istinu. U istinu dogodilo se takovih nepravilnostih, kakove je tolt jasnimi bojami! i tolt krupko taj član zemaljskoga odbora oriso.

Ali, zemaljski je sabor povodnjo broja činovnikah dozvolio, on je takodjer poboljšanje njihove plaće prihvatio, i to tako, da dodim se je do god. 1872. za zemaljsko uvedo izdavalo 10.000 for. manano je kasnije taj iznos na 16.280 for. Medju timi bijaše i 2.080 for. za upravu zemljištno-raztoretnih zakladah. Usprkos tomu, što bijahu te povišenja dozvoljena, nisu se nadogovornika oživotvorile, jer je već sliedeće godine — tako čitamo u zapisniku — u saborskoj sjednici dne 4. decembra 1875., u kojoj bijaše predračun za god. 1874. na razpravi, tadanji izvjestitelj financijalnoga odbora, dr. Campitelli, nastojao propuštenu okonkutivno korake od strane zemaljskoga odbora tim isprčiti, što su — kako je on tvrdio: „Porezni uredi propustili da zahtijevanu likvidaciju dugovah zemljištno-raztoretnoj zakladi izvedu; radi toga je morao zemaljski odbor taj važni i poradi notočnih podatakah vrlo težki posao, svomu vlastitomu računarskomu odjelu predati, to da je dotična radnja u toliko pokrenuta, da će biti do mala posvo dovršena".

„Ta radnja", tako je domotmo ročeni izvjestitelj, „služiti će zemaljskomu odboru kano čvrst temelj, da uzmogne podieljenomu mu ulogu zadovoljiti".

Tako izrično i ovaj nadu, da će biti unapred uprava zemaljske glavnice mnogo bolja od prijašnje.

No ove to bijaše puko naklapanje. Nije bo nastupio red u upravi, već dapače nered i pomutnja, a u istom razmjeru i u istoj mjeri pomnožili se i dugovi. U noti 11. septembra 1880. (Br. 12. prilogah zadnjeg glavnog izvješća zemaljskoga odbora) nastojao je zemaljski odbor riešiti se odgovornosti svaljujuć istu na porezne uredo; no malo prije spomenute činjenice pružaju dokaz, da mu to nije pošlo za rukom, te da se imade glavno njomu u grieh uplatiti, što je takova nepravilnost u upravi zemljištno-raztoretno zaklado nastala, premda mu — kako vidismo — sva sredstva na razpolaganje stajahu, da već jednom red uvedo.

Budi mi ovdje dozvoljena kratka stranputica obzirom na odkup zemljištne služnosti, uvedono patentom od 5. septembra 1853. Istom god. 1856. bijahu postavljene komisije za izvedenje toga patenta, središnja naime komisija kod ministarstva unutarnjih posalah, zemaljska komisija kod namjestničtva u Trstu i napokon razne kotarske komisije u pokrajini. Pošto bijahu pako troškovi ovih komisijah zakonom, popriemjonim u sjednici 12. novembra 1872. na dotično stranke pronešeni, izpustilo se od tada izdatke posve iz predračuna; nu u roku od god. 1857. do 1872. bijaše u svemu u tu svrhu izdan iznos od 82.809 for. iz zemljištno-raztoretne glavnice, izdatak, koji nestoji u nikakvom razmjeru sa korišću, koja je odatle zemlji potekla. Nasuprot, ako se držim spisah razprave, koji su mi došli pod ruke, tada moram izjaviti, da je pokrajini donio taj zakon više štete nego li koristi, pošto je u dotičnih pravnih odnošajih više zavladala pomutnja nego li red. Pripovidati ću Vam sa malo rieči, gospodo moja, da podkripim moju tvrdnju, jedan slučaj, koji je skoro nevjerojatan. Dogodilo se naime na otoku Krku, da su dvie susjedne obćine izazvale radi ustanovljenja obostranih medjah pravni propor, koji bijaše u trih molbah jednakoglasećom osudom na korist jedne obćine riešen. Što su učinili nekoji članovi one obćine, koja je podlogla? Potražili su pomoć administrativnim putem i to na temelju patenta od 5. julija 1853. Usljed toga izdala je glavna komisija odluku, koja bijaše posve protivna ovim trim jednakoglasećim osudam, izvođenim u istom pitanju od dotičnih sudbenih oblastih, to tako ostaše ove posve uništene.

Čudnovata jest pri tom i ta okolnost, da su se, pošto je ona odluka izdana, bez da bi se bilo prije točno ispitalo postojeće odnošaje, nalazili podredjeni činovnici u najvećoj neprilici kako da ju u život privedu. To nije bilo nikako vriedno 82.000 for.

Nakon ove kratke stranputice prelazim k predmetu mojeg govora (Vasolost). Glavnice, koje postaše tim načinom pasivnimi, dobile su koncem god. 1865. pat postotni predujam u iznosu od 150.584 for. Provišnjom odlukom od 24. junija 1886. bijaše pako dozvoljeno, da se prače taj zakladi počam od 1. januara 1886. neobhodno potrebiti bezkamatni predujmi za pokriće njezinih mogućih gubitakah.

Podnešena bijaše doduše usljed izvješća zemaljskoga odbora od 27. oktobra 1886. u ime zemaljskoga zastupstva molba Njeg. Veličanstvu, da bi se blagodat bezkamatnosti protegnula i na one predujmove od 1. januara 1886., pošto se — kako je navedeno — kamati kod pasivnosti zemljištno-raztoretne zaklade k predujmom pribrajaju, te do ovi dakle u toliko mjeri narasti, da će se morati svako ufanjo, da se povrate, izgubiti; no ova molba nebijaše uslišana.

Predsjednik: Mene se neprestance upozorava, da gospoda govornici svoja govore štitaju. (Vesolost). To nemogu dopustiti.

Zastupnik dr. Vitezić (Nastavljajuć): Ja sam sada štitao jedino sadržaj izvješća zemaljskoga sabora od 27. oktobra 1886. (Zastupnik dr. Gregorec: ako smiju drugi tako dugo govoriti, zašto nebi i on jedno pol ure govorio? — Zastupnik dr. Kathrein: Tà to spada u zemaljski sabor!). Tà ovdje se radi o životnih interesah moje pokrajine, gospodo, koja neće da me slušaju, neka izadju! (Vesolost.) — Nerazumi se taj o kakvoj malenkosti! Kako zastupamo ovdje naše izbornike? Da su oni ovčje, stvorili bi si čudan pojam o naročnom zastupstvu. Tà to je ovdje prava komedija, nikakova skupština zastupnikah. (Burni uzklici: Oho! — Zastupnik pl. Schönerer: On ima pravo, to je prava komedija!)

Predsjednik (Prekidajuć): To neide, da se razpravu visoke kuće komedijom krati; ja moram radi toga pozvati gosp. zastupnika na red.

(Zastupnik dr. Gregorec: ako smije dr. Jaques dva sata govoriti, zašto nebi i on u toli važnom pitanju?) Zastupnik dr. Vitezić (Nastavljajuć): Od god. 1866. do 1870. primilo se uračunajuć kamate od 7.529 for. 25 novč. novih predujmovah u iznosu od 107.030 for. U svemu bijaše predano od 1862. do 1873. god. 415.999 for. državnih predujmovah zemaljskomu odboru kao upravitelju zemljištno-raztoretne zaklade.

U sličnom stanju nalažahu se i zemljištno-raztoretne zaklade u Koruškoj, Kranjskoj, u Galiciji i Bukovini.

Posve se je dobro stvar shvatilo, kad se je u sjednici visoke kuće dne 9. marta 1872. sliedeću resoluciju predložilo i primilo.

Molim Njeg. prouzvišenost gosp. predsjednika, da mi dozvoli tu resoluciju pročitati. Ona glasi (čita): „Pozivlje se c. kr. vlada, da predloži carevinskomu vieću na ustavnu razpravu zakonske osnove, kojimi bi se odnošaji državne napram zemljištno-raztoretnim zakladam Kranjske, Istre, Galicije i Bukovine konačno uredili, izhodeć pri tom osobito sa toga gledišta, da se mora odplaćivanja zemljištno-raztoretne zaklade, koja su u dotičnih pokrajinah utjora, stalno utanačiti, i da se mogu, u koliko bi usljed toga kod dotičnih zemljištno-raztoretnih zakladah manjak nastao, povratni predujmi ili polag okolnostih drugo podpore od strane državne pružiti."

Usljed ove god. 1873. i 1874. ponovljene resolucije podnila je visoka vlada predlog, da se postigne konačno sporazumljenje obzirom na uredjenje zemljištno-raztoretne zaklade u Istri sa državom, a taj bijaše u sjednici 5. septembra 1874. Istarskoga sabora neznatnom promjenom prihvaćen. Na to bijaše visokoj kući podnešena vladina osnova za postignuće punomoći, da se uzmogne taj sporazumak sa zemaljskim zastupstvom Istre zaključiti. Ova je postala zakonom, no ipak uz opasku, dotično promjenu, da će valjati za dalnje državno predujme taj uvjet, da ima počamši od god. 1875. unići uz svotu za pokriće duga najmanje 30.000 for. zaostatnkah.

Opazka ta smjerala je svakako na korist pokrajine, a svrha njoj bijaše pobuditi upravu, da većom uztrajnošću dug utjeriva, to da se zaostatci, koji su među tim toli visoke narasli, čim više moguće umanje; ali i ovo sredstvo za uvedenje konačnoga reda u upravi zemljištno-raztoretne zaklade, izjalovilo se; uvrstilo se doduše 30.000 for. dapače i svotu u proračun, ali to se nije nikad posve utjeralo. Čudnovato je takodjer, što se je i od strane državnih oblastih toli malo brinulo, da se ti zaostatci utjeraju, a to tim većma, pošto se usljed izrične ustanove onoga dogovora koli predračun toli konačni račun godimice visokomu ministarstvu financijah na uvid podastire, to bi se radi toga morati ipak od strane ove visoke obćnsti na to paziti, da znaostatci ne narastu do toli visoke svote.

(Dalje sliedi.)

DOPISI.

Iz Buzeta. Obćinski izbori prošli su kako je dobro mislećoj hrvatskoj stranci želiti. Ogromna većina izbornikah dala je svoje glasove za tu stranku. Samo iz Pregare zanemarilo jih je nekoliko doći k izboru, a protivno je glasovala nekolicina njih iz Draguća i Huma, no po svojem osvjedočenju, nego s toga, što su jih je plaćalo i što njim se je govorilo svakojakih lažih i klevetah proti poštenoj hrvatskoj stranki. Strašilo se jih, da će, ako ova stranka pobjedi, morati kao u Hrvatskoj plaćati desetinu, da neće biti slobodni ići u svoje vinograde nit grozda grozdja odtrgnuti, da će biti svaćiji poljski proizvodi procienjeni prije nego li jih budu ljudi pobrati itd. Samo neumni i neuki ljudi poznadu, da je Hrvatska pod istim prejasnim vladarom pod kojim i Istra; da se već ni tamo kano ni kad nas neplaća desetine, da se može i tamo kao i kod nas grozdje pobirati, da se ni tamo kao nit kod nas neprocienjuju poljski proizvodi ni prije nego se poberu, nit kad se poberu; samo neumnim i neukim može se onakove laži i klevete za istinu prodavati. Uprave radi neumnosti i neukosti mi neodsudjujemo one ljude, što plošu onako kako njim bud medved, bud lisica, bud koje mu drago drugo nepoštene stvoronje svira; mi jih pomilujemo i nadamo se, da će se i oni osvjestiti. Samo iztičemo, da se kod nas i podkupljuje i laže i kleveće — bezkažnjeno.

Proti obavljenim izborom nebijaše utoka, tako da je mogao biti obavljen izbor načelnika i viećnikah dne 28. maja.

K tomu činu došao je iz Kopra sam vulomožni c. kr. kotarski kapetan gosp. vitez Bosizio i veleucienjeni c. kr. komesar gosp. Robek.

Sborovanje otvorio je najstariji član zastupstva gosp. Jakov Negri, c. kr. porezni nadzornik u miru.

Načelnikom bio je izabran sa svimi glasovi, osim svojega, čestiti Fran Flego. Isto tako bili su složno i sa svimi glasovi izabrani občinski vićnici i to: Ivan Žigante iz Sovinjaka, Mate Sanković iz Danah, Jakov Negri iz Buzeta, Anton Klarić iz Svih Svetih, Ivan Žmak iz Lanišća, Anton Sostan iz Draguća, Mate Sverko iz Klenovšćaka i Dinko Flego iz Štrpoda.

Najprije načelnik, pak gg. vićnici položišo u ruke kotarskoga kapotana svečano obećanje, da će bit vjerni cesaru, da će vršiti zakone i izpunjavati savjestno svoje dužnosti. To svečano obećanje položili su svi, osim g. Negri-a, hrvatskim jezikom.

Novoizabrani načelnik progovori, dakako hrvatskim jezikom, po prilici ovako:

Štovano zastupstvo! Najsrdačnija hvala puku i vam, koji ste me u ime njegovo načelničkom častju počastili. Tim pako ste mi i veliko bremo naprtili; bremo, koje ja nebih sam mogao nositi, i koje nebih ni oprlo, da nebih bio osvjedočen, da ćete mo pomoći vi svi braćo vićnici i zastupnici, i sav puk, kao takodjer ovdje prisutni c. kr. kapotan. Hvaloć njemu što se je brinuo, da se izbori zakonito i u redu obave, i što se je danas do nas potrudio, molim ga u ime svoje i u ime svih nas, da nam priskoči u svakoj potrebi na pomoć i da nas u svakoj prilici sagovara kod viših oblastih. Obećajem mu ujedno, kao što smo i svečano obećali, da domo po svojih silah izpunjavati naše dužnosti za dobrobit občine, i vršiti zakone, posvećene Njegovim Veličanstvom našim cesarom i kraljem Franom Josipom I., kojemu domo bit uvjek vjerni i kojemu kliknimo iz dubine srdca trokratni živio. (Zastupnici kliču trikrat: živio!).

Štovano zastupstvo! Občinari su se trudili i žrtvovali, da si izaberu muževe, koji će gledati korist občine u svakoj prigodi. Tim su učinili samo jednu svoju, tomeljnu dužnost, ali tim još nisu učinili svega. Oni, svi občinari, valja da su pripravni i na daljo na trud i žrtve, da podupiru u svem i svačem, što sadjera na dobrobit občine, svoje izabrano zastupstvo.

Zastupstvo pako nek nemisli, da je, izabrav načelnika i vićnike, svrglo sa svojih plećih zastupničke dužnosti, skrb i brigu, trud i žrtve. Ja opredjelom točko bremo, ja primam načelništvo — vjerujte mi, zaklinjem vam se, ne da sobi ugodim, već jer tako vi hoćete, a po vas puk, za kojega sam pripravan raditi po svih mojih silah. Tako i vićnici; ali i ja i oni zanašajuć se na vašu podporu, braćo zastupnici. Molim vas, skrbimo, radimo, nastojmo svi, da se stanje občine poboljša. *) Pomozimo puku savjetom i činom u svakoj prigodi, koliko nam je moguće; nastojmo, da medju našimi občinari vlada mir i složnost; gledajmo, da jih pomirimo i nagodimo kad bi se imali svadjati ili pravdati. Trudimo se, žrtvujmo se za puk, znajuć, da smo zastupnici puka, a ne zastupnici samih sebe, svoga vlastitoga osobnoga probitka. Duh Sveti, kojega blagdan sutra čestimo, neka nas nadari darom mudrosti, da uzmognemo mudro svoje dužnosti vršiti.

Na svrsi molim vas još, štovani zastupnici, da me opunomoćite, da u vašem imenu pozdravim brzojavno našega premilostivoga cesara i kralja Franu Josipa I. (Zastupstvo pristalo na to odušovljeno). — Tim bijaše sjednica zaključena.

Ljudi su već prije pripravljali se za dan izbora načelnika i vićnikah. Onoga dana u Buzetu bilo je puno puka, svaki se veselio jer nikad se još u Buzetu takva složna i jednodušna izbora nije obavilo. Naši ljudi nehtjehe mirovati a da pjevači nenauče za onaj dan istarsku koračnicu: „Istrano dragi! na noge žurno . . .“ Po obavljenom izboru načelnika zamiela zvona, zaorila glasba i pjevanje — mislio si: o nisi više u nesretnom Buzetu. Patačoli skrili svoje rogovo kao puž i novidom izginuli. — Odmah poslije podne do skoro tisuća ljudih išlo pjevajuć za glasbom u Štorped — obitališće novoga načelnika —; ondje nije bilo veselju i radosti konca ni kraja. Poslije „zdravo Marije“ znavjetilšo opet kriesovi al još liepši nego zadnji put. Po nekih tratinah plamsahu tako kriesovi, da si mogao iz daleko daljine čitati po noći: Živio Franjo! — Starcem i mladim su igrale suze na očima. Javno su kazali, da nisu nikad takva veselja složna, sporazumna vidjeli. I zaplosalo se hrvatsko kolo uz hrvatske svirce do kasno u noć sve u hvalu dragomu Bogu, da smo se oslobodili grdnog nesilja a i na Franovo poštenje, da će htjeti i znati voditi svoje dobre al zapušteno ljudo po putu sroće k pravom blagostanju dušovnom i tjelesnom. Jedno nas je ipak bilo ono večero razalostilo.

Izabrani načelnik poslao je, vršeć odluku obć. zastupstva, liepo sastavljen telegrafički pozdrav na N. Vel. našega prem. cara i kralja k sadašnjemu postaju načelniku kao telegrafisti na Počekaju a ovaj ga je jednostavno odbio. Sliedećega dana ga je ipak primio. Htjeli smo i to zabilježiti, da se znadu kakve ljudo imamo. Gospodine urodniče, ustrpite se — o sadašnjem izboru dobit ćete još dopisa. —

Pogled po svietu.

Trst, dne 8. junija.

Austro - Ugarska: U vanjskoj politici Austro-Ugarske naima posliednjeg čudna ništa nova. Na praznicih boraveći zastupnici polažu račun svojim biračem o prošlom djelovanju u zastupničkih tielih.

Ministar nauka Gautsch odputovao je ovih dana u Lavov, da pregleda tamošnje školstvo i da se osvjedoči o napretku njemačkog jezika u rečenih školah.

Narodnu češku stranku zadesio je u nedelju težak udarac. Toga dana preminu naime naglom smrti jedan od vodjah češkoga zastupstva u carovinskom vieću, t. j. grof Richard Martinić. Pokojnik je pripadao staroplemićkoj češkoj obitelji a zastupao je češki veleposjed na carovinskom vieću. Uz dra. Riegera bio je grof Martinić najvažnija osoba češkoga kluba na carovinskom vieću.

Vlada kani razpisati popunitbene izbore u Češkoj za domaći sabor. Ti izbori obavit se imadu u njemačko-čeških kotarih, a vlada se nada, da će biti izabrani takovi zastupnici, koji bi sačinjavali u češkom saboru neku srednju stranku. Ona računa kod izbora na pomoć češkog veleposjeda.

U moravskom saboru doći će na dnevni red predlog zastupnika Šroma, koji ide za tim, da se promjeni izborni red za moravski sabor.

Kako se glasa, imali bi se sastati zemaljski sabori na obično kratko zasjedanje negdje na jesen.

Na mjesto pok. dalmatinskoga zastupnika Mihovila Pavlinovića, da kani narodna stranka kandidirati poznatoga hrvatskoga pisca i pjesnika, umirovljenoga ravnatelja pripravnice Stjepana Buzolića.

Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip podielio je ministru trgovine marquisu Bacquehemu red Željezne krune. Ovo je četvrti ministar odlikovan u sadanjem ministarstvu, što bi imalo značiti, da Njeg. Veličanstvo odobrava posvema djelovanje sadanjega ministarstva.

Razdor u češkom taboru nije se još slegao. Mladočesi agitiraju i dalje proti staročeskomu klubu, komu dolaze pouzdanice sa svijuh krajevah kraljevine Češke.

U Madjarskoj predstavljaju se pojedini kandidati svojim izbornikom preporučujuć se i nadalje njihovoj milosti. Svi naglasuju, da treba državne financije poboljšati, ali nitko nezna stalna sredstva navesti, kojimi bi se to postiglo.

Narodna slovačka stranka u Ugarskoj izdala je na narod proglas, u kojem naglasuje, da će se Slovaci i ovaj put uztegnuti izbora, jer da neima u Madjarskoj slobodnoga izbora. To je svakako krasna ilustracija o toli hvaljenom slobodoumju Madjarah.

U Hrvatskoj početi će izbori budućeg čudna. Sve stranke pripravljaju se ozbiljno na izbornu borbu.

Vladine novine biesne upravo proti opozicijam, koje su se u tom složilo, da će kod predstojećih izborah jedna drugu podupirati. To strašilo vladinovcah najboljim je dokazom koli je opozicija vladu presietila svojim zaključkom. Opozicijonalne novine tuže se već sada na nesnošljivost i nasilja, koja počinjaju nekoji vladini organi.

Crnagora: Knez Nikola odputio se sa svojom obitelju iz Beča u francezke kupelji Vichi, gdje će ostati 3 čudna. Bečke novine pišu, da je knez očitovao, kako će nastojati svimi silami, da se mir uzdrži.

Srbija: Vladine novine javljaju, da će kod predstojećih naknadnih izborah prodrieti vladini kandidati. Ministar financijah, da kani znatno sniziti trošak u proračunu.

Bugarska: Nedavno obavljeni občinski izbori u Bugarskoj i iztočnoj Rumeliji, izpali su povoljno po sadašnju vladu. Regenti da neće narodnoj skupšćini podnieti predlog o izboru novoga knoza, već da će ju samo obaviestiti o sadanjem stanju bugarskoga pitanja.

Rusija: Njemačke novine pišu, da će se odnošaji izmedju Rusije i Njemačke do mala poboljšati, k čemu da će pripomoći mnogo novo francezko ministarstvo, koje da neće gojiti neprijateljstva proti Njemačkoj.

Italija: Sv. Otac imenovao je državnim tajnikom kardinala Rampolu, koji se je jur nastanio u Vatikanu. Prino Amadeo zastupati će talijanskoga kralja kod jubileja engleske kraljice Viktorije.

Francezka: Većina francezkoga zastupstva primila je povoljno izjavu novoga ministarstva, koje da će nastojati, da popravi gospodarstvono stanje Francezke i da uzdrži mir sa susjednimi državami.

Belgija: Nemiri radnikah prestali su skoro u cieloj kraljovini. Radnici vratili su se k svojim radnjam, a na vladi je sada, da po mogućnosti njihovim tražbinam zadovolji.

Njemačka: Njemački car Vilim poboljeva opet posliednjih danah, no po liečničkih izviešćih, nije ta bolest pogibeljna.

Franina i Jurina.

Fr. Jedan Ćić mi j' povedal, da su va Laniśćeh neki butigeri pravi zatór onoga puka.

Jur. Tor temu je lahko pomoć.

Fr. A kako?

Jur. Negro se k njim.

Fr. Pravo imaš.

* * *

Fr. Babin Marko mi piše, da domo do mala čut i talijansko deputate Vidulića, Franćeška i Milegoja, ki va Beće za Istru katridi toplo.

Jur. Ča su morda ča za Istru govorili, al se pripravljaju.

Fr. Nisu još govorili ne, lego da te. . . . kada se namoći.

Jur. Blazo Istroj s takovemi deputati.

* * *

Jur. Mane pak piše Marko, da je ovi dni bila obletnica smrti njihega velikega junaka Galibardi, pak da je i on ronil krokodilsko suze zač da ni mogal poć preko kaljuži, da položi groštu kapuli na spomenik.

Fr. Tor je mogal poslat par šestic Jorku, da to on za njega stori!

Jur. Ja, ma se nefida poslat šestice Jorku, zač bi je pofrajal.

* * *

Jur. Si čitja, ča je bilo od Modulina na onoj tatari puljskoj?

Fr. Bome ne, kažimi malo no.

Jur. Gospoda, brate, nisu nimalo zadovoljni, da je junta dala upravu Modulincem.

Fr. A tor do oni tako imati manje poslat

Jur. Ma, da bi zná, kako govoru posprdno od našega sela.

Fr. Eh, san siguran, da neznaju drugačije.

Jur. Govore u onom smradu od foja, da su gaćo (benovreko) protiseno za komunske upravitelje.

Fr. Neka se neboje za to, mi smo dosta tanki, er su nas oni šlori dobro ogulili i oglodali, ali njima bi bilo preuzko, er su se odobelili kako i prajčići tudjom mukom.

Različite viesti.

Naš odvjetnik il advokat u Pazinu. Već duljo vremena od našega puka željno iščekivani dogodjaj napokon se je izpunio. U srdcu Istre, u Pazinu nastanio se je ovih danah odvjetnik naše krvi i jezika, rodom iz Kastva, gosp. Dr. Ante Dukić. Čestitajuć njemu i puku, veselimo se i želimo svaku sreću.

Imenovanja. G. Ivan vitez Wintschgau, c. kr. kotarski kapotan u Gradiški imenovan je c. kr. namjestničkim savjetnikom. Kako doznajemo, on ostaje na svom mjestu u Gradišci. Tajnik namjestničtva dr. Reinhold Rüling pl. Rüdingen imenovan je c. k. kotarskim kapotanom u Primorju; ostaje u službi kod c. k. namjestničtva. Policajni nadkomisar u Inspruku dr. Anton Hochegger postao je c. k. tajnikom u Primorju.

Razpisano mjesto ravnajućega učitelja. Kako čitamo u službenom listu primorske vlade „Osservatore Triestino“ razpisalo je predsjedničtvo kotarskog školskog vieća u Poreču natječaj za službu ravnajućega učitelja u Fontani, sa talijanskim i hrvatskim naukovnim jezikom.

Kako je našim čitateljom poznato, zahtjevali su Fontanci, da njim se dade čisto hrvatsku školu, no naši narodni protivnici nesavrnuše se na žalju i zahtjev puka osnovavši školu sa dviomi paralelkami, t. j. talijanskom i hrvatskom. Sada se razpisuje natječaj za učitelja na toj školi, to se na prvom rajstu kaže, da je naukovni jezik talijanski a zatim hrvatski.

Al mi se temu nečudimo znajuć, da se to događja u Istri.

Iz Roča pišu nam 5. t. m. sliedeće: Dne 1. t. m. dožlvio je Roč riedku (!?) slavu; toga dana bijaše naime izabran i počašćen novi načelnik g. Pietro Fernaglia. "La olvilo Rozzo" pllvala je stog slavja u vellkom veselju do kasne dobe noći. A kako i nebi kad je tako jedlno održala pobjedu?

Roški krnjeli pokazali su i ovog puta svoju „avitu bruttura“. Smjestili su naime pred župnikova vrata hrpu suhih granćicah, na što su položili dva iz lajna umješana liljoka, na kojih bijaše poznati prato slavne roške gospode. Zar nije to junački čin, vrlodan da se zabilježi dalekomu krnjelskomu potomstvu?! Živila dakle kultura!

Ovdašnja fukara bječala je gori — doli „nel paese“ pjovajuć, vićuć i bućeć, hoteći tim izazvati poznato Vam osobe. Al se ti ostanci (!!) Dantovi, Petrarkovi i Machiavelli-ovi ljuto varaju ako misle, da su kadri razboriti čovjeka izazvati ili s njime se narugati. Pametan čovjek nemože drugo nego smjiti se znajuć, da: „bačva tući ono što ima.“ Još dakle jednom: „ovviva l'avita bruttura!“

Tuča. Iz Sovinjaka pišu nam 6. t. m. o novoj nesreći, koja je snašla onu porezovnu občinu, sliedeće: Dne 20. maja pohodio nas je strašni gost. Toga dana potukla je naime tuča poreznu občinu Sovinjak, napose Krtoreg, Brdo, Drobožija i Sv. Martin, i to tako, da je sve uništono, najpače trsje, koje neće moći ni do godine roditi.

O toj nesreći obaviestili smo dotičnu oblast, da dade škodu procieniti i da to uvaži kod otjerivanja poroza. Do sada nije se još nitko maknuo, te molimo i ovim sl. oblasti, da nezaboravе na nas nevolj-

Čudnovato je, što nas eto već četvrtu godinu bije ista nevolja i to uvjek istog dana u mjesecu. Očuvaj nas Bože ovakvih nesrećah!

Mi vam javismo g. urednike ovu žalostnu viest odmah čim se je dogodila, no

*) Groza hvata, kad se pomisli kakvo je to stanje. Starih je bolih, kojo će valjati lječiti velikimi žrtvami, a i stvarat će trebat mnogo toga, da se puk dušovno i tjelesno podigne. Valjat će čim prije razjasniti a ciframi stanje, u kojem je hrvatsko zastupstvo občinsku upravu primilo. Op. dopisnika.

videći, da ju nepriobćisto, dvojimo da li Vam je u ruke došla. *)

Hrv. akad. zab. lit. družtvo „Hrvatska“ u Gracu javlja nam, da priređuje dne 18. lipnja t. g. u prostorijah „Hôtel Daniel“ svečanost u proslavu imendana svoga prvoga počastnoga člana Dr. Antuna Starčevića sliedećim programom: 1. Koračnica — svira vojnička glasba. 2. Pozdrav predsjednika — g. Fr. Domaldovića. 3. Prohaska: Koračnica „Vile“ pjeva zbor. 4. Šrepl: „Povraćanac“ — svira tamburaški zbor. 5. „Dalmatinski šajkaš“ — dvopjev — pjevaju družtveni članovi — gg. Barlović i Hajdinović. 6. Karišik jugoslavenskih pjesama — svira vojnička glasba. 7. Major: Cavatina iz opere „Roberta Djavla“. — svira tamburaški zbor. 8. Vj. Klaić: „Na Nohaju gradu“ — pjeva zbor. — Komora. — Svira vojnička glazba 87. pješačko vojkovnije, nadvojvode Josipa. Početak u 8½ satih na večer.

U Boću i kod nas: Dne 25. pr. m. bila je u Boću slavnost. Pjevalo je „Bočko pjevačko muško družtvo“. Posliednja točka slavnostnoga programa bila je „Das deutsche Lied“ veliko njemačka pjesma. Njegova Visost carević Rudolf bio je kod cielo slavnosti, osim kod ove zadnje točke. Neposredno prije nego se je imala pjevati „Das deutsche Lied“ odaljio se je iz dotične dvorane. Pjesma se nije pjevala, onaj hip bila je zabranjena.

Tako u Boću. A kod nas?

Dne 11. aprila, drugi uskrsni blagdan, dalo je isto bočko pjevačko družtvo koncert u dvorani hotela „Stefanie“ u Opatiji — šta velimo, „Abbazia“. Bilo je prilično občinstva, bio je i c. kr. kotarski kapetan vitez Jetmar. Ono družtvo pjevalo je također „Das deutsche Lied“ i pljeskalo se oduševljeno. I nikomu ništa. Recimo c. kr. kotarski kapetan zabranjuje nedužnoj opatijskoj djeci pjevati nedužno hrvatske pjesme — „Das deutsche Lied“ — nek se pjeva do milo volje, nek mu se i pljeska koliko hoće.

Iz Pazina doznajemo, da su nekoji paziuski gradjani uložili nekakav prosvjed ili protest proti zaključku tamošnjega občinskoga zastupstva glede uredovnoga hrvatskoga jezika. Kano su taj protest uprav vili, toga nezmamo, jer istarska „buba“, koja donaša također tu vlast, ništa o toni nekaže. Mi smo i prije znali, da neće biti naše občinsko zastupstvo po volji nekolicini paziuskoga gospodo, a toga nije se čuditi, da nisu ni zaključkom glede uredovnoga jezika zadovoljni, prem je taj zaključak jednoglasno prihvaćen. Mi nemožemo ni pojmiti, kako bi se u vollikoj obćini paziuskoj, koja broji do 10.000 stanovnikah, malom izuimkom svih Hrvatah, moglo kod občine drugčije uredovati nego hrvatski! To je doduše nepojmivo nekojim dosadanjim gospodarom, koji su posprdno izmujhavali našega čovjeka, kad je došao s hrvatskim spisom u občinski ured, no pametnoga čovjeka to neiznenadjuje. Pravlen je jednom morala pobiedili. Prosto je pako obćinarom pisati i talijanski; nisu Hrvati intolerantni ili brutalni, oni će primiti i talijanski spis, te ga u potrebi i talijanski rešiti.

U poročkom listiću čita se, da je taj zaključak občinskoga zastupstva tobože nezakonit! Ala mi vrlih pravnikah u Poreču! Medalja valjalo bi jim poslati, kad poznavaju tako dobro zakone oni, koji su na izvoru svake mudrosti i svoga znanja.

Eh Marko, Marko, repiou, repiou! ! Občina je autonomno tielo; občinskomu zastupstvu pripada na temelju občinskoga reda imenovanje činovnikah i ustanovljenje uredovnoga jezika. Toga prava nemože mu nitko uzeti, kao što nemože nitko zakonito stvorenoga zaključka kasirati.

Kleričko književno družtvo „Sbor duhovne mladeži Zagrebsko“ slavi 14. junija 1887. petdesetgodišnjicu svoga obstanka u prostorijah nadbiskupskoga sjemeništa.

Red na naših poštah. Jedan prijatelj i predplatnik naš tuži nam se, da je primio „Našu Slogu“ od 10. maja tekar na 2. junija. Iz Trsta do Bujah, kamo je imala doći odmah drugog dana, putovala je eto 14 danah. Nu ni to nebijaše nekomu od slavne gospode poštarskih činovnikah dosti, već je hotio i tim pokazati svoju revnost i točnost, da je napisao uz naslov dotičnika portugljiv nadimak „dublar“. Ako naša gg. poštarski činovnici već zbilja nezuaju, gdje su Buje, tada prestaje sve; no mi držimo, da je nekomu stalo mnogo više do lakrdije i zanovotanja, nego li do njegove dužnosti. U ostalom: živilo naš pošte!

*) Prve vlesti neprimismo, na čemu zahvalite našim sl. pošt. uredom. Ured.

Iz Australije piše nam g. Miho Reba, rodom iz Žumberka (selo Dragušovac) u Hrvatskoj, da se je preselio iz Amerike u Australiju, za kamo je putovao što ladjom što po ledenom moru 2½ mjeseca, a za putovanje da je potrošio 600 for. U Australiji (Moroll), da imade lieposg zaslužka i dosta novca, nu sviet da je vrlo opak i pogiboljan. On druguje s jednim prijatoljem Rusom, te kaže, da njim dobro ide, ali ipak dostavlja: „da bi Bog dao, da bi kada nas dvoje prijatolja sretno došli u naš zavičaj, mi bi sretni bili“. Mi želimo iskrono, da bi se bradi u dalekom svietu vruća izpunila želja.

Izpiti učiteljskoga usposobljenja u Kopru. Mjeseca maja t. g. podvrgli su se kod izpitnoga povjerenstva u Kopru četiri učiteljice izpitu za gradjansko školu, sve četiri sa talijanskim naukovnim jezikom, dvje službujuće u Trstu, dvie na Rieci, po jedna iz svakoga tih dvih gradovah iz povjestno-zemljopisne skupine, po jedna iz prirodoznanstvenu-matematičke. Sve četiri bilo su usposobljene s odlikom.

K izpitu za usposobljenje za pučko školo priglasilo se jih svih skupa 20 i to, za hrvatsko školo dvie učiteljice, jedna službujuća na javnoj druga na zasebnoj pučkoj školi; za slovensko školo tri učiteljice i šest učiteljah, za talijansko školo šest učiteljicah i tri učitelja.

Jedna učiteljica i jedan učitelj za slovensko, jedna učiteljica za talijansko školo, bili su usposobljeni s odlikom. Jedna učiteljica i dva učitelja priglašivša se za talijansko i jedan učitelj priglašivši se za slovensko školo nisu bili usposobljeni. Ostali bili su na prosto usposobljeni.

Iz talijanskoga jezika kao predmeta položila je izpit jedna od dviju hrvatskih učiteljicah i dva slovenska učitelja. Iz njemačkoga kao predmeta položili su izpit dva slovenska učitelja i šest hrvatska učiteljica.

Jedan za hrvatsko školo usposobljeni učitelj bio je sada usposobljen i za talijansko školo, a tako i jedna usposobljena učiteljica za talijansko školo bila je usposobljena i za hrvatsko školo.

Jedan već do sad usposobljeni učitelj za hrvatsko školo položio je izpit iz talijanskoga jezika kao predmeta.

Konačno jedan usposobljeni učitelj za slovensko školo bio je sad usposobljen za pomoćno podučavanje vjeronauka.

Gg. Članove „Matice Hrvatske“, koji dobivaju knjige kod našega uredničtva, upozorujemo, da se što prije zato oglasiti imaju, te da nam dotični iznos dostave. Tko bi hotio imati ukusno vezane knjige, neka nam to prijavi ili neka se obrati na g. Ivana Schneidera, knjigovežu u Zagrebu, koji odpravlja i ove godine „Matičine“ knjige i koje je vrlo ukusno veže. On obećanje, da će ove godine još ukusnije vezove pripremiti, te da će ovogodišnji vezovi original nadživi s svojom elegancijom, jer su cliché-i polag posebnih originalnih nacrtah izradjeni — daleko sve dosadanje vezove nadkriliti. Cieno vezanja knjigah za godinu 1886: Klapatić: Kukoć I. elegantno vezano 80 nč. Kukuljević: Glasoviti Hrvati, elegantno vezano 80 nč. Vebor: Put u Carigrad, elegantno vezano 80 nč. Brozi Crtice iz hrvatske književnosti I., elegantno vezano 60 nč. Šenoa: Pripovietsti V., elegantno vezano 40 nč. Šandor-Gjalski: Pod starimi krovovi 60 nč. Vojnović: Ksanta 30 novč. — Ukupno for. 4.

Iz Rieke pišu nam 3. t. m.: Prošlo je više od mjesec danah, da Vam se nismo oglasili, ali eto nas opet, da Vam štogod javimo iz ovo naše, pardon, iz ove madjarske „perle“. Kako Vam je poznato, Madjari ovdje od više vremena odlučno postupaju, da pomadjare koliko i šta mogu. Neznamo kakav će biti uspjeh tomu njihovomu trudu, ali poznato je, da kao što do sada rasto bahatost sinovah Arpada na obali kvarnerskoj, u istom razmjerju ohladjuje ljubav Riečanah za prekodravsku braću. Ti naši usredočitelji, misleći, da su na mnogo višem stepenu kulture nego ikoji narod svieta, pocholišo se i zamrzšo sve što nije madjarsko. Uvidjajuć, da ista ova Rieka, ovaj takozvani biser madjarske krune, da nije baš „čisto madjarska“, pokazuju se prama njoj bez ikakve koprene kakvi u istinu jesu.

Ovdje n. pr. madjarski činovnici u dosta visokom položaju navaljuju šnkom i štapom na gradsko redarstvo. To se je prošloga mjeseca dogodilo kad no su se nekakva madjarska visoka gospoda po starom gradu u kasno doba noći divljački ponašala, te bijahu došli s policijom u zakob, a ova bogme njih bacila u zatvor.

Ovdje činovnik madjarski u samom uredu znade popast za vrat mirnoga gradjanina, jer nije odkrio glavu i poklonio mu se prije nego je za sobom zatvorio vrata. To sve i više toga se ovdje dogadja, ali to se umije pokrit. Novinstvo o tom šuti, jer tako hoće on, koji zapovieda; dočim madjarski nekoji listovi napadaju prostački na Riečane u obće, a napose na naše ženo; o nas pišu kao o divljacih. Nekoji govore, da će biti kažnjeni činovnici, no mi svi znamo, da kada se Madjara hoće kazniti, postupa se s njim, kao kada se Hrvata nagradjuje.

Većina Riečanah, onih pravih nekadašnjih madjaronah gleda prieklim okom ovu bahatost; mrmlja medju sobom čudeć se, kako je moguće, da se pod ovim vladom ovakve stvari dogadjaju! To nije bilo valjda u pogodbi, kada se je Rieka prodavala!

Do sada, kako Vam je poznato, ništa se nisu zanimali Riečani za izbor zastupnika na poštanski sabor, jer se je za to vazda vlada skrbila i skrbiti će se i ovoga puta, premda se je sada našla šaka ljudi, koji bi željeli promjeniti našega svaviušjega zastupnika; no to nebi mnogo vriedilo, jer protukandidat bit će isto vladin. Rieka nesmije oporbicionalca imati.

U ostalom treba, da budemo nepristrani i da spoznamo, da je postupanje vlade koroktno, jer Riečani pradadove se bezuvjetno Madjarom, a ovi, neobazirući se na Riečane nimalo, Rieku rabe na svoju korist, kako njim se bolje svidja, a posliedica postoji još ona ista, koja kaže: „tko nađe brata za brata, taj će tudjinca za gospodara“.

Trgovina i promet prošlo tri ili četiri godine bijahu u svietu, ali sada se vidi, da plod nije onakav, kakvoga je svieta obećavao. Prostrana naša luka zija mal da ne prazna, a rudko se u njoj sastane do dva stranska parobroda! Jedrenjače čekaju pomoć od vlade, jer dobitak ne plaća njim troška. Prostao je brzovlak iz Pešte, a isto tako jedan na pruzi sv. Petra. Pronos dužicah prieti, da će opet uputiti se kroz Trst u inozemstvo. Ovdje su se ljudi počeli jako bojati za budućnost, jer se, žalibože, nazadak strašno pokazuje, kada se je istu „Bilancia“ prostala hvala ti. Troškovi gradski su veliki, a treba grad i novih troškovah, ali ako budemo nazadovali kako smo počeli, namišljeni znjam noću se moći sklopiti. Ostati čemo još bez važnih gradnjah, kanalizacije, pločnika itd., dočim smo oskrbljeni nevažnimi, radi kojih pladanja ogromne namete.

Istarsko činovničtvo, ovdje postavljeno, širi talijanšćinu, ima bolji uspjeh nego Madjari. Oni mrze Madjare, ali još više nas; oni postupaju kao u Istri na zapovied Poreča. Raduju se našoj tuzi, a žalo naše veselje. S timi dotepali obći nekoliko ljudi naše krvi i jezika, koji, da ugode Talijanašem, veselo se n. pr. smrti Pavlinovićevoj. Kad bi se pravi Talijani tomu veselili, možda bi njim se to moglo oprostiti, jer je čvrsta Pavlinovićeva ruka uništila njihovo gospodstvo u našoj Dalmaciji; ali kad se naši tako ponašaju, nemože se to inače pojmiti, nego ako se pomisli, da nije, što se narodno svienti tiče, nigdje bolje gluposti pokrivena crnim kaputom i cilindrom nego ovdje i u susjednoj Istri. Ovakvi ljudi nisu kadri misliti svojom glavom, oni nebi niti iz daleka pojmiti mogli, koliko može jedan sam čovjek narodu koristiti, kada ima vrline i značaj neumrlega Pavlinovića. Do vidova, Vaš

Brajdar.

Javna zahvala.

Podpisani zahvaljuju se što srdačnije u ime svih naših krćnih Krašenah braći Štrpčjanom, koji su nas dne 28. pr. m. t. j. na dan izbora občinskoga načelnika za Buzet toli lepo primili i bratski pogostili.

Onoga nezaboravnoga dana sjećati ćemo se dok budemo živi a dične Štrpčjane, koji su tolike pomogli i doprinieli do naše rodno pobjede, a za tim do same proslave koja se je svršila u divnom veselju, u krasnoj slogi i u bratskoj ljubavi, smatrati ćemo za uviek kano uzor poštenja, rodoljublja i narodne poštovnosti.

Čestita brado Štrpčjani! Iz dubine srdca ključa Vam najsrdačniji: Bog Vam plati i živili!

Na buzetskom Krasu, početkom jun. 1887.

Kršćki prvaci.

Lutrijski brojevi

	dne 4. junija				
Trst	75	6	72	90	38
Buda	70	78	87	83	61
Linz	66	84	50	34	61
Innsbruck	83	67	64	45	47
	dne 8. junija.				
Prag	11	45	87	60	58
Lavov	30	71	54	9	90
Hermannstadt	28	20	10	84	70

Broj 1118.

Razpis natječaja.

Odlukom obć. zastupstva od 9. maja t. g. imaju se popuniti sliedeća mjesta:

1. Občinskoga kancelista, s pladom godišnjih 450 for. izplativih u mjesečnih obrocih, definitivnim imenovanjem, s pravom na mirovinu.

Zahtjeva se podpuno znanje jezika hrvatskoga, kao uredovnoga, talijanskoga, a po mogućnosti i njemačkoga, kao i sposobnost u uredovnoj manipulaciji;

2. Dvih gradskih stražarah, s pladom 20 for. mjesečno, dvojom odjećom i obućom;

3. Občinskoga sluge, s pladom mjesečnih 12 for., stanom u obć. kući, vrtom, odilom i drugimi borlvi;

Plaća službenikah je posticipatna.

Zahtjeva se neporočnost, zdrav ustroj tjelesni, poznavanje jezikah hrvatskoga i talijanskoga ustmeno i pismeno. —

Redovito dokumentirane molbe, neka se šalju podpisanome u vremenu 4. tjedanah, od danas računajući.

Municipij Pazin

dne 5. junija 1887.

glavar: **In. Fabris.**

Gosp. Benedikt Surovec iz Surave (Švica) poslao nam je sliedeće pismo: Priposlana mi staklenica Vašega dra Liebora »Elixira za živce« bili će naskoro prazni, zato Vas molim, izvolite mi priposlati još dive staklenice istoga, budući da želim liečenje — koje mu do sada podpuno zadovoljava — nastaviti i, kako se nadam, naskoro uspješno svršiti.

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst sa sidr. m) uz obenu pol staklenice 2 for., cela for. 3·50, dvostruka pako f. 6·50 nč. u svih ljekarnah, te u centrali ljekarnika dr. Rödiker I. C.° u Hannoveru, nadalje kod B. Saravala i Prendiulja u Trstu.

Dr. Ante Dukić,

odvjetnik

otvorio je ovih dana svoju pisarnu u

Pazinu.

†

Podpisani rodjaci javljaju svim ostalim rodjakom, prijatljom i znancem, da jim je suprug, dotično otac, brat, tast i svak, gospodin

Petar Pertot

bačvar,

danas ob 4. uri jutrom u 60. letu, po jake kratkoj i težkoj bolesti, koju je sa krščan. uzterpljivošću podnašao, v Gospodu usnuo.

Sprovod polazi u četvrtak ob 8½ uri popodne iz kuće br. 26 ulice Acquedotto.

Trst, 7. junija 1887.

Ana rodjena Seghian, supruga.
Eugen, Vjekoslava udata Dollenz, Irena udata Abram, Ana, Angelja, djeca.
Josip Pertot, brat.
Fran Dollenz, Fran Abram zeti.
Marija udata Ruzzier, svakinja.
Henrik Ruzzier, Uršula Pertot svaci.

ŽELODČEVA ESENCA lekarja Piccoli ja v Ljubljani

koje izvrstnost potrjujejo zato učoni zdravniki in tisočero ljudi, ki so ž njo rabili; ozdravlja želodčevo in telesno bolezni, posebno pa zaprtje, vraničnо in jetrno obolelost, kakor tudi hemoroide ali zlato žilo, želodčno in prohajalno mrzlico in je najboljše sredstvo zoper gliste pri otrocih.

Izdelovatelj pošilja jo v zaboječkih po 12 steklenic po gl. 1·26 po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Rakl in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Visinadi Patelli, v Poreču Canduselo, v Buji Bonetti in v večini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 22—50.

Proljetni liek.

Kuo najstarije i najizdatniji proljetni liek **za mlade i stare**, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučuje najsavjesnije ljudnički liječnici domaći i inozemski, već odavna upotrebljivanje slovede i mnogo puta za kolinjanu odlikovane

Budimske

Rákóczy vode

koje dakle posebice preporučati nije potrebno.

Ova se voda dobiva u svježem stanju u svih lekarnah i trgovinah **sa zdravilnom vodom Skladište u Trstu** kod gosp. **IVANA CILLIA** i kod vlastnikah zdenca 10—20

BRAĆE LOSER.

Solidan dar

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obed iz pravoga a. k. patentiranoga za obla Evropu Pfiönix-srebra, koje je uvjek bilo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u dvanaest kutijah sadržajno, sastojeći iz 6 nožuvah sa oceljnim rezalom, 6 žlica sa krunom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni vrsano, dasle 31 komad, koje ohlj mo samo za 4 for. 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštno pouzdce. Naručbe prima: Zentral-Export-Verwaltung. **R. Balsam, Wien, 2. Dec., Unt. Augartenstrasse 35.** 7-39

Providjen sa ovom znamkom je pravi prof. dr. Libora

Elixir za živce

kojim se ozdravlja svo živčane bolesti sigurno i podpuno, na da su i nastarjele, osobito nako nastale vsled mladostnih griehn. Ozdravlja **slabost**, bljedoću, slo- i glavobol, migrenu, jako kuncanje srca, bolest želudčne, te pospješuje probavu itd. **Elixir za živce**, sastavljen iz svjetsko znanih biljkah, priznane od svih autoritetnih medicinskih — prava jamstva za ozdravljenje spomenutih bolestih. Pobližе iz okružara, koji je pridodan svakoj staklenki. **Cieua male staklenke f. 2 — velike 3.50,** dvostruke f. 6.50 a. vr. u gotovom ili poznat m. — U svih lekarnah je na prodaju. — Glavno skladište: Einh ex-Apotheke, Max Fanta, Prag, Altstädter Ring. — U Trstu u lekarnah B. S raval, All'Annunzone Trevisanto i Prendini. — Na Rieci A. Mezzan 29—y

Teodor Slabanja

si obrar v Gorici — Via Morelli br. 17,

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja — namreč:

Monstranco, huntodžo, kolihe, ciborije, svetilnice, svečnike za altarja, tabernakeljne i pred staejone, križe za altarje i bandera, rolikvarije, monštrančico ali križe za svetinje, kanonsko tablo, kadilnice s kadilnim čolničem, steklenice za darilno vino, stopec, rončik iz kovine, krstno sklode in žlice, kotlič za blagoslovljeno vodo, kropilnike, posode za sv. olje in popotnice, držala za svečo, sklopo pri pljuvijah po najniži ceni. Tudi se pri njemu staro cerkveno orodje v ognju pozlati, posrebri, izčisti in popravi. Na blagovoljno vprašanje bodo radovoljno odgovarjal in vsako blago dobro shranjeno in poštnine prosto pošiljal. Staro, nevporabljivo orodje, mesing in kufer jemlje v račun. 3—24—13.

Telefon br. 429

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastope okužanja i oslabenja moške slabosti, polucije, žgeče vode, mučenje postelje, puščanje krvi, zubitje vode, in za vse bolezni mehurja, droba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 14—28—104

C. Strozzi,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkensona** popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum
8 Braunschweig. 16—52

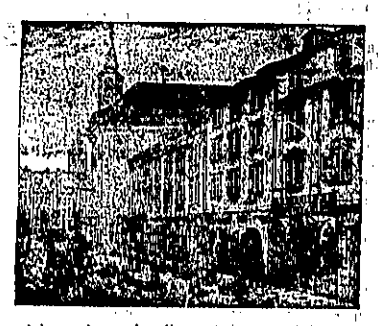

Lekarna.

Trnkóczy,

zravon rotovža

v Ljubljani

na

velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in svoja zdravila. Ni ga dneva, da bi mu prišli pismeni zahvali o naših izborno skušanih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczy-jevih firm so: Na Dunaji dvo in ena kemična tovarna v Gradci (na Štajerskem) ena pa v **Ljubljani**. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naši v tako le napravi: **Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim so ima na tisoče ljudi zahvaliti na zdravje, majo izvrstni vspeh pri vseh bolenih v želodcu in so najprekosljivo sredstvo zoper **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, vrak, vetrove, kolike, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.** Steklenica velja 30 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se ti le istinite **MARIJACELJSKE kapljice** dobivajo samo v lekarni TRNKOCZY-ja, zravon rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Schutzmarke)

(Giekt), je odločno najboljše zdravilo zoper protin, tor revmatizem, trganje po udih bolečine v križi tor živelih, otrdelino, otrpnenje udov in kito itd., malo časa že se rabi, pa mine popolnoma trganje, kar dokazuje obilno zahvat. Zahteva naj se samo **cvet zoper trganje** po **dr. Malcu** z zravon stoječim znamenjem 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

Ö- ni na steklenici zravon stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga pravej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za **odrasle** in **otroke**, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsno in pljučno bolečino 1 steklenica **50** kr, 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup za **50** kr je pravi.

Kričistilne krogljice,

na smole bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškoga telesa, glavo žlu, otrpnulih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jedon za navoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljiva se s pošto najmanj jedon zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najboljše pri vseh boleznih krave, koni in prašičev. Konje varuje in štupa pravega pa ozdravlja. Govejki vsaki najsitnejši in hujši bolezni kašlja, s pljuči in vratnim bolezni. Iz odpravlja vse gr lice, vidi vedrejše konje dolgove, okrepča i telesno.

Krave dalo mnogo dobrega mleka.

Zamatek z navodilom i vsodnom vred velja 1·50 kr., 5 zamatk v **samo 2 gl.**

Cvet za konje. Najboljše maslo za konje pomaga pri pradgu ali otekanji kolen, kopitnih bolezni, otrpnenji v boku, križ itd. otekanji nog mehurjih na nogah, življanji tik čanji nožja, opravna sušici itd. a kratkim pri vseh vnanjih bolezni in hibah. Steklenica s navodilom navodom, vred stane le 1 gld. 5 steklenic s zabilježbo navodom vred **samo 4 gld.**

Vsa ta naštetna zdravila se samo prava dobijo

v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani

zravon rotovža

in vsak dan s pošto razpošiljajo 11—12

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODIJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz čohljano vuno sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turaki sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . $4\frac{1}{2}$, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjeće za gospodu i djecu
uz vcoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v **PRAGI**, Graben br. 19 novt, vis-à-vis gospeskej ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzdcu, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 11—50

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Podružnina u Trstu c. kr. povl. austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz $2\frac{1}{2}$%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz $3\frac{1}{2}$%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $2\frac{1}{2}$%
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz $3\frac{1}{2}$%

Okružni odjel

u bankah $2\frac{1}{2}$% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Reku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Clelovac, Ljubljanu, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $\frac{1}{2}$% provizije.

Predujam

na varrantu, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $\frac{1}{2}$% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, $5\frac{1}{2}$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povedo iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 16—48

Najboljši

papir za cigarete

3—30 je prisini

LE HOUBLON

francezki fabrikat Cawlejev in Henrjev v Parizu.

Svari se prod ponarejenjem.

Ta papir gorko priporočajo gospoda dri. J. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lipmann, profesori kemije na dunajskem vseučilišču, radi njegova najboljše čistovosti, radi njegove dietete in zato, kor v njem ni nikakih drugih zdravju škodljive tvorina.

Pozor: Venk naj pazi na naslednji podpis:

PAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE 17, rue Mirabeau, PARIS

Glavni zgoditk. event. 600.000 marakah.	Oglas **sreće**	Za sgoditke ameri država.

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srečkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se stalno

7 milijuna 222.000 marakah

dobiti.

Sgoditci ove *ujedno* novčana utrelja, koja sastoji polog marka od samih 97.000 srećakah, jesu sliedeći: Najveći sgoditak jest 14-15 event. **500.000** mar.

	marak.		marak.
Premija	**300.000**	6 sgoditak á	**5.000**
1 sgoditak á	**200.000**	100 sgoditak á	**3.000**
2 sgoditak á	**100.000**	253 sgoditak á	**2.000**
1 sgoditak á	**80.000**	512 sgoditak á	**1.000**
1 sgoditak á	**75.000**	791 sgoditak á	**500**
2 sgoditak á	**70.000**	150 sgod. á 300,200,150	
1 sgoditak á	**60.000**	3.950 sgodit. á	**125**
2 sgoditak á	**50.000**	799 sgod. á 124 100 94	
1 sgoditak á	**30.000**	7850 sgod. á	**67.40,20**
5 sgoditak á	**20.000**	ukupno	
26 sgoditak á	**10,000**	**18.200** sgoditakah	

svakovih izvuče sieguno u nulo ujesenih u 7 odlenah. Glavni sgoditak I reda iznaša **50.000** mar., naraste u II. na **60.000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90 000** m., u VI. **100.000** m., i za premijom od **300.000** eventualno **500.000** marakah. — Za prvu vuciebu, koja je službeno ustanovljena, na

16. juni t. l. stoji:

ciela orig. srečka	6 m.	il f.	3·60 n. vr.
pol „	3 „	„	1·80 „
četvrt „	$1\frac{1}{2}$ „	„	90 nvč „

te razpošiljane ove od državne zajamčene originalne srečke (nikakve zabranjene promesse sa vucidbenim naertom sa državnim grbom uz frankiranu pošiljku svete i u najdalje krajeve. Svaki sudionik dobiti će meno nakon svake vucidbe listu sgoditaka badava! — **Vucidbeni naert** sa državnim grbom, na kojem se nalaze u uloži razdioba **sgoditaka** polag i razredah razpošiljam **unapred** i **badava** 8·15

Izplatu i pošiljku dohivenog novca šalj-a sam izravno na interesante uz najstrožiju **tajnost.**

Svaku narudžbu može se poslati **najbrzojavom** uz preporukom lista. Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vucidbe i to svakako do

16. junija tekuće godine pouzda

na **Samuel Heckscher-a** sen.

bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 24. U Trstu 16. junija 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripošlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakali stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opotovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti!

Komu list nedolje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se novradaju ako se i neiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

GOVOR

zastupnika dra. D. Vitezića u carovinskom vieću dne 26. maja t. g. prigodom razprave o podpori nekojim zemljištno-raztorotnim zakladam.

(Konac.)

Što se tiče sadržaja onog ugovora — budi mi dozvoljeno to proštitati, budući da valja kod prosuđivanja toga pitanja na riječi ugovora paziti — sadržaj sastoji dakle glavno u sliedećem:

1. da je iznašao sav dug pokrajine Istre dne 31. decembra 1873. for.: 416.000, sastojeći od for. 150.584 nč. 97 kamatnih i for. 265.414, nč. 59 bezkamatnih produjmovah;

2. da ovaj dug, koji je već izuzam navedenoga dielà od 150.584 fr. 97 nč. kao bezkamatan označen, unapred sav bezkamatnim postane;

3. da se nadalje utjeruju za pokriće potrebočah zemljištno-raztorotne zaklade, dok bude trajalo sredkanjo zemljištno-raztorotnih obligacijah, godišnji namoti k izravnim porezom — uz izvanredne namote — u iznosu od najmanje deset po sto, što je po prilici jednako osmaest po sto redovitog poreza;

4. da se je ustanovilo pet postotne ukamatjonje produjmovah, koji bi i nadalje potrebiti bili, napokon

5. da se je pokrajina obvezala, da se za slučaj, ako se nebi dok trajo sredkanjo zemljištno-raztorotnih obligacijah odplaćivanjo državnih produjmovah izvelo, porezni namoti, koji su ustanovljeni dok svrši sredkanjo neprekidno i preko toga roka u svrhu odplaćivanja od države posuđenih produjmovah zemljištno-raztorotnoj zakladi sve do konačne isplate, utjerivalu.

Što se tiče pet postotnog ukamaćanja produjmovah, koje bi se pružilo, ustanovljenog članком III. ugovora, to nam se predočuje takovo ugovaranjo u oditej opriesi su proviđenjem odlukom od 24. junija 1865., kojom se je obćenito odobrilo, da se za pokriće manjka potrebiti produjmi istarskoj zemljištno-raztorotnoj zakladi od onog roka kao bezkamatni uračunaju, te da se takodjer od 1. jenara 1866. neima zahtjevati kamate za produjmo od države onoj zakladi pružene.

Takovo ugovaranjo biva tim čudnovatije pošto nebijaše u sličnih ugovorih, sklopljenih sa drugimi pokrajinami ukamatljivost produjmovah ustanovljena. (Zast. dr. Poklukar: O da!) Strpite se, progovoriti ću i o Kranjskoj. Iznimku u tom čini jedino pokrajina Kranjska.

Za tu pokrajinu nalazi se naime u lotošnjem predračunu iznos od 69.950 for. kao produjam, koji će se pružiti pokrajini Kranjskoj uz pet po sto; istina je doduše, da se je ustanovilo na temelju zakona od 8 maja 1876. br. 72 sa zem. zastupstvom rečene pokrajine (članak IV. ugovora), da će država, u koliko nebi tamošnja zaklada svojoj obvezi posve zadovoljiti mogla, počam od god. 1875. za pronađeno potrebe pet postotne produjme pružiti, koje će se povratiti; no istotako jest istina, da se je dozvolilo vojvodini Kranjskoj članкom I. istog ugovora, počam od 1. jenara 1875, do izključivo g.1895. godišnju državnu podporu u iznosu od 175.000 for., koju se neće vratiti i što čini ukupno 3,000.000 for.; nadalje da se je člankom II. od produjmovah pokrajini pružonih do konca god. 1874. u iznosu od 1,233.272 for. 92 novč. odpustila svota od 195.461 for. 46 novč. uz sve zaostatke kamatah, koji tomu pripadaju.

Vidite dakle, da bijaše na taj način Kranjska tim odštećena — prem je imala jedan dio tога duga ukamatiti kao i Istra — što do joj se u roku od 1875. — 1895. pružiti državna podpora u iznosu od for. 3,000.000. Mislim dakle, da se je u tom obziru mnogo bolje sa Kranjskom postupalo nego li sa Istrom.

Što se tiče produjmovah, to je uvršćeno u predračun za Galiciju bezkamatni produjam od 2,925.000 for., za Bukovinu od 883.300 for., a za Koruško od 130.000 for., dočim se za svaki produjam, što no se ga Istri dajo, mora platiti pet po sto kamata.

Dolazim k važnomu pitanju, da li je donio ovaj sa pokrajinom Istrom godine 1875. sklopljeni ugovor zemlji korist ili štetu. — Da, gospodo moja, ja mogu posve otvoreno izjaviti, da je bio sa pokrajinu vrlo štetonosan. U istinu, mjesto da se bilje nad tim, da autonomni činovnici vedom strogošću traže ispunjenje obvezah od strane obveznanih, da tako zaostatci izčeznu, razširilo njim se djelokrug postigav tim uprav protivno onomu, za čim se je išlo. U izvješću financijalnoga odbora o sklopitbi se imajućom ugovoru, podnešenom u saborskoj sjednici 5. septembra 1874. istaknulo se korist, koja bi odatle nastala, što bi zemaljski odbor zadobio podpunu slobodu upravo ove zaklade, navodeći u tu svrhu takova je promjena odlučno važnosti i stalno koristi, „pošto stavlja zemaljski odbor u položaj, da uzmogne u željenih okolnostih povodo prištadnje na produjmovih i dotičnih kamatih izvesti."

Takodjer od strane visoke vlade navelo se kao razlog za predlog, da „zadobiva zemaljsko zastupstvo [illegible] stranim ugovorom slobodne ruke u autonomnoj upravi svoje zemljištno-raztorotne zaklade".

Dakako, zemaljski je odbor zadobio u upravi zaklade slobodne ruke, no žalibože okolnost ta unjosla da prudi željenu korist, preuzročila je takovo stanje, da se žalostnijeg pomiliti nemože!

Zaostatak rasno je danomice. Bilo je doduše malo prve godine nakon zaključenog ugovora, da će se to stanje ponešto poboljšati, jer glasi izvješće zemaljskoga odbora za godinu 1875. u tom pogledu ovako (čita):

„Među sredstavah, koja bijahu primaljena, pokrilo je zemljištno-raztorotna zaklada svojimi prihodi tokom prošle godine ne samo svoje potrebočе, već bijaše takodjer u stanju, da povrati jedan dio od države primljenih produjmovah tokom dvijuh prošlih godinah, zaključiv svoje djelovanje sa viškom u blagajni, a ta će okolnost omogućiti, budu li prihodi i ova godine ponošto povoljne tekli, da će se i tokom ove godine i drugi dio produjmovah, obterećenih sa pet po sto kamatah, povratiti".

Pitam sada, ako to bijaše jedne godine moguće, zašto se nije to i sliedećih godinah dogodilo? Ali, što čitamo u glavnom izvješću za godinu 1878? Dozvolom gosp. predsjednika hoću da to proštitam (čita):

„Zemljištno-raztorotna zaklada imala je tokuće godine tako malene prihode od zaostalih glavnicah i ronte, da bijaše zemaljski odbor prisiljen iznova obratiti se državi za posudu od 30.000 for., da uzmogne svojim zakonitim dužnostim zadovoljiti". U izvješću za godinu 1875. nalazimo toli krasna očekivanja, koja nebijahu drugo nego prazna sanja.

Ovdje moram još ištaknuti, da se je — kao što bijaše i u glavnom izvješću naglašeno — u nekojih sudbenih kotarih, naposo u sudbenih kotarih kvarnerskih otokah Krka, Cresa i Lošinja, već tada imao platiti samo maleni iznos od 100 for., to da moraju uzprkos tomu od godine do godine vrlo visoke prinose za dotaciju zemljištno-raztorotne zaklade doprinašati.

Kakove li se je sve nepravilnosti kod proglodanja dužnih dielovah našlo, proizlazi odatle, što se je kod prispodabljanja likvidacije pojedinih dužnih dielovah, koje se je u ono doba sa poroznimi uredi vodilo, pronašlo, da je bilo kod ovih iznos od 12.000 for. posve izpušćen, te bi se bilo dakle taj izgubio, da se nije povela prispodoba.

U predračunu za godinu 1889. uvršćeno bi za utjeranje zaostatakah mjesto for. 150, za izvanrednu radnju for. 4000.

Uzprkos tomu navadja se u izvješću o djelovanju za ovu godinu, da iznašaju dodušе uplate dužnikah for. 1426 više nego li ono prošle godine, nu da su ipak prispodobiv je sa predračunom, skoro za polovicu zaostale, i to za svotu od for. 22.245.

Nije se dakle niti za toliko više utjeralo, koliko iznaša svota, za koju bijahu povećani izdatci za utjerivanjo.

Do g. 1875. imao se je polag zemljištno-raztorotnih zakonah dio duga obvezanikah uplatiti. Da se je to dogodilo, tada bi se nalazila zaklada uslied prodnosti, proizašćuće iz amortizacije, u ovakvom stanju. Dužnici nisu toga učinili i tako su narasli zaostatci obvezanih do godine 1868. na for. 458.288.

Godine 1879. iznašali su zaostatci for. 503.616, godine 1882. for. 571.991, godine 1883. for. 560.041, godine 1884. for. 547.228 i napokon godine 1885. for. 538.020.

Broj dužnikah bio je 10.125. Među ovimi bilo jih nemanje od 3.700, koji nisu do tada niti novčića od svoga duga izplatili.

[illegible] polag podrobnog marta br. 17. prilogah k glavnomu izvješću zemaljskoga odbora za godinu 1885. sastavljen kako sliedi:

1.	U glavnici polag starog načina uplate	f.	10.961
2.	U dotičnoj pet postotnoj renti . . .	„	37.264
	Ukupno . . .	f.	48.225
3.	U glavnici polag novog načina uplate	f.	204.100
4.	U skalarnih kamat.	„	93.022
5.	U zateznih kamat.	„	189.644
	Ukupno . . .	„	486.766
	Ukupni iznos . .	f.	534.991

Od toga odpada samo for. 215.361 na glavnicu, a for. 319.930 na rentu, kamate i zatezne kamate, tako da dug na rentah i kamatih daleko nadvisuje dug glavnice.

Ovdje mi valja pako spomenuti, da bi se bio morao izplatiti dug polag starog načina uslied §. 5 proviđenjog patenta od 11. aprila 1851. u roku od dvie godine nakon likvidacije, najdalje dakle do konca godine 1858. Sada je već pako prošlo 30 godina od godine 1858., a dug nije još poravnan. Od onog doba kad je imao biti dug odterećenikah izplaćen, nemože se na ono iznose računati, koje bi se bilo moralo uslied zemljištno-raztorotnih zakonah izplatiti, već jedino na ono iznose, koje će se polag računa vjerovatnosti od zaostatakah utjerati.

Naravno je dakle, da su i dohodci zemljištno-raztorotne zaklade manji nego li bijahu prije.

Što se tiče osjeguranja odštatnih glavnicah, to se ima u smislu §. 22. patenta od 4. marča 1849. tu glavnicu smatrati i njom postupati kao sa teretom, koji na odterećenim posjedom uživa prednost zemaljskih porezah i zakonito prvenstvo pred svimi hipotekarnimi obterećenji.

Ovo pravo bijaše naredbom ministarstva prava od 29. septembra 1852. još u toliko razširono, u koliko bi izjavljeno, da pripade uslied one stanovite i neiznimne naredbe raztorotnim glavnicam zakonit zalog i prvenstveno pravo pred svimi u javnoj knjizi unešenimi hipotekarnimi obterećenji, ako nebijahu razterećeni i odkupljeni podatci, na čijo mjesto stupila je razterotna glavnica, prije u javnu knjigu među hipotekarna obterećenja, u kojem kasnijem redu ili u obće neunešeni.

Usljed ove ustanove moglo se je očekivati, da se nemogu izgubiti nikakve zemljištno-razterotne glavnice kod toga uredjene uprave. U Istri izgubilo se često zemljištno-razterotnih glavnicah, jer nebijaše potrebite očevidnosti.

Sav dug pokrajinski napram oraru iznašao je na temelju ugovora od godine 1875. for. 416.000.

Koncem god. 1885. polag zadnjeg zaključnog računa, koj bijaše do sada objelodanjen, naravno je dug još za 80.000 for. tako, da je iznašao u ono doba sav dug 496.000 for. dočim se je kod zaključivanja ugovora očekivalo, da će taj dug među tim posve izčeznuti.

Ali, gospodo moja, nije se niti jedne godine utjeralo onih 30.000 for., koje bi se bilo moralo uslied ugovora utjerati, jer godine 1879. bijaše prenašanje u glavnici, kamatih, zateznih kamatih u okrugłom broju 40.000 f., a utjeralo se samo 20.000 f., čim je nastao manjak od 20.000 fr. Svake godine bijaše opredieljen velik iznos, da se buci popela u oči; utjeralo se pako samo vrlo malen iznos, čim je nastao manjak za godinu 1881. od for. 20.000, za godinu 1883. od for. 22.000, za godinu 1884. od for. 20.000, i tako je išlo godimice dalje. Usuprot, opredieljivalo se, da se napokonžu napram porezovnikom neočevidnim, ove te niže prinose nego li bijahu u istinu utjerani. Tako bijaše primjerice opredieljeno za godinu 1874. for. 48.813 [illegible] više for. 2053, za godinu 1883. bijaše opredieljeno for. 93.016., utjerano for. 88.117, dakle više utjerano for. 25.095; za godinu 1884. bijaše opredieljeno 68.414 for. utjerano 84.567 for. više dakle za 16.153 for. Za godinu 1885. bijaše opredieljeno 70.518 fr., utjerano 85.873 for. više dakle za 15.005 for. U izvješćih zemaljskoga odbora navadjalo se uvjek, da su krivi mnogi javni turoti, koje imadu obvezanici smašati, nadalje elementarne štete, slabo ljetino, te da nemoga uslied toga obvezanici svojim dužnostim zadovoljiti.

No, kad bi to vriedilo, moralo bi se isto kazati i za porezovnike, ovi bo ne samo da nebijahu u jednakih okolnostih, već dapače u gorih, pošto bijahu prvi oslobodjeni od tereta, koje su prije morali smašati, te su tim bogatiji postali i mogoše dakle lagljе nego li porezovnici, koji nemahu nikakve izravne koristi od zemljištne razterotnine, dočim odštatno iznose doprinašati. Iz godišnjih iz glavnih izvještajah zemaljskoga odbora razvidno, da bijahu uplate porezovnikah veće nego li oni iznosi, koje se je opredielilo. Što bijaše moguće porezovnikom, nebijaše nemoguće obvezanikom, a tim je i taj razlog nevaljan (Glasovi: konac, konac!).

Molim, sada ću to prispodobiti sa ostalimi zemljami ove strane države obzirom na upravne troškove zemljištno-raztorotnih zakladah, a tad ćete našto posve čudnovata čuti (živahna veselost), te ćemo vidjeti, da li ćete se i tada smijati." U tu svrhu stoji mi na razpolaganje predračun za Galiciju, Koruško, Kranjsku i Bukovinu za godinu 1887., odnosno prinosi, koji su sadržani u XVI. poglavju „Podpore i dotacije državnoga proračuna za godinu 1887."

Upravni troškovi iznose naime:

za iztočnu Galiciju sa bilancom od 3,650.971 for. — 17.152 for.;

za zapadnu Galiciju sa bilancom od 2,669.694 for. — 9.214 for.;

za Bukovinu sa bilancom od 715.580 for. — 3.950 for.;

za Kranjsku sa bilancom od 604.558 for. — 10.929 for.;

za Koruško sa bilancom od 447.872 for. — 1.959 for.;

a polag predračuna za Istru sa bilancom od 109.448 for. jesu upravni tro-

škovi na 13.280 for. proračunani. (Čujte! čujte! na desnici).

Taj će se iznos po svoj prilici još prekoračiti, jer se je to i u prošloj godini za 2.779 for. prekoračilo; dakle, ja računam, da će se i ove godine prekoračiti za više od 2.000 for. Upravni troškovi stoje dakle napram svim ostalim troškovom i pokriću u spomenutih pokrajinah, ovako:

U iztočnoj je Galiciji razmjer kao 1 napram 212·77, ili 0·46 po sto svega troška;

u zapadnoj Galiciji je razmjer kao 1 napram 181·89, ili 0·39 po sto svega troška;

u Bukovini je razmjer kao 1 napram 251·16 ili 0·55 po sto svega troška.

u Kranjskoj je razmjer kao 1 napram 55·31, ili 1·80 po sto svega troška;

u Koruškoj je razmjer kao 1 napram 228·62, ili 0·43 po sto svega troška;

u Istri je razmjer kao 1 napram 8·24, ili 12·13 po sto svoga troška.

Dočim se je izdalo dakle u Istri na upravne troškove preko osmog dela ili 12·13 po sto prihoda zemljištno-raztorotne zaklade, izdalo se u Galiciji i Koruškoj manje od pol po sto, u Bukovini nešto više od pol po sto, a u Kranjskoj jedan i četrl petino po sto svega prihoda. (Čujte! čujte! na desnici.) Sada se tomu smijte! Ovdje je za proplakat, jer su to suze ubogog puka, koji mora takove prinose godimice doprinašati. (Posve pravo! na desnici.) Da bito znali kako je u Istri narod siromašan...

Predsjednik (Prekidajuć). Sabor je toli nemiran, da mi nije moguće štogod razumiti, no čujem, da govorite o stvarih, koje spadaju pred zemaljsko saborc, no pako sime.

Zast. dr. Vitezić (Nastavljajuć). Ugovor, koj postoji radi uredjenja odnošajah izmedju zemljištno-raztorotne zaklade, te izmedju državo, bijaše ovdje u carovinskom vieću razpravljen i prihvaćen.

Svrha momu govoru jest tu, da pokažem prvo, da bijaše taj ugovor za pokrajinu vrlo štetan, drugo, da je nuzbhodno potrebito, da se taj ugovor promaši; radi toga mislim, da spada ovaj predmet svakako pred carovinsko vieće. (Posve pravo! na desnici).

Nepravilnost ovih upravnih troškovah iztiče se najvećma tada, ako se rezultato zaključnog računa iste godine sa susjednjih pokrajina, gdje su slične okolnosti, prispodobi (Čujte! čujte! na desnici.); gospodin zemaljski kapetan neka mi to zanieće, ako može.

Upravni troškovi za Goriško i Gradišku iznašaju 592 for.; ukupni prihod 144.121 for., razmjer dakle kao 1:243·44; izdatci iznašali su dakle u Goriškoj i Gradiški 0·41 po sto prihoda; u Istri nasuprot 14·58 po sto. S drugimi rieči: upravni troškovi zemljištno-raztorotne zaklade u Istri iznašali su g. 1885. preko 35 puta više nego li na Goriškoj i Gradiški (Čujte! čujte! na desnici.) a to sam vam ovimi brojkami dokazao. Pri takovom stanju, gospodo moja, da ne govorim? (Živahna veselost.)

Vidjeti ćete, gospodo moja, da je glavni razlog žalostnog stanja, u kojem se ta zaklada nalazi, u istinu nemarnost onih činovnikah, kojim je predana uprava ove zaklade.

God. 1857. izašla je knjižica pod naslovom: „Zemljištna raztorotnina u Austriji", koja imade, kako sam čuo, službeni izvor. Iz te knjižice crpio sam podatke o iznosu odštetne glavnice zemljištne raztorotnine kod konačne likvidacije. Čudnovato je upravo, što nije vlada o toli važnom pitanju, kao što je zemljištna raztorotnina, od godine 1857. nijednog spisa izdala, pomoćju kojeg bi se moglo o upravi zemljištno-raztorotnih zakladah u raznih pokrajinah orientirati, te blagotvoran nadzor na djelovanje iste vršiti. Moni bar nije poznato, da bi bila vlada kakovu razpravu o tomu izdala osim one od god. 1857. Polag toga spisa iznašao je sav dug iz naslova pristojne odštete 1,052.185 for. k. vr. Od toga odpalo je na pokrajinu 526.093 for., a na obvezanike isti iznos. Osim toga imali su ovi posliednji za odkup platiti 251.725 for. tako, da je sav njihov dug iznašao 777.817 for. Osim toga pako morala je pokrajina sve upravne troškove nositi.

Sada dolazim na izplate, koje su pokrajina i obvezanici u teku od deset godinah izplatili, pošto mi nebijaše moguće zaključne račune za cielu periodu od 35 godinah, koje su prošle od početka preuzetja zemljištne raztorotnine, dobiti, već mi bijahu pri ruci samo oni od deset godinah. Iz tih zaključnih računah proizlazi, da je od pokrajine ili pravilnije od porezovnikah u toj periodi 633.050 for. izplaćeno, tako da se može lahko uzeti, da je u žitavom razdoblju od 35 godinah nemanje od dva milljuna od porezovnikah u tu svrhu uplaćeno; nadalje stoji, da nisu porezovnici nijedne godine manje od dvostruko, a nekojih godinah i trostruko u razmjeru napram obvezanim platili.

Što se tiče namotah, to su ovi sada na 12 po sto narasli, dočim iznašaju u susjednoj pokrajini Goriškoj samo 9 po sto. Ima se platiti dakle veću svotu, a namoti su upravo tomu za 3 po sto niži nego li u Istri. (Glasovi: konac!).

Evo me odmah pri koncu. Moram samo još spomenuti, da bijahu sliedeći iznosi od naših kotarah godimice u tu svrhu izdani: Za Krk 2448 for., za Lošinj 3843 for., a za Cres 1707. for.

Ako su ovi kotari kroz 35-godišnju periodu godimice takove prinose izdavali, to možete prosuditi, kako je iz toga nezmjerna svota narasla. Moram dakle, visokoj vladi na srdce položiti, da ovo pitanje na vrlomo točnomu proučavanju podvrgne, te da tada uznastoji, da se ovaj ugovor, koji bijaše g. 1875. radi uredjenja pravnih odnošajah zemljištno-raztorotne zaklade izmedju pokrajine Istre i države sklopljen, pravedno pretvori. (Dobro! dobro! na desnici.)

DOPISI.

Iz Liburnije dne 27. maja 1887. *) — Gospodine Urednikо! Ja nemogu na ime da neodgovorim još jednom Vašemu (ovaj put nepodpisanu) dopisniku ili „dioničaru" društva „Sviljuga i drug." na njegov dopis u broju 20. ditne „Naše Sloge", zato Vas molim, da mi izvolite primiti još samo ovo redke i tiskati je u budućem broju više na obranu moje osobe nego mojih tvrdnjah, koje gosp. „dioničar" još nije ni iz daleka pobio.

Gosp. dopisnik veli, da sam u posliednjem svojem dopisu nastojao, da mu dokažem kako nisam onakav prijatelj njihovog društva kakvim se pričinjam. Na to mu odgovaram, da ja nisam naučan prisiljati se. Ja krieposti pretvaranja nepoznam, a devota mi briga dali me poštovani „dioničar" smatra prijateljem ili [illegible]

Što se nezadovoljstva dioničarah tiče, gosp. je dioničar sam pripovjedio u prvom svojem dopisu, da je na glavnoj skupštini predsjednik opomenuo društvenike, da se netuže okolo, po ulicah, nego da u skupštini postave interpelacije vrh onoga čim nisu zadovoljni, pa je dodao („dioničar", ne predsjednik), da se je na sve interpelacije odgovorilo. Dakle bilo je nezadovoljnih i na samoj skupštini!

Ako pak ima i drugih društavah, u kojih nisu svi članovi zadovoljni, nesliedi iz toga, da ih mora biti i u upitnom društvu, niti to dokazuje, da sam ja nekstimo pisao kad sam to uztvrdio. — A što se tiče onih manjih društavah, sastojećih iz trojice ili četvorice članovah, i koji da se mezo od kuda su suvlastnici jednog broda, mogu uvjeriti gosp. „dioničara", da ih i ja poznam, al ja i znadem, da tobožnja mržnja onih članovah nepotiče iz razlogah njihove zajednice, već joj treba drugije koren tražiti. Gosp. „dioničar" je u prvom svojem dopisu sam izpravjedio, da sa posliednjem društvenom bilancom nisu zadovoljni, a u posliednjem tvrdi, da su zadovoljni, jer da su imali veće koristi nego su se nadali kad su prvi parobrodić sagradili, pošto su se onda samom nadom zadovoljavali.

To mu ja vjerujem. Kad se je još prvi parobrodić gradio nisu se dioničari ni imali čim drugim zadovoljiti nego „nadom", pošto još onda nije bilo ni poduzeća ni dobitka za dieliti. Ali pitam ja, jeli ona „nada" bila nada u budući dobitak ili u budući „nadu"? Jeli bi se i danas gospoda samom „nadom" mogla zadovoljiti?

Ako je istina, da su gospoda dionićari, kad su se dali na upitno poduzeće, poznavali potrebu liburnijske obale za parobrodarskom plovitbom, onda nije bilo moguće podvojiti ob uspjehu poduzeća, onda nisu gospoda baš toliko riskirala, jer čim je bilo potrebe, bilo je i sigurna izgleda za dobitkom.

Nerazumim pak „dioničarove" logike, po kojoj ja bacam društvu „klinove med kola"! Zar možda tim, što sam pisao da treba nastojati, da se, obzirom na konkurenciju, koja se digla bila, društvo učvrsti i ojači, da uzmogne svakoj konkurenciji odoliti? Zar tim što bi ja htio, kako sam dioničar tvrdi, da budu svi dionićari posvo zadovoljni? Gospodin „dioničar" natuca nešto i o mojoj logici, po kojoj bi on meni bio u posliednjem svojem dopisu mjesto ukora, pohvalu dao. Ja sam ono uztvrdio na temelju onoga, što sam rekao sam i onoga, što mi odgovorio „dioničar". Uz ono stojim i danas i stojati ću dotle, dok mi „dioničar" nedokaže, da je neprijatelj društvu onaj, koji zagovara sistem, koji bi ga ojačio, a prijatelj onaj, koji zagovara sistem, koji ga slabi.

Da me pak pošt. „dioničar" nije mislio pohvaliti, to dobro znadem, al iz toga još nesliedi, da nelogičnom svojom argumentacijom nije mogao postići protivno od onoga, što je želio.

Ili me možda gosp. „dioničar" smatra neprijateljem društva, jer o njem u novinah pišem? Ako je tomu tako, onda mu ja odgovaram, da društvo „Sviljuga i drug." obstoji radi liburnijskog pučanstva, da ono ovim i od ovoga živi, pa zato isto pučanstvo ima i pravo o tom društvu pisati i njim se baviti kao svojom stvari, makar to i nebilo po volji nekojim „dioničarom".

Gosp. dopisnik hoće, da izpriča slabo dividende tim, što da su sada dobitci na moru slabi ili nikakvi, ali ni tu nije uspio. Društvo njegovo nemože se pripodobiti sa ostalimi brodarskimi i parobrodarskimi trgovačkimi društvi, jer kod ovih treba, da brod ili parobrod kroz što i pošto mu trgovac nudi, za ono vriedi ona: „to uzmi ili ništa"; dočim kod dioničarova društva „vriedi" protivno načelo: plati „toliko ili ići hodoć kući".

Što vriedi dakle za trgovačku mornaricu, novriedi za parobrodo-tragetu.

Ja znam, da gosp. „dioničar" nije dužan zadovoljiti mojoj znatiželjnosti što se tiče umanjenja ili povišenja troškovah; ja toga nisam od njega ni vahtjevao. Ja sam samo opazio, pošto je „dioničar" izviestio o toku društvene skupštine, pa se svratio na moj dopis, u kojem sam samo o prevelikih troškovih natuknuo, da bi bilo rado štogod što se u tom pogledu odlučilo. Gosp. „dioničar" je mogao od manje učinitli ono izvješće posluti, koje je poslao. Tim bi bio barem meni ovu pisarlju prištedio.

Ja sam gotov! **)

Pogled po svietu.

Trst, dne 15. junija.

Austro-Ugarska: U subotu odputovati će Njeg. Visost kraljević Rudolf u London, da prisustvuje svečanosti petdesetgodišnjice vladanja engleske kraljice Viktorije.

Staročeško društvo u Pragu obdržavalo je 8. t. m. skupštinu, kojoj su prisustvovali svi staročeski zastupnici. Skupštinu otvorio je vodja češkoga naroda dr. Rieger. U svojem govoru branio je djelovanje češkoga kluba na carovinskom vieću proti napadajem Mladočehah. Rieger se je sjetio i svoga pokojnoga druga zastupnika grofa Martinica, koj. da si je stekao velikih zasluga za češki narod. O češkom svećenstvu reče Rieger, da je ono upravo uzor narodnoga patriotizma. Skupština izjavi podpuno povjerenje Riegeru i češkomu klubu.

Mjeseca augusta obaviti će se popunitbeni izbori njemačkih zastupnikah na češkom saboru, koji su svoje mandate položili. Vlada da će nastojati, da budu izabrani takovi zastupnici, koji bi stupili u zemaljski sabor.

Povodom uspjele nagodbe izmedju Austrije i Ugarske podielilo je Njeg. Veličanstvo nekojim češkim i poljskim zastupnikom i dostojanstvenikom razna odlikovanja.

Izbori za hrvatski sabor započeli su 13. t. m. Prvih danah izabrana bijaše ogromna većina vladinih kandidatah. Sporazumak i sloga izmedju hrvatskih opozicijah neće — kako se čini — kod sadašnjih izborah imati praktične vriednosti, jer je vladina stranka, podpomagana čitavim činovničtvom napela sve sile, da opoziciju posve iz sabora izključi. Opozicija izgubila je već do sada više izbornih kotarah, koje je do sada držala, a bojimo se, da će toga i više biti. Opozicijonalne novine pliene se danomice, te nam ne preostaje nego da prebiromo po službenih novinah, koje slave već sada tobož sjajnu pobjedu. U budućem broju donieti ćemo konačni uspjeh izbora.

Srbija: Iz mlado kraljevine dolaze posliednjih danah povoljne viesti. Ministarstvo Garašaninovo, koje je tjeralo protunarodnu, najpače protiruskn politiku, dalo je ostavku, koju je kralj primio. Kralj pozove na to velikog srbskog otačbenika i diplomatu Jovana Ristića, da sastavi novo ministarstvo, što je ovaj jur učinio. U novom ministarstvu sjede sve odlični muževi, koji će imati dosta posla, da svedu politiku Srbije na pravi put, da se približe i sprijatelje sa zaštitnicom Rusijom, koju je vladavina ministra Garašanina gorko uvriedila.

Rusija: Rusija reć bi, da se je nečemu dobru od Njemačke naučila. Poznato je, kako je Njemačka nedavno boz ikakvog razloga tjerala sa svoga zemljišta slavenske doseljenike, koji su morali naglo svoju novu domovinu ostaviti. Sada pako vraća njoj Rusija milo za drago. Pišu naime, da je Rusija zabranila novim naseljenikom Niemcem stalna zemljišta u Rusiji nabaviti, te da je k tomu odlučila povesti odlučan rat proti Njemačkoj na gospodarstvenom polju.

Iz Petrograda javljaju, da je car Aleksander primio u audienciju princa Karadjordjevića, zeta crnogorskog kneza Nikole.

Grčka: Kraljevska grčka obitelj ostavila je svoju priestolnicu podavši se na put, što u Franccozku, što u Dansku.

Francczka: Na ugovor, sklopljen izmedju Engleze i Turske neće da pristano Franccozka, jer da se tim ugovorom vriedjaju njezina prava. Novo ministarstvo učinilo je svojom izjavom o pravcu budućo francezke politike naprama ostalim vlastim, najbolji utisak.

Italija: Sveti Otac šalje svoje poslanike u London, da ga zastupaju kod proslave petdesetgodišnjice kraljice Viktorije. Poslanici ti nose kraljici bogato darove.

Njemačka: Caru Vilimu krenula je bolest na bolje, nu pojavila se bolest u grlu kod priestolonasljednika, koji da će se morat podvrći operaciji.

Franina i Jurina.

Fr. Ala je dobio Jaković dugi nos na svoj rikoraš, ča ga je napisal proti popu.

Jur. Ma neka si ga drži; tor je moral znati već prije, da su u laži kratke nego, ako je u istinu tako naučen, kako misli.

Fr. Ma niki Marčanci viruju mu ove, ča im on puli litra čakula.

Jur. Ma je moral znati i to, da ona gospoda va Trsti, ki su njegov rikoraš sučili, nisu kako oni Marčanci, ki puli njega pliju, njegovo čakuli slušaju i viruju, pak grdo i zlo o njim govore.

Fr. Tako se je preračunal za ovi put.

Jur. Ja mislim, da će se još ki put preračunati.

*) Radi proobilna materijala zaostalo. Op. Ur.

**) I mi o tom predmetu s Vami i s Vašim protivnikom. Urod.

Različite viesti.

Odvržen utok. Kako je poznato, propala je kod zadnjih občinskih ozborah u Krku stranka pazinsko-porečke gospode jer bijahu u zastupstvo izabrani sami mirni i pravedni Talijani i više naših prvakah iz Krka. Narodni protivnici i sliedbenici porečke babe uložiše utok na c. k. namjestničtvo u Trstu jer da se je izborne listine posliednji čas izpravljalo, nadalje, da nobijahu pojedini izborna tiela pravodno razdieljena, i napokon, da bijaše uspjeh izbora protuzakonitim načinom proglašen. Utok taj bijaše uvažen, nu naši utokoše se vrhovnomu upravnomu sudištu u Beču proti riešitbi namjestničtva.

Dne 13. t. m. obdržavala se dakle u Beču pred vrhovnim upravnim sudištem razprava o pitanju krčkih izborah. Našu stranku zastupao je narodni zastupnik g. dr. Dinko Vitezić a vladu, dotično protivničku stranku dvorski savjetnik g. baron Pasqotini.

Saslušav vrhovno upravno sudište razloge zastupnikah obijuh stranakah, izjavi nakon duljeg vieća, da se utok krčke gospode nemože uvaziti jer da je notomoljit a krčki izbori da bijahu posvo u redu i u smislu zakona provedeni.

Tim je izbijeno trnovoj polu-gospodi i posliednje oružje iz ruku, te njim neprestaje drugo nogo, da se povuku u zabit i da se kaju za staro grieho.

Razpisano je mjesto kotarskoga liečnika u Poreču sa plaćom X. razreda, odnosno mjesto liečničkog asistenta u Tolminu. Molbe valja podnieti c. kr. namjestničtvu u Trstu do 25. t. m.

Vrat interpelacije. Piše nam prijatelj iz Pazinšćine. U broju 29. „Naše Sloge" godine 1880. oglašen je razpis natjecanja za razno službe u kotaru pazinskom, među ostalimi za učitelja u Kringi, Čopiću, Sumbregu, i za podučitelja u Piću. Za to službe zahtjevalo se je usposobljenje u hrvatskom jeziku i poznavanje talijanskoga jezika.

U broju 22. „Naše Sloge" godine 1887. razpisuje se natječaj za isto službe, pak se zahtjeva, da „natjecatelji moraju biti usposobljeni u hrvatskom i talijanskom jeziku".

Moni je na čudo, dodaje naš prijatelj, kako je moguća ta načelna razlika u natječanju, razpisanomu od isto oblasti za ista mjesta u toku jedno godine! Koji je promjenio naukovni jezik u to razmjerno kratko vriemo pošto se zna, da se kod nas promjene o naukovnom jeziku kasne sbivaju? Na tomolju čega se je to učinilo? Gdje i kad se je o tom razpravljalo? — Čudimo se i mi s našim prijateljem, opotujemo njegova pitanja i molimo u interesu puka, pouke, pravice i zakona nadložne oblasti, da nam to razjasne? Možda je samo pomotnja? . . . Al onda nek se popravi!

Izpod Kastva pišu nam 4. t. m. Od kada je udinjena nova cesta Rieka-Sv. Potar, ovud češće prolaze ciganske zadruge u zapadnu Istru. U Kastavšćini su već više puta svoju školu odigrali, nu to kako da nije još svakoga opanotilo, još se bo po koja šuplja tikva nadje, koju cigan provari. — Dne 31. pr. maja odsjela jedna takova četa sriemskih ciganah u selu Jušići. — Ciganke razbjegle se po selu gdje bi komu „sriećicu" kazale. Da laglje ludo nasamare, pripovjedalo su, kako će se sutra dan (uzprkos kvatrnoj sriedi) u Kastvu njihov jedan par vjenčati, kako će biti nevjestica obučena, narešena itd. Kod jednog krčmara naručili već za onaj večer poštenu večeru, za sutra dan šest vodara (spudi) vina, više pečenih janjeta itd.

Ciganke kazivalo sriećicu, dakako ono što ni bilo ni što neće biti. Doznale za krčmarova slugu (liep mladić, pomorski vojnik u riservi), da je do dna duše zaljubljen u bogatu krčmarovu pastorku, koja ga nevoli.

Lukava ciganka kaza mu, kako će biti srećan: „vilo" će mu donieti što bude poželio; djevojka će ga ljubiti jer će biti bogat itd. Na račun budućeg srieće izvuči on ciganki desetaču po desetaču, svega 40 forinti, zatim srebrni sat i praten, (30 for. vriedno). Srećnoga li mladića!?

Večera bila gotova, krčmar janjeta zaklao i pripravio nek se ciganě goste; al cigani bogme uzmakli, neima jih! kud su? večera gotova, po selu buke, sad se i staro babe začelo smijati i rugati.

Vila nedonese „nesretnomu" mladiću što je želio; djevojka je saznala, da joj je htjela ciganka „načinit" to bježi pred nesudjenim još više nego li prije; on, bivši vojnik, ajdo u potjeru za cigani, te se treći dan vratio i pripovieda, da će svoje stvari dobiti natrag jer da su oružnici u Podgradu cigane zaostavili i zatvorili. Ako jesu, ipak sreće. Naš narod po Istri kud se obično cigani klatare, neka se čuva ovakovih provarah. Cigane neka svaki odtjera iz pred vrata kao i šarenjake, koji nisu bolji od ciganah. Istinović.

Izbole ga pčele. Pišu nam sa otoka Cresa: Prije petnajst godina navalio bijaše na ostrovu Plavniku roj pčelah na jednoga junca te ga tako izranio, da je nakon 12 satih poginuo.

Drugi blagdan duhovski ljetos, privezao je Marko Kamalić svoju mulu na mjestu „Rundina" u sv. Ivanu na otoku Cresu. Tuj imade glasoviti pčelar, preč. g. Dinko Muškardin, svoje pčele. Oko podnova navali na siromašno živinče roj pčelah, kojo ga tako izranišo, da se jo na tlo srušilo.

Težkom mukom pridigne gospodar svoje živinče te ga dotjera kući na Belej. Živinče to bijaše posve od pčelnih izbodeno, a okolo očijuh, nozdrvah i ustijuh bila je svo jedna rana. Usljed otoka i boli poginc to živinče nakon 24 sata. Odcrana, al nezakopana, ostavi ga gospodar izvan mjesta, gdje su orlovi i drugo ptice grabilice gospodski pirovalo.

Budi ovo svakomu opomonom, kako se novalja odvišo sa pčelami šaliti.

Talijanaško blagajna u Sovinjaku. Pod tim naslovom primamo iz Sovinjaka sliedeće redke. Bili će tomu okolo tri mjeseca, što je jedan občinar iz Sovinjaka pozvao k bolestnoj si kćerki ljočnika iz Buzeta. Ljočnik je došao al ga siromah seljak nemogaše platiti. — Malo dana zatim pošalje občinski odbor u Buzetu poziv gosp. Antunu Strotich-u, da ga kao predsjednik občinske uprave u Sovinjaku uruči ročenomu kmetu, koji je imao platiti ljočniku na visitu for. 2.50. Siromah taj nije imao ni sada dim da plati. Dodje do mala i drugi poziv, kojim se zahtjevalo, da kmet plati for. 4.50. Kad mu je gosp. Strotich uručio taj poziv, reče mu: „vodi, bon vo šta, se non fosivo kvoto, kvošto non pagavivo"; kmet ga na to odmah zapita, da što bi možda on za njega platio da nije Hrvat. G. Strotich opotova prvašnje rieči domotnuvi: „se non fosivo kvoto, si faceva altrimenti, ma za koso kvoto, pagò."

Milo nam je znati, da postoji za sovinjsko Talijanaše neka tajna blagajna, iz koje se plaćaju dugovi Ne-Hrvatom, no do mala — ako Bog dade — vidili čemo, da li su u njoj hrvatski ili talijanski žuljevi.

Tuča. Iz Gologorice javljaju nam žalostnu vienť, da se je dne 0. t. m. od 5—6 satih po podne spustila silna tuča s neobičnim vjetrom i klikom na Gologoričinu, gdje je mnogo škode nanilela. Što je tuči preostalo, to je poderala i odjesla velika voda, koja je naglo nahrupila. Škoda imado mnogo no samo u vinogradih i poljih, već također i na liepih livadah, koje bijahu većinom poplavljene.

U Gologoričkoj okolici pretrpila su najveću škodu sliedeća sela: Lukačići, Pavelići, Baroni i Rismanjica, zatim sva Gologoričina. Cerovlje i Krbune. U ovom zadnjem mjestu nebijaše tuče, nu velika voda poplavila njim sjenokoše i polje.

Upozorujemo porazno uredo, da nezaboravno na onaj bludni puk, koji bi morao zdvojiti, da nemna ufanja u Boga i nade u dobra i milostiva srdca pravednikah.

Tužba. Sa dvih stranah Kastvšćine stiglo su nam tužbo proti gg. željezničkim činovnikom u Matuljih. Nečemo da iztražujemo u koliko su te tužbe temeljite, već molimo onu gg. činovnike, da nas riešo nemilo dužnosti iznašati na sviotlo čino, koji bi njim možda nougodni bili.

Izlet u Poreč. Prijatelj iz Poreča javlja nam, da su puljska gospoda pohodila u nedjelju dne 12. t. m. parobrodom slavni Poreč. Kod sastanka „dične" braće igralo su glasbo, pjevalo se, pilo i govorilo svo u čestnajst. Da bijaše gromovitih govorancijah o djedovskoj kulturi, o silnom patriotizmu vjerne si braće i o koječem drugom, netreba nam tekar kazati, ako se uvaži, da bijaše vriome sparno a teran i rofošk sladak, miomirisan i . . . . . joftin.

Zahvalni puljski gosti, hotoći na rastanku odužiti se miloj braći, klicahu burno: „Viva vin di Paronzo! Viva la polenta di Parenzo!" A la je morale biti Marku pri tih uzklicih kulture i patriotizma sladko pri duši!!

Lov u najam. Dne 28. junija t. g. obdržavati će se u uredu kot. glavarstva u Puli dražba na lov u mjestnoj občini Kanfanaru, sastojećoj od poreznih občinah Kanfanar, Sošić, Rovinjsko Selo i Morgani. Pravo lova iznajmiti će se za pet godina, i to od 1. julija 1887. do konca junija 1892.

Uzklikna ciena jest for. 50 a iznajmiti će se onomu, koji najviše ponudi.

Dr. Ante Dukić,

odvjetnik

otvorio je ovih dana svoju pisarnu u

Pazinu.

Onaj, komu lov ostane morati će položiti iznos za jednu godinu, a za ostalo godino isto toliko kao jamčovinu.

Lutrija učiteljskoga doma. Hrvatsko učiteljstvo namjerava sagraditi si usried hrvatsko priestolnice, biolog Zagreba sebo dostojan hram „Učiteljski Dom." U tu svrhu sabiru se širom Hrvatske dobrovoljni prinosi, a središnji odbor u Zagrebu zasnovao je lutriju od 100.000 srećakah, kojo se razpačavaju no samo u kraljovini Hrvatskoj, već također skoro po svih slavonskih krajovih naše carovine. Čisti prinos namienjen je gradnji „Učiteljskoga Doma". Lutrija imati će 2000 sgoditakah. Cieno svako srećko jo tako malono (80 novč.), da si svatko po koju nabaviti može.

Sl. odbor priposlao je i našomu uredničtvu srećakah na razpodaju, a mi posiljemo ovim svo imućnije naše čitatolje, naposo gg. svećenike i učitolje, da se odazovu pozivu braće, te njim pritoku u pomoć nabavom srećakah, da tako pripomognu podignuti krasno zasnovanu zgradu „Učiteljski Dom". Sgoditci sastojati će iz raznih zlatnih, srebrnih itd. predmetah, zatim iz umjetničkih, obrtničkih itd. domaćih proizvodih. Cieno sgoditkah jesu razno i to od 500 for. niže. Tko bi si želio nabaviti tih srećakah, neka se izvoli obratiti na naše uredničtvo ili na odbor za podignuće „Učiteljskoga Doma" u Zagrebu.

Srećkanje biti će 0. septembra t. g.

Izgorjelo kazalište. Prošlog godine izgorjelo je u Parizu opet jedno kazalište. Vatra je nastala u vriome predstave, te je usljed strahu i zabune, dima i vrućine poginulo preko sto osobah. Francezi prirodjuju za postradalo kod toga požara i za njihova bližnje, razno dobrotvorne sbirke.

Silne poplave. Posliednje kiše nanilele su u Madjarskoj silnih štetah. Naposo rieka Tisa stupiv iz korita, opustošila je na stotine hiljada jutarah obradjene zemlje i livadah a nije poštedila niti nekoje gradove okolo Segedina, gdje se je porušilo na stotine zgradah. Tim podinjena štota iznaša više milijunah furintah.

Književnost.

Pooziju, složil Josip Pagliaruzzi — „Krilan". I. V Gorici. Založil Anton Kloděć-Sabladovski. 1887. U toj prvoj svezci pjesamah prerano umrvšega slovenskoga pjesnika „Krilana" imade 80 vrlo krasnih pjesamah, koje preporučamo svim ljubiteljom naše liepe književnosti.

* * *

Odabrane pjesme. Zmaja Jovana Jovanovića. Priredio Dr. Milivoj Šrepel. Sa slikom pjesnikovom. Naklada Akadem. knjižare L. Hartmana (Kugli i Deutsch) Zagreb 1887.

* * *

Poraba Glagoljice kod redovnika III. reda sv. Franje po Dalmaciji Istri i kvarneru. Napisao O. Stjepan M. Ivančić, svećenik istoga reda. U Zadru, brzot. kat. hrv. tiskarne, 1887.

* * *

Carsko-turski namjestnici u Bosni-Hercegovini (god. 1463-1878.) Napisao za mladež bosansku O. Antun Knežević, Bošnjak, iz Varcara, reda S. O. Frano Asirskoga. U Senju, tisak i naklada H. Lustera.

* * *

Šaljivo narodne pripovieđke. Za mladež izabrao i priredio Stjepan Basariček, učitelj kr. učiteljske škole. Sa 10 liepih slikah. Naklada skadem. knjižare L. Hartmana (Kugli i Deutsch) Zagreb, 1887.

* * *

Hrvatska Omladina, list zabavi i pouci, uredjuje Josip Milaković. Tečaj II., svezak I. (Hrvatske omladine izlaze četiri svezka u godini. Cieno: na godinu for. 2; na pol godine for. 1.) U Zagrebu, knjigo-tiskara G. Grünhut 1887.

* * *

Hrvatska biblioteka br. 24. Uredjuje Nikola Kokotović. Jules Verne: „Ideja dr. Oxa ili čudan pojav", provco Čodomil Vlahović. Naklada knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). 64 stranah u osmini. Cieno 15 nvč.

Nastavljajuć nakladna knjižara svoju hrvatsku biblioteku, nije mogla hrvatskoj publici boljeg i zanimivijeg štiva podati, nego li su Jules Verne-ova djela, koji je danas najslavnji i najpoznatiji naravoslovac i romanšičar. Hrvatskomu občinstvu poznat je Jules Verne po izdanjih „Matice Hrvatske", a da mu je omilio, svjedoči najbolje to, jer se „Put oko zemlje" i „Od zemlje do- i oko mjeseca" u 2 godine razpradno tako, da su iste već riedke.

„Ideja dr. Oxa" smjelo je zamišljena pripovietka, provod je liep i čudan, a djelo je liepo opremljeno i ukrašeno i slikom. Pošto je cieno neznatna, samo 15 nvč., želiti je, da hrvatsko občinstvo svojom podporom omogući dalnje izdavanje „Hrvatske biblioteke".

* * *

Kosa i nokti, higijenska crtica od prof. dra. A. Lobmayera, sa slikami. Zagreb 1887. Komisionalna naklada akad. knjižare L. Hartmana (Kugli i Deutsch). Preporučujemo i ovu vrlo praktičnu knjižicu poznatoga hrvatskoga učenjaka i po izboru narodnoga pisca.

Neuku nauka.

Pozor na mlade guščiće. Tko nije izkusio, ne bi vjerovao, koliko zima i hladna vlaga udi mladoj guščadi. Prve nedjelje života no bi smiela mlada guščica ići u vodu ni u rosu ni na kišu ni u maglu. Čim se je koje mlado izleglo, neka ostane pod materom, dok se osuši. Prvih šest dana neka je u suhoj i toploj sobi ili komori, te se neka izpušta na zrak samo koji sat za topla i mirna vromena i tada svaki dan neka ostane na polju svo dulje, da pomalo privikne zraku. Daljih 14 dana ne treba se više toliko bojati, al valja paziti, da ne pokisne, dokle je u pahuljah. Tokar onda, kad su joj pahulje spale, te se je porjem zaodjela, ne boji se toliko zla vremena. Ipak im može i kasnije naškoditi hladna rosa i magla te zadati prolјev. Jaka sunčana pripeka može toliko zlo na nje djelovati, da za koji sat poginu. Mlada guščad i patke puno trpe od mušicah i kojekakih komarcah, što im zalaze u nosnice. Da ih odtjeramo od njih, valja da mladim namažemo uljem nosnice, ušasca i očinje poklopce. I u kokošinjcih muči ih nočju rozna gamad, od kojo valja stanove očistiti, čistoć pod i stiene, ovo poruč riedkom karbolnom kiselinom, a pod posipavajuć vapnenom prašinom.

Dopisnica uredničtva.

G. Veljko Jeretov. Kod nas Vam je zahvalno pismo g. I. T. za Vašu pjesmu.

G. I. M. Rieka. Drago nam je, što i sami primjećujete, da su one pjesme za koš. Učite mnogo, za tim pjevajte, pak nam kad budete sazrelijim zrelije pjesme pošaljite. Da ste nam zdravo!

Dopisnica uprave.

Od 26. maja do 10. junija priposlaše nam preplatu: P. n. gg. D R Sv. Juraj za 87. — S. B. Sv. Petar u šumi do 30. maja 88. — M. D. Vodnjan za pol 87. — M. B. Rieka do 30. maja 88. — J. A. Roč za 87. — J. K. Kozljak za 87. — J. B. Trst za 87. — M. J. Fažkolin za 87. — D. M. Trst za 87. — S. Z. Žminj na račun za 10. izt. za 87 for. 20. — J. P. Lanišće do 1 aprila 87 — M. S. Modrušpotok za 86. i 87. — J. S. Bribir za 86. — A. Z. Knin za 86. — F. D. Pul za 87. — J. H. Pazin za pol 87. — S. S. Poruč do konca 87. — J. S. Bakar za 86. i pol 87. — P. Rieka za 87. — T. M. Mrkopalj do 1. decembra 87. — A. R. Poreč za 86., 87. — P. Š. Vižnjan. St. Vital za 86.

Lutrijski brojevi

dne 11. junija.

Beč	71	85	52	22	60
Gradac	47	77	33	54	37
Temešwar	0	84	10	39	56

dne 15. junija

Innsbruck	61	10	78	18	75
Brno	68	53	43	89	11

Priposlano*)

Štovanoj gospoji **Katarini Lukas,**
učiteljici u Lovranu,

One škandalozne besede, koje ste Vi pravila meni i drugim od moje žene i gospodina učitelja Grosmana, i za onaj list, koga ste Vi našla i čitala, jesto li Vi prijavila ove stvari na dotično mjesto radi ugleda lovranske škole? ako ste, dobro, ako niste, molim, da mi to javite ovim putem u roku od 8 dana.

S poštanjem

Lovran 14. junija 1887.

Osip Battista Polcich

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredništvo.

Br. 4071/ox 1887.

Oglas.

Daje se na znanje, da će se uslied ovlašćenja sirotinjskog suda u Pazinu od 4. junija t. g. br. 470. prodati na javnoj dražbi (inkantu), u občinskom uredu Žminjskom dne 20. ovoga mjeseca okolo devete ure u jutro, gibivi i negibivi imetak Ivana Bonića p. Ivana iz Žminja u vrieđnosti na temelju procjene od for. 2.268:95 nvč. Sav je skoro posjed u jednom kuu, a nalazi se kraj samog rajonta Žminja.

Pazin, 4. junija 1887.

C. kr. kot. sud.

Javna zahvala.

Podpisani se prosrčno zahvaljujejo vsim zastopnikom slov. društev, prijateljem in znancem rajnecga g. **PETRA PERTOTA** za mnogobrojno vdeležitov pogrebu njegovih posvetnih ostankov 9. t. m., posebno pa pevcem delalskega podpornega društva, ki so na pokopališču pod vodstvom g. Kosovela poli žalostinko. Prosčena hvala vsim, za toliko dokazov sočutja.

Trst, 11. junija 1887.

Družino Portot-Dollenz-Abram.

Zahvala.

Podpisani posestniki iz Strohinja, katerim je 13. maja t. l. strahoviti požar uničil naša poslopja, štejemo si v prijetno dolžnost **vzajemno-zavarovalni banki**

„Slaviji" v Pragi

izraziti svojo najtoplejšo zahvalo, da je tako brzo in brez vsakega odtegovanja izplačala zavarovano znesko.

Priporočamo ta jedini národni zavarovalni zavod slavnemu občinstvu z najboljšo vestjo, da se zavaruje pri njem.

V Strohinji, dné 7. rožnika 1887.

Videl in potrdil:

ANTON ZARNIK,
župnik.

VALENTIN KORENČAN,
župan.

Matevž Rozman. Nace Mariušek. Jurij Drinovc. Janez Suedic. Marija Belc. Janez Grašic, Andrej Ahačič. Marija Jarc. Šimon Černic. Marija Mariušek. Janez Zmrzlikar. Matevž Plešn.

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastope okuženja i oslabenju možke slabosti, poluelje, žgačo vodo. močenje posteljo, puščanju krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, droba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 15—30—104

C. Strostzel,
specijalni zdravnik Linden am Bodensee

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani

narejena in sostavljena po mojem navodu, ima nedvomljiv uspeh in zdravilno lastnosti v vseh slučajih želodčeve obolelosti, kakor tudi pri zlatí žili.

Dr. E. pl. vitez STOECKL,
c. kr. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec za Kranjsko.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·20** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulu Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Roki in Bradamante; v Kopru Giovanuini in Faventon; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Vislandi Patelli, v Poreču Canduzio, v Buji Benetti in v vadnji lekarni v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 23—50.

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se ozdravljaju podpuno i sigurno sve želudčane i živčane bolesti, takodjer onakve, koje su se ustavljale svim liečničkim sredstvi, osobito pa kroničke katarh i slabost v želudcu i drobu, krč, slaba probava, slabost, jaka kuckanje srca, glavobol i dr. **Kapljice sv. Jakoba,** koje su sastavljene po navodu kaludjera grčkoga **samostana »Astra«** iz 22 najboljih zdravilnih biljkah iztoka, koje su svaka za-se i dosta priznano kao zdravilna sredstva prvo vrsti. Ovo sastavljanje jamči dakle za sigurau uspjeh ovih kapljicah. — Cena 1 staklenke **60 nv.** 1 veliko staklenko **f. 1·20** prama poštnum pouzeću ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih lekarnah.

Glavno skladišće: M. Schulz, Hannover, Escherstrasse 6, dalje u Trstu i Baraval, »All'Amazone Trionfante« i Prondini. — Na Ricci A. Mizzan. 20—4

Proljetni liek.

Kao najstarij i najizdatnij **proljetni liek za mlado i staro,** za osvježanje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučaju najslavnij ljudiški lekari odasvud domaći i inozemski, već odavna upotrebljivanje sloveče i mnogoputa su kolajnami odlikovane

Budimske

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati nije potrebno.

Ova se voda dobiva u svježem stanju u svih lekarnah i trgovinah **sa zdravilnom vodom Skladište u Trstu** kod gosp. **IVANA GILLIA** i kod vlastnikah zdenca 11—20

BRAĆE LOSER.

Solidan dar

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obed iz pravega c kr. patentiranega za cielu Evropu Phönix-srebra, koja je uvjek bielo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u divnoj kutiji sahranjeno, sastojeći iz 6 noževah sa oculjnim rezalom, 6 žlica za kranom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni zvanac, dakle 31 komad, koje odajemo samo za 4 for 50 nvč. n. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručbu primaj: Zentral Exped.-Verwaltung, **H. Balsam,** Wien, 2. Bez., Unt. Augartenstrasse 35. 8-30

Najveća novost.

samo for. 5.25

stare novoizmadjeni Washingtonski

romantoirni snt,

koji se bez ključa navija, te se jamči za njegovu točnost kroz 5 godinah. Nuz toga dobije se i divni lanac iz americanskoga duble-zlata. 6—1

Samo ovaj snt može nadomjestiti **zlatni sat** i, to 1. rad izvrstnega regulovanja, 2 radi njegove točnosti u valini **svoga dičnoga okvira,** te se može dakle svakomu preporučiti.

Dobiva se samo uz gotov novac ili uz poštarsko pouzetje Naručbe neka se pošiljaju na

Waarenhaus zur Monarchie

Wien III Hintere Zollamts strasse 6

Želodočne bolesni ozdravi brzo in povsema

JERUZALEMSKI BALZAM

odlini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakoverstan ounko loka

Večina ranilh kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi želodčk priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva union.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje pripravne sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce intro krepčalne medi **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v taj stroki poznanimi zdravilnimi, kar dokazuje tudi ob vsakim dnovom vedno pračanje po njemu. Ta balzam bogat na dobljočih snovih kinoške robarbare, katera koreuika je poznano zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni **žilčanje,** je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in svedenci priporočujejo proti nejakčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 20—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišća v Trstu v lekarni *Marku Ravasini* i *G. B. Ronti*, na Reki v lekarni ni Rodentoro, G. Gmeiner, v Kormina v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E Pallaoro. 87—48

FILIALE IN TRIESTE

dell' i. r. priv

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¾ » » » » » 8 »
3 » » » » » 30 »

Napoleoni:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¾ » » » » » 3 mesi
3 » » » » » 6 »

Banco Giro:

Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite

di valori, divise e incasso coupons 1½% provvig.

Antecipazioni

sopra **Warrante** in contanti, interesse da convenirsi.
Modiante apertura di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.
» **Valori** 6½% interesse annuo sino l'importo di f. 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d'oro e d'argento banconote estere ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1886 24—48—10

Dobiva se v vseh knjižarnah **13. nakladi,** ravno izašla **medic. svetovalca**

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o nasledkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

10 Braunschweig. 17—52

!! Molim čitajte !!

Neobhodno potrebno za svaku kuću

jesu naša c. kr. patent. i u Londonu odlikovana od Phönix-srebra jedala, koja su mnogo radi svoje trajnosti i tvrdoće, već takodjer iz zdravstvenih obzirah u porabi nenadkriljiva a kojima uvjek bieła take, da se nakon **25** god. od pravog srebra nedadu razpoznati, što se može podkriepiti sa tisuće zahvalah i priznanicah iz najviših krugovah, te koje nemožemo odvše radi mnlena prostora priložiti, ali koja su P. N. občinstvu u našem uredu na uvid.

Budući imademu jedini mi skladište c. kr. patent. od phönix-srebra jedalah, to smo jedino mi u ugodnem položaju, sliedeća 54 krasna komada za nizku cienu od for 9.50 nv odamutiti

6 komad. jedalnih žlica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad jedalnih vilica od phönix-srebra najfinija vrst
6 komad krasnih nožovah za stol pravim englez. acelnim rezom.
6 komad od phönix-srebra desert ili žlice za dieca prva vrst.
6 komad od phönix-srebra žlice za kavu i čaj prva vrst.
1 komad od phönix-srebra žlic za juha prva vrst
1 » » » žlica za juhu težke vrsti
6 » » » žlica za mlieko » »
6 » krasnih žušica za jaja.
1 » » posipač za papar ili slador.
1 » » svietnjaka za salon najnovija fasona.
6 komad F cizelirana Victorintablet po kinezku graviran.
1 komad nafinji ručki ili klavirni svjetnjak nova fasona

54 komada, koji jesu svakom stolu pravim ukrasom a stoji sve skupa samo for. 9.50 novč.

Naručbe primaju se za gotov novac ili c. kr. pošt. pouzećem i obavlja jih prvo c. kr. patent. tvorničko skladište phönix-srebra J SILBERBERG, Bez. II. Antonsgasse N. 6.

(Jamstvo) Da ostane bjela naša jedala od phönix-srebra jamčimo ovim za 25 god. te ćemo za dokaz najbolje solidnosti naručbe, koje nekonvenirajn u roku od 14 dana bez povrata natrag uzeti.

Ujedno usi bacjamo se ovim P. N. občinstvo opomenuti, na novalja zamieniti našu c. kr. patent. jedala od phönix-srebra se onimi što no za se zadnjih godinah tako nagio pod imenom Britanla-srebro pojavili; radi toga molimo, da se izbjegne prevari, neka se točni naslov označi. 8—8

Telefon br. 423 — **Telefon br. 423**

Na svakom komadu je razvidna cifra po broju

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ „ 35, 38,
JANKE iz češljano vuno sa prelukom u svih bojah for. 25 sasma svilni . . . . . for. 30
ČARSKE janke sa prsluci for. 22. 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35 pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vsakojako odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v **PRAGI,** Graben br. 19 novi, vis-à-vis gospeskej ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 12—50

Na svakom komadu je razvidna cifra po broju

Na željo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo.)

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskom V. Dolenca.

Broj 25. U Trstu 23. junija 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opotovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (asegno postale) na administraciju „Naše Sloge“ Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torronto br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Koncom ovoga mjeseca ističe mnogim našim čitateljem predplata na prvo polugodišće 1887. Radi toga molimo sve takove čitatelje, da nam izvole čim prije poslati predplatu za drugo polugodišće, da nam nebude neprilikah kod uprave lista.

Ujedno opominjemo sve naše dušnike; da već jednom vrše svoju dužnost, jer će inače nougodno biti iznenađjeni.

Svim onim predbrojnikom, kojim smo u novije vrieme bez uspjeha poslali poziv na isplatu zaostale predplate, obustaviti ćemo početkom dojdućega mjeseca šiljanje lista, pridržav si proti njim ova druga prava za utjeranje duga.

„Naša Sloga“ stoji na godinu za imućnije for. 5, a za seljake for. 2; za pol godine polovica gornje cene.

Uprava „Naše Sloge“.

„Pro patria“ i talijansko svećenstvo.

Čudnovat je zaista kod nas u Primorju pojav, što si u najnovije doba naši nadriliberalci toliko glavu razbijaju radi uzgoja našega svećenstva. Židovsko-liberalni časopisi, koji su tu nedavno silno pljeskali, kadno bijaše primjerice u Trstu iz katoličkih škola propelo odatranjeno, i koji, govoreć o katoličkom svećenstvu, nenalaze drugih riečih do poruge, pogrde i prezira, ti tobožnji tumači javnoga mnenja narivavaju se sada svećenstvu kao njegovi zaštitnici, savjetnici te uzgojitelji. U Istri, Trstu i Gorici razpravljaju novinari, zastupstva, politička društva i pojedinci o uzgoju svećenikah, kao da se nalaze na crkvenih saborih, ili kao da su to oni sve sami crkveni oci, težko zabrinuti za spas dušah naših. Svi ti nepozvani savjetnici snuju, govore i zaključuju o pitanju, kojemu nisu nipošto dorasli, i koje na nje nit najmanje nespada. Naša gospoda Židovi nedolaze ni katoličkomu puku, a još manje k našim biskupom po savjet, kako da odgoje svoje rabine, ni naši nadriliberalci netraže pomoći kod biskupa proti bezvjerstvu, komu su oni dostojni sliedbenici ili apostoli. Kojim se dakle pravom mješaju prvi u predmet, koji se njihove vjeroizpovjesti ni najmanje netiče, ili čemu da se brinu za uzgoj našeg svećenstva bezvjernici, bezbožnici, framašuni, i kako se već sve sami zovu?

Smješno je uprave što se je dao na tu agitaciju ovdašnji gradski školski odbor, koji je u svoje vrieme odlučno zahtjevao, a poslije također izposlovao, da se je maknulo iz trščanskih školah svaki i najmanji znak, koji bi sjećao trščanske djecu, da su kršćani. O tomu čitamo u trščanskih novinah od prošloga četvrtka pod naslovom: «Za imati po talijansku odgojenih svećenikah» sliedeću zanimivu viest:

»Na predlog municipalnog školskog odbora usnosla se je municipalna delegacija, da se magistrat obrati ovdašnjemu biskupskomu ordinarijatu pitanjem, da li bi bio u načelu voljan podupirati molbe pitomaca trščansko biskupije za pristup u sjemenište u Trentu, te pozivajuć se na zaključke, stvorene već u načelu po zastupstvu u sjednici od 20. dec. 1886. nakanom za osigurat si za buduće svećenikah po talijansku odgojenih.«

Onaj magistrat dakle, koji je koncem prošle zime toli grubo navalio na prosvj. biskupa, da pozivlje iz tudjine bogoslove, te da kani pomoćju slavenskog svećenstva slavizirati Talijane, taj magistrat utiče se sada k istomu biskupu, da podupre molbe onih talijanskih mladićah, koji su voljni stupiti u talijansko sjemenište u Trentu! Ludog li i drzovitog zahtjeva židovsko-liberalne svojte!

Ljuto bi se varao svatko, koji bi pomislio, da je našim Talijanašem stalo do sv. vjere ili njezinih naučiteljah. Oni bo tože jedino zatim, da pomoćju »po talijansku« odgojena svećenstva dostignu svoje veliko-talijansko, napoštene ciljeve. Do sv. vjere ili do svećenstva stalo njim je inače toliko, koliko i do lanjskoga sniega. Školsko društvo »Pro Patria“ te »po talijansku« odgojeno svećenstvo imalo bi njim služiti u čisto političke svrhe.

Tomu za dokaz navadjamo niže dva glasa, proizašla iz dvijuh protivničkih taborah, t. j. jedan iz talijanskoga drugi iz njemačkoga. Eto što piše fiorentinski časopis »La Nazione« u jednom od najnovijih brojevah pod naslovom »Pro Patria« obzirom na našu Istru:

»U Istri, gdje sačinjava ono malo Slavenah ogromnu manjinu stanovnikah, i to elemenat prost i divlji, diže taj, dražen od fanatičkoga svećenstva, drzovito glavu (čudnovat kontrast naprama trentinskomu svećenstvu, koje je hrpimice pristupilo k Pro Patrii) hvasta se ludimi pravicami sanjajuć, da će pridobiti za mladu Slaviju ne samo cielu Istru, već dapače iste iztočne Friule . . . .«

»Tim veća pako prieti tamo pogibelj pošto stoje iza ono malo istarskih Slavenah — bez ikakve kulture i uljudnosti — milijuni Hrvatah i Srbah, koji čezne za Adrijom . . . . . tuj dakle, gdje prieti veća pogibelj, razviti će »Pro Patria« i veću djelatnost.«

Uzaludno bilo bi pobijati talijanskoga smušenjakah obzirom na »ogromnu manjinu slavenskog stanovničtva Istre« ili na »fanatičko naše svećenstvo« na »divljačtvo i prostotu nas istarskih Slavenah« na »milijune Hrvatah i Srbah«, koji tože za Adrijom, tu odavna je poznato, da talijanski novinari jedva sami sebe poznaju, a kamo li će drugoga. Nam je ovdje jedino to iztaknuti, što »La Nazione« nekim ponosom priznaje, da je trentinsko svećenstvo listom pristupilo k »Pro Patrii«.

Što se pako snuje sa »Pro Patriom« u Trentu i u Primorju, neko govori nepoznati pisac, koji je nedavno u Meranu izdao brošuru pod naslovom: »Ros Tridentina«, o čemu drugi put.

Pogled po svietu.

Trst, dne 22. junija.

Austro-Ugarska: Njeg. Visost kraljević Rudolf, koji boravi radi 50-godišnjice vlastanja kraljice Viktorija u Londonu, odlikovan je od kraljice visokim englezkim redom.

PODLISTAK.

Na vrh Osorčice.

Svibnja 1887.

1. Eto na, bliža se ljeto, sparina. Da nezaboravite vi, kojim nije dano živit na ovakoj visini i hladovini, oduvati od sunca glavu i moždjano! Leda kod nas ne troše, izim ono malo što ga po naših gradićih „caffettieri“ trpaju oko skorupa, da postane šorbet.

No, što će čovjek na selu, ako mu s koje zadjevice, il od same ljetne vrućine, zavre mozag? Liečnik da ima leda oblagao bi glavu kao i šorbetijeru, t. j. postupao bi onako, kao što „caffettier“ sa skorupom, no bi li uzkipelji mozak postao „gelato“, al neima leda. Pasteur u tom slučaju propisuje, što već znamo i sami, mokro krpo, olovne kapice, a najskoli mokre plahte, u koje se sav nesretnik ima omotat, nek se hladi sva uzrujana krv! Dobra je i ta pomoć, i podat joj se je, jer je i to bolje, nego da vam se neuki sviet čudi, drveni, i križa pred vami, kad vas gleda, gdje se onako razmahivate, kad vas čuje onako gromorit, i Bog zna što tad pomišlja, dočim nije ništa, već što se mozag malo razpalio.

To malo opreznosti preporučam svim mojim znancem i prijateljem, a dašta i neprijateljem. Otalo se vidi, da sude živo oni, koji misle, da pustinjak sam sebi živi. Nije to tako, ta eto kako se brine i za ostali sviet, i to za najvažniji dio, za onu kukavnu tikvicu, što ju inače zovemo glavom.

2. A sad da vam nešto pridam, ako vam je drago.

Onomad sjedio sam pred mojom posvećenom pećinom: već bilo ajutrilo. Gledao sam dugimi pogledi tamo, ah tamo! gdje nam zapada sunce, preko sinjeg našeg mora. (Nemojte pomišljat šta ću s tih mojih pogledih, jer bi vas tužio Hohenlou i Burgstaller, jer de znate, neima pa neima u nas irredentista, rekoše oni u Beču, i tako je).

Ja dakle gledaj i čezni za „onamo“, kad eto se nešto dimi na Kvarneru: parobrod je, juri sve bliže nekako ravno k meni, i zbilja pristao k Osorčici, pod mojima nogama, tamo doljo, što je to? Pa eto vike i pucnjave. Krv stinu u meni, zamagli mi se, sunu mi u glavu luda misao, da to idu po me, ćak iz Rovinja! Ni pet ni šest, švignuh kano kunac u pećinu, i doljo doljo, u znanu mi rupu — nasluškivao sam njekakvu viku oko pećine, al razabirao nisam ništesa. No, kad je već Bog htio, pošto no bi ni manjeg ćuka, oprezno se pomicah k otvoru; pružim nos u zrak: ni ptičice!

Izadjoh; eto, ono, doljo, pred Osorgradom vreva naroda; po moju puru, čujo se urnebesan živio! Pucaju, a zvonovi sv. Marije kao da su pobjesnili! Aha, rekoh, to je nešto drugo: to je slavlje, njetko je došao, bit će on, iz Opatije. Podpraši ja opanke, te u propad niz brdo k Osoru. Eto me na domaku. Čujem tvoj glas, dragi Jerko, ti pozdravljaš tvoga budućega kralja. Oh! kako ti glas ječi, kako ti oči blišću! Rudolf povladjuje; a što njeki od pratnje? Da nije Mavar imao pročega posla, oko začudjenih žena, grozeć jim se nek viču: „aviva“ odmah tu, na mostu, on bi ti

1886. nakanom za osigurat si za buduće svećenikah po talijansku odgojenih.«

Onaj magistrat dakle, koji je koncem prošle zime toli grubo navalio na prosvj. biskupa, da pozivlje iz tudjine bogoslove, te da kani pomoćju slavenskog svećenstva slavizirati Talijane, taj magistrat utiče se sada k istomu biskupu, da podupre molbe onih talijanskih mladićah, koji su voljni stupiti u talijansko sjemenište u Trentu! Ludog li i drzovitog zahtjeva židovsko-liberalne svojte!

Ljuto bi se varao svatko, koji bi pomislio, da je našim Talijanašem stalo do sv. vjere ili njezinih naučiteljah. Oni bo tože jedino zatim, da pomoćju »po talijansku« odgojena svećenstva dostignu svoje veliko-talijansko, napoštene ciljeve. Do sv. vjere ili do svećenstva stalo njim je inače toliko, koliko i do lanjskoga sniega. Školsko društvo »Pro Patria“ te »po talijansku« odgojeno svećenstvo imalo bi njim služiti u čisto političke svrhe.

Tomu za dokaz navadjamo niže dva glasa, proizašla iz dvijuh protivničkih taborah, t. j. jedan iz talijanskoga drugi iz njemačkoga. Eto što piše fiorentinski časopis »La Nazione« u jednom od najnovijih brojevah pod naslovom »Pro Patria« obzirom na našu Istru:

»U Istri, gdje sačinjava ono malo Slavenah ogromnu manjinu stanovnikah, i to elemenat prost i divlji, diže taj, dražen od fanatičkoga svećenstva, drzovito glavu (čudnovat kontrast naprama trentinskomu svećenstvu, koje je hrpimice pristupilo k Pro Patrii) hvasta se ludimi pravicami sanjajuć, da će pridobiti za mladu Slaviju ne samo cielu Istru, već dapače iste iztočne Friule . . . .«

»Tim veća pako prieti tamo pogibelj pošto stoje iza ono malo istarskih Slavenah — bez ikakve kulture i uljudnosti — milijuni Hrvatah i Srbah, koji čezne za Adrijom . . . . . tuj dakle, gdje prieti veća pogibelj, razviti će »Pro Patria« i veću djelatnost.«

Uzaludno bilo bi pobijati talijanskoga smušenjakah obzirom na »ogromnu manjinu slavenskog stanovničtva Istre« ili na »fanatičko naše svećenstvo« na »divljačtvo i prostotu nas istarskih Slavenah« na »milijune Hrvatah i Srbah«, koji tože za Adrijom, tu odavna je poznato, da talijanski novinari jedva sami sebe poznaju, a kamo li će drugoga. Nam je ovdje jedino to iztaknuti, što »La Nazione« nekim ponosom priznaje, da je trentinsko svećenstvo listom pristupilo k »Pro Patrii«.

Što se pako snuje sa »Pro Patriom« u Trentu i u Primorju, neko govori nepoznati pisac, koji je nedavno u Meranu izdao brošuru pod naslovom: »Ros Tridentina«, o čemu drugi put.

Pogled po svietu.

Trst, dne 22. junija.

Austro-Ugarska: Njeg. Visost kraljević Rudolf, koji boravi radi 50-godišnjice vlastanja kraljice Viktorija u Londonu, odlikovan je od kraljice visokim englezkim redom.

PODLISTAK.

Na vrh Osorčice.

Svibnja 1887.

1. Eto na, bliža se ljeto, sparina. Da nezaboravite vi, kojim nije dano živit na ovakoj visini i hladovini, oduvati od sunca glavu i moždjano! Leda kod nas ne troše, izim ono malo što ga po naših gradićih „caffettieri“ trpaju oko skorupa, da postane šorbet.

No, što će čovjek na selu, ako mu s koje zadjevice, il od same ljetne vrućine, zavre mozag? Liečnik da ima leda oblagao bi glavu kao i šorbetijeru, t. j. postupao bi onako, kao što „caffettier“ sa skorupom, no bi li uzkipelji mozak postao „gelato“, al neima leda. Pasteur u tom slučaju propisuje, što već znamo i sami, mokro krpo, olovne kapice, a najskoli mokre plahte, u koje se sav nesretnik ima omotat, nek se hladi sva uzrujana krv! Dobra je i ta pomoć, i podat joj se je, jer je i to bolje, nego da vam se neuki sviet čudi, drveni, i križa pred vami, kad vas gleda, gdje se onako razmahivate, kad vas čuje onako gromorit, i Bog zna što tad pomišlja, dočim nije ništa, već što se mozag malo razpalio.

To malo opreznosti preporučam svim mojim znancem i prijateljem, a dašta i neprijateljem. Otalo se vidi, da sude živo oni, koji misle, da pustinjak sam sebi živi. Nije to tako, ta eto kako se brine i za ostali sviet, i to za najvažniji dio, za onu kukavnu tikvicu, što ju inače zovemo glavom.

2. A sad da vam nešto pridam, ako vam je drago.

Onomad sjedio sam pred mojom posvećenom pećinom: već bilo ajutrilo. Gledao sam dugimi pogledi tamo, ah tamo! gdje nam zapada sunce, preko sinjeg našeg mora. (Nemojte pomišljat šta ću s tih mojih pogledih, jer bi vas tužio Hohenlou i Burgstaller, jer de znate, neima pa neima u nas irredentista, rekoše oni u Beču, i tako je).

Ja dakle gledaj i čezni za „onamo“, kad eto se nešto dimi na Kvarneru: parobrod je, juri sve bliže nekako ravno k meni, i zbilja pristao k Osorčici, pod mojima nogama, tamo doljo, što je to? Pa eto vike i pucnjave. Krv stinu u meni, zamagli mi se, sunu mi u glavu luda misao, da to idu po me, ćak iz Rovinja! Ni pet ni šest, švignuh kano kunac u pećinu, i doljo doljo, u znanu mi rupu — nasluškivao sam njekakvu viku oko pećine, al razabirao nisam ništesa. No, kad je već Bog htio, pošto no bi ni manjeg ćuka, oprezno se pomicah k otvoru; pružim nos u zrak: ni ptičice!

Izadjoh; eto, ono, doljo, pred Osorgradom vreva naroda; po moju puru, čujo se urnebesan živio! Pucaju, a zvonovi sv. Marije kao da su pobjesnili! Aha, rekoh, to je nešto drugo: to je slavlje, njetko je došao, bit će on, iz Opatije. Podpraši ja opanke, te u propad niz brdo k Osoru. Eto me na domaku. Čujem tvoj glas, dragi Jerko, ti pozdravljaš tvoga budućega kralja. Oh! kako ti glas ječi, kako ti oči blišću! Rudolf povladjuje; a što njeki od pratnje? Da nije Mavar imao pročega posla, oko začudjenih žena, grozeć jim se nek viču: „aviva“ odmah tu, na mostu, on bi ti

bilo pustio krv, tim više, što je reko još nakoć veliki Kršić, da si ti „Croato onergumeno!“. Oduvaj nas, sveti Križu!

Ali, kakovo ono lmate vi salate tamo u Osoru? Da to nije čikorija il čikuta? čovjek bi mogao zaglaviti od toga? Dajmo no, kad onakovidi lažu pred našim pukom za izbora, to je kriepost „avita“: kad službeno šaraju na gore u okrugu kotara i Junto, služba je služba. No kad načelnik obćine, u kojoj stanuju goli naši jadni „cekavčići“ Hrvati, kad je taj čovo kramarčić, koj svak dan prodaje sol, pajm i slanu ribu, tim mojim dobrim ljudom, kad taj kaže Rudolfu u onsko lice, da ne razumije hrvatski, kako se to zove? Divna bivaju tu službena izvješća, ele, Jerko, bit će tu papra za to. Ako ta pasmina laže tu, kad no laže? Oh, Šandro, Šandro, nisu li to bivali tvoji najvjerniji ortaci? Kako ste se vi u one vriome razumjovali? Oh! da ti još pašuješ u Lešinju, zar da nebi radić dobio križnac, odlikovanje? Čujem (al sići ću i viđjet), da su u Osoru na spomenploči uklesali, osim drugoga još i to: „Da je salata otvorila oči i onim, koji je objema rukama tište“. Cudoru, Cudoru, quall'accasacamento!

3. Dobaciv Jerku i družini vrloj iz daleka srdačni poljubac, vratih se žurno (ja se držim incognito) na moje brdo. (Ovdje mi primjetit, da su Turisti, in — pito Geldić, odredili izpuckat me sa Osorčice. Oni grade stazu i prate gore na stotine tih ljudi ćak iz iseća, po tom kako ću ja živjot tu kao pravi pustinjak, pak još „incognito?“.) Ja se dakle vratih gore, tu opet nješto čudna. Tajni glasnik donio mi pismo iz Rima, pustio ga na kamenu, a on izčeznuo! Podpisan je Y! Dobro, znam. Al hulja me draži, ruga mi se zlorado; piše o Crnojgori, o staroslovjenštini, o naših sanjah, te proriče (oroppa štroligo), da će nam madjarska diplomacija razpuhat, snove i papirne gradove! Neznate? Eto što priča Y na usta madjarske diplomacije: Lav XIII. se prenaglio. On, dobričina, mislio, da mu je bit skrbnu za svu crkvu, da će učinit pomoću staroslovjenskog jezika mnogo dobra crkvi, kojoj je glava. Al jok, varate se častni stari Pećić! Kako ste to zamislili bez pitat Madjarorzsag? Mi smo učitelji slobode, a vi se usudjujete zamišljat i odredjivat nešto bez nas u vašoj crkvi? Šta vi neznate, da mi donne odredjujemo u Europi rat i mir, sunce i kišu? Zar vi neznate, što je madjarska državna ideja? Žalimo vas, jer vas hvale, da ste veoma oštrouman politik; to Vam i Bismark priznaje. No, kako nisto uvidjeli, staroslovjenski jezik u crkvama Tot-slavjanskima ponizuje, na ušrb je madjarskoj ideji? Žalimo vas, što ste još omračen tminami srednjega, baš osmoga vieka! Al ipak mogo ste se ugledati u naše eminentissime, koji su prije Madjari, onda tek katolici! Da, oni prem stari, sa težkim bremenom svetosti na ledjima, čim začuju udarati „čardaš“, odmah zaplešu i suze liju od milinja za madjarijom! A vi bit na ruku Slovjenom? Je li to ljubav kršćanska? Vidite, da odsudite na lomaču sve hrvatske popove, koji misc staroslovjenski po rimskom obredu, mi smo toli slobodoumni, te nebimo pustili: povjesti ni pisnut proti tomu! Dakle, znajte dobro, da od vaše osnove ne bude ništa, jer mi, mi smo polubogovi, naša je zemlja i naše je nebo! Lavo šuti! . . .

(Konac sliedi.)

Austrijski ministar nauke poslao je zemaljskomu školskomu vieću u Moravskoj naredbu, kojom se proporuča, da se izradi sustavni naert, po kojem bi se naučalo njemački jezik u českih školah na Moravskoj. Ministar kaže, da je potrebito temeljito poznavanje njemačkoga jezika, čega neće nitko poricati za Niemce, no da je nam Slavenom neobhodno potrebito poznavanje njemačkoga jezika, toga g. ministru nemožemo nikako priznati. G. ministar bio bi svakako svoju dužnost boljo vršio, da je naložio svim zemaljskim školskim viećem, da se dieca na temelju materinskoga jezika podučavaju.

Mladočeski zastupnici sazvali su prošle nedelje tabor u Ripu, gdje je dr. Gregor izjavio, da neće stupiti u klub českih zastupnikah na caravinskom viću, koji da napušća životne interese Čehah i Slavenah, već da će se postaviti na čisto slavensko stanovište. Prisutno pučanstvo odobrilo je korake mladočeskih zastupnikah.

Izbori za hrvatski sabor jesu dovršeni. Imati će se obaviti ještо nekoji naknadni izbori, jer bijahu isti nasilno obustavljeni, ili su vladini odbori proglasili iste dvojbenimi. Vladina stranka izašla je pobjedonosno iz izborne borbe. Od 110 zastupnikah, pripada jih njoj preko 80. Sve tri opozicije neće imati u novom saboru niti 20 glasovah. Od opozicijah najjača je stranka prava, zatim stranka neodvisna i napokon središnja stranka. Samostalni Srbi nisu mogli proturati niti jednoga zastupnika. Skoro svi izbori bijahu obavljeni pod silnim pritiskom od strane vlade i njezinih organah. Skoro je novjerojatno, što pišu hrvatske neodvisne novine o tih izborih. Vlada se može doduše pohvaliti, da je izvojevala veliku pobjedu, nu tko znade, kakovimi je sredstvi do toga došla, neće njoj zaista pobjede zavidjati.

I u Madjarskoj vrše se ovih dana saborski izbori. I tamo služi se vlada, kako pišu neodvisne novine, nedopuštenimi sredstvi. Po do sada poznatom uspjehu, izabrano je 235 vladinovacah, a 127 pripada raznim opozicijam i narodnostim. Kao svaki put, tako je došlo i sada kod tih izborah do silnih izgredah, proljevanja krvi, paležah itd.

Srbija: Novi ministar-predsjednik Ristić pozvao je u ministarstvo rata bivšega srbskoga poslanika u Petrogradu Gruića. Srbski narod pozdravio je najvećim odušovljenjem novo ministarstvo. Proti bivšemu ministru-predsjedniku Garašaninu bijaše u Biogradu demonstracijah.

Bugarska: Turska vlada nastoji sklonuti rusku vladu, da imenuje kandidata za bugarski priestol, s kojim bi i ostale vlasti zadovoljne bile. Ministar Giers, da je odgovorio turskomu poslaniku, da ostaje Rusija na dosadašnjem stanovištu, da se naime moraju sadašnji vlastodržci u Sofiji skinuti prije nego li bi Rusija poduzela ma kakav korak za riešenje bugarskoga pitanja.

Rusija: Ruski listovi zahtjevaju, da se ograniči sloboda luteranske crkve u Rusiju jer, da se njom služe neprijatelji Rusije u političke svrhe. Luteranski su, naime svećenici u Rusiji pravi apostoli njemačkog jezika i kulture.

Francezka: Iz Pariza javljaju, da se u tamošnjih političkih krukovih pogovara o odstupu predsjednika republike Grewy-a, koji da se je nasitio vladavine.

Italija: Pronosi se glas, da se je izjavila talijanska kraljevska obitelj, kako želi iskreno, da se rimsko pitanje rieši načinom, koji bi dopuštao podpuno izmirenje sa sv. Otcom.

Njemačka: Državni sabor njemački bijaše dne 18. t. m. prieostolnim govorom zaključen. Car Vilhelm, čuti se još uvjek slabim, to nebi nikoga iznenadila viest, da se približao konac životu sjedega vladara.

Razgovor

medju Jurom i Šimom kraj Ranjevca na Kanfanarščini.

Juro. Dobro, Šime, si jih napojia, da?

Šime. Sam jih dogna, da piju.

J. Sidimo ovdje u hlad pod dub dokle bugo pije, bogme toplina je počela pritiskat.

Š. Je hvala Bogu, ter je sada i potribna.

J. Ala brate, pred nekoliko lit nazad, dokle sam mladji bia, mnogih golubi sam na taj lokvi ubia, došli bi po cili čapi iz Bombačola, valje 10—12 sam ih na hitac ustrilia.

Š. Si da, ma vero nećoš kolike si.

J. I ja dim da neću, jer sam počo biti tožak, i pak sada nije više lovine, kako je bivalo jedan put.

Š. Lovina će se opet zakotiti, a mi nećemo smiti u lov hoditi.

J. A zašto ne, tor smo uvik hodili?

Š. Ča nisi čuja noku nodilju, da se je pod brintom publikalo, da na 28 toga misca će biti inkant našega lova u Puli?

J. Sam čuja da ništo za lov, ma nisam sve. Ja sam mislia, da će to biti u Kanfanaru kako i ta prva lita, pak nisam ni marla daljo slušati. Ali nezsam zašto da ima biti u Puli, a ne u Kanfanaru.

Š. Vidiš to, po mojoj glavi mora biti tako: gospoda će, da lov bude za njo, a ne za nas kmeta. Znaš, ako naši idu u Pulu namitat nanj, od jedne strane to biti oni, a od druge gospoda puljska, onda će zanj šuljati stotine i stotine, a naši će morati nazad ostati.

J. Ma zašto nisu mogli naši poglavari oprovit, da bude inkanat u Kanfanaru, kako je bila uvik?

Š. Ča jos nerazumiš, da oni su s gospodom? Da bi bili slobodni ljudi i naša stranka, ja dim, da svega toga nebi bilo, jer svoj za svoga pogodi.

J. Baš mi je drago, nebudem hodia u lov ja, ma neto ni drugi. Da smo mi poslušali naše Mariće i Merožine, bi bili drugi poglavari, i škomatim, da nebi bilo tako pošlo.

Š. Vidiš, niki naši ljudi su kako i brak vožen u kadini; oni, koj ne najde milostiva srca, ga odveže, a potlo za pladu ga brak ujido.

J. Da su nam izbori tako izpali, najvišo su krivi Soljani i Kontražani.

Š. Da, ješte i Soljani, da more bi i žene poslali u lov.

J. Bi bolje učinili, da si puto nadinjaju, nego da u lov grodu, jer nisam vidia nikdori zapuščenijih puti od njihovih i držim, da će to biti jedini uzrok, da im govoda krepivaju, pak se tuže na svoju nesreću.

Š. Ja se čudim, da su Soljani i Kontražani tako veliki prijatelji s gospodom rovinjskom.

J. Moraju biti, jer drugačije nebi Soljanom grozdje kupovali a Kontražanom zlato prodavali.

Š. Žalostno je jono i drugo; mi bimo bolje učinili, da doma vino delamo, nego da s našim grozdjom Latine bogatimo. A zlato je pak za veliku nesreću našoj Istriji, i dokle je tomu tako, žalibože nemožemo reći: ja ću tako, ma morem i drugače, nego ću tako, zašto nemorem drugače.

J. Je užanca reći, da je svaki čovik kovač svoje sreće.

Š. Istina je, da pazimo na svoje gospodarstvo, dapače to bi morala biti prva stvar, ali nesmimo ni na drugo zaboraviti. Tako u bližnjem Žminju, u Pazinu, u Buzetu i u Višnjanu su ljudi na sve gledali, zato im je pošlo sve lipo i po volji. Kod nas su niki ljudi kako i dica; koga prislipiš s komadićem cukara, koga s jabukom itd. Svemu zlu je kriva naša nesloga; drugi s nami vladaju, kako i živinom po svojoj miloj volji. A moj dragi susedo, ki ne pozna brata za brata, će tudjinca za gospodara.

J. Ce naši poglavari komunjski nisu furešti.

Š. Pravo govoriš, nisu svi furešti, nego su domaći, ali vladaju sve po nalogu političkoga društva, ili kako njim gospoda u Pazinu i Poreču svetuju.

J. Daklo, ča ovo lito nebudemo niš hodili u lov?

Š. Ja dim da tožko, tor znaš, da neko lito su u dieti učinili zakone, da svaki lovac mora plaćati taksu od fiorina na lito, sada opet će ostati lov pod gospoštinu, a mi kmeti čemo morati nazad stati.

J. Ja bih reka, da to nebude, zašto na komunalo moramo mi štovru plaćati; ako dojdu na moje, ću ih van iztirati, jer sam ja gospodar na svomu i moram ja štovru plaćati.

Š. To ćeš moći učiniti samo onda, kad su vane intrado, i ako ti škodu učine, moći ćeš na lovca štimati, a drugačije nesmiješ ih tirati, jer nimaš ni ti ni ja lov riščevan.

J. Mi se jih lipo čini viditi, kako će ih dojti cili čapi, kako nekadnšnja turska vojska, sve polja to nam poplaviti, ma ću im barem višlje striljati.

Š. Vero, to nebi bilo lipo, pak nećoš smiti ni s puškom van, jer to imati svojo stražaro, ako budeš van hodia, to ti žandari iz ramona izkinuti pušku.

J. Ma, po mojoj robi ću ju moći nositi za stražu.

Š. Se bojim, da neš, jer to vam reći, da su naši straža su žandari.

J. Dobro, kad je tomu tako neću nikad više ni hosiđo reći za rovinjsku gospodu, nego ću pojti od sela do sela nagovarati ljude, da glasuju kako i ja, zač dokle god mi s njimi čerišnje zobljemo, nam to uvik ropi ostajati.

Š. Moreš i priseći. Ono vino, koje vam daju piti na izborih, ono je pravi tošig za nas.

J. Sada vidim, da pravo govoriš, jer sam opazia, da gospoda više raduu drže i od solda nego mi.

Š. Ako se nebudemo drugačo vladali, joh će biti za nas i za našu dicu, gospoda šurenjci su vuci razdoravci u ovčjoj koži. Oni nas love u svoju mriže; od aprila nam se čini, da je svilena i vozana zlatnimi kadinami, a kad bimo ju od sada vidili, bismo se brzo posvidočili, da je od debele žice i s težkimi žoloznimi kadinami zakovana; kad smo jednom unutra, nam kosti pucaju pod njom.

J. Za to treba, da se je čuvamo, vo!

Franina i Jurina.

Jur. Od kuda, kumo Frano, tako pokunjen?

Fr. A, bil sam nobog na Rošćini pak mojega brata Jurića.

Jur. Tako si se ča porazgovoril s onemi babami, ke su bile pred njegovimi vrati?

Fr. Pozdravil sam jih sirota po domaću, a one na me valje, da po ča sam prišal, da smrdim po hrvatsku i ča ti ja znam.

Jur. A ti?

Fr. Reka sam, da sam došâ moj b l a t n o, pak da ću je malo okupat i oprat.

Jur. A one?

Fr. Da ča bi se dale one od jednoga Hrvata prat al čistit; da to volet, da jih smrad i nečistoća poji, lego da jih ja umijem.

Jur. Pak?

Fr. Uzel sam štrigalj, oštar kamen i češljinu, pak sam štriglja, global i češljal po njih, dokle su počelo kako i sotona tulit.

* * *

Fr. Kamo si to klepuzdrinil Juro, da si vas izblaćen?

Jur. Hodil sam va Grdoselo, baš u Čirišnjevicu, vodu i put merit, jer će se tamo sada lepega dela storit, pak sam ti se nemilo srušil u onu jametinu, u onu kaljužu.

Fr. A ča si ondo iskal?

Jur. Šal sam, da ću ja dičenjat, kako će ona njihova voda po zgorum špricat.

Fr. A ki će njim svo to storit?

Jur. Novi župan, kega to sada imenovat.

Fr. Bog ti daj pamet, tor ča nisu za Grdoselo imenovali župana, baš pravega i narodnoga čovika, ki se mnogo brine za dobro naroda.

Jur. Dà, dà, imaš pravo, imenovali su ga da, ali neznaš ti to, da Čirišnjevci bi otoli baš svojega župana, jer da je njih do dovol obitolji u onoj okolici, a koliko je kmet, to ti nebi nijedan na svetu povodal.

Fr. A koga bi oteli to imet za župana?

Jur. Svi bi oteli bit župani, svi panduri, a najogrijanjiji, ki hlopti, je neki pitor, al kako bimo rekli mi: „crni boja".

Fr. Nepoznan ga nè.

Jur. To ti je on mužić, ki je pred četirimi leti sodam puti kroz noć za 50 novčić i pijatić biguli proti nami glasoval, svaki put pod krivim imenom.

Fr. Još ga pravo nepoznam.

Jur. Ter si mi baš ti povodal, da je hodil čekat na put Buzočane i Motovunce, da za Boga ne glasuju s popi, ni s hrvatskemi agitatori, zač da je i u Pazinu hrvatska stranka prodobila, pak da je sto put hujo, potlo kmeti zapovedaju, nego prije dok su gospoda.

Fr. Ola, sada ga poznam dobro, ši, pak tako je mudar, da od naše poteštarije pita, da ga za župena stori?

Jur. Dà, dà! to ti je junak, ki je nekidan našemu tajniku u Pazinu rekal, da ako ga ne imenuju grdoselskim ale čirišnjevskim županom, da on je kadar tajnika i načelnika van s poteštarijo hitit.

Fr. Ma bravo! Ča nebi bolje storil, da počme lustrat svojo staro škuro i lakat a da pusti obćinske stvari na stran, to će mu bolje koristit zdravlju i možnji.

Različite viesti.

Povišen na čast doktora. G. Dinko Trinajstić, kandidat odvjetničtva, netjak dičnog našeg prvaka, prosvj. g. dra. Dinka Vitezića, bio je dne 17. t. m. povišen ili promoviran na čast doktora prava na gradačkom sveučilištu. Srdačno naše čestitko prijatelju Dinku!

Imenovanje. Ravnateljа dalmatinskih poštnh g. Biringer-a imenovalo je Njeg. Veličanstvo ravnateljem poštah i brzojavah u Trstu.

Visoki gost u Gorici. Zagrebačke novine javljaju, da je tamo stigao u subotu hrvatski vladika Nj. preuzvišenost biskup Strossmayer iz Djakova, to da je odputovao dne 20. t. m. u Gorieu, gdje da kani proboraviti dulje vremena. Veselimo se sa bratom Slovencem na Goričkom, što jih je zapala i ovo godine sreća imati toli visoka gosta u svojoj sredini.

Odlikovanje. G. Bartol Mitrović, profesor na talijanskoj realci u Trstu, rodom iz Splita, odlikovan je od talijanskoga kralja Umberta vitežkim redom talijanske krune. Ovo odlikovanje podieljeno je g. profesoru Mitroviću u znak priznanja za njegovu lepu kritičku razpravu o velikom talijanskom pjesniku Alighieriu: „Dante splegato con Dante". — Radošću bilježimo, da je uz sve njegovanje talijanske književnosti, i uz nepovoljan po Hrvate duh u Trstu, g. prof. Mitrović ostao vjeran svomu hrvatskomu narodu. Čast mu!

Političko družtvo „Edinost". Predsjedničtvo toga družtva poziva sve odbornike k sjednici, koja će se obdržavati u subotu dne 25. t. m. u 11 satih u prostorijah delavskoga podpornoga družtva u Trstu.

Podarovani. Ministarstvo poljodjelstva u Beču nagradilo je lugare Martina Stupara, te Ivana Gorla iz Račic, nadalje Ivana Šlusu iz Sabonj, svi u kotaru Podgradskom, svakoga sa 10 for. za cieplјenje voćakah.

Velika veselica. Odbori svih slavenskih družtvah u Trstu uzasilju poziv k velikoj veselici, koja će se obdržavati u nedelju 3. julija t. g. u prostorijah slavensko čitaonice na korist družtva sv. Cirila i Metoda. Početak u 7 satih na večer. Igrati će glasba 61. pukovnije cara Aleksandra III. Ulaznina 50 nvč. Darovi se primaju sa zahvalnošću. Program je sliedeći: 1. D. Jenko: koračnica „Napred", vojnička glasba. 2. A. Leban: „Mornareka", muški sbor sa bariton-solom. 3. G. Rossini: ouvertura k opori „Vilim Tell", vojnička glasba. 4. F. Kücken: „Plavaj ladja moja", ženski sbor sa pratnjom vojničke glasbe. 5. Tielovježba, izvršuje „Tržaški Sokol". 6. Fr. Sommer: potpourri „Promenada", vojnička glasba. 7. Šaljivo srećkanje na dobitke u korist slov. zabavišča za djecu.

8. Nedved: „Oblakom“ i A. Leban „Slovo od domovine“, mješani sborovi. 9. A. Thomas: romanca iz opere „Mignon“, vojnička glasba. 10. I. pl. Zajc: „Zrinsko-Frankopanka“, muški sbor sa pratnjom vojničke glasbe. 11. „Jedna se mora udati“, vesela igra u 1. činu, poslovenio I. Kalan. 12. G. Verdi: finale iz opere „Macbet“, vojnička glasba. 13. „Ciuk mora biti“, gluma u 1. činu, poslovenio J. Nolli. 14. Slobodna zabava. Pjevovodjo gg. Srećko Bartolj i V. Kosovelj.

Iz Vižinada pišu nam 22. t. m. kako sliedi: Težko je, g. uredniče, siročadi boz roditeljah, nu vjerujte nam, da nijo laglje ni pobožnomu puku boz pravih duhovnih otacah, boz naučiteljah, savjetnikah i tješiteljah. U takovom žalostnom stanju nalazimo se mi župljani vižinadski, napose mi na vanjšćini, koji nepoznamo talijanskoga jezika.

Proti našemu g. župe-upravitelju jesu isti gradjani,* premda je po krvi i jeziku njihov, a kako da budemo mi s njim zadovoljni, kad on nerazumije nas, niti mi njega. Nećemo tim kaznti, da je to njegova krivnja, jer nepozna jezika većine župljanah, al krivnja je svakako onih, koji znadu, da se mi nemožemo niti izpovieditи u materinskom jeziku u svojoj župi, te da amo prisiljeni utećі se k susjednim svećenikom ili ostati bez izpovieđi. Za nas odraslo još kojekako, jer so neplašimo hoda znakar i više satih, da potražimo svećenika, koji nas razumije, all što će biti od naše djece, koja nemogu u tudjo župe, a u svojoj nemogu biti u materinskom jeziku u krščanskom nauku podučena.

G. župe-upravitelj pomažo si doduše pri tom kako može, all s kakvim uspiehom, neka Bog znade. Nepoznavajuć jezika većine pučanstva, pomogno si je nedavno tim, da si je najmlo tumača, nekog L. S., koji znade talijanski i hrvatski, pak je djeci tumačio hrvatski ono, što je gosp. župe-upravitelj kazno talijanski. Težak je to morao biti posao, all kod izpovieđanja ono djece, koja su kasnije primila svetu pričest, moralo je biti još teži, jer se kod izpovieđi — ako se novaramo — nemože tumača rabiti.

G. uredniče! Mi znadomo vrlo dobro, da Vam leži na srcu naše dušovno i tielesno dobrostanje, pak Vas liepo molimo, da se obratite u ime naše u Rim na ono družtvo,** koje šalje medju divlje narode misijonare, koji se prije nauče jezik onih divljakah, kojim pak propovieđaju riečь božju. Možda bi koji od onih poštrovanih blagovjestnikah i naš jezik naučio, kad to neće ili nemoga naći domaći svećenici. Inače postati ćemo i mi divljaci. Zahvalna će Vam biti većina puka ove župe, zatim naša braća na Balkanu i nekojih drugih župah naše biskupije.

Iz Zagreba piše nam prijatelj:

Neću da Vam dosadjujem g. uredniče sa izborі, koji su ovih danah svršili u našoj kraljevini, jer znadem, da to i sami dostatno pratite, već ovo ne, da Vam u kratko ocrtam prošlopu svečanost, koju je doživila predprošlog nedjela naša prestolnica, naš bieli Zagreb.

Biti će Vam poznato, da je medju Hrvati jedan izmedju najobljubljenijih članovah naše slavne vladajuće kraljevske kuće, Njeg. Visost nadvojvoda Albrecht. Sliedi vojskovodja pokazuje svakom zgodom osobite simpatije svojim Hrvatom, s kojimi je na bojnom polju stekao toliko častih i slave. Naravno je dakle, da mu i mi Hrvati, gdjegod možemo vrnemo milo za drago. Tomu nam se pružila zgoda prošlih danah.

Predprošlo srieda na večer stigne naime Njegova Visost željeznicom iz Karlovca — gdje bijaše sjajno dočekana i burno pozdravljena — u naš bieli Zagreb. Na kolodvoru dočeka Njeg. Visost prosvj. biskup Hranilović, ban, generali, gradonačelnik i silno množtvo gradjanstva, koje pozdravi visokoga putnika srdačnimi i burnimi usklici. Cielim putem od kolodvora do hotela „k caru austrijskomu“, gdje je odsjeo nadvojvoda, pozdravljalo ga radostno občinstvo.

Gradjanski odbor bio se pobrinuo, da se što svečanije okiti grad, to da se nadvojvodu po programu dočeka i počasti, no odboru bi javljeno, da nadvojvoda želi, da se od toga odustane. Odustalo se dakle od programa, no grad bijaše ipak sjajno urešen, a na večer dobrovoljno, vrlo krasno razsvietljen.

U nedjelju prisustvovala je Njegova Visost u 8 satih u garnizonskoj crkvi sv. misi. Radi obhoda bijaše, toga dana postarljen na „Zrinjevcu“ bataljun momčadi domaće pukovnije. Na livom krilu nalazio se i nadvojvoda sa generali, višimi oficiri, vojničkimi činovnici itd. Kad je prolazio obhod svi prisutni pokleknuše i primiše blagoslov prosv. tielom.

U jedan sat po podne bijaše kod nadvojvode svečani objed, pri kojem bijahu svi generali, hrvatski ban, grofovi Draškovići, brat neumrloga bana Jelačića, feldmaršal grof Gjuro Jelačić, gradski načelnik, poglavice oblastih, u svemu okolo 40 osobah, a medju timi i Vaš prijatelj i pisac ovih redakah.

Poslije objeda bijaše služona kava, i tad Njegova Visost svakoga posebice počasti prijaznim nagovorom. Ja bijah toli srećan, da sam so onog dana po dva puta razgovarno sa junačkim našim vojskovodjom.

Sliedećeg dana pregledala je Njegova Visost ovdašnju posadu, pa odavle pošla u Belovar te dak do bosanske medje, a mislim i u sam Bihać.

Kao pri dolasku, tako kod odlaska pratilo je naše gradjanstvo svuda Njegovu Visost, kličuć neprestance: živio nadvojvoda Albrecht!

Počastismo skromno promilog gosta i putnika, jer nam nobijašo dozvoljeno inače, nu naša ljubav i odanost do prejasnog nadvojvode nije tim ohladila, već se dapače, ako je moguće, jodino još većma ugrijala i ojačala.

Iz blaženo zemlje. Iz Firenze dolazi viest, da su tamošnji austrijski prijatelji (P) polili petrolejom vrata austrijskoga konzulata, a za tim je užgali. Velikim naporom bijaše ipak ognj pogašen. Možda će nas o tom poročka „baba“ pobliže obavistiti. Tko zna, nisu li pri tom sudjelovali panslavisti ili hrvatski socialisti iz Istre?!

Isusovački samostan. Hrvatske novine pišu, da su Isusovci kupili u Tortoni blizu Rioko posjed, na kojem će si podignuti samostan. Odavle slati će misijonare hrvatsko i talijansko narodnosti u Dalmaciju, Istru i Trst. U tu svrhu da su pošla već dva redovnika u Piran i Rovinj.

Prinos k talijanskoj kulturi u Istri. Pod tim naslovom primismo iz Rovinja 18. t. m. sliedeće redke: Kad bi svlot sudio, g. uredniče, istarske Talijane po riečih i frazah njihovih, morao bi si zaista o njih stvoriti najpovoljniji sud, kao o plemenu slobodoumnu, pitomu, pravednu, mirnu i vrlo naobraženu. No, Bogu hvala, riedki su danas oni, koji vjeruju prazним riečim i liepim frazam, kakovih imadu puna usta naši plemeniti susjedi talijanska gospoda. Tko čita njihove novine a napose još u dušu kako ne, mora doluta uzkliknuti: o, bora mi to ti je plemenit narod! Al se na nesreću riečі i fraze nosluša kod njih sa čuđenjem, sa djel. Što Vam tomu dokaza.

Kako Vam je poznato, izlazi ovdje zakutni listić nazvan „Scolta“, komu je glavno mašolo udarati gdjegod može na istarske Hrvate. Vlastnikom, izdavateljem i urednikom mu je ovdašnji jedan liekarnik. Taj gospodin bio je do nedavna članom odbora čitaonično-zabavnog družtva. Kod posliednjih družtvenih izborah nebijaše on više u odbor izabran, uš tomu da je doprinio najviše noki tobož liberalni mladić D. . . ., komu se je činilo uredniк premalo liberalnim. Naš nevinac oštro je na to svoga protivnika u svojem listu bušljudski. Mi, koji smo sve to sa strane motrili, očekivasmo, da će si naša gospoda po koju čašicu plemenito krvi otočiti pobiv se u dvoboju poput vitežkih Madjarah. No naši vitezovi poslužnuše i ovaj put savjet domaćih ženah, koje kažu, da treba „šparati“ trbuh za smokve, kojim želimo, da dadu obilata ploda. Nešto je ipak valjalo učiniti, da se povriedjenu čast mladog gospodina očisti il izpere.

Nekog krasnog proljetnog dana — nije tomu davno — prolazeć naš g. urednik mirno gradom i snujuć valjda, kako će opet jednom nas istarske „barbare“ oporušati, očuti kako ga je njegov protivnik silovito šakom po licu pogladio. Junačina kao što je, uzme put pod noge pak bježi u svoju liekarnu, da si „prišusta“ na lice kojekakve „flaštre i takamake“. Vitežki njegov protivnik, ogledav se ponosno po bojištu i nenašav više suparnika, vrati se veličanstveno medju svoje liberalne drugove, kojim izpripoviodi svoje junačko č' 'o.

Tako Vam se za sada svršio taj nekrvavi boj. Naši će liberalci ponorit od veselja radi tolikog junačtva svoga druga. Veli se dapače, da će mu prirediti sjajan banket a „babin“ Marko, da će tom prigodom napisati fulminantan članak o „barbarstvu istarskih Hrvatah“.

Novi ratni brod. Kako javljaju iz Beča, doći će Njeg. Veličanstvo car i kralj Franc Josip I. početkom julija u Pulu, da bude prisutan kad će novi ratni brod, oklopnjaču „Cosarović nadvojvoda Rudolf“ u more pustiti. Ova će oklopnjača imati 6870 tonah, a strojevi će imati silu od 6500 konjah. Cieli brod je dogotovljen od domaćega gradiva, a stojati će oko 7 milijuna forintih.

Prigodom porinuća u more biti će sjajnih svečanostih u Puli, gdje se već čine u tu svrhu velike priprave.

Pogodnosti brodovlastnikom hrvatskoga Primorja. Hrvatski brodovlastnici postigli su od ugarske vlade tu pogodnost, da je obustavila pobiranje poroza obrtarine i dohodarine na brodove, dok traju dogovori za poboljšanje stanja trgovačke mornarice. U istu svrhu obratila se je ministarstvu za brodove naše pčke carstva trgovačka komora splitska i pozvala je i drugo komore duž obale jadranskoga mora, da njoj se pridruže.

I mi imademo za Istru trgovačku komoru sa sjelom u Rovinju, koja se toliko brine za trgovinu i obrt, da će za nju vriedno koji znati osim gospode Rovinjcah. Znatiželjni smo, da li će se sada maknuti rovinjska trgovačka komora na poziv hrvatskih trgovačkih komorah iz Dalmacije. Naši brodovlastnici, kojim nebi bilo nego njihovim drugovom u hrvatskom Primorju i Dalmaciji, traža od nje odlučne, da se pridruži molbi hrvatskih trgovačkih komorah iz Dalmacije.

A hrvatski? Zadarski „Narodni List“ pišo pod tim naslovom sliedeće: Pomorska vlada izdala je „Pravilnik plovitbe i rodarstva na rieku Norotvu“, koji je stupio u život dne 15. pr. mj. Pravilnik prodaje se pomorcem za njihovo ravnanje kod mjestnog lučkog ureda, al jedino u njemačkom i talijanskom jeziku. Šta će to! Kod nas preko nadi iznimno sam Niemac i Talijanac! Pitamo visoku vladu: kako da se ravna hrvatski pomorac? Nezavršili onoga, što je u pravilniku, koga neraznumi, tko da ga po duši podopsa? Zar za nas Hrvate neobstoji članak 19. državnih temeljnih zakonah? Naši zastupnici u Beču nek nesmetnu s uma ni ovu jabuku! Vigilantibus jura!“. Tako „Nar. List“, a mi dodajemo samo toliko, da nas u Istri darivaju danomice sličnimi jabukami.

Povjerenik „Matice Hrvatske“ za kotar Voloski, g. Kazimir Jelušić iz Kastva moli nas, da javimo članovom „Matice“ onoga kotara, da je preuzeo povjerenićtvo za donju stran onoga kotara, t. j. za Volosko, Opatiju, Lovran, Poljane i Voprinac već g. Vinko Zanillo, župnik u Voloskom, a za gornju stran kotara ostaje on i nadalje povjerenikom „Matice“.

Radošću javljamo, da je požrtvovni g. Jelušić već do sada pribrao u svojem dielu kotara do 40 članovah „Matice Hrvatske“, a nada se, da će ih još i više biti. Živio g. Jelušić i ugledali se uzj ostali povjerenici naše „Matice“, koja je najizdašnije podpore dostojna.

Članovi „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri“ od 25. aprila t. g. uplatiše. U o m o l j i t o l j i: Kirinčić Antun duhovni pomoćnik u Dobrinju sa jednom državnom zadužnicom srebrne rente broj 55,869 sata Beč, 1. julija 1868, talon sa kuponi od 1. julija t. g. unapred, u nominalnoj vriednosti 50 for.; Šnap Konrad kanonik u Zagrebu sa 25 for.; Oršić Matija kanonik arhiprosvitor i župnik u Cresu sa 25 for., Matko Mandić, urednik „Naše Slogo“ u Trstu sa 25 for.

P r i n o s n i c i: Dukić Ivan kanonik sv. Justa u Trstu za god. 1881. do inclus. 1887. 7 for., Sancin Josip u Predloki — Cernikal 1 for. 50 nov. Povjerenik g. Oršić Matija kanonik arhiprosvitor i župnik u Cresu sabrao: Mužina pop Miho župnik u Belom 1 for., Don Ivo Kraljić u Belom 1 for., Pop Ivo Šintić u Predošćici 1 for., Pop Matoj Rossi u Dragozetićih 1 for., Pop Matej Zahija u Orlecu 1 for., Josip Mužić u Vrani 1 for., Pop Ante Bravdica u Vrani 1 for., Pop Frano Damianjović u Lubenicah 1 for., Juro Skalamera svećenik u Valunu 1 for., Kanonik Antun Santalin u Cresu gradu 1 for.. Kanonik Antun Bunić u Cresu gradu 1 for., Antun Lusina svećenik u Cresu gradu 1 for., Prospor Maričić učitelj u Cresu gradu 1 for., Mare Vinodolac udova pok. Martina u Belom 30 nov., i kao dobročinitelji, Franjevci Konventualci u Cresu gradu 5 for. Klodić Antun vitez Sabladovski u Trstu 2 for., Pipan Ivan duhovni pomoćnik u Kastvu 1 for. Zaprečeni iđi u Postojnu dne 30. maja t. g. u ilir. Bistrici doprinieli: dr. Franc Bachman liečnik 2 for., Bakarčić Josip iz Kastva 2 for., dr. Anto Dukić, odvjetnik 2 for. i Vjekoslav Spinčić školski nadzornik 2 for. — Drag. Lukež gimnazijalac u Trstu 50. novč., Čučok Josip 1 for.

Za razpačano družtvene knjige uniošlo for. 2.50 nvč.

Ukupna svota ovog izkaza 116 for. 80 nvč. i 50 for. nom. vriedn. u državnoj obligaciji.

Kastav dne 9. junija 1887.

Miško Jelušić, blagajnik.

Književnost.

Bosanski Franjevac č. O. Josip D. Božić poziva na predbrojku na „Novi prijatelj Bosne“, što će ga izdavati. Medju ostalim kaže g. urednik u pozivu na predbrojbu sliedeće: Već je petnaest godina prošlo, kako je četvrti i zadnji svezak „Bosanskog prijatelja“, O. Jukića i drugovah, u bielom gradu Zagrebu svietlo ugledno. U četiri svezka „Bosanskoga prijatelja“ nije pohranjeno sve narodno blago; za to, da ono ne ode u vjekovitu zaboravi, držim, da bi bilo vriedno i dalje koracati stazom naših predja. Al kako? Valjda fale radini? To ne! Radina i gradiva ima dosti, al se noima čime gradivo objelodaniti.

Za oto Vas braćo i prijatelji prosvjete: svećenike, naučitelje, djake, osobito Vas knjigotiskare, povjerenike Matice Hrvatske, trgovce i prijatelje moje, sve pozivljem, da se predplatite bar na pojedan primjerak „Novog prijatelja Bosne“.

Samo će se gledati, da se ovog bosanskog sbornika podmire tiskovni troškovi, te mu je i ciena boz pošte samo 80 nvč.

Da knjiga bude još jeftinija, predbrojbu za Bosnu-Hercegovinu prima urednik (Derventa-Plehan), a za Hrvatsku knjigotiskar H. Lastor u Sonju.

Neuku nauka.

Maz za rane od mraza na vodkah. Sasvim dobro sredstvo, da se sve pukotine i rane, koje je mraz prouzrokovao, na vodkama zamaže ili zalčaho, sachdano je u „Pomolog. Monatshaften“. Nahne, voll jedan dopisnik, od više godina kušam jedno sredstvo, koje se pokazalo kud i kamo bolje od ostalih do sada poznatih sredstavah, pošto se toplote ni hladnoće ne boji, a rane opet sasvim liepo zatvori i sačuva od pristupa zraka, dok medju tim, zdravim dielovom ništa ne škodi. Za upotrebljujem dvie trećine katrama i jednu trećinu običnog jaka, pa to obadvoje smješam i kuham vrlo malo; pošto se masa ohladi i toliko se zgusne, da se može umakati i raditi čotkom, (kefom) onda mažem rane.

Dopisnica uredničtva.

Prijatelju „Braćaru“. Vaše pismo stiglo nam prekasno za današnji broj, stoga se dakle za sam danas. Srdačan Vam odzdrav.

Lutrijski brojevi

dne 18. junija.

Trst	56	88	79	48	90
Buda	61	29	62	77	08
Linc	99	42	70	24	57

dne 22. junija.

Prag	31	54	37	22	63
Lavov	13	20	7	89	35
Hermannstadt	85	54	17	48	55

Dra. Liebera Elixir za živce pokazuje sa danomice nove dokaze iz svatnosti. Takav dokaz pruža nam također sliedeći list nekoga g. Ohlicha iz Bonna, koji sve potvrđuje, što izumitelj o elixiru kaže: »Da bi mi dovoljna sredstva, svaki dan bi posilo jelo pio Vaš »Elixir za živce«, jer sam se osvjedočio da je ne samo ukusno piće, već se smjesta uspjeh istoga upoznaje.«

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst sa sidrom) uz cienu: pol staklenice 2 for., cela for. 3.50, dvostruka pako f. 6.50 nč. u svih ljekarnah, te u centrali ljekarnika dr. Bökiker i C° u Hannoveru, nadalje kod B. Saravala i Prendilja u Trstu.

Javna zahvala.

Svoj rodbini, prijateljem i znancem, koji su dne 16. t. m., ostanke mile nam majke i none

Marije Vlah-Vicić

do hladne sprovoli groba ili bud kojim načinom uzmastojali ublažiti našu tugu, izričemo ovim svoju zajtopliju zahvalnost.

Jušići kod Kastva, 18. jun. 1887.

Tugujuća obitelj.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovijšem načinu profesorja **Wilkensona** popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum

9 Braunschweig. 18—52

* Primili smo i mi nedavno od vižinadskog gradjanina talijansko pismo, u kojem nam je ocrtao događaj, sbivši se u crkvi, koj, ako je istinit, mora so najstrožje osuditi; nu, da nam se nepredbaci, da podkopavamo ugled onomu g. svećeniku, ili da unj zadirkujemo jer je drugo narodnosti, upućujemo dopisnika, da se obrati na drugu adresu. Uredničtvo.

** Do propaganda fide? Nebi škodilo. Uredničtvo.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija
v Ljubljani

na omogoči ozdravljev samo premožnému, marveč tudi najuboznejšemu bolniku. Popolnoma pravici v čast imenoval jo je neki visokočastiti gospod duhovnik »pravo roko Božjo«, ker polajša in ozdravlja najhujše bolečine in najnevarnejši bolezni, ter odstrani, ako se rabi pravočasno, v like nesreče in prihrani tako marsikomu veliko bode in solza.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·50** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Sponzia; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Reki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novem gradu Tamburlini, v Vislandi Patelli, v Poreču Canduso, v Buji Bonetti in v večini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 24—50.

Proviđjon za ovom znamkom je pravi prof. dr. Libora
Elixir za živce

kojim se ozdravlja sve živčane bolesti sigurno i potpuno, ma da su i zastarjele, osobito pako nastale uzrok mladostnih griha. Ozdravlja slabost, bljedoću, slabost glavobol, migrenu, jako kucanje srca, bolesti želudčane, ter pospješuje probavu itd. **Elixir za živce**, sastavljen iz svietskih znanih bilijah, priznan od svih autoritetnih medicinskih — prosta jamstva za ozdravljenje spomenutih bolestih. Pobliže iz cirkulara, koji je pridodan svakoj staklenki. **Cijena male staklenke f. 2** — velika 3.50, **dvostruke f. 6.50** s. v. u gotovom ili povrat. n. — **U svih ljekarnah je na prodaju** — Glavno skladište: Ritch ms Apotheke, **Max Fanta**, Prag, Altstädter Ring. — **U Trstu** u lekarnah B.S raval »All'Amazone Trionfante« i Prendi l. — **Na Rieci** A. Mazzan. 26—5

Proljetni liek.

Kao najstariji i najdatniji proljetni liek **za mlade i stare**, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučaju najcjenjeniji ljekarski ka solitoli domaći i inozemski, već odavna uporabljivanje slovede i mnogoputa sa kolajnami odlikovane

Budimsko

Rákóczy vode

koja dakle posebice preporučati niti potreba.

Ova se voda dobiva u svježem stanju u svih ljekarnah i trgovinah **sa zdravilnom vodom Skladište u Trstu** kod gosp. IVANA GILLIA i kod vlastnikah zdenca 19—20

BRAĆE LOSER.

FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2¼% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¾ » » » » » 8 »
3 » » » » » 30 »

Napoleoni:

2¼% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¾ » » » » » 3 mesi
3 » » » » » 6 »

Banco Giro:

Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Trappavia Leopoli, Finme nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese

Acquisti e Vendite

di valori, divise e incasso coupons i.% provvig.

Antecipazioni

sopra **Warrants** in contanti, interesse da convenirsi.
Mediante apertura di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.
» **Valori** 5½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d'oro e d'argento banconote ecc. ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1886 25—48—17

Br. 1526.

O G L A S.

U nedelju 25. junija t. g. od 9 do 12 sati prije podne obdržavati će se kod ovoga občinskoga glavarstva licitacija za gradnju nove ceste od Klane do Prod Burožino.

Troškovnik i plan mogu se vidit na glavarstvu od četvrtka unapred, a na licitacijskom mjestu označeni će biti profili takodjer od četvrtka unapred.

Kastav, 19. junija 1887. Glavar občine: **Munlć** v. r.

Na svakom komadu je razvidna cijena po broju

Feleton br. 4291

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz čošljano vuno sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janko sa prslukom for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. . . . 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . 4½ 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vsakojake odjede za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač
v **PRAGI**, Graben br. 19 novi, vis-à-vis gosposkoj ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzdcu, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 13—50

Na svakom komadu je razvidna cijena po broju

Na temelju ministarstvenih ukazov od leta 1860, 1869—70 vršile se bodo 30. junija 1887 po postavi mesečne vučitve

italijanskega posojila

koja so potrjena po kralj. dekretu in razven tega še zajamčena po posestvu mest

Mletke, Bari, Barletta in Milan

Mesta Milan, Mletke, Bari in Barletta so mej najznatnejšimi italijanskega kraljestva. Prebivalstvo iznaša čez 800 000 duš. Občinske uprave ovih mest hipotekrilo so svoja premičnina ter jamčijo na ta način za obveznice. Posojilo ima služiti za razna zidanja, koja so potrebna za občno dobro vsled velikega naraščanja imenovanih mest.

Vkupno bode 500 vučitev (žrebanj) in to jako ugodno prirodenih, kor bode

VUČITBA VSAKI MESEC

tor se bode vršila neopazivno onih dni, koji so namenjeni na obveznici, kjer so tudi vsa ostala pojasnila natanjena. Ta posojila so

najvmestnejša in najbolj premišljena, edina na svetu

srečk 300.000 srečk

izmed kojih je več srečk po

2,000.000; 1,000.000; 500.000; 400.000; 200.000; 100.000; 50.000 30.000; 20.000; 15.000

v vkupnem iznosu poprečno 66 milijonov dobitkov,

koji se izplačajo v gotovem denarju dobitelju sè največjo tajnostjo, na da bi bilo treba posebne pobotnice ker se dotične pobotnice za slučajni dobitek uže originalnej srečki priložene. Izžrebane obveznice pa pridejo zopet nazaj v kolo za žrebanje, teči more ona in ista obveznica pri istem žrebanju večkrat iziti. Zraven tega pa se pomeni vsako leto sistem žrebanja in ima tedaj posek nik vsako obveznico malo, da more dobiti na svojo obveznico dobitke koji poprej ni mogel dobiti.

Vsakej obveznici je zajamčena nagrada od najmanj 70 frankov do največjega dobitka od 2. miljonov.

Zraven tega se nikoli ne izgubo vplačana svota ker se omenjen iznos popolnoma izplača kupcu ker mu se povrat 20 frankov zajamči ker 70 frankov spada na zajamčen dobitek in 220 frankov na povrat vplačane svote. **Originalne obveznice se glasé na ime dobitelja in so posebno zajamčene po avstrijh zastopih mest Bari, Barletta, Milan in Mletke,** oddatelja in so posebno zajamčene po avstrijh zastopih mest Bari, Barletta, Milan in Mletke, (D-krati 1866, 1869, 1870:) in se prodajo samo to leto še po **220 frankov** Prodaja se zadnjikrat tudi na obroke po 200 frankov = for. 145, koji se imajo odplačati na sled 3i način: 15 frankov = for. 7.50 pri podpisu in ostalih 275 frankov = for 137 50 v 55 obrokih po 5 frank. v = 2½ for. od 1. julija naprej vsaki prvi teden mesecu. Kakor hi po pa je kupec vplačal pri podpisu 15 frankov, igra sè svoja obveznica ravno tako, kakor da bi vsi plačal vso obveznico; more se pa tudi več obrokov naprej plačati.

Vsak kupec dobi ta 1 dari o **originalne obligacije** poslija **Italijanskega rudečega križa**, s koji more igrati pri vseh žrebanjih vsaki 3 mesec ter se dobitki po 150 000, 100.000, 50 000, 30.000, 15.000, 10.000, itd. Ta vučitve so dné 1. meja, 1. avgusa, 1. novembra, in 1. februvarja. Vsaka obligacija rudečega križa da pravico na povrat 25 frankov, znašajoče dobitek ali ne.

Italijanska posojila so najboljša radi mnogih visokih dobitkov ter so tudi edina, koja imaje največ mogočnosti za se, da kupec nanje kaj zadene, ker se vsakom žrebanju dotične številke pridejo zopet nazaj mej ostale, tedaj se more do podmrenja posojila napraviti do 700 dobitkov in to da iznose **10 milijonov fr.** — Denar ima se poslati **pred 28. junijem na banke Croce Frères de Fou Marius, Gonua, Piazza S. Giorgio No. 32.** Naša tvrdka deluje 13 let uže v vsih dežalah na občno zadovoljanost kupcev ter je izplačala dobitkom tične svote prvi dan po vučitbi brez vsakega odbitka kakor je to razvidno iz javno razpoloženih spisov

Ov. Denar iz Francozke in Avstrije pridejo v teku 30 ur v Italijo.

Italijanske obveznice more se nabavati od koder koli, ako se posiljatelčini iznos po poštnej nakaznici ali po priporočenem pismu Sprejemajo se za plačilo tudi nakaznice na banke, poštne znamke in kuponi vseh kraljestev Dopisuje se nemški in francozki. Pisma dospé v Italijo v 36 ali 48 urah — po oddaljenosti dotičnega mesta odtajo. — Banke **Croce frères de fou Marius** pošlje tudi vsa zapisnike žrebanj zastopi ter zaplaču v posebnej knjig serije in številke prodanih obveznic, da more o slučajnem dobitku poštenemu kupcu takoj poročiti. — Prosi se t duj, da vsakdo naznani, da — li hoče da mu se poroči v zapečatenem listu ali pa brzojavnim potom.

Želodčno bolezni ozdravi brzo in posvema

JERUZALEMSKI BALZAM

edini in nedosegljivi želodčni jutnik

Da si človek izvoli prav lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako težko, posebno danedenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne sumljive leke.

Večina raznih kapljic, izlačkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smas.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil veljavo svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčajoče moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuja tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kinčke robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega uzodnega uplivа na prebavljenje ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zatvanjan, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljanju, slatenol in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 21—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Farazzina* i *G. B. Rocia*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Kormlnu v lekarni A. Franzoni, v Tomnu v lekarni E. Pallacin. 38—48

KLINIKA za spolne in želodčeve bolesti, mestope okuženja i oslabenje možke slabosti, polnenje, ščeče vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zubitje vode, in za vse bolezni mehurja, drobu in živca v. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi 10—53—104

G. Strentzel,
specijalni zdravnik Linden am Dodenasee.

Najboljši
papir za cigarete
4·80 je prišel
LE HOUBLON
francozki fabrikat Cawelier in drugev v Parizu.
Svari se pred ponarejenjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje drl. J. J. Poht, E. Ludwig, E. Lipmann, profesori komije na dunajskem vseučiliščn, radi njegove najboljše kakovosti, radi njegovega in zato, ker v njem ni nikake drugo zdravju škodljive tvorine.

Pozor: Vsak naj naj na naslednji podpis:

PAPETERIE DE L'ERMITAGE 17, rue Bizeaux, à PARIS

Teodor Slabanja

si zbrar v Gorici — Via Morelli br. 17,

se priporoča veleč. duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja — namreč:

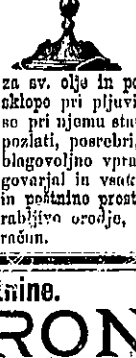

Monstranco, kuntodijo, kolilno, ciborijo, cvetilnico, svečnike za altarja, tabernakeljne i pred stacijone, križe za altarje i bandera, rolikvarijo, monštrančico ali križe za svetinje, kanonsko tablo, kadilnico s kadilnim žolničom, stekleničo za darilno vino, stopec, ročnik iz kovine, kratno sklodo in žlico, kotlič za blagoslovljeno vodo, krepilnik, posodo za sv. olje in popotnico, držala za svečo, sklopo pri pljuvijah po najniži ceni. Tudi se pri njemu staro cerkveno orodje v ognju pozlati, posrebri, izčisti in popravi. Na blagovoljno vprašanje bode radovoljno odgovarjal in vsako blago dobro shranjeno in poštnino prosto pošiljal. Staro, nevporabljivo orodje, mesing in kufer jemlje v račun. 4—24—16

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo.)

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskom V. Dolenca.

Broj 26. U Trstu 30. junija 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opotovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom napućnicom (vaglia postale) na administraciju „Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i neobjave.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Koncem ovoga mjeseca iztiče mnogim našim čitateljem predplata na prvo polugodište 1887. Radi toga molimo sve takove čitatelje, da nam izvole čim prije poslati predplatu za drugo polugodište, da nam nebude neprilikah kod uprave lista.

Ujedno opominjemo sve naše dužnike, da već jednom vrše svoju dužnost, jer će inače neugodno biti iznenađeni.

Svim onim predbrojnikom, kojim smo u novije vrieme bez uspjeha pozlali poziv na izplatu zaostale predplate, obustaviti ćemo počevši dojdućega mjeseca šiljanje lista, pridržav si proti njim sva druga prava za utjeranje duga.

„Naša Sloga" stoji na godinu za imućnije for. 5, a za seljake for. 2; na pol godine polovica gornje ciene.

Uprava „Naše Sloge".

Njegovo Veličanstvo u Istri.

Dne 4. t. mj. dolazi naš prijasni Vladar Njegovo Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. u svoju vazda vjernu pokrajinu Istru. Toga dana prispjati će Njeg. Veličanstvo u Pulu, da prisustvuje vježbam carske mornarice i porinuću novo oklopnjače »Nadvojvoda Rudolf«.

Dolazku Njeg Veličanstva veseli se iskreno sav naš rod širom čitavo Istre. Znajuć, da boravi u njegovoj sredini okrunjena Glava, zakucati će življe srdce svakoga Hrvata i Slovenca u našoj pokrajini. Malo će biti doduše sretnikah, koji će moći iz bliza motriti blago lice premilostivog Vladara, al neima dvojbe, da će ga sav naš rod i u najodaljenijem kuteću Istre pozdraviti srdačnim veseljem, iskrenom podaničkom odanošću.

Grad Pula pripravlja Njeg. Veličanstvu sjajne svečanosti, koje će se rodati kroz tri dana Njegova boravka u Puli. Zemaljski odbori, gredovi i občine Primorja smjerno će se pokloniti po svojih poslanstvih svomu Vladaru. I naše hrvatske i slovenske občine stupiti će pred svojega cara i kralja, da mu se poklone, da mu izjave u ime slavenskoga pučanstva Istre, kako kuca živo srdce u prsijuh Slavenah Istre za svoga uzvišenoga Vladara, kako je vazda vjeran i odan slavenski puk Istre svomu caru i kralju, Njeg. Veličanstvu Franu Josipu I. I mi pridružujuć se tim iskrenim podaničkim izjavam zastupnikah naše krvi, kličemo iz dubine srdca: dobro nam došao i ugodan Ti bio boravak u sredini Tvoga vjernoga i odanoga puka, **okrunjena Glavo!**

Zapisnik

izvanredne sjednice občinskoga zastupstva, držane u dvorani obć. ureda u Pazinu dne 16. junija 1887.

Predsjednik: g. Inocent Fabris, kao načelnik.

Prisutni: 29 občinskih zastupnikah, te g. Vinko Marjanović, tajnik-perovodja. Od strane c. kr. kotarskog glavarstva: g. Alfred pl. Manussi, kao politički komesar.

Pošto je konstatirano, da je prisutan podpun broj občinskih zastupnikah, načelnik otvori sjednicu ob 10¼ uri prije podne. — Ostalo izpustivši:

Načelnik dade po tajniku pročitati odpis sl. c. kr. kotar. kapotanata od 13. maja t. g. br. 72. pra.

Isti bijo čitan i tumačen u hrvatskom jeziku, te se iz njega razabira, da je Nj. c. kr. Visost maršal, prijasni, nadvojvoda Albreht blagoudostojao putom c. kr. namjestničkoga odpisa od 9. maja t. g. br. 600. pra. izraziti svoju provišnju i naptopliju zahvalu pazinskoj občini na izjavljenu i podnošenu mu čestitku prigodom proslave 60-godišnjice vojničkoga službovanja.

Zast. g. Bukovac predlaže: „Žalim, da se ova provišnja zahvala primi do vrlo ugodnoga znanja, a u znak osobito privržionosti, odanosti i časti napram visokom jubilaru, da občinsko zastupstvo izvoli uzkliknuti trokratni „Živio" Nj. c. kr. Visosti, prijasnomu i milomu g. maršalu i nadvojvodi Albrehtu.

Cielokupno zastupstvo ustaje sa svojih stolicah i uzklikne trokratno: „Poživio Bog na mnoga ljeta Nj. c. kr. Visost, prijasnog i milog gosp. maršala, nadvojvodu Albrehta".

Predsjednik stavlja na razpravu 2. točku dnevnoga reda, koja glasi: Razgovor o premještenju c. kr. gimnazije iz Pazina u Pulu — te otvara debatu o tom predmetu, predlažuć: da bi se na najvišem mjestu prosilo, da ovdašnja c. kr. gimnazija ostane i nadalje u Pazinu.

Zast. g. Bukovac moli za riječ, a zadobivši ju progovori: Odluka za premještenje c. kr. gimnazije iz Pazina jest žalibože, bar kako se čuje, dovršena stvar, te ništa proti tomu nemožemo, nego jedino pristano i podaničkom lojalnošću i odanošću moliti, a moliti je svakomu slobodno; a toga predlažem sliedeće:

„Neka se u današnjoj sjednici izabere odbor od tri lica, kojemu će biti zadaća sastaviti spomenicu sa jasnom, ali u kratko obrazloženom željom i molbom, da ostane, odnosno, da se ustroji u gradu Pazinu bar niža gimnazija. —

Na istoj gimnaziji neka bi se postepeno uvao hrvatski kao naukovni jezik. Gimnazija bi se kasnije preobratila u nižu hrvatsku gimnaziju, ali tim dodatkom, da njemački jezik bude obligatan predmet tako, da gimnazijalci mogu stupiti bez potežkoća pogledom na jezik bilo u konvikt u Trstu, ili na koju njemačku gimnaziju u Cislajtaniji. —

Pročula se je vrlo vesela viest, da Njeg. c. kr. apostolsko Veličanstvo, naš premilostivi cesar i kralj dolazi početkom julija u Pulu. Ovom prilikom, t. j. našim poniznim poklonstvom, koje želimo i kanimo podastrieti u ime cielokupno ove vjerne i odane občine Nj. c. kr. apostolskom Veličanstvu, moglo bi se uručiti ročenu spomenicu u Puli, ako budemo tako sretni, te po Nj. Veličanstvu kao deputacija ove lojalne občine i naroda primljeni.

Posebnu, točno i obširno obrazloženu molbu, neka bi se pako poslalo visokomu c. kr. ministarstvu u Beč u poslu gimnazije, te pozvati svo hrvatske i slovenske občine Istre, da ju podupru i zagovaraju.

U odbor za pozdrav i poklonstvo Nj. c. kr. apostolskomu Veličanstvu, te za podastrienje „Spomenice", odnosno molbe, neka bi se izabrala sliedeća gospoda: Čast. g. Ivan Gabrielić, zastupnik; gg. Anton Bertoša i Ivan Ivić, občinski savjetnici".

Molim g. predsjednika, da izvoli staviti predlog na glasovanje.

Gosp. predsjednik, odobravajuć predgovornikov predlog, misli, da bi se mogla učiniti molba za uzdržanje cielo gimnazije, a ne samo niže.

Zast. g. Bukovac odvraća: I ja bih bio za cielu gimnaziju, ali obzirom na faktum, da postoji gimnazija u Kopru sa talijanskim naukovnim jezikom, u Trstu pako dvie giranazije, i to državna njemačka i gradska talijanska, a da Hrvati Istre nemaju ni jedne, ostajem kod mojega predloga moleć, da se o njemu glasuje.

Gosp. predsjednik pita, da li ima tko što predlogu prigovoriti, dotično staviti protupredlog; jer se nitko za riječ oglasio nije, stavio je predlog g. Bukovca na glasovanje.

Zastupstvo jednoglasno prima i potvrđuje predlog u cielosti sa dodatkom, da se odbor odmah pobrine, da sastavi spomenicu i molbu.

Kod 4. točke dnevnoga reda: Eventualni ustmeni predlozi i upiti pojedinih zastupnikah — moli za riječ:

Zast. Bukovac, koji nastavi: Bijaše nam čitan i potvrditi smo zapisnik sjednice od 9. maja t. g., a meni je čast staviti na g. načelnika sliedeća pitanja, moleć ga, da mi na to odgovori:

1. Zašto nije došlo k sjednici od 9. maja t. g. na odlu porugu slav. občinskoga zastupstva, a dano se ispričati po g. podpredsjednika bolešću, dočim je poznato, da je bio kod svojih tršćanskih?

2. Zašto nije izpunio odluku sl. obć. zastupstva od 9. maja t. g., te tako prouzročio smutnju i nepotrebno troškove občini?

Zašto je uzprkos odluci pisao u talijanskom jeziku na županstva 12. maja tako, da su mu nekoja povratila spise, zahtjevajuć je hrvatski?

3. Je li se je obratio pismeno u smislu §. 53. obć. zakona na slavno c. kr. kotarsko glavarstvo, t. j., da se eventualno obustavi kakav možebit protuzakonito učinjen zaključak?

Ako se je obratio, kakav je dobio odgovor?

4. Zašto dolazi kasno u urad, a odlazi svaki dan prije podne kući, kad znamo, da je prije izbora obećao raditi u uredu, ako mu se dade prilična nagrada, te da će prištediti jednoga činovnika?

Na ova upite ustane g. načelnik i očituje, da na prosto odbija sve ove upite, na koje neće ni odgovoriti, jer je sve laž i potvora; da dolazi u urad prvi svaki dan, kadšto i ob 7. uri jutro i ostane do podna.

Na upit, da li se je obratio na sl. c. kr. glavarstvo radi pritužbe proti zaključkom zastupstva, odgovara, da nije.

Radi jezika talijanskoga, što odgovara ili piše, da će odlučiti više oblasti. Poziva se na prisutnog tajnika, neka se izjavi, da li i kada dolazi u urad.

Tajnik, gosp. Marjanović reče: Istini za volju moram izjaviti, da g. načelnik dolazi u urad više putah i prije 8. ure, jer ga već u uredu nalazim, a kadšto nekoliko i poslie 8., ostaje pako do 11½ i do podna.

Zast. g. Bukovac pita g. načelnika, da se izjavi, kako misli radi uredovnoga jezika, i da li kani štovati zaključke zastupstva?

Gosp. načelnik reče, da radi zakonito i da mora zadovoljiti višoj oblasti, jer ako to propusti, to bi morao platiti globu, kako je to i opomenut bio od sl. provincijalne junte, da se naime protokoli sjednicah zastupstva pošilju u talijanskom prevodu.

Zast. g. Bukovac odvraća: Slavna provincijalna junta autonomna je oblast, a ima pravo vršiti nadzor nad občinskim imetkom, dakle u administrativnih poslovih. Autonomne oblasti jo i občina, te kao takova ima pravo pošiljati prepis zapisnika sjednice u onom jeziku, u kojem se razpravlja i piše. Pošto je uredovnim jezikom proglašen jezik hrvatski, ima se samo u tom jeziku pisati i ništa više. Molim lieponu g. načelnika, da izvoli postaviti na dnevni red u smislu točke 4. današnjega dnevnoga reda, sliedeći upit, vrhu kojega ima se glasovati o prošnosti:

„Što se ima učiniti, da g. načelnik u buduće vršio bude svoje dužnosti i da s toga u buduće občini neškodi?"

„Predlažem zaključak skrajnoga nepovjerenja, kojega ću obrazložiti".

Gosp. načelnik protivi se glasovanju, dalnjim upitom i prošnosti posla, opominje govornika, da prestano.

Zast. g. Bukovac veli: Nije lieponu g. načelniče, da bisto htjeo postaviti se sudcem vrhu svojih stvari, osobne naravi.

Gosp. načelnik: Ako neprestanete, dignuti ću odmah sjednicu.

Zast. g. Bukovac htjedo progovoriti, ali načelnik zvonoć ustane i reče: Dižem sjednicu.

Cielokupno zastupstvo na to ustane i počo protestirati današnje troškove, te jednoglasno zahtjeva nastavak sjednice, u kojoj se ima konačno odlučiti vrhu upitah na dnevnom redu.

Gosp. načelnik nakon kratkoga vremena otvori opet sjednicu.

Zast. g. Bukovac, zadobiv riječ, nastavi: Molim g. načelnika, da izvoli prošnost zaključka naumljene resolucije zastupstva na glasovanje staviti.

Gosp. načelnik pita, da li hoće tko protivno govoriti, pa jer se nitko nejavi, stavio je predlog prošnosti na glasovanje.

Cielokupno zastupstvo je ustalo i odlučilo proglasiti prošnost predloga, upita i zaključka.

Zast. g. Bukovac obrazlaže svoj predlog kako sliedi: Predlažem, da bi sl. občinsko zastupstvo g. Inocentu Fabrisu glasovalo skrajno nepovjerenje, odnosno izjavile nepouzdanice, i to iz ovih razlogah:

1. Budući da je slavno občinsko zastupstvo u sjednici 5. aprila t. g. u točki 6. zapisnika, odlučilo občinskomu načelniku, g. Inocentu Fabrisu dati nagradu od 550 for. godišnjih radi toga, što je svim nam oličeno raditi u uredu i prištediti jednoga činovnika, te sdušno vršiti svoje dužnosti;

2. budući s druge strane, kako je već poznato, g. načelnik nevrši svoje dužnosti, jer prezire zaključke zakonito učinjene po občinskomu zastupstvu u prisutnosti namjestnika sl. c. kr. političke oblasti, koji pozna, što je i nije zakonito;

3. budući piše jezikom talijanskim županom hrvatske narodnosti proti zaključku zastupstva i buduć zavlačuje svako vršenje zaključakah zakonito stvorenih tako, da je bio prisiljen po savjetnicih vršiti svoje dužnosti, a istim prouzročio nepotrebne troškove i putovanja;

4. uzevši u obzir, da je g. načelnik naprosto odpravio ljude dolazeće u ured, na drugi dan, kako je to učinio na 1. junija t. g. posjednika Josipu Šestan iz Previža;

5. uzevši u obzir, da je g. načelnik pred izborom obećao svim zastupnikom, da će točno izvršivati i poštovati odluke občinskoga zastupstva, koje su mu se unapred kazalo, te da su ga posebno odaslana dva gg. zastupnika molila, neka se unapred izjavi, da li prima ili ne načelničtvo pod sasvim zakonitimi uvjeti, da se zaprieči kasnija smutnja medju pukom, na što je **mučevnom, poštenom besedom pristao, a sada toga nevrši — čast mi** je predložiti sliedeće na glasovanje i zaključak:

„Obzirom na prenavedena, obć. zastupstvo, zakupljeno danas u zakonitoj sjednici, a u podpunom broju, odlučuje: Gospodinu načelniku Inocentu Fabrisu izrazujemo ovim **javno skrajno nepovjerenje** i odlučujemo, da ovim zaključkom **uništujemo** prijašnji naš zaključak, učinjen u sjednici 5. aprila t. g., to jest, **da mu se uzkraćuje sasvim svaka nagrada od danas naprieć**".

Molim g. načelnika, da stavi predlog na glasovanje.

Politički povjerenik, gosp. Alfred pl. Manussi pita, da li se je glasovalo o prošnosti predloga i zaključka.

Pošto je konstatirano glasovanje o prošnosti i zaključku, postavljen bje po g. načelniku predlog na glasovanje to proizlazi sliedeće:

„Cielokupno zastupstvo ustaje sa stolicah i jednoglasno votira nepouzdanicu, odnosno skrajno nepovjerenje gosp. načelniku Inocentu Fabrisu i uništuje ovim svoj zaključak od 5. aprila t. g., glede tada odlučene renumeracije od 550 for. od danas naprod."

Kod nastavka interpelacijah moli za rieč zast. g. Bukovec, to predlaže, da bi se slavno občinsko zastupstvo izjavilo i zaključilo radi pošiljanja prepisa zapisnika sjednicah slavnoj provincijalnoj junti; moli, da se dopusti glasovati o prošnosti ovoga predloga.

Postavljen predlog na glasovanje bje od obć. zastupstva jednoglasno zaključena prošnost predloga i zaključka.

Zast. g. Bukovec predlaže danas zaključiti, u kojem jeziku imaju biti pisani zapisnici sjednicah obć. zastupstva i odpromljeni sl. provincijalnoj junti, uzevši u obzir autonomni položaj toliko prov. junte koliko i občine, izuzimši poslove administrativne naravi, na koje ima pravo nadzora prov. junta; onda pogledom na urodovni jezik hrvatski, proglašen u sjednici dne 9. maja t. g.

Zastupstvo jednoglasno zaključuje:

„Svaki zapisnik sjednice zastupstva učinjen ima biti u jeziku hrvatskom kao urodovnom i samo u tu kovom ima se poslati prepis sl. prov. junti u Poreč, a nipošto prevoditi ga na talijanski, a to se temelji i uvidja iz cirkulara sl. prov. junte od 1. septembra 1886., a nije nikakvim zakonom, bilo državnim bilo provincijalnim odlučeno — prevodo pošiljati".

Nastavljaju se interpelacije:

Zast. g. Ujčić moli rieč i zadobiv ju, progovori: Mjeseca aprila 1885. podastrlo je mnogo kućegospodarah molbu na vis. c. kr. zem. školsko vieće u Trstu, da se ustroji na pučkoj školi u Pazinu paralelka na hrvatskim naukovnim jezikom.

Molba ova požurila se je 2 puta, a još neimamo nikakvoga odgovora.

Prosim g. načelnika, da izvoli izjasniti, ako mu je u tom poslu što poznato.

Gosp. načelnik reče: Došao je ovih dana dekret sl. c. kr. kotar. školsk. vieća od 7. junija t. g. br. 194. na glavarstvo, a imam ga ovdje pripravnoga, da se vrhu toga u zastupstvu odluči, kako će se odgovoriti. Stavljam predmet na dnevni red.

Gosp. Bukovec zaprosiv rieč, reče: Državni i školski zakoni daju občinarom svake narodnosti pravo, da njeguju svoj materinski jezik, u kojem se jedino mogu djeca valjano učiti i odgajati, da postanu jednom državi koristni građjani. Glede molbe za ustrojenje hrvatske paralelke na pučkoj školi u Pazinu, čast mi je staviti sliedeći predlog na glasovanje:

„Občinsko zastupstvo, sakupljeno u podpunom broju u sjednici 16. junija t. g., pošto je čulo sadržaj molbe nekojih kućegospodarah, kao otacah obitelji, podpisano po Josipu Ujčiću i drugovih, kao i odpis sl. c. kr. kot. školsk. vieća u Pazinu od 7. junija 1887, br. 194., odlučuje:

„U smislu odluke vis. c. kr. zemalj. školsk. vieća, priobćeno obć. poglavarstvu odpisom od 7. junija t. g. br. 194, po sl. c. kr. kot. školsk. vieću, izjavlja ovo obć. zastupstvo na temelju § 6. drž. školsk. zakona od 14. maja 1869., odnosno 2. maja 1883., da usvaja u cielosti molbenicu gospodara Josipa Ujčića i drugovah od 20. aprila 1885., da se naime kod javnih pučkih školah u Pazinu ustroji paralelka sa hrvatskim naukovnim jezikom.

„Pošto se dakle ovim usvaja u cielosti rečena molba, smatra ovo obć. zastupstvo neobhodno potrebitim, uzevši u obzir pravedno želje i zakonita prava občinarah, oslanjajuć se na postojeće državne i školske zakone, da zaključi sliedeće:

„Ustrojenje hrvatske paralelke, reć hrvatske pučke škole za obsopolnu mladež u gradu Pazinu, za školsko mu okružje neobhodno mu je potrebito i silno re povoljnoga uspjeha u poduku iz didaktičko-pedagogijskih razlogah, a što se može pako time lasnije postići, imajući bo u občinskoj, odnosno školskoj kući, dovoljno zakonu zadovoljujućih prostorijah.

„Nalaže se ujedno občinskomu odboru, da bezodvlačno pripravi sve potrebite predradnje, te da kod višjih kompetentnih oblastih uznastoji, da se paralelni razredi, reć hrvatska pučka škola u Pazinu može otvoriti već početkom dojdućeg školske godine 1887/8".

Molim g. predsjednika, da izvoli staviti ovaj predlog na glasovanje.

Predlog bje stavljen na glasovanje, te ga občinsko zastupstvo prima i potvrdjuje u svoj cielosti od rieči do rieči jednoglasno, naloživši obć. deputaciji, da se odmah pobrino pripraviti sve potrebito podatke, koje zakon zahtjeva i takove da pošalje sl. kr. kot. školsk. vieću na dalnje nadložno uredovanje."

Nakon dovršenih interpelacijah, g. načelnik stavlja na dnevni red nekoje vrlo silne predmete, odnosećе se na popravak obć. putovah, zgradah itd., koji predmeti bijahu riešeni kako sliedi:

1. Odlučen popravak puta iz Pazina u selo Sopac do medje Gržosolo, troškovnik iznaša . . . for. 321.82½ putem javne dražbe u 14 danah.
2. popravak obć. puta porozovno obćine Cerovlje sa troškom „ 181.20 popravak puta u obć. Provlž sa troškom . „ 405.37
3. popravak obć. kuće u Gračišću sa troškom „ 328.—
4. popravak obć. kuće u Novakih, služeće za stan puć. učitelju sa troškom . . . „ 287.41
5. popravak škol. kuće u Novakih sa troškom „ 75.50

Ukupno for. 1554.80½

Odabran je nadalje odbor za pregledanje računah zavoda „Mocconi" u Pazinu.

Na predlog zast. g. Bukovca digneta je po predsjedniku ova znamenita sjednica ob ½ uru po podne.

Pogled po svietu.

Trst, dne 20. junija.

Austro-Ugarska: Njegovo Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. dolazi dne 4. julija t. g. u Pulu, gdje će prisustvovati vježbam carske mornarice i porinuću nove oklopnjače «Carević nadvojvoda Rudolf». Iz Primorja pokloniti će se Njeg. Veličanstvu razne deputacije. Medju ostalimi občinske deputacije iz Gorice, Trsta, Pazina itd. Ova posliednja predati će Nj. Veličanstvu kratku spomenicu u pitanju pazinske gimnazije. Njegovo Veličanstvo vratiti će se iz Pula dne 7. julija u Beč.

Njegova Visost kraljević Rudolf vratio se dne 25. t. m. iz Londona, gdje je boravio kroz tri dana radi svečanostih prigodom petdesetgodišnjice vladanja englezke kraljice Viktorije.

Bečke novine javljaju, da bi se imao sastati kranjski sabor točajem mjeseca septembra na kratku izvanrednu sjeditbu radi konvertiranja kranjskih razterotnicah.

Izbori za madjarski sabor su već takodjer sretno (!) dovršeni. Vina i krvi teklo je u izobilju. Ministar-predsjednik može biti posve zadovoljan sa uspjehom izbora, jer će imati u novom saboru veliku većinu, koju su mu njegovi službenici izvojevali.

Sve neodvisne slavenske novine odsudjuju odlučno postupak hrvatske vlade i njezinih službenikah prigodom posliednjih izborah. Madjarske novine, napose vladine, usuprot kuju u zvjezde hrvatsku vladu i tako zvanu narodnu stranku, koja da će od sada moći slobodno širiti madjarsku državnu ideju, na čemu nemožemo t. zv. narodnoj stranci nego čestitati! Hrvatski sabor imao bi se sastati točajem mjeseca septembra, da obavi izbor zastupnikah na zajednički sabor u Peštu.

Srbija: Kralj Milan boravi u Beču, kamo je valjda pošao, da obaviesti austrijsku vladu o promjeni srbskoga ministarstva, te da ju ujedno uvjeri o prijateljstvu i miroljubivosti nove srbske vlade. Bečki vladini krugovi, koji poznaju simpatije srbskoga ministra predsjednika Ristića, napram Rusiji, vjerovati će kralju Milanu koliko budu htjeli. Kraljica Natalija, da će se vratiti iz Rusije sa prestolonasliednikom za par čedanah u Biograd.

Bugarska: Bugarski regenti izviestili su velevlasti, da se neće raditi u predstojećoj narodnoj skupštini o imenovanju novoga kneza, već ih o admistrativnih poslovih zemlje. Iz Sofije dolazi viest, da je nastao razdor medju bugarskimi regenti, koji reć bi, da uvidjaju napokon i sami, da su prodaleko zabrodili prkoseć osloboditeljici Rusiji.

Rusija: Rusko čete napreduju bez boja i krvoprolića u Aziji približavajuć se sve to više engleezko-indijskim granicam. Protonstantskim svećenikom u rusko-baltičkih pokrajinah naoćilo se rusko oblasti, da je i za njo obvezatna naredba, kojom se zahtjeva znanje ruskoga jezika.

Francezka: Francezki i ruski poslanici na carigradskom dvoru protestirali su proti engleezko-turskomu ugovoru u pitanju Egipta. Taj protest uvažio je Sultan u toliko, što nije ugovora još podpisao, a glasa se, da ga u obće neće niti podpisati jer da mu je Francezka obećala proti Englezom podporu glede egipatskoga pitanja.

Italija: O izmirenju talijanske vlade sa sv. Stolicom bavo se u Italiji službeno i neslužbeno novine. Rimski časopis »Italie« javlja, da je sv. Otac dao po kardinalu državnomu tajniku Rampolli sastaviti okružnicu na sve apostolske nuncije, u kojoj se priobćuju nazori pape u pitanju izmirenja s Italijom. U toj okružnici, da će papa odštovati, da se on neodriče svojih svjetovnih pravah na Rim.

Njemačka: Njemačka vlada nastavlja provadjati svoje nasilne zakone proti francezkomu pučanstvu u Alsaciji. Nepoćudne načelnike skida jedino stoga, što su Francezi; razpušća občinska vieća, tjera francezke otačbenike itd. itd.

Engleska: Kraljica Viktorija izdala je zahvalno pismo na svoje podanike, kojim njim se zahvaljuje na izkazanoj njoj ljubavi i odanosti povodom njezino petdesetgodišnjice vladanja.

Franina i Jurina.

Fr. Ča misliš Juro, je l' koliko na ton istini, da je osalski prošidont našal va Lindaro jednega kumpanja?

Jur. Ča bit će, zač govore naši staroji, da drug druga i va orokve najde.

Fr. Tako je ja, ma valja i ona starinska, da osal menja dlaku, ma ćudi nikada.

* * *

Fr. Rečki Ungarezi, da su na dietu va Peštu izabrali i ov put černega Tona.

Jur. Bi bili bolje storili, da su poslali va Peštu onega „Non ti ga buvi — kravu ukral" s Kozali.

Fr. Bi se bil siromah malo pomogal.

Različite viesti.

Svečanosti u Puli. Kako javljaju iz Pula, već je posve ustanovljen program svečanostih, koje će se obdržavati prigodom došašća i boravka Njeg. Veličanstva u Puli. Po programu doći će car i kralj, pratjen nadvojvodom Karlom Ljudovitom, 4. julija u 6 satih u jutro u Pulu, te će ga pozdraviti topovi sa svih tvrdjavah na kopnu i sa ratnih brodovah u luci. Posebni dvorski vlak stati će pred štopskom zgradom narivi, gdje će iz njega izaći car. Tuj će ga dočekati i pozdraviti vice-admiral pl. Sternek, luški admiral pl. Pitner, namjestnik de Pretis, sve političke, občinske i crkvene oblasti. Za tim će poći car na vježbalište pomorske vojarne, gdje će sve čete posade, te školskih i ratnih brodovah u paradi stajati. Iza smotre i defilovanja dovesti će se car-kralj u St. Daniele, najveću kopnenu tvrdjavu, koju će pregledavati, a onda će se sjajnom barkom prevesti na jahtu „Miramar". Istoga dana biti će sjajna razsvjeta grada i luke, te vožnja na moru. Drugoga dana ranim jutrom, izvesti će se eskadra iz Pula na morske vježbe, a car će ju pratiti na jahti „Miramar". Skupa sa kopnenom vojskom pred kraljem izvesti će se pokus izkrcavanja na kopno. Ob noć biti će vježba sa torpedima; torpedi će navaliti na mornarlou, usidronu kod Fazana. Dne 6. u 10 satih prije podne pustiti će se svečano u more novi ratni brod „Nadvojda prestolo-nasliednik Rudolf". Oko pripravah za taj dogodjaj radi dnevno 400 radnikah.

† **Ivan Oršić.** Dne 16. lipnja t. g. preminu u Vrbniku veleč. pop Ivan Oršić, umirovljeni svećenik, u 68. godini života. Ogranak imućne obitelji, izkazao se uvjek silnom ljubavi spram svoje rodbine; isto toli vatreno je ljubio svoj hrvatski narod. Gledajuć žalostne naše odnošaje, očekivao je duge naš spas i slobodu! Toga nije dočekao! Poboljevao je dulje vremena, dok ga iznenada udući prevali krvi. U Vrbniku će još dugo žaliti za njim, osobito zato, što je, premda neobvezan, uvjek svom pripravnosti pomagao kod službe božje i radio po svom svanju koliko i dokle god je mogao. Pokoj vječni mu duši!

Odlikovanje. „Obzor" javlja, da je carsko petrogradsko sveučilište, stojeće pod pokroviteljstvom cara Aleksandra III. imenovalo predstojnika jugoslavenske akademije znanostih i umjetnostih u Zagrebu, prosvj. g. dra Fr. Račkoga, „kao izraziti svoje suučuvstvo k učenoj i patriotičkoj djelatnosti" njegovoj, svojim počastnim članom, te mu je dne 25. t. m. poslalo diplomu, podpisanu svimi članovi universitetskoga svjeta. U popratnom dopisu universitetskoga rektora, ovo se odlikovanje odnosi na „važne za cielo Slavenstvo učene radnje iz historije srednoga hrvatskoga naroda i neumornu djelatnost kao predsjednika akademije" . . . Tim je g. dr. Franjo Rački počastni član petrogradskoga, moskovskoga i odeskoga sveučilišća. Čestitamo!

Imenovanja. Njeg. Vel. car i kralj imenovao je župnika u Novakih, g. Stjepana Vuntin i duh. pomoćnika u Motovunu, g. Petra Corazza kanonici kolegijalnoga kaptola u Motovunu.

Promjene kod političkih oblastih. C. kr. polit. komesar g. Pichler, promješćen je iz Voloskoga k namjestničtvu u Trst; c. kr. polit. komesar g. Malnig, iz Lošinja u Tolmin; c. kr. polit. komesar Lasciak, iz Tolmina u Lošinj; c. kr. polit. porovodni vježbenik, g. Alfred pl. Manussi, iz Pazina u Volosko; c. kr. polit. porovodni vježbenik grof Atems, iz Sežane u Pazin.

Živinar. Doznajemo, da će dobiti pazinski kotar posebnoga živinara ili liečnika blaga, sa sjelom u Pazinu. Dotični trošak potvrdilo je jur ministarstvo.

Otvorenje nove željeznice Trst-Hrpolje, obaviti će se dne 5. julija t. g. Prvi vlak krenuti će iz Trsta u 9 satih i 30 minutah, a stignuti će u Hrpolje u 10 satih i 19 minutah. Tuj će biti pripravljena gostba za pozvanike. Isti vlak krenuti će natrag u Trst u 10 satih i 49 minutah.

Gimnazija u Pazinu. Doznajemo iz posve pouzdana izvora, da će ostati i buduće školske godine podpuna gimnazija u Pazinu, što priobćujemo našoj mladeži ravnanja radi.

Veselje u Izraelu. Talijanski listovi u Dalmaciji i u našem Primorju veselo se, što je u kraljevini Italiji osnovano družtvo „Pro Patria", koje će s borom i tvorom, t. j. savjetom i novcem podupirati naše Talijane, da ustrajnu talijansko školo za hrvatsku i slovensku djecu u Istri, na Goričkom, okolo Trsta, a valjda i u Dalmaciji. Veselju tomu neima prigovora, nu mi pitamo, što bi kazala naša talijanska gospoda, da se primjerice ustrojo „Pro Patrii" slično družtva u Češkoj, Poljskoj ili čak u Rusiji, koja bi nam pomagala podizati slavonske škole za slavensku djecu, koju hoće naši susjedi silomice potalijan-

čiti. Ćuo bi se zaista bolan uzklik „dall' Alpi al mar"! No šta ćemo! Našim Talijanašem pada sjekira uviek u med, dočim su kod nas svemu što je slavensko vremena vrlo neprijazna.

Evo, što odgovara zadarski „Nar. List" talijanaškomu „Dalmati", koji klikće od veselja, što se je osnovalo u Italiji spomenuto društvo: „"Dalmata„ se veseli, što su Talijanci u susjednoj kraljevini osnovali društvo „Pro Patria", da podupire novcem i svjetom svoju tobožnju braću na ovoj našoj obali. Veselje „Dalmate" sasvim je opravdano i naravno, ali ako to veselje nije iredentističko, valaj nije ni more slano. Veselito se, renegati, ali barem imajte jednom srdca kazati ono što jeste".

E noi facciamo punto — kazala bi poročka „placarica".

G. načelnik željezničke postaje u Benzotu moli nas, da posliednji dopis iz Benzota, gdje se radi o brzojava na Njegovo Veličanstvo u toliko izpravimo, što on nije brzojava odbio, već donosiocu istoga izjavio, da mu donesa brzojav podpisnu, što se je sliedećeg dana i dogodilo, a on brzojav dalje odposlao.

Iz Pazina. Na drugom mjestu donašamo zapisnik izvanredne sjednice občinskoga zastupstva, obdržavane dne 16. tek. mjeseca. Iz njega će naši čitatelji uviditi, kako je novoizabrani načelnik g. Innocent Fabris zlorabio povjerenje, kojim je bio odlikovan jednodušnim zaključkom zastupstva. Prije nego se je konstituiralo novoizabrano občinsko zastupstvo, pošli su k njemu najuglednji občinski zastupnici, da jim se zavjeri, da li će se vladati, kako to bude odredilo novo naše zastupstvo. Gosp. Innocent Fabris zadno je poštenu, muževnu vrieč, da će nepokolebivo stojati uz novoizabrano zastupstvo, da će se svimi silami zauzeti, da se našemu hrvatskomu jeziku dade ono mjesto, koje ga ide, da će do tada obstojeće občinsko nemodrenosti odstraniti, jednom riečii, da će sa zastupstvom živiti i umrieti. Budući je koč poštena čovjeka **zadana riečь** najveća svetinja, to se ga je jednoglasno načelnikom izabralo. Čim je preuzeo upravu, opazilo se na njemu neko malaksanje, nekakva hladnost za sve, što je zastupstvo za dobro občine za shodno pronašlo. Talijanaški protivnici nisu propustili zgoda, da ga nahuskaju proti zastupstvu uvjeravajuć ga, da on, kao načelnik može sve činiti i nebrinuć se za odluke zastupstva. Mjesto da izvrši zaključe odluke zastupstva, on ulaže utoke proti istim, to traži savjeta i pomoći kod najljućih nam protivnikah. Ulaže zastupstvo, svih 20 zastupnikah jedno sa misli i srdca, svi žele, da se jednom nešto učini za dosad zanemarenu občinu, kad tamo, načelnik radi po svojoj glavi, mišleć krivo, da će prkositi složnomu zastupstvu. Podporu i zaštitu našao je kod zemaljske junte u Poreču. Ova zahtjeva, da joj se predlože zapisnici občinskih sjednicah u **talijanskom provodu**. Na temelju koga zakona? Zar nije hrvatski jezik u Istri domaći, a slavna junta u Poreču zar nije domaća oblast? Mislimo, da bi već morale biti dosta tog izazivanja! **Prem zemaljska junta nema nikakova prava** to zahtjevati, to joj ipak načelnik šalje talijansko provodo. Mjesto da občinski činovnici ozbiljno rade o boljku občine, oni se moraju mučiti sa provadjanjem zapisnikah i inih spisah. Kod ovakovih okolnostih občinsko zastupstvo zaključilo je odmah u početku latiti se ozbiljnih sredstvah. Iz zapisnika sjednice mogu uviditi naši čitatelji, kako je cielo občinsko zastupstvo boz najmanje iznimke na najjasniji način izrazilo načelniku nepovjerenje, to mu uzkratilo svaku dalnju nagradu. Izabrala se je posebna deputacija, koja će poći dne 4. julija u Pulu, da se pokloni Nj. Velič. caru i kralju, te da mu izruči kratku spomenicu gledo uzdržanja o. k. više gimnazije u Pazinu. Naravski je, da se u tu deputaciju nije mogao izabrati načelnik, jer neuživa nikakvoga povjerenja. Uz takvo nepovjerenje svaki, koji koliko drži do sebe, bi se bio odmah zahvalio na svojoj časti, jer kako da vrši odluke zastupstva, s kojimi se neslaže i kojega povjerenje neuživa. Nu g. Innocent Fabris misli drugačije. Kod njega novriede pravila, koja vladaju u ostalom civilnom svietu. Njega se je do toga dovelo, da ostane i nadalje načelnikom, te da prkosi. Protivnici naši napunjuju mu uši veleć, da on može sve, a nezna jadan, da je on samo **izvršujući** organ zastupstva. Dapače niti toliko. On je to samo sa **činskimi** savjetnici! Mjesto dakle, da onmah svoju čast položi, on će prosvjedovati proti zakonitim zaključkom tako, da neće občina moći doći do ozbiljna rada. Nu mi mu poručamo, da se kani jalova posla, jer će zastupstvo morati inače poprimiti ozbiljnije korake. Čuje se, da mu nije pravo, što on neprodvodi deputaciju k Nj. Vel. caru i kralju, pa da sada potajno radi, da ju on ipak prodvodi. Mi upozorujemo dotične oblasti, da paze, da se narod boz potrebe neuznemiruje.

Iz Omišlja primismo 24. t. m. što sliedi: Mislimo, da nećemo pogriešiti ako uztvrdimo, da nijedno mjesto otoka Krka nepruža tako krasnog vidika kao naše. To je valjda bilo i potaklo slavni alpinski riečki klub, da je na najlipšoj točki dao načiniti malu placu, odkud ti se otvara divan prizor na riečki zaljev. S početka su nas alpinisti (planinska društva) češće pohadjali, nu to je naskoro prostalo, akoprem smo ih mi vazda dragovoljno primali. Medjutim nas ove godine počeli pohadjati i drugi, osobito gospoda iz susjedne Opatije, diveć se uvjek krasnoj panorami, koju naše mjestance pruža. Želiti bi bilo jedino, da občina malo više pripazi na čistoću, jer to je u interesu mjesta ako nas stranci pohadjaju. S druge strane morala bi občina već jednom dovršiti ono, što su alpinisti započeli, naime produljiti onu placu pred sv. Antunom.

Riečani počastili nas izletom i prodprošlo nedjeljo, dne 10. t. mj. Mislimo, da su bili posve zadovoljni, te želimo, da nas češće posjete, poručujuć njim, da ćemo jih uvjek dobrovoljno primiti. Ujedno se najtoplje zahvaljujemo slavnomu odboru na daru, što ne ga je putem izvolio sabrati za naše ubogo, i u to ime kličemo njim: Živili i uvjek dobro nam došli!!!

Iz Rieke *) piše nam obični dopisnik kako sliedi: U prošlom mojem dopisu napomenuo sam Vam, kako su nas Madjari počeli već i u novinah grditi. Mi doduše ovdje no čitamo madjarskih novinah, ali ipak smo doznali, kako je neki madjarski učitelj poslao dopis iz Rieke nekoj madjarskoj novini, koju zovu „Budvarosi Lapok", te u njoj izkalio svoj znoj na nas Riečane. Prostački navaljuje na riečko pučanstvo, u obće, da je glupo, a ženo da su bezpoštene i blatne; napokon je dosti jasno navalio na poštenje ili ćudoređ u osobito djevojčah. Takvo klevetanje od strane onoga, koji je došao ovamo, da se prehrani, nije nit najmanje po volji niti najvećim sadanjim Madjaronom, jer su i oni najprvo Riečani a poslije Madjaroni.

Začudo je taj madjarski dolija, da se je doznalo za pisca onog gnjusnog članka; a našao se i prijatelj, koji ga je opomenuo u nedelju na 12. t. m., da ne prolazi po koram. Ali bahati Madjar nije mario za tu opomenu. On nije valjda nitl mogno pomišliti, da bi tko njega kao Madjara mogno insultirati. On prodje na svojim bratom pospradno uprave izpred kavane Europe, gdje ga je nekoji mladići dočekali i pozdravili sa pskanjem. Sve što je odlučnjega u gradu, čutalo je po koru okolo podna do uro, i buć tada čulo se je pskanje, a čim se saznalo o čemu se radi, čutaoci stali pskati, na što je Madjar njima prezirno klobukom odvraćao pozdrav. Zatim ga svietina popratila žviždanjem i urlikanjem all on počeo psovati, a u nekoga je čak i digao, na što mu je namah odletio cilindar. Čuška pala spreda, čuška straga a na našem Madjaru sva odjeća raztrgana. Da ne priskoči redarstvo, zlo bi bilo prošao „baratum" na riečkom koru. Straže ga vodile i branile od razjarenoga pučanstva a cilindar ostao u rukuh dječurlije, koja ga je zadovoljno u vis bacala. Onaj isti dan pobrao se naš Madjar iz Rieke sa ženom a mi jamčimo, da se on više vratiti neće. Treba dodati što se govori, da on nije pisao onog gnjusnog članka, nego njegova vriedna gospoja. Dobro su dakle učinili, da su pobjegli, jer kako se čuje, nekoje su radnice bile namislile izgrebsti njoj oči.

Riečka apatija u vriemo izbora, ovoga je puta posve izčeznula; tu se agitira kako da odvisi spas ili propast grada od zastupnika, koji bude izabran. Tu se je potrošilo plakata na hiljade s obje strane. Vladin kandidat je vazda onaj isti stari Csornatony, o komu se je toliko pisalo i govorilo, a na koga se jedna stranka Riečanah tuži, da nije nikad progovorio, da se odstrani riečki provizorium. Protuvladin kandidat je jedna nova ličnost, jedan trgovac, nekoč pomorski kapetan. Premda Madjar Erdoljac, on je nastanjen ovdje tridcset godina, a zastupa onu stranku, koja prima točno vladin program, ali nije zadovoljna s čovjekom, koga „velene nelena" vlada hoće, da bude izabran. Naše je mnenje, da su ovi zastupnici sredstvo, da ovdje nekoja gospoda dodju do položaja, za kojim teže.

Mi, kad bismo imali glasovati za zastupnika Madjara, odlučili bismo se za prvoga, jer je dobro poznat u Pešti kod vlade, dočim je drugi samo pošton čovjek i ništa više.

Ova sadašnja agitacija probudila je mnogo Riečane iz duboka sna i tim se pokazuje vladi, da će ovoga puta bit kako bude, al da će se za buduće izbore vladin kandidat morati boriti sa pravim opozicijonalcem; a šta će pak opozicija tražiti za Riečane, to je tajna budućnosti.

Javiti ću vam kako će se svršiti izbor,*) i da li će tko biti kažnjen radi javnog nasilja, počinjenog na bratu Madjaru.

Brajdar.

Liturgijska zloporaba (Abuso liturgico). Pod tim naslovom donaša poročki listić u posliednjem broju veselu (!) viest, crpljenu iz krasno mu družicu zadarsko „Dalmate", da je dala sv. stolica nalog dalmatinskomu metropolitu putom apostolskoga nuncija u Beču, da ukine u Dalmaciji zloporabu čitanje sv. mise i ostalih obredah glagoljicom.

„Viest je to" — kaže baba — „koju mi sa zadovoljstvom javljamo na utjehu poštenim svećenikom, a na odsudu svim onim, koji su htjeli čak oltare promjeniti u političke tribune".

Al na žalost „poštenih svećenikah", porozala si je i ovaj put poročka „babica" svoj dugački nos, okrvavlv si pogana usta. Stvar bo se imalo posve drugačie, nego li ju ona „poštenim svećenikom" javlja. Po nastojanju austro-ugarske vlade, javljeno je dalmatinskim ordinarijatom, da se dozvola **držiteo** za crkvenu službu u Crnojgori prošže samo na ovu knjožovinu. Dotični cirkular odnosi se **jedino** na liturgiju **širiteom** pismu, kakva bijaše dozvoljena u Crnugoru. Za tu liturgiju imaju se nanovo tiskati posebne liturgičke knjige, koje pripravljaju pozvani k tomu faktori, a kad budu gotove i odobrene, tad će ta liturgija u Crnojgori stupiti u porabu.

Naši talijanski mudraci, nezna jući razliko između glagoljice i ćirilice, mješaju jednu sa drugom. Kod nas znade i djačo iz pučke škole, da je u porabi u Dalmaciji i Istri (osobe na kvarnerskih otocih) glagoljica od pamtiveka, te da imademo svoje crkveno glagoljsko knjige, koje bi jahu često od sv. stolice potvrdjene i odobrene. Naš glagoljaši služili se i služe so dan danaski tom riedkom povlastieom, napitajuć koga, da njim što dozvoli ili potvrdi.

Naša glagoljica nije dakle izazvala spomenute okolnare, već jedino ćirilica, koja se uvlja u službu božju u Crnojgori. U glagoljicu i u našu povlastieu nedira nitko a najmanje sv. Otac, koji skrupulozno štiti i poštuje povlastice, podane nam ovim Slavonom po svojih velikih predhodnicih Nikoli I., Hadrijanu II., Ivanu VIII. Benediktu XIV. itd. itd.

Prerano je dakle „babino" veselje ako mislí, a se je u Dalmaciji ili u Istri ukinulo glagoljsko bogoslužje. Neka se dakle još malko ustrpi, ona i **spomenuti** svećenici", koji mogu biti protivni glagoljici svemu što je slavensko, nu kao svećenici moraju štovati zakone i naredbe sv. Crkve. Na koncu poručamo poročkomu listiću onu sv. [illegible], da je „škoda bacit biserje pred svinje".

Iz talijanskoga tabora. Dne 19. t. m. donesao je talijanski liberalni (!) tršćanski list „Il Mezzo" dopis iz Buzeta, u kojem je odlučno osudio buzetsko Talijanašo u obće, napose bivše občinsko upravitelje.

Mi se u taj dopis nebi osvrtali, jer smo i bez njih svjedokah često dokazali, kako s buzetski Talijanaši dovoli onu občinu o ruba propasti i da bijaše skrajno vriedno, da njim se iz rukuh oduzme uprava občine; no, ako se sada na to svraćamo činimo jedino radi toga, što se je poročki listić u zadnjem broju nemilo na tršćanskoga druga „srušio" čudeći se, kako može čestit talijanski list braniti „najfanatičnije" Slavene! No, što je donio toli gnjusna taj tršćanski list iz Buzeta? Ono, što znade i vidi svatko nepristran u Istri a samo toga noće da znaju i vide strašni zaslijepljeni poročko-pazinska gospoda. Spomenuti list opisuje naime, kako se je mlazila ona občinska uprava u posve neosobnih rukuh; da bijahu občinska dohodarstva raztopena, činovnici ostali bez plaće; zajmljen silan novac a potrošen, da nezna kud ni kamo; dar Njegovoga Veličanstva potrošen u druge svrhe, itd. i a sve to, da je moralo nepokon zasiti buzetsko obćinare. Buzetska gospoda, hoći prikriti svoju lošu upravu, bacaju u svi glas, da se tuj neradi o dobroj ili loj upravi, već o narodnost-

*) Izabran je bio jur Csornatony a Vi nas izvolite [illegible] o točnju izbora.

Urel.

nom pitanju; da svećenici, učitelji i nezadovoljnici soljaško puntaju i buno; da se radi o glavi Talijanom itd. itd.

Dopisnik pobija odlučno sve to talijanaško izmišljotino izričući otvorono, kako su sami Talijani izazvali i stvorili slavensku stranku na Buzoštini, koja se je borila za spas i dobrobit občine; Talijani da su ernili i naklevetali svoga i svašta proti svećenikom i učiteljom, noštoćeć nikoga, niti ičijo poštenje. Taj postupak, da je izazvao opoziciju, koja se je ustala izabravši zastupstvo izmedju poljodjelcah. Proti tomu zastupstvu da nemože nitko ništa; buzetski novi načelnik, da je toli častna i poštena osoba, te nema dvojbe, da će on pomoću zastupstva izbaviti občinu od rasula, u koje ju je bila talijanaška stranka.

Tako tršćanski list, a mi rado vjerujemo, da mora krvariti poročkoj babi „novino" srdce čitajuć ovakvu lekciju u tršćanskom drugu, „che si professa propugnatore della nazionalità italiana". Prijateljem na Buzoštini preporučamo, da budu vrlo oprezni, te da se nedadu zavarati lukavim strahovanjem a još manje laskavimi riečmi, bilo tršćanskih, bilo istarskih Talijomanah. Čuvajmo se kao živa vatra vuka u ovčjoj koži!

Plemeniti bogataš. Ruski bogataš A. Mirosev darovao je 500.000 rubaljah (1 rubalj vriedi i for. 50 nš.) utočištu za siromake svih staležah. Od toga ima se potrošiti 200.000 rubaljah za zgradu, a 300.000 rubaljah za zakladu ili fond. Ovala mu desnica!

Ogroman trs. Prijatelj iz Moščenicah javlja nam, da je nedavno zadadjen ostao pred ogromnim trsom (vlnova loza), koji raste u moščeničkoj Dragi a pripada tamošnjemu posjedniku g. Mahović-Fumiću. Taj trs imjeri odmah povrh zemlje u obsegu (okrugu) 1 metar, 1 dm. 1 8 cm. Bare ili brajda, koju sačinjava granje toga trsa, imjeri 10 metarah u dužinu a 4 metra u širinu. Taj velikan, da je vrlo plodan; rodi crno grozdje malenih jagodah.

Potopilo se do 200 hodočastnikah. Iz Kalođa javljaju budimpeštanskim listovom, 18. junija: Iz Paksa htjelo je ovamo na crkvenu slavu doći do 250 osobah u procesiji i to na splavi; kad se podiže bura na Dunavu, raztopo splav i potopi sve hodočastnike. S početka nije nitko htio vjerovati tome nečuvenom glasu, pa kad je došla potvrda o događaju, navali silno mnoštvo naroda k brigu Dunava. Ovdješni kotarski sudac Gajany odmah je brzojavio ministru unutrašnjih poslovah, odkuda je došao nalog, da se izašalje povjerenstvo, koje bi izradilo užasnu katastrofu, a među tim, da se sve učini, kako bi se bar tielesna nesrotnikah izvadila iz vode. All to nije pošlo u punoj mjeri za rukom. Ovdje je uhvaćeno na Dunavu 70 mrtvacah, a i u Paksu, kako odande javljaju, izvadjen je iz vode 71 mrtvac. Nesrotnici ponajviše su seljaci, muževi, žene i djeca. Paksanski opat Spiesz, koji je procesiju vodio, kao i momčad splavi, izplivali su iz Dunava. Položaj, u kojem su većim dielom mrtvaci iz vode izvadjeni, dokazuje, da su se nesrotnici užasno mučili prije nego su se utopili. Pojedine grupe ljudih bile su medjusobno kao željezom svezane, te su se jedva mogle razstaviti. Neka majka umrla je sa djetetom na prsih. Kod jedne žene mašla se namira na penziju, koji je imala dići u Kaloči. Medju nesrotnici nalazi se i jedna velika porodica, nijedan njezin član nije ostao na životu. Jedan starac, otac, zaglavio je sa tri svoja sina, koji su bili u cvietu mladosti. Vapaji nesrotnikah, čuli su se nekoliko kilometarah daleko. Jedni tvrdo, da je zaglavilo 120—140 osobah, a drugi, da je u procesiji bilo preko 300 osobah, te da su $^2/_3$ zaglavilo. Nesreća je pobudila veliku sućanoju, uzrujanost i žalost u pučanstvu. Kasnije viesti javljaju, da je zaglavilo preko 100 osobah, a ostale da su se spasile, doplivavši do bližnjih mlinovah, gdje su jih izvukli iz vode. Mnogi nesrotnici tako su preobraženi, da se jedva mogu po odjeći poznati, a i odjeća im je strašno izderana i zablaćena. Pogled na mutno žuto valovo Dunava, koji su valjali prema obali toliko drago i poznato gledalacah, činio je na isto strašan utisak, to su se mnoge žene onesviestile, a i najhrabrijim muževom, koji su već gledali smrti u lice, izmamilo je suze na oči. Broj žrtavah još nije službeno ustanovljen.

Grozan potres. Ruski grad „Vjerni" snašla je grozna nesreća od potresa. Taj grad je imao 3000 kućah, medju timi 2000 kamenitih. Stanovnikah bilo je 30.000. Medju ovimi bijaše dva puta više muškaracah nego li ženah, jer bijaše vojnička posada vrlo jaka. Rusah bilo je dvie trećine, a ostali jako Kinezi, Dungani, Niemci

* Zakasnilo radi preobilna materijala.

Ured.

i Poljnci. Od 3000 kućah nije strašni potres niti jednu poštedio. Izpod razvalinah izvučeno je okolo 350 mrtvacah, a imade još mnogo mrtvih, za koje se još nezna. Preko 8000 osobah biješe težko ranjeno, a medju timi nalazi se i guvernor"i njegova obitelj. To se dogodilo dne 9. t. m. u 5 satih u jutro.

Zahvala.

Najugodnija mi je dužnost izraziti ovim putom srdačnu hvalnost veleučenom g. dru. Niku Fabijaniću, liečniku u Krku, što je osobitom revnosti, izkustvom i znanjem umio miloj mi supruzi Uršu u njezinoj težkoj i opasnoj bolesti namaknuti takova sredstva, da je ona uz pomoć božju podpuno ozdraviti mogla. Ilvalim podjedno svojti i poznanikom, koji su istom prilikom dvorbom i savjetom znasvjedočili svoju ljubav, koju gojo prema mojoj obitelji. Svemogući naplatio svima stostruko!

Vrbnik, 25. lipnja 1887.

Ive Bozanić Antunov, soljak.

Dopisnica uprave.

Od dne 16. do 27. t. m. pripošlase nam predplatu p. n. gg.: M. F. Grdoselo za g. 87. — A. V. i A. V. Gradišće za g. 86. 87. — F. C. Krk za g. 85 86. 1 pol g. 87. — Čit. Belovar za 2. t. g. 87. — A. A. Unije za pol g. 87. — D. V. Unije za pol g. 87. — Ob. gl. Kastav preko M. J. gl. 7·50 za M. J. i A. P. za II. t 87. — »Lička Vila« Gospić za 3. ¼ g. 87. - F. H. M. Lošinj za g. 86 i pol 87. - O. nar. Dubrovnik od 1. jul. do 31. dec. 87. — G. B. Pul do 31. maja 87. — J. P. Pul za pol g. 86. i 87. — D. P. Zagreb za 2. t. 87. — Čit. Kraljevica za 2 ½ 87. — P. S. Kanfanar za 2. t. 87. — J. K. Tar za 2 1st. za 2. t. 87.

Lutrijski brojevi

dne 25. junija.

Beč	80	35	88	28	59
Gradac	67	72	7	77	52
Temešvar	71	74	50	69	70
Innsbruck	88	39	87	40	60

POSLANO.

Postavno zavarovani elegantni

BLOCK-KOLEDARJI

sè oglasi se sprejemajo za reklamo trgovskih tvrdk itd. na izdelovanje.

Cena veliko manjša

kakor splošna.

Pobližje in uzorci na zahtevanje zastonj in franko.

Ann oncen-Expedition MORIZ STERN, Wien, Wollzeile 24.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccoli ja v Ljubljani

se ozdravlja samo odrasle, marveč je najboljše sredstvo za glistavo otroke, in marsikatera mati, ki je rabila to lečilo za svoje otroke in družino, nam spričuje s hvalo svojim srcem, da ji je to sdravilo obvarovalo otroke najnevarnejših bolezni, ki tolikokrat izhajajo edino iz glistavosti.

Izdelovatelj pošilja je v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·80** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v tekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucchio in Rodinis; v Dinjanu Roki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Vižinadi Patelli, v Poreču Canduso, v Buji Bonetti in v vsčini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 25—50.

Postavno zavarovan

Block-koledar za hôtele

sè naznanili.

Vsled dogovorov sè posestniki hotelov na Dunaju, v Brnu, Pragi, Budapešti, Dražđanu, Breslavi, Stetinu, Hamburgu, Bolenju itd. in v kopeljih: Baden, Vesian, Karlovih varih, Franceovi kopelji bodo obešeni ti koledarji v vsih sobah za tuje, začasno samo v gori navedenih mestih in to pri zvonu, kjer se gost mora zadrževati. Radi tega je oglasom na ovih Block-koledarjih vspeh gotov, ker so razobešeni v sobah. Prostor za oglase je omejen, ker se more samo 10 tvrdk sprejeti, tor so tvrdke-konkurence popolnoma izključene. Cena oglasa za prostor 40/35 mm je za svaki hôtel za celo leto od f. 3·50—40·— (15—21 nč. za vsako sobo na celo leto.) — Ponudbe se imajo pošlati na

Annoncen-Expedition Moriz Stern

Wien, I., Wollzeile Nr. 24

kjo se izvè pobližje in se dobè na zahtevanj uzorci

Na prodaj

po najnižji ceni se dobivajo pri našem upravništvu različne **nabožne in druge knjige.** Kdor si želi katero omisliti, naj se obrne do upravništva „Edinosti".

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu **Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnim modernimi plemeni i strojevi providjenu.**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Via Torrente 12

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo kojo vrsti **knjigotiskarskogn posla** te preporuča se osobito za ovo vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artilju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, razporede, cirkularne, oglase, pravila, izvješća, zaključne račune, računike, punomoći, ulenike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti kolt brzom i točnom poslovrhom, toli jeftinom cienom i okusnom izradhom.

Očekujuć, da će podpirnu sl. občinstvo svakom prigodom svojimi veleeonjenimi naručbami počastiti, preporuča sliedeće, njenom nakladom izašlo knjige:

„Kmetijsko berilo", za nadaljevalno točajo ljudskih šol in gospodarjem v pouk. Napisal E. Kramer, ravnatelj metijske gospodarske šole v Gorici. Cena: Trdo vezano po pošti 75. nč., a meko 55. nč. —

„Obrtnijska postava in Cegnarjev životopis", cena 20. nvč. — **„Fijo"**, žalostna igra. Spisal Vittorio Alfieri. Poslovenil J. Križman, cena 25. nč. — **„Antigona"**, poslovenil J. Križman, cena 20 nvč. — **„Viljem Tell"**, poslovenil F. Cegnar, II. izdaja, cena 40 nvč. — **„Skini obrnzci"**, spisal Bogdan Trnovec, cena 25 nvč. — **Zgodovina Trsta in okolice"**, spisal J. Sila, cena 50 nvč. — **„Malo staranske prinovadke"**, češki spisal Jan Neruda, poslovenil Ljudevit Furlani, cena 20 nvč. — **„Ljudmila"**, roman, poslovenil J. Leban, cena 40 nč. — **„Postava o črnoj vojski"**, cena 5 kr.

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotično naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dilenc

Via Torrente 12 u Trstu.

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se ozdravljaju podpuno i sigurno sve želudčane i živčane bolesti, takodjer onakve, koje su se ustavljale svim liečničkim sredstvi, osobito pa kroničkí katarh i slabost v želudcu i drobu, krč, slabu probavu, zlobol, jako kucanje srca, glavobol i dr. Kapljice sv. Jakoba, koje su sastavljene po navodu kaludjera grčkoga samostana »Astra« iz 22 najboljših zdravilnih biljkah iztoka, koje su svaku za-se i dunas priznane kao zdravilna sredstva prve vrsti. Ovo sastavljenje jemči dakle za siguran uspjeh ovih kapljicah. — Cieua i staklenke **60 nv.** i velike staklenke **1. f·20** prama poštnem pouzeću ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih ljekarnah.

Glavno skladište: M. Schulz, Hannover, Escherstrasse 6, dalje u Trstu I. Saraval, »All'Amazone« Trionfante i Prendini. — Na Rieci A. Mizzan. 26—5

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastope okužanja i oslabenja možke nlabosti, poluoje, žgoče vodo, močanja postelje, puščanjo krvi, zabitje vedo, in za vse bolezni mehurja, drobo in ščevev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 17—34—104

O. Strestzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Dobiva se v vsih knjižarnah **13. nakladi,** ravno izšla **medic. svetovalca**

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o nasledkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

10 Braunschweig. 19—52

SKLADIŠTE

crkvenih stvarih

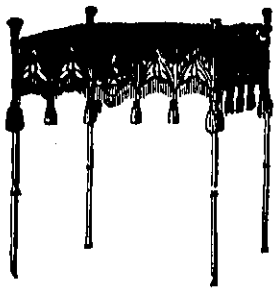

Marije Cosulich i Adele Demarchi

nasliednice Katerine Garusa

Trst, Via nuova br. 1.

Pošiljke su carino prosto. 10-1

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

Telefon br. 429

1887. Ponladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz čošljene vune sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
ČARSKE janko sa prsci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočivi for. 11, 12, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu fr. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski a svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vsakojako odjeće za gospodu i djecu
u veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGERA,

c. k. dvorski dobavljač

v PRAGI, Graben br. 12 novt, vis-à-vis gosposkej ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 14—50

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

Telefon br. 429

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkensona** popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum

10 Braunschweig. 10—52

Prolietni liek.

Kao najstariji i najizdatniji prolietni liek **za mlade i stare,** za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučuju najslavniji liečnički ka sciteti domaći i inozemski, već odavna uporabljivanje sloveće i mnogoputa sa kolajnami odlikovane

Budimske

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati niti netreba.

Ova se voda dobiva u svježem stanju u svih lekarnah i trgovinah **sa zdravilnom vedom.** Skladište u Trstu kod gosp. **IVANA CILLIA** i kod vlastnikah zdanca 18—20

BRAĆE LOSER.

Želodčne bolezni ozdravi brzo in povsema

JERUZALEMSKI BALZAM

edini in nadasegljivi želodčni pijač.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrsten enake leke.

Večina raznih kapljic, izločkov itd., katere so občinstvu kakor pravi lečilni pripo ročalo, nima nič druzega, nego škodljiva zmisa.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje pripravne sestave, odlično oživljujoče in želodčno živne lastne krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilnimi, kar dokazuje tudi to vsakim dnevom veče praševanje po njemu. Ta balzam bogat na dolgoletih snovih kinaške robarbare, katera koreninka je posebna zarad njenega ugodnega upliva na prebavljanje ni **čiščenje,** je znanoljivo sredstvo proti tožbam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi zapl. gnjusu, riganju, bekanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsaki bolezni v črevesju.

Stoklenica z navodom vred stane **30** novcev. 22—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Ruzzier* i *G. B. Rosli*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Koromlnu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallese. 30—48

FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3¾ » » » » » 8 »
5 » » » » » 30 »

Napoleoni:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3¾ » » » » » 3 mesi
5 » » » » » 6 »

Banco Giro:

Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Bruna, Treppavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite

di valori, divise e incasso coupons ¼% provvig.

Antecipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.

Si fanno aperture di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.

Valori 5½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d'oro e d'argento banconote ecc. ecc. a condizioni da convenirsi

Velaste, Marzo 1886 20—18—18

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU. Via del Teatro 1 (Tergesteo.)

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 27. U Trstu 7. julija 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na osmerne arku.

Dopisi se povraćaju ako se i notiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½ i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Ne. malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Koncem prošloga mjeseca iztekla je mnogim našim čitateljem predplata na prvo polugodište. Radi toga molimo sve takove čitatelje, da nam izvole čim prije poslati predplatu za drugo polugodište, da nam nebude neprilikah kod uprave lista.

Ujedno opominjemo ove naše dužnike, da već jednom vrše svoju dužnost, jer će inače neugodno biti iznenađeni.

Svim onim predbrojnikom, kojim smo u novije vrieme bez napjeha poslali poziv na izplatu zaostale predplate, obustavili smo početkom tekućega mjeseca šiljanje lista, pridržav si proti njim ova druga prava za utjeranje duga.

„Naša Sloga“ stoji na godinu za imućnije for. 5, a za seljake for. 2; za pol godine polovica gornje ciene.

Uprava „Naše Sloge“.

„Pro Patria“ i talijansko svećenstvo.

(Konac.)

Nepoznati pisac: »Res Tridentinae«, koji se podpisao »Austriacus« tvrdi već na početku, svoje knjižice, da je trentinsko svećenstvo stupilo otvoreno u talijanski tabor, zlorabeć svoj stalež i rad u savezu sa novim družtvom »Pro Patria« proti habsburžkomu carstvu. Mi naveosmo u ostalom i u zadnjem našem broju časopis »La Nazione«, koji piše, da je trentinsko svećenstvo »hrpimice« k »Pro Patriji« pristupilo. U tom se dakle slažu oba izvora.

U spomenutoj knjižici čitamo na strani 15. i dalje medju ostalim i sliedeće: »Po gradovih nebijaše težko širiti propagandu za »Pro Patriu« u na ladanju (vanjšćini) brinulo se svećenstvo, koje pripada skrozimice narodnoj stranci, da se ideja toga družtva udomaći medju seljaci ..... Prvom glavnom skupšćinom toga družtva, koje nije ograničeno jedino na Trident, već se širi dapače i po Istri i Trstu, dokazalo se mjeseca oktobra prošle godine, da jezgra (srdce) te osnove nije toliko školstvo, koliko politička agitacija ..... Ako se je pako znalo pomoću školskoga družtva »Pro Patria« razapeti širom cielo državo široku mrežu narodnih družtavah, naposo pako pomoću vazda spremnog svećenstva podućiti seljačko pučanstvo o stvarih i pitanjih, koja mu bijahu do tada «terra incognita», tako se nije također zaboravilo oživiti na novi politički život niže stanovničtvo gradovah i trgovištah osnutjem družtva «La Confederazione Ginnastica Tridentina», komu je zadaća, izvesti narodnu agitaciju na javnu ulicu .....

Ako se danas seljačko pučanstvo novoga političkoga pravca samo ponešto osviesti, omogućiti će rad talijanskoga svećenstva u kratko doba privesti u skrajno-narodni tabor i onu istu veliku većinu, koja je jošte sada indiferentna, jer njoj je ime «Talijan» antipatično.

Klerikalni list «La voce cattolica» nije u tom obziru uprav ništa bolji od ostalih listovah, jerbo i on smoći svoje članke mnstnim irredentističkim prismokom .....

Govoreć o vjernosti trentinskoga svećenstva naprama državi, kaže »Austriacus« da se ono vrlo razlikuje od državi vjernoga slavenskoga svećenstva u Istri i Primorju.

«Kad nebi bilo «Stivalonah» (škornjarah), lahak posao bio bi nam u Istri, gdje bi crkva u kratko vrieme potalijančila sve Slavene», tako se je izjavio pred nekoliko godina jedan Talijan, komu su Slaveni trn u peti. «Stivalone», t. j. naše slavensko svećenstvo, koje nosi radje visoke čižme, nego li kratke gaće i crne bjačvo poput talijanskoga svećenstva, valja potjerati, uništiti. Dà, dolje sa »Stivaloni», a živili otvoreni «Postoldići» i crne bjačvo — jer to zahtjevaju talijanski politički interesi!»

Na upit, što li se kani s timi osnovami, odgovara «Austriacus» ovako:

«Ujedinjenje Trenta sa Italijom, zaposjednuće pokrajinah do Brenera, Istre, Trsta, Goričke, komad Kranjske, sve do snježnih vrhunacah».

«Austriacus» predlaže zatim, što bi se imalo učiniti, da se zadovolji talijanskomu življu austrijskoga duha u Trentu i koji bi se imali poduzeti koraci, da se na put stane irredentističkomu rovarenju. Medju ostalimi kaže, da se mora podupirati u školah poduka u njemačkomu jeziku, podizati seljačtvo, koje pripada austrijskoj stranci, naposo pako, da valja zatrti bunjenje seljačkoga stališa talijanskim svećenstvom. Ovo posljednje, da treba osobito na umu držati, jer neka su nitko novara, da je irredenta malena, već dapače ona je silna; neograničuje se bo na koju stranku u Trentu, već je postala i u samoj Italiji svojinom cielega stanovničtva, od posliednjega radnika do samoga ministra.

Ovim ocrtasmo u kratko misli pisca «Res Tridentinae» o narodnostnom stanju u Trentu, koje sliči u mnogočemu istarskim odnošajem. I kod nas imade svećenikah, koji se živo zauzimlju za «Pro Patriu» i koji idu u svemu na ruku madarskim izaliberalcem. Kako stoji sa političkimi težnjami istarskih talijanskih pevakah, nije naša da izpitujemo ili dokazujemo. Toliko možemo ipak kazati, da imadu Veliko-Talijani u Trentu, Primorju i Dalmaciji zajednički progresm, te da rade uzajemno oko njegova izvadenja. Tko ima oči neka vidi, a tko uši neka čuje.

Netreba nam naposo izticati, kako smo mi odlučno protivni prisilnomu ili umjetnomu uvodenju njemačkoga jezika u talijansko školo — kako bi to «Austriacus» želio. Pa kao što smo protivni ponjemčivanju talijanske djece u Trentu, tako ćemo odlučno ustati proti svakomu potalijančanju slavenske djece u Istri. Podupirati ćemo iz svih silah naše «Stivalone», koji su talijanskim fanatikom toli zazorni i koji su prvi pozvani, da uliju u mladjahna srca naše djačice ljubav do svoga roda i jezika, iskrenu odanost i podaničku vjernost slavno vladajućoj dinastiji.

Držeći se one božanstvene: «Nečini drugomu, što tobi nije drago, da ti drugi čini», štovati ćemo tudje, a svoje braniti zubi i nokti.

Njeg. Veličanstvo car i kralj u Puli.

Nj. Veličanstvo car i kralj odputovao je u srieda o podne iz Beča u Pulu, da ondje prisustvuje porinuću oklopnjače: „Nasliednik prestola nadvojvoda Rudolf“. Njeg. Veličanstvo pratio je prejasni gospodin nadvojvoda Karlo Ludovik, mnogo generalah i častnikah.

U Pulu stiže dvorski vlak točno u 6 urah iz jutra. Gruvanje topovah naviesti pučanstvu radostan dolazak, a svi brodovi u luci izvješe u taj čas sve zastave. Pozdravljeno burnimi i uzhićenimi uzklici i zvukovi puške himne, Njeg. Veličanstvo sidje iz kupoja te primi najamjernija poklonstva gradjanskih i vojnih oblastih.

PODLISTAK.

Na vrh Osorčice.

Svibnja 1887.

(Konac v. br. 25).

Tako taj kobni list. Ljudi božji, skoro mi bilo žao što sam živ, kad to razumijeh! Oj orna kobi! „vsi jazici (slovjenski) vospleskaša rukama“, a osobito Česi stadoše širit prsa od skoro oblasti, kad budu njihovo crkvo ozvanjalo Metodovim glasom; kad tamo oto ti: tko će ušutkati glas Lava XIII.? Tko će ugušiti „Grande munus“? Englezi? Bismark? Talijani? Turci? Rusi? Grci? nè: Madjar! Tuš!

Do mala se počeh smijati, to pisah u Rim, da bi poslali zrno soli na te izvještrene moždjane u Panoniju. I bit će dosta smjeha, ljudi! Papo neobičavahu poniknuti ni pred Neronom, ni pred Kaligulom, a sad da će pred Tiszom i čikošima. Joj! bruke i ludovila!

No, ne šalimo se! Ja ovdje gore ne mogu pojmiti, kako je to, da u državi katoličkoj, u državi slavnoj: u državi, gdje carovi Ferdinand II. i III. bjehe toli zaslužni za staroslovjenski jezik medj katolici, tu da se poče zabašurit, i to slavne tradicije i glas papin, i ozloviljiti i do krvi uvriediti milijuno katolika našega roda tko? Njekoliko nadutih madjarskih mješinah! Što više, da će si pustit iz pred nosa (da tako rečem) prooteti liepu priliku po dičnom knezu Nikici, ne katoliku? Jel to moguće? Ja, pustinjak, nemogu vjerovati. Inače, na što smo došli? Tko nas to poljeva tom mrzlom vodom, jeda Starčevići? Nè, drugi, drugi. Hladite, ako vam drago, hladite nas, dok sasvim neomrznemo, mogli bisto se kajat, al prekasno!

Što misli pako monsignor Bodini u Sonju, koj je uzradio, da oni bogoslovi ni čitat ne znadu glagoljski? Dal se tako lovi mitra? Il to misli Lav XIII., je li?

4. Udarih u zbilju, oprostite, mene na to glava boli: okrenimo pravcem. Oj, vragoderu, zdrav bio! Tvoja me torbica mami. Vragometno mamilo je torbica. Kad n. pr. ćaća dodje sa sajma, a uz bok mu naduta torba, oh! svo i mlado i staro u kući čudne oko skinuto torbe, te napeto i očima i uzklici popraćuju, kako se iz nje polagoma vuče, sad svetno, pak kolač, pak rubac, škare, svrdlić, konopac, pak i djudu burmutica (tabakera). A kad ćaća izjavi, da noma više ništa, tim se još ne smiri čudeća družina: već on mora liepo torbu prihvatit prstima za donja dva rogljića, okrenut ju zjalom k podu i potresat i po taktu govorit: ništa više oto, ništa, ništa. Propusti ju on, navali nevjernjudo mnoštico, pa do deset ručica sukne u torbu, te po nutri pipaj i grebi, dok neuzdahnu, da noma više ništa.

Pazi, vragoderu, da neuradiš kako Pizzighinić, Pustinjak i Rošetar, neće ti pomoć izjava: Ništa više, ništa. U torbi mora bit još i još. Medjutim, da si mu do ruke, pustinjak bi to srdačno potrpao po ramenu, a pohlepnom bi [illegible] gladio i opipavao tvoju torbicu. Ajd, dakle, vadi, iznašaj: živi zdrav i vesco!

5. Mal da ne zaboravih. Piše mi nadalje onaj iz Rima, da će uz težki moj jad, Talijani ipak postignuti u Trstu svoje učilište za se, il najmanje pravničku akademiju! Varate se, gospodine, mene to nesrdi, jer to ide uprav polak mudre obstojeće sistemo. Istina, oni imadu svoje učilište u Insbruku, mogu na izpito u Grac. Istina, Hrvati i Slovenci u Cislitavi, kojih ima četiri puta više nego Talijana, nemogu nikamo. U Zagreb? Božo očuvaj, zabranjuje zakon; a pako tamo su Starčevići i Gršnić, oni, koji no nose one tvrdo, zaključive čizme. Pa što je zato, ako se ne mogu u svojem jeziku naobraziti na nijednom sveučilišću? Ta dosta je, da imaju § 19. temeljnih zakona! Napokon, još nemaju ni jedne niže gimnazije — a dok nejma gimnazije, nemože biti ni sveučilišća! Mislim, da ovomu zadnjemu argumentušu neće naći rupice ni isti Vitezić, koj uvjek prigovara. No, pošto sam pustinjak, daj da budem i prorok. Naočudna talijanska mladost izučit će se u svom jeziku, a naš će jezik zamotat i prezirat po naputku dra Bubbe. Gdje će onda [illegible] službovati ljudi, odgojeni u talijanšćini? U ovih zemljah ne, jer se ne može. Hoćeš, nećeš, nejma niti jednoga ureda u Istri, gdje se ne mora znati i naš jezik, inače poslovi neidu. Dakle ti mladići, kad svrše nauke, pitat će službu u Istri, al bez poznanja našega jezika — nebude službe.

Onda, brate, tamo preko granice, „nel beato regno“ i tu će imat prednost prod uljudjenci, jer će jih obasjavat zamamljiva aureola i politički emigranti istarski! A mi ćemo reći: Politički spekulanti, kruhoborci. Ovomu argumentušu, neće valjda nać kućice ni „baba Istrija“?

To sam navco, da iztaknem veliku mudrost, kojom su obdarene vlade, a svjedoka zovem Oxenstierna, koj je zavapio još onda: Oh, koli su nešlane glave, što upravljaju svietom! Ako to nije komu pravo, ulovite onoga, Oxenst!

Pošto smo sve ovo vidjeli, pozivljem vas zavapiti: Živilo pomirljivo Taaffeovo ministarstvo: živila ravnopravnost, koja stanuje u raju!

Pada mi na um ono iz psalma: „Daleče ot grěšnik spasenije“. Naš narod u očima svih dosadanjih A. U. vlada mora biti ipak veliki grišnik! No, ja stavljam ruku na prsa tomu narodu, i ni, Bog nam je svjedok, ništa nismo skrivili, savjest nam je mirna! Mi smo spasili carski prestol. A mogu li Talijani, Madjari i isti Niemci, zvat tako pouzdano Boga na svjedočanstvo? Tako Taaffe, tako! Neka se Kalnoky samo bavi sa staroslovjenskom liturgijom u tudjoj državi! Što dakle? Mi se držimo one stare poslovice: „čim je gorje, bit će bolje,“ ako dočekamo.

6. Još da vam kažem štogod o ratu i miru. Može bit mir ovako. Ono, što državo troše na vojsku, neka šalju Bismarku, da se okrpaju i nažvaču ljudi u Vatterlandu, jer borami, tamo želudci melju, a nijo dosta

Gradski načelnik puljski Wassermann pozdravi Njeg. Veličanstvo izrazivši u ime grada najdublju hvalu za previšnji dolazak i za ona nebrojena dobročinstva, što jih je Njegovo Veličanstvo blagoizvoljelo udieliti gradu Puli. Pošto je Njeg. Veličanstvo primilo poklone najviših oblastih, odvoze se sa pratnjom, u kojoj bijaše i prejasni g. nadvojvoda Karlo Ludovik, na trg pred vojarnom, gdje stajahu četo poredane u tri reda. Njeg. Veličanstvo prođe kraj fronte, a zatim zapovjedi, da čete defiliraju pod zapovjedničtvom kapetana linijskoga broda Jägermajera.

Pošto su čete oddeljivale, Nj. Velič. izrazi častnikom svoje previšnje zadovoljstvo, a zatim uzađe u dvorske kočije, te se uputi k domobranskoj vojarni. Od vojarne vrati se Nj. Velič., prošav više gradskih ulicah, dvorednom odušovljenoga pučanstva k utvrdi Monte Daniele. Sve kuće bijahu svečano okićene. Točno u 8 satih dovezle se Nj. Velič. pred štopsku zgradu, a zatim se ukrca u čamac, te se uz gromljenje topovah uputi na jahtu Miramare". Na jahti „Miramare" primalo je Nj. Veličanstvo deputacije. Prvi je primljen zapovjednik, podadmiral baron Sternack sa admiralitetom i zapovjednici brodovah, a u 10 urah namjestnik baron Pretis, te poročki biskup sa svećenstvom. Zatim su redom primane ostale deputacije, i to zemaljski odbori istarski, trščanski i goriški; gradovi Gorica, Trst, Pula itd., zatim občine Istre i to podieljene u pojedine političke kotare. Od naših občinah bilo su, koliko smo mogli zabilježiti, sliedeće deputacijami zastupane: Kastav, Veprinac, Podgrad, Materija, Buzet, Pomjan, Pazin, Žminj, Kršk, Dobrinj, Omišalj, Vrbnik, Lošinj itd. Sve ove občine bijahu Nj. Veličanstvu predstavljene u hrvatskom ili slovenskom jeziku. Većina njih bijaše zastupana po načelnicih, tajnicih i po kojem savjetniku i zastupniku.

Občine Pazin i Žminj bijahu između ovih najprve predvedene pred Nj. Velič. od nar. zastupnika, g. dra. D. Vitezića. Nj. Velič. bijaše pozdravljeno sliedećim govorom pazinske deputacije:

Vaše cesarsko kr. apostolsko Veličanstvo!

Preponizno podpisane zapala je jednoglasnom odlukom občinskoga zastupstva pazinskoga od 16. junija 1887. osobita čast, da izraze čuvstva občinarah naprama Vašemu Veličanstvu i njihovu želju glede gimnazije u Pazinu.

Vršeć s radošću tu koli častnu toli ugodnu dužnost, preponizno podpisani, po nalogu občinskoga zastupstva, i u ime cielo mjestne občine pazinske, izričemo svoju nepokolebivu vjernost i odanost naprama Vašemu cesarskomu i kraljevskomu Veličanstvu, i izrazujemo vrudu želju, da Bog uzdrži sretno i dugo Vaše Veličanstvo, na svom prejasnom vladajućem kućom.

Toj vrudoj želji dodajemo drugu najsmjerniju — ako nije moguće uzdržati cielu gimnaziju u Pazinu i na istoj malo po malo uvesti hrvatski kao naukovni jezik — da se uzdrži bar niža gimnazija u Pazinu, i na istoj postupeno uvede hrvatski kao naukovni jezik uz njemački kao obvezatan predmet, da budu tako uvjek vjerni Hrvati Istre i kvarnerskih otokah imali priliku, kao što ju imaju njihovi manje brojniji susjedi Taljani i svi narodi prostranoga cesarstva, svoju djecu uzgajati u milom materinskom jeziku.

Dočim se jošte prepokorna deputacija usloboda najponiznije opaziti, da će zastupstvo občine Pazin podastrieti u najkraćem vremenu Vis. ministarstvu Vašega Veličanstva obrazloženu molbenicu radi uzdržanja c. kr. gimnazije u Pazinu, jesmo i ostajemo Vašega cesarskoga i kraljevskoga apostolskoga Veličanstva, najvjerniji i najodaniji podanici. (Sliedo podpisi.)

Zatim se obratilo Njeg. Vel. car i kralj našemu prvaku g. Vitoziću, te ga zapitao pobliže o pazinskoj gimnaziji a na dobivenu razjašnjenju blagovizvolio je kazati, da će dati prošnju glede pazinske gimnazije dobro proučiti.

G. zastupnik Vitozić predveo je i deputacije pol. kotara Lošinja, t. j. Vrbnik, Omišalj, Dobrinj, Krk, Veli i Mali Lošinj, te je u ime svih pozdravio Njeg. Veličanstvo hrvatskim govorom. Zatim su pristupile ostale naše občine, koje su pozdravile Njeg. Veličanstvo kratkimi govori izraziv u svakom nepokolebivu vjernost i odanost naprama Njeg. Vel. i prejasnoj dinastiji. Osim toga imalo su nekoje občine posebnih želja i prošnjah, a k tomu su sve pismene ili ustmene podupriele molbu pazinske občine glede gimnazije.

Sa svimi deputacijami razgovaralo je Njeg. Veličanstvo najprijaznije počastiv skoro svakoga kojom rieči. Jednodušno izjavilo sve naše deputacije kako su upravo očarane ljubeznjivošću i prijaznošću naloga premilostivoga cara i kralja.

Italijansko občine Istre predstavilo se većinom Njeg. Veličanstvu. Velenkoj talijanskoj (!) deputaciji dogodila se ta nesreća, što je došla po podne k misi, a i gospoda Lovranci priznati će, da bi bili za jedan malcut „flasco" stromanjili, kad bi se bili predstavili Njeg. Veličanstvu u jeziku ogromne većine puka one občine.

U 3 sata poslie podne prokrcalo se je Njeg. Veličanstvo na jahtu „Miramare" na „prinon Eugena", a kojega je car i kralj prisustvovao vježbam oklopnjačah. Poslie povratka od vježbah bila je na Miramaru dvorska gostba.

Budući nam prostora u listu za danas više nedostaje, popuniti ćemo u budućem broju današnje izvješće o boravku Njeg. Veličanstva u Istri.

Kako stojimo s trsjem* (vinova loza)?

Pazin, 26. junija 1887.

Obzirom na ovdašnje okolnosti, lahko ustvrdimo, da nosi gospodaru još uvjek najbolji dohodak osim blaga, takodjer trsje. Glede poljodjelstva lahko se kaže, da ono povrđa gospodaru malo ili ništa više, nego li izmašnje troškovi na obdjelanje. Najvećo nadu postavlja još gospodar u trsje, koje mu nosi bar do sada liep dobitak. Vođa i povrđa pozna ovaj kotar samo malo.

Obnarimo se dakle ponešto na lotošnje stanje trsja; kakovo nam se kaže i kakovu nadu postavlja poljodjelac u nj.

Odposla je trsje potjeralo mladice, pak do mjeseca maja, obećivalo je mnogo, pokazavši tako bogat zarod, da bijaše uprav ništa izvanrednoga, i to u obće u svih krajevih. Nadošlo je kasnije kišovito vrieme i to upravo u najpogibeljnijem hipu, te se je uslied toga izgubilo mnogo zaroda u tako zvano „vilice". U nekojih stranah nanesla je tuča nekoliko škode.

Uz to dvie nesreće pojavio se i treći neprijatelj, koji nanaša na svoj način mnogo škode, a na kojega se malo tko obazire. Svuda u vinorodnih krajevih pojavio se tako zvani „zavijač" (Rhynchites betuleti) ovdje pod imenom „ladron" poznat; taj zarocnik pokazao se gdje u većem, gdje u manjem broju, no u tolikom množtvu nisam ga još nigdje našao kao ovdje. Tko bi došao na lice mjesta za mjesec danah, lahko bi pomislili mogao, da je „Peronospora viticola", t. j. otrovna rosa, kako ju naš narod okrstio, trsje tako ogolila, no viseći zavitki svjedoče protivno.

Skoro svaki ili barem polovica lišća imade svoga zarocnika, a zavitki više kao u zimi sa drveća inje. Ali žalibože neima nikoga, koji bi te zarocnike sabirao ili da bi suho zavitke pobrao ili uništio. Vrlo su riedki, koji se na to obaziru. Radi toga pako nemože se trsje razvijati niti plodjiti. Sada, dakako, nije vrieme za taj posao, jer ovate grozdje, te se nesmije s trs dirati.

* Ovaj članić vadimo iz goričkog gospodarskog lista. Urod.

Treći zavijač bi se bio lahko uništio marljivim sabiranjem, ali žalibože nemar je nadvladno.* K . . . r.

Pogled po svietu.

Trst, dne 6. julija.

Austro-Ugarska: Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. stigao je dne 4. t. m. sretno u Pulu, gdje bijaše od mnogobrojna pučanstva odušavljeno pozdravljen i primljen. Zemaljski odbori Goričko, Trsta, te Istre, zatim gradovi Trst i Gorica i većina gradovah i občinah Istre pozdravišе svoga vladara deputacijami. Njeg. Veličanstvo vrati se danas na večer iz Pule u Beč.

Njih. Visosti kraljević Rudolf i kraljevna Stefanija posietili su onomadne Galiciju. Kraljevna Stefanija pratila je svoga visokoga supruga do Krakova, odakle se je vratila u Beč a on putuje sam po Galiciji, te je svuda od pučanstva oduševljeno primljen.

Mjeseca augusta sazvati će se u Češkoj velika skupščina katolikah, u kojoj će se razpravljati i o sliedećih pitanjih: Crkva i jubilej sv. Otca; znanost i sveučilištno pitanje; socijalno pitanje; gibanje katolikah i društvena organizacija; novinarstvo i pučka literatura itd.

Dne 3. t. m. držana bijaše pod predsjedanjem Njeg. Veličanstva zajednička ministarska sjednica, kojoj je prisustvovalo više austrijskih i madjarskih ministarah. Predmet većanja bijahu razni vojnički i zajednički poslovi.

U Hrvatskoj sjedinile se dvie saborske opozicije, t. j. stranka neodvisnih i središnja stranka u jednu stranku, koju su okrstili: „umjerena opozicija". Glavne točke programa nove stranke jesu: obrana i neokrnjeno sačuvanje onih pravah, koja su kraljevini Hrvatskoj, Slavoniji i Dalmaciji zajamčena temeljnimi zakoni i državopravnim ugovorom; stranku voditi će poznati hrvatski velikaši grofovi Draškovići, te bijaše izabran predsjednikom stranke grof Ivan Drašković. Program taj podpisali su sa obijuh stranah sliedeći virilisti i zastupnici: grof Gjuro Jelačić, grof Ljudevit Kulmer, grof Miroslav Kulmer, baron Kosta Rukavina, Marko Bahovec, dr. Ignjat Brlić, Petar Bačar, dr. Franjo Marković, Tito pl. Ožegović, Nikola Šipuš, Milan Stanković i dr. Fran Vrbanić.

Srbija: Novo ministarstvo imenovalo je posebnu komisiju, koja će izpitati financijalno stanje kraljevine Kraljica Natalija vraća se iz Rusije u Srbiju, što je valjda posliedica promjene ministarstva u Srbiji. Nekoj deputaciji, koja je donieła novoj vladi adresu, odgovorio je ministar-predsjednik Ristić, da će se starati, da sačuva dobro odnošaje sa svimi velevlastmi, da se porezi za sada nemogu sniziti, da je preporučio svima mir i red, da je obećao preinačiti nekoje zakone, zamieniti nesposobne činovnike sposobnimi, a medju tim, da valja da budu svi državljani pokorni oblastim i sadašnjim organom.

Bugarska: O novom kandidatu za bugarski priestol, princu Ferdinandu od Coburga pišu, da se je izjavio, da on ništa nezna o njegovoj kandidaturi, te da se neće ni maknuti, da tu kandidaturu kome preporuči. Bude li izabran bugarskim knezom, da će stvar ozbiljno protumisliti, te možda izbor primiti i bez dozvole velevlastih.

Za predsjednika narodne skupščine, koja se je sastala dne 4. t. mj. u Trnovi, izabran je Tučev. Uvjeravaju, da imade bugarska vlada tri kandidata za bugarski priestol, za koje misli, da bi izbor primili.

Rusija: Iz Petrograda javljaju, da neima upravo nikakve nade, da bi Rusija ikada odobrila izbor princa od Coburga za bugarskoga kneza, jer da nije prino dobro vidjen od ruskoga dvora. Nadalje pišu glede putovanja kralja Milana u Beč, da je to sasvim naravan čin vladara, koji se ima obazirati na vanjske vlasti. Rusija da je zadovoljna, što je uklonjena vlada, koja joj bijaše protivna, jer da za slučaj rata na balkanskom poluotoku, nebi Srbija više stojala uz neprijatelje Rusije.

Francezka: Englezko-turski ugovor glede Egipta nije po sultanu podpisan, što se pripisuje osobito uplivu Francezke, koja se grozi, da kad bi Englezi ostali u Egiptu, da bi francezke čete zaposjele Siriju.

Italija: U talijanskom saboru bijaše poprimljen kredit za Masavu. Crispi je izjavio tom zgodom, da imadu Italija i Englezka zajedničko interese u Egiptu, te da za to Italija podupire Englezе glede Egipta.

Španjolska: U nekojih španjolskih pokrajinah pobunio se narod radi povišanja poroza na meso.

Franina i Jurina.

Fr. Čuješ, Juro, za Bermo, da je neki šaronjak ki „babi" rop zdiže.

Jur. Poznam ga dobro, ši, mu su mu, brato, krila pala, zač mu je županija voda va Fojbu odnesla.

Fr. Tako so više nečtima svojom „babom".

Jur. Vero no, lego ju siromah kade skrivši slabika, da ga nijedan neviđi i nečuje.

* * *

Fr. Va Rečo da nisu puli zadnjeh izborih mrtvom duli mira.

Jur. A kako to?

Fr. Da su ljudi živi za mrtvoh balotali.

Jur. Joh, nisu ljudi no, lego šarenjaki i krnjoli.

* * *

Fr. Čujem, Juro, da imaju sada va Lindaro dva Mateta.

Jur. Pak ča j' zato?

Fr. Ha, niš, tako ti povedam, kako jenu novicu.

Jur. A ki je od njih veći Mate?

Fr. Bi reć, da on novi, zač se je dal zajahat od onega mlajuha.

Jur. Brižno staro kosti, te ga tužko nosit.

POZIV

na prinos, da se sagradi „Hrvatski Dom" u Opatiji.

Nun aber gilt es "Serb und Kelm
Dem wackern Volk zu danken;
Drum reckt mein Lang, Jrem Jockt mein Kelm:
Heilt Croix or, Klein, holt stolz auf Stein,
Es schallt der Ruf landaus, landein:
Der Eintracht eine Halle."

Opatija je naša, oj Hrvati,
Svojatat drugim nemojmo je dati!
Opatija je dika našeg žala.
Pa su što bi se tudjom dikom zvala?
Ljekovit zrak joj, jasno sinje nebo,
Hrvatu taki liek zar nebi trebo?
Opatija je u lovor zarasla,
Hrvate Višnji na taj lovor nasla,

* Tako svršuje čuveni Baumbach, spjevalac „Zintoroga", svoj pjesnički poziv na prinos, da se sagradi dom njemačkim gombocima u Tretu.

* Čudno nam je, što nije puku dala sbo lnlt uputah gospodarska zadruga, jer lnače nepoljubimo, čemu su ustanovljene te zadruge. Mi sudimo, da su dužne i oblasti (občinske i političke) pak podučiti, što mu je činiti u ovakvom slučaju. Mi nebi zazirali pri tom niti od pučkih sredstvah, jer se tuj radi o životnom pitanju porozovinkah.

Op. urod „N. S"

Hrvate nasla uz more popievat,
Ribarit, brodit, hranit se, odievat,
Uživat divni raj zemaljski juga:
Pak ondje Hrvat sad da bude sluga?
Pak ondje ništa od te slave nove
Baš ništa da se njegovo ne zove?

Doprlo Niemac, dotoko Talijan
U priedjel južni, žarkim suncem grijan,
No stvorišo nam naravske divote,
Već nadjošo ju pučko u sirote,
Odkupišo ju, na njoj zidju dvore,
Pa misle jadni, njihove je more,
I njihov šum i svako bielo jedro,
I njihov zrak to a i nebo vedro —
Na ovna našeg moću svoje zvono,
Gospodstvo svoje širo nasiono,
Ugniezdišo se u to gniezdo naše,
I svojim već imenom nas plaše,
I nije, bome, ničijom to tajnom,
Što njomačkim se hoće „Šulforajnom",
Ta tog se drže, kao pijan plota,
Hrvatma tuj da bit im je sramota!

Al niesmo ženo tima doturinam,
Nit prižonjoni oni mužovi nam,
Pa noma toga, koji će im dati,
Da uzmu svojim imenom nas zvati!
Izagnat nikom' iz naše divote
No dademo se — nek se vrazi roto —
No reci nitko, da nam već nesta
Svojino svako sa tog divna mjesta;
Prinesmo svaki, što je vrstan koji,
Bogataš koju stotinu nabroji,
Sagradmo na tlu našem dom Hrvatom,
Napišmo na njem ime svoje zlatom,
Pomozmo gdjekom' bonovno zemljaku
U svojih dvorih, moskomo na zraku
Oporavit se oslabljelim tiolom,
Ponositi se dušom svojom oiolom,
Hrvati takom što se dično slavom —
I takim liekom — i još takim — pravom.

Pomagao Ti Višnji svakom zgodom,
No tvrdnji, brate, čast je po te, po dom,
Pokleško vila Hrvatska to moli,
Prigovorma svadljim odoli:
Opatijskom o „Hrvatskom u domu"
Nek brže, brže — u slast srdcu tvomu
Široko voljo čnšica zazvoči,
Ponosnijo nam pjesmo glas zajoči!

I. T.

Različite viesti.

† **Ivan Koraca.** Bolnim srcem javljamo rodu, da nam je nemila smrt ugrabila opet mladahan život, koji bi bio danas sutra na utjehu i korist Hrvatom Istre. Dne 6. t. m. preminu u koparskom konviktu Ivan Koraca iz Rakotolah, osmoškolac na oniašnjoj gimnaziji. Pokojnika mučila je gruda sušica kroz šest mjesecih a oto sada ga mladahna u grob spravila! Premda uzgajan na talijanskih školah, ostao je pokojnik do zadnjeg hipa vjeran svomu rodu, koga je iz puno duše ljubio. Bio je marljiv, i vrlo odličan djak, čestit drug i vriedan sin svoga roda. Vječni Ti pokoj plemeniti Ivane!

Današnji broj neće dobiti nego oni naši predbrojnici, koji su svoju predplatu platili. Pošto nisu koristili opetovani pozivi, mi smo morali latiti se obustave lista. Vrlo nam je žao izpovjediti, da je tih nemarnih predbrojnikah velik broj — a što je još žalostnije, jest to, da se među ovimi nalazi veliki broj inteligencije, pače i dobra polovica istarskih Hrvatah boravećih u kraljevini Hrvatskoj. Od ovih nekoji nisu nam se niti pismom odazvali na opetovano naše pozive, da izplate svoj dug, a nekoji su se čak uvriedili, što smo se usudili pozvati ih na izplatu predplate, „pošto su oni dosad uvjek list dobivali, a nikada ga još neplatili". — Živili ovakvi patrijoti! Mi ćemo dotična pisma čuvati kano izpravo veliko važnosti, a njim samim kličemo: Evala Vam! **Uprava „N. Sloge".**

† **Ivan Linhart.** Učiteljski sbor više gimnazije u Senju priposlao nam je sliedeću osmrtnicu:

Uzviljena srca javljamo prežalostnu viest, da nam je premili i vriedni drug, Ivan Linhart, kr. pravi gimnazijalni učitelj, nakon duge bolesti u 46. godini života svoga na Ricci dne 25. o. mj. blaženo u Gospodu usnuo. Smrtni ostanci vrloga pokojnika sahranjeni su na groblju riečkom, a zadušnice obdržavati će se u ovdašnjoj crkvi sv. Franje dne 1. srpnja u pol 8 sati prije podne, kamo se svi znanci i prijatelji pokojnikovi najuljudnije pozivlju. — Senj, 26. lipnja 1887. Učiteljski sbor kr. velike gimnazije.

Odbor polit. družtva „Edinost". U svojoj prvoj sjednici dne 25. junija t. g. konstituirao se je novoizabrani odbor pol. družtva „Edinost". Na glavnoj skupščini bijaše izabran predsjednikom zemaljski i državni zastupnik, gosp. Ivan Nabergoj. Ostali odbornici konstituirali su se kako sliedi: I. podpredsjednik g. Viktor Dolenc, II. podpredsjednik g. Stjepan Nadlišek; tajnik g. Vjekoslav Grebenc, blagajnik g. Frano Žitko.

Zabava slavenskih družtvah u Trstu, na korist družtva sv. Cirila i Metoda izpala je u nedjelju vrlo krasno. Premda nebijaše najpovoljnije vriome, ipak se dostavilo k zabavi do 500 osobah, i to najviše naše inteligencije iz Trsta i okolice. Svo točke bogata programa bijahu na svečko zadovoljstvo izvedene, a većinu njih moralo se opetovati, što služi na čast našim gospodjicam i mladoj gospodi, napose onim, koji su pjevanjem, predstavom i igrom ravnali. Svim budi najsrdačnija hvala na prougodnom užitku.

Diocezanske viesti. Prosvj. biskup dr. Iv. Glavina obaviti će kanoničku vizitaciju uz dielitbu sv. potvrde dne 28. augusta u Hrušici, dne 29. u Munah, dne 30. u Vodicah, dne 31. u Golcu.

G. Bartol Križaj, kapelan u Plavju, imenovan je kuratom sv. Antona kod Kopra.

Raspisan je natječaj za izpražnjenu župu u Gologorici do 30. t. m.

Glavna skupščina družtva sv. Cirila i Metoda obdržavati će se ovaj put u Trstu, i to dne 10. t. m. Skupščinari sastati će se iz svih slovenskih krajevah u 10 satih u jutro u prostorijah slavenske čitnonice, gdje će se raspravljati o dnevnom redu.

Poročani u Trstu. Na dan sv. Petra i Pavla uzvodila grad Trst svojim posjetom desetoricu poročke gospode. Među njimi dakako nije manjkao ni dr. Amoroso, ni „babin" Marko. Gospoda ovaj put došla u Trst nekako službeno, valjda da odvrate posjet, što im ga učiniše prošle godine nekoja trščanska oblitnja družtva i da uovrste „bratsku svezu". Na pristanišću dočekale ih prilično obćinstva a na čelu svim upravitelj ovdašnjeg magistrata, krčnin, g. Zakarija Gandusio, koji je pozdravio kratkom riečl pozdravio. Pošto su gospoda razgledala onako na brzu ruku gradski muzej i još štogod u gradu, odoše pozdraviti gradskog načelnika, g. dra. Bazzonija. Zatim odoše k „Lovcu" na okrilpu i razgovor, gdje se sakupilo oko bogata stola do 150 Trščanah i Istranah. Tuj se veselilo i po obćem običaju napijalo. Trščani platili su sami obćed i to for. 10 na glavu i sabiralo se povrh toga dobrovoljno prinosno. Posllo bankota pozva svo prisutno gradski načelnik u svoju „villu", gdje ih je šampanjcem i izbranimi smotkami počastio. Na večer, pošto je bilo nadošlo i krasnog apela, dala se mladja gospoda na ples, koji je, kako novine pišu, trajao do zora.

Trščanske novine donesoše sliedeće dana takodjer pojedine govore, izrečene na banketu od Trščanah i Porečanah, pa smo mogli svi čitati, da nije ni ondje manjkalo uzlikah i slavlja „uvite coltura", „uvito nacionalitato", pače ovog puta je notko govorio o nekakvoj „slavnoj narodnosti talijanskoj" (della gloriosa nazionalità italiana), koja da se nesmije nikoga bojati, jer da joj nijedna druga nahadžet nemože. Ako je dakle ta „uvita coltura" i „glorioza nazionalità" zbilja tako čvrsta i slavna, kako ju naši susjedi, a sada i njihovi prvaci, svakom prilikom pregliesuju, pitamo mi, zašto se onda isto tako svakom prigodom više o pogibelji, koja prieti talijanskoj kulturi i jeziku u Primorju od hrvatskoga i slovenskoga jezika, koji je zici i narodnosti, kako sami Talijani uvjek naglašuju, jedva da su se rodili! Ako je istina, da je talijanski jezik i kultura takovo sunce, kakovim ga naši susjedi pregliesuju, zašto se boje za njegovo svjetlo i toplinu, zašto ne puste, da to sunce samo po sobi ogrije i nas „barbaro", koji uz njo stanujemo? Zato, jer oni sami u ono što prodiču novjeruju. Kad bi njihova narodnost, jezik i kultura onakovo sunce bilo kakovim nam ga predstavljaju, odavna bi i nas ogrijalo bilo, budući da već stoljeća uz njih živimo. Kad toga do danas učinilo nije, valjda neće više ni učiniti, pa moramo suditi, da je ta njihova „starodavna" kultura samo pobieljen grob, a protivnički hvalospjevi istoj, samo prazne rieči, kojimi sami sebe zavaravaju i smješnimi čine.

Rektorom na hrvatskom sveučilištu Frana Josipa I. u Zagrebu izabran je za buduću školsku godinu javni redoviti profesor obće povjesti, g. Nadko Nodilo.

Gg. poštarskim i brzojavnim činovnikom, okrepitorom itd. u Istri i na otocih preporučnmo, da se priglase kod ravnateljstva poštah i brzojavah u Trstu za službeno table za poštarsko i brzojavne uredе koje se priugotavljaju i u hrvatskom, dočino slovenskom jeziku. Od sada napred neće se moći nitko izpričati, što imade samo njemačku ili talijansku tablu nad uredom, jer imade eto svatko prigodu, da si nabavi tablu u hrvatskom ili slovenskom jeziku. Ovdje spominjemo ujedno, kako je nedično i nerodoljubno od nekojih naših poštarskih činovnikah, okrepitornih itd., koji se hvastaju, da su rodoljubi, a kad tamo, neimadu u uredu niti počata, tiskanicah itd. u hrvatskom jeziku, kao što njim to zakon nalaže ili dozvoljava i što stranke zahtjevati pravo imadu. Nadamo se, da će biti uvidjavnim poštarom i ova opomena dostatna.

Štipendije za slušatelje gospodarstva. Narodni zastupnici gg. Vitezić i Nabergoj preporučili su visokomu ministarstvu poljodjelstva u Beču, da bi postanovilo nekoliko štipendijah za hrvatske i slovenske mladiće iz Istre i trščanske okolice, koji bi polazili slovensku gospodarsku školu u Gorici.

Doznajemo, da ministarstvo namjerava tu preporuku uvažiti, to da će ustanoviti 6 štipendijah, t. j. tri za mladiće iz Istre, a tri za one iz trščanske okolice. Obćutni li se ova viest, biti će zaista naš puk zahvalan visok. ministarstvu i našim zastupnikom, koji se u svakoj zgodi zauzimlju za svoje birače.

Za Istru postoji, kako je poznato, vrst gospodarske školu u Poreču, ali koja od njo koristi našemu puku, kad se u njoj podučuje jedino u talijanskom jeziku, kao da nemamo Hrvatah i Slovenacah u Istri. No, da jih imado više nego li Talijanah, znadu najbolje porezni uredi i vis. ministarstvo rata!

Željeznica Hrpelje-Trst. Dne 5. t. m. bijaše svečano otvorena nova željeznica Hrpelje-Trst. Otvorenju prisustvovao je i ministar trgovine markiz Bacquehem. Svečani vlak pošao je sa pozvanimi gosti iz Trsta put Hrpelja, gdje bijaše pripravljena gostba. Svi kolodvori nove željeznice bijahu svečano okićeni. U sredu prošao je prvi prometni vlak. Mi želimo sa još vratiti na tu vrlo krasnu željezničku prugu.

Orgulje iz papira. U Milanu bijahu javno izložene orgulje, sgotovljene jedino iz papira, a sgotovio ih je tamošnji svećenik i profesor na liceju, don Giovanni Crespi-Ringhizzo zajedno s radnikom Luigiom Colombom. Oba dobiše na svoj izum patentu, te jim je već neki njemački zavod ponudio 50.000 lira za njihov izum.

Koliko je novacah uloženo u svih austrijskih štedionicah? U svemu iznašalo uloženi koncem g. 1885. svotu od iznosi 985,750.000. Najviše uložakah ima kraljevina Češka (310 milijunah). Zatim dolaze Austrija 667 milijunah. Dalmacija imade uloženo samo 205 tisućah forinti, dočim Istra sa Primorjem broji 6 milijunah for. uložakah. (Tuj je dakako Trst uračunan.)

Književnost.

„Osa". Pod ovim naslovom izlazi počam od 1. julija 1887. dva puta na mjesec u Zagrebu vesllki ilustrovano-šaljivi list, urodjivan po g. Dragutinu Kevačiću. Predplata je za cielu godinu 3 for., pol 1.50 četvrt 75 nvč., te se šalju doznačenjem odpravničtvu „Osa", Preradovićeva ulica br. 4. B.

* * *

Iskrice sakupio ih Josip Dražonović. U Senju 1887. Tisak i naklada H. Lustera.

* * *

Nova knjižara. Vrlo čestiti hrvatski književni pomoćnik, g. Krunoslav Heruc, javlja nam iz Petrograda, da je tamo otvorio novu samostalnu knjižaru, koja se osobito preporučuje za nabavu ruskih knjigah i časopisah svake struke. Preporučamo i mi što toplije mladog i poduzetnog Hrvata svim onim, koji se bavo ruskom literaturom. Njegov naslov glasi: Rusija. Sct. Peterasburg, Krunoslavu Jurj. Herucu, knjižaru, Nevskij prospekt, D. 88, K. 80.

Neuka nauka.

Da voćka rodi. Presadjivanje takovih voćakah, koje svake godine nerode, ili samo tjeraju mladice — poznato je kao najbolje sredstvo. Vrtlar Rivers u Engleskoj presadio je jedanput svoje voćke, koje nisu radjale i uslied toga odpočele su svo tako presadjene voćke odvoć mnogo roda davati. Nije dobro presadjivanje mjeseca septembra preduzimati, jer po najnovijem izkustvu, voćka mnogo više oslab, nego li ako se to mjeseca oktobra, polovinom novembra ili u proljeću dogodi. Kresanje neka se u proljeću preduzme.

* * *

Kako se uzdrže žižmoš? Nove (ili iznova popravljene) žižmo urone se u mlačno ulje od lana, te se zatim suho pokraj peći. Ulje udje u kožu i uzdrži ju veoma pruživu, gibljivu i mehku.

* * *

Stabloviti krumpir. Dokazalo se je, da se i naš domaći krumpir može kao stablo uzgojiti. Tako je neki gospodar uzgojio svoj krumpir do visine od 4 metra. No, opazilo se je, da takav krumpir jako malo ploda daje.

* * *

Djubrenje (gnojenje) ružah. Kao izvanredno djubre za ruže je čadjava voda. Nakupi se dosta čadje, pa se naspe u kakav sud i vrolom polije vodom, pa čim se ohladi, onda tom vodom ruže zaliju. Posljedica toga djubrenja jest, da lišće dobije raztvorenu boju, obilatije ovioto, te da bube (insekti) bježe od ruže. Napokon stare žbunove ružine pomladimo, ako jih nadjubrimo čadjavom vodom.

* * *

Protiva uši na govedih valja napraviti smjesu od sumpornog cvieta i svinjske masti od podjednake količine, pa njom trljati svuda, gdje ima uši, te će se isto odmah utamaniti. Zatim treba jakom sapunjačom oprati sva namazana mjesta na koži.

* * *

Žulj od sedla ili hama može se prepriečiti, pazeć na to: da se drži vješta remenara i sedlara, koji umije prilagoditi svu opremu na konja tako, da mu nijo ni odveć prostrana ni pretiesna; nadalje odabiruć za hamove vrsnu kožu, te nestrići grivu ondje, kamo sedlo dopire.

Nu ima konjah, koji se uzprkos pazku brzo nagledju. U prvi mah pomoći će se ako se ozlede kvasi čistom vodom, pomiešanom sa konjskim ilaldom, koji se dobiva u svakoj ljekarni. Ako je ozleda jača, to se protvorila u gotovu ranu, valja ju liočiti arnikom, Goulardovom vodom, karbolom, jodoformom ili pomaćom od vasellina, kojo takodjer ima u svakoj dobroj ljekarni. Svakako glavno pravilo je: odvraćati uzroke bolesti, te ju odmah liečiti, da se neznanemari.

* * *

Šafran je posve korisino povrće, jer se veoma dobro prodaje. Kod nas bi jako dobro uspievao, ali malo tko (ili nitko) se tim nebavi. Šafran se sadi ljeti na sočnom zemljištu; oktobra se ovlađa poboro i odstranjuje pestič (pistillo), koji se osuši i šalje na prodaju.

* * *

Da se dobiju krupne jabuke i kruške, preporučuje sliedeće sredstvo: Uzme se tri grama viriola, pa se raztvori u jednom litru vode i žlicnom tom namaže se svako jabuka ili kruška. Plodovi tako namazani rasti će i napredovati izvanredno, i u krupnoći proteći će one plodove, koji nisu namazani.

Dopisnica uprave.

Od dne 28. p. m. do 4. tekućega pripošlo nam predplatu p. n. gg.: Čit. Dolnice za 3 četvrta 87. — S. S. Tinjan za 87. — Čit. Split za 2. t. 87. — Gj. M. Kutorovo za 2 t. 87. Pr. br. Sl. Zagreb za 2 t. 87. — Čit. Rieka za 87. — S G C. Mali Lošinj za 87. — Čit. Senj do 30 septembra 87. — F. M. Klana za 87 — L. M. Klana za 87. — A B. Murčana za 87. — J. B. Kanfanar za 87. — Esk. B. Zagreb do konca 87. — J. Z. Grabj za 87. — G. S. Nerezine za 1 t. 87. for. 12. — J. S. Pulac za 1 t. 87. — Čit. Vrbnik za 87. — »Austrija, Pazin za 2 t. 87. N. S. Pul za 1 t. 87. — M. S. Rovinj za 2 t. 87. — A. B. Rovinj za 1 t. 87. (Jeste li vi prije u Kralj-vici stanovali bi ste novi podbrojnik?) - F P. za 1 izt. za 87. — Čit. Čabar do konca junija 87. — Dvorana Varaždin za 3 četvrt 87. — Čit. Sušana do konca 87. — A. T. Trst za 2 t. 87. St. kan. Trst za 2. t 87. — F. H. Lošinj za 1 t. 87. — P. K. Kalinovac do konca 87. — M. S. Kukuljanovo za 86. 87. Nismo primili pisma. — G. S. Kukuljanovo za 2 t. 87. — R R. Trst za 2 t. 87. — M. P. Trst za 2 t. 87. — M. G. Veprinac za 2 t. 87. — J. G. Vrbnik za 2 t. 87. — S. K. Poreč za 2 t. 87. — M V. Kastav za pol 85., 86. i 87 — Čit. Jasku za 2 t. 87. — J. L. Sušak za 2 t. 87

Lutrijski brojevi

dne 2. julija.

Trst	15	9	47	13	38
Linc	68	85	75	24	27
Buda	33	31	70	30	71
dne 6. julija.					
Prag	55	09	38	63	85
Lavov	70	86	88	27	51
Hermannstadt	21	72	18	40	37
Innsbruck	37	75	22	12	9

Laskavo je izumitelju kakvog sredstva, ako dobije list sliedećega sadržja: Poštovani gospodine! Sa veseljem Vam javljam, te da se podpuno izlječio, moram Vas pošalire mi još nekoliko staklenicah dra. Liebera »Fluxira za živce«. A. Sulzmann, Mülhausen, in Els., Lyonergasse 12.

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst sa sidrom) uz cienu: pol staklenice 2 for., ciela for. 3.50, dvostruka pako f. 6.50 nč. u svih lickarnah, te u centrali lieknika dr. Böckor i C.° u Hannoveru, nadalje kod B. Saravala i Feondinija u Trstu.

Broj 1 480.

Natječaj.

Prema zaključku občinskoga zastupstva, otvara se natječaj mjestnoga redara uz godišnjih 300 fiorina plaće, koju će poplatno u mjesečnih obrocih iz občinske blagajne primati.

Natjecatelji uz dobro poznavanje pisma, hrvatskog i talijanskog jezika imaju predati svoje molbenice, po mogućnosti pravidjene svjedočbami sposobnosti do konca julija t. g. na ovaj občinski urod.

Glavarstvo občine

Punat, 1. julija 1887.

Načelnik: **Anton Žic.**

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija
v Ljubljani

ozdravila je moje svakinjo njenih želodčevih obolenosti popolnoma, da su čutim hvaležno primoranega povesdi in vsakemu to naprocsiljivo sredstvo iz vsega srca priporočati

Ludvig Zammarski, c. kr. žandarmerijski stražmoštor v Trstu.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·80** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carnuccio in Rocchini; v Dinjanu Reki je Bradamante; v Kopru Giovannini in Favarotti; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novomgradu Tamburlini; v Visinadi Petelli, v Poreču Canduso, v Buliu Bonetti in v vačini lekaru v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Hrvoškem 20—50.

SKLADIŠTE
crkvenih stvarih

Marije Cosulich i Adele Demarchi
nasliednice Katorine Garusa

Trst, Via nuova br. 1.

Pošiljke su carino prosto. 10-2

Providjen na ovom znamkom je pravi prof. dr. Libora
Elixir za živce

koji se ozdravlja sve živčane bolesti sigurno i podpuno, ma da su i zastarjele, osobito pako uzrokovane usled mladostnih grieha. Ozdravlja slabost, hljetak, sto i glavobol, migrenu, jako kuckanje srca, bolesti želudčane, tar pospješuje probavu itd. **Elixir za živce,** sastavljen iz svjetsko znanih biljkah, priznano od svih autoritetnih medicinskih — preša jamstvo za ozdravljenje spomenutih bolestih. Pobliže iz cirkulara, koji je pridodan svakoj staklenki. Cieno male staklenke f. 2 — velike 3.50, dvostruke f. 6.50 a. vr. u gotovom ili povzeć. m. — U svih lekarnah je za prodaju — Glavno skladište: Elixir za Apotheke, **Max Fanta,** Prag, Altstädter Ring. — U Trstu u lekarnah B. Saraval »All'Amazzone Trionfante« i Prendi l. — Na Rieci A. Mizzan. 20—6

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkensona** popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum
10 Braunschweig. 20—52

KLINIKA za spolne in želodčeve bolesti, nastope okuženja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgučo volo. močenje postelje, puščanje krvi, zabitje v de, in za vse bolezni mehurja, crobia in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenom postopanju z neškodljivimi sredstvi. 18—36—104

C. Streetzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

Največa novost.

samo for. 5.25
stane novoiznadjeni
Washingtonski
ručni stolni sat,
koji se bez ključa navija, te se jamči za njegovu točnost kroz 5 godinah. Nuz toga dobije se i divni lanac iz amerikanskoga dublo-zlata. 6—3

Samo ovaj sat može nadomjestiti zlatni sat i. to 1. rad izvrstnoga regulovanja. 2 radi njegovo točnosti 3. valjed svoga dičnoga okvira, te se može dakle svakomu preporučiti.

Dobiva se samo uz gotov novac ili uz poštarsko pouzeće Naručbe neka se pošiljaju na
Waarenhaus zur Monarchie
Wien III Hintere Zollamts strasse 9

Proljetni liek.

Kao najstariji i najizdatniji **proljetni liek za mlade i stare,** za osvježanje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučaju najslavnjii ljudski ka uslasti domaći i inozemski, već odavna upotrabljivanje sloveče i mnogoputa sa kolajnami odlikovanje

Budimske

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati niti potreba.

Ova se voda dobiva u svježem stanju u svih **lekarnah i trgovinah sa zdravilnom vodom Skladište u Trstu** kod gosp. **IVANA OILLIA** i kod vlastnikah zdanca 14—20

BRAĆE LOSER.

FILIALE IN TRIESTE
dell' I. r. priv.
Stabilimento austr. di Credito
per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2½% annuo interesse verso preavviso di	4 giorni	
2½ " " " "	8 "	
2 " " " "	30 "	

Napoleoni:

2½% annuo interesse verso preavviso di	4 giorni	
2¼ " " " "	8 mesi	
2 " " " "	6 "	

Banco Giro:

Banconote 2½ sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt Ljubljana, Salisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite

di valori, divisa e incasso coupons a % provvig

Anticipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi
Mediante apertura di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.
Valori 5½% interesse annuo sino Importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d'argento banconote ecc. ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1888 27—48—10

Podružnica
anglo-austrij. banke
u Trstu

otvorila je svoje urede dne 4. julija t. g.

Banka se bavi
kupovanjem i prodajom raznih papirah, nakaznicah i valutah, te eskomptira mjenice na Trst i druga austrijska mjesta.

Banka prima
uloge u austr. vriednosti, kao takodjer i zlato pod jako ugodnimi uvjeti.

Banka daje
po pogodbi predujme na papire i varante i preskrbljuje
vjerosiju (kredit) za austro-ugarska i inostranska mjesta uz jako nizku proviziju.

Odjel za robu

kupuje i prodaje svakovrstnu robu (blago) na račun naručiteljah; posudjuje novac na ložeću ili pako na moru se vozeću robu pod jako ugodnimi pogodbami.

Urod se nalazi:
Piazza del Ponte rosso br. 3.

☞ Prosimo, da nam se dopisuje: u francezkom, njemačkom ili talijanskom jeziku. 24-1

Želodčno bolezni ozdravi brzo in posvema
JERUZALEMSKI BALZAM

odlini in nadosegljivi želodčni piuači

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim bolesnim, pač ni tako lahko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne snake leke

Vodina raznih kapljic, izleškov itd., katero se občinstvu kakor pravi čudoki priporočajo, nisc nič druzega, nego škodljiva smes

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priporočenostanova, odločno oživljujoče in želodčne živce lutro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče priznanje po njemu. Ta balzam bogat na dobijočih snovih kinske robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na probavljenje ni žličenje, je zanesljivo sredstvo proti težkvim v želodcu odvisnim od slabega probavljanja zato pa ga vsi strokovnjaki za zvedenci priporočujejo proti nedočutnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusi, rigavju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 23—48

GLAVNO SKLADIŠĆE U LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Ravasini* i *G.B. Rasla*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E Palisca. 40—48

Teodor Slabanja

si cbrar v Gorici — Via Morelli br. 17,

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja — namreč:

Monstrance, kustodije, kelihe, ciborije, svetilnice, svečnike za oltarje, tabernakeljne i pred stajone, križe za altarje i bandera, rolikvarije, monštrančice ali križe za svetinje, kanonsko table, kadilnice s kadilnim čolničem, stekleničice za darilno vino, stopce, ročnik iz kovine, krstno sklede in žlice, kotliče za blagoslovljeno vodo, kropilnike, posode za sv. olje in popotnice, držala za sveče, sklope pri pljuvijah po najniži ceni. Tudi se pri njemu staro cerkveno orodje v ognju pozlati, posrebri, izčisti in popravi. Na blagovoljno vprašanje bodo radovoljno odgovarjal in vsako blago dobro shranjeno in poštnino prosto pošiljal. Staro, nevporabljivo orodje, mosing in kufer jemlje v račun. 5—24—17

BRZA I SIGURNA POMOĆ
za 15—5
bolesti želudca i njezine posliedice.
OBRANA ZDRAVLJA

uvjek gotovo u **zadnjenju i poprječenju prahana,** jer ova je **glavna podloga zdravlja,** to **kako djelovanom tali dušenom dobrastanja.** Najboljii **domaći lek** za uredili probavu, primjerano mješanje krvi i odstranitli nezdravo dostiće krvi just vaš odavna poznati i obljubljuni

DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM.

Priredjen je od **najboljih, liečničkih najtrieplih zelenihah;** izkuzno sa osobito znano sjajurna pomoć kod **neuredna probave,** kod **odrigavanja, nadimanja, bljuvanja,** kod bolestih u **želudcu i želudcu, želudačnom vrčiu, prepunjenom želudcu,** kod **navale krvi,** kod **naroidah, žuzkih bolestih,** kod **bolesti u Srcuih, hepohondrije** i **melanholije** (sullen slabo probavlji on oživljuje svu djelatnost **probave,** čisti krv te dobiva **bolestno tjelo** iznova **cilu i zdravlje.** Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je **sfegurar ljudski domaći lek** a radi toga svuda je poznat.

1 staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Šalje se na **frankirana pisma** u sve strane **uz pouzeće iznosa.**

OPOMENA.

Da se lahčnje prevari, upozorujem svakoga, da je svaka staklenica **dra. ROSA** s vutiog balzamom po mom priredjena i u mojem karakt omotana, koj bezuvjetno napisi ulje na svetni balzam iz ljekarne B. Fragnera, Prag, 205-3 u njemačkom, češkom, madjarskom i francezkom i Ka ima, a prodaje lato r. zakonitom — nitko osim mnom ravlitelja znanicem povlašćenu. I. RAVI

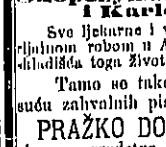

Dra. Rosa životni balzam
dobiva se samo
u glavnom skladištu
B. FRAGNERA
ljekarna »Crnom orlu«,
Prag, br. 205-3

i u Trstu u sliedih ljekarnah:

G. Fornaboschi, Ed. pl. Lettenburg, P. Prendini, Giov. Skopczynski, Ant. Suttina i Karlo Zanetti.

Sve ljekarne i vodo trgovine sa materijalnim robom u Austro-Ugarskoj, imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobije kroz tisuću zahvalnih pisama priznato

PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,
sigurno sredstvo proti upali, ranam i oteklini.

Upotreo jale se, ako se lenam prsi upale ili otekn i kod svakog otekn nrca u prsu i vunohlici, izvlastita, morske (gurivo kosti, rzumatičnoga u oku, kroničnu upale u kuljenih, rukah i ledilih; prosi poru nagnjl kod ranjenih ru uh prati sekutim zanom za nogah i u obće na svakom mjestu tiela, vratnoj natečini itd.

Ako upale, natekline, otvorene ili oči u kratkom razdoblju; ako je jako ozno jena. I vuče leli balzam sar smrad bez svake boli, te izleči u najkraće vreme.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Opomena!

Jer se praška univerzalno ma ilo od v ke strannh pa vori, upozorujem svakoga, da se lat po p avim propisu samo kod mene pr ja vaili. Ne da i samo ovde ovaj, ako kute kuvijice, u kojih je malo napuvr'ne, smatu pnka za uporabu za njihovi hartiji, tiska , u slovet jezikah, a zamotan u sinjem kartonu, koji nosi predstavljeću zaštitnu znamenu

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najboljo sredstvo za odstran nagluhost te se po mom zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

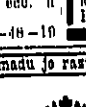

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz češljane vune sa prslukom u svih bojah for. 25 sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janko sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečke for. 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojake odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod
JAKOBA ROTHBERGER,
c. k. dvorski dobavljac
v PRAGI, Graben br. 19 novt, vis-à-vis gospeskoj ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 15—50

Telefon br. 429

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Na deželo se pošlje na zahteve cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU. Via del Teatro 1 (Tergesteo.)

Tiskom V. Dolenca.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Broj 28. U Trstu 14. julija 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na ol[illegible] arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljako 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu mala stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Koncem prošloga mjeseca iztekla je mnogim našim čitateljem predplata na prvo polugodište. Radi toga molimo sve takove čitatelje, da nam izvole čim prije poslati predplatu za drugo polugodište, da nam nebude neprilikah kod uprave lista.

Ujedno opominjemo sve naše dužnike, da već jednom vrše svoju dužnost, jer će inače neugodno biti iznenađeni.

Svim onim predšrojnikom, kojim smo u novije vrieme bez uspjeha poslali poziv na isplatu zaostale predplate, obustavili smo početkom tekućega mjeseca šiljanje lista, pridržav ni proti njim sva druga prava na utjeranje duga.

„Naša Sloga“ stoji na godinu za imućnije for. 5, a za soljake for. 2; za pol godine polovica gornje ciene.

Uprava „Naše Sloge“.

Izbor bugarskoga kneza

Predprošle nedjelje sastalo se u Trnovi «veliko sobranje» (velika narodna skupščina), da izabere Bugarskoj novoga kneza.

Dugo se je govorkalo, da će se sobranje baviti jedino administrativnimi pitanji knežovine, nipošto pako izborom onakova kneza, koga bi u današnjih okolnostih jedva potvrdila Turska i priznalo velovlasti, kao što to berlinski ugovor zahtjeva. Velovlasti neposlaše niti svojih zastupnikah u Trnovu, da nebi bugarske vlastodržce prisutnost njihovih zastupnikah osokolila ili zaključke sobranja makar i mučko odobrila.

No, kao što su Europu u svoje vrieme iznenadili prevrati u Plovdivu i Sofiji, tako je ostao i sada, nakon izbora novoga kneza, nezasvećeni u tajne visoke politike sviet, začudjen čitajuć, da je narodno sobranje dne 7. t. m. izabralo u Trnovi jednoglasno princa Koburžkoga za bugarskoga kneza.

Svakomu je dostatno poznato, da imadu Bugari zahvaliti svoju slobodu i sve što danas posjeduju jedino Rusiji, koja jih je potoci krvi i milijuni rubaljah iz turskog robstva oslobodila. Nemanje je poznato, da je Rusija današnjim stanjem u Bugarskoj posve nezadovoljna, te da je često očitovala, kako smatra sadanje bugarske vlastodržce svojimi najljućimi protivnici. Sav njihov rad, bilo u politici ili administraciji, smatra ona nezakonitim, te je jasno i glasno izjavila, da nijedan korak regencije, nikakav zaključak sobranja neće nikada priznati ili potvrditi.

Uzprkos tomu sazvaše regenti «veliko sobranje», da ovo učini posliednji zdvojni korak, t. j., da izabere kneza, za koga se znade izviestno, da ga Rusija neće priznati.

Bugarski su regenti bez dvojbe unapred znali, da će princ Ferdinand koburžki, bude li po sobranju izabran, taj izbor primiti. Čim je naime izbor obavljen bio, prijaviše oni to mladomu princu, koji se je nalazio nedaleko Beča, a zatim je sobranje odgodilo svoje sjednice, dok od princa nestigne odgovor.

Odgovor taj je zbilja odmah stigao. Princ Ferdinand, zahvaljujuć se regentom i sobranju na izboru, izjavlja, da prima izbor, te da je pripravan sve svoje sile posvetiti bugarskomu narodu, a k o n j e g o v i z b o r T u r s k a p o t v r d i i v e l o v l a s t i n a t o p r i s t a n u.

Tako su sada bugarski regenti sjegurni, da jih neće imabrani knez na ojedilu ostaviti, kao što je to lanjsko godine učinio princ Waldemar, koga je sobranje bez njegovo privole izabralo bugarskim knezom, te je on kasnije izbor odklonio.

No, izbor novoga kneza obavljen je ne samo proti izričnoj volji Rusije, već je taj izbor i u očitoj oprieci sa berlinskim ugovorom. Ugovor taj kaže, da se ima bugarski knez birati slobodnom voljom naroda knežovine Bugarske, kakovu je stvorio berlinski ugovor, t. j. knežovinu bez iztočne Rumelije. Sadašnje pako sobranje sačinjavaju zastupnici knežovine Bugarske i iztočne Rumelije, te su oni svi ukupno izabrali kneza, premda zastupnici ove posliednje pokrajine po berlinskom ugovoru neimadu k tomu nikakva prava.

Sada nastaje dakle pitanje, hoće li Turska sa velovlastmi izbor kneza potvrditi, dotično na potvrdu pristati, te tako jednim mahom poderati berlinski ugovor, koga su one same stvorile. Pristane li na to Turska, tad će ona odobriti sve ono, što je bugarska revolucija u zadnje dvie godine izvela. Medjutim, prem je Turska u tom pitanju najvećma interesirana, ona će i kod toga igrati drugotnu ulogu. Glavno je naime pitanje, da li su s v e velovlasti pripravne odobriti najnovije dogodjaje u Trnovi. Za Englezku, koja reži na Rusiju, znade se pozitivno, da bi na sve pristala, što je proti Rusiji neparene. Austro-Ugarska, Italija i Njemačka reć bi, da su veljne pristati uz Englezku. Za Rusiju rekosmo, da će izboru bezuvjetno uzkratiti svoju privolu, smatrajuć ga nezakonitim činom bugarske vlade. Glede Francezke, koja pristaje posliednje doba uz Rusiju, kažu, da će se i u ovom pitanju s njom složiti. Tako su i u ovom pitanju podieljene velovlasti u dva tabora. Sad se dakle pita, koji li će tabor nadvladati? Na to pitanje teško je već danas odgovoriti.

U ostalom, reć bi, da je bugarska vlada pripravna i na smjelije korake, nebude li novoizabrani knez od Turske potvrdjen i od velovlastih takovim priznan. Javlja se naime iz Sofije, da će, sbude li se to, proglasiti knežovinu neodvisnom, čim bi uništili berlinski ugovor i postavili se u očitu opreku proti svim velovlastim.

Skupiv sve u jedno, može se i bez diplomatičkoga duha kazati, da je danas bugarsko pitanje zamršenije i pogibeljnije po mir Europe nego li bijaše još prije dvie godine.

Njeg. Veličanstvo car i kralj u Puli.

Njeg. Veličanstvo car i kralj prisutstvovao je dne 6. t. m. u Puli porinuću novo veliko oklopnjače: „Nasliednik prestola nadvojvoda Rudolf“. U gorostasnom trlomu docka bijahu s lieve i s desno strane nasliednika prestola Rudolfa namještene velike tribune. U sredini desne strane stajaše carski šator, prosvodjen krunom i prestr sagovi. Na prednjem pročelju bijaše namješten električni aparat, kojim je kod krštanja broda razbijena tradicijonalna staklenka šampanjca. Nekolike stotinah radnikah i mornarah stajahu na brodu, dočim je budućo ime bilo još na boku broda zakrivano. Posliednji poduprti, koji su još držali gorostasnu trupinu, uklonjeni su još prije dolazka gostih.

Na tribunah sakupilo se vrlo elegantno obćinstvo, gospodje u svietlih opravah, dočim je u ostalom prostoru uniforma prevladjivala frak. Kraj carskoga šatora stajaše vrlo mnogo zastupnikah na carevinskom vieću i zastupnikah susjednih pokrajinah. Već u 9 satih blagoslovljen je brod prvi put i to po običaju, preuzetu od Mljetčanah blagoslovljen je posebice svaki posebni dio broda. Drugi blagoslov obavi se mnogo brže, jer se blagoslovi štavi brod. Medjutim je podadmiral Manfroni iadavno čestnikom posliednje svoje naloge. Ovi stajahu u plavom odielu sa zatvrdnutim cvietom u crnoj kapi.

Dosat časovah prije dosat satih navisosti hitac iz topa, da je Njeg. Veličanstvo ostavilo jahtu „Miramar“. Carski čamac dovoze se praćen grmljavinom topovah sa brodovah i utvrdah. Sa svih brodovah i sa obalah zagrmi burno hura, a glasbe zasvirahe pučku himnu. Medjutim bijaše stao pred carski šator infulirani opat Rudić sa velikom asistencijom pod nebištо, koje držahu čotirl mornara u paradnoj uniformi. U 10 satih dodje Njeg. Veličanstvo praćeno od prijasne nadvojvotkinje Marije Terezije, gospode nadvojvodah, podadmirala Sternecka, ministra rata grofa Bylandta-Rheidta i štavo vojničko pratnje.

Opat blagoslovi posliednji put brod, zatim bude uklonjen žrtvenik i Njeg. Veličanstvo dade znak, da se brod ima u more porinuti. Užeta budu razvozana, glasbe zasvirahe Radeckyjevu koračnicu i radnici uzeše polagati na zemlju velika stabla, koja još bijahu na brod pristonjena.

Prije nego je brod porinut, oslovio je zapovjednik ratnoga pomorstva podadmiral barun S t e r n e k Njeg. Veličanstvo ovim govorom: Vaše Veličanstvo! Gospodaru promilostivi! Neizcrpivoj milosti i blagonaklonosti što ju Vaše Veličanstvo toli obilatom mjerom poklanja oružanoj sili, ima danas ratno pomorstvo zahvaliti visoko odlikovanje, što može danas na obali jadranskoga mora pozdraviti svoga vrhovnoga ratnoga gospodara. Porinuće svetčan je dogodjaj za svakoga mornara, uličajan uslied blagonaklonosti Njez. Veličanstva naše promilostive carice i kraljice, koja je blagodostojala zastupana prejasnom gospodjom nadvojvotkinjom Marijom Terezijom promilostivo kumovati brodu, proizašlu iz domaće snage i domaćih sredstavah. Dozvoli mi Vaše Veličanstvo, da dadem najsmjernijega izraza nepromienljivu čuvstva hvale, što napunja svakoga pripadnika ratnoga pomorstva, itd.

Njeg. V e l i č a n s t v o odgovori sliedeće: „Pravim zadovoljstvom napunio Me rieči, što sam jih notom sasušao; ta izreda dva čedna, u koliko su to životinje njih govori plemeniti onaj duh rodoljublja potrebite dužniku ili njegovoj obitelji da i požrtvovnosti, koji je vazda nadahnjivao proživi. — Moju čestitu ratnu mornaricu, to našno rječita izraza u sjajnih i slavnih djelih. Kao svaki put tako sam i ovaj put probavio veselo duše u Vašoj sredini, gdje se mogoh uvjeriti o ratnoj izobrazbi i uvježbanosti Mojega brodovlja. Neka je zato izraženo Moje podpuno priznanje, Moja najtoplija hvala, Vama gosp. podadmiralu, kao zapovjedniku Mojega ratnoga pomorstva, to svim njegovim pripadnikom. Uznosita svotčanost, što je danas slavimo, od osbiljne je važnosti za Moju ratnu mornaricu; brod, što ga puštamo u more, ima da znatno ojača pomorsku silu monarkije. Neka dakle zaplovi valovjem, da u rodovih ostalih brodovah nadje dostojno mjesto, a dosudi li božja volja, da u boju spoji uz slavno naše zastave i nadalje pobjedu i slavu“.

Nadvojvotkinja M a r i j a T e r e z i j a reče ovaj govor: U ime Njez. Veličanstva naše promilostive carice i kraljice kratim ta imenom „Nasliednik prestola Rudolf“. U blesu valovja i u nuždi boja štitio te Bog, donosi zastavi Austrije slavu i čast, nikad nesvladan bodem monarkije.

Po tom pritisnu dugme na aparatu, na brodu razleti se staklenka šampanjca i Njeg. Veličanstvo okrenu se k gospodji nadvojvotkinji, koja se radostno uzrujana smješi. Sa boka broda padne zastor i ukaže se ploči: „Nasliednik prestola Rudolf nec pluribus impar.“ U taj čas poče se gorostas micati; iz tisuće i tisuće grlah zaori gromko „hura“ i brod se polagano mienše k moru. Sa drugih brodovah zagrmiše topovi, prava gromka tutnjava radosti, nad slavljem čovječjega rada i znanosti. Nekolike metarah od docka njihaše se u moru brod „Nasliednik prestola Rudolf.“

Od prijasno gospodje carovne i kraljovne Stofanije prispjela je zapovjedniku ratne mornarice ova brzojavka: Iskrenom radosti primam Vašu viest o srotnom porinuću, te šaljem Vama i čitavomu čestničkomu zboru moje najsrdačnije čestitke. Stičao Kapi taj brod na čast našoj domovini i na ponos našoj mornarici, slavu i pobjedu. S t e f a n i j a.

Njeg. V e l i č a n s t v o izdalo je podadmiralu barunu S t e r n e c k u zahvalno priviše ručno pismo.

U srodu prigiodalo je Njeg. Veličanstvo sjajno razsvietljeni grad, a u 10 urah odputovalo je iz Pule u Beč.

Novi zakon ob ovrhi (eksekuciji).

Prvim danom dojdućega mjeseca augusta stupiti će u kriepost novi zakon ob eksekuciji, kojim se dosadanji prilično mienja i to „na korist dužnika“. Pošto je veći dio našeg istarskog pučanstva žalibože više manje zadužen, mislimo, da će mnogim ovaj velevažni zakon dobro doći, zato mi evo i donašamo ovdje, posve u kratko, glavne njegove točke. —

Zakon taj nosi datum 10. junija 1887. br. 74 d. z. l. a stupa u kriepost, kako spomenusmo, 1. augusta. On ustanovljuje, da se odsad neće više moći plieniti odiela, postolje, rubenina, potrebita pokućstva u stanu i kuhinji, u koliko su ti predmeti neobhodno potrebiti dužniku, njegovoj obitelji ili služinčadi; zatim se neće moći plieniti živa (hrane) nalazećeg se u kući dužnika, dostatnog za preživiti dva čedna ni za toliko dana potrebita drvlja za gorivo.

Isto tako prosta je od eksekucije dužnika jedne krava muzica, ili su na izbor dužnika dvie koze ili tri ovce muzice, su potrebitom za to blago krmom za vrieme

Kod zanatlijah i obrtnikah neće se smieti plieniti niti eksekutivno prodavati orudje potrebito njim za tjeranje zanata; ožonjenim neće se smieti plieniti ženitbeni prston, a nikomu pisma ni druge spisekoešto niti obiteljskih slikah koga okrivi-

Plačnikom neće se smieti oduzeti iz ruke gotova novca nego što imadu više od svote, rad koje se po zakonu nemogu plieniti (činovnikom je slobodno najmanje 800 for., privatno namještenim 600 for. godišnje plaće) i to obzirom na dan kad su eksekutirani, pa do dana u kojem imaju novu plaću vući. —

Koji ima dakle 50 for. mjesečne plaće, moći će mu se plieniti 15. mjeseca sve što imado kod sebe više od 25 for.; ako imade 800 for. godišnjih, moći će mu se 15. mjeseca odnieti sve što ima kod sebe više od for. 33.33. novč.

Eksekutivna prodaja pokretninah neće se smieti obaviti ako se budo moglo očekivati, da se prodajom neće moći pokriti niti troškovi svrhe. —

Za ovršnu dražbu (inkant) neće se više moći ustanovljivati tri dražbena roka ili tri inkanta, nego samo dva, i to kad se bude radilo o pokretninah ili nepokretninah; kod drugoga inkanta moći će se dotični predmet prodati i izpod procienе.

Ovršni troškovi neće uživati prednosti u izplati, kako do sada, prod svimi drugimi tražbinami, nego će biti namireni zajedno sa tražbinom, rad koje su učinjeni.

Kad bi se kakva nepokretnina prodala za cienu, koja nedosiže „dvie trećine njene procienjene“ vriednosti, moći će se zahtjevati nova dražba ali pod pogodbom, da onaj, koji ju zahtjeva, mora ponudi platiti za nepokretninu barem „peti dio više nego se“ je kod prvoga inkanta za nju dobilo, položiv odmah petinu ponudjene svote, i osjegurav izplatu troškovah nove dražbe, —

Ta nadponuda imat će se učiniti 14 danah po obavljenoj prvoj dražbi, pismeno kod suda, i jednom učinjena, neće se moći više natrag povući. —

Kod nove dražbe neće se moći ponuditi ni prodati dotična nekretnina za manje nego iznaša učinjena nadponuda.

Ako bi prigodom javne dražbe, koja nepokretnina prodana bila za manje „od trećine“ procienjene njene vriednosti, a takova prodaja bi mogla upropastiti dotičnog dužnika, može ovaj zahtjevati za vrieme od 14 danah po ovršenoj dražbi, da se ta dražba uniši. Sud će nalied toga uroći ročište i saslušav sve interesirane, odlučiti, dali se ima zahtjevu dužnika zadovoljiti ili ne. — Ako bi zahtjev dužnika primljen bio, neće se moći za vrieme od godine danah tražiti nova oksekutivna dražba dotične nepokretnine za onu istu tražbinu, rad koje je bila prvi put prodana. —

Iz kratkog ovog izvadka vidi se dakle, da ovaj zakon uzmilje u zaštitu ili obranu dužnika. Ali, dali će istomu pomoći u onolikoj mjeri u kolikoj je zakonodavne htio, vrlo je dvojbeno, jer i ovaj zakon ostavlja lukavim vjerovnikom razna načinah, na koje mogu mimoići i dužnika upropastiti na svoju korist baš kao i domada, ako ne još i gore. — U svoje doba mi ćemo se na ovaj u ostalom važni zakon u podlistku svratiti i podučiti čitateljom našeg lista u kratko njegove prednosti i mane.

—

DOPISI.

Iz Buzeta. (Prva občinska sjednica.) Evo me, g. uredniče, da Vam objavim točaj naše prve občinske sjednice, koja se je obdržavala dne 7. t. m. u najlipšem redu.

U odlučeno vrieme sastalo se občinsko zastupstvo, da vieća i razpravlja o bogatom dnevnom redu, koji se sastojao od 19 točakah. Navesti ću Vam redomice pojedine točke dnevnog reda i stvorene zaključke, neupuštajuć se u potanku razpravu, što bi mi bilo nemoguće, jer sam ove pohilježio po kazivanju prijatelja zastupnika:

I. točka: Izbor trojice članovah u zdravstveno povjerenstvo. Izabrani bijahu po predlogu g. načelnika: gg. Ivan Žigante, Jakov Negri i Antun Klarić.

II. Izbor dvojice članovah u administraciju „Bratovščinah“. Izabrani gg. Jakov Negri i Iv. Poniš.

III. Izbor odbora za sastavak proračuna za god. 1888 i za pregledanje računah god. 1887. Izabrani: gg. J. Negri, M. Sanković i Dinko Flego.

IV. Izbor trojice članovah u mjestno školsko vieće. Izabrani: gg. Iv. Vranić, M. Sanković i J. Negri.

V. Izbor financijalnoga odbora. Izabrani: gg. D. Flego od Mlini, J. Negri i Iv. Poniš.

VI. Izbor povjerenstva za ustanovu redovitu školu u Sovinjaku. Izabrani: gg. Iv. Vivoda (Srgoban) i Iv. Sirotić.

VI. Razprava o paralelkah na pučkoj školi u Buzetu. Odlučeno bi, da će se prvo tri godine podučavati kmetska djeca u hrvatskom, a gradjanska u talijanskom jeziku; zadnje dvie godine jedna i druga učiti će drugi zemaljski jezik kao obligatan predmet.

VIII. Nagrada za dangubu občinskim zastupnikom, koji dolazo k sjednicam. Odlučeno je za dangubu i put bližnjim zastupnikom 1 for.; odaljenim 1 for. 50 nvč.; nekojim, koji su vrlo daleko for. 2. Za dangubu i putovo načelniku ili obć. zastupnikom, koji su pozvani u komisije, obaljena je nagrada na troći, četvrti dio, a i još manje nego li je prijašnja uprava uzimala.

IX. točka dnevnoga reda, t. j. pitanje o globi onim zastupnikom, koji nisu došli god. 1885. k izboru obć. uprave, bijaše na predlog g. načelnika ostavljena za buduću sjednicu.

X. Molba Rakitovčanah, da njim se oprosti globu radi paše. Odlučeno bi, da se globu obali na polovicu i to onim, koji budu to odmah platili, inače tjorati će se sav iznos.

XI. Pitanje žitoljah Račjevasi, da se podieli občinsko zemljište. Zastupstvo zaključi, da se nemože dopustiti diobitbu zemljišta u Račjevasi kao ni drugdje na Krasu.

XII. Imenovanje županah u pojedinih selih. Zaključeno bi, da se propušća savjesti i uvidjavnosti g. načelnika, da imenuje sdogovorno sa pukom župane, gdje je to potrebno.

XIII. Ustanoviti namet u poroz. občini Vrh za izplatu troškovah za novo zvonovo. Neimajuć zastupstvo dostatnih podatakah, da uzmogne pravedno i tomeljito u tom pitanju stvoriti zaključak, odluči, da se pobrine obć. deputacija za točno podatke, te da se to pitanje razpravi u budućoj sjednici.

XIV. Odlučiti o pitanju bivšeg načelnika g. I. Ermani, tičućem se njegovih izplatah i ujedno o naknadah na njegovo ime izvedenih po odboru, koji je izpitivao njegove račune. Ovo pitanje bijaše izručeno financijalnomu odboru na pregled. U ostalom pronašlo se jur, da je g. Ermani ostao obćini preko 900 for. dužan, jer je trošlo na stvari, za koje nabijaše od zastupstva troširi ovlašćen, i jer je primio nekoje svote a nije toga zabilježio.

XV. Odlučiti što se ima učiniti, da se dobije od bivšeg načelnika g. Clarici-a:
a) brz račun o upravi za njegovog načelnikovanja;
b) posebni račun o prodajnih, koje je on dignuo u svoti od for. 1528 i 02 nvč., te da se izpitaju njegove tražbine za putovanja i dieta.
c) o naknadi for. 176 i 18½ nvč., koje je on utjerao a nije zabilježio.

Na ovo točke bi zaključeno, da se pristli g. Clarici-a ŝim prije položiti račun o njegovoj upravi; nadalje izručilo se financijalnomu odboru, da pregleda i izpita predajne od njega u svoti od for. 1528 02 nvč. od obćine uzeto, i napokon ovlastilo se obć. deputaciju, da odmah utjera onu svotu, koju je g. Clarici primio a nije ju obilježio.

XVI. O provedbi likvidacije tražbinah za civilne tužbe g. Vinka Rubinića, i kako da se naknadi svotu, koju je primio kao prodajam. Bivši predsjednik upravnog odbora g. Bigatto dao je članu odbora g. Rubiniću iz občinske blagajne for. 307 i to na račun sudbenih radnjah. Ovaj je podnio izvješće, da je u to ime potrošio for. 159, te bi po tom bio obćini dužan for. 148. Odlučeno bi, da se ima utjerati od g. Bigatta gornja svota, jer nabijaše ovlašćen izdavati toliku svotu kao prodajam došlim su ostali občinski činovnici neplaćeni. Iz navedenoga uvidit ćete, kako se je u Buzetu gospodarilo pod Ermani-em, Clarici-om i Bigattom, a za budući broj ostavljamo ostalo točke dnevnoga reda, koje bijahu razpravljene, to iz kojih proizlazi, da bijaše skrajno vrieme, da se tomu negospodarstvu na put stane.

Pogled po svietu.

Trst, dne 13. julija.

Austro-Ugarska: Njeg. carska Visost kraljević Rudolf vratio se u Beč sa svoga putovanja po Galiciji i Bukovini, gdje bijaše svuda od pučanstva sjajno dočekan i uzhićeno pozdravljen.

Ministarstvo zemaljske obrane odlučilo je, da će se pojedine pukovnije u vrieme rata popunjivati vojnici zemaljskoga ustanka, i to ne samo iz dotičnih popunitbenih kotarah, već tamo kodjer iz tudjih okružjah i zemaljah.

Iz Češke dolazi viest, da će češki zastupnici odlučno zahtjevati, da se ukinu njemački izpiti na češkom sveučilištu, da se obskrbi češke sveučilište potrebitimi naukovnimi sredstvi, i da se uredo obrtne škole po njihovoj želji. Nepristane li vlada na te zahtjeve, da ju češki zastupnici neće više u svakom pitanju podupirati.

Izvoz konjah da će austrijska vlada opet dozvoliti; ipak da će se oprodieliti putevi i postaje, iz kojih će se moći konje izvažati.

Tri zajednička ministarstva rade o potankostih zajedničkoga proračuna za god. 1888. Radnje te da će biti gotove koncem ljeta a mjeseca septembra, da će biti predloženo zajedničkomu ministarskomu vieću, da ga konačno ustanovi, te podastre delegacijam.

Srbija: Posliednjih danah raznio se glas, da bi mogao odstupiti ministar predsjednik Ristić radi pitanja nutarnje politike. Čini se, da su to samo željo neprijateljah Srbije i Slavenstva, koji bi rado vidili u Biogradu ministarstvo, koje bi vladalo u protislavenskom duhu.

Bugarska: O najnovijih dogodjajih u Bugarskoj govorimo na drugom mjestu. Po brzojavnih viestih zahvalio se je novoizabrani knez Ferdinand koburžki gradovom i obćinam na srdačnom pozdravu. Nakon izbora kneza dalo je namjestničtvo i ministarstvo ostavku. Novo ministarstvo ustrojilo se pod predsjedničtvom dra. Stoilova. Od sobranja izabrana deputacija odputila je jur iz Trnova, da se pokloni novomu knezu i da ga zamoli, da dodje čim prije u Bugarsku. Mi držimo, da će se sva ta komedija razbiti o postojanost i nepopustljivost Rusije.

Rusija: Ruski službeni i polusužbeni listovi pišu, da Rusija neće priznati izbor kneza Koburga, jer da bijaše izabran po nezakonitom sobranju. Ruska diplomacija očekuje, da neće ni ostalo vlasti priznati izbor kneza, jer da bi tim samo poderale berlinski ugovor.

Francezka: Sudeć po glasovih francezkoga novinstva, pridružiti će se Francezka Rusiji u bugarskom pitanju. Predsjednik francezkog parlamenta zahvalio se na časti radi škandaloznog ponašanja nekojih zastupnikah u saboru. On bijaše na novo izabran jednoglasno predsjednikom sabora.

Italija: Talijanski senat dozvolio je vladi kredit za vojničke svrhe u Africi.

Njemačka: Iz Berlina pišu, da neće ni sada Njemačka prinieti nikakve inicijative u bugarskom pitanju, nu da je uvjek spremna posredovati medju vlastmi u interesu europejskog mira.

Englezka: Englezke novine pišu, da izborom kneza koburškog neprieti pogibelj europejskomu miru, jer da će se ostaviti Bugare samim sebi dok se opamete.

—

Franina i Jurina.

Fr. Povedaju, da se je Gaštin za trbuh od smeha držal kad je doznal, da je Voloska deputacija šla va Pulo po polno k mašo.

Jur. A čoće roć, da j' on doma ostal?

Fr. Zač da j' malo prokratak, pak da bi bil grdu figuru s onemi trimi, ki su unošto dugi, dolal.

Jur. Tako ima pravo kad se smeje, da j' Martin šal va Pul i Martin se iz Pula vrnul.

Fr. Al je još veći smeh moj ženami, ko da su govorilo onu lovransku do tovari gredu, muži ni. —

Jur. Ma, ni Lovrenčom, da ni baš liško pasalo, zač da su noć provoć š i j o r - š i j a l i.

Fr. Dobro jim stoji, ča se prže da znaju talijanski, kad neznaju.

Jur. Bormo, ono njim je bil bohar Icijon.

* * *

Jur. (Sam) Oj trana nina nona. . . . . .

Fr. Ma bravo Juriću, da će to roć?

Jur. Bil san ti brate puli nike muziki va Fontani, pak mi se neda nikako sreo smirit od veselja.

Fr. A odkud je Fontanelm muzika?

Jur. Oni neznaju ni sami; govore, da po glasu mora bit iz nekoga velikoga mesta.

Fr. Oho, to će bit neč finoga!

Jur. Bravo da će, ir su i Fontanci fini ljudi; imaju školu u finom talijanskom zajiku; nisu miga oni „š ć a v u n a š k u“.

Fr. Dunke kako je to, da su niki šijor „Težak“ batili za „š ć a v u n a š k u“ školu, kada su va Fontani sve čisti i pravi Kalabroži?

Jur. Ma mu ni valjala. Za sad će bit dobra i talijanska paralelka, a kad Fontanci nebudu više slovinski govorili, to ben dobri „Ć a ć a“ proskrbit i za talijansku univerzu.

Fr. Tako onda će bit i škola benetaška?

Jur. A vas ti ga zloduj ča naš "š i j o r" kuju.

Fr. Znaš za onu: „ki drugomu jamu kopa, da sam va nju pado?“

Jur. Ta neuža fallt.

—

Na Učki.

Vrlotna gdjeno se Učka diže
Tužan si istran upravlja hod,
Vrška na domak oto ga bliže,
Bliže mu oto neboski svod.

Gle, to je naše — majka nam Istra —
Sve nam je svoto gora i žal;
Romoni dolje Raša nam bistra,
Našeg da more poljubi val.

Tud njekoć djedi plovljahu naši,
U svjet ih dovo buro je dan,
Zemlja je tvrda gladom te plaši.
Široka mora zar da to strah?

Divotna, Božo, pučina puka,
Ako i stienje — Istranu raj;
Mnoga tud surnu bura se mukla,
Ipak nam osto čitav je kraj!

Posjela biela glo širom sela
Galoba morskih ko silan broj,
Učka na čelu oto im veća,
Kuda ih vodi u hrabar boj.

Oj, koli žarko Istran si ljubi
To golo stienje i mora šum!
Prosvieto vile sebi stanubi.
Da s njima krši naprednka drum.

A kad se Istran kolom uhvati,
Slobodom kad mu zasine grud,
Svanuti tražar danak će zlati,
Stostrucim plodom naplatit trud.

Na voljoj Učki odkud dan rudi,
Slobodi suzdat hoće si hram,
S obijuh strana sinkom u grudi
Neka uliova hrvatski plam!

Štrkov.

—

Različite viesti.

† **Ante Lovrečić.** Iz Lindara primamo sliedeću žalostinku: Opet pokosi, dična Slogo, kruta kosa bujan cvietak, jednu nadu naše budućnosti. Dne 24 junija izpusti svoju liepu dušu nakon dugo težke bolesti djak Ante Lovrečić. Pokojnik rodom iz lindarskog polja, bijaše u rodu sa pokojnim našim velikanom, neumrlim Dobrilom, to je i uživao jednu njegovu štipendiju. U VI. razred stupio je naš Ante u franjevački samostan na Trsatu, da se posveti redovničkom slališu. Težkom školsko godine oboli opasno, a sad ga eto nemila sušica svali u prerani grob!

Domaća zemljica, koju je toli žarko ljubio, krije mu mladjahne kosti. Ah smrti, koli si okrutna! Od ono malo sinovah, što si je sirota Istran tožkom mukom i silnimi žrtvami uzgaja, da mu danas sutra rano goje i vidaju, nemilosrdna smrt ugrabi mu ponajboljo!

Počiti Antuno! Uživao raj nebeski, a sjetio se tamo i Tvoje nevoljne sirotice Istre!

Imenovanje. Ministar financijah imenovao je poreznog nadzornika g. Fr. Kokole, poreznim višim nadzornikom u Primorju. Kancilista kod suda u Pazinu, g. J. Rusman, imenovan je od prizivnog sudišta u Tratu voditeljom zemljištnih knjigah u Pazinu.

Diocezanske viesti. Doznajemo, da će biti više premještenja dušobrižnikah u tršćansko-koparskoj biskupiji. Iz Pazina nam pišu, da ido tamošnji duh. pomoćnik gosp. Anto Šćulac u istom svojstvu u Gračišće, a g. Grašić, duh. pom. iz Gračišća u Žminj, a g. A. Požar, duh. pom. u Žminju kao župe-upravitelj u Gologoricu.

Razpisane službe. Ravnateljstvo financ za Primorje razpisuje službu računarskoga vježbenika sa pladom od for. 800. Molbe valja uložiti u roku od 4 tjedna. Dokazati treba poznavanje njemačkoga, talijanskoga i slovenskoga ili hrvatskoga jezika.

Kod c. kr. zemaljskoga suda u Tratu otvoreno je mjesto kancilista. Molbe treba predati do 12. agusta. Počinitelji se tromjesečnom sudbenom praksom imadu prednost.

Važna naredba. U zadnjem broju „Edinosti" čitamo, da je predsjedničtvo prizivnoga suda u Tratu izdalo naredbu na sve podredjene sudove, da se imadu svi sudbeni uložci rošavati u onom komaljskom jeziku, u kojem bijahu podnašeni, te da se imadu dosliedno takodjer zemljoknjižni upisi ovršiti ili provesti u onom jeziku, u kojem je upisna molba sastavljena. Sada odvisi dakle od naših stranakah, da, služeć se zakonom ili naredbom, uvedu narodni jezik u sve sudove.

Porotna zasjedanja započeti će u Tratu dne 20. sctombra, u Gorici dne 10. sctombra t. g.

Nešto o deputacijah u Puli. U poslednjem broju javismo, kako bijahu hrvatsko i slovensko deputacije milostivo primljene i saslušane od Njeg. Veličanstva u Puli, a ovo nas danas, da ono izvišće ponešto popunimo i razbistrimo. Ponajprije valja nam spomeniti, da bijahu posebnom deputacijom zastupana i občina Baška, što nam je zadnji put slučajno izbjeglo.

Glede obavisti pojedinim občinam, da će biti primljeno od Njeg. Veličanstva, doznajemo naknadno, da je komaljski kapetan poslao na sve občine posebnu talijansku okružnicu, kojom je javljeno, da mu je „konfidencijalitor" od namjestničtva oglašeno, da se imadu imena eventualno odaslat se imajućih deputanlah ili prije namjestničtva prijaviti. Nije dakle ručno, dokada se imade to javiti, niti, da se mora odgovor od namjestničtva čekati. Ovo izličeno napose je skoro da nekoje naše deputacije neostaše na ejedilu. Nekojim naime nije od namjestničtva stigao nikakav odgovor, a drugim se brzojavilo, da je „zu spät" (prekasno). Tako je primjerice občina Podgrad pismeno javila dne 2. t. m. namjestničtvu, da šalje deputaciju u Pulu. Ono je imalo primiti pismo dne 3. t. m. u jutro. Odgovorilo je brzojavno pod naslovom; „Gemeinde Vorsteher Castelnovo, Valosca, to bijaše brzojav odaslan u Valovsko, odaklo ga odposlašo poštom u Podgrad, kamo je prispio u ponedeljak kad no bijaše jur deputacija saslušana od Njeg. Veličanstva. Brzojav je glasio; „zu spät".

Kastavska občina brzojavila je dne 2. t. m. po podne namjestničtvu imena i govor deputacije. U 9 satih na večer istoga dana došao je na kot. glavarstvo odgovor, koj bijaše občini priobćen u nedelju jutro u 10 satih. Odgovor je i tuj glasio: „zu spät". Sasvim tim bijaše i ova deputacija kano i ona iz Matorije i Voprinca u audienciu primljena, što je izposlovao naš zastupnik g. dr. Vitezić u Puli.

Glede Voloske deputacije doznajemo, da je ova primila odgovor od namjestničtva, dotične od kot. glavarstva u nedelju dne 3. t. m. u 5 satih i 5 minutah poslije podne, i to povoljan odgovor, da će biti primljena. Kastavskoj hrvatskoj občini odgovorilo se u subotu na večer, da je prekasno, a voloskoj talijanskoj (!) u nedelju po podne, da je na dobul!

Nadalje doznajemo, da je kot. glavarstvo u Kopru posebnom okružnicom javilo svim občinam, da dolazi Njeg. Veličanstvo u Pulu i da će primati dne 4. t. m. u 10 satih deputacije občinah, dočim u Voloskom kotaru nobijaše o tom nijedna občina od političke oblasti obaviešćena. Noznamo zbilja kako da si to protumačimo!

Napokon javljamo, da bijaše naš prvak i narodni zastupnik prosvj. g. dr. Vitezić od Njeg. Veličanstva posebitim načinom odlikovan, što ga je uvišeni Vladar svomu stolu pozvati blagoizvolio. Kao zastupnik, zemaljki ili državni, nebijaše nitko osim Vitezića takovim načinom odlikovan.

Saborski izbor na Rieci. Bilo kod vina ili piva, u kavani il na šetnji, svagdje se je razpravljalo o izborih toliko, da je to već bilo dodijalo, a sada pošto je izbor obavljen, sve je utihnulo. U jutro na 22 junija, kako govori pjesnik, još zorica nobijaše pomolila lica, evo ciela hiljada Csornatonovih plakatah, koji su raznašani i prolupljeni u gradu, na Brajdi, Plasi, Kozali i po svoj Rožini. Kod hotela Denk okolo šest satih već bijaše mal da ne dvie stotine radnikah, koji najveć rade na parabrodih i u tvornici na Mlaki. Ovi ljudi u svečanom odielu došli su po nalogu; pripravljati su barjake s Csornatonovim imenom, nataknuv na klobuko porje madjarsko i rlečko bojo. Pivo njim nije uzmanjkalo premda bijaše rano u jutro. Na sudam satih dodje glasba. Tad se radnici uputiše po gradu. Na čelu jim veliki barjaci, a svaki od njih po jednoga u ruci. Vikali su neprestano: aviva Csornatonil Stranac, koji je to vidio, bit će rekao, tu mora biti veliko oduševljenje, dočim u onoj četi nije bilo nog „pivo", a barjaci kano i oblaci. Idopo su naši radnici marširali u najboljem redu, kako da su uvježbani bili za tu zgodu.

Obišli su najznatnije ulice, pak se okolo osam satih poredali pred magistrat, neprestano vičuć, da živi Csornatony! Kada bi se komu osušilo grlo, nije mu bilo nog skočiti do Tirolca, gdje je bilo sve pladono. Malo za tim ono okolo podeset bosonogo djedurlije sa napisom od karte: Viva Madorspah, okolo kape, ili okolo glave, tko je bio bez kape. Predvodilo je tu novu četu jedan nadriodvjetnik. I on je nosio dva ili tri barjaka. Viču djeca: „aviva Madosbak" pak se poredaše pred magistratom. Viču jedni, viču drugi, glasba svira a izborniei po dva, po tri idu glasovati. Nekoji izborniei bili su obodali, da će glasovati za novoga kandidata, ali vidoši poderanu djedurliju, koja viče: aviva Madosbak, sramili se ići glasovat. Vodja nadriodvjetnik sam među djecom pokuša nadvladati viku radnikah, nu to mu bio jalov posao. On podo za to vikati: Viva il voto libero! Viva il deputato fiumano! Viva Fiumo dei Fiumani! a djeca neprestano čvrče za njim; ali svatko je mogao vidiet, da na protivnoj strani stoji vlada i novci, dočim nisu Madorspachovoi imali nego jednoga il dva bogataša, koji su hotjeli stodnjom pripraviti izbornički reklam.

Nadriodvjetnik videći, da je njegova četa vikanjem iznemogla, povede ju u Lleydovu pivarnu, gdje su djeca od veselja skakala, jer bijaše za njih pivo i tripe pripravno, a možda toga još nisu nigda okusili, budući su odavna ona vremena prošla, kada su šakmi i djeca na Rieci plrovala.

Kada se je junačka četa okriepila, vrati se opet pred magistrat, da na novo viče: aviva Matospat! Njihov vodja sam na braniku, i on „više, a vjerna četa odgovara.

Odbila su dva sata po podne, kada se doznalo za uspjeh glasovanja. Stari zastupnik dobi 270 glasovah, a novi kandidat samih 68. U listinu bijaše unešenih samo 706 izbornikah, a po nomarnosti ili radi drugih razlogah ostalo je neuvršćenih okolo 300. — Dakle, ako se činovnike uzme u obzir, nije ni vlada imala baš sjajnog uspjeha. Šoljaci iz okolice glasovaše kako sami govore za staroga, „zač da tako želi gospodin Ciotte" a drugčije i nemože biti kada svoga Vitezića il Nabergoja žalibože neimaju.

Hrvatska stranka nije glasovala nehotoć dati glasa Madjaru. Mislilo se, da će ovoga puta nekoji glasovati, ali pošto je kandidat kazao, da je riečka narodnost talijanska! (sic) tada Hrvat glasovati nemože i neće.

Imademo još jednu malu stranku, tako zvanu autonomnu, neodvisnu, koja nije htjela sudielovati kod izbora. Program ove stranke nije još poznat, a govori se, da samvodja stranke nozna što hoće, već opozicija za opoziciju.

Nakon proglašenja izbora razbiežala se Madorspachova četa, a naši radnici s glasbom, opet marširali po gradu; pod večer odpočinuše u Cecilinovu, gdje jih čekalo jelo i pilo „a maka". Sve je pladono bilo, a platio je tko platiti može.

Pošto se radnici dobro okriepiše, položiše barjake i podjoše vazda u redu marširajuć put doma. No budući je „in vino veritas", nisu mogli onako veseli a da ne zapjevaju po Corsu domaću pjesmu hrvatski. Sve je dakle uzalud. Riečane okoličane osobito, može se protvarati koliko komu drago, ali ako je počešoš malo, naći ćeš izpod kože čisto Hrvato.

Počet će nas opet pohadjati Madjari; javiti ću Vam o njihovom dolazku i boravku ovdje, a medjutim kliče Vam: do Vidova Vaš.

Brajdar.

Mastna plaća. Iz Kaufanara pišu nam 10. t. m., da je tamošnji načolnik upravio molbu na občinsko zastupstvo, da bi mu ono odlučilo „mastnu" plaću jer da ovako nemože obćini služiti. Načolnikov zamjenik i inače prijatelj, koji je zastupao odsutnoga načolnika, uzprotivio se prvi „masnoj" plaći, a toga manjenja bijahu i ostali zastupnici, te bijaše jednoglasno zaključeno, da se zahtjevi načolnikova molba.

Tako će morati g. načolnik služiti i nadalje bez „mastne" plaće ili odreći se časti, uz koju bi morao omršaviti.

Obćinski izbori u Motovunu. Prijatelj iz Motovuna poslao nam talijanski „Avviso," kojim se obćinarom motovunskim javlja, da će biti izborne listine za budućo trogodišće izložene obćinarom na uvid kroz četiri tjedna od 10 julija napred, a rok za reklamacije, da je ustanovljen od 10—18 agusta, t. j. osam dana.

Upozorujemo naše rodoljube u onoj obćini, da se na vrieme osvjedoče, da li su listine pravilno i zakonito sastavljene, te da pripravc sve što treba za eventualne reklamacije. Uvjeroni smo, da će imati i tamo razloga reklamacijam kano i svuda drugud, gdje narodni protivnici obćinami vladaju. Ujedno ujedamo sve tumošnje naše prvake, da se dadu ozbiljno na rad, da podučo narod, da se složo u listi kandidatah, uobče, da se poslužo svimi sredstvi, kojo njim zakon dozvoljava.

Narodni protivnici rade već sada nasamo po zakonu, već se služo kao za pripravu prostačkimi i nezakonitimi sredstvi. Tako su primjerice 1. t. m. u Motovunu g. župnika J. Liloka pjeskom obsipavali, za njim vikali i derali se, a šujemo, da se pripravljaju ti širitelji kulture vrućom vodom, ogujom itd. naše izborniko dočekati. Nije njim dakle dosti, da pozivlju izbornike k sebi, osobito one, koji su zadužoni, te njim se grozo svakojakimi strašili već hoće, da jih zastraše i barbarskimi djeli, kojih nobi smio tolo pamotan čovjek niti spomenuti.

Ufamo se, da se nođe dati naši izborniei niđim zavarati ili zastrašiti, to da će političke oblasti poduzeti s hodno korake, da se izbori obave zakonito i slobodno, jer bi inače na nju pala sva odgovornost za mogući nered ili nezakonitost.

Crkvica sv. Cirila i Metoda u Rimu. Dne 2 tek. mj. bijaše posvećena u Rimu nova krasna crkvica (kapela), koju je dao sagraditi u baziliki sv. Klimenta sv. Otac papa Lav XIII. na čast slavenskim apostolom sv. Cirilu i Metodu. Temelji kapelici bijahu položeni prigodom vollkog slavenskog hodočašća u Rim god. 1881.

Posvetu crkvice obavljenu je velikim sjajem. Sv. Otac dao je napisati na slici, koju predstavlja sv. Cirila, nekoliko glagoljskih riečih glagoljskimi slovi, da se tim bolje pročuli veliko poslanstvo, koje je vršio sv. Ciril među slavenskimi plemeni.

Ovu vlast šaljemo napose na utjehu poročkomu listiću, koji je onomad hotio predstaviti sv. Otca kao neprijatelja slavenske liturgije, koju da tobož zabranjuje il ukida.

Bogata lovišta. Jedno najbogatijih lovišta u pogledu srnah biti će po svoj prilici lovište grofa Monsdorff-Pouilya u Boshovitzu u Moravskoj; tamo bo je tečajem prošle saizone ubijeno preko 3000 komadah srnah. Najveće pako bogatstvo u pogledu medjedah postoji od svih europejskih zemljah valjda u Sedmogradskoj; tako je n. pr. za prošlo saizone ubijeno samo u lovištih grofa Telekija više od 50 komadah tih grabožljivacah. U posjedih barana Nathaniela Rotschilda, nedaleko Schillersdorfa u Slezkoj, ubijeno je 7000 komada gnjotelovah.

Životinje u dubokom moru. Duge se je tvrdilo, da ribe, i u obće sve morske životinje, nemogu živiti u velikih dubljinah, jer im tuj manjka posvema svietle i toplina, glavni uvjeti života. Novije doba učinjeni pokusi u morskoj pučini nedaleko Maroka oborišo posvema tu tvrdnju, jer u dubini od 500 do 4000 metarah nadjoše raznolikih ribah, rakah i morskih paukah; narav je providila mnogo tih životinjah sa fosforujućimi pločicami, kojo jim razsvietljuju tminu morskog ponora, a drugo, koji puzo po tlu, vodi mjesto očiuh neka vrst tankoćutnog pipala. Nadjoše i ogromnih spužvah, u obće su životinje slične onim, koje se gibliju i žive blizu ili na površini morskoj, nu ustrojeno po naravi prama životnim potrebam uvjetovanim u toj silnoj dubini.

Kako se je pijanac pomirio sa svimi svojimi neprijatelji na smrtnoj postelji? Pijanac neki dade si donesti čašu vode, te reče: prije smrti valja, da se sa svimi mojimi neprijatelji pomirim — i na to izpijo čašu vode.

Nemila viest. Iz Napulja pišu, da se je u selu Corato, nedaleko grada Barlette, pojavila kolera, te da je od pet oboljelih osobah, umrla jedna. Iz Catanije i Palerma dolaze još groznije viesti, da tamo već do stotine osobah na dan oboli, a mnogo jih umre. Očuvaj nas Bože to strahote!

Ponudbena razprava kod vojničkog oskrbničtva. Dne 20. julija 1887. u 11 sati prije podne biti će kod c. kr. vojničkog obskrbničtva u Tratu pismeno-ponudbena-razprava radi iznajmljenja dostave siena, te siećeno, posipne i krevetne slame, zobi drvah za gorivo i kamenitog ugljena za tršćansku i koparsku posadu; za dobu od 1. sept. 1887. do konca agusta 1888.

Isti dan primati će se takodjer prodajne ponudbe za dostave od 2500 kub. met. tvrdog gorivog drva za Trst.

Potanje ubaviesti mogu se saznati iz oglasa u službenom „Osservatore Triestino" dne 8. julija 1887. uvrštenom, te ponudbene tiskanice, ložeće kod tršćanskog c. kr. vojničkog obskrbničtva, koje se dobiva (takodjer poštom) uz cienu od 4 novčića, kod imenovanog obskrbničtva.

Neuku nauka.

Kolci za vinograde. Ondje, gdje loze nisu gojene u redove, pa se mogu na žicu privezivati, od veliko su zanovoti po gospodara kolci ilili taklji, i to s dva razloga. Najprije, jer je težko nabavljati dobrih kolacah i uz prikladnu cienu, a drugo jer kolci lako gnjiju. Ognjijenje kolaca, može se donekle zapriečiti, ter njihova trajnost produljiti, ako se postupa kako sliedi. Uzmu se kolci po mogućnosti od jednake debljine, po svoj dužini oluđti im se kora, pa zaoštre na jedan i na drugi kraj. Nuzto se stavi kuhati na vatru katranu, i pripravi se smjesa od 2 dila popela i 1 dila živog vapna u prahu. U vreli katran umoći se jedan kraj kolca nešto za 50 cm. pa se drži neko vrieme u tom vrelom katranu, onda se izvadi pa posipe onom smjesom od popela, pržine i živog vapna. Ova smjesa se okori na kolcu i čuva ga od gnjilobe. Ista radnja obavi se i sa drugim krajem kolca. Jedne godine zasadi se kolac jednim krajem u zemlju, a drugo godine drugim. Na taj način suši se ciela godina dana onaj kraj, koji je godinu dana prije tripio od vlage u zemlji. A vlaga pak nemože da ga lako natjera na gnjilobu, jer s jedne strane brani to katram, a s druge tvrda kora od pržine, popela i vapna. Za prirediti na ovakav način 1000 kolacah, potreši se nešto okolo 65 novčića.

* * *

Talog od kave kao djubar (gnoj). Premda kava postaje danomice skuplja, ipak se ona danomice rabi sve više. U Austriji računa se poprieko, da svaki stanovnik potroši 1 kg. kave, u Belgiji 3 kg., u Holandiji čak 5 kg. na godinu. Koliko duklen taložine mora da ostaje, to je novjerojatno, a sva se ta taložina gubi. Istraživanjem uvjerio se je kemičar Payen, da taložina od kave sadrži puno dušičnih sastavinah i fosfornih solih. Taložina od kave je osobito prikladna za gnojitbu cvieća, jer ne samo da daje hrane zemlji, već ju i rahli i čuva dotično cvieće od uših i drugo gamadi.

* * *

Maslac može se čuvati frižak i sladak preko godine dana, ako se drži u razsoli, koju se priređuje kako sliedi: — U 2½ lit. vode rastopi se toliko soli, da se voda nasiti, pa se toj razsoli doda 60 grama salitrovine i ½ kg. sladora. Ukuha se sve dobro, opjeni, pa pričeka da ohladi i da se otaloži. Dok se to dogodi, izgnječi se i osoli maslac dobro, pa umjesi u dugoljaste komade od ½ kg. — Svaki komad zamota se u kopronu (mousselin), pa nasloje u zemljeni lonac. Povrh svih komada metne se komad ploče posve čist, pa onda ulije rasol, da oblije ploču za 2 ili 3 prsta. — Lonac se onda privrže pergamentnom hartijom ili se inače zatopi. Ako vremenom izhlapi nešto razsoli, nadolije se.

Dopisnica uprave.

Od dne 4. do 9. t. m. pripošlše nam predplatni: P. n. gg — Dr. V. A. Djakovo do konca g. 87. — A. J. Karlovac do konca g. 87. — Čit. Klanjec do 30 agusta g. 87. — M. M. i J. P. Bell do konca g. 87. — E. P. Karojba za 6 izt. do konca g. 87. — S. R. Port-Olivetto do konca g. 87. — J. M. Kopar do konca g. 87. — I. P. Kastav za g. 87. — Dr. F. Porač do konca g. 87. — Čit. Gorica do konca g. 87. — I. O. Kanfanar do konca g. 87. — M. R. Mallnska za g. 87. — Čit. Kastav za 2 izt. do konca g. 87. — I. S. i S. M. Kastav do konca g. 87. — I. K. Bell za g. 87. (dobit će knjige doskora) — Š. L. Volosko do konca g. 87. — Čit. Podgrad za g. 87. — M. J. Sv. Vid do konca g. 87. — Čit. Mrkopalj do 30. agusta za g. 87. — F. S. Bačva za pol g. 87. — Dr. F. S. Boč do konca g. 87 — K. H. Zagreb do konca g. 87. (ostalo smo izručili, srdačan odzdrav) — O. J. Korte do konca g. 87. — V. H. Sušak do konca g. 87. — M. V. Rakovica do 30. agusta g. 87 — S. D. Novi za g. 87. — S. J. Zabiči do konca g. 87. — F. T. Tinjan do konca g. 87. — F. R. Brgud do konca g. 87.

Lutrijski brojevi

dne 9. julija.

Beč	78	2	44	40	15
Gradac	76	00	58	44	13
Temešwar	24	6	83	39	15

dne 13. julija.

Brno	81	9	36	37	30

IGNAC VISINTINI
U BUZETU

Napravlja svake vrsti fotografijah u naravskoj veličini a samo po for. 3 za svaku fotografiju.

Djelo se izvršuje crnom krodom a posve je slično fotografiji s uljom.

Tko bi želio kakovo njegovo djelo, neka se obrati na njega u Buzet (Pinguente), te će biti u roku od osam dana poslužen.

Isti prodaje također slike sv. Otca Papa u naravskoj veličini za stan i crkvu, i to samo po for. 3 za komad.

SKLADIŠTE
crkvenih stvarih

Marije Cosulich i Adele Demarchi
nasliednice Katarine Garusa
Trst, Via nuova br. 1.
Pošiljke su carine prosto. 10-3

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se ozdravljaju podpuno i sigurno sve želudčane i živčane bolesti, također one koje su ustavljanjem svim liečničkim sredstvi, osobito pa kroničkoj katarh i slabost v želudcu i drolju, krč, slaba probava, zlobol, jako kucanje srca, glavobol i dr. Kapljice sv. Jakoba, koje su sastavljene po navodu kaludjera grčkoga **samostana »Astra«** iz 22 najboljih zdravilnih biljkah iztoka, koje su svaka za-se i dunas priznane kao ždravilna sredstva 'prvo vrsti. Ovo sastavljenje jamči dakle za siguran uspjeh ovih kapljicah. — Ciena 1 staklenke **60 nv.** 1 velike staklenke **f. 1·20** prama poštnem pouzeću ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih ljekarnah.

Glavne skladište: M. Schulz, Hannover, Esshierstrasse 6, dalje u Trstu I. Saraval, »All'Amazone Trionfante« i Prendini. — Na Ricci A. Mizzan. 26—6

Najveća novost.

samo for. 5.25
stane novoizmišljeni Washingtonski
remontoirni sat,
koji se bez ključa navija, te se jamči za njegovu točnost kroz 5 godinah. Nus togu dobije se i divni lanac iz amerikanskega duble-zlata. 6—3

Samo ovaj sat može nadomjestiti zlatni sat i, to 1. rad izvrstnega regulovanja, 2 radi njegovo točnosti 3. valled svoga dičnoga okvira, to se može dakle svakomu preporučiti.

Dobiva se samo uz gotov novac ili uz požtarsko pouzeće Naručba neka se pošiljaju na
Warenhaus zur Monarchie
Wien III Hintere Zollamts strasse 9

Proljetni liek.

Kao najstariji i najizdatniji **proljetni liek za mlado i staro**, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučuju najslavnji ljoničnički kaneelitati domaći i inozemski, već odavna uporabljivanje slovede i mnogoputa sa kolajnami odlikovane

Budimsko

Rákóczy vode

koju dakle ponašice proporučati niti potreba.

Ova se voda dobiva u svojem stanju u svih ljekarnah i trgovinah sa zdravilnom vodom **Skladište u Trstu** kod gosp. **IVANA CILLIA** i kod vlastnikah zdenca 14—20

BRAĆE LOSER.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija v Ljubljani

na ozdravlja samo odrasle, marveč je najboljše sredstvo za glistavce otroke, in marsikteri mati, ki je rabila to lečilo za svoje otroke in družino, nam spričuje s hvaležnim srcem, da ji je to zdravilo obvarovalo otroko najnevarnejših bolezni, ki tollkokrat izhajajo očine iz glistavosti.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·36** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucchio in Rodinis; v Dinjanu Reki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pasinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Visinadi Patelli, v Poreču Oanduslo, v Buiih Bonetti in v vedini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 26—50.

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastope okužjenja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgočo vodo, mečenje postelje, puščanje krvi, zabitje vodo, ne za vas bolezni mehurja, drobja in živov. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 10—38—104

C. Strastzi,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv.

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:
2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3% » » » » » 8 »
3½ » » » » » 30 »

Napoleoni:
2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3% » » » » » 3 mesi
3½ » » » » » 6 »

Banco Giro:
Banconote 2½ sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni
sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco sposo.

Acquisti e Vendite
di valori, divisa e incasso coupons ½% provvig.

Antecipazioni
sopra Warrants in contanti, interessi da convenirsi.
Mediante apertura di credito a Londra o Parigi ¼% provvig. per 3 mesi.
» Valori 6½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.
Si accettano in custodia carte di valore, monete d' oro e d' argento banconote estere ecc. a condizioni da convenirsi
Trieste, Marzo 1886 28—48—20

Dobiva se v vseh knjižarnah **13. nakladi**, ravno izašla **modio. svetovalca**

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih o nastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM
11 Braunschweig. 21-52

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju.

Telefon br. 425

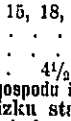

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sasma svilni for. 27, 32.
ODIJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz češljano vune sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODIELA za dečke for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač
v **PRAGI,** Graben br. 19 novi, vis-à-vis gosposkej ulici

Vanjsko naručbo izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 16—50

Telefon br. 425

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju.

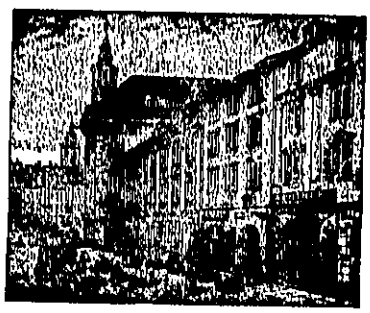

Lekarna
Trnkóczy,
zraven rotovža
v Ljubljani
na
velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in **sveža** zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prišli pismenih zahval o naših **izborno skušenih** domačih zdravilih. Lekarno Trnkóczy-jevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradci (na Štajerskem) ena pa v **Ljubljani.** P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da **spodaj** navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako le napravi: **Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrstno vspeh pri vseh bolezni v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper **mankanje slasti pri jedi, slab želodec,** urák, vetrove, kolike, zlatenico, bljuvanje, glavobôl, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, glivje, bolezni na vranici in jetrih in zoper zlato žilo. Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 6 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se tista istinita **MARIJACELJSKE** kapljice dobivajo samo v lekarni **TRNKOCZY**-ja, zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Schutzmarke)

(**Gloit**) je odločno najboljše zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih bolečine v križi ter živih, otekline, otrpnole ude in kite itd., malo časa da se rabi, pa mine popolnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahtevajmo samo **»cvet zoper trganje** po dr. Mallóu« z zraven stoječim znamnjem 1 steklenice 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

Ć- ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za **odrasle in otroke,** je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolečine: 1 steklenica 56 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirup za 56 kr. je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat siljno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavo žlu, otrpnulih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po prsih, bezavnik, vseh naleznjivih kožnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratnih boleznij, ter odpravlja vse griže, ondi vzdržuje konje debelo, okrogle i lakrone.

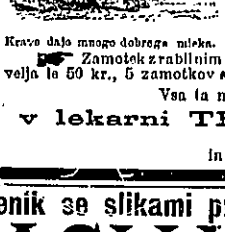

Krave dajo mnogo dobrega mleka.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konjo pomaga pri prehlajenji, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpnenji v boku, kelj itd. Otekanji nog in členjih na nogah, izvijenji od čaji na členih, opravo ranjki itd. a kratka pri vseh vnanjih boleznih in bibah. Steklenica z zabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steki s zabilnim navodom vred **samo 4 gld.**

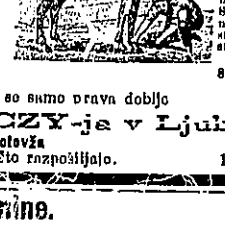

Vsa ta naštetu zdravila se samo prava dobijo
v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani
zraven rotovža
in vsak dan s pošto razpošiljajo. 11—12 —7

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarniškega pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,
povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo.)

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 29. U Trstu 21. julija 1887. Godina XVIII

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pismu tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redaknih stoje 30 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskim naputnicom (vaglia postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarine.

Na malo jedan broj 5 novč.

Urednictvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 13.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Bratski savjet.

Koncem prošloga mjeseca donio je naš ljubljanski drug «Slovenski Narod» pod naslovom «Nasvet primorskim Slovanom» dopis iz Savinja, kojim podaje primorskim Slavenom, napose nam iz Istre, toli srdačnih savjetah te izrazah ljubavi i bratimstva, da nemožemo od manje, a da se na sućut i ljubav tu neosvrnemo, te iskrene savjete brata Slovenca za nekoliko opazakah popratimo.

Dopisnik izjavlja ponajprije, kojikim veseljem prate naša braća u Štajerskoj narodni naš napredak, jer da oni znadu najbolje oceniti naše pobjede u Pazinu, Buzetu itd., budući vode i sami borbu kao što je naša.

U toj borbi da jih najbolje podupiru narodni novčani zavodi, posujilnice, kojih imado uprave u južnoj Štajerskoj liep broj, i to više nego li jih imadu sve ostalo slovensko pokrajivne. Sve to posujilnice, na čelu njim Mariborska i Celjska, zatim Ptujska i Konjiška, da naproduju izvrstno.

Pomoću posujilnicah, da su se otresla braća naša u Štajerskoj skoro posve tudjega kapitala, ili bolje rekuć, da su zadobili natrag dio domaćega kapitala, kojeg su prije ulagali u njemačke štedionice i kojim su Niemci gospodarili, ponosoć se bahato, da imadu kapital; ali kapitnl taj bio je slovenski, a s njim su Niemci sirotu Slovenca tlačili i gazili, osobito u vriome izborah.

Sada, da su se pomoću posujilnicah oslobodili gospodarskih pijavicah, oderuhah, kojih bijaše mnogo u redovih narodnih protivnikah, koji su ubogog seljaka uništavali, bacajuć ga bez milosrdja u siromaštvo.

Broj eksekutivnih dražbah, da se je silno umanjio, te je usljed toga svuda opažati u materijalnom obziru najlipši napredak.

Pritisak protivnih novčanih mogućnikah i neprijateljskih novčanih zavodah, da je kod izborah skoro posve prestao; ovi da su sada zadovoljni, ako dodje k njim dobar gospodar po novac. — Pošto se netreba više slovenski seljak klanjati niemškutarskomu vjerovniku, stupa sada bez straha i većim ponosom i samosviesti k izborom, da glasuje tako, kao što to zahtjevaju materijalne koristi slovenskoga naroda.

To je sjajan uspjeh, kojega su tim postigla braća Slovenci na narodno-gospodarstvenom i političkom polju, što su u prave vriome oživotvorili tako liep broj narodnih posujilnicah.

U Primorju — kaže dopisnik — josu slični narodno-gospodarstveni odnošaji — samo jošte žalostniji nego li bijahu prije u Štajerskoj. Bogatuši josu skoro sve sami Talijanaši, a ti deru ubogu slavensku raju do biolih kostijuh.

Primorski Slaveni — kliče dopisnik — uspjeh Slovenacah na dolnjoj Štajerskoj neka Vam služi kao primjer. Osnivajte posujilnice!

Primorje imado do sada u Kopru jednu jedinu posujilnicu, koja je u izvrstnih rukuh, te koja uspješno radi. Nu, ta je samo za koparski kotar; šire nemože svoga djelokruga pružiti. Za ostalo kotare moraju se nove posujilnice osnovati.

Prije svega pako imala bi se posujilnica u Pazinu oživotvoriti.

Pazin je središće i srdce Primorja. Tuj osnovana posujilnica zadobiti će brzo veliku važnost protežuć postupice svoj djelokrug po svih ostalih stranah Primorja, dok se i tuj neosnuju posebni novčani zavodi.

Zatim razpravlja dopisnik kako je u Pazinu najlaglje oživotvoriti naprednu posujilnicu, jer da se je tuj udomio narodni odvjetnik g. dr. A. Dukić, a izkustvo da uči, kako je neobhodno potrebit kod novčanih zavodah čovjek, pravniški naobražen. —

Kod osnivanja posujilnicah u Primorju, da će njim za stalno na ruku ići ravnateljstvo koparske posujilnice, a nemanje i »savoz slovenskih posujilnicah«, na čelu kojih stoji poznati rodoljub i zemaljski zastupnik g. M. Vošnjak u Celju.

Posujilnice, narodno novčane zavode — završuje dopisnik — moraju imati primorski Slaveni, ako hoće napredovati bilo u narodnom, političkom ili u materijalnom obziru. Takove zavode moraju imati, hoće li, da budu njihovo djelo, njihov napredak imao čvrst i stalan temelj.

Mi smo od srdca zahvalni čestitomu rodoljubu iz Štajerske, koji nam kaže otvoreno, iskreno i rodoljubno put k našemu naprednomu napredku. Vruća je i naša želja, da se njegovi plemeniti predlozi čim prije oživotvore, znajuć, da dok bude naš puk novčano ovisan od narodnih protivnikah, da neima govora o pravomu napredku, najmanje pako o posvemašnjem oslobodjenju našem izpod tudjeg jarma.

Rodoljubi naši širom Istre! promozgajte temeljito iskreni savjet brata Slovenca, koji nam želi spas i slobodu našu. Svaki Vaš savjet ili naputak primiti ćemo objeručke, pak da ujedinjenimi silami pomognemo biednomu narodu, koji strada i trpi najvećma s toga, što se u nevolji mora utećі svojim najljućim protivnikom.

Pružimo mu dakle pomoćnicu-ruku, koju će on, kada bude jednom samosvojan i slobodan, blagoslivljat do zadnjeg daha!

DOPISI.

Iz Buzeta. (Prva obćinska sjednica. — Konac). Kako Vam obećah, ovo me, da Vas izvestim o zadnjih točkah dnevnoga reda prve obćinske sjednice.

XVII. točka: Ima se odlučiti o pitanju glede izplate Iv. Petritiću, Iv. M. Matkoviću, I. Corovou i L. Poropatu. Obćinsko zastupstvo zaključi, da se izruči to pitanje financijalnomu odboru na pretres.

XVIII. Ima se odlučiti glede razkužljivih liekarijah, koje je pružilo liekarnik Iv. Formeglia. I ova točka bi izručena financijalnomu odboru, da razvidi u koliko su opravdani zahtjevi g. liekarnika, pak da zastupstvo o tom izvjesti.

XIX Odlučiti o pitanju bivšeg predsjednika g. A. Bigatto, da mu se izplato remuneracije u iznosu od for. 461. Za stupstvo zaključi, da se i ova točka predade financijalnomu odboru, koji će ju proučiti i o njoj zastupstvo izvjestiti. K ovoj točki imademo samo toliko primjetiti, da je bivši predsjednik g. Bigatto prije nego li bijaše u odbor izabran, obećano, da će se odreći kao član odbora -- budo li izabran — svake plaće, a pošto bijaše izabran predsjednikom, dade si odmjeriti mjesečnu plaću od for. 45.

Tako Vam se je mirno, tiehno i u najlipšem redu svršila prva obćinska sjednica, a mi se ovrsto nadamo, da će tako i u budućo biti.

Pogled po svietu.

Trst, dne 20. julija.

Austro-Ugarska: Na političkom polju neimamo ovih poslednjih osam dannah u Austro-Ugarskoj nikakvo važnije novosti. Ljetna sparina, koja je gospodu diplomate potjerala u razne kupelji i kladilišća, nedopušća, da se europejski mir već za sada naruši. Za Slavane, napose za nas primorske Slavene dogodio se ipak takav dogadjaj u našem javnom životu, da ćemo na nj žalibože dugo i dugo pamtiti. Nemila smrt ugrabila nam je naime ponajbolju silu na političkom polju, onoga okretnoga, ustrajnoga, požrtvovnoga i nesebičnoga vodju tršćanskih Slovenah, prevriednoga urednika «Edinosti», g. Viktora Dolenca. Udarac je to prevelik za naše kukavne političke odnošaje. Na njegovom prera-

PODLISTAK.

Nesretna oklada.

(Crtica iz pučkog života. Napisao F. Hlamski.)

Zima je u cviotu a godina je 187... Nesnosna studen, koja se svom žestinom spustila na tu blaženu zemlju, nije poznata niti najstarijim ljudem malenog gradića V., što no se ponosno uzdiže na jednom od nizkih brieuljakah ponajvećeg stoka naše mile Istre. — Sve što se misliti može, gleda, da izbjegne ljutoj zimi, da si nadje toplo skloništo. —

Večer je dneva „Nedužne djećice“ a jedanaesti po prilici sat. — Blieđi mjesec plovi mirno običnim svojim putom po zviezdanom nebu i motri pozorno, da li će se koji od smrtnikah usuditi i ovo noći počiniti kakvo nedjelo. —

Vjetra silna neima već samo studeni, lice izjedajući vjetrić poigrava se lišćem zelenih maslinah, što no, poput zelenog vienca, s jedne strane kite sivo zidine starinskog gradića. —

Osim što ti kadšto dopre do ušiuh šum mrtvo se odbijajućeg mora o strme klisure, sve je inače mirno, sve spokojno, kao da se nalaziš sam samcat na površju tog čemernog svieta. —

Nu, prodjemo li malko uzkom ulicom, tamo mimo kuće krčmarice Mice, odmah ćemo se osvjedočiti, da još netko osim nas živi il bitiše. —

Kroz maleni prozor nizko kućarice slabo titra svjetlo uljeno svjetiljke, čije se polutamne zrake gube na posivljelom zidu protivne kućice.

Hajdo, zavirimo malko kradom tko to jošte bdije. —

U jednom kutu malene sobice, koja je ujedno i kuhinjom, posjela se za maleni stol četiri mužkarca. U onoj polutami jedva možeš razpoznati svjožest onih mladonačkih licah i osobitu radost, koja se, ničim nepomućena, na njima odsieva. — U sredini stola oholo se koči oveliki vrč, kojega je izbočeni trbuh napunjen rumenom kapljicom.

Po pojedinih kretnjih tiela, osobito rukuh i očiuh opaža se, da igraju karte.—

„Baci karag!“ krikne jedan iz družtva.

„Ne imam“. — Odgovori drug mu.

Briškulu!

Tricu doljo!

Paf! Pif! Paf! Eto ti sve karte na stolu i partija gotova. —

Mica! donesi vina!

Do sad neopažena, skoči se najednom negdje iz zakutka pristala ženska. —

Po plavoj joj kosi, koju je pustila u podpuni nemar, rekno bi na prvi mah, da je to slika zabrinute majke, kojoj se hiljade svakojakih obiteljskih misli kola po glavi. — Nu, ako joj dobro promotriš ponosno držanje, ako ti ne izbjegnu oku oni mili i žarki pogledi, što no ih, uz ingahni posmjeh na rumenih ustnah, izmjenjuje sa jednim od onih momakah, to napokon ružičasta rumen, koja joj milo krije ono liepo lice, tad ćeš odmah priznati, da Mica nije majka, već djevojka, kojoj nobijaše još to sudjeno, da okusi sreću bračnoga života. —

Djevojci će od prilike biti osamnaest godina. No, kako ju je blaga mati narav obdarila liepim stasom i podpuno razvijenim tielom, rekno bi čovjek, da ih broji bar dvadeset i pet. — Koliko je razvijena tiela, toliko je opet vragolnasta, al ujedno hrabra i vatrena duha. Neima u mjestu momka, koji bi bio vriedan varavim poljupcem obožčastiti poštono joj lice.—

Mica nije domaća djevojka. — Ona se je zajedno sa majkom i mladjom joj sestrom pred malo godina amo doselila.— Veli, da je iz susjedne Kranjske, a to joj i izgovor kaže. Otac joj je već odavna umro. Čim se je zanimao, ne znamo. — Ostav tako njih tri žensko same, podjoše po svietu trbuhom za kruhom, dok ih puk. slučaj ne donese i u gradić V. Iz prvog početka otvoriše nekakav dućančić, na videć, da im posao ide trajno, napustiše to, te pokušaše otvoriti krčmu. Tuj im sreća bolje poslužila, jer akoprem se nisu mogle pohvaliti bog zna kakovim dobitkom, ipak su mogle mirno i bez oskudice živoriti od dana do dana. — Sve se je dakako imalo zahvaliti marljivoj i štedljivoj Mici, koja je bila u kući stroga gospodarica. Mica, daj nam račun!

Imato deset litarah po dvadeset i pet.—

Dobro je, zapiši i lahku noć!

Lahku noć!

Upravo je druga po polnoći, doba, u kojoj, kako babe kažu, vukodlaci, vile i razne sablasti svietom obilaze. — Tihi je mir i pokoj već odavna razprostro svoja lahka krila nad drevnim gradićem i bacio jur umornu mu djecu u zlaćano krilo žeijenoga sanka. — Nigdje daha, nigdje žive duše, koja bi i najmanjim smetanjem mogla poremetiti taj blaženi mir. —

Nu, usred one čarobne tišine, najednom se čuju uzkom ulicom gusti, nestalni koraci, a malo zatim i vesela pjesma. —

Glasovi im nisu baš sasma u redu. Niti noge no stoje baš čvrsto, te da nije okolo zidovah, o koje se često podupiru, više puta bi robra zemlju poljubila. —

Tć, kamo ih nevolja nosi?! Zar još nije doba njihovu počinku? Zar se ne boje, da će mnoge probuditi? Eno, već se čuju u susjednoj kući, kako majčino zlato u zibci „maače“ te se neće umiriti dok mu brižljiva majka, koju možda upravo sada najsladji san grli, ne zadovolji sladjanim napojem. — I nepogrješivi „kukuriku“ najavlja već negdje iz svoga ležišta

nom grobu plaču ne samo braća Slovenci, već dapače i svi Hrvati, koji ga poznavahu, jer je on vazda toplo preporučao i zagovarao ljubav i slogu medju ova dva susjedna plemena.

Medju Njemci u Českoj počeli se pojavljati ozbiljni glasovi za mirom izmedju Čehah i Niemcah, stanujućih u kruljevini Českoj.

U Hrvatskoj nastao je prepir izmedju grofa Draškovića i bivšega predsjednika kluba vladine stranke Vukotinovića. Onaj je naime izjavio u bečkih novinah, da je neki uvaženi član vladine stranke nudjao stranki p.ava 30 saborskih mandatah, ako kod izborah uzradi proti neodvisnoj i središnjoj stranci. Vukotinović ničče gornju tvrdnju, a grof Dražković ju ponavlja očitujuć, da imade za to i pismenih dokazah.

Srbija: Neke su ruske novine javile, da kani Austrija Srbiju svojimi četami okupirati. Viest ta se biogradskimi i bečkimi novinami odlučno pobija.

Bugarska: Članovi bugarske deputacije, koji su izručili novoizabranomu knezu Ferdinandu zapisnik sjednice, u kojoj bijaše izabran bugarskim knezom, nisu se još'o iz Beča povratili u Sofiju. Sa svih stranah dolaze viesti, da prine Koburg neće biti od velovlastih priznat bugarskim knezom.

Rusija: Iz Petrograda javljaju, da prine Koburg neima ni najmanjeg izgleda, da bi mogao za sada zasjesti bugarski priestol. Ruski car i carica povratili su se 15. t. m. iz finskih pokrajinah u Peterhof.

Francezka: Francezki sabor poprimio je 18. t. m. velikom većinom glasovah vladin predlog o pokusnoj mobilizaciji. U tom naziru Niemci izazivanje sa strane Francezah, kojim se grozе kao i malenoj djeci.

Italija: Službena »Polit. Corrospondenz« javlja, da rasto kod europejskih dvorovah sve to više ugled i upliv sv. stolice, što se imade pripisati obzirnomu i mudromu postupanju sv. Otca.

Njemačka: Njemački cesar odputio se i ljetos u Gastein. Radi njegova putovanja, da su na nekojih prugah poprimljene stroge mjere sbog sigurnosti, jer da bijahu na nekojih mjestih po revolucionarcih razdieljene cedulje, kojimi se je upozorivalo na putovanje cara.

---

skori dolazak svoje miljenice — rumene zorice. —

Ne će potrajati dugo a bliedi će mjesec prevaliti svoju običnu prugu. Nu, kao da mu se ne da mirno napustiti onaj neizmjerni broj igrajućih se zviezdah. — Zar mu je možda bistro oko zagledalo ono tamo, kod crkvice sv. Antuna, četiri noćnika, te bi rado znati, što li sada kane?

Nješto se pripiru. — Njihova se buka u onoj noćnoj ćutišni daleko razljega po dubokih dragah. — Eno, jedan dižo u vis piest, da njom udari druga. Treći mu ju na vreme ulovi. Nastane kratko komešanje, pak opet mir, kao da nije ništa bilo.—

Jedva petdeset koračajah od crkvice sv. Antuna, eto ti crkvice sv. Ivana, koja se nalazi uprav u sredini stana pokojnika — turobnoga groblja. — U crkvici titra slabo svjetlo. Biti će u nutri sjegurno koji čovjek, koji božji stvor, koji je prijašnje noći pod nadzorom zabrinuto majke, sestre il brata mirno počivao u toplom krevetu, noćas leži nepomično i zapušteno od svih med četiri daske, a sutra već ništiti će ga čitavi hvat zemlje, koje težinu ipak osjetiti neće, jer ga nemila smrt oslobodila svake muke i boli, lišiv ga duše — živih osjećaja. — Koliko li promjene u životu čovjeka u cigla dva dana! —

(Dalje sliedi.)

Razgovor na božjem poju*)

med trojicom od trih podkomuni

Vižinadac: Nedavno spoznali smo mi nike fratre, ki su na božjem poju stanujuć, molili blaženu Divicu Marију za blagoslov i mir u našoj podeštarji; bilo je poli nas drugačo življenje: por bako, nismo si razprikidali život, kako bomo sada, poli burice teranu, peršuta, sira i hlibca smo vesolo „ajninonali i bugarili".

Labinjac: Istina je to kume. Sada svaku večer od pota mokrom stomanjom doma pridemo, i namesto, da bimo se pokrepili zalogajem peršuta ali kušićem sira, pak to zalili s črnom božjom kapljicom iz bačvice, žlempamo onu, ka je proz kolura iz komunske štorne.

Kastelirac: Po krajovića Marka, samo kad pomislim koliko bronat grozja natrgam od lita, vajo mi se čelo sgrišpa, vlasi mi se zdižu, muštači mi se rže kako buoini kad se stane na broka: pršut prodat, sir, jaja i maslo prodat, grozje prodat, turkinju al fermenta kupovat i ono malo vina, koga napoštam za kakov god i za tožako; al kad mi dohinca sad ovaj sad onaj kroz lito na vrata, komu se nenadam, s kakovom hartom, da moram platit za to i ono i to ošm braće već da to sve prodat, — žonso moj, nefali mi nogo, da iz koža skočim.

Viš.: Oštrlga, to je istina, to pladanje nas taro ja.

Lab.: Hunout ja bija, ko no pravo doto.

Kast.: Po majku broka, nad komun ima komunsku dužu od Kamalićevo stanovlje i šteju od kapitulskih poji; po onih pašikli raztrikalo bi se brigad čičarskih ovac; po onih grabri mogà bi se našla šutat i s krivat desat lit.— Ča, ko ni puti, bi se jih moglo storit; je more bit dosta, da se iz komunalo štoure izmuze i nekolmi soldići šanta plati! Mogla bi rendit po koji miljar, a no pet stotin. Govorim pet stotin, kako niki to, da je tako; zač po Istriji je dosta raprežentanti, kim je gušt zavlikat: „a viva" a za drugo zaviju z nosom pak zajik za zube kako vlene podropnice šjorske. To ti je sreo za patrijo! — Pak još imaju koraja pokjat i hinit soldo za niku salamonsku „Patriju" prtko mora! Tamo, tamo na komunolo bi imali obnešat oči — pak bimo imali sira, mosa i vina kroz ollo lito u hiži.

Viš.: A naše Košćero, naše strane, prosudite jih gor i dol na livo i desno, rekli bi naši gvardjani, ki moraju Fakinom brajdo čuvat i poja stražit, podobno su po svojej daljini i šćrlni principatu Montenegra — nego su proz principa. —

Ki god je pošten, pušćan mu noka sudi ku kurist nam s ovo strane to Košćero domaćin. A praja para, ki je kriv, da je naša kasa puna kako i rošćato vodom. A bome vero dandanašnji je moda, da se kuntrade — a nova i mlada je naša čitâ Vižinada — lišpaju i glade; ter po tih kuntradah gremo i mi kako i zoc kad po cesti u brlog dojde, u hižu Božju, da ne rečem — Bog mi grihe prosti — u magazin —; ter bi reć, da nas i Bog zapušća kad smo proz popi. . .

To dà, mi čujemo karlinote i trombote, tambur i pijato žvinkat; po tih kuntradah se šijori i impikati*) šećú: lahko je onda razumit, da, kad svi ti štrmoraju, mi tim smućeni, nevidimo ni nočujemo kad ni kako evanciga i šestice iz kase evenkaju i putuju po putu vikovičnoga pogubljenja

Lab.: Po boškice, ako ste kad lotos bili po svetoj mše pred našom crekvcom, ste valja čuli predikanća Gardelina, ki poveda junačku skrb naše raprožentance. Recite nu, ki bi se š njim prehtà, kad ga nemore krvavi potch nadkukurikat i žvrlasta žaba nadškrgatat. Ki će mu zajik prestrić, kad ima oštre zube? Kako „očenaš" zna on brojit njihovo zasluženje, zač da oni nisu smutljivci puka, zač da ni potroba kukurikat ni škrgatat kad je gracijo božjo. Pak ki ima znat za njihove konžiljo šuto za fonidu, komunelu i za druge afari? Ki pak je kurjoš znat, kako i Gardelin, kamo komunjski fiorinići sbrišivaju, noka vero zamo očalo, ako nozna štet, pak će vidat protokol na komunjskoj štorni, kade je zidar zarezà za perpetuvu mrmorilju: F. F. *), G. P. I., M. C. Ja, ki noznan štet, bi zarezà po naše tako: Zapovodali su, da se šterna stori: Ivo od malih fakini, mali Piero od Zvánota, Mate mali od Katarine.

Po Roškića, takovo zapovedi moraju koštat i prez bratovšćine, beći naših žulji i još drugoh, samo njihovoh neznam, koliko.

A por dinći, i šijori iz Vižinade, da se hvalo s komplimentom naših mudrac; dunko naši hmoti noka muče — i cito li Gardelin — i noka spo i sanjaju magari do sudnjega dnova kako i miš pred mačetom. Kemu pak ni to dobro, noka izabero drugo raprežentanto, ki to mu povodat joli živ ali mrtav. Noki opet nam govore, du se nam Višnjanci oprli oči, ter da ćemo na dan štacioni poskočit od prošo jedan s gor drugoga svi na jedan kup, onako redko, kako redko se miš smuzne sitomu mašku, zač da nam nofali moži, ki bi prijali: nè manjifiku kariku za grlo, nego onoriliku za čast i poštenje. Nego da bi nas potlo pozabija modih Višnadski, kega mi ni nepoznamo, za onih sto i kvarnar furini za naše siromahe, koh on još ne pozna. A ma, koš biguli je vro pripravjen, kako i dosot traji kuradol i karatolac rakijo! Molito Boga, da nas razdolana kalamita izbavi od šajet!

Kast.: Pušća jih nonbila, ter mi nismo nič sriećniji! Mi gromo na lokvu, kadi broki loći i zadanju nogu podizaju. Nas je kako mravi u mravnjaku, a nimamo hiže ni škole, ni dosta crikvo. Malo prod balotacioni užaju i nan pohodit niki šijori za nas pomilovat; i da sv. Valontin jim se smili zač s nikim motrom i s nikimi pasicami mire okolo njega kako i poli vas štahu, tobož da to mu vero rašćrit hižu.

Projdu balotacioni, te ti opet plaću, da ni vero boći, zač da se je napletija Inžonjer i Šumadarl. A po majku broka, ter znam, da jih ni sad pred balotacioni u kasi vero ni.

Po moju dušu, kad mi pade na pamet ta njihova igra, koja nas mora ča koštat, vajo mi je u glavi, da najlipje moli nad stari šijor kumparo ovako: Virujem u Boga Oca, Sina i Duha Svetoga . . . , a nikad ga nisam čuja molit tako: Virujem u Šijora, Šavonjaka i Podropnico.

Viš.: Dunke, ča da mi tri udolamo za pripravit našim milajim, ako i no kraljestvo nebesko, ma manko krajestvo manje mižorijo?

Lab.: Storimo mi ovako: Prisežimo si trdu slogu iz svoga grla, da nas svaki more čut, u viri, u fanju i ljubavi, ako što kuntenti, a!

Kast.: Praja kost, ter mi skoro smo imali vajk vire i svoga tega, pak mi svojedno koru grizemo, — a Bogu hvala, da nas zubi mantinjaju. Naši vlrovali jim, da će štoura past, ma viš kako je!

Viš.: Moj kum pamotno je rekâ, nogo ga je prtilka razumit.

Lab.: Nezabite na čom ste. Zamimo očalo, nasadimo se na palicu, pomorimo s oči svakoga gospodara kuće od glave do pete; popitajmo se za svakega kako moli u crekvi, kako živo doma, kako radi na kampanje, s kim se pača, kako, zač i komu se klanja.

Ko najdemo, da su božji i delavci, skrbni i pošteni moži, zarežimo jih u naš protokol; a sve drugo obosimo za rišervu.

Kast.: Kad budemo spoznali sve, ćemo dotrinat oné od rišervo.

Viš.: Viš, da smo se složili. Po dotrini ćemo jih vrć na provu. Ako budu lahkomi na meso, rakiju, vino i fiorine, poslat ćemo jih gospodinu Judežu na svaté; zač na dan balotacioni, da će se ožonit — matrimonio civile — s cigankom „Donom Brejom iz Talijo", ter da će pod dubom sv. Lovreča na živom uglovju staru kubilu, kojoj su u Buzetu rep odrezali, mulića s Pazina, tovarića s Tinjana i oslinu s Pićna sviroj črivi i mulicami popalit na glatoniju svojih gosti i predragih kumi. Možjane pak, da će vero ti naši od rošerve, kako prvi kumi i srdačna braća pelizat i pogutat, da jim se pamet ne smuti kad vro razuma nimaju. — Vidit ćemo i taj mirakul!

---

*) Pojo = polje. op. Ured.

*) Impikati = činovnisi. Op. Urod.

*) F. F. odgovara valjda „Fato faro" t. j. dadoše učiniti. Op. Urod.

Novo trvdjo.

Digoše se — iz sna tvrda
Kad o stojna ona brda
Dušmanski se skrši zub;
Dive one uspavane
Probudiše roda rane,
Pod lipe ih sjativ dub.

Davno priesto tuj carevo,
Tuj ih čeko — sjajem sievo
Razsvjetljujuć tamo put;
Odazvalih glo sinova
Pribrala se četa nova
Majci miloj si u skut.

Sad se dižu, gordo stieno,
— Uztroptjelo što ih zjeno
Milovidom sretaju —
Da prkose nepogodi
Što ih u dno srca zgodi
A na svojem — svome tlu.

Glo ih Učka drovna, sieda
Sa grudijuh svojih neda,
No ih kiti lovorom;
Da im sreo vatrom plano,
Ruka da im ne sustano
Štiteći si dragi dom.

Tiho toku Mirne vali,
Robstva lance pokopali,
U dno, glo, im bilo leć;
Njekoć suza tokle tako
Kad je biodan rod neć plako,
Mješto suza val će teć.

Različite viesti.

† Viktor Dolenc.

Ranjenim srdcem javljamo milomu rodu tužnu viest, da nam je nemila smrt ugrabila dragocien život, narodnoga pobornika i zatočnika, dičnoga prijatelja i rodoljuba g. Viktora Dolenca, vlastnika tiskarne, urednika „Edinosti", predsjednika dotavskog podpornog društva, starostu tršćanskoga „Sokola", predsjednika podružnice „sv. Cirila i Metoda" u Trstu, podpredsjednika političkoga društva „Edinost" itd. itd. Već samo ovo časti, koje je pokojnik sdušno i rodoljubno obnašao, pokazuju jasno, što smo mi primorski Slaveni izgubili u ovom prvrlednom mužu.

Pokojnik je bolovao kroz 5—6 danah od kožicah a jučer, dne 20. t. m. u 1½ u jutro izdahnuo je naglo udaren od kapi. Njegovom smrtju nastala je među nami tukova praznina, da će se ju vrlo težko ili nikako izpuniti.

On je bio duša svomu narodnomu životu u Trstu i okolici. Podav se dušom i tielom javnomu životu, političkomu djelovanju, nije poznavao granicah požrtvovanju, nije prezno pred žrtvom ma koli velikom samo da pomogne svomu biednomu narodu.

Pokojnikovo tielo bijaše radi okužljivo bolesti odmah na groblje pronešeno, te se je moralo odustati od sjajnog pogreba, što su mu ga bili tršćanski Slaveni nakanili prirediti. Nu ufamo se, da će mu se zahvalni narod kasnije dostojno odužiti jer je u punoj mjeri zaslužio svesbće narodno priznanje i zahvalnost.

I mi, nemogući danas pod silnim udarcem, koji nas je iznenada toli nemilosrdno snašao, odustajemo za sada od podbližnjeg opisa narodne nesreće, kličuć iz dubine razoviljena srdca milomu prijatelju i drugu: **Sladko spavaj nezaboravni Viktoro!**

---

† **Vinko Battalia.** Preč. kaptol stolne crkve u Trstu javlja nam tužnu viest, da je preminuo dne 19. t. m. njegov član, preč. g. Vinko Battalia, kanonik stolnoga kapitola itd. u Trstu nakon kratke bolesti, provišjen svetotajstvi umirućih.

Pokojnik rodio se u Trstu, a odgojen bijaše u Pazinu, gdje mu je otac služio kod c. kr. poreznog ureda. Bio je prijatelj i sudionik nezaboravnoga Dobrilo. Polazili se zajedno školu u Pazinu, Karlovcu i Gorici. Služio je takodjer kao duhovni pomoćnik u Mošćenicah i Pazinu, a od g. 1846. uviek kod stolne crkve u Trstu i to 12 godinah kao kapelan, 24 godino kao župnik-kanonik, a 4 godine kao kanonik-školnik.

Pokojnik bijaše vrlo čestit svećenik, blag, prijazan i dobroćudan. Ljubio je vazda naš biedni narod. Vječni pokoj daruj mu Gospode!

Cesarski dar. Občinsko glavarstvo u Kastvu primilo je ovih danah for. 100, koje je Njeg. Veličanstvo naš premilostivi cesar i kralj Fran Josip I. iz svoje privatne blagajne poklonio za graduju crkvice u Liscu.

Gosp. Janko Hočevar, dosadanji pristav o. k. poreznoga ureda u Pazinu postao je kontrolorom te premešćen u Ajdovščinu na Goriškom. Rodoljubi pazinski težko su se razstali od vriloga činovnika, koji je bio toliko na zubu poročkom listiću. Naše čestitke i srdačni s Bogom.

Diocezanske viesti. Među svećenstvom tršćansko-koparske biskupije dogodile se sliedeće promjene: G. I. Slapar duh. pom. u Lanišću premješten je u Podgorje; g. A. Notar, kapelan iz Klanca u Plavje; g. M. Dobrovoc, kapelan iz Podgorja u Klanec; g. Mohorič iz Draga u Brezovicu; g. Stržinar iz Brezovice u Draga; g. Grašić, koji je imao ići — kao što smo zadnji put javili — iz Gračišća u Žminj, ide kao duh. pom. u Pićan, a g. Fr. Kurelić ide iz Pićna u Žminj.

Deputacija u Puli. Prijatelji sa otoka Krka mole nas, da popunimo naše viesti o deputaciji, koje no bijahu primljeno od Njeg. Veličanstva dne 4. t. m. u Puli, tim, što bijaše među navedenimi jur deputacijam i občinska deputacija novoustrojene občine Punat, što mi ovim rado činimo.

Odsudjen. C. kr. kotarski sud u Pazinu odsudio je g. Godinu ml. iz Žminja radi poznatih noćnih izgredah, na 10 dana tamnice.

Gimnazija u Pazinu imala je koncem ove školske godine 102 djaka. Osmi razred 9, sedmi 9, šesti 8, peti 10, četverti 10, treti 8, drugi 20, prvi 13; pripravni tečaj 20. Od tih dobili su prvi red s odlikom 2 djaka, prvi red 77 djaka, popravljat će dvojica, drugi red 17, a treći 4 djaka. Po vjeri jesu svi rimokatolici. Materinji jezik talijanski govorilo je 56, hrvatski 28, slovenski 11, njemački 7 djaka. Iz Pazina bilo ih je 29, iz Primorja izuzev Pazin 64, iz Kranjske 10, iz gornje Austrije 1, iz Dalmacije 2, iz Ugarske 1, iz Rusko 1. Stipendije uživalo je 16 djakah u iznosu 1585 for. 50 nvč. Osim toga podieljeno je iz državnih srodstvah 900 for. med siromašne i vrudne učenike a 400 for. potrošilo se za nabavu knjigah, odjeću i hranu siromašnim djakom. Zemaljski odbor u Poreču podielio je jednomu djaku podporu od 50 for.; Bratovština hrvatskih ljudi u Istri u Kastvu dvim djakom for. 22.

Školska godina svršila se je dne 15. tok. mjesecu; upisivanje sliedit će 10. i 17. septombra.

Kao što je razabrati iz gornjih brojevah, pazinska gimnazija slabo je pohađjana. Uzroci su tomu razni. Više puta spomenuli smo u našem listu, kako bi morala biti uredjena ova gimnazija, da bude od koristi po našu mladost u Istri. Budući je naukovni jezik njemački, to se toli hrvatski koli talijanski roditelji ustručavaju slati svoje djecu u takvu školu, gdje se uče u svojem jeziku. Posljedica toga jest, da naši mladići idu radje na Rieku i Senj, a talijanski u Koper, gdje se u materinjem jeziku mogu naobraziti. Nije doduše ni u Pazinu znamenaron naš jezik, jer je za hrvatski jezik imenovan posoban profesor, koji je podučavao dobrim uspjehom 20 djaka, al to nije još sve, što želi naš narod. Drugi pako razlog, radi kojega je broj hrvatskih djakah tako malen, jest taj, što većina boljih djaka iz niže gimnazije odlazi u djećački konvikt u Trstu. Svrhu li ure po nas, kad bi se bila oživotvorila namisao nezaboravnoga biskupa Dobrile, da se ustroji konvikt u Pazinu! Taj konvikt osjegurao bi bio obstanak gimnaziji a i naša djeca odgajana bi bila u materinjem jeziku. Svakako sve ove činjenice nesmiju nas prestrašiti; naš puk noka ipak šalje svoju djecu u pazinsku gimnaziju. Polag odluke visokoga ministarstva, koja je ovih dana prispjela, neima se u sliedećih dvih školskih godinah ništa mjenjati, t. j. za školske godine 1887-88. i 1888-89. osjeguran je obstanak gimnazije u Pazinu. Čim više naše djece dodje u tu gimnaziju, tim ćemo većim pravom moći zahtjevati, da se gimnazija za stalno uzdrži, to da se zadovolji našim pravednim zahtjevom gledo jezika. Šaljite dakle u školu djecu, jer trebamo naučenih mužovah.

Donašamo iz školskoga programa oglas za sliedeću školsku godinu.

OGLAS.

Učenici primat će se dne 16. i 17. rujna t. g. od 8 sati prije podne u ravnateljskoj pisarni.

Dne 16. i 17. rujna obdržavati će se opotovni izpiti, a primateljni izpiti biti će odmah, kad se prijavo.

Uvjeti primanja jesu sliedeći:

1. Od učenika, stupajućih u pripravni razred, zahtjeva se dokaz, da su 9. godišnji tečaj koje pučke škole **dobrim uspjehom** svršili.
2. Tko želi biti primljen u I. gimnazijalni razred, valja da navrši desetu godinu života barem u kolodarskom ljetu, u kojem počima školska godina.
3. U I. gimnazijalni razred smiju samo oni učenici bez primateljnoga izpita stupiti, koji ili imaju dozvolu taj razred opotovati ili bijahu školsko godine 1886-7 iz pripravnoga razreda ovoga zavoda sa svjedočbom prvoga reda odpušteni; svi drugi učenici pako, koji u I. razred, imaju ponajprije svjedočbu polaznicu žele stupiti, kojo javno pučko školo, ako su koju polazili, propisanu odpisom njegovo prouzvišenosti gospodina ministra za bogoštovje i nastavu od 7. travnja 1878 br. 5416, podnioti i podvrći se zatim primateljnom izpitu, kod kojega se zahtjeva sliedeće:
   a) ona mjera znanja u vjeroznanju, koja se može u prva četirigodišnja tečaja pučko školo stoći;
   b) razumjevanje polagljih komada njemačkoga štiva, koje imaju nenajmački učenici, ako uztreba, pokazati provodjenjem u svoj materinski jezik; zatim još znanje početa iz likoslovija njemačkoga jezika;
   c) uvježbanost u četiri glavne vrsti računa sa cielimi brojevi.
4. Učenici gimnazijalni, dolazeći **na novo,** imaju platiti prijamnu pristojbu od 2 f. 10 novč., i svi počamši od I. razreda prinos za knjižnicu od 50 nvč.
5. Svo učenike, koji za **prvi put** dolaze u ovaj zavod, imaju njihovi roditelji ili zakonit jim zamjenik pratiti to donioti i **krstni list.**
6. Učenici, koji su ovu gimnaziju već pohađali, moraju se kod upisivanja izkazati svjedočbom o zadnjem polugodištu.

Izpiti zrelosti na koparskoj pripravnici. Piemonti izpiti na tom zavodu započeli su dne 27 junija a ustmeni svršili dne 15 t. m. U svemu prigalasilo se k izpitu zrelosti 15 redovitih i jedan izvanredni kandidat. Po narodnosti ili naukovnom jeziku, bijaše izmedju tih, 8 Slovenonah, 4 Hrvata i 4 Talijana. Svih 16 kandidatah položilo je dobro izpite, t. j. bijahu zrelimi proglašeni a Slovenac iz tršćanske okolice gosp. Gormok dapače s odlikom.

Iz Baške pišu nam 18 t. m. sliedeće: Često čitamo u cienjenom Vašem listu tužbe o neredih na poštah. Čujte štogod i od ovud, pa upotrebite, kako i što Vam se svidjelo bude. Biti će tomu jurve godina, što nas je ravnateljstvo poštah usrećilo sa još jednim grbom, i to valjda na vrženje §. 10 tomeljnih zakonah, ovim napisom kano da smo u srdcu Italije: „I. R. vendita francobolli e segnavalori postali“ pa ovo živa moja glava ako će koji od mjestanah razumjeti to. Pak da bi bar to bilo radi udobnosti publike. All znajte, da se prostrino naše trgovište uz more, te ima za tako reći jedinu ulicu uz dva reda kućah. Uhazi li se u trgovište, recimo s kopna na lievu ruku je br. 1. a poštarski ured je na br. 12, a onaj grb na br. 52., pa koja je udobnost u tomu? No da bi i to bilo, ali to nije sve. G. pošte meštar po svojih hirih odpravlja od ureda stranke, da idu prije po biljege a to se slučilo takodjer i uglednim osobam. Od to strogosti reć bi, da je nešto popustio, ali zanovotanju njegovu nije konca ni kraja. On se strogo drži uredovnih satih, ali ga ravnateljstvo ni sada još nije primoralo, da oglasi, u koji mu sat ima koji dan pošta s Krka doći. A znate li žašto to? Jer ono kljuse nije u stanju provaliti put iz Krka do Baške u propisano vrieme od 3 sata, pa tako se i sluči, da se svako večeri ni pošto nedobije; dapače bilo je nedavno, kad su činovnici i poslužnici takodjer čekali na dolazak pošte, pa ova je poslije 6. satih došla, a na to gospodja g. pošte meštra zatvorila je ulaz i prozor ureda svim u brk. A često se dogodilo, da je koja pošiljka ovoca prieko Malinsko imala doći, pa od onud se je više dana očekivalo pod izlikom, kako g. pošto meštar veli, da neima kočije, i da nije dužan takove pošiljke nositi, to to čini doći tekar onda, kad koja kočija iz Krka slučajno ame dodje. Jednom riečju, ako nemožemo ovdje tekom pošte odgovarati, onda je ovdje pošta ustrojena jedino na korist g. pošte meštra, nipošto pako za ; slika, ili hitriju komunikaciju. Vidjet ćemo, što će novi ravnatelj u tom urediti.

Uzor gospodarstvo u Buzetu. Gdje je pogibelj najveća, tu je Bog najbliže, kaže naš narod, a mi nemožemo nego to potvrditi, jer smo to i sami skusili. Da bijaše u našoj občini pogibelj razpadnuća i propasti prud vrati, toga nemogu niti oni zatajiti, koji su tu pogibelj iznavali ili prouzročili. Sreća i Bog što je narod na vrieme progledao, jer da je ostavio občinsku upravu još samo tri godine u rukuh šarenjačko-krnjolskih, nebi se bilo moglo naći čovjeka, koji bi nas bio mogao iz gotovo propasti izvući.

Eto Vam nekoliko činjenicah, koje jasno svjedoče, kako se je u Buzetu išlo upravo za tim, da se ova jadna občina posve upropasti.

Občinsvi odbor, koji bi bio imao občinom upravljati samo 6 tjednah, vladao je samovoljno 22 mjeseca, a na koncu svoje vladavine prodade novomu načelniku silnu svotu od for. 48.021!

Dne prvoga junija t. g. trebalo je za izplatu činovnikah i službenikah samo za jedan mjesec for. 158. 82 nvč. Gdje da se taj novac uzme? A gdje su drugi troški?

Namoti na daciju iznose mjesečno for. 140, no ovi su obustavljeni za izplatu duga i kamatah provincijalnoj zakladi. Taj dug narasao je na desetke tisućah forinti, a učinili ga bivši načelnici i upravitelji.

Osim toga ostavili isti naši usrećitelji i druglih dugovah, koji moraju biti izplaćeni. Tako imadu primjerice dobiti ljočnici Fonda, Ghersa, Ubaldini, to občinski činovnici skoro 2000 for.

Novi načelnik, čim je preuzeo službu, našao je danomice na stolu po koji novi dug, što bijaše od njegovih prednasnikah učinjen, a sad će za to morati da skrbi novo zastupstvo.

U poročkoj „babi“ br. 289. opominje bivstoki doplisnik doplisnika tršćanskoga lista „Il Mattino“, da su bivši buzetski načelnici primili znatnomu odsadu radi slabe uprave, ali mu mi poručamo, da je njegovih štićenikah grieh toli velik, da će morati veliku pokoru činiti prije nego li zaslužo oprošćenje.

Glasoviti Clarici uzeo je primjerice iz občinske blagajne predujam od for. 1528 i 02 nvč. a da nije nikada ni polagao o tomu računa. On je doduše izradio nekakve spodlike, no ni to kad bi pravedno i istinito bilo, neodgovara predujmu. Isti gospodin utjerao je od god. 1877. dok je posliednjemu odboru občinsku upravu izručio, svotu od for. 180 i 18½ nvč. a svega toga nije nigdje zabilježio. Od te svote utjerao je dio obć. pandur Blažović u porezniaj obćini Rašice i drugud pak je to izručio g. Clarici-u a ovaj s tim u s svoj žep.

G. Clarici učinio je kreditnoj banki u Poreču namiru vrhu for. 84. i 50 nvč. na izplatu kapitala na ime Mateja Tončića iz Srneglo, koji je uz amortizaciju digao neku svotu, a da mu banka izruči novac, morala njoj buzetska občina poslati ročnu namiru duga Tomičićeva i distavolaciju zemlje, koja bijaše prije obćini podložena. Banka je na to poslala obćini novac a g. Clarici s njim u svoj žep.

Da pokrije spomenuti dug od 1528 for. pokazao je g. Clarici nekoje namire i spodlike, no iz ovih opaža se, da je pribrojio svaki put kad je išao u komisije vrhu putnoga paušala, za nekoje po tri, za druge po četiri, a za nekoje čak po dvoje for. na za dietu. Za put do Trsta računano je n. pr. for. 34 i 65 nvč.; do kopra for. 24; do Lanišća for. 12. Isto tako kad bi išao po plovanijah pozdraviti biskupa prigodom sv. bermo uzeo bi n. pr. do Huma for. 7.00 itd., to je za takove dieto neračunano čitavih for. 849.

Koliko se do sada znade, primio je g. Clarici u vriome svoga načelnikovanja od god. 1877. do 1885. za putove for. **2591** i 89 nvč. a još zahtjeva ročnu svotu od for. 849!!

Za njega može se otvoreno kazati, da je rabio obć. blagajnu u svoje privatne svrhe. Što će još s vremenom o njegovoj krasnoj upravi doznati, to neka sam Bog znade!

Občinski upravitelj, dotično prosjednik upravo g. Bigatto zadobio je u sjednici od 6 oktobra 1885. mjesečnu plaću od 42 for. premda se je bio svečano i to pismeno odrekao svake plaće il nagrade.

G. Rubinić-u dno je isti predsjednik kao predujam za sudbene spise for. 207 od kojih kaže Rubinić, da je potrošio for. 159 a pridržao si for. 149. Uzmo li se u obzir, da u isto vriome kad se je dielio nepotrebno predujmo, liečnik i obć. činovnici nebijahu plaćeni, tad će se doći lahko do zaključka, da se je za vrieme šarenjačko-krnjolske uprave u Buzetu baš divno gospodarilo.

Lov u zajam i prodaja šume. Na dražbi, obdržavanoj onomadne u Puli radi kanfanarskoga lova, ostao je lov u onoj obćini na g. Ivanu Basilisco, koji će pravo lova podieliti sa više drugovah kanfanarske občine. Za pravo lova dati će godimice 50 for. i 1 nvč. Tim dobiva občina na godinu for. 25 više nego li je dobivala do sada.

Rovinjska gospoda, da su zakasnila na dražbu i tako je ostao lov na domaćih mužovih. Tim uspjehom, da su zadovoljni svi obćinari kanfanarski osim šarenjačko-krnjolske svojte.

Občina kanfanarska prodala je neku šumu za 1850 for. pak da se je predlagalo, da se od tog novca izplati dug g. N. Monisu u svoti od for. 1000, no taj predlog nebijaše prihvaćen, već se radje plaća ročnomu gospodinu for. 97. 50 nvč. interesa na godinu. Živilo takovo gospodarenje!

Književnost.

„Matica Hrvatska“ počela je dielili i razašiljati svoje ovogodišnje knjige, i to nabroju ih sedam:

1. Podstarimi krovovi. Zapisci i ulomci, napisao Ksavor Sandor — Gjalski. Svezak LXXXVII—LXXXIX zabavne knjižnice.

2. Kasanta. Pripovieda Ivo Vojnović (Sergij P.) Svezak XC—XCII zabavne knjižnice.

3. Put u Carigrad od Adolfa Vobora, sa četerdeset slika i tlorisom Carigrada.

4. Sabrane Pripovietsti Augusta Šenoe. Svezak peti.

5. Ortloc iz hrvatske književnosti. Napisao Ivan Broz. Svezka prva. Uvod u književnost.

6. Glasoviti Hrvati prošlih vjekova. Niz životopisa. Napisao Ivan Kukuljević Sakcinski. Sa sedam slika.

7. Kukci. Prirodopisno ortloc. Napisao Dr. Miše Kišpatić. Knjiga prva sa sedamdeset i šest slika. (Nagradjeno iz zaklada grofa Nep. Draškovića za god. 1880). Poučna knjižnica „M. Hrvatske“ knjiga XI.

Člani „Matice“ na ovo gori nabrojene knjige se još uvjek primaju, i primat će se sve dotle, dok bude u zalihi ovogodišnjih knjigah.

Pošto se je do danas tek slabija polovina prošlogodišnjih članova „Matice“ prijavila i svoje prinose odboru dostavila, to se umoljavaju gg. družtveni povjerenici „Matice“, da što prije još nesabrane prinose od svojih članovah saberu i odboru u koliko moguće sve na jednom dostave, da im se uzmogne i knjige odanle što prije i u jednoj pošiljci pripostati.

„Matica Hrvatska“ uložila je i ove godine sav mogući trud, da i ovogodišnjimi knjigami i što se tiče sadržaja, ukusno vanjštine, braja i obsega svoje članove podpunoma i u svakom pogledu zadovolji, te zato i pouzdano očekiva, da joj se neće ni ove godine no samo prošlogodišnji članovi iznevjeriti, već da će još i mnogo novih članovah „Matici“ pristupiti, da uzmogne „Matica“ i veliki trošak za ovogodišnje knjige pokriti, i ohrabriti se krlopkom podporom svojih članovah za daljni rad o svojem za hrvatsku prosvjetu blagoslovljenom nastojanju.

Dopisnica uprave.

Od dne 9. do 15. priposlane nam predplatu do konca 1887. P. n. gg.: F. R. Brgud. — N. J. i Š. M. Dubašnica P. D. Baška za 6 izt. — Čit. Zadar. — M. L. Zvonečа. — J. M. Bakar. — F. Ž. Poljane za 5 izt. — M. G. Pazin. — J. D. Castelnuovo Dalm. — F. K. Pul. — A. M. Pul. — I. B. Kostrena. — F. K. Frančići. — E. J. Lipa. — F. D. Gorica. — P. P. Vranja. — A. N. Pićan — T. K. Novi. — F. J. Mlaka. — A. V. Mlaka. — L. T. Trst. — K. B. Krk. — F. D. Kastav f. 6.48. — Dr. P. L. Poreč. — M. R. Pomer. — A. C. Volosko. — P. A. Portole. — J. M. Brgud. — Vj. B. Crnica. — J. M. Novalja. — Dr. F. M. Zagreb. — V. P. Reka. — J. D. Trst.

Do konca junija t. g.: P. n. gg.: M. A. Oltre. V. D. Sv. Matej za 13 izt. — J. B. Zadar. — N. B. i N. A. Omišalj. — J. S. Oborovo do 30. junija 86. — J. B. Lovran do konca 86.

Lutrijski brojevi

dne 16. julija.

Trst	68	36	41	71	27
Linc	40	26	79	18	29
Buda	29	53	11	41	65
Innsbruck	80	26	69	70	55

dne 20. julija.

Prag	78	20	36	5	17
Lavov	43	83	68	19	24
Hermannstadt	15	72	61	63	3

Pozdrav!

Pošto mi nebijaše moguće svo prijatelje i znance na mom polazku iz Pazina osobno pozdraviti, kličem im ovim putom najsrdačniji s Bogom!

Janko Hočevar.

Dunomični uspjeh dra. Liebera »Elixira za živce« prekoračuje sve mođje, što nam potvrđuje tak djer ovaj list. Upotrlebiv samo pol staklenice dra. Liebera „Elixira za živce" takovim uspjehom, da ne mogu inače, nego se Vašemu gospodstvu najtoplije zahvaliti moleći za beroćvlačno prisolanje nekolliko staklenićah istoga. H. Hoffmann, učitelj, ki. Stürlack, b. gr. Stürlack.

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst sa sidrom) uz cienu: pot staklenice 2 for., ciela for. 3·50, dvostruka puko f. 6.50 nč. u svih ljekarnah, te u centrali ljekarnika dr. Bödiker i C.° u Hannoveru, nadalje kod B. Saravala i Prendinija u Trstu.

Br. 354/K. Š. V.

Natječaj.

U ovom političkom kotaru imaju se popuniti sliedeće službe:

Tri službe učiteljah III. vrsti (školskih ravnateljah) na jednorazrednich u Brozovici, Horpeljah i Munah; prve dvie sa slovenskim, zadnja hrvatskim učovnim jezikom.

Natjecatelji valja, da budu usposobljeni k poučavanju katoličkoga vjeronauka.

Dvie službe podučiteljicah III. vrsti; jedna na dvorazrednoj pučkoj školi u Klani i na trorazrednoj pučkoj školi u Rukavcu s hrvatskim učovnim jezikom.

Dvie službe učiteljah na četvororazrednoj muškoj učioni u Kastvu i na trorazrednoj pučkoj učioni u Rukavcu s hrvatskim učovnim jezikom.

Jednu službu podučiteljice na dvorazrednici u S. Mateju s hrvatskim učovnim jezikom.

Eventualno jednu službu učitelja III. vrsti (ravnatelja) na jednorazrednoj hrvatskoj pučkoj učioni u Vodicah.

Plaće i užitci skopčani s timi službami izvidni su u pokrajinskih zakonih 9. novembra 1874, kom. zak. list br. 80. i 10. decembra 1878, kom. zak. list br. 14.

Molitelji neka svoje obložene molbenice eventualno službenim putem do četrljuh tjednah ovamo ulože.

C. kr. kotarsko školsko vieće

Volosko 18. julija 1887.

POSLANO.

Postavno zavarovani elegantni

BLOCK - KOLEDARJI

se ogiasi se sprejemajo za rokcham trgovskih tvrdk itd. na izdelovanje.

Cena velko manjša

kakor splošna.

Pobliže in uzorci na zahtevanje zastonj in franko.

Annoncen-Expedition MORIZ STERN, Wien, Wollzeile 24.

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu **Trsta i okoliee, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, za solidnosti i joftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pismeni i strojevi providjenu,**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Via Torrente 12

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti **knjigotiskarskoga posla** te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne ureda, okružnice, račune, list. artilju i zavitke s napisom, preporučno karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, razporede, uiaznice, oglase, pravila, izvješća, zakiljučne račune, ročištnike, punomoći, cienike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjodno cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelja u svakom pogledu zadovoljiti koli **brzom i točnom podvorbom**, toli **joftinom cienom i ukusnom izradbom.**

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotično naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Torrente 12 u Trstu.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija
v Ljubljani

ozdravila me je kakor po čudežu od najhujših želodčevih in telesnih bolečin, koje so me ostih pet let neznano mučile in proti kterim mi najimenitnejši zdravniki Vicenze, Milana, Come in Genove niso zamogli prav nič pomagati.

Luiza Batista, Sagora na Goliškem.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·36** po poštnom povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v tokarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucchio in Rodinis; v Dinjanu Reki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Vlainadi Patelli, v Poreču Candusio, v Buiih Benatti in v vodini i karu v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 27—50.

KLINIKA za spolne in želodčeva bolesti, nastopu okužanja i oslabanja moške slabosti, polnelje, žgače vodo, močanje postelje, pušćanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, drobu in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanji z neškodljivimi sredstvi. 20—40—104

O. Strentzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici — Via Morelli br. 47,

se priporoča veločastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja — naročeno:

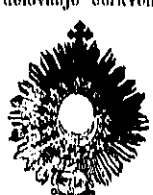

Monstranco, hustodiljo, kolino, ciborije, svetilnice, ovečnike za oltarje, tabernakeljne i pred stanjene, križe za altarje i bandera, rolikvarije, monštrančice ali križe za svetinjo, kanonsko tablo, kadilnice s kadilnim čolnićem, stoklenice za darilno vino, stopac, ročnik iz kovine, kratno okladno iz šlice, kotlić za blagoslovljano vodo, kropilnike, posodo za sv. olje in popotnice, držala za svoćo, oklopo pri pljivših po najnižji ceni. Tudi se pri njemu staro cerkveno orodje v ognju pozlati, posrebri, lažiati in popravi. Na blagovoljno vprašanje bode zadovoljno odgovarjal in vsako blago dobro shranjono in **poštnino pronto** pošiljal. Staro, neuporabljivo orodja, mesing in kuper jemlje v računu. 6—24—18

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkonsona** popolnome in stalno. Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum
11 Braunschweig. 22—52

Postavno zavarovan

Block - koledar za hôtele

se naznanili.

Vsled dogovorov se posetniki hotelov na Dunaju, v Brnu, Pragi, Budapešti, Draždenu, Breslavi, Stettinu, Hamburgu, Bolonji itd. (in v kopeljih: Baden, Vöslau, Karlovih varih, Francovej kopelji bodo obešeni ti koledarji v vsih sobah za tujce, zadano samo v gori navedenih mestih in to pri zvonu, kjer se gost mora zadržavati. Radi tega je oglasom na ovih Block-koledarjih vspeh gotov, ker so razobešeni v sobah. Prostor za oglase je omejan, ker se more samo 10 tvrdk aprejeti, ter se tvrdko konkurenca popolnoma izključeno. Cena oglasa za prostor 40/35 mm je za eniak hôtel za celo leto od f. 3·50—40·— (15—21 nč. za vsako sobo na celo leto.) — Ponudbe se imajo poslati na

Annoncen - Expedition Moriz Stern
Wien, I., Wollzeile Nr. 24

kjo se izvé pobližje in se dobé na zahtevanje uzorci.

FILIALE IN TRIESTE

dell' i. r. priv.

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¾ " " " " " 6 "
3 " " " " " 30 "

Napoleoni:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¾ " " " " " 3 mesi
3 " " " " " 6 "

Banco Giro:

Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia, Leopoli, Lemberg nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite

di valori, divise e incasso coupons ½% provvig.

Antecipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.
Mediante apertura di credito a Londra o Parigi ¾% provvig. per 3 mesi.
" Valori 5½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d' oro e d'argento banconote ecc. ecc. a condizioni da convenirsi.

Trieste, Marzo 1886 22—48—21

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 424

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20. . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, " " " 35, 38,
JANKE iz češljane vune sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 32, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojake odjeće za **gospodu i djecu**
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač
v **PRAGI**, Graben br. 19 novt, vis-à-vis gosposkej ulici
Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzećiu, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 17—50

Telefon br. 424

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Podružnica

anglo-austrij. banke u Trstu

Novčani uloženi
3 % god. kamatah sa 5-dnevnim odkazom
3½ " " " 30 " "
Napoleoni
kamate po pogodbi. 24—2
Eskomptira
po 2½% na svaku svotu.
Mjenice
na Beč, Prag, Pešta i Brno proste troškovah.
Kupuje i prodaje
vriednosti, devize i coupone uz ¼% popustbe.
Predujmljuje
na varante, zaloge i polike tereta u gotovom.
Kamate po pogodbi.
Na vriednosti po pogodbi.
Otvorenje kredita
u Londonu, Parizu i po drugih trgovih.
Popust po pogodbi.

Proljetni liek.

Kao najstariji i najizdatniji **proljetni liek za mlade i stare**, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučajn najslavniji ljudničiki kanaliteti domaći i inozemski, već odavna uporabljivanje slovećo i mnogoputa sa kolajnami odlikovano

Budimsko

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati nitи potreba.

Ova se voda dobiva u svježem stanju u svih ljekarnah i trgovinah **sa zdravilnom vodom. Skladište u Trstu** kod gosp. **IVANA DILLIA** i kod vlastnikah izdanca 15—20

BRAĆE LOSER.

Providjen na ovom znamkom je pravi prof. dr. Libora

Elixir za živce

kojim se ozdravlja sve živčano bolesti sigurno i potpuno, ma da su i zastarjele, osobito pako mučalo najčešći mladostih grloba. Ozdravlja slabost, tjelatok, slo- i glavobol, migrenu, jako kucanje srca, bolesti zeludačne, te pomanjkanje probavu itd. **Elixir za živce**, sastavljen iz svietsko znanih biljkah, priznano od svih najautoritetah medicinskih — pruža jamstvo za ozdravljenje spomenutih bolestih. Pobliže iz skrutara, koji je pridodan svakoj staklenki. **Cieno malo staklenke f. 2 — velike 3.50, dvostruke f. 6.50 n. vr. u gotovom ili pouzećem. — U svih ljekarnah je na prodaju.** — Glavno skladište: Ljekarna Apotheka, **Max Fanta**, Prag, Altstädter Ring. — **U Trstu** u ljekarnah G. S. Saraval, »All'Amazzone Trionfante« i Prendini. — **Na Rieci** A. Mizzan 26—7

SKLADIŠTE

crkvenih stvarih

Marije Cosulich i Adele Demarchi
nasliednice Katarine Garusa
Trst, Via nuova br. 1.
Pošiljke su carino proste. 10-4

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU**, Via del Teatro 1 (Tergesteo.)

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskara Dolenc.

Broj 30. U Trstu 28. julija 1887. Godina XVIII

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i notiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljaka 2 for. na godinu. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Lav XIII. — nebesko svietlo.

Nasliednik Pia IX., sadašnji srotno vladajući sv. otac Lav XIII. prouževši upravu sv. orkve, naišao je na svih stranah na silne protivštine i zaprieke, koje su se umjetno il zlobno stvarale katoličkoj orkvi.

U Njemačkoj, najuplivnijoj tada europejskoj velevlasti, bieasnio je upravo strašan boj proti katoličkoj orkvi. Željezni kancelar knez Bismark okovao bijaše svojimi svibanjskimi zakoni katoličku orkvu u svojoj državi baš u željezno okovo. Prognavši prvake katoličke orkve iz Njemačke i sputavši niže svećenstvo sredovječnimi zakoni, mislio je silni knez, da je za uvjek slomio moć katoličke orkve u Njemačkoj, da njoj je tuj za vazda odzvonilo.

Protjerani liberalizam francezke republikanske vlade išao je istodobno za tim, da prekine sa sv. stolicom svaki savez il dotican, povlačeć se u svemu za bezvjerskimi vladavinami prošloga vieka.

Talijanska vlada, opojena još uvjek nasilnim privlašćenjem papine svietske države, odalečivala se svo to vedma od orkvene vlasti, kojoj imade u mnogom pogledu zahvaliti svoju veličinu i moć.

U raztrovanoj Španjolskoj, gdjo su se borile razne stranke i dinastije za prevlast ili krunu, nisu takodjer niti katoličkoj orkvi ovale ružo.

Često promjene ministarstvah — sad liberalna sad konservativna — u Belgiji, bijahu velikom zaprekom napredku i procvatu katoličke orkve u toj čisto katoličkoj kraljevini.

A nemanje i kod nas i u ostalih državah stvaralo se katoličkoj orkvi trista neprilikah odkazom konkordata, bezvjerskimi školskimi zakoni, proganjanjem redovah, ukinućem pobožnih družtvah itd, itd.

Mudra glava velikoga Lava XIII. shvati namah težki položaj i nevoljno stanjo, u koje bijaše skučena sv. orkva. Al on ipak neklonu duhom. Mudrim, obzirnim i uztrajnim postupanjem pošlo mu je dobrahno za rukom slomiti odpor svietskih velikanah il skršiti moć bezobzirnih nadriliberalacah.

Silni knez Bismark upozna do mala, da kopajuć grob katoličkoj orkvi u Njemačkoj, kopa grob vlastitoj domovini. On se vrati sa pol puta ukinuv il ublaživ svoje svibanjske zakone i podavši pomirnicu ruku sv. stolici. Taj isti državnik zaprosi malo kasnije glavu one orkve, koju je prod tim toli težko proganjao, da posreduje izmedju Njemačke i Španjolske i da izreče pravednu osudu u poznatom razporu radi kolonijskih posjedah. A tu osudu izrekao je Lav XIII. na obostrano zadovoljstvo.

Već sam taj korak najvećeg živućeg državnika kako nam jasno, da je on za rana uvidio, koli je bezpodan i pogibeljan boj proti katoličkoj orkvi i da je glava isto najveća moralna sila na svietu.

No nije to jedini uspjeh, koj će nepristrana povjest ubilježiti na čast i slavu Lava XIII., već se može bez protjerivanja kazati, da je svaki korak, svako poduzeće toga velikoga papo okrunjeno sjajnim uspjehom.

Nemože se žalibože kazati, da je i u ostalih spomenutih državah ponve prestao boj proti katoličkoj orkvi, al toliko je izvjestno, da se taj novodi više prvobitnom žestinom, te da će protivnici katoličke orkve prije ili kasnije i tuj podleći: »jer ju vrata paklena neće nadvladati«.

Upliv glave katoličke orkve, što no ga uživa malo no kod svih vlastih svieta, reć bi, da je potaknuo i talijanske državnike na razmišljanje: no bi li po Italiju spasonosnije i koristnije bilo, da i ona pruži ruku pomirnicu sv. stolici, koja bi njoj uzvratila moralnu podporu, bez koje njoj neima sjaja ni veličine. O tom pitanju piše se i razpravlja danas mnogo u Italiji, a to je dokazom, da je ono postalo važno, možda i goruće. Talijanskim državnikom nije zaisto ostalo nepoznato, kako su u novije doba kod svih prvih dvorovah odlikovani poslanici i zastupnici sv. stolice, pa kojo čudo, ako je u katoličkoj Italiji nastao vapaj za izmirenjem sa sv. stolicom. Da do toga dodje, odvisi ponajviše od talijanske vlade, jer onaj Lav, koji je prihvatio pomirnu ruku protestantske Njemačke, neće ju odbiti niti onoj državi, koja je toli uzko spojena sa životom katoličke orkve.

Neima dvojbe, da će otčinskomu nastojanju sv. otca za rukom poći ublažiti mnoge protimbe i utaložiti nemirne duhove, al su dužne i svietske vlasti, da ga u tom svojski podupiru.

Da se postigne podpuno sporazumljenje izmedju sv. stolice i svietskih vlastih; da se povrati mir katoličkoj orkvi, a tim poredak i mir državam i narodom; da zavlada medju svimi narodi ljubav i sloga, istina i pravo; da nebude tlačenih ni tlačenikah, u obće, da budu svi narodi zadovoljni i sretni, vruća je želja poglavice sv. orkve, kojemu lebdi neprestano pred očima ona Spasiteljeva: »jedno stado i jedan pastir.«

Kako da se pišu hrvatska obiteljska imena?

Mi smo već više putah imali priliko progovoriti, kojim da se pravopisom pišu naša hrvatska imena, premda scionimo, da kad bi samo sa razboritimi ljudmi (mislimo naše protivnike) posla imali, da nebi bilo trebalo o tom predmetu nikada ni slova napisati. Stvar je to tako naravska, tako jednostavna, da se je u latinu čuditi, kako narodni fanatizam može i u tom pitanju, inače pamotnim ljudem, pojmove pomješati.

Kad mi tvrdimo, da se naša hrvatska imena imaju samo hrvatskim pravopisom pisati, ako se ih neće izopačiti, mislimo, da notvrdimo nego ono, što zam naravni zakon, što logika najnaravnija i najprostija zahtjeva i propisuje. — U tom smislu izrazio se pače u najnovije vrieme i vrhovni sud božje — što smo i mi u svoje vrieme javili bili — pa smo se nadali, da će se naši protivnici obzireti barem na mnienje najviših austrijskih sudacah, koji nisu Hrvati, kad nemaju za naša razlaganja. Ali i ovaj put se prevarismo!

U VII. sjednici pos'ednje sjedidbe porečkog sabora, opazio je zastupnik gosp. Spinčić, da se njegova ime nekoraktno piše u saborskih zapisnicih i izvještajih i da želi, da se tomu doskoči.

Ta opazka gosp. Spinčića dala je povoda nekomu Sandrinu Tontu u Cresu, da je napisao i dao tiskati u Istriji od 15 jenara t. g. člančić pod naslovom „A proposito di Kampitelli o di Amorožo“.

U tom člančiću rečeni gosp. Tonti, koji pozna bez dvojbe vrlo dobro talijanski jezik, predbacuje najprije nježno (neznanje dali gosp. Spinčiću, koji bi se bio zlo izrazio ili uredniku „Istrie“, koji bi to bio zlo napisao), da je „K.“ u talijanskom jeziku muškoga spola, te da bi se bilo moralo reći „col“ K. nè „colla“ K.—

Gosp. Tonti ima tu posve pravo; al ako već hoće na takovo malenkosti paziti, onda neka i on u budućo nastoji, da nenapiše više: „il Reverendo Spinčić usci nella seguente interrogazione“, jer mi nerazumimo, kako se može izaći „u nešto“. Izaći se može „iz“ nekuda „sa“ nečim, dakle „uscire coll' interrogazione“, a ne

PODLISTAK.

Nesretna oklada.

(Crtica iz pučkoga života. Napisao F. Hlamski.)

(Dulje.)

Hajde braćo! Tko će se od vas trojice pokazati junakom, da podje na groblje i donese križ sa budi kojeg groba? — Što dadeš? ja idem. —

Zar uprav ti Ivane? Platiti ću ti dvie litre vina. —

Dobro, idem! —

Mi ćemo se ostali medjutim malko udaljiti, jer bi lahko bilo u družtvu se junakom pokazati.

Idite kamo vas volja; kad se vratim, da budete ovdje. —

Ne prodje dobar čas i vrata groblja nemilo zaškripaše, širom se otvorišе, a naš junak hrabro stupa napred. —

Pristupi k prvomu grobu, uhvati križ, da ga izvuče, al se ovaj neda; čvrsto je zabijen. Ostavi tog i podje, da iztegne drugog. Nehotice se obazre po groblju, kao tat kad gleda, da li ga tko vidi. —

Mili bože, što li se to crni u onome kutu? Je l' ono sjena? — Varka? — Čovjek? — Mrtvac? — Tako visok? — Tako debeo? — Gle, još raste! Miče se! — Eto ga k meni! Što će biti s monom? — Jao, majko mo .... i ne izreče, već se sruši bez svieti na grob. —

U zadnjem času bio se od straha tako otrieznio, kao da nije te večeri niti okusio vina. — Kako je stajao pokraj križa, pade čelom baš na njegov vrh, te mu za kratko ištavo lice ogrezlo u krvi.—

Valja nam znati, da ono tobožnje strašilo nije bilo drugo, nego sjena, što ju bliedo svietlo zapadnjudeg mjeseca baceše na onaj kut groblja; sjena se ta svaki čas prikazivaše većom i strašnijom. —

Napokon uminu i zadnji bliedi trak noćnoga pastira za obližnjo brdo, odnesav sa sobom tužnu uspomenu tog prizora, a očajna se, strahonosna tmina razastre nad krvavim licom zamrla mladića. —

Što će reći, da ga još nisma? To zaista ne sluti da dobro! — Da mu se nije štogod dogodilo? Već je dobra pol sata odkad je otišao, pa bi se valjda već bio vratio. —

Hajdemo tamo, da vidimo, što je. —

Žurnim krokom pokroćiše pram tihomu groblju. Došav pred vrata, stanu izpod glasa dozivati izgubljenog druga, ali njemu ni traga nit glasa. —

Što ćemo?

Ajdmo u nutar. Ili živa il mrtva moramo ga naći. —

Čini mi se, da se ono tamo nešto crnog vidi. —

Stupimo bliže. —

Da je! — Podigne mu glavu, opipa mu lice, a ono u krvi. —

Mrtav! —

Zar posvo? —

Bojim se. — Bilo mu ne tuče. — Uzmite vi glavu i ruke, ja ću uzeti noge, pak ćemo ga ponieti do crkvice sv. Antuna. Nu pričekajte, da mu povežem čelo, jer će inače svu krv izgubiti. — Priveže ima što je čvršće mogô rubac oko glave. —

Hajde nosite!

Oprišše na se nesretnoga druga, te no obazriuć se nit lievo nit desno, pohrliše brže bolje pram vratima groblja. — Dakako, da im u onom grozotnom času niti iz daleka no dodje na pamet zatvoriti vrata.— Za kratak čas i eto ih kod crkvice sv. Antuna, upravo na onome mjestu, gdje su malo prije veselo pjevali, a gdje će sada gorke lievati suze nad nesrećom mrtvoga si druga. —

Pustite ga polako na tlo! —

Ivane! Ivane dragi, čuj! Ivane! Josi li sbilja mrtav?! Joj! što će biti od tvoje jadne majke, kad joj to zorom mrtva donesemo! Kako li će ta nemila viest kosnuti se divno tvoja Mare, o moj sladki, premili Ivane! Čuj dor jauk viesnih ti drugovah, probudi se ako sanak snivaš! —

Nu, Ivan ne čuje, Ivan se ne javlja.—

Skočite, braćo, jedan tuj u susjednu kuću po vodu, da mu operemo lice. —

Ja idem, ja, ovdje k mojoj sestri, naglo će Frane. —

Ali joj ne kaži, čemu ti voda treba. Tko zna, možda nije mrtav.—

Neću, ne. — Reći ću, da treba tobi, Mate, jer si slučajno opao i razbio glavu.—

Dobro, reci! Bilo bi stoput bolje, da sam razbio glavu, nego predložio pogubnu okladu. —

Za čas, eto vode. —

Lievaj mu polako na lice. Ako nije mrtav, hladna će ga voda sjegurno probuditi. —

Čim je Frane počeo lievati, pričinilo se kao da se je mrtvac ponešto prenuo. —

Jesto li opazili, braćo?!

Jesmo!

Lievaj, Frane!

Vajme meni! začuje se duboki, jedva razumljivi uzdah. —

Živ je, braćo, živ! Ivane! Što ne, da si živ, Ivane. — I stanu mu ljubiti ono bliedo, krvlju i vodom nakvašeno lice. —

Daj, Frane, taj rubac, da ga s njim obrišem. —

Vajme, braćo, što učinih! Nikad mi više oko neugleda moje sladke Mare. Majko moja, što li će bez mene?

Što te boli, Ivane?

Glava, braćo, glava! — Samo vas molim, nosite me kući, da ne umrem ovdje. —

Upravo se sa visokog zvonika oglasi sveti glas jutrnjega zvona, navještajući skori dolazak novog, još nevidjenog dana, kad žalostni momci podignu sa zemlje svoga poluumrtva druga. —

U zabitnom kutu uzalne ulice malena je, nizka kućarica. — Da ti odmah ne udari u oči neznatno svietlo, što no titra kroz oblo okance, koje svojom veličinom ne nadmašuje mnogo veličinu glave odrasla čovjeka, tad bi u onom jutarnjem sumraku prije pomislio, da ti se pred očima kroči kakva posivjela i iztrošena klisura, nego li kukavno zaklonište živih, razumnih, kršćenih stvorova. —

„usciro noll' interrogazione". I ovo neka budo rečeno mimogred, kao med zaporkami, i to bez svake zamjere. Tà još uvjek vriedi ona stara: „Et bonus aliquando dormitat Homerus". Ajdemo dakle dalje.

U drugoj točki svog člančića dokazuje gosp. Tonti, da se imena Campitolli i Amoroso nesmiju pisati: Kampitelli i Amorožo, jer su to talijanska imena, jer slova „K." neima u talijanskom alfabetu; a Amorožo nebi bilo više talijansko ime jer „žo" nije talijanska končanica. —

U trećoj točki veli gosp. Tonti, da só ipak nesmijo mješati ime Kampitolli sa imenom Amorožo. Kampitolli jednako se izgovora ako se ga piše sa „K." ili sa "C.", dočim Amorožo, bi se imalo sasma drugčije izgovarati nego Amoroso.

Ovo posliednje, t. j. Amoroso, da se ima izgovarati sa tvrdim „s", dočim vel. gosp. Tonti, da pišuć Amorožo, imalo bi se ga izgovarati sa mehkim „s". — To da nebi pravo bilo akoprem se u pokrajini rieč Amoroso kano obiteljsko ime ili kano pridavnik izgovara obično sa mehkim „s", al da je i to pogrešno. U ostalom izgovaralo se kako mu drago, zaključuje gosp. Tonti, neka se imena uvjek pišu kako se imaju pisati, držeć se njihovog pravog i pravilnog izgovora. —

U četvrtoj točki svog člančića gosp. Tonti priznaje, da je pravilna, pače hvalevriedan noviji pravopis hrvatski, po kojem se ime Spinčić piše sa čić", mjesto sa „cich" jer onako pišuć čini se razliku med dvojimi slavenskimi slovi: „Ć", koja da se razlikuju u izgovoru od njemačkoga „C." — Gnevni tim, velima dalje Tonti, ime Spinčić pisano „Spincich" nije pogrešno pisano, jer da je to pravopis „starih Illirak", kojim su pisali mnogi glasoviti Illraki pisci prošloga vieka. Gosp. Spinčić dakle da nemа prava tužiti se ako mu se ime piše se „cich" jer tim se njegovo ime nepreobražuje nit se gubi svoje naravi, kako to biva kad se obiteljska imena Campitolli i Amoroso pišu Kampitolli i Amorožo.

Ovako ovo umuje gosp. Sandrino Tonti u Crosu gradu! — Na prvu točku smo već odgovorili. Što se drugo točke tiče, opažamo najprije, da koliko smo mi razumili, gosp. Spinčić nije u saboru kazao, da bi se imala imena Campitolli i Amoroso pisati sa „k" i „ožo", nego je ukazao ona imena kano primjer absurduosti, do koje bi se došlo, kad bi svaki tudja imena u svojem jeziku po svojem pravopisu pisao, kako to hoće Talijani sa našimi imeni da čine.

Kako bi dakle čudno bilo i nenaravno, kad bi mi Hrvati talijanska imena Campitolli i Amoroso pisali u hrvatskom jeziku onako, kako je izgovarano, tako je čudno i nenaravno kad Talijani naša hrvatska imena pišu, recimo „po svoju".

U ostalom pako mislimo, da se gosp. Tonti vara ako sudi, da hrvatski „ž" odgovora mehkomu talijanskomu „s". Mi razlikujemo „s" tvrdi i „s" mehki i pišemo prvoga naprosto „s" a drugoga „š". Osim toga razlikujemo „z" tvrdi od mehkoga „s". Naš „s" (sjena, siod, suton) odgovara talijanskomu „s" (u riečih „sonza" „solo"). Naš „š" (šuma, šator) odgovara talijanskomu glasu „sc" (scipito, scompio) ili pošto „dvojem esu" (es) kako to Talijani pogrešno upotrebljavaju pišuć n. pr. naša imena na „šić" sa „scich". Naš „z" (nazor, pozor) odgovara talijanskomu tvrdomu „s" (u riečih „risonare"), „amoroso", a naš „ž", nepoznа talijanski jezik, koštо ga poznа francezki u riečih „jour", „jardin". —

Ovo smo naveli, da se vidi, da je naš hrvatski alfabet bogatiji od talijanskoga, a od tuda mora slieditи, da Talijani, ako hoće, da se drže pravila po gosp. Tonti postavljena, da se naimo imena imaju onako pisati, kako se pravo i pravilno izgovaraju, moraju hrvatska imena hrvatskim pravopisom pisati, ako već ne iz drugog razloga a to s toga, što u svomu jeziku neimaju znakovah, kojimi bi izrazili sve razne glasove hrvatske.

Kad bi se Talijani ovoga pravila držali, nebi se naša obiteljska imena tako često mionjala, kako se mienjaju. Hrvatska imena Pošić, Čadić, pisana na talijanski: Poschich, Chiachich neostaju ona ista jer će i Talijan i Hrvat pryo čitati Poskić a drugo „Kiakić". Što se pako tiče izgovora onoga „ch" na kraju, Talijani ga rabe za naš „ć" i za „č" i za „h" —, Spinčić i Spincich, „čoh" „cach", (što se mora čitati ćok). „Tujak" „Mrak" pišu Talijani Tujach, Mrach. A naša imena na „šić" pišu oni sa „scich". Tomašić po njihu: Tomascich, Mandušić, Manduscich, dočim bi, ako se već hoće držati Tontiova pravila, morali pisati Tomascich, Manduscich, jer kako već gori spomenusmo, talijanski „sc" pred samoglasnikom odgovara hrvatskomu „š", a nipošto dvostruki „ss", koji se sasma drugčije izgovara, kako se to čuje u riečih „bolissimo, carissimo, Mussi itd." Tko dakle griješi, tko mienja, tko sakati imena? Za koga je potrebitije, da se drži gori postavljenoga pravila? Za nas, koji imena onako pišemo, kako ih izgovaramo, ili za vas gospodo, koji, hoteć ih pisati svojim manjkavim pravopisom: mienjate ih tako, da otac postaje sinu tudji. Što se pak imena Spinčić tiče, kad bi i bio način, kojim ga Talijani pišu „stare Illirak" nebi se ga smiolo tako pisati, ako bi se i uzelo, da je „Illirak" isto što i „hrvatsk" već s razloga, što Hrvati imaju danas novi pravilniji pravopis pa valja, da se istim služe.

Ta gosp. Tonti sam veli za novi hrvatski pravopis: „non è corto da riprovare, ma è inquel cambio di molto lodevole". Kad je tomu tako, zašto vi gospodo Talijani napadate na nas kad mi svoja imena novim pravopisom pišemo, zašto vidoto „sullo storpiamento dei nomi", ako je novi način pisanja „di molto lodevole". Zašto nepitate i vi naša imena ovim novim pravopisom koga nalazite pravilnijim?

Ista „L'Istria", koja je ovo postavila pravilo, da se obiteljska imena imaju onako pisati, kako se pravo i pravilno izgovaraju, u svojem broju od 20. januara t. g. opet govori ob istom predmetu i veli, da smo mi Hrvati „slavizzanti" kad svoja hrvatska imena, talijanski pišuć, pišemo hrvatskim pravopisom!! Svaki jezik, da ima svoj pravopis, koji da se ima uporabiti i za tudje rieči." Tako ovo hoće Talijani, da izpričaju svoj „storpiamento dei nomi", koji nam predbacuju.

Nu, ako već ima i to pravilo za njo vriediti, zašto onda nepišu i oni sva tudja imena n. pr. njemačka, francezka, englezka itd. svojim talijanskim pravopisom; zašto se tim pravilom služe samo glede naših hrvatskih imenah?

„Istrijo" jadna, čorav posao tebi i tvojim Tontijem Markom e compagnia bella, branoć što se braniti nedade. Mi čemo se uzprkos svim vašim bulaznonjem to izvršavanji držati naravnoga pravila: „piši imena obiteljska pravopisom onoga jezika, kojemu pripadaju" kako je to nedavno i bečki vrhovni sud izrekao pa da vidimo tko će konačno pobjediti.

„16".

Svuda nad gradićem lebdi još tihi mir noćnoga počinka, samo ti dopire do ušiju neki mukli mrmor lienoga žrnova, što ga već za rana okriđo brižna domaćica il mlada joj kćerka, da samelje bračno, iz kojeg će svojoj obitelji sladki zgotoviti krušne. —

U kućarici čuje se novoljno kukanje. — Što je to? pitaš se u sebi. —

Približio bi se onomu okancu, da zaviriš, što se tamo zbiva, al je okance toli zamazano, da je već postalo sasma neprozirnim. —

Tražiš očima, ne bi li nočio drugo koje okance, ali uzalud — njega ljo no nadješ. —

Ha! Eno tamo na razklimanih vratih opaža se svjetla, malena luknjica. Ondje ćeš prisloniti oko i motriti, što li se u tom biednom stanu tugo i novolje ovaj čas događa. —

Je li moguće?! Pogledaj boljo! — Jest! U onoj kukavnoj, zadimljenoj kolibici dobro razabireš mlada svećenika. — Milo mu je lice na pô okrenuto k tebi, te mu možeš u drhćućih rukuh opaziti malanu knjižicu, u koju je uprô svoje blage oči. — Čuješ mu i glas, čuješ gorljivu molitvu, u kojoj zaziva Blaženu Djevicu, anđele i svetce, da pomognu nesretnoj duši, koja će eto doskora, lišiv se čvrstih okova umrloga tiela, ostaviti biede i novolje tog čalarnog svieta. —

(Dalje slieći.)

Italija: Pismo sv. Otca svomu tajniku Rampolli spominje modju ostalim, kako se on nada, da će biti moguće vjersko interesе u Austro-Ugarskoj pospješivati, protimbe odstranjivati i potožkoće urediti, jer da je to želja Njeg. Veličanstva i njegovih savjetnikah. Talijanska vojna mornarica drži vježbe okolo Livorna, kamo je pošao i kralj Umberto. —

Englezka: Dogovaranja izmedju Rusije i Englezke u pitanju afganskih granicah sretno su dovršena i dotičnі ugovor podpisan, što da je sa zadovoljstvom u Petrogradu i Londonu primljeno. Englezko ministarstvo nije odveć sretno prostrogimi zakoni, koji su stvoreni za Irsku. Mnogi pristaše ministra predsjednika Salisbury-a ostaviše ga, jer neodobravaju tih zakonah. Obsadno stanje proglašeno je jur u mnogih grofovijah Irske.

Franina i Jurina.

Fr. Poročka „baba" se nobore voseli, da su poročki veslari dobili premij va Trsto.

Jur. Barufa je vavek lahko dobit, kada ni s kom se tuć.

Fr. Ča tako je to?

Jur. Pitaj tršćanski veslari.

Fr. Onda moru Poročani nosit visoko bundoru.

Jur. Moru ju zatuć pred „babina" korita.

* * *

Fr. Poročka „placarica" plače, da kapatinat ni dopustil talijanskim veslarom iz Istre zavoslat va Bonoci.

Jur. Ja don. de ima pravo. Kapitanet je sakako fali, da ni dal nažem talijanđićem pašaporta, al samo za tamo, no za nazad, vol

* * *

Fr. Ovi dni, da je imala pazinska politika dogovor, kako i kade bi sugradila jednu drvenu barcku za šeduto, zač da se mora vavik mestit kako i Cigani.

Jur. Pak ča su odlučili?

Fr. Da to se još za sada stisnut na šuftera starom kaštolo moj sovami i pol tiđi pol miši.

Jur. Ma noto dunke po dnove na svotlo božjo.

Fr. No, lego za mraka.

* * *

Fr. Stani, Jure, malo bližе, da te neć pitam.

Jur. Samo brzo.

Fr. Poznaš ti nekoga Montriljea, ki da spava al drima vavik kod občinskih sjednicah.

Jur. Aha, to će bit on, komu su bragese naprid jako napuhnute. Pak ča je š njim?

Fr. Čul sam, da to ga šaronjaki storit za potežtata, kada svrše bulotacioni, zač da su mu se baš lipo benevrcke nadilo.

Jur. Eh, neć zalogaji motovunski, neć bokuni poročki, toliko, da se čovik napuhne.

Fr. Ča ni niš poli tega pomogla kobiletina si tovarina?

Jur. Ni bo tega pasalo, no.

Fr. Nebiš mi znâ povidat, kako se on zove?

Jur. Pokojni motovunski potežtat Flego kratil ga je: Mortaco di Montreo.

Različite viesti.

Osobne viesti. G. Ante Tentor, prisiužnik kod zemaljskoga suda u Trstu, koji je nedavno položio sudački izpit, premješćen je kotarskomu sudu u Puli. Kod istoga suda izpražnjeno je mjesto sudca pošto je dne 9. t. m. umro ljutos imenovani sudac g. Rikard Stimpel u mužovnoj dobi od 42 god.

Pogled po svietu.

Trst, dne 27. julija.

Austro-Ugarska: Iznova pronosi se glas, da će se Njeg. Velič. Fran Josip sastati sa njemačkim carem prije nego li zapusti ovaj gastinsku kupelj. Tomu sastanku pridaje unapred veliku političku važnost. Zaključuje se naime odatle, da traži Njemačka najuže prijateljstvo sa Austro-Ugarskom, bojeći se dvih moćnih susjedah — Francezke i Rusije. Car Vilhelm, putujuć preko Insbruka u Gastin, poslao je po tirolskom zemaljskom namjestniku svoj pozdrav grofu Taaffe-u, odakle zaključuju vatreni pristaše austrijskoga ministra predsjednika, da je Njemačka posve napustila austrijsko-njemačke liberalce, te da odobrava politiku sadašnjega austrijskoga ministarstva.

Češko novinarstvo zahtjeva opetovno, da se promjeni izborni red za Moravsku, gdje je češka većina umjetnim izbornim redom predana na milost i nemilost njemačkoj manjini. Isti časopisi sude, da će većina carevinskoga vieća poduprieti taj opravdani zahtjev češkoga naroda, a i sam Taaffe, da nije tomu protivan. Vriedno bi bilo i pravodno, da se ukine no samo u Moravskoj, već i u naših južnih pokrajinah nepravedni izborni red, kojim su većine slavenskoga pučanstva podredjene zemaljskim manjinam. Napose istarski izborni red jest toli nepravedan i tako umjetno skovan, da su dvie trećine Slavenah Istre skoro posve izključeno iz zemaljskoga sabora, u kojem gospoduje jedna trećina pučanstva pokrajine — Talijani. Ako hoće dakle Česi, da se nepravda ukine u Moravskoj, morali bi se obazirati i na opravda potražbine slavenskoga pučanstva Primorja, kojemu ide mnogo gore nego li Čehom u Moravskoj.

Njemačka novine pišu, da će se sastati poviecom agusta knez Bismark sa austrijskim ministrom grofom Kalnokyem u Kisingenu.

Nakon smrti dalmatiskoga prvaka Mihovila Pavlinovića ostao je njegov kotar izpražnjen, te je taj ovih dunah izabrao jednoglasno svojim zastupnikom za carevinsko vieće poznatoga rodoljuba Bulića, koji će dostojno zamjeniti nezaboravnoga Pavlinovića. — Hrvatska opozicijonalne novine tužo se na prostrogo naredbe, koje izdaju pojedini veliki župani proti opozicijonalnomu pučanstvu dotičnih županijah.

Srbija: Prigodom proslave francezke narodne svečanosti, demonstrirali su pitomci vojne akademije u Biogradu pred francezkim konzulom u prilog Francezke a proti Njemačkoj i Austro-Ugarskoj. U Srbiji da je nastalo silno spletkarenje protiva sadašnjemu ministarstvu. Protivnici da su izdali nekakav proglas na pučanstvo Bosne-Hercegovine samo da tim kompromitiraju Ristićevu vladu.

Bugarska: Deputacija bugarskoga sabranja, koja je ponudila princu Coburgu bugarsku krunu, vratila se sretno u domovinu neopraviv — kako se čini — ništa. Novoizabrani knez žaco se primiti ponuđjeno mu mjesto znajuć, da dok se Rusija neudobrovolji i dok ona nepristane na njegov izbor, da mu je nemoguće mirno vladati u Bugarskoj.

Rusija: Poluslužbeni ruski časopisi pišu glede bugarskoga pitanja, da je namjeravala regencija povući princa Coburžkoga na revolucijonarno polje, da ga tako čini nemogućim i da tim oživotvori svoje nečiste svrhe. Sve zlo u Bugarskoj, da potiče od sadašnjih vlastodržacah, koje se mora odstraniti u interesu bugarskoga naroda i europejskoga mira.

Francezka: Bismarkovi glasoonoše pišu, da je francezko ministarstvo uzdrmano, jer da rade proti njemu oni francezki državnici, koji su za savez sa Rusijom. Ovi da će svimi silami nastojati, da sruše sadašnje ministarstvo, a postignu li to, tada da će nastati revolucija ili rat proti Njemačkoj. Njemačka da to pozorno motri, te da bi mogla i sama navaliti na Francezku prije nego li se tomu nitko nada.

Odbor za Dolenčov spomenik. Prijatelji i štovatelji pokojnoga g. V. Dolenca sastaše se odmah nakon njegove smrti u našoj čitaonici, gdje bijaše medju ostalim izabran i odbor za sabiranje dobrovoljnih prinosakah, kojimi će podignuti spomenik nezaboravnomu narodnomu prvaku i vodji. Pojedina družtva izabrahe u taj odbor sliedeću gospodu: Čitaonica: A. Trudon i L. Žvab; Sokol: F. Karlž i V. Kalister; Delavsko podp. družtvo: M. Mandić i M. Živic; Tržaško bralno i podp. družtvo: V. Grebenc i I. Čermolj; Političko družtvo „Edinost:“ Iv. Nabergoj. Taj odbor konstituirao se odmah izabrav si predsjednikom g. M. Živica a blagajnikom A. Trudena.

Na drugom mjestu donašamo poziv na sabiranje dobrovoljnih prinosah za spomenik mužu, koji je to u podpunoj mjeri zaslužio. Pozivljemo dakle ovim i naše čitatelje, da po mogućnosti doprinesu svoj milodar na počast rodoljubu, koji je za narod svoj svoje žrtvovao.

Svečano zadušnice. U petak dne 20 t. m. u 10 satih obdržavati će se u crkvi sv. Antona novoga u Trstu svečano zadušnice sa pjevanom sv. misom za pokojnoga Viktora Dolenca. Očekujemo od Slavonah Trsta i okolice, da će se dostaviti u što većem broju toga dana u božji hram, da se pomole za mir i pokoj duše onoga, koji, radeć neumorno i nepresanno za svoj narod, nije uživao na zemlji mira ni pokoja.

Otvorena mjesta. Kod kot. sudovah u Pazinu i Motovunu otvorena su dva mjesta kancelistah. Molbe za ta mjesta valja poslati predsjedničtvu telbunala u Rovinju do 10. agusta t. g.

Na mješovitoj školi u Vrsaru otvoreno je mjesto učiteljice III. reda. Molbe valja uložiti za četiri tjedna počam od 7. julija. Slavno ces. kr. kotarsko školsko vieće u Poreču niti nespominje u natječaju, koji li je u onoj školi naukovni jezik, držeći valjda, da budući se radi o Istri, to i nemoće biti drugi van talijanski jezik kao da su sva djeca, spadajuća pod. vrsarsko školsko okružje sve sami Napulitančići ili Cozetići.

Narod svomu prvaku. Čim se je po Trstu razniela žalostna viest o smrti nezaboravnog Dolenca, sustadoše se u „Slovanskoj čitalnici“ svi odbori slavenskih družtvah Trsta i mnogo prijateljah i štovatelji pokojnika, da se dogovore, kako bi mu se dostojno posliednja čast izkazala. O svečanom pogrebu nebijaše govora, jer je tielo pokojnika radi kužne bolesti, na kojoj je bolovao, odmah na grobje pronešeno te do malo pokopano. Nakon podulje razpravljanja bijaše zaključeno, da izrazi urednik g. Mandić u ime Slavonah Trsta udovi pokojnika najdublju sudut radi silne gubitka, što no ga pretrpi ona sa djećicom i sav naš narod. Osim toga izjaviti će njoj svako družtvo za sebe pismeno saučutje zbog smrti njezinog supruga; odlučeno bi na dalje, da svako družtvo nabavi vienac, što će se položiti na grob prvaka; da sva družtva Trsta i okolice izadju u nedelju u 6 satih po podne na grobljo sv. Ano, gdje će se položiti na novi grob vienac, izpievati nekoliko tužaljkah, te izreći jedan ili dva govora; da se velikomu pokojniku podigne spomenik, te da se u to ime sabira dobrovoljni prinosi u Trstu i svuda, gdje slovenski i hrvatski narod živi; da se priredi na osminu smrti svečano zadušnice u crkvi sv. Antona, kamo će se pozvati putem listovah rodbinu, prijatelje i štovatelje pokojnika.

Naše delavsko podporno družtvo, kojemu je bio pokojnik mnogogodišnji predsjednik i kojo upravo njemu za svoj procvat najvećma duguje, htjedoc, da se promilomu svomu pokojniku osobitim načinom oduži. Sastavši se naime odbor prošle subote u redovitu sjednicu, jednoglasno zaključi na predlog podpredsjednika g. M. Mandića: 1. da ostane predsjedničko stolica notaknuta i crnim velom prikrita, dok se neizabere novog predsjednika; 2. da nabavi družtvo veliku uljenu sliku premilog pokojnika, koju će se u družtvenoj dvorani izvjesiti; 3. da prisustvuje družtvo in corpore sv. misi, koja će se čitati kod sv. Antona budućo nedelje za dušu nezaboravnog predsjednika; 4. da družtvo doprinese stalnu svotu za podignuće spomenika pokojniku. Kod posliednjo točke bi jednoglasno zaključeno, da se u tu svrhu dadu iz družtvene blagajne 300 for., a povrh toga sabirati će se prinosi medju članovi družtva. Prisutne odbornice (ženski odiel) zaključiše takodjer jednoglasno, da će njihova blagajna doprinieti za spomenik for. 100, te da će se upravo ono toplo zauzeti oko sabiranja prinosah. — Čitaonički sastanak zamoli g. Mandića, da učini potrebito korake kod c. kr. redarstva i mjestnog magistrata, da se uzmogne stvoreni program provesti.

Sl. redarstvo zabrani korporativni izlet naših družtvah, zabrani zastavo i napokon bi nam savjetovano, da se niti svi vienci neodnosu na jednom po gradu. I nekoja gospoda sl. magistrata tražila su dlaku u jajcu, al ju ipak nisu našla. Program se dakle morao ograničiti na samo grobljo.

U nedelju posliepodne počeo već za rana narod iz Trsta i okolice k groblju sv. Ane hrliti, gdje se sakupilo izmedju 3—4 hiljade osobah. Sa svih strannah dolazilo su deputacije obćinah, družtvah i zbor rovah da izkažu posliednju počast narodnomu prvaku.

U oprodiljeni sat blagoslovi svećenik još jednom novi grob a naši domaći i okoličanski pjevači zapjevaju tužnu pjesmu: „Na grobih“ od Jenka, koja je prisutnim izmamila obilate suze. Zatim je počeo govoriti nadgrobno slovo narodni naš zastupnik i ponajboljі prijatelj pokojnoga Dolenca, g. Ivan Nabergoj. Al jaoh! Jedva spomenuo ime velevriednoga pokojnika, oblio ga suze, pak svladav se ponešto, certa u liepom, suzami i jecanjem prekidanom govoru, život, rad i vrline velikoga pokojnika. U istinu ganutljiv bijaše prizor gledati muža oslabjela a borbi za narodna prava, gdje no lijo obilato suze za premilim drugom i prijateljem. Nije dakle čudo, što kod toga prizora neosta niti jedne oko suho.

Na to zapjeva zbor i drugu pjesmu i to Grundmannovu: „Nad svesdami“ koja je prisutnimi još većma potresla. Iza toga progovori suznim okom, slomljen od boli i tuge pokojnikov drugi i pobratim urednik g. M. Mandić. On predoči sakupljenomu narodu u poduljem govoru vjernu sliku svoga prijatelja, narodnog prvaka, vodje, pobornika i zatočnika. A kad ga na koncu govora zamoli, da kod Svevišnjega posreduje za blodni naš narod, da izprosi od njega utjehe i srčanosti udvojnoj udovi i nevoljnoj siročadi, brizmu u plač i najtvrdokornije srdce.

Na koncu zapjeva zbor treću pjesmu, „Molitov“ našeg Jelenova, pak se razidju sakupljen narod, znovlv turobno posliednji s Bogom i Slava mu!

Tako se je naš narod bar za sada po svojih najboljih silah odužio svomu Dolenou, te tim pokazao, da častoć i slavoć svoje velike pokojnike, sam sebe časti i slavi.

Još mnogo dugujemo uzornomu rodoljubu, no najglavnija nam je sada dužnost, da se svi i svuda odazovemo pozivu odbora, koji se ovdje ustrojio i kojemu je zadnja podignuti spomenik dostojan velikoga pokojnika.

Poziv taj tiče se jednako Slovenca i Hrvata, jer je pokojnik jednakom ljubavi ljubio jedno i druge, i nikad nije činio razlike izmedju jednoga ili drugoga. On je dapače vazda i svuda zagovarao i propagirao slogu, ljubav i jedinstvo izmedju naroda, koji govori dva različita narječja i koga je namar vlastitih slavonah, a zlobu tudjinstva podielila i pootpekala.

Svetu nam dakle vežo dužnost, da se tomu neustrašivomu poborniku i promicatelju bratinstva i sloge Hrvatah i Slovenacah što bolje odužimo, te da stupajuć njegovim tragom, sebe spasimo, a njega proslavimo.

Političko družtvo „Edinost“. Predsjedničtve toga družtva pozivlje sve gg. odbornike i zamjenike, da se dostave u petak dne 20. t. m. poslije zadušnicah za pokojnoga Viktora Dolenca k odborskoj sjednici, koja će se obdržavati u prostorijah delavskoga podpornoga družtva (Via Molin piccolo br. 1). Raspravljati će se o vrlo važnom predmetu, stoga očekujemo, da će se pozivu odazvati gg. odborniei i zamjenici u podpunom broju.

Občinski izbori u Sanviženti. Doznajemo posliednji čas, da su razpisani občinski izbori u novoustrojenoj občini Sanviženti, koja bijaše po žalj talijanske saborske većine od Vodnjana odcielpljena i samostalnom proglašena.

Izbori ti imali bi se po toj viesti obaviti dne 1. 2. 3. 4. i 5. agusta t. g., te bi bili dakle na vratih. Čudno nam je što nas nije o tom obaviestio na vriome naš tamošnji dopisnik, jer nam dolazi ovaj glas od nepoznate osobe.

Bilo kako mu drago, izbori nisu nipošto daleko, radi toga vežo narodne muževe u novoj občini sveta dužnost, da učino sve ono, što njim zakon i vriome dozvoljavaju. Mi se ufamo, da su oni i do sada budni i radini bili, te da jih neće novi izbori posve nepripravne zatoći. Molimo pokon našega dopisnika, da nas čim prije o uspjehu izborah obaviesti.

„Pro Patria“. Dobro poznato talijansko družtvo, kojemu je cilj talijančiti našu slavensku djecu u ovih južnih pokrajinah, obdržavati će koncem mjeseca septembra svoju drugu glavnu skupštinu u Trstu. O toj skupštini piše u Rovorodu (Tirol) izlazeći časopis „Raccoglitore“, da se veseli što se je izabralo grad Trst, koji da je središće mnogim i važnim podružnicam „Pro Patria“. Tako ćemo imati prigodu, da čujemo narieanje iz bliza, kako grozi pogibelj talijanstvu odasvud, to kako valja složno raditi, da se Slavene na jugu u kraj potisne.

Iz Rieke piše nam prijatelj 22. t. m. Uzimljem poro, da Vam par „najnovijih“ javim. Nobi trebalo početi upravo s vrućinom, koja nas strašno muči, jer neće ni Vam bolje biti, al znajuć, da je to moda, kažem Vam, da mi upravo plivamo u vlastitom potu. Sirota naš poljedjelac, kako mu tri žalostno onu od sunch spaljenu mu nadu!

Istom su nas „ungarožka“ braća profesori ostavila, oto gdje so pripravljaju nova braća „ungarožki“ vatrogasci, da nas i oni svojim posjetom uzeče. Čuje se, da će naše sl. zastupstvo za dočok tih Madjarah priličnu svotieu madjarskih „forintov“ izdati.

Novost, koja će Vas bez dvojbe više zanimati, jest ta, da je u Jerrouschegovom dućamu izložio mladi slikar g. Fran Pavšić, rodom iz Omišlja na otoku Krku, pitomac „Accademia delle belle arti“ u Rimu, ponajprije sliku ili portrait g. Dra. Kiseljaka, koji je izvrstno pogođen. Zatim je izložio sliku pokojnoga si brata Nikole, bivšega mirodijara na Rieci. I ova sliku hvale u velike svi oni, koji su pok. Nikolu poznavali. Mi se tim većma veselimo tomu uspjehu mladoga slikara, jer je on Istranin i naše goro list.

Vrućina. U naših stranah obćenita je tužaljka na silnu vrućinu, koja vlada ovo posliednjih 15—20 danah. Odnavud dolaze nam žalostni glasovi, da će nemoguća vrućina spaliti i posliednju biljku, sakrivenu gdjegod u dubokom hladu. Bojimo se, da će naš ubogi seljak odustati kasnije posliedice ove vrućine. Žito je doduše spravio, al mu je sve ostalo vani, gdje su pede i prži na protoplih sunčanih tracih. Nepošalje li nam dobri Bog do mala blagog dažja, kukati će naš seljak tužno dojduće zime.

Slavensko ovandjelje sjajilo je francezkim kraljevom za prisežnu knjigu. Evo što piše o tomu glasoviti pisac Dobrovsky u svojem Slavinu: „Ova knjiga (ovandjelje) bila je rukopis u sudjelišnjoj stolnoj crkvi pod imenom „text du sacre“ sve do francezko revolucije na kraju prošloga vieka. Taj se je rukopis tako štovao, da ga je tamošnji nadbiskup, kardinal lorenski na Tlolovo dne nositi u obhodih kano svetinju. All kada je revolucija tu stolnu crkvu obezdastila, tada žrtvovaše spomenutu knjigu božiei „pameti“ i uništiše ju ognjem. Rukopis bio je vezan u korice, koje bijahu prevučene zlatnom pločovinom i nakićene dragim kamenjem. Sadržaj sastojaše od dvijuh stupacah, koji bijahu napisani u dvie vrste pisma. Francezi mislijahu, da je jedno od njih pismo grčko. All kada su taj rukopis pročitali ruskomu earu Petru Velikomu g. 1717, tada im reče car, da je to pismo „ćirilsko-glagolsko,“ koje je u Rusiji poznato i kojim se ondje piše. Pismo u drugom stupcu proglasio je neki Engloz Toma Ford III. „bogovieom III svetojeronimskim pismom,“ kojim se Dalmatinci kano obredoslovnim služe sve do danas. To ovandjelje dospjelo je u Francezku između g. 1250—1270 za vlade Ljudovita Svetoga, a njemu ga je bila poklonila njegova kći, srbska earica Jelena.“

Život ljudski u Indiji. U iztočnoj Indiji uništeno bje po službenih viestih lanjske godine 11.813 ljudskih života; a to jest ujedno najveći broj za posljednjih 5 godina. Najveći dio tih žrtvah t. j. 9/10 umrla je od ujeda otrovnih zmijah, 548 osobah, bilo je usmrćeno od šakala a 211 od krokodilah i aligatorah, 22 od slonovah, 12 od bivola a 2 od maškatih vihuhaljah (Sores moschatus), kojih ujed prouzročuje smrtonosni udarac. Nagrade za utamanjenje to zvjeradi otrovnih zmijah iznosilo su lanjske godine 29.884 rupija.

Skočio s visine od 5000 stopah. Kako javljavu iz Quincja u državi Illinois, skočio je Irac Leeds 5. o. m. iz zračnoga balona, u čas kada je plovio 5000 stopah visoko nad zemljom. Leeds imao je iza se padobran, što ga je sam izumio. Padao je lagane te je pao na zemlju posve nezleđen. S njim bila su na balonu i dva člana kvincjačkoga poglavarstva, koji su konštatovali, da je balon stajao 5000 stopa nad zemljom u čas kad je Leeds iz njega skočio. Oduševljeno pučanstvo poklonilo je Leedsu 14000 dolarah, koje je u kratki čas sabralo. I Londonska „Times“ donosi o tom uspjelom pokusu obširno brzojavno viesti.

Neuku nauka.

Bilina za ustavljanje krvi. Toliko put neda se krv na nijedan način ustaviti, te obična sredstva ostaju bezuspješna, a krvarenje nije ni za najčvršćeg čovjeka dobro. Ima jedna bilina „Tredoseantia crecota,“ koja je god. 1867 general Martroy donio iz Meksika, i koja kod nas na otvorenom posvo dobro uspjeva. Lišće od te bilino, bilo izvačeno ili istučeno, ima svojstvo, da odmah krv ustavlja.

* * *

Stari lick proti nahladi grla. Kad ti poneŝto otečе žlezda izpod laloke na vratu od nahlade, da teško gutaš ištu slinu, a ti odmah, čim to osjetiš, oslini palac, pak čvrsto tari gornju stranu ruke nad bilom (pula) počam od piesti prama laktu. Tari onu ruku s koje ti strane otekla žlezda. To čini s jutra i večera i po koji put kroz dan. Bit će dobro, da tareš tako i žlezdu na vratu. Sto puta riešio sam se tako pogibeljno te bolesti. To dodušo boli, ali i sigurno pomože i koristi.

* * * N.

Proti filoksori. „Zaražen il okužen od filoksere tri dan sam do korena odkopati. U nastalu jamicu nalio sam kipuće vode. Kad se jamica ohladila, izkopao sam tra. Sad sam nastalu jamicu dobro pognojio i zemljom zasuo. U prolietje sa susjednog trsa povalio sam jedan rozgu u tu jamicu, prije filokserom zaraženu. Trs, što je od tuda nikao, već mi osam godina dobro uspieva i obilno radi.“

Ovaj lick iz svog izkustva preporučuje Martin Kovačić, gvardijan samostana na Mohaču u Ugarskoj. — Kamu je do nevolje, nek pokuša i ..... uvjerit će se.

* * *

Što valja činiti kad loza (tra) pozebe. Za dobo opominjemo, ako nam je nastradala loza od mraza, da valja pozeble mladice obrezati do vienca izpod prvoga oka. Kako u prolietu bujne sok kola, potjerati će jošto za ovu godinu plodan pup ili barem jaku mladicu za sliedeću godinu. Jedan vinogradar piše o tom u stručnom listu: „Prošlo sam godine to prokušao, jer sam tako učinio odmah onaj dan, kad je ono bio pao silan mraz. Desot dana kasnije potjerala mi iz vienca barem jedna, al iz više njih po dvije i tri mladice. Na njih bilo je malo svih grožđja, a sve mi dadoše za ovu godinu liepo i zdravo drvo.

* * *

Krastavci ili kukumari na brajdicah (špalirih). Möllerov vrtlarski list opominje vrtlare, neka ne zaboravo, da su krastavci bilina, koja se penje to je po tom izvjestno, da će biti tokar onda dobro rodoviti, kad se goje na način, da se mogu uzpinjati u vis. Valja dakle krastavce koliti ili navoditi uz brajde. Pri tom valja posao tako udesiti, da se mogu viticc (Banke) ovijati s desna na lievo u rožlo valja uz količe ili brajdu na lahko privezati budi kakovim likom, budi mokanom drotvicom, koja neće rozgice proreznti. Vrcome je zgodno gojiti krastavce uz zid, osobito prema jugu ili jugo-zapadu poput trsja ili divlje loze. Nu valja za to odabrati mjesto, što je izloženo suncu, te ima dosta zraka, jer ako je mjesto zagušeno, zametnuti će se na krastavcih crveni grib.

POZIV!

Družtva „Slovanska Čitalnica“, „Tržaški Sokol“, političko družtvo „Edinost“, „Delnlsko podporno družtvo“ i „Tržaško podporno i bralno družtvo“ u Trstu izabrala su dne 21. t. m. posliepone zastupnike u „Odbor za Dolenčov spomenik“. Taj odbor stupa eto pred slovenski narod, pred zemljake, prijatelje i štovatelje volozaslužnoga prvaka na bistroj Soči i sinjoj Adriji, pokojnoga gosp. **Viktora Dolenca**, uljudnom molbom, da blagoizvole marljivo u tu svrhu sabirati prinose, te ih slati našemu blagajniku gosp. Antunu Trudnu (Via Ghega—Trst), koji će objelodaniti i potvrditi svaku i najmanju svotu u ovdašnjem listu „Edinost“.

Narodne slovenske! ako znadeš ciniti zasluge neutrudljivoga muža, koji je za Tebe žrtvovao život i imetak — postavi mu krasan nadgrobni kamen, spomenik, koji će na skrajnoj medji Slovenstva pričati domaćim i tudjincem, tko da je bio Tvoj pokojnik. Poduprieti nam valja takodjer ubogu udovu i dvojicu njenih siročadi, koje težko uzdišu za izgubljenim otcem i hraniteljem. Podpisani odbor nada se, da će Slovenci i Hrvati tom prigodom djelom pokazati svoje rodoljublje, jer bijaše pokojnik glavni promicatelj jedinstva izmedju Slovenacah i Hrvatah.

Uljudno molimo uredničtva svijuh slovenskih i hrvatskih novinah, da izvole objelodaniti ovaj poziv i sabirati prinose u tu svrhu.

U Trstu, 24. julija 1887.

Odbor za Dolenčev spomenik:

Živic Mat, inžinir, prodajednik; **Anton Truden**, veletržac, blagajnik. Odbornici: **Čermelj Ivan**; **Grebenc Vjekoslav**; **Kalister Vjekoslav**; **Karlž Fordo**; **Mandič Matko**, urednik, **Nabergoj Ivan**, zastupnik naroda i **Žvab Lovro.**

Javna zahvala.

Potrta od tuge i žalosti zahvaljuje se ovim iz dubine srdce podpisana svoj rodbini i prijateljem, gg. svećenikom, mnogobrojnim družtvom, pjevačkim zborovom korporacijam i deputacijam, čitaonicam, narodnomu novinarstvu, svim i svakomu, koji su prigodom smrti i pogreba njezinoga nezaboravnoga supruga

Viktora

njemu toliko iskrenih i sjajnih počastih, a njoj toliko ljubavi i saučešća iskazali. Bog vam platio gospodu i prijatelji!

U Trstu, 20. julija 1887.

Eliza udova **Dolenc.**

Dopisnica uredničtva.

G. Jerotov. Izvolite poslati, da pregledam. Za priposlano ustrpite se.
Srdačan odzdrav.

Dopisnica uprave.

Od dne 15. do 21. priposlaše nam predplatu: P. n. gg. A. M. Roš za god. 87. — I. V. Vrh za g. 87. — T. C. Bakar za pol g. 87. — J. S. Sežana za g. 87. — J. Ö. Onor. za g. 87. — J. F. za I. za pol g. 87. — I. K. Zvirinjak za g. 80. 87 — J. B. Čudjavica do konca g. 87. — F. D. E. Premontura do konca g. 87. za 10 lst. — L. M. Premontura za g. 87. — S. M. Višnjan za g. 87. — I. S. Pul za g. 87. — V. S. Pul za g. 87. — A. J. Sinj za g. 87. — A. J. Kastav za g. 87. — N. G. Omišalj za pol g. 86. i pol g. 87. — M. R. Sv. Lovreč za g. 87. — P. S. Lošinj za g. 87 — I. S. Rieka za g. 87. — A. M. Bakar do 15. oktobra g. 87. (list stoji 5 for. na godinu). — I. S. Vrhja gorica za g. 87. — M. G. Stinjan za pol g. 86. i pol g. 87 — S. D. Tinjan za 1 lst. više do konca g. 87. — A. K. Dobrinj za g. 87. (ona je cifra vriedila dok je list izlazio 2 puta na mjesec). — F. B. Krk za g. 86. i pol g. 87. — Sb. d. m. Zagrab za pol g. 87 — N. Ž. Sušak za pol g. 87. — A. S. Kluna za pol g. 87. — J. S. Boljun do konca g. 87.

Lutrijski brojevi

dne 28. julija.

Beč	20	80	73	24	68
Gradac	70	24	68	54	53
Temešwar	58	47	37	71	1

dne 27. julija.

Brno	32	30	15	69	10
Innsbruck	59	50	1	35	37

POSLANO.

Postavno zavarovani elegantni

BLOCK - KOLEDARJI

sò oglasi se sprejemajo za reklamo trgovskih tvrdk itd. na izdelovanje.

Cena veliko manjša

kakor splošna.

Pobliže in uzorci na zahtevanje **zastonj** in franko

Annoncen-Expedition MORIZ STERN, Wien, Wollzeile 24.

KLINIKA za spolne in želodčeva bolesti, nastope okužanja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgečo vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, droba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 22—41—104

C. Strantzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

Dobiva se v vsih knjižarnah **13. nakladi**, ravno izašla **medic. svetovalca**

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o nastopkih mladostnih pogreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

12 Braunschweig. 23 - 52

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu **Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pismeni i strojevi providjenu,**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Via Torrente 12

Ista prima i obavlja **svaku naručbu** bilo koje vrsti **knjigotiskarskoga posla** te preporuča se osobito za ovo vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artilju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, razporede, uznice, oglase, pravila, izvješća, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cienike, jestvenike, svakovratne okrižaljke, izpovjedne ocdulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelju u svakom pogledu zadovoljiti kolt **brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cienom i ukusnom izradbom.**

Očekujuć, da će podpisanu si. občinstvo svakom prigodom svojimi volećenjonimi naručbami počastiti, preporuča slučajno, njenom nakladom izašle knjige:

„Kmetijsko berilo“, za nadaljevalno točaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk. Napisal M. Kramor, ravnatelj kmetijske gospodarske šole v Gorici. Cena: Trdo vezano po pošti 75. nč., a mehko 55. nč. —

„Obrtnijska postava in Cegnarjev životopis“, cena 20. nvč. — **„Filip“**, žalostna igra. Spisal Vittorio Alfieri. Poslovenil J. Križman, cena 25. nč. — **„Antigona“**, poslovenil J. Križman, cena 20 nvč. — **„Viljem Tell“**, poslovenil F. Cegnar, II. izdaja, cena 40 nvč. — **„Sôdni obrazci“**, spisal Bogdan Trnovec, cena 25 nvč. — **Zgodovina Trsta in okolice“**, spisal J. Sila, cena 50 nvč. — **„Malostranske pripovedke“**, češki spisal Jan Neruda, poslovenil Ljudovit Furlani, cena 20 nvč. — **„Ljudmila“**, roman, poslovenil J. Leban, cena 40 nč. — **„Postava o črnoj vojski“**, cena 5 kr.

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotično naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Torrente 12 u Trstu.

ŽELODČEVA ESENCA lekarja Piccoli ja v Ljubljani

ni je mogoče precenili zaradi svoje nadnaravne lastnosti, da ne škodnje telesu, če tudi se dolgo časa rabi, da pomaga v tolikih in različnih boleznih z najgotovejšim vspehom, posebno pa zaradi svoje jako nizke cene — vse to so lastnosti, ki jo delajo neobhodno potrebno vsakteri družini.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·36** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Reki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Poreču Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Visinadi Patelli, v Poreču Canziasio, v Buji Bonetti in v vočini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 28—50.

Proljetni liek.

Kao najstarije i najizdatniji **proljetni liek za mlade i stare**, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučaju najslavnije ljekničke ka nelitati domaći i inozemski, već odavna uporabljivanje slovenske i mnogoputa sa kolajnami odlikovane

Budimske

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati niti potrebno.

Ova se voda dobiva u svijeh stanju u svih lekarnah i trgovinah sa zdravilnom vodom **Skladišče u Trstu** kod gosp. IVANA GILLIA i kod vlastnikah zdenca 10—20

BRAĆE LOSER.

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se oxdravljaju podpuno i sigurno ave želudčane i živčane bolesti, takodjer omake, koje su se ustavljale svim liečničkim sredstvi, osobito pa kroničke katarh i slabost v želudcu i drolju, krč, slaba probava, zlobol, jako kucanje srca, glavobol i dr. **Kapljice sv. Jakoba**, koje su sastavljene po navodu kaludjera grčkoga **samostana »Aeira« iz 22 najboljih zdravilnih biljkah iztoka**, koje su svaka za-se i danas priznano kao zdravilna sredstva prve vrsti. Ovo sastavljenje jamči dakle za siguran uspjeh svih kapljicah. — Cena 1 staklenko **60 nv.** 1 velike staklenke **f. 1·20** prama poštnem pouzeću ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih ljekarnah.

Glavno skladište: M. Schulz, Hannover, Eichenstrasse 6, dalje u Trstu I. Saraval, »All'Amanone Trionfante« i Prendini. — Na Ricci A. Mizzan. 26—7

Na svakoin komadu je razvidna cena po broju

SKLADIŠTE
crkvenih stvarih

Marije Cosulich i Adele Demarchi

nasliednice Katerine Garusa

Trst, Via nuova br. 1.

Pošiljke su carine proste. 10-5

Najveća novost.

samo for. 5.25

stane novoizmišljeni Washingtonski

remontoirni sat,

koji se bez ključa navija, te se jamči za njegovu točnost kroz 5 godinah. Nuz toga dobije se i divni lanac iz amerikanskoga duble-zlata. 6—4

Samo ovaj sat može nadomjestiti **zlatni sat** i, to 1. rad izvrstnoga regulovanja, 2 radi njegove točnosti a **velicè svoga dičnoga okvira**, te se može dakle svakomu preporučiti.

Dobiva se samo uz gotov novac ili uz poštarsko pouzeće Naručbe neka se pošiljaju na

Waarenhaus zur Monarchie

Wien III Hintere Zollamts strasse 9

FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv.

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¼ » » » » » 8 »
3 » » » » » 30 »

Napoleoni:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3¼ » » » » » 8 mesi
3 » » » » » 6 »

Banco Giro:

Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Sallisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite

di valori, dividendi e interessi coupons e provvig.

Anticipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi

Mediante apertura di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.

» Valori ½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d'oro e d'argento banconote ecc. ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1886 30—18—22

Telefon br. 429

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . snama svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz češlja..e vune sa prslukom u svih bojah for. 25
snama svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, snama svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 15, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjeće za **gospodu** i **djecu**

uz veoma nizku stalnu cienu

kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v **PRAGI**, Graben br. 19 novi, vis-à-vis gospeskej ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 18—50

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefonbr. 429

Postavno zavarovan

Block-koledar za hôtele

sò naznanili.

Valed dogovorov sò posestniki hotelov na **Dunaju, v Brnu, Pragi, Budapešti, Dražđonu, Breslavi, Stottinu, Hamburgu, Bolonju itd.** in v **kopelših: Baden, Vèslau, Karlovih varih, Francovoj kopelji** bodo obešeni ti koledarji v vseh sobah za tujce, zadnsno samo v gori navedenih mestih in to pri zvonu, kjer se gost mora zadrževati. Radi tega je oglasom na ovih Block-koledarjih vapah gotov, ker so razobešeni v sobah. Prostor za oglase je omejen, ker se more samo 10 tvrdk sprejeti, ter so tvrdke konkurence popolnoma izključene. Cena oglasa za prostor 40/35 mm je za zvaki hôtel za celo leto od f. 3·50—40·— (15—21 nč. za vsako sobo na celo leto.) — Ponudbe se imajo posla i na

Annoncen - Expedition Moriz Stern

Wien, I., Wollzeile Nr. 24

kje se izvè pobližje in se dobè na zahtevanje uzorci.

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo.)

Izdavatolj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskara Dolenc.

Broj 31. U Trstu 4. agusta 1887. Godina XVIII

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 40 nč, za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“ Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti.

Komu list nedolazi na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se no plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 13.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Propadanje gospodarstva.

U agrikulturnih pokrajinah, medju koje spada i naša Istra, gospodarstvo je najbogatiji izvor narodnog prihoda, a tim prvi i glavni temelj narodnog napredka, dotično prvi i glavni temelj narodnog blagostanja. Gdje je gospodarstvo u povojih, ili gdje se ono nerazvija i nevodi napredno i umno, tuj neima govora o napredku ili narodnom dobrostanju. Kod nas se nemože kazati, da je gospodarstvo tekar u porodu, da se nije imalo kad razviti i usavršiti, te da radi toga u gospodarstvu za ostalimi naprednimi zemljami zaostajemo, već su tomu posve drugi razlozi.

Po našem nemjerodavnom sudu bili bi sliedeći po prilici uzroci propadanju gospodarstva, dotično seljačtva kod nas: 1. previsoki zemljištni porezi; 2. seljački su posjedi preobterećeni dugovi sa debelimi interesi, kojih seljak nemože plaćati; 3. posjedi su često zapuščeni, jer vlastnik neimade dostatne sile ni sredstva, da je umno obradjuje; 4. vlastnici dielo svoje posjede medju svoju djecu na premalene dielove; 5. gospodar ili seljak nije polazio nikakve škole, ili ako ju je polazio, nije se ga podučilo u toli potrebitom gospodarstvu; 6. posjedi su izručeni kapitalu, a budući je seljak većinom siromah, nemože dalje ako se neutječe k pijavicam i oderuhom i 7. naš seljak nije svuda jednako marljiv i čedan, štedljiv i skroman.

Što se tiče previsokih zemljištnih poreznh, ti nisu valjda nigdje u Austriji seljaku toli težki i skoro nesnošljivi kao kod nas. On mora ne samo kao i svuda drugud snašati to poreza za državu, pokrajinu, občinu itd., već ga tište siromaha još većma nego li sam taj zemljištni porez, zaostatci odkupa ili desetine, koju mora najednom tadjom krivnjom s oka ili s boka snašati i plaćati. Nije čudo dakle, što se je naš seljak, što no rieč do grla zadužio, te svoj nekoć liep posjed silnimi dugovi obteretio, za koje nemože niti interesah plaćati. U mnogih slučajevih ostavio je naš seljak svoja zemljišta s lahkoumnosti ili s nesrećo neobradjena, te nemože niti obitelji prehraniti, a kamo li da plaća poreze, stare dugove ili interese. On slaže dug na dug sve dotle, dok ga privatni vjerovnik ili država ne bosi na ulicu.

Nemanja krivnja propadanju gospodarstva jesu često diobe. Roditelji podiele naime svoj posjed medju svoju djecu na malene dielove, te tako stvore iz jedne sretne i dobrostojeće obitelji više njih biednih i nevoljnih. Gdje nasliedi pako jedno dieto baštinu svojih roditeljah, tuj biva obično obvezano, da izplati u novcu ostala braću. Naimanjuć navadno za to sredstva, duži se lievo i desno, dok nezapadne tako duboko, da se više iz dugovah izkopati nemože.

Kod sadašnjih nerodovitih godinah ili čestih elementarnih nevoljah težko se je na površja uzdržati i najumnijemu gospodaru. Tko je pako jednom zapao medju šake pijavicah i oderuhah, tomu je težko pomoći. Ovi ga nepuste više od sebe dok mu nesrpiju i zadnju kap krvi. No, premda je često sam seljak krivac svojoj nesreći, to mu se pogledom na školsku gospodarstvenu poduku kod nas nemože predbaciti. Komu je poznato, da mi nismo imali do nedavna skoro nikakve pučke škole, da je u mnogih krajevih niti danas neimamo, da se u obstojećih školah vrlo malo ili ništa o gospodarstvu nepodučajo — taj će se sumi složiti u tom, da je bio naš seljak u tom pogledu posve sam sebi prepušćen.

Da neposjeduje svuda naš seljak onih vrlinah i kriepostih, koje su mu neobhodno potrebite hoće li da iole naprieduje, toga se nemože žalibože zanieckati. U mnogih stranah Istre nemože se reći, da je seljak marljiv, čedan i štedljiv, već dapače upravo protivno. Lahko se duži; kad imade, obilno troši; malo radi, a za budućnost nerazbija si glave.

Prema tomu što rekosmo krivi su rad propadanja gospodarstva ponešto ugarni zakoni, nešto previsoki troti, zatim elementarne nevolje i napokon neukost, lienost ili razsipnost samih seljakah. Taj su dakle u prvom redu dužne državne i zemaljske oblasti, da spase seljačtvo od gotove propasti. Ovim mora u svomu na ruku ići crkva i škola, koje obće neposredno sa pukom, i koje su zvane, da ga u moralu, radinosti, štedljivosti i skromnosti podučavaju, rukovode i učvrste.

Pogled po svietu.

Trst, dne 3. agusta.

Austro-Ugarska: Njeg. Veličanstvo Franc Josip I. sastati će se dne 6. t. m. u Gastinu sa njemačkim carem Vilhelmom, koji boravi tuj u kupelji.

Bečke novine javljaju, da će se sastati carevinsko vieće dne 24. septembra, a sjeditba da će trajati četiri tjedna. Glavna će mu biti zadaća, da razpravi zakonske osnove, koje se tiču poreza na slador i žestu (spirit). Zatim će se sastati delegacije, a poslije njih zemaljski sabori.

Glasa se, da će u carevinskom vieću biti manje protivštinah proti uvedenju konfesionalnih školah nego li prije. Promjena nekojih crkvenih zakonah, da će se također lagljе izvesti nego li bijaše to do sada moguće.

Češki listovi sa tuže, da se vlada, naposo ministarstvo nauka, malo brine za češke želje obzirom na srednje škole, čemu da je kriva malodušnost sadašnje vlade. Ako se već Česi tuže, koji imadu u izobilju narodnih srednjih školah, što da rečemo mi, koji neimamo nijedne?!

Kako smo već javili, sastati će se do mala austrijski ministar izvanjskih posalah, grof Kalnoky s njemačkim kancelarom knezom Bismarkom u Kisingenu. Tomu sastanku pripisuju veliku političku važnost, jer da će se za kratko promjeniti sadašnji odnošaji izmedju europejskih državah. Engleska da se približuje Rusiji, a u Italiji da će se dati nakon smrti ministra Depretisa drugi smjer izvanjskoj politici. O svemu tomu da će se ročeni državnici dogovarati.

Usljed izbora dalmatinskoga zastupnika g. Bulića za carevinsko vieće položio je zemaljski zastupnik i urednik »Narodnog Lista« g. Juraj Biankini svoj mandat. Izborni njegov kotar, koji je do sada biran uvjek složno svoga zastupnika, razcieplkano se ovaj put, a to je potaklo g. Biankini-a, na taj korak.

Slovenski zastupnik na carevinskom vieću, g. dr. Poklukar izrazio se tu nedavno vrlo pohvalno o djelovanju slovenskih zastupnikah na carevinskom vieću. Slovenski zastupnici da odsudjuju strogo ustrojenje tršćanske obrtne škole, koja mora ostati kao čisto talijanski zavod, za Slovence Trsta, okolice i Primorja zatvorena. On se nada u ostalom, da će se u Ljubljani otvoriti za Slovence državna obrtna škola. Zaključujuć naglasio je dr. Poklukar, da bijaše posliednje zasjedanje carevinskoga vieća od veliko važnosti. Ministarstvo grofa

PODLISTAK.

Nesretna oklada.

(Crtica iz pučkog života. Napisao F. Hlamski.)

(Dalje.)

Kraj svećenika vidiš pravu sliku tuge i sdvojnosti; vidiš tuj kukavnu staricu, gdje se nemilo nariče, propinjo nad uzglavljem pustoga krevota. —

Težko li je, grozno li je čovjeku pri duši, kad mora na svoje oči gledati, kako ga nemila smrt lišava i posliednje nade, kako mu silomice sa njedara trga i posliednji mirisavi cvietak, kojega mu miris tekar u staračkih dnevih najljepše ugadja.— Sine moj, Ivane moj, jedini sine moj! kukala je nad uzglavljem umirućeg sina stara kukavica. —

Nu, on je više ne čuje, više je ne vidi — ne pozna. —

Biedni svećeniče, koji često i često moraš motriti takove prizore!

A! čovjek! mrtvac! visok! krupan! majko! Ma a — re! — i umuknu — umuknu za uviek. —

Još mu se jednom duboki uzdah uzvine iz srdca, otvori usta, ukodi svoj mrtvački pogled u čadjavu gredu izpod crnog krova, kukavna se postelja potrese, i sve — bijaše gotovo — umrlo. —

* * *

Svane divno zimsko jutro, da ga divnijega u ono doba željeti ne možeš. — Upravo se svršila prva misa, kad no se na daleko i široko stane razlieglati turobni glas najvećega zvona, javljajući iz sna prenuloj se brdi, — da se je netko proselio, iz ovoga puna biede i pečali, u drugi mirniji i sretniji život. —

Svuda se začuje naglo otvaranje vratiuh, a znatiželjne žene, sanenih još očah, izlote na pragove svojih kućarica. —

Bog te pomiluj tko god si! tužno uzkliknu svaka, koja se pokaže. —

Tko bi bio rekao? Jadna stara Dumo!

Da se je bar izpovjedio! oglase se u dvorištu žene, koje su s krunicami u rukuh hodile iz crkve. —

Tko je to umro, Mare? upita jedna sa kućnoga praga. —

Ajmo, nesrećo! moja draga Kate! Jadna stara Dumo! Za dvie litre vina izgubila sina! Uh! da se je bar izpovjedio!

Mare! Što to govorite?!

Pravu i gorku istinu, moja draga Kate!

Malo prije sam ga vlastitima očima vidjela. Uh! Strahota ga je niti pogledati! Glava mu je, prosti božo, kao kabal!—

Sveta Marijo! što se je to noćas privetilo?!

Takva vam je današnja mladost, moja draga! Za vino će izgubit i glavu! Da bi krčme barem po noći manje otvorene bile, svega se toga ne bi dogadjalo. —

A što će jadna Mare? Pošla je na Rieku po robu, jer da će se već početkom mesopusta viončati. —

A što će nego čekati drugoga? Tà nije joj valjda Ivan poštenja uzeo!

Ne znam ja, moja Mare! Previše su se družili. —

* * *

No prodjo pol sata i tužna se zvona sa zvonika jave. — Iz crkve izadje troje svećenika, od kojih je najstariji zaogrnut crnim plaštom tugo. Zaokrenu ravno u poznatu nam uzahnu ulicu i baš u onu neznatnu, biednu kućaricu, u kojoj smo za jutrošnjeg mraka promatrali onoj grozni prizor. —

No treba valjda pitati, što ih tamo nosi? Idu, da biednoj majci otrgnu iz malena vrtla četvrti joj i posliednji povenuli cvieć, koji je ona toliko godina najvećom pomnjom i mukom gojila. — Idu, da odnesu iz miloga doma krčnoga mladića, koji je jučer u svojem mladenačkom srdcu gojio najljepše nade o budućoj sreći, a danas ga ono, gdje na crnoj škrinji leži oliod i nepomičan, kao mramorni stup. — Strašan li je udes umrla čovjeka!

* * *

Riečkim korsom hrli amo tamo sila svakovrstna svieta. Eno, tamo vidiš, gdje se okolo koči veliki gospodin staklenih očiuh. — Kraj njega žuri se biedna sirotinja, koja valjda niti iz daleka nije dostojna njegova pogleda.

S druge strane ponosno stupa riečka paunica, bacajući kokotno na okolo svoje vražko oko, no bi li umjetnim čarom namazana lica zatravila srdce kog zanešenjaka. Mimo nje protlazi hrpa veselih mladića. Svatko od njih nosi u ruci svoju viornu, akoprem no odvoć milu pratilicu-knjigu. Živahni im se razgovor okreće oko ovog il onog predmeta. No čujoš nego imena: trigonometrija, analitika algebra, fizika, njemački, grčki itd. — Predje se i na profesore. Nitko neće koga da pohvali, svakoga se peuje, svakog odsudjuje.

Izpod one čudnovate ure, na kojoj se svakih pet časova pomiču brojevi, kad da ih tko silomice tjera, nepomično stoji visoka, liepa, bjelolika diova. — Po širokoj odjeći starinskoga kroja, koja joj posve dobro pristaje na punašno tielo, odmah ćeš zaključiti, da djevojka spada k onoj vrsti ljudi, što ju Riečani i ostali Primorci — no zna se baš zašto — „Bodulí“ nazivlju. — Svoje velike, crne oči upravila je ravno prama onoj strani, odakle se izmed često onih silenih brdova jedva može razpoznati jarbor ovelike barke. —

Mare! jesi li sve kupila? javi se naposlednom iza nje onizak čovjek, kojeg prije izmed one naješavine nije opazila. —

Još mi samo manjka klobuk za Ivana, pak sam gotova. —

Eto! već su četiri i četvrt. Gledaj, da budeš čim prije kod barke, jer ćemo večeraš svakako na put. —

Tauffe-a, da je napokon uvidjelo, da mora uzeti obzir na većinu, jer se tako nada vladati nad strankami. Po našem sudu imalo bi ministarstvo vladati sporazumno sa većinom, nipošto pako nad strankami, jer to znači, da ono nije dužno obazirati se na većinu, koja ga podržaje.

Bugarska: Bugarsko pitanje nepomiče se napred ni natrag. Jedni tvrde, da će novoimenovani knez do skora doći u Bugarsku, dočim govore drugi, da će biti imenovan regent u osobi kojeg ruskog generala. Prino Koburg predvidja bez dvojbe poteškoće i pogibelj, koje ga u Bugarskoj očekuju, pa nije čudo što okljeva odazvati se pozivu bugarske narodne skupštine. Ako kani poći u Bugarsku i proti volji Rusije, tad mora biti pripravan, da će prije ili poslije moruti otići, jer je ona i Batenbergu pokazala, da njoj nije do šale.

Rusija: Prokjučer umro je u Moskvi znamenit ruski novinar i političar Mihail Nikiforović Katkov. Njegova smrt je silan udarac ne samo po Rusiju, već i za ostalo Slavenstvo, kojemu je bio pokojnik veliki prijatelj i zagovornik. U Varšavi izdan je ukaz, da moraju svi tudjinci ravnatelji, nadzornici i upravitelji obrtnijskih poduzećah ostaviti svoje službe.

Francezka: Medju francezkimi državnici i višimi vojnici vlada ovaj par velik motož. Pri tom ističe se osobito radikalni general Boulanger, kojemu predbacuju, da je kanio srušiti republiku, što on i njegovi prijatelji odlučno pobijaju.

Italija: Dne 30. pr. m. umro je u Stradelli talijanski ministar predsjednik, velik patriota i državnik Depretis. Usljed toga dalo je ministarstvo ostavku, koja nebijaše od kralja primljena. Predsjedničtvo ministarstva preuzeo je privremeno ministar Crispi.

Njemačka: Njemačke novine bave se posliednjo vremeno sa pitanjem holandezkoga nasliedstva. Ono dokazuju, da pripada pravo nasliedstva na holandezku krunu vojvodi Nasavskomu. Kralj holandezki nema naime muškoga potomka, pak bi Niemci htjeli i to prestolje zasjesti.

I s t r i.

XIV.

Aäde zabudu tebe Istrije,
Zabvena budi domdca moa
Po ps. 136.

Domajo mila! tvoj će pjesnik vesno biti,
Iz stoljetnoga kad se pranoš spava,
Kad pomladjena ustaneš i zdrava
Na pomoć svietu iz dugo zabitl.

Od milja tad će vrućo suzo liti,
Kad znanjem budo sinula ti glava,
Kad svoja budoš uživala prava,
Što zlotvor znao ti dugo ih kratiti,

Na krilu tvome uzgojit ćeš lavo,
Što ljubav svoju cioniti će majo
I njeno ponjat teško uzdisaje,
I ljubit sunce slobodice pravo. — —
Prod njima zlotvor strpiti će kleti,
Za tobe rad će živjoti i mrieti. —

N. Z.

Franina i Jurina.

(Na Motovunskom kunfinu).

Kukuriku — u — u — u — u!
Kukuriku — u — u — u — u!
Toto Jolo — o — o — o — o!

Fr. Bormo, ovdo mora bit dame neka silna fraja, zač su se svi potohi skupili kako da ji' namanj.

Jur. Ča neznaš, da čekaju jenerala, pak su se za to stavili va paradu.

Fr. Joh nam ako na nas udre ta silna vojska, ovo će nas s kljunom odopat.

Jur. Nemo! kamo to bižiš? Ča se bojiš? Ča nimaš i ti ruke? Ča misliš, da će valje krv teć?

Fr. Ti znaš, da žene čuvaju najraje popol, pak je i mano malo strah, zač da ima on jenoral čarljeno bičve i dugi-dugi kljun. —

Jur. Ala, nebuj se no, nećo bit slabega. Ča neznaš, da mora dać poročki Petešić, da dade karaju i svota svojim virnim slugam.

Fr. Kada ni drugo lego to, onda će se i mene brzo duša vrnit. Ti će ta Petešić već jutra zletot na drugi kunfin.

Jur. Neka provi, ma se nadamo, da mu nećo ni to čuda korletit.

Različite viesti.

†

Petar Dorčić.

Jučer, dne 3. t. m. na večer stigmo nam iz grada Krka brzojavka, koja nas je silno razcvilila i koja će bez dvojbe raztužiti svako narodno srdce, koje je poznavalo dičnoga župnika Dorčića, ili je došlo za njegovo plemenito i požrtvovno djelovanje u dušobrižničtvu i u javnom našem narodnom životu. Brzojavka ta glasi: „Jučer umro pop Petar Dorčić, župnik u Baški. — Tuga vlada ovdje velika".

Očekujuć, da poznatije pero ocrta život i rad čestitoga pokojnika, javljamo našim čitateljem za danas jedino toliko, da je neko vriome pokojni Dorčić zastupao izvanjsko obćine lošinjskog izbornog kotara na zemaljskom saboru u Poreču, gdje se je u svakoj zgodi toplo zauzimao za svoje birače i za sav naš rod u Istri. Župnikovao je dulje vremena — novarano li se — u rodnom mjestu Baški, gdje je sav svoj život posvetio vjeri i svomu narodu.

Od početka narodnog pokreta u Istri i na otocih prionuo je naš Dorčić oduševljeno uz narodnu zastavu, a nijedna borba na otocih nije se bila a da nije i on u nju živo zahvatio činom ili savjetom. I posliednja narodna pobjeda u rodnoj mu obćini, kojom su dugo vladali narodni dušmani, jest većinom njegovo djelo.

Na nemilu viest o preminuću toga narodnoga pobornika, poslalo je naše uredničtvo obćinskomu glavarstvu u Baški sliedeću brzojavku: „Nad preranim grobom uzor svećenika i rodoljuba s Vama tuži: Uredničtvo „Naše Sloge".

Jest, velevriedni župniče i narodni borioče širom Istre i Tvojih otokah kliče Ti razcviljen Tvoj narod: Počivao u miru i lahka Ti bila rodna zemljica!

Diocezanske viesti. Prosvjetli g. biskup Glavina dieliti će sv. potvrdu dne 4. i 5 septembra u Bujah, kamo se imadu dopoljati djeca iz Kraljeo, Tribana i Karšete; dne 6. u Piomontu, kamo će se dopoljati djeca iz Kastanjah; dne 7. u Šterni a dne 8. u Momjanu. Preč. g. Miho Dobolak, kanonik stolnoga kaptola u Trstu, imenovan je pomoćnikom u dušovnih stvarih preč. gosp. župnika-kanonika kod sv. Antona novoga u Trstu.

Veloč. g. Milko Laginja, kapelan u Zvonečoj, imenovan je župnikom u Veprincu.

K promjenam svećenstva, kojo smo oglasili u br. 28. i 29., imademo objaviti jošte sliedeće:

G. Frano Fonda, učitelj zavoda Grisoni u Kopru, imenovan je koralnim vikarom, duh. pomoćnikom i župničkim subsidijarom u istom mjestu.

Preminuli su: dne 19. junija veloč. g. Mato Brancher, umirovljeni župnik itd. u Ospu; — dne 9. julija g. Ivan Hrovat, župe upravitelj u Pazu.

Svevišnji podielio njim vječni pokoj!

Zlata misa. Poznati slovenski svećenik, pisac i rodoljub, veloč. g. A. Einspieler slavit će dne 21. t. g. u Celovcu podesetljetnicu svoga mieništva i čitati zlatu sv. misu. Svećanost ta biti će prava narodna svećanost za našu braću u Koruškoj, kojoj je starina Einspieler ono što je nami bio nezaboravni Dobrila.

Prevrlednomu jubilaru kličemo unapred najsrdačnije: živio još mnogo ljeta na korist i utjehu novoljnoj našoj braći u Koruškoj.

Političko družtvo „Edinost" zaključilo je u odborskoj sjednici od 29 pr. mj., da propušća do budućo glavne skupščine svoje vlastničtvo, t. j. časopis „Edinost" tiskarni Dolenčevoj, koju mi što tupljive preporučamo našemu svećenstvu, uredom, obćinam, družtvom i pojedincem. Svota dužnost nas veže, da podupremo svimi silami ono, što je narodno i što treba naše podpore.

Iz Omišlja na otoku Krku. Ugodili smo mu, g. uredniče, što smo u posliednjem broju priobćili u viesti „Iz Rieke" nekoliko crtiah o našem mladom slikaru Pavačiću. Hvalo Vam na tomu, molimo Vas, da priobćite sliedeće podatke o mladom slikaru, čim ćete zadužiti nas i ostalo Vaše čitateljo: Rodio se u Omišlju god. 1861. Još kao dečku bijaše mu najmilija zabava crčkati ugljenom. Pošav u gimnaziju na Rieku, bavio se tuj najradje risanjem, to je već kao trećeškolac izložio sliku tadanjega ravnatelja g. Slamnika. Ravnatelj preporuči njegovu pokojnom otcu i bratu mu Nikoli, drogulisti na Rieci, da malog Frana pošalju na koju risarsku školu. I zbilja poslaše ga u Beč. Svršiv tamo nauke, odputi se u Italiju i to u Firenco. Baš u to vrieme bje pozvan pod novačenja. Podastre molbu, da ga se uvrsti u jednogodišnju dobrovoljaca, da nepretrgne svojih naukah. Na molba mu bje odbićena, stoga se ni nepodvrže novačenju. Poslije ućio je u Rimu, zatim u Napulju i svagdje odnio izvratne svjedočbe, a sad uči i proučava na otoku Capreri blizu Napulja. Velika je škoda, što nemamo u domovini. Radostno pako bilježimo, što se naš Franjo svagdje ponosi svojim hrvatskim imenom.

Kazniena rasprava u Rovinju. Posliednji broj poročkoga listića donesno je viest, da će se dne 1. tek. mjeseca obdržavati pred c. k. tribunalom u Rovinju glavna rasprava proti svećeniku g. Jurju Matušić-u i drugovom radi prestupka predvidjena §. 305 k. z., te da će ih braniti odvjetnik g. dr. Dukić, koji će je pred nekoliko vremena nasclio u Pazinu. Poročki listić donio je tu viest u namjeri valjda, da će u sliedećem broju priobćiti svojim čitateljem kako su Matušić i njegovi drugovi kažnjeni. No ovaj put se je prevario. Glavna rasprava obdržavala se je u istinu dne 1. tek. mjeseca u Rovinju.

Razpravom je upravljao savjetnik g. Ambroz Flegar a govorilo se je tečajem razprave većim dielom hrvatski. Branitelj dr. Dukić u konačnom govoru služio se je u početku talijanskim a onda hrvatskim jezikom. U poduljom govoru dokazao je, da djela, radi kojih se je tužilo Matušića i drugove, nisu kažnjiva; razjasnio je, da se radi pjesme: „Živila Hrvatska" nemože nikoga proganjati. Uspjeh razprave je bio, da je c. k. okružni sud rešio svih 6 obtuženih od obtužbe, te ih nevinimi proglasio. Budući je ova razprava po nas važna, te ćemo se u budućem broju opet na nju svratiti.

Iz Pazinšćine primamo sliedeće glasove: Narodna sviest, g. uredniče, stala je u nekojih stranah ovoga kotara malaksati. Vama je zaisto dobro poznato, kako je još nedavno okolo Pazinšćine, napose u našem Lindaru, sve bujno vrvilo i šumilo, a sada žalibože svoga toga sve to većma nestaje. Kršni Lindar bio nam je središćem i stolićem i tamošnja hrvatska čitaonica pravim ognjiščem narodne vatre i ljubavi. Čitaonica ta, nova razsadnica narodnih mislili, danas neživi onim životom, kojim bi morala, već ona jedva bitiše. Omladina naša sakupila se opet okolo domaćih ognjišćah, da odpočine, da se pripravi za novi budući rad, no u lindarskoj čitaonici nenalazi pobude, nauke il savjeta kao što je to prije nalazila. Neima tuj milozvučnog pjeva, bratskih razgovorah, ugodna čitanja i oduševljenih govorah, jer je čitaonica skoro uvjek zatvorena, kao da neima odbora ni članovah. A čemu bi ju niti otvarali kad neima glave, neima valjana odbora, neima časopisa, u obće neima svoga onoga, što ju je u njezinom postanku i razvoju toliko dičilo i uzvisivalo.

Glavna krivnja radi nazadka lindarske čitaonice pada na njezin odbor, najpače na njezina predsjednika, koji nepojmi svojih dužnostih. Žalostno to stanje potrajati će sve dotle, dok se nesazove glavna skupščina, na kojoj bi se imao pročistit sadašnji odbor a skinut novaljana i nesposobna predsjednika. Ovaj posliednji nesmije nikako dulje ostati na čelu družtva, koje nosi dično hrvatsko ime, jer on je kao načelnik pazinski dostatno pokazao što je, što misli i kako radi. Pa kao što mu je občinsko zastupstvo u Pazinu jednoglasno izrazilo nepouzdanicu, tako mu moraju i lindarski čitaonićari gromko doviknuti: dolje nedostojni! Da on štogod do svojeg imena i časti drži, odreknio bi se bio i načelničtva i predsjedničtva, nu roć bi, da njega za sve to malo glava boli.

Na članovih je dakle zaspale čitaonice lindarske, da ju k novomu životu privedu, da postanu opet ono, što je jednoć bila. Na rad dakle gospodo članovi. Sazovite skupščinu; porazgovorite se medjusobno, izaberite si novi odbor i čestita predsjednika, pak će se lindarskom čitaonicom i Pazinštinom oriti opet narodni glasovi radu na spas i čast, a dušmanom na trepet i strah!

Iz Labinjštine pišu nam 1. augusta: Silna vrućina, koja vlada ovo posliednje vrieme, kod nas je vrlo ćutljiva. Nije dakle čudo, što bi bio mogao biti dogodjaj, o kojem Vas kanimo obaviestiti, mnogo strašniji, da nije bilo pri ruci ljudih, koji su pripomogli, da ga čim više moguće ublaže, il zaprieče.

Dne 16. julija užgala se naime šuma zvana „Pod Šikovne", koju s dlomaći ljudi uz pripomoć šumskog nadzornika g. I. Prodelina od posvemašnje propasti spasili. Mećeni gospodin sakupi na brzu ruku okolo 50 muževah, te jih povede po tamnoj noći i ružnimi putovi na mjesto požara, gdje su pod njegovim ravnanjem i uz silan napor ognj napokon svladali. Da je kojom nesrećom u to vrieme vjetar zapuhnuo, nitko od gasitelja nebi se bio spasio, jer su se nalazili u vrlo pogibeljnom položaju.

Hvalevriedno je nastojanje g. nadzornika i naših seljakah, koji, prem utrudjeni od košnje i silne vrućine, ipak dragovoljno priskočiše u pomoć i spašiše liepu šumu od strašnog požara. Nakon sedam satih težkog napora pošlo njim je za rukom ognj pogasiti i tako šumu od propasti spasiti. Izgorila su ipak 3—4 jutra šume, nu hvalimo spomenutim osobam i Bogu, da je i tako prošlo.

U ovih stranah zbivaju se u zadnje vrieme česti požari kućah, šumah, sjena itd., i to radi neopreznosti pojedinacah, koji se igraju kao i djeca sa ognjem. Tako je primjerice i dne 28 julija gorilo u Čepiću, no nije nam jošte poznato što, i da li je mnogo škode. Preporučamo našemu puku, da imade uvjek onu pred očima, koja kaže: nesreća no sije, ni no ore, a ipak dobro stoji.

Iz Istre. Pod tim naslovom čitamo u br. 168. „Slovenskoga Naroda" sliedeće. "Odlišan rodoljub piše nam kako sliedi: Pazinski načelnik neće dobrim odstupiti premda mu je občinsko zastupstvo izreklo jednoglasno nepouzdanicu i pluću obustavilo. To šaranje je svakako čudnovato, pošto se je prije branio preuzeti načelničtvo za kr. 550 na godinu, a sada hoće pako da obavlja načelničke poslove badava. —

Sada su obrajene oči svijuh u Motovun, jedno od najbiesnijih talijanskih mjestah. Zadužene seljake poziviju već sada na račun, osobito Montriljec. Groze njim se ovako: „Budoš li hodio k popu i nebudoš li glasovao za Talijane, prodati ćuti sve." Prieto njim nadalje, da će dočekati slavonsko birače vrućom vodom i drugimi sličnimi proizvodi talijan-

---

Dobro, dobro! Ete me naskoro.

Uprave se na uri pokaže broj devet, kad se barka otisnu iz velike luke. —

U ime božje! zaveslaše mornari. —

Bilo je po podne sutrašnjega dnova, kad je barka dobrodila u domaću dragu. — Već iz daleka čulo se na njoj vesolo pjevanje, koje se sada u dubokoj dragi na daleko i široko stalo razliegati. Medju svimi glasovi najviše se ističe tanki ženski glasić. —

Slušajte, kako mu mlada pjeva, reče mornarova žena svojim drugaricam, kojo su s kraja gledale na barku, te se upravo razgovorale o jučerašnjem strašnom dogodjaju.

Da bi jadna znala, što joj se dogodilo, ne bi joj sjegurno bilo do pjevanja.

Pustimo sve to, nu ja sam čula, da je već gotova.

To nebi bilo nikakvo čudo. Tà svatko zna, da su se previše družili. —

Uh, jadna djevojka! Što će sada, ako je istina?

A što će! plakati i trpjeti. Nebilo joj se sliepoga miša igrati prije, nego je u kolu.

Kate! ne govori tako. I mi imademo svaka svoju kćer. Pazimo, da se i njim takova šta ne bi dogodilo. —

Pravo, Marija! pravo, javi se treć... Jadna djevojka nije kriva, što je pokojni tako nepametno i naglo svršio. —

Bilo kako bilo, ipak nije pametno uradila. — Mogla se je još malko čuvati.

(Konac slieli.)

ško kulturo. Da se može što takova očekivati od onih bivših Talijanah pokazali su dne 19. maja 1885. kod državnih izborah, kadno su župnika Montriljskoga g. I. Lileka živim vapnom poljoli a dne 1. julija 1887 istoga župnika pjeskom posipali, izviždali ga itd.

Budući da se bojo propasti, grade sada na brzu ruku cestu na Brkač, koja će samo trojici koristiti dočim će mjestu i okolici napr titi veliko troškovo.

Občinsko cesto, započeto prod trimi godinami, stoje zapuščene. Nu naši su se seljaci probudili, već poznaju dobro talijanske i krnjelske pljavice, pa će se jih takodjer otresti. Zadnje izborne pobjede uplivale su dobro na narodnu svjest te sam slušao soljake, koji su govorili: Buzet je naš, Pazin je naš i tako mora ić naprod dok nedobijemo sve, što je naše!"

Mi nemamo što da priložimo ovim istinitim činjenicam.

Iz Vrbnika pišo nam prijatelj 1. agusta: Dne 24. julija slavio je drevni naš Vrbnik liepu svečanost. Toga bo dana prikazno je za prvi put nekrvavu žrtvu mladomisnik g. Niko Grškovič. Medju brojnimi odličnimi gostovi, koji tom prilikom posjetiše ovo naše mjestance, imali smo osobitu radost vidjeti i zaslužnog prvaka našeg, prosvj. g. dr. Dinka Vitezića, rodjaka mladomisnikova. U svetočnom času krasno i zanosno prosborče je slovo o uzvišenoj ciedi sveto mise župnik puntarski, volođ. g. Ivan Sparožić, ujak mladog svećenika. — Mimoišav druge potankosti ovog stretnog zgodjaja, srdačno čestitamo našemu mladomisniku i kao novom katoličkom svećeniku i kao pravom hrvatskom otačbeniku. Požlvio ga Svemogući mnoga ljeta na spas rodu i domu!

Iz Bresča primismo 2. t. m. Nemila smrt, koja Vam je ugrabila druga i suborca, nezaboravnoga g. Viktora Dolonca, kosnula se i nas duboko. Njegovom smrtju nestado primorskim Slovonom prvaka i vodja, a svim nam čestita savjetnika i prijatelja. Vječni pokoj podiolio Svevišnji njegovom pepelu!

Dne 5. julija proslavismo i ovdje blagdan naših apostolah sv. Cirila i Metoda. Naroda navrvilo je odasvud, te se je domala napunila župna crkva pobožna puka, koji dolazi oto svake godine u većem broju, da se pomoli svojim svetim naučiteljom.

Ljetina je stojala do nedavna vrlo liepo, nu posliedje vriome pritiela je silna vrućina a na grozdju pojavila se bolest, te nam je izgleda nada na dobru ljetinu. Nesnosna upravo toplina spalila je svaku nježniju biljku, jedino trsje prkosi jošto strašnoj žegi. Nu ono što nemilosti toplina to će žalibože gadna bolest na grozdju. Naši ljudi nedadu se nikako sklonuti na sumporanje, pak tako će ljetos ljuto postradati. Ako jih ovakva nevolja neopameti, onda njim nemna pomodi. Ufajmo se, da će i u tom razumiti na bolje.

Narodna čitaonica u Idriji izdala je posebni poziv k Wolfovoj svečanosti, koja će se obavitl u nedelju dne 14. agusta povodom odkrića spomen ploče na crkvi sv. Barbare, u kojoj bijaše pokojni knezobiskup Antun Alojzij Wolf krščen. Program svečanosti jest vrlo bogat i zanimiv a mi želimo, da naša braća što dostojnije proslave svoga velikoga biskupa i rodoljuba.

Izvješće kraljevske velike gimnazije u Rieci, koncem školske godine 1886-87. Sadržaj I. Talijanski i latinski provodioci Gundulićeva „Osmana" od prof. Ivana Milčetića. II. Školske vieati od ravnateljstva.

Iz ovih posliednjih vadimo, da je na gimnaziji podučavalo 15 učiteljskih silah, a djakah bijaše na gimnaziji početkom školsko godine 253 a koncem isto godine 241. Ovi se dieie po vjeri: 235 rimokatolikah, 5 grčko-iztočnih i 1 mojsijevac. Po zavičaju: iz Hrvatsko-Slavonije i Dalmacije 176, iz Istre 55, iz Kranjske, Štajerske, Koruške, Trsta, Beča itd. 10. Svjedočbu je dobilo I. reda s odlikom 43, I. reda 139, II. reda 20, III. reda 16, dozvolu za popravak 28. Štipendistah bijaše u svemu 18, koji su uživali podporu u iznosu od for. 1700. Osobitim zadovoljstvom iztičemo liep broj istarskih mladićah, koji polazo riečku gimnaziju, kojoj imademo mi istarski Hrvati najvećma zahvaliti za ono sviesti što je prodrla u naš narod. Nemanjim veseljem konstatiramo, da bijaše na istoj gimnaziji između 43 odlikašah, njih 12 iz Istre, što je po nas vrlo povoljan razmjer i što nam je utjehom, da će riečka gimnazija odgojiti čestitih mladićah, koji će danas sutra biti rodu na spas i čast.

Koncem školsko godine 1885./6 položilo je 15 osmoškolacah izpit zrelosti — Ovo se je godine podvrglo izpitu zrelosti 16 učenikah, 15 javnih i 1 privatni.

S uspjehom ga položiše 12, a od ovih 4 s odlikom.

Reprobovani bijaše na dva mjeseca 3, a 1 na godinu dana.

Buduća školska godina počima na ovom zavodu 1. oktobra 1887.

Učenik, koji želi biti primljen u I. razred, treba da se u pratnji roditeljah ili njihovih zamjenikah prijavi ravnateljstvu dne 27. 28. 29. i 30. septembra od 8—12 sati prije podne to dokaže:

1. krstnim ili rodnim listom, da je navršio desetu godinu života:

2. svjedočbom odpustnicom ili polaznicom, da je IV. razred pučke škole s uspjehom izučio.

Samo od onakovih učenikah, o kojih bi nastala osnovana sumnja, da no posjeduju onu mjeru znanja, koja je potrebita za uspješan naprodak u naucih, zahtievat će se na prijamnom izpitu:

a) iz nauka vjere ona mjera znanja, koja je propisana za četiri razreda pučke škole:

b) iz hrvatskoga kao nastavnoga jezika okretnost u čitanju i pisanju, poznavanje pravilnih oblika s najglavnijimi iznimkami; vještina u razglabanju prosto razširene izreke; najglavnije o pravopisu i razgodcih, te njihova praktična uporaba kod pisanja diktanda.

c) iz računstva četiri glavne vrsti računa s cielimi brojevi.

Učenici dolazeći na novo imadu platiti 2 for. 10 nov. u ime primacino.

Iz Rieke šalje nam prijatelj sliedeće redke: Velika vrućina dosta je pripomogla, da Vam se mcam javio kako nam bio obodno; all velika vrućina i suša biti će takodjer uzrok, da su se naši okolišani i ovo godino muđili badava. Naoblači se često, a kad kad padu dvie tri kapljice, no nesretni burin rasprši sve naše nadej volim naše, jer i mi u gradu željno čekamo, da se obilatim daždom zrak ohladi.

* * *

Poznati Vam Madjar zaslužio je pogodan, koju je dobio na 12 prošlog mjeseca na korsu, all zato je bilo pozvano i nekoliko Riečanah, da se opravdaju. Nekoji od tih bijahu odsudjeni na 50 for. globe. To nije baš mala globa, ako se uzmanji, mogla bi se i umnožiti. Ipak smo svi znatiželjni kako će nepristrana pravica odsuditi onu odličnu gospodu Madjare, kraljevske činovnike, koji su posilje poi noći navalili štapima na redarstvene stražare, koji su vršili svoju dužnost.

* * *

Madjarski profesori prošli su kroz Rieku i Opatiju u Mleče. Od pučanstva jedva se tkogod spanotio, da su med nami prokudravaha bratja. To je pravo narvno, jer se je dosta do sada vidilo oto bratje ovdje, a bogme dosta se te inte brade baš sada pripravlju, da nam dodju u pohode.

* * *

Naša co občinska blagajna — kako je to pametno napomenuo jedan Vaš dopisnik — morat nešto pretepiti, da dostojno dočeka i pripravi pučanstva za kongres vatrogasnih iz svih stranah madjarske krune. Ima pak dosta ljudi, koji tvrdo, da će ovaj pohod od 1200 ljudi za četiri dana biti koristan za gradjane u obće, a i mi smo tog mnienja, no mislimo, da nije baš pametno kad su ovakve vrućine sakupljati toliko ljudi u jedan ne veliki grad.

Vlada nastoji, da opet probudi zaspano oduševljenje Riečanah za madjarsku stvar, a radi toga i josu ovi pohodi na Rieku; all uspjeh tomo trudu je sve to više dvojben il ničan. Ipak se vazda piše u ovdašnjih novinah, da je Madjarska za nas „Madre Patria"! a piše se istodobno u istih novinah, da je naša narodnost talijanska! Vidi se kako koraca nesjegurno onaj, koji ide s pravog puta.

* * *

Prvo nego li nam dodju madjarska bratja, posjetiti će nas „Società Operaja" iz Pule, u istodobno misle doći simo i nekakvi „Bersaglieri" iz Zadra. Dakako, oba ova družtva, osobito ovo zadnje, doći će, da nam se pokažu obučeni u najnovijoj njihovoj narodnosti, jer ako toga tkogod nezna, treba da mu javimo, da imado i u Zadru ljudih, koji su promjenili svoju narodnost, te rado se istarskimi šaronjaci po višjem nalogu za dičnu(!?) „Pro Patria."

* * *

Da se ovim ljuden pomaže s preko mora, nije baš pošteno, ali je nekako opravdano, premda je za nas žalostno. Ali da se ovi ljudi podupiraju proti Hrvatom u bočkih novinah, to je nerazumljivo, kao što je čudnovato da pismo već do sada prepali, tlačoni ovim trovozom, naperenim proti nami.

* * *

Medju sobom se ovi naši protivnici mrzo i grdo ali kada se tiče našeg jezika i u obće našeg obstanka, slože se medju sobom proti nami i to samo pomoću izrodah naših. Oni kad kad pobiede, a tako njim je pošlo za rukom i ovdje privremeno pobiediti.

Brajdar.

Izpravak. U 29. broju „Naše Slogo" od dne 21 julija u razpisu natječaja uvukla se pometnjom pogreška, koju ovim izpravljamo. Mjesto dvie službe podučiteljah, ima glasiti: „dvie službe učiteljah III. vrsti i jedna na dvorazrednoj pučkoj školi u Klani i na trorazrednoj pučkoj školi u Rukavcu s hrvatskim učovnim jezikom"; a mjesto dvie službe učiteljah ima glasiti: „dvie službe podučiteljah na četvororazrednoj muškoj učioni u Kastvu i na trorazrednoj pučkoj učioni u Rukavcu s hrvatskim učovnim jezikom."

Prorokovanstvo o vremenu za mjesec agustu. Mathieu de la Drôme prorišo za tekući mjesec sliedeće promjene vremena: Od 1—3 vjetar i oluje; mnogo kiše u Francezkoj; u Italiji o punom mjesecu od 3—11 silan vjetar; u Njemačkoj tuča. Oluje od 10—26; vrućina vrlo promjenljiva. Velika vrućina okolo sredozemnoga mora. Ocean osobito nemiran na portuzijskoj obali i u Gaskonskom zaljevu. Dosta kiše od 25 augusta do 2 septembra, koja će ublažiti nesnosnu vrućinu. Rieke će nabrekniti po svoj Europi. U tom mjesecu biti će dakle u obće mnogo oluja i kiše. Kiše neka bude u izobilju, no od oluja, tuče itd. oćuvao nas Bog.

Deset katah visoka kuća. New-York je grad u kom se sve stvari smatraju za gledišta pravo vrlodnosti, tako i kod stanovah, koji su se razvili do neke osobitosti, koja je po naših nazorih pretjerana no kod Amerikanoah razumna. Zemljišta su u New-Yorku (u City-u) vrlo skupa i u toga gradjevnici, da postignu čim veći prihod, zidaju kuće u veliko visino. Takova jedna kuća je „The Osborne Apartmenthouse" u 7 Avenue-i. Pročelje je posve jednostavno, nu ipak je ciela sgrada vollčanstvena i oko motritelja traži nekom toskobom najvišu visinu toga kamenitog gorostasa. Kuća sastoji od deset spratovah, pod normalne visine a sagradjena je od kamena i željeza, dakle obezbiedjena od vatre. Nutrnja arhitektura je raskošna i sva uredba praktična i udobna. Kod gradnje upotriebili su se mramorni pilovi, kolone i ugladjeni kamen po stienah, mozaici, bojadisana stakla, pozlaćeni bronci, hrastovo i Mahagoni drvo u razsipnoj množini, samo da bude sve čvrsto, izvrstno i najuglodnije. U svakom spratu jesu četiri stana po 8 do 10 gospodskih sobah sa svimi pripadajućimi prostorijami. U svakom stanu nalazi se razvajeta i električni zvonovi, telefoni itd. Svi stanovi i hodnici griju se u zimi od središnje peć. U kući nalazi se takodjer javna kuhanja, iz koje se može u svako doba dana dobiti jela i pića jeftino, tako da ako se domaćici neće kuhati, može što god želi naručiti kod kućnog kuhača. Najskuplji sprati su 4—6 i stoje u tih redovih stanovi od 4000—5000 for. uključno grijanje, razsvjetu i vodovod, brzojav i telefon. Ta kuća nosi na godinu najmanje do for. 100,000, a stajala je prieko dva miliona forintih.

Vlastnik kuće nije štedio kod troška samo da svojim stanarom priredi svu udobnost, što se u današnjem vieku zahtjevati može. Mora se priznati, da su Amerikanci već davno pretekli kulturu starog svieta europskog.

Zlatnog novca kovano je u cieloj Austriji godine:

1883	5,413.043
1884	5,101.693
1885	5,792.444
1886	5,568.754

Srebrnog novca kovano je u Austriji godine 1886 za for. 694.856. Po forinti i po dva forinta ukupno 301.619 komada u vriednosti od for. 694.856 što je najviše bilo odredjeno za orient. Godine 1885 iznašno je vas kovani srebra for. 8,183.996. U Ugarskoj kovano je prošlo godine po forint 1,565.967 komada. Bakrenog novca kovano je lani u Austriji 39 milijuna komada po 1 novč., 2 milijuna komada po pol novčića. U Ugarskoj 17,676.393 novčića, pol novčića, se u Ugarskoj već više godina nekuje.

Ukupno je lani kovano novca u Austriji za forinti 10,808.754, a u Ugarskoj for. 4,453.043, skoro isto toliko i godine 1885.

Cielokupni broj židova računa se po godišnjem izvješću u Parizu izlazećeg arkiva na 6,300.000 glava. U Europi jih ima 5,400.000, koji se dicle u različite državo: u Njemačkoj 562.000, u Francezkoj 93.000, u Austro-Ugarskoj 1,644.000 (u samoj Galiciji 688.000), u Italiji 40.000, u Nizozemskoj 82.000, Rumunjskoj 263.000, u Rusiji 2,552.000 (od tih u Poljskoj 708.000), u Turskoj 105.000 itd. U Aziji živi oko 300.000, po prilici 195.000 u azijatskoj Turskoj (25.000 u Palestini) u Africi do 350.000, nalmo u Abisiniji 200.000, u Maroku 60.000, u Tunisu 55.000. Preselilo se u Ameriku preko 250.000.

Književnost.

„Zbrani spisi" Jos. Stritar-ja, 5. snopič. Ljubljana Ig. pl. Kleinmayr i Ferd. Bamberg. 1888. Cena vsakemu snopiču 25 kr.

* * *

Turić Gjuro. Znameniti Hrvati. Povieslno pripoviedke za mladež sa 10 originalnih slika, naklada akad. knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch) Zagreb. Cieno kruto vez. 60 nč.

U svojoj sbirci „Spisi za mladež", koju uredjuje prof. Basarićek donaša rovna knjižara djelo, ko je će za cielo stoći ono priznanje, što je po svom krasnom i poučnom sadržaju zaslužujo.

Djelo se uz svoju jeftinu cienu odlikuje bogatim i krasnim sadržajem. Napominjemo sliedeće znamenite Hrvate, opisane u ovoj knjizi: Krsto Frankopan i Nikola Jurišić, Julio Klovio, Nikola Šubić-Zrinjski, Andrija Kačić Miošić: svaki od ovih sa slikom si. Uz to su najkrasnije opizode protumačene liepimi slikami.

Mi ovo djelce najtoplije preporučamo i nadamo se, da će nas g. pisac naskoro opet izmenaditi kom liepom knjigom.

Dobrovoljni prinosi

za **Dolončov** spomenik

Sl. odbor delavskoga podpornoga društva uoljed zaključka od dne 29 pr. m.

a) muški odlel	for.	300.—
b) ženski „	„	100.—
Obitelj Trudon Trst	„	25.—
Ivan Šabec „	„	20.—
Dr. I. Blajak „	„	15.—
Mate Polić „	„	10.—
Dr. Fr. Mandić „	„	10.—
Obitelj Mankoč „	„	10.—
Frano Doklova „	„	10.—
Gašpar Kastelic, Matorija . . .	„	10.—
Ivan Nabergoj, drž. poslan.	„	10.—
Oskar Polny, c. kr. obrtni nadzornik Trst	„	10.—
V. M. Živko Trst	„	10.—
I. Hmelak Mozirje	„	10.—
Jakov Klemenc Trst	„	5.—
Franjo Žitko Trst	„	5.—
Gjuro Vučković Trst	„	5.—
A. Hrast Kobarid	„	5.—
Ludvig Promrov Gorica . . .	„	5.—
Julij Varto Trst	„	5.—
Vlast Valenčić Trst	„	2.—
Anton Žitko Trst	„	2.—
Josip Kavčič Trst	„	2.—
Lovro Žvab Trst	„	2.—
U kupno . .	for.	588.—

Zahvaljujuć se na primljenih milodarih, preporučn se za daljnje prinose.

U Trstu, 3. agusta 1887.

A. Trudon, blagajnik.

Dopisnica uprave.

Od dne 21. do 31. mjeseca julija priposlaše nam predplatu do konca tekuće godine:

P. n. gg. Z. J. Sv. Križ — I. G. Šterna. — Čit. Dobrovnik. — B. D. Truške. — Fr. G. Monpadene A. O. Punat. — M. M Punat — L. J. Crikvenica — J. O. Pazin — N. K. Po t-Sal i — I. L. Šumberg — F. L. Albona — L. R. Pomer J. ud. L. Kastav — F. D. Pazin — N. P. Beram — Obć. Odbor. Punat — Osim toga priposlaše nam P. n. gg. V. M. Pazin do ko ca g. 86. — M. G. Hum do konca g. 86 — F. R. Školnewes i A. Š. Svetvinčenat do konca novembra t. l. — K. A. Trst. — M. L. Lokvnik za 1885. — Braća G. Delnice for. 2. — A. M. Rieka for. 1 — A. D. Krk 1 for.

P. n. g. F. R. Brgud. U našim je knjigah zabilježeno što kako Vi volite, javljeno je pogrieško srvanjem slugara.

Dopisnica uredničtva.

Gosp. S. S. Pazinčina: Sve je u redu. Srdačan odzdrav.

Prijatelji, koji nas pitaju za nadgrobno govore g. Nabergoja i naš g. urednika za pok. Dolonca, upućujemo na upravu »Edinosti«, jer nam nedostaje prostora za rečene govore.

Žutrijski brojevi

dne 30. julija.

Trst	45	88	33	2	86
Linc	35	73	85	9	82
Buda	89	58	81	68	15

dne 3. agusta.

Prag	31	8	2	37	5
Lavov	58	9	36	58	71

Sud nekog svjetovnaka, Bolestina! pokušajte jednoč dra Liebera «Elixir za živce» (piše nam prijatelj; koji se je sam slab i za rad nesposoban, u nekoliko mjeseci uporabom toga elixira podpuno preporodio), pa će te se osvjedočiti, da čudnovatijega uspjeha niste još doživili, nego li je taj elixir.

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst sa sidrom) uz cienu: pol staklenica 2 for., ciela for. 3.50, dvostruka puko f. 6.50 nč. u svih ljekarnah, te u centrali ljekarnika dr. Bödiker i C° u Hannoveru, nadalje kod B. Saravala i Prendinija u Trstu.

Br. 46

Objava

Dneva 6. i 8. augusta t. g. držati će se javni izpiti kod ovdješnje učione; na 9. istova mjeseca biti će zahvala i dioljenje nagradah.

Svečani otvor, upisivanje i prijamni izpiti sljedili će 1. oktobra t. g.

Ravnateljstvo pučke muške Učione.

U Kastvu, 30 julija 1887.

N. Butković nadučitelj.

Br. 410/K. Š. V.

Natječaj.

Na dvorazrednih pučkih učionah u Volosk om sa italijanskim i u Klani sa hrvatskim učevnim jezikom ima se popuniti po jedna služba učiteljice III. vrsti s plaćom 320 for. i sa uživanjem naravnoga stana, odnosno zakonito stanarine.

Obložene molbenice valja slati, ovontualno službenim putem, ovamo najdalje do četvrtjih tjednah.

Od c. k. kotarskoga školskoga vieća.

Volosko, 2. agusta 1887.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija v Ljubljani

ozdravlja je veliko množino onih hudih želodčevih bolesnik med temi je tudi žena ki je bolehala za hudim želodčnim katarom 12 let, na nepopisljivih mukah, ki so prihajale in šle dan in obsti, brez vsake nade, da se bo kedaj ozdravi.

Eugen Sandrinelli, Mori, na Tirolskem.

Izdelovatelj pošilja je v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1·50 po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v tekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carlovchio in Rodinis; v Dinjanu Rocchi in Brandmayer; v Kopru Giovanniui in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Vižinadi Patelli, v Poreču Candusio, v Buji Bonetti in v večini tekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 20—50.

SKLADIŠTE
crkvenih stvarih

Marije Cosulich i Adele Demarchi
nasliednice Katerine Garusa
Trst, Via nuova br. 1.
Pošiljko su carino prosto. 10-6

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastope okuženja i oslabenja možke slabosti, polucije, gnoče vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabitje v de, in za vse bolezni mehurja, drobu in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 33—44—104

C. Strostzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

FILIALE IN TRIESTE
dell' I. r. priv.
Stabilimento austr. di Credito
per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:
2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3¼ » » » » » 8 »
3 » » » » » 30 »

Napoleoni:
2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3¼ » » » » » 3 mesi.
2 » » » » » 6 »

Banco Giro:
Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni
sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite
di valori, divise e incasso coupons 1/4% provvig.

Anticipazioni
sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.
Mediante apertura di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.
» Valori 5½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia cartelle di valore, monete d'oro e d'argento banconote ed ogni oggetto a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1886 31—48—93

Teodor Slabanja
si ebrar v Gorici — Via Morelli br. 17,

se priporoča veleučatitli duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja — namreč:

Monstrance, kustodije, kelihe, ciborije, ovotilnice, avočnike za oltarja, tabernakeljne i pred stanjene, križe za altarje i bandera, rolikvarije, monštrančice ali križe za svetinje, kanonsko tablo, kadilnice i kadilnim čolničem, stoklenice za darilno vino, stopec, ročnik iz kovine, kratno okledo iz slica, kotlič za blagoslovljeno vodo, kropilnike, posodo za sv. olje in popotnice, držala za svoče, cklopo pri pljuvijah po najnižji ceni. Tudi se pri njemu staro cerkveno orodje v ognju pozlati, posrebri, izlati in popravi. Na blagovoljno vprašanje bodo radovoljno odgovarjal in vsako blago dobro shranjeno in poštnino pronto pošiljal. Staro, nevporabljivo orodja, mosing in kufer jemljo v račun. 7—24—10

Providjen sa ovom znamkom je pravi prof. dr. Libera
Elixir za živce

kojim se ozdravlja sve živčane neduge sigurno i podpuno, ma da su i nastarjele, osobito pako nastale usled nimalostnih griuha. Ordravlja slabost, bjelotok, sto-i glavobol, migrenu, jako kucanje srca, bolesti želudčane, ter pospješuje probavu itd. Elixir za živce, sastavljen iz svjetsko znanih biljkah, priznane od svih auktoritetnih medicinskih — pruža jamstvo za ozdravljenje spomenutih bolestih. Poblizo iz okrukara, koji je pridodan svakoj staklenki. Cieua male staklenke f. 2 — velike 3.50, dvostruke f. 6.50 a. vr. u gotovom ili pouzeću. — U svih ljekarnah je na prodaju. — Glavno skladište: Einh rn-Apotheke, Max Fanta, Prag, Altstädter Ring. — U Trstu u ljekarnah B. Saraval, «All'Amazone Trionfante» i Prendini. — Na Rieci A. Mizzan 26—8

Podružnica
anglo-austrij. banke
u Trstu

Novčani uložci
na % god. kamatah sa 5-dnevnim odkazom 3½ »
» » 30 »
» »
Napoleoni
kamate po pogodbi. 24—3
Eskomptira
po 2½% na svaki avoti.
Mjenice
na Beč, Prag, Poštu i Brno prosto troškovah.
Kupuje i prodaje
vriednosti, devize i coupone uz ½% popustbe.
Predujmljuje
na varante, zaloge i polizze u luci u gotovom.
Kamate po pogodbi.
Na vriednosti po pogodbi.
Otvorenje kredita
u Londonu, Parizu i po drugih trgovih
Popust po pogodbi.

Najveća novost.

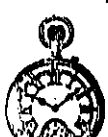

samo for. 5.25
samo novoizmišljeni
Washingtonski
ren. ntolni sat,
koji se ima kljuka navijat, te se jamči za njegovu točnost kroz 5 godinah. Nuz toga dobije se i divni lanac iz amerikanskoga dublo-zlata. 0—5

Samo ovaj sat može nadomjestiti zlatni sat, te 1 rad izvrstnoga regulovanja, 2 radi njegova točnosti 3. valled svoga dičnoga okvira, te se može dakle svakomu preporučiti.

Dobiva se samo uz gotov novac ili uz poštarsko pouzeće. Naručbe neka se pošiljaju na
Warenhaus zur Monarchie
Wien III. Hintere Zollamts-strasse 9

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

Telefon br. 429

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz češljano vune sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vsakojako odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod
JAKOBA ROTHBERGERA,
c. k. dvorski dobavljač
v PRAGI, Graben br. 19 novi, vis-à-vis gosposkoj ulici
Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 19—50

Telefon br. 429

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

SREBRNICO

ozdravlja po najnovijem načinu profesorja **Wilkensona** popolnoma in stalno.
Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum
12 Braunschweig. 24—52

Prolistni liek.

Kao najstarji i najizdatniji prolistni liek za mlade i stare, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučaju najslavnjiji lječnički ka aciteti domaći i inozemski, već odavna uporabljivanje sloveče i mnogoputa sa kolajnami odlikovane

Budimske

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati niti nateba.

Ova se voda dobiva u svježem stanju u svih ljekarnah i trgovinah sa zdravilnom vodom. Skladište u Trstu kod gosp. IVANA CILLIA i kod vlastnikah zdanca 18—20

BRAĆE LOSER.

BRZA I SIGURNA POMOĆ
za 15—6
bolesti želudca i neželne posliedice.

OBRANA ZDRAVLJA
ovisi gotovo o *sačuvanju i pospješenju probave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, te *koli tjelesnom toli duhovnom dobrostanju*. Najbolji *domaći lijek* za ureditji probavu, primjerano mješanje krvi i odstraniti nazdravo čustice krvi još već odavna poznati i obljubljeni

DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM.

Priredjen je od *najboljih, lieč. ih najkrepkijih celeninah* i izkazao se osobito kao sigurna pomoć koli *neuredne probave*, kod *odvrgavanja, nadimanja, bljuvanja*, koli bolestih u *želucu i želudcu, želudačnom kataru, prepunjenom želudcu*, kod *nagle krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, koli *bolesti u bubrezih, hypokondrije* i *melankolije* (zadlost slabe probavaju ovi oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti ju te dobiva *bolesno tjelo* iznova *zdravlje* i *okrepljenje*. Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sigurni kućni domaći lieh* a radi toga svuda je poznat.

1 staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuću pohvalnih pismah, lahko svaki pročitu. Šalje se na *frankirana pisma* na sve strane *uz povzeće iznosa*.

OPOMENA.

Da se izbjegne prevari, upozorujem svakoga, da je svaka staklenica sa „ROSA Z votnog balzama" po men. priredjena i u bielem kartonu smata se, kod ove strane napis: dra. Rosa Životni balzam iz ljekarne pl. gradske crne orle, B. Fragner, Prag, Ječna-ulica u njemačkom, češkom, magjarskom i francezkom jeziku ima, a proćelje kuće sa znakom i — sve otkazuje se — sadržinom znamkom providjeno. PRAVI

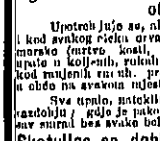

Dra. Rosa Životni balzam
dobiva se samo
u glavnom skladištu
B. FRAGNERA
ljekarna pl. crnom orlu,
Prag, br. 205-3
i u Trstu u sliedećim ljekarnah:
G. Foraboschi, Ed. pl. Lettenburg, P. Prendini, Giov. Skopczynski, Ant. Suttina i Karlo Zanetti.

Sve ljekarne i vede trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišta toga životnoga balzama.

Tamo se također dobije kroz tisuću zahvalnih pisama priznato

PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,
sigurno sredstvo proti upali, ranam i oteklini.

Upotreb ljuje se, ako se žeuam prsi upale ili otekne i kod svakog rieka crva u prsih i mišicah, čvrinutja, marsko (mrtvo, kvrl, reumatičnoga o oka, kruženja upale u koljenih, rukah i ledjih i prati polu nogah, kod zmijenih ugriz. prati tekućim ranam na nogah i u obće na svakom mjestu tiela, vratnoj natečini itd.

Sve upale, natečine, otvrdine ili oči u kratkom razdobju, gdje je pako ognojeno, i vuče isti bolesnik sav smrad bez svake boli, te izliči u najkraće vrieme.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč

Opomena!

Jer se prazne nepristalno mu tio od v ćeg uzmanih pa v ri, upozorujem svakoga, da se ist- po p avim pro-leni same kod mene pro-ivaju. Ta o je samo o da prav , ako žute kutijice, u kojih je o ušio napravljeno, onadn nisu sa uporabu na prijenos kartiji, tiskan u dovoj jezikah, a nalazan u sinjem kartonu, koji nosi predstojeću zaštitnu znamku!

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pouzdano se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani nagibnost te se po njem zadobije opet jasnjivljenost sluh 1 staklenica 1 for. a v.

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,
povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU. Via del Teatro 1 (Tergesteo

---

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskara Dolenc.

Broj 32. U Trstu 11. agusta 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo na upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (vaglia postale) na administratoljа „Naše Sloge“ Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i notiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji za for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Za sami jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Resolucija

političkoga družtva „Edinost“.

Odbor političkoga družtva prihvatio je u svojoj sjednici od dne 7. t. m. jednoglasno sliedeću resoluciju, koja će biti čim prije podnešena njeg. preuzvišenosti ministru pravosudja u Beču.

Premda je paragrafom 19. državnog temeljnog zakona od god. 1867 zajamčena ravnopravnost svim narodom Austrije, borimo se mi Slaveni austrijskog Primorja još uvjek badava, da se oživotvore ona naša narodna prava, koja nam rečeni paragraf osjegurava.

Svo naše težnje, sav naš rad, sva naša borba odbija se o tvrd i žilav odpor neprijateljskih nam elemenatah i o neprijaznost ovdašnjih odnošajah.

Stanje, koje trajaše prije državnog temeljnog zakona, traje kod nas još uvjek. Našemu bo jeziku nedaje se pripadajuće mu mjesto niti u školah niti u uredih, već se tjera baš sistematično koli iz škole toli iz ureda, i to sad pod jednom sad pod drugom ništotnom izlikom, a medjutim širi se talijanština u slavenskih predjelih Primorja, razgranjujuć se već i po najodaljenijih brdah i dolinah na granicah Kranjske, Koruške i Hrvatske.

Mi Slaveni Primorja moramo još uvjek podnašati grdnu nepravdu, da nam se kroji zakon i pravica u tudjem nam talijanskom jeziku; u često nam je snašati i tu sramotu, da nam se u našoj domovini, u domaćih uredih pomoćju tumača govori ili tumači. Odštovanja svjedokah i strankah primaju se u zapisnik još uvjek u nerazumljivom nam talijanskom jeziku, a na slavenske uložbe dobivamo skoro isključivo sve rošitbe u talijanskom jeziku.

Mirno i strpljivo podnašasmo do sada takovo, naš narod ponizujuće postupanje. Sada pako, pošto je visoka vlada na temelju postojećih zakonah, i uvaživši u našem Primorju vladajuće odnošaje naredila, da se imadu i kod c. kr. sudovah u Primorju svi podnesci i u zemljištnih poslovih primati, unašati u javnu gruntovnicu i rešavati u onom zemaljskom jeziku, u kojem su podnešeni, ukinuvši tim do sada vladajući protuzakoniti postupak, usljed kojeg su morali biti uneseni i rešeni uložci u zemljištnih poslovih na talijanskom jeziku; nadalje, pošto su zbog te naredbe naši talijanski susjedi podigli silnu viku i buku, kao da bi njim se bilo tim prikratilo kakvo pravo, te zahtjevaju, da imade i nadalje služiti u zemljištnih poslovih isključivo talijanski jezik; i napokon, budući da nam talijanski susjedi nieču i poriču isto pravo na obstanak, dočim nepriznaju niti 35.000 Slavenah Trsta i okolice, k tomu dapače tvrde, da slovenski jezik nije tuj zemaljskim jezikom — to moramo i mi, obzirom na takove nečuvene nepravde podignuti svoj glas, te uložiti svečani protest — radi vlastitog obstanka i naših narodnih pravah, priznanih nam državnim temeljnim zakonom — proti svim neprijateljskim pokusom i spletkam, naperenim od talijanskih susjedah na naša narodna prava.

Osim toga ogradjujemo se najsvečanije proti onim neprijateljskim elemontom, koji se mješaju nepozvani u poslove drugih narodnostih, nastojeć pri tom, da visoko ministarstvo nebude jednakom mjerom dielilo svim narodom Austrije narodne pravice.

Osjudjujuć takav nepravedni i nehumani postupak, molimo pokorno:

Visoko c. kr. ministarstvo pravosudja neka blagoizvoli uzdržati u polupunoj krieposti gorispomenutu naredbu, te odlučno odbiti kao neosnovane sve prosvjede i žalbe, podnešene proti toj naredbi od trščanske odvjetničke, bilježničke i trgovačke komore i drugih nepozvanih faktorah; ujedno da visoko isto svu potrebitu odrediti izvoli, kako bi se u §. 19. spomenutog državnog temeljnog zakona izrečeno načelo o ravnopravnosti i za slavensko pučanstvo austrijskog Primorja u svakom obziru i svestrano oživotvorilo.

U Trstu, dne 7. julija 1887.

Predsjedničtvo pol. družtva »Edinosti«.

Kaznena razprava u Rovinju

Polag zadane riedi svraćamo se danas opet na razpravu, što se je dne 1. tek. mjeseca obdržavala pred c. k. tribunalom u Rovinju. C. Kr. državno odvjetničtvo tužilo je naime svedenika g. Jurja Matušića, dva bogoslovca, te tri žitelja, sve iz Lindara radi prestupka proti javnomu miru i obćem redu, providjena §. 305 k. z., što su dne 29. i 30. decembra 1886. u Lindaru pjevanjem, vikanjem i izazivanjem prouzročili, pobudjivali i pokušali zavoseti drugo na žestoku rvenkolju i na svaki način na djela nedozvoljena i zakonom zabranjena. Iz navedah obtužnice razvidi se nadalje, da su obtuženi u naznačenih dnevih pod veče pjevali pjesme: „Živila Hrvatska“ „I njezina prava“ i „Udri udri in der Stadt“ „Šaronjakom štrik za vrat“ te da su osim toga vikali „Šaronjaki pod nogu“ „Živio Juro Matušić“ i. t. d. Državno odvjetničtvo držeć, da obstoje dvie stranke u Lindaru, naime hrvatska i talijanska, nazire u tih pjesmah njekakvu uvriedu proti talijanskoj stranci i to tim više, što ono smatra, da se pod imenom „Šaronjak“ ima razumjevati „Talijana“.

K razpravi pozvano je bilo 9 svjedokah, med njimi prvi Ivan Baxa, koji je obtuženo radi gornjih činah pismeno prijavio sudu te zahtjevao, da se kazno.

Sud se je sastojao od savjetnika g. Flegara kao predsjednika, savjetnika Busića, tajnika Desantić-a te pristava Dr. Spongia kao votanta, Dra. Orbanića kao bilježnika. Državno odvjetničtvo zastupao je zamjenik g. Zörrer. Branitelj svih obtuženikah bio je odvjetnik iz Pazina g. Dr. Dukić.

Nakon otvorene razprave, predsjednik u čistoj hrvaštini upita obtuženo, u kojem jeziku žele govoriti, na što svi odgovore, da žele hrvatski govoriti. U tom jeziku opravdavahu se obtuženi dielom poriču, da su bili prisutni, a dielom nijekajuć, da su ono počinili, radi čega ih državno odvjetničtvo tuži. Nekoji su izjavili, da su u rečenih dnovih pjevali hrvatske pjesme, koje se svuda i uvjek pjevaju, gdje obitavaju Hrvati, al da nisu tim počinili nikakva zabranjena djela. Izvjesili su bili austrijsku zastavu, te pod njom zapjevali nekoje narodne pjesme. Dne 30. decembra bilo u Lindaru nekoliko c. k. žandarah, koji su čuli pjevanje nu mirno otišli nenaznačujuć zgodo, da posreduju. Sud je poćeo stopram stvar iztražlivati, kad je bila u tom pogledu podnešena prijava od gosp. Ivana Baxe.

Ovaj je kod razprave došao prvi na red, da bude saslušan kao svjedok. Nakon što je bio zapitan za ime i stan, zaprosi riječ branitelj Dr. Dukić te predloži, da se svjedok Baxa **nezaprisogne**, jer da je oditi neprijatelj obtuženikah, koje je on bez ikakvoga razloga prijavio sudu. Osim toga svjedok je prvi podpisao nekakvu pritužbu proti Jurju Matušiću na blakupski ordinarijat, gdje se ovoga posladnjega klevećo, orni i denuncira. Sud je prieto, da se ta pritužba pročita, te onda zaključilo, da se svjedok Ivan Baxa nezaprisogne.

Nezaprisegnut svjedok Baxa nadalje je onda razlagao, kako i što su obtuženi pjevali, kada su hodali naglasujuć uvjek, kao da su tobož htjeli na njega ciljati itd. Tečajem svojega govora izjavio je, da ga tobože nemoga obtuženi trpiti, jer da je on lindarski dopisnik nekoje novine a i ista „Naša Sloga“ da pod imenom „Mate“ u razgovorih „Jurbe i Franine“ cilja na njega!!

Ostali svjedoci pod prisegom izjaviše, da su čuli dodnše pjevati više hrvatskih pjesamah, nekoji da su čuli, kako je jedan ili drugi obtuženik vikao „Šaronjaki pod noge“, nu štogod konkretna proti obtuženim nije skoro nitko izrekao.

Iza toga se čita informacija bivšega načelnika u Pazinu g. Dra Ucch-a glede pomašanja obtuženih. Tu se ex-načelnik nepovoljno izrazuje o Matušiću te opisuje, da se u Lindaru čine politički izgredi, koji da su — kako se čini — trpe od c. k. političke oblasti.

Nakon toga podieljena bi riječ zastupniku državnoga odvjetničtva, koji je usljed rezultata razprave odmah u početku odustao od obtužbe proti Jurju Matušić-u i još jednomu žitelju iz Lindara, dočim je oslanjajuć se na izpovjedi nekojih svjedokah zahtjevao, da se ostala četvorica proglase krivimi prestupka §. 305 k. z. Zastupnik državnoga odvjetničtva tvrdio je u svom govoru, da se pod „Šaronjaki“ imaju razumjeti „Talijani“, a da je i vrhovni sud u Beču već u nekojih slučajevih tako smatrao, te odsudio obtuženo. Nadalje prevadjajuć pjevane pjesme u smislu, kako se je to dosada prevadjalo, izjavlja, da ima po njegovom nazoru i u njih nešto, što bi imalo kažnjivo biti.

Dobiv iza njega riječ branitelj Dr. Dukić, najprije u talijanskom jeziku izjavi, da se nebi bili njegovi branjenici nalazili na obtuženičkoj klupi, da je c. kr. državno odvjetničtvo poznavalo il da poznaje malko bolje istarske odnošaje poglodom na narodnost i na dvie stranke, koje se u Istri nalaze. U poduljem govoru predoči, kako su obtuženi u spomenutih dnovih pjevali hrvatske pjesme u Lindaru, koje pako nemože trpiti jedan stanovnik Lindara, gosp. Ivan Baxa. Ovaj prevev na svoj način to pjesme, zahtjevao je od suda, da se krivci kazno. Usljed toga podignuta je proti njim obtužba, jer su pjevajuć „Živila Hrvatska“ htjeli tobož drugo pobuditi, da počine nezakonita djela. Branitelj poriče, da obstoje u Lindaru dvie stranke, on izjavlja, da imade ondje samo nekoliko osobah, koje sej mogu na prste izbrojiti, te koje kažu, da pripadaju talijanskoj stranci. Kad bi bili obtuženi htjeli napasti na koga, nastavljа branitelj, tad nebi bili išli na javnu ulicu pjevati, već bi bili svoju namjeru potajno izveli. Pod imenom „Šaronjak“ istarski Hrvati nerazumjevaju „Talijana“. U riečniku hrvatsko-njemačkomu Ivana Filipovića riječ „Šaronjak“ provedena je: „Falscher Mensch“ te za dokaz toga podastire branitelj sudištu jedan izitsak istoga riečnika. U koliko je pako branitelju poznat smisao te riječi u Istri, to on izjavljuje, da se pod „Šaronjak“ razumjeva čovjeka bez ikakvo političke boje ili pako najviše izdajicu, nikad pako Talijana. Budući je pako svjedok Baxa po rodu Talijan, to se riječ „Šaronjak“ nije mogla protegnuti na njega ni na njegove suplemenike. Ako je pako on uzprkos tomu prijavio obtužene sudu, to je on učinio radi svojih osobnih mržnjah, koje nemogu podpadati pod učin §. 305 k. z. Branitelj razlaže, kako su obtuženi htjeli učiniti nedužnu demonstraciju proti onim, koji su htjeli na svaku silu odstraniti g. Matušića iz Lindara.

Što se pako tiče pjesme „Živila Hrvatska“, za koju svjedok Baxa tvrdi, da je u Hrvatskoj zabranjena od ugarske vlade, branitelj napreti dokazuje, da nije rečena pjesma nigdje zabranjena, tumači pravi njezin smisao, te predaje sudcem jedan izitsak narodnih pjesamah, gdje je ista pjesma na prvom mjestu štampana. Nadalje raztumačio je branitelj, da stihovi: „Udri, udri in der Stadt“ nemaju nikakva smisla, te da ih nemože razumjeti lindarsko pučanstvo. Takvimi normirali nije moguće, da se koga potakne na nezakonite čine.

U poduljem hrvatskom govoru predoči posljedku razpravu, dokazuje kako nisu zaprisegnuti svjedoci ništa otegočujućega proti obtuženim izrekli, te napokon iztakne, kako težkim posljedicam bili bi izloženi obtuženi, osobito dvojica bogoslovaca, kad bi i najmanje bili kažnjeni.

Konačno branitelj izrazuje nadu, da će slavni sud uvaživ:

da nije ova razprava drugo nego tužjev srdžbe i osvete svjedoka Baxe proti Jurju Matušiću i njegovim prijateljem radi osobnih razloga, koji nemaju ništa ni sa politikom ni sa strankami,

da pjesma „Živila Hrvatska“ nesadržaje ništa protuzakonita ni buntovna,

da nisu obtuženi pjevajuć ovu pjesmu na javnoj ulici u Lindaru mogli imati nakanu pobuditivati druge na nećudovredna i protuzakonita djela,

da se stoga nemože ni govoriti o kakvom kažnjivom činu,

da nebi eventualna ma i najmanja osuda stojala u nikakvom razmjeru sa počinjenim djelom te,

konačno s razloga, što bi eventualna osuda u nazočnoj parnici samo većma uzpirila hrvatsku stranku, koja bi u tom nazirala nekakvo proganjanje, te se nebi postiglo ono, za čim svaka osuda težiti mora, uvaživ sve ovo rošiti svu četvoricu obtužbe te ih nekrivimi proglasiti.

Iza toga povuče se sud u svoju sobu, te se nakon četvrt sata povrati u sudbenu dvoranu. Predsjednik izreče osudu, da se svi obtuženi rešavaju obtužbe i proglasuju nevinimi, jer da djela počinjena od obtuženih nisu kažnjiva.

Proti ovoj osudi nije c. k. državno odvjetničtvo ništa prigovorilo.

DOPISI.

Iz Lindara koncem julija. Dne 26. ov. m. ostavio nas je bojimo se za uvjeke mili nam župe upravitelj veleč. g. Juraj Matušić. Na najveću našu žalost sudjeno nam bijaše, da se s njim djelimo; a kako da se odužimo svom dušebrižniku? kako da mu nadoknadimo ono što su drugi zakrivili? Da bez uspomene pustimo vrlog muža! No, tà to bi bila nezahvalnost, koje on nezaslužuje, i koja bi nas pred svietom osramotila.

Djelovanje vrlog sina krške Dalmacije Don Gjura je mnogomu Vašemu čitatelju dobro poznato, zato ćemo na kratko spomenuti samo ovdašnji njeg trud i rad.

Iz vječnog grada Rima došao je naš Gjuro, da dušobrižnikuje u tužnoj Istri.

Prošlo su već dvie godine, da živi med nami. Odmah iz početka našeg je štovatelj i neprijatelja. Naši ljudi nenavikli ozbiljnijim opomenam, začudiše se, tko li je taj vjeroviestnik. Njegovi krasni govori obuzeše i najtvrdje srdce. Način katehetičkog predavanja svakoga iznenadi. Iz svake rieči upoznao si, da govori unutrašnje Don Gjura, da tako govori, jer i čuti. U kratko zavezao bi oči svijuh na se; svi ga najpozornije slušaju, svaku si zapamte. Veliki potki i drugi blagdani mogli bi svjedočiti kakav govornik je on. Spasonosne, iskrene opomene njegove svjedoče nam koliko mu na srdcu leži dobrobit povjerenih mu duš ah. Naša dječica mogla bi i starijim služit kao uzor, kako valja učiti i znati istine naše svete vjere.

Ona bi mogla pokazati najtočnijimi odgovori, da je naš župo-upravitelj pravi učitelj i prijatelj puka.

Osim toga bio je on i duševni i tjelesni naš liečnik. Znao bi svakoga savjetovati za boljak na duši i tjelu. Ljekarije za dušu su nepogriešive; one za materijalno dobrostanje za ovimi malo zaostaju. Prije raztrkane, znao bi nas kod svake prigode sakupiti. Kad bi ovršio svete obrede kod bolestnika, sabrao bi sve po selu, proporučio bi im, što im je sa ovom bolestju u sličnom slučaju učiniti i kako na nju paziti. Iza toga razpravljao bi o narodnom gospodarstvu. Njegova predavanja u ovatučoj našoj čitaonici, njegov neumoran trud svjedoče nam, da mu zbilja ne srdcu leži duševno i tjelesno dobrostanje zadušenog i zapuščenog istarskog kmeta. Gospodin Matušić bio nam je uz to uzor-značaja i rodoljubija. Svoje političke osvedočenje očitovao je kod više prigoda. Pokazao je uvjek, da se bori za načelo, a ne za trbuh. Kazao bi svakomu iskreno ono, što je, i prigovorio bi vazda gdje je znao, da nedje dobro. Njegova iskrenost uredila mu zlom sredom. Stalo se revat proti njemu; na cedilu ga pustili nedosljedni prijatelji. Naš načelnik prvi kopao mu jamu. Brišu ga iz izborne liste; klevečia ga, ružo. Krnjolska svojta ga tuži. Ali Gjuro se čvrsto drži; bori se junački; za Vjeru i Dom pripravan je sve progorieti. Na koncu svalio je svo neprijatelje; pokopao je svoje protivnike. Pokazno je svim, da je on na pravom putu, te da se ga je slušalo, nebi se bilo često došlo do žalosnih dogodjaja. Svako dloto znade, koliko je on radio da posliednji izbori dobro izpadu; koliko ga je muke stalo dok je umirio kod više prigodnh uzburkane duhove. Jednom rieči, on se je svuda pokazao kao pravi rodoljub i prijatelj puka. Za doba mirno i u burnih časovih iztano je svoje svotinje. U najneugodnijih urah branio se kod pazinskog suda jedino hrvatskim jezikom. Zahtjevao je svuda i svagda svoje, a znao štovati tudje.

Pak da gubitak takva muža lahko probolimo? Na Don Gjura da zaboravimo? Nikada! U najsvetlje uspomeni će nam ostati tvoje dične ime Don Gjuro. Naše srdce biti će ti u daleku budućnost najzahvalnije na ljubavi i trudu neumornom. Srotan ti put bio kamo god pošao. Primi zadnji: S. Bogom!

Tvoja uža domovina usrodila nas i u bubuće takovimi sinovi. Obogatila nas jadne obilnimi svojimi silami. Pošlji nam i drugih Don Gjura; onakvih značajah, rodoljubah i uzor-svećonikah. Uže voži uz svoje krilo tužnu Istru; podieli i njoj svojih sinovah, da ju uzkrise, nok bude i ona srotna, kako si ti danas. Srebra i zlata nemožemo dati na uzdarje, ali ljubav i harnost naša biti će Vam vječna.

Sanvinčenti 6. augusta 1887. (Občina Sanvinčenti, carska zastava i občinski izbori.) Biti će malo komu od čitatoljah „Naše Sloge" poznato, da su pod imenom Sanvinčenti združeno čotiri podobćine, i to Štokavci, Bokordići, Sanvinčenti i Smoljanci, kojo spadahu do pred nekoliko mjeseci pod grad Vodnjan, a da nišu bilo zastupano u vodnjanskom vieću ikojim zastupnikom, već imahu svoje upravitelino vieće i blagajnu sa sielom u Sanvinčenti. Spomenuto čotiri občine bijahu odcieplene od Vodnjana te zadobiše samostalno zastupstvo, kojo se je biralo ovih dana.

Kad je doznao prvi savietnik upravitelinog vieća u Sanvinčenti, da je odcieplenje od Vodnjana po Njegovom Veličanstvu caru i kralju potvrdjeno, izvjesi na občinskoj zgradi austrijsku zastavu u znak veselja i zadovoljstva, što su postigli, za čim su mnogi težili dugo vremena. Ova zastava bijaše nekojim renegatom i krnjelom doseljenikom tra u oku, kamen sablazni, te su ju radi toga ob noć razvjesili, pod mogo bacili, raztrgali, posred puta ostavili, da tako mogu preko poderano zastavo kola, životinje i krnjelska kopita prolaziti. U jutro prama zori najdo raztrganu zastavu jedan pomorski vojnik, te ju odnese onomu, koji je ju izvjesio, i koji je vojnika izpitivao, gdje i kadu je zastavu našao i tko je ju skinuo. Sada je već stvar o zastavi zaspala, jer se nitko više nebrine za zastavu, što ona znamenuje i što znači pogrdjenje carske zastave; sve spava i sniva sladko sanko o uspjesih „della civiltà cultura," koja se je pokazala u najsjajnijim svjetlu i ovih dana kod občinskih izborah.

Listine od političkih protivnikah sastavljene sve bijahu pogriešone. Tako smo našli primjerice imena izbornika upisana mjesto Benić, Benčić; mjesto Turković, Tanković. Mnogi pako, koji imaše pravo glasa nedobiše pozivnice, te tako nemogaše učestvovati kod izbora. Veći dio ovih, koji nedobiše pozivnice, bijaše iz občine Štokavci, pod koju spadaju Čabrunci, Rožanci, Blažići i Štokavci, sela naša prabudjena i sviestna hrvatskog imena. Ljudi, koji su umrli pred 2 ili 3 godine i nepoznati dobili su pozivnice, da učestvuju kod izbora. Dosti čeljadi je glasovalo neimajuć pravo glasa, dapača i nekoji podanici talijanskog kraljestva. Za izbornu borbu pripravljalo se dvo stranke, različitimi sredstvi. U jednoj, koja se zove hrvatskom, bijaše zastupan samo četvrti dio sdruženo občine Sanvinčenti, i to občina Štokavci sa selima Čabrunci, Blažići, Rožanci i Štokavci, u drugoj krnjolsko-šarenjačkoj stranci bijahu tri četvrtine pučanstva, tri občine i to: Bokordići, Smoljanci i Sanvinčenti sa svojima selima. U krnjolsko-šarenjačkom taboru radilo se po staroj navadi, služeći se omradnimi sredstvi, kupovalo se ljude kao blago na sajmištu, grozilo se ubijanjem, požarom i baconjem u jamu, a u tom izkazao se neki dotopuh iz Rovinja, koji se u občini nastanio, da može lagljo svoj lihvarski posao vršiti. Glavni agenti protivnički bili su Grežići, Ljubljići, Otočani, Pliškovići, i desoljenik iz Prosika sanvinenesko, sve čista, nepokvarena krv italjanska. (!?) I školska djeca bijahu podučena da viču: „evviva la libertà" i druge rieči. I jedan učitelj da je neprestano radio u krčmi nekog Monigo, kojega mislo učiniti podestatom, jer da je predobra duša, koja je davala ljudom svoje dobre kapljice da se nzbi sramili sami sobe, kad bi glasovali za nesvoga Monigo. Govori se nadalje, da je ta Monigo, čiji djedovi su došli iz sanvinčenesko Prosika, dobio dne 28 julija poštarskom naputnicom tri dana prije izbora 50 forinti iz Pazina od „Società politica istriana" koje se je i upotrebilo, jer agenti krnjolsko-saronjačke stranke O. i P. i drugovi nadjali su forintu i piti koliko se hode onim, koji budu glasovali za Monogovu stranku.

U izbornoj dvorani išlo sve u redu, samo načelnik vodnjanski g. Bocciari gledao je nuć dlaku u jajetu. U III. tiolu glasovalo je za hrvatsku stranku 101, za protivnu 145; u II. tiolu za hrvatsku 99, za protivnu 60; u I. tiolu zadobili su protivnici 23 glasa, naša stranka nehtjede niti glasovati, znajuć, da bi težko predobila. Svaku večer, kad se je svršilo birati zapjevala bi protivnička čeljad kakvu krasnu pjesmu kao n. p. „oon Garibaldi andaremo a Roma; evviva la libertà o chi la sa godere" i druge pjesme Garibaldija, za koje rod bi da sa njim srcu prirasio.

U ovoj izbornoj borbi osvjetlali su si lice najviše Čabrunci, koji su svi došli glasovati za hrvatsko predloženiko. Napose svaki čutio se je uznešen, kad je vidio preko 90 godina staro Čabrunce gdje glasuju u prilog naše stranke. Starce ono dopuljao je na kolih naš prvak Paškval Buršić, pošten čovjek i pun značaja, najmućniji na Sanvinčenšćini. Isto tako izkazali se Štokavci, Blažići i Rožanci, jer su svi dali svoj glas za hrvatsku stranku. Najljući naši protivnici bijahu Smoljanci sa svojim Hrvatom, koji se je hvalisao, da je dobio 50 for. za izborne svrhe. Ovim pomagahu Bokordići sa svojim Ščavom, čovjekom, koji je kazao Vašemu dopisniku, da je čovjek bez znadaja i vjere životinja, a on sam je vjeru prelomio! Dan prije izbora zadao je rieč i vjeru, da će držati s hrvatskom strankom, a na dan izbora glasovao je za krnjolsko-šarenjačku stranku. Taj Ščavo drži se kao kakov doktor, a najzadniji siromah čabrunski pokazao je, da drži više poštene rieči nego li doktor Ščavo. U selu Sanvinčenti bili su nam svi protivni, izvan šestorice mužovah. Proti nama radili su postolari, krojači, tkalci, kovači i šiori „skopi svinje". Čast i slava posebno dvojici iz sela Sanvinčenti, koji su se borili za našu stranku i koji su nastojali, da se izbori u redu vrše to koji su nas nagovarali, da se mirno i mužovno držimo; čast i slava našim povjerenikom Ivanu I. Paškvalu Buršiću, koji su pobijali načelnika Boccalari-a, kad je zabnelvno naše glasovo i tjerao naše povjerenike. Da je pako rod po svuda kroz cielo izbore vladao i da nije mod uzburkanim pučanstvom do kakvog sukoba došlo, zahvaliti se ima našim prvakom, i kotarskomu glavaru u Puli, poglavitomu vitezu Conti-u, koji je strogo pazio, da se zakon vrši.

Pogled po svietu.

Trst, dne 10. agusta.

Austro-Ugarska: Dne 6. t. m. prispio je car i kralj Fran Josip I. u Gastein te se je odmah uputio u grad, da posjeti njemačkoga cara Vilhelma. Drugi dan razstadoše se carovi nakon što su si medjusobno posjete uzvratili i dulje vremona zajedno boravili. Tomu sastanku pripisuju veliku političku važnost. U oči tolikih potežkoćah i zapletajah u europejskoj politici, drže, da nalazi u prijateljstvu dvijuh carovah europejski mir najveće uporište. Svi austrijski listovi donose obsežne članke, u kojih ističu, da se probudjuju uvjek čuvstva umirenja i pouzdanja kad se sastanu ova dva vladara. Uvjek da je znamenit dan kad se car Fran Josip uputi u Gastoin, da pozdravi cara Vilhelma.

Posliednjih danah izazvala je silno nezadovoljstvo medju Česi, Slovenci a ponešto i Hrvati iz Dalmacije i Trentinci, neredba ministra prosvjete Gautscha. On je naime odlučio ukinuti više srednjih školah u Češkoj, Kranjskoj i Trentu, drugim opet uzkratiti državnu podporu, a nekoje napokon pretvoriti iz viših srednjih školah u niže. Naredba ta tiče se u prvom redu Čeha, koji se groze ministarstvu, da neće nikada pristati na te novotarije ministra prosvjete. Od slovenskih srednjih školah imalo bi se posve ukinuti onu u Kranju, a od hrvatskih pretvoriti iz više u nižu onu u Boki kotorskoj. Budu li zastupnici desnice carovinskoga vieća složni u tom pitanju, morati će ministar Gautsch od svoje odluke odustati, ili ministarstvo nauka predati drugim sposobnijim i pravednijim rukam.

Prošlog ponedeljka došlo je u Ljubljanu preko 500 Čeha. Gostovi ti posjetiti će bledsko jezero, Postojnu i Trst, gdje će jih dočekati posebni odbor.

Za hrvatski sabor obavili se ovih danah naknadni izbori u Vinodolu i Brinju. U prvom mjestu izabran je pristaša vladine stranke, jer opozicija nehtjede birati tvrdeći, da bijaše prvi izbor valjano obavljen, te da nepriznaje drugog zastupnika do Ivana Mažuranića, bivšeg hrvatskog bana. U Brinju bijaše usuprot izabran zastupnikom član stranke prava Milan Pavlović.

Srbija: Izbori za narodnu skupštinu obaviti će se po čitavoj kraljevini dne 6. septembra. Kralj Milan odputio se sa kraljovićem u jedne madjarske kupelji.

Bugarska: Po viestih, dolazećih iz Beča i Sofije, odputio se je jučer novoizabrani knez bugarski, prine Koburški u Bugarsku. Iz Sofije brzojavljaju 7. t. m. da su se odputili svi ministri u Ruščuk, da dočekaju novoga kneza, te da su upućeni svi narodni zastupnici, da dodju čim prije u Sofiju. Pita se sada, da li je novi knez poduzeo taj korak na vlastitu odgovornost, ili je potaknut na to od nekojih velevlastih, koje podudiru protirusku politiku u Bugarskoj. Knez Ferdinand igra svakako pogibeljnu igru, koja bi ga mogla stojati krune i časti.

Rusija: Svi časopisi toga silnoga carstva donose još uvjek obsežne članke o velikom ruskom pokojniku, novinaru i politiku Katkovu. Obći je glas u slavenskom svietu, da je s Katkovom nestalo jednog od najvećih i najplemenitijih sinovah majke Slavije. Ruske novine prate vrlo trieznо i pozorno dogodjaje na Balkanu, koji dobivaju polazkom kneza Ferdinanda u Bugarsku, novo lice.

Francezka: Francezki radikalci nastoje svimi silami, da odiele posve republiku od crkve; vlada neima dosta srčanosti, da njim se u tom opre.

Italija: U talijanskom ministarstvu zamjenjuje pokojnoga Depretisa ministar Crispi, koji će valjda u buduća ravnati izvanjskom politikom Italije.

Njemačka: Njemačke političke krugove srdi nastojanje Danske, da utvrdi svoje granice i pomnoža vojsku i što traži prijateljstvo Rusije i Francezke.

Englezka: Nekoji ugledniji engleski listovi savjetuju englezkoj vladi, da se sporazumi i sprijatelji sa Rusijom, što bi bilo na korist obim državam.

U slavu

Petru Dorčiću

župniku

(Umrvšom u Baški dne 2. kolovoza 1887.)

Plači majko! kopronom si ornom
Znatri tužno, skrotinjsko lico,
Plači, jer ti novo oto zvizdo
Sa vidika nosta, skroticol

Plači, tužl, smrt bo ti nemila
Srdcu usrlod bodoš rinu ljuti,
Kad ti oto sinka, čolik-muža,
Kog se bojć isti dušman kruti.

Vjeran domu, dika zvanju svomu,
Lav jo bio za pravico tvoju,
Mudar znanjom, vedar dušom blagom
K spasu tvomu vazda pomogć jo. —

Borba njemu nasladom je bila,
Muko, grožnje njega smolo nisu,
Pa da svi se suprot njemu digli,
Viek kć srć bio on na visu. —

S toga, majko, hvalu podaj sinku
Zelonim mu grob kiti lovorom,
Moli Višnjeg, blaga nek mu duša
S angjeoskim da se sdruži korom.

A Ti, Petre, Kristov svećeniče,
Diko majko, crkve svoto brano,
Radi napred, kć što dosad radi:
Moli Višnjog svietlo nek je dano!

F. V.

Franina i Jurina.

Fr. Čujem Jurino, da je naš nekadanji prijatelj Cudor pisal va Kastav, da ako ga tamo žele imat, da bi baš drage volji prišal, zač da je dobil pašaport va Bertoniglo.

Jur. Ča ga nebi raogla zet ona bertoniljska mutikaša za svojga providura.

Fr. Ča on isti, ki kamik biti pak ruku skrije?

Jur. Ja, on prijatelj turiati i Gardelinčića.

Fr. Dragi ti, on nemari više za Cudora zač mu već ne rabi.

Jur. Cuderu lahko, ter ima va Poroče Moroža i Šušu.

Fr. Morože ima svoju kosten, a Suši nefall bormo ovo leto ni druguda po Istroj.

* * *

Fr. Volosku duputaciju, ka je bila va Rimo a ni papi videla, da će drugi put Muzgić poljat samo da više nezakasni.
Jur. Neće mu bit trobe mornari ni pilota, zač će imot sè stari kapitani i principali.
Fr. Samo da busulu doma nepozabe.
Jur. Ter bi prišli i boz nje do velch vrat,
Fr. A nazada?
Jur. Ako to ako ne.

Različite viesti.

Promjene i imenovanja u sudstvu. Ministar pravosudja premjestio je g. Karla Dejaka, sudca u Podgradu u istom svojstvu u Sežanu; nadalje imenovao je sudcima sliedeće pristave: g. Edvarda pl. Kuhačevića sudcem u Podgradu; g. Josipa Milovića sudcem u Cirknom; g. Alfonsa Czermaka sudcem u Buzetu; g. I. Baxu sudcem u Vodnjanu; g. Dr. Ljudevita Springsholza sudcem u Puli; i g. Sebastijana Ghiru sudcem u Labinju.

Dolazak Čeha u Trst. Preko 500 Čeha boravi od ponedeljka u susjednoj Kranjskoj, gdje jih braća Slovenci najsvečanije primaju i gosti. Iz Ljubljane odputiti će se braća Česi u četvrtak na bledsko jezero, u petak u Postojnu, a na večer u Trst. Ovdje će braća sa Vltave, Labe, Sazave, Orlice, Boroaki itd. dočekati posebni odbor, koji će nastojati, da bude milim gostom čim ugodniji boravak medju nami. Očekujemo od Slavonah Trsta i okolice, da će milo gosto dostojno dočekati i počastiti, to tako činom pokazati, da premda nas dieli visoko gore i široko ravnine, da smo si krvlju i srdcem vazda blizu.

Odbor za doček gostijuh izradio je sliedeći program:

Program prigodom dolazka i boravka braće iz Češke u Trstu, dne 12. 13. i 14. agusta. — Umoljavaju se gospoda putnici, da se reda radi ovoga programa točno drže:

12. Augusta. Pozdrav pri dolazku na kolodvoru od strane odbora u 7 satih na večer. — Na istom kolodvoru biti će gostovom doznačeni stanovi. Ako se koja pomutnja dogodi, svaki P. T. putnik neka se obrati na „Slavljansku Čitaonicu“ (Monte Verde, Corso br. 45) gdje će odbor permanentnim biti sva tri dana. —

Iza kako su se gospoda putnici nastanili — umoljavaju se, da dojdu okolo 8 satih u prostorije „Slav. Čitaonice“ gdje je poznati rodoljub gosp. Volpich, restaurator pilzenske pivare prouzeo poslužbu.

13. Augusta. Preporučaju se sliedeće kavane za ujutrak: Piazza Grande: Cafè Specchi, Cafè Municipio, Cafè Orientale, Cafè Flora, Cafè al Corso — na Corsu; Via Caserma: Cafè Commercio — Piazza Teatro Torgostco: Cafè Torgostco.

Na 8 sati jutro vožnja s tramway i omnibusi do „Campo Marzo“. Dalje Krov alđe St. Andrea u arsenal Lloydov. — Vizita arsenala i povratak istim redom natrag u „Slavljansku Čitaonicu.“ U jedan sat posilo podne skupni objed uz cienu for. 1.— po osobi, izuzam pića.

Poslie podne pregledanje grada. Preporučuje se gg. gostom, da si pogledaju crkve Sv. Antona novoga, katedralku „St. Giusto“, srbsku crkvu Sv. Spiro, Museo „Revoltella“, Boschetto, Giardino publico, Corso, Bagni Excelsior i Spiaggia St. Bortolo, svetionik, novu luku itd.

U večer na 8½ satih koncert vojničke glasbe u vrtu „Slavljanske Čitaonice.“ Večera po 50 novč. po osob.

14. Augusta. Na 9 sati jutro izlet parobrodom Lloyda „Lucifer“ u Miramare; ukrcuje se na „Molo St. Carlo“. Povratak o 11 satih. Na 1 sat objed u „Slavlj. Čitaonici.“

Poslie podne izlet u „Boschetto“ i sv. Ivan. Povratak u „Čitaonicu,“ u 8 satih. Odlazak u Mlotke parobrodom „Lucifer“ u 10 satih na večer. Ukrcanje na „Molo S. Carlo“.

Svim gg. putnikom preporučamo restauratora g. Volpicha, vlastnika pilzenske pivare, gdje će biti dobro posluženi. Parobrodi u kupališta St. Bortolo putuju svaki sat Riva Peschoria Vecchia Palazzo Lloyd.

Političko družtvo „Edinost“. Odbor pol. družtva „Edinost“ obdržavao je prošlo nedeljo redovitu sjednicu, u kojoj je g. M. Mandić izvieztio o resoluciji, koja se imade poslati ministarstvu pravosudja, to koju je odboru na razpravu podneseno i koju bijaše jednoglasno primljena. (Donašamo ju na prvoj strani.) Zatim je isti potaknuo razpravljanje o pučkoj štedionici, koja bi se imala čim prije u Trstu osnovati. Zaključeno bi popuniti u tu svrhu obstojeći jur odbor. Napokon pročita se naert utoka pol. družtva „Edinost“ na ministarstvo prosvjeta i bogoštovja proti odluci c. kr. namjestničtva u Trstu, kojim se odbija utok pol. družtva „Edinost“ proti zaključku gradsko delegacije u Trstu usljed kojeg je ova prošla na dnevni red preko molbe 1429 slovenskih otaca obitelji za ustanovljenje slovenskih pučkih škola u Trstu.

Osnova ta bijaše jednoglasno prihvaćena i jur odposlana na dotično mjesto.

Prigodom dolazka i boravka naše braće iz Češke u Trstu, molimo sve rodoljube i prijatelje, u obće Slavene Trsta i okolice, da dostojno milo gosto na kolodvoru u petak na 7. satih u večer dočekaju, te da njim bude svatko za vrieme boravka u Trstu uslužan i napomođan.

Program boravka donašamo na drugom mjestu, a ovdje dodajemo, da bi bilo željeti, da bar sada zalazi naša inteligencija danomice mnogobrojno u „Slov. Čitalnicu“ gdje će gosti odsjedati, to da njim bude u svemu pri ruci. Naposo u nedelju kod objeda imali bismo se svi naći. Niti naši pjevači nebi smjeli u petak, subotu i nedelju večer uzmanjkati. Pokažimo svietu činom, da slavenska uzajemnost nije puka fraza.

Iz grada Krka pišu nam 6. t. m. U srodu, dne 3. t. m. konstituiralo se napokon i naše novoizabrano zastupstvo. Svo spletko privržonikah poročkog ilstiča nepomagoše dakle ništa. Načelnikom bijaše izabran g. Ante Karabaić Antunov, a odbornici ili prisjednici gg. Dr. Dinko Vitezić, Josip Udina, Petar Cetrogović i Božo Sintić. Svi odabrani josu poštoni, trieznl i mirotljubivi muževi.

Protivnička stranka nastojala je i prigodom konstituiranja, da novo zastupstvo posvadi i razdieli, al njoj to nepodje za rukom.

Prije izbora zastupstva dizali su protest nam naši protivnici nebo i zemlju, jer da smo bieseni Hrvati, koji će svo pohrvatiti i koji kane učiniti načelnikom najvećeg „taljanoždera“ Vitezića, a kad tamo isti ljudi nastojali su kod konstituiranja, da bude načelnikom taj „biesni“ Vitezić. Al u svom su Vam takovi naši splotkari. Tko jih nebi poznao, skupo bi jih kupio. No, mi znamo s kim imadomo posla, pak se nedamo zavesti na led.

Sudbena razprava u Rovinju. Na drugom mjestu donašamo u kratko ovetanu razpravu, u kojoj se zrcali naš narodni pokret u Istri. Sa zadovoljstvom spominjemo, da je novi predsjednik c. k. tribunala u Rovinju g. dr. Fiecchi na takav način sastavio sonat, da odpada potreba svakoga tumača. Znajuć, da su obtuženi hrvatske narodnosti, naredio je tako, da su svi sudci u dotičnoj parnici znali hrvatski jezik. Tako i valja, jer kako da sudiš čovjeku, kojega neraznumiješ, osobito pako u ovoj parnici proti Jurju Matuškoviću i drugovom, gdje se je radilo o smislu pojedinih hrvatskih riečih.

Osnutje nove čitaonice. Naši rodoljubi u pazinskoj podobćini i u istoimenom mjestu Gračišću osnovaše hrvatsku čitaonicu, koja se imade otvoriti još tekom ovoga mjeseca.

Namisao tu potaknuo je bivši tamošnji duh. pomoćnik i veoma čestit rodoljub g. Grašić. Sjeme, koje je on sijao, njegovao i obradjivao, radja eto već lieplim plodom. Ugledali se unj i drugi naši rodoljubi u većih mjestih nego li je Gračišće. Svaka čast gg. osnovateljom na maru i trudu a novoj čitaonici najsrdačniji: vivat, crescat, floreat!

Iz Pazina nam javljaju, da se je predsjednik lindarske čitaonice g. Innocent Fabris, videć što mu predstoji, sam zahvalio. Svi razboriti ljudi mu savjetuju, da se čim brže zahvali i na načelničtvu občine Pazin, dok to još na liepi način učiniti može. Neka se pouzda u Talijane, kojim se je i on sada pribrojio, no neka znade, da su ga hrvatski zastupnici izabrali načelnikom. On misli, da će bagatelizirati 20 zastupnikah „ščavah“, al će se ljuto i kruto prevariti. Neka nemisli, da će se ovi prenagliti, kako bi to on i njegovi pouzdanici htjeli, već će za gotovo Fabrisa preživjeti.

Iz Mošćenicah pišu nam 8. t. m. U ovih stranah nije, g. urednice, na našu veliku nesreću već mjesec dana kišilo. Vrućina je ovud strašna. Jedino trs još prkosi strašnoj suučanoj žegi, ne će bude li doskora kiše, i ovaj će nastradati. Ljudi su se dakle u ovoj okolici i ove godine skoro za ništa mučili. Krumpir, što je glavna hrana seljaku, od strašne sučane žege pocrnio je posve.

U nedelju dne 7. t. m. bio je u mošćeničkoj Dragi riečki parobrod „Venezia“ kojim je došlo okolo 250 Riečanah s gradskom glasbon. Riečanon se je dopala naša Draga, a osobito ciena vina, kojo su točili dražki krčmari po 20—24 nov. liter. Riečani bijahu vrlo zadovoljni, jer je sve prošlo u najljepšem redu.

Na sajam sv. Marino bio je također parobrod „Opatija“ pardon „Abbazia“ u Dragi. Jedan dražki provozač kad je putnike provažao na kraj, na ladjici br. 3. postupao je surovo sa putnici, pa znate što je učinio parobrod „Venezia“? Poslo naime jednu riečku „brazzoru“ još jutrom u Dragu, pak je po njoj putnike izkrcao, a dražki provozaši su to gledati morali.

Vriedno je pohvaliti dične dražke djevojčice, od kojih se ne čuju već duljo vremena nego milozvuk hrvatskih pjesamah. Svaka ima svoju hrvatsku pjesmaricu, što je znak, da se narodna svieat budi i medju vriednimi našimi djevojkami, koje će pak postati valjane i čestite majke.

Ovaj čas kad ovo pišem, pronio se žalostan glas po svoj okolici. Na putu iz Cresa do Drage izgubila se je jedna dražka ladja sa 7 ljudi, sve kuće gospodari. Jadnih li ljudi, a još jadnijih onih, koji za njimi ostaju.

Pustinjak. U nedelju dne 24. pr. mjeseca izmedju 7 i 8 satih odaljio se Šime Jakačić, rodom iz sela Lukoxi na Pićanšćini, od svoje kuće i obitelji neznano nikomu ništa. Čovjek taj, kojemu je preko 70 godina, otišao nekud a da se nije znalo kud ni kamo. Tražili ga svuda ali sve bijaše uzalud. Pomišljao, da je pošao u Poreč, te ga i tuj tražili, no sve badava. Obće se već mislilo, da je gdjegod poginuo, al tomu nebijaše tako. Nakon 18 dana, što ga nebijaše kod kuće, nadjoše ga pod visokim krugom okolo četver sata od kuće, gdje je ležao u velikoj špilji. Čudnovato je kod toga, da taj čovjek nije za ovelo to vrieme skoro ništa pojeo ni popio a ipak je živ ostao uz ono lieno brome godinah.

Nezna se što ga je sklonulo, da se je bio dao na taj pustinjački život.

Odkuda u Istri Ćiribiri? [1]) (Po narodnoj priči napisao Dr. Trnoplesac). Dažđilo danju i nodju; zemlja bila posve nakvašena. Gospodin Bog, hvala i čast mu budi, imao upravo u to nesretno doba na zapadu mnogo opravila. Obuče ubog toplo zimsko gaće, ogrne se teškom sukненom kabanicom, obuje i par lahkih opanakah — uze debelu batinu u ruke, put pod noge, pa ajd za svojim poslom. — Dospjo na to naše gore [2]) „hodajuć“ baš junački. Al do skora bude tako utrudjen, da nije mogao napried. Ej dakako, nije šala gaziti debelo blato! Lahko opanke bjoše prikrila takva kora teška blata, da otežiše i nogo samo. Gospodin Bog zaostavi se negdje na "Maloj Učki" i sjedo na veliku stienu, da opočine. Kad protegnu desnu nogu preda se, opazi, da je okovana blatom. Božanstveno mu se čelo naboro veličanstveni mu se obraz namorči a svevideće mu oči planu strašnim gnjevom. „Lemiro!“ [3]) grmnu gromno, da se je počelo čepićsko jezero zibati; "lemiro" — grmnu i stroze desnu nogu takvom silom, da je blato sa opanka poput strieloe u dolinu [4]) polatilo.

Iz toga blata rodili se Ćiribiri, "ki po zgoranjem toku, a po zdolnjem loto".

Podpora u gospodarstvu. Službeni list zemaljskoga odbora „L' Istria“ donaša razpis natječaja za podporu desetorici učiteljah iz Istre, koji će od 1. do 10 oktobra slušati predavanja iz gospodarstva u Poreču. Oni, kojih molbe budu uslišane, dobiti će državnu podporu od 30 for. i odgovarajuću odštetu za putne troškove.

„Osa“ ilustrovani šaljivi list urodjivan po g. Dragutinu Krvariću izlazi u Zagrebu počam od prvoga julija 1887. dva puta na mjesec, te su dosele izašla već tri broja.

Predplata na celu godinu 3 f., na pol 1 f. 50., četvrt 75. Nadjo li taj novi šaljivi list dovoljno podpore, izlaziti će u buduće svako nedelje. Mi ga što toplije preporučamo našim čitateljem.

Pomrčina sunca biti će 19. t. m. a ridjot će ju taj riedki i zanimivi slučaj najbolje u Rusiji, u okolici Vilne i Tvora. Ruski i tudji učenjaci odputiti će se u te mjesta posebnimi vlakovi, da motre zanimiv taj pojav. Petrogradsko tehničko družtvo zaključilo je prirediti plovitbu u balonu za slučaj, da bude vrieme oblačno, jer bi tada balonom pošli nad oblake, odakle bi pomrčinu lahko promatrali. Lađa će se pustiti u vis u Vilni ili Tveru a uzeti će unj i fotografički stroj, da uzmognu taj pojav fotografirati.

[1]) Poruglivo ime mjesta: Vlasi ili Rumunjci [2]) Sisol, mala i vela Učka [3]) Lemiro (ćiribirski) — hodi. [4]) Ravnice na podnožju Učke.

Književnost.

Vrlo poduzetna ljubljanska knjižarna g. I. Giontini pripostala nam je na ocjenu i objavu sliedeće vrlo krasno knjižice, koje mi našim čitateljem, napose našoj dječici što toplije preporučamo:

1. Nasolnikova hči, svetlica pustinje. Iz nemškoga prosto poslovenil Dominicus. Ciena 20 novč.

2. Sprostola na moriščo ali: nesrečna kraljeva rodbina. Zgodovinska povest. Iz nemškega prosto poslovenil Dominicus. Ciena 20 novč.

3. Narodne pripovedke za mladino. Spisal Dominicus II zvezek. Svezka ova sadržaje 19 pripoviedakah za mladež. Ciena 24 novč.

4. Učenke v petih delih sveta. Spisala Elizabeta Berthet. (Ovo djelce nagradila je francezka akademija sa 10.000 frankah) II zvezek. Ciena 24 novč.

Svaka od ovih knjižicah nosi na čelu vrlo liepu bojami izradjenu sliku.

* * *

Nauk kako pomagati živini o porodu in kako po porodu ravnati s staro in mlado živino in ozdravljati poporodne bolezni; Spisal Dr. Janez Blehweis. V Ljubljani 1887. Natisnili in založili I. Blasnikovi nasledniki.

* * *

Šilerova pjesma o zvonu. Trudi put ju proveo proma matru izvornika Ivan Trnski. Prigodom slave 50-godišnjice pjesnika prevodioca. Izdala dionička tiskara u Zagrebu 1887. Tko bi želio imati ovu pjesmu u prekrasnom provodu od našega Trnskoga, neka pošalje 25 novč. našemu urednišivu, te će ju dobiti franko u stan.

* * *

Angeljček, otrokom naučitelj in prijatelj. Izdal Anton Kržič II. zvezek. V Ljubljani, 1887. Samozaložba. — Tiskala „Katoliška Tiskarna. Ciena 12 novč.

Pozlv.

Pošto se je dosadanji predsjednik naše čitaonice na predsjedničtvu zahvalio,*) smatra si podpisani dužnošću, pozvati svu gospodu članove, na skupštinu na kojoj će se izabrati novi odbor. Skupština obdržavati će se u čitaonici dne 25. tek. mjeseca u 5 sati po poldan.

U Lindaru, dne 9 agusta 1887.

Ivan Pucić, tajnik.

*) Gospodin Fabris zahvalio se pismeno. Pismo je dalirano: »Lindar li 9 Luglio 1887.« — a izručeno bi dne 5 agusta.

Javne zahvale.

Veločastnom svećenstvu, c. kr. činovnikom, obćinskom poglavarstvu, mjestnom učiteljstvu, te obilnopnom narodu župe bašćanske, koji su nam dne 3. t. mj. sprovoli do hladnog groba blagopokojnog nam ujaka, župnika

Petra Dorčića,

te mu time izkazali posliednju čast i nami svoju sućut; nadalje svim onim, koji nas se udaljenosti radi sjetiše brzojavom ili pismom, ovim izričemo našu najsrdačniju zahvalnost.

U Baški dne 6. agusta 1887.

U ime braće i rodbine:

Mato Sorić, Klement Bonifačić, Fran Dorčić, notjaci.

Svim prijateljem i znancem, koji se dobrohotno sjetiše mene prigodom mojeg imendana, izričem ovim putem najsrdačniju zahvalu.

U Krku 6. agusta 1887.

Dr. Dinko Vitezić

Preavjetli gosp. Dr. Dinko Vitezić, zastupnik na caravinskom viću blagoizvolio je podarovati podpisano družtvo za svotom od 20 for. — P. n. gg. Mirko Jelušić krasnom zbirkom mnogobrojnih knjigah, časopisah i slikah — Dr. Ante Dukić, Dr. Fr. Iveković i Gjuro Ružić svaki sa for. 5. I. Mozek i Petar Studenac, svaki sa for. 2. a g. Janko Makarović sa for. 1; na čemu se blagodarnim darovateljem najtoplije zahvaljuje.

Kastavsko delavsko družtvo.

U Kastvu 5. agusta 1887.

Prodajednik:
Milan Dukić.

Dopisnica uprave.

Od 1. agusta do 10. agusta priposlaše nam predplatu: N. B. Kostav za g. 87. — Br. G. Dolnica for. 2. — A. M. Rieka for 1. — A. D. Krk for. 1. — J. S. Rieka for. 2. — M. L. Lokvik for. 2.12. — I. M. Pula for 4. — F. G. Mompad. for. 1. — B. O. Podgrad za sobe for. 2.50 za F. O. Punat for 1. — M. T. Fužino for. 2. — I. P. Pasjak for. 2.50. — I. A. Pula for. 1.20. — J. S. Pula for. 1.

Dopisnica uredničtva.

Pustinjaku iz Bolonje. Nebojte se; nećo grom u koprivu. Srdačan odzdravl

Lutrijski brojevi

dne 6. agusta.

Beč	60	27	39	40	69
Gradac	2	45	1	16	52
Temešwar	14	87	77	78	65
Innsbruck	40	65	43	31	86

dne 10 agusta.

Brno	48	20	10	56	41

ŽELODČEVA ESENCA lekarja Piccolija v Ljubljani

prodaja se v malih steklenicah, kojim je vtisnjeno ime njo izdelovatelja G. Piccoli, Ljubljani. Vsakej stekleničci priložen je navod kako je rabiti v slovenskem, nemškem in laškem jeziku, ovit s rožno-barvenim papirnim trakom, na kojem je videti postavno zavarovana znamka (angel), znamenje lekarne Piccolijeve! **Opozarjamo prod ponarejenimi izdelki, ki so brez vsake vrédnosti! — Kdor protipostavno ravná, bo ostro kaznovan**

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucchio in Itodinis; v Dinjanu Rakl in Bradamantej v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu Fonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novemgradu Tamburlini, v Vislnadi Patelli, v Porečju Candusio, v Buji Bonetti in v vsimi lekarni v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 30—50.

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se ozdravljaju podpuno i sigurno sve želudčane i živčane bolesti, tukodj i onakve, koje su su ustavljale svim liečničkim sredstvi, osobito pa kronički katarh i slabost v želudcu i drobi, krč, slaba probava, slabost, jako kašnjenje sren, glavobol i dr. **Kapljice sv. Jakoba**, koja su sastavljena po navodu kaludjera grčkoga **samostana »Astra« iz 22 najboljih zdravilnih biljkah izleka**, koje su svaka za-se i dama primjenu kao zdravilna sredstva prve vrsti. Ovo sastavljenje jamči dakle za siguran uspjeh svih bolestih. — Cena 1 staklenka **30 nv.** i velika staklenka **f. 1·20** prama poštnim poredbi ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih lekarnah.

Glavno skladište: M. Schulz, Hannover, Breite strasse 6, dalje u Trstu i Carnval, »All'Amicizia Trionfante« i Prendini. — Na Reci A. Mizzan. 20—8

FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv.

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¾ » » » » » 8 »
3 » » » » » 30 »

Napoleoni:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3¾ » » » » » 3 mesi
2 » » » » » 6 »

Banco Giro:

Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese

Acquisti e Vendite

di valori, divise e incasso coupons ¼% provvig

Antecipazioni

sopra **Warrants** in contanti, interesse da convenirsi.

Mediante apertura di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.

» **Valori** 5½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d' oro e d' argento banconote ecc. ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1886 33—43—24

SKLADIŠTE crkvenih stvarih

Marije Cosulich i Adele Demarchi

nasliednice Katerine Garusa

Trst, Via nuova br. 1,

Pošiljko su carino prosto. 10-7

Solidan dar

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za slud iz pravega u kr. patentiranoga za cielu Evropu Phönix-srebra, koja je uvjek bielo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u divnoj kutiji sabranjeno, sastojedoj iz 6 nožuvah sa oceljanim rezalom, 6 žlica sa krunom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni zvonac, dakle 31 komad, koje odajemo samo za 4 for 50 nvč. n. v. u gotov novac ili poštno pouzeće. Naručbe primaju Zentral-Exped.-Verwaltung, **H. Hrabanek, Wien, 9. Bez., Unt. Augartenstrasse 39.** p30

Proljetni liek.

Kao najstariji i najizdatniji proljetni liek **za mlade i stare**, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučaju najsavnjiji liečnički ka. noštoti domaći i inozemski, već odavna uporabljivanje slovečo i mnogopitno sa kolajnami odlikovano

Budimsko

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati niti netreba.

Ova se voda dobiva u svježem stanju u svih **lekarnah i trgovinah sa zdravilnom vodom. Skladišta u Trstu** kod gosp. **IVANA CILLIA** i kod vinarnikah zdenca 19—20

BRAĆE LOSER.

Dobiva se v vseh knjižarnah **13. nakladi,** ravno izašla **medic. svetovalca**

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o nastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

12 Braunschweig. 18-26

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastopo okužnja i oslabenja možke slabosti, poluci.., žgeče vode, močenje postelje, puščanje krvi, zahtije vode, in za vse bolezni mehurja, groba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 25—55—104

C. Strostzel,

specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Natječaj!

Mesto zdravnika za sodnijski okraj **Podgrad** v Istri razpisuje se z letno plačo **1000 gld.** Zdravnik stanovati mora v Podgradu, kjer je sedež okrajni sodniji in drugim uradom, mora imeti svojo lekarno in govoriti jeden s l o v a n s k i j e z i k.

Natančnaji pogoji ležé na ogled v podgradski občinski pisarni.

Prošnje za to mesto poslati je podpisanemu odboru v Podgrad (via Herpelje-Kozina) d o 10. s e p t e m b r a t. l.

P o d g r a d, dné 4. avgusta 1887.

Okrajni zdravstveni odbor.

Lekarna

Trnkóczy,

zraven rotovža

v Ljubljani

na

velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in **sveža** zdravila. Ni ga dneva, da bi na prijeli pismenih zahval o naših **izborno skušenih** domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczy-jevih firm so: Na Dunaji dve in Inomina komšan tovarna v Gradci (na Štajerskem) eno pa v **Ljubljani.** P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila z prvo pošto dobi, da naroči vsako le napravi: **Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim so im na tisoče ljudi zahvaliti za zdravjo, imajo izvrstno vspeh pri vseh bolestih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, vrák, vetrove, kolike, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, glisti, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlatenico.** Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se tista istinita **MARIJACELJSKE** kapljice dobivajo samo v lekarni **TRNKOCZY-ja,** zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Schutzmarke)

(**Gicht**) je odlično najboljše zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa že se rabi, pa mine popolnom trganje, kar dokazuje obilno zahvala. Zahteva naj se samo »**cvet zoper trganje**« po dr. Mallóu z zraven stoječim znamenjem 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

Ó ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolečine. 1 steklenica **50** kr., 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup **za 50** kr je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnelih udih, skažunem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. Konja varuje ta štupa trganja po črevih, bo-gavic, vseh nalezljivih kužnih boleznij, kašlje pljučnih in vratnih boleznij. Ter odpravlja vse gliste, ino vzdržuje konje debele, okrogle i lekrene.

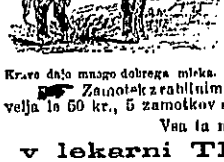

Krave dajo mnogo dobrega mleka.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje pomaga pri prestoju tiš, otekanji kolen, kapitalnih bolezni, otrpnenji v boku, krči itd. otekanji nog mokurjih na nogah, izvijanji itd. Ljubljanska lekarna pri vseh vnanjih boleznih in hibah. Steklenica z zabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic z zabilnim navodom vred samo 4 gld.

Zamotek z zabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov **samo 2** gl.

Vsa ta naštetá zdravila se samo prava dobijo

v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani

zraven rotovža

in vsak dan s pošto razpošiljajo 11— 8—12

Na vsakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 429

1887. Pomladna sezona 1887.

Telefonbr. 429

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz češljano vuno sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janko sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . $4\frac{1}{2}$, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjeće za **gospodu i djecu**

uz veoma nizku stalnu cienu

kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v **PRAGI,** Graben br. 19 novi, vis-à-vis gospcskej ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nobi bilo povoljno prima se natrag. 20—50

Na vsakom komadu je razvidna cena po broju

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tova. ne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo.)

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskara **Dolenc.**

Broj 33. U Trstu 18. agusta 1887. Godina XVIII

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakali stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ill u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“ Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti.

Komu list nedolazi na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na ololiom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji: 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Ne malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torronto br. 12

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Braća Česi u Trstu

Pred dvie godine posjetili su Slovenci i Hrvati našu sjevernu braću u bogatoj kraljevini Češkoj.

Česi njim nisu htjeli ostati dužni; vratili su milo za drago, uzvratili nam posjet netom minulih danah.

Nisu doista išli u hrvatsku banovinu, nalazeću se u drugoj poli monarhije, al što se ljetos nije dogodilo, to bi se moglo dogoditi za koju godinu. Nisu zašli niti u kršnu Dalmaciju, jer je putovanje za tamo ponešto otežkano.

Posjetili su ovaj put planinsko zemlje, imenito Kranjsku, ili kako ju oni zovu Krajinu, i tuj bijahu od braće Slovenacah dostojno i nad svako njihovo očekivanje sjajno primljeni i pogošćeni. Oni se nemogu dosahvaliti za one krasne dane, što no su jih proživili u bieloj Ljubljani, na bledskom jezeru, u Postojni i na cielom svojem putovanju po Kranjskoj. Občine, družtva i pojedinci, kao da su se natjecali, tko da jih sjajnije primi i dočeka.

Iz Kranjske uputili se i u Primorje; i tuj jih na svih povećih postajah narod naš što svečanije pozdravio.

I na obalah hrvatsko-slovenskih, u gradu po većini otudjelu, u samom Trstu, bijahu češka braća ako no sjajno, a ono svakako iskreno i srdačno dočekana i primljena. Na kolodvoru dočekao jih je posebni odbor i mnoštvo pučanstva naše krvi, što iz grada, što iz okolice. Pozdravio jih je Hrvat češkim nagovorom, supozdravili su jih svi prisutni najvećim oduševljenjem. Od onog časa, kad su iz vlaka izstupili, pa sve dok su se na parobrod za Miljetke ukrcali, pratili su jih tršćanski Slovenci i Hrvati: u gostionicah, kavanah i kupeljih, po ulicah i trgovah, u arsenalu i Miramaru, kod koncerta i banketa. Oni su uvidjeli, da to nije većina pučanstva grada Trsta, al su se također osvjedočiti mogli, kako već u najbližoj okolici za nje sva srdca vruće biju i kako bi i u samom Trstu inače izgledalo, kad bi se su Slovenci i Hrvati drugače postupalo.

Za sama njihova boravka mogli su se uvjeriti kakav je taj postupak.

Već za sam dočak bacili su se odboru klipovi pod noge. Po Kranjskoj dočekivala su gostove občinska zastupstva i družtva sjajno i svečano; tamo jih je simpatičnimi riečmi pozdravljao i sam c. kr. kotarski glavar, a u Trstu nije se dozvolilo, da jih dočeka kakovo družtvo, da jih kao takovo pod svojom zastavom prati, da zapjeva, da zaigra. Tu se je jedva dopustilo, da jih odbor i pojedinci dočekaju i da jih pojedinno pozdravi.

Kod koncerta bijaše zabranjeno igrati slavensko komade, a posjetilo ga i činovnikah policije, javnih i tajnih, u civilu i u uniformi.

Kod banketa, u zatvorenom družtvu, u prostorijah čitaonice bio je za vrieme zdravicah prisutan policajni savjetnik, kao službena osoba.

U sv. Ivanu, u čisto slovenskom predgradju zabranilo se je govoriti i pjevati, a zadnji hip trgalo se je zastave i u obće sav nakit.

Ravnateljstvo i činovničtvo parobrodarskog družtva Lloyd, koje dobiva izdašnu državnu podporu, drugčije je s našimi putnici postupalo nego li postupa sa talijanskimi izletnici i u cieni i u načinu. List podupiran od vlade pisao je posprdno o gostovih i radovao se što jih je »Lucifero odnesao!

To sto sve, promili gostovi, svojim bistrim okom zapazih. To sve sto i uvažili izjaviv često, da smo Vam učinili koliko smo mogli i koliko nam bijaše dopušćeno. Vi ste se neprestance čudili, kako se može tako postupati sa timi »dobrimi« Slaveni na obalah jadranskoga mora; bodrili ste nas na ustrajnost u težkoj borbi; ujeravali ste nas o Vašoj podpori za budućnost.

Vaš posjet, mila braćo, nam je osobito drag, jer smo se tom prilikom najbolje upoznali, razumjeli i sporazumjeli. Upoznali i osobno i stvarno. Razumjeli govoreć svaki svojim jezikom. Sporazumjeli, kako bi se medjusobom mogli na dalje i bliže upoznavati i podupirati u težkih obstojećih i možda još težih skorih okolnostih.

Nam će Vaš boravak u Trstu ostati vazda u sladkoj uspomeni. Vam puko, draga braćo i milo sestre, želimo sretan povratak u svoje zavičaje, moleći Vas, da svojim zemljakom pripovjedite što ste u naših stranah čuli, vidjeli i doživili; da njim kažete, da za slavni češki narod i na obalah jadranskoga mora vruća srdca biju.

»*Na shledanou*« mila braćo na obalah krasne Adrije ili »stříbropěnée« Vltavi!

Doček i boravak Čeha u Trstu.

Točno po ustanovljenom programu dopoljao je u petak u 7.15 satih po podne posebni vlak 525 gostovah, milo braćo iz daleko Češko u Trst.

Na kolodvoru i pred kolodvorom sakupilo se silno množtvo naroda, najviše naše krvi, da milo putnike pozdravi i dočeka. Na peronu čekao je uz mnogobrojne odlićnjake posebni odbor, da nazove braći dobrodošlicu, te da njim stanove naznači.

Čim se je vlak približio postaji, nastalo gromovito klicanje: živili, slava i na zdar, te se neutiša sve dotle, dok nelazjaše svi putnici iz vlaka.

Tada se približi tršćanski odbor izletnomu odboru, znakruženu sa svih stranah putnici i domaćim pučanstvom. U ime Slavenah Trsta pozdravi češkim govorom češku braću urednik „Naše Sloge“ g. Mandić nazvav njim srdačnu dobrodošlicu i izraziv veselje, što su nas sa daleka sjevera braća u tolikom broju posjetila. Na to se zahvalio u krasnom govoru, prekidanom neprestance burnimi: „vijborně“ i „sláva!“ predsjednik izletnoga odbora g. dr. Šmaus.

Zatim bijahu putnikom stanovi naznačeni, te su se u povećih hrpah sa kolodvora u grad odputili. Pred kolodvorom čekajuće množtvo pozdravljalo je gromovito dolazeće i prolazeće putnike. Na večer istoga dana sastala se većina putnikah u „Slovanskoj čitalnici“, gdje bijaše skupna večera.

Sliedećeg dana pregledali su si naši gosti do podna arsenal, a po podne grad i bližnju okolicu. Svuda jih je pratilo više odbornikah i drugih odlićnjakah. I toga dana sastala se većina putnika kod objeda i večere u našoj čitaonici.

Dne 14. augusta na večer bio je u čitaoničkom vrtu glasbeni koncert u slavu gostovah, bratje češke. Sabralo se je tu prilično mnogo i gostovah i domaćih, a bilo bi još više, da se nisu mnogi ozlovoljili predjašnjega dana sa poslužbom poslužnikah gostioničarovih. Igrala je vojnička glasba. Odmah poslije prvih odigranih komadah počelo je občinstvo zahtjevati, da se slavenski komadi zaigraju. Kad je to zahtjevanje sve jače bilo, oglasio je tajnik odbora izleta, trgovac g. Pitordle, da su **oblasti zabranile igranje slavenskih komadah.** Tko, što, kako, jeli to moguće, pitalo se jedan drugoga. Neki su se popitali kod savjetnika policije g. Vidica, obučena civilno i kod komisara policije u paradi obučena. Ovi su njim odgovorili, da o toj zabrani ništa neznaju. Popitalo se kod glasbe-kapelnika i zapovjedajućega stotnika, prosilo jih, da igraju koj slavenski komad, al su oni odgovorili, da ne smiedu, da njim je **propovjed izravno od namjestničtva došla.** Kako da opravdaš taj nečuveni postupak? Kako da ga opravdaš, imenito kad pomisliš, da se igraju svakojaki talijanski komadi kod svečanostih talijanskih, njemački kod njemačkih? Da se zabrani jedan ili drugi komad, u ime božje, premda jih nepoznamo, kojo bi se moglo zabraniti.

Al nijedan slavenski komad kod slavenske svečanosti, to je preveć. Glasba

---

PODLISTAK.

Nesretna oklada.

(Crtica iz pučkoga života. Napisao F. Hlamski.)

(Konac.)

Već ne manjka niti toliko, koliko bi odrasli čovjek mogô dobaciti kamen i barka će oto dohvatiti kraj. —

Mare još uvick veselo pjeva, a iza pjevanja šali se i smije kao nikad tako.—

E, znam ja, odakle Mari toliko veselje, doda lukavo jedan od mornara, zirkajuć na Maru. —

Ajde, pogodite! prihvati veselo Mare. Jer već valjda vidite, gdje vam se vaš mili Ivo s kraja podsmjehuje. —

Nisto pogodio, jer do sada ne vidim nikoga, do moga brata i vaše ženo. Zar se vi ženi ne veselite?

Čemu bih joj se vesolio, kad mi je već davno dodijala! Da sam znao prije, što znadem sada, ne bih se sjegurno bio sa ženskim vragom nikad bratimio. — Nije lagao, tko je rekao, da je na svietu toliko zla, koliko je ženah. —

Govorite vi što vas volja, ipak vam je vaša Kate draga. —

Dà, kao luk očima. —

Trebalo je već paziti, da barka provom ne poljubi kraj. Mornar zašuti, a Mare podje dolje izpod prova, da sakupi robu. —

Ne kaži joj odmah što se dogodilo, rekoše žene Marinu bratu, koji je bliedi i žalostan na malu stajao. —

Kazati ću joj, kad dodjemo kući. —

Tako će biti najbolje. —

Barka posve pristane uz kraj. — Ante, Marin brat, skoči odmah na nju, sakupi sestrinu robu te podje na kraj, ne rekav ni rieči. —

Ante, čekaj! povikne Mare, koja je još nešto tražila po barki. —

Podjoše zajedno. Mari činila se bratova mučaljivost vrlo čudnovatom i posve neobičnom. — Pogledav mu još bolje u lice, te videć ono toli žalostno i bliedo, odmah joj neka crna slutnja obavije srce. —

Ante! nosim ti klobuk, poče Mare, da prekine šutnju. —

Vidio sam ga. —

Da li ti se dopada?

Dà. —

Što ti je, Ante, da si tako žalostan? To nije tvoj običaj. —

Ništa. — Saznati ćeš, kad dodjemo kući. —

Mare se nije usudila dalje pitati. Razne misli kolale joj u taj čas po glavi, no nijedna od njih nije joj mogla razjasniti stvari. — Čudnim joj se također vidilo, što ju svatko, tko bi ih susreo, nekud tužno, zvedljivo pogleda.

Eto ih napokon kod kuće. Vrata zatvorena! Ante ih otvori, podje u kuću, a Mare za njim. —

Što je to!? Majka se naslonila na svoju postelju, pokrila lice pregačom, te plače i jeca kao nikad tako.—

Majko! Zašto plačete? upita bojazljivo Mare. —

Jadna kćerko! Što ćeš sada?

Majko! što je? brizne Mare u plač i sjedne uz majku. —

Kćerko moja! Ivana ti nema. Za dvie litre vina izgubio život. —

Ah! ..... zavapi tužno djevojka i svali se bez svisti na majku. —

Ante! u pomoć! začuje se glas sdvajajuće majke. —

Mnogo su s nesretnicom imali posla, dok se je opet k sebi povratila. Kad se ponešto razabrala, tad ne bijaše plaču kraja niti konca. — Nije joj bilo toliko niti do Ivana, koliko joj bijaše do grdne sramote, koja je tada bila tekar u zametku. —

Osam mjeseci poslije Ivanove smrti rodi Mare lieno mužko čedo. — Vajme rugla i bruke, koja je nastala sbog toga po gradu! — Svo grakuulo na jadnu djevojku, svi jezici htjeli, da ju riečima razzapnu! —

Majci joj bilo, da iz kože skoči. O Mare moja, o sramoto moja! Kuda sreće, da te jadna ni rodila nisam! Da ti je živ otac, jad bi ga izjeo!

Majko! Bog je milostiv, on će pomoći, plakala jadnica. —

Majko! ja ću oženiti Maru, toćo jednog dana Mate S. svojoj staričić majci. —

Jadan sinko, zar si poludio? Ti moj jedinac, da oženiš onu sramotnicu? Ta koliko te lieplh i poštenih glavah očekuje!—

Majko! moram, savjest me grize, — Vi znate, da sam ja bio onaj, koji sam u nesretnom pijanom stanju prodložio onu pogubnu okladu, sbog koje je Ivan zaglavio. — Ja sam, majko, s toga najveći krivac Ivanove smrti, a po tom i Marine sramote. — Htjeo sam, majko, da vam tu namjeru već davno očitujem, nu bojah se, akoprem me savjest neprestano grizla, kad sam gledao, koliko jadna djevojka trpi. —

Nesretniče! pak što ćeš ti tudje dieto hraniti?

Majko! čuo sam, da je dieto bolestno. —

Ah, prokleto vino, što učini! kad je tako, neka te, nesretni sine, Bog blagoslovi! Uzmi ju za ženu. —

Osam dana iza poroda umre Mari dieto, a dva mjeseca za tim postane Mare Matkovom ženom. Bilo je neko vrieme gorčanja i svakojakog klepetanja zlih jezikah, ali malo po malo utiša se sve. —

Nu, nisu dugo zajedno živjeli. — Poslije Ivanove smrti doživjela je Mare mnogi gorki čas, koji joj nemilo podkapnâo zdravlje. — Sramota pred ljudmi, a zatim neprestana predbacivanja majke, grizla ju za

smjela je dakle svirati talijansko, njemačko, madjarsko, francezko, englezko, makar tursko i perzijsko komade, samo slavenskih ne, u državi po većini svojih stanovnikah slavenskoj! Gnjev nastojao se je ugušiti tim, da se je zapjevalo slavensko pjesmo i tomu pjevanju pljeskalo glasno: „živio“ i „na zdar.“ Neznamo koliko je to ugodno bilo rečenoj gospodi policajnim činovnikom, osim kojih došlo je k koncertu i više, kako kažu, detoktivah. Svakako nisu toga zabranili.

Sliedeći dan, 15. augusta o 9. uri prije podna odvezli su se gostovi i domaćih s njimi parobrodom „Lucifer“ u „Miramare“, tu najmiliju uspomenu pokojnoga nadvojvode Maksimilijana. Mnogo gostovah vozilo se je prvi put po moru. Svi su se divili divnomu „Divi se moru,“ gdje su vodiči kazali dvorane i razne odnje, slike, kipove, pokućstvo, oružje, služeć se kod dotičnoga opisivanja izključivo njemačkim jezikom. Mi dvojimo, da li to čine, kad njim dodju Talijani, bilo pojedinci bilo u skupinah, da li se naime onako strogo drže njemačkoga jezika.

Poslije jedne ure po podne počeo je bankot i svršio prema četvrtoj. Što gostovah što domaćih napunila se je prostrana čitaonička dvorana, u kojoj su bila četiri reda stolovah od vrha do dna i jedan red na pročelju. Nazdravico započeo je predsjednik čitaonice g. Polić hrvatskim jezikom nazdraviv Nj. Veličanstvu cesaru i kralju. Svi prisutni su se digli i uzkliknuli trokratni tko živio, tko na zdar, tko slava. Isti gospodin predsjednik nazdravio je iza toga u poduljem govoru gostovom, gospodjam i gospodjicam i gospodi, opažajuć, kako su u Kranjskoj i Primorju bili primljeni posvud ljubno, i naglasujuć, da su tršćanski Slovenci i Hrvati bili namalili počastiti ih po svojih silah, al da ni toga svoga nisu mogli izvesti; učinili su koliko su mogli i smjeli; mogo njim se je sve zabraniti, ali ljubavi do sjevorne braću, toga se njim nije moglo izkupiti. Komično je prisutne umolio, da vrativ se u svoje zavičaje, kažu svojim zemljakom, da i na obalah jadranskoga mora za česki slavni narod vrućа srdca bije. Zdravica bila je burno popraćena. Na nju je odgovorio češkim jezikom predsjednik izlotnoga odbora odvjetnik g. Dr. Šmaus, izjavljujuć, kako on i njegovi drugovi uviđaju s kojimi potežkoćami se Slaveni u Primorju moraju boriti, bodreć ih na dalnju ustrajnu ustavnu borbu, zahvaljujuć na dočeku i nazdravljajuć njim. Živo i obćenito odobravanu zdravicu potvrdili su gostovi klikući: ať žijou bratři Slovinci a Chorvatě.

G. Bunc, lataknuv slovenskim jezikom kako je češki narod imao u svih vjekovih slavnih mužovah, kao što ih ima i danas, tako da se po njih medju svjetske narode ubraja, nazdravlja češkim gospodjam, kojim se ima češki narod najviše zahvaliti za svoju slavu, za svoj napredak. Krasno zasnovana i lipo izgovorena nazdravica bila je odušivljeno primljena. Svatko se je nastojao približiti prisutnim gospodjam, da kuca s njimi. Redaktor Politiki g. Srb bi, čim je ustao, odušivljeno pozdravljen i njegov češki odlučan govor, ističući prava, koja u monarhiji imamo i kako ih doseći, bio je živo odobravan. G. F. nazdravio je u poduljem slovenskom govoru izlotnomu odboru, imenito pak predsjedniku. Zdravica bila je najživahnije popraćena. Svećenik g. Ekart nazdravio je češki dobrotnu slovenskomu narodu, medju kojim su Česi nekoliko tako krasnih dana probavili, da jih nikad zaboraviti neće.

Njegovi zemljaci su zdravicu živahnimi „na zdar Slovinscum“ popratili; g. Spinčić, oduševljeno pozdravljen i praćen u govoru hrvatskom s predgovorom češkim, izrazio je čuto svojo radosti gledajuć sinove i hćeri slavnoga češkoga naroda na obalah jadranskoga mora, iztaknuv veze naroda čehoslavenskoga i hrvatsko-slovenskoga, njihove istovjetne težnje i zajedničke probitke, nazdravi nosiocem javnoga mnenja imenito prisutnim urednikom; g. Polić oznanio je, da mu je predsjednik odbora češkoga izručio za družtvo „sv. Cirila i Metoda“ 155 for., koje su sakrale plemenito gospodjo Najrajtorova i Prajzova. Ta vest uzela se je s zahvalnošću na znanje, a kad se je zastupnik g. Nabergoj poslije oduljega govora na daru u ime družtva zahvalio, svatko je nastojao, da kuca sa prisutnom gospodjom Najrajtorovom, koja je u svojoj skromnosti opažala, da nezaslužuje toliko hvale, da je učinila, što je mogla u kratko vriome. To isto je rekla i odbornici podružnice družtva sv. Cirila i Metoda gospodjici Kallstor, kad njoj se je na daru u ime odbora zahvalila, i pridodala, da neće nit u buduće na to družtvo zaboraviti. Još je nazdravio podpredsjednik tršćanskoga Sokola g. Karlš prašković Sokolu, po kojega primjeru su se ustrojila sokolska družtva najprije u Hrvatskoj, pak u Kranjskoj i konačno u Trstu. Na lipu zdravicu odzdravio je član praškoga Sokola spomenuti g. Pitrdle. Zdravlon i odzdravlon bilo su povraćeno sa živahnimi „na zdar“ i „živio“ klici.

I tim bi bankot, obdržavan u čitaoničkoj dvorani, pod krovom, svršen. U dvoranu bio je došao odmah od početka savjetnik pollože g. Vidic u jednostavnoj civilnoj odjeći. Na pitanje, postavljeno mu od ugledne osobe, da li je tu kao privatna ili službena osoba, odgovori, da službena. Na to je izašao, rekav, da će dvoranu izprazniti, ako mu se nedozvoli, da budo prisutan u dvorani kad se budo nazdravljalo. Šetao se po bašći, tik dvorane, uljudno je u ovu svaki put kad se je govorilo. Još se tako čini kod bankotah talijanskih; još se tako nit onda radi, kad se dajo bankot u slavu Deamicisa ili koga drugoga Talijana iz kraljevine talijanske? . . . To mi neznamo.

Valjda odmah čim je bankot svršio odputio se je isti g. savjetnik u Sv. Ivan. Tu, medju šlatim slovenskim narodom, spremao se je krasan doček. Napravio se je slavoluk sa napisom „dobro došli češki brati“. Blizu slavoluka po široku ravnici vihrale su zastave slovenske i monarhične, a na jednoj strani dizala se je tribuna. Sve to su napravili Svetoivanci i Svetoivanke iz svojega nagnutja, da dostojno, po svojih silah, dočekaju češku bratju. Al i u tom bili su zapriečeni. Već prije obavjestilo se je predsjednika čitaonice u Trstu, da se zabranjuje svaki govor i svako pjevanje u Sv. Ivanu. A malo prije nego su gostovi imali tamo doći, dao je ročnik g. savjetnik skidati zastave, i to po djećicah nekakvih, jer odrasliji nisu ga htjeli poslušati; takvu da je zapovjed dobio. Mi znamo, da se u gradovih Primorja kiti razne prostorije, kad dolaze u njo bud družtva, bud skupine ljudih iz drugih gradovah, da se tu govori s jedne i drugo strane, da se tu pjeva s jedne i druge strane, da se tu svira s jedne i druge strane, da se dakle svega toga nezabranjuje. To biva izmedju talijanskih gradovah; a dogodilo se je po svoj prilici i toga istoga dana, kad je skup ljudih išao parobrodom iz Trsta u Pulu pak na Rieku, dakle iz jedne u drugu polu monarhije.

To zapreke, pak skoro uzsliedilo nevriome, stjeralo je gostove i domaće u gostionu „all' Aurora“ (k zvjezdi), u dugu dvoranu, koja se je u hip dubkom napunila. Kratak je bio tu boravak, al je na sve prisutne neizbrisiv utisak učinio. Svako je htjeo dati oduška svojemu gnjevu s jedne i svojoj radosti s druge strane. Domaća, svetoivanska glasba zaigrala je uz carevku „Hej Slovane“, „Kje dom je moj“, „Naprej zastava Slave“, „Oj Banovci“. Pljesku i klicanju nij konca ni kraja. Navedene pjesme se je skupno, s najvećim oduševljenjem i pjevalo; a pjevao se je također izvadak iz hrvatske opere „Zrinski“ „U boj“. Iz stotina i stotina grla razlegali se glasovi:

Živi živi duh slavenski živit će vjekoma
Zalud ponor preti paklu zalud vatra groma.

I to je taj slavni narod
Mod Slaveni dom je moj.
Naprej zastava Slave
Ne boj junačka kri.
Hrdju samo smrt uplaši,
No Slavena, doder naši!
Za domovinu
Mrieti kolika slast
Prot dušmaninu!
Mora, on mora past!

Izmedju sviranja i pjevanja došlo su svetoivanske djevojčice i djevojke, njih bar dvadeset, obučene u narodnoj, većinom bieloj nošnji, sa tragovi narodnih zastavah, noseć svaka u svom krilu kitice cvieća. Predvee jih je urednik „Našo Sloge“ g. Mandić i u ime njihovo pozdravio gostove češkim jezikom naglasujuć, kako su to čestito, nedužno i čisto, knošto je njihovo odilo, djevojke želile ljepše počastiti svoje sestre i braću sa sjevera, al njim je to zabranjeno bilo, pa kako one želu pokrstati svoju ljubav tim, da jih okito cvićem. Bio je krasan, do suzah ganjujuć prizor, kad su one, prirodjenom djevojačkom nježnošću, podavale kitice cvića prisutnim gostovom, imenito pako predsjedniku izlotnoga odbora g. dru. Šmausu i čestitoj gospodji Najrajtorovoj, k kojoj se je nastojala približiti svaka djevojka i koja je dobila cieli rukovliet cvića. Zahvalio se je svim Svetoivancem zgodnimi riečmi g. dr. Šmaus, a djevojkam gospodja Najrajtorova. Iznenadjena i vidljivo ganuta, progovori svom svojom ljubaznivošću i svojim zvonkim glasom po prilici ovako: Premilo sestre! Mi Slaveni smo miran narod; mi nećemo nikad posizati za tudjim, al moramo si sačuvati i obraniti svoje. Na Vas je onabito, sestre Slovenke, da se ovdje na jugu sačuva i učvrsti narodnost slavenska, jer Vi ste one, koje imate uzaditi u njezina dječja srca ljubav do domovine. U to ime, zahvaljujuć Vam na ljubavi, koju ste nam pokazale, ja Vas ću ordnačno pozdravljam. Na to zagrmi urnebesni: živio i na zdar, u medju ostalimi i djevojke uzmiju čašu i udarnju ob onu govorioc, da tako potvrde njezine riečl. Još su govorili oduševljeno dvojica Svetoivančana, gg. Čok i Negodo i čestita gospodjica Kobalova, poznata izvratna predstavljačica i domoljubkinja, a svrha svih trih govorah bila je zahvala za posjet sjevernoj bratji i sestram.

Na to sliedilo je skoro razstanak uz gromki „živio, na zdar, slava“, to uz stiskanje rukuh i dirljivo ljubljenje. Kratak je bio to sastanak, al srdačan, ganutljiv do suzah, tako da je na sve učinio utisak, kojega neće nikad zaboraviti.

Još se je sastalo na skupo kod večere, tko ovdje tko ondje, dok se nisu, premili gostovi praćeni domaćini počeli ukrcavati na parobrod „Lucifer“. Kad se je isti odputio, počelo se je klicati „na zdar“ „slava“ Čehom i „ať'žijí naše matku“ a odgovaralo s parobroda „živio!! Slovinci i Hrvati“, te su ti klicaji prestali jedva onda, kad je već parobrod zaplovio. —

Na svrsi nemožemo, da nespomenemo još ovo. Učestnici izleta platili su za parobrod družtva Lloyd svaki blizu 5 for. To je osrednja ciena za put u Miljetke i natrag, a oni su morali perabiti sve prostore i najlošiji na parobrodu. Mislimo, da bijaše bar 800 učestnikah, te je Lloyd dobio blizu 4000 for. Istih danah išao je parobrod iz Trsta u Pulu (put kao do Miljetaka) i iz Pulah na Rieku; tu je i izletah činio; i za sve to platilo se je 700 for. Tu su se vozili Talijani. Zar se nije moglo za Čehe dva parobroda uzeti?! A dà, još i na jednom tužili su se, da se s njimi nepostupa uljudno. Lloyd dobiva subvenciju od vlade.

Pogled po svietu.

Trst, dne 17. agusta.

Austro-Ugarska: Sutra slavi Njeg. Veličanstvo Fran Josip I. svoj rodjendan u krugu svoje visoke obitelji. Taj dogodjaj pobudjuje vazda u srdcih vjernih narodah austro-ugarske monarhije najlojalnija čuvstva napram vitežkomu caru i kralju, kojega srdce bije jednakom ljubavi za sve narode i plemena njegove prostrane države.

U političkom svietu neimade ovaj par skoro nikakve novosti. Ljetna sparina potjerala je diplomate u sjenice i kupališta, gdje uživaju zasluženi i nezasluženi mir.

Posliednje vriome razpravljalo se opet u slavenskom svietu, pobi li se u carevinskom vieću ustrojio posebni slavenski klub. Staročeski listovi protive se tomu jer da bi se tim razišao češki klub na carevinskom vieću, te da bi se morali Česi odreći autonomističkoga programa.

Ministar prosvjete dr. Gautsch imati će kod razprave budućeg proračuna vrlo težak položaj, što no si ga je sam stvorio poznatom naredbom o ukinutju nekojih srednjih školah. Češke i poljske novine pišu vrlo odlučno proti ministru naglašujuć, da neće moći nijedan slavenski zastupnik glasovati za proračun takovomu ministru. Njemački konservativni listovi odobravaju spomenutu naredbu izrazujuć želju, da bi se još gimnazijah ukinulo, te samostanske gimnazije bolje polazile.

Dne 12. t. m. obavili se občinski izbori u gradu Spljetu. Narodna stranka pobjedila je sjajno izabrav 30 hrvatskih zastupnikah, dočim nije mogla talijanska stranka proturati više od 6 svojih pristašah.

Dne 1. septembra sastati će se hrvatski sabor, da razpravi proračun i nekoje vladine zakonske osnove.

Srbija: Dne 14. t. m. bijaše u Biogradu svečano proslavljen rodjendan kraljevića Aleksandra. Grad bijaše svečano okićen, a službi božjoj u dvorskoj crkvi prisustvovala je kraljica, ministri i dvorjanstvo.

Bugarska: Knez Ferdinand Koburžki prispio je 15 t. m. u Trnovu, gdje bijaše silnim množtvom naroda dočekan. Knez je položio prisegu na bugarski ustav. Kako se glasa, odrediti će knez što treba za sastav novoga ministarstva istom kad prispije u Sofiju. U Trnovi izdao je knez proklamaciju na bugarski narod, u kojoj kaže, da se zahvaljuje bugarskomu narodu na povjerenju, da si je bugarski narod stekao simpatije čitave (!) Europe, te da se nada, da će mu poći za rukom usrećiti bugarski narod.

Rusija: Razne novine nagovieštaju, da će knez Ferdinand ići caru Aleksandru i suprt pošto znade, da bi mu bila uzaludna sva borba proti Rusiji. On se nada, da će sklonuti rusku vladu, da ga priznade bugarskim knezom.

Francezka: U francezkih političkih krugovih pobudjuje odlazak princa Koburga u Bugarsku ozbiljnu bojazan pogledom na to, kakvo li će Rusija zauzeti napram njemu stanovište. Napetost izmedju Francezke i Englezke popustila je posliednje vriome dobrahno.

Italija: Poslije poraza, što no su ga pretrpile talijanske čete u Masavi, viknuše jednoglasno talijanski časopisi, parlament i vojništvo, da se mora pokoriti Abisince. Sada, reć bi, da njim se je vruća krv ohladila jer traže način kako bi u miru sa Abisinci živili.

---

srdce, kao otrovne zmije. Kad je postala Matovom ženom, bila se doduše ponešto smirila, ali zametak bolesti ipak se nije posve ugušiti mogao. —

Dodje prva jesen, a Maro u krevet.— Čutila je u prsima neodoljivu bol; vidjela je, da joj spasa neima. —

Mili Mato! reče jednog dana svomu mužu. — Da ono lani nije Ivan za dvie litre vina izgubio život, ne bi ti sada uz mene toli nesretan bio, a ne bih valjda niti ja sada ovako trpjela. — Nu, valjda bijaše sudjeno! —

Maro, oprosti! Ja sam svemu kriv. Nisi ti, Mato! nego vino. —

Neko si zimske večeri opet mogao vidjeti, kako kroz maleni prozor crkvice sv. Ivana slabo titra svjetlo. Usred crkvice, med četiri daske, ležala je nepomično mlada, blieda, ukočena žena — ležala je mrtva neosretnica Maro.

To je večeri opet bliedi mjesec bromio starim svojim putem, opet se u onom kutu groblja crnila strašna ona slika, al ne bijaše momka, da za dvie litre vina dodjo onamo i odnese križ. —

U našem gradiću neima više Mice nit njezine krčme. Mici se nasmijala sreća, te se udala za velikog, lieposa gospodina. S njim podjo u sviet, gdje je valjda već postala majkom malene Micike!

Nad grobom mnogočastnog gosp. popa

PETRA DORČIĆA,

revnog župnika Bašćanskog, preminulog na 2 kolovoza 1887.

SONET*)

I Tebe vajmeh! Petre, naša diko
Tol' iznenada izmed nas nestade,
I Teb' nam kruta, nagla smrt ukrade —
— Razvedi stado Tvoje svekoliko!

Za Tobom plače malo i veliko,
Bašćanskog puka četiri hiljade
Jer bez svog dobrog župnika ostade
Kom' bjaše kano milom otcu vikô,

Kô pravi mudrac begoljubnog zvanja
Mukôtrp breme nosnje svog zvanja
Dok pade shrvan s težkih nepogoda.

Na ranom grobu tužan sad Ti cvili,
Župniče dragi! otčo! brate mili!
Nek pokoj vieni Bog Ti duši poda!

J. Z. K.

*) Donašamo gornji sonet kano bolan odjek bašćanskih župljanah za nezaboravnim župnikom. Op. Ured.

Franina i Jurina.

Fr. Pišu mi iz Lindara, da će tamo Mato i Lojika odprot kažin

Jur. Aj bi boljo, da odpru kotac pak da grodu nutar.

* * *

Fr. Brižan Cuder je le dobil va Brtonigle pašaport.

Jur. A za kamo?

Fr. Troboda za Kastav.

Jur. Će mu se kvocat.

Različite viesti.

Rodjendan. Njeg. Veličanstva Franc Josipa I. Sutra, dne 18. t. m. slaviti će naš promilostivi cesar i kralj svoj rodjendan, te će se box dvojbe tom radostnom prigodom svi vjerni austrijski narodi utoći vrućom molitvom k Svevišnjemu, da podieli svoj sveti blagoslov okrunjenoj glavi, Franu Josipu I. Kao svake godine tako će zaista i sada naš narod proslaviti po svojih najboljih silah rodjendan svoga prejasnoga vladara i gospodara, koga neka Svevišnji uzdrži još mnogo godinah na sreću austrijskih narodah.

† **Niko Illić.** Iz Krka primismo jučer opet žalostnu viest, da je dne 10. t. m. od kapi umro veleč. g. Niko Illić, župnik u Dubašnici na otoku Krku.

I tako neprodje skoro nijedan dodan, da nam nemila smrt nepokosi po koju novu žrtvu.

Očekujuć od naših krčkih prijatelja, da nas pobliže obaviesto o životu, radu i smrti častitoga svećenika i rodoljuba g. Illića, kličemo mu iz dna raztužena srdca: Vječni Ti pokoj plemenita dušo!

† **Vaclav Štulc,** češki pisac i prepošt kapitula vyšegradskoga, umro je dne 9. t. mj. u Pragu u 73 godini života. Pokojnik je pokazao već za mlada živo učestvovanje za češku književnost, u kojoj se dâna spominje kao radnik, kojemu je bilo um i srce na pravom mjestu. Napisao je vrlo mnogo, a osobito se istaknuo na političkom polju, te se kao urednik „Pozora", lista, koji je vodio opozitelju proti Schmerlingovu absolutizmu, kažnjen zatvorom od dva mjeseca.

U svojoj oporuci ajatio se je pokojnik raznih narodnih, crkvenih i dobrotvornih zavodah. Njegov sprovod bijaše veličanstven. Kosti njegove počivaju na starodavnom „Vyšechradu" uz mnoge druge češke velikane. Vječni mu pokoj!

Iz Pazina nam pišu, da je dne 10. tek. mjeseca gosp. Manzano opet preuzeo upravu ondašnjega c. kr. kapetanata nakon što je 10 mjeseci bio radi bolesti na dopustu.

Dalavska škola u Kastvu. Dne 14. augusta završila se je školska godina na dalavskoj školi u Kastvu, koja obstoji tek dvie godine.

Radostno javljamo, da sa napredkom mladeži svaki može biti podpuno zadovoljan.

Poglavita je stvar u takovih školah risanje ili disenj, a u toj su nauci svi mladići, koji više, koji manje, baš izvratno napredovali. To će nam potvrditi svatko, koj je gledao izložene radnje risarske, bilo prostoručne bilo geometričke.

Medju pokusi bila je izložena jedna kuća seljačka, pak jedna boljo ruke i napokon jedan gospodski dvorac (villa). Učenici su izradjivali i malo proračune o potrebnom materijala i trošku.

Tako je opet bilo izloženo po nekoliko obrazcah iz mehaničke i stolarske struke.

Osobito je u oči pala jedna vodonosa (idria) naslikana od mladoga Sinčića-Hronića; koj je uz Mavrićića-Černova pokazno ponajbolji napredak.

Liepi i vrlo praktični bijahu i pismeni sastavci takodjer pokazani na uvid; dostatan i napredak u njemačkom jeziku.

Premda podučavanje traje redovito svaki dan, mora se čovjek upravo veseliti kad vidi, koliko su liepo točno i čisto izvedene risarlje, uz nauku od samo dvie godine.

Hvala za posve dobar napredak ide u prvom redu ravnajućoj učitelja g. Palese i pomoćnog učitelja g. Vlaha, koji sigurno nisu štedili truda, da stvar podjo dobro.

Da je pučanstvu osobito omilila ta škola, dokazom je to, što su gore ročenoga dana mnogi došli vidjoti risarske radnje i čuti izpit, medju kojimi izvan Kastavšćine g. Baćić iz Poljanah, gg. N. A. Poschich i V. Tomičić posjedniei i g. dr. M. Laginja narodni zastupnik iz Voloskoga.

Ovaj posladnji, član junte u školskom odboru, pohvalio je djecu na napredku, predočio jim buduću korist od nauke, preporučio, da i nadalje kadgod budu lazno, napreduju u nauci, i da se dobro vladaju, a kad danas sutra budu štogod mogli, neka se spametc, da su drugi za njih radili, pak neka i ovi budu do pomoći, da se mladji sviet bude mogno čemu priučiti.

Školu je do konca godine pohadjalo svakidanjih 20, od tih 1 je iz Drage Mošćeničke, 1 iz Poljanah Voprinačkih, 2 iz Voloskoga, ostali su iz Kastavšćine.

Ufati se je od razboritosti puka naime u Kastavšćini, da neće zapustiti tako koristnu i velikim troškom ustanovljenu školu, nego, da će svo više pošiljati u nju svoje sinove.

A koji ikako može, dobro bi učinio, da i po tri godine polazi u nju.

Iz Gračišća pišu nam početkom augusta. U srieda dne 3. tek. m. sakupilo se u stanu veleč. g. Iv. Gabrielića po prilici tridiset osobah, da milega svoga prijatelja g. Josipa Gračića, koji se je oni dan iz Gračišća od svoga stada djelio, pozdravno, da mu kliknu srotan put, da ga ogrlo i grieć novomu stadu u Pićan povodu. — Veleč. g. župnik pogosto svih — kao što on oblično znade. Uzov rieč spomenu velike zasluge, koje si je kroz vrieme službovanja Pre Jože u Gračišću stekao, koli na vjerskom toli na javnom polju, gdje se je u svakoj prigodi pokazao kao pravi apoštol, koji uz svoju vjeru gorljivo zna ljubit i svoj narod. Kolike ga je narod ljubio, jasno pokazuje molbenica, koju su župljani biskupskom ordinarijatu poslali, oda bi jim ga u Gračišću pustio.

Na žalost njihova molba nebi uslišana. Na razstanku stali svom miljenika Gračišćani, Limjarci i Pićanci narodna davorije orit, te uz gromko klike: živio Pre-Jožo, dala se družba na put za Pićan, gdje se opet našem milom Pre-Jožli otvara široko polje u apoštolskom djelovanju.

Iz gračiških razvalinah kličemo ti prijatelju i dobrodušitelju: „Bogom i srotan put, a Vam Pićancem na novoj stočevini zavidimo.

Iz Trevižа pišu nam koncem julija. Na konou školske godine opaža se na licu svakog djaka neko neobično veselje, jer mu se približuje vrieme, da se malko odmori i da svojim roditeljem uzvrati napjah svojeg godišnjeg truda. Na žalost u našem Trevižu malo nam je djaka, koji bi školu pohadjali i roditeljem te radostne viesti donašali, a tomu mo mi sami najviše krivi. Do duše nagovara nas veleč. naš g. župnik neprestano da djecu u školu šaljemo, ali, na žalost, mnogi roditelji njegov savjet neće da slušaju, dapače, znaju mu neki odgovarat: što treba nam seljakom škola, tu nećemo našu djecu ni u popove ni u odvjetnike dati; mi djecu trebamo, da nam blago pase a to nam više nego škola koristi. Koliko su nepromišljeni ovakvi odgovori, to svaki pametan čovjek lako uvidja. Ipak svaki se zna divit onim, toli muškog koli ženskog spola, koji knjigom u ruci pod službom božjom čitaju i pjevaju pjesme na čast Bogu, dočim svi oni, koji neće da slušaju g. župnika, moraju kroz to vrieme kao čuci u crkvi stati. Ne krivimo dakle drugoga onda kad se sbog našeg neznanstva u neprilici nadjemo, već krivimo sebe, što niemo htjeli poslušati one, koji su nam za našu korist otčinskih i prijateljskih savjetah davali. Dajmo dakle zauzmimo se, da se naša djeca u školi što više izobraze, pak ćemo tim koristiti sebi i njima, pa radi toga naše blago neće izginuti.

Jedan občinar

Iz Tinjana pišu nam 15. t. m. Občinski izbori imali bi se obaviti u ovoj občini ove jeseni pošto iztiče sadašnjemu zastupstvu rok mjeseca septembra. Nadamo se, da će naša politička oblast, naložiti občinskoj upravi, da se na vrieme listine sastave, pravilno izprave te občinarom na uvid izlože, i da se budo u obće zakon što točnije vršio.

Tako neće biti tužbah ni pritužbah pa pobjedio kod izbora Potar ili Pavao.

Mraz na obraz. Poročki listić donaša u jednom od posliednjih brojevah po jednom goričkom židovskom činu pisu viest, da je g. Dr. A. Gregorčiću, profesoru u sjemeništu u Gorici a višega mjesta naloženo, da se nesmije pačati u narodnu politiku, jer da se to neslaže s njegovim zvanjem.

„Ako je to istina" — pišu goričko-židovski i poročko-liberalni (!) listovi — „tad bi moglo to služiti kao primjer političkim i crkvenim oblastim u Istri i Dalmaciji, gdje no Calogera (sic!) Mandić i slični daju povoda tolikim smutnjam a često i krvavim prizorom."

Tako krasni ti drugovi! A što je na svomu istino?

Prof. Gregorčić bio je suradnikom slovenskoga lista „Soče" u Gorici. U zadnjem broju toga lista izjavlja g. profesor, da nije dobio od nikoga nikakve opomene a kamo li naloga, da se kani suradničtva kod „Soče." Na to da su ga sklonuli sasvim drugi razlozi. Goriški židovski list donio je ovu izjavu kano izpravak na prvašnju viest, al poročka „šoprikja", koja je lažljivu viest protiskala, šuti o izpravku. Eto, takovi su vam ti naši liberalci. Ocrnit, oklevetat čovjeka, ubiti ga moralno, a kad se taj brani, čisti il opravdava, neobzirat se više na nj. I to su tobož poštoni, pravodni i liberalni novinari?! Niemo nazivlje takove piskare „Revolver-novinari", a u tom nelaže.

Što se tiče smutnjah i krvavih prizorah, koje izazivlju u Dalmaciji to Istri Calogera (!?) (Mi poznamo u Dalmaciji biskupa toga imena, nu nipošto urednika.) i Mandić, to poručamo židovsko-liberalnim (!) blizancem, da će ti njihovi Calogera i Mandić i nadalje izazivati umiljenog smutnje i krvave prizore, te da će kod toga najgore proći goričke židovke i poročki rabin.

Politička puka i crkvena oblasti imale bi odmah poslušati „izraelov" vapaj, te odpremiti Calogeru, Mandića i drugove njim — ako ne u Abrahamovo krilo, a ono bar u sjenu visokih koparskih ili gradiških zidinah.

Eh! da je dobri Bog dao kozi bar lakat repa, al bi goriška „Vator" i poročki „Rabin" „sviotom gradno potrosali"!

Iz Trstena (Dalmacija), pišu nam: Nekoliko je godina prošlo što je poznati kod dubrovačkog biskupskog ordinarijati gospodin crkvicu Sv. Mihovila Arkangjela zatvorio i onom prigodom odalo sobom u Dubrovnik svećovu sliku, krasni svjetlopis glasovitova Tiolfana, volovažno cieno i riedkoće našeg kotara. Od onog vromena narod vapi, da mu se povrati, što mu se je nepravedno oduzelo; all njegove želje nebijahu još uslišane. Obratili smo se Pre-biskupskom ordinarijatu u Zadru, oda bi se on pobrinuo, da nam se svetinja naša povrati; no odgovora još nolmamo. Ako nam se ova stvar što skorlje ne rješi biti ćemo tada prisiljeni obvatit se sv. Stolici u Rimu, pak ćemo onda kojesta i o prosjodništvu svećeničke skupštine spomenut. Trstenjanin

Merkur, hrvatsko trgovačke družtvo u Zagrebu, obavlti će posvetu i proslavu posveto svoga barja. Ka dne 8 septembra 1887. uz vrlo obilat program i uz sudjelovanje 15 vanjskih zagrebačkih družtvah.

Dne 7. septembra na večer listi će sonerada kumi; dne 8 u 10 satih pontifikalna misa, u 1 sat banket a u 4 sata koncert kod kojega sudjeluje, osim podpuno vojničke glasbe i pjevačka družtva „Kolo", „Sloga" i „Svoboda".

Petdesetgodišnjica spisateljskoga rada Davorina Trstenjaka. Braća nam Slovenci nakanišo proslaviti petdesetgodišnjicu rada zaslužnoga im pisca i vrloga muža, Davorina Trstenjaka, kojemu se glas razprostranio i van granicah njegove domovine. U tu svrhu izdao je svečanostni odbor i priposlao nam na objelodanjenje sliedeći proglas:

Rojaki!

Dne 4. septembra t. l. obhajal bodo preč. gospod župnik Davorin Trstenjak v Staremtrgu pri Slovenjemgradci petdesetletnico svojega pisateljskega delovanja in sedemdesetletnico svoje starosti.

Ime vrlega moža zaslovelo je daleč čez mojo ožjo in širjo naše domovine, znano je vsemu učenemu svetu.

Da dostojno praznujemo ta dan, bodi nam sveta in prijetna dolžnost.

Slovenci! dana Vam je prilika, da očitno dokažete spoštovanje in hvaležnost katero gojite do slavljenca, ki je priboril sebi in narodu svojemu čast in slavo.

Majke Slovenije sin ostal ji je zvest in naklonjen; toroj gotovo zasluži, da ga slovenski narod ljubi in časti!

Udeležite se, mili rojaki, te slavnosti; pridite v velikem številu, da svet vidi, kako vé ceniti mali slovenski rod svoje velikane.

Podpisani odbor prosi tedaj vsa ona slavna družtva in častite posamezniko, ki so želijo udeležiti slavnosti, da se blagovolijo proj ko proj, najdalje pa do 25. avgusta 1887 pismono oglasiti pri g. J. Farsky-ju, tovarnaru v Slovenjemgradci, ter pristaviti, hočejo-li udeležiti se banketa, naročiti si pronočišča in pa sedeža na vozu. Voziti se bodo treba do Spodnjega Dravbrega ob koroškoj železnici in od tam z vozovi eno uro daleč v Slovenjigradec. Prav želeti bi bilo, da bi posebno slavna družtva naznanila vlak in čas prihoda.

Ob dveh popoldne bodo banket v g. Günther-jevi gostilni — couvert po 1 gl.; — po banketu pa narodna veselica pod milim nebom s petjem, godbo in govori.

Vprašanja, zadevajoča Trstenjakovo slavnost in brzojavke naj se pošiljajo g. J. Farsky-ju ali pa g. L. Ropas-u privatnemu uradniku v Slovenjemgradci.

Na svidenje tedaj! Bog in Slovenci!

V Slovenjemgradci, začetkom avgusta.

Slavnostni odbor.

Ogromna bačva. Ovih je dana u podrum tvornice šampanjca M. Müllerovo u Eltvillu postavljena bačva od 1380 hektolitarah, što ju je načinio neki bačvar u Sachsenhausenu u Reingau. Načinjena je od slavonskih dižica, što su u Ugarskoj bilo naručene.

Neuku nauka.

Nov način ugotavljanja hljeba da je uveo pariški pekar Th. Mourichard, po kojem od jednake množine brašna dobiva za 10% više hljeba, koji ipak nije ništa manje dobar i hranlv. To biva tako, da se tjesto gotovi vodom, u kojoj se je vario žitak. U vodu, koja će rabiti radnje tjesto, objesi se u vrećici ili rokelu od željezne žice stanovita množina žitka, pa se tada svrući voda, dok zakipi, i ostavi se kipeć najviše 1 sat. Po tom na taj način stoji u tom, da se za tjesto mjesto čiste vode uzima gusta voda poput razrijedjena ljepiva. Za 100 kg. vode da treba 1 lit. žitka, dakako onakova, kakovo je brašno, od kojega će se kruh peći. Onaj vareni žitak podaje se domaćoj životinji za hranu.

Dobro bi bilo pokušati onako raditi u domaćem gospodarstvu.

Dobrovoljni prinosi

za **Dolenčev** spomenik.

Nadalje priposlaše sliedeća gg.:

Sl. „Ljubljanski Sokol"	for.	20.—
Josip Dovjak, župan Tolmin	„	10.—
A. Globočnik Ljubljana	„	5.—
Ig. Gruntar notar Legatec	„	5.—
Iv. Dejak c. kr. pomorski nadporučnik Senožeč	„	5.—
Dr. J. Hrašovec Slov.-Gradec	„	3.—
Ant. Siborna, Trst	„	3.—
Ant. Motlika Klanec	„	2.—
Ant. Valentić Opčina	„	2.—
Milka Lavrenčič Trst	„	2.—
J. Urbanija Dunaj prvi obrok	„	2.—
Gdčna. Justina Michelli Trst	„	1.—
Juraj Pangerc c. kr. inspektor straž Trst	„	—.50
Niko Pajallć Bršec	„	—.50
Franjo Kastelic Trst	„	4.—
Ivan Valenčič Trst	„	3.—
Dr. Vlad. Globočnik Trst	„	2.—
Ivan Kanobel Trst	„	2.—
P. Flego Trst	„	2.—
M. Jamar Trst	„	2.—
Lav. Cvetnić Dunaj za prvi i drugi obrok	„	2.—
Matija Šozli kontrolor Trst	„	10.—
Prof. Vjek. Spinčić Kopar	„	10.—
Dr. V. Grubišić Trst	„	10.—
Eugen Vilhar Kalc	„	10.—
Josip Renčelj Trst	„	5.—
Prof. Simon Rutar Spljet	„	5.—
Dr. Andrej Stanger Trst	„	5.—
J. Bovčok Podgrad	„	5.—
Ivan Hribar Ljubljana	„	5.—
Jak. Perhauc Trst	„	3.—
Al. Domicelj Zagorje	„	3.—
D. Pavlić Zagorje	„	2.—
Jos. Primc Zagorje	„	2.—
Karl Dolcet Trst	„	2.—
Dr. D. Vitezić državni poslanec Krk	gl.	20.—
Andr. Einspieler Celovec	„	10.—
Jože Živec posestnik Skopo	„	5.—
Dr. Mate i D. Trinajstić Krk	„	5.—
Dr. Fran Volarić Krk	„	3.—
Dr. Niko Fabianić Krk	„	2.—
Ivan Šile, trgovec Trst	„	2.—
Po zadnjem izkazu	„	588.—
U kupno	for.	790.—

Zahvaljujuć se na primljenih milodarih, proporuča se za daljnje prinose.

U Trstu, 8. agusta 1887.

A. Truden, blagajnik.

Dopisnica uredničtva,

Gg. dopisnikom iz Lindava, Lanišča, Poreščine itd. izvolite se usrpiti do budućega broja.

Dopisniku iz Berma. Vašoj želji nemožemo zadovoljiti, jer je ono osobni napadaj. Da sto nam zdravo!

Dopisnica uprave.

Priposlaše predplatu op 10—17. t. m. sliedeća gg: M. S. Malinska f. 2 — I. S. Pula for. 2. — A. L. Topolovne for. 2·50. — I. T. Topolovac 1 for. — P. P. Sv. Vital 50 nvč. — A. P. Bedekovščina 1 for. — J. B. Lanišče for. 2.

Lutrijski brojevi

dne 13. agusta.

Trst	9	10	65	85	36
Linc	76	31	66	42	72
Buda	89	9	74	42	63

dne 17. agusta.

Prag	44	66	32	28	7
Lavov	43	58	82	50	09
Hermannstadt	60	28	72	83	03
Innsbruck	13	03	43	28	10

Neka gospodja, pišuć o dra Libora elixiru za živce, kaže medju ostalim: Štovani gospodine! Moram Vam javiti, da je Vaš elixir izvrstan, te neću propustiti svakomu živčano bolestnomu najtoplije preporučiti. Čutim se odvažnijom i zadovoljnijom, jer su me sve žalosti i mutnosti prošle. Gospodja Gärtner, Oberhausen, Rgh. Düsseldorf.

Br. 24

Oglas.

Školska godina 1887/8 otvara se na ovoj c. kr. pripravnici za učiteljišta dne 16. septembra t. g.

Prijaviti može se ustmeno ili pismeno podpisanomu do 15. septembra t. g. Kasnije prijave neće se uzimati u obzir.

Uvjeti primanja jesu:

a.) tjelesna čitavost i dudoredna naporočnost;

b.) primjerene predznanje, kakovo pruža pučka škola, osobito u čitanju, pisanju i računanju. —

Siromašni mladići i djevojke, koji navrše do početka školske godine 14. godinu mogu uz dobar napredak dobiti državnu podporu 50 for. i stupiti buduće godine na c. k. učiteljište. Odpust dobe do 3 mjeseca može podleliti zemaljsko školsko vieće. —

Potanje ubavjesti daje podpisano.

Ravnateljstvo c. k. pripravnice učiteljišta
u Kastvu, dne 10. augusta 1887.

POSLANO.

Postavno zavarovani elegantu

BLOCK - KOLEDARJI

sè oglasi se sprejemajo za reklamo trgovskih tvrdk itd. na izdelovanje.

Cena veliko manjša

kakor splošam.

Pobliže in vzorci na zahtevanje zastonj in franko.

Annoncen-Expedition MORIZ STERN, Wien, Wollzeile 24.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija v Ljubljani,

rešila me je od nepopisljivih muk, koje sem trpel vsled želodčne obolelosti veliko let; vsa umetnost in veda zdravništva obupala je nad menoj in gotovo bil bi danes už pokopan, ko bi me naše rešilne roke v tem neprocenljivem sredstvu, ki me je rešilo pogubne bolezni

H. Hermann, delovodja v tržaškem arzenalu.

Izdelovatelj pošilja je v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·36** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Ruki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu gonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novem-Fradu Tamburlini, v Visinadi Pateili, v Poreču Cunduso, v Bujih Benetti in v večini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 31—50.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkonsona** popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum
13 Braunschweig. 26—52

Natječaj!

Mesto zdravnika za sodnijski okraj **Podgrad** v Istri razpisuje se z letno plačo **1000 gld.** Zdravnik stanovati mora v Podgradu, kjer je sedež okrajni sodniji in drugim uradom, mora imeti svojo lekarno in govoriti jeden slovanski jezik.

Natančnejši pogoji leže na ogled v podgradski občinski pisarni.

Prošnje za to mesto poslati je podpisanomu odboru v Podgrad (via Herpelje-Kozina) do 10. septembra t. l.

Podgrad, dné 4. avgusta 1887.

Okrajni zdravstveni odbor.

Proljetni liek.

Kao najstariji i najizdatniji proljetni liek za mlade i stare, za osvježenje krvi i odpravu pokvarene krvi, preporučaju najslavnji ljudje iz naših krajeva domaći i inozemski, već odavna upotrebljivanje sloveče i mnogoputa sa kolajnami odlikovane

Budimske

Rákóczy vode

koju dakle posebice preporučati niti potreba.

Ova se voda dobiva u svježem stanju u svih ljekarnah i trgovinah sa zdravilnom vodom. Skladište u Trstu kod gosp. IVANA CILLIA i kod vlastnikah zdenca

BRAĆE LOSER. 10—20

Teodor Slabanja

si obrar v Gorici — Via Morelli br. 17,

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja — namreč:

Monstranco, kustodijo, kelihe, ciborije, avotlinice, avočnike za oltarja, tabernakeljno i pred stanjone, križe za altarje i bandera, rollikvarije, monstrančice all križe za avotinje, kanonsko tablo, kadilnico s kadilnim čolničem, stoklenico za darilno vino, stopec, ročnik iz kovine, kratno sklodo in žlico, kotlič za blagoslovljeno vodo, kropilnike, posodo za sv. olje in popotnico, držala za svoče, sklopce pri pljuvijah po najnižji ceni. Tudi se pri njemu staro cerkveno orodje v ognju pozlati, posrebri, izlošti in popravi. Na blagovoljno vprašanje bode radovoljno odgovarjal in vsako blago dobro shranjeno in poštnino prosto pošiljal. Staro, nevporabljivo orodje, mesing in kufo lamlje v račun. 8—24—20

FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv.

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3½ » » » » » 8 »
3 » » » » » 30 »

Napoleoni:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3½ » » » » » 3 mesi
3 » » » » » 6 »

Banco Giro:

Banconote 3% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Hallaburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite

di valori, divisa e incasso coupons ¼% provvig

Anticipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.

Mediante apertura di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.

Valori 5½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d'oro o d'argento bullionate o-ero ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1886 24—48—24

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, mastope okužnjenja i oslabenja možke slabosti, poluvija, gnjilo vodo, modenje postelje, pučanje krvi, zabijle vode, in za vse bolezni mehurja, drobu in živcov. Tudi plemeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi 26—48—104

O. Stronzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

Na svakom komadu je razvidna cijena po broju

Telefon br. 424

1887. Pomladna sezona 1887.

Telefonbr. 424

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sasma svilni for. 27, 32.
ODIJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35, 38,
JANKE iz češljane vune sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prslući for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, neprom. ogrtači for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. . . . 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODIJELA za dečko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vsakojako odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač
v PRAGI, Graben br. 19 novi, vis-à-vis gospeskej ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzcću, ono što nobi bilo povoljno prima se natrag. 21—50

Na svakom komadu je razvidna cijena po broju

SKLADIŠTE
crkvenih stvarih

Marije Cosulich i Adele Demarchi
nasliednice Katerine Garusa
Trst, Via nuova br. 1.
Pošiljke su carino prosto. 10-8

BRZA I SIGURNA POMOĆ
za 15—7
bolesti želudca i njezine posliedice.

OBRANA ZDRAVLJA

ovisi gotovo o *sačuvanju i pospješenju probave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, te *kolijepostojanom tali dušcvnom dobrostanju*. Najbolji *domaći liek* za urediti probavu, primjerano mješanje krvi i odstraniti neugodne đaetloe krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM.

Priredjen je od *najboljih, liečitelji najkriepljih sastavaka*; Liekarno se osobito kano sigurna pomoć kod *neuredne probave*, kod *odvrgavanja, nadimanja, žlučavica*, kod bolestih u *želucu i želudcu, želudačnom grču, prepunjenom želudcu*, kod *nevolje krvi, hemoroidah, živčanih bolestih*, kod *bolesti u crievih, kiselosti i melankolije* (sullied slabe probavoj) on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti *krv* te dobiva *boležljivo tjelo* iznova *zdravo i zdravlje*. Usljed ove izvrstne vlastitosti, postao je *sigurnim ljudskim domaći liek* a radi toga svuda je poznat.

1 staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Šalju se na *frankirana pisma* u sve *strane uz poneseđe iznosa*.

OPOMENA.

Da se izbjegne prevara, upozorujem svakoga, da je svaka staklenica gdn. ROSA Životnog balzama po meni priredjena i u modrom kartonu omotana, koj poverhu napis: gdn. Rosa Životni balzam iz ljekarne *pr. crnoga orla*, M. Fragner, Prag 205-3 u njemačkom, češkom, mađarskom i slovenskom jeziku kao, a prodaje ista se u kutijicah. — Niže citiranim — najčišćim znanicam povjerujem.

P. M. A. V. I

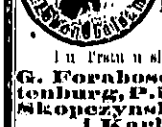

Dra. Rosa životni balzam
dobiva se samo
u glavnom skladištu
B. FRAGNERA
ljekarna sk crnom orlu,
Prag, br. 205-3
i u Trstu u sliedećih ljekarnah:
G. Foraboschi, Ed. pl. Lettenburg, P. Prendini, Giov. Skopczynski, Ant. Suttina i Karlo Zanetti.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarsko, imadu skladišta toga životnoga balzama.

Tumo se također dobija kroz tisuću zahvalnih pisama priznato

PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,
sigurno sredstvo proti upali, ranam i otoklini.

Upotreb ljuje se, ako se žeam pri upale ili otrčini i kod svakog otoka crva u prsa i zaneklek, kvinuća, moreke (grčevi) kosti, reumatičnoga u oka, kroničnu upale u koljenih, rukah i ležih i proti pote nogah, kod ranjenih ru uh, proti tekućim ranam na nogah i u obće na svakom mjestu tiela, vratnej natekliui itd.

Sve upale, natoklina, otvrdine ter sve bolesti u kratkom vremenu; gdje je puno ognojenja. I vaše isti balzam nav sumal bez svake bolj, te izliječi u najkraće vrieme.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

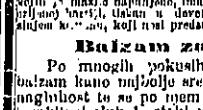

Opomena!

Jer se prodaje univerzalno ona lie od v Europi stranah pa vori, upozorujem svakoga, da se iste po pravom prepisu samo kod mene pr dajo, ter da je ista o da prav , ako ista kutijica u svojih , malo napunjena, mnogi puta za upotrebu na prijatelj tarelji, ležan u devet jezikah, a čemotan u njihovom , ako, koji mal predstojeća kutijica znamenja.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih poznano se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani najglubljost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh t. staklenica 1 for. a. v.

Na deželo se pošije na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU. Via del Teatro 1 (Tergesteo.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskara Dolenc.

Broj 34. U Trstu 25. agusta 1887. Godina XVIII

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 10 nč., za svaki redak više 5 nč., ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom napotnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“ Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na [illegible] arku.

Dopisi se povraćaju ako se i notiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljako 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 13

Tko žanje?

Narodni naši protivnici navikli od starih vremenah istarskog Hrvata robom smatrati, neće niti danas, da mu priznadu ono malo prava, što mu ga zakon zajamčuje. Narodni jezik, tu najsvetiju baštinu naših djedovah, koju smo si kroz vjekove znali sačuvati, mrzu naši susjedi iz dna duše, nastojeć, kako bi nam ga iz posliednjeg utočišća — iz crkve i domaćeg ognjišća iztjerali. U javnoj upravi, nit zemaljskoj, nit državnoj nedaju mu mjesta, jer zemaljski činovnik netreba da znade niti pisnuti hrvatski, a državni, ako znade — dobro, nezna li, još bolje. Riedki su kao biele vrane oni činovnici, koji bi mogli neposredno obćiti s pukom s jednostavnog razloga, što našeg jezika nepoznaju.

Kao što u javnoj upravi, tako se nam Hrvatom i u učioni silna nanaša nepravda, koju talijanski kolovodje hoće da opravdaju smješnom statistikom, koju su nedavno samovoljno skovali i skalupili na škodu hrvatskog pučanstva naše pokrajine.

Ipak stari naš zlopatnik, uz svu nepravdu, koja mu se danomice kroji i dieli, nezdvaja. Osviestio se bar u toliko, što znade, da imade pravo tražiti nešto za uzdarje od onih, kojim daje svoju krv i svoje žuljeve, pak je pošao, Bogu hvala, to uzdarje odlučno zahtjevati. Upirući svoje oči u kukavnu prošlost, dovikuje on svojim susjedom: nije više mlivo pošto je nekoć bilo, svakomu svoje, latinska gospoda, a nami naše — po mirna Bosna.

Kamo sreće za ovu izmučenu zemlju, kad bi se naši politički protivnici svojih staroinskih predsudah, a novovjekih zlobah odrekli, te stali pravicu krojit, prava priznat i štovat narodu, s kojim jim je sudjeno u istoj zemlji živjeti. Kamo sreće kad bi sve svoje sile oko moralnog i materijalnog napredka jednog i drugog plemena u Istri uložili, te tako Hrvatom bar djelomice popravili staro nepravde, kojo se i danas često opetuju. Tada bi mi jamačno na staro patnje i nepravde kopreno zaboravnosti bacili, te nebi više nitko talijanskog susjeda mrkim okom gledao, kao što ga danas punim pravom gledati mora.

Koliko bi pamotnije, a po sebe i po nas koristnije učinili istarski Talijani, da već jednom prestanu protiviti se najsvetijim našim pravicam i najpravednijim našim željam! Tim bi ne samo da troše svoje najbolje sile u nepravednoj i neopravdanoj borbi proti nama već slabeć sebe i nas, otvorili sve to vedrna vrata gostu, koji se nebi smio u pokrajini toliko šepiriti. No nije samo za jedno i drugo štetna ta borba, već je ona napose našim političkim protivnikom uzaludna, jer će se ipak naše pravedne želje kad li tad li i preko njihove volje oživotvoriti. Mi čekamo pouzdano bolju budućnost, koja nas nemože mimoići pa napinjuli se koliko njim drago naši susjedi. Njihova politička i školska družtva, koja su naperena proti nam, mogu se razviti i časomice procvasti, nu ufamo se u žilavost našega rodu, koji je toga već toliko podnio i pretrpio, da izčekivana ploda donieti neće.

Istarski Hrvat pjova već danas na sve grlo: «Četiri vieka, to je dosti, što bijasmo robovi», te on duljo nit robovat može niti hoće.

Sviest njegova pa i nebila posve i svuda probudjena, nedozvoljava mu da mirujo dok nedodje do svojih pravicah, dok si neobezbiedi svoj jezik i narodnost. A da će do toga prije ili kasnije doći, nedvoje valjda niti naši susjedi talijanske narodnosti.

Često smo čitali u protivničkih novinah vapaje za mirom ili primirjem ali to bijaše vazda naiskrena igra il časovita bojazan, dok je naime ovdje il ondje protivniku pogibelj prietila. Čim bi nestalo pogibelji, izčeznuo bi i vapaj pak se i nadalje s nama postupalo kao sa robljem. Tako će to i u budući biti sve dotle, dok neuvide naši susjedi, da će pobijajuć naše pravedne težnje i sami oslabiti, te da će danas sutra jednim i drugim neki traći zapovjedati. To uvidjaju već sada trieznii Talijani, ali ovi nemogu ili nesmiju, da se otvoreno izjave o pogibelji, koja prieti talijanstvu i hrvatstvu Istre od strane njemštva.

Kad bi se dalo s našimi političkimi protivnici iskreno govoriti, mi bi njim savjetovali, da se okane uzaludne borbe proti nama jer moraju i sami priznati, da smo mi tuj, da se s nama računati mora, da se više ne lica zemlje izbrisati nedamo. Borba, koju vodimo medjusobom bila bi spasonosnija po jedno i drugo plemo, da se okrene proti elementom, koji se nepozvani namećavaju za gospodare i Hrvatu i Talijanu.

Elemenat taj hvata danomice sve to dublje korjene u pokrajini našoj, a čovjek bi moćno biti vrlo kratkovidan kad nebi mogao ili hotio pojmiti, kako odatle prieti pogibelj pravim stanovnikom Istre.

Uz sve to reć bi, da naše političke protivnike glava ne boli, kad jim njemštino, koja u pokrajini faktično gospodujo, nikakve brige nezadaje. Njihova politička družtva i sve njihove najbolje sile proti domaćim Hrvatom josu naperene kako, da jim zaprieče moralni i materijalni razvitak. Ali ti njihovi napori neće jih, valjaj, do nijednog praktičnog rezultata dovesti, jer narodnu sviest ljudi nijedna sila već ne uguši. Naš narod, zadnjih vremena na političkom polju orijaškim korakom korača usprkos svih potaškoćah, koja mu je nadvladati i radi toga je upravo ludo zapodjevati i nadalje proti njemu uzaludnu borbu.

Naši susjedi morali bi i sami uvidjeti, da njim je prije ili kasnije sporazumiti se sa istarskimi Hrvati, koji su vazda pripavni da pruže pomirnicu ruku uz poštene i dostojne uvjete za jednu i drugu stranku.

Ove misli nisu potekle od straha ma bilo pred kojim protivnikom jer se borbe neplašimo, no nami je iskreno do toga stalo, da zavlada a našoj pokrajini mir, red i zakon, da tako uzmognemo posvetiti jedni i drugi sve svoje sile blagostanju skupne nam domovine. Bude li nam se pako i nadalje za naša najsvetija prava boriti, naći će nas naši susjedi uvjek na borbu spremne. Boriti ćemo se mi kao što se bori onaj, komu je život na kocki, al pri tom će kevariti i naši politički protivnici, a našom zajedničkom borbom okoristit će se treći, koji uživa i žanje dok se mi koljemo i uništujemo.

DOPISI.

Iz pazinske okolice, 21 agusta 1887. Nevjerojatno će se činiti Vašim čitateljem, da može biti u što hrvatskom mjestu škola talijanska. U Lindaru primjerice neima nit jednog djetota tako zvane talijanske narodnosti, a ipak je škola za same Hrvate talijanska. Da se toj golemoj nepravdi rog izbije, poslalo se je opetovano molbenice na školsko oblastj, ali se nije skoro ništa postiglo. Danas mislimo, da Lindarcem neće trebati već moljakati, jer neima u tom gradiću, ako ne par opaljuhanih krnjolakih pripopinah. Samo bi dakle školske oblasti morale narodnoj posve osnovanoj želji zadovoljiti. Drugčije zbilja neznamo kakav cilj ima ta škola, ako ne taj, da odnarodjuje hrvatsku djecu. Nu hvala Bogu Šulferajna još nepoznamo, a slavna „Pro Patria“ kao da je zaboravila na dično Lindarce.

Ali se žalibože takvom školom stvara velikih neprilikah djeci, a još većih učitelju, koja mu je nadvladati i radi toga je upravo ludo zapodjevati i nadalje proti njemu uzaludnu borbu.

Naši susjedi morali bi i sami uvidjeti, da njim je prije ili kasnije sporazumiti se sa istarskimi Hrvati, koji su vazda pripavni da pruže pomirnicu ruku uz poštene i dostojne uvjete za jednu i drugu stranku.

Ove misli nisu potekle od straha ma bilo pred kojim protivnikom jer se borbe neplašimo, no nami je iskreno do toga stalo, da zavlada a našoj pokrajini mir, red i zakon, da tako uzmognemo posvetiti jedni i drugi sve svoje sile blagostanju skupne nam domovine. Bude li nam se pako i nadalje za naša najsvetija prava boriti, naći će nas naši susjedi uvjek na borbu spremne. Boriti ćemo se mi kao što se bori onaj, komu je život na kocki, al pri tom će kevariti i naši politički protivnici, a našom zajedničkom borbom okoristit će se treći, koji uživa i žanje dok se mi koljemo i uništujemo.

DOPISI.

Iz pazinske okolice, 21 agusta 1887. Nevjerojatno će se činiti Vašim čitateljem, da može biti u što hrvatskom mjestu škola talijanska. U Lindaru primjerice neima nit jednog djetota tako zvane talijanske narodnosti, a ipak je škola za same Hrvate talijanska. Da se toj golemoj nepravdi rog izbije, poslalo se je opetovano molbenice na školsko oblastj, ali se nije skoro ništa postiglo. Danas mislimo, da Lindarcem neće trebati već moljakati, jer neima u tom gradiću, ako ne par opaljuhanih krnjolakih pripopinah. Samo bi dakle školske oblasti morale narodnoj posve osnovanoj želji zadovoljiti. Drugčije zbilja neznamo kakav cilj ima ta škola, ako ne taj, da odnarodjuje hrvatsku djecu. Nu hvala Bogu Šulferajna još nepoznamo, a slavna „Pro Patria“ kao da je zaboravila na dično Lindarce.

Ali se žalibože takvom školom stvara velikih neprilikah djeci, a još većih učito-

PODLISTAK.

Petar Dorčić

Nedavno umrši župnik, g. Petar Dorčić, rodio se u Baški dne 15. septembra 1829. od roditelja tozačke ruke. U ranoj mladosti pokazivao je sklonost do nauke, pak ga zato u početnom čitanju i pisanju podučavao pokojni mu ujak pop Perica Barbalić, budući da još u ono doba no bijaše u Baški javne pučke škole. Upoznav se tako sa početnimi nauci, dadoše ga roditelji u pučku školu u Krk, gdje je IV. razred odličnim uspjehom svršio. Po tadanjem običaju poslaše ga roditelji na gimnaziju u Senj. Odmah prve godine opaziše profesori, da je u Petra neobičnog talenta, pak ga svi bez razlike zavoliše. Da bude olakšćeno roditeljem školati svog milog sinka utekoše se biskupu Bartolu Bozaniću, a ovaj mu izposlova državnu štipendiju, koju je pokojnik uživao sve do 8. gimn. razreda. Kroz svih osam razredah bio je pokojnik prvi u naucih, te ga nezaboravni biskup M. Ožegović bijaše tako zavolio, da ga je nukao, kad je svršio VIII. razr., da stupi u sjemenište senje`, te da će ga, bude li htjeo, u više teološke nauke poslati. Jednom rieči, htjeo mu biti drugim otcem.

Kako je pokojnik bio u svomu skrom, liepo se biskupu zahvali izjaviv mu želju postati svećenikom u rodnoj biskupiji. Kad su djaci osmog razreda izpit pravili, prisustvovao je od strane gimničke oblasti jedan od viših čestnikah, koji, kad se je na javnom izpitu osvjedočio o vrlinah i sposobnostih mladog Petra, budući imućan a bez djece, zatraži ga, ako je voljan, da mu bude sinom i da će ga na svoje troškove sam poslati da uči na sveučilištu onu struku koju si sam izabrao bude. I ovom gospodinu se on liepo zahvali očitovavši mu iskreno svoju nakanu. Čuvši taj gospodin njegovo plemenito mišljenje rečenu: „Radi toga sinko i budi uvjeren, da ćeš biti sretan“

Početkom školske god. 1849/50 primi ga krški biskup Bozanić u sjemenište. Nu budući bijahu sva mjesta u sjemeništu popunjena primi ga kao esternistu. Teološke nauke svršio je odličnim uspjehom i čim je bio redjen za svećenika dne 16. oktobra 1853. imenova ga biskup duhovnim pomoćnikom u gradu Cresu. Vesolo dušo i vedra lica zaputi se naš mladomisnik u grad Cres, znajući dobro, da dolazi prečasnom kanoniku i župniku Matu Volariću, poznatom Ilircu. Da je pokojniku mio i drag bio Volarić dado se odatle zaključiti, što ga on iz pamoti svoje nikad izbrisati nije mogao, pače je on često o njem liepih i zanimivih stvari pripovjedao.

Pošto bijaše tada u Cresu izpražnjeno mjesto učitelja i katekete, to povjerlše tu službu našemu Petru. U kratko vrieme, što je službovao u Cresu, svi ga zavoliše; nu sudbina htjedo, da duljo vremena tamo ne ostane, jer podlegnu prigodom kolere g. 1855. u Baški dne 25 julija pop. Frano Sorić, duhovni pomoćnik i učitelj a biskup u toj zgodi imenova Dorčića duh. pomoćnikom i učiteljem u Baški.

Da pokaže, koliko mu stalo do naobrazbe školske mladeži upre tuj sve svoje sile, da što bolje uredi pučku školu, pak mu zbilja i bje trud i napor naplaćen. Djeca školska bila su mu u svom napredna, pak mu zato duhovne i svjetovne vlasti izdaše razne pohvalnice. Da uzbudi u djeci veći mar za školu podučavao ju je ne samo u propisanih predmetih, već se trsio, da im dade teoretičnu i praktičnu poduku i u gospodarstvu. Molio je pače toliko krat višu oblast neka se u ovom trgovištu uredi i valjani školski vrt za poduku školske mladeži. Ovu su molbu tadašnje škol. oblasti odobrile, ali drugim factorom viedo bila je to đevata briga, te tako osta ta plemenita nakana jalova.

Kako je bio valjan podagog izvježbao je za kratko vrieme školsku mladež u crkvenom i svjetovnom pjevanju tako, da bijaše u crkvi slušati školsku mladež, gdje pjeva, uprave milota.

Kad se je g. 1857. mjesto bačćanskog župe-upravitelja izpraznilo, imenova ga blagopokojni biskup Vitezić župe-upraviteljem, koju je službu revno vršio sve do konca septembra g. 1859. Budući isto god. na vlastitu molbu imenovan tamošnjim župe-upraviteljem pop. Bare Toić, imenova ga biskup župe-upraviteljem u Loparu, na otoku Rabu. Pop Bare Toić nije mogao dočekati g. 1861. već preminu septembra g. 1860.

Nekoliko dana iza smrti p. B. Toića imenova ga biskup opet župe-upraviteljem bašćanskim. Obično se veli, da ono župe, u kojih se župnici često mienjaju, jesu najzapuštenije i to s gledišta moralnog i materijalnog. Pak zbilja tako bijaše i tuj. Ali on, kao uvjek vičan radu, počeo je raditi, a i duhov. vlast bila mu je pod blag.-pokojnim biskupom Vitezićem veoma na ru... Ne nije to tako lasno bilo s drugimi. Pokojnik bo nije trpio beznačajnike, lieumjerce, prodane duše — šarenjake, te stoga ovi bijahu njegovi gradi nepriatelji, koji mu bacahu klipove pod nogo, kadgod bi samo mogli. Osobito napeše sve svoje sile da ga oerne kod viših oblastih kao panslavistu i čovjeka nimirna duha. Badava im sav napor, jer što no se veli, čistu obrazu malo vodo treba a to uvidiše i više vlasti, pak ga g. 1871. imenovaše župnikom.

(Konac sliedi.)

lju, ako želi sdušno obavljati svoju službu. To bi bez oklievanja mogao posvjedočiti lindarski novi učitelj gosp. Martinčić. On, rodom Hrvat iz Borna poslan je, da podaje novinoj dječici svagdanji kruh izobrazbe. Kako da vrši gosp. učitelj sdušno ovo zvanje? Kakav uspjeh će imati njegov naukovni talijanski jezik?

To je jasno dokazao njegov prešastnik Valeš, koji je postigao — manje nego ništa. Školskim oblastim još jednom najtoplije preporučamo, nek se sjete naše škole, te da se tako ona u kratko pretvori u onakvu, kakva po božjem i ljudskom pravu biti mora. Inače će ona ostati i nadalje najveća ćuška — članku XIX. drž. tem. zakonah.

Nekoliko dana prije nego li bijaše imenovan novi učitelj, stigao je u Lindar novi župnik gosp. Baro Vitezić. Gospodinu župniku malo možemo što preporučiti, jer on pozna dobro tamošnje odnošaje, a mi rao bi poznati i puk, jer je onom župom upravljao. Nadamo se, da će novi župnik stupiti u stope svoga predšastnika nezaboravnog Matušića, koji je pokazao koliko se u kratko vrlome postići dade uz neumoran trud i željezno volju.

Odkad je naš načelnik vjerom krenuo, narasli su i njegovomu drugu poznatomu Deliji mladi rogovi. On je, kako Vam je poznato, izazvao rovinjsku parnicu, u kojoj je igrao žalostnu ulogu denuncijanta. Čudno nam se čini, da je mogao taj gospodičić, ona učona glavica, primiti od gospode tako neosnovanih savjetah. Svakako bi bilo bolje učinio, da je svog sekretara, glasovitog logulona povoo na ropac u Poroč, nego li što je sam sebi onakvo pljusko dielio u Rovinju. Žao nam je, da je toliko morao podnieti, ali tko lađe taj nađe.

Pošto si je on tamo velikih zaslugah stekao po javni mir i sigurnost to je tim zaslužio krasno odlikovanje, koje će mu podieliti pazinsko političko družtvo. Osokoljen tim dičnim uspjehom u Rovinju, naumio je opet oživotvoriti njegovo negdašnje mazimče, te tako zavesti nekoje zaslijepljene kokošice. Zbilja nas srdce zaboli kad vidimo, kako pri tom nekoji gospodi igraju „Marijo orbolu" sa tim junakom, koji je već kod više prigodah dobio „tomballo." Nu za to zasluge da će ga u budućem novom izdanju glasoviti Cantù posaditi na čelo I. poglavja, a slavno ime mu spomenuti med izvori.

Nezuamo da li je sreća ili nesreća po nas, ali na svjetlo moramo i sa tradim „Matetom". Prod osam godina jurodi parostroj dovede med nas nekog nesretnika, koji je spao na teret lindarskoj podobčini. Za nas je zagonetka dijom li smo preporukom došli do te sreće. Tko da se za njega brine? njegovi rodjaci? Jok! plaćaj lindarska obćina. U ono vrieme topili su zastupničke stolice slavni Baxe, koji naprtiše Lindarcem taj nemaloni teret. Plaća ona obćinska blagajna sad for. 14, a do zadnjih dana plaćala je 16 for. mjesečnih.

Njegovi roditelji izsolili su se pred 8^9 godina odavle u Trst, gdje su rodi i rečeni „Mate". Dakle je on gradjanin tršćanski, koji nema ništa u Lindaru; na to je on već odavna izgubio svako pravo. Pitamo dakle, je li pravedno, da mora osakaćena lindarska blagajna uzdržavati tršćanskog pripadnika? Ili je tršćanski magistrat takav siromah, da mu ubogi istarski kmet u mučnom znoju hrani nesretnike? Ako je ondašnje zastupstvo blago postupalo, nadamo se, da će naše osloboditi lindarsku obćinsku blagajnu od ogromna troška, koji će ju inače izprazniti u najkraće vrieme. Uz to moralo bi se zahtjevati, da Lindarcem tršćanski magistrat vrati dosad izdanu liepu svotieu. Izobiljujemo domaćimi siromasi, a još da jadni tudjo hranimo!? Budimo milosrdni, gdje to biti mora, ali da bacamo svoje žuljevo u žep bogatašah, to nije liepo ni pravedno.

Pogled po svietu.

Trst, dne 24. agusta.

Austro-Ugarska: Rodjendan Nj. Veličanstva cara i kralja Frana Josipa I. proslavio se je svečano po svih gradovih i selih naše monarkije. Car je na taj dan osnovao posebno odlikovanje za mužove, koji si na naukovnom i umjetnom polju steku zaslugah. To odlikovanje jest zlatna kolajna koju će se nositi na crvenoj vrpci oko vrata; na jednoj je strani lik Nj. Veličanstva na drugoj pako napis: »Litteris et artibus«. Odlikovano je bilo već nekoliko učenjakah, medju kojimi glasoviti slovenski učenjak dr. Miklošić.

Naredba ministra za prosvjetu dr. Gautscha, kojom ukida nekoja srednja učilišta u Českoj a više njim uztezuje državnu podporu, tako je uzdrmala Čehe i uvriedila ih u njihovom narodnom ponosu i ljubavi do prosvjete českoga naraštaja, da se moramo skoro više veseliti toj naredbi nego se na nju tužiti. Česi su se naime po toj naredbi ujedinili, i složili te su svako strančarenje privremeno ušutkali i podali si ruke na pomirenje i složno postupanje u toj stvari e da li bi slogom skršili samovolju u uništivanju njihovih prosvjetnih zavodah. Nade je, da će Česi u toj pravednoj borbi pobjediti, jer će ih u tom svakako podupriteti i naši zastupnici iz Dalmacije, Istre i Kranjske, koji će naravno, pomagav bratu, od brata se nadati pomoći.

U Beču se obdržavaju ministarske sjednice u svrhu, da bi se čim prije vojska oboružala novimi repetirkami iz Werndlowe tvornice.

Bugarska: Pitanje o urodjenju bugarskih odnošajah i rešenje prava princa Koburga na bugarski prestol, zadaje još uvjek europejskoj diplomaciji dosta muke; reć bi da i oni, koji su iza zastora pljeskali mladomu princu, kada se je odlučio na put u Bugarsku sada i sami poznadu, kojim da se putom uputo, da iz mreže izvuku sebe, a ako je moguće i njega. Rusija je naime uložila svoj protest i proti uzurpaciji i naglasila, da ako se koja velika vlast odluči potvrditi princa Koburga, da će se ona onda smatrati riešenom svakih obvezah na berlinski ugovor.

Ta je prosvjed tako djelovao, da se do sada još nije nijedna vlast o tomu izjavila, a kako se naslućuje, sve će pristati uz Rusiju; Čim se pako ovo naslućenje obistini, postaje koruk princa Koburga nezakonit, a on sam uzurpator, kao što i oni koji su do sada vladali. Tada će sjegurno biti pozvana Turska, da u onoj tužnoj zemlji opet red uzpostavi.

Rusija: U taj velikoj slavenskoj državi svaki se dan novi kakvi zakon navješćuje. Tako razpravlja sada državni savjet o židovskom pitanju u Poljskoj, jer su se židovi tamo u toliko naselili i udomili, da sasvim izsisaju tu bogatu zemlju i njezino ljudstvo. Ovim bi se zakonom židovom imalo zabraniti posjed na selih, te će morati seliti u gradove, gdje dakako neće moći tako guliti, jer je ljudstvo iskusnije i nije ga tako lako moći upotriebiti u svakojake židovske spekulatorne svrhe. Židov, koji posjeduje manje zemlje od 600 rulah, morati će svoj posjed prodati i to najdalje za 5 godinah. Nije im dozvoljeno uzimati posjede u najam. Broj njihovih slugah opredieljen je posebnim zakonom. Tvornice smiju otvarati na selih, ali svaka mora imati najmanje 16 radnikah. Samo onaj židov, koji će imati dozvolu guvernera, moći će prebivati četvrt godine na selu. Nije im dozvoljeno voditi nikakovo trgovino na malo itd. Tko se ogriesi proti ovomu zakonu, kaznit će se zatvorom ili izgonom u koju drugu guberniju.

Italija: Talijanska se vlada opet podaje na pustolovine; tako se sada javlja, da namjerava odaslati proti Abisincem novu vojsku, koja da će biti do konca budućega mjeseca uredjena i da će se moći odputiti u Masavu; tim čotam da se je pridružio i poveći broj tal. plemićah. Samo da nedoživu novu sramotu kod Masave. U Siciliji ima nemirah med ljudstvom radi pošasti od kolere.

Englezka: Parlament je ipak primio irski prisilni zakon i naloženo je irskomu podkralju, da u svakom kraju uniešti irsku patriotičku ligu. Salisbury je u gornjej kući pročitao 19. o. m. proklamaciju, kojom se irska patriotička liga označuje državi pogibeljnom. Svakako će biti težka zadaća uništiti namah takvu svezu, koja je podupirana od cielega jednoga naroda. Mislimo, da će se mnogo vladah prije promjeniti, nego li se to želje današnje englezke vlade oživotvore; a kod promjene vladah mjenjati će se i zakoni.

Turska: Ova polumrtva država ima opet u svojoj utrobi nemirah. Albanci naime oko Kološina bune se po svojem običaju. Turska je vlada poslala vojsku, koja se je s ustašami sukobila te je i nadvladala zauzovši Kolušinu, sve tim nije valjda svršeno, jer su Albanci osvjetljivi. Čekajmo dakle novih viestih.

ISTRI

XV.

Ašče zabudu sobe Istrije,
zabvena bud desnica mon.
Po ps. 136.

Sa sobe tužnu skinut će sramu,
U blelo ruho će se proobući
I svoja će s svojoj biti kući
Nipošto pogaz krutom dušmaninu.

Bog tvojim dat će sokolom jačinu:
Od ljuta lava još će pontat ljudi;
Slinike svoje sasvim će potući
I robstva lišit svoju postojbinu. —

Slobodo pjesmom doli će zabrujit,
Proasvjetat brda smiljem i koviljem,
Nad tobom sdrav će) blot zrak zastrujit.
Svemožnog Boga tada pod okriljem
Slnovi tvoji tihjat će i rasti,
Prosvjetom, znanjem i vrlinom cvasti!

N. Z.

Franina i Jurina.

Fr. Jure moj, ča so je to travinjalo va av. Roku na Volosken?

Jur. Ono, ča ača i drugdo, kade ni ljubavi ni sloge, to je, da Bog da robu, a vrag da tuki.

Fr. Ča ta blaženi proto nodela kako trebe?

Jur. On je po dišonju sve storil.

Fr. A ki j' pak tu dišonj storil?

Jur. On, ki ima va glave zajik i . . . .

Fr. Ča još?

Jur. Ma buš niš.

Fr. Ča će pak bit sada?

Jur. Sada lepo popravljaju.

Fr. Ter neka ih. ma prez dišonja.

* * *

Fr. Od kuda Juriću?

Jur. Iz Sanvičente.

Fr. Si hodia po trgovini?

Jur. Sam bia vidit, ako bi krnjeli i šarenjaki prodali kosti od kobilime, ka su ubili i oglodali kod balotacijoni, ma njim ni nič ostalo.

Fr. Ča su i kosti pojeli?

Jur. Nisu no, lego da te je doma va maneštre i ječmiku obkuhovat.

Fr. Tako ja tako.

Različite viesti.

† **Ferdinand Náprstek**, vrli češki rodoljub i pisac, umro je u Pragu dne 16. o. m. Proputovav Austriju Švicarsku, Njemačku, Francezku, Belgiju i Englezku, vrati se g. 1848 kući, te razvi veliku djelatnost. Bogat po otcu, podupirao svagdje književnost i umjetnost, razpisivao nagrade za pojedina djela, naročito dramatska, to je i sam provodio s francezkoga nekoliko drama. Kod njega se sastajahu češki pisci i umjetnici na večernje sieloe, te je takom sgodom bilo vazda glasbenih i dramatskih produkcijah. I do pred smrt ostade rodoljub, jer velik dio svoga imetka darova u dobrotvorne i rodoljubne svrhe.

Posliednje dvie godine bio je dva puta u Trstu te je naše uredničtvo svaki put posjetio, jer je u tudjini vazda tražio slavenska družtva i pojedince. Lakka mu bila rodna zemlja!

† **Mnogoč. g. Meško**, župe-upravitelj u Plominu, boravio je kroz nekoliko dana u Trstu, da si nadje kod ovdašnjih liečnikah potrebita lieka narušenu zdravlju. Odsjeo je bio u hotelu kod crnog orla. Dne 23. t. m. spopade ga iznenada bolest oko srca, te je naglom smrtju umro.

Pokojnik bijaše rodom iz Štajerske, te je prvobitno služio u tršćansko-koparskoj biskupiji, a početkom ove godine prešao je u porečko-puljsku biskupiju.

Prem rodom Slovenac, bio se je u Istri priključio talijanskoj stranci. Vječni mu pokoj!

Razpisane službe. C. kr. financijalno ravnateljstvo za Primorje razpisuje mjesto financijalnoga savjetnika VII. razreda, odnosno mjesto tajnika ili nadkomesara VIII. razr.; nadalje službu komisara IX. razr., ili pako koncepista X. razr. — Prošnje treba predati u 14 danah predsjedničtvu financijalnoga ravnateljstva v Trstu.

Iz Omišlja pišu nam 25. t. m. Kako Vam je već brzojavljeno, preminuo je dne 16. t. mj. naglom smrću g. Niko Iliić župnik u Dubašnici 59. godini života. Mrtvo tielo bilo je sliedeći dan prenešeno u njegovo rodno mjesto Omišalj. Koliko je pokojnik bio štovan i ljubljen, najbolje pokazao je to njegov upravod kroz u Dubašnici, toli u Omišlju. Sav narod potoko je, da mu iskaže posliednju počast. Naš je to Niko i zaslužio. Bio je upravo uzoran svećenik, koji je za svoje stado i život žrtvovao.

U jutro naime istog dana imao je u odaljeno selo procesiju za izprositi kišu, pošlje pako morno je u drugo selo k raznim bolestnikom. Silna vrućina, koja bi i najnčega svladala, obuzela je i njega, koj bijaše k tomu prilično težak. Vrativ se istog dnova podvečer od jednog bolestnika, bio je u pet časnikah mrtav. Lahka ti bila ova zemljica, dični pokojniče, koju si tako svesrdno ljubio! Počivaj u miru!

Iz Oprtlja pišu nam 22. t. m. Našemu obćinskome zastupstvu iztekao je mandat 6. septembra 1886. a eto nas za koji dan u septembru 1887. pa ipak se ništa nedaje za nove obćinske izbore. Da nas se nebi budi s kojeg strana kazalo, da smo se mogli do sada makniti, javljamo Vam, da smo jur tri puta pismeno molili političku oblast, da se pobrine kako bi se zakon vršio ali do sada bijaše sve uzalud. Obratili smo se i na namjestničtvo ali nam od tamo niti neodgovaranju. Komu da se još utečemo? Nebo je visoko, car daleko a zemljica tvrda.

Mi znamo dobro, da se bira obćinsko zastupstvo po §. 20. izbornoga reda za Istru na tri godine; mi smo učinili sve moguće korake, da se tomu paragrafu zadovolji, no što ćemo jadni kad nas neće nitko da usliša.

Utičemo se dakle Tebi dična „Slogo" da i ovu zabilježiš na rovaš našim protivnikom, da bude i naše potomstvo čitalo, kako se je kod nas pazilo na zakon godine 1887. poslije Kristova poroda.

Štipendija. C. kr. namjestničtvo u Trstu razpisuje za školsku godinu 1887-88. šest štipendijah po 105 for. za djake prvih 6 razredah u tršćanskih gimnazijah. Prosioci moraju pripadati tršćanskoj ili pako kojoj istarskoj obćini. — Prošnje valja predati do 10. septembra t. l. kod gradskoga uručbenoga zapisnika u Trstu.

Izpiti na pučkoj školi u Lovranu. U ponedeljak, dne 29. t. m., obdržavati će se izpiti na pučkoj školi u Lovranu, a nas vežo dužnost, da upozorimo roditelje, da prisustvuju unogobrojno izpitom te da se uvjere sami, koliko li je istina na glasovih, koji se proti onoj školi raznose. Gradjanah biti će valjda i ljetos kano i obično kod izpita, nu nebi smjeli izostati niti izvanjski roditelji, da čuju i vide, kako čitaju, pišu i odgovaraju njihova djeca. Ovi bi morali i na to paziti, da saznadu, jesu li se djeca štogod iz poljodjelstva naučila, jer to je životno pitanje za naše kmetove. Gosp. učitelj uživa liep vrt badava, a bio je i sam u Poreču na gospodarskih predavanjih te se može od njega zahtjevati, da djecu u tom predmetu dobro podkuje.

Gosp. načelniku preporučamo, da pripazi na mir i red u školi, jer dolaze obično u takovoj zgodi nekoje žene — samo za to, da čine nemir i nered. Budući je pako velik broj djece, željeti bi bilo, da se izpiti drže cieli dan, t. j. prije i poslije podne, pak da se izpita po mogućnosti veći dio djece, a ne samo dvojica il trojica, koji su za to pripravljeni. Viditi ćemo, da li će se tko obazrieti na naše pravedne zahtjeve i hoće li se potvrditi one viesti, koje je g. Polcich o našoj školi na javnost iznesao. O samom izpitu obaviestit ćemo Vas drugi put.

Občinska sjednica u Pazinu. Niže priobćujemo program občinske sjednice, koja će se obdržavati dne 20. agusta t. g.:

1. Čitanje zapisnika sjednice od 10. junija t. g.;
2. predloženje spisah odnosnih na utok gradjanah Pazina proti zaključku proglašenja hrvatskoga jezika uredovnim;
3. čitanje dekreta c. kr. škol. vieća br. 204 za odstranjenje nekih manjkavostih i promjene naukovnoga jezika na pučkih školah u Gračišću i Plómu, a tim u savezu i molba iz Gračišća;
4. izvješće obć. deputacije vrhu poklonstva Nj. c. kr. apost. Veličanstvu u Puli;
5. izvješće obć. odbora vrhu obavljenoga posla za ustrojenje hrvatske pučke škole u Pazinu;
6. izvješće odborah vrhu pregledanja obć. računah porezne občine Pazin kao i izvanjskih občinah za lete 1886.;
7. Prédlog postavljenja hrvatskoga napisa nad vrata obć. ureda i na sva vrata u unutarnjosti obć. kuće, nabavu početa uredovnoga u hrvatskom jeziku, postavljenje tabelah s putokazom i napisom na raskršćih cestah;
8. imenovanje odbora za sastavak obć. inventara polag okružnara prov. junio od 17. oktobra 1864. i § 87. obć. zakona;
9. imenovanje raznih odborah, koji će biti obć. deputaciji na pomoć u administrativnih poslovih, i to:
   a) gradjevni od 3 člana, za nadziranje cestah, putovah, vodah, kučah, grobljah itd.
   b) administrativno - financijalni odbor od pet članovah za nadzor i pregledanje občinskih imovina itd.;
   c) mjestno-policijni i zdravstveni odbor od 3 člana za nadziranje čistoće u gradu, na sigurnost protiv ognju, nad hranom, mjerami, vagami, mesarenjem itd.;
10. izvješće glavara, odnosno obć. deputacije o znanstku obć. kapitalah, o osobah, kojim je povjereno utjerivanje i u obće postupanje obćine, i ob uspjehu samoga utjerivanja;
11. obćinski proračun za g. 1888.;
12. izvješće odbora glede stanarine, što imadu plaćati podobćine obć. Pazin za porabu prostorijah u obćinskoj kući;
13. eventualni predlog nekojih molba za rješenje;
14. eventualni predlozi obć. zastupstva.

Iz Motovunšćine pišu nam 20. t. m. Moja slaba ruka nemože Vam, g. uredniče, svega opisati što se dogadja u našoj občini, naposo u našem Brkaču pred občinskimi izbori. Naša talijanaška gospoda učinila su prošlih danah nekakvu molbenicu, koju nudjaju puku na podpis za ocieplienje četirih podobćinah t. j. Novaki, Montrilj, Karojba i Rakotolo od občine Motovuna; Tom molbenicom išli su naši narodni protivnici k svim onim, za koje su znali, da će jih ulovit u svoju mrežu. Našlo se je nekoliko podropnicah i priprostih, koji su za jednu forintu podkrižali ročenu molbu. No znajte, da bi takovi podpisali za zdjelu leće i čašu bovande i smrtnu odsudu sami sobi. Medju to popisače brojimo u prvom redu slavnog Nikolotta i Zvitka, koji će dati za novac svoje podpise našto god se hoće. Krasni pako nosioci „djedovske kulture“ iz Brkača, neznajuć kako bi mogli prevariti neuke seljake u selu Rušnjak, počeli su okolo njih motati se, da neka molbu podkrižaju da su zadovoljni da se gradi cesta, o kojoj bijaše jur govora u Vašem cienjenom listu.. Al tu bijahu loše sreće to ostadoše dugim nosom mjereć nekakav put, koji bi se imao graditi. Obećivali su, da će se graditi svuda putovi i cesta, a Brkač imao je biti timi putovi upravo silno usrećen, jer su ti klatežli kazivali, da će se sve to graditi bez da bi puk išta za to trošio. Na taj načim pošlo njim je za rukom prevariti dvojicu ili trojicu, nu i ovi se već sada kaju, što su svojim križem šarenjaku slopariju potvrdili.

Vodja tih klatežah bio Vam je toli bezsraman, da je, videći kako mu puk neće na liepak, našo prvake i poštonjake krstio svakojakimi ružnimi naslovi, koji bi mogli samo njegovoj častnoj osobi pristajati. U ostalom poručujemo mu ovim, da drži jezik za zubmi i neka nedira u naše poštenjake, kojim nije dostojan niti postolo očistiti. Nobudo li mu niti ovo pomoglo, udariti ćemo u druge diple.

Iz Puljšćine pišu nam 10. t. m. kako sliedi: Dična Sloga! Tobi je milo primati viesti iz seljačkih krugovah, a još milije braniti prava nas siromaha i čuvati nas od bezobraznih kuditeljah. I ja sam seljak komu se ne pristoji pero nit artija, nego otka i bič, al ću ipak kušati, da vidim trudi li se čovjek više pisanjem ili tožanjem zemlje.

Naš slavni „Eco di Pola“ u 71. broju ove godine govori baš prekrasno o naših dovdih Modulincih, to šior „contadino“ (dopisnik njegov) nezna izkosati ljepših hvatospjevah, da ih hvali i u zvjezde kuje. Dakako taj bezobraznik seljakom se krsti, da se tim više istakne njegova seljačka znanost.

Sad uzdiže Modulince toliko, da jednoga njih Rotschildom zove, a malo niže nalazi medju njimi i dinamitardah, koji bi tom Rotschildu glavu odrubili; no modulinski Rotschild sladko spava, dragi šior „contadino“, niti mu smetaju buho ni muho, dočim će tobe crvi brzo pod zemljom izgristi.

Tražbinah i potrebah ljudskih svaki čovjek, dapače je prirodjeno ljudskom srcu težiti za onim, čega nema, napredovati neprestano k nekom višem cilju. I Modulinci imaju svojih zahtjevah, i oni žele koracati naprednim putem, šior „contadino“ kaže, da treba lupitati u dobrom mišljenju i njihovo zahtjeve. Molili su oni na pošti, al njim se nije dalo. Povjerenici onaki, koji su pohodili u tu svrhu Modulin bili su vrlo zadovoljni gostoljubivošću onih siromaha. Ti „contadino“ vidiš neku „borla slava“ u našoj gostoljubivosti, jer novidiš već ni jaram daleko od sebe. Al da, ti se bojiš, da bi se u budućoj modulinskoj pošti naprašila pisma, nu mi znademo da bi se dobila i razposlala na vrieme.

Nadalje molili su Modulinci za posebnu upravu občinsku. Svatko nepristran će pohvaliti taj njihov mar za svoju korist i dobrobit, jedino „contadinu“ nije to po volji. „Question di partito“ zove on tu ljubav za rod i red. Na Modulincim nije stalo da budu „illustrissimi“ već da se poboljša njihovo stanje, koje se mnogo pogoršalo za uprave nedomaćih osobah. Ti „contadino“ znadeš, valjda, da je Bog dao nekomu pot, nekomu dva, a nekomu jedan talenat. Na njeste da svaki, po onom što dobi, gradi i radi, htjeo bi ti, da mi talente naše zakopamo u zemlju, gdje bi nepladni ostali. Ufamo se, da češ nam priznati, da smo i mi Hrvati stvorovi božji kao i svi drugi, te da nam je zato dopušćeno raditi kao i ostalim ljudem! To se zna, da je žao nekoj tvrdoglavoj gospodi modulinskoj ako se Modulinci oslobode od Pule, jer će Budolamo biti manje posla s gradom.

Vjeruj mi „contadino“ moj (a brzo bi to poznatijim imenom pokrstio), Modulinci će bolje boz tobe nego s tobom. Oni bi to svi izgrdili, da skineš krinku, koja ti obraz pokriva, jer ih vriedjaš, jer se smiješ njihovom siromaštvu, jer biš rado vidio njihovu propast. Pamet to je minula a u starosti neznaš šta govoriš.

Modulinci! budite oprezni, nedajte se u mrižu, koju vam pletu ti vaši krivi dobročinitolji. Ljudski se dajte sami na upravu dobarah i biti će sve dobro i ljepo. Da se čovjekom bude, netreba imati ljepo šarene gaće i visok cilindar, može se bo biti i u opancih, gaćah suknenih i crnoj kapici, pametnim i poštenim ako se pošteno i pametno radi.

Gospodarska podružnica za podgradski sudbeni kotar, imati će dne 8 septembra poslije podne drugu lotošnju glavnu skupščinu sliedećim dnevnim redom:

1. Izviešće prosjednika
2. „ blagajnika
3. Ustanovljenje pomoćne zaklade za nesreće kod blaga.
4. Pojedini predlozi.
5. Izbor novoga odbora za 1888 do 1890.
6. Tombola, kod koje će se izigrati različita sjemena žita i 8 plugovah.

Kod igre mogu sudjelovati samo osobne družtveni članovi, koji su godišnji prinos uplatili. Tablice za igru razdieliti će se medju nadošle članove bezplatno.

Čitaonica ženske podružnice sv. Cirila i Metoda u Bistrici. Vrlo rodoljubko u ilirskoj Bistrici nehtjedoše zaostati za tršćanskimi gospodjami te naumiše osnovati žensku podružnicu. Nakanjeno, izvedeno. Prošle nedolje sastala se prva glavna skupščina, u kojoj bijaše podružnici tomelj udaren. Predsjednicom izabrana bijaše poznata rodoljubka, gdja Sofija Šabec, podpredsjednicom gdja Bachmanova, blagajnicom, gdja Ličanova, a tajnicom gdja Hodnikova.

U podružnicu upisalo se već do sada do 100 rodoljubnih Slovenkah, kojim kličemo srdačno: živilo!

Iz Rieke pišo nam prijatelj. Vriemo vazda lieno, sunce još uvjek peče, i nimalo se ne obazire na nevolju, koju je svojom pretopłom ljubavi na nas izazvalo. No ostaje više u našoj okolici kmotu, nog jedina jagoda nad kojom se sada troso.— Došli su nam u pohode braća Istrani kako su već naučni od starine dohadjati na sajam; nekoji došli parabrodom, nekoji preko Učke pješice: nekoji željozniceom, toliko da su nam se pokazivali vazda novi Istrani. Bilo ih je, koji su došli pjevajuć narodne pjesme, ali većina njih je zamišljeno gledala uzdišuć da li je gdje kakav oblašić, u koga bi svoju nadu bilo za čas postaviti. Oblak u istinu bi se pokazao, gdjegod bi i pokrio Učku ali ave uzaludo, dažda nema

U nedolju o podne došli nam opet naši Istrani sa Lloydovim parabrodom. Došlo je puljsko radničko družtvo, okolo 400 osobah, da vrate posjet ovdošnjemu radničkomu družtvu. Dočok je bio liep a i na boravak ovdje nemogoše se Puljani tužiti, jer su naši radnici sve učinili, da svoje kologe što bolje zabave. Puljani su došli s glasbom, a ta se je čredala sa našim svirajuć po gradu Tu se vijali barjaci, ta je bio banket u velikom restaurantu. Bila je pak puška svečanost u Cecilinovom, gdje bijahu sve krčmo pune, osobito pak ono, koje i Istarsko vino toče, jer ovo naše vino, premda nam ugodno, no zadovoljava dolnje Istrane. Ova su družtva dukako za zabavu i za bolje upoznat se medju sobom. Jedno se zove riečko a drugo puljsko premda, kako čujem, u obih su družtvih Tršćani i Mlečići u većini, a odatle tim družtvam izvanjski često talijanski značaj. U ponedeljak u večer odputovaše puljski radnici kući istim parabrodom. Dopratili jih do broda ovdašnji drugovi i ostalog pučanstva, a oni su otišli priznavajuć, da su se ovdje dobro zabavljali.

Odputovali su i braća Istrani našeg jezika, koji nam dolaze svake godine u pohode. Ako su Puljani u Cecilinovu davali našem gradu obilježje talijansko, podavali su naši Istrani tržu kod Fiumare i obće u trgovini u svemu čisto hrvatski značaj, zato njim kličemo srdačno: do vidjenja!

Brajdar.

Iz Splita pišu nam mjesecu agusta Jamačno Istarske rodoljube zanimaju viesti, koje s ovih stranah dična „Naša Sloga“ donaša u poglavito one viesti, koje kakvu narodnu pobjedu navieštuju. Bez sumnje Istarskom Hrvatu zaigrat će od radosti srce kad saznade za narodno veselje, koje se na proslavu sretno obavljenih občinskih izborah u Splitu dne 14. o. m. slavilo, kao što zaigra naše nad svakom pobjedom, koju brat nam Istranin nad domaćim dušmanom slavi. Poznati Vam glumac i lakrdijaš Dr. Anto Bajamonti, prijatelj Vaših Talijanašah nemože strasni svoj poraz pretrpljen prošlih danah lahko zaboravit. Njemu se još neprestano u glavi vrti ona blažena vremena, kad je on po svojoj volji občinskim imotkom zloupravljao, i kad mu se naša dična crven-kapa do crne zemlje klanjala, i obožavala ga kao kumira. Ali ona vremena već se vratit neće, a crven-kapa starom komodijantu za uvjek okrenula svoja poštena leđa i okupila se okolo narodnog barjaktara i prvaka Dr. Bulata, kojom idje poglavita slava, što je odnvna stari glumac politički pokopan i što se danas nad slavnim Splitom pobjedonosna narodna zastava vije.

— Dne 14. o. m. ta zastava kazala je na svetčanost, koju se na večer istog dana imalo obavit. Kroz cieli dan duvala je silna jugovina i zbog toga bojat se bilo, da svetčanosti neće ni biti; kad okolo 8 ure prestao vjetar i bakljada onda započe, koju je „Narodna glasba“ svirajuć narodne davorije predvodila. Nakon malo koračnjah ustavi se povorka odmah pred zgradjom kotarskog poglavarstva i ondje jedan komad odsvira; zaostavi se i pred biskupskom palačom, gdje takodjer jedan narodnu davoriju odsvira. Odovle povorka se uputi na našu liepu obalu svirajuć koračnicu „Bulat“ Na obali a poglavito pod stanom g. načelnika, veselju no bijaše ni kraja ni konca. Iz tisuća grlah čulo se: „Živio“ Dr. Bulat „Živio“ preporodjeni Split —, živila Hrvatska. Dr. Bulat, iz prozora svojeg stana, zahvaljivao se svim na srdačnoj aklamaciji s kojom je pučanstvo grada Splita hrvatsku narodnost onu večer pečatilo. Dakako, da u tom nisu izostalo ni odlične gospodje i gospodične, koje su iz prozorah hrvatsko čitaonice narodnom veselju odušovljeno učestvovalo. Gosp. prof. Nodilu, koji se tada ovdje nalazio splitsko pučanstvo dokazalo mu istu večer, da se ono dobro sjeća i njegovih žrtvah, prinesenih na oltar domovine kroz vriome najljutjih naših narodnih borbah; to je istu bilo pripravno izkazat i neustrašivom boriocu prof. g. Dr. K. Vojnoviću, koji se u Splitu kroz punih 19 godinah najtežje borbe junački borio, ali se sbog nekojih posalah morao u Zadru zadržat. I tako se onu večer u najlieplem redu naše narodne veselje zaključilo ostavljajuć u nami najugodniji utisak, a staromu splitskomu glumcu i njegovim skutonošam gorki spomen onih vremenah, koja se — tješili se oni med sobom koliko jim drago — više ne vraćaju.

Pozor Lindarol! Narodni naši dušmani napose i ovdje sve silo, da ustroje družtvo „Pro Patria“ čiji je cilj što više širiti talijansku ideju i kulturu. Šmuta i boznačajna dvojica naših protivnikah u svom ludilu dotjerala je do toga, da i u Lindaru, tom hrvatskom gnjezdu to družtvo osnuje. Opozorujemo ovim naše kmoto, da okromu lodja izdajicam hrvatskog naroda kad jim dodju što o tom govorit, to da se no pusto u njihovu mrežu ulovit već da se ajoto težkog proklestva, kojo svakog izdajicu čeka.

Lindarol! gonite od sebe stvorenja, koja su bacila obraz pod noge i kojim nije ništa svota na svietu.

Ruska vojna korveta „Strelok“, koja je bila prošlih godinah više puta u tršćanskoj luci usidrana, doplovila je dne 17. t. m. opet iz Smirne u Trst. Zapovjednikom joj je Dikov; na njoj ima 14 topovah i 168 momakah. U četvrtak u jutro u osam sati pozdravila je naše zastave sa 21 hitcom iz topa; sa kuštola joj se odmah odzdravilo.

Izložba u kapeli sv. Križa u crkvi sv. Jakoba izloženi su od 19. do 20. ov. mj. javno svi predmeti, koji do sa i ove, kao druga ljeta poslati siromašnim crkvam naše biskupije. Ujedno su izloženo sve dragocienosti, koje će poklonili Trst i drugi krajevi biskupije sv. Otcu, prigodom njegovog duhovničkog jubileja. Svaki, koji si želi ogledati tu izložbu, neka se potrudi u rečeno kapelicu, koja je otvorena od 9. satih prije podne do 6 na večer.

Obitelj papo Lava XIII. Članovi obitelji papo Lave XIII. živu dugo, a i uživaju najbolje zdravlje. Tako je otac papin umro u dovidenost i trećoj godini života, stariji brat Karlo u osamdeset i šestoj, a drugi Ivan u osamdeset i devetoj. Treći brat sv. otca, kardinal Pecci, navršio je osamdeset godina, a najboljega je zdravlja.

Novo forintače u carskoj državnoj tiskarni u Beču čine se već pripravo za tiskanje novih državnih bankonotah po 1 fr. — Rok izdavanja tih novih forintačah ustanovljen je za prvi dan mjeseca julija 1888.

Izvoz brašna (máko) preko Trsta iznašao je godine 1880 ukupno 608.037 metr. centih, koji broj nadmašuje izvoznu množinu posljednjih godinah, budući da je godine 1885. bilo 547.200, 1884. 519.598, 1883. 577.570, a godine 1882. 545.000 metr. centih. Godine 1886. izvoženo brašno išlo je najviše u austro-ugarske luke, odkuda se je dalje razašiljalo. Zatim je poglavito poslato u veliku Britaniju i Irsku, u Braziliju, u Tursku, u napuljsko krajove, Egipat i Indiju.

Trgovina sa drvom! Tršćanski trgovci sa drvom tužo se obćenito, da jim je Rieka proteln izvoz hrvatskog drva, osobito hrastovih dužicah. Godine 1880. bio je tršćanski izvoz 44,758.480 dužicah, nu od godine do godine se je umanjio tako, da je danas jedva peti dio toga broja došao u našu luku. Promet je padao ovim redom: godine 1880. 44,758.480, godine 1881. 32,212.801, god. 1882. 19,413.126, godine 1883. 16,059 780, god. 1884. 13,862.050, god. 1885. 12,301.760, a god. 1886. samo 9,171.445. Najviše se je odpremilo u Italiju god. 1880. 8,178.885 dužica, u Francezku 3,743.900, zatim u Englezku, Grčku, Gibraltar, Indiju itd. Tu silnu razliku u izvozu je prouzročila konkurencija riečka, pošto je Rieka bliže proizvadjajućih krajina, a k tomu su željezničke tarife povoljno ustanovljene kao i redoviti brodovni savezi sa zapadom. Ostala trgovina s drvom se je prilično uzdržala u prijašnjem obsegu, a gledo dužica se je promet sa Italijom podvostručio. Izvoz brvnā (bordonali) traje sa Francezkom neprostano, a mnogo troši ovo robe i Egipat.

Neuku nauka.

Cena je buhaču u zadnje doba poskočila na 180 forintah po kvintalu (100 kg.), i još će se cena uzdržati, jer ga traže. Jedna sama tvrdka kupila je putom svojeg agenta za 14 hiljada forintih buhača.

* * *

Godine 1886 uvedeno je u grad Berlin 33.893 hektolitra vina, izvedeno je 24,507 hektolitrah. Po tom je Berlin potrošio samo 9386 hektolitra. Doista malo, ako se uzme u obzir broj pučanstva. Niemci volo pivo!

* * *

Gosp. Gagnèro tumači u „Revue Universelle de la distillerie“, način kako se pravi rakija iz meda. On tvrdi, da je od 60 kilograma meda dobio 40 kg. rakije.

* * *

U Švajcarskoj predložio je predsjednik trgovačkog departomana u Baru, da se odporučo trgovački ugovor sa Austrijom, koji je sklopljen god. 1868, i dajo Austriji sve moguće polakšice.

* * *

Gosp. L. Rougier u II izdanju svojo knjigo „Instructions pratiques sur la reconstitution des vignobles“ piše o djubronju (gnojenju) loza sliedeće: Da se pognojoje loze, kako valja, povratiti je zemlji svako godine ovu onu hranu koju joj loza odnese. Po tom za pognojiti 1 hektar vinograda, bujno rastućeg a slabo plodnog, u kojem ne fali vapna, hoće se 25 kg. fosforne kiseline, 100 kg. popelike. Za slabi vinograd u kojem ne fali vapna hoće se: 70 kg. dušika, 40 kg. fosforne kiseline i 70 kg. popelike. Za dobri vinograd u kojem ne fali vapna, hoće se po hektaru 40 kg. dušika, 30 kg. fosforne kiseline i 100 kg. popelike, a ako zemlja nije vapnenasta, onda ne još hoće 300 do 400 kg., sadro po hektaru.

Priposlano*)

God. 1885. čitali smo u dični „Slogi“ jednu pohvalu tadašnjoj obćinskoj upravi u Lanišću, koja da je mogla služiti svakoj obćini za ogledalo.

Danas se žalibože nemože kazati sadašnjoj upravi, dapače svatko nepristran će ju odsuditi.

Ovdje se ne radi, kao da je jedan čovjek gospodar nad svim što pripada obćini, a taj jedan čini sve, kako mu se svidja. On nepolaže računa, niti pozivlje na račun ikoga van lugara Grbca-Batića, koji će možda biti za sve na svietu, al nije za lugara. Ovaj je jur često utjerno novacah, koji su pripadali šumskoj blagajni, na njemu bijaše vlastiti žep milijl, nego li blagajna. Naša uprava znade za sve to, al ipak se nemiče, a pošte ne nemože doći do reda, zakona i pravice, prisiljuje podpisani ta nedjela širenu obćinstvu ovim putem. Nebude li niti to pomoglo, potražiti će se drugdje lieka.

Lanište, 19. agusta 1887.

Jakov Buzdon.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo.

Lutrijski brojevi

dne 20. agusta.

Beč	89	18	57	81	33
Gradac	24	1	31	13	80
Temešwar	68	36	4	38	63

ono 24. agusta

Brno	59	75	34	81	9

Dopisnica uredničtva,

G. P. V. u B. Kako ste čitali u dvih posliednjih brojevih, pretekli su Vas drugi. Da ste mum zdravo!

Listnica upravničtva.

Do 24. t. m. priposlaše nam predplatu sliedeća: P. n. gg. V. Z Volosko 2. t. 87. — J. J. Poljane f. 5 na račun. — M. M. Volosko f. 12. — G. G. Praputnjak za 2. t. 87. — F. M. Ipuljane za 85. 86. 87. — M. M Dragući za 87. — K. C. Sušak za 85. 86. 87. — M. L. Lovran za 85. — J. L. Kerkavec za 2. t. 87. — K. M. Čavle za 2. t. 87. I. S. Poreč za 2 t 87. — M. R. Kuljevo za 2. t. 87. — M. G. Kastav za čitatelje za 2. t. 87. — V. M Pazin za 1. t 87. — F. B. Bistrica za 87. —

„Za obratovšćinu hrv. ljudih u letrie primismo od akad. hrvatske mladeži u Gracu f. 23, od g. J. S. u Puli f. 1.

Na novo odprto!

Fotografični atelier

E. SAMBO

Rottmeyer-ja naslednik

Ulica Sti. Martiri št. 5

na novo opravljen in povečan, odprt je od 21. avgusta t. l.

V zvezi ž njim je heliografičen zavod za Fotolitografijo, Alpertypijo in Fotocinkotipijo. Veliki in elegantni prostori, posoben dohod za okvipnže in vozovo, koji se imajo fotografirati.

Sprejema se vsak dan od 8. uro zjutraj do 6. uro popoldne pri vsakem vremenu. Cene jako nizke. 1—3

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani

koje izvrstnost potrjujejo sela učeni zdravniki in tiskarna ljudi, ki se je rabili i oskrbovanja želodčeva in telesne bolezni, posebno pa zaprtje, vrtoglavo in jetno obolelost, kakor tudi homoroido all zlato žilo, želodčno in prehajalno mrzlico in je najboljše sredstvo zoper gliste pri otrocih.

Izdelovatelj pošilja je v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1·60 po poštnem povzetji. Poštnino tepe p. n. naročniki.

V steklenicah po 10 nč. se prodaja v Reviju v lekarnah Angelini in Sponzi; v Pulju Wassermann, Carbonschio in Itodini; v Dinjanu Roki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu gomila in Lion; v Pazinu Lion; v Novem Fradu Tamburlini, v Vlašnadi Patalli, v Poreču Gandusio, v Buji Benetti in v vačini lekarni v mest. Trstu, Pelmarju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 32—50.

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se ozdravljaju podpuno i sigurno sve želudčane i živčane bolest, tukodj i onakve, koje su se ustavljale svim dosadašnjim sredstvi, osobito pa kronički katarh i slabost v želudcu i drobih, krč, slaba probava, slabiti, jaka kihanja srca, glavobol i dr. Kapljice sv. Jakoba, koje su sastavljene po izvedbi kalndjera grčkoga samostana »Astra« iz 22 najboljih zdravilnih biljkah iztoka, koje su svaka za-se i dnevna primanje kao zdravilna sredstva prva vrsti. Ovo sastavljanje jamči dakle za sigurau uspjeh ovih kapljicah. — Cena i steklenjka 60 nv. i veliko steklenje f. 1·20 prama poštnom ponesku ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih ljekarnah.

Glavno skladište: M. Schulz, Hannover, Bachestrasse 6, dalje u Trstu i Sarajevu, »All'Amazone Telefonato« i Prondini — Na Ricci A. Mizzan. 20—0

Dobiva se v vseh knjižarnah 13. nakladi, ravno izašla modic. svetovalca

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o nastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

14 Braunschweig. 15—20

Postavno zavarovan

Block-koledar za hôtele

se naznanili.

Veled dogovorov se posestniki hotelov na Dunaju, v Brnu, Pragi, Budapešti, Dražđanu, Dresdavi, Stotinu, Hamburgu, Bolcnju itd. in v kopeljih: Baden, Vaclau, Karlovih varih, Francovoj kopelji bodo obešeni ti koledarji v vseh sobah za tujce, začasno samo v gori navedenih mestih in to pri zvonu, kder se gost mora zadržavati. Radi tega je oglasom na ovih Block-koledarjih vsposh gotov, ker so razobešeni v sobah. Prostor za oglase je omejen, ker se more samo 10 tvrdk sprejeti, ter so tvrdke konkurence popolnoma izključene. Cena oglasa za prostor 40/35 mm: je za ovaki hôtel za celo leto od f. 3·50—40·— (15—21 nč. za vsako sobo na celo leto.) — Ponudbe se imajo poslati na

Annoncen-Expedition Moriz Stern

Wien, I., Wollzeile Nr. 24

kje se izvé pobližje in se dobé na zahtevanje uzorci

FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv.

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3½ " " " " " 8 "
3 " " " " " 30 "

Napoleoni:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3½ " " " " " 3 mesi
2 " " " " " 6 "

Banco Giro:

Sancocie 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite

di valovi, divise e incasso coupons 1/2% provvig

Antecipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.

Mediante apertura di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.

" Valori 5½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d'oro e d'argento banknote estere ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1886 25—48—34

Čast nam je preporučiti p. n. obćinstvu **Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pismeni i strojevi provitjenu,**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Via Torrente 12

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti **knjigotiskarskoga posla** te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanja kao n. pr.:

za župno uredo, okružnice, račune, list. artilju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, naručbe i vjenčane objave, pozive, razporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješća, zaključne račune, rodištnice, punomoći, otiske, jestvenike, svake vrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. obćinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelja u svakom pogledu zadovoljiti koli **brzom i točnom** podvorbom, toli **jeftinom cienom i ukusnom izradbom.**

SKLADISTE

crkvenih stvarih

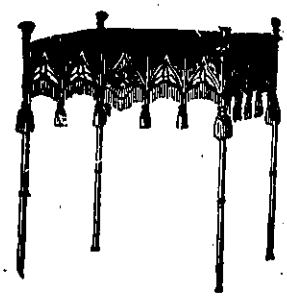

Marije Cosulich i Adele Domarchi

naslednice Katerine Garusa

Trst, Via nuova br. 1.

Pošiljke su carine prosto. 10-9

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastope okuženja i oslabenja možko slabosti, poluci, žgoče vodo, močenje postelje, pučanjo krvi, zabrlje vode, in za vse bolezni mehurja, drobu in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 25—50—104

O. Stroetzel,

specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Podružnica

anglo-austrij. banke u Trstu

Novčani uložci

3 % god. kamatah sa 5-dnevnim odkazom
3½ " " 30 " "

Napoleoni

kamate po pogodbi. 24—4

Eskomptira

po 2½% na svaku svotu.

Mjenice

na Beč, Prag, Peštu i Brno prosto troškovah.

Kupuje i prodaje

vriednosti, devize i coupone uz ½% popustbo.

Predujmljuje

na varante, zaloge i polloe tereta u gotovom. Kamate po pogodbi.

Na vriednosti po pogodbi.

Otvorenja kredita

u Londonu, Parizu i po drugih trgovih.

Popust po pogodbi.

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 429

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35 38,
JANKE iz čohljano vune sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putova ije, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, neprom očljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojake odjeće za **gospodu i djecu**
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v PRAGI, Graben br. 10 novi, vis-à-vis gosposkej ulici

Vanjske naručbe izvršaju se točno prama pouzeća, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 22—50

Telefon br. 429

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo).

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskara Dolenc.

Broj 35. U Trstu 1. septembra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 5 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vreme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se nevraćaju nko se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Raznjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 13.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Naše sjedinjenje.

Iz Istre, na cara i kralja rodjendan.

I.

Pod naslovom »Ilirija« tiskan je u »Edinosti« 17. augusta t. g. članak, koj ovdje u izvadku donosimo.

Obćenito se misli, da je »ilirska« ideja pokopana. Moguće je, i želit bi bilo, da opet oživi. Sdruženje Slovenacah, Hrvatah i Srbah u jednu narodnu i političku cielinu pod geslom Habsburgah bila je glavna svrha ilirizma. Ali Srbi su njoj se odmah spočetka oprli; Slovence odilio je pako od Hrvatah dualizam. I Dalmacija bila je od Hrvatah odieljena. Kod takovih okolnostih morali su i Hrvati odložiti misao ilirizma i računati s obstojećimi okolnostmi.

Posadnutjom Bosne i Hercegovine su se stvari opet promjenile. To zemlje više još u zraku, al tako nemože uvjek trajati. Monarhija habsburska valja, da si jih posve prisvoji. Priklopiti pako neće jih moći ni k Austriji ni k Madjarij; dualizam će prestati, a nastati trializam. Osnovat će se treća, jugoslavenska skupina u monarhiji. Na tu misao došao je već dulje vremena duhoviti državnik baron Helfert, u mjerodajnih krugovih u Beču poznata osoba.

Nastaje pitanje: iz kojih zemaljah da bude sastavljena nova skupina? Boz dvojbe iz Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Bosne i Hercegovine. A što s Istrom? Što sa slovenskimi zemljami?

Slabi uspjesi posliednjih godinah dokazali su, da mi Slovenci sami nemožemo doseći »sjedinjenu Slovenijo«. Glas slovenskih zastupnikah je u Beču slabiji nego li n. pr. izvjestje zemaljskoga školskoga vieća koruškoga glede pučkih školah. Ako nemožemo dobiti niti paralelke slovenske u Celju, kako da mislimo na raztegnutje Koruške i Štajerske?! U toj stvari nemožemo očekivati pomoći nit od Čehah nit od Poljakah, jer kad bi oni to dozvolili, morali bi dozvoliti i dieljenje Češke i Galicije. Od Njemacah u Koruškoj i Štajerskoj nemožemo očekivati, da bi nam dozvolili jednakopravnost jezikovnu, a većine u saborih tih zemaljah nemožemo dobiti uz nikakav izborni red. I ako Niemci i Talijani monarhije, nalazeći se u ugodnom novčanom i političnom položaju, išću i nalazo pomoći u inozemstvu, za svoja družtva »Schulvorein« i »Propatria«, kažu nam dosta jasno, da moramo i mi iskati pomoći kod svoje slavenske bratje. Najizdašnija pomoć bila bi, da se mi Slovenci i Istra sdružimo s narodom u Hrvatskoj, Slavoniji, Bosni, Hercegovini i Dalmaciji. I to je ono, što su »Ilirci« htjeli, da se naime mi Slovenci i narod u onih zemljah okupimo okolo Hrvatah, okolo Zagreba. I kad bi se to dogodilo, tad bi i kraljevina Srbija izgubila pravo na obstanak. Pritegnule bi ju one zemlje k sebi. Ilirska ideja bi se obistinila, al bi i ime »Ilirija« i »Ilirci« postalo potrebno, jer se Srbi nebi htjeli zvati Hrvati, a tako nit nekoji Slovenci. To pak nepriči, da si svako plemo sačuva svoje ime.

Sad ima nas Slovenacah, Hrvatah i Srbah okolo 7 milijunah, broj, koji bi se s vremenom, gledom na slabu napučenost nekih zemaljah, mogao podvostručiti. Sdruženi mi bi mogli zahtjevati u okviru habsburske monarhije ona prava, koja imadu — Madjari.

Ako si pak monarhija Bosne posve nepriklopi, mogla bi ju izgubiti, jer Srbi na nju prože; a da ju zadobiju, bilo bi zlo za Hrvate i Slovence (a nebi bilo dobro nit za monarhiju, odnosno za vladajuću kuću). Za Bosnom išla bi skoro Dalmacija i komad Slavonije. Hrvatska sa većim dielom Slavonije pala bi pod nadvlast madjarsku ili njemačku. Nit Slovenci nebi se imali odkuda pomoći nadati. Srbska država nebi htjela nit jednim nit drugim pomoći, jer ona mrzeći i Hrvata i Bugara, nemari nit za Rusa, nit za slavensku uzajemnost.

Posve drugčiji su Hrvati. Za volju ujedinjenja bili su se već poprimili imena »Ilirci«. Oni neće zahtjevati povlasticah; oni će nas smatrati kao posve jednakopravnu bratju. Nako Slovence plaši ta misao, jer da bi se tad u školah i uradih uveo hrvatski jezik a slovenski u kut potisnuo. Al proti tomu možemo se obraniti pismenim ugovorom. Kad bi jednom politično sdružani bili, tad bi se štokakvoćima širila i u slučaju, da je zabranjena. Već sad znade naš narod većinu hrvatskih izrazah: kako bi tek bilo, kad bi dolazili zajedno u sabore, sborove, u škole itd. Politično sdruženi dobili bi jedan jezik, ni neznajuć kuda. —

Osobitim zanimanjem pročitao sam taj članak. I gledao sam odmah, nije li ga napisao poznat mi pisac, prijatelj iz djačkih godinah, koji mi je prije nekoliko godinah nešto slična pisao. Po inicijalih, kojimi je članak podpisan, uvjerio sam se, da to on nije. Tko je, da je, ocjenivši nesnosnost našega stanja, on razmišlja kako bi se dalo to stanje poboljšati, on je uspjeh toga svoga razmišljanja u javnost dao i pozvao slovenske domoljube, da o tom promišljaju i da se dogovore sa hrvatskimi rodoljubi.

Po bilježkah što sam jih našao, ja sam bio prijatelju pisavšemu mi o sličnoj stvari, po prilici ovako odgovorio:

Ugodno me je dirnulo Tvoje pismo i to s toga, što je od prijatelja iz one dobe, u kojoj smo mi Hrvati i Slovenci liepo medju sobom živjeli, a još veće s toga, što su se Slovenci počeli ozbiljno brinuti za svoju budućnost, i što žele, da njim bude jednaka s Hrvatskom.

Talijani Primorja su perfidni u govoru, u listovih, u knjigah: naziv-ruć nas »schiavi«, kao da smo u dobi Rimljanah ili u srednjem vieku, a ne u vieku jednakosti, bratimstva i slobode; držeć nas za stvorove, koji neimaju uživati ljudskih pravah; smatrajuć nas tvarinom za uzveličanje njihovo.

Takovoj perfidiji moramo se suprotstaviti najizdašnijim načinom, a taj nemože biti drugi, nego da se čim tjesnije sdružimo.

Skupa naših zemaljah ja nebi dao imena «Ilirija». Poznam četvoru «Ilirija»: pravu, obstojeću prije rimskoga gospodstva, od Rimljanah uništenu i neimajuće s nami ništa zajedničkoga, nego to, da su i Iliri bili ljudi i to kaukaskoga plemena; rimsku pokrajinu, osvojenu pako i naseljenu po Hrvatih i Slovencih, došavših iz Velo-Hrvatske, i nazivanih imenom ilirskim samo našimi neprijatelji i tuljinci i onimi naših, koji nisu nit kuhani nit pečeni (i danas hoće naši protivnici, da smo Slavoni, Bošnjaci, Hercegovci, Dalmatinci, Istrani, Kranjci, Koruški, Štajerci, a ne Hrvati, odnosno Slovenci); Napoleonovu, naglo ustrojenu i naglo propalu, a neobzimajuću nit iz daleka svih zemaljah hrvatskih i slovenskih; Gajevu, osnovanu po nas i za nas. Ova bi bila mogla koristiti, al uza nju nisu htjeli pristati Srbi, nit su htjeli slušati Slovenci svoga Stanka Vraza. Nazvali su se i Hrvati svojim narodnim i državnim imenom. Nazvati se sada imenom ilirskim, bio bi korak natrag, bio bi griah, koji se nesmije nikomu za volju učiniti; to bi smelo narod, koji je jedva priviknuo zvati se imenom slovenskim, imenom označujućim bar plemo.

Za nas i za dinastiju bilo bi najbolje, da se slovenske zemlje i Istra i Dalmacija sdruže s Hrvatsko-Slavonijom. To bi se moglo doseći ili bar zahtjevati sad, kad se govori o pripojenju Bosne-Hercegovine, kad se govori o trializmu u monarhiji. To sdruženje bi se temeljilo ponekle na zakonih prirode i narodnosti, većinom i na povjesti. Ako toga Slovenci neće, tad je najbolje, da rade o «sjedinjenoj Slovenijo», o udruženju svih Slovenacah, jer bi tako ojačali i jer bi pako samo od sebe došlo, da se dvie cielino, slovenska i hrvatska — pošto bi Hrvati sa svoje strane radili na sjedinjenje ostalih pokrajinah — medju sobom sdruže.

I vladi bila bi dužnost, da se suprotstavi perfidiji Talijanah; ona bi imala popraviti učinjeno zlo i učiniti propuščeno dobro, dati nam uživati prirodna i pisana prava, promjeniti korjenito svoj postupak.

Na stran s germanizatorskimi težnjami, koje nemogu pripravljati put nego na prvom mjestu Njemačkoj, na drugom Italiji — oboje zločin na našemu narodu, i izdajstvo, ako i nehotično, dinastije.

Tako ja prijatelju prije više godinah. To opetujem i danas na spomenuti i priobćeni članak «Ilirija». I dodajem nekoje opazke.

Pogled po svietu.

Trst, dne 31. agusta.

Austro-Ugarska: Njemačke novine pišu neprestano o predstojećem sastanku austrijskoga ministra grofa Kalnoky-a sa knezom Bismarkom; no nijedan nezna kazati, gdje i kada će se sastati ta dva državnika. Grof Kalnoky kani prisustvovati polovicom septembra vojničkim vježbam u Erdelju, to bi se po tomu imali sastati rečeni državnici odmah početkom ili koncem septembra. Tomu sastanku pripisuju veliku političku važnost pogledom na zamršene odnošaje na iztoku.

Silna ogorčenost, koja je zavladala medju Česi radi poznate naredbe ministra Gautscha u pitanju srednjih školah, nalila je najprije izraza u javnih listovih, skupščinah i obćinskih zastupstvih, a sada je nastao pravi okret u pogledu odnošaja češkoga kluba na carevinskom vieću naprama vladi grofa Taaffen. Opoziv ili odstup ministra nastave odvisit će po svoj prilici od držanja poljskih zastupnikah, koji nisu — reć bi — skloni slieditи Čehe u borbi proti ministru.

Austrijski minister trgovine pozvao je ugarsku vladu na skupnu carinarsku konferencu, koja će se sastati 5. septembra. Dogovarati će se ponajprije o trgovačkom ugovoru, koj se ima sklopiti sa Italijom.

Galički zemaljski odbor sazvao je posebnu komisiju, koja ima pretresti novi školski zakon.

Proračun ugarskoga ministarstva nastave i zemaljske obrane biti će za buduću godinu nešto povišen, dočim su troškovi ostalih ministarstvah umanjeni.

Politička oblast u Splitu uništila je izbor glasovitoga talijanaškoga vodje u Dalmaciji, Bajamontia, koji bijaše — kako se čini — nezakonito izabran u obćinsko zastupstvo splitsko.

Otvorenje hrvatskoga sabora biti će 1. septembra, te se u tu svrhu sastaju klubovi na dogovore. Ovo zasjedanje biti će vrlo zanimivo radi verifikacije pojedinih zastupnikah i radi adrese, koju će odpremiti kralju.

Srbija: Prigodom imendana kralja Milana bijaše 800 kažnjenikah pomilovano. Izbori za narodnu skupščinu obaviti će se 25. septembra. Ministar rata sazvao je na konferencu strukovnjake — koji će razpraviti vojnički zakon.

Bugarska: Princ Ferdinand Koburg, koji se jur nalazi u Sofiji, nemože nikako sastaviti ministarstva. Sastav ministarstva bijaše od princa povjeren raznim prvakom, nu svi ga odkloniše, a u zadnji čas pronosi se viest, da je Stransky predložio princu listinu novih ministarah. Velevlasti uisu se jošte složile, kako da postupaju u zamršenom bugarskom pitanju. U tom imala bi prednjačiti svim ostalim Turska, no ona — reć bi — da neima k tomu ni volje ni sposobnosti. Ako su istinite najnovije viesti, kani

Rusija poslati u Bugarsku jednoga svoga generala, koji bi preuzeo vladavinu u toj nesretnoj zemlji.

Rusija: Ruske novine zahtjevaju od vlade, da ona uzpostavi sama red i zakon u Bugarskoj. Neće li pri tom sudjelovati i Turska, tad da valja, da sama zakroči, te da odmah zaposjedne Varnu i Burgas. Ruski i njemački carevi imali bi se sastati 12. septembra u Dancigu, a ne u Stetinu, kako se je prvobitno pisalo.

Francezka: Uzprkos protestom Njemačke, započelo je francezko vojno ministarstvo mobilizaciju 17. kora četah. Njemačke novine smatraju to kao izaziv, te se groze Francezkoj — po starom običaju.

Italija: Za danas pozvano je talijansko ministarstvo u vieće, da ustanovi vladin program prije sastanka parlamenta. Imenovanje ministra izvanjskih posalah sliedit će do mala.

Njemačka: Njemačke vladine novine pišu posliednje vriemo vrlo laskavo o Rusiji, što bi imalo značiti, da se je Njemačka približala Rusiji u bugarskom pitanju.

Englezka: Englezke novine misle, da će se princ Koburg uzdržati u Bugarskoj, jer da se Rusija neće smjeti sama uplesti u bugarsko pitanje.

Franina i Jurina.

Fr. Čul sam, da su bili Buzećani kupili iz obćinske kase nekadanjemu potoštatu Klarići lep klobuk.

Jur. Istina je, pak?

Fr. Ništ, nič, pitał me je negda jedan Ćić, da koliko je koštal ta blaženi klobuk, a ja mu nisam znał povedat.

Jur. Ni čuda ne, mizernoh 5 florini.

Fr. Pak, ča je obćina dužna kupovat potoštatu klobuke?

Jur. Ai — ako nevere sam?

Različite viesti.

† **Frano D' Elia.** Nemilo nam stiže jučer iz Premantura viest, da je tamo nakon poduljo bolesti u Gospodu usnuo providjen svetotajstvi umirućih čestiti starina i tamošnji župnik-kanonik Frano D' Elia.

Nenaknadiv je to gubitak za onu župu, kojom je pokojnik kroz desetke godinah upravljao i prednjačio njoj u svih vrlinah i kriepostih svećenika i redoljuba. Nemanje težak udarac pretrpila je naša narodna stvar smrtju prevriednoga starino D' Elio, koji je svom plemenitom dušom prijanjao uz naš narodni pokret radeć neumorno i neprekidno oko prosvjete našeg roda.

Očekujuć pobliže viesti o našem čestitom pokojniku, kličemo mu iz dna razoviljene duše: Svevišnji podielio Ti vječni pokoj, plemenita dušo!

Diecezanske viesti. Presvj. dr. I. Glavina podielio je dne 29. i 30. julija t. g. sv. redove bogoslovom gg. Josipu Bonkoviću i Justu Tamaro, te su već obojica odposlani u dušobrižništvo, i to prvi u Buzet a drugi u Umag.

Dne 29. julija t. g. podielio je presv. biskup malo redove gg. bogoslovom Angjelu Gini i Josipu Jurizza.

Mnogoč. g. Josip Cvitko, kurat, stupit će dne 1. septembra t. g. u stanjo mira.

Premještćeni su sliedeći dušobrižnici: Josip Bekar duh. pom. iz Doline u istom svojstvu k sv. Jakovu u Trstu; g. Dom. Bullo duh. pom. kod sv. Jakova u Trstu k Jezuitom u Trstu; g. Stjepan Dostradi duh. pom. kot Jezuitah ide u Miljo; g. Ivan Lupotina iz Miljah k sv. Jakovu u Trstu.

Dne 28. t. m. bio je u Trstu instaliran za župnika u Voprincu mnogoč. g. Mijo Laginja.

G. Sebastijan Morlato, franjevac bivše privremeno sekularizirani i poslan za II. duh. pom. u Miljo.

Otvoreni su natječaji: do 31. t. m. na mjesto jednog kanonika kod stalnog kaptola u Trstu; do 15. septembra t. g. na mjesta župnikah u Portulah, Truškah i kurata u Valmovrazi; do 30. septembra t. g. za izpražnjenu kuraciju u Kastelvenerl.

Zanimivo pismo. Pražka „Politik", zadarski „Narodni List" „Edinost" a po njih i mnogi drugi listovi donašaju vrlo zanimivo i poučno pismo talijanskog pisca i državnika Ruggera Bonghi, koji će biti i našim čitateljom poznat. On zauzimlje vrlo odlično mjesto u talijanskom saboru a oni življi, koji posižu za Trstom, Istrom, Gorickom, južnim Tirolom, a možda i za Dalmacijom, smatraju Bonghi-a kao vodju i apostola te pustolovne osnove. Pismo njegovo upravljeno je na jednog znanca u Istri, koji je za rodbinu i sirotčad žrtvah palih u bitci kod Dogali u Africi sakupljao prinose i Bonghi-u priposlao subranu svotu. Pismo to glasi:

„Štovani gospodine! Ja sam sabranih u Porodu i Bujah 425 lirah za siromašne obitelji padših kod Dogali junačkih vojnikah točno primio. Kao što su svo novce sabrano u tu svrhu, tako si je i sa ovo ratno ministarstvo pridržalo razdiobu. Stoga priposlao sam njemu tu svotu, koja dolazi iz mjestah, u kojih talijansko rušilačtvo nije zato manje živo, što još nisu dio države. Svjedočanstvo, koje nam Vi pošiljate, da stanovništvo onih mjestah s nama dieli radost i žalost, sigurno je zalog, da će jednoga dana — i taj neće biti više predaleko — oni, koje sada vežu ljubav, umjećem i mudrošću vladnih odušovljenjem i samosvješću narodah biti sjedinjeni u jednu državu. Primite itd. R. Bonghi."

Iz Dobrinja pišu nam 30. augusta o izlotu u slivanjsku špilju. Juučerašnji dan bio je za nas Dobrinjce jedan onih vredkih al svečanih, vodrih danah, koji neće tako lahko iz naše pamoti; molimo Vas dakle g. urednike, da iznesete na vidjelo sliedeće redke. — U 5. sata po prilici u jutro zagrmo mužari na ravnici kod zvonika a na obć. uredu i drugih kućah navijore se trobojnice. Nekoliko časakah zatim sadje se „Vrlja", na našu plavu kličemo klta gostovah a na čelu njim prosvjetli g. Dr. Dinko Vitezić. U njegovoj pratnji došli su iz Krka i gg. Dr. Fran Volarić zemaljski zastupnik i Dr. Mato Trinajstić, a njim došli u suret mjestni sakupljeni prvaci na veselom družbom Vrbničanah. Puk se jur bio sgrnuo na trgu a čim se ukaza naš Vitezić zaori sa svih stranah burni živio! — Neprodjo dugo, spuštala se u solilnaku drugu četa konjanikah a pred njom se vila muža trobojnica. Cieta mravlja preko solilnskog zaljeva protegnuc se dalje do mora put kamenit kraj.

Tuda došli pohvaniel u malo selce, Rudine, gdje su već čekali sakupljeni Omišljani. Odmoriv se tuto, kremulo se za kaj puškomet golom ravnicom put špilje. Krasan bio dan — sunca se širilo mirisa smilja i kuža — sve je to gostovo opajalo i svakomu se zrcalila na licu nepomućena radost. Unidje se u špilju kroz jedan put sred kamenog ravnino. Unišlo se najopreznije a svatko se takmio, da bude našemu prvaku što više na usluzi. Špilja ima 3, na nekoj način 4 razdjela. Liep je bio to prizor: ono titranje mnogobrojnih sviećah, a baklјami razsvjetljeni svodovi puni raznovrstnih nakapinah (stalagtita). Bilo unutri kojih 40—50 osobah. Na konou našla se tabla postavljena od riečkih alpinistah, u i naše društvo odlučilo motnut sličnu tablu sa imeni svih posjetiteljah. Taj posjet je izpao na obće zadovoljstvo u najboljem redu. Po tom se navratilo u Rudine na skupni objed. Tuto nazdravi prvi g. Ivan Pindulić omišaljski načelnik prosvjetlomu, na što zarodalo zdravice i govori kao što je već običajno. Po podne se takodjer nekoji navratili u špilju. Na 5 sata stali konji osedlani.

Tu se opet gromovito kličalo. Tada se veselo i vilovito odjurilo put Dobrinja. Uz put počasto nas Čižićari plemenitom kapljicom, na čemu se naš prvak zahvali izjaviv, da će i unapried raditi za potišteno kmoto i da se u svakoj potrebi izvole na njega obratit. Pod večer gruvali mužari a sav Dobrinj (osobito krasne Dobrinjke) izašao na trg. Kad se tu ukazali gosti nebilo konca uzklicim: živio Vitezić! Živili zastupnici! — Bilo veselo do u kasnu noć. Nam će za stalno ovaj dan ostat na dugo u sladkoj uspomeni — bit će nam primjerom uzorne sloge i krasne ljubavi svih otočanah.

Otrovana voda. U trščanskoj luci boravi već duljo vremena ruska vojna korveta „Strelok", koja se u malo godinah opetovno u ovu luku navratila. Prvih danah tekućega tjedna imala je biti korveta obskrbljena svježom vodom. Taj posao bijaše povjeren poduzetniku Eduardu Rocco, koji obskrbljuje velike parabrode i brodove u luci sa vodom.

Ladjica (barkaču) sa punimi bačvami bijahu jur pripravno, da odvedu vodu na korvetu. Netko — nezna se jošte da li sam poduzetnik ili tko drugi — očuti, da voda u bačvah neugodno zaudara. Stvar bijaše odmah oblasti prijavljena, koja je bačve konfiscirala, te sada iztražuje što je na stvari. Govori se obćenito, da je voda nekom kiselinom pomješana, te da se htjelo Ruse njom otrovati.

Doznajemo naknadno, da je zbilja ova voda otrovana, a što se je tim namjeravalo, pokazati će — bude li se htjelo — stroga i nepristrana iztraga. Novjoruemo, da će u tom nazrieti trščanski ultraliberalni listovi panslavističko maslo!

Obćinska sjednica u Pazinu obdržavana je polag pribočena programa dne 29. prošloga mjesoca. Sjednica bila je dosta važna ne samo za ovu obćinu nego i za cielu Istru, stoga ćemo ju drugi put obširno opisati. Danas spomenuti nam je samo nekoje točke. Odmah poslije pročitana zapisnika posliednje sjednice uzme riečzastupnik g. Bukovac te razloži kako obćinski načelnik malo mari za zaključke obćinskoga zastupstva i iztaknuv, da nije načelnik dosada nabavio slike Njegovoga Veličanstva za obćinsku dvoranu, kako je to bilo zaključeno, predlaže, da se načelniku g. Innocentu Fabris-u izrazi najskrajnije nepovjerenje i najvedi prezir. Zastupstvo je jednoglasno primilo taj predlog.

Na drugoj točki dnevnoga reda imalo se saslušati zastupstvo o zaključku glede uredovnoga jezika. Pritužili su se biti nekoji gradjani iz Pazina na zemaljsku juntu proti zaključku ovoga zastupstva radi uredovnoga hrvatskoga jezika. Junta, koja nelma kod toga ništa reći, predložila je to spise c. k. namjestništvu s molbom, da se taj zaključak uništi. Nu taj put je junta ostala praznih rukuh, jer je c. k. namjestništvo odposlalo cielu stvar c. k. kapetanatu u Pazin s nalogom, da se razvidi stvar. Ova oblast podnesla je svo spise obćini, da se saslaša zastupstvo. Nakon dobivenih raznasanjanjah od strane obćinskoga glavarstva dobi riečzastupnik g. Anton Ivić iz Gologorice, te u svojo ime i drugovah predlaže sliedeće:

Kao što smo sada čuli i kako je u obće poznato, naš zaključak primljen u sjednici 9. maja tek. godine glede uredovnoga jezika samo se dielomično izvršuje, jer ima obćinskih činovnikah, koji nepoznaju hrvatskoga jezika te nemogu u tom jeziku uredovati;

Uvaži daljo, da se talijanski nastavljeni spisi obćinarah ne samo primaju nego i rešavaju u istom jeziku;

Uvjeriv se nadalje, da se svi javni službeni oglasi i proglasi sastavljaju u hrvatskom i talijanskom jeziku za sva ona mjesta, gdje imade obćinarah obih narodnosti;

Vidiv naročito, da imade polag posliednjega pučkoga popisa pazinska obćina 14.407 stanovnikah, od kojih se 12.290 služi hrvatskim a samo 2117 talijanskim jezikom;

Uzev u obzir, da se u nijednoj skoro obćini zapadne Istre nepoštuju u tolikoj mjeri oba zemaljska jezika, kako se to sbiva u našoj obćini;

to podpisani saslušav pritužbu nekolicine pazinskih gradjanah proti zaključku ovoga slavnoga zastupstva glede uredovnoga jezika i želeć odstraniti svako nesporazumljenje u tom pogledu predlažu, da slavno obćinsko zastupstvo izvoli zaključiti:

I. Uredovni jezik za sve nutarnje i izvanjske poslove obćine Pazin u načelu je hrvatski. Tim ostaju netaknuta sva prava, koja po zakonu pripadaju jezikom ostalih narodnostih.

II. Nalaže se obćinskomu glavarstvu, da u svojem izvješću priobći slavnoj c. k. političkoj oblasti ovaj zaključak sa motivacijom u cielosti.

Ovaj predlog bi od zastupstva jednoglasno prihvaćen.

Zaključilo se nadalje, da se zamoli c. k. zemaljsko školsko vieće, da se uvede hrvatski kao naukovni jezik u pučkih školah u Gračišću i Pićnu. Podnešeno je izvješće o deputaciji, koja se je poklonila Njegovom Veličanstvu cesaru u Puli. Zastupstvo primiv na ugodno znanje to izvješće povikno triput: „živio cesar". Zaključilo se, da se nadoknade troškovi deputaciji. Tom prigodom popita jedan zastupnik načelnika, dali je istina što se govorka, da je on povukao iz obćinske blagajne za taj put 40 for. Načelnik odvrati, da je primio taj novac.

Zastupstvo iznenadjeno ovakvim postupkom i uvaživ, da ga ono nije izabralo u deputaciju, jednoglasno je tražilo, da načelnik taj novac povrati, na što se je on obvezao, da će 40 for. natrag dati u blagajnu.

Izabralo se je nakon toga nekoliko odborah, koji će biti na ruku obćinskoj upravi.

Kod 10. točke dnevnoga reda razpravljalo se o načinu kako se utjeruju obćinski zaostatci i tko jih utjeruje. Iz toga izvješća je sliedilo, da cielu obćinu Pazin zastupaju još uvjek naši protivnici odvjetnici dr. Costantini, dr. Mrach i dr. Massopust. Obćinska deputacija je bila učinila predlog, da jim se odkaže punomoć, te da se obćinskim prokuratorom imenuje odvjetnik dr. Dukić. Nu načelnik Fabris nije htio na to pristati. Zastupstvo odobrilo je posvema postupak obćinske deputacije te jednoglasno zaključilo, da se dosadanjim obćinskim prokuratorom odkaže punomoć, da se prokuratorom imenuje odvjetnik dr. Dukić, te naložilo obćinskoj deputaciji, da ovaj zaključak neodvlačno izvede.

Konačno razpravljano se i protrosno proračun za god. 1888. i još drugo stvari, o kojih ćemo još govoriti.

Uza sve to g. Innocent Fabris ima još toliko obraza ostati i nadalje načelnikom obćine Pazin. Valjda nerazumije ono, što mu je zastupstvo izreklo.

Iz Puljštine: Kako je poznato, Modulinci su zadobili svoju obćinsku upravu te su se obdržavali dne 14. t. m. u njihovom selu izbori za zastupnike uprave. Drago nam je, da su se odmah muški starali, da upotrebe vriemo, dokle ga je, te da si poboljšaju novoljno sadašnje stanjo. Bijaše nadjalja; gospodin župnik misio je rano oko 7 sati, da većina obćinstva neostane bez sv. mise. Već s oltara im reče, da se on neće mješati u izboro i tako učini. No, to nam se nečini odveć dobro, jer je on prva osoba sela u dušovnom smislu, te mu je dužnost dogovorit se s ljudi i napućivat ih na ovo, što je dobro. Neka mu dakle Bog blagoslovi trudo, od kojih se ploda nevidi. Žalostno je, da su se sad izbora nateznle dvie stranke: stara i mlada. U prvoj su koji imaju i kod svoje kuće šimo upravljat i dobri su za to, te bi i obćinom muški vladali; druga pako od onih, koji rieše, da će tim postati gospoda, dočim bi se podvrgli odgovornosti, koju nemogu na uljudan način ovrišivati. Da se dvie naprodno stranke natječu nije zlo nikakvo, jer je dobro takmiti se u naprodku radit za bolje naroda, ali u Modulinu nije toga trebalo.

Notreba nam niti spominjati, da je u ljubavi i slogi naš spas, pak za to i odsudjujemo svakoga, koji našu slogu ruši. Ako nebudemo mi Hrvati Istre složno radili kano udo jednog tiela i nebudemo li svi težili za istim ciljem, biti će slabo za nas i za ono, koji će nas sliediti. Slogu se je izčekivalo od svih Modulinah, jer su se još prvo dogovorili svi prvaci sela kako će učinit i koje će izabrat; kad ali nečisti stavi medju nje svoj rep i smuti jednoga, koji, htjede postati prosvjetlom „Conte Burela", koji zavode toliko ljudih, da postade druga stranka. Puk naš je priprost, te ga je lahko za nos voditi, a ljudi boz značaja i srca, slavohlepni ili bolje oholi, upotrebe to pak uzdižu sebe ponižujuć druge.

I naš „Premoklici", trsio se, da mlada stranka predobije, jer bi s njom još koji dan Pulu vidio i mnogo žmuljičah izpio. Čudno je i to, što su neki ljudi, naharni, provarili svoje i obće dobročince, bud kudeć starešine, bud mienjajuć listiće u rukama neznalicah. Žalimo sve ove stvari, jer dočim se moramo boriti sa narodnimi protivnici za narodna prava složno i u redu, imamo medju nami klicu smutnje, i nesloge koja ako pronikne, doniet će pogubnih plodovah.

Mnogi su nastojali, da dodju u obćinsku upravu, premda znadu i sami, da nisu za to i da ne bi obćini mogli ničim koristili.

Mnogi Modulinci, radili su i starali se, da budu upravitelji obćinski, dočim su najprvo slabi kuće-gospodari, a k tomu znade i malo dieto više nego li oni, što će reći obćina, kako treba vladati sobom i drugimi. Izbori su dakle u Modulinu izpali jednako za obadvie stranke, t. j. šest od jedne, šest od drugo. Kada si svih dvanajest iza-

boro predsjednika vidjet ćemo, koja li će stranka občinom upravljati.

Tuča u Istri. Posliednjom kišom, koja je ponešto nakvasila zemlju i ohladila zrak, palo je u više krajovih Istre tuče. U nekojih mjestih sudbenih kotarah poreškoga, piranskoga, rovinjskoga, koparskoga i volozkoga naniela je dostatno štete. Ono što je preostalo suši, hoće da sirotoj seljaku uništi strašna tuča. Bog nas očuvao te nevolje!"

Filoksera u Bertonigli. Političkoj oblasti u Poreču javljeno je iz občine Bertonigla (Vertoneglio), da se je u tamošnjih vinogradih pojavila mnogobrojno nesretna filoksera ili trsni ušenac. Oblast ta odredila je odmah, da se zabrani svaki izvoz trsja, biljinah, lišća itd. iz čitave porezne občine Bertonigla.

Madjarski vatrogasci na Rieci. Ne. 18 t. m. kada se je svetkovao rodjendan našega kralja, došli su nam u pohode vatrogasci, to jest deputacije svih madjarskih vatrogasačah došlo su prisustvovati kongresu, koji je bio ovdje držan 19. Nama je drago što su ta gospoda došla, jer su se bar na vlastite oči osvjedočili, da je entuzijazam riečki za gospodu Madjare posve izčeznuo.

Bilo je okolo 1500 vatrogasacah, koji nisu mogli jednim vlakom, zato su sav dan dolazili. Jedan put je pošno officijozno naočnik na kolodvor, da gostove pozdravi; došlo je i nešto puka, da vidi štogod, ali se nije u ništa mješao. „Eljena" riečkoga na kolodvoru nije bilo ni za lijek, premda su ga Madjari više puta izazivali, a glasba njim je vazda na ruku bila, da pokrije muklu onu tišinu.

Rieka, to jest glavne ulice bilo su dosta naklađene barjaci, koje je občina dielila, da se vješaju kud je koji htio, no privatni prozori bijahu skoro svi bez izuzetka bez ikakvog znaka, premda je „Bilancia" preporučala nakit i barjake. Osamdeset kolacah, nasadjenih kod pločnika na glavnih ulicah nosilo je nekoliko stotina barjakah, većinom riečkih bojah, zatim madjarskih, austrijskih, bolgljskih, i . . . . deset malih barjačićah hrvatskih, dá, i to bijaše po nalogu riečke občine, što se je svakomu činilo nemoguće, ali povod tomu bio je taj, što su se Madjari došlo deputacije iz Siska i Bolovara s barjaci; bili su i Ljubljančani, Puljani, Opatijci i jedan sam iz Zadra.

Vidoši Madjari, da dočak nije onakav kakvom su se nadali, zamrazilo njim se sve drugo, osobito kada su jih vodili spravat u kazarmu. Ovi Madjari bijahu odlučnji nego oni, koji bi navadno pohadjali Rieku. Bilo je mnimo među njima i grofovah, barunah, nastupnikah, velikih županah, i. t. d. pak njih vodili u kazarmu na prosparnjo!!

Nastanili su mnogo u konveduku kazarmu, u škole i u gimnazije, itd. Bijaše svih 1500, a gostionah nema ovdje za toliko ljudstvo, ktomu mali Riečani nisu se jako natjecali, da ponude sobe madjarskoj braći.

U subotu bio je ovdje blagdan sv. Stjepana, ugarskog kralja Toga dana blagoslovio se je na Školjiću barjak riečkih vatrogasacah. Krasan je bio pogled kada su iz Cecilinovoga marširali svi ovi vatrogasci u svečanoj paradi put Školjića. Naprod išla je glasba ali samo jedna, dočim nebi bilo za onoliku vojsku ni tri odviše. Sjajni klobuci (kacige), krasne uniforme blistalo se na suncu; ljudi većinom lepi i visoki; naši su Siščani i Bolovarci ponosno stupali pod krasnimi barjaci.

Na Školjiću služila se sveta misa, propovjed držao je svećenik jedan u madjarskom jeziku, a zatim je Opat Fiamin prodikao talijenski, poslije blagoslovio barljak. Kod ove zgode čulo se je nekoliko „Eljena" ali niti oni nobijahu domaći već pravi madjarski.

Kada su ovi ljudi po gradu prolazili ili u krčme itd. zalazili, riedko se je vidilo koga Riečana med njima; ako je tko bio, to bijaše vatrogasac ili koji od odbora zaj svetkovinu. Nu to je naravno, jer se braća med sobom ne razumiju. Naši Bolovarci i Siščani su se najbolje s domaćimi zabavljali, jer su se posve dobro razumjeli; to se nebi smjelo pisati u rieških novinah, premda to i sami novinari priznavaju.

Tužili se Madjari, da su mislili doći u Madjarsku pak da su našli Irodontu. Tako je gospodo draga, što ste sijali to sada žanjete.

Dne 22. agusta bio je odlazak papobrodom „Cattaro" za Mletke, ali jih je došlo pozdravit malo, jako malo ljudi i to većinom radnici. Ovi nisu baš došli, da ... pozdrave, jer nitko nije ni pisnuo, već su došli, da vide kako itdu Madjari opuhani. Madjari su pozdravljali načelnika no no Ricku; jedan je do dva puta viknuo „Eljen Fiume" no drugi pušći nisu mu se mogli odazvati.

Naši Okoličani, koji bijahu svjedoci dočeka Madjarah iz Albarsale nemogu niti pojmiti, kako i zašto je sve tako tiho prošlo. No oni neznaju, da riečko zastupstvo nije htjelo dozvoliti više od 3000 for. za sav trošak, a to je vrlo malena svota, da se probudi rieški entuzijazam za Madjare. Kod nas je svakomu poznato dobro, da boz novacah neima „Eljena". Drugi put još o tomu, a za sada, da sto mi zdravo.

Brajdar.

Iz Mošćenicah pišu nam 26. agusta: I ovdjo se je proslavio rodjendan Njeg. Veličanstva, našega premilostivoga cesara i kralja Frana Josipa što svečanijo. Isti dan bila je svečana svota misa za dvorbozi, kojoj prisustvovahu domaći občinski zastupnici, školska mladež, praćena svojim učiteljem, c. kr. financijalna straža i liep broj pobožnog puka, koji se pomoli Svevišnjemu za svoga predobrog vladara. Već ranim jutrom, dočim su zvonovi milozvučno zvonili, pucali su mužari.

Ovo godino se je na posobni način pjevala cesarska himna po školskoj mladeži uz pratnju orgulјah. Svatko mora priznati, da se naša školska mladež odlikuje pjevanjem, zašto ide hvala našemu gospodinu učitelju.

Proljoće je oblievalo dažjem, to nam se prikazivala oblina ljetina, all jullj nam je bio ne samo suh nego donio nesnosnijvu vrućinu, koja je trajala do potovice ovoga mjesoca.

Bogu hvala, da se je barem ovih dana dobro namočilo; ne daš bilo je i malo grašice. Žita je i u dobroj ljetini u naših stranah malo; pažulj je suša stisnula, turkinja je ista nesreća uništila, krumpira bit će malo, ulјike malo obećaju, voća u obće bilo je malo i smokve no usplјevaju a i luk i česan nisu baš dobro uspjeli. Grozdje bolje vamrodno a ovo će nas prisiliti valjda, da ga u budućo liošimo sumporom. Taj posao preporučujemo gg. svećenikom i učitelju, da navod poduče, kada i kako imado sumporiti i da ga uputo za nabavu dobra sumpora i dotičnog stroja.

Za mnogo stvari bilo bi nam bolje, kad bi se onaj tko je dužan za nas bolje zauzimao; tako n. pr. imamo lepod samoga našega grada živu vodu i to dobru i zdravu, ali put do nje je težak i grobonast a vrutak zanemaren. Kad bi se nato nešto potrošilo, imali bi i po najvećoj suši obilno dobro vodo, a žene bi ju brže i lagljo kući donašalo.

Dakako, ako se mi sami neganemo i za svoju korist ne pobrinemo, ostat će sve pri starom, jer se neće nitko tudji za nas starati. Treba da se mi složimo, dogovorimo i nešto od naše siromašćine doprinesemo za uredjenje vrutka, onda različnim pomoći kod višjih oblastih a tako i ne drugako domo štogod postići.

Na taj način moglo bi se i koješta drugo postići, all neomiljeno naboravili na onu našu: „Pomozi si sam, pomoći ću ti i ja" ili onu drugu da: „Bog da težaku ne ložaku".

„Dom i Svieto". Rovna i sa svoje solidnosti poznata akademijska knjižara Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch) u Zagrebu, izdavat će počam od septembra o. g. veliki hrvatski ilustrovani list. Po prospektu, koji je današnjem broju našeg lista priložen, uvidit će naši čitatelji, da će to sbilja biti list, kojim čemo se moći ponositi pred svietom. Obilnoću štiva i slikah i to baš biranih i lieph slikah, moći će se taj list takmiti sa najvidjenijimi listovi stranih narodah. A to je baš najglavniji razlog, s kojeg iskreno pozdravljamo nastojanje naše braće u kraljovini. Strani osobito njemački i talijanski listovi tako su se već uvriežili i ugnjezdili posvuda, da je sbilja bilo skrajnje vrieme, da se pokrene list sa tako lieplim i obširnim programom kao „Dom i Svieto". Suradnici listu bit će najpoznatiji hrvatski književnici, izmedju kojih imenujemo dr. Račkog, predsjednika jugoslavenske akademije, Iv. Tkalčića, člana jugoslavenske akademije, Radoslava Lopašića i Iv. pl. Kukuljevića hrvatsko povjestničare i mnoge druge, koji su djelomice nabrojeni u prospektu. Imena tih mužovah jamče nam, da će „Dom i Svieto" biti u svakom pogledu ono, što nam je dosada falilo, naime glasilo, koje će oko sebe sabrati sve poznate naše književnike, a uz to biti upravo svietski list.

Iz obćane zemlje. Nedavno dodjoh, g. uredniče, po poslu u Vidim (Udine), a odatle uputih se u nekoje sjeverne talijanske gradove. Kako me već poznate, nastojim doznati iz novinah kamogod dođjem za javno mnienje o važnijih dnevnijih pitanjih, a tako sam i u rečenih mjestih potražio i prorcščao najnovije časopise. —

Po gornjoj Italiji u obće a napose u Vidimu, čudom se čudili, kako je ono provrtljivo glasilo, koje se „Triestaricom" krsti, stalo nedavno uznemirivat Čehe i Slovence, gdjeć jih na najprostiji način, a s druge strane ta stara židovka stala se podlo ulagivat Talijanom, misleć, da će si tim načinom sebi i svojim gospodarom simpatije Talijanah pridobiti. „Il giornale d'Udine" od 15. agusta, osvrćuć se na to njezino piskaranje, kaže: da je politika, koju ona vodi, bodasta, kao što u istinu i jest, jer upravo ona za tim ide, kako da Austriji odtrgi dio najviernijeg joj pučanstva, na koji se i danas najviše carevina oslanja. „Triester Zeitung" vriedjajuć taj dio pučanstva valjda misli, da najbolje služi gospodaru, koji joj svakdašnji kruh dajo. Boz dvojbe taj šaronjački list patriotično bi djelo vršio, kada bi pustio na miru Čehe i Slovence, to pomnjivijo nad talijanskim novinstvom bdio, gdje bi svaki dan našao i opazio, kako isto neprestano na djelokupnost austrijsko monarhije napada i udara.

Imam pred sobom „Il Giornale d'Udine" od 15. i „Nazione" od 21. agusta, koja u Firenci izlazi; oba ta lista donose jedan list bivšega talijanskoga ministra Bonghia, s kojim se on zahvaljuje nespašenim iz Bujah i Poreča za 425 lirah, koje su oni sabrali i Bonghiu poslali, da jih među obitelji junakah, padših kod Dogali, razdieli. Bonghi je s tim darom istarskih talijanašah jako zadovoljan, to tješeć jih nada se, da će za kratko vrieme i oni biti pripojeni blaženomu talijanskom kraljevstvu, jer zna za hitrinu i opreznost talijanskih državnikah i za odušovljenje i probudjenu narodnu svieat. „Nazione" nastoji ublaziti onaj neugodni utisak, koji će Bonghiov list na vjerno podanike austrijskoga cesarstva učiniti, te misli, da je bivši talijanski državnik u Austriji, a napose kod nas, malo poznat, all se u tom ljuto vara, jer prijo nego li je Bonghi uvod napisao zloglasnoj Fambrievoj knjizi „Venezia Giulia", o kojoj je u cerovinskom vieću veleučeni g. dr. Dinko Vitezić prozborio, mi ga vrlo dobro poznavasmo kao državnika i književnika, a napose pako kao rovnoga zagovaratolja irredentizma u Italiji i van nje. ... Imao je osobito pravo pisao knjižicu „Ros Tridentinae", kad je ustvrdio, da su u talijanskoj kraljevini počamši od prvog ministra pa do najzadnjeg papučara svi irredentisti.

Dosta je slušat njihovo razgovore, čitat njihove novine i knjige, koje svietlo ugledaju, kao što n. pr.: „Gli eredi dell'Oriente" od prof. Brumattia, da se osvjedočite o gornjoj tvrdnji i oni, koji poput Tome neće da vjeruju, dok sami vlastitom rukom ne opipaju.

Pak će još uzprkos ovim dokazom stara „trščanska grlošina" i unapried vriedjat svomu caru i kralju odano i vjerno Čehe i Slovence, koji su svojer branili, kao što i danas brane sebe i austrijsku carevinu od prekomorskih neopravdanih poklepah? Nekako se badava: da onomu, koga će Bog da podopsu, uzmo najprije pamet.

Zrakoplov. Iz Pariza javljaju žicom, da je kapetanu Renardu ipak napokon pošlo za rukom izumjeti zrakoplov, koji se dade upravljati. Sad samo treba čekati, da se ta viest obistini, jer je dosada već često javljano o sličnih izumih, koji su rodovito ostajali — skromne želje.

Nesreća na željeznici u Americi. Amerikanske novine pripovjedaju o strašnoj nesreći, koja se je dogodila na željeznici blizu vodopada Niagare u sjevernoj Americi. O tomu pišu iz Newyorka: Zabavni vlak, komu se je dogodila nesreća, sastojao je od dvie lokomotive i 16 vagonah, a kretnuo je prošlo srieđe iz Bloomingtona, glavnoga grada okružja Mac Lean u državi Illinois prema niagarskim slapovom. Vlak vozio je više od 900 putnikah, od kojih su mnogi zaglavili. Vlak prolazio je kroz prairijske krajeve, gdje su bukanli u zadnje vrieme mnogobrojni požari. Most, na kom se je dogodila nesreća, bio je najobičnija drvena gradnja. Vodja lokomotive opazio je doduše da most gori, ali nije bio više u stanju da vlak zadrži. Dio vlaka sretno je prošao most, našto se je ovaj provalio. Druga lokomotiva i više kolah survaše se u bezdno. Nekoja pako kola upališe se, no uspjelo im je ipak ugušiti vatru. Veći dio putnikah, koji se nalažahu na kolima, koja se survaše s mosta, našao je u Niagari svoju smrt na najužasniji način. Poslije nađjene su glavo, ruke i noge, koje su bilo odtrgane od tiela. Nekomu čovjeku poginuše na očigled žena i dvoje djece, pa se je i sam odmah zatim ubio hitcem iz samokresa. Užasno bijaše jaukanje i vikanje za pomoć unesrećenih. Što dvadeset i devet ranjenih tako je opasno bolostno, da jih nije moguće prenieti ni u bolnice, već su primorani da ostanu u sgradah postajo na Niagari. Mnogi od ranjenikah neće preboljeti ranah, a već je do 200 težko ranjenih ostavilo mjesto nesreće, te su prenešeni u razne bolnice u okoliščnih gradovih. Ukupni broj mrtvih i težko ranjenih iznaša 412, nebrojeći ovamo lako ranjene i ozliedjene, koji se njegaju u privatnih kućah. Više nema sumnje, da su se prigodom nesreće sbilo kradje i graboži na unesrećenih putnicih. Ima jih koji tvrde, da je nesreća nastala uslied toga, što se je vlak spuznuo s tračnicah, dočim to najvećom odlučnošću pobija ravnateljstvo željeznice. Vatra se je na mostu porodila po svoj prilici u noći, a prouzročili su ju željeznički stražari, koji su nogdje u blizini palili vatru. Oni se dodiše izgovaraju, ali je sasvim moguće, da su iskre od naložene vatre doprle do mjesta. Povjerenstvo, koje je još isti dan izašlano na lice mjesta ustanovilo je, da je most bio dobar, čvrst i u stanju bar da nosi svaki teret. Ravnateljstvo željeznice da je krivo, što nije razdielilo taj vlak na dva, jer je bilo suviše putnikah, i velika krivnja leži na makinisti, što nije u blizini mosta umanjio brzinu, pak bi mu tako bilo mnogo lakše zaustaviti vlak, kad bi bio opazio da most gori.

Neuku nauka.

Sigurno sredstvo proti hrdjanju čavala. Nepogodam vremena izloženi čavli, zabiti na ljestvah na prostom sraku, dadu se uzčuvati od hrdje, ako se prije porabe zažare i umah zatim u lanene uljo bace.

* * *

Izvrstno ljepilo. Uzmi prženo sadro i umješaj ju u tekućinu, sastojeću iz jednog dielа gummi arabicum i tri diela vodo, mješajuć ju dok se dobro nesgustne. Ovako prirodjeno liepilo možeš uporabiti tako za porculanske, kao i za metalne predmete.

IZKAZ

za **Dolenčev** spomenik.

Nadalje priposlaše sliedeća gg.:

Andrej Žbona Trst	fr.	5.—
Anton Šorli, kavanar Trst .	„	5.—
Pobratim u Trstu	„	5.—
Fordo Mahorčič Nakle . .	„	3.—
Luka Sarazin Trst	„	2.—
M. L. Vepriuac	„	1.—
J. Zulijan Trst-Kolonja . .	„	1.—
Josip Fon Bolec	„	1.—
Fran Ilinda Lošinj	„	—.40
Barkovljanski rodoljubi . .	„	10.—
Fran Hron, veletržac i veleposjednik u Ljubljani . . .	„	10.—
Dr. A. Gregorčič Gorica . .	„	4.—
Simon Matejčič, župnik Pazin	„	2.—
R. Jelušič, župnik u Borsečn	„	2.—
Jakov Kirac, Medulin kod Pula	„	2.—
Čitati dohodak veselice Čitalnice u Bistrici na Notranjs.	„	8.08
Fran Bachman, liečnik u II. Bistrici	„	5.—
A. Žnidaršič, trgovac na Premu	„	1.—
I. Žnidaršič, posjednik u Bitinji	„	1.—
Jak. Žnidaršič Prem . . .	„	2.—
Gospa M. Hodnikova, posjednica u II. Bistrici . . .	„	1.—
Po zadnjem izkazu	„	790.—
Ukupno . .	for.	862.08

Zahvaljujuć se na primljenih milodarih, proporuča se za daljnje prinose.

U Trstu, 28. agusta 1887.

A. Truden, blagajnik.

Dopisnica uprave.

Od 24. do 31. prošloga mjesca agusta priposlaše nam predplatu sliedeću:

P. n. gg. J. S. Frančiči, Kučeli do 30. junija 1888. (Vi nam još dugujete za drugu polovicu godine 86. i za tekuću godinu). — F. M. Trst za 3. mi četvrt „ 87. — M. Z. i J. Z. Pomer za g. 86. — A. Ž. Kršćan za pol g. 87. — V. M. Sv. Lovreč od P. za 87. — J. S. Predloka za 2. t. g. 87. — M. D. Zvonečaj vol g. 87. — I. S. Gradina (Oprtalj) za g. 87. — J. K. Skadanj za 3. t. 87.

Dopisnica uredničtva

Razna gg. dopisnike molimo, da se ustrpe za sram dana, moradosmo bo radi preobilna gradiva izpustiti konac podlistka, nekoje dopise i viesti, što bljuše sve dotiskano.

Lutrijski brojevi

dne 27. agusta.

Trst	52	22	11	37	82
Linc	17	54	31	80	79
Buda	58	49	75	42	12
Innsbruck	75	76	89	80	74

dne 31. agusta.

Prag	74	57	84	70	59
Lavov	45	62	7	27	11
Hermannstadt	20	77	20	80	10

Javna zahvala.

Podpisani zahvaljuju se u ime cele rodbine najsrdačnije mnogočastnomu svećenstvu, gg. c. kr. činovnikom, občinskim poglavarom, učiteljstvu, i u obće celomu narodu občine Dubašnice i Omišlja, koji su nezaboravnog njim brata, dotično ujca popa

Nikolu Iliića,

župnika dubašljanskoga do hladnoga groba sprovoli. Bog im svim stostruko platio!

Omišalj dne 20. agusta 1887.

U ime žalujuće rodbine:

Vinko Ilić, c. k. prigledník, brat. — **Pop Niko Grego**, duh. pomoć. neljak.

Slovanska čitalnica u Trstu

javlja štovanoj gg. članovom,

da se je družtvo 24. agusta t. g.

preselilo

u svoje novo prostorije **via della Posa br. I, I. kat** (blizu „Hôtel Europa").

U Trstu, 25. agusta 1887.

ODBOR.

Neka gospodja, pitnć o dra. Isorne elixiru za živce, koje medju ostalim i štovani gospodine Moram Vam javiti, da je Vaš elixir izvrstan, te neću propustiti svakomu slvčano bolestnomu najtoplije preporučiti. Čutim se odvaljujem i zadovoljnjem jer su mu ove žalosti i mučnos i prošle. Gospodja Gärtner, Oberhausen, Rgh. Düsseldorf.

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst za sidr n) na oloni i pri staklenice 2 for., cela for. 350. prostruka jako f 6.50 nč. u svih lekarnah, te u centrali lekarnika dr Hodik r i Comp. Hannoveru, nadalje kod B. Saravala i Prendinija u Trstu.

Na novo odprto!

Fotografični atelier

E. SAMBO

Rottmeyer-ja naslednik

Ulica Sti. Martiri št. 5

na novo opravljen in povečan, odprt jo od 21. avgusta t. l.

V zvezi z njim je **heliografičen zavod** za **Fotolitografijo, Alpertypijo** in **Fotocinkotipijo.** Veliki in elegantni prostori, posebon dohod za okvipažo in vozove, koji se imajo fotografirati.

Sprejema se vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. ure popoldne pri vsakem vremenu. Cene jako nizke. 2—3

Poslano.

Postavno zavarovani elegantni

BLOCK-KOLEDARJI

so ogtasi se sprejemajo za roklamo trgovskih tvrdk itd. na ledolovanju.

Cena veliko manjša

kakor splošna.

Pobliže in uzorci na zahtevanje zastonj in franko.

Annoncen-Expedition MORIZ STERN, Wien, Wollzeile 24.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani.

narejena in sostavljena po mojem navodu, ima nedvomljiv uspeh in zdravilne lastnosti v vseh slučajih želodčeve obolelosti, kakor tudi pri zlati žili.

Dr. E. pl. vitez STOECKL,
c. kr. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec za Kranjsko.

Izdelovalcu pošilja je v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·36** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v tekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Roki in Bradamante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu gonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novem-Fradu Tamburlini, v Visinadi Patelli, v Poreču Candusio, v Bujih Bonetti in v večini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 33—50.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkensona** popolnoma in stalno. Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum
13 Braunschweig. 28—52

SKLADIŠTE

crkvenih stvarih

Marije Cosulich i Adele Demarchi

nasliednice Katerine Garnea

Trst, Via nuova br. 1.

Pošiljko su carino prosto. 10-9

BRZA I SIGURNA POMOĆ

za 15—2

bolesti žudca i nezdravo postiedice.

OBRANA ZDRAVLJA

ovisi gotovo o **zadarunju i pospješenju prob**are, jer ova je **glavna podloga ozdravlju**, ta **kolikoletnom toli dugovanom dobrostanju.** Najbolji **domaći lek** za uredbi probavu, primjerenje cirkuliranje krvi i odstranitli neudravo dnevno krvi just vod olavnu poznati i obljubljeni

DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM.

Priredjen je od **najboljih, tiečnjih najkrepkijih sdelonikah**; lekarno se osobito kano **izgurna pomoć kod neuredne probave,** kod **zaripavanja, nadimanja, bljuvanja,** kod bolestih u **želudcu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu,** kod **navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih,** kod **bolesti u krvoti, hipohondrije i melanholije** (sulleni slabe probavoj) on okrivljuje svu djelatnost **probare.** Čisti **kre** to dobiva **bolestno tjelo** iznova **sitlu i zdravlje.** Usilled ove izvratne vinatitosti, postao je **zigurnim ljudeti domaći lek** a radi toga svuda je poznat.

I staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tlaudo pohvalnih pisamah, lahko svaki pročitn. Šalje se na **frankirana pisma** na sve strane **na povzede iznosa.**

OPOMENA.

Da se ljubezne prsvri, upozorujem svakoga, da je svaka staklenica „dra. ROSA životnog balzama" po meni prirejena i u znakom kaselom omotu, na koj pod strance napis i ime prirediteljn balzam je ljubezne ok crnomi očiti, tl. Fregnor, Prag Smichow, njemačkom, češkom, morljarskom i francezkom je lin lim, i prodaje lale na zakonitom — više ostavnom — zaključnom znamkom pravitelstva.

PRAVI

Dra. Rosa životni balzam

dobiva se samo

u glavnom skladištu

B. FRAGNERA

Ljekarna ok crnom orlu,

Prag, br. 205-3.

I u Trstu u sliedećih ljekarnah:

G. Fornaschi, Ed. pl. Lettenburg, P. Prendini, Giov. Skopczynski, Ant. Smitna i Karlo Zanetti.

Sve ljekarne i vedo trgovine na materijalnom rabom u Austro-Ugarskoj imadu skladište toga Životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobije kroz tisuću zahvalnih pisama priznato

PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,

sigurno sredstvo proti upali, ranam i oteklini.

Upotrebljuje se, ako se znam pri upale ili otekline kod svakoga otekla crva u prsih i pazuhih, lavljanja, morske (crvne) kosti, reumatičnoga oka, kroničke upale u koljenih, rukah i ledjih; proti potu nogah; kod znojenih nogah, proti tekućim ranam na nogah i u obće na svakom mjestu tiela, vratnoj natekliui itd.

Sve upale, natekline, otvorine ili oči u kratkom zadobiju; gdje je pako ognojena, tu se ista balzam nav sumd box svako bolj, te izliedi u najkraće vrieme.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč

Opomena!

Jer se prazko univerzalno ma lo od više stranah pa vrpi, upozorujem svakoga, da se ista po pravom prepliaju samo kod mene prirudjuju, te je samo ovaka pravo, ako zute kutijice, u vojih je marka napunjeno, imadu nauk za uporabu na crljenoj hartiji, tiskan u slovei jezikah, a zamoku u sinjem kartonu, koji nosi predstojeću zaštitnu znamku.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazno se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur zgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. n. v.

Razpis dražbe.

Oddaje se po javnej dražbi popravljanje poddružne cerkve S. Valentina v Černomkalu, cenjeno na 340 for. a. v.

Dražba vršila se bo v Černomkalu na 6. septembra ob 10. uri predpoludne.

Od povzetnika se bo zahtevala kavcija od 10%. Natančnejše pogoje, kakor nadalje i proračun, pozveda se pri župnijskom uradu v Predloki.

Za oskrbništvo poddružne cerkve sv. Valentina v Černomkalu.

V Predloki na 18. avgusta 1887.

(1—3) **Josip Sancin.**

Najboljši

papir za cigarete

4—30 je pristni

LE HOUBLON

francezki fabrikat Cawleyer in Henryer v Parizu.

Svari se pred ponarejenjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje dri. J. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lippmann, profesori komije na dunajskem vseučilišču, radi njegova najboljše kakovosti, radi njegova čistota in sita, ker v njem ni nikake druge zdravju škodljive tvarine.

Pozor! Vsak naj pazi na zadnji podpis!

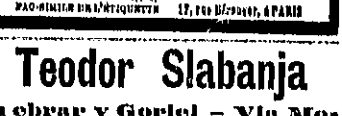

Providjen sa ovom znamkom je pravi prof. dr. Libora

Elixir za živce

kojim se ozdravlja sve živčana bolesti sigurno i podpuno, ma da su i nastarjele, osobito pako nastale usled iuluotnih grieha. Ozdravlja slabost, bljelotak, slabi glavobol, migrenu, jako kuenanje srca, bolesti želudačne, ter pospješuje probavu itd. Elixir za živce, sastavljen iz svjetskih znanih biljkah, priznane od svih autoritetah medicinskih — praža jamstvo za ozdravljenje spomenutih bolestih. Pobliže iz cirkulara, koji je pridodan svakoj staklenki. Cieua male staklenke f. 2 — velike 3.50, dvostruke f. 6.50 n. vr. u gotovom ili pouzećem. — U svih lekarnah je na prodaju. — Glavno skladište: Einh rn-Apotheke, Max Fanta, Prag, Altstädter Ring. — U Trstu u lekarnah B. Saraval «All'Amazzone Trionfante» i Prendini. — Na Ricol A. Mizzan. 26—0

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastope okončanja i oslabanja moške slabosti, poluelje, zgodo vodo, močanje postelje, puščanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, drobu in živcev. Tudi plameno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 26—52—104

C. Strootzol,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv.

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

0¼% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¼ " " " " " 11 "
3 " " " " " 30 "

Napoleoni:

0¼% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni.
2¼ " " " " " 3 mesi
3 " " " " " 6 "

Banco Giro:

Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Sallaburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite

di valori, divisa u incasso coupone e % provvig.

Anticipazioni

sopra Warrante in confanti, interesse da convenirsi.

Mediante apertura di credito a Londra o Parigi 4% provvig. per 3 mesi.

" Valori 5½% interesso annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete oro e d'argento banconote ecc. ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1886 26—48—35

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 425

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, " " " 35 38,
JANKE iz češljane vune sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putova ije, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjeća za gospodu i djecu

uz veoma nizku stalnu cienu

kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v PRAGI, Graben br. 10 novi, vis-à-vis gospeskoj ulici

Vanjske narudbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 23—50

Telefon br. 425

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarn. pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo)

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskara **Dolenc.**

Broj 36. U Trstu 8. septembra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč., ili u slučaju opotovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½ i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Naše sjedinjenje.

Iz Istre, na čast i kralja rodjendan.

II.

Ideji Gajeva ilirizma, kojim je hotio sjediniti Slovence, Hrvate i Srbe, oprli se ovi posliednji odmah s početka tako, da s njimi nebijaše dalnjega govora.

Kod Slovenacah, imenito u Štajerskoj, našla je ta ideja privržonikah, a glavni raprezentant njezin bio je bez dvojbe Stanko Vraz. Možda je nešto prenaglo išao. Poprimiće «ilirskoga» jezika u govoru i piemu zadavalo je potežkoćah, koje bi dakako većim dielom bilo već danas svladane, kao što su svladane potežkoće novih izrazah slovenskoga jezika.

Neki Slovenacah su se svakako u dobroj vjeri pobojali tih potežkoćah. Nekim pojedincem bile su te potežkoće sredstvom, da vojuju proti «ilirizmu». Bili su tu na svaki način prosti ono nesretno ruke, koja nadozvoljava, da se upoznamo kao rodjena braća, da se ujedinimo, ojačamo, usrećimo i zajednički život živimo. Ti neki pojedinci mogli su i neznati zadnje zlobne svrhe, za koju su radili; mogli su i na kojem drugom polju, napolitičnom, djelovati proti našemu ujedinjenju, pak tako i nehotice potognuti za sobom naroda i njegovih uplivnijih sinovah. I danas ima takovih pojedinacah, koji rade proti našemu ujedinjenju, bilo ono pod kojim mu drugo imenom. Nit ime nit potežkoće jezika nisu njim uzrokom, da se tobož nebi mogli ujediniti, nego oružjem, kojim vojuju proti ujedinjenju.

Kad bi se i htjelo — dato non concesso — narinuti hrvatski jezik, zar je taj za Slovence teži nego li njemački? A koliku praktičnu vriednost ima za nas njemački jezik? Zar nas koji ide službovat, trgovat, itd. u njemačke zemlje? Nije li nam zaslužba otvorena baš u naših zemljah i njim susednih?

Već prije dualizma odvrnuli su se bili Slovenci od «ilirizma», koji je za proglašenja dualizma (1867.) bio već i u Hrvatskoj posve prestao. Nije dakle dualizam odielio Slovence od Hrvatah. Nit dualizam nije uzrokom, već samo sredstvom, kojim se nastoji zapriečiti naše ujedinjenje, ili uzdržati nas razcieplkano.

On nam je mnogo škodio, on nam škodi, i još će, al i usanj mogli bi si bliže stojati jedan drugomu; a što je glavno, on nije takav, da se ga nebi dalo shodnim načinom riešiti.

Kad bi se 7 milijunah naroda, živućega u pradielih monarhije, koji ju čine volovlastju, medju sobom sporazumilo i zahtjevalo oživotvorenje svojih pravah, imenito svoje ujedinjenje, i radilo i u sadanjih okolnostih prema tomu, i nemirovalo dok to nebi doseglo, nebi njim se toga moglo odreći. Zadovoljilo bi njim se danas il sutra, u prvoj prilici.

Da bi iliraka ideja, koja je bila i u Istri glasnoga odjeka našla, bila prije prestala u Dalmaciji nego li u Hrvatskoj-Slavoniji, o tom se neda govoriti. U tih zemljah postupalo se je jednomjerno. Pače iz Dalmacije čuo se je prvi glas, na znanstvenom polju, proti ilirskomu imenu, kao nepravskomu, neznanstvenomu, nepovjestnomu za označenje onoga, što se je s ilirskom idejom htjelo. Bilo je to u vriome, kad se je bio ugušio svaki javni izražaj, svako javno mnienje, svaka razprava naroda o sebi i za sebe. A čim je prestao najposliedniji absolutizam, već nije bilo govora o ilirizmu nit medju Hrvati Hrvatske-Slavonije-Dalmacije.

Tad je mah prestala Jugoslavija, jugoslavenizam, što nebijaše ništa drugo nego li prijašnja Ilirija, ilirizam; koja je htjela kao i Ilirija obuhvatiti Slovence, Hrvate, Srbe; uz koju su pak i opet slabo ili nikako pristali Slovenci i Srbi.

Glas domoljubah u Hrvatskoj-Slavoniji-Dalmaciji, zatajivših svoje ime u govoru, u knjigah, u novinah, u zavodih, ustanovah, u svem, i zamjenivših ga sa jugoslavskim, slaboga je ili nikakva odziva našao kod bratjo na iztoku i zapadu, koji su se i nadalje svojimi specifičnimi imeni nazivali.

U samoj Hrvatskoj-Slavoniji imala je jugoslavska ideja protivnikah; protivnikah no samo proti imenu, nego i proti stvari, proti ideji. Oni isti, koji su proti ilirskoj ideji kao takovoj bili, bili su takodjer proti ideji jugoslavskoj, kao takovoj; bili su i jesu i proti ideji hrvatskoj, kao takovoj; jesu proti našemu ujedinjenju, bilo pod kojim mu drago imenom, a tim i proti našoj sreći — nu to nebijahu nit nisu bolji sinovi naroda, a još manje narod sam.

Hrvatska ideja nije ništa drugo nego shodno označena ilirska i jugoslavska ideja. Njoj se ni gledom na ime nemože razboriti, ništa prigovoriti. Ona je kao takova u tisuće i više godišnjoj povjesti utemoljena. Ona ima povjestni temelj, koj nemogu nit narodi nit itko drugi uništiti.

Osvjedočeni o nuždi našega ujedinjenja, možemo to ujedinjenje zahtjevati pod kojim mu drago imenom na temelju prirodnoga prava; zahtjevati naše ujedinjenje pod imenom Hrvatska, možemo no samo na temelju prirodnoga, nego i na temelju povjestnoga. Prirodno pravo, utemoljeno još u povjesti, uvakako je jače, nego samo prirodno.

U Europi se toliko države neustrajaju koliko uskrisuju. I naše ujedinjenje bi se lakše uskrisilo nego ustrojilo, a uskrisiti se može samo pod imenom Hrvatska. Ta Hrvatska iztekla se je odmah na početku najnovijega ustavnoga života. I prem se je začetnike njezine proganjalo, zatvaralo; prem je radinje i krv tekla; prem se je poradi nje sabore razpuštalo i nove, umjetnimi sredstvi i načini stvorene, sazivalo, ona je ipak sve to dalje i dublje korjene zahvaćala, ona je zadobila svojih sljedbenikah u Hrvatskoj-Slavoniji, u Dalmaciji-Istri, u slovenskih zemljah, pa u novije vriome i u samoj Bosni-Hercegovini. Kuda je doprla i gdje je pravo shvaćena bila, tamo se je i uhvatila.

Proti njoj nemože razborito nit prijatelj nit neprijatelj, nit domorodac nit inorodac, nit domaćin nit tudjin. Začetnici njezini, ako i su od onih, koji se zovu Hrvati, želo isto tako dobro Slovencem i Srbom kao i Hrvatom. Pod zastavom hrvatskoga prava žele oni, da se zaokupe Slovenci, Hrvati i Srbi, puščajuć svakomu na volju i slobodu, da se zove Slovenac, Hrvat ili Srb, nedirajuć u svetinju nit jezika nit vjere nikomu.

Ono, što imaju i za čim teže, želo, da si svi troji medju sobom razdiele. Proti njoj mogu biti samo neprijatelji našega blagostanja. Proti njoj je sva uredba naša.

DOPISI.

Iz Buzeta koncem augusta 1887. Neima više vremena glasa iz ove občine, pak ovo naj, da Vam što šta javimo, i da se nesrdite, da smo se poslije sjajne pobjede u sladki san zaljuljali. Nije tomu dugo doniela je poročka „babu" odavle dopis, u kojem je poznati piskar medju ostalim i sliedeće kazao: „vedremo la nuova amministrazione comunale" čim je hotio reći, da će paziti na rad sadašnje občinske uprave. Mi se nidijega suda nebojimo, jer rado naši upravitelji marljivo, točno i poštено oko boljka ove zapuščene občine.

PODLISTAK.

Petar Dorčić [1])

(Konac).

Dne 29. junija 1871. bude svečano uštaliran. Duhovnu oblast kod uštalacije njegove zastupao je najpouzdaniji mu prijatelj, kanonik krčki, Mato Volarić, a svjetovnu oblast c. kr. politički komesar Premuda. Dan njegove uštalacije bio je svečan za cjelokupni narod, a žalostan bila je to gotova smrt.

Ako je pokojnik revan bio u vršenju svoje službe kao župe-upravitelj, to je sada podvostručenimi silami radio, da mu župa čim ljepše procvate. Prvu brigu obratio je hramovom božjim, koje je nastojao što bolje ukrasiti. Osobitu pažnju posvetio je poljepšanju i ukrasenju hodočastne crkve Bl. D. Marije-Goričke, u kojoj je i čitao mladu misu; pak još bi bio zaista mnogo za nju učinio, da ga je samo za kratko nemila smrt poštedila.

Njegovoj brižljivosti i maru ima se zahvaliti, da su sada crkvena zemljišta dobro obradjena i plodonosna, kao takodjer i one župne nadarbine, koje je od predšastnikah svojih primio puste i neobdelane, a šume u Dragi baščanskoj do zemlje posjećene. Kako je bio racionalni gospodar, odgojio je župnoj nadarbini lepe šumice, koje će vremenom baščanskim župnikom biti uharne.

Svoju brigu posvetio je pokojnik imovini ladanjskog kaptola, pak da danas iz groba ustanu stari glagoljaši, čudom bi se tomu zadivili.

Čim su na pokojnika izrodi i šnronjci jače navaljivali, tim ga je narod većma ljubio i štovao. Tako bje g. 1870. većinom glasovah izabran zastupnikom lošinjskog kotara za poreški sabor, gdje je sa pročastnim kanonikon Štorkom i pok. Spinčićem radio, koliko su mu to dopuštalo njegove sile i okolnosti.

Pokojnik nije za ničim tako težio, kao za tim, da doživi onaj sretan dan, kad će naš narod biti sam gospodar sebi i ravnopravan sa drugimi narodnostmi. Često je govorio, da tko će biti Hrvatom u Istri, valja da bude pripravan na svaku žrtvu, jer Hrvatom u Istri nečvatu ruže nigdje. Njemu nije dao Bog doživjeti ono, za čim je težio, ali nam je ostavio primjer žarkog rodoljublja i čelik-značaja, poput stanca kamena, neprodobiv u borbi za naša narodna prava. Kano hrabar vojnik vodio je ljuti boj sa našimi dušmani, osavši vjeri i narodu svomu vjeran do posliednjeg časa života.

Dičnomu i velozaslužnomu našem dr. Dinku Vitezića te pokojniku; biti će do vieka zahvalni pomorci baščanski, jer da nije njih dvojica providnost božja nadahnula, nebi bili nikada Baščani do žudjene i dugo očekivano novo luko došli. Boraveć na saboru u Poreču upozna se on sa tadašnjim c. kr. namjestnikom bar. Pinom, koji je takodjer bio zastupnikom sa saboru.

Tom je prilikom vrućo pokojnik preporučivao rečenom dostojanstveniku nuždu nove luke. Pak to je jamačno mnogo pomoglo, jer čim je bar. Pino dobio listnicu ministra trgovine, votiralo je car. vieće potrebitu svotu za gradnju luke. Kad je dični starina Dinko njemu ove vrlo ugodne riječi saobćio, bio mu je to jedan od najugodnijih časovah života.

I izvan krčko biskupije bio je pokojnik dobro pažen, to ga primjerice imenova konsistorijalcem biskupija senjsko-modruška.

Kako je bio dobar poznavalac glagoljice, radio je mnogo na spomenikih u crkvi sv. Lucije sa dr. Račkijem, Črnčićem i drugimi, da ga se može valjano pročitati i protumačiti.

Njegova kuća ako priprosta i mala (jer župnog stana neima), bila je uvjek otvorena svakomu, a osobito sretan bijaše kad bi k njemu došla koja ugledna glava iz šire naše domovine.

Da se u Baški ukorjoni što boljo hrvaština, zasnova uz priponoć gosp. P. Čubranića i bivšeg m u tada duh. pomoćnika gosp. M. Mrakovčića narodnu čitaonicu, kojoj osta vjeran član sve do smrti.

Od preporoda naše knjige pa sve do smrti nije propustio, da si nebi nabavio tako rekuć svaku knjigu, to bi se u duši radovao videć, kako brzim i stalnim korakom napreduje hrvatska knjiga.

Da se i poznije potomstvo okoristi njegovom knjižnicom, polazeći god. 1879. u vječni grad Rim, učini prije polazka oporuku, u kojoj narodi, da se sve njegove knjige imaju dati za utemoljenje plovanske knjižnice. U jednom pako kodicilu ostavio je glavnicu od 4000 for. za štipendije djakom svoga roda.

Za svoga života trsio se mnogo za naobrazbu svojih notjakah, a sretan je bio, kad bi se uvjerio, da ga sliedom sliedo. Minulo godine vrlo ga razžalosti prerana smrt milog mu notjaka P. Bonifačića, svršenog filozofa, te mu taj udarac prepošteno dušu razvilio a stalno i smrt pospješio.

Ako i nije bio pokojnik čovjek svjetskog glasa, ipak će nepristrana povjest kazati krasnu o njem reči, a neprotjerana je, ako uztrdimo, da kad bi imali više Volarićevih nasliednikah, bila bi nam zaista i domovina sretnija. Medju takovo može se punim pravom ubrojiti i pokojnika Petra Dorčića, komu neka bude trajna uspomena medju nami, a duša mu uživala svietlost božju!

[1]) Vidi br. 31.

Bilo je tomu negdje prije izbora kadno se naši protivnici nesramiše javno kazati. „venghino pure ad agire noi comuno e sentiranno il gusto noi! odierno stato dello cose in cui ossc si trova“ t. j. neka dodju drugi upravitolji pak će jur skusiti što će reći upravljati sa občinom, koja je u najvećem neredu. Hoćete li veće drzovitosti od čovjeka, koji tako govori a inače je odobravao i podpomagao bivšu upravu? No njegova grožnja nebijaše beztemeljna. Doznajemo naime, da g. Clarici ništa nemari za nalogo sadašnje uprave, kojimi mu bijaše ustanovljeno, da vrati for. 176 i 13½ nvč. koje je utjerao i u svoj žep spravio.

Nadalje dugujo isti gospodin za lov for. 200, za koje je molila občinska uprava kotarsku oblast, da ga oksekvira, jer taj novac pripada občini, al reć bi, da imado i u Kopru po kojeg prijatelja, koji sakriva njegovo grdno grieho. Zli jezici kažu, da kad bi on bio Klarić mjesto Clarici, da se nebi s njim toliko obzira imalo, .

Jur Vam bijaše javljeno, da g. Clarici dugujo občini for. 1520 i 62 nvč. glede kojih je novo zastupstvo odabralo u sjednici od 7 julija posobni odbor, da sprovidi za taj novac, koj bijaše izdan od Clarici-a proti svakomu pravu i zakonu.

Čudimo se, da ga slavne oblasti nepriselo, da već jednom položi račun o njegovoj upravi, pak da povrati ono, što občini dugujo ili da se ga tuži i kazni. Al dá, tu nam dolazi na pamet opet onaj Clarici mjesto Klarić.

Isti gospodin ulovio je u mrežu i naše podobćine svojim predlogom i savjetom o diobi občinskog posjeda. Savjetujuć občinare na diobu zemljišta, učinio si je plan kako će jednom kad ga se načelništva svrgnemo, ono koji se budu dielili, kao odvjetnik zastupati. Osnova ta pošla mu je za rukom, jer on danas zbilja pravdaše brani i zastupa.

Kad su ono posjednici livadah pod Buzotom utok podnieli, da bi Sovinjska podobćina sazidla mlinski jaz kod Mirjere pod Sovinjak, koji bijaše podignut proti naertu, tada je Clarici kao načelnik branio i zagovarao buzotske občinare, a sad radi kao mažikarta za Sovinjčane!

On je postavio kao načelnik modjašo na jednom komadu zemljišća pod Černicom i taj upeljno kao vlastnike Jakova Bužana, koji je primio na račun svojeg diela občinske zemlje u Černici. Taj komad zemlje htjeli su pod silu posjesti neki Dominik Flego i braća mu iz Černice, nu to njim je zabranio Clarici motuv modjašo dokle je njihovo i upeljav Jakova Bužana u posjed. Bužan je kasnije prodao to zemljište Ivanu Korvi, no Flego mu nedozvoli da mirno uživa taj posjed, radi čega tužio ga Korva na sudu. Pak što mislite, tko brani sada Flega? Nitko drugi nego pisar Clarici!

Tako je radio u Movražu i drugdje plotuć svuda jednomu puku mrežu il zamku, u koju se je ulovio, a sada ga on kao od vjetnik (!?) brani. U nekojih stranah nije došlo do diobe, a negdje niti se nedade dieliti, al je tpak puk smutio te on radi kao odvjetnik proti svojim vlastitim osnovam!

Mi bi upozorili sl. sud u Buzotu na takovo nepodobštine, jer nije zaisto niti njemu na čast, da kojekakvi piskari puk smućuju, buno i gulo otvarajuć širom vrata nepotrebnim pravdam i nepozvanim pravdašem.

Mi imademo ješte obilna materijala proti bivšoj upravi, a osobito „dičnomu“ Clarici-u, nu nećemo, da Vam tim odviše na jednom dosadnjujemo znajuć, da želite po mogućnosti i ostalim dopisnikom zadovoljiti. Ostaviti ćemo dakle koješta za drugi put, a za sada, da sto nam, g. urednike, zdravo i veselo.

Iz Čubašnice, koncem augusta 1887. Ima 20 dana, da tuguje i plače župa Bašćanska za svojim ljubljenim pastirom, a evo isto nesreće, koja zatiče nas Dubnjane, te svi plačemo i jadikujemo za svojim nezaboravnim pastirom, velečt. popom Nikom Ilić-om, koji usnu u Gospodinu na Rokovo.

O Rokovo, Rokovo! Pred dvie ili tri godine na Rokovo pokosi nam nemila smrt velečt. župnika Ant. Spinčića, dekana Kastavskoga, odričešita zatočnika naših pravah i zastupnika na poročkom saboru, a ovo godine istog dana smrt nam pokosi uzor-svećenika i vrla rodoljuba, popa Nika Ilić-a. O Rokovo! kao da si se rad bile na nas!

Naš pop Niko rodi se 27. febrara 1828. u Omišlju od čestitih kmetskih roditeljah. Još bijaše dakle u mužovnoj dobi, a u zdravlju krepak i vedar. Škole polazio je na riečkoj gimnaziji u vrieme, kad o našem jeziku nije se niti znalo da obstoji. Pripovidao nam često, da su se mučili i mađjarštinom. Sedmi pako i osmi razred izuči u Senju uviek dobrim uspjehom.

Iza svršenih srednjih školah pošao Niko u goričko sjemenište, gdje izuči tri godine, a četvrtu u Tratu, gdje bijaše vođjen za svećenika 2. febrara 1851.

Čim svrši bogoslovje, dobre uspomene pokojni biskup Bozanić odasla mladoga i još nedokusna Nika u Norezino, kao kapelana, mjesto za onako mlada mučno, ali on svojom revnošću i neumornim radom nadvlada sve potežkoće i puku u kratko vrieme tako omili, da se još i sada pohvalno njega spominje. Iz Norezine bi premješten u Orlec, gdje proboravi nekoliko godinah, pa god. 1861. Niko bijaše odredjen za upravitelja župe u Dubašnici, mjesto u ono doba i odviše teško, ali upravo njegove vrline i njegova blaga i krotka ćud bijaše za to shodna i prikladna. U Dubašnici bijaše odušovljeno od puka primljen, što ga odmah osokoli i poče neumorno skrbiti se za povjerenu mu stado uzornim izgledom, neutrudljivim djelovanjem i vatrenom rječju punih 26 godinah.

Za točno i potanko opisati njegove vrline, njegovo dušobrižničko djelovanje u našoj župi, htjelo bi se vještije pero, a mi domo samo iz daleka štogod o tom natuknuti.

Kakav je bio naš obće ljubljeni Niko, dostatno bijaše pogledati mu u lice, te si odmah uvidio njegovu miroljubivost, krotkost i poniznost. Tko ga prvi put vidio, i s njim se porazgovorio, požeko bi, da i opet čim prije dodje s njimi u dodticaj i razgovor.

Što da rečemo o točnosti i revnosti u svojem zvanju, o prvršivanju svojih dužnostih?

On nije žalio nikad truda, u svako doba pripravan bijaše na uslugu svojem stadu, osobito kad je bilo providjati na svetotajstvi umirajuće, kojo je znao riedkom blagosti tješiti i pripraviti na prelaz s ovo suzno dolino u bolji život.

Riječ božja tekla je iz njegovih usttijuh jezgrovita i popularna tako, da su ju djeca mogla okoristiti njegovim naukom. Svaku i najmanju mahnu, koju bi uvidio kod svojeg stada, nebi ju propustio, a da ju odmah nepokara i nepopravi.

Naš nezaboravni pop Niko stekao si izvanredno štovanje i ljubav u svojoj župi, što se najbolje posvjedočilo pri njegovoj smrti, jer netom se je prosuo glas o njegovoj smrti, puk vas ostao razoviljen i zapanjen, kao da bi grom iz vedra neba pao, pa svi, kažomo svi, udarilo u plač vapeć i pitajuć jedan drugoga: aluno! što je istina, da je naš dobri plovan umro! To se još bolje vidjelo pri njegovom sprovodu, kamo je dotrčalo malo i veliko, staro i mlado, premda je župa na daleko razprsnena, da učestvuje i moli Boga za plemenitu dušu svoga nezaboravnoga pastira. Toliko naroda pri sprovodu nit se vidjelo, nit će se viditi u našoj župi. Srdce se od kamena pri onom žalostnom prizoru. moralo ganuti i oko orositi, i u istinu, nebijaše onđje duše, koja nije zaplakala. Silna povorka puka sprovela ga u njegovo rodno mjesto Omišalj i nosilo ga do 40 mužovah, premda dva sata hoda.

Nezaboravni je pop Niko srdačno ljubio svoj narod, tako, da su kod svakog narodnog naprodka ili poljedo, njegovo milo oči izkazivalo radost i veselje.

Nijedna žrtva nebijaše mu prevelika, kad se je radilo o narodnom probitku ili o narodnoj časti.

U kratko: naš pop Niko bijaše čestit svećenik, vatren rodoljub, dobar i krotak, revan, razborit i miroljubiv prijatelj puka. Koji ga je poblize poznavao i s njim obćio, nobi mu bio mogao nit najmanju pogrješku spočitnuti.

Razoviljeno vapiju za Tobom nezaboravni župniče, Tvoje zapuščene ovčice, mnogobrojni prijatelji i štovatelji, a svi se skupa Bogu mole, da bi Ti podielio pokoj vječni!

Pogled po svietu.

Trst, dne 7. septembra.

Austro-Ugarska: Carevinsko vieće imalo bi se sastati negdje početkom oktobra. U tom zasjedanju riešiti će se još porez na slador i nekoje druge vladine osnove manje važnosti. Delegacije sastati će se mjeseca novembra.

Česi u Šleziji kane tužiti ministra prosvjete dr. Gautscha na državno sudište, jer je uništio ustavom zajamčeno pravo, protiveći se da prezume slavensku gimnaziju u Opavi na državne troškove.

Ministarstvo rata sklopilo je sa tvornicami pogodbu, usljed koje imaju se izraditi najdalje za tri godine puške opotovnjače, koliko jih treba za stalne čete.

U Češkoj vrije još uvjek u narodu proti ministru prosjeto. Imalo se držati u kraljevini više taborah, nu vlada je nekoje zabranila, a druge razpustila čim su počeli oštrije razpravljati.

Dalmatinski autonomuši silno su pokunjeni što nebijaše u Splitu potvrdjen izbor njihovoga vodje u občinsko zastupstvo, dra. Bojamonti-a. U dekretu, kojim je uništen njegov izbor, navadja se, da pošto nije Bojamonti položio računah o svojoj upravi kao bivši načelnik, prem je bio od vlade više puta na to pozvan, stoga nemože niti zastupati občinu kao občinski zastupnik.

Hrvatski sabor sastao se dne 1. t. m. u glavnom gradu Zagrebu. U kraljevskom pismu navadjaju se pojedine zakonske osnove, koje će imati da razpravi novi sabor, koji se sastaje za prvi put na petgodišnje zasjedanje. Predsjednikom bijaše izabran bivši predsjednik Mirko Hrvat a podpredsjednici Gjurgjević i Franciski. Sabor se je podielio u pet odsjekah, koji su imali izpitati pojedine izbore. Po izvješću tih odsjekah odobreni su svi izbori osim onoga u sv. Nedelji, gdje bijaše nezakonito izabran vladin kandidat, i u Senju, gdje bijaše izabran kandidat stranke prava g. Folnegović. Izbori u Ozlju, Novom, Djakovu, itd., proti kojim bijahu podnešeni utoci, biti će po izvješću dotičnih odsjekah odobreni. U posliednjoj sjednici birao je sabor pojedine odbore, kojim će se izručiti na pretres sav budući saborski rad.

Srbija: Srbsko ministarstvo izpitalo je prošlo suboto pojedine predloge, koji će doći na razpravu u predstojećoj narodnoj skupščini. Govorilo se, da je bio nakanio podnieti ostavku ministar financijah radi neke odluke kasacijonalnoga sudišta, nu da se je predomislio, te da će o tom podnieti izvješće skupštini. Srbska vlada predložiti će skupštini, da se umanji plaća svim činovnikom za 30 po sto.

Bugarska: Princu Koburgu pošlo je napokon za rukom sastaviti ministarstvo, u kojem je preuzeo predsjedničtvo bivši regent Stambulov. Sastav ministarstva, da je pospješio glas, da će vlasti pristati na to, da se pošaljo u Bugarsku ruski general kao upravitelj. Iz Sofije javljaju, da je vlada zaključila suprotstaviti se ruskomu generalu, te da bi ga dapače oružanom rukom dočekala. Princ Koburg zabranio je svako dopisivanje bugarskim častnikom sa izvanjskimi častnici.

Rusija: O sastanku ruskoga cara sa njemačkim carom Vilhelmom glasa se, da će slieditи 12 t. m. Nekoje novine pišu pako, da neće u obće niti doći do sastanka, a najmanje pako u Stetinu. Ruske novine pišu, da se Rusija neima pouzdati ni u prijateljstvo Austro-ugarske niti u ono Italije, jer da čine ove vlade ono što Bismark hoće, a da Bismark neželi dobra Rusiji, o tom da je osvjedočen svaki Rus.

Franceczka: Franceczki diplomatički krugovi, da su ohladnjeli napram bugarskomu pitanju. Oni su opozvali svoga agenta iz Sofije, da tim dadu Bugarom razumiti, kako bi se imali podvrgnuti tutorstvu Turske i Europe.

Italija: Talijanski zastupnici, koji su imali iz Beča u Pariz otputovati, da tamo sklope sa francezkimi zastupnici trgovački ugovor, upućeni, bi jahu, da odgode svoj odlazak. Francezke naime novine pišu, da neima nade, da bi došlo do mala do povoljna ugovora izmedju Francezke i Italije.

Njemačka: Njemačke službene novine pišu, da će Njemačka i nadalje nastojati, da se uzdrži europejski mir i to na temelju berlinskoga ugovora. Ako Bugarska nastoji, da taj mir naruši, tad njoj Njemačka nemože ostati sklona. Princ Koburg kao i bivši knez Aleksander, da su narušili ugovore, na kojih se temelji obstanak Bugarske.

ISTRI

XVI.

— Ašče zabudu tebe Istrije,
zabvena budi desnica mon.
Po psal. 136.

Stoliskih dola bujno zelenilo,
Arkádijá sa travnim rudinama,
Ponojska Tempe s'svojim milotama,
Auzonskog noba čarno plavetnilo...

Sve to mu nekad mladca uznosilo:
Vrelànom srcu podajalo plama,
Zadaralo ga svojim divotama
Neboeskom slašću čuvstva mu plienilo.

Al draži još su, Istro, tvoji sadi,
Oglavci travni, cviće mirisavo,
Zeloni luzi, loznі vinogradi
I ovo nebo nad tobome plavo — — —
Stog na tvom krilu kad me samrt roči
Preniti kraju, žeđnu sklopit' oči! —

A. K.

Franina i Jurina.

Fr. Dragi ti, da bi rekal, kako su se razumeli istarski Talijančići s ročkimi Ungarozi?

Jur. Lepo, ter ročki Ungarezi znaju za potrebu i talijanski, a istarski Talijančići znaju pitat fist al pit i hrvatski.

* * *

Fr. Ma su se pak morali po sukraboljsku težko razumet ročki Ungarezi z brati, ki su prišli s Pošti.

Jur. Aj nisu ne, ter su jih za ruku poljali va kazarmu spat, a kada j' čovek lačan al žejan, more i na moti pitat.

Fr. Tako ja, tako.

* * *

Fr. Ma ča bi reć, da „babin“ Marko onako trdo muči kada ga tršćanske talijanske gazeti onako porušaju i kloftaju?

Jur. Zač zna, da kada bi počel mešat, da bi mu još jače pod nosom zasmrdelo.

Fr. Tako će bit smrada, ja.

Jur. Joh nobi mučal ne, da ni blatan.

Razgovor

moj Jurom i Ivanom, poli bačvanske lokve na Viežnjančini:

Juro Hvaljen Isus, kume Ive!

Iva. Vazda tako budi. Si je napojia da, a tužno blago kada dojde doma će bit nazad žedno kako i prvo.

Jur. Pravo je pravo, pati tužno blago glad i žeju.

Iv. A bormo pati čovik, blago i sve ča je pod suncon.

Jur. Ča mališ, će li škodit suša i grozje kako i turkinje.

Iv. Da bi tako no; na mistih je već bilo počelo lišće odpadat, kako se je i turkinja zvrnula na zemlju prez klina ali tulca.

Jur. Nisi li ča čuja od gospodo poročko, kako to plaćat ovo lito grozje.

Iv. Štia sam na jednoj talijanskoj gazeti, da to plaćati toran po 0, a plantadelu po 3 fiorine.

Jur. A la kosmato njim dušo, ki će njim ga dati po ta prcij.

Iv. Nijedan ki je pamotan, ma to bonj gospoda glodat, da grozje još conijo kupo, ako bude samo moguće.

Jur. Ma povij mi kumo, ča će roć, da poročka „baba“ nič nepiše, ča je tukalo našu Višnjansku gospodu, krnjcle i šaranjake?

Iv. Ča neznaš, da je bia ječmik jist i va hladu ložat niki „babin“ prijatelj iz Višnjana, za ono, ča je bia odsujen prije sedan lit, i potlo je bia po dva puta talijanaški prožontant.

Jur. Pak kako je to izašlo sada na svitlo?

Iv. Ha, izašlo je po onoj našoj starinskoj, da klin klina izbija.

Jur. Ma da si je' bia obria bradu kada je hodia u Pulu prosvitloga cesara gracu pitat.

Iv. Ter ni imâ brade, nego barbin.

Jur. Da, da barbin je ogulia u nadi, da će mu u Puli bolje pasat.

Iv. Dragi ti, tornajmo mi rajo na prvi naš pogovor.

Jur. Imaš pravo; 'sam to hotia pitat, da ča će roć, da se naši poglavari nimre ako ćemo mesto čisto vodo pit smradnu ili nikakovu, ter gospoda imaju vodo va štornah a mi kmoti pijmo i kuhajmo od onud kadno blago gazi i blati. Za to noboli gospodu glava.

Jur. Tako vidim, da ćemo si morat sami pomoć.

Iv. Vero ja, ako ćemo vodu imot i pit čistu.

Jur. Čuj, kumo Ive, još ovu zač je vero prava.

Iv. Daj hitro zač mi je poć.

Jur. Niki dan mi je povida Juraševič Stipe, da je došа z vaporom s Trsta va Poreč, pak je pošа va doganu, da nikšta platî. Tu je pustio na stolu svoju mošnjicu ali takujin sa 25 florinî. Pasa vau i sa malo se domisli, da mu je ostala va dogano mošnjica. Vratî se nazad i zapita svoju mošnjicu. Tu mu rekli, da je munjon ali pripit.

Iv. Ala, grdobe od svita!

Jur. Ej, ali naš Stipe noda se znallpit voć pita svoje i oni mu dali lipo mošnjicu, samo su zadržali 1 florin i 50 šoldi.

Iv. A zač su mu zoli ta florin i šoldo?

Jur. Borme brato pitaj lipo u Poreču famanen va dogani pak će ti povidat.

Iv. Uh, da čovik smi zabuštimat!

Različite viesti.

Imenovanja. U području financijalnoga ravnateljstva za Primorje bijahu imenovani kod c. kr. poreznih uredah sliedeći činovnici: por. blagajnici: Bigatto Fran za Buzet; Bombig Anton za Krk; Sossich Edvard za Boleo. Kontrolori: Hočevar Ivan za Ajdovščinu, Borri Zoilo za Tržič; Ban Ivan za Motovun; Bonussi Frano za Buzet; Kavčič Josip za Cirkno i Subič Grgur za Boleo. Porezni pristavi: Bastianutti Mato za Pazin; Pavan Josip za Piran; Volčič Ivan za Pulu i Ramot Hinko za Pazin.

Vjenčali se. Naš prijatelj i čestit mladi Hrvat rodom iz Pučišća na otoku Braču, I. Petar Baturić vjenčao se dne 31. agusta t. g. sa krasnom gospodičnom Madalenom Mladinco. Naše najsrdačnije čestitke novovjenčanim!

Iz Veprinca piša nam, da su tamo dne 31. agusta t. g. vrlo svečano dočekali novoga župnika, veleč. g. Mihovila Laginju, koga je dopratila krasna kita prijateljah i štovateljah. Čim su se pokazalo kočije, u kojih se nalazio g. župnik sa pratnjom, zazvonilo zvonovi i zatutnjelo mužari.

Novi župnik bijaše pozdravljen uzhićeno od mnogobrojno sakupljena puka, a nagovorili ga veleč. gg. Župan i Ivanić, kojim se je na dočeku i ljubavi izkazanoj mu, najtoplije zahvalio.

Čekamo, da nam koj od tamošnjih prijateljah pobliže dočck i ulaz novoga župnika u Veprincu opiše.

Odsuđen. Iz Pazina piša nam, da je nedavno bio kod tamošnjega kotarskoga suda odsuđjon na globu od 5 for. i na troškove parnice jedan od glavnih stupovah pićanskih Talijanašah, g. F. Lupetina.

Pićanski učitelj g. A. Nežić bio je naime zatvorio u školi sina rođenoga Lupetine radi neposluha a otac djeteta, koji netrpi i onako g. učitelja, opsovao ga je tako, da bijaše učitelj prisiljen tužiti ga radi uvriede poštenja. Tako je došlo do razprave i do odsuda g. Lupetine. Čekamo pobliže o tom viesti u poročkoj „babi“.

Občinski izbori u Motovunu započeti će — kako nam od tamo javljaju — dne 19. septembra a trajati će 5 danah.

Narodni naši protivnici poduzimlju sva moguća, da izvanjski puk smuto i provare, nu mi se čvrsto nadamo, da njim je sav napor uzaludan, te da njim neće ovaj put niti započeta graduja cesto pomoći. U budućem broju svratiti ćemo se opet na te vrlo važne izbore.

Iz Rieke piše nam 6. t. m. U ovih stranah klatarlo se ovih danah veliki morski pas, koga napokon ulovišе u tunori kod „Vosa“ blizu Kraljevice. Morska nemam mjerila je 5 motarah duljino a težila 1500 kg. U utrobi našli ostanakah čovječjeg tiela t. j. lubanju i goljenice. Išlo ga silu ljudi glodati, al prem se pladalo 10 novč. za ulaznino, isto nije — mislimo — gospodar sakupio toliko, da si napiati kvar što mu ga ta grdoba učinila na mrožî.

Javljajuć Vam otu malleu, dostavljam Vam i drugu ovoću novost. Parobrodom „Cattaro“, koji je bio onomadno odvco „milu braću“ Madjare put bajne Vonecije — došlo ovih prošlih danah na Rieku do tridoset Talijanah, da pohode „sladku braću“ Riečane. (Čini se, da su Riečani svačija braća!). Prem ih bijaše malo, i prem su se zadržali na Rieci samo jedan dan — dočekašе ih (kako javlja „Bilancin“) sjajno i oduševljeno. — Kod bankota da se je nazdravljalo Italiji i Hungarji!! Držali su govori lstično čestito kako su „Ungaresi“ padali za talijansku slobodu *); u obće pilo se u ime sloge i bratimstva Madjarske i Italije! U tom je smislu govorio Mocenin, urednik „Fiume Lipoka“. Ala, su se Talijani sami morali tomu smijat od svrha!

Parobrodarsko društvo „Švorljuga i drugovi“ darovalo je za popravak kapele sv. Roka u Voloskom for. 20, na čemu se sl. društvu dotični odbor lipo zahvaljuje.

Iz Pazina piše nam početkom septembra. Koncem prošloga mjeseca ostavio je naše „Srodišće“ poglavitî gospodin Eduard pl. Kuhačević, pristav kod ovdašnjeg c. kr. kotarskog suda, pošav na svoje novo mjesto kao kotarski sudac k braći našoj u Podgrad. Gospodin taj služio je ovdje punih sedam godinah, te si je svojim svlastnim, uljudnim i nepristranim postupanjem stekao svoobće priznanje i štovanje. Došav amo, nije — premda hrvatskog porieklu, a kao sin činovnika komu otac rano umre, u talijanskom Kopru, talijanski uzgojen — nimalo poznavao našega hrvatskog jezika, nemajuć niti prilike u mladosti svojoj, da se ga nauči, premac je to vrude želio — radi čega se je plaso ovih rodakah često i to žalostnim sromom tužio. Nu uviđiv ovdje odmah, da bez znanja hrvatskog jezika nemože nikako težko i važne dužnosti uzvišenog svanja sudničkog ađušno vršiti, osvjedočio, da je sudac radi puka, a ne obratno, poče svojski učiti naš jezik, te ga u kratko vrieme tako nauči, da mu je sada u govoru i pismu posvema vješt. Eto, koliko može neumoran rad i ozbiljna volja! Budući se je mogao pl. K. bez tumača razgovarati sa našim pukom, a poznat kao veoma vrstan, pravjazan i nepristran sudac, koji će svaki čas svakomu ljubav i uslugu učiniti, te se neće nitko čuditi ako kažemo, da je naš puk upravnjega najvolio, u njega se najvećma uzdao, kod njega htio proslušan biti, i s njim posla imati. Sa svih stranah ne samo našeg, nego i drugih kotarah, dolazili bi danomice mnogi pitat ga savjeta i pomoći. Ured njegov bijaše vazda okoljen našim pukom. Koliko pravdah je zaprečio, koliko nepriatoljah pomirio, kolikim savjetom pomogao, to znade čitava srednja Istra! S kratka, pl. Kuh. uzor činovnik ponašao se ovdje kao pravi prijatelj puka.

Kao dieto katoličke crkve učio je vazda, da se dade Bogu božje a caru carevo. On i čestita mu obitelj bijahu gotovo prvi u našem Srodišću, koji su ne samo riečima izpovjedali svoju vieru, nego ju takodjer i činom posvjedočivali, to tako svima prednjačili krasnim svojim primjerom u vršenju krš. dužnostih.

Al kao što imade svaki čestit i valjan čovjek neprijateljah i protivnikah, tako jih je imao i dični naš pl. K., koji su ga ružnim načinom ornili i klovotali na nadsudnom mjestu. On, premda težko uvriedjen, videć kako nekoji njegovo najboljo nakano zlo i krivo tumače, nije im vraćao šilo za ognjilo, nego uzdajuć se u Boga, da svako djelo mora na vidjelo, mirnom je dušom čekao, da napokon, ako i kasno, istina pobjedi, te svlada laž i klevetu, što se je barem djelomice sbilo.

Pa kao što će nam pl. Kuhačević ostati nezaboravnim, tako želimo vruće, da bi mu se vriedan nasljednik u našem „Srodišću“ našao. Našoj braći u Podgradu čestitamo, baš od srdca, te se u veliko radujemo, što su dobili toli svestna i nepristrana sudca, koji drži visoko zastavu pravde i zakona. Ilobri Bog dao, da se opet s njim ovdje sastanemo!

Omišaljska špilja. U posliednjem broju opisao Vam je, g. urednike, netko vjerno i točno posjet „Slivanjsko špilje“ a ja mislim, da ću ugoditi cienjenim čitateljem „Naše Sloge“ budem li tu kracnu špilju u kratko, koliko mi budu sile dopuščale, opisao. — Prije svoga valja mi kazati, da ju Omišljani zovu „Slivanjska“. Nalazi se na sjevero-iztočnoj strani otoka, odaljena po prilici jedan sat od Omišlja, sat i pol od Dobrinja, četvrt sata od mora, a puškomet od sela Rudini, na pustom krasu, gdje osim magriča i kuša drugo nerasto. Promotriv okolicu, nebi ni u snu pomislio, da upravo tu krije zemaljska utroba toliku krasotu u sebi. Kud se okrenoš gola, pusta, malko uzvisita ravan, kakvih desetak, potnajst motarah nad morskim površjem. Tko nije nigda u njoj bio, mogao bi proći i uz nju i povrh njc, te ju nebi sasvim tim našao. Ždrilo ih ulaz gdje se treba spustiti, nešma ni 2 motra u promjeru, a dubok je kakva tri motra. Pogledaj doljo i mislit ćeš, da je to prosta jama, kakvih se češće na krasu nađe. Al ono, u jednom kutu to jamo malenog otvora, kroz koji se čovjek jedva potrbuške provući može. (Na dan iztota razširili su napred poslani tešaci otvor). Pošav nekolike motarah kose na dolje, dodješ u malen prostor, gdje se već izpravit možeš. Al oto prod tobom drugog malenog otvora, poput prozora, koj je njegda morao biti samo malena škulja, koju su kasnije dlitom povedali. Valja se opet uzdanuti i provući i kroz tu škulju, pak oto te u povodom sigastom prostoru. Na desnu opažaš polukrugli otvor, kao vrata nekakvo poć. Ajd srčano napred! Prigni se i polagano nizbrdice, pazeć, da ti po vlažnom sigastom tlu nepopuzne noga, spusti se niže. Sad si jedva u pravoj špilji. Razsvietli dobro taj prostor i oto krasnog prizora pred tobom! U kamenitu si salonu; — kud se okreneš samo sige. Tlo je žlebnato a svršuje u sredini sa dva do tri motra dubokim jarkom, u kojeg se cieli voda, a toga je na dnu ovoga blato. Taj so jarak protcže do konca špilje. — Pokrajni zidovi toga krasnoga salona izgledaju kao da su obloženi naboranimi zastori. Krov je divan. Vode i manje sige, raznog oblika, visoko iz njega, zadivljuju te — sve ti se prilinja kao valovito more. Dvie veličanstvene kolone, kojih bi imala dvojica šta obujmiti, spuštaju se svaka sa svoje strane od krova do tla. Idući napred treba da dodješ do jarka, i tu valja da se dobro zaskočiš, pazeć da nepadeš u nutra. (Nam nije trebalo onaj dan skakati, jer smo imali poproko dasko.) Prodji zatim među dvie kolone i oto te u drugoj sobi, koja osobito obiluje na kolonah. Zagledaš li se u nje, predstavljaju ove razne kipove. Opet treba skočiti preko potoka (Mi smo i tu imali dasko) i sad ideš uzbrdo. Došav na vrh, pruža ti se osobito lipo vidik, i to tim više ako je i prvašnja soba razsvietljena. Nešto je tu baš teatralnoga — nešto takova, što se nedade opisati. S tog vrha spuštaš se opet niže u treću sobu. Ovdje treba, da dobro paziš kamo polažeš noge, jer vodi i manji stalagmiti po tlu, uz prilično strminu, proto ti, da se neprovališ. Tu ima najveć stalagmitah raznog oblika. Pošav napred, dodješ na prilično ravno tlo i oto te u četvrtoj sobi. Ovdje su kolonice strašno oštećene. Cieli komadi leže po tlu. Bit će sigurno tomu uzrok, što su je ljudi, kako nam Dr. Kubić pripovieda, u misli, da je to zlato, razbijali i nosili kući. Sad ideš nešto na više, krov se sve niže spušta, dok se napokon krov i tlo skupa sdruže i već naprod nemožaš — jer si na kraju.

Ovim kratkim opisom pokušao sam dati čitatolju samo mali pojam o našoj špilji, jer ovakve se stvari opisati težko dadu — vjo troba motriti. Pisac ovih redakah nije doduše drugih špiljah vidio do ove, nu po njegovu smjernu mnieju, nije ni ova među posliednjimi. Da ju je vriedno vidjeti, to će mi sva gospoda izletnici posvjedočiti. Druge pogibelji neima, osim da moraš dobro paziti kuda stupaš, da nepadneš. Da bi joj se samo tlo uredilo t. j. po mogućnosti poravnalo, tada bi ju mogao svatko obući. Lanjske su godine u njoj bili nekoji Riečani, kao što smo to našli na jednoj tabli na kraju zabilježeno. — Škoda što neimasmo sobom mjere, da ju izmjerimo, nu po pripovjedanju pokojnog mi prijatelja Bonifačića, duga je oko 70 m. široka 5—15 m. a isto tako i visoka. Zemljo nad njom bit će oko jednog motra dubljine.

Zanimivo bijaše motriti našeg starinu dičnog Vitezića, kako se uz sve to pogibelji vore po špilji. Oko podno stupismo svi veselim licem, što vidjesmo tako krasnu tvorbu majke prirode u zemaljskoj utrobi, na polje. Nije se zbilja čudit, što su si naši stari u svojoj fantaziji predstavljali to stanom podzemaljskih vilah. Ta lieplšeg stana nebi si mogle ni one izabrati!

Bodul

*) Medju timi bijaše valjda riečki Padarella ili papa Matković. Op. Ured.

Javne zahvale.

Prodajodniku „Slovansko čitalnice“ u Trstu, gosp. M. Poliću, stigle su sliedeće zahvalnice:

Veleštovani gospodine!

Povrativ se u svoju domovinu, prva mi je ugodna dužnost, da se zahvalim Vam kao prodajodniku za dočok Čeha i svoj gg. odbornikom za srdačan te iskren dočok i za svu požrtvovnost, koju ste nam izkazali priskrbiv nam stanove, gostoć i zabavljajuć nas. Oni časovi, kojc smo proživili u Vašem družtvu ostati će nam u zahvalnoj uspomeni. Ujedno Vas molim, da izvolite objaviti našu zahvalu u ime podpisanoga odbora u Vaših slavenskih časopisih svim Slavonom Trsta i okolice!

Preporučujuć Vam se, dubokim poštanjem

U Pragu 20. agusta 1887.

Odbor za izlet u Ljubljanu ltd.

V. Pitrle, tajnik. **J. U. dr R. Schmauss,** predsjednik.

Veleeienjeni gospodine!

Ugodna nam je dužnost izreći Vam imenom glavnoga odbora najiskrenju zahvalu na ljubnom dočeku česko brade i na svih brigah i svom trudu, koji je imao oko toga tamošnji odbor.

Moleć Vas, da ovu zahvalu prijavite p. n. članovom trščanskog odbora, bilježimo se osobitim poštanjem

U Ljubljani, 28. augusta 1887.

U ime odbora za dočok česko brade

Iv. Hribar, predsjednik. **Murnik,** podpredsjednik.

IZKAZ

za Dolenčev spomenik.

Nadalje priposlaše sliedeća gg.:

R. Dolenc vodja u Grme . .	fr.	10.—
Teodor Aničić Trst	„	10.—
Ljubo Medanić Bakar . . .	„	10.—
Braća Tomičić Volosko . .	„	10.—
Jakov Štrukelj iz Trobića . .	„	2.—
Ovotnić Lavoslav, pošt. činovnik u Boču	„	1.—
Po zadnjem izkazu	„	602.08
Ukupno . .	for.	005.08

Zahvaljujuć se na primljenih milodarih, proporuča se za daljnje prinose.

U Trstu, 7. septembra 1887.

A. Truden, blagajnik.

Lutrijski brojevi

dne 3. septembra.

Beč	85	40	71	8	56
Gradac	53	2	24	56	74
Temešwar	82	60	45	31	48

dne 7. septembra.

Brno	83	34	36	84	78
Innsbruck	20	68	43	80	45

Dopisnica uredničtva.

G. V. J. Rieka. Onako se nemože tiskati, jer su nekoji karakteri nenaravni i odviše mrzki. Čim dospijemo, pisati ćemo Vam privatno o tomu više. Ostalo izvolite poslati, da vidimo. Srdačan Vam odzdrav!

Br. 3258

Oglas dražbe.

Za 800 kub. motarah gradjevnoga materijala bukovine iz kastavske šume „Lisina“, osobito dobra za tanke piljenice. —

Izvoz je posve priklađen za željezničke postaje Matulje-Jurdani. —

Pismene ponudo (najmanje za 800 kub. mtr.) biljegovano sa 50 novč. uz 5% cieno, koju se misli ponuditi, primaju se do 22. septembra t. g.

Pobliže upute dajo podpisano glavarstvo obćine.

Kastav dne 6. septembra 1887.

Glavar: **Munić.** Šumarski upravitelj: **Donadini.**

Na novo odprto!

Fotografični atelier

E. SAMBO

Rottmeyer-ja naslednik

Ulica Sti. Martiri št. 5

na novo opravljen in povečan, odprt je od 21. avgusta t. l.

V zvezi ž njim je **hellografičen zavod** za **Fotolitografijo, Alpertypijo** in **Fotocinkotipijo.** Veliki in elegantni prostori, posebon dohod za okvipažo in vozove, koji so imajo fotografirati.

Sprejema se vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. ure popoldne pri vsakem vremenu. Cene jako nizko. 3—3

P. t. gospodarjem, čast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vsc-jamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Po naročilu visokega c. kr. ministerstva kmetijstva spisal

E. KRAMER,

ravnatelj ježelne kmetijske šole v Gorici.

Knjiga govori na kratko o vseh kmetijskih strokah s posebnim ozirom na kmetijske razmere na Kranjskem. Primorskem in spodnje Štajarskem, obsega 16 tiskovnih pol na modnem papirju ter ima 93 podob. Ker je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tak knjigo zdatno podporo, jej je cena samo 80 kr.

Dobiva se tudi v tiskarni Dolenc v Trstu in stane z poštnino vred 65; trdo vezana 75 kr

---

Dobiva se v vseh knjižarnah 13. nakladi, ravno izšla **medic. svetovalca**

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o nasledkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

15 Braunschweig. 17—26

KLINIKA za spolne in želodčeve bolesti, nastope okuženja i oslabenja možke slabosti, poluelje, žgečo vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, drobo in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi.

C. Strostzi,

specijalni zdravnik **Lindau am Bodensee**

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se ozdravljaju podpuno i sigurno sve želudčane i živčane bolesti, također ono, koje su se ustavljale svim liečničkim sredstvi, osobito pa kroniški katarh i slabost v želudcu i drobu, krč, slaba probava, slobol, jako kucanje srca, glavobol i dr. **Kapljice sv. Jakoba,** koje su sastavljene po navodu kaluđjera grčkoga **samostana »Astra« iz 22 najboljših zdravilnih bilj kah tokа,** koje su svaku za-se i dopan priznane kao zdravilna sredstva prva vrsti. Ovo sastavljanje jamči dakle za siguran uspjeh svih, kapljicah. — Cena 1 steklenke **80 nv.** 1 veliko steklenico **f. 1·20** prama poštnom ponudbi ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih ljekarnah.

Glavno skladište: M. Schulz, Hannover, Rosthauerstrasse 6, dalje u Trstu I. Suraval, »All'Amazone Trionfante« i Prendini. — Na Rieci A. Mizzan. 26—10

Želodčne bolezni ozdravi brzo in posvema

JERUZALEMSKI BALZAM

edini in nedosegljivi želodčni pijač.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim; paž ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrsten enako lek.

Večina raznih kapljic, izleckov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil veled svoje pripro ste sestave, odločno oživljujoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico predsesti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazujejo tudi so vsakim dnevom vedc pr šanja po njemu. Ta balsam bogat na dalajočih snovih kinečke robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljanje** ni **čiščenje,** je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvlanim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti najočjnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, slatenci in vsakoj bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 23—48

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišče v Trstu v lekarni *Marka Barasini* i *G. B. Ponti*, pa Reki v lekarni al Rudentorn, G. Gunniner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallson. 1—25

FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv.

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¾ » » » » » 8 »
3 » » » » » 30 »

Napoleoni:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3¼ » » » » » 3 mesi
2 » » » » » 6 »

Banco Giro:

Banconote 2% sopra qualunque somma.
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Harmannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite

di valori, divise e incasso coupons ½% provvig.

Antecipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.

Mediante apertura di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.

» Valori 6½% interesse annuo sino Fimporto di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia cartedi valore, monete o oro o d'argento bankonote ecc. ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1886 27—48—36

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani

se omagoši ozdravitev samo premoknému, marveč tudi najtrdovratnejšemu bolniku. Popolnoma pravici v čast imenoval jo je neki visokočastiti gospod duhovnik spravo roko Božjo, ker polnjša in ozdravlja najhujše bolezdine in najnevarnejši bolezni, ter odstrani, ako se rabi pravočasno, velike nasledke in prihrani tako marsikomu veliko bede in soiza.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·80** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucchio in Rodinis; v Dinjanu Roki in Bradamanteg; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu gonda in Lion; v Pazinu Lion; v Novem-Fradu Tamburlini, v Vidmadi Patelli, v Poreču Candusio, v Buji Bonetti in v večini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 31—50.

Podružnica

anglo-austrij. banke u Trstu

Novčani uložci

3 % god. kamatah na 6-dnevnim otika om
3½ » » » 30 » »

Napoleoni
kamate po pogodbi. 24—5

Eskomptira
po 2½% na svaku svotu.

Mjenice
na Beč, Prag, Pešta i Brno prosto troškovah.

Kupuje i prodaje
vriednosti, devize i compone uz ½% popustka.

Predujmljuje
na varante, zaloge i poliee terata u gotovom.

Kamate po pogodbi.

Na vriednosti po pogodbi.

Otvorenje kredita
u Londonu, Parizu i po drugih trgovi.

Popust po pogodbi.

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 429

1887. Pomladna sezona 1887.

Telefon br. 429

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, » » » 55 38,
JANKE iz čošljane vune sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putova ije, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečke for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vsakojake odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v PRAGI, Graben br. 19 novt, vis-à-vis gospeskoj ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 24—50

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Lekarna.

Trnkóczy,

zravan rotovža

v Ljubljani

na

velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj poznana najboljša in **svoja** zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o mnih **izborno skušanih** domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczy-jevih firm so: Na Dunaji dvo lin ena kamišna tovarna v Gradci (na Štajerskem) ena pa v **Ljubljani.** P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako le napravi: **Lekarna Trnkóczy** poleg rotovža **v Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh bolesnih v želodcu in so nepreklicljivo sredstvo zoper **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, kolike, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bilje sem, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, za čistilo in zoper zlatenico.** Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se tista izdelite MARIJACELJSKE kapljice dobivajo samo v lekarni TRNKOCZY-ja zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Schutzmarke)

(Glohč, je odločno najboljše zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnenje udov in kito-ič., malo časa če se rabi, pa mine popolnom trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo **»cvet zoper trganje** po dr. Mallého« z zraven stoječim znamenjem 1 steklenice 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski želiščni sirup kranjski.

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolečine i 1 steklenica **50** kr., 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup za **50** kr je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smela bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnulih udih, skažonem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za savoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje za štupa trganje po črevih, bacavke, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlju, glistah in vratnih boleznih. Ter odpravlja vse gnjuse, tudi vzdržuje konje debele, okrepča i iskrene.

Krave dalo mnogo dobrega mleka.

Zamotek zraven tu navedenim vred velja le 50 kr., 5 zamotk v **samo 2** gl.

Cvet za konje. Najboljše zmesilo za konje poznano pri prodaji sil. otekanji i kolen, kožnih bolezni, otrpnenji v boku, krči, kd. otekanji nog mehurjih in no vah. Izvjanji, v tanji zavitka napravi sučist nika kratka pri vseh vnanjih boleznih in bibah. Steklenica z zabilnim navodom vred stane le 1 gld. 5 steklenic z zabilnim navodom vred samo 4 gld.

Vsa ta naštetna zdravila se samo prava dobijo

v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani

zraven rotovža

in vsak dan s pošto razpošiljalo 12—9—12

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo).

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskara Dolenc.

Broj 37. U Trstu 15. septembra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administratoju „Naše Sloge“ Imo, prezimo i najbližu poštu valja točno oznaniti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljaka 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Naše sjedinjenje.

Iz Istre, na čast i hvalu kralja rodjendan.

III.

Razdielilo nas dvoje; dalo nas dvojim pod nadvlašću znajuć, da bi razdieljeni, složni bili prejaki svakojake naprilike; poljodjelstvo se nepospješuje, a uza sve to tjera na davke iz boka il iz oka, prodaju se kuće, kućišta i posjede i baca naroda na prosjačku palicu. U njoj se odsuđuje, sbacuje, u zatvore goni, u tamnicah muči svećenike, činovnike, odpisce, naučitelje, občinske načelnike, vijećnike, zastupnike, bez razlike zanimanja, koji nisu poćudni. U njoj manja oštrom proti skupu, skuplje stoji, a sve zlim postupkom draži, da se uzpinam i pojedincem jače pritiseno. U njoj obće u njoj, koju se samouprave mu, jih slavonskih samouprave, slobode, blagostanja, nego li u ikojoj drugoj; u njoj je tako, da ju zapadni susjedi u najnovije vrieme, pišuć o njoj, zovu stvarna . . . . . .»

U njoj, koja je naravsko središće svih naših zemaljah, koja bi imala pritezati drugo zemlje k sebi, koja jih je i pritezala dok je u njoj bar nešto boljega bilo, koja bijaše već od starih vremenah utočištem sunarodnikah iz Dalmacije-Istre, iz Bosne-Hercegovine, iz Kranjsko-Štajerske-Koruške-Goričke, sve ide za tim, kako da se čim više umanji njezinu privlačivu silu.

I to se činilo i čini se sve proračunano: u vrieme kad se je moralo nešto popustiti u drugoj poli, i za to, da se jih čim dalje od naravnoga središća drži.

DOPISI.

Promantura, početkom septembra 1887. Velika je nesreća snašla našu kršnu Promanturu. Na 29 prošloga agusta ugrabila nam je nemila smrt diku našu, Frana D' Eliu, kanonika-župnika našeg. Veliki je to gubitak ne samo za našu župu, nego i za svu Puljšćinu, a hrvatski narod u Istri gubi jednog od najboljih i najuztrajnijih svojih branitoljah. Pokojnik rodio se na Ricci dne 12. jenara g. 1808; zaredjen je bio 20. septembra g. 1834., a od pol vieka simo bio je skrban pastir župi Promanturskoj. U početku svog župnikovanja naišao je na mnogo potežkoće, odita neprijatoljstva, dapače i sam život bio mu je u pogibelji. Jednog dana navališe protivnici na njegov stan, htjedoše ga zapaliti — vrata bijahu već u plamenu! Nu tokom vremena, svojim značajem, ljubavju do naroda, komu bijaše posvetio svo svoje sile, osvoji si sva srdca.

Čim je došao u Promanturu, prva mu bila skrb, da ustroji školu, jer dakako u ono vrieme nebijaše nikakove u ovom mjestu. Izmedju svojih učenikah osobito volio i njegovao je one, koji se izticahu, dorim napredkom i željom do nauka. Ovakve je on slao na više nauke to postaše kasnije čestiti svećenici i branitelji hrvatske stvari u Istri. Onim pako, koje nemogaše zbog pomanjkanja sredstva poslati na više škole, pokaže pravu stazu, kojom mogu doći do poštene zaslužbe i izvan Promanture. Još pod staro dane, može se reći sve do svoje smrti, imao je svakog dana u svojoj sobi po troje, četvero djece, koju podučavaše.

U Promanturi, tom skrajnom rtu Istre, odieljen tako rekuć od ostalog svieta morem i brežuljci, nikad se nije u toj samoći zapustio. Njegov je duh uvjek radio; dosta je da razgledaš njegov muzej starinah, okamenjenina i morskih školjkah, tor bogatu knjižnicu, pak ćeš se osvjedočiti o njegovoj radinosti. Kadgod se došlo do njega u Promanturu, našlo se ga kako pomnjivo čisti starorimske novce, mrtvačke anfore, okamenjine raznih tjelesah i riedke morske školjke. Svakoj bi stvari dodno njezino pravo ime, znao bi ti kazati gdje je nadjena, protumačio bi ju sa strane historičke, naravoslovne ili umjetničke. Koji je pohodio njegov muzej, mogao se osvjedočiti, da imade tuj pravih riedkosti, kao n. pr. četveropreg rimski urezan na agati, dva rimska cara urezana u mramor, a to tako divno, da se moraš zadiviti starorimskoj umjetnosti. U obće može se kazati, da je imao osobitu žilju do znanostih — u i bio je svestrano naobražen.

Riedka velima, koja ga je rosila, bila je osobita ljubav do hrvatskog istarskog kmota, tor je baš nemmerno radio sve do svoje smrti za dobro vjekovito i vremenito svojeg stada. Koji poznaje pobliže Promanturu i onaj divni hrvatski narod, znati će oceniti koliko je pokojni Frano uradio za vjeru i narod. Kad je došao u Promanturu, našao je crkvu zapuštenu, na njoj maleni rimski zvonik sa dva zvonića. Danas pako njegovim nastojanjem i samozatajom vidimo usred sela veliki zvonik sa dva ogromna zvona i urom. U samoj pako crkvi zadivili će to oltari na novo pozlaćeni, nova predikaonica, lepa krstilnica, kakvu ćeš riedko vidjeti. Prestano pako nije nikad raditi sve do svoje smrti, jer baš ovih zadnjih dana dovrši neko krasno raduje u crkvi. I nehotice nam-nilo nam se pitanje: odkuda mu novac na sve to stvari? Ali treba znati, da je više puta poseguno u svoj vlastiti žep. Uzoran je bio svećenik i rodoljub a premda nemoćan starac, nikad nije zanemario svoje dužnosti; crkvene svečanosti obavljao je najvećom točnošću.

Pokojni Frano učio je u ilirsko doba, tor vatra, koja je onda uzplamtila svako mlado hrvatsko srdce, usadila je i u njegovo srdce živu ljubav za hrvatski narod. Kad bi se njegovi prijatelji i gosti sastali kod njega i njeli mu hrvatski stol, običavao je dići čaše sav uzplamćen zapjevati naše divno pjesme: „Još Hrvatska“ ili „Oj Iliri“, i mislio biš, da nije to starac od preko 70 godina, nego vatreni, mladi Ilir iz četvrtog desenija našeg vieka.

Lahko si možeš dakle svatko pomisliti, da je takav čovjek, toliko zanet za hrvatsku misao u Istri, morao zanositi kršnog Promonturca od naravi vatrena i sklona slobodi i napredku. U svakoj narodnoj borbi predvodio je svoju puku, koji ga je vjerno sliedio. I za zadnjih izborah bio je duša naše stranke u ovih stranah, ali vidilo se, da tužan starac ne može sve preglodati i pripraviti za borbu, tor ga jako žalostilo, kako neprijatelji uzkratiše do stotini naših pravo glasa (odtud je lahko pojmiti talijansku pobjedu sa 34 glasa).

Da je bio pravi otac Promanturi, a ljubljen od sve Puljšćine, najljepše svjedoči žalostan al sjajan njegov pogreb. Netom se raznese glas o njegovoj smrti, iz svih selah grnu je narod u Promanturu, da još jednom vidi blago lice svog ljubimca, da ga poškropi svetom vodom i da mu se za dušu pomoli.

Na 31 agusta imao je biti pogreb. Već za rana jutra vidio si kako se narod iz Medulina, Ližnjana, Šišana i Alture vozi ladjami do Promantura. S druge strane dolažahu velike povorke iz Promanturskih selah. Po svih putovih vidilo se puka, tor na hrpo 20 do 30 njih suznima očima razgovarahu o nesreći, koja ih snašla; pred stanom pokojnikovim i u njem bilo je svo puno. Kad dođoh pred stan jedva se protrah kroz narod u sobu, gdje bijaše na odru postavljeno mrtvo tjelo; oko odra kločać mollo je narod pobožno za svog pastira. Stupih prod odar, kadoni me prodje srli, poškropih ga svetom vodom, suze mi navrnu na oči, a narod okolo stojeći mukio kajoon, ... mir tvojoj duši rekoh i odstupih. Bilo se sakupilo do šest svećenika, da aprovodu do hladnog groba svog pokojnog brata. U crkvi se čitala sv. misa i ofioij za mrtve. Narod se no malo zadivio kad začu, da se žtonja pjevaju latinski, govoreć, da se u Promanturi od pamtivieka pjevalo u hrvatskom jeziku žalostno uzdisajo pobožnog Joba. Kad se svršilo pobožnosti u crkvi, uputio se aprovod u dugoj povorci naprama groblju. Na grobliu držao je nadgrobni govor mnsg. G. L. R. žup. upr. Pomorski, kojim je ganuo do plača okolo stojeći puk, tor kadgod bi se čulo spomenuti ime Frane ili D' Elia, zadnio se težko, muklo jecanje. Pomislih tada: ovo krasno plače svećeniku, koji nesebično radi svim žarom svoje duše za vjeru i narod svoj! Ono iskreno suze, koje padahu na grob pokojnikov i blagoslov onog pobožnog puka, bijaše srdačna nagrada, kojom se je zahvalan puk odužio svomu župniku g. Frani D' Eliji za njegovo veliko trude kroz cielih 50 godinah.

Na nezaraslom grobu čestitoga svećenika i rodoljuba g. Frana D'Elija kliče mu razvioljeno stado: Bog Ti naplatio Tvoje trude i počivo Ti vječni pokoj!

Sv. Petar u Šumi, dne 10 sept. 1887. Odsavijuh stranah mile nam Istre uzćitamo se u dični „Našoj Slogi“ po koji članić, a iz Sv. Petra malo kad koji, kao da ovdjo nitko za patnika Istrianina ništa neradi, kao da kod nas još ova u narodnom pogledu tvrdi nan snivel — Ali nije tomu, gosp. uredniče, tako! Vikli smo radje šutiti pak sdušno, ustrajno i požrtvovno raditi. Svetopetarci su svi zgoljni i čestiti Hrvati, to se tim dliže i ponose. Oni napreduju, polagano al stalno; kako i u domu, svjedoči nam to sadašnjost, koja radja i pripravlja sinovo za sretniju nam budućnost.

Nije mi nakana hvaliti niti u zvizde kovati ikoga, kako to čine naša, za prekomorskom zemljom težoća brada, koja hvale i nagrađuju često i ona stvoronja, koja rade proti zakonu ako je samo taj rad naporan na propast Istre naš. Meni je do istine, koju ću, da dadem odušku srdcu, priobćiti štovanomu čitateljstva dične „Sloge“, koje će zaisto rado saslušati sliedeće zanimive vlesti.

Na 30 agusta t. g. zaključila se je ovdjo školska godina javnim izpitom. Izpitu prisustvovao je poglaviti gosp. načelnik tinjanski, kao predsjednik mjestnoga učionskoga vieća, jedan član istoga vieća, svi supotarski poglavari, prilično broj občinarah i 55 učenikah.

Kod izpitivanja držalo se je sliedećeg redoreda:

1. Na 7¼ sati odputili se učenici praćeni po svomu učitelju iz učione u crkvu k običnoj službi božjoj.
2. Na 9 sati počo izpitivanje i to:
   a) od 9—9¼ sat izpitivanje vjeronauka u I. odsjeku
   b) od 9¼—9½ izpitivanje vjeronauka u II. odsjeku
   c) od 9½—9¾ izpitivanje vjeronauka u III. odsjeku
   d) od 9¾—10 čitanje hrvatski u I. odsjeku
   e) od 10—10¼ „ „ u II. ods. uz slovničko jiožbe
   f) od 10¼—10½ čitanje u III. ods. uz slovničke vjožbe
   g) od 10½—10¾ čitanje talijan-

sko u II. ods. a čitanje i provadjanje pročitanoga u III. odsj.

h) od $10^3/_4$—11 računica u I. i II. odsjeku

i) od 11—$11^1/_4$ u III. odsjeku od

j) $11^1/_4$—$11^3/_4$ računica, zorna obuka u I. i II. odsjeku

k) $11^1/_2$—$11^3/_4$ poviest i zemljopis u II. i III. odsjeku

l) $11^3/_4$—12 pjevanje nekojih pjesmicah i nagovor g. učitelja djeci spomenuv odanost, zahvalnost i ljubav napram Nj. Veličanstvu caru i kralju Franu Josipu I. uz pjev „Carevko".

Na ovaj način svršio se podpuno razporod izpita sjajnim uspjehom, kakova se još nije vidjelo u svetopetarskoj učioni nakon tridesetgodišnjega njezinoga obstanka. Ovaj uspjeh izpita — za nekojo neočekivan — ostati će zaista svim prisutnim u miloj uspomeni.

Oni dolsta sjećati će se dok živi budu točnog, bistrog i pravilnog odgovaranja dječakah na svaki upit; onog milog pjevanja nekojih narodnih pjesmicah i carevko na svršetku izpita.

Pisac ovih redakah, koji je takodjer kod izpita bio, ostao je ganut, te nemože od manje, a da zadovoljnost na dobrom napredku mladeži i pohvalu, koju je gosp. predsjednik* u svomu govoru u učioni pred slušateljі izrekao učitelju na maru i trudu, javno neprilobdim čitateljem dično „Slogo".

Dodajem samo, da g. učitalj vršeć točno i sdušno svoju dužnost, prisvojio si je kroz vrieme što je kod nas, srdca svijuh obćinarah, koji ga svi u veliko cienu, ljube i štuju. Podielio mu Svevišnji čvrsto zdravlje, da bi uzmogao i u budućo onako ustrajno i marljivo rukovoditi i učiti našu djecicu, našu nadu u bolju budućnost. Hvaloć mu na trudu najsrdačnije, kličemo mu iz dna srdca: Bog ti naplatio sav Tvoj trud oko naše djece!

Iz pazinske okolice. Kako bijaše javljeno u Vašem cienjenom listu, obdržavala se dne 25. pr. m. u našem Lindaru glavna skupčina tamošnje hrvatske čitaonice. Prisustvovao je skupčini malen broj članovah. Sjednicu otvorio tajnik gosp. Ivan Pučić; pročita pismo ex-predsjednika, načelnika In. Fabrisa, koji opravdava svoj odstup time, što mu to nedozvoljava načelnička čast. Obećajo, da će i unapried stati uz narodnu stranku te se nada, da mu neće družtvo oduzeti onog povjerenja, kojim ga je bilo počastilo. Kaže, da mu vrlo na srdcu leži „la mia cara nazione".

Zar je to iz srdca gospodine Fabrisu?! Muž, koji se zubi i nokti protivi najvećoj svetinji narodnoj, hrvatskomu jeziku, da i unapried radi za hrvatski narod?!

Takav da smije zvati izdani narod „la mia cara nazione"!? To mu odlučno poričemo, jer bismo se sramili u njim boriti se za isto načelo. On, koji je otvoreno stupio u kolo pazinskih jadarah, koji opetovano izjavljuje, da je rodjen Talijan i da će to ostati, usudjuje se nazivati hrvatski narod „la mia cara nazione"!

Tuj nelma zdravog razuma ni „lojike" ško Innocente! Kad bi on podnio drugo pismo, kojim se odriče drugo časti — čega mi od njega neočekujemo — onda bismo mu vjerovali, da ljubi „la sua cara nazione".

Iza pročitanog pisma birao se novi odbor. Predsjednikom bi jednoglasno izabran g. Ivan Pučić bivši tajnik družtva, tajnikom g. Fr. Gojtan, blagajnikom veloč. g. B. Vitezić. Novomu odboru na srdce polažemo naše družtvo; neka se najtoplije zauzme, da se ono preporodi, da bude moglo cvasti nam na utjehu i nadu u bolju budućnost, a istarskom Hrvatu na diku.

Što je bolna izličimo, a što je gnjila izkorenimo, da se nebi tim okužile i druge mlohavo žilice. Osobne stvari ostavimo na stran; načelo neka nam pred očima lebdi, a strast neka ostavi naše srdce. Sve za vjeru i dom!

Med eventualnimi predlozi bio je prvi, da se imenuje našeg prvaka i zastupnika presvjetlog gosp. doktora Dinka Vitezića počastnim članom, što bi uz burno povladjivanje jednoglasno primljeno.

Gospodo članovi! nastojte i vi, da bude naša čitaonica zbilja hrvatska, a mi joj pravi, rodoviti posjetitelji. Složno dakle na zajednički rad!

*Valjda ga neće više tužiti! Op. ured.

Pogled po svietu.

Trst, dne 14. septembra.

Austro-Ugarska: Njegovo Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. boravi ovih dana kod vojničkih vježbah u Ugarskoj. Svudu susrećе pučanstvo svoga kralja najvećim oduševljenjem. U Čakovcu poklonilo se kralju i nekoje hrvatske duputacije, koje su predvodili hrvatski ban i kardinal Mihajlović.

Austro-ugarska carinska konferencija razpravlja ovaj par sa istoimenom talijanskom konferencijom o trgovačkom ugovoru, kojeg bi imale te dvie vlasti sklopiti. Pri tom razpravljalo se takodjer o vrlo važnom pitanju, o ribarenju na moru. Tuj da je ozračeno, koje će protukoncesije morati Italija učiniti, ako njoj se u tom pogledu zajamče najveće pogodnosti. Mi se bojimo, da će i ovaj put austrijska vlada Italiji u tom pitanju odviše popusti, te da će talijanski ribari i nadalje naše obale pustošiti.

Zajednički proračun za Austro-ugarsku sastaviti će se koncem ovoga mjeseca u Pešti. U tu svrhu odputiti će se tamo austrijski ministri, gdje će biti ministarske sjednice pod predsjedničtvom cara i kralja.

Narodna ministra Gautsche. izazvati će u budućem zasjedanju carevinskoga vieća živahnih interpelacijah. No samo, da će Česi sve moguće učiniti, da se ministarska narodna ukine, već će oni nastojati, da se prisili ministra na odstup. U tom će jih podupirate mužovno braća Slovenci i Hrvati u valjda i Dalmatinci.

Odbor hrvatskoga sabora za adresu svršio je na brzo svoj posao podastriov saboru vrlo skroman i jednostavan nacrt adrese. Proti toj adresi govorilo je jur više opozicijonalnih govornikah, nu neima ikakve nade, da bi se na njoj išta promjenilo, jer je ona pravi odziv ili ogledalo rada saborske većine, dotično hrvatske vlade. Dne 13 t. m. bijahu braća Starčevići, dr. Davidi dr. Ivan pred zagrebačkim sudom odsudjeni radi zločinstva provaro, dotično sukrivnje, i to prvi na 6 godina težke tamnice i na gubitak doktorata i prava odvjetničtva, a drugi na dvie godine težke tamnice i na gubitak doktorata. Ta odsuda izazvala je silnu senzaciju u slavenskom svietu.

Srbija: Iz Biograda javljaju, da je kralj podpisao naredbu, kojom se odredjuju po ministru rata predloženo veće vojničke vježbe, na kojo će se pozvati priduvnici svih vrstih oružja.

Bugarska: Na tursku molbu upravljenu Bismarku, da se zauzme kod Austrije, Engleze i Italije, da one pristanu na ruski predlog glede izselanja ruskoga generala Ernrotha u Bugarsku, odgovorio je knez Bismark, da će on zadovoljiti želji Turske, ako ona usvoji ruski predlog. Bismark znade naime, da Turska neće togu učiniti, pak mu je tako opet pošlo za rukom riešenje bugarskog pitanja ponešto odgoditi. Princ Ferdinand nije, reć bi, nit najmanje zadovoljan u Bugarskoj, kamo su ga zapeljali njegovi savjetnici predstavljajuć mu u Bugarskoj sve samo mirisavo cvietje. Sada su dvie bugarske opozicije odlučno stupile proti knezu i njegovoj vladi, koja nezna već ni sama što bi započela.

Rusija: Iz Petrograda javljaju, da su sve viesti o predstojećem sastanku ruskoga i njemačkoga cara sasvim neosnovane.

Franczka: Mobilizacija jednog kora franczkih četah izpala je za obće zadovoljstvo franczkih vladajućih krugovah. Njemačka se krv medjutim umirila, jer nije došlo do sukoba, kako su to njemačke novine proricale a možda i želile.

Njemačka: Car Vilim i carica prispjeli su dne 12. t. m. u Stetin, nu da se tamo još nezna o dolazku ruskoga cara.

Frànina i Jurina.

Fr. Bogme Jurino, tu nije šalo, uzmi torbicu, ajdi ti u Zagrob a ja gren u Ljubljanu po boči za Motovunsko balatacione.

Jur. A ča će vraga, Bog mi prosti, iz boči, tor su rekli ljudi, da se više neprodaju.

Fr. To mi je drago čut, da su se našim ljudom omrazili biguli i tovarsko meso.

Jur. Ma tako ti je hvala Bogu; naši ljudi nakanili su udrit muški i poštene broz boči, a gospoda će sami boči trebat, jer kako sam čul pogovarat se Maru i Mičolinku, oni će učinit željeznicu po sraku preko Karojbe na konfin Badorljanski i Tinjanski, znđ po zemlji se nenfaju, pak ako nobudu onamo našli čagod škarto robe za nakrcat i na nazad popoljat, će biti učinjeni vagani kako kapunera, a to je baš dobro za takvu fazu ljudi.

— U Karojbi neki Šipraka, da će kopra, da svojom prisut[illegible] Restaurant odprot, pak da će jim kanolah pošiljat u srak goro, [illegible] imali ma sa makinlatu not[illegible] bodo dovoka, nego da to zo[illegible] momadoga noga Francuza, [illegible] zorotnoga, je-smrdi, a svejedno dvo ura daleko tako dugim dugim zajlkom, da će kravičkat, da bude lahko svaka

Fr. A kak pol kropana pobogla, [illegible] tovarnike pak naš Babudrih [illegible]

Jur. Prodat će [illegible] ovom prigodom makar u Jamorin, kad će mu željeznica zot vas dobitak.

Fr. Čuje se, da imaju u Motovunu duda boči na kupu, te mu ga jur dobro platit. A a Torbuhačom da će bit?

Jur. On će stat na vrh vaguna, pak će na švik k sobi zvat Pazinskega podoštnata kad onamo nima srdco svojimi prožontanti.

Fr. Ma tako će bit najbolje; atovarijo je pobegnul u Poreč, i polloj da će poć onamo, a Nocento neka gre u Motovun, pak po lugu u široko moro.

Jur. A s kim će stat pak barba Marko?

Fr. A ča nima kumu?

Jur. i **Fr.** Glodat i zapisat ćemo sve one, koji se budu s cigani rači kobilino kumili.

Jur. i **Fr.** Mara i Mičolinka. — Aviva! aviva! aviva! svim sonaolom, ki su pomogli u Karojbi barbi Toni tovara Babudrihova juštivati za pašt, nikad sitim.

* * *

Fr. Piša mi iz Motovunšćine, da su ovih dan kraje[illegible] i šarenjaki ubili kobilinu na boranskom mostu, a meso da su prali pod Motovunom na Lavelu.

Jur. A kosti?

Fr. Glavina i kosti da se suše za oprtaljske balotacijoni.

Jur. Tako ča te motovunska gospoda i prodani kmoti svu kobilinu šundrat?

Fr. Premalo će jo bit za onaki gladi.

Različite viesti.

Dvadesetpetgodišnjicu mašništva slavio je dne 11. t. m. poznati hrvatski književnik g. Ivan krst. Tkalčić u Zagrebu. Istoga dana čitao je svečar u crkvi sv. Ivana u Novoj Vesi sv. misu, kojoj je prisustvovalo množtvo pobožnoga puka i mnogo svečarovih prijatelјah. Poslije mise — kod koje su pjevali članovi tipografičkoga družtva „Sloge", sliedilo je „Tebe Boga hvalimo". Kod objeda sastalo se više prijatelјah svečarovih, koji su se uz pjesmu i zdravice dugo i liepo zabavljali. Svečar je primio toga dana mnogo ustmenih, pismenih i brzojavnih čestitakah sa raznih strannh Hrvatske i izvan nje.

Gospodin Tkalčić radi već dugo na našem književnom polju, napose kao povjestničar, pak je i zaslužio, što se ga sjećalo toga dana bar oni krugovi, koji se knjigom bave i koji su znali za 25. godišnjicu. Mi njim se iskreno pridružujemo kličuć g. svečaru srdačan: živio!

Biccozanske viesti. U tršćansko-koparskoj biskupiji promjenjeni su sliedeći dušobrižnici: g. Juro Rastelli ide kao duh. pomoćnik od Jezuitah u Trstu u Buje. G. Mate Grašković ide kao duh. pomoćnik k Jezuitom u Trstu. G. Ivanić, doktorand bogoslovja imenovan je kapelanom dell' Anima u Rimu, gdje će nastaviti svoje nauke.

Umro je ovih dana umirovljeni kurat g. Protnar. Vječni mu pokoj!

Čitaonica u Lošinju. Prijatelj iz Lošinja (Malo selo) javlja nam, da se je tamo ustrojila narodna čitaonica, kojoj su jur pravila potvrdjena. Čestitajuć našim rodoljubom na lošinjskom otoku na tom narodnom poduzeću, kličemo najnovijoj narodnoj čitaonici srdačno: vivat, crescat, floreat!

Englezko vojno brodovlje. U utorak u jutro usidrilo se je u tršćanskoj luci 11 brodovah englezko vojne mornarice, kojim zapovjeda vojvoda Edinburški, drugi sin kraljice Viktorije. Brodovlje to ostati će u ovdje 5 danah. Na misao prirodjuje tršćanski magistrat on[illegible] gostovom veliko svečanosti, koj[illegible] — u sriedu — na v[illegible] počimlju danas Vojvodu Edin[illegible] burškoga prati i njeg[illegible] supruga, velika knegin[illegible] Marija, k[illegible] pokojnoga ruskoga im[illegible] cara Aleksandra II.

Iz Pirana pi[illegible] am 12. t. m. K[illegible] ako ste valjda čitali [illegible] tršćanskih listovih[illegible], slavilo je naš „[illegible] Piran prošlo [illegible] nedolje. veliko slavlje. [illegible] Piran prošlo [illegible], a se ovdje tombola [illegible] valjo toga komedij[illegible], kojoj so leti tršć[illegible] ni listovi smiju. U[illegible] tu svrhu nadošlo [illegible] listovi smiju. U[illegible] ujah, Umaga [illegible], je „mi l o" brade iz [illegible] ševću uvelićaju narodnu svođanost. Na [illegible] konce slava sastanovišo ugrijano glavo [illegible] kakvu spomenion u talijanskom jezik[illegible] kojim su je govorilo prijo 400 godinah, ili ka[illegible] su načelnici iz Pirana, Bujah taj podpisa[illegible] Umaga, zatim nekolike savjetnikah i zastupnikah. Tomu upravo spisu smiju se svi ozbiljni muževi smatrajno ga komedijom „del 400".

Gospoda govore toliko u tom spisu o ljubavi i bratimstvu izmedju talijanskih gradićah, a ono zaboravišo, da njim najbliži susjed, grad Izola obrnuo ledja, te da neće da imado ništa zajedničkoga sa „huomoni e cavalieri" koji se sastaše „nella magnifica Comunita e Terra de Piran".

Izbori u Motovunu. Kako smo javili u posliednjem broju, započeti će izbori za obćinu Motovun dne 19. t. m. Izborna borba biti će ljuta jer je našemu puku već dodijalo nasilno gospodstvo motovunskih talijanašah, pak je odlučio otrosti se tudjinskoga jarma svimi zakonitimi sredstvi. Narodni naši protivnici nasuprot služe se najgadnijim oružjem, da onu novoljnu obćinu i nadalje u svojem gospodstvu zadrže, da njim biodri naš puk i nadalje služi i robuje.

Ali talijanašen motovunskim mora biti ipak sila velika, jer no samo, da plaču i narišu neprostrance u tršćanskih listovih, već se dapače utokoše i svojim susjedom, talijanašom iz Oprtlja, kojih da će doći 79 glasovat za gospodsku listu.

Naše obćinare neima to nit najmanje smutiti il prestrašiti. Protivnikom našim neće privremeno pomoći i sam nečisti iz pakla, no svota naša i pravedna stvar mora prije il poslije svakako pobjediti.

Očekujemo dakle od naših prvakah na Motovunšćini, da će povesti sve izvanjsko obćinaro k izboram, te da će svi složno glasovati za ono kandidate, koji su za najvaljanije pronadjeni i priznati.

Protivnici narodni nastojati će izazvati nered i nemir, nu naši birači nesmiju slieditи izazivačah, već se muževno, ozbiljno i trezno ponašati, te glasovati za svoje predloženike, a nakon izbora odaleditи se svojim kućam. Političku oblast dužna je, da pazi na zakon, mir i red, jer je ona odgovrna za svako moguće nedjelo. Na izbore dakle dični naši Motovunci, boz strahe i bez strasti, složno i muževno!

Iz Vrsta šalju nam kao nastavak k posliednjem dopisu sliedeće: Viesti, koje smo zadnji put tiskali o krasnom gospodarstvu ex-načelnika g. Clarici-a, nemilo griza njega i njegovu svojtu. Al tu njim nejma pomoći; njihovi gricsi moraju na svietlo. Dugo smo mučali i trpili, a sad je na nas red, da pokažemo našim obćinarom, kako znadu talijanaška gospoda ilipo gospodariti. Dakle na stvar: Neki Giosio iz Vrha bijaše od staroga zastupstva izabran kao povjerenik kod utemeljenja tabularnih knjigah za podobćinu Vrh, te mu isto zastupstvo odredi kao dnovnicu for. 1.50 nvč. Giosio je dobio od suda u Buzetu svjedočbu, da je zaslužio dangubeć za svoju obćinu for. 110. On primi od Clarici-a na račun for. 25, te

mu je ostalo kod občine još for. 85, koje bi bio morao Clarici utjerati i Giosia isplatiti. No Giosio nemogaše nikako doći do svoga novca, pak tuži radi toga občinu, zastupanu po g. Clarici-u, u Rovinj. Čim je obtužba izašla, zamoli Clarici odvjetnika Basilisca u Rovinju, da zastupa občinu, al mu u tu svrhu nepošalje nikakvih podataka, na temelju kojih bi bio mogao tužbu braniti. Odvjetnik, čekajuć naručene podatke, zapitno je kod suda ni manje ni više nego 52 odgode iliti prorogo, za koje je občini protestirao for. 52 a za 50 biljega po 36 nvč. drugih for. 18 i 72 nvč., ukupno dakle for. 70 i 72 nvč. Videći odvjetnik, da mu Clarici neće da pošalje podatakah za obranu, pusti tužbu u kontumaciji, to je rovinjski sud usljed toga odsudio občinu na plaćanje for. 85 sa kamati od 6 po sto od mjeseca maja 1880. i sudbene troškove u iznosu od for. 18 i 0 nvč., tako da je narasao dug, što ga je podobćina dugovala Giosiu i dotični sudbeni troškovi na:

1. dug podobćine Vrh Giosin . for. 85.—
2. interesi od junija 1880. do junija 1887. . . . . „ 35.70
3. sudbeni troškovi . . . . . „ 18.00
4. Tražbina odvjetnika Basilisca „ 50.—
5. Biljegovina za 52 prorogo . „ 18.72

Ukupno for. 209.51

Pak neka nam tko kaže, da to nobijašo uzorno gospodarstvo?!

Drugi dug, što ga je občina Buzet učinila u vrieme vladavine Clarici-a kod g. Gaetana Coano u Poreču za tiskanicu i Bog si ga znao za što, iznaša for. 62.11. Budući da tiskarna nemogaše doći do svoga novca, tužila je občinu pak su naravsli i taj sudbeni troškovi na for. 22, što čini ukupno for. 84 i 11 nvč. Dakle mjesto da plati občina for. 62 i 11 nvč., morade platiti for. 84 i 11 nvč! Eto vam gospodo poročko-pazinska krasnog gospodarstva vašog štićenika i ljubimca Clarici-a! Sad kažite još siromašnomu puku — ako vam još koji što vjeruje — da vam leži dobro puka na srdcu, da se vi za nj brinete, da što mu vi jedini prijatelji, dočim zagovarate i branite mužove à la Clarici, koji upropašćuju naše občine i novoljno obćinaro. Znajte gospodo, da sto vi sukrivci tih pućkih upropastitoljah, pak da vam naš puk nemože niti nesmije više vjerovati. Kao što ste pomogli upropastiti občinu buzetsku, upropastili blato i svaku drugu kad vam nobi sam puk vaše nečisto računo krišćao. Eto, narode, takovi su ti tvoji talijanaški prijatelji.

Iz Medulina pišu nam: U zadnjem broju „Naše Sloge" od 1. septembra bilo Vam je javljeno iz Puljštine, da su se dno 14. pr. mj. svršili u Medulinu izbori za mjestnu upravu. Nama se čini, da je g. dopisnik u kojećem protjerivno i da se nije u svemu istine držao. Dvojimo vrlo, da se može ovim načinom — kao što to on misli — koristiti našoj obćini. Nam se hoće sloge i ljubavi, a to se postizava medjusobnim prijaznim sucretanjem, poduk pom i dobrim primjerom, nipošto pako ogovaranjem osobah, koje su potrebne, da sudjeluju kod upravo naših obćinskih poslovah. I mi smo toga mnenja, da za jednu podobćinu nisu korisne dvie stranke, no hvala Bogu takovih niti nemamo u Medulinu, nego se jedni od drugih u tom razlaze, što imadu posebne nazore o gradnji novog župnog stana, ženske škole i nove crkve. Stoga smo stalni, da će u budućem mjestnom vieću biti svi složni oko popravljanja starih grieha, počinjenih na štetu podobćine Medulinsko. Bio pako izabran ili jedan ili drugi od razumnijih mužovah ono dvanajstorico, gledati će i raditi za sjegurno za dobro podobćine, koja mu se bude povjerila.

Obćinski izbori u Grižinjani. Tršćansko novine javljaju, da su kod netom obavljenih obćinskih izborah za obćinu Grižinjan pobjedili naši izvanjski obćinari ili po njihovu „elemento slavo". I s druge strane doznali smo mi za tu narodnu pobjedu, al iskreno govoreć, jedva mogosmo tomu vjerovati znajuć, da je u onoj obćini hrvatski živalj strašno tlačen i zanemaren, te da neima tamo skoro nijedne osobe, koja bi onaj zapuščeni puk predvodila. Očekujuć potanjih viestih o toj najnovijoj narodnoj pobjedi, kličemo tamošnjim našim biračom iskreni: živili!

Iz Rieke pišu nam prijatelj 13. t. m. U zadnjem dopisu obećao sam Vam, da ću Vam još štogod pisati o madjarskih vatrogascih, koji su nas pohodili, p...ovome, da obećanje izpunim. „Cattaro" tršćansko-njemački parobrod nije smio ukrcati svih vatrogasacah, koji su bili odlučili poći u Metko, jer ih bijaše više neg mu je dozvoljeno ukrcati, zato su uzeli parobrod „Abbazia" za šestdeset ljudi, to su oba ta parobroda odvozla „braću" proko mora baš po liepom vremenu.

U „Venecij" su bili dočekani i primljeni mnogo bolje i liepše nego na Ricci, no uzmo li se u obzir, da su Mlečići ljudi od zanata, da znadu klanjati se i dvoriti stranca, tad se tomu nije čuditi. Vodina Mlečićah od toga živi, dočim nisu Riočani od toga nikad ništa imali. Šta se hladnoće tiče, kojom su ovdje dočekali braću Madjare, pisalo se o njoj a i propiralo se i tumačilo ju na sve načine. Nekoji govore, da su Riočani skoro dvadeset godina vikali „Eljen" i da to može za svakoga Nemadjara biti dosta; dakako da se ovi neobaziru na tugu i žalost onih trih ili četirih madjarskih skutonašah, koji sve moguće čine, da se jih objesi — pardon! da njim se objesi kakav križ.

Madjari su donioli sobom raznih darovah za grad i načelnika; med tim je krasna alegorija iz ljevonoga bronza, koja predstavlja Panoniju i Riku. Donosla su „braća" i vina više vrsti i razna posudja iz Madjarske, no našao se neki šaljivdžija, koji je raznio glas, da su vatrogasci bačvu vina od pet hektoltrah za riečko siromaho donieli, a toga nije nitko primio, jer nije bilo ni posluto, ali mnoštvo je to uzelo kao istinu, pak se je u ovdašnjih listovih propiralo i obtužilo odbor za dočok i svečanost, da je vino sakrio i tekar sada svršila je propirka radi vina, koga nije ovdje ni bilo.

Kako Vam bijaše javljeno u prošlom broju, bili su ovdje i mlotadni turisti, a onoj vlasti valja dodat, da njim se je naš grad dopao, all nemamo koliko njim se je dopao dočok. Ovdje se ljudi nekoji pitali koji su to došli, kamo idu, itd. no osim društva „Beneficenza Italiana" od pet šest članovah i dva gradska zastupnika, nitko drugi nije se za to brinuo. Bio je i banket i to na parobrodu, a u to vrieme su razsvietljivali okolicu sa eletričkim svietlom, da povuku na sebe pozornost, kako da je to kakova novost u ovoj luci. Bilo je tuj dakako svakojakih napitninah, no pučanstvo na kraju ostalo je hladno, odnkle se može zaključiti, da do sad još nismo „Irredenti".

Čujte još to za jedan novi dokaz madjarske samovolje ovdje. Madjarska vlada učinila je voliki nasip izvan ušća Riečine med Sušakom i mrtvim kanalom. Namjera je vlade ta, da dobije zemljišta za skladište losa; vlada je nadalje odlučila, da će učinit posebnu luku ondje za krcanje losa, i to se govori, da se sve to poduzimlje da se pomoće banka „Del Credito Fiumano", koja kani u veliko trgovati lesom na propast malih trgovacah naših. Za izvažati les preko mrtve Riečine, odlučili su vladini krugovi i nekoji Riočani, da se protegne željeznička pruga ravno med kazalištem i gornjimi kućami pak novim mostom preko tako zvane Fiumare. Riočani u obće a opozicija napose, suprotive se tomu jer da bi se tim uzgrdilo najljepši dio Rieke; kazalište i trgovi ostali bi izvan kolotečina. Predložili su ovi, da se ide prugom okolo kućah put ušća Riečine. Vlada je na to rekla, da neka zastupnici odluči kako će drugo no da će ona izpoprirat zemljište to da će produljit prugu kako je odlučila, bilo to ili ne po volji Riečanom. Radi toga je prošlo subote na gradskoj sjednici poznati opozicijonalac Walluschnig kazao, da bi morao ministar kada piše ovomu zastupstvu, pisati rukavicami a ne kako da piše staročini kakva sela u Pusti (ministar je naime izostavio podpun naslov). Mi da imamo štatut i da nam on kratinjega ovršivati i to upravo on, koji bi morao paziti, da se ga točno ovršuje; vlado koje ovako postupaju, da vode puk na bunu; na to je nastala velika vika i odobravanje, to se nije moglo govornika dalje razumjeti. A tko je taj, koji se je tako izrazio o madjarskoj vladi? Onaj isti, koji je najviše pripomogao, da ovdje Madjari zapovjedaju. On nije znao, da je Madjar tada i sada mario jedino za more i grad a nimalo za Riočane, na kojo imaju jako malo obzira, a nemogu ga ni imati.

Los, dugo, dasko itd. sve će dolaziti željeznicom na ušće, što je vlastničtvo pomorsko vlade, ali je vazda" pod jurisdikciju Sušaka, dotično Hrvatske. Tom odlukom madjarske vlade ona će občina dobiti. Sušak će imati svoju luku, no ljudi na občini i na sudu neka na sve što se događa, dobro paze; neka gledaju da občina napreduje, ali neka nepopuštaju vladi madjarskoj, jer će ona nastojat, da Sušak k sebi pritegne. Dakle: Vigilantibus Jura. Tako misle mnogi rodoljubi, i s tim do vidova.

Brajdar

Primalja za Kanfanar. Obćinsko glavarstvo u Kanfanaru razpisuje natječaj na mjesto primalje ili babice za onu občinu. Nagrade dobiti će godišnice 60 for., za koje će imati siromašne rodilje badava služiti. Ugovor trajati će kroz tri godine. Natječaj je otvoren kroz dva čedna od dana prvog oglasa (12. t. m.) u službenom listu tršćansko vlade. Osim primaljskih sposobnostih, zahtjeva se od natjecateljicah, da poznaju talijanski jezik i „la lingua slavo-istriana". Zadužilo bi nas sl. obćinsko glavarstvo u Kanfanaru kad bi nas obaviestilo — makar i nefrankiranim pismom — koji li je to jezik „slavo-istriano!"

Požar u Klani. Prošlog čedna izgorjela je jednomu kmetu kuća u Klani, spadajućoj pod obćinu Kastav. Pogorelac nobijašo osiguran. Da nobijaše pri ruci ljudih i vode bilo bi zlo prošlo svo selo.

Tvornica piva Frana Schreinera i sinovah u Gracu, prodana je, kako proizlazi iz članića niže priobćena, dioničarskomu društvu. U ravnateljstvu neima nikakve promjene, te će se i unapried pripravljati izvrstno pivo, kojo je došlo na dobar glas.

Niti u tršćanskoj podružnici neima nikakvo promjene već ostaje i nadalje upraviteljem g. G. Zonari, koji rukovodi taj posao na obće zadovoljstvo u Trstu.

Povjerenici „Bratovšćine". Smrtju nekojih naših rodoljubah u Istri i na otocih nestalo je našoj Bratovšćini nekoliko vrlo revnih i marljivih povjerenikah, stoga pozivljemo rodoljube, da se izvole za dotična mjesta sami prijaviti ili da prijave odboru „Bratovšćine" one osobe, koje bi bilo voljno tu častnu i rodoljubivu dužnost preuzeti. To vriedi napose za Našku, Dubašnicu, Premanturu itd. itd.

Članovi „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri" od 9. junija 1887. uplatiše:

S jedne strane stiglo je društvu 500 for. na posebno uvjete. Imena darovatelja priobćiti će se čim budu „Bratovšćini" najavljena. Utemeljitelji Bukovec Fran župnik u Trviža kod Pazina sa 25 for. i Zarečan sa 30 for.

Prinesnici: Babić Vatroslav iz Žunja priposlao darovanih od Benaković Ljubice 50 nvč., Iljaković Stjepan 30 nvč., Benaković Jos. 1 for., Juzbašić Marko r. učitelj 10 nvč., Kolesarić Cecilija učiteljica 20 nvč., Kovačić Terezija 30 nvč., Burasović Terezija 50 nvč., Bonn 30 nvč., Babić Vatroslav i Šime pl. Kraljević 40 nvč., Schwartz Adolf 40 nvč., Srkulj Stjepan župnik 50 nvč., Ceranić Dragutin 30 nvč., Cilić N. 1 for., Brunšmit Vladko 50 nvč., Lochert Josip 50 nvč. i N. N. 20 nvč., svi u Županji. Kremonić Pero pok. Pera u Kornića na otoku Krku za god. 1887. 1 for., Čiković Ljudevit gimnazijalac od Jurdani 50 nvč., Mandić Juraj od Poronći 60 nvč. i Grašković Matija župe-upravitelj na Vepriucu 80 nvč.

Društvenih knjiga kupili su:

Marotti Josip, trgovac u Spinčićih za 2 for., Butković Niko, nadučitelj u Kastvu za 40 nvč., Dukić Ljudevit, protezidar u Trinajstićih za 2 for., Obćina Kastav za školsko nagrade za 1 for., Delavska škola u Kastvu za nagrade za 5 for. 10 nvč. Stefan Josip obć. kancelist u Kastvu za 1 for. 50 nvč. i učitelj Sivec iz Gorice za 3 for. 95 nvč. Kreditni zavod za Istru u Poreču u ime polgodišnjeg interesa 5% na založnice nom. vriedn. 2600 for. do 30. junija t. g. 65 for. Koupon drž. obvezniee broj 55.869 od 1. julija t. g. 2 for. 0 nvč.

Ukupna svota ovog izkaza iznaša 647 for. 64 nvč.

Kastav, dne 4. septembra 1887.

Mirko Jelušić,
blagajnik.

Prva dionička pivovarna u Gracu. Vsema dobro poznata pivovarna gg. Frana Schreinera i sinovah u Gracu protvorila se je dne 5. septembra o. g. u dioničko društvo, pod naslovom:

Erste Grazer Actien Brauerei
(vormals Franz Schreiner & Söhne.)

(Prva dionička pivovarna u Gracu, prije Frano Schreiner i sinovi). Banka Kester i Bachmann u Monakova preuzela je financijalne promjenjene tvornice.

Ovo novo dioničko društvo kupilo je pivovarnu od gg. Frana Schreiner-a i sinova u Gracu sa svimi potrebštinami kao: strojovi za mljenje jačmena, kuće za radnike, svratišta i gostiona u raznih gradovih, nadalje strojeve za pripravljenje leda, skladišta za pivo itd., kao i 7106 ralja polja, pšenjaka i zemljišta za zgrade.

Isto tako dobavilo si je sve strojevo i bačve za provožnju i skladišća; pokretnine raznih gostionah, konje i vole.

Osim toga kupilo je novo dioničko društvo:

20 vaguna za led, za 77.000 hektolitra bačavah u zalogi. 62—68.000 hektolitra bačava za provažanje, 8000 hektolitra čabarah za kisanje 108 volova i 30 konja.

Svota, koja se je za sve ovo izdala, iznaša for. 1,933.000. Dočim ima pako ovo novo dioničko društvo još na razpolaganjo gotovoga novca u iznosu od 967.000 for., iznaša dakle cieli imotak liepu svotu 2,900.000 for.

Na temelju ove glavnice namjerava društvo svoj obćekrug jako razširiti, akoprem je isti već sada dosta obsežan.

U tu svrhu će se pomnožati proizvod piva, razširiti podrumi itd. itd., da se budo moglo izpuniti u svako vrieme kojojgod narudbi.

Gg. Schreiner sami su uložili u ovo društvo izdatnu svotu novaca, te ostaju ravnatelji tvornice.

Prvim ravnateljem imenovalo je društvo g. Miroslava Hanisch-a.

U obće dakle u izradnji neima nikakvo promjene, jerbo slovi pivovarna Schreiner i sinovi već po cielom svietu, a taj dobar glas sigurno neće prestati, jer će se uvjek nastojati, da se ovo poduzeće još bolje razširi.

Ravnateljem za varenje piva imenovan je g. Josip Mertl, koga poznaju svi strukovnjaci kao važan auktoritet u svojoj struci.

Poziv.

Glavna godišnja skupščina «Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri» obdržavati će se ponedoljak dne 3. oktobra u 4 sata p. p. u Kastvu u dvorani »Narodnoga doma« sa sliedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika.
2. Izvješće tajnika.
3. Izvješće blagajnika.
4. Izbor novoga odbora.
5. Izbor revizionalnog odbora.
6. Razni predlogi.

K mnogobrojnom posjetu isto pozivlje ovimo najuljudnije sve članove društva.

Odbor »Bratovšćine hrv. ljudi u Istri»

Kastav, 10. Septembra 1887.

M. Grosman, tajnik. A. Turak, predsjednik. M. Jelušić, blagajnik.

Dopisnica uprave.

Od dne 1. do 14. t. m. priposlaše nam predplatu.

P. n. gg.: A. M. B. Pul za g. 87. — J. M. Bašku za II. t. g. 87. — T. K. Skradin za g. 86. — M. K. Slivje za 2. t. g. 87. — A. D. Trst za g. 86. 87. 87. — Čit. Srobernica f. g. — I. B. Sviea za I t. g. 87. — Bibl. Alg. Krk za 2. t. 87. — F. K. Kopar do 15 marča g. 88. — A. M. Ustrine za g. 87. (premalo je). — Ž. U. u M. dalje za g. 87. f. č.

Dopisnica uredničtva.

Dopisniku iz Vlašanšćine: Vaš razgovor, jer nepodpisan, bacili smo u koš. Isto vriedi i za dopisnika iz Humbćine. Nepodpisanih sastavaka neprimamo van od poznatih nam osobah.

Gg. dopisnikom iz Mošćenicah, Brauća, Martinšćice, Pomjana itd. strpite se do budućeg b.oja.

Priposlano.*)

Istarskomu dopisniku tršćanskoga časopisa „L' Indipendente" od 29. augusta 1887. br. 3708.

Pod naslovom „Le elezioni in Istria" donesao je spomenuti časopis obširan članak u kojem medju ostalim navaljuje i na moju osobu služeć se pri tom prostimi lažmi i izmišljotinami, koje ovo ovim javno suzbijam:

I. Svočano prosvjedujem proti naslovu „Cranzo" jerbo ja nisam „Cranzo", već Slovenac iz Kranjske zemlje, rodjen Črnomaljac.

II. Očita je laž, da se „Popo di Montreo" i ostali narodnjaci ovuda služe nečistimi sredstvi, t. j. da puk zasljepljuju tim, da ako izaberu svoje mužove, neće više namoto plaćati, da će biti pokrajinski odbor uništen itd. Laži-dopisnik mjori najbrže po svomu laktu.

III. Da se ja i u nedoljah jutro rano klatarim, kad bi imao vršiti svojo nabožno poslanstvo, da diolim naputke za izbore mjesto vjeronauka, jest takodjer talijanaška laž i kleveta, jer ja obavljam posao dušobrižnički u Moncrilju i Novakih i svake nedelje biskom, a od Montrilja u Novako i natrag rabi se čotiri sata po toj vrućini, Indipendentov piskar ide valjda po poldan k misi pak misli, da će i proto Cranzo u tu dobu misiti.

IV. Da sam se ja izjavio, da treba razširiti Motovunsko groblje, netreba mi

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo.

pobijati, jer se sami pobijate poručujuć nam, da ćete vrućom vodom i ognjem izborniko dočekati, a u takvom bi slučaju povećanje groblja bilo neobhodno potrebito.

Častim i štujem talijanski narod, nego branitelje talijanstva takove, kakav je dopisnik nikada, jer svrha tomu piskaru nije obrana talijanstva, već posve druga.

Glavno bo načelo svakoga pravoga i poštena čovjeka mora biti: „ljubi svojo a štuj tudje" a toga se rečeni piskar nedrži. — Sapienti pauca. —

Montrilj, 9. septembra 1887.

Josip Lilek, župnik.

IZKAZ
za **Dolenčev** spomenik.

Nadalje pripošlašo sliedeća gg.:

Odbor češkega izleta v Pragi	fo.	20.—
Prof. F. Matejčić v Pazini	„	3.—
Po zadnjem izkazu	„	905.08
Ukupno	for.	928.08

Zahvaljujuć se na primljenih milodarih, preporuča se za dalnje prinose.

U Trstu, 14. septembra 1887.

A. Truden, blagajnik.

Lutrijski brojevi
dne 10. septembra.

Trst	59	88	5	38	19
Linc	74	20	4	78	30
Buda	21	10	67	75	70

dne 14. septembra.

Prag	20	47	27	74	33
Lavov	20	48	40	1	54
Hermannstadt	55	1	7	28	80

Tržčanska burza
dne 14. septembra.

Avstrijska pap. renta	for.	81.45	do	for. 81.55
Ogarska „ „	„	88.—	„	„ 89.15
Ista u zlatu 4%	„	103.60	„	„ 103.80
Dionice nar. banke	„	873	„	„ 871
„ kredit-banke	„	283.50	„	„ 283.50
Talijanska renta	„	90.25	„	„ 90.50
London 10 lirah sterlinah	„	126.75	„	„ 127.25
Napoleoni	„	10.06½	„	„ 10.07½
C. kr. cekini	„	5.87	„	„ 5.89
Državne marke	„	62.25	„	„ 62.35
Iste franc.	„	50.30	„	„ 50.45
Talijansko liro	„	49.75	„	„ 49.9

Sačuvaj se, suzavčamo mnoge bliede lice, mutna pogleda, teškava koka itd., a što je tomu uzrok? Oslobodi život, koji uporkos dobromu čuvanju zdravlja ostanu ukorjenjeni upotrebimo li pako za liečenje dra. Liebena »Elixir za život«, čudili se moramo uspjehu toga blagoslovljenoga sredstva.

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst sa sidrom) uz cienu: pol staklenica 2 for., dvie for. 350, veća ruka jako f. 6.50 nč., u svih lekarnah, te u centrali lekarnika dr. Bedik & Comp. Hamnovaru, nadalje kod B. Saravala i Prendilja u Trstu.

ŠALJIVI KOLEDAR
za leto 1888.

Slavnemu p. n. občinstvu naznanjamo, da izide proti koncu meseca novembra t. l. v našej tiskarni **slovenski šaljivi koledar** z jako bogato vsebino in mnogobrojnimi primernimi slikami. Pri sestavljanju istega pa se nismo obzirali samo na zabavno, ampak tudi na praktično gradivo.

Šaljivi koledar tedaj ne prinaša samo humoresk, posnic in smešnic itd., objavlja tudi vozne rede železnic, parobrodov, razne tarife, potrebno skrižaljke i. dr.

Šaljivi koledar bode obsegal okolo **150 strani** in stane samo

40 SOLDOV,

po pošti 45.

Ker se ta koledar ima vse leto pri roki, torej je jako prikladen za raznovrstna naznanila, katera se po ceni sprejemajo.

Elegantna soba

s pohištvom, z posebnim vhodom v II. nadstropju nove zgradbe, v živahnej ulici, dajo se v najem. — Pobližje pri upravništvu „Edinosti".

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu **Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pismeni i strojevi providjenu,**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU
U TRSTU
Via Torrente 12

Ista prima i obavlja **svaku naručbu** bilo kojo vrsti **knjigotiskarskoga posla** te preporuča se osobito za ovo vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune; list. artilu i zavitke s napisom; preporučno karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, razporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješća, zaključne račune, rošlštnice, punomoći, otpise, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli **brzom i točnom podvorbom, toli joftinom cienom i ukusnom izradbom.**

Očekujuć, da će podpisanu sl. občinstvo svakom prigodom svojimi velecienjenimi naručbami počastiti, preporuča sliedeće, njenom nakladom izašle knjige:

„Kmetijsko berilo", za nadaljevalne točajo ljudskih šol in gospodarjem v pouk. Napisal E. Kramer, ravnatelj kmetijske gospodarske šole v Gorici. Cena: Trdo vezano po pošti 75. nč., u mahko 55. nč. —

„Obrtnijska postava in Cegnarjev životopis", cena 20. nvč. — **„Filip"**, šalostna igra. Spisal Vittorio Alfieri. Poslovenil J. Križman, cena 25. nč. — **„Antigona"**, poslovenil J. Križman, cena 20 nvč. — **„Viljem Tell"**, poslovenil F. Cegnar, II. izdaja, cena 40 nvč. — **„Sôdni obrazci"**, spisal Bogdan Trnovec, cena 25 nvč. — **Zgodovina Trsta in okolice"**, spisal J. Stin, cena 50 nvč. — **„Malostranske pripovedke"**, češki spisal Jan Neruda, poslovenil Ljudevit Furlani, cena 20 nvč. — **„Ljudmila"**, roman, poslovenil J. Loban, cena 40 nč. — **„Postava o črnoj vojski"**, cena 5 kr.

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotično naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc
Via Torrento 12 u Trstu.

Solidan dar
za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obed iz pravoga c. kr. patentiranoga za cielu Evropu Phönix-srebra, koje je uvjek bielo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u divnoj kutiji sahranjeno, sastojeći iz 6 noževah sa oculinim rezalom, 6 žlic, za krunom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlicj za kavu, 1 stolni zvonac, dakle 31 komad, kon odajemo samo za 4 for. 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili pošlno pouzeće. Naručbu primaa Zentral Exped.-Verwaltung, **B. Balsam**, Wien, 2. Bez., Unt. Augartenstrasse 35. 9-30

Provideo sa ovom znamkom je pravi prof. dr. Libera

Elixir za živce

kojim se ozdravlja sve živčane bolesti sigurno i podpuno, ma da su i zastarjele, osobito pako nastale uslied mladostnih grieha. Ozdravlja slabost, bljelotok, slo i glavobol, migrenu, jako kucanje srca, bolesti želudčane, ter pospješuje probavu itd. Elixir za živce, sastavljen iz svjetsko znanih bilikah, priznano od svih autoritetah medicinskih — pruža jamstvo za ozdravljenje spomenutih bolestih. Pobližja in cirkulara, koji se prilaga svakoj staklenki. **Cieua male staklenke f. 2 — veliku 3.50, dvostruke f. 6.50 a. vr. u gotovom ili pouzećem. — U svih lekarnah je na prodaju.** — Glavno skladište: Elisabeth-Apotheke, **Max Fanta**, Prag, Altstädter Ring. — **U Trstu** u lekarnah B. Saraval, «All'Ancora» Trionfante i Prendini. — **Na Rieci** A. Mizzan 20—10

Teodor Slabanja
se obrar v Gorici — Via Morelli br. 17,

se priporoča veldčastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja — namreč:

Monstranco, hustodijo, kolihe, ciborije, svetilnice, svečnike za oltarje, tabernakeljne i pred stnejone, križe za altarje i bandera, rollkvarlje, monštrančice ali križe za svetinje, kanonsko table, vadilnice s kadilnim čolničem, steklenice za darilno vino, stopec, ročnik iz kovine, kratne sklede in žlice, kotilčo za blagoslovljeno vodo, kropilnike, ponodo za sv. olje in popotnico, držala za svečo, oklopo pri pljuvijah po najniži ceni. Tudi se pri njemu staro cerkveno orodje v ognju pozlati, posrebri, izčisti in popravi. Na blagovoljno vprašanje bodo radovoljno odgovarjal in vsako blago dobro shranjeno in **poštnino prosto** pošiljal. Stara, nevporabljiva orodja, musing in kafor jemljo v račun. 10—24—21

Najboljši
papir za cigarete
6—36 je pristni
LE HOUBLON
francoski fabrikat Cawleyer in Hesryer v Parizu.
Svari se pred ponarejenjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje drl. J. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lipmann, profesori komije na dunajskem vseučilišču, radi njegove najboljše kakovosti radi njegove čistote in zato, kar v njem ni nikake druge zdravju škodljive tvorine.

Pozor: Vsak naj pazi na naslednji podpis:

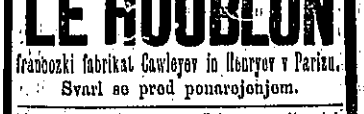

SREBRNICO
ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkensona** popolnoma in stalno.
Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum
15 Braunschweig. 30—52

FILIALE IN TRIESTE
dell' i. r. priv.
Stabilimento austr. di Credito
per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:
2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3¼ „ „ „ „ „ 8 „
3 „ „ „ „ „ 30 „

Napoleoni:
2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3¼ „ „ „ „ „ 3 mesi
3 „ „ „ „ „ 6 „

Banco Giro:
Bancensis 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni
sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite
di valori, divise e incasso coupons 1/2% provvig.

Antecipazioni
sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.
Mediante apertura di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.
„ **Valori** 5½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.
Si accettano in custodia carte di valore, monete d'oro e d'argento banknote ecc. a condizioni da convenirsi
Trieste, Marzo 1886 28—48—37

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

1887. Pomladna sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 25, 24, 25, 28, „ „ „ 35 38,
JANKE iz došljano vuno sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janko sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dočke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dočke for. for. 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojake odjeće za **gospodu i djecu**
uz veoma nizku stalnu cienu
kod
JAKOBA ROTHBERGER,
c. k. dvorski dobavljač
v **PRAGI**, Graben br. 19 novi, vis-à-vis gosposkoj ulici
Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 25—50

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 423

Telefon br. 423

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccoli-ja v Ljubljani

ozdravlja je mojo svakinjo njenih želodčevih obolelosti popolnoma, da se čutim hvaležno primoranega povsodi in vsakemu to nepreceniljivo sredstvo iz va ga srca priporočati.

Ludvig Zammarski, c. kr. žendarmerijski stražmester v Trstu.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1·36 po poštnem povzetji. Poštnino trpo p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbucichio in Rodinis; v Dinjanu Reki in Brandmante; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu gonda in Lion; v Puzinu Lion; v Novem-Fradu Tamburlini, v Visinadi Patelli, v Poreču Candusio, v Buji Bonetti in v večini lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. 35—50.

Na željo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON **iz Dunaja,**

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo).

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskara Dolenc.

Broj 38. U Trstu 22. septembra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (vaglia postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka na osmu arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Naše sjedinjenje.

Iz Istre, na cara i kralja rodjendan.

IV.

Nit u ovoj drugoj poli nije se postupalo, nit se postupa pojednako u svih zemljah. U onoj zemlji, koja je s prvo spomenutom polom u takovoj pravnoj svezi, da ju oblasti u svojih naslovih nose, ponekle se je i poduprlo težnje našega naroda, a konačnu svrhu se je na mnogo, bar hipno, također doseglo. Jer dok su zastupnici naroda to zemlje u prvanja vremena postavljali svojim glavnim zahtjevom sjedinjenje sa naravnim središtem, sad toga nit nespominju, o tom mramorkomo-što. Oni za ono malo što su dobili, podupiru ono, koji su njim pomogli to dobiti, a to iz bojazni, da jih ovi nebi napustili te podupli ona dva življa, kojih jednoga podržavaju, a kojih drugoga su stvorili. Nje su već tako okovali, da nepodupiru nit najuže istoimene bratje u zemlji, koja je prema svojim suzemljakom drugo narodnosti zastupana manjinom.

Slično se dogadja u drugoj skupini zemaljah isto polo: jednoj zemlji dalo se je toga prilično, ali tako rekuć uz uvjet, da se neima brinuti za svoju najužu i istoimenu bratju, nalazeću se u manjini prema inorodnikom svoje zemlje, koja pod njimi stanje, kojoj se nedaje niti najprimitivnijih uvjetah narodnoga obstanka, i za koju se malo ili ništa i na materijalnom polju radi. Zastupnici one zemlje ipak podupiru one, koji su narodu u njihovoj zemlji nešto pravah oživotvorili (oživotvorili su jih jer su prisiljeni, jer drugčije nebi mogli obstojati), prem su to oni isti, koji našim sunarodnikom drugih zemaljah nedaju duševno nit odahnuti. Primjera netreba navadjati, jer su obćen to poznati. A sam pisac članka «Illirija» iztaknuo je, da je zemaljsko školsko vieće jače nego li glas narodnih odaslanikah.

* * *

Nesretno i već sbilja nesnosno stanje, u kojem se nalazimo, kojemu su nešto drugi a mnogo sami krivi, morali bi, ako nam je do obstanka, ako hoćemo sačuvati ono, što smo od naših predjah baštinili, što su nam oni proti jačim, i fizično i moralno, suvražnikom obranili, ako hoćemo napredovati, sami najprije hotjeti promjeniti, pak prisiliti druge, da se promjeni.

Tu hotnju imali bi i u ovom upravnom stanju, u kojem smo, pokazivati u svem našem javnom životu, iztičuć se i radeć kao uda jedne cieline. Prilika nam pružnju zemaljski sabori, carevinsko vieće, delegacije. Za vrieme zemaljskih izborah imali bi se podupirati, a u saborih samih raditi nekim sporazumljenjem. Nek nas nezamamljuje pokrajnska autonomija, upravo za to, jer je po krajinska a nije narodna.

U carevinskom vieću imali bi svi naši zastupnici zemaljah jedne pole uvjek sporazumno, kao rodjena bratja, raditi, nepuščajuć, da se u nijednoj zemlji zatire naš narod, podupirući svi, sve, u svačem, držeć uvjek na pameti, da se jedno nezatire, jer se nemože i da bi na nje red došao čim bi drugo zatrlo. Oni svi kao jedan imali bi nadalje sporazumiti se s drugimi skupinami carevinskoga vieća: to onimi, koji imadu još neoživotvorenih pravah, to onimi, koji su željni, da se pravica kroji svim narodom monarhije, imenito pako srednimi narodi.

Članovi svake pojedine skupine imali bi točno pobilježiti svoje na pravu osnovane zahtjeve, pak reć svi medju sobom: ti podupiri mene u mojih a ja ću tebe u tvojih, i nesmadovoljimo se dok se neizpuni svim sve. (Kad bi tako bilo, onda se nebi trebalo bojati, da nas nebi Česi i Poljaci pomogli).

Pravica je jedna; svi imadu pravo na nju; napozna zatezanja, obećanja, povlastice ničijih, obzirnosti napram nikomu.

U delegacijah, jedinom zakonodavnom tjelu, u kojem se sastaju odaslanici obijuh polah našega naroda, nebi ovi nikad smjeli zaboraviti, da su si rodjena bratja oni i njihovi mandatariji; uvjek imati pred očima skupno probitke, i nastojati složiti se imenito sa zastupnici srednih narodah. Tu se razpravljaju odnošaji i trećega uda naše krasne al jadne domovine, koje još neima ustavnoga života, s kojim još zajedno nedolazimo, a kojega stanja pače i vicstih istinitih teško dobivamo, za kojega bi se također hrvatski pobrinuti.

A tako, kako u obstojećih zakonodavnih tjelih, imalo bi se i drugdje raditi, sve proma načelu sakupnosti, zajedinstva, uvjeta obstanka: medju narodom samim u pojedinih zemljah, u družtvih, činonicah, na sastancih, taborih, kod slavnostih; na možebitnih sastancih i slavnostih medju cielim narodom; u knjigah i novinah, koje bi nas imale potanje medju sobom upoznavati, zbliživati, ujedinjivati; šireć medju narodom i podupirući medju sobom dobrotvorna, duševna ili tjelesna družtva, kao što to Niemci i Talijani, nečineć pokrajinskih razlikah čine, rade, i kao što je to shodno pisac članka «Illirija» iztaknuo. Kad se to bude sbivalo, onda mi stalno, u nedugo vrieme, postigosmo za čim težimo.

* * *

Naše sjedinjenje, po onom što rekosmo, imalo bi se dogoditi pod imenom Hrvatska, jer prirodno i povjestno. Kad bi tkogod našu shodnije, opravdanije, razboritije ime, ovala mu! Nam je ime mnogo, al sve nije. Nesnosnosti stanja i odnošajah, u kojih se nalazimo, nemožemo se riešiti nog jedinstvenostju i do ove na prvom mjestu nam je stalo. Ona nek bude svrha, ime makar sredstvo, za koje se za Boga nepripirimo, neg uporabimo ono, kojim ćemo prije do svrhe doći.

B. B.

Zapisnik

redovite sjednice obćinskoga zastupstva u Pazinu, držane u dvorani obć. ureda dne 20. agusta 1887.

Predsjednik: g. Inocent Fabris, načelnik, sa 28 zastupnikah.

G. Vinko Marjanović, tajnik-porovodja.

Od strane sl. c. kr. kot. kapetanata: poglaviti gosp. Josip vitez Fabris do Frolenthal, c. k. politički komesar.

G. načelnik, nakon konstatiranja prisutnosti zakonitog broja gg. obć. zastupnikah, otvori sjednicu ob 10¼ sati u jutro.

Toč. 1. Načelnik postavlja na dnevni red:

Čitanje zapisnika sjednice od 16. junija t. g., to nakon proditanja zapita, da li ima tko proti sastavku istoga šta prigovoriti.

Obćinsko zastupstvo izjavljuje se:

Dobro je i istinito sastavljen, slažemo se podpunoma sa pročitanim zapisnikom, koji u cielosti odobravamo i odlučujemo, da se podpiše po gore odabranih zastupnicih.

Ad 1. Zapisnik sjednice obć. zastupstva odobrava se.

Zastupnik g. Frano Bukovec moli predsjednika za riečˊ, a zadobivši ju, progovori:

Kao nadopunjenje i u savezu sa pročitanim nam zapisnikom, čast mi je predložiti nekoje upite na g. načelnika, i to radi prošnosti stvari; ovo ili:

Čuli smo i dobro razumjeli, što je u zapisniku uvrščeno, ali žalibože nevršo se zaključci zastupstva. Pitam g. načelnika: Kako vrši, ili joli ovršio g. načelnik zaključke obć. zastupstva prošlih sjednicah, osobito pako: zašto nije nabavio sliku Nj. c. i k. apost. Veličˊ, premilostivog nam cesara i kralja, te prejasnog carevića Rudolfa, kako je to bilo odlučeno još u sjednici 5. aprila t. g.

G. načelnik odvraća: Ovo nije na dnevnom redu, nedopuštam o tom govoriti.

G. Bukovec: Molim g. načelnika, da izvoli postaviti na dnevni red ovaj upit i da dopusti glasovati o prošnosti istoga.

Načelnik odvraća: Ja sam pisao radi slikah dva puta a Trst i u Pulj; tajnik pisao je u Beč, ali nije moći dobiti slikah po željenoj mjeri, morale bi se takove posebno dati slikati.

G. Bukovec nastavlja:

Vidio sam i čitao mnogo talijanskih poziva, upravljenih ljudom hrvatske narodnosti, n. pr. u Boram, Jurčići, a i doskora svi zapisnici u uredu su Hrvati pišu se talijanskim jezikom.

Imam dapače ovdje nalog na županstvo u Trvižu pisan u hrvatskom jeziku, a podpis glasi „Il Podestà Innocente Fabris“ — smješnih li ali i žalostnih stvari!

Molim g. načelnika, da o svih ovih upitih, kao i ostalih, koji će slieditˊ, dade glasovati o prošnosti.

G. načelnik pita, da li ima tko proti tomu prigovoriti.

Cielokupno zastupstvo izriče: Svi smo složni i hoćemo, da se glasuje o prošnosti.

G. načelnik postavlja prošnost prije izrečenih upitah na glasovanje. Zastupstvo cielokupno ustaje i glasuje vrhu prošnosti predlogah i upitah, da se ima o njih protresati i zaključiti. —

G. Bukovec nastavlja: Zašto, g. načelniče, nevršite dakle zaključke obć. zastupstva, zakonito učinjene; zašto pišete talijanskim jezikom osobam hrvatske narodnosti?

G. načelnik, odvraćajuć kaže, da diurnista Gerbec nezna hrvatski, pa zato piše talijanski.

G. Bukovec: Imate tajnika, koji piše u hrvatskom, talijanskom i njemačkom jeziku, vršiti dakle svoju dužnost i zakon, koji nije vaša glava, već zakon potvrdjen od Nj. c. i kr. apost. Veličˊ, po kojem svi narodi carevine Austro-Ugarske imaju jednako pravicu, što je i pravedno. Vršite zaključke obć. zastupstva, t. j. neka se Hrvatom piše hrvatski, Talijanom talijanski. Mi to svi hoćemo i nećemo, da se krati to zakonito pravo, a zahtjevamo, da se uredjuje hrvatski i piše hrvatski Hrvatom.

Glede tobožnjega opravdanja, da ništo, g. načelniče, mogli nabaviti sliku Nj. c. k. apost. Veličˊ, i prejasnog prestolonasljednika Rudolfa, moguće je, a i vjerovati ću, da ste pisali, nu dokazah nam nepružate.

Iz pronavedenih dakle razlogah, a osobito poradi nenabavljenja ročnih slikah, čast mi je postaviti sliedeći predlog, molbom, da se vrhu njega glasuje.

Postupak gosp. načelnika nečuven je, a žalibože, dovoljno ilustrira, dotično u čudnovatom svietlu pokazuje lojalnost i ljubav do Nj. c. k. apost. Veličˊ, kao i podaničku vjernost, koju je načelnik prisegao u vrieme svoga izbora, za to predlažem:

„Obć. zastupstvo sakupljeno danas u redovitoj sjednici izriče ovim opetovno svoje skrajno nepovjerenje, kao ješto i skrajni prezir načelniku g. Innocentu Fabris-u.“

G. načelnik odgovara, da to nije na dnevnom redu.

G. Bukovec: Ta Bog vas vidio i opametio, nisto li sam pustio glasovati o predlogu prošnosti. —

G. načelnik odvraća: Ako ima tko šta protivnoga neka reče, i neka se slobodno glasuje.

Cielokupno obć. zastupstvo ustaje i jednoglasno izriče želju i zahtjev, da se u zapisnik upiše sliedeće:

G. načelniku Innocentu Fabris-u opetovno izjavljujemo skrajno nepovjerenje, a vrhu toga skrajni prezir radi nevršenja svojih dužnosti i zaključakah obć. zastupstva.

Gosp. Antun Bortoša moli riečˊ te zadobivši ju, progovori:

Da g. načelnik neće da vrši zaključke obć. zastupstva, uslobadjam se to dokazati pošt. obć. zastupstvu sliedećimi čini:

I. U sjednici obć. zastupstva od 16. junija t. g., u točki 4. zapisnika, u svrhu pregledanja administracije zavoda „Mosconi“, a navlastito računah od 1886., imenovan je odbor od sliedećih osobah:

1. G. Lovrić Anton, 2. Načinović Stjepan, 3. Volan-Močar Josip. Čast mi je staviti upit na g. načelnika, je li se pobrinuo sazvat taj odbor, ako nije, kao što je istina, čim opravdava taj nemar?

II. U sjednici upraviteljskog vieća grada i porezne obćine Pazin, od dne 7. junija t. g., u točki 8. zapisnika, zaključeno je i odabran je odbor od 4 lica, da odluče vrhu plaćah za dva gradska pomoćnika, dva noćna stražara i dva poljska čuvara; u osam dana imao se je razpisati natječaj, a odbor bio ovlašćen imenovati najboljo molitelje, to u doduće sjednici to predložiti na potvrdjenje. Odbor bio je imenovan kako sliedi:

1. Anton Lovrić; 2. Stjepan Načinović, 3. Josip Volan-Močar, 4. Ivan Sloković.

Pitam g. načelnika: zašto nije vršio svoju dužnost?

III. U točki 10. zapisnika sjednice gradskoga vieća od 7. junija t. g. odlučilo se je popraviti put, koji vodi od željeznice u selo Bortoši; opet bio je imenovan gornji odbor, da izvidi, ima li novca potrebitoga u obć. kasi, a vrhu toga imao nalog obratiti se molbom do c. k. cestovnoga komitata, za izhodjenje novčane pripomoći, i to sve učiniti u vrieme od 8 danah. Od 7. junija došli smo do 20. agusta, a još se po navadi spava.

Pitam g. načelnika: zašto nije opet vršio svoju dužnost?

Gosp. načelnik odvrati: G. Sterpin, kao upravitelj zavoda „Mosconi“, poslao je pred par dana račune od leta 1886., ja nisam još pregledao isto. Odbore nisam sazvao, jer su mogli sami doći.

G. Bukovac želi, da se sve to konstatira u zapisniku.

G. Bertoša predlaže, da se glasuje o upisanju ovih upitah u zapisnik.

G. načelnik reče: Postavljam to na glasovanje.

Zastupstvo jednoglasno odluči, da se imaju upisati ovi upiti radi dalnjeg ravnanja u zapisnik. —

Točka 2. Predloženo spisah odnosećih se na rekurs gradjanah Pazina, proti zaključku proglašenja hrvatskoga jezika uredovnim.

G. načelnik ovlašćuje tajnika na čitanje spisah u toj stvari. Tajnik pročita u originalu dopis sl. pokraj. odbora od 14. junija t. g., br. 2021. upravljen vis. c. k. namjestničtvu u Trstu i tumači istoga u hrvatskom jeziku.

Iz ovog dopisa proizlazi: Sl. pokraj. odbor pritužuje se kod vis. c. k. namjestničtva proti zaključku obć. zastupstva u Pazinu radi odluke, da hrvatski jezik bude uredovnim; podnaša na ogled odnosni zapisnik zastupstva, izjavljujuć, da nije istinito izvješće obć. glavarstva, kako da se ondje riešava spise gradjanam jedino u talijanskom jeziku, jer da je toga dokaz priključena rieščba občinskomu dnevničaru Matu Paladinu, izdana na talijanski podnesak u hrvatskom jeziku. Kaže nadalje rečeni dopis, da onaj zaključak očito vriedja, po mnienju pokraj. odbora, ustanove § 19. tem. drž. zak. od 21. decembra 1867., pošto je svakomu poznato, da se i jezik talijanski govori obilnjno u občini Pazin, a koji jezik mora biti izjednačen sa hrvatskim u svih spisih i javnih manifestacijah u občini, a nipošto pako da se mora jedino trpiti po hipovitih kapricah. Pošto da je proti onom zaključka bio uložen na pokraj. odb. utok nekojih gradjanah Pazina, kojeg prilaže, ista oblast, šalje ga vis. c. k. namjestničtvu na riešenje vlastito mu nadležnosti u smislu § 92. obć. reda s predlogom uništenja ovog zaključka, jer prekoračuje vlastiti djelokrug občino (§ 27.), a protivan je § 19. tem. dr. zak. od 21. decembra 1867.

Tajnik čita i tumači nadalje odpis vis. c. kr. namjestničtva od 26. junija 1887., br. 1850. III., upravljen sl. c. k. kot. kapetanatu u Pazinu, jednostavno na izjavljenje dodatkom, da bi se zaključak zastupstva imao pobliže proučiti. (Sliedi zaključak glede uredovnog jezika, koji smo već u broju 35. priobćili. (Op. Ured.).

Točka 3. Čitanje dekreta sl. c. kr. kot. školskoga vieća od 4. agusta t. g., br. 204., za odstranjenje nekojih manjkavosti i promjene naukovnoga jezika na pučkih školah u Gračišću i Pićnu, a tim u savezu i molba iz Gračišća.

Gosp. načelnik daje po tajniku čitati molbu občinarah iz Gračišća, radi promjene učovnoga jezika na onoj pučkoj školi, t. j. iz dojakošnjeg talijanskog u hrvatski jezik, a upravljenu putom obć. glav. vis. ces. k. kom. školsk. vieću.

Iza toga čitan bje i tumačen nalog c. k. kot. školsk. vieća br. 204., iz kojeg proizlazi, potreba priskrbljenja škol. vrtovah, popravak školsk. zgradah i promjena učovnog jezika na pučkih školah u Gračišću i Pićnu, obzirom na vrlo slab napredak iz razloga, što se djeca podučavaju u talijanskom mjesto u hrvatskom, kao materinskom jeziku.

Gosp. načelnik otvara razpravu o predmetu.

Gosp. Ivan Ivić obć. savjetnik iz Gračišća prosi riečˇ, zadobiv ju nastavi: Čuo sam i razumio molbu občinarah Gračišća. Čast mi je i dužnost kao oteu obitelji zagovarati i vrućе preporučiti ovu sasvim pravednu i temeljitu molbu. Pa i sama viša sl. c. k. kot. školska oblast preporuča promjenu učovnog jezika na temelju hrvatskoga, kao naše materinskoga. Napredak je doistine slab, a to mora i biti, te se nije tomu čuditi, kad se djeca muče u njima sasvim tudjem talijanskom jeziku. Pa jeli to pravo i zakonito? Nije, ovo dokaza: Popis puka koncem 1880. obavljen, kaže nam, da je bilo upisano u občini Gračišće prisutnoga, pučanstva: Hrvata 1623, a talijansko poznavajućih samo 130 osobah. Od ovih znalo je čitati i pisati samo 118, a nepismenih bilo ništmanje nego 1638. Proko ovih bila su trojica slovenske narodnosti.

Ovoliko za Gračišće, a slično vriedi za Pićan. Polag popisa od 1880. občina Pićan imala je prisutnog pučanstva 2228 osobah, od ovih 1956 Hrvata, a 270 talijansko govorećih, bolje rekuć, oba jezika poznavajućih. Od ovih opet znalo je čitati i pisati 282, a nepismenih bijaše 1996. —

Zastupnik za Pićan savjetnik g. Lukež Ivan moli riečˇ te dobiv ju, stade zagovarati vrućo promjenu učovnoga jezika na pučkoj školi u Pićnu, jer djeca u svomu nazanduju, dočim cieli svieat napredaje skokom; zar nam je sudjeno robovati, a plaćati krvavim žuljem stečeni novac za odnarodniti našu djecu? Prosim, da se zaključi o promjeni učovnoga jezika u hrvatski iz talijanskoga, ali sa obligatnim podučavanjem i u talijanskom.

Savjet. g. Ivan Ivić nastavlja: Čuvši sadržaj molbe kućegospodarah kao otacah obitelji, upravljeno u ime poroznе obć. Gračišće vis. c. k. zem. škol. vieću, radi uvedenja hrvatskoga kao učovnoga jezika na onoj pučkoj školi; obzirom na to, da i nama sl. c. kr. kot. školsk. oblast, uvidjajuć manjkavost i nepovoljan uspjeh u napredku na pučkoj školi u Gračišću, iz razloga, što učovni jezik nije hrvatski, kao materinski: molim, da slavno obć. zastup. izvoli glasovati i zaključiti sliedeće:

Občinsko zastupstvo odlučuje:

I. Usvaja se u cielosti molba otacah obitelji občine Gračišće, upravljena vis. c. k. zemaljsk. školsk. vieću, a takodjer uzima se do prougodnoga znanja, dekret slavnoga c. k. kotar. školsk. vieća od 4. agusta t. g., br. 204;

II. nalaže se obć. odboru, da odmah sastavi potrebito predradnje zakonom ustanovljeno, pak da rečenu molbu obloženu potrebitimi prilozi, tomoljitom motivnoljam podastre vis. c. k. kom. školskomu vieću na nadležno uredovanje, moleć za odstranjenje obstojećih manjkavosti, t. j. da se obzirom na državne temeljne kao i školsko zakone, uvede na pučkoj školi u Gračišću, hrvatski kao učovni, a talijanski kao obligatan predmet, u obziru školskih propisah, u takovom slučaju dopustivih. —

Za Pićan predloženim sliedeći zaključaka: Uzimajuć do prougodnoga znanja priobćeni nam dekret sl. c. k. kot. školsk. vieća od 4. agusta t. g., br. 204., a uvidjajuć i temeljito priposnavajuć silnu potrebu uvodenja hrvatskoga kao učovnoga jezika na pučkoj školi u Pićnu, iz didaktično-pedagogičkih razlogah ovo obć. zastupstvo odlučuje:

1. Ovlašćuje se občinski odbor, da odmah obavi potrebito predradnje, koja imaju služiti dokazom silne potrebe promjene učovnoga jezika;

2. Pozivom na, i kao riešenje dekreta sl. c. k. kot. školsk. vieća od 4. agusta t. g., br. 204. ima se upravlti molbu vis. c. kr. zem. školskomu vieću, da se u smislu postojećih državnih i školsk. zakonah uvede hrvatski kao učovni jezik na pučkoj školi u Pićnu, uz talijanski kao obligatan predmet, dopustiv po školskih propisih. —

Gosp. načelnik pita, da li ima još štogod dodati ili prigovoriti. Pošto se nitko nejavlja, postavi načelnik oba predloga za Gračišće i Pićan na glasovanje iz čega proizlazi:

ad 3. Obć. zastupstvo ustavši u podpunom broju jednoglasno odobrava i potvrdjuje u potankosti i cielosti svojoj motivnoljo, predloga i zaključka, izrečeno, po gosp. savjetniku Franu Iviću — i nalaže obć. deputaciji, da bezodvlačno ovaj zaključak oživotvoriti uznastoji, podastrienjem svega što treba nadležnim i prosipostavljenim c. k. školskim oblastim, moleć za odstranjenje nedostatih, te uvedenje hrvatskoga kao učovnoga jezika na pučkih školah u Gračišću i Pićnu čim prije moguće, sa obligatnim podučavanjem i u talijanskom jeziku. —

Zastupnik g. Ivan Ivić nastavlja: Iz pročitanoga dekreta c. k. kot. školsk. vieća od 4. agusta t. g., br. 204., čuli smo, da treba providiti i odkloniti neke manjkavosti na raznih pučkih školah, kao proskrbiti za školsko vrtove, popravak zgradah itd.

Za Gračišće n. pr. velim, da imamo potrebiti vrt, a školska kuća je vlažna, treba popravka doistine, a još bi bolje bilo kupiti drugu kuću ili nova graditi. Moram priznati, da občina nestaji baš financijalno najbolje; slabe nas godine pohadjaju, ima dugovah i zaostatakah velikih. — Čast mi je u tih poslovih sliedeće preložiti. . .

Zast. g. Bukovac: Budući ima se danas imenovati razne odbore, to bi se moglo sve ovo silne potrebe povjeriti financijalno-administrativnom odboru, da sve to valjano prouči i odluči, na koji način bi se moglo svim potrebam čim brže doskočiti i manjkavosti odstraniti na zadovoljstvo občine i c. k. oblasti.

Občinsko zastupstvo, saslušav obrazloženja obih govornikah, jednoglasno odlučuje: Ovlašćuje i nalaže se obć. odboru, da sve manjkavosti na rečenih pučkih školah izpita, potrebita odredi i napravi za odstraniti sve manjkavosti, na zadovoljstvo občine i c. k. kot. oblasti.

Točka 4. Izvješće obć. deputacije vrhu obavljenoga poklonstva Nj. c. kr. apostol. Veličanstvu u Puli.

Gosp. Bukovac predlaže, neka bi izvješće podao koji od odabrano gosp. odbornikah.

Zast. g. Gabrielić moli riečˇ, zadobivši ju progovori: Velikim zadovoljstvom čast mi je javiti, da je odabrana deputacija, sastojeća se od gg. savjet: Antuna Bertoše, Ivić Frana i mojo malenkosti, bila tako srotna stupiti pred ljubljenu osobu Nj. c. k. apost. Veličanstva u Puli, a na našu narodnu želju bijasmo predvodjeni i predstavljeni od našeg ljubljenog narodnog zastupnika na carevinskom vieću u Beču, preuzvietlog gosp. dra. Dinka Vitezića.

U dužnoj poniznosti, a i veseljem velikim, poklonili smo se i pozdravili Nj. c. k. apost. Veličanstvo, uručiv osobno spomenicu, u kojoj se vrućе moli, da bi se Nj. c. k. ap. Veličanstvo udostojalo smiloviti obćini Pazin i svomu narodu u Istri, odredivši, da višja c. k. državn. gimnazija ostane i nadalje u Pazinu, te da bi se istoj postepeno uvee hrvatski, kao naukovni jezik.

Nj. c. kr. apost. Veličanstvo, naš premilostivi cesar i kralj, udostojno se potanko popitati za odnošaje u obćini, a napose radi potrebe obstanka ove gimnazije, te izrečeno zapitao, jeli baš želja toli sreu prirasla gradu Pazinu, glede gimnazije.

Odgovorilo se je poniznо: Ne samo obćini Pazin, Vaše Veličanstvo, već svemu narodu Istre i kvarnerskih otoka, potrebita je ova gimnazija, a imenito narodu hrvatskomu Istre i otokah, koji nemaju niti jedne srednje ili višje škole u svojem jeziku.

Na ovu poniznu izjavu blagodostojalo Nj. c. k. apost. Vel., njemu prirodjenom dobrotom i ljubeznosti sliedeće odgovoriti.

„Da, to ću dobro proučiti želju Vašu, a učiniti ću ave po mogućnosti, da toj prošnji mojih narodah i zadovoljeno bude.“

Molimo lepo, da to poštov. zastupstvo ovo izvješće do ugodnoga znanja uzeti izvoli.

Zastupnik g. Bukovac zaprosi i dobivši riečˇ, progovori: Primamo najvećim veseljem do prougodnoga znanja priobćeno nam izvješće, odposlano obć. deputaciji, a vrhu svega Previšnji odgovor.

Nemožemo drugo nego izkazati zahvalno srce, vioštu odanost i ljubav, koju dolatno dutimo i nosimo do Nj. c. k. ap. Veličanstva, našeg premilostivog cesara i kralja Frana Josipa I. i naprama prejasno vladajućoj dinastiji staroslavnih Habsburgah.

Čast mi je predložiti, da obć. zastupstvo ovo izvješće do prougodnoga znanja uzme, a da uzklikne trokratno:

„Bog poživi premilog i ljubljenog nam cesara i kralja, svu prejasnu mu porodicu, na mnoga ljeta!“

Obćinskoj deputaciji budi pak izrečena u zapisnik javna zahvala.

Zastupstvo obć. ustane sa stolicah i uzklikne uzhtrok trokratni: živio Bog na mnoga ljeta premilog nam cesara i kralja kao i prejasnu mu porodicu!

U zapisnik neka se upiše liepa zahvala obć. deputaciji.

Zast. g. Bukovac moli riečˇ, te dobivši ju nastavi: Molim g. načelnika, da se izjaviti izvoli, jeli istina što se govorka, da je on za ovo putovanje digao iz obć. blagajne iznos od 40 for.? Ako je, čim to opravdava?

Gosp. načelnik odgovori: da, istina je, ja sam za putovanje digao iz obć. kase 40 for. ali me je višja oblast poslala, da se pridružim deputaciji.

G. Bukovac: Mogli ste moljakati višju c. k. pol. oblast i mogli ste otići, ali ondje zastupati občinu nisto mogli, jer se vas nije moglo izabrati u deputaciju radi nepouzdanice, koja vam se je glasovala u istoj sjednici. —

Ako ste pak išli, niste imali prava uzeti 40 for. iz obć. blagajne za put; stoga pitam vas g. načelnice: Joli kanite dobrovoljno povratiti odmah 40 for. u obć. blagajnu?

Gosp. načelnik reče: Da, ja ću povratiti 40 forinti u obć. kasu dobrovoljno.

G. Bukovac predlaže, neka se deputaciji izplati putne troškove u Pulu.

Obć. zastupstvo odlučuje: Ima se uvrstiti u protokol, da će g. načelnik povratiti u obć. blagajnu iznos od 40 forinta a. v.

Deputacija neka prikaže račun potroška, koj se ima izplatiti.

(Dalje sliedi.)

Pogled po svietu.

Trst, dne 21. septembra.

Austro-Ugarska: Njegovo Veličanstvo car i kralj Fran Josip boravi još uvjek kod vojničkih vježbah u Ugarskoj. Deputacije gradovah, županijah, svećenstva itd. predstavljaju se svomu kralju, koji njim preporuča ne samo odanost do priestolja već i narodnu snošljivost i ravnopravnost, čega neima u Ugarskoj niti za liek.

Carovinsko vieće nastaviti će svoj rad negdje izmedju 5 i 10 oktobra, te će se usljed toga sastati zemaljska zastupstva negdje polovicom decembra.

Ministar bogoštovja i nastave Dr. Gautsch posjetiti će Galiciju, da pregleda tamošnje školstvo. Tom prigodom posjetiti će ministar i Bukovinu. Prošloga četvrtka obavili se izbori onih zastupnikah na češkom saboru, koji su kod posliednjeg saborskog zasjedanja položili svoje mandate. To bijahu skroz njemački zastupnici. I sada bijaše većina njih ponovno izabrane, nu na više mjestih pokazali su njemački izbornici, da žele sporazumiti se sa narodnom češkom strankom.

Glasila staročeške stranke «Politik» slavilo je prošlog četvrtka dvadesetpetljetnicu svoga obstanka. Uredničtvo toga lista dobilo je sa svih stranah Češke čestitakah, no najvažnija je ona vodje češkoga naroda Dra. Riegera, u kojoj žali razdor izmedju Čehah i Niemacah te poziv je jedno i drugo na izmirenje.

On kaže medju ostalim, da Češka spaja dva plemena, koja su zajedničkom sudbinom, duševnimi i materijalnimi interesi, rodom i po krvi tako uzko spojena, da se nedа njihovo otcepkanje ni pomisliti bez povrede najvažnijih životnih interesah. Mnogi njemački listovi priznaju važnost toj Riegerovoj izjavi.

Novo splitsko občinsko zastupstvo konstituiralo se izabrav opet svojim načelnikom poznatoga rodoljuba odvjetnika Dra. Bulata.

Ugarski sabor otvora se prieskim govorom dne 28. t. m. Od sada unapried trajati će zasjedanja toga sabora 5 godinah.

Hrvatski sabor zakjučio je svoje sjednice dne 17. t. m. U ovom zasjedanju bijahu provedene verifikacije zastupnikah, razpravljena adresa na kralja, predani nekoji zastupnici sudbovom, te izabrani zastupnici na zajednički sabor u Pešti. Sabor hrvatski sastati će se opet 7. novembra t. g.

Srbija: Dne 19. t. m. započele su konferencije u Biogradu u prisutnosti ministarah; u tih konferencijah razpravlja se o promjeni srbskoga ustava.

Bugarska: Dne 18. t. m. proslavili su Bugari godišnjicu sjedinjenja knežovine Bugarske te iztočne Rumelije. Knez Ferdinand digao je obsadno stanje u Bugarskoj, koje no bijaše proglašeno pod bivšom regodicijom. O stanju bugarskoga pitanja pišu nekoji važniji listovi, da je isto još uvjek nejasno i zamršeno. Mnogi očekuju, da će se rieščba toga pitanja nepospešiti usljed sastanka kneza Bismarcka i grofa Kalnoky-a.

Rusija: Prigodom imendana cara Aleksandra bijaše mnogo viših častnikah promaknuto na više stupnjeve. Što se tiče držanja Rusije u bugarskom pitanju, uvjeravaju, da Rusija želi uzdržati mir dokle je samo moguće bez škode narodnih interesah. Neuspiju li sadanji dogovori vlastih, biti će dokazana potreba, da se proglasi berlinski ugovor nevaljanim.

Francczka: Pretendent na francczki priestol, pariški grof izdao je manifest na francczki narod, u kojem osudjuje republikansku vladavinu, pod

kojom da nemože Francezka doći ni do nekadanje moći ni upliva. On se nada, da će mu Francezi izručiti vlast, koju su njegovi djedovi vršili.

Italija: Talijansko političke krugove zaokuplja ovaj par najvećma strašna kolera, koja harači grozno u Messini, i koja je jur prenešena u sam Rim.

Njemačka: Njemci se nadaju još uvjek, da će se sastati carevi Vilhelm i Aleksander. Car Vilhelm prisustvovao je ovih danah vojničkim vježbam prem mu zdravlje nije najbolje.

Franina i Jurina.

Fr. Ha, ha, ha, ha!
Jur. Čemu se tako srdačno smiješ?
Fr. Hi, hi, ho, ho, ki se ne bi tomu smijal, da su se lindarski šaranjaki s Matetom posvadili, a on njim je brižan mudil sobo, svado i poročku „babu" za niš, ku se zaplišu u njegov kašin.
Jur. Tako su pustili na cedilu njega i njegov kušin?
Fr. Vero ja, ač da su i oni, akoprem su svi zapućeni, videli, da ni ča s Matetom kumedijat.
Jur. Hi, hi!
Fr. Ho, ho!

* * *

Fr. Ma ča bi rod, brato Juro, da ni poročkih inžinirі na Buzešćinu, da na pravo on potrebit most pod Buzetom zarad kojega je lani bil Moroša tamo i obedal, da će on skrbet, da se ta blaženi most podigne?
Jur. Tor su finili votacijoni na Buzešćine, a inžinіri imaju sada pune ruki posla na Motovunšćino.
Fr. Ča to bit tamo brzo votacijoni?
Jur. Bravo, počeli su na 19 ovoga mesеca.
Fr. Tako neka doć morit na Šalož?
Jur. Tamo su već dosta zmorili kuda su bili votacijoni, nego da njim ni šla mora va škvadru.
Fr. Mislіš daklo, da čemo još čekat inžinіre za most pod Buzetom?
Jur. Kada fine na Motovunšćine, to pod va Oprtlje, a kada već nebude nigdo votacijoni, to pak k vam doć.
Fr. Blaženi slabi na duhu, znađ . . . .

* * *

Fr. Si čul predzadnju nedelju večer, kako su neki puzinski Talijani pred Gračišćen tulili?
Jur. Nisan no lego mi je Luca povidala, da je čula, da su to bila gospoda puzinska.
Fr. Aj po Franića, ako gospoda tako tulo, ča to pak delat njihi fakini.
Jur. Morda to bit težaki i delavci pametneji lego su njim gospodari.
Fr. Aj su proz morda.

Različite viesti.

Cestovni odbor u Podgradu. U podgradskom sudbenom kotaru bijahu izabrana sliedeća gospoda u cestovni odbor: Slavoj Jenko iz Podgrada, Ivan Jurišević iz Markovšćine, Gašpar Kastelic iz Matorije, Sebastijan Pip iz Šapjan, Miho Jurišević iz Pasjaka, Jakov Valenčić iz Hrušice i Anton Zadković iz Mun. Dne 4. agusta konstituirao se taj odbor ovako: predsjednik g. Kastelic, namjestnik g. Jenko.

Ovim izborom zadovoljno je posvema pučanstvu onoga kotara, koje nazire u spomenutoj gospodi svoje prijatelje i dobročinitelje.

Občinski izbori u Motovunu, ko" su započeli u ponedeljak dne 19. t. m. a trajati će 5 danah, vrše se — kako doznajemo — vrlo povoljno za hrvatsku stranku. Dne 19. i 20. t. m. biralo je treće izborno tjelo, koje je — kako nam je od tamo prijatelj jučer brzojavio — izabralo narodne predložnike.

Čestitajuć dičnim Motovuncem na prvoj pobjedi, kličemo njim srdačno: živili i sretno unapred!

Občinski izbori u Vrbniku. Dne 20. i 21. t. m. bijahu obavljeni občinski izbori u drevnom Vrbniku. Kako nas od tamo prijatelji brzojavno obaviestiše, bijahu izabrani jednoglasno narodni predloženici. O tih izborih primismo još sliedeću viest: Eto upravo dovršiše občinski izbori u sva tri tjela. Kao što je bilo očekivati, hrvatska stranka nadvladala je jednoglasno. Nekadanji paše pripravljahu se i ovaj put na odpor, no vidiv da će ostati u ogromnoj manjini, niti nepristupiše k glasovanju. Mislimo, da će im ovo biti posliednja poputbina, te se nigda više neće pokazati pred poštano ljudo, da lovo u mutnom. Kažemo im po stoti put, da Vrbnik ostaje hrvatski grad, koj se nigda više neće prodati u ruko šaranjakah. Živili sviestni birači! Živio hrvatski Vrbnik!

„Slovenski Narod" donio je prošlih danah vrlo zanimiv dopis iz Pule, u kojem orta tužno stanje istarskih Slavonah šibajuć oštro al pravedno narodne naše protivnike, među koje ubraja i kanfanarskoga kapelana, rodom Slovenca. Na čast mu bilo!

Glavna skupščina „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri" obležavati će se — kako bijaše u posliednjem broju javljeno — u ponedjeljak dne 8. oktobra t. g. u Kastvu. Pozivljemo ovim ponovno svo članove i prijatelje toga društva, da se mnogobrojno k godišnjoj glavnoj skupščini dostaviti izvole.

Hrvatska čitaonica u Vrbniku pripravlja za nedjelju dne 25. t. m. zabavu sa predstavom, koje čisti prihod namiejen je „Bratovšćini hrvatskih ljudi u Istri". Pošto je zabavi taj vrlo plemenita svrha, dade se očekivati, da će ju posjetiti mnogobrojno obćinstvo iz Vrbnika i ostalih rodoljubivih mjestah otoka Krka.

Iz Novovasi, u bujskom sudbenom kotaru, pišu nam, da je tamo dne. 18. agusta t. g. u 4 sata poslie podne u vrieme oluje udario grom u četiri stoga siena i jedan skadanj, što je sve naglo izgorjelo. Pogorelac nebijaše osiguran, to mu je tim nanešena velika škoda jer je siromah i jer je imao u skadnju osim siena, oruđja i živoća.

Pomozi siromahu tko pomože!

Konac školske godine u Bersoću. Dne 31. pr. ag., pošto se je obslužila sveta misa i učinila obična zahvalnost na svršetku školske godine uz prisutnost mnogobrojnog ovdješnjeg pobožnog puka, držao se je školski izpit ovo puške učione.

Izpitu prisustvovali su uz nekoje domaće gospodare, naš čestiti rodoljub, velecienjeni gosp. Tomo Kunšić, obćinski glavar gosp. Ivan Turčić, više stranjeske gospode i gosp. lovranski učitelj. Muške i ženske djece polazilo je školu preko 100.

Da su djeca marljivo polazila školu a gosp. učitelj, provriedni naš Niko Panjetić, najduševnije svoju učiteljsku dužnost vršio, dokazom je bio izpit.

Djeca su vrlo točno i dobro odgovarala na sva pitanja, te su se mogli svi prisutni osvjedočiti, kako shvaćaju i razumiju sve predmete, u kojih su bili poučeni.

Liepopis i pravopis djece su vam izvanredno pohvale vriedni. I ovo, nemanje nego lanjsko godino, osvjedočili smo se, koliko našemu gosp. učitelju na srcu leži pouka naše djece u poljodjelstvu, skojim mi jedino životarimo. Tuj si mogao vidjeti od same školske djece učinjeno malo sjekire od drva, vile, grablje, motike, našve, blanje i više komada oruđja, kojo se upotrebljava kod obradjivanja polja i u kući.

Vriedni naš gosp. učitelj držao je marljivo i opetovnicu, koju je također polazio liepi broj odrasle djece.

Mi se moramo upravo dičiti s našim veleč. gosp. župnikom i prevriednim našim gosp. učiteljem, jer se toli svojski brinu za naš boljak duševni i tjelesni. A doist. će si i nadalje veliku zaslugu steći kod Boga i ljudi, budu li uznastojali svojim ljubeznivim nagovorom i mudrim savjetom, da koji otac odpošlje svojeg sina i na dalnje nauke, tako na primjer u delavsku školu u Kastav, pošto imamo veliku potrebu valjanih i dobrih zanatlijah. A koliko bi to svim koristilo, znati će najbolje naši zidari, kljesari itd., kojim treba za svaki mali nacrt (disenj) i proračun (proventiv) tražiti inžinira. A svim tim zahtjevom podpunoma zadovoljava delavska škola. Čujemo, da će jedan dobri otac odposlati svojeg sina u gimnaziju, da se iz'škola. Tako valja! Naprvo Brsečani! Čuditi se moramo, kako gosp. lovranski učitelj mirno dušo svake godine naš gradić posjeća, premda mu nisu nit najmanje po volji njegovi stanovnici i kojim samo kad može prkosi. Osobita mu ide hvala, što je prigodom izbora toli uznastojao u obćinskom uredu u Lovranu, da se nebi dalo nekojim Borsečanom izborno listino, premda nije on o tom još smio ništa odlučivati, pošto nebijaše još zastupnikom izabran. Njemu je valjda sve slobodno i može sve što hoće. Čujemo, da on drži za uljudnost odgovarati na hrvatsko upite talijanski, kao da nije Slovenac iz Sežane. Nesmijemo mu zaboraviti ni na one prezirne i mrzke izraze, učinjene lanjske godine glede naše djece. I onog ćemo se još dugo sjećati.

Kupovanje glasovah kod izborah. Više putah javili smo već našim čitateljem, da je kupovanje ili prodavanje glasovah kod izborah (obćinskih, zemaljskih, državnih) kažnjivo. (Članak VI. zakona 17. decembra 1862. D. Z. br. 8. za god. 1863.) Ovih dana čitali smo jednu takvu kaznenu osudu, gdje je u Českoj neki obćinar u Pisku bio kažnjen, što je kod tamošnjih obćinskih izborah turao u ruku biračah izpunjene glasovnice obćeav jim, da će jim poslije izbora platiti pivo. Radi toga bio je kažnjen, jer je u istinu kasnije za ono birače plaćno pivo. On se je radi to osudo pritužio na vrhovni c. kr. kraseionalni sud u Beču, to navec u pritužbi, da se je poslije izbora napajalo birače a da se ih nije pitalo, za koga su glasovali. Vrhovni Sud rešitbom od 5. marča 1887. br. 14449 ex 1886. zabacio je pritužbu, jer da je kažnjivi čin bio počinjom već onda, kad je taj obćinar ponudio, da će on to platiti pivo a dotični birač nije odbio te ponudo. Nadalje je vrhovni sud izrekao, da može se učinit krivcem toga prestupka i onaj, koji u tu svrhu obeća ili paka platі i samo jednu čašu vina, pivo ili drugoga kakvoga pića il jela, koje bi inače morno sam platiti.

Ova osuda neka bude nabomu narodu na znanje i ravnanje kod izborah, te neka odmah sudu prijavi sve one, koji nastoje sa nekolikko „biguli" savesti naćega neukoga seljaka.

Godišnji izpit u mošćeničkoj školi. Dne 30. pr. m. držao se ovdje, po obsluženoj sv. misi i učinjenoj zahvali, godišnji izpit u našoj pučkoj učioni. Izpitu prisustvovali su mnogi otci i matere, gosp. glavar Ivan Turčić, učitelj i učiteljica iz Lovrana sa još nekolikko gospode.

Izpit bio je sjajan i u svakom obziru pohvalan, što nam kazuje veliku marljivost i radinost našeg gosp. učitelja. U svih predmetih pokazalo su školska djeca prilično znanje, a osobito pjevanje izpalo je baš krasno. Pjevalo ne samo sva djeca ukupno već i pojedini (solo).

Gosp. učitelj brinuo se je također marljivo za opetovnicu, te nam je baš ugodno, što će imati sada školski vrt, u kojem će modi osobito opetovničare podučiti u poljodjelstvu, o kojemu nam je on uvjek lepe nauke i savjete davao.

Preporučamo vrsne našim obćinskim zastupnikom, da u svemu školu i gosp. učitelja podupiraju, imanito, da mu popravu i poliepšaju stan i školsku sobu.

Kad od ina ovdje vrlo bistroumne i marljive djece, nemožemo a da nepreporučimo najtoplije nekojim roditeljem, neka šalju svoju djecu i na više nauke, jer, nebudemo li si sami učenih ljudi odgojili, krsno ćemo ih od druguda dobiti. Na nogo dakle Mošćeničani; pokažite, da i vam na srcu leži boljak vaš, djece vaše i mile nam domovine. (Mi pako preporučamo Mošćeničanom povrh svoga toga, da potjeraju drugi put onog nepozvanog gosta i poznatog „babinog" piskura, koji se ližo i maže okolo naših rodoljubah a tada crni i klevećo u poročkom „smradu" sve što je nami milo i drago. Mošćeničani! pripravite daklo metlu za drugi put. Op. Ur.)

Slavnoj upravi parobrodarskog družtva „Svorljuga & Comp." na Ricci. Vaš vozni red, kojim javljate, da putuje vaš parobrod „Ika" izmedju „Fiume-Pola" tičuć „Lovrana, Moschenizze, Borsce, Chersо e viceversa", primismo, no pri obćit ga nećemo, jer je sastavljen samo u vašem matorinskom a nam tudjem talijanskom jeziku. Jednom smo vam pošli na ljepak, no to nam se više ne nedogodi. Što neimate obzira napram hrvatskoj putujućoj puplici, tiskajuć oglase u jedino spasljućoj talijanšćini, nemožemo si pomoći, al bar mi nismo voljni daljo podupirati vašeg patriotičnog (!?) rada. Izvolite se daklo obratiti poročkomu listiću „L' Istria", koj vas je predstavio svojim čitateljem kano Starčevićance i Veliko-Hrvate.

P. S. Naš list zove se „Naša Sloga" a ne onako, kako ga porugljivo naši protivnici Talijani krste i kako jih vi u tom dično sliedite.

Broj 2384.

Uglednom Uredništvu lista „Naša Sloga" v Tratu.

Prilogom članka uvrštena v mijestnom listu „Naša Sloga" od 11 kolovoza 1887 Br. 32 pod stavkom Sanvinčenti 6 kolovoza 1887 poziva se na tomolju §. 19 štamparskog zakona To ugledno Uredništvo na zahtjev c. k. okružnog Poglavarstva v Puli 14. t. m. Br. 9781 da izvoli uvrstiti u više kvajeni list sljedeću

Izpravku.

Nije istina da je carska zastava koja je bila izvjesena na obćinskoj zgradi u Sanvinčenti na slavu čina kojem bi potvrdjen pokranjski zakon o preustrojstvu obćina St. Vinčenti kad neodvisno obćine, bila razvjesena, pod nogo bacena i raztrgana.

Doznajo se nasuprot iz povedenih izteražlvanja da je ona zastava koja visaše na jednom prozoru školske zgrade, bila slučajno dohvaćena od nekog previsokoga voza sjena koji prolazeće onim putem, usljed čega ista zastava pade na zemlju i bi dočnjo nadjena neoštećena od jednog c. k. pomorskog podčasnika, koji se ondje nalazaše na dopustu, i predata obćinskom uredu.

Ne odgovara takodjo istini da su se za vrijemena novih izbora, koji se obdržavaku u St. Vinčenti pjevale pjesme političkog sadržaja kao n. p. „Con Garibaldi andremo a Roma".

U Tratu 18. Rujna 1887.

O. kr. Državni Pododvjetnik
Crusiz.

Kolera u Italiji. Strašan taj gost, koji sè je bio pojavio za vrieme velike vrućine u nekojih predjelih Italije, počimlje sada tamo iznova strašno harači. Nouk i praznovjeran narod neće da prima lieekovah već se dapače grozi oblastim i liečnikom, koji mu pružaju pomoć. U Messini bijahu umrćena tri liečnika jer da su oni tobož bolest širili! Brzojavni stupovi u nekojih stranah bijahu popolnoma jer da vlada pomoću brzojavah „razsaljiva" kolera! U obće pokazalo se ovom nesretnom sgodom, da je velik dio pučanstva Italije na vrlo nizkom stupnju naobrazbe, te da je u „obućanoj", zemlji mnogo toga, čega je nestalo kod drugih narodah prije 2—3 sto godinah. O, groznom stanju u Messini brzojavljaju dne 19. t. m. sliedeće: Pučanstvo odjava. Kolera šrl se. Kako neima konjah za provažanje mrtvacah, ostaju ovi često do 48 satih „nesahranjeni. Da se tomu doskoči, uzeti su svi konji privatnih posjednikah. Na javnih mjestih namješteni su kotli sa svarenom vodom na obću porabu. Mrtvačka kola prate vojnici, budući se je dogodilo već više putah, da je pučanstvo jurišalo na kola, prevalilo ih, te mrtvace spalilo na lomačah. Danas prispjela su 72 liečnika iz Napulja, Palerma i Catanije. Kralj Humbert poklonio je 50.000 lirah, te izjavio da će, potraje li sadanje zdravno stanje još koje vrieme, doći osobno, da novoljnikom pomogne i da jih tješi. I u tamnici oboljelo je više uznikah. Kažnjenici bješe se pobunili, te jih je vojničtvo moralo svladati. Posliednja 24 sata oboljelo je od kolere 190 osobah, a umrlo 72. Grobari dobivaju 15 lirah na dan.

Zavod za proširenje vjere kršćanske u Rimu poznat pod imenom „Propaganda". utemeljen god. 1822. razdielio je do sada medju misionarje 220 milijona talijanskih franaka. Kroz to je vrieme s. stol. podielio 200 novih biskupijah. Sada ima u Indijama 26 nadbiskupah i biskupah sa 1200 svećen., u Indokini, Kini i Japanu 50 apoštolskih namjestnika sa 1400 misionara; u Africi 2 nadbiskupa, 22 biskupa, 17 apoštolskih vikariata i 16 apoštolskih prefektura; u sjev. Americi (eng. teritoriju) ima 30 biskupah.

Katalog. Upozorujemo štov. naše čitaoce na netom izašli ilustrovani katalog za jesen i zimu 1887-8., kojega je izdala poznata tvrdka „Kammer & Fischer" u Beču VII., Richtergasse 11. Ovaj zapisnik objavlja sve novosti modo, konfekcije i druge potrebšćine. Neka si daklo štov. Sitaoci naručе taj zapisnik, koj se dobija sa uzorci b a d a v a i f r a n k o. Ova tvrdka brzi se također drugimi naručbami, koje nespadaju u njezinu struku, to ih vrši sviestno i točno. (1—5)

Dopisnica uprave

G. P. S. Draga. Vi nam ne dugujete ništa. G. T. K. Vaćane. pripošlano upisasmo na račun predplate za god 1885. — Ostalo još izostaje

G. M. Š Svšak. — U mjesecu julliu mi nismo od Vas ništa primili. Popitajte se na pošti

---

Lutrijski brojevi

dne 17. septembra.

Beč	12	44	66	39	32
Gradec	11	39	30	87	1
Temešwar	48	77	3	83	87

dne 21. septembra.

Brno	82	53	36	41	10

Vinske stiskalnice

najnovejše i najboljše uredbe, so železnimi in lesenimi padovi, so na prodaj in pripravljeno v zalogi tvrdko

Schivitz & Comp,

Via Zonta št. 5 v Trstu,

kjer se dobivajo tudi drugi stroji za vsakovrstne potrebe, tehnični in strokovnjaški predmeti ter priprave za zidanje. 1—3

Solidan dar

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obed iz pravega c. kr. patentiranoga za sladu Evropu Phönixsrebra, koje je uvek blebo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u divnej kutiji saharanjano, sastojeći iz 6 nožovah sa oealjnim rezalom, 6 žlic, sa krunom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlicj za kavu, 1 stolni zvonac, dakle 31 komad, koe odajemo samo za 4 for 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštnu pr uz će. Naručbe prima Zentral Exped -Verwaltung. **B. Balsam-Wien, 2. Bez., Unt. Augartenstrasse 35.** 11-30

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani

ne ozdravlja samo odrasle, marveč je najboljše sredstvo za glistave otroke, in marsiktera mati, ki je rabila te kapljice za svoje otroke in družino, nam spričuje s hvaležnim srcem, da ji je to zdravilo obvarovalo otroke najnevarnejših bolezni, ki velikokrat izhajajo edino iz glistavosti.

Izdelovatelj pošilja je v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·80** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spontza; v Pulju Wassermann, Carlovichio in Radolini; v Dinjanu Roki in Braderassi; v Kopru Giovannini in Favento; v Piranu gonda in Lion; v Paulun Lion; v Novem-Fradu Tamburlini; v Vistinadi Patelli, v Poreču Omdusio, v Buiih Bonetti in v vodnji lekarn v Istri, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 3p—50

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu **Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pismeni i strojevi providjenu,**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Via Torrente 12

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti **knjigotiskarskoga posla** to preporuča se osobito za ove vrsti tiskanja kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artilja i zavitke s napisom, proporučno karte, posjetnice, zaručne i vjenčano objave, pozivo, razporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješća, zaključno račune, rošlatnike, punomoći, oleaike, jestvenike, svakovrstne skrižajike, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelja u svakom pogledu zadovoljiti koli **brzom i točnom podvorbom,** toli **jeftinom cienom i ukusnom izradbom.**

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotično naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Torrente 12 u Trstu.

Telefon br. 429

Dobiva se v vsih knjižarnah **13. nakladi,** ravno izašla medic. **svetovalca**

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o nastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

16 Braunschweig. 3-52

ŠALJIVI KOLEDAR

za leto 1888.

Slavnomu p. n. občinstvu naznjamo, da izide proti koncu meseca novembra t. l. v našej tiskarni **slovenski šaljivi koledar** z jako bogato vsebino in mnogobrojnimi primernimi slikami. Pri sestavljanju istega pa se nismo obzirali samo na **zabavno,** ampak tudi na **praktično** gradivo.

Šaljivi koledar todaj no prinaša samo humoresk, pesnic in smešnic itd., objavlja tudi **vozne redo železnic, parobrodov, razne tarife, potrebne skrižaljke** i. dr.

Šaljivi koledar bodo obsegal okolo **150 strani** in stane samo

40 SOLDOV,

po pošti 45.

Ker se ta koledar ima vso leto pri roki, torej je jako prikladen za raznovrstna naznanila, katera se po ceni sprejemajo.

Podružnica

anglo-austrij. banke

u Trstu

Novčani uložci
3 % god. kamatah sa 5-dnevnim odkazom.
2½ " " " 30 " "

Napoleoni
kamate po pogodbi. 24—6

Eskomptira
po 2½% na svaku svotu.

Mjenice
na Beč, Prag, Pešću i Brno proste troškovah.

Kupuje i prodaje
vriednosti, devize i coupone uz ¼% popustbe.

Predujmljuje
na varante, zalogu i police tereta u gotovom. Kamate po pogodbi.

Na vriednosti po pogodbi.

Otvorenje kredita
u Londonu, Parizu i po drugih trgovih.

Popust po pogodbi.

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se ozdravljaju podpuno i sigurno sve želudčane i živčane bolesti, takodj tr omake, koje su se ustavljale svim liečničkim sredstvi, osobito pa kroničkj katarh i slabost v želudcu i drobu, krč, slaba probava, alobol, jako kucanje srca, živobol i dr. Kapljice sv. Jakoba, koj su sastavljene po navodu kuludjera grčkoga **samostana »Astra«** iz 22 najboljših zdravilnih biljkah izteka, koje su svaka za-se i danna priznane kao zdravilna sredstva prve vrsti. Ovo sastavljanje jamči dakle za siguran uspjeh ovih kapljicah. — Cieua 1 staklenke **60 nv.** 1 velike staklenke **f. 1·20** prama poštnem pouzeću ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih ljekarnah.

Glavne skladišće: M. Schulz, Hannover, Escherstrasse 6, dalje u Trstu I. Saraval, »All'Amazone Trionfante« i Prendini. — Na Ricci A. Mizzan. 20—11

KLINIKA

za spolne in želodčne bolesti, nastope možke slabosti, polucije, égeto vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabitje vida, in za vse bolezni mehurja, drobu in ščevov. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 20—57—104

C. Strentzel,
specijalni zdravnik Lindau ar. Bodensee.

Želodčne bolezni ozdravi brez la posvema

JERUZALEMSKI BALZAM

edini in nedosegljivi želodčni pijači

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, jaé ni tako lahko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstno smaku leko

Vsčina raznih kapljic, izlečkov itd., katero se oblinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, nima nič druzega, nego škodljiva sama.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priporočene sestave, odlično oživljujoče in želodčno živce hitro krepčalno in di **pravice prednosti** nad vsemi domači v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuja tudi sè vsakim dnevom več pračanje po njem. Ta balsam bogat na dobljačih snovih kinolka rabarbare, katera korenika je poznata zarad njenega uvodnega upliva na **prebavljanje** ni **čiščenja.** Je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvlanim od slabega preb vljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in svedoci priporočujejo proti nejedčnosti, zabavanju, smrdljivi sapi, gnjusi, riganju, bljuvanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju

Steklenica z navodom vred stane **80** novcev 1—15

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišće v Trstu v lekarni *Marka Barzaghi* i *G. B. Roriz,* na Reki v lekarni ul Rudentorn, u Gradcu, v Rottnu in v lekarni A. Franzoni, v Tomlinu v lekarni E Polleon. 2—25

FILIALE IN TRIESTE

dell' i. r. priv.

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2½% nunno interesse verso preavviso di 4 giorni
3½ " " " " " 8 "
3 " " " " " 30 "

Napoleoni:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3½ " " " " " 3 mesi
3 " " " " " 6 "

Banco Giro:

Sconsento 2½ sopra qualunque somma
Napoleoni compra fattorassi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brema, Trappavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese

Acquisti e Vendite

di valori, divisa e incasso coupons ¼% provvig

Antecipazioni

sopra **Warrants** in contanti, interesse da convenirsi.

Mediante apertura di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.

" **Valori** 5½% interesse annuo sino Fiorini 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valoru, monete oro e d'argento banconote estere con condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1888 20—48—38

BRZA I SIGURNA POMOĆ

za 15—9

bolesi i žaludca i nezino posliedice.

OBRANA ZDRAVLJA

uvisl gotovo o **sahranjenju i pospješenju probare,** jer ova je **glavna podloga zdravlja,** te **kako ljudstvom toli životnom dobrostanju.** Najbolji **lomadi lieb** za urediti probavu, primjerenu pripravu krvi i očistiti krvnih dustica krvi jest već odavna poznat i obljubljen

DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM.

Priradjan je od najboljih, **liečitelnih najkrepčnijih sčelenah;** izkuzno se osobito kano sigurna pomoć kod **neuredne probave,** kod **odvajanja, nadimanja, bljuvanja,** kod bolestih u **želu i želudcu, želudčanom krču, prepunjenom želudcu,** kod **mazale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih,** kod **bolesti u črevih, kiselosti i melankolije** (nadled slabi probavoj) on oživljuje sve djelatnost **probare,** čisti **krv** te slobiva **bolestna čutila želudca, crieva i zdravlje.** Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je **sigurnim ljudski domaći lieh** a rad toga svudi je poznat.

1 staklenica 50 nvč dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, koliko svako pročita Salje se na **frankirana pisma** ne **ave** ništa **na ponuć i izuzea.**

OPOMENA.

da se ljubljena pravi, uporabljen svakoga, da je svaka staklenica s ime Rosa Frainer balzamom, pomen priredjena i u mestom kere na zamka a, koj prestrance nepiš. dra. Ivan životni balzam iz ljekarne »k crnomu orlu« u Pragu, Praz Bäl" u njemačkom, englesom, mađarskom i francezkom je ista luza, a prodaje ista na zakonitom — niže oštenjem — zaštitnom znamkom providjeno.

PRAVI

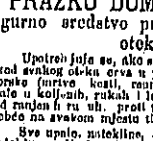

Dra. Rosa životni balzam

dobiva se samo

u glavnom skladišću

B. FRAGNERA

ljekarna »k crnom orlu«

Prag, br. 205-3.

i u Trstu u sliedćih ljekarnah:

G. Foraboschi, Ed. pl. Lettenburg, P. Prendini, Giov. Skopczynski, Ant. Suttina i Karlo Zanetti.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Aust-o-Ugarskoj, imadu skladišću toga životnoga balzama.

Tamo se također dobije kroz tisuću zahvalnih pisama priznato

PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,

sigurno sredstvo proti upali, ranam i otoklini.

Upotreb juje se, ako se žensm prsi upale ili otekn i kod svakog očkra crva i prsni i rauckalici, izvinuća, morske (mrtve) kosti, reumatičnoga o ka, kroničnu upale u koljenih, rukah i lodih i proti polu nogah, kod ranjen i ru uh, proti tekućim ranam na nogah i na obće na svakom mjestu tiela, vratnoj šetalici itd.

Sve upale, zatekline, otvrdline, i ali u kratkom razdobju (ujo je jako ogrožjeno. I vuče ledi bolnam nav sumad bez svako boli, te izlieči u najkraće vreme.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč

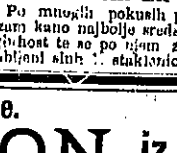

Opomena!

Jer se prazko universalno ma lo od v še stranah pa v ri, upozorujem svakoga, da se ljek po pravom propisu samo kod zuane pr ra. Vsaki je samo o da pisa , nko gute kartice, u vojih je mnogo napunjeno, uzsebi smik za upravno na krljenoj hartiji, lisšan v dorez ljenkah, a zamotan u sinjem kartonu, koji nosi predstojeću zaštitnu zamku.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstran nagibnost te se po njem zadobije opet ju- ubljeni sluh . staklenica 1 for. a v.

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

1887. Jesenska sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35 38,
JANKE iz čošljane vune sa prslukom u svih bojah for. 25 „
sasma svilni . . . . . for. 30
ČARSKE janke sa praluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putova ije, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjeću za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v PRAGI, Graben br. 19 novi, vis-à-vis gospeskoj ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 26—50

Telefon br. 429

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prosi poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU. Via del Teatro 1 (Tergestec).

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskara **Dolenc.**

Broj 39. U Trstu 29. septembra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pismu tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 30 nč., za svaki redak više 5 nč., ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“, Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na oldom arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i notiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½ i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torronto br. 12.

Slava Motovuncem!

«Hoćeš li, da omjeriš svoju pobjedu, a ti je prosudi po ponašanju svojih protivnikah» — kaže neki mudrac. Ako je tomu tako, tada priznajemo veselim srcem, da je posliednja narodna pobjeda kod obć. izborah u Motovunu zbilja sjajna.

Občina Motovun, sastojeća iz gradića istoimenoga sa 1300 stanovnikah, zatim iz porezanih občinah Brkač, Kaldir, Karojba, Montrilj, Novaki, Rakotolo, Sovinjščina i Zamask, koje broje ukupno okolo 3,700 stanovnikah, birala je prošlog ćadna svojo novo zastupstvo, u kojem će od sada sjediti dvie trećine naših narodnih zastupnikah.

Osim gradjanah motovunskih, jesu skoro svi ostali izvanjski občinari hrvatske narodnosti. Pa kao što bijahu do nedavna u srodnjoj i zapadnoj Istri svi izvanjski občinari naše narodnosti sliepo orudje talijanskih i potalijančenih gradićah, to su i motovunski izvanjski občinari skoro sve do ovih danah talijanskoj gospodi mukotrpno služili, il bolje rekuć, robovali.

Kod posliednjih izborah za carovinsko vieće pokazali su naši Motovunci prvi put nakon viekovah, da nije u njima još posve utrnula iskra narodne svieti, da u njihovih žilah kruži još slavna hrvatska krv. Boreći se kao lavovi proti stoljetnom dušmanu, odabrahe priličnom većinom hrvatskoga fiducijara, koji su imali birati narodnoga kandidata na carovinsko vieće. Taj uspjeh pobudi u nama već tada najbolje nade u nedaleku lieplu budućnost. I eto, nade one nepravarišе nas. Osokoljen narod prvom pobjedom, počeo se on sve to više buditi i osviešćivati, a danas Bogu hvala, naluzi se u narodnom kolu sve što je neodvisno i pošteno.

Taj krasni narod znao je junački odoljeti dušmanskoj napasti domaćo gospodo, spletkam političkoga pazinskoga družtva i svim zamamljivim sredstvom, kojimi razpolaže slavna «Pro Patria».

Naši narodni protivnici bacaju doduše sada krivnju radi svog poraza na nekoje tobožnje naše agitatore, koji da su puku predočivali, kako neće više plaćati poreza, da će biti sam gospodar i da će dobiti novca na posudu uz neznatne interese ako glasuje za hrvatske predloženike, no to je stara pjesma, koja se opstuje kod svake naše narodne pobjede i na koju se više neosvrće nijedan ozbiljan i razuman čovjek. Nasuprot priznaje isto glasilo porečko junte, da se je u Motovun pozivalo na dogovore izvanjske občinare, gdje njim se nije zaisto preporučivalo, da biraju svojo mužove, a mi doznajemo k tomu iz najboljeg izvora, da se je već dugo prije izbora naše občinare mitilo i strahovalo, i gdje nije to pomoglo, naniele njim se i materijalne škode.

Naši občinari na Motovunščini nisu, kao ni drugdje u Istri, protivnici reda, zakona i mira — za kakovo je poračko glasilo predstavlja — no oni nemogahe duljе snašati gospodskog jarma, te se poslužiše svimi zakonitimi sredstvi, da se u buduće i njihov glas na občini čuje i uvažava. Da njim bijaše pako do toga stalo, da unaprod sa mirnimi i pravednimi Talijani u slogi i ljubavi živu, pokazali su dosta jasno kod izbora za prvo tjelo. Protivnikom našim nije pako stalo nit do mira nit do sloge, već jedino — što i sami priznaju — do toga, da i nadalje nad hrvatskim pukom neograničeno gospoduju, da njim naš narod za sve vjekove služi i robuje. Dapače, jedva što minuše ovi izbori, grozo se našin občinarom, da će se grad Motovun od izvanjskih občinah odieliti, te da će se na občinsku upravu dvostruko trošiti i tim izvanjske občine matorijalno uništiti. Zar je to iskren vapaj za mirom, slogom i ljubavi?! Tko da vjeruje još to, dična gospodo, vašim krokodilskim suzam?

Vašeg talijanstva, gospodo protivnici, nitko neotimlje, niti mu ista grozi, al znajte, da će naš narod širom Istre poput Buzećanah, Pazinčanah, Višnjanacah, Motuvunacah itd., svuda gdje ga imade, odlučno tražiti sve ono, što ga po božjem i prirodnom zakonu ide. On vam se u brk smije kad mu poručujete, da neznа zašto se bori, da nepojmi uzvišenog narodnog načela, već da je sliepo orudje bezdušnih izvanjskih agitatorah!

Naše narodno pobjedo u ovo nekoliko posliednjih godinah jasni su tomu dokaz, da istarski Hrvat i u siromašnoj kolibici uvidja, da imade napram državi i pokrajini no samo dužnostih, već i pravah, za koje je pripravan boriti se dok u njegovih žilah junačka krv teče.

Pobjeda naša u Motovunu odjeknuti će radostnim jekom svuda, gdjegod se hrvatski zbori, a svako pošteno narodno srce kliknuti će s nama skupa onim sićušnim občinarom: slava Vam i živili!

DOPISI.

Volosko, 25. septembra 1887. — Neznam kako to biva, g. uredniše, da prem ima ovdje koješta što je vriedno, da se i izvan Voloskog znade, nitko Vam ništa nejavlja. Kad dakle drugi muče, evo mene, da Vam koješta izpripovjedam.

Kako Vam je poznato, pred nekoliko godinah g. barun Reyer, kako se onda govorilo, pomoću Šulferajna, ustrojio je bio ovdje privatnu žensku pučku školu, u kojoj podučavahu i podučavaju i danas milosrdne sestre. — Prem je prije ustrojenja te škole gosp. barun Reyer nekojim našim bio svečano obećao, da će se barem u prvih razredih podučavati izključivo u materinskom jeziku djece, t. j. u hrvatskom, vidjeli smo kasnije, da se hrvatskomu jeziku dalo mjesto popeljuše. — Podučavalo se naime talijanski i njemački a hrvatski toliko, da se nije moglo reći, da se u njem ništa naradi. — Naši rodoljubi dakle nisu bili nimalo zadovoljni sa tom školom, a naši budući Talijančići takodjer ne, jer da se po njihovom mnenju promalo učilo u talijanskom, jedino spasiteljnom jeziku a valjda i zato, što se podučavalo nešto i hrvatski. — Osim toga plaćala su djeca iz početka priličnu mnogo za polazak te škole. — Radi svih tih uzrokah počelo se bilo mrmljati na tu školu „došlo obro sturo“ i bilo se počelo misliti na stanovitom mjestu, kako da se ju posve odstrani. Čuvši zato baron Reyer, pobrine se, da nekojim nedostatkom doskoči. Tako n. p. ukine plaćanje školarine, pobrine se za bolje učiteljske sile i predade vlastničtvo školske zgrade samim sestram učiteljicam. Na taj način očuvan je toj školi obstanak. Na protivnici isto nisu ipak mirovali. Govorili su, da se djeca ništa neuče, da nemaju nikakva napredka i da treba, da se ustroji javna ženska škola. — Najviše počeli su raditi za tu javnu žensku školu oni, koji su joj se pred nekoliko godinah najviše protivili. Onda je manjkao i stan i zakonit broj djece, kako nas je uvjeravao g. načelnik i njegovi prijatelji, danas ima svega toga u izobilju. — Gospoda dakle, po svoj prilici, jer su vidjeli, da se privatna ženska škola pobolješava, i jer su valjda zato sa zapada mig dobili, pobrinuli se, da javnu pučku žensku školu tako žive, da je ista već danas gotova stvar. Dakako, da će ova biti čisto talijanska! Naši zastupnici su već tako zaslijepljeni u mržnji do svog materinjeg jezika, da se nemože ni pomisliti, da bi se oni poskrbili, da se što hrvatski u toj njihovoj školi podučava. Pače, da to budu posve nemogućo, imenovalo se i učiteljicu, koja hrvatski nezna ni riječi.

Došim se dakle prod nekoliko godinah vikalo na sva usta, da nečreba ženskih školah na Volosku, danas imamo ovo dvie. — Nas medjutim nezadovoljava ni jedna ni druga, ali ipak, kad bi nas koji zapitao, kamo da šalje svojo dieto, rekli bi mu otvoreno: koludriean radje nego u onu drugu školu. Kod koludrieah, ako i malo, učiti će se djeca i njemački i hrvatski, a u onoj drugoj neće nego talijanski. Kod koludrieah djeca naučiti će se barem Bogu moliti i Boga se bojati, u onoj drugoj valjda se na to neće osobito paziti, sigurno pak ne u onoj mjeri, u kojoj će u prvašnjoj. Možda će koji misliti, da su roditelji prisiljeni slati svoju djecu u javnu školu, al to ne stoji. Svakomu je slobodno poslati svoje dieto u koju ga volja školu, samo što će ona djeca, koja budu kod koludrieah, morati se podvrći, kad ova škole svrše, kad budu dakle školu ostavili htjela, malom izpitu u javnoj jednoj školi.

Koji dakle nebude htio podvrći se izpitu u javnoj školi na Volosku, moći će se podvrći u onoj u Rukavcu ili Kastvu i stvar će biti gotova.

Pošto dakle mi scionimo, da privatna ženska škola u Volosku bolje odgovara potrebam naše ženske djece, mi bi preporučili svim našim roditeljem, da dok budu javna ženska škola ostala kakva se ima osnovati, šilju svoju djecu koludrieam. Budući put javit ću Vam nešto o ovdješnjih čitalačkih družtvih. — Čut ćete liepih stvarih.

Zapisnik

redovito sjednice občinskoga zastupstva u Pazinu, držano u dvorani obć. ureda dne 29. agusta 1887.

(Nastavak).

Točka 5. Izvješće obć. odbora vrhu obavljenoga posla za ustrojenje hrvatsko pučke škole u Pazinu.

Savjet. g. Anton Lovrić moli i zadobiv riječ, progovori: Ugodna mi je dužnost javiti tomu pošt. obć. zastupstvu, i to u ime cielo obć. deputacije, da smo točno i po dužovnosti obavili sve po zakonu potrebito radnje, koje se odnose na ustrojenje hrvatske pučke škole u Pazinu i tim zadovoljili nalogom višje c. kr. škol. oblasti s odgovorom, koga smo podnesli molbom, da se toj zakonitoj i pravadno želji po mogućnosti počotkom školske god. 1887/8. zadovolji.

G. načelnik pita, da li ima tko što još govoriti. Neoglasiv se nitko, postavljen bi predlog na glasovanje.

Ad 5. Obćinsko zastupstvo jednoglasno uzima do ugodnoga znanja izvješće i zahvaljuje se deputaciji radi točnog ovršenja povjerene joj radnje.

Točka 6. Izvješće odborah vrhu pregledanja obć. računah porezne občine Pazin, kao i izvanjskih občinah od lota 1886.

Zastupnik g. Matejčić predlaže izvješće odbora za pregledanje računah obć. Pazin za g. 1886., te moli, da se pročita. Isto glasi:

Uglodno obć. poglavarstvo! Budući razglodani računi potrošakah porezne občine Pazin za godinu 1886., predloženi na pregledavanje od uglodnoga obć. upravitelj-stva, odradjeni u sjednici od 7. junija o. g., podpisani pregledaoci našli su ovo u propisanom obliku pohvalno uredjeno. Računanje našlo se po svuda točno.

Svi troškovi su pravilno obrazloženi polag proračunah.

Samo imaju opaziti podpisani pregledaoci, da je porezna obć. Pazin posudila pobožnomu utemeljiteljnomu zavodu „Mosconi“ u Pazinu okolo godine 1881. iznos od 600 for. uz povratak u godini 1883.— a još danas nisu vraćeni, niti interesi plaćeni; zahtjeva se dakle, da bi u dva roka vraćena bila svota od 600 for. i plaćeni interesi.

Radi česa podpisani pregledaoci imaju čast predložiti uglodnomu obć. zastupstvu, da blagoizvoli odobriti računo odzgor ročono, kako predstavljeno u svojoj potanko-sti tako i u ukupnosti sa sliedećim proizhodom za zaključko god 1886.;

Danom 31. decembra 1886
ostatak blagajno . . . f. 1281.01½
Danom 31. decembra 1886
čisto aktivno stanje . . „ 469.07

i to za poreznu občinu Pazin.

Pazin dne 11. julija 1887.

Pregledaoci.

Šimun Matejčić v. r. Anton Lovrić v. r.

Sliedi drugo izvješće za mjestnu občinu Pazin, koje se čita:

Ugl. pogl. občine Pazin.

Budući razglodani računi potrošakah občine Pazin od školskih zakladah i od siromaha za god. 1886. predstavljeni na pregledavanje od uglodnoga poglavarstva, odradjeni u sjednici od 5. aprila o. g., podpisani pregledaoci našli su sve u propisanom obliku pohvalno uredjeno.

Računanje nalazi se posvuda točno. Svi troškovi su pravilno obrazloženi i u obće polag proračunah.

Radi česa podpisani pregledaoci imaju čast predložiti ugl. obć. zastupstvu, da blagoizvoli gori ročeno računo odobriti, kako su predstavljeni u svojoj potankosti, tako i ukupnosti sa sliedećim prolzhodom na zaključku godine 1886., u kojom proizhodu noima se razumjeti posjed nogibivi občinah, jer manjka inventar.

Tekući br.	Porezne občine	Ostatak blagajnički na 31 dec. 1886. for	nv.	Aktivno stanje na 31 dec. 1886. for.	nv.
1	Botonega	43	17½	2477	93
2	Boram (100 drž. oblig.)	242	97	11579	31½
3	Cerovlje	32	93	429	13
4	Gerdoselo	60	10½	9717	05
5	Gologorica	101	45	11739	90½
6	Gračišće	—	—	9676	48
7	Kašćerga	199	12½	9152	58½
8	Krišikla	—	—	5239	69½
9	Kerbune	89	03	6405	98½
10	Lindar	—	—	20541	60½
11	Novaki	266	49	22392	23
12	Grobnik	—	—	184	27
13	Previž	278	34½	11748	17½
14	Škopljak	48	54	3130	30
15	Tupljak	5	—	2981	01½
16	Trviž	—	—	8571	93½
17	Zamask	191	40½	4038	95
18	Zaroč	807	51	11750	66½
		2457	37½	152695	11
	Školske zaklade (fondi)				
	Pazin	178	49		
	Gračišće	29	65		
	Lindar	16	69½		
	Novaki	29	43		
		253	20½		
	Utemeljiteljne zaklade za siromahe				
	Lindar	82	70½	499	18½
	Gologorica	130	97½	782	23
	Novaki	401	91	456	—
	Lindar (legati)	103	85½	1974	14
		668	55½	3661	80½

Pazin dne 8. julija 1887.

Občinskih računah proglodnoci:

Šimo Matojčić v. r. Anton Ivić v. r.

Nakon pročitanog izvješća zaprosi g. Matojčić, kao izvjestitelj, da može postaviti jednu opazku, i reče: Predlažem, da se od zavoda „Mosconi“ u Pazinu neki zahtjevala uplata interesah, nego samo kapital od 600 for.

Zastup. g. Bukovec predlaže, neka se ovo izvješće uzme do ugodnoga znanja, da se uvaži predlog g. Matojčića, te da se interesi od zavoda „Mosconi“ napitaju, i da se odobre občinski računi od leta 1886.

G. načelnik stavlja upit, da li ima tko staviti kakav prigovor ili protuprodlog. Neoglasiv se nitko, stavi predlog g. Bukovca na glasovanje.

Obć. zastupstvo jednoglasno odobrava predlog g. Frana Bukovca, potvrđujuć obć. račune za leto 1886., toliko za poreznu obć. Pazin, koliko i za izvanjske občine u smislu pročitanoga izvješća, koje se ima uvrstiti u propisu i zapisnik sjedničo.

Točka 7. Predlog, da se postavi hrvatski napis nad vrata obć. ureda i na sva vrata unutarnjosti obć. kuće; glede nabave uredovnoga pečata u hrvatskom jeziku, i napokon, da se postave tabele s putokazom i napisom na razkrižnih cestah.

Zastupnik g. Josip Ujčić predlaže, da se postavi napis, i to ovako: „Glavarstvo občine Pazin“, a neka bude polag hrvatskoga i talijanski. Svakomu svoje, pa će biti i občini mir i ljubav.

Zastupnik g. Ivan Ivić želi, da bi se zadovoljilo njegovoj molbi dva puta predloženoj obć. glavarstvu, da se nabave za županstvo Gračišće nabavi uredovni pečat u hrvatskom jeziku.

Savjetnik g. Ivan Lukeš zagovara taj predlog, moleć, da se odluči uredovni hrvatski pečat i za županstvo Pićan.

Savjetnik g. Anton Lovrić želi, da bi se radi ravnopravnosti jezikah postavio nad vrata obć. ureda i napis njemački. *)

Zaključeno bi:

Občinsko zastupstvo jednoglasno odlučuje: Nalaže se obć. dopućaji, da odmah nabavi uredovni pečat u hrvatskom jeziku sa napisom: „Glavarstvo občine Pazin“. Nad vrata obć. ureda neka se postavi hrvatski, talijanski i njemački napis; na sva uredovna, kao i na vrata obć. dvorano, ima se postaviti uz dosadnjnje talijansko, takodjer i hrvatsko napisu istim odgovarajuć.

Svim županstvom ima se na trošak dotičnih občinah priskrbiti uredovno pečato u hrvatskom jeziku. Na sva razkrižja cestah ima se postaviti tablice sa putokazom i hrvatskim napisom. U dojdućoj sjednici neka se izvjesti vrhu učinjonoga.

Točka 8. Imenovanje odbora za sastavak obć. inventara polag cirkulara prov. junto od 14. oktobra 1864. i u smislu § 86. obć. zakona.

Zastupnik g. Bukovec progovori: Poznato je svakomu nas, da po § 86. obć. zakona morali bi se podnieti provine. junti inventari obć. imovine, i to prigodom promjeno obć. zastupstva. Žalibože občina nemia do sada nikakvoga inventara. Morali bi se takovi sastaviti. U smislu cirkulara prov. junto od 4. [oktobra 1864., ima se imenovati odbor, koji bi imao zadaću sastaviti taj inventar.

Čast mi je predložiti u taj odbor sliedeću gg. zastupnike: Antuna Bertošu, Antuna Lovrića i Antuna Ivića; molim gosp. načelnika, da izvoli dati glasovati, ako nemia tko štogod protivnoga.

Pošto se na upit g. načelnika nitko neoglasi, zastupstvo jednoglasno odobrava predlog g. Bukovca, te imenuje u odbor za sastavak inventara predloženo osobe.

Točka 9. Imenovanje raznih odborah, koji će biti obć. dopućaiji u pomoć u administrativnih poslovih.

G. Bukovec predlaže, da se odaberu:

a) u gradjevni odbor 4 osobe;

b) u administrativno-financijalni odbor 5 članovah;

c) u mjestno-policajni odbor 3 člana.

Zastupstvo jednoglasno usvaja predlog g. Bukovca.

Ad a) u gradjevni odbor jednoglasno su imenovana gg: Bertoša Antun, Lovrić Antun, Načinović Stjopan i Ivić Ivan.

Ad b) u administrativno-financijalni odbor jednoglasno gg: Bukovec Frano, Bertoša Antun, Pušić Ivan, Ivić Ivan, Ivić Antun.

Ad c) u mjestno-policajni i zdravstveni odbor jednoglasno gg: Bertoša Antun, Lovrić Antun i Načinović Stjopan.

Točka 10. Izvješće glavara, odnosno obć. dopućaljo o znostatku u utjerivanju obć. kapitalah; o osobah, kojim je povjereno utjerivanje, i u obću, o postupanju občine i uspjehu samoga utjerivanja.

Zastupnik g. Bukovec moli riječ, dobivši ju nastavi: Molim g. načelnika, da izvoli odgovoriti na sliedeće:

1. Još se je g. načelnik strogo držao naputka, kojim se ima postupati kod utjerivanja znostatakah?

2. kakvo je koraka poduzela občinska dopućaljo, da se utjerivanje produdo u druge ruke?

G. načelnik dade čitati svoje izvješće, koje glasi, da je stanje kapitalah, interesah i troškovah, kao i drugih oktivah i pasivah pojedinih por. občinah proračunano do 31. decembra 1886.

Zastupnik g. Bukovec veli, da protestira proti tomu, da obć. činovnici podnašaju ovom pošt. obć. zastupstvu izvješće u talijanskom jeziku, i želi, da se to više nikad nedogodi. Moli nadalje, da obć. dep. izvoli izvjestiti, je li poduzela, i kakove je poduzela koraka radi daljnoga znstupanja občine kod c. k. kot. suda proti obć. dužnikom i u drugih pravnih poslovih.

G. Anto Bertoša izvješćuje: G. načelnik još nije nikada pronašao potrebitim, da sazove obć. dopućaiju, s kojom bi morao složno i zakonito raditi na boljak i napredak občine, koje je uprava nam povjerena.

Napokon je popustio i sazvao delegacije. Pozvali smo obć. tajnika, da o tom zapisnik sastavi. —

Molim g. načelnika, da taj zapisnik pročitati dadu, da prikažemo sl. obć. zastupstvu mudo zaključke.

Gosp. načelnik reče: to nije na dnevnom redu, ja neodgovaram.

Anto Bertoša: molim g. načelnika, da se taj zapisnik pročita, ako pošt. obć. zastupstvo nema što proti.

Načelnik odvrnu: nije treba toga čitati, to je samo „konfuzion“ činiti. Zastupstvo zaključi, da se čita.

Tajnik čita zapisnik, koji glasi: Zapisnik obć. dopućaja, sastavljen u obć. uredu u Pazinu dne 27. augusta 1887.:

I. Občinska dopućaija primiv za sada do znanja izvještaje dosadašnjih občinskih prokuratorah, zaključujuć:

a) Punomoć dosadašnjih prokuratorah, odvjetnikah gg. Dr. Costantini, Dr. Massopust, Dr. Mrach, imaju se odmah odkazati, to isto pozvati, da predlože u roku od 8 dana svoje troškovnike, da je deputacija razvidi i odobri;

b) Ovdašnji odvjetnik g. Dr. Dukić, imenuje se občinskim prokuratorom, te mu se ima odmah izdati potrebita punomoć, i povjeriti mu uredne poslove.

II. G. savjetnik Ivan Ivić želi konstatirati u zapisniku sliedeće: Po zakonu pozvana je obć. dopućaija, da se češće i u svih silnijih stvarih sastano i dogovori, te zaključi vrhu potrebočah občinskih, a proti svim tim jasnim slovom zakona, nije pak bila pozvana obć. dep. od g. načelnika nikada osim na protresivanje obć. računah za g. 1888. — a i danas došli smo samovoljno, te nije g. načelnik hotio niti danas obdržavati sjednice ove deputacije, odgovarajuć, da nemia vremena. —

Pošto je ipak za prokosutra uređena obć. sjednica, to je od potrebe, da medjusobno prije dogovorno radimo i zaključimo za prikazati svoje potrebe i zaključke na zakonito odobrenje u sjednici.

III. G. Anto Bertoša moli, da se postavi u zapisnik: Predlažo, da se ovaj zapisnik pročita u sjednici obć. zast. od 29. agusta t. g. a ono predloge, koje smo nakanili u ovoj našoj sjednici protresivati i pošto g. načelnik to nedopušća molim, da se zaključi od ovo deputacije, neka se sve točke sada izpušćene, postavo na dnevni red i razpravljaju u ročenoj sjednici obć. zastupstva.

Ovaj zapisnik podnošen je na uručbeni zapisnik pod 7/6. 1887 br. 1683.

Zastupnik g. Bukovec moli riječ.

G. načelnik: govorite slobodno.

G. Bukovec nastavi: Nemogu odmanjo a da nebi i podupirao gg. obć. savjetnike u njihovom osobitom i hvale vriednom radu i zauzimanju za občinske poslove i napredak. Podupirajuć dakle poštov. obć. deputaciju, imam čast predložiti sliedeće: Saslušav razjasnjenje podano nam po obć. deputaciji i duboko žaleć neopravdan postupak načelnikov, ovo obć. zastupstvo, komu po § 89 občinskoga reda pripada nadzor nad radom obć. deputacije zaključuje:

1. Odobrava se posvema predlog sadržan u zapisniku dne 27. agusta t. g., da se dosadašnjim občinskim prokuratorom gg. Dr. Costantini-ju, Dr. Mrach-u, Dr. Massopust-u odnzme punomoć, i da se občinskim prokuratorom imenuje ovdašnji odvjetnik g. Dr. Anto Dukić.

2. Nalaže se občinskoj deputaciji kao administrativnom i oksekutivnom organu občine, da ovaj zaključak neodvlačno izvede. Molim g. načelnika, da ovaj predlog postavi na glasovanje.

G. predsjednik stavlja upit, dali ima tko postaviti protu predlog. Neoglasiv se nitko, a postavljen predlog na glasovanje, proizlazi sliedeće:

Ad 10. Občinsko zastupstvo jednoglasno usvaja i potvrđuje u svoj ololosti predlog zastupnika g. Frana Bukovca sadržan u točki pod 1 i 2. —

Gosp. Frano Bukovec predlaže da bi se digmula sjednica i nastavila u dva sata po podne.

Zastupstvo jednoglasno prima predlog govornika. — Predsjednik digne sjednicu ob 12. url.

Nastavak sjednice po podne.

Načelnik postavlja na dnevni red:

Točku 11. Izvješće odbora glede stanarine, što bi imalo plaćati podobčine gradsko-poreznoj občini Pazin za porabu prostorijah u obć. kasu. Pita, da li tko ima postaviti kakav predlog.

Zastupnik Ivan Pučić, kao član odbora, predlaže izvješće u tom poslu.

Tajnik čita sliedeće izvješće:

Nakon pregledanja obavljenoga u svih prostorijah obć. kuće u Pazinu, uzeli uvid u razne spise a imenito u zaključke bivših obć. zastupstvah, odnosećih se na gradnju i naša troška na obć. kuću u Pazinu, kao i na registre obć. blagajne, došli smo niže podpisani do podpunoga osvjedočenja, da valja poštovati tudjo i dati svakomu što ga ide bez ikakovoga sakrivanja i tajenja te obzirom na sve to, čast nam je na postavljena pitanja, koja se vode točnosti radi niže opetuju, podati na svako odnosoće se odgovore:

Prvo pitanje: koliko i koje prostorije u občinskoj kući rabe svenkupnoj občini?

Odgovor: prostorije, koje se od svih poroznih občinah bez razlike, upotrebljavaju u svrhu uredovna. dakle kao javni občinski urod jesu sliedeće:

1. Občinska pisarna, velika četverokutna soba;

2. Uz pisarnu nalazeća se uredovna soba za načelnika občine; obe ovo na desno ulaza;

3. Velika soba kao i ona pisarne, služeća na uredovanje kao obć. blagajna, na lievo od ulaza u kuću.

Na prvom podu.

4. Velika dvorana;

5. Od stražnje strane kuće, u prizemlju nalazi se stan za občinskoga slugu;

6. Vrhu toga 3 sobice u prizemlju.

Drugo pitanje: koliko bi iznašala godišnja stanarina obzirom na sadašnje mjestne odnošaje, pogledom na najmovne cienc?

Odgovor: obzirom na to, da je c. k. domobranstvo premješćeno iz Pazina u Pulu, i da stoga nemia više gg. oficira i drugih vojničkih činovnikah, itd. itd. predlažemo, da je svota od 200 for. dovoljna.

Treće pitanje: koliko najmovine imalo bi predložiti izvanjske občine za odšteto upotrebljenja iznajmljenih prostorijah a sada upotrebljenih?

Odgovor: izvanjske občine imalo bi plaćati najmovine, ili bolje rekuć kao pripomoć za uzdržavanje sgrade, iznos od 201 for. na grad Pazin u istom razmjeru 99 for., ukupno dakle svotu od 300 for.

Četvrto pitanje: izvjestiti ako se je do sada stanarina, odnosno najmovina plaćala gradu Pazinu, odkada se je plaćala, ako nije, koji je tomu uzrok?

Odgovor: do sada nije se plaćala stanarina, jer se nenahadja u uredovnih spisih, uzroci neplaćanja neposnati su.

1.	na obć. Boram	svota od	f.	15.60
2.	„ Botonega	„	„	3.—
3.	„ Cerovlje	„	„	5.70
4.	„ Gerdoselo	„	„	7.95
5.	„ Gologorica	„	„	9.30
6.	„ Gračišće	„	„	38,10
7.	„ Grobnik	„	„	2.40
8.	„ Kašćerga	„	„	6.60
9.	„ Kerbune	„	„	3.75
10.	„ Krišikla	„	„	5.40
11.	„ Pazini stari Pazin	„	„	99.—
12.	„ Pićan	„	„	80.—
13.	„ Previž	„	„	4.35
14.	„ Škopljak	„	„	1.95
15.	„ Tupljak	„	„	6.—
16.	„ Trviž	„	„	14.55
17.	„ Lindar	„	„	21.—
18.	„ Novaki	„	„	15.60
19.	„ Zamask	„	„	3.45
22.	„ Zaroč	„	„	6.30
		Svoukupno for.		300

(Konac sliedi.)

Pogled po svietu.

Trst, dne 28. septembra.

Austro-Ugarska: Njeg Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. prispio je sa vojničkih vježbah u Budimpeštu, gdje su 25. t. m. započele ministarske konferencije za ustanovljenje proračuna za delegacije. Tim konferencijam prisustvuju ministri Austrije i Ugarske. Glavni predmet viećanja biti će pitanje o puškah opetušah. Službeni list austrijske vlade donio je dne 24. t. m. ručno pismo na grofa Taaffon, kojim se saziva carevinsko vieće na 11 oktobra. Na dnevni red prve sjednice dolazi predlog o proinaki zakona o poštarskih štedionicah. U sliedećih sjednicah razpravljat će se o osnovi zakona, tičućega se patvaranja živeža. Iza toga doći će na red zakonske osnove o proinaci civilnoga sudbenoga reda, o uredjenju zdravstvenoga državnoga ureda, pak novi zakon o kućarenju, o uredjenju riekah itd. Državni proračun razpravit će se tekar u drugom zasjedanju carevinskoga vieća pošto budu delegacije ustanovile zajedničke troškove.

Dne 26 t. m. sastao se u Beču zdravstveni kongres, kod kojega sudjeluju najveći učenjaci zdravstvene struke sve Europe. Kraljević Rudolf otvorio je svečanim načinom taj kongres u prisutnosti svih austrijskih ministrah, visokih dostojanstvenikah i kapacitetah svih narodah.

Zemaljski sabori imali bi se sastati u prvoj polovici mjeseca decembra.

Nekoje vladi prijazne novine pišu, da će ona odlučno zagovorati naredbe ministra prosvjete, kojimi se ukidaju slavenske srednje škole. Kao razlog tomu navadjaju, da je previše učeće se mladeži. Ako je zbilja tomu tako, tada bi se moralo bar polovicu njemačkih srednjih školah ukinuti, jer je njemačke mladeži, koja se podaje naukom, bar 2—3 puta više nego li slavenske.

O dogovorih na sastanku grofa Kalnoky-a sa knezom Bismarkom u Kissingenu nezna se ništa stalnoga. Ruski poluslužbeni list «Nord» piše, da će se uzdržati mir samo tada, ako su se spomenuti državnici dogovorili, da će se u Bugarskoj provesti uvjeti berlinskoga ugovora. Ako su se pako o čem drugom dogovorili, sudi glasilo ruske vlade, da će se težko sačuvati europejski mir.

Srbija: U mladoj kraljevini razmahalo se živahno izborno gibanje. Iz Biograda pišu, da će biti po svoj prilici izabran jednak broj liberalnih i

*) Njemačkoga napisa mislimo, da baš nije trebalo. Op. Ured.

radikalnih zastupnikah u narodnus kupščinu. U nekojih mjestih sporazumiše se glede kandidatah liberalci i radikalci, u drugih nasuprot kandidira svaka stranka svoga pristašu.

Crnagora: Knez Nikola pozvao je na Cetinje vojvodu Edinburga, zapovjednika englezkoga brodovlja, koje boravi već dulje vremena u sredozemnom moru. Vojvodu prati na tom putovanju njegova supruga, sestra ruskoga cara Aleksandra, vel. kneginja Marija. Neima dvojbe, da će već sbog toga razloga biti sjajno dočekani i primljeni visoki putnici u crnogorskoj priestolnici.

Bugarska: Iz nesretne kneževine neima baš nijedne viesti, koja bi razjasnila tamošnje žalostne odnošaje. Princ Koburg nada se, da će svojom ustrajnošću slemiti odpor onih velevlastih, kojo neće, da ga pripoznaju knezom ujedinjonih bugarskih pokrajinah. Mi bi rekli, da se mladi princ previše uzda u vlastito vile.

Rusija: Iz Petrograda javljaju, da je občinstvu uz ulaznice dozvoljeno pregledavati carski ljetnik «Aleksandrija» čega do sada nije bilo nikada. Ovo je najbolje oprovrgnuće madjarsko-čifutskih novinah, da car živi tobož u neprestanom strahu.

Franczczka: Na franczczko-njemačkih granicah dogodio se opet slučaj, koji će još više napeti i onako napeto odnošaje izmedju Njemačke i Franczczke. Jedan dragunski častnik i njegov poslužnik bijahu naime na franczczkom zemljištu od njemačke straže oružjem napadnuti; častnik je težko ranjen a poslužnik mu ustrieljen.

Njemačka: Njemački prieston-nasliednik, za kojega se već dulje glasa, da je u gelu pogibeljno bolestan, odputovao je radi promjene zraka u Italiju. Njega prati njegova supruga i nekoji liečnici.

Franina i Jurina.

Fr. Vero sam čul, da su Vižinadci Rovinjožu pašaport podpisali.
Jur. Dragi ti, za kamo?
Fr. Vero valjo va Pul.
Jur. A da je vancal.
Fr. Skočil je vero s konja na tovara.

* * *

Jur. Poznaš ti, Frane, onega visokega, ki je pul zadnjo sednico va Pazino s galerijo neč Nocentu namigeval?
Fr. Ki ga nebi poznal, ter se gnjoto svakamo kako i stara košulja, a najrajo se drži blizu naših, zato govoro, da je štafeta nekoj gospodi.
Jur. A ki ga zato plaća?
Fr. Noznam baš pravo ki, al sam čul, da ima nekakvu plaću, zač da pripravlja šekucijoni za ožoner.
Jur. Sad sam to kapil!

* * *

Fr. Ča ponašaš va toj vrićico, ako se sme znat?
Jur. Vero sam bil va Pićne, da ću malo soli kupit, pak sam moral zet i niko drugo stvari, kojo nisan ni trobal.
Fr. A kako to?
Jur. Lipo, butigar mi je rekal, da hodi kupit sol kadi kupujem i drugo stvari, pak sam moral kupit više stvarih, k mi nisu rabilo, zač drugačo mi nebi bil dal soli.
Fr. Ma vero ta je lipa, ki ju zna na pamet. A ča neznate vi Pićanci kadi je pravica?
Jur. Za pravo reć, noznamo baš kadi je, ma čemo ju vero poć iskat.

Različite viesti.

Prvu sv. misu čitati će u nedjelju dne 2. oktobra t. g. mladomisnik g. Josip Gojtan u rodnom si mjestu Lindaru. Mladomu prijatelju i čestitomu rodoljubu našo najsrdačnije čestitko uz vruću želju, da bi mu Svevišnji blagoslovio svo korake, koje će poduzeti na čast sv. vjere i na spas milog nam roda.

Diocezanske viesti. Tršćansko-koparski biskup, presvj. g. Glavina promjestio je g. A. Zajca, duh. pomoćnika u Hrušici kao kapelana u Zvonoću; g. Dolžana, duh. pomoćnika u Mošćenicah promjestio je u istom svojstvu u Hrušicu, Mladomisnika g. Josipa Gojtana imenovao je duh. pomoćnikom u Mošćenicah.

Prvom polovicom tekućega mjeseca položiše župnički izpit: g. A. Požar, župe-upravitelj u Gologorici; g. Iv. Kraljić, župe-upravitelj u Kozljaku; g. A. Mlakar, župe upravitelj u Vodicah. Ponovljo župnički izpit for njim je iztekla četvrtdiška, g. Blaž Doklova, župe-upravitelj u Truškah i g. Andro Šoltar, župe-upravitelj u Klani.

Gosp. Vinka Marjanovića, občinskoga tajnika u Pazinu stigla je grdna obiteljska nesreća. Dne 22. t. m. prominu mu naime nakon kratke bolesti od difteritisa krasan sinčić Dolimir, veselje i ufanje roditeljah. Naša iskrena sućut razveseljenim roditeljem.

Bilježnik u Buzetu. Ministar pravosudja imenovao je bilježnikom u Buzetu g. Vigilija Pitscheldera.

Sveto poslanje započeti će dne 8. oktobra t. g. u kapelaniji Slivje, občina Materija. Sv. poslanje držati će mnogoč. gg. oo. Lazaristo od sv. Josipa kod Colja. Bog njim blagoslovio obilato trud!

Slovenski otroški vrt kod sv. Jakova u Trstu otvoriti će se u subotu dne 1. oktobra t. g. Primaju se jedino djeca (od 3. do svršene 6. godine) slovenskih roditeljah, koji govore u obitelji slovenski. Prošle godine bijaše postignut sjajan uspjeh u tom vrtu, to neima dvojbe, da će tako i unapred biti pod mudrim ravnanjem sadašnje uprave.

Dobrilina štipendija. C. kr. namjestništvo u Trstu raspisuje natječaj za jednu štipendiju pok. biskupa Dobrile u iznosu od for. 112. Molbe valja poslati namjestništvu do 15. oktobra t. g.

Istarska štipendija. C. kr. namjestništvo u Trstu raspisuje natječaj na jednu štipendiju u iznosu od for. 84. za gimnazijalno djako, koji se kane posvetiti svećeničkomu stališu. Pravo na tu štipendiju imadu mladići iz Istre (izuzmu otokah). Molbe treba poslati putom školske oblasti c. kr. namjestništvu u Trstu do 15. oktobra t. g.

Občinski izbori u Motovunu. K pohlodnjoj našoj vlasti o tih važnih izborih dodajemo za sada, dok nam stigne pobliže vlasti o samom taboru, da je naša narodna stranka pobjedila velikom većinom glasovah u III. i II. izbornom tjelu, te će imati u novom sastupstvu svojih 20 zastupnikah. O izboru u I. tjelu nemožemo ješte ništa kazati, nu toliko znademo, da su i naši izbornici u tom tjelu glasovali za nekojo umjerenije Talijane. O konačnom uspjehu javiti ćemo pobliže u budućem broju, a već sada čestitamo srdačno našim izbornikom u motovunskoj občini, kličuć njim najiskrenij: živili!

Iz Vižinade pišu nam, da je tamošnji župe-upravitelj g. Malusa, proti kojemu je i u našem listu pisano bilo i s kojim se nemogaše složiti većina vižinadskih župljanah, premješćen za kapelana u Pulu. Na njegovo mjesto da dolazi duhovni pomoćnik iz Motovuna — ako se novaramo — g. Nicolich, rodom iz Dalmacije.

Čekamo da vidimo, da li će biti pod novim župe-upravitelјem zadovoljeno izvanjskomu vižinadskomu puku, koji je boz iznimke hrvatsko narodnosti.

Iz Martinšćice, na otoku Cresu, pišu nam koncem septembra: Dne 22. prošloga agusta ostavio nas je naš obćeljubljeni O. Ljudovit Brusić, predstojnik samostana u Martinšćici, pošav u istom svojstvu u samostan u Krku.

Žalostnim srcem odielismo se od toga muža, čestitog svećenika i vatrena rodoljuba. U svakoj zgodi bio nam on iskrenim savjetnikom i prijateljem. U novelji priticao je svako doba dana il noći nemoćnikom tješeć ih i djeleć njim nade i srčanosti.

Boraveć četiri godine medju nami, nije se nikomu zamjerio, svakim se slagao, svakomu pomogao ako je samo mogao. Bog mu stostruko naplatio sva dobročinstva, koja od njega primismo.

Otca Ljudovita zamjenio je voleć. O. Konrad Žgalić, koji je i prije više godinah medju nami boravio. Tada već bijasmo s njim posvo zadovoljni pak neima dvojbe, da domo biti od sada još više.

I ovdje nas je nemila suša silno sprzila. Nesnosna vrućina mjeseca julija i agusta uništile nam najlipše nade u polju i vinogradu. Kuruza je visoko narasla no bez klipovah tako, da nećemo ubrati ni sjemena. Jedina nam je daklo nada u grozdju, koje bijaše odoljelo sunčanoj žegi. Maslina su skoro sve popadale od velike žege, a ni grozdje nije nas poštedilo tako, da se neimamo nadati dobroj zimi. Kako stvari stoje, morati ćemo o Martinji na bačvah čopove odrezati ako nećemo, da o Božiću s kosićem kvičemo: slabo je, babo gore će bit, ni sam već neznam, kad sam bio sit.

Martinšćan.

Iz Kimberley-a, u južnoj Africi, javlja nam prijatelj V. M. rodom iz Kastavšćine, da je tamo dospio nakon tridesetšestdnevnog putovanja. Put do tamo da ga je stojao 80 englezkih lirah št. Tamo da je našao preko četrdeset Primorcah, koji su stvorili posebno podporno družtvo, u koje plaća svaki član mjesečno 7 šelinah. Dne 18 agusta kao rodjendan Njeg. Vel. cara i kralja Frana Josipa I. imali su naši Primorci skupnu večeru, kod koje se je pjevala onrovka i mnogo hrvatskih pjesamah.

Poslovi da njim idu prilično dobro jer imadu lieposa zasužka prem je skupoća velika.

Želimo braći u dalekoj Africi, da se ljube i bratime u zdravlju, te da nikada nezaboravno na rod iz kojega su potekli. Zdravi nam bili!

Čudan slučaj. Bečke novine donašaju neobičnu viest, koja će zadati crkvenim i sudbenim oblastim dosta brige i posla, a koja će probuditi u svih slojevih pučanstva nemalu senzaciju.

Prije nekolliko godinah vjenčalo se u Beču dvoje mladih, koji su proživili u sretnom braku najlipše godine. Iz toga braka rodilo se dvoje djeca. Sretan suprug, prekapajuć nekog dana nekakvo staro papire, naidje na sav pošutjeli papir iz kojeg saznade grozmu istinu, da je on sa svojom ljubljenom ženicom brat i sestra. On je bio naime kao nezakonito dieto u nekom nahodištu i kao takav upoznao se kasnije sa svojom ženom, dotično sestrom. Budući su takove ženitbe pred crkvenimi i svietskimi sudovi novaljane, to se nalazi taj čudnovat događaj u rukuh bečkoga suda, koji će imati suditi što da se učini sa onom nesretnom djočicom.

Na znanje drvotržcom. Kako po zagrebačkoj trg. obr. komori doznajemo, razpisao je kr. nadšumarski urod u Vinkovcih dražbu na dan 20. oktobra t. g. glede prodaje hrastovih i inih dobalah, nalazećih se u šumarijah: Jasenovac, Lipovljane, Raić, Nova gradiška, Županja, Vrbanje, Nemce, Marović i Jamnica.

Pobliže može se doznati u uredu trg. obrt. komore u Zagrebu.

Nagrada konjah godine 1887. Dne 23. t. m. dielile su se u Pazinu nagrade lopim i dobrim konjom.

1. Darove dobili su za kobile na ždrieboi: Mate Fonović iz Čopića 25 for., Josip Bursić iz Čopića 20 for., Ante Smilović iz Tupljaka 15 for., Ivan Hrovat iz Paza srebornu medalju, Anton Nožić iz Čopića srebrnu medalju.

2. Za mlade brojo kobile: Mate Salamon iz Čopića 25 for., Ivo Pikulić 20 for., Frano Flegar iz Novakih 15 for., Ivo Pikoli iz Momjana srebornu medalju.

3. Za 1. i 2. godišnjo kobilice: Mate Žulić iz Čopića 15 for., Pavao Nacinović iz Čopića 10 for., Anton Nožić iz Čopića 10 for., T. Tonoti iz Plomina srebornu medalju, Ivo Križman iz Javorja srebornu medalju, Josip Frol iz Jelšan srebornu medalju.

Dne 26. t. m. dieljeni bijahu pako darovi u Krku to su dobili:

1. Za kobilo na ždriboi: T. Pozzo-Balbi iz Krka 25 for., Petar Bogović iz Dubašnice 15 for., G. Bogović iz Dubašnice srebrnu medalju, Nik. Crnčić iz Dobrinja srebornu medalju.

2. Za mlado brojo kobile: Petar Justinić iz Dobrinja 20 for., Pavao Lisica iz Sv. Vida 15 for., Nik. Kirinčić iz Dobrinja srebornu medalju, Mate Oršković iz Verbnika srebornu medalju.

3. Za 1. i 2. godišnjo kobilice: Nik. Crnčić iz Dobrinja 15 for., Nik. Justinić iz Dobrinja 10 for., V. Šimitzkolo iz Dobrinja srebornu medalju, Anton Linardić iz Dobrinja srebornu medalju.

Katalog. Upozorujemo štov. naše čitaoce na netom izašli ilustrovani katalog za jesen i zimu 1887-8., kojega je izdala poznata tvrdka „Kammer & Fischer" u Beču VII., Richtergasse 11. Ovaj zapisnik objavlja sve novosti mode, konfekcije i druge potrošbine. Neka si dakle štov. čitnoci naručo taj zapisnik, koj se dobije za uzorci b a d a v a i f r a n k o. Ova tvrdka bavi se takodjer drugimi naručbami, koje nespadaju u njezinu struku, te ih vrši sviestno i točno. (1—5)

Javne zahvale.

Dne 21. t. m. septembra u srid biela dana prominula mi je moja mila majka udova Mare, rodjena Radić, u 75 godini svoje dobe!

Gorkimi suzami na očima nad nenakadivim gubitkom jedine i sve moje ljubavi na ovoj zemlji, lieposa i iz dna srca zahvaljujem m. č. popu Ivu Šintiću, kuratu predoskomu, koji mi ju tješio u zadnjih časih; m. č. O. Jerolimu Maloševiću, koji mi slušao njezinu posliednju izpovjed i preko mora mi ju do zavičaja pratio; momu ljuboznomu duh. pomoćniku m. č. popu Ivu Kraljiću, koji slučajno odsutan, pritekao preko mora po najžešćem vetru, da mi ju vidi i sprovede; m. č. popu Matu Rossi-u, kuratu dragozetskomu, koji mi uz spomenutu trojicu njezin sprovod ovršio! Hvala neizrečena plemenitomu gospodinu Zahariji dru. Petris-u, občinskomu liečniku ereskomu, koji mi ju već tri godine nevjerojatnom ljubavju iz smrtna ždriela u njezinoj ponovnoj bolesti izbavljao, i ovaj put svom pripravnošću to isto nastojao. Zahvaljujem sveardno m. č. g. popu Pavu Milovčiću, sada upravitelju župe, koji mi njezino mrtvo tjelo u Dubašnici primio i do hladne roke spravio! Hvala neizrecivo i Tebi moj dobri puče boljski, koji si mi za nju Boga molio, lieposa mi ju do crkve i do žala pratio, a mene žalostna tješio; hvala mojim bratućedom, koji mi njezino drago ostanke nosili; hvala svoj mojoj rodbini i svim milostivim Dubašnjanom, koji su, na glas, da će mi ju domu pronosti, k njoj pritekli, svetom vodicom pokropili, za nju mi se pomolili.

A tobi, vaj mila moja sladka majčice, ranjen i tužan iz sve duše vapijem: počivaj mi majčice moja mila u miru! Do vidjenja u raju nebeskom!

Boli dne 23. septembra 1887.

za se i za svoju braću uzviljeni sin
Pop **Mihovil Mužlina.**

Svoj gospodi prijatoljom i znancom, koji se udostojaše sprovosti do hladnoga groba našoga nezaboravnoga sina **Marka,** izričemo ovim najsrdačniju zahvalu.

U Puli, 27. septembra 1887.

Razveseljeni roditelji:
Marko i Marica Pajalić.

Brzojav „Naše Sloge".

Iz Beča stigao nam sliedeći brzojav pošto je već bio list pod tiskom:

„Upravni sud danas anulirao juntinu odluku u poslu pazinskoga upravnoga vieća". (Upravno vieće zastupao je narodni zastupnik g. dr. Dinko Vitezić).

Dopisnica uprave.

Od 13 do 28. t. m. priposlaše nam predplatu: P. n. gg. M. S. Beram za II. t. 87. za 2. iztiska. — A. M. Kopar do konca novembra t. l. — A. S. Dobrinj za 86. i pol 87. — J. M. Derventa za 87. — M. C. Bakar za 87. — F. O. Rieka do konca 87. — »Lička Vila« Gospić do konca 87. — C. V. Kopar do konca julija 87. — J. Č. Sušak za pol 87. — Čit. Senj do konca 87. — Čit. Kraljevica do konca 87. — P. B. Malo selo do konca srpnja 87. (Još ovdje i za brata ?). —

Gosp. F. R. Fužine. Od Vas nedobismo ništa; popitajte se na pošti. —

IZKAZ
za **Dolenčev** spomenik.

Nadalje priposlaše sliedeća gg.:

Povsko društvo „Hajdrih"	fr.	5.—
Fr. Dollenz Trst	„	5.—
J. Daneček Trst	„	1.—
St. Čampa Trst	„	1.—
Ivan Tosti Trst	„	1.—
Franjo Žagar Trst	„	1.—
Ivo Zaharia Trst	„	1.—
Matija Kohman Trst	„	—.50
Ante Krajcar Trst	„	—.50
Ivan Germek Trst	„	—.50
Andrej Švagelj Trst	„	—.40
Ivan Majer Trst	„	—.30
Ivan Mamić Trst	„	—.50
A. Tuhtan Trst	„	—.50
Po zadnjem izkazu	„	928.08
Ukupno	for.	946.28

Zahvaljujuć se na primljenih milodarih, proporučam se za daljnje prinose.

U Trstu, 29. septembra 1887.

A. Truden, blagajnik.

Lutrijski brojevi

dne 24. septembra.

Trst	26	75	9	71	38
Buda	47	58	61	72	49
Linc	65	29	30	40	43

dne 23. septembra.

Prag	2	51	74	77	43
Lavov	17	60	50	30	73
Hermannstadt	2	50	84	10	8
Innsbruck	77	31	3	53	80

Ako se človjek hoče diviti životu, treba je da je sasma zadovoljan, t. j. da je zdrav, što svaki dobro znade Tako nam piše neki činovnik, koji je dulje vremena živčano bolovao, naime g. H. Leonhart, činovnik carskog upisnog ureda Schlitigsheim u Elzasu: Vaš elixir za živce je jako blagotvoran, jer nikada nisam još tako zadovoljan bio, nego po uživanju istoga.

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst za sidr m) uz cienu: pol staklenice 2 for., cielu for. 350, dvostruka pako f 6.50 už., u svih lekarnah, te u centrali lekarniku dr. Bédrika i Comp. Hannoveru, nadalje kod B. Saravala i Prendinija u Trstu.

Vinske stiskalnice

najnovejše i najboljše uredbe, so železnimi in lesenimi padovi, so na prodaj in pripravljeno v zalogi tvrdke

Schlevitz & Comp,

Via Zonta št. 5 v Trstu,

kjer se dobivajo tudi drugi stroji za vsakovrstne potrobe, tehnični in strokovnjaški predmeti ter pripravo za zidanje. 2—3

Za dijake.

V odlični slovenski rodbini oddajo se dve lepi sobi s hrano vred po jako nizkej ceni. Via S. Lazzaro št. 8, III. nadstr. (1—3)

KLINIKA za spolne in kožodčeva bolezni, nastope okužanja i odstranjenje moške slabosti, polucije, žgečo vodo, mučenje postelje, pušćanje krvi, sukljice vode, in za vse bolezni mehurja, grotna in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem poštu anja z najuspešnejšimi sredstvi 30—60—104

C. Strogatzi,
specijalni zdravnik Lindau ani Bodensee

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkeneona** popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum

16 Braunschweig. 32—52

ŠALJIVI KOLEDAR

za leto 1888.

Slavnemu p. n. občinstvu naznanjamo, da izide proti koncu meseca novembra t. l. v naši tiskarni **slovenski šaljivi koledar** z jako bogato vsebino in mnogobrojnimi primernimi slikami. Pri sostavljanju letoga pa se nismo obzirali samo na zabavno, ampak tudi na praktično gradivo.

Šaljivi koledar tedaj ne prinaša samo humoresk, pesnic in smešnic itd., objavlja tudi vozne rede železnic, parobrodov, razne tarife, potrebno skrižaljko i. dr.

Šaljivi koledar bode obsegal okolo **150 strani** in stane samo

40 SOLDOV,

po pošti 45.

Ker se ta koledar ima vse leto pri roki, torej je jako prikladen za raznovrstna naznanila, katera se po ceni sprejemajo.

P. t. gospodarjem, čast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vsojamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Po naročilu visokega c. kr. ministerstva kmetijstva spisal

E. KRAMER,

ravnatelj deželne kmetijske šole v Gorici

Knjiga govori na kratko o vseh kmetijskih panogah s posebnim ozirom na kmetijske razmere na Kranjskem, Primorskem in spodnje Štajarskem, obseza 16 tiskovnih pol na močnem papiru tor ima 83 podob. Ker je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tisk knjige zadatno podporo, jej je cena samo 80 kr.

Dobiva se tudi v tiskarni Doleno v Trstu in stane z poštarino vred 55; trdo vezana 75 kr

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu **Trsta i okoline, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pismeni i strojevi providjenu,**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Via Torrente 12

Ista prima i obavlja **svaku naručbu** bilo kojo vrsti **knjigotiskarskoga posla** te preporuča se osobito za ovo vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artilje i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, razporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješća, zaključne račune ročištnike, punomoći, cienike, jestvonike, svako vrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelju u svakom pogledu zadovoljiti koli **brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cienom i ukusnom izradbom.**

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotično naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Doleno

Via Torrente 12 u Trstu.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani

odrevila me je kakor po čudežu od najhujših želodčevih in telesnih bolezin, kojo so me enih pet let poznano mučile in proti kterim mi najimenitnejši zdravniki Vienne, Milana, Como in Genove niso zamogli prav nič pomagati.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 2·40 po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v Rovinju v lekarnah Angelini in Spongia; v Pulju Wassermann, Carbunichio in Rodinis; v Dinjanu Roki in Bradamanteg, v Kopru Giovannini in Favaretj v Piranu gonda in Lioni v Pazinu Lioni v Novem, Fradu Tamberlini, v Vislendi Patelli, v Poreču Candusio, v Buji Benetti in v vodini lekarni v Gorici, Trstu, Primorju, Tirolu, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem 37—50

Najboljši

papir za cigarete

7—36 je pristni

LE HOUBLON

francozki fabrikat Cawlejev in Henryer v Parizu.

Svari se pred ponarejenjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje dr. J. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lipmann, profesorji kemije na cesarskem vseučilišču, radi njegovo najboljše kakovosti, radi njegove čistote in zato, ker v njem ni nikake druge zdravju škodljive tvorine.

Pozor! Vsak naj pazi na naslednji podpis:

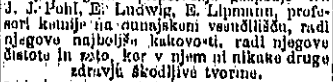

MANUFACTURE DE PAPIER 17, rue Hérangar, à PARIS

Solidan dar

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obed iz pravoga c. kr. patentiranoga za celu Evropu Phönix-srebra, koj je uvjek bilo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u divnoj kutiji sakrajano, sastoječi iz 6 nožovah sa oštrim rezalom, 6 žlica za krunom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni zvonac, žeklo 31 komad, koji odajemo samo za 4 for 50 nvč. n. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručba primaa Zentral Exp.d.-Verwaltung, **H. Ratsam,** Wien, 2. Dos., Unt. Augartenstrasse 35. 12-30

Teodor Slabanja

si obrar v Gorici — Via Morelli br. 17,

se priporoča voločastitli duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja — namreč:

Monstranco, hustodije, kelihe, olbarije, svetilnice, svečnike za oltarja, **tabernakeljne** i pred stanjene, **križe** za altarja i bandera, **rolikvarije, monštrančice** ali križe za svetinje, **kanonske table, kadilnice s kadilnim čolničem, steklenice za darilno vino, stopce, ročnik** iz kovine, **kratne sklože in žlice, kotličo** za blagoslovljeno vodo, **kropilnike, posode za sv. olje in popotnice, držala za svoče, sklepe** pri pljuvilah po najniži ceni. Tudi se pri njemu staro cerkveno orodje v ognju pozlati, posrebri, izlašti in popravi. Na blagovoljno vprašanja bodo radovoljno odgovarjal in vsako blago dobro shranjeno in **poštnino pronto** pošiljal. Staro, neporabljivo orodje, mosing in kufer jamlje v račun. 11—24—22

Providjen sa ovom znamkom je pravi prof. dr. Libera

Elixir za živce

kojim se ozdravlja sve živčane bolesti sigurno i podpuno, ma da su i zastarjele, osobito pako mučnu nalied mladostnih grieha. Ozdravlja slabost, tjulotek, zlo- i glavobol, migrenu, jako kucanje srca, bolesti želudačne, ter pospješuje probavu itd. **Elixir za živce,** sastavljen iz svjetsko znanih biljkah, priznano od svih auktoritetah medicinskih — pruža jamstvo za ozdravljenje spomenutih bolestih. Pobliže iz okružulara, koji je pridodan svakoj staklenki. **Cieno male staklenke f. 2 — velike 3.50, dvostruke f 6.50 a. vr. u gotovom ili pouzedem. — U svih lekarnah je na predaju.** — Glavno skladište: Einh rn-Apotheke, **Max Fanta,** Prag, Altstädter Ring. — U Trstu u lekarnah B. Saraval, «All'Amazone Trionfante» i Prendini. — **Na Rieci** A. Mizzan. 26—13

Samo f. 1. 80

Mrzlota Mokrota! ne škodi!

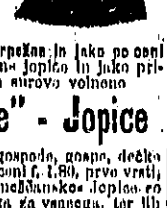

Neprekoračljive, gorke, trpežne in jako po ceni so moje vsa-ne volnene jopice in jako pristojne suknene in surove volnene

„Meščanske" - Jopice

za jesen in zimo, za gospode, gospe, dečke in deklice vse po istej ceni f. 1.80, prvo vrsti, vezano. To slovanske «meščanske» jopice so najbolj potrebna oblaka za vsacega, ter jih imam v sivej, rujnavi, progasteji, drap, bordeaux, višnjuvej in črnej barvi — Kdor si kupi tako jopico, je najbolj zavarovan proti mrazu ter se tako prilježe telesu, drže vedno enako toplote in so neprecenljive vrednosti. Razun te vrste imam še v zalogi dve finejše:

Iz fine cefir-volnene gosto vezane in tople	Iz sukna in surove toplo za zimo
f. 3. 25	f. 5. 10

Za mero zadostuje, da se pove širokost čez prsa. Pošilja vsako po poštnem povzetju:

J. Fekete, Kleider-Versendung,

Wien, Mundstuhrmgrstrasse N. 18|34

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 429

1887. Jesenska sezona 1887.

Telefon br. 429

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35 38,
JANKE iz češljano vuno sa prelukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prelukom for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . $4\frac{1}{2}$, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v **PRAGI,** Graben br. 19 novt, vis-à-vis gosposkej ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 27—50

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv.

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¾ » » » » » 8 »
3 » » » » » 30 »

Napoleoni:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3¾ » » » » » 3 mesi
2 » » » » » 6 »

Banco Giro:

Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite

di valori, divise e incasso coupons 1 % provvig.

Antecipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.
Mediante apertura di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.
» Valori 5½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d'oro e d'argento banconote ecc. ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1886 30—48—89

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prosti poštnino.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo).

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskara Doleno.

Broj 40. U Trstu 6. oktobra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedadje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka na cielu arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji za for., za soljake for. na godinu. Razmjerno for. ½, i za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Odnoštvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Naše more.

Tokom ovoga mjeseca imadu se sastati zastupnici Austro-Ugarske i Italije u Rimu, da priprave novi trgovački ugovor što ga imadu sklopiti te dvie države. Kod svih do sada sklopljenih trgovačkih ugovorah izmedju spomenutih vlastih, bijaše naše stanovničtvo uzduž jadranskoga mora u svojih pravih prikraćeno, njegovi interesi napuštćeni.

Odatle radjahu se neprestano tužbe austrijskih podanikah na obalah Adrije, koji brzo uvidiše, da se s naše strane žrtvuju životni interesi primorskog pučanstva za volju umiljenog pajtoljstva sa Italijom. Ove tužbe tiču se jedino materijalne strane ugovorah a narodnostna politika neima kod toga nikakva posla.

Glavna tužba stanovničtva uzduž dalmatinsko, hrvatsko i istarsko obalo jest proti članku XVIII. ugovora od god. 1878, koji govori o ribarenju u našem moru. Svuda u svietu vriedi zakon, da užitak mora 10 kilometarah od kraja pripada jedino pobrežnom stanovničtvu. No za naše more, kao da i neima toga obćenitoga zakona.

Usljed spomenutog članka potisnuli su Talijani naše domaće ribare na prostor od 2 kilometra od obale dočim su si prisvojili oni osam ostalih kilometarah, kao da su to od djedovah baštinili. Al nobi nam ni pol muke, da u tih ugrabljenih nam osam kilometarah pametno i poštono ribare, no uvaži li se, da oni tuj upravo haraču, da uništuju zamot i mladu ribu, koja traži zaklona u morskih dubinah, tad mora to svakoga stanovnika našega Primorja upravo raztužiti.

Naša obala, uz koju talijanski ribari, Ćozoti, neograničeno ribare, pruža se do 220 miljah, a prostor, što su ga Talijani usljed rečenog članka zakružili, iznaša kakvih 440 četvornih miljah. U tom prostoru leže so silne množtvo najplemenitijih ribah. Tuj imade godimice zaslužbe do 1500 Ćozotah sa 360 bragocah. Godišnji dobitak iznaša promjerno 600.000 for., što dolazi na svakoga Ćozota okolo 400 for. Taj silni novac putuje godimice sa naših obalah u Italiju, dočim naši domaći ribari zviezde broje il sunce mjere pošto njim je talijanski podanik izpod nosa otco gotovu zaslužbu.

Dokazano je nepobitno, da Ćozoti svojimi mrežami, udicom i nesretnom kočom, vuču iz dna mora jaja, ribji mriest i mladu ribicu, protvarajuć tako naše ribom bogato more u pustoš, kao što protvoriše njihovi djedovi naše guste šume u kameniti kras.

Mogao bi doduše tko kazati, da je usljed navedenog jur članka i naša ribarom prosto loviti okolo talijansko obale, al takva primjetba u ovom slučaju bila bi vrlo smješna. Talijanski bo ribari nobi se klatili po naših obalah, da imadu ribe u svojem pjeskovitom moru, nobi tražili zaslužbe u tuđini kad bi je doma bilo.

Još bi bila moguća jedna primjetba od strane Talijanah i njihovih štićenikah u ovih naših stranah t. j., da je naša slana riba u Italiji prosta carine. No ni to ne vriedi. U Italiju uvaža se poprečno godimice 524,000 kilgr. slane ribe iz Austro-Ugarske, pa kad bi se za tu ribu platilo u naše strane dužnu carinu, ta bi iznašala jedva nešto bolje od 15,000 for. Za tih dakle 15.000 for., nose liepo Ćozoti godimice svojih 600.000 for. kući.

Članak XVIII. iztičućeg trgovačkog ugovora nesamo dakle da je ubitačan za naše more i pobrežno stanovničtvo, već nije dapače niti ikakvo uzdarje za svu onu korist, koju Italija usljed tog članka uživa.

Prigovara se takodjer s neke strane, da bi ciena ribe poskočila kad bi Ćozoti prestali pustošiti u našem moru, al to bi trajalo samo kratko vrieme, dok bi se naši ribari pripravili, da urede svoje stvari, kao što to njihov posao zahtjeva. Sama korist pako, koju bi naše pobrežno stanovničtvo imalo kad bi se Ćozoti odavle odalečili, nadvisila bi mnogostruko onu neznatnu škodu, koju bi se možda spočetka ćutilo. Da kojom srećom napuste Ćozoti ove naše krajeve joo bi puk s vremenom vrlo joftinu ribu, a onaj novac, što ne ide sada u Italiju, ostao bi sav doma.

Način ribarenja Ćozotah je toli pogibeljan svakomu moru, da je već god. 1860. mletačko povjerenstvo savjetovalo talijanskoj vladi, da ga posve zabrani ili da njim se dopusti loviti jedino na dubokom moru, gdje nemogu sa kočom i sličnimi spravami doprieti do dna. Dapače, sam ribarski zakon talijanske kraljevine od god. 1882. zabranjuje loviti kočom 3 kilometra od kraja i dalje gdje je plitko.

Ono dakle što je Ćozotom kod kuće zabranjeno, dozvoljava njim se u našem moru. Zar je naša vlada dužna više obazirati se na zahtjeve ili potrebe Ćozotah nego li talijanska vlada? Naredba austrijskoga ministarstva od god. 1884. dopušća naime talijanskim ribarom, da doru i pustoše kočom jednu milju od kraja, a mi znademo, da rado tako i pri samoj obali okolo Istre i naših otokah. Svakako je nepojmljiv taj izvanredni obzir napram talijanskim podanikom. Al da, kod nas se često radi na štetu domaćeg pučanstva s nekih viših političkih obzirah, koji mi obični ljudi nemožemo shvatiti.

Kod predstojeće obnove trgovačkoga ugovora sa Italijom, imao bi se u interesu Austrije i njezinih južnih podanikah sasvim izpustiti članak XVIII. dosadanjeg ugovora. Njim bo se matorijalno uništuju naši ribari uz dalmatinsku, hrvatsku te istarsku obalu. Naša vlada mora u buduće bolje štiti interese svojih podanikah neće li, da sasma propadnu i njoj na teret padnu. Tuj se radi o koži našega pučanstva, kojo očekuje punim pravom od vlade i narodnih zastupnikah, da mu obezbiede čim bolje i onako biedan život.

Zapisnik

redovite sjednice obćinskoga zastupstva u Pazinu, držane u dvorani obć. ureda dne 20. augusta 1887.

(Konac.)

Nakon pročitanoga izvješća predlaže g. Ante Bertoša, da bi se doprinašalo u Imo najmovino najmanje for. 400. —

Zastupnik g. F. Bukovac odvrati, da se ostane kod odborovog predloga.

Savjetnik g. Ante Bertoša zagovara ponovno svoj predlog.

Savjetnik g. Ivan Ivić protivi se i predlogu odbora i g. Bukovca za for. 300 kao i onomu g. Bertoše za for. 400, predlaže, da bi se na uzdržavanje obć. kuće doprinašalo samo for. 250.

Ovomu predlogu protive se gg. Matejčić Šimun, Lovrić Anton, Načinović Stjepan, Anton Bertoša, — koji zagovaraju doprinašanje do for. 400 godišnjih.

Savjetnik Ivan Lukeš iz Pićna veli, da je na obćinu Pićan raspartirana svota provelika, što pravedno nije, jer obć. Pićan ima vlastitu administraciju.

Pošto je predmet dovoljno izcrpljen, predsjednik postavi predlog g. Ante Bertoša na glasovanje, koji nebijaše primljen.

Postavljen predlog odbora i g. Bukovca na glasovanje, prima se u svoj cielosti.

PODLISTAK.

Ivan-Andrija Rapiccio.

Ivan-Andrija Rapiccio rodio se u Trstu dne 2. decembra 1536. kao mladić učio je u Kopru te bijaše radi njegove bistre glave upravo ljubimac tadašnjeg profesora Ambroža Feben. Svršiv nauke u Kopru podje na sveučilište u Padovu, da uči pravo. Uz proučavanje prava, bavio se ovdje marljivo i latinskim pjesničtvom. Horac, Ovid a naročito Virgil bili su mu najdraži rimski pjesnici. Da ih je marljivo čitao i proučavao vidi se iz njegovih spisa, a naročito iz njegove krasne ovoće pjesme: „Istra“. U ovoj su pjesmi neki stihi tako gladki, nježni i mehki, da misliš da čitaš Vergilijeve Eclogo ili Georgicon. —

Dne 11. decembra 1554. postao je doktorom prava. Povrativ se u svoju domovinu živio je neko vriome miran život, te je najbrže ravno u to doba sastavio već spomenutu ovoću pjesmu „Istra“.

God. 1555. posla ga obćina Trst u Beč kao govornika tadanjemu kralju hrvatskomu, ugarskomu i češkomu Ferdinandu I. Ovaj ga imenova svojim tajnikom i povjeri mu mnoge važne poslove, medju ostalim, i posao, da izravna razmiricu, koju je imao sa mletačkom republikom glede friulske granice. Ovo mu podje za rukom te bi uslied toga i uslied drugih njegovih lipih sposobnosti imenovan dosmrtnim dvorskim savjetnikom. —

Dne 4. aprila 1565. umrije Ivan VII biskup tršćanski, a padvojvoda Karlo izabra za nasljednika mu I. A. Rapiccia. Njegovo je biskupovanje palo u vrlo žalostne i burne vriome. Već po smrti biskupa Petr. Bonoma (1540), koji je bio glavom i jedinom nadom svega tršćanskoga vlastelinstva, nastale su mnoge svadje i razmirice, to je g. 1548. buknula buna. Sam kralj morao je poslati svoje povjerenike, da uzpostave mir. Neke reforme bilo su dne 12. decembra 1550. podpisane, ali se svojedno dusi neumirišo. Spomenuta vlastelska stranka prouzročivala je neprestano svadje i tužnje. Rapiccia je srce krvarilo, da je njegovo rodno mjesto tako nesretno. Na sve moguće načine trudio se, da umiri nemirnjake i bilo bi reći kao da je uspio. Nježni i miroljubivi Rapiccio od velike radosti ureče gostbu na koju pozva sve otmenije poglavice stranakah. Kad dodje vriome napojnicam, bje Rapicciu pružena (nezna se s kojega uzroka) čaša otrovana vina te on dne 31. decembra 1573. umrije. —

I. A. Rapiccio izdao je god. 1552. dvie knjige svojih pjesama i epigrama. God. 1556. u Beču pjesmu: „Istru“ uz nekoliko oda i sitnih pjesmicah. Ova pjesma „Istra“ pade kašnje sasvim u zaboravo. Godine 1826. nadje poznati Dr. Petar Kandler u dvorskoj biblioteci u Beču jedan primjerak, koji pretiska iste godine u Parizu. Ovo je izdanje bilo puno pogrješaka. Godine 1869—70 pripravi pročastni kanonik koparski Dr. Favento trećo popravljeno izdanje, koje ovo nudjam čitateljom „Naše Sloge“ iz ljubavi do milo nam Istre u hrvatskih pjesmotvorih.

ISTRA

Spjevao I. A. Rapiccio biskup tršćanski, prevco A. K.

Oj vi Adrije brda vinorodna, s kojih Timava
Ubavi vali u more se pravcom sedmorim pašto, —
Il vas natapao rosom modotočnom vesoli Lyaoj,
Ili koj drugi Bog gorskom na visu rod vaš odgajâ —
Da ste mi zdravo zavičajna brda; oj nikada tučom
Silni grómovnik vam ne poharao pitome lozo! —
No obodri me laskava pošta potištenâ svieta,
Niti ine varljivo sanje naduto slave
Da vas opjevam — ta vaše poznanju izredne daro
Ostrva Thule i Morce, svieta tog najdalji kraji.
Drug sili me čuvstvo; ta tko bi lud se osmjelio
Teški započeti posâo što čovječja moć nedohita?
Ljubav zavičajna skloni me, plodeći gojne te zemlje
I vaša pučta, kojoj se slava krili do neba.
Tebo Lenaju oče zazivam gojitelju trsja,
Što na župnih ohranjujoš brdih vinograde grozdne,
Ti me rukóvodi — svietu ću pričati veliko stvari,
Ljubimcu vašem Piericle otvorte pjesnorodna vrela
To neúmrlom pjesmom ovjenčajte njegovo djelo. —
Sismundo nonskih i ti sestara velika diko,
Komu je teška povjerena služba, od tolikih briga
Ako ti Cesar odahnuti pusti, to mi se srećan
S zanosnom pjesmom privineš uz krilo božanskih djevâ,
Moje nemoj odbaciti prošnje, Auzonskoga nemoj
Prozrieti pjesnika, koji se srcem i dušom tebi predaje.
Pod morućim okriljem ću tvojim pjevati hvalo
Mojoj domovini dragoj i gojna veličati polja,
Istranske grade i slavne to zemlje dragocjene daro,
Neka se polja Euganska i Falernska prestanu dičiti,
Svojim se vinom neka nehvale krotski tečaci,
Brda Cyrnáojska ni Socijska polja nisu mi draža
Niti milijo Vinčentinsko oranice plodne.
Nemoj se tôčuće divit ni Massilskom sladjanom voću

Predsjednik postavlja na dnevni red proračune občinske za g. 1888, izuzimši ono od poreznih občinah Pazin i Pićan, imajućih posebnu administraciju:

1. Odobrava se i potvrđuje školski proračun za porez. občinu Pazin s troškom od for. 695., dohodkom od 695 forinti.

2. Školski proračun za porez. občinu Gračišće, polag predloženja sa troškom od 130 for., dohodkom od 130 for.

3. Školski proračun za občinu Lindar polag predloženja sa svotom troška od 180 for. svotom dohodka 180 for.

4. Školski proračun za občinu Novaki, polag predloženja sa svotom troška od 55 for. a svotom dohodka od 55 for.

5. Školski proračun za porez. občinu Pićan, polag predloženja sa svotom troška od 104 for. a dohodka for. 104.

6. Školski proračun za obć. Gologorica, sa svotom troška od 170 for. a svotom dohodka od 170 for.

Proračun vrhu obć. skupnih troškovah. Kod rub. I. 1. doznačenje nagrade obć. zastupstva obć. glavaru za zastupanje občine budo ročno, da obć. deputacija nije predložila nikakve svote. Nekoji zastupnici rekoše: dobro, naprvo.

G. načelnik reče, da je nakanio rekurirati, da mu se ništa nedoznačuje.

Na predlog g. Bukovca, da se postavi na glasovanje predlog obć. deputacije: Zastupstvo jednoglasno odobrava predlog obć. deputacije.

Kod rub. IV. 1. c. troškovi zdravstvene policaji i razni drugi troški, od 200 for. nebijaše po zastupstvu odobrena, iz razloga, da se imaju pokriti eventualni troški sanitarne naravi iz rubrike XVII.

U rubriku VIII. prinos za uzdržanje obć. kuće kao vlastnost porez. občine Pazin, odlučuje se postaviti u ovu rubriku iznos od 300 for.

Občinsko zastupstvo jednoglasno odobrava troškove skupa od 4550 for. a dohodke od 4550 for.

Sliedu proračuni izvanjskih občinah za 1888:

8. Za poreznu občinu Boram, troškom od 600 for. dohodkom od 600. for.

9. Za poreznu obć. Botonega, troškom od 150 for. dohodkom od 150 for.

10. Za poreznu občinu Corovljo, troškom od 270 for. dohodkom od 270. for.

11. Za poreznu občinu Kašćerga, troškom od 487 for. dohodkom od 473 for.

12. Za Novaki, troškom od 1000 for. dohodkom od 1000 for.

13. Za Proviž, troškom od 500 for. dohodkom od 500 for.

14. Za Trviž, troškom od 520 for. dohodkom od 520 for.

15. Za Zaroć, troškom od 580 for. dohodkom od 580 for.

16. Za Zamask, troškom od 301 for. dohodkom od 261 for., manjkom od 40 for.,

17. Za poreznu občinu Lindar, troškom od 1080 for. dohodkom od 1080 for. sa manjkom od 300 for.

18. Za občinu Gerdosela troškom od 650 for. dohodkom od 515 for., sa manjkom od 135 for.

19. Za Krbune, troškom od 340 for. dohodkom od 280 for., sa manjkom od 60 for.

20. Za poreznu občinu Gračišće, troškom od 2550 for. dohodkom od 1053 for., sa manjkom od 807 for.

21. Za občinu Kršikla, troškom od 330 for. dohodkom od 190 for., sa manjkom od 140 for.

22. Za občinu Grobnik, troškom od 146 for. dohodkom od 36 for., sa manjkom od 110 for.

23. Za občinu Gologorica, troškom od 1000 for. dohodkom od 740 for., sa manjkom od 260 for.

24 Za občinu Škopljak, troškom od 250 for. dohodkom od 175 for., sa manjkom od 75 for.

25. Za občinu Tupljak, troškom od 460 for. dohodkom od 250 for., sa manjkom od 210 for.

Pojedini proračuni občinah bili su po tom podpisani po dvih obć. zastupnicih.

Rješeni bijahu još neki predmeti a neki ostavljeni za buduću sjednicu.

DOPISI.

Iz Pomjanšćine koncem septembra 1887. Bivši šaljivi list „Jurij s puža“ od godine 1884. pisao je među ostalim, da je tajnik pomjanski okrstio sve občinske zastupnike, da su „kupuzne glave“. Među to ubraja on valjda istoga nadžupana. Kad je nekoliko pametnih zastupnikah zahtjevalo, da se toga gospodina pozovo na red, ako je istinito što „Jurij s puža“ piše odgovorilo je nekoliko tih kupuznih glavah, da je to malenkost, i da se predje preko toga na dnevni red.

Dakako bolnim srdcem morala je manjina popustiti da se predje jednostavno na dnevni red.

Ipak je manjina nešto postigla svojim predlogom. Od onoga vremena mogla je manjina onim glavam svaštа reći a one su sve, baš tobljikom ustrpljivosti podnašala.

To je bivalo samo ono, jer su te glave računale; da imado još „kupuznih glavah,“ koje valja spraviti u novo občinsko zastupstvo na mjesto onih koji neće da budu „kupuzne glave.“ Sreća njim je posluživala i oni si pribavišе u novom zastupstvu novih pristašah.

Čujto sliedeće činjenice pak neka nepristrano čitatoljstvo sudi joda li je imao pravo pomjanski tajnik ili ne.

Nedavno tužilo su dvie glavne glavo g. nadžupnika iz Krkavcah u stvari, koju samo pokvarene srce izmisliti može.

Dne 5. t. m. bijaše pozvan g. nadžupnik na spomenutom dvoljcom i svjedočil pred izvanjega sudca u Kopar. Kad je izvanji sudac izpitao tužonika i svjedoke, uvjeri se na prvi mah, da je tužba pronta izmišljotina, jer da je nadžupnik imao razloga kazati ono što je javno kazao. Odmah niti nekoliko rekavši tužiteljem, da budu mirni. Tužba ta vrtila se okolo pomjanskih računah, koje je rečeni nadžupnik imao dva puta pregledati te o njih izvještiti, no on ih nikad pregledao ni podpisao nije, jer ih glavnarstvo, kako se govori, već 10 godina nije vodilo ako ne prosti dnevnik i otaj, već puta bez namirah.

Ipak je jedan od tužiteljah, koji sjedi već 10 godinah u zastupstvu, pred izvanjim sudcem kazao, da ima svoje račune i da ih svake godine na zemaljski odbor na pregled šalje. Ludo li i smješno tvrdnje! Gospodin je nadžupnik zahtjevao, da mu se dade zadovoljština iza povriedjanu čast krivom obtužbom, na što odvratiše žiteljі: „bene, fomo pače,“ na što nije obtuženi mogao pristati, jer mu se protivnici groze da će mu jezik izvaditi. Nu on se toga neboji, već će — kako ga poznamo — i u buduće nastojati, da se puk nevara i nekvari, a to je njegova svota dužnost kao pastira u onoj občini.

Kad se je kasnije jedan od tužiteljah javio, da imado svjedoka u Kopru proti nadžupniku, pozovo ga ovaj i ponudi novca, da se dopolje toga svjedoka, no taj junak nije ima kuraže, da dopolje toga svoga svjedoka. Često se tuže naši sudci, da imadu previše posla, al mi smo uvjereni, da bi ga imali mnogo manje kad bi crnitelje i klevetnike kako valja kaznili. Tako bi prošla volja njim i svakomu navaljivati i tužiti nevino i poštene mužove.

X

Iz Gologoriščine, koncem septembra. Iz ovih tužnik krajovah redko se koji oglasi u dičnoj „Našoj Slogi,“ da obavjesti sviet što i kako smo. —

Putnik tudjinac, koj bi se postavio s dalekozorom nad gologoričkim Dolom, za crkvom u Gračišću, na pićanskih zidinah, na kršanskoj glavici, ili na vrhu velo ili male Učke, uskliknuo bi stalno: liepih li ravnicah i bujnih sjenokošah, krasnih li vinogradah i dobrih oranicah, koli srotan mora biti narod, koji ih obitava i posjeduje! — Dà, žalosno je, žalosno je, da su naši krajovi, ali uza sve to zlo i naopako za stanovnike ovih predjelah. —

Mojo pero, ako prem nije kadro vierno opisati to prirodno ljepoto, ipak će kušat da ih predoči milim štiocem „Naše Sloge“.

Putujoš li od gologoričkoga Dola k jugu, prostire se pred tobom liepa i prilično široka dolina, t. j. gologorički i krbunski lug. Iduć ravno prama jugu, na dosno dižu se gračansko, škopaljsko i pićansko zelene gorice, a na lievo strše krbunski brežuljci. Čim stupaš daljo kroz krbunski lug eto ti pred tobom širu i prostraniju ravnicu, t. j. pićanski lug, koj se protože do šumbrogskoga mosta.

Izpod gologoričkoga Dola teče potok, koj se izlieva u povodi pićanski potok što no teče izpod Gračišća. Ovaj potok vijuga se kroz cieli pićanski lug, te čini granicu tupaljskom lugu, a izlieva se u Savu (Raši), pod „Dumbrovom“.

Na lievu pićanskoga potoka zeleni se krasan tupaljski lug. Malo no usried njega bieli se mala crkvica posvećena Sv. Bartolu. Postaviš li se pred napomenutu crkvicu, okrenut licom prama jugu, vidit ćeš gustu šumu „Dumbrovu“ (u staro doba Dubrava), koja se prostire od Kršana do Šumbrega; na dosnu dižu se pićanske gorice, a na vrhunac strši mali gradić Pićan, za hrbtom ostanu ti mali brežuljci, po kojih su naniziana tupaljska sela, naime: Filipići-Ponovići, Boljunčići, Mandići, Kristofići-Mikulići, Babići, Kalčići, Karlići, Smilovići, Pavlićevoi itd., divna li vidika napomenutim selam! Krenuš li okom na lievo, predoči ti se nepregledna ravnica samo sjenokošе tupaljske i čopičke, koje se stere od samoga čopičkoga jezera. Od čopičkoga jezera do izpod Šušnjevice prostire se veliki lug. Svakako glavni i najznamenitiji potok je Boljunčica, koja teče uz podnožje Učke, te se izlieva u čopičko jezero. Vodu iz toga jezera odtiče kroz izkopanu mlaku, koju Čopljani zovu „Rakitom,“ dok teče kroz njihov lug; čim stupi u tupaljski lug i njezin tok do šumbrogskoga mosta, onđješnji narod zove ju „Savom,“ a od šumbrogskoga mosta naprvo poznata je u obće pod imenom „Raša.“ Podnožje je tuj blago i ugodno. Prvoga maja ima zrelih trešanjah, a potmajstoga julija možeš se nazobati zrelega bielega muškata. Da bi narod sadio grah, rajčice (pomidoro) i ranije vrsti lozo nalme augustanu, borgonju itd. liepoga bi mu to dobitka donielo! Osim velikog broja štetonosnih potokah i potočićah, izviru tuj svakih sto koračajah živa voda. —

Sva dolina više ili manje izkrižana je umjetnimi mlakami, od kojih je danas većina zaplavljena. — Prod nekoliko godinah neki Lazarić gojio je u krbunskom lugu riž i to dobrim uspjehom. To zemljište posjeduje sada nekoji Jadro Valcovich i drugovi. — Pšenica, raž, kuruza, ječam, koren, kupuz, ropa, pažulj, rajčice — bundevo, melani, lubenice, — krastavci, paprika itd. uspjevalo bi veoma dobro po svoj dolini, ali bi trebalo to nešto bolje obradjivati, nu narod sijo žalibože još vazdan crni strak. — Jednom su cvuda rasle liepo brajde (vinogradi) ali ih je narod povadio radi bolesti na grozdju.

Pitat će kojgod zašto da narod ne sije pšenicu, raž, ječam, kuruzu itd. mjesto sirka, pošto ga je Bog nadario sa tako plodonosnom zemljom? Pomalo brate. Valja znati, da malo no cielo zimo i jeseni rečena dolina leži pod vodom, a i ljeti iza povoće kiše, poplavi skoro sav lug. — Dakle pita se, što-bi se tuj imalo činiti? Učinilo bi se mnogo dobra za ovaj tužni i biedni narod, samo kad bi se htjelo. Valjalo bi urediti povoće potoke i mlake tako, da nebi bilo više velikih i štetonosnih povodnjah niti nezdravih i vjekovječnih močvarah, kao što se nalazo danas u tih divnih inače krajovih. —

Na spomenutoj dolini, kad nebi bila podvržena velikim povodnjam, narod bi sijao pšenicu i drugo bielo žito i kuruzu mjesto sirka, sadio bi krumpir, pažulj, zelje i drugo povrće, mjesto da ide u gladnim vremenih tražiti po močvarah divlju mrkvicu i konjski radić, da tožkom mukom prehrani od gladi siromašnu, obitelj marvinskom hranom.

O sjenu neću nit da govorim, jer sam sjeguran, da je najbolje vrsti cielo pokrajino. Po goricah i brežuljcih, koje obkružuju napomenutu dolinu, uspjevaju maslina (ulika), smokve, kruške, jabuke, breskve, bademke (mendule), trešnje, orasi, lješnjaci, armolini, itd. U ovih krajovih bilo je nekoć bielega i crnoga vina više nego nigdje u cieloj Istri, a sada mnogi pojedinci nemaju ni octa, jer ne sumporaju grozdja.

Da su nam urodjeni potoci i mlake i popravljeni putovi, naši krajovi postali bi takorekuć raj zemaljski. Ako nam se koje godine posreći sjeno pokositi i čisto spraviti, to ako nam i vino i drugi zemaljski proizvodi obilno urode, nemožemo ih na trg izpoljati, jer nam to prieče potoci i putni groboni. Kako daklo možemo mi plaćati ogromno državno poroze, nesnosne pokrajinske i občinske nameto, i namirivati dugove, što su nam je stariji ostavili, pošto nemožemo prodati niti svojo zemaljske proizvode? Stanovnici Gologoriščine, Krbuno, Tupljaka, Grobnika, Škopljaka, jedan dio Gračanske i Pićanske občine, Čopiški, Brdski, Kršanski, Šumbroški i Plominski, bili bi materijalno spašeni kad bi njim se sagradio ili dobro popravio put od čopičkoga jezera do Gologorice.

Po našem mnienju mogao bi se popraviti stari put, što vodi od čopičkoga jezera izpod Slije ili prieko tupaljskoga luga kroz Dumbravu uz duž tupaljske i krbunske doline kroz gologorički Dol i to uvjek po ravnici, osim što bi nešto išao uzbrdo na Gologoricu i gdje bi se ga izravnalo držeći se uvjek sela Lukačići i briega Stran.

Stanovnici, koji obitavaju po brežuljcih okolo krasne i plodonosne doline, o kojoj bijaše ovdje govora, prikratili bi si već nego za polovicu puta a polakšali bi si ga za mnogo.

(Konac. sliedi.)

Pogled po svietu.

Trst, dne 5. oktobra.

Austro-Ugarska: Ministar za prosvjetu dr. Gautsch dne se je na putovanje u Poljsku. Kako se čuje Poljaci ga veselo pozdravljuju, a i on im se odužuje; tako je n. pr. u Krakovu kupio na državni trošak sliku glasovitoga poljskoga slikara Lisiewicza i poklonio ju narodnomu muzeju. U Lavovu je otvorio stolicu anatomije i fiziologije na tamošnjem sveučilišću. Kako se iz ovoga postupanja vidi, misli ministar, kada nisu Magjari svojom misijom uspjeli, da će to njemu zarukom poći, te odjelit Poljake od Čehah, koji sada, kako je znano, vode žestoku borbu proti njemu radi ukinuća njekojih njihovih srednjih učilištah. Ako bi mu Poljaci na liepak išli to bi zaisto bilo od njih nepatriotično.

Zdravstveni kongres u Beču je 2. ov. mj., svečano zaključen. Zastupnici njekojih vanjskih državah zahvalili su caru i prieslolonasliodniku na blagohotnoj podpori kongresa. Predsjednik kongresa prof. Ludwig zahvalio se gradu Beču i sveučilišću za gostoljubivost i zaključio govor sa trokratnim živio caru i priestolonasljedniku.

Magjari su prošloga tjedna putovali u Krakov na izložbu. Njihovi listovi popratili ih željom, da bi sklonuli Poljake na uzajemno postupanje s Magjari i Njemci, te da bi tako Čehe u njihovom boju proti ministru nastave osamili. Kako se iz poljskih listovah razabire, nije im to za rukom pošlo, to sada kuša sam ministar dr. Gautsch, kako gore opisujemo.

Češki zastupnik Gregr nastoji sklonuti svoje zemljake, da se na carevinskom vieću utemelji slovenski klub u koji bi stupili Česi, Rusini, Slovenci i Hrvati.

Zagrebačko zastupstvo je u sjednici obdržavanoj u ponedeljak primilo predstavku na Nj. c. i kr. Veličanstvo u kojoj se tuži na zaprieke, koje mu zemaljska vlada čini pri svakom koraku, koji poduzme na poboljšanje stanja žiteljstva i uredjenje grada. Predstavka oštro napada bana grofa Kuen-Hedervara, koji da samovoljno postupa proti gradskoj občini. U Magjarskoj su se radi toga jako uzrujali i bojati se je da će Magjari, kako su preuzetni, naložiti banu da razpusti zastupstvo. Magjarom daje skrbi i riečko zastupstvo, koje se je također oštro

---

Rujnom nit vinu, Masik što dajo
vinorodna gora. —

35. Bujnija borba smješi se viseć s drveća našeg
Nego li drugdje, niti je ima, koja bi
mogla
Toliko napunit suda ni takovim urodit
grožđem;
Zaman s našim se Rhoda i Thasine
natječu vina,
Zaman i druga, kojim se znade jedva
za ime. —

40. Tebe Pučino očo, što Liviji pribravi njekad
Ugodna ljeta i sladko živovanje, častit nam valja.
Pučino! zasluga tvoja je, što kamenite vise
Prisojne hridi i Japydska marno
obradjujuć žala,
Rodom, hvalom i jakošću svako nadkriljuješ vino. —
45. Bilo da lovim ogarima zeco, il pojasto ptice
Hvatam varljiv na liepak, il bazajuć
morskijem brigom
U namještene mreže privabljujom ribice ludo —
Ti za dokolice moga života svakoj
mo radnji
Putiš i sladjanim milka mi čuvstvom
opajaš dušu.

(Dalje sliedi.)

vladi oprlo, o čemu govorimo na drugom mjestu.

Crnagora: U ovoj se kneževini u veliko spremaju za dočak vojvode Edimburškoga i njegove supruge, koje je sestra ruskoga cara. Kako vieste kažu prispjeli su danas princevi na Cetinje.

Srbija: U Srbiji su dakle obavljeni izbori za skupščinu. Vladini listovi slave pobjedu sjedinjene stranke i poriču, da bi bilo nastalo opriekah medju liberalci i radikalci. Rezultat izbora jest sliedeći: 71 liberalac, 70 radikalacah i 15 divljakah. Većinu će odlučivati oni, koje bude kralj imenovao, a tih je 50. Od pristašah prijašnjeg ministra Garašanina nije bio izabran niti jedan.

Bugarska: Iz Sofije javljaju da je vlada nakanila ako bi se, ko što se čuje, odlučila turska poslati u Bugarsku jednog komisara sa jednim ruskim namjestnikom, oprieti se svom silom. Mi mislimo, da je ta stvar već dozorila, i da će ta jabuka po primjeru drugog zrelog voća pasti, ali komu u krilo? Il će se više njih za njom pojagmiti?

Rusija: Misli se, da će sada, pošto se je car vratio, u Rusiji doći do ozbiljnijih dogodjajah. Ministar financijah se trudi, kako bi ustrojio ravnotežje u gospodarstvu, ove velike države i zato nastoji sniziti trošak, dočim će se carina na žeštu i duhan povisiti. Ujedno se razpravlja zakon o primanju stranacah posebno njemačke narodnosti; vidi se, da joj je mnogo do toga stalo, kako bi se toga življa riešila.

Italija: Talijanski ministar predsjednik Crispi putovao je k Bismarku. Kako se čini u svezi s tim putovanjem je iztočno pitanje i zahtjevi Italije, kad bi se Austrija Solunu približila. Iz Rima je odputovao skoro potajno, ali kad se vratio dočekale ga domonstracijami, koje je morala policija zapriečiti, jer se drži da je popustio na predlog Bismarka, da se vlada vatikanu približi.

Francezka: Medju Njemačkom i Francezkom biti će razmirica radi ranjenog častnika i njegovog sluge skoro dovršena. Njemačka se je izjavila, da će dati zadovoljščinu i odštetu u novcu udovi ubijenoga. Ujedno je jako popustljivo postupala u stvari Schnaebelejevoj, koga je cesar Wilim pomilovao.

Španjolska: Kako se javlja sakupljaju se u Sevilli, Malagi i Cadixu čete, koje će se odputiti u Maroko. Javlja se također, da se pojavljuju znakovi prevratnoga pokreta u Andaluziji. I opet neima ta zemlja u nutarnjosti mira!

Franina i Jurina.

Fr. Ča bi reć Juro, da ni bilo pondeljak va bratovščino nekoh tr nekeh gospodičićih?

Jur. Zač njim nebi sada više niš dala, kakoj' užovala.

Fr. Ja sam čul, da su doma va bragoše salo spravljali.

Jur. Tr ča njim još visi.

Fr. Da bi tako ne!

* * *

Fr. Kako naši otci va Kanfanaru?

Jur. A brato valk lipo po svoju.

Fr. Škoda, da nisi kojemu od njih brat, biš bar dobio kakovu particolu u Frati.

Jur. A mo! da sam.

* * *

Fr. Niki rovinjski Krnjeli, da sviču vazda za nikim našim čovikom.

Jur. A ča će, nisu navajni drugo nego imeti s broki posla.

Fr. Pravo je, bačva dá ča ima.

Različite viesti.

Imendan Nj. Veličanstva. U svih kraljevih Istro proslavio se je imendan našega cesara i kralja Fran Josipa I. svečano. I u Trstu proslavilo se je taj dan s pjevanjem tedeuma u stolnoj crkvi.

† **Marko Vojvodić.** U subotu umro je Marko Vojvodić, pomorski kapetan i nadzornik kod Lloyda. Umro je nakon što se je podvrgao operaciji koju je izvršio profesor Billroth iz Beča. Pokojnik bio je obće štovan i odlikovan redom Franjo Josipa I. i redom medžidijje.

Račun imetka diocezanskoga konvikta u Trstu za prošlu školsku godinu t. j. od 1. septembra 1886 do konca augusta 1887. Prihodi: ostatak do 31. augusta 1886. sastojeći u gotovini, u štedionici i u javnih zgradah for. 39.032 i 74½ nvč. Na novo uniišlo od interesah, milodarah svećenstva i puka, primos crkavah, obitoljih, konviktorcah, stipendije Dobrilo, Ravnichera, itd. itd. for. 17.608.1 2 nvč. Svega prihoda bilo je for. 51.442 i 8½ nvč. Rashodi: Nabava potrebščinah za kuću, popravci u istoj for. 108.27 nvč. Uzdržavanje 38 mladićah u I. a 30 u II. točnje for. 5.080 i 82 nvč., zatim plaće i nagrade učiteljem i služiteljstvu for. 602 i napokon: takso za zaključke, kudarina, izplata duga, interesi itd. for. 10.551. U novi račun prenaša se dakle ostatak od for. 34.549 i 27½ nvč. Pribrojiv tomu vrlednost kuće i drugih predmetah u iznosu od for. 74.000. Sav imetak iznaša dakle for. 108.540 i 27½ nvč. Odbiv od to svote dug u iznosu od for. 30.760, zatim ostatak za izplatu Dobrilino zaklade u iznosu od for. 2.755, iznaša čisti imetak konvikta for. 66.034 i 27½ nvč.

Glavna skupščina „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri" obdržavala se u ponedoljak dne 9. t. m. u prisutnosti lepog broja članovah u „Narodnom domu" u Kastvu. Obširno i obzirom na napredak toga plemenitoga družtva vrlo zanimivo izvješće donieti ćemo u budućem broju, jer nam za danas nedostaje prostora.

Još k izborom u Motovunu. K onomu što jur javiseto o občinskih izborih u Motovunu imamo dodati jošte uliedoće potankosti: U I. izbornom tielu diglo se svo na nogu, da bar tuj svojimi kandidati pro-dru. Glasovalo je za protivnu listu čitavo gradjanstvo, gradsko činovničtvo, koje se je držalo kod izbora u II. i III. tiela izvanjskim občinarom nepriateljski. Uz naše protivnike pristalo je u I. tielu i gradsko svećenstvo, koje vazda pravi će da se svećenik nesmije mješati u politiku, da mora biti nad strankami, nepristran itd. itd. Izvanjsko svećenstvo — prem je većinom narodno — nije sudjelovalo kod izbora, dočim su se talijanski crvenobjočvari upravo natjecali, koji da prije glasuje i življe radi za talijansku listu. Tu gorljivost talijanskih svećenikah tumači si puk tako, da bi svatko od njih hotio postati u motovunu župnikom te se htjedoše prigodom izbora gradskim liberalcem prikupiti. Dakako, Markova „baba" casuti će svoju vrsću rugla i psovakah na narodno svećenstvo, koje se susteglo od izbora a svojim monsinjorom doviknuti će im „evviva"!

Uz napomenute gradjane pristali su i oni opršljaki občinari, koji imadu u motovunskoj občini izborno pravo. Ovim je pripravljeno poznati liečnik agitator južinu od poznate životinje.

Gradski poljodjelci prevarišo naše izvanjske občinare obećavši, da će sa kmotovi glasovati a oni glasovaše svi proti nam. Taj nauk zapamtit ćemo si za budućo.

Jur spomenusto, da je bila borba silna, a toga nemože nitko poreći. Da nije došlo do nereda, imado se zahvaliti u prvom redu liepom, mirnom, strpljivom ponašanju naših občinarah, za tim nepristranom i pravednom postupanju političke oblasti. Čuje se da protivnici snuju i smišljaju svakojake utoke. Bilo njim prosto. O tih izborih javit ćemo Vam se jošte a medjutim živili naši složni izvanski občinari!

Borba u Istri. Dolaze nam iz Istre vieste da će tamo doskora gotovi biti sa borbom. Vina, velo, da će biti manjo nego lani, ali zato da će isto boljo biti. Ciena novomu vinu već je dosada narasla od 9 for. do 10.50, kako već gdjo. Gdjegdjo je pašo i skupljo. U obće dakle narod nije baš nezadovoljan sa ovogodišnjom liotinom vina. Boljo tako.

Občinski načelnici i savjetnici morati će od sada polaziti visoke škole. Evo zašto.

U priopornoj šumi Starada-Muno bijašo nedavno sudbena komisija, koja je upravo u jednoj ajenici počivala, kadno donese neki seljak gnjezdo mladih slavuljah. Prisutni občinski tajnik pokara ozbiljno seljaka te mu naloži, da odnese gnjezdo na prvašnje mjesto. Seljak je odmah poslušao, al kad htjedo gnjezdo odnesti, skoči za njim c. kr. cestni nadzratelj g. Barich, iztrgne mu gnjezdo te ga odnese sa slavulji kući. Kako je bilo predvidjeti pogiušo mu kod kuće svi slavulji.

Uslied prijave šumskoga čuvara povede občinsko glavarstvo u Podgradu u toj stvari iztragu i napokon odsudi g. Baricha radi barbarizma i jer tako zakon zahtjeva na globu od for. 5, dotično 24 sata zatvora. Glavarstvo moralo ga tim više odsuditi što je svaki javni službenik, dakle takodjer on, zakonom vezan, da pazi na to, da se gnjezda nepuštaju, i što je svojim postupkom dao najgori primjer mnogobrojnim seljakom, koji bijahu prisutni. G. c. kr. nadzratelj osetah podnese utok na c. kr. kapetanat u Volosku proti globi, dotično zatvoru. Ovaj je osudu glavarstva zabacio a tim g. Barichu riešio svako podpuse. Zaboanjuć rečenu osudu glavarstva, navadja c. kr. kapetanat ni više ni manjo nego jedan zakon i pet ministerijalnih naredabah, i to ako se novoranmo zakon od god. 1870., a ministerijalne naredbe od god. 1868., 1869., 1872., 1876. i 1878. Taj zakon i sve to naredbe bili bi morali poznavati občinski načelnik i savjetnici prije nego li izrekošo osudu a valjda i prije nego li započošo istraživati!

To je po našem sudu i u sadašnjih okolnostih, gdje no občinski zakon niti nezahtjeva, da mora načelnik ili občinski savjetnik znati pisati ili čitati — svakako nešto odviše zahtjevano. Bude li se išlo tim putom dalje, trebati će našim načelnikom i savjetnikom visokih škola, a u občinski zakonik morati će se domotnuti paragraf, po kojem će se zahtjevati od občinskih načelnikah i savjetnikah svjedodba, da su svršili pravničko nauke bar dobrim uspjehom.

Iz Rieke nam pišu: (Gradsko zastupstvo i madjarsko ministarstvo za javno gradnje). Prekjučer je naše zastupstvo držalo sjednicu, u kojoj se je silno napadalo na madjarsku vladu, a osobito na ministra Baroša, za koga je jedan zastupnik rekao, da bi mu se moralo počastno gradjanstvo, koje mu je zastupstvo u času ontuzinazma, pred par godina podielilo, oduzeti.

Zanimati će dakle čitatelje „Naše Sloge" ako im opišem uzrok toj uzrujanosti i priobćim važne predloge, koje je zastupstvo usvojilo.

Poznavaocem Rieke je znano, da ona neposjeduje zemljišća na kojem bi mogla izgraditi skladišća, a ujedno treba i prostora za veliko nasipe dasakah i drugoga lesa. Magjarski ministar za javne gradnje g. Baroš odlučio je, da se imadu nova skladišća za las i drugo izgraditi na „dolti" prostoru, koji je obtečen „Riečinom" i kanalom, koji teče izmed grada i „Riečine". Da se pako omogući prevoz iz kolodvora, odlučilo je rečeno ministarstvo, da se preko kanala sagradi pomičan most, a do toga mosta da se pratognu tračnice, koje su već uz obalu od prije postavljene. Ali je ujedno i zaključilo, da se te tračnice protegnu ravno preko ulice del Porto i trga Urmeny uz novosagradjeno kazalište.

Riečko je zastupstvo na taj zaključak prigovorilo, i predložilo neka se tračnice dalje uz obalu protegnu i okolo kućah uz more prevlače do kanala, jer da bi tračnice postavljene kroz glavni trg i ulicu promotu pačilo i polopšanju grada škodilo.

Magjarsko je ministarstvo na to odgovorilo, da je strukovna komisija jednoglasno zaključila, da se tračnice moraju po onoj ulici i trgu postaviti do kanala; jer da bi postavljenje tračnicah, kako to gradsko zastupstvo predlaže, stojalo okolo 1 milijon for. već i radnja bi se zategnula na dvie godine; zato, da ono nemože pristati na predlog zastupstva, te da nemože podrediti interes javnih gradjah interesom grada i njegovog poljopšanja. Ujedno javlja gradskomu zastupstvu, da će ako se ono tomu bude protivilo pravesti izvlastbu potrebnog zemljišća.

U sjednici od prekjučer pročitala su se ova tri dopisa prometnog ravnateljstva kr. ug. žoljeznicah u Zagrebu: 1. da grad odredi na obali kanala Riečine prostor, potroban za gradnju pomičnoga mosta; 2. neka se označi kuda teku kanali i plinske cievi ulicami, kojimi će se položiti tračnice; 3. javlja se da će se priapjoti na Rieku žoljez. inspektor Pohl, da vodi pregovore za rok kada se imade pruga oploćiti. Na to napomenu izvjestitelj, da se je ravnateljstvu odgovorilo, da magistrat neustupa nikakvog prostora, jer da se zastupstvo nije u tom odlučilo.

Prvi ustane zast. Giacich i kaže, da se neka pozove magistrat, da neuzme obzira na ove dopise i neka prosvjeduje kod vlade proti ovakvom postupku. Zast. Walluschnig dodao je na to, da ako vlada i zbilja započme radnju neka se tuži radi smetanja posjeda.

Oštro su dalje svi napadali vladu i branili interese grada. Najoštrije je napao vladu i ministra zastup. Adamich. On kaže, da to vlada čini da zadovolji zahtjevom njeke banke, a na propast malih trgovacah s losom; kaže također, da se zastupstvo mora tomu protiviti, a vlada da nemože u ovakvom slučaju provesti izvlastbu.

O dopisih ministra kaže, da su bahati, prouzotni i arogantni, za ovaj ga je izraz opomenuo predsjednik i on ga opozvao, ali uz to da kod drugih izraza ostaje.

Uvjerava pako, da strahovanja vladina no će postići cilja, jer da se gradsko zastupstvo neće dati zastrašiti; on je uvjeren, da će mag. vlada najzad biti prisiljena doći sa muelinovom granšicom pred ovo zastupstvo.

Napokon je gradsko zastupstvo primilo sa 19 proti 9 glasovah predlog, da se ug. saboru podastre prosvjed proti nepravilnom postupku ministarstva; i da se čim bi započeto radnje vlada tuži radi smetanja posjeda.

Tu se vidi, da su Riečani odlučili braniti svoje pravo i autonomiju i misliim, da će to biti za mag. vladu tvrd orah. Čuje se pako, da je ministar odredio izvlastbu zemljišća po zak. čl. XLI. od g. 1881.

Dakako da takav odpor Magjare srdi, jer mu nisu vični i već zahtjevaju, da se ukine gevernor i gradu oduzme autonomija, dakako samo u novinah.

Hrvatski jezik u službenom časopisu „Osservatore Triestino". Ovih dana došao nam slučajno u ruke hrvatski oglas, priobćen u službenom listu primorsko vlade, kojemu neima baš glade jezika mnogo prigovora no radi silnih tiskarskih pogrošakah nemožemo od manje a da ga našim čitateljem nepriobćimo neka vide kako se kod toga lista pazi na čistoću našega jezika. Ogias taj glasi:

Oglas.

C. k. prizivni (?) u Trstu objavlja ovim a smislu zakona 25. julija 1871 br. 96 d. z. sliedeće;

Pošto je istekao rok ustanovljen u oglasu prizivnog suda za prijavu tarotnih pravah na nepokretnine u novoj gruntovnoj knjizi c. k. kotarskoga suda u Pazinu za katastralno občinu

S. Petar s šumi,

c. k. katarskoga suda v Krku za katastralne občine

Drbinj, Suzana, Saline i Mikoljica,

c. k. kotarskoga suda na Voloskom za katastralnu občinu

Tulišovica,

i c. k. kotarskogu sodu u Buzetu za katastralnu občinu

Roč

pozivlju se ovim svi oni, koji se smatraju prikračeni u svojih pravih kakvim upisom ili pravom prvenstva kojeg upisa u istoj knjigi, da naj dalje do 30. maja 1888

kod c. k. kotarskoga suda u Pazinu za S. Petar u Sumi,

c. k. kot suda u Krku za Dobrinj, Sužana, Saline i Mikoljce,

c. k. kot suda na Voloskom za Tulisovica,

i c. k. kot. suda v Bugoto za Roč svoje prigovore podnesu, jer će u protivnom slučaju dotični upis postići krepost gruntovnoga upisa.

Povrata u stanje prijašnje sbog promašenog ovog izrečnog roka, ili produljenje istoga za pojedine stranke nedopušta se.

Od c. k. prizivnoga suda u

Trstu dne 1. septembra 1887.

Upozorujemo na oglas ljekara Piccolija u Ljubljani, koji priporučuje svoju osencu za želudac zvanu „Tinctura Rhei composita".

Katalog. Upozorujemo čest. naše čitatelje na ravno izšei ilustrovan katalog za jesen in zimo 1887-8 dobro poznate tvrdke Kammer & Fischer na Dunaju

VII., Richtergasse 11. Ta zapisnik prijavlja vse novosti mode, konfekcijo in enakih potrebščin. — Naj si tedaj č. čitatolji naroče ta zapisnik, kajti dobe ga z uzorci vred zastonj in franko. Tudi prevzamo ta tvrdka razne druge naročbe, koje ne spadajo prav v lastno stroko tor jih izvršuje vestno in točno.

Lutrijski brojevi

dne 1. oktobra.

Beč	14	69	5	3	55
Gradec	84	61	74	52	32
Temešvar	73	13	11	35	65

dne 5. oktobra.

Brno	77	41	88	25	68

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija v Ljubljani

Ta esenca, ki se naroja po nekem receptu gospoda dr. E. viteza Stöckla, c. kr. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Ecel composita“, katera ozdravlje vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo i. t. d. (glej navod, ki je vsaki steklenici priložen). — Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 2·40 po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki. — Ta steklenica prodaja po 15 kr. ono, večina lekarn na Kranjskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih.

V Istriji, Buje: Bonetti; Koper: Facanto, Giovanini; Orsera: Rossi; Oltianova: Tamburlini; Vodnjan: Bradamante, Rath; Lošinj mali: Vivoda; Porec: Candussio; Piran: Fonda Lion; Parenzo: Lion; Pola: Carbucchio, Rodinis, Wassermann; Rovinj: Angelini, Spongia; Kerk: Zonchi; Vlasinadi: Patelli. 50—38

Dobiva se v vseh knjižarnah 13. nakladi, ravno izšla medic. svotovalca

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o zastopkih mladostnih pregreškov itd.
Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM
17 Braunschweig. 52—30

Samo f. 1. 80 — **Mrzlota, mokrota! ne škodi!**

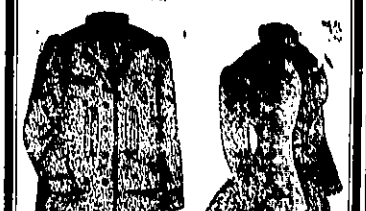

Nepremočljive, gorke, trpežne in jako po cen so moje vezene volnene jopice in jako prisojno suknene in surovo volnene —2

meščanske jopice

za jesen in zimo, za gospode, gospe, dečke in deklice vse po lastej ceni f. 1.80, prvo vrsti, vezene. Te slovečo „meščanske“ Jopice so najbolj potrebna oblačka za vsacega, ter jih imam v sivoj, rujavoj, progastoj, drap, bordeaux, višnjevej in črnej barvi. — Kdor si kupi tako jopico, je najbolj zavarovan proti mrazu kor se isto prilegajo telesu, držo vedno enako toploto in so neprecenljive vrednosti Razun te vrste imam še v zalogi dve finejše:

Iz fino cesir-volne gosto vezene in tople **f. 3.25**

Iz sukna in surovo tople za zimo **f. 5. 10**

Zimske hlače iz dobrega, močnega brnskega sukna, jako trpežne, po f. 2.25, f. 3.50 do f. 4.50.

Za mero zadostuje, da se povo širokost čez prsa Pošlje edino po poštnem povzetju:

J. Fekete, Kleider-Versendung,
Wien, Hundsthurmerstrasse N. 18|34

Podružnica
anglo-austrij. banke u Trstu

Novčani uložki
3 % god. kamatah sa 5-dnovnim odkazom
3½ » » » 30 » »
Napoleoni
kamate po pogodbi. 24—7
Eskomptira
po 2½% na svaku svotu.
Mjenice
na Beč, Prag, Pešta i Brno prosto troškovah.
Kupuje i prodaje
vriednosti, devize i coupone uz ¼% popustbo.
Produljuje
na varante, zaloge i polica tereta u gotovom.
Kamate po pogodbi.
Na vriednosti po pogodbi.
Otvorenje kredita
u Londonu, Parizu i po drugih tegovih.
Popust po pogodbi.

Za dijake.

V odlični slovenskoj rodbini otdajo se dve lepi sobi s hrano vred po jako nizkej ceni. Via S. Lazzaro št. 8, III. ndstr. (2—2)

Želodčne bolezni ozdravi brzo in ponvema

JERUZALEMSKI BALZAM

edini in nedosegljivi želodčni pijač.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim bolesnim, pač ni tako lehka, posebno dandanes, ko v tegovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Vočina raznih kapljic, izlačkov itd., katera se obdržatvu kakor pravi čudotli pripovočajo, nimo nič drugega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje prirosto sostave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** mad vsemi doseda; v toj stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnovom vedo prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih klinčke rabarbare, katera koronika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in svedoci priporočujejo proti nejedčnosti, zabavanju, smradljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, stotenci in vsakej bolezni v črevanju

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 1—15

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Ravasini* i *G. B. Rocchi*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmehner, v Kormínu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Paliken. 8—25

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se ozdravljaju podpuno i sigurno sve želudčane i živčane bolesti, takodjer onakve, koje su se ustavljale svim ilučničkimi sredstvi, osobito pa kroničkih katarh i slabost v želudcu i drobu, krč, slaba probava, slobol, jako kucanje srca, glavobol i dr. Kapljice sv. Jakoba, koje su sastavljene po navodu kaludjera grčkoga **samostana »Astra«** iz 22 najboljših zdravilnih bilijkah iztoka, koje su svaka za-se i dunaj priznavno kao zdravilna sredstva prve vrsti. Ovo sastavljenje jamči dakle za siguran uspjeh ovih kapljicah. — Cena 1 staklenke **60 nv.** 1 velike staklenke **f. 1·20** prama poštnem pouzeću ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih ljekarnah.

Glavno skladište: **M. Schulz, Hannover,** Escherstrasse 6, dalje u Trstu I. Saraval, »All'Amazone Telenfanto« i Prendini. — Na Ricci A. Mizzan. 26—12

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastope okuženja i oslabenja možko slabosti, polucije, kapo vodo, močenje postelje, pušćanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, droba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 31—03—104

O. Strootzel,
specijalni zdravnik **Lindau am Bodensee.**

FILIALE IN TRIESTE

dell' i. r. priv.

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:
0½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¼ » » » » » 8 »
3 » » » » » 30 »

Napoleoni:
0½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¼ » » » » » 3 mesi
3 » » » » » 6 »

Banco Giro:
Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni
sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite
di valori, divise e incasso coupons ½% provvig.

Anticipazioni
sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.
Mediante Apertura di credito a Londra o Parigi ¼% provvig. per 3 mesi.
» Valori 5½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.
Si accettano in custodia carte di valore, monete, oro e d'argento banconote ecc. ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1856 31—48—4 0

Solidan dar

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obed iz pravoga c. kr. patentiranoga za cielu Evropu Phönix-srebra, koje je uvjek bielo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u divnoj kutiji sahranjeno, sastoječoj iz 6 noževah sa ocalnim rezalom, 6 žlica sa krunom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 slolni zvonac. dakle 31 komad, koji odajemo samo za 4 for. 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručbe primaa. Zentral-Exped.-Verwaltung, **B. Balsam,** Wien, 2. Bez., Unt. Augartenstrasse 35. 13-30

Vinske stiskalnice

najnovejšo i najboljše urodbo, so žoloznimi in losonimi padovi, so na prodaj in pripravljeno v zalogi tvrdke

Schivitz & Comp,
Via Zonta št. 5 v Trstu,

kjer se dobivajo tudi drugi stroji za vsakovrstno potrobe, tehnični in strokovnjaški predmoti tor pripravo za sidanjo. 8—3

BRZA I SIGURNA POMOĆ
za 15—10
bolesi želudca i nježne posliedice.

OBRANA ZDRAVLJA

ovisi gotovo o *sačuvanju i pospješenju probave*, jer ova je *glavna podlaga zdravlju*, te *koji tjelesnom toli dušenom dobrostanju*. Najbolji domaći lek za urediti probavu, primjerano miješanje krvi i odstraniti neugodne čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM.

Pritrudan je od *najboljih, liečničkih autoriteta* i iskreno se preporuča kano sigurna pomoć kod *neuredna probave*, kod *odvrgavanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu*, kod *navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolesti u crievih, hipohondrije i melankolije* (sušlost slabe probavaju on oživljuje sve djelatnost *probave*, čisti krv te dobiva *bolestno tjelo* snovom *zdravlja*. Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sigurnim tjelesni domaći lek* a radi toga svuda u je znat.

i staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pismah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* ne ave stvarne *uz pouzeće iznosa*.

OPOMENA.

Da se lahkome prevari, upozorujem svakoga, da je svaka steklenica sama, ROSA Životni balzam, imam priređena i u modernom karlovi oblačku, koj prestrance nalje i „dra. rosa životni balsam iz ljekarne k. kraljevi orlu, B. Fragner, Prag 205-3“ u njemačkom, češkom, magjarskom i francezkom jeziku ima, a prosiljo lete na zahtevanje — niže ovjerovim — zahtevnom znamkom povljujem.

PRAVI

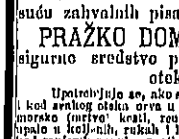

Dra. Rosa životni balzam.

dobiva se samo
u glavnom skladištu
B. FRAGNERA
ljekarne k. kraljevi orlu,
Prag, br. 205-3.

I u Trstu u sliedećih ljekarnah:

G. Fornaboschi, Ed. pl. Leitenburg, P. Prendini, Giov. Skopczynski, Ant. Suttina i Karlo Zanetti.

Sve ljekarne i veće trgovine su materijalnom robom u Austro-Ugarsko; imadu skladišta toga životnoga balzama.

Tamo se također dobije kroz tisuću zahvalnih pisama priznato

PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,
sigurno sredstvo proti upali, ranam i oteklini.

Upotrebljuje se, ako se kanam prsi upale ili strdnu i kod svakog otoka crva u prsa i zanokticl, išvinutja, morsko (morsko) kvasi, roumatičnoga o oka, kroničnoj upalo u koljenih, rukah i ljudih; protiv peono nogoh, kod ranjenih rukah, proti tokućim ranam na nogah i na obće su svakom mjestu tiela, vrlonoj potrebni lek.

Sve upale, natoklino, otvrdnje ili oči u kratkom razdobju, gdje je pako ogrožono, i vuče leti balzam sav smrad bez svake boli, te izliči u najkraće vreme.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Opomena!

Jer se prazko univerzalno mi lio od više stranah na vazi, upozorujem svakoga, da se leto po pravom propisu samo kod mene prideva.

Leto je samo u da pravo, ako ste knjižice, u vojih je ime „upr jano, ime mi mark za uporabu na prijenoj hartiji, tiskan u dovoj jezikah, a omotan u sinjem kartonu, ter nosi predstojeću zaštitnu znamku.

Brizam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani naglohost te su po njem zadobije opet jur zgubljeni sluh 1 staklenica 1 for. n. v.

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 428

1887. Jesenska sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sasma svilni for. 27, 32.
ODIELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35 38,
JANKE iz češljano vune sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prslukom for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODIJELA za dečko for. for. . . . 4½ 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vsakojake odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač
v **PRAGI**, Graben br. 19 novt, vis-à-vis gosposkoj ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 28—50

Telefon br. 428

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega kusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU. Via del Teatro 1 (Tergesteo).

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskara **Dolenc.**

Broj 41. U Trstu 13. oktobra 1887. Godina XVII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja iz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (asegno postale) na administraciju „Naše Sloge“ Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji K for., za soljsko 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Ne malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrento br. 12.

Glavna skupščina

„Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri“

Dne 3. t. m. sastali so po trinajsti put članovi naše „Bratovšćine“ u sjelu družtva, u starodavnom Kastvu, da snašnjaju godišnji rad, da vide i čuju u koliko je miljenica hrvatskoga puka u Istri napredovala.

Bogu hvala i svim prijateljom naše «Bratovšćine», ona je tokom prošle družtvene godine napredovala kao nikad do sada. Iz govora njenina predsjednika, naposc iz izvješća tajnika i blagajnika — što će niže slediti — razviditi će naši čitatelji, da je «Bratovšćina» zahvatila duboko koronje, da se ona nemiče samo, već da korača junačkim koralcom.

Uspjeh njezin, o kojem su prije desetak godinah njezini osnovatelji tekar sanjali, jest danas već takav, da mu se svaki rodoljub iskreno veseliti mora.

Ono 4295 for., podieljenih od zasnutja «Bratovšćina» medju 242 siromašna hrvatska mladića, učeća se na raznih učilištih, nije za stalno u vodu bačeno, već će — ako Bog dade i sreća junačka — donieti danas sutra istarskomu Hrvatu, tomu vječnomu patniku, obilata ploda.

U Istri imade raznih družtvah, kojim je svrha promicanje prosvjete i napredka, no neima ga niti ga može biti plemenitijega i čovjekoljubivijega nego li je naša «Bratovšćina». Daleka od svakoga političkoga smjera, od svake stranačke primjese, koraca ona ravnim, plemenitim i humanitarnim pravcem, podupirujuć onu našu siromašnu mladež, koja žedja za znanostju, a koje se neći mogla naučiti bez dobrostive ruke naše «Bratovšćine». Odatle taj njezin nenadani uspjeh u obću, naposc pako tokom prošle godine — a dado li veliki Bog i uzhitju li svi prijatelji naše omladine — biti će tako i u buduće.

Svoji k'svomu, rečenica je jednog slavenskog velikana, a to se je i nama držati tim čvršće, tim odrešitije, čim nas više odlieljuju od ostale slavenske braće i čim nam domaći gospodari sva-ta više krata sredstva, da se osvieštimo, da koracamo uz ostale naobražene narode.

Pozivljemo radi toga prijatelje prosvjete i napredka, naposc naše jednokrvnu braću, da neuzkrate ni u buduće svoje pomoćnice ruke našoj «Bratovšćini», da njoj svimi silami pomognu odgojiti mladićah, koji će danas sutra svojim starijim drugovom pomoći riešavati istarskoga Hrvata od težkih verigah, u koje ga je sakovala gruba ljudska nepravda. Mladež ota neće, nemože i nesmije zaboraviti na svoje dobročinitelje i na «Bratovšćinu» našu, koja njoj pruža ako i malenu al ono radodarnu pripomoć. Ta mladež vratiti će s vremenom «Bratovšćini» milo za drago, a radu svomu pokazati će činom, da njoj neima na zemlji svetije zadaće nego li je sloboda i spas hrvatskoga rodu u Istri. A sada ovo nas kod skupščine:

Družtveni predsjednik, prof. g. Ante Turak, konstatovav dostatan broj članovah, otvori skupščinu okolo 4 sata p. p. sliedećim po prilici govorom:

„Poštovana gospodo! Nedvo je čovjeku prirodjena težnja za znanosti, za kojom ide pojedinac i narodi, i koja je pojedincu i narodom neobhodno potrebita, to je posve neravno, što se i mi danas ovdje sastanemo, da podupremo činom i rivaju ono našu mladež, koja težd svimi silami za tom znanosti.

Tko nenapredaje taj zaostaje, nepobitna je to istina, kao što je neoboriva činjenica, da tko se neokoristi znanosti, ostane u tmini i gluposti. Čovjek pako nouk i tup predati će se u novolji svakomu na milost i nemilost, te će ostati vazda tudji sluga ili rob. Znanost dižo pojedinca i narode, ona jih čini slobodnimi, samostalnimi i sretnimi. Neznanstvo naprotiv čini od čovjeka slipo orudje svakomu, koji se s njim služiti želi ili hoće.

Mi smo, gospodo, članovi družtva, kojemu je cilj promicati znanost podupirajuć nadalje sa našu omladinu, koje roditelji njezini sami odgojiti nebi mogli. Naše družtvo vrši to plemenito poslanstvo koliko mu je samo moguće.

Odkad je počelo naše „Bratovšćini“ pristupati više članovah, dotično više prinosah, od tad počelo se i više dielliti podpore mladićem, koji će se obognatiti znanostju, te plod njezin dielliti danas sutra našemu ubogomu narodu.

Gospodo i braćo! Mi se žalibože nemožemo ponositi sjajnom prošlosti, o čem nam je svjedok naša tugaljiva narodna pjesma. U njoj se odsjeva sva naša bieda i novolja, koju je istarski Hrvat kroz vjekove mukotrpno snašao. Ali ako nemamo, braćo, sjajne prošlosti, treba da vrpmo sve sile kako bismo došli do sjajne budućnosti. To nam je pako moguće ponajprije putem nauke, pomoću znanosti, sredstvom knjige.

Postovlea kaže, da na mladjih svjet ostaje, a tomu je tako. Ti naši mladji nemogu pako do znanosti sami od sebe niti pomoću roditeljah, jer je naš narod u Istri nevoljan i siromašan.

Ono dakle čega neuzmogne sama dinladina ni njezini roditelji, vrši po svojih najboljih silah „Bratovšćina.“ Ona podupire našu nadu, koja će, kad jednom svrši nauke, kad se opoji znanosti, zauzeti se svojski za dušovno i tjelesno dobro istarskoga Hrvata.

Mladež ta, našim sudjelovanjem odgojena, odužiti će se rodu svomu krčeć mu put do bolje budućnosti. Da se to čim prije zbude, pomozi Bože! Svevišnji neka nam dozvoli, da bismo se ovdje do godine a i dosle u ovako plemenitom nastojanju zdravi i veseli sastajali.“

Taj govor g. predsjednika bijaše češće živio-klici protrgavan a na konou uzklikom skupščinari jednodušno: Živila „Bratovšćina,“ živio predsjednik.

Na to pozovo predsjednik družtvenoga tajnika g. M. Grosmana, da izvjesti skupščinu o družtvenom radu tokom minule družtvene godine.

(Sliedi).

Upravno vieće grada Pazina pred vrhovnim upravnim sudištem u Beču.

U posliednjem broju priobćismo telegram stigli nam iz Beča od poglavitog gospodina Dr. Dinka Vitezića, glasedi: „Upravni sud danas anulirao juntinu odluku u poslu pazinskoga upravnoga vieća.“

Da naši čitatelji saznadu o čemu se tu radilo, donašamo ovo ovdje uz kratko razloženje stvari, podpunu riešitbu vrhovnog sudišta:

Katastralna obćina Pazin ima za upravu svojeg posebnog imanja svoju posebno upravno vieće. Većina toga upravnoga vieća sastoji iz Hrvatah. Prigodom jedne od prvih sjednicah odkad se to vieće za prvi put biralo, biljahu hrvatski zastupnici po talijanskoj svjetini, sakupivšoj se na galeriji obćinske dvorane, izfućkani i izrugani a talijanske novine to odobrile.

U sliedećoj sjednici, pošto se opet bilo sakupilo mnogo Talijanah na galeriji; zastupnici hrvatski predložiše, da se obzirom na dogodjaje sbile se u posliednjoj sjednici i na postupak talijanskog novinstva, drži tajna sjednica. Predlog bi prihvaćen i sjednica budo držana tajnom.

Istarski zemaljski odbor (junta), na predlog bivšeg načelnika pazinskoga, uniši taj zaključak upravnog vieća pazinskoga, a po tom takodjer i sve ostalo zaključke stvorene u onoj sjednici.

Proti odluki zemaljskog odbora upravno vieće pozvalo se na vrhovno upravno sudište u Beču, a ovo je dne 28. septembra, pod predsjedničtvom grofa Belcredia držalo o tom glavnu razpravu.

Upravno vieće pazinsko zastupano je kod razpravo naš voleznalužni zastupnik, odvjetnik g. Dr. Dinko Vitezić, koji je u svojem govoru tvrdio, da se riešitba zemaljskog odbora na zakonu netemelji i to dokazao razlozi, koje je vrhovni upravni sud u cielosti priliatio.

PODLISTAK.

Ivan-Andrija Rapiccio.

(Daljo.)

50. Tik do bučnoga dižu se mora tiuće mjesta,
A plodovitim kopnom još tolika bielo se sela.
Nedaleko odatle vide se Timava rieka
Phrygijsko izvori, pravcem što sedmerim protiče k moru.
Ovdje pokle se verala dugo medj hridinam lomnim

55. Vriežeć si tajnih po putih i skrovitih kutovih vale,
Izbija kapljuć, moć si i tiek uzdržavajuć hitri.
Svjetina nauka gustim obujmljena mrakom neznanja,
Mišljaše vrela da ova iz drugih proizviru puća,
Antenorejsko da su natapala dole, gdje Meduak,

60. — Što će naskoro svima rukavima u more teći —
Izviro te se hukom u mljetačko izljeva more.
Ali krivo se misli, Timav bo rieka je ovo,
Pjesnici što ju opjevahu, ovdje je crpno Cyllar
Sedmeru teč iz ključava zdenca i umoran s puta

65. Sjedeć moć stienami mješao ju s slavnim Pučinskim vinom.
Tamo Japydia s lievo gdje strano se stere i more
Šumoroć gnjevno se pjeni i plaćo vijugasto žalo,
Trst se pomalja iz daleka, gdjeno na radost se moju
Rodih i prvom svjetlost ugledah biologa dana,

70. Od roda drevna potiću, komu znamenito ljudo
Dade već davno poznato potomstvo Rapicija slavnih,
Što njekad Lacij domovinu pusti i domaće lare,
Ratnih nemira radi i bratskijeh zlokobnih buna,
Robstva i grabeža, s čega je tlačio okrutni barbar

75. Italska kraljestva maćem i ognjem pustošeć zemlju,
To se ovdje naseli gdje ista ga sudbina snadje. —
Tamo do Japydskih gora, gdje Servul s visoka vrha
Glod svoj razstire, moguć domovino svetac i štitnik,
Svršava jadransko more te polja obradjena Istre

80. Počimlju dizat i storat na dugo se pravlaki nalik.
Bistra tuj žubore vrela, tuj smješi se Ponojska Tompe,
Tuj na zemljištu plodnom milovidni pašnjaci tiju,
Plandišće hladna daju tuj stoci dubravo gusto,
Zeleni gaji i kitnjastim lišćem ovjenčana stabla.

85. Zdravo domovino mila, očinski zdravo Ponati
Carovim pod okriljem — dá, vrednijeg nema vladara
Komu bi kruna sjajuć se zlatna rosila čelo. —
Sreća ti carsto i mitru udiolila divni Fernando!
Tvrdi bodemi većma se ono Rimljana slavnih

90. Uz kapitolij zlatni pod tvoje okriljo stjecu. —
Srećna će sprovesti kob te u Soytiju daleku zemlju
Ća do Pontijskog žala: tu kaznit će tirjana kruta
Smrću zasluženom sjajno nad dušmanom slaviti sjavlje.
Austrija svoja će dvoglava orla uz stjegove slavne

95. Podići pobjedonosno te sretno zavladati svietom!
Pobjeda svuda već vesetim ono! ju susreta krokom,
Mogući silnici glavu i koljena pred njom pregibljul —
Istinu pjevam: nebo će naše ispunit želje. —
Pod okriljem će tvojim ljepša osvanuti sreća

100. Pánonskoj zemlji i željeni mir prozenuti pukom,
Mirom tvoja će mudrost zadahnuti cesarstvo rimsko
Božji kâ osvetnik srnut će hrabro na pakleno srdo
Rata i grieha će strava pobjeći — dokolica sladka
Vratit se. Nisu bo zaman proricali pjesnici drevni,

105. Da će bezazleni kralj zavladati čitavim svietom,
Zlatno pod kojim će granut Saturna žudjeno doba,
I pokrenut se boljih viekova srećonosna ljeta.
S tebe će, mira mi úkrasa i rata diko, nadoći
Mir Ausoniji tužnoj i jednom ausonskomo puku,

110. Biednoj Ausoniji, koju izráni dušmanin ljuti.
Gdino potlačeni zakoni i ozlodjena prava
Čiji će ustati opet i novim dahnuti dahom
Radošću veljom svjetlost pozdraviti bieloga dana.
Tvojom će milošću zemlji domaćoj i Tršćanskim žalom,

Rieščitba vrhovnog upravnog suda glasi: „Napadnuta rieščitba diže se jer se na zakonu netemelji."

Razlozi rieščitbe su sliedeći:

Napadnutom rieščitbom zemaljski odbor istarski uništio je zaključak upravnog vieća pazinskoga, da se sjednica ima držati tajnom, pozivom na §. 8. zakona od 25. oktobra 1888. —

Glasom §. 8. ovoga zakona, ustanova §. 46. občinskoga reda što se tiče javnosti sjednicah, protože se i na upravna vieća.

Po tom ima upravno vieće bezdvojbeno pravo, na predlog predsjednika ili trojice članovah, sjednicu tajnom držati, i to pravo upravnoga vieća nije po zakonu ograničeno nego u koliko se tiče sjednicah, u kojih se občinski računi polažu ili se razpravlja o proračunu za buduću godinu, koje sjednice moraju svakako javne biti. —

Kaošto se razabire iz dotičnog zapisnika, predlog za izključenje javnosti bio je zakonit, a na dnevnom redu one sjednice nije bilo predmetah ove posliednje vrsti, a odtuda sliedi, da se je upravno vieće strogo držalo granicah §. 46. obć. reda, pa se stoga napadnuta rieščitba neprikazuje na ovom paragrafu utemoljena. *)

No radi se ovdje niti o ustanovi §. 7. zakona od 25. oktobra 1868. jer prava, koja ova zakonska ustanova, daje načelniku, protože se samo na stvarne zaključke upravnog vieća (moritalon Beschlüsse); ovdje se pako radilo o strogo formalnom na redovitost sjednice spadajućem zaključku.

Rieščitba zemaljskog odbora morala se dakle dignuti. —

DOPISI.

Iz Gologoriščine, koncem septembra. (Konac.) Ovaj put bi spojio stanovnike rečenih podobćinah sa cestom čopićkom, koja vodi u plominsku luku, pružajuć so od Plomina na Brseč, preko cieloe Liburnije; sa cestom koja vodi kroz Sušnjovicu preko veliko Učko na Rieku; sa gologoriškom cestom, koja vodi na žuljezničku postaju u. Cerovlje a tim i sa cestom, koja vodi kroz Pazin u Pulu, Rovinj, Poreč, Vižinadu itd.

Što se tiče troškovah. popravka toga puta, pritom bi morala cielokupna mjestna občina Pazin u svojem okružju, i to ne samo za ovaj put, nego takodjer za sve putove njoj pripadajuće; isto tako i plominska u podobćini čopićkoj; sa jednim dielom nošto pokrajina i sama c. kr. vlada; i napokon stanovnici stanujući u okolici to doline; ovi bi, prem siromašni, pripomogli barem nekolikoo svojom radnjom, jer se radi o neposrednoj njihovoj koristi.

Taj put bio je do današnjeg dana dva puta mjeren. — Dekretirana je bila pokrajinska cesta. Zemaljska junta odredila je nekoliko hiljada forintah za gradnju te ceste, koja se je turvo mjestimice gradila.

Nu gračaškoj i plćanskoj šaranjačkoj strancci nije to po volji bilo; mrzili su nas a tim i sve, što je naše. Radili su dan i noć dok su „šćava" pod noge bacili i njegovo dobrostanje upropastili; učinili sve moguće dok su gradnju cesto zaustavili. Odatle se vidi, da ih je samo mržnja proti nam vodila.

Groznica nas hvata kad se sjetimo ili čujemo one strahovite kletve proti onim, koji su prouzročili, da mi u ovoj tužnoj dolini neimamo puta ni staze. Ljudi danomice kunu i proklinju sve one, koji su s njihovim a na njihovu škodu upravljali i gospodarili.

Prikratili nam jedini materijalni spas; prouzročili nam gotovu propast. — Veliki je to zločin upropastiti čitave občine, koje broje na hiljade stanovnikah. Bog njim prosti!

Nu hvala Bogu, šaronjačka svojta neima više u občini nit najmanjega upliva. Osvjedočeni smo, da nisu naši ljudi u Gračišću i u Plću tako okrutni i bez srca kao bivši naši upravitelji. Oni će se i do svoje dušo sjetiti, i tako svojoj braći pružiti ruku pomoćnicu.

Novo hrvatsko zastupstvo pazinsko občino dužno je pružiti nam moralnu i materijalnu pripomoć, jer je to narodno zastupstvo. Ono će uslišati našu molbu, te zaključiti u svojih sjednicah, da cielokupna pazinska občina svimi silami pritiče na pomoć kod popravka svih putovah cielokupno pazinsko občine i, tim pomoći svojoj braći, kako su i oni pomogli njima. Mi smo njim pomogli svo njihovo lupo i udobno cesto sagraditi, po kojih sada ona gospoda šaću, a kad bi oni priekli i nama pa pomoć, ako i no baš onako kako i koliko smo mi njima, nebi učinili drago nego što bi svojoj braći vratili milo za drago.

Pokrajinskomu odboru u Poreču svota je dužnost, da se jednom sjeti ovoga naroda, koj mora plaćati ogromno pokrajinsko namoto. Isto tako visokoj vladi mora na srcu ležati blagostanje svojih državljanah, živili oni uz plavi Dunav ili uz mutni Rašu . . Zauzmo li se visoka vlada osobljno za ovaj tužni i zapuštćeni narod, nećo njoj biti treba pošiljati svaki čas panduro po siromašnih naših selih i vući mršavo i jadva živo kravo, te snašati stare i potrto kotle, motike itd. u Pazin, te ih pod bubnjem prodavati za poroz i za druga pladila. —

Gospodo zastupnici pazinsko občine, polažemo Vam na srce i toplo Vam preporučujemo, da se svojski zauzmete za gradnju puta od Čopića do Gologorice. — Narod 22 hrvatskih podobćinah povjerio Vam je upravu cielokupne pazinske občine, dakle pokažite i vi ćete činom, da hoćete svuda napredak i blagostanje. Mi nećemo praznih riečih i velikih obećanjah, kakovih doživismo od protivnikah, već mi želimo vidjeti činah. — Vi znate i sami dobro, da tri godine prođu brzo, te da narod očekuje od Vas ono, čega nije nikada mogao dobiti od prvašnjega zastupstva, jer je bivše talijansko zastupstvo nastojalo pomoći samo sebi i svojima, a nas je pitalo jedino obćanjih mrazi nas i smatrajuć nas niškimi stvorenji. Vi ste, gospodo zastupnici, niki iz naroda, Vi poznate dobro njegovo jade i nevolje; Vi imate za nj srca i dobru volju pomoći mu, pomozite mu dakle po najboljih silah a on će blagoslivljati Vas i Vašo potomke.

*) Zemaljski odbor temeljio je naime svoju rieščitbu na §§ 7. i 40. obć. reda. (Op. provodioca.)

---

115. Koji ratobornog orla u volike časte
i štuju,
Napokon sretno otvorit se širom spasonosna luka.
Klonuli gradjani tada poklinut će klikom veselja! —
Bogu većma prikazuju žrtve: glo trio-movó hrama
I domaće oltare zavjetima vjenčaju dragim,

120. Sve će to biti! Bog mi pošilja već sigurne znake:
Nikad proročišta svota novaraju pjesnika pravog!
Tada moja će Vila u skladnu kucnuti liru:
Trojo veličati pobjede, pjevat o propalih carstvih,
O nadbivenom vragu . . . . dá tada ću sjajni Vladaru

125. Potomstvu tvojo spjesmom nezamrlom predati ime.
Koju viekovi pozni uništiti nikada neće. —
Možda pjesnika smjerna tad nećeš Caro prezreti,
Koga, ako i brđljan il slavna lovorika mine,
Vienac će dajbudi resit mu čelo šljezovca skromná.

(Dalje sliedi.)

Pogled po svietu.

Trst, dne 12. oktobra.

Austro - Ugarska: Carevinsko vieće započelo je jučer na novo svoj rad. U prvoj sjednici podniela je vlada više predlogah i osnovah; medju tim i zakonsku osnovu o broju vojničkih novakah za god. 1888. Ministar predsjednik javio je pismeno carevinskomu vieću, da će se sastati delegacije usljed carske odluke dne 27. oktobra u Beču. U istoj sjednici interpeliralo je više zastupnikah vladu u raznih pitanjih; medju timi bijaše najvažnija interpelacija dr. Riegera i drugovah glede naredbe ministra prosvjete o ukinutju nekojih srednjih školah. Odgovor na ovu interpelaciju očekivati će sve stranke nemalom napetošću. Znatiželjni smo, kako će se izkopati ministar dr. Gautsch.

Nemalu senzaciju pobudjuje izstup iz vojske nadvojvode Ivana, koji bijaše zapovjedajućim generalom u Pragu. Kao razlog tomu izstupu navadjaju nekoji to, što se nije nadvojvoda slagao sa izvanjskom politikom Austro-Ugarske, dočim kažu drugi, da se je nadvojvoda silno opirao kandidaturi princa Koburga, kojega se je potajno s neke strane podupiralo.

Odbori za adresu obijuh ugarskih zastupničkih kućah dovršili su svoj posao. Saborski odbor predložio je danas svoj nacrt saboru na razpravljanje.

Predstavku gradskoga zastupstva u Zagrebu na Njegovo Veličanstvo ukinuo je zagrebački vrhovni načelnik i vladin savjetnik Sieber, jer da je tim gradsko zastupstvo prekoračilo granice svoga djelokruga, te da je i predstavka nezakonita.

Srbija: Nakon dovršenih izborah za narodnu skupšćinu, kod kojih su liberalci zadobili većinu, čuje se, da će kralj imenovati najviše liberalnih zastupnikah u skupšćinu, kojo mu pravo podieljuje srbski ustav na 50 mandatah. Od tih da će samo nekoje izručiti napredniakom, koji su sada bez zastupnikah ostali. Kod imenovanja, da će se više paziti na sposobnosti nego li na političko mnienje.

Bugarska: Izbori za skupšćinu ili narodno sobranje jesu dovršeni. Vladina stranka imade i ovaj put veliku većinu. Opozicijonalacah da je izabrano do 40. Kod izborah, da je vlada upotrobila svakojaka nasilja, a tim zadobila većinu. U nekojih izbornih mjestih bijaše više izbornikah usmrćeno i ranjeno. Tako si pripravlja princ Koburg postolju, na kojoj će jedva sladko spavat.

Rusija: Njemački listovi rogoboru proti velikomu knezu Nikoli, koji je izrekao zdravicu Francezkoj prod častnici parobroda „Uruguay». Iz Odese javljaju, da je ruski poslanik Nelidov odputovao na svojo mjesto u Carigrad.

Francezka: Kod odkritja spomenika francezkomu učenjaku Bolonj bijaše pročitan brzojavni pozdrav profesora na moskovskom sveučilištu g. Ravlova. Brzojav taj pozdravše prisutni burnimi uzklici: «živila Rusija.» I ova viest će uznemiriti njemačko-madjarske židovo.

Italija: Koliko vriedi putovanje ministra Crispi-a ka knezu Bismarku i njihovo prijateljstvo, razvidno je iz riečih podpredsjednika talijanskoga sabora, koji je nedavno izjavio, da se je Italija doduše pridružila Njemačkoj, nu dodje li do rata izmedju Njemačke i Francezke ili koje drugo vlasti, da će se držati Italija kako budu njezini interesi tražili.

Njemačka: Zabranu poduke poljskoga jezika u poljskih školah u Poznanju odobrava većina njemačkih listovah. Tom zabranom pokazala je nanovo njemačka vlada, što imade sviet držati do njezine liberalnosti i pravdoljubija.

Luca i Mara.

Luca: Draga moja Maro, blazo vam, ka bivate gore na Rukavašćine, baron se ne pojidate va ku škola ćete vašu minju poslat.

Mara: Još ta zlodej bi se otel! Bog da imamo jenu, ter brzo neće bit ča davat doti ni na rovaš ni na pisno. A pak sada i naša učiteljica klobuk nosi kako i druge Bodulki, tako trebeda i ona neć zne.

Luca: Ja, ja ma je drugačje pul nas na Voloskon. Sada se silu ljudi i proti šljuju to l' dat mallco koludrican va školu, al' mištro va sulu od levi.

Mara: Tako van imena Luco, ča to dostel

Luca: A ja, ja! Do sada su naši lustrišimi smiron govorili, da noto žensko školi, ač da ni broja od dece; a sada kad imamo za niš školu pul koludrie, sada nebogi na vrat na nos potekuju, da bi sve stavili va ordin, ač da će i Tristinova héi odprot školu i da je zato od govorna stavljena.

Mara: Ala baš ja sudim, da je sada ni bilo potroba. Tako i pul vas kuma Luco ne gre sve va škvadru.

A kakova školo će to bit, draga vi?

Luca: Bomo, pul koludrie, da su se deca neć nekoliko vadila pravo zgovarat besedi po horvaski, aš smo jih mi već samo ovdo izmastrunčilo, pak su se nobore dosta vadilo i talijanski, a neka tor neka je ulovila i neć malo nemškega. A Tristinova héi, da će vadit lih talijanski, i da će njoj kada tor kada prit Guštinov sin pomoć deca zakladat s nemškom. A horvaski da se noto tamo niš vadit.

Mara: Draga vi, to j' vaš svot još nemoji od našega, zač pul nas blaboće, da neka se deca vado on zajik kega neznaju, a pul vas znaju deca talijanski, dunko bi trebo, da se horvaski vado, baron za moć znat kako su jim nono i nona moj sobun govorili.

Luca: Ja, ma da će nam takova škola rabit zač da naš svot naviga.

Mara: Ala Bog probil i navigacijon! Ta kunšolj malo valja, zač ja jih poznan nekoliko na Voloskon, ma se bojin, da su se s Talijani slabo inbarkalo.

Luca: Ala, tor ši! Najbolje dela moj Vicenolé, ki Hervata reče dobro jutro, a Talijanu buna šera. Si zajiki je dobro znat, ma ja sudin, da je ale jako šar ale jako trubast suki naš Vološčak, ki zarad navigacijona neće, da mu ni žensko dete po našu Boga moli.

Mara: Ala tor je. Na moju kušijencu bi moritalo va „Slogu" stavit saku Vološčicu, ka po sile samoj sobe otujuje svoju decu.

Luca: Ja, pak kada jih bude dobro odhranila i odgojila, neće jin smot niš ni reć, ieli to so novo Talijanki na matori otrosat: Taži là, moštra de Ščava! —

Mara: Ala ma je sveta maimacukastoga priko reda. Luce moja Bog, zač mi je poć noć do Standara.

Luca: Hoće, hoće će Van pak bolje špijegat Fortunato ti posli od škol.

Različite viesti.

Zlata misa. Prošlo nedjelju, dne 9 t. m. čitao je veleč g. Stjopan Vuga kod sv. Antona novoga u Trstu svečanu zlatu misu. Svećar je poznat kao uzoran svećenik i dobar rodoljub, to mu svatko želi, da bi ga još mnogo godinah Svevišnji uzdržao zdrava i kropka.

† **Bazilij vitez Malčine,** carski ruski konzul u Trstu, prominuo je prošlo nedjeljo u jutro nakon dugotrajno bolesti. Pokojnik bijaše odlikovan raznimi redovi, a uživao je i naslov ruskoga carskoga savjetnika. Miroljubiv i plemenit kao što bijaše, imao je u Trstu mnogo prijateljah i štovatoljah, što se je pokazalo i kod njegova pogreba. Vječni mu pokoj!

Premještenje svećenstva u poročko-puljskoj biskupiji. Veleč. g. Dinko Pinduliš, župe-upravitelj u Barbani imenovan je župe-upraviteljem u Plominu; veleč. g. Luka Kirac, župe-upravitelj u Karnici ide upravljat župom u Barbanu; veleč. g. Šimo Semelić, biskupski kapelan u Poreču, pošao je upravljat župom u Promanturu; veleč. g. Vilim Marek, dnh. pomoćnik u Sv. Lovreču pazonatičkom, imenovan je župe-upraviteljem u Sv. Luciji kod Skitače.

Iz Pinjana primamo sliedeće: Izborne listine za obnovu občinskoga zastupstva jesu ovdje jur od 9. t. m. izložene, te će tako ostati do 21. novembra. Protivnici narodni počeli se micati, no ni mi nećemo više mirovati, jer se tuj radi o narodnoj časti i o našoj koži. —

Na c. kr. poštarskom uredu u Pazinu vidjasmo tabelu, na kojoj je uz njemačkitalijanski i hrvatski napis. Prem je taj napis na zadnjem mjestu, ipak je to znamenje, da gospoda milom ili silom priznaju, da su i Hrvati tuj, i da imadu ista prava, koja i sve ostale narodnosti. No kod na

u Tinjanu nije tomu tako. Napis nad c. kr. poštom u Tinjanu jest jedino talijanski kao da smo negdje usred „obećane“ zemlje. Na c. kr. žandarmerijskom uredu nalazi se i hrvatski napis a na pošti samo talijanski! Zar bi tim hotio dokazati g. pošte-moštar, da u ovoj občini nema Hrvatah? Zar nisu oba ureda carska i kraljevska? Nadalje znademo, da bi morao imati poštarski ured i hrvatskih tiskanica (dopisnica, naputnica, tovornih listovah itd.) al tomu ni traga u Tinjanu. Čujemo, da je u Trstu od nedavna novi ravnatelj poštah i brzojavah, to da nastoji zadovoljiti svim narodnostim. Radi toga upozorujemo g. ravnatelja na spomenutu nepravdu moleći ga, da naloži našemu pošte-moštru neka zadovolji svim strankam, medju koje spada ogromna većina Hrvatah ovo občine. Ajde dakle gospodo! Bogu što je božje, caru što je carevo, a nama što je naše, pak ćete viditi, da vas znademo i mi cieniti i štovati.

Iz Baške pišu nam 10. t. m.: Zimsko vrieme jurve se počelo čutiti, a po tom chladnjuju i političke razmirice, koje ovdje pretrpiše razne mjene. Valja priznati, da je samo vanjski plašt i izlika talijanstvo kod nas, to da se pod tim imenom kriju osobne želje, pa nije čudno viditi, gdje u kratko vrieme prvaci protivnih načelah u kakvoj razmirici zajedničkoj ustaju proti trećim, kad se radi o prijateljskoj jim osobi. —

Vinska ljetina srednje je tako uroditla, nu slaba je prodaja, a to za tožaka nije baš dobro.

Naša obćina ide do sada u dobrom rodu i zauzimlje se za obćinaro, nu morala bi učiniti korake, da pri dolazku i odlazku putnikah s Lloydovimi parobrodi, ovo društvo uzme malo više obzira na to putnike. Kad parobrodi ovdje pristaće, usidre se daleko, na mjestu, da se privežu za bačvu ili „bon“; a kad što, kao n. pr. danas, samo uzput taknu našu luku; po slabom vremenu zaustave se još dalje, pa putnik ako nije vičan morskom valjanju, dok dodje do parobroda, mora se ne samo sav izmoćiti, nego i čuniti račun sa svojim želudcem.

Zar ti putnici nepladaju kao i drugdje u gradovih svoju prietelju? I gospodin Bon, Lloydov činovnik, imao bi se čuniti viditi, pa ovu svojevolju gospodo kapitanah prijaviti ravnateljstvu ne bi li ono nešto reda zavelo.

Dućani posobnikah i krčme naše imaju hrvatsko napise, a državni uredi tog jezika na svojih počatih, napisih i tiskanicah nepoznaju! Neznamo po komu to zakonu ni pravu. Poštarski, brzojavni, financijalni i ljudbeni uredi, morali bi imati tiskanice i počato i s hrvatskim napisom, al dà, tad se nebi znalo, da smo na otoćih, koji pripadaju talijanskoj pokrajini Istri ! !

Nova vrst tabelarah. Njemačko planinsko društvo „Turisten Club“ postavilo je u Voloskom kotaru na raznih mjestih, putovih i raskrižjih tabele, koje označuju pojedina mjesta, osobito, smjerove itd. Nekojim noćnim klatežom nisu po čudi te tabele, nu ne radi toga, što nose jedino njemačko napise, već samo sbog prkosa i obijesti. Imade jih nekolicina, koji se po blagdanih i nedjeljah napiju pak po noći kamenje sa zidovah ruše, tabele razbijaju i mažu, a tuj nedavno oštetili su i most preko potoka na Lipovici kod Voloskoga tako, da je pogibeljno pa njemu proći po noći.

Ovim upozorujemo žandarmariju i župane u pojedinih selih u onih občinah kotara, u kojih se to događja. Valjalo bi potražiti te noćne sovurine, pak kazniti je kako valja i tad bi se u buduće čuvali izgredah i djelah, koje nisu nikomu na čast ili korist.

Pred porotom bio je jučer bivši podgradski načelnik g. Jakov. Jakšetić i to radi službene nevjere i zloporabe službene vlasti. Obtuženik pripada u Podgradu onoj šaki ljudih, koji su se opirali zubi i nokti, uvođenju reda u onoj občini. Ta protimba dovela ga je i pred porotnički sud, koji ga je ipak od obtužbe riešio. O tomu više prvom zgodom.

Iz Rieke pišu nam 10. t. m. Bit će tomu malo više od dvie godine od kada je na Ricci zavladala apatija za madjarsku stvar; od nekoliko mjesecih počela se protvarati a sada se baš pretvorila u jasan i očit prezir naproti jednoč miloj braći Madjarom.

U Pešti su dne 29. prošloga mjeseca svečano odkrili spomenik njihovomu velikomu patrioti Deaku. Svi su gradovi državo bili tuj zastupani, a imala je biti zastupana i Rieka, jer je bio stigao na gradsko zastupstvo poziv u tu svrhu. Na taj poziv iz Pešto sakupila se gradska sjednica na 27. prošloga nakanom, da se izabere deputaciju, koja će zastupati „biser“ madjarske krune kod odkrića spomenika. Uspjeh to sjednice bijaše sliedeći:

1. Da se u našem zastupstvu nije našlo osobe, koja bi išla u Peštu nit na svoje nit na gradsko trošković, da prisustvuje odkritju spomenika onoga Deaka, po komu bi imenovano najljepše šetalište na Ricci. Zastupnici se izpričavali jedni radi posla a drugi, na čelu njim sam načelnik, nisu mogli radi naglo bolesti na put se podati.

2. Da su tri zastupnika vrlo oštro ošibala ministra komunikacijah radi kolotečine, koju je naumio položiti kod samog kazališta. Jedan od ovih zastupnikah, potomak jednog vrlog rodoljuba rioškoga, izrazio se je o ministru tako nepovoljno, da se što takova riečkokad o kojem ministru reče.

3. Da je ministar, saznavši za onu sjednicu, odmah naložio, da se izpropria potrebito zemljište u onoj ulici, kojom je on sam odlučio, da željeznica prođe; a za protesto gradskog zastupstva njojo i nohaje.

A koji su to razlozi i čija li je krivnja, što su se Riečani odvratili od Madjarije? Mi mislimo, da je to znak vremena; drugi sudo, da je tomu uzrok guvernor; treći, da je načelnik; većina napokon baca svu krivnju na tužnju Madjarah, koji krče put, da jednom ovdje uvedu madjarski jezik, kao naukovni jezik u gimnaziju, a na to se oslanja većina iz raznih razlogah. Na posliednji rastog oslanja se istarska konsortorija, koja, sapostavnv važna mjesta u zastupstvu, magistratu, pulioji, sudu i školi, no samo da zagovara isključivo talijanski jezik, već dapače širi potajno duh talijanski.

Mi znamo, da se je ovdje i prije dolazka istarskih kruhoboroach žalilo na talijanski uredovalo, ali nikomu nebi ni na um bila došla tada talijanska narodnost na Ricci, dočim se sada u nekojih krugovih o njoj smuje, piše i govori. Mi smo uvjereni, da do sad nijedan domadih irredentistah, no mnogi su na pravom putu, da to postanu ako se druga stranka ne probudi. Ovdašnji listići, osim istarsko-riečkog glasila, svi odsudjuju postupak onih trih zastupnikah, no baš iz ljubavi do Madjarah, već radi toga, što se jih boje. Nekoji dopisnici odavlo u vaših talijanskih novinah čalo to događaju, jer da je to jedino na štetu grada a na korist Hrvatah. Mi dosto ne vidimo do sad koristi iz svoga toga, jer se Madjari, premda u Pešti ovaj riečki odpor irredentističkim novu, ipak boje, da makar samo jedan naš čovjek u gradsko zastupstvo dodje, i zato kada se o tom radi, znaju posinć na glasovanje oloku čotu žoljoznićkih činovnikah, kojima je podloljeno na lahko pravo izbora. Vidjet ćemo uspjeh budućih izborah a ono što se događja sada, nije nego znak vremena.

Naknadno primismo od istog dopisnika još sliedeće:

Na 7. t. m. skupilo se gradsko zastupstvo, da opet vieće o željezničkoj tračnici, za koju je ministar odredio izpropriranje baš po onoj ulici „Via del Porto“, za koju se toliko govorilo i kojoj je većina Riečanah protivna.

Odlučili su naši „Patres patriae“, da se pošalje deputacija od tri lica sa načelnikom u Peštu, da ministru raztumači kako će biti ona tračnica škodna za grad. Dakle, kada se je uvidilo, da se sa ministrom ništa nemože opraviti grožnjom: pokušati će se, da se štogod postigne prošnjom. Komu se je moliti, nije mu se grozit, ili, koji neće brata za brata, hoće tudjinca za gospodara. Brajdar.

Riečnik hrvatsko-slovenski. Tako se zove ugledna knjižica od 66 stranicah, što ju je izdala „Matica Hrvatska“ za slovensko svoje članove, koja će dobro doći svakomu Slovencu, koji je naručen ili će se naručiti na Matičino knjigo.

Riečnik taj dobiti će svi slovenski članovi badava, te upozorujemo tršćanske naručnike, da dignu svaki svoj iztisak u našemu uredničtvu (Tiskarna Dolenc). Ujedno preporučamo slovenskim članovom, da uvažiti izvole sliedeći „Matičin“ oglas: Da bi novi članovi Slovenci „Matice Hrvatske“ što lakše nabavili i one knjige, koje je „Matica Hrvatska“ dosad izdala, pripravna je „Matica“ do uskrsa bud duđe godine 1888. svakomu članu Slovencu dati sve knjige od svake godine, koje ima još u zalihi (a to su godine 1881., 1884., 1885. i 1886.) za obični prinos od 3 fr. za svaku godinu; a sve ostale, „Matičine“ knjige za polovicu obične knjižarske cienc.

Nesreća. Iz Lipe, u občini Jelšane, pišu nam o nesreći, koja se je dogodila u tamošnjoj šumi, sliedeće: Predprošlo nedjelje na večer otišao je jedan Lipljan sa svojim četrnajstgodišnjim sinom u šumu, da si nakupi drva za ogriov i prodaju. Kad su ponedeljak u jutro nalagali veliku bukvu na voz, izmaše se otcu navor, izpuzne mu se bukva na koljena, a sinu, koji nije mogao sam svega uzdržati, padne bukva na vrat. Pritekoše gorščaci u pomoć, naložili voz, načinili ležaj za dieto, koje nije moglo više govoriti, a otac teškom mukom dovede dječka kući. Četvrti dan preminu sin. To bi imalo služiti za nauk ostalim gorščakom, koji svoju malodobnu djecu onakvimi teroti muče.

Koliko se u Austriji popuši? Statistički odsjek austrijskoga ministarstva za trgovinu obiolodanjuje statistiku o potrošku duhana i smotkah u Austriji u godini 1886. U spomenutoj godini uniđlo je od duhana 75,350,424 forinta, za 1,586.177 forinti više, nego prodjašnje godine. Od ove svote zapada dolnju Austriju sa gradom Bečom 19,266.680 for., dočim je Galicija, koja je dvaput veća, popušila 8,650.985 forinti. Da su pušači dobili finiji ukus, vidi se i po tom, što je duhana manje popušeno 530.804 kilog., a manje posmrkano 77.257 kila, dočim je mnogo više popušeno smotkah i to finijih vrstih. Britanika smotkah popušeno je manje 603.781 komad, no zato je trabuka, koji su za novčić i pol skupljí, potrošeno više 606,552 komada; u onih dakle boljih krugovih, gdje se je doselo trošila britanika, ističemo je ovu finiji trabuko. Ovo se još bolje pokazuje kod onih vrsti smotkah, koje se troše u gradjanskih i radničkih krugovih. Tako svanih smjesnih vanjskih smotkah ili „kratkih“ potrošeno je više 741.019 komada, a smotkah lit. K. to jest „dugih“ 1,740.554, kuba po 4 nč. 19.406.252, a portorika 11,415.820 komada. Ova tendencija ističe se najjasnije kod smotčićah (olgarotah), kojih je potrošeno 420 milijuna komada, za 81 milijun više nego godine 1885. Bočki jedan list bilješkodi ovo brojeve pita: koliko su od ovoga broja olgarotah potrošilo gospodje, modju kojima u posliednje vrieme proctima mah pušenje.

Nove rudare zlata. U južnoj Africi (pokrajini Natal) našlo se je mnogo zlata, koje se u sve to jačoj mjeri na svjetska tržišta šalje. Točajem prošlo godine izkopano je tuj zlata u vriednosti od 12 milijuna forinti. Na tisuće radnikah putuje u te krajeve, gdje i niču novi gradovi poput gljivah. Tako se je prošlo godine stvorio novi grad koga kratiše Barboton i koj broji već do 10.000 stanovnikah, a sada se opet rodio novi grad imenom „Johannisborg“.

Konserviranje drva. Impregniranje drva sa raztopinom od jestive soli, upotrebljava se mnogo u Sardiniji, te se je pokazalo osobito uspješno takodjer proti bacanju i raztrganju drva. Drvo polože se kroz 8 dana u prosto napunjenu raztopinu od soli, te usljed toga netrpi niti od sunčane žege niti od drugih uplivah temperature.

Osobito se na taj način impregnira drvo, koje se rabi za kolosa, te koje kroz nepogodnosti vrlemena znatnu štetu trpi.

O pušonju. Gosp. dr. Favergor kupališni liečnik u Ausseu, predavao je ovih danah u društvu liečnikah u Beču o tom, kako se pušeći truju duhanom. Predavalne konstatova najprije poznatu već činjenicu, da s prekomjernoga pušenja nastaju ne riedko bolesti živčanoga sustava i dihala. Manje je poznata druga činjenica, koju je dr. Favergor naglasio, da naime jaki duhandžije mogu oboljeti na srcu, jer nikotin štetno djeluje na srce. Često obolieuju i od želudca a pušenje uz prazan želudac kvari takodjer tek i probavu. Mora se osuditi i onaj hrdjav običaj, da se dim na nos pušta. Ozbiljne bolesti nastaju na srcu samo onda, kada se previše puši, dočim se sa liečničkoga stanovišta nemože prigovoriti umjerenomu uživanju duhana; dobra smotka, pušena poslije obroka, upravo godi pače pospješuje probavu. Da pušenje nebudo na štetu zdravlju, neka se nikada nepuši uz prazan želudac već poslije obroka i neka se dim neguta.

Katalog. Opozorujemo čest. naše čitatelje na ravno izšel ilustrovan katalog za jesen in zimo 1887-8 dobro poznate tvrdke Kammer & Fischer na Dunaju VII., Richtergasse 11. Ta zapisnik prijavlja vse novosti modo, konfekcije in enakih potrebščin. — Naj si tedaj č. čitatelji naroče ta zapisnik, kajti dobe ga z uzorci vred zastonj in franko. Tudi provzame ta tvrdka razne druge naročbe, kojo ne spadajo pray v lastno stroko ter jih izvršuje vestno in točno.

Svaki dan dolaze pisma, bilo ovo, što ga javljamo ovdje u izvadku, to potvrdjuju liečinu moć od dra. Liebera elixira za živce. Tako piše i gosp. A. Gescus u Verdnu, »Havnru«: »Molim Vas, da m izvolite priposlati veliku staklenicu elixira za živce; mogu Vas obavistiti, da mi je mala staklenica, koju sam već uporabio, mnogo pomogla te se nadam da du nakon uporabe ove velike staklenice sasma ozdraviti«. —

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst za sidrom) uz cienu: pol staklenica 2 for., ciela for. 3.50, dvostruka pako f. 6.50 nč, u svih liekarnah, te u centrali liekarnika dr. Bédirke i Comp. Hannoveru, nadalje kod B. Seravala i Prendinija u Trstu.

Dopisnica uprave.

Od dne 29. septembra do 13. oktobra pripisuje nam predplatu: P. n. gg.: J. G. Mošćenice za 86. — Čit. Delnice do konca 87. — A. S. Frančići za 86., 87. — A. A. Oprtalj za 87. — F. D' Kastav za 87. — Kuv. Comm. Trst za 86., 87. — P. K. Hrušjan za 87. — A. T. Kastav za 2. t. 87. — M. T. Sv. Matej za 2. t. 87. — D. K.; I. M. i J. M. Žminj za 2. t. 87. — J. R. Sv. Ivanac za 87. — J. Ž. Sv. Lovreč za 87. — V. L. Pomjan za 87. — I. I. Portole za 2. t. 87. — Nar. dom Bakar za 87. — Čit. Klanjci do konca 87. — D. Š. Vaskut za 87. — A. H. Miloslo za 2. t. 87. — J. G. Sale za 2. t. 87. — N. G. Sušak za 87. — A. B. Vrbnik, podmirio računa 24. julija 87. — V. W. Osiak za 85., 86. i pol 87. — K. B. Rieka za 87. — M. V. Rakovica do konca 87. — Bod. Zast. Buća for. 1. — P. U. Sv. Matej za 2. t. 87.

Dopisnica uredničtva.

Pobratimu u T., naviov glasi: Dr. F. Manđić, Via Muleanton Nr. 2.

Nekoju gg dopisnika molimo, da se ustrpe do budućeg broja.

Javna zahvala.*

Prigodom pretužkoga gubitka, koj nas je zatekao usljed nenadane smrti našega ljubljenoga i nezaboravnoga sina

DELIMIRA

našoj olonjenoj i ljubljenoj rodbini, kao i milim prijateljem, koji u našoj obiteljskoj tuzi, blagohotno izrazilo najživlje i najiskrenije sućutje, i to usmeno, pismeno i brzojavno, iz raznih obćinah i mjestah, imenito: Pazina, Kastva, Voloskog, Voprinca, Trsta, Kopra, Pule, Rieke itd. ublaživ tim težku bol božjom providnosti zadanu, izrićemo ovim najiskrenije i za života nezaboravnu zahvalu.

Pazin 1. oktobra 1887.

Vinko i Antonija Marjanović
roditelji.

* Slučajno zakasnilo. Op. ured.

Lutrijski brojevi

dne 8. oktobra.

Trst	83	76	59	25	20
Buda	85	39	26	20	60
Linc	77	50	36	39	6

dne 12. oktobra.

Prag	15	20	18	71	34
Lavov	72	51	43	83	24
Hermannstadt	15	70	16	23	14

Br. 881.

Oglas natječaja.

U smislu pokraj. zakona 19. marča 1874, pokr. l. br. 8, razpisuje se natječaj na mjesto liečnika za najstalnu obćinu Bašćansku, uz for. 500 godišnjeg honorara izplativog iz obćinske blagajne u poplatnih mjesečnih obrocih, i prikladni stan u naravi, i uz dužnost rukovodjenja zdravstvenih posalah i bezplatno liečitbo siromahah u obćini.

Dotične prijavnice, obložene propisanom liečničkom povoljom i svjedočbom austrijskog državljanstva, imaju biti podpisanomu podnesene do 15. novembra t. g.

Od glavarstva obćine,
u Baški na 5. oktobra 1887.

Načelnik: J. Čubranić.

Br. 16.

OGLAS.

Školska godina 1887/88. na ovoj dolavskoj školi započima u ponedeljak dne 17. oktobra.

Upisivanje traje od 14. do 16. t. m. Primaju se učenici, koji su svršili dobrim uspjehom pučku školu.

Potanje obavjesti daje podpisano,
Voditeljstvo delavske škole,
u Nastvu 8. oktobra 1887.

Palese v. r.
inženir.

KLINIKA za spolne in želodčeve bolesti, nastope okuženja i ostalenja moške slabosti, polucije, žgoče vodo, močenje postelje, pušćanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, droba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 32—61—104

G. Strestzei,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja Wilkensona popolnoma in stalno. Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum

17 Braunschweig. 34—52

Providjon sa ovom znamkom je pravi prof. dr. Libera

Elixir za živce

kojim se ozdravlja sve živčane bolesti sigurno i podpuno, ma da su i zastarjele, osobito pako nastale usled mladostnih griehu. Ozdravlja **slabost**, **bljetotok**, **zlo-i glavobol**, **migrenu**, **jako kucanje srca**, **bolesti želudčane**, **tor pospješuje probavu itd.** **Elixir za živce**, sastavljan iz svjetsko znanih biljkah, priznano od svih auktoritetnih medicinskih — prava jamstvo za ozdravljanje spomenutih bolestih. Pobližе iz cirkulara, koji je pridodan svakoj staklenki. **Cieno male staklenke f. 2 — velike 3.50, dvostruke f. 6.50 a. vr. u gotovom ili pouzećem. — U svih lekarnah je na prodaju.** — Glavno skladište: Einh rn-Apotheke, **Max Fanta**, Prag, Altstädter Ring. — U Trstu u lekarnah B. Seravalli «All'Amazzone Trionfante» i Prendini. — **Na Rieci** A. Mizzan. 20—19.

Najboljši

papir za cigarete

8—36 je pristni

LE HOUBLON

francoski fabrikat Cavaljer in Henryev v Parizu.

Svari se pred ponarejanjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje dri. J. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lipmann, profesori kemije na dunajskem vseučilišču, radi njegove najboljše kakovosti, radi njegove čistote in zato, ker v njem ni nikake druge zdravju škodljive tvorine.

Pozor: Vsak naj pazi na naslednji podpis:

FAC-SIMILE DE L'ETIQUETTE 17, rue Bérenger, à PARIS

Za dijake.

V odlični slovenskej rodbini odtajo se dve lepi sobi s hrano vred po jako nizkej ceni. Via S. Lazzaro št. 8, III. ndstr. (2—2)

Varovati se je ponarejenja.

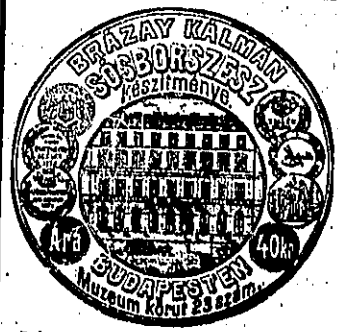

Brázay-a francozko žganje je izvrstno sredstvo proti glavobolu, migreni, bolezmim v vaseli, na očeh in zobeh, proti ranam, trganju, nahodu, izpahom in madežam na koži in pegam; tudi je jako dobro kot voda za izpiranje ust in ohranjenje zobov, posebno pa se priporoča za umivanje glave, okrepčanje ranil las, in odstranjenje grinta. Cena s popisom porabe: mala steklenica 40 nč., velika 80 nč. 1—19

Prodaja v Trstu v lekarni Ivana Ollivi.

Stuklenice imajo vlito tvrdko Brázaya.

FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv.

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¼ » » » » 8 »
2 » » » » 30 »

Napoleoni:

2½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
2¼ » » » » 3 mesi
2 » » » » 6 »

Banco Giro:

Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Troppavia, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Sallisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite

di valori, divise e incasso coupons ½% provvig.

Antecipazioni

sopra **Warrants** in contanti, interesse da convenirsi.

Medianto apertura di credito a Londra o Parigi ½% provvig. per 3 mesi.

» Valori 5½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d'oro e d'argento banconote ecc. ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1886 53—48—41.

Solidan dar

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odnjemo od sada priprava za obed in pravega a kr. patentiranoga za sladi Evropu Phönixsrebra, koja je uvjek blalo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u divnoj kutiji sabranjano, sastojeći iz 6 nožovah sa osobitim rezalom, 6 žlica sa krunom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za čaju, 1 stolni zvonac, dakle 31 komad, koji odnjemo samo za 4 for 50 nvč. n. vr., uz gotov novac ili poštino pouzeću. Naručba prima Zentral-Exped.-Verwaltung, **H. Malsann**, Wien, 3. Bez., Unt. Augartenstrasse 36. 14—30

Samo **f. 1. 80**

Mrzlota, mokrota! ne škodi!

Naprodarijivo, gorke, trpežne in jako po ceni so moje vsakne volnene jopice in jake prilstojne suknene in surovo volnene 3—12

meščanske jopice

za jesen in zimo, za gospode, gospe, dečke in deklice vse po letoj ceni f. 1.80, prve vrsti, vozano. Te slovečo »meščansko« jopico se najbolj potrebna obleka za vsacega, tar jih imam v sivej, rujavej, progastej, drap, bordeaux, višnjevej in črnej barvi. — Kdor si kupi tako jopico, je najbolj zavarovan proti mrazu ker so iste prilično telesu, drže vedno enako toploto in so neprocenljive vrednosti. Razun t. vrste imam še v zalogi dve finejše:

Iz fine dolr-volne gosto vozane in tople	Iz sukna in surovo toplo za zimo
f. 3.25	f. 5. 10

Zimsko hlače iz dobrega, močnega brnskega sukna, jako trpežne, po f. 2.25, f. 3.50 do f. 4.50.

Za mero zadostuje, da se pove širok st čez prsa. Pošilja edino po poštinem povzetju

J. Fekoto, Kleider-Versendung,

Wien, Rundstahrmerstrasse N. 18/34

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani

Ta esenca, ki se naroča po nekem recepti gospoda dr. E. viteza Stiliekla, c. kr. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlje vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo t. t. d. (glej) navod, ki je vsaktej steklenici pridejan). — Izdelovatelj pošilja jo v zavitkih po 12 steklenic po gl. **1·80** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr. ono, večina lekarn na Kranjskem, Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. 41—50

V Istriji, Rojc, Benetti; Koper: Favento, Giovannini; Ost: Rossi; Oltanova: Tamburlini; Vodnjan: Bradamante, Rth; Ložin: mali. Vivinki: Porod: Candussi; Pirani: Fonda Lion; Pazen: Lion; Polat: Carbucchio, Rodinis, Wassermann; Rovinj: Angelini, Spongia; Kerko: Zonen; Vivinadi: Patelli. 50—39

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 4284

1887. Jesenska sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35 38,
JANKE iz došljano vuno sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putova ije, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . $4\frac{1}{2}$, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojake odjeće za gospodu i djecu

uz vrlo nizku stalnu cienu

kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v **PRAGI**, Graben br. 19 novt, vis-à-vis gospeskej ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 29—50

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 4284

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža

v Ljubljani

na

velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana **najboljša in sveža** zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prijeli pi mnih zahval o naših **izborno skušenih domačih zdravilih.** Lekarne Trnkóczy-jevih firm so: Na Dunaji dve in ena komišna tovarna v Gradci (na Štajerskem) ena pa v **Ljubljani.** P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslovi vsako le unpravi: **Lekarna Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim se hvali na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so najpriporočljivo sredstvo sopor **mankanje slasti pri jedi, slab želodec**, vrak, vetrove, kolike, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, za jetrih in zopor zlate žile. Stekleniea velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se iste latinske **MARIJACELJSKE kapljice** dobivajo samo v lekarni **TRNKOCZY**-ja, zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Schutzmarke)

(**Glebt**, je odločno najboljše zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih bolečine v križi ter členih, otekline, otrpnole ude in kite itd., malo časa že se rabi, pa mine popolnom trganje, kar dokazuje obilno zahvalo. Zahteva naj se samo **»cvet zoper trganje** po **dr. Mallču**« z znakom stoječim znamenjem. 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

Če ni na steklenici znaken stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precaj vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsno in pljučno bolečino: 1 steklenica **50** kr., 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup za **50** kr. je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se iže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji želodčkoga telesa, glavoi bolu, otrpnelih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najboljše pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje za štupa trganja po črevih, bercavic, vseh najnevarnih kurjih bolezni, kašlja, pljučnih in vsemih boleznih. Ter odpravlja vse gliste, tudi vadeče konje debelo, okrogle i lakrene.

Krave dajo mnogo dobrega mleka.

Zamotek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov **samo 2** gl.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje pomaga pri prehudi gli, oteklini kolen, kopitnih bolezni, otrpnenji v boku, križih itd. otekanji nog mrtvudih na nogah, žvižganji i tlačenji sečila, opravo auškoi itd. a kratka pri vseh vnanjih bolezaih in ribah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 6 steki s rabilnim navodom vred **samo 4 gld.**

Vsa ta naštota zdravila se samo prava dobijo

v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani

zraven rotovža

in vsak dan s pošto raspošiljajo. 12—10—12

Na deželo se pošlje na zahteve cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo).

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskara **Dolenc.**

Broj 42. U Trstu 20. oktobra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Prinesena se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom napatnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka na arku.

Dopisi se povraćaju ako se i notiskaju.

Nobilitovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 13.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Interpelacija!

U sjednici carevinskoga vieća od dne 14. oktobra t. g. postavio je narodni zastupnik dr. Dinko Vitezić sa drugovi na njegovu preuzvišenost grofa Taaffe-a kao upravitelja ministarstva nutarnjih posalah sliedeću interpelaciju:

Pod §. 27. slovo b. previšnjom odlukom 15. marča 1877. odobrenog upravnog štatuta zemljišno-kreditnog zavoda za Margrofiju Istru imade svaki zajamnik*) kad prima založne listove pol posto od posudjene glavnice, a kod svake obročne izplate, četvrt po sto preostavšeg duga za troškove uprave i kao prinos za rezervnu zakladu položiti.

Usljed članka 3. dotične obveznice, koja je u krieposti kad pruža posudu spomenuti kreditni zavod, mora nasuprot najamnik trideset stotinicah po sto od prvobitno posudjene glavnice godimice za upravne troškove i kao prinos k rezervnoj zakladi doprinašati. Tako važna i sadržaj štatuta bivatvene mienjajuća promjena bijaše, kao što je iz tiskanog primjerka obveznice razvidno, po ravnateljstvu zavoda samovoljno poduzeta.

Neuzev u obzir, da prokoračuje prinos za troškove uprave i rezervne zaklade, koji se imade namiriti sa jednom četvrtinom od dužne glavnice, onaj prinos, koji se plaća pod tim imenom u drugih krunovinah za dvostruko, bijaše dapače taj teret na veliku štetu zajamnikah po ravnateljstvu zavoda još više otežčan.

Obzirom dakle, da se usljed §. 61. spomenutog štatuta isti mienjati može jedino saborskim zaključkom providjenim previšnjom potvrdbom, to da je po §. 60. državnoj upravi pravo nadzora nad zavodom pridržano, stavljaju podpisani na njegovu preuzviše-

*) Koji prima posudu. Urod.

nost gospodina upravitelja ministarstva unutarnjih posalah upit:

1) Je li njegovoj preuzvišenosti spomenuta promjena štatuta zemljišno-kreditnog zavoda za Margrofiju Istru poznata?

2) Je li njegova preuzvišenost kojo korake poduzela ili je kani poduzeti, da se slično nezakonitosti odstrane?

Beč, 12. oktobra 1887.

(Sliedi 23 podpisa).

Glavna skupščina

„Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri“.

(Nastavak.)

Izvješće tajnika glasi:

Slavna skupštino! Velecienjena gospodo!

Ovo nam godino broji društvo 11. godinu obstanka. Nu prem je to kratko vrieme, ipak možemo se kazati, da je od godine do godine sve to lieplje napredovalo; dokaz tomu, što nam je glavnica dostigla već sedmu hiljadu forinta, te da se je već dosad među siromašnu učošću se mladoš porazdielilo prieko četiri hiljade forinta. Tomu, ako i ne baš sjajnomu napjetku, uzradovati se mora svaki prijatelj, podupiratelj i dobročinitelj „Bratovštine,“ osobito pako oni dobročinitelji, koji se svako godino sjete, te ju podupiru. Među ove spada u prvoj vrsti naš vrli i dični zastupnik, prosvietli gosp. Dr. Dinko Vitezić, darovav joj i ove godine znatnu podporu t. j. jednu državnu obvoznicu nom. vried. od 100 for. Poštivo Svemogući plemenitog darovatelja još mnogo godinah! (Skupštinari uzklikuju: živio!)

Druga znatnija pripomoć k povišenju glavnice došla je „Bratovštini“ od jednog redoljubnog društva u iznosu od 300 f. Odbor „Bratovštine“ se je odmah pismeno što srdačnije zahvalio odboru toga društva. (Plemenitim darovateljem dovikuju skupština gromko živili!)

Liepa je svota uniđe u glavnicu od članovah utemoljiteljah, kojih se je ove godine upisalo 20. Od ovih uplatili su podpuno utemoljiteljnu svotu sliedeća p. n. gospoda: Antun Dukić posjednik u Kastvu, Robert Vlah u Kastvu, Dr. Fran Mandić u Trstu, Šnap Konrad kanonik u Zagrebu, Oršić Matija, kanonik u Cresu, Kirinčić Antun, duhovni pomoćnik u Dobrinju, Mandić Mato, urednik „Naše Sloge“ u Trstu, Bukovac Franjo, župnik u Trvižu i Jakov Volčić, svećenik u Zarečju. Uplaćivaju pako utemoljiteljnu svotu sliedeća p. n. gospoda: Dr. Fabianić Niko, liečnik u Krku, Dr. Volarić F., kan., Dr. Trinajstić Mato, Dr. Trinajstić Dinko, u Krku, pop Grčković Jerko, pop Cubranić Juvo; Jelušić Anzelmo u Češki, pop Matanić Ant. župnik u Vrbniku, Kraljić Ivan župo upr. u Kosljunu, Mirko Jelušić blag. u Kastvu i Kundić Mato iz Francići. Ukupno broji do sada „Bratovštinа“ 62 člana utemoljitelja. Uplativ čestni gospodin Petar Bučar župnik u Hrvatskoj 20 for., povisio je utemoljiteljnu svotu do oblih 100 fr. (Živio!).

I povjerenici se nekoji brižljivo zauzeli za društvo, sabravši prilično svote u godišnji prinos i u glavnicu „Bratovštine.“ Među ovimi spomenuti mi je dvojicu, koju nam smrt ugrabi, naime župnika Petra Đorđića u Baški i župnika N. Illića u Dubašnici, koji no samo da pružaše novčanu pripomoć društvu svake godine, nego se i izticahu osobitom revnošću i marljivošću oko sabiranja prinosnikah i oko promicanja plemenito društvene svrhe, za kojom ide naša „Bratovština.“ Vriedno je dakle, da se ih mi ovdje sjetimo, te da im uzkliknemo: „Slava im! „Žeoli, da bi „Bratovština“ našla vrednih im nasljednikah. Skupštinari kliču: slava njim!

Imenovalo se ove godine trojicu novih povjerenikah i to gg. Antuna Tusina, svećenika u Cresu, Kajotana Ćvalba modilihara u Boću, i Dr. Lovru Sanjaka, vjeroučitelja u Sarajevu.

Rudovita odborska sjednica obdržavala se ove godine dne 28. marča pod predsjedničtvom mm. č. gosp. Ant. Turka. Dnevni red listoj bijaše dielomično podporah. Oglasio se ove godine neobično velik broj molitelјah, naime 68. Podielilo se potdostatoricі molitelјah podpore u iznosu od 665 for. i to: jednomu po 50 for., petoricі po 20 for., sedamnajstoricі po 15 for., petoricі po 12 for., dvanajstoricі po 10 for., i desetoricі po 8 for. — Po nauci i školah dobili su podporu: jedan svećenički djak, 20 gimnazijalnah, 8 učiteljskih pripravničarah i dvojica učenikah pučke škole. Od tih jesu rodom: 18 iz Liburnije, 20 iz donje Istre i 12 iz kvarnerskih otokah. 16 molbah bijaše odvrženih, i to, jer jedan nije rodom iz Istre, trojica radi slabog napredka u naucih, jedan nije školsko svjedočbe priložio molbi, jedan nije začlanjen u društvo, četvorica uživaju prilično dobru državnu ili zemaljsku štipendiju, a osmorica njih ili su prilično obskrbljeni, ili stanujuć kod svojih roditeljah, uče niže škole u rodnom si mjestu. Proma jednogodišnjem prihodu društva, oglasivši se odviše velik broj molitelјah, prisiljen bijaše odbor takodjer nekoje molbe odbiti ili manju podporu podieliti. Od postanka svog pak do sada razdielila je „Bratovština,“ modju 242 djaka svotu od 4295 for. Brojke ovo jasno pokazuju dosadanje dobrotvorno djelovanje „Bratovštine.“

Spomenuti mi je još, da je odmah poslije prošlogodišnjo glavne skupštine preuzeo blagajničke poslove „Bratovštine,“ gosp. Kazimir Jelušić, obć. blagajnik u Kastvu, i to usljed odlazka dotadanjega blagajnika društvenoga, gosp. Ant. Puža.

Ovogodišnje društvene račune pregledao je i u redu pronašao u prošloj skupštini imenovani revizionalni odbor, čega radi se slavna skupština umoljava, da blagajnika i cieli odbor rieši svake dalnje odgovornosti glede tih računah.

Svršujuć ovaj put godišnje izvješće, neprestaje mi ino, nego velecienjenoj gospodi, svim redoljubom i prijateljom „Bratovštine“ preporučiti, da svaki u svom krugu, u društvenih sastancih, kod prijateljah i znancah uznastoji širiti plemenitu svrhu za kojom ide naša „Bratovština,“ da sakupija što više i članovah utemoljiteljah i prinosnikah, eda nam društvo bude moglo čim blagotvornije djelovati te podupirati školsku, siromašnu mladež Istre i kvarnerskih otokah, koja bude jednom rodu na čast i sjaj. Živila „Bratovština“ i njezini dobročinitelji! (Skupštinari uzklikuju: živila Bratovština, živio g. tajnik!)

(Dalje sliedi.)

Zapisnik

izvanredne sjednice obć. zastupstva, držane u dvorani obć. ureda u Pazinu dne 14. oktobra 1887.

Predsjednik: g. Anto Bortoša prvi savjetnik. Prisutno 26 zastupnikah. Vinko Marjanović tajnik-porovodja.

175. Nedaleko su Milo glasno sa djevojka krasnih,
Glasno sa mužova, kojo je krjepost do neba uzdigla.
Zar o tebi da naše Camoenoe Antono Robba
Čuto što paconskim sad si umjećem domovini svojoj
Drugi Hyppokrat, koj bolestnom svietu sa čovječjeg tiela

180. Vješto zatornu liekom nevarljivim grozniću goniš?
Pa i tobo da Julo promučim ljubimče vile,
Koji si hotruskim glasom prokrasno izvijao pjesme?
Vaj! nedavno to meni ugrabiše zavidno Parke
Nemamoljive! — umna i vele krjepostna mladca

185. Naukam mudrim te kruto u naponu dobe otoše!
Sad pod spomenim pieskom mi vječni boravišanak
Tuj gdje Kopranin svoja obradjuje pitoma polja.
Mrtva te čoti domaći i brieg oplakivaše morski,
Duše pokojnih i sjena Petrarke čula se slavnog,

PODLISTAK.

Ivan-Andrija Rapiccio.

(Dalje.)

A vollčanstvu tvome nesta sliedа ni traga! —
Svoja gdje zlokobna krila razširuje nesloga kleta

145 Gordi iz temelja ruše se gradi i bodemi stavni! —
Tobo Ivane, slavnih Hegovića junače divni
Zviezdo španjolskoga roda prod drugima odabra sudba
Jadnu da dignes domovinu, ljute joj rane izliečiš.
Davni će inati s tobo utihnuti. Zdravim te umom

150. Narav obdari: bilo da junačkoj vojni na čelu
Dušmana sječeš il boljem još srećom tebi odanim
Tršćanskim pukom upravljaš. — Dà, takova junačka prsa
Trobalo carstvo razojepano rimsko, da duhovo kivno
Gordih plemića i puka potlačena trajno sjedini. —

155. Živio divni junače nova ti slava već sviće!
Pozni će vjekovi tvojim se djelom krjepostim čudit,
Sjajno ti ime klikom veselja do neba uznieti! —
Ali mo davno namišljeni naum već drugamo zove,
Hoću da nastavim moje i pjesmom okrunim djelo. —

160. Naprieda malo dilo se Sylvula plodnom na brdu
Šumom ovjenčana, koju obradjuju domaći kmoti.
Koliko puta ah! ovdje pod nebom boravoć nojeu
Nadje me jutranjo sunco dok mrsko mi počasti bilo,
Sloboda dok mi se smješila draža od suhoga zlata!

165. Tuj plandovah u hladu na mekoj sjedoći travi
Tješeći često plačnu Hyadu i tužnu Lykoru,
Često sasvim ugnjuren u valovo bistro opjovah
Okrutna milka plamen i srdžbu Phyllidine kruto,
Inokos sobom razmišljah o raznih ljubavi ranah. —

170. Tu se sretnik s myrthom upoznah i lovorom slavnim,
Kicko šumoro tuj i hladni izvori vali. — —
Sto puta da sto mi sretna vi brda, vi ubava polja,
Kolko, dokle oči i dušu na vama si pariš,
Dana otcsto mi! — —

rosro je predsjednik konstatirao, da je pristupilo zakoniti broj obć. zastupnikah, otvori sjednicu ob 10¼ prije podne rekav sliedeće:

U odsutnosti g. načelnika, koji se nahodi u Rovinju zadovoljujuć dužnosti kao porotnik, nalazim se u zakonitoj dužnosti kao njegov zamjenik predsjedati današnjoj sjednici.

Ovom prigodom nemogu odmanje a da se nepritužim tomu sl. obć. zastupstvu radi nočuvenoga i nezakonitoga postupka g. načelnika, koji je i sada pokazao dovoljno, da nezna vršiti svoje zakonite dužnosti. Stvar se ima ovako:

Očekivao sam, da će sam g. načelnik predsjedati sjednici, nu budući zapriečen, to nije nikakvo zlo. Nemarnost ili nehotenje vršenja svoje dužnosti pokazao je opet danas na najočitiji način. Namjestio, da se pismeno obrati i to službenim načinom kao poglavar obćine na obćinsko poglavarstvo ili na obć. deputaciju, ili pako na mene kao zakonitog zamjenika, ili mimoišav sve to, na obć. tajnika kao ravnatelja ureda, on je pisao privatnim i nedostojnim načinom jednoga načelnika, jer ponizujuć svoj ugled i dostojanstvo, pisao je naime obć. blagajniku, da obavjesti obć. deputaciju o njegovom zapriečenju predsjedanji današnjoj sjednici. U ovoj notaktičnosti, za no reći više, uvidjam povriedu svakog parlamentarnog takta pače i uvriedu nanešenu tim cielo j obćini, poštov. obć. zastupstvu i obć. deputaciji. Od svoje osobne strane nakanim se takodjer ponižnim i uvriedjenim. Dužnost mi je ovoliko priobćiti tomu poštov. obć. zast. za dalnje ravnanje, a sa svoje strane, kao predsjednik predlažem, da se g. načelniku izjavi i opet skrajno nepovjerenje iz navedenih razlogah.

G. Bukovac prosi i zadobivši riečˌ, reče: Zbilja, čudnovat i nečuven je postupak g. načelnika, koji tim jasno pokazuje neoprostivu nemarnost, no samo, ali više jošte i bagatelizranje svake ma i najobičnije uljudnosti i naobražbe, koja se dolikuje i očekivati mora od naobraženoga čovjeka. Uvredljiv je to postupak za obćinu, pošt. obć. zastupstvo i deputaciju. Pridružujem se predlogu g. predsjednika, predlažuć takodjer, da se ovaj prezir nekoliko ne jednog moralnog tjela javno ukori, to da se izvasi poštov. obć. zastupstvo prvim glasovanja javnog nepovjerenja g. načelniku.

Mnogi zastupnici zagovaraju obć. predlog čudeći se nad nečuvenim postupanjem g. načelnika.

G. Bukovac reče nadalje: Žalim, da bi se taj list g. načelnika sada pročitao i po tom unesao u zapisnik. — G. predsjednik dade čitati pismo, koje glasi:

Rivigno ottobre 1877.

Stimatissimo Signore

Pisino

Interesso la di Lei gentilezza di partecipare alla Deputazione che l'assisi avrà luogo a tutto 10. cor. per lo meno — quindi a me non è possibile d' intervenire alla seduta prossima del 14. cor. nella speranza d' essere favorito di quanto imploro passo riverirla con profonda stima professandomi di Lei devotissimo.

Inn. Fabris, m. p.

Predsjednik reče: postavljam na glasovanje izjavu vrhu nepovjerenja g. načelniku a vrhu ovog postupka, da se prijava podnese sl. o. k. kotarskomu kapetanatu znanja i ravnanja radi.

Cielokupno obć. zastupstvo ustajo i jednoglasno izrieče opetovno svoje skrajnje nepovjerenje gosp. načelniku Innocentu Fabris-u radi nevršenja svojo zakonite dužnosti, budući se cielokupno obć. zastupstvo čuti uvriedjenim i ponižen radi nečuvenog do sada postupka i ignoriranja ovog moralnog tjela. U zapisnik ima se unesti pročitani list, original pohraniti a olchˌ stvar prijaviti sl. o. k. kot. kapetanatu.

G. predsjednik postavlja na dnevni red:

Točku 1. Čitanje zapisnika sjednice od 29. agusta t. g. Obćinski tajnik čita zapisnik sjednice.

Pošto bijaše pročitana točka IV. ročenog zapisnika, ustaje g. predsjednik obrativ se na gospodu članove odabranog financialno-administrativnog odbora sliedećim pitanjem: Kako nam je svim poznato a i sada čuli smo iz čitanja zapisnika, g. načelnik obećao je odmah povratiti u obć. blagajnu iznos od 40 for. kojega je dignuo iz obć. blagajne na račun putovanja u Pulu.

Molim poštov. gg. članove financ. odbora, da ovdje izjave, ako im je poznato, da li je g. načelnik iznos od 40 for. povratio u obć. blagajnu?

G. Bukovac, kao član odbora, moli riečˌ a zadobiv ju, nastavi:

Danas prije sjednice opitao sam g. blagajnika radi ove stvari, a on mi odgovorio, da g. načelnik, nije povratio do danas onih 40 for. — Čast mi je samolitˌ štov. gosp. predsjednika, da bi ovaj predmet dao postaviti svojedobno all u današnjoj sjednici, na dnevni red, radi shodne odluke. G. predsjednik pita, da li ima tko što prigovoriti. Nitko se neoglasi.

Predsjednik: Predlog g. Bukovca radi upitne povrate 40 for. postaviti ću na dnevni red poslije pročitanja ovoga zapisnika. —

Predsjednik dade čitati nastavak zapisnika. Izvršuje se. — Iza pročitanja točke 6 u toč. XIV. zapisnika, gdje doslovce upisano: „Protestira se pluća dnevničara, Mateja Paladin od 14. do 31. maja t. g. za 17 for.“,

g. predsjednik pita, da li je razvidio financ. odbor, ako je g. načelnik možda povratio u obć. kasu iznos od 17 for.?

G. Bukovac reče: Za ovu stvar bijsam u obć. kasi pitno; zatim predlažo, da se danas odluči izvoli, neka bi se ovaj predmet radi povratka 17 for. postavio na dnevni red u dojdućoj sjednici, a nadalje, da g. načelnik u dojdućoj sjednici izvoli odgovoriti na sva postavljena pitanja, sadržana u točki XIV. zapisnika sjednice od 29 agusta t. g. Molim, da se vrhu toga glasovati dopusti.

Po g. predsjedniku bi postavljen predlog g. Bukovca na glasovanje. Obćinsko zastupstvo jednoglasno odlučuje i prihvaća se u cielosti predlog g. govornika i predlagatelja g. Bukovca.

Iza pročitanja zapisnika g. predsjednik pita, da li ima tko prigovoriti tako sastavljenom zapisniku. Obć. zastupstvo izjavljuje: Slažemo se i podpuno odobravamo sastavavak zapisnika sjednice od 29. ag. t. g. a ovlašćujemo jurvo imenovano obć. zastupniko, da ga podpiše.

G. predsjednik postavlja na dnevni red: Razpravljanje odluke vrhu povratka od 40 for. od strane g. načelnika u obć. blagajnu polag njegove obvezo u sjednici 29. agusta t. g. toč. IV. — Otvaram razpravu o predmetu.

G. Bukovac moli i zadobiv riečˌ, progovori: Kako jurvo prigodom čitanja zapisnika rekoh, da g. načelnik nije do danas povratio iznosa od 40 for. polag obvezanja svojega, što mi se čudnovato čini jer to on može, jer je imućan gospodar, i neshvaćam zašto nije rieči održao. U interesu reda u obć. stvarih, na kojega smo dužni svi paziti, čast mi je predložiti sliedeće na razpravljanje i odlučenje: Nalaže se obć. deputaciji, da po svojem prvom savjetniku g. Antonu Bertoši dade pitati gosp. obć. načelnika Innocenta Fabrisa, neka bi u roku od 14 dana povratio u obć. kasu iznos od 40 for. kako se je to obvezao u točki IV. zapisnika obć. sjednice 29. agusta t. g.

U slučaju, da g. načelnik nebi taj iznos povratio, nalaže se obć. deputaciji kroz istog gosp. Antona Bertošu, prvog savjetnika, da proti obć. načelniku g. Innocento Fabris-u sudbenim putem kroz obć. pravnog punomoćnika postupati dade radi utjeranja iznosa, javno obećanoga.

Molim, da g. predsjednik izvoli dopustiti vrhu ovoga predloga glasovati o prošnosti. — G. predsjednik dade glasovati o prošnosti.

Zastupstvo jednoglasno proglasuje prošnost predloga i glasuje za razpravljanje istoga. —

G. predsjednik opetuje predlog g. Bukovca postavlja ga na glasovanje. — Obćinsko zastupstvo jednoglasno i u svoj cielosti prima i potvrdjuje predlog g. Frana Bukovca. —

Predsjednik postavlja na dnevni red: Točka 1. Imenovanje počastnih građanah.

Zast. g. Bukovac moli riečˌ, a zadobivši ju nastavi: Poštovano zastupstvo! Na dnevnom redu jest, kako čusmo, imenovanje počastnih građanah. Ja sam mislio takovim predložiti muža svim Vam dobro poznatoga i vrlo zaslužnoga, nu pošto čino to nepredvidjeno okolnosti za sad jošte neshodnim, toga radi čast mi je predložiti, da se preko ove točke za sada predje na dnevni red, a da se o tom razpravlja u jednoj od dojdućih sjednicah, kada se to bude zapitalo.

Molim g. predsjednika, da dade o tomu glasovati. Zastupstvo jednoglasno i u cielosti prihvaća predlog g. Bukovca.

(Konac sliedi.)

Pogled po svietu.

Trst, dne 10. oktobra.

Austro-Ugarska: Budućeg četvrtka odrediti će carevinsko vieće svoje sjednice jer se sastaju u Beču dne 27. t. m. skupne delegacije, koje će razpravit skupni proračun. Još uvjek dolaze na dnevni red interpelacije radi poznate naredbe ministra prosvjete Dra. Gautscha. Osim poznate interpelacije vodje češkoga naroda Dra. Riegera, interpelirali su nadalje u tom pitanju sliedeći slavenski i talijanski zastupnici; zastupnik Bertolini radi ukinutja talijanske gimnazije u Tirolu; Pfeifer radi ukinutja gimnazije u Kranju; Vojnović radi ukinutja kotorske gimnazije; Dr. Gregor zahtjeva, da se opozove ministarska naredba glede istog pitanja; Vašaty interpelira radi zabranjenih taborah, na kojih se je imalo razpravljati o rečenoj naredbi.

U istoj sjednici predložio je ministar financijah Dunajevski osnovu austrijskoga proračuna. Većina bočkih listovah priznaje, da će pravi manjak godine 1888. biti samo za 5,53 milijuna viši. U to su uračunani interesi, kojo mora država plaćati za posude učinjeno u vojničke svrhe i nadalje svota, koja je opredieljena za novo puškoˌ

Usljed ministarske naredbe glede ukinutja nekojih srednjih škola, postao je medju vladom i većinom carevinskoga vieća položaj vrlo kritičan. Česi opiru se najvećma rečenoj naredbi a njih slieđe braća Slovenci. Isti grof Hohenwart i knez Lichtenstein, vodje klubovah — da su se izjavili oštro proti toj naredbi. U obće je ovaj čas kriza vrlo ozbiljna, jer je ukupna vlada odgovorna za nesretnu onu naredbu.

U predjučerašnjoj sjednici ugarskoga sabora započela je razprava o adresah, koje su predložile tri stranke. Neima dvojbe, da će biti prihvaćena adresa vladine stranke velikom većinom.

Iz Zagreba brzojavljaju peštanskim listovom, da će krenuti u Beč zagrebački podnačelnik, da predade caru poznatu predstavku gradskoga zastupstva.

Crnagora: Iz Cetinja javljaju, da je zamolilo srpsko ministarstvo crnogorsku vladu, da nebi izdavala putnih listovah svojim podanikom za Srbiju, jer da nebi mogla srbska vlada takovih izseljenikah primiti.

Srbija: Srbski radikalni listovi udaraju oštro na vladu što je odpravila crnogoske izseljenike. Željeznički ugovor izmedju Srbije i Turske imao bi za koji dan zadobiti potvrdu.

Bugarska: Dogovori izmedju vlastih, neposo izmedju Rusije i Turske u bugarskom pitanju, jesu još uvjek bez ikakvog uspjeha. Princ Ferdinand zadobio je kod posliednjih izborah veliku većinu narodnog zastupstva, no uzprkos tomu navlačo se tmurni oblaci nad njegovu glavu.

Rusija: Rusiji protivno novine turiše u sviet glas, da će ona odkazati berlinski ugovor. Protivnici ti tješe se nadom, da ugovor taj nije obični trgovački ugovor, te da ga i odkaže, da nebi mogla zaći u Bugarsku.

Italija: Talijanska vlada sazivlje za 16 novembra t. g. sabor, koji će se baviti najviše trgovačkimi ugovori, što je imade Italija sa pojedinimi državami sklopiti.

Njemačka: Opet dolazi na površje glas o sastanku cara Aleksandra sa carem Vilhelmom. Sastanak taj imao bi slieđiti do mala na njemačkom tlu.

Francezka: Nekoji francezki generali postali su posliednje doba glasoviti škandaloznimi poduzeći, kojimi su kompromitivali sebe i nekoje političke ličnosti.

Engleska: U Londonu zadaju rodarstvu i vladi nemalih brigah beznosleni radnici, koji prolaze u silnih četah gradom. Medju njimi i rodarstvom došlo je jur do okršajah.

Franina i Jurina.

Fr. Ča misliš Juro, zač je bil prišni barba Duhtorić s kanom va čitaonicu u Gračišće?

Jur. Valja su ga barba Marko poslali.

Fr. Po moju para, nešto mora bit.

Jur. Tor znaš, da duhtori svakamo rado nos zabodu.

Fr. Tužna naša kokošica, ma si ga je za ta put nanazala.

Jur. Dunko ni bilo afari. Brižna „baba“!

* * *

Fr. Doju, da je bila va Porošo neka strašna šoduta pali punoh jasal, pak da so je odlučilo protestšat proti balotacijonom va Motovuno, zač da su hrvatski popi krivi talijanaškomu fiašku.

Jur. Pusti jih ča, neka protestuju, tr s tim nemisle poročki jaslari drugo nego svet smutit i svojoh sasiopit.

Fr. Ma ča i poročka baba zalajat.

Jur. Dragi ti, ča mesec hajo, kada pas na njega laje!

* * *

Fr. Si ča čul, da je pičanska „Patria“ va velikoj pravdo?

Jur. No niš, a zač?

Fr. Da su bili učinili neku fraju, a kada su se lepo nakrmili i napojili, da nisu neki otoli računa platit. Drugi dan, da su se otoli fori potuć, zač da su jedni broz drugeh posrobali juhu, va koj so je prišut od pulića kuhal.

Jur. Tako, to je morala bit fina pletanca, kada su se za nju toliko potozali.

Fr. Moreš znat da je, kada ima s tom i sud posla.

Različite viesti.

Njez. Veličanstvo carica Jelisava dopoljala se je u nedjelju u jutro željeznicom u Miramar kot Trsta, odakle pravi kraćo i dalje izlete krajem a najvećma po moru i to uzduž istarske i dalmatinobale i čak do Krfa.

† **Andrija Zorman.** Tužor sprovodoše trsanski Slaveni do hladnog groba starca rodoljuba g. A. Zormana, koji je od god. 1848. amo vjerno stojao uz našu narodnu zastavu braneći ju za mladjih godinah oduševljeno i podupirajuć vazda svako

---

100. Toškanski čuli so pjesnici gdje to imenom viču,
Formion rieka i travnim dolinama jočeda joka. —
Tobo moj Jano valja spomenuti komu zeloni lovor
Rosi učeno čelo, kog kastalsko bočice divno
Takmoć se liepim obsipaše častim;
oj! toliko slavnim

195. Potomkom može se pravom obitelj apostolska dičit.
Sada prva počela razodkrivaš prirodi majci —
Hrabro le stupaj kako već počo po putovih tajnih
Težki će trud tvoj vienconi okrunit nouvelim slava!
Odtud nedaleko ispod mahovita šumoroć plavca

200. Izviro Formion, koj med pašnjacim vijuć se travnim,
Lagodno tijo si valove valja i svomo u toku
Svodj se blistajuć svuda si čistu ohranjuje vodu.
Jedva reć bi da struji — vijugasto lagano žalo
Osojno dragajuć ljubi i sjenasto ojelujo dolo. —

(Sliedi).

narodno družtvo i poduzeće. Vječni pokoj čestitomu starcu!

Dva talijanska urednika umrla su u Trstu u teku od 15 danah. Židovsko liberalni list „L' Indipendente“ izgubio je svog bivšeg glavnog urednika Jurettig-a (Juretić!) a „Cittadino“, koji ravna svoju zastavu po vjetru, svoga vlastnika Antona Antonca rodom iz Oprtlja u Istri. Obojica potekoše bez dvojbe od slavenske majke, kojoj su do posliednjeg daha grob kopali. Ona je još tu a oni su u njemu. Bog njim prostio i smilovao njim se dušî!

Mlada misa u Lindaru. Kako bijaše javljeno u dičnoj „Slogi“ slavilo je našo mjestance dne 2. t. m. riedku svečanost. Mladomisnik č. g. Josip Gojtan prikazao je isti dan Svevišnjemu prvu nekrvnu žrtvu. Glas zvonovah naviešćivaše već tjedan prije tu svečanost. Kišovito vrieme što no bijaše cieli tjedan prije, promjeni se taj dan u krasan jesenski dan. Zvononje zvonovah prije neg se zora pomolila, ispraznjanje carskih i narodnih zastavah, gruvanje puškah, upozori nas na veliko veselje.

Jedan slavoluk nad vratima kuće mladomisnika sa napisom: „Živio mladomisnik na mnoge godine“ a drugi nad vratima crkve s napisom: „Idite i učite sve narode“ sliečnše pučanstvo na liepu svečanost. Već za rana poče vrviti puk sa svih stranah iz okolice pazinske, da prisustvuje tom slavlju. Svak je želio, da upozna našeg mladomisnika, tog budućeg naučitelja, zagovornika svete crkve. Muško i žensko, staro i mlado željno je očekivalo čas, da sprovodo mladomisnika u hram božji. Oko 10. sati odputi se svečenstvo, na čelu g. J. Gabrielić, kao arhidjakon, k stanu mladomisnika. Sazvavši „Duha Svetoga“ odputi se onda mladomisnik sa svećenicima i bogoslovima pjevajući u crkvu. Odmah za mladomisnikom išao njegov otac, zatim g. Fran Jedrejčić Miliolić, župan, sa svojom suprugom, kao duhovni otac i majka mladomisnika; za njima ostala rodbina i sila pučanstva.

Stupivšeg mladomisnika na prag crkve, pozdravilo pjevanje dobro izvježbanih od orguljaša g. Fr. Zidarića, pjesmom: „Mladomisnik bud pozdravljen“ itd. Čim se vas puk u crkvi, koja bijaše dubkom puna, sakupio, popne se na propovjedaonicu veleč g. O. Duodat Šuštaršić. Pozdraviv mladomisnika i izprosiv od njega sv. blagoslov, dokazivaše krasnim riečima, da je dostojanstvo svećenika vrhu svakog dostojanstva. Pokazao je kako treba svećenika, to namjestnika božjeg, to „Bogovo“ji kao jih sam Isukrst nazivlje, štovati. Obrazloživ je nadalje, da dužnosti svećeničke nisu ograničene na samu crkvu već da se prostiru i izvan nje.

Pravi svećenik mora nastojati, da duševno i materijalno ovčice svoje podigne; on mora stado svoje braniti od pandjah ma bilo kojeg grabežljivog vuka. Lažne proroke, koji se danas pojavljaju to gledaju, da crkvu svetu i njezine namjestnike ocrnjuju, nesmije se slušati.

Po dovršenom krasnom govoru, koji će gotovo svim prisutnim ostati u pamti, započe sv. misa. Pjevači odpjevaše misu baš krasno. Pomogli su tomu gg. M. Brajša i J. Vranjac, koji je pjevao „Bonodictus“ solo. Po sv. misi bijaše zahvaljenje i blagoslov, što se sve u latinskom jeziku obavilo, jer se g. župnik B. Vitezić odlučno protivio,[1]) da bi se to u hrvatskom jeziku obavilo, kao što bijaše prije u Lindaru običajno. Tako svrši svečanost u crkvi na 1. sat popoldan.

Na 2. sata bijaše pripravljena u kući mladomisnika gostba, kojoj prisustvovaše do 60. osobah, što svećenikah što svjetovnjakah.

Po hrvatskom običaju stalo se redati napitnice, kojih većina bijaše upravljena mladomisniku. Nazdravilo se osim toga. Nj. Vel. caru i kralju F. J. prvomu i cieloj vladajućoj kući, raznim osobam prisutnim i odsutnim, Dr. Dinku Vitezića našem prvaku, domovini, dijačkom i učiteljskom staležu, raznim družtvom, čitaonicam, Bratovšćini hrvatskih ljudi u Istri, kojom prigodom se i sabralo liepu svotieu od f. 24. 80 nč. koji su odpromljeni slavnom odboru istog družtva. Kroz cieli objed zabavljahu družtvo pjevači pjevajuć razno narodne pjesme. Oko 9 sati rastalo se družtvo.

Inostranci odputovaše nekoji kući, nekoji ostadoše do kašnjo veseleć se i pjevajuć sa domaćima, a nekoji zabavljahu se u „Čitaonici“ plešuć do kasno u noći. Tako se svršila ta liepa svečanost. Na koncu moramo još preporučiti otcem i materam iz okolice pazinske, da bi što više sinovah šiljali u školu, koji bi jednom postali pravi rodoljubi, pravi zagovornici svjere i vjerni sinovi domovine.

[1]) Na čast mu! Op. Urod.

Žalibože upisao se i ovo godine malen broj djakah u gimnaziju u Pazinu, koji će ako tako napredovaju, do mala nestati. Slabom pohadjanju to školu krivo je većinom to, što je njemačka, pa djaci iz Istre idu radjo u hrvatsku gimnaziju na Rieku, gdje je i ovo godine liep broj istarskih djakah, koji bi svi polazili školu u Pazinu, kad bi bila hrvatska. Tobi pa mladomisniče: na mnogo godina dao Ti Svemogući biti rovnim radnikom u vinogradu svojem na korist sv. crkve, na koju danas bezvjernici iz potnih žilah navaljuju —, pravim rodoljubom, kakvim si se do danas pokazao, pravim zagovornikom potlačenog istarskog Hrvata, pravim podpornikom svakog narodnog poduzeća.

Koparski konvikt. U posliednjem broju poročkoga listića ćitamo obširno izvješće o imovini koparskoga konvikta, o broju djakah, uspjesih postignutih, jur do sada, itn. itd. Na koncu su obično talijanske želje i uzdasi za „patriotičnim“ svečanstvom, koje da će u buduće odgojiti koparski konvikt. Neupuštajuć se u potanka razglabanja „babinih“ navodah, koje da crpi iz godišnjeg izvješća (koje se razašilje valjda samo „patriotičnim“ listovom) veselimo se, i mi tomu budućemu „patriotičnomu“ svečanstvu, koje se odgaja jedino u samospasiteljnoj talijanšćini, i koje će vremonom službovati u blekupiji napučenoj dvjema trećinami Hrvatah. Možda misle gospoda osnovatelji i gospodari koparskoga konvikta, da će na to budući „patriotično“ svečanstvo s neba sići duh svoti u podobi gorućih jezikah, te da će, kad mu bude propovjedati vjeru Kristovu među našim narodom, govoriti kano i apostoli svimi mogućimi jezici!

Iz Gračišća pišu nam 10. oktobra. Opet hitimo gospodine urodniče, da najsrdačnije pozdravimo jedno narodno poduzeće, naime ustrojenje „Hrvatske čitaonice“ u Gračišću. Naš gradić sniveo je do posliednjih godinah dubok san, dok se pred zadnjimi izbori ne počmo sve to više gibati. Dosadio je nakon dugih patnjah i Gračišćanom dušmanski jaram, kateje sve skočilo na junačke noge, da obrišu nesrotnu undu robstva. Stvari su počele krotati sve na bolje, dok si gradjani izabrašе i svoje narodne zastupnike, koji nastoje svimi silami, da poboljšaju loše materijalno stanje obćine.

Ali nije se ostalo kod samih izbornih podnipošto; junačkim se korakom i nadalje koraca. Sabralo se liep broj podpisah na molbenicu za hrvatsku pučku školu. No požrtvovnom radu vrlih rodoljubah nebi dosta ni to; oni nemogu mirovati, dok ne izvojšto sva svoja prava. Poslalo se na potvrdjenje o. kr. namjestničtvu pravila za hrvatsku čitaonicu. Nastojanjem dičnih prijateljah naroda ustrojena je u Gračišću „Hrvatska čitaonica“ dne 9 tek. mjeseca toli srdačno i veselo pozdravljena.

Pokraj carske zastave prosbori najprvo dični Hrvat gosp. Gračić, oduševljenim bojami snjor družtva. Kratkim al jezgrovitim govorom dokaza zašto se mora družtvo kratiti „Hrvatska čitaonica“.

Nagovara i potiče svo prisutno, nek brano prava, koja nam zajamčuje carski zakon. Na koncu predloži govornik, da se konštituira družtvo, to bira odbor. Predlog bi jednoglasno uz povladjivanje primljen. Izabrani su u odbor: mnog. č. g. Ivan Gabrielić župnik predsjednikom, posjednik gosp. Ivan Ivić tajnikom, i kapelan g. Ante Šćulac blagajnikom družtva.

Novoizabrani predsjednik se toplo zahvali na povjerenju, koje pokazuje družtvo napram odboru, te izjavi u ime svoje i drugovah, da primaju povjerenu im čast, akoprem je to protožko bremo. Obeća, da će odbor svimi silami nastojat, da se družtvo čim više razširi, te da bude na diku istarskom Hrvatu. Predoči gospodi članovom stanje našeg naroda, pozivlje svih na požrtvovni rad. Ujedno zaklinje slušatelje, nek se ne boje borbe i prezira s protivne strane, jer će pošten Talijan štovati Hrvata člana čitaonice kao i dosada. Kad budemo zahtjevali svoje, a susjedu puštali njegovo, ovršili smo sve kao pravi gradjani. Opominje govornik članovo nek se vladaju u družtvu i vani onako, kako to Hrvat od pamtivieka znade, a nek se nitko neupušća u nepametne i bezpotrebne razpre sa krnjelskimi pripopinami.

Jer je družtveni pravilnik potvrdjen od carske vlade, a družtvo samo pod zaštitom carskih zakonah, predlaže g. predsjednik trokratni: **živio na cara i kralja Fran-Josipa I.**, na što su svi urnebesnimi **živio**-klici odazvalo.

Tim je proglasi g. predsjednik družtvo ustrojenim, te najtoplije preporuči naše mezimče hrvatskim rodoljubom.

Pri koncu bijaše zaželjeno novomu odboru najsrdačniji „sretno“ i „na mnogo godinah“. Na to se veselim srdcem rastade prijatelj od prijatelja, slavni odbor od sriedpodne članovah. Zaključujuć ovo kratko izvješće kličemo „Hrvatskoj čitaonici“ u Gračišću još jednom najsrdačniji: „na mnogo godina ćvala na dušovni razvitak svojih Hrvatah a na diku tužnoj Istri!“

„Očevidac.“

Iz Baderne piše nam prijatelj, da je u onoj podobćini potukla tuča dne 11. agusta t. g. sela Katuno, Bratoviće, Badernu, Morgantiće, Stipaniće i Rahovce, te da bijaše onomu siromašnomu puku tim nanešena velika škoda. Ono što je prostale tuči i suši narod je jur spravio što u žitnice što u konobe.

U selu Pojšurići zašao je mjeseca septembra jedan vol među krompir, to ga poklopno grizao i gutao. Nesrećom zaostno mu jedan u grlu, a jer nobijaše brzo pomoći, crknu vol, koji je vriedio 120 for.

Ovu neka bude opomenom našim kmetovom, kako valja pripaziti na blago u stalji i vanj, jer nesreća nikad nespava.

Ruska korveta „Strelok“, koja je duljo vremena boravila u našoj luci, zapustila je dne 12. t. m. Trst uputiv se u Korint, kamo je popratila parobrod „Amphitrite“, na kojem se je nalazila grčka kraljevska obitelj.

Patriotizam talijanaško mladeži u Istri. Nedavno upoznasmo se ovdje sa jednim gospodinom, koji je putovao iz Pule za Trst, te na tom putu koješta doživio, što je vriedno, da se zabilježi.

Došav dne 30. septembra na postaju Pazin — vrieo nam spomenuti gospodin — mišljah, da se tuj djavao šeni. Uvidih napokon, da su to nekoji mladići, koje sovu pod puškun druga svjetina da ih je sprovela na koledvor. Krike i vika prodirala je čovjeku upravo kroz ušesa. Kamen mi spadne s prsiju kad no opazih, da je konduktor mlado vojnike u vagunu zatvorio i duo znak na odlazak. No sada tekar započe u susjednom vagunu pravi mesopust. Krici, pjevanju i docanju nebijaše konca ni kraja. Izmedju toga urlanja razabrino sam neprestano uzklike: Evviva Vittorio! a neznajuć što to znači, zapitah konduktera, da mi protumači to uzklike. Dobrišina taj odgovori mi sliedeće: Bio sam vojnikom, kasnije žandarom, ali sliene vike i derašine nedoživih jošte. I dva činovnika, koji se vozo s nami, čudo se nezmjerno kakovi će to vojnici biti. — Videći, da se moji susjedi umiriti neće, stisnuh se u kut slušajuć strpljivo tu njihovu nemilu muziku. Kad me na jednom kao iz sna trgne uzklik: „Evviva Vittorio Emanuele!“ i silni odziv koji je tomu sliedio. Sad bijah na čistu, kakva da je to mladež, koja ide cara služit. Na postaji Herpelje opetovala se vika i krika, te bijaše „nadobudna“ ta omladina iz gostione odpravljena, na što se je dala na omiljeli: „porohi ščavi, porohi diči, porohi orcati“. Do Trsta bilo je češće čuti ročenih uzklikah, što je mene u ostalom već maloznemirivalo, al se začudih, da nebijaše nigdje žandarah ili stražarah, koji bi bili nemirnjake na red pozvali. U ostalom nebi se moglo nijednoj vlasti na takovih vojnicih čestitati, a najmanje pako Austriji.

Deset tačnjah „Vienca“ na prodaju. Prijatelj našega lista piše nam, da bi prodao deset tačnjah posvatoga zabavno-poučnoga lista „Vienac“ i to počam od god. 1876. uz vrlo nizku cienu. Ako bi tko od naših čitateljah hotio kupiti sve ili pojedine tečaje toga izvrstnoga beletrističkoga lista, neka se izvoli obratiti na naše uredničtvo.

Vienac. Broj 42. XIX. godišta izašao je sa sliedećim sadržajem: „Suza“, pjesma Augusta Harambašića. „Marica“, pripovjest iz Slavonije, napisao I. Lovretić. „Razsipnica“, novela, napisao D. Pedro Antonio de Alarcon, iz španjolskoga preveo Adolfo Veber. „Djak“, slika iz penzionatskoga života, ruski napisala L. Vesolitskaja, preveo N. S. „Hotmanovo ljubimčo“, iz „Ukrajinskih duma“ Eduarda Jelinka, iz češkoga preveo M. Z. „Ruska glasba poslije Glinke i njeni najglavniji predstavnici“, po A. Kraševskom sastavio Kamilo Zajčić. Listak. Slike: Camile Flammarion. Crkva sv. Ivana u zagrebačkoj Novoj Vesi. — „Vienac“ izlazi svake subote. Ciena mu je na četvrt godine 1 for. 75 nvč. Svi dosad izašli brojevi mogu se dobiti.

Dopisnica uredničtva.

Prijatelju N. N. na otoku Krku. Doplah, kakav je Vaš proti spletkaronju svih proti svakomu primiesmo već nekoliko u ovo posliednje doba. Vjerujte nam, da su nam to vieste nesamo nemilo već nam se skoro gada. Mi bijećimo svo što se žalibože u nekojih mjestih na kvarnerskih otocih zbiva a kad bude vreća puna, izpraznit ćemo ju bez obzira i bez milosrdja napram ikomu. Ovoliko neka znadu spletkari javni i oni, koji se za njihovimi ledji kriju. Vam srdačan oduzdrav!

Lutrijski brojevi

dne 15. oktobra.

Beč	18	88	4	57	14
Gradac	25	43	16	46	24
Temešwar	58	80	31	81	77

dne 19. oktobra.

Brno	78	60	9	19	13
Innsbruck	9	46	1	6	63

Br. 881.

Oglas natječaja.

U smislu pokraj. zakona 19. marča 1874, pokr. l. br. 8. razpisuje se natječaj na mjesto liečnika za mjestnu obćinu Bašćanaku, uz for. 500 godišnjeg honorara izplativog iz obćinske blagajne u poplatnih mjesečnih obrocih, i prikladni stan u naravi, uz dužnost rukovodjenja zdravstvenih poslah i bezplatno liečbe siromahah u obćini.

Dotične prijavnice, obložene propisanom liečničkom poveljom i svjedočbom austrijskog državljanstva, imaju biti podpisanomu podnesene do 15. novembra t. g.

Od glavarstva obćine,
u Baški na 5. oktobra 1887.

1—3 Načelnik: J. Čubranić.

B.

Oglas natječaja.

U sjednici 26. septembra t. g. obćinsko zastupstvo u Buzetu odlučilo je, da se otvori natječaj za mjesto obćinskoga pisara sa godišnjom plaćom 500 for.

Molitelj mora znati jezik hrvatski, talijanski i po mogućnosti njemački, i dokazati potrebitu sposobnosti.

Molbe imaju se predati podpisanomu glavarstvu do 15. novembra t. g.

Od obć. glavarstva
u Buzetu 11. oktobra 1887.
Načelnik: Fr. Flego.

B.

Oglas natječaja.

Obćinsko zastupstvo u Buzetu u svojoj sjednici od 26. pr. septembra odluči, da se otvori natječaj za mjesto obćinskoga stražara (pulicaja) sa godišnjom plaćom for. 200 vrh toga odjeću i obuću k tomu pristojbe za službu van ureda svaki dan jedan for.

Molitelji imadu molbenice položiti podpisanomu najdalje do 15. novembra t. g.

Od obć. glavarstva
u Buzetu dne 11. oktobra 1887.
Načelnik: Fr. Flego.

✝

Andrija Sormann

posjednik i trgovac

je dne 17. t. m. ob 8 uri ujutro providjen sv. sakramenti za umirajuće nakon duge i težke bolesti u 79. godini svoje dobe u Gospodu usnuo.

Prožalostni sinovi **Franjo** i **Anton**, héi **Marija** ud. **Kosler**, sestra **Agneza** ud. **Willitschitsch** ter nećaci **Andrin** i **Mercede Sormann, Ivan, Petar, Marija** i **Olga Kosler, Ema** udata **Seemann**, i dr. **Anton Seemann** javljaju tu žalostnu viest svoj rodbini, prijateljem i znancem.

Pogreb je bio jučer 19. t. m. o 10 i pol sati u jutro iz vlastite kuće na trgu del Fieno.

U Trstu, dne 20. oktobra 1887.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccoli in v Ljubljani

Ta esenca, ki se narejа po nekem receptu gospoda dr. E. viteza Stöckla, c. kr. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita", katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo i. t. d. (glej) navod, ki je vsakej steklanici pridejan). — Izdelovatelj pošilja jo v zaboječkih po 12 steklenic po gl. 1·36 po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr ano, večina lekarn na Kranjskem, Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. 42—50

V Istriji, Buje: Bonetti; Kopar: Favento, Giovannini; Oprs: Rossi; Oittanova: Tamburlini; Vodnjan: Bradamante, Ratti; Lošinj mali: Viviani; Poreč: Gnudusslo; Piran: Fonda Lion; Pazen: Lion; Pola: Carbucichio, Rodinis, Wassermann; Rovinj: Angelini, Spongia; Kerke Zonca; Visinadi: Patelli. 50—40

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se ozdravljaju podpuno i sigurno sve želudčane i živčane bolesti, također onakve, koje se ustavljale svim liečilnimi sredstvi, osobito pa kronični katarh i slabost v želudcu i drobu, krč, slaba probava, stoboj, jako srce, glavobol i dr. Kapljice sv. Jakoba, koje su sastavljene po navodu kahudjera grčkoga samostana »Astra« iz 22 najboljih zdravilnih bilijskih izvlek, koje su svaka za-se i danas priznane kao zdravilna sredstva prve vrsti. Ovo sastavljanje jamči dakle za sigurnu uspješ ovih kapljah. — Cena i steklenke 1 fl 20 prama pouzetnem ponzeću ili gotovom novcu. Velike steklenke 2 fl. 2 fl. 20 kr. Dobivaju se u svih ljekarnah.

Glavno skladište: M. Schulz, Hauptm. Escherstrasse 6, dalje u: Trst I Sarajevo, »All'Amazone Trionfante« i Prendini. — Na Ricci A. Mizzan. 26—13

Sofidan dar
za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravo za obed iz pravoga c. kr. patentiranoga za cielu Evropu Pfönixsrebra, koje je uvijek bielo, kao pravo 13-lorno čisto srebro u divnoj kutiji sahranjeno, sastoječoj iz 6 nožavah sa oceljnim rezalom, 6 žlica za kavu, 1 stolni zvonac, dakle 31 komad, koji odajemo samo za 4 for. 50 nvč. a. vr., uz sovrov novac ili poštino ponzeće. Naručbe pošlje Zentral-Exped-Verwaltung. H. Raiser, Wien, 2. Sax., Ura Augartenstrasse 35. 15-30

FILIALE IN TRIESTE
dell' I. r. priv.
Stabilimento austr. di Credito
per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

2½% annuo interesso verso preavviso di 4 giorni
3 » » » » » 8 »
3½ » » » » » 30 »

Per carte di valoro, le quali si trovano in giro, verrà effettuata, sulla base del sudetto preavviso, cioè: 17 e 21 corr. e 13 novembre la nuova Tariffa degli interessi.

Napoleoni:

2½% annuo interesso verso preavviso di 30 giorni
3 » » » » » 3 mesi
3½ » » » » » 6 »

Banco Giro:

Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brnna, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese

Acquisti e Vendite

di valori, divisa e incasso coupons 1% provvig.

Antecipazioni

sopra Warrants in contanti, interesso da convenirsi.
Mediante apertura di credito a Londra o Parigi Berolino o altri luogi provvig. da convenirsi.
» Valori 5½% interesso annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d'oro e d'argento banconote, oro ecc. a condizioni da convenirsi
Trieste, li 13. ottobre 1887 33—46—42

Teodor Slabanja

si obrar v Gorici — Via Morelli br. 17,

se priporoča veločastitli duhovščini za izdelovanje cerkvenega orodja — namreč:

Monstrance, hustodijo, kolihe, olberlje, svetilnice, svočnike za oltarja, tabernakljno i pred stacjono, križe za altarje i bandora, rolikvarije, monštrančice ali križe za svatinjo, kanonsko tablo, kadilnice s kadilnim čolničom, stekleničе za darilno vino, stopec, ročnik iz kovine, krstno skledo in žlice, kotlič za blagoslovljeno vodo, kropilnike, pozode za sv. olje in popotnico, držala za svoče, sklope pri pljuvijah po najniži ceni. Tudi se pri njemu staro cerkveno orodje v bogatu pozlati, posrebri, izčisti in popravi. Na blagovoljno vprašanje bodo radovoljno odgovarjal in vsako blago dobro shranjeno in poštnino prosto pošiljal. Staro, novopredelujivo orodje, mosing in kufer jemiljo v račun. 12—24—29

MOKROTA, MRZLOTA NEŠKODI!

Samo for. 1·60

nepremočljivo, gorko, trpežno i neobičajno ceno se moje gosto tkano, nenavadno prilično

meščanske jopice

za jesen in zimo, za gospode, gospe, dečke in deklice, vse samo po ovoj ceni samo f. 1·60 kom.

Te slovečе meščanske jopice so za vsacega jako potrebna obleka ter jih imamo v sivej, rujavej, pisanej, drap, bordeaux, višnjevej in črnej boji. — Kdor ima tako jopico, je najbolj zavarovan proti mrazu, ker se prilože vsakomu stasu, drže enako toplote in so nepreconljive vrednosti. Razun te vrste po f. 1·80 imamo še dve drugi, finejši, za gospode.

Iz fine cefir-volne z dvoma vrstama belih gumbov, jako elegantno fr. 2·50.	Iz cefir-volne, z kožuhovino obrobljeno samo for. 3·50.

Za more zudostuje, ako se pové, da li se želi jopice za velike, srednje ali malo rast.

1200 k. toplih zimsk. jop. iz plišа v raznih barvah, brezogibno potrebno za gospode in gospe; notranja stran je kakor iz kožuhovine; I. vr. f. 1.40; II. vr. f. 120 vsaki komad

1300 k. toplih zimsk. hlač iz plišа v raznih barvah, brezogibno potrebne za gospode in gospe; notranja stran je kakor iz kožuhovine; I. vr. f 1·40, II f. 1·20 vsaki komad. 5—1

1000 par. debelih, gorkih nogovic 3 pari samo f 1·90.

Zimsk. nogovice za gospode, 3 pari samo for. 1.40.

900 kom. spodnjih kril za gospe. Trikot, gost in gorak kakor kožuhovina, z krasnimi 3 do 5vratnimi barvanimi robi in franc. obrobju, poprej f 5, sedaj f. 1.70 k.

Blago se pošilja proti povzetju:

WAARENHAUS „ZUR MONARCHIE"
Wien, III., Hintere Zollamtstrasse 9.

Cevke za smodke — Papirnati žakljiči

Zavoji za pisma — Papir in sprave za krste — Risarsko orodje — Črnila in pečatni vosek

Kvarte za igro — Barve in tuš — Zaloga vrvja — Černiliki — Barve v škatljah — Zemljotrosi

COPPAG IN SKERT
v Gorici.
Trgovina knjig, umetnin, muzikalij
Prodaja na debelo — in papirja. — Prodaja na drobno

Podpisana veletrgovca, glavna zastopnika in reprezentanta papirnice v Podgori za Goriško in celo Primorsko vsajata si p. n. slovenskemu občinstvu v nakup priporočiti vsakovrstno blago, t. j. papir, ki se rabi za kancelijo, dom, osobito pa nobrojnih rokvizit papirja in drugih tvarin za šolo brez izjeme: za c. kr. vadnice, ljudske, kakor tudi srednje šole, semeniške in učiteljiške po tako nizkej ceni, da se ni bati konkurence. Naj sledijo tukaj one vrste papirja, ki so največ rabe:

Koncepten papir 500 pol po	. . . . .	gld. 1.25
Boi fin vradni papir 500 pol po	. . . . .	» 2.64
Papir za pisma v osmorki, plavočrtan, lehak 500 pol za	. . . . .	» 1.—
» močnejši, svitlo črtan	. . . . .	» 1.45
Angleški pismon papir, nočrtan, jako močan, 500 pol po	. . . . .	» 2.80
Trgovski » krščast, plavočrtan, 500 pol po	. . . . .	» 2.05
Zavitke za pisma, zaloga nad 100 različnih vrst, 1000 kom. od		» 1.70 naprej

Od navadnoga jokolenega peresa do najfinejše Khunovo vrste, škatljica ostoječa iz 144 komadov, od 32 soldov naprej.

Za šolsko rabo velika zaloga vsakovrstnih knjižic (lastni izdelek), kakor tudi prvih i najboljših finih fabrikantov tujih, zelo po nizkej ceni.

Bogata zaloga črnila in tinte brez izjeme, prekupcem po jako ugodnej ceni.

Osobito opozorujova slavno občinstvo na svojo prebogato zalogo molitvenih knjig in knjižic, katero se dobó pri nji zdaj za polovico cenejo.

Obe knjigarni in prodajalnici, ki v obče ogromno zalakoni sè slovenskimi knjigami in drugim blagom.

Kakor zmerom, tako v naprej se zavezujova, da bodova p. n. slovenskoma občinstvu hitro in solidno postregla, bodi si v mestu ali pa na dožoli.

Grubbauerjove pisanke iz prav dobrega papirja, preskrbljene z prav dobrim sušilnikom, 100 komadov: 80 kr.

Coppag & Skert. (1—2)

Glavna zaloga: Semeniška ulica. - Podružnica: Na Travniku.

Pisanke — Barvan papir — Papir za osvalke (španjoleto)

Telefon br. 425

1887. Jesenska sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, » » » 35 38,
JANKE iz češljane vune sa prstukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prstuci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 36
KAPUTI za putova ije, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,
c. k. dvorski dobavljač
v PRAGI, Graben br. 19 (novi, vis-à-vis gosposkoj ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 30—59

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 425

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastope okužnjenja i oslabenja možko slabosti, poliucija, ägudo vodo, močenju postelje, puščanju krvi, kapljice vodo, in za vse bolezni mehurja, drobu in ščevev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju s neškodljivimi sredstvi. 33—60—104

C. Streitzl,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

Dobiva se v vseh knjižarnah 13. nakladi, ravno izašla medic. svetovalca

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o nastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM
18 Braunschweig. 53—95

Samo f. 1. 80

Mrzlota, mokrota! ne škodi!

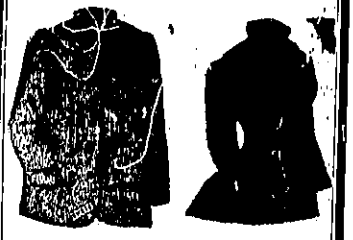

Nepredorljivo, gorko, trpežno in jako po ceni so moje vez-ne volnene jopice in jako prilično suknene iz surovo volnen 4—12

meščanske jopice

za jesen in zimo, za gospode, gospe, dečke in deklice vse po istoj ceni f. 1.80, prve vrsti, vezane. Te slovečе »meščanske« Jopice so najbolj potrebna obleka za vsacega, ter jih imam v sivej, rujavej, progastej, dran, bordeaux, višnjevej in črnej barvi — Kdor si kupi tako jopico, je najbolj zavarovan proti mrazu ker se isto prilažejo telesu, drže vedno enako toplote in so nepreconljive vrednosti. Razun t. vrste imam še v zalogi dve finejše:

Iz fine cefir-volne gosto vezene in topio	Iz sukna in surove topio za zimo
f. 3. 25	f. 5. 10

Zimske hlače iz dobrega, močnega brnskega sukna, jako trpežne, po f. 2.25, f. 3.50 do f. 4.50.

Za me o zadostuje, da se pove širokost čez prsa. Pošilja edino po poštnem povzetju:

J. Fekete, Kleider-Versendung,
Wien, Hundsthurmerstrasse N. 18/84

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,
povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU. Via del Teatro 1 (Tergesteo).

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskara Dolenc.

Broj 43. U Trstu 27. oktobra 1887. Godina XVII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlano se plaća tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja za pogodbo na upravom. Novci se šilju poštarskim naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“ Jure, prosimo i naj. šilju poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako su lepana napisa: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cel... arku.

Dopisi se povraćaju ako se ne tiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji ... for., za soljake ... for. na godinu. Razmjerno for. ..., ... i ... na pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Občinski izbori u Tinjanu.

U predzadnjem broju javismo, da su izložene izborne listine za občinu Tinjan od 9—21. t. m. Občinsko glavarstvo oglasilo je to občinarom dne 9. t. m. opazkom, da su rečene listine u občinskom uredu svakomu na uvid izložene. Tako su pozvani občinari tinjanski, da vrše svoje najsvetije občinarsko pravo, da izaberu u občinsko vieće poštene, nesebične i požrtvovne muževe, koji će upravljati kroz buduće tri godine onom občinom.

Smjeli tinjanski talijančići i žaranjci uz pripomoć jednog supetarskog krnjola kuja i snuja već odavna, kako bi se još za koju godinu uzdržali na občini, u kojoj su do sada što oni što njihovi stariji neograničeno gospodovali. Šaka tudjinaca smatra občinsku upravu kao zakonito baštinstvo, koje bi imalo prolaziti od koljena na koljeno nemareći, da li je to pravo i Bogu drago.

Moljutim, nazori ti vriedili su samo dotle, dok je hrvatski puk one občine drimao puštajući, da njegovim imetkom vlada i upravlja tudjinac po miloj volji. Danas, Bogu hvala, nije tomu više tako. Naši občinari na Tinjanščini, probudivši se iz tvrdog sna, odlučili ovaj put mužovno, da će sa občinske uprave maknuti napuzivnike, koji su dugo občinom vladali na njezinu moralnu i materijalnu štetu. Dosti smo u ovo posliednje doba nezakonitih djelah na svietlo iznieli iz bivših občinskih upravah u Žminju, Pazinu, Buzetu, Višnjanu itd., a da ni tinjanskim protivnikom dužni neostanemo, osvrnuti ćemo se u kratko i na njihovu dosadašnju upravu.

Naši čitatelji siećati će se još valjda načelnikovanja g. Sestana i nasliednika mu, g. Orlicha, koji su svojom lošom upravom ostavili u občini vječnu uspomenu. Svote, kojih je nestalo pod njihovom upravom i za koje se je doznalo, jesu velike, a zahvaliti se imade sadašnjoj občinskoj upravi, da se je sve to zabašurilo, te da su bivši upravitelji izašli kako tako iz škripca.

Naši tamošnji rodoljubi — prem većinom u tih poslovih neuki — preuzeše reviziju računah i pronadjoše, da su velike svote pronevjerene, al sve to ništa nepomože, jer su mogućnici tamošnji i njihovi patroni svaki trag tomu nedjelu zameli.

Postupak taj sadašnje uprave ogorčio je silno sve neodvisne občinare, koji čekaju jedva čas, da se osvete načelniku, većinkom i većini zastupstva tim, što jih više neće pod nikakvu cienu birati.

O upravi občinskoj, napose o računih sadašnjeg načelnika, nemožemo za sada još ništa kazati buduć nas nije o tomu nitko obavieštio, nu toliko je občinito poznato, da se je mnogo nerazumno i nepromišljeno trošilo. O tomu izreći će svoj pravedan sud buduća uprava.

U narodnom pogledu nemože se pako kazati, da je sadašnji načelnik niti iz daleka vršio svoje dužnosti. On ne samo, da je posvo mimoišao hrvatski jezik, kojim se služe skoro izključivo svi občinari, već je svojim ponašanjem napram tamošnjim našim prvakom pokazao, da je očit strančar, ljuti protivnik svoga, što je nam Hrvatom milo i sveto. Niti u istom občinskom uredu, gdje se nebi smjela tjerati politika ili strančarstvo, nije se znao često g. načelnik suzpregnuti, već je i taj bezobzirno gedio i psovao naše prvake, ili tjerao jih bezuzložno na polje.

Znajući, da se bliža konac njegovoj vladavini, propustio je utjerivanje zaostalih interesah, svakako dobro promišljenom namjerom, da se tim prikupi občinarom-dužnikom sa predstojeće izbore. Tim zanemarenjem svoje dužnosti naprtio je budućoj upravi svakojakih neprilikah a sebi nije niti najmanje pomagao, jer on više tamo na čelnikom ne bude. Naši pako prvaci na Tinjanščini neće se preplašiti niti toga suvišnoga bremena a spletke žaranjačko-krnjolske razplinuti će se kao juternja magla pred žarkim suncem.

Tinjanski občinski izbori pokazati će ponovno, da se na pjesku sagradjene protivničke kule nedadu sagradjene održavati, da ziobi i nepravdi mora biti i u Istri jednom kraj. Kod tih izborah slaviti će hrvatska stranka u Istri bez dvojbe novu pobjedu, kojoj se unapred od srca veselimo čvrsto se nadajući, da te neće biti posliednja.

—— x ——

Glavna skupščina

„Bratovščine hrvatskih ljudi u Istri“.

(Nastavak.)

Na to pozove predsjednik blagajnika, da izvjesti o stanju blagajne:

Gospodarenje družtva „Bratovščine hrv. ljudi u Istri“ u Kastvu od 1. oktobra 1886. do 3. oktobra 1887:

Prihod:

1.	Ostatak blagajne prošlo god.	f. 221.45
2.	Kamati	„ 271.34
3.	Prinosi članovah utemeljitelja u gotovom	„ 324.33
4.	Godišnji prinosi i darovi .	„ 435.18
5.	Razprodano družtvene knjige	„ 27.65
6.	Dar Dr. Dinka Vitezića, drž. obvoz. nom. vred.	„ 100.—
7.	Primos člana utemeljitelja	„ 50.—
8.	Dar H. L.	„ 500.—
9.	Kapitali povraćeni . . .	„ 40.—
	Svota u gotovom	f. 1819.95
	i nominalne vried.	„ 150.—

Odbiv Rb. I. i IX. sa 261.45, čist prihod ove godine je 1558.50. got. i 150.— nom. vr.

Razhod:

1.	Podpore djakom redovito .	f. 650.—
	izvanredno	„ 15.—
2.	U štedioni riečkoj uloženo	„ 650.—
3.	Za privatno obveznice posudjeno	„ 313.21
4.	Tiskanice	„ 10.50
5.	Interes plaćen štedionici riečkoj na založene vriedn. papire	„ 25.85
6.	Poštarina, listonoša, biljezi, knjižice štedione, papir i ostalo radi pisarije, odbita provizija kod menjanja coupona, brzojavi i pomanji troškovi	„ 21.41½
	Ukupno	f. 1685.97½
	Gotovinau blagajni 8./10. 1887	„ 133.97½
	Svota	f. 1819.95.

Stanje imovine družtva „Bratovščine hrv. ljudi u Istri“ u Kastvu dne 3. okt. 1887.:

	Ukupno kako dosad	Prava vriednost
U hranilni u Kopru uloženo	f. 1091.—	f. 1091.—
2 kalož. vjer. rav. za Istru	„ 2000.—	„ 2045.—
6 ind. listog zavoda à f. 100	„ 600.—	„ 619.50
2 obv. držav. zajma à „ 100	„ 200.—	„ 278.50
1 drž. obv. od 1./6./1869.	„ 1000.—	„ 812.50
1 „ „	„ 100.—	„ 81.25
1 „ „ 1./7./1865.	„ 100.—	„ 82.50
1 „ „	„ 50.—	„ 41.50
3 priv. zadužn. à f. 100	„ 300.—	„ 300.—
1 „ „ „ 80	„ 80.—	„ 80.—
1 „ „ „ 50	„ 100.—	„ 100.—
1 „ „ „ 30	„ 30.—	„ 30.—
1 „ „ „ 1000	„ 1000.—	„ 1000.—
U riečkoj šted. uloženo	„ 650.—	„ 650.—
Vriedn. družtv. knjigah itd.	„ 200.—	„ 200.—
Gotovina u blagajni	„ 133.97½	„ 133.97½
9 ljubij. srebra à f. 20	„ 47.—	„ 44.40
Ukupno	f. 7654.97½	f. 7614.37½
Odbiv dug riečkoj šted.	„ 040.—	„ 040.—
Ostaje ukupna imovina	f. 6614.97½	f. 6574.37½

Čisti prihod god. 1886/7. f. 150. n. vr.
gotovih . . . . . „ 1558.50
a čisti razhod istodoba . . . „ 722.70½

Višak f. 835.79½

i gotovih f. 150.— nom. vr.,
t. j. 82.05 + 41.32½ f. 123.37½

Čisti ostatak f. 959.71

Na to stavi predsjednik na dnevni red treću točku t. j. izbor novoga odbora.

G. F. Dubrović predlaže, pošto je razvidno iz govora g. predsjednika, zatim iz izvještajah gg. tajnika i blagajnika, da bijahu najvećma neumornim nastojanjem spomenute gospode i njihovih drugovah postignut tokom prošle družtvene godine toli nenavadan i sjajan uspjeh, da se izrazi cielokupnomu odboru najdublja zahvalnost, to da se izabore aklamacijom dosadašnji odbor. Budući mu je pako poznato, da prevladni dosadašnji blagajnik, obtrečen vellkimi poslovi, nemože nikako više u novi odbor stupiti, predlaže mjesto njega g. ravnatelja N. Butkovića.

G. Dr. Laginja slaže se podpunoma sa zahvalom izrečenom sl. odboru, napose dlanomu predsjedniku, koji upravlja našim družtvom mladenačkim žarom a staračkom razboritošću; slaže se nadalje i promjenom odbora, što no ju g. predgovornik predlaže, u dodaju jedino toliko, da bi u novi odbor stupili gg. Butković i J. Vlah, i to mjesto odstupajućega blagajnika i g. J. Jusa, kojemu je radi udaljenosti teško k sjednicam dolaziti.

Skupščina prihvati jednoglasno ovako popunjeni predlog klikuć burno: živio odbor!

Zatim se prešlo na izbor revizijonalnoga odbora.

G. Dr. Laginja predloži u taj odbor bivšu gg. odbornike tom promjenom, da mjesto g. Vlaha, koji je stupio u odbor, bude izabran g. Mirko Jolušić, bivši družtveni blagajnik. I taj predlog bijaše jednoglasno prihvaćen. U revizijonalnom odboru jesu dakle gg. Fr. Dubrović, J. Štefan i M. Jolušić. (Sliedi.)

Zapisnik

izvanredne sjednice obć. zastupstva, držane u dvorani obć. ureda u Pazinu dne 14. oktobra 1887.

(Konac.)

Predsjednik postavlja na dnevni red: toč. 3. Čitanje i tumačenje dekretah predpostavnih oblastih, odnosećih se na izpravak obć. proračunah za 1888.

1. Čita i tumači se odpis sl. c. k. kot. kapotanata od 26. agusta t. g. br. 7076, upravljen na ovo obć. poglav.

2. torgalni odpis sl. c. k. kot. kapotanata od 15. sept. t. g. kojim priehđuje u propisu odpis vis. c. k. namj. od 12. sept. t. g.

3. dopis sl. pokr. odbora od 16. sept. t. g.

4. odpis sl. c. k. kot. kapotanata od 21. sept. t. g.

Sadržaj rečenih odpisah jest sliedeći.

ad 1. obć. načelnik uložio je utok prov. odboru, proti zaključku obć. zastupstva učinjenom u sjednici 16. junija t. g. radi uzkrate nagrade godišnjih 550. for. doznačenih mu u sjednici 5/4 t. g.

Politička oblast obustavlja izvedenje zaključka jer akoprem stoji izvan svake dvojbe, da pripada obć. zast. podpuno pravo izraziti načelniku nepovjerenje radi eventualnog novršenja službenih dužnostih, to da se nedopušća s drugo strane kazniti istoga obustavljenjem nagrade, jer prekoračuje djelokrug svoj.

ad 2. C. k. namjestničtvo potvrđuje odluku c. k. kot. kapotanata, razlažuć, da doznačena nagrada od 550 for. ne vriedi samo za jednu godinu već za trogodišnju periodu, i to no osobno, već za njegovo funkcioniranje. U koliko se pak tiče glasovanja te izražena skrajnjeg nepovjerenja g. načelniku, vis. c. k. namjes. nemože se pačati u tu stvar.

ad 3. Provino. odbor nalaže, da se ima naknadno uvrstiti u proračun za 1888. nagrada obć. načelniku obzirom na to, da je to bilo odlučano u sjednici 5. aprila t. g. a takodjer iz razloga, da se je vis. c. k. namjestničtvo izrazilo, da ta nagrada ima trogodišnju trajnost, odnosno za cielo funkcioniranje načelnika.

Nalaže provino. odbor to tim sigurnije ovršiti, jer da u protivnom slučaju neće odobriti proračuna. Što se pako tiče pritužbe načelnika protiv ponašanju nekojih obć. zastupnikah prigodom sjednicah, opominje ga, da ima red uzdržati u istih, a vrhu toga, da neima samo pravo nego i dužnost paziti, da se osobe poštuju, služeć se zakonitimi sredstvi, to pritužbe podnosti nadležnomu kaznonomu sudu.

ad 4. Povraća obć. proračune na izpravljenje u smislu ročnih odpisah.

Predsjednik žali čuti mnienje i odluku sl. obć. zastupstva u ovoj stvari, nu i ovom prigodom mora žalibože potvrditi, da g. načelnik nije izšlo svoje dužnosti, akoprem sve predpostavne oblasti izričito naglasuju, da se ima obć. zastupstvo čim brže o tom obavjestiti. Mi smo pako tokar danas sazvani bili.

Gosp. Bukovac moli predsjednika, da kuže, kada su svi ti dokreti došli obć. glavarstvu.

Predsjednik odgovara: na 2, na 20, na 21 i na 23, sept. t. g. Krivnja radi eventualnog zakašnjenja nije na nami a ja ju ovdje svečano u ime obć. zastupstva odbijam. Ja sam takodjer predsjednik upravnog vieća grada i por. občine Pazin, koja ima namet na potrošarinu mesa i vina od 10%. — Ovamo to dakako nespada niti malo, nu napomenuto sam to, jer upravno vieće nemože valjano svoga proračuna sastaviti ako no tek nakon sastavka i odobrenja obć. proračuna za cielu mjestnu občinu, i to radi uvrćenja skupnih troškovah, koji se danas tokar mogu uviditi i po istih ravnati; postupak i nemar g. načelnika i vodje može štetan biti za gradsku občinu ako nameti nebudu na dobu potvrdjeni. Ovo htjeo sam reći, a i faktično dokazao sam, da bi mogla nastati štota občini radi zakasnjenja podneska proračuna po nami neprouzročenoga. Stoga predlažem:

Za svaku eventualnu štotu, koju bi cielokupna občina imala trpiti iz gore navedenih poradi uzrokali, obć. zastupstvo ogradjuje se i protestira i čini odgovornim g. načelnika.

Stavljam predlog ovaj na glasovanje: Občinsko zastupstvo jednoglasno odklanja svaku odgovornost radi zakasnjenja, i za eventualne štote čini odgovornim obć. načelnika.

Predsjednik pozove tajnika, da pročita i tumači proračun občine glede skupnih troškovah:

Čita se: kod točke I. 1, nagrada načelniku za zastupanje občine. G. predsjednik otvara razpravu o predmetu.

Gospodin, Bukovoo moli riječ, zadobivši ju reče: Prigodom razprave obć. zastupstvo nije umetnulo niknkvo svoto za nagradu g. načelniku. Ovaj se je proti tomu zaključku pritužio na zemaljski odbor u Poreču, koji je prošitanom nam odlukom od 15. sept. 1887 br. 5128 ukinuo naš zaključak od 29. ag. t. g. te nas pozivlje, da umetnemo nagradu načelniku, jer da neće u protivnom slučaju odobriti proračuna.

Nežolimo se upuštati u pitanje, da li je bila umjestna ili nije ova prietnja zemaljskoga odbora u Poreču, svakako pak znamo, da rešitba visokoga c. k. namjestničtva od 12. sept. 1887 br. 12888, na koju se zemaljski odbor pozivlje, nije postala još pravomoćnom, jer smo upravo sada doznali sadržaj iste. Nežoleć nadalje podpisani, da zapne financijalno gospodarenje obćine, u koliko su potrebiti nameti, koje ima odobriti zemaljski odbor polag §§. 78 obć. reda, to podpisani, zauzeti za dobro obćine, predlažu, da slavno obć. zastupstvo izvoli zaključiti:

I. U proračun za god. 1888. pod R. I, 1. umeđe se nagrada načelniku u svoti od for. 550. —

II. Proti odluci zem. odbora u Poreču od 15. sept 1887 br. 5128 ima se podignuti pritužba na c. k. upravni sud u Beču;

III. Nalaže se obćinskoj deputaciji, da pravodobno izvede zaključak pod II.

Molim g. predsjednika, da ovaj predlog s motivacijom na glasovanje postaviti izvoli.

Postavljen predlog na glasovanje:

Obćinsko zastupstvo jednoglasno prihvaća i u svoj cielosti odobrove predlog g. Bukovca i drugovah, nalažuć obć. deputaciji istodobno, da u pravom roku izvede zaključak pod II.

G. Antov Ivić moli riječ i zadobivju, reče:

Iz priobćenih nam odpisah slav. c. k. kot. kapetanata u Pazinu, to vis. c. k. namjestničtva proizlazi, da je uuljed utoka, podignutoga po načelniku, ukinut zaključak ovoga obć. zastupstva primljen u sjednici od 10. junija 1887. glede uskrate nagrade g. Inn. Fabrisu, jer da ta nagrada

nepripada njemu kao osobi, nego kao načelniku, te da stoga vriedi za cielo vrieme njegovoga službovanja.

Budući se danne okolnosti promieniše nisu, to podpisani predlažu, da slavno obć. zastupstvo izvoli zaključiti:

I. Proti riešitbi c. k. namjestničtva od 12. sept. 1887. br. 12888, kojom je ukinut zaključak ovoga obć. zastupstva od 10 junija t. g. glede uskrate nagrade sadašnjemu načelniku, ima se podići utok ili rekurs na vis. c. k. ministarstvo.

II. Nalaže se obćinskoj deputaciji, da izvede ovaj zaključak, te poduzme potrebite korake, da se utok pravodobno podnese.

Molim, da g. predsjednik ovaj predlog na glasovanje postaviti izvoli.

Predsjednik postavlja predlog g. Ivića Antona na glasovanje.

Obćinsko zastupstvo jednoglasno prihvaća i odobrava u svoj cielosti predlog g. Antona Ivića, nalažuć obć. deputaciji, da pravodobno obavi što je u točki II. predloženo a sada zaključeno.

Predsjednik predlaže indi, da se u proračun umetne svota od 550 for. za nagradu načelniku i razdieljuje tu svotu na pojedine podobšine.

Zastupstvo jednoglasno prime taj predlog. Nakon toga riešilo se je još nekoliko predmetah nutarnje naravi, a zatim bi zaključena sjednica.

DOPISI.

Iz Rošćine mjeseca oktobra 1887. Poznato je i napisano stoji u ljetopisih slavne obćine roške, da je zlo upravljao njezin prijašnji načoinik. Isti Ročani — suo sanguo — bili su proti njemu. Kod zadnjih izborah bijaše izabran načelnikom gosp. Fermeglia, dakako Taljan, ali nešto pravodniji od prijašnjega.

Naša stranka, dakako nije mogla prodroti uz svu odlučnost Nuglanah i Ciritežanah zbog nedjelatnosti i neharnosti bezuplivnih naših prvakah.

S obćinom težko, da će biti bolje nego li bijaše prije, jer g. Fermeglia je načelnik po imenu, ali u istinu upravlja istom još uvjek g. Fabris, koji je ostao tajnikom. Ostalo je još sve pri starom.

Rošćina se nemože pohvaliti dobrimi cestami. Komad iz Ruzeta u Roš jest jedini dobar put, koji pako svakim danom propada, jer ga nitko nepopravlja. Gradi se takođjer put iz Roča na Poljo, koji napredujo poput puža. Ako spomenemo još deset minutah dugi komadić do postaje, nabrojili smo sve što se među bolje putove ubrojiti može. Što se tiče drugih putovah, može se reći, da to nisu putovi nego stazine.

Jako rabljen je put iz Roča prama Kosićem, Krkušu i dalje na Kras, ali je u najlošijem stanju. Osobito iztiče se onaj komad do željoznice. Ako kiši, tad to nije put nego rieka, po kojoj bi se moglo čamcem proći; pješke no može ga pregaziti ako no ideš do koljena u vodu. Put ovaj no rabi samo „Ćićom“ nego i Ročanom, Kosićem i Krkušanom, koji imadu po kraj puta svoja polja. Da se popravi taj put no treba bog zna koliko stotina, jer se par robota bio bi posvema dobar; treba samo napraviti po stranah prokop i ovo ti sa malim trudom najlieplje puta. Gosp. načelnik neka se dakle pobrine za taj put. Mjesto da Ročani u zimi skupocieno drva palo i svoje prazne kosti griju, neka idu kopati i popravljati put. Ročani će so tako bolje ogrijati, a što najviše vriedi, biti će zdravji.

Gospoda roška neće nam zamjeriti što jim kopanje savjetujemo, ter je i njim, avokatom i učenjakom, dobro poznato, da je sam car Josip II. orao.

Prije izbora govoralnu Ročani, da će so u buduće i hrvatski jezik rabiti kod obćinskog ureda; osobito g. Formoglia bijaše uzhitzan za ovu idoju. Prilika imade sada, da činom pokaže, jeli mu bilo onaj put stalo do našeg jezika ili do načelnikovanja. Ako je poštono mislio i govorilo, mora sada najprije svoga pisara, inžinira i oxžupana g. Fabrisa „pensionirati“, ta on je nasilnio šastnu ponašju svojim ustrajnim radom za pasinsko društvo.

Gosp. načelniku kao c. k. poštu moštru proporučili bi jošte slieđeće. Pošta roška ima dosta veliko okružje: cielu Rošćinu i gornji Kras. Kako je njemu dobro poznato, njegovi „Ćići“ su sami Hrvati a k tomu živu i na Rošćini „Slavi“, koji govore hrvatski, iznanmši sobe i malobrojnu nasoljbinu, koja ga okružuje. Dobro i pravodno bi dakle bilo, da učini na pošti hrvatski jezik ravnopravnim talijanskomu. K daleki mal vratimi neka pridoda ješto i hrvatski naple, kako je to kod žandarske postnje; neka nabavi no samo dopisnicah, nego i drugih poštarskih tiskanicah a onda takođjer kuglično poštarsko štođionico, jer naša pošta i štođiona nije samo za Talijane nego i za „barbarske Slave“. Ovo mu savjetujemo za sada, a kašnje domo to zahtjevali, jerbo su i nam poznati poštarski zakoni.

G. Formoglia, vi ćete uz to ostati i Talijanom po svom mišljenju — krvi, nećemo komički analizovati — ako i to učinite. Radi ovoga neće vas nijedan pravedan Talijan kuditi, već ako je pošten još više čestiti. Mi Hrvati pako kazati ćemo: ovo je jedini pravedni obćinski načelnik talijanske narodnosti u Istri.

Pogled po svietu.

Trst, dne 26. oktobra.

Austro-Ugarska: U sednici carevinskoga vieća od dne 21. t. m. bijahu izabrani delegati za pojedine pokrajine, zastupano na carevinskom vieću. Za Istru bijaše izabran dr. Millevoi, za Trst Stalitz, za Goricu dr. Tonkli, za Dalmaciju dr. Klaić. U istoj sjednici razpravljano se vladin predlog o pluđi pravoslavnog svećenstva, to bijaše taj uz Vojnovićev izpravak, da poboljšanje te plaće stupi u život 1. jenara 1888, primljen.

Vodja češkoga naroda dr. Rieger bijaše radi poznate naredbe ministra prosvjete kod cara na audienciji. Nezna se ništa stalnoga, što je češki prvak od Njeg. Veličanstva izposlovao. Ministarska kriza trajo i nadalje a novaraju li nas svi znaci, vratiti će se slavenski zastupnici praznih rukah kući. Delegacije sastaju se dne 27. t. m., te će među tim carevinsko vieće odročiti svoje zasjedanje.

Zemaljski sabori sastati će se svakako drugom polovicom budućeg mjeseca.

Splitski trgovci podnieli su u svoje vrieme utok proti tamošnjemu carinarskomu urodu, koji neće da prima počitovanjem na hrvatskom jeziku. Ravnateljstvo financije u Zadru odbilo je taj utok a trgovci obratili se na ministarstvo financijah u Beču.

U ugarskom saboru predložio je ministar predsjednik Tisza osnovu proračuna za godinu 1888. Po toj osnovi proračunani su redoviti dohodci Ugarske na 319,899.995 for., izvanredni 6,741,988 for. Redoviti potrošci 321,072.608 for., izvanredni 7,925,995 for. Tim bi iznašao manjak 18,395.121 for., što je svakako slab znak i za madjarsko financije.

Članovi ugarske delegacije sastali se jučer u Pešti, da se dogovore o izboru predsjednikova, odbora itd.

Zagrebački podnačelnik g. Gjuro Crnadak predao je poznatu predstavku gradskoga zastupstva u carskoj kancelariji u Beču. Madjarski i bečko-židovski novinari susuli su radi toga svoju vreću pogrdah na zagrebačko zastupstvo i na sve što je hrvatsko.

Srbija: Srbsko vladino krugove uznemiruju u veliko čosti napadaji turskih podnikah Arnautah na srbsku granicu. Proti tomu prosvjedovala je srbska vlada u Carigradu naglasujuć, da će biti prisiljena poduzeti strožije mjere proti razbojničkim čotam na srbsko-turskoj granici. Ministarstvo srbsko odlučilo je, da se srbski patriarhat prenese iz Kazlovanah u Biograd. Sigurno je, da će na to pristati crkvene oblasti u Petrogradu i u Carigradu.

Bugarska: Pogovara se, da će do mala pohoditi primo Coburžki rumunjskoga kralja Karola a zatim srbskoga kralja Milana. Cilj tomu putovanju bio bi taj, da se vladari balkanskih državicah dogovore kako da se vladaju u važnijih političkih pitanjih. Iz Bugarske neima inače ništa novoga, što bi značilo, da se primiče konou zamršeno bugarsko pitanje.

Rusija: Iz Kopenhagena javljaju, da će se car Aleksandor, koji boravi tamo sa obitelju, vratiti u Petrograd polovicom decembra preko Njemačke.

Francezka: Francezka zastupnička kuća započela je svoje zasjedanje dne 24. t. m. Očekivat nam je burnih prizorah radi poznatih škandalozuih poduzećah nekojih francezkih generalah i političkih osobah.

Italija: Prekjučer priredili su talijanski rodoljubi ministru Crispi-u u Turinu sjajan banket u tamošnjem kazalištu. Banketu je prisustvovalo do 700 osobah, i to svi ministri, mnogo zastupnikah, učenjakah, vojnikah itd. Tom ugodom progovorio je Crispi važan politički govor, u kojem je najvažnim točkam, da sve vlade nastoje, da se uzdrži europejski mir.

Njemačka: Njemačke novine pišu, da će se jedva sastati njemački i ruski carevi. Da se ipak sastanu, tad bi taj sastanak bio politički događaj od najvećih posljedicah, jer bi se tuj uzpostavilo staro rusko-njemačko prijateljstvo, ili bi se to dvie države još više razmaknule.

Englezka: Englezka vlada namjerava narodnu ligu po svoj Irskoj najstrožimi mjerami potlačiti. Pritisnuto jače, sve to više skače, stara je naša poslovica.

Franina i Jurina.

Fr. Čuješ Juro, ča ti se poča, je l' so Mojzes za obećanu zemlju vozil ali je koracal?

Jur. Drogi ti, hodi ga lopo va Cres pitat.

Fr. Oš Juro čut jodnu štoriju?

Jur. Kakovu?

Fr. Oni kada je vuk tolo pojil, pak se je na sudo počel zgovarat, da on to ni, prije nego je znal zač su ga pozvali.

Jur. Tistu spravi za Jurjevu, pak ju nosi va Lovran na samanj, do ju morda moštar od tebe kupit.

Različite viesti.

Odlikovanje. Javili smo u svoje vrieme, da je sežanska čitaonica imenovala svojim počastnim članom vrlo čestitoga rodoljuba, savjetnika kod zem. suda v Trstu g. Bogdana Trnovca, a u ponedjeljak donesla mu je posebna deputacija sežansko čitaonice vrlo krasno izvedenu diplomu počastnoga člana. Tako se odlikuje pravedno i vrstne činovnike i rodoljube!

† **Petar Sučić.** Tužna nam dolazi viest iz Dobrinja na otoku Krku, da je u Kraljevici dne 22 t. m. nemila smrt pokosila čestitog i blistroumnog mladića Petra Sučića, Dobrinjca, slušatelja pravah III. godine na bečkom sveučilištu u dobi od 20 godinah.

U njemu gubi ne samo razveljena udova mati sa obitelju i rodjaci promilog sina, brata i rodjaka, kojim su se vazda ponosili, već i domovina jednog od svojih riedkih i bezdvojbe na svako požrtvovanje pripravnih budućih pobornikah.

Pokojnik rodjen u Dobrinju, svršio je početno školu na Krku, a nakon toga podje k jednomu rodjaku, koji ga je udržavao, u Zagrab, gdje je gimnaziju i 2 godine pravah odlikom napokon svršio.

Darežljivostju svojeg rodjaka u Zagrebu, i ovoga vriedno supruge, koja ga je kao svoje dieto njegovala, obskrbljen materijalno, nije trebao boriti se za svakdašnji kruh, to si je neumornom žoljom za znanostju stekao ne samo kod svojih profesorah, već i kod svojih drugovah štovatelјah i prijatelјah tako, da je njegova riedi kod drugovah vodinom mjerodajna i odlučna bila. Clanili ga svi i radi toga, što je on no samo propisano školsko predmete učio i njegovao, već imenito, radi poznavanja jezikah, kojih je 6 lieno govorio (naime: hrvatski, talijanski, latinski, njemački, francezki i španjolski) a pod konac učio je i ruski jezik. Na svršetku II. godine pravah, položivši I državni izpit, dobi akademičku nagradu za jedno djelo iz crkvenoga prava.

Uglodom i poznanstvom svojeg rodjaka, imao je prilike kratati se u odličnijih krugovih, te bijaše i znanstveno i društveno lieno izobražen, a radi toga od svih, koji su ga poznavali, obljubljen. Koje čudo dakle, što za toli čestitim sinom, rodjakom, djakom i prijatelјom žale rodjaci profesori i drugovi, koji mu kroz naša usta dovikuju: Vječna Ti uspomena među nami, provriedni Petre, i lahka Ti bila domaća zemljica!

Imenovanja. C. kr. financijalno ravnateljstvo u Trstu imenovalo je među ostalimi i sliedeće činovnike: G. Ivana Wintera, upravitelјem u Pulj; odjeljnim u Trstu g. Hinka Vilićića; asistentom g. Eduarda Susnika u Kopru; g. Artura Rismondo kontrolorom u Pulj; g. Viktora Jurinčića ravnatelјom uroda u Lošinju; g. Josipa Jamšeka asistentom u Rovinju, u carinarom u Fažani g. Petra Viezzoli.

Imenovanje u trgovačkoj mornarici Kr. pomorska vlada na Rieci imenovala je pomorskimi kapotani daleko plovitbe pomorsko podkapotano: gg. Nikolu Bubnja Bližava iz Kraljevice, Antuna Polića iz Kraljevice, Ivana Sopranića iz Malega Lošinja te Ivana Cupara iz Lovrana. Ista oblast imenovala je pomorskimi podkapotani: gg. Fedorika Vlašića iz Drage i Cezara Valčića iz Lovrana.

Ženska podružnica „sv. Cirila i Metoda“ u Trstu odlučila je prirediti ljetos „božićnicu“ za djećicu, koja polaze slovensko dječje zabavište kod sv. Jakova u Trstu. Plemenito gospodje i gospodjice sabiru u tu svrhu milodare u novcu ili odjelu, kojim će podarovati prigodom „božićnice“ u slavenskoj čitalnici sirmašnu slovensku djećicu. Nastojanje našeg krasnog spola jest uvake hvale i podpore vriedno.

Odbor za Dolenčev pomenik obdržavao je 21. t. redovitu sjednicu, u kojoj je predsjednik izvjestio, da je c. kr. namjestničtvo u Trstu zabranilo javno zbirko za rečeni spomenik. Odbor je odlučio proti toj zabrani podnieti potrebito korake i unatoč zaprosio prisutnoga g. Rendića, da priredi naert za spomenik, što je naš umjetnik dragovoljno preuzeo.

Učitelj u Fontani. Zemaljski odbor u Poreču imenovao je u sjednici od 26.

agusta t. g. učiteljem na mješovitoj školi u Fontani gosp. Jurja Magliću, bivšeg učitelja u Teodu, u školskom kotaru kotorskom u Dalmaciji.

Akademičko lit. zab. družtvo „Hrvatska“ u Gradcu u sjednici, održavanoj dne 17. oktobra izabralo je sliedeći upravni odbor: Za predsjednika g. Franu Domaldovića, st. mud.; za podpredsjednika: g. Mroslava Kunjašića, stud. med.; za tajnika g. Emanuela Lopašića, st. jur.; za blagajnika g. Ljuboslava Dobrilu, stud. med.; za knjižničara g. Ferdu Gušića stud. jur.; za revizore: g. Vladislava Tripkovića st. jur.; g. Ivana Potrića, stud. med.

Naukovni jezik u pučkih školah Štajerske, Koruške i Primorja. Dne 18. t. m. interpelirao je slovenski zastupnik Pokluker u carevinskom vieću vladu gledo pučkih školah u slavenskih predielih Štajerske, Koruške i Primorja. Interpolant reče, da jezično uredjenje tih školah već od deceonija dajo povoda opravdanim tužbam slovenskoga, dotično hrvatskoga pučanstva. Slovenci u Koruškoj nemaju ni jedne slovenske pučke škole, bilo i jednorazredne; u Primorju se silom u pučko školo uvadja njemački i talijanski naukovni jezik. U Štajerskoj uvedeno je i u jednorazrednih školah naučanje njemačkoga jezika, koje se je silno razširilo u školah dvo i troraszrednih, a u četvororazrednih postao je njemački jezik upravo naukovnim. To dijelo protivno je razumnoj pedagogici i obstojećim ustanovam ustava. Flagrantna jest povreda prava izključivati iz školah materinski jezik, a uvadjati tudji idiom. S toga pita interpolant ministra nastavo: 1. Da li je voljan odstraniti protuzakonito uredjenje pučkih školah u spomenutih zemljah, ter odmah odrediti organizaciju, da se u tih zavodih kao naukovni jezik, u smislu čl. 19. drž. tem. zak. i § 6. nar. o pučkih školah, uvede jezik slovenski, dotično hrvatski? 2. namjerava li ministar nastave preduzeti mjere, da učiteljske sile, koje se u tu svrhu imadu upotrebiti, steku na učiteljskih obrazovalištih nuždnu obuku. Ovu interpelaciju podpisao je i naš zastupnik g. Dr. Dinko Vitezić.

Iz Lovranšćine [1]) pišu nam 25. t. m. Mislio su, da će se držati ispit u ovoj našoj školi kako se žolilo u dopisu prošlog augusta u Vašem cienjenomu listu. Ali se nije uvažila želja naša. Doznalo se iz pravoga izvora, da je ná čestit glavar odredilo bilo, da budu ispiti najprije u Bracću, zatim u Mošćenicah a napokon u Lovranu. Nu gospodinu ravnajućemu učitelju u Lovranu nije to bilo po volji, nobi bio valjda rado vidjeti kod svog „ujajnog“ ispita ona učiteljo.

O samomu ispitu može se kazati, da su djeca odgovarala ono, što su im učiteljica i učitelj kazali. Imenito u računstvu mogło se vidjeti djecu, koju podučaje gospodin Grossmann, da su prije napisala brojke, nego li je učitelj izrekno i da nisu znala ni samo brojeve napisati, dapače jednomu je gosp. učitelj triputa popravio način pisanja.

Što više, diktujuć račune, dim bi dieto već pisalo rekao bi učitelj: „no questo no, quell' altro“, a onda bi mu diktovno — dakako uvjek iz knjige — drugi račun. Još je kazao gosp. učitelj, da spadaju izpitani medju slabije, dočim se ih je na koncu izpita vidilo medju nagradjenimi.

Tanko ako dobrog pjevača je tako izvježbalo djecu, da je sama carska hymna ne baš najbolje odpjevana.

Što se tiče vjeronauka, u to kao propristi katolik, neću ni dirati. Samo opažujem, da gospodin župnik nije prisustvovno izpitu vjeronauka svoga kapolana. — Medju ostalimi nagradjenimi bio je dakako i sin gosp. ravnajućega učitelja, koji se je na dan same izpita tim uprav odlikova, što je bio najnemirniji i što se ponašao najnepristojnije od svih djećakah. Glasa se, da će povjeriti (!) gosp. glavar svo stvari mjestnoga školskoga vieća gosp. učitelju Grossmannu i to se kaže po naputku c. kr. kapetanata (!?) u Voloskom!

Pošto se gosp. učitelj Grossmann toli brižljivo mješa u občinske stvari, najboljo bi bilo, da mu se povjeri i občinsko glavarstvo, tako nebi barem trebalo prigovarati, da se pripazi i pozornije prati nekoje nećudorednosti.

Poročka „Istria“ moći će onda još liepših dopisah odavlo donašati, jer će joj dopisnik bolje poučen biti o nekojih stvarih. Povera Lovrana!

„La Settimana“. Pod tim naslovom izlazi u Puli od drugo polovice septembra t. g. talijanski časopis, koji se razlikuje od njegovih talijanskih drugovah i tim, što „neśkilji“ preko mora i što hoće da budo nepristran i pravedan i napram većini pučanstva Istre, t. j. napram Hrvatom. Budo li „La Settimana“ na tom trnovitom putu uztrajala, naći će podpóro i odobravanja kod svih poštono mislećih.

Mjesto ljećnika. Mjestno obćino Pomjan i Dekani, sačinjavajuće jedno zdravstveno okružje, razpisuju natječaj na mjesto obćinskoga ljećnika sa plaćom od for. 900 i for. 300 za putno troškove i službenih poslovih. Dužnosti ljećnika jesu: stanovati kod sv. Antona i pohadjati sve siromahe sdruženih obćinah.

Molbe valja poslati c. kr. kot. glavarstvu u Kopru najdalje do 10. novembra t. g.

Novi zvuci starih dipah. Pod tim naslovom piše nam prijatelj 25. t. m. iz Pulo: Nitko ni smišljao ni razmišljao, kad tamo, stara djedovska kultura na svjet izdala dva nova nedozriela čeda.

Da mo razumijeto — ovdje u Puli izlazo sad tri novino „Eco di Pola“, „La Settimana“ i „Il Giovine Pensiero“.

„Eco di Pola“ i „Pensiero“ udaraju u stare dipto poročkih časarah — jedina „Settimana“ imado nešto novoga, zdravoga.

„Eco di Pola“ označuju glasilom komune, staroga kavalira Wassermanna i drugovah. „Pensiero“ je pak nedonošćo nekih mladih pregaocah za vlašću. Prolitjelo se nekomu vlado — pa tjeraj opozicilju za čas „alla Gambini“ dok jedan ili drugi nedodje u krilo „mamo babe“ i dok nepostane sjena sjena.

Toj novoj nadi opozicilji postavi se na čelo jedan Crosanin, kojemu cilela obitelj talijanski ni plenuti nozia, i jedan Otočanin, koji nije valjda puljski čuo žuk nije prošao Kvarnera.

Budi im, ti ljudi bijahu primati od ogromne hrvatske kolonije u Puli kao naši prijatelji. Od naših voljakah bijahu ljubljeni i štovani; to poznanstvo nosilo im koju hiljadicu na godinu — a sada hotedi zlorabiti to povjerenje bacše se je protivno krilo, služeći se sada smjelošimi „bablinimi“ ludorijami proti nama.

Ta gospoda „uskočkoga poriekla“ (riječi su Wassermanova glasila) mislo, da će Hrvati, dobri kmutovi, i ostali slopo povjerovati njihovim priekomorskim slogparijam, i na njihov mig svi us njo prietati!

Varate se gorko; vašu krinku raspoznasmo u prvi mah, vašo namjere su nam jasne: stara muzika novi muzikaši. Ta kos modlja, kojoj ste samo vi vikli, nas neplaši; mi ćemo pomno pratiti svaki vaš tuig, svaki vaš krat, to narodu pratom pokazati, što su jugoel poturice, koji otudjivši se majčinomu mlieku, nutrašo no da dalje, tiraju poročko-pazinsku politiku, pod lažnim gostom, lažnimi smrednimi i nepoštenimi sredstvi.

Nemamo mi, nego i gospodujući faktor u Puli, mornarica zaslo od tih poturicah, koji znali tudjinci, živeći od tudjo milosti, skrajnom bonobrasnošću, nazivlju svojo gospodare gostovi u svojoj kući.

Pogovara se već sada, da će to nedonošćo stare kulture malo trajati u životu, a mi tomu vjerujemo jer znamo, da je jako plitko rodoljublje tih junakah kese, tim većma kad se radi o tobolcu.

„Settimana“ Gladstonova udara u nešto novo. Hoće mir sa Hrvati, poštuje i „nauke“ i hoće im pomoći.

Želimo da to bude iskreno, a medjutim čekat moramo na djela, jer nas iskustvo uči, da novalja čovjeka suditi po riečih samo već i po djelih.

Njezin rad pratiti ćemo pomno, pak bude li njezina stranka pravodno i pošteno radila, tad neka znade, da će nas naći uvjek na strani onih, koji se bore za ljudska prava, za ravnopravnost i jednakost svih narodah i plemenah žlvućih u našoj pokrajini.

Trgatba u Istri. Prošlog čodna svršila je u svih kotarih Istre ljetošnja trgatba. Nekoji kotari mogu biti i ljetos gledo mjere i dobroto vina zadovoljni, nu obćenito pridjelala je Istra vina ovo godine manje nego li lani. Obći je glas, da je ljetošnja kapljica vrlo dobra. U sudbeno kotaru koparski, bujski, motovunski i pazinski počoli su jur dolaziti trgovci iz Hrvatske i Kranjske, koji ostavljaju tamošnjim kmetovom liepo svotice banknotah. Ove „Cranzo-Croate“ neće valjda tjerati iz Istre poročka „baba“ i njezina krasna družba.

Potrošarina za kotare Labinj, Cres i Vodnjan. Financijalno nadzorničtvo u Puli oglasuje, da će se dati u najam potrošarina u spomenutih kotarih za god. 1888. eventualno i za god. 1889, i 1890, putem javne dražbe pod sliedećimi uvjeti:

1. Dražba obaviti će se u Puli dne 20. t. m. u 10 satih u jutro.

2. Uzklikna ciena za porezni kotar labinjski iznaša for. 4000, za creski for. 1400 a za vodnjanski for. 8700.

3. Svaki natjecatelj valja da položi deseti dio uzklikne cione kao kauciju.

4. Primaju se i pismena ponudo i to posebice za svaki kotar s dotičnom kaucijom.

Za pobliže uvjete može se doznati kod spomenutog nadzorničtva ili kod poreznih ureda u Labinu, Cresu i Vodnjanu.

Vienac. Broj 43. XIX. godišta izašao je sa sljedećim sadržajem: „Dvoličnikom“, spjevao dr. Ante Kovačić. „Marija“, pripoviest iz Slavonije, napisao I. Lovrotić. „Razsipnica“, novela, napisao D. Pedro Antonio de Alarcon, iz španjolskoga preveo Adolfo Vebor. (Svršetak.) „Djak“, slička iz ponzionatskoga života, ruski napisala L. Vesolitskaja, preveo N. S. „Kumovo pričanjo“, crtica iz gornjo Krajine, napisao Milan M. Delić. „Ivan Tkalčić“, vjekopisna crtica. „Ruska glasba poslije Glinke i njeni najglavniji predstavnici“, po A. Kraskovskom sastavio Kamilo Zajčić. Listak. Sliko: Ivan Krst. Tkalčić, Izolina, prodavačica cvieća u Firenci. — „Vienac“ izlazi svako subotu. Cieni mu je na četvrt godine 1 fr. 75 novč. Svi dosad izašli brojevi mogu se dobiti.

Sdružena Italija. Nedavno stupao je u Milanu iz tamošnjeg poroznog ureda soljak spravljajuć u žop namire poroznoga ureda, gdje bijaše malo prije ostavio svoje mučno zasluženo lire. Na jednom poče soljak iz svoga grla vikati: „Evviva l'Italia una“ (Živila sdružena Italija, živila jedna Italija). Do mala sakupi se okolo tog čudaka mnoštvo znatiželjnih, te ga notko zapita, znače da zako odušivljeno viče: „Evviva l'Italia una“. Kako da novičom — odgovori soljak — radostno „L'Italia una“, jer da su dvie Italije, nobi mogao platiti poroza svim svojim imatkom.

Državno banknoto po 5 forinti od dne 7. julija 1866. mogu se još lumloniti samo do 31. decembra 1887. Kasnije nedo se mogli više to note nikako odkupiti niti zamloniti.

Članovi „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri“ od 4. septembra do 8. oktobra t. g. uplatiše:

Utemeljitelji: Jelušić Mirko obć. blagajnik u Knstvu I. obrok sa 10 for., Kundić Mato trgovac i obć. savjetnik u Franolićih I. obrok sa 5 for., dr. Dorondin Josip podžup. ločnik u Križovolh I. obrok sa 5 for.

Prinesnici: Mičetić Anto župnik u Roču 1 for., Pavletić Mato Matotov djak iz Rošćino 30 novč., Povjerenik g. Petar Pikullć, župnik u Vranji priposlao za se 1 for., Matlčić Franjo župnik u Boljunu 1 for., Blažić Franjo župnik u Dolenjovasi 1 for., Flegar Josip župnik u Šušnjovici 1 for., Nošić Antun župnik u Čepiću 1 for., St. Glavić kmet u Boljunu 30 novč. i Fr. Francetić kmet u Boljunu 30 novč., dr. Dukić Ante odvjetnik u Pazinu 1 for., Barišković Pavao porezni nadzornik u mnlom Lošinju 9 for., Marčolja Franjo poslednik u Klanoj 1 for., Povjerenik g. Kajotan Švalba iz Rieke molilenar u Beču sakupio je u Beču (svota od 85 for. 70 novč.) a platiše: N. N. 80 novč., Fr. Zbierzchowski, stud. med. 1 for., A. Müller, stud. med. 1 for., Vilher. stud. for. 1., V. Dežolić, stud. med. 1 for., Pop N. Ribičić, stud. phil. 1 for., Anto Biankini stud. med. 1 for., Pop J. Šneso stud. phil. 1 for., M. Fatock, stud. for. 1, B. Inhof, stud. phil. 1 for., Benković, stud. jur. 30 novč., Pop Josip Ivanić 1 for., M. Juranović, stud. med. 1 for., D. Otto, stud. med. 1 for., G. Švalba, stud. med. 1 for., A. Müller, stud. med. 50 novč., B. Mažuranić, stud. med. 1 for., dr. med. R. Albert 20 novč., T. Simović, stud. phil. 40 novč. (Sliedi.)

„Zvonimir“, hrvatski ilustrovani kolodar za god. 1888. sa 31. slikom. To je već ovo V. tečaj toga krasnoga kolodara, što ga izdaje akademijska knjižara Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). „Zvonimir“ imade preko 200 stranicah velikoga formata a sadržaj mu je sliedeći:

a) prestupna godina, mjeseci, biljegovna ljestvica;

b) zabavni dio sadržavajući 5 pripovieduakah;

c) galerija zaslužnih mužovah hrvatskih i južnoslovenskih (Despot, Filipović. Trnski, Budmani, Eisenhut, Karavelov, Cankov itd.,

d) sliko iz domovine (Varaždin, Otočac, Senj, Blodsko jezero, Zrinjski grad, Prizor u ličkom selu);

e) šaljive priče, svaštice, hrvatski sabor i zastupnici na ugarskom saboru, šematizan, i zajmovi.

„Zvonimir“ stoji 60 novč., tvrdo vezan 80 novč. i vriedan je svako preporuke.

Trgovačke viesti.

Kava, mirna, malo prometa, višoke cieno — *Rio* obično for. 108—121 — *Santos* for. 109 do 118.

Šukar. Cieno stalne; prodalo se ovih danah 8000 vreća po for. 18·50—20·75.

Voće srednje cieno. *Datuli* f. 50-45 — *Smokve* 11—13. — Pomerance Jaffa for. 5—6. — *Mandole* mollette for. 78—82, bari for. 60—70 (s vrečom). — *Uva passa* for. 17—20 — *Cibibbe* for. 15—16. — *Bleute* for. 23-38 *Sultanina* for. 24—45.

Ulje slabo traženo za jelo for. 87 — za stol for. 87 — pamučno for. 36.

Kože Volovje smer. 10 klg. 120—138 for. volovje 12—14 klg. 150 for.; lahke volovje 6—8 klg. 130 for. Telače bi-le 13—14 klgr. 4.20—4.50 for. crne 10—14 klgr. 5 20—5.60 for kravlje crne 3½—4½ klgr. 2.30 for.

Sieno konjsko for. 1.60—1.70 — volovje for. 1.90—2 20.

Dopisnica uprave.

Od dne 12. do 26. t. m. priposlaše nam predplatu: P. n. gg.: F. R. Fužine za 2. t. 87. — I. K. Poreč do 31. decembra — J. B. Brazovica za II. t. 87. više f. 3.20 sa Matlen. — M. M. Salt za 87. — A. A. Umije za 2 t. 87. — D. V. Umije za 2. t. 87 — R. B. Novavas za I. t. 87. — Dr I. R. Belovar za 87. — T. B. Lun do konca 87. — M. R. Split do 31 oktobra 87. — I. Z Opatija za 87. — G. L. Linardići za 2. t. 87.

P. n. g. I. M. Rieka: donad plaćeno za A. M. za cielu god. a za Vas ništa. —

Dopisnica uredničtva,

Gg. dopisnikom: iz Norezinah, Motovunšćine, Buzetšćina, Lunišćah, Labinjšćine, itd. stripite se do danas osam dana.

Lutrijski brojevi

dne 22. oktobra.

Trst	48	61	73	74	80
Buda	9	80	6	39	70
Linc	81	67	80	71	17

dne 20. oktobra.

Prag	61	51	4	26	44
Lavov	28	49	20	57	24
Hermannstadt	17	46	81	4	30

Dra, Ljub ra »Elixir za živost« priznavlja si danomice nove dokaze iz ratinosti. Takav dokaz pruža nam takođjer sliedeći list nekoga g. Ohlsena iz Bonna, koji ovo ostvrdjuje, što izumitelj o elixiru kaže: »Da bi mi dovolila prodaja, svaki dan bi poslie jela pio Vaš »Elixir za živost«, jer samo se ovaj dodio da je ne samo ukusno piće, već se smjesta uspjeh istoga upoznaje.«

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krat za sidrom) uz cienu i pod staklenicu 2 for., ciela for. 3.50, dvostruka paket f. 6.50 nš, u svih lekarnah, te u centrali Lekarnika dr. Bodirk i Comp. Hannoveru, nadalje kod B. Seravala i Prendinija u Trstu.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovijem načinu profesorja **Wilkensona** pojolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum

18 Braunschweig. 36—52

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccoli-ja
v Ljubljani.

Ta esenca, ki se meri po nekem [illegible] s pis gospoda dr. E. viteza Stöckla, c. kr. vladinoga svetovalca in deželno-sanitetnoga poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlje vse želodčevo in trebušno bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo i t. d. (glej navod, ki je vsakej steklenici pridejan) — Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1·36 po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr eno, večina lekarn na **Kranjskem, Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih.** 43—60

V Istriji, Buje Bonetti; Kopar: Favento, Giovanni; Čres: Rossi; Cittanova: Tamburlini; Vodnjan: Brudamante, Rotis; Lošinj mali. Viviani; Poreč: Caudusio; Piran: Fonda Lion; Pazen: Lion; Pola: Orbucichio, Rodinis, Wassermann; Rovinj: Angelini. Spongia; Kerk: Zonta; Visinada: Patelli. 50—41

Solidan dar

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obed iz pravoga c. kr. pete-pristranoga za cielu Evropu Phönix-srebra, koje je uvjek bielo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u divnoj kutiji sadržanoj, sastojeći iz 3 noževah sa oceljenim rezilom, 6 žlica sa krunom, 6 vilica iz jednoga komada, 12 žlica za čaju, 1 stolni zvonac dakle 31 komad, koji odajemo samo za 4 for 50 novč. a. vr., uz gotovo novac ili poštno pouzeće. Naručbe prima Zentral Exped.-Verwaltung, **B. Balsam, Wien, 2. Bez., Unt. Augartenstrasse 35.** 16-30

[1]) Slučajno zakasnilo Op. Ured.

FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv.

Stabilimento austr. di Credito

per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.

Banconote:

1½% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3 » » » » » 8 »
3½ » » » » » 30 »

Per carte di valore, le quali si trovano in giro, verrà effettuata, sulla base del sudetto preavviso, col 17 e 21 corr. e 12 novembre la nuova Tariffa degli interessi.

Napoleoni:

2½% annuo interesse verso preavviso di 30 giorni
2¾ » » » » » 8 mesi
3 » » » » » 6 »

Banco Giro:

Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Brunn, Leopoli, Fiume nonchè su Agram, Arad, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese.

Acquisti e Vendite

di valori, divise e incasso coupone 1% provvig

Antecipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.
Mediante apertura di credito a Londra o Parigi Berolino o altri luoghi provvig. da convenirsi.
» Valori 5½% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.

Si accettano in custodia carte di valore, monete d' oro e d' argento banconote estere ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, li 13. ottobre 1887 34—48—49

MOKROTA, MRZLOTA NEŠKODI!

Samo for. 1·80

nepremočljive, gorke, trpežne i neobičajno cene so moje gosto tkane, nenavadno prilične

meščanske jopice

za jesen in zimo, za gospode, gospe dečke in deklice, vse samo po enaki ceni **samo f. 1·80** kom.

To slovečo meščansko jopico so za vsacega jako potrebna oblačila tur jih imamo v sivej, rujavej, pisanej, drap, bordeaux, vičnjevej in črnej boji — Kdor ima tako jopico, je najbolj zavarovan proti mrazu, kor se prilože vsakomu stanu, drži enako toploto in so neprecenljive vrednosti. Razun te vrste po f. 1·80 imamo še dve drugi, finejši, za gosod.

Iz fine cedir-volne z dvema vratama bolih gumbov, jako elegantno fr. 2·50.	Iz cedir-volne, z kožuhovino obrobljene samo for. 3·50.

Za more zadostuje, ako se pové, da ti so šoli jopico za veliko, srednjo ali malo rast.

1200 k. toplih zimsk. jop. iz pliša v raznih barvah, brezgibno potrebne za gospode in gospe; notranja stran je kakor iz kožuhovine; I vr. f. 1·40, II. f. 1·20 vsak komad.

1000 k. toplih zimsk. hlač iz pliša v raznih barvah, brezgibno potrebne za gospode in gospe; notranja stran je kakor iz kožuhovine; I vr. f. 1·40, II. f. 1·20 vsak komad. 5-2

1000 par. debelih, gorkih nogovic 3 pari samo f 1·90.

Zimsk. nogovic za gospode, 3 pari samo for. 1.40.

900 kom. spodnjih kril za gospe. Velkot, gost in gorak kakor kožuhovina, v krasnih 3 do 6vratnimi barvanimi robi in franc. obrobji, poprej f. 5, sedaj f. 1.70 k

Edino se pošilja proti povzetju:

WAARENHAUS „ZUR MONARCHIE"
Wien, III., Hintere Zollamtstrasse 9.

Podružnica

anglo-austrij. banke

u Trstu

Novčani uloži

3 % god. kamatah na 5-dnevnim odka om
3¼ » » 30 » »

Napoleoni

kamate po pogodbi. 24—8

Eskomptira

po 2½% na svaku svotu.

Mjenice

na Beč, Prag, Pešu i Brno proste troškovah.

Kupuje i prodaje

vriednosti, devize i coupone uz ½% popustbe.

Prodajmljuje

na varante, zaloge i pohranjene u gotovom
Kamate po pogodbi.

Na vriednosti po pogodbi.

Otvorenje kredita

u Londonu, Parizu i po drugih trgovih.

Popust po pogodbi.

Providjen sa ovom znamkom je pravi prof. dr. Libera

Elixir za živce

kojim se ozdravlja sve živčane bolesti sigurno i podpuno, ma da su i zastarjele, osobito pako nastale uslied mladostnih grieha. Ozdravlja **slabost**, bjelotok, slo- i glavobol, migrenu, jako kucanje srca, bolesti želudačne, tor posplješnjo probavu itd. **Elixir za živce,** sastavljen iz svjetsko znanih biljkah, priznano od svih auktoritetah medicinskih — pruža jamstvo za ozdravljanje spomenutih bolestih. Pobliže iz cirkulara, koji je **pridodan svakoj staklenki**
Ciena malo staklenke f. 2 — veliko 3.50, dvostruke f. 6.50 a. vr. u gotovom ili pouzedem. — U svih lekarnah je se predaje.
— Glavno skladište: Hirsch'sche Apotheke, **Max Fasla, Prag, Altstädter Ring. — U Trstu** u lekarnah B.S.-raval. «All'Amazone Trionfante i Prondini. — **Na Rieci** A. Mizzan. 26—14

KLINIKA

za spolne in želodčne bolesti, nastopne okužanja i ostalonje moške slabosti, polnuje, ščudo vodo, moduje postelje, puščanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, drobu in ženev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenom postopanju z neškodljivimi sredstvi. 34—68—104

C. Strostzki,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

BRZA I SIGURNA POMOĆ

za 16—11

bolesti želudca i crievno poštedjelice.

OBRANA ZDRAVLJA

ovisi gotovo o *začuvanju i pravilnoj čistoći probave*, jer ova je *glavna podlaga zdravlja*, te koli *želudanom toli črievnom dobrostanju*. Najbolji *domaći lek* za urediti probavu, prinjurene mjušanju krvi i odstraniti neugodne čudne krvi jest vaš odavna poznati i obljubljeni

DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM.

Priredjen je od *najboljih, liečničkih najkriepčijih zelenikah*; iskazano se osobito kano sigurna pomoć kod *neugodne probave*, koli *odrigavanja, vanilwanja, bljuvanja*, kod bolestih u *želudcu i želudcu, želudačnom krču, prepunjanom želudcu*, kod *navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolesti u drenih, hipohondrije i melanholije* (sullied sinn) prolnavaj on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti krv te dobiva *bolestno tielo* iznova *cvila i zdravlja*. Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sigurni ljudski domaći lek* u rudi toga svuda je poznat.

1 staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pismah, kako svaki prošlta. Šalju se na *frankirana pisma* ne ave strane *na poruzde žrnova*.

OPOMENA.

Da se istjegne prevari, upozorujem svakoga, da je svaka staklenica sdra. ROSA ŽIVOTNI BALSAM" po mom priredjena i u modrom kartonu omotka s, koj pisanimo napis: «dra. Rosa životni balsam iz ljekarne sk cesarsk orde, II. Vrsnar, Prag 205-3» ujemačkom, češkom, mađjarskom i francuzkom je ikn bno, a prodaja ista se zakonitim — nike oblastom — zaštićenom znamkom pravidjeno.

I. PRAVI

Dra. Rosa životni balzam

dobiva se samo

u glavnom skladištu

B. FRAGNERA

ljekarna sk cesarsk orlov.

Prag, br. 205-3.

I u Trstu u svled dih ljekarnah i

G. Foraboschi, Ed. pl. Lettenburg, P. Prendini, Glov. Skopczynski, Ant. Suttina K. Zanetti i Serravallo.

Sve ljekarne i vedo trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarsko, imadu skladišta toga životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobija kroz tisuću zahvalnih pisama priznato

PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,

sigurno sredstvo proti upali, ranam i otoklini.

Upotrebljuje se, ako se čenam prsi upale ili strdne i kod svakog otoka crva u prsih i ranocelah, izvinutja, morske (nutrne kosti, raumatičnoga otoka, kroničnih upale u koljenih, rukah i ležiji; proti potu nogah, kod ranjenih ru uh, prsti tekućim razam na mjesto, u obće na svakom mjestu tiela, vratnoj natečlini itd.

Sve upale, natoklina, otvrdine izlečiti u kratkom razdobju; gdje je jako ognojeno, izvuče isti balzam sav smrad bez svake boli, te izlečit u najkraće vreme.

Skatulica se dobivaju po 25 i 35 nvč

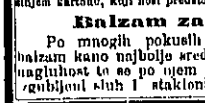

Opomena!

Jer se prakso univerzalno ma tio od više stranah paiveri, upozorujem svakoga, da se isto po pravom propisu samo kod mene pr ispravlja. Isto je samo onda pravo, ako šute kutijice, u kojih je mazilo napunjeno, imadu nauk za uporabu na hrijanoj hartiji, tiskan u devet jezikah, a zamotan u sinjem kartonu, koji nosi predstavljeću zaštitnu znamku.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo; on odstrani nagluhnost te se po njem zdravlje opet ju- gubljeni sluh 1 staklenica 1 for. a. v.

Žalostne bolezni ozdravi brez in posvema

JERUZALEMSKI BALZAM

edini in nedosegljivi želodčni pijač. Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajejo vsakovrstne, enake leke.

Večina raznih kapljic, izleckov itd., katere se občinstvu kažejo pravi želodčni priporočajo, niso nič drugega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje prostesestave, odlično oživljujoča in želodčne hive hitro krepčine moči pravico prostega sedaj vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi to, da se vsakim dnevom več prodaje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kisličnobarbare, katere koreninka je pozna zarad njegove upodobne vplive na prebavljanje ni želodca, je znamenito sredstvo proti kašlanju v želodcu odvisnim od slabega prebavljenja; zato pa ga vsi strokovnjaki in vredniki priporočujejo proti nejestnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bezanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsaki bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 1—15

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu, v lekarni Zajca Rarzini i *G. B. Pont*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gneirer, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tolmina lekarni pl. Prima. 25—4

Telefon br. 425

1887. Zimska sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sanama svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35 38,
JANKE iz češljano vuno sa prelukom u svih bojah for. 25 „ „ „ sanama svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sanama svilni for. 35, 38
KAPUTI za puteva ljo, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 16, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35 pravi turski sa svilom 35, 35
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečke for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vsakojake odjedo za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

o. k. dvorski dobavljač

v **PRAGU,** Graben br. 19 novi, vis-à-vis gosposkoj ulici

Vanjake narudbe izvršuju se točno prama pouzdou, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 31—50

Telefon br. 425

Na svakom komadu je razvidna cena po brcju

Cevko za smodke | **Papirnati žakljiči**

COPPAG IN SKERT

v Gorici.

Trgovina knjig, umetnin, muzikalij in papirja.

Prodaja na debelo | Prodaja na drobno

Podpisana veletrgovca, glavna zastopnika in raprezentanta **papirnice v Podgori za Goriško** in cele **Primorsko** vaojata si p. n. slovenskemu občinstvu v nakup priporočiti vsakovrstno blago, t. j. **papir,** ki se rabi za **kancelijo, dom,** osobito pa nobrojnih rekvizit **papirja** in drugih tvarin za šolo broz izjeme: za c. kr. **vadnice, ljudsko,** kakor tudi **srednje šole, semenišče in učiteljišče** po tako nizkej ceni, da se ni bati konkurence. Naj slodijo tukaj one vrste papirja, ki se največ rabe:

Koncepten papir 500 pol po	gld.	1.25
Bel fin vradni papir 500 pol po	„	2.64
Papir za pisma v osmerki, plavočrtan, lohak 500 pol za	„	1.—
močnejši, svitlo črtan	„	1.45
Angleški pismen papir, močtan, jako močan, 500 pol po	„	2.80
Trgovski „ krištnat, plavočrtan, 500 pol po	„	2.05
Zavitke za pisma, zaloga nad 300 različnih vrst, 1000 kom. od	„	1.70 naprej

Od navadnega **jeklenega peresa** do najfinojše **Khunove** vrste, škatljica ostoječa iz 144 komadov, od 32 soldov naprej.

Za šolsko rabo velika zaloga venkovrstnih **knjižic (lastni izdelek),** kakor tudi prvih i najboljših finih fabrikantov tujih, zelo po **nizkej ceni.**

Bogata zaloga **črnila in tinte** broz izjeme, prekupcem po **jako ugodnej ceni.**

Osobito opozorujeva slavno občinstvo na svojo prebogato zalogo **molitvenih knjig in knjižic,** katere se dobe pri naji zdaj za **polovico cenejo.**

Obe knjigarni in prodajalnici sti v obče ogromno založeni sè **slovenskimi knjigami** in drugim blagom.

Kakor zmerom, tako v naprej se zavezujova, da bodova p. n. slovenskemu občinstvu hitro in solidno postregla, bodi si v mestu ali pa na dožoli.

Grubbauerjeve pisanke iz prav dobrega papirja, preskrbljene z prav dobrim sušilnikom, 100 kornadov: 80 kr.

Coppag & Skert. (2—2)

Glavna zaloga: Semeniška ulica. - Podružnica: Na Travniku.

Kvarte za igro — Barve in tuš — Zaloga vrja — Črnilniki — Barve v škatljah — Zemljekrogi

Zavoji za pisma — Papir in oprave za krste — Risarsko orodje — Črnila in pečatni vosek

Pisanke — Barvan papir | **Papir za osvalke** (španjolete)

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo).

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskara Doleno.

Broj 44. U Trstu 3. novembra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč, za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge". Ime, prezime i najbliju poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na arku.

Dopisi se povraćaju ako se netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Ne malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Interpelacija

zastupnika na carovinskom vieću dr. Ninka Vitezića i drugovah na njegovu preuzvišenost gospodina ministra financijah:

Prodaja soli, koja je u Istri — kao što je poznato — u prometu kao državni monopol, jest u pazinskom kotaru vrlo manjkava pošto je već neima preko godinu dana toliko u skladištih, da bi se njom mjestnim potrebam doskočiti moglo.

Sirota seljak koji dodje u grad, da si nakupi soli za domaću potrebu, mora u raznih prodajalnicah upravo prositi, da je dobije, te je srećan ako mu podje za rukom dobiti pol ili najvećma jedan kilogram soli za svoje skupo novce.

Budući pako da mu ta količina dotiečе za ročnu potrebu samo za malo dana, to je on prisiljen ono što mu još manjka, dobaviti si izpod ruke za vrlo veću cienu, ili mora velikom dangubom i škodom poslije par dana opet u grad, da isti nemili posao obaviti uzmogne. Jasno je s druge strane svakomu, da tim i država znatnu korist gubi.

Obzirom na to stavljaju podpisani na njegovu preuzvišenost gospodina ministra financijah upit:

Je li njegovoj preuzvišenosti poznato nevoljno stanje prodaje soli u pazinskom kotaru, i namjerava li njegova preuzvišenost shodno koraka poduzeti, da se to čim prije odstrani.

Beč, 26. oktobra 1887.

(Sliedi 20 podpisah).

Glavna skupščina

„Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri".

(Konac).

Posliednja točka bijaše: posebni predlozi.

G. Dr. Laginja predlaže, da bi se obzirom na tu okolnost, što se dogadja ili bi se dogoditi moglo, da se kojigod od molitoljah za podporu uplaćo u „Bratovšćinu" jedino tom nakanom, da zadobije podporu i to kratko vrieme prije nego li se imadu podpore dioliti, da bi se ustanovio rok, kako dugo mora biti molitolj članom društva prije nego li uzmogne dobiti podporu.

Kod rasprave o tom predlogu sudjelovaše gg. nadkornik Spinčić, Dr. Derenčin Josip (iz Kršovnaah), Dr. Dukić i Fr. Dubrović, te bijaše napokon zaključeno, da se odboru proporuči neka pazi na ono molitolje, koji su učlanio jedino radi svog interesa i to poslieduji ono kad se imadu podpore dioliti.

G. Dr. Laginja kaže nadalje, da se žalibože već sada opaža neka nezahvalnost napram društvu od onih članovah, koji su jednom ili više puta podporu dobili, te više za društvo nemare niti doluze k skupštinam, prem bi njim to lastno bilo; ili, što je još gore, pošto potrebuju više podpore, nedoprinašaju više niti one malone svote, koju su kao članovi društva doprinašati dužni. Govornik bi želio, da se radi takovih nezahvalnikah, one, koji podporu primaju ili njihove roditelje, dotične skrbnike nekim načinom obveže, da do s vremenom društvu primljenu svotu vrate. Poslie podulje razpravljanja, kod kojeg sudjelovaše gg. Dr. Dukić, Dr. Derenčin i V. Zamlić bi zaključeno, da se taj predlog ostavi odboru, da ga svestrano prouči i o njem u svoje vrieme skupštinu izvesti.

G. Spinčić predlaže, da bi se „Bratovšćina" poslužila narodnimi ili drugimi tiskanicami, koje bi bilo providjene društvenim grbom i kakvim narodnim motom, te koje bi se nešto skupilo u društvenu korist prodavale. Pošto su govorili još o predlogu gg. M. Mandić, M. Jelušić i Dr. Laginja, bi zaključeno, da će dati „Bratovšćina" napraviti pečatnicah sa grbom i shodnim motom, po mogućnosti takodjer listovni papir i kuverte, što će se odavati uz odštetu, koju će odbor ustanoviti.

Predlog g. M. Jelušića, da se društvu [illegible] društvo, čitaonicam i nekoje (Poslanica Dr. Vitezića) fiduciarom, koji su birali Dr. Vitezića (ovim uz malonu odštetu) bijaše takodjer prihvaćen.

G. J. Vlah želi, da bi „Bratovšćina" poprimila inicijativu glede ustanovljenja djačkih kuhinjah u Kastvu i Pazinu, koje su siromašnoj mladeži vrlo potrebite.

G. Spinčić kaže, da se je u Kastvu kuhalo s djačkom kuhinjom, al da se nije prvi put uspjelo; on preporuča gospodi učiteljem i učiteljicam, da bi se za to pitanje svimi silami zauzeli, da bi se tako moglo ustanoviti zbilja potrebito pučke kuhinje u središtih, gdje imade najviše naše siromašne nčadi se mladoši.

Na to je oglasio g. Ivan Grgurina, posjednik iz Rukavca, da pristupa k društvu kao član utemeljitelj, što bijaše živim odobravanjem na znanje uzeto.

Zatim ustane g. predsjednik, te zahvaliv se u ime svoje i svojih drugovah sl. skupštini na uzbiljnom radu i mara oko naše miljenice, pozove prisutne, da uzklikmu trokratni živio našemu premilostivomu caru i kralju, čemu se skupštinari odušovljeno odazvaše. Tim se svrši XIII. glavna skupština naše Bratovšćine, koja je već mnogu suzu osušila i koja si je produzela jedan od najplemenitijih zadaćah, što ih jedno društvo u obće imati može. Sveviši blagoslovio njezin rad a prijatelji hrvatskoga roda u Istri nikad je nezaboraviti!

Na večer istoga dana sakupili se skoro svi skupštinari i mnogo domaćeg krasnog spola u „Hrvatskom Domu" na prijateljsku večeru, kod koje se neprisiljeno, srdačno i iskreno uz hrvatsku pjesmu i domoljubne zdravice daleko iza pol noći zabavljaše.

Pogled po svietu.

Trst, dne 2. novembra.

Austro-Ugarska: Carovinsko vieće odročilo je svoje sjednice dne 28. t. m., te će se opet sastati tamo negdje okolo 20. januara 1888.

Razpor izmedju ministarstva i [illegible] radi poznate naredbe ministra Gautscha, nije se poravnao, jer vlada neće, da opozove naredbo, niti hoće, da se razkrati sa ministrom prosvjete. Na interpelaciju vodje češkoga zastupstva dra. Riegera nije vlada ništa odgovorila, i to s razloga — kako kažu — što povoljno odgovoriti nemogaše, a da neštuje spomenutu naredbu ili ministra prosvjete, a nečim odgovorom bila bi desnicu ogorčala i valjda u opoziciju stjerala. Tako će ostati to pitanje neriešono dok se opet sastane carovinsko vieće, al mnogi sude, da se neće ni tada po desnicu povoljno riešiti.

U posliednjoj sjednici carovinskoga vieća interpelirao je vladu slovenski zastupnik dr. Vošnjak radi ustanovljenja slovenskih, dotično hrvatskih paralelkah na nižih razredih državnih gimnazijah u Mariboru, Celju, Gorici, Trstu, Pazinu-Puli.

U subotu otvorio je car i kralj u Beču delegacije. U odgovoru na pozdrav odgovorio je medju ostalim, da je zadovoljan, što može kazati, da su vanjski odnošaji monarhije nepromienjeno povoljni i radostni i da uztrajno izvadjana politika njegove vlade, koja teži za uzdržanjem mira i pravnoga stanja, utemeljena na ugovorih, nalazi ne samo priznanje već i kriepke podpore. Bečki listovi, pišuć o otvorenju delegacijah kažu, da se je vanjski položaj znatno poboljšao, čega u ostalom ostalo nenjemačko novinarstvo neopaža.

Srbija: Iz Biograda brzojavljaju bečkim novinara, da su posve neosnovane viesti, koje su se posliednjih da-

PODLISTAK.

Ivan-Andrija Rapiccio.

(Dalje.)

205. Granica bijaše tuj u davnini Auzonskoj zemlji
Ali malo po malo bili su tiekom vremena
Granicom znakovreni istom i istranski kraji.
Zatim izsrad dižu se vala Justinovi miri
Koje Acgidom, domaćim prezimenom nazvalu Greč. —

210. Ovdje nekada Vile mi viso i pierijsko stane
Mladiću mladom ukazaše, kada iz stavnijeh vrela
Podvige sjajne dioše još orpah i lacijski jezik.
Žalio sam nesretni grad, neranjen od ponosnog Marta
Većma od porazno kuge, što puna otrova crna

215. Svojim zatornim svuda na okolo okuži dahom
Čisti pod nebom zrak te plućevna nahrupi doba,
Od proteškoga mnogi pomrieše zamaha smrti. —
Nesretni grade! komu neandješ ovdjeka para,
Bilo da promatraš nad njim nebo il rosnata polja,

220. Koja ga pašu, il adrijsko valo što osvud ga kružo. —
Nije još nesreći kraja: glo, mrtva se tjelesa vuku,
Svuda spotiče se noga o hrpe ljušina mrtvih. —
Odkad pritisnu zemlju tu žega zlokobno zviezdo
Otrovno sjeme svuda se širi bolesti kužno. —

225. Vajmo! čistim molitvama treba nam vapiti k nebu,
Pravedni gnjev da utažimo svemogućega Boga,
Srca i dušo posvetimo mislim i djelima boljim. —
Aj i tebe mi starče ugrabiše okrutno sestre
Prije vremena; bodra i čila još starost je mogla

230. Riedka ti svojstva podulje potomstvu čuvat za ugled.
Kada se napokom mojem domovinskom povratih kraju
Već te nevidjeh — o da bi dajbudi sviedokom bio
Radosti mojej i počasti koja nedavno mi dodje,
Ti me sretao dovede do bistre kastalske vode,

2 . Ti mi Parnašku teč ti vrhe mi ukaza Pinda,
Tvojim nastojanjem krjopost mi omili nekada teška.

To mi drugarica mila sada pribavi veliko ime
Avaj kruta sudbino koliko li zla nepodnit!
Gradi te žalo Ambroža i s tebe obdarena Istra.

240. Zdravo čestita dušo, — oteta olujam tmurnim,
Boga licom u lice sad gledaš na blaženom mjestu
Srećan počivaš, mirno uživajuć rajsku vedrinu!
Tebe takodjer jadna Euridiko mladu i čilu
Božice kruto ugrabiše, molbâ neslušajuć mojih,

245. Niti gorućih želja — nehtjo me Jupiter čuti. — —
Jadna Euridiko! smiech moj s tobom radost i nada
Odeše — sretni s tobom uminuše žića mog dani!
Plakat nekoristi već — ta istim svi moramo putem —
Nikavim zemaljskim darom nebesa nadaju se sklonit.

250. Netom što ostavi grada Justinova zatravne žale,
Diže se mjestance izla, gdje vali ob obalu biju;
Kojoj njive i livade rosno oplodjuju vrela,
Mlazima mokrim zemlju natapajuć bistrice vode.

Žalom osovštivim pružn se povorka maslina bliedih,

255. A po oglavcima svuda se ruje vinogradi grozdni,
Kojima sok potamnjuje čisto ambrozije slavu.
Mnogi nižu se kraji još uzduž vijugaste žale,
Najposlije Pyrrhan, mjesto glasovito glavu pomalja,
Koji dočekljivo svoju mornarom otvara luku,

260. Kada Adrije vjetri uzburkaju valovo morsko,
Koji, ljući od Eura, pogibeljni bivaju ladjam.
Čestoput dodjoh ovamo kada uzkipjelo more
S olujo strašno i druge s veslarom obuzela strava,
Kano milźgost padoh na grudi prijatelju dragom. —

265. Florijo čime se baviš? zar pjesme sladjane vieš
Ili takva šta radiš? Ta troća već dozrela žetva
Suprot volji da svojoj u Istri boraviš dane,
Naukama svojim mladi i čuvstva omladini plodnoć.
Neka neživim ako mi draži ko srcu od tebe,

270. Ako prijateljstvo tvoje zapostavljam ičijem drugom! —

nah raznosile o srbskoj ministarskoj krizi i o neslogi izmedju liberalacah i radikalacah u Ristićevom ministastvu.

Bugarska: Slavensko novine, napose ruske bave se još uvjek sa minulimi izbori za bugarsku narodnu skupštinu, koji da bijahu obavljeni uz najveće nezakonitosti i pomoćju sile i pritiska činovničtva i vojničtva. Radi toga kažu, da prilika narodnoga zastupstva, koje je postalo putem prevare i nasilja, pomoćju razbojstva i oružja, nemože čvrstom biti.

Rusija: Iz Petrograda javljaju, da tamo misle, da će se car Aleksander iz Kopenhagena vratiti preko Njemačke, jer kada bi krenuo preko Švedske i Danske, da bi se moralo držati, da on hotimice izbjegava Njemačku i cara, što da bi imalo veći politični značaj, budući da bi se car i sastao s njemačkim carom. Takav sastanak smatraju petrogradski politički krugovi vjerojatnim, premda njim nije odviše po volji.

Francezka: Glas, da će predsjednik republike Grevy odstupiti budući da je i njegov zet umješan u poznato nečisto djelo o trgovini sa redovi, pobijaju službene novine odlučno tvrdeći, da Grevy nemisli na odstup a niti drži, da je njegov zet počinio ikakvo nečisto djelo.

Italija: Dogovori izmedju Italije i Austro-ugarske, koji se vode u Rimu radi trgovačkog ugovora, da teku gladko, te da će biti valjda još ovog čodna dovršeni.

Njemačka: Car Vilhelm obolio je opet posliednjih dana — no kako javljaju iz Berlina — vrlo lahko. U Berlinu, da drže politički krugovi za stalno, da će se porod svih protivštinah carevi ruski i njemački sastati.

Engleska: Ugovor medju englezkom vladom i francezkom glede suečkoga kanala, poprimilo su takodjer Njemačka, Rusija i Španjolska. Crnci u južnoj Africi bune se opet proti Englezom, koji pomnožavaju svojo čoto u tih stranah.

Razgovor

medju Matetom, Markom i Ivom poli Milinkovega Malina.

Mar. Dobro jutro, barba Mato, ala grote baš rano iz Drage doma.

Mat. Aj sinko i novodo moj, to ni još tolike rano kad je skoro podne; tobi moram reći, da greš rano doma kad

si bia jur u Tinjanu i sad se već vraćaš nazad; ja mislim, da moraš imati jaku silu kad greš tako hitro iz našega Tinjana.

Ivo. Bogmo, barba Mato, ja bih morda ugnna zašto tako naglo sili doma pobratim Marko, što mislim radi važnih stvari, jer sada se približuju balotaciioni.

Mar. Uprav si ugana, pobratimo Ivo, jer naši nekoji Supotarci, koj su dužni za stvari od butiga našemu krnjelu, se slažu, da bi dobro sada postavit za prežontanta našega Krnjela, ali naš barba Jure, koji je mudra glava, govori, da neka s djavlom ostavimo krnjela, zač da je on do sada jur komunu bil provod volik prijatelj, koga se valja čuvat.

Mat. Sinko i novodo Marko, kako ti morom reći po poštenju, vaš Krnjel, ostano ali neostano za prožentanta, to je svejedno, samo ako naši krnjeli i šarenjaki ostanu, jer sinko moj, moć stanja su gorka vrana, ali uvek neće jisti mesa od broka i da vrana vrani oko nezvadi, i tako po duši ti moram reći, da ako nijo vaš krnjel još svoju dužnost učinija i nedo nikad ako budu samo i naši krnjeli i Talijani gospodarili.

Ivo. Slušajte me, barba Mato i pobratimo Marko: naši Križanci nikoga drugoga vranida povidaju, da su bili u Žminju u mašinu i tamo, da su čuli nikojo pametno ljude pripovidat, da dokle se mi neoslobodimo krnjeli i šaronjaki u zastupstvu naših kozuni, da nećemo nikad imat nasog narodnoga zastupstva na dijeti u Poreču.

Mar. E, pobratimo Ivo, za vas mi se čini, da bi bilo lahko kad bi to bili sami, zač vi valja nimate krnjeli.

Ivo. Si me čuja, pobratimo Marko, istina je, da mi nimamo krnjeli, ali imamo još gorjih nego su krnjeli, zašto imamo nike njihovo priroino, koji kad liža š njima pijato, i bilo makar, da to nas oblisti, nebi rekli nikad nè noga vazda šior ši; i uprav za to se i mi škrbimo koga će mo izabrati.

Mat. Čujte me, novodi oba dva: čuje se jur sada u našem Tinjanu, da su se počeli mišat, da su počeli naše kmoto namamljivat; nikoje strahovanjem radi duga, a nikoje približivanjem kakovom uslugom, ali hvala Bogu, sad smo došli u dobu, da se dela po danu, i radi toga nam je od potribe, da svi oči otvorimo, zač oni su nam sada dokle su balotnoljeni vajk mili i dragi, a kad svršo i njih izboromo, nas već za ništa nepoznadu; zato drugi moji nam je svim skupno od velike potribe, da pametno i mudro radimo i složni budemo, i nemati obzira nit na kuma ni prijatelja, ni za dug ni za sladjanje, nego svi se lipo skupa pogovorit i učiniti ovako. I. izabrati muže naše krvi i jezika. II. da su pošteni i pametni, koju poznamo jur do sada, da neiću svoj dobitak nego da su pripravni radit za obću dobrostanje, a III. vam preporučam, da niedan doma neostane na dan izbora jer zamanj se zvoni kad grad potuče.

Mar. Pravo je tako, barba Mato, i za istinu vam govorim, da to vaše pametno bosido nisu pale na kamen, nego ako mi Bog da doć sv. Petra, svima ću jih povidat.

Ivo. A tako mi zdravlja moću ni ja nijednu zaboravit samo da dojdem u našu Kringu, zač ovo su od pametnoga muža razumne bosido; i tako za sada s Bogom; Bože daj, da bimo se još kadi brzo sastali i tako lipo pogovorili, pak da bi naši razgovori obilan plod donesli!

Franina i Jurina.

Fr. Od kuda, ako Bog dâ?

Jur. Buzetski sud me jo pozval, da pridon [illegible] kataste odlatit zač da to prit va lilad neka gospoda s Ćićarije.

Fr. Tr jo pasala vrućina.

Jur. Aj brato, ki se pača s pazinskom gospodom njemu su vajk možjani vrući.

Jur. Ala nesrećna zajčina, kamo ti čovoka pripelja!

* * *

Fr. Si Jure čtel neki dan, da će Nocente morat poć va najveću školu, ač kuno, da to ga škartat?

Jur. San čtel ja, ma san čul i drugu, da to njegovi prijatelji čuplikat, neka ga za ta put disponaju, zač da bi se mogla ona glavica pomutit od veliko čtudije.

Fr. Vero bi škoda za onakovu tikvicu.

NA USPOMENU
svomu milomu znancu

PETRU SUČIĆU

Dobrinjcu, pravniku III. godine, umrvšem u Kraljevici dne 22. listopada 1887.

SONET.

Ah crna tugo! sudbo nemilostna,
I opet nova s tobo žrtva pado,
I opet cvietak, notom razcvietani
Božanska moć u rajsko pronio sado. —

Oj divna ruže! nado čoljkovana,
Zar toli kratak vlek tvog žića bio,
Zar toli brzo miris duše tvoje
Od nas polotjot' k rajskim visom htio?

Al' slava Stvorcu! On bo tako htjedo,
Tà Njegov nalog trobo svi da sljedo;
A ti nam ruže ovati, dalje ovati,

Nok rajska kruna čele tvoje zlati,
A miris blagi — umlorno molbo tvoje,
Nok braću jednu jednim vezom spoje.

F. V.

Različite viesti.

Vjenčanje. Dne 27. t. m. u 5 sati posliie podne vjenčno se je u crkvi sv. Katarine u Zagrobu čestiti redoljub i naš prijatelj g. dr. Vladko Crnadak, odvjetnik u Sisku sa krasnom gospojicom Marijom Prikrilovom. Za crkvenoga obreda pjevalo je u dubkom punoj crkvi prijatelji i štovatoljah novovjenčanih, pjevačko družtvo „Kolo"

Naše najsrdačnije čestitke novovjenčanim!

Imenovanje. Njeg. Veličanstvo imenovalo je dvorskoga savjetnika i financijalnoga prokuratora u Trstu dr. Antona Vordina savjetnikom kod upravnoga sudišta u Beču.

Diocezansko viesti. G. Ivan Sonbar, svećenik u privremenom miru, imenovan je duh. pomoćnikom kod sv. Antona novoga u Trstu. G. August Maršinko, sekularlevovani franjevac, pristupiv u trščansko-koparsku biskupiju, imenovan bi duh. pomoćnikom u Kastvu.

Bilježnik u Podgradu. Ovih danah bio je imenovan gosp. C. Dopiera c. k. notarom u Podgradu.

Poreška „Istria" piše, da je taj gospodin izvanr. pravnik i dosad da je bio tajnik kreditnog zavoda u Poreču. Noveli da je bio kandidat notarijata, jer valjda i ona znado, da se nemože biti i ovo i ono u isto vriome. Koliko je nam poznato, tko hoće da postane notarom, mora prije biti kroz tri godine kod jednog notara u praksi, a još niamo nigdje čuli, da mogu notari postati takodjer i oni, koji su samo tajnici kod kojeg kreditnog zavoda. Taj privilegij imadu valjda samo oni, koji su to kod kreditnog zavoda u Poreču. Osim toga čujemo, da gosp. Dopiera nezna ni hrvatski ni slovenski, pa da su stoga proti njegovom imenovanju bili prosvied uložili kod ministarstva pravde svi načelnici običnah podgradskoga kotara, ali kako ovo vidimo, boz uspjeha. Mi dakle nemožemo Hrvatom i Slovencem, koji jodini obitavaju u podgradskom kotaru na novom imenovanju čestitati, prem želimo da stvari pojdu čim bolje. —

Što bi rekla baba „Istria", da se imenuje n. pr. za Piran notarom čovjek, koji talijanskoga jezika nepozna, makar se to nedogodilo „pod slavenskom aerom"?

Na grobove naših narodnih prvakah, nezaboravnoga biskupa Dobrile i vele zaslužnoga V. Dolenca položiše jučer na grobilju sv. Ane nekoji redoljubi krasne vience.

Političko družtvo „Edinost." Predsjedničtvo toga družtva poziva sve odborniko i namjestniko u rodovitu odborsku sjednicu, koja će se obdržavati u nedelju dne 6. novembra u 10 satih u jutro u prostorijah „Dolavskoga podpornoga družtva" (Via Molin piccolo br. 1.). Program jest sliedeći:

1. Pogovor glede družtvenoga časopisa „Edinost". 2. Posavjetovanje o pripravah za buduću glavnu skupštinu.

Budući su objo točke programa vrlo važno po družtvo, molimo svu gorospomenutu gospodu, da se k sjedaici dostaviti izvolo.

Iz Iztočne Istre dobismo sliedeće pismo, koje ovo drago volje tiskamo: Gosp. urodniče! Neprostano zadirkivanje poročke „babe"*) u g. J. Koracu, župnika u Taru, kojeg ja lično nepoznam, i koji mora biti, sudeć po „babinu" piskaranju, čestit svećonik i vatron redoljub, daklo čovjek upravo „od oka", potaklo me oto, da Vas prijatoljski zamolim, da našemu dičnomu župniku Koraci mojo najiskrenije čestitke objaviti izvolite.

Hvalej Vam unaprod, biljožim se itd.

Vaš **A. S.**

Iz Kaštela (Castelvenero) pišo nam prijatolj 1. t. m. Iz bujskoga i piranskoga sudbenoga kotara riedko se kad tko oglasi [1]) u Vašem cienjenom listu, kao da i neimado u tih kotarih hrvatskoga pučanstva. Imado ga imado mnogo, ali taj je žalibože zanemaron od svietskih i crkvenih oblastih! Nobi nam ni pol muke, što nas svietske oblasti Talijanom zapostavljaju nobrinoć se nimalo za našu naobrazbu ili za naše tjelesno dobro, no srce nam prona od žalosti motroć, što se ovud dogadja u duhovnih poslovih.

Nije tomu dugo, što smo čitali u trščanskoj „Edinosti", da nam kano silom narinuti za župnika nekog gospodina Zobca, koji neposna našega jezika, naših običajah ni osjećajah. Težko je pojmiti kako nevidjaju naši nadpastiri, da je nemoguće, da naprodujemo u dušovnih poslovih ako nolimamo dušobrižnika, koji bi nam znao od srca k srcu govoriti.

Gospodin Zobec može biti vrlo čestit svećenik, al on za nas nikakve nije, jer nebi mogao vršiti sdušno svojih dužnostih nepoznavajuć jezika, kojim govori ova ova župa. Kad bi naše oblasti toga gospodina zbilja imenovale našim župnikom tad bi počinile proti sv. vjeri i proti našemu spasu takav zločin, rad kojega bi i pred Bogom odgovarati morale. Pošaljite nam visoka gospodo pastira, kojeg vam drago, al jedino vas toliko molimo, da nastojte, da budo on nas razumio i mi njega. Za posljedice, koje bi moglo nastati radi imenovanja nesposobnoga nam pastira, odgovarati će naši poglavari.

Medjutim čekati ćemo mirno nadajuć se, da imadio pravdo na svietu bar medju crkvenimi poglavari. Nodnjto, gospodo, da puk i u vas vjeru izgubi, jer tada jao si ga vama i njemu.

U ovih stranah širi se već duljo vrohena talijanizam pomoću svećenikah na štetu crkve i naroda.

Tako se je primjerice hrvatski jezik po svećenicih odstranio u Petrinji (Petrovia) u Brtonigli, Novojvasi (Villa nuova), Grižnjanu i Momjanu, gdje se jo prije skoro sve hrvatski propovjedalo i pjevalo, dočim jo sada skoro posve iztisnut hrvatski jezik iz crkve. Hrvatsko pučanstvo tih mjestah i župah neima gdje slušati riječ božju, a tim dakako kvaruje vjera i moral.

Što se je u tih mjestih jur učinilo, to će nam sada učiniti i u Kaštelu.

Svećenici, koji su bili ili josu još i sada u spomenutih mjestih, nisu nikada znali jezika puka, već jedino možda koju riječ, kojom se služe na ruglo i pogrdu našu.

Čudno je, što gospoda biskupi dobro neizpitaju svećenike prije nego li je šalju u dušobrižničtvo medju puk, kojemu imadu dioliti sv. nauk, da li zbilja poznaju jezik puka. Ako se već dakle hoće imenovati g. Zobca župnikom u Kaštelu, nek se ga podvrgne izpitu, tù prečastni ordinarijat imade zaisto mužovah, koji znadu i hrvatski.

Naših je bilo ljudih nedavno u Trstu moliti, da njim se pošalje župnika, koji znade hrvatski ili slovenski, al se bojimo, da će i jihov glas ostati neuslišan.

Čekamo dakle, da vidimo, hoćoli se imenovati proti želji puka, na prkos vjeri, moralu i zdravu razumu župnikom čovjeka, koji nezna jezika župljanah.

Književno družtvo sv. Jeronima u Zagrebu umoljava p. n. gg. članove, da pro-

---

*) Neboite se, dobit će i ona, što ju ide. Op. Urod.

[1]) Mi to želimo najviše sami, stoga molimo Vas i ostalo redoljubo u tih kotarih, da nam se češće oglasite. Op. Urod.

mjenu boravišta svoga sbivšu se od razašiljanja knjigah lanjsko godine družtvu dejavo. U svojoj prijavi neka izvole naznačiti mjesto, boravka njihova lanjske godine i kamo da im se unapred knjige šalju, a što mogućnosti i povjerenika, koji bi bio najbliži njihovom boravištu i od kojega bi oni najlaglje primali knjige.

Iz kotara hujskoga pišu nam 31. pr. m. Iz raznih stranah državo čitamo tužaljko o slaboj ljetini, a da se noimadomo ni mi u Istri čim pohvaliti, netroba nam tokar doknzivati. Osim nešto pšonice i vina, nije se ljetos u Istri skoro ništa drugo pridjelalo. Maslino (ulike), jedan od glavnih ov dašnjih proizvodah, ostalo su prošle i ovo godino prazno. Kako čemo daklo mi seljaci preživiti? Ako imado koj štogod pšonice ili vina za prodnju, to će morati dati jedno i drugo izpod oleno. Stari toran prodajo se u ovih stranah po 8 for. vedro (56 lit.), a novi bit će još cleniji, a zahvaliti će Bogu, tko ga bude mogno prodati. Starega vina imadu bogatši i bolji posjednici još dosta, a sada su spravili prilično novoga, pak neće znati kamo ni s novim ni starim.

Grozdje prodavalo se po niskoj cleni, a i to je pošlo većinom za dug. Da vidite kako ide težko sa prodajom vina, kažem Vam, da je jedan naših posjednikah imao prošlo godino do 200 vedarah vina, pak jer je trebao silno nešto novca, morade prodati krasnoga konja a toran mu je još u konobi.

Istarski toran nobijašo do nedavno obljubljen u Trstu, i to kako se čini, radi gordine (suhkoće), koju svatko oćuti, koji nije tomu vinu naučan. Tu gordinu dobijše vino po svoj prilloi od toga, što ga ljudi neznaju pripraviti.

Da se jagode odlole od grozda, to da vino drugačije kuha, boz dvojbe bie bi naš toran bez svake pogreške. — Onomadne bijaše ovdje komisija, koja je pretraživala vinograde radi filokscro. Ista komisija bijaše jur prije jednom ovdje, ni soljaci njoj se suprotivišo i tako morade otići. Drugi put došla je sa 9 žandarah, to se je narod morno podati. Filokseru našli su u više vinogradah, gdje je prošlo godino još nije bilo. Znak je to, da se novalja ta naglo širi. —

Poznato je obćo, da imade u Istri veoma malo pučkih školah za hrvatski puk. U poročkom kotaru bijaše jih prošlo godino jedva 29, a među timi 7 pomoćnih. Nepojmljivo je kako mogu naši narodni protivnici toli tvrdokorno prosvjeti put priočiti.

Biti će, da je ribe lagljo u mutnoj nego li u čistoj vodi loviti.

Koliko jezika govoriš, toliko glavah vrliš, kažo poslovica, no naši protivnici noće, da za to znadu. Istl talijanski svećenici neće da uče hrvatskoga ili slovenskoga jezika, premda znadu, da njim je to silno potrebito. Razplo li se n. pr. koja bolja župa, u kojoj imadu Talijanah i Hrvatah, biskup ili onaj, koji župu podeljuje — ako imadu zrno zdrava razuma i komadić čisto duše, — nemože takovo mjesto podeliti molitelju ako nepozna dobro oba jezika. Dogodi li se pako protivno, t. j. da se imenuje župnikom čovjeka, koji nepozna jezika puka, tada se može boz straha kazati, da onaj, koji ga je imenovno ili nijo imenovanja propričio, da nijo nikako dorasao svomu uzvišenomu zvanju. Da mnogi naši svećenici neznadu nego talijanski, jesu većinom krivi viši poglavari, koji bi jo već u sjemeništu morali prisiliti, da nauče i drugi zemaljski jezik. Mnogomu toplokrvnomu Talijančiću valjalo bi već u sjemeništu kazati, da se ga neće roditi nebudo li naučio i drugi zemaljski jezik. — Dogodi li se pako, da pošalje biskup jednoga ili drugoga svećenika Talijana među Hrvate, tad obično taj no nauči jezik puka, već ga u crkvi mami i dugočasi „toskanščinom“ na škodu crkve i na sramotu 19. vieka. U ovom kotaru prokrstili su talijanski svećenici više župah i selah, u kojih se nijo do nedavna niti čula talijanska rieč. Privoli su puk k samospasitoljnom Talijanstvu oslobodivši ga „barbarizma!“ — Za takova nedjela odgovarati će pred Bogom no samo oni bezdušni svećenici, već i oni poglavari, koji ih tamo poslašu.

Saturn. Godino 1888. jest vladajući planet saturn. On je računajući odaljenost mu od sunca, šesti u redu velikih planetah, pošto mu srednjia odaljenost sačinjava 191 milijun milja. Zemlji se može približiti do 160 mil. milja, a do 222 mil. milja od nje odaljiti. Po najnovijoj mjeri iznaša mu promjer 16.875 milja, daklo skoro deset krat više, — go što je zemaljski; površinom nadmašujo zemlju 88 krat, a tjelesnim sadržajem 823 puta, nu tvar mu je samo 92 krat veća od zemlje, tako da bi 92 zemaljske kruglje iste težine bilo kao saturn. Veoma se hitro kreće oko sebe tako, da je na njemu dužina dana 10¼ sati. Oko sunca pako posvo se lagano kreće, i to treba samo 29½ godina, dok podpuno sunce obadje i zato se zovo izmedj planetah — starom ljetčinom. Sunčana razvijotna na saturnu jest za 90 krat manja, nego na zemlji, zato najlopši dan na tom planetu može se sravniti s našim promračjem na zemlji. — Obiluje jedino svojim sustavom. Okružujo ga 8 mjesoca, a osim toga još jedan okrug ili prsten, širok do 6000 miljah, debeo 21 milju. Ovaj prsten dajo saturnu posvo izmjenitu lico, da ga često no vidimo, a često sad u manjem, sad u većem obliku. Vidi se obično koncem jenara cielo noći, početkom agusta u jutro. Kad je on zvjezdom vladalicom, navadno je godina studena i moćvarna. Proljeća je malo, a maj mrazovit; ljeto hladno i moćvarno, stoga neplodno. A jesen isto tako hladna i moćvarna, to rano bude mraza i već u oktobru velika studen; zima opet moćvarna i snježna.

Hrv. akad. družtvo „Zvonimir“ u Beču izabralo je na svojoj redovitoj glavnoj skupštini sliedeći odbor. Predsjednik: Angjelko Brunšmit, stud. med. Podpredsjednik: Božo Porlić, stud. med. I. tajnik: Josip Skarica, stud. med. II. tajnik: Baldo Biblon, stud. med. Blagajnik: Adolf Müller, stud. med. Arhivar: Ante Trosić-Pavišić, stud. filoz. Odbornik: Jaroslav Korojal, stud. jur. Zamjenici: Baldo Kartacchini, stud. med. i Izidor Velikanović, stud. med.

Članovi „Bratovščine hrvatskih ljudi u Istri“ od 4. septembra do 3. oktobra t. g. uplatiše: (Dalje). I. Paladok, stud. jur. 20 novč., D. Kovačević, stud. phil. 20 novč., B. Inhof, stud. phil. 30 novč., S. Santić, stud. med. 24 novč., Cottulo, stud. ing. 20 novč., Tičak, stud. chem. 26 novč., I. Marković, stud. med. 40 nvč., Mladinov, stud. med. 2 for., F. Limović, stud. for. 10 novč., A. Santa, stud. med. 10 novč., Bonković, stud. jur. 20 novč., B. Bibica, stud. med. 1 for., I. Katić, stud. jur. 10 novč., N. N. 20 novč., Jellinek, trgovac 1 for., Spiemilor, trgovac 50 nvč., A. Blankini, stud. med. 50 novč., Moonaj, trgovac 1 for., Bartulić, stud. med. 1 for., D. Mašek, stud. med. 1 for., F. Zblovzkowski, stud. med. 30 novč., I. Tripković, stud. med. 20 novč., A. Brunšmit, stud. med. 1 for., M. Potrašić, stud. jur. 1 for., P. Šimotja 1 for., Ž. Unukić, stud. jur. 1 for., M. Čačkovič, stud. med. 1 for., Pop V. Faldutti 1 for., I. Korojal, stud. jur. 1 for., Pop Djaković 1 for. i pop Katalinić 1 for., svi v Beču. Bakarčić Josip trgovac u Kastvu 1 for., Letlić Ivan gimnazijalac iz Opatije 50 novč., Puharić Andro kmet u Matuljih kbr. 67, 40 novč. i Marčetja Antun šoljemički nadglednik 1 for. —

Društvenih knjigah kupio je:

Vlah Josip učitelj pripravnice u Kastvu za 2 for. 60 novč.

U ime interesa primito je:

Od koparske posujilnice na uloženi kapital 1021 for. 5% od 1. julija do 31. decembra t. g. 25 for. 52 novč.; Za coupone državnih obveznicah saldo 1. novembra t. g. 33 for. 20 novč. i na tri privatne zadužnice 6% saldo t. g. 26 for. — Kapitala povraćeno je 40 for. — Ukupna svota ovog iznosa iznaša 203 for. 72 nvč. Pošto sam na posliednjoj glavnoj skupčini — preobterećen poslovi — prisiljen bio zahvaliti se na odborničtvu i blagajničtvu „Bratovščine“, umoljavam prijatelje našega družtva neka na moj naslov u budućo nošalju više prinosah, al neka je zato čim točnije i marljivije šalju slavnom odboru u Kastvu.

U Kastvu, dne 15. oktobra 1887.

Mirko Jelušić.

Riedak slučaj. Prije nekoliko mjesoci dopremljena bi na kliniku bolnice profes. Podreza u Charkovu u Rusiji 82-godišnja starica, kojoj je krava razparala rogom trbuh tako, da su joj provrla iz njega crieva. Ranjena bi uspavana klorofornom, crieva joj, očišćena, smjoštona natrag u trbuh, a ovaj sašivon. Na čudo svih ostavila je starica ovih danah bolnicu posvo zdrava, kako javljaju ruski listovi iz Odese.

Književnost.

Slovenski šaljivi koledar. Podovim naslovom izdala je tiskara Dolenc u Trstu koledar za god. 1888. Sadržaje osim šaljivih pjesmicah i pripovjedakah i više obćo potrobitih tabelah, oglašah itd. Dobiva se u tiskari Dolenc po 40 novč., poštom 45.

„Vienna“. Broj 44. XIX. godišta izašno je sa sliedećim sadržajem: „Grob u Buzontu“, spjevao Platen, provco Jovan Hranilović, „Klarica“, pripovieść iz Slavonije, napisao I. Lovrotić. „Požrtvovni zec“, satira N. Šćedrina, provco A. Harambašić, „Djak“, slika iz penzionatskoga života, ruski napisala L. Veselitskaja, provco N. Š. „Ruska glasba poslije Glinke i njezini najglavniji predstavnici, po A. Kraskovskom sastavio Kamilo Zajčić. Listak. Slike: Ivan Ivanišević i Susjedgrad kod Zagroba, nacrtala L. Hustolesova. — „Vienna“ izlazi svako subota. Ciena mu je na četvrt godino 1 fr. 75 novč. Svi dosad izašli brojevi mogu se dobiti.

Poziv na predplatu. Svatko, koji je čitao ili učio povjest hrvatsku, oćutio je, da mnogo toga no može pravo razumjeti, osobito zato, što se je pozorište hrvatske povlesti više puta mienjalo. U naših se povjestnih djelah [illegible] gradovi i varoši, županije i oblasti, često i banovine i čitave zemlje, koje danas više no postoje, a ipak bi potrebno bilo, da čitalac znade za njih, jer inače no može shvatiti valjano onoga, što u knjizi ili razpravi čita.

Da olakšam učonje hrvatske povlesti, pa i samo čitanje naših povjestnih knjiga nakanio sam izdati o svom trošku historički ili povjestni atlas, koji će prikazivati zemlje hrvatsko od najstarijih vremona pa do sadašnjega stoljeća. Svi koji imadu na koju hrvatsku povjest (od Holda, Ljubiše, Smiličkinu, Tkalčića), naći će u tom atlasu zabilježona znatnija mjesta, gradove, župe, oblasti itd., što se u tih knjigah napominju. Pače i oni, koji se zanimaju prošlošću Bosne, Crne gore, Istre, a donjekle i kraljevino Srbije, naći će se služiti mojim atlasom, pošto prikazuje ove južnoslovinsko zemlje počovši od Tvrta i izvora Save pa do ušća Morave, Šare planine i ušća Drine.

Moj historički atlas Hrvatske i susjednih zemalja i država sastojo od šest karata, koje prikazuju:

1. Zemlje hrvatsko (Pannoniju i Dalmaciju) za rimskoga vladanja. 2. Hrvatsku i Srbiju za kralja Tomislava g. 925. 3. Hrvatsku i Srbiju (Dukljansku kraljevinu) za Petra Krešimira Velikoga g. 1069. 4. Hrvatsku i susjedne joj zemlje koncem trinaestoga stoljeća. 5. Hrvatsku i Bosansko kraljevstvo za bosanskoga kralja Stjepana Tvrtka g. 1390. 6. Hrvatsku i susjedne joj zemlje za turskoga vladanja g. 1600.

Osim ovih glavnih karata bit će u mojem atlasu i manjih znanta i zemljozkaza, koji će prikazivati budi važnija bojišta, budi opet tlorisne i manje oblasti. Takovi su znanti primjerice: Tloris Diokleocijanove palače kod Solina; kneževina Kanalova oko g. 1260., razvitak republike Dubrovačke, država srbskoga cara Dušana Silnoga (samo medje i glavnija mjesta). Ilirsko pokrajino za Napoleona Velikoga, itd.

Moj atlas za historiju hrvatsku nije djelo od njekolikko mjesoci, već trud od više godina. Pišući naime razprave i djela o povlesti i zemljopisu hrvatskih zemalja kroz desetak godina, vazda sam pribirao i gradju za ovakovo djelo. Jedino tako bijaše mi moguće, da pomislim na ovo izdanje.

Na polju o hrvatskoj povlesti nije ipak ugledati sviotla, no nadjem li velike pomoći u čitavom narodu. Oprema takova djela stajat će preko dvie tisuće forinti a u mene nema druge nego dvie zdravo ruke i dobra volja. Pozivam zato hrvatski narod, da obilnom predplatom omogući izdanje toli potrebitoga i korisnoga djela.

Čitav atlas zajedno s tumačem od šest listova stoji za predplatnike samo 1 for. 50 novč. aust. vr. (boz poštarine). Komo god treba dakle ovako djelo, ili me hoće poduprieti pri ovomu poslu, neka mi što prije pošalje poštanskom naputnicom 1 for. 50 novč. za atlas i po 10 novč. za poštarinu. Predbrojnika ne primam.

Ako mi se do 5. studenoga ove godine javi barem tisuću predplatnika, nastavit ću štampanje djela pa ću onda gotov atlas razašiljati gg. predplatnikom prvih dana ožujka sliedeće godine. No javi li mi se do ustanovljenoga roka dovoljan broj predplatnika, vratit ću svakomu novac istom naputnicom, kojom mi je predplatninu poslao.

U ZAGREBU, 12. listopada 1887.

Vjekoslav Klaić, gimnazijalni profesor i suurednik „Vienca“, Ilica kbr. 82.

Trgovačke viesti.

Kava, mirna, malo prometa, visoka ciena — *Rio* obično for. 108—121 — *Santos* for. 100 do 118 50

Šukar. Ciene stalne; prodalo se ovih danah 7300 vreća po for. 18 50—31

Vuna srednje ciene. *Datuli* f. 50-45 — *Smukve* 11—13. Pomeranča Jaffa for. 5—6.50 — *Mandole* molfetta for. 77—82, bari for. 69—70 (s vrećom). — *Ura pasa* for. 17—20 — *Cidule* for. 16—18 — *Bilemé* for. 23—36 *Sultanina* for. 24—45.

Ulje slabo traženo. Za jelo for. 37 — za stol for. 37 — pamučno for. 36.

Kože Volovje amer. 10 kilg. 120—138 for. volovje 12—14 kilg. 160 for.; lahko volovje 6—8 kilg 120 for. Teleće bielo 13—14 kilgr. 4.20—4.50 for. crno 10—14 kilgr. 5 20—5.40 for kravlje crno 3½—4½ kilgr. 2.80 for.

Sieno konjsko f.r. 1.50—1.75 — volovje for. 1.30—2 20.

Lutrijski brojevi

dne 20. oktobra.

Beč	40	70	2	20	74
Gradac	44	35	78	1	28
Temešwar	55	61	46	67	26
Innsbruck	50	75	10	52	4

dne 3. novbr.

Brno	16	15	37	5	12

dne 14. septembra.

Austrijska pap. renta	for.	81.40	do for.	81.55
Ugarska	»	86.40	» »	86 60
Ista u zlatu 4%	»	99 90	» »	99 80
Dionice nar. banke	»	873	» »	871
» kred. banke	»	280 30	» »	281.—
Talijanska renta	»	97.—	» »	97.12
London 10 lirah sterlinah	»	126.75	» »	127.25
Napoleoni	»	9.89	» »	—.—
C. kr. cekini	»	5.87	» »	5 89
Državna marka	»	62.25	» »	62 35
Ista fran. zeko	»	50 30	» »	50.40
Talijansko lire	»	40 75	» »	40.95

Br. 881.

Oglas natječaja.

U smislu pokraj. zakona 10. marčn 1874, pokr. l. br. 8, razpisuje se natječaj na mjesto liečnika za mjestnu obćinu Bačanusku, uz for. 500 godišnjeg honorara izplativog iz obćinske blagajne u popletnih mjesečnih obrocih, i prikladni stan u naravi, uz dužnost rukovodjenja zdravstvenih poslah i bezplatno liečitbe siromahah u obćini.

Dotično prijavnice, obložene propisanom liečničkom poveljom i svjedočbom austrijskog državljanstva, imaju biti podpisanomu podnesene do 15. novembra t. g.

Od glavarstva obćine,
u Bački na 5. oktobra 1887.

1—3 Načelnik: **J. Čubranić.**

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

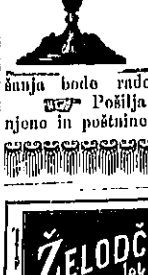

se priporoča velečastitli duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin najnovejše oblike namreč: [illegible]

Monštrance, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognju pozlati, posrebri in popravi.

Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal.

Pošilja vsako blago dobro shranjeno in poštnino prosto. 18—24

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani.

Ta esenca ki se narija po nekem receptu gospoda dr. E. viteza Stöckla, c.kr. vladnega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo t. t. d. (glej navod, ki ja vsakej steklenici priložen). — Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1·36 po poštnem povzetji. Poštnine trpe p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr eno, večina lekarnah Kranjskem, Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. 44—50

V Istriji, Buje Benetti; Koper: Favento, Giovanni; Črni: Rossi; Cittanova: Tamburlini; Vodnjan: Bradamante, Radij; Lošinj mali: Vivian; Poreč: Caninuscio; Piran: Venda Lion; Pazen: Lion; Pola: Carluccio, Rodinis, Wassermann; Rovinj: Angelini. Spongia; Kerk: Zonca; Vis: Madi: Patelli. 50—42

FILIJALKA V TRSTU
c. kr. priv. avstr.

KREDITNEG ZAVODA
za trgovino in obrt.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni odkaz	2¼%	30-dnevni odkaz	2½%
8- „	3 „	3-mesečni „	2¾ „
30- „	3¼ „	6- „ „	3 „

Vrednostnim papirjem, kateri so nahajajo v okrogu, priporoča se nova obrestna tarifa na tomolju ob- — javo od 17. in 21. oktobra in 12. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svato.
V napoleonih brez obrestih.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Roko, Zagrob, Arad, Gorac, Hermanstadt, Inomost, Colovec, Ljubljano in Salcburg — brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, divis, kakor tudi vnovčenje koponov pri odbitku 1% provizije.

P r e d u j m i

Na jamčevne listine v gotovem, obresti po pogodbi.
Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti 5½% letnih obrestih do 1000 gld., na vekše svoto po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 13. oktobra 1887. 35—48

KLINIKA za spolne in kožodčeve bolesti, mestopo okuženja i ozdravljenja moške slabosti, polnoče, gnoče vode, mučenja postelje, puščanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, drobu in živcov. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z najboljšivim sredstvi. 35—70—104

O. Strozzi,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

Solidan dar 17-39

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odnjemo od sada pripravu za obed iz pravoga c. kr. patentiranoga za slatu Evropu Phönix-srebra, koju je uvjek bilo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u divnoj kutiji sahranjeno, sastoječoj iz 6 noževah sa ocaljnim rezalom, 6 žlica sa krunom, 6 villca iz jednog komada, 12 žlica za savu, 1 stolni-zvonac, dakle 31 komad, koji odnjemo samo za 4 for 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručbe prima Zentral-Exped.-Verwaltung, **B. Balsam,**
Wien, 2. Bez., Schiffamtsgasse N. 14.

MOKROTA, MRZLOTA NEŠKODI!

Samo for. 1·00

nepremočljivo, gorko, trpežno i neobičajno ceno so moje gosto tkano, nenavadno prilično

meščanske jopice

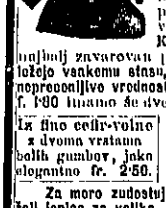

za jesen in zimo, za gospode, gospe dečke in dekice, vse samo po enakej ceni **samo f. 1·00** kom.

To slovečo meščansko jopico se za vsakega jako potrebna oh oka ter jih imamo v sivej, rujavej, pisanej, drap, bordeaux, višnjevej in drugi boji — Kdor ima tako jopico, je najbolj zavarovan proti mrazu, **kor se** prilečejo vankemu stasu, drže enako toplo in so nepreceniljive vrednosti. Razun to vrste po f. 1·00 imamo še dve drugi, finejši, za gospode

Iz fino cefir-volne z dvoma vratnima balih gumbov, jako elegantno fr. 2·50.	Iz cefir-volne, z kožuhovino obrobljeno samo fr. 3·50.

Za more zadostuje, ako se pové, da li se šeli jopico za veliko, srednjo ali malo rast.

1200 k. toplih zimsk. jop. iz pliša v raznih barvah, brezogibno potrebno za gospode in gospe; notranja stran je kakor iz kožuhovine: I. vr. f. 1.40; II. vr. f. 1.20 vsaki komad.

1300 k. toplih zimsk. hlač iz pliša v raznih barvah, brezogibno potrebno za gospode in g spe: notranja stran je kakor iz kožuhovine; I. vr. f 1·40, II. f. 1·20 vsak komad. 5—5

1000 par. debelih, gorkih nogovic 3 pari samo f 1·90.

Zimsk. nogovic za gospode, 3 pari samo for. 1.40.

900 kom. spodnjih kril za gospe. Trikot, gost in gorak kakor kožuhovina, z krasnim 3 do 5-vratnim barvanim robi in franc. obrobo, poprej f 5, sedaj f. 1.70 k.

Blago se pošilja proti povzetju:

WAARENHAUS „ZUR MONARCHIE“
Wien, III., Hintere Zollamtstrasse 9.

13—20

BRZA I SIGURNA POMOĆ
za 15—1
bolesti želudca i njezine posliedice.

OBRANA ZDRAVLJA

ovisi gotovo o *sačuvanju i poprašćanju probave*, jer ova je *glavna podloga ozdravlju*, te *kako tjelesnom toli duševnom dobrostanju*. Najbolji *domaći lieh* za uredbu probavu, primjereno mješanje krvi i odstranitli nezdravo čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM,

Prirodjen je od *najboljih, liečničkih najtrieplјih eelenina*; izkazao se osobito kao sjegurna pomoć kod *neuredne probave*, kod *nadrigavanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu*, kod *napade krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolesti u črevih, hipohondrije* i *melanholije* (nalled slabe probavo) on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti *krv* te dobiva *bolestno tjelo* i nova *telu i zdravlje*. Uslled ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjegurno tjuzki domaći lieh* a radi toga svuda je poznat.

1 staklenica 50 nvč. 2 za staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* ne ovo strane *ne pouzeće iznosa*.

OPOMENA.

Da se izbjegne prevari, upozorujem svakoga, da je svaka staklenica „dr. ROSA s voćnog balzama“ po meni priredjena i u modrom kartonu smještena, koj po- — sjeduje napis: „dr. Rosa životni balzam iz lekarne iz crnome orlu, B. Fragner, Prag 265-3“ u njemačkom, češkom, madjarskom i francezkom jeziku tim, a vrsto štiti ime sa zakonitom — niže otisnutom — zaštitnom znamenom povišeno.

P R A V I

Dra. Rosa životni balzam
dobiva se samo
u glavnom skladištu
B. FRAGNERA
ljekarne ili crnom orlu,
Prag, br. 265-3
i u Trstu u sliedećih ljekarnah i

G. Fornaboschi, Ed. pl. Lettenburg, P. Prendini, Giov. Skopczynski, Ant. Suttina K. Zanetti i Serravallo.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišta toga životnoga balsama.

Tamo se također dobiju kroz tiskom zahvalnih pisama priznato

PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,

sigurno sredstvo proti upali, ranam i otoklini.

Upotrebljuje se, ako se želi prst upala ili otekne i kod svakog otekn. crva u prstu i zanokljici, živinjske, morske čirjive kosti, raspuklinaga u ustu, krvnjene, upale u koljenih, rukah i ležljih i proti peta nogah, kod znojenih rukuh, proti tekućini ranam na nogah i u obće za svakom nejasno tiela, vrsnoj natekl ni itd.

Sve upale, rastekline, otvrdline leži ali u kratkom sredobilju, gdje je rako opasjena, levaše leži balsam nav smrdi bez svake bolj, te liječi u najkraće vreme.

Skatulline se dobivaju po 25 i 35 nvč

Opomena!

Jer se prazke univerzalno ma lo od v.e stranah po veri, upozorujem svakoga, da se jedino po pravom prejem zanam. Vsi moji preparati imadu na vsakoj staklenici moje ime, a na vsakoj škatuli moj podpis, ako ne, nisu pravi.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih polnam se ovaj balzam kano najboljši sredstvo za odstranjenje gluhoće te se po njem zasluhlje opet jur izgubljeni sluh i staklenica 1 for. a. v.

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se ozdravljuju podpuno i sigurno sve želudčane i živčane bolesti, takodjer omike, koje su se ustavljale svim liečničkim sredstvi, osobito pa kroničke katarh i slabost v želudcu i drobu, krč, slaba probava, slabol, jako k..canje srca, glavobol i dr. Kapljice sv. Jakoba, koje su sastavljene po navodu kuludjera grčkoga **samostana »Adira« iz 22 najboljših zdravilnih biljkah iztoka**, koje su svaka za-se i dumaa priznane kao zdravilna sredstva prvo vrsti. Ovo sastavljanje jamči dakle za siguran uspjeh ovih kapljicah. — Cieua 1 staklenke **60 nv.** 1 velika staklenka **f. 1·20** prama poštnom pouzeću ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih ljekarnah.

Glavno skladište: M Schulz, Hannover, Eschenstrasse 6, dalje u Trstu I. Suravul, »All'Amazone Trionfante« i Prendini. — Na Rieci A. Mizzan. 26—14

Dobiva se v vsih knjižarnah 13. naklad, ravno izašla **medic. svetovalca**

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, celabolih živcih, o nastopkih mladostnih pogreškov itd.
Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah
KAROL KREIKENBAUM
19 Braunschweig. 62—37

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 426

1887. Zimska sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35 38,
JANKE iz češljane vune sa prslukom u svih bojah for. 25 „ „ „ 35 38,
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janko sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dočko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dočko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIBERIE i vrbnjalca odjela za gospodu i djecu

uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač
v **PRAGI**, Grabon br. 10 nov, vis-à-vis gospeskoj ulici
Vanjsko narudžbe izvršuju se točno prama pouzdu, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 31—50

Telefon br. 426

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Lekarna

Trnkóczy,

zraven rotovža

v Ljubljani

na

velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj poznana **najboljša** in **sveže** zdravila. Ni ga dneva, da bi na prijeli pi-menih zahval o naših izborno skušanih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczy-jevih firm so: Na Dunaji dva in ena kemična tovarna v Gradci (na Štajerskem) ena pa v **Ljubljani**. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da sposla navedenim zdravilu a prvo pošto dobi, da naslovi vsako le naprav i: Lekarna **Trnkóczy** poleg rotovža v **Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim se ima za tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrstan vspeh pri vseh bolesnih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, vrák, vetrovo, kolike, zlatenico, bljuvanje, glavoból**, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper **zlatožilo.** Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Cvet proti trganju

(Glicht, je odločno najboljše zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otrplost, otrpnenje uda in kit: ud., mala duša če se rabi, pa mlade popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahvat. Zahtevaj naj se samo **»cvet zoper trganje** po dr. **Mallé«** z zraven stoječim znamenjem 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

(Schutzmarke)

Sva pilot Opozarjamo, da se tiste latinite **MARIJACELISKE** kapljice dobivajo samo v lekarni **TRNKOCZY**-ja, zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Čuvaj se ponaredbah! Zahtevaj naravnost le **Trnkóczy**-jeve izdelke!

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsno in pljučno bolezen i i steklenica **50** kr., 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup se **50** kr. je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji slovškega telesa, glavobolu, otrpnelih udih, skazanom želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj a 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se a pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Stupa za živino. Ta prav dobra stupa pomaga najbolja pri vseh boleznih krvi, koj in srabljev. Kdor vzame to stupa trganja po črevih, bravnik, vseh naleznjivih kužnih boleznih, kašlja, plučnih in vratnih boleznih. ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje kanje debelo, okrogle i lakrene.

Krave dajo mnogo dobrega mleka.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje pomaga pri pretegu žil, otekanji kolen, kopitnih bolezen, otrpnenji v boku, krik itd. ovčedji vsg nebavnih na nogah, izvijanji i čanji sklepa, opravo sušici itd. a kratka pri vseh znanih boleznih in bibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 3 steki z rabilnim navodom vred **samo 4 gld.**

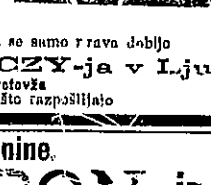

Zamotek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov **samo 2** gl.

Vsa ta naštela zdravila se samo v rava dobijo

v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani
zraven rotovža
in vsak dan a pošto razpošiljajo 12—12—12

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo).

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandic.**

Tiskara Dolenc.

Broj 45. U Trstu 10. novembra 1887. Godina XVII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi, od 8 redakah stoje 50 nč., na svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju spotovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom napatnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“ imo, prosimo i najbližu pošta valja točno označiti.

Komu list nedodju na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu mala stvari, a nesloga sve pokvari“, Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljaka 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

Školski nadzornici.

Pod tim naslovom zatrubila je trumbota (trublja) poreški jaslarah u svojem broju od 22. oktobra t. g.

Natjerala ju je na to obstojnost, da se obnavlja zemaljsko i kotarska školska vieća, pače niti to, nego kotarski školski nadzornici. Sluti valjda, da neočemo da znade, da će se skoro predlozi za imenovanja školskih nadzornikah učiniti, i to u njihovu sjelu. Znade također komu govori i po svoj prilici s njim sporazumljena.

Neće da govori o c. k. zemaljskom školskom vieću, jer u njem sjedi 11 članovah, od kojih je Slavan samo jedan, svi ostali što Talijani što Niemci, i to u zemlji sa većinom stanovnikah Slavenah.

Prelazi na kotarska školska vieća, bolje rekuć, na kotarske školske nadzornike. Neće dakle da govori nit o c. kr. kotarskih školskih viećih, jer su i ona ili isključivo, ili po većini ili nešto na polovicu sastavljena iz Talijanah ili prijanjajućih uz Talijane. Izmedju 8 članovah svakoga c. kr. kotarskoga školskoga vieća imenuje junta 3, sva tri Talijana ili Talijanaša, i u onih kotarih, u kojih se o Talijanih niti govoriti nemože. Pribroji li toj trojici ili c. kr. kotarskoga kapotana, ili zastupnika učiteljah, ili arkve, ili ravnatelja najviše škole u kotaru, ili c. kr. kotarskoga školskoga nadzornika, ili njih više, ili nje sve, tad je jasno zašto trumbota poreška neće da trubi niti o c. kr. kotarskih školskih viećih.

Njoj su na zubu c. kr. kotarski školski nadzornici njih trojica; oni su njoj na putu, nje hoće iztisnuti.

A kako će to doseći?

U Istri su četiri školska nadzornika, a od tih je samo jedan talijanske, a tri slavenske narodnosti — usupor svih statistikah, usupor premnogih školah talijanskih, kojo su po broju razredah i učenikah bez prispodobe znamenitije nego li malo ladanjske škole, usupor toli razvikanoj jednakopravnosti. Nezna razloga toga neravnovesja, ako ne, da cesarska vlada i u školskih stvarih previdljivo popupire Slave a potišće Talijane. Nemože konačno vjerovati, da medju učitelji talijanskimi neima nijednoga, koji bi zaslužio biti nadzornikom, nit si može mieliti, da su svi Slavi škrinjo znanosti. Anomalija je protivna i prvotnim načelom didaktičkim, da se daje nadzorovati škole ljudem, koji neimaju zakonitoga usposobljenja nit podpunoga znanja onoga jezika, kojim se podučuje u školi. I to da će biti uzrok nedostatnoga napredka nekih škola, to radi čega se je govorilo u zadnjem saborskom zasjedanju proti školam. Tu da bi bilo na mjestu, da se štogod i u političkom smislu reče, al da je uzaludno, jer bi njim cenzura usta začepila. U ostalom čitatelji, da će se dobro spominjati onoga, što se je dogodilo u Draguću, Lovranu, Nerezinah i drugdje, spominjati će se borbe, koja se vodi više godinah za uzdržanje talijanskoga jezika u školah.

I kad je trumbota sve to i tako iztrubila valj, da neće duljiti, već izrazuje otvorenu svoju želju, da se nadzor školah povjeri osobam, usposobljenim u naukovnom jeziku, koje natjeraju politiku, nego se brinu za školu.

Šta voli statistika — učinjena po Talijanih ili njihovih prijateljih? Da ima više Slavah nego Talijanah u Istri. Iz toga sliedi, da je i djece dužna polaziti školu više slavske nego talijanske, da bi učenikah moralo biti više slavskih nego talijanskih, i ako nije, da je to proti raztrubljenoj jednakopravnosti, i to u prilog na Slavom nego Talijanom.

Samo hipokrizija (hinavščina) poreških jaslarah može reći, da nas i u školskih stvarih cesarska vlada podupire a Talijane potišće, kad znadu i vraboi na krovovih, da se i u školskih stvarih protivno radi.

Samo logika jaslarskih glavah može zaključivati, da su svi Slavi škrinjo znanosti s toga, što su njih tri kotarski školski nadzornici, a po onom što ćemo još reći, neka razboriti ljudi — ne jaslari — sude, ima li medju učitelji talijanskimi takovih, koji bi mogli biti školski nadzornici pojedinih kotarah, ne pojedinih škola.

Samo bablini ljudi mogu reći, da je uzrok nedostatnoga uspjeha nekih škola u nadzornicih, neusposobljenih u jeziku škole, i tim udarati proti trim nadzornikom Slavenom a hvaliti jednoga nadzornika Talijana, i ujedno većinu saborašah poreških poduprieti i ublažiti njihove izraze: ad captandam benevolentiam magistrorum. Saborași su govorili, da malo zadovoljuju škole — ne samo neke.

Mi poznamo i tri nadzornika Slava i jednoga nadzornika Talijana. Oni tri su svi tri muževi škole; oni tri, ako i nisu svi tri usposobljeni u svih jezicih istarskih škola, poznadu jezike školah svojih kotarah; onaj jedan proč. kanonik Posanto, nit je muž škole, što i babin črčkar priznaje, nit poznade jezike svoga kotara. Njega, i kakov je on, se ipak može izabrati nadzornikom, jer je «bravo sacerdote» i jer je Talijan. Ovo je vlastitost, koju zahtjeva baba od kotarskih školskih nadzornikah, dočim je samo nuzgredna, da je «očestit svećenik», a nit nepita se za to, je li taj svećenik bio kada učitelj, je li se u obće kada školom bavio, je li pozna jezike svoga kotara, je li i kako vrši svoju dužnost.

Nećemo nit mi govoriti u političkom smislu, jer je i nad nami cenzura, a nit nećemo što nemožemo tajno govoriti i pisati u tom istom smislu, kao što mogu, kao oblastnici črčkari poreški, jer nam je odurno svako tajno klevetanje. O tom, što se je dogodilo u Draguću, Lovranu, Nerezinah i drugud, «o borbi, koja se vojuje već više godinah za uzdržanje talijanskoga jezika u pučkih školah», o nepravilnostih, nezakonitostih, varkah, sili, koja se je pri tom upotrebljivala, govorit će vrieme; a već se je govorilo o tom, što se je radilo u Novojvasi kod Poreča, i ministarstvo je vidilo kako se je zabacivalo prošnje Fontanacah za hrvatsku školu i zna se kako se u obće postupa glede školah u poreškom kotaru, gdje je hvaljeni Posanto nadzornikom. Završit ćemo.

Neki istarski politički kotar je skoro čisto hrvatski ili hrvatsko-slovenski; u svih drugih nesamo da ima Hrvatah ili Hrvatah i Slovenacah, nego su oni u istinu u većini prema Talijanom; u svih ima i hrvatskih ili i hrvatskih i slovenskih školah, a u koliko jih nije, mora jih biti sve više, jer svi imadu pravo i dužnost na školu, svi plaćaju namoto za školu.

Hoće li biti c. kr. školski nadzornici u tih kotarih oni, koji su do sada bili, to nije naš posao. Nam neide o osobe, nego o stvar.

A stvar zahtjeva: da cesarski kraljevski školski nadzornici svih kotarah u Istri, dakle i poreškoga, poznadu naukovno jezike školah svojih kotarah, a to je u veloškom i koparskom hrvatski, slovenski i talijanski; u poreškom, puljskom, pazinskom i lošinjskom hrvatski i talijanski — i da nije dosta reći, da znadu, kao što se to kaže o nekih činovnicih kad tože za kojom službom, nego da u istinu znadu; da suti nadzornici ljudi škole ili takovi, koji su se u svojem životu poučavanjem bavili; da ti nadzornici savjestno, točno i bezpristrano vrše

---

PODLISTAK.

Ivan-Andrija Rapiccio.

(Dalje.)

Blizu tuj Naúport glasoviti bistre
si valove valja,
Hrleć pram moru jadranskome, hitrô-
plovke primajuć ladje
U pristaništće svoje kad burnom pred
olujom bježe. —
Ovamo, kako se priča, oviet je momčadi grčko
Doniela ladje na ramenima nosećí ih
svojim
Po visokim šljemenima, rickom uzi-
lazeć Istra
Smjelo prodrie medj gore i na pol
ostade puta,
Umorna počinu to u zemlji se naseli
ovoj
Odkuda Istra častno i starinsko na-
sliedi ime. —

Za tim rušljiva dižu se šljemena
drovna Poreča,
Nesretna grada, kom rat pogibelji
rano zadado,
S kojih je dugo krvarila ova pokra-
jina mila. —

Daljo se Rovinj pomalja sa svojim
litima strmim,
Gdje uz obalu trista se nižu grobena
morska,
Po razsjelinah tmastih živinice
živu, što svomo
Dušmanu tajnih po putovih svoje oda-
vaju stanc. —
Medju badima ovim gdje lome se
valovi sinji

Uzduž obalo morsko gdje lavori hla-
djani vjetrić,
Njekoč se vozila kita izabrana istran-
skih druga
Tijom gladčinom morskom, te, klikćuć
skočiv na žalo,
Zašla u obližnji gajić — haj! tisuće
radosti tada,
Tisuće slasti nam dušu opajalo sitnom
na pieska!

Jedan brao bi školjko i tražio mi-
tylo čvrsto,
Žalom mahovitim rake i glavoče lovio
plahe;
Drugi bi bježâ pred hitećim valom
goniviši ga prije:
Dokle ga ganjâo, bježo bi val na kri-
lima žustrim,
Kada bi bježao, šumom se oničas za
njimo naklopio,

Ini potajice zašli bi dublje u su-
mračje gaja,
Gust gdje prostire hlad se, da jolom
si okrjepe dušu! —
Dok bjo nam dano — haj! mnogi pro-
lećoše časi nam ondje
Bóg brigo sóstrimoć slasti i radosti
mirna života. — —
Neću da ovdje tebe premućim go-
jenče Muza
Dični Gradoniče, koji već ovdje
treću
Boraviš, dobom još mladić a častan
s razbora starac,
Ljubimče znanosti i poborniče pra-
vice sveto.
S tobom u društvu znokrat sam tužnu
razvedrio si dušu
Dugo si kratio vrieme kad sretna
nas zgoda sjedini:
Kada udruži nas nebo il najljepša
godino doba,
Što ću da ročem o rušljivih zgradah
i visokih krovih
Gdje čudovišta dižu se drovna i slav-
noga Pula? —
Prestani tvojim so dičit goricama sod-
morim Rimo,

O slavolucima tvojim i zdencih Neronovih šuti! —
Tuj na parskim sjaju se stupovim bogovski hrami
Koje ljepotom nadilazo sve glasovitosti tvoje,
Tuj još blista se Juljova divna i golema gradja
Uz starinske spomenike naših djedova slavnih. —
O kad bi Jano u svoju povrativ se dómaju milu
Ujedno sa mnom promatrâ to čudilo velebna Zara! —
Ovdje žirna je zemlja premda je slabo podnebje,
Koje ljudima udi i bliedilom lica osiplje
Jednako mlednо kinoć im tielo bo-
lestima ljutim.

Priešavši granicu Istro i Arsiadsko prodjelo čarne,
I uminuv još svetište božjeg ugodnika Vida,
Sonj se grad pomalja kameniti strmom na briegu
Naproma Etruskoj Sloni i sjonjgal-
skomo žalu,
Dva se za tim pokazuju hučna za-
ljeva morska

svoje nadzorničke dužnosti u zakonih i naredbah ustanovljene.

DOPISI.

Iz Višnjanščine, početkom novembra 1887. Skoro u svakom broju poročkog lista „L'Istria“ pod naslovom „Alterazioni di nomi“ napada sad urednik, sad načelnik, sad neki stari Bacilli, sad neki Mojzes na tarskoga župnika tobož da kvari svoje ime podpisudi se Koraca.

Povod tomu bijahu dva uredna spisa tarsko župe, upravljena na občinski ured poročki, podpisana Koraca i Corazza, a no drugačije. Poreški načelnik, kako kaže Istria br. 801, bezobzirno i proti svakoj službenoj uljudnosti obiolodanio je spise svakoj babi i pinanrici. Pokazao je očito tim brižan g. Sbisà, da je stari „novellin“ u javnom životu, i da mu je drago zabadati nos u stvari, koje se ga no tiču.

Da si tolliko notupe glavu Istria i pristaše Taljani radi našega imena, kažemo njim ovim putom, da se je naš pokojni otac, koji je dobro čitao i pisao hrvatski i taljanski, još prije 35 godina podpisivao i hrvatskim pravopisom t. j. Koraca. Vrhu toga imamo starih dokazah, tiskanih i pisanih. Ovlašćeni smo napokon svoje ime hrvatski podpisuati na poziovi narodne vla. ministarstva pravosudja od 10 svibnja 1883. Br. 1524/M. 7. Zaključa li možda poročki načelnik i tota Istria, da se njih moli za dopuščenje?! Neka čekaju i neka znadu, da se mi pišemo taljanskim pravopisom: Corazza, a hrvatskim Koraca. Jo li pak to ime taljansko ili hrvatsko, poročka mudrost nemože toga odlučiti.

Svakako mi znamo, da Koraca znači taljanski: fà passi, progredisce. Do jučer smo bili: „mostri de ščavi“ a danas Florentini, kako kaže Istria br. 800! Hvala vam na tom krasna gospodo. Mi se dičimo, da smo Hrvati; mi se najvolimo hrvatski podpisati, bilo vam to drago ili žao, a vaoma počašćeni se čutimo proiti kroz Istrijin oganj, kako se to dogadja najmudrijim glavam našega hrvatskoga naroda. Zlato se ognjem kuša.

Braća Koraca neplaše se ni vašega ognja ni vašega gnjeva. Nas imado 10 brade, svi vojnici, svi junaci, svi pripravni i u oganj ići za našega cara i našu domovinu, kako se je to dogodilo god. 1809, 1809, 1878, itd. a progenitelji naši i naša poštenoga imena u svakoj smutnji su pramotno protjerani kao pogibelji domovini, a dlaca njihova nanjesto da idu kako i mi braniti cara i domovinu, bježe u blaženu zemlju i tamo planduju. To je lojalnost zar no?! . . . Ipak ovi protjerani, takovi obješenjaci, ti bjegunci rivaju se na najviša mjesta i dostignu najvoće časti i Soko li vješala takovim . . . . inače davaju se čuvati ovce vukom.

Čudna dolsta je ova raztrubljena taljanska ravnopravnost. Njima sve dopušćeno a nami sve zabranjeno i kad se zakonom služimo! Talijančići, Krnjoli itd. slobodno se pišu na pr: Canciani, Clarlcci, Scocchi, Dell' Oste, de Collo, de Pietro, Bacci, Mattiassi, Filippi, Grossi, Candotti, Pizzetti, Burlini, Tomasco, itd. a u dotičnih matičah su upisani: Canzian, Clarich, Scok, Dellosto, Docolle, Depiora, Bacich, Mattiassich, Filipich, Grozich, Candot, Picotich, Burlin, Tomasich, itd.; njima je slobodno prišiti si naslov plemenitosti, kojo pravo pripada samomu caru, a nami ni orticu na oli! Toga no vidi ni šlor Checo, ni šlor Sandro. Naše pipe jih peču, naši rogovi jih ubadaju, naše kape njim vade oči „e questo è quanto“! Zivila ravnopravnost!

Napokon savjetujemo i javno nagovaramo naše rodoljube i narodne prijatelje Istrane, da se i oni poslužo ministarskom naredbom od 10—5. 1883. br. 1524 i onom sličnom od 1885., koja kaže: Neka se obiteljska imena pišu pravopisom onoga jezika, kojemu pripadaju, t. j. hrvatska hrvatski, taljanska taljanski, njemačka njemački itd. i da se svi dadu upisati u dotično matico hrvatskim pravopisom, t. j. no Corazza, no Covacich, no Cocianoich, no Vidulich, no Mrach, no Covaz, no Bocich itd. jer to je taljanski pravopis, a naš pravopis je: Koraca, Kovačić, Kociančić, Vidulić, Mrak, Kovač, Bočić itd. Zalnjati ćo i na Vas poročka kuja, ali vierujte nama, njoti Vas nemože, jer su njoj najbolji zubi odbijeni. A njezin oganj? . . . Ništar Vam nemo škoditi, do mala ćo ga i dioca prokorcati i po dlotinsku ugasiti.

Braća Koraca

Pogled po svietu.

Trst, dne 9. novembra.

Austro-Ugarska: Obje delegacije raspravljaju skupni proračun za god. 1888. U sjednici odbora ugarske delegacije za vanjsko poslovo izraženo je podpuno povjerenje ministru vanjskih posalah grofu Kalnoky-u. Ista opozicija priznala je ministru uspjeh i ciljevo njegovo vanjsko politiko. Pitajuć ugarski delegati ministra o vanjskom položaju Austro-Ugarske, naglasivahu boz iznimke kako valja bugarsko pitanje tako riešiti, da se zadovolji bugarskim vlastodržcom, dotično princu Koburgu, štićeniku Madjarah. Želje to naporono su dakako proti Rusiji, koja neće da priznade današnjeg nerukronitog stanja u Bugarskoj, i koja neće zaisto odustati od svog političkog prava niti za vlas i to baš za volju gospodo Madjarah. U vojnom odboru ugarske delegacije obećao je ministar rata na zahtjev ugarske delegacije, da će kod nabavah za vojsku uzimati obzir koliko mu budo moguće na ugarski obrt a iz Pešte brzojavljaju, da je u načelu zaključeno podignuti ugarsku tvornicu oružja. Iz toga sliedi, da rasto danomice moć i upliv Madjarah i u našoj poli državo.

O sastanku zemaljskih saborah nezna se jošte ništa stalnoga van da će se svakako sastati jošte tokom ovo godino.

Gališki sabor razpravljati će još ljetos o novom občinskom zakonu. Čuje se, da će više zastupnikah zahtjevati, da se takodjer veleposjed pridruži občinam, što do sada nebijaše, te tako nisu bogatasi plaćali nikakva poreza občinam. Neimu dvojbe, da će se veleposjednici svimi silami protiviti takovomu predlogu.

Hrvatski sabor sastao se opet dne 7. t. m. da razpravi proračun za godinu 1888, Saborski predsjednik Mirko Hrvat izviestio je medju ostalim, da je predsjedničtvo izručilo kralju saborsku adresu, te da je kralj deputaciju vrlo prijazno primio i odpustio. Medju ostalimi vladinimi predlozi nalazi se i onaj o produljenju zakona o digruću porote na dalnje dvie godine. Dok proračunski odbor nepripravi potrebita gradiva neće se obdržavati sjednice.

Srbija: Službene novine donose imena onih 50 zastupnikah, koje je kralj kao takove imenovao. Novoimenovani zastupnici jesu umjereni članovi liberalne i radikalne stranke. Srbska vlada predložiti će skupščini medju ostalim i sliedeće zakonske osnove: osnovu o preuredjenju vojske, izbornoga i obrtnijskoga reda, osnovu o zaštiti osobe, o preustrojstvu sudstva, šumarstva itd.

Bugarska: O razvikanoj uroti proti sadašnjoj vladi i princu Koburgu, pišu, da bijaše sve to samo izmišljotina, te da je sudbena iztraga obustavljena proti umišljenim urotnikom. Čini se, da imadu bugarski vlastodržci vrlo nečistu savjest, te da se i svoje sjene plaše.

Rusija: Ruski car Aleksander doći će ipak u Berlin u pohode svomu rodjaku i caru Vilhelmu. Posjet tai imao bi se obaviti polovicom tekućega mjeseca. Tako će bar novinari, koji se bave visokom politikom, imati razloga, da naklapaju ob onom, što je bilo i što bi imalo biti.

Francozka: U Parizu započela je dne 7. t. m. sudbena razprava proti nekojim generalom i gospodjam radi trgovine sa redovi. U taj nečisti posao htjedoše uplesti i zeta predsjednika republike, zastupnika Wilsona. Čini se, da će stvar izpasti manje sablanjivom nego li ju htjedoše predstaviti neprijatelji Francozke.

Italija: U Italiji podpisalo je preko dva milijuna katolikah molbu, da se sv. Otcu povrati Rim i crkvena država.

Njemačka: Bolest njemačkoga prestolonaslioinika, koji se nalazi sada na liečenju u Italiji, krenula je na goro. I o zdravlju cara Vilhelma kolaju posliednje vriome nepovoljni glasovi.

Englezka: Englezka vlada imade puno ruko posla sa irskimi zastupnici, koji sudjeluju kod narodnih skupščinah irske ligo, koje su po vladi strogo zabranjene.

Franina i Jurina.

Fr. Ugoni, poč su neka nedalja ponzionirani građanski župani prišli za kvarat uri va Pićan?

Jur. Su valjada gospodinu prošidentu prišli navestit novo loto.

Fr. Ho, koliko ć' još do tamo! Nisu no, lego su se prošidenta putužili na svojga plovanu, ki da nomari za šaronjačkî rog ni za krnjolsku tikvu.

Jur. Pak ča su opravili?

Fr. Joj, da si čul šiora prošidenta, kako su spod onoga klobuka šiprunali kontra plovanu, koga bi bil s očijami probol, da mu je blizu.

Jur. Ja, da mu je blizu, ma ki pametan će mu poć blizu, ter znaš, da mu ni nikdar čela videt.

Različite viesti.

Promješčenja i imenovanja. Ministar pravosudja promjestio je gg. Al. Rismonda i Henrika Diminicha iz Gorice k zemaljskomu sudu u Trst. Nadalje promjestio je pristave k zemaljskomu sudu u Trstu gg. Ivana Mavor, Josipa Gentillia i Henrika Kaderka; pristave u Gorici gg. Frana Dukića i Matiju Rutara; pristava u Kovinj g. Blaža Orlića; imenovao posluženika gg. Ivana Valentinciga pristavom u Bujah, Karla Maldonerza pristavom u Motovunu, dr. Ernesta Kristofoletti-a za Ajdovščinu; dr. A. Sancina pristavom u Buzetu; Anv. Pellegrini-a pristavom u Bujah; Frana Em. conte Smechia pristavom u Volosken; Henrika Bartolomei pristavom u Podgradu te Ivana Okretića pristavom u Pazinu.

Političko družtvo „Edinost“. Odbor toga družtva zaključio je u posliednjoj svojoj sjednici, da će prepustiti svoj list „Edinost“ i za god. 1888. tiskarni Dolenc a za urednika razpisao je natječaj, što no ga donašn jučerašnja „Edinost“. Molbe valja poslati do 1. decembra t. g. na odbor pol. družtva Edinost (Tiskarna Dolenc).

Odbor će obdržavati opet redovitu sjednjcu u nedolju 20. t. m.

Iz okolice pazinske piše nam 8. t. m. Na izvanrednoj obć. sjednici, držanoj dne 14. pr. mj. u Pazinu, bijaše medju ostalim na dnevnom redu jedna točka, koja se bavila o takozvanoj „rondi“ ili „noćnoj straži“. Postanak te straže potiče već iz starijih vremenah. Cilj je toj straži, da uzdrži u občini mir i red, da zaprieči ono noćno kukurikanje, tulenje, pijančevanje nekojih noćnih skitalicah.

U občini pazinskoj obstojala je ta ronda prod više godina. Neznamo zašto je taj hvalevriedni običaj prostao. Prod dvio godine odlučilo je prijanje obć. zastupstvo u Pazinu u jednoj sjednici, nek bi se ta straža opet uvela — povjeriv tu stvar prima zastupnikima iz Pićna, Gračišća i Lindara, da oni razvide, kako bi se imalo to urediti.

Ona trojica, videć valjda, da bi oni najprije u nesreću pali radi rondo, bacilo stvar na stran. Naše vriedno zastupstvo, kojemu najviše ila srdce loži mir i red u občini, pobrinulo se odmah, da taj hvalevriedni običaj oživotvori, da tako na rop stane nekojim nemirnjakom i zadirkivaocem. Za svimi silami zagovarao zastupstvo tu točku, dokazav njezinu korist po občinu.

Prodlog taj bi jednoglasno primljen. Zaključak sl. obć. zastupstva zahtjeva, da svaki kućegospodar, kad dodje na njega red, ide na rondu ili da pošalje svog zamjenika. Nepokorni imaju po kaznit prvi i drugi put globom od 1 for. i na njihove troškove će se drugomu ronda napovriedati, a treći put globu od 1 f. i posebnu podopan.

Tako će nestati onog pijančevanja i nemira po oiole noći, te će tužnom tožaku, koj žoli kroz noć malo odpočinuti, osjeguratí sladki san, nemoćniku olakšati će tožke noći, nestati će mnogih zalah.

Zaključak sl. obć. zast. reć bi, da nije svim po volji, pa zbog toga stali nekoji proti zastupstvu, proti županom svakovrstnih psovakah sipati. Kako doznajemo iz pouzdana izvora, je taj zaključak osobito trn u oku nekojim nemirnjakom u Lindaru, jer jim je sada nemoguće po oiole noći klatariti se.

Što je g. županu, koji svom snagom nastoji, da mir uzdrži, učinit u takovom slučaju s ćimi nepokornimi, to mu je jamačno znano. Preporučamo dotičnim nek promisle što rade, nek trikrat promisle prije nego što učine, nek se no pusto od onih zavosti, kojim je sve pravo što nije ljudem i Bogu drago, ako ne žele okusiti kakvu šuhku. Ako neznaju štovati zastupstva i njegovo zaključko, naučiti će jih više oblasti. G. županu pak, koji se je uvjek brojio med poštenjake, preporučujemo, da što strožije na red pazi neimajuć nikakva obzira prama ikomu — stražarom pa nek čino svoju dužnost boz obzira na nikoga. Sramotno bi bilo, kad bi baš u Lindaru nemir vladao, gdje stanuje i g. načelnik Innocente Fabris, koji se ipak zaključku obć. zast. pokorava, akoprem se i on toj rondi protivio prije nego se zaključila u sjed. od 14. list.

Spomenuti nam je na koncu jednu nesreću, što se sbila dne 30. pr. mj. radi pijanstva. Došao isti dan u Lindar jedan zidar rodom iz Tirola, stanujuć u Gračišću. Već u jutro napio se rakijom a poslije poldan vinom. Pod večer išao kući, a jer nemogaše valjda napried, legno pokraj oosto da spava — i u istinu zaspa al za uvjek — u jutro nadjoše ga mrtva.

To je posljedica pijanstva. Željeti bi bilo, da bi občina pazinska čim prije što strožije naredbe izdala proti pijanstvu, koje je i u ovoj občini mah prouzoio, i koje bi materijalno i duševno občinaro upropastilo.

Iz Oprtlja primismo podulji dopis o tamošnjih nepovoljnih občinskih odnošajih, i o liepom o neradu sadjenje občinsko upravo pogledom na predstojeće občinske izboro, kojimi se sve to više zatože. Dopis taj donieti ćemo budući put. Što se tiče zateznja sa izbori, mi sudimo, da je tomu najviše kriva politička oblast, koja bijaše jur posavno javljeno, što se u Oprtlju radi il neradi, to da bi bila ona već odavna morala oprtaljsku gospodu pozvati na red, dotično na vršenjo zakona. Viditi ćemo kako će se g. Elluschegg izpričat što se toliko zatože sa občinskimi izbori u Oprtlju.

---

345. Biesom nabujala, kojo je njegda travien ljuta
Rodila ili srčba razljućono Tetido morsko,
Osvud zatvorena zrak različitim ranjaju bukom,
S nutarnje borbo te zemlje se trese i dolino ječe:
Kuda zahuji vjetar ni ladje sigurno nieu,

350. Biela nit jedra — uzalud tad mornar pristaništo žudi.
Što ću da pjevam o vrelima ili o čo-tima vječnim
Rahlo uzvisitim kojim obilujo Istranska zemlja
Što o čotim da kažem na kojim Motovum i Bujo
Svojo kitno i tresm ovjenčano izdižu glavo?

355. Što li o Pazinskom gradu i njegvom glasovitom polju,
Odkud se vidja mornarski trgovac gdjo Jonijsko valo,
Ladjom kitroplovkom sjočo kad biesni ustoka ljuta
Hrleći k obali, da se u tiho pristaništo skloni?

(Daljo sliedi).

Iz Buzeta pišu nam 6. t. m. Prošlog mjaja t. g. i to prije občinskih izborah pokazivao je poznati gosp. Giovanni Matteo Grossich iz Draguća pismo administracijo tršćanskoga „L' Indipendente", kojim' dokazivašo, da su novci, sabrani od tršćanskih Talijanašah, kao milodar stromašim iz Draguća, njemu poslani, i to da je on podieli onim, koji su njemu, dotično njegovoj stranci vjerni i odani. Neznamo kako bijahu oni novci podieljeni, al toliko znadomo, da bi bili g. Grossichu najviše rabili. Naši protivnici à la Grossich pripravljaju se i ovdje kako bi se odcijelili od Buzeta to ustrojili posebnu občinu, u kojoj bi bio „podesta" g. Grossich.

Evo kakve čine k tomu pripravo.

G. Grozić (pardon Grossich) piše rekurso sovinjskomu občinskomu upravitelj-stvu i drugim proti odlukam občinskoga zastupstva u Buzetu, i da se sve to može tiskati, morali bi čitatolji popucati od smjeha. Modju ostalim pisao je rodeni gospodin jednomu svomu rodjaku privatnim plemom sliedeće:

„L' atto voluto da Pinguento sonza nessun riguardo la lo publichi od anche il ricorso facendo rissaltare gli utili che si fa l'attuale Podestaria od il risparmio, à poreò il bisogno di separarsi di Pinguento, quanto olla dira oggi lo vorrà credito, quelo che direbbe la vigilia dell' elezioni nulla quindi oggi bisogna preparare li torrono per alora adielo".

Spis, što ga spominje g. Grozić, tiho se duga, što no ga dugujo občinska uprava u Sovinjaku sredinjoj zakladi u Buvotu i radi kojeg je dobila nalog, da ga isplati. Proti tomu nalogu uložio je g. Grossich utok u ime prodajodnika ono upravo na zemaljski odbor u Poreču. Da Vam je čitati taj utok, znalo nobiete si želili kla-sičnijeg spisa!

Često čujemo, kako se Dragućani tuže na domaćega poštna moštra, g. Giovanni Matteo Grossich-a. Proti njemu bijahu uloženo više tužbah i na c. kr. ravnateljstvo poštah u Trstu, jer da taj gospodin nezakonito postupa vršeć svoju službu. Tužbe to ostalo bez uspjeha a sli jezici govore, da g. Matteo Giovanni Grossich imado u Trstu kod pošte dobola kuma.

Ravnanja radi priobćujemo sl. ravnateljstvu poštah i sliedeću sliku: Dne 16. oktobra t. g. poslao je g. G. M. Grossich, pošte moštar u Draguću, službeno pismo pod naslovom: „Allo Spettabilo Consiglio d' amministrazione comunale in Pinguento Nr. 3014" dva posve privatna pisma bez ikakve službene popratnice. Rečeno pismo bijaše naslovljeno upravi u Sovinjaku pak se je valjda gosp. G. M. Grossich zabunio napisav „Pinguento" mjesto „Sovignacco". Da li bijaše to prvo i jedino privatno pismo u službenom ruhu, znati će najbolje g. G. M. Grossich. Spomenuto pismo bijaše g. G. M. Grossichu vraćeno a njegova je sl. ravnateljstva pošte otvar, da li ga je po drugi put poslao u Sovinjak kao privatno ili službeno pismo. Ovo je svakako neznakonit čim jednoga c. kr. pošte moštra, a mi ideme da vidimo, što će na to sl. ravnateljstvo poštah u Trstu proti svomu pošte moštru i predajodniku občinske uprave u Draguću, čestnomu g. Giovanni Matteo Grossichu.

Poročki smušenjaci. U zadnje vrieme poročka „baba" neprestano se bavi imenom gosp. župnika u Taru kod poreča, koji da se kadkad piše „Koraca" mjesto „Corazza". U današnjem broju naći će poročki jaslari dostojan odgovor od samo braće Koraca, koji najbolje znadu, što josu i što bijahu njihovi stariji. Med ostalimi argumenti, kojimi hoće „L' Istria", da dokaže, da je gosp. župnik tarski Talijan a no Hrvat, i da se on potom mora pisati „Corazza" a no „Koraca", navadja takodjer, da je u trinajstom vjeku živio u Firenci neki Guido Ubaldini delgi Aldobrandinolli da Signa detto Corazza, koj da je bio i stiegonoša one republike, pa da je vjerojatno, da i u žilah našega „Koraca" teče talijanska, no hrvatska krv. —

Mi n. pr. poznamo u istarskom gradiću X. čovjeka, koji se zove N. N. detto „Somaro". Bili nam možda mudra „L' Istria" znala kazati, da li gospodin N. N. detto „Somaro" ima u svojih žilah magareću krvi? „Baba" plače, da smo njezino „Mussi" u „Mušiće" prokrstili, al neka se sirota tješi bar tim, da njoj je preostalo ješte dosta dvonogih „Mussi".

Talijanske-srbsko-hrvatsko namire. Pod tim naslovom pišu nam sa otoka Krka kako sliedi: Poput svojih oroskih i lošinjskih prijateljah i osorski načolnik g. Salata stao je odbijati hrvatsko namire. U marću tek. godine prikazao mu je pop A. Kirinčić u ime norezinske crkve namiru hrvatski pisanu za for. 22·52, koje je ona crkva imala primiti od osorskih bratovštinah. Gosp. Salata uskratio je izplatu to svete vieće, da je namiru hrvatski pisana, i da je neće izplatiti dok mu pop. A. Kirinčić ne dade talijanska namiru. To se je dalo norezinskomu kapelanu na zao i pritužio se c. kr. kotarskom kapetanatu, koj je prosliedio pritužbu na pokrajinski odbor u Poreč. Ovaj je odobrio postupak gosp. Salata i povratio pritužbu c. kr. kapetanatu, da postupa proti g. Kirinčiću sbog uvriedljivih izrazah. Kotarski kapetanat nije u pritužbi našao povoda, da uporavi Bachov patent sbog tobože uvriedljivih izrazah, a u stvari izjavi se nedadležnim, da što odluči, jer bratovščino da no spadaju pod nadzor carskih oblastih. Gosp. Kirinčić mogao je poći daljo do Trsta i do Beča, i potražiti onamo zaštitu svojega prava, al je ovaj put volio ostati kod kuće i utjerati sudbeno dužnu svotu. Za to je podnio dne 30 junija t. g. tužbu kod c. kr. suda u Lošinju, pitajuć, da osorsko bratovščino budu dosudjeno platiti norezinskoj crkvi for. 22·52. Lošinjski sud izrekne je dne 23 agusta t. g. osudu, kojom je udovoljio tužbovnom zahtjevu, i osudio osorsko bratovščino na platež for. 22·52 pod uvjetom ako mu norezinska crkva prikaže namiru talijansku i srbsko-hrvatsku. Obrazloženje osude bilo bi vrlo lieno pristajalo kao članak u političkoj, kojoj novini, pa ga je valjda za to i dao notko uvratiti u poročki „Istriu".

Gosp. Kirinčić sliedno no, kako je bilo lošinjski sudnu g. Wurmbrand, kad no bijaše u Krku, odbacio tužbu sbog uvriedah nanošano Hrvatom, s razloga, što ni mi nismo Hrvati nego Iliri, pa se povozolio, da je gosp. sudac toliko napredovao u ethnografiji, te nas sada smatra Srbo-Hrvati; ipak je mislio, da je ovoga puta g. sudac sudjo kosom u tiuljo polje i riešio prepor, kojega nije smijo riešiti. Zato je podnesno proti onoj osudi ništovni žalbu utemeljiv ju na tom, da je sudac sudio više nego se je od njega pitalo (ultra petitum) i da je osudom htio riešiti pitanje, za koje nije nadležan. C. kr. prizivno sudište zadovoljilo je ništovnoj žalbi i ukinulo osudu s razloga navedenih u samoj žalbi.

Priobćujuć o. kr. lošinjski sud strankam riešitbu c. kr. prizivnog sudišta, izrazuje sumnju o tom, da li može g. A. Kirinčić sam zastupati norezinsku crkvu, i da li tužbovni zaključ izvire iz privatnog naslova, pa si pridržajo urediti dan za razpravu, kad bude dobio obavieste, koje ima crpiti na nadležnom mjestu.

Pravnici sumnjaju o zakonitosti ovakove odluke a pop A. Kirinčić čeka mirno duše konačnu osudu.

Dude li nam lolo moguće, donieti ćemo bar u provodu gore spomenutu osudu.

Iz Pićna pišu nam 6. t. m. da bijaše tamo toga dana oglašeno, da su izborne listine za posebnu podobčinsku upravu u Pićnu kroz 4 dodna izložene. Ufamo se, da će se naši Pićanci i kod predstojećih izborah mužovno i junački ponieti, te tim za vazda vrata zatvoriti indajkam i novaljancom, koji su svakomu, svagdje i svuda jedino na sramotu.

Iz Pazinšćine nam javljaju, da su počeli tamo u Pićnu i Gračišću nekoji talijanaši smućivati puk, huckati ga proti občinskoj oblasti, te tako mamiti i izvući od njega podpise za molbonicu, koju će odposlati na juntu za odieljenje od pazinske občine. Tom prigodom upotrebljuju sve moguće lažli, da zavedu neukoga soljaka.

Dapače nekoji zlorabe svoju vlast te ju upotrebljuju u stranačke svrhe: *) Kad vide, da jim je odzvonilo kod pazinske občine, nastoje, da se svo razkomada, nobi li jim tako pripao kakav komad. Kažo se, da je ovdjetnik dr. Costantini u Pazinu već pripravio molbu, da se za poreznu občinu Pazin stvori samostalna občina. Pred malo godina sdružili su občine, da uzmognu lagje gospodovat, sad nastoje, da ih razdiele, jer su jim iz rukuh izbjegle.

Igraju se kao luda djeca, koja sama neznaju, što bi činila. Njim nije stalo do napredka i dobrostanja nego samo do stranačkih svojih svrhah. Hoće zapovjedati ili rušiti. Drugo neznaju. Sve svoje nade polažu u zemaljsku juntu u Poreču; ona njim je spas i od nje se nadaju, da će sve postići. Junta u Poreču; u posliednje vriome odbacuje sve hrvatske i slovenske spise, vredja tako cieli naš narod i kaže se u pravom svom talijanskom svietlu. Dokle će to trajati, neka Bog znade! **)

Obustavljen promet, bijaše prošlog čodna za kratko vriome na državnoj željznici Divača-Pula jer se bilo sasulo zemlje na željezničku prugu između postajah Lupoglava i Roča.

Znameniti odnošaj brojevni. Kod čovjeka i uzimlje se dvadeseta godina kao svježost jakosti mu dobne, kod konja godina pota, kod dovo osma, kod lava i pas četvrta. Kad se ovi brojevi pomnože sa 5., daju najvoću starost, koju pomonuti stvorovi doživo: čovjek 100, konj 25, deva 40, lav i pas 20, godina. (Križići u čovječjem životu). Rimski broj X. pun je u sebi znamenovanja, kad se hoće, da u savoz stavo s njim godišnjo mu dobe. Do pete godine no ima križića, a niti znaka mu, nu čim je došlo do godine pota, i djećakom se dajo tablica sikolska u ručico, oto se pomalja broj V. sa svojimi vrški križića. U dovotoj godini počimlje se govoriti jurvo o budućnosti djetota, ali oto ti i broja X., nu nešto ublaženoga, jer nosi I. (IX) prod sobom, znadoć valjda brigu roditolja. Toga I. nestaje u desetoj godini, i broj X. posve stoji razvijen; tada valja učiti i živo progutti u knjigu. — U dvadesetoj godini prikljuši se još jedan križ (XX.) — ljubav; u tridesetoj — još jedan (XXX.) — kućni križ; u četrdesetoj četvrti (XXXX) — križ s djecom. Kako Rimljanin navadno označuje broj 40 sa XL, tako tumače nekoji, da prem su djeca velika briga, nu ujedno da su i ugodna radost, zato da je broj L (50) — liberi — djeca — ublažen sa jednim križom (X.) — U podesetoj godini (L.) križa nestaje, jer godino promišljenije i strasti umukniše, nu već oto ga s povid u godini šestdesetoj (LX) — to valjda znadi — križ rodbine, jer u toj godini već čovjek više manje svomu bližnjemu ili dalnjemu rodu na teret. Sedamdeseta i osamdeseta (i. t. d.) godina (LXX.LXXX.) jest opet godina velikih križevah, ili nezahvalnosti od strane mladjih, ili slabosti naravno, ili bolesti tjelesne, ili tjak — isto tako smrti. I tako svaki oltarić ima svoj križić.

Vienac broj 45. XIX. godišta izašao je sa sljedećim sadržajem: „Dvije vjeritbe", balada od Jovana Sundučića. „Marion", pripovieset iz Slavonije, napisao I. Lovrotić. „Na povratku", slika iz vojničkoga života. „Djak", slika iz penzionatskoga života, ruski napisala L. Vesolitskaja, pravco N. Š. „Ruska glasba posiljo Glinko i njoni najglavniji predstavnici", po A. Kraškovskom sastavio Kamilo Zajčić. „Spilja u Ostrvlu", putopisna crtica od I. Dovežića. Listak Slika: „Napast", od H. Slomšradzkoga. — „Vienac" izlazi svako subotu. Ciena mu je na četvrt godino 1 fo. 75 novč. Svi dosad izašli brojevi mogu se dobiti.

Prvo parobrodarsko družtvo. U zadnjem broju „Glasa Crnogorca" nalazimo objavu i poziv na upisivanje akcijah prvog povladčenog parobrodarskog družtva za Crnu goru, na što svraćamo pozornost naših imućnikah preporučujuć toplo ovo bratinsko poduzeće.

Staro desetače od 15. jenara 1868. valja promjeniti do 31. decembra 1887. inače bi propale. Austro-ugarska banka mienjati će takovo desetače samo do sadanjega decembra t. g. a tko se kasnije prijavi, neće moći više mienjati.

Ogroman krumpir. Neki posjednik u Turć. sv. Martinu u Slovačkoj izkopao je na svom polju krumpir, koji važe i kilogram i 200 grama.

Novinstvo u južnoj Americi, narodito u glavnim gradovima Montevidou i Buenos-Ayresu, razvilo se je kako još nigdje na svietu. Montevideo ima 125.000 stanovnika, a u njem izlazo 28 dnevna lista (u Beču na primjer sa 800.000 stanovnika izlazi samo 10 dnevnika); Buenos Ayreo ima 400.000 stanovnika, a u njem izlazi 21 dnevnik.

Milo za drago. Njemački pjesnik Scheffel, boraveći u Italiji, da se operavi, dobi nekoga dana nefrankirano pismo od svoga znanca iz Njemačke, koje je u kratko glasilo: „Meni ide dobro. Pozdravlja te tvoj . . ." — Ljutit radi velike poštarske kazne, koju je morao platiti za toli kratko pismo, odluči osvetit se svomu znancu. Uze velik težak kamen, te mu ga u zamotku pošalje, neplativ takodjer poštanske pristojbe, u Njemačku. Znanac radostno plati visoku poštarinu, misleći, da mu je Scheffel poslao kakovgod dragocien predmet. Nu otvoriv zamot, nadje u njem posve jednostavni obični kamen i polag njega sliedeći listić: „Saznav, da ti dobro ide, pao mi je iz srdca ovaj kamen." — So non ò vero ò ben trovato.

Odkrića u Jerusolimu. Rusko pravoslavno družtvo u Palestini kopa od nekog vremena na onojčnjem ruskom zemljištu, pa je dosada odkrilo staro gradsko zidove Jerusolima i položaj vrata, koja su za vriome Spasiteljevo vodila iz grada. Kako su ta vrata najbliža Golgoti, misli, da je Spasitelj izvodon kroz ta vrata na mjesto razpoća. Družtvo zaključilo je prihvatiti injere, da se ti ostanci sačuvaju, to je već shodna i odredilo. Kako družtvo nalma sredstavah, obratit će se kršćanskom svietu, a molbom, da ga podupro. Veliki knez Sergej stupio je u Petrogradu na čelo družtvu, kojo će otvoriti upisivanje za palestinsko družtvo.

*) Zašto se nemirnjake ne preda sudu, i postupa s njimi onako kako su oni s našimi uvjek postupali? (Op. Ured.)

**) Nebojte se, neće dugo. To su im posliednji trzaji. (Op. Ured.)

Književnost.

Poziv na predplatu. Savkoliki kršćanski svieat nastoji, da čim ljepše i dostojnije proslavi potdesetgodišnjicu misnikovanja sv. otca Leona XIII., sve se natjeće, da sv. otcu iskaže čim dostojniju čast!

Hrvatski narod, koji je uviek nepokolebivo stojno uz sv. Stolicu, želi takodjer, da mu ova godina ostane u pameti, stoga je i doprinjeo — hvala nastojanju njekojih mužova — lepi darak za oltar tu svodanost.

I mi, dutoć u srdcih goruću ljubav i odanost napram nasljedniku sv. Petra, odlučismo provesti i izdati ovo godino knjižicu „Prevozna" historijsku pripovjest iz V. vieka od A. Klitsche de la Grange, to je posvetiti Potdesetgodišnjicu misnikovanja s v. o t c a.

Knjižica svojim sadržajem vrsma je zanimiva: vierno crta život V vieka. Pripovieda nam se tu: kako su ljudi za poganstva bili u tami, kako su zazirali od krjeposti, kako je malo po malo počelo kršćanstvo ovasti, a poganstvo propadati.

Narod hrvatski, a osobito mladež, pozivljemo, da se predplati na ovu knjižicu: „Prevozna", kojom će se moći ugodno prikratiti koj čas, a za život ubrati lepih poduka.

Preporučamo se osobito p. n. gg. svećenikom, učiteljem, da nam saberu u narodu što više predplatnika.

Knjiga će obsizati do 10 tiskanih araka. Svaki iztisak stojati će 55 novč. poštom 6 novč. više. Gospoda sabirači dobivaju na svakih deset iztisnkah jedan badava.

Budući da će knjiga biti dotiskana već drugom polovicom studenoga, stoga umoljavamo gg. sabirače, da nam predplatni arak i novce pošalju do 15. studenoga t. g.

Preporučamo nalazeće se kod ovog „sbora" na prodaju knjige: „Posljednji Car", „Zadnji dani Jerusolima" i „Gripard". Ciena pojedinoj knjigi sa poštarinom 25 novčića.

Još ima „Sbor" u zalihi sliedećih knjigah: „Pukovodnik prosv. Ružarija" od O. A. M. Miškova, komad poštarinom po 75 novč., zatim "Gospa od Lourda" po 1 fr. 10 novč.

U Senju, 14. listopada 1887.

Za „Sbor duhovno mladeži"

Tomo Katnić v. r. tajnik. **Ivan Matejčić** v. r. predsjednik.

Dopisnica uprave.

Od dne 26. pr. do 9. tek. mjeseca priposlano nam predplatu: P. n. gg. A. B. Pag do 31. jan. 88. — J. B. Dubašnica za 11. t. 87. — Ž. U. Moščenice for. 5. — A. S. Zagreb za 87. for. 5. — F. M. Kučić za 86. — A. M. Kučić za 87. i 1. feb. 87 — A. A. Ustrine za 87. — I. P. Marezige za 11. t. 87. — F. G. Zagreb za 87. — J. P. Sv. Lovreč-Pazen do 31. aprila. 88. — V. G. Lovran do 30. okt. 87.

Lutrijski brojevi

dne 5. novembra.

Trst	69	23	2	65	61
Buda	27	14	4	61	40
Linci	87	79	83	35	8

dne 10. novbr.

Prag	25	77	47	86	22
Lavov	36	2	58	5	44
Hermannstadt	8	74	50	38	21
Innsbruck	71	23	82	77	79

Trgovačke viesti.

Kava, malo prometa, cieno padaju. — *Rio* obično for. 106—108 — *Santos* for. 105—115.

Cukor. Cieno stalno; prodaja se po fr. 19.

Voće svodnje cieno. *Datuli* f. 50-45 — *Smokve* 11—13. Pomorančo Jaffa for. 5—6.50 — *Mandole* Molfetta for. 77—82, Bari for. 69—70 (s vrećom). — *Uva passa* for. 17—20 — *Cibibe* for. 15—16. — *Ribmi* for. 23—38 *Saltanina* for. 27—40. Limoni po for 4—6.25.

Ulje slabo traženo. Za jolo for. 37 — za stol for. 37 — pasućino for. 36.

Kože Volovje amer. 10 kilg. 120—138 for. volovje 12—14 kilg. 150 for.; luhko volovje 6—8 kilg. 180 for. Telečje bielo 13—14 kilgr. 4.25—4.50 for. crno 10—14 kilgr. 5.20—5.60 for kravije crne 3½—4½ kilgr. 2.30 for

Sieno konjsko for. 1.50—1.75 — volovje for. 1.90—2.20.

Riž bez prodaje.

Petrolje ruski f. 5.50—5.75 — amerikanski for. 8.50—8.75.

Pasulj crveni for. 8—8.50 bokinas for. 9— 9.50 koka for. 10.50—11.

Kasše štjerske for. 30—36 — najfinje for. 90.

Žito: pšenica ruska f. 9.50—10 — banatska f. 10 — koruza levantiška f. 6—6.25 — malo traženo.

Suhača (crisantemo) prodaje se kvintal po for. 128—176.

Tržćanska burza

dne 9 novembra.

Avstrijska pap. renta	for.	81.40	do for.	81.55
Ogarska » »	»	89.40	» »	89.60
Iska u zlatu 4%	»	99.30	» »	99.45
Dionice nar. banke	»	878	» »	871
» kredit-banke	»	279.60	» »	280.50
Talijanska renta	»	96.—	» »	—.—
London 10 lirah sterlinah	»	125.35	» »	125.45
Napoleoni	»	9.93	» »	—.—
C. kr. cekini	»	5.93	» »	5.98
Državne marke	»	61.50	» »	61.52
Lire francoske	»	50.30	» »	50.40
Talijanske lire	»	49.75	» »	49.85

Dra. Liebera »Elixir za živce« pričavlja si dan omice nove dokaze izvrstnosti. Takav dokaz pruža nam također sledeći list nekoga g. Ohlicha iz Bonna, koji sve potvrđuje, što šumitelj o elixiru kaže: »Da bi mi dovolila sredstva, svaki dan bi poslo jela pio Vaš »Elixir za živce«, jer sam se osvjedočio da je ne samo ukusno piće, već se smjesta uspjeh istoga upoznaje.«

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst za sidrom) uz cienu i pol steklenice 2 for., ciela for. 3.50, dvostruka pako f. 6.50 nč. u svih ljekarnah, te u centrali lekarnika dr. Hedirke i Comp. Hannoveru, nadalje kod B. Suravala i Prendinija u Trstu.

SLOVENSKI

„ŠALJIVI KOLEDAR"

za leto 1888

bogato ilustrovan

izšol je v tiskarni Dolenc in se prodaja v Trstu

po 40 nvč. komad.

Razpošilja se pa po pošti in prodaja v Gorici

po 45 nvč.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani

Ta esenca, ki se naroja po nekem receptu gospoda dr. K. viteza Stöckla, c. kr. vladinega svetovalca in dežolno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takovana „Tinctura Rhei composita", katera očiravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo i t. d. (glej navod, ki je vsaki steklenici pridejan). — Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1·36 po poštnem povzetji. Poštnino trpo p. t. naročniki. — To steklenice prodaja po 15 kr ono, večina lekarn na Kranjskem, Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. 44—50

V Istriji, Buje Bonetti; Koper: Favento, Giovanni; Črez: Rossi; Oltanova: Tamburlini; Vodnjan: Bradamante, Radi; Ložinj mali. Vivian; Poreč: Candusso; Piran: Fonda Lion; Pazen: Lion; Pola: Carbucicchio, Rodinis, Wassermann; Rovinj: Angelini, Spongia; Kerk: Zinen; Visinadi: Patelli 50—42

Solidan dar 30-18

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obed iz pravoga c. kr. patentiranoga za cielu Evropu Phönix-srebra, koje je uvjek bielo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u divnoj kutiji sahranjeno, sastoječoj iz 6 noževah sa oculjnim rezalom, 6 žlica sa krunom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni zvonac, dasle 31 komad, koji odajemo samo za 4 for. 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručbe prima Zentral-Exped.-Verwaltung, **B. Balsam,**

Wien, 2. Bez., Schiffamtsgasse N. 14.

Poslano.

Postavno zavarovani elegantni

BLOCK-KOLEDARJI

se oglasi se sprejemajo za reklamo trgovskih tvrdk itd. na indelovanje.

Cena veliko manjša

kakor splošna.

Pobliže in uzorci na zahtevanje zastonj in franko.

Annoncen-Expedition MORIZ STERN, Wien, Wollzeile 24.

FILIJALKA V TRSTU

c. kr. priv. avstr.

KREDITNEG ZAVODA

za trgovino in obrt.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni odkaz	2½%	30-dnevni odkaz	3½%
8- »	3 »	3-mesečni	3½ »
20- »	3½ »	6- »	4 »

Vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu, priznana se nova obrestna tarifa na teinolju objave od 17. in 21. oktobra in 12. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obrestih

Naknznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Boko, Zagreb, Arad, Gradec, Hermannstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano in Salcburg — brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, divis, kakor tudi vnovčenje koponov pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Na jamčevne listine v gotovem, obrezti po pogodbi.
Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.
Na vrednosti 5½% lotrih obrestih do 1000 gld., na vekše svoto po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 13. oktobra 1887. 30—48—45

P. t. gospodarjem, čast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vabljamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne šole ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Po naročilu visokega c. kr. ministerstva kmetijstva spisal

E. KRAMER,

ravnatelj deželne kmetijske šole v Gorici.

Knjiga govori na kratko o vseh kmetijskih tirolah a posebnim ozirom na kmetijsko razmere na Kranjskem, Primorskem in spodnje Štajarskem, obsega 16 tiskovnih pol na modrem papirju ter ima 63 podob. Ker je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tak knjigo zadnjo podporo, jej je cena samo 50 kr.

Dobiva se tudi v tiskarni Dolenc v Trstu in stane z poštarino vred 55; tedo zasam 75 kr.

Previdjam na svem svetu je prvi pred l. 1864

Elixir za živce

kojim se ozdravlja sve živčane bolesti zagurvo i podpuno, ma da su i zastarjele, osobito pako nastale usled mladostnih grieha. Ozdravlja slabost, bljutak, slo- i glavobol, migrenu, jako kucanje srca, bolesti želudčane, ter pospješuje probavu itd. Elixir za živce, sastavljen iz svjetsko znanih biljkah, priznane od svih auktoritetah medicinskih — pruža jamstvo za ozdravljenje spomenutih bolestih. Pobliže iz cirkulara, koji je priđedan svakoj stakleski. Cieua male staklenke f. 2 — velike 3.50, dvostruka f. 6.50 a. vr. u gotovom ili pouzeću. — U svih ljekarnah je na prodaju. — Glavno skladište: Kinh. rn. Apotheke, Max Fanta, Prag, Altstädter Ring. — U Trstu u ljekarnah B. Saraval, »All' Amazone Trionfante« i Prendini. — Na Rieki A. Mitsch. 27—14.

Najcenjeni

papir za cigarete

16-36 je pristni

LE HOUBLON

francoski fabrikat Cawleyer in Henryev v Parizu.

Svari se pred ponarejenjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje dri. J. J. Pohl, E. Ludwig, Z. Lipmann, profesori kemije na dunajskem vseučilišču, radi njegove najboljše kakovosti, radi njegove čistote in zato, ker v njem ni nikake druge zdravju škodljive tvorine.

Pozor: Vsak naj pazi na nasledujoči podpis i

17, rue Mézangère, PARIS

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja Wilkonsona popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum

19 Braunschweig. 38—52

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastoje okužnja i onanizma

možke slabosti, poluelja, žgoče vode, močenje postelje, puščanje krvi, zabitje vodo, in za vse bolezni mehurja, droba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 30—73—104

C. Streitzel,

specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Čast mam si preporučiti p. n. občinstva Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pismeni i strojevi providjenu,

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Via Torrente 12

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanio kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artilja i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zarušne i vjenčane objave, pozive, razpored. ulaznice, oglase, pravila, izvješća, zaključne račune vježbališke, punomoći, cienike, jestvenike, svake vrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom, i točnom podvorbom, toli jeftinom cienom i ukusnom izradbom.

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotično naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Torrente 12 u Trstu.

Podružnica

anglo-austrij. banke

u Trstu

Novčani uložci

3% % god. kamatah za 6-dnevnim odkazom
3½% » » 30 » »

Napoleoni

kamate po pogodbi. 24—9

Eskomptira

po 2½% na svaku svotu.

Mjenice

na Beč, Prag, Pešta i Brno prosto troškovah.

Kupuje i prodaje

vriednosti, devize i coupone uz ½% popustbe.

Predujmljuje

na varante, zaloge i pelice tereta u gotovom

Kamate po pogodbi.

Na vrieonosti po pogodbi.

Otvorenje kredita

u Londonu, Parizu i po drugih trgovih.

Popust po pogodbi.

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 425

1887. Zimska sezona 1887.

Telefon br. 425

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35 38,
JANKE iz češljanc vuno sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janko sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vsakojake odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v PRAGI, Graben br. 19 novi, vis-à-vis gospeskej ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama ponuđu, ono što nobi bilo povoljno prima se natrag. 32—50

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Želodčno bolezni ozdravi brzo in pozvema

JERUZALEMSKI BALZAM

edini in nedosegljivi želodčni pijač

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrsten cenko leke.

Večina raznih kapljic, izleckov itd., katero se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje pripravne sestave, odločno oživljajoče in želodčno živce lepo krepčalne moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazuje tudi še vsakim dnevom veče praševanje po njemu. Ta balzam bogat na dolnjoških snovih kinčko robarbaro, katera koreninka je poznano zarad njenega ugodnega upliva na prebavljenje ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, zaprtdlivi sapi, gnjusu, riganju, bnenju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 1—15

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišća v Trstu v lekarni *Marka Racastki* i *G. B. Ponti*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pellegrini. 5—25

14—20

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU. Via del Teatro 1 (Terge stéo).

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskara Dolenc.

Broj 46. U Trstu 17. novembra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi: od 8 redakah stoje 50 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na „administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti.

Komu list naslanja na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielu arku.

Dopisi se povraćaju ako se ne tiskaju.

Nebiljegovani listovi se nepriemaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarine.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torronte br. 13.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Nepristran sud o Slavenih.

Težko bi po Slavene u obće, a osobito po istarske Hrvate bilo onda, kad bi jih strani svieat sudio po onom, što o njima talijomanske istarske novine kažu i pišu. Čitajuć njihova glasila, moralo bi se doći do zaključka, da u cielom svietu neživе nijedan narod, koji bi tako glup, surov i zalupan bio kao što su Slaveni. Ali srećom nepristrano občinstvo ne sudi veliko i razširene slavenske plemo po kalupu naših susjedah ili domaćih izrodah. Učeni svieat dapače čudom se čudi i u isto vrieme divi se gledajuć, kako to plemo kroz zadnja vremena u svakom pogledu orijaškim koracima k prosvieti koraca uzprkos silnih potažkočah, koje mu je kroz prošlo vjekove bilo nadvladati.

Tomu je med ostalim sjajni dokaz članak pod naslovom »Gli Slavi al secolo XIX. što no ga donesmo nedavno uvaženi talijanski list »Fanfulla della Domenica«, list koji je i izvan Italije razširen a u koji najizvrstnija talijanska pera pišu. Bilo bi želeti, da ga i naši protivnici pročitaju i da iz njega izcrpe onaj nauk, koji jim je toli potreban, da u buduće budu mogli pametnije i sa više štovanja nego su do danas o Slavenih govoriti i pisati. Ali dvojit je, da će se oni usljed ma kakve poduke odreć svojih krivih nazorah, koje, pišuć o Slavenih, u svieat turaju, jer učenjak i rodoljub iz kraljevine se mnogo uzvišenijeg gledišta o Slavenih misli i piše nego li je austrijski, a napose istarski Talijan kadar misliti i pisati. Prvi piše objektivno i bez ikakve strasti a tako nas i prosuđuje. On se iskreno veseli preporodu i svakom napredku Slavenah, koji za ujedinjenjem teže i k prosvjeti koracaju. Sveto načelo narodnosti, za koje je talijanski rodoljub znao junački trpit i svoju krv na bojnom polju lievat, dok je napokon do svoga cilja došao, nemože dosuditi ono isto težnje ni u grieh jih Slavenu upisat kad ga vidi, da se iz potnih žilah napinje i nastoji, kako bi do svog ideala došao, a po tom kako bi na književnom i socijalnom polju mirniji i zadovoljniji djelatnost svoju razvio.

U Fanfullinom članku spominje se uz ostalo i živahno kretanje, koje je u ovo zadnje vrieme uzdrmalo slavenski svieat, i želju, koja je usljed toga nastala kod zapadnih narodah, da upoznaju ovo veliko plemo, koje se na dvie trećine Evrope prostire; plemo ostroumno i hrabreno, kojemu je liepa budućnost namienjena, ta koje se ukrepljuje i širi na sve iztočne europejske strane. Spomenuv u kratko pisce književnost raznih grana velikog slavenskog stabla, okolo kojeg i pod kojim stoji preko 90 milijuna slavenskih sinovah, pita, da li je moguće danas naći europejca, bio taj bar ponešto izobražen, koji se nije upoznao, pa bilo i kroz prevode, sa romek-djeli ruskih pisacah: Lermontova, Gogola, Turgenjova, Tolstoja itd., za djeli, koja se širom Europe radoželjno traže i čitaju. Nadalje opisuje stanje Slavenah nazad podesot godinah i napredak, koji se kod njih od onda već danas opaža. Spominje kako se u izobraženom svietu pozdravlja preporod plemena, koje se za dugo vrieme držalo poludivljim, i kako se sada začelo slavensko plemo cienit, kad se već u istom Rimu o tom misli, kako bi se na onom sveučilištu dala ustroiti stolica jezika i književnosti slavenske. — Ovako o nami piše uvaženo talijanstvo glasilo iz kraljevine. Istarski pak Talijomani misle, da kod nas Slavenah nema nit knjige ni književnosti, dapače, po njihovom sudu naš je jezik tako siromašan, da mu nemože biti mjesta nit u učioni, nit u javnoj upravi. Kad bi se oni odrekli svojih starih predsudah i naš razvoj nepristrano stali pratit, bilo na književnom, bilo na političkom polju: kad bi se malko našom knjigom upoznali, kad bi se oni za uzvišene ideale borili, kao što se je nami borit, jamačno nebi više kroz novine u svieat turali vieatih, koje nami malo škode nanašaju, a njima pred poštenim občinstvom sjegurno na čast ne služe. Ali, oni nit knjigu našu poznaju, nit se za ista uzvišena boro. Njihove težnje idu za tim, da u pokrajini sačuvaju nad hrvatskim kmetom kruto gospodstvo, koje, ako se u srednjem vieku dalo trpit, u prosvietljenom XIX. vieku neće već nitko da podnaša, namarć za uvedovječno staro priviligirano kasta. Danas svako svieatno stvorenje hoće, da se dočepa svih svojih pravah, koja mu zakon zajamčuje. Kad ovo što rekosmo naši susjedi budu priznali i uvažili, govorit će tada poštenije i pisat će pristojnije u obće o Slavenih, a tim i o istarskih Hrvatih; pisat će naime o svemu i o svakom objektivno, nepristrano, kao što talijanski časopis »Fanfulla« piše.

„Naša Sloga“ pred sudom.

Dne 15. t. m. držana je glavna razprava prod ovdešnjom kaznenom preturom proti uredniku „Naše Sloge“ radi prekršaja §. 21. štamparskog zakona.

Sudio je upravitelj c. kr. kaznene prature gosp. c. k. savjetnik Hubor, obtužbu je zastupao gosp. vitez Nadamlenzki, zamjenik državnog odvjetnika. Naš urednik se sam branio.

Evo o čemu se radilo:

U broju 43. „Naše Sloge“ na uvodnom mjestu bio tiskan članak: „Občinski Izbori u Tinjanu“. Proti sadržaju onog članka poslao je načelnik tinjanski g. Depiera izpravak, talijanski sastavljen, zahtjevajuć na temelju §. 19. tiskovnog zakona, da se isti obfolodani. Naš urednik odgovorio je na to tinjanskom načelniku, da on dostavljenog izpravka nemože uvrstiti, jer nije sastavljen u jeziku lista ni članka, koji se hoće da izpravi.

Usljed toga načelnik tinjanski prijavi stvar sudu zahtjevajuć, da se proti uredniku našeg lista kaznono postupa. —

Državni odvjetnik tvrdio je na razpravi, da je obtužnik morao primiti i tiskati priposlani mu izpravak, jer da „Naša Sloga“ donaša takodjer oglasah talijanski sastavljenih, pa da se potom isti list mora smatrati dvojezičnim, a kano takav, da je morao uvrstiti izpravak talijanski sastavljen.

Gosp. M. Mandić odvratio je proti tomu, da je „Naša Sloga“ od postanka hrvatski list, kako se to može čitati i u prvom broju, koji je izašao godine 1870; da odkad je list počeo izlaziti nije još nikada bio tiskan u redakcionalnom dielu ni jedan talijanski članak; ako je kada koji talijanski oglas tiskan bio na četvrtoj stranici, da za to on neodgovara, jer je to stvar administracije, dočim zakupnika četvrte stranice i stranke, koja plati, da se onaj oglas u njezinom interesu tiska u jeziku, u kojem one žeh; da on priposlana izpravka, ako bi i htio bio, nije smio provesti na hrvatski, jer §. 22. zakona o tisku nalaže, da se izpravci nepromienjeni tiskat imaju, a da napokon izpravak, tiskan u jeziku različitom od onoga, u kojem je bio tiskan izpravit se imajući članak, neodgovara svrsi, koju se hoće njim postići, jer ga neće razumiti oni, koji su čitali članak sami, i kojim je jedino izpravak posvećen, kano ni jasnom slovu §. 19. zakona o tisku, gdje se zahtjeva, da izpravak bude tiskan na onom istom mjestu, na kojem je bio izpravit se imajući članak, te onimi istimi slovi i na onaj isti način. Dà, zakon neugovori ništa o jeziku, u kojem mora biti sastavljen izpravak, jer je to stvar posve naravska i jer je nemoguće ni pomisliti, da bi tko mogao zahtjevati, da se tiska izpravak u jeziku različitom od jezika članka, koji se hoće da izpravi. Pošto je državni odvjetnik uzprkos razlogom navedenim po našem uredniku zahtjevao, da se po zakonu dalje postupa, bio izrečena osuda, kojom se obtuženi riešava obtužbe na temelju razlogah po obtuženiku navedenih i s razloga, što, ako se i uzme, da je kadkad na četvrtoj stranici lista tiskan bio kakav oglas u talijanskom jeziku, to nije moglo uplivati na jezik lista, koji je jedino hrvatski, i što je izpravak morao tiskan biti na uvodnom mjestu, gdje još nije nikada ništa tiskano bilo u jeziku različitom od hrvatskoga. Urednik „Naše

PODLISTAK.

Ivan-Andrija Rapiccio.

(Nastavak.)

Barbo moj, Barbo! ob onom mi pričaj minulom času,
Srećni kad zajedno tome u kraju boravismo dano,
Pričaj o naukah u kojih smo našu proživjoli mladost,
Oba dobitnici — svaki nas svoju primajuć plaću:
Počasti sjajne, koje nam pribavi vrstnoća naša.
Hajd! već odavna tobi bje dano udomaju stići,
Davno već sladku uživat dokolicu života mirna. —
Dočim su mene za višim neumorno težnjom znanjem,
Sladka zavičajna ljubav i vruća roditeljska želja
I neugasima čeznja za svedj plemenitijom metom,
Silom gonilo, ovo da ostavim predjelo čarne,
Gdje oranice kakvih po svietu na daleko nema,
Med nepoznato ljudo da dodjem, u krajevih tudjih
Jadan da živim — daleko od svojih i očino milo! —
Hej! životu — promiljeni sanče! brže nego vjerovah
Oni uminuše dani, uminuše doba i ljeta
Koje sam s tobom u društvu moj sladjani Barbo proživio,
Lastujuć srećan daleko od grada i žamora svjetskog! —
Zabava sladka bila nam strielami gadjat u nišan
I na zelenu travu protegnut umorene tiele,
Na košanicah gdjeno se dizali stogovi sjena. —
Radosno gledasmo marno težake na sunčanoj žegi
Kako žestoko mašuć mirisavo mlaćahu snoplje
Veselo žitnice svoje napunjajuć zlaćenim žitom!
A živodajno čim se na zapadu smirilo sunce
Prije nog noćnja se spustila tmina sa neba na zemlju
Seljanka, kojoj su vodje i dari povjereni poljski,
Ovcam i kravama s miljećna zaredala vimena musti.
Vedrim pod nebom sprotno još brdna prostrla mlxu
Na mirisavom ovoću osvježenom bistricom vodom,
Dok je iz žbuna travnim prodolima joktila pjesma
Zloslutna glasa — Daulijne obnavljajuć žestoke jade. —
Dali se zakona sjećaš još i gradjanskoga prava,
Tamnih zagonetka, koje riešavasmo pripadom skupa?
Gallova izreka još mi na pameti koliko truda
Nama zadade, koja je posmrtnoj nevlastnoj djeci,
Što ju razlozi prazni lišavahu Quirita starih
Djetinstva njihova ako i ista bijahu živa
Iza djedovske smrti draga pribavila dobra
Plćmenitim nastojanjem slavnog i umnog Aquillja. —
Dali se spominješ kad si mi kazao očinske zemlje:
Ovdje zlaćano žito a ondje livade bujne
Plodnim ovjenčano vočkam; podalje se očima našim
Oprtalj gradić ukaža i gojno Buzetsko polje.
Kako da opjevam dole osvještivo i vrela hladna
Što da spomenem strmom o šljemenu visoko gore?
Da nebi joktilo šumom čavrljavo krieštenje orčka
Jedva za ljeto bi znalo se: takav tuj lavori vjetrić,
Prieć šumori gmuljem dok pjev svoj izvija
Turobni kukavac lieni sa grane brsnata drva.
Kojim da ploktrom il pjovom ugodnika božjega slavim
Kojim se dičiš i ponosiš Zdenjski slavoviti kraju?
Božjeg ugodnika, koji je mimo svakoga sveca
Nabožna svoja u rieči medotočno izlio čuvstva. —
O tebi, mislim, oče Jeronime komu je vjera
Sumnjivim motama vjetrom vjekovitu namrla slavu.
Seljanki! ovićem mirisavim svet mu posipljite pepeo — ć
Svecu na čast donesite pune košarice liera! —
Mnogim umnicima ova se dići i ponosi zemlja,
Najljepšim krajima ravna, al tužnji so opiro vrućoj

Sloge" dakle odbio je podpunim pravom pripošlani mu talijanski sastavljeni izpravak, sato bja riešen od obtužbo i od plaćanja sudbenih troškovah.

Otvorenje narodne čitaonice u Malom Lošinju.

Davna želja ovdašnjih rodoljubah ispunila se napokon dne 30. t. m. Nakon velikih naporah a još većih zapriekah od strane narodnih nam protivnikah, ponosi se danas i naše „Malo Selo" narodnim ognjištem, iz kojeg će — dade Il. dobri Bog i budo li ozbiljnog rada i mara — freati iskro narodne prosvjete širom naših otokah. Najveća zasluga radi osnutja hrvatske čitaonice ide svakako ovdašnjega rodoljuba i občinskoga savjetnika g. S. K. Kozulića, koji je svoju najboljo silo uložio, da to narodno poduzoće uspije.

Dne 30 pr. m. bijaše sazvana prva glavna skupština, kojoj je prisustvovao od pol. oblasti kot. kapotan poglavitl g. Simzig i na kojoj bijahu protrosana družtvena pravila to izabran odbor. Predsjednikom družtva izabran bijaše jednoglasno g. Kozulić, podpredsjednikom ovdašnji trgovac g. Oktav Martinolić, a tajnikom vjeročitelj g. M. Oršić. Kod otvoronja skupščina pozdravi prisutno g. Kozulić sliedećim nagovorom:

Slavna Gospodo!

Nakon toliko godina došao je napokon i na nas red, da ustrojimo narodno družtvo.

Ustrojenjem „Čitaonice" pokazati ćemo svietu, da i kod nas puca zora, a nadajo se stalno, da će bit i dana. Naš toli svečani današnji sastanak bjelodano pokazuje svakomu, da se i u ovih zabitnih krajevih budi narodna svieat, te da tma i ovdje ljudih, koji neće, da zatajo ni za živu glavu ni svog roda ni jezika.

Žalostno je doista stanje našega naroda, bud u njegovoj cielosti, bud kod pojedinacah. Razdieljeni, razcepkani postasmo samim sobi tudjinci, brat brata više ne poznajo. Tko je tomu uzrokom, nije mi danas zadaćom a nit shodno izpitivati, al opet neda se tajiti, da je u obće značaj našeg toli slavnog i plemenitog naroda uz silno nemarvno okolnosti bar donekle trpio i potamnio, a naposc pako u našem zavičaju, gdje je danomice tudjinština sve više i više mah preotimlje.

Stoga će biti zadaća našem družtvu, da se on obćnji i odnošaji našeg naroda čim bolje upoznamo, te da putem listovah i razgovorah saznamo, šta se zbiva u našim milim rodom toli u jednoj kuli u drugoj poli naše carovine. Da nadalje pozorno pratimo žarkim rodoljubljem i plemenitim uzhitom svaki narodni napredak i po mogućnosti prilažemo pa bilo i mrvicu kamenčak k narodnoj zgradi.

Čuvajmo indi vjerno i junački branimo sve što je naše. Ujedno pako gojimo i u najnaka srca mladjahno naše mladeži duboko usadjujmo naš narodni značaj i milu materinji hrvatski jezik.

Budući da mi nesačinjavamo nikakvo političko družtvo, sredstva dakle za postignuće našeg cilja, neće biti druga do onih utanačenih u naših pravilih.

Zavidna nužda uz ino domaće oskudnosti, — za to
420. Mnogi umni mladići nedodju do želj'na cilja
Već na polovici puta prekinuti moraju nauke,
Nego oni, koje bogatstvom sreća nadari,
Toliko svojim umom znanjem znanjem
Te se blaženim zovu u toj da se rodili zemlji. —
425. Nikad lybijski lavi no harahu predjelom ovim,
Ni krvožedni tigri, ni zubi jedovita zmaja,
Niti bikova ognjeni bies: — tuj pitoma polja
Dobrim radjaju plodom; — omladina privična poslu
Lomećem krivim marno izorava žirno si njive,
430. Koje se klasom Cererinim diče il Bacchovom lozom
Ili svedj zelenim gajem Palladi posvećena drva. —
Rutavi tuj se plode zeci i vuhvene lije,
Tuj raznolike love se ptice — svega na pretek
Nudja ti gojna ta zemlja uz ubavu zelen po vrtih. —
(Konac sliedi.)

Neumornim nastojanjem naših dičnih rodoljubah uspjé prvimicatelji ložbe zastaviti ustanovo družtva, te postići im potvrdu. Svako rodoljubno srce mora da obuzme neobična radost videćo nas jurve danas u toli liepom broju, te nada ima tvrde, da će se družtvo u budućo sve to većma miedju narodom širiti, te napokom krasno prospjeti. Našu miroljubivu narav nemogosmo i ovom zgodom zatajiti, stoga i prevedosmo naša družtvena pravila i na talijanski jezik, jeda tim načinom otvorimo širom vrata i onim mužovom, koji nisu možda baš našeg ćudenja, al ljubo svakako mir, ljubav i ravnopravnost. Te mužove u to ime što srdačnije pozdravljam! Vas modjutim, poš. gospodo, najučtivije molim, da se blagoisvolite ustrpiti, dok se svrši čitanje pravilah našeg družtvenog ustava i izorpi dnevni red današnje glavne skupštine".

Zatim prošlo se uz ostalo točko na izbor odbora, u koj bijahu izabrana jur spomenuta gospoda. Na to ustado g. predsjednik te nagovori skupšćinare sliedećimi riečmi:

Poštovana Gospodo!

Na izboru za predsjednika našemu družtvu i na povjerenoj mi čnsti najsrdačnija Vam hvala.

Okolnosti su današnje naše toli žalostne, da svaki mora, da doprinese po koju žrtvu na žrtvenik narodne stvari. Mnogi od njih kad im se koju čast povjeri, sipilju iz svojih torbicah sliepje parlamentarnih frazah dokazujućih, kao da nisu dorasli toj čnsti, te molé i zaklinju dotičnika, da li tog točkog brimena riešo. Ja toga nisam voljan reći, nu kao da bi smatrao samu sobo najposobnijim na obnašati tu čast, nego jer poznam i uvidjam, da su okolnosti naše toli točke i ozbiljne, da svaki nas mora, da uloži sve svoje sile k boljku i napredku toli hasnovitog podhvata.

Notrebani, mnijem, da Vam rečem, da ću ja kao čovjek mirno ćudi prepustiti predstavljanja, plesova i sve šaljive al svakako moralno zabavo i veselice skrbi i maru mladenačkih silah. Ja se uhvam, da ću podpunoma moju predsjedničku čast vršiti, ako budom uznastojno izkljućivo oko proovata našeg družtva. To će po mom mnjenju vodit najbolje i najsigurnije k predpostavljenom nam cilju.

Kad jednom uzraste veliko stablo, svatko se ćudi širokom objemu debla, krasnim raznolikim njegovim granami, zimzelenu oviedu i sladko-ukusnom voću, al nitko nepita za sitno sjemo iz kojega je ovo to niklo. Isto tako i mi danas položesmo u plodonosnu zemlju sjemo misli hrvatsko, te se tvrdo ufam, da će našim marom, brigom i njegom iz tog sjemena jednoć prokliјati i uzrasti granato stablo hrvatstva i u ovih krajevih.

Pravila našeg družtvenog ustava jesu potvrdjena od ovuke vlade; mi stojimo dakle pod zaštitom zakonah, odobrenih od našeg premilostivog cara i kralja, stoga najuljudnije Vas pozivljem kao pravo potomke naših vjernih i vavjek domu habsburžkomu odanih praotacah, da blagoizvolite naimo zajedno s menom uzkliknuti trokratni odušovljeni: Živio nam naš premilostivi car i kralj Fran Osip I. i njegova prejasna obitelj.

Riečі g. predsjednika bijahu često živim odobravanjem popraćeno a na konou zaore skupštinari burno trokratno živio na cara i kralja našeg.

Tako doživismo srotne i otvorenje narodne čitaonice, domu se vosoli svako plemenito i poštono srce. Sada nam je svimi silami nastojati, da to narodno mezimče njegujemo i odgajamo, da nam tako uzraste do liepog i čvrstog stabla na čast i diku milom rodu a na tropot i prezi „babinina" denuncijantom. U to ime pomozi Božo!

Franina i Jurina.

Fr. Znaš ti Juro, da so tovarji prosednik nada, da to ga brzo za nadbiškupa štalat?

Jur. Znam, da bi ga dobro već jedanput štalat, al ne znam zač on misli, da bi bil dobar za nadbiškupa.

Fr. Bon, kada ne znaš, govodat ću ti ja! Neki dan rekal je jednomu našemu kmetu, da ako ga ni biškup dobro bormal da će ga on bormat kako gre.

Jur. Aha, sada to razumem! Otel mu je troške zapalit, ča ne?

Fr. Troške, tresko bi palil šijor president; mu bi bolje storil, da se čuva, da njemu ki baštu ne zapali!

Jur. Ha, ha, ha!

Pogled po svietu.

Trst, dne 10. novembra.

Austro-Ugarska: Pojedini odsjeci obijuh delegacijah razpravljaju sada skupni proračun. U ugarskom odsjeku govorad o proračunu Bosne i Hercegovine, naglasio je ministar Kalny, da se je stanje u zaposjednutih pokrajinah poboljšalo. Dohodci od poreza i desetine, da rastu danomice a i sjegurnost, da je u onih pokrajinah mnogo bolja. Za tu sjegurnost mora doduše skrbiti država, nu troškovi za istu da su spali od 9 na 4 i pol milijuna.

U odsjeku austrijske delegacije za proračun vojske bijaše isti prihvaćen nakon nekojih razjasnjenjah ministra rata.

Carskim pismom sazvani su za dne 24. t. m. svi zemaljski sabori, koji će imati razna više manje važna pitanja riešiti. Na istarskom saboru sjediti će ovaj put pot hrvatskih zastupnikah — i to za prvi put odkad sabor postoji — koji će moći odsada interpelacije upravljati na zemaljsku vladu i na vladinog zastupnika.

Proračunski odbor hrvatskoga sabora dovršio je razpravu proračuna prihvativ skoro sve stavke kao što je vlada predložila. Jučer bijaše opet saborska sjednica, u kojoj je vlada predložila u odboru razpravljen proračun. U istoj sjednici predložio je zastupnik grof Kulmer, da se izabere posebna komisija, koja će izpitati djelovanje vlade i njezinih organah za notom minulih saborskih izborah, moleći njedno, da se njegov predlog proglasi prešnim. Prešnost predloga zagovarahu zastupnici dr. Brlić i Pisačić, al ga većina zabaci. Napokon su interpelirali vladu zastupnici dr. Vrbnić i Valušnig, i to prvi o pravu ožinanja drva iz imovnih šumah, a drugi o svrgnuću nekojih občinskih činovnikah u njegovom izbornom kotaru. Buduća sjednica biti će u petak a na dnovnom redu je razprava proračuna.

Srbija: Na srbskoj skupščini, koja će se ovaj put sastati u Biogradu, imati će liberalna stranka 101 a radikalna 87 zastupnikah. Obje stranke složiše se u svih načelnih pitanjih. Potrošci za kraljovinu Srbiju proračunani su za god. 1888. na 38 milijuna forintih.

Bugarska: Bugarski nazovi knez započeo je svoju vladavinu ustrojivanjem i podieljivanjem redovah. Ustanovio je nšimo novo odlikovanje, sastojeće od trijuh razredah, kojim će valjda svoje vierne nagradjivati.

Rusija: Car Aleksander dolazi za koji dan u Berlin, da posjeti njemačkoga cara u svoga rodjaka Vilhelma. O tom putovanju piše se mnogo. Jednim imade to veliko političko znamenovanje a drugim je nasuprot puki dokaz počitanja ili ljubavi. Cara neće pratiti minister Giers već dva pobočnika, te sudeć po tom, neće biti na sastanku govora o važnih političkih pitanjih.

Francezka: Razprava proti tvorcem sa radovi svršila se ovih danah u Parizu. Glavni okrivljenici bijahu odsudjeni, što na zatvor što na novčano globe. Zastupnik Wilson, zet predsjednika republike, izkopao sa kako tako.

Italija: Prevratnici dižu i u Italiji sve to više glavu; tako su onomadno pred amerikanskim konzulom u Turinu protestirali proti odsudi na smrt amerikanskih prevratnikah, koji bijahu pogubljeni u Nev-Jorku. Pred redarstvenu zgradu bacilo prevratnici bombu, koja nije srećom nikoga ranila.

Njemačka: Njemačkoj carskoj obitelji prieti strašna nesreća. Najprvi liečnici Europe konstatovaše, da imade njemački prestolonasliednik kraljević Fridrich raka u grlu, te da mu neima spasa. Živit da će još neko vriemo no ozdravit nikada.

Različite viesti.

† **Fran Levstik.** Naša braća Slovenci plaču nad grobom izvrstnoga pjesnika, jezikoslovca i kritičara g. Frana Levstika, c. kr. skriptora liečilačke knjižnice u Ljubljani, koji je tamo preminuo nakon duge i težke bolesti dne 10. t. m. providjen sv. sjetstvi. Pokojnika bijaše tokar 57 godina, te bi bio mogao još mnogo svomu narodu koristiti, da ga nije Svevišnji tako brzo k sebi pozvao. Sa braćom Slovenci kličemo i mi na preranom grobu najboljega poznavatelja slovenskoga jezika Fr. Levstika: trajna Ti bila uspomena u narodu i lahka domaća zemljica!

Istarski sabor. Carskim pismom sazvani su za dne 24. t. m. svi zemaljski sabori — a tim i naš istarski — na obično jesensko zasjedanje. Ovo je prvi put odkad se saboruje, što će se sastati u Poreču putorica naših zastupnikah, koji će sve svoje sile uložiti, da podpunoma opravdaju uzašlo narodnih zastupnikah.

Političko družtvo „Edinost" obdržavati će, kako bijaše već oglašeno, u nedelju dne 20. t. m. redovitu odborsku sjednicu, u kojoj će se nasnaviti razprava o poznatih točkah programa. Početak u 9 sati u jutro.

Sv. Poslanje obdržavali su otci Isusovci u Dolini od nedelje dne 6 t. m. do 14. t. m. Narod je mnogobrojno u crkvu hrlio, da čuje riečі božju, te je marljivo primao sv. sakramente. Ufamo se, da je sjeme posijano od vriednih onih otacah, palo na plodnu zemlju, to da će donieti obilat plod.

Učiteljska konferenca u Kopru. Dne 28. i 29. pr. m. obdržavala se ovdje kotarske učiteljska konferenca, kojoj je prisustvovalo okolo 70 učiteljah slovenskoga i talijanske narodnosti. Konferencu otvorio je primjerenim govorom kot. školski nadzornik g. Spinčić. Prisustvovali su konferenci i gg. zemaljski nadzornik vitez Klodič i kot. kapetan vitez Boeizio. Razpravljalo se u dvih odjelih, t. j. u talijanskom i slovenskom. Ovomu posliednjemu predsjedao je sam kot. nadzornik. U obih odjelih bijaše podnešeno više liepih predlogah i stvoreno više korisnih zaključakah. U svomu vladalu je izmedju učiteljstva jedno i drugo narodnosti najljepša sloga i bratske ljubav, te smo za ćas zaboravili, da smo u Istri, gdje su strasti i medju učiteljstvo uvučeno. Osobito kod skupnoga banketa pokazalo se u najsajnijem svietlu što možo složno i vriedno učiteljstvo.

Tu nebi ni traga ikakovu zadirkivanju, zavisti ili zlobi, već bijahu svi složni, svi kao prava braća, kojoj je povjerena plemenita zadaća, da stiša strasti, da oplemenjuje dušu i tielo. Medju objedom bijaše izrečeno više zdravicah, kojimi se nazdravilo gg. nadzornikom, ravnatelju pripravnice, učiteljstvu, slogi itd. Naposo nam valja iztaknuti, da bijahu svi prisutni, naposo učitelji, vrlo uznešeni krasnim govorom kot. nadzornika g. Spinčića, komu se je burno klicalo i svestrano povladjivalo. U tom se odlikovaše osobito gg. učitelji talijanske narodnosti, koji štuju, cieno i ljubo svoga nadzornika isto tako kao i njihovi drugovi druge narodnosti. Občenita bijaše želja učiteljah, kako se neželi nikada rastati s toli ljubeznim i pravednim nadzornikom. Toliko naš izvjestitelja sada, da vidimo malko što piše o toj konferenci porečka baba. Izvješćujuć u par redakah o obdržavanih sjednicah kaže, da je c. kr. kot. školski nadzornik g. Spinčić formalno izjavio, da je to za zadnji put sa svojimi učitelji, jer da je čvrsto odlučio neprimiti više nadzorništva ako bi i bio od vlade imenovan nadzornikom. —

O svomu tomu nezna ništa naš ingdo dobro obavješćen izvještitelj. O tomu šuti i dopisnik. „Edinost“, koji izvješćuje obširno o toj konferenci. Dapače, tršćanski „L'Adria“, prilog službenom listu primorske vlade „Osservatore Triestino“ u svojem broju od 11. t. m. izvješćujuć obširno i potanko o spomenutoj konferenci, nespominje nigdje „babine“ izmišljotine, već je dapače sav njezin izvještaj proploten slavospjevi na g. Spinčića kao uzorna nadzornika. Evo što piše „L' Adria“ o zahvalnici g. nadzornika na zdravicu, koju mu izreče jedan od gospodo učitoljah:

„La generale contentezza ora depressa quando il sig. Ispettore Spinčić, ringraziando al brindisi portatogli dai maestri, fece conoscere ch' egli è alla fine del suo sessennio d' ominoso ringraziava il personale insegnante per l' affetto addimostratogli e lo animava a valorsi mantenere sempre o sotto qualunquesiasi ispettore: solante, laborioso ed ubbidiente.

Da tutto lo labbra uscì spontanea il grido: no, no, lo desideriamo ancora sempre! Il sig. Ispettore fu interrotto perchè tutto il personale volle esternargli il desiderio di averlo sempre ad amorevole e savio superiore“.

Ij „babo“, zar ti držiš talijansko učitoljo koparskoga kotara za tali podlo i za takovo hinavco, da jedno govore, drugo misle a tvrdo rade?

Služateljah na hrvatskom sveučilištu u Zagrebu upisalo se za tekući zimski tečaj do 12. t. m. svega skupa 424; od tih je na bogoslovnom fakultetu 100, na mudroslovnom 114, na pravoslovnom 210. Odkada obstoji sveučilište, bijaše samo god. 1882 služateljah 420, inače uvjek manje od 400.

Neobična nesreća. Iz Lupoglava pišu nam, da se je dogodila dne 12. t. m. u Lostaćini velika i neobična nesreća. Stariea neka od 78 godina htjedo oslobediti mlado prase, koje se bijaše zakvačilo u kotac između korita i pokrova. Prase to kvililo je silno što valjda od boli il što ne mogaše osloboditi.

Starica otvori, da lagljo oslobodi mladoga, staro prasce, a ovi kvilenjem mladoga pobješnjeni, nahrupe na nesretnu staricu bnoiv ju na zemlju. Ova prestrašena i slaba nemogaše se braniti, to joj prasci oglodaše i slomiše ruke, izvadiše jedno oko i sve tielo tako izranjše, da je sirota poslije nekolikko časakah izdahnula.

Pazor dakle ljudi i na prasce!

Poduka u hrvatskom jeziku u tršćanskom biskupskom konviktu. Kako je poznato, bijahu prošle godine na molbu naše omladine u konviktu navedena predavanja o hrvatskom jeziku uz ona iz slovenskoga i talijanskoga jezika. Pravom očekivasmo, da će se i ljetos i u obće unapred nastaviti ta predavanja, da se tako upoznada i hrvatski mladići sa počotoi materinskoga jezika i njegovom literaturom. Nada ta nas prevarila, jer lanjše, ove i drugi mjesece odkad je škola započoša, a o predavanju hrvatskoga jezika nema ni spomena. Mi smo dugo i strpljivo čekali, da će se pozvani na to faktori maknuti, te zadovoljiti želji naše mladeži i svojoj dužnosti, al pošto bijaše naše iščekivanje uzaludno, ajeamo ovim putom ono, na koje to spada, da se pobrinu i s te strane za odgoj naših mladićah, te da nas tako rieše dužnosti, da nemoramo u buduće nikoga sličnimi i nam neugodnimi podajećivanji uznemirivati. Slovenski i talijanski mladići, osim što imadu liepu priliku na gimnaziji usavršiti se u materinskom jeziku, slušaju predavanja o svojem jeziku i u samom konviktu, dočim je to hrvatskim mladićem nemogućo, jer se nepredaje o hrvatskom jeziku niti u gimnaziji ni u konviktu.

Takav postupak nije pravedan niti svrsi shodan.

Iz Pazinščine, početkom novembra. Naši narodni protivnici nikako nemogu, da zaboravo težki udarac, što im ga zadali zadnji občinski izbori. Htjeli bi na svaki način, da se ih opet upregne u občinski jaram, valjda zato, da se iznova približe starim oljubljenim jaslam. Ali kako neima prilike, da bi to moglo biti u redovitih okolnostih ni sada ni nikada, prva im je briga, kako bi prouzročili smutnje i nerede, nadajući se u mutnom najlakšemu lovu! Tako su ovih danah počeli smutljivati puk po Pičanščini a još više po Gračišćini. Kao mahniti trčali su po Gračišćini od sela do sela, od kuće do kuće, s nekom molbenicom za ustrojenjo samostalne občine u mjestu Gračišću, nukajuć i zaklinjuć puk, da ju podpiše. Da se pri tom po staroj navadi lagalo, mazalo, grozilo, obećivalo i zlatne kule u sraku zidalo, razumije se samo od sebe.

Pogovara se pako, da se je tom prigodom raznosila i krivih glasovah, kao da je odlučenje od ostalih občinah od s. junie vas udaljeno, da će sada biti svoga podestata, da su sadanji zastupnici krivi što je sol podrašila, i drugo takovo nelano al pogibeljno ludorije. Siromašni i neuki puk, nehoteći se zamjeriti i bojeći se mogućeg osveta, tako se dao zavesti. Nikakvo dakle čudo, što su nabrali, kako se čuje, do 100 podpisah, od kojih da je u ostalom mnogo i od neoprano djece. Podpisati je mogao svatko, star i mlad, otac se makar dvanajst sinovah samo, da otac bude više. Bolji i razumniji kmeti, slutedi u tom šaranjačko spletke, nisu htjeli o tom ni čuti, na što protivnici mal da nisu pobjesnili.

Ako su ti glasovi zbilja istiniti, tamošnji bi poglavari dobro učinili, da stvar prijave starijoj vlasti, nek, na takovo mučkašo dobro pripazi, i, ako uztreba, da ih pod kljuć spravi.

Sjemo, ili početak tim smutnjam donio je tamo glasovito „listi“ prodajodnjic, komu mora bit dobro poznato, kako od malo iskre može nastati i pogibeljni plamen. Dali je i drugo šta donosao, nezna se; al toliko je, da je njegova svojta odmah razplamtila, i svoj plamen rakljem i vinom dalje širiti nastojala. Na toga staroga kavalira imalo bi se dobro paziti. Mogio bi nadoći vrieme, da se i on sam opeče.

Evo sada razlogah, koji se navadjaju u gore rečenoj molbenici:

1. Grad Pazin mnogo je za talijanjo od drugih občinah, mjesto Pičan isto tako, dakle mora i Gračišće, da to isto pita;

2. Mjesto Gračišće ima dovoljno intelligencije, koja bi bila kadra i voljna obavljati občinske poslove (voljna da, kadra ne!)

3. Občina Gračišće ima dosta imetka, da se može i sama upravljati (su 30.000 imovine i 15.000 duga!)

Na tomolju tih tvrdih razlogah, lakko bi ti intelligentni ljudi mogli postiti što pitaju. Al štota, što će ta stvar morat prije nego se rieši do Buča, gdje će se na njih intoligentno gledat jednako kao na barbaro „Croato“ i na korist naše staroslavne državo.

Prije nego li dovršimo oto još par riečih. Gračišćani brnčo! nedajte se zapeljati od nepriatoljah vaših i vaših svetinjah. Budite složni, nedajte se uloviti u šaranjačko mrože, čuvajte se šaranjačkih barunadah. Imajte podpuno povjerenje u vašo poglavare, koji skrbe za dušovno i tielesno vašo dobro. Oni su naše krvi ljudi, a krv nije voda. Novjerujte onim, koji li crno i mrano, to su podli i slobni ljudi, koji se skrbo samo za svoj trbuh i koji su vam već dosta zla počinili.

Iz Baške piše nam priiatelj 15. t. m. Vaš dopisnik, g. urednike, obaviestio Vas je o naših okolnostih, a ja se peko usudjujem s Vašom dozvolom još nekte dodati, što mislim, da će korisno i dično po našu občinu biti.

Sin sam seljaka, koji čitam knjige i novine što no izlaze u našem sladkom jeziku, te mogoh sam prosuditi i uviditi kako drugi ljudi po svietu napreduju, kako teže za prosvjetom, za naukom. Proputovao sam, ako no mnogo, ipak nekoja veća i manja mjesta i vidio sam kako su ista naprednija od nas, kako ista svatu pomoć ruškah u dobroj zemlji. Osvjedočih se, kako drugi ljudi nastoje, da im mjesto u čim ljepšem redu bude, jer tim postaje znamenitijo. A kako kod nas? Na ovo pitanje imao bih mnogo kazati, nu ja ću samo nešto navesti.

Sjećam se uvjek kako smo se u školi učili ili čuli pripovietati: „kucaj i otvoriti će ti se, moli i dat će ti se“. Znamenite su to rieči! I ja kucam u ime mnogobrojnog puka našoj slavnoj občini, koja se za nas inače svojski brine. Čovjek težkim poslom izmučen nastoji, da si snom ukriopi svoje izmoreno tielo. Isto tako ljeti u vrieme veliko vrućine gloda svatko da odpočine, da malko pod sjenatim stablom ublaži svoje izmučeno tielo. Oh, kako tada svatko blagoslivlje, kako zahvaljuje onomu, koji je ono stablo posadio! A gdje neima stabalah, kako će se čovjek odmoriti ili razhladiti? Tomu je danas moj predmet namienjen.

U našem mjestu nigdje upravo neima ugodnog hlada. Domaći a niti putnik neima, gdje bi se odmorio od silne vrućine. Zato bi se moralo najvećma skrbiti, da se mjesta za to prikladna i potrebita nasade drvećem. Eno položaj na „Narochi“ bio bi najprikladniji za takav nasad. Zatim na „Kučići“, „Pirnici,“ Zablići“, itd. Ta napomenuta mjesta, kad bi bila stabli nasadjena, bila bi dika mjestu. Bila bi težaku, putniku, gospodi, jednom riečju svakomu na uhar. Tim bi se mi mogli natjecati i s kojim drugim gradićem. Osim toga znato je, da daju drva ili stablja i drugu korist. Tu vjetar toliko nepuše, ta zemlja neide u more, čemu žito priede, a drva rabe za gradnju i ogriev. Svatko znade od koliko je koristi drvoće, a da bude voća korist mogla bi se nasaditi stabla korisna, kao na primjer murva, čije lišće bi rabilo za gojitbu gusjenicah svilonjačah. Tim bi i občina korist imala ako bi lišće prodala na dražbi. To bi zniato ukrasilo naše mjesto. Radi toga stavljam našoj čestitoj občini na srce, da bi proskrbila korisna stabla i odmah sada ili početkom proljeća nasadila ročena mjesta. Neka znade, da će nam tim svim ugoditi, te da ćemo joj za to biti zahvalni. Bratac naprod na boljak našeg mjesta! Ukrasujmo si dušu, tielo i sve što nas okružuje.

Iz Rieke pišo nam prijatelj kako slieđi: Za ovog sukoba Riečanah sa vladom, kako već znate, nemam baš osbiljno novosti, da vam ju javim. Vlada je pobjedila a opozicijonalci našeg gradskog zastupstva šute sada u obće, jer su osvjedočeni, da milostar Baroš nemari za protnje ni za riečі a još manje za protesto, makar mu ovi dolazili iz istog „b l a g a“ madjarske krune.

Išla je kako Vam je poznato deputacija u Poštu, sastojeća od trih opozicijonalcah, koji su protivni vladi no baš isključivo zato, što je vlada odlučila položiti tračnice kod samog kazališta, već takodjo iz drugih razlogah.

Prvi je protivan vladi, jer je svagda i svakoj vladi protivan bio a to hoće vazda biti, bila vlada koja mu drago. Drugi je protivnik vladi, jer ova podupire svoj jezik u nekojih školah, a on kako zapadno talijanski Istran tvrdi, da je Rieka samo talijanska, to se protivi u svakoj prigodi koliko može, toliko da pomaže uneti vladi medju kola klinova.

Treći član deputnoljo, premda rodjen Madjar, protivan je sadašnjoj vladi, jer ga nije htjela pustiti, da prodre proti Cernatoniju za riečkoga zastupnika u Pešti.

Načelnik Closa predvodio je deputaciju, koju je ministar lieno primio, s njom razgovarao i tumačio njoj, pak onda zaključio, da on nemože odustati od poprimljene odluke; nu da buć nisu badava došli, obećano je deputatom, da se neće luka graditi pred Sušakom. Ova je izjava ministra samo prividno zadovoljila deputaciju, jer znade dobro, da kada dodje red na gradjenje luke pred Sušakom, da će tada ministar udariti u drugo diplo.

Treba dodati, da je ministar imao pol ure prvo nego je primio našu deputaciju pred sobom drugu, tako zvanu deputaciju riečkih trgovacah, koji su došli prositi ministra, neka ostane kod svoje odluke, jer da to riečka trgovina zahtjeva. U ovoj deputaciji bijahu samo madjarski židovi.

Kada su se ovamo vratili naši opozicijonalci, ili točnije govoreći, kada se je vratio gosp. W., došla je na kolodvor čestvorica il petorica mornarah i fakčah nakanom, da živiždaju kad njegovog dolazka, ali čim je on izašao iz kolodvora, da stupi u fijakor, radnici jedan u drugoga pledajuć nit su pisnuli, jer bogmo nisu znali zašto da živiždaju. Tada skoči njihov čotovodja u drugi fijakor pa hajd za zastupnikom živiždajuć po Vararu. Doljta taj bijaše tužen i odsuđjen na deset dana zatvora, no on ipak još slobodan hodaka okolo parobrodah nadzire rabotu. Govori se, da jedan gospodin, koji toliko želi uljesti u gradsko vieće pomoću vlade, da on i još nekoji, kriomice snuju kako bi oslobodili od tamnice njihovog plaćenika, jer znadu, da ako on ide u zatvor, da za stalno već neće biti onako dobro i sliepo orudjo u rukuh gorispomenutoga gospodina.

U ostalom odavle nemam Vam što priobćiti nego da naša gimnazija, premda zatajivana i zapostavljena ipak liepo napreduje. Navaram li se narnsao je ljetos broj na 268 djaka t. j. 12 više nego li prošle godine. Hrvatska ta gimnazija rastc i napreduje kao nijedna druga u Hrvatskoj. U njoj ima sinovah gradskih zastupnikah i magistratskih činovnikah, nu uz sve to nesmije ovdje drugi javno reći, da je i hrvatski jezik ovdje doma ili što sličnoga, nego neodvisni ljudi; to bi bila Talijanom i Madjaron uvreda!!

Radi jeftinije stanarine i življa preselise se nekoji činovnici u novo kuće na Sušak, nu čujemo, da to vlada i municipij prickim okom gledaju, glasa se dapače, da su nekoji dobili mig od više oblasti, da ostanu u gradu. Bog zna što ćemo još doživjeti!

Imamo skoro izbore zastupnikah, kojih je svršio mandat, javit ću Vam što o tom na vrieme.

Brajdar.

Iz raznih novina. Odabrani sastavci o kazalištu, umjetnosti i književnosti. Napisao Stjepan pl. Miletić. Zagreb, 1887. Naklada akademijsko Književno Lav. Hartmana (Kugli i Doutnoh).

Didaktofon. G. Vjekoslav Luznik, učitelj u Škrbini, pošta Komen, javlja nam, da je izumio glasboni stroj „Didaktofon“ nazvani, pomoću kojeg može svatko po notah nakon par lekcijah, ili po navodu takodjer sam, igrati i pjevati. To glasbilo u podobi harmonija sa 4 oktavo stoji 46 for. sa 3 oktave 35 for. u podobi šatula 25 for. Naručbe prima sam izumitelj.

Englezko novinstvo. U Englezkoj, Škotskoj i Irskoj izlazi sada 2185 novinah, od kojih odpada na sam London 435. — Najveću plaću dobiva glavni urednik londonske „Times“ i to 100.000 for. na godinu.

Utiecaj brieguvah i riekah na grmljavinu. Dokazano je za oblake, koji nose grmljavinu, da se isti protežu dugačkom uzkom prugom, koja stoji upravno na pravcu, u kom se razprostire grmljavina. Promatrali su, da brieguvi u obće privlače grmljavinu, te jest uskoro joj dolazak i zadrže ju duže no što bi bilo inače. Rieke naprotiv smetaju razprostiranju grmljavine i zna se za mnoga grmljavinu, da je na otoku svom objemu ili na velikom dielu istoga zadržana i ugašena, čim je došla do obale kakve velike rieke.

Što valja činiti kad loza pozebe? Za dobo opominjemo, ako bi komu nastradala loza od mraza, da valja pozeble mladice obrezati do vienca ispod prvog oka. Kako u proljeću bujno sok kola, potjerati će joštc za otu godinu plodan pup ili barem jaku mladiku za sliedeću godinu. Jedan vinogradar plše o tom u stručnom listu: „Prošle sam godine to prokušao, jer sam tako učinio odmah unaj dan, kad je onu bilo pao silan mraz. Deset dana kasnije potjerala mi je vienca barem jedna, al iz više njih po dvije i tri mladice. Na njih bilo je malne svih grozdja, a ove mi dadoše za ovu godinu lepo i zdravo drvo.

Umrla i opet oživjela. U malenom selu Loboselskoga kotara u Češkoj živi postarija i već od više godinah bolešljiva ženа. Prod nekoliko dana činilo se, da je bolestnica od svojih mukah spašena i da su joj se oči za uviek zaklopile. Svieet mislio je, da je mrtva, te su tobožnju ljošinu odnieli u jednu posobnu sobu. Nekoliko satih iza toga sjeti se otac obitelji, da se u sobi, u kojoj je mrtva položena, nalazi na dimu izsušeno meso, te zapovjedi svom sinu, da to odanle iznese. Sin posluša otca, odu u sobu i hljeb-o meso izniesi, kad ni su digne tobož mrtva mati sa svog ložnja i jakim glasom povikc: „Tà ostavi meso visjeti, nedu ga svega požderati“. Bolestnica, koju su kroz nekoliko satih bili spopali grčevi, osvjestila se to se sad na radost svoje porodice zdrava nalazi.

Koliko se proizvadja piva u Englezkoj. Englezkom parlamentu podnešen je zanimiv izvještaj o proizvodnji piva u Englezkoj i kneževini Badskoj. Iz toga izvještaja vidi se, da tamo postoji od 9 do 10 hiljadah pivarah, koji su platili za patenat i više od 72 hiljade porodicah, koje vare pivo za svoju vlastitu potrebu i ništa no plaćaju. Patenti i dražbine na pivo dali su prihoda državnoj kasi više od 8 milijunah funtah sterlingah. Englezka nepopije sama sve proizvedeno pivo, nego ga izvozi u svoje kolonije i u sve djelove svieta. Austrija i Amerika troše britansko pivo. Prošle godine bilo je izvozeno piva iz Englezke u vriednosti 1,500.000 funtih sterlingah.

Vienac broj 46. XIX. godišta izašao je sa sliedećim sadržajem: „Samoća“, spjevao Andrć Theriet, preveo Jovan Hranilović. „Marica“, pripovieet iz Slavonije, napisao I. Lovretić. „Djak“, sliečen iz penzionatskoga života, ruski napisala L. Veselitskaja, preveo N. Š. „Biedni vuk“, satira N. Šćedrina„, preveo A. Harambašić. „Slóvački naseljenici u Sriemu“, „Ruska glasba poslije Glinke i njeni najglavniji predstavnici“, po A. Kraskovskom sastavio Kamilo Zajčić. Listak. Slika: „Sevastopolski junaci“ od V. M. Maksimova. — „Vienac“ izlazi svake subote. — Ciena mu je na četvrt godine 1 fr. 75 novč. Svi dosad izašli brojevi mogu se dobiti.

Lutrijski brojevi

dne 12. novembra.

Beč	6	31	70	32	46
Gradac	87	76	20	23	86
Temišwar	62	12	34	35	50

dne 16. novbr

Brno	37	84	45	11	66

Dopisnica uredništva.

Gosp. X. Risan. Vašeg članka nepriemamo. Ob onoj drugoj stvari naći ćete u današnjem broju. Čuli smo i mi za onoga činovnika, da je vajnan, čemu se i mi veselimo no čekat ćemo, da ga rad pohvali. Prijateljski Vam pozdrav.

SLOVENSKI

„ŠALJIVI KOLEDAR"

za leto 1888

bogato ilustrovan

izšel je v tiskarni Dolenc in se prodaja v Trstu

po 40 nvč. komad.

Razpošilja se pa po pošti in prodaja v Gorici

po 45 nvč.

Postavno zavarovan

Block-koledar za hôtele

sè naznanili.

Vsled dogovorov se posestniki hotelov na Dunaju, v Brnu, Pragi, Budapešti, Dresdenu, Breslavi, Stettinu, Hamburgu, Dolenju Rd. in v kopeljih i Baden, Vošlau, Karlovih varih, Franceovi kopelji bodo obešani ti koledarji v vseh sobah za tujce, začasno samo v gori navedenih mestih in to pri zvonu, kjer se gost mora zadrževati. Radi tega je oglasom na ovih Block-koledarjih vaših gotov, ker so razobešeni v sobah. Prostor za oglase je omejen, ker se more samo 10 tvrdk sprejeti, ter so tvrdke konkurenco popolnoma izključene. Cena oglasa za prostor 30/35 mm je za svaki hôtel za celo leto od f. 3·50—40·— (15—31 nč. za vsako sobo na celo leto.) — Ponudbe se imajo poslati na

Annoncen-Expedition Moriz Stern

Wien, I., Wollzeile Nr. 24

kjo se izvê pobližje in se dobê na zahtevanje uzorci

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani

Ta esenca, ki se uporablja po nekem receptu gospoda dr. E. viteza Stöckla, c. kr. vladinega svetovalca in dolenjo-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvani „Tinctura Rhei composita", katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo i t. d. (glej navod, ki je vsaki steklenici pridejan) — Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1·20 po poštnum povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr ona, vsčina lekarn na Kranjskem, Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. 46—50

V Istriji. Dojo Benetti; Koper: Favento, Giovanni Cesar; Rosai; Cittanova: Tamburlini; Vodnjani Bradamante, Rotij; Lošinj mali. Vivian; Poreč: Omdunsio; Piran: Fonda Lion; Pazen: Lion; Pola: Carbucichio, Rodella, Wassermann; Rovinj: Angelini, Spongia; Rerk: Zonca; Vislnadi: Patelli 50—53

P. t. gospodarjem, čast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vsojamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Po naročilu visokega c. kr. ministerstva kmetijstva spisal

E. KRAMER,

ravnatelj ježelne kmetijske šole v Gorici

Knjiga govori na kratko o vseh km-tijskih strokah s posebnim ozirom na kmetijsko razmere na Kranjskem. Primerakem in spodnje štajarskim, obsega 16 tiskovnih pol na močnem papirju ter ima 33 podob. Kor je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tisk knjige zadatno podporo, jej je cena samo 50 kr

Dobiva se tudi v tiskarni Dolenc v Trstu in stane z poštarino vred 55; trdo vezana 75 kr.

Solidan dar 30-10

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obed iz pravega c. kr. patentiranoga za cielu Evropu Phönixsrebra, koje je uvjek bielo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u divnoj kutiji sahranjeno, sastojeći iz 6 nožavah sa oculjnim rezalom, 6 žlica sa krunom, 6 viliea iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni zvonac, dakle 31 komad, koji odajemo samo sa 4 for 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštno pouzdce. Narnčbu prima Zentral-Exped -Verwaltung. **B. Balsam,** Wien, 2. Bez., Schiffamtsgasse N. 14.

Želodčne bolezni ozdravi brzo in povsema

JERUZALEMSKI BALZAM

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim bolezním, pač ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izločkov itd., katere se običnstvu kakor pravi čudeži priporočajo, nima nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločne oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče priznanje po njemu. Ta balsam bogat na delujočih snovih, kinčsko robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na prebavljanje ni dičšanje, je vanesljivo sredstvo proti tožavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsaki bolezni v črevesju

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 1—15

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Karatini* i *G. B. Rocis*, na Reki v lekarni *al Redentore*, *G. Gmehler*, v Kormlnu v lekarni *A. Franconi*, v Tomaci v lekarni *P. Pallion*. 6—25

KLINIKA

za spolne in želodčeva bolezni, nastope okuženja i zalahnenja možko slabosti, poluci'ja, ogabo vodo, močanje postelje, pečenje v krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, srcbra in slvnve. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivim sredstvi. 37—74—104

C. Streetzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se ozdravljaju podpuno i sigurno ove želudčane i živčane bolesti, takodj-r omake, koje su za ustavljale svim dosadašnjim sredstvi, osobito pa kronički kašarh i slabost v želudcu i drobu, krč, slabu prebavo, alkohol, jaku kuenju srca, glavobol i dr. Kapljice sv. Jakoba, koje su sastavljene po navodu kuhalorca grofovega **samostana «Astra»** iz 22 najboljših zdravilnih bilj'kah izteka, koje si svaku za-se i dnma priznano kao zdravilna sredstva prve vrsti. Ovo sastavljenje jamči dakle za sigurno uspjh ovih kapljicah. — Cena 1 steklenke **60 nv.** 1 velike steklenke **f. 1·20** prama poštnum ponudu ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih ljekarnah,

Glavno skladište: M. Schulz, Hannover, Eichenstrasse 6, dalje u Trstu i Sarajevi, «All'Amazone Trionfante» i Prendini. — Na Rieci A. Mitzun. 20—15

Čast nam je proporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi plemeni i strojevi providjenu,

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU.

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te proporuča se osobito za ove vrsti tiskanke kao n. pr.:

za župne urade, okružnice, račune, list. artilja zavitke s napisom, proporučno karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, razporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješća, zaključne račune, rodilnike, punomoći, cienike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotično naslov (adresu) naručitoljа.

Za obilnu naručbu proporuča se

Tiskara Dolenc

Via Torrente 12 u Trstu.

FILIJALKA V TRSTU

c. kr. priv. avstr.

KREDITNEG ZAVODA

za trgovino in obrt.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni odkaz	2¼%	30-dnevni odkaz	2½%
8- „	2 „	3 mesečni „	2¾ „
30- „	2¼ „	6- „	3 „

Vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu, priposna se nova obrestna tarifa na tamoštji objave od 17. in 21. oktobra in 12. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obrestih

Nakazilce

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, Zagreb, Arad, Gradec, Hermannstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano in Salcburg — brez troškov.

Kupuje in prodaja

vrednostij, divis, kakor tudi vnovčuje koponov pri odbitku 1% provizije.

Produjmi.

Na jamčevno listino v gotovem, obresti po pogodbi. Z odpr'jem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti 5½% lotnih obrestih do 1000 gld., na veče svote po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 19. oktobra 1887. 37—48-4

Varovati se je ponarejenja.

Brázay-a francoske žganje je izvrstno sredstvo proti glavobolji, migreni, bolečnim v ščalih, na očeh in zobeh, proti ranam, trganju, nahodu, izpahom in madežem na koži in pegam; tudi je jako dobro kot voda za izpiranje ust in ohranjenje zobov, posebno pa se priporoča za umivanje glave, okrepčanje rasti las, in odstranjenje prhuti. Cena z popisom porabe: mala steklenica 40 nč., velika 80 nč. 3—12

Pristen v Trstu v lekarni Ivana Cillia.

Steklenice imajo vilto tvrdko Brázaya.

BRZA I SIGURNA POMOĆ

za 15—18

bolesti želudca i njezine posljedice.

OBRANA ZDRAVLJA

ovisi gotovo o *sačuvanju i pospješenju prebave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, to *koži ljepotom toli dičnom i dobrostanju*. Najbolji *domaći lijek* za uredbu prebave, pročišćenje mješanje krvi i odstranitli nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM.

Priredjen je od *najboljih, tršćanski najkrepkijih zdravilnih* i izkazao se osobito kao *sjajna pomoć kod nevoljne prebave*, kod *odvajanja, nadimanja, žlcurenja*, koli bolesti u *želcu i želudcu, želudčanom krču, prepunjenom želudcu*, kod *nevolje krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolesti u crevih, hipohondrije i melankolije* (sullen slabe probave); on oživljuje svu djelatnost *prebave*, čisti *krv* te dobiva *bolestno tjelo* iznova *cdlo i zdravlje*. Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sigurnan ljudski domaći lijek* i radi toga svuda je poznat.

I staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pismah, kako svaki pročita. Šalja se na *frankirana pisma* na sve strane na *pouzdc iznosa*.

OPOMENA.

Da se ljubezne prevari, upozorujem svakoga, da je svaki steklenici „dra. ROSA životnog balzama" pečat na vratu steklenice i na naprom ovitku, koji pečat nosi ime „Dra. Rosa životni balzam" te ljekarnerov ime i sjedište, n. pr. Wagner, Prag 205-3 u njemačkom, češkom, madjarskom i francezkom je ika bez, a prodaja iste s pokonom — nije oblastnom i sudbenim zanatkom povlašteno.

PRAVI

Dra. Rosa životni balzam

dobiva se samo

u glavnom skladištu

B. FRAGNERA

ljekarna sk crnom orlu,

Prag, br. 205-3

i u Trstu u sliedećih ljekarnah:

G. Forabosehi, Ed. pl. Lettenburg, P. Prendini, Giov. Skopczynski, Ant. Suttina K. Zanetti i Serravallo.

Sve ljekarne i vuča trgovino sa materijalnom robom u Aust-o-Ugarsko, imadu skladišta toga životnoga balzama.

Tamo se također dobije kroz tiskanu zahvalnih pisama priznato

PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,

sigurno sredstvo proti upali, ranam i otoklini.

Upotrebljuje se, ako se kojam prsi upale ili otekne i kod sukanj cieka crva u prsu i zanokti-i, izvinutja, morsko (morsve kosti, reumatičnoga o oka, kroćenje upale u kuljcah, rukah i bodjih proti pain nogah, kod ranjenah ru ah proti tekućim ranam na nogah i u obće na svakom mjestu tiela, vratnoj natečlini itd.

Sva upala, natečline, otvaline izl edi u kratkom zasdobiju, koje je jako ugodnom. I vuča ieli balzam sav umrli bez svake bolj, te ističi u najkraće vreme.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

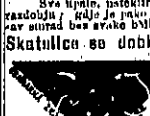

Opomena!

Jer se vrstka univerzalna ma što od ove stranah ja ve ti, upozorujem svaćega, da se lat- po pravom prepisu samo kod mene pr ispravi, ovo je samo o da prav ako Boto kutijice, u kojih je svaćko upakovanje, imadu sami za upotrebu pripremljeni hartiji, tiskan u dvoje jezikuh, a z modrim u žutom kartonu, koji mori predstojeću zaštitan znamenu.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstranjuje najbrže te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh i staklenica 1 for. a v

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 426

1887. Zimska sezona 1887.

Telefon br. 426

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sanma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35 38,
JANKE iz češljane vune sa prslukom u svih bojah for. 25 sanma svilni . . . . . for. 30
ČARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sanma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35 pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjeće za gospodu i djecu uz veoma nizku stalnu cienu

kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v PRAGI, Graben br. 19 novt, vis-à-vis gospeskoj ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama ponuđcu, ono što nobi bilo povoljno prima se natrag. 33—50

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

15—20

Na željo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU, Via del Teatro 1 (Tergesteo)

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskara Dolenc.

Broj 47. U Trstu 24. novembra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 30 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju spotovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (vaglia postale) na administraciju „Naše Sloge“ ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedolazi na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji: 5 for., za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

Proslava Gundulićeva u Beču.

Buduće godine 8. jenara upravo je tri sto godina, što se je rodio najveći pjesnik starije hrvatske knjige, Ivan Franjin Gundulić.

Njegova djela dovedoše književnost dubrovačku na vršak slave. Dubrovčani ga nazvaše kraljem hrvatskih pjesnikah, a slavni Serafin Cerva pjesnikom, kojemu slavom ne ima ravna. Toskanski veliki knez Ferdinando II. učio je rad Gundulića hrvatski. Slava njegova razprostrla se širom svieta.

Za preporoda hrvatske književnosti prije pedeset godina, sinulo je Gundulićevo ime novim sjajem, kad je »Matica iliraka« u Zagrebu izdala liepo izdanje njegovih djelah. Hrvatski narod uvjek ga je spominjao u redu prvih hrvatskih pjesnikah, pa to još i danas punim pravom čini.

Doskora će se u Dubrovniku odkriti dostojni spomenik njegovu genija. Neima dvojbe, da će se onaj dan dostojno proslaviti uspomena velikoga pjesnika širom svega Slavenstva. Ali važnija svečanost biti će, bar po našem mnienju, u prestolnici monarkije, u Beču.

Upravo je hrvatsko akademijsko družtvo »Zvonimir« razposlalo proglas na narod, što ne ga nešto niže donašamo, i u kojem oglasuje svoju odluku proslaviti uspomenu velikoga Hrvata. Ta svečanost biti će u srcu monarkije, na oči cielega svieta u u mjestu, u kojem se je sakupilo nebrojeno množtvo sinovah svih slovjenskih narodah. Ta proslava ima biti ne samo slavom »Zvonimira« već slavom Hrvatstva, slavom cielega Slovjenstva.

U našem Dubrovniku, u hrvatskom gradu, razvio se je barjak prosvjete onda, kad je manje više ciela Evropa čamila u tami. Hrvatska omladina želi pokazati cielomu svietu napose narodnim nam protivnikom, da imaju krivo, ako još uviek misle, da su Hrvati polubarbari. Hrvatska omladina želi pokazati Evropi, da je hrvatski narod, premda malen, zaslužio dostojnije mjesto u skupini narodah Austro-Ugarske no što ga danas ima. Da pako postigne svoju svrhu, treba joj svladati mnogo poteškoćah, mnogo zapriekah.

Ali što se neda složnimi silami! Istina je, mladost hrvatska nije još nikada pokušala prirediti sličnu svečanost, jer sve dosadanje proslave ujezine, ako su i bile liepe i uznosite, nisu nikada bilo zamišljene na tako plemenit i uzvišen način. Svečanost će trajati tri dana. Svečani koncert, u kojemu će ovaj put sudjelovati slovjensko pjevačko družtvo, izvrstni umjetnici, biti će u velikih dvoranah »Gartenbau-gesselschafte«, tamo gdje bočki Slaveni priređuju najveličanstvenije svečanosti. Priprave se čine velike, a vrieme je kratko. Bočki se Hrvati nadaju, da će im braća iz svih krajevah oduševljeno pripriteći njihovu zamisao. Oni se nadaju, da će im odnavud, gdje stanuju slovenska plemena stignuti čestitke i pozdravi na komora, jer će to imati na očigled skupljenoga uglednoga svieta velikoga zamašaja i trajne vriednosti.

Mi im u tom posvo pravo dajemo želeći iskreno, da im uzvišena zamisao sretno uspije.

Na istom mjestu na kojem se je prije tri godine slavio veliki Rus slavit će se ljetos veliki Hrvat. Tako valja! Slaveći uzajemno svoje veliko sinove Slovjeni slave svoju jakost i veličinu. No dvojimo, da će se o toj slavi još mnogo pisati po stranih novinah, te da će se tom prigodom pohvalno spominjati i noviji kulturni napredak Hrvatah.

Možda će to napokon prisiliti naše narodne protivnike, da se već jednom opamete, te da nas nepristrano i pravedno suditi započmu. Već je tomu i vrieme! I naš narod u Istri ima se toj slavi veseliti, jer će to biti hrvatska slava, slovjenska slava, slava prijatelja Slovjenstva, slava velikomu geniju, koji je pjevao: »Oj draga, oj zlatna, oj sladka slobodo, dar u kom sva blaga višnji nam Bog je dô!«

Znajući, koji i kakovi su ugledniei ruski, češki, poljski, slovenski itd. već do sada dolazili na koncerte »Zvonimirae« uvjereni smo, da će se ovaj put još i u većem broju odazvati. Znajući nadalje, da su »Zvonimirovci« do sada uvjek znali vršiti svoju domoljubnu dužnost, ne dvojimo nimalo, da će si i ovaj put osvjetlati lice. Osobito nas puko raduje, da su i ovaj put Slovenci jednodušni sa Hrvati, te da se štuju i ljube kao rođjena braća.

Znajući sve to, mi srdačno pozdravljamo zamisao »Zvonimira« i nadamo se s njim dobru uspjehu. Složna omladina bilo kojeg naroda mnogo može, a za dokaz nam netreba tek sjetiti u poviest svih vremenah, tu dovoljno je poznati poviest našega preporoda.

Danas, u doba mrtvila, u doba kad se nesmiljenom rukom nastoji domu zaprečiti mladosti svako oduševiljenje, ona se diže u tudjini. Da nas se ipak krivo ne razumije, moramo reći, da svečanost u Beču neće imati vanjski značaj jedne stranke. Gundulića valja da slavi sav narod i čitavo Slovjenstvo. Izvjestno očekujemo, da će se i sbilja u svih pokrajinah, u kojih samo jedan Hrvat živi, staro i mlado toj narodnoj svečanosti veseliti. Evo proglasa:

Hrvatski narode!

Dne 8. siečnja 1888. biti će tristo godina, što se je hrv. narodu rodio bezsmrtni genij Gundulić. Propadoše kraljevstva, nestalo je gradova, all njegova slava živi, a njegovo sveto miell o slobodi, o ljubavi Slovjenstva i dandanas oduševiljuju svakoga Hrvata. Tudjin mu se divi, Slovjenstvo mu se klanja.

Hrvatska mladost u Beču smatrala bi se nevriednom svoga imena, da na svečani način nepokaže svoje oduševiljenje, svoju harnost, svoju ljubav upravna pjesniku, sinu onoga grada, koji se ponajviše radi njega „krunom svih hrvatskih gradova zove“.

Hrv. akad. družtvo „Zvonimir“ u Beču odlučilo je na svojoj glav. skupštini ov. mj. dostojno proslaviti rodjen dan velikoga Hrvata. Ta slava ima postati ne samo slavom bočkih Hrvata, već i cielega bočkoga Slovjenstva i svih onih, koji su prijatelji Slovjena. Budući da su zahtjevi za takovu svečanost ogromni, to se podpodpisani odbor pravom nada, da će naći i u domovini svojoj i u svih krajevih u kojih Hrvat živi, oduševiljenu odazivu. (Družtveni naslov: Zvonimir „Universität“.)

U Beču 15. studena 1887.

Odbor za proslavu.

Istarski sabor.

Carskim pismom od 5. t. m. sazvani su za danas t. j. 24. t. m. svi zemaljski sabori Cislajtanije, a među timi i istarski sabor u Poreču.

Mi smo se bojše potužili na preuzki djelokrug pokrajinskih saborah, koji se sazivlju, da pretresu zemaljski proračun i po koju zakonsku osnovu podredjene važnosti. U kraljevinah i zemljah, gdje je narodno zastupstvo nadahnuto pravim domoljubljem, nesebičnom ljubavi do rodne si

PODLISTAK.

Ivan-Andrija Rapiccio.

(Nastavak.)

435. O brda sretna i blažena, sto puta da sto mi zdravo!
Dokle me nebo srećnim obdariva žićem na zemlji
Najvolit svoje ću trajati dane u dolima ovim,
Ma me i vabio Rim na ajnoe zabave svoje,
Nudeć mi grimižan plašt i druge visoko časti. —
440. Kakva ti korist ako i slavnoj u varoši živiš,
Ili u palačah kojim do neba se šljemena dižu,
Ako i gvozdene škrinje si suhim napunjaš zlatom?
Usred bieloga ako si okružen slugami dana,
Častnim licima ako se ponosiš slavnih ti predja,
445. Il u krugu prijatolja sjedaš za bogatu mizu
Gdje su silesija vrča i čašica blistaju zlatnih,
Il se po šaronih zlatom izvezenih sagovih šećeš,
Ako te grešan i sramotan uviek oblićuje život?
Neće to sikulsko gozbo u sladki uljuljati sanak,
450. Ni oblakšat ti dušu od teških i dosadnih briga. — —
Samo neporočno srce i pamet što istinu ljubi,
Prosta od nutarnje sujme bužanskeu dajo nam radost. —
All daleko od mene odstupite sujmljive misli! —
Odsele volit ću ležat opružen na mekanoj travi,
455. I sa gorskoga visa to prostrano gledati more. — —
Veseli budimo! doći će sjeda naskoro starost,
Koja se nijednim liekom il silom neda udaljit,
Kako o tome nam lažno propjevao šaljiva Omir. —
Avaj! nijedan nam liek nemože ustaliti konac
460. Života našeg nit tiek ustaviti godinam brzim. —

S Bogom dakle — sto puta s Bogom vi Istranska brda!
Koja ljubki zephyri i ćah lahora njožnih
Dragaju šumami pršeć kud ptičijo pjesmo se. oro.
Nópitam ono, što zlatni pokrivaju valovi Taga,
465. Niti mi duša gramzi za bogatstvom Lydijska carstva,
Neželim Riphejskih stada ni zaklada Gangova zlata.
Naprama vama svo mi je ništa zavičajna brda!
Samo to želim: u dolih da ovih zaklopim oči;
Tuj gdje predji mi svoja ogradjena težaku polja,
470. To im od Boga bjo dano sjedu dočakati starost,
Posljednje dano mirno završiti svojeg života. —

Opazke k pjesmi: „Istra“.

1. Timav: rieka koju spominja već stari pisci. U rimsko doba bila je voća nog u doba Rapicijevo, onda voća nog danas. Dva su njoj imena: Reka, izviruća izpod Snježnika a gubeća se u Škocijanskoj jami; Timav dolnji ili Sv. Ivan Divinski, sa više izvora izpod zemlje prodire. Tu je jedva kilometar dug, al širok i dubok! brodiv.
3. Lyaej: Lenaej: Bacchus t. j. vinski Bog. Naš: Vinko Lozić po prilici.
19. Thule: ostrvo u najdalnjem sjeveru, po svoj prilici današnja Islandija, Meroe: ovoće ostrvo Nila u Aethiopiji.
20. Sismundo barun pl. Herberstein rodom iz Vipave. Bio u svoje vrieme učen čovjek, bistar diplomata i pokrovitelj književnosti,
29. Euganeo polje: ispod Euganskih gorica blizu Padove. „Falterno polje“ se nalazi u Campaniji blizu gore Massika.
31. Cyran-kyrnos: ostrvo: Corsica. Sutium: gradić u Laciju.
33. Massilsko voće: voće iz Afrike, gdje je stanovao narod: Massyli.
38. Thasia: ostrvo u negojskom moru na Thracijskom briegu.
40. Pučin: gdje je bilo ovo mjesto još danas nisu složni pisci pišući o njem. Jedni će, da je današnji Djevin (Duino)-drugi hoće, da je današnji Prosjek, a još drugi, da je današnji Pićan. —
43. Japydska žala: Japydi bili su narod, koji je u staro doba prebivao poneklo u sjevernom pak u sjeveroiztočnom djelu Istre sižuć i do mora među Liburne, a protožuć se s drugo strano i u današnju Hrvatsku i Kranjsku.
52. Timava, Phrigijsko rieko: odnosi se na Antenora, otmena Trojanca o kome se priča, da je po razoru grada Troje došao sa svojom četom u Italiju i tamo sazidao grad: Padovu (Srav: Aen. I v. 240—248).
60. Meduneus-Meduak: danas riečica Brenta.
69. Cylar: jedan argonauta na svom povratku iz Kolhide preko Istre i jadranskog morja u svoju domovinu.
77. Servul: svetac i mučenik Trščanski. Još danas kažo se špilja, u kojoj je živio. —
81. Penejska Tempe: Penej = glavna rieka u Thessaliji uz koju se prostire čarna dolinica Tempe.
85. Penati: rimski porodični bogovi.
88. Ferdinand I. kralj hrvatski, ugarski i češki a kasnije i car njemački. Žalostna su ravno onda bila vromena. Od istoka Turčin a na zapadu protestanti. U Hrvatskoj i Ugarskoj dvio

i zemlju, gdje novlada strast il mržnja, fanatizam i nasilje, tamo može zemaljsko zastupstvo i u današnjih uzkih granicah mnogo dobra i koristna izvesti, ali kod nas, u istarskom saboru, gdje se nipita što se govori il što se predlaže, već tko govôri i tko predlaže, taj nemože biti govora o kakvom spasonosnom radu zemaljskoga zastupstva.

Saborska većina, koja se sliepo pokorava zemaljskomu odboru, niti smije niti hoće, da poprimi ikakvu inicijativu, da podnese ma i neznatan predlog, kojim bi se moglo poboljšati bar materijalno stanje puka naše pokrajine. Tako radi većine, a što da reknemo o manjini, ob onoj četici požrtvovnih, nesebičnih i neustrašivih boraoah za narodna naša prava i za blagostanje cielo pokrajine?

Govori, predlozi, savjeti naših narodnih zastupnikah, bili oni još tamoljitiji, bivaju vazda proslušani, zabačeni ili izsmjehivani. Ono što dolazi od zemaljskoga odbora, evo što gospoda od većine u svojih javnih il tajnih sjednicah zaključe il odrede, biva bez ikakve promjene prihvaćeno, bez obzira na protupredlogu, ispravke il želje saborske manjine.

Koje dakle čudo ako je savrad istarskoga sabora jednostran, neplodan a za Slavone Istre često pogubau. Medjutim rad bi, da se to počelo uviđjati i u redovih saborske većine. Glasilo zemaljskoga odbora, govoreć u posliednjem broju o saboru, očituje unaprod, da će biti djelovanje predstojećega zasjedanja mirnjavo i mršavo, ni da se saborska većina radi toga ipak nesmije žalostiti il ciopkati, već složno i jedinstveno te mršavo vladine osnove prihvatiti. Izmedju redakah dade se čitati, da imade i medju talijanskimi zastupnici mužovah, kojim je dosadila neplodnost našog sabora, ono vjeđito kimanjo na ave, što zemaljski odbor predlaže. Odatle one opetovane naglašivanje i nunukanje poredkoga listića na slogu, patriotizam i zapt talijanske većine. Tim priznanje poredko glasilo, da imade trulega i medju gospodom od većine, da ih imade, koji nisu zadovoljni dosadašnjimi uspjesi zemaljskoga odbora. U ostalom mi dvojimo vrlo, da bi se moglo naći toli odvažne i neodvisne osobe u saborskoj većini, koja bi mužovno i odlučno doviknula svojim talijanskim drugovom, da se tako dalje nesmije. Ittjelo bi se tuj znadaja i srčanosti, kakve doš badava medju našimi protivnici tražiti.

Za danas nećemo, da o tom više duljimo, jer ćemo imati i onako zgode, da obširnije progovorimo o djelovanju predstojećega saborskoga zasjedanja. A sada ovo osnovah, kojo će se u ovom zasjedanju pretresivati.

1. O nutanovljenju osobilja za upravljat i nadzirat obćinsko šume i obćinsko zemlje u okružju kraso lutarske Margrotije;
2. O promjeni §§. 27. 29. i 30 pokrajinskog zakona od 3 novembra 1874. o uredjenju pravnih odnošajah učiteljskog osoblja u javnih pučkih školah Istre;
3. O gradnji dragućske ceste od granice sudbenog buzetskog kotara do željezničke postaje u Cerovlju;
4. O jednoličnom roku lova u trih pokrajinah Trsta, Gorice i Istre i o odnosnoj promjeni §. 1 o zaštiti divljači;
5. O odieljenju poroznih obćinah Dragućа, Grimalda, Huma i Račice od mjestne obćine Buzeta i ustrojenje njihove u mjestnu obćinu sa sjedištem u Draguću.
6. O razdieljenju sadašnje pazinske obćine u mjestne obćine:
   Pazin sa Starim-pazinom;
   Lindar sa Cerovljem, Gologoricom, Novakom, Provišem, Zaroćem, Grdoselom, Kršikla i Botonegom;
   Pićan sa Topljakom, Krbunom i Grobnikom;
   Gračišće sa Škopljakom;
   Treviž sa Kašćergom, Zamaškom i Bormom.
7. O razdiobi sadašnje mjestne obćine Labinja u novo sliedeće mjestne obćine:
   Labinj sa Core;
   Vlakovo sa Krmčinicom, Cerovicom i Brgodom;
   Sv. Nedelja sa Dubrovom, Ripendom, Votovom, Kunjom i Šumbrogom.

Pogled po svietu.

Trst, dne 20. novembra.

Austro-Ugarska: U sjednici austrijsko delegacije od 17. t. m. bijaše prihvaćen proračun ministarstva izvanjskih posalah, vojne mornarice, ministarstva financijah, vrhovnoga računarskoga dvora i carine. U toj sjednici povela se riječ takodjer o sv. Ocu, o uplivu što ga on vrši i o žalostnom stanju, u kojem se danas krivnjom Italije nalazi. Delegat Hauswirth izrazio je živu želju svih katolikah i prijatelja istine i pravice, da bi se sv. Otcu podalo mirno, dostojno i sjegurno stanje, kako bi mogao svoje uzvišeno i sveto zvanje slobodno i samostalno vršiti.

Dne 16. t. m. pozvao je car i kralj Fran Josip delegate k objedu, to je tom prilikom skoro sa svakim prijazno razgovarao.

20. t. m. dovršila je austrijska delegacija svoj posao. Svi vladini predlozi bijahu bez promjene primljeni.

Ministarstvo nastavo dozvolilo je 110.000 for. za gradnju kirurgičke kliniko u Krakovu. U obće se vidi, da ministar Gautsch nastoji svakoj želji Poljakah zadovoljiti. Tako kani u Lavovu ustrojiti posebnu državnu obrtnu školu, a drugim sličnim školam, da će podieliti državne podpore. Ministar će tim, da pridobije za sebe još više Poljake, koji se pokazuju žalibože odviše pupustljivimi napram vladi a nepouzdanimi napram ostaloj slavenskoj braći.

Bosanski poluslužbeni list donaša poziv na zemaljsku izložbu, koja će se obdržavati budućo godine u Sarajevu i to na desetgodišnjicu što su Bosna i Hercegovina osvojene od Austrije.

Sutra sastaju se svi zemaljski sabori Cislajtanije. Potorica naših zastupnikah na Poreškom saboru odputila se danas za Poreč.

Danas obavio se naknadni izbor na Kranjski sabor za Ribnicu i Kočevje. Izabran je slovenski kandidat, čestit rodoljub g. Fran Višnikar, sudac u Ribnici.

Hrvatski sabor, poprimiv vladinu osnovu proračuna za god. 1888. u generalnoj razpravi, pretresuje sada pojedine stavke toga proračuna. U sjednici od 21. t. m. bijaše poprimljena zakonska osnova o proračunu za potrebštine unutarnje samouprave kraljevah Hrvatske i Slavonije za god. 1887. U sjednici pako od 22. t. m. prihvaćena je u generalnoj i specijalnoj debati osnova zakona, kojom se zakon o poroti u poslovih tiskovnih obustavlja na dalnje dvie godine.

Srbija: Srbska vlada umirovila je bivšeg mitropolitu Mihajla i tri druga biskupa.

Ministar rata kani poslati više srbskih mladićah u Rusiju na višu vojničku naobrazbu.

Bugarska: Nakon sastanka carevah u Berlinu glasa se, da će se riešitbom bugarskog pitanja pospješiti. Pri tom da će se uzeti osobiti obzir na želje Rusije. Princ Ferdinand namjerava preustrojiti bugarsku vojsku po europejsku.

Rusija: Car Aleksander, probaviši nekoliko satih u Berlinu, odputovao je isti dan u Petrograd. Što se je kod sastanka carevah govorilo i zaključilo, to se može za sada samo nagadjati.

Knez Bismark posjetio je cara Aleksandra to je kod njega proboravio jednu uru. Iz Berlina pišu, da je ruski car u Berlinu primljen svakom časti, koja mu pripada ali i hladnom udvornošću.

Francoska: U ministarstvu republike nastala je kriza. Javljaju današe iz Pariza, da će morati i predsjednik republike Grevy odstupiti, što da su mu savjetovali i nekoji prijatelji.

Italija: Pregovori izmedju zastupnikah Austro-Ugarske to Italije u pogledu trgovačkoga ugovora, što ga imadu obje državo sklopiti, započeli su na jednom. Viditi ćemo, da li će Austrija ili Italija popustiti.

Njemačka: Njemački vladini krugovi jesu vrlo pokunjeni radi pogibeljne bolesti prestolonasliednika Friedricha, za koga kažu liečnici, da mu neima spasa.

Englezka: Iz Londona brzojavljaju, da će po svoj prilici nastati nekoje promjene u englezkom ministarstvu.

Franina i Jurina.

Fr. Si čul Jure, da su neka gospoda nedolju va Limdaro tovarića oglodala.
Jur. Neka su, da bi klotu tovarieu.
Fr. Tor neka ši, ča misliš, da mi je žal!

* * *

Fr. Na Kanfanarščini da nogovori od 16. tekućega miseca ni živa duša hrvatski.
Jur. A po Franića, kako pak?
Fr. Svi da pilo toškanski ai fiorentinski zač da je tako odlučila prežentanca.
Jur. Ma viš, kako su to fine glavo! A kako to se razumit „šćavuni“?
Fr. Vero lipo kada budu opet balotacijoni.

Razgovor

među Katom i Foškom hodeć u Tinjan k maši.

Kate: Dobro jutro, sestro Fošku; mi je jako drago, da smo se baš nogutra sastale, poljubimose (cmik cmok.)

Foška: Ah lipa moja sestro, kako nam je žalostna, da je moj Martin od nekoga vrimena jako zlovoljan, nit uu se neda jisti ni piti, kako da nebi mario za svoj život.

K.: Vidiš, tako uprav i moj Šimo odkad se počelo glasiti za balotacijone, nećo nit na polovicu jisti i malo delati, trza sobom, pusti sve, pak ido u selo.

F.: Ma baš kako, da bi se sporazumili s mojim Martinom, baš me je strah, da će krnjoli našim mužon još benovroko od bokve ušiti.

K.: Nećo sestro! Jedno vrimo sam se i ja jadila na moga Šimu, ali drugo nikad neću, zač vidim, da ima pravo, i radi toga ću ti pripovediti jednu pravu i živu istinu, tako ja poli Boga, da se je zbilo poli nas kad su bili zadnji balotacijoni.

F.: Lipa sestro moja povij no; slušati ću to kako i pepa na predikalnici.

K.: Kad su bili zadnji put balotacijoni, ja i Šimina mati smo vraga i pol dolali, da neide balotati, zač smo imali uprav orimac orati, i ako dodje drugi dan novrimo, Bog znado kad bi se zaoralo; ali naš Šimo zato haje i nehaje, važgan uvik za naše Hrvate, ča je učinija, nasiplje u bisago simo, izvadi vrganj, uprežé kravo i zazové Kato! idi s monom. Ja poslušna idom i dojemo na njivu, on posije, zabrazdi vrganj i mi rečo posprdno: ori! a ja grodom balotati na slavu božju zač sreo mi noda mira, ako no pomorom svojo brato i učinim svoju dužnost.

Ča sam onda, sestro, stila reći? Primila sam desnom rukom za plaz, i lovom za rallcu, umahila sam bičom Plavuša, njodno viknuv na Srnavu pak ori Kato!

Sestro moja, nikad gobastijih brazd nisi vidila, i pomislih sama u sebi milo nadalinuv: ah Šimo, Šimo, na koga ti to prolipo vrimo gubiš, a tvoja jadna žena plodnu zemlju ruži. Tugovala sam se i žalostila i Bog mi prosti sam ga sramotila kad se je vratio kući tako, da je od jada morao poć na dvor spati, ali kašnjo mi je jako žal bilo, zač, se je pravo čudo dogodilo.

F.: A ča sestro moja?

K.: A lipa sestro moja, zaorale sam samo pol vrgnja rali i to po ženskn, all kad smo požoli i omlatili, smo namlatili do 75 starić ozimon, i to ti je sestro moja, tako mi Bog pomogá prava i živa istina.

F.: Ala na vira Boga neću se ni ja nikad protiviti mom Martinu, nego ću ga još nagovarati, da ide balotati za svoju krv makar bude i kapus za saditi.

K.: Ja sam rekla već dosti od njim po naših bližnjih selih, da se neplaću za onim dnevom od balotacijona, nego neka idu svi lipo i složno kako kad nose na blagoslov na Vazam pogače.

F.: E, tako mi zdravlja, ću poć ja tamo na Supetaršćinu, da se i tamo bolje složo; ću redbini i mojim botrom onamo reć neka svojo mužo nagovore, da lipo složno dojdu baloti za svoje brato, da jim se nebude vas svit rugá, zač gospodin Bog svako poštono delo blagoslovi, a broz blagoslova božjega nimamo na svitu nikakovo dobro srića.

K.: Tako, tako sestro moja učini, i Bog će nam pomoći, i tako bi imalo sve žene lipo naputiti svoje muže, ki se bojo Talijani, šarenjaki ai krnjoli.

F.: Ma ja mislim, da ćemo jih lahko na prste pobrojiti one, koji se budu prodali.

K.: E, čujoš, ćemo jih po sunce Boga povidati po cilom svitu, all ja držim, da jih nebude takovih.

F.: Sad smo već u gradu, jezik za zube i pojmo u crkvu, i pobožno pomolimo se za dobru srću svega ča nas čeka.

K.: Amen sestro, Bog nas uslišil

Različite viesti.

† **Preč. g. Antun Hrovatin,** župnik kod sv. Antona novoga u Trstu, preminuo je dne 18. t. m. nakon podulje bolesti providjen svetotajstvi. Pokojnik se rodio na Obćini a prošle godine slavio je šestdesetljetnicu svoga misničtva. Radi svojih vrlinah bijaše odlikovan od crkvenih i svjetskih poglavarah. Njeg. Veličanstvo podielilo mu viteški red Frana Josipa, zatim naslov carskoga savjetnika. a sv. Otac imenovao ga prošlo godine svojim komornikom. Osim toga bijaše konzistorijalnim savjetnikom i članom raznih družtvah.

Čestitomu starini, koji počiva na Obćinah, bila lahka rodna zemljica a duši mu vječni pokoj!

Vjenčao se. Dne 21. t. m. vjenčao se u Kastvu g. Božo Dubronić, učitelj kod sv. Mateja, sa gospodjicom Marijom Rubeša iz Kastva.

Naše iskrene čestitke novovjenčanim

---

jako si stranke jedna proti drugoj. U Italiji razcijepkanost, pokvarenost u viših krugovih i bune. U Trstu su se stranke neprestano gložile. Rapicij ljtjeo ih umiriti pa je najbrže zato jadnik glavom platio. —

147. Ivan pl. Hoyos rodom iz Španije, savjetnik cara Ferdinanda I. i kapetan Trsta.

160. Sylvula: današnji Škedanj (Servola) Ovo mjestance zvalo se u starijo vriome Sylvula s toga, što je sav oglavak na kojem je danas sazidan Škedanj bio pokrit šumicom.

175. Mugilia = dan Milo = ili Mujo (Muggia).

200. Formion. dan riečicu Rižana (Risano).

208. Justinovi miri: Kopar. Do VI. stoljeća zvao se grčki Aegis a latinski Capris. U VI. stoljeću za provale Longobarda, prozvalo ga Justinopolis t. j. Justinov grad, na čast bizantinskomu caru Justinu II. pod kojega je i Kopar spadao.

214. God. 1554. je kuga pravo biosnila po Istri, te je po Valvasorovih riečih mnogo ljudi kno sjeno pokosila.

228. Častni starac taj zvao se Ambrosij Febeo iz Pirana, učitelj liepih znanosti u Kopru.

243. Euridika. Nozna se ništa izvjestna ob ovoj ličnosti ali ovo ime svjedoči, da je nježnoćutni Rapiccij ovu pjesmu započeo još u zelenoj mladosti.

(Konac sliedi.)

Političko družtvo „Edinost“. Odbor toga družtva izabrao je u svojoj redovitoj sjednici dne 20. t. m. posebnu komisiju od tri člana, koja će izpitati prošnje za mjesto urednika družtvenoga časopisa „Edinost“, te svoje predloge o tom odboru staviti. U komisiju bijahu izabrana sliedeća gg. M. Živio, Fr. Cognar i M. Mandić. Ista komisija imade pripraviti ostali materijal za buduću odborsku sjednicu, odnosno za godišnju redovitu glavnu skupštinu.

U Podgradskom kotaru pojavila se je u više vasih bolest kozicah i tifa.

Iz Malog Lošinja pišu nam, da onamo nstrojena Čitaonica lieno napreduje te nas ujedno mole, da nadopunimo što zadnje izvješće ob otvoreniu hrv. čitaonice u Lošinju dodatkom, da je odbor sastavljen od četirih lica, medju kojimi je izabran blagajnikom vriedan domoljub g. Ivan Fučić Šimunov trgovac. Toliko naš dopisnik a mi opetovano čestitamo našim rodoljubom u Lošinju, koji su naprtili ovo doduše težko ali veoma častno breme.

Hrvatska obrana. Dne 17. t. m. vodila se pred zemaljskim sudom u Trstu glavna rasprava proti jednom občinaru kastavskomu, obtuženu rad sladina. Obtuženika branio je gosp. Dr. Anto Dukić odvjetnik u Pazinu i držao svoj branitbeni govor u hrvatskom jeziku. Ovo je valjda prvi slučaj, da se u Trstu kod glavne rasprave govorilo hrvatski, i mi to bilježimo kano znak vremena, koje jedino svakomu daje pravo, koje ga ide i koje svaku ranu liječi i izliječi.

Iz Pičanštine pišu nam: 12. novembra. Dugo vremena već nemaš, dično „Naša Sloga“, nikakva glasa iz naše Pičanštine, kao da ovdje vlada sama sreća, liepi mir i vječna pravica. Kamo sreće, da nemamo na što da se tužimo; kako bi mi rado navještali svietu, da plivamo u lasti, nek se i drugi dodju k nam naučivat svoga toga dara božjega! Al žalibože tomu nije tako; i ovdje ima više zla nego li dobra: taru i davo nas zlo ljetino, a uza nju još najviše šaronjačka mora.

Kako da se obranimo toga velikoga zla? Radimo neprestano svimi tjelesnimi silami, radimo i umom i razumom, uza to ufajmo se u dobroga Boga, pak će nestati zlih ljetinah. Šaronjačko móre možemo se lako oslobediti i sami; dosta je, da se nepodajemo dobrovoljno u šaronjačko ždrielo, da smo ljudi od oka i od riedi, da svagda na svoju korist zahtijevamo naša prava, zajamčena nam božjim i carskim zakonom.

Dosta se je toga na našu štetu počinilo u ovo nekoliko zadnjih godinah. Naša je občina medju najvećimi u pazinskom kotaru. Kako uvuda — tako se gospodarilo i kod nas. Občinska imovina umanjivala se danomice, a nekoga liepoga dana došlo se i do duga. Reći će tko, da smo si zato ipak sazidali liepu občinsku kuću, da smo si napravili i dobru štednu itd. Istina, občinska je kuća liepa izvana — još preliepa, — al je i dosta draga. Da bude odgovarala glavnim zahtjevom tobožnje kulture, dalo se u njoj mjesta i gospi „ohollji“, odlučila se mjesto i velika dvorana za ples, na zabavu nam občinarom. Je li to bilo baš potrebito? Žalostno je to znak gospodarstva, kad se toliko skrbi za prazno vesolje i taštinu, a na škodu svakidanjih potrobočah. Da smo mi Pičanci prije znali, kako li je drag ples u občinskoj sali, drugačije bismo se bili ravnali. Za sramotu našu, još su se tadanji poglavice usudili pitati prosvjetlosta cesara za podporu! Nisu jadni znali, da se za napravu javnih plesalnicah ne podieljuju darovi.

A štorna u gradu? Da bi znala govoriti, sama bi nam najboljo kazala koliko li je već bez potrebe progutala obćinske muke. Zidala se pomalo, na mahove. Kad bi posudjenih novacah uzmanjkivalo, obustavljalo bi se djelo. To se dogadjalo češće. Kad se je napokon ljudskom voljom dogradila, došao bi inženir, da pregleda tu glasovitu gradnju. Ali kako? Zato najlaglju! U štornu nije trebalo poći njemu, u dobroj vjeri poslao bi prota ili poduzetnika, nek ovaj nadgleda svoje djelo. Taj bi dakako priznao i pohvalio svoje djelo — pak mirna Bosna! Poslan bijaše i činovnik, da i on izreče po savjesti svoju mnienje o dovršenoj štorni, nu taj nije našao za shodno ni da ju pogleda.

Ako ti ljudi nisu znali ili htjeli učiniti svoju, učinila je štorna — nije hotjela držati vode. Više stotinah potrošilo se je za popravu, al sve uzalud, — budući pokvarena u temelju, ona hoće da i u napried guta. Sada pak čekaju, neće li ju već jednom zamoćiti dažd — kao staru bačvu!

To sve i još koješta „zafrigali“ su nam Taljanaši za vriemo svoga vladanja. Stare su to stvari, al ih nesmijemo zaboraviti. Još i danas ima toga kvasa u občinskoj upravi. — Sadašnji g. upravni predsjednik — dobro poznati protivnik hrvatskoga roda (premda i on potiče od njega), rek bi da bi htio postupati sa obć. zastupstvom po svojoj volji. Sjednice drži se na riedko i sazivaju se nenadoma. Pojedinim zastupnikom nejavlja se unapried, o čem će se u sjednici razpravljati, — valjda zato, da nemogu o onom razmišljati, da se nemogu medju sobom i s drugimi posavjetovati. Tim je načinom g. predsjednik lako postići svoje svrhe, što on odluči i preporuči, mora vriediti, makar se poslje savjetnici i zastupnici kajali.

Kako i u sjednici od 26. oktobra nijo se obć. županu, imenovanu od pazinske podestarije, odlučila nikakva nagrada za njegov trud (župan stoji uz hrv. stranku), premda mu se je više od polovice posla napravilo na njegova ploča. On neka radi za ništa, a plaću neka vuče ova upravni predsjednik. — Istom prilikom učinilo se i predlog, da se moli za vlastitu podestariju u Pićnu. Vidoći narodni duhmani da njihovom gospodarstvu odzvanja, izmislio u mudrih svojih glavah, da bi dobro pazinsku občinu razkomadati, jer bi im se onda lagljo boriti proti manjem broju. Protivnici naši nemogu živiti a da ne zapovjedaju; drže se za stranku privilegiranu, kojoj na volju moraju se i zakoni mienjati. Varaju ljude, da neće s novom podestarijom biti nikakovih troškovah il jako malih, a no znadu, da je to stara pjesma, koja se rado čuje, al slabu uspomenu za sobom ostavlja. Ala, ma su dobri i umljeni kad im voda do grla dodje, a kad ispliyaju, udri i gasi po onom, koj im je pomoć pružio!

Sve to vidjuć i iskusivši hrvatski moj narode na Pićanštini! Poznaš prijatelja svoje, a to su oni, koji su progonjeni i crnjeni, poznaš pak i one, koji to mute sladkimi besedami. Onim vjeruj, ovih se čuvaj! Pamti si dobro, da je lako pogriešiti, al je težko grieh popraviti.

Do koji dan bit će izbori za obćinsku upravu. Izbori si ljudo vjerno i poštono, da se poslje nepokajaš. Pokaži, da si slobodan podanik presvjetlog cesara, koji svim jednako pravico daje; pokaži na biralištu očito i mirno da to svo protivničko silo prodobilo nisu, već da si se jednom odkrsno od šaronjačke napasti.

Obtužba. doznajemo, da je pazinski načelnik g. I. Fabris, tužio sudu gosp. Franu Bukovca rad uvriede poštenja nanešeno mu riečmi koje je ovaj izustio proti njemu, kano občinski zastupnik u sjednici občinskog vieća pazinskoga dne 20. augusta, kad se spomenutoga načelnika interpelirao zašto nije nabavio slike njeg. Veličanstva kako je to bilo prod više mjeseca dana zastupstvo zaključilo. Čujemo nadalje, da državno odvjetništvo smatra ono riječi kano uvredu predvidjenu u §. 312. K. Z., gdje se radi o uvredah nanešenih službenim osobam dok vrše svoju službu. Kad budemo saznali, kako je stvar ispala, nećemo uznanjkati to javiti, jer nam se stvar čini zanimiva sa više gledišta.

Sa ušća rieke Raše pišu nam 20. t. m. Ćuda velike suše, što no ju ovdje pretrpismo mjeseca lujia i augusta, nemožemo se pohvaliti niti srednjom ljetinom. Strmino pridelasmo malo, kurnzo skoro ništa; grozdja bijaše također malo ali to većim našom krivnjom jer jih imade ovuda još mnogo, koji neće da grozdjo sumporaju i tako njim oboli skoro svako godine; zatonino bijaše malo, bara, prosa itd. skoro ništa. Uz sve to c. kr. porezni eksekutor jur je počeo svoj posao idući od kuće do kuće.

Na dan 27. prošloga agusta t. j. na dan kad se ovdje kod jedne crkvice sajam drži išao je devetnaestgodišnji mladić M. K. s puškom po stienah okolo mora u nadi da će ribu ili ptieu ubiti. Ali jadna mu majka! Po nesreći sam se je ustrielio. Nadjošo ga izpod visokoga kruga mrtva u moru. Oj nesreće nikad te nebilo!

Dne 27. septembra odputio se I. Z. sa dvojicom sinovah i trinajst ovaca u maloj barčici da će preko Raše u Rakolj. Usred kanala koji je tuj okolo 2 puškomata širok prevrno se ladjica i sve što bijaše u njoj. Stariji sin držeći se čvrsto za kolumbu preobrnjenje ladjice, koju su valovi amo tamo bacali, bi napokon opažen i spašon od jednoga gospodara broda. Sve ostalo se potopilo.

Nisu li to žalostne viesti, koje moraju čovjekom potresti.

Toliko za danas, g. urednice, a do mala Vašom dozvolom oglasiti ću Vam se opet. (Samo izvolite. Ured.)

Crtice o Lupoglavu: Lupoglav kao što je poznato, jest vrlo star grad okružen i danas visokimi starinskimi zidinami. U staro doba bijaše Lupoglav jedan od najtvrdjih gradovah istarskih. Godine 1110 dobi Lupoglav oglajski patrijarha Udalrik. U 14. i 15. stoljeću mjenjao je Lupoglav više gospodarah, kao grofove goričke i Leonarda Horborsteina a godine 1531. kupi ga Petar Krušić junački branitelj grada Klisa. Već godine 1545. kupi ga grof Brigida, kojega su potomci do nedavna posjedovali. Tih grofovah, se naš narod norado spominje, jer im je morao robovati. Nu kad je prostala rabota i desetina, proda grad i cielo zemljište grofica Brigida nekomu vodjanskomu posjedniku, Talijanu. Čovjek je to tudjo krvi i onih istih načelah kao i vodima istarskih Taljanah, koji žele naš narod potaljančiti. Negdje 17. stoljeća podigla se nedaleko grada Lupoglava sela: Goronjavas i Dolenjavas.

Akoprem je domaće pučanstvo mnogo stradalo pod prijašnjimi grofovi to se oružjem u ruci od istih oslobodilo, zaprotila mu je i pod novim gospodarom nova pogibelj, da se raznarodi. Da si što veći upliv stiče kod naroda dao je novi gospodar nešto grad popraviti, što je i ponešto i pučanstvu služilo. No vidiv naše pučanstvo kakvo nakano taj gospodin goji, pošlo ga je izbjegavati, te skoro ga i zaboravilo. Nešto sam a nešto pomoću taljanskih pridošlicah htjelo se pučanstvo potaljančiti. Jednomu naštetilju, da se je n. pr. obećavalo, da će mu se dati sve što mu treba, samo neka taljanski u školi podučava. Ali ala mu bijaše sreća, jer toga učitelja nebijaše već nikad bilo.

Uvidi napokon, da njegovo nakano nedo uspjeti, to da i s materijalne strane nazadnje, pogodi se s ovdješnjimi škrtimi izraučiv jim sav posjed za pogodjenu svotu novca. Tako smo se riešili za neko vrieme toga gospodina, koji je u ovo strano zalazio u vriemo izbora, te se je i kod zadnjih izborah za to zauzimao, da naši sakupljaju za taljansku stranku glasuju. Bogu hvala što smo počeli i ovud buditi se, te domo u budući lagljo odbijati svo navalo, naporno proti našim narodnim svetinjam, ponajpače proti našemu hrvatskomu jeziku.

Lupoglavac.

Hrvatski prievodi Homerovo „Odyseoje“ i „Iliade“ i grčko novinstvo. Ovdašnji posjednik g. Nikola Nikolić, rodom iz Zagreba, došav služajno u razgovor sa urednikom grčkoga časopisa „Homera“ izlazećega u Trstu, pripovjedao mu o krasnih prievodih „Odyseoje“ i „Iliade“, što no jih je proveo, uvodom i tumačem prividio g. Dr. Tomo Maretić a izdala je „Matica Hrvatska“. Urednik „Homera“ napisao je o tom u svojem listu po Matici i prevodiocu vrlo laskavu vlest, koja je prošla u sve glasovitije časopise kraljevine Grčke.

S veseljem javljamo našim čitateljem tu vlest, koja služi na čast g. profesoru Maretiću i našoj neumornoj „Matici“, a za koju ide hvala g. Nikoliću.

Žrtve rata. O tom predmetu predaje poznati francezki pisac Jules Flammarion u listu „Annales litoralres“ vrlo zanimive podatke. Čovječanstvo se nalazi u vječnom medjusobnom ratovanju, a rad si neuzmo truda i vremena, da napokon misli, zašto se medjusobno ubija i iskorienjuje. Čovječanstvo si pušta krv od puke pasije toći potoci. U njemačko-francezkom ratu god. 1870. i 1871. poginulo je 250.000 ljudi. U izvođenju ratu god. 1854—1855. palo je 785.000. U talijanskom ratu god. 1859. pako 60.000. Rat „braće s braćom“ god. 1866. pozobno je 46.000 ljudskih života. Američka vojna 1863—1864. stajala je 950.000 života. Napokon je u vojnah prvoga francezkoga carstva palo žrtvom do pet milijuna ljudi. Sbrojimo li sve žrtve ratovah samo jednoga jedinoga stoljeća u Europi i savezuih država sjevero-američkih, dobit ćemo ogromnu svotu od 19,840.000 ljudi. Poprečno poginulo je u ratu točajem svakoga stoljeća 18—20 milijuna ljudi. Koliko se po povjesti dade konštatovati, poginulo je doscle svega 1200 milijuna ljudi t. j. malo no toliko, koliko je sada svega pučanstva na zemlji.

Utonuli brodovi. U našem jadranskom primorju postradalo je godine 1880., 65 brodova u vriednosti fr. 99.180, god. 1881. 96 u vried. fer. 515.460, god. 1882. 64 u vriedn. fer. 148.048, god. 1883. 90 u vried. for. 74.908, god. 1884. 70 u vried. for. 136.284, god. 1885. 182. u vried. for. 285.872, godine 1886. 87 brodova u vriednosti for. 282.856; kod svih nesreća poginulo je 111 osoba.

U austro-ugarsko luke uniišlo je 63.502 broda.

Vienac Broj 47. XIX. godišta izašao je sa sliedećim sadržajem: „Zlobna svietu“, spjevao A. Kriletić „Marica“, pripovieet iz Slavonije, napisao I. Lovretić „Baba Bika“ crtica iz Gornje Krajine, napisao Milan M. Delić. „Sestrica ubogih“, napisao E. Zola, provod A. Harambašić „Signal“, napisao Vsevlad Garšin, provod Kamilo Zajčić. Ivana Sajović, vjekopisna crtica, napisao itp. „Uzdah Urnca“, napisao D. Politeo. Listak. Slike: Ivana Sajović i Sveti Duh kraj Zagreba. — „Vienac“ izlazi svake subote. — Ciena mu je na četvrt godine 1 fr. 75 novč. Svi dosad izašli brojevi mogu se dobiti.

Lutrijski brojevi

dne 10. novembra.

Trst	60	65	73	48	69
Linc	6	4	39	61	16

dne 23. novbr.

Prag	18	53	77	61	45
Lavov	56	8	38	70	14
Hermannstadt	10	57	78	39	58

Trgovačke viesti.

Kava. Viesti iz inozemstva su nekoliko bolje, usljed toga i živahnija produja. — *Rio* obično for. 104—117 — *Santos* for. 101—115.

Šukar. Ide na bolje. Prometa jako veliko i ciena je poskočila za f. 1.50 po kvintalu. Austr. samošjanu prodaje se po f. 10.50—22.50.

Voće srednje sfone. *Datuli* f. 60-45 — *Smokve* 11—13, Pomeranču Jaffa for. 3—5.10 — *Mandole* Molfetta for. 78—84, Bari for. 60—70 (s vrećom). — *Suho grožđe* f. 17-20 — *Cibibe* for. 10—16. — *Ribezi* for. 21—38 *Sultanina* for. 25—33. Limoni po for 2—3.50.

Ulje slabo traženo. Za ljelo for. 37 — za stol for. 37 — pamučno smorik. po for. 31.75 do 37.25 ; Kuli po for. 26 - 25 po kv.

Kože Volovje amer. 10 kilg. 120—138 for. volovje 12—14 kilg. 100 for.; lahko volovje 6—8 kilg. 130 for. Teleće blede 13—14 kilgr. 4.20—4.50 for. crne 10—14 kilgr. 5 20—5.00 for kravlje crne 3½—4½ kilgr. 2.30 for.

Slano konjsko for. 1.50—1.70 — volovje for. 1.00—2 20.

Riž brez prodaje.

Petrolj ruski f. 5.50—5.75 — amerikanski for. 5.50—5.75.

Pasulj crveni for. 8—8.50 bohinac for. for. 9—9.50 koka for. 10.50—11.

Masto štajersko for 80 80 — najmlje for. 00.

Žito: pšenica ruska f. 9.50—10 — banatska f. 10 — — koruza levantinska f. 6—6.50 — malo traženo.

Buhača (crisantemo) prodaje se kvintal po for. 128—170.

Dopisnica uredničtva.

Dopisniku iz Lanišća, Vaš „Fr. i Jur.“ nejasan je. Valja, da nam uviek kažete o čemu se radi, jer nepoznamo bockati osobnih radi privatnih stvarih. Za ostalo ćemo Vam zadovoljiti. Da ste nam zdravo!

Laskavo je izumitelju kakvog sredstva, ako dobije list sliedećega sadržaja: Poštovani gospodine! Sa veseljem Vam javljam, da sa podpuno izličim, molim Vas pošaljite mi još nekoliko staklenicah dra. Liebera „Fixira za živce“. A. Salzmann, Mülhausen, in Elsas Lyonergasse 12.

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst za sidrom) uz cienu: pol staklenice 2 for., cielu for. 3.50, dvostruka paka f. 6.50 nč, u svih ljekarnah, te u centrali ljekarnika dr. Bedrlice i Com., Hannoveru, nadalje kod B. Sorgvala i Prandlicija u Trstu.

Javna zahvala.

Da se bar ponešto odužimo svim onim, koji su ljubezno učestvovali sprovodu, ili se inače sjetili našeg nezaboravnoga sina, dotično brata Abela, ovim se javno zahvaljujemo uz vrudu molbu, da bi im to Svevišnji obilato naplatio.

Naposse pak zahvalit nam je veleučastnomu dušobrižniku g. Ivanu Skopiniću, sudenikom njegovim, vriednim pitomcem trećeg točaja učiteljišta u Arbanasih a na čelu im veleučenomu gospodinu dru. Vieku Pullišiću, svemu mnogočastnomu svećenstvu, uglednomu ravnateljstvu nautičke i pučke učione sa svojimi učenici, velecienjenoj gospodi Šimi Kožuliću i Ivanu Rašković, te častnim članovom „Čitaonice“ i „Radničkog družtva“. Neka svim Svemogući stostruko naplati!

Malo Selo, 15. studenoga 1887.

Šime i Ivka Fučić,
roditelji, za se i svu obitelj.

Br. 840

RAZPIS

službe ravnajućega učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Alturi i učiteljice III. vrsti na dvorazrednoj mješ. pučkoj učioni u Kanfanaru.

Nastavni jezik je hrvatski, a talijanski kao predmet.

Za mjesto u Alturi zahtjeva se i usposobljenje za pomoćno podučavanje u vjeronauku.

Plaće su ustanovljene u zem. zakonu 4. novembra 1874. br. 54. odnosno 10. decembra 1878.

Molbe sa potrebitimi dokumenti neka se šalju podpisanomu vieću u teku četirijuh sjednah.

C. kr. kotarsko školsko vieće
Pulj 21. novembra 1887.
Predsjednik: **Conti** s. r.

Javna zahvala.

Ganjenim srdcem izriče podpisani u svoje i u ime svih neprisutnih rodjakah duboko osjećajuću, najvruću zahvalu slavnomu občinstvu, crkvenoj, civilnoj i vojničkoj oblasti, pojedincem i korporacijam, koji su prisustvovali kod pogreba nezaboravnoga nam

Monsignora Antuna Hrovatina

i tim na nenadoknadivom gubitku svoje sućešće izkazali.

U Trstu, dne 19. novembra 1887.

Don Antun Hrovatin,
nećak.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija v Ljubljani

Ta esenca, ki se naroja po nekem recepta gospoda dr. K. viteza Stöckla, c. kr. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita", katera ozdravlje vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo t. t. d. (glej navod, ki je vsakej steklenici pridejan). — Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 stekelnic po gl. 1·30 po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr ono, večina lekarn na Kranjskem, Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. 47—50

V Istriji, Buje Bonetti; Koper: Favento, Giovanni; Čres: Rossi; Cittanova: Tamburlini; Volnjan: Bradamante, Rath; Lošinj mali: Vivianti; Poreč: Canduss; Piran: Fonda Lion; Pazen: Lion; Pola: Carbucchio, Rodinis, Wassermann; Rovinj: Angelini, Spongia; Krk: Zonca; Vissnadi: Patelli. 50—44

Solidan dar 30-20

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odtjemo od sada pripravu za obed iz pravoga, c. kr. patentiranoga ra elelu Evropu Phönix-srebra, koje je uvjek bielo, kad-pravo 13-lotno čisto srebro u divnoj kutiji smanjeno, sastojeći iz 6 noževah sa ocelnim rezalom, 6 žlica za kavu, 1 stolni zvonac, dakle 31 komad, koji odajemo samo za 4 for 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručba prima: Zentral-Exped.-Verwaltung, **K. Balsam,** Wien, 2. Bez., Schiffamtsgasse N 14.

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastope okuženja i oslabonja možke slabosti, polnelje, ščgače vode, močenje postelje, puščanje krvi, zaklje vode, in za vse bolezni mehurja, drobu in žlvcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 38—76—104

O. Strositzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Poslano.

Postavno zavarovani eleganntni

BLOCK-KOLEDARJI

so oglasi so sprejemajo za reklamo trgovskih tvrdk itd. na izdelovanje.

Cena veliko manjša

kakor splošna.

Pobliže in uzorci na zahtevanje zastonj in franko. Annoncen-Expedition MORIZ STERN, Wien, Wollzeile 24.

Najboljši
papir za cigarete
11-36 je pristni

LE HOUBLON

francozki fabrikat Cawleyer in Houryer v Parizu.
Svari se pred ponarejenjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje drl. J. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lippmann, profesori kemije na dunajskem vseučilišču, radi njegovo najboljše kakovosti, radi njegovo čistoče in zato, ker v njem ni nikako drugo zdravju škodljivo tvorino.

Pozor: Vsak naj pazi na naslednji podpis i

PAS-MIGUET ET L'ATTIGNEVRE 17, rue Bizerte, à PARIS

SLOVENSKI

„ŠALJIVI KOLEDAR"

za leto 1888

bogato ilustrovan

izšel je v tiskarni Dolenc in se prodaja v Trstu

po 40 nvč. komad.

Razpošilja se pa po pošti in prodaja v Gorici

po 45 nvč.

Čast nam je proporučiti p. n. občinstvu **Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, za solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi plemeni i strojevi providjenu,**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Ista prima i obnavlja svaku naručbu bilo koju vrsti **knjigotiskarskoga posla** te proporuča se osobito za ovo vrsti tiskanje kao n. pr.:

za lupne uredbe, okružnice, račune, list. artilja i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, razporede, izkaze, oglase, pravila, izvješća, zakljušne račune, punomoći, otpuske, jestvenike, svakovrstne skrivalje, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli **brzom i točnom podvorbom,** toli **jeftinom cienom i ukusnom izradbom.**

Kod naručivanja tiskanica molimo naznačiti točno naručbu, dotično naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu proporuča se

Tiskara Dolenc

Via Torrente 12 u Trstu.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja Wilkensona popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum
20 Braunschweig. 40—52

P. t. gospodarjem, čast. duhovščini, učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vsojamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalno tečajo ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Po naročilu visokega c. kr. ministerstva kmetijstva spisal

E. KRAMER,
ravnatelj deželne kmetijske šole v Gorici.

Knjiga govori na kratko o vseh kmetijskih strokah a posebnim ozirom na kmetijsko razmere na Kranjskem. Primerkom in spodnje štajarskem, obsega 16 tiskovnih pol na močnem papirju ter ima 63 podob. Kor je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tisk knjige zadnje podporo, ju je cena samo 50 kr.

Dobiva se tudi v tiskarni Dolenc v Trstu in stane z poštarino vred 55; trdo vezana 75 kr.

FILIJALKA V TRSTU
c. kr. priv. avstr.

KREDITNEG ZAVODA

za trgovino in obrt.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni odkaz	2¼%	30-dnevni odkaz	2½%
8- „	3 „	3-mesečni „	2¾ „
30- „	3½ „	6- „ „	3 „

Vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu, pripozna se nova obrestna tarifa na temelju objave od 17. in 21. oktobra in 12. novembra.

Okrožni oddel.
V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obrestih.

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, Zagreb, Arad, Gorc, Hermannstadt, Inomost, Olomuc, Ljubljano in Salcburg — brez troškov.

Kupnja in prodaja
vrednostij, divis, kakor tudi vnovčenje koponov pri odbitku 1% provisije.

Predujmi.
Na jamčevne listine v gotovem, obresti po pogodbi. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.
Na vrednosti 5½% letnih obrestih do 1000 gld., za vekše svote po pogodbi.

Uložki v pohrano.
Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 13. oktobra 1887. 38—48—47

Providjen na ovom znamkom je pravi prof. dr. Libora

Elixir za živce

koji se odravlja sve živčane bolesti slabovi i podpuno, ma da su i zastarjele, osobito puko mučilo mladostnih grieha. Odravlja **slabost,** bljutak, slo- i glavobol, migrenu, jako kuhanje srca, bolesti želudčane, ter pospješuje probavu itd. **Elixir za živce,** nastavljen iz svjetsko znanih biljkah, priznana od svih autoritatah medicinskih — pruža jamstvo za odravljenje spomenutih bolestih. Pobliže iz **cirkulara,** koji je **pridodan svakoj staklanki. Cieno malo staklanko f. 2 — veliko 3.50, dvostruko f. 6.50 n. vr.** u gotovom ili pouzedem. — **U svih ljekarnah je na prodaju.** — Glavno skladište: Einh rn-Apotheke, **Max Fanta,** Prag, Altstädter Ring. **U Trstu** u ljekarnah B. Serravai-All'Amazone Tedeschi-Fantac, Seravallo, P. Cavana i Prendini.

Na Ricel A. Mizzan 27—16

Podružnica

anglo-austrij. banke

u Trstu

Novčani uloži
3 % god. kamatah sa 5-dnevnim odkazom
3½ „ „ „ 30 „ „

Napoleoni
kamate po pogodbi. 24—10

Eskomptira
po 2½% na svaku svotu.

Mjenice
na Beč, Prag, Pešti i Brno proste troškovah.

Kupnja i prodaja
vrednosti, devize i coupone uz ¼% popustbe.

Predujmljenje
na varante, zaloge i police tereta u gotovom Kamate po pogodbi.

Na vriednosti po pogodbi.

Otvorenje kredita
u Londonu, Parizu i po drugih trgovih.
Popust po pogodbi.

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 429

1887. Zimska sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35 38,
JANKE iz češljano vuno sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečke for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečke for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i vsakojako odjeća za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač
v **PRAGI,** Graben br. 19 novi, vis-à-vis gospeskej ulici

Vanjske naručbe izvršuje se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 35—50

Telefon br. 429

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

10—20

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,
povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU.** Via del Teatro 1 (Tergesteo.)

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskara **Dolenc.**

Broj 48. U Trstu 1. decembra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč, za svaki redak više 5 nč, ili u slučaju opetovanja iz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (vaglia postale) na administraciju „Naše Sloge". Imè, prezime i najbliju poštu valja točno označiti.

Komu list nedolazi na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, nko se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielu arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalaze se u Via Torrente br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Istarski sabor.

Dne 24. t. m. započeo je istarski sabor svoj rad. Toga dana bijaše prva sjednica.

Pred sjednicom bila je sv. misa u stolnoj crkvi u prisustvu priličnoga broja saborskih članovah sa prosjednikom na čelu i c. kr. povjerenikom. U 12. sati otvorio je predsjednik komendator Dr. Vidulich sjednicu s ovimi riečmi:

Štovana gospodo!

Srdačno pozdravljam poštovano pokrajinsko zastupnike, koji se poslušni naredbi vladanca, ovdje sakupiše, da raspravljaju o dobru pokrajine polag odredbah pravilnika.

Neću nabrajat posobnih poslah, koji će Vam biti na pretres podastrti i na razboritо Vaše viećanje, jer će Vam kasnije biti oglašeni, da je formalno raspravljato. Poslužujuć Vas ipak, da se zauzmete sa onom brigom i radinosti, o kojoj sto u prošlo vrieme stanovitih dokazah prukli, poslužite se pravom, koje Vam zakon daje i zajamčuje, pregledajte sdušno sve poslovodstvo Vašeg stalnog povjerenstva iznašanjć otvoreno učinjeno opazke, savjetujuć i predlažuć slobodnom riečі koliko smatrate potrebnim i koristnim za pokrajinu.

Na ovaj način doprinieti ćete postepenom dobrostanju milo nam Istre, odgovarajuć ovako podpuno velikodušnim i blagodarnim namjeram uzvišenog cesara, kojemu, započimljuć naš rad, izvolite samnom uzkliknut gromki „Evviva".

Na njegov ovviva Njegovu Veličanstvu našemu cesaru i kralju, odvratila je većina sa ovviva, a manjina sa živio.

Predstavio je pak novoimenovanoga zastupnika c. kr. vlade u osobi poznatoga namještnikoga savjetnika i upravitelja kotara poredkoga Aleksandra viteza Ellischegga.

Ovaj progovori:

Visoki saborel

Pozvan pouzdanjem predpostavljenih na visoku čast, da kod ovog visokog sabora zastupam vladu Nj. Veličanstva, vršim veselim srcem ugodnu mi dužnost u Njegovo ime srdačno pozdraviti Vas, štovane gospodo.

Visoka vlada, koja je jur konstatirala osobitim zadovoljstvom u prošastih zasjedanjih pohvalnu radinost i djelatnost, kojom se Vi, štovana gospodo, posvećujete saborskomu radu držeći se pravih potrebah pokrajine, pripravna je slušat i ovaj put sa svim zanimanjem Vaše razprave i odluke, koje budete prihvatili, stalnim nastojem nastojat najobsežniju pomoć Vašem nastojanju, smjerajućem na postepeno poboljšanje moralnog i materijalnog stanja pokrajine.

Ja snadem, da bi trebalo sa olakšat stalnije dostignuće ovih namjerah visoke vlade, onomu, koji ima čast zastupat ju u visokom saboru više uma nego li ga imadem ja. Ali u pomanjkanju toga, ja Vas mogu uvjerit, štovana gospodo, da sam pripravan vršiti povjereno mi težko dužnosti, sa svom ljubavlju, koju gojim do ove Vaše prijatne i plemenite Istre onim nagnućem, koje mi već nebi dopustilo, da ostanem tudjinom napram dogovaranjem pokrajine, koju sam navikao već je 17 godina smatrati i ljubiti kao moju drugu ljubljenu domovinu. Uvjeren, kako se nadam, da će to biti, o poštenju ovih mojih čuvstvah, ja se ufam, da ćete vjerovat takodjer, štovana gospodo, iskrenosti želje, koju gojim, t. j. da budu Vaše osnove i Vaše radnje okrunjene najsjajnijim i najradostnijim uspjehom, i da u Vami nigda neuzmanjka uvjerenja o srdačnom zadovoljstvu, kojim ću ja vidit njim zajamčenu bolju budućnost ove Vaše i moje domovine i o zadovoljstvu, koje ću uživat ako mi bude dano pomagat, bilo i skromnim načinom, budućem blagostanju Istre.

Taj govor bio je talijanski i samo talijanski.

Na to je g. predsjednik urekao sjednicu za sliedeći dan u 11. ura, da se izvrši dnevni red ustanovljen za taj dan.

* * *

II. sjednica dne 25. novembra 1887.

Gosp. predsjednik otvoriv sjednicu predjo na priobćenja. Preuvjetla gospoda biskupi tršćansko-koparski, poreško-pulski i krčki, jedini članovi sabora kao virilni, ispričali su i ovaj put, kao i svako godine, svoje odsutje. Baron Lazzarini dobio je dopust na 10 dana, a zastupnika Dolbella ispričalo se zaštoutju u kući.

Ostala priobćenja odnose se na razne zakonske predloge, ručne i molbenice o kojih bit će govora u svoje vrieme, i na koje je kasnije gosp. predsjednik reko, da će ih porazdieliti medju dotične saborske odbore. Isti predsjednik je zatim pročitao ovećano obćenje novizabranoga člana saborskog g. Dr Frana Volarića, zastupnika izvanjskih obćinah kotara lošinjskoga. To je predsjednik učinio talijanski, Dr. Volarić glasno odgovorio: obćanjem.

Prelazeć na točku o sastavu predsjedničkoga ureda i izbor saborskih odborah, reče predsjednik, da će se kao obično izabrati odbor financijalni, političko-ekonomički i školski, a osim toga, da će se izabrati posebni odbor za rješenje jednoga vladinoga zakonskoga predloga glede šumah, jer da članovi ostalih odborah nebi imali dovoljno vremena, da to riješe, i da, kao što nedo zastupnik Dr. Campitelli, uzmogao bit u tom odboru oni, koji su više interesirani. Novalja mnogo ni jedna ni druga ova primjedba, jer su članovi, predloženi i dakako izabrani, toga posebnoga odbora, takodjer u drugih odborih, i jer bi političko-ekonomički odbor bio mogao to riješiti. Sve stoji u tom, da se u tri obćina odbora nije htjelo izabrati ni jednoga člana saborske manjine, i da se je sciolto potrebitim, da bude kod razprave rečenoga vladinoga predloga zastupan takodjer Dr. Laghija.

Imena članovah saborskih odbora bila su na posebnih papirih litografovana i razdiljena medju saborske članove; a tako i imena dviju saborskih tajnikah i dostoćne revizorah. Kod svih tih izborah bilo su predano 24 cedulja, i to po 20 litografovanih i po 4 biele, te su tim načinom po većini ispali izbori kako sliedi:

Tajnici imenovani su: Dr. Babba Josip, Lius Dr. Jakov.

Revizori: Babudor Cav. Jak., Bembo Cav. Toma, Campitelli Cav. G. Mato, Ivancich G. Filip, Luzzarini baron Jakov, Rizzi Nikola.

U financijalni odbor: Babudor Cav. Jakov, Bembo Cav. Toma Campitelli Cav. G. Mato, Doblanovich Dr. Josip, Fraglacomo Dr. G. Dinko, Ivancich G. Filip, Rizzi Nikola, Sbisà Frano, Ventor de Dr. Silvestar.

U političko-ekonomički odbor: Dalmaroich Dr. Juraj, Canciani Dr. Ivan, Costantini D. Frano, Fraglacomo Dr. G. Dinko, Francoschi de Giambattista.

U školski odbor: Babudor Cav. Jakov, Bubba Dr. Josip, Costantini Dr. Frano, Lius Dr. Jakov, Scampichio Dr. A.

U posebni odbor: Crisanac Anton, Francoschi de Giambattista, Laginja Dr. Matko, Mrach Dr. Adam, Sbisà Frano.

Na koncu izvjestio je u ime zamaljskoga odbora Dr. Petris o nakanenom izboru jednoga zastupnika izvanjskih obćinah kotara lošinjskoga. Izvjestje bilo je posve kratko. Ima novajezca vit. Ellischegga kotarskim upraviteljem u Poreču i tim vladinim zastupnikom u saboru, izpraznilo se je njegovo zastupničko mjesto. Izbori izbornikah obavili su se posve pravilno, u redu i zakonito (koja razlika između onda kad je vit. Ellischegg bio kotarskim glavarom u Lošinju i između onda, kad njega već tamo nema!!). Izbornikah došlo je k izboru 38 i svi su dali svoj glas kanoniku Dru. Franu Volariću. Na poziv predsjednika ustali su se saborski članovi i izrekli su tim pripust izabranoga.

Kako nam se iz Poreča brzojavlja, bila je današnja sjednica radi jezika vrlo burna. Buduća sjednica u ponedjeljak.

Kaznena razprava u Pazinu.

Javili smo posliednji put, da je pazinski načelnik g. Innocent Fabris tužio sudu občinskoga zastupnika gosp. Frana Bukovca radi uvrede. Na ovu tužbu bila je uročena glavna razprava dne 28. p. m. te se je i toga dnova održavala. Sudcem je bio c. k. adjunkt Haranaglia, državno odvjetničtvo zastupao je c. k. tajnik kapitanata Jurcich, branitelj odvjetnik dr. Dukić.

K razpravi došao je i Innocent Fabris i prilično broj občinstva, budući je razprava bila javna.

Iz pročitanih spisah sliedilo je, da je Innocent Fabris dne 1.* oktobra prijavio c. k. sudu g. Frana Bukovca, da se proti njemu u smislu §. 488 k. z. radi uvrede poštenja postupa i da obtužbu prouzmo c. k. državno odvjetničtvo. Nekoliko dana kasnije došao je (spontaneamente) na sud to preinačio prijavu zahtjevajuć, da se kaznono postupa proti svim 28 zastupnikom, koji su prihvatili občinski zaključak u sjednici od 29. agusta. On se osjeća uvredjenim sliedećim stavkom:

„Postupak načelnika nedovoljan je, i kalibožu očevidno ilustrira, dotično u činovatom svetlu pokazuje lojalnost i ljubav do Njeg. c. k. apost. Veličanstva, kao i podanička vjernost, koju je načelnik prisegao u vrieme svoga izbora."

„Načelniku I. F. opetovano izjavljujemo skrajno nepovjerenje i skrajni prezir radi nevršenja svojih dužnosti i zaključakah obć. zastupstva."

Državno odvjetničtvo u Rovinju nije udovoljilo, da se proti svim zastupnikom postupa, nego samo proti Franu Bukovcu,

* Istrijin dopisnik kaže, da je prijavio isti dan t. j. 29. agusta samo da se nepomisli, da je obtužbu podnio na zkomando. Op. Ured.

PODLISTAK.

Ivan-Andrija Rapiccio.

(Nastavak.)

265. Florio: veliki prijatelj Rapiccijev i professor lieпih znanosti u Piranu.

280. Aemonia (ad mare, za razliku od Aemonia ili Aemona saviana, Ljubljana) zvao se je u stara vremena Novigrad (Cittanova).

288. Nauport: ovako Rapicij kršćava sadašnju riečicu Mirnu (Quieto), koja izviro kod sv. Ivana pod Buzetom. Kandler hoće, da su Tršćani, koji dojdoše iz Dunajske Istre (dan. Dobruče) ovu riečicu okrstili Istrom. Drugi misle, da pod Nauportom ima se razumijevati rieka Ljubljančica. —

291. Mnogi hoće, da je zemlja Istra dobilaimo od Pontijskih Istrana, koje su Miložani pregnali iz njihove domovine, te oni udarivši putem, kojim bijahu pošli uz Dunaj Argonaute, dodjoše do riečice Ljubljančice, gdje su sazidali sadašnju Ljubljanu a odanle priedjoše Julske Alpe i dodjoše u predjel izmedju Timava i Raše, kojeg Istrom, imenom svoje stare postojbine, okrstiše.

302. To su životinjice: „pratasi" koji provrću stiene i tim cami sebe odnaraju.

310. Mytilus = morski usenac.

320. Gradenik: potomak miljotačke porodice.

328. Pul (Pola). Po Pliniju su ga argonauti Kolhi na svom povratku u domovinu sagradili. — Za rimskoga Cara Augusta bilo je veliko mjesto. Tiekom vremena spalo skoro na malo selce. Istom u najnovije vrieme počelo se opet dizati. U Pulu ima mnogo starinskih zgrada iz rimske dobe. Najljepši je rimski amphitentar. Puk naš zove ga divičem (sr: češku rieč: „divadlo"). Pučka kaže priča, da u podzemnih njegovih prostorijah spava kraljević Marko sa svojom vilom Ravijojlom, te srećan da će Istranom granuti dan, kad se budo iz sna prenuo i poklopio svojega Šarca! —

331. Paros = ostrvo u aegejskom moru. Na glasu sa dobra mramora.

341. Arsiaški predjeli = današnja Liburnija sa okolicom Rieke. Na Rieci velebna crkva sv. Vida.

357. Pod jonskim valovima razumijeva se ovdje: jadransko more te mnogoč. gosp. Favento nema pravo kad kaže, da: „luto cognita rura" se neodnosi na Pazinsko polje, jer da odanle nemoguće se vidjati Jadransko morje. U okolini Pazinskoj ima u istini mnogo tačaka odkud se vidi lieпo prostim okom jadransko morje. Ova su mjesta: Brežanov vis ili brieg nad Pazinom, Kanuš, Sadina, Mičanov brieg i druga. —

358. „Barbovići" = porodica porieklom Mletačka. Naselila se u Istru u XV. vieku. Juraj Barbo bio je gospodar Paza i Bolaja i upravljao u ime Njegova Veličanstva dugo vremena Pazinskom okolinom. Humoviti ondješnji predjeli su doista vrlo romantični te su zavriedili, da ih je nježni Rapicij onako živo opisao.

390. Daulijni jadi: = ovdje slavuljevo pjevanje. Daulija bijaše kći Atenskoga kralja Pandiona a pravo joj je ime bilo Prokne. Ona se bila udala za Terousa Tračanskoga kralja te mu rodila sina Itysa ili Ityla. Terous htjeo imati i sestru njezinu Filomelu te pod izlikom, da je Prokne umrla, uzeo ju k sebi bez ženina znanja. Kad je Filomela saznala istinu, zaprieti Terousu, da će njegovo sramotno djelo prokazati a ovaj joj radi toga iščupao jezik dao ju odvesti u goru Parnas, gdje je u nekoj ćesti dugo vremena jadne trajala dane. Prokne nije za groznu nesreću svoje sestre znala dok joj Filomela nije poslala jednu umjetno satkanu odjeću na kojoj bješe izvezeno sve što se s njom dogodilo. Na to se obje sestre naidju i zakanu, da će se opakom Terousu ljuto osvetiti. Umore Itysa te ga vlastitom otcu postave na stol kao jelo. Terous, odkriviši tu groznu tajnu, hoće da ubije obje sestre sjekirom nu u taj par bjaše sva trojica pretvorena u ptice: Terous u pupavca, Prokne (Daulija) u lastavicu (a po drugih u slavulja) a Filomela u istoimena slavića. —

393. C. Aquillius Gallus bio je vrstan pravdoznanac, govornik i prijatelj Ciceronov. Njegova ovamo spadajuća izreka glasi po prilici ovako: „Ako moj sin prije mene umre, neka moji rođaci ili nećakinje, koje se rode za vriome od deset mjeseci poslije očine smrti, budu baštinici". — Ova je izreka pribavila posmrtnoj djeci pravo na djedovinu, koje im bilo uskraćeno zakonom od XII. daščica. —

419. Zdrenj: po svoj prilici pravo rodno mjesto sv. Jerenima, koje bijaše od Gota razrušeno te sada spalo na malašno selo. Dokazi, kojimi se u Dalmaciji i ćak u Madjarji svojata toga velikoga sveca, važu malo ili ništa. —

I to radi prekršaja predvidjena § 312 k. z., jer da se načelnika u sjednici ima smatrat kao javnoga činovnika.

Odmah na početku rasprave zahtjevao je obtuženi i njegov branitelj, da se zapisnik rasprave vodi u hrvatskom jeziku, a i u prijavi bio je priložen hrvatski izvadak občinske sjednice.

Ovaj opravdani zahtjev odbio je sudac veleć, da on znade, u kojem jeziku ima zapisnik pisati i da ondje (pred sudom) nije mjesto za tjerat politiku! Nakon toga izjavi obtuženi u hrvatskom govoru, da se nesmatra krivcem nikakvoga čina, jer ono što je predlagao u občinskoj sjednici, nije i nemože bit kažnjivo, budući je on tim vršio svoju zastupničku dužnost. Ponašanje načelnikovo opravdava sasvim njegovo predloge, jer je nepobitni faktum, da nabava slike Njihovih Veličanstva zaključena u sjednici od dne 5. aprila nije bila do 20. augusta još izvedena a osim toga, da se je načelnik prigodom poklonstva občinske deputacije u Puli početkom julija t. g. nepristojno izrazio o posvećenoj osobi Njeg. Veličanstva. Dokazom toga navadja za svjedoka g. Antona Bortošu. Usljed toga se na zahtjev zastupnika državnoga odvjetništva sasluša Anton Bortoša, koji potvrdi ono što je Bukovac naveo o načelniku prigodom boravka občinske deputacije u Puli.

Pozvan dalj zastupnik državnoga odvjetništva, da učini predlog, izjavi samo nek se postupa po zakonu.

Podloljena bi onda riječ braniteljn, koji se je u podužem hrvatskom govoru najprije osvrnuo na Innocenta Fabrisa i na ono veselo doba, kad je ovaj jednodušnim zaključkom zastupstva izabran glavom občine. Nu povjerenje uloženo u načelnika brzo se izjalovilo tako, da je občinsko zastupstvo bilo prisiljeno više puta izraziti načelniku na najjasniji način, da neima već u njega nikakva povjerenja. Svaki drugi i na pol naobraženi čovjek zahvalio bi se na svojoj časti, a Innocent Fabris ne samo da ostaje nego još ima toliko srčanosti, te pozivlje pred sud cielo zastupstvo, koje je vršilo svoje dužnosti kako je znalo i moralo. Prolazeć na pojedinom uvredu branitelj porče, da se u nazočnom slučaju može uporabiti ustanova §. 312 k. z., jer nemože se uzeti da je načelnik u sjednici za zastupničke osobe, o kojoj govori §. 68. k. z., jer svaki zastupnik ima pravo pozvati predsjednika odnosno načelnika na red, ako ovaj poveži zaključke občinskoga zastupstva i izraziti mu radi toga svoje nezadovoljstvo.

Nabava slika Njih. Veličanstva zaključena bi u sjednici od 5. aprila, od toga dneva prošlo je skoro 5 mjeseci a da načelnik upitnih slika nabavio nije. Ako tomu dodamo izkaz danas saslušanoga svjedoka o riečih, koje da je načelnik izustio u Puli, te se je obtuženi smatrao ovlaštenim učiniti predlog, koji nije ništa drugo nego kritika djelovanja občinskoga načelnika. Nadalje razlaguje branitelj, kako i §. 312 k. z. neisključuje sasvim dokaza istine i navadja za dokaz toga jednu rešitbu vrhovnoga suda. Konačno izrazuje branitelj nadu, da će sudac obtuženoga rešiti svake krivnje.

Nakon odmora od četvrt sata proglasi sudac u talijanskom jeziku osudu, kojom se obtuženi osuđujuje na globu od 35 for. radi prekršaja §. 312 k. z. U razlozima naveo je, da se neima izpitavati, dali je bio onaj predlog opravdan ili ne, nego samo, dali su bilo izušteno one riečl, koje sadržavaju uvredu. Branitelj prijavio je odmah utok proti osudi gledo krivnje i kazne tražeć prepis zapisnika i osude.

* * *

Ova rasprava bila je opisana u tršćanskih i istarskih novinah, nu nigdje objektivno. Svagdje se veli, da se je rasprava držala u talijanskom jeziku, dočim se je obdržavala u hrvatskom jeziku. Cita se, da su bili gg. „Bukovac i Bortossa“ popraćeni izvan suda zviždanjem. To nije istina. Valjda bi to nekoji rado bili izveli, nu zadržali su to zviždanje za dopise u talijanske novine.

Čujemo nadalje, da se je obtuženi gledo nepisanja zapisnika u hrvatskom jeziku pritužio na nadležno mjesto.

DOPISI.

U Oprtlju, 26. novembra 1887. — Izvolite, g. Uredniče, u Vaš neodvisni časopis „Naša Sloga“ uvrstit ovo malo redakah, iz kojih će se štovani čitatelji uvjerit, da kod nas javni poslovi tako slabo napreduju, da se mora svaki dobromisleći otačbenik sbog toga na ozbiljno razmišljanje dati to nastojati, kako bi se jednoć tomu doskočilo na obću korist svih občinarah, a poglavito izvanjskih kmetih, koji najviše kod toga trpe i s kojim Talijanaši još u svakoj stvari, u vieku razvikane ravnopravnosti, postupaju kao što se jednoć pod turskim carstvom s tužnom rajom postupalo. Četiri naša poznata smutljivca, sijuć kukolj u občini, znali su do danas sliepiti i varati izvanjskog seljaka kazujuć mu, da će Hrvati iz Zagreba itd., koje se prostomu kmetu predstavlja u slici razbojnikah i prosjakah, Istrom zavladat i pučanstvo pod najsramotnije robstvo postavit. Ali srećom kmet se stao budit i već uvidja kako su ga tim narodni dušmani u tu svrhu varali, da se i nadalje oni budu mogli na vlasti uzdržat, te tako izsisat mu i zadnju kap krvi, da ga tim sasvim i za vazda upropaste. Ti smutljivci i varalice za najprije počali su svećenike zieglasit i proganjat, rovareć prot njima na sve moguće načine, raboć klevetu, osvadjujuć jih, da jim je namjera pohvatit nas — kao da mi nebi bili Hrvati — jer da će svećenici sami tada zapovjedat. Tko se još ne spominje što su ti junaci g. Jelušiću činili kroz vrieme njegovog boravka med nami, tko se ne sjeća njihovo brutalno napadaje na gg. Gršković, Šculca itd. tko da se ne spominje sa ogavnosti onih nemoralnih i pogibeljnih naputakah, koje su nekoje propalice od to gospodo primali samo da prialo čestite svećenike da se od nas seli?

Tko je zabornvio njihovo divljačko ponašanje naprama g. Visnlću samo radi toga, što se je svojim župnikom družio? Bolja sreća nije pratila ni naše ljočnike, koji su nas morali zapustit jer nisu mogli sliedit načela naših dušmanah, kao što jih nije mogno sliedit niti najzadnji naš ljočnik vriedni g. dr. Pardo. On je ovdje bio obljubljen i štovan; ugadjalo mu je živit med nami; kanio je kupit kuću i vinograd a dalit s ubogimi svoje dobitke, ipak taj čestiti čovjek morao nas je ostavit, jer su ga na to naši krvopije prisilili i tako još i danданas bez ljočnika stojimo, te nam je kao niemoj živini bez ljočnika ghut. U najzadje vrieme ozlovoljili su, nekoć svojeg ljubimca, sadašnjeg župo upravitelja g. Ivića. Njima nije pravo, što njim se na milost i nemilost neprodaje. Njim se hoće sliepoj oruđja, da s njim budu mogli vrtit po miloj volji. Ovo je ave što naši protivnici za nas znaju učinit. Podpomoćeni su od nekojih učitoljah, koji su jim pri ruci vazda najpače u vrieme izborah te se nesramo bacili pod noge uzvišeno učiteljsko svanje,

Gospoda naša obećivaše nam i kod zadnjih izborah, da će nam konsul carske šume izposlovati od vlade, ako se g. Defranceschia zastupnikom izabore. Doduše, njega se je zastupnikom odabralo, al mi na šumu još i danas provareni čekamo. Svakako, kod najbližih izborah spametit ćemo se i na ovu prevaru naših pljenitelah. Najbliži izbori, koji se kod nas imaju obavit, jesu občinski izbori, koji, usprkos jasnom slovu zakona, još na red ne dolazo. *)

Upozorujemo na ovu nezakonitost starija vlast, da bi načelniku naložila, da svoju dužnost vrši. Nadamo se, da će se ovim izborom učiniti kraj pašovanju naših gospodarah, koji su nam svojim samosiljem i velikimi troškovi do skrajnosti dodijali. Novo občinsko zastupstvo, koje bi se što skorije imalo odabrat, imati će se i na naše želje i pravico obazirat, jer smo složno odlučili, oslobodit se težkog jarma, kojeg nemožemo više snašat. Toga radi pozdraviti ćemo veselo novo občinsko izbore, koji nas mogu — a nadamo se da i hoće — oslobodit napravde i zloće ljudih bez srca i uma. Složno se dakle, mila braćo Oprtaljci, pripravljajmo za predstojeće izbore, kod kojih moramo birati samo pravedne, poštene i požrtvovne muževe, koji će našu siromašnu občinu pridignut i na čvrsto noge postavit. Dobro nam došli občinski izbori!

*) Doznajemo, da su listine jur izložene. Vidi današnje viesti. Op. Ured.

Pogled po svietu.

Trst, dne 30. novembra.

Austro-Ugarska: Zemaljski sabori Cislajtanije, sastavši se većinom prošloga četvrtka na jesensko zasjedanje, nepodaju do sada ništa osobito zanimiva. U istarskom saboru pokazala je ovaj put talijanska većina, da neće u buduće imati nikakva obzira napram hrvatskoj manjini, koja zastupa ogromnu većinu pučanstva Istre. Kod svih dosadašnjih zasjedanjah birala je po kojeg hrvatskog zastupnika u pojedine odbore, nu ovaj put mimoišla je posve neizabrav nikoga. Kano zarug ili iz drugog nečistog razloga izabrala je u novi »posebni« odbor g. dra. Laginju uz Crisanza. (!) U tom odboru protresti će se predlog carske vlade o pošumljenju Krasa. Mi smo uvjereni, da kad nebi bilo toga predloga c. kr. vlade, da se slavna većina nebi bila sjetila niti onoga našega zastupnika.

U goričkom saboru držahu se i ovaj put kod otvorenja načela ravnopravnosti. Predsjednik i zastupnik vlade nagovoriše zemaljsko zastupstvo u talijanskom i slovenskom jeziku dočim se nije čulo u Poreču niti sa predsjedničke niti sa vladine stolice niti jedne hrvatske riječi, prem su u Istri po Hrvate mnogo povoljnije narodnostne okolnosti nego li u Goričkoj po Slovence.

U dalmatinskom saboru bijaše podnešen predlog, da se uvede ruski jezik na srednjih školah kao obligatan predmet.

Češki sabor započeo je svoje sjednice bez zastupnikah njemačko narodnosti. Tim su pokazali češki Niemci, da njim nije stalo do izmirenja sa Česi, te su sva nastojanja čeških patriotah, da se obje narodnosti izmire i slože, ostala bez uspjeha.

Zemaljskim saborom u gornjoj Austriji, Češkoj, Sleziji, Štajerskoj, Kranjskoj, Vorarlbergu i Bukovini podnieti će vlada dotične zakonske osnove o uredjenju občinske zdravstvene službe.

U sjednici hrvatskoga sabora od dne 28. t. m. bijaše prihvaćena vladina zakonska osnova o produljenju financijalne nagodbe sa Ugarskom na godinu dana. U istoj sjednici bijaše uništen izbor zastupnika Frana Folnegovića za grad Senj. Interpelirale je više zastupnikah vladu u važnih pitanjih, kao primjerice dr. Amruš: zašto je zaustavljena predstavka grada Zagreba na kralja i suspendiran njegov načelnik? dr. F. Marković o namještenju činovnikah kod kr. financijalnoga ravnateljstva u Osieku, koji su nevještl hrvatskomu jeziku; dr. Vrbanić pitao je vladu radi povratka komorskih spisah zemaljskoga arkivu.

Srbija: Dne 27. t. m. sastala se je u Biegradu narodna skupština. U verifikacijonalni odbor bijaše izabrano pet liberalacah i pet radikalacah.

Bugarska: Vlada princa Ferdinanda kani staviti bivše ministarstvo Karavelovo pod obtužbu. Tomu da se protivi sadašnji ministar Stambulov, nu da neima nade na uspjeh. Princ Ferdinand pozvao je svoju majku u Sofiju, da mu valjda pomogne učvrstiti klimajuće se prestolje.

Rusija: Prigodom boravka cara Aleksandra u Berlinu raztrubiše njemačke novine, da je car pozvao k sebi kneza Bismarka, te su odatle stvarale zaključak, da se je car morao pokloniti knezu. Ruske novine pobijaju njemačku izmišljotinu tvrdeći, da je sam knez zamolio cara za audienciju.

Francezka: U toj nestalnoj državi došlo je napokon i do predsjedničke krize. Starac predsjednik Grevy bijaše naime prisiljen od prijatelja i neprijatelja, da dade ostavku. Sutra imao bi ministar predsjednik pročitati u parlamentu predsjednikovu izjavu o odstupu sa predsjedničtvo. Mnogo se nagadja tko li će naslieditl starca poštenjaka, no do sada nezna se ništa stalnoga.

Italija: U nagovoru, što ga je držao dne 25. t. m. sv. Otac kardinalom, spomenu i svoj jubilej izrazivši svoju radost, što mu svi vladari očituju svoje simpatije bogatimi darovi a narodi svojim hodočašćem u Rim. Zatim izrazi sv. Otac žalost, koju mu pravlja Italija nastojeći, da razcieplja svećenstvo i pučanstvo dajući crkvena dobra u ruke protivnikom crkve i posvajajući posliednje ostanke crkvenih dobarah u Italiji.

Njemačka: Car Vilhelm primio je dne 27. t. m. predsjedničtvo državnoga sabora, pred kojim je požalio, što mu nebijaše moguće osobno pročitati prestolni govor, da kaže svietu, kako Njemačka želi mir, no kako je ipak pripravna, da dočeka svaku moguću navalu.

Franina i Jurina.

Fr. Kamo Juro tu dobu!

Jur. Gron na oprtaljski cimitor, ću malo vidot ako te uskrsnut oni mrtvi, kojo su krnjoli i šaranjski vu izborno lište za balotnoljon stavili.

Fr. Hodi, hodi, logo vidi zajedno ako su već skopani grobi za one žive, kojo su ta polugospoda iz lište spustili, zač so boje, da bi proti njim balotali.

Jur. Neboj se, storit ću ča budon mogal.

* * *

Fr. Si morda ča čul, da je zadnja „baba“ prinesla nekakav telegram iz Lindara?

Jur. Neznan talijanski.

Fr. Govori se, da su se lindarska gospoda takidan bradu omastila baš fanjskim pulidom.

Jur. Ča su cologa šundrali?

Fr. Nisu ne. Onako pun želudac i neočišćena črova, da su kuhali za juhu, lombal da su pekli; rep, glavinu i kopita da su pastili za on dan, kada budu ona „Matati“ zbankani.

Jur. Dobar petit!

Različite viesti.

Imenovanja. C. kr. prizivni sud za primorje imenovao je sliedeće pravnike prisluhnioi: kneza Vjekoslava Vojnovića, Abdona Sustaršića, Rudolfa Mužinu, Antona Barzellato, Riharda Pavlina, Antona Lanove, Karla Franovića, Vjekoslava Martinolli i Frana Andrića.

Članovi zemaljskoga školskoga vieća za Istru imenovana su sliedeća gospoda: Ivan Clova prošt u Puli, Jakov Babudor, ravnatelj gimnazije u Kopru, Viktor Lešanovsky ravnatelj gimnazije u Pazinu i Ivan Rovelanto, ravnatelj pripravnice u Kopru.

Diocezansko viesti. Preč. g. Mihovil Dobolak kanonik stolnoga kaptula u Trstu imenovan je biskupskim komesarom za vjeronauk na gradskoj gimnaziji. Preč. g. Ferd. Standacher počastni kanonik imenovan je puko biskupkim komesarom za vjeronauk na c. kr. realki.

G. Frano Mujesan duk. pomoćnik kod B. D. M. od pomoći u Trstu, premješćen je u istom svojstvu u Izolu.

G. Josip Ivanić, doktorand bogoslovja imenovan je kapelanom u njemačkom zavodu „al Anima“ u Rimu, gdje će nastavit svoje nauke.

Upravitoljem župe kod sv. Antona novoga u Trstu imenovan je preč. g. Mihovil Dobolak, kanonik stolnoga kaptola u Trstu.

Otvoren je natječaj na izpražnjenu župu kod sv. Antona novoga u Trstu. Molbe valja podnieti na biskupski ordinarijat do 31 decembra t. g.

Konferenca biskupah u Gorici. Goriški metropolit sazvao je podrođjene biskupe na konferencu, koja se obdržavala prošloga četvrtka u Gorici. Kod te konferenco sudjelovaše sliedeća gospoda biskupi: goriški, ljubljanski, tršćanski, porečki i krčki.

Rendićev model za spomenik na uspomenu 500 godišnjice pripojenja Trsta k Austriji. Javili smo u svoje vrieme, da se je u Trstu konstituirao odbor patriotah za podignuće spomenika pred tršćanskim južnim kolodvorom na uspomenu 500 godišnjice pripojenja prvog trgovačkog grada k našoj carevini. Odbor taj započe sabirati u tu svrhu prinose, koji narastoše u kratko do lipe svote. Na to pozove domaće i tudje umjetnike, da se natječu i posebnoj komisiji povjeri izpitanje, naertah. Izmedju mnogobrojnih naertah bijaše odabran onaj našeg Rendića, koji se je dao odmah na izvadjanje modela. Model taj stoji danas gotov u ateljeru g. Rendića te mu se svatko divi tko ga vidi.

Model sastoji iz 3 dielah t. j. obzožnog podnožja, na kojem počivaju razne umjetničke starine i rušovine od rimskog doba do danas; nad ovim uzdiže se obelisk, koji mjeri sa predjašnjimi dielovi 14 metara visine. Uzrlod spomenutih rušovinah usadjen je trofej sastojeći iz jednog austrijskog barjaka, grba Habsburgah i 18 grbovah tršćanskih patriotljskih obitelji. Uz sve to stoji ponosna alegorička slika Trsta, prekrasna najmo žena, koja podiže u znak radosti desnu ruku a lievicom drži vrpcu, kojom je vezana skupina trofeja. Divnoj toj ženi, otvorenimi ustmi, kao da kliče od radosti, pada na pleća dolnji dio barjaka. Kip ženo, dvostruke naravsko veličine, biti će iz kararskoga mramora a podnožje, obelisk i ostalo iz istarskoga kamena od sv. Stjepana. Spomenik imade se svečano odkriti mjeseca maja budućeg godine. Tom prekrasnom radnjom prodičiti će g. Rendić još većma svoje slavno ime, na čemu mu mi kao Hrvatu, umjetniku i prijatelju najerdačnije čestitamo!

Odbor za Doleničev spomenik primio je putom namjestničtva od ministarstva odgovor, kojim se nezadovoljava utoku podnesenu po odboru proti zabrani namjestničtva glede sabiranja dobrovoljnih priloga na rečeni spomenik. Predsjedničtvo odbora saziva će čim prije članove odbora, da se posavjetuju što njim je sada činiti.

Občina Pazin. Polag izvadka zapisnika občinsko zastupstvo izjavilo se je u svojoj vanrednoj sjednici od 28. prošloga mjeseca jednodušno proti svakoj diobi ove občine. O tom zaključku obavješten je odmah preuzvišeni c. k. namjestnik u Trstu i ujedno odposlano se taj zaključak na ruke zemaljskoga zastupnika dr. Laginje, da ga uruči istarskomu saboru. U budućem broju donieti domo izvadak iz zapisnika sjednice, u kojoj bijaše gorenji zaključak stvoren.

Razpisana služba. C. kr. kotarski sud u Puli razpisuje jedno mjesto kancelista XI. razreda. Molbe valja poslati okružnomu sudu u Rovinju do 31. decembra t. g.

Dvadesetpetgodišnjica. „Narodna Čitaonica“ u Zadru slavila je dne 29. pr. m. svoju dvadesetpetgodišnjicu obstanka te je uprava iste razposlala članovom i prijateljom ukusno pozivo sliedećeg sadržaja: „25 godišnjica. „Narodne Čitaonice“ u Zadru, ovietni ples na 29. studenoga 1887 na 8 sati u večer“. Čestitamo iskreno onoj buditeljici i širiteljici Hrvatstva u otudjelom Zadru na dvadesetpetgodišnjici njezinog obstanka želeći njoj, da bi potdesetgodišnjicu slavila u sretnijih okolnostih nego li su današnje.

Občinski Izbori u Oprtlju. Javlja nam prijatelj od tamo, da su izborne listine izložene od 13. t. m., te da će već tada nogda i u Oprtlju doći do novog občinskog zastupstva, koje bi se bilo moralo birati skoro prije godinu dana. No mi se moramo zadovoljiti i s tim, kad nolma u Istri lieka proti takovomu zatezanju sa izbori u onih občinah, kojimi Talijanaši vladaju i gdje se boje, da bi njim se gnjile uzde protrgati mogle. Zadovoljavamo se ovaj put tim radje, jer je upravo to zatezanje našemu puku u onoj občine oči otvorilo, mnogo pospano probudilo i lieno oživilo pak se čvrsto nadamo, da je današnjoj potorici ili šestorici takozvano oprtaljske gospodo za ovaj put odzvonilo. Izvanjski se občinari složili sa poštenijimi gradjani pak će skupno birati jedino poštono, pravedno i požrtvovno muževe, koji neće „šćavu“ izpod oka gledati a občinskim imetkom kako valja gospodariti. Preporučamo našim prijateljom, da budu složni i oprezni, jer će protivnici sijati kukolj a izdajicah imade svaki narod. Upozorujemo čitatelje na današnji dopis iz Oprtlja, u kojem se predočuje tamošnje nepovoljno občinsko stanje.

Iz Gračišća pišu nam 28. t. m. U nedaleko doba, dok se nije širila talijanska kultura u Istri ovako na „vapor“ pjevalo se u našem gradiću vse hrvatski. Kuća božja bijaše pako ono mjesto, gdje se sastajaše mlado i staro, gospodin i kmet, da u našem materinskom jeziku Bogu hvalu uzdaju. Danas — žalibože — nijo više tomu tako. Naš pobožni kmet ide još uvjek rado u crkvu i tuj se moli i pjeva u slavu Boga u jeziku svojih djedovah, ali gospoda (!) krnjelići i šaranjačići vidoći, da jih „šćavo“ više sliepo nosluša, da većma ne nje nemari, počose izbjegavati kuću božju u kojoj se pjeva i moli hrvatski. Nekadašnji gospodski pjevači zamukoše il pomriše od sušice, jada i čemora. Bog njim se smilovao plemenitoj dušil!

U nedelju dne 20. t. m. pošno sam kao obično k sv. misi. U crkvi seljakah i seljakinjah svake ruke jo, ai badava tražilo moje sromašno oko gospodsko naše velike. Vrieme bijaše možda neprijatno ai kad mogoše oneliki pobožnici 1—1½ uru hoća od sv. Apolonije, Mandalončić, Putinji, Doltini itd. u crkvu tim lagljo bijaše to plemenitoj našoj gospodi, kojim su gospodski stanovi uz samu crkvu. Da, to bi još trebalo, da se počmu gospoda sa seljaci pačati pa bilo to u samoj crkvi il da so idu Bogu molit u crkvu, u kojoj svećenik Hrvat svojim hrvatskom pukom hrvatski pjeva i Bogu se moli!? Ti, gdje vam je pamet ludi „šćavi“? Što vi znate što su gospoda i njihovo gospodstvo? Što misliš — dragi čitatolju — koje vrsti ljudi josu ta naša gospoda? Ti, koš te jadva pogoditi na to ovo me, da prave i poštene kažom tko su i što su. Vidi, brate, volikl su to ljudi, naobraženost i bogata čoljad. Kad njim kod kuće nojnaju što zagrist njihovi talijanski zubići, idu obično u hrvatsku Opatiju pobrat lumbar, pak ga nose na ladjih na Rieku i to evo da dobiju apetita. Kad se vrate doma sa kojom forintom od lumbera, govore, da su bili u Beču, Trstu, Mletcih itd. itd. A tko da njim novjeruje? Bogati — kao što tada josu — posjednje pred svojo skoro prazno „butišino“ gdje prodavaju po „soldin“ popra, žigicah, patine i koju sardolu. Radi zabavo (!) i da njim brže vrieme prodje vožu i lončiće, kope prašćiće i poprave kakovu „lažtru“. Da kod toga posla paziu i gredo popovo, crkvu, šćavo, vjeru, jezik i evo što nam je milo i sveto, razumije se samo po sebi, jer se tim odlikuju svi naši kulturonosci.

Slavlje na čast ex-županu u Lindaru. U nedelju dne 20. pr. mj. počastilo lindarska gospoda (!) tamošnjeg ex-župana sjajnim bankotom. Poznati babin piskar pozvao na to slavlje više osobah, al se u svom računu prevario. Primamio jedva jedvice dosotorlou, medju kojima bijahu i tri člana tamošnjeg hrvatskog društva. Samo po sebi se razumije, da nije izostao niti veliki „Hrvat“ načelnik obćine Pazin. Neznajuć zašto se tog velikana tako počastilo, tamošnje obćinstvo željno očekiva od maloga „Mata“ kakav znanstveni spis, u kojem će objelodaniti velika djela i usluge svećane po obćinu Lindar. Da vidimo što će donieti o tom slavlju poročka buba. Mi pak mislimo, da bi bilo pametnije kad bi bila sakupljena gospoda „Iz dubinah“ ili „Pomiluj mene“ zapjevala. I je možda imalo što slavlje kakav drugi smjer? Bože da ja, nogo no! Al zagraktalo su vam vrane gospodo, ako i nisu još svuda drugdje, al ondje su. Prošlo je vrieme kad se kričalo, noseć „Našu Slogu“ u ruci „kropa la Sloga“.

Novo obćinsko zastupstvo u Višnjanu konstituiralo se prošlog četvrtka izabrav načelnikom trgovca g. Pet. a de Colle, koji je obećano u svojem nastupnom govoru, da će biti točan u svojih dužnostih, pravodan i nepristran napram svim i svakomu, te da će svoje silo uložiti na blagostanje i napredak obćine. On pozove zastupstvo, da s njim zajedno uzradi svimi silami, da se poboljša matorijalno i moralno stanje one obćine, koja se može jedino tako pridignuti i riešiti novoljah, u kojo bijaše bačena. Mi se oslanjamo osobito na one rieči g. načelnika, kojimi je izjavio, da će biti točan, revan i pravodan a dok bude takov, podupirati će ga zaisto naša većina zastupstva.

Iz Rieke piše nam prijatelj 29. t. m. Kako sam Vam zadnji put pisao imao so ovih danah obaviti izbor nekolicine obćinskih zastupnikah. Izbor taj se obavio. Polovica zastupstva je na novo izabrana. Činovničtvo i vladini „kimovci“ dali su težki udarac autonomnoj stranki. Skoro je sva opozicija poražena. Walluschnig, taj zakleti opozicijonalac, i on je propao.

Jedini je Adamich prefriganom izvanom strategijom, pomoću vanjske podobćine uljezao u zastupstvo; pomogoše mu i magistratski činovnici, koji su za njega glasovali, dočim su zapustili Walluschniga iz osvete, što se je nekoliko puta na sjednici nepovoljno o njih izrazio.

Autonomaši su predvidjali poraz, te su došli u naše redove moljakat pomoć samo da se spase od propasti. Svečano su obećivali, da će glasovati za pet-šest naših. Nekolike Hrvatah pristado na tu ponudu, a da smo svi išli glasovati i njima vjerovali, mogli smo proturati njih dvojicu u zastupstvo, no oni bi nas bili ostavili na cjedilu, kako smo „se post festum“ osvjedočili, da je šarenjačka „fides nulla fides“. Naši, koji su s njima glasovali naučiti će da narodnjak naimo u vriome izbora nemože vjerovati onomu, koji narodnosti nolma, ili uz svaku pristajo.

Još nije naš kandidat predro u ovo zastupstvo ipak se spoznavala hrvatska stranka, jer se svi zauzimali za koju će stranu glasovati.

Karakteristična je ova, da su najviše glasovah dobili nekoji mužovi koji od vajkada sjedo na jednih klupah u zastupstvu, ljudi koji osim glasovanja identificiraju se sa istimi klupami. Vlado bi se mogle svaki dan mienjati, ali oni bi posve jednakim ponašanjem na istih stolicah ostali i ostati će svakoj vladi mili i dragi. Drugi put više o tom. Brajdar.

Mladi Poljodjelac, knjiga za učionu i puk. Napisao E. M. Vusić. Treće popravljeno i popunjeno izdanje. Sa 48 slika. Zadar, hrvatskova katoličko hrvatske tiskarne 1887. Ciena 1 for.

Najbolja preporuka ovoj vrlo korisnoj knjizi jest njezino treće izdanje.

Vienac broj 48. XIX. godišta izašao je sa sljedećim sadržajem: „Onom ovietu“, spjevao J. Kosarac. „Marica“, pripovieset iz Slavonije, napisao I. Lovretić. „Sestrica ubogih“, napisao E. Zola, preveo A. Harambašić „Profesorova kćerka“, pripovieset P. P. Gajeulića. „O njekim znamenitim pojavima u našem oku“, napisao Stanko Pilović. „S Bronislavom Grabowskim“, od Kvavora Sandor-Gjalskoga. Listak. Slike: Djorgje Rajković i Rudo kraj Samobora. — „Vienac“ izlazi svake subote. — Ciena mu je na četvrt godine 1 for. 75 novč. Svi dosad izašli brojevi mogu se dobiti.

Novac na dnu mora. Kad je španjolski parobrod Alfonso XII. kod kanarskih otokah nastradao i potonuo, propala je s njim svota od 100.000 lira sterlinga. Prošle godine u ljeti izvukao se iz morske dubine 90.000 lira, a sad početkom prošloga odvažio se je englezki ronac Tostor, da ostatak novca na površinu mora iznese. Podrtino broda leže na jednoj kliauri u moru, a tlak vode je tako jak, da je više ronaeah u nesvieati iz mora izvučeno. Tostor ostao je nije tomu davno 36 časnikah pod morom, te poda znak, da ga na površinu vuku. Kad je na dani znak izvučen, pade u nesvieat i zatim skoro preminu. Težko da će se još koji englezki ronac odvažiti na ovako pogibeljan posao.

Boj ježa sa zmijom. Poznato je, da su još krvni neprijatelji zmijah i gušteruh, no da se ipak otrovnim zmijam vole uklouiti. List „L' Elevene“ donosi viest svoga suradnika Ferdo Cortya, posjednika u Lucauchy, po kojoj je posjednikov upravitelj motrio ježa, koji je bio navalio na dugu, debelu zmiju. Jež približio se zmiji, kad se ova na travi sunčala, i zagrizo joj se u rep, a ujedno savi u bodljikavo klupko. Zmija, koja je bol probudila, nastojala je svoga se dušmana riešiti, no sve uzalud. Napokon biesna navali na ježa otvorenim ždrielom, no ljuto se izbode. Zmija zato sikćati, bacati se amo tamo, vući ježa sa sobom, da ga se pošto po to riešl, no uzalud! Jež savijen i dobro se zagrizav, nehtjede popustiti, te zmiji nepreosta drugo, nego opet navaliti, dok se napokon sva izranjena izpruži. No jež jošte nije popuštao; čekao je savijen dugo vromena, dok nije bio siguran, da je zmija u istinu oknula, i tada se istom odmota i poče ju ždcrati tokom lovca umorna i vrlo lukava.

Najveće pivare na svietu. Službena izvješća javljaju da je najveća pivara u Njemačkoj u Monakovu tako zvana „Spaton-Brauerei“, vlastičtvo Gabriela Sedelmayra, u kojoj je godine 1886. varono 446.721 hektolitar piva. Hektolitar ima 26 galona, dakle ukupno 11.616.566 galona piva.

Druga najveća pivara je Anšana Drehora u Beču. U ovoj se je godine 1886. proizvelo 429.000 hektolitara ili 548.603 lagvića. Druga jedna pivara u Monakovu zove se „Löwen-Brauerei“ i tuj je varono iste godine 311.115 hektolitara. Zatim dolazi pivara u St. Marksu kod Beča sa 364.900 hktl. u Liesingu 287.480 hktl. U šest najvećih austrijskih i Njemačkih pivarah proizvelo se je g. 1886. 1,670.564 lagvića piva. Amerikanci su sve ovo pivare nadkrilili sa najvećom na svietu, naime sa pivarom u St. Louis-u gdje se prošlog ljeta varilo 18,120.000 galona, dakle 410.000 lagvića ili 504.653 hektolitara, za 10% više nego najveća europejska.

Odakle ime flaker? Sv. Fiakrij ili francezki Finore živio je u Meaux kao pustinjak. Tamošnju pustoš pretvorio je svojim radom u bujnu okolicu, sazidao mnogo bolnica i počinio velika dobra. Poslje smrti mnoga se hodočašća uputiše na njegov grob, zazivajuć ga na pomoć u svojih težkih nevoljah, jer sv. Finore bijaše na glasu kao osobiti zaštitnik Francezko. I ovo je dalo povoda, da su stanovnici Francezke uveli kočije ili dostavničke kola za putnike i hodočasnike, te slikom sv. Fiacra rošiše svoje kočije.

Zlatna ruža Nj. Svetost papa Lav XIII. poklonio je ovo godine zlatnu ružu gospodjici Clodvell u Wadingtonu u sjedinjenih sjeveroamerikanskih državah, koja je za utemoljenje katoličkoga sveučilišta darovala ogromnu svotu od 1.500.000 dolarah. Zlatnu ružu prošle godine dobila je kraljica španjolska Marija Kristina.

Put oko svjeta u čamcu (barki). Ovih danah boravila je u Budimpešti zanimiva u svojoj vrsti osoba. To je Amerikanac po imenu C. H. Maiser iz New-Yorka, koji se je nedavno okladio da će u šest godinah proploviti u svojoj lađici svo veće rieke svieta a zatim se vratiti u New-York. Do sada proplovio je već Rajnu, Labu, Vesoru, Vislu, Odru, Sajnu, Loiru, Ronu, Pajo, Don, Dnjestor, Dnjepar i Volgu. Ladja koju se može razložiti, velika je kao srednja jahta, vrlo trajna a lima i jedra, tako da može uz povoljan vjetar mnogo brže ploviti. Maiser putuje već dvie godine. Ladja ima tri kabine, koje su vrlo elegantno opremljene. S njim putuje sluga, bivši neki mornar i pas novofundlanac neobične veličine. Ima sve što treba za put, kuhinjsko posuđe, putno spravo itd. te fotografički aparat za snimanje. Slikah, što ih je doselo snimio, ima velika i dragocjena zbirka. Dne 2. o. m. odputovao je iz Budimpešte, te je 5. prispio u Novisad; i nastanio se u ondješnjem svratištu k Jelisavi. Noć od ponedeljka na utorak probavio je u mannestru Bocdinu, gdje su ga kaludjeri vrlo prijazno primili; dne 6. zaplavio je dolnjim Dunavom. Dunavom poći će do solinskoga ušća, odanle odputit se preko Carigrada u Afriku te svojim čamcem proploviti, u koliko uzmogne, Nil, Zambezi, Kongo i Senegal, misli, da će biti gotov do ljeta budućo godine. Daljne tri godine proploviti će afrikansko i južno amerikansko rieke.

Izpravak.

«Nemoj ni drivo ni kamik — čovik fali». — Naš puk. —

U podlistku Naše Sloge god. 1884. Br. 44. 45, s člankom „Naši trećeredci i stari krčki lisac“ napao sam na voleč. Gospodina O. Carevka Bulića sada državnika istih trećeredaca. Kako sam bio onda uvjeren da dolro činim, tako sam sada osvjedočen da sam ga onim strašno uvriedio! —

Ja sam se doduše s Otcom C. Bulićem sporazumio; pitao sam ga prošćenje, i on mi velikodušno oprostio. Nogo to još nije dosta. Javna je bila uvriedа, javna neka bude i pokora. Zato ako sam ja s onim mojim pismom koga smutio, ako sam ja bio krlv, te ko kojigod od njegovih znanaca ili prijatelja samo radi onoga Podlistka izgubio o njem dobro mnonje ili i posumnjao o poštenju njegovoga značaja; ako sam ja dakle i kako potamnio dobar glas voleč. O. Carevka Bulića, to ja ovo sada sam svoje volje i u podpunoj slobodi očito opoziviem sve štogod sam ondje rekao. Izjaviam pako, da me na sastavak onoga članka potaknula strast i zavoo me tobožnji prijatelj L. B. To sam se podpunoma uvjerio tekom ovo zadnje godine dana. — Rođeni moj nesrećni prijatelj neće križu, premda sam ga najljubeznijim načinom na to nagovarao. Bog ga prosvietlio!

S kvarnerskih otoka novembra 1887.

Rado Radončić

Lutrijski brojevi

dne 26. novembra.

Beč	60	9	23	60	20
Gradac	76	55	29	50	65
Temešwar	52	57	10	45	87

dne 30. novbr.

Brno	33	21	56	78	89
Innsbruck	70	67	27	29	22

Dobiva se u svih kojiđarnah 13. nakladi, ravno izašla medic. svetovalca

Dr. MÜLLER-JA

najnovije delo o slabosti, oslabelih živcih, o nastopcih mladostnih pregrešcih itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

21 Braunschweig. 52-41

Br. 485 C. S. D.

RAZPIS

službe ravnojučega učitelja III. vrsti na jednorazrednoj pučkoj učioni 1. u Kringi; 2. u Boljunu sa hrvatskim nastavnim jezikom i talijanskim kao predmetom; 3. u sv. Nedelji i 4. u Lindaru sa hrvatskim i talijanskim učnim jezikom; 5. mjesto podučiteljice na nježovitoj dvorazrednici u Piću sa talijanskim nastavnim jezikom, a hrvatskim kao predmetom.

Za službe pod 1, 2, 3 i 4 zahtjeva se i usposobljenje pomočnoga podučavanja u vjeronauku.

Plaće su natanovljene u zem. zakonu od 3. novembra 1874 br. 54 dotično 10. decembra 1878 br. 1/l. z. k. z/.-

Molbe sa dotičnimi dokumenti neka se ulože podpisanomu vlodu zakonitim putom u toku dotičnih tjednah.

C. kr. Školsko vieće

Pazin, dne 30. novembra 1887.

Predsjednik: **Fabris.**

Solidan dar 30-31

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajemo od sada pripravu za obod iz pravoga c. kr. patentiranoga za cielu Evropu Phönix-srebra, koje je uvjek bieło, kao pravo 16-latno čisto srebro u divnoj kutiji sačinjeno, sastojeći iz 6 nožovah sa osobitim rezalom, 6 žlica za krumpir, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni svornjak, dakle 31 komad, koji odajemo samo za 4 for. 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručbe prima: Zentral Exped.-Vorvaltung, **H. Balsam,** Wien, 2. Bez., Schiffamtsgasse N 14.

KLINIKA za spolne in želodčeva bolesti, tostopne okužnja i celebonja možkih slabosti, poluelje, žgoče vodo, močanje postelje, pačanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, drobu in žlvaev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 30—78—104

G. Strentzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Zimsko suknje

iz valjanega sukna

gorke
z debelo podloženo
f. 5.-
II. vrsti fr. 6.50

Najboljše, najnovejše in najprepričljive zimske suknje iz dobrega finozrnatega sukna vsake barve in velikosti. Za moč in trpežnost stoje širokosti čez jrsi

Stofanija-jopice tkane iz fine volne v vseh barvah, za gospode in gospe, eleg. i toplo f. 1.80

Gotove obleke za gospode Samo f. 6.50
hlače, suknja in prsnik, iz dobrega brušeg in riflanb. sukna za jesen i zimo toplo podloženo, vsako boje i velikosti. Ene vredno stane f. 6.50, II. vrsti f. 8.50, III. najfinejo f. 10.50. — Za mero za dostuje širokost čez prsi

Dežni plašči iz kavčuka z ka- f. 6.45
pucu iz nepredirljivega, valjanega sukna sa shoutingkavčuka v eleg. dolgoj paletot-obliki ter se more na spodnjej strani nositi tudi kot površna suknja. Za mero zadostuje visokost.

Pokrivala za postelje i mizo iz f. 1.65
finega ripsa, z tkanimi cvetlicami in z čipkami iz nilša na 4 oglih

Odeja za potnike in konje, de- f. 1.75
bele, toplo, trajno in veliko z barvanim robom komad f. 1.75, jako fine f. 2.75.

Ogrijače elegantne, toplo, trpežne, f. 1.-
¾ veliko, v linih, orijet. barvah, tkano z krasnim chenille-čipkami, neverjetno po ceni kupljeno. Vsaki komad samo f. 1.—

Edina pošiljatev proti poštnem povzetju ali pa proti gotovemu denarju **z jamstvom FEKETE's**

Fabriks-Lager fertiger Kleider
„Zur ungar. Krone", Wien, V., Wehrgasse 13/34. 7-1

„ŠALJIVI KOLEDAR"

za leto 1888

bogato ilustrovan

izšel je v tiskarni Doleno in se prodaja v Trstu

po 40 nvč. komad.

Razpošilja se pa po pošti in prodaja v Gorici

po 45 nvč.

FILIJALKA V TRSTU
c. kr. priv. avstr.

KREDITNEG ZAVODA

za trgovino in obrt.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni odkaz	2½%	10-dnevni odkaz	2½%
6- „	3 „	11-mesečni „	2¾ „
90- „	3¼ „	6- „ „	3 „

Vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu, priposna se nova obrestna tarifa na tozadnjo objavo od 17. in 21. oktobra in 19. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obrestih

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, Zagreb, Arad, Gorico, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano in Salcburg — brez troškov.

Kupuje in prodaja

vrednostij, divis, kakor tudi vnovčuje kupone pri odbitku 1% provizije.

Produjmt.

Na jamčevne listine v gotovem, obrestí po pogodbi.
Z odprtjem kredita v Londonu all Parizu, Berlinu all v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti 5½% letnih obrestih do 1000 gld., na večje svote po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati all srebrni denar, bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 13. oktobra 1887. 30—48—17

Podružnica

anglo-austrij. banke

u Trstu

Novčani uložci

3 % god. kamatah na 5-dnevnim odkazom
3½ „ „ „ 30 „ „
Napoleoni
kamate po pogodbi. 24—11

Eskomptira

po 2½% na svaku svotu.

Mjenice

na Beč, Prag, Pešta i Brno prosto troškovah.

Kupuje i prodaje

vriednosti, devize i coupone uz ½% popustbo.

Predujmljuje

na varante, zaloge i polliee tavara u gotovom Kamate po pogodbi.

Na vriednosti po pogodbi.

Otvorenje kredita

u Londonu, Parizu i po drugih trgovih.

Popust po pogodbi.

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se osnažuju podpuno i sigurno svo želodčano i živčano bolesti, takodjer gnjiloe, koje su se ustavljale svim želodčanim sredstvi, osobito pa kranjski kapljeh i slabost v želudcu i drobu, krč, slaba probava, slabi, jako kuhanje srca, glavobol i dr. **Kapljice sv. Jakoba,** koje su sestavljene po navodu knežnjega grofovega samostana „Astra" iz 22 najboljših zdravilnih biljkah iztoka, koje su svaka za-se i zmes prijazno kao zdravilna sredstva prve vrsti. Ovo sestavljenje jamči dakle za siguran napeh ovih kapljuh. — Cena 1 steklenke **80 nv.** 1 veliko steklenko **f. 1·20** prama poštnom povračilu all gotovem novcu. Dobivaju se u svih lekarnah.

Glavno skladišče: **M. Schulz, Hannover,** Leibnizstrasse 6, dalje u Trstu I. Sarcvol, „All'Amazone Trionfante" i Prendini. — Na Reci A. Mizzan. 26—15

BRZA I SIGURNA POMOĆ

za 15—14

bolesti želudca i njezine posliedice.

OBRANA ZDRAVLJA

ovisi gotovo o *začuvanju i rezpršćanju probave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, to *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju*. Najbolji *domaći lik* za urediti probavu, primjerene smješanje krvi i odstraniti nezdravo čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM.

Priredjen je od *najboljših, liečnički najkrieplјih zelenjah*; izkazao su osobito kano sigurna pomoć kod *neuredne probave*, kod *zadrigavanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu*, kod *navale krvi, hemoroidah; ženskih bolestih*, kod *bolestí u crevih, hipohondrije i melankolije* (sullen slabe proživa); on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti *krv* te dobiva *bolestno tjelo* iznova *zdravlje*. Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sigurnim ljudski domaći lik* a radi toga svuda je poznat.

1 staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pismah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* ne ave strane *ne ponzeće iznosa*.

OPOMENA.

Da se izbjegne prevari, upozorujem svakoga, da je svaka staklenica „dra. ROSA životnog balzama" po imenu pritisnjena i u modrom kartonji smatrava, koj po-sjetnje napis: „dra. Rosa životni balzam iz ljekarne ‚k crnomu orlu' iz Pragner, Prag 206-3" u njemačkom, češkom, mnogjarskom i francuzkom jeziku tuna, a pročelja tele sa zaštitnom — niže otisnutom — zaštićenom znamkom previdjeno.

PRAVI

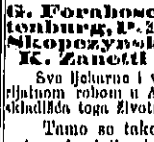

Dra. Rosa životni balzam
dobiva se samo
u glavnom skladištu
B. FRAGNERA
ljekarna k crnom orlu,
Prag, br. 205-3.

I u Trstu u sliedećih ljekarnah i

G. Forabosehi, Ed. pl. Lettenburg, P. Prendini, Giov. Skopezynski, Ant. Suttina K. Zanetti i Serravallo.

Sve ljekarne i vede trgovine su materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišča toga životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobije kroz tiuću zahvalnih pisama priznato

PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,

sigurno sredstvo proti upali, ranam otoklini.

Upotrebljuje se, ako se kanam prsi upale ili otrdne i kod svakog sloka prva u prsi i nutrini, kvrčenja, morske (zrtvo) kosti, reumatičnoga u oka, kronične upale u koljenih, rukah i nogjih; proti pato nogah, kod rajenih ran ali proti tekućim ranam na nogah i u obće na svakom nješto tela, vratnoj natečini itd.

Sve upale, natokline, otvrdine ist oči u kratkom razdobju, gdje je jako ognojeno, tvrdo ist balzam jav sinrad bez svake bolí, te lašeći u najkraće vreme.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč

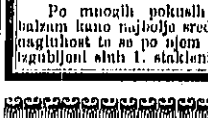

Opomena!

Jer se prazko mirer" samo malo od vse strankah je vori, upozorujem na to, da se ljeko po pravem prepisu samo kod mene pri-vaija, tako je samo onda pravo, ako koto kutjice, u kojih je mazilo napunjeno, imadu znak za sporabu na njemu bavili, tekom u duvat jezikah, a zaraćan u njihovu kartonu, koji nosi predstojeću zaštitnu znamku.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazno se ovoj balzam kano najbolje sredstvo; on odstrani nagluhost to se po njem zadobije opet ju izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

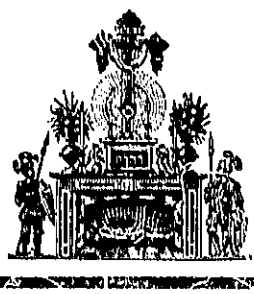

K lepom ukrasu sv. tajnosti, koju crkva velikoj nedjelji slavi, spada bezdvojbo takodjer i **božji Grob.** Podpisani se usudjuje dakle preporučiti po njemu izradjeno **božje Grobovo,** koji su izvrstni, jeftini, trajni, lahko se sastavljajući i moguće ih je sahraniti. Osobito upozoruje na 245 cm. visoko i 142 cm. široko, dva sanduka sadržavajuća se grobovo. Na zahtjevanje odpošalje franko ilustraciju, opise i cienika.

Eduard Zbitek 3—1

u Olmucu (Moravska).

Izraditelj transparentnih staklenih mozaikah za božje Grobovo. Radionica: Neustift kod Olmucu.

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

Telefon br. 429

1887. Zimska sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 13, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35 38,
JANKE iz čošljano vuno sa prslukom u svih bojah for. 25 „ sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janko sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putova ije, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35 pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko fer. for. 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojake odjeće za **gospodu i djecu**

uz veoma nizku stalnu cienu

kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v **PRAGI,** Graben br. 19 novt, vis-à-vis gospeskej ulici

Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 30—50

Telefon br. 429

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija
v Ljubljani

Ta esenca, ki se mreja po nekem receptu gospoda dr. E. vitoza Stiblcila, c. kr. vladinega svetovalca in državno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei compositа", katera ozdravlje vse želodčevo in trebušno bolezni, odpravlje toleano zaprtje, zlato žilo i. t. d. (glej navod, ki je vsakej steklenici pridejan). — Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1·20 po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr ceno, večina lekarn na Kranjskem, Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. 50—50

V Istriji, Buje Bonetti; Kopar: Favento, Giovanni; Čres: Rossi; Cittanova: Tamburlini; Vodnjan: Bradamante, Rizi; Lošinj mali. Viviani; Poreč: Canduscio; Piran: Fonda Lion; Pazen: Lion; Pola: Carbucichio, Rodinis, Wasermann; Rovinj: Angelini, Spongia; Kerk: Zonen; Vislnadi: Patelli. 50—45

17—20

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU. Via del Teatro 1 (Tergesteo.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskara **Doleno.**

Broj 49. U Trstu 8. decembra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma šiljaju po 5 nč. svaki redak. Oglasi od 8 zadnjih stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedolazi na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

„Slogom raste malo stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Koncem tekućega mjeseca, iztiče predplata na „Našu Slogu“ za god. 1887. Tom prilikom pozivljemo sve naše čitatolje, da se iznova i na vrieme na naš list predplate da tako uzmognemo već na početku godine znati na čemu smo.

Svo ono, koji nisu još do sada s nami poravnali svoga računa, molimo najozbiljnije, da to čim prije učiniti izvole.

Ufamo se, da će nam ostati vjerni svi dosadašnji predplatnici, koji su nas u našem težkom poduzeću svojski podupirali. Oni, koji nisu voljni točno lista plaćati, neka nam to odmah jave, da njim list obustavimo, da tako nebude kasnije neprilikah nam ni njim.

„Naša Sloga“ stoji na godinu za imućnijo for. 5, a za seljake for. 2. Na pol godine polovicu gornjih cienah.

Uprava „Naše Sloge.“

Istarski sabor.

III. sjednica, dne 1. decembra 1887.

Predsjednik otvori sjednicu u 11 sati prije podne. Prisutni svi zastupnici izuzam barunu Lazarini-a, dra. Dobrilla i gg. biskupah.

Tajnik g. Dr. Bubba pročita zapisnik I. i II. sjednice a na upit predsjednika, da li imade tko štogod zapisniku prigovoriti, ustane g. zastupnik Zamlić te reče sliedeće:

Imam učiniti malenu opazku k zapisniku prve sjednice. — Vesma žalim, da pri otvorenju sabora nije prosv. g. predsjednik a niti zastupnik visoke c. k. vlade našao za shodno progovoriti u jeziku, kojim govori velika većina pučanstva ove pokrajine. Manjina ove visoke kuće je ipak u tom jeziku izrazila čuvstva poklonstveno odanosti napram presvietlom vladaru cesaru i kralju kliknuvši: Živio! Zato želim i molim, da se u tom smislu popravi zapisnik. —

Pošto je zastupnik svršio svoj hrvatski govor, izjavi predsjednik, da jezika, kojim se je služio g. zastupnik, nerazumije, a radi toga niti nezna što je govorio. G. Zamlić reče na to talijanski, da zahtjeva, neka se uvrsti u zapisnik, da su zastupnici manjine na poziv g. predsjednika, da se uzklikne „Evviva“ Njeg. Veličanstvu, uzkliknuli iztično: „Živio“. Predsjednik opazi na to, da netreba podnipošto svake pojedine rieči uvrstiti u zapisnik, već da je dosta ako se to nalazi u stenografičkom protokolu. (Na takav odgovor čuo se je na strani manjine glas: „kako drugo godine“, što znači, da nebiljaše niti u zapisniku niti u stenografičkom protokolu nikada hrvatskoga uzklika: „Živio!“)

Na to se je prešlo na dnevni red. Najprije pročitao se dopis c. kr. namjestničtva, tičući se predloga g. zastupnika Jonka od prošlog zasjedanja glede šumskih odnošajah u podgradskom kotaru. Daljo pročitao se pripis c. kr. zemaljskoga školskoga vieća obzirom na resoluciju, prihvaćenu prošlo godine o nepovoljnom uspjehu školske poduke, te o pomanjkanju talijanskih učiteljah; daljo se pročitalo izvieśće zemaljskoga gospodarskoga vieća glede predloga o gradnji zemaljskih zgradah, te o namještenju stalnoga ravnatelja i tajnika kod kreditnoga zavoda.

Zatim pročita predsjednik dvie interpelacije zastupnikah većine, kojimi se pita, da li je istina, da je predsjedničtvo zemaljskoga školskoga vieća pošlo dogovarati se sa ministarstvom, da se nebi više sjednice toga vieća obdržavalo u Poreču, čim bi se tako pošinio i neki dalnji nezakoniti korak, pošto imade već do sada zemaljsko školsko vieće svoje sjelo u Trstu; druga interpelacija tiče se izručbe pošte novomu parobrodarskomu društvu „Società istriana di navigazione“.

Na to se oglasi zastupnik g. Spinčić te javi, da imade i on podnesti interpelaciju na sl. zemaljski odbor. Predsjednik ga pako odmah upozorio, da podnesi svoju interpelaciju u talijanskom jeziku — naglasiv — da niti poznado on nijedan niti članovi zemaljskoga odbora ili sabora jezika, kojim se služi govornik. Zastupnik g. Spinčić opazi na to, da će čitati svoju interpelaciju u hrvatskom i talijanskom jeziku, te poče čitati hrvatski. Predsjednik ga na to preklne nekako srdito rukom mu, da čita samo talijanski, jer da nije dušan ni zemaljski odbor niti zemaljski sabor poznavati drugoga jezika do talijanskoga. Zastupnik zapita tada neustrašivo predsjednika, da li mu dozvoljava govoriti hrvatski ili ne. Ovo pitanje zabuni ponešto g. predsjednika, koji napokon izjavi, da pravo na pravo hrvatski govoriti nemože zabraniti. Zastupnik Spinčić opazi, da je prosvj. g. predsjednik jedan drugi put drugačiju izjavu dao. Ostavljajuć to, on će upit čitati hrvatski pak talijanski. (Za vlas i buke dovikne zastupnik dr. Volarić većini: „mir, mir! nečujem govornika“.) Interpelant nastavi tada hrvatsko čitanje, što se nije svidjalo ni gospodi zastupnikom većine niti sl. občinstvu na galeriji, koje je svoje nogodovanje glasno izjavljalo, a proti čemu nije g. predsjednik niti rieči prigovorio. Isto tako prigovoralo zastupnici većine kod čitanja iste interpelacije u talijanskom jeziku, što nam jamči, da je g. zastupnik u pravo mjesto pogodio. Interpelacija ta glasi:

„U občinskom izvršnom zemaljskoga odbora nalazi se sliedeći zaključak, utvoren u odborovoj sjednici 30. januara t. g.: „Nezadovoljava se molbi zastupnikah porečne občine Mareziga glede podpore za pokriće troškovah, izdanih za popravak školske zgrade pošto nema zakladah, opredieljenih u zemaljskom proračunu za ovakve troškove.

„Obrazloženje odbitja te molbe, da nema naime u zemaljskom proračunu zakladah u tu svrhu opredieljenih, nezadovoljava me, pošto bijahu polag istoga izvršća tokom god. 1887. izdane podpore, koje nebijahu nigdje u proračunu za god. 1887. predvidjene, a polag obračuna za god. 1886. potrošilo se for. 58000, o kojih nema spomena u dotičnom proračunu, a od toga for. 11.000 za zgrade (zemaljske zgrade) (dr. Campitelli: dobro, vrlo dobro!), ako se je potrošilo više hiljada forintih u razne svrhe, moglo se je — kad bi se bilo htjelo — izdati par stotina forintih občini, koja je doprinela velikih žrtavah, da uzmogne sagraditi odgovarajuću školsku zgradu.

Dr. Campitelli. — E, pak neka si ju grade!

Zastupnik Spinčić: Učinili su ju!

Predsjednik: Molim poštovanoga Campitelli-a, da neprekida čitanja.

„Za cestu Krkavce-Buje, premda se priznaje potrebu iste, osobito za stanovnike Krkavacah, koji su učinili od svojo strane sve što se od njih zahtjevalo; premda je občinsko glavarstvo već mjeseca maja 1884. pitalo podporu od zemaljskoga odbora, koji je nakon opetovano molbe poslao mjeseca decembra iste godine pokrajinega inžinira, koji je cestu pregledao, obećao podporu, učini nacrte za most i druge strukovne radnje; premda se je o toj cesti — kao što je rekao — prošlo godine dr. Amoroso — ponovno razpravljalo u ovom visokom saboru već prije desetak godinah, dapače i u zadnjem saborskom zasjedanju, ipak se do sada nije pružilo nikakvo podporu“.

„Prošloga mjeseca augusta pripovjedalo mi se, da je neki stanovnik obćine Šmarja zapitao zastupnika iste obćine, zašto se nepobrinu za jednu štornu i za što se nezamoli za podporu u tu svrhu kod zemaljskoga odbora, a ovaj da mu je odgovorio, da — u koliko je čuo od gospode — stanovnici onih stranah neće dobiti od zemaljskoga odbora ništa, jer da su glasovali za slavonske zastupnike, te da će odvisiti o glasovanju, koje će se obnoviti za dvie godine, da li će dobiti kasnije kakovu podporu od zemaljskoga odbora ili ne.

Na temelju rečenoga, čast mi je upitati sl. zemaljski odbor:

1. zašto nije pružio kakovu podporu obćini Marezigu za popravak školske zgrade?

2. za što nije dozvolio primjerenu podporu za gradnju ceste Krkavce-Buje?

3. stoje li ovo uzkrate u kakvoj uvezi sa glasovi, koji se prošloga po mjestnoj obćini Pomjanu, da se naime nečuju od zemaljskoga odbora podpore stanovnikom one obćine iz razloga što su zastupnici u saboru po slavonskih zastupnicih? (Vika, buka i smjeh među zastupnici većine i na galeriji).

Predsjednik. — Na ovu interpelaciju odgovoriti će zemaljski odbor.

Kod 2. točke dnevnoga reda izvješćuje zastupnik g. Babudur u ime školskoga odbora o različitih molbah za podpore pojedinim osobam učiteljskoga stališa. Dotični predlozi bijahu prihvaćeni po izvestitelju govu savjetu.

Kod 3. točke dnevnoga reda izvješćuje zastupnik g. Campitelli u ime financijalnoga odbora a) o računu zakladah i uložnjah tudjega novca za god. 1886. b) o računu zakladah bratovšćinah za god. 1886. Kod ove točke progovori zastupnik g. Zamlić hrvatski kako sliedi:

„Drago mi je, da mogu reći nekoliko rieči u pohvalu sl. zemaljskoga odbora. Čita se naime u izvještaju zem. odbora, da se je ove godine nastojalo neliko bolje oko uredjenja imanja bratovšćinah. U nadi, da će zem. odbor od sada još revnije paziti, da se urede računi bratovšćinah, i da se dohodci upotrebe prema zakonitim naredbam, usudjujem se preporučiti, da se osobito pazi nato, da se upravitelstva u pravo doba obnove, da se sastave točni inventari pojedinih bratovšćinah izpustiv iz istih što je jur neutjerivo ili izgubljeno — da se bude moglo pravo znati, koliko ima svaka obćina ili mjesto bratovskoga imanja, kao i godišnjeg dohodka i prema tomu ustanoviti godišnji potrošak. — (§. 18 i 28 naredba od 1. marčn 1870.)

Na to reče zastupnik g. Dr. Volarić sliedeće:

„Slažem se podpunoma sa g. predgovornikom, te prije nego li projdem na predmet dnevnoga reda, molio bi g. predsjednika, da mi dopusti nešto izjaviti.

„Kao zastupnik čisto hrvatskih obćinah, odlučio sam rabiti u ovom visokom saboru izključivo svoj materinski jezik, te sboga toga želio bi presvietloga g. predsjednika, da shodna naroditi izvoli, da dobijem stenografa, koji bi mogao sliediti i zabilježiti moje govore, jer kako sam znadem, verba volant et scripta manent, pa bi želio, da budu moje besjede onako učinjene, kano što je ja izrekom, da se je nebi bud sa koje strane ili u javnosti drugčije uzimalo ili čak izkrivljivalo.

„Ja gospodo štujem Vašu narodnost i Vaš jezik, al videć kako se bezobzirno dosad s nama postupalo i da se mnogo toga htjelo, kako smo vidjeli i danas, dok se donekle samo trpilo i trpi, da moji poštovani drugovi rabe svoj materinski jezik, odlučio sam se ovdje službeno tako držati kako da nerazumijem ili bar negovorim talijanski.

„Mi smo ovdje svi zastupnici jedno te isto pokrajine, pa ako Vi od nas na neki način tražite poznavanje obijuh zemaljskih jezikah, to mi isto punim pravom i od Vas zahtjevamo za jezik, koga rabi većina pučanstva naše pokrajine. (Pošto se je u vriemo toga govora silno bučilo a dr. Campitelli, starac, nadelnik slob. grada Rovinja i vitez svaki čas štogod zakričao, kao da je u rovinjskih čistih ulicah, dovikne mu je govornik, „Molim, da bi se g. Campitelli uljudno ponašao“ što je manjina sa: živio! popratila.)

Zastupnik Campitelli, pretrgavajuć govornika dovikne mu: badava se na nas obrađate, tu mi vas nerazumijemo.

Dr. Bubba: Molim za reč . . . . . .

Predsjednik: Nemogu Vam je dat dok govori poštovani Volarić.

Nakon toga nastavi dr. Volarić govor, kako sliedi:

„Prelazeć na dnevni red, preporučio bi slav. zemaljskomu odboru, da takodjer bolje pazi na nutarnji način uprave kod bratovšćinah, osobito u onih obćinah, gdje dotični glavari sebi izključivo pridržavaju pravo upravljati i razpolagati imanjem bratovšćinah. Mi imamo u pokrajini poseban pravilnik, po komu uprava dotičnih dobarah pripuštena jest nesamo glavarom nego i izaslanikom obćine i odsalanikom crkve. Imao sam tužbah, osobito glede obćine Orsera, gdje drugi članovi uprave niti ne bivaju upitani o upravi, već dotični glavar razpolaže kako mu se svidi sa dobri zakladi a drugim članovom podastire samo na podpis svršetkom svake godine dotične račune. Bilo i tužbah glede obćine Caorle a glede Krčke opazio sam i ja kao izaslanik crkve na računu godine 1884. „essendo stato chiamato di regola a prendere solamente parte in alcuno pertrattazioni ed alcuni oggetti, così non può colla sua firma rattificare un complessivo rendiconto ed emettere un giudizio sull'andamento sull'azienda amministrativa“. Sličnu opazku učinili su izaslanici crkve i na računu g. 1886. pa ipak je slavni zemaljski odbor potvrdio takove račune. Bilo i drugih neredah pod prvašnjim glavarom obćine Krčke, tako osobito kod sjeka šume „Magnakiš“, iz koje se izvažali klji sa drvećem prije nego li se pobrojilo i predalo samo dva kupca. Išlo se na lice mjesta i odlučilo se sporazumno sa g. glavarom, da se krlji nesmiju izvažati iz šume prije nego li se dva predadu kupcu, pa i nato se nije pazilo kad poslije dva dana dovezoše jedan voz krlja samomu g. glavaru a drugi c. kr. pregledniku šuma. To nisam bio ni javio slav. zemaljskomu odboru, jer sam izkusio bio drugom prilikom, kako bijahu uložili jedan utok i za neobazriot se na njega, bijaše dovoljno, da dotični glavar samo izjavi, da je neistinit i bez podloge i da se to čini iz osobne mržnje proti njemu.

S toga bi predložio, da slavni zemaljski odbor zahtjeva od uprave bratovšćinah, osobito ondje, gdje posjeduju nepokretnih šumah, da godimice se računom pripošalju zapisnike svih sjednicah, u kojih se razpravljalo o načinu uprave dotičnih dobarah.“

Odmah poslije govora dra. Volarića ustane opet Dr. Bubba, te predloži konac razprave. Taj predlog prihvati većina na što zastupnici hrvatski uzklikuše: lipa je to sloboda govora i razpravljanja!

U obće moradoše zastupnici manjine točajem govorah svojih jednomišljenikah često pozivati na red različito vikače budući da toga nehtjede učiniti sam g. predsjednik.

Zastupnik g. Spinčić, videć, da je rasprava svršena, izjavi, da imade još jedan posebni predlog, no i taj predlog poče unapred pobijati g. predsjednik rekav, da neka se čita predlog u talijanskom jeziku, jer da on hrvatski nerazumije. Kazao je doduše, da imade svatko pravo govoriti u svojem jeziku, ipak zahtjevaše, da se govori isključivo talijanski.

Pošt. Spinčić odgovori na to, da će učiniti kao što je činio prije: čitati će najprije hrvatski pak će provesti talijanski.

Predsjednik: Imali bi čitati samo talijanski.

Zastupnik dr. Laginja moli za riječ.

Glasovi na klupah većine: rasprava je gotova.

Predsjednik: Molim pošt. dr. Laginju, rasprava je zaključena, a toga radi nemogu mu dati riječi. Pošt. Spinčić neka učini dakle svoj predlog, ali neka ga podnese u talijanskom jeziku, da ga uvažnom priobćiti većini sabora, koja poznaje samo talijanski jezik.

Pošt. Spinčić: Ako mi dozvoli prosvj. g. predsjednik, pročitati ću ga najprije hrvatski pak talijanski.

Predsjednik: Toga vam nemogu zabraniti; neka se gospoda od manjine slobodno služe svojim pravom kako njim se svidja; ali ja jih upozorujem, da neću ništa dati na glasovanje nego predlogo podnešeno u talijanskom jeziku, kojog jedino razumiju pošt. zastupnici.

Pošt. Spinčić: Ai i mi smo ovdjot

Predsjednik: Svi imadu jednaka prava (Pošt. Spinčić: Upravo!), ja nisam jih nikada nepriporzno (Pošt. Spinčić: a mi ćemo se s njimi služiti!); moram pako izjaviti, kao što sam kazao drugo puto, da zemaljski sabor nije nastavljen od članovnikah, koji bi bili dužni poznavati slavonski. Pošt. predjednici, koji su takodjer zastupnici, bijahu izabrani slobodnim glasom sabora. Ako oni nepoznaju slavenskog jezika, nemože se jih prisiliti, da se ga nauče.

(Na to je nastalo mrmljanje, protestiranje, glasovi: bravo, dobro ide.)

Pošt. Spinčić čita hrvatski svoj predlog, koji glasi:

„S razloga što ostaše do sada bezuspješne sve mjere zemaljskoga odbora obzirom na razne uprave bratovštinah gledo pošiljanja računah, predlažem:

„Poziva se sl. zemaljski odbor, da upotrebi strožije, ovontualne i prisilne mjere proti onim upravam bratovštinah, koje nebi na vrieme priposlalo dotične račune bratovštinah, providjene ujedno sa prilozi, iz kojih će se moći osvjedočiti, da bijahu dielovi dohodakah po pravnih propisih podieljeni".

(Za čitanja toga predloga vladaše u saborskoj velik nemir, pa dok se je pošt. Spinčić služio svojim pravom, služila se gospoda od većine svojom ugladjenošću budući kao da su na najmu. Najviše se čulo dra. Campitelli-a. Njegove uzklike i riječi: „questa è una petulanza, questa è una sconvenienza" ponavljaše on neprestano a g. predsjednik nemadjo riječi, da ga na red pozove. Nije se dakle čuditi što je galerija još jače bučila).

Pošt. Spinčić čita zatim isti predlog u talijanskom jeziku. Predlog bijaše podupri.

Predsjednik pita, da li se ima o njem povesti rasprava. Ciela većina izjavila se proti. (Neću se gospodi razpravljati kao ni u Boću).

Izviestitelj dr. Campitelli: Pošto neima opazakah proti računom, ograničujem se samo na izjavu, da žalim što nas gospoda od manjine čine gubiti dragocieno vrieme, te da se ponašaju neuljudno .... (Glasovi sa strane manjine: Oho! Zašto? Zar stoga što se služimo svojim pravom?)

Izviestitelj dr. Campitelli: — dapače drzovito zloraboć odviše našu strpljivost.

Dr. Volarić: Vi ste neuljudni i neotesani!

Zatim je primila većina predlogo izviestitelja o obračunu zaklade bratovštinah.

Kod III. točke dnevnoga reda izviešćuje dr. Campitelli o obračunu za god. 1886. i proračunu za god. 1888. o mirovinskoj zakladi zemaljskih činovnikah. Predlogo prima većina. Isti izviešćuje a većina prihvaća obračun desetinsko zaklade za god. 1886.

sa prihodom od for. . .	131,251.27½
razhodom „ . . .	118,065.57
ostatak od for.	13,185.70½

pronaša se u budući račun.

Poslije izcrpljenog dnevnoga reda reč. predsjednik (Bog si ga znao što mu bijaše opet sunulo u glavu!) proma članovom manjine, da njim nitko ne nieče prava govoriti svojim jezikom (Veliko hilimoniti), ali da taj jezik nije poznat od većine, nit od zemaljskoga odbora, koji poslodnji, nastavljen od zastupnikah slobodno biranih, nije obvezan, da ga poznaje. Neka dakle gospoda rabe jezik, kojim će biti razumljeni, jer nit hrvatski nit hrvatsko—talijanski predlozi neće biti u obzir uzeti, već jedino talijanski.

Dr. Laginja: Molim za opazku.

Predsjednik: Nedozvoljavam opazke, jer bi se s njo razprela razprava, a ja je neću. Zaključujem sjednicu. (Sl. saborska većina čini se, da je ovaj put vrlo razdražena a u tom njoj prednjači starina Campitelli. Niti saborski predsjednik nemože da zadrži onaj mir i hladnokrvnost, koja je svakomu predsjedniku toli potrebita. Kod interpelacije pošt. Spinčića palo je svakomu u oči kako je vladin zastupnik kapetan g. Elnschegg napisao listić pak ga poslao poročkomu načelniku i zastupniku Sbisà, a ovaj iznâo iz saborničo pak vrativ se uzvratio g. kapetanu listić. Tko znade, nisu li se možda gospoda dogovorila i na vrieme pobrinula za žandare!?)

Izvadak iz zapisnika

izvanredne sjednice obć. zastupstva, držane u dvorani občinskoga ureda u Pazinu dne 28. novembra 1887.

Predsjednik: G. Inocento Fabris, načelnik i 27 zastupnikah, t. od strane o. kr. kotar. kapetanata: g. Jurolich Josip, o. kr. kotar. tajnik kao povjerenik.

Nakon pročitana zapisnika uzima riječ g. predsjednik te reče: Ako nijedan to imam ja kao glavar občine pritužiti se proti postupku domadašnjom toga poštov. obć. zastupstva.

Dužnost mi je mlađoče izjaviti: Načelnik čita obećan govor kao opravdanje pred zastupstvom, koji govor priklapa se zapisniku. Nakon dovršena čitanja zastupnik g. Bukovec prosi riječ.

Predsjednik nedopušća govoriti g. Bukovcu veleć ja to nedopuštam, ja sam gospodar upravljati sednicom a ne vi.

Bukovec moli predsjednika opet riječ. —

Ovaj nedopušća i kaže: Ja ću ravnati sa sednicom i ako neprestaneto, oduzeti ću vam riječ za cielo vreme.

Bukovec obrada se molbom na p. kr. komesara, da mu kaže ili mu je slobodno pitanje postaviti ili ne, ako jest, kako to znade da mu zakon dopušća, moli, da g. predsjednika uputi nek mu dade riječ na opravdanje.

Politički komesar g. Jurolich neodgovara ni riječi.

Zastupnik Bukovec zahtjeva, da se upiše u zapisnik na dulje ravnanje, da predsjednik nedopušća riječi.

Predsjednik nedopušća toga upisati u zapisnik.

Bukovec kaže: molim da se zastupstvo izjavi, ili se ima to upisati u današnji zapisnik a osobito, da načelnik nije dopustio niti riječi niti dozvolio, da se to konštatira u zapisniku.

Galerijsko občinstvo poče potvrđivati načelniku viknuć: bravo, bravo.

Zastupnik Bortoša moli riječ.

Predsjednik nedopušća.

Zastupstvo skolokupno protivi se neredu na galeriji. Predsjednik šuti.

Vladim komesar upozori predsjednika, da opomene i ukori galeriju, jer da će inače pozvati žandarmeriju, da ju izprazni. Na galeriji se ovo umiri

Predsjednik postavlja na dnevni red

Toč. 2. Mnienje i odluka obć. zastupstva o dieljenju mjestne občine Pazin.

Zastupnik g. Fran Bukovec moli riječ, a zadobivši ju nastavi: Slavno obć. zastupstvo! Kao što će biti poznato slavnomu zastupstvu, istarski sabor u Poreču sastao se je dne 24. tek. mjeseca, da obavi nadležne mu poslove. Oglašeno je, da će sl. sabor među inimi predmeti razpravljati i zaključiti, da se naša mjestna občina Pazin razdieli u pet občinah i to u

1. Mjestnu občinu Pazin, sa starim Pazinom.

2. Mjestnu občinu Lindar, sa Corovljem, Gologoricom, Novaki, Previžom, Zarečjem, Grdoselom, Kršikim i Botonegom.

3. Mjestnu občinu Pićan, sa Tupljakom, Korbunami, i Grobnikom.

4. Mjestnu občinu Gračišće, sa Skopljakom.

5. Mjestnu občinu Trviž, sa Kašćergon i Bormom.

U ovom po našu občinu važnom pitanju ima se danas slavno zastupstvo iz svoje inicijative izraziti to odlučujućim faktorom u tom pogledu označiti svoje stanovište. Nemožemo istraživati razloge, radi kojih su spomenuto občino bile zemaljskim zakonom 25. oktobra 1868. br. 8 s. z. sdružene u jednu občinu Pazin, slobodno nam budi samo konstatirati, da se je ova već skoro 20 godina trajuća zajednica 20. porezniki občinah duboko ukorenila u srca občinarah tako, da težko griješi svatko, koji želi rušiti ovo jedinstvo, u kojem stoji upravo politička važnost ove občine.

Mjestna občina Pazin ima polag posljednjega brojenja puka 14.894 stanovnika, od kojih pripada 12.690 hrvatskoj a 2117 talijanskoj narodnosti.

S razloga dakle, što je občinska uprava bila do sada uvjek u rukuh manjino pučanstva;

s razloga, što je ova mnpokon ovo godišno poslije skoro 20 godina došla u naše ruke, koji predstavljamo pravo žeđe i težnje našega puka sačinjavajućega ogromnu većinu ove občine;

s razloga, što se potaknutim dieljenjem nastoji zapriečiti, da ovo zastupstvo pokaže svoju uspješnu djelatnost, koju još nije moglo u svakom pravcu razviti;

s razloga, što nije ovomu zastupstvu, koje bar potiče iz puka, poznato, da puk želi diobu, ili da je ova potrebita i korištna;

s razloga, što su troškovi spojeni sa samostalnom občinskom upravom u današnje doba veoma veliki;

s razloga, što nemaju naše siromašne podobčine dostatnih sredstvah za uzdržati samostalnu občinu, a niti najmanje toliko naobraženih mužovah, kojim bi se uprava izručiti mogla;

pogledom na sve ovo podpisani predlažu mlađoči zaključak:

1. Zastupstvo mjestne občine Pazin, sakupljeno u svojoj vanrednoj sjednici dne 28. novembra 1887. tumačeć pravu želju pučanstva cielokupne občine, izjavljuje, da se protivi svakoj diobi ove občine, jer je ista nepotrebita i škodna;

2. nalaže se občinskoj deputaciji, da ovaj zaključak sa cielom motivacijom neodvlačno priobći istarskomu saboru u Poreču, preko ruke jednoga zemaljskoga zastupnika, te o. kr. namjestničtvu u Trst.

Zastupnik g. Bukovec predlažuć motivacilu predloga i zaključka predsjedništvu želi, da se ovako riječ po riječ u zapisnik unesi, moleć, da se vrhu istih glasovati dade. —

Predsjednik uvidivši, da neima nikakve protivnosti proti podnešenom predlogu, postavlja istoga na glasovanje;

ad 2. Obć. zastupstvo jednoglasno prihvaća i potvrđuje u svojoj potankosti i cielosti podnešeni predlog zastupnika g. Bukovca i drugovah.

Pogled po svietu.

Trst, dne 7. decembra.

Austro-Ugarska: Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. svetkovati će tokom budućo godine 40godišnjicu svoga vladanja. Povjestnički taj čin razveselit će sve podanike prostrane Austro-Ugarske, koji naziru u svomu caru i kralju blaga i pravedna otca i štitalja zakona i pravde. Njeg. Veličanstvo začuv, da se čine priprave za svečanu proslavu njegove 40godišnjice, izjavi želju, da bi se odustalo od bučnih i skupih svečanostih, a novac, što bi se bio u tu svrhu potrošio, neka se uloži u rodoljubne, plemenite i čovjekoljubive svrhe. Tim je pokazao ponovno naš projasni vladar, da mu leži više na srdcu dobrostanje i napredak njegovih narodah, nego li ma koli sjajne i raskošne svečanosti.

Zemaljski sabori razpravljaju ovaj put bez osobite napetosti. U istarskom saboru ponaša se do duše saborska većina naprama petorici hrvatskih zastupnikah neuljudno i neviteški, nu tomu se nije čuditi, uvaži li se, da vlada s našimi protivnici većinom stresti a riedko razbor. Gospoda od većine a i sam predsjednik ponovno izjaviše, da neznaju niti hoće da znaju hrvatski, kao da bi iz tog neznanja kakovu čast crpili!

Hrvatski sabor odgodio je dne 5. t. m. svoje sjednice na neizvjestno vrieme. Iza pročitana zapisnika prošle sjednice javi predsjednik, da se je regnikolarna deputacija konstituirala izabrav si za predsjednika g. Farkaša-Vukotinovića, a za izvjestitelja zastupnike Josipa Milkatovića i dr. Eggerdorfera. Iza toga budo primljeno na znanje izvješće proračunskoga odbora glede prodaje nekojih hrv. državnih nekretninah. Zapisnik današnje sjednice bude stante sessione pročitan i ovjerovljen. Predsjednik zaželi zastupnikom ugodne svetce i sretnu novu godinu ter digne sjednicu.

Srbija: U sjednici skupštine od dne 4. t. m. podnio je verifikacioni odbor svoj izvještaj, koji je skupština jednoglasno usvojila. Za tim je pristupljeno izboru šestorice kandidatah za predsjednika i podpredsjednika skupštinskog. Svi poslanici glasovali su za sporazumni listu osim dvojice, u koju su ušla tri liberalna i tri radikalna kandidata: Tucaković, Kromanović i Nikolajević liberalni; Tausanović, Katić i Vuković radikalni. Lista je odmah podnešena kralju, koji je podpisano ukaz, kojim se postavljaju Tucaković za predsjednika, a Vuković za podpredsjednika skupštinskoga.

Dne 5. u podne otvorio je kralj prestolnom besjedom sjednice skupštinske. Pri otvoronju prisustvovaše svi predstavnici stranih silah, zemaljski vojnikrodostojnici i mnogobrojna publika. Besjeda, primljena oduševljeno, napominje promjenu ustava. Među saveznim strankama vlada najljepša sloga i sporazum, sadašnja skupština predstavlja vrlo liep pojav u srbskom političkom životu, koji uljeva nadu svakomu patrioti, da će rad ove skupštine, koja je pravi izraz slobodne narodne volje, donositi plodova korisnih za zemlju i narod.

Rusija: Ruske novine pišu još uvjek o sastanku carovah u Berlinu ističuć jednodušno, da se iztočno pitanje neće niti može riešiti bez privole Rusije. Politički kakav program da nije u Berlinu među Rusijom i Njemačkom dogovoren, uu da se je obostrano o tom radilo, kako bi se dobri odnošaji izmedju jedne i druge volovlasti uzdržali.

Bugarska: Među bugarskimi ministri vlada neko nesporazumljenje, što da će imati nepovoljnih po vladu posliedicah i u narodnoj skupštini. Među pojedinimi vodjami strankah nastalo su nekoje načelne razmirice, koje neće učvrstiti položaja sadašnje vlade. Narodna skupština poprimila je u načelu proračun za god. 1888. sa manjkom od devet milijuna franakah.

Francezka: Predsjednička kriza riešena je napokon sretno. Narodno zastupstvo i senat izabra dne 4. t. m. novoga predsjednika republike Sadi Carnot-a. Tim izborom biti će zadovoljni svi umjereni življi republike, jer je novi predsjednik značajan, miran i pošten državnik. Kod izborah dobio je Carnot 616 glasovah, t. j. skoro sve glasove republikanacah. Novoizabrani predsjednik zamolio je sadašnje ministarstvo, da vodi nadalje svoje poslove. Poslanici Rusije i Njemačke izražiše svoje zadovoljstvo nad sretnim riešenjem krize.

Italija: Kralj Umberto primio je dne 4. t. m. deputaciju sabora i senata, koja mu je izručila adresu.

Među ostalim naglasio je kralj ponovne dobre odnošaje Italije sa ostalimi vlastmi i potrebu čvrste domaće organizacije. Prekjučer imao se podpisati trgovački ugovor među Austro-Ugarskom te Italijom.

Njemačka: Izmedju Njemačke i Rusije vode se važni priegovori gledo bugarskoga pitanja. Radi se o tom, da Portu svi podpisatelji berlinskoga ugovora ovlaste, da princa Koburga pozove, da ostavi Bugarsku. Predlog učinila je Rusija. Sultan pristaje uz

taj predlog, ako ga prihvati i Njemačka. Bečki se kabinet još nije izjavio. Privola Francezke sigurna je.

Englezka: Medju sv. Otcem i englezkom kraljicom vode se dogovori o irskom pitanju. Poslanik sv. stolice za Irsku izradio je posebno izvješće o stanju u Irskom, u kojem ističe, da je stvar irskih zastupnikah pravedna i podpore vriedna.

Sv. Otac želi vruće, da se nesnosno stanje Iracah poboljša, a u tu svrhu uložiti će i on svoj moćni zagovor.

Razgovor

na Križim poli Oprtlja, medju Zvanom, Jurom, Ivom i Matucom.

Zvano. Dobro jutro, pobratimo Juro, molim to povedi mi malo kako ide u vašemu Topolovcu?

Juro. Ej dragi moj pobratimo Zvano, kazat ću ti po duši, a ako nećeš moni virovati, pitaj ovdi pobratima Ivu, da nam ide sve zlo i naopako, jer bili smo jučer oba zajedno u Motovunu kod poroznoga uroda, kadi smo se čudili, koliko smo imali za platit i zašto smo imali platit.

Matuc. Čujte mo pobratimi: ti si Zvano iz Topolovca, ti Juro iz Zridnja a ti Ivo iz Gradinja, a ja dobro znam, da vam se svima nepravica kroji zač ja sam Oprtljan, i ja dobro poznam naše poglavare, pod koje svi ukupno spadamo; ali žalibože moram reć, da je pravo rekâ ovdi pobratim Juro, da ide sve zlo i naopako, zač ! ja uvidjam, da kad se u našemu slavnomu Oprtlju čine paliti toliki noćni svitnjaki, gdi plaćamo, da mi odprostite, skoro i na kondote naših šarenjaki, suvišo na likara, koga nemamo i na poljsko čuvaro, od kojih nije ni sliedu ni traga, i tako, da na sve to mora niki vrag narasti.

Ivo. Pobratimi, znanci, i prijatelji moji, vas čujem ovdi, da sve lipo govorite i sudite jako pametno; ali da bim vam povidâ i ja moju, bito se još više čudili; a neznate li, da ovaj prvi dan kad sam bin dolo u našemu Oprtlju, da su mi rekli ti naši šarenjaki, da neka mi Gradinjci gromo u Zagreb; a bogme ti pobratime Matuc i ostali drugovi, vi svi znate, da mi Gradinjci smo svi Hrvati, ali žalibože još nijedan ne zna za Zagrebom, jer mi se čini, da je to predaleko, a za drugo, tamo dan današnji nemamo svoje imovine, zato vas ovdi pitam savjet, što bih imao učinili, bi li bilo bolje, da idem u Zagreb, kadi dan današnji ništar ne posiđujem, ili, da idem u Ameriku, kadi se sada toliko nasoljiva.

M. A Bog ti gliho odprosti, pobratime Ivo, ja mislim zdravo, da tobi ni tvojim susedom nije od potriba ići ni u Zagreb ni u Ameriku, jer vi ste svi dobri stanari kadi resto dobro ulje, sladko vino, bila pšenica i turkinja; a što pak ste Hrvati, to su bili vaši oteci, djedi i pradjedi; a kako pak ne mionjate vašega ognjišća, tako reci njima, pobratimo Ivo, da nećete mionjati ni vašega materinskoga jezika.

Ivo. Hvala ti lipa, pobratimo Matuc; ovdi se zaklinjem pred tobom, pobratimom Zvanom iz Topolovca i pobratimom Jurom iz Zridnja, da ću tvoje pametne beside poslušati, ali suvišo opominjem tobe i svu ovdi ostalu družinu, da kad budu sada nastali novi naši izbori, da ne biramo za naše vićnike ni sudce, ni lasice, koje su prolukave, ni osla, koji je pretrubast.

M. Pravo si reka Ivo moj, da je od potribe u takovih poslih dobro oči otvoriti, jer to malo danah nazada uvidio sam, kako lioumiroi umidu provariti. Vi svi znate kad su bili to malo danah nazada izbori u Motovunu, nikoji od naših se zaklešo, da će vazda uz naredbu bratju skladati, i nju u svakoj potribi podupirati i braniti; ali ste vidili vraga, žalibože namisto, da bi bili držali svoju rič, omilili su njima Motovunski novci, pak su neki naši ostali proti krvnoj i narodnoj bratji, i to isto ovdi imenujem na njihovu sramotu, a na vašu korist. To su Vam: Kraljići, Coto, Hrvatin, Belotić Groblo, Ipša, Benjak, Bulo, Bastian, Troskić i Koštić.

I ovo ovdi nisam jih imenoval toliko za njihovu sramotu, nego sam jih imenoval suvišo za naše dobro, i to da se nebi koji privarja na naše lioumirno brdare, jer je ročeno od naših starijih, kako sam mogao čuti od mojega pokojnoga otca, da ne valja nikad povirovati skotu brašno, koji popol lizo.

Zvano i Juro ukupno. — Pravo, pobratimo Matuc; kad se budemo toga pravila držali, ave će nam na boljo ići, jer umanjit to nam se nepotrebita občinska pladila, a kroz dobro i narodno občinsko zastupstvo imati ćemo bolje zastupnike na dieti u Poreču i više zastupnikah u bilomu Beču.

M. A ja se ufam, da ćemo se uz to dobavit i mi dobrega, narodnoga i pobožnoga plovana, kakovoga si vas izvanjski puk našo občino šoli.

Ivan, Zvan i Juro: Dog to uslišal prijatelju Matuc!

Franina i Jurina.

Fr. Ćuš biti još ščavo Juro!
Jur. Nisam bija ni nobudom.
Fr. Ja sam bija, ma drugo neću.
Jur. Ma tr da te neki još.
Fr. A Neka dà samo da jih budemo poznali.
Jur. A ćemo staviti svono na njo kako na lukarskog mulca.
Fr. Ala ma će jih biti lipo čuti kad budu hodeć klononli:
klinoi, klonoi, klanci
mismo svi prodanoi
i niemo doutojni
zvati se Tinjanci.
Jur. Ihuhu! ma će jih biti lipo čuti.
Fr. Ma ja mislim, da će jih malo biti.
Jur. A Šupotarce, ki se budu prodali, kako ćemo poznati?
Fr. Njim ćemo kano kupiti tako, da jih budemo valje iz daleka vidili.
Jur. Dakle ćemo jim vikati:
kana, kana, kana
ti duša prodana.
Fr. Ma će biti to lipo.
Jur. A Križancem pak ki se budu prodali?
Fr. Kupit ćemo konopalj i rići:
! svim našim reći
od tih ljudi bliži.
Jur. A Krnjelom, Tallijanom i Šarenjakom?
Fr. Neboj se, neće faliti ni njihov parat.

* * *

Fr. Ča biš ti reć'al Juro, komu je bila namenjena ona lopa talijanska kanta, ono neki večer va jednoj potoštarije pod paziuski kapitanat?
Jur. Nu, da ju čujem, pak ću morda znat
Fr. (pjeva) Ćri, ćri, ćri, aviva kunžiljori..
Štà, štà, štà, aviva podestà.
Jur. Tu je dosti malo soli za, znat komu je to.
Fr. Božo moj! to je pak ročeno brez krijanci, ni je ki va pićanskom tovarskom družtvu?
Jur. Nekoga to blago jako pijaža kada se nisu gospoda nič jadili.
Fr. Nisu na njo ne, ma to na nas, da smo to raztrubili.
Jur. Ma voro neka daju, ja za to neću ojotikavet.

* * *

Fr. Znaš Juro, zač su prihajali gračanški fićirići va Lindar?
Jur. Valjda su jih pozvali Krnjeli na kosti od pulića.
Fr. Ni zlo ako su samo za to, ma ako misle zmutit puk neka se čuvaju, da njim ki baštu nezapali.
Jur. Voro bi dobro storil.

Različite viesti.

Promjene svećenstva u Poreško-puljskoj biskupiji. G. Blaž Košara, župoupravitelj u Fontani, premješćen je u istom svojstvu u Stinjan; mladomisnik g. Frano Krušnik imenovan je biskupskim kapelanom i duh. pomoćnikom u Poreču, a mladomisnik g. Josip Ptašinsky, duh. pomoćnikom u sv. Lovreču pozonatičkom; g. Maluš, župo-upravitelj u Vižinadi, poslan je kao duh. pomoćnik u Rovinj a na njegovo mjesto došao je iz Motovuna g. Nicolich.

Političko družtvo „Edinost". Predsjedničtvo toga družtva poziva sve odborneke i zamjenike k redovitoj odborskoj sjednici, koja će se obdržavati u nedelju dne 11. t. m. u 9 satih prije podne u prostorijah „ Dolavskoga podpornoga družtva" (Via molin piccolo br. 1). Na dnevnom redu jest medju ostalim izvješće komisije o imenovanju urednika za časopis „Edinost".

IV. Sjednica istarskoga sabora obdržavala se je dne 5. decembra u prisustvu skoro svih članovah i uz punu galeriju. Predsjednik predložio je, da sabor izrazi svoja čuvstva odanosti i lojalnosti prilikom 40 godišnjice vladanja Nj. Veličanstva cesare i kralja, što se je jednoglasno odobrilo. Čitalo se su interpelacije pošt. Budubora i drugovah radi popravka cesto Trst-Kopar; pošt. Volarića i drugovah gledo postupka c. kr. vlade i njezinih službenikah prema Hrvatom i Slovencem u Istri i konačno pošt. Laginje i drugovah gledo podpornah za vodnjake u Kastavščini. Razpravilo se je školski obračun za 1886, gdje je pošt. Zamlić utiono u razpravu, i školski zakon gledo poboljšanja stanja učiteljah, gdje je najviše utiono u razpravu pošt. Spinčić.

Pridržujuć si za sliedeći broj čim točnije o sjednici izvjestiti, biljožimo već sada, da se je dvie posliednje interpelacije čitalo hrvatski, da se je i kod školskoga zakona govorilo hrvatski, da je dosta gosp. predsjednik rekao, da nerazumije hrvatski, al nije prieče nit hrvatskoga čitanja nit hrvatskoga govora; da su i gg. zastupnici bili dosta mirni, pak da nit galerija nije budila, već ponekle samo zamrljala. U obće gledo hrvatskoga jezika velika razlika između sjednice III. i IV.

Imenovanje u trgovačkoj mornarici. Kr. pomorska vlada na Rieci imenovala je trgovačkim kapotanom dugoga plovljenja poručnika g. Ilanoala Antuna Ivanova iz Velikoga Lošinja; poručnici imenovali je pomorce: Jakobovića Antuna Markova iz Sloliva i Sabljića Matiju Matina iz Kostrene sv. Barbare.

Občinski izbori u Tinjanu. Od tamo pišu nam 8. t. m: Prošlo nedelje bilo je u našem gradiću na glasi prokleano, da će se na 14, 15, 16, i 17 t. mj. decembra vršiti izbori za novo občinsko zastupstvo.

Čudno nam se čini, da se je za obavljenje istih odlučilo čak četiri dana, dočim su je doselo uvjek u dva dana dovršilo. Pozitivnog razloga tomu nemožemo za sada pogoditi, ali to pak dobro znademo, da će biti do dva put veći trošak občini i da će si kakav njihov plaročić i komisije fiduljari kakovu forintu više zaslužiti.

Do pred malo dana bilo je izborno kretanje u protivničkom taboru mlitavo i potajno. Glasalo se naime, da su se stvorile do dvie stranke, ali od nekoliko dana ovamo buš se javno počelo klepetati, trubiti i obećivati vina i rakije, a možda i kakovu forintu. Imado prilično broj njihovih dnevničarah, starih i mladih žudilji, novih peritih i razpodečitati, od kojih si dva osobito taru glavu, kako da se sačuvaju stara jasla šarenjakom i kako da sebi osvjetljaju staro i hrđavo tiee to kako bi mogli prekinuti spletke kako kažu: „di questi maladetti croati, che ne volossi comandar". Već nekoliko dana povlače se poput lukavo lisice i starog cunjastog vuka po solih, kano dvie utrnute svetiljke; šuljaju se od kuće do kuće nudjajuć miomirisni burmut, ali najbrže uzalud, jer se vraćaju praznih škatulah i praznih rukavah kući neopraviv ništa.

I u dvih dućanih, koji su i u malo godinah našimi kmeti obogatili, tjera se šarenjačka politika, kojom se predočuje sve i svašta kmetom kupovcem, samo da jih zavedu, i svojoj se miloj narodnosti i jeziku iznevjere.

Sva ova laskava nagovaranja, reć bi, da našim kmetom idu na jedno uho unutra a na drugo van. Oni su stalno odlučili držati složno sa svojom bratjom i vjerovati svojim prvakom, koji su se u svom odboru pravedno obazrieli po mogućnosti na sva mjestanca i sela prostrane občine, te u dobrom sporazumku sa svimi razumnijimi kmeti zaključili dotični broj zastupnikah razmjerno polag broja pučanstva porazdieliti, a podnipošto onako nepravednim načinom, kako su to naši ljuti protivnici dosele činili i sada činiti kano.

Protivnici zaći će na sve moguće načine kasivati i predočivati našim ljudem kako oći oni sporazumno za nekoje naše kandidate glasovati, samo da jih tim zapeljaju, da za njihovu listu glasuju; no mila braćo Tinjanci, Križanci i Šupotarci, budite oprezni, hrabri, čvrsti i postojani; čuvajte se Taljanašah i Šarenjakah, naposo starih varalicah i mutikašah, te se pridružite svojim bratom.

Pružite jedan drugomu bratske ruke i u složnom kolu dodjite odvažno na izboro, gdje ćete si izvojštiv pobjedu, steći slavnu uspomenu, koju će i vaši mladi uvjek častno spominjati.

Nemojte se ruglu izvrć, već se dično pridružite ostalim občinam kao Pazinu, Buzetu, Žminju, Višnjanu i Motovunu, koje će Vas primiti srdačno i veselo u svoje kolo i koje žudjeno i željno očekuju radostnu vlest: Tinjanci su pobjedili!

Pomozimo si sami, pomoći će nam Bog.

Parobrod udario o ladju. Javljaju nam iz Rieke: Prošlog četvrtka jednog dana u 2 sata poslije podne odplovila je iz naše luke bracera (pomanja ladja s jednim jarborom) „Aurora" od 10 bačvah (tonelat), gospodar Franjo Tonetti iz Plomina, u posliednje to mjesto. Okolo 5½ sati, nedaleko od Borsača, opazi gospodar, kako se iz daleka pravcem prama ladji približuje parobrod. Dade znakovo, neka bi parobrod promjenio pravac, nu znakovi nebijahu opaženi. Parobrod udari ladju u krmu. Udarac bijaše tako jak, da gospodar ladje i dva mornara izkočiše u more. Tonetti je uronio do dna, te zadobio i lahkih ranah, izašao je medjutim na površinu i spasio se uhvativ se malene ladjice, koja se bila odvezala od bracere. Dva mornara spasiše se pomoću konopah dobačenih im iz parobroda, te ih ovaj s Tonettiem primi na palubu (krov). Tonetti javi kapotanu, da je u ladji bila gluhonjema Domenika Skalamera, 35 godina stara ženska. Kapotan spusti u more ladju jednu, te dade potražiti nesretnicu, nu sve uzalud. Bracera je medjutim počela puniti se vodom, te je kapotan privaže za parobrod i sa spomenutom ladjicom dovezo ih u Rieku. Povjerenstvo, koje je kasnije pregledalo bracera, našlo je u njoj mrtvo tielo nesretne Skalamere, kod koje je medjutim par zlatnih naušnicah, niz korala, nešto novacah i krunica. Parobrod, koji je skrivio nesreću, jest engleški a zove se „Vera", nosi 1291 bačvu, dolazio je iz Mlotakah, kapotan je Josip Juraj Nugent.

Uljudnost činovnika na postaji u Kanfanaru. Prijatelj našega lista, putujuć zapadnom Istrom, zaostavi se ponešto u Kanfanaru dne 1. t. m. Sećuć na tamošnjom kolodvoru zadnje izmenade, kako neki žeiljeznički činovnik dovikne jednomu slugi sliedeće prekrasne rieči: „Da horolnkommondu Hund, du Verfluchter!" (njde unutra, ti prokleto pseto). Neznamo dodnše odaklo je potekao taj vrlo „uljudni" željeznički činovnik al toliko možemo uztvrditi, da se a takovim ponašanjem svojih činovnikah sl. ravnateljstvo državne željeznice nemože zadovoljiti.

Za Gundulićevu svečanost u Beču priposlano nam je prijatelj iz Puljšćine I for. što ćemo dotičnomu odboru u Beč odpremiti. Preporučamo i ostalim rodoljubom u Istri, da se sjete naše čestite sveučilištne omladine u Beču, koja pripravlja veličanstvenu svečanost našemu neumrlomu Gundulića.

Vienac broj 49. XIX. godišta izašao je sa sliedećim sadržajem: „Uzvišenoj majci", od dra. Ante Kovačića. „Marica", pripoviest iz Slavonije, napisao I. Lovretić. „Sestrica ubogih", napisao E. Zola, preveo A. Harambašić. „Profesorova kćerka", pripoviest P. P. Gnjudića. „O njekim zanimivim pojavima u našem oku", napisao Stanko Plivelić. „S bronislavom Grabowskim", od Ksavera Šandor-Gjalskoga. „Na čašu piva", od M. Petrovića. Listak. Slike: Charles Camille Saint Saëns. Ljubljana (s jugoistočne strane). — „Vienac" izlazi svake subote. — Cieua mu je na četvrt godine 1 for. 75 novč. Svi dosad izašli brojevi mogu se dobiti.

Brzojav „Naše Sloge".

Poreč. — Danas burna sjednica. Pročilo se govorit hrvatski. Jenko interpelirao radi pošte i telegrafa u Podgradu, Spinčić radi računa buzetske občine; dr. Volarić odsudio je obračun god. 1886. dr. Laginja i dr. Volarić zabacili proračun 1888. o desetini. Izjavo obih stranah bijahu znamenite. Poprimljen je predlog dra. Amorosa za razvid uprave o desetini.

Listnica uredničtva.

S. G. S. u. N. Radi preobilne gradiva morao je izostati Vaš dopis. To vriedi i za nekoje druge dopisnike. Doći će sve na red. Da ste nam zdravo!

Lutrijski brojevi

dne 3. decembra.

Trst	85	6	1	12	61
Buda	93	83	57	33	24
Linc	73	32	46	45	4

dne 7. decembra.

Prag	41	27	23	80	1
Lavov	17	40	35	43	52
Hermannstadt	80	77	75	37	41

Dunomični uspjeh dra. Liebera »Elixira za živce« prekoračuje sve medje, što nam potvrđuje tak djor ovaj list. Upotrebiv samo pol staklenice dra. Liebera „Elixira za živce" takovim uspjehom, da ne mogu inače, nego se Vašemu gospodstvu najtoplije zahvaliti moleći za barodvlačno priposlanje nekoliko staklenicah istoga. H. Hallmann, učitelj, Kl. Stürlack, b. gr. Stürlack.

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst sa sidrom) uz cienu: pol staklenice 2 for., ciela f. r. 3.50; dvostruka jako f. 6.50 nč, u svih lekarnah, te u centrali lekarnika dr. Bödike i Comp. Hannoveru, nadalje kod B. Seravalla i Prendinija u Trstu.

P. t. gospodarjem, šast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vzajamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne ločnje ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Po naročilu visokega c. kr. ministerstva kmetijstva spisal

E. KRAMER,

ravnatelj deželne kmetijske šole v Gorici.

Knjiga govori na kratko o vseh kmetijskih stvareh v posebnim ozirom na kmetijske razmere na Kranjskem, Primorskem in spodnje Štajarskem, obsega 10 tiskovnih pol na modernem papirju ter ima 93 podob. Ker je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tisk knjige zadano podporo, jo je cena samo 50 kr.

Dobiva se tudi v tiskarni Dolenc v Trstu in stane z poštarino vred 55; trdo vezana 75 kr.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani.

Ta esenca, ki se naroča po nekem receptu gospoda dr. K. viteza Stöckla, c. kr. vladnega svetovalca in dežel.no-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita", katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo i. t. d. (glej navod, ki je vsaki steklenici priložen). — Izdelovatelj pošilja je v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·80** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr. one, večina lekarn na Kranjskem, Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. 50—59

V Istriji, Bujo: Benelli; Kopri: Favento, Giovanni; Črni: Rossi; Oltmanova; Tamburlini; Vodnjan: Bradamante, Rak; Lošinj mali: Vivian; Poreč: Candussio; Piran: Fonda Lion; Pazin: Lion; Pulj: Carmelichio, Rodinis, Wassermann; Rovinj: Angelini, Spongia; Krk: Zonca; Vidmaki: Patelli. 60—40

KLINIKA

za spolne in želodčeve bolesti, nastope okužanja i oslabenja možke slabosti, poluelje, žgoče vodo, moćenje postelje, puščanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, drobu in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 40—79—104

C. Strostzel,

specijalni zdravnik Lindau na Bodenzee.

Providjon na ovom znamkom je pravi prof. dr. Libora

Elixir za živce

kojim se ozdravlja sve živčane bolesti sigurno i podpuno, ma da su i zastarjele, osobito pako nastale usled mladostnih grieha. Ozdravlja **stabest**, bjelotok, slo- i glavobol, migrenu, jako kucanje srca, bolesti želudčane, ter pospješuje probavu itd. **Elixir za živce**, sastavljan iz svjetsko znanih biljkah, priznan od svih autoritetah medicinskih — prija jamstvo za ozdravljenje spomenutih bolestih. Pobliže iz cirkulara, koji je **pridodan svakoj staklenci.** **Cieno malo staklence f. 2 — velike 3.50, dvostruke f. 6.50 a. vr. u gotovom ili pouzećem. — U svih lekarnah je na prodaju.** — Glavno skladište: Elsh rn-Apotheke; **Max Fanta Prag**, Altstädter Ring. **U Trstu** u lekarnah B. Saravalo All'Amazone Trionfantes, Saravallo, P. Cavana i Prendini.

Na Rieci A. Mizzan 26—17

Telefon br. 429

„ŠALJIVI KOLEDAR"

za leto 1888

se prodaja v tiskarni Dolenčevi po 40 kr.

Želodčno bolezni ozdravi brzo in posvema

JERUZALEMSKI BALZAM

edini in nedosegljivi želodčni pijač.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrsten enako leko.

Večina raznih kapljic, izločkov itd., katere se občinstvu kažue pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil veliko svoje priporočevanje, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčajoče moči **pravico prednosti** nad vsemi domačaj v tej stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazuje tudi še vsakim dnevom večje prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dušljočih snovih kliničko robarbaro, katera kornenika je poznana zarad njenoga vspodnoga upliva na prebavljanje in **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti tožavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in svedoci priporočujejo proti nejasnosti, zabavanju, smrdljivi sapi, gnjusi, riganju, bucanju, proti humoralnalnim trpljenju, zlatenci in vsaki bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 1—15

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

V GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Ravarini* i *G. B. Rezzi*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Kormini v lekarni A. Franzoni, v Tomina v lekarni E. Pallese. 7—25

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkonsona** popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum

21 Braunschweig. 42—52

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

se priporoča velečastitli duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin najnovejše oblike namreč: —12—2

Monštranc, kelihov, ciborijev, hvotilnic, hvočnikov, itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognju poslati, pozlobri in popravi.

Na blagovoljna vprašanja bodo radovoljno odgovarjal.

Pošilja tudi tako blago dobro shranjeno in poštnino prosto.

FILIJALKA V TRSTU

c. kr. priv. avstr.

KREDITNEG ZAVODA

za trgovino in obrt.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni odkaz	2¼%	30-dnevni odkaz	2½%
8- „	3 „	3-mesečni „	2¾ „
90- „	3¼ „	6- „ „	3 „

Vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu priposna so nova obrestna tarifa na tomolju objave od 17. in 21. oktobra in 12. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obrestih.

Naknažnice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, Zagreb, Arad, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano in Salcburg — brez troškov.

Kupuja in prodaja

vrednostij, divis, kakor tudi vnovčevanje kuponov pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Na jamčevne listine v gotovem, obrosti po pogodili. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti 5½% letnih obrestih do 1000 gld., na vokše svote po pogodbi.

Uložki v pohranu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati in srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 13. oktobra 1887. 40—48—47

Solidan dar 30-33

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odajamo od sada pripravu za obed iz pravega c. kr. patentiranega za celo Evropu Phönix-srebra, koje je uvjek bilo, kao pravo 13-lotno čisto srebro i divnoj kutiji sabranjano, sastojeći iz 6 noževah sa oeslješim srebrom, 6 žlica za kruhom, 6 viljen iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni zvonac, dakle 31 komad, koje odajemo samo za 4 for 50 nvč. n. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručbe prima i Zentral-Export-Verwaltung. **H. Hulman,** Wien, 2. Dez., Schiffamtsgasse N. 14.

Najboljši

papir za cigarete

11-36 je pristni

LE HOUBLON

francozki fabrikat Cawleyer in Hemyer v Parizu.

Svari se pred ponarejenjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje dri. J. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lipmann, profesori kemije na dunajskem vseučilišču, radi njegove najboljše kakovosti, radi njegove čistote in zato, ker v njem ni nikakih drugih zdravju škodljivo tvorine.

Pozor! Vsak naj pazi na naslednji podpis:

FAC-similé DU L'EXPÉDITEUR 17, rue Bérenger, à PARIS

Zimsko sukno

iz valjanega sukna

gorke

i dekete podložene

f. 5.-

II. vrsti fr. 6.50

Najboljša, najcenejša i najtrpnejša zimska sukna iz dobrog šnjerskog sukna vsake barve in vrsti kvalitet. Za mero zadostuje širokost čez prsi.

Stefanija-jopice tkano iz fine volne v vseh barvah, za gospode in gospe, oleg. i topla f. 1.80

Gotovo obleko za gospode Samo f. 6.50 hlače, sukinja in prsluk, iz dobrog benskeg in rihanb. sukna za jesen i zimo, topli podložano, vsako boje i veličkosti. Eno videka stane **f. 6.50**, II. vrsti **f. 8.50**, III. najfinoje **f. 10.50**. — Za mero zadostuje širokost čez prsi.

Dežni plašči iz kavčuka s kapucon f. 6.45 finega ripsa, z tkanimi ovratnimi in z dvojnimi iz pliša na 4 oglih

Odeja za potnike in konje, da bode topla, f. 1.75 trajno in velike z barvanim robom komad **f. 1.75**, jako fine **f. 2.75**.

Ogrlajače elegantne, tople, trpežne, f. 1.- vellka, v finih, orijat barvah, tkane z krasnim chenille-šlipkami, neverjetno po cemi kupljeno. Vsaki komad samo **f. 1.—**

Edina pošiljatev proti poštnem povzetju ali pa proti gotovem denarju **z jamstvom FEKETE's**

Fabriks-Lager fertiger Kleider

„Zur ungar. Krone", Wien, V., Wehrgasse 13/34. 7-2

Podružnica

anglo-austrij. banke

u Trstu

Novčani uložki

3 % god. kamatah na 5-dnevnim odkazom
3½ „ „ „ 30 „ „

Napoleoni

kamate po pogodbi. 24—11

Eskomptira

po 2½% na svaku svotu.

Mjenice

na Beč, Prag, Pešta i Brno prosto troškovah.

Kupuje i prodaje

vriednosti, duvize i coupone uz ½% popustbo.

Predujmljuje

na varante, zaloge i polise tereta u gotovom

Kamate po pogodbi.

Na vriednosti po pogodbi.

Otvorenje kredita

u Londonu, Parizu i po drugih trgovih.

Popust po pogodbi.

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

1887. Zimska sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ „ 35 38,
JANKE iz češljano vuno sa prslukom u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 32
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 25, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . $4\frac{1}{2}$, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v **PRAGI**, Graben br. 19 novi, vis-à-vis gospeskej ulici

Vanjsko naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 37—50

Na svakom komadu je razvidna cena po broju

Telefon br. 429

Varovati se je ponarejenja.

Brázay-a francoske žganje je izvrstno sredstvo proti glavobolu, migreni, bolezninu v všesah, na očeh in zobeh, proti ranam, ženju, nahodu, izpahom in madežem na koži in pegam; tudi ja jako dobro kot voda za izpiranje ust in čiščenje zobov, posebno pa se priporoča za umivanje glave; odkrepanje tako ina, in odstranjenje grinte. Cena z popisom porabe: mala steklenica 40 nč., velika 80 nč. 5 - 12

Pristen v Trstu v lekarni Ivana Cillia.

Steklenice imajo vlito tvrdko Brázaya.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Manslé.**

Tiskara Dolenc.

Broj 50. U Trstu 15. decembra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 8 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom nápuštnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedolazi na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka u [illegible] arku.

Dopisi se povraćaju ako se ne tiskaju.

Nobilježovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji za [illegible], za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 12.

Poziv na predplatu.

Koncem tekućega mjeseca ističe predplata na „Našu Slogu“ za god. 1887. Tom prilikom pozivljemo svo naše čitatelje, da se iznova i na vrieme na naš. list predplate, da tako uzmognemo već na početku godine znati na čemu smo.

Sve ono, koji nisu još do sada s nami poravnali svoga računa, molimo najozbiljnije, da to čim prije učiniti izvole.

Ufamo se, da će nam ostati vjerni svi dosadašnji predplatnici, koji su nas u našem težkom poduzeću svojski podupirali. Oni, koji nisu voljni točno lista plaćati, neka nam to, odmah javno, da njim list obustavimo, da tako nebude kasnije neprilikah nam ni njim.

„Naša Sloga“ stoji na godinu za imućnije for. 5, a za seljake for. 2. Na pol godine polovicu gornjih cienah.

Uprava „Naše Sloge“.

Istarski sabor.

IV. sjednica dne 5. decembra 1887.

U prisustvu 37 članovah i vladinoga zastupnika otvori gosp. predsjednik sjednicu u 11. uri. Pročita govor, kojim pripominje, da Nj. Veličanstvo cesar i kralj slavi na skoro četrdesetgodišnjicu svoga vladanja, pak da će i zastupstvo ove zemlje proslaviti taj događaj i da će zemaljski odbor udesiti način proslavo. U znak, da se slavlje povo odobrava, ustaju svi članovi sabora sa svojih sjedalah a na strani manjine čuje se: Živio!

Iza toga priboći gosp. predsjednik, da su mu predane dvie prošnje proti poprimljenju zakonske osnove glede uprave občinskih konsorcijalnih šumah, i to jedna po g. dru. Laginji od obćine boljunske, a druga po g. Spinčiću od obćine buzetske.

Pročita za tim upit pošt. Babudera i drugovah glede popravka ceste Kopar-Trst, koj se je već lanjskoga zasjedanja c. kr. vladi preporučilo.

Reče za tim, da ima interpelaciju dra. Volarića i još četvorice, da je ista, kako mu se je reklo, upravljena na zastupnika c. kr. vlade, to ju dajo pročitati interpelantu. Ovaj ju svojim jakim glasom i naglasujuć pojedine stavke, pročita. Početkom čulo se mrmljanje i kašljanje na galeriji, koje je pak skoro utišalo. Predsjednik bio je [illegible] zastupnici pođoše, pače neko vrieme sve je pozorno slušalo.

Interpelacija

na visoku c. kr. vladu.

Obzirom na sliedeće činjenice:

1. Polag službenoga popisa pučanstva od god. 1880. ima u Istri 284.154 svih stanovnika, i to 164.786 Slavena (121.732 Hrvata, 43.004 Slovenca) prema 114.291 Talijana.

Usuprot tomu većina činovnikah, osobito političkih ureda, nepozna jezika veliko većine pučanstva; hrvatski jezik u službenih oglasih ili se norabi ili se nečuveno izopačuje; službenici javni na državnoj železnici Divača-Pulj takodjer neznaju jezika hrvatskoga, dotično slovenskoga; imena postaja nisu pisana takodjer tim jezikom; isto valja o napisih na većini c. k. uredah. Za primjer samo budi spomenuto da kod političke oblasti kotara Voloskoga, koji je čisto hrvatski, odnosno slovenski, ni porovodni politički činovnici, ni porovodni, ni šumski izvjestitolj neznaju hrvatski ni slovenski, to se s pukom ili nerazumiju ili se moraju služiti tumačem, ili je narod siljon rabiti drugi jezik, u kojem se naumije dovoljno izraziti.

Sliedi naravno, da se i zapisnici sa strankami sastavljaju u tudjem jeziku.

Nepravica je tim veća, što se hrvatskim, dotično slovenskim strankam obćine pišu talijanski ili njemački na njihovo dopise hrvatsko ili slovensko, dočim se Talijanom i na talijansko dopise obično odgovara talijanski.

2. Na pitanja za ustrojenje hrvatskih ili slovenskih škola ili paralelka nema se odgovora po mjesece, a kadgod ni na godine dana.

3. Novoizabranim članovom sabora, bili Hrvati ili Slovenci, i to čisto hrvatskih ili slovenskih kotara, daju se u smislu §. 52 pokrajinskoga izbornoga reda dokumenta o izboru pisano u njemačkom i talijanskom jeziku.

Kod otvorenja saborskoga zasjedanja vladin povjerenik ne spomenu ni riječi u jeziku puka, koga podpisani često se zastupati, u jeziku većine stanovnika pokrajine, premda rabi oba zemaljska jezika vladin povjerenik u saboru pokrajine Goričke, nam susjedne i slične po narodnosti stanovnikah.

4. Imenovanje vladina povjerenika za sabor je doduše po §. 37 pokrajinskoga reda pesno pronavišenoga gospodina namjestnika, ali nemožemo a da nespomenemo, da nas je imenovanje sadanjega povjerenika c. kr. vlade učvrstilo u vjeri, da se dosad na slavonsku većinu pučanstva u Istri nikakva obzira neuzima, jer je on čovjek eminentno političke boje, koji je još ove saborske perijode spadao medju odrešitije pristaše talijanske stranke ovoga sabora, koji se je kao kotarski poglavar prije u Dalmaciji, a kasnije u Lošinju često i bez razloga stavljao u oštra oprieka sa svojim službenim položajem i sa opravdanimi i zakonitimi zahtjevi hrvatskoga pučanstva u pitanju njegovih političkih pravah.

5. Neke ovih stvarih bilo su već izložene u visokom saboru, ali zastupnik vlade kao da jih nije čuo.

Cielo to stanje neodgovara ni najmanje namjeram zavišenoga našega vladaoca i očitovanju, više puta učinjenom od strane srodišnje vlade državne, a protivno je ravno temeljnom zakonu državnomu od 21. decembra 1867. br. 142, naročito članku XIX. istoga.

Zato podpisani stavljaju upit:

Misli li visoka vlada urediti javno stanje u Istri tako, da bude faktično vršena politička prava hrvatskoga, odnosno slovenskoga naroda u Istri, zajamčena u temeljnih zakonih državne, a posvećena višeputa očitovanimi namierami [illegible]

2. Ako visoka vlada [illegible] to, kako opravdava taj svoj postupak i koji ju razlozi zadržaju, da nezadovolji željam i pravicam većine puka ovo pokrajino znamenito u svezi državnoj rad provažnih razloga.

Poreč 1. decembra 1887.

Dr. Fran Volarić v. r.

i podpisi ostalih članova manjine.

Predav gosp. predsjednik interpelaciju gosp. zastupniku c. kr. vlade, reče, da ima drugu od dra. Laginje i još četvorice i dajo ju pročitati g. interpelantu, pošto da on nezna o čem radi, nit nepozna jezika, kojim je napisana. Dr. Laginja opazi talijanski, da je već prije rekao g. predsjedniku o čem interpelacija radi i pročita ju pak hrvatski uz samo nešto mrmljanja na galeriji i med zastupnici većine.

Interpelacija.

Na gosp. zastupnika visoko cesarsko-kraljevsko vlade.

Podpisani došuli su, da je c. kr. namjestničtvo odbilo sve molbe glavarstva obćine Kastva, tičuće se pomoći od strane državo za popravak obstojećih i zidanje novih vodnjakah i štornah u području one obćine:

Obzirom na to: 1. da obćina kastavska koliko možda nijedna u Istri skrbi za to, da pučanstvo budo providjeno dostatnom vodom za gospodarstvo i za piće;

obzirom na to: 2. da i obćina cela i pojedina sela mnogo trošo na takove stvari;

obzirom na to: 3. da je puk u ovih stranah mnogo sklon na takove radnje, to je potrebno u njem pobuditi želju, da naprodujo s njimi tim, da mu se dajo pomoći;

obzirom na to: 4. da je obćina kastavska pitala pomoć i za štorne jur posve dovršene troškom svojim i pučanstva, kako na pr. u Marčeljih;

obzirom na to: 5. da obćina kastavska mora podnositi neravnjerno velike troškove na drugo upravno grano, koleći posve zadovoljiti namjeram cesarske vlade;

obzirom na sve to podpisani pitaju gospodina zastupnika cesarske vlade:

1. Je li istina, da cesarsko-kraljevsko namjestničtvo nije uvažilo nijednu ove godine podnesenu molbu za državnu pomoć za gradnju i popravke javnih vodnjakah i štornah u području mjestne obćine Kastva?

2. Ako je to istina, kako će cesarsko-kraljevska vlada opravdati taj postupak?

Poreč, 1. decembra, 1887.

Dr. M. Laginja

i podpisi ostalih članova manjine.

Za čitanja isto se je mnogim dosta kašljalo, neki si čistili nos, al nebijaše ono halabuko kao u III. sjednici.

Vladin povjerenik odgovara na interpelaciju, postavljenu po dr. Constantini-u i drugovih u III. sjednici i reče, da je posve bezuzmoljan glas, da predsjedničtvo c. kr. zemaljskoga školskoga vieća radi s ministarstvom o tom, da se sjednice istoga obdržaju u kojem drugom gradu pokrajine ili izvan nje, nego se to do sada čini, naime u Poreču.

Prelazeć na dnevni red izvjestitelj dr. Lius u ime školskoga odbora o školskom obračunu za godinu 1886.

Pošt. Zamlić kaže, da rado vidi kakovu prištednju ni ne bilo u školskom fondu, jer je poznato, da u pokrajini, osobito na selih, manjka škola i da nema izgleda, da se jih tako brzo ustroji. Nečini nikakva predloga, nego preporuča sl. zem. odboru, da nastoji izgladiti tereto i koristi škole, priskoči u pomoć siromašnim obćinam, osobito kod zidanja školskih zgradah, da se tako pospješi mnogo naobrazba puka.

Dr. Lius odgovara, da se čudi kako se može prigovarati prištednjam, kad je uvjek bolje, da se troši manje nego li više.

Pošt. Zamlić uzvanti mu dozvolom g. predsjednika, da prištedje u školskom [illegible] su utemeljene, da ima nepopunjenih učiteljskih mjesta u [illegible] školah radi neima odgovarajućih zgradah; ponavlja s toga svoju preporuku glede podporah za školske zgrade.

Pošt. dr. Campitelli veli, da se obovoj zakladi neodlučuje ovdje, nego kod zem. školskoga vieća; veće svote, da se odlučuje za možebitne potrebe.

Predlog školskoga odbora se iza toga po većini prima.

Pošt. dr. Bubba izvještćuje u ime školskoga odbora o 2. točki dnevnoga reda, naime o promjeni nekih §§. pokrajinskoga zakona o pravih učiteljskoga osobja. Predlaže se promjena §§. 27., 29. i 30. zakona 8. novembra 1874., i zakon 10. decembra 1878., kojim su bili §§. 23. i 25. prevanvedenoga zakona promjenjeni. Plaće učiteljah i učiteljicah ostaju nepromjenjene, naime I. reda sa 600, II. reda sa 500, III. reda sa 400 za učitelje, tom samo razlikom, da dobivaju po 100 for. više učitelji u Puli; za učiteljice po 20% manje po svuda. Za podučitelje ustanovljuje se plaća od 350 for., za podučiteljice 300. Plaće učiteljah na gradjanskih školah neodvisnih i u trih viših razredih gradjanskih školah osamrazrednih ustanovljuju se na 800 for. za prvu katogoriju, 700 za drugu. Učiteljice istih školah 20% manje. Prvi potgodišnji doplatak službovanja dajo se svim učiteljom, učiteljicam, podučiteljom, podučiteljicam po 15% najniže plaće pojedinih katogorijah, pošto služe neprotrgnuto i sa dobrim uspjehom pet godinah iza što su položili izpit usposobljenja. Pod istimi uvjeti dajo se isto doplatko do 30. godino službovanja. — Glede stanarine ustanovljuju se, da imaju ravnatelji gradjanskih školah i pučkih sa dva i više razredah stan u naravi od najmanje dvie sobe i prostranih prostorijah ili stanarinu od 350 for. u Puli, od 140 u Poreču i od 100 for. drugudje. Ostali učitelji dobivaju shodan stan u naravi, ili stanarinu od 80 for., osim Pule, gdje dobivaju 200 for., Voloskoga i Opatije, gdje dobivaju 100 for. To valja i za učiteljice s razlikom glede stanarine, naime, da dobivaju 20% manje. Podučitelji dobivaju u Puli 100 for., drugud 50 for., podučiteljice 80 for. u Puli, drugud 40 for.

Gosp. izvjestitelj opravdava te promjene u poduljom izvještaju. Veli, da bi školski odbor bio rad i lanjsko godino pobolšao stanje učiteljskoga osobja, al da nije dopuštalo akonomično stanje zemlje, to da je bio upatio zem. odbor, da stvar proučava za bolja vremena. Sad da su lata nadošla i da se može poboljšati. Opravdava višak za Pulu, odnosno i Poreč to Volosko i Opatiju, kao i jednak postotak potgodišnjih doplatakah za sve učitelje i učiteljice, bilo kojega mu drago plaćevnoga razreda.

U glavnoj raspravi progovori kratko pošt. Spinčić najprije hrvatski (bilo je u razmjeru sa sjednicom III. prilično mirno) pak talijanski, i reče, da se posve slaže sa načeli, koje su vodila školski odbor glede potgodišnjih doplatah, da se je stalno obćino poplelo glede stanarine, a glede pića, da nezna hoće li se zadovoljiti §. 55. školskoga državnoga zakona, da imaju milno takove biti, da učitelj za života sve svoje sile školi posveti. Svakako predloženom zakonskom osnovom se poboljšava stanje učiteljskoga osobja i on će glasovati za zakon pridržujuć si pravo, da učini kod pojedinih predlogah promjene.

Pošt. dr. Gambini kaže, da je on bio uvjek zagovornik učiteljah, da je već god. 1883. za nje govorio, da je godino 1886. protivnoga mnienja bio, al da je imao svojih razlogah, da će glasovati za zakonski predlog u želji, da se poboljša stanje učiteljah, tih poborenikah prosvjete, kojom jedinom nam može procvasti domovina (Živio! na strani manjine).

Pošt. dr. Costantini [illegible] je isti promjenio 1874., pak 1878. i sad se promjenjujo i svaki put na boljak učiteljah. S toga svoga će se oni moći osvjedočiti, da zemaljsko zastupstvo misli uvjek za nje i neće trebati činiti prosvjedah kao što su neko vrieme htjeli.

Pošt. Defranceschi moli konac debate, što se i prima.

U podrobnoj razpravi uzima rieč pošt. Spinčić i predlaže kod §. 23. da bi se plaće ženskoga učiteljskoga osobja izjednačile sa onimi muškoga učiteljskoga osobja, jer žensko moradu proći iste nauke, moraju se isto truditi, imadu isti posao kao i muški.

Pošt. dr. Laginja podupire predlog i veli, da koliko je njemu poznato, imadu u Istri pravo i ženske udavati se, a tim i pravo obitelji uzdržavati.

Pošt. dr. Costantini veli, da upravo s toga, što imadu žensko pravo udavati se, netrebaju toliko koliko muški, jer je muških dužnost obitelj uzdržavati.

Izvjestitelj dr. Bubba je proti predlogu g. Spinčića, jer da i ostala pokra-

jinska zakonodavstva daju ženskomu učiteljskomu osobju manjo plaće.

Pošt. **Spinčić**. Kod poprimljene razprave o zadnjem dielu rečenoga §. 29, gdje se mimo govori o plaćah podučiteljah i poduciteljicah, odvraća pošt. **Bubbi**, da od petnaest pokrajinskih zakonodavstvah njih osam nečini nikakve razlike u tom obziru. Jedno je pako zakonodavstvo, naime moravsko, koje čini doista razliku kod učiteljah i učiteljicah, al je nečini kod poduciteljah i poduciteljicah. Stalno ga je vodilo pri tom načelo, da poduciteljі dobivaju **minimum**, što se ga može dati čovjeku, da se nekako uzdržaje, i da je taj **minimum** nuždan ne samo poduciteljі, nego i poduciteljici. S toga predlaže, da se poduciteljem povisi plaća od 350 na 360 for. godišnjih, da budu tako potezali 30 for. mjesečnih, a da se to isto učini i glede poduciteljicah.

Pošt. dr. **Gambini** opazniuć, da zavidja sa svojimi predlozi kod ženskoga učiteljskoga osobja, veli, da ipak nemože glasovati za nje, već i stoga, što bi tako poduciteljice imale veću plaću nego učiteljice III. reda (Pošt. **Spinčić** upodajuć mu u riječ: i na to sam mislio, ove bi s poduciteljicami izjednačene bile.)

Pošt. **Babudor** veli u obće, da želi, da se pomogne učiteljskomu stališu, da je lani bilo kno izvjestitelj protiv tomu, al da je ljetos za to, i naposo da je i on želio, da poduciteljі dobiju 360 for., al da se je ostalo pri predloženom, jer se je odlučilo, da se ništa ne promjeni. S predloženim da se je mnogo učinilo, pak da se mora misliti i na škole, koje se imadu ustrojiti i na prinosnike.

Izvjestitelj dr. **Bubba** izjavlja na prosto, da je za nepromjenjen §. kako je predložen.

Kod §. 27. predlaže pošt. **Spinčić**, da se u prvoj izreci izpusti riječ „**poduciteljі**“, jer da će to prouzrokovati smetnje, i jer se o poduciteljih u drugoj izreci govori; na dalje neka se posvuda u tom §. izpusti riječ „**poduciteljica**“, jer se o ženskom učiteljskom osobju drugdje (§. 28.) govori. Predlog taj podupiru manjina ali ga većina, nepobiv ga, zabacuje.

Pošt. dr. **Laginja** predlaže kod istoga §., da se umetne izreka glede početka službovanja; al predlog, jednim glasom podupr, pada.

Izvjestitelj dr. **Bubba** čita §. 28., kako ga je predložio zemaljski odbor i prihvatio školski saborski odbor, i to glede stanovah i stanarine.

Pošt. **Spinčić** veli, da to neima biti §. 28., jer §. 28. govori o dozmaki za uredovanje ravnateljem i ravnateljicam i o razmjerju petgodišnjih doplatah ženskoga učiteljskoga osobja napram muškomu. Taj §. ostaje notaknut, kako je u zakonu 1874. Ono dakle, što je izvjestitelj čitao pod §. 28. imo biti pod §. 29. Inače si nezna toga tumačiti, a ni u naslovu predloženo zakonsko osnove negovori se o promjeni §. 28. nego 29. (Tu je ustao prvi pošt. **Amoroso**, veleć, da je sbilja pogriešku, približio se k izvjestitelju, pogledali zakon, i popravili §.). Predlaže na dalje, da se mjesto „**shodan**“ stan za učitelje, metne stan sa najmanje dvo sobe s kuhinjom i klieti, da se tako izbjegne svim nesporazumljenjem između učiteljah i občinah.

Pošt. dr. **Amoroso** veli, da to nije potrebito, da je ova stilizacija §. onakova, kakova je već u predjašnih izdanjih zakona; da njemu nije poznat nijedan slučaj, da bi kakvo nesporazumljenje nastalo.

Pošt. **Spinčić** mu odgovara, da to, što je onako u prvanjih izdanjih, neodlučuje, jer da sme mi sad ovdje, da predložimo potrebite promjene, te da je njemu poznat slučaj, gdje su učitelj nije zadovoljio sa 4 sobe, i drugi, gdje je učitelju dala občina samo jednu sobu, pak je tako smetnja bilo.

Pošt. **Babudor** veli, da je proti predlogu g. Spinčića, jer se zakon neima upuštati u potankosti.

Pošt. **Spinčić** veli, da bi što i za učiteljice predložio, ali da zna uslied toga predloga, ipak nemože od manje, a da ne predloži, da se bar stanarina poduciteljicah izjednači sa stanarinom poduciteljah, jer tu se radi o jednoj sobi, a jednu sobu neće moć niti poduciteljica naći za manje nego poduciteljі.

Pošt. izvjestitelj odgovara mu da bi se tom promjenom uzradilo proti načelu, kojim je sav zakon zasnovan, pak je protivan predlogu, a dakako i većina.

Zakonska osnova se pak primi u 1., 2. i 3. čitanju po cielom saboru. Stupit će u život danom razglašenja. Dopatci doznačeni do toga dana ostaju nepromjenjeni. Od toga dana naprej odmjeriti će se po ovom zakonu. —

Presvj. gosp. **predsjednik** misli, da bi se sjednica za danas zaključila i sliedeća sazvala za 7. Glasovi na klupah, većino: za sutra.

Dr. **Laginja** ustaje i predlaže, nek se sazove, takodjer za sutra pošto se nije izcrpilo na glasovanje, pristaje samo manjina, nestaje nijedna od većine. Nit ta nije valjala manjini.

* * *

V. sjednica dne 7. decembra 1887.

Predsjednik otvori sjednicu u 11 satih prije podne. Prisutno 27 zastupnikah; galerija puna.

Po pročitanom zapisniku IV. sjednice opazi g. **Spinčić**, da se mjesto u zapisnik, da je on predlagao u prvoj izreci §. 27., da se izpusti riječ „**poduciteljі**“, jer se o njih govori u drugoj vrsti. Predsjednik opazi, da će se to učiniti. —

Zatim čita g. **Jonke** ur neprestano rastuću krikn na galeriji niže priloženu interpelaciju radi poštarske sveze i brzojavne postaje u Podgradu. Zastupnici naši morali su sami postavati na mir i red, jer predsjednik nije toga učinio.

Interpelacija

na visoku c. kr. vladu.

Već više godina dolazila je pošta u Podgrad te vračala se na Kozinu tako neprilično, da bijaše jedva moguće odgovarati s vračajućom se poštom. U zimi bijaše to po gotovo nemoguće. Zadnje dobe postigla ta neprilika svoj vrhunac, jer odlazi pošta usljed mjenovite promjene prije, nego li primi adresat poslijke stigle poštom.

Povrh toga jest sveza u Horpeljah-Kozini takova, da pošiljke preko Divača u Podgrad — a takovih je najviše — potrebaju nikada manje nego dva dana. Na taj način trpi sveg trgovina, uredi i privatnici. Neprilično je takodjer i to, što neima Podgrad ravne sveze s Bistricom, a preko ove sa Voloskom — gdje je sjelo c. kr. kot. glavnarstva — sa Rickom i napried.

Mnogo neredа prouzroči samo ime pošte „Castelnuovo“, jer vedna pošiljkah ide u Erceg Novi u Dalmaciji, odnkle dolaze nakon dvih čednih natrag. U tom obziru je svako nastojanje uzaludno, ako se i napiše pod „Castelnuovo“: Istra III Primorje, III Küstenland, III: Ober Divača, III: Illirisch Castelnuovo — sve ništa nekoristi, jer se uz sve to dolazje pošiljka preko Erceg Novoga!

Odposlane bijahu pritužbe na c. kr. ravnateljstvo poštah u Trstu priloživ kao dokaz zavitke, no sve bez uspjeha! Dogodilo se je dapače, da se je netko pritužio kod c. kr. ravnateljstva poštah u Beču, jer je od tamo primljeno pismo preko Dalmacije. C. kr. ravnateljstvo poštah u Beču riešilo je pritužbu tim, da je činovnikom strogo naložilo, da paze, da se takovi neredi neponove. Na zavitku dotičnog riešitbe pisano bijaše: „im Küstenlande“ crveno podertano te se je odmah postiglo uspjeh strogoga naloga, jer je adresat primio riešitbu preko Dalmacije!

Veliku škodu trpi usljed takvog nereda trgovina. Upravo ovih danah bijaše mi poslan zavitak trgovačkoga pisma, kojega eto prilažem. Isto se mogoviti vrsi trgovački posao, a iz Gorice poslan bijaše takozvani „Schlusszettel“: „Castelnuovo, Istrien pr. Herpelje-Kozina“. Na zavitku nalaze se sliedeći poštarski pečati: „Görz 21/11, Triest 22/11, Castelnuovo (Erceg Novi) 26/11, Digmano 2/12, Cosina b. Materia 2/12, Castelnuovo im Küstenlande 3/12“; pismo je dakle putovalo iz Gorice u Podgrad 13 dana. Tko da povrati škodu, koja je usljed toga nastala, što se onaj trgovački posao nemogaše sklopiti? Tko da naplati mnogobrojne škode radi prijašnih neprilikah, i to škode, kojo su često velike?

Pred kakovih 10 godina, a i kasnije, zapitana bijaše Podgrádska občina, da li hoće potrebita priskrbiti i godimice plaćati, da se ustanovi u Podgradu brzojavni ured. Priznalo se je dakle tada od strane brzojavnoga ravnateljstva, da je brzojavna postaja potrebna; ali občina nemogaše se obvezati na troškove, koji bijahu za njezino nepovoljno novčano stanje preveliki. Kada se je pako kasnije doznalo, da visok. anar nezahtjeva već toliko od občinah, uložena bijaše usljed zaključka občinskoga glavarstva dobro podkriepljena molba za ustanovljenje s poštom spojene brzojavne postaje u Podgradu. Očekivalo se je, da će se toj opravdanoj želji bez dvojbe zadovoljiti, pošto je poznato, da se ustanovljuju takove postaje u mnogo neznatnijih krajevih, dapače i tamo, gdje postoje željeznički brzojavni uredi. Očekivalo se tim više, pošto ide spojna brzojavna žica izmedju Trsta-Rieko upravo preko Podgrada.

Dogodilo se je pako obratno, jer se je molbu riešilo u kratko tako, da brzojavna postaja u Podgradu nije potrebna, premda bijaše ta potreba prije više godinah priznata. Obzirom na sadašnju neprilično poštarsku svezu; obzirom na posve neopravdanu porabu imena „Castelnuovo“ pošto je prvo i starodavno ime toga slovenskoga kraja „Podgrad“; obzirom na veliku potrebu brzojavna postaje, koja nebi bila samo stanovništvu korisna, već dapače i zanim u Podgrádu nalazećim se uredom; obzirom na to, što bi visoki erar imao [illegible] troškove, te napokon neda očekivati — u taj trošak bio bi također samo prividan, jer troše sada c. kr. uredi mnogo na razašiljanje brzojavah — stavljaju podpisani sliedeći upit:

1. kani li visoka c. kr. vlada poštarsku svezu Kozina-Podgrad i natrag tako urediti, da budu zadovoljene prometnim potrebam stanovništva i uredah;

2. dali misli uz sadanju opet uvesti poštarsku svezu Podgrad-Bistrica, koja je jur obstojala u bijaše mnogo prikladnija;

3. da li kani dati pošti pravi naslov: „Podgrad“;

4. da li misli — pošto nema nikakva protivna razloga — ustanoviti u Podgradu sa poštom spojenu brzojavnu postaju?

Poreč, 7. decembra 1887

Jonke — Zamlić
dr. Laginja — dr. Volarić
Spinčić.

Pošt. **Spinčić** objavi na to interpelaciju na zemaljski odbor, no predsjednik ga odmah opomenu, da je posve nepotrebno govoriti u jeziku, kojega većina zemaljskoga sabora i članovi zemaljskoga odbora neraumiju.

Pošt. **Spinčić** pita predsjednika, da li mu dozvoljuje čitanje, na što mu predsjednik odvrati, da štuje jezik zastupnikah manjine, to da on njim služiti mogu ako njim je drago, jer da on toga zabranit nemože. Preporuča pako toplo, da se svi zastupnici služe talijanskim jezikom. Na to čita pošt. **Spinčić** svoju interpelaciju o stanju računah občine buzetske, koja glasi ovako:

Interpelacija

na zemaljski odbor.

„Saznah, da je uslied zaključka sadanjega občinskoga zastupstva u Buzetu, primljenoga u sjednici 7. julija t. g., bilo povrnuto: 1. bivši načelnik gosp. Clarich, da podnese računo obć. uprave i to gledo na svotu od 170 for., primljenih od istoga od raznih globa i neuvrščenih u zapisnik, i gledo 1529 for., ubilježenih u rubriki „Predujmovi uz povratak i položenje računa“ od g. 1877. napried; 2. gosp. predsjednik bivšega obć. odbora, da povrati svotu od 148 for. predujmljenih za sudbono obć. poslovo jednomu članu istoga odbora, više nego mu je pripadalo, — dočim su občinski liečnici, činovnici i sluge imali imati na temelj uprave toga odbora više od 1000 for., i da su obadva ta poziva ostala bezuspješna.

Častim se upitati sl. zemaljski odbor, kojemu na temelju §. 86. obć. reda pripada nadzirati redovitu upravu obć. dobara:

1. Josu li u redu sa računi obć. poslovanja prijašnje uprave mjestne občine buzetske, imenito bivši načelnik Clarici i obć. odbor, imenovan od c. kr. namjestnieva upravnome sa zemaljskim odborom?

2. Ako nisu, smatra li se zemaljski putem, ili je možda dao shodne upute načelništvu u Buzetu, da se stvar konačno uredi“.

I ovom sgodom pokazalo je občinstvo svoju visoku kulturu bučeć tako, da nebijaše govornika niti čuti. G. predsjednik nije valjda to buko čuo!

Zatim se prešlo na dnevni red.

Nakon pročitanoga obračuna zemaljskoga zaklada za god. 1886. progovori prvi pošt. dr. **Volarić** podvrgav taj obračun oštroj kritici.

Često ponavljajuća se buka na galeriji i medju zastupnici većine nije prestrašila govornika niti njegovu stranku. On je kazao po prilici sliedeće:

Visoki sabore! Polag ustanove §. 12. pokrajinskoga reda jest zemaljski odbor samo upravni te ekcekutivni organ zemaljskoga sabora, te sam se začudio kad no ga je g. predsjednik kod otvorenja sabora nazvao „la nostra commissione permanente“, kao da je zemaljski sabor ili većina nanj izlila svoju moć podielivši mu „magnam cartam libertatis“, da upravlja i razpolaže s pokrajinom u ime zemaljskoga sabora po miloj volji.

Pa u istinu, ako tko prouči izviešće obračuna za god. 1886. to način, kako je naš zemaljski odbor upravljao imotkom pokrajine, osvjedočit će se, da nije u istinu naš zemaljski kapetan pogriešio i da je pri tom stalno računao na gospodu od većine, kadno je naš zemaljski odbor onako okrstio. Obćenit je pak kod nas običaj, da se ne pazi točno na rad zemaljskoga odbora, već se kao na zapovjed odobrava sve, što se samo zahtjeva. Ipak hoću iskreno navesti svoje opazke računajuć na posiv g. predsjednika, t. j: da svatko sdušno prosudi djelovanje zemaljskoga odbora. Prolazim dakle na protres samoga računa. Sam obračun za god. 1886. kaže, da je ništa manje, nego u 7 točkah dozvoljena svota prekoračona, a po mojem mnienju [illegible] opravdano. Tako je primjerice kod samo točke VI. razhoda „javne sgrade“ prekoračeno za 6000 for. 21 nvč.; ovamo spada onih 11.497 for. 75 nvč. za gradnju pokrajinske sgrade. Mislim, da zemaljski odbor može razpolagati dozvoljenimi svotami, nipošto pako nesmije prekoračiti i neopravdano.

Gospodo! Već prošlo godine opazio je moj pošt. drug. dr. Laginja kod potroška, kojim se je u istu svrhu proračun prekoračio, da to nije opravdano, pošto bijaše po zaključku zemaljskoga sabora od 29. junija 1884. dozvoljeno potrošiti svoga skupa samo 80.000 for., dim bi bila imala biti sgradnja zadnjega takodjer saborska dvorana, to bi bili morali odpasti svi troškovi posude.

Nadalje dokazuje govornik, kako se troši u ne posve potrebito svrho, dočim se medjutim za skromašno stanovništvo malo radi. Zatim veli:

Potrebe našega puka jesu velike, osobito radi slabe ljetine. Naš puk u raznih občinah nema zdravo vode, umire od zimice i okuženoga zraka, a občine same neimaju toliko imotka, da bi mogle potrebno troškove svojim prihodom pokriti. Osim toga našlo bi se još mnogo drugih silnih potrebah, koje bi bilo u istinu vriedno nabrojiti: Tako primjerice mora se na otoku Cresu puk po loših putovih ubijati, jer se občina za nj malo brine. Na Lošinjskom mora se stanovništvo izvanjskih občinah svojimi žuljevi prohraniti, a k tomu plaćati raztrotni poroz. O tomu dalo bi se još koješta kazati.

U obće moram puko očitovati — što će u ostalom svatko uviditi, da je zemaljski odbor u 20-godišnjoj upravi sa imotkom, kojim razpolaže pokrajina, upravo za skromašno stanovništvo vrlo malo brinuo. Novcem, kojim razpolaže naša pokrajina, mogło bi se bilo mnogo više koristna izvesti. — Osobito se pako čudim, da se je moglo kod samo II. točke: „**troškovi za podučavanje**“ 15.581 for. 80 nvč. prištediti. Ta uvjek nam se predbacivalo, da još mnoge troba prije, nego li budu naše škole na onom stupnju, što no se ga dan danas od njih zahtjeva. Pojedine občine neimaju pako toliko novca, da bi uzmogle potrebita samo izvesti. Toga radi troba, da njim se na pomoć priskoči. Tim se osvrćem jedino na svoj kotar, nu isto vriedi i za svu našu pokrajinu. Napose vriedi to za razne občine, koje teže za jednakim pravom, ali žalibože neimadu u tu svrhu sredstva. Osobito na otoku Cresu imade više občinah, koje neimadu nikakve škole, te nemogu sbog toga ročne rubrike nikako odobriti.

Izviestitelj pošt. Campitelli je takodjer opazio, da se je dogodilo jedno ondje, gdje stanuje pučanstvo talijansko narodnosti. Imena dotičnika, koji su dobili [illegible], nespominjem se; nisu mudrac niti zaista niti dobili. Čudno je svakako što se je uložila glavnica od 30.502 for. 25 nvč. više, nego li bijaše proračunano, a k tomu str. 14 kupilo se je obvoznicah kod zemaljskoga kreditnoga zavoda za 2015 for., a to valjda za to, da si povisi zemaljski odbor svoju razpoloživu zakladu.

Ali kako je smješno videć, kako se s jedne strane previše troši, dočim se na drugoj ništa neći; upravo tako kao i onaj, koji puni svoju škrinju zlatom, a obitelj mu pogiba od glada. (Dokaz tomu jesu pojedini brojevi obračuna.)

Usljed toga predlažem, da se predjo preko obračuna za god. 1886. na dnevni red (Dobro! na klovici).

Pošt. **Defranceschi** odgovori na to, da većina nije razumjela što je kazao pošt. dr. Volarić, te predlaže konac razprave, na što je većina odmah pristala.

Izviestitelj pošt. **Campitelli** izjavi u vrlo srditom govoru, da g. dr. Volarić zastupa istarsko, nipošto pako hrvatsko

stanovničtvo, to da nemamo nikakva prava izticati, da je zastupnik puka hrvatsko narodnosti, a usljed toga služiti se hrvatskim jezikom. Mi smo ovdje svi zastupnici pokrajine sa mješovitom narodnosti. Rečo, da je otok Krk veoma liep otok, no da je žalostno, što nije u zemaljskom saboru dobro zastupan, jer da imade zastupnikom muža, koji nepozna ili neće da znade jezika većine.

Žali što dolazo nekoja gospoda u zemaljski sabor, ne da zastupaju interese Istre, nego interese ležeće izvan Istre. (Smjeh na lievici). Na to pobija svojim načinom pojedine opazke dra. Volarića.

Pošt. dr. Volarić moli za riečrad osobnih napadajah, koje je izustio pošt. Campitelli, nu ričći mu nedade predsjednik, rekav, da po domaćem radu nemože nijedan zastupnik govoriti pošto je rasprava zaključena.

Iza toga prihvati većina obračun za god. 1886. Nakon pročitano II. točke dnevnoga reda, t. j. proračuna doscitine za god. 1888. reče pošt. dr. Laginja slieđeće talijanski: „Odričem se prava služiti se kod ove prilike svojim materinskim jezikom i to radi toga, da nebudo mogao ništko predbaciti, da ga tužimo u jeziku njemu nepoznatomu. No hoću ipak svojim jezikom u kratko slieđeće izjaviti". (Naprama predsjedniku): Iskreno mi je žao, što prosvj. g. predsjednik nepriznaje ili neće da priposna, da je jezik, kojim govorimo Istarski jezik. (Burni živio! na lievici). Nastavlja zatim opet talijanski. Izjavi da neće glasovati za prihvaćenje proračuna zemaljsko rastorotnine, budući je još uvjek sastavljen po načelih, proti kojim se manjina već više godinah bori. Od strane većine opravdava se nemarnost kod utjerivanja tim, da su bile slabe žetvine, ili da se porezni uredi nisu dostatno za stvar zauzimali. U prvom slučaju moral bi se vjerovnici zadovoljiti smiljenjem duga, a u drugom slučaju bilo bi pravedno, da država jedan dio svoje nemarnosti plati popustom duga. Govornik je prijašnjih godinah tvrdio, da rastoretni dug neuživa prioriteta pred privatnimi uknjiženimi tražbinami. Većina se je tomu protivila, to ako imade ona pravo, tada su svi stroškovi za uknjiženje suvišni. Utjerivanje moralo bi biti u svih poreznih kotarih razmjerno, nipošto pako takovo, da plaćaju nekoji dužnici takodjer, kapital, a drugi niti interesa, tako, da se skupni dug pravo za pravo odviše polaganom umanjuje.

Naposo razlaže veliko, troškovi kod uprave ove zaklade, koje bi morala nositi uprave pokrajinska zaklada, pošto stoji po riečih g. izvjestitolja toli sjajno.

Dokazuje, kako u razmjeru godišnji dohodci i troškovi uprave to zaklade Istru stoje 30 puta i više, nego li u nekojih drugih pokrajinah naše države i to unatoč tomu, da su sadašnji prvaci većine, kao gg. Campitelli i Amoroso već god. 1873. obodali konac likvidacije i umanjenje troškovah te zaklade tim, da se povišo plaće, to da se ustanove nova mjesta kod pokrajinskih službah.

Dokazi g. zastupnika zatjerao gospodu od većine u veliku tiesnu i to odmah na početku čim je dr. Laginja dokazao, da je račun i u samih brojkah pogrešan. — Zatim progovori pošt. Gambini kušajuć pobiti dokaze predgovornika, što mu stvarno nepadje za rukomu. Radi toga predbacio je manjini, da je nelojalna, to da agitira nedozvoljenimi sredstvi. Razumije se po sebi, da je popratilo poročko občinstvo slične nepristojne navale burnim odobravanjem.

Pošt. dr. Laginja odgovori posvo kratko g. Gambini-u iztaknuv, da je on govorio samo stvarno bez uvriedah, tumačeć predmet po pravu i vlastitoj dužnosti. Nijedan čovjek nije nepogriešiv, dakle niti članovi zemaljskoga odbora. Gambini morao bi govornika stvarno pobijati ako to može, a ne kao što je učinio sada naposo drugim dielom govora, spominjuće stvari, koje nespadaju na razpravu.

Pošt. Gambini stado nakon toga još više navaljivati na manjinu sbog nelojalnosti i agitacijah, a galerija mu radi toga tako živo odobravala, da ju je morao predsjednik opomenuti.

Pošt. dr. Volarić odgovara na osobni napadaj g. Campitoli-a rekav: kao što nije imala većina zemaljskoga sabora nikada obzira na naš jezik, upravo radi toga odlučio sam ja neobazirati se na talijanski jezik, već govoriti u zemaljskom saboru izključivo hrvatskim jezikom. Gosp. Campitelli tvrdi sam, da živimo „in una Provincia mista", to je doklo dosta žalostno što on neraznumije našega jezika. Još žalostnije je pako, što nam većina niti našega jezika nepriznaje. On bi imao znati upravo tako oba zemaljska jezika, kao što je moramo znati mi. (Tako je! na lievici.)

Ja sam ovdje zastupnik čisto hrvatskih občinah, a radi toga kanim takodjer služiti se jedino jezikom svoga naroda. Kada bude jedan drugomu pripoznao njegova prava, tada jedva ćemo se moći medjusobno sporazumiti. Dok se pako u sl. zemaljskom odboru prezire naš jezik i dok nam se nekaže tomu uzrok, govoriti ću jedino hrvatski. Ako bi slučajno došao u ovu dvoranu kakov tudjinac te bi čuo ono, što je kazao g. Campitelli, stvorio bi si dosta čudan pojam o takozvanoj „avita coltura" jer već sam odgoj zahtjeva, da onaj, koji se mirnije ponaša jest bolje odgojen — tako bar govori neka njemačka poslovica. Kad bi se koji od naše strane tako ponašao, Bog zna, što bi se bilo dogodilo. Pošto pako on sam priznaje, da živimo u pokrajini „di mista nazionalità" neka dakle ni hrvatski jezik, kao što sam ja morao viti talijanskoga materinskoga imao priliku, da se već u školi naučim talijanski, no naučio sam ga kasnije. — Poslije dakle, kad se to dogodi, razumjeti ćemo jedan drugoga. Nu dosti o tom. Prelazim sada na sam predmet. Glavna stvar jest, da si pribavimo u pokrajini nekakvu budućnost, jer trpi upravo sada pučanstvo veliku neviolju. Kadno je god. 1867. proxuo zemaljski sabor od vlade upravu dosatino, imali smo zaloga 30.020 for. 80 nvč. Od toga vremena išlo je uvjek slabije. Noću da ispitujem, kako se je otpravilo, ali toliko znadem, da su „šuta bolja nego li ista." Naposo valja mi spomenuti, da se nije rastoretni dug u nekojih krajovih utjerivno kao u drugih. (Buka na galeriji.) Otkol su pladali sve što bijahu dužni. U drugih pako krajovih nije se pladalo ništa jer se je pustio varalo, da netreba ništa plaćati, jer mu se je valjda kanalo, da ćemo pasti pod Piemont.

Sdruge strane trebalo bi spomenuti, da bijahu posude usljed ugovora pokrajine s vladom počam od god. 1866. posvo bez interesa, što potvrđuje prov. ugarska odluka od 24. junija 1866. Ugovor pokrajine s vladom br. 72 od 28. marža 1875 zahtjeva opet 5 po sto interesa. Tako bi mogla sada vlada na temelju toga od interesa odustati. Otkol su svoj dug posvema izplatili, ipak moraju svojimi namoti doprinašati za rastoretnu zakladu. Tako je za god. 1886. platio Krk u ime namota 2421 for. 62 nvč., Cres 1020 for. 98 nvč., Lošinj 3640 for. 92 hvč., ukupno dakle 7080 for. 47 nvč. To pako nije pravedno da moraju otočani za drugo pladati, već neka odgovara svatko za svoj dug. Otkol bi imali razmjerno za drugimi najviše doprinašati za dug, koji spada na pokrajinu nipošto pako za dug ostalih kotarah.

Ja se dakle slažem posvo sa predlogom pošt. dra. Laginje, te sam prati prizvanja proračuna zemaljsko zaklade za g. 1888. Jedino imadem još spomenuti, da su dotična gospoda, koja su se tekoma mojega govora tako krasno medju sobom razgovarala, jasno dokazala, kako štuju narod, kojega mi je čast ovdje zastupati. (Živio! na lievici).

Pošt. Amoroso progovori na to; izvrćujuć stvar zabaci opazke, koje bijahu manjina istaknula, tumačeći je, kao da je ista zemaljskomu odboru nepoštenje predbacila. Umjestnije bilo bi, da je o predmetu govorio. Napokon predloži, da se izabere iz sredine zemaljskoga odbora ankota od trih članovah, koja bi imala proučiti računo zemaljskoga odbora.

Pošt. Campitolli podupire predlog dra. Amorosa, iztičuć točnost i savjestno ravnanje uprave, pak je kao i poznati Parizej iz sv. pisma pripovjedno saboru, kako je njegova obitelj već kroz stoljeća među dobročinstvah na dobrom glasu.

Napokon se izabralo na predlog g. dra. Amorosa povjerenstvo, da prouči upravu dosatinske zaklade. Izabrani bijahu gg.: dr. Campitelli, dr. Laginja i dr. Lius.

Predsjednik izjavi, da će biti buduća sjednica u petak dne 9. t. m. u 10 satih prije podne. Spomenu još te napram manjini, da mu se, ako je pravo razumio, predbacuje, da on nezna slovenski ili hrvatski, jer da pravo za pravo nezna, kojim jezikom govore gg. zastupnici manjine. Očitova nadalje, da se toga jezika nije mogao naučiti, te da može razgovarati jedino sa seljaci. Ako se pako gg. zastupnici manjine sbog toga uznemiruju, tomu je lahko pomoći, jer da on nije izabran već imenovan, neka se dakle dotični prituže onomu, koji ga je imenovao. Sjednica bijaše zaključena, u 2½ posliie podne.

* * *

VI sjednica dne 9. decembra 1887

Predsjednik otvori sjednicu u 10½ satih prije podne u prisustvu 26 zastupnikah; galerija bijaše puna.

Nakon pročitanoga zapisnika, javi predsjednik, da mu je stigla iz Beča od talijanskih sveučilišnih djakah molba za podporu; nadalje, da mu je c. kr. namjestnik brzojavio, da će danas poslati, c. kr. savjetnika financijalnoga ravnateljstva g. Fabricija, da sudjeluje kod pregledavanja dosatinske uprave, i napokon da je zemaljski činovnik g. Venier naglo umro. Sabor izjavi na to svoju sućut tim, da su svi zastupnici ustali sa svojih stolicah. Iza toga prešlo se na dnevni red.

Pošt. Sbisà, kao izvjestitelj posebnoga odbora, predloži, da bi prošle godine izabrano povjerenstvo potanko pročulo šumsko pitanje Krasa, da bude zatim uzmogno sabor o tom predmetu savjestno razpravljati.

Pošt. Jonko podastiro predlog u slovenskom jeziku, koji sadržaje isto, što i predlog, što bi se visokoj vladi preporučilo, da sazovo povjerenstvo, koje bi proučilo šumsko odnošaje u gornjoj Istri. Stavio sam taj predlog budući osvjedočen, da kno što je sada, nemože to pitanje dalje trajati. Visoki sabor primio je u načelu taj predlog, a visoka vlada priznaje u svojem odgovoru bar dielomice važnost tukova povjerenstva. Žalim pako, da vis. vlada nekako izključuje one, kojih se to tiče. Ipak se nadam, da će takvijer tako sastavljeno povjerenstvo uviditi, da je silna potreba, da se urede šumski odnošaji tako, da vlastnici nebudu oštećeni, te da će u tom smislu svoje predloge staviti.

Osvjedočen sam, da se nebi postigao takav cilj dosadašnjim postupanjem vladinih organah, a niti bi bilo uspješno u skupnom, javnom smislu. Priznajem, da vis. vlada radi o tom, da bi se Kras pošumio, bilo voćnim, bilo šumskim drvotjem. Nu ujedno preoštro postupanje postiglo je često upravo protivno.

Spominjem samo, da se je u zadnjo doba posjeklo n. pr. u Podgradu mnogo voćnoga drvotja, jer se je zabranilo sjeći u šumi. Hoće da podignu živinarstvo i pri tom brane pobrinuto stelje. Životinja mora trpiti u gnjilosti.

S tih razlogah preporučam vis. vladi, da bi u vrieme, dok povjerenstvo svrši svoj posao, postupala manjom strogosti nego li do sada, t. j. da bi za to vrieme dozvolila sjeći onuje, gdje su šume podljetjene, i to tako, da bi svatko u svojem dielu sjekao. Stalja neka bi se pobirala starim načinom, kako se je to prije činilo. Tim će se puk umiriti a dalnji uspjeh biti će lagji.

Pošt. dr. Volarić progovori za tim hrvatskim jezikom iztičuć važnost uredjenja šumskoga zakona s jedne strane, a drugo pako, da valja navlastito čuvati pravice vlastnikah šume. Vlada izvršuje često zakon prestrogo, o čemu navadja govornik primjerah s otoka Krka iztičuć napose, kako je jedno komesar dvie naredbe o vršenju dotičnih zakonah; prva jest od 23. julija 1886., kojom se zahtjeva od obćinah i moralnih osobah, da se ugovori iznajmljenja predlože političkoj oblasti na odobrenje i tada tekar zadobiju pravu vriednost, što nije za stalno po samom šumskom zakonu opravdano. Pri tom se pozivlje na šumski zakon, no ta izjava nemože biti po mnienju govornika temeljita. Političkoj oblasti imade po zakonu jedino paziti, kako pojedine šumu uzgajaju.

Više spomenuta naredba komesara mješa se u nutarnji način šumsko upravo, na što pako političke oblasti neimaju prava.

S druge strane govori pako naredba od 23. junija 1887. o stvarih, s kojimi se naš narod neslaže. Kod nas je kras, a ono što je drugdje moguće, nemože se kod nas ovršiti. Osobito mora se u obzir uzeti na morsku slanu, koja mnogo škodi, a s druge strane nemože se naše šume ubrojiti medju šume u pravom smislu riečí, jer nas onoga zaključavati što se od viśoke šume traži.

Govornik dokazuje nadalje, kako valja obzirno postupati sa šumom, osobito što se tiče rezanja šibah, koje izrastu iz trupinah i koje obćanito mnogo rabe.

Predsjednik prosječe govornika izjavljujuć, da nije baš njegov običaj prekidati govornike, ipak da mora u ovom slučaju spomenuti, da treba razpravljati o tom, da li se imade izabrati posebno povjerenstvo za šumsko poslove ili ne.

Govornik nastavlja zatim te prosi, da bi se proteglo šumsko naredbe jakedjer na otoke u koliko je to potrebito, te da se odredi, da bi povjerenstvo svoje djelovanje proteglo takodjer na otok Krk.

Na taj hrvatski govor, kojega su i zastupnici i obćinstvo mirno slušali, odgovorio je vladin zastupnik Elusahegg, da je lahko moguće, da je jedan ili drugi činovnik sbog preveliko brige il iz drugih razlogah šumske naredbe prestrogo tumačio, ipak se odatle nemože zaključivati, da je zakon loš.

Pošt. Sbisà kao izvjestitelj reče, da mu je žao što nije razumio govor gg. Jonka i dra. Volarića, jer su govorili jezikom njemu posve nepoznatim. Želi pako, da bi bio njegov predlog prihvaćen. (Živio! na lievici).

Predlog bijaše primljen jednoglasno.

Pošt. Sbisà nastavi, da pošto je predlog primljen, jest naravska posliedica, da se sada ne upuščamo u razpravu zakonsko osnove o obćinskih i zadružnih šumah, jer će se moći o tom zakonskom predlogu razpravljati tekar tada, kada budo imao sabor potanko izviešće od povjerenstva. Predlaže nadalje, da se o tomu odmah glasuje. Taj predlog bijaše takodjer jednoglasno prihvaćen.

Vladin zastupnik g. Elusehegg reče na to, da je zahvalan posebnomu odboru za protresivanje, zakoguako...nanava što, za dodušo jur svoje mnienje izrekao, ipak da želi još nešto kazati. Uprava šumah — reče — da je u slabom stanju, a jon je uvjeren, da će dotično povjerenstvo zaista savjestno svoju dužnost učiniti. Velika pogibelj leži pako u tom, što će se to pitanje za više godinah zatognuti. Toga radi želi, da bi se dotična zakonska osnova razpravljala, a to tim više, jer valja povjerenstvu razviditi šumsko odnošaje, a zakonski predlog govori o šumskih činovnicih.

Pošt. dr. Laginja govori jedino za to, da izjavi svoje mnienje, jer se sa načelom g. vladinoga komesara neslaže toliko, da bi već sada bio prihvat zakona neobhodno potrebit. Niti jedan član odbora nije protivan, ali želi dobro uredjenje šumsko uprave a to upravo želi i sav sabor. U načelu se dakle namjeram vlade neprotivi, no zakon mora biti takav, da nezgubimo posvo pojam prava o vlastničtvu, te da se urede šumski odnošaji s ostalimi gospodarskimi pitanji pučanstva. U takovih pitanjih nebi imalo biti medju nami strančarstva, no šumsko pitanje jest sada tako oštro i tako abstraktno od svih drugih gospodarstvenih pitanjah, da će se tada, kad se bude kulturna poviest našo dobo pisala, morati kazati obzirom na naše krajove, da se je za šumo skrbilo a puk zapuščalo.

Izvjestitelj g. Sbisà odgovori takodjer vladinomu komisaru sa izrekom: „quod difertur, non aufertur" (što se odgadja, nezabacuje se). Kaže nadalje, da nije protivan svakomu zakonu glede šumah, no ipak je protivan obliku istoga i vremenu, u kojem se ga kani oživotvoriti. Kada se savjestno upoznaju sve okolnosti, tada će se tekar stvoriti zakon, kakav bude potrebam. (Živio! na lievici). Takodjer taj predlog bijaše prihvaćen a tim bijaše zakonska osnova odklonjena.

Predsjednik oglasi, da će prošnje proti ovoj zakonskoj osnovi izručiti povjerenstvu. Pošto je pako imao započeti odbor za pregledanje dosatinske uprave svoj posao, zaključi predsjednik sjednicu u 11 i pol satih izjaviv, da će biti buduća sjednica u ponedjeljak.

Pogled po svietu.

Trst, dne 14. decembra.

Austro - Ugarska: 8. t. m. obdržavalo se je u Boču pod predsjedanjem cesara vojničko ratno vieće, koje se je bavilo ponajviše pitanjem o postupku u pogledu nabiranja ruskih četah na galičkoj granici. To vieće zaključilo je na predlog nadvojvode Albrehta, da za sada nisu nuždne u tom pogledu ni-Rusija i nadalje umnožavala svoje čete, da će se tada izdati potrebite naredbe. Ako bi do takvih mjerah moralo doći, to bi se valjda najprije sastali skupni ministri u konferenciju, da utvrde postupak, a potom bi se sazvale delegacije da votiraju kredit.

Pokrajinski saburi jošte svi djeluju. U istarskom je saboru i opet jedna sjednica bila burna i to pota o kojoj donašamo obširno izvješće u današnjem broju, nu kako se čini primirili su se vikači većine, te se sada za govorah naših zastupnikah pristojnije ponašaju. Goriški i kranjski sabor razpravljaju proračune za budući godinu. Dalmatinski sabor je bio pretrgnuo svoje sjednice dokle nisu odbori pretresli neke predloge; sada

će razpravljati o vjeresijskom zavodu i o pripojenju dalmatinskih željeznicah sa bosanskimi. U češkom saboru podnio je dr. Gregr predlog o naredbi ministra glede srednjih učilišćah i u obrazloženju oštro napao ministra dr. Gautscha. Dr. Rieger podnio je predlog, da se prilikom jubileja četrdesetgodišnjice vladanja Njeg. Veličanstva cara Franu-Josipa ustanovi kakva humanitarna zaklada. Predlog je bio jednoglasno prešaim proglašen. Tako je bio i u dolnjo-austrijskom saboru primljen predlog o istoj jubilarnoj proslavi i prodan desetorici saborskih članovah u pretres. U galičkom saboru razpravlja se sada zakon o po-

Podpisao se je prošloga četna u Rimu trgovački ugovor medju Austrijom i Italijom. Glede ribarstva u jadranskom moru, kao da nije bilo nikakvih prigovorah, jer je ostalo sve pri starom. I austro-njemački privremeni trgovački ugovor se je prošli četan u Beču podpisao; stari se je naime ugovor produljio do 30. junija 1888., a ako nebude do 15. ožujka 1888. s nijedne strane prigovora, valjati će od tog vremena za jednu godinu dalje do u ono doba sa odkazom od jedne godine danah.

Bugarska: U Bugarskoj su komandanti jako nesložni, Ni u saboru neima prave sloge, te će dakle bit valjda istina, da je položaj princa Koburga jako nesiguran. To potvrdjuje jošte jedna viest, koja kaže, da nije princ Koburg mogao u Belgiji sklopiti zajam, jer je dotično financijalno družtvo dobilo iz Sofije privatnih ubavieštih, da je pad princa Koburga jako blizu.

Francezka: Novomu je dakle predsjedniku francezke republike Sadi Carnotu pošlo za rukom sastaviti sliedeće ministarstvo: Predsjednik Tirard, koji je preuzeo i financo; Flourens vanjske poslove; Fallieres pravosudje; Sarrien nutarnje poslove; Mahy mornaricu; Loubet javne radnje; Dautresme trgovinu; Viette poljodjelstvo; Fayo prosvjetu. Vojno ministarstvo ponudilo se je generalu Logerot.

Franina i Jurina.

Fr. Ča bi reć, da su nakanili tinjanski šaranjaki nekih muži koh i naši balotat?

moru drugačo ni stranke storit, i to jim je najveć, da neprido „quel grande croato“ u raprožentanceu, zač da on zato ni.

Fr. Pasja vira al su šegavi; ma da se je otol š njima združit, ča nè da bi dobar bil, i da bi pomogal tužno kmeto zajavit još bolje.

Jur. Ma neka si to iz glave zbiju, od to muke kruha nebude.

Različite viesti.

Istarski sabor VII. sjednica dne 12. t. m. 1887. Medju priobćenjem znamenito je ono, da Nj. Veličanstvo nije potvrdilo zakonske osnove, poprimljenje u lanjskom zasjedanju po većini o odeljenju buzetskoga krasa od buzetske občine, odnosno ob ustanovljenju posebne občine u Laništu. Razpravilo su se prošnje glede dieljenja mjestnih občinah Pazinske i Labinjske. Izvlastitelj dr. Costantini, rokav svega i svačega proti sadanjemu stanju občine Pazinske, uztvrdio je, da je saborski odbor već sada osvjedočen, da su dotične molbe opravdane, pošto pako je c. kr. vlada izjavila, da se nemože izraziti o toj stvari, zato se nalaže zemalj. odboru, da točno razvidi okolnosti i u budućem zasjedanju podnese odnosne zakonske osnove. Pobijali su ga gg. Laginja i Spinčić i razsvietlili brigu predjašnjih upravah, imenito za „civiltà o coltura“, kojom se gospoda uviek toliko hvastaju. Pošto su oni svoje navode podkriopili sa podatci, slabo su jim gospoda većine mogla odgovarati.

Razpravlo se je nadalje obračun vjeresijskoga zavoda za god. 1886. kod kojega je utiekao u razpravu pošt. dr. Laginja i iztaknuo neka pomanjkanja. Razpravio se je takodjer zaključni predlog glede promjene §. 27 zakonika vjeresijskoga zavoda. Tim se hoće uzakoniti ustanak, ako se i razpravlje gg. Volarić, Laginja, Campitelli, Babudér i Sbisà. Izvlastitelj dr. Fraglacomo odgovorno je načinom, koj se baš ne dolikuje u saboru, tako, da su gg. manjine morali više puta prezrino uzkikivati. —

VIII. sjednica istarskoga sabora dne 13 t. m. 1887. Poslije pročitana i odobrena zapisnika produljuje sjednica, pozvno je prosvj. gosp. predsjednik dra. Volarića, da pročita interpolaciju prijavljenu mu na c. kr. vladu. Interpolacija podpisana od članovah manjine radi o spisih hrvatskih i slovenskih, kojih provodo zahtjeva zemaljski odbor. Predpostavljajuć, da je to povreda tom. drž. zakona, pita se, dali je zem. izpetan kroz c. kr. namjestnika podastro Nj. Veličanstvu na prevršnju odluku odredbe zem. odbora, kojimi ovaj zahtjeva provodo hrv. i slov. dopisah; i ako nije hode li nj. prezvišenost gosp. namjestnik razviditi stvar i učiniti shodno da se po zakonu uredi?

Dr. Vidulich izjavlja, da je interpelacija naperena proti junti i njemu, i da nije lepo, što se nije na njega upravila. U ostalom on će ju dati onomu na koga je upravljena. (U vrieme čitanja kao i kasnije govora hrvatskoga bilo je mirno i na klupah većine i na galerijih).

Kod obračuna poljodjelskoga pokrajinskoga vieća za god. 1886. pritužio se je dr. Volarić u podulj. govoru proti raznim manam uz štetu slavenskoga pučanstva. Poslije njegova govora poprimilo se je konno razprave. Kod proračuna istoga vieća za 1888. progovorio je podulje pošt. Debeuder, a pošt. Spinčić preporučio predsjedničtvu vieća nek se zauzme kod c. kr. vlade i kod zem. odbora, da se dade čim veće podpora za školske vrte. — Kod zakonskoga predloga za cestu Dragući — Cerovlje preporučio je pošt. Spinčić sveršenje ceste Dragući — Buzet, a pošt. dr. Amoroso dao mu je povoljan odgovor. — Boz razprave bilo su poprimljene neke promjene zakona o lovu divljačine. Kod razprave prošnje za ustanovljenje posebne občine u Klanci govorili su pošt. gg. gospoda Grisenuz i Spinčić.

Prošnju izručilo se je junti za razvid i eventualno predloženje zakonske osnove u budućem zasjedanju.

Isto tako se je učinilo i sa prošnjom za ustanovljenje posebne občine za Dragući, Grimaldu, Hum i Račice. Kod ove dokazno je pošt. Spinčić brojevi, da se ista nemože uzeti kao prošnja dotičnoga pučanstva već samo pojedinacah, iznov možda samo Dragući, pak da nebi nit trebalo činiti onimi izvidah, tim manje, što je junta pred osam godinah zabacila prošnju za posebnu upravu Dragućа i Grimalde radi nestašice inteligencije. Čudo bi bilo, zaključuje, kad bi se u osam godinah uzgojila intelligencija nesamo za posebnu upravu nego i za posebnu občinu.

Sliedeća sjednica četvrtak. Nije još stalno da li će zasjedanje ovoga tiedna svršiti, ako i budu sjednice petak i subotu, kao što je nada.

Novi urednik „Edinosti“. Odbor političkoga družtva „Edinosti“ pooblastio je u sjednici od 11. t. m. dotičnu komisiju, da urednikom „Edinosti“ g. Lovorom Žvabom, koji preuzimlje 1. jenara 1888. uredničtvo i upravničtvo toga lista.

Slavljanska čitaonica u Trstu. Na Silvestrovu večer dne 31. dec. t. g. biti će skupna večera u družtvenih prostorijah, a za tim slobodna zabava.

Drugo zabave biti će kasnije javljeno.

Tršćanski Sokol imati će dne 7. jenara 1888. u redutnoj dvorani kazališta „Polit. Rossetti“ svoj veliki ples. Kako svake godine, nadamo se, da neće ni ovaj ples zaostati za ostalimi vrlo sjajnimi plesovi našega „Sokola“.

Delavsko podporno družtvo u Trstu imati će dne 31. decembra t. g. u redutnoj dvorani „Politeama Rossetti“ veliku veselicu bogatim programom. Predstavljati će se dvie vesele igre i pjevati više liepih zborovah. U programu što će se kasnije objavit, biti će i šaljiva tombola. Za tu zabavu čine se veliko priprave, a sudili se po tomu, to će biti jedna od liepših veselicah što ih je ovo veoma važno družtvo priredilo. Upozorujemo već sada naše občinstvo na tu večer, da njoj mnogobrojno prisustvuje.

Iz Pična nam pišu 14. t. m. da su ovih danah tamo napovedali občinsko izborno za podobčinu Pićan. Birati će se u ponedeljak i utorak t. j. dne 19. i 20. t. m.

Očekujemo od naših dičnih Pićanah, da će složno birati čestito i poštene muže svoje krvi i jezika. U to ime Bog nim pomogao!

Župnikom u Kaštelu (Castelvenero) imenovan je ipak g. Pietro Zobaz premda se je u „Edinosti“ i u našem listu upozorilo dotične oblasti, da rečeni gospodin nepozna jezika svojih budućih župljanah.

G. Zobaz izručio je dodušo u uredničtvu „Edinosti“ našemu urednika „Pripošlano“, koje bljeska jučer u „Edinosti“ iztrgano i kojim trdi, da pozna hrvatski jezik, nu neka nam oprosti, mi mu toga nevjerujemo. A nevjerujemo mu toga s razloga, što nam nekoše vjerodostojne osobe, da g. Zobaz nezna hrvatski a još manje slovenski, a u tom nas podkrepljuje i činjenica, što je on jučer nagovorio našega urednika talijanski (valjda kao dokaz, da znade hrvatski — kako tvrdi u „Pripošlanu“) premda ga dobro poznaje i premda znade, da naš urednik i hrvatski govori.

Dodje li kojim slučajem g. Zobzu u ruke ova poruka neka se slobodno izrazi o našem listu kao što se je dostojno izjavio o „Edinosti“ (Le bava volentieri dell' Edinost non mi fanno fresco) al neka znade, da će njegovo stado od njega zahtjevati, da ga uči, podučaje, tješi i krlopi našim jezikom, te da će on odgovarati Bogu i ljudom nebudo li, nepoznavajuć jezika, hotio ili mogao vršiti svojeg svetog zvanja. U ostalom on je samo imenovan župnikom a za dalnje posliedice odgovorni su i oni, koji ga budu kasnije župnikom potvrdili.

Košljun. — na otoku Krku. Pišu nam od tamo dne 12. t. m. Molimo Vas, da bi sto javili u velocirkulacijonom listu „Naša Sloga“ o lepom daru što ne ga je odredilo, na našu molbu, vis. namjestničtvo u Trstu za otočić Košljun. Sastoji se taj dar u urosnom drvetju i to preko 4000 stabilkah crnogoričo, lipo, divljeg kostanja itd., a do 60 komadah raznih vočkah.

Uprav se je ovdje osjećala nestašica takovih stabalah, koja bi sa domaćim drvetjem mogla sastaviti onu raznolikost, koja je kadra učiniti lepi utisak na oko ne samo nouka, već nadodna, dapače istoga iskusna biljara, tor u svakom pogledu da mogu priniesti Košljunu onu važnost i zanimivost, koju on jur posjeduje u pogledu znamenitog svog položaja i radi svoje povjestničke crte i vrline.

O dieljenju občine Pazin doznajemo iz Poreča, da je u sjednici 12. tek. m. došla na razpravu dieljitba Pazina i Labinja. Za istu govorio je dr. Costantini a proti na temelju stalnih podatakah gg. Laginja i Spinčić, te bi primljen predlog, da zemaljski odbor, proučiv odnošaje, podnese u dojdućem zasjedanju dotičnu zakonski predlog, toliko glede Pazina koliko glede Labinja. —

Tik pred ovom razpravom pročitao je predsjednik odpis ministarstva, kojim se **nepotvrdjen** vraća zakon lani stvoren o dieljenju Buzetske občine i to sa podulj. motivacijom.

Nepozna jezika puka. Jedan istarski zastupnik došao je u nedelju na željezničku postaju u Horpelju te zapita dotičnoga činovnika slovenski, da mu dade vozni list II. razreda za Trst. Činovnik taj pruži mu na to vozni list III. reda i zamrmlja njemački cionu lista. Naš zastupnik vrati mu ga natrag govoreći, da neće vozni list II. razreda. U to pristupi k blagajni predstojnik postaje, te reče podredjenomu činovnika njemački, da gospodin traži vozni list II. razreda za Trst. Nu ni toga, reć bi, da g. činovnik nije razumio, jer izdade zastupniku vozni list II. razreda za Trst i natrag, što je naš zastupnik tekar putem za Trst opazio.

Upozorujemo za sada sl. c. kr. prometno ravnateljstvo u Puli na onoga gosp. činovnika a ujedno molimo, da pazi, da se kod imenovanja željezničkih činovnikah za Istru u prvom redu u obzir uzme poznavanje jezika ogromne većine pučanstva pokrajine.

Iz Buzeščine pišu nam 14. t. m. da je občinsko zastupstvo zaključilo, u svojoj sjednici od 26. septembra medju ostalim i to, da imaju i Mrčanožani pomoći platiti poroz za zvonove župne crkve na Vrhu — u koliko to razmjerno na njih spada.

G. Matteo Giovanni Grossich iz Dragućа učinio je Mrčanežanom utok proti gornjemu zaključku zastupstva, premda je isti posve opravdan i zakonit.

Svatko pametan čudi se novoljnim Mrčanežanom, da su se dali zapeljati na svoju škodu i sramotu. Utok taj uvriedljiv po občinsko zastupstvo i dostajan samoga šastavljača, priobćiti ćemo u svoje vrieme bude li to potrebno.

G. Grossichu (on se inače piše i Grossi, premda se nalazi na groblju u Draguću na spomeniku njegovih pokojnih, koji nisu znali iz Firence potekli, izkljesano ime sliedećim pravopisom „Grozich“) poručamo, da nesmućuje novoljnoga puka, jer bi se moglo i njemu na rep stati. Zaznezna jadan, da svojimi vjećnimi prosvjedi i utoci jedino sebi, koristi a puku moralno i materijalno škodi. Sada mu mogu liepo zahvaliti na radnji i savjetu Dragućani, Grimaldjani, Račićani i Humljani za prošnju, koju njim je sastavio na zemaljski odbor, dotično sabor, za odieljenje od Buzeta, kojoj će se dogoditi ono što se je dogodilo desednanjoj molbi o dieljbi Buzeta, koju je ministarstvo nepotvrdjenu ovih danah zemaljskomu odboru povratilo. Srećom nije se dalo zavesti već 8—10 občinarah, dočim su se ostali obratili na vladu molbom, i izjavom, da neće ništa čuti o posebnoj občini, kojoj bi bio M. G. Grossich načelnikom.

Sajam u Tinjanu. Občinsko glavarstvo u Tinjanu šalje nam oglas (dakako talijanski, ali ćemo se za posliedni put), kojim oznanuje, da će uslied odpisa c. kr. namjestničtva od 18. novembra t. g. br. 19050 biti od sada svako godine držan u Tinjanu još jedan drugi sajam svakovratne živežnje i drugih stvarih u trgovini dopuštenih, i to u utorak prije 17. januara — dan S. Antona — tako, da će prvi sajam biti dne 10. januara 1888. Za taj sajam kao što i za ostalo u onoj mjestnoj občini, biti će prodavaoci oprostom sajmiljštne pristojbe. Odnosni sajmiljštni pravilnik nalazi se izložen u občinskom uredu.

Javne zahvale.

Dragi Omišljani!

Na ljubavi i dobroti, koju sto mi prigodom moga potgodišnjega boravka medj vami izkazivali, najljepše vam se ovim zahvaljujem. Vjerujte mi, da ćete mi do smrti u ugodnoj uspomeni ostati. — Svim onim pako, s kojimi se nisam mogao osobno oprostiti, kličem srdačni s Bogom!

Na Poljicih dne 10. decembra 1887.

Ivan Mahulja,
učitelj.

Po dovršenom ispitu na učiteljišću u Kopru darovaše tu saborna gospoda učitelji, Slovenci i Hrvati, družtvu sv. Cirila i Metoda u Ljubljani 9 for. i 35 nvč., na čemu njim se ovim podpisani što srdačnije zahvaljuje.

Ljubljana, 10. decembra 1887.

Dr. I. Vošnjak,
blagajnik družtva „Sv. Cirila i Metoda“.

Na 6. t. m. blagoizvolio je g. Mirko Jelušić na prijateljskom sastanku u Kastvu sabrati pripomoć podpisanomu družtvu u iznosu forinta 12.50, na čem se njemu i poštovanoj gg. darovateljem najtoplije zahvaljujo.

„Kastavsko delavsko družtvo“
U Kastvu, dne 11. decembra 1887.
Milan Dukić,
predsjednik.

Dopisnica uprave.

Od 9. novembra do 6. tek. mjeseca pripošlake nam predplatu: P. n. gg. A. D Čopić za 2. t. 87. — M. M. Zadar do 31. marca 88. — P. P. Trst za 87. — A. K. Buzet za 87. — F. Z. Buzet for. 60.55 na račun za čitatelja za 87. — B. V. Lindar za 87 — Čit. Mrkopalj do konca 87 — M. M. Kornić za 87. — Sam. Košljun za 87. — M. D. Gorica do konca 87. — T. F. Voća kroz M. M. Zagreb za 80 i pol 87. — A. C. Stinjan za 87. — J. N. Mačinec, Polstran za 2 t. 87. — J. K. Cetinje za 88 za 2 iztiska. — S. S. Promontur for. 10.14. — I. D. Zadar za 88.

P. n. Pripravnice Kastav. Primismo i poslat će Vam se kako želite.

NB. Umoljavamo one naše prijatelje u Kastvu i drugdje, koji pod svojimi imenom dobivaju više iztiskah za razne čitatelje, da nam, kad nam stoged novca šalju na račun čitateljah ne javljaju tko šilje, već neka oni sami račun vode za svakoga pojedinca. Mi potrebamo znati nego koliko je u čiće pisano za sve iztiske, koji idu pod jednom pasicom.

Lutrijski brojevi

dne 10. decembra.

Beč	42	22	15	86	9
Gradac	81	58	21	7	27
Temešwar	16	39	2	83	57
Brno	67	76	66	87	61

dne 14. decembra.

Innsbruck	88	16	50	24	77

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskara **Doleno.**

Broj 51. U Trstu 22. decembra 1887. Godina XVIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč., ili u slučaju opotovanja za pogodbo na upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se povraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torronto br. 12.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Koncem tekućega mjeseca ističe predplata na „Našu Slogu" za god. 1887. Tom prilikom pozivljemo svo naše čitatelje, da se iznova i na vrieme na naš list predplate, da tako uzmognemo već na početku godine znati na čemu smo.

Sve one, koji nisu još do sada s nami poravnali svoga računa, molimo najozbiljnije, da to čim prije učiniti izvole.

Ufamo se, da će nam ostati vjerni svi dosadašnji predplatnici, koji su nas u našem težkom poduzeću svojski podupirali. Oni, koji nisu voljni točno listu plaćati, neka nam to odmah jave, da njim list obustavimo, da tako nebude kasnije neprilikah nam ni njim.

„Naša Sloga" stoji na godinu za imućnije for. 5, a za seljake for. 2. Na pol godine polovicu gornjih cienah.

Uprava „Naše Sloge".

Istarski sabor.

VII. sjednica dne 12. decembra 1887.

Predsjednik: prosvj. dr. Vidulich, 25 članovah, zastupnik c. kr. vlade: vit. Elsnegg.

Poslije pročitana i ovjerovljena zapisnika predjašnje sjednice, priobćil predsjednik, da mu je priplo školski proračun za god. 1888., koj da izruča školskomu odboru; da je dobio po zastupniku Vinku Zamlédu prošnju obćine Vrpinske proti šumskoj zakonskoj osnovi, koja pak da je već u prošloj sjednici riešena; konačno, da je zatim namjestničtva od ministarstva dobio pripis, uslied kojega zakonski predlog gledo odieljenja Lanišća od Buzeta nije dobio previšnjo potvrdo i to s uzroka, jer da se to nepridinja niti shodnim niti potrebitim.

Prošav na dnevni izvješćuje:

Pošt. dr. Costantini o prošnji obćinarah Pazina i Labina za razdieljenje tih obćinah. Veli, da je 120 glavnih gradjanah pazinskih poslalo molbu za ustrojenje posebne obćine za Pazin za Starim Pazinom; da je takovu prošnju podnio i Pićan i Gračišće; te da je 200 posjednikah iz Labina i Cero molilo za ustanovljenje posebne obćine i da je tu molbu podupriło obćinsko zastupstvo. Pazinska obćina, kakova je danas, da obstoji jedva od god. 1868., prije da bijaše više obćinah. Svrha združenja da bijaše uljudba i izobraženost (civiltà e coltura), ali da se žalibože to svrhe postiglo nije. Prerazni da su življi. Dobro bijaše dok je vladala inteligencija, a zlo je odkad obćinsko zastupstvo neobstoji iz inteligencije nego iz kmetovah, odkad je grad pridružen selom, a ne sela gradu. To da je nenaravno. Tamo je demoralizacija, bezvlađje. To se nemože trpiti. Pazin će nastojati, da dobije svoje pravo.

I Pićan da hoće odieljenje i svoju obćinu, kako ju je jur imao; da je predaleko od Pazina, da u obćini smutnje vladaju, da ima Pićan dovoljno inteligencije i sredstavah, da se sam upravlja. To da valja i za Gračišće.

Labin da je još u rukuh inteligencije, ali i u tamošnjoj obćini da ima smutljivacah, i tamo da su seljaci počeli dizati glavu, te bi mogli već kod budućih izborah pobjediti, a Labin bi došao u onaj isti odnošaj, u kojem je Pazin. On ima pravo, da predusretne tu nesreći, da bude sam svoj. Sve da su to razlozi temeljiti tako, da bi saborski odbor već sada predložio dieljenje, kako ga je zemaljski odbor predložio, ali da se je c. kr. namjestničtvo izjavilo, da još nemože izreći svoga mnienja, to da je odbor prisiljen, da se ta stvar za buduće saborsko zasjedanje ustroji. Medjutim nalaže zemaljskom odboru, da razvidi stvar i uredi sve tako, da bude moguć predložiti na leto dotične zakonske osnove.

Pošt. dr. Mrach veli, da poslije onoga, što je rekao g. izvjestitelj, nebi trebao govoriti. Ali ipak kao zastupnik grada Pazina i Labina selom se dužnim nekoliko proshoriti. Stanje obćina, da je prežalostno. Nemože se nikako dopustiti, da se grad udesi prema selom. Labin da bi mogao doći u isto stanje, u kojem je Pazin.

Pošt. dr. Laginja, Neka danas ništi nikakova predloga u pretresu, o kojem nas je izvjestio sada izvjestitelj političko-okonomičkoga odbora; nemogu pak od manje, a da neučinim koje opasko gledo na stilizaciju i u obće gledo na način uredjivanja u rečenom izvještaju.

Popis stanja okonomično-društveno-kulturnoga i inače u obćini pazinskoj, učinjen je tako oralnim bojami, da ljudi, koji nepoznaju pobliže to stanje, bojali bi se preći onuda na željeznicu, ili bi se bojali ići iz sela u grad i obratno. U obće, činilo bi se, da se onaj grad nalazi u obsadnom stanju, u stanju rata. Možda se je štogod dogodilo u okolišnih obćinah, možda je kakova malopohvalna intrinka, koja se neslaže sa uljudbenimi odnošaji. Priznati će pako gospoda, da se takovih stvarih događaja posvuda više ili manje, gdje se počima razvijati novo stanje stvari, novi način mišljenja. Mora nam ponov naravnati, da bi se jedino na razdieljenjem obćine pazinsko stalo na put nazgodam, koje se je pripovjedalo. Ja bih mnino, postaviv se na stanovište gospode od većine, samo jedan uzrok, naime: politički.

Što je vam bilo dobro od god. 1868. napried sa pridruženjem mnogih porezovnih obćinah i mnogih selah pod hegemoniju grada, ono, što vam se činilo blagodat, ono u obće, što vam se je činilo nezavisnom sredom za cielu pokrajinu, danas se proklinje.

Što, koje nalazim u izvještaju, obstoji u političkom načelu, i ja svoga toga se vidi, da su gospoda usvojodušna, da živalj uljudbeni (civile) nemože širiti svoje uljudbe, nego kada nad njim gospodari.

Gospodo! ... nalazim to dosta ponižujućim na uljudbu i izobrazbu, kojom se toliko ističete i mislim, da to nebi imao biti uzrok, da se pita dieljenje obćinah. Uljudba se širi po mojoj misli mnogo bolje, ako nisi načelnik ili obćinski zastupnik, koji se moraju često protiviti Tielje ili Kaju; nego se širi više naukom, razgovorom izvan obćinske lože i drugud. Dakle, ja držim, ako nisu uljudbeni življi grada mogli do sada, t. j. od 1868. do danas doseći, što želo ili su dosegli možda manje, nego li su najmoreavši, biti će s toga, što su njihovi prvaci bili prelagani. Sosko pučanstvo vezano je na grad Pazin, kao što je drugo na bližnji grad, tako, da diolitba, za kojom se ide, po mojoj misli, nebi bila za želiti. Sosko pučanstvo ima u mnogih stranah sa tegom zajedničku crkvu ili koju drugu ustanovu; tu su svagdanji odnošaji malo trgovine i drugo, po čem se vidi potreba, da se uzdrže središta kakova su danas. Razlozi dakle, radi kojih je cienjeni odbor poprimio u načelu prošnju, proti kojoj pako je obćinsko zastupstvo pazinsko učinilo protuprošnju, dočim je Labinsko potvrdilo prošnju samo nekojih pojedinacah, mislim, da nisu opravdani u onom stupnju, u kojem su bilo navedene. Razlog ili načelo, radi kojega se nemože pristati na tu prošnju, kad bi bila opravdana, a što ja nepripuštam, jest taj, da moramo biti pravedni. Ja poznam dobro sadanjega načelnika, šovjeka, koji je prije 10 godinah, kad sam ja putovao po Istri, učinio me ukonačiti u obitelj njemu poznatu i veoma dobru. Ja poznam obćinskoga tajnika pazinskoga i znam, da ima on doveljno znanja, da ima prakse i da pozna tri jezika, potrebita u Pazinu. Znam, ako dodje koja osoba pitati štogod u obćinski ured, neće nego stogod dati u zapisnik, to je iz grada, niti se ju nepita, hoćeli, da budo taj zapisnik talijanski, već se naprosto učini. I ako se zapisnik učini u slavenskom jeziku sa šovjekom izvan grada, koji slavenski govori, mislim, da to nije grieh, pače, da bi bila dužnost prijašnjih zastupstvah tako postupati, pa nebi bilo onako velikih oprekah izmedju grada i sela, kakove su danas. Što se tiče uprave obćinskimi dobri, činilo bi se iz izvještaja cienjenoga odbora, da se ide u ponor. Ja nisam ni toga mnenja i mislim, da bi se moralo novo obćinsko zastupstvo poticati, podupirajuć ga kod nadležnih obćinah, osobito kod zemaljskoga odbora. Morale bi se ga poticati, kažem, da dokaže, je li je ili nije u stanju, da upravlja sa obćinom. U tom obziru držim, da najsretna obćina pazinska nedje ići sto u dobi upravljanja sadanjega zastupstva.

Nadržim toga također s uzroka, što ima sadanja obćina-grad svoju posebnu upravu. Da li je ta uprava dobra ili ne, ja nemogu reći, jer mi stvari nisu poznate. Pripustiv, da ide dobro, obćina Pazin-grad nogubi; pripustiv, da je zla, ona si ju je sama izabrala. S tih uzrokah nemožem podlogo sa sadašnju agitaciju, učinjenu prošnjavni za dieljenje i nemožem podlogo u vodini točkah obrazloženja političko-logalnoga odbora.

Pošt. Antunčić, Ja se gotovo slažem sa idejami, koje je razvio štov. dr. Laginja. Samo bih htio dodati nekoliko opazakah, ili bolje rekud nekoliko statističkih podatkah gledo raznih točkah, koje je iztaknuo u svom izvješću pošt. dr. Costantini. U prvom redu, ako sam dobro razumio, izrekao je, da je bila molba Pazina, odnosno i Staroga Pazina, podpisana od 120 obćinarah. Ali u Pazinu i u Starom Pazinu ima mnogo više obćinarah i zamo nadalje, da po zadnjem popisu pučanstva vodim obćinarah samo porezovne obćine Pazinsko pripada hrvatskoj narodnosti. Ima tamo ukupno preko 3000 stanovnikah, a od ovih je više od 1600 Hrvatah i 1500 Italijanah. Ja bih htio čuti mnienje svih njih, skoro bih rekao plebiscitom, pak da vidimo nije li više onih, koji odieljenje neželi nego onih, koji ga zahtjevaju.

Čudno mi je, da pošt. gosp. izvjestitelj nije spomenuo odluke obćinskoga zastupstva proti dieljenju, koju je visokomu saboru priobćio presv. gosp. predsjednik i koju je rekao, prodno ju dotičnomu saborskomu odboru.

Nebih znao reći obzirom na molbu obćinarah Pićanskih i Gračišćanskih koliko ima stanovnikah što zahtjevaju diobu i koji su i koliko bi se jih našlo, koji su diobi protivni. Nadalje znam, da ima raznih porezovnih obćinah, koje nisu niti molile za diobu, neima ni jednoga stanovnika obćine Novaki, Lindar, Trviž, Beram i drugih mnogih krajovah, o kojih se neće ni da bi podpisali molbu za novu obćinu.

Jednu točku još želim iztaknuti, i to je ona, koja se tiče uljudbe, izobraženosti, koja je bila već svojim načinom spomenuta po poštov. dr. Laginji.

Gospodo! Polazak školah u kotaru pazinskom je najžalostniji u cielej Istri. Samo 23% dužnih polazi školu, i to, po mojem mnenju, jako slabu sjenu baca na prijašnje uprave, koje nisu poduzele shodno, da mogu i seljaci doći do izobrazbe i uljudbe, s kojimi se tako često gospoda hvastaju.

To spada na cieli kotar pazinski, kojega većinu sačinjava mjestna obćina pazinska. A kako napose ova? U njoj ima ništa manje nego 13000 stanovnikah, koji neznaju ni čitati ni pisati, a 1700 i nešto više onih, koji znadu čitati i pisati. Dakle izmedju skoro 15.000 stanovnikah mjestne obćine pazinske, ima jih 13.000, koji niti čitati neznadu, pak je i to dokaz, koliko su se prijašnje uprave brinule za uljudbu i izobrazbu.

Govorilo se je također o seljacih, koji sačinjavaju današnju obćinsku zastupstvo. Prošasto godine kazalo se je, da je u istom 27 seljakah i 3 župnika: čekajmo, da vidimo što će učiniti tih 27 seljakah i trojica župnikah; čekajmo, kažem, da vidimo, da li će oni više raditi toli u moralnom, koli u materijalnom obziru, osobito za izvanjsko obćine, nego li su radilo točnjom skoro 20 godinah prijašnje uprave.

Pošt. dr. Costantini, imajuć nakon zaključene rasprave kao izvjestitelj zadnju riečć, odgovora dru. Laginji i Spinčiću. Nije protjerano, što je on kao izvjestitelj rekao.

Što se u parinskoj obćini događja, to se nedogadja ni medju barbari. Dužnost je braniti uljudbu. Seljaci moraju biti vodjeni po inteligenciji, a kad to neće, ova neće biti s njimi, niti od njih ovisna. Čudi se dru. Laginji, što se je prijazno izrazio o načelniku, jer je baš on bio najviše zlostavljan od zastupstva. Tajnika nepozna, al veli, da je slabo učinio, što se je dao izabrati. Da je bio drugi prosloc, domadina, obće štovan, pak da bi se bilo imalo njega izabrati, a no tudjinca. (Istranina! — na strani manjine.) Nije rekao, da uprava ide zlo, to nije niti moguće. Prvanja uprava da bijaše tako dobra, da joj nisu mogli niti oni prigovoriti, koji su dlaku u jaju tražili, i da je nije moguće tako brzo pokvariti, ali da je poglbolj, da se pokvari. Već 120 podpisah da je mnogo, jer da su to podpisi gradjanah; pićanskih niti gračišćanskih podpisah dovi, nije bolje ni do toga; ćuloliko, glasovi, da se tako a ne broje; malo njih da valja više, nego stotine križah, kakovih biva na nekih drugih prošnjah. Na utok zastupstva proti dieljenju, da nije odbor uzeo obzira, jer da je pisan hrvatski. Vele gospoda — nastavlja dr. Costantini — neka se počeka, što će sadanji zastupnici učiniti, i pita se, što su do sada učinili, te si odgovara: imenovali su tajnikom tudjinca (Istrana! na lievici), ustanovili su uredovni jezik, učinili slabo odluke gledo obćinskih prostorijah, radili su proti načelniku, u obće, domonstrirali su proti uljudbenomu životu i proti zemaljskomu odboru. (Dakle to je ta domoralizacija, bezvlađja, barbarizam!!!! Op. Ur.) I nije moguće drugačo. Niti u 20 godinah nebi bilo boljo. Proporuča ponovično predlog.

Pošt. dr. Gambini, zadobiv riečć proti pravilniku, jer je rasprava zaključena bila, reče: U prijašnjih zastupstvih, da je bivalo 20 seljakah i 10 gradjanah, i dok su se oni pokoravali ovim, bilo je dobro. Sada hoće gradjani, da spase svoje, a neće tim da tlače prava drugih. Njemu neide u glavu, kako bi Pazin, grad, mogao bit vezan na sela. Kad uljudbeni nemogu upliivati na neizobraženo, tad valja, da se ovih oslobode. On neuvidja razloga, zašto da se neodiele jedni od drugih. Tomu se bar neki imala protiviti gosnada, od napitnih koji se uvjek pozivlju na famozni §. 19. tom. drž. zak. Svakomu svoje,

Izvjestitelj dr. Costantini odgovara, da neima tu nikakva političkoga niti narodnoga pitanja, već samo pitanje uljudbe. I prije da je bivalo ne 20 nego 17 seljakah, koji su govorili slaveki, kojim se je slavenski odgovaralo; zapisnika nije se s toga pisalo, jer se nije znalo hrvatski.

Na to se glasuje i prima predlog, da naime junta stvar razvidi i sve pripravi, da se u budućem zasjedanju protrese dotično zakonsko predloge. — Kada je dr. Gambini posilje zaključene razprave govorio, pitao je dr. Laginja pravilnik i dobio ga. To su opazili gg. predsjednik i vladin povjerenik, pak su si i oni dobavili pravilnik i gledali ga. Iza odglasovana predloga reče dr. Laginja, da se ovo već drugi put događja, što članovi zemaljskoga odbora uzimlju riečć poslije zaključene razprave, i to u prilikah, gdje su mogli prije govoriti. To da je proti pravilniku i da želi, da se to već nedogadja.

Predsjednik mu odgovara nekako rezko, da vladin zastupnik i članovi zemaljskoga odbora imadu pravo uzeti riječ svako doba. (Dr. Laginja nije htjeo dalje odgovarati, ali pravilnik ono pravo dajo samo vladinomu zastupniku. Gg. članovi zemaljskoga odbora uzimali su riječ i imali nakanu uzimati ju, kad jim već nebijaše moguće odgovarati, tako da bi se bilo moglo desiti, da bi poslje govora kojega zastupnika manjine govorio izvjestitelj i sva ćetiri člana junte i još izvjestitelj, a da nebi bio član manjine mogao odgovoriti niti riječi. Kasnije jim je prosjelo.)

Pošt. dr. Fragiacomo u ime financijalnoga odbora izvišuje o obračunu vjeresijskoga zemaljskoga zavoda za godinu 1886. Pohvali djelovanje ravnateljstva istoga i predlaže, da se odobri obračun.

Pošt. dr. Laginja veli, da su uspjesi zavoda jako ljepi, i da bi se imalo uzimati osobito obzir na male i srednje posjednike, jer da se među timi nalazi najviše onih, koji su u rukuh lihvarah i za koje se je zavod ustrojio. Preporuča ih dakle ravnateljstvu. Opaža takodjer, da je već godina dana prošla, što u voloskom kotaru je povjerenik zavoda i procjenitelj Iginij Pobar umro, pak da se još nije imenovalo nasliednika mu, prem se je jedan za tu službu ponudio. To je zlo, jer ako bi koji recimo iz Lisca, prosio posudu, morao bi tamo doći procjenitelj iz Mošćenica, izgubio bi najmanje tri dana i tim bi se prouzročilo prevoliko troškovo posudioca.

Pošt. vit. Babudor. Svi, i slavonski zastupnici priznaju blagodat vjeresijskoga zavoda. Ja sam bio početkom protivan i isrekao sam svoje mnienje u saboru. Sad sam osvjedočen, da je dobro. Slažo se s drom. Laginjom, da treba uzeti obzir na male posjednike, ali potreba zanemarivati niti velikih. U obće valja uzeti i male i velike, samo da su stalni za odplatu. Za male posjednike imala bi se inače pobrinuti manja društva, pučke posudionice. Glavna je stvar, da se sa zavodom dobro upravlja, jer vidimo, koliko neprilike i štete je prouzrokovala slaba uprava ekonora.

Pošt. Sbisà. Drago mi je, da su se pohvalne izvazili o zavodu i g. Laginja i g. Babudor, koji je početkom proti njemu bio. Kod ustrojenja zavoda mislilo se je najviše na male i srednje posjednike; uzelo se jih je u obzir i ove godine, osobito s obzirom na gradskom kotaru prošlo se je sio kod manjih posjednikah. U obće pak mislim, da netreba dati prednost malim posjednikom pred velikimi. Ako se je odbilo prošnjah, to nekaže ništa drugo, nego da se je savjestno postupalo kod riešavanja molbenicah. — Glede posebnoga slučaja radi povjerenika u voloskom kotaru spominjem, da smrt Iginija Pobra nebijaše poznata ravnateljstvu. Jedva što posliednje sjednice doznao je tajnik, da je umro. Prošnja za popunjenje toga mjesta došla je kašnje. U ostalom valja se o čovjeku obavjestiti prije, nego ii mu se povjerenićtvo dade. Konačno zahvaljujem na povjerenja izjavljujuć, da ću i unapred učiniti za zavod koliko bude u mojih silah, da tako prestane djelovanje proždrljivih lihvarah i da se omogući sloboda djelovanja pojedinih posjednikah.

Pošt. dr. Laginja odgovara glede posebnoga slučaja: još lanjskoga zasjedanja u jednoj sjednici dojavio sam oduljom g. ravnatelju, da je umro povjerenik Iginij Pobor.

Pošt. Sbisà: Žalim, što sam bio na to posve zaboravio, a lahko je zaboraviti uz prorazlične poslove. Nastojat ću, da se učini, što se do sada učinilo nije.

Pošt. dr. Fragiacomo svojim običnim ugladjenim načinom: Notreba mi mnogo govoriti, nešto su i gospoda manjine koja rieši dielu u prilog, priznala dobrotvornost zavoda, gospoda, koja u obće nisu bacila nit žlicu melte na pojedine prokoristno pokrajinsko zavode. (To su samo neke riječi, koje je ugladjeni gospodin doktor kao izvjestitelj rekao, riječi, koje se nisu dopale niti samim njegovim drugovom, niti nekim članovnikom, koji su, čuvši one riječi, bježali iz galerije.) U ostalom da je dovoljno govorio g. Sbisà.

Predlog, dan na glasovanje, prima se.

Pošt. dr. Fragiacomo, kao izvjestitelj političko-ekonomičkoga odbora, izvješćuje glede promjene §. 27. pravilnika vjeresijskoga zavoda. Ta promjena glasi:

Zakon

valjan za margrofiju Istru, kojim se mienja §. 27. pravilnika zemljištno-vjeresijskoga zavoda za margrofiju Istru.

Na predlog pokrajinskoga sabora mojo margrofije Istre odredjujem kako sliedi:

Stupa izvan krieposti §. 27. pravilnika zemljištno-vjeresijskoga zavoda za margrofiju Istru (priobćen u pokrajinskom listu za Primorje namjestničkim oglasom od dne 10. septembra 1880. str. XIII. br. 19) kako sada glasi, a u buduću imade glasiti:

§. 27.

Dužnik se obvezuje redovito:

a) plaćati točno svake godine u semestralnih obrocih unaprod bez ikakvog odbitka svotu, koja nadmašuje prvotni iznos kamatah najmanje 1% proračunan na posudjenu glavnicu. Ovaj postotak biti će uračunan na odbitak glavnice kod svake obročne izplate, ostavljajuć na volju dužniku, da se pogodi na više od 1 godišnjih postotakah, u ostalom no drugače, već u cielih postotcih, izključiv svaki slomak;

b) za podmiriti koli primitak založnih papirah, toli svaku sliedeću obročnu izplatu, 15‰ (petnajst stotinah po sto) na cielu posudjenu prvotnu glavnicu, za upravne troškove i za rezervni zakladu.

Ovaj iznos među će se umanjiti isključkom zemaljskoga sabora.

Pošt. dr. Volarić. (Čim je počeo govoriti, počelo se na galeriji kašljati, osjekljivati, micati, štropotati, što je trajalo dulje vremena. Govornik sam bio je prisiljen moliti g. predsjednika, nek naredi, da ga galerija ne muti. Predsjednik mu je na to odgovorio, da on nikoga neopominje, dok se može govoriti i da pusti govoriti g. zastupnika Volarića). On reče:

Čudim se, što g. izvestitelj nije takmuo okolnost, kojaje dala povoda, da se proširi §. 27. pravilnika zemalj. vjeresijskoga zavoda. Kako poznato uporedio je naime prošloga prolotja svojim posebnim upitom jedan istarski zastupnik na car. vladu d. k. vladu na okolnost, da naš vjeresijski zavod traži od onoga, koji digne novac na posudu, toliko kad prima založnicu, koliko kod svake polugodišnje doplate razliditu pristojbinu, negoli to zahtjeva §. 27. odn. pravilnika.

Po pravilniku naime, imalo bi se zahtievati za upravno potrošku i za pričuvnu zakladu, kojom se imaju pokriti slučajni gubitki i potroški za koje nedosežu redoviti prihodi, ½% na posudjenu glavnicu kod koji primo založnicu i ½% kod svake ½ god. doplate na još preostali iznos glavnice, dočim je vjeresijski zavod tražio prividno manju pristojbu do 30% kod svake polugodišnje doplate, all računajuć [illegible] na iznos prvobitne glavnice, što ukupno više nosi, negoli po pravilniku ustanovljena pristojba. Sa ovom zak. osnovom predlaže se vis. sab. da odluči neka dužnik plati toliko kad primi založnicu, koliko kod svake polugodišnje doplate 15 stotinica po sto, all svakako na cielu prvobitnu izmjerenu glavnicu, što se mani nečini pravedno. Kako se u prvoj stavki §. voli, dužnik mora svake polovice godine pridodati kamatam najmanje iznos 1% na posudjenu glavnicu a ino odplaćivanja što, te tim iznos glavnice postupice radi, a neurazumljem, kako se onda od njega tražiti, da na svotu, koju je on povratio, plaća pristojbu za upravu. Stoga mjesto riečî: „na cielu prvobitnu glavnicu", imalo bi stojat „na preostali još iznos glavnice".

Kako se i danas iztiče, naš vjeresijski zavod stoji na dobrih nogah, te bi se moglo umanjiti potroške siromaškomu puku, komu se tim zavodom htjelo u pomoć priteći. Na pr. budi rečeno, da N. Justinić i žena mu Antona iz Dobrinja odlučiše dignuti kod spomenuta zavoda f. 300 na posudu. Podloga zato se zahtjevala od f. 1062.01, al miljarne vriednosti još veće kad se pomisli, da bi četvorni hvat zemlje procienjen bio samo po 8 nč., a potroški za procienu, biljego itd. iznašali 25 f. tako, da dotičnici mjesto dobiti f. 300, dobili na zadužnicu [illegible] podloga u istinu samo f. 275. U ime kamatah platili bi ukupno for. 110.20 i više poštarinu, a prosinca 1886. povratili glavnicu sa f. 285 uz kamato za pol godine na prvo, jer nisu odkazali u zakonito vriome glavnicu. Postavimo sada, da bi bili, kod su digauli glavnicu od forintih 275 na 6%, potrošili za vješatke, upis itd. f. 10, i platili za gore spomenuti rok od 4½ god. f. 77 u ime kamata, tad bi bili prištedili u svemu f. 43, što nije mala svotica za siromašna seljaka.

Gospodo! zavodom pokrajinskim htjelo se priteć u pomoć malim posjednikom, to s toga imali bi se potroški sniziti da od tud u istinu kakovu korist imadu.

Pošt. dr. Bubba, čim je dr. Volarić svršio, predložio je konac glavne razprave, što se i dakako po većini i primilo.

Pošt. dr. Fragiacomo kao izvjestitelj reče, da, pošto je on rodjen pod zvonikom sv. Jurja u Piranu, nije razumio što je dr. Volarić govorio. U ostalom mislio, da se je povoljno izrazio.

Pošt. dr. Laginja (hrvatski). Čini mi se, da se na galeriji ipak nebi smjelo govoriti, niti kašljati, niti micati tako, da se govornika razumije.

G. predsjednik (razumiv, što je dr. Laginja rekao) odgovara, da je on galeriju već opomenuo.

Pošt. dr. Laginja: Al tada nek se galerija prema opomenam takodjer vlada. Glede stvari samo opaziv, da bi se sljedeću zakonsku osnovu već prije nekoliko godinah bilo imalo predložiti, predlaže, neka se 15 stotica po sto za uredovanja i rezervni fond plaća ne cielo vriome na cielu svotu, nego samo od one glavnice, koju se je još dužno, a to tim više, što je rezervni fond već do sad prilično narasao pak netreba, da tako naglo raste na račun siromašnih izposuditeoca.

Pošt. dr. Campitelli: nemože, so poprimiti predloga dra. Laginje, jer bi onda izračunavanje jako mnogo posla zadavalo. Mod će se ročom po sto sniziti ai je svakako dobro, da se rezervni fond podvostruči i potroči.

Pošt. vit. Babudor: Predlog dra. Laginje ima za se. Al opet s druge strane, da je dobro imati rezervni fond dim vodi, jer bi se s vremenom istim mogao subsituirati zemaljski fond.

Pošt. dr. Laginja: Ako nemaju gospoda drugoga razloga proti mojim predlogu nego onaj o izračunavanju, tad ga promjenjujem tako, da se plaća svo vriome za svu svotu no 15 nego 10 stotica po sto.

Pošt. Sbisà. Drago mi je, da je gosp. predgovornik uvidio, da se mora za svo godinu uvesti jedinak postotak. U ostalom njemu se čini, da ni stvar tolikoga zamašaja, da bi se bilo moralo radi toga u Beču upraviti interpolaciju na ministarstvo, niti govoriti danas o toj stvari ovdje. Ako se bude moglo, s vremenom će se sniziti postotak na 10; za sada mali, da ostane kod 15.

Pošt. dr. Fragiacomo kao izvjestitelj pobija prvi predlog dr. Laginje, kojega je već bilo ustegnuo i veli, da no nalazi opravdanim što je dr. Laginja pošalio, da se toga, što se danas predlaže, nije već prije učinilo. Bilo bi se doista moglo prije, al se nije učinilo dok se nije dovoljno iskustva imalo, jer nije dobro, da se takovo zakonsko ustanovo često mienjaju. Svršuje tvrdnjom, da je pošaljenje dr. Laginje bezatemeljno i drzovito. (Na što je se čuli toj drzovitoj izjavi izvestitelj ovaj.)

Predlog dr. Laginje postavljen na glasovanje pada, dočim se I. točka promjenjenoga §. jednoglasno, a druga po većini prima.

Pogled po svietu.

Trst, dne 21. decembra.

Austro-Ugarska: Vojno vieće obdržavano prošlog četvrtka po dva puta pod predsjedničtvom Njeg. Veličanstva, zaključilo je, da se naime pojačavati četah u Galiciji. Govori se, da je Njeg. visost nadvojvoda Albrecht najviše tomu doprinosao, da umiri austrijske vojničke krugove, koji su zahtjavali, da se pomnoži broj četah okolo ruskih granicah. Kako spomenusmo zadnji put, dala je povod tomu uznemirenju okolnost, što je ruska vlada pojačala svoje čete na austrijskoj i njemačkoj granici u ruskoj Poljskaj.

Rusiji neprijateljski listovi, a već bi i nekoji naši diplomati, tumačili su pojačanje ruskih četah kao izaziv susjednih državah, pak zahtjevaše odlučno, da se i naše čete pojačaju, što bi bilo po svoj prilici još veći odpor u Rusiji izazvalo.

Budući je dakle vojno vieće zaključilo, da se neima poduzeti nikakvih izvanrednih koraka, nestalo je bojazni, da bi moglo doći domalo do rata izmedju Austrije i Rusije.

Njeg. Veličanstvo poslalo je knezu Lichtenstaine u Rim, da čestita sv. Otcu radi predstojeće petdesetljenice. Sv. Otac zahvalio se vrlo srdačno caravom poslaniku na čestitci i na darovih priposlanih mu od cara i ostalih članovah carske obitelji.

Zemaljski sabori prekinuti će radi božićnih blagdanah svoja zasjedanja, a nekoji će ipo pred sve dovršiti svoj rad. Istarski sabor s što je svojo djelovanje dne 19. t. Posliednje sjednice bijahu opet bu a ovaj put pokazao se i saborski pr sjednik u pravom svietlu, t. j. da i ni bolji ni gori od ostalih članov saborske većine, što se predsjedn nikako nedolikuje.

U dalmatinskom saboru pod silnu buku poznati talijanaški vil Bajamonti. On nemože nikako zab raviti, što je u Dalmaciji talijanstvu uvjek odzvonilo. Predlog zastupni dr. Bakotića i drugovah mu, da uvode u srednje škole u Dalma ruski jezik kao učevni predmet, biju zabačen.

Češki sabor poprimio je predl zastupnika grofa Martinica, da sal kraljevino Češko čestita sv. Otcu njegovomu jubileju. Slično zaključ stvorili su i sabori galički i dolnj austrijski.

Ugarski ministar trgovine duo ostavku radi bolesti.

Srbija: Narodna skupščina p tvrdila je dne 14. t. m. ugovor Turskom glede spojenja srbsko-tur željeznica. Dogovori se bugarsk vladom o pripojenju srbskih željezn cah s bugarskimi, prekinuti su usli toga, što želi Srbija, da se prije sklo trgovački ugovor sa Bugarskom.

Bugarska: Zadnjih danah kola je viest, da je u Sofiji buknuo ustanak. Viest ta nije joštedodulo potvrdjena al nam već i to dosta jasno pokazuj da su u Bugarskoj vrlo nezdravi od nošaji.

Rusija: Na viku njemačkih randjarskih novinah nije se Rusija n najmanje obzirala nastaviv i dovrši svoja pojačanja na granici. Susjednim državam odgovorila je ruska vlada da ona nemisli na rat, nu da mora svoje granice osigurati pošto su to ono učinilo.

Franczska: Zasjedanje parlamenta i senata jest određeno. Sastat će se opet polovicom jenara buduće godine. Tada će se pokazati, da li imade novo ministarstvo većinu parlamenta za sebe, jer će doći na razpravu proračun.

Italija: austrijsko-talijanski trgovački ugovor bijaše predložen talijanskomu saboru na razpravu, a stupiti imade u život dne 1. jenara 1888. Ugovor će taj trajati do konca decembra 1891.

Franina i Jurina.

Fr. Ča biš ti reka Juro, ki je bi najžešći zvonar u nedolju u Tinjanu?—

Jur. A Šeštun i Vrsarun; a ča valja nisu lepu figuru učinili kad su adventsku nedolju u purta obratili.

Fr. Dakle njihov pust će bit od sada u nedolju adventsku, a naš neka bude utorak kako i dosada.

Jur. Naše gospodin župnik je lepo opomenul ljude prošle nedolje u crikvi, da se neopijaju na badnjak rakijom i čast mu zato, nego škoda, da je zaboravil na one, koji su u nedolju pusta učinili.

Fr. A ča češ, ki će se sve domislit?

Jur. Ma, da bi reć, da ni bilo u nedolju pak ono frajo i muzike, ku su obećali, da će učinit naši kulturaši?

Fr. A ča češ, da će pir delat, kad su žalostni, da su zgubili.

Jur. Ako ne pir, barem krmine bi mogli.
Tr. Ma mi nedolamo ni pir ni krmine zuć smo siromahi.

Različite viesti.

Pobjeda u Tinjanu. Prošlog čedna pala je opet jedna od umjetno sagrađjenih protivničkih tvrdjavicah u narodno kolo, u red hrvatskih občinah Istre. Dne 14., 15., 16. i 17. t. mjes. bila se ljuta borba u občini Tinjanu, kojom su do sada uvjek vladali naši narodni protivnici. Občina Tinjan jest, osim šake doseljenikah, čisto hrvatska občina, pak nas je vazda sreo zaboljelo kad se na nju sjetismo, vidjajuć ju u talijanaških rukuh. Danas, hvala provridnosti i tinjanskim našim prvakom, stupila je i ta občina medju svoje hrvatske sestrice. Izbori navedenih danah izpadoše upravo sjajno u sva tri tiela. Protivnici neproturaše niti jednog zastupnika. Pobjeda ta je tim sjajnija, jer je tuj prva i podpuna. Mi joj se od sreca veselimo a žalimo samo, što joj nemožemo pisvetiti dostojnija mjesta u listu i što smo prisiljeni radi saborskog gradiva ograničiti se na kratko izvješće o točnju samoga izbora, što no nam ga prijatelji od tamo pripošlašo. Mnogobrojnim čestitkam, kojo su i prvakom tinjanskim i nam ovamo prispjelo, pridružujo se i srdačna čestitka uredničtva našega lista.

Živili tinjanski borioci i čestit jim bio svaki mar za dobar napredak občine!

Spomenuti dopis glasi se ovako!

U Tinjanu, 18. decembra 1887. — Sav prostor cienjeno „Naše Sloge“ nebi bio dostatan, da primi potanki opis naše izborne borbe onih danah prije izbora i u dane kad su se isti vršili.

Desetak danah prije izbora su upravo bicsnili naši šnronjaki i talijomani sa svojimi pripopinami, strašeć, lovoć, zamamljivajuć slabe i nepostojano a ogovarajuć i crnoć čvrsto i poštono. Da našo čim više prestraše, pridrili su prošlo nedolio pravog pusta, zvonoć javno po gradu to izsisivajuć mirno kmoto i pobožno kršćano, koji su dolazili i odlazili na predpoldanšnji i popoldanšnju službu božju. Poglaviti izazivadi bijahu dva polu-gospodina, inače nenaobraženo i prosto osobe, sa trojicom propalicah, koji, od polugospodo kupljeni, sve ovo dane i nedi mirno ljudo neprestano uznemirivahu.

Neznamo što su kanili tim nečistim poslom postići, nu već bi, da su na opioloe svojoj propasti svanili i to već unapred, da jih potle sram nobudo.

Strašilo se i sa revolveri, all sve to jim pomoglo nije.

Dne 14. prvi dan izbora zamotnula se očajna borba, al uza sve splotke i silo njihove, imadosmo do poldna dva puta višo glasovah. Po poldan pako znajuć oni, da naših višo nedodjo, razaslašo gonćine i to staro i mlado pe gradidu lov loviti, a tim su jim se svi na milost i nemilost prodali glasujuć za njihovu listu svi zvan dvojice; usljed toga imali smo samih 9 glasovah višo.

Veselje veliko bijaše onaj večer u njihovoj sinagogi gdje je naše protivnike sokolio i razvesnljivao poznati orakul, ali kratko jim to veselje trajalo. Dični benovrskari tinjanski pak Križanci i Supotarci udarili poput junačkih Crnogoraca, to pobjedismo protivnika sa 104 proti 78 glasa.

Ono večeri obratilo se njihovo veselje u biesni jad, viku, larmanje i psovanje proti našoj stranki, a poglavito proti našemu neutradivomu birocu i prvaku. Pucalo se iz samokresah i pušakah okolo njegove poštene kuće. Sram vas bilo jadni stvorovi, a na čast vašoj djedovskoj kulturi, kojom se toliko ponosite.

Dne 16. pak kod izbora II. tiela zadado jim naša stranka smrtni udarać sjajno pobjediv sa 64 proti 6 glasovah. Na jedan mah prošlo urlikanje i veselje. Ostalo jim dakle samo još I. tielo. Još jim sreo nedalo mira, razaslali na svo strano svoje gončine, koji su cielu noć klatarili i lovili, ali siromasi, svo uzalud.

Naši došli na izbor složno kao jedan muž izabrav jednoglasno predloženo kandidato.

I tim svršilo je protivničko vanjsko i nutarnje veselje, a naši radostno, kao pametni muži, bez buke i viko vratili se svaki svojoj kući.

Ovolikoe za sada a ostalo je slieditl.

Pobjeda u Plčnu. Dne 19. i 20. t. m. vršili se občinski izbori u porečnoj občini Plčnu, koja imade samostalno upravno vieće. Tom občinom vladali su do sad uvjek naši narodni protivnici a županom bijaše tamo posliednje vriemo narodni naš ljuti protivnik Bradicich. Občinari siti tudjeg gospodstva ustašo na junačko nogo te odabrašo spomenutih danah čisto narodno zastupstvo u sva tri izborna tiela.

Evo kako se je biralo u pojedinih tielih:

III.	tielo	56 narodnih	0 protivnih,
II.	„	31 „	0 „
I.	„	10 „	5 „

Tako si osvjetlašo naši dični Plčanci svoje poštene lice, na čemu njim mi u ime svega roda najsrdačnije čestitamo, kličuć njim gromko: **Živili!**

Počastni gradjan. Občinsko zastupstvo Malog Lošinja imenovalo je g. vitezа Albori-a, predsjednika pomorske oblasti u Trstu, počastnim gradjanom.

Imenovanja. Prizivni sud u Trstu podielio je razpisana mjesta kancelistah u Istri, sliedećim prosjocem: Franu Udini u Labinju, Josipu Korsu u Pazinu, Benediktu Matlassich-u u Motovunu i Ljudovitu Lupetini u Bujah.

Iz Pazina doznajemo, da je proti načelniku Innocentu Fabrisu povedena sudbena istraga. Budući se ista nalazi u toku, to nemožemo za danas o stvari više kazati.

Predsjednik porečkog sabora u sjednici od 19. t. m. priteklo se saboru, što su se zastupnici manjine, dakle naši, pritužili c. k. vladi u pitanju postupka junto glede hrvatskog jezika, a ne njemu, kano pokrajinskom kapotanu, pa to još u jeziku **neraumljivom** to izjavi, da su to pritužbo vladi proti zemaljskom odboru „**malsano e vigliacco**“, t. j. nezdravo i podlo (ipsissima verba!!) — Zastupnik dr. Laginja, kad je predsjednik ove posliednje rieči izustio, upno mu u rieč, izklikomi „**dali još užlva poundanje kruno**“?

Evo dakle vidimo i kod predsjednika sabora istarskoga, koji je uz to pokrajinski kapotan istarski, da su istarski odnošaji već nesnosljivi, i da se stvari moraju doskora promieniti.

Dr. Vidulich i sam vidi, da su mu dani predsjedničtva izbrojeni, pa je htio i on pokazati, da spada med one „dell'avità coltura e tradizioni storiche“!

Stari smo doktore!

* **IX. sjednica ist. sabora dne 15. decembra.** Zastupnik Sbisà i drugovi interpeliraju c. kr. vladu obzirom na vršonje ministarstvu narodbo radi pisanja imenah. Naporena je dakako proti svoskim župnikom, koji da rabe pravopis hrvatski i pipe. Vladin zastupnik odgovara na upit Laginje i drugovah glede podporah za vodovodko u kastavšćini. Opravdava, kako da vlada nije mogla ta malo sveto pritedi u pomoć i tamo. — Babudor izvješćuje o pokrajinskih zgradah i predlaže za potrošak još 11.000 for. Zamilć dokazuje brojevi, kako se je potrošilo za t. zgrado mnogo višo, nego li se je početkom odlučilo, i kako je zemaljski odbor samovlastno trošlo to predlože, da se preko predlogah za novih 11.000 for. predje na dnevni red. U razpravu se pak upliću gg. Campitelli, Amoroso, Crisanaz i opet Campitelli, Zamilć i Babudor. — Dr. Costantini izvješćuje o godišnjem školskom izvješt.ju i ob odgovoru predsjedničtva zemaljskoga školskoga vieća na lanjsko dotično rosolnojo. Spinčić razsudjuje školstvo u Istri obzirom na Talijane s jedne, i na Hrvate i Slovence s drugo strano i čini odnosno predloge, kojimi bi se školstvo po zakonu i pravu uredili imalo. U razpravu utiču dr. Fragiacomo, vladin zastupnik, Babudor u dugom govoru (kojim je dosadio cieloj kući i istomu predsjedniku, koji ga je morao opominjati, da se neodaljuje od predmeta), Gambini, Amoroso, Volarić, poslije kojega bila je zaključena razprava, pak svrši sjednica poslio 3 uro.

X. sjednica dne 17. decembra. Dr. Amoroso odgovara na upit Spinčića glede podporah u pomjanskoj občini. Spinčić hoće, da svoje opazke na odgovoro učini ali mu predsjednik brani. Zapitana konačno kuća, hoće li, da se ob odgovoru razpravlja, odlučuje da ne. To valja i za odgovor na drugi upit istoga zastupnika glede računah u Buzetu, na koji odgovori član zem. odbora Gambini. — Dr. Scampicchio izvješćuje o školskom p sčunu za 1888. U razpravu uticaju dr. Campitelli, Spinčić, Costantini, Babudor, Laginja, vladin zastupnik. Sve se dakako prima, kako predlaže izvjestitelj školskoga odbora. — Dr. Costantini izvješćuje o promjeni §. 78. glede potrošarine i namotah, što se bez razprave prima. Dr. Fragiacomo izvješćuje o izjavi, koju da sabor učini proti ministerijalnoj naredbi glede upisah u tabularne knjige. Volarić hrvatski, Laginja talijanski govore proti kako valja, dovikujuć posliednji medju ostalimi gospodi Latinom, da je hrvatski jezik u Istri već preko 600 godinah diplomatički jezik, kojim jedino se je za pučanstvo pisalo. Govori pak i Bubba, poslije kojega se je odmah predložio i primio po većini zaključak razprave. Dr. Fragiacomo, kao izvjestitelj, po svojem običaju nelmajuć razloga, vrodja manjinu i u obće hrvatski narod u Istri.

XI. sjednica 17. decembra u večer. Sjednica tajna bez občinatva i bez stenografah. U istoj odlučilo se je mirovina udovi inžinira Venier, i imenovalo ravnateljstvo vjerozjetskoga zavoda, Dr. Amoroso bio je imenovan po većini ravnateljem sa 2500 for. pinčo godišnje za 15 godinah, i tim prestao biti članom zemaljskoga odbora. Kratak zapisnik to sjednice bio je pročitan u sliedećoj sjednici i tim javnosti predan. —

XII. sjednica dne 19. decembra trajala je s kratkim prekinućem od 9. u jutro do 3 poslie podne. Predsjednik čita zahvalnicu dra. Amorosa na izboru za ravnatelja, pjova mu hvalo, žali, što ga junta gubi. Izabira se mjesto njega članom junto dr. Canciani po sudmorlci zastupnikah izvanjskih obćinah, članovah većine, dočim su članovi manjine odali bielo listke. Vladin zastupnik Ellisseog odgovara na interpelnolju dra. Amorosa glede predaje pošte istarskom pavobrodarskom družtvu; onda na interpelnolje zanjine glede pritužbah na obćenito stanje u Istri i glede vrađanja hrvatskih i slovenskih spisah sa strane junto. Ova posliednja interpelnolja morala je ubosti do živa g. predsjednika, jer je i on nekolike opazkah na nju učinio, i kod tih opazkah pjevo zaboravio, da je predsjednik sabora, te vrodjao manjinu, izjavlv već unaprod, da neprinušća nikakvih protunapazkah. Bilo je krike i viko: odbrojeni su dani. — Primio se je jednoglasno predlog za oslobodjenje brodovlasnikah od dohodarine. — Prorečun se je kratko obavio nego u ljednoj obćini. U glavnoj razpravi mogno je od naših samo Laginja govoriti, od njihovih nije nitko govorio. U podrobnoj uticali su Laginja, Volarić i Spinčić i postavljali predloge. — Konačno je posebni odbor izvjestio ob upravi ekonora. Dr. Laginja je razložio posebne svoje mnienje, jer se s većinom odbora nije slagao. — Zasjedanje zaključeno.

Hrvatski jezik kod suda. Porečki listić donio je dne 6. t. m. članak, u kojem je po svoju razpravljno o jezicih, koji se rabo kod suda u Istri. Pripoznajo doduše voleđudno, da se može rabiti i hrvatski jezik, nu po svojoj običnoj logici dolazi ipak do zaključka, da se čini **politička demonstracija, kad se kod suda rabi drugi nego talijanski jezik.**

Oblatili bi pero, kad bi hjeli pobijati ta nesmisleno porečkog piskara. Spomenuti nam je samo, da je rečeni članak porečkoga listića zaplienjen po c. k. državnom odvjetničtvu u Rovinju, i da je ta zaplienа potvrđjena bila od c. k. okružnog suda u Rovinju i od c. k. prizivnog suda u Trstu. Taj članak, po nazoru c. k. sudovah, sačinjava učin prestupka, predvidjen u §. 302 k. z., jer se njim nastoji dražiti na nepriiatoljstvo proti našoj narodnosti.

Istarski Hrvati pako odgovoriti će najbolje porečkim piskarom, ako **neustrašivo zahtjevaju**, da se svuda i svagdje naš jezik **rabiti mora**. Tako čemo si jedino izvojevati našu jednakopravnost u svakom pogledu.

Iz Pomjanšćine piše nam 15. t. m. Dična „Sloga“ doniela je 6. oktobra t. g. viest, kako su dvie glavne glave iz ove obćine tužile župnika-dekana iz Krkavcah radi stvarih, koje može samo pokvareno srce izmisliti, te da su kod razprave tužitelji morali svoju krivnju priznati, a jedan od njih da je prosio g. dekana: **allora femo pažo!**

Nedavno tužila je upravo jedna od spomenutih glavah g. župnika iz Pomjana c. kr. kot. glavarstvu u Kopru, i to krivo kao i g. dekana. Tu glavu pozvao je g. župnik odlučno na odgovornost. Dne 26. novembra obdržavala se razprava kod c. kr. kot. glavarstva u Kopru. All moguća naša glava, koja je kanila našega župnika „uništiti“ — kad joj to nije pošlo s dekanom — provarila se ljuto i ovaj put. Kod razprave naime, morade ta giasovita glava pred dviemi svjedoci priznati, da je sve istina, što je izpovieđio g. župnik, a tu izpovied je tužitelj vlastoručno podpiso i potvrdio.

Tim volikanom — reć bi — da je u naravi, da na svećenike navaljuju, misleć valjda pri tom, da će uništiti pastiro pak povoljiti stado.

Pokojni župnik-dekan u Šentmarji, bio je takodjer u svojo vriemo od tih glavah napastovan, te se je morao pred dotičnom oblasti opravdavati. Neznamo, tko će doći sada na red. Čudno nam je pri tom, kako se može naći toli podla duša, koja šalje tako lažljivo prijave c. kr. oblasti. Nevaraju li nas svi znaci, biti će to maslo nekoga talijanaša, koji se je jur grozio, da će podrozati haljino svećenikom, što mu se u ostalom dosada nije posrećilo. Njemu dapače bila bi se skoro kratko-siva „jopica“ izmjerila u onoj žutoj sgradi u Kopru, da mu se nije svećenik tada smilovao, kadno je prisano sam svoj zločin, to se pokajao, prosećі „prego perdon per la mia furiosa ignoranza“, što mu je tada potvrdila ista glavna glava cielo občine. Za sada dakle jošte, gospodo, a ruke u žep, kad ste izvršili svoju dužnosti. All uzaludan je trud crnca prati.

Iz Riske primismo 20. t. m.: Iza obavljenih izborah u polugradsko zastupstvo nemamo više od mone glasa, jer u ovoj riečkoj državi nije bilo važnoga dogadjaja.

— Novo izabrani zastupnici svi zadržaše svoj mandat; nijedan se nije hotio na časti zahvaliti, kako se je od nekih mislilo. Namjestnici ostali su svi na čiodilu a njim na čelu on valjani parlamentarac iz Liburnije. Imamo opet u zastupstvu jednog bivšeg pristašu stranke prava. Nakon tri godine čišćenja on se po vladinom mnienju posve očistio od iztočnoga grieha, te postno dostojan, da sjedi u gradskom zastupstvu. Nekoji velo, da on nije satnjio svoja načela; možda i nije ipak će sa drugovi plesati kako budu vladinovci svirali, jer pod tim uvjetom su valjda njega kandidirali. Naše obnovljeno zastupstvo više se jur puta sakupilo; svi su veseli i sretni, da nemanja med sobom onu mosnonu opoziciju; nekoji se i javno hvalo, da nije više propiranja, zadrkivanja nit gubitka vremona, ave da ide kako po loju. Magistratski predlozi uvjek svi su primljeni; jedan al dva zastupnika možda su žeijni štogod promrmljati, all budući osamljeni, bez vodje, čutaju pasivni. Vlada netrpi opozicije, jer se tako iz Pešte zahtjeva; kada su onako uspjeli u Zagrobu, kako da nebi pak ovdjel — Želeć Vam dobro blagdane, josam Vaš.

Brajdar.

Lutrijski brojevi

dne 17. decembra.

Trst	21	14	2	43	90
Buda	84	60	62	83	3
Lino	37	29	66	12	41

dne 21. decembra.

Hermannstadt	41	54	18	65	74
Prag	44	10	84	19	43
Lavov	11	42	25	69	1
Innsbruck	79	23	27	42	26

Dopisnica uprave.

Od dne 8. do 19. tek. mj. priposlaše nam prodplatu sliedeći: P. n. gg.: F. M. Vrbovalco za 87. — I. S. Predošćica za 87. — M. S. Gradišće za 87. — V. J. Mal. Lošinj za 87. — P. P. Spljet za 2. t. 87. — Dr. J. Ž. Marija Bistrica za 88. — Čit. Hrašlina za 87. — J. V. Jurdići za god. 86. 88. 87. — A. M. Dragonja za 88. — I. S. Varaždin za 87. — I. F. Rieka za 87. — V. G. Volosko za 87. — Dr. V. G. Sežana za 87. — A. S.; M. S.; Ž. K. Rieka svi za 87. — F. A. Bleiburg za 88. — A. L. Pul do 3½ 88. A. Antignana za 87. — V. D. Sv. Matej za 3. t. 87. — I. V. Spljet za 88. — M. K. Kopar za 87. — B. B. Lanišće (Vaš list i Vaša naglost nas je vrlo iznenadila; ne poznate pravog stanja stvarih). F. L. Lovran za 87. — Čit. Bolovar za I. t. 88. M. H. Djakovo za 88. — A. B. Zagreb za 87. — (srdačan odzdrav od strane urednika). — A. Z. Punat za 87. — J. M. Glavotok za 88.

Za Bratovščinu hrv. ljudih primismo od trojice djakuh u Trstu nov. 00.

Poziv!

Gg. članovi „Gospodarske Zadruge“ za krški sudbeni kotar pozivlju se na glavnu skupščinu, što će se držati u Krku dne 5. siečnja 1888. u 10 sati pr. p. u prostorijan „Biblioteka Algarotti“ sa sliedećim dnevnim redom:

1. Izvješće tajnikovo o djelovanju „Zadruge“ u godini 1887.
2. Izvješće blagajnikovo.
3. Izbor zadružnoga odbora.
4. O sudjelovanju „Zadruge“ kod izložbe vina u Trstu.
5. Proračun za godinu 1888.
6. O članarini u godini. 1888.
7. Ini predlozi.

Na koncu izžrebati će se medju članove, koji su uplatili sav dovogodišnji prinos, jedan amerikanski plug.

Gospodarska zadruga
U Krku, 12. prosinca 1887.
Predsjednik: Dr. D. Vitezić.

U DVADESETU GODINU

stupa

„VIENAC“

ilustrovani časopis za zabavu i pouku

Tko pomisli, s kolikimi je poteškoćami spojeno izdavanje beletrističnih listova, obradovati će se, da ipak jedan hrvatski beletristični list stupa sretno u dvadesetu godinu svoga života.

Tko pomisli, da je uz sav napor pokojnoga Gaja i ostalih preporoditeljah hrvatsko knjigo ipak ugasla „Danica Ilirska“; da je pokraj veliko njego ipak usahnuo „Neven“, „Naše gore List“, „Bosiljak“ i „Dragoljub“; da su nakon kratkoga obstanka morali prestati listovi: „Glasonoša“, „Slavonac“, „Slavenski Jug“, „Hrvatski Sokol“, „Hrvatska Lipa“, „Hrvatska Vila“ i „Balkan“, mora priznati, da je list, koji će se za koji dan podičiti, da je u dvadesetoj godini, osnovan na zdravu i čvrstu tomolju, i da je zaslužio ljubav svakoga čestitoga Hrvata.

„VIENAC“ će i nadalje izlaziti svako subotu najmanje na dva arka. Format će dosadašnji i nadalje pridržati. Najobljubljenji časopisi ruski, francezki, engleski i njemački izlaze u sličnu formatu, pa nedo valjda ni kod nas inteligentno obćinstvo majoriti vrlednost lista po njegovoj veličini.

U „VIENAC“ su pisali od njegova početka prvi hrvatski pisci, hrvatskim pridružilo se u novije doba i njekoji srbski, pa se nadamo, da će ga i odsad kititi najodličnija pera hrvatska i srbska.

„VIENAC“ će i od sada donositi u svakom broju najmanje po dvije manje ili jednu veću sliku, u prvom redu domaće, a onda strane, no samo takove, koje će zanimati hrvatsko obćinstvo.

Cielo je „VIENCU“ 6 for. na godinu s poštom 7 for. Pretplata se prima i na četvrt godine. Novci se šalju: Upravi „Vienca“ u Zagrebu.

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.

odsjemo od sada pripravu za obed iz pravoga c. kr. patentiranoga za cielu Europu Phönix-srebra, koji je uvjek bielo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u divnoj kutiji sakranjeno, sastojeći iz 6 noževah sa oculjenim rezalom, 6 žlica za kruhom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni zvonac: dakle 31 komad, koje odnjemo samo za 4 for 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštne pouzeće. Naručbe prima: Zentral-Export-Verwaltung. **B. Balsam,** Wien, 3. Bez., Schiffamtsgasse N 14.

SLOVENSKI

„ŠALJIVI KOLEDAR“

za leto 1888

se prodaja v tiskarni Dolenčevi po 40 kr.

Kapljice sv. Jakoba

Ovim se oxdravljaju podpuno i sigurno sve Želuđčane i živčane bolesti, takođjer onakve, koje su se ustavljale svim liečilačkim sredstvi, osobito pa kroničke katarh i slabost u želudcu i drobu; krč, slabu probavu, slobol, jako kucanje srca, glavobolj i dr. **Kapljice sv. Jakoba**, koje su sastavljene po navodu kateljer. gradjega **samostana »Astra« iz 22 najboljih zdravilnih biljkah iztoka**, koje su svaka za-se i danas priznate kao zdravilna sredstva prve vrsti. Ovo sastavljenje jamči dakle za siguran uspjeh svih kupljenih. — Cielu 1 staklenku **60 nvč.** 1 veliku staklenku **f. 1·20** prama poštnom pouzeću ili gotovom novcu. Dobivaju se u svih ljekarnah.

Glavno skladište: M. Schulz, Hannover, Reiherstrasse 6, dalje u Trstu I. Saraval, »All'Amazone Trionfante« i Prendini. — Na Rieci A. Mikzan. 20—17.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija v Ljubljani

»Ta esenca, ki se naroja po nekem receptu gospoda dr. E. viteza Stöckla, c. kr. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlje vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja toleano zaprtje, slabo žilo i. t. d. (glej navod, ki je vsaki steklenici pridejan). — Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. **1·20** po poštnem povzetji. Poštnino trpe p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja „po 15 kr. one, večina lekarn na **Kranjskem, Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih.** 50—50

V Istriji, Buju: Bonetti; **Kopru:** Favento, Giovanni; **Črni:** Rossi; **Oltanova:** Tamburlini; **Vodnjan:** Bradamante, Rilli; **Lošinj mali:** Viviani; **Poreč:** Candussio; **Piran:** Fonda Lion; **Pazin Lion:** Pola: Carbucchio, Rodinis, Wassermann; Rovinj: Angelini, Spongia; **Kerk:** Zonca; **Visinada:** Patelli. 50—47

KLINIKA za spolna in želodčeva bolezni, nastope okušenje i oslabonja moško slabosti, poliuclje, žgečo vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zahtje v. do, in za vse bolezni mehurja, drobja in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenom postopanju s neškodljivimi sredstvi. 42—34—104

C. Strostzki, specijalist zdravnik **Lindau am Bodensee**

Dobiva se v vseh knjižarnah **13. naklada** ravno izašla **medic. svetovalca**

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o zastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

22 Braunschweig. 02—43

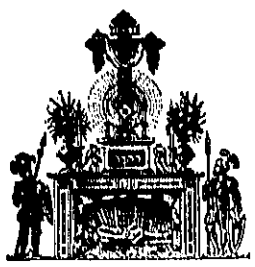

K liepom ukrasu sv. tajnosti, koju crkva veliko nedjelje slavi, spada bezdvojbe takodjer i **božji Grob.** Podpisani se usudjuje dakle preporučiti po njemu izradjeno **božje Grobove,** koji su izvrstni, jeftini, trajni, lahko se sastavljajući i moguće ih je sahraniti. Osobito upozorujo na 240 cm. visoko i 142 cm. široko, dva sanduka sadržavajuće so grobovo. Na zahtjevanje odpošalje franko ilustraciju, opisu i cieniku.

Eduard Zbitek 3—2

u Olumucu (Moravska).

Izraditelj transparentnih staklenih mozaikah za božje Grobove. Radionica: Neustift kod Olumuca.

Telefon br. 429

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

1887. Zimska sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . . sasma svilni for. 27, 32.
ODIELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 29, 24, 25, 28, „ „ 35 38,
JANKE iz došljano vuno sa prsnikom u svih bojah for. 25 „ sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janke sa prsnici for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35 pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi sa dočko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dočko for. for. . . . 4½, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjelo za **gospodu i djecu**

uz veoma nizku stalnu cienu

kod

JAKOBA ROTHBERGER,

c. k. dvorski dobavljač

v **PRAGI,** Grabon br. 19 novt, vis-à-vis gosposkoj ulici

Vanjsko naručbe izvršuju se točno prama povzuću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 38—50

Telefon br. 429

Na svakom komadu je razvidna cieua po broju

FILIJALKA V TRSTU

c. kr. priv. avstr.

KREDITNEG ZAVODA

za trgovino in obrt.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni odkaz	2¼%	30-dnevni odkaz	2½%
8- „	3 „	3-mesečni „	2¾ „
30- „	3¼ „	6- „ „	3 „

Vrednostnim papirjem, katori se nahajajo v okrogu pripozna se nova obrestna tarifa na tomolju ob javo od 17. in 21. oktobra in 12. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obrestih.

Naknazuje

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano in Salcburg — **brez** troškov.

Kupuja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje koponov pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Na jamčevne listine v gotovem, obresti po pogodbi. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti 5½% letnih obrestih do 1000 gld., za veče svoto po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 18. oktobra 1887. 40—48—3

TRGOVSKA TVRDKA

4—10—1

Bernhard Ticho

Brno (Brünn) Krautmarkt št. 18/63 v lastnej hiši

pošilja proti povzetju:

Kar komu ne ugaja sprejme se brez prigovora franko nazaj.

Uzorci in ceniki zastoj in franko.

Ostanek Brnskoga sukna sama volna 3.10 m. dolg za kompletno obleko f. 5.	Ostanek blaga za vrhno sukno sama volna 2.10 m. dolg za celo vrhno sukno f. 3.50	Deset metrov Terno Velours sama volna 60 ctm širokoga v vseh modernih barvah f. 4	Deset met. karirnoga blaga za OBLEKE 60 ctm širokega za celo obleko f. 2.50	Kos Rumburškoga OKSFORDA ki se da oprati, dobro in poljubna f. 4.50	Kos zefira najbolje in najbolj modernega blaga za moške košulje in obl 20 komolcev f. 6.50
Ostanek PALMERSTON, 2.10 met dolg, za popolno zimsko sukno f. 5.50	Ostanek MANDARINA sama volna, 2.10 m dolg za celo zimsko sukno f. 6	Deset metrov sukna za gospe sama volna v vseh modernih barvah dvojna širokost f. 8		Kos domačega PLATNA ¾ 20 komolc. f. 4.50 ¾ 30 komolc f. 5.50	En kos MUŠOLINE ¾ širok, 30 komolcev popolnoma, boljši ko platno f. 6.50
Ostanek štajerskega valjanega sukna 2.25 m za celo lovsko sukno f. 5	Deset met. Kalmuka črtež po modi se da oprati 60 ctm f. 2.20	Deset met. Valarijno flanele ki se da oprati na pol volna po najnovejših risurijah 60 ctm f. 4	Deset metrov Baršona za oblek. ki se da oprati, krasni vzorci 60 ctm. širok f. 4.—	Košuljo za gosp. klotovsko blago, belu ali barvane 1 f. 1.20 II. f. 1.20	Košulje za GOSPE iz chiffona, vezene 3 košulje f. 2.50
Deset do dvanajs met. ostankov Holandskih tapetov celo trpežnih f. 3.50	Jedna garnitura RIPSA za dvo ogrinjali za postelja in jeden mizni prt f. 4.50	Deset metrov Nigerskega valjanega sukna sama volna, najnovejše blago za jesenske in zimske obleke dvojne širokosti f. 4		Jedna garnitura Jute za dve ogrinjali za postelje in jeden mizni prt 3.50	Zaveza OD JUTE po turškem uzoreu popolna f. 3.50
Kos Chiffona Nr. C 20 komolcev popolnoma f. 3.50 Nr. CC najboljše baže f. 6.50	Ena konjska PLAHTA 190 ctm dolga, 130 ctm. široka prav dobre baže f. 1.50	Jopica za gospe iz ovčje volne (Jersey), v vseh barvah ki se lepo podaje f. 2	Kanevas ¼ širok, 30 komolc. bla ruteč f. 1.80, pintuan 30 komolc. bla ruteč f. 0	Zimski OGRTAČ ¾ dolg f. 1.50	Dvojata ruta od VELURJA. ¾ dolga sama volna f. 2.40

19—20

Na deželo se pošilje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU. Via del Teatro 1 (Tergesteo.)

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskara Doleno.

Broj 52. U Trstu 29. decembra 1887. Godina XIII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu na upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (vaglia postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2½, i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 19.

Poziv na predplatu.

Današnjim brojem ističe predplata na „Našu Slogu“ za godinu 1887. Tom prilikom pozivljemo svu našu čitatolje, da se iznova i na vrieme na naš list predplate, da tako uzmognemo već na početku godine znati na čemu smo.

Sve one, koji nisu još do sada s nami poravnali svoga računa, molimo najozbiljnije, da to čim prije učiniti izvole.

Ufamo se, da će nam ostati vjerni svi dosadašnji predplatnici, koji su nas u našem težkom poduzeću svojski podupirali. Oni, koji nisu voljni točno lista plaćati, neka nam to odmah javo, da njim list obustavimo, da tako nebude kasnije neprilikah nam ni njim.

„Naša Sloga“ stoji na godinu za imućnije for. 5, a za soljake for. 2. Na pol godine polovicu gornjih cienah.

Uprava „Naše Sloge“.

U oči mladoga ljeta.

Evo nas na koncu godine 1887. Sunce će još koji izaći i zapasti par puta pak će godina 1887. pripadati poviesti, koja će o njoj izreći svoj nepristrani sud. Mi joj nekanimo već danas suditi, jedno što nismo pozvani na to sudiju, a drugo, što nam ovaj skromni prostor nedopušća, da ovdje govorimo o dobrih i zlih događajih godine 1887. Prolistati ćemo letimice bielo i crno stranice iztičuće godinu, u koliko se iste tiču naše uže domovine, naše mile Istre.

U materjalnom pogledu nemožemo godinu 1887. brojiti među dobre jer je istarski soljak, taj glavni faktor naše pokrajine, jedva toliko pridjelao, da će težkom mukom prokuburiti dugu zimu i buduće proljeće. Ljetošnji prirodni proizvodi Istre jesu vrlo skromni, a da nije dobri Bog dao kaplju vina i nešto žita, bilo bi kod nas na proljeće biedo i nevolje. Oni krajevi pako, koji norode vinom i žitom, ili gdje nije jedno ili drugo uspjelo, proći će lošo. Carske oblasti, osobito porezni uredi, imali bi u mnogih krajevih Istre uzeti u obzir ljetošnju neroditu.

U moralnom i u političkom pogledu ubrajati ćemo godinu 1887. među bolje godine. Odkad se je razmahao narodni pokret u Istri, neima godine, koja bi bila od istarskih Slavenah tražila većih i češćih borbah i koja bi nam bila donieła sjajnijih pobjedah nego li bijaše ova. Stečište i središće svemu političkomu i družtvenomu životu jesu bez dvojbe občinska zastupstva, občinske uprave. Onaj, koji vlada občinami, vlada i sa kotari, šalje svoje zastupnike u Poreč i Beč. Neima tomu davno, što su Hrvati i Slovenci Istre mogli na prste jedne ruke pobrojiti sve narodne občine, kojimi su sami vladali. U tom obziru promjenilo se posliednjih godinah stanje nama u prilog. Poput zrielog voća pada jedna občina za drugom u narodno krilo, gdje će se ogrijati, bujno uzrasti i bogat plod donieti.

U iztičućoj godini proteso je naš narod svojim narodnim dušmanom više vrlo važnih občinskih tvrdjavicah, na kojih se je još minulo godine vijore protivnički barjak. Sjajne izborne pobjede u Buzetu, Pazinu, Višnjanu, Podgradu, Motovunu, Tinjanu, Pićnu te u nekojih občinah drievnih naših otokah, jasnim su nam dokazom, da se je u Istri tekom godine 1887. u političkom životu ozbiljno radilo i krasno napredovalo.

Kao nikad do sada oriła se u netom minulom saborskom zasjedanju u Poreču hrvatska riečˊ. Petorica naših zastupnikah pokazala je odlučno, da znade i da hoće braniti dušovne i tjelesne interese ogromne većine pučanstva Istre. Ona se neplaši ma kakve borbe, ova nepreza ni pred najmanjimi protivnikom.

Medjutim borba ova i naše najnovije pobjede jesu tekar početak borbam i pobjedam, koje nas imadu dovesti do konačne pobjede. Dok nezadobiješ, mili rode, ova ona prava, koja Ti je dobri Bog dao a carzakoni priznao, dotle valja, da si pripravan na težku borbu i na velike žrtve. U tomu prednjačiti će Ti hrabra čeđica Tvojih sinovah, koja no razvi slavni i dični hrvatski barjak u Istri i koja je vazda pripravna sve svoje i sama sebe za Tebe žrtvovati. Odvažnost to malo čete sokoliti će jamačno i Tebe, mukotrpni rode. Ona neteži drugo od Tebe, već da ju slušaš, da ju sliediš i da se u nju pouzdaješ.

U težkih kušnjah, koje Te još čekaju, pratiti će Tebe vruće molbe te iskrene simpatije tvojih suplemenikah, a Ti, uzdajuć se u pravdu božju, u pomoć jednokrvne braće, najpače u onu čeđicu Tvojih prvakah i poborničah, pobjediti ćeš sve protivnike i nadvladati i najveće protivštine.

Napried dakle, stoljetni mučeniče, do konačne pobjede. Napried, rode, oprezno ali odlučno i skroz nastajuću godinu, da pregleda tko još navidi, da čuje tko još nije došuo, da se sakupi, što je još razštrkano, pak da nam se povrati, što nam je zloba i nepravda odavna otela.

U to ime svim našim čitateljem, napose Tebi istarski Hrvate: čestito Vam došlo mlado ljeto!

Istarski sabor.

VIII. sjednica dne 13. decembra 1887.

Predsjednik dr. Vidulich, 25 zastupnikah, vladin zastupnik Ellnscheg.

Zapisnik predjašnje sjednice se pročita i bez primjetbe ovjerovi.

Predsjednik pozove dra. Volarića, da pročita sam interpelaciju, koju mu je prije najavio, pošto je pisana u jeziku, kojega on nerazumije.

Pošt. dr. Volarić čita u ime svoje i četvorice drugovah sliedeću

interpelaciju
na zastupnika c. kr. vlade.

Zemaljski odbor za Istru počeo je tečajem ove godine vraćati hrvatsko i slovensko dopise i izvješća raznih občinah i drugih strankah u Istri, zahtjevajuć od njih talijansko provode, i to proti dosadanjemu običaju, po kojem je isti zemaljski odbor bez prigovora riešavao meritorno hrvatsko i slovensko spise ako i u talijanskom jeziku.

Čuvši zato jedan zastupnik na ovom zemaljskom saboru, obrátio se je hrvatski pisanim podneskom 1. oktobra 1887. na zemaljski odbor uljudnim upitom, da mu ovaj potvrdi, je li istina, što je goro rečeno i da mu iskaže, ako nadje za shodno, razloge, koji su zemaljski odbor na taj postupak dovoli, to napokon da izjavi, je li se provodi zahtjevanja samo od spisah pisanih hrvatski, ili takodjer od onih pisanih slovenski.

Zemaljski odbor odgovorio je svojim odpisom 3. okt. 1887. kako sliedi:

„Nro. 5461. — La Giunta provinciale è dispiacente di non poter riscontrare il di Lei foglio 1. ottobre a. c. perchè ostese in lingua da essa non conosciuta. — Colla massima stima e considerazione

Il Capitano provinciale
F. dr. Vidulich m. p.“

Obzirom na to, da hrvatsko i slovensko pučanstvo sačinjava većinu stanovnikah Istre;

obzirom na to, da je zemaljski odbor u listinu do ove godine rješavao hrvatske i slovenske spise bez zahtjeva, da mu budu dani talijanski provodi;

obzirom na to, da je zemaljski odbor kao autonomna oblast dužan znati jezik pučanstva za koje obstoji;

obzirom na to, da po članku XIX. temoljnog državnog zakona od 21. decembra 1867. D. Z. L. br. 142 svakoj narodnosti pripada pravo služiti se svojim jezikom u uredu, školi i javnom životu;

obzirom na to, da je zemaljski odbor za Istru prije opisanim postupkom povriedio ne samo ćuvstvo većine pučanstva ove pokrajine, nego i pozitivni više spomenuti temeljni zakon državni;

obzirom na to, da je po §. 42. pokrajinskoga reda za Primorje, zemaljski kapetan ne samo ovlašten, nego i dužan obustaviti zaključak zemaljskog odbora, protivan javnomu redu i obstojećim zakonom, te stvar bezodvlačno podastrieti po c. kr. namjestniku Njegovomu Veličanstvu na odluku;

obzirom na sve to, podpisani pitaju:

1. Je li je zemaljski kapetan za Istru podastro putom Nj. preuzvišenosti gospodina namjestnika Njegovomu Veličanstvu na provišnju odluku odredbe zemaljskog odbora, kojimi ovaj traži talijansko provodo hrvatskih i slovenskih dopisah i izvješćah od občinah i drugih strankah u Istri?

2. Ako nije, kani li Njegova preuzvišenost gosp. namjestnik dati se potanko obavjestiti o stvarih ovdje izkazanih, i učiniti, što je potrebno, da se vrše zakonom zajamčena prava hrvatskoga i slovenskoga pučanstva Istre?

Dr. F. Volarić
i ostali podpisi manjine.

Predsjednik dr. Vidulich izjavlja nešto rezko, da je interpelacija naperena proti njemu i zemaljskom odboru, pak da nije lieno, što nije upravljena na njega ili zemaljski odbor, ište je pisana jezikom, kojega nerazumije. U ostalom, da će ju on izručiti vladinomu zastupniku. (U vriemo čitanja interpelacije i kasnijega hrvatskoga govora, bilo je mirno na klupah većine i galerji.)

Nakon toga prešlo se je na dnevni red, ustanovljen za VII. sjednicu, ali neizcrpljen u istoj. —

Pošt. dr. Campitelli izvješćuje o izvještaju te o obračunu i proračunu zem. gospodarskoga vieća. Govori među ostalim o izletu poljodjelcah u Poreč, da razgledaju napredak u vinarstvu, kod kojega je bilo 10 poljodjelcah, i to po dva poslana od gospodarskih zadrugah u Vodnjanu, Pazinu i Puli, i po 2 poslana od glavarstva u Balah i Kopru. Govori nadalje o izložbi goveđe živine u Bujah i Vodnjanu; o razdielienju sjemenja za sjenokoše i o razdielienju poljodjelskih spravah, o izložbi istarskih vinah u Trstu god. 1888., o djelovanju poljodjelskih kotarskih zadrugah, kakove obstoje u Labinu, Bujah, Kopru, Podgradu, Crenu, Vodnjanu, Motovunu, Poreču, Piranu, Pazinu, Puli, Krku i Krstvu. Navadja zatim, koliko se je pitalo za g. 1888. što od države, što od pokrajine. Državu su je pitalo 4700 for., pokrajinu 3500 for., ukupno dakle preko 8000 for. Predlaže, da se izvještaj uzme na znanje i obračun odobri.

Pošt. dr. Volarić: Neimam ništa posebna opaziti na sam račun, već jednostavno nekoje moje želje izraziti.

Ako ikoja naredba to je zakon od 8. septembra 1884. br. 30. namienjen nižjemu pučanstvu Istre, poljodjelcu i pastiru. Zakonodavac naime namjerava upliv ati putem pokrajinskoga gospodarskoga vieća i kotarskih zadrugah na puk, kako da usavrši svoje oruđje i u obće, kako da obdjelava razloživije i koristnije svoje zemlje, te kako da goji i oplemeni potrebitu si živad i tim podigne blagostanje pokrajine.

Statistički razmjer pučanstva istarskog poznamo svi i znamo, da polag zadnjega popisa pučanstva ima tri petine Hrvata prama ukupnomu pučanstvu, a ako se obzir uzme na samo poljodjelce, taj razmjer je još veći i taj samo bezdvojbeno u ogromnoj većini, pa ipak za nas je malo ili ništa u tom pogledu dosad učinjeno. Računajuć na obećanja, dana po g. predsjedniku zemaljskoga gospodarskoga vieća, g. Cancianiu u obcenitoj sjednici od 23. novembra t. g., neću da ponovim obtužbe, već samo imam nešto opaziti pogledom na izvještaj zemaljskoga gospodarskoga vieća, nama podastrtoga na razvid. U istom pokrajinsko gospodarsko vieće tuži se na nertvilo, koje je zavladalo kod kotarskih gospodarskih zadrugah i pripisuje nedjelatnosti ovih, što se tako sporo napreduje.

Gospodo! Ako i to valja za druge kotarske zadruge, za krčku zadrugu nije na mjestu taj prigovor, dapače isto pokrajinsko gospodarsko vieće je krivo, što ona nije mogla svoju djelatnost onako razviti, kako se je namjeravalo. To će dokazati ove, što ću sada pripovjedati.

Čim se je gospodarska zadruga za krčki sudbeni kotar konačno ustanovila 16. novembra 1886. najavi to zemalj. gospodarskomu vieću. Kašnje sa izvješćem 1. marča 1887. broj 5 posla istomu primjerak svojih pravilah, te požali, što joj nisu bili upravljeni nekoji pozivi i okružnice, koji su se upravili i na nekoje pojedince, te umoli, da joj se dostavi po jedan od jur izdanih pozivah i pošalje razpoloživa sjemenja raznih rastlinah, djeteline i siena. Ali kako da i neki, nju se je posvema pročulo, kao da je neki ni bilo. Kada ju zatim upitalo c. kr. kotarsko poglavarstvo u Lošinju u ime c. kr. namjestničtva u Trstu, da najavi broj članovah, pružila joj se prilika, da se svojim odpisom od 25. marča 1887. br. 7. potuži na strinčarsko postupanje zemalj. gospodarskoga vieća i da najavi, kako iste, mimoišav zadrugu, pred nekoliko vremena izašla na nekoje občine poziv, da se izraze o uspjehu putujućih poteljah gospodarstva.

Tom prilikom iztakne također, da je jedan takav dopis primila občina na Puntu i da joj je povratilo zemaljsko gospodarsko vieće odgovor, jer sastavljen u hrvatskom jeziku

[illegible] kod sve obćine i većina pučanstva sa [illegible]com: „Il consiglio agrario provinciale accetta forche“ uz podpis „Basolli“. Eto zec leži i zašto se nije pazilo na krčku zadrugu.

Medjutim vršilo je isto zemalj. gospodarsko vieće 28. aprila 1887. sjednicu, u kojoj odredi za više kotarah živad za naskok i oplemenjivanje blagn, mimošav posve krčki i ostale kotaro naše strane.

Usljed toga krčka gospodarska zadruga pritužila se na sve to ponovno svojim odpisom od 10. svibnja 1887. br. 12. ravno na c. kr. namjestničtvo u Trst, ali ni samo namjestničtvo nije joj odgovorilo. Prvi spis, što je zem. gospodarsko vieće upravilo na krčku zadrugu, jest od 4. kolovoza 1887. br. 417, kojim jednostavno posla primjerak zapisnika sjednice od 12. srpnja, u kojoj se ustanovljuje za Krk postaja za naskok ovacah i svinjah i javlja, da će učitelj Perhauz (medjutim odpušten) držati početkom prosinca predavanja o gnoju.

Dakle, kad se od novembra 1886. do kolovoza 1887. nepazi i nedopisuje krčkoj zadrugi, nemože joj se prigovoriti, da je ona kriva, što nije uspješnije razvila svoj djelokrug na otoku. Iz izvješća samoga vidi se, da kod obreznanja maslina, kod izložbo istarskih vinah u Bordeauxu, i u obće kod cielo svoje djelatnosti do sada naše zemaljsko gospodarsko vieće pazilo je samo na talijanske gradiće i ostalu talijansku stran Istre, mimošav naše krajove. Ali, kako rekoh, računjuć na obećanja predsjednika g. Canciania, držim, da će se u buduće okom svrnuti i na potrebo hrvatskoga pučanstva Istre, to bih samo upitao predsjednika istoga zemaljskoga vieća i c. kr. vladu, je li se je pazvalo na red gorispomenuta učitelja, koji je povratio onaj hrvatski spis obćino punntsko i jeda li su je sluobne mjere poprimlio, da se takova šta u buduće nedogodi.

Čim je svršio dr. Volarić, digno se je pošt. dr. Bubba i predložio konac rasprave, koji se je većini dukako i primio.

Izvjestitelj reče, da nezna, što je dr. Volarić govorio, nemogav se niti ovuje zatajiti. Priznade, da imade svaki po zakonu pravo rabiti svoj jezik, ali da je nad pravom i zakonom — zdrav razum. Prešav zatim na prorečun predlože, da se ga odobri.

Pošt. Babudor veli, da neće činiti predlogah, niti ista predbacivati, već će učiniti neke opazke glede koparske okolice. Kotarske zadruge nečinu mnogo. Posljednici se za nje malo brinu, ali zato ipak dobro zemlju obradjuju. Manjka sredstavah, ali će vlada priskočiti na pomoć. Poreč da je glavni grad po imenu, ali u pravom smislu vieći nije (zastupnici većine ga začudjeni pogledavaju, manjina mu potvrdjuje), jer da nije pravo središte za sve, kako bi moralo biti. Jako je dobro, što je nekolike poljodjelcah došlo u Poreč. U Pirnštini i Izolanštini već liarn Illoksera i bojati se je, da i u Kopraštini predje, kamo da je već možda i prešla. U ostalom, da lina u Kopru dobrih gospodarah; ali poljanom, da manjkaju dvie stvari: dobri putovi i vrt za vočarstvo i zelenina. Valjalo bi ovakav vrt ustrojiti.

Pošt. Spinčić govori u kratko o školskih vrtih. U nekojih kotarih ima jih više. Dobivaju podpore od države, ali te su premalene za svo potrebe: za obradjivanje, za oruđje, za ališ, za podporu marljivim učiteljem. Znajuć, da vieće nelma svojih novacah na raspolaganje, već da poslnje s novcem, koji dobiva od c. kr. vlade i od pokrajinske, preporuča predsjedničtvu vieća, da se zauzme kod c. kr. vlade, da dajo za školske vrte izdašnije podpore i kod zemaljske vlade, da i ona neku podporu podieli.

Pošt. dr. Cancinni, predsjednik vieća, odgovara Babudern, neka se za putove obrati na koparske obćine, a glede vrta za vočarstvo i zelenina, da neimade sredstavah; Spinčiću, da vieće neima svojih novacah, kako je i sam priznao, te da u ostalom neima nikakovih podatakah o školskih vrtih.

Pošt. Babuder opetuje, da neima nikakvih predlogah, već da je učinito samo neke opazke.

Proračun se iza toga prima.

Pošt. dr. Canciani izvješćuje o zakonskom predlogu dragnške ceste od medje buzetske obćine do postaje Cerovlje. Lanjski zakonski predlog, da je bio od ministarstva povraćen i to motivacijom, koja da nije utemeljena. Čini predlog nešto različit od lanjskoga. Ta cesta proglasuje se obćekoristnom za sve porezovne obćine pazinske mjestne obćine; te obćine snesti će potrošak od 5000 for., ostalo pako zemaljska zaklada; bit će sagradjena u trogodištu 1888. do 1890; trošak, odpadajući na obćine, predujmiti će pokrajina, koji će se povratiti u 5 godinah s nametom; cestni odbor pazinski ima preuzeti upravu te ceste.

Pošt. Spinčić izjavlja, da će glasovati za taj zakonski predlog, knošto je i lani glasovao za sličan; izrazuje pako nadu, da će se već jednom sagraditi i cesta Buzet-Dragnć, na koju se je već mnogo potrošilo, ali koja je još nerabiva, dodajuć ujedno, da će i sama prokamena cesta Dragnć-Cerovlje imati pravu vriednost, kad bude učinjena već uzakonjena i radjena ali nedovršena cesta Buzet-Dragnć.

Pošt. dr. Amoroso odgovara: Izuzmu po pošt. Spinčiću, učinio sam izpit o cestah već u lanjskom zasjedanju. Mislim, da mi ga nije već treba činiti osim, da bi morao učiniti popravni izpit. Cesta je učinjena od Dragnća do sela Oslići, ostalo će se učiniti (baš to ostalo je najteže) najdalje u trogodišću, u kojem će se dogradniti cesta Dragnć-Cerovlje. Već je učinjen nacrt za most preko Mirne.

Pošto je izvjestitelj rekao još nekoliko riečih, bio je zakon primljen, proglašena prešnost i primljen takodjer u trećem čitanju.

Pošt. Costantini izvješćuje o promjeni § 1. zakona 18. novembra 1882. glede sačuvanja divljačine, kojim se ustanovljuje, koju vrst divljači nesmije se loviti u vriemo zabranjenoga lova.

Zakonska osnova se prima bez rasprave, i poslije proglašenja prešnosti, u trećem čitanju.

Isti pošt. dr. Costantini izvješćuje o prošnji porezovnih obćinah mjestne obćine dotinske, nalazećih se na Krasu, za odcieplienje od sadanje mjestne obćine i ustrojenje posebne obćine sa sjedištem u Klanen, i predlaže, da se stvar izruči zemaljskomu odboru na razvid i na izvještaj u budućem zasjedanju, jer da manjkaju potrebiti podatci.

Pošt. Crisanaz podupire predlog opažajuć, da je potrebno i nuždno za one ljude, da se od Doline odiele.

Pošt. Spinčić podupire također predlog upozorujuć istodobno zemaljski odbor na okolnost, da, u koliko se iz prošnje vidi i u koliko je njemu poznato, stanovnici selah Černotića niti Podgorja, koja su također na onom Krasu, nežele odcieplienja. Veli napotiću, da to samo s toga uzroka kaže, da uzmogne zemaljski odbor stvoriti si čisti pojam o cielej stvari, a kad to bude, onda neka se učini kako je pravo i korisino za cielo ono pučanstvo.

Pošt. Crisanaz odgovara, da i stanovnici selah Černotić i Podgorje žele odcieplienje.

Pošto je izvjestitelj još nekoliko riečih rekao, predlog za razvid i izvještaj u budućem zasjedanju bilo je jednoglasno primljen.

Isti dr. Costantini izvješćuje o prošnji obćinarah Dragnća, Grimalda, Huma i Račicah za odcieplienje od buzetske mjestne obćine i ustrojenje nove mjestne obćine u Dragnću.

Veli, da je to odcieplienje potrebno, jer da su rečene porezovne obćine predaleko od Buzeta i s druge strane, da je u Dragnću, kno i u drugih dotičnih selih, bivao obćinski ured, i da bi se obćani, koje bi se tim ustrojila, mogla uzdržavati i upravljati, s drugimi riečmi, da ima i sredstavah i intelligencije, da uzmogne obstojiti. Pripominje nadalje, da su prispjele prošnje proti dieljenju iz Račicah i Huma; te konačno predlože, da se i ta stvar izruči zemaljskomu odboru na razvid i izvještaj u budućem zasjedanju.

Pošt. Spinčić progovori: Visoki saborel Molbu, o kojoj se sada razpravlja, bila je izradjena uslied zakljućka upravnoga vieća u Dragnću, prihvaćenoga u sjednici 17. srpnja t. g., dočim je samu molbu od 20. istoga mjeseca.

Taj zaključak mogao bi poznakle obvezati samo stanovnike Dragnća i Grimalda, pošto samo ova dva mjesta pripadaju upravnomu vieću u Dragnću.

Molba sama je podpisana od četiri ili pet članovah upravnoga vieća u Dragnću, i u tom obziru glede na porezovnu obćinu Dragnć, nebi se moglo prigovarati, ali govoriti u ime pučanstva ostalih porezovnih obćinah, držim, da se podnipošto nemože.

Glede Grimaldo opazujem, da prošnja nije podpisana nego samo od jedne osobe, a ta nemože sačinjavati pučanstvo mjesta, koje broji, 560 stanovnikah. Prošnja je podpisana nadalje po potorici obćinarah iz Huma, koji takodjer nesačinjavaju pučanstva toga sela, jer to broji 900 stanovnikah. Podpisana je takodjer po sedmorici obćinarah iz Račicah; Račico broje 650 stanovnikah, onih 7 dakle nemože sačinjavati pučanstva cielo one obćine.

Što više — kao što je rekao pošt. g. izvjestitelj — bila su podastrta dva utoka proti dieljenju, kojih jedan mi je bio poznat, to jest onaj iz Račicah. U toj obćini ima 104 kućna gospodara, a dotični utok podpisan je od 88 ili 80 kućnih gospodarah. Ovi mogu predstavljati pučanstvo Račicah, a ne onih 7, koji su podpisali prošnju za dieljenje. Moram osim toga reći, da oni stanovnici kažu u svojom utoku proti dieljenju, da bi bila za njo poguba, kad bi se jih pridružilo obćini Dragnć i da žele biti sjedinjeni sa sadanjom mjestnom obćinom buzetskom.

Još moram nešto spomenuti glede Grimaldo, to jest, da ta obćina, koja spada pod sveravno vieće Dragnć želi, da bude odieljena od toga vieća i pridružena neposredno Buzetu i da su stanovnici Grimaldo izrekli da svoju želju već često obćinskomu načelniku buzetskomu.

Glede na Hum ima, kao što je rekao g. izvjestitelj, utok tako, da se vidi, da bi se prošnja koja se razpravlja imala omedjašiti samo na Dragnć. I ako Dragnć želi odieljenje i ako ima sve što zakon zahtjeva, neka mu se slobodno dade samoupravu, ali neka se no obvezuju drugo obćine, da budu odieljene od mjestne obćine buzetske.

Spomenuti ću na svrsi još jednu stvar. Godine 1879., dakle prije 8 godinah, poslalo se je prošnju na zemaljski odbor, u svrhu, da se ustroji posebni upravni odbor za Dragnć sa Grimaldom. Taj upravni odbor dozvolilo se je kasnije, ali onda, god. 1879 odgovorilo se je sa strane zemaljskoga odbora, da se nemože prošnju uslišuti, jer da manjka inteligencija i u obće odnosni zahtjevi zakona.

G. 1880. rekao se je u ovoj saborniei, da se dandanas već nedogadjaju čudesa, ali čini se, da se još dogadjaju, jer iza 8 godinah poslije prve prošnje odbijena, ima obćina i intelligencija i svo drugo zahtjeve, no samo za upravni odbor nego i za ustanovljenje mjestne obćine. (Živio! na Hoviei.)

Izvjestitelj opaža, da neobijaše potrebno govoriti onoga, što je pripovjedao pošt. Spinčić (Spinčić: bljaše, bljaše!), te preporuča svoj predlog, koji se i primi.

Nakon toga bi sjednica zaključena u 1 sat, pošto je g. predsjednik objavio dnovni red za sliedeću dan 15. decembra.

* * *

IX. sjednica dne 15. decembra 1887.

Predsjednik dr. Vidulich, 25 zastupnikah, vladin zastupnik vit. Ellnschog.

Zapisnik predsjednje sjednice čita se i odobruje bez opazke.

Predsjednik čita interpelaciju zastup. Sbisà i drugovah na c. kr. vladu radi mnčina pisanja imenah, udarajuć na osobne župnike, koji da pišu obitelj ska imena hrvatskim pravopisom na „pipani“, mjesto da jih pišu načinom i oblikom, kojim se jih je pisalo u prvanja vremena.

Vladin zastupnik odgovara na upit dr. Laginje i drugovah radi podporah za vodnjako u Kastvadini. Prije nego li dodjo na sam predmet, reče, da je upit pisan hrvatski, pak da bi se hrvatski odgovoriti imalo. Neka se nouzme za zlo, ako toga nečini. Priznaje se pravo pornbo hrvatskoga jezika, ali on će se u odgovoru pak služiti talijanskim jezikom, jer se je to do sada uvjek činilo i jer svi članovi sabora razumiju ovaj jezik („Nije istina!“, na ljevici; „bravo“! na desnici). Prošav na stvar reče, da je primorska vlada dobila samo 3000 for. kao podporu za vodnjake, da je 1140 bilo već prije na račun te svote izdano, te da se je sa ostatkom prišteklo u pomoć u desetorih mjestih, dočim bijaše svih prošnjah 20. Vlada pri podieljivanju podporah obazire se na veću potrebu vode i na stanje obćinah. U Kastavšćini da nije niti veliko potrebe vode i obćina da je dosta bogata. U ostalom, da je ta obćina u posliednjem polugodištu dobila jednom 200, drugi put 500 for.

Prolazi se na dnovni red, pričuvši ustmeno po predsjedniku u prvanjoj sjednici, i sadržavajući: 1. o gradjenju i dogradjenju pokrajinskih zgradah; 2. o godišnjem školskom izvješćaju i ob odgovoru predsjedničtva zemaljskoga školskoga vieća na lanjsko dotične resolucije; 3. o školskom proračunu za god. 1888.

Pošt. vit. Babuder izvješćuje o prvoj točki glede gradnje i dogradnje pokrajinskih zgradah. U svojom izvještaju drži se skoro posve izvještaja zemaljskoga odbora na sabor u toj stvari. Da se je želilo već davno, da se zadobije palaču dostojnu pokrajinskoga zastupstva. Sada ju imamo, ali još nije podpuna. Htjelo bi se ljepše i udobnije sobe za saborske odbore za obavljanje njihovih poslovah i za čovrljanje. Niti uredi nisu najudobnije smješteni, pojedini činovnici nemogu udobno obćiti medju sobom.

Spomenuv još nekih 12.000 for. pak 21.000 for., koje da se je potrošilo sve iz prištednjah kod pokrajinske zaklade (Kao da to potrošak opravdava, kao da se to nije moglo u druge svrhe potrošiti, kao da je to iz svoga džepa a ne iz džepa priuosnikah. Opazka Uredničtva), kaže, da treba s rečenih razlogah zgrade upodpuniti i da za to treba trošak od 11.000 for. I s tim se još neće imati saborske dvorane, jer je težko naći za nju prostor i jer bi bilo troška za ukras i uredjenje (Jedan zastupnik nam reče, da je kod ovih riečih nekim nagonom poglodao po dvorani obstojeći, pak nije u njej našao ništa drugo nego sliku Nj. Veličanstva cesara i kralja, klupe i svjetice. Op. Ur.) Zato je najbolje, da se još ostane ovdje, u ovaj „častnoj“ dvorani. (Čudo da nije rekao „talijanskoj“, kao pred par godinah dr. Gambini. Op. Ur.) Plemenita obitelj Polesini dajo ju dragovoljno za 300 for. godišnjih na neopredieljeno vriemo. Ima se za to pismo od obitelji; kada ju pak nobi htjela ustupiti iz sada nepredvidjenih razlogah, tada bi se zidalo novu dvoranu! (Ta je još najljepša, to je kruna izvještaju. Op. Ur.) Na temelju svega toga predlaže izvjestitelj u ime financijalnoga saborskoga odbora; 1. neka se uzmo na znanje izvještaj o pokrajinskih zgradah; 2. neka se opunomoći zemaljski odbor, da izvrši dodatak zgrade po nacrtu arhitekta vit. Pulgera sa troškom 11.824 for., uz ono možobitno promjene ili dodatke unutarnje, koje bi se točajem radnje pokazale shodnijimi; 3. neka se opunomoći zemaljski odbor, da sa obitelju Polesini sklopi pogodbu najma saborske dvorane za jako dugo vremena uz najmovinu najviše od 300 for. godišnjih; 4. neka se upunomoći isti zemaljski odbor, da pokrije trošak sa prištednjami u zemaljskoj zakladi.

Pošt. Zamlić najprije nekoliko hrvatski, pak glavno talijanski, reče po prilici ovo: Visoki zemaljski sabor u svojoj VII. sjednici god. 1881., dne 6. septembra naložio je zemaljskom odboru, da proučl uhodnost o nabavljenju i uređenju ili o gradnji zgrade, u koju bi se smjestilo zastupstvo, uredu, organo i zavode pokrajine sa najviše 60.000 for. troška, isključiv svaku drugu najmovinu. Taj zaključak bio je promjenjen u VI. sjednici zasjedanja god. 1884. dne 23. junija tako, da se za smještenje onopomoćničke postaje, odnosnih uredah, praktično školo i stana za pitomce pribavi za pokrajinu kuću negda Bradamunto sa svotom 18.000 for., i da se sagradi pokrajinska zgrada, u koju bi se smjestilo udobno zastupstvo, uredo, organo i zavodo za sve, uključivši i saborsku dvoranu sa troškom od 36.000 for. vrhu onih, što se jih je već do tada potrošilo bilo, isključiv svaku drugu najmovinu.

U dobi izmedju prve i druge saborske odluke (od 6. sept. 1881. do 23. jun. 1884.) potrošilo se je za nabavu kuće i tla sv. Franciska i za dotične radnje, uredbu i gradnju 23.806 for., u kojoj svoti bila je uračunana i državna podpora od 4000 for. U dobi poslije druge saborske odluke (poslije 23. jun. 1884.) potrošilo se je 42.335 for. u istu svrhu — dakle skupa lepa svota od 66.135 for. Dodavšitej svoti 18.000 for., izdanih za pribavu kuće negda Bradamante, iznosi cieli trošak za pokrajinske zgrade 84.135 for. Prispodobiv tu svotu sa svotom prvi put ustanovljenom (1881.) za pokrajinske zgrade, prekoračilo se je ovu za 24.135 for., a prispodobiv ju sa svotom drugi put (1884.) ustanovljenom, prekoračilo se je ovu za 6.335 for. Zemaljski odbor pita sada iznovicu 11.824 for., koji bi se lahko mogli povisiti na 15.000 for. (pošto se je već dosada trošilo više nego li se je dozvoljavalo), tako, da bi se došlo na trošak okruglih 100.000 for., bez da bi se imalo saborsku dvoranu.

Poštovara gospodo! Ja držim, da je dosadanji trošak dosta velik, pače obzirom na obćenito gospodarstveno stanje naše pokrajine prevelik. S toga ja, videć, da su svi uredi, ako ne udobno a ono pristojno smješteni u obstojećoj zgradi; videć, da mnoge obćine u pokrajini nemaju neobhodno potrebitih cestah; videć, da mnogo obćine nemaju potrebitih školskih zgradah niti jih mogu same sagraditi; videć, da u mnogih mjestih neima niti nuždne pitne vode; videć konačno, da se je posliednjih četiri do pet godinah štedilo na svotah, oprodieljenih za ceste i idrauličke radnje, i da se je te prištednje trošilo za pokrajinske zgrade, čustim se predložiti: Visoki sabor neka blagoizvoli opunovlastiti zemaljski odbor, da sa obitelju Polesini sklopi pogodbu najma saborske dvorane, koja se ima obnavljati od godine na godinu uz najmovinu najviše od 300 for. godišnjih, obustaviv svaki trošak za dalnje gradnje (Gospodin Zamlić zabacuje dakle 1., 2. i 4. točku fin. sab. odbora, a prima nešto promjenjenom samo 3. Gospoda većine, osobito dr. Amoroso i vit. Campitelli, uzklikivali su tešajem govora g. Zamlića sa: „sì o' non è vero, non è così“, i sličnu, ali se tim nepoklapaju brojevi, koje je g. Zamlić naveo. Još ljepše riečl nepomažu, kada brojevi govore. Kako su gospoda govorili, vidi se iz ovoga što sliedi).

Pošt. dr. Campitelli hoće, da učini neke opazke pošt. predgovorniku. On da je ili čitao ili čuo slabo, da bi bio morao bolje pročitati obračun za g. 1886., da mjesa zgrade, da bi se u takovih stvarih moralo biti točni, da se nebi imalo krive date navadjati ili slabo

Dalje u prilogu.

predsjedničtva c. kr. zemaljskoga školskoga vieća od 23. novembra t. g., govori i opet školskim nadzornikom dosadanjim i pozivlje vladu, da kod imenovanja novih uzme u obzir Talijane. Do sada da je samo jedan Talijan, ipak bi oni morali imati prednost pred Slaveni (Na klupah manjine mu se smiju tečajem cielega govorkanja).

Vladin zast. vitez Ellusehg smatra se dužnim nekoliko riečih progovoriti. Vlada je uvjek nastojala, da zajedno sa zemaljskim odborom unapredjuje školstvo. Ima u njem pomanjkanja, kojih uzroke išče netko ovdje netko ondje. Po njegovom mnienju su obćine, kojo bi mogle najviše učinit. K tomu i samo pučanstvo u mnogih mjestih je protivno školi. Moralno nanj upliyati, no koristi. S toga treba uporabljati prisilna sredstva i za zidanje školskih zgrada i polazak. U njegovu službovanju mu je poznato kakovih dosot slučajevah, u kojih se je pučanstvo protivilo graditi školske zgrade, dočim je vlada željela dati mu školu. Vlada u obće čini sa svoje strane što može i visoka kuća neka no misli, da sve od vlade odvisi.

Pošt. vit. Babudor: uspjesi u školah čine neki osobiti utisak. Glede matorinskoga jezika slaže se sa gospodinom Spinčićem, u ostalom u tom obziru, da je stvar uredjena po načelu po njemu istaknutomu osim možda u pojedinih slučajih, koji njemu nisu poznati, a koje g. Spinčić bolje poznaje. Točka je stvar uredbi gdje su stanovnici razno narodnosti; nikoga da se no može silili u školu sa jezikom za kojega on nemari.

Posilje tih opasakah hoće da razdioli svoj govor na ono što se ima učiteljem dati i što se ima od učiteljah imati. Učitelji da imadu dva glavna zahtjevat povećanje plaće i pravnike.

Pošt. Zamlić upadajuć: a profesori?

Vitez Babudori: profesori. Plaće se je učiteljem poboljšalo i u ovom zasjedanju, ali on je uvjeren, da će oni i opet poboljšanje pitati. Pokrajina je za nje mnogo učinila a tako i obćina, stoga se može od njih koješta i zahtjevati. I tim govornik prelazi na ono, što se ima imati od učiteljah i to dieli na dva diela, na izvanjski i na nutarnji, pak navadja broj polazećih na papiru i u istini, broj škola, broj učiteljah. Prelazeć na nutarnji dio kaže, da sadanja škola nezadovoljava. O uspjehu školah talijanskih, da se tuče sami Talijani govoreć, da prije bijaše bolje. O školah slavonskih da bi bilo imao govoriti gosp. Spinčić, jer da njemu nisu poznate. Prelazi zatim na pojedine predmete, te govori o vjeronauku, kojega potrebu priznaje sa odgoj u obće, al kojega da nemogu podučavati učitelji kao što bi svećenici. Naukovni jezik da je znamenit, al da se ni taj ne podučavo dovoljno. U podučavanju računstva veli, da vlada nekakovo bezvladje, kao što se vidi iz samoga školskoga izvještaja, iz kojega čita dotičan stavku.

Čita takodjer stavku o realnih predmetih i iztiče pomanjkanje zemljovida Istre, kojega neki mnstnji, da proskrbi zemaljski odbor. Pomanjkanje naukovnoga jezika da će se odstraniti i stvar u tom obziru urediti. Hoće da predje na navadjanje načina, kako da se školstvo poboljša, pak navadja i opet koliko pokrajina na škole troši, kako su obćine skromašne i kako bi se kod nas imalo zavesti rabotu kao što je to u Tirolu. Gdje je mnogo učenikah, tu se može lasno pomoći, da se zahtjeva drugoga učitelja; uvidja pak i sam čim je to izvekao, da za drugoga učitelja treba prostorije, a obćine nisu u stanju. pribaviti prostorije. Glede učiteljišča, da je g. Spinčić stvar razložio i da se je novim ustrojem korakuulo na bolje. Govori, da je polazak škole slab radi razuih uzrokah; u Kopru samom, da su Paolani protivni školi. Mnogi da govore: No pošljem ga u školu, jer bi se pokvario. Govori zatim o nekakovih protekcijah, kojo da se još gdje i gdje nalaze, pošto se djecu boljih obitoljih može u prve klupe i slično. Prijo da se je s velikim sjajem izpite obdržavalo i darovo dielilo a sad da toga neima.

Predsjednik, videć da su članovi jako raztreseni, da im je već dosadno slušati, da su izlazili, dolazili jedan k drugomu i razgovarali se i da govornik govori o stvarih, koje na resolueiju nespadaju, pozovo ga neka se kratko izrazi i neupušta u stvari, koje na resoluciju ne spadaju.

Pošt. vitez. Babuder odvraća, da je on u svojem predmetu, nek se ga pusti govoriti, ipak govori o mjestnih školskih viećih, o kotarskih školskih viećih, o . . tarskih školskih nadzornicih, koji da su duša svih posliednjih, o nezadovoljstvu glede naukovnoga jezika i o kojo čem drugom, to svršujo na zadovoljstvo svih i svakoga, pošto je govorio bez pravoga savoza skoro uru i pol.

Pošt. Sbisà veli, da bi bio imao učiniti neko opazko na predlogo gosp. Spinčića, ali da se toga odriče, jer se je provod zatoglo, te predlaže konac rasprave, koj se takodjer prima, tako da ovaj posliednji nije imao prilike, da odgovori štogod raznim govornikom.

Izvjestitelj dr. Costantini imajuć zadnju riec, odgovara vladinomu zastupniku, da bi bilo ipak bolje, kad bi vlada strože u školskih stvarih postupala; nadalje gosp. Spinčiću kao njegovu obćinomu oponentu glede prve točke resolucije, da su uspjesi ipak malo zadovoljivi, glede druge točke, da je posebno talijansko učiteljišče potrebito, jer da je školsko godine 1885/6 bilo 9 (devet) talijanskih pitomacah a 62 slavonska. Ako je školski saborski odbor pobrinuo se za Talijane neka se slavonski zastupnici pobrinu za Slavone.

Ako Slaveni nemaju školskih zgradah, neka si ih zidju, Pokrajina da troši više na slavonsko školo nego na talijansko. Od mjestnih školskih vlodah da samo ona na ladanju zanemaruju svoje dužnosti. (Pošt. Spinčić upadajuć: Obavjestite se bolje o gradskih.) Glede naukovnoga jezika neimaju se Slaveni šta tužiti, oni sami neće slavenskih škola.

Pošto je bila zaključena rasprava i izvjestitelj progovorio, pitao je za riec dr. Gambini, nu predsjedatelj mu je u početkom nije htio dati, a kad je vidio, da g. dr. Gambini hoće ipak govoriti, reče da opet otvara raspravu.

Pošt. dr. Gambini reče, da se semaljski odbor nikad neprotivi ustrojenju školah gdje vidi, da je sve potrebito pripravljeno (Spinčić upadajuć: Sovinjak.)

Pošt. dr. Amoroso veli, da se nije moglo pristati na ustrojenje škole u Sovinjaku, jer da neima dostatno prostornih prostorijah i jer se rasprava nije redovito provela, pošto se podatci osobito glede narodnosti nesložu s onimi, koji se nalaze u propisu 1880.

Dr. Volarić: Naumio sam bio podulje govoriti o naših pučkih školah ali videći da se mnogo toga u današnjem rasglabanju rekle s jedne i druge strane, to da u kratke samo nešto napomenuti.

Kako je iztaknuo pošt. g. Babuder podloga cielomu uzgajanjuju mora da bude vjera. Uplje crkve i vjeronauk iztisnuo se je iz škole pa se sada podučuje al se neuzgaja, jer uzgoja neima i noda se pomisliti bez vjere i smišleno jest postaviti kao glavni svrhu škole vjersko i čudoredno uzgojenje bez podloge vjere. Stoga, dok se u pučkih školah nepromjeni sustav, koji je zavladao počam od g. 1868. i nepovrati onaj prvašnji vjerski biljeg, dotle uz sve napore neće i nemoće biti bolje.

Iztaknulo se je zakodjer od gospode od vedine, da su Slaveni u pogledu školah bolje u obzir uzeti i da se nepravda čini nemim Talijanom. Al kad se redom ispita stanje naših škola, to se vidi, da je nam krivica učinjena i da se u obće nepazi i nemari, da se djeca što nauče, već dosta, da se potalijanče. Kod nas izvanjske obćine isključivo sve su hrvatske a izuzmeš li grad Krk, koji jest isključivo talijanski, u ostalih gradovih mi smo u vedini. Pa ipak nalazimo da n. pr. u gradu Cresu, gdje naš skromašan puk prama talijanskoj „vlastoli" broji do blizu dvie trećine stanovnikah, neima prilike naobraziti se u svom materinskom jeziku, jer sve škole su talijanske a hrvatski se nit ne predaje kao predmet.

Dapače čuc sam, da za prioprćit uvedonje hrvatskoga jezika kao predmeta, jedan član našega zem. odbora svjetovao je svojim sugradjanom preko jednoga prijatelja, da se uvode u one pučke škole, kao predmet, mjesto hrvatskoga njemački jezik i ovdje vidimo, da se danas uz talijanski naukovni jezik predaje njemački kao predmet.

Državni ustavni zakon 21. decembra 1867. odredjuje u čl. 19. „da se u pokrajinah, gdje razne narodnosti zajedno žive, tako uredo javne učione, da se svakoj od ovih narodnostih, boz da bude koji usiljovan naučati se drugi pokrajinski jezik, podaju dovoljna sredstva, da se naobraze u svom jeziku". Nadalje po školskomu zakonu 14. svibnja 1869. spada na c. kr. pokraj. šk. vieće odlučiti naukovni jezik saslušav samo one, koji nose odnosno troškove škole i da isto ima naroditi, ako se ima uvesti koji drugi zemaljski jezik kao predmet, al kako se ondje izričano opaža „u modjah zakonom opredieljenih". A prama ovako jasnome propisu zakona, kako je u Cresu? Podaje li se kopačem Creskim prilika, da se izobraze u svom materinskom jeziku? U Malom i Velikom Lošinju bile su prije malo godinah posve hrvatske škole, a sad jedall smo izginuli, ondje da se podučava izključivo talijanskim jezikom? Idite tamo pak ćete čuti jedali puk onaj govori hrvatski ili ne!

Što se posebno Velikoga Lošinja tiče sama obćina ovih zadnjih godinah u svojih službenih izvještih priposnala je, da su u onom gradu stanovnici po vedini „slavi", pa ipak se tek u zadnje doba i početkom tekuće školsko godine počelo nešto, al to u posve nedostatnoj mjeri, obzir uzimati na hrvatsko pučanstvo onoga grada, kako je propisano bilo još onda, kad se onim školam narinuo na posve nepravedan način talijanski jezik.

Što se sve radilo i radi, da se u Neprezinah iztisno hrvatski jezik iz škole, to nam je svim poznato. Nek ide, tko hoće onamo, pa neka sluša kako onaj puk govori. Do istine u zadnjem popisu pučanstva stvorilo se više njih, koji da obće talijanskim jezikom ali kako? To je očitna tajna, da su pod glavarstvom nekoga Ivana Braka hodali naokolo plaćeni ljudi, da popišu pučanstvo tumačeć jim upit, u kojem jeziku da obće na sliedeći varavi način: „Kojim jezikom se služe ako hoće sklapati pogodbe i javna pisma" te na takav upit dakako sliedio bi odgovor: „u talijanskom jeziku", jer žalbože ondje nemaju svojih odvjetnikah, a pisarčići i c. kr. sud isključivo pišu talijanskim jezikom.

Poplašto mdalje istoga gosp. Salatu, koji bivši članom komisije, koja se dva put uputila u onu školu, da razvidi, koji jezik djeca razumiju, popitajto njoga jeda li su ga djeca razumila, kad jih je pitao talijanski ili hrvatski. Al dakako, koga nije opanotio pohod prejasnoga našega prestolonasljednika! koji nede da zna hrvatski, taj će uvjek nastojati i sve moguće raditi, da budu škole talijanske.

U našem političkom okrnžju ima također 4 takozvanih mješovitih škola u čisto hrvatskih mjestih i to tako, da je prvih godinah naukovni jezik hrvatski a predmet talijanski i kašnje talijanski jezik kao naukovni a hrvatski kao predmet. — Nije li to očito i postupčino potalijančivanje naše djece?

Pa pri svemu tomu ima se još sreu govoriti „della forzata croatizzazione delle scuole" i pod izlikom i po notomoljitoj tvrdnji, da sinovi hrvatskih obitelji poznaju i govore takodjer talijanski, zahtjevati, da se ondje uvode talijanski jezik ili čak paralelka sa talijanskim naukovnim jezikom. — Nije dosta; stvaralo se po sili u čisto hrvatskih mjestih nekoliko Talijanah na papiru, ili bijaše dovoljno, da nekoji nedovršeći roditelji izraze žolju za talijansku školu, što se radi sve moguće, da se ustroji paralelka sa talijanskim naukovnim jezikom. Dapače se odlučuje u saboru, da se u mjestih, gdje ima pa bilo 5-6 Talijanah po imenu, već ustroji paralelka sa talijanskim jezikom, dočim ima hrvatskih mjestah sa propisanim brojem djece pa se njim neda škola.

Ima, kako vidjesmo mjestah u kojih su izključivo talijanske škole i okoprem ima dovoljni broj djece hrvatskoga materinskoga jezika, koji neuzrazumiju drugi jezik. — A njim se neda paralelke; neda jim se hrvatski jezik niti kao predmet. Jeli to pravica? Jeli to ravnopravnost?

Kad na ovo sve pomišljam, to mi se čini istinito ono, da kao što „oni koji neće da vide i neće da čuju, najmanje vide i najmanje čuju" istotako oni, koji neće da razumiju jesu najtvrdoglaviji u svojih nazorih.

Čim je dr. Volarić dovršio svoj govor, predložilo se je po vedini i primilo iznovice konac rasprave, nego jer se je istodobno javio za riec dr. Campitelli, progovorio je još on i rekao, da se nada, da će se sada stanje školstva poboljšati, kad se je učiteljem plaće povećalo.

On se bar nada, da će sad učitelji s većom ljubavi raditi, a o njih je najviše odvisno, da se poboljšaju školski odnošaji. Navadja za tim posoban primjer iz rovinjske škole, gdje da jedan učitelj nije znao zapta u školi držati s jednim odielom djece dočim je drugi znao držati u zapta dva odiela. Obćine da rade što mogu. Talijani da uzdržuju slavonske škole; to voli imenito dru. Volariću, kojega da doista ne razumije, al si misli, da je govorio, da se u školstvu Slavenom onoliko nedaje koliko Talijanom, dočim da imade baš otok Krk mnogo više škola nego li za nje doprinaša.

Tim je rasprava bila svršena u 3 ure poslije podne. Izvjestitelj odrekao se je riečl.

Predlozi školskoga saborskoga odbora bili su primljeni, pošto je za predloge pošt. Spinčića samo manjina glasovala.

Pogled po svietu.

Trst, dne 28. decembra.

Austro-Ugarska: Nešto radi božičnih blagdanah a nešto zbog nepovoljna vremena ostali smo bez važnih političkih novostih. Današnjim brojem završujemo politički pregled za god. 1887. Iztičuća g. 1887. nije doniela Europi onog mira, za kojim teže sve miroljubive i plemenite duše. Kamen smutnje nalazi se još uvjek na Balkanu, gdje nebude mira ni reda, dok se balkanski narodi neoslobode tudjeg skrbničtva, dok nebudu sami svoji.

Što se tiče naših političkih stečovinah u iztičućoj godini, to moramo sa žalošću konstatirati, da se uzvišeno načelo našeg premilostivog vladara, t. j. da se zadovolji svim pravednim željam njegovih narodah, nije niti iz daleka izpunilo. Naši zastupnici u Beču i Poreču neprestaju opominjati i moliti carsku vladu i zemaljske oblasti, da se već jednom i našim narodnim tražbinam zadovolji, dotično, da se §. 19. temeljnih državnih zakonah svestrano oživotvori. Napose u Poreču pokazaše naši narodni zastupnici kod neduvno minulog zasjedanja na silne nepravde, koje se u Istri našemu narodu od strane carskih i zemaljskih oblastih nanašaju. Glas njihov, premda od saborske većine preslušan ili izsmjehivan, odjeknuti će živo u srcu Hrvatah i Slovenacah Istre. Obzirom na to neimamo dakle nikakva razloga žaliti za godinom 1887. Na nas svih je puko, da nam bude nastajuća godina i bolja i sretnija.

Carovinsko vieće imalo bi se na novo sastati negdje okolo 22. jenara 1888.

U tršćanskom saboru propao je predlog zastupnika Burgstalera, koji je predlagao, da se čestita sv. Otcu prigodom njegove petdesetgodišnjice. Proti predlogu glasovali su svi takozvani liberalni zastupnici, koji bi inače htjeli, da vode prvu riec i u crkvenih pitanjih.

Franina i Jurina.

Fr. Češ poć ovo leto koledvat?

Jur. No, zač je zima.

Fr. Tako, da nećeš nikomu navestit novoga leta?

Jur. Aj ću svemu mojmu bližnjemu i dalnjemu rodu u Istri i kadegod ga je na svetu.

Fr. A kako ćeš počet?

Jur. Prvo, da dola i da se muči kako mrav, da sabire i snaša sve ča mu je za potrebu kako i pčela med va košnicu.

Drugo, da špara saki krajcar za svoje potrebe; da se čuva duga, zla druga.

Treće, da poštuje božje i crnske zakone, da nezaboravi na Boga i na njegove zapovedi.

Četvrto, da se čuva kako ognja oštarije i rakije, zač mu ove prazno žep i rivaju ga va grob.

Peto, da štuje i ljubi svoje naučitelje, bilo crkvene, bilo svetovne.

Šesto, da ljubi svoj rod i svoj jezik, kako najveći dar božji.

Sedmo, da se nedruži s onemi, ki mu grde i psuju veru, jezik i naše starinske navade.

Osmo, da nastoji, da bude vazda čist na duši i telu, jer prvo mu daje zadovoljstvo, a drugo zdravlje.

Deveto, da uzme više puti kakovu koristnu novinu ili knjižicu u ruke, koja će ga naučiti, kako treba pametno raditi i gospodariti.

Fr. i Jur. Dosoto, da nepozabe svi naši čitatolji i prijatelji na „Franinu i Jurinu", kada su za čitat i za platit.

Različite viesti.

Presv. g. Ivan Glavina, biskup tršćansko-koparski, odputovao je prošlog četvrtka u Rim, da prisustvuje 50-godišnjici sv. Otca. U njegovoj pratnji bijahu velec. g. Dragutin Fabris, župnik, i kapelan g. Petar Flego.

jih upornbljati. Iza tih opazakah prima gosp. govornik obračun 1886., pak čita iz njega i dodaje, da se je potrošilo u odnosnoj rubrici 6000 for. više, nego li bijaše odlučeno, da se je za zgrade potrošilo 3400 for. i da se nelma saborske dvorane, a da se je za nje sa tom dvoranom imalo potrošiti 30.000 for. U ostalom, da zemaljski odbor nije trebao tražiti izvršije, već da je trošio iz zemaljske zaklade (Koja utjelna! Op. Ur.); cesto da se negradi iz pokrajinske zaklade, nego se, daje podpore za nje; zemlja neima trošiti za občine, već jim ima priticati u pomoć. (Od manjine nije nitko toga tvrdio, što je vit. Campitelli pobijao, pak nije čudo, da su mu dovikivali: Pobija se, što se nije tvrdilo, a mimoilazi se ono, što se je tvrdilo).

Pošt. dr. Amoroso, videć valjda, da nije uspio predgovornik, progovori i on, i nadovezuje, da se je potrošilo 7000 for. i to sve iz pokrajinske zaklade (Niko nije tvrdio da nije!). Mnogo se je sagradilo iz novca, što sejo dobilo od južne željeznice kao pokrajinski namet (Ta, što prolazi željeznica po pokrajini u jelšanskoj i kastavskoj občini), tako, da poreznici pokrajine nisu toga niti malo ućutili. Dobilo se je od te željeznice 30.000 i potrošilo za pokrajinske zgrade (Kao da se nije moglo potrošiti za veće potrebe u pokrajini!)

Pošt. Zamlić, koji se je okrečno prema svojim drugovom, kada su oba predgovornika govorila i kao da je pitao, što to govore i na što to odgovaraju, koji je u obće živahnijim bio, nego to obično biva, odgovara ustvrdjujuć, da je sve, što je navedo, našao u izvještajih sabora i zem. odbora i da mu gospoda predgovornici ništa nisu pobili niti su ostaju kod svoga predloga.

Pošt. Crisanaz nezna, kako je sa upravom pokrajinskom, misli, da je u redu, ali misli takodjer, da bi se više moralo brinuti za bolne, a ti bolni su oni, koji neimaju cesto, koji nemaju vode, u obće oni, kojim manjkaju nužne stvari. Sve obćine skupa, drži on za članove jedne velike obitelji, kojim je glava zemaljski odbor, a ovaj bi se morao brinuti za sve jednako.

Pošt. dr. Amoroso prilično srdito reče, da je g. Crisanaz predbacio junti, da se nebrine jednako za sve obćine, pak doda: Gospode manjine skupa sa Crisanzom htjeli bi, da junta gradi obćinam cesto (Toga se nije reklo!), ali to neide; obćine moradu same raditi, a kad rade, onda jim junta pritiče u pomoć. Gospoda manjine neka no napunjuju ušesa seljakom, da junta imade graditi cesto (Niti nenapunjuju, već hoće, da pritiče u pomoć ne iz džepa dra. Amorosa, nego iz pokrajinske zaklade, koja je za svih i za sve!).

Pošt. Crisanaz: Gdje je veća potreba, manje se misli.

Pošt. dr. Amoroso upadajuć: Nije istina!

Pošt. dr. Campitelli odgovara tobož Crisanzu, pobijajuć ono, što se nije reklo, da bi se najmanje ktjelo, da junta gradi i dodaje, neka se pita podpore, pak će se jih dati: Petite et accipietis.

Pošt. Spinčić: A upit za cestu Kr-kavce-Buje?

Predsjednik: Odgovoriti će se.

Pošt. vitez Babudor, kao izvjestitelj, odgovara, da netreba mješati pokrajinskih zgradah sa potrebami obćinah, neka se za te potrebe predlaže na pravom mjestu. Drago mu je, da i g. Zamlić priznaje shodnost pokrajinskih zgradah i dodaje, da je za potrebu još graditi. Sobe za saborske odbore da su prejesne za sastajati se, razgovarati, razpravljati. (Na kupah manjine: nepoznamo jih!) Žao mi je, ali gospoda mogu si jih pogledati. Zagovara konačno predloge, koji se i primaju, pošto je pao predlog g. Zamlića.

Pošt. dr. Costantini izvještuje o drugoj točki dnevnoga reda. Spominje lanjske odluke saborske većine glede školstva i odgovor predsjedništva c. kr. zemaljskoga školsk. vieća na isto od 23. novembra t. g. Ovaj odgovor da pripušća, da su uspjesi malo zadovoljivi, ali svakako bolji, nego bijahu u prvanja vremena. Mnogo još toga manjka prije, nego se bude moglo reći, da stanje školstva u Istri zadovoljava. Manjkaju školsko prostorije u premnogih mjestih, manjka i drugo koještа neodvisno od školskih organah. Učitelji da se u obće dobro ponašaju i po propisih rade, samo od nekih želilo bi se više, ali na jednom se neda promjeniti. Učitelje se u obće nadzire, nepriečeć jih dakako u vršenju njihovih državljanskih pravah. Nadzornici se izabiru sposobni i odgovarajući svrsi, i pazi se, što i kako rade i paziti će se. Učiteljske konference da se redovito nedrže, jer pokrajina hoće, da u tom štedi. Preporuča se konačno, neka sabor dozvoli podporu za gradjenje školskih zgradah.

Sve to, veli izvjestitelj, je obćenito više ob odnošajih školstva u Istri, nego ob uspjesih u obstojećih školah. Za konference učiteljske se daje, da nebude prigovora s te strane, prem se nije osvjedočeno da koriste.

Mjestna školska vieća nerade doista, kako bi imala, ali zato nevrše svojih dužnosti niti kotarska školska vieća. Rado se uzima na znanje, da će školske oblasti nadzirati učitelje i kotarske školske nadzornike u njihovom poslovanju. Potrebito je posebno učiteljište za Talijane. U onom, koje obstoji u Kopru, neodgaja se dovoljno talijanskih učiteljah i već bi, da je tomu uzrok samo to učiteljište. Od njega kao da se odbijaju talijanski dječaci. Školsko godine 1885. i 1886., da ih bilo u svih tečajih samo 9 (devet).

U obće spomenuti odgovor predsjedništva c. kr. zemaljskoga školskoga vieća nezadovoljava željam sabora, izraženim u lanjskom zaključku, te se s toga te želje ljetos opetuju. Izvjestitelj u ime školskoga saborskoga odbora predlaže na tomelju svoga toga:

1. Zemaljski odbor upozoruje iznovice cesarsku vladu na malo zadovoljivo uspjehe u pučkih školah Istre, osobito muških, pozivajuć ju, da pronadje sredstvo, kako bi prestali uzroci tomu.

9. Zemaljski odbor poziv|je takodjer ponovno cesarsku vladu, da obrati ozbiljno svoju pozornost na uvjek rastuće pomanjkanje pitomacah u talijanskom odjelu c. kr. učiteljišta u Kopru, i da se sa svom prošnošću pobrine za talijansko učiteljo u trih pokrajinah Primorja, i to ustrojenjem posebnoga učiteljišta sa talijanskim nastavnim jezikom.

3. Slavni zemaljski odbor se poziv|je, da dade to opotovno odluke do znanja cesarskoj vladi.

Pošt. Spinčić progovori: Visoki sabore! Prije svega opazujem, da bih glasovao za I. točku predloga školskoga odbora, kad bi se promienilo riječi: „Uspjesi malo zadovoljivi" sa riečmi: „ne posve zadovoljivi" i kad bi se izpustilo reći: „osobito muške škole". Za II. točku istih predloga neću glasovati, jer se u njoj veli, da pomanjkanje talijanskih pitomacah na učiteljištu u Kopru još uvieh traje.

Ako sam dobro razumio odpis predsjedništva c. kr. zemalj. šk. vieća 25. novembra t. g., pročitan u ovoj visokoj kući, broj tih pitomacah je u sliedećoj godini naravno i u koliko nije, može narasti, tim više, što obstoji pripravni tečaj u Puli, i kao što je sam g. izvjestitelj rekao, takodjer u Gradišći. Učiteljište u Kopru, kao i ti pripravni tečaji, otvoreni su svim i nije mi poznat slučaj, da bi bio odpravljen ijedan djeočak, koji je bio obnadjen sposobnim.

Čudim se, da pravo ročom, što se olenj. školski odbor brine samo za jedan dio pokrajine, dočim smo mi ovdje zastupnici obijuh dielovah iste, naime talijanske i slavonske; po mojem mnienju, moralo bi se brinuti jednakim načinom za jedan i drugi dio.

Izpitati ću u kratko, u kojem stanju nalaze se u školskom obziru Talijani i u kojem Slaveni, i da li bi bio mogno i moralo školski odbor više obzira uzoti na Slavene nego li na Talijane.

Pripravni tečaji, kako već rekoh, obstoje u Primorju sa Talijane 2, jedan u Puli, drugi u Gradišći, dočim obstoji sa Slovence jedan u Kobaridu i za Hrvate jedan u Kastvu, tako, da se Talijani nalaze u boljem stanju nego li Slaveni.

Pošt. dr. Campitelli upadajuć: „U jednakom su stanju: dva i dva!"

Pošt. Spinčić. Ali jedan za Slovence i drugi za Hrvate, koji se još ipak ponekle razlikuju i kojih je u Primorju više nego li Talijanah.

Za cielo Primorje obstoji samo jedno muško učiteljište i to je razdieljeno u 3 odjela: talijanski, slovenski i hrvatski. Do prije dvie godine bilo je to učiteljište tako uredjeno, da se je u prvom tečaju podučavalo sve glavne predmete u materinskom jeziku pojedinih odielah, tako, da su Talijani bili podučavani posebice talijanskim jezikom, Hrvati hrvatskim, Slovenci slovenskim, dočim su se sva 3 odiela združivala kod obuke njemačkoga jezika, gimnastike, pjevanja, risanja, u obće predmetah, gdje netreba mnogo govoriti. U drugom tečaju koli pedagogija, toli prirodne znanosti podučavalo su se njemačkim jezikom, a ostali glavni predmeti u svakom odielu posebice materinskim jezikom. Tako i u trećem tečaju. U četvrtom pako podučavalo se je sve njemačkim jezikom osim materinskoga jezika i vjeronauka.

Nego već je ovo druga godina, što se podučaje prouredjenom naukovnom osnovom tako, da se podučnje koju uri više njemački jezik, ali manje predmetah u njemačkom jeziku. Ima se podučavati njemačkim jezikom pedagogiju u II., III. i IV. razredu, i još neki predmeti u IV. razredu, dočim se ni u I., ni u II.ni u III. razredu neima podučavati ni jedan predmet njemačkim jezikom. Svakako stvar je mala na bolje. Da li se je prije, i da li se sada krivo čini i koliko tim načinom podučavanja Talijanom, to se čini takodjer i Slovencom i Hrvatom.

I ako olenj. školski odbor predlaže ustanovljenje talijanskoga učiteljišta, mogao bi s istih razlogah predložiti takodjer slavensko, slovensko i hrvatsko učiteljište.

Pošt. dr. Amoroso upadajuć: „Odličjenje!"

Pošt. Spinčić: To netreba. Nego zemaljski zastupnici imali bi predložiti no samo čisto talijanski odiol učiteljišta, nego takodjer čisto slavenski.

Pošt. dr. Amoroso: Učinite predlog!

Pošt. Defranceschi: Da, da! Učinite ga!

Pošt. Spinčić: Učinio sam sličan predlog lanjske godine, nego bez uspjeha, jer ga većina kuće nije primila.

Obstoji takodjer žensko učiteljište u Gorici za cielo Primorje i to bijaše i jest uredjeno kao i ono u Kopru. Gospoda ili neznadu ili neće da znadu, da u Gorici neobstoji hrvatski odiol, tako, da djevojčica, koja bi htjela postati učiteljicom za hrvatske škole u Primorju, mora se učiti talijanskim ili slovenskim jezikom, (koji ipak nije posve jednak hrvatskomu) i njemačkim jezikom, da pak podučaje u školi hrvatskim jezikom, to gospoda neznadu ili neće da znadu!

U izvještaju školskoga odbora spominju se i školski odnošaji u obće u Istri i ja ću najprije o njih nekoliko riečî reći, kao što o njih govori rečeni odpis vis. c. kr. vieća, i to s toga, što obstoji državni školski zakon, po kojem bi se moralo dati prilike svakomu, da polazi školu.

U pokrajini manjka mnogo školah. Ima knošto se šita u izvještaju 17000 i više djeca, dužno polaziti školu, koji je školsko godine 1885/6 nisu mogli polaziti i to najviše s toga, jer nisu imali školsko zgrade ili jer su obstojuće bile pretjesne. Ima obćinah, u kojih ima stotine i stotine djeca, koja nemogu ići u školu, jer je nemaju i to osobito u slavenskih predjelih pokrajine. Neznam, da li ima u pokrajini skupa kućah talijanskih, bili to gradovi, trgovi ili sela, u kojih neima škole, dočim ima mnogo i velikih mjestah slavenskih, koja školo nemaju.

K tomu: pomanjkanje učiteljah i učiteljicah za slavensko škole, već sistematizirano, je već nego li za talijanske. Poznato mi je, da je nekoliko talijanskih mladićah iz Primorja svršilo učiteljišće u Kopru i prošlo uslužbu na Rieku, dočim kad bi se ih potrebovalo, bi se ih moglo prisiliti da dodju u pokrajinu, jer su nato obvezani tim, što su uživali podpore. Nije mi pako poznat ni jedan slavenski mladić iz Primorja, koji bi svršiv učiteljište u Kopru, išao službovat izvan pokrajinah Primorja, pa savim tim ima još i danas mjesta učiteljskih, koja nisu popunjena. U porečkom kotaru n. pr. je nepopunjeno mjesto u Žbronju; u pazinskom ono u Gologoriei i Šumbrogu kao i mjesto podučiteljice u Pićnu, a u pulj|skom učiteljice u Kanfanaru. A tako, kad bi se iztražilo, moglo bi se naći više učiteljskih mjestah nepopunjenih.

Glodom na obstojeće škole, po mojem mnienju glavni uzrok pritužbah proti uspjehom, ima se u tom tražiti, što se nezvršuju propisi glede školskoga polazka, odnosno školskih izostatakah; to osobito sa strane mjestnih školskih vlođah, koja se ni malo ne brinu niti za upisivanje školsko djece u školu, niti za njihov polazak. Dodje učitelj u mjesto i počmo podučavati sa svom ljubavju. Ako mu koje dete izostane iz škole, opomene roditelje; ako se ne koristi, prijavi jih neposrednoj oblasti, koja pak neučini onoga, što bi u takovom slučaju učiniti morala. Jedan tjedan izostane dvoje djeca, pak 5, pak 10, tako da se svaki dan broj polazećih umanjuje, da se nemože valjano napredovati i da učitelj sam volju gubi.

Dalnji uzrok neposve povoljnih pače u nekojih školah nepovoljnih uspjehah ima se tražiti u nauk|ovnom jeziku. U Istri kako u malo kojoj drugoj pokrajini ima mnogo školah, u kojih se ne podučaje materinskim jezikom djece. Načelo, da se ima podučavati materinskim jezikom, je za neku gospodu ove visoke kuće „staro željezo" kako se je izrazio lani ili pradlani jedan član iste kuće. To za me nije i nek se prouči svu povinst pedagogije, osobito od Komenskoga do danas, vidit će se, da je glavno načelo obuke, da se materinskim jezikom podučaje. Vi sami, gospodo, kad se radi o Vašem jeziku i o Vašoj narodnosti, ne držite to načelo za „staro željezo" jer hoćete no samo da se u pučkih školah podučaje talijanskim jezikom, nego i u srednjih, pače htjeli biste, da Vam se ustroji i sveučilište ili bar pravnička fakultota talijanska. Glasovi: Da, gospodine!

Pošt. Spinčić: Dobro; ja sam s Vami, jer se nemože napredovati u školah sa drugim jezikom, kao što se naprednje sa svojim; nego htjeo bi s druge strane, da bisto već jednom pripoznali, da što za Vas Talijane valja, takodjer za nas Slavene vriedi. Budimo pravedni! (Živio! na lievici; to ne odvisi od nas! na desnici.) Odvisi! Mogao bih navesti činjenicah za tu tvrdnju sa strane „stalne komisije" ovoga vis. sabora.

Pošt. dr. Campitelli upadajuć: Recito, recito! Spinčić ga pogleda pak nastavlja: U nekih mjestih uzrok manjo povoljnih uspjehah je pomanjkanje školskih potrebočah. Košto sam lani rekao, ima prilično učenikah, koji mjesece i mjesece idu u školu bez knjige, knjižicah i drugih potrebštinah školskih i u onih obćinah, koje bi iz dotičnih zakladah moglo priskočiti u tom obziru u pomoć.

Ja sam samo natuknuo o školskih odnošajih u Istri u obće i o uzrocih glede na pritužbe proti obstojećim školam. Što i koliko nisam rekao, vidit će se iz predlogah, koje ću pročitati, kao obično najprvo hrvatskim, pak talijanskim jezikom.

Ti predlozi glase:

Obzirom s jedne strane na § 59. školskoga zakona 2. maja 1883., po kojem se imadu ustrojiti škole u svih onih mjestih, gdje je u okružju jedne ure i poprečno u 5 godinah više od 40 djeca, koja moraju polaziti preko 4 kilometra odaljenu školu i na § 11. istoga zakona, kojim se odredjuje broj učiteljah kod svake škole, gledom na broj školske djeca, i obzirom s druge strane na to, da je u Istri školsko godine 1885—86. bilo 17.362 djeca, dužno polaziti školu, koja nisu uživala nikakve obuke, i to najveći dio radi nestašice ili pretjesnosti školskih prostorijah;

obzirom na § 20. navedenoga zakona i na §§ pokrajinskoga zakona 20. marča 1870., tičuće se polazka, odnosno zanemarivanja škole s jedne i maloću ili nikakvu djelatnost mjestnih školskih vlođah s druge strane;

obzirom na to, da ima u Istri školah, u kojih naukovni jezik nije uredjen po temeljnom didaktičnom načelu, valjd kojega mora biti naukovni jezik onaj, poznat djeci, i da po § 6. školsk. drž. zakona odlučuje o naukovnom jeziku i o podučavanju drugoga pokrajinskoga jezika, saslušav one, koji školu uzdržaju — a to je na prvom mjestu školsko okružje — pokrajinska školska oblast u medjah zakonom opredieljenih;

obzirom nadalje na to, da ima obćinah, u kojih se donedavi nekih zakladah (osobito bratovštinskih, školski dio) neupotrebljaju kao što je propisano za tvarne potrebe školah;

obzirom na to konačno, da ima obćinah, koje nisu u stanju, da provide o sebi školsku zgradu, ni da razšire obstojeću;

obzirom na sve to, i žaleć, da se odstrane pritužbe glede školskih odnošajah u Istri, častim se predložiti, visoki sabor neka izvoli zaključiti:

1. Nalaže se slavnomu zemaljskomu odboru, neka dade do znanja visokoj c. kr. vladi želju ovoga pokrajinskoga sabora, da se: a) providi za uredjenje obuke načinom, da svi dužni imadu prilike polaziti školu, budi davši otvoriti školo već ustanovljene ali neimajuće učitelja, budi požurliv ustanovljenje onih, za koje su stranke već prosile, budi davši priskrbiti školske zgrade ili povećati obstojeće — uzev ozbiljno u obzir gospodarstvene odnošaje školskih obćinah, kao što propisuje naredba vis. c. kr. namjestničtva za bogoštovje i nastavu 27. julija 1878. br. 12.123; b) da se sa svom odlučnošću dade valjanost odredbam, tičućim se polazka, odnosno zanemarivanja škole, imenito naprama mjestnim školskim vlećem; da se dade izpitati savjestno materinski jezik školske djece obstojećih škola u pokrajini, za urediti obuku načinom, da se podučaje u materinskom jeziku školske djece, kao što to zahtjeva temeljno didaktično načelo, promjenivši naukovni jezik, gdje neodgovara tomu načelu i ustanoviv paralelke za manjinu školske djece gledom na njihov materinski jezik posvuda i jedino tamo, gdje je broj te manjine onolik, kolik se zahtjeva po zakonu za ustanovljenje škole, davši istodobno moćebiti priliku, da se podučaje drugi zemaljski jezik i da se drži tih načelah kod ustrajanja školah u budućo; d) da se dade upotrebiti po obćinah zaklade, odredjene za tvarne potrebe školah izključivo za te potrebe.

2. Nalaže se zemaljskomu odboru, da daje podpore siromašnim obćinam, koje nisu u stanju, da ob sebi provide prikladne školske zgrade i to iz iznosa, koji se ima godimice odrediti u tu svrhu po saboru.

Pošt. dr. Fraginacomo govori smetono prestajuć i obraćajuć nekakovo papire, pak iztiče agitacije učiteljah i nadzornikah. Spominje posebni slučaj glede škole u Kortah, gdje da je talijanski jezik obvezatan predmet a ipak da se isti ne podučaje (Pitajte kotarsku školsku oblast). Preporuča vladi neka naloži učiteljom i nadzornikom, da ne agitiraju. Voli da prelazi na drugo, pak navadja spomenuti odgovor

Počastni članovi. Na glavnoj skupščini „Hrvatsko čitaonice“ u Knstvu, održanoj dne 18. t. m. bijahu jednoglasno izabrani počastnimi članovi sliedeća gospoda: potorica narodnih zastupnikah na saboru u Poreču t. j. Slavoj Jonko, Vjekoslav Spinčić, Dr. Matko Laginja, Dr. Fran Volarić i Vinko Zamlić, te urednik „Naše Sloge“ Matko Mandić.

Političko družtvo „Edinost“ obdržavati će na dan sv. trih Kraljah, dne 6. jenara 1888. svoju godišnju glavnu skupščinu u gostioni „Fonico“ u 9 i pol satih u jutro.

Odbor „Slovanske čitalnice“ u Trstu pozivlje gg. članove, koji žele sudjelovati kod skupno večere na dan sv. Silvestra (31. t. m.) u 9 i pol satih u prostorijah čitaonice, da se izvole priglasiti kod družtvonoga sluge najdalje do subote.

Veselica „Dolaskoga podpornoga družtva“ obdržavati će se — kako bijaše jur javljeno — svakako na dan sv. Silvestra. Družtveni odbor učinio je sva potrebita, da se članovi i prijatelji družtva na zadnji dan godine što ugodnije pozabave. Čisti prihod namienjen je u družtveno dobrotvorne svrhe to se nadamo, da će biti zabava naših radnikah mnogobrojno posjećena.

Tržaško podporno in bralno društvo prirodjuje za dne 5 jenara 1888. u rodutnoj dvorani kazališta „Politeama Rossetti“ veliki plos. Čisti prihod namienjen je družtvenoj blagajni, to se dade odokivat, da će plos naše občinstvo svestrano podupriti.

Glavna skupščina hrvatsko čitaonice u Knstvu, obdržavala se dne 18. t. m. Na dnevnom redu bijahu izvješća tajnika, blagajnika i revizorah, zatim izbor novoga odbora. Izvješća bijahu u odobravanjem na znanje uzeta, a u novi odbor stupnju sliedeća gg. A. Dukić predsjednik, Niko Butković tajnik i Vinko Ruboša blagajnik.

Vrlomo. U četvrtak, petak i subotu pred Božićem vladalo je u čitavoj Europi upravo strašno vrlome. Mi bijasmo u Trstu zatvoreni sa svijuh strauah. Sniega napadalo je u petak i na badnjak toliko, da su ga i danas sve ulice pune. Željeznički vlakovi nisu obćili sa Trstom dva dana. Na Krasu napadalo je sniega po dva do tri metra. Osim sniega pozjutila nas je ovdje i naša domaća bura. U nedelju otvorila se željeznička pruga za osobne vlakove, a u sriedu izostali su nam nanovo i osobni vlakovi. Danas 28. dec. nedobismo iz vana nikakovih novinah.

K izboru u Plóni. Nakanduo pišo nam prijatelj iz Plóna jošte sliedeće o netom minulih občinskih izborih: Izbori naši izpali su upravo sjajno. Narodna stranka pobjedila je u sva tri tiela ogromnom većinom. Od 115 glasovah zapalo je samo 11 protivnikom, što je dolazu odlk dokaz, kako na slabih nogu stoji pičanska „Patria“.

Na izbore dolazio je narod mirno, trezno i ozbiljno. Protivnici kušaše mutiti i sliogiti, ali jim trud ostao uzaludan. S naše strane nije trebalo nikakve agitacije, što je opet dokazom, da se nisu ovi izbori vršili po „komandi popovah“ — kako to roztrubljuju naši šarenjaci — već da bijaše to pravi izraz narodne volje. Tako svietni občinari zaslužo, da se jih javno pohvali, što mi eto rado činimo.

Našemu svoćenstvu preporučamo sliedeće novine i knjige, koje će mnogomu u dušobrižničtvu dobro doći, a k tomu će, ako se na nje predplate, podupriti svako hvale vriedna poduzeća. U Sarajevu izlazi vrlo dobro uredjivan list „Vrhbosna“, koja domaća poučne članke o stanju katolikah u Bosni-Hercegovini i upoznava čitatelja o stanju našega roda u onih pokrajinah.

Nadalje preporučamo „Katekotičke propovjedi“ o. Jerolima Filipovića, koje su počele izlaziti g. 1887. Prva knjiga broji 540 stranicah, a zapada samo for. 1.50. Djelo je svako hvale vriedno.

Iz Omišlja pišu nam 26. t. m.: Vriedni učitelj g. Ivan Mahulja, koji se je nedavno razstao s nama na veliku žalost našu, zahvaljuje nam se u dičnoj „Našoj Slogi“ na našem lienom susretanju za njegovog potgodišnjeg boravka kod nas. Nu mi ga tužna srca umoljavamo, neka nam nezamjeri, što ti naši susretaji nisu ipak mogli naplatiti njegovih velikih zaslugah po Omišalj. Tà on je djeci našoj bio učiteljem, kakovih se malo nadje, on jim je bio prijateljem i odgojiteljem poput dobra otca, dà, on je bio duša našega družtva; njemu smo najviše hvale dužni, da imamo danas čitaonicu, za koju je kao tajnik uradio mnogo i sborom i tvorom. Jednom riečl, ponio se kod nas kao rodjeni Omišljanin. Srdačna mu od nas na svemu hvala! Dao Bog, te bi Istra radjala mnogo takovih učiteljskih silah, kojim je gesto: „Prosvjetom k slobodi“. Vriča je naša želja, da bi pošao tragom svog predšastnika i naš zemljak, novoimenovani učitelj g. Antun Turato, od kojeg se tomu i nadamo.

Akademičko družtvo „Zvonimir“ u Beču poslalo nam je sliedeći poziv k proslavi nedavnoga Gundulića: Hrvatsko akademičko družtvo „Zvonimir“ u Beču slavi pod pokroviteljstvom njegova preuzvišenosti Ivana grofa Drašković dne 8., 9. i 10. siečnja 1888 tristogodišnjicu poroda hrvatskoga pjesnika Ivana Franjina Gundulića, na koju se slavu vaše p. n. gospodstvo najuljudnije pozivlje. Program svečanosti:

Dne 8. siečnja: Svečana služba božja u pol 12 satih u crkvi sv. Ane (J. Annagasse). Kod sv. mise pjeva „Slav. pjevačko družtvo“, gdjico: Milena Hržićeva, Danica Zečićeva i g. Hinterhober, a orgulje svirati će g. Budmani.

Dne 9. siečnja: Sjajni koncerat uz sudjelovanje bečkoga „Slav. pjevačkoga družtva“ pod osobnim ravnanjem sborovodje g. A. A. Buchte, c. kr. dvorskoga opernega pjevača g. Horwitza i gg. Vlaha Budmania, Mirka Bjelinskoga i Otona Žerta u svih dvoranah „c. kr. Gartenbaugesellschafta“. Poslije koncerta ples. Podpuna glazba c. kr. pješ. pukovnije br. 10. Dne 10. siečnja: Svečani komers. Početak koncerta i komersa točno u 8 sati na večer.

Odbor za proslavu.

Gundulićeva 300-godišnjica. Svenčilištni gradjani u Zagrobu za proslavu 300-godišnjice Gundulićeve izdali su sliedeću oknanu:

Dne 8. siečnja 1888. godine tri sto jo godina, kako vile pjesničkim dahom zadahnuše u ubavom gradu Dubrovniku, u hrvatskoj Atini, Ivana Franjina Gundulića. Sav se narod hrvatski ljepom cieše domovino i ivan njo sprema, da tu zgodu svečano proslavi. Zar da zaostane hrvatska sveučilištna mladež, zar da ona šutke mimoidje 300-godišnju uspomenu hrvatskog pjesnika? No!

Uz geslo: „Rod bo samo, koj si mrtvo štuje, na prošlosti budućnost snuje“, na glavnoj skupštini držanoj dne 24. studenoga o. g. sabrani sveučilištni gradjani zaključiše, da se 300-godišnjica neumrlog pjesnika Iv. Fr. Gundulića i od strane sveučilištne mladeži što dostojnije proslavi. U tu svrhu izabrani odbor odlučio je priroditi djačku svečanost, koja bi sastajala od koncerta i plesa, sasvim narodnjeg značaja, kako se dolikuje uspomeni hrv. pjesnika. Čisti prihod te svečanosti odredio je odbor, da se priklopi glavnici za podignuće pjesnikova spomenika.

Da bude taj prihod, što je u samu proslavu glavna svrha te svečanosti, čim veći, obraća se odbor na slavno občinstvo ovoga glavnoga grada, da se pozivu svojih sveučilištnih gradjana što mnogobrojnije odazove i svatko svojom prisutnosti pri toj svečanosti pokaže, da štuje uspomenu pjesnika Gundulića.

Odbor želi, da se ovaj proglas primi kao poziv na svečanost; posebno pozivnice neće se izdavati — proslava Gundulićeva svečanost je svega naroda, a toga pri takvoj zgodi posebno pozivnice nisu shodne.

Program koncerta i druge potankosti oglasit će odbor u pravo doba u novinah

U Zagrobu, 8. prosinca 1887.

Za odbor:

Milo Starčević v. r. Josip Modoutin v. r.
predsjednik. tajnik.

Električna razsvjeta u Zagrobu. Kako pišu zagrebački listovi ustrajan se u Zagrobu družtvo za električnu razsvjetu. Družtvo će moći uvesti električno svjetlo za sada samo u privatne kuće, dočim so gradski trgovi i ulice neće moći istim razsvjetliti, dok ugovor medju gradskom občinom i plinarom neistoče.

Na ubavicat vinogradarom i vinotržcem. Budućo godine mjeseca svibnja biti će u Trstu izložba vina i izložba posudja, potrobna kod kulturo vina. Izložbu prirodjuje Società agraria u Trstu.

Čižme od papira. Najnoviji proizvod na polju amerikanske papirne industrije jesu čižme. Neki tvorničar u sjedinjenih državah donio je takovo na sajam, pa ih hvalio, da su no samo mnogo jeftinije već i mnogo trajnije od kožnih, pa k tomu jedrije i daju se lieno čistiti. Glavna prednost pako da je kod tih papirnih čižamah, što su iz jednog komada, dakle bez šva.

Starina medju hrastovi. Kod sela Santa Maria del Tulo u Meksiki stoji prod nekom kapolicom stablo, po svoj zemlji poznato pod imenom „Sabino“. Toli mu je velika i široka kruna, da se čini kao mala šumica. Ima 35 stopa u najširjem prorezu a 20 stopa iznad zemlje ima jošte vazda istu debljinu. Na toj visini postaje stablo granasto, a grane su toli krupne i jake, da se pričinjavaju kao stoljetni hrastovi, a njose sjenu iznad sto stopa daljine. Stablo je puno života, a njeguju ga i čuvaju tamošnji stanovnici Indijanci toli pomno, da nevolo odtrgnuti ni grančico od stabla, a svaki dan snašo ga i metu izpod njega, smatrajuć ga kao neko sveto deblo.

Književnost.

Novi list. Početkom novo godine izlaziti će na Sušaku u tiskarni g. Lukanovića novi list „Naprietran“ u hrvatskom i talijanskom jeziku. Cieua lista biti će za Sušak na cielu godinu f. 3.—, za Sušak za polugodište f. 1.50, za Sušak za četvrtgodište f.—.75, sa poštom u tuzemstvu na godinu f. 3.80, na pol godine f. 1.95, na četvrt godine f.—.90.

Vienac broj 50 XIX. godišta izašao je sa sliedećim sadržajem: „Molitva“, spjevao Alphonse de Lamartine. „Marica“, pripoviest iz Slavonije, napisao I. Lovretić. „Sestrica ubogih“, napisao E. Zola, preveo A. Harambašić „Profesorova kćerka“, pripoviest P. P. Gnjedića. „Nješto o modernome samoubojstvu“, priobćio Josip Pirgl. „Na čašu piva“, od M. Petrovića. „Turski udarac na Grahovo g. 1888“, napisao Marko Dragović, Listak. Slike: Gjuro Stjepan Deželić, u gluhoj šumi, naort L. Karasina. — „Vienac“ izlazi svako subotu. — Cieua mu je na četvrt godine 1 for. 75 novč. Svi dosad izašli brojevi mogu se dobiti.

O Slovanih, osobito o ruskom narodu. Narodopisni načrt. Sporedno spisov nekatorih najnovejših pisatoljev spisal X. Y., V Trstu, tiskarna Dolcno 1887.

Tako se zovo uglodna knjižica od 131 stranice osmine, koju je izdala Dolenčova tiskarna u Trstu i koja će dobro doći svakomu, koji se želi upoznati s glavnih potezih sa velikim i slavnim pobratimskim ruskim narodom. Časopis „Edinost“ donašao je kao prilog taj zanimavak neimenovanog pisca, koji je proučio najbolja engleska, francoska i njemačka djela o Slavenih u obće, napose o Rusih, te o tom napisao gornju knjižicu, koju mi našim čitateljem što toplije preporučamo. Dobiva se u Dolenčevoj tiskari u Trstu a cieua njoj je 30 novč.

Discorsi, proferiti nella camera dei deputati a Vienna nel giorni 14 e 20 Maggio 1887. dal deputato Domenico dr. Vitezić durante la discussione del preventivo per l'anno 1887. (Traduzione dall' originale tosto toduesco) Trieste. Tipografia Dolcno 1887. Ova knjižica sadržaje sadnja dva govora, izrečena od neumornog našeg zastupnika prošlega mnja u carovinskom vieću. Prvi govor radi o školskih odnošajih u Istri, a drugi o toli važnom dosadašnjem pitanju u našoj pokrajini. Govori ti bijahu priobćeni u svoje vriemo i u našem listu, to je sada preporučamo svim onim, koji je nisu do sada čitali, ili koji rado čitaju lieno talijanske spise. Cieua toj knjižici od 96 stranicah vollko osmine jest samo 15 novčića. Dobiva su kod uredništva našega lista.

Nova Danica ili „Bunjevačko-sokačkl“ kolendar za prostupnu godinu 1888. Cieua 25 nov. Izdaje Josip Bittorman. U Subotici 1887, Stamparija Josipa Bittormana. Preporučamo našim čitateljem ovaj lepi kolendar, posvećen u prvoj vrsti našoj braći u Ugarskoj.

Pjesnička djela Fra Grge Marića Tiskara „Bosanske Pošte“ u Sarajevu izdati će sva djela vollkoga hrvatskoga pjesnika Marića u pojedinih svezkah. Pred nami leži 1. svezka sa slikom čuvenoga pjesnika. Sadržaje početak glasovitih „Osvetnikah“. Cieua svakoj svezci jest 30 novč. Preporučamo to djelo svim prijateljem hrvatske knjige.

Die Kunst die serbo-kroatische Sprache durch Selbstunterricht schnell zu erlernen. — Theoretisch-praktische Anleitung zum Selbstunterricht von prof. Emil Mužina. Wien, Pest, Leipzig. A. Hartleben's Verlag.

Dopisnica uprave.

Od 19.–28 t. m. pripošlo nam predplatu: P. n. gg. J. V. Zagreb za 88 — A. K. Rieka do 31 marča 88. — Lička Vilas Gospić do 31. marča 88. — D. N. Sarajevo za 88. — A. Z Zvonceda za 1. feb. 88. — F. D. Lubenice za 88. — P. P. Kraljevica za 9 izt. do konca 87. — T. R. Rieka za 88 — A. S. Karlobeg za 2. t. 87 — I. S. Pul za 1. t. 88 — M. J Opatija za 88 K. D. Sežana za 87. — A. P. Rukavac do konca 87. za 4 izt. — D. M. L. za 87. — Čit. Požega za 87. — J. J. Selce za 87. — M. S. Repev za 2. t. 86 i 87. (za ono se još nije nitko oglasio) F. M. Rukavac za 87 — E. D Gorenja Vas za 87. — F. J. M. Lintar za 87. — A. R. Hrušica za 87. — D. E Varaždin za 86 i 87. — J. H. Križevci za 87 i 88. M D Zvoneču za 1. t. 88. — M Z Orlec za 87. — Obć. odb. Dobrinj za 87. — Ciunta pr. Poreč za 88. — Esk banka Zagreb za 1. 88. — L. bar. V. Oroslavje za 87 i 88 — T. G. Petrovaradin za 87 — Sl. Mt Trst za 88. — A T. Trst za 88 — M. M. Zagreb za 87. — B. bar. Z Rieka za 88. — K. D. Varaždin za 1. t. 88. — Čit. Split za 1. t. 88. — M. P. Sv. Jakov za pol 88. — D. J. P Senj za 88. — F. M Kopar za 88. — A. M Pazin za 88. — D. I. F. Poreč za pol 88 — J V. Zarče za 88. — Čit Senj do 31 marča 88. — F. J. Trisat za 88 — M. O. Mali Lošinj za 88. — Z. iz Sliba za 88 — I. B. Lapuik za 87.

Za bratovštinu hrv. ljudi u Istri primili smo od g. Tome Rutara na Rieci for. 1.

Lutrijski brojevi

dne 24. decembra.

Beč	30	50	40	79	60
Gradec	51	13	19	30	35
Temešwar	65	8	13	40	19

dne 24. decembra

Brno	68	43	4	15	69

Sud nekog svjetovnaka, Bolestina i pákuašjte jednoć dra. Lieburo »Elixir za živce« (piše nam prijatelj) koji se je sam slab in za rad nesposoban, u nekoliko mjeseci uporabom toga elixira podpuno preporodio, pa će to se osvjedočiti, da čudnovatljega napjeha nista jošte doživili, nego li je taj elixir.

Pravi elixir dobiva se samo pod znamkom (krst za sidrom) uz cieuu: pol-staklenice 2 for., cieli for. 3.50, dvostruka pako f. 6.50 nč, u svih lieharnah, te u centrall lieharnika dr. Bedrika i Comp. Hannoveru, nadalje kod B. Seravala i Prendinija u Trstu.

SLOVENSKI

„ŠALJIVI KOLEDAR“

za leto 1888

bogato ilustrovan

izšel je v tiskarni Dolene in se predaja v Trstu

po 40 nvč. komad.

Razpošilja se pa po pošti in prodaja v Gorici

po 45 nvč.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja

Wilkonsona popolnoma in stalno.

Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum

21 Braunschweig. 40—52

KLINIKA za spolne in želodčeva bolestl, nastopa okuženja i oslabnuća moćko slabosti, poliuije, žgeče vode, močenju postelje, pučanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, črobа in živeev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi 42—86—104

C. Streetzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee.

Zimske suknje

iz valjanega sukna

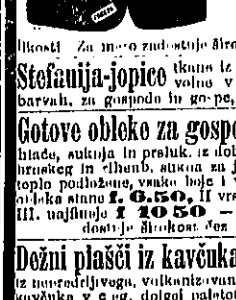

gorke

s podebelo podložano

f. 5.-

II. vrsti fr. 6.50

Najboljša, najcenejša i najtrpežja zimska suknja iz dobrega štajerskega sukna vsake barve in vse velikosti. Za moje zadostuje štiri kosi čez pest

Stefanija-jopice tkane iz fine volne v s i h barvah, za gospode in gospe, oleg. i tople **f. 1.80**

Gotove obleke za gospode Samo **f. 6.50**

blače, suknja in prsluk. iz dobrega hrnskeg in elbenb. sukna za jesen i zimo, toplo podložane, vsake boje i velikosti Ena obleka stane **f. 6.50**, II vrsti **f. 8.50**, III. najfinje **f 10.50** — Za moro za dostoje širokost čez rami

Dežni plašči iz kavčuka z ka puco **f. 6.45**

iz najnovejšivega, volkanizovanega sheeting-kavčuka v c n g, dolgoj paletot-oblik tur s moro na sredujej strani nositi tudi kot površna sukuja Za moro zadostuje visokost

Pokrivala za postelje i mizo iz finega ripsa, z tkanimi ovetlicami in z čipkami iz pliša na 4 ogle **f. 1.65**

Odeja za potnike in konje, de- **f. 1.75**

trajno in v boji z barvanim robom komu **f 1.75**, jako fine **f 2.75**.

Ogrinjače ¼ velike, v sin, h, srijet **f. 1.-**

barvah fane z krasnim cic-nille-čipkam, neverjetno po ceni kupljene. Vsaki komad samo **f 1.**

Edina pošiljatev i roti poštnem povzetju ali pa proti gotovem denarju **z jamstvom FISKETE'a**

Fabriks-Lager fertiger Kleider

„Zur ungar. Krone“, Wien, V., Wehrgasse 13/34. 7-2

FILIJALKA V TRSTU
c. kr. priv. avstr.
KREDITNEG ZAVODA
za trgovino in obrt.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni odkaz	2¼%	30-dnevni odkaz	2½%
8- „	3 „	3-mesečni „	2¾ „
30- „	3¼ „	6- „ „	3 „

Vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu priznana so nova obrestna tarifa na tomalju ob javo od 17. in 21. oktobra in 12. novembra.

Okrožni oddel.
V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obrestih.

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, Zagreb, Arad, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano in Solnograd — brez troškov.

Kupnja in prodaja
vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje koponov pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.
Na jamčevne listine v gotovem, obrosti po pogodbi. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti 5½% letnih obrestih do 1000 gld., za vekše svote po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 13. oktobra 1887. 41—48- 4

Telefon br. 429

Providjen sa ovom znamkom je pravi prof. dr. Libera
Elixir za živce
kojim se ozdravlja sve živčane bolesti sigurno i podpuno, ma da su i zastarjele, osobito pako nastale usled mladostnih grieha. Ozdravlja slabost, bljelotok, slo- i glavobol, migrenu, jako kucanje srca, bolesti želudanine, ter pospješuje probavu itd. Elixir za živce, sastavljen iz svjetsko znanih ljekah, priznane od svih auktoritetah medicinskih — pruža jamstvo za ozdravljenje spomenutih bolestih. Pobliže iz cirkulara, koji je pridodan svakoj staklenki. Cieno male staklenke f. 2 — velike 3.50, dvostruke f 6.50 a. vr. u gotovom ili pouzećem. — U svih ljekarnah je na prodaju. — Glavno skladište: Einhorn-Apotheke, Max Fanta, Prag, Altstädter Ring. U Trstu u lekarnah B. Serravalo All'Amazone Trionfante, Serravallo, P. Cavana i Prendini.
Na ricol A. Mizzan. 26—18

1887. Zimska sezona 1887.

KAPUTI for. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, . . sasma svilni for. 27, 32.
ODJELO for. 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 28, „ „ „ 35 38,
JANKE iz češljano vune sa prsluk u svih bojah for. 25
sasma svilni . . . . . for. 30
CARSKE janko sa prsluci for. 22, 24, 26, 28, 30, sasma svilni for. 35, 38
KAPUTI za putovanje, nepromočljivi for. 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35
HAVELOKI, nepromočljivi for. 11, 13, 15, 20
KAPUTI za lov for. 7, 9, 10, 12, 15, 18, 20, 24
KAPUTI za pisarnu for. 7, 8, 9, 10
SPALNI kaputi fr. 8, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 24, 26, 28, 30, 35
pravi turski sa svilom 55, 65
GORNJI kaputi za dečko for. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
ODJELA za dečko for. for. . . . 4½ 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
LIVREJE i svakojako odjeće za gospodu i djecu
uz veoma nizku stalnu cienu
kod
JAKOBA ROTHBERGER,
c. k. dvorski dobavljač
v PRAGI, Graben br. 10 novt, vis-à-vis gospeskoj ulici
Vanjske naručbe izvršuju se točno prama pouzeću, ono što nebi bilo povoljno prima se natrag. 39—50

U DVADESETU GODINU
stupa
„VIENAC“
ilustrovani časopis za zabavu i pouku

Teško pomisli, s kolikimi je potoškoćami spojeno izdavanje beletrističnih listova, obradovati će se, da ipak jedan hrvatski beletristični list stupa srotno u dvadesetu godinu svoga života.

Tko pomisli, da je uz sav napor pokojnoga Gaja i ostalih preporoditeljah hrvatske knjige ipak ugasla „Danica Ilirska“; da je pokraj veliko njegove ipak usahnuo „Neven“, „Naše gore list“, „Bosiljak“ i „Dragoljub“; da su nakon kratkoga obstanka morali prestati listovi: „Glasonoša“, „Slavonac“, „Slavonski Jug“, „Hrvatski Sokol“, „Hrvatska Lipa“, „Hrvatska Vila“ i „Balkan“, mora priznati, da je list, koji će se na koji dan podičiti, da je u dvadesetoj godini, osnovan na zdravu i čvrstu temelju, i da je znalužio ljubav svakoga čestitoga Hrvata.

„VIENAC“ će i nadalje izlaziti svake subote najmanje na dva arka. Format će donadanji i nadalje pridržati. Najobljubljeniji časopisi ruski, francezki, engleski i njemački izlaze u sličnu formatu, pa neće valjda ni kod nas intelligentno obćinstvo mjeriti vriednost lista po njegovoj veličini.

U „VIENAC“ su pisali od njegova početka prvi hrvatski pisci, hrvatskim pridružilo se u novije doba i njekoji srbski, pa se nadamo, da će ga i odsad kititi najodličnija pera hrvatska i srbska.

„VIENAC“ će i od sada donositi u svakom broju najmanje po dvie manje ili jednu veću sliku, u prvom redu domaće, a onda strane, ne samo takove, koje će zanimati hrvatsko obćinstvo.

Cieno je „VIENCU“ 6 for. na godinu; poštom 7 for. Predplata se prima i na četvrt godine. Novci se šalju: Upravi „Vienca“ u Zagrebu.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccolija v Ljubljani
Ta univerzalno znana in mnogim zdravniškim zaupnim gospoda dr. K. viteza Stiloka, c. kr. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je latinizvana „Tinctura Absinthii composita“, katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo i. t. d. (glej navod, ki je vsaki steklenici priložen) — Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po gl. 1·80 po poštnem povzetji. Pošiljatve trpe p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr. vsaka, večina lekarn na Kranjskem, Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. 50—60

V Istriji, Buje, Benetti; Koper: Favento, Giovanni; Orsera: Basi; Oltranova: Tamburlini; Vodnjan: Bradamante, Rath; Lošinj mali: Vivian; Poreč: Candussio; Piran: Fonda Lion; Pazen: Lion; Pola: Carluccio; Rovinj: Angelini. Spongia: Kerka: Zoncan; Visinadi: Patelli. 50—46

za samo 4 for. 50 nv. a. vr.
odajemo od sada pripravu za obed iz pravoga u kr. patentiranoga za cielu Evropu Phönixsrebra, koje je uviek bielo, kao pravo 13-lotno čisto srebro u divnoj kutiji sabranjano, sastojeći iz 6 noževah za osobitim rezalom, 6 žlica za kruvom, 6 vilica iz jednog komada, 12 žlica za kavu, 1 stolni zvanac, dakle 31 komad, koje ćemo samo za 4 for. 50 nvč. a. vr., uz gotov novac ili poštno pouzeće. Naručbe prima: Zentral Export-Verwaltung, B. Balsam, Wien, 2. Bez., Schiffamtsgasse N 14.

BRZA I SIGURNA POMOĆ
za 15—15
bolesti želudca i njezina posliedica.
OBRANA ZDRAVLJA
uviek gotovo o sadanjem i prošlošću pro-hane, jer ova je glavna podloga zdravlju, to koli ljudskom tielu dušenom dobrostanju. Najboljši domaći lijek za urediti probavu, primjerano mješanje krvi i odstraniti nezdrave dušine krvi jest vod odavna poznati i obljubljeni
DR. ROSA ŽIVOTNI BALSAM.
Prirodjen je od najboljih, ljekovitih najkrepčijih sastojinah; izkazao se osobito kano glugurna pomoć kod neuredne probave, kod odriganja, nadimanja, žljuranja, kod bolestih u želudcu i želudcu, želudačnom kataru, prepunjenom želudcu, kod manje krvi, hemoroidah, ženskih bolestih, kod bolesti u crievih, hypochondrije i melankolije (sulled slabe probavi) on oživljuje svu djelatnost probave, čisti krv te dobiva bolesno tielo iznova stilu i zdravlje. Uslied ove izvratne vlastitosti, postao je sigurnim ljudski domaći lieh u radi toga svuda je poznat.
1 staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.
Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki prodlju Šalje se na frankirana pisma uz pouzeće iznosa.
OPOMENA.
Da se ljekarne pravi, upozorujem svakoga, da je svaka staklenica „dra. ROSA životnog balzama“ po men potvrdjena i u znakom kartona omota u, koj pečatnom napisi „dra. Rosa životni balzam iz ljekarne za crnom orlu, B. Fragner, Prag No 205-3 njemačkom, češkom, ungarskom i francezkom iz ku kan, a pre kolo ... s ... nikom — niže ostavitom — zabi jom prinkom provideno.
PRAVI
Dra. Rosa životni balzam
dobiva se samo
u glavnom skladištu
B. FRAGNERA
ljekarna „k crnom orlu“,
Prag, br. 205-3.
i u Trstu u sliedećih ljekarnah:
G. Foraboschi, Ed. pl. Leitenburg, P. Prendini, Glov. Skopczynski, Ant. Suttina K. Zanetti i Serravallo.
Sve ljekarne i vede trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj, imadu skladište toga životnoga balzama.
Tamo se također dobije kroz tiskuću zahvalnih pisama priznato
PRAŽKO DOMAĆE MAZILO,
sigurno sredstvo proti upali, ranam otoklini.
Upotrebljuje se, ako se šenam prsi upale ili otekne i kod svakog otoka nova u prsih i ranoških, lavlanja, morske (morska kosti, reumatičnoga u oka, kraljene upale u kolj-nah, zukah i ledjih proti gutu, nuzlied kod mnjenja ruk ah proti tekućim ranam na nogah i u obće na svakom udjestu tiela, vrainoj natekliei itd.
Sve upale, natekline, otvrdine izlječi u kratkom razdobju, gdje je jako ugnjezdjeno. I vuče leti balzam sav smrad bez svake boli, te izliječi u najkraće vreme.
Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč
Opomena!
Jer se prodaje univerzalno ma lo od više strana pavera, upozorujem svakoga, da se ... po pravom prodaju samo kod mene po izvolja koje je samo o da prav., ako gore kartice, u ... ... najnovijeg, imadu muž za uporabu na ... ...